
3 2044 059 175 737

AANTEEKENINGEN

OP DE

W E T B O E K E N.

AANTEEKENINGEN

OP DE

W E T B O E K E N.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

BEVATTENDE

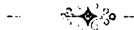
DE LITTERATUUR EN DE JURISPRUDENTIE;

DOOR

M^r. W. C. J. J. CREMERS,

RAADSHEER IN HET PROVINCIAAL GEREGTSHOF IN OVERIJSSEL.

EERSTE DEEL.

GRONINGEN, 1870, J. B. WOLTERS.

SNELPERSDRUKKERIJ. — GEBR. HOITSEMA. — GRONINGEN.

Bij de behandeling van een geschilpunt betrekkelijk deze of gene bepaling onzer Wetboeken, gevoelde ik meermalen behoefte aan een werk, dat in het kort eene opgave bevat der litteratuur en jurisprudentie, zonder eenige motiven of kritiek, en dat tevens tot een niet al te ver verleden tijdstip was bijgewerkt. De bijvoeging van motiven en kritiek geeft aan zoodanig werk eene uitgebreidheid, die voor het gebruik ligt hinderlijk, en ook niet noodig is. Wanneer men toch maar in het door mij bedoelde werk de titels der geschriften en de beslissingen der jurisprudentie omtrent een gegeven onderwerp vindt, kan men gevoegelijk de vermelde werken of verzamelingen naslaan, en de schrijvers of de beslissingen zelve raadplegen, ten einde een bepaald oordeel over het punt in geschil te kunnen vestigen. Het schijnt mij, dat zoodanig werk een groot gemak aan het regtsgeleerd publiek kan verschaffen; al kan het op zich zelf op wetenschappelijke waarde geen aanspraak maken. Indien slechts het lastig en dikwijls vruchteloos zoeken in de talrijke verzamelingen overbodig of gemakkelijk wordt gemaakt, zal het een niet geringe dienst bewijzen.

Deze redenen, die ik vertrouw dat door het regtsgeleerd publiek worden beaamd, zijn de aanleiding tot de uitgave van het tegenwoordig werk.

Als proef worden het eerst gegeven: de Wet houdende Algemeene bepalingen van Wetgeving; de Wet op den Overgang, en de Wet op de Regterlijke Organisatie. Daarbij heb ik mij toegelegd op volledigheid en beknoptheid. Ten einde beknopt te zijn heb ik getracht steeds de uitspraken in den vorm van stellingen mede te deelen: moge de

duidelijkheid daaronder niet hebben geleden. Geheele volledigheid heb ik bij een werk van zoo grooten omvang niet kunnen bereiken; het moge voldoende zijn, indien slechts niet te veel belangrijks ontbreekt. In de rangschikking der aanteekeningen heb ik getracht eene stelselmatige orde te volgen, door de aanteekeningen tot hetzelfde geschilpunt betrekkelijk, zooveel mogelijk bij elkander te plaatsen; is daarvan, ten gevolge van bijzondere omstandigheden, enkele malen afgeweken, men houde zoodanige onregelmatigheid ten goede. Het gevolg van dergelijke rangschikking moet noodwendig zijn, dat de meest tegenstrijdige beslissingen bij elkander worden gevonden, daarin wordt door mij geen gebrek gezien, omdat de aanteekeningen mijn gevoelen niet bevatten en de regtsbeoefenaar bij zijn onderzoek het vóór en tegen van iedere quaestie behoort te kennen.

De Wet houdende Algemeene Bepalingen heb ik gemeend het eerst te moeten behandelen, in afwijking van de gewoonte, om haar onmiddellijk voor het Burgerlijk Wetboek eene plaats te geven; immers die Wet beheerscht onze geheele wetgeving, zij is niet meer de titre préliminaire van den Code Civil.

Indien de uitgever genoegzame deelneming vindt, het regtsgeleerd publiek daardoor toont aan dit werk eenige goedkeuring te schenken en mij de noodige krachten blijven verleend, wensch ik het werk geregeld voort te zetten, door jaarlijks zoo mogelijk vier afleveringen te geven van ongeveer gelijke grootte als de eerste.

Zwolle, December 1869.

W. C. I. J. Cremers.

VERKLARING DER VERKORTINGEN.

Kon. Besl.	Koninklijk Besluit.
M. B. Z.	Circulaire of missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken.
M. F.	id. Minister van Financiën.
M. J.	id. Minister van Justitie.
H. R.	Arrest van den Hoogen Raad.
Kantg.	Vonnis van het Kantongeregt.
St.	Staatsblad.
Bijv.	Bijvoegsel op het Staatsblad; originele uitgave.
Bijv. E.	Bijvoegsel op het Staatsblad; uitgave van mr. d' Engelbronner.
W.	Weekblad van het Regt.
N. R.	Nederlandsche Regtspraak. Verzameling van arresten, eerst uitgegeven door Brocx en Stuart, thans door de Gijselaar.
v. D. H., B. R.	Van den Honert, verzameling van arresten, Burgerlijk regt en Burg. Regtsvordering.
v. D. H., G. Z.	id. Gemengde Zaken.
v. D. H., Bel.	id. Belastingen.
v. D. H., J. V.	id. Jagt en Visscherij.
N. R. Bijdr.	Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van de Geer en Faure.
R. B. en N. R. B.	Regtsgeleerd Bijblad en Nieuw dito.
R. Bijdr.	Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van den Tex en van Hall.
N. Jaarb.	Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving.
Them.	Themis, Regtskundig Tijdschrift.
Opm. & Meded.	Opmerkingen en Mededeelingen, van Mrs. A. Oudeman en Diephuis.
Tijds. N. R.	Tijdschrift voor het Nederlandsch regt.
Jur. Corr.	Juridische Correspondent.
R. & W.	Regt en Wet, tijdschrift voor het notarisambt.
Tijds.	Tijdschrift voor de registratie enz.
P. W.	Periodiek woordenboek der registratie.
Gids.	Mr. J. H. G. Boissevain, Gids voor de plaatselijke besturen.
Regtsgel. Adv.	Verzameling van Regtsgeleerde adviezen.
Luttenberg.	Chronologische Verzameling van wetten en besluiten.
Bijdr.	Bijdragen tot de kennis van het Staats-Provinciaal en gemeentebestuur in Nederland, van Boer en Fruin.
Gemst.	Gemeente-Stem.
W. B. A.	Weekblad voor de Burgerlijke Administratie.

WET

HOUDENDE

ALGEMEENE BEPALINGEN

DER

WETGEVING VAN HET KONINGRIJK.

Algem. Bep. — Art. 1.

1. S. A. Vening Meinesz, Geschiedenis der staatsregtelijke bepalingen betrekkelijk de vervaardiging van wetten en algemeene beginselen, die hierbij behooren te gelden. — Amsterdam 1856. Beoordeeld N. R. Bijdr. VI, 205.
2. Mr. C. W. Opzoomer, Aanteekening op de wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het Koningrijk. 2e druk. Amsterdam 1858. Beoordeeld in N. R. Bijdr. XI, 179. Jur. Corr. II, 63.
3. J. W. A. R., Korte opmerkingen en mededeelingen omtrent de aanteekening op de wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het koningrijk door mr. C. W. Opzoomer. — N. R. Jaarb. XI, 526, XII, 301.
4. Mr. J. H. Gilquin, Eenige bedenkingen tegen „de aanteekening op de wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het Koningrijk." N. R. Jaarb. XII, 310.
5. Mr. C. W. Opzoomer, Verdediging der aanteekeningen op de algemeene bepalingen der wetgeving van het Koningrijk, tegen J. W. A. R.; N. R. Jaarb. XI, 721.
6. W. A. van Hogendorp, Observationes ad titulum introductionis generalis et ad titulos tres priores libri primi novi Codicis Belgici. L. B. 1827.
7. Mr. J. C. Voorduin, Geschiedenis en beginselen der Ned. Wetboeken. Utrecht 1838, I, 2e st., 294—395.
8. Mr. H. Nienhuis, Akademische Voorlezingen over het Nederlandsch Burgerlijk Regt. Gron. 1849, I, 1e, 145—197.
9. Mr. G. Diephuis, Handboek voor het Nederlandsch Burgerlijk Regt. Gron. 1862, I, 22—90. — Beoord. door Mr. J. A. Fruin; N. R. Bijdr., XIII, 144.
10. Mr. G. Diephuis, Het Nederlandsch Burgerlijk Regt. Gron. 1869, I, 26—120.
11. Mr. J. S. Vernède, Handleiding tot de Nederlandsche Wetgeving. Utrecht 1844, II, 1—10. id. Nalezingen, 1—9.
12. Mr. A. de Pinto, Handleiding tot het Burgerlijk Wetboek. 's Gravenhage 1840, 2e ged., 14—26.
13. Mr. J. H. Sassen, Proeve van een beredeneerd overzigt van het Burgerlijk Wetboek voor het Koningrijk der Nederlanden. 's Bosch 1827, 2—40.
14. H. A. A. Sluis, de codificatione apud populos nominatim apud Romanos. Gron. 1832.
15. P. J. de Sain, de legibus Neerlandicis ab exteris prae sermonis proprietatum ignoratione parum intellectis. Leovardiae 1858.

Art. 1.

16. J. P. van Zuylen van Nijevelt, de legum nostrarum civilium promulgatione. Lov. 1822.
17. Mr. A. de Pinto, Iets over de afkondiging van Koninklijke besluiten. Themis XI, 117.
18. De wijze en de vorm van afkondigingen van wetten en Koninklijke besluiten zijn geregeld bij Kon. besluit van 22 December 1863. (St. 149).
19. Voorschriften omtrent de afkondiging van eenige Provinciale verordeningen in de Provincie Noord-Holland, welke vóór de invoering der Provinciale wet waren vastgesteld en nog van kracht zijn. — Ged. St. N.-Holland 12 November 1851, Bijv. 635, Bijv. E. 102.
20. Mededeeling der afkondiging van plaatselijke verordeningen aan Gedeputeerde Staten in de Provincie Groningen. — Prov. Blad Groningen 1851, no. 90.
21. Voorschriften nopens de afkondiging der verordeningen regelende de wijze van invordering van plaatselijke belastingen in Limburg. — Ged. St. Limburg 11 April 1855, Bijv. 242, Bijv. E. 692.
22. Voorschriften nopens de afkondiging der verordeningen regelende de wijze van invordering van plaatselijke belastingen in Noord-Brabant. — Ged. St. N.-Brabant 23 Mei 1856, Bijv. 117; dezelfden 18 April 1854, Prov. Blad no. 8; Luttenberg 80.
23. Verordeningen op de invordering van plaatselijke belastingen behoeven, strikt genomen, niet te worden afgekondigd, het is evenwel wenschelijk en nuttig, dat zoodanige afkondiging steeds worde gedaan. — M. B. Z. 26 Januarij 1857, no. 144, 2e Afd., Bijv. 30.
24. Afkondiging der verordeningen op de heffing

en invordering der plaatselijke belastingen. — Prov. Blad Groningen 1857, no. 17.

25. Mr. A. W. Jacobson, Eenige opmerkingen over de artt. 168 en 169 der gemeentewet en hunne jurisprudentie. — Themis 2e, V, 1—19.

26. De afkondiging eener plaatselijke verordening, gedaan na verloop van veertien dagen sedert de inzending aan Ged. Staten, zonder dat het berigt van ontvangst is ingekomen, is van waarde. — M. B. Z. 31 Maart 1856, no. 178; Mr. G. van Oosterwijk, 858.

27. Eene verordening, tegen wier overtreding straf is bedreigd, is niet verbindend in dat gedeelte, der gemeente, dat daaraan eerst na de afkondiging is toegevoegd, alvorens er in, of voor dat gedeelte op nieuw eene afkondiging heeft plaats gehad. — Regtsg. Adv. V, 13.

28. Vaststelling eener verordening, waarbij wordt bepaald de wijze van afkondiging van plaatselijke verordeningen. — Prov. Blad Groningen 1851, no. 96.

29. Verordeningen, waarbij geen straf wordt bedreigd, behoeven niet te worden afgekondigd; verordeningen op de verdeeling in wijken en op de regeling der wijze van afkondiging der strafverordeningen behooren openbaar bekend te worden gemaakt. — M. B. Z. 2 October 1851, 2e Afd. Bijv. 269; Gids I, 280.

30. Mr. H. Ameshoff jr., Over de verbindbaarheid van het besluit van den Souvereinen Vorst der Vereenigde Nederlanden van 26 Maart 1814 (St. 46). — R. B. V, 190.

31. De besluiten van den Souvereinen Vorst van 19 Februarij en 25 Augustus 1814, zijn door hunne plaatsing in de Staatscourant behoorlijk afgekondigd. — H. R. 19 Februarij 1864; N. R. LXXVI 189; v. d. H., B. R. XXVIII, 296.

32. Provinciale reglementen, door den Koning goedgekeurd, behoeven niet door plaatsing in het Staatsblad te worden afgekondigd; de afkondiging in de gemeente door aanplakking, aflezing enz., zoo als ten aanzien van plaatselijke reglementen gebruikelijk was, moet voor voldoende afkondiging worden gehouden. — Kantg. Assen 20 November 1845, R. B. XI, 221.

33. De afkondiging van een politiereglement vóór de invoering der tegenwoordige gemeentewet gedaan, mag door getuigen worden bewezen. — H. R. 11 October 1842, W. 353; R. in N. III, 273; W. 327, 333; H. R. 7 Februarij 1843, W. 365.

Twijfelachtig is het echter, of zulks onder de werking der gemeentewet van 1851 nog gezegd mag worden.

34. De tijd van het in werking treden van algemeene maatregelen van inwendig bestuur is, in gevolge het grondwettig voorschrift bij de wet van 26 April 1852 (St. 92) uitdrukkelijk geregeld en daarbij geen vroegere in werking treding toegelaten dan alleen in het geval, dat ook gelijktijdige plaatsing in de Staatscourant is bevolen. Deze bepaling der wet blijft van kracht niettegenstaande het Kon. Besluit, waarbij de algemeene maatregel werd vastgesteld een ander tijdstip voor het in werking treden bepaalde. — H. R. 31 Julij 1866; N. R. LXXXIII, 263; W. 2820; N. R. B. XVII, 561; W. B. A. 899.

35. Eene verordening van Gedeputeerde Staten, strekkende tot uitvoering van eene verordening van Provinciale Staten behoeft niet te worden afgekondigd. In ieder geval is de plaatsing in het Prov. Blad, voldoende afkondiging. — H. R. 16 October 1866, W. 2842; W. B. A. 912.

36. De reglementen van beheer voor dijk- en polderbesturen behoeven, om van toepassing te kunnen zijn, niet vooraf door den druk of op eene bij de wet bepaalde wijze te zijn afgekondigd. — H. R. 24 Augustus 1841; N. R., X, 41; W. 233, 234. — Vergelijk thans de wet tot voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen van 12 Julij 1855 (St. 102).

37. De algemeene maatregelen of reglementen van inwendig bestuur van den Staat, zijn wat de poenale sanctie betreft, ondergeschikt aan de wettelijke bepalingen dienaangaande gemaakt. De strafbepalingen tegen de overtreders van dergelijke algemeene maatregelen of reglementen van inwendig bestuur van den Staat bij die reglementen zelve gesteld, zijn van geene verbindende kracht en moeten als niet geschreven worden beschouwd.

De wet van 6 Maart 1818 (St. 12) regelt, voor zoover door den wetgever zelven niets anders is bepaald, alleen wettig die strafbepalingen. — Kantg. Alphen 2 Julij 1863, W. 2515.

38. De bepaling, dat geene wet verbindende is zoolang zij niet behoorlijk is afgekondigd, betreft alleen de eigenlijk gezegde wetten; zij kan dus niet geschonden zijn, wanneer door den regter mogt zijn regt gedaan op andere niet behoorlijk afgekondigde verordeningen.

Volgens het advies van den Franschen Staatsraad van 12 Prairial Jaar XIII (Rondonneau VI, 312; Fortuyn II, 353) is het voor de verbindende kracht van een besluit, dat niet in het Staatsblad is geplaatst, voldoende dat de betrokken personen, zonder kennisgeving of bekendmaking van de beambten met de uitvoering belast, er van elders, hoe ook, kennis van hebben bekomen, of dat er omstandigheden bestaan, welke van hunne persoonlijke bekendheid daarmede doen blijken.

Art. 2 en 3 van het besluit van den Souvereinen Vorst van 18 December 1813, no. 5 (St. 1814, no. 1) moet niet worden geacht te hebben gevorderd, de afkondiging door middel van het Staatsblad, van alle verordeningen, in het bijzonder der zoodanigen, waarbij straf wordt bedreigd. — H. R. 19 October 1847, N. R. XXIX, 9; R. B. IX, 530; v. d. H., G. Z. VI, 401; W. 805, 830, 854; H. R. 12 November 1850; N. R. XXXVII, 61, W. 1182.

39. De reglementen voor het Hervormd Kerkgenootschap, zijn voor de leden van dat kerkgenootschap verbindend, ook zonder dat zij in het Staatsblad zijn opgenomen. — Regtb. Zutphen 9 Januarij 1845, R. B. VII, 367. Kantg. Amsterdam no. 5, 3 December 1844, R. B. VII, 224; H. R. 2 Januarij 1846; N. R. XXII, 329; W. 586.

40. De voorschriften omtrent de wijze van afkondiging, voorkomende in de wet, houdende algemeene bepalingen van wetgeving van het Koningrijk, zijn alleen op wetten van toepassing. — H. R. 28 Februarij 1854, W. 1654; v. d. H., G. Z. XII, 134; N. R. XLVII, 80.

41. Het beginsel van transitoir regt, dat bij het wegvallen eener straf bij eene nieuwe wet, die straf niet meer kan worden toegepast op feiten bedreven vóór de afkondiging van die nieuwe wet, geldt evenzeer wanneer die afkondiging eerst invalt tijdens de zaak bij den regter in hooger beroep in onderzoek is. — H. R. 5 December 1854, W. 1678.

42. Tot de verbindbaarheid van wetten of van wettelijke verordeningen wordt de wettige bekendmaking daarvan vereischt, daarvoor kan geene bekendheid uit andere oorzaken afgeleid, in eenig geval voldoende worden geacht. — H. R. 18 November 1845; N. R. XXII, 297.

43. De verbindende kracht der hier te lande in der tijd ingevoerde Fransche wetten en reglementen is niet afhankelijk gesteld van de vertaling en uitgifte in het Hollandsch: De wet van 9 Vendémi-

aire An VI, moet geacht worden hier te lande behoorlijk te zijn afgekondigd, gesteld ook, dat eene vertaling niet verschenen en uitgegeven ware, of dat de werkelijk verschenen als niet voldoende mogt zijn aan te merken. — H. R. 23 Maart 1852; N. R. XLI, 207.

44 Het Koninklijk Besluit van 15 October 1815 omtrent de huisvesting en voeding van marcherende troepen, is niet verbindend, omdat het niet in het Staatsblad is afgekondigd; de opneming in de Staatscourant is voor afkondiging niet voldoende. — Hof N.-Brabant 21 December 1842, R. B., V, 113; Hof Utrecht 30 October 1844, R. B., VI, 770; H. R. 11 April 1843, N. R., XIV, 202; v. d. H., G. Z. II, 334; R. B., V, 337, W. 385.

45. Het Souverein Besluit van 26 Maart 1814 betrekkelijk de voormalige heerlijke regten is verbindend, niettegenstaande het eerst in het Staatsblad is opgenomen na de aanneming en afkondiging der Grondwet, en dus op een tijdstip, dat de wetgevende magt niet meer uitsluitend bij den Souvereinen Vorst berustte. — Hof N.-Brabant 9 November 1841, N. R., XVII, 395; 2 Mei 1843, N. R., XVII, 408; H. R. 28 Junij 1844; N. R., XVII, 429; v. d. H., J. en V., II, 129, W. 514.

46. Bij overgang van grondgebied van de eene Provincie tot de andere, houden de strafbepalingen, vervat in de Provinciale verordeningen op, van kracht te zijn in het gedeelte, dat van de Provincie, waar die verordeningen werken, is afgescheiden. — H. R. 18 November 1845, N. R., XXII, 297, W. 657; H. R. 25 Junij 1850, N. R., XXXVI, 10.

47. De al of niet plaats gehad hebbende afkondiging eener verordening is te houden voor eene daadzaak, welke als bewezen aangenomen door den judex facti, niet vatbaar is voor onderzoek in cassatie. — H. R. 8 April 1856, N. R., LII, 294, W. 1863.

48. Indien niet in regte blijkt, dat de inzending van een authentiek afschrift eener plaatselijke keur vóór de invoering der gemeentewet van 1851 vastgesteld, aan de Provinciale Staten heeft plaats gehad, evenmin als dat na bekomen berigt van de ontvangst van zoodanig afschrift de afkondiging der keur is geschied, kan die keur niet worden toegepast. — H. R. 29 Januarij 1840, N. R., VI, 187; v. d. H., G. Z., I, 36.

Na de invoering der gemeentewet zal deze kwestie vermoedelijk niet meer kunnen voorkomen, ten gevolge van de herziening der plaatselijke reglementen.

49. Tot de verbindende kracht eener plaatselijke verordening wordt gevorderd, dat zij is afgekondigd. De regter moet de toepassing weigeren, wanneer van die afkondiging niet blijkt. — H. R. 11 Mei 1847, N. R., XXVIII, 5; v. d. H., G. Z., VI, 241, W. 860.

50. Wanneer geen wettelijk voorschrift omtrent de wijze van afkondiging van plaatselijke verordeningen bestaat, kan hare verbindende kracht niet worden betwist, op grond alleen van het niet blijken van eene behoorlijke afkondiging. — H. R. 15 Junij 1847, N. R., XXVIII, 129, W. 867; v. d. H., G. Z., VI, 248.

51. Vermits de gemeentewet geene voorschriften bevat omtrent de wijze van afkondiging van verordeningen betreffende de heffing en invordering van plaatselijke belastingen, moet de wetgever geacht worden de regeling hiervan aan de gemeenteraden te hebben overgelaten. — H. R. 2 October 1855, W. 1697, gemst. 218, N. R., LI, 44; v. d. H., Bel., VI, 200. — H. R. 30 Junij 1863, W. 2500; N. R. B., XIV, 357; M. B. Z. 26 Januarij 1857, no. 194, 2e Afd., Bijv. 30; Luttenberg 8, Gemst. 280; W. B. A., 401.; H. R. 14 Januarij 1857, W. 1955; N. R., LV, 18, Gemst., 277; H. R. 27 Januarij 1857, W. 1949, 1956; v. d. H., Bel., VII, 59; N. R., LV, 64; Regtb. Utrecht 7 Mei 1857; H. R. 25 Julij 1857, N. R. B., VIII, 326; H. R. 26 Januarij 1858, W. 1947, 1955; v. d. H., Bel., VII, 263; N. R., LVIII, 100; H. R. 30 Maart 1859, W. 1956; N. R., LXI, 311; v. d. H., G. Z., XVI, 104; Gemst., 330, 347, 583; H. R., 20 November 1860, W. 2236; v. d. H., Bel., VIII, 179; N. R., LVI, 208; Gemst. 481; W. B. A., 468, 608, 703, 754; H. R. 21 October 1862; N. R. B., XIII, 713; v. d. H., G. Z., XIX, 313; Gemst., 583, W. 2429; N. R., LXI, 30; H. R. 19 Mei 1863, W. 2490; N. R., LXXIV, 54; v. d. H., G. Z., XX, 191; Regtb. Deventer 1 December 1861; N. R. B., XIII, 615. Anders regtb. Leiden 1 Februarij 1856, W. 1720; Gemst. 228; W. B. A., 349; Kantg. Loenen 25 Maart 1857, W. 1897; N. R. B., VIII, 326; Kantg. Schiedam 9 October 1856, W. 1798; Kantg. Weert 4 Junij 1857, W. 1887.

52. Eene bloote bekendmaking van Burgemeester en Wethouders kan niet worden beschouwd als eene wettig verbindende verordening ter bescherming van den veestapel, waaraan art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21) poenale sanctie kan verleenen. — Regtb. Gorinchem 13 Maart 1867; Hof Z.-Holland 18 April 1867; Gemst. 821.

53. De woorden „behoorlijk afgekondigd" in art. 168 der gemeentewet, slaan alleen op de wijze van afkondiging, niet op het tijdstip, binnen hetwelk die afkondiging moet geschieden; dat tijdstip is alleen als eene administrative maatregel te beschouwen. — Regtb. Roermond, sine die, W. 1887.

54. Plaatselijke verordeningen, die bij het in werking treden der Gemeentewet wegens gemis aan behoorlijke afkondiging geen kracht hadden, kunnen niet verbindend worden door eene latere afkondiging van het dagelijksch bestuur der gemeente uitgegaan. — Kantg. Weesp 2 October 1852, W. 1394; Gemst. 66.

55. De Regter mag de niet-verbindbaarheid eener verordening, tegen wier overtreding straf is bedreigd, niet uitspreken, wanneer hare afkondiging niet tijdig binnen den bij art. 169 der gemeentewet voorgeschreven termijn mogt zijn geschied. — H. R. 25 Julij 1857; v. d. H., G. Z., XIV, 227, W. 1879; Luttenberg, 181; N. R. B., VIII, 326; N. R., LVI, 217; Gemst. 307; Regtb. Utrecht 7 Mei 1857; Kantg. Loenen 25 Maart 1857, W. 1897; N. R. B., VIII, 326; Luttenberg, 181; H. R. 10 Februarij 1858, W. 1938, 2082; N. R., LVIII, 162; v. d. H., G. Z., XV, 27; Luttenberg, 213; H. R. 22 September 1857; v. d. H., G. Z., XIV, 244; N. R., LVI, 217.

56. Het bewijs van gedane afkondiging van gemeente-verordeningen kan ook in cassatie nog worden geleverd. — H. R. 25 Junij 1850, W. 1335; N. R., XXXVI, 10.

57. Indien de gemeentelijke verordening op de afkondiging bepaalt, dat in spoed vereischende gevallen de verordening zelve de tijd en de wijze der afkondiging zal bepalen, en in eenig geval eene spoed vereischende verordening is afgekondigd, zonder dat zij eenig voorschrift omtrent de afkondiging bevat, is die verordening onverbindend. — Regtb. Brielle 2 November 1865; Gemst. 741; W. B. A., 859.

58. Wanneer het alleen geldt het al of niet verbindende der verordening zelve, van welker toepassing de rede is, en geenszins eenig feit van het proces, kan het bewijs der plaats gehad hebbende

afkondiging alsnog in cassatie geleverd worden. — H. R. 8 April 1851, W. 1349.

59. Van de afkondiging eener verordening moet bepaaldelijk blijken; voor bewijs van afkondiging kan niet gelden eene aan het slot der verordening bevolen afkondiging en aanplakking. — H. R. 16 September 1851, W. 1357; Kantg. Weesp 8 October 1853, W. 1509; Luttenberg, 90; Gemst. 123.

60. Indien onder eene verordening, boven de onderteekening van den Burgemeester en den Secretaris, gelezen wordt, niet alleen, dat de verordening zal worden afgekondigd, maar ook, dat deze afgekondigd is, moet het er voor gehouden worden, dat eene behoorlijke afkondiging heeft plaats gehad. — H. R. 27 December 1853, W. 1645; v. d. H., Bel., V, 311; N. R., XLVI, 247; Gemst. 192.

61. De verordening op de afkondiging behoeft strikt genomen, niet te worden afgekondigd, omdat zij geene strafbepaling inhoudt; zij treedt dus dadelijk na hare vaststelling in werking. Wanneer alzoo eene strafverordening is afgekondigd op den dag zelven, waarop eerstbedoelde verordening is vastgesteld, en overeenkomstig deze, dan moet die afkondiging als wettig geschied worden beschouwd. — Regtb. Maastricht 3 Maart 1853, W. 1429; Gemst. 81; W. B. A., 203.

62. Waar sprake is van eene afkondiging door plaatsing in een **dagblad**, moet het tijdstip waarop zoodanig dagblad uitkomt, en dus algemeen verkrijgbaar is, eeniglijk in aanmerking komen. — H. R. 20 November 1860, W. 2236; Gemst. 481; W. B. A., 608; N. R., LVI, 208.

63. De plaatsing eener belasting-verordening in een **gemeenteblad** moet voor voldoende afkondiging worden gehouden. — H. R. 21 October 1862; v. d. H., G. Z., XIX, 313; N. R. B., XIII, 713, W. 2429; N. R., LXXII, 30.

64. Het formulier van afkondiging voor plaatselijke verordeningen, bij art. 173 der gemeentewet voorgeschreven, moet letterlijk worden in acht genomen; bij gebreke daarvan wordt eene strafverordening onverbindend. — Regtb. Gorinchem 13 Januarij 1857, W. 1844.

65. Indien het voorgeschreven formulier niet geheel kan worden gevolgd bij verordeningen, zal het in acht genomen worden zoover Burgemeester en Wethouders dienstig oordeelen. Zelfs zal een geheel ander formulier kunnen worden gebezigd. — M. B. Z. 2 October 1851, Bijv. 269; Hof N.-Holland 4 Mei 1857, W. 1856; H. R. 26 Januarij 1858, W. 1949; v. d. H., Bel., VII, 263; N. R., LVIII, 100; Themis VIII, 63.

66. De wijze van afkondiging van plaatselijke belasting-verordeningen, overgelaten zijnde aan de gemeenteraden, kan deze zeer wel aan den gemeente-secretaris worden opgedragen, zonder dat deze handelt op bevel van het dagelijksch bestuur. — H. R. 23 Junij 1863; N. R. B., XIV, 355.

67. De opneming van eene plaatselijke verordening in een zoogenaamd gemeenteblad, bij den uitgever te koop gesteld voor het publiek, is niet als voldoende afkondiging te beschouwen; zij levert mede geen genoegzaam vermoeden op van vooraf gedane afkondiging der verordening, wanneer uit het raadsbesluit, de opneming bevelende, niet bepaald blijkt hoe en wanneer de afkondiging heeft plaats gehad. — Regtb. Deventer 1 December 1861; Hof Overijssel 7 Februarij 1862; N. R. B., XIII, 615; anders H. R. 21 October 1862; N. R. B., XIII, 713; v. d. H., G. Z., XIX, 313, W. 2429; N. R., LXXII, 30.

[illegible] Staatsregeling van 1805 was geene [illegible] afkondiging der wetten en Staats-[illegible]hreven. — Regtb. Brielle 11 Julij 1851, W, 1249; id. 19 Augustus 1852, W. 1467; Hof Z.-Holland 17 Maart 1852, W. 1317.

69. Een Koninklijk Besluit, waarbij, na ingewonnen advies van den Raad van State, het grondgebied van twee gemeenten wordt geregeld, is niet anders te beschouwen als eene beslissing van louter administrativen aard, uit kracht van de grondwettelijke bevoegdheid genomen, voor welke besluiten geene afkondiging is voorgeschreven, en ten aanzien van welke mitsdien dan ook de niet-afkondiging als geen grond van onverbindbaarheid kan worden aangevoerd. — H. R. 29 October 1850, W. 1339.

70. Eene in cassatie beweerde niet-afkondiging van eene verordening van het plaatselijk bestuur, waarop is regt gesproken, kan niet opgaan, wanneer des eischers oppositie en defensie voor den vroegeren regter daarop in geenerlei wijze was gefundeerd. — H. R. 13 December 1850, W. 1255.

71. Bepalingen nopens het aanleggen van een register van afkondiging van politie- of straf- en belasting-verordeningen. — Comm. d. K. Z.-Holland 25 October 1860; A. no. 8313, Bijv. 325.

72. Voorschriften omtrent de afkondiging van eenige Provinciale verordeningen in de Provincie N.-Holland, welke vóór de invoering der Provinciale wet waren vastgesteld en nog van kracht zijn. — Ged. St. N.-Holland 12 November 1851, Bijv. 635; Bijv. E, 102.

73. Bij de wet is niet aangewezen, op welke wijze en in welken vorm de dagteekening van het Provinciaal Blad moet worden vermeld. Daarvoor kan dus geen bepaalde vorm worden gevorderd; dit is overgelaten aan de zorg en de verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten.

Naar den aard der zaak, moet het daarvoor worden gehouden, dat, wanneer niet een ander tijdstip van uitgifte van het Prov. Blad is aangewezen, de Ged. Staten, op wie de taak der afkondiging van Provinciale reglementen rust, door de vermelding der dagteekening van hun besluit, tevens die der uitgifte van het blad hebben vermeld. — H. R. 10 Junij 1857, W. 1983; v. d. H., J. en V., V, 166; N. R., LVI, 109.

74. Een Kon. Besluit, houdende vernietiging van eene verordening door een gemeenteraad vastgesteld, hoezeer in het Staatsblad geplaatst, wordt door die afkondiging geen algemeene maatregel van inwendig bestuur: het heeft geen verdere verbindende kracht dan die, welke een zoodanig besluit heeft naar zijn aard, met betrekking tot de verordening, die het betreft. — H. R. 16 Junij 1857, W. 1983.

75. Door het plaatsen van hun besluit omtrent den herijk van maten en gewigten in het Provinciaal Blad, moeten Gedeputeerde Staten geacht worden dat besluit behoorlijk te hebben afgekondigd. — H. R. 19 Februarij 1856, W. 1845.

76. Uit de afkondiging eener verordening door de uitvoerende magt van een waterschap, ontstaat het wettelijk vermoeden, dat die verordening door de bevoegde wetgevende magt is vastgesteld of executoir verklaard.

De uitvoerende magt van een waterschap is bevoegd eene verordening slechts voor een gedeelte af te kondigen. — Kantg. Schiedam 22 Februarij 1856, W. 1782.

77. De afkondiging eener verordening moet bewezen zijn; deze mag niet uit vermoedens of veronderstellingen worden afgeleid. — H. R. 14 November 1848, W. 971; v. d. H., Strafr., 1848, II, 412.

78. Een Provinciaal reglement moet gehouden worden als niet behoorlijk te zijn afgekondigd, indien daarvoor slechts als bewijs wordt bijgebragt een extract uit het register der resolutien van Ged.

Staten, waaruit blijkt, dat het reglement van wege dat collegie is opgezonden aan de plaatselijke besturen „met last om hetzelve op de gewone wijze „te brengen ter kennisse van de belanghebbenden „binnen hunne gemeente", doch niet blijkt, dat aan dien last is voldaan. — H. R. 3 April 1849, W. 1041; v. d. H., G. Z., VIII, 364.

79. De regter behoort de toepassing te weigeren van een plaatselijk reglement, dat niet behoorlijk is afgekondigd.

Indien een plaatselijk reglement wegens gebrek aan afkondiging niet verbindend is, kan een Provinciaal reglement, waarnaar dat plaatselijk reglement verwijst, niet worden toegepast. — H. R. 16 December 1846, W. 842; v. d. H., G. Z., V, 206; N. R., XXVI, § 31, 116.

80. Uit de plaatselijke verordeningen zelve moet blijken, dat zij zijn afgekondigd.

Ingeval van tegenspraak kan dit door alle middelen regtens, speciaal door een verhoor van getuigen worden gestaafd. — Kantg. Zwolle 7 Julij 1846, W. 763.

81. Een Koninklijk Besluit, waarbij gearresteerd wordt een reglement op de administratie van kerkelijke fondsen, behoeft niet in het Staatsblad te worden geplaatst. — Regtb. Zutphen 7 Januarij 1845, W. 586; Kantg. Zutphen 19 Januarij 1844, R. B., VI, 380, W. 512; H. R. 2 Januarij 1846; v. d. H., G. Z., IV, 138.

Art. 2.

82. De onderteekening van het Staatsblad is opgedragen aan den Minister van Justitie. — Kon. Besl. 22 December 1863 (St. 149).

83. Regeling der afkondiging van algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat. — Wet van 26 April 1852 (St. 92).

84. De bepaling van art. 2 is toepasselijk niet alleen op wetten, maar ook op besluiten en reglementen van algemeen belang. — Hof N.-Brabant 21 Dec. 1842; R. B., V, 113, W. 337, 359, 386, 360.

85. De bepaling van art. 2 is niet toepasselijk op plaatselijke keuren. — H. R. 7 Febr. 1843, W. 365, 419; v. d. H., G. Z., V, 266; N. R., XIV, 165; Kantg. Vollenhoven 23 Julij 1849; R.B. XI, 412.

86. De regten en pligten van een lid eener vennootschap, indertijd bestaan hebbende in Neêrlandsch Indië, kunnen beoordeeld worden naar de wetten in Nederland van kracht zijnde. — H. R. 26 October 1849; Corr. XVII, 51.

87. Indien de wet, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting, niet mogt zijn afgekondigd twintig dagen vóór het in werking treden dier begrooting en er ook geen ander tijdstip van in werking treding bij die wet is bepaald, welken invloed moet zulks dan uitoefenen op het heffen der Rijks belastingen? — Jur. Vraagal III, 200.

88. De militaire Wetboeken, hoezeer niet textuëel in het Staatsblad opgenomen, moeten echter gehouden worden verbindend te zijn, omdat zij zijn vastgesteld bij de Souvereine Besluiten (wetten) van 20 Julij 1814 (St. 85) en 15 Maart 1815 (St. 26), die behoorlijk in het Staatsblad zijn afgekondigd. — H. R. 6 Maart 1849; v. d. H., Strafr., 1849, I, 94, W. 1030; N. R., XXXII, 251; H. R. 19 Junij 1849; v. d. H., Strafr., 1849, I, 313, W. 1048; anders Regtb. Sneek 27 September 1848, W. 987.

89. Ten aanzien van vreemde wetten wordt het bewijs van afkondiging of officiële bekendmaking niet vereischt; daarbij moet alleen gelet worden op de omstandigheden, om dit bestaan als werkelijk aan te nemen, terwijl het voldoende is, dat in handelsbetrekkingen het bestaan dier wetten wordt erkend. — Regtb. Amsterdam 14 Mei 1847, W. 934; R. B., IX, 356.

90. Indien bij eene wet wordt bepaald, dat zij slechts voor een bepaalden tijd zal werken en bij eene latere wet wordt bepaald, dat de eerstgenoemde wet na het verstrijken van bedoeld tijdstip van kracht zal blijven, behoort die tweede verlengingswet twintig dagen vóór het einde van de eerste in het Staatsblad te zijn geplaatst of moet zij eene vroegere in werking treden bevelen; bij gebreke daarvan blijft de eerstgenoemde wet hier van toepassing, zoolang de tweede wet geen twintig dagen in het Staatsblad was opgenomen. — H. R. 21 Mei 1867; N. R. B., XVII, 303; H. R. 30 Julij 1867, W. 2986; Regtb. Utrecht 7 Februarij 1867, W. 2911; anders Hof Z.-Holland 7 Maart 1867; N. R. B., XVII, 303.

91. In de Kon. besluiten van 5 Julij 1830 (St. 41) en 10 April 1838 (St. 12) houdende bepaling van het tijdstip, waarop de nieuwe wetgeving wordt ingevoerd, is de wet op den overgang niet vermeld; hare verbindbaarheid moet alzoo worden ontleend aan het derde lid van dit art. — Mr. G. Diephuis, Het Ned. Burg. Regt, I, 41, in noot 2.

Art. 3.

92. J. A. Vandievoet, de origine diversarum consuetudinum localium regni nostri. Lovanii 1827.

93. G. Umbgrove, de vi juris non scripti in Codice Civili tum Francico tum Neerlandico. L. B. 1837.

94. Mr. A. D. Portielje, Bedenkingen omtrent het bestaan en den aard van het gewoonteregt; R. Bijdr., XI, 1.

95. Mr. J. A. Fruin, Het gezag van het gewoonteregt in Nederland; art. 3 der Wet, houdende Alg. Bep. in verband beschouwd met art. 1 der Wet van 16 Mei 1829 (St. 33). — N. R. Bijdr., XV, 429.

96. Mr. P. van Bemmelen, Twee stellingen over gewoonteregt; a) de gewoonte is k e n bron van volksregt, niet r e g t s bron of deel daarvan; b) het gewoonteregt is in ons regt slechts uitgesloten met betrekking tot de regtsonderwerpen, welke in de Wetboeken van 1838 behandeld zijn. — N. R. Bijdr., XVIII, 253.

97. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn., Wanneer het Burgerlijk Wetboek naar gebruik of gewoonte verwijst, kan niet bij plaatselijke verordening worden verklaard, waarin die gewoonte bestaat. Wanneer naar plaatselijke verordeningen wordt verwezen, worden niet verordeningen van burgerlijk regt, maar van politie bedoeld. — Bijdr., V, 209, W. 2242.

98. Mr. G. Diephuis, Geldt gewoonte nog bij ons als regtsbron voor het Burgerlijk Regt? — Opm. en Meded., XI, 241.

99. Onderwerpen, waaromtrent de wet niet naar plaatselijke verordeningen, doch naar het plaatselijk gebruik verwijst, kunnen niet wettig geregeld worden door de plaatselijke besturen; zoodanige reglementen nopens plaatselijk gebruik missen alle regtskracht. — Jur. Corr., IV, 136.

100. Mr. A. de Pinto, Iets over gewoonteregt. — Themis, 2e verz., X, 360.

101. Verordening verklarende de plaatselijke gebruiken, waarnaar het Burgerlijk Wetboek verwijst, in de gemeente Brielle. — Gemst., 78, W. 1420.

102. In de gevallen, waarin de Wet de inachtneming der plaatselijke gebruiken voorschrijft bij een verkoop, moet de verkoop gehouden worden ter plaatse, waar de goederen gelegen zijn. — Jur Corr. IV, 242.

103. In art. 3 ligt opgesloten, dat gewoonte eene regtsbron is voor al die gevallen, waar gewoonte toegepast wordt of mag worden. Het bestaan van

eene gewoonte of plaatselijk gebruik behoeft niet bewezen te worden door hem, die zich daarop beroept; het is voor de toepassing voldoende, dat de regter met het bestaan daarvan bekend is. — Kantg. Nijkerk 27 Februarij 1863; N. R. B., XIV, 111.

104. Ten aanzien der regten en verpligtingen, voortvloeijende uit bevrachting, den tijd van laden en lossen en hetgeen daartoe betrekkelijk is, verwijst de wet naar plaatselijke gebruiken. — Art. 755 Wetb. v. K.; H. R. 8 Januarij 1864; N. R., LXXVI, § 2, 17.

105. De regter mag eenig plaatselijk gebruik en alzoo een feit, niet aannemen op grond zijner persoonlijke wetenschap, zonder nader bewijs. — H. R. 2 Maart 1852; v. d. H. B. R., 1852, I, 828, 105; N. R., XLI, § 33, 137, W. 1393.

106. De vraag, of zeker regt al of niet is gewoonte of beschreven regt, is eene quaestio facti.

In cassatie kan men zich niet beklagen over schending of verkeerde toepassing van een gewoonteregt, indien dit is beschreven en algemeen door den druk verspreid. — H. R. 11 Mei 1860, W. 2170.

107. Bij handelscontracten geldt de handelsusantie als een integrerend deel van het contract, al is dat, bij het aangaan der overeenkomst, niet uitdrukkelijk ingeroepen. — H. R. 11 Maart 1859, W. 2043.

108. De regel, dat gewoonte geen regt geeft, belet niet het gebruikelijke, schoon bij de wet niet voorgeschreven eedsformulier als verpligtend te beschouwen. — H. R. 6 November 1867; N. R. B., XVIII, 752.

109. De voorwaarde ten koornbeurze te Amsterdam bestaande, dat bij niet-levering door den verkooper, de kooper later niet gehouden is, het verkochte te ontvangen, zonder dat de overeenkomst door den regter is ontbonden; het gebruik bekend onder den naam van „katten", is in strijd met de Wet en voor partijen niet verbindend. Zoodanig gebruik mag niet door eene turbe bewezen worden. — Regtb. Amsterdam 9 Aug. 1841; R. B., VIII, 189.

110. In cassatie kan geen beroep worden gedaan op schending van een onbeschreven gewoonteregt. — H. R. 5 December 1851, W. 1288.

111. Gewoonteregt, W. 2458, 2474.

112. Dit art. moet niet worden beperkt tot onderwerpen van privaat regt. Dat art. is ook van toepassing op oud gewoonteregt, bestaan hebbende vóór de invoering zoowel van de tegenwoordige als van de Fransche wetgeving. Het oude op gewoonte gevestigd slatregt is niet in stand gehouden door art. 7 van het decreet van 21 October 1811. — H. R. 27 Maart 1863; v. d. H. B. R., XXVII, 325, W. 2471.

113. Het plaatselijk gebruik geldt niet tegen de uitdrukkelijke bepaling eener overeenkomst. — Hof Z.-Holland 9 Januarij 1865, W. 2656.

114. Ten bewijze, dat een koop niet à contant, maar op drie maanden is gesloten, kan de kooper zich noch op zijne boeken, noch op beurs-usantiën beroepen. — Hof N.-Holland 20 October 1864, W. 2679.

115. De regter mag zijne uitspraak niet doen rusten op een beginsel van het algemeen volkenregt, wanneer het niet door eenig bepaald tractaat voor Nederland verbindend is verklaard, of door eenige wettelijke verordening is bekrachtigd. — Regtsg. Adv., V, 32.

116. Art. 3 geldt zoowel alle Staatsregtelijke als burgerregtelijke, zoowel alle verledene als toekomstige gewoonte. De verpligting der naastgelegen landen, om de slataarde daarop te laten bergen, in Friesland sedert eeuwen bestaande, is uit haren aard Staatsregtelijk. — Hof Friesland 25 Junij 1862, W. 2409.

117. De regter handelt niet in strijd met de bepaling, dat gewoonte geen regt vestigt, zoo de Wet daarop niet verwijst, indien hij bij de uitlegging eener overeenkomst geen gewoonteregt, dat strijdig met of tegen de Wet is, inroept, maar juist met het oog op de Wet het gebruikelijke toepast. — H. R. 23 Maart 1849; N. R., XXXII, 309, W. 1038.

118. In de verkeerde toepassing door den regter van een onbeschreven gewoonteregt, kan niet anders gelegen zijn dan eene verkeerde oordeelvelling (mal jugé); de regter in cassatie behoort zich van een onderzoek over die meerder of minder juiste oordeelvelling te onthouden. — H. R. 5 December 1851; N. R., XL, 47, W. 1288.

119. W. Wolthers, Ad legem 2 Cod. quae sit longa consuetudo. Gron. 1826.

120. Het bestaan van een plaatselijk gebruik moet bewezen worden door hem, die zich daarop beroept. — Regtb. Assen 29 Januarij 1849; N. R. B., II, 266.

Art. 4.

121. Mr. A. W. Huidekoper, Verhandeling over de niet-terugwerking van nieuwe wetten — R. Bijdr., I, 161.

122. J. Smits Verburg, de lege ad praeteritum non revocanda. L. B. 1823.

123. G. J. F. ter Horst, observationes de usu practico legum abrogatarum inprimis patriae nostrae continuo. Gron. 1824.

124. J. van de Poll, de vi legis novae in criminum antea commissorum poenas, condemnationes, et persecutiones. Amst. 1834.

125. C. P. Frijlinck, Vererving in de regte linie onder de nieuwe wet, van den blooten eigendom, ingesteld onder de oude wet. Welke wet is toe te passen en welke formaliteiten in acht te nemen? — Jur. Corr., 1864, 151.

126. Indien bij een testament onder het oud hollandsch regt met den dood bekrachtigd, een legaat sub conditione is vermaakt aan iemand, die geboren of geconcipiëerd is na het overlijden des testateurs, doch onder vigeur dierzelfde wetten, en de conditie eerst later ontstaan is onder vigeur der tegenwoordige wetten, kan dan de legataris het legaat vorderen? Ja. — Regtsg. Adv., I, 22.

127. Eene latere wet kan geen verandering brengen in het regt van hen, die vóór hare invoering, krachtens de oude wet reeds hunne actie hadden ingesteld. — H. R. 11 Junij 1847, W. 818; N. R., XXVIII, 106; v. d. H., G. Z., VI, 219.

128. Een zeer opmerkelijk voorbeeld van terugwerkende kracht eener wet wordt gevonden in art. 2 der wet van 14 September 1866 (St. 166), waar ook bepaald wordt, dat de wet „zich" verbindt.

129. Dit art. bevat geen regel voor den wetgever bij de vervaardiging, doch alleen voor den regter bij de toepassing der wet.

De wet van 1 Junij 1861 (St. 54) heeft geen terugwerkende kracht in den zin bij dit art. bedoeld. H. R. 28 Februarij 1868, W. 2995.

130. De wet van 28 Junij 1851, no. 100, waarbij o. a. de octrooijen der Godshuizen betrekkelijk hun regt op de nalatenschap hunner gealimenteerden zijn opgeheven, is van toepassing ook op de nalatenschappen van hen, die reeds vóór genoemde wet in het Godshuis waren opgenomen. — Regtb. Amsterdam 9 Junij 1857; N. R. B.; VII, 425.

131. Het afschaffen van strafbepalingen verhindert geenszins het vorderen en toepassen van de afgeschafte strafwet op de wets-overtreding, begaan tijdens de wet nog in werking was. — H. R. 24 December 1856; N. R. B., VII, 15.

132. De wetten krachtens de Grondwet van 1848

ten aanzien van het kiesregt uitgevaardigd hebben, de kiesbevoegdheid niet verzekerd aan hen, die dezelve onder de vroegere verordeningen hebben bezeten of uitgeoefend, mitsdien valt bij de vraag omtrent kiesbevoegdheid te onderzoeken, of men in den zin der tegenwoordige wetten Nederlander is. — H. R. 21 Mei 1852; N. R., XLII, 18.

133. De cijnsregten, die naar het oude regt onverjaarbaar waren, zijn door de invoering van den Code Napoleon verjaarbaar geworden. — H. R. 16 November 1849, W. 1074; N. R., XXXIV, 164; v. d. H., G. Z., IX, 280; Hof Zeeland 16 Januarij 1849, W. 1028; R. B., XII, 473.

134. Bij Koninklijk Besluit van 29 April 1864 (St. 39), in verband met art. 3 van dat van 31 Januarij 1824 (St. 19), is alleen verboden om zonder verkregen toestemming der plaatselijke besturen, bewaarplaatsen van petroleum te maken of te veranderen, terwijl in die besluiten geene bijzondere bepaling voorkomt, omtrent de vroeger vóór het in werking treden van eerstgenoemd Koninklijk Besluit opgerigte bewaarplaatsen van petroleum. — H. R. 2 Mei 1865; N. R., LXXX, 1.

135. Aan eene verordening wordt geen terugwerkende kracht toegekend, wanneer aan een beklaagde niet wordt ten laste gelegd, een vroeger bestaand voetpad in strijd met eene verordening te hebben afgesloten en verlegd, maar het in strijd met de verordening behouden eener vroeger door hem daargestelde afsluiting en verlegging. — H. R. 11 Februarij 1843, W. 2458.

136. Aan eene verordening, welke het hebben van boomen op eene bepaalde plaats verbiedt, wordt geen terugwerkende kracht gegeven, wanneer die verordening wordt toegepast op den eigenaar van boomen, welke reeds vóór die verordening bestonden. — H. R. 22 Julij 1856; v. d. H., G. Z., XIII, 8, no. 647, W. 1943.

Art. 5.

137. Jhr. Mr. C. J. van Nispen tot Pannerden, Afschaffing van wetten en verordeningen: Werking van oude verordeningen van uitheemschen en anderen oorsprong.. — Themis, 2e Verz., VI, 349; X, 313; Bijdr. VIII, 312.

138. G. G. van Harencarspel, de art. 5[0] legis continentis generaliora praecepta legislationis. L. B., 1854.

139. W. J. A. Bosch Reitz, de quaestione an non — usu tollatur legum vis. Amst. 1850. Beoord. Themis, XIV, 95.

140. Mr. T. M. C. Asser, Iets over de afschaffing van bij keizerlijk decreet vastgestelde politiereglementen van waterschappen. — Bijdr., VII, 311, IX, 133.

141. Arbitraire correctie kan onder de tegenwoordige wetgeving geene toepassing hebben, en zou ook volkomen in strijd zijn met de regelen omtrent de competentie der verschillende regtscollegiën; zij moet veeleer geacht worden door de sedert den jare 1798 elkander opgevolgde Staatsregelingen hier te lande, en ook onder de Fransche wetgeving onbekend, althans stilzwijgend afgeschaft te zijn. — Regtb. Leiden 3 Junij 1853, W. 1456; Hof Z.-Holland 25 Junij 1853, W. 1462.

142. Art. 14 van het keizerlijk decreet van 13 October 1812 (Fortuyn, III, 511) betreffende de loterij is ingetrokken bij Kon. Besl. 19 Januarij 1814 (St. 5); dit laatste besluit is weder ingetrokken bij art. 1 van het Kon. Besl. van 5 November 1818 (St. 37). Daardoor is art. 14 van genoemd keizerlijk decreet weder van kracht geworden; bij overtreding moeten daarop echter worden toegepast de strafbepalingen vervat in de wet van 6 Maart 1818 (St. 12); H. R. 9 October 1854; N. R. B., V, 1; H. R. 10 October 1854; N. R. B., V, 4.

143. De Provinciale Wetgever is bevoegd de wet van 28 September 1791, buiten werking te stellen.

Eene bij Provinciaal Reglement buiten werking gestelde wet, wordt niet weder van kracht door intrekking van dat reglement. — Regtb. Nijmegen 25 November 1865, W. 2838.

144. Het keizerlijk decreet van 3 Augustus 1808 omtrent de levering van militaire transportmiddelen kan niet geacht worden te zijn vervangen door het marsch-reglement, gearresteerd bij besluit van den Souvereinen Vorst van 3 Augustus 1814, no. 33, de poenale bepalingen bij gemeld decreet vastgesteld, moeten worden beschouwd als in volle kracht te zijn gebleven. — H. R. 30 Januarij 1849; N. R., XXXII, 184.

145. De kerkgenootschappen kunnen niet door hunne statuten aan eene bestaande wettelijke verordening derogeren.

Wat men ook omtrent de afscheiding van kerk en staat hier te lande moge beweren, zoo is het in allen geval regtens zeker, dat die afscheiding geenzins per se ten gevolge zoude moeten hebben gehad, dat bijzondere wetten destijds vigerende, daardoor eo ipso zouden moeten worden geacht te zijn geabrogeerd. — H. R. 25 Januarij 1850; N. R., XXXIV, 323.

Art. 6.

146. J. N. van Braam, de legum nostrarum civilium cum legibus peregrinis conflictu. Gron. 1821.

147. Mr. W. A. C. de Jonge, over het regt van exterritorialiteit. Themis X, 55.

148. Mr. W. C. K. Evertsen de Jonge, bedenkingen tegen het regt van exterritorialiteit. Themis X, 304.

149. Wetsuitlegging van art. 6 en 7 der Algemeene bepalingen van wetgeving. Corr. XI, 42.

150. Het is een algemeene regtsregel, voortvloeijende uit het wezen der jura privata, als verbonden in elk land aan het burgerschap daarvan, dat elk burger zich buiten zijn vaderland bevindende, gelijk hij verbonden blijft door de wetten regelende de regten van den staat en de bevoegdheid der personen in zijn vaderland, zoo ook bevoegd blijft om die regten uit te oefenen, voor zooverre zulks buitenslands kan geschieden; waaruit volgt, dat de regtsregel locus regit actum alleen in dien zin kan worden verstaan, niet dat zij het bovengemelde regt zoude ontnemen, maar dat krachtens denzelven acten door iemand gepasseerd buiten zijn vaderland naar de wet des lands, waarin hij zich tijdelijk ophoudt, naar derzelver uitwendigen vorm ook in zijn vaderland geldig moeten zijn. — Regtb. Nijmegen 28 Febr. 1851, W. 1241; Corr. XV, 53.

151. Naar welke wet regelt zich de bevoegdheid van eenen vreemdeling om een stuk onroerend goed in Nederland gelegen te verkoopen? — Opm. en Mededeelingen, IV, 94.

152. Aan een Nederlander, in wiens voogdij niet door den Nederlandschen regter is voorzien, kan door den Hoogen Raad geen venia aetatis worden verleend. — H. R. 9 Dec. 1868; N. R. B., XIX, 339.

153. De wetsbepalingen, regelende de regten en verpligtingen der erfgenamen bij de beneficiaire aanvaarding der nalatenschap, behooren tot de statuta realia. De bepalingen der Nederlandsche wet, kunnen niet worden ingeroepen, ten aanzien der regeling van voormelde regten en verpligtingen bij de beneficiaire aanvaarding eener in het buitenland opengevallen nalatenschap.

Dit art. spreekt alleen van de wetten betreffende den staat en de bevoegdheid der personen en behoo-

ren de wetsbepalingen, regelende de regten en verpligtingen der erfgenamen bij de aanvaarding eener erfenis, onder het voorregt van boedelbeschrijving, tot de statuta realia. — H. R. 15 Febr. 1861; Corr. XXXVI, 231, W. 2278.

154. Uit art. 6 in verband met artt. 7 en 10 moet worden afgeleid, dat de Nederlandsche wetgever de werking van het statutum personale van vreemdelingen binnen dit Rijk evenzeer heeft toegelaten, als hij zoodanig statuut voor de Nederlanders in het buitenland heeft gevestigd.

De faillietverklaring van een vreemdeling geheel en al overeenkomstig den vorm daarvoor in zijn land gebruikelijk, moet ook van kracht worden beschouwd in Nederland, zoodanig gefailleerde moet ook hier te lande geacht worden eene persona standi in judicio te missen.

Eene beschikking, behelzende de uitspraak van een faillissement, uitgegaan van het in Pruissen bevoegd openbaar gezag, en opgemaakt in den vorm door de wet aldaar gevorderd, voldoet aan de vereischten in art. 1905 B. W. voor authentieke acten gesteld. — Regtb. Arnhem 7 Junij 1860, W. 2196.

155. De vraag of de Nederlandsche vrouw met een vreemdeling gehuwd, al dan niet diens magtiging of die van den regter behoeft, om in Nederland in regten op te treden, moet niet naar de Nederlandsche wet beoordeeld worden, maar naar de wet waartoe de vrouw ten gevolge van haar huwelijk behoort. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1850, W. 1148; Regtb. Amsterdam 19 Maart 1850; R. B., XII, 382.

Art. 7.

156. W. J. G. van Oldeneel, over art. 7 der wet, houdende algemeene bepalingen van wetgeving van het Koningrijk. Leyden, 1862.

157. T. N. van der Stok, De regtsregel „mobilia sequuntur legem domicilii domini", geldt slechts voor zoover de roerende goederen in betrekking tot hunnen eigenaar worden beschouwd. Jur. Corr., I, 355.

158. Is de buitenlandsche vader, die met zijne minderjarige kinderen onroerende goederen in Nederland bezit en deze wil verkoopen, verpligt de bepaling van art. 451 Burg. Wetb. na te leven of kan hij verkoopen zoo, dat de Nederlandsche kooper wettig verkrijgt, indien hij overlegt een bewijs, dat hij volgens de wetten van het land zijner inwoning bevoegd is te verkoopen? Corr. I, 17.

159. Een vreemdeling kan hier te lande, over de goederen van zijn minderjarig kind hier te lande gelegen, niet anders beschikken dan overeenkomstig de voorschriften bij het Ned. Burg. Wetb. omtrent de voogdij gegeven. — Regtb. Utrecht 28 October 1850; N. R. B., I, 209.

160. Het regt van beheer eens desolaten boedels in de koloniën opengevallen, strekt zich niet uit tot onroerende goederen hier te lande gelegen en door de hier wonende erfgenamen aanvaard. — Hof N.-Holland 27 Maart 1856; N. R. B., VII, 245.

161. De Nederlandsche regter is niet bevoegd om op een verzoekschrift van meerder- en minderjarige vreemdelingen, strekkende tot bekoming van autorisatie tot verkoop van vaste goederen binnen dit koningrijk gelegen, te beschikken. — Hij is daartoe echter bevoegd wanneer de verzoekers, bevorens van den regter, onder wiens jurisdictie zij behooren, de vereischte personele magtiging tot dien verkoop hebben bekomen. — Regtb. Goes 10 April 1841, 19 Mei 1841, W. 206; R. N., III, 14.

162. De Nederlandsche regter is bevoegd te onderzoeken of eene vreemde wet, wier toepasselijkheid beweerd wordt, is vervaardigd overeenkomstig de constitutionele voorschriften van het vreemde land. — Regtsg. Adv., V, 2; Regtb. Amsterdam 14 Mei 1847; R. B., IX, 359.

Art. 8.

163. J. T. Homan, De delictis peregrinorum eaque puniendi ratione. — Gron. 1823.

164. De Nederlandsche regter is niet bevoegd te oordeelen over mishandelingen, gepleegd door den gezagvoerder van een vreemd schip, zelf vreemdeling zijnde, jegens een der schepelingen, mede vreemdeling, en aan boord van dat schip, ook wanneer dat schip binnen het koningrijk aanwezig is. — Regtb. Brielle 13 Febr. 1841, W. 163; H. R. 29 Junij 1841, W. 245; N. R., VIII, 325.

165. De Nederlandsche regter is niet bevoegd kennis te nemen van een misdrijf, gepleegd door een vreemdeling jegens een vreemdeling op een vreemd schip in een Nederlandsche haven liggende, indien daardoor de orde en rust van de haven niet wordt verstoord, ook al is daarbij de hulp der politie ingeroepen.

De regel navis est territorium, is ook van toepassing, indien het schip zich niet in open zee, maar op de reede of in een haven bevindt. — Hof N.-Holland 16 April 1862, W. 2394; anders H. R. 24 Junij 1862, W. 2391.

166. Diefstal door een vreemdeling, jegens een vreemdeling aan boord van een vreemd schip, liggende in den Binnen-Amstel te Amsterdam. Onjuiste toepassing van den regel, dat het schip wordt geacht een deel uit te maken van het grondgebied. De Nederlandsche regter is bevoegd daarover te oordeelen. — H. R. 24 Junij 1862; N. R. B., XIII, 232; N. R., LXXI, 173; W. 2391.

167. De Nederlandsche regter is bevoegd kennis te nemen van een misdrijf, gepleegd door iemand, die deel uitmaakt van de bemanning van een Nederlandsch schip, tegen twee leden derzelfde bemanning, aan boord van dat schip, ter reede van Soerabaija, als gepleegd op eene plaats, welke geacht wordt deel van het Nederlandsch grondgebied uit te maken. — H. R. 12 November 1861; N. R. B., XII, 385.

168. In onze wetgeving is als beginsel aangenomen, dat een schip op zee, een deel uitmaakt van het grondgebied van den staat tot welken het behoort, zoodat de handelingen die op zoodanig schip plaats grijpen, moeten geacht worden niet buiten-s'lands, maar in dat land zelf te zijn bedreven en dus in het algemeen aan de wetgeving en de regtsmagt van dien staat te zijn onderworpen. — H. R. 12 Junij 1850, W. 1164; v. d. H., Strafr., 1850, I, 350.

169. Hoewel volgens beginselen van volkenregt de bodem van een vreemd schip soms bij exceptie en bij fictie wordt gehouden, voor een gedeelte van den staat alwaar het schip te huis behoort, zoo volgt daaruit niet, dat die uit den aard der zaak voor geene extensive uitlegging vatbare exceptie en regtsfictie ook zou moeten worden uitgestrekt tot een houtvlot, liggende op een binnenlandsch water voor den wal. — H. R. 30 Augustus 1850; N. R., XXXVI, 108, W. 1180; Hof Z.-Holland 23 Mei 1850, W. 1149.

170. Schepen die de Nederlandsche vlag voeren, worden gerekend op Nederlandsch grondgebied te zijn, onverschillig waar zij zich bevinden. — Regtb. Zierikzee 21 Augustus 1857, W. 1896.

171. Indien bij een buiten 's lands gepleegd misdrijf, alleen uit de opgaven van den beschuldigde en van de personen, die door hem benadeeld zouden zijn, blijkt, dat zij allen Nederlanders zijn, kunnen die verklaringen, als door geenerlei wijze in het ge-

ding bevestigd, niet geacht worden een wettig bewijsmiddel daar te stellen omtrent de veronderstelde hoedanigheid van Nederlander van een of meer der bedoelde personen; de beschuldigde mag alzoo wegens het hem ten laste gelegde misdrijf niet worden vervolgd of veroordeeld. — Hof Z.-Holland 20 December 1850, W. 1187.

172. Op een vreemdeling die beweert zijne hoedanigheid van Nederlander te hebben verloren, en hier te lande teregtgesteld wordt wegens een misdrijf, door hem hier te lande gepleegd, kan art. 9, Strafr., niet van toepassing zijn. Zelfs een vreemdeling, die vroeger Nederlander is geweest, doch die hoedanigheid werkelijk heeft verloren, moet voor zijne strafbare daden in Nederland gepleegd, voor den Nederlandschen regter, te regt staan. — H. R. 18 April 1848; N. R., XXXI, 1.

173. Art. 8 betreft alleen de strafwetten en verordeningen van politie, geenzins de wetten, die de strafverordening regelen; derhalve behoort tegen elken vreemdeling of buitenlander als zoodanig behoorlijk gedagvaard, bij niet verschijning in strafzaken verstek te worden verleend, behoudens nader bij het onderzoek te blijken of hij als vreemdeling kan vervolgd en gestraft worden volgens de Nederlandsche wet. — H. R. 24 December 1850; N. R., XXXVII, 199.

174. In strafzaken kan de geldboete worden uitgesproken tegen den vreemdeling, die zich buiten Nederland bevindt. — Regtb. Arnhem 29 October 1861; N. R. B., XII, 342.

175. Naar de regelen van staats- en volkenregt is de wettelijke magt bevoegd tot het voorschrijven van maatregelen van politie binnen de grenzen van haar grondgebied, waaraan ieder, hetzij ingezeten, hetzij vreemdeling, verpligt is te gehoorzamen. De overtreder van Nederlandsche wetten zich buiten Nederland bevindende, is strafschuldig, zoo die overtreding uitwerking heeft op Nederlandsch gebied. — Hof Gelderland 17 December 1861; N. R. B., XII, 739.

176. Het beginsel, uitgedrukt in art. 8, brengt niet mede, dat een vreemdeling de Nederlandsche wetten in geen geval zou kunnen overtreden en deswege strafbaar zijn, indien hij zich niet persoonlijk bevindt op het grondgebied van den staat. Die overtreding kan even goed geschieden door den vreemdeling buitenslands, wanneer zij hare uitwerking heeft in Nederland en plaats heeft door andere personen aldaar, doch als werktuigen gebezigd. — H. R. 12 Maart 1862; v. d. H., G. Z., XIX, 113, no. 916, W. 2362.

177. Het verbod van het gebruik maken van maten, verschillende van die welke bij de kracht hebbende wetten zijn vastgesteld, is verbindend voor allen die zich op het grondgebied van den staat bevinden, en dus ook van toepassing op een vreemdeling, die op dat grondgebied opmetingen doet voor een vreemdeling met eene meetketting, niet beantwoordende aan de vereischten bij Kon. Besl. van 25 Julij 1819 vastgesteld. — H. R. 31 Julij 1866; N. R., LXXXIII, 252, W. 2820.

178. Een plaatselijk reglement is toepasselijk op personen elders wonende, wanneer zij dat reglement overtreden, terwijl zij zich bevinden in de gemeente waar dat reglement is vastgesteld. — H. R. 4 Augs. 1840; N. R., V, 75; v. d. H., G. Z., I, 225; H. R. 25 Febr. 1845; N. R., XIX, 373, W. 608; v. d. H., G. Z., IV, 389; H. R. 10 Febr. 1846; N. R., XXIII, 250, W. 714; v. d. H., G. Z., IV, 42.

179. De strekking van dit art. is niet, om de verbindende kracht der Nederlandsche strafwetten voor vreemdelingen, ten aanzien der door hen in Nederland gepleegde misdrijven, te doen ophouden met het verlaten van het Nederlandsch grondgebied. — H. R. 22 Maart 1848, W. 930; N. R., XXX, 115; v. d. H., Strafr., 1848, I, 221; Hof Gelderland 22 October 1847; N. R., XXX, 126.

Art. 9.

180. Ph. de Kanter, de juribus peregrinorum in Belgio. L. B., 1828.

181. N. van Hasselt, de art. 9 legis quae generaliora legislationis Neerlandicae praecepta continet. Gron. 1842.

182. E. H. s' Jacob, Disp. ad art. 9 legis quae generaliora exhibet praecepta. Amst. 1850.

183. Mr. N. Olivier, Het Burgerlijk Regt der vreemdelingen in de Nederlanden. Themis V, 425.

184. Mr. A. P. Th. Eyssell, De regtsmagt over vreemdelingen in Nederland. 's Gravenhage 1864. — Beoordeeld in N. R. Bijdr., XV, 272, 344.

185. Mr. O. de Marees van Swinderen, Over vreemdelingen en hunne rechtsbevoegdheid. — Gron. 1862.

186. Mr. B. D. H. Tellegen, Is door art. 9 der wet, houdende Algemeene bepalingen der wetgeving van het Koningrijk de regel, status comitatur personam, voor zooverre vreemdelingen betreft, afgeschaft? — N. R. Bijdr., VI, 55.

187. F. Böthlingk, de nonnullis peregrinorum juribus quae praecipue ad jus civile pertinent. — Arnhemiae 1833.

188. C. J. F. Mirandolle, de potestate judicum nostrorum civilium inter peregrinos jus dicendi. — Harlemi 1850.

189. M. Neustaetter, Jurisconsultorum Belgicorum doctrina de jure internationali. Amst. 1848.

190. Mr. C. J. Diemont, De regten van vreemdelingen in zake van erfopvolging en schenking, eene bijdrage tot de kennis van het Ned. Burg. Regt. Leyden & Amst. 1848.

191. Behoeft eene vreemde getrouwde vrouw, die voor den Nederlandschen regter procedeert de magtiging, 't zij van haren echtgenoot, 't zij van den regter, krachtens art. 165 B. W.? Zoo neen, rust dan op haar de bewijslast, dat zij volgens haar Nationaal regt die magtiging niet behoeft, of moet de wederpartij het bewijs leveren, dat zij die magtiging wel behoeft? — Vragen van Ned. Regt, II, no. 2, 6.

192. Naar welke wetten moet de staat en regtsbevoegdheid van den vreemdeling hier te lande beoordeeld worden? — Naar die van zijn land. — Regtsg. Adv., IV, 26.

193. Is de regterlijke magt in Nederland bevoegd om regt te spreken tusschen twee vreemdelingen, wanneer de handeling die tot het regtsgeding aanleiding geeft, hier te lande heeft plaats gegrepen? — Ja. — Regtsg. Adv., I, 121.

194. Kan het kind van Engelsche ouders, tijdens deszelfs geboorte in 1820 hier te lande gevestigd, indien zoodanig kind naar zijn vaderland terugkeert en aldaar de qualiteit van Engelschman aanneemt, van zijn voogd hier te lande op zijn 21ste jaar, als wanneer hij volgens de Engelsche wetten meerderjarig is, rekening en verantwoording vragen? — Ja. — Regtsg. Adv., I, 26.

195. Is een vreemdeling bevoegd om hier te lande bij plaatsvervulling te erven in een geval, waarin naar de Nederlandsche wetgeving de plaatsvervulling is toegelaten, wanneer die voor hetzelfde geval in het vreemde land niet bestaat? — Jur. Corr., II, 9, 389.

196. Jhr. mr. J. K. W. Quarles van Ufford, Heeft de onderdaan eener onzijdige mogendheid, die oorlogschade heeft geleden, regt op vergoeding? — Themis 2, X, no. 3.

197. Mr. A. M. de Rouville, over het regtsge-

not van vreemdelingen in dit Koningrijk. Themis, II, 253.

198. C. van Moorsel, de jure hereditario peregrinorum. — Lovanii, 1828.

199. Over de verbindende kracht der wetten in betrekking tot vreemdelingen (internationaal regt). — Corr., XXIII, 339.

200. De meerderjarigheid van een hier te lande verblijvenden vreemdeling wordt niet geregeld naar de Nederlandsche wet, doch naar die van zijn vaderland. — Regtb. Leyden 11 Julij 1842, W. 421; R. in N., IV, 28.

201. De vraag of de Nederlandsche vrouw met een vreemdeling gehuwd, al dan niet diens magtiging of die van den regter behoeft om in regten op te treden, moet in Nederland niet naar de Nederlandsche wet worden beoordeeld, doch naar de wet van het land, waartoe de vrouw ten gevolge van haar huwelijk behoort. — Regtb. Amsterdam 19 Maart 1850; R. B., XII, 382.

202. De vreemdeling mag volgens de Nederlandsche wet, voogd of curator in Nederland zijn, over een Nederlander. — Regtb. Roermond 23 April 1864; Tijds., XVIII, 382.

203. De Nederlandsche regter is bevoegd te oordeelen, over den eisch tot opheffing van een conservatoir beslag onder derden in Nederland gelegd, door een vreemdeling, ten laste van een ander vreemdeling. — Regtb. 's Gravenhage 2 November 1858, W. 2050; Hof Z.-Holland 9 Mei 1859, W. 2089.

204. Een vreemdeling kan een anderen vreemdeling hier te lande dagvaarden tot betaling van eene buitenlands aangegane schuld. De actie van den eischenden vreemdeling is ook dan ontvankelijk, wanneer de gedaagde vreemdeling in zijn geboorteland in staat van faillissement is verklaard, en dat faillissement aldaar nog niet is afgeloopen. — Regtb. Amsterdam 28 April 1859, W. 2080.

205. Een vreemdeling is bevoegd, den in Nederland verblijf houdende vreemdeling, voor den Nederlandschen regter te dagvaarden. — H. R. 8 Januarij 1858, W. 1922.

206. Een vreemdeling, die na zijn 23e jaar in zijn land nog minderjarig is, is hier te lande op dien leeftijd als meerderjarig te beschouwen; te dier zake moet het statutum personale wijken voor de bepalingen onzer wetgeving, waarbij het Burgerlijk regt hetzelfde voor vreemdelingen als voor Nederlanders genoemd wordt. — Regtb. Amst. 25 October 1843; R. B. VI, 347.

207. De regtsgevolgen eener overeenkomst door een handelshuis te Amsterdam, door tusschenkomst van zijn agent te Dantzig gesloten in die stad met een aldaar gevestigd kooopman, moet beoordeeld worden naar het Pruissisch regt. — Regtb. Amst. 5 Januarij 1848; Hof N.-Holland 12 October 1848; R. B., X, 551, W. 1019.

208. Dit art. is niet van toepassing op eene handeling of verbindtenis tusschen vreemdelingen in een vreemd land aangegaan, speciaal niet indien een hunner de bevoegdheid des Nederlandschen regters, op grond van zijn vreemdelingschap, betwist. — Hof N.-Holland 5 April 1855, W. 1720.

209. Nederlanders, onderling buitenslands eene overeenkomst hebbende aangegaan, moet de inhoud daarvan naar het Nederlandsche regt beoordeeld worden. — Regtb. Amsterdam 9 Maart 1848; R. B., XI, 148, W. 1031.

210. Uit art. 126 alin. 2 Burg. Regtsv., houdende dat de verweerder, indien hij geen bekende woonplaats in het koningrijk heeft, voor den regter van zijn werkelijk verblijf zal worden gedagvaard, volgt ook, met het oog op art. 127 B. R. niet, dat de Nederlandsche regter bevoegd zou zijn kennis te nemen van eene vordering tot schadevergoeding, door een vreemdeling tegen een vreemdeling ingesteld, ter zake eener aanzeiling, welke buiten 's lands heeft plaats gehad. Hiertegen obsteert niet art. 9 Alg. Bep., omdat hier de wet, in art. 127 B. R., ingevolge het slot van voormeld art., het tegendeel heeft vastgesteld. — Regtb. Rotterdam 28 Junij 1854, W. 1570.

210*a*. De Nederlandsche regter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot vergoeding van schade, door een vreemdeling tegen een vreemdeling ingesteld, ter zake van aanzeiling op een binnenlandschen stroom. — Regtb. Amsterdam 24 April 1839; R. in N., II, 113.

211. De Nederlandsche regter is niet bevoegd kennis te nemen van persoonlijke regtsvorderingen tusschen twee vreemdelingen en van de conservatoire maatregelen, door een hunner geprovoceerd. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 November 1844; R. B., VII, 561; Kantg. Amst no. 1, 13 Augustus 1844; R. B., VI, 681; anders regtb. Maastricht 28 November 1844; R. B., VII, 500; Mr. A. M. de Rouville, Themis, II, 253; Mr. N. Olivier, Themis, V, 434.

212. Een vreemdeling is niet bevoegd den vreemdeling, in Nederland verblijf houdende, voor den Nederlandschen regter te dagvaarden. — Regtb. Rotterdam 31 Julij 1857, W. 1881; anders Hof Z.-Holland 29 September 1857, W. 1895.

213. De Nederlandsche regter is onbevoegd ratione materiae om kennis te nemen van de vordering tot nietig-verklaring van een huwelijk buitenslands tusschen vreemdelingen gesloten, ook dan wanneer de vader, die de nietig-verklaring vraagt, ofschoon vreemdeling zijnde, in Nederland woont en met Nederlanders is gelijk gesteld. — Regtb. Haarlem 13 November 1860, W. 2249.

214. Wanneer een vreemdeling voogd is over Nederlandsche minderjarigen, is het ten aanzien van de verpligtingen van dien voogd, niet het personeel statuut van den voogd, maar het personeel statuut der minderjarigen, dat in aanmerking genomen moet worden. — Regtb. Maastricht 20 December 1860, W. 2254.

215. Het voorschrift van art. 9 Alg. Bep. heeft ook betrekking op de jurisdictie van den Nederlandschen regter over vreemdelingen. Uit art. 127 B. R. volgt niet, dat bij uitzondering op art. 9 Alg. Bep. den vreemdeling het regt niet zoude toekomen, om den in Nederland verblijf houdenden vreemdeling voor den Nederlandschen regter te dagvaarden. — H. R. 12 April 1856, W. 2269.

216. Ten aanzien van vreemdelingen worden mede burgerlijke betrekkingen geboren tusschen de moeder en het kind, door erkenning. Eene erkenning door een vreemdeling buiten Nederland gedaan, welke aan de vereischten der Nederlandsche wet voldoet, is hier te lande geldig. — Regtb. Amsterdam 13 Augustus 1867; N. R. B., XVII, 808.

217. Een vreemdeling kan een anderen vreemdeling, die hier te lande verblijf houdt, ook wegens eene buitenslands aangegane verbindtenis, voor den regter van dat verblijf dagvaarden. — Hof N.-Holland 23 Februarij 1860, W. 2227.

218. Een vreemdeling kan den anderen, hier verblijf houdenden vreemdeling, voor den Nederlandschen regter oproepen, onverschillig of de overeenkomst hetzij in den vreemde, hetzij hier te lande, is aangegaan. — Regtb. Haarlem 4 Januarij 1859, W. 2041.

219. Is de Belg bevoegd hier te lande te erven, in een geval, waarin de plaatsvervulling is toegelaten, wanneer die voor hetzelfde geval in zijn eigen land niet bestaat? — Neen. (Zie art. 884 B. W.) — Regtb. Maastricht 19 Maart 1856, W. 1872.

220. Is eene vreemde vrouw bevoegd om in Ne-

derland in regten te verschijnen, zonder den bijstand van haren man of de magtiging van den regter?

Bevat art. 165 B. W. een beginsel, dat tot den vorm van procederen behoort, of den staat van personen raakt?

Moet de vreemde gehuwde vrouw bewijzen, dat zij eene uitzondering maakt op den algemeenen regel van art. 165? — Hof N.-Holland 20 November 1851, W. 1283; Hof N.-Holland 22 Mei 1851, W. 1235.

221. Eene vreemde vrouw moet hier te lande de voorschriften der Nederlandsche wetgeving opvolgen, omtrent de vereischten voor de persona standi in judicio noodig, tot het voeren van een regtsgeding. — Hof N.-Holland 22 Mei 1851, W. 1235.

222. Kan een te Rotterdam verblijf houdende vreemdeling, door een te Parijs wonenden vreemdeling, voor den Nederlandschen regter gedagvaard worden, ter zake van verbindtenissen, door hen buiten 's lands aangegaan? — Ja. — Regtsg. Adv., IV, 156.

223. De Nederlandsche regter is bevoegd om kennis te nemen van een eisch tot opvordering van roerend goed, ook indien die eisch door een vreemdeling tegen een vreemdeling is ingesteld, zelfs indien de gedaagde buiten lands woont, mits hij tijdens het instellen der vordering zijn werkelijk verblijf binnen 's lands heeft. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 Mei 1868; N. R. B., XIX, 527.

223*a*. De Nederlandsche regter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot scheiding en deeling eener in het buitenland opengevallen nalatenschap. — Regtb. Amsterdam sine die, W. 2791.

224. Een vreemdeling kan in zuiver persoonlijke zaken hem, die geene bekende woonplaats in het koningrijk heeft, dagvaarden voor den regter van zijn werkelijk verblijf. — Regtb. Amsterdam 10 Mei 1865, W. 2726; N. R. B., XV, 457.

225. De Nederlandsche regter is bevoegd kennis te nemen van eene persoonlijke vordering, door een vreemdeling tegen een hier te lande verblijf houdenden vreemdeling ingesteld. — Regtb. Amst. 10 Mei 1865; N. R. B., XV, 457, W. 2726.

226. Het Burgerlijk Regt is op vreemdelingen toepasselijk, ook wat hun burgerlijke staat betreft. Dientengevolge is de Nederlandsche regter bevoegd om kennis te nemen van de vordering tot onder curatelestelling van een vreemdeling. — Hof Utrecht 26 Januarij 1863; N. R. B., XIV, 290.

227. De vreemdelingen hier te lande zijn in allen opzigte onderworpen aan dezelfde wettelijke voorschriften, waardoor de Nederlanders verbonden zijn, zoodat curators eener vreemde in staat van faillissement verklaarde vennootschap, hier te lande niet in regten kunnen optreden, indien die vennootschap niet is voorzien van de bewilliging van den Koning der Nederlanden, bedoeld bij art. 36, Wetb. v. Kooph. — Regtb. Dordrecht 13 April 1863; N. R. B., XIII, 848.

228. In het wisselregt geldt ook de regel „locus regit actum." — Regtb. Gron. 24 Mei 1861; N. R. B., XII, 144.

229. De Nederlandsche regter is bevoegd kennis te nemen van een geschil tusschen twee vreemdelingen, hier te lande verblijf houdende, ook wanneer het geschil een schuld betreft, buitenslands aangegaan. — Regtb. Haarlem 4 Januarij 1859; N. R., LXII, 415; Hof Z.-Holland 29 September 1857; H. R. 8 Januarij 1858, anders Regtb. Rotterdam 31 Julij 1857; N. R. B., VIII, 114; N. R., LVIII, 9.

Art. 10.

230. H. A. Hartogh, de regula juris „locus regit actum." Hagae Com. 1838.

231. J. Fresemann Viëtor, De kracht van buitenlandsche vonnissen. Gron. 1865.

232. W. A. Reiger, over den volkenregtelijken regel „schip is territoir," Gron. 1865, beoordeeld in Themis, door mr. M. S. Pols. Themis 2e XII, no. 4; Bijdr., XII, 99; Gids, Nov. 1865, 364.

233. R. G. Philipson, Over den volkenregtelijken regel „schip is territoir," Utr. 1865, beoordeeld door mr. M. S. Pols. Themis 2e XI, no. 4; Gids, Nov. 1865, 364.

234. Mr. A. J. Zubli, Over de kracht van vreemde vonnissen in Nederland. — R. B., XIII, 91.

235. Is een huwelijkscontract in een vreemd land, door een Nederlander en een vreemdeling verleden, hier te lande regtsgeldig. — Jur. Vraagal, I, 267, 298.

236*a*. De Nederlandsche wet is niet toepasselijk, op een te Singapore gesloten bodemerij-contract. — Regtb. Amsterdam 24 April 1867, W. 2924.

236. C. P. Frylinck, Wordt de huwelijksgemeenschap geregeld naar de Nederlandsche wet, of naar het in België vigerend Wetb. Nap., wanneer een huwelijk aangegaan door een Belg met eene Nederlandsche vrouw in Nederland is voltrokken, en de echtgenooten zich in België met der woon vestigen. — Jur. Corr., 1864, 155.

237. Is de Nederlandsche regter bevoegd te onderzoeken of eene vreemde wet, wier toepasselijkheid beweerd wordt, is vervaardigd overeenkomstig de constitutionele voorschriften van het vreemde land? — Ja. — Regtsg. Adv., V, 2.

238. De wetgeving van het land, waarheen het schip bestemd is, is niet toepasselijk op het contract van bevrachting alhier aangegaan. — Regtb. Amsterdam 14 December 1853; N. R. B., IV, 181.

239. De bepalingen van het Ned. Burg. Wetb. ten aanzien der gevolgen van de aanvaarding eener nalatenschap onder voorregt van boedelbeschrijving, zijn niet toepasselijk wanneer het vaststaat, dat de nalatenschap in den vreemde is opengevallen en aldaar aanvaard. — H. R. 15 Februarij 1861; Corr. XXXVI, 231.

240. De naamlooze vennootschap, in het buitenland opgerigt, heeft de bewilliging des Konings niet noodig, om hier te lande te handelen en in regten op te treden. De koninklijke bewilliging betreft den vorm der handeling, zoodat ook art. 10 de toepassing van art. 38, 2e lid, Wetb. v. Kooph. uitsluit. — H. R. 28 Maart 1866; N. R. B., XVI, 158; N. R., LXXXII, 316; anders Hof Utrecht 12 Junij 1865; N. R. B., XV, 797.

241. Eene acte van schenking buitenslands door een Nederlander verleden, moet voor haren vorm beoordeeld worden naar de wetten des lands, waar die is verleden. — Hof Gelderland 6 Mei 1856; N. R. B., VI, 581.

242. Bij schuldvernieuwing, — in later vernieuwing van erfpacht, — moet de wetgeving van het oogenblik worden toegepast, waarop de nieuwe overeenkomst is aangegaan. — Regtb. Utrecht 3 April 1850; R. B., XII, 232.

243. De verjaring regelt zich niet naar de wet van de plaats, waar de overeenkomst is aangegaan, maar naar de wet van de plaats, waar de actie wordt ingesteld. — Hof N.-Holland 18 Januarij 1849; R. B., XI, 94.

244. Nederlanders onderling buitenslands eene overeenkomst hebbende aangegaan, moet de inhoud daarvan naar het Nederlandsche regt beoordeeld worden. — Regtb. Amsterdam 9 Maart 1848; R. B., XI, 148, W. 1031.

245. De voogdij in een vreemd land wettig daargesteld, moet ook hier te lande worden erkend. — Regtb. Amst. 27 Junij 1844; Hof N.-Holland 3 April 1845; R. B., VIII, 256.

246. Schending of verkeerde toepassing eener vreemde wet door den Nederlandschen regter, kan geen aanleiding tot cassatie geven. — H. R. 8 November 1861, W. 2326.

247. De geldigheid der wijze van levering moet worden beoordeeld naar de wet van het land, waar de levering plaats heeft.

De Hooge Raad kan niet onderzoeken of die vreemde wet goed is toegepast. — H. R. 27 November 1868, W. 3073.

248. Authentieke en publieke geschriften door bevoegde ambtenaren in het buitenland met inachtneming der aldaar voorgeschreven vormen opgemaakt, moeten ook hier te lande als authentieke en publieke acten worden aangemerkt, die in regten tot bewijs kunnen strekken. — H. R. 1 April 1856, W. 1860.

249. Art. 1218 B. W. is te beschouwen als een uitzondering op den regel van art. 10 Alg. Bep., dat in zijne algemeenheid ook onroerende goederen in Nederland gelegen omvat. — Regtb. Zutphen 15 Februarij 1855; Hof Gelderland 6 Mei 1856, W. 1765.

250. Eene schenking van een in Nederland gelegen onroerend goed in den vreemde aangegaan moet worden opgemaakt in den dáár bij de wet voorgeschreven vorm, al mogt in de vreemde wet zijn bepaald, dat bij overdragt van onroerend goed de vorm moet worden in acht genomen, naar de wet van de plaats, waar dat goed gelegen is. — Regtb. Zutphen 15 Februarij 1855; Hof Gelderland 6 Mei 1856, W. 1765.

251. De wet van het land, waar het endossement van een wisselbrief plaats vindt, oefent geen invloed uit op de verpligtingen van den acceptant. — Regtb. Amsterdam 3 September 1856, W. 1802.

252. Op den vorm eener actie is van toepassing de wet geldende ten tijde der ingestelde vordering, maar het regt van vorderen moet beoordeeld worden naar de wet, geldende op het tijdstip, dat dit regt werd geboren. — Hof N.-Holland 4 December 1862, W. 2469.

253. De kwaliteit van den in Frankrijk benoemden definitiven syndic in een faillissement, op eigen aangifte des koopmans uitgesproken, moet ook door den Nederlandschen regter erkend worden. — Regtb. Amsterdam 22 Maart 1849; R. B., XI, 154, W. 1004; Regtb. Amsterdam 22 Januarij 1845; R. B., VII, 291, W. 573.

254. Een faillissement in een vreemd land uitgesproken, heeft geen kracht in Nederland tegen Nederlandsche crediteuren. — Regtb. Amsterdam 11 Mei 1842; R. B., IV, 309 en 479, W. 286.

255. De curator in een faillissement in een vreemd land benoemd, heeft het regt zich in een regtsgeding hier te lande tegen den gefailleerde gevoerd, te voegen of daarin tusschen te komen. — Regtb. Amsterdam 8 April 1840; R. B., IV, 517.

256. Mag de regter, die, volgens art. 12 Kooph. in den loop van een regtsgeding de openlegging der boeken van een vreemden, met name van een Franschen koopman, die als eischer is opgetreden, beveelt, op den inhoud dier boeken te letten, wanneer deze boeken niet zijn voorzien van de formaliteiten, welke in Frankrijk voor koopmansboeken zijn voorgeschreven, maar hier te lande niet meer worden gevorderd. — Ja. Regtsgel. Adv., III, 145.

Art. 11.

257. Is een regter verpligt de wet, welke hij in stelligen strijd acht met de grondwet, toe te passen? — Ja. — Regtsg. Adv., III, 31.

258. De regter is niet bevoegd de toepassing eener plaatselijke verordening te weigeren wegens strijd met de wet. — Regtsg. Adv., V, 8.

259. A. O., In hoever mag en moet de regter onderzoek doen naar den inhoud eener provinciale of plaatselijke verordening, welker toepassing van hem gevraagd wordt.

Mag de regter onderzoeken of eene wet, die in den grondwettigen vorm bestaat, wat haren inhoud betreft met de grondwet strijdt, en indien naar zijne meening die strijd aanwezig is, haar niet toepassen. — Opm. en Meded., IX, 188.

260. Mr. E. L. van Emden, Provinciale Verordeningen. — Bevoegdheid. — Beoordeeling en innerlijke waarde. — Stellig regt. — Beginsel. W. 2818.

261. v. A. Veepest, Verbod van invoer. — Provinciaal reglement. — Innerlijke waarde. — W. 2818.

262. H. A. Elias, Bevoegdheid der regterlijke magt om de toepassing van plaatselijke verordeningen te weigeren. — W. 2636.

263. Mr. J. G. H. Boissevain, Mag de regter in een onderzoek treden naar de bevoegdheid van den wetgever. — W. 2777, 2778.

264. De regter en de grondwet. — W. 2783, 2788, 2793.

265. Mr. A. F. Jongstra, Strijd tusschen de grondwet en eene bepaling van den gewonen wetgever. — W. 2784.

266. David Binger, De Provinciale Staten en het vrije verkeer tusschen de provinciën. — W. 2789.

267. Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman, Is de regter bevoegd (verpligt) de toepassing van verordeningen of besluiten te weigeren, ingeval zij in strijd zijn met de wetten door een hooger gezag vastgesteld. — W. 2798; Mr. G. I. M. van Voorthuysen, id. W. 2803.

268. Is de regter al dan niet bevoegd de wettigheid en verbindbaarheid van plaatselijke verordeningen te beoordeelen? — Gem.st., 111—115, 117, 122, 123; Kantg. 's Gravenhage 22 Junij 1854, W. 1550; H. R. 20 Oct. 1854, W. 1587.

269. De regter is verpligt de wet, welke hij in stelligen strijd acht met de grondwet, toe te passen. — Regtsg. Adv., IV, 31.

270. J. P. T. Duquesne van Bruchem, De bevoegdheid der regterlijke magt met opzigt tot wetten die de grondwet schenden. Utrecht 1868.

271. Mr. J. Fresemann Viëtor, Is de regter bevoegd de toepassing te weigeren van eene plaatselijke verordening, wanneer hij die met de wet strijdig acht? — Ja. — Bijdr. van Boer cs., XII, 1.

272. Mr. A. A. Weve, Mag de regterlijke magt de toepassing weigeren eener Provinciale of plaatselijke verordening, op grond dat die naar haar oordeel in strijd is met de wet? — Neen. — Bijdr. Boer c.s., IV, 171.

273. Mr. N. F. van Nooten, De regterlijke magt is bevoegd en verpligt de met de wet strijdige plaatselijke verordening buiten toepassing te houden. — Bijdr. Boer c.s., X, 356.

274. Jhr. Mr. H. P. van Karnebeek, Art. 151 der gemeentewet en de jurisprudentie van den Hoogen Raad. Bevoegdheid van den plaatselijken wetgever bij eene regeling van hetzelfde onderwerp door den algemeenen wetgever.

Gemeld art. doelt op het geval, dat door den algemeenen wetgever wordt voorzien in een onderwerp, hetwelk reeds geregeld was bij plaatselijke verordening. — Bijdr. Boer, VII, 304.

275. Jhr. Mr. C. de Jonge, Eenige beschouwingen omtrent plaatselijke wetgeving, in verband met voorziening bij eene algemeene wet. — Bijdr. Boer, VII, 1.

276. Mag de regter zijn uitspraak doen rusten op een beginsel van het algemeen volkenregt, wanneer het niet door eenig bepaald tractaat voor Nederland verbindend is verklaard of door eenige wettelijke verordening is bekrachtigd? Neen. — Regtsg. Adv., V, 312.

277. Mr. A. de Pinto, Over de onbevoegdheid van den regter om de wettigheid en de verbindbaarheid van plaatselijke verordeningen te beoordeelen. Themis XIV, 1.
278. Mr. W. A. C. de Jonge, Over de onschendbaarheid der wetten. Themis, X, 353.
279. Mr. R. T. van Boneval Faure, Oratio de usu regulae Celsi „Scire leges non hoc est, verba earum tenere, sed vim ac potestatem" in interpretandis legum imprimis civilium codicibus. L. B. 1859.
280. Wanneer een reglement door de Prov. Staten is vastgesteld en door den Koning bekrachtigd, is de regter gehouden daarop regt te spreken. — Kantg. Zalt-Bommel 27 Februarij 1841, W. 179.
281. Wanneer in een reglement bepalingen mogten voorkomen, welke met den geest der Grondwet schijnen in tweestrijd te zijn, is de beoordeeling daarvan door art. 11 A. B. buiten de grenzen der regterlijke magt geplaatst. — Kantg. Nijmegen 5 Maart 1841; R. in N., III, 48.
282. De wet ontleent hare verbindbaarheid, zoo in het algemeen binnen haar grondgebied voor de ingezetenen, als ook in het bijzonder voor den regter niet uit hare overeenkomst met de grondwet, maar uit hare promulgatie in den uiterlijken vorm eener wet. Ook een reglement, dat de uitwendige vereischten en kenmerken eener wet bezit, is voor den regter verbindend in dien zin, dat hij gehouden is het zonder nader onderzoek naar de grondwettigheid, in vorm of inhouden te eerbiedigen en des gevorderd toe te passen. — Regtb. Nijmegen 10 April 1841, W. 179.
283. De strijd eener plaatselijke verordening met het algemeen belang, kan met geene mogelijkheid worden beoordeeld, zonder te treden in een onderzoek omtrent de innerlijke waarde of de billijkheid der wettelijke verordening, welk onderzoek den regter niet vrijstaat, die gehouden is volgens de wet regt te spreken; door den regter mag alleen dan op den strijd met het algemeen worden gelet, wanneer het bestaan daarvan door de bevoegde magt is uitgemaakt. — H. R. 14 Februarij 1848, W. 969; N. R., XXIX, 320; H. R. 29 Februarij 1848; N. R., XXX, 62, 53.
284. De vraag, wat Provinciaal belang is, is eene vraag ter beslissing der Provinciale Staten en bij toezigt aan den Koning overgelaten. — H. R. 23 Mei 1866, W. 2800.
285. Een onderzoek nopens de vraag, of de Provinciale Staten bij het vaststellen van een reglement, al dan niet hebben uit het oog verloren, het beginsel uitgedrukt in art. 131 al. 3 der grondwet, en art. 139 der provinciale wet, betreft de innerlijke waarde van dat reglement, welker beoordeeling krachtens art. 11 Alg. Bep. den regter verboden is. — H. R. 29 Mei 1866, W. 2804; H. R. 19 September 1866, W. 2841.
286. De Staten der provincie Overijssel waren in 1845 bevoegd bij een organiek reglement op de dijken, kaden, polders en waterleidingen in Overijssel eene belasting op den turf vast te stellen. — Hof Overijssel 11 November 1865, W. 2825.
287. Noch art. 153 der gemeentewet, noch art. 11 A. B. verhinderen, dat de regter geroepen, in de eerste plaats tot handhaving en toepassing der onschendbare wet, buiten toepassing late de bepaling eener plaatselijke verordening, welke met de wet in bepaalden strijd mogt zijn; daardoor kunnen die artikelen niet zijn geschonden. — H. R. 10 November 1863, W. 2548.
288. Het is niet ter beoordeeling van den regter, of bij het vorderen van persoonlijke diensten, in eene gemeente-verordening acht is geslagen op de ongenoegzaamheid der geldmiddelen van de gemeente.
De wetgever heeft echter niet willen uitsluiten het onderzoek des regters omtrent het niet verbindende eener verordening, op grond van strijd met de wet, ofschoon de vernietiging ook op dien grond door den Koning kan worden uitgesproken. — H. R. 19 April 1865; N. R., LXXIX, 520, W. 2706; Gem.st. 722; v. d. H., G. Z., XXI, 421.
289. Wanneer Burgemeester en Wethouders hebben gehandeld binnen den kring hunner bevoegdheid, dan ligt eene beoordeeling van het regtmatige of onregtmatige dier handeling buiten het onderzoek der regterlijke magt. — H. R. 28 Februarij 1865; N. R., LXXIX, 262.
290. Het al of niet uitvoerbare eener gemeentelijke verordening betreft de doelmatigheid der verordening, en alzoo hare innerlijke waarde, welke de regter niet mag beoordeelen. — H. R. 17 April 1866; N. R., LXXXII, 360.
291. De regter is bevoegd te onderzoeken, of een provinciaal reglement in strijd is met de Provinciale wet en de Grondwet.
In art. 131 der Gr.-wet en art. 139 der Provinciale wet wordt niet alleen bedoeld belemmering, door op te leggen belastingen, maar dat verbod strekt zich ook uit tot tijdelijke maatregelen van politie.
Dien ten gevolge is het Provinciaal reglement van Friesland van 20 Sept. 1865 tot voorkoming van de overbrenging van de runderpest krachteloos. — Regtb. Heerenveen 20 Maart 1866, W. 2779; Hof Friesland 20 Maart 1866, W. 2787; Hof Drenthe 11 Augustus 1862; anders H. R. 28 November 1862; N. R. B., XIII, 441; Gem.-St. 588; H. R. 19 Sept. 1866, W. 2841.
292. Een onderzoek nopens de vraag, of de Provinciale Staten bij het vaststellen van een reglement al of niet uit het oog hebben verloren het beginsel, uitgedrukt in art. 131, alin. 3 der Grondwet, en art. 139 der Provinciale wet, betreft de innerlijke waarde van dat reglement, welker beoordeeling den regter verboden is. — H. R. 29 Mei 1866; Gemst., 772.
292*a*. De regterlijke magt is niet bevoegd om de grondwettigheid eener Provinciale verordening door den Koning goedgekeurd, te beoordeelen. Haar oordeel bepaalt zich tot het onderzoek der uitwendige waarde dier verordening. — Hof Gelderland 27 Maart 1866, W. 2781.
293. De regter is bevoegd de geldigheid eener provinciale verordening te onderzoeken. Het voorschrift van de verordening der Provinciale Staten van N.-Holland van 26 Sept. 1865 (Prov. Blad 58) waarbij de invoer van vee over de landgrenzen dier provincie verboden wordt, is niet als geldig te beschouwen. — Kantg. Amsterdam 9 Maart 1866, W. 2782.
294. De regter is bevoegd te beoordeelen, of eenige verordening ligt binnen de grenzen der bevoegdheid van de verordenende autoriteit. — H. R. 27 Februarij 1866, W. 2784.
295. De regter is niet bevoegd te onderzoeken, of eene provinciale verordening een onderwerp regelt van algemeen rijksbelang (art. 141 prov. wet) en of derhalve de Provinciale Staten de bevoegdheid, hun bij art. 130 der provinciale wet verleend, zijn te buiten gegaan. — Regtb. Utrecht 19 Maart 1866, W. 2793.
296. Hoezeer de regter de innerlijke waarde en billijkheid eener verordening niet mag beoordeelen, zoo kan hij zich daarom niet onttrekken aan het onderzoek of de verordenende autoriteit bevoegd was om dergelijke bepalingen te maken. — H. R. 8 October 1862, W. 2427.
297. De regter is bevoegd eene plaatselijke verordening aan de wet te toetsen, en bij strijd daarmede niet toe te passen.

De grond echter, waarop dit geschiedt, is niet juist wanneer de regter de onverbindbaarheid der plaatselijke verordening uitspreekt, dewijl het daarbij geregelde onderwerp was geregeld bij eene sedert ingetrokken wet. In dat geval is de regter gehouden tot toepassing der straf, bij de verordening bepaald. — H. R. 27 November 1867; Gem.st. 854.

298. De bepaling eener plaatselijke verordening, waarbij in het belang van den openbaren gezondheidstoestand in de gemeente verboden wordt, om binnen die gemeente met honden, aan voertuigen gespannen, te rijden, betreft een onderwerp tot de bevoegdheid van den gemeenteraad behoorende; de vraag in hoeverre de genomen maatregel kan beantwoorden aan of medewerken tot die bepaling, ligt buiten de beoordeeling van den regter, als betreffende de innerlijke waarde der verordening zelve. De vraag, of zij met het algemeen belang mogt strijden, is alleen ter beoordeeling van den Koning verbleven. — H. R. 17 December 1867; Gem.st. 854.

299. De regter mag niet onderzoeken, of het onderwerp, bij eene verordening geregeld, reeds bij eene sedert ingetrokken wet was geregeld, op dien grond mag de regter de onverbindbaarheid der verordening niet uitspreken. — H. R. 27 November 1867, W. 2969.

300. De regter is bevoegd te onderzoeken, of een Provinciaal reglement is gemaakt binnen de grondwettelijke en wettelijke bevoegdheid der Staten. — Regtb. Sneek 22 Junij 1868, W. 3024.

301. De regter is niet bevoegd om de wettigheid te onderzoeken van plaatselijke verordeningen. — Kantg. 's Gravenhage 22 Junij 1854, W. 1550; regtb. 's Gravenhage 7 April 1857, W. 1842; Kantg. 's Gravenhage 23 Augustus 1860, W. 2196.

302. De regter is niet bevoegd, om de beweerde ongrondwettigheid eener verordening op de heffing eener gemeentelijke belasting te onderzoeken, wanneer die verordening overigens op wettige wijze en met inachtneming der voorschriften van de gemeentewet is vastgesteld en afgekondigd. — Regtb. Nijmegen 27 November 1858, W. 2022.

303. De regter begeeft zich in een oordeel over de innerlijke waarde eener plaatselijke verordening, wanneer hij onderzoekt, of het onderwerp, bij de verordening geregeld, behoort tot de huishouding der gemeente, dan wel tot het algemeen Rijks- of Provinciaal belang. — H. R. 22 December 1857, W. 2013; N. R., LVII, 253; v. d. H., G. Z., XIV, 302; Gem.st. 375; H. R. 8 Februarij 1859; v. d. H., G. Z., XVI, 62, 5 Junij 1861, W. 2282; N. R., LXVIII, 155; v. d. H., G. Z., XVIII, 244; Gem.st. 506, 512; H. R. 26 Junij 1861; v. d. H., G. Z., XVIII, 294, W. 2288; Gem.st. 509; W. B. A., 635; N. R., LXVIII, 298; H. R. 17 December 1861, W. 2351; N. R., LXIX, 264; v. d. H., G. Z., XVIII, 459; Gem.st. 549; W. B. A., 664, H. R. 11 Februarij 1862, W. 2356; N. R., LXX, 177; v. d. H., G. Z., XIX, 66; Gem.st. 547; W. B. A., 667, 668; H. R. 25 Maart 1862, W. 2369; v. d. H., G. Z., XIX, 133; N. R., LXX, 371; Gem.st. 557; W. B. A., 673; H. R. 3 Februarij 1863, W. 2454; R. B., XIV, 34; N. R., LXXIII, 135; v. d. H., G. Z., XX, 30; Gem.st., 499, 597, 600, 625; W. B. A., 716.

304. De regter mag de toepassing weigeren eener plaatselijke verordening, op grond, dat die naar zijn oordeel in strijd is met de wet. — H. R. 20 October 1854, W. 1587; v. d. H., G. Z., XIII, 56; N. R., XLVIII, 176; anders Kantg. 's Gravenhage 22 Junij 1854, W. 1550.

305. De regter behoort te beoordeelen, of eene plaatselijke verordening een onderwerp regelt, waarin voor of na de vaststelling door den algemeenen wetgever is voorzien, daarin is geen oordeel gelegen over de innerlijke waarde der verordening. — H. R. 15 Mei 1855, W. 1645; v. d. H., Strafr., 1855, I, 171; N. R., L, 91; Luttenberg, 45; Gem.st., 190, 352, 557; anders Kantg. Dordrecht 9 Januarij 1862; Regtb. Dordrecht 26 Maart 1862, W. 2367; Gem.st., 556.

306. De plaatselijke wetgever wordt geheel van het gebied van den Rijks- en Provincialen wetgever uitgesloten, waar deze regelde mag hij in het geheel niet regelen; de plaatselijke wetgever mag niet naast en met dezen regelen, ook niet wanneer het onderwerp van gemeentelijk belang is. De regter is verpligt daaromtrent uitspraak te doen, zulks is niet in strijd met dit artikel. — H. R. 21 Februarij 1854, W. 1651; Gem.st., 194; N. R., XLVII, 52; H. R. 27 Januarij 1852; Gem.st., 21; N. R., XLI, 36; Regtz., XXX, 302; v. d. H., G. Z., XI, 541, 245, W. 1306.

307. Het onderzoek omtrent de regtsgeldigheid van den inhoud eener plaatselijke verordening, is niet in strijd met dit artikel. — Regtb. Deventer 3 Febr. 1864; N. R. B., XV, 99.

308. Wanneer de wet duidelijk is, kunnen geene algemeene motiven bij memoriën van toelichting, of beantwoording eener vraag door een lid eener afdeeling der wetgevende magt gelden, om haren zin te wijzigen of poenaliteit te verlammen. — Regtb. Groningen 16 April 1859; N. R. B., X, 321.

309. De regter is bevoegd de verbindende kracht van een door hem toe te passen Provinciaal reglement te onderzoeken. — H. R. 3 Mei 1842; N. R., X, § 63, 244; H. R. 23 November 1841, W. 259; R. in N., III, 57, 172; H. R. 2 April 1850, W. 1110.

310. Het beweren, dat een Provinciaal reglement niet bij behoorlijke meerderheid van stemmen door de Provinciale Staten zou zijn gearresteerd, mag geen onderwerp van regterlijk onderzoek uitmaken, indien dat reglement met de behoorlijke wettige vormen is omkleed en uitgevaardigd, en de verklaring van Gedeputeerde Staten daarbij gevonden wordt, dat het door de Provinciale Staten is opgemaakt. — H. R. 3 Mei 1842; N. R., X, § 63, 244.

311. De regter is bevoegd te onderzoeken, of het onderwerp eener verordening ligt binnen de bevoegdheid der verordenende autoriteit. — H. R. 3 November 1863; v. d. H., G. Z., XX, 376, W. no. 1010.

312. Bij strijd tusschen eene plaatselijke verordening met de wet en bepaaldelijk met de grondwet, mag de regter zoodanige verordening niet toepassen. — H. R. 2 December 1864; v. d. H., B. R., XXIX, 111, W. 2589, 2646; Regtb. Rotterdam 1 Sept. 1862, W. 2425; Hof Z.-Holland 4 April 1864, W. 2593; Gem.st., 672; H. R. 27 Januarij 1865; N. R., LXXIX, 116, W. 2664; Gem.st., 701; W. B. A., 821; R. B., XV, 99; v. d. H., B. R., XXIX, 244; H. R. 19 April 1865, W. 2706.

Art. 12.

313. G. C. Blaauw, exempla quaedam variorum argumentorum quibus in interpretandis legibus Jurisconsulti uti solent. L. B. 1846; beoordeeld Themis, IX, 151.

314. P. Th. C. van den Bergh, de authentica legum interpretatione. Amst. 1846.

315. H. Cock, de analogia ejusque a legis interpretatione differentia. Traj. 1821.

316. Jhr. Mr. P. van Meeuwen, Iets over de zoogenaamde sententia declaratoria. Themis, 2e, IX, 153.

317. Mr. A. Oudeman, Over het gebruik, hetwelk men van de beraadslagingen over een wetsontwerp gehouden, moet maken, ten einde de wet uit te leggen en toe te passen. Opm., XI, 161.

318. De regter is niet bevoegd eene zoogenaamde

sententia declaratoria te geven, dus niet te verklaren, dat een eischer onbevoegd is op een weg boomen te planten, of wel, dat zijne voorgangers sedert een aantal jaren daartoe de bevoegdheid hebben gehad. — Hof Utrecht 14 September 1857; anders Regtb. Amersfoort 31 Januarij 1857; N. R. B., VIII, 238.

319. Dit artikel is niet overtreden, wanneer de kantonregter overweegt, dat, na een bepaald arrest van den Hoogen Raad geen twijfel meer kan bestaan omtrent de toepasselijkheid eener verordening. — H. R. 22 October 1861; v. d. H., G. Z., XVIII, 390, no. 888.

Art. 13.

320. F. S. Reiding van Lijphart, Disputatio ad verba art. 4 codicis civilis. Gron. 1817.

321. L. J. Nepveu tot Ameyde, De justitia denegata ejusque vindicatione in foro civili. Traj. 1832.

322. A. Kerstens, de denegata justitia in causis civilibus. L. B. 1841.

323. D. van Akerlaken, de pactis licitis et illicitis in codice civili obviis. L. B. 1838.

324. J. M. Kemper, de jureconsultorum Romanorum principio, quod contra bonos mores fiat id jure ratum esse non oportere. Amst. 1796.

325. Mr. Dav. H. Levyssohn Norman, Wat verstaat de burgerlijke wet door de woorden: „in strijd met de goede zeden." — Themis, 2e, IV, no. 1.

Art. 14.

326. J. Tielenius Kruythoff, Adnotatio ad art. 14 legis generaliora continentis praecepta. L. B. 1852.

327. L. G. Bijleveld, de pactis illicitis in Cod. Civ. Neerl obviis. L. B. 1844.

328. Mr. C. A. den Tex, over de regtsgeldige kracht van eene overeenkomst tot het drijven van smokkelhandel. N. Jaarb., VI, 177.

329. L. F. W. van Cooth, de jure publico privatorum pactis non mutando. Traj. 1834.

330. N. S. Th. A. van Meurs, De vitae honestae et inhonestae efficacitate in jure Neerlando. L. B. 1852.

331. De verpligting tot het hooren van het openb. Ministerie is eene bepaling van publieke orde; het verzuim daarvan brengt vanzelf de nietigheid voort van hetgeen daarop is gevolgd. — Hof N.-Holland 30 October 1845; N. R., XXIX, 431.

332. De vraag, of eene zaak vatbaar is voor hooger beroep (de appellabiliteit), is eene zaak van publieke orde, waarop de regter moet beslissen, ook zonder dat door gedaagde daaromtrent eene beslissing is gevraagd. — Hof N.-Holland 11 September 1845; N. R., XXXI, 445.

333. De manier van procederen in zake rekening en verantwoording bij art. 771 en vgg. Burg. Regtsv. is van publieke orde; daarvan mag noch door partijen noch door den regter worden afgeweken. — H. R. 7 Febr. 1851; N. R., XXXVII, 325.

334. In zaken, welke de publieke orde betreffen, kan eene geregtelijke bekentenis op zichzelve geen voldoend bewijs opleveren, die bekentenis kan niet strekken, om van de wetten op de openbare orde of de goede zeden hunne kracht te ontnemen. — Regtb. Leiden 6 Januarij 1846; N. R., XL, 415.

335. De wettelijke bepalingen, ten aanzien der formaliteiten bij uiterste wilsbeschikkingen in acht te nemen, alsmede de verboden erfstellingen over de hand, behooren niet zoodanig tot de openbare orde, dat de handhaving daarvan door ieder kan worden ingeroepen. Zij zijn alleen in het belang der wettige erfgenamen ingesteld, deze zijn alleen bevoegd om, op grond daarvan, de nietigheid der beschikkingen te vorderen. — H. R. 22 Oct. 1852; Hof Gelderland 29 October 1851; N. R., XLIII, 97.

336. Een koopcontract, aangegaan ter ontduiking van de bepalingen omtrent het wettig erfdeel, is nietig, als bevattende een met de goede zeden strijdende oorzaak. — Hof Drenthe 20 December 1862; N. R. B., XIV, 624.

337. Het opdragen en aannemen van den geregtelijken eed is van openbare orde; van de daaromtrent bestaande wetsbepalingen mag niet door partijen worden afgeweken. — Kantg. Amsterdam no. 4, 15 Jan. 1858; N. R. B., VIII, 265.

338. De overeenkomst, door een notaris aangegaan om een huwelijk tot stand te brengen met een bepaald persoon, en om daarvoor eene geldelijke belooning te genieten, is niet met de goede zeden strijdig, en dus in regten bestaanbaar. — Kantg. Geldermalsem 6 September 1844; N. R. B., II, 67.

339. Bij eene actie tegen eene burgerlijke gemeente, moet op straffe van nietigheid de burgemeester en niet de gemeente zelve worden gedagvaard.

Dat voorschrift is van openbare orde, met dat gevolg, dat de regter ambtshalve de niet-ontvankelijkheid behoort uit te spreken. — H. R. 9 December 1864, W. 2648; v. d. H., B. R., XXIX, 143.

340. Genootschappen, in den vreemde regtspersoonlijkheid hebbende, worden ook hier als regtspersonen erkend, maar daaruit volgt niet, dat zij hier te lande vrijelijk mogen werken en handelen, wanneer die vereenigingen in strijd zijn met 's lands instellingen, of het openbaar gezag omtrent zulke zedelijke ligchamen voorzieningen van openbare orde heeft voorbehouden. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Junij 1863, W. 2495.

341. Bij huur van dienstboden mag de meester derogeren aan de bepalingen van artt. 1639 en 1383 B. W. — Kantg. Maarssen 17 Januarij 1862, W. 2353.

342. Van de bepalingen van artt. 815, 833 en 848 Kooph. kan niet worden afgeweken bij eene overeenkomst tusschen een schuldeischer en den failliet verklaarde, zoodanig, dat de ééne crediteur boven den anderen zoude worden bevoordeeld. — Kantg. 's Gravenhage 10 September 1860, W. 2238.

343. In regten mag de uitvoering niet worden gevraagd van een contract, hetwelk moest strekken om koopwaren van Nederland naar België en vice versa frauduleus in te voeren, al zijn ook de goederen daartoe bestemd door een der contractanten ontvangen. Hij, die bekent zoodanige goederen ter vervoer te hebben ontvangen, moet dezelve teruggeven of de waarde daarvan betalen. — Hof Limburg 9 Januarij 1844; R. B., VI, 433, W. 505; Regtb. Maastricht 29 September 1842; R. B., V, 219.

344. De niet-ontvankelijkheid, veroorzaakt door het niet bezigen van het middel van appèl, waar de wet dat middel en niet verzet voorschrijft, is te beschouwen als tot de publieke orde betrekkelijk; de aanvulling daarvan moet alzoo door den regter ambtshalve worden gedaan. — Regtb. Amsterdam 30 December 1844; N. R., XXVI, 456.

345. Het voorschrift, dat het Openb. Min. moet gehoord worden op de exceptie van onbevoegdheid van den regter, is gebiedend, en een regel van openbare orde, waarvan de niet-nakoming het geheele regtsgeding vitiëert; het nalaten is niet een bloot verzuim in den vorm, daarop is art. 90 Burg. Regtsv. niet van toepassing. — H. R. 15 October 1846; N. R., XXV, 198.

346. De voorwaarde, opgenomen in eene acte van koop en verkoop van polderlastpligtige landerijen, dat deze aan den kooper worden overgedragen vrij van zoodanige polderlasten, is in strijd met dit art. — Regtb. Nijmegen 7 Maart 1843, W. 391.

347. Het tijdstip, waarop eene overeenkomst is aangegaan, moet beslissen, of haar onderwerp is bui-

ten den handel en of zij is in strijd met de openbare orde. — H. R. 20 Maart 1868, W. 2996.

348. Het voorschrift van art. 53 der onteigeningswet is niet van openbare orde. — H. R. 15 Junij 1868, W. 3017.

349. Bij overeenkomsten tusschen den meester en den dienstbode mag worden afgeweken van de voorschriften, vervat in art. 1639 B. W.; deze kunnen niet geacht worden van openbare orde te zijn. — Regtb. Amsterdam 21 October 1858, W. 3081.

350. Door de beslissing, dat eene magtiging van hooger kerkelijk gezag, verkregen na de dagvaarding, een Hervormd kerkbestuur bevoegd maakt tot het voeren van een regtsgeding, is dit art. niet geschonden. — H. R. 18 Junij 1858, W. 1968.

351. De bepaling in een reglement van eene assurantie-maatschappij, dat bij gebreke van bewijs, de beëediging van de schaderekening voldoende is, heeft geen kracht in regten, doch alleen bij regeling in der minne. — Arbitrale uitspraak 11 Januarij 1858, W. 1969.

352. Het wettelijk voorschrift omtrent den termijn, binnen welken in strafzaken de beteekening der aanteekening van voorziening in cassatie moet geschieden, is van openbare orde. Derhalve kan het verzoek van den gerequireerde in cassatie, dat de begane overschrijving van dien termijn buiten aanmerking moge blijven, niets afdoen om de vervallenverklaring der voorziening te beletten. — H. R. 1 Junij 1852, W. 1419.

WET

OP DEN

OVERGANG VAN DE VROEGERE TOT DE NIEUWE WETGEVING.

Overgang. — Art. 1—3.

352*a*. W. A. P. van der Sande, quaedam ad novam legem transitoriam. Dordraci 1830.

353. J. D. Meijer, principes sur les questions transitoires. Amst. 1813.

354. Mr. A. de Pinto, Handleiding tot de Wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving. 's Gravenhage 1850.

355. Mr. C. A. den Tex, Wat heeft bij eene invoering van nieuwe wetboeken de wetgever te verrigten ten aanzien van vroegere wetten en verordeningen, welke nevens die wetboeken zullen blijven gelden? — N. R. Jaarb., III, 409.

356. Algemeene voorschriften aan de ambtenaren van het Openb. Min. omtrent den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving, worden gevonden in Circ. M. v. J. 25 September 1838; N. R., I, 148.

357. De bepalingen omtrent het transitoir regt, gemaakt bij de invoering van het Wetboek Napoleon, ingerigt voor het Koningrijk Holland. W. 2029.

Art. 1.

358. De staat der personen wordt geregeld door de wet, die van kracht is op het oogenblik, wanneer er verschil is over de regten, die uit dien staat voortvloeijen. — H. R. 15 April 1847; N. R., XXVII, 128.

359. De bepaling van art. 1 kan niet van toepassing zijn, wat de berekening der regtskosten betreft, op n a de invoering der nieuwe wet aangevangen instantiën. — Hof Zeeland 11 Februarij 1840; R. B., VIII, 616.

360. De regten onder vigeur van den Cod. Nap., door provisionele inbezitstelling verkregen op goederen van afwezig verklaarden, zijn niet gewijzigd door de latere invoering van het Burg. Wetb., doch worden steeds beheerscht door de bepalingen van het Fransche regt. — Regtb. Amersfoort 9 Februarij 1861; N. R. B., XIV, 311.

361. Dit art. is niet geschonden, indien de regter een beding over de nalatenschap van een der aanstaande echtgenooten, ten behoeve van een derde bij huwelijksche voorwaarde gemaakt, onder vigeur eener wetgeving, welke zulke bedingen toeliet, thans nog van kracht verklaart; zoodanige bedingen moeten uitsluitend worden geregeld door de wetten, die bij het aangaan in werking waren. — H. R. 3 December 1847; N. R., XXIX, 158.

362. In cassatie mag niet worden onderzocht een beklag over miskenning of schending van oude regtsregels, ofschoon versterkt door de aanhaling van een wetsartikel, bij hetwelk die oude regels zouden zijn bevestigd, indien niet dat artikel bepaaldelijk onder de geschonden of verkeerd toegepaste artikelen is aangewezen. — H. R. 31 October 1851; N. R., XI, 99.

363. Op eene lastgeving, in het jaar 1824 verleend, is niet onze tegenwoordige wetgeving toepasselijk maar het Wetboek Napoleon; in dat wetboek is geene bepaling te vinden, die een mandaat, door eene ongehuwde vrouw verleend, door een later aangegaan huwelijk doet vervallen. — H. R. 19 December 1851; N. R., XL, 292.

Art. 2.

364. De praesumtive erfgenamen van een afwezige, tegen wien de afwezig-verklaring onder den Code Napoleon is uitgesproken, en over wiens goederen door andere praesumtive erfgenamen provisioneel is beschikt, zijn geregtigd overeenkomstig het Ned. Burg. Regt tot verklaring van het vermoedelijk overlijden voort te procederen. — Regtb. 's Hertogenbosch Maart 1841, W. 262.

365. De bepalingen omtrent de scheiding eener onder de vroegere wetgeving open gevallen nalatenschap, moeten naar die wetgeving beoordeeld worden. — H. R. 21 October 1842, W. 374.

Art. 3.

366. J. M. E. Dercksen, Een woord over de artt. 3 en 4 der Wet op den Overgang van de vroegere tot de nieuwere wetgeving. R. en W., X, 317.

367. C. van Wieringen, Toepassing van de artt. 3, 4 en 38 van de Wet op den Overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving. R. en W., XVI, no. 3.

368. Kan de eigenaar van een met erfpachtsregt bezwaard onroerend goed thans nog gebruik maken van het regt van naasting, wanneer de erfpachter zijn erfpachtsregt vervreemdt, bijaldien de erfpacht is gevestigd onder de Oud-Hollandsche wet? Ja. — Regtsg. Adv., II, 87.

369. Welke wet is toepasselijk op eene lastgeving uitgevaardigd onder eene vroegere, en aangenomen onder eene latere wetgeving? — De latere wetgeving. — Regtsg. Adv., I, 25.

370. Eene hier te lande onder het gezag van den Code de Commerce opgerigte naamlooze vennootschap van levensverzekering, wordt ook na de invoering der Nederlandsche wetgeving, krachtens art. 3, door de bepalingen van den Code de Commerce beheerscht. — Regtb. Amsterdam 22 November 1854; N. R. B., VI, 17.

371. De bepaling van art. 1809, sub 1° Burg. Wetb., volgens welke de schuldenaar eener altijd durende rente tot aflossing der hoofdsom kan genoodzaakt worden, wanneer hij niets heeft betaald op de gedurende twee achtereenvolgende jaren verschuldigde renten, is niet van toepassing op eene rente, gevestigd onder eene wetgeving, welke diezelfde bepaling niet kende. — Regtb. Maastricht 9 October 1851; N. R. B., II, 489.

372. Volgens de beginselen van het transitoir regt moeten de regten en verpligtingen van een vruchtgebruiker — ten aanzien van het aan hem bij huwelijksche voorwaarden onder de vroegere wetgeving besproken vruchtgebruik, — beoordeeld worden naar de Fransche wetgeving, indien dat vroeger besproken vruchtgebruik, hetwelk bij het oprigten der huwelijksche voorwaarden slechts in eene onzekere verwachting bestond, is opengevallen tijdens het vigeren dier wetgeving hier te lande. — Regtb. Arnhem 21 Januarij 1839; N. R., IV, 153.

373. De pacht, mondeling aangegaan onder kracht van het Fransche Wetboek, doch van jaar tot jaar, tot 1848 voortgezet, moet naar de Nederlandsche wetgeving worden beoordeeld; in dat geval is geene onderverhuring toegelaten, dan voor zoover dit bij de overeenkomst is bedongen. — Regtb. Nijmegen 27 Febr. 1849, W. 1011; Hof Gelderland 24 Julij 1849, W. 1079; R. B., XII, 641.

Art. 4.

375. Th. van Uije Pieterse, Beschikkingen, gemaakt bij huwelijksvoorwaarden onder de Fransche en met den dood bekrachtigd onder de Nederlandsche Wet. — W. 2357.

376. Art. 4 der Wet op den Overgang is niet toepasselijk op uiterste wilsbeschikkingen, bij huwelijks voorwaarden gemaakt. — Regtb. Tiel 6 Sept. 1861, W. 2316.

377. Bij de vroegere wetten was niet verboden om bij uitersten wil de personen, die men begunstigen wil, eerst op zeker tijdstip na het overlijden tot de nalatenschap te roepen, en hen te begunstigen die dan op dat tijdstip den testateur, indien hij nog leefde, het naast zouden bestaan. — H. R. 27 Junij 1851; N. R., XXXIX, 172.

378. Erfenissen onder de tegenwoordige wet opengevallen, kunnen niet in het algemeen door een vernietigd versterfregt worden geregeld. — Regtb. Rotterdam 25 November 1839; R. i. N., II, 317.

379. De bevoegdheid dergenen, die bij een testament bevoordeeld zijn, moet beoordeeld worden naar de bepalingen der wet, die ten tijde van den dood des testateurs heerscht. — Regtb. Amsterdam 7 Mei 1840; N. R., IV, 422.

Art. 5.

380. G. J. Spandaw, de Statu personae majoren nibus jure Gallico tributo, post promulgatum novum codicem Belgicum non tollendo sed lege transitoria ipsis confirmando. Gron. 1826.

381. De duur van het genot, bij art. 305 Code Nap. aan de ouders voorbehouden, moet niet geregeld worden naar de meerderjarigheid der kinderen, zooals die door den Code is vastgesteld, maar naar de meerderjarigheid onder het Burg. Wetb., zoodat dat genot ophoudt door voltrekking van een huwelijk onder de tegenwoordige wetgeving, vóór het bereiken van den ouderdom van 21 jaren. ✝ Regtb. 's Hertogenbosch 7 Julij 1841, W. 222.

Art. 8.

382. Mr. H. Nienhuis, Transitoire quaestie omtrent het vruchtgenot, dat de wet aan ouders geeft van de goederen hunner minderjarige kinderen. — N. R. Jaarb., I, 120.

383. Solidaire aansprakelijkheid van voogden onder de werking van de Oud-Hollandsche wetgeving aangesteld. — Regtb. Amsterdam 5 December 1849; R. B., XII, 176.

Art. 10.

384. Hij, aan wien onder de Fransche wetgeving een conseil judiciaire is toegevoegd, kan onder de tegenwoordige wetgeving daartoe termen zijnde, vorderen, om daarvan te worden ontslagen. Zoodanige actie moet tegen den benoemden geregtelijken raadsman en niet tegen hem, op wiens verzoek de benoeming indertijd heeft plaats gehad, worden ingesteld. — Regtb. Amsterdam 22 April 1840; R. in N., II, 329.

Art. 13.

385. D. W. G. J. H. Brantsen, de adoptione. L. B. 1823.

386. W. G. de Knokke van der Meulen, de adoptione secundum codicem civilem. Schoonhoviae 1837.

387. Art. 429 Burg. Wetb. omtrent het geven van summiere rekening aan den toezienden voogd, is ook toepasselijk op den voogd, die, ofschoon thans nog in functie, echter reeds onder de wetskracht van den Cod. Nap. hier te lande is benoemd. — Hof Z.-Holland 7 Junij 1848; R. B., XI, 289.

Art. 14.

388. W. H. van der Voort, de legali uxoris in bonis mariti hypotheca. Traj. 1864.

389. G. Dumbar, de hypotheca legali. Daventriae 1839.

390. Overbrenging van onder de vroegere Wetgeving ingeschreven hypotheken en privilegiën in de thans bestaande nieuwe registers, volgens de wet van 4 Julij 1842 (St. 16). — R. B., IV, 911.

Art. 22.

391. Over de kracht van oude hypotheken aangegaan of ontstaan vóór 1 October 1838. R. B., XI, 285, 619; Corr. XI, 41; XII, 12; Opm. en Med., VI, 196.

Art. 26.

392. J. van den Honert, Th.z., Zuivering van conventionele hypotheken en privilegiën. R. B., II, 97.

Art. 27.

393. Bepalingen nopens eene hernieuwde inschrijving der wettelijke en geregtelijke hypotheken, ten behoeve van den Staat. — M. v. F. 11 Julij 1840; Bijv. 366, E. 64.

Art. 34.

394. De hypotheek-bewaarder moet ambtshalve inschrijving nemen bij het overschrijven van koopacten van eene vroegere dagteekening dan 1 October 1838, zoo de koopprijs niet bij die acten blijkt ten volle betaald te zijn. — M. v. F. 31 October 1838, no. 133; M. v. J. 23 October 1838, no. 101; N. R., II, 396.

Art. 38.

395. F. L. van Romunde, de modo acquirendae

hereditatis ex pactis antenuptialibus jure patrio statutario. — Dav. 1841.

396. W. A. P. Verkerk Pistorius, De bepalingen der wet van 23 December 1837 (St. 78) (wet op den Overgang) omtrent het huwelijk, getoetst aan de algemeene beginselen van overgangsregt. 's Gravenhage 1838.

397. N. P. J. Kien, de vi legis novae in jura quae conjuges ratione bonorum habent. Traj. 1825.

398. De regtsvordering tot scheiding van goederen, door eene vrouw tegen haren man wegens diens wangedrag of ontrouw in het beheer der gemeenschap ingesteld, moet ook, wanneer die echtgenooten onder de Fransche wetgeving gehuwd zijn, naar de tegenwoordige wetgeving worden beoordeeld. — Regtb. Amsterdam 30 October 1839; R. B., IV, 884.

399. J. G. A. Verhoeff, Heeft de vrouw, onder de werking hier te lande van het Fransch Burg. Wetb. getrouwd, aanspraak op de voeding en inwoning volgens art. 1465 van dat wetb., en op de kosten van den rouw, volgens art. 1481 aldaar, indien het huwelijk ná de invoering van het tegenwoordig Burg. Wetb. is ontbonden? — R. B., III, I.

400. Indien een huwelijk, aangegaan onder de Fransche wet in algeheele gemeenschap van goederen, door den dood ná 1 October 1838 wordt ontbonden, en de overblijvende echtgenoot niet binnen drie maanden inventaris opmaakt, wordt dan krachtens art. 182 B. W. de gemeenschap ten voordeele der nagelaten minderjarige kinderen gecontinuëerd? — Neen. — Regtsg. Adv., VII, 41; Regtb. Maastricht 23 Januarij 1862, W. 2448; Regtb. Tiel 8 Januarij 1864, W. 2607.

401. G. Pliester, Beschikkingen gemaakt bij huwelijksvoorwaarden onder den C. N. tusschen echtgenooten, wier huwelijk onder de Nederlandsche wet door den dood is ontbonden. — W. 2362.

402. De regelen omtrent de voortgezette gemeenschap, na de ontbinding des huwelijks, geldende naar de wet, waaronder het huwelijk is gesloten, moeten worden in acht genomen ook dan, als het huwelijk onder eene latere wet wordt ontbonden. — Regtb. Zutphen 30 April 1857, W. 1900.

403. De regten der litigerende partijen moeten volgens beginselen van transitoir regt worden beoordeeld naar de wet, die van kracht was tijdens het maken der huwelijksvoorwaarden, die onherroepelijk en dadelijk, na voltrekking des huwelijks, verkregen regten doen geboren worden. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 December 1858, W. 2025.

404. Heeft het verzuim van boedelbeschrijving en het niet doen benoemen van een toezienden voogd, door den langst levenden echtgenoot als voogd, onder werking der tegenwoordige wet gepleegd, ten opzigte der huwelijks-gemeenschap onder de vorige wetgeving ontstaan, de gevolgen, welke die vorige of wel die uit de tegenwoordige wetgeving daaraan verbonden heeft? — In laatstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv., IV, 23.

405. Na ontbinding der gemeenschap van goederen, bestaan hebbende tusschen echtgenooten, onder de Fransche wet gehuwd, kan de vrouw onder de Ned. Wet niet voor het geheel aangesproken worden voor de schulden der gemeenschap, door den man buiten medewerking zijner vrouw aangegaan. — Kantg. Woerden 2 Junij 1851; N. R. B., III, 269.

406. Het niet maken van eenig beding omtrent de erfopvolging bij een onder de voormalige landregten in Groningen opgerigt huwelijks-contract, kan niet beschouwd worden als eene stilzwijgende overeenkomst der partijen, dat te dezen aanzien het regt zou gelden tijdens het aangaan van het contract vigerende, maar dat daaromtrent moet gelden de wet, welke tijdens het overlijden in werking is, en de bepalingen der gemelde landregten omtrent de opvolging in het zoogenaamd erfgoed, geen fideicommissum residui medebrengen, waaruit verkregen regten worden geboren. — H. R. 29 Febr. 1844; Corr. IV, 45; v. d. H. B. R., V, 199, W. 480; H. R. 3 December 1842; v. d. H., G. Z., VII, 920.

407. Moet de vrouw, die onder den Code Nap. is gehuwd, en wier huwelijk onder de Ned. Wet is ontbonden, afstand doen binnen den termijn, bij laatstgemelde wet bepaald, of kan zij van haar regt, overeenkomstig den Code, gebruik maken? — Jur. Corr., I, 43.

408. De gevolgen eener huwelijksgemeenschap, onder de vroegere wetgeving gesloten, en onder dezelve door den dood ontbonden, moeten beoordeeld worden naar de wet, welke toen in werking was; ook de bewijsmiddelen moeten in zoodanige gevallen al of niet worden toegelaten, naar de bepalingen, welke van kracht waren op het oogenblik, toen de regten en verpligtingen zijn geboren. — H. R. 2 Junij 1848; N. R., XXXI, 119.

408*a*. Volgens art. 38 der wet op den overgang is art. 182 B. W. niet toepasselijk, indien de gemeenschap onder de werking van den Code Civil ontstond. — H. R. 4 December 1868; N. R. B., XIX, 479. Bestreden aldaar door mr. van Boneval Faure.

Art. 39.

409. De ambtenaar van den Burg. stand is verpligt om alsnog de echtscheiding uit te spreken, wanneer bij eindvonnis onder de vroegere wet gewezen, en in kracht van gewijsde gegaan, daartoe het regt is verkregen. — Hof N.-Holland 29 Mei 1839; N. R., IV, 126; R. in N., II, 123.

Art. 47.

410. Even als ten aanzien van den vorm eener wettelijke verordening behoort te worden geoordeeld naar de regelen, die van toepassing waren op het oogenblik der uitvaardiging, zoo moet ook al, wat die uitvaardiging betreft, bij gebreke van bekende voorschriften dienaangaande, beoordeeld worden naar de, tijdens de veronderstelde uitvaardiging bestaan hebbende beginselen en gebruiken. — H. R. 14 November 1848; v. d. H., G. Z., VIII, 150, W. 974; N. R., XXXII, 34.

411. Wanneer het geldt een regt van verjaring, dat verkregen zou zijn vóór de invoering van het Fransche regt hier te lande, kan er geen gebruik worden gemaakt van de bewijsmiddelen van het tegenwoordig regt, dan moeten alleen in aanmerking komen die bewijsmiddelen, welke gelden ten tijde, toen het regt zou zijn ontstaan. — H. R. 14 Maart 1851; N. R., XXXVIII, 97.

412. Van het bestaan en de verbindbaarheid van een octrooi, blijkt genoegzaam, doordien het als geldende verordening is opgenomen in eene verzameling van handvesten, op gezag en last van het stedelijk bestuur, in der tijd bijeen gebragt en alzoo overeenkomstig de gewoonte van dien tijd afgekondigd. — H. R. 26 Januarij 1849; N. R., XXXII, 181; v. d. H., G. Z., VIII, 276, W. 1006.

413. De wraakbaarheid van getuigen moet beoordeeld worden naar de wet, welke gold tijdens het getuigenverhoor is bevolen. — Hof Friesland 16 October 1839, W. 96.

414. De wraakbaarheid van getuigen moet beoordeeld worden naar de wet, welke vigeerde ten tijde, dat de daadzaken, waarover de getuigen zouden gehoord worden, hebben plaats gehad. — Hof Overijssel 13 Januarij 1840; R. in N., II, 389, W. 102.

Art. 48.

415. Een mutuëel testament, door den eerstge-

storven in 1824, en door den langstlevende in 1847 met den dood bekrachtigd, moeten ten opzigte der nalatenschap van den eerstgestorven worden toegepast de wetsbepalingen, niet naar het Fransche regt, maar naar het Nederlandsche regt. Het beginsel van plaatsvervulling en erfopvolging van zijdmagen in ons regt wel, in den Cod. Nap. niet aangenomen, kan op de nalatenschap van den in 1824 gestorvene worden toegepast. — Regtb. Haarlem 9 Januarij 1849, W. 1009; Hof N.-Holland 7 Maart 1850; R. B., XII, 157, W. 1117.

416. Een olografisch testament, onder het Fransche regt met den dood bekrachtigd, is niet geldig, wanneer de formaliteiten bij art. 1007 Cod. Nap. niet zijn vervuld, daaraan mag echter op andere wijze volgens de tegenwoordige wetgeving worden voldaan. — Regtb. Utrecht 4 Maart 1857; N. R. B., VII, 193.

417. Een mutuëel testament, in den jare 1791 verleden te Klimmen (in Limburg), waarbij de echtelieden met wederzijdsche toestemming promiscue gelijk in casu over elkanders goederen, ten voordeele hunner kinderen beschikken, is volgens Brabantsch regt, voor geene herroeping vatbaar. — Regtb. Maastricht 3 Januarij 1850; R. B., XII, 500.

Art. 49.

418. H. Hiddinga, de vi legis novae in ultimas voluntates ante conditas post eam morte confirmatas Traj. 1817.

419. Een testament, dat bij een notaris meer dan één jaar na de invoering der tegenwoordige wetgeving in bewaring is gegeven, doch vroeger dan die invoering is gedagteekend, moet geacht worden op dén dag der in bewaargeving gemaakt te zijn, zonder aanzien van de vroegere dagteekening, welke dat stuk voert.

De bepaling van art. 49 strekt nergens anders toe, dan om den tijd te bepalen, gedurende welken olografische testamenten, onder de vroegere wetgeving gemaakt, na de invoering nog geldig zouden blijven, al zijn zij niet bij een notaris in bewaring gegeven. — Regtb. 's Gravenhage 31 Mei 1842; N. R., XV, 233, W. 312; Hof Z.-Holland 25 Januarij 1843; N. R., XV, 235; H. R. 3 November 1843; N. R., XV; H. R. 3 November 1843; N. R., XV, 239, W. 448; v. d. H., B. R., V, 38; Corr., IV, 43.

Art. 52.

420. Mr. F. A. T. Weve, Iets over art. 52 der wet op den overgang. — Themis, 2e, V, 227; H. R. 24 December 1856, W. 1936.

421. J. van de Poll, de vi legis novae in criminum antea commissorum poenas, condemnationes, et persecutiones. Amst. 1834.

422. J. J. W. Scholten, De heerschappij der strafwetten, met betrekking tot den tijd. Aanteekening op art. 52 wet op den overgang. Amst. 1867.

423. De verjaring, bij art. 459 Strafv. ten opzigte van politie-overtredingen bepaald, moet toegepast worden met betrekking tot daden, welke onder de vroegere wet begaan, en volgens deze onder de wanbedrijven (délits) gerangschikt waren, doch die eerst onder de nieuwe wet, volgens welke zij tot de politie-overtredingen moeten gebragt worden, zijn vervolgd. — H. R. 17 September 1839; N. R., IV, 28.

424. De boete, bij art. 68 van den Code de Commerce gesteld, is niet als eene straf aan te merken in dien zin, dat dezelve thans naar aanleiding van art. 52 niet meer zou kunnen worden toegepast. — Regtb. Eindhoven 19 November 1838; R. in N., II, 24; Hof Gelderland 23 Januarij 1839; R. in N., II, 75; R. B., I, 408.

425. Bij dit art. is niet bedoeld eene nieuwe wet, die mede straf bedreigt, maar de vernieuwde of veranderde stand der strafwetgeving.

Met de afschaffing eener plaatselijke belasting, en het vervallen der daartoe betrekkelijke verordeningen wordt, niettegenstaande de instandhouding der algemeene strafbepalingen in de gemeentewet, de vroegere gepleegde overtreding straffeloos. — H. R. 4 Junij 1867; N. R. B., XVIII, 434.

426. Deze bepaling is toepasselijk in het algemeen bij de invoering van alle nieuwe strafwetten, diensvolgens wordt teregt op eene overtreding onder de vroegere jagtwet gepleegd, doch onder de nieuwe jagtwet beregt, de ligtere straf toegepast, bij de laatstgenoemde wet bedreigd. — H. R. 25 November 1857; N. R., LVII, § 31, 155, § 32, 162.

427. Eene vroegere veroordeeling tot gevangenisstraf van langer dan één jaar, is geene verzwarende omstandigheid bij eene misdaad, gepleegd vóór de invoering der wet van 29 Junij 1854 (Sb. 102), doch welke door de voortvlugtigheid van den beschuldigde eerst lang na de in werking treding dier wet wordt beregt. — Hof Gelderland 29 December 1859; N. R. B., X, 220.

428. Het afschaffen van strafbepalingen verhindert geenszins het vorderen en toepassen van de afgeschafte strafwet op wetsovertredingen, begaan tijdens de wet nog in werking was. — H. R. 22 en 24 December 1856; N. R. B., VII, 15 en 17.

429. De uitzondering, bij art. 52 gesteld, heeft kennelijk deze strekking, dat bij de beregting eener zaak niet de straf worde opgelegd, die blijkens de latere bedoeling des wetgevers, in de door hem daargestelde wijziging, of in de geheele afschaffing der vroeger bestaan hebbende strafbepaling, of te zwaar zoude zijn voor de gepleegde daad, of geheel behoorde te worden weggenomen. — H. R. 12 November 1861; v. d. H., G. Z., XVIII, 415, no. 892.

430. De beteekenis van art. 52 is algemeen; zij bevat ook de strafbepalingen, vastgesteld bij wettelijke verordeningen; voor de toepassing daarvan is het voldoende, dat eene vroegere verordening, waarbij straf was bedreigd, is afgeschaft en buiten werking gesteld. — H. R. 26 Junij 1866; LXXXIII, 188, W. 2809.

431. Een feit, vroeger strafbaar, is niet meer strafbaar, wanneer dit tijdens de behandeling ter teregtzitting niet meer strafbaar was. — Regtb. Rotterdam 14 December 1865, W. 2776.

432. Dit art. is mede toepasselijk op gemeenteverordeningen. — Kantg. Noordwijk 25 Januarij 1866, W. 2625.

433. Vervolging van notarissen, wegens overtredingen in de uitoefening van hun beroep, voor de Burgerlijke regtbanken. — Hooger beroep, ook in geval van vrijspraak toegelaten. De geldboete, bij de Fransche wetgeving bedreigd, niet als een straf te beschouwen, in den zin van art. 52 O. — Hof Gelderland 16 Januarij 1839; R. B., I, 408.

434. Voor de toepassing van art. 52, alin. 3, is het niet de vraag, of het bedreven feit na den 1 Mei 1866 gepleegd, eene ontduiking of overtreding ter zake van plaatselijke belasting zou zijn geweest, maar wel alleen deze, of er een nieuwe strafwet is, krachtens welke de vóór 1 Mei 1866 bestaan hebbende straf tegen ontduiking of overtreding, ter zake van plaatselijke belasting is opgeheven. — Hof Z.-Holland 7 Augustus 1866, W. 2821; W. B. A., 903.

435. Het voorschrift van art. 52, alin. 2, doelt op de strafbepalingen, zoowel in het strafwetboek of andere wetten, als bij wettelijke verordeningen vastgesteld; het is voor de toepassing daarvan voldoende, wanneer eene vroegere verordening, waarbij straf was bedreigd, is afgeschaft. — Hof N.-Holland 11 Februarij 1867, W. 2943; W. B. A., 996.

436. Wanneer de regter, op grond van art. 53, alin. 3, geen straf tegen het gepleegde feit meer kan

uitspreken, moet evenwel de behandeling der zaak voortgezet worden. — Hof N.-Holland 14 Januarij 1867, W. 2943.

437. De invoering van een nieuw regt, hetwelk eene vroeger als misdrijf beschouwde daad niet meer als zoodanig wil hebben aangemerkt en gestraft, is als eene nieuwe strafwet te beschouwen, vallende in de bepalingen van art. 52, alin. 3. — H. R. 12 November 1861, W. 2344.

Art. 53.

438. Mr. J. van Hall, Art. 53 van de wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving; stellen van qualiteiten; benoeming van regters-commissarissen. — R. B., I, 1.

439. Mr. S. Schmolck, Bedenkingen omtrent de kwestie uit art. 53 O., voor zoo veel betreft het doen regelen van kwaliteiten van vonnissen, onder de werking der vorige wetten uitgesproken. — R. B., I, 19; A. D. Reneman, 129.

440. J. van den Honert, Nog een woord over het stellen van kwaliteiten. — R. B., I, 97.

441. Het verschil tusschen de oude en nieuwe wetgeving hier te lande, ten aanzien van de wijze, waarop scheidsmannen moeten worden benoemd, en de zaken voor dezelve moeten worden beregt, oefent niet zoodanigen invloed uit op bedingen, onder de vroegere wetgeving bij overeenkomsten gemaakt, — dat alle verschillen, welke ten aanzien dier overeenkomsten tusschen de contracterende partijen mogten opkomen, door arbiters zouden moeten worden beoordeeld en beslist, — dat deze bedingen daardoor ten eenenmale zouden komen te vervallen, en de verschillen, waarover daarbij alzoo een algemeen compromis was aangegaan, als nu door den gewonen regter zouden moeten beregt worden. — H. R. 24 September 1841; N. R., IX, 49, W. 230.

442. De vraag, of een gedaagde de bevoegdheid bezit, om in regten te verschijnen, wanneer hij onder de vroegere wetgeving is gedagvaard, en de zaak vervolgens onder de nieuwe wetgeving is overgebragt, moet worden beoordeeld volgens de tegenwoordige Nederlandsche wetgeving. — Regtb. Amsterdam 16 April 1839; N. R., VII, 225.

443. De loopende executiën op onroerende goederen, als zijnde inderdaad geregtelijke procedures, welke tot een vonnis van toewijzing moeten leiden, en daardoor worden getermineerd, behooren te worden gerekend onder de aanhangige twistgedingen, bij art. 53 der transitoire wet bedoeld. — M. v. J. 22 October 1838; M. v. F. 27 October 1838, n°. 119; N. R., I, 270.

444. Indien praeparatoire vonnissen, ter instructie der zaak gegeven, onder de vroegere wetgeving buiten gevolg zijn gebleven, moet thans ten aanzien van den vorm van procederen worden opgevolgd hetgeen bij de tegenwoordige wet is voorgeschreven. — Regtb. Amsterdam 13 Febr. 1839; N. R., I, 84.

445. Bij de overbrenging eener zaak, waarin vroeger bij het Hoog Geregtshof te 's Hage tegen den defaillant verstek was verleend, komt volgens art. 53 en 54 geen nieuwe verleening van verstek te pas, wanneer ook op de dagvaarding tot zien overbrengen der zaak, de gedaagde geen procureur heeft gesteld. — Hof Zeeland 31 December 1839; R. B., VIII, 616.

Art. 54.

446. Wanneer een exploit van dagvaarding vóór de invoering der nieuwe wetgeving is beteekend, doch daarbij is gedagvaard voor eene regtbank, welke eerst met de invoering der nieuwe wetgeving zou zitting nemen, kan de zaak, in den zin der wet, niet geacht worden vóór de invoering der nieuwe wetgeving te zijn aanhangig geworden. — H. R. 14 Januarij 1841; N. R., VII, 67; VIII, 247; v. d. H., B. R., II, 39, 50.

447. Mr. L. Asser, Transitoir regt. — Qualiteiten. — Themis, I, 55.

Art. 57.

448. Indien een vonnis in eersten aanleg gewezen is vóór de invoering der nieuwe wetgeving, en het appèl daarvan eerst is ingesteld ná die invoering, moet ten aanzien van de al of niet vatbaarheid voor cassatie van het gewijsde in appèl, de zaak geacht worden bij de invoering hangende te zijn geweest.

Het hooger beroep is slechts de voortzetting van het regtsgeding in eersten aanleg; geenszins de nieuwe aanleg van een nieuw twistgeding. — H. R. 27 Mei 1842; N. R., XII, 66.

449. Bij den Hoogen Raad kan geene cassatie worden gevraagd van een arrest, door de criminele regtbank in Holland uitgesproken, wanneer dat arrest betrekkelijk is tot een vóór het in werking komen der tegenwoordige wetgeving bij het Hoog Geregtshof geïnterjecteerd appèl, hetwelk, ten gevolge der nieuwe wetgeving, bij die regtbank was overgebragt, en waarvoor bij de vroegere wetgeving geen regt tot cassatie bestond. — H. R. 25 Maart 1839; N. R., II, 40.

450. Indien, ná de invoering der Regterlijke Organisatie, een incidenteel vonnis is gevallen, ten gevolge van een getuigenverhoor, dat mede eerst na die organisatie is volbragt, doch hetwelk een uitvloeisel was van den last bij een vonnis, vóór de invoering dier organisatie gegeven in een handelsgeding toen aanhangig, moet de ontvankelijkheid van het appèl worden beoordeeld naar de vroegere wetgeving. — Hof Overijssel 23 September 1839; N. R., IV, 412.

451. Van het middel van cassatie kan gebruik worden gemaakt bij een geschil, onder de nieuwe wetgeving aanhangig gemaakt, over de homologatie van een accoord, voortgesproten uit een faillissement onder de vroegere wetgeving opengevallen. — H. R. 3 December 1840; N. R., VI, 259.

452. Het middel van cassatie is uitgesloten in alle zaken, welke vóór de invoering der nieuwe wetgeving hier te lande litispendent zijn geweest, en waarin geen cassatie bij de vroegere wetten was toegelaten, al stond zelfs voor zoodanige zaken vroeger het middel van revisie open. — H. R. 4 December 1845; N. R., XXIII, 82; v. d. H., G. Z., III, 353, W. 674.

453. Het middel van cassatie kan niet gebezigd worden tegen een, in hooger beroep gedane uitspraak in eene zaak, welke bij de invoering der nieuwe wetgeving bij arbiters aanhangig was, en zulks onverschillig, welke vordering er in appèl moge zijn gedaan. — H. R. 10 December 1841; v. d. H., B. R., III, 101.

454. Mr. C. A. den Tex, Cassatie in regtszaken onder de vorige wetgeving reeds aanhangig. — R. B., I, 65, 250, 270, 333.

Art. 60.

455. Bevoegdheid van den kantonregter, om kennis te nemen van oppositiën tegen bij dwangbevel gevorderde kosten van onderhoud eener vaart, ingevolge Provinciaal reglement van de Staten van Friesland van 23 Julij 1835. — Regtb. 5 December 1849; B. R., II, 1.

W E T

OP DE

REGTERLIJKE ORGANISATIE EN HET BELEID DER JUSTITIE.

Regterlijke Organisatie.

456. G. A. Fokker, de futura potestatis judiciariae ordinatione ex legibus 18 April 1827 et 18 Apr. 1835. L. B. 1836.

457. Mr. E. G. Lagemans, Verslag van de handelingen der Staten-Generaal over het ontwerp van herziening der wet op de zamenstelling der regterlijke magt. — 's Gravenhage 1835.

458. P. C. Schooneveld, Bedenkingen tegen het ontwerp van wet over de zamenstelling der regterlijke magt, en het beleid der justitie. Amsterdam 1827.

459. Mr. A. de Pinto, Handleiding tot de wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der justitie. 's Gravenhage 1844, 2e druk, 1850; beoord. N. R. Jaarb., VII, 169.

460. Th. van den Honert, J.z., Handboek der Burgerlijke Regtsvordering; dl. I, bl. 1—146.

461. Mr. J. J. Uytwerf Sterling, de wet van 18 April 1827, vergeleken met het ontwerp in de zitting van de tweede kamer van 18 Febr. 1839. — R. Bijdr., III, 353.

462. J. Verduchêne, Observations sur la réforme judiciaire. Maestricht 1850.

463. J. F. van Lennep, de partibus quas reges habuerint habeantque etiam nunc in administranda justitia. — L. B. 1849.

464. J. J. L. van der Brugghen, de officio judicis. Traj. 1839.

465. B. J. B. van Sonsbeeck, de munere judicis. L. B. 1848.

466. Mr. W. Wintgens, redevoeringen over de regterlijke organisatie. 's Hage 1861; aangekondigd N. R. Bijdr., XII, 570. Beoordeeld door Mr. W. Sassen, J.z. Themis, 2e, VIII, 117.

467. H. A. Wttewaal van Stoetwegen, de veteri ordine judiciorum apud Hollandos. L. B. 1834.

468. J. T. H. Lommen, de onafhankelijkheid der regterlijke magt en het Openbaar Ministerie; met eene inleiding over de geschiedenis van het regt. 's Hertogenbosch 1867.

469. Mr. H. van Sonsbeeck, Proeve over de zelfstandigheid en onafhankelijkheid der regterlijke magt. 2 dln. Zwolle 1829.

470. Mr. W. Sieuwertsz van Reesema, Brieven over de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie. — N. R. Bijdr., III, 150.

471. Mr. J. Pinner, Bijdrage tot de reorganisatie der regterlijke magt, in 't bijzonder der kantongeregten. Amst. 1850. Beoord. N. R. Bijdr., I, 205, W. 1207, 1208.

472. Proeve van vereenvoudiging en bezuiniging toegepast op de tegenwoordige regterlijke organisatie in Nederland; door een ambtenaar van de regterlijke magt. Dordrecht 1843.

473. Over vermindering van geregtshoven in Nederland, naar aanleiding van het ontwerp van wet, houdende nadere bepalingen omtrent de Regterlijke Organisatie. Gron. 1843.

474. Mr. I. A. van Roijen, Bedenkingen omtrent een ontwerp van wet, ter opheffing van Zes Provinciale Hoven. Zwolle 1843.

475. Iets over bezuiniging in het regtswezen van het vaderland. Gron. 1843.

476. Bedenkingen omtrent het ontwerp van wet, tot opheffing van Zes Provinciale Geregtshoven; door een lid van het Provinciaal Geregtshof in Zeeland. Middelburg 1843.

477. Brief van een Zeeuwsch advocaat, over het ontwerp van wet, houdende nadere bepalingen omtrent de regterlijke organisatie. Middelburg 1843.

478. Bedenkingen op de wijzigingen in de regterlijke organisatie, voorgesteld bij het ministeriëel verslag van 13 November 1848. — R. B., X, 577.

479. Opmerkingen en bedenkingen omtrent het vijfde wetsontwerp op de zamenstelling der regterlijke magt, en het beleid der justitie. — Opm., XIII, 47.

480. Is de opheffing van Zes Provinciale Geregtshoven, bij het tegenwoordig ontwerp op de regterlijke organisatie voorgedragen, noodzakelijk of nuttig? — Opm., XIII, 214.

481. Bezwaren tegen twee, door de regering aan de Staten-Generaal aangeboden ontwerpen eener wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, en het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. — Adres van advocaten te Groningen. — Opm., XI, 129.

482. Door welke middelen kunnen op eene doelmatige en tevens eenvoudige wijze in werking gebragt worden die beginselen, welke bij eene hervorming van het regtswezen op den voorgrond behooren te staan. — Opm., VII, 1, 42.

483. Iets over Regterlijke Organisatie en Regtspleging, naar aanleiding van het verslag, door het Ministerie aan Z. M. den Koning aangeboden. — Opm., V, 1.

484. Mr. A. W. Wichers, Bedenkingen omtrent de voorgestelde hervorming van het regtswezen. Opm., I, 83.

485. Vlugtige beschouwingen van het aan Neder-

land toegedachte stelsel van regtspleging; door een oud regterlijk ambtenaar. Opm., IV, 289.

486. Mr. A. Modderman, Waarom zou het wetsontwerp op de regterlijke organisatie worden aangenomen? Gron. 1860; beoord. N. R. Bijdr., XI, 413, W. 2231.

487. Mr. F. J. A. Fles, Wetsontwerp op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, met eene memorie van toelichting. Leiden 1856. Beoordeeld N. R. Bijdr., VI, 770. Door Mr. E. G. Lagemans, in Themis, 2e, IV, no. 3.

488. Eenige opmerkingen over het voorstel tot regeling der zamenstelling van de regterlijke magt en het beleid der justitie. 's Gravenhage 1856.

489. Bedenkingen van een bejaarden Kantonregter tegen het aanhangige ontwerp van regterlijke inrigting. Amst. 1860.

490. Bezuiniging toegepast op onze regterlijke instellingen. Utrecht 1850; beoordeeld door Mr. J. A. Jolles N. R. Bijdr., I, 205.

491. Mr. J. W. Staats Evers, de Wet, houdende eene nieuwe regterlijke inrigting, met aanteekeningen, meerendeels bijeen verzameld uit officiële bescheiden, en in verband beschouwd met de verschillende, sedert 1848 voorgestelde wetsontwerpen op eene regterlijke organisatie. Amst. 1861; beoord. door Mr. A. de Pinto in Themis, 2e, VIII, 510.

492. Mr. H. J. Dijckmeester, de Wet houdende de regterlijke inrigting met de geschiedkundige inleiding; vergelijking van de tegenwoordige met de vroegere en verdere aanteekeningen. Tiel 1861.

493. Mr. J. Haex, Wet van 31 Mei 1861 (St. 49) houdende eene nieuwe regterlijke inrigting, met aanteekeningen uit de officiële bescheiden. 's Hage 1861.

494. N. S. Calisch, Wet tot vaststelling eener nieuwe regterlijke inrigting, waarbij gevoegd is een overzigt van de gehouden stemmingen over de artikelen en voorgestelde amendementen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal; voorzien van een uitvoerig alphabetisch register. Amst. 1861.

495. Jhr. Mr. J. H. F. K. van Swinderen, Bedenkingen tegen de nieuwe regterlijke verdeeling van de Provincie Friesland, voorgesteld bij het ontwerp van wet, regelende het regtsgebied der regterlijke collegiën. Leeuwarden 1862.

496. Mr. J. G. A. Faber, de opheffing van de Arrondissements-regtbank te Hoorn. — Hoorn 1862. Beoord. N R. Bijdr., XII, 774.

497. Mr. P. G. ten Zeldam Ganswijk, de bezoldiging der regterlijke magt, bijzonder der Arrondissements-regtbanken en der Kantongeregten. Hoorn 1862.

498. Mr. W. Wintgens, advies over regterlijke organisatie. 's Hage 1860.

499. Bezwaren tegen het ontwerp van wet op de nieuwe regterlijke inrigting. 's Hage 1860. Beoordeeld N. R. Bijdr., XI, 412.

500. Denkbeelden onzer regterlijke organisatie. Themis, 2e, III, 117.

501. Jhr. Mr. W. A. C. de Jonge, Administratie en justitie. Staatsregterlijke proeve. 's Hage 1865.

502. Het ontwerp van wet tot regeling van de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, uit een praktisch oogpunt beschouwd door den bril van een Kantonregter. Amst. 1856.

503. Mr. J. D. Meijer, Leerstellingen omtrent de regterlijke magt. Amst. 1842.

504. Mr. F. J. E. van Zinnicq Bergmann, Nalezing op het advies over regterlijke organisatie, van Mr. W. Wintgens, met schets-ontwerp van nieuwe regterlijke inrigting. 's Bosch 1867.

505. Brieven van een kiezer; I regterlijke organisatie en bezuiniging. Utrecht 1862.

506. Inlichtingen nopens verschillende onderwerpen betrekkelijk de invoering der Nederlandsche wetgeving. — M. v. J. 26 September 1838; Bijv., 295; E., 478.

507. Ontbinding van de regterlijke collegiën, welke op het tijdstip van de invoering van de nieuwe Nederlandsche wetgeving zullen ophouden te bestaan en bepalende de beëedigingen en installatie der regterlijke magten, die dezelve zullen vervangen. — Kon. Besl. 5 Sept. 1838; Bijv., 295; E., 459.

508. Mr. C. A. den Tex, Is de instelling van gezworenen in strafzaken voor Nederland wenschelijk? Ontkennend beantwoord, vooral uit hetgeen de ondervinding omtrent die instelling heeft opgeleverd. — R. Bijdr., IV, 287.

509. Aanteekeningen op eenige artikelen der wet van 31 Mei 1861 (Sb. 49), houdende eene nieuwe regterlijke inrigting. Opm., XIV, 81.

510. Mr. A. Oudeman, Geschiedenis der verschillende ontwerpen eener wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie door de regering, sedert de Grondwet van 1848 aan de Staten-Generaal aangeboden. Opm., XIII, 126.

511. Mr. L. Asser, Over de toekomstige regeling van het justitiewezen in Nederland. 's Gravenhage en Amsterdam 1849.

512. Mr. A. M. de Rouville, Het voorstel van het tijdelijk ministerie tot bezuiniging in het regtswezen; getoetst aan de belangen eener goede regtsbedeeling. 's Gravenhage 1849.

513. Mr. H. van Sonsbeeck, het behoud der Provinciale Geregtshoven en bezuiniging. 's Gravenhage 1849.

514. De hoofdstad en de reorganisatie van het regtswezen. Een wenk voor de toekomst. Amst. 1849.

515. De verandering van het regtswezen; brief aan mr. D. Donker Curtius. Groningen 1849.

516. Mr. J. G. de Witt Hamer, jr., Brief aan mijnen geachten vriend mr. G., over de aanstaande reorganisatie der Kantongeregten, naar aanleiding van het door den Raad der tijdelijke ministers aan Zijne Majesteit den Koning ingediend verslag op den 13 Nov. 1848; medegedeeld in de Nederlandsche Staatscourant van den 17en derzelfde maand. Goes 1849.

517. Iets over Regterlijke Organisatie en Regtspleging, naar aanleiding van het verslag, door het Ministerie aan Z. M. den Koning aangeboden. Groningen 1849.

518. Iets tegen de voorgestelde suppressie der Arrondissements-regtbanken, en instelling van den Hoogen Raad tot een hof van appèl in burgerlijke zaken. Tiel 1849.

519. Mr. E. E., Aanmerkingen op het verslag van den raad der tijdelijke ministers aan Z. M. den Koning van den 13den Nov. 1848. 's Gravenh. 1849.

Art. 1.

520. B. J. Ploos van Amstel, de jurisdictione quae dicitur administrativa in patria nostra. Amst. 1847.

521. M. W. du Tour van Bellinchave, Geschiedenis der regtsmagt van Gedeputeerde Staten hier te lande sedert 1581 tot op onzen tijd. Utrecht 1859.

522. Indien ook al de Raden van prefectuur geacht moeten worden vroeger met eene eigenlijke regtsmagt in zaken van de politie der groote wegen te zijn bekleed geweest en dus als exceptionele regtbanken in deze zaken te kunnen handelen, — dan zijn nog daarom thans bij opvolging de Gedeputeerde Staten niet bevoegd van insgelijks in die zaken regtsmagt uit te oefenen; op dit oogenblik behoort die regtsmagt bij den gewonen regter. — H. R. 28 April 1848; N. R., XXXI, 27.

523. Mr. P. G. van Zeldam Ganswijk, In hoever

mag en moet de regter zijne overtuiging volgen en verliest hij al dan niet zijne minderheid en den eerbied jegens hoogere regters en den hoogsten regter uit het oog, indien hij ook tegen de jurisprudeniie van dezen in eene andere overtuiging volgt voorstaat en des noods verdedigt. — W. 1609, 1610, 1611.

524. A. A. Roukens, De potestate judicis in causis civilibus judicandis. Hagae Comit, 1836.

525. Mr. S. M. S. de Ranitz, Over de verpligting van bijzondere personen tot onderhoud van openbare wegen, en over de grenzen van bevoegdheid van het administratief gezag en van de regterlijke magt te dien aanzien. Themis, 2e, VI, 533.

526. C. J. van Bell, de Raad van State en de beslissing van administrative geschillen. Leiden 1854.

Art. 2.

527. De beslissingen der administrative magt, bedoeld bij art. 38 der wet op het personeel van 29 Maart 1833 (St. 4), zijn niet verbindend voor den regter. — In weerwil van die administrative beslissing kan de deugdelijkheid der aangifte toch nog een punt van onderzoek uitmaken voor den regter. — H. R. 18 September 1855, W. 1684.

528. De regter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering, strekkende om een stuk land te doen verklaren vrij van en onbelast met het onderhoud eener publieke vaart. — H. R. 24 December 1852, W. 1397.

529. Het collatieregt, tot beroeping van predikanten, is onderworpen aan de kennisneming van den burgerlijken regter, daar het niet behoort tot het gewone kies- of stemregt in den Staat, hetwelk van publiek regtelijken aard is, noch daarmede gelijk gesteld, terwijl het evenmin behoort tot de objecten, vermeld in art. 720 B. W., en het ook niet bij eene andere wetsbepaling aan de kennisneming der regterlijke magt is onttrokken. — Hof Groningen 28 April 1863; N. R. B., XIV, 478.

530. Betwisting van eene predikants-beroeping door een kerkeraad uitgebragt, door een tot medewerking ter benoeming geregtigde, is geen onderwerp van burgerlijk regt, en behoort dien ten gevolge niet tot de kennisneming der regterlijke magt.

De Regter heeft in burgerlijke zaken geen andere dan eene opgedragen jurisdictie; hij is niet bevoegd den kring zijner regtsmagt uit te strekken tot zoodanige gevallen, waarin geen andere magt ter beslissing zou zijn aangewezen. — Regtb. Groningen 14 Maart 1862; N. R. B., XIII, 806, W. 2373.

531. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot tenietdoening van de benoeming van een predikant door het wettig kerkelijk gezag, wanneer de vordering gegrond is op de beweerde miskenning van een aan den grondeigendom verbonden stemregt. — H. R. 19 Januarij 1865; v. d. H., B. R., XXIX, 219; N. R., LXXIX, 61.

532. De vordering tot tenietdoening eener predikantsberoeping, welke geschied zou zijn zonder inachtneming der regten van daartoe geregtigde eigenaren eener bepaalde hoegrootheid lands, behoort tot de kennisneming van de regterlijke magt, omdat dit beweerd regt een gevolg is van grondeigendom. — H. R. 18 Januarij 1865; N. R., LXXIX, 61, W. 2663; v. d. H., B. R., XXIX, 2.

533. De Regterlijke magt is bevoegd om te oordeelen over eene vordering tot vernietiging van het beroep van een predikant door het kerkelijk gezag. — Hof Groningen 30 Iunij 1863, W. 2640.

534. Wanneer een medegeregtigde tot het regt van eenige collatie, tegenover kerkelijke besturen, de handhaving eischt van eene door hem alleen gedane benoeming van een predikant, door middel van buiteneffectstelling van de maatregelen en besluiten dier besturen, en het vragen van een verbod om de eene of andere handeling te doen, terwijl de eisch feitelijk over de waarde zijner benoeming met de overige geregtigden, verschil heeft, is de regterlijke magt bevoegd om van zoodanigen eisch kennis te nemen en des noods dergelijke maatregelen van bestuur te vernietigen.

De regterlijke magt is niet bevoegd om over de wettigheid der zamenstelling van een kerkelijk collegie, zooals een kerkenraad, te beslissen. — Regtb. Appingedam 6 Februarij 1862, W. 2373.

535. Eene regtsvordering, betreffende de uitoefening van het regt van collatie, als een punt van gemeen burgerlijk regt, behoort tot de bevoegdheid der regterlijke magt. — Regtb. Appingedam 30 Junij 1859, W. 2087.

536. Bevoegdheid van de regterlijke magt tot kennisneming van een betwist regt van beheer van vicarie-goederen. — Vernietiging van een arrest, waarbij den eischer, het Bestuur van het Domein, zijn eisch tot beheer was toegekend, zonder voldoend bewijs. — H. R. 13 April 1855; N. R. B., V, 305.

537. De overbrenging van een kerkelijk officie uit eene huiskapel naar eene succursale kerk, behoort tot de bevoegdheid van het geestelijk gezag en behoeft geene autorisatie des konings. — Hof Limburg 10 December 1849; R. B., XII, 485.

538. Het regt van collecteren in de R. K. kerken te Leeuwarden. — Bevoegdheid der regtbank om te oordeelen over eene overeenkomst daaromtrent gesloten. — Regtb. Leeuwarden 7 Mei 1850; R. B., XII, 437.

539. De regterlijke magt is bevoegd te oordeelen over een eisch tot het buiten effect stellen van besluiten en handelingen van kerkelijke besturen, vooral wanneer er bedoeld wordt handhaving in het regt als mede-eigenaar van eene staande of unique-collatie, ten aanzien van in die hoedanigheid gedane benoeming van een predikant. — Hof Groningen 8 Mei 1860; N. R. B., XII, 60.

540. De regter is niet bevoegd in een onderzoek te treden der vraag, of de leden en beambten van een waterschapsbestuur overeenkomstig de wettelijke of reglementaire bepalingen zijn voorgedragen of benoemd, en of dientengevolge zoodanig door het bevoegd gezag erkend bestuur, wettig is geconstitueerd. — Regtb. Breda 20 November 1855; Hof N.-Brabant 11 November 1856, W. 1861.

541. Volgens de wet van 9 October 1841 behoort de beslissing der vraag van het al of niet bestaan van dijkpligtigheid tot de bevoegdheid der regterlijke magt.

Gedeputeerde Staten zijn alleen bevoegd uitspraak te doen over de verdeeling van den erkenden last van dijkpligtigheid, niet over de dijkpligtigheid zelve. — Regtb. Arnhem 10 September 1857, W. 1974.

542. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van geschillen over de wegruiming van pompen, molens en andere werken van afdamming en opkading door een polderbestuur gevorderd. — Regtb. Hoorn 6 Julij 1853, W. 1709.

543. Het geschil over de opruiming van pompen enz. is een twistgeding over eigendom en behoort dus tot de kennisneming der regterlijke magt.

Die kennisneming is aan haar niet onttrokken door de wet van 9 October 1841 (St. 42), maar veeleer door die wet voorgeschreven.

Het beweren, dat de verordening zou liggen buiten de grenzen der judicature in kort geding, behoort tot het onderzoek ten principale, en is vreemd aan de vraag van bevoegdheid ratione materiae. — Hof N.-Holland 5 Februarij 1857, W. 1836.

544. Het regt van parate executie aan polderbesturen tegen hunne penningmeesters toegekend, is facultatief; het geldt niet tegen hunne erfgena-

men, en maakt den burgerlijken regter niet onbevoegd. — Hof N.-Holland 7 Mei 1857, W. 1867.

545. Bij de vraag, of een polderbestuur het regt van parate executie is toegekend, komt, nevens het onderzoek nopens het bij de uitvaardiging der Wet van 1841 (St. 42) al of niet op openbaar gezag bestaan van zoodanig bestuur, geen onderzoek te pas nopens zijn oorsprong. — H. R. 30 November 1855; v. d. H., G. Z., XIII, no. 623, 178.

546. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen alléén van de vraag der verpligting tot het maken van een werk, door de Gedeputeerde Staten aan een waterschap bevolen. — Regtb. Leiden 5 December 1865, W. 2757.

547. De regterlijke magt, geroepen om van een verzet tegen een dwangbevel van een polderbestuur kennis te nemen, is bevoegd in de merites van de begrooting des polders te treden, voor zooveel daarop posten voorkomen, wier schuldpligtigheid wordt ontkend. — Regtb. Brielle 30 Junij 1865, W. 2730.

548. De regterlijke magt is bevoegd om kennis te nemen van eene vordering, strekkende tot wegruiming van al hetgeen in strijd met de bepalingen van een polderreglement is gebouwd. — Hof Z.-Holland 29 December 1862, W. 2446.

549. De regter is bevoegd te oordeelen over het verzet tegen een dijk- of polderomslag, daarop gegrond, dat in de begrooting zijn gebragt, en dat mitsdien de omslag bestemd is tot betaling o. a. van posten, die men beweert door het waterschap niet te zijn verschuldigd. — Regtb. Leeuwarden 13 Maart 1861, W. 2340; Hof Friesland 11 September 1868, W. 2342.

550. De regterlijke magt is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering, strekkende tot wegruiming van dat, wat in strijd met de bepalingen van een polderreglement gebouwd is. — Regtb. Dordrecht 23 Junij 1862, W. 2389.

551. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van eene actie tot bekoming van schadevergoeding, door een partikulier ingesteld tegen een waterschapsbestuur wegens beweerde onregtmatige daad, door dat bestuur gepleegd. — Regtb. Rotterdam 2 Januarij 1861, W. 2256.

552. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van eene vordering, betreffende het in Friesland bekend ontvangen van slataarde bij het slatten der vaarten aldaar. — H. R. 22 Maart 1861, W. 2259.

553. Uit de geschiedenis der Wet van 9 October 1841 (St. 42), betrekkelijk de regtsmagt der heemraadschappen, en uit de woorden van art. 15 dier wet is het voor onbetwistbaar te houden, dat de regterlijke magt bevoegd is, om kennis te nemen van a l l e geschillen, ontstaande over iets anders, dan hetgeen in art. 13 dier wet wordt vermeld, en derhalve ook van eene regtsvordering, strekkende tot het bekomen van herstel en vergoeding van schade veroorzaakt door beweerde onregtmatige aardhaling op last van een dijk- of polderbestuur. — H. R. 7 Maart 1851; N. R., XXXVIII, 63.

554. De regterlijke magt is bevoegd om kennis te nemen van den eisch der directie van een zijlvest, daartoe strekkende, dat de gedaagde zal worden veroordeeld, om eene door hem gedane verlenging in een pomp, wederregtelijk gelegd in een openbaren weg, en het overig gedeelte van dien pomp, binnen een bepaalden termijn weg te ruimen. In de wet van 9 October 1842 (St. 42) is geen bepaling te vinden, waarop de incompetentie der regterlijke magt in zoodanige gevallen zou kunnen worden beweerd. Bij het stilzwijgen dier wet moet tot de bevoegdheid der regterlijke magt en niet tot hare uitsluiting worden besloten; zoowel uit de geschiedenis dier wet als uit hare woorden is het blijkbaar, dat die magt bevoegd is om kennis te nemen van alle geschillen, ontstaande over iets anders dan hetgeen in art. 13 wordt vermeld. — H. R. 10 Oct. 1851; N. R., XL, § 8, 42.

555. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van eene vordering door het domeinbestuur ingesteld tot wegruiming van een dam in het water gelegd, welke het eigendom is van den staat, ofschoon ook die dam moge zijn te houden voor een waterkeerend en oeverbeveiligend werk, aangelegd onder toezigt en met goedvinden van ambtenaren van den waterstaat. — H. R. 15 April 1853; N. R., XLIV, 257.

556. De eisch van een grondeigenaar om zijn eigendom te doen verklaren vrij van den publieken last van mede-onderhoud van een openbare vaart, en alzoo virtualiter, strekkende tot buiten-effectstelling van een administratief opgemaakte legger, betreft niet een geschil over eigendom of eenig ander burgerlijk regt. De kennisneming over zoodanige zaak behoort niet tot de bevoegdheid van den burgerlijken regter.

De onderhoudspligtigheid van openbare vaarten en andere openbare inrigtingen is geen onderwerp van privaat burgerlijk regt; de lasten ten openbare nutte op de eigendommen klevende, liggen niet binnen den grens, waarmede het eigendom civiel-regtelijk is omschreven. — H. R. 24 December 1852; N. R., XLIII, 321.

557. Een polderbestuur is geregtigd bij den burgerlijken regter de wegruiming te vorderen van boomen, die geplant zijn in strijd met een octrooi, gegeven door de staten van Holland en West-Vriesland.— Regtb. Gorinchem 21 Mei 1867, W. 2979.

558. De regterlijke magt is niet bevoegd te oordeelen over een eisch tot vrijverklaring van landen, waarop door de administratieve magt is gelegd de last van onderhoudspligtigheid van een vaart of kanaal. — Regtb. Sneek 13 Maart 1851; N. R. B., II, 8.

559. De beslissing der administrative magt, dat een weg, door haar gebragt op den legger der openbare wegen, is een openbare weg, behoeft niet door den regter te worden geëerbiedigd.

De burgemeester, die ter uitvoering van een besluit van het gemeentebestuur, de belemmeringen daarop gebragt door hem die beweert eigenaar of bezitter van den weg te zijn, doet wegnemen, maakt zich schuldig aan onregtmatige stoornis in het bezit. — H. R. 23 December 1864; Gemst. 695; v. d. H., B. R., XXIX, 154.

560. De regterlijke magt is bevoegd over patentpligtigheid te oordeelen. — H. R. 3 December 1861; N. R. B., XII, 399.

561. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot rekening en verantwoording, ingesteld door een gemeentebestuur tegen een kassier bij eene gemeentelijke bank van leening. — Regtb. Alkmaar 12 Julij 1859, W. 2124.

562. De regterlijke magt is niet bevoegd kennis te nemen van een verzet tegen een dwangbevel tot invordering eener plaatselijke belasting, op grond van niet-schuldpligtigheid of van onwettigheid van den aanslag. — Regtb. Rotterdam 25 November 1857, W. 1929.

563. Het verleenen van wachtgeld bij ontslag van ambtenaren is eene administrative daad, welke bij den Koning behoort.

De toekenning of toewijzing van zoodanig wachtgeld aan een ontslagen ambtenaar zoude zijn een daad van administratief gezag, liggende buiten den kring der attributen van de regterlijke magt. — H. R. 1 April 1858, W. 1944, 1946, 1947.

564. De regterlijke magt is bevoegd te oordeelen

over eene vordering tot betaling van een pensioen, waarop men beweert regt te hebben.

De eervol ontslagen ambtenaar met behoud van regt op pensioen, kan geene betaling van dat pensioen, ook dan wanneer het hem niet door de bevoegde magt verleend is, in regten vorderen, — H. R. 12 Maart 1869, W. 3088.

565. De Arrondissements-regtbanken zijn niet bevoegd kennis te nemen van eene overtreding ter zake van plaatselijke belastingen aan een officier te laste gelegd. — Regtb. Maastricht 23 Junij 1857, W. 1878.

566. De burgerlijke regter is niet bevoegd te oordeelen over de wettigheid der handelingen van de uitvoerende magt binnen den kring harer wettige bevoegdheid verrigt. — H. R. 18 December 1857, W. 1917.

567. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van de vordering, ingesteld door hem, die op de krachtens het provinciaal reglement op de wegen door Gedeputeerde Staten vastgestelde leggers der wegen als onderhoudspligtige is gebragt, daartoe strekkende, dat de regter zal verklaren, dat op hem die last niet rust. — Regtb. Nijmegen 26 Februarij 1867, W. B. A., 930.

568. De vraag of de som door een onderwijzer als bezoldiging gevraagd, door de burgerlijke gemeente al dan niet in haar geheel verschuldigd is, staat ter beoordeeling van den burgerlijken regter. — H. R. 24 Februarij 1865; v. d. H., B. R., XXIX, 293, W. 2671.

569. De burgerlijke regter is bevoegd kennis te nemen van een verzet tegen een dwangbevel, ter zake van plaatselijke belasting uitgevaardigd door een gemeente-ontvanger, gegrond op de onwettigheid van de plaatselijke verordening, van welke het dwangbevel een gevolg is.

De regter behoort zoodanige verordening niet toetepassen, wanneer zij quoad formam regtsgeldig is, maar haar inhoud in strijd is met de wet. — Regtb. v. Deventer 3 Februarij 1864; H. R. 27 Januarij 1865; R. B., XV, 99, W. 2664; Gemst. 696, 701; N. R., LXXIX, 116; W. B. A., 821.

570. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van belastingzaken, onverschillig in welken vorm zij zich ook mogen voordoen.

De vraag, over welken tijd men in een hoofdelijken omslag of andere plaatselijke directe belasting moet bijdragen, betreft noch de hoegrootheid, noch de wettigheid van den aanslag op zich zelf. — H. R. 24 Maart 1865; N. R., LXXIX, 396, W. 2681; v. d. H., G. Z., XXI, 364; Gemst. 709; W. B. A., 829.

571. Zoowel het bezwaar wegens te hoogen aanslag als dat wegens ontkende patentpligtigheid moet aan de uitspraak van Gedeputeerde Staten en niet van den gewonen regter onderworpen worden. — Hof N.-Holland 30 November 1865, W. 2799.

572. Al zijn de administrative autoriteiten in vele gevallen bevoegd gebleven om kennis te nemen in zaken, rakende grondbelasting, zoo kan evenwel de regterlijke magt niet geacht worden bepaald van die kennisneming te zijn uitgesloten, zulks kan vooral het geval zijn bij geschillen tusschen hen die beweren eigenaren of geen eigenaren te zijn van goederen waarvoor grondbelasting gevorderd wordt. Bij geene wet is het onderzoek naar belastbaarheid of onbelastbaarheid in het algemeen aan de regterlijke magt onttrokken en aan de administrative autoriteit opgedragen. — Regtb. Rotterdam 17 Februarij 1840; N. R., VII, 417, W. 106, 108.

573. De regterlijke magt is bevoegd om te oordeelen over de wettigheid van het dwangmiddel van militaire inlegering, ter zake van niet-betaling van directe belasting en over de daaruit voortspruitende actie van schadeloosstelling. — Regtb. Maastricht 24 Februarij 1843, W. 371.

574. Eene vordering van een hoofdonderwijzer tegen het gemeentebestuur, ten einde betaling zijner bezoldiging te bekomen, behoort tot de kennisneming der regterlijke magt. — Opm. XVI, 106; Regtb. Winschoten 8 Sept. 1862; Hof Groningen 15 Maart 1864; H. R. 24 Februarij 1865; Gemst. 665, W. 2671.

575. Een eisch, strekkende tot het verkrijgen eener bloote sententia declaratoria, is volgens ons regt bestaanbaar. — Regtb. Amersfoort 31 Januarij 1857, W. 1854.

576. Eene verordening tot het verkrijgen eener op zich zelf staande verklaring van regt zonder meer, is als eene sententia declaratoria, in regten onaannemelijk.

Zoodanige vordering, al ware zij in het algemeen aannemelijk, zou in ieder geval niet ontvankelijk zijn, als zij moest strekken tot verklaring, niet van een thans bestaand, maar van een vroeger bestaan hebbend regt. — Hof Utrecht 14 September 1857, W. 1913.

577. De Nederlandsche regter is niet bevoegd kennis te nemen van eene actie tot geheele of gedeeltelijke scheiding eener in de Ned. O.-I. bezittingen opengevallen nalatenschap. — Hof Z.-Holland 6 Junij 1859, W. 2090.

578. Onze wetgeving veroorlooft den Nederlandschen regter geen regtspraak over geschillen tusschen onderdanen van een ander rijk. — Hof N.-Holland 5 April 1855, W. 1720.

579. De bevoegdheid van den regter, om van eene vordering kennis te nemen, wordt in het algemeen geregeld door de vordering zelve, zoo als die bij de acte van dagvaarding is gesteld, en niet door de middelen, waarmede zij wordt bestreden. — H. R. 19 Januarij 1855, W. 1612.

580. Het geschil over bevoegdheid is in hooger beroep altijd ontvankelijk, ofschoon ook de regter, wiens bevoegdheid betwist wordt, in het hoogste ressort mogt kunnen kennis nemen van de zaak ten principale. — H. R. 27 Januarij 1865; N. R., LXXIX, 116.

581. Geen geschil over eigendom en daaruit voortspruitende regten, wat daaromtrent ook bepaald zij in eenig Provinciaal reglement, kan aan de kennisneming van de regterlijke magt worden onttrokken. — H. R. 23 December 1864; v. d. H., B. R., XXIX, 154.

582. De vordering tot rekening en verantwoording van het beheer der goederen van stichtingen, van beurzen ad studia tegen de beheerders dier stichtingen ingesteld, door Provisoren door het openbaar gezag aangesteld, is van privaat-regtelijken aard, en alzoo aan de kennisneming van den burgerlijken regter onderworpen.

De Kon. Besluiten van 26 December 1818 (St. 48), 2 Dec. 1823 (St. 49) en 12 Febr. 1829 (St. 3) betreffende het beheer der goederen van de stichtingen van beurzen, zijn verbindend. — H. R. 29 Dec. 1865, W. 2757; N. R., LXXXI, 332, W. 2757.

583. De regterlijke magt is onbevoegd om kennis te nemen van eene vordering, strekkende, dat eene gemeente worde veroordeeld tot het daarstellen der verlichting eener havenkom. — Regt. Maastricht 7 Junij 1866, W. 2841.

584. De indienststelling bij het brandwezen is eene daad van het administratief gezag; eene beoordeeling van het regtmatige of onregtmatige dier handeling van Burgemeester en Wethouders, ligt buiten het onderzoek der regterlijke magt. — H. R. 28 Februarij 1865, W. 2682.

585. De beslissing van een geschil over de al of niet regtmatige verdeeling van door den brandraad toegewezen premiën, behoort niet tot de bevoegdheid der regterlijke magt, maar tot die van Burgemeester en Wethouders. — Regtb. Amsterdam 3 Februarij 1863, W. 2487.

586. Het al of niet bestaan van een spoedeischend geval, hetwelk de uitzondering van art. 171 der gemeentewet wettigt, is niet aan het oordeel van den regter overgelaten, maar moet uit een raadsbesluit blijken. — Regtb. Gorinchem 14 November 1865, W. 2747.

587. Elk geding over de al of niet gehoudenheid tot rekening en verantwoording van beheer, en afgifte van het beheerde, is een geding over een uit den eigendom voortspruitend regt, en mitsdien onderworpen aan de kennisneming van den burgerlijken regter. — H. R. 17 Junij 1864, W. 2600.

588. De regterlijke magt is bevoegd om te oordeelen over eene vordering tot rekening en verantwoording, door kerkvoogden eener Hervormde gemeente ingesteld tegen een vroeger bestuur. — Regtb. Brielle 21 Junij 1864, W. 2602.

589. De clausule in een contract van aanneming ten behoeve van den Staat, dat bij eenig geschil over de uitvoering der daarin vervatte bepalingen tusschen de militaire autoriteiten en den aannemer, deze zich aan de beslissing van het Departement van Oorlog zal moeten onderwerpen, belet den aannemer niet, om wanneer door den aanbesteder niet aan het contract is voldaan, de ontbinding daarvan met schadevergoeding voor den regter te vorderen. — H. R. 26 Iunij 1863, W. 2496.

590. Tot de bevoegdheid van den regter behoort niet, om onderzoek te doen naar iemands godsdienstige begrippen, ten einde op grond daarvan uitspraak te doen nopens de verpligting tot het dragen van kerkelijke lasten.

Kerkelijke genootschappen moeten echter beschouwd worden als zedelijke ligchamen; wanneer iemand ontkent daarvan lid te zijn, kan een eischer tot het bewijs daarvan worden toegelaten. — Kantg. Loenen 26 Maart 1862, W. 2383.

591. Onder de tegenwoordige armenwet behoort de beslissing der geschillen over acten van indemniteit tot de bevoegdheid van den gewonen burgerlijken regter. — H. R. 28 November 1862, W. 2435.

592. Wanneer het administratief gezag eene aanstelling binnen den kring zijner bevoegdheid heeft gedaan, dan ligt eene nadere beoordeeling van het regtmatige of onregtmatige dier handeling, buiten het onderzoek der regterlijke magt en is zoodanig aangesteld persoon bedienend beambte in den zin der wet. — H. R. 23 Aug. 1864; N, R., LXXVIII, 331.

593. Iets over de bevoegdheid der regterlijke magt om kennis te nemen van een verzet tegen een dwangbevel, ter zake van plaatselijke belastingen en over de manier van procederen tegen een elders woonachtigen belastingschuldige.—Opm. en Med., XIII, 301.

594. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van en te beslissen over een geschil, waarbij de erfgenamen van een hypotheekbewaarder zekere registers op het kantoor van bewaring aanwezig, als hun eigendom reclameren. — Regtb. Haarlem 3 Junij 1845; N. R., XXXIII, 258.

595. De Arrondissements-regtbanken zijn onbevoegd om aan den griffier bevel te geven tot uitgifte van authentieke afschriften van een requisitoir van den officier van justitie en van andere stukken wegens eene klagte, ingeleverd tegen den verzoeker. — H. R. 16 December 1851; N. R., XL, § 55, 267.

596. De regterlijke magt alleen is bevoegd om te beslissen, niet alleen over zoodanige twistgedingen, welke den eigendom betreffen, maar ook over die, welke daaruit voortspruiten, en dus ook over schade, welke door verkorting van dat eigendomsregt mogt zijn toegebragt zonder onderscheid of deze tengevolge van eene handeling van eene administrative magt dan wel van een privaat persoon is veroorzaakt. — Hof Friesland 27 Junij 1839, W. 228.

597. De Nederlandsche regter is bevoegd kennis te nemen van de regtsvordering tot nietigverklaring van een huwelijk, tusschen vreemdelingen in een vreemd land aangegaan. — Hof N.-Holland 30 Mei 1861, W. 2299.

598. De betwisting van het vol en vrij genot van het regt van eigendom, hetzij die is gegrond op een beweerd burgerlijk regt, hetzij op een staatsregt, is niettemin een geding tot handhaving van het volle en vrije eigendomsregt, aan de kennisneming en beslissing der regterlijke magt onderworpen. — H. R. 22 Maart 1861; N. R., LXVII, 287.

599. Geschillen over de vraag of eene instelling al dan niet is eene instelling van weldadigheid, en zoo ja, onder welk soort zij moet gerangschikt worden, behoort tot de kennisneming der regterlijke magt; indien slechts gebleken is, dat de administrative magt door poging tot minnelijke bijlegging, getracht heeft het proces voor te komen, behoeft er niet te blijken, dat het geschil niet invoege voorschreven is afgedaan. — H. R. 8 Februarij 1861; N. R., LXVII, 107.

600. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van eene vordering, strekkende tot vernietiging of buiten effectstelling van een besluit des bestuurs van een genootschap, betreffende de verbeurdverklaring des lidmaatschaps van een zijner leden. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1859, W. 2075.

601. De regter is bevoegd kennis te nemen van eene actie, strekkende ter vergoeding van schade, die beweerd wordt te zijn geleden door misbruik van gezag in de uitoefening der kerkpolitie. — Regtb. Assen 27 December 1858, W. 2078.

602. De vervolging tot straf wegens verzuim eener burgerlijke gemeente kan worden ingesteld tegen de individuële leden van het collegie van burgemeester en wethouders dier gemeente. — H. R. 7 Januarij 1862; N. R. B., XII, 408; v. d. H., G. Z., XIX, no. 890.

603. De vordering om bij regterlijk vonnis te worden bewaard en gehandhaafd in den eigendom van zekere perceelen, is strijdig met den aard en het doel der burgerlijke regtspraak. — Hof N.-Holland 6 Januarij 1853; N. R. B., III, 1.

604. Onbevoegdheid van de regterlijke magt, waar het geen vraag van toebehooren of inschuld, maar het verstand, de toepassing en de uitvoering van het Kon. Besluit van 26 Maart 1814 (St. 46) geldt. — Regtb. Utrecht 31 Mei 1850; R. B., XII, 255.

605. De regter is niet bevoegd kennis te nemen van het verzet tegen een dwangbevel tot invordering van Rijks directe belasting, gegrond op de bewering, dat de aanslag in strijd is met de bepalingen der wet en alzoo bij het dwangbevel belasting is gevorderd, die uit kracht der wet niet verschuldigd is. — H. R. 26 October 1866, W. 2847.

606. De burgerlijke regter is bevoegd om te oordeelen over de vordering tot wegruiming eener krib, gelegd tot afdamming eener rivier, waardoor de eischer beweert, dat inbreuk is gemaakt op zijne regten als eigenaar. — H. R. 31 Augustus 1869, W. 3140.

607. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot overgifte van het beheer van onroerende goederen, ook dan, indien dit afgescheiden van den eigendom wordt uitgeoefend en on-

verschillig, of dit al dan niet aan eene publiek regtelijke oorzaak wordt ontleend. — H. R. 13 April 1855, W. 1692.

608. De regter is niet bevoegd om, al ware het ook slechts implicite op tegenspraak, eene sententia declaratoria proprietatis te geven dáár, waar het objectum litis enkel in eene rectificatie van de registers der hypotheken bestaat. — Regtb. Nijmegen 17 April 1855, W. 1692.

609. De regterlijke magt is bevoegd te oordeelen over de vraag, of eene vordering tegen commissarissen van het grootboek dan wel tegen den staat moet worden ingesteld. — Hof N.-Holland 8 Januarij 1846; R. B., VIII, 32.

610. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van de overtreding van art. 7 van de ordonnantie van Aug. 1669; die ordonnantie is hier te lande nog van kracht. — Regtb. Nijmegen 9 October 1869, W. 3159.

Art. 4.

611. P. J. G. van Diggelen, de Ministerio publico. L. B. 1836.

612. J. Hora Siccama, de Ministerio publico. Traj. 1836.

613. A. C. Wijckerheld Bisdom, de Ministerio publico apud tribunalia primae et secundae jurisdictionis in causis civilibus. L. B. 1836.

614. J. L. Ram, de Ministerii publici origine in criminum causis imprimis in patria nostra. Traj. 1840.

615. M. H. Batta, de munere ministerii publici in causis civilibus. L. B. 1843.

616. Mr. C. F. Th. van Maanen, Het openbaar ministerie in Nederland. 's Hage 1859. — Beoordeeld door jhr. mr. C. J. van Nispen tot Pannerden in Themis, 2e, VII, 107, 136.

617. Inlichtingen betrekkelijk de invoering der Nederlandsche wetgeving, gerigt aan de ambtenaren van het openbaar ministerie. — M. J. 25 September 1838; Bijv. 327; E. 474.

618. Voorschriften nopens het toezigt van de officieren van justitie bij de vervolging van overtredingen der wet op de jagt en visscherij voor de kantongeregten. — M. v. J. 19 Julij 1854; Bijv. 307; E. 542.

619. De officier van justitie tegenwoordig ter algemeene vergadering der regtbank, waarin een beëedigd klerk ter griffie wordt benoemd, heeft niet het regt om daarover mede te stemmen.

Het appel is niet ontvankelijk tegen een vonnis, waarbij een benoemd klerk ter griffie wordt toegelaten tot den eed, niettegenstaande verzet van het Openb. Min. — Hof N.-Brabant 18 Januarij 1859, W. 2030.

620. Het Openbaar Ministerie is niet bevoegd de verbetering eener acte van den burgerlijken stand te vorderen, voor zoover deze eene erkenning, die bij de wet verboden is, bevat. — Hof N.-Brabant 7 Januarij 1862; regtb. 's Bosch 3 November 1861; N. R. B., XV, 736.

621. Indien, overeenkomstig requisitoir van het O. M., eene vrijspraak is uitgesproken, is evenwel het O. M. bevoegd daarvan in hooger beroep te komen. — Regtb. Utrecht 6 Junij 1862; N. R. B., XIII, 520.

622. Voor het geval, dat blijkt van onderhoudspligtigheid eener gemeente van een diep en wallen in eene andere gemeente, en van nalatigheid deswege, zijn Burgemeester en Wethouders persoonlijk, zijnde de gezamenlijke leden van het dagelijksch bestuur der gemeente, voor die nalatigheid in foro poenali aansprakelijk. — H. R. 7 Januarij 1862; v. d. H., G. Z., XIX, no. 890; N. R. B., XII, 408.

623. Wanneer wegens dezelfde daad uit de belastingwetten twee verschillende actiën, voortspruiten, van welke de een door het Openb. Min. en de andere door of namens de administratie moet worden vervolgd, is het voorschrift, dat beide actiën gelijktijdig behooren te worden geïnstruëerd, om daarop bij een en hetzelfde vonnis regt te spreken, niet toepasselijk op misdrijven, bij het Wetb. van Strafregt strafbaar gesteld, welke door het Openb. Min. alleen voor de hoven en regtbanken worden vervolgd. — H. R. 21 Februarij 1854; N. R., XLVII, 58.

624. Het Openb. Min. is in het bijzonder belast met het doen uitvoeren van alles, wat door den strafregter wordt bevolen; teregt wordt dus in een strafzaak door het Openb. Min. aangebragt, aan hetzelve het bevel gegeven, om zekere door den regter verlangde stukken over te leggen. — H. R. 27 Maart 1849; N. R., XXXII, 314.

625. Onder de misdrijven, waarvan bij de wet de vervolging en nasporing ambtshalve aan het Openb. Min. is opgedragen, behoort niet mede te worden begrepen datgene, wat betreft de orde en discipline der advocaten. Het Openb. Min. is niet bevoegd of verpligt om ambtshalve requisitoiren te nemen en vervolgingen in te stellen in zaken, die discipline betreffende. — H. R. 18 Maart 1851; N. R., XXXVIII, 127.

626. Wanneer in de wetboeken onder de algemeene benaming van Openb. Min. voor diens ambtsverrigtingen bepalingen zijn vastgesteld, moeten die verrigtingen niet geacht worden te zijn opgedragen aan den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad alleen, — maar ook aan al de ambtenaren, die bij de onderscheiden regterlijke collegiën met de handhaving der wetten zijn belast. — H. R. 18 Junij 1839; N. R., II, 174; v. d. H., Strafr., I, 226.

Art. 5.

627. Iets over de onafhankelijkheid der ambtenaren van het O. M., volgens art. 5 der Wet op de Regt. Org. — Opm. en Meded., III, 279.

628. Wanneer de ambtenaar van het Openb. Min. bij een Kantongeregt aanteekening van voorziening in cassatie tegen een vonnis van het Kantongeregt in eene politiezaak doet, namens den officier van justitie, moet hij evenwel geacht worden zich in eigen persoon te hebben voorzien. — H. R. 19 December 1848; N. R., XXXI, 93.

629. De bevelen in dit art. bedoeld, even als andere briefwisselingen, om ingewonnen raad of voorlichting te verschaffen, behooren niet in de dossiers van processtukken in strafzaken, die op de griffie worden neergelegd, te blijven. — M. v. J. 20 Febr. 1856, no. 50; Bijv. 42.

Art. 6.

630. Mr. G. Diephuis, Iets over art. 6 der wet op de Regt. Org. — Opm. en Meded., III, 270.

631. Het Openb. Min. bij elk regterlijk collegie is één en ondeelbaar. Bij de bepaling der wet, dat ingeval van afwezigheid, belet of ontstentenis van den Officier van Justitie de dienst wordt waargenomen door een substituut, behoeft die verhindering niet uitdrukkelijk te zijn bewezen. Ook uit het voorschrift, dat de officieren van justitie het werk verdeelen tusschen zich en hunne substituten, zoo als zij dit in het belang der justitie geraden oordeelen, is geenszins af te leiden, dat het werk door den officier begonnen, niet door zijn substituut zou kunnen worden voortgezet; het is dan ook eene dwaling, dat, wanneer een officier een zaak in eigen persoon heeft behandeld in eersten aanleg, de substituut onbevoegd zou zijn tot aanteekening van

hooger beroep in dezelfde zaak. — H. R. 17 December 1850; N. R., XXXVIII, 170, W. 1259.

632. De vice-president of president van een regterlijk collegie zijn beide bevoegd, om ingeval van verhindering der leden van het Openb. Min. hunne functiën waar te nemen; de woorden raadsheer of regter omvatten alle regtsprekende leden van het collegie.

In de wet wordt geen voorschrift gevonden, hoe de benoeming van den waarnemenden Procureur-Generaal door den voorzitter moet geschieden; ook niet of van die benoeming in het proces-verbaal der teregtzitting behoort te blijken. — H. R. 11 Januarij 1853; N. R., XLIII, 374, W. 1465.

633. De uitspraak van een arrest, in tegenwoordigheid van een anderen Advocaat-Generaal dan dien, door wien de zaak is behandeld, brengt geen nietigheid van dat arrest te weeg. — H. R. 10 Maart 1847; N. R., XXV, 395.

Art. 7.

634. Wanneer een ouder regter ter teregtzitting tegenwoordig, door ongesteldheid verhinderd is, om bij afwezigheid van den president het voorzitterschap waar te nemen, mag dit door een jonger regter worden bekleed. — H. R. 3 Febr. 1857; anders Hof N.-Holland 1 December 1856; N. R. B., VII, 489; v. d. H., G. Z., XIV, 376, no. 662, W. 1811, 1961.

635. Dit art. verbiedt niet, dat de president van het Hof, afwezig zijnde, het arrest worde uitgesproken niet door den oudsten raadsheer, die, hoewel tegenwoordig, tijdelijk is verhinderd het arrest uit te spreken, maar door den op hem in rang volgenden raadsheer. — H. R. 17 October 1854, W. 1673.

Art. 8.

636. Openbare betrekkingen met het lidmaatschap der regterlijke magt vereenigbaar verklaard, zijn:
Assessor van het plaatselijk bestuur;
Schoolopziener;
Lid eener commissie van landbouw;
Lid eener kamer van koophandel;
Lid eener commissie van administratie der gevangenissen;
Commissaris van de wisselbank te Middelburg;
Niet-vereenigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt, zijn de betrekkingen van:
Burgemeester;
Wethouder;
Stedelijk Secretaris;
Stedelijk Ontvanger;
Ontvanger ten platten lande;
Secretaris bij eene commissie van administratie der gevangenissen;
Amanuensis en rentmeester van algemeene Godshuizen, voor zooverre aan zoodanige functiën door of van wege het openbaar gezag eene jaarlijksche bezoldiging is toegekend;
Onderwijzers aan de hoogescholen, de gymnasiën, de latijnsche en alle zoodanige middelbare en lagere scholen, welke niet onder de particuliere of bijzondere kunnen worden gerangschikt.
Kon. Besl. 6 Febr. 1839, no. 76; Bijv. 53; E. 510; N. R., I, 109; Jaarboekje voor de Regterlijke magt, 1840, XXIX; Luttenberg 1839, bl. 11, W. 13.

637. Met het lidmaatschap der regterlijke magt zijn niet vereenigbaar de betrekkingen van:
Secretaris eener kamer van koophandel en fabrijken;
Secretaris eener commissie van landbouw.
Kon. Besl. 26 Februarij 1839; Bijv. 169; E. 516; Luttenberg 24; N. R., I, 110; Jaarb. 1840; XXXI, W. 15.

638. Met het lidmaatschap der regterlijke magt zijn niet vereenigbaar de betrekkingen van:
Ontvanger van een dijksbestuur, wanneer aan deze betrekking of eene bepaalde som of percentsgewijze geregelde jaarlijksche bezoldiging is verbonden;
Auditeur bij een schuttersraad.
Kon. Besl. 20 December 1840, no. 40, medegedeeld bij Circ. M. v. J. 14 Januarij 1841; Luttenberg 10; Bijv. E, 4.

639. Met het lidmaatschap der regterlijke magt is onvereenigbaar verklaard de betrekking van brievengaarder. — Kon. Besl. 13 December 1850, no. 72; Bijv. 763; E. 563; Luttenberg.

640. De betrekkingen, welke de leden der schutterij in de uitoefening van hunnen dienst als zoodanig waarnemen, ook wanneer daaraan eenig geldelijk voordeel mogt zijn verbonden, zijn geene eigenlijk bezoldigde ambten, zij zijn vereenigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt. — Kon. Besl. 17 April 1847; Bijv. 144; E. 142.

641. De openbare betrekking van ambtenaar van den Burgerlijken Stand is vereenigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt, ook dan wanneer aan die betrekking eene geldelijke toelage of belooning is verbonden. — Kon. Besl. 8 Julij 1852; Bijv. 498; E. 265.

642. Het lidmaatschap der regterlijke magt is niet vereenigbaar met het ambt van rentmeester der stadsarmen van Schiedam. — Kon. Besl. 7 December 1853, no. 93; Gids II, 701.

643. De betrekking van penningmeester van een hoogheemraadschap, dijk of polderbestuur, waaraan eene wedde is verbonden, is niet vereenigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt. — Kon. Besl. 28 Dec. 1865, no. 95; Bijv. 336; Luttenberg 286.

644. Nergens is bepaald, dat iemand door de aanneming eener met zijne regterlijke bediening onvereenigbare betrekking ophoudt, regterlijk ambtenaar te zijn. — H. R. 11 Januarij 1853; N. R., XLIII, 374.

645. Indien een raadsheer in een Provinciaal Geregtshof op den 23 December tot burgemeester eener stad is benoemd ter vervulling der vacature, welke door de gewone aftreding van den burgemeester met den 2 Januarij daaraanvolgende zal ontstaan, volgt daaruit niet, dat hij reeds op den 3den Januarij uit zijnen post als raadsheer zou zijn ontslagen geweest, en alzoo onbevoegd om nog dien dag regterlijke functiën uit te oefenen. — H. R. 3 April 1849; N. R., XXXII, 326; v. d. H., Strafr., 1849, I, 165, W. 1034.

Art. 9.

646. Sedert de grondwetsherziening van 1848 mag een lid van een Provinciaal Geregtshof tevens lid zijn der Provinciale Staten. — Staten van Gelderland 2 Julij 1851, W. 1242.

647. Door het niet-opnemen van het lidmaatschap van een Provinciaal Geregtshof onder de onvereenigbare betrekking met die van lid der Provinciale Staten in art. 21 der provinciale wet, is het verbod voor de leden der provinciale geregtshoven in art. 9 R. O. om te gelijkertijd leden van de Provinciale Staten te mogen zijn, in stand gebleven.

Nergens is echter in laatstgemelde of eenige andere wet als het gevolg van het door een lid der regterlijke magt aannemen van eene met zijne regterlijke bediening onvereenigbare betrekking bepaald, dat laatstgemelde betrekking zou vervallen of dat zoodanig iemand daardoor zou ophouden regterlijk ambtenaar te zijn of onbevoegd zou zijn zijne regterlijke betrekking verder te blijven waarnemen. — H. R. 18 November 1851, W. 1283; N. R., XL, 178.

Art. 12.

648. W. A. van de Wall Bake, Over de ontzetting der ambtenaren van het O. M., volgens art. 12 der Wet op de R. O. Utrecht 1859.

Art. 15.

649. De procureurs-generaal bij de Hoven zijn aangeschreven om onderzoek te doen of de regterlijke ambtenaren en notarissen hunne vaste woonplaats hebben in de gemeente, hun bij de wet als woonplaats aangewezen en om van dat onderzoek verslag te doen. — Circ. M. v. J. 15 Febr. 1844, no. 28; Bijv. E, 354.

Art. 17.

650. S. M., Hebben de kantongeregten even als de Hooge Raad, de Hoven en Regtbanken eene jaarlijksche vacantie gedurende de maanden Julij en Augustus? — R. B., III, 371.

Art. 18.

651. Wanneer behoort eene zaak van gewone behandeling te worden overgebragt bij de kamer van vacantie? Wat is eene spoedvereischende zaak in den zin van dit art. — Regtb. Rotterdam 2 Julij 1856; N. R. B., VII, 172.

652. Een verzet tegen de ten uitvoerlegging van lijfsdwang is eene spoedvereischende zaak. — Regtb. Rotterdam 30 Julij 1856; N. R. B., VII, 173.

Art. 19.

653. Mr. W. F. Otten, de orde der advocaten in Nederland, hare regten en pligten, naar aanleiding van het reglement van orde en discipline. Amst. 1855.

654. E. A. Sandbrink, de advocatorum qui in Belgio Septemtrionali floruerunt juribus ac doctrina. Traj. 1849.

655. De regtbank is niet bevoegd om de plaatsing op het tableau te bevelen van den advocaat, die op eigen verzoek is geschrapt, doch later op nieuw daarop verlangt geplaatst te worden. — Regtb. Rotterdam 13 December 1854, W. 1677.

656. Het openbaar ministerie is ontvankelijk in het hooger beroep tegen een vonnis, waarbij iemand is toegelaten tot het afleggen van een eed als advocaat. — H. R. 16 November 1855, W. 700.

657. Art. 61 van het tarief van justitie, kosten en salarissen in burgerlijke zaken, vacatiegeld toeleggende aan deskundigen ter beoordeeling van den regter, die het onderzoek heeft bevolen, bepaalt niet dat zulks evenzeer moet geschieden door den kantonregter aan deskundigen, die ofschoon door hem beëedigd, echter door de belanghebbenden zijn benoemd tot het verrigten van zekere werkzaamheden. — Kantg. Meppel 30 December 1852, W. 1456.

658. De regel dat lastgeving geschiedt om niet, tenzij uitdrukkelijk loon zij bedongen, is niet van toepassing op praktizijns. — Regtb. 's Gravenhage 13 Julij 1851, W. 1242.

659. Een advocaat, die na gedane taxatie door den raad van toezigt en disipline, den staat van kosten ten uitvoerlegt, en geene herziening vraagt, moet geacht worden in de begrooting te hebben berust. — Regtb. Maastricht 28 Junij 1851, W. 1257.

660. Bij disciplinaire vervolgingen van advocaten is het Openb. Min. niet bevoegd, hetzij als principale, hetzij als gevoegde partij beschouwd.

De Procureur-Generaal is alzoo niet ontvankelijk om zich in cassatie te voorzien tegen eene vernietigende beslissing, genomen door een Provinciaal Geregtshof op een beklag tegen eene uitspraak van een raad van toezigt en discipline. — H. R. 17 December 1850, W. 1205.

661. De president der regtbank is niet verpligt den client te hooren over de declaratie van zijn advocaat, alvorens die executoir te verklaren.

De advocaat, die zich met de belangen eener zaak belast, mag geen belofte doen om zich aan die zaak in geen geval te onttrekken.

De advocaat is integendeel altijd en onder alle omstandigheden bevoegd zijne diensten te weigeren in eene zaak, die hij eenmaal heeft aangenomen te verdedigen. — Regtb. 's Gravenhage 11 Maart 1859, W. 1418.

662. Het reglement van orde en discipline voor de advocaten, zooals het bij Kon. Besluiten is daargesteld en ingevoerd, heeft als het onmiddelijk gevolg der wet ook dezelfde kracht. Art. 250 Strafv., geschreven voor den strafregter in hooger beroep bij misdrijf en overtreding, is niet van toepassing bij uitspraken in cas van beklag over eene beslissing van een raad van toezigt en discipline binnen den kring der hem bij voorschreven reglement toegekende bevoegdheid. — H. R. 3 December 1852, W. 1462; 20 April 1853, W. 1486.

663. Aan den griffier, die alleen de schrapping van de lijst der advocaten mag verrigten, is niet de bevoegdheid gegeven, zulks naar eigen willekeur te doen of natelaten, noch is aan hem opgedragen het oordeel over het al of niet bestaan van termen tot die schrapping. — H. R. 29 April 1853, W. 1486; N. R., XLIV, 290.

664. Het reglement op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden, vastgesteld bij Kon. Besluit van 14 September 1838 (St. 36) laat geen beklag toe tegen de handeling of beschikking van de regterlijke collegiën, waarbij die beambten dienst doen, houdende de ontzetting hunner bediening wegens onachtzaamheid of wangedrag. — H. R. 6 November 1855, W. 1815.

665. Bij het reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs, kan geen sprake zijn van het beteugelen en straffen van eigenlijke misdrijven, naar de bepalingen der wetten van den staat door de daartoe gestelde regterlijke magt: het betreft alleen het weren en beteugelen van inbreuken en misslagen, strijdig met de eer der advocaten door middel van straffen door den raad van toezigt en discipline zelf op te leggen.

Volgens art. 19 R. O. is alles wat de advocaten betreft overgelaten aan de reglementen van openbaar bestuur; de regeling daarvan is daardoor aan de gewone wetgeving onttrokken.

Beleedigingen, den raad van toezigt zelven aangedaan, kunnen ook door dezen worden beoordeeld en gestraft. — H. R. 4 Aug. 1851, W. 1355.

666. Aan het voorschrift van dit art. is uitvoering gegeven door het Kon. Besl. van 14 September 1838 (St. 36), waarbij zijn vastgesteld de volgende reglementen:

I. reglement betreffende de wijze van eedsaflegging der onderscheidene regterlijke ambtenaren de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en regtbanken;

II. reglement betreffende de titulature en het costuum der regterlijke ambtenaren, alsmede het costuum der advocaten, procureurs en deurwaarders;

III. reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs;

IV. reglement op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden.

667. Het boven vermeld reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 December 1844 (St. 61).

668. Het getal procureurs en deurwaarders bij

de verschillende regterlijke collegiën en verdere bepalingen dienaangaande zijn vastgesteld bij Kon. besluit van 8 April 1839 (St. no. 10).

669. De procureurs zijn verpligt, behalve den ambtseed, ook den eed van zuivering af te leggen. Kon. Besl. 12 September 1839 (St. 42).

670. Het tarief van justitiekosten en salarissen van Burgerlijke Zaken, is eerst vastgesteld bij het reglement van openbaar bestuur van 30 November 1839 (St. 49); dat reglement is verlengd tot 1 September 1843 bij de wet van December 1842 (Sb. 26) en daarna vastgesteld bij de wetten van 28 Augustus 1843 (Sb. 37, 38, 39, 40, 41), en 29 Dec. 1843 (St. 66, 67, 68).

671. De voorschriften, gegeven omtrent de salarissen van procureurs in belastingzaken, de inrigting der declaratiën van griffiers en deurwaarders te dezer zake, de comptabiliteit der getuigenkosten in belastingzaken zijn gegeven bij circulaires van den M. v. J. 7 November 1820, 15 Sept. 1825 en 13 October 1825.

Die voorschriften zijn nog van kracht en behooren nog te worden toegepast, ingevolge circulaire van den M. v. J. 10 Mei 1850, no. 96; Bijv. 309, E 485.

672. De procureurs moeten zorgen voor de regelmatige voldoening der kosten van insertie, in de Staatscourant van advertentiën, wegens onder curatele stelling. — M. v. J. 25 Junij 1842; Bijv. 302; E. 144.

673. Inlichtingen nopens het doen van voordragten, door de Arrondissements-regtbanken tot het gelijktijdig doen uitoefenen van het beroep van advocaat door de in regten gegraduëerde procureurs. — M. v. J. 16 Maart 1844; Bijv. 121; E. 370.

674. Voorschriften in acht te nemen bij de voordragten van procureurs en deurwaarders. — M. v. J. 12 December 1838, no. 41; Bijv. E. 499.

675. J. van den Honert, Th.z., Het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken in verband beschouwd met vroegere bepalingen, en toegelicht door de daarover gehouden beraadslagingen. 's Gravenhage en Amsterdam 1844.

676. H. J. van de Poll, de munere causarum patroni et inprimis de libertate ei concedenda ut munere bene fungi possit. Amst. 1834.

677. C. M. A. Simon van der Aa, De procuratoribus judicialibus. Leovardiae 1834.

678. Mr. T. van der Feen, de orde der advocaten, derzelver oorsprong, geschiedenis, aanzien en verval, mitsgaders eenige denkbeelden omtrent de middelen tot herstel van den alouden luister. — 's Gravenhage 1841.

679. Het reglement van orde en discipline voor de advocaten, zooals het bij Koninklijk besluit is vastgesteld, is een onmiddellijk gevolg der wet en heeft dezelfde kracht als de wet; de advocaat, die volgens de voorschriften van dat reglement in zijne belangen gehoord wordt, wordt volgens de wet gehoord. — H. R. 3 December 1852; N. R., XLIII, 244.

680. De raden van toezigt en discipline voor de orde van advocaten, zijn bevoegd om disciplinaire straffen, bij het reglement bepaald, ook op te leggen wegens daden, die binnen het bereik der gewone strafwet vallen. — H. R. 28 Februarij 1851; N. R., XXXVIII, 34.

681. Bij uitspraken in cas van beklag over eene beslissing van een raad van toezigt en discipline, is ten aanzien van het opleggen van zwaardere straf in hooger beroep, art. 250 Strafv. niet toepasselijk, evenals alle andere bepalingen van dat wetboek. — H. R. 3 Dec. 1852; N. R., XLIII, 244; H. R. 29 April 1853; N. R., XLIV, 290.

682. Wegens getuigenverhoor, door den Kantonregter gehouden ingevolge art. 70 der wet op het armbestuur van 28 Junij 1854 (St. 100), kan aan de getuigen schadeloosstelling worden verleend volgens het tarief in burgerlijke zaken; indien de Kantonregter zich daarvoor moet verplaatsen, kunnen de kosten in rekening worden gebragt; de kosten van dagvaarding kunnen mede worden berekend. — M. v. J. 15 April 1857, no. 99; Bijv. 76.

683. De Procureur-Generaal bij een Provinciaal Geregtshof is niet ontvankelijk in de voorziening in cassatie, door hem ingesteld tegen eene beslissing van het Hof, in raadkamer genomen op het beklag van een advocaat over eene beslissing van den raad van toezigt en discipline, welke hem in de uitoefening zijner praktijk tijdelijk schorst. — H. R. 17 December 1850; N. R., XXXVII, 176.

684. De fatale termijn tot het doen van aanteekening van beroep in cassatie, voor regtsgedingen in correctionele zaken vastgesteld, is niet toepasselijk in zaken van vervolging van advocaten tot disciplinaire straffen. — H. R. 18 Maart 1851; N. R., XXXVIII, 127.

685. Art. 21 van het reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs, kan niet met grond worden ingeroepen, wanneer aan een advocaat, ter gelegenheid dat hij als beklaagde voor den regter is verschenen, en derhalve op een tijdstip en in zoodanigen stand van het geding, dat er nog geen sprake kon zijn van het voeren van eenig pleidooi als advocaat, gelast is om zijn costuum als advocaat af te leggen; in allen geval kan eene beweerde veronachtzaming van de bepalingen omtrent het costuum der advocaten en procureurs geen aanleiding tot cassatie geven. — H. R. 24 Junij 1851; N. R., XXXIX, 145, W. 1316.

686. Alles wat betreft het weren en beteugelen van inbreuken en misslagen, strijdig met de eer der advocaten, is door de wet aan de reglementen overgelaten. De disciplinaire straffen, die bij het reglement van orde en discipline zijn bedreigd, moeten voor wettelijk vastgesteld worden gehouden; op dit onderwerp moeten buiten alle aanmerking blijven het Wetb. van Strafr. en de verdere wetten, die alleen op de eigenlijke misdrijven en hunne beteugeling door de regterlijke magt betrekking hebben. — H. R. 4 Augustus 1851; N. R., XXXIX, 229.

687. De raden van toezigt en discipline der orde van advocaten zijn bevoegd om onbetamende, vernederende en honende uitdrukkingen jegens de Raden zelven gebezigd, op den voet van het reglement disciplinair te straffen. — H. R. 4 Augustus 1851; N. R., XXXIX, 229.

688. Een advocaat, die verzuimd heeft zijne acte van beëediging bij tijds te doen viseren, en dien tengevolge van het tableau is geroijeerd, heeft opgehouden advocaat te zijn; hij kan niet volstaan met eene eenvoudige aanbieding der acte van zijne vroegere beëediging, hij behoort op nieuw te worden toegelaten en beëedigd. — H. R. 3 Februarij 1847; N. R., XXVI, 232.

689. De proceskosten wegens vacatiën extra locum en correspondentiekosten, ontstaan doordien men zich van een advocaat bedient, die, ofschoon bevoegd om te practiseren voor de regtbank, voor welke het proces is gevoerd, echter niet ter residentieplaats van dezelve gevestigd is, kunnen niet ten laste der verliezende partij komen.

In den regel moeten de advocaten geacht worden te resideren ter plaatse, waar het regterlijk collegie gevestigd is, voor hetwelk zij hunne bediening uitoefenen. — Hof Utrecht 1 Junij 1840; N. R., IV, 407.

690. De honoraria der advocaten, niet alleen wegens pleidooijen, maar ook wegens hunne overige

verrigtingen, moeten ten laste der succumberende partijen, komen van het oogenblik der invoering van het Wetb. B. R. — Hof Drenthe 12 September 1840; N. R., VI, 116.

691. Een advocaat kan voor een Kantongeregt niet worden toegelaten als mondeling gemagtigde van eene der partijen; hij moet van eene op zegel geschreven en geregistreerde volmagt voorzien zijn. M. v. F. 31 Mei 1841; N. R., VIII, 202.

692. Een advocaat, die verdediger of raadsman van een correctioneel veroordeelde is geweest, moet om aanteekening van hooger beroep te kunnen doen, daartoe voorzien zijn van een schriftelijke volmagt; het is niet voldoende, dat hij daartoe mondeling bevolmagtigd is. — H. R. 7 Januarij 1840; N. R., W. 49.

693. De advocaat, die krachtens art. 12 van het reglement van orde en discipline is geschrapt van het tableau, kan niet weer op nieuw als advocaat worden toegelaten, noch bij hetzelfde collegie, noch bij eenig ander regterlijk collegie. — H. R. 13 Junij 1856; N. R., LIII, 194.

694. Hij, die bij geen der regterlijke collegiën als advocaat ingeschreven, regtszaken als gemagtigde van eene der partijen voor den kantonregter behandelt en voor zijne verrigtingen betaling van zijne committenten geniet of vordert, is aan het regt van patent onderworpen. — H. R. 25 Februarij 1862; N. R., LXX, 268.

695. Wanneer een advocaat ingeschreven bij het regterlijk collegie zijner woonplaats na den eed te hebben gedaan en zich in een ander arrondissement vestigende, op nieuw beëedigd en ingeschreven wordt, is op de acte van den tweeden en verderen eed even als op die van den eersten eed een registratieregt van *f* 12 verschuldigd. P. W. 1790.

696. De advocaten, die voor 1 October 1838 reeds hun beroep uitoefenden, doch ten gevolge het reglement van 14 Sept. 1838 (St. 36) bij de invoering der nieuwe wetgeving op nieuw den eed afleggen, betalen slechts een vast regt van registratie van 80 ct. — M. v. F. 4 Januarij 1840, no. 97, en 18 Jan. 1840, no. 115; P. W., 1840, 2^{0}. no. 1.

697. Wanneer wegens de beëediging van een procureur bij een Provinciaal Geregtshof het regt van *f* 12 is geheven en hij daarna afzonderlijk wordt beëedigd, als procureur bij de Arrondissements-Regtbank is deswege slechts een registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. v. F. 18 Januarij 1840, no. 118; P. W., 2/1840, pag. 2, no. 6.

698. De regtbank is niet bevoegd buiten het geval van onvermogen aan een regtzoekende een procureur toe te voegen, wanneer alle procureurs zwarigheid maken om hem in een aan te vangen geding hun ministerie te verleenen. — Regtb. Middelburg sine die, W. 1910.

699. Hij, die als advocaat wil worden toegelaten, moet den e e d afleggen van art. 5 van het reglement; hij kan niet volstaan met de b e l o f t e van dat artikel, indien zijne godsdienstige overtuiging hem verbiedt te zweren, zonder dat hij echter behoort tot ééne der zoogenaamde erkende gezindheden, die den eed verbieden. — H. R. 11 Maart 1856, W. 1758.

700. Eene eedsaflegging als advocaat kan geen gevolg hebben, zoolang het geschil over de wettigheid der toelating tot de eedspraestatie nog hangende is. — Regtb. 's Hertogenbosch 15 April 1856; Hof N.-Brabant 15 Mei 1856, W. 1761.

701. Het Openb. Min. is bevoegd om in appèl of cassatie te komen van de uitspraken, waarbij iemand als advocaat bij een regterlijk collegie wordt toegelaten.

Hij, die tengevolge van eene derde schorsing van de lijst is geschrapt, is onbevoegd om na den tijd der schorsing op nieuw als advocaat, zelfs bij een ander regterlijk collegie te worden toegelaten. — H. R. 20 Junij 1856, W. 1762.

702. In het reglement op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden, vastgesteld bij Kon. Besl. van 14 Sept. 1838 (St. 36) wordt geene bepaling gevonden, waarbij eenig beklag of beroep wordt toegelaten tegen de beschikking van een regterlijk collegie, houdende ontzetting van een deurwaarder wegens onachtzaamheid of wangedrag. — H. R. 6 November 1855, W. 1796.

703. Kan de advocaat, die bij eene regtbank is beëedigd en ingeschreven, zonder nieuwe eedsaflegging vorderen te worden ingeschreven op het tableau bij eene andere regtbank? — Neen. — Regtsg. Adv., VII, 142.

704. Indien een advocaat, naar aanleiding van art. 12 van het reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs van de lijst of het tableau is geschrapt, belet zulks den advocaat niet, nadat de tijd van schorsing zal zijn verstreken, andermaal tot de uitoefening van de praktijk te worden toegelaten. — Regtb. Breda 27 Maart 1855, W. 1641.

705. Een advocaat, die zich naar de hoofdplaats eener andere provincie met der woon gaat vestigen, en op een ander tableau verlangt te worden ingeschreven, is niet tot vernieuwde eedsaflegging verpligt.

Die vernieuwde eedsaflegging kan niet worden gesteld als voorwaarde eener vernieuwde inschrijving. — Hof Drenthe 6 Julij 1868, W. 3118.

706. Het voorschrift van art. 27 en 28 van het reglement van 14 September 1838 (St. 36), volgens welke de gewone zittingen der regterlijke collegiën openbaar dienen te worden bekend gemaakt, is niet toepasselijk op de buitengewone zittingen; deze zijn aan de bepaling van den president overgelaten. — Hof N.-Brabant 23 April 1844; N. R., XXV, 444.

707. Aan de verschillende regterlijke collegiën zijn toelagen verleend tot goedmaking van dagelijksche kleine onkosten, waaronder zijn begrepen schrijfbehoeften, drukloonen, registers, bindloonen, dagbladen en andere kosten van dien aard, kosten van vuur en licht, het schoonmaken der localen en de bezoldiging der bedienden, zoo van de collegiën als van de parketten.

Eerst is dit onderwerp geregeld bij Kon. Besl. 17 Febr. 1841, no. 125, later bij Kon. Besl. 19 Junij 1851; Bijv. 494; E. 55.

708. Het costuum der regterlijke ambtenaren, individuëel ten hove verschijnende, is nader medegedeeld bij circulaire M. v. J. 10 September 1842; Bijv. 400; E. 161; Luttenberg, 96.

709. Art. 83 van het reglement no. 1 op de inwendige dienst, betrekkelijk het afgeven van extractvonnissen, is gewijzigd. — Kon. Besl. 27 Augustus 1855 (St. 114).

710. De beteekening van een interlocutoir arrest is geene beteekening van eene acte van procureur tot procureur, waartoe alleen een eerste deurwaarder bevoegd is. — H. R. 4 December 1845; N. R., XXIII, 79.

711. Voorschriften nopens het opmaken van memoriën door de deurwaarders, wegens hunne verrigtingen en strafzaken, waarvan de kosten ten laste des Rijks worden gebragt. — M. v. Just. 6 October 1854; Bijv. 586; E. 602.

712. De aanvragen tot het verrigten van werken of leverantiën aan en ten behoeve van de localen en meubelen, in gebruik bij de regterlijke collegiën, wanneer zij van weinig belang en niet in het openbaar behoeven te worden aanbesteed, alzoo beneden

f 500 kunnen bedragen, kunnen regtstreeks worden gerigt aan het Departement van Justitie; die som te boven gaande, moet de aanvraag worden gedaan door tusschenkomst van den Commissaris des Konings. — Min. v. Just. 19 Januarij 1852; Bijv. 60; E. 163.

712*. Bepalingen nopens de toegekende kleine onkosten aan de Provinciale Geregtshoven, Arrondissements regtbanken en Kantongeregten. — Kon. Besl. 19 Junij 1851; Bijv. 494; E. 55.

713. Bepaling nopens het toekennen van eene jaarlijksche toelage aan de ambtenaren van het Openb. Min. bij de Kantongeregten. — M. v. J. 22 Aug. 1854; Bijv. 448; E. 571.

713*. Mr. L. Ph. C. van den Bergh, Bijdrage tot de beantwoording der vraag, of de provinciën en gemeenten verpligt zijn de localen voor de regterlijke collegiën te bekostigen. — Themis, 2e, VI, 563.

714. Voor de ambtenaren van het O. M. bij de kantongeregten is geen costuum voorgeschreven bij de openbare zittingen. — H. R. 28 Junij 1864; v. d. H., G. Z., XXI, 99, no. 1030; N. R., LXXVII, 219, W. 2606; Kantg. Woerden 25 April 1864, W. 2619.

714*. Hebben de griffiers bij de kantongeregten aanspraak op belooning, indien in eene regtszaak, waarin de vordering meer dan *f* 25 bedroeg, de eisch beneden dat bedrag wordt gebragt bij de behandeling der zaak? — Jur. Vraagal IV, 102.

714**. De kantonregter is niet bevoegd om een deurwaarder, aangesteld en dienst doende bij de Arrondissements-regtbank, te schorsen of aan hem eenige andere disciplinaire straf op te leggen. — H. R. 3 Februarij 1843; N. R., XIII, § 60, 240.

Art. 20.

715. De beslissing van den President in kort geding, behoeft niet in het openbaar te worden uitgesproken. — Hof N.-Holland 3 April 1856; N. R. B., VII, 247.

716. Het procesverbaal der teregtzitting behoeft niet uitdrukkelijk te vermelden, dat de teregtzittingen zijn gehouden in het openbaar.

Wanneer het procesverbaal zegt, dat er is gehouden eene gewone teregtzitting, die op een zeker uur is geopend en gesloten, moet het er voor gehouden worden, dat die teregtzitting is geweest openbaar. — H. R. 7 Oct. 1862, W. 2420; v. d. H., Strafr., XIX, bl. 248, no. 936; H. R. 6 Nov. 1866, W. 2853.

717. Indien een bij vonnis bevolen getuigenverhoor ten bepaalden dage geen voortgang heeft gehad en onbepaald is uitgesteld, en de regtbank op eene latere teregtzitting in tegenwoordigheid der procureurs van partijen het houden van het verhoor nader bepaalt op een anderen dag, geldt die uitspraak voor beteekening. — H. R. 4 Februarij 1853; N. R., XLIV, 35.

718. De verzoekschriften, door belanghebbenden tot verkrijging van eenige magtiging of goedkeuring ingediend, behoeven niet als de regtsgedingen op de openbare teregtzittingen te worden behandeld; de beschikkingen daarop behoeven niet als vonnissen en arresten in het openbaar te worden uitgesproken. — H. R. 19 Junij 1839; N. R., I, 341; v. d. H., B. R., I, 25; R. in N., II, 169, W. 33. Anders Hof Drenthe 4 Mei 1839; R. in N., II, 54.

719. De beschikking op een verzoekschrift, strekkende tot het bekomen van echtscheiding wegens veroordeeling van een der echtgenooten tot eene onteerende straf, moet in het openbaar worden uitgesproken. — Regtb. Groningen 5 November 1841; R. B., IV, 444.

720. Op het verzuim der vermelding in het procesverbaal der teregtzitting, dat deze in het openbaar is gehouden, is geen straf van nietigheid gesteld; uit het stilzwijgen van het procesverbaal kan niet worden afgeleid, dat het voorschrift der wet ten opzigte der openbaarheid is overtreden. — H. R. 15 December 1846; N. R., XXVI, 109.

Art. 21.

721. Dezelfde regters, die partijen in hunne belangen hebben gehoord, moeten het vonnis wijzen.

Eene nietigverklaring van een vonnis op boven vermelden grond heeft niet ten gevolge, dat een der partijen in de kosten wordt verwezen; deze blijven ten laste van die, welke definitief in het ongelijk zal worden gesteld. — Hof N.-Holland 29 November 1855, W. 1755.

722. Het getal Raadsheeren, waaruit de verschillende kamers van den Hoogen Raad en de Hoven volgens deze wet zijn zamengesteld, is gewijzigd bij de wet van 29 Mei 1849 (St. 21).

723. Uit art. 854 B. R. kan niet worden afgeleid, dat de daar bedoelde zaken moeten worden beregt door het getal regters, vereischt voor de kennisneming van correctionele zaken. — H. R. 3 Junij 1842; N. R., XII, 70, W. 300.

724. De regters, die het vonnis gewezen hebben, behoeven niet op straffe van nietigheid bij de uitspraak tegenwoordig te zijn in Burgerlijke zaken. — H. R. 5 December 1851, W. 1288.

Art. 25.

725. R. C. Nieuwenhuys, over letteren, requisitoriaal ten dienste der justitie in strafzaken. Utrecht 1858.

726. Kan de Nederlandsche regter in eene voor hem aanhangige zaak, getuigenverhoor aan een buitenlandschen regter opdragen? — Ja. — Regtsg. Adv., V, 159.

727. De Kantonregter, gedelegeerd door het Provinciaal Geregtshof tot het houden van een getuigenverhoor, is bevoegd om te oordeelen over eene voorgestelde wraking der getuigen. — Kantg. Oostburg Maart 1851; N. R. B., II, 229.

728. De regter is gehouden de magt, hem bij letteren requisitoriaal verleend, niet uit te breiden. — Regtb. Amsterdam 10 Augustus 1868, W. 3043.

Art. 27.

729. J. L. A. de Grave, de jure suffragiorum. Gron. 1823.

730. Mr. A. Oudeman, Over het stemmen der regters en het opmaken van het besluit. — Opm. en Meded., VI, 176.

Art. 29.

731. Mr. W. F. Schook, Iets over den eed van zuivering en den verkoop van ambten. — N. R. Bijdr., X, 65.

732. Herbenoemde kantonregters en griffiers bij de kantongeregten moeten op nieuw worden beëedigd. — M. v. J. 30 September 1843, no. 99; Bijv. E, 291.

733. Eene acte van aanstelling moet geregistreerd zijn, alvorens het procesverbaal van eedsaflegging dien ten gevolge opgemaakt mag worden door den griffier, ook al werd daarin alleen van aanstelling, en niet van eene acte van aanstelling gewaagd. — M. v. F. 30 April 1845, no. 228; P. W. 1/1846, no. 17; Tijds., I, 16, no. 35.

Art. 30.

734. C. de Witt Hamer, de Judice Cantonali. L. B. 1835.

735. P. J. Walraven, de judice Cantonali. Amisfurti 1844.

736. H. M. C. Clifford, quaedam de munere judicum pacificatorum. L. B. 1830.

737. Mr. C. M. van der Kemp, ontwikkeling van het regt betrekkelijk de kantongeregten. 2e druk; Rotterdam 1856; beoord. door mr. P. G. ten Zeldam Ganswijk, Themis, 2e, IV, 82; mr. H. Waller, in Recensent, April 1856, bl. 371.

738. Mr. J. G. de Witt Hamer, Handboek voor de kantongeregten. Schoonhoven 1848; beoord. door mr. P. G. ten Zeldam Ganswijk in N. R. Jaarb., XI, 172; XII, 368.

739. K. J. van den Bussche, Formulierboek ten dienste der kantongeregten, met aanteekeningen; 2e druk. Goes 1863.

740. Mrs. E. T. de Jongh & A. Oudeman, Handboek voor den kantonregter en den ambtenaar van het O. M. bij de kantongeregten voor de behandeling van Strafzaken. Gron. 1855 en 1859.

741. A. Graham van Gorkum, de bevoegdheid der Kantongeregten, Arrondissements-regtbanken en Provinciale Geregtshoven. Eene bijdrage tot verklaring en toepassing der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie. Leiden 1844; beoord. N. R. Jaarb., VII, 168.

742. Scrîbax, Een paar woorden over de kantongeregten, naar aanleiding van het ontwerp van 1860 nopens de nieuwe regterlijke inrigting. Amst. 1860.

743. Bedenkingen van een bejaarden kantonregter tegen het aanhangige ontwerp van regterlijke inrigting. Amst. 1861.

744. W. van Heukelom, de alleen regt sprekenden regter. Amst. 1859; beoord. N. R. Bijdr., X, 333, door Mr. A. de Pinto, Themis, 2e, VIII, 157.

745. Mr. W. W. Noodt, Handboek voor den kantonregter, in deszelfs betrekking tot het Burgerlijk Wetboek, en voor een ieder, die ten gevolge van zijne betrekking in de maatschappij belast wordt of is met voogdijen, boedelscheidingen enz. Leeuwarden 1839.

746. Mr. A. Oudeman, Het beginsel, dat ieder geacht wordt in staat te zijn zijne zaak bij het kantongeregt te behandelen. Themis, IX, 212.

747. Een advocaat is als zoodanig bevoegd om zaken voor het kantongeregt waar te nemen, zonder als zaakwaarnemer gepatenteerd te zijn. — Jur. Vraagal, I, 235.

748. Mr. Jo. de Vries, J.zn., Opschriften voor de localen van kantongeregten. Opm. en Meded., XI, 268.

749. J. N. Everts, de competentia judicis cantonalis, quod attinet ad ejus jurisdictionem contentiosam in rebus civilibus atque ad politiam pertinentibus. Daventriae 1840.

750. Staat het den kantonregter vrij, de executoir-verklaring van een hem daartoe aangeboden dwangbevel te weigeren? — Jur. Vraagal, III, 18.

751. De Gouverneurs der Provinciën en de Procureurs-Generaal bij de Hoven (uitgezonderd beide in Drenthe) zijn uitgenoodigd om te willen mededeelen, of er bedenkingen bestaan ten aanzien van de tegenwoordige indeeling der kantons, en of het getal kantons al dan niet zou behooren te worden verminderd. — M. v. J. 12 Mei 1843, no. 89; Bijv., E. 246.

752. Mr. I. G. Kist, de Kantonregter in zijne werkzaamheden ten behoeve van minderjarigen en daarmede gelijk gestelde personen. Amst. 1857; beoord. door Mr. J. G. J. Moll, Jur. Corr., I, 90; beoordeeld door Mr. J. de Vries, J.zn., in Themis, 2e, VI, 284.

753. Mr. W. C. de Jonge, De mede-onderteekening door de verschenen personen van acten, door of ten overstaan van den kantonregter verleden. — Themis, 2e, II, 38.

Art. 32.

754. De uitspraak van een vonnis door een anderen regter dan die de zaak op de teregtzitting heeft behandeld, is nietig. — H. R. 16 Maart 1841; N. R., IX, 215.

Art. 33.

755. Bewaarplaatsen voor de minuten der burgerlijke acten van de kantongeregten. W. 1389.

756. C. E. Kniphorst, de Graphiario. L. B. 1838.

757. Th. Schuurman, de munere graphiarii. Traj. 1848.

758. Mr. C. J. van Vleuten, Kan een minderjarige naar aanleiding van art. 33 R. O. door den kantonregter tot plaatsvervangend griffier worden benoemd. — R. B., II, 161.

759. De vermelding in het procesverbaal der teregtzitting, dat bij verhindering van den griffier is tegenwoordig geweest een waarnemend griffier, is voor voldoende te houden, zonder dat de oorzaak van verhindering, noch de benoeming en beëediging van den waarnemenden griffier daarbij behoeven te worden uitgedrukt; nergens is bij de wet voorgeschreven, dat van de wettelijke ambtsbevoegdheid van iemand, die eenige regterlijke functie uitoefent bij de behandeling van een geding uit het procesverbaal der teregtzitting zou moeten blijken. — H. R. 28 Februarij 1848; N. R., XXX, 42; v. d. H., Strafr., 1848, I, 141, W. 917. Anders Regtb. Hoorn 4 Febr. 1842, W. 286.

Art. 36.

760. Mr. P. G. ten Zeldam Ganswijk, de bezoldiging der regterlijke magt, bijzonder der Arrondissements regtbanken en Kantongeregten. Hoorn 1862. Beoordeeld in W. 2439.

Art. 37.

761. Wederbenoeming van kantonregters. — R. B., V, 576.

Art. 38.

762. De beperking, in het slot van art. 38, no. 2, voorkomende, moet geacht worden te zijn algemeen en toepasselijk op alle regtsvorderingen, in dat nommer vermeld. Eene vordering van cijns, thins of uitgang moet onder de zakelijke regtsvorderingen worden gerangschikt, welker kennisneming bij art. 53 in den regel aan de Arrond. regtbank is opgedragen. — Hof Gelderland sine die, W. 1454.

763. De kantonregter wordt onbevoegd om te oordeelen over eene vroeger tot zijne bevoegdheid behoorende actie, indien de gedaagde zich tot zijne verdediging beroept op een zakelijk regt. — Kantg. Zuidhorn 8 September 1853, W. 1493.

764. Eene onsplitsbare bekentenis heeft niet de kracht van eene betwisting van regtstitel, zoodat de kantonregter zich op de vordering van een saldo tot een bedrag van ƒ 200 of minder, waarvan de verschuldigdheid wordt beweerd voort te spruiten uit eene overeenkomst, die meer dan ƒ 200 ten onderwerp had, bij eene ontsplitsbare bekentenis, ten aanzien dier overeenkomst, niet ratione materiae onbevoegd kan verklaren. — Regtb. Amsterdam 16 Junij 1869, W. 3146.

765. De kantonregter moet zich niet onbevoegd verklaren bij betwisting der regtstitel, ook indien de primitive vordering meer dan ƒ 200 bedraagt, als het buiten geschil is, waarvoor de werkzaamheden geschied zijn en waarvoor betaling gevorderd wordt. — Kantg. Dordrecht 29 Junij 1852, W. 1351.

766. De kantonregter is niet bevoegd aan eene getrouwde vrouw, die zonder haren man verschijnt,

magtiging te verleenen om zonder zijn bijstand in regten te verschijnen. — Kantg. Breda 22 October 1851, W. 1274.

767. De kantonregter is bevoegd om kennis te nemen van eene vordering, strekkende tot betaling eener grondrente, ook dan als de regtstitel wordt betwist, mits slechts de jaarlijksche rente niet meer bedraagt dan *f* 200. — Kantg. Hulst 5 Maart 1851, W. 1217.

768. De bevoegdheid des kantonregters bij het betwisten van den regtstitel, wordt geregeld naar het beloop der ingestelde vordering; niet naar het bedrag der rente, der huur, der pacht of der hoofdsom van de inschuld, waarvan een gedeelte gevorderd wordt.

Het betwisten van den regtstitel doet alleen dan de bevoegdheid van den kantonregter vervallen, indien er sprake is eener vordering boven *f* 200. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1854, W. 1555.

769. De kantonregter is onbevoegd te oordeelen over eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst met schadevergoeding, op grond van nietvoldoening door den gedaagde aan zijne verpligtingen, indien het gezamenlijk bedrag èn van de waarde van het oorspronkelijke onderwerp der overeenkomst, èn van de gevraagde schadevergoeding meer dan *f* 200 bedraagt, ofschoon het bedrag der som door den eischer gevorderd, de *f* 200 niet te boven gaat. — Kantg. Heusden 8 September 1854, W. 1582.

770. Bij personele vorderingen heeft de wetgever het bedrag der gevorderde som aangenomen als kenmerk der bevoegdheid des kantonregters, doch de vordering van het gedeelte eener inschuld toegelaten, indien de hoegrootheid van de hoofdsom der inschuld meer dan *f* 200 mogt beloopen, mits de regtstitel niet worde betwist. Van dusdanige betwisting van den regtstitel kan alleen bij den kantonregter sprake zijn, voor zoover dezelve tot de bevoegdheid van den regter betrekking heeft. — Regtb. Utrecht 27 Junij 1849, W. 1049.

771. De kantonregter is bevoegd te oordeelen over eene vordering beneden *f* 200, indien het verkochte en geleverde meer dan *f* 200 bedraagt; doch hetgeen per saldo verschuldigd zou zijn, wordt ontkend; door die ontkenning kan de regtstitel niet geacht worden te zijn betwist. De koop en verkoop, die niet is betwist, moet in dat geval geacht worden de regtstitel te zijn. — Kantg. Dordrecht 14 April 1854, W. 1542.

772. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene onbepaalde personele vordering; hij mag niets beoordeelen, wat het bedrag van zoodanige vordering is. — Regtb. Amsterdam 1 November 1842; N. R., XV, § 38, 143.

773. Mr. A. A. Weve, Is de kantonregter bevoegd te oordeelen over eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst van koop en verkoop, met vergoeding van kosten, schade en interessen, zoo de daarbij betrokken som de *f* 200 niet te boven gaat. — Neen. — N. N., V, 242.

774. Mr. G. Diephuis, Wie is de bevoegde regter om kennis te nemen van een eisch tot vergoeding van schaden, veroorzaakt door verkeerde aanhalingen van ambtenaren van de belastingen, wanneer die schade minder dan *f* 200 bedraagt? — De kantonregter. — Opm. en Meded., I, 151.

775. Mr. A. R. van Bel, Zijn de kantonregters volgens art. 38, no. 2 R. O. bevoegd om regt te spreken over zakelijke regtsvorderingen? — Opm. en Meded., VI, 18.

776. Th., Is de kantonregter bevoegd kennis te nemen van de actie tot ontbinding eener overeenkomst, welke eene waarde van minder dan *f* 200 ten onderwerp heeft? — Ja. — Opm. en Meded., IX, 152; IX, 198. — Neen. — Regtsg. Adv., IV, 148.

777. Mr. F. B. Coninck Liefstinck, Bijdrage tot de leer der actiën. Kritische beschouwing der opvatting van de uitdrukking: „louter personele regtsvorderingen" in ons Wetb. B. R., en in de wet op de R. O. voorkomende. — Themis, 2e, X, 445.

778. Mr. M. Buchner, Begrip der persoonlijke regtsvordering. — Themis, 2e, XIII, 694.

779. S. M., Over het regt verstand van art. 38, 2e, R. O. — R. B., IV, 331.

780. Mr. A. Oudeman, Moet de kantonregter bij elke regtsvordering tot betaling van rente, huur en pacht, wanneer de regtstitel wordt betwist, zich incompetent verklaren? Of geldt zulks alleen, in geval de rente, huur, pacht of de hoofdsom der inschuld, waarvan de vordering een gedeelte uitmaakt, meer bedraagt dan *f* 200. — R. B., I, 219.

781. Mr. J. H. van der Meer de Wijs, Bevoegdheid van den kantonregter bij regtsvorderingen tot betaling van rente, huur en pacht, wanneer de regtstitel wordt betwist. — R. B., I, 406.

782. S. M., Is de kantonregter bevoegd om kennis te nemen van een eisch tot vergoeding van schade aan huismeubelen toegebragt, wanneer de vordering beneden *f* 200 bedraagt. — R. B., III, 222.

783. Mr. van Trojen van Hulst, Bevoegdheid van den kantonregter. — Opm. en Meded., XVII, 62.

784. Mr. J. Fresemann Viëtor, Is de Kantonregter bevoegd te oordeelen over eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst van koop en verkoop, met vergoeding van kosten, schade en interessen, zoo de daarbij betrokken som de *f* 200 niet te boven gaat. — Opm. en Meded., XVII, 71; Regtb. Maastricht 28 December 1865, W. 2801; Regtb. Deventer 19 December 1866, W. 2839.

785. De kosten, door den ontvanger der registratie te maken voor het verschijnen voor het kantongeregt in cas van minnelijke waardeering krachtens art. 40 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36) blijven voor zijne rekening. — M. v. F., P. W., 4385; W. de Gelder, Adv., VIII, 324.

786. Mr. H. J. Smidt, Is de kantonregter bevoegd kennis te nemen van de actie tot ontbinding eener overeenkomst, welke eene waarde van minder dan *f* 200 ten onderwerp heeft? — Opm. en Meded., IX, 198.

787. De kantonregter is bevoegd ook dan, als het saldo *f* 201 bedraagt, maar slechts *f* 200 gevorderd is. — Kantg. no. 4 Amsterdam 5 December 1865; N. R. B., XVI, 73.

788. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot schadevergoeding wegens vernieling van goederen, over wier eigendom tusschen partijen geschil bestaat. — Kantg. Kampen 16 Mei 1843, W. 404.

789. Dit art. regelt zich alleen naar het bedrag, dat werkelijk in regten is geëischt, niet naar hetgeen de eischer had kunnen vorderen, noch ook naar hetgeen bij vonnis is toegewezen. — Regtb. Amersfoort 5 Januarij 1862; N. R. B., XIV, 315.

790. De woorden: „mits de regtstitel niet wordt betwist" zijn alleen op no. 2 van dit art. en niet op no. 1 betrekkelijk.

Wanneer gevorderd wordt eene som beneden *f* 200 als restant eener grootere som dan *f* 200, die het totaal was van gedurende eenige jaren gedane leveringen, waarop zonder aanwijzing van de posten, waarvoor dit geschiedde, gedeeltelijke betaling is gedaan, dan is die gevorderde som niet te beschouwen als een gedeelte eener inschuld grooter dan *f* 200, maar als eene op zich zelf staande schuld. —

Regtb. Amersfoort 26 September 1860; N. R. B., XI, 481.

791. De woorden: „mits de regtstitel niet wordt betwist" slaan alleen op het onmiddelijk voorafgaande „zelfs ingeval" enz., niet op het geheele no. 2 van dit art. — Kant. Amersfoort 26 Junij 1860; N. R. B., XI, 63.

792. Het beweren, dat men den regtstitel betwist, is op zich zelf niet voldoende, maar moet nader worden gepreciseerd; de woorden: „mits de regtstitel niet wordt betwist" zien niet op het geheele art., maar alleen op het in dat nommer veronderstelde geval. — Regtb. Groningen 1 April 1859; N. R. B., IX, 426.

793. Begrip van betwisting van den regtstitel in art. 38, sub 2°; gevorderde *f* 100 als restant van *f* 1080 kooppenningen van verkochte koeijen. — Regtb. Groningen 17 April 1857; N. R. B., VII, 638.

794. Begrip van betwisten regtstitel bij de regeling der bevoegdheid van den kantonregter. — Kantg. no. 2 Amsterdam 5 Januarij 1854; N. R. B., IV, 217; Regtb. Amsterdam 15 Maart 1859; N. R. B., IV, 295.

795. Art. 38, no. 2 onttrekt de daarbij bedoelde regtsvorderingen eerst dan aan de bevoegdheid van den kantonregter, wanneer de regtstitel betwist wordt, het is niet noodig, dat de regtstitel uitdrukkelijk erkend wordt. — H. R. 21 Maart 1866; v. d. H., G. Z., XIII, 303, no. 630; N. R., LII, 242.

796. Onder het woord „regtstitel" in art. 38 R. O. voorkomende, moet niet alleen worden verstaan eene schriftelijke acte, maar evenzeer eene mondelinge overeenkomst. — Kantg. Alphen 24 Mei 1865, W. 2698; N. R. B, XVI, 107.

797. Door erkentenis van den regtstitel is niet alleen te verstaan erkentenis van het bestaan der overeenkomst, maar ook hetgeen bij de overeenkomst wordt geposeerd. — Regtb. Groningen 29 Junij 1860, W. 2469.

798. Wanneer voor den kantonregter de regtstitel is betwist van twee verschillende elementen eener vordering, is de regtbank bevoegd kennis te nemen van eene vordering, welke ook slechts éene dier elementen bevat. — Hof N.-Holland 2 Januarij 1862, W. 2378.

799. De ontkentenis van enkele posten eener schuldvordering boven *f* 200, stelt betwisting van den regtstitel daar. — Kantg. no. 1 Amsterdam, W. 1628.

800. De kantonregter is niet bevoegd regt te spreken in eene vordering van tienden, al bepaalde zich deze tot eene jaarlijksche uitkeering in geld, en al is die uitkeering nog zoo gering, wanneer een gedaagde goedvindt het tiendregt, op welke gronden dan ook, te betwisten.

Tienden zijn niet begrepen onder renten, in dit art. genoemd. — Kantg. Alphen 19 Sept. 1860, W. 2244.

801. Volgens dit art. kan het betwisten van den regtstitel de bevoegdheid des kantonregters slechts uitsluiten, wanneer de vordering meer dan *f* 200 bedraagt; men kan niet aannemen, dat eene vordering een gedeelte van eene inschuld is, wanneer de termijnen, welke aan den termijn, waarover de vordering loopt, opvolgen, eerst verschuldigd zijn voor het geval, dat de schuldeischer zijnerzijds aan zijne verpligtingen voldoet. — Regtb. Amsterdam 23 October 1849; anders Kantg. no. 4 Amsterdam 6 Maart 1849; R. B., XII, 42.

802. De kantonregter moet zich bij elke regtsvordering tot betaling van rente, huur en pacht, wanneer de regtstitel wordt betwist, onbevoegd verklaren; zulks geldt niet alleen, in geval de rente, huur, pacht of hoofdsom der inschuld, waarvan de vordering een gedeelte uitmaakt, meer dan *f* 200 bedraagt. — Kantg. Groningen 24 December 1838; R. B., I, 221.

803. De woorden: „mits de regtstitel niet worde betwist" moeten alleen op de onmiddelijk voorafgaande „zelfs ingeval" enz. en geenszins op het geheele tweede nommer van het art. worden toegepast. — H. R. 28 Junij 1844; N. R., XVIII, 82; v. d. H., B. R., V, 326, W. 512.

804. Art. 38, no. 2 moet zoo worden verstaan, dat wat ook en hoe gering ook het bedrag der vordering zij, zoodra de regtstitel, het fundamentum petendi wordt betwist, de kantonregter volstrekt onbevoegd en alleen de gewone regter bevoegd is.

Bij eene mondelinge huur van een huis over een tijdvak van zes jaren, ingeval de vordering slechts loopt over achterstallige huur van één jaar, ten bedrage van *f* 140, zoo door den huurder de geheele overeenkomst van huur wordt ontkend, bestaat er betwisting van den regtstitel.

De kantonregter is onbevoegd om van zulk eene vordering kennis te nemen, juist omdat de regtstitel wordt betwist. — Hof Overijsel 6 Februarij 1860, W. 2156, 2159, 2183.

805. De kantonregter is niet bevoegd te oordeelen over eene terugvordering van *f* 100, indien het regt daartoe afhankelijk is van de vernietiging eener overeenkomst, welke het bedrag van *f* 200 te boven gaat. — Kantg. Amsterdam no. 2; 7 December 1848; R. B., XI, 51.

806. Onderscheid tusschen persoonlijke en zakelijke regtsvorderingen. Bevoegdheid van den kantonregter bij het opvragen van kleedingstukken, ten huize van een logementhouder achtergelaten en minder dan *f* 200 bedragende.

De kantonregter is bevoegd daarvan kennis te nemen, omdat deze actie is de persoonlijke actio depositi. — Regtb. Amsterdam 24 December 1849; R. B., XII, 189.

807. Volgens art. 38, no. 2 R. O., kan het betwisten van den regtstitel de competentie slechts uitsluiten, indien de vordering meer dan *f* 200 bedraagt.

Men kan niet aannemen, dat eene vordering een gedeelte van een inschuld is, wanneer de termijnen, welke aan den termijn, waarover de vordering loopt, opvolgen, eerst verschuldigd zijn voor het geval, dat de schuldeischer zijnerzijds aan zijne verpligtingen voldoet. — Kantg. Amsterdam no. 4, 6 Maart 1849; Regtb. Amsterdam 23 October 1849; R. B., XII, 42.

808. De kantonregters zijn bevoegd om te oordeelen over vorderingen, waarbij wegens wegvoering of ontvreemding van roerend goed, de benadeelde tot schadevergoeding alternatif, òf de teruggave van het ontvreemde òf de daarvoor betaalde geldsom vordert. Die schadevergoeding kan bestaan in de teruggave van het ontvreemde. — Kantg. Voorburg 27 October 1847; R. B., X, 132; id. 5 Mei 1847: R. B., X, 130.

809. De kantonregter is bevoegd te oordeelen over de vordering, strekkende tot betaling eener restantschuld, al heeft de geheele schuld vroeger meer dan *f* 200 bedragen. — Kantg. Gouda 20 September 1855 W. 1687.

810. De vordering tot het opnemen van rekening en verantwoording behoort niet tot de bevoegdheid van den kantonregter, al is het bedrag, dat den eischer volgens diens beweren toekomt, minder dan *f* 200. — Regtb. 's Hertogenbosch 16 September 1868; N. R. B., XIX, 540.

811. De vorderingen bij art. 38, 2° R. O., tot de bevoegdheid der kantonregters gebragt, zijn door de hoofdbepaling van dat artikel mede tot *f* 200 beperkt. — Kantg. Nijkerk 27 Julij 1869, W. 3152.

812. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot betaling van rente beneden *f* 200, ook wanneer de regtstitel wordt betwist.

De betwisting der regtstitel maakt hem alleen onbevoegd in het geval, dat de gevorderde rente meer

dan ƒ 200 bedraagt. — Kantg. Culenborg 14 Mei 1841; R. B., X, 77, W. 217. Anders Regtb. Tiel 1 October 1841, W. 225.

813. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van een eisch tot wegruiming van een gebouw, door een gedaagde op grond van den eischer geplaatst, omdat deze vordering geacht moet worden van zakelijken aard te zijn. — Kantg. Voorburg 13 Januarij 1847; R. B., X, 125.

814. De kantonregter is niet onbevoegd om kennis te nemen van alle vorderingen, door een notaris wegens gepraesteerde diensten ingesteld; hij is alleen onbevoegd, in geval de vordering betreft verdiend salaris en verschot. — Kantg. Geldermalsen 6 Sept. 1844; R. B., X, 324.

815. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van de vordering tot betaling van een gedeelte eener inschuld in hoofdsom beneden ƒ 200, ook wanneer de regtstitel betwist wordt. — Regtb. Middelburg 14 Maart 1866, N. R. B., XVIII, 250.

816. De kantonregter is niet bevoegd om bij betwisting van den regtstitel te oordeelen over een restantschuld beneden ƒ 200, wanneer de oorspronkelijke schuld meer dan ƒ 200 heeft bedragen. — Kantg. 's Gravenhage 5 Januarij 1857, W. 1838; anders Kantg. Gouda 20 September 1855, W. 1687; Regtb. Breda 29 April 1856, W. 1756.

817. De woorden „mits de regtstitel niet worde betwist" beteekenen alleen „mits de regtstitel niet worde wedersproken", geenzins „mits de regtstitel uitdrukkelijk worde erkend. — H. R. 21 Maart 1856, W. 1850.

818. De onbevoegdheid des regters om van de zaak kennis te nemen, uithoofde door den gedaagde de regtstitel betwist wordt, brengt tevens diens onbevoegdheid mede om over de kosten te oordeelen. — Kantg. Winschoten 8 Januarij 1856, W. 1749.

819. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot betaling van ƒ 50, die beweerd wordt verschuldigd te zijn als jaarlijksche uitkeering, wanneer de regtstitel betwist wordt. — Regtb. Arnhem 13 December 1855, W. 1757.

820. Er bestaat betwisting van den regtstitel, wanneer de continuatie van een erkende huurovereenkomst wordt ontkend. — Kantg. 's Gravenhage 6 October 1856, W. 1801.

821. Wanneer na een faillissement en opgevolgd accoord, verschillende schuldeischers, die pretentiën van onderscheiden oorsprong hebben, zich in ééne dagvaarding vereenigen, is niet de vereenigde slotsom der dagvaarding, doch iedere afzonderlijke vordering, de maatstaf, waarnaar de bevoegdheid moet worden geregeld.

Het betwisten van den regtstitel in zaken onder ƒ 200 heeft niet de onbevoegdheid van den kantonregter ten gevolge. — Regtb. Maastricht 23 November 1854, W. 1652.

822. Tot betwisting van den regtstitel eener vordering is het voldoende aan te toonen, dat die vordering strekt tot betaling van rente over een gesplitst deel eener schuldvordering ad ƒ 700, waarvan de regtmatigheid ontkend wordt.

Dit geldt ook, indien het gesplitste deel minder dan ƒ 200 bedraagt en de gedaagde als erfgenaam dus slechts voor de rente eener hoofdsom beneden ƒ 200 wordt aangesproken. — Regtb. Haarlem 29 December 1868, W. 3120.

823. Door aan te nemen, dat door bloote erkentenis van het bestaan van koop en verkoop, zonder te letten op de ontkentenis van hetgeen bij die overeenkomst geposeerd wordt, de regtstitel onbetwist is, zou de regtsmagt van den kantonregter in een te uitgebreiden zin worden opgevat. — Regtb. Groningen 29 Junij 1861; N. R. B., XII, 86.

824. Begrip van gedeelten van inschulden, volgens art. 38, no. 2. — Regtb. Amsterdam 23 November 1854; N. R. B., V, 38. Hof N.-Holland 26 April 1855; N. R. B., V, 402.

825. Wanneer een gedeelte, minder dan ƒ 200, gevorderd wordt van eene inschuld boven ƒ 200, kan de eischer dagvaarden hetzij voor den kantonregter, hetzij voor de Arrondissements-regtbank, terwijl de gedaagde, incompetentie bewerende, moet doen blijken hetzij voor den kantonregter van betwisting, hetzij voor de Arrondissements-regtbank van erkenning van den regtstitel. Uit het voorstellen zelf der exceptie volgt nog niet zoodanige betwisting of erkenning. — Regtb. Amsterdam 28 December 1854; N. R. B., V, 43.

826. De erkentenis door den gedaagde van de handteekening op een orderbillet geplaatst, met gelijktijdige erkentenis van de verbindtenis in het orderbillet vermeld, doch met bewering deze door betaling of in betalinggeving te hebben gekweten, kan niet als eene betwisting van den regtstitel worden aangemerkt, welke de bevoegdheid des kantonregters opheft. — Kantg. 's Gravenhage 12 April 1865, W. 2691.

827. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot betaling eener geldsom beneden ƒ 200, welke echter het restant uitmaakt eener geldsom, de ƒ 200 te boven gaande. — Regtb. Assen 13 Februarij 1865, W. 2751.

828. In het algemeen moet door het woord „vordering" in art. 38 R. O. worden verstaan de vordering, welke voor den regter wordt gebragt, n. l. de hoegrootheid der som, die werkelijk gevorderd wordt, onverschillig of die vordering ten onderwerp hebbe de geheele schuld of het resterend gedeelte van eene schuld, welke grooter dan ƒ 200 was geweest.

Eene regtsvordering tot betaling van twee jaren huur, ieder van ƒ 115 en dus te zamen van ƒ 230, onder korting van ƒ 98, welke daarop in mindering is ontvangen, behoort tot de competentie van den kantonregter en niet tot die van de Arr.-Regtbank. — Regtb. Groningen 11 Mei 1844; N. R., XXXII, 476.

829. De kantonregter is niet bevoegd uitspraak te te doen, wanneer iemand, die eene som van meer dan ƒ 200 van gezamenlijke deelgenooten solidair te vorderen heeft, die vordering splitst en een der deelgenooten voor zijn alzoo daargesteld aandeel van minder dan ƒ 200 voor den kantonregter dagvaart. — H. R. 12 Maart 1847; N. R., XXV, 406.

830. Wanneer aan den kantonregter een geschil wordt onderworpen, welks onderwerp, hoewel een bedrag van minder dan ƒ 200 betreffende, een gedeelte uitmaakt eener inschuld, waarvan de kennisneming niet tot zijne competentie behoort, moet hij de beslissing van dit geschil niet uitstellen, totdat omtrent de hoofdvordering door den hoogeren regter zal zijn beslist, doch moet hij zich onbevoegd verklaren. — Regtb. Leiden 12 Maart 1867, W. 2910. Anders Kantg. Woubrugge 5 September 1866, ibid.

831. De kantonregter is niet bevoegd te oordeelen over eene terugvordering van ƒ 100, indien het regt daartoe afhankelijk is van de vernietiging eener overeenkomst, welke het bedrag van ƒ 200 te boven gaat. — Kantg. Amsterdam no. 2, 7 December 1848; R. B., XI, 51.

832. Wanneer een saldo van rekening-courant beneden ƒ 200 wordt gevorderd, terwijl de rekening-courant zelf meer dan ƒ 200 bedraagt, en deze betwist wordt, is de kantonregter onbevoegd om van de vordering kennis te nemen. — Kantg. Amsterdam no. 2, 16 Februarij 1843; R. B., V, 670.

833. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering van ƒ 108, zijnde restant kooppenningen van meer dan ƒ 200, wegens verkoop van een huis, indien de regtstitel niet betwist wordt. —

Regtb. Utrecht 27 Junij 1849; R. B., XI, 401.

834. De kantonregter is bevoegd om kennis te nemen van eene actie, strekkende tot betaling eener schuldvordering beneden *f* 200, behoord hebbende tot het passief van een faillissement, hetwelk door een accoord is geëindigd. — Kantg. 's Gravenhage 26 Augustus 1839, W. 108.

835. De kantonregter is bevoegd te oordeelen over eene vordering beneden *f* 200, wanneer die vordering het saldo uitmaakt eener som, grooter dan *f* 200. — Kantg. Gorinchem 23 April 1841, W. 182.

836. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot betaling van eene som, minder dan *f* 200 bedragende, indien die som gevorderd wordt als saldo van rekening-courant, waarvan de bestanddeelen die som overtreffen. — Regtb. Amsterdam 11 Julij 1843; R. B., VI, 134. Anders Regtb. Amsterdam 24 Januarij 1842; R. B., IV, 106. Regtb. 's Hertogenbosch 16 Maart 1842; R. B., IV, 387.

837. Overschot eener inschuld moet worden onderscheiden van het in art. 38, no 2 R. O. bedoeld gedeelte eener inschuld. — Kantg. 's Gravenhage 16 October 1868, W. 3055.

838. Volgens dit art. kan het betwisten van den regtstitel de bevoegdheid des kantonregters slechts uitsluiten, wanneer de vordering meer dan *f* 200 bedraagt. Men kan niet aanemen, dat eene vordering een gedeelte van eene inschuld is, wanneer de termijnen, welke aan den termijn, waarover de vordering loopt, opvolgen, eerst verschuldigd zijn voor het geval, dat de schuldeischer zijnerzijds aan zijne verpligtingen voldoet. — Regtb. Amsterdam 23 October 1849; anders Kantg. Amsterdam no. 4, 6 Maart 1849; R. B., XII, 42.

839. De kantonregter is niet bevoegd te oordeelen over eene terugvordering van *f* 100, indien het regt daartoe afhankelijk is van de vernietiging eener overeenkomst, welke het bedrag van *f* 200 te boven gaat. — Kantg. Amst. no. 2, 7 December 1848; R. B., XI, 51.

840. Het overschot eener inschuld is in regtskundigen zin niet een gedeelte eener inschuld, zoodat eene invordering tot betaling van een gedeelte eener inschuld dàn alleen kan geacht worden te zijn ingesteld, wanneer zij nog een ander gedeelte der schuld onbetaald, nog verschuldigd doet blijven en niet, wanneer op de gevorderde som de geheele inschuld reeds is afbetaald. — Kantg. Groningen 7 Januarij 1867, W. 2908.

841. De kantonregter is bevoegd om kennis te nemen van eene vordering, strekkende tot uitlevering eener kist, of bij foute van dien tot schadevergoeding tot een bedrag van *f* 120, of zooveel meer of minder, als de regter zal bepalen, gegrond op eene beweerde overeenkomst van huur van dienst. — Regtb. Alkmaar 20 November 1862; N. R. B., XIII, 603.

842. De vordering tot betaling van zoogenaamd visitatiegeld in de Provincie Utrecht, ten laste van de eigenaren van sommige landerijen komende, is geen louter persoonlijke regtsvordering, de kennisneming behoort bij de Arrondissements-regtbank. — Regtb. Utrecht 19 Mei 1855; N. R. B., IV, 576.

843. Eene vordering tot betaling der geschatte waarde van eene koe, ingesteld tegen een Rijksschatter van het slagtvee en tegen den Rijksontvanger tot betaling dier waarde, bij onvermogen van den Rijksschatter, is eene personele vordering, waarover de kantonregter bevoegd is te oordeelen. — Regtb. Assen 26 Januarij 1852; N. R. B., III, 507.

844. Het Geldersch cijnsregt is een zakelijk regt, gevestigd op een stuk onroerend goed en daaraan zoodanig verknocht, dat de schuldpligtige verwisselt, naar mate de zaak in andere handen overgaat, buiten toestemming en medewerking van den renteheffer; zoodanige vordering is geen louter persoonlijke vordering, zij behoort dus niet tot de competentie van den kantonregter. — Hof Gelderland 30 Maart 1852; N. R. B., III, 302.

845. De invordering van polderlasten is geen louter persoonlijke regtsvordering; de kantonregter is onbevoegd daarvan kennis te nemen, ook wanneer het bedrag minder dan *f* 200 bedraagt. — Regtb. Groningen 12 October 1849; N. R. B., I, 142.

846. Artt. 38 en 39 zijn verkeerd toegepast en geschonden, wanneer de kantonregter zich ambtshalve onbevoegd verklaart om kennis te nemen van eene regtsvordering tot schadevergoeding wegens onregtmatig afweiden van een perceel hooiland, ten bedrage van *f* 48, met de wettige interessen, op grond dat de regter om te beoordeelen, of die vordering kan worden toegewezen, eerst zou moeten uitmaken een door den gedaagde gemoveerd geschil over den eigendom of de beklemming van dat land. — H. R. 19 Januarij 1855; v. d. H., G. Z., XIII, 102, no. 607*.

847. Wanneer bedongen is, dat actiën tot ontbinding wegens contractbreuk behooren bij de Arrondissements-regtbank, blijft echter de kantonregter bevoegd tot kennisneming van een eisch tot betaling van gage.

De vordering tot ontbinding der overeenkomst, elders aanhangig, geeft geen grond om, waar krachtens die over een gage wordt gevraagd, te spreken van betwisting van regtstitel, en dus van onbevoegdheid van den kantonregter.

Wanneer bij de regtbank de ééne partij in de actie tot ontbinding is verklaard niet ontvankelijk, doch van dit vonnis het appèl bij den Hove is aanhangig, kan de andere partij niet inmiddels bij den kantonregter nakoming der overeenkomst vragen. — Kantg. Amsterdam no. 2, 1 Maart 1866, W. 2794.

848. De regtsvordering tot betaling eener grondrente tegen den bezitter der rente, is eene zakelijke regtsvordering.

De kantonregter is onbevoegd kennis te nemen van eene regtsvordering tot betaling van zestien jaar achterstallige grondrenten, groot *f* 1,50 's jaars. — Kantg. Vollenhove 26 Julij 1866, W. 2816.

849. De actie tot levering eener verhuurde onroerende zaak is eene zuivere persoonlijke regtsvordering.

Indien het onderwerp der actie niet tot eene bepaalde waarde kan worden teruggebragt, is de kantonregter niet bevoegd daarover te oordeelen. — Regtb. Arnhem 28 Januarij 1867, W. 2944.

850. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering, strekkende tot uitlevering eener kist of, bij faute van dien, tot schadevergoeding tot een bedrag van *f* 120, of zooveel meer of minder, als de regter zal bepalen. — Regtb. Alkmaar 20 November 1862, W. 2480.

851. Wanneer eene regtsvordering ingesteld wordt, strekkende om te doen verklaren, dat het vast goed van gedaagde zal worden verklaard met een jaarlijkschen uitgang, ten behoeve van den eischer te zijn bezwaard, en dat de gedaagde zal gehouden zijn, om zoolang hij dat goed in eigendom bezit, dien uitgang jaarlijks aan den eischer te betalen, en wijders strekkende om reeds dadelijk voldoening te bekomen der uitgangen, die reeds verschenen en nog onbetaald zijn, kan er geen sprake zijn van eene regtsvordering, bij dit art. bedoeld: deze is eene gewone zakelijke regtsvordering, aan de kennisneming der Arrondissements-regtbank onderworpen, naar den regel van art. 53 en 54. — H. R. 1 Maart 1850; N. R., XXXV, 74.

852. De vordering van tiende is een zakelijke vordering, onverschillig of die tiende in natura, dan wel bij afkoop in geld voldaan wordt; de kantonregter is alzoo in ieder geval onbevoegd daarover te

oordeelen. — H. R. 7 Mei 1847; N. R., XXVI, 370.

853. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering, waarbij kleedingstukken, ten huize van een logementhouder achtergelaten, minder dan ƒ 200 bedragende, worden opgevraagd. — Regtb. Amsterdam 24 December 1849; R. B., XII, 189; anders Kantg. Amsterdam no. 3, 5 Junij 1849, ibid.

854. Eene alternative regtsvordering, waarbij men òf de zaak zelve òf de waarde daarvan terug eischt, is niet eene louter personele vordering, behoorende tot de competentie van den kantonregter. — Kantg. 's Gravenhage 21 Dec. 1840, W. 171.

855. Wanneer de kantonregter in eersten aanleg onbevoegd was ratione materiae, om kennis te nemen van de reconventionele vordering, doch die onbevoegdheid niet heeft aangenomen, en de reconventionele eischer, appellant van het vonnis in zijn geheel, zijne vordering in hooger beroep heeft gewijzigd en verminderd binnen de perken van de bevoegdheid des eersten regters, behoort de regter in hooger beroep alsnog ambtshalve de onbevoegdheid van den eersten regter uit te spreken. — Regtb. Alkmaar 27 December 1860, W. 2281.

856. De actie, waarbij gevorderd wordt herstelling eener heg in vorigen toestand, en vergoeding der schade, door hare uitwerping veroorzaakt, is eene bloot persoonlijke regtsvordering, waarvan betering van nadeel en vergoeding van schade de eenige strekking is; zij is mitsdien van de bevoegdheid van den kantonregter. — Regtb. Maastricht 27 December 1855; N. R., LXII, 444.

857. De vordering, welke alleen ten onderwerp heeft de betaling eener bepaalde geldsom, is eene persoonlijke vordering, onverschillig waarin de grondslag der vordering gelegen is. — Hof Gelderland 2 April 1856, W. 1777.

858. Om een actie reëel te doen zijn is het genoeg, dat zij voortspruit uit een zakelijk regt en tegen elken bezitter of eigenaar der zaak kan worden ingesteld, zoodat het onderwerp van den eisch hierbij niets afdoet, het is dus niet noodig, dat een zakelijk regt wordt opgevorderd.

Eene regtsvordering tot praestatie van tiend blijft van reëelen aard, ook dan indien het tiendregt in confesso is en niet de wederregtelijke weggehaalde vruchten zelve, maar de waarde daarvan geëischt wordt. — Regtb. Amersfoort 11 April 1849, W. 1024.

859. Door louter personele regtsvorderingen worden alleen zoodanige verstaan, welke de vervulling eener persoonlijke verbindtenis uit overeenkomst of uit de wet voortvloeijende ten onderwerp hebben, in tegenoverstelling van de zakelijke en gemengde regtsvorderingen, waarbij de eigendom van zeker bepaald voorwerp of eenig ander zakelijk regt, of wel de vernietiging van overeenkomsten geëischt wordt. — Kantg. Boxmeer 19 Maart 1840, W. 109.

860. De kantonregter is bevoegd te oordeelen over ontbinding van overeenkomsten, ook over anderen als ontbinding van huur ter zake van wanbetaling. — Kantg. n°. 2 Amsterdam 22 Maart 1860; N. R. B., X, 603.

861. De vordering tot ontbinding eener overeenkomst met vergoeding van kosten, schaden en interessen is eene louter personele, die als zij de ƒ 200 niet te boven gaat tot de bevoegdheid van den kantonregter behoort. — Regtb. Maastricht 28 December 1865, W. 2801.

862. De ontbinding eener overeenkomst beneden eene bepaalde waarde van ƒ 200 behoort tot de bevoegdheid van den kantonregter. — Kantg. Amsterdam n°. 2 19 October 1865, W. 2742.

863. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van de actie tot ontbinding eener overeenkomst, welke eene waarde heeft van minder dan ƒ 200. — Kantg. Ommen 1 Julij 1864, W. 2644; Regtsg. Adv., IV, 148. Anders Kantg. Groningen sine die, W. 565.

864. Op den algemeenen regel in art. 38 n°. 1 gesteld, kan geene uitzondering worden toegelaten voor het geval, dat de vordering tot de ontbinding en niet tot de nakoming der gesloten overeenkomst leiden moet.

Eene vordering tot ontbinding van huur-overeenkomsten ter zake van wanbetaling der huurpenningen, welke bij uitzondering aan den kantonregter ter beregting is opgedragen, is eene uitbreiding zijner regtsmagt. — Hof N.-Brabant 18 November 1862, W. 2447.

865. Is de kantonregter bevoegd kennis te nemen van de actie tot ontbinding eener overeenkomst, welke eene waarde van minder dan ƒ 200 ten onderwerp heeft? — Neen. — Regtsg. Adv., IV, 148.

866. Wanneer ontbinding van huur-overeenkomst wordt gevraagd door den huurder wegens niet nakoming door den verhuurder met onbepaalde schadevergoeding is de kantonregter onbevoegd. — Regtb. Winschoten 7 Januarij 1862; N. R. B., II, 703.

867. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontbinding van een koop en verkoop ten onderwerp hebbende eene waarde beneden ƒ 200. — Kantg. Boxtel 17 Mei 1861, W. 2364.

868. De kantonregter is niet bevoegd om kennis te nemen van eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst van koop en verkoop, wanneer de waarde dier vordering niet meer bedraagt dan ƒ 200.— Regtb. 's Hertogenbosch 20 December 1861, W. 2402.

869. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst van koop en verkoop.

Het bedrag eener vordering tot ontbinding van eene overeenkomst van koop en verkoop voor ƒ 193.73 gesloten, en tot betaling van eene schadepenning van ƒ 30, is meer dan ƒ 200. — Regtb. Nijmegen 28 December 1858, W. 2130.

870. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontbinding eener huur-overeenkomst wegens wanpraestatie van de zijde des verhuurders en schadeloosstelling tot een bedrag van ƒ 40. — Kantg. Boxmeer 28 Junij 1855, W. 1658.

871. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst van koop en verkoop, indien de koopprijs en schadevergoeding beneden ƒ 200 bedragen. — Kantg. Groningen sine die, W. 565.

872. De kantonregter is bevoegd regt te spreken over eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst van bewaargeving met schadevergoeding beneden ƒ 200. Bijaldien de kantonregter zich ambtshalve onbevoegd heeft verklaard en zijn vonnis door den hoogeren regter wordt vernietigd, moeten de kosten worden gereserveerd tot het eindvonnis. — Regtb. Groningen 25 Februarij 1859; N. R. B., X, 282.

873. De regtbank is bevoegd kennis te nemen van een reconventionelen eisch, die zamenhangt met den eisch in conventie, wanneer het bedrag slechts ƒ 150 is. — Regtb. Amsterdam 16 Maart 1864; N. R. B., XIV, 427.

874. De bevoegdheid des regters wordt bepaald door hetgeen geëischt wordt, niet door hetgeen geëischt had moeten worden, zij kan niet door erkentenissen van partijen veranderd worden. De regtb. is bevoegd te oordeelen over eene vordering tot vergoeding van schade, door vee aangerigt als die vordering tevens en in de eerste plaats strekt om eene beslissing te erlangen over het regt tot gebruik eener

onroerende zaak. — Regtb. Arnhem 17 Januarij 1856; N. R. B., VI, 620.

875. Tot de bevoegdheid van den kantonregter behoort niet de kennisneming over een geschil tusschen personen die als meester en knecht eene overeenkomst hebben aangegaan, doch hetwelk nog niet tot begin van uitvoering is gekomen. — Regtb. Groningen 29 Junij 1855; N. R. B., VI, 419.

876. De kantonregter is bevoegd om kennis te nemen van oppositiën tegen bij dwangbevel gevorderde kosten van onderhoud eener vaart, ingevolge Provinciaal Reglement van de Staten van Friesland van 23 Julij 1835. — Regtb. Sneek 5 Dec. 1849; N. R. B., II, 1.

877. De kantonregter is nimmer bevoegd om kennis te nemen van vorderingen wegens voldoening van huur of pacht boven het bedrag van *f* 200, doch alleen wanneer dat bedrag of minder wordt gevorderd wegens huur of pacht, ook dan wanneer de hoofdsom meer bedraagt. — Regtb. Groningen 22 December 1848; N. R. B., I, 66.

878. De bevoegdheid van den kantonregter om kennis te nemen van Burgerlijke regtsgedingen is in den regel afhankelijk van den aard en het beloop der vordering, zooals die uit de dagvaarding blijkt en niet van de middelen, waarmede de vordering wordt bestreden.

De eenige uitzondering op dien regel door de wet gemaakt, is vervat in het slot van art. 38 n°. 2 R. O., die uitzondering mag niet tot n°. 1 worden uitgestrekt. — H. R. 30 September 1864; v. d. H., B. R., XXIX, 29, W. 2651; N. R., LXXVII, 388.

879. De beschikking door een kantonregter gegeven op een verzoekschrift ten gevolge van art. 94 Wetb. v. Kooph., is geen vonnis, maar een dier werkzaamheden, welke den kantonregter bij de wet zijn opgedragen en waarop art. 38 R. O. het oog heeft.

Van de beschikking des kantonregters, uit art. 94 Kooph. voortvloeijende, is geen hooger beroep toegelaten. — H. R. 13 November 1863; v. d. H., B. R., XXVIII, 85.

880. Er bestaat onderscheid tusschen personele en louter personele regtsvorderingen. — Regtb. Almelo 22 Februarij 1843; R. N., III, 390.

881. De kantonregter is bevoegd te oordeelen over eene actie tot betaling wegens schadevergoeding van de som van *f* 150, of zooveel anders, als de regter zal oordeelen. — Regtb. Leeuwarden 11 April 1843, W. 393.

882. Het vonnis van den kantonregter is vatbaar voor hooger beroep, wanneer de vordering boven *f* 50 gaat, al heeft het geschil tusschen partijen geloopen over een gedeelte daarvan, minder dan *f* 50 bedragende. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 Februarij 1864, W. 2569.

883. De bevoegdheid om in hooger beroep te komen, hangt af van de gevorderde som; niet van de vraag, of die som eigendunkelijk is opgevoerd, om in beroep te kunnen komen. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Junij 1863, W. 2495.

884. De regtbank blijft bevoegd van eene vordering kennis te nemen, wanneer door eene vermindering van den eisch de vordering beneden *f* 200 wordt gebragt, terwijl zij bij dagvaarding oorspronkelijk meer dan *f* 200 bedroeg. — Regtb. 's Hertogenbosch 15 Mei 1861, W. 2338.

885. De bevoegdheid van den regter wordt niet afhankelijk gesteld van eene latere eventuële toewijzing, op grond van min of meer waarschijnlijke, maar vooralsnog geheel onzekere berekeningen, maar eenig en alleen van de vordering, zooals die is ingesteld. — H. R. 3 April 1862, W. 2397.

886. De vordering tot levering van goederen is, wanneer de hoegrootheid van den koopprijs vaststaat, geene onbepaalde vordering, welke haar om die reden aan de kennisneming des kantonregters onttrekt. — Regtb. Amsterdam 27 Maart 1862, W. 2400.

887. De beperking, voorkomende in het slot van art. 38, no. 2 R. O., moet geacht worden te zijn algemeen, en toepasselijk op alle regtsvorderingen, in dat nummer vermeld. — Hof Gelderland sine die, W. 1454.

888. Wanneer een huurovereenkomst zonder tijdsbepaling is aangegaan, heeft de regtsvordering, strekkende tot verschaffing van het rustig genot van het verhuurde, geen onbepaalde waarde. Het genot van het gehuurde voorwerp is het aequivalent van den huurprijs. De voormelde actie is eene persoonlijke en niet eene gemengde regtsvordering. — Regtb. Nijmegen 17 Januarij 1843; R. B., V, 346.

889. De kantonregter is niet bevoegd te oordeelen over eene onbepaalde vordering tot vergoeding van kosten, schaden en interessen nader op te maken bij staat. — Regtb. Amsterdam 1 November 1842; R. B., V, 236.

890. Een vordering tot veroordeeling van gedaagde om aan den eischer te leveren dagelijks twee vaten zoetemelk à *f* 1,15 per vat, is door hare onbepaaldheid buiten de bevoegdheid van den kantonregter. — Regtb. Amsterdam 26 Februarij 1840; R. B., V, 765.

891. De kantonregter aan wiens beslissing tegelijk eene conventionele en reconventionele vordering zijn onderworpen, behoort, indien hij oordeelt dat laatstgemelde vordering zijne bevoegdheid te boven gaat, zich niet onbevoegd te verklaren om van de geheele vordering kennis te nemen, doch moet hij den conventionelen eisch beoordeelen en den reconventionelen eischer met zijne vordering verwijzen waar zulks behoort. — Regtb. Amsterdam 19 April 1841; R. B., VIII, 174.

892. De kantonregter is bevoegd de lijfsdwang uit te spreken, wanneer dezelve inhaerent is aan de vordering, welke aan zijne kennisneming en beslissing is onderworpen. — Regtb. Sneek 4 Januarij 1841; R. B., VII, 668.

893. Bij de beoordeeling van de regterlijke bevoegdheid moet het bedrag der vordering, niet dat der veroordeeling in aanmerking worden genomen. — Regtb. Alkmaar 15 Sept. 1842; R. B., VII, 330.

894. Eene vordering tot van waarde-verklaring van een gedaan aanbod van gereede betaling, gevolgd van consignatie, behoort niet tot de competentie van den kantonregter, welke ook het bedrag zij der geconsigneerde som. — Kantg. Assen 16 Julij 1841, W. 224.

895. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot teruggave van de expeditie van een regterlijk vonnis of tot voldoening der kosten beneden *f* 200, betaald aan dengene van wien de teruggave gevorderd wordt. — Kantg. Amsterdam n°. 2, 14 Februarij 1842; R. B., IV, 365.

896. Het hooger beroep van extra-judiciële beschikkingen des kantonregters is beperkt tot de gevallen, daartoe bij de wet bepaald aangewezen. — Regtb. Hoorn 11 Mei 1859, W. 2127.

897. De kantonregter is bevoegd om kennis te nemen van eene vordering beneden *f* 200, welke strekt tot betaling van proceskosten wegens eene procedure bij de regtbank aangevangen, waarop geen uitspraak is gevallen. — Kantg. 's Gravenhage 6 Januarij 1868, W. 3005.

898. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene regtsvordering tot betaling van huren, ook indien die regtsvordering meer dan *f* 200 bedraagt.

De woorden in dit art. voorkomende, „zelfs in geval de rente, de pacht of de hoofdsom der schuld

meer dan *f* 200 bedraagt", beteekenen zelfs ingeval de gevorderde rente, de gevorderde huur; zij beteekenen dus niet „zelfs ingeval de regtstitel de overeenkomst van rente, de overeenkomst van huur." — Regtb. Deventer 12 Oct. 1859, W. 2142.

899. De bevoegdheid des regters om van eene vordering kennis te nemen, wordt in het algemeen geregeld door de vordering zelve, zooals die bij de acte van dagvaarding is gesteld en niet door de middelen, waarmede zij wordt bestreden; derhalve kan eene ingestelde louter personele vordering als zoodanig ter competentie van den kantonregter staande, door de verdediging niet in eene zakelijke veranderen, de aanvankelijk bevoegde kantonregter kan daardoor niet onbevoegd worden. — H. R. 16 Januarij 1855; N. R., XLIX, 131.

900. De kantonregter is niet bevoegd te oordeelen over de terugvordering van in bruikleen gegeven roerende zaken.

Er bestaat verschil tusschen personele en louterpersonele vorderingen. — Kantg. 's Gravenhage 13 September 1858, W. 2048.

901. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot vergoeding van schade (beneden *f* 200), geleden ten gevolge van onwettige arrestatie op last van een ambtenaar, tegen dien ambtenaar ingesteld. — Kantg. Haarlem 18 Sept. 1858, W. 2006.

902. De vordering tot schadevergoeding van *f* 90, of zooveel meer of minder als de regter zal vermeenen te behooren, is niet van onbepaalde waarde; de kantonregter is bevoegd daarover te oordeelen. — Kantg. Winschoten 20 November 1855, W. 1740.

903. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot vergoeding van schade, ten bedrage van *f* 79,25 of zooveel meer of minder als de regter zal bevinden te behooren. — Regtb. Assen 29 Maart 1853, W. 1623.

Art. 39.

904. Onder de vorderingen omtrent vergoeding van schade, toegebragt aan land, houtgewas, tuin en veldvruchten, die tot de kennisneming des kantonregters behooren, wordt alleen die beschadiging bedoeld, die tot de overtredingen behoort, waarvan de kantonregters tevens als regters van politie kennis nemen, daar men hun geenszins de bevoegdheid heeft willen toekennen om in het eerste ressort regt te spreken over alle gedingen tot vergoeding van schade, ter zake van verlies aan bezittingen, uit welken hoofde ook toegebragt, hetgeen met hunne exceptionele regtsmagt ten eenenmale in strijd zou zijn. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1851, W. 1238.

905. Hij, die een zelfstandig gezag op een schip voert, staat niet gelijk met de dienstboden of werklieden, bedoeld bij art. 39, no. 3 R. O.; hij heeft mitsdien het regt tot het instellen der vordering, tot het opnemen van rekening en verantwoording tegen hem, die hem op het schip heeft aangesteld. — Regtb. 's Hertogenbosch 16 September 1868; N. R. B., XIX, 540.

906. S. M., Is de kantonregter, in het geval van eene voor hem ingestelde regtsvordering tot vergoeding van schaden, bedoeld bij art. 39, sub 1° R. O., ook dan nog bevoegd daarvan kennis te nemen, wanneer de regter zich ter beoordeeling van de regtmatigheid van de ingestelde vordering niet blootelijk te bepalen heeft bij het onderzoek, of het feit is gepleegd, op welke wijze en door wien of waardoor, doch tevens daarbij zal te letten hebben op en uit te maken hebben de tusschen partijen te dier zake beweerde eigendoms-bezit- of andere zakelijke regten? Ja. — Opm., XVI, 245.

907. De woorden: „tot welke som de vordering zich moge uitstrekken" moeten in dien zin worden opgevat, dat ook, wanneer de vordering van onbepaalde waarde is, de kantonregter van dezelve moet kennis nemen.

De actie, waarbij gevorderd wordt herstelling eener heg in vorigen toestand, een vergoeding der schade, door hare uitwerping veroorzaakt, is eene louter persoonlijke regtsvordering, wier éénige strekking is betering van nadeel en vergoeding van schade wegens het bederven van het houtgewas en daardoor geleden verlies; deze is van de bevoegdheid van den kantonregter. — Regtb. Maastricht 27 December 1855, W. 1766; N. R., LXII, 444.

908. De actie van den eenen eigenaar eener gemeene scheidsloot tegen den anderen, ter zake van gedane vergravingen, en strekkende tot herstel der sloot in den vorigen toestand met schadevergoeding, behoort tot de vorderingen, die bij art. 39, no. 1 R. O. worden onderworpen aan de kennisneming van den kantonregter.

Wanneer de gedaagde de exceptie, aan art. 39, no. 1 R. O. ontleend, niet afzonderlijk voorstelt, maar die vereenigt met de verdediging ten principale, moet de regtbank de zaak aan zich houden en daarin in het hoogste ressort regt doen. — Regtb. 's Gravenhage 4 Febr. 1862, W. 2386.

909. Eene vordering tot schadevergoeding, wanneer zij is gegrond op een beweerd en betwist regt van eigendom, is niet aan het oordeel van de Arrondissements-regtbank onttrokken, noch door dit art. tot de kennisneming van den kantonregter gebragt. — Hof Drenthe 29 April 1865, W. 2800.

910. Ten aanzien van de bevoegdheid van den kantonregter om kennis te nemen van vorderingen tot betaling van arbeidsloon aan werklieden, maakt het geen verschil of de overeenkomst mondeling of schriftelijk, en voor hoe lang en voor welk loon de overeenkomst is aangegaan. — Hof Holland 4 Nov. 1840; N. R., X, 296, W. 156.

911. Eene vordering tot vergoeding beneden *f* 200 van schade, aan den oogst toegebragt, doordien de gedaagde daar meermalen met paarden en wagen door gereden zou zijn, blijft als persoonlijke regtsvordering tot de bevoegdheid van den kantonregter, al bestrijdt de gedaagde de vordering met een hem toekomend regt van erfdienstbaarheid. — Regtb. Groningen 23 October 1863; N. R. B., XV, 329.

912. Eene regtsvordering tot schadevergoeding wegens aardhaling, op last van een polderbestuur geschied, tot herstel van den dijk, behoort niet tot de bevoegdheid van den kantonregter. Zoodanige aardhaling stelt geen onregtmatige daad daar. — Hof Gelderland 2 Februarij 1853; R. B., III, 316.

913. De schadevergoeding, wegens het plaatsen van zand en aardspecie op eens anders grond, moet voor den kantonregter gebragt worden, niet voor de Arrondissements-regtbank. — Regtb. Assen 29 Junij 1860; N. R. B., XI, 104.

914. Een gouverneur is niet begrepen onder de dienst- en werkboden, bedoeld in art. 39, no. 3 R. O. juncto art. 1636 B. W. — Regtb. Arnhem 7 Mei 1863; N. R. B., XIV, 99.

915. Een boekhouder behoort niet tot de in art. 39, no. 3 genoemde werklieden, arbeidslieden of dienstboden. — Hof Groningen 24 Junij 1862; N. R. B., XIV, 459.

916. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot herstelling van huizen, welke volgens de wet ten laste van den verhuurder valt. — Kantg. no. 2 Amsterdam 11 October 1858; N. R. B., VIII, 447.

917. De kantonregter onbevoegd, waar het niet geldt de ontruiming van eene gehuurde behuizing, wordt bevoegd, waar de verleende huisvesting in

verband staat met, en het gevolg is van huur van dienst. — Regtb. Groningen 9 Januarij 1857; N. R. B., VII, 616.

918. Dit art. moet als eene uitbreiding worden beschouwd van art. 38, no. 1; hierbij worden niet uitsluitend bedoeld de vorderingen tot schadevergoeding ter zake van daden, waaruit tevens eene publieke actie kan geboren worden, maar alle vorderingen tot vergoeding van schade aan land, houtgewas, boom-, tuin- en veldvruchten toegebragt, ook die, welke tot geen strafvordering aanleiding kunnen geven. — Hof Zeeland 19 Febr. 1850; N. R. B., I, 588.

919. De actio redhibitoria van art. 1543 B. W. eene loutere personele regtsvordering zijnde, moet, wanneer het bedrag *f* 200 niet te boven gaat, voor den kantonregter, niet voor de Arrondissements-regtbank worden ingespannen, al kan zij ook niet toegewezen worden zonder vernietiging van de overeenkomst van koop en verkoop. — Regtb. Maastricht 6 Febr. 1851; N. R. B., I, 268.

920. De regtsvordering tot herstel in den vorigen toestand van een door den gedaagde gedempte scheidings- en afwateringsloot is geene actie, die ingevolge no. 1 van dit art. tot de kennisneming van den kantonregter behoort. — H. R. 10 Januarij 1868, W. 2472.

921. Ten aanzien van de competentie van den kantonregter, maakt het geen onderscheid bij eene vordering tot betaling van arbeidsloonen, of er van het loon van een gewoon werkman, dan wel van dat van een meesterknecht de rede is. — Hof Holland 4 November 1840; N. R., X, 296. Anders Regtb. Gorinchem, W. 156.

922. Een architect kan niet gerekend worden tot de werklieden te behooren, in no. 3 van dit art. bedoeld. — Regtb. Utrecht 30 Maart 1842; R. B., IV, 505, W. 333.

923. De eisch tot vergoeding van schade aan landen, door verkeerde cultuur toegebragt, behoort niet tot de actiën, bij dit art. bedoeld, en is mitsdien niet tot de bevoegdheid van den kantonregter, indien het bedrag *f* 200 overtreft. — Regtb. Goes 1840; R. N., II, 295.

Art. 40.

924. Indien de huur over het jaar berekend niet meer dan *f* 50 bedraagt, is het hooger beroep van een vonnis des kantonregters alleen dan afgesneden, indien de regtsvordering zich uitsluitend tot ontbinding van huur en dien ten gevolge tot ontruiming bepaalt, maar geenszins indien die vordering daarenboven strekt tot schadevergoeding tot een onbepaald bedrag.

Uit de bepalingen der artt. 38, 39, 40 R. O. vloeit voort, dat de wetgever het hooger beroep van vonnissen des kantonregters heeft toegelaten in alle zaken, en bepaald ook bij actiën tot schadevergoeding, indien slechts de vordering meer dan *f* 50 beloopt. — H. R. 28 Mei 1832, W. 1336.

925. Moeten de woorden m o n d e l i n g e hoon, in regtskundigen zin opgevat, ook worden toegepast op g e s c h r e v e n hoon, en is deze bijgevolg mede aan de kennisneming van den kantonregter onderworpen? — Neen. — Regtsg. Adv., II, 116.

926. Onder de woorden m o n d e l i n g e hoon moet ook worden begrepen l a s t e r en b e l e e d i g i n g.

Indien de lijfstraffelijke beregting van zekere uitdrukkingen de bevoegdheid des kantonregters mogt te boven gaan, is dit geen reden, waarom hij niet bevoegd zou zijn om van de burgerlijke actie tot vergoeding, afzonderlijk ingesteld, kennis te nemen. — Regtb. 's Hertogenbosch 18 November 1840; N. R., VI, 125, W. 308.

927. De woorden „m o n d e l i n g e hoon" in dit art., zijn als generieke benaming van elke mondelinge beleediging, welke volgens de burgerlijke wetgeving aanleiding tot eene regtsvordering kan geven, aan te merken. — Kantg. 's Gravenhage 14 Mei 1866, W. 2839.

928. De regtbank is onbevoegd om kennis te nemen van eene regtsvordering tot schadevergoeding ter zake van mondelingen hoon, ook dan wanneer door den eischer, in strijd met de dagvaarding, bij conclusie en pleidooi wordt beweerd, dat die regtsvordering nog een anderen grondslag heeft. — Regtb. 's Hertogenbosch 29 November 1861, W. 2395.

929. De vordering tot aanplakking van een vonnis moet gerangschikt worden onder de burgerlijke eischen tot betering, zij is mitsdien eene op zich zelf staande burgerlijke vordering. — Hof Gelderland 11 Mei 1839; N. R., II, 235.

Art. 41.

930. De kantonregter is onbevoegd om kennis te nemen van eene regtsvordering tot ontruiming van landerijen, welke voor minder dan *f* 200 per jaar zijn verhuurd, indien een schriftelijk contract wordt bijgebragt, al is het ook dat er eene opzegging van huur bestaat, doch de geldigheid der opzegging wordt betwist. — Regtb. Maastricht 26 Februarij 1852, W. 1334.

931. De verhuurder de ontruiming van een perceel vorderende, moet ingeval van tegenspraak des huurders, het eindigen der huur en de tijdige opzegging volgens plaatselijk gebruik bewijzen. — Regtb. Amsterdam 11 Maart 1859, W. 2085.

931*. Uit dit art. volgt niet dat bij gebreke van schriftelijk bewijs, de huurder geen bedongen noch loopenden huurtijd zou mogen bewijzen. — Regtb. Alkmaar 11 Maart 1869.

932. S. M., Wanneer de verhuurder met inachtneming van het plaatselijk gebruik aan den huurder de mondelinge huur heeft opgezegd en de ontruiming vordert, doch de huurder beweert, dat de mondelinge huur nog niet zoude zijn verstreken, op wien rust dan de last van het bewijs dezer daadzaak? — Opm. VII, 163.

933. Mr. L. de Hartog, Nog iets over de rechtsmagt van den kantonregter in geschillen uit haar ontstaande. — Themis 2e Verz., XIV, 266.

934. Dit art. geeft den verhuurder geenzins ten allen tijde het regt het gehuurde pand te doen ontruimen, wanneer de huurder geen schriftelijk bewijs van huur kan bijbrengen, maar voorziet in het geval wanneer de huurovereenkomst, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling aangegaan, als geëindigd moet beschouwd worden. — Kantg. Woerden 3 Junij 1850; N. R. B., III, 263.

935. De bevoegdheid van den kantonregter om kennis te nemen van de regtsvorderingen tot ontruiming van huizen enz., veronderstelt kennelijk het geval eener bestaan hebbende huur. — Regtb. Utrecht 15 April 1863; N. R. B., XV, 154.

936. De kantonregter is onbevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontruiming, wanneer de gedaagde zich beroept op een schriftelijk contract van nog bestaande huur. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1864; N. R. B., XV, 447.

937. De kantonregter is onbevoegd zoodra er eene schriftelijke huurovereenkomst bestaat, waarvan de huurtijd nog niet is verstreken, ook zelfs dan, indien daarbij voor het geval van eventuële wanbetaling de ontbinding van regtswege zonder tusschenkomst des regters is bedongen, indien de tegenpartij de vervulling der ontbindende voorwaarde betwist. — Kantg. Wijk bij Duurstede 31 Mei 1861; Regtb. Amersfoort 15 October 1862; N. R. B., XIV, 322.

938. De bevoegdheid des kantonregters bij art. 41 is beperkt tot ontruiming van het g e h u u r d e.

Daartoe behoort niet de gevraagde ontruiming van eene tolgaarderswoning, waarvan het vrije gebruik om niet of in vergoeding van het innen der tollen is toegestaan. — Kantg. Woerden 25 Januarij 1858; N. R. B., VIII, 243.

939. Vordering tot ontruiming van het gehuurde na verstreken tijd; ten uitvoerlegging van het vonnis, dat die ontruiming beveelt door afbraak van het gebouw; ongeoorloofdheid van zoodanige afbraak. — Hof Gelderland 28 November 1849; R. B., XII, 662.

940. De huur bij geschrifte aangegaan houdt van regtswege op, wanneer de bepaalde tijd verstreken is. Indien de huurder in het genot blijft, kan men tegen hem geen vordering tot ontbinding der overeenkomst, maar wel tot ontruiming van het gehuurde instellen. — Kantg. Woerden 4 Junij 1849; N. R. B., III, 260.

941. De kantonregter is onbevoegd om kennis te nemen van eene vordering, waarbij gevraagd wordt de verwijdering van vee, hetwelk onregtmatig wordt geweid op een land, zonder dat daarbij sprake is van huur van dat land. — H. R. 12 Maart 1863; v. d. H., B. R., XXVII, 312.

942. Tot ontruiming eener kamer bij iemand in gebruik bij wege van onderstand van eene diaconie, is geene regterlijke tusschenkomst noodig. — Kantg. Sneek 15 Januarij 1866, W. 2763.

942*. Bij eene actie tot ontruiming eener gehuurde woning moet de eischer bewijzen, dat de huurtijd is verstreken. — Regtb. Rotterdam 31 Junij 1864, W. 2711.

943. De huurder kan geene actie tot ontruiming instellen tegen den verhuurder. — Regtb. Arnhem 28 Januarij 1867, W. 2944.

944. De kantonregter is onbevoegd kennis te nemen van een eisch tot ontruiming wegens geëindigde huur, indien de gedaagde beweert, dat de huur stilzwijgend vernieuwd is, op grond van de clausule in de huurcedul, dat huurder en verhuurder zich wederzijds verpligten om voor of op den . . . zich te verklaren wegens het verhuizen of tot het aangaan van een nieuwe huurcedul voor het vervolg, terwijl aan die clausule niet is voldaan en hij na het verstrijken van den daarbij gestelden termijn in het bezit van het gehuurde is gelaten. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1864, W. 2617.

945. Ten einde een vonnis bij verstek tot ontruiming van vastgoed gewezen, bij voorraad te kunnen ten uitvoerleggen, niettegenstaande verzet, is het niet voldoende, dat de wet daartoe in de 3e alin. van dit art. de bevoegdheid geeft, de regter moet de ten uitvoerlegging bij voorraad bevolen hebben. — H. R. 28 Maart 1848; N. R., XXX, 135, W. 931; v. d. H., Strafr., 1848, I, 252.

946. De Arrondissements-Regtbank is onbevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontruiming door een eigenaar ingesteld, aan wien mondelinge huur wordt tegengeworpen. — Regtb. Alkmaar 29 Junij 1843; R. B., VII, 331.

947. Dit art. handelt alleen en bepaaldelijk van de ontruiming van verhuurde panden en is alzoo niet toepasselijk op eene regtsvordering tot ontruiming van een gebouw, hetwelk niet krachtens een huurcontract, maar tengevolge eener vergunning bewoond wordt. — Regtb. Amsterdam 14 November 1838; Hof Holland 13 Februarij 1839; N. R., II, 86, W. 12.

948. De kantonregter is krachtens dit art. slechts dan bevoegd de ontruiming te bevelen, wanneer er geen schriftelijk huurcontract en slechts mondelinge huur bestaat. — Kantg. Brielle 18 Julij 1839, W. 57.

949. De kantonregter is onbevoegd uitspraak te doen in een geschil over ontruiming van een bij schriftelijk huurcontract verhuurd pand; daartegen kan niet afdoen de bewering, dat de schriftelijk aangegane huur door opzegging is vervallen, wanneer er juist geschil is over de geldigheid dier opzegging, en over den zin en beteekenis der clausule te dien aanzien in het huurcontract voorkomende, en de huurder beweert nog bij voortduring volgens datzelfde contract huurder te zijn.

De kantonregter moet zich ambtshalve onbevoegd verklaren om kennis te nemen van een geschil over ontruiming van een bij huurcontract verhuurd pand, zelfs al heeft de gedaagde de onbevoegdheid niet ingeroepen en al is door beide partijen op de hoofdzaak voortgeprocedeerd. — H. R. 10 Januarij 1845; N. R., XX, 21, W. 570; v. d. H., B. R., VI, 291.

Art. 42.

950. De kantonregter is niet bevoegd om kennis te nemen van een eisch tot ontbinding van eene pachtovereenkomst uit hoofde van wanbetaling der pachtpenningen, indien tevens gevorderd wordt vergoeding van kosten, schaden en interessen reeds geleden of nog te lijden, op te maken bij staat. — Regtb. Middelburg sine die; Hof Zeeland 27 October 1846; R. B., IX, 224.

951. De kantonregter is niet bevoegd om kennis te nemen van een eisch in reconventie tot ontbinding eener huurovereenkomst op een anderen grond dan ter zake van wanbetaling der huurpenningen. — Kant. Nijmegen 11 October 1854, W. 1585.

952. Aan de exceptionele regtsmagt van den kantonregter is nergens de kennisneming opgedragen van vorderingen tot ontbinding van andere overeenkomsten dan van huur. — Kantg. Tiel 18 Augustus 1869, W. 3154.

953. Bij eene regtsvordering tot ontbinding van huurovereenkomst en dientengevolge ontruiming, ook wanneer de huur over het jaar berekend niet meer dan ƒ 50 bedraagt, is het hooger beroep niet uitgesloten, wanneer de vordering bovendien strekt tot schadevergoeding en wel tot een onbepaald bedrag.

De bijgevoegde vordering van schadevergoeding mag niet worden beschouwd als slechts een accessoir te zijn, die van geen invloed kan zijn op de appellabiliteit. — H. R. 28 Mei 1852; N. R., XLII, § 9, 31.

954. De vordering tot ontbinding wegens wanbetaling van huurpenningen, tijdens de dagvaarding aan den eischer competerende, kan niet door eene hangende het geding, plaats hebbende compensatie, worden krachteloos gemaakt. — Regtb. Tiel 10 Februarij 1860, W. 2265.

955. Wegens wanbetaling van huurpenningen boven ƒ 200, is geageerd voor den kantonregter tot betaling, en ten gevolge daarvan is betaling gedaan, nu kan later niet op grond van dezelfde wanbetaling de ontbinding van het huurcontract voor de regtbank worden gevorderd. — Regtb. Leiden 18 Febr. 1840; Hof Holland 9 Maart 1840, W. 91, 94.

956. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van een eisch tot ontbinding van een pachtovereenkomst, uithoofde van wanbetaling der pachtpenningen, wanneer tevens gevorderd wordt ontruiming en vergoeding van kosten, schaden en interessen, reeds geleden of nog te lijden op te maken bij staat. — Hof Zeeland 27 October 1846; R. B., IX, 224.

957. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontbinding van huur op grond, dat de huurder het gehuurde niet als een goed huisvader bewoont en het gehuurde niet van genoegzaam huisraad voorziet, ook niet wanneer als grond daarbij is gevoegd wanbetaling der huurpenningen. — Kantg. 's Gravenhage 15 December 1856, W. 1830.

958. De actie tot ontbinding en ontruiming houdt

op tot de bevoegdheid van den kantonregter te behooren, indien daarenboven gevorderd wordt schadevergoeding voor een onbepaald bedrag. — Regtb. Tiel 26 December 1856, W. 1857.

959. De eischer agerende tot ontruiming wegens wanbetaling mag niet tevens beweren pand of retentie te hebben wegens nog verschuldigde huurpenningen.

Indien hij om die reden den huurder belet om met zijne meubelen het gehuurde perceel te verlaten, is de eischer niet ontvankelijk in zijne actie tot ontruiming. — Kantg. 's Gravenhage 3 December 1855, W. 1740.

960. Bij vordering tot ontruiming van het gehuurde, kan niet tevens worden gevorderd, dat de goederen onder geregtelijke sequestratie zullen gesteld worden. Men kan de ontbinding en nakoming eener overeenkomst niet gezamenlijk vorderen. — Kantg. Woerden 23 Junij 1851; N. R. B., III, 271.

961. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontbinding van huur, op grond van wederregtelijke handelingen des verhuurders, omdat bij dit art. slechts de ontbinding, ten gevolge van wanbetaling, aan zijne kennisneming wordt opgedragen.

De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van een eisch tot ontbinding eener overeenkomst van huur en verhuur, wanneer die is ingesteld met onbepaalde schadevergoeding, op grond van wederregtelijke handelingen van den verhuurder. — Regtb. Assen 13 Februarij 1865; N. R. B., XVI, 493, W. 2713.

962. Wanneer men wegens wanbetaling der huurpenningen een vonnis tot betaling heeft bekomen, kan men later, op grond dierzelfde wanbetaling, bij eene tweede actie, niet de ontbinding van het huurcontract vorderen. — Kantg. Oostburg 21 Julij 1851; N. R. B., II, 228.

963. De regtsmagt van den kantonregter is exceptioneel en beperkt; alle wetsbepalingen, daartoe betrekkelijk, moeten streng worden opgevat.

In art. 42 R, O. is met geen enkel woord sprake van de vordering tot schadevergoeding als gevolg der actie tot ontbinding der huurovereenkomst. — Regtb. Gorinchem 20 November 1860, W. 2509.

964. Wanneer niet alleen ontbinding van huurovereenkomst en ontruiming van het gehuurde wordt gevorderd, maar daarenboven afbraak eener woning, door den huurder op den gehuurden grond gebouwd, en mitsdien (onverschillig of die vordering is zakelijk of persoonlijk) geen bepaald bedrag ten onderwerp hebbende, behoort de actie niet tot de bevoegdheid van den kantonregter, maar van de Arrondissements-regtbank. — H. R. 2 April 1852; N. R., XLI, 241.

Art. 43.

965. C. W. P. van Naerssen, nonnulla de prorogatione jurisdictionis. Gron. 1832.

966. Mr. G. Diephuis, Is eene overeenkomst om alle geschillen, welke tusschen partijen mogten ontstaan, te onderwerpen aan de beslissing van den regter van een aangewezen kanton geldig? — en zoo ja, welk is dan haar gevolg, wanneer bij het ontstaan van een geschil eene der partijen die beslissing niet mede wil inroepen. — Opm. en Meded., X, 34; Bijdr. III, 377.

967. Is eene overeenkomst om alle geschillen, welke tusschen partijen mogten ontstaan, te onderwerpen aan de beslissing van den regter van een aangewezen kanton geldig? Is de kantonregter uit kracht dier overeenkomst bevoegd tusschen partijen regt te spreken, wanneer tijdens het ontstaan van een geschil eene der partijen zijne beslissing niet wil inroepen? — Vragen van Ned. Regt, II, 1.

Art. 44.

968. De straf van arbitraire correctie bij wanbetaling van geldboete, in oude keuren en reglementen voorkomende, is door de invoering van den C. P. stilzwijgend afgeschaft. Die bijvoeging maakt eene anders niet appellabele zaak niet vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 20 Sept. 1853, W. 1573.

969. De kantonregter behoort zich onbevoegd te verklaren, om in zaken van overtreding wegens betaling van marktgeld kennis te nemen, omdat marktgeld eene plaatselijke belasting is. — H. R. 4 Junij 1860, W. 1335.

970. De omstandigheid van vereeniging van meerdere wanbedrijven of overtredingen kan, ten aanzien van ieder van deze, op de bevoegdheid des regters van geen invloed zijn. — Hof Gelderland 22 Junij 1852, W. 1364.

971. De maatstaf van het al of niet appellabele is niet het bedrag van de straf der verschillende overtredingen, maar dat van elke overtreding. — H. R. 7 December 1852, W. 1462.

972. C. Bosch Reitz, de duplici natura confiscationis. Amst. 1854.

973. De uitzondering van art. 44 R. O., ten aanzien van het hooger beroep van vonnissen der kantonregters, moet in een beperkten zin worden opgevat, zoodat bij de onzekerheid, of met de geldboete, de kosten van amotie en demping, mede in eene plaatselijke verordening op hare overtreding gesteld, niet de som van ƒ 20 zou kunnen te boven gaan, alleen de regel betrekkelijk het hooger beroep moet worden toegepast; in zoodanig geval is eene voorziening in cassatie niet ontvankelijk. — H. R. 11 November 1851, W. 1361; H. R. 18 November 1851, W. 1362.

974. Bij de wet van 29 Junij 1854 (St. 103) is de regtsmagt van den kantonregter in strafzaken uitgebreid.

975. G. B. Heydeman, Adnotationes quaedam ad novissimam legem qua jurisdictio judicis cantonalis in foro poenali latius extensa. — L. B. 1855.

976. Onder het bij dit art. vastgesteld maximum is de bijkomende veroordeeling in kosten verbeurdverklaring, amotie enz. niet begrepen. — Kantg. Loenen 16 Februarij 1849; Regtb. Utrecht 29 Maart 1849; R. B., XI, 217.

977. J D. van Ketwich Verschuur, de judiciis contraventionum simplicis politiae. L. B. 1843.

978. J. van Outeren, de actione civili ex delicto (partie civile). L. B. 1835.

979. C. J. Kien Eltzmann, de divisione maleficiorum in crimina delicta et leviora peccata. Traj. 1840.

980. C. D., Wat zijn thans volgens art. 1 en 464—466 Code Penal en art. 44 R. O. politie-overtredingen? — R. B., IV, 376; bedenkingen op deze verhandeling mr. C. A. den Tex, R. B., IV, 381.

981. De ambtenaren van het Openb. Min. bij de kantongeregten zijn gelast om in al de gevallen, waarin tegen het begane feit eene straf te boven gaande, de hoogste der straffen bij het Wetb. van Strafr. op politie-overtredingen gesteld, de toepassing van den lijfsdwang voor de invordering van boete en kosten niet te vorderen naar aanleiding van art. 467, maar integendeel op grond van art. 52 van gemeld Wetboek. — M. v. J. 18 Mei 1843; Bijv. 281; v. E., 248.

Deze quaestie heeft hare belangrijkheid verloren sedert de invoering der wet van 22 April 1864 (Sb. no. 29).

982. Inlichtingen omtrent de uitvoering der wet, houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld en der wet, houdende uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken. — M. v. J. 10 Julij 1854; Bijv. 295; E. 538.

983. J. F. Wertheim, Wat zijn politie-overtredingen volgens de Nederlandsche wet. — W. 2381.

984. Mr. W. H. Suringar Jr., Handleiding voor den kantonregter bij behandelingen van strafzaken op de openbare teregtzitting. Amst. 1862.

985. W. R. Opten Noort, Over de burgerlijke vordering tot vergoeding van schade door misdrijf veroorzaakt en hare beregting volgens de Nederlandsche wetgeving. Leiden 1861.

986. L. Hertzveld, de actione civili juncta causae poenali jure criminali Francico et patrio hodierno. — Zwollae 1844.

987. C. H. Backer, de poena mulctae pecuniariae. Amst. 1849.

988. Mr. F. Th. Westerwoudt, Wet houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld. Amst. 1854.

989. Door art. 44 is geenzins gederogeerd aan het bestaande strafregt, daardoor is slechts verandering gebragt in de strafvordering, mitsdien moeten de overtredingen bij eene spetiale wet strafbaar gesteld met boete 15 francs te boven gaande, welke volgens den Code Penal zijn wanbedrijven, nog als zoodanig blijven beschouwd, wanneer het de toepassing van bepalingen van dien Code geldt, niettegenstaande zij thans, wanneer zij niet meer dan *f* 75 bedragen, volgens het aangehaalde artikel der organisatiewet als politie-overtredingen beregt worden. — H. R. 3 Dec. 1850; N. R., XXXVII, § 18, 106.

990. De notarissen kunnen wegens overtreding der wet op het notarisambt niet voor den kantonregter vervolgd worden. Tot de kennisneming van voormelde overtredingen zijn alléén bevoegd de Arrondissements-Regtbanken in Burgerlijke Zaken. — Regtb. 's Hage 8 October 1839; H. R. 7 Januarij 1840; Regtsz. XIV, 93, W. 50, v. d. H., B. R., I, 78; Strafr., II, 244; N. R., III, 108; IV, 90; R. in N., II, 361; Hof Gelderland 23 Januarij 1839; R. in N., II, 74.

Hoezeer gemelde uitspraken zijn gegeven onder de wet op het notarisambt van 25 Ventôse jaar XI, zijn zij evenzeer van toepassing onder de tegenwoordige wet.

991. Het vonnis van een kantonregter ter zake eener overtreding, waartegen eene geldboete beneden *f* 20, of eene gevangenisstraf van 24 uren is bedreigd, is vatbaar voor hooger beroep en niet voor eene voorziening in cassatie. — H. R. 24 Maart 1840; N. R., VIII, 1; v. d. H., Sr., IV, 27, W. 80, 85.

992. Verschillend is de vraag beslist, of de kantonregter bevoegd is kennis te nemen van overtredingen van algemeene maatregelen van inwendig bestuur, wanneer met afwijking van art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (St. 12) daartegen slechts politiestraffen zijn bedreigd. Die afwijking schijnt ongeoorloofd te zijn; tegen gemelde overtredingen kunnen niet anders dan de straffen bij gemeld art. 1 worden gesteld, deze kunnen niet bij besluit worden ingekrompen; aangezien daarbij hoogstens eene boete van *f* 100 en gevangenisstraf van 14 dagen is gesteld, moet in ieder geval de kantonregter onbevoegd zijn. — H. R. 24 December 1839; v. d. H., J. en V., I, 68, W. 91; N. R., V, § 5, 20; H. R. 21 Augs. 1849, W. 1056; 31 Augs. 1849, W. 1056; H. R. 9 October 1849, W. 1141.

993. De ambtenaren van het Openb. Min. zijn aangeschreven, om de overtredingen van de voorschriften der algemeene reglementen van algemeen bestuur, in geen geval bij de kantongeregten aanhangig te maken, maar die misdrijven, onverschillig of daartegen bij die reglementen al dan niet bepaalde straffen zijn bedreigd, als correctionele zaken voor de Arrondissements-regtbanken te vervolgen. — Circ. Proc. Gen. H. R. 12 Sept. 1849, no. 28; Bijv. 372; E., 381, W. 1056.

994. Een vonnis, waarbij regt is gedaan op eene overtreding, tegen welke bedreigd is eene geldboete van zes tot tien gulden, onverminderd vergoeding der kosten, welke op de wegruiming van eenig voorwerp mogt vallen, is vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 22 Junij 1841; N. R., X, § 10, 33.

995. Eene overtreding, waarop eene boete beneden *f* 20, benevens de last, om zekere wederregtelijk gemaakte werken binnen een bepaalden tijd te herstellen of te gedoogen, dat zij ten koste van den schuldige hersteld worden, is vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 26 April 1842, W. 278, 331.

996. Dit art. strekt niet verder, dan om de bevoegdheid van den kantonregter te bepalen, zonder eenige verandering te brengen in den aard der straffen, bij den Code Pénal als correctioneel beschouwd, noch in hare regtsgevolgen. — H. R. 23 April 1844; N. R., XVII, § 56, 250; Regtb. Amst. 28 Januarij 1841; R. in N., III, 80. Anders Regtb. Arnhem 24 October 1842, W. 387; Regtb. Amsterdam 24 Februarij 1842; R. B., IV, 134.

997. De kantonregter is bevoegd in het hoogste ressort regt te spreken in zake van overtredingen, waartegen, behalve eene boete van *f* 20, de verbeurdverklaring van eenige voorwerpen is bedreigd. — Regtb. Zierikzee 28 Mei 1839; Kantg. Zierikzee 19 Febr. 1839; R. in N., II, 121.

998. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van twee overtredingen, waarvoor een beklaagde bij eene en dezelfde dagvaarding in regten is geroepen, wanneer de boeten voor die beide overtredingen uit te spreken, te zamen de som van *f* 75 te boven gaan. — Kantg. Amsterdam no. 1, 4 April 1842; R. B., W. 544.

999. Het vonnis van den kantonregter ter zake van politieovertreding is aan hooger beroep onderworpen, wanneer bij de toegepaste verordening, behalve geldboete beneden *f* 20, ook gevangenisstraf is bedreigd; in dit geval is het beroep in cassatie niet ontvankelijk. — H. R. 30 Augustus 1842; N. R., XII, § 68, 235; H. R. 18 October 1842; N. R., XIII, § 14, 49; H. R. 27 October 1852; N. R., XLIII, § 21, 133.

1000. Indien iemand gedagvaard voor het kantongeregt ter zake van overtreding eener plaatselijke verordening, waarop eene boete van *f* 8 tot *f* 25 is gesteld en herstel van het gebrekkige, van alle regtsvervolging is ontslagen, moet de hoogere regter op het appel van het Openb. Min., wanneer hij van oordeel is, dat bij het strafwetboek tegen de overtreding geen andere straf is gesteld dan eene geldboete van *f* 2,50, den appellant niet ontvankelijk verklaren in het hooger beroep; indien die regter het hooger beroep aanneemt en den overtreder in die boete verwijst is zijne uitspraak onderhevig aan vernietiging in cassatie. — H. R. 20 Junij 1848; N. R., XXXI, § 38, 174; v. d. H., Strafr., 1848; II, 55, W. 961.

1001. Tot de bevoegdheid van den kantonregter behoort niet om kennis te nemen van overtredingen tegen de bepalingen van reglementen van Algemeen Bestuur, op welke geene straffen bij de wetten zijn vastgesteld. — H. R. 16 Mei 1854; N. R., XLVII, 254.

1002. Het aan de ketting leggen van molens is niet als een straf te beschouwen. De waterschapsbesturen kunnen krachtens het hun toekomend politieregt zoodanigen maatregel ten uitvoer leggen, even als zij de bevoegdheid hebben alle wederregtelijke daden te weren, waardoor onvermijdelijk schade zou worden aangebragt. — M. v. B. Z. 28 November 1851; Bijv. E. 113.

1003. **Wanneer als straf op eene overtreding**, behalve geldboete, herstel van een weg in vorigen staat is bepaald, is het vonnis van den kantonregter aan hooger beroep onderworpen. — Regtb. Nijmegen 25 November 1865, W. 2838.

1004. Het hooger beroep van een vonnis des kantonregters is ontvankelijk, wanneer bij dat vonnis bij de uitgesproken straf tevens verbeurdverklaring is bevolen. — H. R. 31 October 1865, W. 2742.

1005. Het vonnis van den kantonregter ter zake van politieovertreding is aan hooger beroep onderworpen, wanneer bij de toegepaste verordening, behalve eene geldboete van niet hooger dan *f* 20, ook gevangenisstraf is bedreigd; in dit geval kan het beroep in cassatie niet worden ingesteld. — H. R. 30 Augustus 1842; N. R., XII, 235.

1006. Het Openb. Min. is in het hooger beroep tegen eene uitspraak van den kantonregter niet ontvankelijk, indien op het den beklaagde ten laste gelegde feit, ter zake waarvan de kantonregter een ontslag van regtsvervolging uitsprak, bij Provinciale verordening geene hoogere straf dan van *f* 20 is bedreigd. De bij Provinciaal reglement tevens uitgesproken verpligting tot uitvoering der bevolen werken of wegneming van hetgeen onwettig is daargesteld of ondernomen, is niet als straf te beschouwen. — H. R. 5 Novemb. 1867; v. d. H., G. Z., XXIII, 303.

1007. Het hooger beroep staat open voor hem, die, hoezeer door den kantonregter tot eene geldboete van *f* 3 veroordeeld, echter ook tot gevangenisstraf had kunnen worden veroordeeld. — H. R. 18 October 1842; N. R., XIII, § 14, 50.

1008. De vonnissen der kantonregters in strafzaken zijn alleen dan niet aan hooger beroep onderworpen, wanneer tegen de overtreding geene hoogere of andere straf is bedreigd dan eene geldboete van *f* 20 niet te boven gaande. Subsidiaire gevangenisstraf ingeval van wanbetaling der boete, uitgesproken voor de wet van 22 April 1864, maakt het vonnis vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 1 Maart 1864, W. 2577.

1009. De bevoegdheid van het appèl in strafzaken is alleen afhankelijk van de straf, welke bij de wet tegen het geïncrimeerde feit wordt bedreigd. — Regtb. Almelo 4 September 1862, W. 2501.

1010. Indien de appellabiliteit van een vonnis afhangt van eene vraag, welke de dagvaarding in het onzekere laat, kan de exceptie van non-appèllabiliteit niet worden aangenomen. — Hof Limburg 21 Maart 1863, W. 2506.

1011. Eene zaak, voor den kantonregter behandeld, wordt niet vatbaar voor hooger beroep, wanneer de gezamenlijk bedreigde boeten voor verschillende overtredingen meer dan *f* 20 bedragen.

De kantonregter wordt niet onbevoegd om gelijktijdig kennis te nemen van onderscheiden overtredingen, voor welke aan den beklaagde verschillende geldboeten, tezamen meer dan *f* 75 bedragende, zouden kunnen worden opgelegd. — H. R. 29 Januarij 1862, W. 2356.

1012. De appellabiliteit eener aan de kennisneming van den kantonregter onderworpen strafzaak hangt af van de tegen het misdrijf bedreigde straf; onder het misdrijf moet in dezen verstaan worden het bij dagvaarding ten laste gelegde feit. — H. R. 25 Februarij 1862, W. 2359.

1013. De qualificatie, door den regter aan zijne uitspraak gegeven van in het hoogste ressort te zijn gewezen, doet die uitspraak geen uiterlijk gewijsde worden, indien zij naar de wet aan hooger beroep is onderworpen. — H. R. 2 Augustus 1847; N. R., XXVIII, § 43, 216.

1014. De beantwoording der vraag, of een vonnis, door een kantonregter gewezen, aan hooger beroep is onderworpen, hangt geheel en alleen af van de straf, tegen het beklaagde feit bedreigd; daarop kan de beschouwing van partijen of de uitspraak van den regter van geen invloed zijn. — H. R. 1 December 1847; N. R., XXIX, § 34, 149.

1015. Bij het Wetboek van Strafvordering worden door politieovertredingen verstaan de misdrijven, welke aan de kennisneming van den kantonregter zijn onderworpen, alzoo zijn bij de bepaling in art. 459, dat alle vervolgingen, ter zake van politieovertredingen, door verloop van één jaar zullen vervallen, geene andere misdrijven bedoeld dan die, welke bij art. 44 R. O. onder de politieovertredingen worden gerangschikt. — H. R. 14 Nov. 1848; N. R., XXX, § 41, 203.

1016. Het vonnis van een kantonregter is aan appèl onderhevig in de gevallen, wanneer behalve de boete van *f* 20 ook verbeurte van het wild, wegens overtreding der wet op de jagt en visscherij, is bedreigd.

De appellabiliteit hangt alleen af van de straf, bij de wet bedreigd; de appellabiliteit kan niet het gevolg zijn van de omstandigheid, dat men in appèl slechts partiëel beroep wil doen tegen het vonnis, voor zooveel de geldboete en niet tevens, wat de accessoren betreft.

1017. Tegen een vonnis van den kantonregter waarbij vervallen is verklaard het verzet tegen een bij verstek gewezen vonnis, houdende veroordeeling tot gevangenisstraf, is geene voorziening in cassatie toegelaten, daartegen kan hooger beroep worden gesteld. — H. R. 12 Junij 1849; N. R., XXXIII, § 6, 22.

1018. Eene verbeurdverklaring van voorwerpen, die niet vooraf in beslag zijn genomen, mag niet worden uitgesproken. — H. R. 4 December 1867, W. 2970; H. R. 16 Sept. 1857; N. R., LVI, 299; v. d. Honert, Bel., VII, 172; H. R. 30 Januarij 1861; N. R., LXVII, 81; v. d. H., Bel., VIII, 236; H. R. 10 Nov. 1863; N. R., LXXV, 139; v. d. H., G. Z., XX, 384.

1019. Indien de kantonregter alleen uitspraak doet over zijne bevoegdheid, wordt het vonnis daardoor niet vatbaar voor hooger beroep, indien tegen de ten laste gelegde overtreding slechts eene boete van *f* 20 is bedreigd; de bepaling in burgerlijke zaken, dat alle uitspraken over bevoegdheid vatbaar zijn voor hooger beroep, is in strafzaken niet van toepassing. — H. R. 22 October 1845; N. R., XXII, § 49, 232, W. 647.

1020. De appellabiliteit van de uitspraak over eene niet-strafbare daad is afhankelijk van de straf bedreigd op het misdrijf bij het requisitoir bedoeld. — H. R. 14 Febr. 1865; N. R. B., XVI, 7.

1021. Herhaalde onbevoegd-verklaringen van den kantonregter, niettegenstaande verwijzing door de Arrondissements-Regtbank, geeft aan deze geen bevoegdheid om ten principale regt te spreken. — H. R. 11 Februarij 1863; N. R. B., XIV, 47.

1022. De appellabiliteit hangt af van den aard der straf bij de wet op het feit bedreigd. — Regtb. Utrecht 28 December 1861.

1023. Onder het maximum in dit art. vermeld, is niet begrepen amotie, herstelling of digtmaking van hetgeen wederregtelijk is verrigt, zoodanige amotie is slechts een gevolg en geenzins de straf zelf, zij heeft alzoo geen invloed op de bevoegdheid van den kantonregter. — Kantg. Loenen 16 Febr. 1849; Regtb. Utrecht 29 Maart 1849; R. B., XI, 217.

1024. Van eene veroordeeling ter zake van overtreding van een polder-reglement is hooger beroep toegelaten en dus cassatie niet ontvankelijk, omdat

bij de wet van 12 Julij 1855 (St. 102) daartegen gevangenzetting is bedreigd. — H. R. 27 October 1863; v. d. H., G. Z., XX, 375, no. 1009.

1025. De regel van het hooger beroep tegen vonnissen van kantonregters in strafzaken, moet ook gelden bij vervolging wegens een feit, waartegen geen straf is bedreigd.

Ter onderkenning zoo van competentie als van appellabiliteit, moet niets anders in aanmerking komen dan het misdrijf, hetwelk bij de vervolging kennelijk is bedoeld. — H. R. 14 Februarij 1865; v. d. H., G. Z., XXI, 300, no. 1050; 306, no. 1051.

1026. Wanneer art. 165 der gemeentewet is toegepast, staat het middel aan hooger beroep nog open. — H. R. 23 Mei 1865; v. d. H., G. Z., XXI, 462, no. 1069.

1027. Zoolang de beperking vermeld in art. 146 der grondwet niet in het leven is geroepen, moet de regterlijke magt kennis nemen van alle soorten van geschillen in zake aller belasting. — H. R. 24 Maart 1865; v. d. H., G. Z., XXI, 364, no. 1057.

1028. De vonnissen gewezen op politieovertreding en verordening en waarbij krachtens art. 161 en 165 der gemeentewet geldboete en subsidiaire gevangenisstraf is bedreigd, zijn aan hooger beroep onderworpen, de voorziening in cassatie, is mitsdien niet ontvankelijk. — H. R. 27 Maart 1861; v. d. H., G. Z., XVIII, 145, no. 851.

1029. Wanneer krachtens eene polderverordening, behalve geldboete van *f* 20, ook de magtiging van het polderbestuur is uitgesproken tot wegneming eener pomp, is het vonnis van den kantonregter aan hooger beroep onderworpen; dit art. is geschonden ingeval de regtbank het hooger beroep niet ontvankelijk heeft verklaard. — H. R. 12 October 1859; v. d. H., G. Z., XVI, 260, no. 778; H. R. 3 Februarij 1858; v. d. H., G. Z., XV, 1, no. 703; H. R. 7 December 1858; v. d. H., G. Z., XV, 296, no. 742.

1030. Eene veroordeeling wegens overtreding van art. 224 C. P., is aan hooger beroep onderworpen; tegen het vonnis der regtbank is de voorziening in cassatie niet ontvankelijk, een uitspraak bij hetzelfde vonnis gedaan omtrent eene politieovertreding is echter onderworpen aan eene voorziening in cassatie. — H. R. 26 Oct. 1858; v. d. H., G. Z., XV, 238, no. 734.

1031. Niet het vonnis, noch het requisitoir van het O. M., maar alleen de dagvaarding moet de toets zijn van de appellabiliteit der vonnissen. — H. R. 2 December 1857; v. d. H., G. Z., XIV, 282, no. 697.

1032. De al of niet ontvankelijkheid in hooger beroep hangt alleen af van den aard der ingestelde vordering. — H. R. 1 Februarij 1856; v. d. H., G. Z., XIII, 193, no. 644.

1033. Ter onderkenning zoo van competentie als van appellabiliteit kan niets anders in aanmerking worden genomen dan het misdrijf, hetwelk bij de vervolging kennelijk is bedoeld. — H. R. 14 Febr. 1865; N. R., LXXIX, 186.

1034. Wanneer de gevangenisstraf de geldboete vervangt, dan wordt zij niet als eene andere straf dan de geldboete zelve aangemerkt. — H. R. 28 Febr. 1865; N. R., LXXIX, 270.

1035. Op het visschen met strikken boven en behalve de boete, mede de verbeurte van den strik, waarmede het feit gepleegd is, bedreigd zijnde, hoedanige verbeurte is een straf, zoo is tegen een vonnis van den kantonregter deswege gewezen, het hooger beroep toegelaten en niet de voorziening in cassatie. — H. R. 31 Oct. 1865; N. R., LXXXI, 87.

1036. De kantonregter is onbevoegd kennis te nemen van de overtreding eener gemeente-verordening, in het algemeen belang van den veestapel vastgesteld (art. 5 Wet van 9 Julij 1842; St. 21). — Kantg. Edam 28 December 1865; Regtb. Hoorn 21 Febr. 1866; Hof N.-Holland Mei 1866, W. 2803.

1037. Het afgeven van afschrift door een griffier van een vonnis vóór dat het is onderteekend, is een misdrijf strafbaar volgens art. 211 strafv., waarvan de kennisneming behoort tot de bevoegdheid van den kantonregter. — H. R. 5 Junij 1866, W. 2806.

1038. De Arrondissements-Regtbank is niet bevoegd om in hooger beroep over eene politieovertreding uitspraak ten principale te doen, indien de kantonregter in eersten aanleg deswege geen uitspraak heeft gedaan en zich alleen tot de nietigverklaring der dagvaarding heeft bepaald. — H. R. 21 Mei 1850; N. R., XXXV, § 71, 313.

1039. In de woorden „onverminderd de verpligting om hetgeen strijdig met dit reglement is daargesteld, weg te ruimen en de veroorzaakte schade te vergoeden", in een reglement bij de bedreiging der boete zelve gevoegd, kan niet anders worden beschouwd dan als bedreiging van een der gevolgen door eene strafwet aan eene wederregtelijke daad gehecht, het behoort bij de toepassing van art. 44 ten aanzien van het hooger beroep in aanmerking te worden genomen. — H. R. 31 December 1850; N. R., XXXVII, § 42, 215.

1040. De weigering om tol op een vaarwater te betalen, moet beschouwd worden als overtreding ter zake van belasting; de kantonregter is derhalve onbevoegd om overtredingen te dier zake te beregten. — H. R. 28 Januarij 1851; N. R., XXXVII, § 57, 287.

1041. Wanneer de beklaagde wordt ontslagen van regtsvervolging op grond dat het bewezen feit niet strafbaar is, kan de civile actie tot schadevergoeding niet worden toegewezen, zelfs niet wanneer de regter mogt oordeelen, dat het bewezen feit, hoezeer niet strafbaar, echter civiliter eene onregtmatige daad oplevert. — H. R. 11 November 1851; N. R., XL, § 29, 131.

1042. Het vonnis van den kantonregter is niet vatbaar voor hooger beroep, wanneer tegen het feit, behalve eene geldboete beneden *f* 20, ook is bedreigd herstel van niet schouwbaar bevonden dijken of wegen, waarvan de opgegeven kosten te zamen met de boete mede nog beneden *f* 20 blijven. — H. R. 18 November 1851; N. R., XL, § 36, 171.

1043. Wanneer iemand door eene regtbank is veroordeeld wegens wanbedrijf en politieovertreding, zonder de verwijzing naar het kantongeregt te hebben gevraagd, is het appel aan het Provinciaal Hof alleen ontvankelijk ten aanzien van het wanbedrijf. — H. R. 22 December 1846; N. R., XXVI, § 36, 139.

1044. Eene veroordeeling in eene boete van *f* 6 ter zake van eene wetering niet te hebben gezuiverd, is vatbaar voor hooger beroep, wanneer in het reglement bij de boete de woorden zijn gevoegd „onverminderd de verpligting om hetgeen strijdig met het reglement is daargesteld, weg te ruimen en de veroorzaakte schade te vergoeden." — H. R. 29 December 1846; N. R., XXVI, § 39, 152.

1045. Indien een vonnis, waarbij een kantonregter zich ten onregte onbevoegd heeft verklaard, in appel wordt vernietigd, is daarvan het gevolg, dat de zaak op nieuw voor denzelfden kantonregter moet worden voortgezet. — H. R. 19 October 1841; N. R., IX, § 50, 239.

1046. De regtbank is niet bevoegd in hooger beroep over de zaak ten principale uitspraak te doen, indien de kantonregter in eersten aanleg deswege

geen uitspraak gedaan heeft, maar zich alleen tot de nietig en van onwaarde verklaring der dagvaarding bepaald heeft. — H. R. 28 Junij 1842; N. R., XII, 202.

1047. Het hooger beroep is afhankelijk niet van de opgelegde straf, maar wel van de straf tegen de overtreding bedreigd.

Het onderzoek omtrent de bedreigde straf komt uit den aard der zaak evenzeer aan den hoogeren regter als aan den eersten regter toe. — H. R. 2 December 1857, W. 2010.

1048. De wetgever heeft voor de overtredingen op het stuk der jagt en visscherij, vroeger in het hoogste ressort door de Arrond.-Regtbanken beregt, thans door de kantonregters, het hooger beroep niet willen openstellen, noch daardoor derogeren aan het beginsel omtrent de appellabiliteit der vonnissen van de kantongeregten in dit art. vastgesteld. — H. R. 6 April 1869, W. 3110.

1049. De kantonregter is niet bevoegd om kennis te nemen van de overtredingen der plaatselijke reglementen op de hand- en spandiensten na de invoering der gemeentewet, omdat zij daarbij als belastingen worden aangemerkt. — Kantg. Wijchen 19 April 1856, W. 1747.

1050. Een vonnis, waarbij de schorsing der strafvervolging wordt uitgesproken, indien tegen de overtreding geene hoogere of andere straf is bedreigd dan eene geldboete de som van *f* 20 niet te boven gaande, is vatbaar voor cassatie, niet voor hooger beroep. — H. R. 5 December 1854, W. 1765.

1051. Het Openb. Min. is niet ontvankelijk in cassatie in het beroep tegen het vonnis van een kantonregter, houdende veroordeeling tot eene boete van *f* 7 met subsidiaire gevangenisstraf van drie dagen, zoo de kantonregter, hoewel ten onregte en in strijd met art. 44 R. O., heeft verklaard regt te spreken in het hoogste ressort. — H. R. 13 December 1853, W. 1611.

1052. De vraag van appellabiliteit hangt niet af van de bij vonnis opgelegde, maar van de bij de wet of wettelijke verordening bedreigde straf. — H. R. 28 Junij 1854, W. 1621.

1053. Op het in verboden tijd te koop uitstallen van wild, verbeurdverklaring van het te koop gestelde zijnde bedreigd boven en behalve de bepaalde boete, zoo is het daarop gewezen vonnis van den kantonregter onderworpen aan hooger beroep. — H. R. 29 Augustus 1865, W. 2724.

1054. Een vonnis van den kantonregter, houdende veroordeeling ter zake van beleedigende en nachtelijke burengeruchten, is volgens het tweede lid van art. 44 R. O. vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 7 November 1848, W. 991; v. d. H., Strafr., 1848, II, 333.

1055. De kantonregter is onbevoegd kennis te nemen van een feit, dat op zich zelf het kenmerk eener overtreding ter zake van belasting draagt, al is die overtreding door den plaatselijken wetgever voor eene politieovertreding gehouden, in eene politieverordening opgenomen, en met politiestraf bedreigd, en al zijn de ten aanzien van belasting verordeningen door de wet voorgeschreven vormen niet in acht genomen.

Eene bepaling, welke straf bedreigt tegen de weigering der betaling van belasting, strekt om de rigtige inning daarvan te verzekeren en de overtreding dier bepaling is eene overtreding ter zake van belasting. — Hof N.-Holland 22 December 1862, W. 2486.

1056. Indien een vonnis, waarbij de kantonregter zich onbevoegd had verklaard, in appèl is vernietigd, de kantonregter bevoegd verklaard en de zaak teruggewezen om op de bestaande dagvaarding te worden afgedaan, en alsdan de kantonregter zonder uitspraak te doen omtrent het beweren der feiten en de schuld der beklaagden, zich andermaal onbevoegd verklaart, moet dat laatste vonnis als een eindvonnis worden beschouwd en wegens verzuim van op straf van nietigheid voorgeschreven vormen vernietigd en de regter in appèl ten principale vonnis geven. — Regtb. Amsterdam 20 November 1862, W. 2517.

1057. Een vonnis, houdende veroordeeling wegens beleediging met woorden van een bedienend beambte wegens de hooger daarop bedreigde straf dan eene geldboete van *f* 200, de bevoegdheid n.l. van den regter om daarenboven eene veroordeeling uit te spreken tot het doen van herstelling van eer aan den beleedigde met toepassing van lijfsdwang, ingeval van vertraging of weigering, is vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 19 Februarij 1862, W. 2366.

1058. De strafbepalingen bij de Wet van 6 Maart 1818 (St. no. 12), vastgesteld tegen de overtreding van algemeene verordeningen of reglementen van inwendig bestuur zijn ter beoordeeling van den regter naar gelang van omstandigheden, mits binnen de beperking blijvende bij die wet aangewezen; zij zijn van toepassing op alle zoodanige overtredingen zonder dat eenig voorschrift van strafbepaling in zoodanig reglement tot iets anders leidende dan de wet zelve vaststelt, hem daarvan mag afbrengen, gevolgelijk is de hoegrootheid der straffen bij die wet bedreigd de maatstaf, waarnaar des regters competentie moet worden beoordeeld, geenzins de andere hoegrootheid, welke zoodanig reglement zelf mogt aanduiden. — H. R. 21 Augustus 1849; N. R., XXXIII, § 30, 124.

1059. Wanneer de civile partij geen bewijs heeft bijgebragt voor het bedrag der toegebragte schade, kan de gedaagde tot geen hooger bedrag worden veroordeeld als uit zijne geregtelijke erkentenis kan worden opgemaakt. — Kantg. Woerden 8 October 1849; N. R. B., III, 280.

1060. Wanneer niet anders dan eene politieovertreding is te laste gelegd, is het Provinciaal Geregtshof nimmer tot beregting der zaak in hooger beroep bevoegd. — H. R. 12 December 1865; N. R., LXXXI, 267.

Art. 45.

1061. Mr. A. W. Hoeth, Is de betrekking van ambtenaar van het Openb. Min. bij een kantongeregt vereenigbaar met die van secretaris eener gemeente? — W. 2079.

1062. Uit de transitoir in kracht gehouden bepalingen der gemeentewet volgt, dat de benoemingen tot ambtenaren van het Openb. Min. bij de kantongeregten bevoegd gedaan vóór de invoering van gezegde wet blijven gelden tot dat daaromtrent bij eene nadere wet zal zijn voorzien, al mogen die betrekkingen onvereenigbaar zijn met eene later opgedragen betrekking ingevolge de gemeentewet. — H. R. 4 Jan. 1853; N. R., XLIII, § 68, 339; v. d. H., G. Z., XII, 1, W. 1465; Gids, II, 28; Luttenberg, 169; Gemst. 69, 91; W. B. A., 188, 195. Anders Regtb. Arnhem 28 Sept. 1852; Gids, I, 623.

1063. Voor de ambtenaren van het Openb. Min. bij de kantongeregten is geen ambtsgewaad voorgeschreven. — H. R. 24 Junij 1864, W. 2606.

1064. Door wien zal het Openbaar Ministerie bij het kantongeregt worden waargenomen voor de zaken bij de wet van 29 Junij 1854 (St. 103) tot de kennisneming der kantonregters gebragt? — Men lette op de woorden: „het vorig artikel" in den aanhef van art. 45 der wet op de R. O. — Jur. Vraagal, III, 70.

1065. Aan een Directeur van politie mag de waarneming van het Openb. Min. bij het kantongeregt niet worden opgedragen. — H. R. 8 Febr. 1848; N. R., XXIX, 306; v. d. H., Strafr., 1848, I, 88, W. 912.

1066. De delegatien van commissarissen van politie tot het waarnemen van het Openb. Min. bij de kantongeregten zijn onderworpen aan een vast registratieregt van 80 ct. — M. v. F. 14 Junij 1839; N. R., I, 111; M. v. F. 16 Februarij 1839, no. 151; P. W., 1840, 2, no. 2.

1067. De ambtenaren bij het Openbaar Ministerie bij de kantongeregten behooren den eed, bij art. 29 voorgeschreven, af te leggen voor de Arrondissements regtbanken. — M. v. J. 19 October 1838, no. 49; Bijv., E., 484; Luttenberg, 161.

1068. Bepalingen nopens het toekennen van eene belooning aan het publiek Ministerie bij de kantongeregten. — Ged. Staten v. Groningen 5 Februarij 1839; Bijv. 50; E., 509.

1069. De ambtenaren van het Openb. Ministerie behooren de staten van vonnissen, die vroeger aan de gouverneurs der Provinciën werden ingezonden, voortaan over te maken aan de Arrondissements-directeuren der indirecte belastingen; wanneer de ambtenaren van het Openb. Min. niet resideren in hetzelfde geregtelijk Arrondissement als de bedoelde directeuren, geschiedt de inzending door tusschenkomst van de ontvangers der registratie. — Min. v. J. 19 Julij 1844; Bijv. 334; E. 416.

1070. De bijzondere persoon, aangesteld tot de waarneming van het Openb. Min. bij een kantongeregt, moet worden aangemerkt als een magistraatspersoon van het regtsbewind, in den zin van art. 222 C. P. — H. R. 25 November 1856, W. 1807.

1071. Aan de ambtenaren van het Openb. Min. bij de kantongeregten zijn jaarlijksche toelagen verleend tot bestrijding hunner kleine onkosten, als voor die bij de kantongeregten der

Eerste klasse van	ƒ 40,
Tweede klasse van . . .	30,
Derde klasse van	25,
Vierde en vijfde klasse van	20.

Kon. Besluit van 16 Augustus 1854; medegedeeld bij Circul. M. v. J. 22 Augustus 1854; Bijv. 448; E. 571; later zijn deze toelagen verhoogd.

1072. De Secretaris bij een gemeentebestuur mag tevens de functiën van ambtenaar van het Openb. Min. bij een kantongeregt waarnemen. — H. R. 4 Januarij 1853, W. 1465; Gids, II, 28; Luttenberg, 169; Gem.-St., 69, 81; W. B. A., 183; Regtb. Groningen 16 Junij 1853; Gem.-St., 91; H. R. 27 Junij 1860; v. d. H., G. Z., XVII, 142; anders Regtb. Arnhem 28 September 1852; Gids, I, 623.

1073. Voorschriften nopens het toezigt van de officieren van justitie bij de vervolging van overtredingen der wet op de jagt en visscherij voor de kantongeregten. — M. v. J. 19 Julij 1854; Bijv. 307; E. 542.

Art. 46.

1074. De indeeling der Provinciën in gemeenten, is de grondslag der regterlijke indeeling in Arrondissementen. Toepassing daarvan op Oost-Knollendam. — Regtb. Haarlem 13 April 1868, W. 3148.

Art. 47.

1075. In zaken van faillissement kan de benoemde regter-commissaris zijne functiën doen waarnemen door een ander lid der regtbank, zelfs door een regter plaatsvervanger. — Regtb. Amsterdam 20 November 1849; R. B., XII, 168.

1076. Nergens is aan eene Arrondissements-regtbank of aan hare leden de bevoegdheid toegekend om zelfs bij de dringendste noodzakelijkheid zich iemand, die geen lid der regtbank is, als zoodanig toe te voegen; alleen de benoemde regters-plaatsvervangers mogen, in geval van ziekte of belet, de werkelijke regters vervangen. — Crim. Regtb. 22 November 1839; N. R., IV, 417, W. 59.

Art. 48.

1077. Personen, die bij de uitvaardiging van het Kon. Besl. v. 17 April 1840 ingezetenen waren van de toen weder in bezit genomen landstreken in Limburg en die na September 1830, doch vóór 1 September 1840 in België op de daar ingevoerde wijze den akademischen graad van meester in de regten verkregen hebben, behouden de bevoegdheid om in Limburg regterlijke bedieningen te bekleeden. — H. R. 14 Februarij 1843; R. B., V, 218; W. 381; N. R., XIII, § 63, 253; v. d. H., Strafr., IX, 274.

Art. 52.

1078. De regterlijke collegiën zijn uitgenoodigd om de lijsten van aanbeveling of voordragten, ter voorziening in vacatures bij de regterlijke magt, geheim te houden. — M. v. J. 20 Febr. 1856, no. 53; Bijv. 44.

1079. De voordragten wegens de periodieke aftreding van kantonregters en griffiers moeten op den eersten van de tweede maand van ieder kwartaal zijn ingezonden aan het Departement v. Justitie. — M. v. J. 16 Februarij 1849; Bijv. E. 334.

1080. Aan de Presidenten van en Procureurs-Generaal bij de Hoven zijn tabellen gezonden tot het opmaken van voordragten voor de herbenoeming of vervanging der kantonregters, griffiers en plaatsvervangers bij de kantongeregten. — M. v. J. 25 Januarij 1844, no. 11 en 12; Bijv. E. 346; 7 Nov. 1844; Bijv. E 457.

Art. 53.

1081. Wanneer de gedaagde niet verschijnt, behoort de regtbank de kennisneming eener voor haar aanhangig gemaakte vordering, al bedraagt die minder dan ƒ 200, op grond van art. 157 B. R. aan zich te houden. — Hof Drenthe 21 April 1866; N. R. B., XVII, 253.

1082. De kantonregter is onbevoegd om kennis te nemen van eene zakelijke regtsvordering en mitsdien van eene regtsvordering tot betaling van zestien jaar achterstallige grondrenten, groot ƒ 1.50 's jaars, tegen den bezitter der grondrente (den rentepligtige) ingesteld. — Kantg. Vollenhove 26 Julij 1866; N. R. B., XVI, 572.

1083. De bevoegdheid van den Burgerlijken Regter is alleen afhankelijk van de vordering, zoo als die is ingesteld, niet van de eventuële toewijzing van waarschijnlijke, maar nog geheel onzekere berekeningen. — H. R. 3 April 1862; v. d. H., B. R., XXVI, 351.

1084. De Arrondissements-Regtbank is bevoegd kennis te nemen van een eisch tot betaling eener som beneden ƒ 200, indien ter zake van die vordering arrest onder derden is gelegd, en de van waarde verklaring van het arrest tevens gevraagd wordt. — Regtb. Amsterdam 18 December 1839; N. R., VII, 404; R. in N., II, 236.

1085. De Arrondissements-Regtbank is niet bevoegd om kennis te nemen van eene vordering, strekkende om gevolg (executie) te geven aan een arrest in een criminele zaak gewezen, zooveel betreft de daarbij bevolen teruggave der stukken van overtuiging. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1842; R. B., IV, 29, 105, W. 54.

1086. De Arrondissements-Regtbank is bevoegd van de zaak kennis te nemen ingeval de gedaagde en excipient het bewijs aanbiedt minder dan ƒ 200 schuldig te zijn, ofschoon bij exploit van dagvaarding eene vordering van meer dan ƒ 200 is ingesteld. — Regtb. 's Gravenhage 19 Februarij 1841, W. 179.

1087. De regtbank, die de waarde van een pandbeslag tot zekerheid van huurpenningen gelegd, beoordeelt, is hierdoor uithoofde der connexiteit, tevens bevoegd om uitspraak te doen op de vordering tot huurbetaling en ontbinding van huur, welke in den regel tot de bevoegdheid van den kantonregter behoort. — Regtb. Haarlem 15 October 1839; N. R., II, 384; Regtb. Amsterdam 18 December 1839; N. R., VII, 404.

Art. 54.

1088. De uitspraken der Arrondissements-Regtbanken gewezen op het verzet tegen dwangbevelen omtrent de gegrondheid van het verzet, zijn niet aan hooger beroep onderworpen, indien het dwangbevel strekt tot voldoening eener som beneden ƒ 400.— Hof Z.-Holland 27 Junij 1849; R. B., XII, 406; id. 16 Januarij 1850; R. B., XII, 411.

1089. Indien het bedrag eener vordering niet in geldswaarde is bepaald, dan ontbreekt de feitelijke en alleen zekere grond, waarop de beslissing kan steunen, dat die waarde is beneden het juiste bedrag, door de wet vereischt voor de ontvankelijkheid van het hooger beroep.

In zoodanig geval is de regter niet bevoegd, om geheel op eigen gezag dien grond aan te vullen, door berekeningen en redeneringen, welke hoogstens kunnen leiden tot het meer of minder gegrond vermoeden, maar geenszins tot de regtskundige zekerheid, dat die onbepaalde waarde is beneden de som bij de wet bepaald en dat dus het geval der uitzondering, bij de wet voorzien, bestaat. — H. R. 3 Junij 1853, W. 1444; N. R., XLV, § 11, 57.

1090. Van Boneval Faure, De vordering van grondrente is eene zakelijke regtsvordering. — N. R. B., XVI, 573.

1091. Mr. A. Oudeman, Zijn de possessoire vorderingen volgens het Ned. Regt zoo eenvoudig en gemakkelijk te beslissen, dat de opdragt dier geschillen aan den kantonregter, goedkeuring verdient.— Opm., XV, 81.

1092. Is eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst van koop en verkoop, alsmede tot vergoeding van geleden schade tot een bedrag van ƒ 300, of, in geval van tegenspraak van dit bedrag tot zoodanige som, als nader zal worden begroot op staat, volgens de wet vatbaar voor hooger beroep ook dan, wanneer de bepaling der schadevergoeding op ƒ 300, niet door den verweerder is betwist? — Neen. — Opm., XIV, 281; Hof N.-Brabant 19 Febr. 1861, ibid.

1093. Bestaat er strijd tusschen art. 350 Wetb. v. Strafv. en art. 54, no. 1 R. O.? — Neen. — Jur. Vraagal, III, 24.

1094. Neemt de Arrondissements-Regtbank in het hoogste ressort kennis van de vordering tot ontbinding van eene overeenkomst van koop en verkoop met schadevergoeding van minder dan ƒ 400, wanneer de koopprijs meer dan ƒ 400 bedraagt? — Neen. — Regtsg. Adv., VII, 114; Mr. F. B. Coninck Liefsting, Themis, 1863, 449.

1095. Is een vonnis, uitspraak doende over de verschuldigdheid van één jaarlijkschen canon, ad ƒ 300, wegens eene erfpacht, welker bestaan betwist wordt, vatbaar voor hooger beroep? — Ja. — Regtsg. Adv., VI, 155; H. R. 14 November 1856, W. 1802, 1806.

1096. Mr. A. Oudeman, over de beteekenis van het woord „hoofdsom" in art. 54, no. 2 der wet op de Regterl. Organisatie. — Tijds., II, 129.

1097. Eene zaak, hoedanig haar aard en natuur ook zij, moet beschouwd worden in betrekking tot hare waarde en bedrag, om daaruit de competentie van den regter te beoordeelen. Zoo het blijkbaar is dat een, schoon voorshands onbepaalde accessoire eisch, door de omstandigheden en de betrekking tot de zaak ten principale, in zoo verre negatief kan worden bepaald, dat zij gezegd moet worden de som niet te boven kunnen gaan, waarover de eerste regter in het hoogste ressort vonnist, behoort de hoogere regter zich onbevoegd te verklaren, daar anders partijen door het bijvoegen van elken onbepaalden accessoiren eisch, hoe gering ook, alle regelen van competentie ratione materiae zouden kunnen illusoir maken. — Hof Groningen 27 Jan. 1857; N. R. B., XI, 429.

1098. Een vonnis is niet aan hooger beroep onderworpen, waarbij twee verschillende vorderingen tegen denzelfden gedaagde en uit dezelfde oorzaak voortspruitende, zijn toegewezen, doch welke slechts te zamen het bedrag van ƒ 400 te boven gaan. — Hof N.-Holland 1 Junij 1854; N. R. B., V, 229.

1099. Aan den judex facti behoort alleen het oordeel, om uit de dagvaarding, in verband met de dingtalen en de judiciele contenance van partijen, te bepalen den aard en strekking eener regtsvordering: in cassatie kan niet de beslissing des regters aan een onderzoek worden onderworpen, op grond dat de vordering is van possessoiren en niet van petitoiren aard. — H. R. 30 Junij 1853; N. R., XLV, § 41, 197.

1100. Bij de beoordeeling, of eene personele regtsvordering uit hoofde van het geldelijk bedrag vatbaar is voor hooger beroep, kunnen niet in aanmerking komen renten, kosten of andere accessoiren, welke geene op zich zelve staande vordering uitmaken, maar alleen gevolgen en uitvloeisels zijn der hoofdvordering.

Protestkosten, wanneer zij tevens bij de hoofdsom van den wissel gevorderd worden, zijn niet anders te beschouwen als bijkomende zaken of accessoiren. — Hof Utrecht 1 September 1841; N. R., X, § 29, 125; W. 217; Regtb. Amsterdam 25 Maart 1840; R. in N., II, 339.

1101. Eene incidentele vordering van onbepaalde waarde, die op zich zelve vatbaar voor appèl zou zijn, staat tot de principale zaak in zulk een naauw verband, dat indien de laatstgemelde niet vatbaar mogt zijn voor appèl, ook van de eerste geen hooger beroep kan worden ingesteld. — Hof N.-Brabant 17 November 1840; N. R., VI, § 22, 95.

1102. Het al of niet vatbare voor hooger beroep alleen afhangende van het bij dagvaarding gevorderde, voor zoover het bedrag daarvan niet door den eischer zelf is verminderd, zoo is eene gevorderde schadevergoeding van ƒ 300 met de bijvoeging, ingeval van tegenspraak tot zooveel meer of minder als nader zal worden begroot, eene vordering tot een geheel onzeker bedrag, zelfs dan, wanneer de primaire vordering niet wordt betwist en daardoor de secundaire buiten aanmerking is gebleven. — H. R. 17 Januarij 1862, W. 2396; v. d. H., B. R., XXVI, 185.

1103. De vordering tot van waarde verklaring van een gelegd pandbeslag en tot oplevering der in beslag genomen goederen is niet vatbaar voor hooger beroep, wanneer de schuld, waarvoor beslag is gelegd, de som van ƒ 400 niet te boven gaat. — Hof N.-Holland 27 April 1843; R. B., V, 417.

1104. Wanneer het hoofdonderwerp eener regtsvordering is de bewoning van een gehuurd huis,

— niet voor het geval van niet-voldoening, de ontbinding van het huurcontract, — hangt de vraag, of van het vonnis in hooger beroep kan worden gekomen alleen af van het bedrag der huur en der gevorderde schadevergoeding. — Hof N.-Brabant 9 Febr. 1841; N. R., XII, § 79, 271.

1105. Het hooger beroep is ontvankelijk van een vonnis in eersten aanleg gewezen over eene vordering, *f* 400 te boven gaande, wanneer bij het appèl de vordering beneden *f* 400 wordt verminderd. — Hof Gelderland 16 Januarij 1867; N. R. B., XVII, 595.

1106. Een vonnis, waarbij de staat van kosten in een vroeger tusschen partijen voor de Arrond.-Regtbank in eersten aanleg bij aanhangig regtsgeding is vastgesteld, en zulks beneden een bedrag van *f* 400, is vatbaar voor hooger beroep.

Het geding, ter zake van vereffening van proceskosten is niet als een nieuw regtsgeding te beschouwen, maar als de voortzetting en het uitvloeisel van dat, hetwelk tot de veroordeeling in de kosten aanleiding gaf. — Hof N.-Holland 6 Februarij 1868, W. 3033.

1107. De uitspraak op eene vordering tot benoeming van scheidslieden, is niet appellabel, wanneer scheidslieden zullen geroepen worden om van eene vordering beneden *f* 400 kennis te nemen. — Hof N.-Brabant 12 Februarij 1867; N. R. B., XVIII, 370.

1108. Eene vordering, strekkende tot tenietdoening van een dwangbevel tot betaling eener som beneden *f* 400, wegens herstel van een dijk, waarvan betaling is geweigerd, op grond dat de onderhoudspligtigheid ontkend wordt, kan niet worden aangemerkt als eene personele vordering, waarvan de kennisneming in het hoogste ressort aan de Arrond.-Regtb. is opgedragen. — Hof N.-Holland 17 September 1868, W. 3069.

1109. De appellabiliteit van een vonnis moet geregeld worden niet naar de oorspronkelijke dagvaarding, maar naar de bij dat vonnis toegewezen gewijzigde conclusie. — Regtb. Roermond 28 October 1858, W. 2090.

1110. Wanneer bij de hoofdvordering is gevoegd eene onbepaalde vordering tot schadevergoeding, mag de regter deze vordering niet aanmerken als onvatbaar voor hooger beroep, ook al overweegt hij, dat beide vorderingen tezamen onmogelijk *f* 400 kunnen te boven gaan. — H. R. 29 Januarij 1858, W. 1941.

1111. Indien een eischer geene conclusie heeft genomen, om tot het heffen van tienden geregtigd te worden verklaard, maar zich bepaald heeft tot den eisch om veroordeeling in eene zekere som wegens verschuldigd tienden over eenige jaren, en die som geen *f* 400 bedraagt, is het daarop door de regtb. gewezen vonnis niet vatbaar voor hooger beroep. — Hof N.-Holland 11 Sept. 1845; N. R., XXXI, § 99, 445.

1112. De actie tot ontbinding van een contract is niet steeds van onbepaalde waarde; eene actie tot ontbinding en schadevergoeding, tot niet hooger bedrag dan *f* 400, op te maken bij staat, is zoodanig bepaald tot niet appellabel bedrag, dat het hooger beroep is uitgesloten. — Hof Z.-Holland 23 Februarij 1863, W. 2469.

1113. Het vonnis, waarbij op de vordering van eene der partijen arbiters zijn benoemd, is vatbaar voor hooger beroep ook dan, wanneer de hoofdzaak volgens de wet door den gewonen regter in het hoogste ressort zou moeten worden beslist.

De verweerder in cassatie moet in de kosten van cassatie worden veroordeeld, wanneer de regter zoodanig vonnis ambtshalve verklaard heeft niet vatbaar te zijn voor hooger beroep ook dan, wanneer hij zich zuiver en onvoorwaardelijk refereert aan het oordeel van den Hoogen Raad. — H. R. 12 November 1867, W. 2954.

1114. Het regt van privilegie moet beschouwd worden als een accessorium van de hoofdvordering, te dien effecte, dat een vonnis, hetwelk ten aanzien der hoofdvordering niet voor appèl vatbaar is, ook wat betreft het al of niet preferent zijn van die vordering niet vatbaar is voor hooger beroep. — Hof N.-Holland 4 September 1845; N. R., XXVIII, § 87, 442.

1115. De vordering tot schadevergoeding, welke gelijktijdig met die tot ophouding der stoornis en handhaving in het bezit wordt gedaan, is niet anders dan een accessoir te beschouwen, waardoor, ofschoon boven *f* 400 gaande of van onbepaald bedrag zijnde, het vonnis der regtbank niet aan hooger beroep onderhevig wordt. — H. R. 26 Novemb. 1847; N. R., XXIX, § 30, 137; v. d. H., B. R., IX, 148; W. 875.

1116. De bepaling, dat vonnissen in materie van registratie niet voor appèl, maar alleen voor cassatie vatbaar zijn, is niet toepasselijk op geschillen, betreffende de domeinen.

Aan art. 54 R. O. moet de vraag worden getoetst of het vonnis eener regtbank, gewezen op het verzet tegen een dwangschrift van de administratie der domeinen, tot betaling van jaarlijksche grondrenten al dan niet vatbaar is voor appèl. — Hof N.-Brabant 18 Januarij 1848; N. R., XXX, § 43, 220.

1117. Indien eene vordering tot ondervrijwaring niet is eene oorspronkelijke en op zich zelve staande, maar eene accessoire vordering in eene aanhangige principale zaak, dan hangt de al of niet appellabiliteit van het over de vrijwaring gewezen vonnis af van het al of niet appellabele van het vonnis in de hoofdzaak te wijzen. — H. R. 22 Februarij 1850; N. R., XXXV, § 8, 45.

1118. Wanneer in een geding voor eene Arrondissements-Regtbank, strekkende om betaling te bekomen van eenige verschenen jaren grondrenten, door den gedaagde de verschuldigdheid of het bestaan zelve der rente wordt betwist, en deze op den voet van art. 54 R. O. tot kapitaal gebragt zijnde, boven *f* 400 zou gaan, wordt daardoor het vonnis voor appèl vatbaar, ofschoon het bedrag der gevorderde verschenen jaren rente nog geen *f* 200 uitmaakt. — Hof N.-Brabant 9 Mei 1848; N. R., XXXV, § 96, 406.

1119. Eene vordering, strekkende tot betaling wegens vergoeding van schade eener som van *f* 300 of van zoodanige andere som, als in geval van tegenspraak bij staat zal worden begroot volgens de wet, is als zijnde eene onbepaalde vordering, die voor de Arrondissements-Regtbank gebragt, slechts in het eerste ressort kan worden beslist en voor hooger beroep vatbaar is. — H. R. 13 Febr. 1852; N. R., XLI, § 21, 94; H. R. 30 April 1842; N. R., XLI, § 66, 315; H. R. 24 Oct. 1845; N. R., XXII, § 50, 236, W. 655; v. d. H., B. R., VII, 143; H. R. 23 Dec. 1842; N. R., XIII, § 56, 229; v. d. H., B. R., IV, 148.

1120. Een vonnis, waarbij de regter over een eisch tot vrijwaring uitspraak heeft gedaan, is niet aan appèl onderworpen, wanneer het ten gevolge zou moeten hebben, dat het geschil in vrijwaring als een possessoire actie moet worden beschouwd. — Hof Gelderland 24 Januarij 1849; N. R., XLI, § 76, 370.

1121. Een vonnis, gewezen op een eisch tot onbevoegd-verklaring tot het leggen van een executoriaal beslag, tot opheffing van dat beslag, en tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, na-

der op te maken bij staat, is wegens het onbepaald en onbekend geldelijk bedrag, vatbaar voor hooger beroep, ofschoon hetzelve naar het geldelijk bedrag waarvoor het beslag gelegd is te oordeelen, niet voor appèl vatbaar zou zijn. — H. R. 11 December 1845; N. R., XXIII, § 17, 97; v. d. H., B. R., VII, 214, W. 695.

1122. De uitdrukking „in hoofdsom" in no. 2 en 3 van dit art. voorkomende, heeft geen andere beteekenis dan het bedrag van de waarde der hoofdvordering, onverschillig uit welke oorzaak de schuld moge voortvloeijen, hetzij kapitaal, hetzij rente, doch ongerekend de gevolgen of accessoiren van de hoofdvordering, zoodat renten, vóór de dagvaarding reeds verschuldigd, bij het kapitaal moeten worden berekend, doch niet de renten, na de dagvaarding verschuldigd. — Hof Gelderland 23 April 1845; N. R., XXVI, § 90, 396.

1123. Een vonnis, gewezen op het verzet tegen een dwangschrift tot invordering van domein-inkomsten uitgevaardigd, is vatbaar voor hooger beroep. — Hof Groningen 23 September 1845; N. R., XXVI, § 95, 422.

1124. De vordering tot praestatie van tienden of de waarde van dien, ad 50 ct., benevens vergoeding van schade, door de tiendweigering veroorzaakt is, als zijnde van onbepaalde waarde, voor appèl vatbaar. — Hof Gelderland 15 April 1841, W. 227.

1125. Het niet beroepelijke van de hoofdvordering heeft niet altijd ten gevolge, dat de incidentele vordering tot vrijwaring niet ontvankelijk zou zijn.

De niet-ontvankelijkheid moet worden uitgesproken, als de eisch tot vrijwaring eene magtiging tot daden van stoornis in het bezit, tot grondslag heeft, terwijl de hoofdvordering, de possessoire vordering, op die stoornis gegrond en als zoodanig voor geen appèl vatbaar is. — Hof Gelderland 24 Januarij 1848; R. B., XI, 176.

1126. Een vonnis, houdende alleen beslissing over eene voorgestelde nietigheid van dagvaarding, is niet vatbaar voor hooger beroep, indien de principale vordering zelve de kennisneming in het hoogste ressort medebrengt. — Hof N.-Holland 4 Mei 1854; N. R. B., V, 226.

1127. De vordering van hem, die beweert door eene acte van protest tegen de door hem voorgenomen openbare verpachting van zekeren grond, in de uitoefening van zijn eigendomsregt te zijn gestoord, de veroordeeling van den gedaagde tot vergoeding van kosten, schaden en interessen wegens die stoornis eischt, moet niet als eene petitoire, maar als eene possessoire vordering worden beschouwd.

Het vonnis, op die vordering gewezen, is derhalve voor geen hooger beroep vatbaar. — Hof Zeeland 22 Junij 1852; N. R. B., III, 583.

1128. De benoeming van een voogd door den kantonregter gedaan, is niet vatbaar voor vernietiging in hooger beroep door de Arrondissements-Regtbank, buiten de speciale gevallen in de wet vermeld. — Regtb. Deventer sine die; N. R. B., XV, 126.

1129. Bij verzet tegen een dwangbevel, ingevolge de wet van 9 October 1841 (St. 42) uitgevaardigd, hangt de vraag, of de zaak appellabel is alleen af van het bedrag, waarvoor het dwangbevel is uitgevaardigd, in verband met dit art. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1849; R. B., XII, 406; Hof Z.-Holland 16 Januarij 1850; R. B., XII, 411.

1130. De eisch tot overgave en alzoo abandon van gronden, waarvan de eischer bij vroeger gewijsde is verklaard eigenaar te zijn, is eene possessoire actie; zoodanige vordering is niet vatbaar voor hooger beroep. — Hof Zeeland 28 November 1854; N. R. B., V, 432.

1131. De bevoegdheid tot regtspraak, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep, als bij de wet geregeld zijnde, hangt niet af van den wil des regters, of van dien van partijen.

Ingeval een zaak niet vatbaar is voor hooger beroep, kan door het verzuim van eene der partijen om de daartoe strekkende exceptie van niet-ontvankelijkheid voor te stellen, de bevoegdheid des regters niet worden uitgebreid. — H. R. 13 Nov. 1863; v. d. H., B. R., XXVIII, 85.

1132. De regtsvordering tot schadevergoeding voor de stoornis, in des eischers bezit geleden of nog te lijden, zonder dat daarbij tevens gevorderd wordt het doen ophouden der stoornis en de handhaving in het bezit, is eene possessoire actie. — H. R. 30 November 1865, W. 2753.

1133. Eene accessoire vordering tot sequestratie gevoegd bij eene possessoire actie, maakt het daarop gewezen vonnis niet onderworpen aan hooger beroep. — H. R. 29 Januarij 1864, W. 2560.

Art. 55.

1134. Een vonnis, door eene regtbank gewezen in een zaak, die ter eerste instantie van de bevoegdheid aan den kantonregter was, doch waarin de gedaagde de exceptie van onbevoegdheid niet is ingesteld, moet geacht worden in het hoogste ressort te zijn uitgesproken. — Hof Friesland 4 Maart 1840; N. R., IX, § 63, 315.

Art. 56.

1135. Indien de Arrond.-Regtbank een beklaagde van alle regtsvervolging heeft ontslagen ten opzigte van een feit, dat, ware het strafbaar, zulks slechts als politie-overtreding zou zijn, en hare competentie niet is bestreden, kan geen hooger beroep worden ingesteld. — Hof N.-Holland 27 Junij 1867, W. 2977.

1136. Bij uitspraak op het hooger beroep van een vonnis in strafzaken gewezen, in geval tegen het vonnis slechts partiëel beroep is ingesteld, mag de hoogere regter het beklaagde vonnis niet verder vernietigen, dan zoover daartegen hooger beroep is aangeteekend. — H. R. 3 December 1861, W. 2349.

1137. De afschriften van de vonnissen in criminele en correctionele zaken, welke aan de ontvangers worden uitgereikt tot invordering van de geldelijke veroordeelingen, zijn niet aan de registratie onderworpen. — M. v. F. 9 Julij 1844, no. 70; P. W. 1/1845, bl. 5, no. 7.

1138. De extracten van vonnissen in criminele, correctionele en politie-zaken gewezen, zoolang zij niet worden afgegeven aan de civile partij, bij die vonnissen belanghebbende, zijn even als de vonnissen zelve vrij van zegel en registratie ingevolge het besluit van 4 Januarij 1814 (St. 3), ook in geval op grond dier extracten voor de invordering der uitgesproken boeten en kosten vervolgingen moeten worden ingesteld; dezelfde vrijdom blijft bestaan, al worden die extracten afgegeven in den vorm eener executoire, van een staat van kosten of dergelijke; de acten van vervolging tot invordering der bij die vonnissen uitgesproken boeten en kosten deelen echter niet verder in dezen vrijdom dan voor zooveel zij vallen in de termen van art. 39, no. 8, 1e alin. der wet van 16 Junij 1832. — M. v. F. 23 September 1837, no. 127; P. W. 1/1839, bl. 14, no. 15.

1139. De acten ter griffie, houdende verklaring van hooger beroep van correctionele vonnissen door de beklaagden moeten, voor zooverre dezelve geene onvermogenden betreffen, op afzonderlijke zegels, ieder van 50 ct., geschreven worden. —

M. v. F. 11 Junij 1844, no. 43; P. W. 1/1845, bl. 5, no. 5.

1140. Een vonnis, waarbij uitspraak is gedaan over het misdrijf, in art. 224 C. P. vermeld, is niet aan hooger beroep onderworpen, niettegenstaande de bepaling van art. 227 C. P. — Regtsg. Adv., VII, 206; Hof v. N.-Holland 7 April 1856; H. R. 30 Augs. 1843, W. 564; v. d. H., Strafr., X, 283; N. R., XVI, § 37, 169; Hof Utrecht 16 Maart 1842, W. 304; anders H. R. (zie Schooneveld, 227, C. P.); anders H. R. 24 Junij 1856, W. 1887; H. R. 12 November 1856, W. 1913.

1141. Een vonnis, waarbij uitspraak is gedaan over het misdrijf, in art. 224 C. P. vermeld, is aan hooger beroep onderworpen; de bepaling van art. 227 C. P. bevat eene andere veroordeeling dan geldboete. — H. R. 18 Junij 1856; 24 Junij 1856; 12 Augustus 1856; N. R. B., VII, 484; H. R. 19 December 1854, W. 1766; H. R. 20 Februarij 1855, W. 1770; H. R. 30 Oct. 1855, W. 1793; H. R. 21 Mei 1844; v. d. H., Strafr., XII, 284; N. R., XVIII, § 9, 29; H. R. 24 April 1849; v. d. H., Strafr., 1849, I, 217; N. R., XXXII, § 91, 357; H. R. 16 December 1863, W. 2564.

1142. De veroordeeling tot herstelling, bij art. 227 C. P. bedoeld, boven en behalve de geldboete den beleediger opgelegd, is regtens als eene straf en niet slechts als een gevolg of aanhangsel eener straf zijnde te beschouwen, zoo is wegens de verhooging van straf daardoor een vonnis ter gemelde zake gewezen vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 30 December 1856, W. 1947.

1143. De bepaling, dat correctionele vonnissen aan geen hooger beroep onderhevig zijn, wanneer tegen het misdrijf geen hoogere straf is bedreigd dan eene boete van ƒ 200, is ook toepasselijk op de vonnissen wegens overtreding van belastingwetten. — H. R. 7 October 1845; N. R., XXII, 179; v. d. H., Bel., II, 300.

1144. De omstandigheid, dat een beklaagde wegens meerdere wanbedrijven of overtredingen bij eene en dezelfde actie wordt vervolgd, is niet van invloed op de bevoegdheid des regters, ten aanzien van ieder derzelve in het bijzonder.

In dat geval staat ieder wanbedrijf of overtreding geheel op zich zelf, als ware zij het eenig onderwerp van beslissing in het geding, zoodanig, dat teregt iemand, die bij dezelfde actie is vervolgd en bij dezelfde uitspraak veroordeeld, wegens eene overtreding, die ontvatbaar en eene andere, die voor appèl vatbaar is, bij het ingesteld hooger beroep niet ontvankelijk is verklaard ten aanzien der eerste. — H. R. 24 October 1848; N. R., XXXI, § 86, 387; v. d. H., Bel., III, 346, W. 961.

1145. Alle overtredingen, welke behooren tot de kennisneming van de Arrondissements-Regtbank, worden geacht te zijn misdrijven in den geest van art. 56 R. O.; derhalve is het algemeen beginsel omtrent het hooger beroep bij dit art. vastgesteld evenzeer toepasselijk op overtredingen der belastingwetten als op eigenlijk gezegde wanbedrijven. — H. R. 20 Mei 1845; N. R., XXII, § 1, 1; v. d. H., Bel., II, 216, W. 665; 19 Julij 1845; N. R., XXII, § 1, 5; v. d. H., Bel., II, 289.

1146. De verklaringen van hooger beroep in correctionele zaken door de beklaagden, mogen niet in registers worden ingeschreven. Geene andere registers zijn, ingevolge art. 27 A, no. 20 der wet van 3 October 1843 vrij van zegel dan die, welke ingevolge wettelijke voorschriften worden aangehouden; deze bepaling moet bovendien in verband worden beschouwd met de uitzondering, op art. 7 dier wet ad *a* gemaakt. — M. v. F. 6 Mei 1844, no. 116; P. W. 1/1845, bl. 5, no. 6.

1147. De bepaling der algemeene wet op de regten van in-, uit- en doorvoer enz. van 26 Augustus 1822 (St. 38), art. 225, alin. 2, dat degenen, die in eene geldboete zijn verwezen en buiten staat zijn tot de voldoening, met gevangenis zullen worden gecorrigeerd, moet worden beschouwd als eene strafbepaling, die uit haren aard geheel van lijfsdwang onderscheiden is; uit eene bijkomende verwijzing tot zoodanige gevangenzetting vloeit alzoo voort, dat van een vonnis der regtbank, dat anders niet voor appèl zou vatbaar zijn, wel appèl kan worden ingesteld. — H. R. 13 October 1840; N. R., VII, § 8, 40; v. d. H., Bel., I, 161, W. 128; H. R. 8 Junij 1841; R. in N., III, 168.

1148. Het hooger beroep is niet ontvankelijk, ingeval de beklaagde bij hetzelfde vonnis ter zake van drie overtredingen tot drie afzonderlijke geldboeten, ieder van ƒ 100, zou kunnen zijn veroordeeld. — H. R. 25 Maart 1842; N. R., X, § 18, 75; v. d. H., B. R., III, 252, W. 281.

1149. Wanneer een vonnis in het algemeen aan hooger beroep is onderworpen, is de veroordeelde bevoegd om alleen van de taxatie der kosten ten zijnen laste gebragt, in hooger beroep te komen. — H. R. 20 Junij 1843; N. R., XV, § 16, 51; v. d. H., Bel., I, 453, W. 439; Hof Utrecht 13 Febr. 1843; R. B., V, 273.

1149*. De beleedigde partij, die hare vordering uitstrekt niet alleen tot schadevergoeding, maar ook tot aanplakking van het vonnis en tot verklaring door den regter, dat de daad is honend of lasterlijk, is bevoegd om zich in zake van laster bij de strafactie te voegen, indien zij slechts hare vordering tot schadevergoeding beperkt beneden ƒ 150. — H. R. 18 October 1842, W. 386.

1150. Het hooger beroep is ontvankelijk tegen een vonnis, waarbij uitspraak is gedaan over een feit, waartegen geen straf is bedreigd. — Hof Gelderland 11 Junij 1867, W. 2951.

1150*. De bevoegdheid tot hooger beroep in strafzaken is niet afhankelijk van de beschouwingen omtrent qualificatie hetzij van partijen, hetzij van den regter, doch alleen van de straf tegen het misdrijf bedreigd, dat is tegen het feit, zoo als dit als misdrijf bij de dagvaarding aan de kennisneming des regters is onderworpen. — H. R. 7 Januarij 1862, W. 2343.

1151. Wanneer een feit, aanvankelijk als wanbedrijf vervolgd, bevonden wordt slechts eene politieovertreding te zijn en de beklaagde niet vooraf op dien grond de verwijzing naar het kantongeregt heeft gevorderd, is het appèl niet uitgesloten ten aanzien van het Openb. Min. De appellabiliteit in strafzaken is niet afhankelijk gesteld van de latere beschouwing van het Openb. Min. omtrent de qualificatie aan het feit te geven, maar alleen van de straf tegen het misdrijf bedreigd, zooals het in de dagvaarding is omschreven. — H. R. 29 Januarij 1862, W. 2364; H. R. 28 November 1848; N. R., XXXII, § 21, 77.

1152. De ontvankelijkheid in hooger beroep is niet afhankelijk van de qualificatie, welke door den regter in appèl aan de daad gegeven is; zij wordt geregeld door de qualificatie, bij het vonnis van eersten aanleg daaraan gegeven. — H. R. 18 Maart 1845; N. R., XX, § 33, 143.

1153. De appellabiliteit van een vonnis moet uitsluitend worden beoordeeld naar het bij dagvaarding te laste gelegde misdrijf. — H. R. 15 October 1862, W. 2423.

1154. Alle misdrijven, welke niet behooren tot degene, die bij de wet aangewezen zijn tot de kennisneming van de kantongeregten, de Provinciale Hoven en den Hoogen Raad te staan, moeten ge-

acht worden onder de correctionele te zijn begrepen, en alzoo aan de cognitie van de Arrondissements-Regtbanken te zijn opgedragen. — H. R. 23 October 1849; N. R., XXXIII, § 37, 174.

1155. De vonnissen der Arrondissements-Regtbanken zijn aan hooger beroep onderworpen, wanneer, behalve geldboete van ƒ 200, de verpligting tot herstelling van het onbevoegd verrigte wordt bedreigd. — H. R. 26 Junij 1849; N. R., XXXIII, § 20, 87.

1156. Het vonnis eener regtbank, houdende veroordeeling tot geldboeten, tezamen beneden ƒ 200, of bij onvermogen tot gevangenzetting, is vatbaar voor hooger beroep, het beroep in cassatie is derhalve daartegen niet ontvankelijk.

Wanneer bij een vonnis, gewezen op het verzet van den veroordeelde tegen een bij verstek gewezen vonnis, is geoordeeld wegens niet-verschijning van den requirant van verzet, dat het bij verstek gewezen vonnis zal worden ten uitvoer gelegd, behoudens beroep in cassatie, wanneer daartoe gronden zijn, belet dit niet dat de voorziening in cassatie niet ontvankelijk is, wanneer de zaak zelf aan hooger beroep is onderworpen; daartegen obsteert niet het voorschrift van art. 273 Strafv. — H. R. 2 Mei 1848; N. R., XXXI, § 11, 46.

1157. De appellabiliteit van een vonnis wordt geregeld naar aanleiding van de straf, die op het feit bedreigd is en geenszins naar de uitspraak des regters; derhalve is een veroordeelend vonnis wegens onbevoegde uitoefening der verloskunde voor de eerste maal, waarop de vroegere wet eene boete van ƒ 25 en verbeurdverklaring van geneesmiddelen bedreigt, vatbaar voor hooger beroep, ofschoon er geene toediening van geneesmiddelen is aangenomen en dus ook geene verbeurdverklaring daarvan is uitgesproken. — H. R. 13 April 1852; N. R., XLI, § 57, 267. Anders H. R. 6 April 1847; N. R., XXVII, § 25, 100.

1158. Het vonnis eener Arrondissements-Regtbank, waarbij aan iemand de inwoning binnen eene plaats voor zeker getal jaren wordt ontzegd, houdt eene zwaardere straf in dan eene geldboete van ƒ 200; hetzelve is mitsdien vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 13 October 1846; N. R., XXV, § 41, 182.

1159. Onder vonnissen, in dit art. en art. 68 bedoeld, worden alleen verstaan de vonnissen, die ter openbare teregtzitting worden uitgesproken en niet beslissingen der raadkamer, betreffende regtsingang en verwijzing. — H. R. 12 April 1864; N. R. B., XV, 268.

1159. Bij gelijktijdige beregting van verschillende misdrijven, kan de cumulatie der daarop bedreigde boeten geen invloed hebben op de appellabiliteit. — H. R. 15 December 1863; N. R. B., XIV, 798.

1160. Van een vonnis, waarbij eene vordering tot schorsing der strafvervolging op grond van art. 6 Wb. v. Strafv. is afgewezen, kan vóór de beslissing der hoofdzaak worden gekomen in hooger beroep. — Regtsg. Adv., VII, 217; H. R. 20 Febr. 1861; N. R., LXVII, § 25; anders H. R. 8 Jan. 1851; N. R., XXXVII, § 44.

1161. Bij eene vordering tot nietigverklaring van een dwangbevel, hangt de appellabiliteit van het daarop gewezen vonnis af, van de hoegrootheid der som bij het dwangbevel gevraagd; zoodanige vordering kan geenszins gezegd worden noch personeel noch reëel te zijn en tot het Staatsregt te behooren. — Hof N.-Holland 21 December 1854; N. R. B., VI, 14.

1162. Tegen eene uitspraak der regtbank, waarbij geweigerd wordt een door den Officier van Justitie verleend bevel van voorloopige aanhouding te bekrachtigen, kan deze daartegen alleen in verzet komen bij het Hof en niet in cassatie, niet alleen in de gevallen bij art. 89 Strafv. bedoeld, maar ook in de gevallen van art. 224 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38) en het Kon. Besl. v. 2 Julij 1824 (St. 42) en art. 53 Strafv.; H. R. 25 Sept. 1851; N. R. B., III, 481.

1163. Het hooger beroep is niet ontvankelijk bij vervolgingen wegens beleedigingen, ingevolge art. 376 C. P. — Hof Gelderland 22 Junij 1852; N. R. B., II, 579.

1164. Zoodra het misdrijf met verbeurdverklaring wordt bedreigd, zijn de correctionele vonnissen vatbaar voor hooger beroep; hij, die eerst cassatie en daarna hooger beroep heeft doen aanteekenen, is in het hooger beroep ontvankelijk. — Hof Gelderland 6 November 1849; R. B., XII, 656.

1165. Het partieel hooger beroep in strafzaken, is niet bij de wet uitgesloten. — H. R. 1 Maart 1864, W. 2577; N. R., LXXVI, 246; anders Hof Drenthe 24 December 1863, W. 2586; H. R. 26 Junij 1861, W. 2288; anders Hof Drenthe 11 April 1861, W. 2288; H. R. 10 October 1862; v. d. H., G. Z., XIX, no. 947. 310; H. R. 24 Junij 1862; v. d. H., G. Z., XIX, 380, no. 929, W. 2390; H. R. 21 April 1863; v. d. H., G. Z., XX, 104, no. 972.

1166. De bevoegdheid van hooger beroep in strafzaken is alleen afhankelijk van de straf tegen het misdrijf bedreigd, d. i. tegen het feit, zoo als dit bij de dagvaarding aan de kennisneming des regters is onderworpen. — H. R. 7 Januarij 1862; v. d. H., G. Z., XIX, 10, no. 899.

1167. De vervolging wegens het onbevoegd aanvoeren van vee, uit kracht van art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21) moet in eersten aanleg worden aangebragt en vervolgd voor de Arrondissements-Regtbank. — H. R. 23 Jan. 1866; N. R., LXXXII, 73.

1168. Art. 5 der wet van 9 Julij 1842 is nog geldend en niet beperkt tot gevallen, waar het geldt overtredingen tegen maatregelen en bepalingen van Rijkswege vastgesteld, maar ook tegen die, bij verordeningen door den gemeenteraad vastgesteld; derhalve is op de overtreding eene hoogere straf bedreigd dan van de bevoegdheid des kantonregters, en is misschien een vonnis der regtbank vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 20 Februarij 1866; N. R., LXXXII, 135.

1169. Waar het de beslissing eener zaak geldt, waaromtrent, naar art. 56 R. O, de Arrondissements-Regtbank geroepen is in eersten aanleg regt te doen, is deze, al is zij ook gesaisisseerd van de zaak, als regter in hooger beroep van een vonnis des kantonregters, gehouden, in cas correctioneel te vonnissen, behoudens hooger beroep aan het Prov. Geregtshof; het is daarbij dus onverschillig, op welke wijze de regtbank over de toepasselijkheid van een art., bij de niet vermelding van zeker feit in de dagvaarding heeft geoordeeld. Op grond hiervan, terwijl het hooger beroep nog open stond, is de voorziening in cassatie tegen het vonnis der regtbank niet ontvankelijk. — H. R. 10 Maart 1863, W. 2468.

1170. Wanneer een beklaagde gelijktijdig wegens een appellabel wanbedrijf en eene politie-overtreding voor de Arrondissements-Regtbank wordt vervolgd, dan is het vonnis der regtbank, wat de politie-overtreding betreft, niet vatbaar voor hooger beroep, doch te dien aanzien alleen voor cassatie. — H. R. 18 Junij 1839; N. R., III, § 27, 149; v. d. H., Strafr., II, 319; H. R. 13 Julij 1839; N. R., IV, 1; v. d. H., Strafr., II, 68.

1171. Wanneer iemand ter zake van een wanbedrijf, strafbaar met gevangenis, is vervolgd, is het daarop uitgesproken vonnis vatbaar voor hooger be-

roep en mitsdien niet voor eene voorziening in cassatie, zelfs dan niet, wanneer de regtbank den beklaagde heeft schuldig verklaard aan een wanbedrijf, strafbaar met eene geldboete, de som van *f* 200 niet te boven gaande en het vonnis door de regtbank is gequalificeerd, als uitgesproken in het hoogste ressort. — H. R. 31 Maart 1840; N. R., VIII, 319; v. d. H., Strafr., IV, 34.

1172. Bij vervolging wegens overtredingen, strafbaar krachtens de wet van 6 Maart 1818 (St. 12) is het hooger beroep van vonnissen der Arrondissements-Regtbanken niet ontvankelijk. — Hof Gelderland 11 Junij 1867, W. 2950.

1173. Ingeval van laster is de strafregter bevoegd om op den eisch der beleedigde partij het drukken en aanplakken van het vonnis ten laste van den veroordeelde te bevelen, mits het bedrag daarvan de som van *f* 150 niet te boven gaat. — H. R. 31 Augustus 1848 1848; N. R., XXXI, § 66, 288.

1174. De Arrondissements-Regtbank in hooger beroep oordeelende over een feit, dat als wanbedrijf behoort te worden gequalificeerd, vonnist daarbij ex art. 256, no. 1 Strafv. in cas correctioneel, al heeft de kantonregter a quo niet ten principale regt gedaan, en ook zonder dat zij den kantonregter vooraf onbevoegd verklaarde. — H. R. 10 Maart 1863; N. R. B., XIV, 340.

1175. Bij de cumulatie van boeten, waar zij in gevolge de bepaling van art. 207 Strafv. moet plaats hebben, mag zij echter bij de beoordeeling der appellabiliteit niet in aanmerking komen. — H. R. 15 December 1863, W. 2562.

1176. De correctionele regter is bevoegd kennis te nemen van de vordering der beleedigde partij, die zich in een strafgeding wegens laster gevoegd heeft, wanneer die vordering strekt niet alleen tot vergoeding van kosten en schaden, ten bedrage van *f* 150, maar bovendien nog tot openbare aanplakking van een aantal exemplaren van het te wijzen vonnis ten koste des beklaagden. — Regtb. Arnhem 16 April 1839; N. R., II, 197; anders Hof Gelderland 11 Mei 1839, W. 54; N. R., II, 235; Hof Gelderland 17 October 1839, W. 67.

1177. De beleedigde gevoegde partij mag haren eisch alleen tot de aanplakking van het condemnatoir vonnis bepalen met de kosten, daarop te vallen, zonder tevens geldelijke schadevergoeding te vorderen. — H. R. 7 October 1846; N. R., XXV, § 40, 177.

Art. 57.

1178. Wanneer uit het procesverbaal der teregtzitting blijkt, dat, behalve de president, drie regters zitting hadden, moet tevens blijken, welke regter als bijzitter heeft gezeten. — Hof Z.-Holland 7 Augustus 1866, W. 2821.

Art. 58.

1179. De regtbank, aan wie op het hooger beroep eener uitspraak van den kantonregter, die zich onbevoegd had verklaard, de zaak ter kennisneming was opgedragen door te oordeelen, dat de eerste regter werkelijk bevoegd was, zonder evenwel de kennisneming der zaak aan dien regter op te dragen en over te laten, maar door zelve ten principale regt te doen, heeft geschonden art. 44, 58 R. O. en 248 Strafv.

De Arrondissements-Regtbank moet, indien zij oordeelt dat de eerste regter bevoegd is, bij de terugwijzing der zaak, aan dien bevoegd verklaarden regter de kennisneming der zaak opdragen en overlaten. — H. R. 11 Februarij 1863; v. d. H., G. Z., XX, 39, no. 961, W. 2458.

1180. De bevoegdheid des regters en de ontvankelijkheid in hooger beroep of in cassatie, hangen niet af van de qualificatie, door den regter aan het feit gegeven, maar van de qualificatie, die hij daaraan had behooren te geven. De appellabiliteit hangt alzoo niet af van de uitspraak des regters, maar wel van het ten laste gelegde en bewezen feit. — H. R. 15 October 1861, W. 2319.

1181. De vraag, of vonnissen van kantonregters wegens overtredingen al dan niet aan hooger beroep zijn onderworpen, hangt af van de straf tegen de overtreding bedreigd, zonder dat bij de beoordeeling der ontvankelijkheid in hooger beroep alleen op de dagvaarding in hooger beroep behoort te worden gelet.

Het hooger beroep van incidentele geschillen in strafzaken voor den kantonregter aanhangig, is afhankelijk van de appellabiliteit der hoofdzaak. — H. R. 7 Januarij 1846; N. R., XXIII, § 33, 167; v. d. H., Strafr., 1846, I, 40, W. 691.

1182. Wanneer een vonnis in strafzaken van den kantonregter door de regtbank wordt vernietigd op grond, dat hij zich ten onregte onbevoegd heeft verklaard, en niet wegens schending van vormen, behoort de regtbank de hoofdzaak niet zelve af te doen, doch haar naar den kantonregter terug te wijzen. — H. R. 26 Januarij 1847; N. R., XXVI, § 55, 215; v. d. H., Strafr., 1847, I, 33, W. 817.

1182. De beantwoording der vraag, of aan hooger beroep is onderworpen een vonnis, door den kantonregter gewezen in eene strafzaak, hangt geheel en alleen af van de straf tegen het beklaagde feit bedreigd; zij berust alleen op den vasten en altijd gelijken regel der wetsbepaling, zonder eenigzins van beschouwing van partijen of van den regter te kunnen afhangen, of naarmate van des regters uitspraak te kunnen verschillen; ten aanzien van de beslissingen aangaande de bevoegdheid van den regter is geene uitzondering gemaakt. — H. R. 1 December 1847; N. R., XXIX, § 34, 149; v. d. H., Strafr., 1847, II, 352, W. 883.

1183. Wanneer het vonnis eener Arrondissements-Regtbank in appèl gewezen, in cassatie vernietigd is, omdat bij hetzelve ook uitspraak is gedaan over de zaak ten principale, hoezeer het beroep alleen ingesteld was tegen een incidenteel vonnis des kantonregters, met verwijzing andermaal der zaak naar dat kantongeregt, om ten principale uitspraak te doen, en ook later van dit hierop gevallen vonnis van het kantongeregt appèl wordt ingesteld bij de Arrondissements-Regtbank, dan kan deze zich, op grond van haar vroeger vonnis, niet aan het onderzoek der zaak onttrekken, noch den regtsregel non bis in idem inroepen. — H. R. 7 Februarij 1843; N. R., XIV, § 41, 161; v. d. H., Strafr., IX, 251, W. 482.

1184. Indien aan het hoofd van een vonnis eener Arrondissements-Regtbank, blijkbaar daarbij regtdoende in hooger beroep van een vonnis van een kantonregter wegens overtreding, niettemin gevonden worden de woorden: „De regtbank te .... in correctionele zaken" kan dit niet anders beschouwd worden als door een schrijffout te zijn gesteld, en niet als grond van cassatie in aanmerking komen. — H. R. 31 Augustus 1844; N. R., XVIII, § 48, 204 en 208; v. d. H., G. Z., VIII, 67, W. 529.

Art. 59.

1185. Eene bekentenis voor den regter-commissaris in de voorloopige instructie afgelegd, is te houden voor eene bij art. 439 Strafv. vermelde bekentenis voor den regter afgelegd. Aan den regter-commissaris is mede regtsmagt opgedragen; hij is in den zin der wet mede als regter te beschouwen. — H. R. 29 December 1846; N. R., XXVI, § 42, 167.

Art. 61.

1186. Wanneer in een procesverbaal der teregtzitting van een Hof wordt vermeld, dat het Hof is zamengesteld, zooals vroeger is vermeld, en dat toen in dezelfde zaak is gebleken, dat de Advocaat-Generaal conclusie heeft genomen, moet het er voor gehouden worden, dat een ambtenaar van het Openb. Min. is tegenwoordig geweest. — Onder de benaming van het Hof is ook de Procureur-Generaal of de ambtenaar van het Openb. Min., die hem vervangt, begrepen. — H. R. 21 December 1852; N. R., XLIII, § 62, 315.

Art. 63.

1187. De Staten der Provinciën zijn sedert de invoering der grondwet van 1848, waarin art. 182 der vorige grondwet niet voorkomt, onbevoegd om eene nominatie aan den Koning in te zenden voor de vervulling eener vacature in het Provinciaal Geregtshof. — Groningen, W. 1349; Gelderland, W. 1382; Friesland, W. 1383. Anders Zeeland 2 Julij 1851, W. 1242.

1188. Zijn de Provinciale Staten thans nog bevoegd eene nominatie te maken ter vervulling eener vacature in een Provinciaal Geregtshof? — Neen. — Opm., VIII, 138.

1189. Komt het opmaken eener voordragt ter vervulling van eene vacature in een Provinciaal Geregtshof nog te pas? — W. 2779.

1189*. Is de aanbevelingslijst bij eene vacature in een Provinciaal Geregtshof vervallen? — Neen. — Opm. en Meded., XVII, 301.

Art. 65.

1190. Regeling van regtsgebied behoort door het Provinciaal Geregtshof te worden uitgesproken, indien eene Arrondissemegts-Regtbank zich in eene strafzaak, op verzoek van den beklaagde, onbevoegd verklaart, in welke de kantonregter in hetzelfde Arrondissement zich reeds onbevoegd heeft verklaard. — Hof Overijssel 18 December 1841; R. B., IV, 343.

1191. De actiën tot toepassing der boeten bij de wet op het personeel vastgesteld, moeten onder de strafzaken worden gerangschikt. Eene actie tegen een kantonregter tot toepassing van boete wegens overtreding der genoemde wet gedurende den tijd zijner bediening begaan, staat ter judicature van het Provinciaal Geregtshof. — H. R. 23 October 1848; N. R., XXXI, § 85, 383; v. d. H., Strafr., 1848, II, 272, W. 973.

1192. Bevoegdheid der Provinciale Geregtshoven volgens art. 65, 1° R. O. Oordeelen de Hoven ook over gemengde regtsvorderingen? — Ja. — Zijn de Hoven bevoegd alleen, wanneer de Provincie gedaagde is, of ook, wanneer zij eischende optreedt? — Alleen als gedaagde. — Opm., XV, 62.

1193. Alhoewel door de Hoven moet worden kennis genomen van correctionele vervolgingen tegen een griffier bij een kantongeregt, ter zake van wanbedrijf of politie-overtredingen, tegen welke eenige gevangenisstraf is bedreigd, zoo is echter het Hof onbevoegd, wanneer slechts subsidiaire gevangenisstraf bij wanbetaling van boete is bedreigd, omdat die gevangenisstraf niet als eene andere straf dan de boete is aan te merken. — H. R. 5 Junij 1866; N. R., LXXXIII, 160.

1194. De bepaling van art. 65, no. 3, is zoo algemeen, dat zij zich uitstrekt tot alle correctionele vervolgingen, die anders voor de Arrondissements-Regtbanken worden ingesteld; daaronder zijn derhalve mede begrepen die wegens overtredingen ter zake der personele belasting. — H. R. 3 Jan. 1854; N. R., XLVI, 274.

1195. De uitzondering bij dit art. vastgesteld, zooveel de Provinciën betreft, moet ten aanzien van den regter, voor wien de regtsvorderingen in den regel moeten worden aangebragt, geacht worden uitsluitend betrekking te hebben op de Provinciën als gedaagden en derhalve haar niet als eischers te betreffen.

De woorden: „waarin de provincie betrokken is," zien alleen op die regtsvorderingen, waarin de provincie als gedaagde optreedt, zoodat, wanneer zij als eischeresse optreedt, de regel: „actor sequitur forum rei" van toepassing blijft. — Hof N.-Brabant 10 Mei 1853; N. R., XLVII, 398, W. 1443; Gids II, 389.

1196. Een regter-plaatsvervanger moet, ter zake eener jagtovertreding, niet teregt staan voor den kantonregter, maar voor het Provinciaal Geregtshof. — H. R. 29 Mei 1855, W. 1659.

Art. 68.

1197. Wanneer door de regtbank bij hetzelfde vonnis uitspraak is gedaan omtrent wanbedrijven en politie-overtredingen, omdat deswege geene verwijzing naar het kantonregt is gevraagd, behoort, ingeval van hooger beroep tegen het geheele vonnis, dat beroep niet ontvankelijk te worden verklaard, zoover het mede is gerigt tegen de uitspraak op de politie-overtredingen. — H. R. 16 September 1863, W. 2520; Hof N.-Holland 10 Maart 1842; R. B., IV, 231.

1198. Het Hof is bevoegd tot verwijzing eener strafzaak naar eene regtbank, verschillende van die, onder wier regtsgebied de beklaagde woonachtig is, wanneer hij meent de zaak naar laatstgenoemde regtbank niet te kunnen of moeten verwijzen. — Regtb. Alkmaar 14 Augustus 1855; N. R. B., V, 489.

1199. Het Hof is niet bevoegd om van eene bij dagvaarding aanhangig gemaakte misdaad, waarvan eene Arrondissements-Regtbank onbevoegdelijk kennis nam, in hooger beroep kennis te nemen door de zaak, wat de verzwarende omstandigheid betreft, en waardoor het feit misdaad werd, buiten vervolging te stellen, om daarna tot de beregting van het alzoo tot wanbedrijf gemaakte feit over te gaan. — H. R. 16 Januarij 1866; N. R., LXXXII, 51.

1200. Nergens is bij de wet tusschen alle deelen van een vonnis, waarbij over verschillende misdrijven is uitspraak gedaan een zoodanig onafscheidbaar verband aangenomen, dat wanneer een dier deelen aan hooger beroep is onderworpen, daardoor van zelf het geheele vonnis zou vatbaar worden voor appèl. — H. R. 8 November 1864; N. R., LXXVIII, 179.

1201. Het Provinciaal Geregtshof, regt sprekende in hooger beroep van een correctioneel vonnis, bij hetwelk tevens over eene politie-overtreding in het hoogste ressort was gevonnisd, is niet bevoegd ook over deze politie-overtreding te oordeelen. — Hof Utrecht 2 April 1839; H. R. 18 Junij 1839; N. R., III, § 27, 149; v. d. H., Strafr., II, 39, W. 31 en 32.

1202. In strafzaken kan de regter in hooger beroep zonder zijne regtsmagt te overschrijden, kennis nemen van de eigenlijke aanklagte en daaromtrent uitspraak doen, indien over dat punt bij het dispositief van het vonnis in eerste instantie geen uitspraak heeft plaats gehad, en dat dispositief alleen over de praejudiciële quaestio geloopen heeft. — H. R. 23 Augustus 1839; N. R., IV, § 6, 35; v. d. H., Strafr., II, 90, W. 43.

1203. Een Provinciaal Geregtshof kan in hooger beroep geen kennis nemen van een vonnis der Arrondissements-Regtbank, waarbij eene veroordeeling ter zake van politie-overtreding is uitgesproken. — H. R. 18 October 1842, W. 354.

1204. De afschriften en grossen van de arresten in correctionele zaken, wanneer die door de beklaag-

den worden aangevraagd, moeten op gezegeld papier worden geschreven. — M. v. F. 31 Januarij 1845, no. 105; P. W. 2/1845, no. 17.

1205. Het hooger beroep is toegelaten, wanneer de regtbank in het vonnis a quo, een feit qualificerende eene politie-overtreding daar te stellen, niettemin tegen den gedaagde eene correctionele straf heeft uitgesproken. — Hof N.-Holland 16 Maart 1857, W. 1873.

Art. 69.

1206. B. T., Over het hooger beroep en beroep in cassatie van beschikkingen op requesten. — Opm., XIII, 34.

1207. Hooger beroep wordt niet toegelaten van beschikkingen, die noch tot het burgerlijk, noch tot het poenaal regt behooren, en waarbij door de regtbank bloot zwarigheid wordt gemaakt om eene handeling te verrigten, die van haar als openbare magt gevorderd wordt, zooals de beëediging van een makelaar. — Hof N.-Holland 6 October 1845; N. R., XXVIII, § 88, 445.

1208. Het hooger beroep van een vonnis in eersten aanleg gewezen over eene vordering, ƒ 400 te boven gaande, wanneer bij het appèl de vordering beneden ƒ 400 wordt verminderd. — Hof Gelderland 16 Januarij 1867, W. 2969.

Art. 70.

1209. G. A. Fokker, Over den strijd tusschen de artt. 266 Wetb. v. Strafv. en art. 70 der Wet R. O. — Opm., II, 98.

1210. In zaken bedoeld bij art. 854 B. R. behooren de Hoven op straffe van nietigheid te zijn zamengesteld uit vijf raadsheeren. — H. R. 3 Junij 1842; N. R., XII, § 24, 70; v. d. H., B. R., III, 393, W. 300.

Art. 71.

1211. De Provinciale Hoven, oordeelende in hooger beroep van vonnissen der Arrondissements-Regtbanken in correctionele zaken uitgesproken, doen thans uitspraak met vier raadsheeren. — H. R. 4 Jan. 1853; N. R., XLIII, § 70, 347; art. 3 Wet 26 Mei 1849 (St. 21).

1212. De Wet van 26 Mei 1849 (St. 21) maakt geen onderscheid tusschen strafzaken in eersten aanleg en in hooger beroep; zij doet het getal raadsheeren eeniglijk afhangen van de behandeling der zaak in Raadkamer of ter openbare teregtzitting; een Hof, geroepen om eene aan hetzelve verwezen strafzaak te beregten, die uit haren aard op de openbare teregtzitting behoort te worden behandeld, is wettig uit vier raadsheeren zamengesteld, ofschoon de verwijzing aan hetzelve geschied zij, om de zaak op de bestaande dagvaarding, en alzoo als eene zaak in eersten aanleg op nieuw te beregten en af te doen. — H. R. 27 Mei 1851; N. R., XXXIX, § 14, 70.

1213. De uitdrukking „vonnis wijzen" in art. 71 geeft te kennen niet slechts de regterlijke beslissing, maar ook de geheele voorafgaande kennisneming.

Een Hof behoort dus gedurende de geheele behandeling eener zaak te zijn zamengesteld uit dezelfde raadsheeren; het is niet geoorloofd, dat een regter, die begonnen is van een zaak kennis te nemen, bij een gedeelte der behandeling door een anderen wordt vervangen. — H. R. 17 October 1848; N. R., XXXI, § 82, 370; v. d. H., Strafr., 1848, II, 245, W. 1009.

1214. De Raadsheer, die ingevolge art. 26 van het reglement op de inwendige dienst, als bijzittende of geassumeerde Raadsheer is benoemd, is uit den aard zijner betrekking en in de onzekerheid, of hij een zijner mede-Raden bij het wijzen van het arrest zal moeten vervangen, bevoegd om deel te nemen aan de instructie van het regtsgeding op de teregtzitting, en alzoo om de getuigen en de beschuldigden mede te ondervragen.

Aan den beschuldigde behoeft geen kennis te worden gegeven, wie der Raadsheeren als bijzitter zal zitting nemen.

Het is voldoende, indien de geassumeerde Raadsheer alle zittingen tot aan de sluiting van het onderzoek bijwoont, doch de beraadslagingen buiten zijn bijwezen plaats hebben, en tot het wijzen van het arrest slechts de overige Raadsheeren medewerken. — H. R. 8 Augustus 1848; N. R., XXXI, § 56, 254; v. d. H., Strafr., 1848, II, 120, W. 962.

Art. 73.

1215. In het vervolgen van misdrijf heeft geen verzuim plaats, indien het Openbaar Ministerie geen regtsvervolging instelt in een geval, waar à priori blijkt, dat het een geschilpunt van burgerlijk regt geldt.

Het is niet de bedoeling des wetgevers, dat het Openb. Min. wegens elke daad, die tot verkrijging of handhaving van bezit mogt worden gepleegd eene criminele of correctionele vervolging moet instellen. — Hof Gelderland 3 September 1839; N. R., III, 232.

Art. 74—82.

1216. Deze artikelen, betreffende de criminele regtbank in Holland, zijn ingetrokken en buiten werking gesteld bij de Wet van 26 Mei 1841 (St. 16).

Art. 83.

1217. Mr. J. D. Meijer, Over de noodzakelijkheid van eenen provisionelen Hoogen Raad der Nederlanden. 's Gravenhage 1817.

1218. A. G. van Velsen Wiersma, de jurisdictione voluntaria Curiae Supremae. L. B. 1812.

Art. 87.

1219. Indien de Staat der Nederlanden gedagvaard wordt wegens eene schuldvordering, welke niet hem, maar de regering van Nederlandsch Indië aangaat, levert zulks geen grond op voor de exceptie van onbevoegdheid, noch tot niet-ontvankelijkheid, noch tot de exceptie, haec actio non competit adversus me. — H. R. 18 October 1843; N. R., XVI, § 45, 202; v. d. H., B. R., V, 21, W. 440.

1220. De regtsvordering, gegrond op beweerde onbevoegdheid van den Minister van Finantiën, om een vrijdom van Rijks accijns in te trekken of te verminderen, hoezeer ingekleed in den vorm eener gewone actie tot schadevergoeding, moet echter geacht worden in het wezen der zaak alleen een geschil over Rijksbelasting ten onderwerp te hebben, en alzoo tot de bevoegdheid der regtbanken te behooren. — H. R. 30 April 1852; N. R., XLI, § 67, 317, W. 1333.

1221. De bepaling, volgens welke de Hooge Raad bevoegd is te oordeelen over de burgerlijke vorderingen, waarin de Staat als gedaagde wordt aangesproken, mag niet worden uitgestrekt tot het geval, waar de Staat als eischer optreedt. — H. R. 11 April 1862; v. d. H., B. R., XXVI, 359.

1222. De Staat is, als debiteur der Nationale Schuld, jegens zijne schuldeischers regtens verantwoordelijk voor de deugdelijkheid der gedane af- en overschrijving; ingeval van weigering der directie van het Grootboek, kan alleen de Staat en geenszins de directie te dier zake in regten worden aangesproken. — H. R. 31 October 1851; N. R., XL, § 25, 109.

1223. Wanneer in belastingzaken de Staat als gedaagde wordt in regten geroepen, is de kennisneming aan de Arrondissements-Regtbanken opgedra-

gen, zonder onderscheid tusschen het hooger of lager bedrag der vordering. — Regtb. Leiden 20 October 1846; R. B., VIII, 740; H. R. 11 Junij 1847; v. d. H., Bel., III, 207, W. 895.

1224. Eene reederij voor de Arrondissements-Regtbank aangesproken ter zake van aanzeiling, mag den Staat der Nederlanden, als voor zijne loodsen aansprakelijk, niet voor de regtbank in vrijwaring oproepen. — Regtb. Amsterdam 27 October 1859, W. 2174; N. R. B., IX, 620.

1225. Kan in een proces, aanhangig voor een lageren regter dan den Hoogen Raad der Nederlanden, de Staat worden geroepen tot vrijwaring? — Neen. — Regtsg. Adv., VI, 158.

1226. De regtsvordering, ingesteld tegen het bestuur der houtvesterij, ter zake van eene door jagtopzieners onwettig gedane inbeslagneming van wild, behoort tot de regtsvorderingen, in welke de Staat als gedaagde wordt aangesproken. — Regtb. Nijmegen 31 Mei 1842; R. B., IV, 744; V, 25).

Art. 88.

1227. Wanneer eene zaak bij bevelschrift eener regtbank is verwezen naar den Procureur-Generaal, en het Hof met vernietiging van het bedoelde bevelschrift, den beklaagde verwijst naar eene andere regtbank, ten einde ten correctionele te worden teregtgesteld, terwijl ook die regtbank bij de behandeling der zaak, op grond van het getuigenverhoor, zich onbevoegd verklaart en den beklaagde wederom verwijst naar den Procureur-Generaal, waarop het Hof den beklaagde naar de openbare teregtzitting van het Hof in criminele zaken verwijst, komt geen regeling van regtsgebied te pas. — H. R. 9 December 1851; N. R., XL, § 49, 233.

1228. De verklaring van een regter-commissaris bij eene Arrondissements-Regtbank, met de instructie eener strafzaak belast, houdende weigering om te voldoen aan het arrest van het Provinciaal Geregtshof, strekkende om de vroegere door hem in die zaak gehouden verhooren op nieuw te houden, levert geen grond tot regeling van regtsgebied, maar wel tot vernietiging van die verklaring wegens overschrijding van regtsmagt. — H. R. 16 Junij 1840; N. R., IV, § 55, 335; v. d. H., Strafr., III, 93; R. B., III, 72, W. 104, 105.

1229. Wanneer ten aanzien van een arrest van het Hof, de termijn van cassatie, alsmede ten aanzien van een vonnis der regtbank de termijn van hooger beroep is verstreken, zonder dat van een dier middelen is gebruik gemaakt, en mitsdien die beide uitspraken in kracht van gewijsde zijn gegaan, waarbij gemelde regtscollegiën zich beide onbevoegd hebben verklaard, om van eene bepaalde zaak kennis te nemen, welke door een van beiden moest worden beregt, bestaat het geval, voorzien bij art. 88, no. 3 R. O., in verband met art. 337, no. 2 Strafv. — H. R. 11 Februarij 1863, W. 2468.

Art. 89.

1230. Bepalingen omtrent het nemen van prijsschepen en het verdeelen der prijs of buitengelden. — Kon. Besl. 13 December 1818 (St. 44).

1231. Bepalingen omtrent het bergloon voor vaartuigen, op zeeroovers hernomen. — Kon. Besl. 15 Januarij 1839 (St. 1).

Art. 91.

1232. De bepalingen, door den Koning te maken bij dit art. bedoeld, zijn vastgesteld bij Kon. Besluit van 28 September 1850 (St. 63).

1233. Geen hooger beroep aan den Hoogen Raad van arresten, door het Hoog Geregtshof in Nederlandsch Indie in Burgerlijke Zaken gewezen, is ontvankelijk, wanneer niet blijkt, dat de vordering de waarde van ƒ 10 000 te boven gaat. — H. R. 23 Junij 1854, W. 1552.

1234. De Hooge Raad is onbevoegd om kennis te nemen van een ingesteld hooger beroep, gerigt tegen een incidenteel vonnis van het Geregtshof in de kolonie Suriname, waarbij hangende een crimineel tegen den requestrant gevoerd geding, de wraking van onderscheiden regters is verworpen. — H. R. 11 Januarij 1866; N. R., LXXXII, 42.

1235. Reglement wegens het hooger beroep aan den Hoogen Raad van vonnissen in Burgerlijke Zaken gewezen door het Geregtshof in Suriname. — Kon. Besl. 11 Januarij 1840 (St. 1).

1236. A. O., Vergelijking van den titel van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, van het regtsgeding in hooger beroep (art. 332 vgg.) met het reglement voor het hooger beroep van vonnissen van het Geregtshof in Suriname.—Opm. en Meded., I, 80.

Art. 92.

1237. Ook na de herziening der Grondwet van 1848, staan de leden van de Staten-Generaal, ook wegens andere dan ambtsmisdrijven, te regt voor den Hoogen Raad. De vraag, of iemand is lid van één der Kamers van de Staten-Generaal, kan in cassatie worden onderzocht. — H. R. 27 December 1853, W. 1502.

1238. J. R. Corver Hooft, Commentarius ad art. 92 de re judiciali. Traj. 1845.

1239. Mr. J. van Hall, Griffier bij de criminele regtbank; misslag in art. 92 R. O. — R. B., I, 503.

Art. 93.

1240. J. J. Baud, Proeve eener geschiedenis der strafwetgeving tegen de zeerooverij. Utrecht 1854.

1241. H. A. van Dijk, de collegiis archithalassicis. Traj. 1845.

1242. H. P. M. C. van Ingen, de crimine piraticae. Campis 1841.

Art. 95.

1243. J. P. Vaillant, de cassatione qualis Senatui supremo competit. Traj. 1847.

1244. Oordeel van een praktisch jurist over de cassatie in burgerlijke zaken. — N. R. Bijdr., XIII, 435.

1245. Nog een oordeel van een praktisch jurist over de cassatie. — N. R. Bijdr., XIII, 575.

1246. Mr. J. G. A. Faber, cassatie in Burgerlijke Zaken. — Themis, 2e, III, 389.

1247. Mr. J. W. Tydeman, Het regtsmiddel van cassatie in verband met regterlijke organisatie en burgerlijke regtsvordering beschouwd. Amst. 1856. — Beoordeeld door Mr. J. van Hall in N. R. Bijdr., VII, 222, in W. 1726.

1248. Over het middel van cassatie in burgerlijke zaken. — Themis, 2e, I, 673.

1249. Mr. N. J. Verduchène, Iets over de grenzen van het middel van cassatie. — Themis, 2e, IX, 395.

1250. Mr. J. J. L. van der Brugghen, Advies in zake cassatie. Utrecht 1860; beoordeeld N. R. Bijdr., X, 496.

1251. Mr. J. J. L. van der Brugghen, De cassatie appèl geworden. Utrecht 1861.

1251*a*. Mr. J. de Wal, Het regt van 't laatste woord in cassatie. Leiden 1869.

1252. Mr. F. de Greve, over de voorziening in cassatie tegen vonnissen van den Nederlandschen militairen regter. — N. R. Jaarb., II, 219.

1253. Mittermaier over de wet van 31 Mei 1861

houdende eene nieuwe regterlijke inrigting. — N. R. Bijdr., XIII, 574.

1254. Wanneer de gewone regter heeft aangenomen, dat de formaliteiten, vastgesteld voor een openbaar testament zijn vervuld, is een beroep in cassatie onaannemelijk. — H. R. 20 November 1863; W. de Gelder, Adv., VIII, 25.

1255. Eene voorziening in cassatie tegen eene weigering, door een Kantonregter schriftelijk gegeven op de magtiging van het O. M., om eene boete te betalen ingevolge art. 254 W. v. Strafv. kan niet in Raadkamer voor den Hoogen Raad worden aangebragt, doch moet op de openbare teregtzitting worden behandeld. — H. R. 18 Mei 1863; N. R. B., XIV, 519.

1256. De voorziening zelve, bij de vorige aanteekening bedoeld, indien zij namens den Officier van Justitie wordt gedaan, is niet ontvankelijk. — H. R. 26 Julij 1863; N. R. B., XIV, 526.

1257. De schending of het verzuim van vormen, die bij de wet zelfs op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven, geeft aanleiding tot hooger beroep en niet tot cassatie, indien de uitspraken niet in het hoogste ressort zijn gewezen. — H. R. 18 Maart 1839; N. R., II, § 5, 29.

1258. De administratie der belastingen is bevoegd, om het middel van cassatie te bezigen, tegen de arresten en vonnissen in het hoogste ressort gewezen, in zaken de overtredingen van belasting-wetten betreffende, zonder dat de bepaling van art. 381 in verband met art. 382 Strafv. aan de administratie kan obsteren. — H. R. 24 December 1839; N. R., VI, § 40, 177; v. d. H., Bel., I, 94; Strafr., III, 218; H. R. 23 Februarij 1841; N. R., VIII, § 59, 263; v. d. H., Bel., I, 211, W. 171; R. B., I, 369.

1259. Wanneer iemand ter zake van een wanbedrijf, strafbaar met gevangenis, is vervolgd, is het daarop uitgesproken vonnis vatbaar voor hooger beroep, en mitsdien niet voor eene voorziening in cassatie, zelfs dan niet, wanneer de regtbank den beklaagde heeft schuldig verklaard aan een wanbedrijf, strafbaar met eene boete, de som van *f* 200 niet te boven gaande en het vonnis door de regtbank is gequalificeerd, als uitgesproken in het hoogste ressort. — H. R. 31 Maart 1840; v. d. H., Strafr., IV, 34.

1260. Eene acte van hypotheek, door een voogd ten behoeve van minderjarigen verleend en door een kantonregter opgemaakt, kan geen voorwerp van beroep in cassatie opleveren.

Wanneer in de wet over vernietiging bij wege van cassatie van met de wet strijdige handelingen wordt gesproken, kan niets anders bedoeld zijn dan handelingen door regterlijke collegiën of door regters in die hoedanigheid verrigt. — H. R. 5 October 1843; N. R., XVI, § 8, 29; v. d. H., B. R., IV, 37.

1261. Tegen eene beschikking in Raadkamer van eene Arrondissements-Regtbank, waarbij het requisitoir van den Officier van Justitie tot benoeming van een deurwaarder wordt afgewezen, kan het middel van cassatie niet worden ingeroepen.

Cassatie, zooals zij in strafzaken is voorgeschreven, kan niet worden aangewend in zaken, welke aan het Strafregt en de Strafvordering geheel vreemd zijn en daarmede niets gemeens hebben. — H. R. 22 April 1845; N. R., XX, § 48, 235.

1262. De weigering van den Kantonregter, om voor „gezien" te teekenen de schriftelijke magtiging tot ontvangst van het maximum van geldboete volgens art. 254, 2e lid Strafv., is eene regterlijke handeling, die vatbaar is voor voorziening in cassatie; de ambtenaar van het Openb. Min. bij het kantongeregt, wiens magtiging met zoodanige weigering wordt bejegend, is te beschouwen als partij en mitsdien ontvankelijk in cassatie. — H. R. 19 December 1848; N. R., XXXI, § 93, 415; v. d. H., Strafr., 1848, II, 419, W. 1111. Anders H. R. 6 Maart 1866; N. R., XXXII, 232, W. 2781.

1263. Op welke wijze moet worden aangelegd en vervolgd de eisch tot cassatie tegen „handelingen" van de Provinciale Hoven, de Criminele Regtbank, de Arrondissements-Regtbanken en de Kantongeregten? — R. B., I, 501; II, 339.

1264. Mr. A. Uyttenhoven, Iets over het procederen in cassatie door de ambtenaren bij art. 222 alin. 2 Strafv. vermeld. — W. 1011. Belastingzaken in cassatie. W. 964.

1265. De Hooge Raad neemt geen kennis van voorzieningen in cassatie wegens beweerde schennis van vreemde wetsbepalingen. — H. R. 8 November 1861; v. d. H., B. R., XXII, 29.

1266. Tegen voorloopige beschouwingen rakende de zaak der principale in een interlocutoir vonnis opgenomen, wordt geene cassatie toegelaten. — H. R. 14 November 1861; v. d. H., B. R., XXVI, 42.

1267. Tegen vonnissen der Arrondissements-Regtbanken in het hoogste ressort, gewezen ter zake van overtreding der wet op de personele belasting, is het middel van cassatie toegelaten. — H. R. 8 October 1867, W. 2964.

1268. De Officier van Justitie bij eene Arrondissements-Regtbank, aan wien door dezelve regtbank de bekrachtiging wordt geweigerd van een bevel van voorloopige aanhouding, door hem uitgevaardigd in eene correctionele zaak met gevangenisstraf bedreigd, is niet ontvankelijk in eene voorziening in cassatie tegen die weigerende beslissing; het middel van verzet bij het Hof behoort door hem te worden gebezigd, indien hij tegen de beslissing wil opkomen. — H. R. 25 September 1851; N. R., XXXIX, § 56, 293.

1269. De woorden: „behoudens beroep in cassatie", wanneer daartoe gronden zijn, aan het slot van art. 273 Strafv. voorkomende, hebben niet de strekking om aan te wijzen, dat tegen vonnissen op het verzet, wederom bij verstek gewezen, alleen het middel van cassatie kan worden aangewend, maar alleen wanneer in het algemeen geen hooger beroep is toegelaten. — H. R. 30 Maart 1852; N. R., XLI, § 48, 230; H. R. 13 Oct. 1846; N. R., XXV, § 41, 181; v. d. H., Strafr., 1846, II, 268; H. R. 2 Mei 1848; N. R., XXXI, § 11, 46; v. d. H., Strafr., 1848, I, 387; H. R. 31 Oct. 1848; N. R., XXXI, § 91, 407; H. R. 12 Junij 1849; N. R., XXXIII, § 6, 22; v. d. H., Str., I, 283.

1270. De bevoegdheid bij de wet aan het Openb. Min. gegeven, om in cassatie te komen van arresten of vonnissen, kan niet geacht worden anders of verder te zijn verleend, dan bepaaldelijk aan het Openb. Min. bij het Regterlijk Collegie, door hetwelk het arrest of vonnis is uitgesproken. Aan den Officier van Justitie is de bevoegdheid niet toegekend om in cassatie te komen van een vonnis in het hoogste ressort gewezen door een kantongeregt in dat Arrondissement. — H. R. 28 December 1841; N. R., XI, § 82, 336, W. 273; v. d. H., Strafr., VI, 293.

Art. 96.

1271. Eene voorziening in cassatie, ingesteld door den ambtenaar van het Openb. Min. bij het Kantongeregt namens den Officier van Justitie, is niet ontvankelijk. — H. R. 24 Julij 1863, W. 2507.

1272. De Procureur-Generaal bij een Provinciaal Geregtshof is niet ontvankelijk in eene voorziening in cassatie, door hem ingesteld tegen eene beslissing van het Hof in Raadkamer genomen, op het beklag van een advocaat over eene beslissing van den Raad van toezigt en discipline, welke hem in de uitoefening zijner praktijk tijdelijk schorst.

Volgens het tegenwoordig Nederlandsch Regt kan een eisch tot cassatie niet anders worden ingesteld dan door de partij of door de Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad, ambtshalve in het belang der Wet; er bestaat geene bepaling, ten gevolge waarvan het Openb. Min. bij de behandeling van zoodanig beklag, hetzij als principale, hetzij als gevoegde partij zou zijn te beschouwen. — H. R. 17 December 1850; N. R., XXXVII, § 32, 176.

1273. Een voogd en een toeziende voogd, die door den kantonregter zijn benoemd, zijn, wanneer de benoeming van dien toezienden voogd bij eene beschikking van de Arrond.-Regtbank door die van een ander tot toezienden voogd is vervangen, niet ontvankelijk om hiertegen eene voorziening in cassatie in te stellen.

De voogd, die het verzoek aan den kantonregter heeft gedaan en geroepen is voor de belangen van den minderjarige op te treden en de eerste toeziende voogd, wiens benoeming is te niet gedaan, zijn geen partijen in het geding, in den zin van art. 96 R. O. — H. R. 24 Febr. 1859, W. 2042.

Art. 98.

1274. Cassatie in het belang der wet ambtshalve uitgesproken met voorbijgang der gronden, op welke die cassatie was gevraagd. — H. R. 29 Junij 1852; N. R. B., II, 657.

1275. De Proc.-Generaal kan niet in het belang der wet in cassatie komen van eene beschikking van een kantonregter, waarbij een hypotheek door een voogd ten behoeve van minderjarigen wordt verleend. — H. R. 5 October 1843; v. d. H., B. R., IV, 37; N. R., XVI, § 8, 29.

1276. Eene uitspraak, welke ipso jure van onwaarde en bijgevolg geen vonnis is, is niet vatbaar voor eene voorziening in cassatie, of voor eene vernietiging in het belang der wet op de vordering van den Proc.-Generaal bij den Hoogen Raad. — H. R. 22 Febr. 1842; v. d. H., Strafr., VII, 69, W. 328.

1277. Wanneer een ontslag van regtsvervolging daarop gegrond is, dat de overtreding niet wettig is bewezen, kan alleen door den Proc.-Generaal bij den Hoogen Raad de voorziening in cassatie worden vervolgd in het belang der wet. — H. R. 4 October 1842; N. R., XII, § 74, 246; H. R. 17 Junij 1839; N. R., III, § 24, 136.

1278. Wanneer het feit bewezen is, doch geoordeeld wordt noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding op te leveren, dan moet de beklaagde van alle regtsvervolging te dier zake worden ontslagen, maar niet worden vrijgesproken en bestaan er, indien de regter strijdig met dien regel in zoodanig geval eene vrijspraak heeft gedaan, in plaats van het ontslag van regtsvervolging uit te spreken, geene termen tot cassatie in het belang der wet op de vordering van den Proc.-Generaal bij den Hoogen Raad, maar kan de gewone voorziening in cassatie plaats hebben. — H. R. 11 Junij 1839; N. R., III, § 7, 26.

1279. In het geval, voorzien bij art. 385 Strafv., zijn ook de ambtenaren van het Openb. Min. der overige collegiën bevoegd, om zich te voorzien in cassatie, in het belang der wet, in alle andere gevallen alleen de Proc.-Generaal bij den Hoogen Raad. — H. R. 18 Junij 1839; N. R., II, § 29, 174.

1280. Bij het stellig voorschrift van art. 381 Strafv., dat de voorziening in cassatie tegen een vonnis, waarbij de beklaagde is vrijgesproken, op grond dat zijn schuld niet is bewezen, alleen door den Proc.-Generaal bij den H. R. in het belang der wet kan worden vervolgd, kan geen onderscheid worden gemaakt, of de vrijspraak berust op een wezenlijk of vermeend gebrek aan wettig bewijs, dan wel op gebrek aan volkomen overtuiging des regters. — H. R. 5 Augustus 1845; N. R., XXII, § 25, 121.

1281. Mr. J. van Hall, Bedenkingen tegen de ontvankelijkheid van den eisch tot cassatie in het belang der wet van regterlijke uitspraken, van welke appèl wordt toegelaten. — R. B., II, 54.

1282. Eene beschikking op request, die ten uitvoer is gelegd, is vatbaar voor cassatie in het belang der wet wegens verzuim van vormen, verkeerde toepassing of schending der wet of overschrijding van regtsmagt, welke in die beschikking zou hebben plaats gehad. — H. R. 7 November 1839; N. R., III, 70; v. d. H., B. R., I, 50; R. B., II, 54, W. 56.

Art. 99.

1283. Het middel van cassatie kan niet worden toegepast op eene hier te lande niet in vigeur zijnde en dus vreemde wetgeving, omtrent welke hoogst genomen een mal jugé, nimmer schending kan plaats hebben. De omstandigheid, dat de eischers in hunne memorie hetzij met, hetzij zonder de aangehaalde artikelen uit die vreemde wetgeving ook nog artikelen uit de Nederlandsche wetgeving hebben aangevoerd, kan hiertegen niets afdoen. — H. R. 28 April 1854, W. 1581.

1284. Mr. J. Quarles van Ufford, over de overschrijding van regtsgebied door de regterlijke magt en over de algemeene maatregelen van inwendig bestuur. — Themis, IX, 367.

1285. S. M., Kan een arrest ter zake van verzuim in de vormen, gedeeltelijk vernietigd worden en gedeeltelijk blijven bestaan? — Neen. — Opm., IX, 225; anders H. R. 8 Nov. 1853; ibid.

1286. Mr. A. Oudeman, Van het instellen van request civiel en cassatie tegen eene regterlijke uitspraak. — Opm. & Meded., I, 147.

1287. De Hooge Raad mag in geen onderzoek treden van schending of verkeerde toepassing van Indische wetten, ook niet wanneer die door een Nederlandschen regter toegepast zijn. — H. R. 18 April 1855; v. d. H., G. Z., XIII, 123, no. 614*.

1288. Wanneer verzuimd mogt zijn om op een gedeelte van een eisch uitspraak te doen, kan het middel van cassatie niet te pas komen; in dat geval is request civiel het eenig geldig middel. — H. R. 25 Junij 1840; N. R., V, § 16, 90; v. d. H., B. R., I, 210.

1289. Indien eene partij meenen mogt, dat eenig punt onbeslist is gebleven bij des regters uitspraak, zoo als de beslissing ten wiens laste de kosten der doorhaling eener hypotheek zouden moeten komen, moet zij zich van het middel van request civiel bedienen en niet van cassatie. — H. R. 12 April 1850; N. R., XXXV, § 44, 192, W. 1115.

1290. Indien bij eene uitspraak, die niet voor hooger beroep vatbaar is, ultra petita mogt zijn gegaan, staat niet het middel van cassatie vrij, doch moet het middel van request civiel worden te baat genomen. — H. R. 9 April 1847; N. R., XXVII, § 27, 104; v. d. H., B. R., VIII, 416, W. 800; H. R. 31 December 1847; N. R., XXIX, § 52, 241; v. d. H., B. R., IX, 192, W. 877; H. R. 15 April 1842; N. R., XII, § 16, 40, W. 306; v. d. H., B. R., III, 312.

1291. Niet het middel van request civiel, maar dat van cassatie behoort te worden aangewend, wanneer verzuimd is op eene voorgestelde exceptie uitspraak te doen, omdat deze geen gedeelte van den eigenlijken eisch uitmaakt. — H. R. 25 Junij 1841; N. R., VIII, § 70, 321; v. d. H., B. R., II, 274, W. 220.

1292. Indien de regter in hooger beroep, buiten het geding of de litis contestatie tusschen partijen, eene incidentele veroordeeling in de kosten, waarin was berust en niet incidenteel was geappelleerd, te

niet doet, dan kan hiertegen niet anders dan door middel van request civiel worden opgekomen en kan het middel van cassatie niet worden aangewend. — H. R. 8 December 1843; N. R., XVII, § 3, 7; v. d. H., B. R., V, 73, W. 466.

1293. De vraag in een registratie-proces, of eene acte moet worden aangemerkt als eene acte constatant la propriété, is van feitelijken aard, waarover in cassatie niet mag worden geoordeeld. — H. R. 16 Maart 1866; N. R., LXXXII, 283.

1294. De juistheid der beslissing, dat de bewering van beklaagden, van regt te hebben tot overgang over zeker aan een ander behoorend in den oogst staand stuk grond, niet van allen grond is ontbloot, is van feitelijken aard; dit mag niet in cassatie worden onderzocht. — H. R. 6 Maart 1866, W. 2784.

1295. Art. 333 Burg. Regtsv. moet worden toegepast in het geval, dat de kantonregter omtrent zijne competentie uitspraak heeft gedaan of op eene voorgedragen exceptie van onbevoegdheid geen acht heeft geslagen; van de toepassing van art. 99 R. O. kan eerst sprake zijn, wanneer de beweerde incompetentie noch een onderwerp van debat, noch van regtsspraak heeft uitgemaakt. - Regtb. Breda 20 December 1864, W. 2686.

1296. Het beweren, dat de requirant van cassatie, namens zijn vader zou werken, d. i. als diens werktuig zoude gehandeld hebben, doch waarvan de vonnissen in eersten aanleg en appèl niets vermelden, is in cassatie niet vatbaar voor onderzoek. — H. R. 19 Febr. 1861; v. d. H., G. Z, XVIII, 75, no. 841.

1297. Het motief eener vrijspraak, gegrond op de overweging, dat de legalisatie van buitenlandsche acten door Nederlandsche diplomatieke agenten of consuls niet noodig is, om aan die stukken de vereischte bewijskracht te geven, is van regtskundigen aard; het daartegen ingesteld beroep in cassatie is ontvankelijk. — H. R. 1 Maart 1861; v. d. H., G. Z., XVIII, 110, no. 845.

1298. De bij art. 52 der wet op de onteigening ten algemeenen nutte toegelaten bespoedigde voorziening in cassatie tegen het eindvonnis, is beperkt tot de einduitspraak, zij mag niet worden uitgebreid tot die, bedoeld bij art. 26 dier wet.

Door in aanmerking te nemen de verklaring der personen, door den regter-commissaris gehoord, voor de juiste waardeering der schadevergoeding voor het onteigende, heeft de regter niet in strijd met de wet gehandeld. — H. R. 29 Mei 1865; N. R., LXXX, 142; v. d. H., B. R., XXIX, 44.

1299. Het bedriegelijk verduisteren en weerloos maken is, althans wat het bedriegelijke, de dolus betreft, niet eene bloote qualificatie, maar tevens een stellig, — zij het dan ook een zoogenaamd intern, — feit, hetwelk alleen door den judex facti kan en behoort te worden beslist. — H. R. 31 Mei 1865; N. R., LXXX, 164.

1300. De vraag, of eene acte van procedure door den regter met juistheid is uitgelegd, is eene feitelijke quaestie; wegens beweerde verkeerde uitlegging van zoodanige acte kan niet in cassatie worden gekomen. — H. R. 18 Augustus 1840; N. R., V, § 18, 106; v. d. H., Strafr., III, 345, W. 121; H. R. 16 Maart 1841; N. R., IX, § 43, 212; v. d. H., Strafr., V, 101, W. 122.

1301. De beslissing omtrent de vraag, of eene vroegere veroordeeling van invloed moet zijn op de straf tegen een beschuldigde uit te spreken, kan niet anders worden beschouwd als de beslissing eener regtsvraag over de wettigheid of onwettigheid dier vroegere veroordeeling; het onderzoek omtrent die beslissing behoort derhalve tot de bevoegdheid van den Hoogen Raad. — H. R. 6 April 1841; N. R., X, § 77, 321, W. 204.

1302. In cassatie mag niet worden teruggekomen op den invloed, welke wettige bewijsmiddelen, met elkander in verband beschouwd, op des regters overtuiging hebben behooren uit te oefenen. — H. R. 8 Junij 1841, W. 228; H. R. 21 Aug. 1849; N. R., XXXIV, 1.

1303. De beslissing van den regter, dat het stellen der woorden: „den 11 April tegen geld" op een wissel, eene duidelijke en onvoorwaardelijke aanneming van betaling inhoudt, moet gehouden worden voor eene beslissing in facto, die geen punt van onderzoek in cassatie meer kan uitmaken. — H. R. 17 Junij 1841; N. R., VIII, § 69, 313; v. d. H., B. R., II, 258; R. in N., III, 121.

1304. De beslissing van den regter, dat een getuigenverhoor niet kan worden toegelaten, omdat het zou zijn gerigt tegen den inhoud eener authentieke acte, is niet anders te beschouwen als de waardering eener daadzaak, die alzoo facti zijnde, aan geen nader onderzoek in cassatie onderworpen is.

De beslissing, dat een interrogatoir op feiten en artikelen, niet kan worden aangenomen als een begin van bewijs bij geschrift, is eene beslissing in facto, waarop in cassatie niet kan worden terug gekomen. — H. R. 17 Junij 1841; N. R., VIII, § 68, 310; v. d. H., B. R., II, 249.

1305. De beoordeeling der al of niet geloofwaardigheid der getuigen is uitsluitend aan de voorzigtigheid en het geweten van den judex facti overgelaten; zij kan geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken. — H. R. 14 Februarij 1854; N. R., XLVII, 36.

1306. Het beklag, dat de regter op eene genomen subsidiaire conclusie geen acht zou hebben geslagen, kan geen onderzoek in cassatie uitmaken; dit kan niet anders dan tot het middel van request civiel leiden. — H. R. 6 October 1854; N. R., XLVIII, 136.

1307. Tegen eene vrijspraak, op grond dat de ten laste gelegde daadzaak noch overtuigend, noch wettig bewezen is, kan alleen door den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad de cassatie worden vervolgd in het belang der wet. — H. R. 20 Junij 1854; N. R., XLVII, 342; H. R. 27 November 1855; N. R., LI, 178; H. R. 8 April 1856; N. R., LII, 294; H. R. 16 Junij 1857; N. R., LVI, 141; H. R. 7 April 1858; N. R., LVIII, 316.

1308. Beweerde verzuimen of informaliteiten in de voorloopige instructie begaan, kunnen na het eindarrest van veroordeeling geen grond tot cassatie opleveren. — H. R. 18 April 1848; N. R., XXXI, 1.

1309. Iemand die in correctionele zaken bij verstek is veroordeeld, daartegen in verzet is gekomen, doch ten dage dienende niet verschijnt en dien ten gevolge vervallen wordt verklaard van het verzet, is niet ontvankelijk in cassatie in het geval, dat het vonnis, zoo hetzelve bij tegenspraak was gewezen aan appèl zou onderhevig zijn geweest.

De bepaling aan het eind van art. 273 Strafv., kan daartegen niets afdoen. — H. R. 28 Junij 1853; N. R., XLV, 161; H. R. 2 Mei 1848; N. R., XXXI, § 11, 46; H. R. 31 October 1848; N. R., XXXI, 407.

1310. Indien onderscheiden personen ieder voor hun bijzonder aandeel en individuëel belang, tezamen gelijkelijk eene regtsvordering hebben ingesteld, doch deze vordering is afgewezen, zijn degene, welke tegen het gewijsde, voor zooveel hen betreft, willen komen in cassatie, niet verpligt de anderen mede in het ongelijk gestelden, doch die verkiezen in de uitspraak te berusten, in het geding te roepen; voor dezen kan de uitspraak onherroepelijk blijven bestaan, en voor de anderen aan een nieuw onderzoek worden onderworpen. — H. R. 5 Mei 1848; N. R., XXXI, § 15, 63.

1311. Het gewoon beroep in cassatie staat aan het Openb. Min. vrij, wanneer eene vrijspraak rust

op het oordeel des regters, dat de beklaagde bij het plegen der feiten niet heeft gehandeld tegen eenig wettig voorschrift, waarvan niet een vrijspraak, maar een ontslag van regtsvervolging het gevolg had behooren te zijn. — H. R. 20 Junij 1848; N. R., XXXI, § 40, 184; H. R. 28 Sept. 1852; N. R., XLIII, 1.

1312. Eene uitspraak over eene vordering tot schorsing, uithoofde eener praejudiciële quaestie is een eindvonnis, waarvan cassatie kan worden gevraagd, zonder een nader gewijsde af te wachten. — H. R. 27 Junij 1848; N. R., XXXI, § 47, 220.

1313. Ingeval een beschuldigde is vrijgesproken op grond van het niet bewezen zijner schuld, doet het voor de ontvankelijkheid van het gewoon beroep in cassatie niets af, of des regters oordeel ten aanzien van het gemis van bewijs al of niet berust op eene verkeerde uitlegging der wet, en eene dwaling aangaande de vermeende onwettigheid van eenig bewijs; de Hooge Raad mag niet treden in een onderzoek naar het al of niet gegronde van de stelling bij de vrijspraak tot grondslag gelegd, dat zeker overgelegd stuk niet als wettig bewijsmiddel kan worden aangenomen. — H. R. 8 Augustus 1848; N. R., XXXI, § 55, 252.

1314. De voorziening in cassatie bij art. 151 Strafv. tegen arresten van teregtstelling toegelaten, kan niet verder worden uitgebreid dan tot de gevallen, aldaar uitdrukkelijk opgenoemd; zij is dus niet ontvankelijk op grond van beweerde verkeerde verwijzing. — H. R. 28 Augustus 1848; N. R., XXXI, § 64, 283.

1315. Het is geoorloofd, om slechts van een gedeelte van het dispositief van een arrest of vonnis in cassatie te komen en om het overige, waarmede men genoegen neemt, in kracht te houden. — H. R. 10 November 1848; N. R., XXXII, § 5, 17.

1316. Het middel van cassatie is bij de wet alleen ingesteld tot verzekering der juiste toepassing onzer eigen wetgeving; beroep in cassatie wegens schennis of verkeerde toepassing eener vreemde wetgeving is niet toegelaten, ofschoon de Nederlandsche regter geroepen kan worden om ook vreemde wetten toe te passen. — H. R. 20 Febr. 1851; N. R., XLI, § 29, 125; H. R. 23 Febr. 1849; N. R., XXXII, § 60, 220.

1317. Het Openb. Min. is ontvankelijk in cassatie tegen eene vrijspraak, wanneer deze in wezenlijkheid is gegrond, niet op het onbewezen der feiten, maar op eene wetduiding. H. R. 27 Febr. 1849; N. R., XXXII, § 61, 222.

1318. In Burgerlijke Zaken kan bij het onderzoek in cassatie geene andere schennis van wetsartikelen worden in overweging genomen dan die werkelijk is voorgesteld. — H. R. 30 November 1849; N. R., XXXIV, § 49, 204; H. R. 8 Febr. 1850; N. R., XXXIV, § 38, 377.

1319. Bij eene voorziening in cassatie tegen een arrest in appèl gewezen, kan geen acht worden geslagen op middelen, tegen het vonnis van den eersten regter gerigt. — H. R. 15 Januarij 1850; N. R., XXXIV, § 71, 289.

1320. Alleen wegens schennis van uitdrukkelijke wetsbepalingen en niet van algemeenen regtsbeginselen kan een beroep in cassatie worden ingesteld.

Van kerkelijke reglementen, als geene wetten, maar slechts statuten van een corpus morale zijnde, kan geen schennis in cassatie beweerd worden. — H. R. 25 Januarij 1850; N. R., XXXIV, § 77, 323.

1321. De ambtenaar van het Openb. Min., die voorziening in cassatie heeft aangeteekend tegen een vonnis, waarbij de beklaagde van alle regtsvervolging is ontslagen en later van die voorziening heeft gedesisteerd, is bevoegd om vervolgens binnen den wettigen termijn van dat vonnis te komen in hooger beroep. — H. R. 5 Maart 1850; N. R., XXXV, § 21, 90.

1322. Wanneer de vordering van eene der partijen tot splitsing der zaak wordt afgewezen, met bevel dat met de verdere behandeling der zaak zal worden voortgegaan, kan zoodanige uitspraak niet anders worden beschouwd dan een gewijsde van instructie, waartegen alleen beroep in cassatie bij het eindarrest is toegelaten. — H. R. 24 December 1850; N. R., XXXVII, § 38, 205.

1323. Een vonnis betreffende de schorsing bedoeld bij art. 6 Strafv., hetzij de schorsing is toegewezen of ontzegd, kan niet worden beschouwd als een vonnis of gewijsde van instructie, daartegen kan men vóór het eindvonnis in cassatie komen. — H. R. 8 Januarij 1851; N. R., XXXVII, § 44, 222.

1324. Wegens beweerde schending van een regtsbeginsel wordt geen cassatie toegelaten. — H. R. 9 December 1851; N. R., XL, § 49, 233.

1325. In Burgerlijke Zaken is de aanhaling der wetsartikelen, waarop de regter het arrest of vonnis grondt, niet verpligtend. Daaruit volgt dan ook, dat van de al of niet aanhaling, de cassatie geheel onafhankelijk is. — H. R. 16 Januarij 1852; N. R., XLI, § 4, 18.

1326. Al mogten ook beweringen omtrent verzuim van formaliteiten in facto en jure gegrond zijn, zoo kunnen zij evenwel, wanneer op dat verzuim geen nietigheid is bedreigd, en het niet blijkt, dat daardoor eenige benadeeling in de verdediging is toegebragt, niet als middelen van cassatie strekken. — H. R. 27 April 1852; N. R., XLI, § 63, 298.

1327. Wanneer door gevolgtrekkingen, uit de als bewezen aangenomen daadzaken ontleend, het karakter van zuiver feitelijke beslissing aan de regterlijke uitspraak wordt ontnomen, is het onderzoek in cassatie toegelaten. — H. R. 7 Mei 1852; N. R., XLI, § 74, 357.

1328. Uit een veroordeelend arrest behoeft niet te blijken, wat uit de bekentenis van den beschuldigde door den regter is afgeleid; het onderzoek naar zoodanige afleiding kan geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken. — H. R. 28 September 1852; N. R., XLIII, § 3, 16.

1329. Wanneer een vonnis van vrijspraak kennelijk berust op eene regtsbeschouwing, is het beroep in cassatie ontvankelijk, omdat in dat geval een ontslag van regtsvervolging had behooren te zijn uitgesproken. — H. R. 12 October 1852; N. R., XLIII, § 9, 58; 14 Junij 1853; N. R., XLV, § 17, 89.

1330. Wanneer de vrijspraak in het wezen der zaak eigenlijk berust op de nietigheid der plaats gehad hebbende vervolging, en niet op het onbewezene der schuld van den beklaagde, is het beroep in cassatie ontvankelijk. — H. R. 30 November 1852; N. R., XLIII, § 42, 229.

1331. De uitlegging van een huwelijkscontract, wat de bedoeling der contractanten betreft, is eene quaestio facti, waarop in cassatie niet mag worden teruggekomen. — H. R. 31 December 1852; N. R., XLIII, § 67, 334.

1332. De beoordeeling der innerlijke waarde van de bewijsmiddelen is aan den judex facti overgelaten; het kan geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken, of de bekentenis van den beklaagde, waarvan het bestaan in het arrest wordt opgenomen en den inhoud opgegeven, door den judex facti al of niet juist is opgevat. — H. R. 25 Januarij 1853; N. R., XLIV, § 2, 4.

1333. In cassatie wordt geen onderzoek omtrent het al of niet concludente van gestelde daadzaken toegelaten. — H. R. 25 Februarij 1853; N. R., XLIV, § 26, 104.

1334. De vraag, welk bewijs uit de overgelegde

bescheiden resulteert, is geheel aan de beoordeeling van den judex facti overgelaten; zij kan mitsdien geen punt van nader onderzoek in cassatie uitmaken. — H. R. 3 Junij 1853; N. R., XLV, § 10, 53.

1335. In cassatie mag worden onderzocht de verpligting tot bewijs en de wettigheid der bewijsmiddelen; over het voldoende of onvoldoende, het volledige of onvolledige, dat de regter in het geleverd bewijs gevonden heeft, mag in cassatie geen onderzoek worden gedaan. — H. R. 24 Junij 1853; N. R., XLV, § 28, 130.

1336. De waarde aan aanwijzingen te hechten en de gevolgen daaruit af te leiden, is geheel aan de bescheidenheid en het geweten van den judex facti overgelaten; zij is dus niet vatbaar voor een nader onderzoek in cassatie. — H. R. 26 Augustus 1853; N. R., XLVI, 31; H. R. 8 September 1857; N. R., LVI, 265; H. R. 8 Junij 1858; N. R., LIX, 226.

1337. Indien de regter iets anders toewijst dan geëischt is, kan zulks geen grond tot cassatie opleveren, doch kan alleen van het middel van request-civiel worden gebruik gemaakt. — H. R. 25 October 1844; N. R., XVIII, § 52, 238; v. d. H., B. R., VI, 74, W. 563.

1338. Alleen het middel van request civiel en niet dat van cassatie kan worden ingeroepen, indien beweerd wordt, dat de regter bij zijn arrest of vonnis een andere uitspraak gedaan heeft dan omtrent de geëischte zaak. — H. R. 26 Junij 1846; N. R., XXV, § 7, 35; v. d. H., B. R., VIII, 28, W. 728.

1339. Als men beweert, dat de regter meer heeft toegewezen dan gevorderd is, kan men niet in cassatie komen; in zoodanig geval moet het middel van request civiel worden aangewend. — H. R. 20 Junij 1845; N. R., XXII, § 8, 32; v. d. H., B. R., VII, 105, W. 626.

1340. Het middel van cassatie is uitgesloten in alle zaken, welke vóór de invoering der nieuwe wetgeving hier te lande litispendent zijn geweest, waarin geene cassatie bij de vroegere wetten was toegelaten, al stond zelfs voor zoodanige zaken vroeger het middel van revisie open. — H. R. 4 December 1845; N. R., XXIII, § 14, 82; v. d. H., B. R., VII, 199, W. 667.

1341. Het waarderen van het zedelijk verband, hetwelk tusschen eene strafbare daad en de door den regter als aanwijzingen aangenomen daadzaken bestaat, is de beoordeeling van een feit, waaromtrent geen onderzoek in cassatie mag worden ingesteld. — H. R. 10 Augustus 1841; N. R., XI, § 4, 8.

1342. Bij eene beoordeeling in cassatie kan alleen worden onderzocht of bij het beklaagde vonnis of arrest, de regterlijke uitspraak met redenen bekleed is en of van het bestaan en den aard des misdrijfs en van de schuldpligtigheid des aangeklaagden door wettige bewijsmiddelen gebleken is. — H. R. 5 October 1841, W. 276.

1343. De vraag, of de regter op den door hem als bewezen aangenomen stand van onderscheiden aanhangige regtsgedingen, al of niet in den zin der wet verknochtheid bestaat, is geen quaestio facti, doch integendeel juris en alzoo vatbaar voor onderzoek in cassatie. — H. R. 15 Oct. 1841; N. R., IX, § 15, 66; v. d. H., B. R., II, 329; R. in N., III, 233, W. 235; H. R. 15 April 1842; N. R., X, § 23, 95.

1344. In cassatie mag niet worden onderzocht, of partijen het al dan niet over de daadzaken eens zijn geweest, en of mitsdien al dan niet teregt door den judex facti een getuigenverhoor is bevolen. — H. R. 19 November 1841, W. 250; N. R., XI, § 43, 169; v. d. H., B. R., III, 36.

1345. De beslissing, dat zekere woorden zijn honend en beleedigend, doch dat niet blijkt van het oogmerk om te beleedigen, is niet de appreciatie van een feit, maar de toepassing van een regtsbeginsel, welke in cassatie mag worden onderzocht. — H. R. 23 November 1841, W. 296.

1346. Aan de beoordeeling van den judex facti is overgelaten te beslissen, wat partijen onder loopende dagen bij eene cherte-partij bedoeld hebben, bepaaldelijk of daaronder de Zondagen moeten medegerekend worden; zoodanige beslissing kan geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken. — H. R. 26 November 1841; N. R., IX, § 19, 94, W. 299; v. d. H., B. R., III, 88.

1347. De uitlegging van de bedoeling van een testateur in eene zinsnede van een testament, is eene beslissing in facto, waaromtrent geen onderzoek in cassatie kan plaats hebben. — H. R. 3 December 1841; N. R., IX, § 54, 260.

1348. De vraag, of in cas van laster degene, die bij de aantijging bedoeld wordt, zoo onmiskenbaar is aangeduid, dat omtrent den persoon geen twijfel bestaan kan, is aan het oordeel van den judex facti overgelaten. — H. R. 12 April 1842; N. R., X, § 22, 90.

1349. De verklaring en opvatting des regters, dat de goederen in eene dagvaarding betrekkelijk eene zakelijke vordering of van gemengden aard, niet genoegzaam zijn omschreven, is te houden voor eene beslissing in facto, omtrent wier juistheid geen onderzoek in cassatie mag plaats hebben. — H. R. 17 Februarij 1842; N. R., XII, § 4, 16; v. d. H., B. R., III, 171.

1350. De beslissing, dat de afzonderlijke getuigenissen uithoofde van haar onderling verband en zamenhang, genoegzaam zijn om tot wettig bewijs te strekken van het bestaan van een misdrijf, en van de schuld des daders is, als het feitelijke betreffende, in cassatie voor geen nieuw onderzoek vatbaar. — H. R. 12 October 1842, W. 310.

1351. In cassatie kan geen onderzoek worden gedaan omtrent de vraag, of betering van nadeel ter zake van laster, afhankelijk is gesteld van eenige dadelijk ondervonden of materiële benadeeling; de waardering daarvan is geheel overgelaten, naar gelang van omstandigheden, aan den judex facti. — H. R. 18 Oct. 1842; N. R., XIII, § 37, 161; v. d. H., Strafr., VIII, 321, W. 386.

1352. Wanneer bij het dispositief van een vonnis geen wet verkeerd is toegepast of geschonden, kan geene vernietiging in cassatie worden uitgesproken, uithoofde de gronden, waarop het vonnis berust, verkeerd zijn. — H. R. 27 Januarij 1843, W. 380; H. R. 10 Nov. 1848; N. R., XXXII, § 5, 17; H. R. 15 Junij 1849; N. R., XXXIII, § 7, 25; H. R. 14 Maart 1854; N. R., XLVII, 113.

1353. Eenig feitelijk beweren, dat niet blijkt voor den judex facti te zijn gevoerd, en tot geen vordering van beslissing voor dezen te hebben gestrekt, kan bij het niet bestaan eener feitelijke beslissing, geen grond tot cassatie opleveren. — H. R. 13 Februarij 1849; N. R., XXXII, § 56, 207.

1354. Indien de regter op gronden, welke hem als aanwijzingen voorkomen, en die behoorlijk bewezen zijn, beslist heeft, dat er kwade trouw bestaat, mag niet op nieuw de kwade trouw van den beklaagde in cassatie worden onderzocht. — H. R. 18 April 1848; N. R., XXXI, § 2, 6.

1355. De uitlegging van een uitersten wil kan een punt van behandeling in cassatie uitmaken, wanneer de uitspraak niet uitsluitend, op een feitelijk onderzoek naar den wil des erflaters, maar op de wet en dus op de beslissing eener regtsvraag is gegrond. — H. R. 28 April 1848; N. R., XXXI, § 8, 31.

1356. Om cassatie van een vonnis of arrest te kunnen erlangen, moet bepaald eenige wet worden aangevoerd, welke zou zijn geschonden of verkeerd

toegepast, of eene overschrijding van regtsmagt. — H. R. 12 Junij 1849; N. R., XXXIII, § 5, 17; H. R. 26 Junij 1849; N. R., XXXIII, § 17, 78.

1357. De beslissing omtrent de bedoeling der contracterende partijen, op grond van de woorden, het verband, en den zin der acte van overeenkomst, is feitelijk; zij mag dus in cassatie niet worden onderzocht. — H. R. 12 Mei 1848; N. R., XXXI, § 20, 86.

1358. Het al of niet ter zake dienende en afdoende van een getuigenverhoor, is aan het oordeel van den judex facti overgelaten; dit kan geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken. — H. R. 10 November 1848; N. R., XXXI, § 5, 17.

1359. Ingeval de exceptie van gewijsde zaak wordt voorgesteld, is in cassatie het onderzoek geoorloofd, of de zaak, welke gevorderd wordt dezelfde is, gelijk mede of de eisch op dezelfde oorzaak berust, welke reeds het onderwerp van een vroeger vonnis heeft uitgemaakt. — H. R. 13 April 1849; N. R., XXXII, § 88, 341.

1360. Eene interlocutoire uitspraak is vatbaar voor cassatie, wanneer de regter tot interlocutie is overgegaan op gronden, die met de wet strijden, b. v. door iets voor verboden aan te nemen, waaromtrent geen verbod bestaat. — H. R. 25 Mei 1849; N. R., XXXII, § 103, 411.

1361. In cassatie kan niet worden onderzocht, of de innerlijke kracht van aanwijzingen tot veroordeeling genoegzaam is. — H. R. 21 Augustus 1849; N. R., XXXIV, 1.

1362. De beslissing des regters, dat de afgelegde bekentenis geheel op zich zelve staat, en door geene in het geding bekende omstandigheid wordt bevestigd, is eene beslissing van geheel feitelijken aard, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. — H. R. 15 October 1850; N. R., XXXVI, § 42, 177.

1363. Wanneer het niet geldt een feit van het proces, maar het bestaanbare en verbindende van de verordening zelve, van welker toepassing de rede is, dan kan in cassatie nog het bewijs dienaangaande geleverd en aangenomen worden. — H. R. 10 Dec. 1850; N. R., XXXVII, § 25, 143.

1364. Wanneer eene regterlijke uitspraak kennelijk berust op eene juridieke beschouwing, en op de regtskundige beslissing, dat het feit geene overtreding oplevert, dan stelt dat oordeel een ontslag van regtsvervolging daar, en niet een vrijspraak; het Openb. Min. is mitsdien bevoegd en ontvankelijk in de voorziening in cassatie. — H. R. 4 Februarij 1851; N. R., XXXVII, § 63, 313.

1365. De vraag, of de regter door wettige bewijsmiddelen tot het resultaat zijner beslissing is gekomen, is eene regtsvraag, die aan de beoordeeling van den regter in cassatie is onderworpen. — H. R. 14 Maart 1851; N. R., XXXVIII, § 21, 97.

1366. Aan den judex facti is geheel en al overgelaten om de omstandigheden te waarderen, naar welke hij meent de maat der op te leggen straf te moeten bepalen; zoodanige bepaling kan nimmer een grond tot cassatie opleveren. — H. R. 24 Junij 1851; N. R., XXXIX, § 31, 156.

1367. De regterlijke beslissing, dat een lasthebber zijn last niet is te buiten gegaan, al ware er werkelijk verkeerdelijk geoordeeld, is geen wetschennis; daarin kan alzoo geen middel van cassatie gelegen zijn. — H. R. 17 November 1848; N. R., XXXII, § 11, 45.

1368. Er bestaat niets anders dan een verkeerd oordeel of mal jugé in eene beslissing, bij welke omtrent het regtspunt in geschil, van een ander beginsel is uitgegaan, dan zou hebben moeten geschieden; daarin ligt geen middel van cassatie, zoolang geen bepaalde wet wordt ingeroepen, die door dat verkeerde oordeel is geschonden. — H. R. 1 December 1848; N. R., XXXII, § 23, 82.

1369. In cassatie kan niet op eene feitelijke beslissing worden teruggekomen, zelfs al ware er door den regter bij die beslissing eene onnaauwkeurigheid begaan, door niet acht te geven op alle overgelegde schriftelijke bescheiden. — H. R. 31 Augustus 1849; N. R., XXXIV, § 7, 27.

1370. De meerdere of mindere juistheid van gevolgtrekkingen, door den regter afgeleid uit daadzaken, die door wettige middelen zijn bewezen, kan geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken. — H. R. 24 December 1850; N. R., XXXVII, § 36, 197.

1371. Indien een verkeerd motief van een arrest of vonnis van geen invloed op het dispositief heeft kunnen zijn, kan die verkeerde aanhaling niet tot cassatie leiden. — H. R. 17 December 1852; N. R., XLIII, § 58, 298; H. R. 3 Februarij 1854; N. R., XLVI, 377.

1372. Wanneer bij een arrest of vonnis verklaard wordt, dat uit de getuigenis voldoende van het daadzakelijke, zoowel als van de schuldpligtigheid des beklaagden voor den regter is gebleken, kan het wettelijke van dat bewijs niet worden betwist, en de ongenoegzaamheid daarvan niet als een geldend middel tot cassatie van het arrest of vonnis worden aangevoerd. — H. R. 12 Februarij 1839; N. R., I, § 52, 288; v. d. H., Strafr., I, 75, W. 6.

1373. In cassatie kan in geen nieuw onderzoek worden getreden ten aanzien van daadzaken, welke door den eersten regter op wettige wijze als bewezen zijn aangenomen. — H. R. 23 April 1839; N. R., II, § 55, 333; H. R. 8 April 1839; N. R., I, § 35, 180; v. d. H., Strafr., I, 153.

1374. Een kantonregter, die uitspraak gedaan heeft in een voor hem aangebragt geschil, over eene schuldvordering, welke in allen deele behoorde tot zijne competentie, en die alzoo geenzins is gegaan buiten zijn regtsgezag, heeft in den zin der wet geen overschrijding van regtsmagt begaan, hoe verkeerdelijk hij ook bij zijne uitspraak de wet moge toegepast of die zelfs geschonden hebben, of welke onjuiste uitspraak hij ook moge hebben gedaan; in zoodanig geval kunnen er geene termen tot cassatie bestaan. — H. R. 13 Januarij 1848; N. R., XXVIII, § 79, 382.

1375. Ofschoon het oordeel over het concludente van een feit, in den regel aan den judex facti is overgelaten, kan echter die beslissing, wanneer de aanneming van het concludente van het feit heeft afgehangen van de beoordeeling der vraag nopens het regt, waarnaar het geschil moet worden beslist, in cassatie onderzocht worden. — H. R. 22 October 1847; N. R., XXIX, § 7, 39.

1376. Het is in geen geval toegelaten, om dezelfde regterlijke uitspraak door verschillende regtsmiddelen gelijktijdig te bestrijden. Derhalve is hij, die een der regtsmiddelen heeft gebruikt en daarvan niet heeft afgezien, gedurende het onderzoek van dat middel, niet ontvankelijk in een ander of tweede middel; gevolgelijk is iemand, die van een vonnis beroep in cassatie had doen aanteekenen, en van dat beroep geen afstand gedaan heeft, hangende dat beroep, en vóór dat daarop uitspraak is gedaan, niet bevoegd om van hetzelfde vonnis in hooger beroep te komen. — H. R. 5 Mei 1851; N. R., XXXVIII, § 61, 292.

1377. Tusschen art. 99 R. O. en 333 B. R. bestaat geen strijd; wanneer de kantonregter onbevoegd uitspraak op eene vordering heeft gedaan, zonder dat een geschil omtrent de bevoegdheid is opgeworpen, en zonder dat de kantonregter eenige beslissing omtrent zijne bevoegdheid heeft gegeven, is het beroep in cassatie ontvankelijk, en behoort het vonnis te worden vernietigd, indien de onbe-

voegdheid gegrond wordt bevonden. — H. R. 7 Mei 1847; N. R., XXVI, § 86, 370.

1378. In cassatie mag niet voor het eerst worden betwist de bewijskracht van in vorige instantiën overgelegde extracten. — H. R. 31 Januarij 1868, W. 2979.

1379. Een kantonregter kan schending of verkeerde toepassing van wet begaan, zonder dat daarom nog grond tot cassatie van zijne uitspraak bestaat, indien slechts het onderwerp der vordering tot den kring zijner bemoeijenissen mogt behooren. — H. R. 5 Februarij 1847; N. R., XXVI, § 63, 234.

Art. 103.

1380. Wanneer de gronden in cassatie aangevoerd niet dezelfde zijn als waarop door den eischer request civiel is of kan worden ingesteld, kunnen beide middelen tegelijk worden aangewend. — H. R. 18 November 1853, W. 1586.

1381. Wanneer het middel van request civiel is toegelaten in eenig geval, en daardoor de bezwaren tegen een uitspraak kunnen worden weggenomen, is de voorziening in cassatie niet ontvankelijk. — H. R. 26 Oct. 1849; N. R., XXXIV, § 29, 117.

1382. Wanneer de regtbank weigert een door den Officier van Justitie verleend bevel van voorloopige aanhouding te bekrachtigen, kan deze daarvan niet in cassatie komen. In dat geval kan hij in verzet komen bij het Hof. — H. R. 25 September 1853; R. B., III, 481.

1383. Aan den Hoogen Raad is alleen opgedragen de kennisneming van den eisch tot cassatie tegen handelingen, arresten en vonnissen, in het hoogste ressort gewezen. — H. R. 18 Maart 1839; N. R., II, § 5, 29; v. d. H., Strafr., I, 119.

1384. Mr. A. Oudeman, Van het instellen van request civiel en cassatie tegen eene regterlijke uitspraak. — Opm. I, 147.

Art. 105.

1385. Moet er bij vernietiging in cassatie van een arrest of vonnis, op grond dat de uitspraak zou berusten op een onwettig of onvoldoend bewijsmiddel, verwijzing naar een anderen regter of wel regtspraak ten principale door den Hoogen Raad plaats hebben? — In laatstgemelden zin beantwoord. — Regtsg. Adv. VI, 242.

1386. Op de expeditiën van de arresten van den Hoogen Raad, op beroep in cassatie gewezen, onverschillig of daarbij uitspraak is gedaan overeenkomstig art. 105, dan wel volgens art. 106 van de wet op de regterlijke organisatie, is het vast regt van 25 francs, nu ƒ 20, bepaald bij art. 68, § 7 der wet van 22 Frimaire jaar VII, verschuldigd. — M. v. F. 6 Febr. 1845, no. 753; P. W. 2/1845, no. 16.

1387. De memorie, waarmede de verzoeker in materie van cassatie zijn beroep voor den Hoogen Raad aanvangt, wanneer daarop voorkomt de aanteekening van den griffier bij den Hoogen Raad bedoeld bij art. 408 B. R., onverschillig of het beroep in cassatie strekt om van den Hoogen Raad uitspraak te erlangen in den zin van art. 105, dan wel van art. 106 R. O., valt in de toepassing van art. 68, § 6, no. 3 der wet van 22 Frimaire jaar VII, en moet mitsdien in ieder dier gevallen geregistreerd worden tegen het daarbij bepaalde vastregt van 15 francs, thans ƒ 12. — M. v. F. 6 Februarij 1845, no. 753; P. W. 2/1845, 33.

1388. G. F. Sichel, Moet de Hooge Raad eene uitspraak wegens veroordeeling zonder wettelijk bewijs vernietigende, renvoijeren of vrijspreken? — N. R. B., XII, 101.

1389. Wanneer de feiten door den regter op wettige bewijsmiddelen, als bestaande zijn aangenomen, mag in cassatie in geen onderzoek worden getreden omtrent de kracht en waarde der bewijsmiddelen in zich zelve, hetzij afzonderlijk, hetzij in verband tot elkander beschouwd. — H. R. 24 Sept. 1839; N. R., IV, § 37, 223, W. 223; v. d. H., Strafr., II, 159.

1390. Het bij dagvaarding gesteld feit, dat de gerequireerde als ambtenaar van den Burg. Stand een huwelijk heeft voltrokken, zonder zich vooraf te hebben verzekerd van de toestemming van des bruidegoms vader, voor het huwelijk noodzakelijk, daar de bruidegom den ouderdom van 30 jaren nog niet had bereikt, bevat alle bestanddeelen ter toepassing van art. 193 C. P. en maakt de zaak vatbaar voor hooger beroep; mitsdien is eene voorziening in cassatie niet ontvankelijk. — H. R. 21 November 1865; N. R., LXXXI, 168.

1391. Wanneer in hooger beroep niet het hoofdpunt, maar alleen het accessorium eener schuldigverklaring, in casu de verbeurdverklaring wegvalt, dan blijft de beschuldigde evenzeer schuldig aan het hem ten laste gelegde feit, en moet hij mitsdien ook in de kosten van het hooger beroep worden veroordeeld. — H. R. 24 Jan. 1865; N. R., XXXIX, 81.

1392. Wanneer de eigenaar eener eendenkooi sommige palen op minderen afstand dan op het door Provinciale Staten vastgestelde minimum, uit het midden der kooi plaatst, achtende die minder uitgestrekte afpaling voldoende tot zijne bescherming, dan kan hem dit niet versteken van het regt om bescherming der jagtwet te genieten. — H. R. 8 Februarij 1865; N. R., LXXIX, 172.

1393. De arresten vermeld bij art. 36 C. P. moeten ook in de hoofdplaats der provincie worden aangeplakt; Haarlem is als zoodanig voor N.-Holland te houden. — H. R. 7 Maart 1865; N. R., LXXIX, 311.

1394. Bij het beoordeelen van eene voorgestelde niet ontvankelijkheid in cassatie, is het niet de vraag, of de wet is geschonden, maar of hij die wetschennis inroept, al dan niet bevoegd is, zich daarover te beklagen. Ondanks wetschennis kan eene niet ontvankelijkverklaring in cassatie aannemelijk zijn. Hij, wiens conclusiën in eerste instantie, of in appel zijn toegewezen, is niet ontvankelijk in appel of cassatie. — H. R. 16 Junij 1843, W. 406.

1395. Wat is overschrijding van regtsmagt? deze heeft alleen dan plaats, wanneer de regter de grenzen is te buiten gegaan, die aan de regterlijke magt in het algemeen, bij de wet zijn afgebakend, en hij zich op het gebied van eene andere magt in den staat heeft begeven. — H. R. 6 December 1867, W. 2960.

1395*a*. In cassatie kan worden onderzocht of de overtuiging des regters is gevestigd op wettige bewijsmiddelen, daar kan het de vraag niet zijn of die bewijsmiddelen voldoende waren om den regter zoodanige overtuiging te geven. — H. R. 5 December 1843, N. R., XVII, § 1, 1.

1396. In cassatie kan wel onderzocht worden of door den regter aangenomen aanwijzingen inderdaad wettige aanwijzingen zijn; over de kracht van wettige aanwijzingen kan in cassatie geen uitspraak worden gedaan; dit moet aan den judex facti worden overgelaten. — H. R. 29 December 1840; N. R., VIII, § 15, 50; v. d. H., Strafr., IV, 255.

1397. Wegens beweerde nietigheid in de voorloopige instructie begaan, mag geen cassatie worden gevraagd. Eene bloote dwaling in de dagteekening van het begane feit, indien zoowel de instructie als de beschuldiging, en verdediging tot hetzelfde feit betrekking hebben gehad, kan geen grond tot cassatie opleveren. — H. R. 22 December 1840; N. R., VI, § 57, 267; v. d. H., Strafr., IV, 230.

1398. Wanneer een regterlijke uitspraak de gronden opgeeft, waarop een eisch is toe of afgewezen, kan het minder afdoende of voldoende dier gronden, indien de aanneming op zich zelve geen wetschennis oplevert, geen reden tot cassatie geven; op den regter ligt geene verpligting, om de onjuistheid van bloote gronden van tegenspraak, aan te toonen of opzettelijk te overwegen. — H. R. 5 Jan. 1855; N. R., XLIX, 90.

1399. Eene gevolgtrekking van feitelijken aard uit wettig bewezen daadzaken opgemaakt, behoort tot het gebied van den judex facti; daaromtrent kan in cassatie in geen onderzoek worden getreden. — H. R. 13 Febr. 1855; N. R., XLIX, 188.

1400. Wanneer een regterlijk gewijsde wordt gecasseerd, alleen voor zoover de uitspraak betreft, zoo volgt daaruit niet, dat het ook alle kracht heeft verloren, in zoover het strekt om daadzaken te constateren. — H. R. 11 Mei 1865; N. R., L, 82.

1401. Eene bewering, voor het eerst in cassatie aangevoerd en niet aan het oordeel van den regter a quo onderworpen, kan geen grond tot cassatie van het aangevallen vonnis uitmaken. — H. R. 1 Junij 1855; N. R., L, 168.

1402. De verkeerde aanhaling van een wetsartikel in een arrest of vonnis kan, wanneer het dispositief juist is, niet tot gewone cassatie aanleiding geven. — H. R. 24 Augustus 1855; N. R., L, 326.

1403. Wanneer des regters beschouwingen ten onderwerp hebben feiten, uit de geschiedenis ontleend, waarvan de juistheid of verkeerdheid der toepassing van wet zou afhangen, zijn deze, als zijnde van openbare kennisneming, niet van het onderzoek in cassatie uitgesloten. — H. R. 24 Aug. 1855; N. R., LII, 177.

1404. De vernietiging eener uitspraak kan niet door verschillende regtsmiddelen te gelijk worden gevraagd, zoodat, wanneer tegen een uitspraak het middel van appèl is te baat genomen, kan tegen datzelfde vonnis niet het middel van cassatie ook nog worden aangewend. — H. R. 4 Maart 1866; N. R., LII, 198.

1405. Indien de aangevoerde middelen van cassatie zijn gerigt alleen tegen den inhoud der overwegingen, voorafgaande aan het dispositief eener interlocutoire uitspraak, en die overwegingen, voor zoover zij in verband staan tot de zaak ten principale, alleen inhouden voorloopig aangenomen regtsbeschouwingen, waarop bij de einduitspraak kan worden teruggekomen, zijn de aangevoerde middelen niet vatbaar voor een onderzoek in cassatie. — H. R. 7 Maart 1856, N. R., LII, 205.

1406. Een vrijspraak, op grond van het niet bewezen der schuld, geeft een verkregen regt aan den beklaagde of beschuldigde, zoodanig dat na die vrijspraak, noch ter zake van een gebrek in den vorm, noch van eene verkeerde uitlegging van wet, noch van eenige dwaling wegens onwettigheid van bewijs, ten zijnen nadeele inbreuk kan worden gemaakt; in zoodanig geval kan alleen in het belang der wet, zonder hem te benadeelen, cassatie worden ingesteld en vervolgd. — H. R. 29 April 1856; N. R., LIII, 17; H. R. 12 November 1856; N. R., LIV, 121.

1407. Beroep in cassatie in strafzaken is niet toegelaten wegens schending van vormen bij het Wetb. van Burg. Regtsv. voorgeschreven. — H. R. 25 November 1856; N. R., LIV, 151.

1408. Indien geen wetsartikel is aangewezen, hetwelk door de regterlijke beslissing zou zijn geschonden, kan die beslissing in cassatie niet worden beoordeeld. — H. R. 5 Junij 1857; N. R., LVI, 102.

1409. Na de veroordeeling van een beschuldigde of beklaagde, is alleen dan voorziening in cassatie toegelaten, wanneer de gronden daartoe, ontleend worden uit de instructie, gehouden voor den regter, die veroordeeld heeft. — H. R. 27 October 1857; N. R., LVII, 70.

1410. Niet vatbaar voor voorziening in cassatie zijn slechts die vrijspraken, welke berusten op het onbewezene der schuld in het feitelijke; doch wel vatbaar voor cassatie, de vrijspraken, welke berusten op het onbewezene in den wettelijken zin, en dus een bedekt ontslag van regtsvervolging bevatten. — H. R. 24 Maart 1858; N. R., LVIII, 265.

1411. Regtsmiddelen, waarover noch in eersten aanleg, noch in hooger beroep geschil is gevoerd, kunnen geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken, ten ware zij moeten worden aangemerkt als tot de openbare orde te behooren. — H. R. 22 October 1858; N. R., LX, 74.

1412. Er bestaat geen voorschrift, dat het beroep in cassatie van eene beschikking op request, insgelijks bij request bij den Hoogen Raad moet worden aangebragt. — H. R. 24 Februarij 1859; N. R., LXI, 205.

1412*a*. Alleen tegen de handelingen van contentieuse jurisdictie staat het beroep in cassatie open, maar geenzins die van extrajudiciële bemoeijenis of van zoogenaamde voluntaire jurisdictie. — H. R. 24 Februarij 1859; N. R., LXI, 205.

1413. De schending of nalating van vormen bij het in beslag nemen van voorwerpen, in de woning van een verdachte, bij de ontdekking op heeter daad, en hetgeen daarbij naar art. 48 Strafv. is in acht te nemen, behoort niet tot de schending of nalating van vormen, waaromtrent na de veroordeeling, cassatie kan worden toegelaten. — H. R. 18 Julij 1859; N. R., LXII, 299.

1414. Bij het vaststaan van den hoofdgrond eener regterlijke uitspraak, kan eene bijkomende min juiste regtskundige uitspraak, niet tot cassatie dier uitspraak leiden. — H. R. 25 Mei 1860; N. R., LXIV, 308.

Art. 106.

1415. Mr. G. Diephuis, Wanneer de Hooge Raad overeenkomstig art. 106 der Wet op de R. O., eene zaak verwijst wegens eene oorzaak van nietigheid in het vonnis zelf, waarvan cassatie was gevraagd, komt bij de nieuwe behandeling der zaak geen getuigenverhoor enz. te pas. — Opm. VIII, 218; in denzelfden zin Hof Gelderland 3 Febr. 1846, W. 717; anders H. R. 3 Mei 1846, W. 727; v. d. H., Strafr., 1846, I, 356.

1416. Wanneer de Hooge Raad eene zaak aan een Provinciaal Geregtshof heeft verwezen, mag het hof zich niet aan de behandeling onttrekken; daardoor wordt overschrijding van regtsmagt begaan. — H. R. 16 Julij 1853; N. R., XLV, § 43, 201.

1417. Ingeval een vonnis van den kantonregter door den Hoogen Raad is vernietigd wegens schending van vormen, en aan de Arrondissements-Regtbank is verwezen, ten einde op de bestaande dagvaarding op nieuw te worden onderzocht en beregt, behoort voor de regtbank een geheel nieuw onderzoek ingesteld te worden, even als of er nog geen onderzoek door een anderen regter ware geschied; de regtbank doet alzoo op onwettig bewijs regt, indien zij het proces-verbaal van getuigenverhoor voor het kantongeregt, tot grondslag van hare uitspraak legt. — H. R. 22 Maart 1853; N. R., XLIV, § 41, 186.

1418. Wanneer de Hooge Raad ingevolge de wet op de onteigening ten algemeenen nutte naar het-

zelfde regterlijk collegie heeft teruggewezen, is het niet noodig, dat bedoeld collegie bij de nieuwe behandeling uit dezelfde leden wordt zamengesteld, die aan de vroegere behandeling hebben deelgenomen.

In onteigeningszaken behoeft bij veranderde zamenstelling van het collegie, het verslag bij art. 37 der onteigeningswet voorgeschreven, niet op nieuw te worden uitgebragt. — H. R. 17 November 1868, W. 3063.

1419. Wanneer in een arrest bepalingen zijn geschonden, betreffende de wijze en vormen van procederen gebiedend voorgeschreven, en met het regt van verdediging, in het naauwst verband staande, behoort met vernietiging van het arrest, de voorafgegane instructie tevens te worden vernietigd en eene nieuwe instructie bevolen. — H. R. 8 Dec. 1840; N. R., VIII, § 14, 44.

1420. Wanneer een vonnis eener Arr.-Regtbank, waarbij in hooger beroep van een vonnis van een kantonregter, uitspraak is gedaan, ter zake eener overtreding, wordt vernietigd op grond, dat de eerst gedane dagvaarding niet inhield opgave van het den beklaagde ten laste gelegde feit, dan kan de zaak bij nieuwe dagvaarding voor denzelfden kantonregter worden gebragt. — H. R. 2 Maart 1841; W. 180.

1421. Een Provinciaal Geregtshof mag zich niet onbevoegd verklaren om kennis te nemen van eene zaak, welke ten gevolge van vernietiging van een vonnis door een regtbank in hooger beroep gewezen, aan het Hof ter behandeling op nieuw in hooger beroep door den Hoogen Raad is verwezen. — H. R. 2 Februarij 1841; N. R., VII, § 19, 93; v. d. H., G. Z., I, 285, W. 160.

1422. Wanneer aan een Hof een zaak is verwezen, ten einde deze op de bestaande dagvaarding op nieuw te beregten, behoort het Hof bij de behandeling en instructie, niet de voorschriften voor het hooger beroep in correctionele zaken te volgen, maar die betrekkelijk de behandeling van correctionele zaken in eersten aanleg. — H. R. 8 Januarij 1851; N. R., XXXVII, § 43, 219.

1423. Wanneer de Hooge Raad eene verwijzing heeft uitgesproken wegens eene nietigheid in de instructie der zaak, zonder bepaling, van welke acte af weder moet worden begonnen, is de regter bij het onderzoek in de behandeling der zaak weder geheel vrij. — Regtb. Gorinchem 19 Mei 1849; R. B., XI, 312.

1424. De kracht van iedere bekentenis als bewijsmiddel, zelfs ten aanzien van een bijzonder feit is beperkt tot den beschuldigde, door wien, en het strafgeding, waarin zij is afgelegd, zoodat eene bekentenis in een ander geding afgelegd, niet als bewijsmiddel kan gelden. — H. R. 10 Januarij 1865; N. R., LXXIX, 13.

1425. De Hooge Raad kan geen regt doen op eene uitspraak in hooger beroep, waarbij de hoogere regter, ofschoon de uitspraak van den eersten regter niet deelende, evenwel deze niet vernietigt. — H. R. 4 November 1862, W. 2430.

1426. Indien de regter verzuimt uitspraak te doen over alle omstandigheden, waardoor de overtreding wordt gekenmerkt, geeft zulks grond tot cassatie. — H. R. 29 October 1839; N. R., V, § 45, 270.

Art. 109.

1427. De fatale termijn tot het doen van aanteekening van beroep in cassatie, voor regtsgedingen in correctionele zaken vastgesteld, kan niet geacht worden mede toepasselijk te zijn in zaken van vervolging van advocaten tot disciplinaire straffen. — H. R. 18 Maart 1850, N. R., XXXVIII, § 28, 127.

Tabellen.

1428. Mr. L. G. ten Zeldam Ganswijk. De bezoldiging der regterlijke magt bijzonder der Arrondissements-Regtbanken en der kantongeregten. Hoorn 1865. — Beoordeeld door mr. A. de Pinto. Themis 2e XII, 402.

BURGERLIJK WETBOEK.

Burg. Wetb.

1429. A. A. J. Meylink, De codicis civilis Francici confectione et cum patria nostra communicatione. — Hag. Com. 1852.

1430. A. S. Talma, De errore qui videtur admissus in ipso principio architecturae novorum codicum apud populos. — Gron. 1822.

1431. W. L. F. C. van Rappard, De auctoritate et usu disceptationum et orationum quae occasione conficiendi commendandique codicis civilis francici sunt habitae (vulgo discussions et motifs) in interpretatione legis. — L. B. 1820.

1432. Ontwerp van het Burgerlijk Wetboek voor het Koningrijk der Nederlanden, aan de Staten-Generaal aangeboden den 22 November 1820, 2e uitgave, benevens de ophelderende memorie, met eene voorrede van Jhr. mr. J. de Bosch Kemper. — Leyden 1868. — Aangekondigd door mr. van Boneval Faure; N. R. Bijdr. XIV, 180; door mr. A. de Pinto; Themis 2e X, 548.

1433. J. J. F. Noordziek, Geschiedenis der beraadslagingen gevoerd in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over het ontwerp van Burgerlijk Wetboek van 1820, 3 dln. — 's Gravenhage 1868.

1434. Mr. J. C. Voorduin, Geschiedenis en beginselen der Nederlandsche wetgeving, volgens de beraadslagingen deswege gehouden bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, dl. 2-6. — Utrecht 1837, 1838. — Beoordeeld door mr. J. van Hall, Regtsg. Bijdr. X 764, XI 294, XII 260; Jaarb. I 317, II 338.

1435. Mr. C. Asser, Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek vergeleken met het Wetboek Napoleon. 2 uitgaven. — 's Gravenhage en Amsterdam, 1838 en 1841. — Beoord. door mr. J. van Hall, Regtsg. Bijdr. XII, 260.

1436. A. Quaestius, Comparatio codicis civilis, Neerlandi 1837, cum codice civili Neerlando 1830. — L. B. 1839.

1437. A. Snoek Nysingh, Initia collationis codicem Napoleonem inter et exemplum codicis Belgici. — Gron. 1821.

1438. A. M. van Stipriaan Luïscius, De speciminis codicis civilis, Neerlandi anni 1820, libro I et codicis civilis Neerlandi, libro I, inter se comparatis. — L. B. 1851.

1439. J. G. Rochussen, De causis cur in nonnullis capitibus praecipuis differat codex civilis Indo-Neerlandicus a codice civili nostro. — Traj. 1850.

1440. Mr. B. H. Lulofs, Vlugtige woorden over Nederlandsche taalzuivering en taalverrijking, inzonderheid met opzigt tot hetgene de nieuwe wetboeken daartoe zullen en kunnen bijdragen. — Gron. 1826.

1441. Mr. H. W. Tydeman en mr. G. de Wal, Verhandelingen over den invloed van wetboeken in de taal des lands op de wetenschappelijke beoefening van het regt. — Leyden 1819. Gron. 1820.

1442. Briefwisseling van eenige regtsgeleerden (mr. J. D. Meijer, mr. H. W. Tydeman e. a.) over de aanstaande Nederlandsche wetgeving. — Leyden 1819.

1443. Mr. J. D. Meijer, De la codification en géneral. — Amst. 1830.

1444. Jhr. Mr. J. de Bosch Kemper, gedachten over de beoefening en toepassing der aanstaande Nederlandsche wetgeving, voornamelijk in betrekking tot de tegenwoordige Fransche regtsgeleerdheid. Amst. 1838. — Beoordeeld door mr. J. van Hall, Regtsgel. Bijdr. XII, 40.

1445. Jhr. mr. J. M. Kemper, Geschiedenis der beraadslagingen van hun Ed.Mog. de Staten-Generaal, over het ingeleverd ontwerp van het Burgerlijk Wetb. voor het koningrijk der Nederlanden. — 's Hage 1821.

1446. Mr. C. J. van Assen, Aanmerkingen op het Burgerlijk Wetboek. — Themis 1e XII, 104; 1e XIII, 566—610; 2e IV, 156—187.

1447. P. J. Spinnael, Indication de quelques corrections essentielles à faire par forme de révision de redaction, dans plusieurs dispositions du code civil des Pays Bas. — Bruxelles 1828.

1448. Mr. S. P. Lipman, Nederlandsche wetboeken, met eene overeenstemming van het Romeinsche en Fransche regt. — Amst. 1839.

1449. Mr. W. J. C. van Hasselt, De Nederlandsche Wetboeken met aanteekeningen. Eerste gedeelte, Burg. Wetb. — 's Gravenhage en Amsterdam 1843.

1450. G. J. de Martini, De Nederlandsche wetgeving. — Amst. 1840.

1451. Mr. W. B. Donker Curtius, Vrijmoedige aanmerkingen op het ontwerp van Burgerlijk Wetboek. — Dordrecht, 6 stukken, 1819 en 1820.

1452. Mr. J. H. Sassen, Proeve van een beredeneerd overzigt van het Burgerlijk Wetboek voor het Koningrijk der Nederlanden. — 's Bosch 1827.

1453. Mr. J. R. de Brueys, Oratio de maximo felicitatis incremento quod belgici cives a novo legum codice jure sperare possint. — Traj. 1816.

1454. Mr. J. A. Weyland, Proeve over eenige belangrijke onderwerpen over de wetenschap der wetgeving, bij gelegenheid der aanstaande zamenstelling eener nieuwe Burgerl. wetgeving. — Amst. 1814.

1455. W. J. van Welderen Rengers, Beschouwingen over het verband tusschen het Burgerlijk Regt en de Staathuishoudkunde. — Utrecht 1861. — Beoordeeld door mr. J. de Witte van Citters. Themis 2e VIII, 648.

1456. A. J. Swart, De Napoleonte legislatore et juris consulto. — Amst. 1838.

1457. Iets over het al of niet voegzame eener beoordeeling der redactie van wetten, vooral wat taal en stijl betreft. — Jur. Vraagal, II, 212, 325.

1458. W. Wintgens, De praecipuis differentiis juris Francici et Neerlandici. — Hagae comitis 1838.

1459. B. van Berkel, De legibus in codice civili Neerlando sanctione destitutis. — L. B. 1839.

1460. J. E. Valeton, De definitionibus in codice civili nostro obviis. — L. B. 1840.

1461. Mr. J. Potter van Loon, Definitien in het Burgerlijk Regt. — Regtsg. Bijdr. VII, 490.

1462. Mr. F. A. van Hall, Een woord over de nieuwe Nederlandsche wetgeving, aan een zijner mederegtsgeleerden gerigt. — R. Bijdr. II, 636.

1463. Aanmerkingen op het Nederlandsch Burgerlijk Wetb. — R. Bijdr. IV, 243, 509, V, 209.

1464. Bedenkingen van eenige Amsterdamsche regtsgeleerden omtrent de nieuwe Nederlandsche Wetgeving. — Regtsg. Bijdr. VI, 213, 683.

1465. Mr. G. E., De werken van Pothier, door aanteekeningen in verband beschouwd met het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, op het voetspoor van Bugnet. Verhandeling over de verbindtenissen. — Zalt-Bommel 1865. — Beoordeeld N. Regtsg. Bijdr. XVI, 398.

1466. Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, de Code Civil, het wetboek Lodewijk Napoleon en het Burgerlijk Wetboek van 1830, met verwijzing tot elkander en tot de overige wetboeken. — Leyden en Amsterdam, 1850.

1467. Behandeling van verschillende vraagstukken uit het Burgerlijk Wetboek, 2 stukken. — Sneek 1846.

1468. Mr. E. Schukking, Beredeneerd register op het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, waarin op elk artikel worden aangehaald de tot het onderwerp betrekkelijke bepalingen van den Code Napoleon, van het Wetboek Napoleon ingerigt voor het koningrijk Holland, en van het Romeinsch regt, met aanwijzing welke derzelve met het Burgerlijk Wetboek overeenkomen, verschillen of in strijd zijn. — Gron. 1843.

1469. Mr. T. van der Feen, Repertorium of alphabetisch register der zaken, vervat in het Burgerlijk Wetboek, ingerigt voor het koningrijk der Nederlanden. — 's Gravenhage en Amst. 1837.

1470. Mr. G. L. Jansma van der Ploeg, Studien van wetten en regtspraak in Nederland. — 's Hage en Amsterdam 1846.

1471. J. S. Vernède, Handleiding tot de Nederlandsche wetgeving, 2e afl. — Utrecht 1844.

1472. Mr. G. Diephuis, Het Nederlandsch Burgerlijk Regt, naar de volgorde van het Burgerlijk Wetboek, 9 dln. — Gron. 1845 vgg. 2e uitg. 1857 vgg. beoord. Regtsg. Jaarb. VII, 175; VIII, 155; IX, 140; XI, 180, door mr. N. Olivier. Themis V, 355.

1473. Mr. G. Diephuis, Handboek voor het Nederlandsch Burgerlijk Regt, 3 dln. — Gron. 1842. Beoordeeld door mr. A. A. de Pinto, Themis 2e XI, 103; W. 2413, door mr. J. A. Fruin, N. R. B. XIII, 290, 144; XIV, 111.

1474. Mr. G. Diephuis, Het Nederlandsch Burgerlijk Regt, 1e dl. — Gron. 1869.

1475. W. Boonacker, De nonnullis codicis civilis Neerlandi capitibus, ex juris disciplina vel maxime illustrandis. — Amst. 1846.

1476. E. J. van Dungen, De wederkeerige invloed tusschen burgerlijk en strafregt, met betrekking tot het eerste boek van het burgerlijk wetboek aangetoond. — Leiden 1862.

1477. Mr. J. A. Fruin, Redevoering over het nut der geschiedkundige beoefening van het Fransche regt, voor de wetenschappelijke verklaring onzer burgerlijke wetgeving. — Rotterd. 1859. — Beoordeeld door mr. J. Kappeijne van de Coppello, in Themis, 2e, VII, 124.

1478. Mr. J. A. Fruin, Oratio de privati juris nostri codicibus assidue corrigendis et supplendis. — Traj. 1866. — Beoordeeld W. 2788.

1479. Mr. W. H. van der Voort, Het Nederlandsch Burgerlijk Regt uit deszelfs beginselen verklaard, en met de bepalingen der Fransche wet vergeleken. — Utrecht 1838 (dit werk bevat slechts de 19 eerste titels B. W.), beoordeeld door mr. J. van Hall, Regtsg. Bijdr. XII, 260.

1480. Mr. C. L. Schuller, De Nederlandsche wetboeken met aanteekeningen, 1e deel, B. Wetb. — Utrecht 1841.

1481. Mr. C. W. Opzoomer, Het Burgerlijk Wetboek. Aanteekening op de artikelen, die thans nog verklaring behoeven. — Leyden en Amsterdam 1840, 2de druk 1857. — Beoord. Regtsg. Jaarb. XI, 179, 210; door mr. J. Kappeijne van de Coppello, Themis X, 607, Jur. Corr. II, 63.

1482. Mr. C. W. Opzoomer, Het Burgerlijk Wetboek verklaard. — Amst. 1865. Beoord. — N. Regtsg. Bijdr. XVI, 395.

1483. Mr. C. J. van Assen, Leiddraad voor het collegie over het Burgerlijk Wetboek. Leyden 1843—1846, 4 stukken. Verkorte en herziene uitgave. — Leyden 1854. — Beoord. Regtsg. Jaarb. VI, 304; VII, 173; VIII, 153; IX, 139. N. Regtsg. Bijdr. IV, 337.

1484. Mr. H. Nienhuis, Akademische voorlezingen over het Nederlandsch Burgerlijk Regt. — Groningen 1849 en 1854, 2 stukken. — Beoord. N. Regtsg. Jaarb. XII, 211; N. R. Bijdr. VI, 215.

1485. Mr. H. Nienhuis, Handleiding bij Akademische voorlezingen over het hedendaagsch Burgerlijk Regt, gedrukt ten dienste van zijne toehoorders. — Gron. 1827 en 1831. 2 stukken.

1486. Mr. A. de Pinto, Handleiding tot het Burgerlijk wetboek, 2 dln., 4 uitgaven. — 's Gravenhage 1837—1860.

1487. Mr. B. A. van Houten, De Nederlandsche Burgerlijke wetgeving. — Amst. 1837 en 1838.

1488. Mr. J. van Hall, Handleiding tot de beoefening van het Burgerlijk Regt in Nederland, 3 stukken. — Amsterdam 1851, 1852, 1856.

1489. G. Pliester, Aanteekeningen op de Nederlandsche Burgerlijke wetgeving, tot handleiding bij de studie en toepassing der wetten. — Arnhem 1840.

1490. Mr. P. J. Walraven, Cathechismus der 15 eerste titels van het Nederl. Burg. Wetb. — Amersfoort 1845. — Beoord. N. R. Jaarb. VIII, 157.

1491. G. Leefkens, Cathechismus over het Burgerlijk Regt. — Amsterdam 1840.

1492. J. Verduchène, Observations critiques sur le Code Civil Neerlandais, comparé avec le Code Napoleon. — Maastricht 1860. — Beoord. N. Regtsg. Bijdr. XI, 395; XIV, 113; door mr. S. M. S. de Ranitz. Themis 2e. VII, 642.

1493. Vragen van Nederl. Regt, beantwoord door eenige Amsterdamsche regtsbeoefenaars, 1e en 2e verz. — Amsterdam 1849 en 1853. — Beoord. door mr. M. des Amorie van der Hoeven. N. Regtsg. Bijdr. III, 376; N. Regtsg. Jaarb. XII, 213.

1494. Verzameling van regtsgeleerde adviezen. 7 stukken. — Amst. en 's Gravenhage 1843—1844.

1495. J. B. R. A. Haerten, Brevis annotatio ad varios articulos nostrorum codicum. — Traj. 1856.

1496. Mr. M. des Amorie van der Hoeven en mr. A de Vries, Regtsgeleerde opstellen. — Amst. 1852. — Beoord. door mr. J. van Hall in N. R. Bijdr. II, 340.

1497. Mr. A. Oudeman, Beschouwing van het Burgerlijk Wetboek, in betrekking tot het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. — Opm. en meded. III, 149.

Art. 1.

1498. G. L. Jansma van der Ploeg, disquisitio in titulos primum et alterum libri primi codicis civilis Neerlandi. — Gron. 1843.

1499. P. C. Nahuijs, de differentiis codicis civilis Francici et novi codicis Belgici in acquirenda civitate. — Traj. 1827.

1500. J. H. Beaujon, De variis modis quibus variis temporibus jus civitatis Romanae acquiri potuerit. — L. B. 1845.

1501. D. van Eck, Quaestiones e libro I cod. civ. Neerl. — L. B. 1841.

1502. H. T. Drabbe, Quaestiones quaedam ad titulos libri I Cod. Civ. — L. B. 1842.

Art. 2.

1503. T. N. van Dam, Ad art. 2 Cod. Civ. Belg. — Traj. 1830.

1504. G. M. du Tour van Bellinchave, Observationes de libertate et servitute. — Gron. 1827.

1505. G. C. Falck, De servo libertate donato si Europae solum attigerit. — Amst. 1834.

1506. D. J. C. Luttenberg, Quaestiones juridicae.— Zwollae 1845. — Quaestio II, verba „grondgebied van den staat," in art. 2 Cod. Civ. Neerl. significant territorium, nostrae civitatis in Europa sive provinciae quae secundum legis fund art. 1 regnum Neerlandiae, (het koningrijk der Nederlanden), continent.

1507. M. Reinders, Quaestiones juris civilis hodierni. — Gron. 1840. — Quaestio I qui in civitatis nostrae territorio degit servus e colo, niis fugitivus, a domino vindicari non potest.

1508. Quaestie over slavernij. — R. B. II, 145.

1509. J. H., Wanneer een slaaf uit onze kolonien, door zijn komst in het moederland is vrij geworden en vervolgens in de kolonien terugkeert, zal hij aldaar vrij zijn. — R. B. II; 145.

1510. Kan aan ingezetenen eener gemeente, bij plaatselijke reglementen, de verpligting worden opgelegd om de dienst van nachtwacht uit te oefenen? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 5.

1511. Het opleggen van persoonlijke diensten bij plaatselijke verordeningen is niet verboden, indien zulks plaats vindt voor de publieke dienst en in het algemeen belang der gemeente, dit kan niet worden gelijk gesteld met persoonlijke dienstbaarheid, bedoeld bij dit art. — H. R. 10 October 1843; Regt. I, 1; N. R. XVI, 41, 181; W. 564; v. d. H. G. Z. IX, 16; H. R. 11 November 1846; N. R. XXVI, § 11, 29; v. d. H. G. Z. V, 130; W. 797.

1512. Door persoonlijke dienstbaarheden bij art. 2 B. W., worden geene andere bedoeld dan dienstbaarheden, in betrekking staande tot het burgerlijk regt, en niet diensten in het openbaar belang bewezen. — H. R. 22 Augustus 1848, N. R. XXXI, 1, § 61, 271; v. d. H. Gz. VIII, 35; W. 1024.

1513. De ingezetenen kunnen door een plaatselijk reglement worden genoodzaakt, de nachtwacht in hunne gemeente te betrekken; dit is niet in strijd met art. 2 B. W. — H. R. 1 Sept. 1841; W. 208, 217; R. B. III, 385; R. in N. III, 57, 135; v. d. H. G. Z. II, 72; N. R. VIII, § 77, 354; Kantong. Zaandam 11 Junij 1842; W. 298; W. Nachtwachten persoonlijke diensten W. 300.

Art. 3.

1514. A. Telting, De juribus nondum natorum.— Gron. 1826.

1515. Mr. A. J. Zubli, Erfregt ontstaan vóór de geboorte. Bestaan doch nog niet geboren zijn. Bewijsvoering. — R. en W. X, 325.

1515a. Is de schenking gedaan aan het nog ongeboren kind van vrouwe A, en wijlen haren echtgenoot B, van waarde, indien het kind 300 dagen of meer na de ontbinding des huwelijks wordt geboren? — Jur. Vraagal, I, 77.

1515b. J. A. Sperna Weiland, Kunnen de ouders van een kind waarvan de moeder zwanger is, en aan hetwelk gedurende die zwangerschap een erfenis, legaat of schenking opkomt, die making vorderen alvorens het kind geboren is? — Jur. Corr. IV, 6.

Art. 4.

1516. U. A. Evertz, de morte civili. — Gron. 1822.

1517. Mr. M. H. Godefroi, De bepalingen van den Code Penal, betreffende het verlies van burgerlijke regten, in verband beschouwd tot de Nederlandsche wetgeving. — R. Jaarb. I, 271.

1518. J. de Louter, De beperkingen der rechtsbevoegdheid ten gevolge van vermindering der burgerlijke eer. — Utrecht 1869. — Beoordeeld door mr. G. Belinfante. — Themis 2e, XII, 3.

1519. Mr. G. Belinfante, Over de beperking der rechtsbevoegdheid tengevolge van militaire veroordeeling. — Themis 2e, XVI, 3.

1520. Wanneer iemand, die onder vigeur der Fransche wetgeving hier te lande ter dood veroordeeld is, doch genade der doodstraf hebbende bekomen, echter naar aanleiding van art. 23 van den Code Nap. als dood moet worden beschouwd, heeft door deze fictie der wet de maatschappij het regt van strafvordering te zijnen opzigte niet verloren. — H. R. 21 Junij 1842; N. R. XII, § 27, 77; R. in N. III, 321; v. d. H. Strafr. VIII, 50.

1521. Het verleenen van gratie aan een veroordeelde, tot eene straf die de burgerlijke dood tengevolge heeft, behoudens de regten van derden, geeft hem het regt van erfopvolging en uiterste wilsbeschikking. — Hof Groningen 23 September 1845; R. B. VIII, 59; N. R. XXVII, § 57, 280; H. R. 28 Januarij 1846; R. B. VIII. 381. Anders Regtb. Groningen 23 Februarij 1844; N. R. XXVII, § 57, 266; R. B. VI, 235; Regtb. Groningen 17 Januarij 1845; N. R. XXVII, § 57, 273, bestreden door mr. J. van Hall, R. B. VI, 256.

Art. 5.

1522. H. T. Drabbe, Quaestiones quaedam ex titulo II, libri I, codicis civilis Neerlandici. — L. B. 1842.

1523. J. H. Eggers, de incolis et peregrinis. — L. B. 1839.

1524. H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, De wet tot uitvoering van art. 7 der grondwet in hare betrekking tot het burgerlijk regt en het staatsregt. — Leyden 1851.

1525. W. F. Overhoff Jr., Nederlanders, vreemdelingen en ingezetenen. — R. en W., I, 440.

1526. Mr. G. Diephuis, Is een natuurlijk kind binnen het koningrijk of deszelfs kolonien geboren, maar door geen zijner ouders erkend, Nederlander volgens art. 5, sub 1 B. W.? — Ja. — Opm. en meded. V, 285.

1527. Worden minderjarigen, Nederlanders, door de naturalisatie hunner ouders in Nederland, of verliezen zij den staat van Nederlanders, door de naturalisatie hunner ouders in een vreemd land? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 9; H. R. 23 December 1853, W. 1645; v. d. H. G. Z. XII, 101.

1528. Worden meerderjarige kinderen van genaturaliseerden, door de naturalisatie van hunnen vader ipso jure Nederlanders? — Ja. — Jur. Vraagal III, 99.

1529. Bepalingen dat bij het bekleeden van landsbedieningen op den voorgrond behoort te staan, dat men Nederlander is of daarmede gelijk gesteld. — M. v. J., 1 December 1851, Bijv. 682 E. 114.

1530. J. F. Schuurbeque Boeije, De divisione hominum ratione civitatis Belgicae. — L. B. 1839.

1531. M. Reinders, Quaestiones juris civilis hodierni. — Gron. 1840. — Quaestio II. Qui in nostra civitate natus est ex parentibus qui in extera regione domicilium habent, non inde a natalibus est Neerlandus, sed fit demum Neerlandus, postquam domicilium in civitate nostra constituit.

1532. C. de Ranitz, de distinctione hominum cives inter et peregrinos hujusque distinctionis effectu ex lege civili. — Gron. 1828.

1533. Wordt een minderjarig kind, geboren uit vreemde ouders buiten het koningrijk der Nederlanden of zijne kolonien, ipso jure Nederlander, door de naturalisatie zijns vaders. — Ja. — Jur. Vraagal, III, 99, 111.

1534. Volgt uit art. 63 der grondwet, dat de vreemdeling, die vreemden adeldom bezit, na zijne naturalisatie als Nederlander, dien moet laten varen? — Neen. — Jur. Vraagal, III, 374.

1535. Met het woord „kolonien," in art. 5 no. 1, B. W., is niet bedoeld in het algemeen de „buitenlandsche bezittingen" van het Rijk. Madura is eene der buitenlandsche of wel Nederlandsch-Indische bezittingen, geene kolonie van dit koningrijk. — Regtb. Amsterdam, 13 Augustus 1867, W. 2999; N. R. B. XVII, 808.

1536. De meerderjarig geworden en hier te lande geboren en woonachtige kinderen van hen, die vóór de afscheiding van Belgie binnen dit Rijk woonden, doch die zich daarna in Belgie hebben nedergezet, zijn ook dan, als zij hunne ouders gedurende hunne minderjarigheid aldaar hebben gevolgd, met betrekking tot het genot der burgerschapsregten, Nederlanders. — H. R. 14 Julij 1857, W. 1870.

1537. Moet hij die in 1818 te Brussel uit Fransche, aldaar gevestigde ouders is geboren, doch, sedert de Belgische revolutie in de provincie Holland heeft gewoond, als Nederlander worden beschouwd? — Ja.

Is er eenige verbindende kracht toe te kennen aan art. 2 van het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1839 (st. 39)? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 46.

1538. De brieven van naturalisatie, moeten door het gemeentebestuur der woonplaats van den genaturaliseerde voor gezien worden geteekend. De genaturaliseerde moet bij het gemeentebestuur de verklaring afleggen, dat hij de naturalisatie aanneemt, van die verklaring moet eene acte worden opgemaakt, door het gemeentebestuur en den genaturaliseerde onderteekend; de minuut dier acte moet in het gemeentearchief blijven berusten. — M. v. J., 15 Febr. 1853, Bijv. 128; E. 382.

1539. De gemeentebesturen behooren aan den Minister van Justitie kennis te geven van de verklaringen voor hen afgelegd, dat naturalisatien worden aangenomen. — M. v. J., 7 December 1852, Bijv. 713; E. 321. M. v. J., 21 Junij 1867 no. 106; Comm. d. Kon. Overijssel 25 Junij 1867, Prov. Blad Overijssel 80 Luttenberg 137.

1540. De vreemdeling die genaturaliseerd wenscht te worden, moet 1e. den ouderdom van 23 jaren hebben bereikt; 2e. een gevestigd verblijf in het Rijk in Europa, of in de kolonien of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, gedurende zes achtereenvolgende jaren hebben, met het voornemen om er gevestigd te blijven. Bij het in te dienen verzoekschrift om naturalisatie, moeten worden gevoegd: *a.* de geboorteacte van den verzoeker, of zoodanige andere acte, welke volgens het regt van het land waartoe hij behoort, daarvoor in de plaats treedt; *b.* het bewijs van het gevorderd zesjarig verblijf; *c.* een bewijs, afgegeven door het bestuur van de plaats binnen welke de verzoeker gevestigd is, der door dezen voor hetzelve afgelegde verklaring, dat hij voornemens is in het Rijk in Europa, of in de kolonien of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, gevestigd te blijven. — Art. 6 de wet van 28 Julij 1850 (St. 44).

1541. De geboorteacte evenbedoeld, is vrij van de formaliteit van registratie, niet de bewijzen die haar vervangen, evenmin als de bewijsstukken omschreven onder letters *b* en *c.* Stukken afkomstig van buitenlandsche autoriteiten, moeten hier te lande voor zegel geviseerd en gelegaliseerd worden. — M. v. J., 26 Augustus 1850 no. 55, Bijv. 586; E. 527.

1542. Voor de brieven van naturalisatie moet een registratieregt van *f* 50 worden voldaan. De naturalisatien zijn niet aan dit regt onderworpen: *a.* indien zij verleend zijn ter belooning van uitstekende diensten, of om eenige overwegende reden van staatsbelang; *b.* indien reeds vroeger brieven van naturalisatie waren verkregen, en overeenkomstig art. 12 der wet van 31 Mei 1824 (St. 37) de daarop verschuldigde regten zijn betaald. — Wet van 21 December 1850 (St. 75).

1543. Onderofficieren, die naar den officiersrang dingen, moeten voor het afleggen van het examen een bewijs van Nederlanderschap overleggen, afgegeven door het gemeentebestuur, des noodig op de verklaring van derden, houdende dat de belanghebbende ingevolge de wet van 28 Julij 1850 (St. 44), ten aanzien van het genot van Burgerschapsregten is Nederlander. — M. v. O., 12 October 1863, Bijv. 289, Luttenberg 187.

1544. De hoedanigheid van Nederlander verschilt ten eenenmale van het verkrijgen dierzelfde hoedanigheid door naturalisatie; door wetduiding wordt verstaan een van den beginne bestaand regt uit de wet zelve ontleend, en alleen daarop gegrond, terwijl naturalisatie veronderstelt het gemis van zoodanig regt, en de latere verkrijging daarvan door de daad van de bevoegde magt.

Welke regten hij, die bij Kon. Besluit verklaard is, door wetduiding als Nederlander te moeten worden beschouwd, krachtens vroegere wetten, ook moge gehad hebben, zoo moet zijne beweerde hoedanigheid van Nederlander, ten aanzien van het genot der burgerschapsregten, thans alleen getoetst worden aan de bepalingen der wet van 28 Julij 1850 (St. 44). — H. R. 6 Julij 1852; W. 1348; N. R. XLII, 39, 200; N. R. B. II, 327; W. 1348; Regtb. Arnhem 10 Junij 1852; N. R. B., II, 321.

1545. De grondwet van 1815 moet geacht worden aan den koning het regt te hebben overgelaten,

om aan vreemdelingen de hoedanigheid van Nederlander door naturalisatie toe te kennen. Mitsdien zijn brieven van naturalisatie onder die grondwet door den koning verleend als geldig te beschouwen. Zij zijn voldoende, om hem, die ze verkregen heeft, regt te geven op de uitoefening van burgerschapsregten. — H. R. 10 October 1851; N. R. B. I, 577; W. 1271; N. R. XL, § 6, 36.

1546.. De bloote qualificatie van Burger van een vreemden staat, ten opzigte van een Nederlandschen vader voorkomende in eene doopacte, kan niet het gevolg hebben, dat hij in dien vreemden staat naturalisatie heeft aangenomen, en dat hij alzoo ten aanzien van het genot van burgerschapsregten zou moeten geacht worden den staat van Nederlander te hebben verloren, te dien effecte dat ook de afstammelingen in Nederland gevestigd, geboren na de aanneming dier qualificatie, niet in de uitoefening dier regten aldaar zouden mogen deelen. — H. R. 28 Mei 1852; N. R. XLII, § 8, 28; N. R. B. II, 241; anders Regtb. Amsterdam 28 April 1852; N. R. B. II, 205.

1547. Een zelfs zeer lang verblijf in een vreemd land als pachter, gaat niet noodwendig gepaard met het oogmerk, om niet binnen Nederland terug te keeren. — Regtb. Maastricht 11 Mei 1861; N. R. B. XII, 51; W. 2461.

1548. De wet van 28 Julij 1850 (St. 44), regelende het Nederlanderschap, heeft geen terugwerkende kracht; zij ontneemt geenzins de regten van Nederlander aan hen, die, ofschoon geboren uit ouders, welke niet waren gevestigd binnen het Rijk, echter reeds vóór de invoering der wet, op eene wettige wijze den staat van Nederlander hadden verkregen.

Dit geldt ook zelfs van hen op wie art. 4 dier wet niet toepasselijk is.

De inwoners van het vorstendom Oost-Friesland, zijn door hunne inlijving in 1807 in het toenmalige koningr. Holland, regtens Hollanders geworden.

Zij die tijdens den wederafstand van dit gewest aan Hannover in 1815, hunne woonplaats hebben overgebragt binnen de tegenwoordige grenzen van het Rijk der Nederlanden, of dit reeds vroeger gedaan hadden en sedert binnen het Rijk zijn gevestigd gebleven, zijn daardoor ook Nederlanders gebleven, zelfs na de invoering van voornoemde wet. — Regtb. Amersfoort 5 Mei 1852; W. 1339.

1549. De bloote overlegging door een vreemdeling van een certificaat van het plaatselijk bestuur eener Nederlandsche gemeente, constaterende dat de overlegger in het register der bevolking aldaar is ingeschreven, is niet voldoende om hem te kunnen beschouwen als behoorende tot die vreemdelingen, welke door de wet met vreemdelingen zijn gelijk gesteld. — H. R. 4 Augustus 1851; W. 1355.

1550. Noch de grondwet en de daarin gebragte wijzigingen, noch eene wet of wettige verordening, heeft aan den Koning de bevoegdheid toegekend, na het verstrijken van den in art. 10 der grondwet van 1815 (art. 9 der gewijzigde grondwet van 1840) gestelden termijn, aan een vreemdeling het volle regt van inboorlingschap en de verkiesbaarheid tot alle ambten te vergunnen, of brieven van naturalisatie te verleenen. — Ged. Staten Gelderland, 3 Augustus 1850, W. 1147.

1551. Mr. Josua van Eik Jzn., Het kind geboren aan een in Nederland of deszelfs kolonien gevestigden Franschman, is dat Franschman of Nederlander? — Jur. Corr. 1862, 166.

1552. Mr. W. J. C. van Hasselt, Repliek aan mr. Josua van Eik Jzn., op zijne beantwoording eener vraag betreffende Nederlanders en vreemdelingen. — Jur. Corr. 1862, 203.

1553. Mr. C. A. den Tex, Bedenkingen over naturalisatie, opgedragen aan de wetgevende magt. — N. Regtsg. Bijdr., I, 448.

1554. S. Cohen Henriquez, An qui jure publico Neerlandus sit, necessario etiam in jure privato Neerlandi locum obtineat. Amst. 1852. — Beoord. N. Regtsg. Bijdr. III, 118.

1555. Die vóór 1848 bij Kon. Besluit genaturaliseerd zijn, zijn Nederlanders.

De wet van 21 December 1850 (St. 75), stelt van het regt van registratie wel vrij hen, die vroeger brieven van naturalisatie verkregen en de regten betaald hebben, en nu nieuwe brieven onder werking der wet van 28 Julij 1850 verkrijgen, zij gaat alzoo van het denkbeeld uit dat er nieuwe brieven, al ware het ten overvloede, zullen kunnen verlangd en feitelijk zullen verkregen worden, maar zij mag daarom geenzins geacht worden het aanvragen van nieuwe brieven verpligtend gemaakt te hebben, veelmin zou aan die wet de strekking kunnen toegekend worden, om op zoodanige indirecte wijze de vroegere brieven vervallen en krachteloos te doen verklaren. — Regtb. Rotterdam, 30 Aug. 1851, W. 1261.

1556. Hij die in 1808 te Luxemburg is geboren en sedert 1834 in Nederland gevestigd is, moet beschouwd worden als Nederlander, ingevolge art. 4 der wet van 28 Julij 1850 (St. 44). — Regtb. Amsterdam, 18 April 1851, W. 1228. Anders gemeenteraad van Amsterdam, 4 April 1851; W. 1228.

1557. Kan hij, die vóór de vereeniging der Noordelijke en Zuidelijke Provincien des Rijks in laatstgemelde geboren is, en gedurende de vereeniging zijne woonplaats naar eerstgenoemde verplaatst heeft, nog na de scheiding als Nederlander beschouwd of met Nederlanders gelijk gesteld worden? — Neen. — Vragen van Ned. Regt, I, 1. Anders Cajus, Opm. en Med. VI, 1.

1558. Regt van inboorlingschap. Gedurende een jaar na de invoering der Grondwet van 1815, stond het den koning vrij aan personen buiten 's lands geboren, doch binnen het koningrijk gevestigd, het volle regt van inboorlingschap en de verkiesbaarheid tot alle ambten, zonder onderscheid te vergunnen, (dus tot 24 Augustus 1816). — Art. 10 der grondwet van 1815.

1558*a*. F. A. T. Weve, De naturalisatie onder de grondwet van 1815. — Themis XII, 553.

1558*b*. Wie zijn Nederlandsch burgerschapsregt reclameert, moet ook het volle bewijs leveren dat hij de hoedanigheid van Nederlander bezit. — Regtb. Amsterdam 28 April 1847; N. R. B. II, 205.

Art. 6.

1559. H. W. Swellengrebel, De beneficiis jure Romano et nostro codice feminis, concessis. — Traj. 1823.

1560. G. Schimmelpenninck J.f., De eo quatenus feminarum conditio cum jure Romano tum jure hodierno melior sit quam illa marium. — Amst. 1829.

1561. H. Reiger, De vi et efficacitate foeminarum in res politicas earumque juribus civilibus. — Gron. 1829.

1562. P. J. Smits, De juribus foeminarum inprimis secundum codicem civilem Neerlandicum. — Traj. 1840.

1563. J. P. van Etten, De conditione feminarum jure antiquo et hodierno. — Amst. 1844.

1564. G. Matthes, De conditione civili mulieris nuptae Neerlandicae. — L. B. 1839.

1565. Mr. G. Diephuis, Houdt eene vrouw, welke gehuwd is met een Nederlander, die later deze hoedanigheid verliest, daardoor mede op Nederlander te zijn? — Neen. — Opm. en Meded. V, 290,

Art. 7.

1566. Ph. de Kanter, De juribus peregrinorum in Belgio ex principiis veteris juris civilis Hollandici et hodierni. — L. B. 1828.

1567. J. Nolthenius van Elsbroek, Ad locum juris Neerlandi qui est de peregrinis. — L. B. 1843.

1568. S. J. van Geuns, Over de toelating en vestiging van vreemdelingen in Nederland tot het jaar 1795. — Schoonhoven 1853.

1869. Indien er in een civiel proces geschil ontstaat, of een der partijen al of niet vreemdeling is, moet de quaestie alleen uit het Burgerlijk Regt worden beslist, en het volken- en staatsregt buiten aanmerking worden gehouden. — Hof Holland 26 Aug. 1839; Regtsz. I, 7; N. R. II, § 39, 242; R. in N. II, 170; W. 30, 32.

1570. Indien iemand beweert dat een persoon de hoedanigheid van Nederlander heeft verloren, moet hij dit beweren bewijzen; de tegenpartij behoeft niet te bewijzen dat hij werkelijk nog als Nederlander moet worden beschouwd. — Hof Gelderland, 29 Januarij 1840; N. R. VII, § 72, 373; W. 144.

1571. Een handelsinrigting onder eene firma binnen het Rijk gevestigd, indien zij door vreemdelingen gedreven wordt, moet voor vreemdeling worden gehouden en is onderworpen aan de cauctio judicatum solvi.

De wet van 28 Julij 1850 (St. 44) heeft geen verandering gebragt in art. 8, 2° B. W., voor zooverre in dit art. de vereischten worden opgesomd, die de vreemdeling moet bezitten om met den Nederlander gelijk gesteld te worden. — Regtb. Maastricht, 26 Februarij 1852; N. R. B. II, 497.

Art. 8.

1572. Het treden in Nederlandsche krijgsdienst door een vreemdeling, kan alleen en op zich zelve niets daarstellen of ten gevolge hebben ten aanzien van het Nederlanderschap. — H. R. 18 October 1855; N. R. I, 1, § 18, 72.

1573. Om volgens art. 8 alin. 2, met een Nederlander gelijk gesteld te worden, wordt vereischt 1e. het vestigen der woonplaats binnen eene gemeente van het koningrijk; 2e. het behouden der woonplaats gedurende zes jaren binnen dezelfde gemeente, en 3e. de kennisgeving aan het plaatselijk bestuur dier woonplaats van het voornemen, om binnen het Rijk gevestigd te blijven. Tot het vestigen der woonplaats in eene gemeente, wordt vereischt het wonen in die gemeente en het voornemen om aldaar zijn hoofdverblijf te houden. Dit voornemen kan blijken uit eene verklaring bij het plaatselijk bestuur of uit omstandigheden. — Regtb. Roermond 28 Januarij 1864; W. 2626.

1574. De gedane kennisgeving, bedoeld bij art. 8 no. 2, mag ook door getuigen worden bewezen. Het komt hierbij op de kennisgeving aan, zoodat eene latere inschrijving voor den staat van hem die er zich op beroept, niet afdoet. — Regtb. Amsterdam, 23 December 1863; N. R. B. XV, 375.

1575. Voor de verklaring bij no. 2 van dit art. bedoeld, is geen bepaalde vorm voorgeschreven, een berigt aan den burgemeester in welken vorm ook gegeven, is daarvoor voldoende te achten. — Regtb. Amsterdam, 22 Februarij 1848; R. B. XI, 110; W. 1011.

1576. In een civiel geding kan een eischer zich niet beroepen op eene verklaring aan het gemeentebestuur gedaan, dat hij het voornemen heeft om zich binnen het koningrijk te blijven vestigen, indien die verklaring is afgelegd na de dagvaarding en conclusie van eisch. — Regtb. Amsterdam, 16 Januarij 1849; W. 1007.

1577. Art. 1934 B. W. is niet toepasselijk op eene verklaring van de administratieve magt uitgegaan, bedoeld bij art. 8 no. 2 B. W. — H. R. 16 Januarij 1863; v. d. H., B. R. XXVII, 220.

1578. Bij het Burg. Wetb., waar het handelt over Nederlanders en vreemdelingen, wordt alleen hunne regtstoestand als burgerlijke personen bedoeld, geenzins als staatsburgers; een beroep op de gelijkstelling met een Nederlander, die men als een gevolg der verklaring, bedoeld bij art. 8 B. W. beweert plaats te vinden, kan niets afdoen ten aanzien van de bevoegdheid van het kiesregt. — H. R. 21 Mei 1854; N. R. XLII, § 5, 18; v. d. H. G. Z. XI, 548, 283; Regtb. Arnhem, 30 Aug. 1850; W. 1156.

1579. De bloote overlegging door een vreemdeling van een certificaat van het plaatselijk bestuur eener Nederlandsche gemeente, constaterende dat de overlegger in het register der bevolking aldaar is ingeschreven, is niet voldoende om hem te kunnen beschouwen als behoorende tot die vreemdelingen, welke door de wet met Nederlanders zijn gelijk gesteld. — H. R. 4 Augustus 1851; N. R. XXXIX, § 43, 238; W. 1355.

Art. 9.

1580. Mr. C. J. Diemont, Minderjarige Nederlanders wier ouders of voogden vreemdelingen worden. — R. en W. XII, 223.

1581. H. W. Arentzen, De verandering van woonplaats der voogden van minderjarigen in verband beschouwd met het burgerregt van laatstgenoemden. — R. en W., XII, 78.

1582. A. J. M. Holster, Voogdij over minderjarigen, buitenlands woonachtig, benoeming van voogd, verkoop van goederen. — R. en W., XI, 8.

1583. H. W. Arentzen, Domicilie als bepaling van iemands staat. — R. en W. XIII, 39.

1584. H. J. Swaving, Verliest de Nederlander, die in strijd met het verbod van art. 63 der Grondwet, vreemden adeldom aanneemt, daardoor vanzelf de hoedanigheid van Nederlander? — Neen. — Jur. Vraagal III, 227; N. R. B., XIV, 165.

1585. Mededeeling der zienswijze van de Regering, omtrent het verliezen van het Nederlanderschap door landverhuizers, die later hier te lande terugkeeren en de toepasselijkheid der vreemdelingenwet van 13 Augustus 1849 (St. 39). — M. v. J. 5 April 1851; Bijv. 491, E. 41.

1586. De hoedanigheid van Nederlander wordt niet verloren, wanneer zonder toestemming des Konings eene kerkelijke bediening wordt aangenomen, die door een buitenlandsch kerkelijk opperhoofd is opgedragen. — Jur. Vraagal III, 376.

1587. Een geboren Nederlander, vóór het tractaat van 19 April 1839 in Belgie woonachtig, en aldaar nog bij voortduring zijne woonplaats hebbende, is niet als vreemdeling te beschouwen. — Regtb. Rotterdam, 4 Januarij 1848; W. 358; Regtz. I, 16.

1588. De hoedanigheid van Nederlander gaat verloren, indien men zich in den vreemde vestigt en zich daar een geregtelijken raadsman laat toevoegen; daaruit blijkt dat men het Rijk verlaten heeft zonder daar te willen terugkeeren. De vreemdeling, wien in Belgie een raadsman is toegevoegd, kan ook hier te lande niet in regten staan zonder dien raadsman, zijn persoonlijke staat wordt geregeld door de wet van zijn land. Het is niet noodig, dat blijke dat die vreemdeling is Belgisch onderdaan of in de volheid van de burgerlijke regten met een Belg gelijk staat, genoeg dat hij in Belgie gevestigd zij en zijn persoonlijke staat daar is geregeld. — Regtb. 's Hertogenbosch, 22 October 1856; W. 1822.

1589. De betrekking van Secretaris bij een vreemd Consulaat in Nederland, kan niet genoemd worden eene betrekking door eene vreemde regering opgedragen. Door de aanneming dier betrekking wordt de hoedanigheid van Nederlander niet verloren. — Regtb. 's Gravenhage 19 Augustus 1853; W. 1513.

1590. Indien iemand, geboren te Amsterdam, uit ouders aldaar gevestigd, elders verblijf houdt, moet hij daardoor nog niet geacht worden zijn domicilie te hebben veranderd.

Uit de omstandigheid, dat een Nederlander in een authentieke acte verklaart te Parijs te wonen, kan niet worden afgeleid het voornemen om aldaar zijn verblijf te vestigen. — Regtb. Amsterdam 20 Maart 1844; Regtz. I, 12; R. in N. IV, 132; R. B. VI, 586.

1591. Het verkrijgen van het indigenaat in een vreemd land, de inschrijving als burger eener stad van dat land, het verkrijgen van een reispas als inwoner dier stad, het voeren van een vreemd schip, zijn zoovele omstandigheden, waaruit blijkt dat iemand opgehouden heeft Nederlander te zijn. — Regtb. Amst. 10 Maart 1842; R. B. IV, 388, W. 331.

1592. Ieder Nederlander, al bevindt hij zich in een vreemd land, blijft Nederlander, tenzij hij in een der gevallen van uitzondering verkeert; hij wordt geacht zijn domicilie behouden te hebben te zijner laatste woonplaats hier te lande; bij zijn overlijden wordt zijne nalatenschap geacht hier te lande te zijn opengevallen. — Regtb. Amsterdam 19 December 1843, R. B. VI, 581.

1593. De Nederlander die zijne woonplaats buiten 's lands vestigt, verliest alleen dan zijne hoedanigheid, indien hij dit doet met het kennelijk oogmerk om niet in het koningrijk terug te keeren. Dit oogmerk moet uit eene verzameling van stellige daadzaken blijken, welke geen twijfel overlaten dat iemand van zijn vaderland heeft afgezien. Iemand die als dienstknecht in een vreemd land gaat wonen, kan niet geacht worden het kennelijk oogmerk aan den dag te hebben gelegd, om niet in het vaderland terug te keeren. — Regtb. Maastricht 22 Januarij 1846, W. 750.

1594. De regter mag niet als wettig vermoeden aannemen, dat allen die op Nederlandsch grondgebied wonen, als Nederlanders moeten worden aangemerkt, zoolang het tegendeel niet is bewezen. — H. R. 24 April 1849; N. R. XXXIII, § 93, 371.

1595. Iemand ten tijde der vereeniging van Nederland met Belgie, in Nederland geboren, uit ouders aldaar gevestigd en alzoo de hoedanigheid van Nederlander verkregen hebbende, kan niet geacht worden die hoedanigheid verloren te hebben, omdat zijn vader zich tijdens de scheiding in Belgie gevestigd hebbende, hij als minderjarige met hen aldaar is gebleven. — H. R. 14 Julij 1857; N. R. LVI § 46, 208.

1596. De nationaliteit uit de wet verkregen, kan niet van de bloote daad van een derde afhankelijk zijn; derhalve kan ook de nationaliteit van den minderjarigen zoon uit de wet ontleend, niet door het vertrek der ouders naar het buitenland verloren worden, zonder eenige medewerking van zijne zijde. — H. R. 23 December 1853; H. R. XLVI, § 63, 236.

Art. 11.

1597. Verleent de Nederlandsche vrouw, wier echtgenoot de hoedanigheid van Nederlander na het voltrekken des huwelijks verloren heeft, hierdoor hare hoedanigheid van Nederlandsche vrouw. — Jur. Vraagal I, 370, II, 239, 336.

1598. Vraag omtrent het regt verstand van art. 11 B. W. — R. B. II, 283.

1599. Eene Nederlandsche vrouw met een vreemdeling gehuwd, is staande huwelijk in burgerlijke zaken justiciabel voor den regter, ingesteld door den souverein wiens onderdaan de man is.

Het feitelijk verblijf der vrouw fundeert geen civile jurisdictie of competentie. — Hof van N.-Holland 5 April 1855, W. 1720; N. R. LV, § 73, 365.

1600. De Nederlandsche vrouw, met een vreemdeling in het buitenland gehuwd, en door haren echtgenoot hier te lande gedagvaard om naar de echtelijke woning in het buitenland terug te keeren, kan met regt de onbevoegdheid van den Nederlandschen regter inroepen. — Regtb. Amsterdam 6 November 1854; R. B. V, 29; R. en W. XI, 252.

Art. 13.

1601. G. S. van Hasselt, De actibus status civilis. — Traj. 1840.

1602. W. J. ten Hoet, De tabulis status civilis secundum art. 13 Cod. Civ. Neerl. — Amst. 1849.

1603. J. T. Kymmell, Observationes nonnullae ad locum juris patrii hodierni de actis status civilis. Gron. 1841.

1604. Mr. C. J. van Heusden Jz., Handleiding tot het houden der registers en het opmaken der acten van den burgerlijken stand, met voorbeelden. — 's Bosch 1836.

1605. Mr. C. E. Vaillant, Handboek voor den ambtenaar van den Burgerlijken Stand, bewerkt volgens het Ned. Burg. Wetboek, met aanwijzing van de onderscheiden wetten, decisien enz., benevens van formulieren. — Amst. en 's Hage 1838, 2e uitg., Amst. 1842. Beoordeeld W. 410, N. Regtsg. Jaarb. V, 348.

1606. H. Verwoert, De burgerlijke stand naar de volgorde van het Burgerlijk Wetboek, na diens overlijden uitgegeven door mr. H. Nairac. — Utrecht 1865. Beoord. N. Regtsg. Bijdr. XVI, 401.

1607. J. C. van Toorenenbergen, Handleiding voor den ambtenaar van den burg. stand in Nederland. — Utrecht 1851. Beoord. in N. Regtsg. Bijdr. II, 162.

1608. H. A. A. Boons, Eenige voorname bepalingen van het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek omtrent den burg. stand duidelijk en gemakkelijk voorgesteld. — 's Hertogenbosch 1838.

1609. H. A. A. Boons, Verzameling van voorbeelden voor acten van den burgerlijken stand. — 's Bosch 1838.

1610. Mr. D. van de Wijnpersse, Bedenkingen omtrent het houden van registers en het opmaken der acten van den burg. stand, volgens de Ned. wetgeving. — N. Jaarb. voor Regtsg. en Wetg. I, 218.

1611. H. C. Wagenaar, Theorie ten dienste van de ambtenaren van den burgerlijken stand. — 's Hage 1862.

1612. De benoeming van den ambt. van den burg. stand is vrij van zegel en registratie. — M. F. 30 Januarij 1839, no. 44, P. W. 2/1839, no. 8; N. R. I, § 26, 120.

1613. De betrekking van ambt. van den burg. stand is vereenigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt, ook dan wanneer aan die betrekking eene geldelijke toelage of belooning verbonden is. — Kon. Besl. 8 Julij 1852; Bijv. 498, E. 265, Luttenberg 285; gemst. 43.

1614. Aan de ambtenaren van den burg. stand mogen de gemeentebesturen eene belooning toekennen, alleen niet aan den burgemeester, op grond van art. 73 der gemeentewet. — M. B. Z. 11 Nov.

1851, no. 155, 2e afd.; Ged. St. Groningen 20 Nov. 1851, Bijv. 639, E. 102.

1615. Acten en vonnissen mogen niet meer in een afzonderlijk register worden ingeschreven, zij moeten worden overgeschreven in de gewone registers waartoe zij behooren. — H. R. 28 November 1861, W. 2335; W. B. A. 657; v. d. H. Gz. XVIII, 894, 442; N. R. LXIX, § 24, 195; Gemst. 662; H. R. 30 Julij 1861, W. 2296; Gemst. 517; W. B. A. 628.

1616. De ambtenaar van den burg. stand wordt niet beëedigd; hij oefent zijne functien uit op den eed, dien hij als raadslid of als burgemeester heeft afgelegd. — Gemst. 647.

1617. Kan een burgemeester, die buiten zijne gemeente gaat wonen en dientengevolge als lid van den raad aftreedt, de betrekking van ambtenaar van den burg. stand blijven bekleeden? — Ja. — Jur. Vraagal III, 78.

1618. Kan en mag de burgemeester tot ambt. v. d. burg. stand benoemd, daarvoor bedanken, zonder als burgemeester af te treden? — Ja. — W. B. A. 984, 954.

1619. De ambtenaar van den burg. stand kan ten allen tijde zijn ontslag nemen, de raad mag hem dit niet weigeren; hij behoeft de betrekking niet waar te nemen tot zijn opvolger benoemd is. — W. B. A. 864.

1620. Een wethouder die zonder aangesteld te zijn als ambtenaar van den burg. stand, een huwelijk voltrekt, pleegt het misdrijf van art. 253 C. P. — Regtb. Brielle 19 April 1855, W. 1637; 1642; Gemst. 187; H. R. 22 Julij 1850, W. 1144.

1621. Moeten de ambtenaren van den burg. stand even als de wethouders, wanneer zij als raadsleden aftreden, maar herbenoemd worden, geacht worden ook hunne qualiteit van ambtenaar van den burg. stand verloren te hebben en dus op nieuw benoemd worden? — Ja. — Zoo ja moet dan de burgemeester, die tevens raadslid is en tot ambtenaar van den burg. stand was benoemd, evenzeer op nieuw tot laatstgenoemde betrekking herkozen worden, wanneer hij als raadslid aftreedt? — Neen. — Gids II, 644.

1622. De burgemeester die geen lid van den raad is, mag nadat de tijd zijner functie als burgemeester is verstreken, in afwachting zijner herbenoeming, niet voortgaan met het opmaken van acten van den burg. stand. — M. v. J. 13 Januarij 1851, no. 155, Bijv. 11.

1623. De ambtenaren van den burg. stand moeten ten allen tijde, ook op zon en feestdagen, bereid zijn tot het ontvangen van aangiften; zij mogen daartoe niet bloot op drie dagen, een paar uren 's weeks bestemmen. — M. B. Z. 3 October 1863, no. 119, Bijv. 284.

1624. De gemeente is niet verantwoordelijk na het overlijden van den ambtenaar van den burg. stand, voor de verzuimen door dezen gepleegd. — W. B. A. 133.

1625. De registers van den burg. stand moeten nimmer uit het gemeentehuis worden vervoerd. — M. B. Z. 2 Julij 1851, no. 93, 2e afd., Bijv. 161; Luttenberg 268; Prov. Blad Groningen 1851, no. 78.

1626. Inlichtingen betrekkelijk het houden der registers van den burg. stand, volgens de voorschriften van het nieuw Burg. Wetb. — M. B. Z. 10 September 1838, Bijv. 297, Luttenberg 110.

1627. Bevoegdheid van ambtenaren van den burg. stand, door E. — R. B. V. 720.

1628. De handteekening van den ambtenaar van den burg. stand, moet ter griffie van de Arrondissements Regtbank worden gedeponeerd. — Prov. Blad Groningen 1857, no. 59.

1629. Adellijke titels en andere qualificatiën, die niet in het Staatsblad zijn opgenomen, mogen niet in de acten van den burg. stand worden aangenomen, noch ook namen van ambachtsheerlijkheden of landgoederen, tenzij de comparanten daarvan eigenaren zijn. — M. v. J. 15 Februarij 1859, no. 101; Bijv. 45; W. 2059; Luttenberg 15.

1630. W. J. Baron D' Ablaing van Giessenburg, Het besluit van 26 Januarij 1822 (St. no. 1), betreffende adellijke titels en qualificatiën. — Bijdr. XII, 129.

1631. Alle adellijke geslachten zijn verpligt, afschriften der acten van den burg. stand van geboorten, huwelijken en overlijden in te zenden aan het Departement van Justitie, voor de registers van den Hoogen Raad van adel. — Art. 20 Kon. Besl. 24 Junij 1814, no. 10; M. v. J. Gemst. 747; W. B. A. 867.

1632. Toekenning van adellijke titels en andere qualificatiën in acten van den burg. stand. — Bijdr. IV, 118; V, 312.

1633. Het Kon. Besl. van 26 Januarij 1822 (St. 1), betrekkelijk adellijke titels en qualificatiën, is niet in strijd met eenig wettelijk voorschrift; het is dus ook voor den ambtenaar van den burg. stand verbindend. — Jur. Corr. III, 197.

1634. Hetzelfde register kan door meer dan een persoon worden gehouden, de registers behooren niet bij een dier personen te berusten, maar op eene voor het algemeen toegankelijke en openbare plaats, die alleen aan het gemeentehuis wordt gevonden. — Hof Friesland 8 Junij 1852, W. 1344; H. R. 23 November 1852; R. R. XLIII, § 37, 194, W. 1391; Gemst. 62.

1635. De aangiften moeten geschieden ter plaatse waar de registers bewaard worden, de aangever kan niet volstaan met de aangifte te doen aan de particuliere woning van den ambtenaar van den burg. stand. — Hof Groningen 31 Januarij 1853, W. 1420; H. R. 19 April 1853; N. R. XLIV, § 60, 268, W. 1422, 1430; Gemst. 58, 59, 61, 62, 70, 71, 76, 78, 80, 82, 83; H. R. 23 Nov. 1852; N. R. XLIII, § 37, 194.

1636. De ambtenaren van den burg. stand behooren, zoo al niet tot de plaatselijke ambtenaren, dan toch tot de plaatselijke magten. — Hof Z.-Holland 5 Junij 1855, W. 1650; Gemst. 187, 194.

1637. De ambtenaren van den burgerlijken stand zijn bevoegd te staan over acten hunne bloed- of aanverwanten betreffende. — H. R. 30 Julij 1861; N. R. LXVIII, § 48, 367, W. 2296; Gemst. 517; W. B. A. 628.

Art. 16.

1638. Het uitkrabben van woorden en het daarover heenschrijven van iets anders, in acten ten overstaan van een ambtenaar van den burg. stand verleden, is noch strafbaar, noch verboden. — Regtb. Groningen 13 December 1861, W. 2335; W. B. A. 657; H. R. 11 April 1862; N. R. LXX, § 58, 413, W. 2372; W. B. A. 676, W. 2341, 2351, 2359; Gemst. 558, 591; v. d. H. G. Z. XIX, 922, 155.

1639. Het openlaten tusschen twee acten van eene ruimte, benoodigd voor het inschrijven van eene acte van den burg. stand, op welke ruimte zich formuliersgewijze gedrukte woorden bevinden, over welke twee inktstrepen overkruis getrokken zijn, stelt geen wit vak daar. — Regtb. Groningen 1 November 1861, W. 2335; W. B. A. 657.

1640. Het stellen van eene paragraaf of verkorte naamteekening onder kantteekeningen in acten van den burg. stand, is niet voldoende, de ambtenaar van den burg. stand is daardoor strafbaar, de kantteekeningen moeten op dezelfde wijze worden

onderteekend als de acte zelve. — H. R. 22 April 1841; Regtz. I, 24; R. in N. III, 96; H. R. 10 Junij 1841; H. R. 25 Junij 1841; v. d. H. B. R. II, 195; N. R. VII, § 69, 354; R. in N., III, 96.

1641. Alleen de marginale aanteekeningen die een oorspronkelijk en wezenlijk bestanddeel der acten uitmaken, naast welke zij zijn geschreven, moeten worden onderteekend; de kantteekeningen volgens art. 25 gemaakt, worden hier niet bedoeld. — H. R. 25 Maart 1842; v. d. H. B. R. III, 259.

Art. 17.

1642. Dit art. is niet toepasselijk op de vermelding der erkenning van een overspelig kind in de huwelijksacte. — Regtb. Leiden 6 October 1854, W. 1582.

Art. 19.

1643. Uit de bepalingen van dit art. kan niet worden afgeleid, dat de vader, indien hij verhinderd wordt om in persoon de aangifte der geboorte van zijn kind bij den ambtenaar van den burg. stand te doen, hij zich door een gemagtigde moet doen vertegenwoordigen. — H. R. 31 Augustus 1849, W. 1062, N. R. XXXIII, § 34, 147; v. d. H., Straf. 1849, II, 86.

Art. 20.

1644. Mr. M. H. Godefroi, Crimineel veroordeelden mogen als getuigen bij acten van den burg. stand worden gebezigd. — Regtsg. Jaarb. I, 275.

Art. 21.

1645. De opgave van een comparant dat hij geen schrijven heeft geleerd, tengevolge waarvan eene acte ongeteekend blijft, niettegenstaande dezelfde comparant eenige dagen vroeger eene acte heeft geteekend, levert geen overtreding op. — H. R. 20 Februarij 1857; N. R. LV, § 27, 139; W. 1964.

1646. Het verzuim van eene zoo stellige bepaling als van art. 21 B. W. kan niet geheel straffeloos blijven, hoezeer art. 27, alin. 2, dit facultatief stelt. — Regtb. Leyden 6 October 1854; W. 1582.

1647. Indien eene acte niet is onderteekend door den ambt. van den burg. stand, kan de Arrondissements-regtb. bevelen, dat de acte in de loopende registers op nieuw worde ingeschreven. — Regtb. Brielle 18 October 1844, W. 558.

Art. 22.

1648. Mag het met het oog op art. 22 B. W. voor geoorloofd worden gehouden, dat, gelijk in sommige steden het geval is, de griffie der regtbank hare plaats vindt in het gemeentehuis? — Neen. — Jur. Vraagal III, 49.

1649. Jaarlijksch worden alphabetische tafels, en om de tien jaren tienjarige tafels opgemaakt der acten van den burg. stand. — Decreet 20 Julij 1807; Bull 154; Rondonneau I, 420; Fortuijn II, 446.

1650. Het vervaardigen der derde expeditie van de tienjaarlijksche tafels der acten van den burg. stand is afgeschaft; deze was bestemd voor de Provinciale besturen. — Kon. Besl. 19 Nov. 1841, no. 84; M. B. Z. 9 December 1841, no. 76, 1e afd.; Gouverneur N.-Brabant 14 December 1841; Bijv. 534, E. 92.

1651. Inlichtingen omtrent het al of niet afschaffen der tienjarige tafels op de registers van den burg. stand. — M. v. J. 3 December 1844, no. 62; Bijv. E., 465.

1652. De tienjarige tafels worden in stand gehouden: inlichtingen zijn verstrekt hoedanig die tafels zullen moeten worden ingerigt. — M. v. J. 8 September 1845, Bijv. 408; E. 558.

1653. De jaarlijksche en tienjaarlijksche tafels zijn vrijgesteld van zegelregt. De alphabetische tafels der huwelijken, moeten in de eerste kolom niet alleen bevatten de geslachtsnamen en voornamen der mannen met vermelding van de namen der vrouwen, doch de vrouwen moeten evenzeer in de alphabetische orde worden opgenomen. — M. B. Z. 25 Junij 1863, no. 127, 2e afd., Bijv. 179.

1654. Bij het opmaken der tienjaarlijksche tafels, moeten de natuurlijke kinderen, die sedert de sluiting van de jaarlijksche tafels zijn erkend door den vader, gebragt worden alleen op den geslachtsnaam des vaders. De acten van aangiften van levenloos geboren kinderen, moeten in de jaarlijksche en tienjaarlijksche tafels worden vermeld onder de acten van overlijden. — M. B. Z. 17 Aug. 1863, no. 189, 2e afd., Bijv. 219.

1655. De afschriften van de jaarlijksche alphabetische tafels der acten van den burg. stand, door de griffiers der Arrondissements-regtbanken opgemaakt, ingevolge art. 15 van het Kon. Besl. van 15 Mei 1863 (St. 60) zijn vrijgesteld van zegelregt. — Kon. Besl. 11 Dec. 1863, no. 72; Bijv. 339.

1656. De tienjarige tafels der registers van den burg. stand, worden in het vervolg door den ambt. van den burg. stand opgemaakt. — Kon. Besl. 15 Mei 1863 (St. 60).

1657. De afschriften der tienjaarlijksche tafels van den burg. stand zijn vrijgesteld van zegelregt. — M. B. Z. 27 Februarij 1854, Bijv. 104, Luttenberg 215; Kon. Besl. 27 Jan. 1854, no. 61.

1658. Bepalingen en inlichtingen nopens de inrigting der éénjarige tafels van den burg. stand. — M. v. J. 21 Maart 1854; Bijv. 206, E. 41.

1659. De griffiers der regtbanken mogen voor het opmaken der acte van bewaargeving der registers van den burg. stand, geen salaris in rekening brengen. — Art. 23 lett. *f* van het tarief in Burgerlijke zaken; wet van 28 Aug. 1843 (St. 38).

1660. De ontvangers der registratie brengen verzuimde overbrenging ter griffie van dubbelen dier registers van den burg. stand, ter kennis van het Openb. Min. bij brief en niet bij procesverbaal. — P. W. 2490.

1661. Het is niet voldoende dat de acten van den burg. stand in de maand Januarij verzonden worden; zij moeten werkelijk op de griffie gedeponeerd zijn. — Regtb. Rotterdam 5 Maart 1856. — R. B. VI, 463.

Art. 24.

1662. Mr. J. H. Sluiter, Over de uittreksels uit de registers van den burg. stand en hunne bewijskracht. — Leiden 1864. — Beoordeeld door mr. D. H. Levyssohn Norman. Themis 2e, XII, 156; door mr. W. A. van de Wall Bake, N. R. Bijdr. XIV, 421.

1663. Mr. D. H. Levyssohn, De uittreksels uit de acten van den burg. stand. De ambtenaar van den burg. stand is onbevoegd uittreksels uit acten van den burg. stand te geven, maar alleen geregtigd tot het geven van uittreksels uit de registers. — Themis XII, 578.

1664. Mr. A. de Pinto, Over de uittreksels uit de acten van den burg. stand. — Themis XIII, 1; W. 1101, 1108.

1665. Wie moet in den zin der wet als bewaarder der registers van den burg. stand worden beschouwd, en bevoegd geacht worden tot het afgeven van uittreksels uit die registers, niet tot de loopende dienst behoorende, de secretaris der gemeente of de ambtenaar van den burg. stand? — Gids I, 610.

1666. Is het afgeven van uittreksels uit andere dan de loopende registers, door de ambtenaren van den burg. stand overeen te brengen met de wet? — Jur. Corr. III, 150.

1667. De uittreksels uit de registers van den burg. stand, afgegeven aan vreemde regeringen of gezantschappen, zijn vrijgesteld van zegelregt. — Kon. Besl. 20 December 1866, no. 82, medegedeeld door M. v. F. 2 Januarij 1867, afd. reg. no. 25, Bijv. 1, Prov. Blad Groningen 1862, no. 86; Kon. Besl. 1 Mei 1844, no. 18; Bijv. 210, E. 388.

1668. Op de extracten uit de acten van den burg. stand, die dienen moeten als bewijsstuk in strafzaken, moet de verklaring worden gesteld: „Opgemaakt ten verzoeke en uitgegeven aan het Openb. Min. bij .... om te dienen als bewijsstuk in strafzaken." — M. v. J. 17 November 1865, no. 79; Bijv. 274, Luttenberg 246; M. F. 24 Nov. 1865, no. 59; P. W. 5161; M. v. J. 10 Julij 1844; Bijv. 312, E. 412.

1669. De extracten uit de registers van den burg. stand door vreemdelingen aangevraagd, zijn vrijgesteld van zegel, indien die vreemdelingen een bewijs van onvermogen van het bestuur hunner woonplaats overleggen. — M. B. Z. 4 October 1859, no. 144, 2e afd., Bijv. 266.

1670. Is een buitenlandsch uittreksel uit de registers van den burg. stand, onderhevig aan het zegelregt van 50 ct. of aan dat, geëvenredigd aan de oppervlakte van het papier? — Jur. Vraagal III, 255.

1671. Uittreksels uit de registers van den burg. stand, betrekkelijk het overlijden van gepensioneerden van den Staat, welke aan het Departement van Finantien moeten worden gezonden, zijn vrijgesteld van zegelregt, mits van die bestemming op de stukken worde melding gemaakt. — Kon. Besl. 8 Junij 1844, Bijv. 251, E. 400.

1672. De extracten uit de registers van den burg. stand, aan begrafenismaatschappijen af te geven, mogen niet op ongezegeld papier worden gesteld. — M. B. Z. 21 December 1844, Bijv. 635, E. 474.

1673. De buitenlandsche extracten uit doop-, dood- of huwelijksregisters van den burg. stand, zijn vrij van de formaliteit en het regt van registratie, zij zijn echter onderworpen aan het zegelregt berekend naar de oppervlakte van het papier. — M. F. 13 Augustus 1844, Bijv. 341, E. 542.

1674. Bij het afgeven van uittreksels uit de geboorteregisters, bestemd om bij de geloofsbrieven van nieuw gekozen leden van den gemeenteraad of van de Staten eener Provincie te worden overgelegd, moet daarin worden vermeld de woonplaats van de ouders van den verkozene, ten einde daaruit blijke of hij is geboren uit ouders binnen het Rijk in Europa gevestigd. — M. v. J. 22 Januarij 1852, no. 102; Bijv. 26, E. 165, W. 1300; Luttenberg 261.

1675. Inlichtingen nopens de afgifte door of van wege den ambtenaar van den burg. stand, van ongezegelde bewijzen bij het voltrekken van huwelijken en het aangeven van geboorten. — M. B. Z. 9 November 1849, no. 55; Bijv. 479, E. 399.

1676. De secretarissen der gemeentebesturen zijn niet bevoegd extracten uit de registers van den burg. stand af te geven, ook niet van die, welke ingevolge art. 22 in de archieven der gemeente zijn overgebragt. — M. v. J. 9 Junij 1852, Bijv. 458, E. 257.

1677. De ambtenaren van den burg. stand mogen uittreksels uit de registers tot het aangaan van huwelijken afgeven, vrij van zegel, op vertoon van buitenlandsche ongelegaliseerde bewijzen van onvermogen, wanneer naar aanleiding dierzelfde certificaten, geene leges worden berekend. — M. v. J. 6 November 1861, no. 110; Bijv. 301.

1678. De leges, die voor de afgifte van extracten uit de registers van den burg. stand gegeven worden, mogen niet ten voordeele van de ambtenaren van den burg. stand komen, maar moeten aan de gemeentekas worden verantwoord. — M. B. Z. 11 November 1851, no. 155, 2e afd.; Ged. Staten Groningen 20 November 1851, Bijv. 639, E. 102.

1679. Mr. M. H. Godefroi, Legalisatie van de uittreksels der acten van den burg. stand. — R. B. II, 423; id. mr. C. E. Vaillant, — R. B. III, 17.

1680. Mr. G. Diephuis, Uittreksels uit de registers van den burg. stand. — Opm. en Meded. VIII, 289.

1681. J. C. v. T., Legalisatie der certificaten van huwelijksaangiften en afkondigingen. — W. 942.

1682. Uittreksels uit de registers van den burg. stand benoodigd door personen van de land en zee magt, tot het bekomen van pensioen, moeten op zegel worden gesteld. — M. F. 10 Julij 1867, no. 23; P. W. 5165.

1683. Voor legalisatie eener handteekening van den ambtenaar van den burg. stand op een extract, wordt 15 ct. betaald. — Art. 3, tarief in burgerlijke zaken, wet van 28 Aug. 1843 (St. 38).

1684. De ambtenaren van den burg. stand mogen geen extracten afgeven, waaronder hunne handteekening gedrukt is, zij moeten die stukken eigenhandig onderteekenen. — Proc. Gen. Hoog Ger. 25 Maart 1834; Bijv. 197, E. 153.

1685. Extracten door de administratien van militaire korpsen aangevraagd, o. a. tot justificatie van het stamboek, zijn vrijgesteld van zegelregt, mits van de bestemming blijke. — P. W. 1587.

1686. Uittreksels uit de registers van den burg. stand, vereischt tot de voltrekking van een huwelijk, mogen als geloofwaardig worden aangenomen, ook indien zij niet van legalisatie zijn voorzien. — H. R. 30 Junij 1865; N. R. LXXX, § 32, 293, v. d. H., B. R. XXX, 32; W. B. A. 845, W. 2708; H. R. 12 December 1848, W. 1006; N. R. XXXII, § 28, 98; v. d. H., Strafr. 1848, II, 405.

1687. Voor de uittreksels uit de registers van den burg. stand, is in het B. W. geen bepaalde vorm voorgeschreven, van zoodanigen vorm kan alzoo de graad van authenticiteit dier uittreksels niet afhangen. — H. R. 20 Junij 1843; Regtz. I, 22; N. R. XV, § 17, 55; v. d. H., Strafr. X, 51, W. 491.

1688. De regter of ieder ander ambtenaar, aan wien een ongelegaliseerd uittreksel uit de registers van den burg. stand wordt overgelegd, moet het aannemen en daarop regt spreken, indien hij voor zich zelven de overtuiging heeft van de echtheid van de handteekening, en van de bevoegdheid van den ambtenaar die het stuk heeft afgegeven. — H. R. 11 Febr. 1845; N. R. XIX, § 82, 354, W. 618.

1689. Aan de beoordeeling van den ambtenaar van den burg. stand is overgelaten, of buitenlandsche acten al of niet van de diplomatieke legalisatien moeten zijn voorzien, om voor hem geloof te verdienen; geene wetsbepaling wordt overtreden indien hij ongelegaliseerde stukken aanneemt. — H. R. 1 Maart 1861; N. R. LXVII, § 32, 222; v. d. H. G. Z. XVIII, 110.

1690. De leges voor de afgifte van extracten of afschriften uit de registers van den burg. stand, moeten als belastingen worden geregeld, overeenkomstig art. 238 der gemeentewet. — M. B. Z. 15 Januarij 1852, no. 161; Bijv. 15, Bijv. E. 161; Luttenberg 257; Gids I, 286.

1691. De uittreksels, welke worden uitgereikt om den burgemeester in staat te stellen tot afgifte van de bij de wet op de Nationale Militie, van 19 Augustus 1866 (St. 72), bedoelde getuigschriften, zijn vrijgesteld van het regt van zegel, mits daar-

van op de uittreksels melding worde gemaakt. — Kon. Besl. 23 Maart 1866, no. 62, Bijv. 107.

1692. De uittreksels benoodigd in militiezaken, behooren niet te worden uitgereikt aan de belanghebbenden zelve, maar moeten aan den burgemeester worden uitgereikt, die ze in bewaring moet houden. — M. B. Z. 14 April 1866, no. 299, 2e afd., Bijv. 144.

1693. Legalisatie van extracten uit de registers van den burg. stand. — Regtb. Zwolle 26 April 1865; H. R. 30 Junij 1865; Gemst. 714, 719, 723; W. B. A. 835, 838.

1694. C. E. Vaillant, Uittreksels uit de acten van den burg. stand. — W. 1106.

1695. J. W. A. Immink, Over de uittreksels uit de registers van den burg. stand. — W. 1128.

1696. Bij het aangaan van huwelijken tusschen Nederlanders en Belgische onderdanen hier te lande is het voldoende, dat de uittreksels van den burg. stand in België afgegeven en hier te lande overgelegd voor het voltrekken van het huwelijk alleen zijn gelegaliseerd door den voorzitter der Belgische regtbank, of door den gouverneur der Belgische provincie, daartoe wordt geen nader diplomatiek visa gevorderd. — M. v. J. 13 November 1866, no. 118, 2e afd., Bijv. 371.

1697. De legalisatie der evenbedoelde stukken in België afgegeven, gelegaliseerd door den vrederegter, is volgens de Belgische wet van 11 Mei 1866 mede als voldoende te achten. — M. v. J. 14 December 1866, no. 100, 2e afd., Bijv. 415.

Art. 25.

1698. Hoezeer het Kon. Besl. van 8 Junij 1823 (St. 21) is ingetrokken bij Kon. Besl. van 9 October 1861 (St. 21), zoo is het echter aan te bevelen om nog na te komen hetgeen daarbij is voorgeschreven betrekkelijk de aanteekeningen op den kant der acten, wegens andere ingeschreven acten, alsmede ten aanzien van het verbod om te staan over acten, welke den ambtenaar zelven of zijn vrouw, ouders of kinderen betreffen. — M. v. J. 29 November 1861, no. 144, Bijv. 325.

1699. De kantteekeningen bij dit art. bedoeld, zijn in aard en strekking geheel onderscheiden van de kantteekeningen, doorhalingen en verwijzingen bij art. 16 bedoeld. Tot de deugdelijkheid der kantmeldingen van art. 25 wordt de onderteekening van den ambtenaar van den burg. stand en van partijen niet gevorderd. — H. R. 25 Maart 1842; N. R. X, § 20, 84., W. 282; v. d. H., B. R. III, 259.

1700. De vordering, dat de regtbank de aanteekening van een vonnis op den kant der geboorteacte van een onwettig verklaard kind zal gelasten, is niet ontvankelijk, indien niet tevens is gevorderd het bevel tot inschrijving van het vonnis zelf in de acten van den burg. stand. — Regtb. Leyden 9 December 1869, W. 3186.

Art. 27.

1701. Opmerkingen bij het lezen van het verslag der procedures tegen ambtenaren van den burg. stand. — W. 1781.

1702. Bij het bewijs van overtredingen door ambtenaren van den burg. stand begaan, zijn van toepassing de bepalingen van het Wetb. van Strafv. — Hof Groningen 19 Mei 1857; N. R. B. XI, 447.

1703. De geldboete bij artt. 27 en 137 B. W. gesteld, kan niet beschouwd worden als correctionele straf op een wanbedrijf gesteld, maar slechts als disciplinaire maatregel tegen inbreuken op eene burgerlijke wet. — H. R. 10 Januarij 1860; N. R. LXIV, § 4, 9; v. d. H., G. Z. XVII, 1, W. 2136; Gemst. 438; W. B. A. 557; H. R. 25 Maart 1842; Regtsz. I, 36; N. R. X, § 18, 75, W. 281, 283; v. d. H., B. R. III, 252; v. d. H., G. Z. XVIII, 894, 442; N. R. LXIX, § 24, 195; W. B. A. 657; Gemst. 662.

1704. Het opleggen eener geldboete krachtens dit art. moet als facultatief worden beschouwd. Het Kon. Besl. van 8 Junij 1823 (St. 21) moet geacht worden te zijn vervallen door de invoering van het Burg. Wetb. — H. R. 28 November 1861, W. 2335; H. R. 22 April 1841; N. R. VII, § 69, 354; v. d. H., B. R. II, 195.

1705. Dit art. belet niet dat art. 193 C. P. nog van toepassing kan zijn. — H. R. 20 Februarij 1855, W. 1771; N. R. XLIX, § 44, 206; v. d. H., G. Z. XII, 610, 248.

Art. 28.

1706. De officieren van justitie moeten ieder jaar voor den 1 Junij een afschrift van het proces-verbaal der opneming van de registers van den burg. stand aan den Procureur-Generaal inzenden. — Proc.-Generaal bij het Hoog Geregtshof 8 Dec. 1818, no. 72, Bijv. E. V., 580.

1707. De ontvangers der registratie doen geene kennisgeving meer aan den officier van justitie van het niet opmaken van alphabetische tafels op de dubbelen der registers van den burg. stand. Ingevolge art. 28 Burg. Wetb. is de surveillance aan het Openb. Min. overgelaten. — M. F. 18 April 1865, no. 112; P. W. 2/1845, no. 91.

Art. 29.

1708. Kan de ambtenaar van den burg. stand, wanneer hij een kind, na de drie dagen in art. 29 bedoeld, in de geboorteregisters heeft ingeschreven, zonder daartoe bij vonnis te zijn gemagtigd, worden verwezen in de boete bij art. 27, alin. 3 Burg. Wetb. vermeld? — Ja. — Regstg. Adv. II, 204; Themis V, 465.

1709. Staat het den ambtenaar van den burg. stand nog vrij eene acte van geboorte op de registers in te schrijven, wanneer de aangifte eerst na het verloopen van drie dagen geschiedt? — R. B., V, 731.

1710. Indien een kind wordt geboren in eene gemeente waar de ouders niet wonen, behoort van de geboorte kennis te worden gegeven aan het gemeentebestuur der woonplaats. — M. B. Z. 28 December 1860, no. 193, 8e afd., Bijv. 409.

1711. De ambtenaar van den burg. stand is niet bevoegd eene geboorte-acte op te maken na verloop van den termijn van drie dagen, bij art. 29 Burg. Wetb. bepaald; het opmaken van een geboorte-acte na dien termijn, zou eene eigendunkelijke aanvulling van de registers van den burg. stand zijn. — H. R. 29 Maart 1850; W. B. A. 106; Gids I, 614; N. R. XXXV, § 33, 143; H. R. 3 Februarij 1842, W. 379; Regtz. I, 42; v. d. H., B. R. IV, 360; Regtb. Amsterdam 1 October 1849; R. B. XI, 515, W. 1061; Hof Z.-Holland 9 November 1844; Regtz. I, 47.

1712. De ambtenaar van den burg. stand kan, indien hij een kind na de drie dagen in art. 29 Burg. Wetb. bedoeld, in de geboorteregisters heeft ingeschreven, zonder daartoe bij vonnis te zijn gemagtigd, worden verwezen in de boete bij art. 27, alin. 3, Burg. Wetb. vermeld. — H. R. 3 Februarij 1843; v. d. H., B. R. IV, 311; N. R. XIII, § 59, 236, W. 379.

1713. Welke is de termijn voor de aangifte van geboorte vastgesteld? — Bestaat er eene strafbepaling op het verzuim? — Hof N.-Holland 1 April 1844; R. B. VI, 319.

1714. Art. 346 C. P., strafbedreigende op de

overtreding van de artt. 55 en 56 Code Civil moet worden toegepast op overtreding van de daarmede overeenstemmende bepalingen van art. 29 en 30 Burg. Wetb. Gemelde strafbepaling is niet toepasselijk op overtreding van art. 52, alin. 2, Burg. Wetb. — Regtb. Hoorn 3 Junij 1859, W. 2187; Hof Utrecht 7 Sept. 1841, W. 232.

1715. Het gemeentebestuur moet het gemeentehuis aanwijzen als de bewaarplaats der loopende geboorteregisters van de gemeente; dat gemeentehuis mag gevestigd zijn buiten het territoir der gemeente; indien een ingezeten der gemeente, die de aangifte van de geboorte van zijn kind heeft gedaan ten particulieren woonhuize van den ambtenaar van den burg. stand binnen de gemeente, wordt veroordeeld wegens niet behoorlijke aangifte, is geen wet geschonden of verkeerd toegepast. Nergens is voorgeschreven, dat een gemeentehuis binnen de grenzen van het territoir der gemeente moet liggen. — H. R. 19 April 1853; N. R. XLIV, § 60, 268.

1716. Eene aangifte van geboorte voor den ambtenaar van den burg. stand met verklaring tegen de waarheid, dat de moeder van het kind is de huisvrouw van den aangever, met dat gevolg, dat de acte van geboorte van dat kind naar die valsche verklaring is opgemaakt door gemelden ambtenaar, is niet aan te merken als een valsch getuigenis in burgerlijke zaken. — H. R. 19 Februarij 1856, W. 1844; N. R. LII, § 34, 139; Hof N.-Holland 23 October 1855, W. 1726.

1717. In de uitdrukking „binnen drie dagen na de bevalling," voorkomende in art. 29 Burg. Wetb., is de dag der bevalling zelve niet begrepen. — Hof Z.-Holland 9 November 1844, W 556.

1718. Ook de Zon- en feestdagen worden medegerekend in den termijn van drie dagen bij dit art. bedoeld. — H. R. 29 Maart 1850; N. R. XXXV, § 33, 143; W. B. A. 106.

1719. Daar de wet alleen bepaalt, dat de aangifte der geboorte van een kind moet worden gedaan aan den plaatselijken ambtenaar van den burg. stand en nergens bij de wet het gemeentehuis is aangewezen als bewaarplaats der loopende geboorteregisters, veel min als uitsluitende bewaarplaats daarvan, kan de regter uitspraak doende in eene vervolging, ter zake van verzuim van tijdige aangifte van de geboorte van een kind, niet volstaan met eenvoudig negatief te beslissen, dat er geen aangifte aan het gemeentehuis is gedaan. — H. R. 23 November 1852. — N. R. XLIII, § 37, 194.

Art. 30.

1720. Mr. W. H. J. Jolles. Is in art. 30 Burg. Wetb. de volgorde bepaald der personen, die bij gebreke van den vader bevoegd zijn, om aan den burg. stand aangifte te doen van de geboorte van een kind? — Neen. — R. B. VIII, 669.

1721. Mag de ambtenaar van den burg. stand, indien hij meent, dat de aangever onbevoegd is, op dien grond weigeren de aangifte aan te nemen? — Neen — R. B. VIII, 669? — Ja. — Mr. C. E. Vaillant; R. B. IX, 77.

1722. Mr. G. Diephuis. Nog iets over de bevoegdheid tot het doen eener aangifte van geboorte. — Opm. & Meded. II, 302.

1723. De personen in art. 30 Burg. Wetb. genoemd, zijn niet gehouden tot de aangifte van een dood geboren kind. — Jur. Corr. III, 240.

1724. De strafbepaling van art. 346 C. P. is niet toepasselijk op hem, die eerst den vierden dag na de bevalling, aangifte van de geboorte van een kind heeft gedaan. — Hof N.-Holland 1 April 1844, W. 556; R. B. VI, 319; N. R. XXII, § 81, 432.

1725. Genees-, heel- en vroedmeesters, vroedvrouwen en andere personen, die bij eene bevalling zijn tegenwoordig geweest, doch geen aangifte van de geboorte van het kind bij den burg. stand hebben gedaan, zijn niet strafbaar volgens art. 346 C. P., indien de vader van het kind, ofschoon bij de geboorte zelve van het kind afwezig, echter ten zijnen huize was teruggekeerd vóór dat de derde dag was verstreken.

De vader van het kind is almede niet strafbaar. De omstandigheid, dat in zoodanig geval niemand daarvoor kan gestraft worden, kan geen aanleiding geven om aan art. 346 voornoemd, eene andere uitlegging te geven, dan het verband medebrengt waarin het staat met het Burg. Wetb. — Regtb. Amersfoort 21 November 1861, 9 Augustus 1862; N. R. B. XIV, 331.

1726. Mr. W. J. C. van Hasselt. Beschouwingen omtrent art. 346 van het Wetb. van Strafr., in verband tot art. 30 Burg. Wetb. — Jur. Corr. 1862, 109, 170.

1727. Mr. Josua van Eik, J.zn. De strafbaarheid van verzuim van aangifte bij de geboorte van een kind, volgens art. 346 C. P. — Jur. Corr. 1862, 109, 137, 170.

1728. Voorschriften door de ambtenaren van den burg. stand in acht te nemen bij de inschrijving der geboorteacten van natuurlijke kinderen. — Gouverneur, Gron. 24 Nov. 1849, no. 11, Bijv. 526, E. 405.

1729. Mr. C. H. B. Boot. De geboorte-aangifte door een natuurlijken vader, behoort door den ambtenaar van den burg. stand te worden aangenomen, ook zonder dat hij het bewijs overlegt van de toestemming der moeder. — Themis VII, 1.

1730. Ook de vader is niet tot de aangifte der geboorte van zijn kind verpligt, indien blijkt, dat hij niet bij de geboorte tegenwoordig is geweest. — H. R. 1 April 1862; N. R. LXX, § 75, 438, W. 2397; Regtb. Groningen 24 Junij 1863; R. B. XV, 336.

1731. Minderjarigen zijn bevoegd aangiften van geboorten te doen, waarbij zij tegenwoordig waren. — Gemst. 746.

1732. Voor de toepassing van art. 346 C. P. wordt vóór alles vereischt, dat de persoon tegen wien die strafbepaling wordt ingeroepen, bij de bevalling is tegenwoordig geweest. — H. R. 1 April 1862; N. R. B. XIII, 211.

1733. In art. 30 is niet de volgorde genoemd volgens welke de daar vermelde personen tot het doen van aangifte verpligt zijn, zij zijn daartoe alle gelijkelijk bevoegd, zoodat, indien een later genoemde de aangifte doet, deze niet alleen niet mag worden afgewezen, maar ook de eerder genoemden niet strafbaar zijn. — Regtb. Amsterdam 20 Maart 1864; N. R. B. XIV, 439.

1734. De uitdrukking in art. 30 Burg. Wetb. „bij gebreke van dien" (den vader) is van toepassing, zoowel wanneer de vader overleden is, als wanneer hij door eenige omstandigheid verhinderd is. — H. R. 31 Augustus 1849, W. 1062; N. R. XXXIII, § 34, 147; v. d. H., Strafr. II, 86.

1735. Art. 30 Burg. Wetb. doet de verpligting tot aangifte van de geboorte van een kind hoofdzakelijk en in de eerste plaats rusten op den vader, zonder te onderscheiden, of deze al dan niet bij de verlossing is tegenwoordig geweest; die verpligting gaat eerst dan op andere personen over, wanneer de vader onbekend is, of door afwezigheid van de plaats zijner inwoning of andere reden, buiten de mogelijkheid is aangifte te doen, waaronder niet kan worden verstaan het enkel niet tegenwoordig zijn bij de verlossing. — H. R. 12 December 1865; N. R. LXXXI, 261, W. 2759; v. d. H., B. R. XXX, 121; N. R. B. XVI, 751.

1736. De verloskundige, die bij de bevalling niet tegenwoordig is geweest, maar eerst gekomen is, nadat het kind geboren was en niets anders heeft gedaan, dan de nageboorte te verwijderen, is niet verpligt tot de aangifte van geboorte. — H. R. 16 Julij 1859, W. 2083; N. R. LXII, § 59, 287; Regtb. Utrecht 4 April 1859; Hof Utrecht 10 Mei 1859; N. R. B. X, 127.

1737. Hij, aan wien de burgerlijke wet de verpligting oplegt om de aangifte van geboorte te doen, voldoet aan het wettelijk voorschrift, door aan den ambtenaar van den burg. stand kennis te geven van het feit der geboorte. Op den aangever rust de verpligting niet om het overige, 't welk de acte van geboorte naar luid van art. 31 Burg. Wetb. moet bevatten en dus ook niet de voornamen van het kind aan den ambtenaar van den burg. stand op te geven. — Regtb. Brielle 21 April 1859, W. 2091; N. R. B. IX, 505; N. R. LXII, § 80, 390; Gemst. 416.

1738. De vroedvrouw is bij gebreke van den vader niet verpligt aangifte van geboorte te doen, wanneer zij weet, dat die aangifte door een ander persoon, bij de geboorte tegenwoordig, geschied is. — Regtb. Arnhem 11 November 1856, W. 1827.

Art. 31.

1739. J. W. A. Immink. Over de namen die men bevoegd en verpligt is te dragen. — R. B. XII, 204.

1740. W. F. M. Selle. Onderzoek naar de regtsgeldigheid en beteekenis der wet van 11 Germinal, An. XI, handelende over de voornamen en naamsveranderingen. — Utrecht 1862, beoord. door mr. A. de Pinto; Them. 1862, no. 1.

1741. Jhr. mr. C. J. van Nispen tot Pannerden. Een woord over het geven van voornamen. — Bijdr. IV, 305.

1742. Mr. P. van Bemmelen. De wetgeving omtrent personen- (persoonlijke, en geslachts) namen. — N. Bijdr. XII, 95, 441; XIII, 5.

1743. Mr. G. Diephuis. Welke is na de invoering van het Burg. Wetb. de kracht der wet van den 11 Germinal, An. XI? — Opm. en Meded. XII, 80.

1744. M. E. Cleveringa. Quaestiones juris civilis hodierni. — Gron. 1841; Quaestio II, de praenominibus.

1744a. Dr. J. van Vloten. Nederlandsche voornamen door Fransche wetten misduid. — Ned. Spectator 1861, W. 2258.

1745. Indien een ambtenaar van den burg. stand vervolgd wordt, ter zake van het opnemen in een geboorte-acte van een naam, die beweerd wordt overtreding der wet van 11 Germinal, jaar XI, op te leveren en de regter het ontslag van regtsvervolging uitspreekt, op grond, dat het Openb. Min. in gebreke is gebleven het bewijs te leveren, dat de bedoelde naam niet in een der kalenders of in de oude geschiedenis wordt gevonden, is geen wetsbepaling geschonden. — H. R. 10 Junij 1853; N. R. XLV, § 16, 81.

1746. Indien redelijker wijze het bestaan van onzekerheid kan worden aangenomen, omtrent de vraag, of een gegeven voornaam werkelijk als voornaam in den zin van het besluit van 15 Maart 1815 moet worden beschouwd, behoort geen magtiging te worden gegeven tot vervolging van ambtenaren van den burg. stand. — M. v. J. 24 Aug. 1857, no. 111; Bijv. 166, W. 1925; Luttenb. 205.

1747. De wet van 11 Germinal, An. XI, wordt beschouwd als hier te lande nog van kracht te zijn, daarbij is verboden om andere voornamen in de geboorte-acten te vermelden, als die, welke voorkomen in de oude geschiedenis of de kalender.

Het geven van bekende geslachtsnamen als voornamen in de acten van geboorte is nog verboden, dit is aan de strafbepaling van art. 27 onderworpen, omdat het eene invoeging is van iets, dat de verschijnende personen hebben opgegeven niet overeenkomstig de wet. — H. R. 4 Januarij 1856; N. R. LII, § 1, 1, W. 1836; H. R. 15 Januarij 1857; N. R. LV, § 6, 24, W. 1955; Gemst. 346; Regtb. Arnhem 20 Sept. 1842, W. 330; anders regtb. Winschoten 23 Julij 1856, W. 1770; 8 Aug. 1856, W. 1775.

1748. Inlichtingen nopens de bepalingen, voorkomende in de nog van kracht zijnde wet van 11 Germinal, jaar XI, wegens het gebruik van voornamen bij aangiften van geboorten bij den burg. stand. — Souverein besluit 15 Maart 1815; M. v. J. 24 Augustus 1857, no. 111, Bijv. 166.

Art. 32.

1749. Mr. G. Diephuis. Over de bevoegdheid van een natuurlijken vader tot de aangifte der geboorte van zijn natuurlijk kind, zonder het bewijs te leveren, dat de moeder van het kind in die aangifte toestemt. — Opm. en Meded. II, 288. — Anders mr. C. H. B. Boot; Themis VII, I.

1750. De stukken benoodigd tot de wettiging van natuurlijke kinderen, zijn vrij van de regten van zegel en registratie, ingeval van onvermogen der betrokken personen. — Kon. Besl. 24 December 1866, Bijv. 306; Luttenberg 297.

1751. De aangever van de geboorte van een kind, indien hij opgeeft vader te zijn, is verpligt om daarbij op te geven of hij de wettige, dan wel de natuurlijke vader is, en in het laatste geval, om daarbij tevens de toestemming der moeder aan te toonen.

Volgens artt. 31 en 32 Burg. Wetb. behooren in de acten van geboorte vermeld te worden de namen der ouders, indien deze zijn gehuwd, doch de naam der moeder alleen, indien het kind buiten echt is geboren, en de in regten geldige erkenning des vaders ontbreekt.

De ambtenaar van den burg. stand is bevoegd, om van den aangever de verklaring te vorderen, of het kind al dan niet buiten echt is geboren, zonder bevoegd te zijn om die verklaring te verifiëren. — H. R. 24 December 1845, N. R. XXIII, § 22, 119; R. B. VIII, 195; Regtsr. I, 50.

1752. Indien de erkenning van een natuurlijk kind wordt gedaan door de moeder tegelijk, met een man, die erkent vader te zijn, is een afzonderlijke toestemming der moeder in de erkenning des vaders onnoodig. — Regtb. Zierikzee 18 October 1853, W. 1573; H. R. 13 Januarij 1854; N. R. XLVI, § 79, 310.

Art. 35.

1753. Uittreksels uit scheeps-dagregisters, wegens geboorte of overlijden, zijn vrijgesteld van zegelregt. — M. B. Z. 23 December 1844, no. 150, 9e afd.; Gouverneur N.-Holland 28 December 1844, Bijv. 647, E. 478.

Art. 38.

1754. De extracten uit de registers van den burg. stand rakende de erkenning van natuurlijke kinderen, ambtshalve verzonden aan andere gemeenten tot het doen van kantteekeningen, zijn vrijgesteld van zegelregt. — Kon. Besl. 20 Januarij 1859, no. 66, Bijv. 22; Luttenberg 9.

1755. Indien een man en eene vrouw te zamen gelijktijdig verschijnen vóór den ambtenaar van den burg. stand en bij acte voor dien ambtenaar eenstemmig en gezamenlijk verklaren, dat een door hen opgegeven kind uit de comparante geboren als hun kind wordt erkend, moet dit als genoegzame toe-

stemming van de moeder worden beschouwd. In ieder geval kan een regterlijk gewijsde zoodanige verklaring behelzende, als van feitelijken aard, niet tot cassatie leiden. — H. R. 13 Januarij 1854; N. R. XLVI, § 79, 309.

Art. 39.

1756. J. A. Sperna Weiland. Mag van eene huwelijks-aangifte bij notariële acte, ongeregistreerd, een afschrift worden afgegeven zonder overtreding? — Jur. Corr. III, 273; anders 340.

1757. Bepalingen omtrent het afgeven door ambtenaren van den burg. stand van certificaten in Pruissen gevorderd, bij het voltrekken van een huwelijk daar te lande, tusschen een Nederlander en een Pruissische vrouw. — M. v. J. 9 Sept. 1848, no. 56; Bijv. 508, E 301.

1758. Moeten van de beide afkondigingen twee acten worden opgemaakt? — Bijdr. VIII, 48; IX, 362; Gemst. 598, 599.

1759. Het register van huwelijks-aangiften en afkondigingen mag worden gesplitst in twee deelen, het eene voor de huwelijks-aangiften, het andere voor de afkondigingen. — Kon. Besl. 16 Dec. 1838, (St. 44).

1760. De onderhandsche huwelijks-aangiften kunnen op zegel van 15 ct. worden gesteld, indien de beide aanstaande echtgenooten de verklaring op hetzelfde stuk doen, wordt een formaatzegel van 25 ct. gevorderd; deze stukken zijn vrij van registratie. — M. F. 7 Januarij 1847, no. 11 R; P. W. 60.

1761. De ambtenaar van den burg. stand is strafbaar, wanneer eene acte van huwelijks-afkondiging in het register ontbreekt. — Regtb. Amsterdam 1 October 1849; R. B. XI, 515.

1762. De wet vordert niet, dat de ambtenaar van den burg. stand, die de huwelijks-aangifte heeft ontvangen, ook dat huwelijk sluite. — H. R. 20 Febr. 1857; N. R. LV, § 26, 136, W. 1964; Gemst. 351; v. d. H., G. Z. XIV, 664, 44.

Art. 40.

1763. Zal eene huwelijks-aangifte bij notariële acte, mogen worden gerangschikt onder de eenvoudige acten, waarvan de uitgifte in originali bij de wet is toegestaan (art. 38 der wet van 9 Julij 1842 op het notarisambt), op grond, dat bij art. 40 Burg. Wetb. de vasthechting van dat stuk aan het register van huwelijks-aangiften en afkondigingen voorgeschreven is? — Jur. Vraagal I, 154.

Art. 41.

1764. Een ambtenaar van den burg. stand weigert huwelijks-afkondigingen te doen, op grond, dat hem blijkt, dat voor de aangevende personen eenig wettig beletsel bestaat om met elkander in den echt te treden. — Mogen die personen het doen der afkondigingen van hem in regten eischen? — Neen. — Mogen die personen zich bij verzoekschrift tot den regter wenden, om dezen over het al of niet bestaan van het beletsel uitspraak te laten doen? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 44.

1765. Is de ambtenaar van den burg. stand bevoegd de inschrijving eener huwelijks-aangifte te weigeren, op grond, dat er sedert de ontbinding van een vorig huwelijk der aanstaande echtgenoote, nog geen 300 dagen verloopen zijn? — Jur. Vraagal II, 344.

1766. De ambtenaar van den burg. stand, die weigert eene huwelijks-afkondiging te doen, kan niet door partijen als hare wederpartij in regten worden gedagvaard. Partijen die daartegen opkomen, moeten zich bij request tot den regter wenden — Regtb. 's Gravenhage 29 Maart 1861, W. 2258.

Art. 42.

1767. Afkondiging van een voorgenomen huwelijk tusschen een Nederlander en een vreemdeling behoeft in den vreemde niet te worden gedaan.

De ambtenaar van den burg. stand die zich alzoo het bewijs, dat de huwelijks-afkondigingen in een vreemd land zonder stuiting zijn afgeloopen, niet heeft doen ter hand stellen, is niet strafbaar. — H. R. 3 Junij 1853; v. d. H., G. Z. XII, 65; N. R. XLV, § 12, 64, W. 1556; Gemst. 576.

Art. 45.

1768. Ingeval van geweigerde toestemming aan een meerderjarige beneden 30 jaren, tot het aangaan van een huwelijk, is de ambtenaar van den burg. stand niet verpligt om behalve het bewijs, dat de vader op de oproeping der kantonregters niet is verschenen, nog het bewijs te vragen, dat de toestemming der moeder is gevraagd. — H. R. 13 Jan. 1854; v. d. H., G. Z. XII, 112; N. R. LVI, § 80, 312, W. 1505; Luttenberg 13.

1769. Mr. A. A. Weve. Huwelijksgetuigen. — W. 2470, 2473, 2477.

1770. Mr. A. A. Weve. Kunnen zij, wier toestemming tot het aangaan van een huwelijk vereischt wordt en die bij de voltrekking daarvan in persoon verschijnen, om die toestemming te geven, te gelijker tijd als getuigen over de huwelijksacten staan? — Ja. — N. Regtsg. Bijdr. XIII, 115.

1771. De vader die bij de huwelijksacte toestemming geeft, kan tevens als getuige bij die acte optreden. — H. R. 11 April 1862; N. R. LXX, § 57, 435; H. R. 14 Mei 1847; N. R. XXVI, 198, W. 2371; Gemst. 558, 591.

1772. De vaders of voogden der aanstaande echtgenooten, die bij de huwelijksacte toestemming geven, zijn niet begrepen onder partijen bij de acte, zij kunnen diensvolgens daarbij getuigen zijn.

De uitsluiting van hen als getuigen kan per analogiam niet worden afgeleid uit de regtsbeginselen ten aanzien van getuigen in het algemeen, omdat in deze spetiale materie daarvan wordt afgeweken. — H. R. 11 April 1862; N. R. B. XIII, 295.

Art. 48.

1773. J. van den Honert, Th.z. Inschrijving eener echtscheiding in de registers van den burg. stand. — R. B. I, 257; id. mr. C. E. Vaillant; R. B. I, 385.

1774. J. G. K. Nadere bedenkingen omtrent het afschrift van het vonnis van echtscheiding, hetwelk aan het register van inschrijving der echtscheiding moet gehecht blijven. — R. B. V, 619, 652.

1775. Wanneer zal men een vonnis door een arrondissements-regtbank bij verstek gewezen, waarbij een echtscheiding is uitgesproken, kunnen doen inschrijven in de registers van den burg. stand. — R. B. I, 193.

1776. De inschrijving van het vonnis, waarbij echtscheiding is uitgesproken, kan ook geschieden door de erfgenamen van den eischer, die na de uitspraak van het vonnis is overleden. — Jur. Corr. II, 195.

1777. Nog iets omtrent de afschriften van vonnissen van echtscheiding, volgens art. 48, no. 2, burg. wetb. — R. B. V, 652.

1778. De inschrijving in het huwelijks-register van een vonnis, houdende uitspraak van de ontbinding eens huwelijks op vertoon en met overlegging van een door een procureur vervaardigd ongeregistreerd afschrift van de geregistreerde grosse van dat vonnis is eene overtreding van de wet op de registratie, zoodanig afschrift kon niet door een procureur worden opgemaakt en had in ieder geval

geregistreerd moeten zijn. — M. F. 9 Januarij 1867, no. 22; P. W. 5066.

1779. Het afschrift eener acte van inschrijving van een vonnis van echtscheiding is onderworpen aan het vast registratieregt van 80 ct., niet meer van ƒ 12,00, dit wordt thans geheven op de expeditie van het vonnis. — M. F. 23 April 1867, no. 39, P. W. 5076.

1780. Eene authentieke door een notaris opgemaakte copie der afgegeven grosse van een vonnis, waarbij echtscheiding is uitgesproken, moet voor een voldoend afschrift worden gehouden. — Regtb. Amsterdam 25 Julij 1843; R. B. V, 569; Regtz. I, 55.

1781. Een vonnis van echtscheiding bij verstek gewezen, kan na verloop van zes maanden ingevolge art. 88, Burg. Regtsv., niet meer in de registers van den burg. stand worden ingeschreven. Art. 48, no. 3, Burg. Wetb., ziet op vonnissen op tegenspraak gewezen. — Regtb. Amsterdam 30 October 1866, W. 2878; N. R. B. XVI, 815.

Art, 50.

1782. Ten gevolge van de invoering der wet van 13 Mei 1859 (St. 36) op het regt van successie en van overgang zijn nieuwe voorschriften gegeven omtrent het opmaken der sterflijsten voor de ontvangers der successieregten en de afgifte van certificaten te dier zake. — M. B. Z. 9 Junij 1859, 2e afd., no. 116; Bijv. 141.

1783. Het tweede lid van dit art. moet ook worden in achtgenomen ten aanzien van personen, die in de overzeesche bezittingen domicilie hebbende, hier komen te overlijden. — M. v. J. 6 April 1846, no. 90 ;Bijv. 219; E. 44.

1784. Van het overlijden van een officier, die zich met verlof bevindt, moet zoodra mogelijk aan den Minister van Oorlog worden kennis gegeven. — M. v. O. 30 Junij 1848, Bijv. E, 364.

1785. De extracten uit de acten van overlijden, welke aan de gemeente der woonplaats van den overledene moeten worden toegezonden, zijn niet vrijgesteld van zegelregt; de regten kunnen echter eenmaal 's jaars door tusschenkomst van den Gouverneur worden terug gevraagd. — M. B. Z. 24 September 1844; Bijv. 446; E. 438.

1786. De uittreksels en afschriften van de acten van overlijden, bedoeld bij artt. 50, 56 en 58, Burg. Wetb., zijn vrijgesteld van zegel. — Kon. Besl. 30 December 1844, no. 66; Bijv. E. 478.

1787. Bepalingen nopens het inzenden van lijsten van sterfgevallen aan de ontvangers van de registratie en voorschriften dienaangaande. — Kon. Besl. 1 December 1848, no. 95; M. F. 29 December 1848, no. 809; Bijv. 683; E. 325.

1788. Vóór den vijfden van iedere maand moet de burgemeester van iedere gemeente aan den ontvanger der successieregten een lijst van de sterfgevallen in de afgeloopen maand in de registers van den burg. stand ingeschreven, inzenden of een negatief certificaat indien geen sterfgevallen hebben plaats gehad. — Kon. Besl. 30 December 1856, no. 64; Bijv. 314.

1789. De geneeskundigen zijn verpligt bij het overlijden van elk hunner patienten eene verklaring daarvan te onderteekenen, met opgave van de oorzaak van den dood.

De ambtenaren van den burg. stand, hoezeer daartoe niet verpligt, zijn uitgenoodigd om bij het opmaken der acte van overlijden en van doodgeboren kinderen en het geven van verlof tot begraven, zoodanige geneeskundige verklaring te doen overleggen. — M. B. Z. 11 November 1865, no. 236; Bijv. 268.

1790. De geneeskundigen onderteekenen bij het overlijden van elk hunner lijders, ten behoeve van den ambtenaar van den burg. stand, eene verklaring van dit overlijden en doen daarbij naar hunne overtuiging, doch met in achtneming van den door hen afgelegden eed of belofte van geheimhouding, zoo naauwkeurig mogelijk opgave van de oorzaak van den dood. — Art. 5 der wet van 1 Junij 1865 (St. 60).

1791. De schriftelijke verklaringen van buurtmeesters, strekkende tot aangifte van het overlijden van personen in hunne wijk of buurt, zijn bij de wet onbekend; regtens kunnen zij niet dienen als bestanddeelen tot het opmaken van acten van overlijden. — H. R. 14 Februarij 1853; N. R. XLIV, § 14, 55.

1792. De valsche verklaring voor den ambtenaar van den burg. stand afgelegd, dat iemand is overleden, tengevolge waarvan eene acte van overlijden is opgemaakt, stelt niet daar valschheid in openbaar en authentiek geschrift, doch valsche getuigenis in burgerlijke aangelegenheid, voorzien bij art. 363 C. P. — H. R. 12 December 1848; N. R. XXXII, § 28; 98; v. d. H., Strafr. 1848, II, 405, W. 1006; H. R. 15 Januarij 1856; N. R. 411, § 9, 37.

Art. 52.

1793. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Over het als levenloos aangeven in de registers van den burg. stand van pas geboren, voor, in, of na de geboorte overleden kinderen, waarvan de geboorte in die registers niet is ingeschreven, in betrekking tot het burgerlijk en het strafregt. — Regtsg. Jaarb. VI, 429.

1794. Zijn de geneesheeren, vroedvrouwen, enz., bedoeld bij art. 30, verpligt aangifte te doen van de geboorte van doodgeboren kinderen? — Neen. — Jur. Corr. III, 240.

1795. De levenloos aangegeven kinderen moeten worden vermeld op de lijsten van sterfgevallen, welke aan de ontvangers der successieregten worden ingezonden. — M. B. Z. 7 Julij 1866, no. 237, 2e afd.; Bijv. 233; M. B. Z. 14 November 1839, no. 117, 1e afd.; Bijv. 316, E. 574.

1796. De levenloos aangegeven kinderen moeten worden ingeschreven in de registers van overlijden, dit mag niet geschieden in afzonderlijke registers. — M. v. J. 2 December 1845, no. 56; Gouverneur v. Groningen 20 December 1845; Bijv. 672, E 612; M. v. J. 13 Mei 1839; M. B. Z. 14 Nov. 1839, no. 117; M. F. 14 December 1839, no. 631; N. R. III, § 48, 293.

Art. 53.

1797. J. D. Tresling. Selecta quaedam de sepulturae ratione et jure. — Gron. 1822.

1798. Geene begraving geschiedt zonder schriftelijk verlof van den ambtenaar van den burg. stand, vrij van zegel en kosteloos af te geven, waarin de begraafplaats waar het lijk ter aarde zal worden besteld, wordt vermeld. — Art. 4 der wet van 10 April 1869 (St. 65).

1799. De bepaling van dit art. is algemeen en omvat mitsdien ieder geval, waarin begraving van een menschenlijk, naar aanleiding der vorige artikelen kan te pas komen, zonder onderscheid of het aanwezen daarvan op de wijze bij artt. 50 en 51, dan wel op die bij art. 52 vermeld is, of had moeten zijn aangegeven. — H. R. 25 Augustus 1863, W. 2515; Hof Utrecht 1 Junij 1863, W. 2503; N. R. B. XV, 144.

1800. Art. 53 is ingetrokken bij art. 50 der wet van 10 April 1869 (St. 65).

1801. Het begraven van een levenloos geboren kind, zonder verlof van den ambtenaar van den

burg. stand, is strafbaar volgens art. 358 C. P., in verband met art. 53 Burg. Wetb. — Hof Utrecht 1 Junij 1863; N. R. B. XV, 144.

Art. 55.

1802. Art. 55 is ingetrokken bij art. 50 der wet van 10 April 1869 (St. 65).

Art. 56.

1803. De afschriften bij dit art. bedoeld, zijn vrijgesteld van zegelregt. — Kon. Besl. 30 December 1844, no. 66; Bijv. E. 478.

Art. 58.

1804. Het afschrift in dit art. bedoeld, is vrijgesteld van zegelregt. — Kon. Besl. 30 December 1844, no. 66; Bijv. E. 478.

Art. 60.

1805. D. A. Berdenis van Berlekom. De iis qui in itinere maritimo diem supremum obeunt. — L. B. 1852.

1806. Inlichtingen omtrent het opmaken van acten van overlijden aan boord van loods- of visschersvaartuigen plaats hebbende sterfgevallen. — M. v. J. 27 Maart 1844; Bijv. 145, E. 378.

1807. Eene verklaring van den Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Koloniën, heeft in regten geen bewijskracht tot staving van een sterfgeval. — Regtb. Gorinchem 8 November 1864, W. 2747.

Art. 61.

1808. Bepalingen omtrent de inschrijving in de registers van den burg. stand van het overlijden van krijgslieden, die te velde in den slag of buiten het koningrijk zijn gestorven. — Kon. Besl. 9 Augustus 1830 (St. 53).

Art. 62.

1809. Bij gemis van eene acte van overlijden, kan daarin niet in het algemeen worden voorzien door eene acte van bekendheid; deze is alleen in geval van art. 127, om het sluiten van huwelijken gemakkelijk te maken, toegelaten. — H. R. 6 Februarij 1852; N. R. XLI, § 15, 66.

Art. 63.

1010. De koning is bevoegd aan een ingezeten van Ned. Indië vergunning te verleenen tot verandering van zijn geslachtsnaam. — Raad van Justitie te Samarang, W. 2578.

1811. Over het geven van den geslachtsnaam der moeder aan de kinderen, die uit het huwelijk geboren worden. — W. 1166.

Art. 66.

1812. Een registratieregt van *f* 50 wordt geheven voor vergunningen tot het veranderen van geslachtsnamen of tot toevoeging van een ander naam. Van de acten of stukken, waarbij deze vergunningen worden verleend, mag geen afgifte geschieden, vóórdat het regt van registratie voldaan is. — Art. 12; Wet 31 Mei 1824 (St. 36).

Art. 70.

1813. De verbetering der acten van den burg. stand mag zich ook uitstrekken tot het weglaten van overtollige bij- of geslachtsnamen bij vergissing in de acten, na den eigenlijken geslachtsnaam, of in plaats van den geslachtsnaam vermeld; daardoor wordt geen inbreuk gemaakt op het praerogatief des Konings, in de vergunning tot het aannemen of veranderen van geslachtsnamen. — Hof Overijssel 21 Februarij 1853, W. 1446.

1814. Mr. F. F. Blussé. Over de verbetering en aanvulling der registers van den burg. stand. — Dordrecht 1862; beoordeeld door mr. Dav. H. Levijssohn Norman; Themis 2e, IX, 674.

1815. Kan een verzoek tot verbetering eener acte van den burg. stand gedaan worden bij wijze van incident in een regtsgeding, dat aanhangig is voor een andere regtbank dan die, binnen welker regtsgebied de registers zijn of moesten zijn gehouden. — R. B. IX, 810.

1816. Nog iets over de vraag, welke regtbank bevoegd is om de verbetering eener acte van den burg. stand te gelasten, wanneer die verbetering noodig wordt in den loop van een regtsgeding, hangende voor een andere regtbank dan die, welke art. 71 Burg. Wetb. aanwijst. — Opm. en Med. IV, 69.

1817. Indien een testament een latere dagteekening mogt voeren dan die, welke door het overlijden in de registers van den burg. stand vermeld staat, zal zulks grond opleveren tot verbetering der acte van overlijden. — Jur. Corr. III, 144.

1818. Mr. v. Boneval Faure. Over de bevoegdheid van het Openbaar Ministerie, om ambtshalve een verzoek te doen tot verbetering der acten van den burg. stand. — N. R. B. XV, 743.

1819. Een gemeentebestuur is onbevoegd om de verbetering eener acte van den burg. stand te vragen. — Gemst. 736.

1820. De regter kan de aanvulling of verbetering van doopacten bevelen. — Regtb. Groningen 15 October 1842; R. B. V, 197; Regtz. I, 68; N. R. XIV, § 35, 143; Hof Gelderland 17 September 1862, W. 2454; R. B. XIII, 477.

1821. Wanneer een verzoek tot verbetering eener geboorte-acte niet gegrond is op eene dwaling, uitlating of misslag, welke in die acte heeft plaats gehad, maar op de erkenning van het kind, in de acte gedaan, kan op dat verzoek niet worden beschikt, volgens art. 70 vgg. Burg. Wetb. — Hof Holland 7 October 1840; Regtz. I, 30; N. R. X, § 68, 279; Anders Hof N.-Holland 26 Februarij 1840, W. 700.

1822. Het Openbaar Ministerie is niet bevoegd om ambtshalve de aanvulling of verbetering te vragen van acten der registers van den burg. stand. — Regtb. Gorinchem 14 October 1848, W. 1037; Hof Gelderland 13 October 1858; N. R. B. VIII, 485; W. 2017; N. R. LXIX, § 69, 327; Regtb. Alkmaar 19 April 1860, W. 2245; Hof N.-Brabant 7 Januarij 1862; N. R. B. XV, 736; Regtb. 's Hertogenbosch 3 Novemb. 1861, W. 2338.

1823. Het Openb. Min. is mede niet bevoegd r. o. te requireren de aanvulling van door brand vermiste registers van den burg. stand. — Regtb. Alkmaar 19 April 1860, W. 2245.

1824. Zoo al het Openb. Min. bevoegd kan geacht worden r. o. te requireren de aanvulling van door brand vernielde registers van den burg. stand, moet het even als ieder ander verzoeker, zoowel doen blijken van een bestaand belang, als de bijzondere acten aanwijzen, waarvan verbetering of aanvulling wordt vereischt. Als belang kan ten dezen niet worden aangenomen, dat der openbare orde, daar de Nederl. wet nergens eene dergelijke bepaalde bevoegdheid aan het Openb. Min. toekent, maar slechts dat, wat uit zijne bepaalde wettelijke attributen voortvloeit. — Hof N.-Holland 4 Junij 1860, W. 2272.

1825. Eene acte van den burg. stand kan niet ter loops in een regtsgeding verbeterd worden, dit moet in een afzonderlijk daartoe ingesteld regtsgeding, volgens art. 70 Burg. Wetb. vgg., geschieden. — Hof Overijssel 30 Januarij 1865, W. 2724.

1826. De aanvulling of verbetering der registers van den burg. stand, wordt toegelaten in den meest ruimen zin, zelfs wanneer datgene, wat men daarin

veranderen wil, aan een opzettelijk onwaar gedane opgave toegeschreven moet worden. — Hof N.-Holland 17 Maart 1861, W. 2278.

1827. Een certificaat van den ambtenaar van den burg. stand is genoegzaam om te bewijzen, dat de registers over een gegeven tijdvak niet bestaan. — Regtb. Nijmegen 1 October 1847; R. B. IX, 799.

1828. Het Openb. Min. is mede niet bevoegd de verbetering eener acte van den burg. stand te vorderen, voor zoover deze eene bij de wet verboden erkenning van een overspelig kind bevat. — Regtb. 's Hertogenbosch 3 November 1861; Hof N.-Brabant 7 Januarij 1862; N. R. B. XV, 736.

1829. Wanneer een vonnis van echtscheiding enkel en alleen door verzuim van den ambtenaar van den burg. stand niet is ingeschreven, niettegenstaande partijen daartoe al het vereischte hadden gedaan, kan de inschrijving door den regter krachtens art. 70 worden bevolen, non obstat art. 276 Burg. Wetb. — Regtb. Utrecht 16 Januarij 1863, N. R. B. XVI, 177.

Art. 71.

1830. Mr. G. Diephuis. Nog iets over de vraag, welke regtbank bevoegd is om de verbetering eener acte van den burg. stand te gelasten, wanneer die verbetering noodig wordt in den loop van een regtsgeding, hangende voor eene andere regtbank dan die, welke art. 71 Burg. Wetb. aanwijst. — Opm. en Med. IV, 69. — Mr. Abr. de Vries; Opm. en Meded. III, 181.

1831. De bevoegdheid bij art. 71 Burg. Wetb. aan de regtbanken verleend, om de verbetering te gelasten van acten van den burg. stand, is niet beperkt tot acten, opgenomen in de registers van den burg. stand hier te lande gehouden na de invoering van den Code Napoleon; die bevoegdheid strekt zich ook uit tot de acten, vervat in de vóór die invoering gehouden en door gemelde registers vervangen doopboeken. — Hof Gelderland 17 September 1862, W. 2454; Regtb. Arnhem 29 Julij 1862; N. R. B. XIII, 476.

1832. De verklaring voor de regtbank van een persoon, die het verzoek heeft gedaan tot aanvulling eener acte van den burg. stand, kan niet worden aangemerkt als een getuigenis, zij moet veeleer worden beschouwd als de verklaring eener belanghebbende partij. Zoodanige verklaring onwaar bevonden, is niet te beschouwen als valsch getuigenis in burgerlijke zaken in den zin van art. 363 C. P. — H. R. 15 Januarij 1856, W. 1838; N. R. LII, § 9, 37.

1833. Welke regtbank is bevoegd om kennis te nemen van het verzoek tot aanvulling der registers van den burg. stand, door inschrijving eener acte van overlijden van iemand, die met zijn schip op zee is verongelukt? — Opm. en Med. XIV, 236.

Art. 73.

1834. De vonnissen, waarbij regtsvermoeden van overlijden wordt uitgesproken, behoeven niet in de registers van den burg. stand te worden ingeschreven. — Regtb. Rotterdam 13 Februarij 1856; N. R. LXI, § 75, 438.

Art. 74.

1835. A. J. van Roijen. De domicilii cum ex jure veteri, tum ex hodierno, ratione et jure. — Gron. 1824.

1836. J. Roorda. De domicilio civili. — L. B. 1825.

1837. M. S. H. de la Parra. De domicilio secundum jus Romanum et hodiernum. — L. B. 1833.

1837a. J. Haitsma Mulier. De domicilio ex jure hodierno. — L. B. 1837.

1838. P. J. Nievervaart. De domicilio. — Dord. 1833.

1839. M. C. H. Paauw. De domicilio secundum codicis civilis Neerl. principia. — L. B. 1841.

1840. L. Zegers Veeckens, Jr. De domicilio ex jure Belgico. — Amst. 1841.

1841. Mr. A. Oudeman. Over de woonplaats van een schipper. — Opm. en Meded. V, 193.

1842. Mr. M. M. von Baumhauer. De leer van woonplaats of domicilie. — Themis XII, 586.

1843. Mr. G. Diephuis. Over de woonplaats van schippers. — Opm. en Meded. VII, 98.

1844. Mr. T. C. W. Koker. De verschillende beteekenis van het woord „woonplaats" in het Burg. Wetb. en de gemeentewet. — Themis 2e, XV, 1.

1845. Wat is regtens omtrent het domicilie van hem, die minderjarig in militaire dienst is getreden, daarin gebleven en meermalen van garnizoensplaats heeft gewisseld? — Regtsg. Adv. I, 29.

1846. Is het begrip van domicilie verbonden aan eene gemeente of aan een bepaald huis? — R. B. II, 398.

1847. Men behoudt zijne woonplaats, zoolang niet blijkt van woonplaatsverandering. — Regtb. Winschoten 16 April 1851; N. R. B. II, 22.

1848. Wie eenmaal een woonplaats gehad heeft volgens art. 74, wordt geacht die woonplaats te hebben behouden, tenzij hij volgens art. 75 en 76 Burg. Wetb. bewijze, werkelijk in eene andere plaats te wonen, met het voornemen om aldaar zijn hoofdverblijf te blijven vestigen. — Regtb. Amsterdam 9 Maart 1848; R. B. XI, 148, W. 1031.

1849. Die buiten 's lands een gevestigd hoofdverblijf bezit, kan geenzins, in den zin van art. 764 B. R. binnen het rijk een bekende woonplaats hebben, welke hem tegen het conservatoir arrest bij dat art. aangewezen, zou vrijwaren. — Regtb. Rotterdam 24 November 1846; N. R. B. VII, 73.

1850. Wanneer het hoofdverblijf buiten 's lands of in de overzeesche bezittingen is gevestigd, geldt het werkelijk verblijf in Nederland niet voor woonplaats, dan alleen waar de wet dit uitdrukkelijk zegt. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1858; N. R. B. IX, 130.

1851. Indien bij eene gemeente-verordening een hoofdelijke omslag wordt geheven van de inwoners verblijvende of vertoevende in die gemeente, dan is het duidelijk dat daarmede bedoeld zijn, zij die een feitelijk of werkelijk verblijf houden binnen die gemeente, en niet zij die daarin hunne woonplaats of domicilie hebben in den zin van het Burgerlijk Wetboek. — H. R. 22 Februarij 1861; N. R. LXVII, § 29, 203.

1852. De vestiging van hoofdverblijf en mitsdien van woonplaats afhangende van daadzaken, uitgaande van hem, die de vestiging doet, zoo behoort deze dit op ondubbelzinnige wijze te doen, zoodat stellig blijke van de plaats, waar hij zijne woonplaats vestigt. Bestaat er twijfel omtrent die plaats, en worden derden daardoor in dwaling gebragt, dan kan hij uit die door hem zelven veroorzaakte onzekerheid, tegen die derden geen middel putten tot afwering van een tegen hem ingestelde vordering en tot nietig verklaring eener dagvaarding. — Regtb. Maastricht 29 October 1863, W. 2616.

1853. Bij gemis van eenige bepaling wat in het Wetb. van Strafv. onder vaste woonplaats is te verstaan, moet daarvoor gehouden worden, die bedoeld bij art. 74 vgg. Burg. Wetb. — Hof N. Brabant 13 November 1861, W. 2480.

1854. Het verblijf houden in eene vervoerbare, of verplaatsbare, in stede van eene grondvaste woonplaats belet niet, dat men in eene bepaalde gemeente zijn woonplaats heeft. Een verzet is dus niet gegrond, wanneer het steunt op de beweerde nietigheid der dagvaarding, waarbij de gedaagde is op-

geroepen om te verschijnen in die gemeente, waar hij in het bevolkingsregister is ingeschreven, waar hij gepatenteerd is, en den hoofdelijken omslag voldoet, terwijl hij althans tijdens de dagvaarding zijn verblijf hield aan boord van zijn schip. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 October 1859, W. 2364.

1855. Om het woord „woonplaats" in art. 2 der kieswet wel te verstaan en bij het gemis van een staatsregtelijk vastgestelde beteekenis van dat woord, moet tot de bepalingen van art. 74 en vgg. B. W. de toevlugt worden genomen. — Regtb. Amersfoort 2 April 1862, W. 2364.

1856. Hij die animo et facto, zijn domicilie in eene gemeente verlaten heeft, kan niet geacht worden zijn domicilie in diezelfde gemeente te hebben behouden. — H. R. 27 Maart 1857, W. 1839; N. R. LV, § 52, 254.

1857. Het woord woonplaats in art. 74 Burg. Wetb. heeft eene andere beteekenis, dan de uitdrukking vaste woonplaats in art. 270 C. P. — Door de bepaling van art. 74 Burg. Wetb. is geen verandering gebragt in de toepassing der strafwet, omtrent landlooperij. — H. R. 30 Augustus 1842; N. R. XII, § 66, 229; v. d. H., Strafr. VIII, 171, W. 349; Regtz. I, 70.

1858. Het bewijs, dat iemand die solidaire vennoot is in een firma, binnen zekere stad woont, brengt niet mede, dat hij te dier plaatse een bekende woonplaats heeft, gelijk ook dat de firma aldaar zou gevestigd zijn. — De afgifte van een patent tot winkelnering binnen zekere stad, kan niet als bewijs gelden, dat hij wezenlijk daar woont en gevestigd is. — Hof Holland 31 Julij 1841; N. R. XIII, § 25, 116, W. 212.

1859. De vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft, is eene feitelijke vraag, die in cassatie niet mag worden beantwoord. — H. R. 10 Julij 1865; N. R. B. XVI, 441.

1860. In notariële acten moet de woonplaats der verschijnende personen worden vermeld (art. 26 der wet op not.), het is daarbij geen vereischte om de gemeente te vermelden, de vermelding van een gehucht of dorp is voldoende. — Regtb. Roermond 21 October 1858; W. 2101; R. en W. XII, 605; H. R. 12 Mei 1859; v. d. H. G. Z. XVII, 155 no. 764; N. R. LXII, 122; W. 2065; P. W. 3281; W. de Gelder, Adv. III, 415; Tijd v. Reg. XIII, 360; R. en W. XIII, 278.

1861. Bij de vermelding der woonplaats van partijen in notariële acten is de opgave van de gemeente voldoende, eene nadere aanwijzing van huis, gracht of straat wordt niet gevorderd. — Regtb. Gorinchem 3 Maart 1836; Tijds v. Reg. III, 417; P. W. 2/1837, pag. 54.

1862. De notaris is in overtreding indien hij niet de werkelijke woonplaats, maar het gekozen domicilie van eene der partijen in zijne acte heeft vermeld. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 November 1839; M. F. 10 December 1839 no. 111; P. W. 2/1840, pag. 79, Tijds v. Reg. III, 417.

1863. Om den notaris boetschuldig te maken wegens het niet vermelden der woonplaats van een der verschijnende partijen, moet blijken, dat het werkelijk eene partij is wier woonplaats niet vermeld wordt, daaronder behoort niet de kantonregter en griffier ten wiens overstaan de acte wordt verleden. — Regtb. Assen 7 Julij 1856; N. R. B. VII, 63, W. 1780; Tijds. v. Reg. XI, 5; Corr. XXVI, 79.

1864. Wat verstaat de wet door woonplaats in art. 19, 3e lid der gemeentewet? — Bijdr. III, 171; Gids I, 189; Gemst. 25.

1865. Hij die voor eenigen tijd afwezig, zich tijdelijk laat afvoeren van het bevolkingsregister, teneinde afschrijving van den hoofdelijken omslag te erlangen, verliest daardoor alleen, niet het radicaal van ingezeten der gemeente, omdat de woonplaats ten dezen moet worden beoordeeld naar het Burg. Wetb. en de dáár gestelde vereischten ontbreken voor woonplaats-verandering. — Kon. Besl. 1856; Gemst. 316.

1866. Een raadslid die de gemeente met de woning verlaat, mag geen deel verder nemen aan de vergadering van den gemeenteraad, al is het ook, dat hij geene verklaring van woonplaats-verandering heeft afgelegd. — Kon. Besluit 28 Mei 1855 (St. 42.)

1867. Het voorschrift van art. 15 der wet Regt Org. kan niet van invloed zijn op de bepaling der woonplaats. — M. B. Z. 3 October 1851.

1868. De inschrijving in een bevolkings-register kan niet uitsluitend de woonplaats bewijzen; de woonplaats mag op ieder ander wijze worden bewezen. — Verslag Z.-Holland 1868, 13.

Art. 75.

1869. Mr. A. Oudeman. Wanneer iemand met het oogmerk om van woonplaats te veranderen, zijne vorige woonplaats verlaat en op reis naar de nieuwe overlijdt, waar moet dan zijne laatste woonplaats geacht worden te zijn? — Tijds v. N. R. I, 119.

1870. Overbrenging in een huis van opsluiting in een andere plaats, en overschrijving dientengevolge op de bevolkingregisters zonder eenige verklaring, brengt geen verandering van woonplaats teweeg. — Regtb. Amsterd. 23 April 1867; N. R. B. XVII, 685.

1871. Het domicilie van iemand in Amsterdam geboren, uit ouders aldaar woonachtig, moet gerekend worden aldaar gevestigd te zijn gebleven, totdat de verandering van woonplaats duidelijk wordt bewezen. Tot verandering van woonplaats is het niet voldoende, dat er eene werkelijke verplaatsing van verblijf voor eene reeks van jaren geschied zij, en dat er van die omstandigheid uit authentieke acten blijkt. — Regtb. Amsterdam 20 Maart 1844; R. B. VI, 586; R. in N. IV, 132; Regtz. I, 72.

1872. Eene verandering van woonplaats heeft niet plaats door de werkelijke inwoning op eene andere plaats; daarbij moet blijken van het voornemen van dengene, die van woonplaats verandert, om op die andere plaats zijn hoofdverblijf te vestigen. — Regtb. 's Gravenhage 19 Augustus 1853, W. 1513.

1873. Indien het voornemen om het hoofdverblijf in eene andere plaats te vestigen, niet uit omstandigheden wordt bewezen, moet eene verklaring bij het bestuur der gemeente, welke men verlaat, daarvan het bewijs leveren. — Regtb. Sneek 17 Januarij 1849, W. 989.

1874. Alleen door het feitelijk overbrengen van het domicilie naar eene andere plaats, houdt het vroeger domicilie niet op, van hem, die dat vroegere domicilie zelfs animo et facto heeft verlaten en aldaar ook geen hoofdverblijf meer heeft. — H. R. 27 Maart 1857; v. d. H., B. R. XXI, 660, 227.

Art. 76.

1875. Die verandering van woonplaats, en op dien grond onbevoegdheid van den regter beweert, moet die verandering bewijzen. — Regtb. Amsterdam 14 Januarij 1857; N. R. B. VII, 296.

1876. Eene blootе verplaatsing van verblijf stelt nog niet verandering van woonplaats daar, daarvoor wordt eene verklaring bij het gemeentebestuur vereischt. — Regtb. Amsterdam 7 April 1840; R. B. VI, 653.

1877. Bij gemis der verklaring bedoeld in dit art., is de regter bevoegd, uit de bewezen omstandigheden op te maken, dat iemand zijn hoofdverblijf in eene gemeente heeft gevestigd.

Op eene beslissing, dat een verblijf niet was tijdelijk, maar eene vaste inwoning, kan in cassatie niet

worden teruggekomen. — H. R. 17 Junij 1855; v. d. H., G. Z. XII, 616, 281.

Art. 78.

1878. J. H. Waar is de woonplaats van een vaderloozen minderjarige, wiens moeder niet zijne voogdes is? — R. B. II, 400, 453.

1879. Kan een minderjarige, aan welken tot het drijven van eenigen handel, volgens art. 480 Burg. Wetb., slechts bepaalde regten van meerderjarigheid zijn toegekend, ter zake van zijn handel, ook gedagvaard worden ter plaatse waar hij zijn kantoor heeft gevestigd, dan wel alleen ter woonplaats zijner ouders of voogden. — Vragen van Ned. regt II, no. 8, bl. 54; mr. G. Diephuis, Opm. en Med. X, 82.

1880. Mr. S. J. Hingst. Kan art. 270 C. P. wel immer op een minderjarige worden toegepast? — Minderjarigen toch volgen, volgens art. 78 Burg. Wetb., de woonplaats hunner ouders en voogden. Zij hebben dus in het oog der wet altijd eene woonplaats. Het is waar, zij kunnen na het overlijden hunner ouders ook zonder voogden zijn, maar zoodanige toestand is onwettig, immers aan hen niet te wijten. — Jur. Corr. 1883, 357.

1881. Het woord domicilie in art. 270 C. P., beteekent niet hetzelfde als de legale woonplaats bij de burgerlijke wet geregeld; daaronder kan bij dat art. wel niet anders verstaan worden dan verblijf of woning, derhalve kan een minderjarige, eene getrouwde vrouw, een onder curatele gestelde, ofschoon met opzigt tot de burgerlijke regten hun domicilie hebbende, echter zeer wel zonder verblijf zijn en alzoo zich in den zin der wet aan landlooperij schuldig maken. — H. R. 14 November 1854; N. R. XLVIII, § 54, 236; H. R. 30 Augustus 1842; N. R. XII, § 66, 229.

1882. Mr. G. Diephuis. Iets over de woonplaats van een onder curatele gestelde, na de opheffing der curatele. — Opm. en Med. VIII, 304.

1883. H. W. A. De verandering van woonplaats der voogden van minderjarigen in verband beschouwd met het burgerregt van laatstgenoemden. — R. en W. XII, 78, XIII, 39.

1884. Mr. C. J. Diemont. Minderjarige Nederlanders wier ouders of voogden vreemdelingen worden. — R. en W. XII, 223.

1885. Mr. A. Oudeman. Houdt de wettelijke woonplaats van den minderjarige van regtswege op bij zijne meerderjarigheid? — Opm. en Med. I, 74.

1886. Gedurende het geding tot echtscheiding verandert het wettelijk domicilie van de vrouw niet, het blijft bij den man ook al is de vrouw door den regter gemagtigd, gedurende den loop van het geding, de woning van haren man te verlaten. — H. R. 29 Januarij 1846; W. 697; N. R. XXIII, § 52, 231; v. d. H., B. R. VII, 265; Regtz. I, 75; R. en W. I, 230; Hof Z.-Holland 27 November 1844; W. 580.

1887. Waar moet de dagvaarding geschieden van eene getrouwde vrouw, door haren man gedagvaard tot echtscheiding? — Indien de vrouw de gemeenschappelijke woning heeft verlaten is het niet voldoende, dat die dagvaarding wordt gedaan aan haar werkelijk verblijf. — Regtb. Rotterdam 31 December 1856; N. R. B. VII, 185.

1888. De man, tegen zijne vrouw procederende tot echtscheiding en poserende dat die vrouw afgescheiden van hem verblijf houdt, moet nogthans de dagvaarding of persoonlijk aan de vrouw of aan zijne eigen woning doen exploiteren. — Regtb. Amsterdam 10 Januarij 1859; Hof N.-Holland 14 April April 1859; N. R. B. IX, 366, W. 2152.

1889. Wanneer de moeder voogdesse de voogdij verloren heeft, volgen de minderjarige kinderen niet meer hare woonplaats. — Regtb. Amsterdam 27 Februarij 1860; N. R. B. X, 420; Regtb. Amsterdam 27 Aug. 1860; N. R. B. XI, 73.

1890. De vrouw die niet van tafel, bed, bijwoning en goederen is gescheiden, al moge zij metderdaad elders verblijven, moet steeds geacht worden bij haren man te wonen. — H. R. 2 Maart 1860; Corr. XXXVI, 229; N. R. LXV, § 27, 104.

1891. Eene vreemde gehuwde vrouw kan geen werkelijk verblijf in Nederland hebben, afgescheiden van dat van haren man, die in het buitenland verkeert; zij kon mitsdien niet worden gedagvaard voor den Nederlandschen regter ter voldoening aan eene personele vordering. — Hof N.-Holland 30 Junij 1859, W. 2133.

1892. Ingeval eene getrouwde vrouw afgescheiden van haar man woont, vervangt haar werkelijk verblijf, niet haar wettig domicilie bij haren man. Dit is ook toepasselijk waar het de regten en belangen der echtgenooten onderling geldt en zij als partijen tegenover elkander staan. — Hof N.-Holland 14 April 1859, W. 2152.

1893. De wettelijke woonplaats van minderjarigen, wier moeder door een opgevolgd huwelijk krachtens art. 405 Burg. Wetb. de voogdij heeft verloren, is niet dezelfde als die hunner moeder, zij behouden de woonplaats die zij hadden op het oogenblik toen de moeder de voogdij verloor, totdat een nieuwe voogd benoemd is. — Regtb. Amsterdam 23 Febr. 1861; Anders kantg. Naarden 22 December 1859, W. 2202.

Art. 79.

1894. Hebben de meerderjarige onder curatele gestelde dienstboden of werklieden hun domicilie in het huis van diegene, bij welke zij dienen of werken, indien zij bij dezelve inwonen, of bij den curator? — bij den curator. — Jur. Vraagal I, 72.

Art. 81.

1895. A. H. van Limburg Brouwer. De quaestione utrum ad heredes etiam pertineat domicilii electi vis. — Amst. 1850.

1896. Mr. A. Oudeman. Wanneer de dagvaarding aan eene door den gedaagde gekozen woonplaats geschiedt, moet dan de termijn berekend worden naar den afstand dezer gekozen of naar dien der werkelijke woonplaats? — Opm. en Med. IV, 31; S. M., Opm. en Med. IV, 181; Regtb. Amsterdam 18 Maart 1867; N. R. B. XVII, 681.

1897. Het betaalbaar stellen van een orderbillet op eene andere plaats dan de woonplaats van den onderteekenaar, stelt niet daar keuze van woonplaats. — Regtb. Groningen 22 October 1847; R. B. XII, 709; N. R. XLIII, § 92, 464.

1898. Het domicilie in eene acte gekozen, gaat over op de erfgenamen. Dit geldt ook voor acten van executie. — Regtb. Amsterdam 21 Julij 1846; R. B. VIII, 559, W. 791; 6 October 1846; R. B. VIII, 734, W. 762, 863; Regtz. I, 79; Hof N.-Holland 17 Junij 1847; R. B. X, 1, W. 796, 934.

1899. De bloote keus van domicilie door verkoopers gedaan, ten kantore van den notaris door wien de verkooping geschied is, tot alle gevolgen welke uit de tegenwoordige (acte) zouden kunnen voortvloeijen, strekt zich niet uit tot de bepaling der plaats van betaling. — Regtb. Nijmegen 8 Maart 1842; R. B. IV, 741; Regtz. I, 78.

1901. Als bij eene acte voor de betaling van interessen en aflossing van hoofdsom, ten kantore van den notaris woonplaats is gekozen, kan dan de voldoening van een en ander, regtsgeldig in diens handen geschieden? — Neen. — W. de Gelder Adv. IV, 117.

1902. Het kiezen van domicilie bij eene overeen-

komst, zoowel voor de uitvoering als de gevolgen der verbindtenis, maakt den regter van dat domicilie bevoegd, om kennis te nemen van de vordering tot ontbinding wegens wanpraestatie en vergoeding van schade. — Regtb. Amsterdam 16 December 1842; R. B. V, 42.

1903. De termijn van vier maanden voor de dagvaarding van personen die niet binnen het Rijk wonen, bij art. 10 B. R. voorgeschreven, kan niet in aanmerking komen indien er voor zoodanige personen woonplaats binnen het Rijk gekozen is. — H. R. 14 Mei 1852; N. R. XLII, § 3, 13.

1904. Het kiezen van domicilie door een executant, heeft alleen tengevolge, dat de geëxecuteerde aan die gekozen woonplaats, alle beteekeningen kan doen, doch niet om aan den regter binnen wiens ressort de executie geschiedt, de bevoegdheid te geven om over het verzet tegen de executie te oordeelen. — Regtb. Nijmegen 24 October 1848 N. R. XIX, § 97, 452.

1905. De gedaagde kan in den loop van een geding, geen geldig aanbod van penningen laten doen, aan de door den eischer bij zijne dagvaarding gekozen woonplaats. — Kantg. Groningen 3 Januarij 1853, W. 1426.

Art. 83.

1906. E. J. Offerhaus. De matrimonii natura et jure. — Gron. 1817.

1907. M. P. Blaaubeen. De nuptiis. — L. B. 1822.

1908. L. Asser. De matrimonio secundum novum codicem Belgicum. — L. B. 1823.

1908*a*. F. L. Beels. De nuptiis. — Traj. 1828.

1908*b*. W. C. van Heurn. De jure matrimoniali. — Sylvae Ducis 1825.

1909. J. C. Delbeek. Observationes ad titulum codicis civilis de nuptiis. — Traj. 1829.

1910. J. C. Snellen van Vollenhoven. De matrimonio. — L. B. 1839.

1911. G. Diephuis. De matrimonio. — Gron. 1840.

1912. Mr. C. I. van Assen. Het Nederlandsche huwelijk en de betrekkingen tusschen ouders en kinderen. — N. R. Jaarb. III, 625.

1913. R. I. F. Rietstap. Gids voor het huwelijk. — Rotterdam 1854.

1914. Verordeningen omtrent de huwelijken der officieren van de landmagt en de daarbij gelijkgestelde rangen. — Kon. Besl. 2 Maart 1853; Bijv. 199, E. 387; Idem ten aanzien van de zeemagt, Kon. Besl. 4 April 1853; Bijv. 217, E. 402.

1915. De acten en stukken vereischt tot het aangaan van huwelijken door onvermogende vreemdelingen, zijn vrijgesteld van zegel- en registratieregten, ingeval het onvermogen der betrokken personen blijkt uit een getuigschrift van het bestuur hunner woonplaats. — Kon. Besl. 12 Julij 1858, no. 54; Bijv. 163; M. B. Z. 4 October 1859 no. 144, 2e Afd., Bijv. 266.

1916. Mr. J. Heemskerk, A.z. Over het huwelijk met de linkerhand. — N. R. Jaarb. III, 177.

1917. G. L. L. Sassen. De requisitis justarum nuptiarum secundum jus Neerlandicum. — L. B. 1839.

1918. Onderzoek naar den oorsprong en de wettigheid der koninklijke besluiten op de huwelijken der officieren. — W. 1177.

1919. Wijziging van eenige bepalingen betrekkelijk het huwelijk der officieren van de landmagt. — Kon. Besl. 11 Julij 1856 no. 94; Bijv. 157.

1920. De vroeger bestaande bepaling, dat tweede luitenants voor de Indische dienst benoemd, vóór hun vertrek, hier te lande geen huwelijk mogen aangaan, is ingetrokken, zoodat zij thans indien zij aan de daarvoor gestelde voorwaarden voldoen, toestemming daartoe kunnen bekomen. — Kon. Besl. 16 Augustus 1861 no. 68; Bijv. 204.

1921. Ieder milicien die zijn vierde dienstjaar heeft volbragt, gerekend van den dag zijner inlijving, kan toestemming bekomen tot het aangaan van een huwelijk. — M. v. O. 27 December 1861 no. 54; B. Bijv. 360.

Art. 84.

1922. J. van der Mandere. De justi matrimonii conditionibus praecipue secundum codicem civilem Neerlandum. — Traj. 1839.

1922*a*. I. I. Canter Cremers. De conditionibus ad nuptias ineundas requisitis. — Gron. 1825.

1923. R. IJ. Muller. De jure personarum ad justas nuptias contrahendas secundum jus hodiernum. — Gron. 1842.

Art. 85.

1924. Mr. A. Oudeman. Welke dwaling levert grond op tot nietigverklaring van een aangegaan huwelijk. — Opm. en Med. XVI, 149.

Art. 86.

1925. M. Backer. De dispensationibus quae dicuntur sive venia legis in causis maxime juris privati. — Gron. 1830.

1926. F. C. W. Bosse. De matrimonii impedimentis e jure Romano, hodierno atque novissimo. — L. B. 1831.

1927. H. I. Greven. De jure regio legibus solvendi. — L. B. 1839.

Art. 87.

1928. I. G. van Wageningen. De prohibitione nuptiarum propter cognationem et affinitatem. — Gron. 1819.

1929. Mr. A. Oudeman. Welke zijn de redenen der bepalingen van artt. 87 en 88 van het Burg. Wetb? — Opm. en Med. XVII, 161.

Art. 88.

1930. Er wordt geen dispensatie vereischt tot het aangaan van een huwelijk, door een weduwnaar of weduwe, met eene weduwe of weduwnaar van broeders of zusters hunner overleden echtgenooten, op grond, dat tusschen hen geen zwagerschap bestaat. — M. v. J. 5 Nov. 1842; Bijv. 491, E. 178.

1931. De tweede zinsnede (2°) betreft alleen bloedverwantschap, niet aanverwantschap. — Regtb. 's Gravenhage 21 Mei 1841; N. R. VIII, § 34, 169; Regtz. I, 80, W. 188.

Art. 89.

1932. Mr. W. F. Schook. Strijd tusschen art. 89 Burg. Wetb. en art. 60, Wetb. van Strafr. — N. R. B. XI, 659.

1933. Art. 89 van het Burg. Wetb. — Opm. en Med. XIV, 157.

1934. Kan, indien een huwelijk bij regterlijk vonnis is ontbonden verklaard, op grond van overspel van een der echtgenooten met eenen in dat vonnis genoemden persoon, zonder dat deze echter tevens bij strafvonnis als medepligtige aan dat overspel is schuldig verklaard, de echtgenoot tegen wien de echtscheiding is uitgesproken, met dien persoon in het huwelijk treden? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 33.

1935. Indien in het vonnis van den burgerlijken regter de medepligtige niet is genoemd, mag dit punt niet worden aangevuld door de verklaringen der getuigen in het proces-verbaal, gediend hebbende in het proces van echtscheiding, noch mag dit in het proces overde stuiting, door getuigen worden bewezen. — Hof Z.-Holland 23 Mei 1866, W. 2808.

1936. De echtgenoot, wiens huwelijk ter zake van overspel door echtscheiding is ontbonden, kan zich naderhand niet verzetten tegen een huwelijk van zijne echtgenoote, op grond dat de persoon, met wien het tweede huwelijk zal worden aangegaan, de

medepligtige van het overspel is. — Regtb. Amsterdam 14 April 1845; R. B. VII, 621; N. R. XXXIV, § 98, 464; Regtz. I, 85.

Art. 90.

1937. Mr. W. F. Schook. Is een tweede huwelijk geoorloofd tusschen echtgenooten, wier eerste huwelijk na voortgezette scheiding van tafel en bed ontbonden is? — R. B. VIII, 461.

Art. 91.

1938. D. van de Wijnpersse. Opvolgend huwelijk bij afwezigheid van den echtgenoot. — R. B. III, 217.

1939. De ambtenaar van den burg. stand is niet bevoegd de inschrijving eener huwelijks-aangifte te weigeren, op grond, dat er sedert de ontbinding van een vorig huwelijk der aanstaande echtgenoote nog geene 300 dagen verloopen zijn. — Jur. Vraagal II 344.

Art. 92.

1839*a*. D. B. Bol. De consensu parentum ad nuptias liberorum. — L. B. 1832.

1940. W. C. van der Breggen. Mater non indiget auctoritate mariti, ut filio prioris thori, uxorem ducenti possit consentire. — Traj. 1849.

1941. Wanneer de vader niet in staat is toestemming tot het huwelijk te geven, omdat hij in een krankzinnigen-gesticht wordt verpleegd, moet de verklaring van den geneesheer van het gesticht deswege gegeven en bij de huwelijksacte overgelegd, geregistreerd zijn, bij gebreke daarvan is de ambt. van den burg. stand in overtreding. — M. F. 18 Junij 1861, no. 47; P. W. 3853, bestreden in Tijds. v. Reg. XVI, 211, no. 42.

1942. De toestemming van een stiefvader wordt niet vereischt; de eigen moeder kan toestemming verleenen zonder bijstand vàn haren tweeden man. — Regtb. Amersfoort 10 Junij 1850, W. 1137; Vertoog deswege, W. 1151.

1943. Heeft een minderjarig kind, welks vader onder curatele is gesteld, tot het aangaan van een huwelijk de toestemming noodig van de niet tot curatrice over haren man benoemde moeder, of bij gebreke der moeder van den grootvader van vaders zijde enz.? of wordt in zoodanig geval de toestemming van den voogd vereischt? — Jur. Vraagal I, 86.

1944. Voor den onder curatele gestelden wegens verkwisting, wordt ten opzigte van het huwelijk dezelfde toestemming vereischt als voor minderjarigen bij de artt. 92 en 197 voorgeschreven. — Jur. Corr. 1858, I, 170.

Art. 95.

1945. Mr. B. J. Lintelo de Geer. Als de zoon van den toezienden voogd eener minderjarige, met die minderjarige verlangt te trouwen, blijft dan de toeziend voogd bevoegd zijne toestemming, èn als vader aan zijnen zoon, èn aan de minderjarige als toeziend voogd te verleenen, of moet er een toeziend voogd ad hoc worden benoemd? — R. B. VI, 819; R. van Meerlant; R. B. VII, 155; mr. C. E. Vaillant; R. B. VII, 158; D. van de Wijnpersse; R. B. VII, 376.

1946. Opmerkingen betreffende de toestemming van voogd en toezienden voogd en het verlof des kantonregters tot het aangaan van een huwelijk. — Jur. Corr. IV, 353.

1947. De voogd en toeziende voogd mogen aan de minderjarigen hunne toestemming tot het aangaan van een huwelijk niet weigeren alleen op grond, dat zij in gemeenschap van goederen wenschen te huwen. — Kantg. no. 2, Amsterdam 12 November 1868; Regtb. Amsterdam 15 December 1868, W. 3113.

1948. De toeziende voogd die met zijne pupille een huwelijk wenscht aan te gaan, is bevoegd bij de voltrekking des huwelijks daartoe aan haar toestemming te geven. — Regtb. Middelburg 5 October 1853, W. 1985.

Art. 97.

1949. Mr. C. E. Vaillant. Wordt de toestemming der moeder vereischt bij het huwelijk van een natuurlijk kind op naam der moeder ingeschreven, wanneer van de erkenning van de moeder niet blijkt uit de geboorte-acte? — R. B. XI, 344.

1950. Mr. F. F. Karseboom. Nog iets over de vraag of de toestemming der moeder vereischt wordt bij het huwelijk van een natuurlijk kind op naam der moeder ingeschreven, wanneer van de erkenning der moeder niet blijkt uit de geboorte-acte. — R. B. XII, 465.

1951. J. F. W. van Nes. De conditione et juribus liberorum illegitimorum secundum codicem civilem. — Traj. 1819.

Art. 99.

1952. A. O. E. van Limburg Stirum. De consilio parentum ratione nuptiarum a liberis implorando per instrumentum quod a reverentia parentibus debita nomen habet „acte respectueux." — L. B. 1829.

1953. I. G. I. Moll. Hoe zullen echte kinderen die meerderjarig zijn, doch den vollen ouderdom van dertig jaren nog niet bereikt hebben, kunnen voldoen aan de bepalingen van art. 99 vgg. Burg. Wetb., wanneer hunne weigerachtige ouders niet binnen dit koningrijk metderwoon gevestigd zijn? — Jur. Corr. II, 330.

1954. Indien een meerderjarige beneden de 30 jaren een huwelijk wil aangaan en de vader onder curatele gesteld is, wie moet dan de toestemming verleenen? — Opm. en Meded. XV, 166.

1955. Een meerderjarige beneden dertig jaren, die reeds vroeger is gehuwd geweest, heeft ook bij tweede huwelijk de toestemming der ouders noodig; de ambtenaar van den burg. stand, die in dat geval het huwelijk zonder die toestemming voltrekt, is strafbaar. — Regtb. Amsterdam 1 October 1849; R. B. XI, 516.

1956. Echte kinderen tusschen 23 en 30 jaren oud, die geene toestemming hunner ouders tot het aangaan van een voorgenomen huwelijk bekomen, kunnen niet de tusschenkomst van den kantonregter hunner woonplaats inroepen, indien de ouders buiten 's lands wonen. — H. R. 27 December 1851; N. R. XL, § 65, 312; Corr. XXII, 297; v. d. H., B. R. XIII, 437, 398.

1957. Een meerderjarig kind een huwelijk willende aangaan, is niet verpligt op eenige officiële wijze, hetzij door eene sommatie of anderzins te doen blijken, daartoe de toestemming van zijne ouders te hebben gevraagd, alvorens de tusschenkomst des kantonregters in te roepen.

Het verzet van den vader tegen het huwelijk wegens het niet vragen zijner toestemming is ongegrond, wanneer hij voor den kantonregter opgeroepen, doch niet verschenen is, en door dien ambtenaar procesverbaal van niet verschijning is opgemaakt. — Regtb. Maastricht 4 Januarij 1855, W. 1631; N. R. LII, § 93, 428.

1958. Indien de vader nog in leven is, behoeft de moeder niet te worden opgeroepen, noch behoeft van hare toestemming te blijken. — H. R. 13 Januarij 1854, W. 1505; N. R. XLVI, § 80, 312; v. d. H., G. Z. XII, 383, 112; H. R. 25 October 1850; N. R. XXXV, § 49, 209.

Art. 104.

1959. Een meerderjarig niet erkend natuurlijk

kind, heeft tot het aangaan van een huwelijk, de toestemming van zijne moeder niet noodig; op hem is dit art. niet toepasselijk.

Zoodanig kind kan tot het aangaan van een huwelijk volstaan, met aan den ambtenaar van den burg. stand over te leggen eene acte van geboorte zonder meer. — Regtb. Gorinchem 10 Julij 1841; Regtz. I, 82, W. 219.

Art. 105.

1960. Mr. A. M. de R(ouville). Binnen welke gemeente behoort de huwelijksaangifte en voltrekking te geschieden? — R. B. II, 149.

1961. Waar behoort het huwelijk voltrokken te worden? art. 105 en 131 Burg. Wetb. — R. B. I, 449.

Art. 106.

1962. J. A. Sperna Weiland. Mag van eene ongeregistreerde notariële huwelijks-aangifte een afschrift worden afgegeven, zonder overtreding van de wet op de registratie? — Jur. Corr. III, 1860, 273, anders 340.

Art. 107.

1962*a*. A. Gelderman. De origine promulgationum matrimonii contrahendi, earumque usu in codice juris civilis hodierni. — Gron. 1832.

1963. Indien eene buitenlandsche vrouw buiten 's lands woonachtig, aldaar een huwelijk hebbende aangegaan met een Nederlander, van dat huwelijk de afkondigingen, volgens art. 107 vg. Burg. Wetb., hier te lande niet hebben plaats gehad en ook haar man niet heeft opgehouden Nederlander te zijn, kan dat huwelijk hier te lande niet van waarde worden geacht; de vrouw heeft hare hoedanigheid van buitenlandsche vrouw niet verloren. — H. R. 22 Februarij 1850; N. R. XXXV, § 9, 48.

Art. 108.

1964. De acten, welke door den eenen ambtenaar van den burg. stand, aan den anderen worden gezonden, tot afkondiging van een huwelijk van onvermogenden, kunnen op ongezegeld papier worden geschreven. — Gouverneur N.-Brabant 7 December 1844; M. B. Z. 28 November 1844, no. 100, 1e afd.; Bijv. 601, E. 467; Gouverneur N.-Holland 7 December 1844; Bijv. E. 601, E. 467.

1965. Het huwelijk tusschen een in dit rijk wonenden Nederlander en eene buiten 's lands wonende vreemdelinge behoeft niet buiten 's lands in de woonplaats der vreemdelinge te worden afgekondigd. — H. R. 3 Junij 1853; N. R. XLV, § 12, 64; v. d. H., G. Z. XII, 574, 74.

Art. 110.

1966. De kosten van het zegel voor de ter aanplakking bestemde afschriften der acten van huwelijks-afkondigingen, blijven ten laste der gemeente en mogen niet aan de belanghebbenden in rekening worden gebragt. — M. B. Z. 20 October 1843; Bijv. 606, E. 298.

Art. 111.

1967. Mr. J. R. A. Engelenberg. Art. 111 van het Burg. Wetboek. — N. R. B. XL, 222.

1968. De officieren van justitie bij de arrondissements-regtbanken zijn aangewezen, om in naam des konings, uithoofde van gewigtige redenen, dispensatie te verleenen; zij zijn verpligt om de oorspronkelijke acte, waarbij de dispensatie is verleend, neder te leggen ter griffie van de arrondissements-regtbank. — Kon. Besl. 16 Junij 1830 (St. 26).

Art. 113.

1969. Onder werkelijke verliezen in dit art. bedoeld, kan worden gerangschikt het gemis van loon van eene dienstmeid die met het vooruitzigt op haar huwelijk, zich niet weder als meid heeft verhuurd. — Kantg. Zuidhorn 18 October 1849, W. 1080

Art. 115.

1970. Minderjarige kinderen zijn niet bevoegd naar aanleiding van art. 115 Burg. Wetb. het huwelijk in het daarbij genoemde geval te stuiten. — Jur. Vraagal II, 171.

Art. 116.

1971. Eene vraag betreffende de stuiting van het huwelijk, op grond van art. 116, alin. 3, Burg. Wetb. — Opm. en Meded. II, 114.

1972. R. Binkes. De auctoritate, juribus, obligationibus cognatorum collateralium ex jure Neerlando collato cum jure Francico. — L. B. 1838.

Art. 122.

1973. De regter mag geen achtslaan op nieuwe middelen, welke bij eene acte van stuiting zijn medegedeeld, nadat reeds een dagvaarding was uitgevaardigd ten einde de gedane stuiting te doen opheffen. — Regtb. Leeuwarden 3 Sept. 1844, W. 537.

Art. 125.

1974. Mr. A. A. Weve. Is het den ambtenaar van den burg. stand geoorloofd tot de voltrekking van een huwelijk over te gaan, wanneer een hem beteekende acte van stuiting, om welke reden dan ook gedaan, niet op de bij de wet aangewezen wijze is opgeheven? — Neen. — R. Bijdr. XIV, 332.

1975. Kan wanneer, niettegenstaande eene deugdelijke acte van oppositie tegen een voorgenomen huwelijk, het huwelijk is voltrokken, het geding ter zake der stuiting worden voortgezet en de eischer in cas van stuiting worden verklaard goed opposant, met dat gevolg, dat het huwelijk nietig wordt verklaard? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 33.

1976. De ambtenaar van den burg. stand mag na gedane stuiting het huwelijk niet voltrekken, ook niet als de oorzaak waarom de stuiting is gedaan, mogt zijn vervallen, alleen als de stuiting door een vonnis is opgeheven. — Regtb. Leeuw. 3 Sept. 1844, W. 537.

Art. 126.

1977. Moet de acte van huwelijks-toestemming noodzakelijk inhouden met wien hij, die de toestemming behoeft, in het huwelijk zal mogen treden, of is eene algemeene magtiging voldoende? — Jur. Corr. IV, 202, 203.

1978. Aan den ambtenaar van den burg. stand is overgelaten, om bij het voltrekken van een huwelijk al dan niet een bewijs van ongehinderden afloop der door hem zelven gedane afkondiging te vorderen. — M. F. 26 October 1844, afd. reg. no. 50; Gouvern. Groningen 2 November 1844; Bijv. 455, E. 79.

1979. Tot het aangaan van een huwelijk van iemand, die op den 1 Januarij van het jaar zijn 19e jaar is ingetreden en zijn 40e niet heeft volbragt, wordt de overlegging gevorderd van een bewijs, dat hij zijne pligten ten aanzien der militie heeft vervuld of tot geen dienst is gehouden geweest. — Art. 8, Wet 19 Aug. 1861 (St. 72).

1980. Indien op het tijdstip der huwelijks-aangifte het bewijs van voldoening aan de militie nog niet kan worden afgegeven, omdat de aanstaande echtgenoot nog als militiepligtig is te beschouwen, wordt afgifte eerst na de huwelijks-aangifte en overlegging aan den ambtenaar van den burg. stand op den dag der huwelijks-voltrekking noodzakelijk. — M. v. J. 5 Junij 1862, no. 132; Bijv. 175.

1981. Indien het bewijs van voldoening aan de

nationale militie kan worden afgegeven vóór de huwelijks-aangifte, behoort dit bij de huwelijks-aangifte overgelegd te worden. — M. v. J. 27 Julij 1865, no. 93, 1e afd.; Bijv. 157.

1982. Bepalingen ten aanzien van het huwelijk der officieren van de land- en zeemagt. — Kon. Besl. 2 Maart 1853, no. 65; Bijv. 83; 24 Oct. 1853, no. 63; Bijv. 253; 11 Julij 1856, no. 94; Bijv. 157.

1983. Bepalingen nopens het te leggen verband op vaste goederen of hypothecaire obligatiën door officieren daartoe verpligt bij het aangaan van een huwelijk. — M. v. O. 21 Augustus 1856, no. 12; B. Bijv. 191.

1984. Verklaringen van huwelijks-afkondigingen in België afgegeven, waarvan de ambtenaren van den burg. stand hier te lande gebruik maken bij het opmaken van huwelijks-acten, zijn vrij van registratie. — M. F. 30 September 1845, no. 134; Circ. 13 Augustus 1845, no. 769; Tijds. v. Reg. I, 7.

1985. Indien bij de huwelijksacte de vader de toestemming tot het huwelijk geeft en verklaart, dat de toestemming van de moeder is gevraagd, is aan het voorschrift der wet voldaan. — H. R. 22 October 1850; W. 1223.

1986. Indien een certificaat van onvermogen, afgegeven aan den aanstaanden echtgenoot, die de toestemming zijner ouders behoeft, aan de acte van toestemming wordt gehecht, mag die acte gratis worden geregistreerd, het is niet voldoende, dat van het onvermogen der ouders die de toestemming verleenen, op gemelde wijze blijkt. — Regtb. Zutphen 4 Junij 1868; P. W. 5301; M. F. 15 Febr. 1862, no. 31; P. W. 4415.

1987. Bij de notariële acte van huwelijkstoestemming, moet voor de vrijstelling van zegel blijken van het onvermogen van hem, die toestemming geeft en niet van dat der aanstaande echtgenooten. — Regtb. Arnhem 3 Dec. 1863; Tijds. v. R. XVIII, 7.

Art. 127.

1988. H. van der Wijck. Ad locum codicis Napoleonei quo tractatur de notorietatis documenti ratihabitione. — Gron. 1823.

1989. Door acten van bekendheid kan geen beweerde bloedverwantschap worden bewezen; die acten zijn alleen toegelaten ten faveure van een aan te gaan huwelijk en kan filiatie door die acten naar aanleiding van art. 317 Burg. Wetb., evenmin bewezen worden. — H. R. 6 Februarij 1862; Corr. XXIII, 329, W. 1311; N. R. XLI, § 15, 66; v. d. H., B. R. XIV, 443, 66.

1990. Moet de kantonregter bij het opmaken van acten bijgestaan zijn door den griffier? — Mag hij eene acte zonder medewerking van den griffier opgemaakt, in originali uitgeven? — Proc. Gen. in N.-Holland 6 Junij 1868; P. W. 5282.

Art. 129.

1991. Mr. W. R. Emmen. Verleent de wet den regter de bevoegdheid, de genoegzaamheid te verklaren van een bij een voorgenomen huwelijk door den bruidegom aan den ambtenaar van den burg. stand over te leggen, doch misgesteld certificaat van den gouverneur, bedoeld bij artikel 197 der wet van 8 Januarij 1817 (St. 201)? — Opm. en Meded. I, 70.

1992. Mr. G. Diephuis. Nog iets over de toepasselijkheid van art. 129 Burg. Wetb., ook ingeval van misstellingen in een certificaat, bedoeld bij art. 197 der wet van 8 Januarij 1817 (St. no. 1). — Opm. en Meded. I, 91.

1993. De ambtenaar van den burg. stand is bevoegd volgens dit art., om te oordeelen of de stukken door de aanstaande echtgenooten overgelegd, al dan niet geboorte-acten zijn.

Het Openb. Ministerie kan den ambtenaar van den burg. stand alleen vervolgen, op grond, dat hij het huwelijk zonder overlegging van geboorte-acten heeft voltrokken; niet iedere onvolledigheid of verkeerdheid van acten van den burg. stand kan met straf worden achtervolgd. — Regtb. Assen 4 November 1859; N. R. B. XI, 460.

1994. Bij het voltrekken van een huwelijk is de beoordeeling der genoegzaamheid van de overgelegde buitenlands afgegeven geboorte-acten, aan den ambtenaar van den burg. stand overgelaten; het hangt van hem af om zich door de al of niet legalisatie van diplomatieke agenten of consuls, van de echtheid en authenticiteit dier stukken te overtuigen. — H. R. 1 Maart 1861; N. R. LXVII, § 32, 222; v. d. H., G. Z. XVIII, 845, 110.

Art. 131.

1995. Mr. A. A. Weve. Kunnen zij wier toestemming tot het aangaan van een huwelijk vereischt wordt en die bij de voltrekking daarvan in persoon verschijnen om die toestemming te geven, tegelijker tijd als getuigen over de huwelijks-acten staan? — Ja. — N. R. Bijdr. XIII, 115.

1996. Mr. G. Diephuis. Kunnen ouders en anderen die de toestemming, welke een der echtgenooten behoeft, bij de huwelijks-acte geven, hierbij tevens als getuigen optreden? — Opm. en Meded. XVII, 211.

1997. De ouders die bij de huwelijks-acte hunne toestemming geven tot het huwelijk, zijn niet aan te merken als personen, die in dat geval niet als getuigen kunnen optreden. De wet kent in eene huwelijksacte geen andere personen als partijen, dan de aanstaande echtgenooten. — H. R. 11 April 1862; W. 2571; v. d. H., G. Z. XIX, 148; N. R. LXX, § 57, 435; N. R. B. XIII, 295; H. R. 14 Mei 1847; N. R. XXVII, § 49, 198; v. d. H., B. R. IX, 46; W. 825.

1998. De wet vordert niet dat de ambtenaar van den burg. stand, die de huwelijks-aangifte heeft ontvangen, ook dit huwelijk sluite. — De gemeente van aangifte is evenzeer als die van de voltrekking des huwelijks ter keuze van partijen gelaten, mits de woonplaats van een der partijen zijnde. — H. R. 20 Februarij 1857, W. 1964, N. R. LV, § 26, 136.

Art. 132.

1999. D. van de Wijnpersse. Voltrekking van een huwelijk in een bijzonder huis. — R. B. III, 215.

2000. De wet vordert geen bijzonderen vorm waarin het wettig beletsel moet zijn bewezen. — H. R. 1 Maart 1861; v. d. H., G. Z. XVIII, 846, 116.

Art. 134.

2001. J. M. Presburg. Commentarius ad art. 134 Cod. Civ. Neerl. — L. B. 1850.

2002. Mr. D. H. Levyssohn Norman. Iets over het huwelijk door een bijzonderen gevolmagtigde voltrokken. — Themis 2e VII, 543.

2003. Mr. R. A. J. Colenbrander. Moet de huwelijksacte nietig verklaard of buiten effect gesteld worden, wanneer het huwelijk voltrokken is door een lasthebber, maar de lastgever vóór deze voltrekking met eene andere wettig is gehuwd, en het tweede huwelijk alzoo op grond van art. 134 B. W. als niet geschied moet beschouwd worden. — N. R. Bijdr. XI, 638.

2004. W. H. Yssel de Schepper. Over het huwelijk door een gevolmagtigde volgens het Burg. Wetb. — Zwolle 1865.

2005. Heeft het huwelijk per procuratorem ingevolge art. 134 B. W. aangegaan, eenige burgerlijke gevolgen, bepaaldelijk ten aanzien van den boedel des lastgevers, wanneer deze vóór de voltrekking

des huwelijks was overleden buiten weten van den lasthebber. — Regtsg. Adv. III, 66.

2006. A. G. C. Ariëns. De nuptiis quae per procuratorem contrahuntur. — Traj. 1841.

2007. Mr. G. Diephuis. Nog iets over de voltrekking van een huwelijk bij gemagtigde. — Opm. en Meded. XVI, 13.

Art. 135.

2008. E. Boas. De consensu in nuptiis secundum jus hodiernum. — Amst. 1836.

2009. Formaliteiten bij huwelijks-voltrekkingen in acht genomen. — R. B. III, 379.

2010. A. de P. Amsterdamsche trouwplegtigheden. — W. 199, 202, 228.

2011. S. Sutro. Wanneer is het huwelijk voltrokken? — W. 935.

Art. 136.

2012. De verklaringen van de voltrekking van het huwelijk in dit art. bedoeld, zijn niet vrijgesteld van zegelregt; zij behooren op een zegel van 50 ct. te worden gesteld. — M. F. 6 Maart 1845, no. 34, Bijv. 109, E. 501; M. F. 24 Mei 1867, Afd. reg. en dom., no. 13; Prov. Bl. Zeeland no. 71.

2013 Ingeval van onvermogen zijn deze verklaringen vrij van zegelregt. — M. F. 29 Maart 1845, no. 84, Bijv. 123, E. 505.

2014. Een document, dat noch door den ambtenaar van den burg. stand, noch door iemand anders onderteekend is, en alzoo alle authenticiteit mist, kan nimmer gelden of dienen voor een aannemelijk blijk om tot de kerkelijke inzegening van een huwelijk te mogen overgaan. — H. R. 21 April 1840; N. R. V, § 54, 304; v. d. H., Strafr. III, 73, W. 85, 91; Regtz. I, 86.

2015. Het onderzoek en de beslissing der vraag, of de door den regter als bewezen aangenomen daadzaken, vallen in de termen van art. 199 C. P., waarbij, ter beantwoording zijn nagegaan eenige verordeningen eener bepaalde kerk, welke de regter daartoe betrekkelijk oordeelde, zijn, als niet strekkende tot nader bewijs van daadzaken, maar ter toetsing aan de bepalingen van een artikel van het Wetboek van Strafregt, regtskundig; zij zijn derhalve niet onttrokken aan de kennisneming van den Hoogen Raad in cassatie.

Zoowel uit de woorden „procéder aux cérémonies religieuses d'un mariage", in evengemeld artikel, in hunnen zamenhang, als uit het kennelijk doel van het geheele artikel, volgt, dat daaronder moet worden verstaan, niet het verrigten van deze of gene godsdienstige plegtigheid, overeenkomende met, of gelijkende naar eene der plegtigheden, welke bij de godsdienstige viering van een huwelijk gewoonlijk plaats hebben, maar het bedienen van alle plegtigheden, welke volgens het voorschrift of de gewoonte der kerk, te zamen daarstellen, de godsdienstige viering van een huwelijk. — H. R. 22 Julij 1850, W. 1144; Regtb. Leiden 12 April 1850, W. 1115.

Art. 137.

2016. De geldboete bij art. 137 bedreigd, is geen correctionele straf op een wanbedrijf gesteld; zij is een disciplinaire maatregel tegen inbreuken op een burgerlijke wet, waarvan alleen de burgerlijke regter kennis neemt.

Het doet niets af, dat volgens art. 854 B. R. zoodanige overtreding bij den burgerlijken regter met inachtneming derzelfde vormen als voor de behandeling van correctionele zaken zijn voorgeschreven, wordt vervolgd. — H. R. 10 Januarij 1860, W. 2136; v. d. H., G. Z. XVII, 792, 1.

2017. Bij dit art. is aan den regter wel het vermogen toegekend, maar niet de verpligting opgelegd, om eene veroordeeling tot geldboete uit te spreken, ingeval van overtreding door de ambtenaren van den Burg. Stand begaan tegen bepalingen van den titel, waaronder dat art. voorkomt.

Van het oordeel van den H. R. is niet uitgesloten, of ter zake van sommige dier overtredingen vier of twee geldboeten hadden moeten zijn uitgesproken. — H. R. 28 Sept. 1866; N. R. LXXXIII, 329; v. d. H., B. R. XXX, 386, W. 2848.

2018. Bij een gering verzuim van den ambtenaar van den burg. stand tegen de bepalingen op het houden der acten, mag de regtbank gebruik maken van het arbitrium bij art. 137 B. W. in het woord „kunnen" gegeven; zij behoeft den ambtenaar geene boete op te leggen, maar zij moet hem veroordeelen in de kosten van het geding, als zelf aanleiding gegeven hebbende tot het tegen hem ingesteld regtsgeding. — Regtb. Alkmaar 21 Junij 1855; N. R. B. VI, 103.

2019. De ambtenaar van den burg. stand, die zich het bewijs, dat de huwelijks-afkondigingen in een vreemd land zonder stuiting zijn afgeloopen, niet heeft doen ter hand stellen, is niet strafbaar volgens art. 137 B. W. — H. R. 3 Junij 1853; N. R. XLV, § 12, 64; v. d. H., G. Z. XII, 574, 65.

Art. 138.

2020. Een huwelijk buiten 's lands aangegaan, zonder huwelijks-afkondigingen hier te lande, heeft wel is waar niet de waarde van een Nederlandsch huwelijk, of de regtsgevolgen door de burgerlijke wetgeving van Nederland daaraan verbonden, doch bestaat desniettemin als buitenlandsch huwelijk. — Regtb. Utrecht 22 Julij 1861; N. R. B. XIII, 527.

2021. Het gebrek van afkondiging maakt huwelijken als bedoeld in art. 138 B. W. volstrekt nietig: ingeval iemand hier te lande een wettig huwelijk aangaat, na vroeger buitenslands met een nog levende vreemde vrouw, zonder huwelijks-afkondiging hier te lande te zijn gehuwd, wordt niet de misdaad van bigamie gepleegd. — Hof Groningen 29 Nov. 1865; N. R. B., XVI, 235.

2022. Een eischer is niet ontvankelijk om een Nederlandsche vrouw te dagvaarden zonder bijstand van haren man, ook indien zij buitenslands is gehuwd zonder te hebben voldaan aan artt. 138 en 139 B. W. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 April 1844, W. 732; Regtz. I, 88.

2023. Indien de afkondigingen van een huwelijk, tusschen een Nederlander en een vreemde vrouw, buitenslands voltrokken, niet hebben plaats gehad overeenkomstig art. 107 vg. B. W., alsdan heeft de vrouw (als zijnde dit huwelijk naar aanleiding van art. 138 B. W. hier te lande niet van waarde), hare hoedanigheid van vreemde vrouw niet verloren, al is zij ook bij een tijdelijk verblijf in Nederland hier te lande overleden. — H. R. 22 Febr. 1850, W. 1139; N. R. XXXV, § 9, 48.

2024. Eene huwelijksacte buitenslands in den gebruikelijken vorm aldaar opgemaakt, en in de registers van den burg. stand hier te lande ingeschreven, is een wettig bewijsmiddel om van dat huwelijk te doen blijken. — H. R. 27 Mei 1846; Regtz. I, 94; N. R. LVI, § 18, 82.

2025. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Kan in strafzaken als getuige gehoord worden de man van de beklaagde, wanneer hun huwelijk in het buitenland is voltrokken en niet blijkt, dat de huwelijks-afkondigingen hier te lande zonder stuiting hebben plaats gehad? — Opm. en Meded. XIII, 292.

2026. De koloniën des rijks kunnen niet met een vreemd land worden gelijk gesteld; de bepaling van art. 138 omtrent huwelijken buitenslands voltrokken,

is niet toepasselijk op een huwelijk in Nederlandsch Indië aangegaan. — H. R. 17 Mei 1857; W. 1981.

2027. Het huwelijk in een vreemd land aangegaan, behoudt zijn volle kracht, al zijn er vormen verzuimd, wier verwaarloozing het bestaan van het huwelijk niet uitsluit. — Jur. Corr. II, 193.

2027a. Nog iets over huwelijken in een vreemd land voltrokken, zonder voorafgaande afkondiging hier te lande. — Opm. en meded. XVII, 284; XVI., 38.

2028. Eene in Nederland geboren en aldaar woonachtige vrouw, is niet bevoegd een huwelijk te sluiten naar de Engelsche wetten, in het hôtel van den Engelschen gezant te 's Gravenhage, en ten overstaan van een daarbij bedienende kapelaan. — Regtb. Leijden, sine die; W. 1076; R. en W., V. 56.

Art. 139.

2029. Indien de termijn tot overschrijving eener huwelijksacte, bij dit art. bepaald, is verstreken, kan de regter op verzoek van partijen den ambtenaar van den burg. stand alsnog magtigen, om het huwelijk in den vreemde aangegaan, in de huwelijks-registers in te schrijven. — Regtb. Amsterdam 9 April 1867; N. R., B. XVII, 702.

2030. De formaliteit van de overschrijving der acte van een buiten 's lands voltrokken huwelijk in het openbaar huwelijks-register, staat in geen verband tot het wezen van het huwelijk zelf; de wettigheid van het huwelijk is niet afhankelijk gesteld van de vervulling dier formaliteit. — H. R. 9 November 1841, N. R. X, § 92, 381; v. d. H., B. R. III, 1; R. in N. III, 169, W. 251; Hof Gelderland 28 Junij 1841, W. 245, 250.

Art. 140.

2031. H. L. Wichers. De accusando matrimonio. — Gron. 1823.

2032. L. R. Salverda. De quaestione utrum nuptiae, vetante legislatore in artt. 228, 295—298, C. N., contractae, accusationis justam praebeant causam nec ne. — Gron. 1829.

2033. A. J. C. Bynkershoek van der Koog. De rescindendis nuptiis, contra legem initis. — L. B. 1829.

2034. W. van de Poll. De causis ex quibus matrimonium impugnari potest. — Traj. 1840.

Art. 142.

2035. Mr. A. Oudeman. Welke dwaling levert grond op tot nietigverklaring van een aangegaan huwelijk. — Opm. en Meded. XVI, 149.

Art. 146.

2036. Mr. G. Diephuis, Art. 146 B. W. De beperking van het regt om nietigverklaring van een huwelijk te vorderen, in het tweede lid vervat, geldt ook voor den voogd en toezienden voogd. — Tijds. v. N. R. II, 142.

2037. Het niet gebruik maken van het regt om een huwelijk te stuiten, sluit de bevoegdheid der ouders niet uit om eene regtsvordering tot vernietiging van dat huwelijk in te stellen. — Regtb. Amsterdam 19 December 1865, W. 2777.

2038. Nadat in het eerste lid van dit art. aan den toezienden voogd, gelijk met den vader, de moeder, de grootouders en den voogd het regt is toegekend om de nietigverklaring te vorderen van een huwelijk des minderjarigen, dat zonder de vereischte toestemming is aangegaan, moet dat regt geacht worden ook voor den toezienden voogd, hoewel niet tot de bloedverwanten behoorende, te zijn beperkt overeenkomstig het tweede lid van dit art. — Hof Limburg 12 October 1868, W. 3098. Anders regtb. Roermond 30 Januarij 1868, W. 3098.

Art. 150.

2039. J. C. Kuneman. De bonae fidei efficacitate in causis nuptialibus, sive de matrimonio putativo. — Amst. 1832.

2040. C. G. Luzac. De quaestione an liberi per matrimonium putativum legitimantur (art. 150 et 151, Cod. Civ.). — L. B. 1846.

2025. Mr. A. J. Zubli. Gevolgen van nietig verklaarde huwelijken. — R. en W. X, 167, 486.

Art. 155.

2041. Dit art. belet niet om, wanneer in cas van beschuldiging van bigamie blijken moet, dat het eerst aangegane huwelijk nog bestond, tijdens het aangaan van het tweede, zulks te staven door alle bewijsmiddelen bij de wet toegelaten, en niet alleen door de huwelijksacte. — H. R. 27 Mei 1846; Regtz. I, 94; N. R. XXIV, § 44, 194; v. d. H., Strafr., 1846 I, 399, W. 717.

Art. 156.

2042. Bij het verloren geraken van huwelijksregisters, kan het bezit van den huwelijken staat niet voldoende worden afgeleid uit de zamenleving en zamenwoning van éénen man en ééne vrouw, doch moet uit andere bewezen feiten en omstandigheden overtuigend blijken. — Hof Gelderland 11 November 1863; N. R. B., XIV, 765.

Art. 157.

2043. Eischers, die scheiding vragen eener nalatenschap van iemand, dien zij beweren hun vader te zijn, moeten hunne geboorte-acten overleggen, indien de gedaagden den staat van wettig kind der eischers betwisten. — De acten van geboorte kunnen niet worden vervangen door andere daarmede gelijk staande acten. — Regtb. Maastr. 3 Febr. 1848, W. 956.

Art. 158.

2044. H. J. van Buren. Ad titulos VI, VII et VIII, lib I, Cod. Civ. Belg., collatis cum titulo V, lib. III, Cod. Nap. — L. B. 1824.

2045. H. M. Willer. De juribus et obligationibus conjugum. — Amst. 1832.

2046. C. W. Dull. De conjugum juribus et obligationibus, quatenus ad eorum bona referuntur. — Gron. 1840.

2032. J. B. Noordendorp. Ad titulum VI, libr. I; Cod. Civilis Neerl. — Hagae Com. 1853.

2047. De regten en verpligtingen van echtgenooten, vóór de invoering van het thans vigerend B. W. gehuwd, moeten geregeld worden naar de wetten, welke op dat oogenblik in wezen waren; de echtgenoot, ten wiens verzoeke eene scheiding van tafel en bed onder vigeur van den C. N. is uitgesproken, is verpligt aan den anderen eene uitkeering tot levensonderhoud te verstrekken, al is het, dat de behoefte daartoe zich eerst later heeft opgedaan en dusdanige uitkeering bij het uitspreken der scheiding van tafel en bed niet is gevraagd.

De echtgenoot tegen wien eene scheiding van tafel en bed onder den C. N. is uitgesproken, verliest niet de voordeelen, welke de andere echtgenoot, hetzij bij huwelijks-contract, hetzij staande huwelijk heeft verkregen; de bepalingen rakende echtscheiding zijn in dit geval niet toepasselijk op de scheiding van tafel en bed.

De echtgenoot, die levensonderhoud vraagt van den anderen echtgenoot, behoeft zijn behoeftigen toestand niet te bewijzen. — Regtb. Maastricht 23 Januarij 1845; Regtz. I, 100.

Art. 159.

2048. De verpligting der ouders om hunne kinde-

ren te onderhouden en op te voeden, kan voor derden geen regt geven om van de ouders de betaling te vorderen van hetgeen buiten hun last aan hunne minderjarige kinderen is geleverd. — Kantg. Amsterdam, no. 2 14 Februarij 1850; R. B. XII, 120.

Art. 160.

2028*a*. J. Brand. De imperio mariti in uxorem. — L. B. 1810.

2028*b*. G. van den Broecke. De potestate mariti in uxorem. — Traj. 1822.

2049. E. H. Hesse. Ad locum juris hodierni de auctoritate mariti, uxori, cum in plurimis vitae civilis negotiis, tum imprimis in mercatura faciunda necessaria. — Gron. 1841.

2050. A. P. van der Mersch. De potestate mariti in uxorem ex moribus Germanorum et antiquo jure patrio illustrata. — Amst. 1845; beoord. door mr. G. M. van der Linden. — Themis VI, 655.

2051. Indien eene regtsvordering wordt ingesteld tegen de vrouw die in gemeenschap van goederen is gehuwd, behoeft de man niet mede te worden gedagvaard.

Het is voldoende dat zij door den man in regten wordt bijgestaan. — Kantg. 's Gravenhage 19 Maart 1863, W. 2368.

2052. De man heeft, na zijne vrouw te hebben gemagtigd, om met een derde een contract van lijfrente aan te gaan en de kwartaalsgewijze te verschijnen renten te ontvangen, de bevoegdheid behouden, om na het sluiten van het contract die volmagt in te trekken, met dat gevolg, dat die derde, na daarvan door gedane beteekening kennis te hebben bekomen, verpligt is betaling aan den man te doen. — Hof Groningen 8 September 1857, W. 2050. Anders Regtbank Winschoten 4 Februarij 1857; Opm. en Meded. XII, 278.

2053. Mr. J. van Hall. Opmerking omtrent het verslag van twee uitspraken der regtbank te Amsterdam, het vreemdelingen regt en zoogenaamd personeel statuut betreffende. — R. B. XII, 637.

2054. Mr. A. Oudeman. Wanneer de man zijne vrouw, bij eene overeenkomst met een derde, heeft gemagtigd, om een contract van lijfrente aan te gaan en de renten te ontvangen, kan hij dan later die magtiging intrekken, met het gevolg, dat de betaling na de kennisgeving, regtens alleen aan den man gedaan mag worden? — Opm. en Med. XII, 277.

2055. Bezit de gefailleerde nog het regt om zijne vrouw tot het aangaan eener verbindtenis te magtigen, of in regten bij te staan of heeft hij deze bevoegdheid verloren? — R. en W. III, 304; IV, 75.

2056. Mag de notaris, die het procesverbaal houdt, waarbij zijne echtgenoote, met wie hij buiten gemeenschap van goederen getrouwd is, eenig onroerend goed in publieke veiling koopt, haar adsisteren en hiervan in het stuk melding maken? — R. en W. IV, 77.

2057. A. van Akerlaken. De diligentia boni patrisfamilias jure Neerlando. — L. B., 1845.

2058. Indien de vrouw krachtens art. 160 B. W. het beheer harer goederen heeft bedongen, belet zulks in geenen deele de toepassing der bepaling van art. 201 B. W., dat bij uitsluiting of beperking der gemeenschap nog alle vruchten en inkomsten uit de goederen der vrouw ter beschikking van den man zijn, zoo daaromtrent geene bedingen zijn gemaakt. — Jur. Corr. IV, 1861, 306.

2059. Kan de man in regten worden vervolgd, tot het doen van aangifte voor het regt van successie, wegens eene nalatenschap zijne vrouw te beurt gevallen? — W. de Gelder, Adv. IV, 385.

2060. Gaat op den curator over een gehuwden curandus, diens beheer over van de eigen goederen der vrouw; zoodat de curator de aflossing kan ontvangen van eene inschuld der vrouw en de daarvoor genomen zekerheid kan doen opheffen? Of is de vrouw geregtigd te ontvangen en de opheffing met of zonder bijstand of magtiging toe te staan? — W. de Gelder, Adv. III, 178.

2061. De vrouw is in strafzaken niet aansprakelijk voor de daden van beheer en bestuur, die krachtens de burgerlijke wetgeving aan den man over de goederen der gemeenschap zijn opgedragen. — Kantg. Woerden 5 November 1855, W. 1880.

2062. Indien eene gehuwde vrouw is gedagvaard en tevens de man alleen om haar te magtigen en bij te staan, is het voldoende dat de man alleen verschijnt en mag hij alleen de vordering bestrijden. — Kantg. no. 4 Amsterdam 24 September 1850; N. R. B. I, 35.

2063. De vraag of een Nederlandsche vrouw met een vreemdeling gehuwd, de magtiging van den man dan wel van den regter behoeft, om in regten op te treden, moet in Nederland niet beoordeeld worden naar de Nederlandsche wet, maar naar de wet van het land, waartoe de vrouw tengevolge van haar huwelijk behoort. — Regtb. Amsterdam 19 Maart 1850, R. B. XII, 382.

2064. Een algemeene volmagt door den man aan zijne vrouw verstrekt, is niet voldoende om de nakoming van de voorwaarden van een verkoop of de ontbinding van dien in regten te vervolgen, indien de volmagt vóór den verkoop is afgegeven, daartoe wordt een speciale volmagt gevorderd. Het gebrek aan volmagt brengt slechts eene betrekkelijke nietigheid mede, welke alleen door de vrouw, haren man en hare erfgenamen kan worden ingeroepen: de nietige handeling kan door eene nadere goedkeuring of bekrachtiging regtsgeldig worden gemaakt. — Regtb. Maastricht 31 Januarij 1845, R. B. VII, 514.

2065. Eene medegedaagde vrouw, die pendente lite is gehuwd, mag niet op eigen naam en zonder bijstand of magtiging van haren man eene vordering tot peremtie instellen. — Hof Zeeland 20 Januarij 1849, R. B. XII, 475.

2066. De hertrouwde moeder kan aan hare kinderen uit het eerste huwelijk handligting verleenen, zonder daartoe bijgestaan en gemagtigd te zijn, door haren tweeden echtgenoot. — Regtb. Maastricht 6 Februarij 1862, N. R. B. XII, 773.

2067. De man kan zonder medewerking zijner vrouw de boedelscheiding vorderen of mede tot stand brengen, dus kan hij, als de vrouw van hem tot het doen dier daad magtiging of bijstand vraagt, die met regt weigeren. De regter is onbevoegd in dat geval de magtiging te verleenen. — Regtb. Assen 23 Junij 1862, N. R. B. XIII, 677; N. N. I, 294.

2068. Eene vrouw, die in gemeenschap is gehuwd, kan met haren man (deze om haar bij te staan) in regten worden geroepen tot betaling eener schuld vóór het huwelijk door haar aangegaan. — Regtb. Amsterdam 23 November 1865, N. R. B. XVI, 554.

2069. De man kan zijne vrouw in regten roepen en haar dagvaarden tot voldoening aan hare verpligtingen, meer bijzonder tot afgifte van een som gelds.

Eene vrouw, zoo zij door haren man wordt gedagvaard, behoeft geen afzonderlijke magtiging van hem te hebben om in regten te verschijnen; in de dagvaarding zelve, door den man gedaan, ligt een voldoende magtiging voor de vrouw opgesloten, om in regten te verschijnen. De woorden „bijstand" en „magtiging" in dezen titel voorkomende, zijn van gelijke beteekenis. — Regtb. Amsterdam 16 April 1839; Regtz. I, 102; N. R. VII, § 39, 224; Hof

Holland 19 Febr. 1840; R. B. IV, 770; N. R. IX, § 60, 303.

2070. In een geding door den man tegen zijne vrouw ingesteld, is de vrouw genoegzaam gemagtigd, als de man in de dagvaarding verklaart haar volmagt te geven, om zich tegen hem te verdedigen. — Regtb. Amst. 30 Mei 1849; R. B. XI, 257.

Art. 161.

2071. G. Matthes. De conditione civili mulieris nuptae Neerlandae. — L. B., 1839.

2072. Mr. G. Diephuis. Welke zijn de gevolgen van de weigering eener getrouwde vrouw om met haren man zamen te wonen? — Opm. en Meded. VI, 103.

2073. Huwelijkspligten der vrouw. Kan de gehuwde vrouw, die wederregtelijk de gemeenschappelijke woning verlaten heeft, genoodzaakt worden daarin weder te keeren, zelfs met behulp van den sterken arm der justitie? — R. en W. IV, 273, V., 36.

2074. De gehuwde vrouw, die wederregtelijk de gemeenschappelijke woning verlaten heeft, kan genoodzaakt worden daarin weder te keeren, zelfs met behulp van den sterken arm der justitie.

Die vrouw kan ook genoodzaakt worden de schade, door die wederregtelijke verlating veroorzaakt, aan haren man te beteren, zelfs bij lijfsdwang, voor zoover die schade ƒ 150 te boven gaat. — Regtb. Rotterdam 21 Mei 1849, W. 1049; N. R. XLIII, § 89, 448; R. en W. V, 46. Anders Hof Z.-Holland 16 Januarij 1850; R. en W. V, 48. W. 1097.

2075. De verpligting der vrouw om met haren man zamen te wonen en hem overal te volgen, waar hij dienstig oordeelt zijn verblijf te houden, is ook toepasselijk wanneer dat verblijf een schip is. — Hof Drenthe 6 September 1845; N. R. XXVI, § 96, 429, W. 648.

2076. De vrouw mag de zamenwoning niet weigeren, op grond dat de man onvermogend zou zijn om haar, naar haren stand te onderhouden. — Regtb. Tiel 22 September 1848; Hof Gelderland 6 Junij 1849; R. B. XI, 381, W. 1032.

2077. J. P. van Etten. De conditione feminarum jure antiquo et hodierno. — Amst. 1844.

2078. Blijft de vrouw curatrice over haren man, onder diens maritale magt? — Opm. en Meded. XI, 94.

2079. De vrouw kan niet door den sterken arm genoodzaakt worden in de woning van den man terug te keeren. Hare verpligting tot zamenwoning met den man is eene verbindtenis om iets te doen, die zich in schadevergoeding oplost. De man heeft niet de keuze tusschen de vordering tot nakoming dier verpligting en die tot ontbinding met schadevergoeding of tot magtiging om de verbindtenis ten koste der vrouw te doen uitvoeren. De vrouw kan door den sterken arm genoodzaakt worden het uit haar huwelijk geboren minderjarig kind aan den man over te geven. — Regtb. Amsterdam 18 Maart 1863, W. 2495. — Anders ten aanzien van het eerste punt, Regtb. Assen 18 November 1844; Regtz. I, 109, W. 648.

2080. De man heeft het regt te vorderen dat zijne vrouw bij regterlijk vonnis zal worden veroordeeld om met hem zamen te wonen en bij gebreke van aan dit vonnis te voldoen, tot het uitkeeren van schadevergoeding. — Regtb. Zutphen 21 December 1854; W. 1637; Hof Gelderland 27 December 1855; W. 1737; N. R. LX, § 48, 242.

2081. De regter mag bevelen dat de getrouwde vrouw door feitelijke dwangmiddelen in de gemeenschappelijke woning worde teruggevoerd. Aan dienaren van politie kan tot het te werk stellen van zoodanige dwangmiddelen, het binnentreden in die woning worden vergund. — Regtb. 's Gravenhage 8 Junij 1860, W. 2199.

2082. Aan den man kan niet worden veroorloofd om door middel van den sterken arm zijne weigerachtige huisvrouw te noodzaken om met hem zamen te wonen. De regter heeft de aanwending van dat middel duidelijk genoeg ontzegd, als hij zich tot eene veroordeeling der vrouw tot vergoeding van kosten, schade en interessen bepaalt. — Hof Gelderland 6 Junij 1849; R. B. XI, 381, W. 1032.

2083. Kan de man de vrouw door middel van lijfsdwang noodzaken aan hare verpligting tot zamenwoning te voldoen? — Neen.

Of heeft hij, wanneer de vrouw weigert aan die verpligting te voldoen, alleen eene actie tot schadeloosstelling, te verhalen op hare goederen? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 37.

2084. Het vonnis, waarbij de vrouw veroordeeld wordt, haren man in de echtelijke woning te volgen, behoeft niet bij voorraad uitvoerbaar te worden verklaard. — Regt. Amsterdam 1 November 1859; N. R. B. X, 76.

2085. Indien een man tegen zijne vrouw eene vordering instelt om met hare kinderen de gemeenschappelijke woning te betrekken, is het een noodwendig vereischte, dat de man zelf in die woning zijn verblijf heeft gevestigd. In dat geval is het niet genoeg, dat hij belooft daar te zullen komen wonen. — Regtb. Amsterdam 19 Augustus 1844; Regtz. I, 107; R. in N. IV, 183.

Art. 162.

2086. De verbindtenis, die de man bij het aangaan des huwelijks heeft op zich genomen om zijne vrouw bij zich te ontvangen in het huis, dat hij bewoont, wordt ingeval van weigering om daaraan te voldoen, opgelost in geldelijke vergoeding; de man wordt in zoodanig geval, te regt in eene geldelijke periodieke uitkeering ten behoeve der vrouw, gedurende de verdere nalatigheid verwezen. Regtb. Utrecht 15 Maart 1850; N. R. XXXVI, § 71, 311.

2087. Om ontvankelijk te zijn in hare vordering tot levensonderhoud tegen den man, moet de vrouw bewijzen, dat zij aan hare verpligting, om bij haren man te wonen, haar ondanks niet heeft voldaan. — Regtb. Amsterdam 15 December 1847; R. B. X, 25.

2088. Vordering van een der echtgenooten tegen den anderen tot het in huis ontvangen en naar stand en vermogen onderhouden, bestreden op grond van verlating met onderling goedvinden, doch toegewezen, als zijnde de beweerde overeenkomst in strijd met de regten en pligten der echtgenooten en dus regtens onbestaanbaar. — Regtb. Amsterdam 1 Maart 1858; N. R. B. IX, 385.

2089. De magtiging door den man aan zijne vrouw verleend tot het optreden in regten, maakt, hem voor de gemeenschap aansprakelijk voor de veroordeeling tegen haar uitgesproken. — Hof Gelderland 13 Mei 1848; R. B. X, 309.

2090. De vrouw die feitelijk afzonderlijk van haren man leeft, is bevoegd tegen dezen eene actie tot levensonderhoud in te stellen. — Regtb. Utrecht 15 October 1861, W. 2480; Hof Utrecht 11 Mei 1863; N. R. B. XV, 145.

2091. Indien de vrouw bewijst door haren man verlaten te zijn, dat hij weigerachtig is om haar onderhoud te verleenen, en de man geen aanbod doet om zijne vrouw bij zich te ontvangen, kan de man veroordeeld worden om aan de vrouw wekelijks een

som tot levensonderhoud uit te keeren, en zulks zoolang bij regterlijke uitspraak niet mogt zijn beslist, zijne bereidwilligheid om haar in zijne woning behoorlijk te ontvangen, of de zamenwoning niet werkelijk plaats vindt. — Regtb. Amsterdam 24 Februarij 1847; R. B. IX, 221.

Art. 163.

2091*a*. B. Eekhout. De contractibus mulierum nuptarum. — Gron. 1806.

2092. I. G. Lange. Facultas uxoris, negotia civilia gerendi. — Tielae 1838.

2093. De vrouw die van tafel en bed is gescheiden, heeft het regt de nietigheid van den koop van een meubel te beweren, op grond, dat zij daartoe de toestemming van haren man niet heeft gehad. — Regtb. Nijmegen 29 December 1848; R. B. XI, 199; R. en W. IV, 224, W. 994; R. in N. IV, 244.

2093*a*. Als de vrouw zich met haren man hoofdelijk verbonden heeft, tot betaling van de huurpenningen wegens een verhuur aan beide echtgenooten gedaan, blijft dan ook de vrouw voor die betaling verbonden, als later de huur stilzwijgend blijft voortloopen? — Ja. — W. de Gelder, Adv. III, 470.

Art. 164.

2094. W. C. van der Breggen. Qualis est uxoris conditio, quae in res domesticas obligationem contrahit. — Traj. 1849.

2095. Voor het geval voorzien bij art. 164 Burg. Wetb., kan men regtens volstaan met den man alleen te dagvaarden. — Kant. Amsterdam 8 Junij 1852; N. R. B. II, 639.

2096. De toepasselijkheid van dit art. houdt niet op, als de echtgenooten feitelijk gescheiden en tengevolge hiervan de vrouw afgezonderd van den man woont. — Kant. Loenen 17 November 1858, W. 2088.

2097. Dit art. onderstelt dat de vrouw de bewilliging van den man heeft bekomen voor den aankoop van kleedingstukken. — Kant. Gorinchem 23 Dec. 1864, W. 2714.

2098. Het ontvangen van brood van een bakker is een dier huishoudelijke handelingen der vrouw, waaromtrent de bewilliging van den man wordt verondersteld. — Regtb. Gorinchem 29 December 1857, W. 1977.

2099. Kleedingstukken en daarbij gedane voorschotten, ten dienste der vrouw en van hare kinderen geleverd, behooren tot de gewone en dagelijksche uitgaven der huishouding, zoodat de man daartoe zijne toestemming niet behoeft te geven. — Kant. no. 2, Amsterdam 30 Junij 1859; N. R. B. IX, 472.

2100. De man is niet aansprakelijk voor de schulden buiten zijne toestemming door zijne vrouw tot het aankoopen van vrouwelijk lijfgoed, ten bedrage van meer dan *f* 200, binnen negen maanden gedaan. — Kant. Amsterdam, no. 3, 27 Nov. 1848.; R. B. X, 654.

2101. De bewilliging van den man bij dit art. verondersteld, kan door hem niet worden ingetrokken bij aankondiging in de dagbladen, noch op eenige andere wijze. — Hof Gelderland 13 Mei 1848; R. B. X, 309, W. 943; Anders regtb. Arnhem 23 December 1847; R. B. X, 310, W. 914.

Art 165.

2102. Behoeft eene vreemde vrouw die voor den Nederlandschen regter procedeert, de magtiging, hetzij van haren echtgenoot, hetzij van den regter krachtens art. 165 Burg. Wetb.? — Zoo neen, rust dan op haar de bewijslast, dat zij volgens haar nationaal regt die magtiging niet behoeft of moet de wederpartij het bewijs leveren, dat zij die magtiging wel behoeft? — Vragen van Ned. regt II, no. 2, bl. 6.

2103. Eene gehuwde vrouw is niet ontvankelijk in de vordering tot onder curatele stelling van haren man, indien zij niet voorzien is van eene regterlijke magtiging. — Regtb. Amsterdam 13 September 1852; N. R. B. III, 20.

2104. Een gehuwde vrouw kan zonder bijstand van haren man zich geen civile partij in een strafgeding stellen — Hof N.-Holland 18 Junij 1868, W. 3048.

2105. Een getrouwde vrouw die eene klagte, wegens door haar onderganen laster, bij den bevoegden ambtenaar inlevert, behoeft daartoe niet te zijn bijgestaan door haren man. De officier van justitie is tengevolge van zoodanige, zonder adsistentie ingeleverde klagte ontvankelijk den beklaagden lasteraar te vervolgen. — Hof Groningen 21 Augustus 1844; Regtz. I, 113: N. R. XX, § 88, 441; R. in N. IV, 267.

2106. Indien in het exploit wordt vermeld de naam eener getrouwde vrouw met bijvoeging, dat zij is de vrouw van een daarbij genoemden man en door dezen wordt geadsisteerd en geautoriseerd is dit voldoende, het is niet noodig dat de man nog afzonderlijk optreedt om zijne vrouw te magtigen. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 December 1842; Regtz. I, 111; R. B. V, 187; N. R. XV, § 35, 131.

2107. Mr. G. Diephuis. Is eene klagt, door eene beleedigde gehuwde vrouw, zonder eenigen bijstand gedaan, voldoende om het openbaar ministerie regt tot strafvordering te geven? — Ja. — Opm. en Meded. I, 61; H. R. 22 Nov. 1853; N. R. XLVI, § 49, 189.

2108. Kan de vrouw zonder bijstand van haren man een natuurlijk kind erkennen, hetwelk bij haar door een ander vóór haar huwelijk verwekt en vóór dat tijdstip geboren is? — Jur. Vraagal IV, 163.

2109. Eene dagvaarding uitgebragt tegen eene gehuwde vrouw alleen, zonder magtiging van den man of zonder dat de man gedagvaard is om haar te magtigen is nietig, op zoodanige dagvaarding mag bij niet-verschijning geen verstek worden verleend. — Kant. Voorburg 5 Mei 1847; R. B. X, 128.

2111. De regter voor wien een getrouwde vrouw zonder magtiging eene vordering heeft ingesteld, mag daarop niet ambtshalve achtslaan, indien de gedaagde daaromtrent niets heeft aangevoerd. — Regtb. Gorinchem 18 September 1847; R. B. X, 56.

2112. Eene vrouw die in haren ongehuwden staat een regtsgeding heeft aangevangen op eigen naam mag, nadat zij pendente lite is gehuwd, geen vordering tot vervallen verklaring der instantie instellen zonder bijstand van haren man. — H. R. 1 Februarij 1850; N. R. XXXIV, § 83, 348, W. 1111.

2113. Het gebrek aan bewijs der maritale magtiging van de getrouwde vrouw bij het instellen der voorziening in cassatie kan worden aangevuld door een exploit, later ten verzoeke van den man aan den verweerder beteekend houdende aanzegging, dat hij zijne vrouw tot het instellen der voorziening heeft gemagtigd. — H. R. 6 April 1866; v. d. H., B. R. XXX, 307, W. 2788.

2114. De openbare koopvrouw kan niet zonder magtiging van haren man in regten verschijnen; zij wordt alzoo geacht niet verschenen te zijn indien haar man op de dagvaarding niet verschijnt. De kantonregter kan haar ook geene magtiging verleenen als de man niet wettig in persoon of aan zijn woonplaats is opgeroepen; hij moet de nietigheid der dagvaarding uitspreken als niet gedekt zijnde door de verschijning der partijen. — Kantg. no. 4 Amsterdam 9 Junij 1857, W. 1878.

2115. Het verzuim in de dagvaarding, dat de

man wordt gedagvaard ter adsistentie zijner vrouw, is gedekt indien de procureur mede voor den man als zoodanig occupeert en door den eischer wordt erkend. — Hof N.-Holland 22 Sept. 1869, W. 2669.

2116. Een door den man op eigen naam ingestelde actie belet de vrouw niet om soortgelijke actie geadsisteerd met haren man in te stellen. — Regtb. Amsterdam 18 Sept. 1867; N. R. B. XVIII, 327.

2117. Het verbod aan eene getrouwde vrouw om in regten te verschijnen sluit hare bevoegdheid niet uit om tot het doen gelden harer onbevoegdheid in regten op te treden. — Regtb. Amsterdam 16 Januarij 1849; R. B. XI, 144, W. 1006.

2118. De verleende vergunning aan eene gehuwde vrouw tot kosteloos proces, is niet voldoende om haar het regt te geven, zonder regterlijke magtiging tegen haren man tot levensonderhoud te ageren. — Regtb. Amsterdam 8 Julij 1850; R. B. XII, 526; Regtb. Gorinchem 18 September 1847; R. B. X, 56.

2119. Een vreemde gehuwde vrouw is niet bevoegd om in Nederland in regten te verschijnen, zonder bijstand van haren man of de magtiging van den regter.

De vreemde gehuwde vrouw moet bewijzen, dat zij eene uitzondering maakt op den algemeenen regel van art. 165 B. W. — Hof N.-Holland 20 November 1851, W. 1283; Hof N.-Holland 22 Mei 1851, W. 1235; Regtb. Amsterdam 19 Maart 1850, W. 1235. Anders Regtb. Amsterdam 27 Junij 1850, W. 1148.

2120. De getrouwde vrouw behoeft de magtiging der arrondissements-regtbank om tegen haren man eene actie tot levensonderhoud in te stellen. De verkregen vergunning om kosteloos tegen haren man te procederen, sluit die magtiging niet in zich. — Regtb. Amsterdam 18 Augustus 1846; Regtz. I, 124; R. B. VIII, 575.

Art. 166.

2121. A. C. Wesenhagen. De gehuwde vrouw in strafzaken. — Utrecht 1866.

2122. Mr. J. A. Jolles. Kan eene beleedigde partij, welke zich overeenkomstig de bepalingen van het Wetb. van Strafv. in het geding over de strafzaak heeft gevoegd, concluderen tot schadevergoeding tegen een getrouwde vrouw, zonder tevens den man dezer laatste in het geding te brengen? — R. B. III, 123.

2123. Mr. B. A. van Houten. Behoeft de getrouwde vrouw, welke wegens eene politie-overtreding of een correctioneel misdrijf, door haar begaan, in een strafgeding wordt vervolgd, den bijstand van haren man ten aanzien der burgerlijke regtsvordering tot vergoeding ingeval de door haar beleedigde zich tot het bekomen van vergoeding voegt in het geding over de strafzaak. — Themis III, 20.

Art. 167.

2124. R. de Marees van Swinderen Rfil. De ratione qua codex civilis mulieres nuptas contra abusum potestatis maritalis tuetur. — Gron. 1820.

2125. Ontvankelijk is de regtsvordering, ingesteld, door een getrouwde vrouw zonder bijstand van haren man, doch daartoe bij diens afwezigheid door de regtbank harer woonplaats gemagtigd, zelfs toen later was gebleken, dat haar man vóór zijn vertrek iemand had gemagtigd om zijne vrouw tot het voeren van processen bij te staan, omdat niet was uitgemaakt, dat de vrouw van die lastgeving vóór het instellen harer vordering zou hebben kennis gedragen, noch ook dat de lasthebber het op hem verstrekte mandaat vóór dien tijd zou hebben aangenomen. — H. R. 25 October 1844; Corr. V, 25.

2126. Eene arrondissements-regtbank is onbevoegd aan eene getrouwde vrouw magtiging te verleenen om in regten te verschijnen, hangende eene procedure tot scheiding van tafel en bed, zoolang die scheiding niet is uitgesproken, en de man eene andere woonplaats heeft onder eene andere arrondissements-regtbank ressorterende. — Hof Z.-Holland 29 Nov. 1844; Regtz. I, 126, W. 580.

2127. Door de uitdrukking „gemeene woonplaats" in dit art. wordt niets anders verstaan, dan de woonplaats van den man, waar de vrouw verpligt is met hem zamen te wonen.

Door de magtiging aan de vrouw om gedurende den loop van het geding tot echtscheiding, de woning van haren man te verlaten, wordt geene verandering toegebragt aan haar wettelijk domicilie. — H. R. 29 Januarij 1846; N. R., XXII, § 52, 231, W. 697; v. d. H., B. R. VII, 265; Regtz. I, 75; R. en W. I, 230.

Art. 168.

2128. S. Rink. De uxore mercatrice. — Tielae 1838.

2129. Mr. A. J. Zubli. Heeft het faillissement van den man ook dat der vrouw tengevolge, die met hem in gemeenschap gehuwd is, en wettig als openbare koopvrouw handelt? — Ja. — N. R. B. I, 239.

2130. Iets over de bevoegdheid eener getrouwde vrouw als openbare koopvrouw. — Opm. en Meded. III, 198.

2131. De in gemeenschap gehuwde man, kan in regten aangesproken worden voor de schulden door zijne vrouw als openbare koopvrouw aangegaan, zonder dat deze in het geding is. — Regtb. Amsterdam 4 October 1859: N. R. B. X, 242; Kant. Amsterdam, no. 4, 6 November 1849; N. R. B. I, 37.

2132. De omstandigheid dat het patent op naam eener getrouwde vrouw is gesteld, levert geen genoegzaam bewijs op, dat zij is openbare koopvrouw, zelfs niet wanneer de vrouw buiten gemeenschap van goederen gehuwd zijnde, in de huwelijksvoorwaarden de qualiteit van winkelierster heeft aangenomen. — Kant. Amsterdam 13 September 1860, W. 2221.

2133. De gemeenschap onder vigeur der Fransche wet tusschen echtgenooten vastgesteld, is door de handelingen der vrouw, ook al is zij geen openbare koopvrouw, mits blijke, dat zij met voorkennis en goedkeuring van den man verrigt zijn, evenzeer verbonden als of zij door den man zelven als hoofd der gemeenschap waren verrigt. — Hof N.-Holland 2 Maart 1862, W. 2722.

2134. Wanneer eene moeder voogdesse, voor hare minderjarige kinderen eene compagnieschap heeft aangegaan, kan die minderjarigheid niet aan eene faillietverklaring der compagnieschap in den weg staan, en mogen de leden dier firma individueel worden failliet verklaard; er is eene stilzwijgende toestemming in den zin van art. 168 Burg. Wetb., indien niet blijkt van eenige handeling van den man om zijne vrouw, die door toedoen harer moedervoogdesse lid eener compagnieschap is, deze te doen verlaten. — H. R. 30 Januarij 1852; N. R. XLI, § 11, 44; Corr. XXIII, 329; v. d. H., B. R. XIV, 441, 36.

2135. De man kan na opzettelijke intrekking der op zijne vrouw verstrekte magtiging, om als openbare koopvrouw handel te drijven, tegenover derden verbonden worden, door zijne stilzwijgende toestemming tot zoodanigen handel. — H. R. 2 November 1862; v. d. H., B. R. XXX, 473, W. 2848.

2136. Niet alle verbindtenissen aangegaan door eene getrouwde vrouw, die bij uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming van haren man koopmanschap

drijft, ofschoon dan ook die koopmanschap betreffende, zijn als wettig bestaanbaar te beschouwen. Er behoort onderscheiden te worden of zij de koopmanschap als oorzaak, dan wel als gevolg betreffen. De man kan niet verpligt worden om gestand te doen verbindtenissen van geldleening door zoodanige vrouw voor of tijdens haar bedrijf aangegaan tot voortzetting of uitbreiding. — Regtb. Amst. 14 Jan. 1847; N. R. XLIV, § 97, 457; W. 831; R. B. IX, 218.

Art. 169.

2137. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Heeft eene getrouwde vrouw, door haren man gedagvaard, magtiging van de regtbank noodig om als verweerderesse te kunnen optreden? — N. R. B. I, 630.

2138. Mr. C. I. Diemont. Bevoegdheid van den man om het beheer des gemeenschappelijken boedels bij volmagt op te dragen aan een derde. Bevoegdheid des regters om bij afwezigheid van den man, zonder dat deze volmagt tot de waarneming van het beheer des gemeenschappelijken boedels achterliet, of wel wanneer die volmagt is vervallen, dat beheer op te dragen aan een bewindvoerder. — R. en W. IX, 112; Regtb. Middelburg 7 April 1852; Hof Zeeland 15 Febr. 1853; H. R. 4 Nov. 1853 ibid.

2139. Kan de vrouw zich tot borg stellen van den man of hoofdelijk met hem zich verbinden, zonder regterlijke magtiging? — Corr. XVII, 48.

2140. Mr. G. Diephuis. Wanneer de man vóór zijne afwezigheid iemand gemagtigd heeft, om zijne vrouw bij te staan tot het voeren van processen, belet dit dan de vrouw, gedurende de afwezigheid van den man als eischeresse op te treden, uit kracht eener magtiging van de regtbank? — Neen. — Opm. en Meded. I, 124.

2141. De verleende vergunning aan eene gehuwde vrouw tot kosteloos proces, is nog niet voldoende om haar het regt te geven zonder regterlijke magtiging tegen haren man tot levensonderhoud te ageren. — Regtb. Amsterdam 8 Julij 1850; R. B. XII, 526; Anders Regtb. Amst. 18 Aug. 1846; R. B. VIII, 575.

2142. De in gemeenschap van goederen gehuwde vrouw curatrice over haren man, is zonder magtiging der regtbank, onbevoegd zich of de gemeenschap te verbinden of handelingen aan te gaan, die de grenzen van enkel beheer overschrijden, — spetiaal om granen in te koopen voor eene bakkerij, door haren echtgenoot gedreven, en na diens interdictie feitelijk op zijnen naam voortgezet.

Wanneer zoodanige vrouw ontkent toegestemd of bekrachtigd te hebben, kan zij in dat stelsel zich niet op het gebrek aan magtiging beroepen en is de regter alzoo bevoegd op dat gebrek te attenderen, ofschoon de vrouw die reden van nietigheid niet ingeroepen hebbe. — Regtb. Amsterdam 24 Julij 1855; N. R. B. VI, 47.

2143. De magtiging van den man kan niet vervangen worden door eene andere, tenzij van den bevoegden regter. De scheiding van goederen of uitsluiting der gemeenschap heeft geen invloed op de maritale magt. De man moet medewerken tot eene scheiding van goederen, der vrouw, buiten gemeenschap van goederen gehuwd, opkomende. — Regtbank Amsterdam 27 October 1858; N. R. B. IX, 169.

2144. Een getrouwde vrouw is bevoegd om zonder voorafgaande magtiging, de curatele van haren man te verzoeken. — Hof N.-Holland 24 Februarij 1853, W. 1419; Anders regtb. Amsterdam 13 September 1852; R. en W. VII, 433.

2145. De kantonregter kan eene, voor hem gedagvaarde getrouwde vrouw, niet magtigen om zonder bijstand van haren man, in regten te verschijnen, zoolang niet gebleken is, dat de man ten beteekenden regtsdage niet verschijnt om zijne vrouw bij te staan. — Kantongeregt Voorburg 10 Junij 1851, W. 1247.

2146. De regtbank kan eene getrouwde vrouw magtigen om in regten te verschijnen, al is de woonplaats van den man bekend, mits die plaats verre verwijderd zij. — H. R. 25 October 1844; Regtz. I, 115; R. B. VI, 312; VII, 175; N. R. XVIII, § 52, 238; v. d. H., B. R. VI, 74; W. 490, 491, 562, 563.

Art. 171.

2147. Kan eene scheiding worden herroepen, door eene gehuwde vrouw aangenomen, zonder magtiging van haren man of den regter? — de Gelder, Adv. II, 320.

Art. 172.

2148. Mr. G. Diephuis. Is eene vrouw, die staande het huwelijk betaald heeft, ten gevolge eener verbindtenis door haar zonder magtiging van haren man aangegaan, na de ontbinding der huwelijks, bevoegd tot terugvordering? — Ja. — Opm. en Meded. V, 260.

Art. 174.

2149. H. J. van Buren. Ad titulum sextum septimum et octavum (nunc 7, 8, 9) libri I, novi codicis Belgici. — L. B. 1824.

2149*a*. G. M. I. van Dielen. De communione bonorum inter conjuges. — Traj. 1830.

2150. N. P. J. Kien. De ratione bonorum inter conjuges. — Traj. 1825.

2151. A. S. van Nierop. De bonorum communionis inter conjuges origine, praesertim in patria nostra. — L. B. 1839.

2152. P. N. Arntzenius. De ratione ac vi juris uxoris communionem legalem secutae. — Traj. 1826.

2153. G. Everts. P. P. fil. De bonis, quae tam active quam passive, legali inter conjuges bonorum communione comprehenduntur. — L. B. 1834.

2154. E. A. van Dam. De legali bonorum communione. — L. B. 1839.

2155. W. L. van Heeckeren van Brandsenburg. De communione legali inter conjuges imprimis secundum jus Hollandicum. — Traj. 1837.

2156. L. Oldenhuis Gratama. De universali bonorum inter conjuges communione in plerisque patriae nostrae tractibus olim vigente nunc lege d.d. 15 Junii 1832 in cod. civ. futuro denuo restituta. — Gron. 1835.

2157. E. H. M. von Daehne van Varick. De juribus quae conjuges in bona communia habent. — Traj. 1848; beoordeeld Themis X, 666, door mr. Dav. H. Levyssohn.

2158. H. van Sonsbeeck. De communione inter conjuges. — Gron. 1815.

2159. Mr. N. G. Francken. Bedenkingen over de thans bestaande wettelijke huwelijks-gemeenschap. — Regtsg. Bijdr. III, 317.

2160. A. P. de Lange. Bedenkingen over de vraag, of eene uitsluitende toedeeling van roerende goederen, aan eene in gemeenschap van goederen gehuwde vrouw, welke met andere erfgenamen eene nalatenschap verdeelt, waarin zich ook vaste goederen bevonden, den man eenig meerder regt kan geven, dan hij zou gehad hebben, zoo de vaste zoowel als de roerende goederen in natura waren verdeeld. — Regtsg. Bijdr. V, 100.

2161. Mr. J. J. Loke. De costumen van Breda aangaande de huwelijks-gemeenschap. — Breda 1856. — Beoord. N. Regt. Bijdr. VI, 209.

2162. Mr. A. de Pinto. Wordt de wettelijke of

conventionele huwelijks-gemeenschap uitsluitend geregeerd door de wet, waaronder het huwelijk is voltrokken, ook dan, wanneer de echtgenooten later burgers zijn geworden van een anderen staat? Ja. — Adv. no. 1.

2163. C. P. Frijlinck. Heeft het eenig effect, wanneer echtelieden in gemeenschap van goederen onder de Nederlandsche wet gehuwd, zich voor eene schuld solidair aansprakelijk stellen? — Jur. Corr. X, 1864, 250.

2164. Onder welk soort van eigendomsverkrijging, in art. 639 opgegeven, behoort het verkrijgen van den eigendom, krachtens huwelijks-gemeenschap? — Verschillend beantwoord. — Jur. Vraagal II, 251, 302, 304; III, 38.

2165. Aftrek van aandeelen, de vrouw in een onroerend goed toebehoorende, wanneer dat goed in veiling door haren man, met wien zij onder den C. N. in gemeenschap van goederen is gehuwd, wordt aangekocht. — Jur. Vraagal III, 302.

2166. Mr. A. de Pinto. Wettelijke gemeenschap van goederen tusschen echtgenooten. — Themis III, 352.

2167. Een huwelijkscontract en gemeenschap van goederen. — Het Periodiek Woordenboek. — W. 449.

2169. Bij gemeenschap van goederen kan de vrouw alleen niet worden gedagvaard wegens schulden door haar vóór het voltrekken van haar huwelijk aangegaan. Het is niet genoeg dat de vrouw wegens dergelijke schulden wordt gedagvaard, geadsisteerd met haren man en deze laatste ter adsistentie zijner vrouw. De man, als hoofd der echtvereeniging en bestuurder der gemeenschap, moet wegens alle daarin vallende schulden en dus ook voor die door zijne vrouw vóór haar huwelijk aangegaan, persoonlijk en suo nomine worden aangesproken. — Kantg. Haarlem 1 September 1862, W. 2420.

2169. Waar niet blijkt van huwelijksvoorwaarden tusschen echtgenooten aangegaan, moet worden verondersteld, dat zij in gemeenschap van goederen zijn gehuwd. — Regtb. 's Hage 21 November 1856; Corr. XXIX, 260.

2170. De goederen der gemeenschap behooren ten name van den man in de registers ten kantore van de hypotheken en het kadaster te worden gesteld, onder overlegging van de noodige bewijzen, zonder dat eenige overschrijving van het huwelijkscontract in de hypothecaire registers behoeft plaats te hebben. — M. F. 12 September 1842, no. 66; P. W. 1/1843, 36

Art. 175.

2171. Kan een erflater ook ten aanzien der legitime portie van zijn in gemeenschap van goederen gehuwden erfgenaam, de beschikking maken dat diens erfdeel niet in de gemeenschap zal vallen? — Ja. — Vragen van Ned. regt II, no. 4, 31.

2172. Mr. P. P. P. Kist. De erfenis, die niet aanvaard is, vóór het overlijden van den ervenden echtgenoot, valt niet in de gemeenschap. De andere echtgenoot, kan na de ontbinding van de gemeenschap niet meer aanvaarden. — Jur. Corr. 1863, bl. 179.

2173. W. H. van Meukeren. Iets over art. 175 B. W.; R. en W. XII, 481.

2174. Mr. W. F. Otten. Een regtsgeding over art. 175 B. W. — R. en W. XI, 45.

2175. Is bij huwelijk in wettige gemeenschap gesloten, de man bevoegd zich te verzetten tegen de testamentaire beschikking van een der ouders van zijn echtgenoot, waarbij deze bepaalt dat het erfdeel van dien echtgenoot niet in de gemeenschap zal mogen komen? — W. de Gelder, Adv. IV, 185.

2176. Ouders mogen niet bij testament bepalen dat het wettig erfdeel hunner dochter buiten de door deze aangegane huwelijks-gemeenschap zal blijven en door een derde zal worden beheerd; zoodanige beschikking kan door den echtgenoot dier dochter worden betwist. — Regtb. Nijmegen 30 September 1862, W. 2440; Tijds. v. Reg. XVII, 49; N. N. I, 5.

2177. De erfgenamen van den man zijn mede geregtigd tot eene nalatenschap, vóór het huwelijk opgekomen, aan de vrouw met wie hij in gemeenschap van goederen is gehuwd. Zij zijn derhalve geregtigd om op te komen tegen de verdeeling van zoodanige nalatenschap, zonder hunne medewerking tot stand gebragt. — H. R. 1 Februarij 1861, W. 2247.

2178. Regt op tractement en regt op pensioen behooren niet tot de baten eener huwelijks-gemeenschap. — Regtb. Arnhem 6 December 1866, W. 2938, P. W. 5228.

2179. De man is als hoofd der gemeenschap bevoegd op te komen tegen eene beschikking, waarbij bepaald is, dat een wettig erfdeel der vrouw buiten de gemeenschap zal vallen; hij heeft die bevoegdheid zelfs tegen den wil der vrouw; aan haar als erfgenaam kan die bevoegdheid niet alleen worden toegekend. — Hof Gelderland 17 Junij 1863; N. R. B. XIV, 89.

Art. 176.

2180. Vervallen registratieregt bij overgang van blooten eigendom, staande huwelijk, door echtgenooten in gemeenschap gehuwd, geërfd. — M. F; P. W. 4369. Anders W. de Gelder, Adv. VIII, 320.

2181. Het accoord in een faillissement van den man aangegaan, ontlast ook de gemeenschap, zoodat de overeenkomst om een hooger bedrag dan het accoord te betalen, ook ten aanzien der vrouw, al hebbe zij zich solidair mede verbonden, is krachteloos. — Regtb. Amst. 16 Julij 1861, W. 2300.

2181*a*. Mr. A. J. Zubli. Gevolgen eener hoofdelijke verbindtenis, van echtgenooten met elkander in wettelijke gemeenschap van goederen gehuwd, wanneer deze bij faillissement van den man het onderwerp van een accoord heeft uitgemaakt. — R. en W. X, 41.

2182. Eene in gemeenschap van goederen gehuwde vrouw kan in regten worden aangesproken, te gelijk met haren man ter adsistentie wegens eene vóór haar huwelijk aangegane schuld. — Regtb. Amsterdam 22 November 1865, W. 2763; N. N. V., 81.

Art. 179.

2183. Kan de man, als beheerder der goederen zijner vrouw, ook deze aan derden verbinden? — W. de Gelder, Adv. II, 276.

2184. C. T. Kolfschoten. Heeft het eenig effect wanneer echtelieden in gemeenschap van goederen onder de Nederlandsche wet gehuwd, zich voor eene schuld solidair aansprakelijk stellen? — R. en W. XV, 101.

2185. Als de vrouw legateert, aan een derde haar aandeel in een stuk goed der gemeenschap, en de man dit voor haar overlijden verkoopt, is dan het legaat herroepen? — zoo neen, zijn dan de erfgenamen der vrouw gehouden den legataris schadeloos te stellen? — W. de Gelder, Adv. III, 382.

2186. De man, die goederen, tot de huwelijksgemeenschap behoorende, verkoopt, moet die geacht worden voor zich en namens of als gemagtigde zijner vrouw te handelen? — W. de Gelder, Adv. II, 81.

2187. S. Schuurbeque Boeije. De conjugum in bona dotalia juribus. — L. B. 1827.

2188. Mr. J. J. Cremers. Regtsgevolg van de overeenkomst, aangegaan door eene in wettelijke gemeenschap van goederen gehuwde vrouw. — Groningen 1861; Beoordeeld door mr. W. A. van der Wall Bake in N. R. Bijdr. XIII, 544.

2189. Mr. A. de Pinto. Over de rekenpligtigheid van den man als hoofd der huwelijksgemeenschap. — Themis XIII, 18.

2190. Art. 179*b* Burg. Wetb. en de vertaling van den Code Napoleon. — Opm. en Meded. XV, 182.

2191. Verklaring van het verbod van art. 179, alin. 4 Burg. Wetb., dat de man zich bij schenking van een stuk roerend goed, het vruchtgebruik daarvan voorbehoude. — Jur. Corr. IV, 240, 303.

2192. De hypotheekbewaarders behooren in de kadastrale leggers, de perceelen aan echtgenooten in gemeenschap van goederen gehuwd, in eigendom toebehoorende, alleen ten name van den man te boeken. Indien door overlijden der vrouw hare erfgenamen mede eigenaar worden, moet van die omstandigheid in de kadastrale schrifturen aanteekening worden gehouden. — M. F. 7 Februarij 1865, no. 45; P. W. 4673.

2193. Kan een vrouw zich staande huwelijk, bij het bestaan van algeheele gemeenschap van goederen solidair verbinden tot het aangaan eener verbindtenis? — R. en W. V, 279.

2194. De man als hoofd der echtvereeniging en bestuurder der gemeenschap, moet voor alle daarin vallende schulden, en dus ook voor die door zijne vrouw vóór haar huwelijk aangegaan, persoonlijk en suo nomine worden aangesproken. — Kantg. Haarlem 1 September 1862; N. N. I, 324.

2195. Het verkoopen door den man van eenig goed der gemeenschap voor het geheel, na de ontbinding van het huwelijk, doch vóór de verdeeling dier gemeenschap, geeft den kooper geene actie tot verdeeling van dat goed, tegen de erfgenamen der vrouw, zoolang deze niet goedvinden vooraf de gemeenschap te verdeelen. — H. R. 24 Junij 1864; W. 2597; N. N. III, 221.

2196. De vrouw is in strafzaken niet aansprakelijk voor de daden van beheer en bestuur, die krachtens de burgerlijke wetgeving aan den man over de goederen der gemeenschap zijn opgedragen. — Kantg. Woerden 5 November 1855, W. 1880.

2197. De man is geregtigd, in eigen naam betaling te vragen, van de inschulden der vrouw die in de gemeenschap gevallen zijn. — Regtb. Maastricht 13 Januarij 1855; W. 1638.

2197*a*. Mr. A. de Pinto. Over de rekenpligtigheid van den man als hoofd der huwelijksgemeenschap. — Themis XIII, 8.

2198. De vrouw in gemeenschap van goederen gehuwd, is, ook bijgestaan door haren echtgenoot, onbevoegd voor eene schuldvordering der gemeenschap in regten op te treden; aan hare tegenpartij kan zij het gemis van belang om zich op die onbevoegdheid te beroepen, niet tegenwerpen. — Regtb. Amsterdam 27 Februarij 1866, W. 2804.

2199. De man die na ontbinding, doch vóór de verdeeling der gemeenschap, een daartoe behoorend vast goed in zijn geheel heeft verkocht, kan niet geacht worden, wel de éénе, maar niet de andere helft wettig te hebben verkocht, met dat gevolg, dat de kooper den halven koopprijs kan terugvorderen. — Hof Overijssel 30 November 1863, W. 2572; H. R. 24 Junij 1864, W. 2597; W. de Gelder, Adv. VIII, 134; N. N. V, 221.

2200. Bij bedongen gemeenschap van winst en verlies, heeft de man het regt, om te vorderen, dat de vrouw hare goederen in de gemeenschappelijke woning brenge, en onder zijn beheer stelle. — Hof Gelderland 27 December 1855; N. R. B. VI, 145.

2201. Eene vordering die de gemeenschap betreft van echtgenooten onder het Nederl. Burg. Wetb. gehuwd, is ontvankelijk indien zij alleen tegen den man is ingesteld. — Regtb. Assen 14 April 1845; Hof Drenthe 24 Januarij 1846; R. B. VIII, 705.

2202. Indien de vrouw onder curatele is gesteld, en de man alzoo van regtswege curator is, behoeft hij geen regterlijke magtiging tot den verkoop van goederen tot de gemeenschap behoorende, omdat door de curatele geen verandering in de maritale magt wordt gebragt. — H. R. 16 Junij 1848, W. 953; Anders Hof Drenthe 18 December 1847 ibid.; v. d. H., G. Z. VII, 312.

2203. Het verkoopen door den man van eenig goed der gemeenschap voor het geheel na de ontbinding van het huwelijk, doch vóór de verdeeling dier gemeenschap, geeft geen regt aan den kooper van dat goed, om den halven koopprijs als onverschuldigd betaald terug te vorderen, noch ook eene actie tot verdeeling van dat goed tegen de erfgenamen der vrouw, zoo lang deze niet goedvinden vooraf de gemeenschap te verdeelen. — H. R. 24 Junij 1864; N. N. III, 220 en 221.

2204. Uit de omstandigheden in zamenhang en verband genomen, kunnen wettelijke vermoedens ontstaan ten bewijze, dat een koop en verkoop is een ongeoorloofde schenking onder de levenden, gemaakt tot bedriegelijke verkorting van de regten der weduwe van den schenker. — Regtb. Maastricht 27 Maart 1858, W. 2091.

2205. De man is bevoegd om het beheer der gemeenschap bij volmagt op te dragen aan een derde. De regter is bevoegd bij afwezigheid van den man zonder dat deze volmagt tot de waarneming van het beheer der gemeenschap achterliet, of wanneer die volmagt is vervallen, dat beheer op te dragen aan een bewindvoerder. — Regtb. Middelburg 7 April 1852; H. R. 4 Nov. 1853; Anders Hof Zeeland 15 Febr. 1853; R. en W. IX, 112.

Art. 181.

2206. I. G. Kist. De communionis universalis inter conjuges dissolutione ejusque effectibus, jure Belgico antiquo. — L. B. 1847.

2207. Mr. J. A. Vorstman. Aansprakelijkheid van den man na ontbinding der gemeenschap van goederen. — R. en W. XIV, 239.

Art. 182.

2208. Mr. G. Belinfante. Eenige opmerkingen betrekkelijk art. 182, Burg. Wetb. — Themis 2e, IX, 1.

2209. Z. H. de Kleyn. De gecontinueerde gemeenschap, volgens het hedendaagsch regt, behandeling van eenige aan art. 182 Burg. Wetb. ontleende vraagpunten. — 's Gravenhage 1863; Beoordeeld door mr. I. G. Kist; Themis 2e, XII, 397; door mr. L. Reeser; N. N. III, 87; door mr. W. F. Schook; N. R. Bijdr. XIV, 183 ibid., 115; door J. M. E. Dercksen; R. en W. XVI, 107.

2210. Z. H. de Kleijn. Regtskundig onderzoek naar de gecontinueerde gemeenschap en hare gevolgen onder de Nederlandsche wetgeving. — Schoonhoven 1865. Beoordeeld door mr. J. G. Kist; Themis 2e, XII, 397, door mr. W. F. Schook; N. R. Bijdr. XV, 303 en nog XVI, 401, door J. M. E. Dercksen, R. en W. XVII, 230.

2211. Z. H. de Kleijn. Behandeling van eenige aan art. 182 B. W. ontleende vraagpunten. — Jur. Corr. 1862, 300.

2212. Mr. P. R. Feith. Eenige opmerkingen over art. 182 B. W. — Jur. Corr. 1864, I.

2213. J. H. Kemelaar. Verklaring van art. 182 B. W. laatste gedeelte; Corr. V, 19.

2214. Mr. P. P. P. Kist. Begrip van de woorden in art. 182 B. W.: „duurt de gemeenschap voort ten voordeele van de minderjarigen, doch nimmer ten hunnen nadeele." — R. en W. XVII, 196.

2215. Practische opmerkingen en mededeelingen van een kantonregter betreffende het Burgerlijk Wetboek. — Opm. en Meded. XI, 73.

2216. W. H. van Meukeren. Iets over art. 182 Burg. Wetb.; R. en W. VIII, 215.

2217. J. P. F. J. de Kuijper. Over het voortduren der gemeenschap, na het overlijden van een der echtgenooten, tusschen den langstlevenden en de minderjarige kinderen als straf bepaling. — Leijden 1863.

2218. G. Smit G.z. Tot welke goederen strekt zich de voortdurende gemeenschap ingevolge art. 182 Burg. Wetb. uit? — R. en W. III, 161.

2219. Mr. A. A. Weve. Eenige opmerkingen omtrent het bij boedelscheiding al dan niet verrekenen van verloren of opgehouden vruchtgenot van de goederen, aan minderjarigen, daarbij aan te bedeelen en toe te scheiden. — N. R. Bijdr. XVI, 370.

2220. J. M. E. Dercksen. Iets over art. 182 van het Burgerlijk Wetboek. — R. en W. XIV, 503.

2221. Over de voortduring der gemeenschap van goederen na den dood van een der echtgenooten. — N. R. B. IX, 622.

2222. Moet de boedelbeschrijving, welke ingevolge art. 182 B. W. onderhands wordt opgemaakt, binnen den termijn van drie maanden voor den kantonregter beëedigd, en ter griffie van dezen overgebragt worden? — R. en W. II, 544; R. B. IX, 574.

2223. Moet in de voortdurende gemeenschap, in het geval bij art. 182 B. W. bedoeld, en alzoo in het voordeel der minderjarigen, ook begrepen worden eene erfenis, die den langst levende echtgenoot is aangekomen? — W. de Gelder, Adv. III, 476.

2224. Wordt de voortduring der gemeenschap geregeld naar de wet, waaronder het huwelijk is gesloten, of naar die, waaronder het ontbonden is? — Jur. Vraagal I, 16 en 18.

2225. Zal bij gebreke van boedelbeschrijving de gemeenschap van den langst levende met de minderjarigen het gevolg hebben, dat, indien aan eerstgenoemde een legaat opkomt, hetzelve in de gecontinueerde gemeenschap valt? — Ja. — Jur. Corr. III, 45, 110; H. R. 13 September 1859, W. 7 Nov. 1859; N. R. LXIII, § 1, 1.

2226. Indien de inventaris van de goederen der gemeenschap wordt opgemaakt na den termijn, bedoeld bij art. 182 Burg. Wetb. moeten dan de effecten worden geschat naar de waarde, die zij hadden bij het overlijden des eerstgestorven echtgenoots, of wel naar de waarde bij het opmaken van den inventaris? — N. N. VII, 160.

2227. Indien de man verzuimd heeft een inventaris op te maken, verliest hij regtens het beheer over de gecontinueerde gemeenschap. — H. R. 10 Junij 1864; N. R. LXXVII, 107; N. N. III, 213.

2228. Wanneer een huwelijk, aangegaan onder de werking van den C. N., onder vigeur van het Ned. Burg. Wetb., door den dood wordt ontbonden en de overblijvende echtgenoot verzuimd heeft na het overlijden inventaris op te maken, blijft de gemeenschap niet volgens art. 182 B. W. voortduren. — Regtb. Maastricht 23 Januarij 1862, W. 2448; N. N. II, 59; Corr. XXXVIII, 311; R. en W. XV, 285; H. R. 4 December 1868, W. 3068; N. N. VIII, 37; Anders Regtb. Maastricht 17 Januarij 1867, W. 2930.

2229. Aan eene weduwe, tweede echtgenoote van iemand met voorkinderen, is bij scheiding, goed te doen haar inbreng ten huwelijk, een kindsgedeelte van den aanbreng des mans en de helft der overwinst. — Regtb. Zwolle 7 September 1865; Corr. VI, no. 8, 324.

2230. De boedelbeschrijving moet niet zijn begonnen, maar geheel voltooid binnen den tijd van drie maanden na het overlijden van den eerststervenden der echtgenooten; het verlies van het vruchtgenot het gevolg zijnde van het verzuim van het opmaken der boedelbeschrijving, kan door geen latere pligtsvervulling worden hersteld. — M. F. 31 December 1857, no. 38; P. W. 2/1857; Corr. XXIX, 260.

2231. Er is geen registratieregt van overbedeeling verschuldigd op eene boedelscheiding tusschen eene moeder en hare kinderen, waarbij aan die kinderen een aandeel wordt toebedeeld in eene nalatenschap haar ten deel gevallen na den dood van haren echtgenoot, op grond van art. 182 B. W. — P. W. 4355; W. de Gelder, Adv. VIII, 204.

2232. Scheiding eener gemeenschap tusschen eene weduwe en hare kinderen. Toedeeling aan de kinderen van baten der gemeenschap tot voldoening van hetgeen door de weduwe als geweezen voogdesse voor hen ontvangen, was uit de nalatenschap van hun grootvader. — M. F., P. W. 4693. Anders W. de Gelder, Adv. IX, 412.

2233. De man, wiens verzuim om inventaris op te maken de gemeenschap doet voortduren, blijft die gemeenschap niet van regtswege beheeren. Het regt om scheiding en deeling dier gemeenschap te vragen, komt ook aan andere belanghebbenden dan de erfgenamen toe. — H. R. 10 Junij 1864; Corr. VI, 85, 149; W. de Gelder, Adv. VIII, 360; W. 2597; v. d. H.; B. R. XXVII, § 34.

2234. Art. 182 is niet van toepassing, raakt het eene huwelijks-gemeenschap, aangegaan voor de invoering van het B. W. — Regtb. Tiel 8 Januarij 1864, W. 2607; W. de Gelder, Adv. VIII, 368.

2235. Bij scheiding eener gemeenschap tusschen de erven van een overleden echtgenoot, in gemeenschap gehuwd met eene weduwe die vóórkinderen uit haar eerste huwelijk heeft, kan deze weduwe van den overleden echtgenoot niet meer dan een vierde uit die gemeenschap worden toegedeeld. — H. R. 23 Maart 1849; Corr. XVII, 50.

2236. De regten omtrent de vóortgezette gemeenschap na de ontbinding des huwelijks, gelden naar de wet, waaronder het huwelijk gesloten is, ook dan als het huwelijk onder eene latere wet wordt ontbonden. — Regtb. Zutphen 30 April 1857, W. 1900; Corr. XXVIII, 188.; R. en W. XII, 328; H. R. 4 Dec. 1868; R. en W. XXI, 86.

2237. Eene erfenis, die tijdens den dood der vrouw geen deel uitmaakte van de gemeenschap, maar eerst later aan den man is opgekomen, valt evenwel in de gecontinueerde gemeenschap. — Regtb. Utrecht 18 Mei 1859; Corr. XXXI, 319, W. 2110; N. R. LXIII, § 1, I; W. de Gelder, Adv. IV, 479.

2238. Door het vervaardigen van een inventaris, hoewel na verloop van den termijn van drie maanden bij dit art. gesteld, opgemaakt, houdt de gemeenschap tusschen den langst levenden echtgenoot en zijne kinderen op te bestaan. — Regtb. Arnhem 28 Maart 1861, W. 2289. Corr. XXXV, 155.

2239. De regten omtrent de voortgezette gemeenschap na de ontbinding des huwelijks, geldende onder de wet, waaronder het huwelijk is gesloten, moeten worden nagekomen, ook dan,

als het huwelijk onder eene latere wet wordt ontbonden. — H. R. 28 Maart 1858, W. 1945; v. d. H.; B. R. XXII, 688, 131.

2240. Volgens art. 38 der wet op den overgang is art. 182 Burg. Wetb. niet toepasselijk, indien de gemeenschap onder de werking van den Code Civil ontstond. — H. R. 4 December 1868; W. 3068; P. W. 5440; N. R. B. XIX, 479; bestreden aldaar door mr. v. Boneval Faure.

2241. De kinderen moeten geroepen worden en vertegenwoordigd zijn bij de scheiding eener nalatenschap in de voortdurende gemeenschap gevallen. — Hof Friesland 17 Junij 1863; N. R. B. XIII, 730.

2242. De straf op het verzuim van boedelbeschrijving door den langstlevende der ouders, heeft als zoodanig alleen regtsgevolg tusschen de kinderen en den langstlevende der ouders. — Regtb. Almelo 30 November 1864; N. R. B. XVII, 244.

2243. Indien de langstlevende echtgenoot als vruchtgebruiker van de nalatenschap zijner overleden vrouw, de erfgenamen van deze oproept tot het opmaken van inventaris der gemeenschap, en bij die gelegenheid een volledige inventaris wordt opgemaakt, dan zijn de erfgenamen dier vrouw niet bevoegd nog nadere inventarisatie van die nalatenschap te vorderen. De eerstgenoemde beschrijving kan met vrucht als grondslag der scheiding worden gebezigd. — Hof Gelderland 4 November 1868; N. N. VIII, 98.

2244. Ingeval van voortduring der gemeenschap, bij gebreke van tijdige boedelscheiding, verliest de man het beheer daarover. — H. R. 10 Junij 1864; v. d. H., B. R. XXX, 949*, 535; Tijds. v. Reg. XVIII, 217, no. 37.

2245. Heeft het verzuim van boedelbeschrijving en het niet doen benoemen van een toezienden voogd, door den langstlevenden echtgenoot als voogd onder werking der tegenwoordige wet gepleegd, ten opzigte der huwelijksgemeenschap onder de vorige wetgeving ontstaan, de gevolgen, welke die vorige of wel die, welke de tegenwoordige wetgeving daaraan verbonden heeft? — In laatstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. IV, 23.

2246. Behooren de erfenissen, schenkingen of legaten, hetzij van den langstlevende der echtgenooten, die verzuimd heeft ten behoorlijken tijde eene boedelbeschrijving op te maken, en aan de minderjarige kinderen als representerende hunnen overleden vader of hunne moeder, hetzij aan een van beiden te beurt gevallen, in aanmerking te worden genomen bij het opmaken van den staat der gecontinuëerde gemeenschap? — Behandeling van vraagstukken, Sneek 1848, no. 2.

2247. Moet de boedelbeschrijving, welke ingevolge art. 182 Burg. Wetb. onderhands wordt opgemaakt, binnen den termijn van drie maanden voor den kantonregter beëedigd en ter griffie van dezen overgebragt worden? — R. B. IX, 574.

2248. C. T. Kolfschoten. Voortdurende gemeenschap. — R. en W. XV, 340.

2249. Mr. J. D. Meijer. Over de gevolgen der gecontinuëerde gemeenschap tusschen den langstlevende der echtgenooten en de erfgenamen van den eerstgestorvenen naar oud Hollandsch en costumier regt. — R. Bijdr. VI, 58.

2250. Mr. J. Smits Verburg. Over het regt der naaste vrienden van den eerstgestorvene, in het geval eener gecontinuëerde gemeenschap van goederen tusschen dezelve en den langstlevende der echtgenooten naar oud Hollandsch regt. — R. Bijdr. VII, 209.

2251. Aansprakelijkheid van den tweeden echtgenoot, voor schulden der hem betreffende wederhelft van de gemeenschap van goederen, uit een vroeger huwelijk ontstaan. — Hof N.-Holland 3 April 1851; R. & W. VI, 590; H. R. 27 Junij 1851; W. 1244.

2252. Verliest de langstlevende der echtgenooten het vruchtgenot der goederen zijner minderjarige kinderen, als de boedelbeschrijving wel binnen den termijn bij art. 182 B. W. bepaald, is aangevangen, doch niet voltooid? — W. de Gelder, Adv. II, 382.

Art. 183.

2253. Mr. A. de Pinto. Over de rekenpligtigheid van den man als hoofd der huwelijksgemeenschap. — Themis XIII, 8.

2254. A. J. van Eelde. Regten van minderjarigen op nalatenschappen aan hunne ouders opgekomen. — R. en W. IV, 101.

2255. Indien bij boedelscheiding eener huwelijksgemeenschap bij tweede huwelijk, aan de kinderen uit het eerste huwelijk, boven hun aandeel, in contanten wordt toebedeeld, wat zij te vorderen hebben wegens hun aandeel in de nalatenschap van vroeger overleden vader en moeder, is deswege geen registratieregt van kwijting verschuldigd. — M. F. 23 November 1864, no. 24; P. W. 4584; W. de Gelder, Adv. IX, 254, 263.

2256. Is de man na de ontbinding van het huwelijk door echtscheiding, en van de gemeenschap, waarin hij gehuwd was, verpligt rekening en verantwoording te doen van zijn beheer? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 35.

2257. Is art. 236 of art. 183 B. W. toepasselijk, wanneer de aanbreng ten huwelijk van den nieuwen echtgenoot zonder kinderen, grooter is dan die van de hertrouwde met kinderen? — Jur. Vraagal III, 43.

2258. Bij boedelscheiding eener huwelijksgemeenschap is geen registratieregt van overbedeeling verschuldigd, wanneer aan de vrouw goederen behoorende tot de nalatenschap van den man worden toebedeeld, in vergoeding van hare persoonlijke, doch niet meer aanwezige goederen, zoogenaamde reprises. — Regtb. Nijmegen 31 Januarij 1865; W. de Gelder, Adv. IX, 37.

2259. Bij scheiding en verdeeling eener algeheele gemeenschap van goederen, bestaan hebbende tusschen echtgenooten, van welke een uit een vorig huwelijk wettige nakomelingen achterlaat, moeten de goederen door de echtgenooten ten huwelijk aangebragt, worden berekend niet volgens de waarde tijdens den inbreng, maar tijdens de ontbinding der gemeenschap. De regter is bevoegd tot het vaststellen van de buiten geschil zijnde becijferingen, die het uitvloeisel zijn van het door hem aangenomen stelsel van scheiding en verdeeling.

De regter mag niet bepalen, dat de acte van boedelscheiding bij niet-verschijning van een belanghebbende na behoorlijke oproeping, buiten zijne tegenwoordigheid worde gepasseerd. — Hof N.-Holland 10 October 1867; W. 3015.

2260. Toedeeling van alle baten eener huwelijksgemeenschap van den man en vader, bewijst niet, dat de kinderen hunne erfregten aan den vader hebben verkocht. — Regtb. Middelburg 23 Januarij 1857; P. W. 2287.

2261. Is hetgeen door den man bij de verdeeling der gemeenschap wordt ingebragt, tot vergoeding van door de vrouw geërfde, doch niet meer in natura aanwezige goederen, te beschouwen als koopprijs van die goederen? — Neen.

Is het mutatieregt voor roerende goederen alleen verschuldigd op de acte van koop en verkoop? — Ja.

Kan dus dit regt niet gevorderd worden indien er slechts mondeling is verkocht? — Neen. — Mr. A. de Pinto, Adviezen no. 7.

2262. Doet het wel iets ter zake in betrekking tot schenkingen, legaten enz. na de ontbinding der

gemeenschap door den dood, bij den langstlevenden echtgenoot verkregen, of deze al of niet aan het bepaalde bij art. 183 B. W. voldeed, zoolang er geen formele boedelbeschrijving plaats had? — W. de Gelder, Adv. III, 38.

2263. Art. 183 is niet van toepassing ingeval van scheiding der gemeenschap tusschen de erven van een overleden echtgenoot, die in gemeenschap gehuwd was geweest met den vader van kinderen uit een vroeger huwelijk gesproten; in zoodanig geval moeten artt. 235 vgg. worden toegepast. — H. R. 23 Maart 1849; N. R. XXXII, § 76, 302; W. 1010, 1013; R. in Ned. IV, 334.

2264. Onroerende goederen behoorende tot de onverdeelde gemeenschap tusschen echtgenooten bestaan hebbende, en na den dood van een hunner voortdurende, mogen niet in beslag worden genomen voor een personele schuld van den nog levende echtgenoot, en aangegaan na het overlijden van den anderen echtgenoot. — Regtb. Groningen 3 Julij 1846; N. R. XL, § 92, 436.

2265. Indien bij acte van scheiding tusschen de langstlevende echtgenoote, en de erfgenamen van den overleden echtgenoot, de eerstgenoemde verklaart, dat zij is gehuwd geweest buiten alle gemeenschap, en dat aan haar is afgegeven een som in contanten vertegenwoordigende, hetgeen van haren huwelijksaanbreng niet meer in natura aanwezig was, is daarop geen evenredig registratieregt van ½ pct. wegens kwijting verschuldigd. — M. F. 1 April 1867; P. W. 5012.

Art. 184.

2266. Mr. G. B. Emants. Over familiestukken en papieren bij eene boedelbeschrijving. — Themis 2e II, 391.

2267. Indien bij huwelijksvoorwaarden is bepaald, dat de bruid of hare erfgenamen bij ontbinding des huwelijks zal mogen overnemen en behouden alle kleederen, lijfstoebehooren en lijfssieraden die de bruid dan zal gebruiken of daartoe bestemd zijn geweest, is zoodanige bepaling aan geen afzonderlijk registratieregt onderworpen. — M. F. 30 Julij 1864 nº. 50; P. W. 4564.

Art. 185.

2268. B. T. Kan de man, na de ontbinding der gemeenschap, indien de vrouw van dezelve afstand doet voor eene voorhuwelijksche schuld der vrouw voor het geheel worden aangesproken? — Opm. en Meded. VI, 95; id. mr. A. Oudeman, Opm. en Meded. II, 181.

2269. W. F. Kaiser. Is de slotbepaling van art. 185 B. W. toepasselijk, indien de nalatenschap van de vrouw meer passief dan actief bevattende onder voorregt van boedelbeschrijving is aanvaard? — N. N. I, 402.

2270. Wanneer bij huwelijk in volle gemeenschap, staande huwelijk de man belast wordt met de betaling eener lijfrente, komt deze dan bij ontbinding der gemeenschap voor de helft ten laste der vrouw? — W. de Gelder, Adv. III, 91.

2271. De bepaling, dat de man na de ontbinding der gemeenschap voor de schulden dier gemeenschap voor het geheel kan worden aangesproken, behoudens zijn verhaal tegen de vrouw of hare erfgenamen voor de helft, moet niet worden opgevat in dien zin, dat ook de erfgenamen des mans na doode van hunnen erflater evenzeer aansprakelijk moeten worden geacht voor het geheel dier schulden, waarin zij slechts voor de helft erfgenamen zijn. — Regtb. Arnhem 23 November 1865; N. N. V, 233; W. 2778; N. R. B. XVI, 397; R. en W. XVIII, 229.

2272. Dit art. ziet alleen op den man en niet op de vrouw, om reden, dat het de man is geweest die de schulden heeft aangegaan en niet de vrouw, zoodat deze alleen, krachtens de gemeenschap, verbonden is, en dus bij aanvaarding derzelve nimmer meer dan voor de helft der schulden kan worden aangesproken. — H. R. 27 Junij 1851; N. R. XXXIX, § 32, 158.

2273. Na het overlijden der vrouw kan de man wegens schulden der gemeenschap niet in regten worden betrokken zonder dat hare erfgenamen als voor de helft dier schulden aansprakelijk in het geding gebragt worden. — Regtb. Groningen 13 Februarij 1857; N. R. B. VII, 632.

2274. Het verhaal van de schuld der gemeenschap, voor de helft tegen de vrouw of hare erfgenamen te doen, is in geenen deele afhankelijk gemaakt van eene tegen den man in regten gedane aanspraak voor het geheel.

Het verzuim van boedelbeschrijving ontslaat den echtgenoot of zijne erfgenamen niet van de verpligting om de helft der schulden van de gemeenschap te dragen.

Zoolang niet blijkt van bedriegelijke zamenspanning van den schuldeischer en den man, moet het er voor gehouden worden, dat eene door den man voor deugdelijk erkende schuld werkelijk ten laste der gemeenschap bestaat. — Hof Gelderland 13 Februarij 1861; N. R. B. XI, 391; W. 2261.

2275. De erfgenamen van den man zijn aansprakelijk voor het geheel eener schuld door den man aangegaan, vallende in de gemeenschap van winst en verlies, aangegaan onder den Code Nap. en ontbonden onder het Ned. Burg. Wetb. — Regtb. Groningen 8 Mei 1846; R. B. VIII, 591.

Art. 186.

2276. De verpligting van den gemeente-ontvanger tot het doen van rekening en verantwoording, gaat bij diens overlijden niet over op zijne weduwe met wie hij in gemeenschap van goederen was gehuwd. — Hof Drenthe 2 Junij 1849; N. R. B. II, 246.

Art. 187.

2277. P. N. Arntzenius. De ratione ac vi juris uxoris communionem legalem secutae. — Traj. 1826.

2278. E. L. J. Vitringa. An uxor facultatem habeat renunciandi a communione lucri et damni. — L. B. 1840.

2279. J. Meinesz. Afstand en gemeenschap naar aanleiding van art. 187 Burg. Wetb. — Gron. 1865; Beoord. door mr. F. A. T. Weve; Themis 2e, XIII, 360.

2280. W. H. van Meukeren. Afstand van de gemeenschap van winst en verlies door de vrouw of erven. — R. en W. XIV, 55.

2281. H. W. Arentzen. Afstand door de vrouw van de gemeenschap van winst en verlies. — R. en W. XIV, 201.

2282. Wordt de vrouw die afstand doet van de gemeenschap, hierdoor ook ontheven van de schulden, waarvoor zij zich staande huwelijk, hetzij met haren man, hetzij alleen persoonlijk (maar niet ter zake van haren koophandel) heeft verbonden, of die staande huwelijk van hare zijde in de gemeenschap zijn gekomen door erfenis en dergelijke? — Ja. — Jur. Vraagal III, 371.

2283. Kan de vrouw die in wettelijke gemeenschap gehuwd, zich met den man in solidum heeft verbonden, na de ontbinding der gemeenschap tot betaling worden veroordeeld, indien zij afstand van de gemeenschap heeft gedaan? — Neen. — Regtsg. Adv. VI. 30.

2284. Houck. Regt verstand van art. 187 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. VII, 33.

2285. Is de in algeheele gemeenschap van goederen getrouwde vrouw, die zich solidair met haren

man verbonden heeft, tot terugbetaling eener hypothecaire schuld, en die later afstand van de gemeenschap heeft gedaan, gehouden tot betaling van hetgeen aan de schuldvordering te kort komt? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 38.

2286. Mr. J. J. Cremers. Eenige regtsvragen over art. 187. van het Burg. Wetb. — Opm. en Meded. XII, 257.

2287. J. W. A. Roijaards. Hebben bij ontbinding der gemeenschap van winst en verlies, de vrouw of hare erfgenamen de bevoegdheid om daarvan afstand te doen? — R. en W. II, 21.

2288. Th. van Uije Pieterse. Heeft de vrouw of hebben hare erfgenamen het regt om afstand te doen van eene bij huwelijksvoorwaarden bedongen gemeenschap van winst en verlies? — R. en W. II, 30.

2289. Kan bij huwelijksvoorwaarden, waarbij de gemeenschap van winst en verlies wordt ingesteld, aan de vrouw het regt ontnomen worden, om bij de ontbinding, van de gemeenschap afstand te doen?— Neen. — Jur. Vraagal IV, 14, 16, 18.

2290. Als bij huwelijkscontract bedongen is, dat de vrouw of hare erfgenamen bij het doen van afstand der gemeenschap, zal kunnen terugnemen alle aangebragte en staande huwelijk verkregen goederen, zonder gehouden te zijn tot betaling van schulden, zelfs niet van de zoodanigen, die zij met haren man mogt hebben aangegaan, werkt dan ook dat beding tegen derden? — W. de Gelder, Adv. III, 334.

2291. De vrouw of hare erfgenamen kunnen geen afstand doen van de gemeenschap van winst en verlies. — Regtb. Appingedam 6 October 1866; W. 2982; R. en W. XX, 180.

2292. De vrouw die afstand doet der gemeenschap, en geheel vrijwillig eene schuld dier gemeenschap betaalt, is niet geregtigd het betaalde terug te vorderen. — Kantg. Maastr. 23 Julij 1861; W. 2302.

2293. •De vrouw na afstand te hebben gedaan van de gemeenschap van winst en verlies, kan niet vorderen te worden schadeloos gesteld, voor de niet meer in natura aanwezig zijnde aanbrengst uit de roerende goederen die in den boedel worden gevonden, maar waarop geen der echtgenooten een bijzonder regt kan bewijzen; deze laatste goederen zijn altijd als winst aan te merken. — H. R. 13 November 1868; W. 3058; N. N. VII, 345; v. d. H., B. R. XXXIII, 78; R. en W. XXI, 102.

2294. Al bestaat er tusschen partijen geen verschil, over de vraag of afstand van gemeenschap van winst en verlies bij de wet is toegelaten, moet toch de regter dit punt onderzoeken en beslissen. Ook bij gemeenschap van winst en verlies heeft de vrouw het regt om daarvan afstand te doen. — Hof Gron. 7 Junij 1867; N. R. B. XIX, 595; R. en W. XX, 183.

2295. Eene schuldbekentenis, welke de levering van koopwaren als schuldoorzaak opgeeft, door man en vrouw onderteekend, kan ten aanzien der vrouw eene valsche oorzaak bevatten, indien zij geen openbare koopvrouw is, en zij na scheiding van tafel en bed van de gemeenschap afstand heeft gedaan. — Regtb. Rotterdam 6 Januarij 1847; R. B. IX, 108.

2295a. Terugname door de vrouw ingevolge art. 187 Burg. Wetb. — R. en W. XIX, 369.

Art. 188.

2296. Kan de vrouw regtsgeldig afstand van de gemeenschap doen bij eene notariële acte? — Is de afstand van de gemeenschap door de vrouw binnen den wettigen termijn ter griffie gedaan, geldende als later blijkt, dat zij voor het doen van dien afstand zekere geldsom van de erfgenamen ontving? — W. de Gelder, Adv. IV, 416.

2297. Moet de vrouw die onder den Code Nap. is gehuwd, en wier huwelijk onder de Nederlandsche wet ontbonden is, afstand doen binnen den termijn bij laatstgemelde wet bepaald, of kan zij van haar regt overeenkomstig den Code gebruik maken? — Jur. Corr. 1858, 43; behandeling van vraagstukken, Sneek 1848, no. 1.

2298. Is de afstand der gemeenschap door de vrouw bij notariële acte gedaan en door de erfgenamen aangenomen, nietig, omdat die ter griffie had moeten geschieden? — W. de Gelder, Adv. II, 323.

2299. G. P. Vroom. Wanneer in eene acte van huwelijksvoorwaarden, waarbij tusschen de echtgenooten wordt ingevoerd de gemeenschap van winst en verlies, eene bepaling voorkomt, dat bij ontbinding des huwelijks, de aanstaande echgenoote of hare regtverkrijgenden het regt zullen hebben om na bekomen opening van zaken van die gemeenschap afstand te doen, binnen welken termijn en in welken vorm zal die afstand moeten geschieden? Zal men door eene verklaring daaromtrent uit te brengen bij notariële acte, voldoende zijn gewaarborgd tegen alle aansprakelijkheid voor het aandeel in de geleden verliezen? — Jur. Corr. 1862, 132.

2300. Mr. A. Oudeman. Art. 814 Burg. Wetb. bepaalt met andere woorden hetzelfde als art. 188 Burg. Wetb. en bevat derhalve slechts eene toepassing van laatstgenoemd artikel. — Opm. en Meded. XVII, 192; XVI, 233.

2301. J. Meinesz. Bepaalt art. 814 Burg. Regt met andere woorden hetzelfde als art. 188 Burg. Wetb. en bevat het derhalve slechts eene toepassing van laatstgenoemd artikel? — Opm. en Meded. XVI, 292.

2302. Wanneer de gemeenschap van goederen, welke tengevolge der voltrekking van een huwelijk onder de Fransche wetgeving mogt bestaan, onder de tegenwoordige wet wordt ontbonden, moet de afstand der gemeenschap dan plaats hebben binnen den termijn bij de Nederlandsche of wel binnen dien bij de Fransche wet bepaald? — Opm. en Meded. VI, 63; R. en W. IV, 232.

Art. 189.

2303. Mr. W. F. Schook. Over het verband tusschen art. 189, lid 1 en 1107 Burg. en Wetb. — N. R. B. VIII, 383.

Art. 190.

2304. In welken zin moet het laatste lid van art. 190 worden opgevat? — Vraagstukken no. 3; R. en W. III, 15.

2305. T. N. van der Stok. Art. 190, alin. 2 B. W. Wat zou de vrouw dan toch hebben kunnen vorderen? — Jur. Vraagal IV, 78.

Art. 193.

2306. Art. 193 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. VIII, 83.

2307. Iets over den termijn aan de erfgenamen der vrouw gegeven om afstand te doen van de door haar overlijden ontbonden gemeenschap. — Opm. en Meded. I, 256.

2308. Bij afstand van de gemeenschap door de erfgenamen der vrouw gedaan, staat dit voor het regt van successie niet gelijk met verwerping der nalatenschap; de man is deswege geen successieregt verschuldigd, volgens art. 45 der wet van 13 Mei 1859. — M. F. 13 Julij 1861, no. 31; P. W. 4030.

2309. Minderjarigen of de voogden voor hen, behoeven geen regterlijk verlof om naar aanleiding van dit art. afstand te doen van de huwelijksgemeenschap, welke tusschen hunne overleden moeder en hunnen vader heeft bestaan. Als de regter aan

wien het verzoek tot zoodanig verlof wordt gedaan van oordeel is, dat dit verlof niet wordt vereischt, moet hij het verzoek van de hand wijzen. — Regtb. Gorinchem 5 December 1854; W. 1603.

Art. 194.

2310. G. Waanders. Observationes de pactorum antenuptialium, quae dici solent, indole et eorum interpretatione. — Gron. 1803.

2311. W. F. E. Marggraff. De contractu nuptiali. — L. B. 1827.

2312. Th. Gleichman. Animadversiones quaedam in articulos 1394, 1395 et 1401, Codicis Napoleontici de contractu nuptiali. — L. B. 1830.

2313. M. J. Pijnappel. De facultate conjugum, pactis nuptialibus jus constituendi quod inter se et extraneos valeat. — Amst. 1855. Beoordeeld N. R. Bijdr. VI, 206.

2314. Mr. A. Oudeman. Over den aard en de regtskracht der huwelijksvoorwaarden in de provincie Groningen, onder de landregten en statuten opgerigt. — N. R. Bijdr. XVI, 700.

2315. J. C. van Toorenenbergen. Iets over huwelijksvoorwaarden gemaakt onder de oude provinciale regten. — R. & W. I, 385.

2316. Het beding, dat de langstlevende echtgenoot zekere som of zekere goederen uit de gemeenschap zal vooruithebben vóór alle verdeeling, is ook naar het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek bestaanbaar. — Jur. Corr. III, 356.

2317. Het beding, dat er alleen eene gemeenschap van winst, of omgekeerd enkel van verlies, zal bestaan is geoorloofd; ook, dat de gemeenschap zich alleen zal bepalen tot de door beide aanstaande echtgenooten bepaalde aan te brengen goederen. — Jur. Corr. II, 33.

2318. Is het huwelijkscontract door een Nederlander en eene vreemdelinge in een vreemd land aangegaan, volgens de wetten van dat land, regtsgeldig, wanneer daarbij is overeengekomen in algemeene bewoordingen, dat de aanstaande echtgenooten aannemen het régime van gemeenschap volgens de wetten van dat land? — Jur. Vraagal I, 267, 297, 406; II, 17.

2319. Wanneer aanstaande echtgenooten bij notariële acte overeenkomen, dat hun huwelijk zal worden voltrokken in algeheele gemeenschap van goederen naar de regelen daaromtrent bij het Ned. Burg. Wetb. bepaald, moet zoodanige acte worden beschouwd als huwelijksvoorwaarden. — Jur. Vraagal II, 252.

2320. Uit welk oogpunt moet in betrekking tot de schuldeischers der gemeenschap, beschouwd worden de vordering der vrouw, wegens aanbrengsten buiten gemeenschap gebleven of opgebroken goederen zonder wederbelegging? — W. de Gelder, Adv. II, 229.

2321. Het beding dat, ingeval van ontbinding van het huwelijk door den dood, winst en verlies, door den langstlevende alleen zullen genoten en gedragen worden, is geen gifte, noch eene afzonderlijke bepaling, waarvoor een afzonderlijk regt verschuldigd is. — M. F. 14 September 1850, no. 57; P. W. 1/1852, 47; Tijds. v. Reg. VII, 28, no. 70.

2322. Indien de aanstaande echtgenooten elkander wederkeerig sommen gelds bespreken ingeval van overleving, is deswege een registratieregt van *f* 2,40 verschuldigd. — M. F. 14 Junij 1849, no. 4; P. W. 2/1849, 251; Tijds. v. Reg. IV, 240, 292.

2323. Wegens de bepaling, dat bij het overlijden van den bruidegom, de bruid het regt zal hebben, in de plaats van haren inbreng, of de meubelen en het huisraad te behouden, of een bepaalde som te vorderen, is een registratieregt van *f* 2,40 verschuldigd. — M. F. 19 December 1849, no. 6; Tijds. v. Reg. IV, 240, no. 291.

2324. Een huwelijkscontract, waarbij de aanstaande echtgenooten verklaren aan te brengen, de bruidegom zijn erfdeel in de nalatenschap van zijn overleden vader, de bruid haar erfdeel in de nalatenschap harer overleden moeder, terwijl de moeder van den bruidegom een perceel onroerend goed aanwijst, waarvan hij dadelijk in het genot zal treden, en de vader der bruid een som gelds betaalt om hun respectivelijk voorloopig te strekken, in mindering van hunne vaderlijke en moederlijke erfdeelen, is niet onderworpen aan een evenredig registratieregt van 4 pct., doch moet voor een vast regt worden geregistreerd. — Regtb. Deventer 20 Januarij 1841; N. R. XIII, § 34, 152.

2325. De bestaanbaarheid van huwelijksvoorwaarden, moet beoordeeld worden naar de wet waaronder het huwelijk is voltrokken, niet naar de wet waaronder zij zijn aangegaan, zoo dit laatste onder eene vroegere wetgeving heeft plaats gehad. — H. R. 17 Januarij 1845; Regtz. I, 136; N. R. XX, § 5, 24; v. d. H., G. Z. III, 108, 69; W. 578; R. B. VII, 96.

2326. De clausule bij huwelijkscontract, dat de langst levende zal blijven in het bezit van den gemeenen boedel, en voor het geval deze zonder hertrouwd te zijn, kinderloos komt te overlijden, de helft zijner nalatenschap zal worden geërfd door de erfgenamen bij versterf van den eerst stervende, bedoelt de gemeenschap te doen voortduren ook na den dood van den eerst stervende. In dat geval kan niet worden gedacht aan een fideicommissum residui. — Regtb. Middelburg 9 Februarij 1870; W. 3201.

Art. 195.

2327. T. N. van der Stok. Het beding, dat de aanstaande echtgenooten huwen in algeheele gemeenschap, doch dat bij ontbinding des huwelijks, anders dan door den dood b.v. door echtscheiding, zij gerekend zullen worden buiten alle gemeenschap gehuwd te zijn geweest, is geldig, doch de artt. 205 en 220 B. W. moeten bij dat beding worden nageleefd. — Jur. Corr. IV, 140.

2328. Het beding bij huwelijkscontract, dat de vrouw het beheer zal hebben van alle hare roerende en onroerende goederen, alsmede het regt om alle daden daartoe betrekkelijk, zonder bijstand of magtiging van haren man te verrigten, ontneemt haar de bevoegdheid niet om daden van beheer aan haren echtgenoot op te dragen. — Regtb. Utrecht 27 November 1861; N. N. I, 117.

Art. 201.

2329. Mr. F. C. W. Koker. Zijn alle de vruchten en inkomsten uit de goederen van de vrouw, in het geval van art. 201 Burg. Wetb. ter geheele vrije beschikking van den man? — N. N. VI, 384.

2330. Indien de vrouw krachtens art. 160 het beheer harer goederen heeft bedongen, belet zulks in geenen deele de toepassing der bepaling van dit art., dat bij uitsluiting of beperking der gemeenschap, alle vruchten en inkomsten uit de goederen der vrouw ter beschikking van den man zijn, zoo daaromtrent geene bedingen zijn gemaakt. — Jur. Corr. IV, 306.

2331. De schuldenaar van den man kan geen beslag leggen op de huurpenningen van een goed aan de vrouw toekomende, welke buiten gemeenschap getrouwd is, voor persoonlijke schulden van den man. — Regtb. Amsterdam 27 November 1849; R. B. XII, 302.

Art. 202.

2332. J. A. Voorthuis. Huwelijksvoorwaarden, niet dan na verloop van zekeren tijd door de voltrekking van het huwelijk gevolgd. — R. en W. X, 511.

2333. Bij huwelijksvoorwaarden mogen geene bedingen worden gemaakt, welke van eene opschortende of ontbindende voorwaarde afhangen. — Jur. Vraagal II, 186.

2334. Indien bij eene acte van huwelijksvoorwaarden eene herroeping van testament wordt gedaan, kan daarop geen afzonderlijk registratieregt worden geheven. — M. F. 15 Maart 1867, no. 20; P. W. 5082.

Art. 205.

2335. D. Dumbar. De pactorum antenuptialium mutatione. — Gron. 1807.

2336. Beschrijving van aan te brengen roerende goederen, bij uitsluiting van gemeenschap tusschen echtgenooten. — R. en W. II, 78, 312.

2337. Moet de beschrijving door partijen opgemaakt, worden geschreven op een zegel van 50 ct., ook dan wanneer deze is geregistreerd, vóór het passeren der huwelijksvoorwaarden, en voor dat deze door den notaris is geteekend? — Corr. XIII, 40.

2338. Bij uitsluiting zoowel van de gemeenschap van winst en verlies als van de algeheele gemeenschap, geldt ten opzigte der roerende goederen staande huwelijk aan ieder der echtgenooten opgekomen, bij gebreke der gewone bewijsmiddelen, het beginsel der algeheele gemeenschap. — Jur. Corr. IV, 17.

2339. De staten bedoeld in art. 205 en 220 B. W. behoeven niet notariëel te worden opgemaakt. — Jur. Vraagal II, 165.

2340. C. T. Kolfschoten. Art. 205 en 220 B. W. — R. en W. XV, 48.

2341. Inbreng bij huwelijk in gemeenschap van roerende goederen en schulden, van een aandeel in eene onverdeelde nalatenschap, uit onroerende en roerende goederen bestaande. — W. de Gelder, Adv. III, 93.

2342. Van Uije Pieterse. Moeten, ingeval alle gemeenschap tusschen echtgenooten bij huwelijksvoorwaarden wordt uitgesloten, daarin, of in eene daaraan vast te hechten, door partijen en den notaris te onderteekenen beschrijving, de aan te brengen roerende goederen beschreven worden, even als dit wordt gevorderd, wanneer de gemeenschap van goederen wordt uitgesloten, of de gemeenschap van winst en verlies of van vruchten en inkomsten ingevoerd wordt? — R. en W. I, 405; id. D. P. Beausar R. en W. I, 598.

2343. De bepaling van art. 205 kan ook worden toegepast op huwelijken in Bremen gesloten, wanneer de bruidegom in Nederland woont en ook als gehuwd man daar blijft wonen. — Regtb. Amsterdam 27 Julij 1852; N. R. B. II, 618; W. 1568; Tijds. v. Reg. VIII, 388, no. 527.

2344. De roerende goederen, die aanwezig zijn in eene woning, toebehoorende in eigendom aan eene van goederen gescheiden vrouw, en door haar bewoond, moeten geacht worden mede aan den man te behooren, tenzij door haar het uitsluitend eigendom worde bewezen. — Regtb. Breda sine die W. 603.

2345. Een notaris mag in een door hem opgemaakt huwelijkscontract, geen ongeregistreerde onderhandsche acten van door een der echtgenooten ten huwelijk aangebragte en op een aan het contract geannexeerden staat omschreven schuldvorderingen vermelden, zonder die onderhandsche acten gelijktijdig met het huwelijkscontract ter registratie aan te bieden. — Regtb. Dordrecht 8 April 1839; N. R. I, § 63, 392; H. R. 31 October 1839, § 62, 341; Regtb. Zierikzee 31 October 1843. Anders H. R. 8 November 1844; N. R., XIX, § 33, 131.

2346. Een notaris mag in een huwelijkscontract, buitenlandsche effecten door de aanstaande echtgenooten ten huwelijk aangebragt vermelden, zonder dat die effecten zijn geregistreerd of zonder deze met de acte ter registratie te doen aanbieden. — Regtb. Amsterdam 21 Maart 1839; M. F. 16 April 1839, no. 67; N. R. II, § 21, 128.

2347. Evenredig registratieregt is niet verschuldigd, indien aan eene weduwe buiten gemeenschap gehuwd, maar met regt van keuze om in de winst of het verlies te deelen en die hiervan gebruik maakt, bij de scheiding voor hare aanbrengst andere goederen of geldswaarden dan door haar ten huwelijk zijn aangebragt, worden toebedeeld. — H. R. 1 April 1841; N. R. X, § 24, 100.

2348. De vermelding, dat de bruidegom aan de bruid schuldig is een van haar ter leen ontvangen som gelds, op den staat bij de huwelijks-voorwaarden gevoegd en dat de bruid wederkeerig dezelfde som uit dezelfde oorzaak van den bruidegom heeft te vorderen, zonder vermelding van eenigen schriftelijken titel, waarbij de schuld wordt geconstateerd, is niet bloot eene vermelding, maar tevens de creatie van een schriftelijken titel der verbindtenis, waarop teregt een evenredig registratieregt is gevorderd. — H. R. 23 Junij 1865; N. R. LXXX, 277; N. N. IV, 315; W. 2704; R. en W. XVII, 369; P. W. 4668; Regtb. Breda 25 October 1864; N. N. IV, 40; P. W. 4565; R. en W. XVII, 152; anders W. de Gelder, Adv. VIII, 391.

2349. Indien in een huwelijkscontract, onderhandsche schuldbekentenissen of andere schuldbewijzen als ten huwelijk aangebragt, worden vermeld, of wel tot een staat aan het contract te annexeren wordt verwezen, zijn deze acten aan de gelijktijdige registratie onderworpen. — M. F. 27 September 1838, no. 74 en 75; Tijds. voor Not. V, 3e 20.

2350. Indien eene vrouw met huwelijksvoorwaarden gehuwd, met magtiging van haren man bij eene acte aan een derde eenige roerende goederen als haar eigendom, zooals in de acte is vermeld, verkoopt, terwijl noch uit huwelijksvoorwaarden of een daaraan gehechten staat van de aanbrengst dier goederen van haren kant blijkt, ofschoon in de huwelijksvoorwaarden wel in het algemeen van eene aanbrengst van roerende goederen door de vrouw, melding wordt gemaakt, noch ook blijkt, dat die goederen staande huwelijk aan de vrouw bij erfenis, legaat of schenking zijn opgekomen, kunnen de schuldeischers van den man de geldigheid van den voorschreven koop en verkoop betwisten en op de daarin begrepen goederen hunne vorderingen verhalen, als zouden die goederen zijn in gemeenschap tusschen man en vrouw. — Regtb. Amsterdam 5 Januarij 1869, W. 3122; Corr. VII, no. 8, 159.

2351. Dit art. bedoelt zoodanige vermelding van aangebragte roerende goederen, waardoor deze van anderen kunnen worden onderscheiden, en ten allen tijde kan blijken, of die nog aanwezig zijn. De onvolledigheid van huwelijksvoorwaarden ten aanzien van de aanbrengst der roerende goederen, kan niet door getuigenbewijs aangevuld worden. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1854, W. 1568; N. R. B. IV, 490.

2352. De verkoop door eene getrouwde vrouw van door haar ten huwelijk aangebragte roerende goederen is nietig, indien niet blijkt op de bij art. 205 Burg. Wetb. voorgeschreven wijze, dat die goederen haar toebehooren. — Regtb. Amsterdam 5 Januarij 1869; N. R. B. XX, 47.

Art. 206.

2353. Mr. H. van Manen. Heeft hij die venia aetatis verkregen en toestemming tot het aangaan van een huwelijk bekomen heeft, den bijstand noodig tot het aangaan van huwelijksvoorwaarden? Artt. 206 en 478 B. W. beschouwd. — Themis 2e XV, 35.

Art. 207.

2354. Aan het voorschrift van dit art. is niet voldaan, wanneer huwelijksvoorwaarden vóór de voltrekking des huwelijks ter griffie van de Arrondissements-regtbank worden overgeschreven. — Jur. Vraagal III, 195.

2355. Mogen griffiers zonder overtreding der wetten op het zegel, en zijn zij zelfs verpligt, onder eene ter griffie, wegens de daarin voorkomende bepalingen, overgeschreven acte van huwelijksvoorwaarden, de verklaring te stellen, dat die overschrijving heeft plaats gehad? — Ja. — M. F. 22 Junij 1841, no. 36; N. R. X, § 36, 157.

2356. Tusschen de voltrekking des huwelijks en de overschrijving der huwelijksvoorwaarden ter griffie, moet noodwendig eenigen tijd verloopen; derden kunnen uit de latere dagteekening, welke de overschrijving dientengevolge draagt, geen grond ontleenen tegen het effect dier voorwaarden, met betrekking tot regten en verbindtenissen na de overschrijving geboren of aangegaan. — Hof Gelderland 18 Mei 1844; N. R. XIX, § 94, 394; W. 502.

2357. Is even als onder de Fransche wetgeving, de notaris gehouden, te zorgen voor de overschrijving ter griffie van de acten der huwelijksvoorwaarden? — Neen. — W. de Gelder, Adv. I, 193; III, 462.

Art. 208.

2358. Mr. F. de Greve. Hebben bij ontbinding der gemeenschap van winst en verlies, de vrouw of hare erfgenamen, krachtens art. 208 B. W., het regt om van die gemeenschap afstand te doen? — R. B. II, 305.

2359. Hebben de vrouw of hare erfgenamen het vermogen om van de gemeenschap van winst en verlies afstand te doen? — R. B. I, 245.

2360. De vrouw en hare erfgenamen kunnen afstand doen van de gemeenschap van winst en verlies. Na dien afstand, heeft de vrouw of hare erfgenamen, het regt niet om uit de gemeenschap te preleveren, de waarde van den niet meer in natura aanwezig zijnde aanbreng. — Hof Groningen 4 Junij 1867, W. 2984; N. N. VII, 237.

Art. 209.

2361. Zijn kinderen, die van den Koning brieven van wettiging hebben erlangd, geregtigd tot de schenkingen hunner overleden ouders, bij huwelijksvoorwaarden, door derden besproken, ofschoon de ouders nimmer door het huwelijk zijn vereenigd geweest? — Regtsg. Adv. III, 70.

2362. Registratieregt van schenking, op schenkingen bij afzonderlijke acten, ter zake des huwelijks. — W. de Gelder, Adv. VII, 341.

Art. 210.

2363. E. Dull. De lucri et damni communione inter conjuges. — Gron. 1808.

2364. G. S. Brantsma. De lucro et damno, quod inter conjuges jure Frisico commune est. — L. B. 1805.

2365. J. C. Spakler. De communione lucri et damni inter conjuges. — Amst. 1842.

2366. J. Gerlings Lf. De communione bonorum ad acquaestus limitata. — Traj. 1840.

2367. J. W. Hanekuijk. De lucri et damni communione, quae ex juris Frisici principiis inter conjuges locum habeat. — Gron. 1806.

2368. J. C. van der Muelen. De communione bonorum inter conjuges ad acquaestus quae dicuntur limitata, maxime ex principiis juris novi Hollandici. — Schoonhoviae 1838.

2369. G. H. Reuver. De discrimine inter communionem conjugalem lucri damnique, et communionem fructuum atque redituum. — Amst. 1851. Vertaald in R. en W. VII, 187; beoord. door mr. C. van Bell; Themis XIII, 311.

2370. J. A. Vorstman. Gemeenschap van winst en verlies, volgens het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek. — Leijden 1858.

2371. C. van Leenhof. De gemeenschap van winst en verlies en van vruchten en inkomsten. — R. en W. XII, 189.

2372. Er kan geen afzonderlijk registratieregt van *f* 2,40 worden geheven, ter zake, dat in een huwelijkscontract bepaald is, na uitsluiting van gemeenschap, dat ingeval de aanstaande huisvrouw bij de ontbinding des huwelijks nog in leven is, het beschouwd zal worden, dat gemeenschap van winst en verlies heeft plaats gehad, van welke zij evenwel afstand kan doen. Daarin ligt alleen opgesloten het beding eener voorwaardelijke aleatoire gemeenschap van winst en verlies, als zoodanig een der voorwaarden van het contract. — M. F. 21 Junij 1854, no. 67; P. W. 1/1864, 36; Tijds. v. reg. VIII, 18, no. 53.

2373. W. F. Overhoff Jr. Indien bij de ontbinding eener gemeenschap van winst en verlies bevonden wordt, dat eenig effect, b. v. een certificaat van inschrijving, vier percents Nationale Werkelijke schuld van de eene of andere zijde ten huwelijk aangebragt, niet meer aanwezig is, hoe moet dan de toe te kennen schadeloosstelling berekend worden? — R. en W. II, 256.

2374. Wanneer bij de verdeeling eener gemeenschap van winst en verlies de aanbrengsten niet meer in natura aanwezig zijn, moeten zij niet meer worden beschouwd als schulden der gemeenschap, zij worden dus niet als een deel der massa in de verdeeling begrepen. — Regtb. Hoorn 20 Junij 1866, W. 2838; R. en W. XVIII, 599; H. R. 18 Januarij 1867; P. W. 5011; R. en W. XIX, 200.

Art. 212.

2375. Behooren vruchten, welke bij de ontbinding des huwelijks te velde staan, doch daarna ingeoogst worden, tot de gemeenschap van winst en verlies? — Neen. — Regtsg. Adv. III, 68.

Art. 214.

2376. W. Wijndelts. Behoort een overeenkomstig art. 1122 Burg. Wetb., aangekocht stuk onroerend goed tot de gemeenschap van winst en verlies? — R. en W. XVIII, 533.

2377. Is de handeling als wederbelegging te beschouwen, waarbij ten behoeve der vrouw een aankoop plaats heeft, te voldoen uit den opbrengst van een deel harer goederen, later te vervreemden? — W. de Gelder III, 136.

2378. Bij gemeenschap van winst en verlies, is de man niet verpligt de gelden persoonlijk aan zijne vrouw toebehoorende, en buiten de gemeenschap gehouden, op haar eigen naam te beleggen. Eerst bij de vereffening van den gemeenschappelijken boedel kan het blijken of de man eenig verzuim heeft gepleegd. — Regtb. Maastricht 9 Maart 1865, W. 2707; N. N. IV, 318.

Art. 219.

2379. W. J. Hidde Bok. Gemeenschap van vruchten en inkomsten. — R. en W. IX, 400.

2380. De gemeenschap van vruchten en inkomsten omvat naar haren aard noch schulden, noch verliezen. Beide komen voor rekening van den man. De vrouw is tot niets anders gehouden dan om de inkomsten van hare bezittingen ter beschikking van den man te laten, om daaruit vereenigd met de inkomsten zijner goederen, de kosten van huishouding en opvoeding der kinderen te bestrijden; wanneer bij ontbinding dier gemeenschap blijkt, dat de inkomsten de uitgaven hebben overtroffen, dan deelt de vrouw voor de helft in dat overschot, 't zij dit in geld besta of in goederen. — M. F. 15 Augustus 1866, n°. 21; P. W. 5010.

Art. 220.

2381. D. P. Beausar. Moet de beschrijving aan huwelijksvoorwaarden gehecht, ingevolge art. 220 B. W., notariëel of onderhands worden opgemaakt? — R. en W. I, 196, W. 173; V. U. P. in R. en W. I, 454.

2382. Bevatten de slotwoorden van art. 220, eene poenale sanctie, dan wel eene praesumtio juris tantum, die het tegenbewijs toelaat? — In eerstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. II, 50.

2383. De slotwoorden van art. 220 slaan terug op het geval, dat het bewijs van aanbreng van de goederen zelve ontbreekt; hunne toepassing wordt niet uitgesloten, indien blijkt van eenigen aanbreng in het algemeen. De vrouw afstand gedaan hebbende van de gemeenschap van winst en verlies, is daardoor uitgesloten van alle winst, d. i. niet van het voordeelig saldo, maar van al wat volgens de wet tot de baten moet worden gebragt, overeenkomstig de beteekenis, welke in de onderscheiden bepalingen, betreffende deze gemeenschap en alzoo ook in art. 220 aan winst moet worden gegeven. — H. R. 13 November 1868; N. R. B. XIX, 471.

2384. Wanneer bij huwelijksvoorwaarden is opgenomen eene verklaring, „dat de bruid voor haar personeel eigendom buiten gemeenschap houdt, eene som van ƒ 1890, die zij bewezen heeft thans in contanten en belegde gelden te bezitten," is zij wettig en zonder nader bewijs geregtigd, die som gelds vooraf en als passief der ontbonden gemeenschap bij de deeling te vorderen. — Hof Limburg 29 Junij 1868, W. 3089; N. N. VIII, 122.

Art. 222.

2385. Schenking van een jaargeld aan de bruid, om bij haar overlijden door den bruidegom te worden genoten. Gemeenschap van winst en verlies. Besparing van registratieregten. — W. de Gelder, Adv. IV, 494.

Art. 223.

2386. F. van Deinse. De donationibus inter virum et uxorem. — L. B. 1817.

2387. E. Scheidius. De donationibus quae fiunt contractu nuptiali et inter conjuges. — L. B. 1821.

2388. A. M. 's Gravesande Guicherit. De parte bonorum de qua in favorem conjugis disponere licitum est secundum jus Francicum et Neerlandicum. — L. B. 1838.

2389. W. Bosch van Drakestein. De donationibus inter conjuges. — Traj. 1822.

2390. J. D. W. Pape. De donationibus quas conjuges sibi invicem facere possunt. — L. B. 1835.

2391. L. W. C. Keuchenius. De donationibus propter nuptias Romanis. — Dordraci 1842.

2392. Mr. R. A. J. Colenbrander. Is hij, die krachtens huwelijksvoorwaarden eene geheele nalatenschap of een evenredig deel daarvan verkrijgt, verpligt van die nalatenschap aangifte te doen ten kantore van successie? Neen. — N. R. Bijdr. XV, 458.

2393. A. J. M. Holster. Giften bij huwelijksvoorwaarden. — R. en W. IX, 330.

2394. Wanneer schenkingen door aanstaande echtgenooten elkander worden gedaan bij huwelijksvoorwaarden, waarbij zij verklaren te willen huwen in algeheele gemeenschap van goederen, zijn dit dan giften bij huwelijksvoorwaarden? — M. F. P. W. 4314; W. de Gelder, Adv. VIII, 195.

2395. Eene schenking bij huwelijksvoorwaarden van eene jaarlijksche uitkeering, welke de bruidegom tot aan zijn hertrouwen zal genieten, ingeval de bruid voor hare moeder mogt komen te overlijden, zonder kinderen na te laten, is eene schenking onder opschortende voorwaarde en aan geen evenredig registratieregt onderworpen vóór de vervulling der voorwaarde: tot zoo lang moet de heffing van dat regt worden opgeschort. — M. F. 2 Julij 1862, no. 29; P. W. 4026.

2396. Schenking van bepaalde goederen tusschen aanstaande echtgenooten, onder voorwaarde van overleving door den eerststervende aan den langstlevende der echtgenooten, is niet onderworpen aan een evenredig regt van schenking; in dit geval is eene opschortende, niet eene ontbindende voorwaarde aanwezig. — Regtb. Zutphen 3 April 1862; P. W. 4024; W. de Gelder VI, 443; Tijds. v. reg. XVII, 24.

2397. Niet elke schenking door een der aanstaande echtgenooten aan den anderen gedaan, welke bij overlijden van den schenker in werking treedt, moet worden aangemerkt als eene schenking onder de levenden, al is het onder voorwaarde. — H. R. 23 Februarij 1866; N. N. V, 83.

2398. De schenking bij huwelijksvoorwaarden van tegenwoordige en daarbij bepaald omschreven goederen, is niet noodwendig eene schenking onder de levenden. Op zoodanige acte wordt ten onregte geheven het evenredig registratieregt wegens schenking onder de levenden van onroerend goed. — H. R. 28 October 1864; N. R. LXXVIII, 96; N. N. III, 403.

2399. Registratieregt op schenking van roerend goed, door den eenen aanstaanden echtgenoot aan den anderen gedaan, bij acte van huwelijksvoorwaarden. — W. de Gelder, Adv. IX, 19.

2400. De volgende bepaling kwam in een huwelijkscontract voor: De aanstaande echtgenoot geeft en vermaakt aan zijne aanstaande echtgenoot, zoo hij de eerststervende is, in vollen eigendom ⅓ gedeelte zijner nalatenschap, waartegen de aanstaande echtgenoote, zoo zij zonder kinderen na te laten mogt overlijden, haren echtgenoot tot universelen erfgenaam benoemt of diens afstammelingen bij plaatsvervulling. Op die bepaling is slechts een registratieregt van ƒ 2,40 verschuldigd, omdat slechts de beschikking van een der echtgenooten uitwerking kan hebben en de eene beschikking zich oplost in de andere. — M. F. 23 Mei 1859, no. 92; P. W. 2367.

2401. Eene beschikking in huwelijksvoorwaarden, dat de langstlevende der echtgenooten alle roerende goederen, welke de eerststervende zal nalaten, tegen taxatie zal kunnen overnemen, is als eene bijzondere beschikking van schenking, onderhevig aan een vast regt van ƒ 2,40. — M. F. 19 October 1859, no. 6; M. F. 27 Julij 1860, no. 9; P. W. 3517; Tijds. v. regis. XV, 38, no. 45.

2402. De bepaling in huwelijksvoorwaarden, dat een der aanstaande echtgenooten aan den anderen het vruchtgebruik zijner nalatenschap maakt en indien geene kinderen of afkomelingen aanwezig mogten zijn, dat de kinderen van den anderen erfgenaam uit een eerder huwelijk erfgenamen zullen zijn, is

niet aan een afzonderlijk registratieregt onderhevig. — M. F. 2 November 1863, no. 47; P. W. 4315; Tijds. v. reg. XVIII, 313, no. 56.

Art. 224.

2403. G. Roijaards. Iets over erfstelling door overeenkomst, naar aanleiding van art. 224 vgg. Burg. Wetb. — Utrecht 1868.

2404. Is eene schenking van het geheel of een gedeelte der nalatenschap van den eerststervende echtgenoot, aan den langstlevende gedaan, eene erfstelling of niets meer dan eene schenking? — P. W. 4706; anders W. de Gelder, Adv. IX, 490.

2405. Bij huwelijksvoorwaarden mag tegelijk over tegenwoordig goed en over de geheele nalatenschap bij huwelijksvoorwaarden worden beschikt. — Hof Limburg 12 Junij 1865; W. 2756; R. en W. XVIII, 96.

2406. De schenking bij huwelijksvoorwaarden van tegenwoordige en daarbij bepaald omschreven goederen is niet noodwendig eene donatio inter vivos. — H. R. 28 November 1864; W. 2638; W. de Gelder; Adv. XIII, 470.

2407. De giften bij huwelijksvoorwaarden van het beschikbaar gedeelte der nalatenschap van den eerststervende, aangegaan onder de werking van den Code Nap., moeten bij overlijden onder de tegenwoordige wetgeving, ten aanzien van het bedrag van het beschikbaar gedeelte, worden beoordeeld naar den Code Nap. — M. F. 11 Junij 1864, n°. 58; P. W. 4450.

2408. Indien in eene acte van huwelijksvoorwaarden, de aanstaande echtgenooten aan elkander giften ter zake des doods doen, en derden gelijke giften aan een der echtgenooten, zijn op zoodanige acte behalve het regt wegens huwelijksvoorwaarden, even zoovele regten van ƒ 2.40 verschuldigd als er giften zijn gedaan. — M. F. 12 Julij 1864, n°. 126; P. W. 4563.

2409. De gift eener bepaalde geldsom, door een der aanstaande echtgenooten aan de andere gedaan, mits de begiftigde den schenker overleve, is eene gift ter zake des doods, dus niet aan evenredig registratie regt, maar aan een vast regt van ƒ 2.40 onderworpen. — M. F. 23 Januarij 1866, n°. 6; P. W. 4775.

2410. Indien bij acte van huwelijksvoorwaarden is bepaald, dat algeheele gemeenschap volgens de wet zal bestaan, en daarna door de aanstaande echtgenooten aan elkander giften ter zake des doods worden gedaan, is ook op de eerste bepaling, hoezeer niet afwijkende van de wet, een registratieregt van ƒ 2.40 verschuldigd wegens huwelijksvoorwaarden. — M. F. 28 Augustus 1865, no. 35; P. W. 4774.

2411. Indien alleen giften ter zake des doods tusschen de aanstaande echtgenooten worden gedaan en niets omtrent de huwelijksgemeenschap wordt geregeld is slechts een registratieregt van ƒ 2.40 verschuldigd. — M. F. 30 November 1863, n°. 47; P. W. 4314.

2412. Indien na de regeling der gemeenschap, tusschen de echtgenooten, giften ter zake des doods worden gedaan, en daarna nog giften aan derden ter zake des doods voorkomen, zijn op de acte twee registratieregten van ƒ 2.40 verschuldigd; op de laatste bepaling, de giften ter zake des doods aan derden, wordt geen afzonderlijk regt geheven. — M. F. 2 November 1863, n°. 47; P. W. 4315.

Art. 227.

2413. A. J. M. Holster. Herroeping van giften bij huwelijksvoorwaarden besproken. — R. en W. VIII, 34; IX, 330.

2414. Mr. A. J. Zubli. Giften bij huwelijksvoorwaarden. — R. en W. IX, 34.

Art. 228.

2415. De beschikking bij testament over goederen waarvan het vruchtgebruik bij huwelijksvoorwaarden aan de langstlevende echtgenoote toekomt, is niet van regtswege nietig, doch moet van den regter worden gevraagd; indien alzoo de langstlevende echtgenoote uitvoering geeft aan het testament, heeft er geen vruchtgebruik plaats, ten aanzien der goederen waarover bij testament is beschikt. — M. F. 14 September 1863, n°. 29; P. W. 5034.

2416. Zij, aan wie bij huwelijksvoorwaarden de geheele of een evenredig deel der nalatenschap is geschonken, zijn erfgenamen en alzoo tot het doen van aangifte voor het regt van successie verpligt. — M. F. 28 April 1865, n°. 27; P. W. 4706.

2417. Is hij, die krachtens huwelijksvoorwaarden eene geheele nalatenschap of een evenredig deel daarvan verkrijgt, verpligt van die nalatenschap aangifte te doen, ten kantore van successie, indien de boedel is nagelaten door een ingezeten des rijks? — R. en W. XVIII, 25; Mr. R. A. J. Colenbrander id.; N. R. Bijdr. XV, 458.

Art. 229.

2418. Niet elke schenking door een der aanstaande echtgenooten aan den anderen gemaakt, welke bij overlijden van den schenker in werking treedt, moet worden aangemerkt als eene schenking onder de levenden, al is het ook onder voorwaarde. — H. R. 23 Februarij 1866; W. 2775; v. d. H., B. R. XXX, 204; R. en W. XVIII, 220.

2419. De schenking door den bruidegom aan de bruid, van onroerende goederen, bij de acte bepaald omschreven, met bepaling, dat de gift onderworpen zal zijn aan de voorwaarde van overleving van de begiftigde, is dadelijk onderworpen aan het evenredig registratie regt van schenking onder de levenden. — M. F. 27 Mei 1865, n°. 109; P. W. 4699.

Art. 230.

2420. A. H. Metelerkamp. De donatione imprimis successionis in contractu nuptiali, conjugibus et liberis nascituris constituta. — Traj. 1829.

Art. 231.

2421. A. H. van der Burg. De jure donatorum in linea adscendenti succedendi in res, descendentibus donatas. — L. B. 1822.

2422. Kan eene gifte ter zake des huwelijks, door derden gedaan worden, alleen aan de kinderen, die uit het huwelijk der aanstaande echtgenooten geboren zullen worden? — Jur. Vraagal I, 293.

2423. Er is geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd voor de bepaling, dat de ouders alle hunne na te laten goederen schenken aan de aanstaande conthoralen, om te genieten na het overlijden der schenkers, onder bepaling, dat de begiftigden na doode der schenkers aan hunnen zoon ƒ 1000, en aan de schenkers gedurende hun leven jaarlijks ƒ 200 zullen uitkeeren. — M. F. 29 November 1852, no. 130; P. W. 2/1852, 259.

2424. Schenking door ouders aan de bruid bij huwelijkscontract gedaan van roerende goederen naar kapitale waarde, en van onroerende goederen naar onzuivere huurwaarde geschat, onder verpligting voor de begiftigde, om de ouders levenslang te onderhouden, te huisvesten en te verzorgen, hunne schulden daarbij opgegeven te voldoen, en de zeven andere kinderen der schenkers, zoolang deze ongehuwd bleven, kost en inwoning te verschaffen. De lasten overtroffen de waarde. Het registratieregt van verkoop is daarop geheven. — Regtb. Arnhem 10 April 1851; M. F. 7 September 1853, no. 4; Tijds. v. Reg. VIII, 41, no. 75.

2425. De schenking bij huwelijksvoorwaarden, door de moeder van den bruidegom gedaan van een huis, onder voorwaarde van jaarlijksche uitkeering, en bepaling eener som, door den begiftigde na haar overlijden in te brengen in haar boedel, blijft een schenking, niettegenstaande den bedongen last van lijfrente. — M. F. 10 October 1854, no. 106; P. W. 2/1854, 306; Tijds. v. Reg. IX, 245, no. 570.

2426. Een gifte van onroerend goed, door de moeder der bruid aan de aanstaande echtgenooten, met bepaling, dat dit goed eerst uit de nalatenschap der schenkster zal worden verkregen, is niet een gifte onder de levenden, maar een gifte ter zake des doods; die bepaling is niet aan een evenredig registratieregt, maar aan het vast regt van *f* 2.40 onderworpen. — Regtb. Arnhem 26 Junij 1860; Tijds. v. Reg. XV, 38, no. 46; P. W. 3550.

2427. Bij huwelijksvoorwaarden was bepaald, dat de helft van de door de moeder aan hare dochter toegezegde jaarlijksche uitkeering van *f* 2000, door den bruidegom tot aan zijn hertrouwen zou worden genoten, ingeval de bruid vóór hare moeder en vóór den bruidegom mogt overlijden zonder kinderen. Daar die schenking afhankelijk is van het kinderloos overlijden der bruid vóór hare moeder, is zij onder opschortende voorwaarde gemaakt, en alzoo aan geen evenredig registratieregt onderworpen, tot zoolang moet de heffing worden opgeschort. — M. F. 2 Julij 1862, no. 29; P. W. 4026; Tijds. v. Reg. XVII, 40, no. 14.

2428. Mr. A. J. Zubli. Schenkingen bij huwelijksvoorwaarden, art. 38 overgang. — R. en W. IX, 321.

2429. Registratieregt op eene schenking, ter zake des doods of gift van de geheele of gedeeltelijke nalatenschap bij huwelijksvoorwaarden. — Jur. Vraagal I, 376.

2430. Kan een schenking ter zake des huwelijks gedaan bij eene afzonderlijks acte, staande huwelijk worden aangenomen? — W. de Gelder, Adv. II, 273.

2431. Moet eene schenking, vóór het huwelijk gedaan, en aangenomen bij de huwelijksvoorwaarden, beschouwd worden gedaan te zijn, ter zake des huwelijks? — W. de Gelder, Adv. II, 274.

2432. Moet voor de schenking aan minderjarigen, ter zake des huwelijks gedaan, toestemming tot aanvaarding bij den regter worden gevraagd? — W. de Gelder, Adv. II, 274.

2433. De schenking bij huwelijksvoorwaarden, aan een der echtgenooten of beiden gedaan, van bepaald opgenoemde goederen, met bepaling, dat die goederen bij het overlijden des schenkers uit zijne nalatenschap zullen worden verkregen, is eene schenking onder de levenden, onderworpen aan een evenredig registratieregt; zij is echter eene schenking onder opschortende voorwaarde; het registratieregt is dus eerst verschuldigd na de vervulling der voorwaarde. — Regtb. Zutphen 1 Februarij 1864; M. F. 6 Februarij 1865, no. 42; P. W. 4562.

2434. Indien bij huwelijksvoorwaarden de aanstaande echtgenooten alleen verklaren, dat het huwelijk wordt aangegaan zonder af te wijken van de wettelijke huwelijksgemeenschap, en voorts daarbij door de ouders van een der aanstaande echtgenooten, aan dezen een onroerend goed in dadelijken eigendom wordt geschonken, is op die schenking geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 3 October 1867, no. 70; P. W. 5186.

2435. De regten van registratie en van hypothecaire overschrijving, die wegens eene schenking van onroerende goederen onder voorbehoud van het regt van vruchtgebruik betaald zijn, worden niet teruggegeven, indien de schenking in regten vernietigd wordt, doch de begiftigde reeds in het volle genot is getreden. — M. F. 3 September 1839, no. 124; N. R. II, § 51, 316; P. W. 1/1841, 141, no. 2.

2436. Eene schenking door een der ouders aan zijn kind bij diens huwelijk gedaan, onder den last van inbreng bij latere scheiding, is aan het evenredig registratieregt van schenking onderworpen. — M. F. 24 September 1847, no. 18; P. W. 1016.

2437. De acte waarbij ouders zich verbinden aan hunne dochter ter zake van haar voorgenomen huwelijk met een luitenant van het leger, eene jaarlijksche uitkeering toe te leggen, onder verband van onroerende goederen, moet geregistreerd worden tegen het verminderd regt voor schenkingen bij huwelijksvoorwaarden. — M. F. 8 Mei 1841; Tijds. v. Reg. II, 162, 272 bis; M. F. 16 Junij 1845, no. 165; Tijds. v. Reg. I, 140, no. 163.

2438. De gifte bij huwelijkscontract besproken, door de ouders van een der conthoralen, van alle hunne na te laten goederen, aan de aanstaande echtgenooten onder den last van uitkeeringen, is onderhevig aan twee registratieregten van *f* 2.40. — M. F. 14 Junij 1847, no. 215; Tijds. v. Reg. II, 355, no. 588.

2439. De schenking bij huwelijkscontract, door ouders, aan den bruidegom gedaan, onder beding van na hun overlijden aan zijn broeder een bepaalde som uit te keeren, is niet aan een afzonderlijk registratieregt onderworpen, omdat het een bloote voorwaarde der verbindtenis is. — M. F. 15 Nov. 1852, no. 72; P. W. 2/1852, 304; Tijds. v. Reg. VII, 285, no. 234.

Art. 232.

2440. Eene gifte door ouders bij huwelijksvoorwaarden aan de aanstaande echtgenooten gedaan, is aan het registratieregt van schenking in de regte lijn onderworpen, ook wanneer de gift niet in uitdrukkelijke bewoordingen is aangenomen, omdat dit voor de geldigheid van deze giften niet wordt gevorderd. Het voorbehoud van weder inbreng van zoodanige gifte belet niet, dat de afstand bestaat en het registratieregt van schenking in de regte lijn gevorderd wordt. — M. F. 27 September 1845, no. 76; P. W. 1/1846, 73; Tijds. v. reg. I, 16; R. en W. I, 615.

2441. Eene gifte ter zake des huwelijks bij afzonderlijke acte gedaan, zonder aanneming door den begiftigde, wordt door de voltrekking van het huwelijk niet onderworpen aan een evenredig registratieregt. — M. F. 19 Mei 1866, no. 105, P. W. 4930.

Art. 233.

2442. D. H. Bentinck. De adscendentium jure revocandi bona donata descendentibus sine prole demortis. — Traj. 1827.

2443. De gift van onroerend goed, door derden gedaan, aan de aanstaande echtgenooten bij hunne acte van huwelijksvoorwaarden, ten einde de begiftigden, die goederen bij het overlijden der schenkers uit hunne nalatenschappen zullen verkrijgen, onder den last om daarvoor gelden in te brengen, is eene gift ter zake des doods; deze beschikking is onderworpen aan een vast regt van *f* 2,40, niet aan eene evenredige heffing wegens schenking van vast goed. — Regtb. Arnhem 1 Februarij 1864; H. R. 28 October 1864; M. F. 6 Februarij 1865, no. 42; P. W. 4562.

Art. 235.

2444. C. A. Meeussen. De donationibus inter conjuges in secundis nuptiis. — L. B. 1837.

2445. I. P. G. Moorrees. De juribus secundarum nuptiarum. — Daventriae 1838.

2446. W. J. Triebels. De communione bonorum in secundis nuptiis. — L. B. 1845.

2447. J. F. van Eysinga. De secundis nuptiis ex ratione codicis civilis. — Gron. 1817.
2448. Onderzoek nopens eenige punten betrekkelijk de wetgeving in tweede en verder huwelijk. — Rotterdam 1841.
2449. Mr. I. G. Kist. De bepalingen der Nederlandsche wet omtrent tweede en verdere huwelijken. — Leyden en Amsterdam 1850; beoord. door mr. A. de Pinto; Themis XII, 510.
2450. A. Adama van Scheltema. Art. 235 Burg. Wetb. — R. en W. XXI, no. 4.
2451. Mr. I. I. W. Scholten. Tweede huwelijk, regten der voorkinderen, gemis van boedelbeschrijving. — R. en W. XXI, 140.
2452. Over het dragen van schulden in tweede en verder huwelijk. — R. en W. XVIII, 133.
2453. Het verband tusschen art. 235—240 en 949 Burg. Wetb. — Corr. XIII, 21.
2454. Aansprakelijkheid van den tweeden echtgenoot, voor schulden der hem betreffende wederhelft van de gemeenschap van goederen, uit een vroeger huwelijk. — R. en W. VI, 590.
2455. Mr. A. J. Zubli. Eenige opmerkingen omtrent den invloed van tweede en verdere huwelijken, op eene mogelijke bevoordeeling van den tweeden of lateren echtgenoot. — R. en W. XI, 34.

Art. 236.

2456. J. F. J. Brunings. Observationes quaedam ad art. 1098 Cod. Civ. Gall. — Traj. 1836.
2457. J. C. Pruimers. De cura quam leges habent liberis prioris thori. — Traj. 1821.
2458. J. Berman. De poenis secundarum nuptiarum jure Romano et hodierno. — L. B. 1817.
2459. W. M. J. van Dielen. De communione bonorum inter conjuges ubi adsunt liberi prioris thori. — Traj. 1830.
2460. Mr. H. Obreen. Over het voordeel, dat de tweede echtgenoot, zoowel volgens de gemeenschap, als erfregt van den anderen echtgenoot mag genieten. — Themis VII, 330; VIII, 257.
2461. Mr. W. F. Frylinck. Een paar opmerkingen over de verdeeling der gemeenschap bij tweede of verder huwelijk. — Themis 2e, XIII, 248.
2462. Th. van Uije Pieterse. Bevoordeeling bij tweede en verder huwelijk. — Middelburg 1853; R. en W. II, 624.
2463. Mr. C. van Bell. Over de toepassing van art. 236, wanneer niet de hertrouwde, maar de nieuwe echtgenoot eerst overlijdt. — Themis XI, 19; beoord. R. en W. 204, 397.
2464. C. van Bell. Onderzoek of bij de berekening van het voordeel, hetwelk aan den nieuwen echtgenoot, door vermenging van goederen en schulden, bij gemeenschap in geval van art. 236 Burg. Wetb. mogt zijn opgekomen, datgene wat door aanwinst is verkregen al dan niet behoort te worden afgetrokken. — R. Jaarb. VIII, 215.
2465. Mr. C. I. Diemont. Dubbel voordeel in tweede of verder huwelijk. — R. en W. XIV, no. 2.
2466. J. Visser, J.r. Een merkwaardig verschil over den zin van art. 236 Burg. Wetb. — R. en W. XVI, 266 en 481.
2467. Iets over het voordeel hetwelk bij tweede of verder huwelijk onder de tegenwoordige wet voltrokken, aan den nieuwen echtgenoot kan opkomen. — R. en W. I, 418, 425.
2468. Mr. A. J. Zubli. De verdeeling der gemeenschap bij tweede en verder huwelijk, in haar verschil, met die bij eerste huwelijk, volgens de Nederlandsche wetgeving beschouwd, in formules toegepast en in formulieren van boedelscheiding practisch bewerkt. — Amsterdam 1851; aangekondigd N. R. Bijdr. III, 141; W. 1212; R. en W. VI, 43.
2469. Mr. P. P. P. Kist. Berekening van het geoorloofd voordeel, uit kracht van wettelijke gemeenschap in tweede of verder huwelijk, bij het aanbrengen van schulden. — R. en W. XV, 321.
2470. Mr. W. J. Triebels. Wanneer zich bij de verdeeling der wettelijke gemeenschap, in het geval van art. 236, een batig saldo voordoet, voortspruitende uit den opleg van onverteerde inkomsten, of uit de vruchten en opbrengsten van den arbeid, of de vlijt van elk der echtgenooten, hoe moeten dan deze baten beschouwd en verdeeld worden? — R. Jaarb. IX, 76.
2471. R. van Meerlant. Bevoordeeling in tweede en verder huwelijk. — W. 757.
2472. D. P. Beausar. Op welke wijze moet de verdeeling des boedels bij tweede of verder huwelijk, plaats hebben? — R. en W. II, 439.
2473. I. C. Dwars. Op welke wijze moet de verdeeling plaats hebben van eenen boedel bij tweede of verder huwelijk, aangegaan onder wettelijke gemeenschap van goederen?
Welk voordeel kan aan den nieuwen echtgenoot opkomen, uit kracht van huwelijksvoorwaarden of uitersten wil? — R. en W. II, 561.
2474. A. J. van Eelde. Gemeenschap bij tweede of verder huwelijk. — R. en W. III, 41; Th. van Uije Pieterse idem; R. en W. III, 291; VI, 347.
2475. Mr. C. van Bell. Eenige onnaauwkeurigheden en minder juiste voorstelling in de verhandeling van mr. W. I. Triebels, betrekkelijk art. 236 en 240 Burg. Wetb., voorkomende in de Ned. Jaarb. IX, 76, aangewezen. — Themis VIII, 189.
2476. Maarschalk. Is art. 236 Burg. Wetb. van toepassing, wanneer de nieuwe echtgenoot meer ten huwelijk heeft aangebragt dan de hertrouwde echtgenoot? — R. en W. XV, 385.
2477. H. F. de Bock. Bevoordeeling van den nieuwen echtgenoot, bij tweede of verder huwelijk, door vermenging van goederen. — Rijzing en daling der waarde van goederen der gemeenschap. — R. en W. XV, 53.
2478. A. Adama van Scheltema. Over de berekening van de aanbrengsten bij tweede huwelijk. — R. en W. XXI, 132; XX, 91.
2479. Mr. H. Binnerts. Over de berekening van aanbrengsten bij tweede huwelijk. — R. en W. XXI, 349.
2480. J. Franse. Verdeeling der gemeenschap bij tweede huwelijk. — N. N. VII, 17.
2481. J. W. L. Vroom. Over de berekening der aanbrengsten bij tweede huwelijk. — R. en W. XIX, 401.
2482. Mr. H. Binnerts. Verdeeling van de gemeenschap na tweede of verder huwelijk. — R. en W. XX, 493.
2483. H. van Barneveld. Iets over de regten van de echtgenooten en de voorkinderen bij tweede of verder huwelijk, wanneer geene boedelbeschrijvingen van vroegere gemeenschappen zijn opgemaakt. — R. en W. XX, 382.
2484. G. P. Vroom. Over de aansprakelijkheid van den tweeden echtgenoot voor de schulden der gemeenschap. — R. en W. XVII, 1.
2485. Wanneer de gemeenschap van den hertrouwden echtgenoot, wordt ontbonden anders dan door den dood, moet de boedel dan worden verdeeld volgens art. 236, of volgens art. 183 Burg. Wetb.? — Jur. Corr. IV, 21.
2486. Kan de nieuwe echtgenoot èn krachtens de gemeenschap of huwelijksvoorwaarden, èn krachtens testament met een vierde des boedels bevoordeeld worden? — Jur. Corr. IV, 85.
2487. Ter bepaling van het voordeel, dat de nieuwe echtgenoot mag genieten door de vermenging der goederen, moet de staat des boedels bij de ont-

binding der gemeenschap tot grondslag worden genomen. — Jur. Corr. I, 49.

2488. Is art. 236 of 183 toepasselijk, wanneer de aanbreng ten huwelijk van den nieuwen echtgenoot zonder kinderen, grooter is dan die van de hertrouwde met kinderen? — Jur. Vraagal III, 43.

2489. Iets over het regt verstand van de artt. 236, 237 en 949 Burg. Wetb., ten aanzien van de bevoordeeling van een echtgenoot in tweede of verder huwelijk, hetzij bij huwelijksvoorwaarden of door vermenging van goederen en schulden bij eenige gemeenschap, hetzij bij uiterste wilsbeschikking. — Regts. Tijds. v. h. Notarisambt V, 175.

2490. Wanneer het tweede huwelijk van den man in gemeenschap van goederen is gesloten, doch door geene der partijen inventaris van den respectiven aanbreng is opgemaakt, terwijl deze ook niet van elders blijkt, kunnen dan de voorkinderen die met de tweede vrouw als erfgename voor het beschikbare deel tot de nalatenschap van hunnen vader zijn geroepen, wegens de mogelijkheid van benadeeling in hunne erfportie, naar aanleiding van art. 236 Burg. Wetb. vorderen, dat bij de boedelscheiding worde uitgegaan van de onderstelling, dat de tweede vrouw niets heeft ingebragt? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 48.

2491. Kan het voordeel dat een echtgenoot, die voorkinderen heeft en een nieuw huwelijk aangaat, aan den nieuwen echtgenoot mag aanbrengen, bedragen: 1) een kindsgedeelte, het vierde zijns boedels niet te boven gaande, uit kracht van gemeenschap van goederen of huwelijksvoorwaarden, en 2) een ander kindsgedeelte een vierde zijns boedels niet te boven gaande, uit kracht van uiterste wilsbeschikking? — R. en W. II, 250, 624.

2492. Mr. A. J. Zubli. Moet ingeval van vóór overlijden van den tweeden echtgenoot, de gelijke verdeeling der gemeenschap bij tweede huwelijk, door het ongeoorloofde voordeel van diens erfgenamen beperkt worden? Zoo ja, hoeveel is dan het geoorloofde kindsgedeelte voordeel dat dezen te beurt valt? — R. Bijdr. I, 320.

2493. Bevoordeeling bij tweede of verder huwelijk. — R. en W. III, 33.

2494. Wanneer zich bij de verdeeling der wettelijke gemeenschap van goederen, in het geval van art. 236 Burg. Wetb. een batig saldo voordoet, voortspruitende uit den opleg van onverteerde inkomsten, of uit de vruchten en opbrengsten van den arbeid of de vlijt van elk der echtgenooten, hoe moeten dan deze baten beschouwd en verdeeld worden? — R. en W. II, 241.

2495. G. L. Of er eene behoorlijke scheiding kan worden daargesteld in het geval, dat er, bij eene wettelijke gemeenschap van goederen, vóórkinderen bestaan? — R. B. V, 543.

2496. I. K. Iets betrekkelijk de regten van kinderen uit het eerste huwelijk, ten aanzien van de goederen van hunnen hertrouwden vader of moeder. — Art. 236 en 949 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. IV, 183.

2497. Teregtwijzing nopens den juisten zin van art. 949, in verband met de artt. 236 en 237 Burg. Wetb. — W. 307.

2498. Gemeenschap bij tweede huwelijk met voorkinderen. Verdeeling der gemeenschap. — W. de Gelder, Adv. III, 325.

2499. Dubbele bevoordeeling, eerst door vermenging, later bij testament, door een echtgenoot die hertrouwde en voorkinderen had, van den tweeden echtgenoot. — W. de Gelder, Adv. 31.

2500. Bevoordeeling van den nieuwen echtgenoot bij tweede of verder huwelijk door vermenging van goederen. — Rijzing en daling der waarde van goederen der gemeenschap. — R. en W. XIV, 481.

2501. Kan de hertrouwde echtgenoot kinderen uit een vorig huwelijk hebbende, die zijn tweede echtgenoote bij huwelijksvoorwaarden of door invoering der wettelijke gemeenschap met een kindsgedeelte bevoordeeld heeft, bij uiterste wilsbeschikking, ook nog een kindsgedeelte aan die echtgenoote maken? — Corr. XXXIII, 44.

2502. De bepaling van art. 236 moet worden beperkt tot de goederen, welke aan de zijde van den hertrouwden echtgenoot zijn aangebragt of niet tot de winsten behooren. Het is de bedoeling van den wetgever geweest om de bevoordeeling, welke door de vermenging daarvan bij de deeling aan den tweeden echtgenoot of zijne erven zoude opkomen, tot uiterlijk een vierde dezer goederen te beperken, en daarvan aan de voorkinderen minstens drie vierden toe te kennen. — H. R. 10 Junij 1864; N. N. III, 257; Tijds. XVIII, 283; W. 2595; N. R. LXXVII, 117; P. W. 4503, 5520; W. de Gelder, Adv. VIII, 228.

2503. Bij scheiding en deeling van gemeenschap in tweede huwelijk, moet de tweede overblijvende echtgenoot gelijkelijk in de schulden dragen. — Regtb. Zwolle 7 September 1865; N. N. V, 199; P. W. 4812.

2504. Zoowel uit de geschiedenis, als uit de woorden der wet, en het onafscheidelijk verband tusschen art. 236 en 949 Burg. Wetb. volgt, dat de nieuwe echtgenoot bij tweede of verder huwelijk uit geenerlei hoofde, een grooter voordeel kan genieten, dan het aandeel van het minst begunstigde kind, of een vierde des boedels van den hertrouwden echtgenoot bedraagt, en geen regt heeft op een vierde van dien boedel krachtens de gemeenschap van goederen, en op nog een vierde krachtens testament. — Regtb. Amsterdam 13 November 1860; W. 2232; R. en W. XIV, 283; P. W. 3681; M. F. 28 Maart 1868, no. 50; P. W. 5245.

2505. De aanbrengsten bij algeheele gemeenschap in tweede huwelijk, wanneer er voorkinderen bestaan, moeten berekend worden naar de waarde, welke de aangebragte goederen tijdens het aangaan van het huwelijk hebben gehad. — Regtb. Leeuw. 30 September 1868; N. N. VIII, 58.

2506. De langstlevende echtgenoot, die uit kracht van de gemeenschap reeds een vierde in den aanbreng des hertrouwden echtgenoots heeft genoten, kan niet meer door erfstelling voor het beschikbaar gedeelte bij testament worden bevoordeeld. — Advies der landsadvocaten 15 Maart 1868; N. N. VIII, 156; R. en W. XXI, 72.

2507. Erfenissen staande gemeenschap in tweede huwelijk, aan een der echtgenooten opgekomen, moeten bij overlijden van een hertrouwden echtgenoot worden begrepen in de huwelijksgemeenschap, en mogen bij de scheiding niet worden afgetrokken ten behoeve van den langstlevende die geërfd heeft. — M. F. 11 Aug. 1866, no. 54; P. W. 5014.

2508. Indien een hertrouwde echtgenoot aan zijn tweede vrouw bij testament het beschikbare gedeelte zijner nalatenschap vermaakt, is het niet voldoende in de memorie van successie te vermelden, dat aangezien de overblijvende echtgenoot reeds voor een vierde gedeelte door boedelvermenging heeft genoten, zij krachtens bedoeld testament niet meer kan worden bevoordeeld. — M. F. 8 October 1866, no. 6; P. W. 5019.

2509. De hertrouwde echtgenoot uit het eerste huwelijk kinderen hebbende, mag zijn tweede echtgenoot het vruchtgebruik zijner geheele nalatenschap, hetzij bij huwelijksvoorwaarden, hetzij bij testament maken, behoudens het regt der voorkinderen als

legitimarissen, om de beschikking te doen inkorten door aan de tweede echtgenoot het beschikbaar deel in vollen eigendom af te staan. — M. F. 12 Aug. 1864, no. 18; P. W. 4721.

Art. 237.

2510. H. C. Hooft Hasselaer. De portione quam conjux binubis dare potest conjugi secundo. — Traj. 1839.

2511. J. W. de Blocq van Scheltinga. De parte bonorum quam conjux cui sunt liberi prioris thori, dare potest secundo conjugi ex jure hodierno. — Traj. 1825.

2512. De inkorting bij dit art. bedoeld, is alleen van invloed op het aandeel van den nieuwen echtgenoot in de baten der gemeenschap, doch belet niet, dat hij de helft dragen moet, in alle schulden daarvan, onverschillig of deze vóór of na de voltrekking van het tweede huwelijk zijn aangegaan. — M. F. 10 April 1866, no. 5; P. W. 4924.

Art. 238.

2513. Schenking bij huwelijksvoorwaarden van eene geldsom, door den hertrouwenden echtgenoot aan zijn kind uit een vroeger huwelijk, met making van het vruchtgebruik dier som en het beschikbaar gedeelte der nalatenschap aan de nieuwe echtgenoote. Bestaanbaarheid der gifte, gevolgen daarvan ten aanzien van de nieuwe echtgenoote. — Jur. Vraagal III, 262.

Art. 239.

2514. Als tusschenbeide komende personen opnoemende zijn de bloedverwanten van wie de andere echtgenoot ten tijde der gift de vermoedelijke erfgenaam zal zijn, heeft de wet blijkbaar daarmede slechts die bloedverwanten bedoeld, die tot den echtgenoot van wien de gift komt, in geen bloedverwantschap bestaan, maar van wie de andere echtgenoot alleen de vermoedelijke erfgenaam is, waaronder alzoo de kinderen uit het 2e huwelijk van beide echtgenooten geboren, niet geacht kunnen worden te behooren. — Regtb. Utrecht 12 Junij 1865; N. N. IV, 287.

Art. 240.

2515. Mr. J. G. A. Faber. Hoe moeten de woorden „winst en verlies" in art. 240 worden begrepen? Verband tusschen art. 240 en artt. 212—218, Burg. Wetb. — Jur. Corr. 1864; 198.

2516. D. Hussem. Winst en verlies, volgens art. 240 Burg. Wetb. — N. N. VII, 207.

2517. De vermeerdering der waarde van aangebragte goederen moet tot de bij art. 240 Burg. Wetb. bedoelde winsten worden gerekend. — Hof N.-Holland 10 October 1866; W. 3015; P. W. 5439.

Art. 241.

2518. H. A. Dijckmeester. De separatione bonorum. — L. B. 1823.

2519. B. C. Schneiders van Greijffenswert. De separatione bonorum e jure Francico, uxorum ratione indemnitatis remedio. — L. B. 1829.

2520. P. J. J. Hollingerus Pijpers. De separatione bonorum jure Neerlando. — L. B. 1839.

2521. De vrouw in algeheele gemeenschap gehuwd, kan geen scheiding van goederen vragen op grond van het tweede nummer van dit art. — H. R. 31 Maart 1854; W. 1535; Corr. XXVI, 90; R. en XI, 294; Hof Gelderland 25 Mei 1853; N. R. B. III, 337; R. en W. VIII, 451; Regtb. Nijmegen 29 Junij 1852; R. en W. VIII, 142; W. 1370; Regtb. Winschoten 8 Sept. 1852; N. R. B. III, 421.

2522. Bij eene gevraagde scheiding van goederen tegen den man, is de optelling der feiten, waaruit het wangedrag en de verspilling des mans blijken moet, zonder ander bewijs, dan dat de man de waarheid van het geallegeerde niet betwist, niet voldoende. — Regtb. Hoorn 5 Julij 1848; R. B. XI, 56.

2523. De scheiding van goederen kan niet worden toegestaan, op grond van verspilling en schulden door den man reeds voor het aangaan van het huwelijk gemaakt, al zijn deze de vrouw bij het sluiten des huwelijks onbekend gebleven. — Regtb. Amst. 16 April 1850; R. B. XII, 564.

2524. De vrouw is ontvankelijk in een eisch tot scheiding van goederen, wanneer zij vroeger verlof heeft gekregen tot het vragen van scheiding van tafel en bed, waarin de scheiding van goederen tevens is begrepen. Bij afwijzing van eene om die reden voorgestelde exceptie, kan tevens worden regt gesproken en de toelating van het getuigenverhoor worden bevolen. — Regtb. Amsterdam 24 September 1849; R. B. XI, 513.

2525. Volgens het Fransche regt kan na de ontbinding der gemeenschap van goederen tusschen de echtgenooten bestaan hebbende, de vrouw niet voor het geheel worden aangesproken, voor de schulden der gemeenschap door den man buiten medewerking zijner vrouw aangegaan. — Kantg. Woerden 2 Junij 1851; N. R. B. III, 269.

2526. De regtsvordering tot scheiding van goederen, door eene vrouw tegen haren man wegens diens wangedrag of ontrouw in het beheer der gemeenschap ingesteld, moet, ook wanneer die echtgenooten onder de Fransche wetgeving gehuwd zijn, naar de tegenwoordige wetgeving beoordeeld worden, als zijnde het regt om zoodanige scheiding te vragen, meer een regt, dat de personen der echtgenooten betreft, dan dat betrekking heeft tot derzelver goederen. — Regtb. Amst. 30 Oct. 1839; R. B. IV, 884.

2527. De getrouwde vrouw welke de onder curatele stelling van haren man vordert wegens verkwisting, is hangende die procedure niettemin bevoegd een eisch tot scheiding van goederen in te stellen, al berust deze laatste eisch op de zelfde daadzaken. — Hof Groningen 30 Mei 1864; N. R. B. XV, 238.

2528. Indien wettelijke gemeenschap van goederen bestaat, kan geen scheiding van goederen gevraagd worden op grond van art. 241, no. 2, Burg. Wetb. — Regtb. Nijmegen 29 Junij 1852; W. 1370, R. en W. VIII, 142.

Art. 244.

2529. Scheiding van tafel en bed heeft wel scheiding van goederen tengevolge (art. 298 Burg. Wetb.), maar hieruit volgt niet, dat de bepaling van art. 244 alin. 2, op dergelijke scheiding van goederen even algemeen en onbepaald kan worden toegepast. — Hof N.-Holland 19 April 1849; W. 1023; Regtb. Amsterdam 26 April 1848, ibid.

Art. 245.

2530. Mr. J. J. Uytwerf Sterling. Over de behoedmiddelen (actes conservatoires) ingeval van scheiding van goederen — Regtag. Bijdr. I, 208.

Art. 246.

2531. De algemeene bepalingen der regtsvordering, zijn in cas van scheiding van goederen, slechts voor zooverre toepasselijk, als zij niet met de bijzondere voorschriften in zake van scheiding van goederen strijden.

Een vonnis ter zake van scheiding van goederen bij verstek gewezen, behoeft niet binnen zes maanden geëxecuteerd te worden. Zoodanig vonnis verkrijgt geen kracht van gewijsde door verloop van acht dagen na de beteekening. — Regtb. Amsterdam 19 October 1849; R. B. XI, 600.

2532. **Een vonnis ter zake van scheiding van goederen, kan geen kracht van gewijsde bezitten zoo lang verzet daartegen ontvankelijk is.** De vrouw is bevoegd om met het begin der executie van zoodanig vonnis een jaar na de aanplakking in art. 812 Burg. Regt, voorgeschreven, te wachten. De maand waarvan art. 246 Burg. Wetb. spreekt, kan nimmer vóór den afloop van dit jaar geacht worden te beginnen. De vrouw derhalve die scheiding van goederen bij verstek heeft geobtineerd, volstaat genoegzaam met binnen zes maanden na de derde advertentie, (voor welke zij immers de executie niet mag beginnen), de ten uitvoerlegging aan te vangen.

De speciale bepaling van art. 812 Burg. Regtsv. derogeert in zooverre aan de generale bepaling van art. 88 Burg. Regtsv. — Regtb. Amsterdam 23 October 1850; W. 1173.

2533. De bepaling van art. 88 B. R. is niet van toepassing op vonnissen van scheiding van goederen; zoodanig vonnis bij verstek gewezen, kan later dan zes maanden nadat het is gewezen, nog worden ten uitvoergelegd. — H. R. 2 October 1852; W. 1376.

Art. 254.

2534. C. Bergsma. De matrimonio ejusque solvendi ratione per divortium ex jure hodierno. — Traj. 1823.

2535. G. Everts. De divortio quod fit mutuo consensu conjugum. — Gron. 1834.

2536. E. J. Eekhout. De matrimonii dissolutione secundum Cod. Civ. Bat. comparata cum Cod Civ. Gall. — Gron. 1839.

2537. W. van Goudoever. De divortio secundum codicem civilem Neerlandicum. — Traj. 1839.

2538. J. G. A. Gouverneur. De modis quibus matrimonium dissolvitur jure Neerlando. — L. B. 1840.

Art. 255.

2539. Is een tweede huwelijk verboden, tusschen echtgenooten wier eerste huwelijk na scheiding van tafel en bed, in het geval van art. 255 Burg. Wetb. is ontbonden? — W. 2022. — Mr. W. F. Schook, N. R. B. VIII, 461.

Art. 257.

2540. Om eene ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed uit te spreken, wordt niets anders vereischt, dan dat de verwerende partij in den eisch toestemt en de twee comparitiën der echtgenooten voor een regter-commissaris op de wijze als bij art. 257 Burg. Wetb. is voorgeschreven, hebben plaats gehad, zonder eene verzoening tengevolge te hebben gehad. Daarop kan van geen invloed zijn, dat de eischer, nadat de verwerende partij hare toestemming had te kennen gegeven, van zijn eisch tot ontbinding heeft afgezien, en hij alzoo herhaaldelijk opgeroepen ter comparitie niet is verschenen. — Regtb. 's Gravenhage 26 April 1859; W. 2081.

2541. De persoonlijke verschijning der beide echtgenooten op de beide comparitiën is volstrekt onmisbaar.

Het gevolg van het niet nakomen van dit voorschrift der wet, is de niet ontvankelijkheid der eischende partij. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1853; — N. R. B. III, 556; N. R. L, § 96.

2542. Indien bij een eisch tot ontbinding des huwelijks na scheiding van tafel en bed, de gedaagde partij in den eisch toestemt, bij de verschijning van partijen in persoon verklaart, zich niet te willen verzoenen, maar bij de tweede verschijning voor den regter commissaris, zich bereid verklaart met de eischende partij weder zamen te wonen, moet deze verschijning niet gezegd worden vruchteloos te zijn afgeloopen, en behoort alzoo de eischende partij niet ontvankelijk te worden verklaard. De beide echtgenooten moeten altijd en bij iedere comparitie volharden bij hunnen wil om niet meer zamen te leven. — Regtb. Leiden 6 December 1864; W. 2696; anders Hof Z.-Holland 20 Maart 1865; W. 2697.

2543. De oproeping om voor den regter te verschijnen, door den eenen echtgenoot aan de andere beteekend, is zonder werkelijke verschijning voor den regter niet voldoende, beide zijn verpligt te verschijnen op straffe van niet ontvankelijkheid der actie. — H. R. 10 October 1851; N. R. XL, § 7, 39.

Art. 262.

2544. U. A. Alberda van Menkema. De divortiis praecipue de eo quod fit ob malitiosam desertionem. — L. B. 1827.

2545. S. M. S. de Ranitz. De causis divortii et separationis thori et mensae. — Gron. 1830.

2546. G. M. C. Hooft. De divortio. — Hagae Comitis 1834.

2547. J. H. Knottenbelt. De divortio. — L. B. 1833.

2548. J. A. Lisman. De divortio mutuo conjugum consensu in jure recentiori Gallico et Neerlandico constituendo. — L. B. 1835.

2549. A. F. H. G. van Lamsweerde. De Nederlandsche wetgeving op de echtscheiding in betrekking tot die van andere staten. — Leyden 1858.

2550. Moet eene regtsvordering tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed, tegen den wegens verkwisting onder curatele gestelde, of wel tegen zijn curator ingesteld worden? — Opm. en Meded. III, 129. Dezelfde vraag in anderen zin beantwoord. Opm. en Meded. III, 132.

2551. Het is geoorloofd eene vordering in te stellen tot echtscheiding, en subsidiair tot scheiding van tafel en bed. — Regtb. Amsterdam 6 September 1869; W. 3171.

2552. Bij actiën tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed, is de eischende echtgenoot niet ontvankelijk in de incidentele conclusie om te worden toegelaten tot het leveren van het bewijs van feiten, die niet vermeld zijn in het verzoekschrift, waarbij aan de regtbank verlof is gevraagd tot het instellen der actie. — Regtb. Haarlem 24 April 1866; W. 2828; Regtb. Amsterdam 17 Mei 1866; W. 2743; Hof N.-Holland 17 Mei 1866; W. 2743.

2553. De eisch tot echtscheiding tegen den onder curatele gestelden echtgenoot, moet worden ingesteld voor de regtbank der woonplaats van zijn curator, ook dan wanneer men zou kunnen aannemen (des neen), dat in cas van echtscheiding wegens overspel, geen curator of curatele te pas komt. — Regtb. Amsterdam 8 Maart 1864; W. 2580; Hof N.-Holland 22 December 1864; W. 2712.

2554. De bekentenis wordt in eene regtsvordering tot echtscheiding door de wet niet gewraakt. In eene actie tot echtscheiding worden slechts de gewone bewijsmiddelen gevorderd. De vermoedens bekleeden onder die bewijsmiddelen een groote plaats. — Regtb. Roermond 30 Januarij 1862; W. 2401.

2555. Bij eene vordering tot scheiding van tafel en bed, door de vrouw ingesteld, moet de competentie van den regter zich regelen naar de woonplaats van den man op het tijdstip toen het verzoekschrift houdende de opgave der daadzaken en der te nemen conclusie is ingediend, en niet naar de woonplaats van den man op het oogenblik, dat de dagvaarding is beteekend. — Hof Z.-Holland 27 November 1844; Regts. I, 140; W. 591.

2556. Mr. H. Ph. de Kanter. Twee opmerkingen naar aanleiding van de procedure tot echtscheiding. — N. R. B. XVIII, 136.

2557. Indien op een eisch tot scheiding van tafel

en bed, reconventioneel echtscheiding wordt gevraagd, is het niet noodig, dat door den gedaagde-reconventioneel eischer de formaliteiten bij art. 816 Burg. Regtsv. voorgeschreven, worden herhaald, indien deze behoorlijk zijn in acht genomen door den conventionelen eischer. — Regtb. Utrecht 8 Mei 1850; W. 1165; Regtb. Maastricht 26 Junij 1851; W. 1274.

2558. Kan een gedaagde tegen welke scheiding van tafel en bed gevraagd wordt, bij reconventie ter rolle vorderen, dat deze scheiding ten haren verzoeke en op grond van door haar gestelde daadzaken uitgesproken worde? — Opm. en Meded. IV, 58.

2559. Het verleend verlof tot het instellen eener vordering tot scheiding, behoeft niet vernieuwd te worden, indien men niet ontvankelijk verklaard wordt wegens het reeds aanhangig zijn van een geding, dat geding opheft en op nieuw dagvaardt. — Regtb. Alkmaar 5 Julij 1848; R. B. XI, 117.

2560. In zaken van echtscheiding is het voldoende, indien alleen gevolgd wordt, de wijze van procederen bij art. 816 Burg. Regt voorgeschreven; art. 202 Burg. Regtsv. voorschrijvende, dat de daadzaken welke eene partij door getuigen wil bewijzen, bij eene acte van procureur tot procureur moeten worden uitgedrukt, is niet van toepassing in zake van echtscheiding. — Regtb. 's Gravenhage 28 Februarij 1851; W. 1208.

Art. 263.

2561. C. J. van Bommel. De divortio ex mutuo consensu. — Traj. 1821.

2562. Ingeval van verstek behoort de eisch tot echtscheiding bij gebrek aan bewijs niet te worden afgewezen, doch behoort het leveren van bewijs te worden opgelegd. — Hof Drenthe 1 Junij 1867; anders Regtb. Assen, die dadelijk de ontzegging uitspreekt 20 Januarij 1867; N. R. B. XIX, 760; Regtb. Eindhoven 14 Junij 1847; W 845.

2563. Eene vordering tot echtscheiding moet bij niet verschijning van den gedaagde, worden toegewezen ten profijte van het verleend verstek, indien de vordering den regter niet onregtmatig of ongegrond voorkomt. — Regtb. Gorinchem 14 December 1844; R. B. VII, 601; Regtz. I, 180; 10 October 1854; W. 2034; N. R. LXII, § 85, 423; Regtb. Brielle 19 Augustus 1859; W. 2092; Regtb. Assen 13 Junij 1848; R. B. X, 495; Regtb. Sneek 25 April 1855; N. R. B. V, 372; N. R. LIII, § 85, 422.

2564. Het niet verschijnen op de dagvaarding tot echtscheiding wegens mishandelingen, is geen grond, dat de eisch zou moeten worden toegewezen. — Regtb. Groningen 23 April 1847; R. B. XII, 697; Regtb. Groningen 12 November 1847; R. B. XII, 713; Regtb. Groningen 7 Januarij 1859; N. R. B. X, 274.

2565. De bepaling van art. 76 Burg. Regtsv., dat ingeval van verleend verstek de conclusiën van den eischer zullen worden toegewezen, indien zij niet onregtmatig of ongegrond zijn voorgekomen, moet niet worden toegepast in het geval, dat de eisch strekt tot ontbinding van een huwelijk. — Regtb. Zierikzee 5 Januarij 1858; W. 2046; Regtb. Alkmaar 5 Maart 1863; N. R. B XIII, 1867; Regtb. 's Hertogenbosch 12 December 1866; N. R. B. XVIII, 532 Regtb. Leyden 23 Januarij 1846; Regtz. I, 148; W. 673; N. R. XL, § 87, 416.

2566. De bekentenis van den man, dat hij zijne vrouw verlaten heeft, is niet als voldoend bewijs van kwaadwillige verlating te beschouwen, om daarop eene echtscheiding uit te spreken. — Regtb. Amsterdam 24 September 1849; R. B. XI, 508; Regtb. Rotterdam 22 Mei 1843; Regtz. I, 145.

2567. De geregtelijke bekentenis mag als bewijs worden aangenomen in cas van regtsvordering tot echtscheiding wegens overspel, wanneer zij aliunde, door verklaringen van getuigen en omstandigheden, ten processe bewezen, wordt bevestigd. — Regtb. Sneek 24 April 1839; R. B. VI, 626; Regtb. Gorinchem 22 Maart 1845; Regtz. I, 182.

2568. Een daadzaak, waarop een eischer tot echtscheiding wegens kwaadwillige verlating, zich beroept en die door den gedaagde niet wordt ontkend en tot de beslissing dienstig en noodig is, moet door getuigen worden bewezen, zoodanige daadzaak mag niet bloot voor erkend worden gehouden. — Regtb. Assen 16 Februarij 1846; R. B. IX, 283.

2569. De eischer tot echtscheiding is niet verpligt, tegenover de niet verschenen gedaagde, zijn eisch door volledige bewijsmiddelen te staven. Bij gevraagde echtscheiding, op grond van overspel, behoeft aan den man niet het nader bewijs der gestelde daadzaken te worden opgelegd, indien de vrouw zich aan het geding onttrekt. — Regtb. Zwolle 6 December 1843; R. B. VI, 703.

2570. Op bloote vermoedens mag de regter niet beslissen, dat de echtgenooten den toeleg en collusie hebben om onder den naam van kwaadwillige verlating, eene echtscheiding bij onderlinge overeenstemming te verkrijgen. — Hof N.-Holland 8 April 1852; W. 1362.

2571. Verklaringen van getuigen, die op zich zelf ongenoegzaam zijn om het overspel, waarop echtscheiding is gevraagd, te bewijzen, doch voor waarheid aannemelijk, kunnen in verband tot de geregtelijke bekentenis van de gedaagde, ten overstaan van den voorzitter afgelegd, het wettig bewijs opleveren. — Regtb. Amsterdam 20 Dec. 1852; W. 1402.

2572. De geregtelijke bekentenis der daadzaak van overspel, afgelegd door den man tegen wien op grond daarvan echtscheiding wordt geëischt, is voor den regter niet voldoende tot bewijs. — Regtb. Leeuwarden 12 November 1839; Regtz. I, 143; N. R. V, § 71, 402.

2573. Mr. A. Oudeman. Over de kracht der bekentenis bij eene vordering tot echtscheiding. — Opm. en Meded. VI, 141.

Art. 264.

2574. E. R. van Welderen Rengers. De adulterio secundum juris gallici principia. — L. B. 1824.

2575. H. Beth. An divortium peti possit propter condemnationem ad poenam infamantem ab extraneo judice. — L. B. 1852.

1576. Mr. M. C. van Hall. Het crimen nefandum als voldoende grond tot echtscheiding beschouwd. — N. R. Bijdr. III, 89.

2577. Mr. A. Oudeman. Welke gronden tot scheiding van tafel en bed, en tot echtscheiding moeten door den wetgever worden aangenomen? — Opm. en Meded. XVI, 157.

2578. Mr. A. Oudeman. Kan de eischer tot echtscheiding, toegelaten worden tot het bewijs van een feit van denzelfden aard, als op grond van hetwelk de vordering is ingesteld, gedurende den loop van het geding gepleegd? — Opm. en Meded. XIII, 17; Hof Groningen 24 November 1857; anders Regtb. Winschoten 13 Mei 1857 ibid.

2579. Kan echtscheiding, op grond van overspel der vrouw worden uitgesproken, wanneer het kind gedurende de afwezigheid van den man geboren, en welks bestaan tot bewijs der vordering wordt aangevoerd, niet tijdig door den man is ontkend? Kan art. 308 iets omtrent deze vraag afdoen? — Opm. en Meded. XVII, 250.

2580. Onder overspel bij art. 264 opgegeven als een der gronden van echtscheiding, is niet begrepen de nefanda libido. — Regtb. Alkmaar 5 December 1861; W. 2345; N. R. B. XI, 735.

2581. De wetgever heeft het bewijs van het overspel of van overspelige zwangerschap der vrouw, van

dezelfde omstandigheden afhankelijk gesteld, waardoor het bewijs der overspelige geboorte kan geleverd worden. — Regtb. Groningen 26 October 1860; W. 2410.

2582. De geboorte van een kind, tien maanden na de afwezigheid des mans, en bij de onmogelijkheid, dat deze met zijne vrouw gemeenschap kan gehad hebben, levert een onwedersprekelijk bewijs van overspel op. De omstandigheid, dat een kind niet binnen den wettigen termijn ontkend is, en door eene fictio juris voor echt moet gehouden worden, belet niet dat men eene regtsvordering tot echtscheiding wegens overspel, op grond van de geboorte van zoodanig kind kan instellen. Bij eene regtsvordering tot echtscheiding geldt eene bekentenis, indien die door andere feiten in het geding gestaafd wordt. — Regtb. Roermond 31 Mei 1861; W. 2337.

2583. De berusting van den gedaagde in een eisch tot echtscheiding, op grond van overspel, ontslaat den eischer niet van zijne verpligting tot het leveren van bewijs der feiten, waarop zijne vordering steunt. — Regtb. Assen 28 Januarij 1867; Hof Drenthe 1 Junij 1867; W. 2985.

2584. Zoolang de scheiding van tafel en bed voortduurt, kan geen echtscheiding worden toegestaan, op grond van kwaadwillige verlating, al is die ook reeds vijf jaren vóór dat de scheiding van tafel en bed was uitgesproken, begonnen; de afwezige echtgenoot kan alsdan bij het niet bestaan der verpligting tot zamenwoning, ook niet gezegd worden te volharden in de weigering om terug te keeren. — Regtb. Amsterdam 4 November 1867; W. 2979.

2585. Welke verwondingen en mishandelingen leveren volgens art. 264, 4° Burg. Wetb. grond op tot echtscheiding? In hoever kan hun aard door de eenvoudige overlegging van een strafvonnis worden bewezen? — Hof Overijssel 17 Januarij 1842; R. B. IV, 673; Regtz. I, 160.

2586. Bedreigingen die niet tot dadelijkheden zijn overgegaan en dus geen werkelijk gepleegde mishandelingen opleveren, geven geen grond tot echtscheiding. — Regtb. Winschoten 1 November 1854; W. 1618.

2587. Het overspel van den op eigen verzoek onder curatele gestelde, is niet alleen uit dien hoofde ontoerekenbaar. — Regtb. Amsterdam 20 Junij 1865; W. 2827; Hof N.-Holland 7 Mei 1866; W. 2828.

2588. De magt des regters om de strafwet toe te passen op mishandeling door den eenen echtgenoot den anderen aangedaan, kan niet afhankelijk worden gemaakt van de vordering tot echtscheiding, of van die tot scheiding van tafel en bed, of ook van de vraag of zoodanige vordering al of niet gegrond is.

De toepassing der strafwet op mishandeling door den eenen echtgenoot den anderen aangedaan, staat geheel op zich zelve; het kan niet als een dubbele vervolging beschouwd worden, wanneer wegens zoodanige mishandeling de poenale actie wordt geïnstitueerd op het oogenblik, dat de burgerlijke actie tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed aanhangig is. — H. R. 12 Mei 1840; N. R. VI, § 47, 221; v. d. H., Strafr. II, no. 121, 363; Regtz. I, 158.

2589. De man is ontvankelijk in zijne vordering tot echtscheiding tegen zijne vrouw, op grond van begaan overspel dier vrouw, indien de man de wettigheid van het kind, (de vrucht van dat overspel) binnen den bij de wet bepaalden termijn niet heeft betwist, en behalve de geboorte van dat kind, geen andere daden heeft opgegeven, welke ten bewijze van het gepleegd overspel zouden kunnen strekken. — Hof. N.-Holland 14 November 1844; R. B. VII, 272; N. R. XXII, § 82, 434; Regtz. I, 177; Regtb. Groningen 15 Maart 1839; N. R. II, § 42, 279; Regtz. I, 153.

2590. Bij het instellen van den eisch tot echtscheiding moeten de feiten, of terstond gestaafd, of althans het bewijs daarvan worden aangeboden. Bij gebreke daarvan bestaan er geen termen tot een ambtshalve door den regter te bevelen getuigenverhoor. — Regtb. Assen 22 Junij 1846; R. B. IX, 521.

2591. Bij een eisch tot echtscheiding op grond van art. 264, sub 4°, moeten de verwondingen en mishandelingen bepaald worden aangeduid. — Regtb. Winschoten 17 Januarij 1855; N. R. B. VI, 378.

2592. Een vonnis in strafzaken gewezen, waarbij de man is veroordeeld wegens verwonding zijner vrouw, kan wel in het geding tot echtscheiding als bewijs dienen van het feit van verwonding, doch de aard en de mate der verwonding als in art. 264, no. 4 bedoeld, moet nader worden bewezen. — Regtb. Assen 29 Junij 1860; N. R. B. XI. 106.

2593. De man die de wettigheid van het kind, waarvan zijn vrouw is bevallen, en waarvan hij beweert wegens uitlandigheid, de vader niet te kunnen zijn, niet heeft ontkend binnen den termijn bij de wet voorgeschreven, is niet ontvankelijk om uit de omstandigheid dier uitlandigheid alleen en op zich zelve genomen een bewijs van overspel af te leiden. — Hof Z.-Hol. 1 Nov 1843; Regtz. I, 175.

2594. Geene andere mishandelingen door den eenen echtgenoot aan den anderen aangedaan, kunnen grond tot echtscheiding opleveren, dan bepaaldelijk die van den aard in no. 4. van dit art. opgegeven. — Regtb. Amsterdam 29 Maart 1843; Regtz. I, 173; R. B. V, 392; N. R. XVI, § 27, 136.

2595. Het wederkeerig overspel van de eischeresse, is geen grond van niet ontvankelijkheid in de regtsvordering tot echtscheiding, op gepleegd overspel van den man gegrond. Regtb. Amsterdam 10 October 1849; R. B. XI, 595.

2596. De actie tot echtscheiding wegens overspel, is geheel onafhankelijk van die tot ontkentenis der wettigheid van het kind, uit dat overspel geboren. — Hof N.-Holl. 22 Maart 1849; W. 1105.

Art. 265.

2597. Mr. G. Diephuis. Over de procedure tot echtscheiding in de gevallen, bedoeld bij art. 265 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. XVII, 271.

2598. J. van den Honert, Th.z. De voorschriften van het Wetb. v. B. R. zijn, ingeval van echtscheiding, op die, welke gegrond is op veroordeeling wegens overspel, of tot eene onteerende straf, niet toepasselijk. — R. B. I. 91, 236.

2599. Mr. M. H. Godefroi. Door wien moet het bewijsschrift bij art. 265 Burg. Wetb. vermeld, worden afgegeven? — R. B. I, 374.

2600. v. H. Regtspleging ingeval van echtscheiding, gegrond op veroordeeling tot een onteerende straf. — R. B. I, 236.

2601. Mr. D. Tieboel Siegenbeek. De kruiwagenstraf in het militaire wetboek voorkomende, onder die infamerende straffen te tellen, waarom echtscheiding kan gevorderd worden? — R. Bijdr. VIII, 561, IX, 317.

2602. Over de manier van procederen ingeval van echtscheiding, uit hoofde van veroordeeling tot onteerende straf van een der echtgenooten. — Themis I, 135.

2603. Mr. G. Diephuis. Over de bevoegdheid van den eenen echtgenoot om echtscheiding te vragen, op grond, dat de andere echtgenoot in een vreemd land tot eene onteerende straf is veroordeeld. — Opm. en Meded. II, 132.

2604. Indien een der echtgenooten in een vreemd

land tot eene aldaar onteerende straf is veroordeeld, wegens een aldaar begaan misdrijf, doch waarvoor hij ook in Nederland tot eene onteerende straf had kunnen veroordeeld worden, levert dan die buitenlandsche veroordeeling voor den anderen echtgenoot een grond op om echtscheiding bij den Nederlandschen regter te vragen? — Vragen v. N. R. I, no. 2, 12.

2605. Een militaire straf, mag door den burgerlijken regter niet als onteerend worden beschouwd, in dien zin, dat daarop alléén echtscheiding wegens onteerende straf uitgesproken kan worden.—Regtb. Amst. 14 Jan. 1839; N. R. I, § 15, 81; Regtz. I, 184.

2606. Indien een der echtgenooten tot een onteerende straf is veroordeeld, berust de vordering tot echtscheiding van den anderen, alleen op het arrest van veroordeeling, hetwelk — hoezeer het niet tusschen de echtgenooten onderling, maar op de aanklagte van het Openb. Min. is uitgesproken — niettemin tusschen hen in zoodanig geval een volkomen bewijs oplevert, hetwelk noch door tegenbewijs, noch door eenig ander middel kan ontzenuwd worden. Tot het verkrijgen van zoodanige echtscheiding behoeven geene andere formaliteiten in achtgenomen te worden, dan dat aan de arrondissements-regtbank een afschrift van het arrest worde aangeboden, met bijvoeging van het bewijsschrift, dat het arrest door geen wettige regtsmiddelen aan eenig beroep onderworpen is. — In dat geval zijn door den wetgever geen procedures over de echtscheiding tusschen de echtgenooten gewild. — Hof Holland 17 April 1839; N. R. III, § 40, 235; Regtz. I, 156; R. in N. II, 51; Regtb. Rott. 29 Maart 1839; R. in N. II, 160.

2607. De echtscheiding op grond van onteerende straf, kan niet bij eenvoudig verzoekschrift worden aangevraagd; de gewone manier van procederen bij dagvaarding moet in dat geval worden gevolgd. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1839; R. in N. II, 13; R. B. IV, 757; Regtz. I, 185; anders Hof Holland 17 April 1839; Regtz. I, 187; R. in N. II, 51.

2608. Een verzoekschrift strekkende tot uitreiking van de bij art. 265 Burg. Wetb. benoodigde stukken, is te beschouwen als het begin eener vordering tot echtscheiding. De termijn van zes maanden bij art. 274 Burg. Regt voorgeschreven, moet dus gerekend worden tot op den dag, waarop het verzoek is gedaan. — Regtb. Groningen 5 November 1841; R. B. IV, 444; R. in N. III, 278; Regtz. I, 189; Hof Z.-Holland 27 November 1844; W. 591.

2609. Indien een der echtgenooten in een vreemd land is veroordeeld wegens een misdaad aldaar begaan, doch terzake waarvan hij ook hier te lande tot een onteerende straf zou moeten veroordeeld worden, levert die buitenlandsche veroordeeling grond tot echtscheiding voor den Nederlandschen regter. — Hof N.-Holland 16 Maart 1843; R. B. V, 295; N. R. XVI, § 23, 118; Regtz. I, 164; anders Regtb. Amsterdam 26 October 1842; R. B. V, 298; E. D. C., R. B. VIII, 231.

2610. De buitenlandsche infamerende veroordeeling van een der echtgenooten, levert aan den anderen echtgenoot geen grond op om echtscheiding te vragen. — Regtb. Amsterdam 30 December 1850; N. R. B. I, 132; H. R. 2 October 1851; N. R. XL, § 1, 1; Hof N.-Holland 2 Mei 1851; W. 1252.

2611. Indien bij de regtsvordering tot echtscheiding, op grond van onteerende straf, in de verschillende overgelegde stukken een verschil bestaat in de spelling van den geslachtsnaam, wordt er geen voorafgaande rectificatie vereischt, als er overigens omtrent de identiteit geen twijfel bestaat. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 Nov. 1838; Regtz. I, 150.

Art. 266.

2612. J. P. Verloren. In diss ad art. 266, pag. 26. — Traj. 1857.

2613. N. I. G. Smallenburg. Quaestiones quaedam juridicae de dissolutione matrimonii absentiae alterutrius conjugis causa. — L. B. 1844; beoordeeld door mr. A. de Pinto; Themis V, 243.

2614. Jhr. Mr. J. de Witte van Citters. Is de weigering der vrouw om haren man in eene nieuwe woonplaats te volgen als kwaadwillige verlating te beschouwen? — Themis 2e, XV, 209.

2615. Mr. J. Luzac. Eene korte beschouwing van de echtscheiding, wegens kwaadwillige verlating. — Themis 2e, III, 266.

2616. Indien de gedaagde niet verschijnt, kan de regtbank aan den eischer evenwel de verpligting opleggen, om het feit der kwaadwillige verlating door bewijzen te staven. — Regtb. Eindhoven 14 Junij 1847; W. 845.

2617. Over de manier van procederen ingeval van echtscheiding, uit hoofde van veroordeeling tot onteerende straf van een der echtgenooten. — Themis I, 135.

2618. Wanneer de vrouw, die echtscheiding vraagt wegens kwaadwillige verlating, zelve als daadzaak stelt, dat de man de gemeenschappelijke woning heeft verlaten, wegens den slechten toestand zijner zaken, en de vrees voor geregtelijke vervolging; wanneer verder in factis door den regter is aangenomen, dat de man in staat van faillissement is verklaard en zijne woonplaats heeft verlaten, zonder zijn verblijf kenbaar te maken en al verder, dat hij zich door de vlugt heeft onttrokken aan een tegen hem uitgevaardigd bevel van gevangenneming, alsmede aan de uitvoering van een arrest bij hetwelk hij bij vertrek tot tweejarige gevangenisstraf en boete is veroordeeld, kunnen dan deze daadzaken er toe leiden om aan te nemen, dat er in den zin der wet bestaat kwaadwillige verlating? — Opm. en Meded. VIII, 249.

2619. Kan de echtscheiding op grond van kwaadwillige verlating worden uitgesproken, ook tegen dengene der echtgenooten die in de gemeenschappelijke woning is gebleven, maar die den anderen echtgenoot daaruit heeft verstooten of geweerd? — Vragen v. N. R. II, no. 5, 37.

2620. Mr. G. Diephuis. Kan de echtscheiding, op grond van kwaadwillige verlating, worden uitgesproken, tegen dengene der echtgenooten, die in de gemeenschappelijke woning is gebleven, maar den anderen echtgenoot daaruit heeft gestoten of geweerd? — Opm. en Meded. X, 77.

2621. De echtgenoot, tegen wien een eisch tot echtscheiding wegens kwaadwillige verlating is ingesteld, kan bij reconventie vorderen scheiding van tafel en bed, wegens buitensporigheden, mishandelingen en grove beleedigingen, zonder de voorschriften van art. 816 Burg. Regtsv. te hebben nageleefd.— Regtb. Maastricht 26 Junij 1851; W. 1274.

2622. Kwaadwillige verlating is onaannemelijk, bij overeengekomen afzonderlijk leven der echtgenooten. — Regtb. Amsterdam 5 Mei 1851; W. 1246.

2623. Door kwaadwillige verlating moet worden verstaan, eene opzettelijke verwijdering van den echtgenoot, zonder wettelijke oorzaak, gepaard met den onwil om tot den anderen echtgenoot weder te keeren. — Regtb. Amsterdam 10 Mei 1852; W. 1375.

2624. Bij eene vordering tot echtscheiding op grond van kwaadwillige verlating, moet de eischende vrouw, die mede na de verlating door den man, de gemeene woonplaats heeft verlaten, het bewijs leveren, dat de man blijft weigeren met haar zamen te wonen. — Regtb. Amsterdam 2 Julij 1860; N. R. B. XI, 72.

2625. In een geding tot echtscheiding, door den man ingesteld, op grond van overspel der vrouw, kan deze bij reconventie een eisch instellen tot echt-

scheiding, op grond van kwaadwillige verlating van den man. Een varensgezel is bevoegd uithoofde van zijne betrekking, zich, ook zelfs gedurende langeren tijd, van de gemeene woonplaats te verwijderen, dit is niet altijd kwaadwillige verlating. — Regtb. Groningen 26 October 1860; N. R. B. XII, 117.

2626. Bij eene bestaande scheiding van tafel en bed, kan geen vordering tot echtscheiding worden ingesteld, op grond van kwaadwillige verlating. — Regtb. Amst. 9 Julij 1866; N. R. B. XVII, 709.

2627. Kwaadwillige verlating kan niet geacht worden aanwezig te zijn, indien de man, ofschoon de gemeenschappelijke woning verlatende, zich in dezelfde gemeente blijft ophouden, waarin hij vroeger met zijne vrouw gewoond heeft. — Regtb. Zierikzee 2 Februarij 1841; Regtz. I, 193; R. in N. III, 128.

2628. De vrouw is niet ontvankelijk in eene vordering tot echtscheiding wegens kwaadwillige verlating, als de man een vaste woonplaats heeft en zich bereid verklaart zijne vrouw als zoodanig daarin te ontvangen, ook al had hij vroeger tegengestelde verklaringen afgelegd. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1847; W. 833; R. B. IX, 547.

2629. Het verstooten eener vrouw door den man uit de gemeenschappelijke woning en het daaruit verwijderd houden, niettegenstaande voortdurend verklaarden wil tot zamenleving, en gebleken poging daartoe van de zijde van de verstotene, kan niet regtens worden aangemerkt als kwaadwillige verlating, het kan mitsdien geen grond tot echtscheiding opleveren. — Hof N.-Holland 27 Maart 1850; W. 1230.

2630. De bloote verlating der echtelijke woning door eene vrouw moet voor kwaadwillig worden gehouden, zoo zij daarvoor geen wettige oorzaak weet op te geven. De in mora stelling na de vijf jaren en haar niet verschijnen, zoo in eerste instantie als in appel, levert een genoegzamen grond, om de ontbinding des huwelijks uit te spreken. Het maakt geen onderscheid, of zij gedurende de vijf jaren harer afwezigheid, binnen of buiten de gemeente waar het wettelijk huis gelegen is, verbleven zij. — Hof N.-Holland, 3 April 1851; W. 1233.

2631. De actie tot echtscheiding op grond van kwaadwillige verlating ingesteld, nadat reeds op andere gronden scheiding van tafel en bed tusschen dezelfde echtgenooten is uitgesproken, is niet ontvankelijk zoo niet blijkt, dat de kwaadwillige verlating vijf jaren vóór de scheiding van tafel en bed is begonnen. — Regtb. Amsterdam 9 Julij 1867; W. 2948.

2632. Indien de vrouw de echtelijke woning heeft verlaten zonder bekende redenen en niet opkomt om de wettigheid van haar afzijn te bewijzen, moet zij geacht worden zonder wettige redenen afwezig te blijven. Het heengaan der vrouw zonder wettige redenen en de voortzetting van haar afzijn gedurende meer dan vijf jaren stelt de kwaadwillige verlating daar, die grond tot echtscheiding oplevert. De onwil om weder te keeren, kan blijken uit de omstandigheden, zij behoeft niet te consteren bij sommatie of ander onderzoek van wege den verlaten echtgenoot. De regter is niet bevoegd om een aangeboden bewijs van daadzaken te verwerpen, en de vordering tot echtscheiding te ontzeggen, op een bloot vermoeden, dat er collusie tusschen de beide echtgenooten zou bestaan. — Hof N.-Holland 24 Junij 1852; N. R. B. II, 504; W. 1362; Regtb. Hoorn 21 Mei 1851.

2633. De woorden „laatste gemeene woonplaats" in art. 266, beteekenen niet het domicilie van den man, hetwelk thans het wettelijk domicilium der vrouw is, maar de plaats, waar de echtgenooten het laatst met elkander gehuisvest waren. — Regtb. Amsterdam 21 November 1854; N. R. B. V, 30.

2634. Niet iedere verlating met weigering om terug te keeren, is als eene kwaadwillige verlating te beschouwen. — Regtb. Winschoten 10 October 1855; N. R. B. VI, 384.

Art. 267.

2635. Verandert gedurende de actie tot echtscheiding het wettelijk domicilie van de vrouw? verblijft het bij den man, ook al is de vrouw door den regter gemagtigd, om gedurende den loop van het regtsgeding, de woning van haren man te verlaten? — Neen. — Zin en strekking van de artt. 78 en 167, in verband met art. 267 Burg. Wetb. en art. 826 Burg. Regtsv. — R. en W. I, 230.

2636. De man eischer tot scheiding van tafel en bed, kan vorderen, dat de vrouw door den regter zal worden gelast hangende het geding, de gemeenschappelijke woning te verlaten en tegen een door den regter te bepalen uitkeering, een door den regter te bepalen of door partijen overeen te komen verblijf, te betrekken. — Regtb. Arnhem 21 April 1864; W. 2591.

2637. Indien de vrouw gedurende het geding tot echtscheiding, zonder regterlijk verlof het haar aangewezen verblijf verlaat, moet de regter voor wien het geding hangende is, wanneer hij geene termen vindt om op dien grond de vordering tot echtscheiding niet ontvankelijk te verklaren, op nieuw het huis aanwijzen, waar zij, gedurende den verderen loop van het geding, zal verblijf houden. — Hof N.-Holland 4 Aug. 1863; H. R. 13 November 1863; W. 2536.

2638. Indien de regtbank heeft ontzegd een eisch tot scheiding van tafel en bed, na alvorens te hebben toegewezen de incidentele vorderingen der eischeresse, gedaan uit kracht van artt. 267 en 268, bij vonnis, waartegen door partijen niet is opgekomen, dan kunnen bij appel op de hoofdzaak deze incidentele vorderingen niet andermaal voor het hof worden ingesteld. — Hof Drenthe 18 Dec. 1852; W. 1626.

2639. De vrouw die tot echtscheiding procedeert, is niet ontvankelijk in hare vordering, strekkende, dat zij zal worden gemagtigd om hangende het geding, afgescheiden van haren man te wonen in de gemeenschappelijke woning, zonder gehouden te zijn haren man bij zich te ontvangen. — Regtb. Amsterdam 29 Maart 1843; R. B. V, 392; N. R. XVI, § 27, 136; Regtz. I, 173.

2640. Ofschoon de wetgever in art. 267 Burg. Wetb. alleen voorziet het geval, dat de vrouw gedurende den loop van het geding tot echtscheiding, of tot scheiding van tafel en bed, de gemeenschappelijke woning zou willen verlaten, kan evenwel bij het bestaan van gelijke noodzakelijkheid, ook den man de bevoegdheid niet worden ontzegd, om de vrouw uit de woning te doen verwijderen. — Regtb. Arnhem 21 April 1864; N. R. B. XV, 538.

Art. 268.

2641. Kan de vordering eener getrouwde vrouw, tot uitkeering van levensonderhoud, gedurende het geding van echtscheiding, worden toegewezen, hoewel zij niet vooraf of tevens vergunning heeft gevraagd, om in een door de regtbank aan te wijzen verblijf, afzonderlijk van haren man te wonen?

Indien de voorzitter der regtbank voorloopig de som heeft bepaald tot onderhoud van de vrouw, is deze dan hierdoor tot eene voortdurende uitkeering geregtigd, gedurende het geding tot echtscheiding?

Kan de regtbank, op de incidentele vordering der vrouw tot onderhoud, ook uitspraak doen omtrent

de door den president bepaalde uitkeering? — Opm. en Meded. X, 91.

2642. De bevoegdheid bij dit art. aan den regter gegeven, is geheel facultatief; er kunnen omstandigheden bestaan om daarvan geen gebruik te maken. — Hof Z.-Holland 27 April 1857.

2643. De vrouw die hangende het geding tot echtscheiding, uitkeering tot onderhoud van haren man vraagt, moet hare behoefte en het vermogen van den man als middelen poseren. De regter mag zoodanige feitelijke gronden niet aanvullen. — Regtb. Amsterdam 21 November 1854; W. 1598; N. R. B. V, 35.

2644. Eene vrouw procederende tot scheiding van tafel en bed, kan door het verlaten van de haar aangewezen woning, die procedure schorsen. In die woning terugkeerende, kan zij de actie hervatten en voortzetten. — Hof N.-Brabant 18 April 1854; W. 1544.

2645. Indien de vrouw is verweerderesse in een geding tot echtscheiding, is de man verpligt hangende de procedure, aan haar eene uitkeering tot onderhoud te geven, van het oogenblik der dagvaarding door den man beteekend, niet van het instellen der incidentele vordering tot onderhoud door de vrouw. — Regtb. 's Gravenhage 12 Maart 1841; Regtz. I, 196; W. 184.

2646. Als aan de eischende vrouw nog geen bepaald verblijf is aangewezen, kan er geen sprake zijn, dat zij dit verlaten heeft. — Regtb. Amst. 10 Januarij 1848; W. 947.

2647. Dat de vrouw die scheiding vraagt, noch aan de echtelijke woning, noch aan het verblijf, hetwelk zij verlangt, dat haar worde aangewezen, te vinden zou zijn, kan geen reden zijn om haar niet ontvankelijk te verklaren. — Regtb. Amsterdam 25 Februarij 1850; R. B. XII, 347.

2648. De magtiging aan de aanlegster tot scheiding, door den voorzitter der regtbank verleend, om haar intrek te nemen in een daartoe aangewezen huis, en de bepaling van te verstrekken onderhoud, zijn slechts voorloopig. Een en ander kan op nieuw van de regtbank gevraagd worden na het instellen der actie. Het onderhoud moet toegestaan worden sedert den dag der dagvaarding. — Regtb. Maastr. 10 Februarij 1853; W. 1434.

2649. De vrouw is geregtigd, om hangende den tegen haren man ingestelden eisch tot scheiding van tafel en bed, onderhoud van hem te vragen, ook indien zij in de gemeenschappelijke woning, welke haar man verlaten heeft, is blijven wonen, zonder van den regter verlof te hebben bekomen om afgezonderd van haren man te wonen. — Regtb. Amst. 5 Februarij 1840; R. B. V, 763; Regtz. I, 194.

2650. De toekenning van onderhoud, door den voorzitter der regtbank, aan eene vrouw in cas van procedure tot echtscheiding (volgens art. 820, 2e lid, Burg. Regtsv.) is in dien zin voorloopig, dat zij geacht moet worden nooit bestaan te hebben, indien de vrouw, bij het instellen der actie tot echtscheiding, niet heeft gevraagd, de bevestiging van het toegekend onderhoud, ook gedurende het regtsgeding. — Regtb. Amsterdam 1 December 1846; R. B. IX, 129; W. 804.

2651. De uitkeering tot onderhoud kan niet gevorderd worden, als sedert de dagvaarding, en niet over een tijdvak aan de dagvaarding voorafgaande. — Regtb. Amsterdam 23 Februarij 1847; R. B. IX, 349.

2652. Het regt der vrouw, in zake van echtscheiding, tot het vragen van levensonderhoud, is niet beperkt tot het geval, dat zij afzonderlijk verblijf houdt. De provisionele bepaling daaromtrent, door den voorzitter der regtbank gemaakt, duurt voort, zoolang zij niet door nadere beschikking der regtbank gewijzigd is. — Regtb. Groningen 10 Maart 1854; N. R. B. IV, 444; N. R. LIII, § 86, 425.

2653. Het ontvangen door de vrouw van de vruchten harer goederen, belet haar niet om hangende de procedure tot echtscheiding, levensonderhoud van den man te vragen. Omtrent de voorloopige beschikking van den president behoort de regtbank eene nadere beslissing te geven. — Regtb. Amsterdam 19 September 1853; N. R. B. IV, 131.

Art. 270.

2654. J. A. F. Coebergh. Kunnen de goederen der gemeenschap gedurende een geding tot echtscheiding, of tot scheiding van tafel en bed, op verzoek van de vrouw, met bewilliging van den regter worden verzegeld? — Jur. Corr. 1863, 115.

2655. W. F. Overhoff, Jr. Eenige opmerkingen ten aanzien van de behoedmiddelen, waarvan de vrouw ingeval van echtscheiding, ter bewaring van haar regt, gebruik kan maken. — R. en W. VIII, 358.

2656. A. J. M. Holster. Regten der vrouw, hangende eene procedure tot echtscheiding, of scheiding van tafel en bed. — R. en W. X, 48.

2657. Indien, hangende een geding tot echtscheiding op verzoek der vrouw, en met magtiging van den regter, verzegeling heeft plaats gehad van de goederen, tot den gemeenschappelijken boedel behoorende, is dan de man geregtigd om ontzegeling met boedelbeschrijving te vorderen, vóórdat het geding tot echtscheiding bij eindvonnis beslist is? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 184.

2658. De man blijft hangende een geding tot echtscheiding bevoegd, om de onroerende goederen der gemeenschap te vervreemden. — Regtb. 's Gravenhage 23 Januarij 1855; W. 1621.

2659. Indien de man een stuk onroerend goed der gemeenschap heeft verkocht, en de koopprijs daarvoor ontvangen, gedurende het geding tot echtscheiding, en de regter oordeelt dat de verkoop niet beneden de waarde is gedaan, kan de man niet gezegd worden de regten der vrouw opzettelijk te hebben verkort. — Regtb. Amsterdam 26 April 1848; Hof N.-Holland 19 April 1849; W. 1023.

Art. 271.

2660. Kan de verzoening der echtgenooten, de strafactie stuiten, ter zake van overspel aangevangen, op de klagt van den beleedigden echtgenoot? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 209.

2661. Het regt om echtscheiding te vorderen vervalt door de verzoening der echtgenooten, ook al blijkt uit een vonnis van begaan overspel of van veroordeeling tot eene onteerende straf. — Jur. Corr. 1861, 224.

2662. De verzoening wordt niet voldoende bewezen door het feit, dat de vrouw tot echtscheiding procederende, langer dan 300 dagen na de daadzaken welke aan hare actie tot grondslag waren gelegd, is bevallen. Ook niet indien bovendien is bewezen, dat mede na die daadzaken, de gemeenschappelijke woning met gemeen goedvinden naar eene andere stad is verplaatst, en dat de echtgenooten uit de nieuwe woonplaats, twee dagen bij familiebetrekkingen in goede harmonie hebben gelogeerd. — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1864; W. 2621.

2663. Eene vergeving zonder verdere omstandigheden sluit niet in zich, noch kan worden gelijk gesteld met eene verzoening, hoedanig bedoeld wordt bij dit art. Het bewijs van verzoening na gepleegd overspel, kan alleen dan worden toegelaten, als tevens blijkt, dat tijdens die verzoening het overspel van den eenen, aan den anderen der echtgenooten bekend was. — Regtb. Assen 29 Junij 1855; W. 1700; N. R. B. V, 578.

2664. De gedaagde in cas van echtscheiding, zich ter zijne verdediging op verzoening beroepende, behoeft dat middel niet tegelijk met het antwoord ten principale voor te stellen, maar kan dit ook later doen. Het staat den eischer tot echtscheiding niet vrij om, indien na de verzoening een nieuwe oorzaak opkomt, die grond zou geven tot eene vordering tot scheiding van tafel en bed, zoodanige vordering subsidiair aan zijne nog hangende vordering tot echtscheiding te verbinden. — Regtb. Amsterdam 9 Augustus 1869; W. 3168.

2665. De verzoening kan ook door brieven worden bewezen. — Regtb. Amsterdam 19 Junij 1860; Hof N.-Holland 17 Januarij 1861; N. R. B. XI, 680.

Art. 272.

2666. De vordering tot scheiding, kan na verzoening op nieuw worden ingesteld, al is er ook slechts één feit, hetwelk daartoe aanleiding geeft. — Regtb. Alkmaar 5 Julij 1848; R. B. XI, 117.

2667. Indien een eisch tot echtscheiding, voor de regtbank is aangebragt, en later eene verzoening heeft plaats gehad, kan daarna geen nieuwe eisch tot echtscheiding, ook op grond van een nieuwe oorzaak worden ingesteld, indien niet vooraf de eerste eisch van de rol is geroijeerd. — Regtb. Alkmaar 29 Junij 1848; R. B. X, 392.

Art. 273.

2668. De man kan niet gezegd worden zijne vrouw kwaadwillig te hebben verlaten, indien hij van woonplaats verandert, doch bereid is, in die nieuwe woonplaats zijne vrouw bij zich te ontvangen. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1847; R. B. IX, 547.

Art. 274.

2669. Het regt tot het vragen van echtscheiding, op grond van veroordeeling tot een onteerende straf, verkregen onder de vorige wetgeving, is aan den termijn van art. 274 Burg. Wetb. onderworpen. — Regtb. 's Gravenhage 30 Aug. 1839; Regtz. I, 191; R. B. I, 481.

2670. Indien de echtgenoot den termijn van zes maanden heeft laten verloopen, is hij niet meer ontvankelijk, ook niet in eene regtsvordering tot scheiding van tafel en bed. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1852; N. R. B. II, 205.

2671. Bij veroordeeling tot onteerende straf, buiten 's lands uitgesproken, kan de termijn van zes maanden niet eerder beginnen te loopen, voordat de andere echtgenoot met die veroordeeling bekend is. — Hof N.-Holland 16 Maart 1843; N. R. XVI, § 23, 118; R. B. V, 295; Regtz. I, 164.

2672. De bepalingen van art. 816—828 Burg. Regtsv. zijn niet toepasselijk op eene vordering tot echtscheiding op grond van een vonnis, houdende veroordeeling wegens overspel of tot onteerende straf. — Hof Holland 17 April 1839; R. in N. II, 13; W. 22; R. B. I, 236; N. R. III, § 40; Hof Holland 29 April 1839; R. in N. II, 51, Hof Holland 7 Sept. 1839; W. 34, 45, 55; Regtsv. Rotterdam 29 Maart 1839; R. in N. II, 160; Regtb. Groningen 5 Nov. 1841; R. in N. III, 278.

Art. 276.

2673. Mr. B. A. van Houten. Het een en ander betrekkelijk art. 276 en 48, 3° van het Burg. Wetb. en de artt. 85, 86, 432, 433 Burg. Regtsv. — W. 87, 89, 90.

2674. Indien een vonnis tot echtscheiding in kracht van gewijsde is gegaan, en een der echtgenooten sterft, vóórdat de termijn van zes maanden gesteld bij art. 276 is verloopen, zonder dat het vonnis in de registers van den burg. stand is ingeschreven, moet dan het huwelijk geacht worden door den dood, dan wel door echtscheiding ontbonden te zijn? — door den dood. — Vragen van Ned. Regt, II, no. 3, 23.

2675. Wanneer zal men een vonnis bij verstek gewezen, waarbij eene echtscheiding is uitgesproken, kunnen doen inschrijven in de registers van den burg. stand. — R. B. I, 195.

2676. De zes maanden binnen welke het vonnis tot echtscheiding moet worden ingeschreven, vangen aan, ook wanneer het vonnis bij verstek is uitgesproken, met den dag der uitspraak. Het verbod om bij verzuimde inschrijving van het vonnis tot echtscheiding, om dezelfde redenen op nieuw echtscheiding te vorderen, geldt ook voor het geval, dat de echtscheiding bij verstek is uitgesproken. — Regtb. Amsterdam 6 October 1862; N. R. B. XIII, 307.

2677. De woonplaats van partijen alwaar de inschrijving van het vonnis van echtscheiding, moet geschieden is de gemeene woonplaats, die de echtgenooten tijdens de scheiding hebben. Indien de inschrijving heeft plaats gehad in eene gemeente, die niet was de woonplaats van partijen, is de echtscheiding niet formeel voltrokken, en kan een der echtgenooten den anderen weder tot zamenwoning noodzaken. — Regtb. Amsterdam 20 Oct. 1856; R. B. VII, 282.

2678. De algemeene bepaling van art. 88 Burg. Regtsv., is ook toepasselijk op een bij verstek uitgesproken echtscheiding, zoodat de inschrijving daarvan, in de registers van den burg. stand na verloop van zes maanden na de uitspraak, niet meer kan plaats hebben. — Regtb. Amsterdam 30 October 1866; N. R. B. XVI, 815.

2679. Een vonnis van echtscheiding bij verstek gewezen, kan niet meer in de registers van den burg. stand worden ingeschreven, indien zes maanden na de uitspraak zijn verloopen; de weigering van den ambtenaar van den burg. stand, om de inschrijving nog te doen, is niet onregtmatig of ongegrond. — Regtb. Amsterdam 18 Februarij 1851; W. 1230.

2680. Dit art. ziet niet op vonnissen bij verstek gewezen, doch alleen op contradictoir gewezen vonnissen. — Regtb. Zierikz. 23 Mei 1854; W. 1673.

2681. Het vonnis, waarbij door de regtbank de echtscheiding is uitgesproken, moet tegen ƒ 2,40 op de expeditie worden geregistreerd. Ingeschreven zijnde in de registers van den burg. stand, moet elk afschrift geregistreerd worden tegen ƒ 12,00. — M. F. 19 November 1845, no. 48; P. W. 1/1846; Tijds. v. Reg. I, 15.

2682. De inschrijving van het vonnis, waarbij echtscheiding is uitgesproken, kan ook geschieden door de erfgenamen van den na de uitspraak van het vonnis overleden eischer. — Jur. Corr. 1859, 195.

Art. 278.

2683. Mr. M. Eyssell. Kan de vrouw, op welker verzoek is uitgesproken de scheiding van tafel en bed, op grond van mishandelingen, vallende in de termen van art. 264, no. 4 Burg. Wetb., de aan haren man bij huwelijksche voorwaarden gedane schenking van tegenwoordige en bepaalde goederen herroepen? — Themis V, 418; S. M; — R. B. VII, 80.

2684. Is de schenking door den eenen echtgenoot aan den anderen gedaan, van een bepaald stuk goed bij huwelijkscontract, herroepelijk, als bij echtscheiding de begiftigde de schuldige echtgenoot is? — W. de Gelder, Adv. III, 138.

2685. Kan eene schenking van bepaalde goederen bij huwelijkscontract, door den eenen echtgenoot aan den anderen gedaan, herroepen worden, op grond van ondankbaarheid? — W. de Gelder, Adv. II, 325.

Art. 280.

2686. De schuldvordering der van tafel en bed

gescheiden vrouw, uit de verpligte alimentatie voortvloeijende, komt ten laste van haren man persoonlijk, en niet ten laste der gemeenschap. — Hof N.-Holland 24 October 1867; W. 2955.

2687. Indien noch bij het instellen eener vordering tot echtscheiding, noch hangende de procedure daarover, door den echtgenoot die echtscheiding verzocht, van den anderen echtgenoot eene uitkeering tot levensonderhoud is geëischt, kan eene daartoe strekkende vordering ook nog na het uitspreken der echtscheiding, bij nauw actie worden ingesteld. — Regtb. Amsterdam 13 Julij 1869; W. 3154.

2688. Het woord „goederen" in dit art. moet niet in de engere beteekenis worden opgevat, daaronder moet worden verstaan al hetgeen in ruimeren zin tot iemands bezittingen, baten en activiteiten behoort, bepaaldelijk moet daaronder begrepen worden de inkomsten door handel, beroep of betrekking verkregen, met een woord, de verdiensten. — Regtb. Amsterdam 11 Junij 1855; N. R. B. VII, 263.

Art. 283.

2689. Moet art. 283 Burg. Wetb. zoo verstaan worden, dat de uitkeeringen door derden, niet bij huwelijkscontract, doch bij een afzonderlijke schenking ter zake des huwelijks besproken, niet meer aan dengene der gescheidene echtgenooten, ten wiens behoeve dezelve beloofd waren, verschuldigd zouden zijn? — Jur. Vraagal IV, 298.

Art. 284.

2690. Al mogt ook bij het vonnis waarbij echtscheiding is uitgesproken, niets bepaald zijn omtrent de plaats, waar de kinderen zullen verblijven, zoo volgt uit dit art. per se, dat de kinderen zullen verblijven bij dengene der echtgenooten ten wiens verzoeke de echtscheiding is uitgesproken; indien dit de moeder is, kan de vader niet vorderen, dat uit kracht van de vaderlijke magt het kind bij hem verblijve. De vader, van wien de moeder de bijdrage tot opvoeding en onderhoud van hun minderjarig kind vordert, kan niet volstaan met het aanbod, om het kind in zijn huis te voeden en te onderhouden. — Regtb. Amsterdam 13 Julij 1869; W. 3154.

2691. Tengevolge scheiding van tafel en bed, mogen de kinderen van partijen aan de moeder worden toevertrouwd, tevens mag worden bepaald, dat de vader verpligt zal zijn, een zekere som 's jaars tot onderhoud van de moeder en kinderen uit te keeren; daardoor wordt het regt van den vader niet verkort, om voor de opvoeding der kinderen te waken; de moeder daartoe vermogend zijnde, wordt daardoor niet ontheven van de verpligting, om tot het onderhoud bij te dragen. — H. R. 5 Mei 1865; Corr. VI, no. 8, 325.

2692. Een vonnis ingeval van scheiding van tafel en bed, door den een jegens den anderen echtgenoot gevraagd, bepalende, dat een der kinderen bij den echtgenoot zal verblijken, tegen wien die scheiding wordt uitgesproken, op grond, dat het belang van dat kind zulks vordert, moet tevens de gronden voor dat belang aanvoeren. — Hof N.-Holland 3 November 1864; W. 2682.

2693. Als de echtgenoot aan wie bij vonnis der regtbank, waarbij scheiding van tafel en bed is uitgesproken, de kinderen zijn toevertrouwd, komt te overlijden, is de regtbank bevoegd op verzoek van een der bloedverwanten, de overleden moeder door een ander persoon te doen vervangen. Dit art. maakt geen onderscheid of de overleden persoon een der ouders of een derde persoon is. — Regtb. Middelburg 4 Junij 1866; W. 2950.

2694. Indien eene echtscheiding bij verstek is uitgesproken, zonder dat iets omtrent het verblijf der kinderen beslist of gevorderd is, dan kan in cas van oppositie, deswege door de opposerende partij eene beslissing gevraagd en verkregen worden. Indien de vader op wiens vordering de eisch tot echtscheiding wordt uitgesproken, zich bereid verklaart, zonder dat de moeder in de kosten deele, de kinderen op te voeden en te onderhouden, maar de regtbank beslist dat de kinderen bij de moeder zullen blijven, is de vader nog verpligt tot de kosten van opvoeding bij te dragen. Indien partijen tot echtscheiding procederende, erkennen, dat een uit hun huwelijk geboren kind bestaat, kan de regter het bestaan van dat kind als bewezen aannemen. — Regtb. Haarlem 24 Februarij 1846; R. B. IX, 139.

Art. 287.

2695. Moet de verdeeling volgens den bij art. 287 aangewezen maatstaf plaats hebben: 1) van eene gemeenschap van goederen bij tweede of verder huwelijk, indien er kinderen of afkomelingen uit het vroeger huwelijk aanwezig zijn? 2) van eene gemeenschap van winst en verlies? 3) van eene gemeenschap van vruchten en inkomsten? — W. 287.

Art. 288.

2696. I. A. G. de Vos van Steenwijk. De thori et mensae separatione inprimis ex jure Gallico novissimo. — Gron. 1822.

2697. F. W. van Styrum. De separatione thori et mensae. — L. B. 1823.

2698. R. Jordens. De separatione thori et mensae ejusque cum divortio convenientia et discrimine.— L. B. 1827.

2699. R. A. Quintus. De separatione thori et mensae praesertim de ea quae fit mutuo conjugum consensu. — Gron. 1840.

2700. Mr. G. Diephuis. Wat zijn buitensporigheden in art. 288 Burg. Wetb.? — Opm. en Meded. III, 97; VI, 312.

2701. Kan de regter het onderzoek naar de gegrondheid van den eisch in reconventie tot scheiding van tafel en bed passeren, wanneer hij den eisch in conventie tot hetzelfde einde strekkende, toewijst? — Opm. en Meded. X, 288.

2702. Hoewel art. 288 Burg. Wetb. spreekt van buitensporigheden, mishandelingen en grove beleedigingen, zoo moet alleen daaruit niet worden afgeleid, dat de Nederlandsche wetgever ter toewijzing der in dat art. bedoelde vordering het gepaard gaan van al die vergrijpen heeft vereischt. — H. R. 30 Junij 1863; v. d. H., B. R. XXVIII, 214; Corr. VI, 147; Regtb. Amsterdam 1 November 1859; R. B. X, 76.

2703. Voor eene scheiding van tafel en bed, is niet noodig eene vereeniging van buitensporigheden, mishandelingen en grove beleedigingen, maar één feit van mishandeling, wanneer het van eenige beteekenis is, is genoegzaam om die vordering te wettigen. — Regtb. Gorinchem 2 Junij 1868; W. 3022.

2704. De uitdrukkingen „door den eenen echtgenoot jegens de andere begaan," welke grond zoude kunnen opleveren om de scheiding van tafel en bed te vragen, verliezen dat kenmerk, indien blijkt, dat daartoe provocatie bestond. — Regtb. Amsterd. 3 Januarij 1866; W. 2789.

2705. Het door den eenen echtgenoot onderhouden, gedurende een aantal jaren, van naauwe betrekkingen met eene hem vreemde vrouw uit den geringen stand, het verzorgen van en het bewijzen van diensten aan haar, welke althans in den maatschappelijken stand van partijen in strijd geacht moeten worden met de welvoegelijkheid en huwelijkstrouw, maken uit grove beleedigingen in den zin van art. 288, omdat zoodanige feiten ter kennis van eene

onbesproken echtgenoote en van andere personen gebragt, strekken moeten om haar eergevoel en hare kieschheid te krenken. — Wat ook beleedigingen in foro criminali mogen zijn, zij geven, mits grof, krachtens art. 288 onbeperkt grond tot scheiding van tafel en bed, en zulks onverschillig, of zij in woorden en in geschriften, dan wel in feiten bestaan. — Regtb. 's Gravenhage 18 Februarij 1862; Hof Z.-Holland 20 Junij 1862; H. R. 9 Jan. 1863; W. 2460; v. d. H., B. R. XXVII, 194; Corr. XI, 428.

2706. De wetgever heeft aan het woord „buitensporigheden" in art. 288 Burg. Wetb., niet alleen het denkbeeld van ligchamelijke mishandelingen gehecht, aan dat woord moet een ruimere beteekenis gegeven worden, zoodat daaronder gedurige en doorgaande dronkenschap en daardoor te weeg gebragte doorbrenging van goederen en verwaarloozing van zaken, begrepen zijn. — Regtb. Winschoten 28 Junij 1854; Hof Groningen 17 Mei 1853 en 7 November 1854; N. R. B. V, 356; Regtb. Winschoten 2 Maart 1853; R. B. V, 73.

2707. Bij eene vordering tot scheiding van tafel en bed kunnen de feiten, welke daarvoor worden aangevoerd en die als grove beleedigingen behooren te worden gequalificeerd, door geregtelijke bekentenis der wederpartij worden bewezen. — Regtb. Dordrecht 19 September 1864; N. R. B. XVI, 663.

2708. Eene vordering tot scheiding van tafel en bed, kan ook bij reconventie worden ingesteld. — Hof N.-Holland 28 April 1859; W. 2164.

2709. Tegen een eisch tot scheiding van tafel en bed, is de gedaagde bevoegd bij reconventie te vorderen, dat de scheiding van tafel en bed ten haren verzoeke en op grond van door haar gearticuleerde daadzaken worde uitgesproken, in dat geval moet de gedaagde tot het bewijs worden toegelaten. — Regtb. Arnhem 27 Julij; W. 883.

2710. De echtgenoot die een eisch tot scheiding van tafel en bed instelt, moet daadzaken vermelden, die buitensporigheden, mishandelingen en grove beleedigingen kunnen daarstellen; het is niet genoeg algemeene opgaven omtrent het gedrag van den gedaagde te vermelden, waaruit niet kan worden nagegaan, wat er tusschen partijen heeft plaats gegrepen. — Regtb. Middelburg 5 October 1842; Regtz. I, 201.

2711. De echtgenoot die in zijne vordering tot scheiding van tafel en bed niet ontvankelijk is verklaard, kan op dezelfde gronden en daadzaken andermaal zoodanige vordering instellen; daartegen kan niet met grond de exceptie van gewijsde zaak worden opgeworpen. — Regtb. Middelburg 11 Januarij 1843; Regtz. I, 202.

2712. Het verpanden van huisraad, het verwaarloozen der opvoeding van de kinderen door de vrouw, en het verlaten van den man, zijn buitensporigheden, die aanleiding kunnen geven tot scheiding van tafel en bed. — Regtb. Leyden 19 Jan. 1847; R. B. IX, 111; W. 793.

2713. De buitensporigheden en grove beleedigingen moeten gedurende het huwelijk der echtgenooten, zijn begaan, om grond tot scheiding van tafel en bed te kunnen opleveren; de bezwangering der vrouw vóór het huwelijk, is daaronder niet te tellen. — Hof Groningen 11 Februarij 1851; N. R. XLI, § 81, 408.

2714. Welke zijn de gevolgen, indien de vrouw tot scheiding van tafel en bed procederende, buiten regterlijke toestemming de woning verlaat, haar door den regter hangende het geschil aangewezen? — Hof N.-Brabant 18 April 1854; N. R. XLIX, § 74, 857.

2715. Eene aantijging van ontuchtige handelingen, door den eenen echtgenoot ten aanzien van de andere gedaan, stelt eene grove beleediging daar. Hetzelfde geldt van eene aankondiging in de dagbladen, waarbij een ieder door den man gewaarschuwd wordt aan zijne echtgenoote geen crediet te verleenen, vooral wanneer deze laatste eene eigen affaire uitoefent. — Hof N.-Holland 3 Februarij 1870; W. 3208.

Art. 290.

2716. Mr. van Boneval Faure. Art. 290 Burg. Wetb., Bedenkingen tegen de aanteekening van Mr. Opzoomer. — N. R. Bijdr. XVIII, 569.

Art. 291.

2717. G. J. J. de Chaufepié. De quaestione, an judici sit inquirendum in causas separationis thori ac mensae, mutuo conjugum consensu petitae. — Amst. 1851. — Beoordeeld door Mr. A. de Pinto Themis XIII, 320.

2718. Mr. H. Bosscha. Kan scheiding van tafel en bed op gemeenschappelijk verzoek der echtgenooten worden uitgesproken, zonder dat de regter eenig onderzoek doet naar het bestaan van voldoende redenen voor die scheiding? — N. R. Bijdr. I, 591.

2719. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Kan scheiding van tafel en bed op gemeenschappelijk verzoek der echtgenooten worden uitgesproken, zonder dat de regter eenig onderzoek doet naar het bestaan van voldoende reden voor die scheiding? — N. R. Bijdr. I, 461; II, 50.

2720. Mr. G. Diephuis. Over de bevoegdheid der echtgenooten om te zamen scheiding van tafel en bed te verzoeken, zonder dat zij eene bepaalde oorzaak behoeven op te geven. — Opm. en Meded. VII, 249.

2721. Mr. G. Diephuis. Minnelijke scheiding van tafel en bed. — Opm. en Meded. XVII, 23.

2722. Door niet uitvoering of intrekking der toestemming door een der echtgenooten, vervalt het verzoek tot scheiding van tafel en bed met de voorwaarden en gevolgen. De schikkingen tusschen echtgenooten vastgesteld om te worden uitgevoerd, hangende het regterlijk onderzoek naar aanleiding van het door hen gezamelijk gedaan verzoek tot scheiding van tafel en bed, vervallen zoodra een hunner verklaart van dat verzoek af te zien, zonder dat eenige verdere regterlijke beschikking noodig is. Eene vordering, om te komen zamenwonen in een daarbij aangewezen verblijf, is niet voor toewijzing vatbaar, en kan geen regtsgevolgen opleveren. — Regtb. Amsterdam 28 November 1865; W. 2764, 2773.

2723. De echtgenooten die te zamen een verzoek tot scheiding van tafel en bed aan de Arrondissements-regtbank doen, zijn naar den zin der wet gehouden, een bepaalde oorzaak op te geven. — Regtb. Amsterdam 13 Mei 1839; R. B. IV, 772; anders Hof Holland 19 Augustus 1839; N. R. IV, § 62, 388; W. 33; Regtz. I, 198; R. B. IV, 772.

Art. 292.

2724. Mr. G. Diephuis. Iets over de noodzakelijkheid der in art. 292 Burg. Wetb. voorgeschreven regeling. — Opm. en Meded. II, 110.

2725. Moet de regterlijke uitspraak der scheiding van tafel en bed door verdeeling der gemeenschap worden gevolgd, of bestaat die verdeeling reeds door de goedkeuring der voorwaarden bedoeld in art. 292 B. W.? — Jur. Vraagal III, 67.

2726. De bepaling in eene authentieke acte tot regeling der voorwaarden eener scheiding van tafel en bed, op verzoek der beide echtgenooten, „dat het kind door de moeder ten haren koste zal worden groot gebragt en opgevoed, zonder dat de vader tot eenige vergoeding daarvoor, aan haar gehouden zal zijn," moet als in strijd met de wet, voor nietig en van

onwaarde gehouden worden, maar belet den regter niet de gevraagde scheiding toe te staan. — Regtb. Amsterdam 3 Januarij 1866; W. 2789; R. en W. XVIII, 408.

2727. Op eene acte regelende de voorwaarden van scheiding van tafel en bed, waarbij alle goederen aan den man worden afgestaan, tegen betaling van zekere som aan de vrouw en van haar deel in de schulden, is geen registratie regt van overgang verschuldigd, als voor afstand, daar de acte scheiding van gemeenschap bevat en van geen soulte blijkt. — Regtb. Hoorn 18 Julij 1860; P. W. 3323.

2728. Echtgenooten die mutuo consensu van tafel en bed verlangen te scheiden, beide geheel onvermogend zijn, geene kinderen hebben, en sedert geruimen tijd niet meer te zamen wonen, maar beide in eene andere gemeente dan die hunner woonplaats, afzonderlijk dienstbaar zijn, zijn niet gehouden bij een authentieke acte de voorwaarden dier scheiding te regelen. De scheiding van tafel en bed, door beide echtgenooten verzocht, is niet te beschouwen als een eigenlijk geding, de formaliteiten van art. 855 Burg. Regt., behoeven daarbij niet in acht genomen te worden. — Hof Zeeland Julij 1845; Regtz. I, 203; anders Regtb. Middelburg 22 Mei 1845; R. B. VIII, 135.

2729. De acte van regeling der voorwaarden bij dit art. bedoeld, indien zij vermeldt, dat de man levenslang, eene wekelijksche uitkeering tot levensonderhoud zal geven, is onderworpen aan een vast registratieregt van 80 ct., ook na de bekrachtiging der regtbank, is daarop geen evenredig regt wegens periodieke uitkeering verschuldigd. — M. F. 2 Maart 1863, n°. 42; P. W. 4818.

2730. Op de voorwaarden van scheiding van tafel en bed, door beide echtgenooten te zamen geëischt, is het registratieregt eerst vorderbaar, wanneer door de regterlijke bekrachtiging der ontworpen scheiding, de opschortende voorwaarde vervuld is. — M. F. 31 Julij 1846 no. 38; P. W. 2/1846, 424, 1/1841, 52, 1/1862, 87.

2731. Op eene acte, houdende voorwaarden van scheiding van tafel en bed, waarbij aan den man ter vergoeding voor den afstand, op eventueel vruchtgebruik bij huwelijksvoorwaarden bedongen, een bepaalde som wordt toegekend, is een evenredig registratieregt van 1 pct. verschuldigd. — M. F.; P. W. 2/1846, 425.

2732. Eene notariële acte, regelende de voorwaarden van scheiding van tafel en bed, waarbij bepaald wordt dat na de scheiding de man 's jaarlijks aan de vrouw *f* 600 zal uitkeeren, is aan het evenredig registratieregt van lijfrente onderworpen, omdat deze uitkeering niet noodzakelijk is voor de scheiding, maar eene zuivere liberaliteit. — M. F.; P. W. 1691.

2733. Indien bij voorwaarden van scheiding van tafel en bed is bepaald dat een kapitaal zal worden afgezonderd ten einde de inkomsten daarvan te doen strekken tot opvoeding der kinderen, is daarop niet een afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F.; P. W. 1998.

2734. Bij notariële acte, regelende de voorwaarden tot scheiding van tafel en bed, door beide echtgenooten zamen in regten gevraagd, werd bepaald dat de vrouw aan den man een kapitaal zal uitkeeren tot vergoeding door hem bij huwelijksvoorwaarden bedongen. Die bepaling is aan een evenredig registratieregt van 2½ pct. onderworpen, omdat daarin onherroepelijk afstand om niet, plaats heeft, milddadigheid, ofschoon met den naam van vergoeding bestempeld. — M. F. 21 April 1857; P. W. 2943.

2734*a*. Het vonnis tot scheiding van tafel en bed, waarbij aan de vrouw algemeene magtiging wordt verleend, om over hare goederen te beschikken, is wegens deze laatste bepaling niet aan een afzonderlijk registratieregt onderworpen. — M. F. 9 Junij 1858; P. W. 3054.

Art. 295.

2735. De scheiding van tafel en bed, mutuo consensu, moet ook worden uitgesproken, niettegenstaande door een der echtgenooten verzoekers, na de tweede verschijning voor den regter is verklaard, dat hij die scheiding niet meer verlangt. Het hooger beroep tegen die uitspraak is niet ontvankelijk. — Regtb. 's Gravenhage 22 April 1862; Hof Z.-Holland 30 Junij 1862; W. 2437.

Art. 298.

2736. De bepaling van art. 244, alina 2, betrekkelijk de terugwerkende kracht, toe te kennen aan de aldaar bedoelde vonnissen van scheiding van goederen, tusschen echtgenooten, kan niet zoo algemeen en onbepaald worden toegepast, op die scheiding van goederen, welke volgens art. 298, het gevolg is der scheiding van tafel en bed. — Hof N.-Holland 19 April 1849; N. R. XLV, § 53, 257.

Art. 299.

2737. Opheldering en toepassing van art. 299, van het Burgerlijk Wetboek. — R. en W. IV, 224.

Art. 302.

2738. Is eene, door eene van tafel en bed gescheiden vrouw aangegane onderhandsche overeenkomst tot uitkeering van eene jaarlijksche geldsom, aan haar echtgenoot in regten verbindend? — Regtsg. Adv. IV, 42.

Art. 303.

2739. Indien daadzaken zijn gesteld om eene verzoening te bewijzen, moet de regter alleen oordeelen, of die daadzaken ter zake dienende en afdoende zijn, bij ontkennende beantwoording behoort hij wel het aangeboden bewijs te ontzeggen, doch niet de voorgestelde exceptie van verzoening te verwerpen. — Hof Zeeland 21 Junij 1859; N. R. B. XI, 27.

Art. 305.

2740. Ph. H. B. van Goltstein. De juris necessitudine parentes inter et liberos legitimos ex jure hodierno. — Traj. 1825.

2741. J. H. de Friderici. De effectibus justarum nuptiarum qui spectant parentes et liberos. — Daventriae 1830.

2742. C. K. F. Braams. De juris principio pater est quem nuptiae demonstrant. — Hagae Comitis 1831.

2743. Aanmerking op art. 303 en 310 Burg. Wetb. — W. 648.

Art. 306.

2744. Eene overeenkomst waarbij iemand zich verbindt, geen gebruik te zullen maken van zijne bevoegdheid tot het ontkennen der wettigheid van een kind, ingevolge art. 307 Burg. Wetb., is regtens niet bestaanbaar. — Regtb. Amsterdam 25 April 1865; W. 2724.

2745. Mr. G. Diephuis. Over de bevoegdheid van een curator over een getrouwd man, om voor dezen eene regtsvordering in te stellen ter betwisting van de wettigheid van een kind. — Opm. en Meded. I, 208; V, 277.

Art. 307.

2746. Is de curator over een krankzinnige bevoegd tot het instellen eener actie tot het ontkennen der wettigheid van het kind, uit de vrouw van zijn curandus geboren? — Neen. — Regtsg. Adv. III, 79.

2747. Het woord „verwijdering" in art. 307 Burg. Wetb., moet verstaan worden in dien zin, dat iedere toenadering, hoe kort dan ook tusschen de echtelieden onmogelijk geworden is. Dit heeft geenzins plaats, wanneer zij, hoewel van tafel en bed gescheiden, evenwel in dezelfde gemeente woonachtig zijn. — Regtb. Hoorn 12 December 1849; W. 1090.

2748. De curator van een onder curatele gestelden vader, is gedurende al den tijd der curatele, en alzoo gedurende de afwezigheid van den curandus, bevoegd tot het instellen der regtsvordering tot ontkenning van de wettigheid eens kinds. De exceptio plurium litis consortium geldt niet bij de procedure tot ontkenning der wettigheid van een kind, wanneer de moeder in eersten aanleg is opgeroepen, doch zulks door den in het ongelijk gestelden gedaagde, (den bijzonderen voogd over het kind), in hooger beroep is verzuimd. — Hof Zeeland 24 Junij 1856; N. R. B. VII, 446.

2749. Het bloot betwijfelen van de wettigheid der afstamming, doet niets af tegenover het beweerd bezit van staat, waarom het nader bewijs, tegenover dien geopperden twijfel, niet behoeft geleverd te worden. — Regtb. Assen 3 Maart 1856; N. R. B. VII, 210.

2750. De vordering van art. 307, kan worden toegewezen, als wel het bestaan der natuurlijke onmogelijkheid, in dat art. niet volledig bewezen is, maar de gedaagden tevens hebben erkend, dat de eischer de vader niet is, en ook niet zijn kan van het kind, welks onwettigheid beweerd wordt. — Regtb. Leyden 7 December 1869; W. 3186.

Art. 308.

2751. De uitdrukking het „volkomen bewijs, dat hij de vader des kinds niet is," is naar de letterlijke beteekenis ondenkbaar, tenzij het zich oplosse in het feit, dat de man in de onmogelijkheid is geweest, om met zijne vrouw zamen te wonen, daar dit feit reeds bij art. 307 is genoemd, zou bij eene letterlijke opvatting van het slot van art. 308, dit laatste art. overtollig maken, daarom moet men noodwendig tot de gevolgtrekking komen, dat met het volkomen bewijs bedoeld is, het naar 's Regters appreciatie zedelijk afdoend bewijs, dat de man de vader van het kind niet is. — Regtb. Amsterdam 17 Januarij 1860; N. R. B. X, 249.

2752. Onder het woord „geboorte" in art. 308 Burg. Wetb., moet niet worden verstaan het tijdstip der conceptie of zwangerschap, maar wel het tijdstip van het ter wereld komen van het kind.

In het geval van art. 308, moet de geboorte door de moeder zijn verborgen gehouden. — Regtb. Amsterdam 14 October 1844; R. B. VII, 35; N. R. XXV, § 89, 464; Regtz. I, 205.

Art. 310.

2753. Mr. A. Schmidt. Heeft art. 310 B. W. geene noodzakelijke herziening noodig? — W. 987.

2754. Het kind, hetwelk op den 300sten dag na de ontbinding des huwelijks geboren wordt, is wettig. — Corr. 1860, III, 219.

2755. A bevalt op den 279sten dag na den dood van haren echtgenoot van een zoon B, die in de registers van den burg. stand wordt ingeschreven als B, zoon van A (zijnde hier onder A. bedoeld de eigen familienaam van de vrouw waaruit B is geboren). A huwt een jaar later met C en bij hunne huwelijksvoltrekking erkennen en wettigen A en C gemelden B als hun eigen kind. Zijn deze erkenning en wettiging geldig? — Neen. Is B de wettige zoon van A en haren overleden echtgenoot? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 38.

2756. Indien eene weduwe binnen 300 dagen na het overlijden van haren echtgenoot een nieuw huwelijk, in strijd met art. 91 B. W., aangaat en binnen dienzelfden termijn een levend kind ter wereld brengt, wien heeft dat kind dan tot vader? — Jur. Vraagal IV, 129.

2757. Indien eene weduwe acht dagen na het overlijden van haren echtgenoot bevallen zijnde, 280 dagen na die bevalling nogmaals een kind ter wereld brengt, is dan dat laatste kind wettig? — Jur. Vraagal IV, 130.

Art. 311.

2758. Indien de geboorte van het kind voor den man niet is geheim gehouden, maar hij alleen omtrent het juiste tijdstip der geboorte door de vrouw is misleid, is de man in de vordering tot ontkenning niet ontvankelijk indien hij den termijn heeft laten verloopen, omdat hij door het inzien der geboorteacte zich van den juisten dag der geboorte had kunnen overtuigen. — Regtb. Amsterdam 7 December 1857; N. R. B. IX, 20.

2759. De man, die de wettigheid van het kind, waarvan zijne vrouw bevallen is, en waarvan hij beweert, wegens uitlandigheid, de vader niet te kunnen zijn, niet heeft ontkend binnen den termijn bij de wet voorgeschreven, is niet ontvankelijk om uit de omstandigheid dier uitlandigheid alleen en op zich zelve genomen een bewijs van overspel af te leiden. — Hof Z.-Holland 1 November 1843; N. R. XVII, § 60, 268.

2760. De korte termijn, binnen welke de vordering tot ontkenning van staat moet worden ingesteld, is in het belang der openbare orde voorgeschreven, zoodat de vader, welke dien termijn heeft laten verloopen, niet ontvankelijk is in zijne vordering, ook dan, als zijne tegenpartij zich op dat tijdsverloop niet beroept. De aanvraag tot de benoeming van een bijzonderen voogd, tegen wien het geding zal worden ingesteld, is niet als het begin van het regtsgeding zelf te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 19 December 1849; R. B. XII, 186.

2761. Ontkenning van de wettigheid eens kinds kan geschieden bij en door de dagvaarding; daartoe wordt geene afzonderlijke buitengeregtelijke acte gevorderd. De drie termijnen, in dit art. genoemd, zijn geheel onafhankelijk van elkander te beschouwen, zoodat het genoegzaam is onder een der rubrieken te behooren, om ontvankelijk te zijn. De echtgenoot der moeder, hoewel nog niet te zijner woonplaats teruggekeerd, is toch ontvankelijk in de actie tot ontkenning. — Regtb. Amsterdam 29 December 1868; W. 3121; N. R. B. XIX, 411.

2761. Voor de ontkenning der wettigheid eens kinds, in art. 311, alin. 3 B. W. vermeld, is geen bepaalde vorm voorgeschreven. Een verzoekschrift aan de regtbank om kosteloos te procederen, zoodanige ontkenning bevattende, is eene geregtelijke acte, die aan het voorschrift der wet voldoet, weshalve eene regtsvordering, binnen twee maanden daarna ingesteld, ontvankelijk is. — Regtb. 's Gravenhage 7 December 1852; W. 1402.

Art. 313.

2762. Mag de regtsvordering, die volgens art. 313 B. W. den erfgenamen toekomt, tot het betwisten der wettigheid van een kind, uit de echtgenoot van hun erflater staande huwelijk geboren, ook dan door hen worden ingesteld, als het kind zich niet in het bezit heeft gesteld van de goederen van den man, noch hen in dat bezit gestoord heeft? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 49; Regtb. Appingedam; W. 2189; Hof Groningen; W. 2192.

2763. Is de vordering der erfgenamen des mans tot het betwisten der wettigheid van een kind, in art. 313 B. W. afhankelijk gemaakt, van een voorafgaande inbezitstelling of stoornis door het kind, of bedoelt dit art. slechts die daad aan te wijzen als het begin van den termijn voor de verjaring dezer regtsvordering? — Opm. en meded. XIII, 241.

Art. 315.

2764. S. M. Is de moeder, in het geding bedoeld bij art. 315 B. W. partij, en zulks onafhankelijk van hare verschijning in regten op de aan haar gedane oproeping of is zij dit niet? — R. B. VIII, 106, 204. Idem mr. A. J. ten Hoet R. B. VIII, 207.

2765. Indien de moeder behoorlijk in het geding is opgeroepen, doch niet verschijnt, behoort tegen haar geen verstek worden verleend, doch moet zij buiten het geding worden gesteld. — Regtb. Utrecht 5 Maart 1852; N. R. B. II, 386.

2766. De actie tot ontkenning van het vaderschap kan niet worden ingesteld tegen den bijzonderen voogd van een kind, dat reeds vóór de benoeming was overleden. — Regtb. Amsterdam 12 Mei 1851; W. 1249.

2767. In een geding tot ontkenning van een kind, mag de eisch door de erkentenis der moeder, of van den voogd ad hoc bewezen worden; ook kan de eisch zonder nader bewijs bij verstek worden toegewezen. — Regtb. Assen 28 Junij 1861; N. R. B. XII, 448.

Art. 316.

2768. H. E. C. van Kerckhoff. De liberorum legitimorum filiationis probationibus. — L. B. 1851.

2769. Het ongestoord bezit van den staat van wettig kind, kan niet worden bewezen door eene acte van bekendheid. — Regtb. 's Gravenhage 4 September 1860; W. 2216.

2770. De art. 316, 317 en 318 Burg. Wetb. regelen uitsluitend de afstamming, maar hebben hoegenaamd geene betrekking tot het bestaan, al dan niet van een huwelijk. — Hof N.-Holland 17 Maart 1861; W. 2278.

Art. 317.

2771. Het bewijs van ongestoord bezit van staat van wettig kind is, — bij gebreke van trouwacte — ondergeschikt aan, en afhankelijk van het bewijs, dat de personen, wier kind de belanghebbende beweert te zijn, het uiterlijk bezit van huwelijken staat gehad hebben; getuigenissen de auditu zijn daartoe onvoldoende. — Regtb. Amsterdam 19 Oct. 1859; N. R. B. X, 246.

2772. Eene actie tot betwisting van de wettigheid van een kind, is ontvankelijk, al moge bij de vordering tot onwettigverklaring zijn gevoegd, „doch in overspel verwekt.” — Hof Zeeland 26 April 1864; N. R. B. XV, 754.

Art. 318.

2773. De bepaling, dat niemand den staat betwisten kan van dengene, die een bezit heeft overeenkomstig zijne acte van geboorte, betreft alleen de afstamming, maar belet geenzins het bewijs, dat de moeder niet kan zijn gehuwd met den in de acte genoemden vader. — Regtb. Amsterdam 8 Mei 1860; N. R. B. X, 424.

Art. 319.

2774. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Over den zin van art. 319, 1e lid, Burg. Wetb. — N. R. B. III, 477.

2775. De afstamming mag niet bij incident door getuigen worden bewezen in een geding tot opvordering eener nalatenschap. — Regtb. Groningen 29 Junij 1849; N. R. B. I, 138.

Art. 322.

2776. De strafvervolging ter zake van bigamie, behoeft niet te worden geschorst, op grond van dit art., totdat door den burgerlijken regter over den staat des beschuldigden als gehuwd persoon, uitspraak is gedaan. — Hof Z.-Holland 14 Februarij 1846; W. 680; H. R. 27 Mei 1846; W. 717; v. d. H., Strafr. 1846, I, 67.

Art. 323.

2777. Door de aanvankelijke beslissing omtrent het aanwezen van begin van bewijs, in art. 323 Burg. Wetb. gevorderd, om wanneer de belanghebbende partijen stilzitten, het Openb. Min. tot het aanvangen eener lijfstraffelijke regtsvordering wegens verduistering van staat, bevoegd te doen zijn, moet verstaan worden eene beslissing van den burgerlijken regter afkomstig; deze mag niet van den regter in strafzaken afkomstig zijn. — H. R. 14 April 1840; N. R. VIII, § 3, 6; v. d. H., Strafr. II, 112, 323; B. R. I, 94, 93; W. 91; Regtz. I, 213; Hof Holland 13 Dec. 1839; Regtz. I, 213.

2778. Belanghebbende partijen hebben niet stilgezeten, bijaldien blijkt, dat een verzoek tot rectificatie van de geboorteacte van het kind aan den burgerlijken regter is aangeboden. Het Openb. Min. moet in de strafvervolging niet ontvankelijk worden verklaard, totdat op het burgerlijk geding bij eindvonnis is beslist. — Hof N.-Holland 1 Dec. 1846; R. B. VIII, 784; IX, 242; W. 765, 822; v. d. H.; Strafr. 1847, I, 189; N. R. XXVII, § 17, 70.

2779. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Over den zin van art. 323, 2e lid, Burg. Wetb. — N. R. B. I, 553.

2780. Het brengen van een kind bij bepaalde personen en bij hunne weigering om het aan te nemen, het achterlaten van dat kind, valt niet onder de bepaling van dit art. — Regtb. Alkmaar 24 Maart 1846; R. B. VIII, 796.

2781. Het door een persoon bij den burg. stand verklaren, dat een kind uit zijne echtgenoote is geboren, welke verklaring is gebleken valsch te zijn, daar zijne echtgenoote niet was bevallen, terwijl bedoeld kind door een andere vrouw was ter wereld gebragt, behoort tot het misdrijf van verduistering van staat, bij dit art. bedoeld. — H. R. 24 Maart 1847; W. 822, 765; N. R. XXVII, § 17, 70; v. d. H.; Strafr. 1867 I, 189, 206; R. B. VIII, 784; IX, 242.

Art. 327.

2782. D. Piëra. De legitimatione secundum principia juris Romani et hodierni. — L. B. 1823.

2783. M. Salomo. Observationes de liberis naturalibus ad quaedam capita juris Francici, addita juris novi Belgici collatione. — L. B. 1830.

2784. P. C. van Es. De legimatione. — L. B. 1830.

2785. D. R. Wijckerheld Bisdom. De legitimatione ejusque effectibus secundum jus Romanum. — Gron. 1832.

2786. W. H. du Cloux. De legitimatione. — Traj. 1832.

2787. A. Muntinghe Cleveringa. De legimatione ejusque effectibus secundum jus civile hodiernum et futurum Belgicum. — Gron. 1835.

2788. S. A. Haverkamp. De liberis naturalibus secundum jus Neerlandicum novissimum. — L. B. 1836.

2789. G. A. P. Oester. De legitimatione ex jure Belgico novissimo. — Traj. 1838.

2790. J. van Vredenburch. Quaestiones juridicae. — L. B. 1846. Num dotalia instrumenta ad legitimationem per subsequens matrimonium requirantur.

2791. E. van Eerde. De juribus liberorum illegitimorum. — Gron. 1820.

2792. S. J. van Limburg Stirum. Over erken-

ning en wettiging van natuurlijke kinderen. — Utrecht 1862.

2793. Mr. Dav. H. Levyssohn. Een paar regtsvragen tot de erkenning van natuurlijke kinderen betrekkelijk. — Themis XIV, 297.

2794. Geldt de in Indië wettig verleende legitimatie ook in het moederland? — Ja. — Kan de Gouverneur-Generaal van Neerlands Indië wettiging verleenen in andere gevallen dan in die van artt. 274 en 275 I. B. W.? — Neen. — Mr. A. de Pinto Adv. no. 11.

2795. Kunnen ouders bij het aangaan van hun huwelijk hun natuurlijk kind A wettigen en hun natuurlijk kind B eenvoudig erkennen? — Neen. — Jur. Corr. II, 254.

2796. De wettiging kan ook aangenomen worden bij erkenning van den vader in de geboorteacte en van de moeder in de huwelijksacte. — Regtb. Amsterdam 26 November 1867; W. 2986.

Art. 329.

2797. S. Gockinga. De legitimatione per rescriptum principis. — Gron. 1842.

Art. 330.

2798. Kan ingeval van zoodanige wettiging, als waarvan in artt. 330 en 333 sprake is, het gewettigde kind, noch in de erfopvolging van dengene zijner ouders, die de wettiging gevraagd heeft, noch in de erfopvolging van dengene zijner ouders, die vooraf gestorven is, als wettig kind zijn erfdeel vorderen, indien er wettige voorkinderen aanwezig zijn? Hij kan een wettig erfdeel vragen. — Utr. Themis, no. 2.

Art. 331.

2799. J. J. v. L. Verzoek tot wettiging. — Verhoor van de bloedverwanten. — W. 610.

Art. 332.

2800. Zijn kinderen, die van den koning brieven van wettiging hebben erlangd, geregtigd tot de schenkingen hunnen overleden ouders, bij huwelijksvoorwaarden door derden besproken, ofschoon de ouders nimmer door het huwelijk zijn vereenigd geweest? — Neen. — Regtsg. Adv. III, 70.

Art. 333.

2801. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Over de regten van natuurlijke kinderen, die wegens voorgenomen huwelijk hunner ouders, bij koninklijke brieven gewettigd zijn. Bijdrage ter verklaring van art. 333 B. W. — N. Regtsg. Bijdr. I, 312.

2802. Moeten onder de woorden „wettige voorkinderen" in dit art. alleen verstaan worden de voorkinderen van dengene der ouders na wiens overlijden de wettiging bij koninklijke brieven is verleend, of evenzeer die van den langstlevende der ouders? — In eerstgemelden zin beantwoord. — Regtsg. Adv. V, 41.

Art. 334.

2803. Deze bepaling geldt voor een exceptioneel geval en maakt volstrekt geen inbreuk op het beginsel, dat het erfregt uitsluitend bij en door het overlijden wordt gefixeerd. — H. R. 9 Februarij 1855; Corr. XXIX, 262.

Art. 335.

2804. Mr. N. W. Berlage. Erkenning van natuurlijke kinderen. — N. R. Bijdr. VI, 86.

2805. Mr. J. Pols. Erkenning van natuurlijke kinderen. — N. R. Bijdr. V, 318.

2806. Mr. W. C. A. de Jonge. De erkenning van een negenjarig kind door eenen negentienjarigen vader. — Themis XI, 551.

2807. W. J. Hidde Bok. Opmerkingen over de art. 335 en 336 B. W. — R. en W. VIII, 209.

2808. Mr. Dav. H. Levyssohn. Een paar regtsvragen tot de erkenning van natuurlijke kinderen betrekkelijk, beantwoord. — Themis XIV, 296.

2809. A. Smit Gz. Hoedanig in het regt van een niet erkend natuurlijk kind op de goederen zijner ouders. — R. en W. III, 161.

2810. Zijn onder de kinderen, reeds geboren of nog geboren zullende worden, bij makingen over de hand genoemd, ook de natuurlijke erkende kinderen begrepen? — W. de Gelder Adv. II, 270.

2811. Onder het Fransche regt gold de toestemming door de moeder tot de huwelijksverbindtenis harer natuurlijke dochter gegeven, bij de voltrekking van hetzelve, als erkenning. — Al wordt de wettigheid der erkenning, geschied vóór de invoering van ons Burg. Wetb., teregt naar het Fransche regt beoordeeld, de regeling der nalatenschap moet aan het tegenwoordig regt worden getoetst, wanneer de moeder onder vigeur van dat regt is komen te overlijden. — Hof Drenthe 3 November 1866; W. 2936.

2812. De erkenning van een natuurlijk kind mag niet worden gebezigd als een middel om vreemde kinderen aan te nemen en in de gezinnen en bezittingen in te leiden. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 September 1865; W. 2726; N. N. V, 52.

2813. Moet men, om uit de hoedanigheid van natuurlijk kind van een bepaalden vader of eene bepaalde moeder regten te kunnen verkrijgen, noodzakelijk reeds vóór het ontstaan van dat regt erkend zijn? — Vragen v. N. R. I, no. 3, 25. Opm. en meded. VI, 54; R. B. VIII, 74.

2814. Om erfregt naar de wet aan zijde van de ouders te kunnen verkrijgen op de nalatenschap hunner erkende natuurlijke kinderen, moet die erkenning hebben plaats gehad vóór het overlijden der kinderen; op de wettige erfopvolging kunnen gebeurtenissen later dan het overlijden van geen invloed zijn. — H. R. 9 Februarij 1855; N. R. XLIX, § 37, 178.

Art. 336.

2815. H. J. Swaving. Is het bezit van staat van natuurlijk kind eener vrouw, wier naam dat kind heeft gedragen, en door wie het is opgevoed, met de inschrijving in de registers in den burgerlijken stand als kind van die vrouw, voldoende, om de erkenning bij authentieke acte ten opzigte dier moeder te vervangen? — Jur. Vraagal I, 163, II, 139.

2816. T. N. van der Stok. Kunnen meerdere personen, die zich als vader voorgeven, van een natuurlijk kind hetzelve erkennen? — Zoo ja, welke zijn de gevolgen daarvan bij erfopvolging of versterf? Zoo neen, moet dan alleen de eerst erkennende als zoodanig worden aangenomen, of hoe moet anders deze kwestie tusschen meerderen worden uitgemaakt? — Jur. Corr. II, 3.

2817. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Mag een notaris, — en zoo ja, in welken vorm zoo lang de erflater nog in leven is, — uitreiken een geschrift of uittreksel van een te zijnen overstaan verleden, doch later herroepen uiterste wilsbeschikking, houdende erkenning van natuurlijke kinderen? — Jur. Corr. 1862, 368; 1863, 81; J. A. F. Coebergh Jur. Corr. 1863, 32.

2818. Mr. J. Gerdenier. Kunnen natuurlijke kinderen bij olografischen uitersten wil worden erkend? — R. en W. XI, 161.

2819. Mr. A. J. Zubli. Regtsgevolgen eener erkenning en bevoordeeling van natuurlijke kinderen bij olographischen uitersten wil. — R. en W. XI, 180.

2820. A. J. M. Holster. Kan de erkenning van een natuurlijk kind, bij deurwaardersexploit of in een procesverbaal door een veldwachter opgemaakt, geschieden? — R. en W. XI, 190.

2821. Wordt door de herroeping van een publiek testament tevens vernietigd, de bij dat testament gedane erkenning van een natuurlijk kind? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 36.

2822. Erkenning van een natuurlijk kind bij authentieke acte, door een bloot te kennen geven; kan de erkenning na den dood van het kind plaats hebben? — W. de Gelder Adv. VIII, 347.

2823. Kan de erkenning van een natuurlijk kind, gedaan in een authentiek testament, als een volledig bewijs van het vaderschap of moederschap van den testateur of testatrice worden ingeroepen, ofschoon het testament door een later herroepen is? — Vragen v. d. N. R. II, 44.

2824. Mr. J. A. Levy. De regtsleer van de arrondissements regtbank te Utrecht, met betrekking tot de wijze en de geldigheid der erkenning van een natuurlijk kind, bij olografisch testament, aan de beginselen onzer wetgeving getoetst. — Jur. Corr. 1862, 1.

2825. Als iemand bij testament een onecht kind erkent en later een testament maakt, waarbij alle vroegere herroepen worden, is dan ook die erkenning herroepen? — Zoo neen, hoe kan die erkenning dan bekend worden, als de testateur of testatrice, zoo als veelal plaats vindt, bij het passeren van het laatste testament, de expeditie van het vorige vernietigt. — Jur. Corr. IV, 72.

2826. De erkenning van een natuurlijk kind kan bij olographisch testament geschieden. De wet schrijft voor zoodanige erkenning geene sacramentele vormen voor. — Regtb. Utrecht 16 December 1859; N. R. B. X, 174; W. 2180; Jur. Corr. IV, 77; W. de Gelder Adv. IV, 231.

2827. Als bij authentieke volmagt last gegeven is tot het opmaken van eene acte van erkenning van een natuurlijk kind bij den ambtenaar van den burg. stand, doch die volmagt vervalt door den dood of herroeping voor dat zij ten uitvoer is gelegd, kan dan die volmagt tot acte van erkenning dienen? — Neen. — W. de Gelder Adv. IV, 544.

2828. Ingeval van onvermogen zijn alle acten, stukken en geschriften, benoodigd tot de erkenning of wettiging van natuurlijke kinderen, vrijgesteld van het regt van zegel en worden zij gratis geregistreerd. — Kon. Besl. 24 December 1856, no. 62, Bijv. 306.

2829. De toestemming der moeder bij het huwelijk van een natuurlijk kind, door hare medeonderteekening bekrachtigd, moet gehouden worden voor eene erkenning in den zin van art. 336. — Regtb. Middelb. 11 Dec. 1867; W. 3043; P. W. 5352.

2830. De erkenning van een natuurlijk kind heeft volledig gevolg, ook indien de erkenning is gedaan bij een testament, dat nog niet door den dood is bekrachtigd, en alzoo nog kan worden herroepen. — M. F. 4 September 1866, no. 8; P. W. 5353.

2831. Indien wettige kinderen erven van de natuurlijke moeder van hun vader, die haren zoon (bedoelden vader) heeft erkend, is geen regt van successie verschuldigd. — M. F. 16 Mei 1868, no. 115; P. W. 5355.

2832. De erkenning van een natuurlijk kind door eene andere vrouw als degene die bij de geboorteacte als de moeder bekend gemaakt is, moet ten aanzien van de aangifte voor het regt van successie als geldig worden beschouwd. — M. F. 11 September 1866, no. 10; M. F. 16 Mei 1868, no. 115; P. W. 5354.

2833. Kan een natuurlijk kind bij olographisch testament worden erkend? — Neen. — Regtsg. Adv. III, 72.

2834. Mr. W. F. Otten. Mag de erkenning van een natuurlijk kind geschieden in een olographisch testament? — R. en W. X, 341.

2835. Op eene notariële acte, houdende erkenning van één natuurlijk kind, zoowel door den vader als door de moeder gedaan, is slechts één registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 13 Februarij 1865, no. 4; P. W. 4658.

2836. Eene erkenning van een kind kan niet anders plaats hebben dan bij regterlijk vonnis of bij authentieke acte, bijaldien zulks niet reeds bij de acte van geboorte is geschied. Een extract uit het doopboek der Roomsch Katholieke gemeente kan niet voor eene acte van geboorte subintreren. Brieven moeten slechts worden beschouwd als onderhandsche geschriften, waaraan alle karakter van authenticiteit, veel meer van een opzettelijk tot erkenning opgestelde acte, ontbreekt. — Regtb. Middelburg 13 November 1850; W. 1201.

2837. Is iemand, die in de registers van den burg. stand is ingeschreven als natuurlijke zoon van zekere vrouw en wiens staat met deze zijne geboorteacte overeenkomt, reeds daardoor, d. i. zonder dat er ooit eene uitdrukkelijke erkenning heeft plaats gehad, een wettelijk erkend natuurlijk kind dier vrouw, en als zoodanig tot een gedeelte harer nalatenschap geregtigd? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 40.

2838. De onware opgave in eene geboorteacte, dat het kind uit een huwelijk is ontsproten, vernietigt geenzins de erkenning door den vader in die acte gedaan. — Regtb. Amsterdam 14 November 1848; W. 985.

2839 De acte, waarbij eene moeder twee natuurlijke kinderen erkent met benoeming van een voogd over die kinderen, is onderworpen aan drie vaste regten van registratie, als: een van ƒ 1,60 voor de benoeming van een voogd en twee regten ieder van 80 ct. voor de erkenning van ieder kind. — M. F. 19 Junij 1846, no. 20; P. W. no. 325.

Art. 338.

2840. Een wettig kind kan vorderen dat de erkenning van een overspelig kind, door zijn vader gedaan bij de acte van geboorte, worde nietig verklaard. — Regtb. Rotterdam 23 April 1860; W. 2248.

2841. Eene acte waarbij overspelige kinderen, in strijd met art. 338, zijn erkend, kan niet als bewijs van den staat dier kinderen worden aangenomen. — Regtb. Maastricht 11 December 1845; W. 752.

Art. 339.

2842. Mag de moeder volmagt geven tot de erkenning van een natuurlijk kind, bij onderhandsche acte, of den vader, bij zoodanige acte magtigen het kind te erkennen? Hoe, als de erkenning door den vader is gedaan bij testament, bij het leven der moeder? Hoe als het kind is erkend, staande huwelijk, bij testament, doch de echtgenoote vóór den vader die erkende, komt te overlijden? — W. de Gelder, Adv. III, 524.

2843. De aangever van de geboorte van een kind, indien hij opgeeft vader te zijn, moet daarbij noodzakelijk opgeven, of hij de wettige of natuurlijke vader is, en in dat laatste geval moet hij de toestemming der moeder aantoonen. — H. R. 24 December 1845; Corr. IX, 28; N. R. XXIII, § 22, 119; v. d. H., B. R. VII, 232; W. 685.

2844. Indien een man en eene vrouw te zamen gelijktijdig verschijnen voor den ambtenaar van den

burg. stand, en bij acte voor dien ambtenaar eenstemmig en gezamenlijk verklaren, dat zeker daarbij omschreven kind, uit de comparante geboren, als hun kind wordt erkend, kan dit als genoegzame toestemming der moeder worden beschouwd; in ieder geval is een gewijsde, eene verklaring in dien zin behelzende, van feitelijken aard, niet vatbaar voor cassatie. — H. R. 13 Januarij 1854; N. R. XLVI, § 79, 309.

Art. 340.

2845. H. P. Maronier. Erkenning van een natuurlijk kind na ontbinding van het huwelijk. — Art. 340 Burg. Wetb.; N. N. VII, 343.

2846. A. J. van Eelde. Erkenning van natuurlijke kinderen. — R. en W. III, 209.

2847. Hoe is de bepaling van de eerste zinsnede overeen te brengen met de tweede? Indien toch de echtgenoot, die de erkenning heeft gedaan, de eerst stervende is geweest, kan het natuurlijk kind de legitime vragen; dit zou schade toebrengen aan den overblijvende echtgenoot. — Corr. VI, 75.

2848. Zijn de bepalingen van art. 340 niet als strijdig met elkander te beschouwen, vermits bij het eerste lid wordt gezegd, dat de erkenning van een natuurlijk kind door een der echtgenooten, staande den echt gedaan, aan de andere echtgenoot geen schade kan toebrengen, terwijl bij het tweede lid is bepaald, dat die erkenning echter hare gevolgen zal hebben, indien uit het huwelijk geene afkomelingen overblijven. — Behandeling van Vraagst. no. 6.

2849. De erkenning na de ontbinding van het huwelijk door den langstlevenden echtgenoot gedaan, ten voordeele van een natuurlijk kind, bij een ander dan zijn echtgenoot, vóór zijn huwelijk verwekt, is geldig, en heeft ten gevolge, dat het erkend kind erven zal van hem, die de erkenning deed, met diens wettige kinderen. — Jur. Corr. II, 397.

2850. De beperkende bepaling van het eerste lid van dit art., geldt niet wanneer een natuurlijk kind geboren vóór het huwelijk, waaruit wettige kinderen zijn verwekt, wordt erkend na de ontbinding aan het huwelijk. — Regtb. Middelburg 11 December 1867; W. 3043; P. W. 5352; N. N. VII, 336.

2851. De wetgever heeft door de bepaling van het 1e lid van art. 340 willen voorkomen, dat een echtgenoot benadeeld werd door erkenning van kinderen, met wier bestaan hij tijdens het sluiten van zijn huwelijk welligt onbekend was; hij had daarbij juist op het oog de benadeeling, die bij het overlijden van den anderen echtgenoot kan ontstaan.

Indien de 2e alin. als beperking van, of uitzondering op de 1e alin. moet worden opgevat, zou daaruit volgen, dat de echtgenoot zou mogen benadeeld worden, juist in die gevallen, waarin de wetgever die benadeeling heeft willen voorkomen. — Regtb. 's Hertogenbosch 16 December 1868; W 3079.

Art. 341.

2852. Hij, die eene bij de huwelijksvoltrekking gedane wettiging van een kind betwist, moet het bewijs leveren, dat het aldus gewettigde kind in overspel of bloedschande is geteeld. De omstandigheid dat een door de huwelijksvoltrekkenden als het hunne erkend kind, geboren is binnen den 300sten dag sedert de ontbinding van het vroegere huwelijk der moeder, kan niet per se als zoodanig bewijs worden aangenomen. — Regtb. Middelburg 18 Mei 1853; N. R. B. IV, 270.

2853. Hij, die de erkenning van een natuurlijk kind betwist, moet het bewijs leveren, dat de erkennende vader, de vader niet is. — Regtb. Zutphen 30 Maart 1865; W. 2688; N. R. B. XVI, 412.

Art. 342.

2854. C. Sandenbergh Matthiessen. Ad art. 340 Cod. Nap., la recherche de la paternité est interdite. — L. B. 1824.

2855. Proeve van onderzoek naar den echten zin en bedoeling van art. 342 Burg. Wetb. — 's Gravenhage en Amsterdam 1843.

Art. 343.

2856. Vordert art. 343 Burg. Wetb. tot bewijs van het moederschap, dat de bevalling afzonderlijk bewezen worde, of is het bewijs der identiteit regtens mogelijk, indien het feit der bevalling niet dan bij inductie blijkt? — In eerstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. IV, 47.

2857. Welk bewijs levert de acte van geboorte van een natuurlijk kind, in betrekking tot het moederschap, en de regten van dat kind? Wat zijn de gevolgen als het kind bewezen heeft wie zijne moeder is? — W. de Gelder Adv. III, 465.

2858. Een natuurlijk kind kan het bewijs van het moederschap niet tot volkomenheid brengen, zonder bepaaldelijk het bewijs der bevalling te leveren. — H. R. 7 Mei 1852; W. 1331; N. R. XLI, § 74, 357; Corr. XXIV, 353; Hof Limburg 3 Junij 1851; W. 1164; Regtb. Maastricht 11 Mei 1848; W. 955; R. B. X, 608; R. in N. IV, 331.

2859. Bewijs door getuigen, dat iemand de natuurlijke zoon is van eene bepaald aangewezen vrouw, bij het aanwezig zijn van bewijs bij geschrifte. — Regtb. Maastricht 5 April 1849; W. 1024; R. B. XI, 429; Hof Limburg 14 Januarij 1850; W. 1024, 1105; R. B. XII, 455.

2860. Bij een onderzoek naar het moederschap behoeft de bevalling der moeder niet a priori door een schriftelijk bewijs te zijn geconstateerd. Het kind, hetwelk een onderzoek instelt naar het moederschap, mag zonder zoodanig bewijs zijne beweerde moeder op feiten en vraagpunten doen hooren, waarvan de erkentenis, de bevalling der vrouw, en de identiteit van het kind medebrengt. — Regtb. Maastricht 11 Maart 1847; R. B. IX, 482; W. 831.

2861. Er behoeft geen begin van bewijs bij geschrifte van de zwangerschap aanwezig te zijn, vóór dat het bewijs door getuigen van het moederschap kan worden toegelaten. — Hof Limburg 9 September 1850; W. 1164.

Art. 350.

2862. Begrip van zwagerschap volgens art. 81 der grondwt. — R. B. II, 317, 361.

2863. Het Wetboek van Strafv., waarin niet uitgedrukt is, wat het door behuwdbroeders of zusters van den beschuldigde wil verstaan hebben, moet geacht worden, zich ten aanzien dier uitlegging, als betreffende eene burgerlijke familiebetrekking, te hebben willen refereren aan de regels in het gewoon burgerlijk regt voorgeschreven. — H. R. 28 Augustus 1840; Regtz. I, 219; N. R. VI. § 13, 47.

2864. Er bestaat geen zwagerschap bij art. 188 Strafv. bedoeld, wanneer de overleden man van een der getuigen een broeder was van de vrouw van een beschuldigde. Zwagerschap bestaat ook niet, wanneer een getuige is gehuwd met iemand die de vrouw van den beschuldigde tot moei had. — H. R. 22 November 1842; Regtz. I, 221; W. 364; v. d. H. Strafr. IX, 19.

Art. 352.

2865. Bestaat er zwagerschap tusschen een we-

duwnaar (of eene weduwe) en de, na de ontbinding des huwelijks, geboren bloedverwanten van de vrouw (of den overleden man)? — Ja. — Jur. Corr. IV, 338. — Neen. — Jur. Corr. IV, 339.

2866. Er bestaat geen zwagerschap tusschen den eenen gescheiden echtgenoot en de kinderen van den anderen, uit later huwelijk geboren. — Jur. Vraagal I, 76.

2867. De bepaling van dit art. geldt ook in het strafproces. — H. R. 16 Julij 1869; W. 3134.

Art. 353.

2868. W. H. Roijer. De patria quae dicitur potestate ex juris naturae, Romani et hodierni ratione. — Gron. 1808.

2869. J. F. Mauritsz Ganderheijden. De juribus patriae potestatis vulgo ita dictis atque tutelae. — L. B. 1818.

2870. J. Brugma. Ad locum Codicis Napoleonis de potestate et tutelae parentum. — Gron. 1821.

2871. S. van Welderen Rengers. De parentum in liberos potestate hujusque a legitima illorum tutela discrimine ex jure hodierno. — Traj. 1823.

2872. C. H. G. van Oldeneel van Oldenzeel. De parentum potestate. — Traj. 1826.

2873. F. L. Certon. — De patria potestate secundum novi codicis Belgici principia. — L. B. 1828.

2874. P. A. Schik Viëtor. De liberorum in domibus a servis facta distinctione ejusque distinctionis effectibus in jure antiquo. — Gron. 1829.

2875. H. A. R. Verheijen. De patria potestate. — L. B. 1837.

2876. S. A. Verweij. De patria potestate secundum jus hodiernum. — L. B. 1835.

2877. G. Turk. De patria potestate secundum jus novum civile Neerlandum. — Traj. 1838.

2878. H. J. Koenen. De patria potestate et statu familiae, principiorum juris Romani fonte praecipuo. — Amst. 1831.

2879. A. Knappert de Groot. De vaderlijke magt naar het oud Nederlandsch regt. — Schiedam 1857.

2880. Eene natuurlijke moeder is naar regten niet verpligt een natuurlijk niet erkend kind te onderhouden. Heeft zij zulks niettemin gedaan, dan moet zij beschouwd worden als negotiorum gestrix van dat kind en heeft zij het regt na zijn dood de noodzakelijke en nuttige uitgaven, voor het kind gedaan, van den boedel terug te vorderen. — Regtb. 's Gravenhage 17 November 1857; W. 1918.

2881. Van de ouders kan de betaling eener kleermakersrekening, wegens geleverde kleederen aan den minderjarigen zoon, niet gevorderd worden, wanneer zij tot de levering der kleederen geen last hebben gegeven. — Kantg. Amsterdam no. 2, 14 Februarij 1850; R. B. XII, 120.

2882. Van de bepalingen der wet omtrent de vaderlijke magt en de voogdij kan niet worden afgeweken door handelingen of overeenkomsten. — Hof Gelderland 9 September 1846; N. R. XXX, § 45, 236.

2883. De regten en verpligtingen aan de vaderlijke magt verbonden, ofschoon na het verlies der voogdij niet geheel opgehouden, kunnen evenwel den voogd in zijn werkkring niet hinderen, zij zijn ondergeschikt aan de voogdij; de vaderlijke magt kan alleen nevens, en nimmer in strijd met de voogdij worden uitgeoefend. — H. R. 21 Mei 1858; N. R. LIX, § 29, 156.

Art. 355.

2884. Mr. M. C. van Hall. Welke zijn de regten der vrouw als moeder, omtrent hare kinderen gedurende haar huwelijk. — N. R. Bijdr. IV, 34.

2885. Eene schenking, gedaan aan een minderjarige, wiens vader niet in staat is de vaderlijke magt uit te oefenen, kan door de moeder van den minderjarige worden aangenomen. — Jur. Corr. III, 15.

2886. Indien iemand is gevlugt tengevolge van eene tegen hem ingestelde criminele vervolging, en daarop gevolgde weerspannig-verklaring aan de wet, moet hij geacht worden, buiten de mogelijkheid te zijn om de vaderlijke magt uit te oefenen. — Hof N.-Holland 13 April 1864; W. 2727.

2887. De moeder, die tegen den wil van haren echtgenoot inwoont bij hare ouders, heeft niet het regt om het kind uit hun huwelijk verwekt, niet af te staan aan den vader die het opvordert. Het maakt te dien aanzien geen onderscheid tusschen den leeftijd van het kind. — Regtb. Assen 23 September 1867; W. 3125.

2888. De vader kan de uitlevering van zijn kind ook van de moeder vorderen. — Hof Gelderland 6 Junij 1849; R. B. XI, 381.

2889. De regter is bevoegd de executie van het vonnis, waarbij de terugvoering van het kind in het ouderlijk huis wordt bevolen, voor te schrijven met behulp van den sterken arm. De vrouw, die met het kind buiten de echtelijke woning verblijf houdt, kan genoodzaakt worden het kind aan den man terug te geven. — Hof N.-Holland 23 Junij 1864; W. 2667.

2890. De ouderlijke magt, door den vader staande huwelijk uitgeoefend, wordt na het overlijden van een der ouders, ten opzigte van den overblijvende, opgelost in voogdij, die hij alsdan voert. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1853; N. R. XLIV, § 79, 385.

Art. 356.

2891. De moeder, die de voogdij heeft verloren, is krachtens hare ouderlijke magt niet bevoegd, de woonplaats van haar kind te bepalen; zij is niet geregtigd zijne uitlevering te vorderen van den voogd, of van den persoon, wien hij dit heeft toevertrouwd. — H. R. 21 Mei 1858; W. 1960.

2892. De minderjarige milicien mag zonder toestemming van ouders of voogden, niet vrijwillig dienst nemen als militair bij de staande armée. — H. R. 20 December 1844; Corr. VI, 37; v. d. H., G. Z., III, 106; R. in N. IV, 235; Regtz. I, 224; N. R. XIX, § 61, 256; Hoog Militair Geregtshof 17 December 1844; R. B. VII, 64.

Art. 357.

2893. Mr. C. A. den Tex. Over de ouderlijke tucht in de strafwetten der volken erkend. — N. R. Jaarb. IV, 145.

2894. Bij de uitoefening der vaderlijke magt moet altijd de verbetering en het belang van het kind op den voorgrond staan; moeijelijk is eenig geval denkbaar, waarin de vader de bevoegdheid kan worden verleend, om zijn kind met een rieten stok, een zeer groot aantal zware slagen toe te brengen, die zwellingen veroorzaken. — Regtb. Brielle 29 October 1863; W. 2569.

Art. 361.

2895. A. M. Becius. De necessitudine inter parentes et liberos ex justis nuptiis non quaesitos. — Traj. 1825.

Art. 362.

2896. F. de Wildt. De administratione bonorum impuberis, stante matrimonio, in patrem collata. — Amst. 1830.

2897. A. Slingenberg. De jure patris bona liberorum aetate minorum administrandi, stante matrimonio, secundum jus civile patrium. — Gron. 1842.

2898. J. Schik. Inquiritur an valeat lex testamento scripta, qua bonorum quae liberis relinquuntur administratio patri adimitur. — Gron. 1823.

2899. Mag het beheer over het wettelijk erfdeel van een kind, aan den vader ontnomen en aan bewindvoerders opgedragen worden? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 60.

2900. De bewindvoerder benoemd, krachtens art. 362, alin. 2, kan niet de scheiding en deeling tot stand brengen der goederen, waarover hem het bewind is opgedragen. — Jur. Corr. III, 184.

2901. Moet de benoeming van een bewindvoerder door een grootvader, wiens dochter met achterlating van kinderen vooroverleden was, over de goederen, welke die kinderen bij plaatsvervulling hunner moeder uit zijne nalatenschap verkrijgen, onder bepaling, dat de inkomsten jaarlijks door den gestelden bewindvoerder aan den vader zullen worden uitgekeerd, totdat de minderjarigen den ouderdom van twintig jaren hebben bereikt, beschouwd worden als in strijd met art. 362 Burg. Wetb.? — Neen. — Jur. Corr. II, 159.

2902. Mr. J. D. Reneman. Kan een erflater, het beheer der goederen door hem aan minderjarigen vermaakt, aan derzelver vader en voogd benemen en aan een bijzonderen bestuurder opdragen? — Bijdr. II, 648.

2903. Mr. F. A. R. A. baron van Ittersum. Wanneer aan minderjarigen bij uitersten wil goederen zijn gemaakt onder bepaling, dat het bewind daarover aan een daartoe aangestelden bewindvoerder, buiten den vader, zal worden opgedragen en onder bijvoeging, dat bij ontstentenis van den benoemden bewindvoerder een ander door de regtbank zal worden benoemd, moet dan bij overlijden van den eersten, aan den wil des erflaters worden voldaan, of bekomt de vader het beheer der goederen? — N. N. II, 119.

2904. G. P. Vroom. Moet de vader, of de bewindvoerder in art. 362 Burg. Wetb. genoemd, tot boedelscheiding medewerken? — R. en W. XVII, 23.

2905. Wanneer een minderjarige in overleg en met goedkeuring zijns vaders, ter opleiding op een koopmanskantoor geplaatst is, en voor den koopman ontvangen gelden niet verantwoordt, dan kunnen die gelden niet van den vader als zoodanig gevorderd worden, krachtens een tusschen den koopman en den minderjarige bestaanden geldenden regtsband. — Regtb. Amsterdam; Mag. v. H. R. IX, 303; Hof N.-Holland 4 Junij 1868; Mag. v. H. R. X, 156.

2906. De vader kan gedurende de minderjarigheid van zijn kind, slechts dan, naar aanleiding van art. 362, rekening en verantwoording van den bewindvoerder vragen, indien het kind vruchttrekker is, niet wanneer het kind bloote eigenaar, en de vruchttrekker in leven is. — Hof N.-Holland 13 April 1864; W. 2727.

Art. 363.

2907. Het aandeel der vruchten en inkomsten van het gemeenschappelijk goed, waartoe minderjarigen zijn geregtigd, moet volgens de bedoeling der wet als het afzonderlijk eigendom der minderjarigen worden beschouwd, en als zoodanig door den vader en voogd, ook alleen ten hunnen behoeve zijn ontvangen, zoodat indien de vader en voogd, ter zake dier vruchten en inkomsten iets is verschuldigd, hij dat schuldig is aan zijne kinderen, doch niet aan den gemeenschappelijken boedel. — Regtb. Almelo 15 October 1862; N. R. B. XIII, 645.

Art. 365.

2908. I. C. van der Heyden. Indien de vader gedurende het huwelijk eene boedelscheiding moet aangaan met zijn minderjarig kind, wie moet dan de belangen van dat kind bij de boedelscheiding waarnemen, of een curator of een deelvoogd? met andere woorden, is art. 365 door art. 1118 gewijzigd? — Corr. VI, 23.

2909. Wanneer èn voogd èn toeziende voogd met hunne pupillen gezamenlijk mede-erfgenamen zijn in eene nalatenschap, behoort er dan om tot eene verdeeling te geraken, door de arrondissements-regtbank een curator te worden benoemd, welke voor deze minderjarigen optreedt, aangezien laatstgenoemde bij de verdeeling met hunnen voogd en toezienden voogd een tegenstrijdig belang hebben? — W. 170, 202 (later is door het nieuw art. 1118 hierin voorzien).

2910. Indien een vader bij het leven der moeder eene schenking aan zijne minderjarige kinderen doet, door wien moet die schenking worden aangenomen? — door een bijzonder curator. — Jur. Vraagal IV, 208.

Art. 366.

2911. M. Hettema. De usufructu legali parentum in bonis liberorum. — Gron. 1817.

2912. G. E. Jordens. De usufructu ex patria potestate. — Daventriae 1837.

2913. I. A. Chemet. De juribus quae parentibus competunt circa bona liberorum minorum. — Hagae Comitis et Amst. 1839.

2914. Indien een kind beneden de twintig jaren iets erft of verkrijgt door het overlijden van iemand, die niet tot zijne adscendenten of descendenten behoort, moet dan de vader successieregt betalen voor het vruchtgenot, dat de wet hem toekent, en de betaling der successieregten door het kind worden opgeschort tot aan zijn twintigste jaar, of moet het kind terstond de successieregten voldoen en de vader voor het hem opkomend vruchtgebruik niets betalen? — in laatstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. VI, 9.

2915. Regten van den langstlevende der ouders, die de voogdij over zijne minderjarige kinderen heeft verloren, doch het vruchtgenot bleef behouden. — Jur. Corr. I, 18.

2916. Heeft de langstlevende der ouders de voogdij over zijne minderjarige kinderen verliezende, doch het vruchtgenot van hunne goederen blijvende behouden, het regt om van die goederen de vruchten zich in natura te verschaffen, of wel dezelve door verhuring of anderzins zich toe te eigenen, of moet hij gedoogen, dat de nieuw benoemde voogd die goederen verhuurt en aan hem de opkomsten afstaat? — Jur. Corr. I, 18.

2917. Het caduceren van het legaat door den man aan zijne vrouw gemaakt, beneemt haar geenszins het wettelijk vruchtgenot op de goederen van haar kind. — Regtb. Amsterdam 27 Maart 1850; R. B. XII. 557.

2918. Eene moeder die afstand gedaan heeft van de voogdij over hare minderjarige kinderen, zoodat een ander tot voogd over hen is aangesteld, moet, indien zij eene actie wil instellen, om het vruchtgebruik te bekomen van de goederen harer kinderen, die actie instellen tegen den voogd in die qualiteit; tegen hem kan niet blootelijk als feitelijk bezitter der goederen geageerd worden. De actie moet strekken tot het doen van rekening en verantwoording, ten einde daardoor tot de wetenschap te komen van hetgeen de moeder toekomt, na aftrek der lasten waartoe zij als het vruchtgenot genietende, gehouden is. — Hof N.-Holland 3 April 1845; N. R. XXV, § 87, 455; W. 605.

Art. 372.

2919. T. I. van Iddekinge. De usufructu parentum in bonis liberorum, post factum divortium cessante. — Gron. 1827.

Art. 373.

2920. Mr. C. H. Gockinga. Over de jaarlijksche uitkeering die aan de ouders, na geëindigd vruchtgenot, gedurende de minderjarigheid der kinderen, kan worden toegelegd. — N. R. Jaarb. I, 552.

2921. Mr. B. A. van Houten. Van uitkeering uit de inkomsten der kinderen aan de ouders, waar het ouderlijk vruchtgenot niet bestond, ophield, of verloren werd. Artt. 373, 368, 887 Burg. Wetb. — W. 105, 106, 108, 110.

2922. Is de moeder voogdesse die een tweede huwelijk heeft aangegaan, en dientengevolge het vruchtgenot van de goederen harer voorkinderen heeft verloren, geregtigd bij de voogdij-rekening in uitgaaf te brengen, en van de inkomsten dier kinderen af te trekken de noodige en nuttige uitgaven aan de opvoeding dier kinderen besteed, ook zonder dat door de arrondissements-regtbank eene jaarlijksche uitkeering is toegelegd, overeenkomstig art. 372 Burg. Wetb.? — Neen. — Regtsg. Adv. III, 83.

2923. Eene vraag betreffende art. 373 Burg. Wetb. — R. B. II, 201, 273.

2924. Niet aan iederen voogd, maar alleen aan vader of moeder die het vruchtgenot verloren heeft, kan door de regtbank eene jaarlijksche uitkeering worden toegelegd, ten einde gedurende de minderjarigheid hunner pupillen tot bevordering hunner opvoeding te worden besteed. — Regtb. Gorinchem 27 Augustus 1867; W. 2940; R. en W. XIX, 542.

Art. 376.

2925. M. J. van Hengelaar. De alimentis cum liberis, tum parentibus praestandis. — Traj. 1832.

2926. D. L. Lopes de Leão Laguna. De quaestione, an obligatio praestandi alimenta parentibus ceterisque adscendentibus egenis, in solidum sit et individua. — Amst. 1850, beoord. door mr. A. de Pinto; Themis XIII, 646.

2927. S. van Heemstra. Nonnulla de alimentis praestandis. — Gron. 1830.

2928. Indien bij eene acte ouders aan een kind eene schuldvordering kwijtschelden, onder voorwaarde, dat het kind hen levenslang zal verplegen en onderhouden, lost zich die overeenkomst op in een gewoon kostcontract, waarop een evenredig registratieregt van 2 pct. is verschuldigd, over een bedrag te berekenen volgens art. 69, § 11, no. 5, in verband met § V, no. 2 en art. 14, no, 6 der wet van 22 frimaire, an. VII. — M. F. 28 October 1864, no. 31; P. W. 4677.

2929. De overeenkomst tot beëindiging van een door een vader tegen zijne kinderen ingesteld regtsgeding, tot het verschaffen van levensonderhoud, is onderhevig aan een evenredig registratieregt van 1 pct. over het kapitaal der te betalen jaarlijksche uitkeering. — M. F. 27 Mei 1865, no. 111; P. W. 4655.

2930. De verpligting tot levensonderhoud tusschen ouders en kinderen is hoofdelijk. — Regtb. Winschoten 10 Julij 1843; Regtz. I, 238; W. 382, Hof N.-Holland 11 April 1842; N. R. III, 235 en 217; R. B. IV, 299; W. 283; anders Regtb. Winschoten 14 December 1843; Regtz. I, 238; W. 382.

2931. De verpligting tot onderhoud is hoofdelijk en ondeelbaar. — Regtb. Amsterdam 23 Augustus 1841; R. B. IV, 199; Regtb. Groningen 3 April 1846; R. B. IX, 397; Regtb. Middelburg 31 Mei 1865; R. B. XVI, 499.

2932. Kan een vader die behoeftig is, een zijner kinderen voor het geheel aanspreken tot onderhoud, indien hij meerdere kinderen heeft, welke in staat zijn dat onderhoud te verstrekken. — Ja. — Regtsg. Adv. II, 67.

2933. Het onderhoud bij dit art. bedoeld, is eerst verschuldigd van den tijd, waarop bij regterlijk gewijsde de bestaande behoefte, en daaraan verbonden verpligting verklaard wordt aanwezig te zijn, en de uitkeering van het voldoend geoordeeld bedrag van dien bevolen wordt. De regter kan geen teruggave en vergoeding van reeds voor onderhoud door derden gedane uitgaven, bevelen. Indien in eersten aanleg door den gedaagde, een aanbod tot onderhoud is gedaan, hetwelk door den eersten regter onvoldoende geacht, maar in appel herhaald en door den hoogeren regter voldoende gerekend is, heeft de gedaagde geheel aan zijne verpligting voldaan. — Hof Zeeland 19 December 1848; R. B. XII, 381.

2934. De vader kan van elk zijner kinderen onderhoud verlangen; deze verpligting is solidair en ondeelbaar. — Hof Gelderland 21 November 1849; R. B. XII, 660; R. en W. V, 75; W. 1083, 1100.

2935. Het beweren der ouders, dat de kinderen door eigen schuld in armoedigen toestand zijn vervallen, ontslaat hen niet van de verpligting om in hun onderhoud te voorzien. — Hof Gelderland 13 Februarij 1850; R. B. XII, 668; W. 1104; N. R. XL, § 83, 390.

2936. Is op eene notariële acte van schenking, waarbij een zoon ten behoeve van en op het lijf van zijnen behoeftigen vader, eene lijfrente vestigt ter vervulling van de verpligting hem opgelegd bij art. 376, welke schenking door den vader wordt aangenomen, evenredig regt van registratie verschuldigd? — Jur. Vraagal II, 37, 47.

2937. De verpligting van kinderen om hunne ouders te onderhouden, belet de kinderen niet erfregten te doen gelden, al zouden juist daardoor de ouders of de langstlevende hunner, behoeftig worden. — Jur. Corr. I, 368.

2938. Het kind is volgens de wet verpligt zijn vader te onderhouden als deze behoeftig is, ook dan, wanneer deze in behoeftige toestand is geraakt, door vrijwillige verwerping van zijn middel van bestaan. Een vader, die eigenaar is van onbezwaard vast goed, kan niet gezegd worden in behoeftigen toestand te verkeeren, regt gevende om onderstand te eischen van een zoon, die geen vast goed bezit en door handenarbeid de kost verdient. — Regtb. Gorinchem 29 April 1859; W. 1757.

2939. De verpligting van ieder der ouders of der schoonouders, om aan hunne behoeftige kinderen of schoonkinderen het wettelijk onderhoud te verschaffen, is deelbaar en derhalve niet hoofdelijk. — Regtb. Zutphen 14 November 1867; W. 3026.

2940. Wanneer een zoon zich bij acte verbindt om aan zijne moeder eene zekere som wekelijks uit te keeren haar leven lang, welke uitkeering bij zijn vooroverlijden ten laste zijner nalatenschap komt, is bij aanneming onderworpen aan een evenredig registratieregt van ¼ %. — M. F.; P. W. 4481. Anders W. de Gelder Adv. VIII, 488.

2941. De omstandigheid, dat eenige kinderen hunne moeder ondersteunen, en het aanbod van den gedaagde om haar ten zijnen huize op te nemen, zijn voldoende vermoedens om de behoefte der moeder te bewijzen. — Regtb. Amsterdam 30 October 1849; R. B. XII, 48.

2942. De verzorging en verpleging van eens anders kinderen, kan zeer wel de waarneming van eens anders zaak zijn; het is ongegrond te beweren dat daarbij het belang der ouders zou zijn uitgesloten. — H. R. 4 Dec. 1857; N. R. LVII, § 40, 206.

2943. De verpligting der ouders tot onderhoud hunner behoeftige kinderen, als voortvloeijende uit de persoonlijke betrekking tusschen hen, is door den dood der ouders vervallen. — Hof Gelderland 13 Februarij 1850; R. B. XII, 668; W. 1104; N. R. XL, § 83, 390.

2944. De verpligting tot onderhoud is niet hoofdelijk en niet ondeelbaar. — Regtb. Tiel 9 Februarij 1849; R. en W. V, 73; W. 1097.

2945. De verpligting tot onderstand aan de ouders door de kinderen, berust op hen allen; de wet legt die verpligting niet hoofdelijk voor het geheel, op elk kind ter keuze der ouders; alle kinderen zijn in dit opzigt medeschuldenaren en in den regel verbonden voor gelijk aandeel. — H. R. 7 Junij 1850; W. 1135.

2946. Over de verpligting tot het verschaffen van onderhoud aan behoeftige bloedverwanten, naar het Burgerlijk Wetboek. — R. B. IX, 631.

2947. De behoefte moet worden beoordeeld naar den toestand, waarin zich degene bevindt die onderhoud vraagt, en of hij in staat is om door arbeid in zijn onderhoud te voorzien; de onderstand mag niet strekken, om hem een lui en werkeloos leven te verschaffen. — Regtb. Appingedam 27 October 1864; N. R. B. XVII, 73.

Art. 377.

2948. P. van Outeren. Quaestiones quaedam. — L. B. 1845. Quaestio I. An socer cogatur praestare alimenta nurui egenae, si matrimonium cum filio suo per divortium dissolutum sit, et nulli ex ea conjunctione liberi sint superstites.

2949. Mr. M. H. Godefroi. Zijn schoonouders verpligt hunne schoonzoons of schoondochters, — zijn schoonkinderen verpligt hunne schoonouders te onderhouden, wanneer het huwelijk, waaruit de betrekking van zwagerschap is ontstaan, door echtscheiding is ontbonden. — R. B. III, 449.

2950. Is de schoonzoon onderhoud verschuldigd aan zijne schoonmoeder, nadat zijn huwelijk met hare dochter, door echtscheiding is ontbonden en er geene kinderen, uit dit huwelijk gesproten, meer in leven zijn? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 44.

2951. Schoonouders kunnen hunne behuwdkinderen aanspreken tot levensonderhoud, met voorbijgang van hunne eigene kinderen. — Regtb. Amsterdam 23 Augustus 1841; R. B. IV, 199; Hof N.-Holland 11 April 1842; R. B. 300; Regtz. I, 243.

2952. De verpligting tot onderhoud van schoonouders, wordt niet opgeheven door de echtscheiding van de schoonkinderen. — Hof Friesland 4 Maart 1840; W. 113. Anders Regtb. Leeuwarden 5 November 1839; W. 87.

2953. Schoonouders zijn verpligt tot het geven van onderhoud aan hunne behoeftige aangehuwde kinderen, wanneer het huwelijk dezer laatsten door echtscheiding is ontbonden en er geene afstammelingen uit dat huwelijk aanwezig zijn. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1841; W. 209; Regtz. I, 237.

2954. Onder het woord „onderhoud" is begrepen, zoowel de verpleging bij ziekte en sterven, als het verschaffen van voedsel en kleeding bij het leven. Indien de schoonzoon of schoondochter bij het leven van zijne schoonouders, aan zijne verpligting te dezen aanzien niet voldaan heeft, en de laatste door eenig armbestuur of liefdadig gesticht verpleegd zijn, kan zoodanige instelling de door haar betaalde gelden op den schoonzoon of de schoondochter verhalen. Zulks heeft dan ook plaats als de boedel van den schoonvader niet aanvaard is. — Kantg. Amsterdam no. 2, 25 Januarij 1844; Regtz, I, 241; R. B. VI, 301.

Art. 379.

2955. De verpligting tot onderhoud kan niet verder worden uitgestrekt, dan uit de inkomsten van den onderhoudspligtige kan worden bestreden, daar de wetgever niet kan bedoeld hebben, dat deze laatste, om aan die verpligting te voldoen, zijne bezitting, de eenige bron van zijn bestaan, zoude moeten verminderen of verkoopen. — Regtb. Sneek 19 Maart 1851; N. R. B. II, 9.

Art. 381.

2956. Ieder kind kan niet volstaan met het aanbod om zijne behoeftige ouders ten zijnen huize op te nemen; de regter kan dit alleen dan bevelen, wanneer na onderzoek van zaken blijkt, dat hij, die tot onderhoud verpligt is, zich niet in staat bevindt om daartoe eene geldelijke bijdrage te geven. — Regtb. Amsterdam 30 October 1849; R. B. XII, 48.

2957. De regter kan op verzoek van een gedaagde, die tot het geven van onderhoud verpligt is, bevelen dat deze het bewijs zal leveren van niet in staat te zijn om eenig geld tot onderhoud te geven en ook, dat hij den te onderhouden persoon, niet in huis kan nemen. — Regtb. Assen 7 Februarij 1848; N. R. B. II, 250.

2958. De toelating om kosteloos te procederen, of het daartoe strekkend bewijs van onvermogen, kan op zich zelve niet als bewijs gelden, dat men buiten staat is alimentatiegelden op te brengen aan diegenen, welke volgens de wet geregtigd zijn om die gelden te vorderen. — Regtb. Amsterdam 10 Augustus 1847; R. B. IX, 727.

Art. 382.

2959. Dit art. is ook van toepassing op schoonouders. — Regtb. Zutphen 14 November 1867; W. 3026.

2960. De woorden „vader en moeder", voorkomende in art. 382 B. W., kunnen niet worden uitgestrekt tot schoonvader en schoonmoeder. — Hof N.-Holland 30 October 1856; R. B. VII, 378; N. R. LVIII, § 67, 351.

2961. De vordering tot levensonderhoud, tegen een vader ingesteld, is niet ontvankelijk, indien de vader op de sommatie zich bereid heeft verklaard, den eischer (zijnen zoon) bij zich in huis op te nemen. — Regtb. Middelburg 31 Mei 1865; N. R. B. XVI, 499.

2962. Grootouders zijn niet bevoegd aan de verpligting tot onderhoud te voldoen, door opneming in hun huis; verpligting tot onderhoud aan kleinkinderen verschuldigd, bevat opvoeding in zich. — Regtb. Goes 7 April 1865; N. R. B. XVII, 469; Hof Zeeland 5 December 1865; N. R. B. XVII, 445.

2963. Dit art. is ook van toepassing wanneer beide ouders, tengevolge eener uitgesproken scheiding van tafel en bed, eene verschillende woning hebben. — Hof Zeeland 12 December 1865; N. R. B. XVII, 445.

2964. De verwijzing van de ouders tot uitkeering van een periodieken onderstand aan het behoeftig kind, is onderworpen aan de voorwaarde tot het telkens leveren van bewijs, dat het kind die uitkeering nog tot levensonderhoud behoeft. — Hof Gelderland 13 Februarij 1850; N. R. XL, § 83, 390; R. B. XII, 668; W. 1104.

Art. 383.

2965. A. M. Becius. Animadversiones ad locum codicis civilis de necessitudine inter parentes et liberos ex justis nuptiis non quaesitos. — Traj. 1825.

2966. Het natuurlijk, doch niet erkend kind is niet geregtigd onderhoud te vorderen van zijne moeder. Een armbestuur heeft geen actie tot teruggeven van verleenden onderstand aan zoodanig kind. — Regtb. Assen 18 Maart 1844; Regtz. I, 248; R. B. VI, 523; W. 517, 532; N. R. XXV, § 92, 477.

Art. 385.

2967. Mr. Dav. H. Levyssohn. De meerderjarigheid in Nederlandsch staatkundigen zin. — Themis XIII, 193.

2968. Mr. F. A. T. Weve. De meerderjarigheid volgens het Nederlandsche staatsregt. — Themis XIII, 361.

Art. 386.

2969. N. Witsen Elias. De juribus et obligationibus cum tutoris tum minorum ex codice legum civilium. — Traj. 1828.

2970. S. Gockinga. De tutela aetate minorum. — Traj. 1825.

2971. W. de Sitter. Collatio juris antiqui maxime secundum Grotium et hodierni patrii in loco qui est de tutelis. — Gron. 1843.

2972. L. G. Loth. Collatio titulorum de tutelis jure Gallico et Belgico. — Lovanii 1825.

2973. A. S. Milders. De officio tutoris ex jure novissimo. — Traj. 1827.

2974. M. J. ter Haseborg. De heredibus tutorum et curatorum. — Gron. 1835.

2975. F. van Teutem. De cura legitima juris Romani et hodierni. — Traj. 1820.

2976. J. C. Voorduin. Jurisprudentia comparata in loco juris Belgici novissimi qui est de constituendo tutore. — Traj. 1824.

2977. E. Bergsma. Over de weeskamers, zoo als die vroeger in Holland en Zeeland bestonden. — Traj. 1855.

2978. Mr. J. G. Kist. De kantonregter in zijne werkzaamheden ten behoeve van minderjarigen en daarmede gelijk gestelde personen. — Amsterdam 1854; beoord. Jur. Corr. I, 90.

2979. G. J. Bietz. Handleiding tot de kennis der verpligting van den voogd en toezienden voogd, van den curator en toezienden curator.

2980. Mr. J. van Koetsveld van Ankeren. Handleiding voor voogden en toeziende voogden volgens het Nederlandsch Wetboek. — Assen 1839.

2981. A. Smit Gz. Handleiding voor voogden en toeziende voogden. — Amsterdam 1848; Beoord. N. R. Jaarb. XI, 180.

2982. De wet, betreffende minderjarigheid en voogdij, opgehelderd door practische aanmerkingen, een handboekje voor voogden en toeziende voogden. — 's Hage 1864.

2983. W. de Gelder. De voogdij volgens de Nederlandsche Wet. Handleiding voor voogden, toeziende voogden, bewindvoerders, bloedverwanten en aangehuwden van onder voogdij staande minderjarigen. — Tiel 1865.

2984. Th. van Uije Pieterse. Verpligtingen omtrent voogden en toeziende voogden, voorgeschreven bij het Burgerlijk Wetboek. — Middelburg 1850.

2985. Gids voor voogden, toeziende voogden, executeuren of boedelredders, curators over onder curatele gestelden en bewindvoerders voor afwezigen. Practisch bewerkt met bijlagen en formulieres. — Amsterdam 1850.

2986. B. J. H. van Blaricum. Een paar vragen betrekkelijk de voogdij. — N. R. Bijdr. XI, 180.

2987. Mr. P. van Wessem. Eene vraag over voogdij. — Themis 2e, XIII, 685.

2988. G. E. H. ter Braak en Z. H. de Kleijn. Is er slechts ééne voogdij, bij gevolg ook slechts één voogd over de verschillende minderjarigen uit hetzelfde huwelijk, of zijn er zoo vele voogdijen als er minderjarigen zijn? Zoo het eerste waar is, kan dan, indien de langstlevende ouder, twee minderjarige kinderen nalatende, over éénen derzelve een voogd benoemt, deze ook voogd zijn over de anderen, of zal door den kantonregter een tweede voogd over dezen moeten worden benoemd en zullen dan beide voogden tegelijk de voogdij waarnemen; zoo neen, welke hunner zal den anderen vervangen? — Jur. Vraagal I, 331.

2989. Mr. W. F. Otten. Het toezigt des regters over de belangen van minderjarigen, volgens het Nederlandsch Burgerlijk regt. — R. en W. VIII, 366, 517.

2990. Een vreemdeling kan hier te lande voogd zijn, hoezeer hij niet op het grondgebied van den staat verblijf houdt. — Regt. Maastricht 28 December 1848; Regtz. I. 250.

2991. V. D. Vreemdelingen, volgens de Nederlandsche wetgeving minderjarig, in Nederland hun verblijf houdende, zullen onder voogdij, volgens de Nederlandsche wetten, kunnen worden gesteld, en zal dit zelfs ambtshalve kunnen geschieden. Hieruit volgt, dat ditzelfde kan en moet plaats hebben met Nederlanders, onder het vigeur van andere wetten hun domicilie hebbende op een andere plaats, zooals in de koloniën van den staat, doch in Nederland hun verblijf houdende. — R. B. VI, 123.

Art. 388.

2992. J. S. Vernede. De concilio familiae. — Traj. 1821.

2993. C. F. A. van Drachstett. De concilio familiae. — L. B. 1827.

2994. C. A. Nairac. De concilio familiae ex Codice Napoleontico collato jure Neerlandico. — Arnhemiae 1838.

2995. W. J. C. Putman Cramer. De auctoritate cognatorum in causis pupillaribus ex jure patrio antiquo. — Daventriae 1839.

2996. D. J. A. van Harinxma thoe Slooten. De judice pacis, praeside consilii familiae. — Gron. 1830.

2997. Model eener procuratie voor voogdbenoeming. — N. N. VII, 36.

2998. W. A. S. H. Welke is de bedoeling van art. 338, 1e lid B. W., volgens hetwelk, wanneer, naar aanleiding van den 16en titel, de tusschenkomst van bloedverwanten of aangehuwden vereischt wordt, deze steeds ten getale van vier opgeroepen, en uit de naaste en zooveel mogelijk in de beide liniën gekozen moeten worden. — R. B. II, 185.

2999. v. H. Raadpleging van bloedverwanten door den kantonregter, art. 388 B. W. — R. B. I, 523.

3000. Verhoor van bloedverwanten en naastbestaanden bij eene voogdbenoeming, met niet oproeping van de naaste bloedverwanten. — R. en W. VII, 223.

3001. De naaste bloedverwant, die bij de benoeming van voogden niet gehoord is, is niet ontvankelijk in zijne vordering tot tenietdoening van de benoeming, welke geschied is en het gelasten van een nieuwe. — Regtb. Amsterdam 5 November 1851; N. R. B. II, 184.

3002. Bij de benoeming van een toezienden voogd, mag onder de bloedverwanten en aangehuwden niet worden gesteld de vader der minderjarigen, die in hoedanigheid van vader en voogd de benoeming van een toezienden voogd vervolgt. — Regtb. Gorinchem 15 December 1857; W. 2009.

Art. 389.

3003. Een plattelands griffier. Iets over art. 389 van het Burgerlijk Wetboek. — W. 1326.

3004. Een volmagt, afgegeven door één der bloedverwanten, kan niet krachtens certificaat van onvermogen gratis voor zegel worden geviseerd, noch gratis worden geregistreerd. — M. F. 30 Junij 1841; N. R. IX, § 70, 547.

3004a. Indien de volmagt den last inhoudt om op een bepaalden persoon te stemmen bij de aanbeveling van een toezienden voogd, mag de lasthebber geen ander persoon voordragen; indien hij dit doet, behoort de kantonregter daarop geen acht te slaan, en is in dat geval de bijeenkomst van bloedverwanten niet behoorlijk zamengesteld; de regtbank kan in dat geval de benoeming vernietigen, eene nieuwe raadpleging van bloedverwanten bevelen en eene oudere benoeming; tegen zoodanige beslissing kan geene voorziening in cassatie worden gedaan door de gehoorde bloedverwanten. — Regtb. Rotterdam 27 November 1858; H. R. 24 Februarij 1859; R. en W. XII, 137.

3005. Mondeling gemagtigden kunnen worden toegelaten, op de verzekering van den kantonregter, dat de toelating alleen geschiedt, wanneer bij hem de zedelijke overtuiging bestaat dat de mondelinge volmagt werkelijk gegeven is. — M. J. 17 November 1856, no. 117; M. F. 17 December 1856, no. 127; Corr. XXVII, 154.

3006. De regter, voor wien een afwezig gebleven bloedverwant was opgeroepen om gehoord te worden, is bevoegd om tegen hem de boete, bij de wet op de niet-verschijning gesteld, uit te spreken; daarvoor komt geen verwijzing naar den kantonregter te pas. — H. R. 24 December 1868; W. 3086; N. R. XC, § 38, 337.

3007. De boete, bij het derde lid van dit art. bedoeld, moet niet dadelijk, d. i. gedurende de teregtzitting of vergadering, worden uitgesproken door den k a n t o n r e g t e r, voor wien de toeziende voogd, de bloedverwanten, en aangehuwden van den minderjarige zijn geroepen te verschijnen: zij moet later door den strafregter worden opgelegd. — Kantg. Amsterdam, no. 1, 24 Junij 1856; W. 1768; Regtsg. Adv. VII, 213.

3007a. De veroordeelingen tot geldboete krachtens dit art. moeten worden gesteld op gezegeld papier, dat door de ontvangers op crediet aan de griffiers kan worden afgegeven; de expeditiën dier uitspraken worden in debet geregistreerd; deze veroordeelingen worden door den burgerlijken regter uitgesproken. — M. v. J. 17 Mei 1864, 1e afd., no. 166; M. F. 30 Mei 1864, no. 66; P. W. 4623.

Art. 390.

3008. G. A. Vos de Wael. De hypotheca minorum in bonis tutorum jure Francico atque Neerlandico. — L. B. 1843.

3009. G. J. Schluiter. De hypotheca legali minoris, qualis jure Francico constituta est, a legislatore Belgico merito emendata. — Traj. 1829.

3010. E. M. de Swart. De satisdatione tutorum et curatorum imprimis de agendi ratione adversus eorum fide, jussores ex juris antiqui principiis. — Gron. 1833.

3011. J. G. Biben. De legali pupillorum et eorum quibus bonis interdictum est, hypotheca. — L. B. 1819.

3012. Mr. J. van Hall. Hypotheek-stelling door voogden. — R. B. II, 82.

3013. Voogdij. — Hypotheek, W. 352, 371. Mr. C. Albarda, id; W. 359. E. van Busgers, id.; W. 363.

3014. J. de M. Kan de hypotheek-stelling altijd en in alle gevallen door den toezienden voogd van den langstlevende der ouders worden gevorderd. — R. en W. I, 50, 460. Anders W. 706.

3015. Het is niet voldoende dat de voogd hypotheek stelt tot zekerheid voor zijn beheer, zonder dat de kantonregter vooraf het bedrag heeft bepaald, de kantonregter behoort dit in ieder geval te doen. — Jur. Vraagal II, 47.

3016. Art 832, alin. 2 ontheft den langstlevende der ouders niet, van de verpligting, om onverwijld hypotheek te geven naar art. 390 B. W. — Jur. Corr. II, 78 en 288.

3017. Welke kantonregter zal de vergrooting der hypotheek van den voogd moeten bevelen, indien de voogd niet woont in het kanton waar de voogdij is opengevallen? — Opm. en Meded. XI, 45.

3018. Mag de voogd de eerst gestelde hypotheek ook vervangen, door andere hem behoorende onroerende goederen, in de plaats der eerstgestelde te verbinden? — Ja. — Vraagstukken, no. 9.

3018a. Mos. Zekerheidstelling door voogden en vruchtgebruikers. Zin, strekking en onderling verband der artikelen 390 en 832 Burg. Wetb. — R. en W. XIII, 22.

3019. Art. 832, alin. 2 Burg. Wetb. ontheft den langstlevende der ouders niet van de verpligting om hypotheek te geven overeenkomstig art. 390 Burg. Wetb. — Jur. Corr. XI, 78.

3020. Zijn de kantonregters tot de bepaling van de som waarvoor door den voogd hypotheek zal worden gesteld, alleen gehouden, indien de voogd zich daartoe vrijwillig aanmeldt, of moeten zij dit bij gebreke van dien, zelfs ambtshalve doen? — W. 352, 359, 371.

3021. De kantonregter is niet bevoegd om hypotheek te doen stellen bij eenige andere acte, dan die van benoeming of beëediging van den voogd. — M. F. 18 Julij 1840; Bijv. 428; E. 612; Luttenberg 82; M. v. J. 12 December 1843; Luttenberg 269; v. d. H., B. R. IV, 43.

3022. Wanneer bij de acte, waarbij voorzien wordt in eene voogdij over minderjarigen tevens de som bepaald wordt, ten beloope waarvan de voogd hypotheek zal moeten stellen, is wegens deze bepaling geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd; M. F. 31 October 1842, no. 138; P. W. 1/1843, bl. 127, no. 3.

3023. De actie door den toezienden voogd in te stellen, ten einde den voogd tot het stellen der zekerheid te noodzaken, moet niet voor de arrondissements-regtbank, doch voor den kantonregter worden gebragt. — Regtb. Middelburg 14 Junij 1843; W. 431; Regtb. Amst. 6 Januarij 1847; R. B. IX, 541; W. 847; R. en W. II, 446.

3024. De hypotheek die een voogd verpligt is te stellen tot zekerheid van zijn beheer is, hoewel voortvloeijende uit de wet, is toch conventioneel en onderworpen aan de bepalingen, die materie betreffende. — Regtb. Almelo 19 Maart 1856; W. 1756.

3025. De kantonregter is bevoegd om de doorhaling te gelasten van hypothecaire inschrijvingen, welke door hem ambtshalve tot zekerheid van het beheer eener voogdij zijn genomen. — Regtb. 's Gravenhage 24 September 1841; Regtz. I, 251, 280; N. R. X, § 71, 302; anders Kantg. 's Gravenhage 22 Augustus 1841; N. R. 271, 302.

3026. Kosten der dagvaarding tot verschijning met voogden en bloedverwanten, om gehoord te worden ter bepaling van de som, waarvoor casu quo door den medevoogd hypotheek zou moeten worden gesteld, komen ten laste der minderjarigen. — Kantg. Culenborg sine die; W. 233.

Art. 391.

3027. De consignatie van effecten aan toonder, welke aan minderjarigen of onder curatele gestelde personen toebehooren, is geregeld bij de wet van 26 Mei 1841 (St. no. 14).

3028. Instructie betrekkelijk de uitvoering der wet van 26 Mei 1841 (St. 14), houdende nadere bepalingen nopens de consignatie van effecten aan toonder, welke aan minderjarigen of aan onder cu-

ratele gestelde personen toebehooren. — M. F. en J. 21 Junij 1841; Bijv. 293; E. 55.

Art. 394.

3029. Kan de hypotheek gesteld tot zekerheid der voogdij over minderjarigen, bij de meerderjarigheid van één hunner, tot een vierde van het bedrag worden opgeheven? — Jur. Vraagal IV, 330.

3030. De acten bij dit art. bedoeld, zijn niet op grond van art. 399 vrijgesteld van registratieregt. — M. F. 28 September 1846, no. 47; P. W. 497.

3031. De regtbank is niet bevoegd, om de door den kantonregter naar de voorschriften der wet bepaalde som tot hypotheekstelling door den voogd, ten gevolge van veranderde omstandigheden te verminderen. In een dergelijk geval moet de weg ingeslagen worden, dien art. 394 aanwijst. — Regtb. Middelburg 14 Junij 1843; Hof Zeeland 7 Julij 1843; Regtz. I, 253; N. R. XVI, § 24, 123; W. 431.

Art. 395.

3032. De vordering tot vermindering moet gevraagd worden bij den kantonregter, zij kan niet incidenteel, bij eene procedure tot inschrijving der hypotheek voor het door den kantonregter bepaald bedrag, bij de arrondissements-regtbank worden gevraagd. — Hof Zeeland 17 Julij 1843; R. B. IX, 16.

Art. 396.

3033. Over art. 396 van het Burg. Wetb. en de hypotheekstelling van den voogd. — R. B. VI, 221; W. 159, 169, 466.

3034. Mr. C. Albarda. Over art. 396 van het Burg. Wetb. en de hypotheekstelling van den voogd. — R. B. VI, 151; mr. J. van Hall; R. B. IV, 320.

3035. De hypotheek door den voogd tot zekerheid van zijn beheer te stellen, kan bij acte voor den kantonregter niet anders worden verleend, dan bij de acte der benoeming en beëediging van den voogd. — M. F. 18 Junij 1840; no. 644; P. W. 2/1841, 37, no. 1; N. R. V, § 74, 415; Bijv. 240; W. 120; M. J. 12 Dec. 1843, no. 55; Bijv. 776; E. 324.

3036. Indien bij eene andere acte van het kantongeregt dan bij de acte van benoeming of beëediging van den voogd, de hypotheek wordt gesteld, moet de ontvanger der registratie die afwijking ter kennis brengen van den procureur-generaal bij het provinciaal hof, ten einde het betrokken kantongeregt in te lichten in welken zin art. 396 moet worden verstaan. — M. F. 24 September 1841, no. 113; Circ. 644; P. W. 1/1842, bl. 153.

3037. Eene acte van hypotheek door eene voogd ten behoeve van minderjarigen verleend, en door een kantonregter opgemaakt, kan als zoodanig geen onderwerp wezen van cassatie.

Wanneer door voogden hypotheek wordt gesteld, kan dit alleen bij de twee in art. 396 Burg. Wetb. bijzonderlijk gemelde acten voor den kantonregter geschieden, zoodat indien de hypotheek bij die acten niet is gesteld, dezelve volgens den algemeenen regel van art. 1217 Burg. Wetb., bij notariële acte moet worden verleend; art. 396 moet niet in dien zin worden verstaan, dat door voogden hypotheek kan worden gesteld bij elke authentieke acte, voor welken ambtenaar ook verleden. — H. R. 5 October 1843; Regtz. 1, 272; N. R. XVI, § 8, 29; v. d. H., B. R. IV, 37; W. 436.

Art. 397.

3038. Bij de toepassing van dit art., is het niet noodig, dat in de plaats der hypothecaire inschrijving, de te stellen waarborg altijd reeds werkelijk gesteld is, vóór dat de opheffing der bestaande inschrijving, kan geschieden. — Hof Overijssel 18 Julij 1842; R. B. V, 401; Regtz. I, 481.

Art. 398.

3039. De hypotheekbewaarder mag niet beoordeelen, niet slechts of de magtiging van den toezienden voogd tot doorhaling eener inschrijving, in wettelijken vorm verleend is, maar ook, of de toeziende voogd de bevoegdheid heeft, zijne magtiging deswege te verleenen. De hypotheekbewaarder is gehouden tot vergoeding der schade, uit zijne ongegronde weigering tot doorhaling eener inschrijving voortspruitende. — Hof Overijssel 18 Julij 1841; R. B. V, 400; H. R. 14 April 1843; W. 389; R. B. V; 604; Corr. IV, 44.

Art. 399.

3040. Inschrijvingen ten laste van voogden ter concurrentie van sommen, niet door den kantonregter bepaald. Regt van inschrijving. — W. de Gelder, Adv. V, 165; P. W. 3640.

3041. De vrijdom van registratieregten bij dit art. verleend, voor acten tot het vestigen der inschrijvingen en doorhalingen van de hypotheek bij deze afdeeling voorzien, betreft ook die, bedoeld bij art. 392, 394 en 397.

Die vrijdom strekt zich niet uit tot het procesverbaal van den kantonregter de som bepalende, ten bedrage waarvan de voogd hypotheek zal moeten stellen, met aanwijzing der vaste goederen; dit stuk voorgeschreven bij art. 390 behelst slechts een voorloopige maatregel om tot die hypotheekstelling te geraken, doch is geenzins eene acte, bij welke de hypotheek wordt gevestigd. — M. F. 24 Januarij 1842, no. 70; P. W. 2/1842, bl. 143, no. 1.

3042. Indien bij de acte van hypotheekstelling de vrouw van den voogd toestemt, dat ook haar aandeel in de vaste goederen wordt verbonden, geeft dit geen grond om die acte uit dien hoofde als aan registratie onderworpen te beschouwen. De vrijdom bij art. 399 is algemeen en voor geen splitsing of uitzondering vatbaar. — M. F. 21 Maart 1842, no. 99; P. W. 2/1842, bl. 144, no. 2.

3043. Er is geen regt van inschrijving verschuldigd voor de hypotheekstelling door voogden tot zekerheid van hun beheer als zoodanig verleend. Hoezeer art. 399 niet bepaald van het regt van inschrijving vrijstelt, zoo laat echter zoowel de vrijstelling van de regten van hypotheek als de voorbehouding alleen van het salaris der bewaarders toe, het daarvoor te houden, dat ook het regt van inschrijvins is opgeheven. — M. F. 20 Mei 1846, no. 26; P. W. 498.

3044. De acten van toestemming tot doorhaling van inschrijvingen, welke krachtens art. 14 der wet op den overgang, op de goederen van voogden zijn genomen, moeten ingevolge art. 399 Burg. Wetb. gratis worden geregistreerd; de woorden „uit kracht van deze afdeeling" in dit art. voorkomende, hebben slechts ten doel, om de vrijstelling te beperken tot de doorhaling van hypotheken, welke voogden moeten geven tot zekerheid van hun beheer, maar niet om de doorhalingen van dergelijke hypotheken, wanneer zij krachtens de wet op den overgang genomen zijn, uit te sluiten. — M. P. 16 September 1847, no. 32; P. W. 439.

3045. Indien een vader en voogd hypotheek stelt tot zekerheid eener bepaalde geldsom, welke hij erkent aan zijne kinderen toe te behooren en onder hem te berusten, valt de acte niet onder de toepassing van art. 399 Burg. Wetb., er is daarop een vast regt van registratie verschuldigd, geen evenredig

regt, omdat de voogd niet is de schuldenaar van de voor rekening zijner pupillen ontvangen gelden. — M. F. 18 Dec. 1847, no. 58; Tijds. II, no. 641, bl. 381.

3046. De vrijdom bij dit art. toegestaan, kan niet worden ingeroepen bij de registratie eener acte, waarbij de kantonregter magtiging verleent, om de door een voogd tot zekerheid van zijn beheer gestelde hypotheek te vervangen door een kapitaal op het grootboek ingeschreven, te verbinden: dit art. verleent alleen vrijstelling van registratieregt voor de acten van vestiging en doorhaling van hypotheek; het gewaagt niet van het verband van kapitalen op het grootboek. — M. F. 6 September 1848, no. 73; P. W. 622.

Art. 400.

3047. S. van Welderen Rengers. De legitima parentum tutela. — Traj. 1823.

3048. Na den dood van een der ouders blijft de ouderlijke magt niet voortduren; zij wordt opgelost in eene voogdij, aan den langstlevende opgedragen.— Hof Z.-Holland 27 Junij 1853; W. 1477.

Art. 401.

3049. J. W. H. Bosch. Ad articulum 391 Cod. Civ. Nap. — L. B. 1822.

3050. Kan aan een voogd behalve in het geval, voorzien bij art. 401 Burg. Wetb., een raadsman worden toegevoegd, zonder wiens toestemming hij geen daad, de voogdij betreffende, zal mogen verrigten?

Welke zijn de gevolgen van zoodanige toevoeging? — Regtsk. Tijd. v. h. Not. V, 1, 187, no. 64.

3051. Indien de vader aan den raadsman eene belooning heeft toegekend, mits hij de taak van raadsman goed ter harte neme, moet dit beschouwd worden als een legaat te zijn, en is daarop het regt van successie verschuldigd? — M. F. 20 Jan. 1864; no. 27; P. W. 4716; W. de Gelder; Adv. IX, 444.

Art. 402.

3052. De benoemingen van voogden en raadslieden, wanneer deze naar aanleiding van artt. 402 vgg. Burg. Wetb. plaats hebben, bij uiterste wilsbeschikking of andere geheimhouding vereischende en voor herroeping vatbare acte, welke eerst na het overlijden eenig uitwerking kunnen hebben, moeten ongeacht den vorm waarin zij vervat zijn, eerst na het overlijden worden geregistreerd. — M. F. 31 Maart 1840; no. 96; N. R. VII, § 81, 431.

Art. 403.

3053. J. H. Willinge Tonckens. Selectae observationes de curatore ventris. — Gron. 1841.

3054. Een paar vragen over art. 403 en 365 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. VI, 167; antwoord op de vragen opzigtelijk de art. 403 en 365; Opm. en Meded. VI, 224.

3055. De curator bij dit art. bedoeld, is niet bevoegd onroerend goed zonder magtiging of lastgeving te verkoopen; hij heeft alzoo noch in privé, noch in qualiteit, regt op gelden door hem wegens dien verkoop gevorderd. — Kantg. Medemblik 16 Mei 1848; W. 965.

Art. 404.

3056. A. Th. Prins. De tutela materna. — L. B. 1826.

3057. S. Trip. Observationes de matre tutelam liberorum aetate minorum, gerente vel deferente. — Gron. 1830.

3058. B. Verselewel van der Bildt. De matre tutrice. — Traj. 1838.

3059. F. Th. Westerwoudt. De matre, patri superstite liberorum tutelam recusante. — Amstel. 1854, beoordeeld door mr. J. Kappeyne van de Coppello; Themis 2e, II, no. 1.

3060. Zal de voogd, die ingeval van weigering der moeder, om de voogdij waar te nemen, door den kantonregter benoemd werd, zijne betrekking blijken bekleeden, zoo de moeder later onder curatele gesteld wordt, of wordt dan de curator der moeder, van regtswege voogd over hare minderjarige kinderen? — Jur. Vraagal II, 107, 212.

3061. Behoudt de moeder, die de voogdij geweigerd heeft, het regt om een voogd over hare minderjarige kinderen te benoemen? — Jur. Vraagal II, 217, 219, 380; R. B. II, 187.

3062. Onderlinge verhouding van de voogdij en de vaderlijke magt. De moeder als zij afstand heeft gedaan van de voogdij, welke haar als langstlevende der ouders heeft toebehoord, behoudt niet het regt op de persoonlijke verzorging van haar jong kind. — Regtb. Amsterdam 6 Julij 1852; N. R. B. II, 541; W. 1384; Hof N.-Holland 24 Februarij 1853; N. R. B. III, 428; W. 1434.

Art. 405.

3063. Mr. B. J. L. de Geer. Iets over de art. 405 en 407 van het Burg. Wetb. — R. B. V, 749.

4064. B. D. G. Indien eene moeder een derde huwelijk wil aangaan en kinderen heeft uit de beide eerste huwelijken, moet zij voor de kinderen uit ieder huwelijk afzonderlijk de bevestiging in de voogdij verzoeken. — R. B. VIII, 478.

3065. W. A. S. H. Moet niet, indien de kantonregter naar aanleiding van art. 405 Burg. Wetb. de bloedverwanten en aangehuwden van den minderjarige moet hooren of behoorlijk oproepen, evenzeer de toeziende voogd gehoord of behoorlijk opgeroepen worden? — R. B. II, 190.

3066. Mr. J. H. de Sitter. Moet de toeziende voogd ook nevens de bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige worden opgeroepen, wanneer de moeder voogdesse, zich ter zake van een voorgenomen volgend huwelijk tot den kantonregter heeft gewend? — Opm. en Meded. IV, 229.

3067. Hoewel in het Burg. Wetb. geene voorschriften worden aangetroffen voor het geval, dat de onechte moeder voogdesse zijnde, een huwelijk aangaat, ligt het echter in den geest en de bedoeling des wetgevers, om in dit geval art. 405 toe te passen, zoodat zij alsdan in de voogdij moet gehandhaafd zijn, om dezelve te behouden. — Regtb. Utrecht 16 December 1859; N. R. B. X, 174.

3068. Wanneer na echtscheiding, de vrouw een tweede huwelijk aangaat, en de eerste man na het aangaan van het tweede huwelijk sterft, is de vrouw van regtswege voogdesse over de kinderen uit haar eerste huwelijk, en haar tweede man van regtswege medevoogd, zonder nadere bevestiging of benoeming door den kantonregter. — President in kort geding, regtb. Middelburg 5 Nov. 1861; W. 3 April 1862.

3069. De moeder die een tweede huwelijk heeft aangegaan, en verzuimd heeft vooraf bij den kantonregter verzoek te doen, tot bevestiging in de voogdij van haar voorkind uit haar eerste huwelijk, is niet geregtigd de afgifte van dit kind te vorderen van den benoemden voogd, of van den persoon, aan wien hij het kind heeft toevertrouwd. — Hof Z.-Holland 22 Junij 1857; W. 1877.

Art. 406.

3070. F. H. Dölleman. Iets over de beëediging van den medevoogd. — N. N. V, 36.

3071. Mr. G. Diephuis. Is de man der hertrouwde en in de voogdij bevestigde moeder, volgens art. 406 Burg. Wetb., medevoogd, als zoodanig verpligt hypotheek te stellen? — Opm. en Meded. V, 190.

3072. Mr. P. R. van den Berg. Over de hypo-

theekstelling van den medevoogd? — Opm. en Meded. V, 297.

3073. W. A. S. H. Treedt eene moeder, voogdes zijnde over hare minderjarige kinderen, indien zij tot een volgend huwelijk is overgegaan en door den kantonregter niet in de voogdij bevestigd of op nieuw als voogdesse benoemd is, bij ontbinding van dat huwelijk in de voogdij over hare minderjarige kinderen uit haar vroeger huwelijk terug? — R. B. II, 216; anders M. D. W. id., R. B. II, 456.

3074. Ook de medevoogd in het geval van art. 406 Burg. Wetb. moet hypotheek geven. — Jur. Corr. II, 196.

3075. Het registratieregt van 80 ct. en niet dat van ƒ 1,60 is verschuldigd op de acte, houdende bevestiging van de moeder (weduwe) in de voogdij over hare kinderen, en toevoeging van haren tweeden echtgenoot tot medevoogd. — M. F. 20 Maart 1844, no. 53; P. W. 2/1844, bl. 95.

3076. Volgens art. 406 Burg. Wetb., kan de moeder in de voogdij worden bevestigd, of wel tot voogdesse worden benoemd. In het eerste geval is een registratieregt van 80 ct. verschuldigd. Indien eene moeder na van regtswege de voogdij te hebben verloren op nieuw tot voogdesse wordt benoemd, moet het regt van ƒ 1,60 worden gevorderd. — M. F. 12 Januarij 1847, no. 26; P. W. 200; Tijds. I, no. 411, bl. 369.

3077. De medevoogd is niet verpligt hypotheek te stellen. — Regtb. Appingedam 1 Sept. 1864; N. R. B. XV, 348.

Art. 407.

3078. G. Pliester. Kan een vader of moeder, welke naar aanleiding van art. 407 B. W. de voogdij verloren heeft, wel weder als voogd of voogdesse worden aangesteld, evenals ten aanzien van de moeder is bepaald bij art. 405, daar, bij art. 407 wordt gezegd, dat er een andere voogd zal worden benoemd. Dewijl de wet het verzuim van art. 407 zoo gestreng gestraft wil hebben, is de vraag of het niet geraden is, de nakoming dáarvan door eene authentieke acte te staven. — Corr. VII, 6.

3079. J. Franse. Heeft bij verzuim in de nakoming van het voorschrift van art. 407 B. W. van regtswege plaats, verlies der voogdij, evenals zulks volgens art. 405 het geval is, of ontleent de toeziende voogd uit bedoeld art. slechts het regt, om de afzetting van den in gebreke gebleven voogd of voogdesse te vragen? — Zoo ja, blijft dan de vader of moeder de voogdij wettig waarnemen zoolang die afzetting niet is uitgesproken? — en eindelijk, kan de vader of moeder op nieuw tot voogd of voogdesse worden benoemd? — Jur. Corr. 1863, 237.

3080. Iets over het verlies der voogdij, volgens art. 407 B. W. — Opm. en Meded. IV, 282.

3081. A. Japikse. Gevolgen bij het niet bestaan van een toezienden voogd, van de overtreding van art. 407 B. W. — R. en W. VI, 69.

3082. A. J. M. Holster. Verliest de vader of de moeder bij niet voldoening aan den inhoud van art. 407 Burg. Wetb. de voogdij van regtswege? — R. en W. VII, 79.

3083. H. Z. de Kleijn. Iets over de artt. 407 en 411 B. W. Verlies van de voogdij, wegens de verzuimde aanbieding aan den toezienden voogd, bij het aangaan van een nieuw huwelijk, van een behoorlijken staat der goederen, welke het vermogen van den minderjarige uitmaken; onbevoegdheid van vader of moeder, die deswege van de voogdij is uitgesloten, om een voogd over hunne minderjarige kinderen te benoemen. — Jur. Corr. 1863, 147.

3084. Kan de vader, die na den dood zijner echtgenoote, geen toezienden voogd over zijne minderjarige kinderen heeft doen benoemen en hertrouwd is, zonder aan het voorschrift van art. 407 B. W. te hebben voldaan, beschouwd worden van de voogdij vervallen te zijn? — R. en W. V, 298.

3085. Wanneer de vader of moeder, voogd of voogdesse van zijne of hare minderjarige kinderen, alvorens een nieuw huwelijk aan te gaan, niet aan den toezienden voogd een behoorlijken staat der goederen, welke het vermogen der minderjarigen uitmaken, aanbiedt en alzoo de voogdij verliest, kan die vader of moeder dan nog tot voogd herbenoemd worden, of moet de voogdij aan een ander worden opgedragen? — Jur. Vraagal II, 45; Jur. Corr. I, 93.

3086. Over het verlies van de voogdij door den langstlevende der ouders. — Corr. VI, 128.

3087. Indien de langstlevende echtgenoot, overeenkomstig art. 466 B. W., de goederen in gemeenschap aanhoudt met de minderjarigen, hoe moet dan ingeval van hertrouwen aan art. 407 worden voldaan? — Jur. Corr. III, 246.

3088. Wanneer de vader of moeder bij het aangaan van een tweede huwelijk verzuimt aan dit art. te voldoen, wordt de voogdij niet ipso jure verloren? daartoe is eene regterlijke uitspraak noodig. — Jur. Corr. I, 16.

3089. De vader of moeder, die in gebreke is gebleven, alvorens een tweede huwelijk aan te gaan, aan den toezienden voogd der minderjarigen aan te bieden een behoorlijken staat der goederen, welke het vermogen van den minderjarige uitmaakt, verliest de voogdij niet van regtswege, maar door regterlijke tusschenkomst. — Regtb. Rotterdam 23 December 1857; N. R. B. VIII, 140; W. 1949.

3090. De bepaling van art. 407, volgens welke de vader of moeder, welke de voogdij over hunne minderjarige kinderen voeren, alvorens een nieuw huwelijk aan te gaan, verpligt zijn aan den toezienden voogd aan te bieden een staat der goederen, welke het vermogen der minderjarigen uitmaken, is ook van toepassing op den vreemdeling, voogd van Nederlandsche minderjarigen, al is het ook dat dezelfde bepaling niet in de wetgeving van diens land voorkomt.

Dit art. bepalende, dat gebrek van het aanbieden van meer bedoelden staat, tot gevolg heeft verlies van de voogdij, en benoeming van een anderen voogd, zoo kan voor die aanbieding niet in de plaats treden, eene beweerde verwijzing naar authentieke acten van verkoop en deeling, en het beweerd genoegen nemen van den toezienden voogd met die verwijzing, of diens persoonlijke bekendheid met het vermogen van de minderjarigen. — Regtb. Maastricht 20 December 1860; W. 2254.

3091. De slotbepaling van dit art. is niet van toepassing, indien de vader en voogd verzuimd heeft een toezienden voogd te doen benoemen, en mitsdien in de onmogelijkheid is geweest aan het voorschrift van het eerste lid van dit art. gevolg te geven. — Regtb. Dordrecht 17 September 1855; W. 1777.

3092. De langstlevende der ouders verliest in het geval van dit art. de voogdij niet van regtswege. Aan de benoeming van een anderen voogd moet de ontzetting uit de voogdij van den in verzuim zijnde vader of moeder door den bevoegden regter voorafgaan. — Kantg. Boxmeer sine die; W. 1640.

3093. Aan de woorden „een andere voogd" in art. 407 B. W., moet de beteekenis worden gehecht, dat daaruit voortvloeit dat de moeder, die verzuimd heeft vóór het aangaan van een tweede

huwelijk een staat der goederen van de minderjarigen aan den toezienden voogd aan te bieden, later niet meer ingevolge art. 405 door den kantonregter op nieuw als voogdesse kan benoemd worden. Indien zulks echter heeft plaats gehad, kan de kantonregter op verzoek van den toezienden voogd, wegens het bovengemeld verzuim, geen anderen voogd benoemen, vóór dat de herbenoeming van de moeder door de regtbank is vernietigd. — Regtb. Utrecht 18 September 1844; Regtz. I, 286; W. 595.

Art. 408.

3094. Is het tweede lid van art. 385 B. W. in strijd met het tweede lid van art. 408 B. W.? — Corr. VII, 8.

3095. Wanneer de vader een natuurlijk kind erkent, vervalt van regtswege de vroeger door den kantonregter opgedragen voogdij. — Regtb. Zutphen 30 Maart 1865; W. 2688.

Art. 409.

3096. T. N. van der Stok. De benoeming van een voogd bij het leven der beide ouders, gedaan in den vorm bij art. 410 voorgeschreven, met bepaling, dat die benoeming enkel van kracht zal zijn, wanneer degene der ouders, door wien ze gedaan werd, de langstlevende zijn mogt, is van waarde. — Jur. Corr. II, 76; anders 252.

3097. A. W. L. Tjaarda van Starkenborgh en mr. F. R. Pennink. De moeder, die geweigerd heeft de voogdij over hare minderjarige kinderen aan te nemen en volgens art. 404 een anderen voogd deed benoemen, behoudt het regt om bij uiterste wilsbeschikking of bijzondere notariële acte een voogd over die kinderen aan te stellen. — Jur. Vraagal II, 217; anders 380.

3098. G. L. Heeft de langstlevende der ouders van natuurlijke wettelijk erkende kinderen, of zoo dezelve slechts door één van hen erkend zijn, heeft deze dan het regt, om, ingeval van deszelfs overlijden een voogd over die kinderen te benoemen? — Ja. — R. B. III, 378; anders P. Mabé Jr., R. B. III, 417; Mr. K. A. Poortman R. B. III, 420.

3099. Indien de langstlevende der ouders twee minderjarige kinderen nalatende, over één hunner een voogd benoemt, zal deze dan ook voogd zijn over het andere kind, of zal door den kantonregter een tweede voogd over dezen benoemd moeten worden en zullen dan beide voogden tegelijk de voogdij waarnemen? — Zoo neen, welke hunner zal den anderen vervangen? — Jur. Vraagal I, 331.

3100. Kunnen beide ouders te zamen bij eene zelfde acte een voogd over hunne minderjarige kinderen benoemen? Kunnen de ouders van natuurlijke kinderen een voogd over die kinderen benoemen? — Corr. X, 12; R. en W. IV, 67, 75, 227, 240.

3101. Behoudt de moeder (weduwe), die wegens verkwisting onder curatele is gesteld, maar overigens niet verkeert in den toestand van uitsluiting van art. 411 B. W., de bevoegdheid om over hare minderjarige kinderen bij testament een voogd te benoemen, zoodat na haar overlijden haar curator, die gedurende de curatele voogd over die kinderen was, de voogdij aan den benoemden voogd zal moeten overgeven? — Jur. Vraagal I, 110; II, 214.

3102. De benoeming van een voogd, door een vader bij notariële acte gedaan, die eerst na het overlijden van den vader ter registratie wordt aangeboden, is niet onderworpen aan het registratieregt van ƒ 1,60 voor voogdbenoeming, indien het kind vóór het overlijden van den vader reeds meerderjarig was. — M. F. 22 October 1868, no. 43; P. W. 5382.

3103. Ouders van een natuurlijk kind zijn niet bevoegd, om bij uiterste wilsbeschikking over dat door hen daarbij erkend minderjarig kind een voogd te benoemen. — H. R. 6 November 1855; Corr. XXX, 279.

3104. De voogdij door een erflater in de kolonie Berbice over een minderjarig mulatten meisje aan drie personen opgedragen, is in strijd met de bepalingen der Fransche en Nederlandsche wetgeving. — Hof N.-Holland 12 April 1849; R. B. XI, 245; W. 1115.

3105. De moeder van een door haar alleen erkend natuurlijk kind, kan niet gezegd worden te zijn, volgens art. 409 B. W., de langstlevende der ouders. Voor natuurlijk erkende kinderen geldt niet de testamentaire, maar de dative voogdij. — Kantg. Amsterdam, no. 4, 12 Julij 1855, Regtb. Amsterdam 6 Augustus 1855; H. R. 16 November 1855; N. R. B. VI, 115; W. 1696.

3106. Buiten den voogd door den langstlevende der ouders benoemd, kent de wet geen tutor testamentarius. De minderjarige kan dus geen voorregt op de goederen van zoodanigen voogd beweren. — Hof N.-Holland 12 April 1849; W. 1115.

3107. Indien de kantonregter een voogd heeft benoemd, niettegenstaande een voogd was benoemd door den langstlevende der ouders, kan daartegen niet bij wege van hooger beroep worden opgekomen bij de Arrondissements-regtbank, doch moet in dat geval het middel van cassatie worden aangewend. — Regtb. Deventer, sine die; N. R. B. XV, 120.

Art. 410.

3108. Eene notariële acte, houdende benoeming van voogden, naar aanleiding van art. 410 B. W., is onderhevig aan een registratieregt van ƒ 1,60. — M. F. 28 Januarij 1850, no. 41; P. W. 1464.

3109. De benoeming van een voogd bij notariële acte, door een der ouders gedaan, is de acte van benoeming niet vatbaar voor registratie, dan binnen drie maanden na het overlijden van den vader of de moeder. — M. F. 25 Augustus 1849, no. 67; P. W. 2/1849, pag. 370; M. F. 29 Februarij 1848, no. 171; P. W. 1/1848, no. 597.

3110. De notariële acte van benoeming van een voogd, door een der ouders gedaan, is vrij van registratie, indien zij vervallen of herroepen is; het regt bedraagt ƒ 1,60, als de benoeming gevolg heeft, indien de acte andere beschikkingen tevens inhoudt, verandert zij van aard. — M. F. 21 Aug. 1847, no. 5; P. W. 2/1849, pag. 369, no. 1063.

3111. Hij die opkomt tegen de benoeming van een voogd bij testament, moet de vernietiging van het testament op dat punt bij den regter eischen; hij is niet ontvankelijk, indien hij eenvoudig voorziening in de vacante voogdij vraagt, evenals of de eerste voogd niet bestond. — Kantg. Amsterdam, no. 3, 13 April 1864; Regtb. Amsterdam 17 Mei 1864; W. 2610; R. en W. XVII, 416.

3112. Eene benoeming door een vader gedaan van zeker persoon als voogd over zijne na te laten kinderen, en bij diens overlijden van een ander, geeft aanleiding tot de heffing van twee registratieregten. — M. F. 12 Februarij 1847, no. 33; P. W. 201; Tijds. I, no. 412, bl. 370; M. F. 19 November 1839, no. 59; P. W. 1/1840, blz. 179, no. 3.

Deze beslissing is ingetrokken en wordt thans slechts een registratieregt van ƒ 1,60 geheven. — M. F. 16 November 1857, no. 118; P. W. 3038.

3113. Indien bij testament of acte van benoeming van een voogd het regt wordt toegekend,

om in eens of op gezette tijden zekere sommen voor zijne moeite in rekening te brengen, kan daarop, of op de acte van aanneming of aanvaarding, geen evenredig registratieregt worden geheven. — M. F. 20 Mei 1846, no. 113; Tijds. I, no. 292, blz. 265.

3114. De acten, behelzende benoeming van voogden, niet alleen die in den vorm van procesverbaal, maar ook in elken anderen vorm opgemaakt, moeten bij voortduring voor het vast regt van ƒ 1,60 worden geregistreerd. — M. F. 19 November 1839, no. 59; P. W. 1/1840, no. 179, no. 2.

3115. De benoeming van een voogd door den langstlevende der ouders, niet bij uiterste wil gedaan, moet steeds bij notariële acte worden gedaan en kan niet geschieden bij eene acte, verleden voor den kantonregter. — W. de Gelder, Adv. V, 171.

Art. 412.

3116. Indien de kantonregter onbekend met de benoeming van een voogd door de langstlevende, (voor het aangaan van een tweede huwelijk in de voogdij bevestigde) moeder, denzelfden persoon mogt hebben aangesteld, die door de moeder werd benoemd, komt er geen bekrachtiging meer te pas. — Jur. Corr. IV, 91.

Art. 413.

3117. J. D. Lewe Quintus. De potestate magistratus, in tutoris datione, maxime secundum legem in patria novissime latam. — Gron. 1838.

3118. B. H. F. Bantzinger. De tutela dativa jure Belgico. — L. B. 1840.

3118a. Een kantonregter. Gedachten over de bevoegdheid van den kantonregter in de materie van minderjarigheid en voogdij. — R. en W. X, 358.

3119. Mr. J. H. van der Meer de Wijs. De benoemingen van voogden en toeziende voogden, curators en toeziende curators, door den kantonregter zijn geene vonnissen. — R. B. III, 421, V, 48.

3120. Is eene acte van benoeming van een voogd, door den kantonregter, onderworpen aan een registratieregt van 80 ct. of ƒ 1,60? — Jur. Corr. IV, 182.

3121. Kan de toeziende voogd door den kantonregter benoemd worden tot voogd? — Jur. Corr. I, 94.

3122. De voogd moet benoemd worden door den kantonregter van de woonplaats der minderjarigen; als de moeder en voogdesse de voogdij heeft verloren, geschiedt de benoeming van een nieuwen voogd door den kantonregter van de woonplaats van den toezienden voogd. — Regtb. Amsterdam 27 Februarij 1860; N. R. B. X, 420.

Art. 414.

3123. E. Binkes. De auctoritate, juribus et obligationibus cognatorum collateralium e jure Neerlando collato cum jure Francico. — L. B. 1838.

3124. De benoemingen van voogden en toeziende voogden over minderjarigen, wier onvermogen blijkt uit een getuigschrift van den burgemeester hunner gemeente, moeten gratis worden geregistreerd. — Kon. Besl. 20 April 1829, no. 116; Tijds. I, 19, no. 51; Bijv. 559, E, 580; P. W. 1/1829, 27.

3125. Wordt art. 68, § 2, no. 4 der wet van 22 Frimaire jaar VII; Actes sujets a un droit fixe de 2 francs „les procèsverbaux de nomination de tuteurs" teregt toegepast op acten van benoeming van voogden naar het Ned. Burg. Wetboek, of behooren die acten te worden geregistreerd tegen 80 ct. overeenkomstig § 1 no. 1 van art. 68 bovengemeld. — Jur. Corr. IV, 182.

3126. Wanneer tevens deskundigen worden beëedigd in eene acte, waarbij voogden over onvermogenden worden benoemd, is voor die beëediging registratieregt verschuldigd. — M. F. 12 September 1845, no. 42; Tijds. I 20 no. 52.

3127. Indien de kantonregter tot oproeping der bloedverwanten van minderjarigen bevelen tot dagvaarding afgeeft, zijn deze niet aan de registratie onderworpen voor dat de deurwaarder zijn exploit van dagvaarding uitbrengt. — M. F. 19 December 1838, no. 31; M. F. 19 Maart 1839, no. 75, N. R. I, § 69, 411.

3128. Het procesverbaal van benoeming van voogden is aan een registratie onderworpen, niet iedere benoeming. Er is alzoo niet meer dan één regt verschuldigd, als er een voogd over een kind uit vroeger huwelijk, en een toeziend voogd voor een kind uit een tweede huwelijk is benoemd. — M. F. 30 September 1852, no. 4; P. W. 1/1852, pag. 165.

3129. De exploiten tot oproeping van bloedverwanten worden gratis geregistreerd, indien van het onvermogen der minderjarigen blijkt door een certificaat van onvermogen, afgegeven door den burgemeester hunner woonplaats. — M. F. 12 Januarij 1848, no. 114; M. F. 9 Januarij 1840, no. 59; P. W. 2/1840, 4, no. 1.

Art. 415.

3130. Een bloedverwant kan niet tegen eene benoeming van een toezienden voogd door den kantonregter gedaan, opkomen, bij request aan de regtbank, op grond, dat zijn lasthebber zijn last zoude zijn te buitengegaan, bij het raadplegen over den te benoemen persoon. — Hof Z.-Holland 23 Januarij 1860; W. 2145.

3131. Tegen de benoeming van een toezienden voogd door den kantonregter, kan op geene andere wijze en in geen ander geval, dan die in dit art. zijn vermeld, verzet worden gedaan. — H. R. 29 Junij 1860; W. 2182; Corr. XXXVI, 230; W. 2182.

3132. Buiten het geval bij dit art. voorzien, zijn de belanghebbenden niet bevoegd tegen eene door den kantonregter gedane benoeming van een voogd bij den hoogeren regter op te komen.

De vordering tot nietigverklaring eener voogdijopdragt, kan niet incidenteel in een aanhangig geding worden ingesteld.

Tegen de benoeming van een voogd, kan men zich niet in contradictorio judicio bij de arrondissements-regtbank voorzien; in zoodanig geval geldt het eene zaak van vrijwillige regtsbedeeling, die bij de regtbank in raadkamer aanhangig moet worden gemaakt. — De benoeming is niet nietig, indien de personen, met welke de kantonregter vooraf heeft geraadpleegd over de keuze van den voogd, wel bloed- en aanverwanten van den minderjarige, doch niet juist de naasten in graad zijn. — Regtb. Breda 21 Februarij 1860; W. 2213.

3133. De benoeming van den voogd is niet aan hooger beroep onderworpen, wanneer de kantonregter iemand benoemd heeft, aangewezen door twee der vier gehoorde bloedverwanten. — Regtb. Hoorn 11 Mei 1859; W. 2127.

3134. De vordering in dit art. vermeld, moet dadelijk gedaan en in het procesverbaal van benoeming vermeld worden. — Jurr. Corr. III, 222; Hof Z.-Holland 8 Maart 1860; W. 2145, 2027, 2030, 2042, 2127.

3135. De kantonregter is verpligt het procesverbaal van benoeming aan de arrondissements-regtbank

op te zenden, ook in geval de stemmen der bloedverwanten staken, daartoe wordt niet gevorderd, dat de keus op een persoon valt, die door de minderheid is aangewezen.

Het lid der familie dat ingevolge de tweede alinea van art. 415 Burg. Wetb. de opzending van het proces-verbaal aan de arrondissements-regtbank verzocht heeft, is bij weigering van den kantonregter bevoegd, bij verzoekschrift tegen de door den kantonregter gedane benoeming op te komen. — Regtb. Hoorn 13 September 1843; Regtz. I, 289; R. B. V, 711.

Art. 416.

3136. W. A. S. H. Welke is de beteekenis der woorden van art. 416 Burg. Wetb., wanneer geen bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige binnen het koningrijk aanwezig zijn. — R. B. II, 221.

Art. 417.

3137. A. J. van Eelde. Iets over de voorschriften den ambtenaar van den burg. stand gegeven, omtrent de kennisgevingen aan den kantonregter van het overlijden van personen, die minderjarige of afwezige erfgenamen nalaten. — W. 998.

3138. W. A. S. H. Kunnen de aangehuwden van een minderjarige niet een verzoek doen tot de benoeming van een voogd voor dezelve? — R. B. II, 222.

3139. Het doen van opgaven door de ambtenaren van den burg. stand van alle sterfgevallen aan de kantongeregten. — W. 907.

3140. Welke kantonregter moet een voogd benoemen over de kinderen eener vrouw, die de voogdij verloren heeft? — Corr. XXXIII, 67; Regtb. Amsterdam 27 Augustus 1860; R. B. XI, 73.

3141. De minderjarige, wiens voogd overleden is, heeft tot woonplaats de woonplaats van den toezienden voogd. — Regtb. Hoorn 11 Mei 1859; W. 2127.

3142. Het kon. besluit van 31 Julij 1828 (St. 51), houdende o. a. verpligting voor de ambtenaren van den burg. stand, om aan de vrederegters (nu kantonregters) binnen 24 uren te doen aangifte van de in hun kanton plaats gehad hebbende sterfgevallen, is niet afgeschaft door latere wettelijke bepalingen spetiaal niet door art. 417, alin. 2, Burg. Wetb., het is nog volkomen geldig. — H. R. 10 October 1860; W. 2216.

3143. De ambtenaar van den burg. stand is verpligt om van alle sterfgevallen binnen zijne gemeente voorvallende, kennis te geven aan den kantonregter. Het nalaten van deze kennisgeving is strafbaar met de straffen, vastgesteld bij art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (St. no. 11). — Kantg. Oostburg 2 April 1855; N. R. B. VII, 103.

Art. 419.

3144. Kan de gevolmagtigde van een der bloedverwanten of aangehuwden, door den kantonregter te raadplegen over den persoon, wiens benoeming tot voogd het meest met de belangen der minderjarigen zou strooken, bijaldien de lastgever tot voogd wordt aangesteld, in handen van den kantonregter den eed bij art. 419 vermeld, afleggen namens zijn lastgever, krachtens de daartoe aan den lasthebber bij de volmagt gegeven bevoegdheid? — of moet die eed door den voogd persoonlijk worden afgelegd? — Jur. Corr. IV, 104.

Art. 420.

3145. J. L. de Leão Laguna. De tutela liberorum naturalium. — L. B. 1854.

Art. 421.

3146. C. Sandenbergh Matthiessen. De liberis expositis. — L. B. 1849.

3147. A. Makkers. Over de voogdij der regenten in de gestichten van weldadigheid. — Amst. 1857.

3148. Staan minderjarigen, welke zich bevinden in een gesticht van liefdadigheid, doch wier beide ouders of een hunner nog in leven zijn, onder de voogdij van de regenten van dat gesticht? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 71.

3149. Mr. G. B. Emants. Over de voogdij der regenten van gestichten van weldadigheid, wanneer de vader of vroeger benoemde voogd nog in leven zijn. — N. R. Jaarb. X, 407.

3150. G. L. Wat moet er ten aanzien van minderjarigen, die in een gesticht van weldadigheid zijn opgenomen, verstaan worden door de woorden „of daartoe behooren," in art. 421 van het Burg. Wetb. — R. B. V, 495.

3151. Mr. P. van der Hoeven. Iets over regenten van godshuizen, voornamelijk met betrekking tot hunne verantwoordelijkheid. — Themis III. 66.

3152. Mr. G. M. van der Linden. Over de regten van liefdadige gestichten en godshuizen op de goederen der daarin ontvangen personen. — Themis V, 195; VIII, 87.

3153. Jo. de Vries, Jz. De voogdij ook over gemeenlijk, dus genaamde halve weezen komt regtens toe aan de regenten van het gesticht, waarin zij zijn opgenomen. — R. B. III, 235.

3154. Over de voogdij van kinderen in een weeshuis of gesticht van liefdadigheid opgenomen. — Corr. XXXII, 343.

3155. Mr. C. M. I. Willeumier. Iets over de voogdij der regenten van gestichten van weldadigheid. — Themis 2e, XVI, no. 4.

3155a. Mr. W. F. Otten. Octrooijen van erfregt ten behoeve van wees- en godshuizen en andere pieuse instellingen, getoetst aan hunnen inhoud en aan art. 54 der armenwet van 28 Junij 1854 (St. 100. — R. en W. XII, 51, XIII, 117.

3156. De verpligting aan den kantonregter opgelegd, om te voorzien in de voogdij van den minderjarige, die zonder vader, moeder of voogd, door den vader of de moeder benoemd, overblijft, vervalt niet, zoodra zoodanige minderjarige in een gesticht van weldadigheid is opgenomen. — De voogdij van regenten van eenig gesticht, kan niet in dien zin met de gewone voogdij worden vergeleken, dat het feit der opneming in een gesticht alle verdere benoeming van voogden en toeziende voogden onmogelijk maakt. — Regtb. Rotterdam 2 Nov 1842; W. 329, 341; R. B. IV, 909; Regtz. I. 293.

3157. Regenten van een weeshuis, die op eene geoorloofde wijze kinderen onder hunne autoriteit en beheer hebben verkregen, zijn bevoegd en gehouden die kinderen te behouden, totdat zij meerderjarig zijn of wel aan eene bevoegde autoriteit kunnen worden overgegeven.

Regenten, die geworden zijn de voogden der kinderen, zoolang die in het gesticht zullen verblijven, alsmede de wettelijke bewaarders en verzorgers van en verantwoordelijk voor die kinderen, zijn bevoegd en verpligt de uitlevering dier kinderen te weigeren aan ieder, ook zelfs aan den vader, die volgens de wet onbekwaam en onbevoegd is om de magt of het beheer over de minderjarigen uit te oefenen, van de voogdij is uitgesloten en zich, injuria eenige autoriteit zou willen aanmatigen. — Regtb. 's Gravenhage 8 October 1852; W. 1379.

3158. De voogdij van regenten van een gesticht van weldadigheid over de daarin verpleegde minderjarigen, staat in alles, behalve het stellen van zekerheid en de benoeming van een toezienden voogd, met

de gewone voogdij gelijk. Mitsdien is ook de kortere verjaring bij art. 472 Burg. Wetb. bepaald, toepasselijk op de regtsvorderingen, welke ter zake van die voogdij, door de vroeger verpleegden tegen regenten van zoodanig gesticht worden ingesteld. — Regtb. 's Gravenhage 27 December 1859; W. 2132.

3159. Zijn de bestuurders eener instelling van liefdadigheid, bestemd tot het onderhouden, opvoeden en verzorgen van behoeftige ouderlooze kinderen, die bij gebrek aan een huis, waarin al de kinderen kunnen worden opgenomen, de weezen ieder bij een afzonderlijk persoon besteden, terwijl zij zelve in de opvoeding en verzorging voorzien, de voogden van zoodanige weezen in den zin van art. 421 Burg. Wetb.? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 52.

3160. Wanneer de kantonregter na de opneming van een minderjarig kind in een gesticht van liefdadigheid, dat aldus volgens art. 421 Burg. Wetb. onder voogdij staat van de regenten van dat gesticht, een voogd en toeziende voogd benoemt over dat kind, moet de voogd door den kantonregter benoemd, geacht worden beter regt te hebben op de uitoefening der voogdij, dan de regenten van dat gesticht. De regenten zijn verpligt het kind op aanvrage van den voogd aan hem af te geven. — Regtb. Rotterdam 30 Junij 1852; N. R. B. II, 687.

3161. Diakenen eener kerkelijke gemeente kunnen niet voor een minderjarige gealimenteerde als voogden optreden, ten zij blijke, dat zij tevens regenten zijn van een gesticht, waarin de minderjarigen zijn opgenomen, of waartoe deze kinderen behooren. — Regtb. Winschoten 10 April 1839; W. 68.

3162. De strekking van dit art. is deze, dat de regten en verpligtingen van voogden en van ouders in zooverre zij niet aan de ouderlijke magt zijn voorbehouden of bij voorkeur daaraan gehecht, zijn geschorst en op regenten overgegaan, zoolang de minderjarige door de regenten in het gesticht geduld, en door de ouders of voogden gelaten wordt. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 Nov. 1869; W. 3162.

3163. Moet de kantonregter voorzien in de voogdij van minderjarigen, overgebleven zonder ouders of voogd door den langstlevende der ouders benoemd, ook dan wanneer zij zich in een gesticht van weldadigheid bevinden? verschillend beslist. — Kantg. 's Gravenhage 9 Mei 1860; Regtb. 's Gravenhage 25 Mei 1860; W. 2172.

3164. Ten aanzien van sommige bepalingen wordt nog van kracht gehouden de „loi relative à la tutelle des enfans admis dans les hospices van 15 Pluviôse jaar XIII (4 Febr. 1805). — Rondonneau II, 328; Fortuijn II, 334; Regtb. Amersfoort 16 April 1851; W. 1313.

Art. 422.

3165. J. C. Mollerus. De tutore subrogato. — Traj. 1835.

3166. J. J. Alix. De tutore subrogato, jure Neerlando novissimo cum jure Francico comparato. — L. B. 1837.

3167. W. J. Hora Siccama. De tutore vicario ex jure civili Gallico. — Gron. 1838.

3168. J. J. H. Is volgens de beginselen des Nederlandschen Burgerlijken Wetboeks, de kantonregter gehouden, den toezienden voogd te benoemen uit de linie, waartoe de voogd niet behoort? — Neen. — R. B. II, 376.

Art. 423.

3169. R. O. B. Verheijen. Beschouwingen omtrent de ambtshalve benoeming van een toezienden voogd in de voogdijen bij dit art. bedoeld. — W. 544, 563; anders mr. M. J. ter Haseborg; W. 550, 583.

3170. De kantonregter is niet bevoegd om in de voogdijen bij dit art. bedoeld, ambtshalve een toeziende voogd te benoemen. — Regtb. Breda 9 Jan. 1844; W. 530; anders Regtb. 's Hertogenbosch 27 October 1843; W. 544.

3171. De acte waarbij de langstlevende der ouders een voogd heeft benoemd, moet geregistreerd worden voor dat de kantonregter tot benoeming van een toezienden voogd mag overgaan. — M. F. 25 Januarij 1869, no. 25; P. W. 5491.

Art. 427.

3172. Mr. A. E. Penning. Over den bijstand welken de geëmancipeerde minderjarige behoeft, wanneer hij met zijnen curator strijdige belangen heeft. — R. Bijdr. VII, 197.

3173. Wanneer en voogd en toeziende voogd met hunne pupillen gezamenlijk mede erfgenamen zijn in eene nalatenschap, behoort er dan om tot eene verdeeling te geraken door de regtbank een curator te worden benoemd, welke voor de minderjarigen optreedt? — W. 170.

3174. Is de vader verpligt voor zijne rekening te nemen alle kosten van onderhoud en opvoeding van het kind door den toezienden voogd gemaakt? — Neen. — Mr. A. de Pinto, Adv. no. 18.

3175. Mr. G. B. Emants. Tegenstrijdige belangen van minderjarigen. — Themis 2e, II, 401.

3176. Is voor het huwelijk van een voogd met zijne pupille, wier bloedverwanten in de opgaande linie alle zijn overleden, de toestemming van den toezienden voogd alleen voldoende, gelijk mede tot het passeren van het huwelijkscontract? — Jur. Corr. II, 237.

3177. Indien eene vordering tot ontlasting van hypotheken wordt ingesteld, is de toeziende voogd bevoegd zich te verzetten tegen de doorhaling van hypotheken, door den voogd op zijne goederen verleend, ten behoeve van de minderjarigen voor de zekerheid van zijn beheer. — Regtb. Amersfoort 6 Februarij 1867; R. en W. XIX, 301.

3178. De minderjarige behoort in het faillissement van zijn vader en voogd, door den toezienden voogd vertegenwoordigd te worden. — Regtb. Amst. 6 Junij 1861; W. 2303.

3179. De verpligting aan den toezienden voogd opgelegd om voor de belangen der minderjarigen te waken, ingeval zij in tweestrijd zijn met die van den voogd, strekt zich zoo ver uit, dat hij te dier zake een regtsgeding namens de minderjarigen kan voeren. De toeziend voogd heeft alzoo het regt, om den voogd te dagvaarden tot scheiding en deeling van een gemeenschappelijken boedel. — Regtb. Utrecht 21 November 1845; Regtz. I, 296; R. B. VIII, 145.

3180. De toeziend voogd is niet bevoegd beslag te leggen onder derden op gelden, aan den vader en voogd verschuldigd, tot zekerheid van hetgeen deze aan zijne minderjarige kinderen schuldig is. — Regtb. Winsch. 31 Jan. 1855; N. R. B. VI, 397.

3181. Derden zijn niet verpligt om den toezienden voogd in het geding te brengen, doch deze moet, wanneer de belangen van den voogd met die der minderjarigen in tweestrijd zijn, interveniëren. — Amsterdam 2 Februarij 1844; R. B. VI, 715.

3182. De toeziend voogd is bevoegd, om de toelating der minderjarigen als schuldeischers in den failliten boedel van hunnen afwezigen, of voortvlugtigen voogd, te vorderen. — Hof Gelderland 8 December 1847; R. B. X, 273; W. 906.

3183. De toeziend voogd is niet bevoegd om zich te verzetten tegen een daad van beheer van

den voogd; bepaaldelijk mag hij geen verzet doen tegen de afgifte van penningen aan minderjarigen toebehoorende en zich bevindende in handen van derden, wanneer de voogd die penningen vordert en verklaart deze overeenkomstig een regterlijk gewijsde te willen beleggen. De toeziend voogd is wegens zoodanig verzet tot schadevergoeding gehouden. — Regtb. Maastricht 25 Februarij 1847; R. B. IX, 477; W. 891; R. en W. III, 94.

3184. Indien in een faillissement de toeziende voogd voor het minderjarig kind van den gefailleerde is opgekomen en geverifiëerd, kan de gefailleerde zelf, als voogd van het kind, niet tegen de rangregeling verzet doen. — Regtb. Amsterdam 6 Junij 1861; Mag. v. Handelsr. III, 195.

Art. 428.

3185. H. Schaepman. Is de toeziende voogd bevoegd om magtiging te verleenen tot doorhaling der inschrijving van de hypotheek, welke de voogd tot zekerheid van zijn beheer gesteld heeft. — R. en W. XI, 359.

3186. J. de M. Kan de hypotheekstelling altijd en in alle gevallen door den toezienden voogd van den langstlevende der ouders worden gevorderd? — R. en W. I, 50, 460.

3187. Eene vordering tot het maken van eene boedelbeschrijving is regtmatig, ook dan, wanneer reeds ten overstaan van een toezienden voogd, doch wiens benoeming niet is goedgekeurd, eene boedelbeschrijving is opgemaakt. Waar het betreft eene vordering tot het opmaken eener boedelbeschrijving voortvloeijende uit een verschil over de qualiteit van den toezienden voogd, kan volgens art. 53, no. 6 Burg. Regsv., het bevel van al of niet voorloopige ten uitvoerlegging aan 's regters oordeel worden overgelaten. — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1859; W. 2164.

3188. De toeziende voogd is verpligt de schade uit zijne niet nakoming der voorschriften van artt. 428 en 431 Burg. Wetb. voortvloeijende te vergoeden, zonder dat eerst behoeft te blijken, dat op den voogd of diens erven tot rekening en verantwoording aangesproken, het saldo niet te verhalen is. Tot bewijs dier schade kan ook strekken de inventaris der nalatenschap van den voogd, opgemaakt door diens erfgenamen, tevens zijne gewezen pupillen en belanghebbenden bij de schadeactie tegen den toezienden voogd. — Regtb. Amsterdam 30 December 1868; W. 3122; N. R. B. XIX, 416.

3189. De toeziende voogd is eerst dan voor het slot der voogdijrekening aansprakelijk, indien gebleken is, dat de voogd in gebreke is gebleven het verschuldigde te betalen. — Regtb. Assen 10 December 1866; W. 3019.

3190. De toeziend voogd aangesproken wegens schade door verzuim in de uitoefening zijner betrekking gepleegd, heeft niet het regt om de voorafgaande uitwinning van den voogd te vorderen. — Regtb. Amsterdam 16 September 1857; N. R. B. IX, 5.

3191. De arrondissements-regtbank is bevoegd, kennis te nemen van eene actie, door den toezienden voogd tegen den voogd en verdere belanghebbenden ingesteld, ten fine van inventarisatie. — Regtb. Amsterdam 19 April 1852; N. R. B. II, 334.

3192. De toeziend voogd is verpligt om dadelijk nadat er grond tot het stellen of vermeerderen van hypotheek bestaat, zich tot den kantonregter te wenden, ten einde door dezen worde gehandeld overeenkomstig het 2e lid van art. 390 Burg. Wetb. en mitsdien de hoegrootheid der hypotheek worde bepaald, en om voorts volgens het 4e lid van dat art. de uitspraak van den kantonregter, zelfs bij voorraad niettegenstaande hooger beroep, ten uitvoer te leggen. — Regtb. Utrecht 13 Sept. 1848; R. B. X, 571.

Art. 429.

3193. Heeft de toeziende voogd het regt, om de twee jaren summiere rekening te vorderen van de moeder, die na het aangaan van een tweede huwelijk in gevolge art. 406, 3e alin., door den kantonregter tot voogdesse is aangesteld? — Neen. — Jur. Vraagal III, 133.

3194. Dit art. is ook toepasselijk op den voogd, die, ofschoon thans nog in functie, echter reeds onder de wetskracht van den Code Napoleon hier te lande is benoemd. De toeziend voogd heeft bij nalatigheid van den voogd om aan het voorschrift van dit art. te voldoen, tegen dezen eene regtsvordering tot afgifte eener summiere rekening en verantwoording zijner voogdij, met vertooning der effecten en bescheiden aan den minderjarige toebehoorende; het is hem niet vergund dadelijk de afzetting van den voogd te vorderen. — Hof Z.-Holland 7 Junij 1848; R. B. XI, 289; W. 1039; Regtb. Gorinchem 16 Oct. 1847; R. B. X, 58; W. 1050.

Art. 430.

3195. De toeziende voogd is bevoegd de afzetting van den voogd te vorderen, die twee jaren de voogdij hebbende uitgeoefend en op wettige wijze tot overgifte der summiere rekening en verantwoording gesommeerd, daarin weigerachtig is gebleven. In die weigering zelve ligt reeds stellige reden tot afzetting, zoodat niet tevens gevorderd wordt het geval bij art. 437, no. 3 ondersteld. — Hof Drenthe 4 November 1865; W. 2796; R. en W. XVIII, 442; N. N. 308.

Art. 431.

3196. Over de verantwoordelijkheid van de erfgenamen van een voogd, wegens eene door dezen gehouden gestie, volgens het hedendaagsche burgerlijk regt. — Opm. en Meded. II, 167.

Art. 432.

3197. Moet er bij elke voogdsverwisseling een nieuwe benoeming van toezienden voogd plaats hebben, of blijft de onder den vorigen voogd bestaande toeziende voogd, zijne bediening voortzetten? — W. 660, 664, 668, 716.

Art. 433.

3198. I. I. P. van Herzeele. De excusationibus tutorum et curatorum ex jure romano, et tutorum ex jure hodierno. — Traj. 1822.

3199. S. van Teijens. De causis excusationum a tutelis; quid de illis a priori legibus possit et debeat definiri; quid judicis arbitrio in facto sit relinquendum. — Gron. 1823.

3200. M. A. Hartman. De excusationibus tutorum secundum juris hodierni principia. — L. B. 1828.

3201. F. G. Nieuwenhuis. De causis ob quas excusantur, nec non de iis ob quas prohibentur aut removentur tutores ex principiis juris Gallici et juris Neerlandi. — L. B. 1838.

3202. W. A. H. S. Kan een persoon welke den minderjarige niet als bloedverwant of aangehuwde bestaat, genoodzaakt worden de voogdij of toeziende voogdij te aanvaarden, wanneer zich binnen het ressort van de arrondissements-regtbank, alwaar dezelve is opgedragen één of meerdere bloedverwanten bevinden, die zich naar aanleiding der bepalingen van art. 434 van de voogdij of toeziende voogdij verschoonen. — R. B. II, 223.

Art. 434.

3203. Mr. C. I. Diemont. Kan iemand, door

den aard zijner ambtsbetrekking gebonden aan zijne woonplaats, zich verschoonen van eene hem in eene andere provincie opgedragen voogdij? — R. en W. XIV, 125.

3204. Een ontvanger der accijnsen wonende in eene andere provincie als de minderjarigen, is bevoegd op die grond zich te verschoonen van de aanvaarding der voogdij. — Regtb. Zwolle 24 October 1860; R. en W. XIV, 134.

3205. Mr. G. Diephuis. Kan een voogd, in het belang van den minderjarige, ook om andere redenen van de voogdij worden ontslagen, dan die aangewezen zijn in art. 434 Burg. Wetb.? — Opm. en Meded. VIII, 256.

3206. Een toeziend voogd kan zich uit die betrekking doen ontslaan, wanneer de redenen van verschooning reeds bestonden tijdens zijne benoeming door den kantonregter.

Het bekleeden van eene openbare ambtsbetrekking met name van die van hoogleeraar buiten de provincie, waarin de voogdij of toeziende voogdij is gevallen, de minderjarige woont en ook de moeder en wettige voogdesse woonachtig is, levert voldoende reden van verschooning op. — Hof Zeeland 22 April 1845; R. B. VII, 529; N. R. XXVI, § 94, 418; Regtz. I, 297.

Art. 435.

3207. De toeziend voogd kan niet geacht worden bij zijne benoeming tegenwoordig te zijn geweest, indien hij slechts door een gemagtigde hij die benoeming is vertegenwoordigd; de termijn van acht dagen bij dit art. bepaald, is dus niet op hem toepasselijk. — Hof Zeeland 22 April 1845; Regtz. I, 297; R. B. VII, 529; N. R. XXVI, § 94, 418.

Art. 436.

3208. A. J. Romein. Jurisprudentia comparata in loco juris, tum hodierni, tum futuri patrii qui est de prohibitione, exclusione et remotione a tutela. — Gron. 1832.

3209. De vreemdeling mag voogd en curator in Nederland zijn over een Nederlander. — Regtb. Roermond 23 April 1864; Tijds. v. Reg. XVIII, 382; Regtb. Maastricht 28 December 1843; W. 473; R. B. VI, 109.

Art. 437.

3210. N. S. Th. A. van Meurs. De vitae honestae et inhonestae efficacitate in jure Neerlando. — L. B. 1852; beoordeeld door mr. Dav. H. Levyssohn; Themis XIII, 463.

3211. M. van der Tuuk. De actionibus quibus antiquo jure Romano, dolus malus tutorum vindicatus sit. — Gron. 1841.

3212. Uit het niet nakomen van verpligtingen den voogd bij de wet opgelegd, volgt nog niet, dat deze zich aan zoodanige onbekwaamheid of ontrouw zoude hebben schuldig gemaakt, dat zijne ontzetting kan worden gevorderd. — Hof Overijssel 12 Maart 1860; Regtb. Zwolle 26 October 1859; N. N. II, 292; W. 2464.

3213. Mishandelingen van den man curator, jegens zijne vrouw vóór hare curatele gepleegd, zijn gelijk te stellen met een slecht levensgedrag, mitsdien kan op grond daarvan zijne ontzetting uit de curatele gevorderd worden. Die mishandelingen kunnen worden bewezen met een vonnis van scheiding van tafel en bed, antérieur aan de curatele, en met het procesverbaal van het bij die gelegenheid gehouden getuigenverhoor. — Hof Gelderland 4 September 1861; W. 2307.

3214. De uitdrukking „zij die een bekend slecht levensgedrag houden," is noch onderscheidend, noch beperkend, zij vordert eenige duurzaamheid van slecht gedrag. — H. R. 6 Maart 1862; v. d. H. B. R. XXVI, 331.

3215. Bij eene vordering tot ontzetting uit de voogdij wegens faillissement van den voogd, behoeft de curator in het faillissement niet mede in het geding te worden opgeroepen. — Regtb. Amsterdam 30 Mei 1854; N. R. B. IV, 473.

3216. De langstlevende vader die tot onteerende straf is veroordeeld, is uitgesloten van de voogdij over zijne kinderen; tot de onbekwaamheid om voogd te zijn, doet het niets af dat de straf, niet is ten uitvoergelegd of verjaard. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1853; W. 1477; Regtb. 's Gravenhage 8 Oct. 1852; W. 1379.

3217. Dit art. is niet van toepassing op de regenten van een liefdadig gesticht, die de voogdij uitoefenen over de minderjarigen in dat gesticht opgenomen. — Regtb. Rotterdam 2 November 1842; W. 329; R. B. IV, 909; Regtz. I, 293.

3218. De regterlijke homologatie van een met schuldeischers getroffen accoord, brengt den gefailleerden koopman niet terug, tot de bevoegdheid om voogd te kunnen zijn, indien hij bij het vonnis van homologatie niet is gerehabiliteerd. — Hof Z.-Holland 29 Mei 1844; N. R. XX, § 85, 430; Regtz. I, 304.

3219. De verwaarloozing van de opvoeding van een minderjarige, of het onthouden van voedsel, is te beschouwen als ontrouw in de waarneming der voogdij. Verregaande gierigheid kan een bekend slecht levensgedrag uitmaken. — Regtb. Sneek 13 November 1839; Regtz. I, 301; R. in N. II, 212.

Art. 438.

3220. Mr. J. van Hall. Welke is de procesorde, wanneer het de ontzetting van een voogd uit de voogdij geldt? — R. B. VII, 603.

3221. Mr. G. Diephuis. Iets over de wijze van afzetting van den voogd of toezienden voogd. — Opm. en Meded. II, 8.

3222. De ontzetting uit de voogdij kan ook bij verzoekschrift worden gevraagd en behoeft niet in ieder geval bij gewone regtsvordering plaats te hebben. — Hof Gelderland 5 September 1860; N. R. B. XI, 359.

3223. De afzetting van een voogd, en de rekening en verantwoording van zijn beheer kunnen niet op request in raadkamer behandeld en afgedaan worden. — Hof Limburg 21 October 1850; N. R. B. I, 245; W. 1195.

3224. De toeziend voogd die de afzetting van den voogd verzoekt en wiens verzoek wordt van de hand gewezen, zonder dat bij de beschikking uitspraak is gedaan over de kosten, is niet gehouden die kosten uit eigen middelen te betalen, hij kan die van den voogd in zijne qualiteit terug vorderen. — Regtb. Assen 17 Nov. 1851; W. 1297.

3225. De afzetting van den voogd kan bij verzoekschrift door den toezienden voogd worden gevraagd; na den voogd daarop te hebben gehoord, kan de regtbank de zaak naar de teregtzitting verwijzen, ten einde aldaar verder te worden behandeld. — Regtb. Gorinchem 15 Februarij 1845; R. B. VII, 603; Regtz. I, 311.

3226. De ontzetting uit de voogdij moet worden gevraagd bij request of requisitoir, niet bij dagvaarding. Op de behandeling van dit verzoek of requisitoir, zijn de gewone regelen van contradictoire regtspleging niet van toepassing, bepaaldelijk niet, die betrekkelijk het getuigenverhoor. Het vonnis van ontzetting uit de voogdij behoeft niet in het openbaar te worden uitgesproken. Het vonnis, houdende schorsing in de voogdij is niet onderworpen aan hooger beroep. Art. 343 Burg. Wetb. blijft buiten

toepassing, waar in het dispositief van het vonnis geen beslissing wordt gegeven, ten aanzien van den staat van het kind. — H. R. 1 September 1864; W. 2617; N. R. LXXVII, 359.

3227. De afzetting van den voogd moet niet bij verzoekschrift aan de arrondissements-regtbank worden gevraagd, maar bij dagvaarding gevorderd worden. De toeziend voogd heeft de bevoegdheid om van den vader en voogd te vragen opening van de actuële gesteldheid van het vermogen van zijn minderjarig kind, en in het bijzonder van de plaatsing der fondsen, waaruit dat vermogen bestaat, wanneer hij reden meent te hebben, den vader en voogd te verdenken van onbekwaamheid en ontrouw in het waarnemen der voogdij over zijn kind. — Aan den vader en voogd, kan bij het ondergaan van zijn verhoor over de ingebragte bezwaren tegen de getrouwe waarneming zijner voogdij, opgelegd worden de productie der stukken, waaruit het vermogen van zijn minderjarig kind, hetwelk hij, zoo bij de aanvaarding der voogdij, als later onder zijne administratie genomen heeft, kan opgemaakt worden. — Regtb. Zutphen 8 Febr. 1844; N. R. XXXI, § 104, 452; Regtz. I, 306; R. B. VI, 371.

3228. De toeziende voogd heeft de bevoegdheid, om hangende het geding tot schorsing van den voogd in de uitoefening der voogdij, voorloopig in de belangen der voogdij te voorzien. — Regtb. Gorinchem 15 Februarij 1845; Regtz. I, 311; R. B. VII, 603.

3229. Eene beschikking waarbij een voogd van de voogdij is ontzet, kan niet door de regtbank buiten effect worden gesteld, met dat gevolg, dat hij weder in de plaats treedt van den, na zijne ontzetting, benoemden voogd. — Regtb. Winschoten 22 December 1852; N. R. B. III, 426.

3230. De afzetting van den voogd moet bij verzoekschrift, niet bij dagvaarding worden gevorderd. Welke is de zin en beteekenis van art. 438, alin. 3 Burg. Wetb., waarbij is voorgeschreven, dat „in het vonnis waarbij de voogd wordt afgezet, hij tevens zal worden veroordeeld om rekening en verantwoording van zijn beheer aan zijn opvolger te doen." — Regtb. Sneek 2 Januarij 1864; W. 2580.

3231. Bij art. 438 Burg. Wetb. is in hooger beroep geen procesorde voorgeschreven, afwijkende van de gewone procesorde. Waar in het Burg. Wetb. geen buitengewone procedure is voorgeschreven voor het hooger beroep, moet de gewone procesorde gevolgd worden. — Hof Overijssel 30 Mei 1864; W. 2612.

3232. De afgezette voogd die tot het doen van rekening en verantwoording is veroordeeld, is niet ontvankelijk om de bevoegdheid van den voogd tegen te spreken, op grond, dat diens benoeming door een onbevoegden regter zou hebben plaats gehad. — Hof Drenthe 2 Februarij 1867; N. R. B. XIX, 752.

Art. 439.

3233. Mr. W. F. Schook. Eene verklaring van art. 439 Burg. Wetb. — N. R. Bijdr. XIII, 539.

Art. 440.

3234. De moeder voogdesse, in hare voogdij geschorst, terwijl in het beheer der voogdij voorloopig is voorzien, kan hangende het geding tot ontzetting geen gelden der minderjarigen regtens ontvangen. — H. R. 13 October 1864; Corr. VI, 193; N. R. LXXVIII, 54; W. 2636; v. d. H., B. R. XXIX, 39.

3235. Het geding tot ontzetting uit de voogdij is hangende, wanneer het verzoek tot zoodanige ontzetting bij de regtbank is ingediend. — Regtb. Gorinchem 18 Maart 1857; W. 1841.

Art. 441.

3236. De voogd is geregtigd een geding te voeren over goederen en regten van zijn pupil, waarvan het bestuur, immers gedeeltelijk, hem onttrokken is, zonder den bewindvoerder daarover in het geding te roepen. — Hof N.-Holland 10 September 1857; N. R. B. VIII, 147.

3237. De eischer die bij den aanvang van een geding nog minderjarig was, en daarin als in zijn voogd vertegenwoordigd voorkomt, behoort dat bij meerderjarigwording op denzelfden naam voort te zetten, hij is niet ontvankelijk op eigen naam hetzelfde geding op nieuw in te stellen. — Regtb. Gorinchem 7 April 1849; R. B. XI, 301; W. 1022.

3238. Aan den voogd zoowel de zorg voor den persoon en de opvoeding van den minderjarige, als over diens goederen opgedragen zijnde, zonder onderscheid of de minderjarige is een wees, of dat een zijner ouders nog leeft, is de voogd geregtigd te bepalen de plaats waar de minderjarige zal verblijven en zal worden verzorgd en opgevoed, zonder daarin te mogen worden belemmerd door den nog overgebleven der ouders, wanneer deze de voogdij heeft verloren of daaruit is ontzet. — H. R. 3 November 1865; N. R. LXXXI, 100; v. d. H., B. R. XXX, 55.

3239. De minderjarige kan niet worden gedagvaard in persoon met bijvoeging der woorden „overeenkomstig de wet vertegenwoordigd." — Kantg. Noordwijk; Sine die W. 2156.

3240. De moeder, die wegens bekend slecht levensgedrag door den regter is ontzet uit de voogdij, welke zij als langstlevende der ouders van regtswege had verkregen, heeft niet uit kracht der ouderlijke magt het regt te bepalen, waar de minderjarige zal verblijven en hoe hij zal worden verzorgd; dit regt komt alleen toe aan den voogd in hare plaats benoemd. — Hof Overijssel 7 Augustus 1865; W. 2739; H. R. 2 November 1865; W. 2743.

3241. Uit de aan den voogd opgelegde verpligting, om voor den persoon van den minderjarige te zorgen, volgt van zelve, dat hij de plaats bepaalt waar deze zal verblijven, verzorgd en opgevoed zal worden. In deze bevoegdheid mag de voogd niet belemmerd worden door de hertrouwde moeder, die volgens art. 405 Burg. Wetb. de voogdij verloren heeft.

De regten en verpligtingen aan de vaderlijke magt verbonden, houden niet geheel op na het verlies der voogdij. Die regten en verpligtingen zijn echter ondergeschikt aan de voogdij, zoodat ze alleen nevens en nimmer in strijd met haar kunnen worden uitgeoefend. — H. R. 21 Mei 1858; Corr. XXXII, 359.

3242. Op eene dagvaarding aan een minderjarige geëxploiteerd, kan de vader van dezen procureur stellen en in regten verschijnen. — Regtb. Amst. 23 Junij 1848; Regtz. I; 312.

3243. De bepaling door een erflater bij uiterste wilsbeschikking gemaakt, dat de belangen van minderjarigen bij uitsluiting zullen worden vertegenwoordigd door een gestelden bewindvoerder, belet het optreden van den voogd in regten voor de minderjarigen niet. In dit geval behoeft de bewindvoerder niet in het regtsgeding te worden opgeroepen. — Hof Gelderland 9 September 1846; Regtz. I, 315; R. B. VIII, 681, 684; N. R. XXX, § 44, 226, § 45, 236; W. 855, 864

Art. 443.

3244. J. S. van Naamen. De administratione tutelae et rationibus reddendis. — Amst. 1822.

3245. A. van Bergen. De officiis tutorum. — L. B. 1825.

3246. J. H. Westra. Collatio jus Gallicum inter et jus Belgicum in loco de administratione tutoris. — Gron. 1824.

3247. A. S. Milders. De officio tutoris eorum qui sunt aetate minores ex jure Francico et Belgico novissimo. — Traj. 1827.

3248. J. D. van der Bilt de la Mothe. De limitata tutorum in vendendis rebus pupillorum potestate. — L. B. 1827.

3249. N. Witsen Elias. De juribus et obligationibus cum tutoris tùm minorum, ex codice legum civilium. — Traj. 1828.

3250. P. R. van den Berg. Proeve over het beheer van den voogd omtrent de goederen van den minderjarige, volgens de beginselen van het Ned. Burg. regt. — Utrecht 1849; beoordeeld door mr. F. A. T. Weve; Themis X, 491; R. en W. IV, 15.

3251. W. P. A. Struyk. De cura legislatoris civilis Neerlandici ut salva sit res familiaris minorum. — Dordraci 1840.

3252. D. I. C. Luttenberg. Quaestiones juridicae.—Zwollae 1845, quaestio IV. Exsecutio Cod. Civ. Neerl. praeceptorum quae exstant de administratione bonorum pupillorum non satis confirmata esse videtur.

3253. Mr. A. A. de Pinto Over het gevolg in regten van handelingen door den voogd voor den minderjarige verrigt, zonder in achtneming der bijzonderlijk daartoe voorgeschreven formaliteiten. — Themis 2e, I, 403.

3254. Mr. F. de Greve. Is het volgens art. 362 en 443 Burg. Wetb. geoorloofd, het beheer van het aan minderjarigen verschuldigde wettige erfdeel, buiten hunnen vader of voogd, aan eenen bewindvoerder op te dragen? — R. B. II, 177.

3255. Kunnen de onroerende goederen van minderjarigen, door den voogd worden verhuurd voor zoodanigen tijd als hij goedvindt, zelfs voor langeren tijd dan de voogdij naar de wet nog duren moet? — Zoo neen, welke zijn dan ten dezen de grenzen der bevoegdheid van den voogd? — Jur. Corr. I, 82, 122, 145.

3256. Het ligt niet in de bevoegdheid van den voogd om zonder magtiging, ten laste van den minderjarige het bestaan eener rente te erkennen, waarvan geen titel aanwezig is, of om een titel te creëren ten bewijze van de verschuldigdheid eener rente. De acte, welke onbevoegd door den voogd is gemaakt, levert ten aanzien van den minderjarige geen bewijs van het bestaan der rente. — Regtb. Maastricht 16 Junij 1859; W. 2244.

3257. De toeziende voogd is niet geregtigd tot een verzet tegen de afgifte van gelden aan den voogd, indien deze verklaart die penningen te zullen beleggen, ingevolge de wet. — Regtb. Maastricht 25 Februarij 1847; R. en W. III, 94.

3258. Administrateuren over de goederen van minderjarigen bij testament benoemd, zijn, wat hunne geldelijke verantwoordelijkheid betreft, niet gelijk te stellen met voogden, zoodat de bepalingen omtrent voogdijrekening op hen niet toepasselijk zijn. Tusschen dergelijke bewindvoerders bestaat geen solidaire aansprakelijkheid, wanneer die solidariteit niet bij testament is opgelegd. — Hof Zeeland 11 Januarij 1859; N. R. B. XI, 1.

Art. 444.

3259. Mr. B. I. F. Marcus. Bedenkingen over eedsafleggingen bij boedelbeschrijvingen voorgeschreven in art. 444 Burg. Wetb., alsmede in art. 678 en 681, no. 7 Wetb. v. Burg. R. — Amst. 1841; aangekondigd in Regtsg. Jaarb. IV, 96.

3260. Moet de inventaris voor den kantonregter worden beëedigd, ook dan, als dezelve notariëel is opgemaakt en dus de eed is afgelegd, voorgeschreven bij art. 681, no. 7 Burg. Regt? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 75; anders Jur. Vraagal III, 12; Regtsk. Tijds. v. Not. V 1e, 92.

3261. v. H. Beëediging van den inventaris voor notaris en getuigen opgemaakt. Art. 444 Burg. Wetb.; R. B. I, 158; mr. J. L. H. idem; R. B. I, 321.

3262. Een notariële inventaris in een onverdeelden boedel, waarin minderjarigen slechts mede belanghebbenden zijn, behoeft niet door den voogd in handen van den kantonregter te worden beëedigd. — Regtb. Middelburg 29 Maart 1848; W. 919.

3263. Het ten overstaan van een notaris opmaken van een inventaris, door den vader, van den gemeenschappelijken boedel van hem, en van zijne met achterlating van minderjarige kinderen, overleden huisvrouw, en van de nalatenschap van laatstgemelde, in hoedanigheid van vader en voogd, waarbij deze belangrijke posten als schulden opgeeft, welke schulden niet bestonden, ten einde alzoo het aandeel der minderjarige kinderen in de moederlijke nalatenschap te verminderen, en daarop bij acte ten overstaan van den kantonregter, als voogd de deugdelijkheid van den inventaris met eede te bevestigen, valt niet in de strafbepaling van art. 363 C. P. — H. R. 11 December 1848; W. 1006; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 432, 399; N. R. XXXI, § 94, 409.

3264. De boedelbeschrijving in dit art. bedoeld, kan indien de langstlevende der ouders de wettelijke voogdij uitoefent, tegelijk en bij dezelfde acte worden opgemaakt als de boedelbeschrijving, bedoeld bij art. 182; indien alzoo in zoodanige boedelbeschrijving eene verklaring voorkomt, omtrent hetgeen de vader inventarisant aan zijne kinderen schuldig is, geeft dit geen grond tot heffing van een evenredig registratieregt. — M. F. 18 Januarij 1865, no. 33; P. W. 4660.

3265. Op onderhandsche boedelbeschrijvingen is een vast regt van registratie van ƒ 1,60 verschuldigd; dewijl deze stukken niet voor een ambtenaar worden opgemaakt, kan er geene heffing bij vacatiën plaats hebben. Het procesverbaal van beëediging van een onderhandschen inventaris, mag niet aan den voet van dat stuk worden gesteld, het moet afzonderlijk worden opgemaakt. De onderhandsche inventaris moet geregistreerd zijn, vóór dat de acte van beëediging en de acte van depôt ter griffie kan worden opgemaakt. Van het depôt moet eene acte worden opgemaakt, welke tegen een regt van 80 ct. wordt geregistreerd. De beëediging en het depôt kan ook bij eene en dezelfde acte plaats hebben; in dat geval is voor ieder dier handelingen een registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 27 December 1838, no. 63 en 71; M. F. 9 April 1839, no. 112; N. R. I, § 47, 265.

3266. Beschouwingen en inlichtingen nopens het beëedigen door de voogden van inventarissen van boedels, waarbij minderjarigen zijn geïnteresseerd, overeenkomstig art. 444 van het Burg. Wetb. — M. v. J. 28 Augustus 1844; Bijv. 367; E. 423; W. 533; R. B. VI, 687.

Art. 446.

3267. A. W. L. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer. De bepaling van art. 446 Burg. Wetb., dat de kantonregter de som bepaalt, welke de minderjarige jaarlijks zal kunnen verteren, kan niet worden uitgestrekt tot de moeder die de voogdij verloren heeft, doch op nieuw als voogdesse is aangesteld. — Jur. Corr. II, 16.

3268. Is de kantonregter, bij de bepaling van het bedrag der uitgaven, tot onderhoud en opvoeding van den minderjarige, geheel gebonden aan de gewone inkomsten? — Jur. Corr. I, 95.

3269. R. van Meerlant. Zoude bij eene voogdijrekening kunnen worden betwist het door den voogd betaalde en onder de uitgaaf voorkomende, kostgeld van den minderjarige, wanneer bij deze voogdij art. 446, eerste gedeelte van het Burg. Wetb., van toepassing is, en de naleving daarvan was verzuimd? — R. B. VII, 446.

3270. De curator rekening en verantwoording van zijne gevoerde administratie afleggende, mag niet in rekening brengen, en behoeft hem niet te worden goedgedaan, eene som van *f* 25, als jaarlijksche vergoeding voor administratie, indien zulk een som niet is bepaald en aangewezen door den kantonregter naar aanleiding van art. 446 Burg. Wetb. — Regtb. Deventer 16 Oct. 1861; N. R. B. XIII, 612.

3271. Indien na verhoor van bloedverwanten, de kantonregter den voogd magtigt om te zijnen behoeve een bepaalde geldsom (*f* 300) in rekening te brengen, voor aan den minderjarige verstrekte voeding en inwoning, is daarop een registratieregt van 1 pct. verschuldigd, omdat er geen besteding van den minderjarige plaats heeft, maar eene reeds verschuldigde som wordt bepaald en geregeld. — M. F. 29 Februarij 1848, no. 164; Tijds. II, 640, bl. 381.

Art. 447.

3272. P. Mabé, Jr. Verkoop van roerende goederen aan minderjarigen toebehoorende. — R. B. III, 364.

3273. W. P. C. F. Is in boedels, waarin meerder- en minderjarigen betrokken zijn, autorisatie van den kantonregter noodig tot openbaren verkoop der roerende goederen? — Neen. — R. en W. I, 73.

3274. Een onderhandsche verkoop van roerend goed, aan een minderjarige toebehoorende, door zijne moeder en voogdesse, zonder in achtneming van de waarborgen en vormen, voorgeschreven bij art. 447 Burg. Wetb. is volstrekt nietig, en kan geen regten overdragen, als zijnde verkoop van eens anders goed. Wanneer de minderjarige tot den verkoop heeft medegewerkt, wordt aan die acte een ander karakter gegeven, namelijk die van overeenkomst met een minderjarige. — Regtb. Amsterdam 15 December 1852; W. 1401.

Art. 448.

3275. De vrijstelling in art. 448 vermeld, blijft gelden, nadat door twintigjarigen ouderdom het vruchtgenot opgehouden heeft. — Jur. Corr. IV, 333.

3276. Wanneer de langstlevende der ouders, de roerende goederen aan de minderjarige kinderen toebehoorende, waarvan hij het vruchtgenot heeft, niet verkoopt, maar na inventarisatie en waardering in eigen gebruik houdt, zijn de kinderen geregtigd de geschatte waarde der hun toebehoorende, niet meer aanwezige goederen, uit de latere door den langstlevende hunner ouders aangegane huwelijksgemeenschap, terug te vorderen. — Hof Limburg 29 Junij 1868; W. 3089; N. N. VIII, 122.

Art. 449.

3277. De voogd is niet verpligt om de overgelegde baten dadelijk te beleggen, doch hij kan daartoe een geschikt oogenblik afwachten. Zoodanige niet dadelijke belegging, gevoegd bij het verzuim van den voogd om hypotheek te stellen, zijn geen voldoende reden voor den toezienden voogd, om de afzetting van den voogd, wegens onbekwaamheid en ontrouw in zijne administratie, te vorderen. — Regtb. Utrecht 13 September 1848; R. B. X, 571.

3278. De voogd, die uit eene nalatenschap voor den minderjarige een som gelds ontvangt, is niet onvoorwaardelijk verpligt tot rentegevende belegging van die geheele som. De minderjarige moet geacht worden kapitaal en inkomsten geërfd te hebben, in dezelfde verhouding waarin de verdeelde massa uit dat een en ander bestaat. Alleen het naar die berekening toegescheiden kapitaal, moet in ieder geval belegd worden; ten aanzien van de inkomsten, is dit alleen in zooverre verpligtend, als deze een batig slot uitmaken, en buitendien het vierde gedeelte der gewone inkomsten te boven gaan.

De verpligting van een voogd om interessen te betalen van geldsommen der minderjarigen, welke hij gedurende den tijd van een jaar in gebreke gebleven is te beleggen, begint eerst na verloop van dat jaar, over dat jaar is hij geene interessen verschuldigd. — Regtb. Maastricht 25 November 1869; W. 3199.

3279. Mag de voogd onroerende goederen voor de minderjarigen op crediet aankoopen? — W. de Gelder; Adv. VIII, 189.

3280. De voogd is ongehouden de gelden de minderjarigen toekomende uit eene nalatenschap, te beleggen gedurende het tijdperk, dat deze nog onverdeeld was. — Regtb. Amsterdam 12 Mei 1858; N. R. B. IX, 141.

Art. 450.

3281. Dit art. is ook toepasselijk op de wettelijke voogdij. De verpligting bij dit art. opgelegd, rust ook op voogden die hunne betrekking hebben aanvaard, onder vigeur der Fransche wetgeving. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1846; Regtz. I, 316; R. B. VIII, 554; N. R. XXXV, § 104, 445.

3282. De toeziende voogd kan deze vordering niet instellen, dan nadat gebleken is, dat er zoodanige effecten aan de minderjarigen zijn aangekomen. — Regtb. Amsterdam 6 Januarij 1847; R. B. IX, 541; W. 847; R. en W. II, 446.

Art. 451.

3283. Mr. I. J. Hinlopen. Beschouwingen over de beginselen waarop de bepalingen der Nederlandsche wetgeving berusten, opzigtens den verkoop van onroerende goederen aan minderjarigen toebehoorende. — N. R. Jaarb. I, 566.

3284. J. A. Willinge Gratama. De eo quod juris est circa immobilia, aetate majores inter et minores communia, quae divisionem non recipiunt, secundum codicem civilem patrium. — Gron. 1841.

3285. H. D. G. A. Immink. Over den verkoop van effecten en schuldvorderingen, door minderjarigen met meerderjarigen, gezamenlijk uit eene nalatenschap verkregen. — R. Jaarb. IV, 228.

3286. Is de buitenlandsche vader, die met zijne minderjarige kinderen onroerende goederen in Nederland bezit, en deze wil verkoopen, verpligt de bepaling van art. 451 na te leven, of kan hij verkoopen, zoodat de Nederlandsche kooper wettig verkrijgt, indien hij een bewijs overlegt, dat hij volgens de wetten van het land zijner inwoning bevoegd is te verkoopen? — Corr. X, 17.

3287. Behoeft men regterlijke magtiging tot verkooping van onroerend goed, waarbij minderjarigen belang hebben, indien die verkoop de uitvoering is van eene wettige verbindtenis door den overleden eigenaar aangegaan? — Corr. XXIII, 338.

3288. Indien de lastgever tot den openbaren verkoop van eenig onroerend goed, na de voorloopige veiling, doch vóór den finalen verkoop sterft, met achterlating van minderjarige kinderen, kan de lasthebber niet met de verkooping voortgaan; in dat geval is eene regterlijke magtiging noodig. — Jur. Corr. II, 18.

3289. Mr. G. Diephuis. Heeft een buitenlandsche voogd magtiging van den Nederlandschen regter noodig, om onroerende goederen van zijnen pupil te kun-

nen verkoopen, welke hier te lande gelegen zijn? — Opm. en Meded. IX, 298.

3290. Tjaden Busmann. Wordt in cas van boedelscheiding, de regterlijke autorisatie vereischt tot den verkoop van onroerende goederen, tusschen meerder- en minderjarigen bezeten, indien de eerstgenoemden en de voogden het onderling eens zijn. — Opm. en Meded. XV, 52.

3291. Wanneer bij eene acte van scheiding, aan een voogd voor deszelfs pupillen, onroerende goederen worden toebedeeld met de verpligting om aan een der mededeelgenooten eene toehaak te voldoen, kan alsdan bij de scheiding hypotheek op die onroerende goederen worden bedongen tot waarborg der overbedeeling, zonder autorisatie der regtbank? — Vraagstukken no. 13.

3292. Is er eene regterlijke autorisatie noodig, om de vaste goederen eener nalatenschap of gemeenschap, waarin minderjarigen met meerderjarigen deelgenooten zijn, in het openbaar te verkoopen? — Regtsk. Tijds. v. Not. V, 1e, 2e, 56, 47.

3293. Mr. A. S. van Nierop. Over den verkoop van roerende en onroerende goederen aan minderjarigen alleen of met meerderjarigen te zamen toebehoorende. — Themis I, 1.

3294. A. J. van Eelde. Iets over de toepassing van art. 451 Burg. Wetb. — R. en W. V, 434.

3295. Welke regtbank moet de magtiging bij de artt. 447, 451 enz. vereischt, verleenen? — die, waar de nalatenschap is opengevallen, of die van de woonplaats van den voogd. — Jur. Vraagal II, 152.

3296. Mr. J. Potter van Loon. Over den verkoop van vaste goederen waarbij minderjarigen belang hebben, of beantwoording van eenige regtsvragen, tot welke de wet van 12 Junij 1816 (St. 26) aanleiding geeft. — R. Bijdr. XI, 33.

3297. De verkoop van onroerend goed ten deele aan minderjarigen toebehoorende, kan ook buiten tegenwoordigheid van den toezienden voogd en de overige belanghebbenden geschieden. Om hen daarbij casu quo te vervangen, is de benoeming van een bewindvoerder onnoodig. De wet laat niet toe het benoemen van een bewindvoerder ter vervanging van den toezienden voogd bij de boedelscheiding. — Regtb. Amst. 9 Maart 1864; R. en W. XVI, 433.

3298. A. J. van Eelde. Hoe moet er gehandeld worden wanneer iemand bij voorloopig onderhandsch koopcontract, voor een bepaalden prijs verkocht heeft een perceel onroerend goed, onder voorwaarde, dat daarvan later een notariëel koopcontract zal worden verleden, en vervolgens met achterlating van minderjarige kinderen komt te overlijden, alvorens het notariëel koopcontract is tot stand gebragt? — R. en W. I, 56.

3299. A. S. v. R. Autorisatiën tot openlijken verkoop van onroerende goederen eener nalatenschap, in welke minderjarige en meerderjarige erfgenamen voorkomen, of van onroerende goederen, die aan minderjarige nevens meerderjarige eigenaren toebehooren. — R. B. I, 67.

3300. T. Asser, J. van den Honert, Th.z., C. H. Kuhn. Kan in geval zich in eene nalatenschap, waarbij minderjarigen enz. belang hebben, roerende of onroerende goederen bevinden en alle partijen het onderling eens zijn, de verkoop derzelve, mits in het openbaar, en met in achtneming der formaliteiten voorgeschreven bij artt. 447 en 453, plaats hebben, zonder dat daartoe een voorafgaande magtiging van den kantonregter of de arrondissements-regtbank vereischt wordt. — R. B. I, 83.

3301. Verkoop van onroerende goederen ten deele aan minderjarigen toebehoorende. — R. B. I, 104, 113, 145, 291, 305, 437; II, 49.

3302. W. A. van Meukeren. Hebben de voogd en de curator de bevoegdheid om onroerende goederen, van minderjarigen of aan onder curatele gestelden in eigendom behoorende, in erfpacht uit te geven, zonder verlof van de arrondissements-regtbank? — R. en W. XIII, 167.

3303. H. W. Arentzen. Art. 451 en volg. van het Burg. Wetb. — Artikel 3 wet van den overgang. — R. en W. XIII, 379.

3304. De regter kan den verkoop van onroerende goederen van minderjarigen toestaan, ook buiten het geval van volstrekte noodzakelijkheid, b. v. wanneer de overtuiging bestaat, dat zij in publieke veiling meer zullen opbrengen, dan geacht kan worden daarvan de wezenlijke waarde te zijn; wanneer daarenboven het verhuren van die perceelen aan moeijelijkheden en wisselvalligheid zou onderhevig zijn, welke deze bezitting voor de minderjarigen minder verkieslijk zou maken en zulks al mogt ook zonder dien verkoop, eene scheiding en verdeeling van de nalatenschap niet onmogelijk zijn te achten. — Hof Z.-Holland 10 October 1853; Corr. XX, 179.

3305. Goederen aangekocht staande tweede huwelijk, kunnen door den langstlevenden echtgenoot zonder magtiging der regtbank bezwaard worden, ook wanneer uit het eerste huwelijk minderjarige kinderen bestaan, en verzuimd is den inventaris binnen drie maanden na ontbinding der eerste gemeenschap op te maken. — Jur Vraagal II, 149.

3306. De regtbank van de woonplaats van den voogd, is alleen de bevoegde regter om de magtigingen bij artt. 447 en 451 enz. vereischt, te verleenen. — Jur. Vraagal III. 152.

3307. Hij, die vaste goederen gezamenlijk met minderjarigen in eigendom bezit, heeft niet het regt om den verkoop van zoodanige goederen, buiten eene regelmatige boedelscheiding of scheiding van goederen te provoceren. — Hof Groningen 31 Januarij 1839; Regtz. I, 318.

3308. De magtiging der arrondissements-regtbank tot verkoop van onroerende goederen wordt niet gevorderd, wanneer de erflater de vrije beschikking over zijne goederen hebbende, bij uitersten wil heeft begeerd, dat dezelve in het openbaar zullen worden verkocht. — Regtb. Amsterdam 26 Julij 1842; R. B. IV, 797; Regtz. I, 353.

3309. Ten aanzien der magtiging, welke tot den verkoop van onroerend goed van minderjarigen vereischt wordt, maakt het geen onderscheid, of dat goed alleen aan minderjarigen, dan wel aan hun gezamenlijk met meerderjarigen pro indiviso toebehoort. De magtiging tot den verkoop van vaste goederen van minderjarigen gevorderd, is insgelijks noodig, wanneer er tusschen meerderjarigen en minderjarigen, als beneficiaire medeerfgenamen gemeenschap van vast goed bestaat. — H. R. 7 November 1839; N. R. III, § 13, 70; v. d. H., B. R. I, 9, 51; R. in N. II, 205; W. 56, 68; Regtz. I, 331; Anders regtb. Winschoten 10 April 1839; Regtz. I, 331.

3310. De bepalingen van de artt. 451 en 454 Burg. Wetb. zijn evenzeer van toepassing op het geval, dat de vaste goederen aan meerder- en minderjarigen gezamenlijk in eigendom zijn toebehoorende. De artt. 1119 vgg. Burg. Wetb. worden geacht alleen dan toepassing te vinden, wanneer bepaaldelijk tot boedelscheiding wordt geprocedeerd. — Hof Gelderland 14 Februarij 1839; Regtz. I, 321; Hof Gelderland 27 November 1839; Regtz. I, 337; Hof Utrecht 11 Mei 1840; Regtz. I, 339.

3311. Dit art. mag ook worden toegepast wanneer de verkoop der vaste goederen niet door eene volstrekte noodzakelijkheid wordt gevorderd. De artt. 1119—1124 zijn alleen dan eerst van toepassing, wanneer eene scheiding en deeling in natura

moet plaats hebben. De formaliteiten bij die artt. voorgeschreven, behoeven mitsdien niet in acht genomen te worden, ingeval meerder- en minderjarigen, de van hen in gemeen eigendom toebehoorende vaste goederen, in het openbaar verlangen te verkoopen. — Hof Friesland 20 Februarij 1839; Regtz. I, 323; Hof N.-Holland 26 Julij 1839; Regtz. I, 328; Anders regtb. Haarlem 3 December 1839; Regtz. I, 327.

3312. Onroerende goederen ten deele aan meerder- en ten deele aan minderjarigen toebehoorende, kunnen met toestemming des regters, bij hypotheek worden verbonden tot de opneming van gelden, welke strekken moeten om de schulden van den onverdeelden boedel te voldoen. — Hof Holland 11 September 1839; Regtz. I, 330.

3313. Wat wordt er ingevolge de wet vereischt, om tot den verkoop te kunnen geraken van vaste goederen aan meerderjarigen en minderjarigen te zamen in eigendom behoorende, of die aangetroffen worden in eene nalatenschap, waarin meerderjarige en minderjarige erfgenamen zijn, en wat is er in die gevallen al of niet te observeren? — Hof Gelderland 16 Januarij 1839; N. R. II, § 40, 247; Hof Groningen 31 Januarij 1839; N. R. II, § 40, 250; Hof Friesland 2 Februarij 1839; N. R. II, § 40, 259; Hof Friesland 24 April 1839; N. R. II, ? 40, 264; Hof Holland 24 Julij 1839; N. R. II, § 40, 268.

3314. De regter kan den openbaren verkoop bevelen van een onverdeeld stuk goed, wanneer slechts door sommige der mede-eigenaren bij requeste zoodanig bevel wordt verzocht.

Het is zelfs niet noodig dat de overige belanghebbenden worden gehoord of opgeroepen, alvorens op het verzoek worde beschikt — Regtb. Leeuwarden 26 April 1842; Regtz. I, 351.

3315. Bij het raadplegen van uitspraken, gewezen omtrent de vervreemding van onroerende goederen aan meerder en minderjarigen toebehoorende, behoort thans gelet te worden of die uitspraken zijn gegeven, vóór de wijzigingen van den titel van boedelscheiding; art. 1112 vgg. — Wet van 31 Mei 1843 (St. 22).

3316. De autorisatie tot onderhandschen verkoop van eene inschrijving op het grootboek, ten einde te geraken tot behoorlijke verdeeling eener nalatenschap, waartoe mede minderjarigen geroepen zijn, moet gevraagd worden aan den kantonregter, ingevolge art. 685 Burg. Regtsv. en niet op grond van art. 451 Burg. Wetb. bij de arrondissements-regtbank. — Regtb. Appingedam 15 Augustus 1863; N. R. B. XV, 345; Regtb. Amersfoort 7 December 1853; W. 1498.

3317. De magtiging tot verkoop van onroerende goederen voor het geheel of ten deele toebehoorende aan minderjarigen, moet worden aangevraagd bij de regtbank, onder wier regtsgebied de voogd der minderjarigen woont, niet aan de regtbank onder wier regtsgebied de goederen zijn gelegen. — Hof Gelderland 21 December 1861; Anders regtb. Arnhem 9 December 1861; N. R. B. XII, 741; W. 2372; N. N. I, 39; Hof N.-Brabant; W. 2322; Regtb. Middelburg 31 Maart 1847; W. 1009.

3318. Gevolgen van een koop en verkoop van onroerend goed aan minderjarigen toebehoorende, behoudens nadere regterlijke magtiging. — Regtb. Amsterdam 17 December 1860; Hof N.-Holland 27 Junij 1861; N. R. B. XII, 241.

3319. Eene acte van cessie, waarbij de voogden van minderjarigen, zonder magtiging van den regter, een regt tot het bekomen van vergoeding voor geleden brandschade overdragen, is niet bestaanbaar. De onbestaanbaarheid dier cessie heeft niet ten gevolge, de nietigheid van den afstand, welke de voogdesse daarbij tevens doet van haar eigen aandeel in die vergoeding. — Regtb. Utrecht 16 April 1851; N. R. B. I, 615.

3320. De buitenlandsche voogd behoeft niet door den Nederlandschen regter gemagtigd te zijn om de onroerende goederen van zijn pupil hier te lande gelegen te verkoopen. — Regtb. Middelburg 31 Maart 1847; W. 1009; Anders regtb. Utrecht 28 Oct. 1850; N. R. B. I, 209.

3321. De voogd en toeziend voogd zijn niet bevoegd, tot het geven van toestemming tot vergraving van onroerende goederen van een minderjarige. — Hof Gelderland 4 September 1848; R. B. XI, 161; W. 986.

3322. Derden kunnen niet opkomen tegen een verkoop van vastgoed, tot eene nalatenschap behoorende, wanneer er minderjarige erfgenamen zijn en de executeur niet heeft gevraagd het verlof der regtbank bij dit art. voorgeschreven. — H. R. 20 Januarij 1854; v. d. H., B. R. XVIII, no. 546, 56.

3323. Bij de stemming over een accoord door een gefailleerde aangeboden, kan niet in aanmerking komen de stem van een voogd, die niet blijkt geautoriseerd te zijn tot afstand van praeferentie of tot het aangaan van het accoord. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1860; Mag. v. Handelsr. II, 209.

3324. Bij het verzoek tot verkoop der onroerende goederen van een onverdeelden boedel, waarin ook minderjarigen participeren, is niet art. 451 maar art. 1122 Burg. Wetb. van toepassing. — Hof N.-Holland 21 December 1868; W. 2823.

3325. Indien bij vrijwillige verdeeling van woeste gronden en markengronden, minderjarigen of onder curatele gestelden mogten behooren tot de markgenooten, is het geen vereischte dat de bepalingen van dit art. worden in acht genomen. — Gouverneur Drenthe 11 April 1840; Bijv. 185; E. 598.

3326. De regtbank mag magtiging verleenen tot verkoop van goederen aan minderjarigen toebehoorende, ook indien die goederen op Pruissisch en dus op vreemd grondgebied gelegen zijn. Het toezigt over den verkoop van zoodanige goederen, moet door den regter der woonplaats gevoerd worden. — Regtb. Nijmegen 23 November 1853; Hof Gelderland 29 Junij 1851; W. 1561; R. en W. X, 592.

3327. De regtbank is bevoegd, aan de moedervoogdesse verlof te verleenen, tot het ter voltooijing der opvoeding gebruiken van de gelden, aan hare kinderen van het vaderlijk erfdeel toebedeeld, en mitsdien tot het doen roijeren der hypotheek, welke zij tot zekerheid van het beheer der gelden op haar goed gesteld heeft. — Regtb. Brielle 30 Augustus 1869; W. 3154.

3328. Zekerheidstelling door voogden, voor door hunne pupillen verschuldigde successieregten. — Is daarvoor eene regterlijke magtiging noodig? — M. F., P. W. 4386; Anders W. de Gelder, Adv. VIII, 326.

Art. 453.

3329. J. Brugma. Uitlegging van art. 690 Burg. Regtsv., en beschouwing van het verband, hetwelk er bestaat tusschen dat art. en art. 453 Burg. Wetb. — R. B. I, 310.

3330. A. Kunnen de regtbanken onder de tegenwoordige wetgeving, bij het verleenen van verlof tot den verkoop van onroerende goederen, voor het geheel aan minderjarigen toebehoorende, een notaris benoemen, door wien die verkoop zal geschieden, indien zulks door den voogd niet wordt verzocht? — R. B. I, 291.

3331. Hoe moet de openbare verkooping geschie-

den, waarbij de voogd onroerend goed verkoopt van zijne pupillen. — Jur. Corr. IV, 39.

3332. Bruno Tideman. Zou eene bepaling door een voogd in de veilingsvoorwaarden op te nemen, dat alle onkosten op den publieken verkoop en overdragt van roerende of onroerende goederen te vallen, door de verkoopers zullen worden betaald, daar waar de plaatselijke gebruiken sedert onheugelijke jaren mede brengen, dat koopers 5 pct. meer of minder van den koopschat voor hun aandeel in de kosten zullen voldoen, in strijd zijn met art. 453 Burg. Wetb.? — Corr. IX, 4.

Art. 454.

3333. Als aan den voogd een legaat is gemaakt, van het regt tot overname tegen een bepaalden prijs van onroerend goed, tot de nalatenschap behoorende, en minderjarige erfgenamen zijn nagelaten, wordt geene regterlijke magtiging vereischt voor de overdragt van dat goed aan den voogd. — Hof N.-Holland 28 Januarij 1864; W. de Gelder, Adv. VIII, 182; W. 2574; Tijds. v. reg. XVIII, 164.

3334. Het procesverbaal van beëediging door de arrondissements-regtbank van deskundigen, door haar benoemd tot de waardering van aan minderjarigen toebehoorend vastgoed, tot welks verkoop uit de hand hare magtiging was verzocht, is onderworpen aan een registratieregt van *f* 1,60. — M. F. 22 Maart 1865, no. 41; P. W. 4637.

Art. 457.

3335. G. van der Meiden. De jure tutoris in emendis bonis pupilli. — L. B. 1826.

3336. Mr. N. S. Th. A. van Meurs. De aankoop van vast goed in publieke veiling door den voogd hem en zijne pupillen in gemeenschap toebehoorende, vereischt de goedkeuring der arrondissements-regtbank. — Jur. Vraagal II, 147.

3337. Bij verkoop van vastgoed aan een minderjarige toebehoorende, is de voogd die dat vastgoed voor zich heeft gekocht, niet bevoegd alleen als kooper de goedkeuring der regtbank daarop te vragen; de minderjarige verkooper heeft daarbij een overwegend belang, dat door den voogd als zoodanig moet worden behartigd, zoodat hij in die qualiteit de goedkeuring moet vragen. — Hof Gelderland 12 Junij 1867; W. 3021, 3025; N. N. VII, 319; R. en W. XX, 478.

3338. Art. 457 Burg. Wetb. veroorlooft den voogd de onroerende goederen van zijne pupillen in openbare veiling te koopen, onder goedkeuring der arrondissements-regtbank. Hoe moet die openbare verkooping geschieden? — Jur. Corr. IV, 39.

Art. 458.

3339. De voogd die zonder in achtneming der voorschriften van art. 458, goederen van den minderjarige voor zich in huur genomen heeft, kan niet tot schadevergoeding verwezen worden, indien er geen schade bewezen is. — Regtb. Hoorn 22 Nov. 1843; Regtz. I, 353; R. B. VI, 106.

Art. 459.

3340. Mr. Jo de Vries, J.z. De voogd is verpligt van de aanvaarding eens boedels onder voorregt van boedelbeschrijving, eene acte ter griffie uit te brengen. — R. B. III, 119; Anders G. L.; R. B. III, 49.

3341. De voogd is verpligt om van de aanvaarding onder voorregt van boedelbeschrijving eener nalatenschap, waartoe zijne pupillen geroepen zijn, eene verklaring ter griffie der arrondissements-regtbank uit te brengen; zonder die formaliteit wordt hij geacht de erfenis niet onder benefice van inventaris te hebben aanvaard. — Jur. Vraagal I, 69, II, 77.

3342. De aanvaarding eener erfenis, door den voogd voor den minderjarige gedaan is nietig, indien hij op eene andere wijze, dan onder het voorregt van boedelbeschrijving is gedaan. De exceptie daarop gegrond, moet door den regter worden uitgesproken, al is zij in den vorm eener ontzegging van den eisch voorgesteld. — Regtb. Utrecht 3 April 1850; R. B. XII, 232; W. 1153; Hof Utrecht 9 Dec. 1850; W. 1198.

3343. Eene verklaring ter griffie, door een voogd over verscheiden minderjarigen, afgelegd, dat hij voor hen eene nalatenschap onder benefice van inventaris aanvaardt, is aan zoovele registratieregten van *f* 2,40 onderworpen als er minderjarigen zijn. — M. F. 15 Mei 1848, no. 161; P. W. 484.

Art. 461.

3344. De voogd kan den beslissenden eed opdragen, zonder daarvoor spetiale magtiging te hebben verkregen. — Regtb. Maastricht 22 September 1848; R. B. XI, 421; W. 996.

3345. Hij die in hoedanigheid van vader en voogd is opgeroepen, en tegen wien een vonnis in die hoedanigheid is gewezen, is ontvankelijk om in eigen naam tegen dat vonnis in hooger beroep te komen. — Hof Limburg 16 Mei 1859; W. 2085.

3346. De voogd is geregtigd een geding te voeren over goederen en regten van zijn pupil, waarvan het bestuur, immers gedeeltelijk hem onttrokken is, en zonder den bewindvoerder daarover in het geding te roepen. — Hof N.-Holland 10 Sept. 1857; W. 1966.

3347. Het gemis der magtiging bij dit art. bedoeld, kan geen ander gevolg hebben dan eene veroordeeling om uit eigen beurs de proceskosten te voldoen, indien het regtsgeding zonder eenigen redelijken grond is volgehouden, doch het kan geen beletsel opleveren om een vordering in te stellen. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1844; Regtz. I, 356; R. B. VI, 715.

3348. Als de toeziende voogd in de plaats van den voogd optreedt, rust op hem dezelfde verpligting als op den voogd, om alvorens eene regtsvordering voor de minderjarigen in te stellen, daartoe magtiging te vragen van den kantonregter. Het vragen van die magtiging is niet zoodanig verpligtend, dat daardoor eene vordering niet ontvankelijk zou worden, de magtiging belet alleen eene veroordeeling in de kosten uit eigen beurs. — Regtb. Deventer 18 Februarij 1857; N. R. B. VII, 565; Regtb. Amsterdam 6 Januarij 1847; R. B. IX, 541; W. 847; R. en W. II, 446.

3349. Indien een minderjarige in regten wordt aangesproken en deze op den eisch procureur stelt en zich verdedigt, zonder zich op zijne minderjarigheid te beroepen, behoort de regter ambtshalve den eischer niet ontvankelijk te verklaren. — Regtb. Utrecht 29 November 1850; W. 1220.

3350. De magtiging van den kantonregter om in eene regtsvordering te berusten, kan den voogd niet verhinderen, om evenwel tegenspraak te doen of voor de wederpartij en den regter eenigen grond opleveren om de beschouwing des kantonregters te deelen. — Hof N.-Holland 9 Mei 1844; W. 505.

3351. Indien eenig onroerend goed behoorende aan eene moeder en hare minderjarige kinderen, tegen de moeder in privé is geëxecuteerd, kunnen de minderjarigen, die in die procedure niet waren vertegenwoordigd, ook na de definitive toewijzing van het perceel, nog hun aandeel in dat perceel reclameren. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1843; W. 366; Hof N.-Holland 18 September 1845; W. 672.

3352. Alhoewel de voogd in bij de wet omschreven gevallen, kan worden verwezen tot betaling der proceskosten uit eigen beurs, zoo wordt die verwijzing niettemin uitgesproken tegen den voogd. — H. R. 19 Nov. 1869; N. R. XCIII, § 21, 179.

Art. 462.

3353. Indien een voogd eene vordering instelt, tot het opmaken van boedelbeschrijving en tot scheiding en deeling, heeft hij tot het eerste gedeelte de magtiging van den kantonregter niet noodig als alleen tot dekking zijner verantwoordelijkheid, voor het laatst gedeelte is die magtiging echter volstrekt noodig, zoodanig, dat de voogd bij gemis daarvan in de vordering niet ontvankelijk moet worden verklaard. — Regtb. Utrecht 3 Februarij 1854; N. R. B. IV, 232.

3354. Een voogd die de goederen van minderjarigen administreert en onder zich heeft, bezit die voor hen en in hunnen naam, zoodat eene actie om tot het vruchtgebruik op die goederen, geregtigd te worden verklaard, eigenlijk tegen de kinderen zou moeten worden ingesteld; doch daar zij geene bevoegdheid hebben om in regten op te treden, tegen hunnen wettigen vertegenwoordiger den voogd, maar dan ook alleen tegen dezen laatste als zoodanig.

De moeder die het vruchtgenot heeft van de goederen harer kinderen, is aan lasten en verpligtingen jegens deze onderworpen, zoodat de moeder die bedoeld genot heeft, als een ander voogd is, eerst, door eene rekening en verantwoording door den beheerenden voogd af te leggen, tot de wetenschap van hetgeen haar toekomt, kan komen. — Hof N.-Holland 3 April 1845; W. 605; R. B. VIII, 256; Regtb. Amsterdam 27 Junij 1844; R. B. VIII, 256.

Art. 463.

3355. De voogd behoeft de magtiging van den kantonregter niet te vragen overeenkomstig art. 463, indien hij die van de regtbank heeft verkregen overeenkomstig art. 465. — Regtb. Amsterdam 18 Febr. 1857; W. 2151.

3356. De toeziend voogd is wel bevoegd indien de belangen van den voogd hieromtrent met die zijner pupillen in strijd zijn, voor de minderjarigen tot scheiding en deeling eener nalatenschap te ageren; maar hij moet even als de voogd in zoodanig geval door den kantonregter gemagtigd worden. Bij gebreke van die magtiging moet hij zelfs ambtshalve in die vordering niet ontvankelijk worden verklaard. — Regtb. Maastricht 17 April 1868; W. 3175.

3357. De voogd die eene actie tot scheiding en deeling instelt, zonder magtiging van den kantonregter moet in die vordering niet ontvankelijk worden verklaard. — Regtb. Eindhoven 24 Augustus 1846; Regtz. I, 357; W. 768.

3358. De magtiging tot het instellen eener regtsvordering tot scheiding en deeling eener nalatenschap, sluit niet noodwendig in zich, de magtiging tot het instellen eener regtsvordering tot scheiding en deeling der huwelijksgemeenschap, waarin de erflater gehuwd was. — Regtb. Winschoten 29 September 1852; N. R. B. III, 422.

3359. De toeziend voogd behoeft geen magtiging van den kantonregter tot het instellen eener actie tegen den voogd en verdere belanghebbenden, ten einde tot boedelscheiding te geraken. — Regtb. Amsterdam 19 April 1852; N. R. B. II, 335.

3360. Wanneer een voogd een eisch tot scheiding en deeling heeft ingesteld voor zijne pupillen, zonder magtiging van den kantonregter te hebben verkregen, is die eisch niet ontvankelijk, ook dan wanneer de partij opdat gebrek niet capteert, maar uitdrukkelijk verklaart zich daartegen niet te verzetten. Het voorschrift van dit art. is van publieke orde, waarvan door partijen niet mag worden afgeweken. — Regtb. Assen 7 December 1847; W. 1043.

3361. Eene vordering tot boedelscheiding behoort door den voogd der minderjarige erfgenamen, en niet door den bewindvoerder van hun erfdeel te worden ingesteld: zoodanig bewindvoerder behoeft ook niet in het geding te worden opgeroepen. — Hof Gelderland 9 September 1846; R. B. VIII, 681.

3362. Wanneer alle belanghebbenden bereid zijn om tot scheiding en deeling over te gaan, doch alleen verschillen over de benoeming van den notaris ten wiens overstaan de scheiding zal plaats hebben, behoeft de voogd geen magtiging om tot boedelscheiding over te gaan, alvorens door hem een verzoek tot aanwijzing van een notaris mag worden gedaan. — Hof Gelderland 12 December 1866; R. en W. XIX., 532.

Art. 465.

3363. A. v. E. Kan de voogd in den naam van den minderjarige ingevolge art. 19 Burg. Regsv. voor den regter verschijnen tot het beproeven van eene vereeniging? — R. B. III, 189.

3364. Niettegenstaande het bestaan van een pactum de compromittendo, moet de voogd de regterlijke magtiging vragen om een geschil aan arbiters te onderwerpen. — Regtb. Amsterdam 15 Julij 1856; W. 2150; N. R. B. VII, 272.

3365. Wanneer een voogd in naam van zijn pupil zonder in achtneming der wettelijke formaliteiten eene dading heeft aangegaan, die later wegens dat verzuim ten verzoeke van den meerderjarig geworden pupil wordt vernietigd, is dan de voogd aansprakelijk tot vergoeding van kosten, schade en interessen jegens dengeen met wien de dading was gesloten? — Vragen v. Ned. regt I, no. 4, 31.

3366. Een voogd is bevoegd in een geding den beslissenden eed af te leggen, „dat hij niet weet, dat zekere schuld die van zijne pupillen als erfgenamen van den schuldenaar, gevorderd wordt alsnog verschuldigd is. — Regtb. Amsterdam 7 October 1844; R. B. VII, 32.

3367. De voogd mag zonder daartoe gemagtigd te zijn den beslissenden eed opdragen, indien de tegenpartij niet vordert, dat hij wegens gebrek aan magtiging in die opdragt niet ontvankelijk zal worden verklaard. — Regtb. Maastricht 22 September 1848; R. B. XI, 421, W. 996.

3368. Minderjarigen wettig vertegenwoordigd kunnen, wanneer hun belang dit medebrengt, na verkregen regterlijke magtiging, afstand doen van hun regt om nietigheid te vorderen van eene acte van koop en verkoop, waartoe hunne medewerking was verzocht. — Hof Gelderland 6 Mei 1865; Anders regtb. Arnhem 9 April 1868; N. N. VII, 325.

Art. 466.

3369. Wanneer de gemeenschap op de wijze als zulks bij art. 466 is toegestaan blijft voortduren, heeft de langstlevende der echtgenooten dan niettemin het vruchtgenot dier goederen? — Vraagstukken no. 5.

3370. Heeft de langstlevende der ouders ook het wettig vruchtgenot der goederen zijner kinderen, die hij, naar aanleiding van art. 466 Burg. Wetb. met dezen in gemeenschap houdt? — Opm. en Meded. III, 165; mr. H. Obreen, Themis VIII, 261; Vraagstukken no. V.

Art. 467.

3371. F. F. d'Aulnis de Bourouill. Observationes ad locum codicis civilis de rationibus tutelae reddendis. — Gron. 1830.

3372. J. Berghuis. De rationibus tutelae red-

dendis secundum jus hodiernum. — Gron. 1837.

3373. De bepalingen omtrent de voogdij over minderjarigen ten aanzien der rekening en verantwoording, gelden niet bij het bewind van den vader tijdens het huwelijk, over de goederen aan zijne minderjarige kinderen toebehoorende. — Regtb. Roermond 27 October 1859; W. 2188.

3374. Een minderjarige meerderjarig geworden, kan van zijn gewezen voogd geen bepaalde geldsom vorderen, welke hij beweert, dat deze toen hij nog voogd was, ontvangen heeft, en sedert onder zich zou gehouden hebben, hij moet ter erlanging daarvan de actio tutelae directa instellen. — Regtb. Gorinchem 27 Februarij 1855; W. 1630.

3375. Bij geene wetsbepaling is aan den voogd tijdens wiens bestuur de voogdij eindigt, de verpligting opgelegd, om in zijne slotrekening ook op te nemen het beheer, dat niet voor hem zelven, maar door eenige of alle zijne voorgangers in die voogdij is gevoerd, of om ter zake van die voogdij eenige andere verantwoording te doen, dan die uit zijn eigen slecht beheer zou kunnen voortvloeijen. — Regtb. Maastricht 12 Maart 1864; W. 2513.

3376. De ontzette voogd kan het afleggen van rekening en verantwoording weigeren, op grond van beweerde onwettigheid der benoeming van zijn opvolger. — Hof Drenthe 2 Februarij 3867; W. 3018; R. en W. XX, 446.

3377. Wanneer in eene boedelscheiding aan een voogd décharge voor zijne rekening wordt gegeven, heeft geene overtreding der wet op de registratie plaats, indien niet van eene schriftelijke rekening blijkt. — Regtb. Zwolle 2 Mei 1855; P. W. 2458.

3378. Het loon toegekend aan een voogd door den langstlevende der ouders benoemd, is geen legaat en niet aan successieregt onderworpen. — P. W. 4045; Anders P. W. 4597.

3379. De voogd moet geacht worden aan zijne verpligting tot het doen van rekening na geëindigde voogdij te voldoen, indien hij op de eerste dagvaarding zich daartoe bereid verklaart. — Regtb. Alkmaar 30 Junij 1842; Regtz. I, 362; R. B. VII, 330.

3380. Ook eene rekening waarbij alleen opgegeven wordt, dat niets is ontvangen, noch uitgegeven, vermits door den voogd geen beheer is gevoerd, is voor debat vatbaar en kan den grondslag uitmaken van de voortzetting van het rekening-proces. — Hof N.-Holland 16 April 1863; N. R. B. XIV, 668.

3381. De finale quitantie door den uit de voogdij ontslagene, aan zijn voormaligen voogd gegeven, is geen voldoend bewijs van, en kan niet vervangen de rekening en verantwoording bij de wet gevorderd. — Regtb. Amsterdam 23 Januarij 1850; R. B. XII, 279; W. 1112; Mr. C. Mirandolle, ibid. R. B. 282.

3382. De notariële acten van décharge wegens voogdij-beheer, mogen niet in originali worden uitgegeven, omdat zij niet voorkomen onder de uitzonderingen bij art. 38 der wet op het not. ambt genoemd, noch bij andere wet de uitgifte in originali is toegestaan. — M. v. J. 1 Aug. 1861, no. 122; P. W. 3897; W. de Gelder, Adv. VI, 239; Tijds. v. Reg. XVI, 253.

3383. Zoo bij de vordering tot het doen van rekening en verantwoording, tevens van den gewezen voogd uitkeering van het batig saldo en oplevering van den boedel gevorderd wordt, dan wordt hij daardoor niet slechts als rekenpligtige, maar ook als bezitter van den boedel beschouwd. — Regtb. Arnhem 18 Mei 1857; N. R. B. VIII, 82.

3384. De rekening en verantwoording der voogdij bepaalt zich niet tot opgave van hetgeen werkelijk ontvangen is, maar ook tot hetgeen behoorde te worden ontvangen. — Regtb. Amsterdam 6 Januarij 1851; W. 1217.

3385. Een tweede voogd kan ook na het eindigen der voogdij, het afleggen der voogdijrekening, en het betalen van het slot derzelve, den voogd, aan wien hij opgevolgd is, tot rekening en verantwoording oproepen. — Regtb. Assen 12 Junij 1843; W. 437; R. in N. IV, 116.

3386. De toeziend voogd is eerst dan voor het slot der voogdijrekening aansprakelijk, indien gebleken is, dat de voogd in gebreke is gebleven het verschuldigde te voldoen. — Regtb. Assen 10 December 1866; N. N. VIII, 75.

Art. 468.

3387. Er bestaat geen verband tusschen art. 468 Burg. Wetb. en art. 771 Burg. Regtsv. Art. 771 betreft alle rekenpligtigen en dus ook die omtrent, welke art. 468 geheel buiten toepassing moet blijven. Dit art. wijst alleen het tijdstip aan, waarop de verpligting tot het doen van rekening ontstaat, zoodra door meerderjarigheid of door overlijden van den minderjarige de voogdij geëindigd is. Bij gemis eener bepaling van den termijn binnen welken de voogdijrekening moet geschieden, kan de voogd, die niet onmiddelijk na het eindigen der voogdijrekening, doet, niet „nalatig" worden geheeten, noch althans hem naar regten zijn verzuim toerekenbaar wezen. — H. R. 26 November 1858; Corr. XXXIII, 45; W. 2014; v. d. H., B. R. XXII, 470.

3388. Behooren onder de kosten van voogdijrekening, die bij art. 468 ten laste van den minderjarige worden gebragt, ook de geregtskosten die gemaakt moeten worden, om tot het afleggen dier rekening te geraken? — Verschillend beslist. — Regtb. Maastricht 12 Mei 1864; Hof Limburg 27 Februarij 1865; W. 2769; R. en W. XVIII, 248; Regtb. Maastricht 19 Maart 1864; R. en W. XVII, 308.

3389. De voogd tot rekening en verantwoording geroepen na het eindigen der voogdij, is niet geregtigd zich aan die verpligting te onttrekken, omdat de vordering is gepaard met een eisch tot veroordeeling in de kosten. — Regtb. Assen 23 Maart 1863; W. 2513.

3390. De gewezen voogd dagvaardende tot opneming zijner rekening en verantwoording, moet in privé in de kosten worden veroordeeld, wanneer hij in gebreke blijft het bewijs te leveren, dat de gedaagden weigerachtig of nalatig waren, de rekening in der minne op te nemen en te sluiten. — Hof Z.-Holland 30 December 1861; W. 2382.

3391. De voogd die gedurende twee jaren na het overlijden van zijn pupil, verzuimd heeft rekening en verantwoording te doen aan de erfgenamen, moet geacht worden in het vervullen dier verpligting nalatig te zijn geweest, ook zonder in gebrekestelling. Na te hebben voldaan aan de bij vonnis bevolen rekening en verantwoording, kan hij nog opkomen tegen de veroordeeling in de kosten, zoo hij zich dit regt heeft gereserveerd. — Regtb. Zierikzee 14 April 1857; Hof Zeeland 1 December 1857; W. 1949.

3392. De vorm der voogdijrekening bij de wet niet zijnde voorgeschreven, kan de gewezen voogd die zijne ontvangsten en uitgaven op zijne rekening heeft gebragt, onder mededeeling der bewijzen, niet als nalatig rekenpligtige worden beschouwd en mitsdien niet in de kosten op het doen van rekening in regten, worden veroordeeld. — Regtb. 's Gravenhage 28 Maart 1854; W. 1545.

3393. Indien een voogd niet nalatig is in het doen van slotrekening en verantwoording, dan moeten bij bestaand verschil over die rekening de kosten die noodzakelijk gevorderd worden om tot

het doen van rekening te geraken, niet worden gereserveerd tot aan de uitspraak ten principale; die kosten komen reeds dadelijk voor rekening van den meerderjarig geworden pupil.

Een voogd is niet verpligt aan den meerderjarig geworden pupil afgifte van goederen te doen, vóór dat door hem slotrekening en verantwoording is gedaan. — Regtb. Dordrecht 7 December 1857; N. R. B. XI, 265.

3394. De voogd moet in de kosten van het geding worden veroordeeld, wanneer hem bij vonnis wordt opgelegd rekening en verantwoording te doen van zijn gehouden beheer, ook zonder dat hij vooraf in gebreke is gesteld. — Hof Zeeland 1 December 1857; N. R. B. VIII, 369.

3395. Een begonnen procedure tot onder curatelestelling van den gewezen pupil, levert geen voldoenden grond op, om dezen niet ontvankelijk te verklaren in zijn eisch tot rekening en verantwoording der gehouden administratie gedurende de voogdij. — Regtb. Groningen 6 December 1844; R. B. VII, 673.

3396. Eene acte waarbij kinderen verklaren van hunnen vader te hebben ontvangen de som, welke hun uit de nalatenschap van wijlen hunne moeder toekomt, hem te dier zake quiteren en dechargeren, zijnde zij voor hunne vordering op die nalatenschap door hetgeen hun is uitgekeerd en verantwoord, naar genoegen tevrede gesteld, bevat slechts een eenvoudige décharge, ten behoeve van een voogd en is onderworpen aan zoovele registratieregten van 80 ct. als er kinderen zijn die de acte onderteekenen. — M. F. 10 April 1847, no. 107; P. W. 287.

3397. Indien de gewezen pupillen décharge verleenen aan den voogd, met verwijzing tot eene rekening door den voogd alleen geteekend en daarom voor vast regt geregistreerd, moet het registratieregt van $\frac{1}{4}$ pct. volgens art. 18 der wet van 31 Mei 1824 op de acte van décharge worden geheven, als één geheel met de voogdijrekening uitmakende. — M. F. 19 April 1858, no. 64; P. W. 3104.

Art. 469.

3398. Het loon aan een voogd toegekend bij de in art. 410 bedoelde acte zijner benoeming, is met een legaat gelijk te stellen, daarop is het gewoon successieregt verschuldigd. — M. F. 28 October 1864, no. 7; P. W. 4597.

Art. 470.

3399. De finale quitantie door den uit de voogdij ontslagene, aan zijn voormaligen voogd gegeven, is geen voldoend bewijs van, en kan niet vervangen de bij de wet gevorderde rekening en verantwoording. — Regtb. Amsterdam 23 Januarij 1850; R. B. XII, 279; W. 1112.

3400. Eene overeenkomst omtrent de voogdijrekening in strijd met dit art. aangegaan, behoeft niet te worden nietig verklaard, alvorens de voogd kan worden aangesproken tot rekening en verantwoording. De voogd die zijne voogdij-rekening heeft afgelegd en daarvoor goedkeuring en décharge heeft bekomen, zonder dat evenwel de schriftelijke erkentenis bij dit art. bedoeld is afgegeven, is tot een nieuwe rekening en verantwoording gehouden. — Hof N.-Holland 3 October 1867; W. 3013; N. R. B. XVII, 779; N. N. VIII, 5; R. en W. XX, 441.

3401. Eene quitantie en décharge, welke een gewezen pupil lang na zijne meerderjarigheid aan zijn voormaligen voogd heeft afgegeven gelijktijdig en in dezelfde acte, met de erkentenis van vroeger ontvangen rekening en verantwoording is eene overeenkomst, rakende de voogdijrekening, waaraan nietigheid kleeft, zoolang niet blijkt van een ten minste tien dagen bevorens afgegeven schriftelijke erkentenis van ontvangst der voogdijrekening. — H. R. 7 Januarij 1853; W. 1399; N. R. XLIII, § 74, 361; Tijds. v. Reg. VII, bl. 292, no. 253; W. F. Overhoff, J.r., R. en W. VIII, 272.

3402. De finale quitantie door den geëmancipeerden pupil aan zijn voogd afgegeven, ontheft dezen geenzins van het doen van rekening en verantwoording, tenzij daarvan opzettelijk blijke. — Regtb. Amsterdam 23 Januarij 1850; W. 1112.

3403. Op eene quitantie wegens saldo afgegeven door den meerderjarig geworden voormaligen pupil is een registratieregt verschuldigd niet van $\frac{1}{2}$, maar van $\frac{1}{4}$ pct., ingevolge art. 18 der wet van 31 Mei 1824. Wanneer uit de acte blijkt, dat een soortgelijk saldo aan een nog minderjarigen broeder van den pupil toekomende onder den voogd is verbleven, kan deswege geen regt worden gevorderd. — M. F. 27 Mei 1845, no. 13; Tijds. I, 153, no. 204.

3404. In eene voogdijrekening werden de uitgaven hooger gesteld dan de ontvangsten, en aan den rendant werd het meerdere teruggegeven en daarvoor gequiteerd. Behalve het registratieregt van $\frac{1}{4}$ pct. over de uitgaven, is ook een regt van $\frac{1}{2}$ pct. wegens de kwijting van de meerdere uitgaven verschuldigd geacht en nog een vastregt van 80 ct. wegens de algemeene décharge ten behoeve van den voogd. — M. F. 18 December 1849, no. 66; P. W. 1167; Tijds. V, bl. 125, no. 165.

3405. Een voogdijrekening een saldo uitwijzende door den voogd aan den gewezen pupil verschuldigd, geeft geen anderen titel, dan deze reeds krachtens de wet bezat en is slechts onderhevig aan een registratieregt van 80 ct. Wanneer de rekening is gesloten en wederzijds bekrachtigd, is daarop het regt van 1 pct. verschuldigd. Eene latere acte van décharge ten behoeve van den voogd, tegen uitbetaling der gelden, is onderhevig aan een registratieregt van 80 ct. Hoewel rekenpligtig, is de voogd niet schuldenaar van zijn pupil, weshalve de décharge niet behoort onder de quitantiën en acten van ontheffing, aan het regt van $\frac{1}{2}$ pct. onderhevig. — M. F. 6 Januarij 1846, no. 76; Tijds. I, bl. 57, no. 91 en 92.

Art. 472.

3406. Is de vordering tegen den voogd tot het doen van rekening en verantwoording der voogdij, verjaard, na tien jaren na de meerderjarigheid van den gewezen pupil, ook dan als die vordering met een andere vermengd wordt? — Ja.

Kan de verjaring evenzeer worden ingeroepen, indien de voogd na de meerderjarigheid, de goederen van den pupil is blijven beheeren? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 42.

3407. Loopt de tienjarige verjaring der actio tutelae directa tegen den minderjarige? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 56.

3408. Kan de verjaring van art. 472 Burg. Wetb. ingeroepen worden door den vader en voogd, die gelden van zijn zoon verduisterd, niet op den inventaris gebragt en ook niet verrekend of verantwoord heeft? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 58.

3409. De vordering tot rekening en verantwoording ingesteld tegen de moeder, de vroeger voogdesse en de erfgenamen des wettigen medevoogds over de kinderen uit het eerste huwelijk, is niets anders dan de vordering tot rekening en verantwoording wegens de gehouden voogdij. Deze is verjaard door het verloop van tien jaren sints de meerderjarigheid. Deze verjaring is niet uitgesloten door dat men niet als uit de voogdij, maar als uit de gevoerde administratie ageert. — Regtb. Tiel 29 Mei 1857; N. R. B. VIII, 189.

Art. 473.

3410. J. J. Holtzman. De emancipatione juris Romani atque hodierni. — Traj. 1826.

3411. P. H. J. van Wassenaer. De emancipatione. — Gron. 1826.

3412. M. Backer. De dispensationibus, quae dicuntur, sive venia legis, in causis maxime juris privati. — Gron. 1830.

3413. S. Menalda. De emancipatione secundum jus patrium novissimum. — Gron. 1833.

3414. J. I. E. van den Brandeler. Ad locum codicis civilis Francici et Neerlandici de emancipatione et de venia aetatis. — L. B. 1835.

3415. N. E. Zegers Veeckens. De emancipatione, ex principiis potissimum juris Neerlandi, ex antiquis patriae moribus explicati. — Amst. 1839.

3416. N. Sittert. De emancipatione. — L. B. 1839.

3417. B. S. Stienstra. De emancipatione. — Schoonhoviae 1839.

3418. P. I. H. van Weel. De emancipatione pleniore sive venia aetatis. — L. B. 1840.

3419. Mr. L. Reeser. Is de meerjarig verklaarde meerderjarig? — R. en W. XIV, 1.

3420. Mr. P. van Wessem. Nog iets over handligting. — Themis 2e, X, 1.

3421. De acten van handligting zijn onderworpen aan een registratieregt van ƒ 4,00 voor iederen geëmancipeerde. — Art. 68, § IV, no. 2; Wet 22 frimaire, Jaar. VII.

Art. 474.

3422. Kunnen minderjarigen, welke algeheele handligting bekomen hebben, ook benoemd worden tot uitvoerders eener uiterste wilsbeschikking? — Ja. — Jur. Corr. II, 6; R. en W. XII, 178.

3423. Nomen Nescio. Minderjarigen ofschoon handligting hebbende bekomen, kunnen niet zijn uitvoerders van uitersten wil. — R. en W. XII, 178.

Art. 477.

3424. Het procesverbaal van een gehouden verhoor van bloedverwanten, omtrent een verzoek om brieven van meerderjarigverklaring, is aan een registratieregt van ƒ 1,60 onderworpen. — M. F. 15 Febr. 1865, no. 101; P. W. 4636.

Art. 478.

3425. Mr. H. van Manen. De artikelen 206 en 478 Burg. Wetb. beschouwd. — Themis 2e, XV, no. 1.

3426. S. V. Hoe moeten de woorden „minderjarigen," zelfs wanneer deze handligting bekomen hebben, in art. 1053 Burg. Wetb. verstaan worden? — R. B. III, 413.

3427. Mr. A. W. Hoeth. Iets over den meerderjarige en den meerderjarig verklaarde. — R. en W. XIII, 343.

3427a. L. R. Iemand die veniam aetatis of brieven van meerderjarigverklaring heeft verkregen, kan voogd zijn en uitvoerder van uitersten wil. — R. en W. XII, 336.

Art. 480.

3428. Mr. Jo. de Vries Jzn. Het misbruik der handligting aan minderjarigen verleend, die onder ouderlijke voogdij staan. — Themis 2e, V, 338.

3429. Mr. Jo. de Vries Jzn. Is het eene waarheid, dat handligting, omdat zij door de ouders voor den kantonregter geschiedt, daardoor eenen waarborg oplevert, dat de belangen der minderjarigen behartigd worden? — N. R. Bijdr. IV, 270.

3430. Kan een minderjarige, aan welken tot het drijven van eenigen handel volgens art. 480 Burg. Wetb. slechts bepaalde regten van meerderjarigheid zijn toegekend, ter zake van zijnen handel gedagvaard worden, ter plaatse waar hij zijn kantoor heeft gevestigd, dan wel alleen ter woonplaats zijner ouders of voogden? — Vragen v. N. R. II, no. 8, 54; Mr. G. Diephuis Opm. en Meded. X, 82.

3431. Mr. A. Schmidt. Kunnen ouders, het vermogen van hunne minderjarige kinderen, door beperkte handligting in handen krijgen, buiten toestemming van deze laatsten. — N. R. Bijdr. I, 649.

3432. D. P. Beausar. Kan aan een minderjarige handligting, volgens art. 480 en 481 Burg. Wetb., door den vader en bij gebreke van denzelven door de moeder, of bij hunne onmogelijkheid om hunnen wil te kennen te geven, door den kantonregter worden verleend, indien de boedel, waarin de minderjarige medeeigenaar is, en waarvoor de handligting wordt verzocht, om de zaken daarin mede te beheeren, onverdeeld is? — R. en W. I, 193. Anders V. U. P. ibid. 451.

3433. Heeft de langstlevende echtgenoot als vader, hoezeer hij uithoofde van een faillissement van de voogdij is ontzet, het regt handligting te verleenen? — Ja. — Corr. XXXIV, 54.

3434. De minderjarige, die beperkte handligting heeft bekomen om handel te drijven, is ook bevoegd om in regten te staan, wanneer hij als handelsreiziger tot rekening en verantwoording wordt opgeroepen, al is hem die bevoegdheid niet uitdrukkelijk door den kantonregter verleend. — Hof Limburg 16 Mei 1859; W. 2085.

3435. De hertrouwde moeder kan aan hare kinderen uit het eerste huwelijk handligting verleenen, zonder daartoe bijgestaan en gemagtigd te zijn door haren tweeden echtgenoot. — Regtb. Maastricht 6 Februarij 1862; N. R. B. XII, 773.

Art. 484.

3436. Mr. N. W. Berlage. Handligting wegens nering of handel. — N. R. Bijdr. I, 100.

3437. Mr. W. F. Otten. Handligting wegens nering of handel. — N. R. Jaarb. XII, 333.

3438. D. L. Aanteekening van handligting. — R. B. IV, 303.

3439. De gewone handligting heeft niet tengevolge, dat daardoor, een bij testament der moeder, ten opzigte van het beschikbaar erfdeel ingesteld beheer, hetwelk tot de meerderjarigheid zou moeten voortduren, komt te vervallen. — Regtb. Amsterdam sine die W. 1957.

3440. De kantonregter kan geen beperkte handligting verleenen, tot het uitoefenen der betrekking van geagreëerd klerk bij een Rijksontvanger. — Kantg. Oostburg 8 Febr. 1853; N. R. B. IV, 602.

3441. De minderjarige aan wien bij handligting het regt is gegeven om handel te drijven, is bevoegd om voor zaken dien handel betreffende, in regten op te treden. — H. R. 16 Dec. 1859; W. 2126; N. R. LXIII, § 59, 269; v. d. H., B. R. XXIII, 474.

3442. Een minderjarige die behoorlijk handligting tot het drijven van handel bekomen heeft, is bevoegd zijne in het Grootboek der Nationale Schuld ingeschreven kapitalen te vervreemden, ook dan wanneer die kapitalen tot zijne meerderjarigheid, of eerder huwelijk, onder administratie zijn gesteld. — Hof N.-Holland 22 Maart 1858; W. 2023.

3443. Het huren van een winkelhuis behoort tot die verbindtenissen, welke iedereen die tot het drijven eener winkelnering handligting heeft bekomen, als een uitvloeisel der verleende handligting bevoegd is aan te gaan. — Regtb. Dordrecht 17 Februarij 1851; W. 1251.

3444. De minderjarige die handligting heeft be-

komen tot het drijven van een bepaalden handel en een orderbillet heeft onderteekend, zonder dat daarbij van eenigen handel melding is gemaakt, moet geacht worden een daad voor zijn handel te hebben verrigt, en dus zich binnen den kring zijner bevoegdheid te hebben verbonden. — Kantg. Amsterdam, no 4, 17 Mei 1850; bedenkingen op dat vonnis van mr. J. v. Hall; N. R. B. I, 33.

3445. De administratie van het grootboek der Nationale Schuld is niet verpligt op verzoek van een geëmancipeerde, kapitalen af te schrijven, zoolang niet voldoende blijkt, dat de geëmancipeerde bevoegd is, om die kapitalen voor zijn handel aan te wenden. — Regtb. Amsterdam 29 Mei 1846; W. 756.

Art. 486.

3446. Wat heeft de wetgever beoogd met de afkondiging der handligting in de dagbladen? — Corr. VI, 81.

Art. 487.

3447. G. T. I. Wicherlink. De cura prodigorum secundum principia juris Romani et juris hodierni. — L. B. 1821.

3448. J. Cornelissen. De iis qui mente non sunt compotes, secundum codicem civilem. — Traj. 1830.

3449. O. R. Alberda van Ekenstein. Ad locum codicis Poenalis de dementia et vi majori.. — Gron. 1836.

3450. A. A. Andreson. De cura prodigorum secundum codicem Francicum et novum Neerlandicum. — L. B. 1837.

3451. E. J. van der Goes. Disp. ad locum juris Francici de cura. — L. B. 1835.

3452. J. Schröder. De legibus et institutis in commodum mente alienatorum. — Traj. 1838.

3453. A. G. Wijers. De cura ex jure Francico et hodierno. — Traj. 1839.

3454. G. H. Kroef. De curatela secundum jus Neerlandicum. — Traj. 1839.

3455. J. Lemker Slichtenbree. Annotationes quaedam ad titulum Cod. Civ. de cura. — Daventriae 1841.

3456. Struck. De cura. — Traj. Did. 1840.

3457. J. L. C. Schroeder van der Kolk. Redevoering over de verwaarloozing der vereischte zorg ter leniging van het lot der krankzinnigen. — Utrecht 1838.

3458. De wet van 29 Mei 1841 (St. 20) en bepaaldelijk art. 16 dier wet derogeert niet aan de bevoegdheid of verpligting om curatele aan te vragen, overeenkomstig de bepalingen van het Burg. Wetb. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Maart 1869; W. 3120.

3459. Mr. G. Diephuis. Kan een krankzinnige naar aanleiding der wet van 1841 in een gesticht opgenomen, in den loop der in die wet toegelaten proeftijden onder curatele worden gesteld? — Ja. — Opm. en Meded. XVI, 127.

3460. Tegen iemand die zijn proeftijd ondergaat in een geneeskundig gesticht voor krankzinnigen volgens de wet van 29 Mei 1841 (St. 20), kan niet op grond van art. 487 Burg. Wetb. tot onder curatele stelling geprocedeerd worden. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 September 1862; W. 2417; Hof N.-Brabant 18 November 1862; W. 2435.

3461. W. J. Ph. de Lille Hogerwaard. De tutela eorum quibus propter mentis infirmitatem, dementiam aut furorem bonis interdicitur secundum jus hodiernum. — Gron. 1834.

3462. M. Clant Bindervoet. Quaestiones juris Gron. 1840. — Quaestio I, ad art. 487, 2e Cod. Civ. Neerl. comparatum cum art. 513 Cod. Nap.

3463. Hij die tot handelen met oordeel des onderscheids onbekwaam is en zoodanig bekrompen is van geestvermogens, dat hij van eenvoudige en gewone zaken geen juiste denkbeelden bezit, moet geacht worden in staat van onnoozelheid te verkeeren, en kan op verzoek der bloedverwanten onder curatele gesteld worden, al lijdt hij ook niet aan werkelijke verstandsverbijstering. In dezen titel worden niet alleen de gevallen vermeld, daartoe aanleiding gevende, maar ook de manier van procederen voorgeschreven tot deze materie betrekkelijk. — Regtb. Maastricht 23 December 1858; W. 2107.

3464. De onder curatelestelling wegens verkwisting, wordt niet verhinderd door het aanvankelijk ophouden der verkwisting. — Regtb. Utrecht 21 October 1863; N. R. B. XVI, 181.

3465. De staat van onnoozelheid, welke tot onder curatele stelling aanleiding geeft, is niet eene beperking der verstandvermogens, bestaande in eene ongeschiktheid om sommige dingen te bevatten of zich zelve een juist denkbeeld te vormen, maar daardoor moet verstaan worden eene bekrompenheid van het verstand, in dien graad, dat men geen duidelijk begrip heeft van de eenvoudigste en gewone zaken, zoodat men zonder oordeel des onderscheids handelende, ongeschikt is om zijne zaken waar te nemen. — Regtb. Tiel 27 Junij 1845; R. B. VIII, 322.

3466. Indien aan de leden eener ziekensocieteit, bij het reglement eene wekelijksche toelage beloofd wordt, ingeval van ziekte, moet onder die uitdrukking ook krankzinnigheid worden verstaan. — Kantg. Amsterdam, no. 2; 4 November 1847; R. B. IX, 731.

Art. 488.

3467. N. Bel Jr. De curatione eorum qui ultro sibi curatorem petunt. — Amst. 1841.

3468. J. H. C. Lisman. Over de curatele op eigen verzoek. — Leijden 1860.

3469. Mr. W. A. C. de Jonge. Betoog dat hij, die op eigen verzoek onder curatele is gesteld, geen huwelijk kan aangaan. — Themis 2e, I, 333.

3470. V. D. Br. Onder curatelestelling, ten verzoeke van hem, die door zwakheid van vermogens zelf gevoelt, niet in staat te zijn, zijne eigen belangen behoorlijk waar te nemen. — R. B. I, 26. — Mr. M. H. Godefroi, id.; R. B. I, 49. — Sl. id.; R. B. I, 54.

3471. W. H. van Voorst. Bedenkingen omtrent de toepassing van eenige bepalingen in den titel van curatele, vooral ten aanzien van de plaatsing in een gesticht. — R. B. I, 337.

3472. Mr. D. Tieboel Siegenbeek. Bedenking omtrent de ondervraging van hem, wiens onder curatelestelling gevraagd wordt. — R. B. I, 453.

3473. J. C. Houck. De manier van procederen in zake van curatele. — W. 1494.

3474. Indien bij het verzoek om curatele, een bewijs van onvermogen wordt overgelegd, zoowel van den verzoeker als van den curandus worden de stukken gratis geregistreerd; indien alleen een bewijs van onvermogen òf van den verzoeker òf van den curandus is overgelegd, worden de stukken in debet geregistreerd. — M. F. 12 October 1865, no. 15; P. W. 4770.

3475. Voor krankzinnigen die niet onder curatele zijn gesteld, kan geen ander de aangifte of beëdiging voor het regt van successie doen, in dat geval moet of de curatele, of de benoeming van een bewindvoerder worden gevraagd. — M. F. 29 September 1864, no. 66; P. W. 4591.

3476. Een schoonzoon is niet bevoegd de curatele te vragen van een zijner schoonouders. Een

later in het geding gebragte toestemming of ratificatie van de echtgenoot van dien schoonzoon van alle handelingen van haren echtgenoot, tot onder curatelestelling van hare moeder, kan die aanvankelijke onbevoegdheid niet dekken. — Regtb. Zwolle 7 Mei 1862; W. 2602.

3477. Hij, die wegens zwakheid van geestvermogens op eigen verzoek onder curatele is gesteld, kan niet als handelende deelgenoot van eene firma worden aangemerkt, en voor hare handelingen of overtredingen ter zake van plaatselijke belastingen, verantwoordelijk zijn. — Regtb. Leyden 27 April 1860; W. 2205.

3478. Hij, die op eigen verzoek onder curatele is gesteld, is niet bevoegd om in hooger beroep te komen van de beschikking, waarbij die curatele is uitgesproken. — Hof Z.-Holland 4 Januarij 1858; W. 1926.

3479. De bevoegdheid om onder curatelestelling van bloedverwanten te vragen, komt alleen aan wettige bloedverwanten toe. — Hof Z.-Holland 14 December 1868; N. R. B. XIX, 564.

3480. Bij het vragen van curatele ter zake van krankzinnigheid, moet niet contradictoir (bij dagvaarding), maar wel petitoir worden geprocedeerd. — Hof N.-Holland 26 Mei 1853; W. 1470.

3481. De bepaling van het 4e lid van dit art. dient niet om de bevoegdheid aan bloedverwanten om de curatele van hunnen bloedverwant te vragen in de voorgaande zinsneden van dit art. gegeven, te beperken, maar dient ten einde de bevoegdheid van personae miserabiles, om hunne onder curatelestelling zelve te verzoeken, te beperken tot die personen, welke slechts lijden aan zwakheid van vermogens, en te ontnemen aan onnoozelen, krankzinnigen en razenden, die geacht moeten worden van hunnen eigen toestand geen bewustzijn te hebben. — Regtb. Groningen 13 October 1848; N. R. B. I, 62.

3482. De getrouwde vrouw, welke de onder curatelestelling van haren man vordert wegens verkwisting, is hangende die procedure niettemin geregtigd, een eisch tot scheiding van goederen in te stellen, al berusste deze laatste eisch op dezelfde daadzaken. — Hof Groningen 30 Mei 1864; N. R. B. XV, 238.

3483. Hij die op eigen verzoek onder curatele is gesteld, kan niet om andere redenen daaronder blijven, indien hij de opheffing vraagt, op grond, dat de oorzaak waarom hij vroeger zijne onder curatelestelling gevraagd heeft, niet meer bestaat. — Regtb. Middelb. 29 Maart 1865; N. R. B. XVI, 498.

3484. De getrouwde vrouw heeft geen regterlijke magtiging noodig om de onder curatelestelling van haren man te vervolgen. — Regtb. 's Gravenhage 24 Februarij 1870; W. 3216.

Art. 489.

3485. De stukken betrekkelijk de verzoeken om curatele om het even of die verzoeken plaats hebben door de bloedverwanten, dan wel door het openbaar ministerie ambtshalve, zijn aan het zegel en de gewone regten van registratie onderworpen. — M. F. 17 Maart 1845, no. 755; P. W. 2/1845, no. 20; Bijv. 116; E. 502.

3486. De dagvaarding door het Openb. Min. uitgevaardigd is onderworpen aan een registratieregt van *f* 1,60, hetwelk in debet moet worden gesteld, die dagvaarding en het afschrift zijn vrij van zegelregt. — M. F. 5 December 1861, no. 51; P. W. 3846.

3487. De officier van justitie is niet bevoegd ter zake van krankzinnigheid de onder curatelestelling ambtshalve te verzoeken van iemand, die bekende bloedverwanten binnen het koningrijk heeft. — Regtb. Brielle 9 Januarij 1863; N. R. B. XIV, 831.

3488. De stukken tot onder curatelestelling van krankzinnigen door het Openb. Min. ambtshalve vervolgd zijn, niet vrij van zegel en registratie. — Regtb. Alkmaar sine die W. 601.

3489. Het Openb. Min. is niet bevoegd de curatele te vorderen wegens krankzinnigheid tegen iemand, die echtgenoot en bekende bloedverwanten binnen het koningrijk heeft; alleen bij razernij kan dit ambtshalve plaats hebben. — Regtb. Utrecht 20 Aug. 1839; R. in N. III, 176.

Art. 490.

3490. Mr. B. Brouwer. De wijze van regtspleging bij de onder curatelestelling in acht te nemen. — N. R. Bijdr. IV, 43.

3491. S. M. Mag de regtbank zich, bij gelegenheid van een verzoek tot curatele, zonder dat er eene exceptie van onbevoegdheid is voorgesteld, ambtshalve onbevoegd verklaren, ingeval het verzoek daartoe, gedaan wordt bij eene regtbank, waar degene, tegen wien de curatele verzocht wordt, niet woonachtig is? — Opm. en Medod. I, 97.

3492. Het verzoek tot curatele bij de regtbank in te dienen, moet indien de curatele door een officier ambtshalve wordt aangevraagd op zegel van 50 ct. worden gesteld; wanneer die aanvrage door de bloedverwanten geschiedt, kan daarvoor een zegel van minder bedrag worden gebezigd. — M. F. 17 Maart 1845, no. 755; P. W. 2/1845, no. 21; Bijv. 116; E. 502.

3493. Hij, wiens onder curatelestelling ter zake van onnoozelheid is verzocht, kan niet bij rauactie, tegen de verzoekers ingesteld, vorderen, dat het verzoek worde van de hand gewezen.

De exceptie van niet-ontvankelijkheid door de gedaagde verzoekers tegen die actie opgeworpen, wordt gedekt door hunne reconventionele vordering, dat de eischer onder curatele zal worden gesteld. — Regtb. Breda 23 Mei 1854; W. 1546.

3494. Eene getrouwde vrouw is bevoegd om zonder voorafgaande magtiging de curatele van haren man te verzoeken. — Hof N.-Holland 24 Februarij 1853; W. 1419; Anders regtb. Amsterdam 13 September 1852; W. 1378; N. R. B. III, 20; N. R. L, § 97, 439.

3495. De Nederlandsche regter is bevoegd kennis te nemen van de vordering tot onder curatelestelling van een vreemdeling, die zich hier te lande bevindt. — Hof Utrecht 26 Januarij 1863; N. R. B. XIV, 290.

Art. 491.

3496. In een geding over curatele mag men ook andere bewijsstukken bijbrengen, als die, welke bij het oorspronkelijk verzoekschrift zijn gevoegd. — Maastricht 27 December 1850; N. R. B. II, 483.

3497. De regter mag bij de uitspraak op een eisch tot onder curatelestelling wegens verkwisting op geene andere daadzaken letten, dan op de in het introductief request uitgedrukte. — Regtb. Assen 25 Februarij 1856; W. 1853; N. R. B. VII, 209.

3498. Aan het voorschrift van dit art. is genoegzaam voldaan, indien bij het verzoekschrift wordt opgegeven, „dat iemand verkeert in voortdurenden onnoozelen toestand, somtijds aan krankzinnigheid grenzende, waardoor hij is ten speelbal van vreemden en baatzuchtigen," zich daarbij beroepende op de algemeene bekendheid, op geschriften van den gedaagde zelve en opgave van getuigen. De beoordeeling daarvan, de wijze van ondervraging, het al of niet genoegzaam ingelicht zijn, wegens de mate

van kennis van den gedaagde, omtrent dagelijksche zaken en van zijne geschiktheid tot het beheer van persoon en goederen is geheel aan den regter overgelaten. — Hof Utrecht 15 Januarij 1843; Regtz. I, 378; W. 476.

Art. 492.

3499. F. W. A. Zijn onder de bloedverwanten en aangehuwden, welke volgens art. 492 Burg. Wetb. door de arrondissements-regtbank in geval van verzoek tot curatele moeten gehoord worden ook vrouwen en minderjarigen begrepen? — of is art. 388 Burg. Wetb. op art. 492 Burg. Wetb. toepasselijk. — R. B. II, 170.

3500. De beschikking op het request tot het hooren van bloedverwanten is aan de registratie op de expeditie onderhevig tegen een regt van ƒ 1,60. — M. F. 17 Maart 1845, no. 755; P. W. 2/1845, no. 22; Bijv. 116; E. 502.

Art. 493.

3501. Mr. W. F. Schook. Eene verklaring van art. 493 Burg. Wetb. — N. Bijdr. XIII, 539.

3502. F. W. A. Wat moet de regtbank doen, als de curandus gelast is ter regtbank te verschijnen, ten einde te worden ondervraagd en niet verschijnt? — R. B. II, 174.

3503. D. T. S. Bedenking omtrent de ondervraging van hem, wiens onder curatelestelling gevraagd wordt. — R. B. I, 453.

3504. D. Art. 493 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. XV, 234.

3505. Indien de verzoekers tot curatele nadat het verhoor van dengene wiens curatele is verzocht heeft plaats gehad, de zaak onvervolgd laten, dan is deze laatste allezins bevoegd haar voort te zetten om de afwijzing van het verzoek te verkrijgen. — Hof Drenthe 11 Februarij 1855; W. 1631; N. R. B. V, 521.

3505*a*. Bij niet verschijning van den curandus kan de curatele evenwel worden uitgesproken. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1870; W. 3218.

3506. Het verslag van het verhoor der bloedverwanten moet op de minuut worden geregistreerd tegen ƒ 1,60. — M. F. 17 Maart 1845, no. 755; P. W. 2/1845, no. 22; Bijv. 116; E. 502.

3507. Het procesverbaal van ondervraging van dengene tegen wien het verzoek tot curatele is gerigt, om het even of die ondervraging door de regtbank dan wel door daartoe benoemde regters plaats heeft, is op de minuut en de expeditie aan een registratieregt van ƒ 1,60 onderworpen. — M. F. 17 Maart 1845, no. 755; P. W. 2/1845, no. 25; Bijv. 1163, 502.

3508. Indien hij, die de curatele vordert, kosteloos procedeert en een brief overlegt, ten bewijze, dat hij, wiens onder curatele stelling gevraagd is, zich niet verplaatsen kan, wordt dat stuk niet in debet geregistreerd. — M. F. 18 November 1868, no. 8; P. W. 5418.

3509. Het voorschrift van dit art. is niet zoo gebiedend, dat indien een curandus wegens verkwisting en in staat om te verschijnen, weigert aan de gedane oproeping te voldoen, hij niet onder curatele zou kunnen worden gesteld. — Regtb. Zierikzee 5 Junij 1855; W. 1676.

3510. De ondervraging van den curandus, door zijn toedoen verhinderd, geeft geen grond tot informaliteit der procedure. — Regtb. Utrecht 21 October 1863; N. R. B. XVI, 181.

Art. 494.

3511. Mr. S. W. Tromp. In welken stand van het proces tot curatele, moet het hooren van getuigen (zoo noodig) bevolen worden? — art. 494 in fine Burg. Wetb. — Themis II, 1.

3512. In het geval van art. 494 mogen ook nog andere getuigen worden gehoord, dan die welke ter voldoening aan art. 491 Burg. Wetb. bij het introductieve request zijn opgegeven. — Regtb. Dordrecht 5 Mei 1862; W. 2392; N. R. B. XIII, 91.

3513. De regtbank is niet bevoegd, om bij het gelasten van een getuigenverhoor, een termijn vast te stellen binnen welken dat verhoor moet gehouden of aangevraagd worden. De curandus kan zich bij request aan de regtbank wenden, tot aanvulling van het ontbrekende in praeparatoire beschikkingen, op het verzoek tot curatele gegeven. — Regtb. Zwolle 3 April 1861; W. 2600.

3514. De regtbank kan geene maatregelen verordenen om in de procedure tot onder curatelestelling de genomen beschikkingen ter kennis van de belanghebbenden te brengen. De regtbank kan de voortzetting van een geding tot curatele aan den eischer niet gelasten, indien een getuigenverhoor deswege is bevolen zonder termijn of die bepaling. De regtbank kan niet aan een provisionelen bewindvoerder voorschrijven, dat hij betalingen aan den curandus moet doen, of zich op eenige wijze in zijn beheer mengen. — Regtb. Zwolle 1 Maart 1861; W. 2600.

3515. Indien de regtbank oordeelt dat zij door het verhoor van bloedverwanten en den curandus niet genoegzaam is ingelicht, en mitsdien een getuigenverhoor beveelt, behoort zij de zaak naar de openbare teregtzitting te verwijzen. — Hof Gelderland 5 April 1849; W. 1042; R. B. XI, 364.

3516. Mr. G. Diephuis. In welken stand van het proces tot curatele, moet het hooren van getuigen (zoo noodig) bevolen worden? — Opm. en Meded. I, 262; Mr. S. W. Tromp; id. Themis II, 1.

3517. De regelen voor getuigenverhooren in het Wetb. v. Burg. Regtsv. voorgeschreven, zijn algemeen en ook toepasselijk op het getuigenverhoor van art. 494 Burg. Wetb. — Hof Overijssel 13 Mei 1861; W. 2601.

3518. In welken stand van het proces tot curatele moet het hooren van getuigen, zoo noodig bevolen worden? — Hof Friesland 4 Maart 1863; W. 2508.

3519. Wanneer de regtbank volgens art. 494 Burg. Wetb. niet genoegzaam is ingelicht omtrent de onder curatelestelling en dien ten gevolge getuigen zijn gehoord, kan dit getuigenverhoor alleen plaats hebben ter openbare teregtzitting., na verhoor of behoorlijke oproeping van partijen. — Hof Drenthe sine die W. 3006.

3520. Onder „aangevoerde daadzaken" in dit art. bedoeld, kunnen geene andere worden verstaan, dan die, welke ingevolge art. 491, bij het introductief request, houdende verzoek tot curatele bepaald zijn opgegeven, aan het getuigenverhoor kan geen verdere of meer algemeene strekking worden gegeven dan daarbij is vermeld. — Hof Z.-Holland 28 Januarij 1846; N. R. XXX, § 46, 244; Regtz. I, 365; W. 759.

Art. 495.

3521. J. C. C. van Leeuwen. Ad locum juris hodierni de iis quibus administratio bonorum adimitur et quibus datur consiliarius judicialis. — L. B. 1834.

3522. Iets over de benoeming van een provisionelen bewindvoerder, naar aanleiding van art. 28 der wet van 29sten Mei 1841 (St. 20). Wanneer en waartoe mag zoodanige bewindvoerder worden benoemd? — Tijds. v. N. R. I, 130.

3523. Hij, die een provisionelen bewindvoerder heeft, is niet bevoegd om bij een inventaris mede te werken, noch om zich door een raadsman te laten bijstaan. — President kortgeding Breda sine die W. 2012.

3524. Het loon van een door de regtbank op verzoek van een bloedverwant aangestelden provisionelen bewindvoerder, indien de eisch tot curatele ontzegd wordt, of de eischer daarin wordt verklaard niet ontvankelijk, is niet ten laste van hem, die den eisch ten onregte instelde, maar van den curandus. — Regtb. Zwolle 7 Mei 1862; W. 2602.

3525. Van eene beschikking op request, waarbij een provisionele bewindvoerder over een curandus is benoemd, wordt geen hooger beroep toegelaten. — Hof N.-Brabant 25 November 1862; W. 2434.

3526. De benoeming van een provisionelen bewindvoerder, hangende de procedure tot onder curatelestelling, kan niet in hooger beroep worden aangevallen, voor dat het eindvonnis op de curatele gewezen is: provisionele beschikkingen zijn niet vatbaar voor hooger beroep. — Hof Utrecht 1 Maart 1862; N. R. B. XII, 593.

3527. De voorloopige beschikkingen op een verzoek om curatele, bepaald die, welke betrekkelijk zijn tot het regelen van de middelen van bewijs, het provisioneel voorzien in de verzorging van den persoon, en het beheer der goederen moeten beschouwd worden als praeparatoire maatregelen, waarvan eerst gelijktijdig met het eindvonnis in hooger beroep kan worden gekomen. — Hof Overijssel 2 December 1839; N. R. XII, § 81, 289; W. 94; Regtz. I, 375.

3528. Een curandus is niet ontvankelijk, in het hooger beroep van praeparatoire of voorloopige beschikkingen tot benoeming van een provisionelen bewindvoerder, en getuigenverhoor in het geding tot curatele, vóór en afgezonderd van het eindvonnis. Vóór het eindvonnis mogen cassatiemiddelen worden aangewend tegen voorloopige beschikkingen. — Hof Overijssel 13 Mei 1861; W. 2601; Hof Holland 9 Junij 1841; Regtz. I 382; N. R. XI, § 63, 280.

3529. Over de bevoegdheid van het Openbaar Ministerie, om de benoeming van een provisionelen bewindvoerder te verzoeken voor de goederen van iemand, die in een gesticht is opgenomen. — Opm. en Meded. I, 158.

3530. De man over wien een provisionele bewindvoerder is benoemd, is daardoor onbekwaam om in het tegen hem ingesteld geding tot scheiding van goederen, zonder medewerking van dien bewindvoerder, een eisch in reconventie in te stellen. — Hof Groningen 30 Mei 1864; N. R. B. XV, 238.

Art. 496.

3531. F. W. A. Moet men, om tot het eindvonnis van curatele te geraken, den curandus bij dagvaarding oproepen? Zoo ja, moet er dan bij nietverschijning des gedaagden, verstek verleend worden? Zoo ja, kan de veroordeelde dan in verzet komen? — R. B. II, 257.

3532. F. W. A. Is het de arrondissementsregtbank of de kantonregter die onder curatele stelt. — R. B. II, 262.

3533. De definitive beschikking der regtbank, waarbij de curatele verleend wordt, is op de expeditie aan het regt van registratie van ƒ 12 onderworpen. — M. F. 17 Maart 1845, no. 755; P. W. 2/1845, no. 26; Bijv. 116; E. 502.

3534. De definitive beschikking der regtbank waarbij het verzoek tot curatele wordt afgewezen, is op de expededitie aan het regt van registratie van ƒ 2,40 onderworpen. — M. F. 17 Maart 1845, no. 755; P. W. 2/1845, no. 27; Bijv. 116; E. 502.

3535. Na het verhoor van den curandus op het verzoekschrift, behoort hij tot onder curatelestelling te worden gedagvaard, en wordt de gewone manier van procederen in burgerlijke zaken dan verder gevolgd. — Regtb. Amsterdam 13 April 1853; N. R. B. III, 544.

3536. Indien na het verhoor van den curandus, deze bij dagvaarding is opgeroepen, ten einde de curatele te hooren uitspreken, en hij niet is verschenen, behoort acte van de niet-verschijning te worden verleend, en aan den verzoeker het bewijs der gestelde daadzaken te worden opgelegd. — Regtb. Amsterdam 13 September 1853; N. R. B. III, 549.

3537. De oproeping van den curandus in dit art. bedoeld, is geen eigenlijke dagvaarding; in de procedure tot curatele komt het verleenen van verstek niet te pas. — Regtb. Winschoten 22 Julij 1840; W. 119; R. B. II, 333; Regtz. I, 381; Regtb. Leeuwarden 26 Nov. 1839; W. 99.

3538. Bij eene oproeping van den curandus bij art. 496 bevolen, behoeft de gewone termijn, voor eigenlijke dagvaardingen voorgeschreven, niet te worden in achtgenomen. — Regtb. Winschoten sine die W. 2509.

3539. Na het verhoor der bloedverwanten en aangehuwden en de ondervraging van hem, wiens curatele verzocht is, moet de zaak ter rolle worden voortgezet. Deze vervolging nergens bij de wet aan den verzoeker uitsluitend toegekend, komt volgens algemeene beginselen evenzeer aan de gerequestreerde partij toe, die er belang bij heeft, dat het proces tegen haar worde beëindigd. — Regtb. Assen 29 Junij 1853; W. 1661.

3540. Een vonnis tot onder curatelestelling moet bij niet-verschijning van den curandus op de oproeping in art. 496 Burg. Wetb. voorgeschreven, niet bij verstek worden gewezen. — Hof Overijssel 20 Augustus 1849; W. 1127.

3541. Het hooger beroep van een vonnis tot onder curatelestelling moet worden aangebragt bij request, niet bij dagvaarding, indien het laatste is geschied moet de appellant in het hooger beroep niet ontvankelijk worden verklaard. — Hof Groningen 28 Dec. 1848; N. R. XXXI, § 100, 449.

3542. De vordering tot onder curatelestelling van iemand, dien onder het gezag van den Code Napoleon, een judiciële raadgever was toegevoegd, moet niet tegen dien judiciëlen raadgever worden gerigt. — Iemand, die geen partij is geweest bij een vonnis hetwelk een onder curatelestelling uitspreekt, kan zich niet beklagen, dat dit vonnis niet bij tijds ten uitvoer is gelegd. — H. R. 28 Maart 1845; N. R. XX, § 38, 182; v. d. H., B. R. 424; W. 610; Hof N.-Holland 30 Mei 1844; R. B. VI, 321; W. 610.

3543. Tegen een gedaagde die na de dagvaarding, doch voor den beteekenden regtdag op eigen verzoek onder curatele is gesteld, kan geen verstek worden verleend. — Zoodanige onder curatelestelling moet de schorsing van het geding, en de nietigheid der sedert gevoerde procedures tengevolge hebben. — Regtb. Nijmegen 20 September 1842; R. B. V, 332.

Art. 498.

3544. Openbaarmaking van vonnissen of arresten in zake van curatele. — Jur. Vraagal I, 57.

3545. Bestaat er onderscheid tusschen dagbladen en nieuwspapieren? — Jur. Vraagal I, 58.

3546. De vonnissen of arresten van curatele door de plaatsing in de dagbladen openbaar gemaakt, behoeven niet aan derde belanghebbenden te worden beteekend. — Kantg. Gouda 4 Junij 1842; W. 296.

Art. 499.

3547. Bepalingen nopens het voldoen der kosten van aankondiging van verleende curatele verschul-

digd, voor de insertie in de Staats-Courant. — M. v. J. 25 Junij 1842; Bijv. 302; E. 144.

Art. 500.

3548. M. Reinders. Quaestiones juris civilis hodierni. Gron. 1840. — Quaestio V qui sub cura constitutus est prodigus, in favorem curatoris testari non prohibetur.

3548*a*. Hij die verzoekt om wegens zwakheid van vermogens onder curatele te worden gesteld, kan zich bij het verhoor en de ondervraging voor de regtbank, niet door een gemagtigde doen vertegenwoordigen. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1870; W. 3218.

3549. Mr. W. F. Schook. Is de erfgenaam ex testamento van een wegens verkwisting onder curatele gestelden, geregtigd tot het opwerpen der exceptie van nietigheid tegen eene schuld, tijdens die curatele gemaakt? — R. B. IX, 80.

3550. Mr. G. Diephuis. Zijn onder de handelingen in artt. 500—502 Burg. Wetb. bedoeld, ook huwelijksche voorwaarden begrepen? — Opm. en Meded. I, 282.

3551. J. van der Poort. Vermag de op eigen verzoek onder curatele gestelde testeren? — R. en W. X, 19.

3552. Kan een wegens verkwisting onder curatele gestelde, gedurende de curatele, bij testament zijnen curator tot erfgenaam instellen? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 94.

3553. I. I. v. L. Kan de kantonregter acht vrije dagen na de beteekening van een vonnis, waarbij curatele is uitgesproken, dadelijk tot de benoeming van een curator overgaan, of moet hij een termijn van drie maanden afwachten? — W. 1800.

3554. Mag iemand die wegens verkwisting onder curatele is gesteld, ten behoeve van zijn curator bij uitersten wil beschikken? — Ja. — Jur. Corr. IV, 239.

3555. Hij die wegens verkwisting onder curatele is gesteld, kan geen voogd over zijne kinderen benoemen, bij uitersten wil overeenkomstig art. 411. — Jur. Vraagal I, 110, 214.

3556. Het testament van een om andere reden dan verkwisting onder curatele gestelde, is van regtswege nietig.

De regtstoestand van een onder curatele gestelde beheerscht den feitelijken toestand, zoodat al waren de feiten bewezen, dat de redenen van onder curatelestelling hadden opgehouden te bestaan, de onder curatele gestelde nogthans onbekwaam zou gebleven zijn, tot handelingen, waartoe de wet hem het vermogen ontzegt. — H. R. 9 Maart 1855; W. 1629; Corr. XXIX, 262; N. R. XLIX, § 60, 278; v. d. H., B. R. XIX, 589, 112.

3557. Behoudt hij die op eigen verzoek wegens zwakheid van vermogens onder curatele is gesteld, de bevoegdheid tot het maken van testament? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 45; D. H. Levyssohn, Themis VI, 532; Regtb. Breda 21 Junij 1853; W. 1449; R. en W. VIII, 435; N. R. XLVI, § 103, 427; Hof N.-Brabant 20 Junij 1854; W. 1554; R. en W. IX, 457; H. R. 9 Maart 1855; W. 1629; N. R. XLIX, § 60, 278.

3558. Hij die wegens zwakheid van verstandelijke vermogens onder curatele is gesteld, is niet ontheven van de wettelijke toerekenbaarheid wegens overspel. — H. R. 30 November 1866; v. d. H., B. R. XXX, 490.

3559. De handelingen van een onder curatele gestelden, na diens onder curatelestelling verrigt, zijn van regtswege nietig.

Indien de oorzaak der onder curatelestelling reeds bestond vóór het verleenen der curatele, is het aan het arbitrium judicis overgelaten, de handelingen in dien tijd verrigt, naar de omstandigheden al of niet nietig te verklaren.

Die met een krankzinnige een overeenkomst sluit, wordt vermoed mala fide te hebben gehandeld. Hij die de vernietiging op dien grond vraagt, behoeft het bewijs van het gemaakt misbruik, of geldelijke benadeeling niet te leveren, doch hem tegen wien de vernietiging wordt geëischt, staat het vrij zijne goede trouw te bewijzen en het gebrek aan belang bij den eischer aan te toonen.

Ook in appel is het bewijs toegelaten, dat de oorzaak der onder curatelestelling, reeds tijdens de handeling door den curandus vóór dien toestand verrigt, bestond. — Hof Gelderland 23 November 1859; N. R. B. X, 209.

3560. Eene onderhandsche overeenkomst met een later onder curatele gestelden persoon aangegaan, moet niet geacht worden te zijn aangegaan op de dagteekening, welke dat stuk voert, maar eerst op het tijdstip der registratie.

In het algemeen moet als beginsel worden aangenomen, dat onderhandsche acten, welke aangegaan zijn met personen, die later onder curatele zijn gesteld, voor nietig moeten worden gehouden, indien die stukken niet vóór de onder curatelestelling, door de registratie of op eenige andere wettige wijze, eene stellige dagteekening hebben verkregen. — Hof N.-Brabant 25 Junij 1844; N. R. XIX, § 89, 390.

Art. 501.

3561. De gevangenisstraf wanneer zij een begin van uitvoering heeft genomen, wordt niet door de zielsziekte van den veroordeelde geschorst, ook in den toestand van krankzinnigheid loopt zij door, zoodat zij wat betreft den krankzinnige, na verloop van den duur moet eindigen. — M. v. J. 24 Julij 1865, no. 102; Bijv. 1866, 445.

3562. Het voorschrift van art. 501, is niet van toepassing op de curatele, waaronder iemand op zijn eigen verzoek wegens zwakheid van vermogens is gesteld. — Regtb. Amsterdam 30 November 1842; R. B. V, 390; Regtz. I, 384.

3563. De curator die op grond van dit art. de vernietiging van een koop en verkoop vraagt, moet op straffe van niet ontvankelijkheid den koopprijs aanbieden.

De actie aan dit art. ontleend, kan niet worden toegewezen op den enkelen grond der aan den gedaagde bekende onnoozelheid; er moet tevens blijken, dat van dien gemoedstoestand misbruik is gemaakt en van benadeeling. — Regtb. Arnhem 24 Februarij 1859; W. 2111.

3564. De nietigheid van een voor notaris en getuigen gesloten koop, kan in regten worden gevraagd, door den curator over een persoon in een krankzinnigen gesticht geplaatst; het bewijs der beweerde krankzinnigheid, moet voldoende aantoonen de krankzinnigheid op het oogenblik van het aangaan der verbindtenis. — Regtb. Arnhem 19 April 1849; R. B. XII, 676.

3565. Hangende een geding tot onder curatelestelling wegens beweerde onnoozelheid en verkwisting, bestaat geen regt tot verzet tegen een door den curandus voorgenomen openbaren verkoop zijner onroerende goederen, zoodanige verkoop is alleen wegens die omstandigheden niet nietig en van onwaarde; zulks behoort te worden overgelaten aan de verantwoording der handelende partij. — Regtb. Rotterdam 4 Februarij 1868; W. 2980; R. en W. XX, 174.

3566. Tot vernietiging van de handeling, welke door een curandus verrigt is, wordt niet vereischt het bewijs, dat deze op het oogenblik zelf der han-

deling, zijn verstand niet magtig was, maar alleen dat destijds de oorzaak der curatele blijkbaar bestond, al mogt hij zelf in een lucidum intervallum verkeerd hebben. — Hof Limburg 29 November 1869; W. 3196.

3567. De handelingen van iemand die krachtens de wet van 29sten Mei 1841 (St. 20) in een geneeskundig gesticht voor krankzinnigen is geplaatst, kunnen evenzeer worden vernietigd als of de curatele is uitgesproken, indien die handelingen vóór die plaatsing zijn verrigt, doch blijkbaar op het tijdstip dier handelingen de oorzaak van die plaatsing, te weten krankzinnigheid, bestond. — Regtb. Arnhem 19 April 1849; W. 1078; R. B. XII, 676.

3568. Als bij eene koopacte een stuk vastgoed voor een te geringen prijs is verkocht, vloeit daaruit het bewijs niet voort, dat de verkooper in een toestand van onnoozelheid of krankzinnigheid verkeerde. Indien geen curatele is uitgesproken, kan bij zoodanigen verkoop de onnoozelheid of krankzinnigheid niet door gestelde daadzaken worden bewezen, te dien effecte, dat bedoelde koopacte dientengevolge nietig zou worden verklaard. — Regtb. Assen 29 Junij 1855; N. R. B. V, 580.

Art. 503.

3569. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Kan de kantonregter, acht vrije dagen na beteekening van een vonnis, waarbij curatele is uitgesproken, dadelijk tot de benoeming van een curator en toezienden curator overgaan, of moet hij een termijn van drie maanden afwachten? — Opm. en Meded. XII, 1.

3570. Het regtsgeding is niet geëindigd na de uitspraak van het eindvonnis in eersten aanleg, maar eerst, wanneer die uitspraak kracht van gewijsde zaak heeft verkregen. De provisionele bewindvoerder moet niet eerder rekening doen, voor dat het eindvonnis in gewijsde is gegaan. — Regtb. Zwolle 12 November 1862; W. 2604; W. 2614.

3571. De bloedverwanten of aangehuwden die omtrent de benoeming van een curator zijn gehoord, kunnen niet als partijen worden beschouwd; om die reden moeten zij in cassatie niet ontvankelijk worden verklaard tegen de uitspraak of beschikking dien aangaande. — H. R. 30 November 1855; N. R. LI, § 47, 196.

3572. Een curator kan door den kantonregter worden benoemd, ook vóór dat het vonnis waarbij de curatele is uitgesproken, in kracht van gewijsde is gegaan. Een op dien grond opgeworpen disqualificatoire exceptie is derhalve ongegrond. — Regtb. 's Hertogenbosch 16 September 1868; N. R. B. XX, 140.

Art. 504.

3573. Mr. A. Oudeman. Wanneer een getrouwde vrouw onder curatele gesteld is, wordt dan de man zonder benoeming, haar curator? — Opm. en Meded. VIII, 189.

3574. Moet een toeziende curator worden benoemd, als eene getrouwde vrouw onder curatele is gesteld? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 60.

3575. De man van eene onder curatele gestelde vrouw kan zich niet als curator gedragen, zoolang het vonnis niet is gegaan in kracht van gewijsde. De man is niet bevoegd, in het vonnis van curatele zijner vrouw gewezen op verzoek van één harer bloedverwanten, zonder hare medewerking, ook voor haar te berusten. — Hof Gelderland 13 Februarij 1861; W. 2248.

3576. De man die in gemeenschap van goederen onder vigeur van het wetboek Lodewijk Napoleon is gehuwd, indien hij onder vigeur der tegenwoordige wet, als curator over zijne krankzinnig geworden vrouw wordt gesteld, heeft de magt niet verloren om eenig roerend goed der gemeenschap te vervreemden. Door de curatele verliest de man niet de maritale magt in de administratie, en de bevoegdheid tot alienatie van eenig goed der gemeenschap; de curatele strekt wel om de magt en zorg des mans over de persoon zijner vrouw uit te breiden, maar zij kan geenzins strekken om hem de magt te ontnemen, welke hij bij het aangaan des huwelijks over den gemeenen boedel heeft verkregen. — H. R. 16 Junij 1848; W. 953; N. R. XXXI, § 36, 156; v. d. H., G. Z. VII, 364.

Art. 505.

3577. Blijft de vrouw, curatrice over haren man, onder diens maritale magt? — Opm. en Meded. XI, 94; Regtb. Amsterdam 25 Julij 1855; W. 1687.

3578. Indien niet de vrouw tot curatrice over haren man is benoemd, doch een derde tot curator is benoemd, en aan de minderjarige kinderen van den curator en diens vrouw eene nalatenschap opkomt, moet de aangifte voor het regt van successie niet worden gedaan door den curator, maar door de moeder. — M. F. 1 Mei 1869, no. 16; P. W. 5528.

3579. Daargelaten de vraag of een curator de verbindtenis van een curandus kan ratificeren en wettig maken, kan zulks zeker niet geschieden, door eene vrouw curatrice over haren echtgenoot, uithoofde der maritale magt, die bij den man berust, al kan hij deze tijdelijk niet uitoefenen. — Regtb. Amsterdam 25 Julij 1855; W. 1687; N. R. B. VI, 47.

Art. 506.

3580. J. P. Verloren. In diss. ad art. 506, alin. 1, pag. 28. — Traj. 1857.

3581. De wegens zwakheid van vermogens op eigen verzoek onder curatele gestelde, kan geen huwelijk aangaan. — Jur. Corr. III, 236.

3582. De curator is niet verpligt, de roerende goederen die den curandus bij erfenis ten deel vallen, te verkoopen. — Jur. Vraagal II, 240.

3583. Voor den onder curatele gestelden wegens verkwisting, wordt ten opzigte van het huwelijk dezelfde toestemming vereischt, als voor minderjarigen bij de artt. 92 vgg. is voorgeschreven. — Jur. Corr. I, 170.

3584. S. Moet eene regtsvordering tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed, tegen den wegens verkwisting onder curatele gestelde, of wel tegen zijnen curator ingesteld worden? — Opm. en Meded. III, 129; Anders ibid. 132.

3585. Is de curator over een krankzinnige bevoegd tot het instellen eener actie tot het ontkennen der wettigheid van het kind uit de vrouw van zijn curandus geboren? — Neen. — Regtsg. Adv. III, 79.

3586. Indien een gehuwde vrouw onder curatele wordt gesteld, behoeft haar man als wettelijk curator, geene beschrijving van den gemeenschappelijken boedel op te maken. — Jur. Corr. I, 259.

3587. De ontvangers der registratie zijn aangeschreven om telkens, wanneer zij uit ter registratie aangeboden acten ontwaren, dat vaste goederen welke voor het geheel of ten deele aan minderjarigen of onder curatele gestelde personen blijken toe te behooren, zijn verkocht, zonder dat het hun uit de acte blijkt, of van elders bekend is, dat tot dien verkoop de vereischte regterlijke magtiging is verleend, daarvan onverwijld het Openb. Min. bij de regtbank van het arrondissement, waarin de woonplaats van den voogd of van de minderjarigen gelegen is, bij missive kennis te geven, met opgave van de dagteekening der acte, de namen der partijen, den aard en de ligging der goederen, voor

zoover die aan de minderjarigen of geïnterdiceerden behooren en den daarvoor besteden prijs. — M. v. J. 11 Junij 1859, no. 144; Bijv. 144.

3588. De curator moet de verpligtingen vervullen, welke op den curandus als eigenaar van goederen rustende waren. — H. R. 3 November 1862; N. R. LXXII, § 17, 122; N. N. I, 399; W. 2430; Anders hof N.-Holland 19 Augustus 1862; W. 2436.

3589. Een vreemdeling mag volgens de Nederlandsche wet curator zijn. — Regtb. Roermond 23 April 1864; W. 2632.

3590. De actie tot echtscheiding, indien de gedaagde onder curatele is gesteld, moet niet worden ingesteld tegen zijnen curator. — Regtb. Amsterdam 20 Junij 1865; W. 2827; Hof N.-Holland 17 Mei 1866; W. 2828.

3591. Een slecht levensgedrag gehouden vóór den aanvang der curatele kan worden aangenomen als grond tot ontzetting van den curator. Het bewijs der feiten kan worden geleverd door een vonnis gewezen, en door een getuigenverhoor gehouden, in eene andere zaak. — H. R. 6 Maart 1862; W. 2360.

3592. Hij die den vollen ouderdom van dertig jaren heeft bereikt, en op eigen verzoek wegens zwakte van geestvermogens onder curatele is gesteld, is bij het aangaan van een huwelijk niet verpligt de toestemming zijner ouders te verzoeken. De vernietiging van het door een dusdanigen curandus aangegaan huwelijk, kan niet worden gevorderd, op grond van gebrek aan verstandelijke vermogens. — Regtb. Amsterdam 19 Dec. 1865; W. 2777.

3593. De curator mag bij de rekening en verantwoording van zijn beheer niet in uitgaaf brengen een som als jaarlijksche vergoeding voor administratie, indien zulk eene som niet is bepaald door den kantonregter ingevolge art. 446 Burg. Wetb. — Regtb. Deventer 16 Oct. 1861; N. R. B. XIII, 612.

3594. De vermelding van art. 442 in art. 506 is niet als een drukfout in de officiële uitgave te beschouwen. Degene die op eigen verzoek onder curatele is gesteld, kan derhalve ten verzoeke van zijnen curator, even als een minderjarige in verzekerde bewaring worden gesteld. — Regtb. Amersfoort 16 Junij 1849; W. 1050.

3595. De curator van den verkwister is geen derde in dien zin, dat de dagteekening van een door den curandus geteekend stuk, voor hem niet verbindend zijn zou, met het oog op art. 1919 Burg. Wetb. — Regtb. Amsterdam 24 November 1852; N. R. B. III, 61.

Art. 507.

3596. Mr. R. J. M. de Gr. Iets over art. 507 Burg. Wetb. — N. R. Bijdr. VI, 316.

3597. De curator van den onder curatele gestelde moet in het geval van art. 507 Burg. Wetb., tot voogd benoemd worden over de minderjarige kinderen van den curandus, doch is het niet van regtswege. — Jur. Corr. II, 43.

3598. De voogd, die ingeval van weigering der langstlevende moeder om de voogdij aan te nemen, door den kantonregter benoemd werd, blijft zijne betrekking niet bekleeden, zoo de moeder later onder curatele gesteld wordt; de curator der moeder wordt dan van regtswege voogd over hare minderjarige kinderen. — Jur. Vraagal II, 107, 212.

Art. 509.

3599. Bepalingen omtrent de gestichten voor krankzinnigen, en de wijze hunner opneming in en ontslag uit dezelven. — Wet van 29 Mei 1841 (St. no. 20).

3600. J. van den Honert, T.hz. Geschiedenis en beginselen der Nederlandsche wetgeving, betrekkelijk de gestichten voor krankzinnigen. — Amst. 1841; Beoord. N. R. Jaarb. IV, 258.

3601. Mr. L. Metman. Wetgeving op de krankzinnigen; 's Gravenhage 1841. — Beoord. N. R. Jaarb. IV, 261.

3602. Mr. F. R. Pennink. De wet van 29 Mei 1841, houdende bepalingen omtrent de gestichten voor krankzinnigen en de wijze hunner opneming in en ontslag uit dezelve getoetst aan de persoonlijke vrijheid der ingezetenen. — W. 1048; Wederlegging W. 1063.

3603. Dr. G. E. Voorhelm Schneevoogt. Bedenkingen tegen de scheiding van geneeskundige gestichten en bewaarplaatsen voor krankzinnigen. — Amst. 1841; Beoord. N. R. Jaarb. IV, 259.

3604. Wanneer gevangenen wegens krankzinnigheid in een gesticht moeten worden opgenomen, behoort zulks ambtshalve door den officier van justitie te worden gerequireerd, dit mag niet bij request door een procureur worden verzocht, althans de kosten daarop vallende, worden niet door het rijk gevalideerd. — M. v. J. 9 Julij 1852; Bijv. 500; E. 266.

3605. De officieren van justitie behooren bij het requireren van de regterlijke magtiging tot de opneming van een krankzinnige, een bepaald gesticht aan te wijzen. — M. v. J. 6 Januarij 1854; Bijv. 19; E. 491.

3606. Inlichtingen nopens de uitvoering der wet van 29 Mei 1841, (St. 20) houdende bepalingen omtrent de gestichten voor krankzinnigen. — M. B. Z. 30 October 1841; Bijv. 451; E. 78; M. v. J. 11 December 1841, no. 35; Bijv. E. 91.

3607. Bepalingen nopens het opnemen van militairen in gestichten voor krankzinnigen. — Kon. Besl. 16 Januarij 1862, no. 64; Bijv. 17; E. 98; M. v. O. 9 Februarij 1842; Bijv. E. 105; M. v. O. 16 Julij 1842; Bijv. 335, E. 150.

3608. Aanstelling van inspecteurs over de gestichten van krankzinnigen en opdragt van werkzaamheden aan dezelven. — M. B. Z. 1 Maart 1842; Bijv. 85; E. 111.

3609. Wering van clandestine gestichten voor krankzinnigen. — M. B. Z. 29 Junij 1843; Bijv. 438; E. 267.

3610. Circulaires betreffende de werking der wet en verordeningen op het stuk der krankzinnigen. — M. v. J. 21 Augustus 1843, no. 15; Bijv. E. 281; M. B. Z. 29 Junij 1843, no. 154, 7e afd.; Bijv. E. 281.

3611. Inlichting nopens de tijdelijke in bewaring stelling van krankzinnigen, overeenkomstig art. 10 der wet van 29 Mei 1841. — M. B. Z. 5 Januarij 1844; Bijv. 4; E. 341.

3612. Mr. G. Diephuis. Kan een krankzinnige, naar aanleiding der wet van 1841 in een gesticht opgenomen, in den loop der in die wet toegelaten proeftijden onder curatele worden gesteld? — Opm. en Meded. XVI, 126.

3613. De officieren van het leger die eene behandeling in een geneeskundig gesticht voor krankzinnigen behoeven, zullen op autorisatie van het Min. v. O. voor 's rijks rekening in zoodanige inrigting kunnen worden verpleegd; in dat geval worden zij bij de korpsen voor half traktement berekend. — Kon. Besl. 21 Januarij 1848: Bijv. E. 233.

3614. Een vonnis houdende tegelijk uitspraak tot onder curatelestelling, en bevel tot opneming van den curandus in een gesticht voor krankzinnigen, is op de expeditie aan twee registratieregten onderworpen een van *f* 12 en een van *f* 2,40. — M. F., P. W. 2065.

3615. De officieren van justitie zijn verpligt van ieder ingediend verzoekschrift tot verlenging der verpleging van een krankzinnige in een gesticht, onverwijld kennis te geven aan den officier van justitie, in wiens arrondissement bedoeld gesticht is gelegen. — M. v. J. 17 November 1847, no. 83; Bijv. 504; E. 214.

3616. Op een extract-vonnis tot opneming van een curandus in een gesticht, bestemd voor het bestuur van dat gesticht, is een registratieregt van ƒ 2,40 verschuldigd. — M. F., P. W. 2065.

3617. Voorschriften omtrent het te houden toezigt op de behandeling van krankzinnigen, die niet in geneeskundige gestichten zijn opgenomen. — M. B. Z. 5 Januarij 1853; Bijv. 4; E. 366.

3618. Geneeskundige verklaringen omtrent den toestand van krankzinnigen, worden gratis geregistreerd, indien zij zijn afgegeven tot voorloopige plaatsing in een gesticht, of gedurende drie proefjaren volgens de wet van 29 Mei 1841 (St. 20). Verklaringen wegens personen die reeds onder curatele zijn gesteld, worden geregistreerd tegen een regt van 80 ct. — M. F. 13 Maart 1856, no. 73.

3619. Voorschriften ter uitvoering van artt. 26 en 47 der armenwet, ten opzigte van de verpleging van armen in krankzinnigen gestichten en niet-veroordeelde arme kinderen met hunne ouders in gevangenissen. — Kon. Besl. 22 December 1855; Bijv. 606; E. 764.

3620. De opsluiting eener krankzinnige vrouw, door haren echtgenoot in de echtelijke woning, is niet strafbaar, als vallende die daad niet in de termen van artt. 341—343 C. P. — Regtb. Groningen 27 Maart 1850; W. 1123.

3621. Voorschriften nopens het behandelen van krankzinnigen die te hunnent of ten huize hunner bloedverwanten of betrekkingen of bij vreemden worden verpleegd. — M. B. Z. 5 Junij 1854; Bijv. 236; E. 529.

3622. De curatele kan niet worden verzocht, op grond van krankzinnigheid van hem die krachtens de artt. 10—19 der wet van 29 Mei 1841 (St. 20) in een geneeskundig gesticht voor krankzinnigen is opgenomen; dit kan wel geschieden op grond van verkwisting. — Hof N.-Brabant 18 November 1862; N. R. B. XIV, 803; Regtb. 's Hertogenbosch 19 September 1862; W. 2417.

3623. Inlichtingen omtrent de vergoeding der kosten van overbrenging van behoeftige krankzinnigen naar geneeskundige gestichten. — M. B. Z. 10 Januarij 1856, no. 187, 7e afd.; Bijv. 10.

3624. De onder curatelestelling kan worden uitgesproken van iemand, die krachtens de wet van 29 Mei 1841 (St. 20) in een krankzinnigen gesticht ter verpleging is opgenomen, vóór de verstrijking van het derde proefjaar. — Regtb. 's Gravenhage 24 Februarij 1870; W 3216.

3625. Voorschriften voor het geval dat verpleegden in de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen krankzinnig mogten worden. — M. B. Z. 22 Nov. 1863, no. 14, 7e afd.; Bijv. 325.

3626. Inlichting nopens de toepassing der wet houdende bepalingen omtrent de gestichten voor krankzinnigen ten opzigte van het gevorderde ontslag van lijders voor wie vrees voor zelfmoord ontstaat. — M. v. J. 27 September 1864, no. 55; Bijv. 241.

Art. 510.

3627. De plaatsing in een gesticht krachtens de wet van 29 Mei 1841, mag niet langer plaats hebben dan voor den tijd van één jaar, zonder eenig onderscheid hoe weinig hoop op genezing de lijder ook geven moge. Wanneer drie malen de plaatsing gedurende een jaar is bevolen, kan de verpleging in een gesticht niet verder krachtens de wet van 29 Mei 1841 geschieden; in dat geval moet tot onder curatelestelling worden geprocedeerd, gedurende die procedure kan de verpleging voortduren, echter niet langer dan voor één jaar. — M. v. J. 18 Februarij 1847, no. 87; Bijv. 55; E. 132.

3628. Wanneer een krankzinnige die krachtens de wet van 29 Mei 1841 gedurende drie jaren in een krankzinnigen gesticht is verpleegd, daarna onder curatele is gesteld, kan het verzoek tot verlenging niet worden ingewilligd, dan na verhoor van den toezienden curator en van de bloedverwanten van den curandus. — Regtb. Amersfoort 4 April 1863; W. 2687.

Art. 511.

3629. V. Art. 511 Burg. Wetb. — W. 976.

Art. 514.

3630. Indien een meerderjarige beneden de 30 jaren een huwelijk wil aangaan, en de vader onder curatele gesteld is, wie moet dan de toestemming verleenen? — Opm. en Meded. XV, 166.

Art. 515.

3631. Mr. A. Oudeman. Bij welken regter behoort het ontslag van den curator op grond van art. 515 Burg. Wetb. gevraagd te worden? — Opm. en Meded. III, 202.

3632. Om een gevraagd ontslag van eene curatele te verleenen, kunnen de tijdstippen van waarneming van toeziende curatele en curatele worden bijeengeteld. — Regtb. Brielle 18 Maart 1865; W. 2705.

Art. 516.

3633. Een onder curatele gestelde kan zonder den bijstand van zijn curator of toezienden curator procederen tot opheffing van de curatele, wanneer daarenboven niet blijkt, dat deze bijstand geweigerd is. — Regtb. Rotterdam 22 Junij 1846; W. 726; Hof Z.-Holland 20 Januarij 1847; W. 803.

3634. Degene aan wien onder de Fransche wetgeving een conseil judiciaire is toegevoegd, kan onder de tegenwoordige wetgeving daartoe termen zijnde, vorderen, om daarvan ontslagen te worden.

Zoodanige actie moet tegen den benoemden geregtelijken raadsman, en niet tegen hem, op wiens verzoek die benoeming heeft plaats gehad, worden ingesteld. — Regtb. Amsterdam 22 April 1840; R. in N. II, 349.

3635. Hij die op eigen verzoek onder curatele is gesteld, mag om tot de opheffing dier onder curatelestelling te geraken, zich geene partijen scheppen, door den curator en toezienden curator te dagvaarden, maar behoort hij zich bij verzoekschrift te wenden tot de regtbank, die de onder curatelestelling heeft bevolen. — Hof N.-Holland 1 Maart 1849; R. B. XI, 143; W. 1100; N. R. XXXVIII, § 74, 399.

3636. Wijze van regtspleging bij het verzoek tot opheffing van curatele te volgen. — Hof Gelderland 5 April 1849; R. B. XI, 364.

3637. De opheffing der curatele moet door den curandus gevraagd worden bij de regtbank die de curatele verleende. — Regtb. Amsterdam 31 Maart 1862; Hof N.-Holland 5 Junij 1862; W. 2413.

3638. De regter die de curatele heeft uitgesproken, is niet bevoegd van een verzoek tot opheffing der curatele kennis te nemen, wanneer de curator tegen wien de vordering tot opheffing is ingesteld, buiten het arrondissement van die regtbank, met der woon is gevestigd. — Hof Gelderland 25 Mei 1853; W. 1457; N. R. LII, § 78, 354.

3639. Indien bij de procedure tot opheffing der

curatele, de regtbank de bloedverwanten en den curandus heeft gehoord, en daarna verklaart niet genoegzaam te zijn ingelicht, en mitsdien een getuigenverhoor beveelt, moet zij partijen te dien einde naar de teregtzitting verwijzen, ten einde de zaak verder ter rolle contradictoir te behandelen. — Hof Gelderland 5 April 1849; W. 1042.

3640. In het geding tot opheffing der curatele door den onder curatele gestelde gevoerd, behoeft de curator niet als partij aangemerkt te worden; de curandus is niet verpligt hem als zoodanig in het geding op te roepen. Niet hij, die de curatele geprovoceerd heeft of eenig ander persoon, moet als partij in het geding tot opheffing worden gesteld; de opheffing kan bij eenvoudig request worden gevraagd. — Regtb. 's Hertogenbosch 28 Maart 1845; N. R. XXIX, § 90, 460; Regtz. I, 386; R. B. VII, 690.

3641. Al heeft de oorzaak opgehouden die tot de curatele aanleiding heeft gegeven, kan de regter de opheffing der curatele weigeren, op grond, dat het hem niet is gebleken, dat den onder curatele gestelde veilig het beheer over zijn persoon en goederen kan worden aanvertrouwd. — Regtb. Amsterdam 3 Dec. 1838; Regtz. I, 385; R. B. IV, 259; Anders Hof Holland 26 Junij 1839; W. 33.

Art. 518.

3642. Ook na meer dan drie proeftijden moeten de geneeskundige verklaringen voor minderjarigen afgegeven, gratis worden geregistreerd. — M. F. 14 Junij 1864, no. 40; P. W. 4617.

3643. De minderjarige, wiens plaatsing bij wege van proeftijd in een geneeskundig gesticht gevraagd wordt, behoort niet op dat verzoek te worden gehoord. — Regtb. 's Gravenhage 25 Oct. 1858; W. 2021.

3644. De aanhouding en in bewaringstelling van een persoon in een krankzinnigenhuis door diens vader, zonder bevel des regters, doch ook zonder opzet of kwade trouw, is niet strafbaar. — Regtb. Breda 8 Mei 1843; W. 417.

Art. 519.

3645. J. Woldringh. Observationes ad locum codicis civilis de absentibus. — Gron. 1819.

3646. J. H. Philipse. Commentatio ad quaestionem de absentibus. — L. B. 1819.

3647. M. Wiardi Beckman. De absentibus. — Amst. 1819.

3648. G. van Blarkom. De absentibus ex principiis juris hodierni. — L. B. 1817.

3649. H. C. Huyser. De absentium juris differentia inter codices Francicum et Neerlandicum novissimum. — L. B. 1833.

3650. C. Ph. Vlier. De juribus quae absenti deferantur. — Amst. 1820.

3651. F. I. A. Bergman. De absentibus. — L. B. 1832.

3652. D. Roessingh. De absentibus secundum codicem civilem Batavum futurum. — Gron. 1836.

3653. J. J. D. Nepveu. De praecipuis juris novissimi Belgici et Francici differentiis ratione absentium. — Traj. 1838.

3654. C. Wiersma. Quaestiones juris civilis ex titulo de absentia. — Gron. 1841.

3655. D. B. le Jolle. De wet van 9 Julij 1855 (St. 67), in verband met den titel van het Burg. Wetb. over afwezigheid. — Amst. 1861.

3656. E. L. J. Vitringa. Quinam in art. 519 cod. civ. intelligendi sunt voce „belanghebbenden."— L. B. 1840.

3657. A. F. de Bas. Over de regten opgekomen aan een afwezige wiens bestaan onzeker is. — Leyden 1863; beoord. door F. A. T. Weve; Themis 2e, X. 261.

3658. Mr. Jo. de Vries, J.z. Kan de kantonregter, ook buiten ontzegeling, alléén voor de boedelbeschrijving, een persoon ingevolge art. 672 Burg. Regt benoemen, om afwezigen te vertegenwoordigen? — N. R. B. V, 604.

3659. Is art. 519 Burg. Wetb. van toepassing in geval de man die in gemeenschap van goederen is getrouwd, afwezig is, zonder volmagt tot het beheer der goederen van de gemeenschap achtergelaten te hebben? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 48.

3660. v. H. Voorziening in de belangen van afwezigen. — R. B. I, 57.

3661. Iets over het bestaan van het vermoeden van overlijden, of van leven, ingeval van afwezigheid. Art. 519, 546 en 883 Burg. Wetb. — R. en W. VII, 219.

3661*a*. Aan een procureur die voor afwezige belanghebbenden in eene procedure occupeert, kan te veel geheven registratieregt worden teruggegeven, zonder overlegging van volmagt. — M. F. 18 April 1864, no. 24; P. W. 4527.

3662. De beslissing dat in het beheer, hetwelk ingevolge art. 519 Burg. Wetb. voor het geheel is opgedragen, niet begrepen is het beheer van de goederen der gemeenschap, is zuiver juridiek, welke in cassatie kan en moet worden onderzocht.

Noch in de Fransche noch in de Nederlandsche wet is eenige bepaling, uit welke is af te leiden de onbevoegdheid des mans, om het beheer des gemeenschappelijken boedels bij volmagt aan een derden op te dragen.

Wanneer de man afwezig is, of geen volmagt heeft achtergelaten of de volmagt vervallen is, kan ook in dat beheer worden voorzien door de benoeming van een bewindvoerder, dit beheer is begrepen in de algemeene en onbepaalde uitdrukking der wet. — H. R. 4 November 1853; W. 1486; N. R. XLVI, § 40, 157; v. d. H., B. R. XVII, 175.

3663. De regter is niet bevoegd de doorhaling te gelasten van eene hypothecaire inschrijving genomen tot zekerheid eener vordering, welke de schuldenaar beweert, indertijd aan den sedert afwezigen schuldeischer te hebben voldaan, zonder eenig bewijs der kwijting te kunnen bijbrengen. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 Mei 1840; N. R. IX, § 28, 152; Regtz. I, 391.

3664. De bewindvoerder bij dit art. bedoeld, is geheel onderscheiden van dien eener curatele; de benoeming van een bewindvoerder in den boedel van een afwezige, ontneemt aan den persoon zelven het vermogen niet, om hoezeer niet persoonlijk ter plaatse aanwezig, bij volmagt over zijne goederen te beschikken, of als eischer in regten op te treden. — Regtb. Amsterdam 16 Maart 1848; R. B. X, 218.

3665. Indien de benoeming van een bewindvoerder in den boedel van een afwezige wordt verzocht, is het niet genoeg aan te toonen, dat iemand zijn woonplaats heeft verlaten, maar moet het ook blijken, dat hij geen volmagt heeft achtergelaten en geen orde op het beheer zijner zaken heeft gesteld. — Regtb. Winschoten 22 Dec. 1852; N. R. B. III, 426.

3666. Een bewindvoerder benoemd om de goederen en belangen van een afwezige geheel te beheeren en waar te nemen, kan als zoodanig de voldoening eischen eener schuldvordering de huwelijksgemeenschap toebehoorende. — Hof Zeeland 15 Februarij 1853; N. R. XLIX, § 82, 411.

Art. 520.

3667. De bewindvoerder is bevoegd de gelden in de consignatiekas gestort, daaruit op quitantie te ligten; de ontvanger is verpligt deze aan hem terug te geven. — M. F. 6 November 1865, no. 78; P. W. 4792.

Art. 522.

3668. Berekening van het loon voor curators en andere bewindvoerders. — R. B. XI, 62.

3669. Onder ontvangsten moeten in dit art. niet verstaan worden al hetgeen de curator of bewindvoerder als tot den boedel behoorende in zijn bezit krijgt, maar alleen is bij dit art. bepaald een jaarlijksche belooning voor de administratie, zoodat alleen die ontvangsten in aanmerking komen, welke door den rendant op de jaarlijksche rekening moeten en mogen worden gebragt. — Regtb. Amsterdam 21 September 1847; R. B. IX, 660.

Art. 523.

3670. De regten en verpligtingen uit de afwezigheid voor vermoedelijke erfgenamen en andere belanghebbenden voortvloeijende, moeten naar het tegenwoordig Burg. Wetb. worden geregeld, onverschillig of die afwezigheid reeds onder de vroegere wetgeving is begonnen, en of reeds onder de vroegere wetgeving de verklaring van afwezigheid is verkregen, of procedures tot dat einde zijn begonnen; zoodanige omstandigheid kan niet versteken van de meerdere of andere regten, welke de tegenwoordige wet toekent, spetiaal om te doen verklaren dat er regtsvermoeden van overlijden bestaat.

Indien onder de vroegere wetgeving reeds eene regterlijke verklaring van iemands afwezigheid verkregen is, en men thans zou willen erlangen de verklaring, dat er regtsvermoeden van overlijden bestaat, moeten nog in achtgenomen worden de voorschriften van art. 523 Burg. Wetb., evenals of er geen verklaring van afwezigheid had plaats gehad. — H. R. 15 April 1847; N. R. XXVII, § 31, 128; v. d. H., B. R. VIII, 426; W. 941.

3671. Mr. G. Diephuis. Wat moet men verstaan onder verlatene woonplaats in art. 523 Burg. Wetb.? — Opm. en Meded. VII, 146.

3672. Uitzonderingen op de art. 523, 526 en 549 ten opzigte van vermiste personen bij vermoedelijke of bekende scheepsrampen zijn toegelaten bij de wet van 9 Julij 1855 (St. 67).

3673. De wet van den 9den Julij 1855 (St. 67) in verband beschouwd met de daarover bij de wetgevende magt gewisselde stukken en de beraadslagingen. — Opm. en Meded. XI, 180.

3674. Is art. 1 der wet van 9 Julij 1855 (St. 67) houdende uitzondering op art. 523, 526 en 549 Burg. Wetb. ten opzigte van vermiste personen bij vermoedelijke of bekende scheepsrampen, ook dan toepasselijk, als het schip dat in nood heeft verkeerd, in veilige haven is teruggebragt, maar van de booten zoo min van de bemanning, die daarin haar behoud heeft gezocht, sedert drie jaren iets is vernomen? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 44.

3675. Mr. G. de Vries, A.z. Dagvaarding van een afwezige, ten einde hem vermoedelijk overleden te doen verklaren. Art. 523 Burg. Wetb. — R. B. IV, 45.

3676. De afwezige is geen eigenlijke partij in dien zin, dat hij zou moeten worden gedagvaard in het appel van een vonnis, waarbij het verlof tot diens oproeping is ontzegd. — Hof N.-Holland 15 Jan. 1846; Regtz. I, 393; W. 686.

3677. Is de verklaring dat er regtsvermoeden van overlijden bestaat, ook dan nog noodig wanneer de erfgenamen onder de vorige wetgeving in het provisioneel bezit gesteld, en 30 jaren sedert die in bezitstelling verloopen zijn? — Corr. XXIII, 338.

3678. Onder het woord „woonplaats" in art. 523 Burg. Wetb. is te verstaan de werkelijke woonplaats, niet de wettige, omdat de wettige fictive woonplaats ook door vertrek niet wordt verlaten.

Voor deze opvatting pleit ook de ratio legis, die de meest mogelijke zekerheid van zoodanige verklaring beoogt, welke minder mogelijk ware, indien het verzoek geschiedde in de fictive woonplaats, waar de afwezige zich nooit heeft opgehouden. — Hof N.-Holland 12 Junij 1851; W. 1253.

Art. 524.

3679. A. L. en T. A. Behoort in het geval van art. 524 of 550 Burg. Wetb. het vonnis al of niet te worden uitgesproken bij verstek? — W. 2535.

3680. Bij de uitspraak dat er regtsvermoeden van overlijden bestaat, moet niet de eischer die de verklaring heeft geprovoceerd, maar de niet verschenen gedaagde in de kosten van het proces worden veroordeeld. — Regtb. Rotterdam 13 Februarij 1856; N. R. LXI, § 75, 438; R. B. VI, 264.

3681. Een vonnis houdende verklaring van vermoedelijk overlijden, ofschoon gezegd bij verstek te zijn uitgesproken, is geen eigenlijk vonnis bij verstek. De opposant tegen een vonnis, waarbij hij vermoedelijk overleden werd verklaard moet bewijzen, dat hij leeft. Brieven of andere onderhandsche stukken welker handteekening ontkend wordt door de tegenpartij, kunnen niet als bewijs voor iemands leven gelden. — Regtb. Groningen 27 April 1866; N. R. B. XVIII, 654.

3682. De eischer tot verklaring van vermoedelijk overlijden, moet de kosten van het proces dragen; deze komen niet ten laste van den gedaagde en defaillant. — Regtb. Amersfoort 30 Januarij 1861; N. R. B. XIII, 181.

3683. De regten onder vigeur van den Cod. Nap. door provisionele in bezitstelling verkregen, op goederen van afwezigverklaarden, zijn niet gewijzigd door de latere invoering van het Burg. Wetb., doch worden steeds beheerscht door de bepalingen van het Fransche regt. Diensvolgens moet in zoodanig geval de definitive in bezitstelling door den regter verleend worden, zonder dat het noodig is alvorens nog aan te vragen de verklaring van vermoedelijk overlijden. — Regtb. Amersfoort 9 Febr. 1861; N. R. B. XIV, 311.

3684. Het vonnis van vermoedelijk overlijden heeft niet alleen kracht tusschen hen die in het geding partijen zijn geweest, het kan door allen worden ingeroepen. — Regtb. Amsterdam 7 Maart 1849; W. 1036.

Art. 525.

3685. De regter kan aan hem die vergunning vraagt om een ander huwelijk aan te gaan na tienjarige afwezigheid der andere echtgenoot, alvorens deswege uitspraak te doen een getuigenverhoor bevelen, om de beweegredenen der afwezigheid, de oorzaken, welke het ontvangen van tijdingen van den afwezige hebben kunnen verhinderen en alle verdere omstandigheden tot het vermoedelijk overlijden betrekkelijk, te bewijzen.

Bij zoodanig bevel tot getuigenverhoor kan ook het bewijs worden opgelegd van de omstandigheid, dat de afwezige zijne woonplaats heeft verlaten, zonder volmagt tot het waarnemen zijner zaken gegeven of order op het beheer derzelve gesteld te hebben. — Hof Zeeland 11 April 1843; R. B. IX, 15.

Art. 527.

3686. Bij het uitspreken dat er regtsvermoeden van overlijden bestaat, behoeft de regter niet tevens te bevelen, dat dit openlijk moet worden bekend gemaakt, omdat dit bij eene stellige wetsbepaling is opgelegd. Het vonnis wordt niet in de registers van den burg. stand ingeschreven. — Regtb. Rotterdam 13 Februarij 1856; N. R. B. VI, 264.

Art. 528.

3687. W. H. Vyfhuis. De jure succedendi in bona absentis ex principiis codicis Napoleontei Hollandici. — Gron. 1809.

3688. H. J. van der Wijck. De missione in possessionem bonorum absentis. — Traj. 1827.

3689. Voor de toepassing der wet op het regt van successie van 13 Mei 1859, wordt de verklaring van vermoedelijk overlijden met werkelijk overlijden gelijk gesteld, en de dagteekening der verklaring als de dag van het overlijden beschouwd. — M. F. 4 Januarij 1862, no. 43; P. W. 4031.

3690. De vermoedelijke erfgenamen van een vermoedelijken overleden verklaarde, zijn verpligt aangifte te doen van de nalatenschap voor het regt van successie volgens den toestand des boedels, zooals deze bestond op den dag van het vonnis en niet volgens den dag van het vermoedelijk overlijden in het vonnis uitgedrukt. — M. F. 30 September 1864, no. 77; P. W. 4592.

3691. Bij de aangifte voor het regt van successie van een vermoedelijk overleden, kunnen in het passief der nalatenschap worden opgenomen, de kosten van den procureur voor salaris en verschot wegens de verkrijging der verklaring van het vermoedelijk overlijden. — M. F. 23 April 1868, no. 86; P. W. 5548.

3692. Het provisioneel bezit van een der erfgenamen van een afwezige verkort niet de regten van een anderen afwezige. — Hof N.-Holland 15 Jan. 1846; Regtz. I, 393.

Art. 540.

3693. Zij die als vermoedelijke erfgenamen van een afwezige, onder het Fransche regt zijn gesteld in het provisioneel bezit van diens goederen, zijn niet bevoegd om over te gaan tot de definitive verdeeling van den boedel, wanneer er dertig jaren zijn verstreken sedert de verwijdering van den afwezige. — Hof Z.-Holland 23 Mei 1843; W. 412; R. B. V, 668; Regtz. 1, 396; N. R. XVI, § 56, 287.

3694. Aan eene verklaring van vermoedelijk overlijden van een afwezige, zijn onder de tegenwoordige wet nagenoeg dezelfde gevolgen toegekend als onder de Fransche wetgeving aan eene afwezigverklaring, zoodat na een voorloopig bezit van dertig jaren onder de vorige wet toegekend, het definitief bezit thans krachtens de wet zelve toekomt aan den voorloopigen bezitter. — Regtb. Utrecht 27 April 1855; N. R. B. VI, 103.

Art. 545.

3695. Door een afwezige wordt in artt. 545 en 546 Burg. Wetb. niet verstaan de zoodanige omtrent wien is verklaard, dat er regtsvermoeden van overlijden bestaat, maar de zoodanige die niet tegenwoordig is ter plaatse, waar de erfenis is opengevallen, of het regt is opgekomen. — Regtb. Utrecht 13 Maart 1857; N. R. B. VII, 333.

Art. 546.

3696. Indien aan een afwezige wiens bestaan onzeker is, eene erfenis opkomt, en de regterlijke vergunning bij dat art. bedoeld, ontbreekt, is daarop een successieregt van 10 pct. verschuldigd, ook dan, indien de afwezige zoo hij aanwezig was, minder schuldig zou zijn, of de overige geregtigden eveneens minder schuldig zouden zijn. — Art. 53 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36); M. F. 19 April 1869, no. 68; P. W. 5534; M. F. 14 September 1869, no. 65; P. W. 5623.

3697. Zonder de vergunning bij dit art. bedoeld, zijn zij die tot de nalatenschap of een gedeelte daarvan geregtigd waren, zoo de afwezige niet bestond, tot de in bezitneming daarvan onbevoegd. Volgens onze wet bestaat er noch vermoeden van overlijden, noch van leven. Verband van de artt. 519, 546 en 883 Burg. Wetb. — Regtb. Rotterdam 5 November 1851; N. R. B. II, 168.

Art. 549.

3698. N. I. G. Smallenburg. Quaestiones quaedam juridicae de dissolutione matrimonii absentiae alterutrius conjugis causa. — L. B. 1844; Beoord. mr. A. de Pinto; Themis V, 243.

3699. D. van de Wijnpersse. Opvolgend huwelijk bij afwezigheid van den echtgenoot. — R. B. III, 217.

Art. 552.

3700. N. F. v. Nooten. Welke is in art. 552 van het Burg. Wetb. de beteekenis der woorden: „zonder orde op zijne zaken gesteld te hebben," en welke zal de eenig denkbare uitspraak des kantonregters kunnen zijn, indien hij gegrond bevindt, het verzet der bloedverwanten en aangehuwden van den afwezigen vader, tegen de uitoefening van alle regten van den man, aldaar aan de moeder der minderjarige kinderen opgedragen? — Opm. en Meded. V, 209.

Art. 553.

3701. I. G. I. Moll. Kan uit art. 128 Burg. Wetb. de bevoegdheid van den kantonregter worden afgeleid tot het opmaken eener acte van bekendheid, houdende, dat de moeder eens minderjarigen bruidegoms niet in de mogelijkheid is om haren wil te verklaren, aangezien zij naar Brazilie vertrok, zonder, voor hare minderjarige kinderen gezorgd te hebben, terwijl men omtrent de plaats van haar verblijf en zelfs omtrent haar leven geheel in het onzekere verkeert? — en zoo ja, kan dan het huwelijk van zoodanigen minderjarige veilig worden voltrokken, onder overlegging dier acte van bekendheid, en met toestemming van den op grond van art. 553 Burg. Wetb. bij voorraad benoemden voogd en toezienden voogd? — Jur. Corr. II, 328.

Art. 555.

3702. C. W. Ellents Kymmell. De jure reali ejusque ambitu latius patente quam vulgo putatur. — Gron. 1820.

3703. J. H. C. van Hengst. De rerum singularum dominio. — Traj. 1827.

3704. L. Homan. De rei, in jure nostro, notione rerumque distinctione. — Gron. 1842.

3705. J. F. van Reede. De juribus toparchicis quae dicuntur ratione habita novissimae legis imperii. — Traj. 1850.

3706. J. F. van Reede. De zoogenaamde heerlijke regten in verband beschouwd met het vierde der additionele artikelen der grondwet. — Utrecht 1854.

3707. Mr. L. A. Warnkönig. Over het juist begrip en het regtsgeleerd gewigt van de zoogenaamde universitas rerum. — R. Bijdr. III, 519.

Art. 556.

3708. A. P. van Amstel. Over de eigendomsverkrijging van vruchten. — Amst. 1857.

3709. De waarde van te veldstaande vruchten behoeft niet afzonderlijk in eene memorie van successie te worden vermeld; die waarde moet worden begrepen in de waardering der landerijen, waarop zich die vruchten bevinden. — M. F. 13 Junij 1865, no. 46; P. W. 4822.

Art. 557.

3710. Nalatenschap van eene buiten gemeenschap

gehuwde vrouw. Burgerlijke vruchten van haren aanbreng tijdens de voltrekking des huwelijks. — M. F. 2 Januarij 1865, no. 25; P. W. 4705; W. de Gelder, Adv. IX, 440.

3711. Huurpenningen van ter rolle van geregtelijke uitwinningen verkocht vastgoed, die door den executant niet zijn in beslag genomen, zijn eene burgerlijke vrucht, welke een gedeelte der verkochte zaak uitmaakt, zoolang zij niet opeischbaar is. Die huurpenningen worden opeischbaar ten behoeve van hem, die krachtens vonnis van adjudicatie, eigenaar is op het oogenblik dier opeischbaarheid. — Kantg. Meppel 27 Maart 1845; R. B. IX, 441.

Art. 559.

3712. Onligchamelijke zaken zijn vatbaar voor verjaring. — H. R. 22 April 1870; W. 3212.

Art. 560.

3713. Mr. R. A. J. Colenbrander. Is het regt in maalschappen of markgenootschappen en daarmede gelijkstaande bosschen eene roerende of eene onroerende zaak, en welk registratieregt is op den verkoop van zoodanig regt verschuldigd? — R. en W. XVIII, 500; XIX, 363.

3714. Behoort het regt van kopij of van kopiëren door den druk, bij ons geregeld door de wet van 25 Januarij 1817 (St. 5), tot de roerende of wel tot de onroerende zaken? — Jur. Vraagal II, 3.

Art. 562.

3715. H. P. van Karnebeek. De distributione et forma praediorum. — L. B. 1854.

3716. D. Rutgers van Rozenburg, Jr. De conditione et juribus agrorum, e quibus fodiuntur cespites bituminosi, in patria nostra. — Amst. 1840.

3717. W. C. I. van der Moore. Historisch overzigt der wetgeving op de mijnen in de verschillende staten van Europa. — Leiden 1861.

3718. L. A. J. van Meeuwen. Beschouwingen over de artt. 562—564 Burg. Wetb. — Leyden 1867. — Beoordeeld door mr. B. M. Vlielander Hein, Themis 2e, XV, 156. — Door mr. G. Diephuis, Tijds. I, 86; N. R. Bijdr. XVIII, 198; door mr. P. R. Feith, in Gids November 1869, 326.

3719. Dr. J. van Vloten. Het goed recht der gemeente Deventer op hare weiden bepleit. — Deventer 1865; N. R. Bijdr. XV, 356.

3720. Mr. B. J. Gratama. Hervorming van ons zakelijk regt van grond en bodem. — Tijds. III, 81; afzonderlijk uitgegeven, Gron. 1870.

3721. Mr. B. J. Gratama. Over den aard van het regt van turfgraven. — Opm. en Meded. XVI, 1.

3722. W. Hoogvliet. Een woord naar aanleiding der uitspraak van den Hoogen Raad van 15 April 1864, in zake mr. J. H. van Roijen. — Wageningen 1865; beoord. door mr. A. de Pinto; Themis 2e, XII, 300; N. R. Bijdr. XVI, 403.

3723. J. M. E. Dercksen. Een arrest van den Hoogen Raad en eene brochure van den heer Hoogvliet. — R. en W. XVII, 548.

3724. W. Hoogvliet. Antwoord aan mr. A. de Pinto op zijne verdediging van des Hoogen Raads arrest in zake mr. J. H. van Roijen. — N. R. Bijdr. XVI, 364.

3725. Hoezeer veen van den grond gescheiden, eene roerende zaak wordt, kan de bestemming en de daarop te volgen vergraving, echter niet den aard en het voorwerp zooals het was tijdens den verkoop, veranderen. — Regtb. Assen 23 Februarij 1863; W. 2484; N. R. B. XIV, 778; W. de Gelder, Adv. VIII, 98; Regb. Assen 16 September 1867; R. en W. XIX, 545; Regtb. Assen 30 November 1863; N. R. B. XIV, 820.

3726. Bovenveen, facto niet van den grond gescheiden, is roerend goed, zoodra het verkocht is, om binnen een bepaalden tijd vergraven te worden. — W. 2604.

3727. De verkooping van turfslijk is gelijk gesteld met verkoopingen van roerende goederen, omdat de kooper alleen het regt verkrijgt, om dat na zich te nemen als roerend goed. — M. F. 19 Mei 1845, no. 68; P. W. 2/1845, no. 240; Tijds. I, 42; no. 79.

3728. Op welke gronden worden zitplaatsen in eenig kerkgebouw als onroerende zaken aangemerkt, en dientengevolge de acten van verkoop dier zitplaatsen aan hypothecaire overschrijving onderworpen gerekend? — Jur. Corr. IV, 180.

3729. De toekenning van het regt om gedurende zekeren termijn, eene bepaalde hoeveelheid steenkolen uit eene steenkolenmijn te delven, is voor de heffing van het regt van registratie te beschouwen, als afstand van roerende goederen, en alzoo aan het regt van 2 pct. onderworpen. — H. R. 4 Junij 1852; N. R. XLII, § 14, 51.

3730. Een verkoop van vruchten te velde is te beschouwen als een verkoop van roerende zaken. — Hof Zeeland 10 November 1857; N. R. B. VIII, 368.

3731. Onder onroerende goederen in eene erfmaking algemeen vermeld, moeten worden begrepen de vruchten te velde, tijdens het overlijden van den erflater met hare wortels met den grond vereenigd, alsmede de mestvaalt. — Hof Zeeland 25 Junij 1861; N. R. B. XII, 509.

3732. Bovenveen is roerend goed; bij openbaren verkoop van hetzelve moeten de formaliteiten worden opgevolgd voor verkoopen van roerend goed vastgesteld. — H. R. 30 Nov. 1863; N. R. B. XIV, 820; H. R. 15 April 1864; W. 2578; N. R. LXXVI, 396; W. de Gelder VIII, 156; IX, 5; N. N. III, 319; P. W. 4449; N. R. B. XIV, 513; Anders regtb. Zwolle 2 September 1863; P. W. 4449.

3733. De verkoop van bovenveen binnen zekeren tijd af te graven, is niet te beschouwen als verkoop van roerend goed. — Regtb. Assen 28 Mei 1866; W. 2837; P. W. 5081; Anders H. R. 3 Januarij 1867; P. W. 5081.

3734. Kerkbanken niet aan het gebouw vastgehecht, zijn roerende goederen. — Regtb. Tiel 19 Julij 1854; P. 2243.

3735. Banken en gestoelten in kerken moeten worden gerangschikt onder roerende goederen. — M. F. 5 Augustus 1847, no. 64; P. W. 297, 1/1837, 169, 2/1840, 171.

3736. Plaggen kunnen niet worden beschouwd als vruchten te velde. Het zijn roerende goederen, waarop bij openbare verkoopingen het registratieregt van 2 pct. verschuldigd is. — M. F. 2 Maart 1861, no. 81; Corr. XXXVII, 268.

3737. Eene verkooping van hakhout op stam, verkocht zonder den ondergrond, moet gehouden worden voor eene verkooping van roerend goed. — Regtb. Tiel 24 April 1850; P. W. 1215; Regtb. Maastricht 10 April 1851; W. 1260; H. R. 18 April 1851; N. R. XXXVIII, § 51, 261; P. W. 1636.

3738. Gebouwen tot afbraak verkocht, moeten als roerende goederen worden beschouwd. — Regtb. Almelo 12 Februarij 1845; P. W. 2/1845, no. 216.

3739. Delfstoffen, veen, steenkolen, zoolang deze voorwerpen niet van den grond zijn afgescheiden en uitgedolven, worden onder de onroerende goederen gerangschikt; kleiaarde behoort daaronder en is derhalve onroerend; ofschoon kleiaarde verkocht is, om binnen een bepaalden tijd te worden uitgegraven en weggevoerd, zoo brengt dit geene verandering in den onroerenden aard van het goed, vermits, wel is waar roerend goed, onroerend kan worden door bestemming, maar het omgekeerde ten opzigte van onroerende goederen geen plaats kan

hebben, omdat de bijzondere gevallen, waarin zij als roerend worden aangemerkt (art. 760, 761 en 762 Wetb. Burg. Regtsv.), geen algemeen regtsbeginsel daarstellen. — Regtb. Leeuwarden 18 April 1843; W. 388; P. W. 2/1843, bl. 32, no. 13; M. F. 15 Februarij 1847, no. 76; P. W. 299.

Art. 563.

3739a. W. J. Hidde Bok. Verkoop. Onroerend goed door bestemming (art. 563 Burg. Wetb.). — R. en W. IX, 420.

3740. Overdragt eener fabriek of trafiek. Besparing van het regt over den prijs der machineriën en gereedschappen. — W. de Gelder, Adv. IX, 8; IX, 292; P. W. 4561.

3741. Indien eene boerderij wordt verkocht met den daarin voorhanden inboedel, zonder dat de roerende goederen stuksgewijze zijn omschreven en gewaardeerd, ook indien afzonderlijk koopprijzen worden vermeld voor de boerderij en den inboedel, is evenwel een registratieregt van 4 pct. verschuldigd, hoezeer ook een inboedel bij dit art. niet is verklaard door bestemming onroerend te zijn. — M. F. 19 Aug. 1841; N. R. IX, § 69, 345.

3742. Indien eerst door een eigenaar eener fabriek de gebouwen zonder machines en werktuigen wordt verkocht, en later bij eene andere acte de kooper der gebouwen en de verkooper als eigenaar der machines en werktuigen, te zamen het geheel, dus de gebouwen en de gereedschappen aan een derde verkoopen, voor verschillende koopprijzen zoo voor de gebouwen als voor de gereedschappen, is over beide koopprijzen te zamen het evenredig registratieregt van 4 pct. voor verkoop van onroerend goed verschuldigd. — M. F. 23 April 1867, no. 41; P. W. 5080.

3743. Broeibakken, broeiramen en warmoeseniersgereedschappen zijn niet door bestemming onroerende zaken, indien zij niet aard- of nagelvast zijn. — M. F. 27 April 1866, no. 83; M. F. 16 Julij 1866, no. 29; P. W. 4879.

3744. Winkelgereedschappen, uithangbord, gazleidingen behoorende tot een winkelhuis, zijn niet door bestemming onroerende zaken. — M. F. 28 Februarij 1866, no. 61; P. W. 4878.

3745. Bij verkoop van een moutwijnfabriek met branderij, distilleerderij en veemesterij, moeten als onroerend goed door bestemming worden gerekend de daarbij door den kooper tegen den bepaalden prijs over te nemen goederen, als gistkuipen, koelschepen, moutbakken, kolen, zeeften, vuurharken, pompen, maten, trechters en dergelijke; daarop is een evenredig registratieregt van 4 pct. als van onroerend goed verschuldigd; daarentegen kunnen bij de verkoop van zoodanige fabriek niet als onroerend goed door bestemming worden aangemerkt de losse goederen en gereedschappen, gebruikt in een koperslagerij, timmermanswinkel, schoftkamer, veeschuur, kuiperij en kantoor, hoezeer deze alle behooren tot de eerstgemelde fabriek. — M. F. 13 Augustus 1864, no. 16; P. W. 4566.

3746. Een gierpont gebruikt in een regt van overvaart, mag als roerend goed in beslag worden genomen voor onbetaalde huurpenningen. — Hof Gelderland 13 Junij 1849; W. 1036.

3747. Uit de wetsbepaling, dat de inventaris tot een molen behoorende, door bestemming onder onroerende zaken wordt begrepen, vloeit niet noodwendig voort, dat deze niet aan een huurder van een molen zou kunnen toebehooren. — Hof Zeeland 22 December 1857; N. R. B. VIII, 371.

3748. Ten aanzien van zaken die door bestemming onroerend zijn, doch door afscheiding roerend zijn geworden en evenals andere kunnen worden verplaatst en aan den eigenaar ontvreemd, kan diefstal worden gepleegd. — H. R. 27 November 1849 N. R. XXXIV, § 45, 183.

3749. De gereedschappen in no. 1 van dit art. genoemd, verliezen met betrekking tot verzekering waarvan zij het voorwerp zijn, de eigenschap van roerende zaken niet, wanneer zij afgescheiden van de fabriek tot wier exploitatie zij dienen, verzekerd zijn. — Hof N.-Holland 17 Januarij 1850; R. B. XII, 99.

Art. 564.

3750. Mr. J. Potter van Loon. Of beklemmingen van landen en de huizen daarop staande, moeten worden beschouwd als vaste en onroerende goederen, dan wel of zij onder de losse en tilbare goederen gerekend moeten worden. — Opm. en Meded. I, 309.

Art. 565.

3751. H. P. van der Horst. Eenige opmerkingen omtrent de openbare verkoopingen van roerende goederen. — Weesp 1863; beoord. door mr. P. P. Kist; R. en W. XVI, 103.

3752. Mr. A. Philips. Iets over den eigendom van roerende zaken. — Themis X, 40.

3753. W. P. van den Heuvel. De wetgeving op den openbaren verkoop van roerende goederen. — R. en W. XV, 1.

3754. G. M. van der Linden. Over den openbaren verkoop van roerende goederen. — Themis VII, 197.

3755. De woorden „alle hoegenaamde roerende goederen" zijn zoo algemeen, dat daaronder naar aanleiding van artt. 568 en 569 Burg. Wetb. zijn te verstaan alle zaken, die volgens de artt. 565 en 567 roerend zijn of als roerende zaken door wetsbepaling worden beschouwd.

Zoowel de gelden afkomstig uit de onteigening van onroerende aan de vrouw persoonlijk toebehoorende goederen, als de actie tot vergoeding tegen den man te rigten, wegens nietbelegging dier gelden, zijn van roerenden aard. — Regtb. Maastricht 21 April 1864; R. en W. XVII, 120.

3756. Een hond moet als huisdier onder roerend eigendom worden gerangschikt, waarvan het als aan een ander toebehoorend, bij de wet verboden is opzettelijk schade te veroorzaken, terwijl de wet niet bepalende, welke schade er moet zijn toegebragt, daaruit niet kan worden afgeleid, dat de wetgever alleen geldelijke schade heeft op het oog gehad. — H. R. 23 Mei 1866; N. R. LXXXIII, 89.

Art. 566.

3757. Wat wordt in de wet op de registratie bedoeld met de bepaling van „schepen, schuiten en vaartuigen in de Nederlanden tehuis behoorende, mits daarvan behoorlijk blijke?" dient zulks ter bevoordeeling van scheepsbouwmeesters, of wel, is dit met het oog op de bevordering van den handel, aldaar ter nedergesteld? en op welke wijze zal het gevorderde bewijs kunnen worden geleverd, niettegenstaande het schip buiten 's lands gebouwd zij. — Jurr. Corr. 1862, 128.

Art. 567.

3758. P. A. Smits. Iets over den waarborg eener inschrijving op het Grootboek der Nationale Schuld verbonden, wegens voorgeschoten gelden. — Jur. Corr. 1862, 21.

3759. Mr. J. A. Levy. De vergoeding van verloren staatspapieren in Oostenrijk en Nederland, in verband met het te loorgaan van Nederlandsche bankbilletten. — Jur. Corr. 1862, 174.

3760. Mr. I. G. Kist. Het grootboek van openbare schuld uit een burgerlijk-regtelijk oogpunt beschouwd. — Amst. 1865; beoordeeld door mr.

van Boneval Faure. N. R. Bijdr. XV, 118; XVI, 403; Themis 2e, XII, 134.

3761. Mr. van Boneval Faure. Over de inschrijvingen in de Grootboeken der Nationale Schuld als voorwerpen van burgerregtelijke handelingen, en de verhouding van den staat te dien aanzien. — N. R. Bijdr. III, 469.

3762. Volmagt tot verrigtingen bij het Grootboek der Nationale schuld. — Jur. Corr. 1862, 29.

3763. Naar het bepaalde bij art. 24 van het besluit van 22 December 1814 (St. 113) moeten alle acten tot verrigtingen bij het Grootboek der Nationale Schuld, binnen Nederland verleden, zijn ingerigt naar de formulieren door commissarissen verkrijgbaar gesteld, zij worden alsdan gratis geregistreerd. Bij resolutie van 3 December 1861, no. 41 was beslist, dat de woorden „binnen Nederland verleden" niet toelaten om aan te nemen, dat de buitenlands opgemaakte volmagten van de vrijstelling zouden zijn uitgesloten. Waar nu blijkens de missive van de directie van het Grootboek van 13 Junij 1862, no. 126, de volmagten buitenlands gepasseerd zijn, hetzij in een vreemde taal, hetzij met kleine verandering in den vastgestelden vorm, moet ook op die volmagten de vrijstelling worden toegepast. — M. F. 29 Sept. 1862, no. 40; P. W. 4073.

3764. De directie van het Grootboek der Nationale Schuld te Amsterdam, kan worden aangesproken tot het doen van verschuldigde af- en overschrijvingen van op het Grootboek ingeschreven kapitalen; die vordering behoort niet tegen den staat te worden ingesteld. — Regtb. Amsterdam 11 Junij 1850; R. B. XII, 601.

3765. H. V. Heyliger. De Nederlandsche wetgeving op de vreemde geldligtingen. — Leyden 1854; beoord. N. R. Bijdr. IV; 344.

3766. J. A. Alting Bösken. Over geldleeningen hier te lande door vreemde mogendheden aangegaan. — Utrecht 1864.

3767. Effecten zijn onligchamelijke zaken en tevens voorwerpen van handel; zij moeten alzoo de regtswaarde hebben van titels van inschuld en als stukken in den effectenhandel gangbaar zijn. Al ware de regtswaarde van stukken door den schuldenaar ten onregte betwist, zouden deze toch als niet in den handel gangbaar te beschouwen zijn, indien de aflossing door eene, zij het ook regtens niet verbindende verordening, is belemmerd.

De aflossing van enkele stukken brengt niet mede, dat de toepasselijkheid van de belemmerende verordening was opgeheven, indien het tegendeel uit protesten blijkt. Uit den koopprijs is af te leiden de bedoeling om te verhandelen geldige en gangbare effecten. — Hof N.-Holland 21 December 1868; W. 3071.

3768. Inschrijvingen op het Grootboek der Nationale schuld door wetduiding beschouwd als roerende goederen, kunnen als andere roerende goederen worden verpand. Een met fideicommissair verband ingeschreven kapitaal, kan niet anders worden bezwaard, dan onder dezelfde voorwaarde van ontbinding en tenietdoening, waaraan het regt op het kapitaal zelve is verbonden. — Regtb. Amsterdam 23 Januarij 1849; W. 1014; R. B. XI, 209.

3769. Een aandeel in eene vennootschap is voor de berekening van het regt van registratie eene roerende zaak. — Regtb. Amsterdam 31 December 1861; W. 2384; Jur. Corr. 1862, bl. 195.

Art. 570.

3770. Bij een legaat van den „inboedel" zijn daaronder niet begrepen gouden tien gulden stukken en vreemde muntspetiën, wel oude muntstukken. — M. F. 9 November 1867, no. 6; P. W. 5240.

Art. 573.

3771. Alleen de goederen in dit art. omschreven mogen door den verhuurder tot zekerheid der huurpenningen bij pand beslag worden gearresteerd; andere goederen bepaaldelijk kleederen, lijfstoebehooren, verzamelingen van prenten en teekeningen, jagtgereedschappen, boeken en liefhebberijen mogen daarvoor niet in beslag worden genomen. — Regtb. 's Gravenhage 10 Januarij 1840; N. R. VI, § 63, 325.

Art. 575.

3772. C. I. W. N. van Hengst. Eenige opmerkingen over het eigendomsregt der gemeenten. — Utrecht 1863; beoordeeld door mr. A. de Pinto; Themis 2e, XI, no. 1.

3773. Mr. F. B. Coninck Liefsting. Eene bijdrage tot de geschiedenis van den regtstoestand van kerkgebouwen en andere zoogenoemde heilige zaken. — Themis 2e, VI, 94.

3774. Mr. W. de Sitter. Is het onderhoud van kazernen en kazernemeubelen eene uitgaaf, die ten laste der gemeente kan worden gebragt? — Bijdr. I, 211.

3775. Mr. M. H. Godefroi. Een woord over de verpligting der gemeenten tot voorziening in de huisvesting der regterlijke magt. — Bijdr. III, 280, 462; V, 252.

3776. Mr. L. Ph. C. van den Bergh. Bijdrage tot de beantwoording der vraag, of de provinciën en gemeenten verpligt zijn de localen voor de regterlijke collegiën te bekostigen. — Themis 2e, VI, 563.

3777. Mag de gemeenteraad aan het rijk kosteloos gemeentegebouwen afstaan tot huisvesting van regtscollegiën, en mag het rijk van zulk een aanbod gebruik maken? — Gemst. 433, 434; W. 541, 2147, 2120.

3778. De overdragt van een schoolgebouw door de eene gemeente aan de andere voor een bepaalden prijs, welk gebouw tot school bestemd blijft, is eene acte van openbaar bestuur en niet aan registratie onderworpen. — M. F. 22 Mei 1865, no. 39; P. W. 4760.

3779. De eigendom van gemeenten berust even als elk ander eigendom, op titels of op door bezit verkregen regten. Dit geldt in het bijzonder ook van den eigendom van straten en wegen. — Hof Z.-Holland 3 December 1860; W. 2231, Gemst. 481; W. B. A. 601; H. R. 8 November 1861; N. R. LXIX, § 15, 98; v. d. H., B. R. XXVI, 18; W. 2326; W. B. A. 646, 649.

3780. De kerkhoven die vóór de nationalisatie der kerkelijke goederen eigendom der kerkelijke gemeenten waren, zijn heden ten dage weder in eigendom aan deze teruggekomen, en niet aan den staat of de burgerlijke gemeenten in eigendom verbleven. — H. R. 20 Januarij 1854; W. 1508.

3781. Bij het 6e Add. art. der staatsregeling 1798, bevestigd door art. 13 der staatsregeling 1801, is niet alleen het gebruik en bezit der kerken, met voorbehoud van den eigendom, maar veeleer dien eigendom aan de kerkelijke gemeente naar den maatstaf der godsdienstige bevolking geregeld en toegekend. — H. R. 19 Maart 1847; N. R. XXV, § 84, 423; v. d. H., G. Z. VI, no. 228; W. 721, 798.

3782. Een koninklijk besluit waarbij aan eene gemeente een subsidie wordt toegestaan, tot goedmaking der kosten van overbrenging eener regtbank uit het eene locaal naar het andere, met vermelding, dat dit laatste is een aan de gemeente toebehoorend gebouw, kan niet door die gemeente tegen den staat als een titel van eigendom worden ingeroepen. Hetzelfde geldt voor brieven van een minister van justitie en van een gouverneur, waarin ter gelegenheid

van de toekenning van een subsidie tot het doen van buitengewone herstellingen aan gemeld gebouw, met betrekking tot hetzelve ten opzigte van de gemeente gezegd wordt, qui est sa propriété. Ook eene wet waarbij de ruiling van zekere goederen van den staat, tegen zekere goederen van eene gemeente, wordt goedgekeurd, kan niet tegen den staat als titel van eigendom gelden voor goederen, waarvan bij die wet een gedeelte als eigendom der gemeente is erkend. — Regtb. Roermond 30 Junij 1864; W. 2772.

3783. De strafregter is bevoegd uitspraak te doen over de vraag, of het voorwerp, dat beweerd wordt gestolen te zijn, als eene res nullius is te beschouwen. — Hof Z.-Holland 17 Junij 1864; W. 2607.

3784. Een verpacht veerregt is een zakelijk regt; het kan als zoodanig het eigendom zijn zoowel van een particulier als van eene gemeente. — Hof Z.-Holland 1 Junij 1861; W. 2926; N. R. LXXVI, 115.

3785. Er bestaat geen onderscheid tusschen zaken in eigendom van den staat of van bijzondere personen. — H. R. 18 Januarij 1848; N. R. XXVIII, § 80, 396; v. d. H., J. en V. III, 1; W. 968.

3786. Een weggeschoten kogel is geen res derelicta; het zich toeëigenen van zoodanigen kogel in de vuurlijn, kan diefstal zijn. — Regtb. 's Gravenhage 15 November 1849; W. 1072.

3787. De burgerlijke gemeente is eigenares van den kerktoren aan het kerkgebouw gehecht. Het gebruik van klok en klokhuis door of van wege de gemeente, is voldoende om haar bezit te bewijzen: ook indien de toren gelijktijdig door den staat als kustlicht wordt gebezigd.

Een toren zoolang deze aan zijne bestemming als gemeentelijk goed blijft beantwoorden, is te beschouwen als eene zaak buiten den handel, welker eigendom niet door verjaring kan verkregen worden. — Regtb. Middelburg 19 October 1853; W. 1496; N. R. B. IV, 58; Gemst. 112; Luttenberg 81; Regtb. Nijmegen 14 Dec. 1858; N. R. LXII, § 78, 380.

3788. Kerktorens en klokken zijn, zoolang zij tot de publieke dienst bestemd zijn, zaken buiten den handel, onvatbaar om door verjaring in eigendom te worden verkregen. Door de bepaling der slotalinea van het zesde add. artikel der constitutie van 1798, is de eigendom der daargenoemde voorwerpen dadelijk overgegaan op de burgerlijke gemeente.

Door art. 13 der constitutie van 1801 is in die eenmaal door de burgerlijke gemeente verkregen regten geene verandering gebragt. — Regtb. Nijmegen 14 December 1858; W. 2055; N. R. LXII, § 78, 380; Regtb. 's Hertogenbosch 20 Februarij 1843; W. 427, 429.

3789. De torens welke op kerkgebouwen staan en daarmede zoodanig een geheel uitmaken, dat de kerken niet kunnen worden afgebroken, zonder ook den toren te doen vallen, zijn het eigendom van de gemeente, aan wie de kerk toebehoort. — Hof N.-Brabant 2 Junij 1846; W. 721; H. R. 19 Maart 1847; W. 798; v. d. H., G. Z., no. 228; N. R. XXV, § 84, 423.

3790. Het domeinbestuur eigendom bewerende van heidegrond, dient vooraf te bewijzen, dat de bedoelde grond, woeste grond of heideveld is, onbeheerd en zonder bijzonderen eigenaar. Het domein heeft, tenzij zelf markgenoot, geen regt op erkende marken of markgenootschappen, die wettiglijk, als gemeenschappelijk eigendom der markgeregtigden, van oudsher uitgestrekte heidevelden bezitten. — Regtb. Arnhem 9 Nov. 1848; W. 973; R. B. XI, 183.

3791. Een besluit om een gemeentegebouw af te breken, vereischt geen goedkeuring van ged. staten. — M. B. Z. 17 Februarij 1852, no. 165, 2e afd., Bijv. 54; Luttenberg 134, 265.

3792. Een gemeentebestuur is niet bevoegd, het afbreken eener brug, tot publiek gebruik bestemd, aan de gemeente toebehoorende en liggende in eene andere gemeente, te bevelen, indien daardoor de publieke passage wordt gestremd. — Kon. Besl. 20 Junij 1857 (St. 88).

Art. 576.

3793. J. J. Delbaere. De rebus publicis earumque administratione. — L. B. 1834.

3794. Dit art. levert niet het wettelijk vermoeden op, dat de heidevelden alleen aan den staat behooren, en daarom ook alleen bij den staat en bij geen ander kunnen worden bezeten. — H. R. 10 Maart 1843; W. 384; Regtz. II, 6; N. R. XIV; § 81, 330; v. d. H., B. R. IX, 420; H. R. 31 October 1851; N. R. XL, § 24, 99.

3795. De onroerende goederen, bepaaldelijk ook grondrenten hier te lande gelegen, vroeger bezeten door buitenlandsche gestichten, moeten na hunne suppressie geacht worden tot het domein van den staat te behooren.

Invloed der secularisatie van alle geestelijke gestichten binnen het Duitsche rijk, volgens den vrede van Luneville op goederen hier gelegen en vroeger aan het kapittel te Vreden toebehoorende. — Hof Gelderland 15 Februarij 1854; N. R. B. IV, 252.

3796. Bij dit art. wordt alleen bepaald wie eigenaar is van gronderven en andere onroerende goederen, die onbeheerd zijn; het is niet van toepassing, waar verschil is over goederen, welke werkelijk in iemands bezit en dus niet onbeheerd zijn. — H. R. 10 Maart 1843; N. R. XIV, § 81, 330; v. d. H., B. R. IX, 420; W. 384; Regtz. II, 6.

Art. 577.

3797. J. L. Cremer van den Bergh. Historia novarum legum de fluminum communium navigatione. — L. B. 1835.

3798. H. F. de Grez. De fluminibus secundum principia juris Romani ac hodierni. — L. B. 1831.

3799. J. Dutry van Haeften. De spoorwegwetgeving in Nederland. Beschouwingen naar aanleiding van eenige bepalingen der wet van 21 Augustus 1859 (St. 98). — Leiden 1863.

3800. Mr. H. M. van Andel. Over het halen van aarde tot het aanleggen, herstellen en onderhouden van dijken. — Themis 2e, XI, 169.

3801. Mr. H. van Loghem. Over de bewijskracht van zoogenaamde leggers der openbare wegen. — Themis 2e, XII, 1.

3802. Mr. H. van Loghem. Regtskundige beschouwingen omtrent het ontstaan en vervallen der openbare wegen. — Bijdr. XIV, 118.

3803. Mr. G. A. Fokker. Onderzoek naar den aard en den regtstoestand der buurtwegen. — Themis 2e, II, 583.

3804. Mr. A. Meijer Bing. De ongehoudenheid van eigenaren van perceelen, tot het onderhouden en herstellen van voor hunne huizen gelegen wallen. — Amst. 1852.

3805. Mr. M. H. 's Jacob. Consultatie over de verpligting tot onderhoud der wallen van de stadsgrachten te Amsterdam. — Amst. 1852.

3806. Mr. F. W. Otten. Het onderhoud der wallen van de stadsgrachten te Amsterdam. — Amst. 1852.

3807. H. S. van Lennep. Proeve over de wetgeving op de groote wegen in Nederland. — Amst. 1856.

3808. I. G. Thooft. De oneribus aggerum in Gelria. — L. B. 1847.

3809. W. A. Snouck Hurgronje. De jure circa aggerum aquarumque curam in insula Walacriae constituto. — Traj. 1837.

3810. I. G. A. van Zijst. De Nederlandsche strafwetgeving ter bescherming van dijken en rivieren. — Utrecht 1867.

3811. Cort van der Linden. Beschouwingen over het strand. — Utrecht 1868.

3812. De gemeenteraad is bevoegd om een weg in eigendom aan een particulier behoorende, te doen bestraten, indien die weg tot algemeen gebruik strekt, of voor het publiek dient, om van de eene plaats der gemeente naar de andere te gaan. — Gemst. 740.

3813. Mr. G. A. IJssel de Schepper. Over de verpligting der gemeenten tot het onderhoud der openbare wegen. — Bijdr. IV, 145.

3814. Het onderhoud der traversen in de rijks groote wegen, loopende door voormalige plattelandsgemeenten, wordt tegen vergoeding door de gemeenten, ten laste des rijks genomen. — M. B. Z. 9 Februarij 1863, no. 292, 3e afd., Bijv. 56; Luttenberg 8.

3815. De zorg over wegen in steden en dorpen, welke, ofschoon van algemeen nut in de gemeente zelve, echter geen directe communicatie tusschen steden en dorpen daarstellen, behoort tot het plaatselijk huishoudelijk, niet tot het provinciaal belang. Bij vervolging wegens aanbouw van nieuwe woningen, bij provinciaal reglement verboden, behoort te worden uitgemaakt tot welk soort de weg, waarop gebouwd is, behoort. — H. R. 16 November 1852; N. R. XLIII, § 30, 166.

3816. Onder gemeentewegen worden niet begrepen de wegen toebehoorende aan het rijk, de provincie, polderbesturen of particulieren. — M. B. Z. 26 Junij 1854; W. B. A. 266.

3817. De gemeenteraden zijn niet bevoegd de gemeentewegen, die jure publico tot de gemeente behooren aan de beschikking van het provinciaal bestuur te onttrekken, wanneer dit een provinciale kunstweg wil aanleggen. — Kon. Besl. 28 October 1858; Gemst. 334.

3818. Mr. S. M. de Ranitz. Over de verpligting van bijzondere personen tot onderhoud van openbare wegen, en over de grenzen van de bevoegdheid van het administratief gezag en de regterlijke magt te dien aanzien. — Themis 2e, VI, 533.

3819. Mr. S. M. S. de Ranitz. Nog iets over onderhoudspligtigheid. — Themis 2e, XIII, no. 1.

3820. De grond gelegen buiten de gevels der huizen is tot het bewijs van het tegendeel, te beschouwen als gemeentegrond, publieke straat. — Regtb. Rotterdam 1 September 1862; W. 2425.

3821. Wanneer men overeenkomstig de bepalingen van het provinciaal reglement op de wegen en voetpaden (in specie van Z.-Holland d.d. 7 Dec. 1852) op den legger der wegen en voetpaden als onderhoudspligtige van een weg is gebragt, en niet binnen de daartoe gestelde termijnen heeft gereclameerd, is dan de onderhoudpligtigheid onherroepelijk uitgemaakt, zoodat dit in regten niet meer kan worden betwist? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 14.

3822. Het door onderscheiden personen gebruik maken van een doorgang, levert geen bewijs op dat die doorgang publieke weg is. — Hof Zeeland 26 Maart 1861; N. R. B. XII, 496.

3823. P. I. G. van Diggelen. Verhandeling over het regt op schorren en anderen aanwas van gronden. — Kampen 1861; Beoord. door mr. P. R. Feith; N. R. Bijdr. XII, 367.

3824. De provinciale staten zijn niet bevoegd bij een reglement op de wegen, zoodanige wegen die geene regtstreeksche gemeenschap tusschen steden en dorpen daarstellen te regelen, deze behooren tot de bevoegdheid van de gemeenteraden. — H. R. 16 November 1862; N. R. XLIII, § 30, 166; W. 1461; Gemst. 99.

3825. Het onderhoud der wallen van stadsgrachten te Amsterdam komt ten laste der gemeente. — Regtb. Amsterdam 28 April 1852; R. B. II, 210; W. 1313, 1329; Gemst. 140; H. R. 21 April 1854; N. R. B. IV, 326; N. R. XLVII, § 49, 208; Luttenberg 57; W. 1532; Gemst. 136; Hof N.-Holland 12 Mei 1853; N. R. B. IV, 321; W. 1440; Gemst. 89.

3826. Niet alle eilanden die zich in eene bevaarbare en vlotbare rivier bevinden, behooren aan den staat: alleen de eilanden die in zulke rivieren opkomen, zijn staatsdomein. — H. R. 16 Junij 1854; W. 1550.

3827. De vraag of eene zaak behoort tot het privaat of tot het publiek domein van den staat, moet worden beslist, naar de wet van het oogenblik der beslissing. — H. R. 28 October 1864; N. R. LXXIII, 105.

3828. Zoowel volgens den Code Civil als het Nederlandsch Burg. Wetb. behoort het bed der niet bevaarbare en niet vlotbare rivieren, aan de eigenaren der aangrenzende oevers. — Regtb. Roermond 20 Junij 1861; W. 2381.

3829. Hij die beweert eigenaar van een openbaren weg te zijn, mag daarvan het bewijs leveren. — H. R. 1 Februarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 70.

3830. Onder rivieren en stroomen moeten worden verstaan alle wateren en gronden, zoowel privaat als publiek eigendom tusschen de hoofddijken gelegen. — H. R. 20 Junij 1865; N. R. LXXX, 267; W. 2716.

3831. Gemeentewegen zijn, ook zoolang zij ter openbare dienst bestemd zijn, een onderwerp van privaat regt. — H. R. 24 April 1868; W. 3004.

3832. Het Burg. Wetb. heeft bij art. 577 ten aanzien der wegen, willen in stand houden de daarop door titel of bezit verkregen en bij gevolg ook de bij vorige wetten erkende regten van bijzondere personen of gemeenschappen. — H. R. 29 Januarij 1864; v. d. H., B. R. XXVIII, 253; N. R. LXXVI, 77.

3833. De van ouds bestaan hebbende wegen in Friesland, gelegen op grond, privaat eigendom zijnde, hebben met den grond waarop zij gelegen zijn, het karakter van privaat eigendom behouden. — Regtb. Leeuwarden sine die W. 2388.

3834. De politie over bevaarbare vlotbare rivieren behoort niet bij het gemeentebestuur; bij een plaatselijk reglement mag niet worden verboden, daarin met schepen stil te liggen of zich daar langer op te houden, dan tot het onafgebroken voortzetten der reis noodig is. — Kantg. Breda 20 Mei 1843; W. 402; Regtz. II, 18.

3835. De zaken in dit art. opgenoemd, kunnen door den staat worden overgedragen en in den handel gebragt. De verpligting tot afscheiding van aan elkander grenzende eigendommen, is ook toepasselijk op landen aan de zee gelegen, aan welke het regt van aanwas toekomt. — H. R. 6 Januarij 1854; Corr. XXVI, 89; W. 1510.

3836. Ten aanzien van de wegen heeft de wetgever de daarop door titel of bezit verkregen regten willen handhaven en bij gevolg ook de regten van bijzondere personen of gemeenschappen bij vorige wetten erkend. — H. R. 22 Januarij 1864; Corr. VI, 148.

3837. Inlichtingen nopens de eigendomsregten van den staat ten opzigte van stranden, rivieroevers, aanwassen, eilanden en platen. — M. F. 23 Maart 1866, afd. reg. en dom. no. 84; Bijv. 108.

3838. Voor de toepasselijkheid van dit art. ten aanzien van bevaarbare en vlotbare stroomen en rivieren wordt geen onderscheid gemaakt tusschen een kanaal door de natuur gevormd of kunstmatig

aangelegd. — H. R. 21 October 1868; W. 3058; N. R. XC, § 11, 77.

3839. Onder titels in art. 577 Burg. Wetb. moeten ook worden verstaan oude herkomsten en gewoonten. — Regtb. Nijmegen 23 Februarij 1858; W. 2080; N. R. B. VIII, 292.

3840. De openbare straten moeten, tot dat het tegendeel bewezen is, geacht worden te zijn gemeente-eigendom, waarover het beheer toekomt aan het gemeentebestuur en waarvan een ieder het met de bestemming overeenkomend, doch ook geen ander gebruik kan maken. — H. R. 14 Januarij 1853; N. R. XLIII, § 80, 395; Luttenberg 12; Hof Gelderland 28 Januarij 1852; Gids II, 112.

3841. Bij overtreding van een reglement op de wegen, is het voldoende, dat de weg is vermeld op den legger der openbare wegen; de overtreder kan daartegen niet inroepen een regt van eigendom of erfdienstbaarheid, waarmede een gemeentebestuur zich niet mag inlaten, daar zulks uitsluitend tot de bevoegdheid van den burgerlijken regter behoort. — Hof Gelderland 30 Junij 1852; W. B. A. 170; M. B. Z. 1862; Gemst. 544; W. B. A. 672.

3842. Het niet voorkomen van een weg op den legger, belet den regter niet om te onderzoeken of die weg evenwel een openbare weg is. — Regtb. Utrecht 13 September 1857; W. 1916; Gemst. 323.

3843. Het beheer over buurtwegen, ook die welke in een polderdistrict zijn gelegen, mag niet aan poldermeesters worden opgedragen, maar blijft bij het gemeentebestuur. — Kon. Besl. 29 Mei 1866 (St. 81).

3844. Het gemeentebestuur is niet bevoegd het beplanten van openbare wegen te verbieden, indien die wegen niet het eigendom der gemeente zijn, maar privaat eigendom. — Regtb. Zutphen 13 November 1867; W. B. A. 974.

3845. Gemeentewegen zijn een onderwerp van privaat regt, ook zoolang zij ter openbare dienst bestemd zijn. — H. R. 24 April 1868; W. 3004; Gemst. 873; Luttenberg 65.

3846. De bevoegdheid van het gemeentebestuur om eene op gemeentegrond aan te leggen straat zoodanig in te rigten, als hij noodig acht, wordt beperkt door het regt van de eigenaren der naastliggende perceelen, die vorderen kunnen, dat daardoor aan hun eigendom geene nadeel worde toegebragt. Op zoodanige perceelen wordt nadeel toegebragt, indien door het leggen van een straat in eene schuinsche rigting het water van drie zijden tegen het gebouwd en ongebouwd eigendom van dien nabuur afloopt en daardoor schade veroorzaakt. — Regtb. Utrecht 2 December 1868; W. 3091; Gemst. 914.

3847. Alhoewel de regeling van het schoonhouden der waterleidingen als deel van den algemeenen waterstaat, tot de bevoegdheid van den algemeenen of provincialen wetgever behoort, verhindert zulks niet, dat een gemeentebestuur in het huishoudelijk belang der gemeente op die wateren binnen haar grondgebied gelegen, politieverordeningen kunne vaststellen. — H. R. 17 April 1866; N. R. LXXXII, 360.

3848. Plaatselijke verordeningen op wegen moeten worden geëerbiedigd, zoolang zij niet door den koning zijn geschorst of vernietigd. — Hof Gelderland 9 Januarij 1861; N. R. B. XI, 387; W. 2257; Gemst. 492.

3849. Bij veroordeeling wegens overtreding eener verordening op het onderhoud of herstel van een weg, moet steeds worden beslist tot welk soort van weg, bepaaldelijk de weg waaromtrent de overtreding gepleegd wordt behoort. — H. R. 10 Junij 1857; N. R. LVI, § 25, 117.

3850. Een wegeling slechts dienende om eenige landbouwers gelegenheid te geven om van hunnen akker op den openbare weg te komen, is zelf geen openbare weg. Het versperren van zulk een wegeling is niet strafbaar als belemmering van een openbaren weg. — Kantg. Middelburg 5 December 1851; W. 1319.

3851. Bepalingen omtrent de op of langs de groote wegen staande boomen, de schade door het hakken veroorzaakt, het op nieuw beplanten der groote wegen, en het onderhouden en reinigen van alle langs de groote wegen loopende slooten en kanalen. — Kon. Besl. 10 Febr. 1815; Bijv. 4; E. 179.

3852. De wet van 9 Ventôse An. XIII (28 Febr. 1805. Fortuyn II, 339. Rondonneau II, 210) geeft aan de aangelande eigenaren der buurtwegen geen regt tot beplanting. — Regtb. Amersfoort 11 Januarij 1857; Hof Utrecht 14 September 1857; W. 1913; H. R. 22 Julij 1856; W. 1943; H. R. 18 December 1855; W. 1831.

3853. Geschillen tusschen gemeentebesturen en waterschapsbesturen over het onderhoud van wegen, behooren niet tot de kennisneming van de administrative magt. — Kon. Besl. 2 Januarij 1867; Gemst. 809, 849.

3854. Burgemeester en wethouders zijn verpligt te zorgen, dat wegen die op den legger zijn geplaatst, door de onderhoudspligtigen in voldoenden staat worden gehouden; daartegen mag niet afdoen dat een geschil bestaat over den eigendom van den weg. — Kon. Besl. 24 Mei 1865, no. 68; W. B. A. 854.

3855. De gemeenteraden zijn niet bevoegd de gemeentewegen, die jure publico tot de gemeente behooren, aan de beschikking van het provinciaal bestuur te onttrekken, wanneer dit een provinciale kunstweg wil aanleggen. — Kon. Besl. 28 October 1858; Gemst. 334.

3856. Bij verordening mag worden verboden, om binnen een afstand van twee ellen van de wegen boomen te poten, daartegen mag afzonderlijke straf worden gesteld. — H. R. 17 Dec. 1861; N. R. LXIX, § 31, 264; v. d. H., G. Z. XVIII, 459; W. 2351.

3857. Aan de voorschriften, betreffende het opmaken, ter inzage leggen en goedkeuren der leggers van provinciale wegen, mag geen andere strekking worden toegekend, dan die eener zuiver administrative regeling. Het plaatsen van een weg op den openbaren legger, stelt zelfs niet het regtsvermoeden daar, waarvan in art. 1918 Burg. Wetb. sprake is. — H. R. 23 December 1864; v. d. H., B. R. XXIX, 155; W. 2650.

3858. Wegen die door eene gemeente aangelegd of sedert onheugelijke jaren door haar zijn onderhouden en beheerd, behooren tot den eigendom van die gemeente. Indien door eene maatschappij een werk ten algemeenen nutte wordt aangelegd, moeten die wegen, evenals ieder privaat eigendom, worden onteigend. — Hof Limburg 2 Nov. 1868; W. 3101.

3859. De openbare wegen die spetiaal met den naam van gemeentewegen bestempeld worden, zijn geene andere dan die, welke aan eene gemeente in eigendom toebehooren; eene plaatselijke verordening in het bijzonder gemaakt voor de gemeentewegen, mag niet willekeurig worden toegepast op andere openbare wegen, die het eigendom van marken, particulieren of anderen zijn. — H. R. 26 Junij 1867; Gemst. 849.

3860. De regten op gronden van openbare rijwegen zijn vatbaar voor bezit, volgens het oud Friesch landregt. — Regtb. Leeuwarden 2 Maart 1863; H. R. 29 Januarij 1864; N. R. LXXV, § 10, 77.

3861. Indien een weg voorkomt op den legger der wegen, verkrijgt deze daardoor het karakter van openbare weg; bij den regter kan daartegen geene voorziening worden gevraagd. De regter mag

ook in geen onderzoek treden of de weg al dan niet teregte op den legger is gebragt, dit behoort bij de administrative magt. — H. R. 24 Dec. 1852; N. R. XLIII, § 64; H. R. 4 Mei 1858; N. R. LIX, § 19; H. R. 11 Februarij 1863; N. R. LXXXIII, § 24, 167; v. d. H., G. Z. XX, 46; W. 2458; H. R. 19 Maart 1862; N. R. LXX, § 46, 358; v. d. H., G. Z. XIX, 87, 123; Anders H. R. 23 December 1857; N. R. LVII, § 55; H. R. 9 Febr. 1858; N. R. LVIII, § 19, 119; H. R. 23 Dec. 1864; W. 2651; N. R. LXXVIII, § 38, 336; Gemst. 695, 729, 730; H. R. 25 Februarij 1863; N. R. LIII, § 35, 232.

3862. Bij gebreke van registers of slagcedullen, aanwijzende de personen die met het onderhoud van wegen belast zijn, kan het bewijs, dat iemand onderhoudspligtig is, niet wettig worden geleverd. — Regtb. Assen 13 Maart 1863; W. B. A. 733.

3863. Bij de beslissing der vraag, of iemand tot onderhoud van kaden of walbeschoeijingen verpligt is, behoort de regter vooraf uit te maken, wie eigenaar van die voorwerpen is. — H. R. 21 November 1843; N. R. XVI, § 14, 57; v. d. H., G. Z. V, no. 220; W. 448, 468, 471; R. in N. III, 366.

3864. De regter in strafzaken mag niet beslissen wie eigenaar van kaden of walbeschoeijingen is, waarvan de onderhoudspligtigheid wordt beweerd; indien daarvan de strafbaarheid van eenige nalatigheid afhangt, behoort de vervolging ingevolge art. 6 strafv. te worden geschorst, ten einde dat punt door den burgerlijken regter vooraf worde beslist. — H. R. 15 October 1844; N. R. XIX, § 10; v. d. H.; G. Z. V, no. 221; W. 530, 539, 541.

3865. Het regt van schaapsdrift op een rijksweg en zijne bermen, is onder de Nederlandsche en Fransche wetgevingen bestaanbaar. — Hof Gelderland 24 Junij 1863; N. R. B. XIV, 754.

3866. Het visschen met den hengel in de hand zonder acte of vergunning van den eigenaar van het water, is niet strafbaar in wateren bij dit art. bedoeld, ook dan niet, wanneer de staat de visscherij heeft verpacht. — H. R. 4 April 1853; N. R. XLIV, § 60, 226.

3867. De beslissing der administrative magt, dat een weg door haar gebragt op den legger der openbare wegen is een openbare weg, behoeft niet door den regter te worden geëerbiedigd.

De burgemeester die ter uitvoering van een besluit van het gemeentebestuur de belemmeringen daarop gebragt door hem, die beweert eigenaar of bezitter van den weg te zijn, doet wegnemen, maakt zich schuldig aan onregtmatige stoornis in het bezit. — H. R. 23 December 1864; W. 2650; v. d. H., B. R. XXIX, 155; N. R. LXXVIII, § 38, 336.

3868. De regter is onbevoegd kennis te nemen over het bezwaar van het op den legger brengen van wegen ten laste van den staat, dit bezwaar behoort bij de administrative autoriteit. — H. R. 14 December 1864; W. 2661.

3869. De bepaling en de aanwijzing der openbare wegen zijn uitsluitend overgelaten aan de administrative magt. — Regtb. Deventer 16 Maart 1864; W. 2616.

3870. Bij de keur van een waterschap mogen geene bepalingen worden gemaakt, omtrent het onderhoud der wallen of boorden van waterleidingen, dit behoort tot de belangen der burgerlijke gemeente en moet aan den gemeenteraad worden overgelaten. — Kantg. Woerden 17 December 1861; W. 2346; Gemst. 542.

3871. De eigenaren van aan de straat liggende gebouwen zijn bevoegd om licht en uitgangen aan de openbare straat te maken. Het gemeentebestuur daarentegen kan op die straten alle werken vervaardigen, welke hij in het openbaar belang noodig acht. — Regtb. Maastricht 11 Januarij 1856; W. 1770; Gemst. 254.

3872. De gemeenteraad is niet bevoegd om bij verordening te bepalen de breedte en diepte van waterleidingen in een polder, waarover een afzonderlijk polderbestuur bestaat. — M. B. Z. 2 Mei 1854; Gemst. 144.

3873. Een plaatselijke keur waarbij den ingezetenen wordt opgelegd de last van het onderhoud der kaden of beschoeijingen van grachten, op welke hunne gebouwen of erven uitkomen, is in strijd met de algemeene wetten. — Regtsg. Adv. II, 19.

3874. De burgerlijke gemeente is niet gehouden tot vergoeding der nadeelen, veroorzaakt aan de aangrenzende eigendommen door de ophooging der straten. — Regtb. Rotterdam 14 November 1866; W. B. A. 917; Hof Z.-Holland 16 December 1867; W. B. A. 1016; H. R. 19 Junij 1868; W. B. A. 1000.

3875. Hij die een weg, staande op den legger der openbare wegen eener gemeente, gebruikt als uitweg, kan tegen het bestuur dier gemeente wel klagen over het versmallen van dien weg, maar niet deswege eene regtsvordering instellen tegen de verweerders die den weg zouden hebben versmald. — H. R. 16 Maart 1866; N. R. LXXXII, 291; W. 2783.

3876. Aan de voorschriften van provinciale reglementen omtrent leggers van wegen, kan geene andere strekking worden gegeven, dan die eener zuivere administrative regeling ten dienste van het beheer en toezigt op de openbare wegen. De strafregter is niet bevoegd te oordeelen, of teregt of ten onregte, een weg ten gevolge van latere wijziging, op den legger is gebragt. — H. R. 27 Februarij 1866; W. 2784.

3877. Met de afschaffing der heerlijke regten is vervallen het regt van uitsluitend genot van den stroom eener rivier, hetwelk vroeger aan een banaalmolen kan zijn verbonden geweest. Hij die zoodanigen banaalmolen thans in eigendom heeft, is niet bevoegd het water der rivier aan een meer stroomafwaarts gelegen molen te onthouden. Wanneer een der armen van eene rivier door den heer eener heerlijkheid gegraven is, niet in zijn bijzonder belang, maar in het belang der landstreek, ten einde den stroom der rivier in een nieuwen arm te verplaatsen, zijn de opvolgers van den heer niet eigenaren van den nieuwen arm, en kunnen zij op den stroom van dien arm geene andere regten uitoefenen, dan zij op den ouden arm zouden gehad hebben. Een molen die vóór de afschaffing van het leenstelsel bestond, moet geacht worden met vergunning van den heer die het toezigt en de politie over de rivieren had, opgerigt te zijn; de regten door zoodanige vergunning verkregen kunnen niet willekeurig ontnomen worden. — Hof Limburg 27 Junij 1864; W. 2797.

3878. Stranden der zee behooren onder het gezag der burgerlijke gemeente waaraan zij grenzen. De dijken zijn de natuurlijke grenzen van een polder, van diens regtsgebied binnen hetwelk in den regel zijn publiek-regtelijk gezag zich bepaalt. — Regtb. Alkmaar 14 October 1862; W. 2599.

3879. Openbare wegen op privaten grond aangelegd en door de eigenaren van naburige landen onderhouden, zijn geen zaken buiten den handel. — H. R. 29 Januarij 1864; W. 2562.

3880. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van eene vordering door het domeinbestuur ingesteld tot wegruiming van een dam in een water aan den staat in eigendom behoorende, ook dan indien die dam is te houden voor een waterkeerend en oeverbeveiligend werk, aangelegd onder toezigt en met goedvinden van ambtenaren van den water-

staat. — H. R. 15 April 1853; N. R. XLIV, § 58; 257; H. R. 31 Augustus 1869; N. R. XCII, § 39, 318.

3881. Het visschen in stroomen of rivieren of andere openbare wateren aan den staat toebehoorende is niet geoorloofd zonder schriftelijk verlof van den eigenaar of pachter. — H. R. 18 Januarij 1848; N. R. XXVIII, § 80, 396.

3882. Indien kaden en walbeschoeijingen het eigendom niet zijn van de eigenaren der aangrenzende huizen, kan hun de verpligting niet worden opgelegd om deze te onderhouden. — H. R. 20 Junij 1848; W. 927; v. d. H., G. Z. VII, no. 315; N. R. XXX, § 38, 186; H. R. 12 Februarij 1850; W. 1093, 1097; R. B. XI, 461; R. en W. V, 67; Kantg. Schagen 4 November 1847; W. 861.

3883. Ingevolge de bepalingen van het Romeinsche regt zijn de vlotbare en bevaarbare rivieren, res publicae, waarop, als zijnde dezelve buiten den handel, zelfs niet door de praescriptio longissimi temporis eenig regt kan worden verkregen. De rivier de Maas is eene res publica, als behoorende aan den staat, zoodat dezelve naar het Romeinsche regt niet vatbaar is voor eenige erfdienstbaarheid of verjaring. Hierin werd geene verandering gebragt door het Fransche regt daar uit art. 2 der wet van 1 December 1790 overeenstemmende met art. 538 C. N., blijkt, dat goederen die buiten den handel zijn, beschouwd worden als tot het nationaal domein te behooren. De souverein des lands kan die goederen niet anders van den band der onvervreemdbaarheid ontslaan, dan met de toestemming en medewerking der natie. — H. R. 15 Februarij 1850; W. 1126.

3884. Hoewel bij gemeenteverordeningen aan de eigenaren verpligtingen kunnen worden opgelegd, die, in het algemeen belang de vrije en volledige uitoefening van de regten van eigendom verkorten, zoo berust op de gemeente, indien zij zelf eigenaar is, het onderhoud van die eigendommen, behoudens de wettige verpligtingen van anderen. — H. R. 7 December 1869; N. R. XCIII, § 25, 215.

3885. Partikulieren hebben vóór de invoering der Nederlandsche wetgeving door titel of bezit, geene regten kunnen verkrijgen op bevaarbare en vlotbare rivieren; zij kunnen zich niet op langdurig bezit en gebruik beroepen, wanneer dat bezit niet gedurende dertig jaren onder de thans bestaande wetgeving is voortgezet.

De staat kan alzoo een afgescheiden stroom, waarop een molen is gevestigd, innemen zonder daarbij aan eenige formaliteiten gebonden te zijn. — Regtb. Maastricht 27 November 1847; W. 946.

Art. 578.

3886. Dit art. laat in ieder geval volkomen vrijheid te onderzoeken wat in zaken van waterstaat onder de uitdrukking „op of in eene rivier" is te verstaan. Onder rivieren en stroomen zijn hier te lande steeds van ouds begrepen alle wateren en gronden, zoowel privaat als publiek eigendom, tusschen de hoofddijken gelegen. Het maken van steenplaatsen op de buitengorsen is zonder spetiale vergunning verboden. Zoodanig werk buitendijks gelegen, moet geacht worden in de rivier te zijn gemaakt. — H. R. 20 Junij 1865; W. 2716; N. R. LXXX, 267.

3887. Als deel eener rivier kan niet worden aangemerkt de grond, welke alleen bij zeer hoogen waterstand, door het rivierwater wordt bereikt en overstroomd. Werken op zoodanigen grond aangelegd, kunnen derhalve niet gezegd worden te zijn daargesteld op of in de rivier. — Hof Gelderland 4 April 1865; W. 2729.

3888. Uit de definitie door den wetgever in art. 578 aan oevers gegeven, volgt dat, onder de oevers in art. 651, alin. 2, vergeleken met art. 652 een geheel andere oever wordt bedoeld, dan die in art. 577 is omschreven. — In artt. 577 en 578 wordt door oever verstaan niet de zoom van het land, dat zich tot aan de rivier bij gewonen waterstand uitstrekt, maar wel de beperking van de rivier bij den hoogen waterstand buiten het geval van watervloed.

De oever bij art. 577 bedoeld, kan dan alleen als staatseigendom worden aangemerkt, indien geene bijzondere personen of gemeenschappen daarop verkregen regten kunnen doen gelden. — Hof Gelderland 10 October 1860; W. 2251; N. R. B. XI, 364.

3889. Een zoogenaamde strang moet geacht worden tot de rivier te behooren en daarvan een gedeelte uit te maken. — Regtb. Nijmegen 30 Dec. 1851; W. 1299.

Art. 579.

3890. Mr. Dav. H. Levyssohn Norman. Verklaring der artt. 579, 580 en 581 Burg. Wetb., met eene planteekening door Beijen, kapitein der artillerie. — Themis 2e, VI, 208.

3891. Jhr. mr. P. van Meeuwen. Fransche wetten bij den staat van oorlog en beleg, hier te lande geldende in eene vesting. — Themis 2e, VII, 395.

3892. Bepalingen omtrent de militaire landsgronden en gebouwen en het aanleggen van woningen, tuinen, boomgaarden of andere gestichten in den omtrek van vestingen, sterkten, posten en liniën van defensie. — Wet 16 November 1814 (St. 106), thans vervallen.

3893. Verklaring tot welke klasse de vestingen, sterkten en liniën van den staat behooren. — Kon. Besl. 8 Julij 1844 (St. 37), thans vervallen.

3894. Bepalingen betrekkelijk het bouwen, planten en het maken van andere werken binnen zekeren afstand van vestingwerken van den staat. — Wet van 21 December 1853 (St. 128).

3895. Uitvoering van de artt. 3 en 9 der wet van 21 December 1853 (St. 128) betreffende het bouwen enz. nabij vestingwerken van den staat. — Kon. Besl. 25 Januarij 1854 (St. 8); 8 Januarij 1855 (St. 1), 11 Februarij 1857 (St. 6), 16 September 1859 (St. 100).

3896. Mr. A. F. Sifflé. Onderzoek of de wet van 16 November 1814 (St. 106) toepasselijk is op den omtrek van zoodanige vestingen als na de uitvaardiging dier wet zijn verklaard tot vestingen van den eersten of tweeden rang. — Themis VII, 161.

3897. Indien de wet enigen grond verklaart militairen grond te zijn, dan heeft de staat, die de handhaving daarvan door den regter vordert, van zijne zijde niets te bewijzen, maar moet in tegendeel de persoon, die meent eenig verkregen regt te hebben, dit aantoonen. — H. R. 22 October 1864; N. R. LXXVIIII, 105.

3898. De regterlijke magt is niet bevoegd, kennis te nemen van eene vordering tot wegruiming van hetgeen is opgebouwd in strijd met de wet van 16 November 1814 (St. 106). — Regtb. Deventer 28 September 1842; R. en W. III, 279.

3899. Indien niet is bepaald tot welke klasse eene vesting behoort, staat het in vredestijd vrij, op gronden te bouwen, deze aan te leggen en te verbeteren. — Regtb. Zutphen 2 Junij 1842; R. B. IV, 669.

3900. Art. 579 is alleen toepasselijk op regten verkregen voordat de zaken daarbij bedoeld aan den staat behoorden. — Regtb. Groningen 21 Februarij 1862; N. R. B. XIII, 791.

3901. De wet van 16 November 1814 (St. 106) betrekkelijk het bouwen binnen den verboden kring

der vestingen is mede toepasselijk op zoodanige steden en plaatsen, die vóór de uitvaardiging dezer wet, niet tot sterkten hebben gediend, doch welke later bij Kon. Besl. zijn verklaard te wezen vestingen, sterkten of liniën van defensie der eerste of tweede klasse. De vordering tot afbraak van in strijd met deze wet opgerigte gebouwen, kan gedaan worden zonder voorafgaande schadeloosstelling. Zoodanige verpligting tot afbraak is niet te beschouwen als eene onteigening ten algemeenen nutte. — Hof Zeeland 12 Januarij 1847; R. B. X, 150. Hoezeer de wet van 1814 bij de wet van 1853 is ingetrokken, kan deze beslissing ook onder laatstgemelde wet van belang zijn.

3902. De bepaling der wet van 21 December 1853 (St. 128) is algemeen; het bewijs van het feit dat perceelen gelegen zijn binnen den verboden kring, wordt niet bij uitsluiting door de staten en plans in de wet aangeduid, geleverd. Het opleggen der wegruiming van het geplaatste binnen den verboden kring, kan niet anders worden aangemerkt als een der gevolgen bij de strafbepalingen aan de wederregtelijke daad gehecht. — H. R. 30 Junij 1869; N. R. XCII, § 27, 233.

Art. 580.

3903. De vraag, welke gronden tot het publiek domein van den staat behooren, is afhankelijk van de wet van het oogenblik. De slotwoorden van no. 1 van art. 580 zijn evenzeer toepasselijk op no. 2 en 3 van dit art. — H. R. 28 October 1864; v. d. H., B. R. XXIX, 56; N. R. LXXVIII, 105; W. 2637; Corr. VI, 194; Hof Groningen 1 September 18[illegible]; N. R. B. XIV, 785.

3904. De terrepleins (walgangen in art. 580, no. 1) zijn in geene der bij de wet van 16 November 1814 (St. 106) vermelde vestingklassen, aan den algemeenen militairen landsgrond onttrokken. — Regtb. Groningen 21 Februarij 1862; N. R. B. XIII, 791.

Art. 582.

3905. A. Telders. Bijdrage tot eene geschiedenis van het bezit in de doode hand. — Utrecht 1869.

Art. 584.

3906. J. F. de Beaufort. Commentatio ad articulum 543 codicis civilis Gallici. — Traj. 1821.

3907. Indien iemand eene actie instelt tot amotie van eenig voorwerp tegen een muur, op grond dat hij beweert eigenaar van dien muur te zijn, en hij in die actie niet ontvankelijk wordt verklaard, is de regter niet gehouden te beslissen, of die muur een gemeene muur is. — H. R. 20 Junij 1845; Regtz. II, 25.

Art. 585.

3908. E. G. Ph. Gertsch. De jure possessionis secundum codicem civilem Belgicum. — L. B. 1830.

3909. B. J. de Kok. De possessione, et juribus ex possessione oriundis. — L. B. 1835.

3910. L. H. Buse. Adnotationes ad codicis civilis, libri secundi, tituli secundi, sectiones duas priores. — L. B. 1842; Beoord. door mr. J. E. Goudsmit in Gids VI, 633.

3911. J. Lohman Janssonius de origine bonorum possessionis, ejusque vi in adjuvando, supplendo jure Romano hereditario. — Gron. 1859; Beoord. door mr. I. Telting; Themis 2e, VI, 667; Beoord. door mr. de Geer; N. R. Bijdr. X, 135.

3912. S. J. Hingst. Commentatio de bonorum possessione. — Amst. 1858; Beoord. door mr. de Geer; N. R. Bijdr. X, 137.

3913. Mr. N. Olivier. Overzigt van de voornaamste meeningen, aangaande den aard van het bezitregt in de laatste jaren in Duitschland geuit. — Themis I, 353.

3914. B. C. de Jonge. Over de possessoire actiën van het oud Hollandsch regt, in verband met die van het Burg. Wetb. — Leyden 1857; Beoord. door mr. H. G. Lagemans; Themis 2e, IV, no. 2.

3915. I. P. Verloren. Het constitutum possessorium in het Romeinsche regt. — Utrecht 1864; beoord. door mr. de Geer; N. R. Bijdr. XVII, 501.

3916. I. G. A. Faber. Annotationes in codicis civilis Belgici libri II, titulum II. — L. B. 1845; Beoord. door mr. I. E. Goudsmit; Themis VII, 450.

3917. Mr. F. B. Coninck Liefsting. Algemeene beginselen van het bezitrecht en de Nederlandsche bezitactiën. — Leyden 1869.

3918. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Over het bezit van één jaar bij bezitregtelijke actiën naar de Fransche, oud Hollandsche en hedendaagsche wetgevingen. — Themis 2e, II, 373.

3919. Mr. F. A. van Hall. Dertig vragen omtrent bezit en bezitregt, volgens het nieuwe Nederlandsch Burg. Wetb. — Bijdr. III, 118.

3920. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. Over civilis en naturalis possessio. — Themis 2e, VIII, 582.

3921. Opmerkingen over bezit en eigendom van gedeelten van huizen. — Themis XIII, 203, 2e, I, 670.

3922. Mr. Ph. H. Verbeek. Studiën over bezitregt. — N. R. Bijdr. VI, 240.

3923. Mr. P. R. Feith. Over bezit en bezit-acties. — N. R. Bijdr. XVI, 614.

3924. Mr. A. F. Jongstra. Over possessoir, petitoir en eigenrigting naar aanleiding van regterlijke uitspraken in zake de „Lemsterzijl." — Amsterdam 1863.

3925. Mr. A. F. Jongstra. Over het voorwerp van de possessoire actie, het begrip van wat is petitoir en dat van eigen rigting. — N. R. Bijdr. XIII, 496.

3926. Mr. W. Wintgens. Welke zijn de vereischten van bezit, tot het instellen van de regtsvordering tot handhaving in het bezit, naar het Burg. Wetb. — Themis 2e, VI, 30.

3927. Mr. J. E. Goudsmit. Over het heimelijk bezit van onroerende goederen, naar aanleiding van een opstel van mr. Kappeyne van de Coppello in Themis 1855, bl. 323 vg. — Themis 2e, VII, 456.

3928. Mr. A. Oudeman. Zijn de possessoire vorderingen volgens het Nederlandsch regt, zoo eenvoudig en gemakkelijk te beslissen, dat de opdragt dier geschillen aan den kantonregter, goedkeuring verdient? — Opm. en Meded. XV, 81.

3929. Door bezit wordt niet verstaan elke oogenblikkelijke detentie, maar het onder zijne magt hebben eener zaak. — H. R. 21 Januarij 1859; Corr. XXXIII, 46.

3930. De bij art. 585 vooropgestelde bepaling van bezit, moet worden genomen in denzelfden zin, als in alle overige artikelen, tenzij duidelijk blijke, dat de wetgever daaraan eene andere meer algemeene beteekenis heeft willen hechten. — H. R. 30 Junij 1859; Corr. XXXIV, 85; N. R. LXII, § 57, 279.

3931. Het in gebruik nemen, bemaaijen en beweiden van eene groote uitgestrektheid weidegrond, sedert hoelang ook, doet geen eigendomsregt, dat uit wettigen titel blijkt, verloren gaan. — Regtb. Arnhem 17 October 1861; W. 2384.

3932. Hij die zijn bezit wil bewijzen, moet niet enkel het bewijs van dat bezit aanbieden, maar het bewijs van zoodanige bepaalde feiten, waaruit tot het bestaan van het bezit kan worden besloten. — Hof N.-Holland 24 Maart 1859; W. 2147.

3933. Hoezeer een bezit van meerderen in solidum onmogelijk is, kan echter een bezit van meer-

deren pro indiviso van dezelfde zaak, zeer wel mogelijk zijn. — Regtb. Deventer 9 Januarij 1856; N. R. VII, 508.

3934. Voor het bezit van een stuk grond, is het niet noodig in ieder geval, het bezit van ieder enkel deel te stellen. — Regtb. Assen 9 October 1854; N. R. B. V, 549.

3935. Indien de staat bezit neemt van een toren om daarop een seinpaal of kustlicht te plaatsen, kan zoodanige in bezitneming niet gerekend worden te geschieden als eigenaar.

Het bezit kan niet geacht worden ondubbelzinnig te zijn, wanneer de in bezitnemende staat het onderhoud van een gedeelte des torens aan den oorspronkelijken eigenaar overlaat, en hij hem mitsdien als zoodanig erkent. — Hof Zeeland 14 November 1854; N. R. B. V, 428.

3936. Die toegelaten wil worden tot het bewijs door getuigen, van het voortdurend bezit eener zaak gedurende een bepaalden tijd, kan niet volstaan met bloot het bewijs van dat bezit te vragen, hij behoort bepaalde feiten te stellen, die dat bezit medebrengen en voor ontkenning en tegenbewijs vatbaar zijn. — H. R. 3 Junij 1859; N. R. LXII, § 37, 187; W. 2071.

3937. De regter die het langdurig bezit bij de wet tot verkrijging van eigendom gevorderd, aanneemt, moet geacht worden te hebben geoordeeld, dat het bezit de wettelijke vereischten had, er bestaat geene verpligting om zich deswege bij de uitspraak in alle bijzonderheden te verklaren. — H. R. 20 October 1848; N. R. XXXI, § 83, 373.

3938. Het bewonen van een huis en het daarin uitoefenen van handel, zonder dat zulks blijkt onder den titel van huur geschied te zijn, bewijst niet den animus possidendi. — Regtb. Roermond 28 October 1852; W. 1429.

3939. De partij die in eersten aanleg gebruik gemaakt heeft van het regt, om bij wege van tegenbewijs, het aan de wederpartij opgelegd getuigenbewijs van bezit te bewijzen, dat het bezit slechts was ter bede, mag niet andermaal in hooger beroep worden toegelaten tot het getuigenbewijs van datzelfde beweren. — Hof Z.-Holland 23 October 1865; W. 2741.

3940. Het bezit op zich zelf is niet vatbaar voor bewijs door getuigen, daarvoor moeten bepaalde daadzaken worden gesteld, waaruit het bestaan van bezit kan worden afgeleid. — Hof Zeeland 22 Junij 1858; W. 2064; H. R. 3 Junij 1859; W. 2071; N. R. LXII, § 37, 187.

3941. Bezitregt, of volgens art. 584 het regt van bezit op eene zaak, is een zakelijk regt; zakelijke regten volgen uit hunnen aard, de zaak in welke handen zij overga. — H. R. 23 Junij 1854; W. 1563; N. R. XLVII, § 83, 362.

3942. Wat is petitoir, naar aanleiding van een vonnis in zake de Lemsterzijl. — Heerenveen 1863.

3943. Het gedeeltelijk beweiden met vee, is een daad van bezit, die zich uitstrekt over de geheele weide, ook over het gedeelte dat niet beweid wordt. — Regtb. Goes 1 April 1864; N. R. B. XV, 782.

3944. Uit het regt van eigendom van den grond kan niet worden besloten tot het bezit van voorwerpen op dien grond. — Hof N.-Holland 26 Junij 1862; N. R. B. XIII, 595.

3945. Uitoefening van bezit vordert geenszins eene steeds voortdurende zigtbare handeling, zij wordt gewijzigd door den aard van het bezeten goed.

Bezit van hooiland wordt ondubbelzinnig uitgeoefend door jaarlijksche verpachting van het daarop groeijende gras en riet, en opvolgende wegvoering er van. —Regtb. Goes 18 Aug. 1860; N. R. B. XI, 521.

3946. Het regt van novale tiendheffing kan een onderwerp van bezit uitmaken. — Regtb. Zutphen 16 Februarij 1860; N. R. B. X, 559.

3947. Mr. A. Oudeman. Kan een vastbeklemde meijer eene possessoire vordering instellen? — Neen. — Opm. en Meded. VI, 281.

3948. Het bezit vermeld in art. 2014 Burg. Wetb. is niet de feitelijke detentie, maar het bezit omschreven bij art. 585. — Regtb. Amsterdam 30 November 1849; R. B. XII, 107.

3949. Mr. A. J. Zubli. Bezitregt van roerend goed. — R. en W. IX, 496; X, 59.

3950. Mr. L. A. Warnkoenig. Over het regt begrip van animus possidendi. — Regtsg. Bijdr. V, 157.

3951. Het bezit van den huurder is niet het bezit, hetwelk vereischt wordt om door verloop van tijd, eigendom van iets te verkrijgen. — Regtb. Assen 12 Mei 1851; W. 1255.

3952. Bij het aanbieden van het bewijs van bezit is het niet noodig daarbij te voegen, dat het bezit niet precair is. — Regtb. Arnhem 25 Februarij 1847; W. 1067.

3953. Het verschuldigd zijn en betalen van grondhuur, brengt mede, dat hij die in het bezit is, niet kan hebben de wettelijke bedoeling om het goed als eigenaar voor zich te behouden. Hij die een goed koopt, hetwelk een derde in huur heeft, verkrijgt door dien derde het bezit van dat goed. — H. R. 30 Junij 1848; W. 932.

3954. De opvordering van onroerend goed brengt de erkentenis van den eischer mede, dat de gedaagde door hem geacht wordt in het bezit te zijn van het goed. — H. R. 14 Januarij 1841; N. R. VIII, § 53, 226; v. d. H., B. R. II, no. 31; W. 31. 93, 95.

3955. Door getuigen mag bewezen worden als feit, dat iemand gedurende meer dan één jaar in het rustig bezit is geweest van eenigen grond, zoo en in voege als dit in eigendom is verkregen. — Regtb. Amersfoort 17 Dec. 1845; R. B. VIII, 226.

3956. Het tiendregt is een onroerende zaak en als zoodanig vatbaar voor bezit en om door eene possessoire actie te worden gehandhaafd. — Regtb. Hoorn 26 November 1845; Regtz. II. 55.

3956*a*. Bezit en bezitregt ontstaat *en* ingeval men in persoon een zaak bezit, *en* als men die voor een ander bezit; de animus possidendi bestaat als de levering overeenkomstig art. 671 heeft plaats gehad al blijkt het, dat de bezitter grondhuur verschuldigd zou zijn. — H. R. 30 Junij 1848; v. d. H., B. R. X, 56; Regtb. Amsterdam 1 September 1847; W. 932; Regtb. Amsterdam 9 Januarij 1849; W. 997.

Art. 587.

3957. Die krachtens eene behoorlijk overgeschreven acte van verkoop bezit, is bezitter, ter goeder trouw en moet tot de geregtelijke opvordering als eigenaar worden aangemerkt. — Regtb. Groningen 8 October 1858; N. R. B. IX, 604.

Art. 588.

3958. J. de Witte van Citters. De mala fide in negotiis civilibus. — L. B. 1841.

3959. Hij die ter goeder trouw een huis koopt, staande op den grond van een ander, aan wien hij even als zijne voorgangers eene jaarlijksche pacht betaalt, kan niet gezegd worden ter kwader trouw in het bezit van eens anders grond te zijn en daarop een gebouw te hebben. — Hof Zeeland 31 Maart 1857; N. R. B. VIII, 354.

Art. 590.

3960. Met het bezit van de eene partij is in reg-

ten vereenigbaar het medebezit van de wederpartij; zoodanig medebezit kan leiden tot verkrijging van medeëigendom door verjaring. — Hof Limburg 16 April 1866; W. 2819.

Art. 591.

3961. Het beginsel dat hij die voor een ander is begonnen te bezitten, verondersteld wordt het bezit onder denzelfden titel voort te zetten, is niet van toepassing, waar de titel zelf met dat beginsel in strijd is. — Regtb. Amsterdam 25 Februarij 1859; N. R. B. IX, 45.

3962. Die als huurder is begonnen te bezitten, wordt vermoed de huur jaarlijks te hebben voortgezet, zoolang hij niet bewijst onder anderen titel te bezitten. De aanbieding van betaling met uitgedrukte schuldoorzaak van rente wegens koopsom, bevrijdt niet wegens huurschuld, al zij ook het bedrag evenveel. — Hof N.-Holland 9 Januarij 1868; W. 2986.

Art. 592.

3963. De regtsregel volgens welken men in strijd met zijn titel niet wettig kan bezitten, en de oorzaak van zijn bezit niet uit eigen wil kan veranderen, mist zijne toepassing, wanneer het oorspronkelijk bezit, krachtens een titel, en het later verkregen bezit, onderscheiden zaken ten onderwerp hebben en het laatste bezit zich openbaart door geheel andere daden dan het eerste. — H. R. 4 Junij 1858; Corr. XXXII, 359.

3964. Wanneer men krachtens een titel het vischregt heeft op een waterplas, kan men tevens bezitregt erlangen op het riet, dat zich in dien plas bevindt. — H. R. 4 Junij 1858; W. 1967.

3965. De regtsregel dat men in strijd met zijn titel niet wettig kan bezitten, of de oorzaak en het beginsel van zijn bezit niet kan veranderen, kan alleen worden ingeroepen door hem, die partij is geweest, of in de regten is getreden van eene der partijen bij de handeling door den tegengeworpen titel geconstateerd, en bij de tegenspraak daarop gegrond, een wezenlijk belang heeft. — Regtb. Breda 2 September 1856; W. 1783.

Art. 593.

3966. P. G. E. H. de Bieberstein. Proeve over de zaken buiten den handel. — Leiden 1849.

3967. Zijn kerken zaken buiten den handel? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 46.

3968. Mr. J. H. de Sitter. Mag een kerkgebouw in beslag genomen en bij executie verkocht worden? — Neen. — Opm. en Meded. VII, 117.

3969. Kerkbanken zijn zaken in den handel. Ter zake van het bezit van kerkbanken voor zooverre zij aan het kerkgebouw zijn vastgehecht door aard-, timmer- of metselwerk, kan een possessoire actie worden ingesteld. — Regtb. Tiel 19 Julij 1854; W. 1572; Regtb. Tiel 8 December 1854; W. 1649.

3970. Een sluis bestemd tot de publieke dienst is niet per se buiten den handel, zoodanige sluis kan een voorwerp van privaat eigendom zijn, behoudens beperking voor zoover de bestemming tot de publieke dienst betreft. — Regtb. Sneek 22 Junij 1868; W. 3024.

3971. Het jagtregt is eene zaak in commercio en vatbaar voor bezit. — H. R. 29 October 1858; W. 2005; N. R. LX, § 18, 94.

3972. Een privaat persoon heeft geen burgerlijke regtsvordering om gehandhaafd te worden in het regt, om van een publiek vaarwater gebruik te maken, tegen de handelingen der daarover gestelde besturen. — Regtb. Rotterdam 2 Januarij 1861; W. 2256.

3673. Om eene zaak door bestemming buiten den handel te brengen, moet die bestemming altijd afkomstig zijn van iemand, die regtens over die zaak kan beschikken. Hij die aan eene plaats de bestemming van begraafplaats geeft, aangenomen al, dat eene begraafplaats moet geacht worden niet in den handel te zijn, mag daarover niettemin regtens beschikken. — H. R. 29 Junij 1860; W. 2185; Corr. XXXVI, 230; Luttenberg 77; Gemst. 461; N. R. LXV; § 23, 144.

3974. Kerken en kerkhoven moeten geacht worden te zijn zaken buiten den handel en als zoodanig onvatbaar voor beslag. — Regtb. Deventer 10 Dec. 1856; W. 1865.

3975. Kerkhoven zijn geene zaken buiten den handel, deswege kan eene possessoire actie worden ingesteld. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 September 1854; W. 1810.

3976. Een toren zoolang deze aan zijne bestemming als gemeentegoed blijft beantwoorden, is te beschouwen als een zaak buiten den handel, welker eigendom niet door verjaring kan verkregen worden. — Regtb. Middelburg 19 October 1853; W. 1496; N. R. B. IV, 58; Gemst. 112; Luttenberg 81; Regtb. Nijmegen 14 December 1858; W. 2055; N. R. LXII, § 78, 380.

3977. De persoonlijke vrijheid is een zaak, die niet in den handel is, zij is voor geene schatting vatbaar, haar gemis op zich zelve kan geene veroordeeling tot vergoeding van schade ten gevolge hebben. — Regtb. Winschoten 24 April 1861; W. 2353.

3978. Een regt van beurtveer kan het onderwerp zijn van bijzonderen eigendom. — H. R. 5 Februarij 1864; W. 2563.

3979. Het regt op pensioen is eene zaak, welke niet in den handel is, het kan niet behooren tot de baten eener gemeenschap. — Regtb. Arnhem 6 Dec. 1866; W. 2938; R. en W. XIX, 478.

3980. De groote rijkswegen der eerste klasse en hunne bermen behooren tot de zaken, welke niet in den handel zijn, zij kunnen geen voorwerp van bezit opleveren. Wanneer beweerd wordt, dat een gedeelte van een rijksweg is ingenomen, is de gewone burgerlijke regter bevoegd van het geschil kennis te nemen. — Regtb. Amersfoort 20 Junij 1866; W. 2845.

3981. Goederen buiten den handel zijn niet voor verjaring vatbaar. Indien in alle opvolgende wetgevingen geene bepaalde opgaven voorkomen van de goederen, die geacht moeten worden buiten den handel te zijn, zoo moeten buiten twijfel hiertoe de zoodanigen worden gerangschikt, die door menschelijke beschikking eene bestemming hebben verkregen tot een algemeen gebruik, waarmede het uitsluitend gebruik van sommigen onvereenigbaar is. Stedelijke muren en wallen zijn voor geen uitsluitend bezit vatbaar, althans zoolang zij hunne bestemming als zoodanig behouden. — Hof Gelderland 25 October 1854; W. 1600; N. R. B. V, 118.

3982. Militaire landsgronden zijn niet zaken buiten den handel; bijzondere personen kunnen daarop regten verkrijgen. — H. R. 17 Februarij 1854; W. 1518.

3983. Kazernen en andere goederen tot de militaire dienst bestemd, mits niet vallende onder die bedoeld bij art. 540 C. N., behooren volgens het Fransche regt niet tot het domaine public, maar tot het domaine privé de l'état, zij zijn mitsdien niet buiten den handel. Mogten de gezegde goederen ten gevolge van hunne bestemming al kunnen geacht worden tot het domaine public over te gaan, dan blijven zij daartoe niet langer behooren dan hunne bestemming duurt, zij keeren dus bij het ophouden der bestemming weder tot het domaine

public terug. De bestemming kan veranderen of ophouden, zonder dat daartoe de tusschenkomst of de besluiten van de bevoegde autoriteiten vereischt worden. — Regtb. Roermond 30 Junij 1864; W. 2772.

3984. Stedelijke wallen en muren zijn, zoolang zij hunne bestemming behouden, zaken buiten den handel, waarvan de eigendom niet door verjaring kan worden verkregen. Zij worden geacht hunne bestemming te behouden, totdat het tegendeel bewezen is, welk bewijs niet gelegen is in het feit, dat iemand meer dan 30 jaren een huis en mitsdien grond op zoodanigen wal ongestoord en openlijk heeft bezeten. — Hof Gelderland 25 October 1854; N. R. B. V, 120; W. 1600; H. R. 1 November 1855; N. R. LI, § 29, 119; W. 1699; Gemst. 112, 169, 217; W. B. A. 228, 229, 338; Corr. XXX, 279.

Art. 594.

3985. Eene voorbijgaande daad kan niet worden aangemerkt als een daad van bezit, wanneer de gevolgen dadelijk zijn teniet gedaan door een daarmede strijdige daad. — H. R. 21 Januarij 1859; W. 2029; N. R. LXI, § 15, 72.

Art. 598.

3986. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. De leer van Papinianus nopens het verlies van het bezit, dat behouden wordt animo solo, tegen den hoogleeraar Goudsmit gehandhaafd. — Themis 2e, VII, 588.

Art. 601.

3987. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Over het bezit van één jaar bij bezitregtelijke actiën naar de Fransche, oud Hollandsche en hedendaagsche wetgevingen. — Themis 2e, II, 373.

3988. Bezit en bezitregt, redactie der artt. 601 vgg. Burg. Wetb. — Jur. Vraagal II, 52.

3989. Kan tengevolge van art. 601, no. 1, de regtsvordering van art. 618 tot herstelling en handhaving in het (verloren) bezit, wel naar het voorschrift van art. 621 binnen het jaar na de stoornis, worden ingesteld? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 61.

3990. Tot het instellen eener vordering tot handhaving in het bezit is het niet noodig, dat men gedurende een jaar in het bezit geweest zij, het bewijs van bezit en storing in het bezit is voldoende. — Regtb. Leeuwarden 7 December 1842. — R. B. V, 521.

3991. De oefening van het bezit gedurende meer dan een jaar, kan niet als eenvoudige storing in het bezit beschouwd worden, zij geeft veeleer grond tot het instellen eener tegenvordering van den van storing beschuldigde tot handhaving in het bezit. — Regtb. Leeuwarden 7 December 1842; R. B. V, 521.

3992. Bevel tot het houden van een getuigenverhoor, waaruit moet blijken, dat de eischer was in het vredig, rustig en openbaar bezit van een stuk grond, waarin hij beweert door den gedaagde te zijn gestoord. — Regtb. Assen 23 October 1848; N. R. B. II, 260.

Art. 604.

3993. H. W. van Werkhoven. De remediis possessoriis ex principiis juris Romani et hodierni. — Traj. 1824.

3994. A. Driessen. De jure possessoris in fructos bona fide perceptos, non personali. — Gron. 1803.

3995. M. Schooneveld. P. J. fil. De actionibus possessoriis maxime secundum jus hodiernum. — Amst. 1840.

3996. Mr. Kleyn. De verhouding van den eigenaar tot den bezitter ter goeder trouw, ten aanzien der genoten vruchten. — N. R. Bijdr. XVII, 388.

3997. Kan de verkooper van een gedeelte van een erf ten possessoire ageren, indien hij beweert, dat de kooper door het stellen van den scheidsmuur, waartoe het koopcontract hem verpligte, meer dan het gekochte in bezit heeft genomen? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 43.

3998. Indien de eigenaar niet bezit, kan hij ook geen aanspraak maken op de vruchten van zijn grond. — Regtb. Dordrecht 12 Junij 1865; N. N. V, 98.

3999. No. 1 van dit art. geeft den civilen bezitter geen regt om eigendomsactiën in te stellen. — H. R. 6 April 1866; W. 2788.

4000. De erfgenaam heeft geen regt, evenmin als ieder ander eigenaar, die eene hem toebehoorende zaak terugvordert, om van den bezitter rekening en verantwoording te vragen, noch ook de vóór de dagvaarding genoten vruchten dier zaak te vorderen, wanneer het bezit ter goeder trouw heeft plaats gehad, anders of meerder dan van den aanvang van het geding. — Regtb. Leyden 13 Maart 1866; N. N. V, 129.

4001. Bij een beschikking op request kan nooit worden beslist over eigendom of bezit. Indien dit evenwel is geschied, is het appel bij request tegen zoodanig vonnis op request, niet ontvankelijk. — Hof Friesland 13 Junij 1860; W. 2190.

4002. De bezitter ter goeder trouw moet ook datgene verantwoorden, wat zelfs met regterlijke magtiging is vervreemd. — Hof N.-Holland 8 Januarij 1857; W. 1848.

4003. Een grondeigenaar mag niet zelf afbreken, voor dat hij heeft voldaan aan de bij artt. 658 en 659 Burg. W. voorgeschreven schadevergoeding.

Bij het bezit der zaak door een derde, mag de eigenaar zijne eigendomsregten tegen dien derde niet eigendunkelijke bij wege van eigenrigting, en zonder eenige regterlijke uitspraak handhaven. — H. R. 22 December 1846; W. 801; N. R. XXVI, § 34, 132; v. d. H., Strafr. 1846; II, 482; Regtb. Tiel 8 November 1850; W. 1188.

4004. Een regt van veer is een zakelijk regt, vatbaar om door eene regtsvordering beschermd te worden. Eene vordering tot eene onbepaalde schadevergoeding, gevoegd bij eene possessoire actie is niet vatbaar voor appel. — H. R. 26 November 1847; W. 875; N. R. XXIX, § 30, 137; v. d. H., B. R. IX, 148.

4005. De vordering tot handhaving in het bezit van eene vrije en kostelooze overvaart, met eigen vaartuig voor zich en de zijnen in een bepaald veer is niet ontvankelijk, omdat dit een persoonlijke verbindtenis is. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 September 1842; W. 333.

4006. Hij die ter goeder trouw een aan een ander toekomend erfdeel bezeten heeft, is niet gehouden tot uitkeering der verkregen vruchten. — Hof N.-Holland 29 Junij 1842; R. B. IV, 568.

4007. Indien het bewezen is, dat men ter goeder trouw bezeten heeft, is men niet tot teruggave van genoten vruchten gehouden. — Regtb. Tiel 1 April 1842; Regtz. II, 29.

4008. Dit art. kan niet geschonden zijn, in eene zaak waarin het geschil tusschen partijen niet loopt over de gevolgen van gepretendeerd bezit, maar over het al of niet aanwezig zijn van gepretendeerd eigendom. — H. R. 12 Mei 1843; Regtz. II, 31.

Art. 606.

4009. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. Schets der possessoire regtsvorderingen van het Romeinsche regt in een reeks van opstellen. — Themis 2e, II, 287, 460, 611.

4010. Mr. A. de Pinto. Kan hij, die beweert dat zijn grond door een ander is ingenomen, daarop eene possessoire actie gronden? — Neen. — Adv. no. 10.

4011. Stelt eene sommatie, aan den bezitter van een huis gedaan om hetzelve over te geven en zich daarop van alle daden van eigendom en bezit te onthouden, stoornis daar in dat bezit, welke grond kan opleveren tot eene possessoire actie tot handhaving (complainte)? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 78.

4012. Heeft de bezitter pro indiviso de actie tot herstelling en handhaving in het gemeen en onverdeeld bezit van het geheel, waaruit hij zonder geweld is ontzet? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 56.

4013. Eene aanmaning om zich op een onroerend goed van alle daden van eigendom te onthouden stelt geen stoornis daar in het bezit; deswege mag alzoo geen vordering tot handhaving in het bezit worden ingesteld. — H. R. 24 Febr. 1843; W. 376; N. R. XIII, § 64, 259; v. d. H., B. R. IV, 355.

4014. Ofschoon tot het instellen der actie in dit art. bedoeld, niet gevorderd wordt éénjarig bezit, wordt daartoe echter vereischt een bezit geconsolideerd door tijdsverloop, en omstandigheden, in ieder geval door den regter te beoordeelen. Als zoodanig kan niet worden aangemerkt het omspitten en weinige dagen later bepoten van een stuk grond, wanneer dadelijk daarop door het uitwerpen van het alzoo gepote, de handeling zelve van alle voortdurende uitwerking verstoken blijft. — Regtb. Nijmegen 29 October 1861; W. 2374; N. N. I, 155.

4015. Volgens de Nederlandsche wet is het voldoende tot regtvaardiging der regtsvordering tot handhaving in het bezit, het bewijs te leveren, dat men het bezit had op het tijdstip der stoornis, in afwijking van het Fransche regt, dat éénjarig bezit vorderde. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 Maart 1861; N. N. I, 152.

4016. Het jagtregt is als gevestigd op den grond, vatbaar voor handhaving tegen elken bezitter; het is een op zich zelf staand zakelijk regt en eene zaak in commercio, waarop de bepaling van dit art. toepasselijk is. — H. R. 29 October 1858; Corr. XXXIII, 45; N. R. LX, § 18, 94.

4017. Stoornis in bezit wordt slechts gepleegd door een bepaalde daad, niet door eene bloote raadgeving. — H. R. 30 Januarij 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 243; N. N. I, 50.

4018. Voor de possessoire actie is het een vereischte, dat het bezit door eenig tijdsverloop is geconsolideerd. — Regtb. Breda 20 Julij 1858; W. 1998.

4019. De wet schrijft geen bepaalde formules voor, bij het instellen van possessoire actiën. — Regtb. Assen 12 Maart 1855; W. 1666.

4020. Indien het bezit gestoord, niet verloren wordt, moet enkel geageerd worden tot handhaving, niet tot herstel.

Voor de vordering tot handhaving in het bezit wordt naar onze tegenwoordige wetgeving geen éénjarig ongestoord bezit vereischt. Bij de beoordeeling dier vordering komt geen onderzoek naar den waren of vreemden eigendom te pas. — Regtb. Amsterdam 11 September 1866; W. 2842.

4021. Wanneer een provinciaal reglement moet dienen tot staving van het regt van den ten possessoire gedaagde, op de zaak, kan zoodanig reglement in het possessoir geding niet in aanmerking worden genomen, noch ten principale, noch zelfs bij de beoordeeling der vraag of de qualiteit van den eischer met bedoeld reglement strijdt. — Regtb. Sneek 1 October 1862; W. 2491.

4022. Eene regtsvordering om in het bezit te worden gehandhaafd, is ontvankelijk, wanneer zij wordt ingesteld door iemand die geen éénjarig bezit bewijst, maar zich eenvoudig beroept op een bezit overeenkomstig art. 585 Burg. Wetb., en verkregen volgens art. 594 Burg. Wetb. — H. R. 21 December 1855; W. 1713.

4023. De actie tot handhaving in het bezit, komt alleen hem toe, die op het oogenblik der beweerde stoornis werkelijk bezit. — Regtb. Assen 20 Februarij 1854; W. 1633.

4024. De bezitter pro indiviso heeft niet de possessoire actie. — Regtb. Goes 23 Julij 1855; W. 1687; H. R. 15 Februarij 1856; W. 1725.

4025. De regtverkrijgenden van hem van wien het bezit ter bede is ontvangen, hebben niet de exceptio precario possessionis. Die exceptie kan niet worden ingeroepen tegen de actie tot herstel en handhaving in het bezit. — H. R. 30 Junij 1854; W. 1558.

4026. Indien het feitelijk vast staat, dat er geen belemmering of verhindering van het bezit heeft plaats gehad, kan er geene reden zijn van stoornis in den zin der wet. — H. R. 11 Januarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 31.

4027. Een medebezitter kan niet tegen den anderen eene possessoire actie instellen. — H. R. 8 Januarij 1869; N. R. B. XX, 7; N. R. XCI, § 3, 15; W. 3082; v. d. H., B. R. XXXIII, 1118, 228.

4028. Tot het instellen eener vordering tot handhaving in het bezit is het niet noodig, dat men gedurende een jaar in het bezit is geweest, het bewijs van bezit en storing in het bezit is voldoende.

De oefening van het bezit gedurende meer dan een jaar, kan niet als eenvoudige storing in het bezit worden beschouwd, zij geeft veeleer grond tot het instellen eener tegenvordering tot handhaving van den van storing beschuldigde in het bezit. — Regtb. Leeuwarden 7 December 1842; R. B. V, 521; Regtz. II, 53; Regtb. Assen 28 Dec. 1846; R. B. IX, 360.

4029. Aan eene vordering om stoornis van bezit te doen ophouden, kan niet worden tegengeworpen eene mondelinge overeenkomst, waarbij door den eischer die stoornis zou zijn toegestaan, als voorwaarde, waarop dezen door den gedaagde precario zou zijn vergund, een pijp tot waterloozing over des gedaagden erf te leggen. — Regtb. Amsterdam 4 November 1846; R. B. VIII, 736.

4030. Indien de stoornis vast staat is het om gehandhaafd te worden in het bezit, voldoende te bewijzen, dat men het bezit had op het tijdstip der stoornis; bij onze wetgeving wordt niet gevorderd, dat men ten minste gedurende een jaar het rustig bezit gehad heeft. — Regtb. Maastricht 9 October 1846; R. B. IX, 189.

4031. Indien de eischer tot handhaving in het bezit, door getuigen heeft bewezen, dat hij tijdens de stoornis, het bezit heeft gehad mag de gedaagde bewijzen, dat het bezit ter bede was verkregen. — Regtb. Maastricht 11 Maart 1847; R. B. IX, 481.

4032. Een overeenkomst van koop en verkoop door derden, is geen stoornis in het bezit: ook een acte van opzegging tegen een bepaald tijdstip, is geen stoornis. Om in het bezit te worden gehandhaafd, behoeft het bezit niet van dien aard te zijn, dat het door verjaring den eigendom bij den bezitter zou doen verkrijgen. — Regtb. Assen 20 October 1845; R. B. IX, 278; W. 845.

4033. Er heeft geen stoornis in het bezit plaats, indien een erfgenaam mede eigenaar van landerijen, welke hem voor de helft zijn aangeërfd, de bebouwing ook door het inoogsten der vruchten voortzet. — Regtb. Utrecht 13 Augustus 1847; R. B. IX, 713.

4034. De vordering, dat de eischer zal worden

verklaard eigenaar, en de gedaagde veroordeeld om zich van alle stoornis in het rustig genot van voorschreven eigendom te onthouden, alsmede tot vergoeding van schaden, stelt niet de possessoire actie tot handhaving in het bezit daar. — Hof Zeeland 26 Maart 1861; N. R. B. XII, 496.

4035. Om in het bezit gehandhaafd te kunnen worden, moet men tijdens de stoornis in het bezit zijn geweest. Het bewijs van vroeger bezit kan slechts strekken om eene vordering tot herstelling in het bezit te regtvaardigen. — Regtb. Assen 20 Februarij 1854; N. R. B. V, 543.

4036. Hoewel de stoornis in het bezit eene juridieke appreciatie is, kan evenwel het bewijs der feiten, welke die stoornis uitmaken, worden toegelaten. — Regtb. Amsterdam 17 Januarij 1854; N. R. B. IV, 278.

4037. De possessoire vordering kan ook worden ingesteld, tegen den mede-eigenaar die zich schuldig maakt aan stoornis van het medebezit van den eischer. — Regtb. Amsterdam 14 Junij 1854; N. R. B. IV, 485.

4038. Iemand die vastgoed als eigen heeft verkregen, doch met eene jaarlijksche praestatie, onder den naam van grondhuur, ten behoeve van een derde bezwaard, is bevoegd om bij stoornis in zijn bezit, de possessoire actie in te stellen. — H. R. 30 Junij 1848; N. R. XXXI, § 49, 229; W. 932; v. d. H., B. R. X, 56.

4039. In zaken van bezitregt mag zoowel het bezit als de stoornis door getuigen worden bewezen. — H. R. 5 Maart 1852; W. 1318.

4040. De regtsvordering tot handhaving in het bezit, komt niet toe aan den houder of bloot feitelijken bezitter, maar alleen aan den wettelijken bezitter, dat is aan dengene die eene zaak bezit als of hij eigenaar daarvan was, of gelijk de wet zelve zich uitdrukt „aan den houder of genieter eener zaak, die hij, of in persoon of door een ander in zijne magt heeft, als of zij hem toebehoorde." — Regtb. Dordrecht 17 Februarij 1851; W. 1251.

4041. Volgens de tegenwoordige wetgeving wordt geen annaal bezit vereischt, om de actie tot handhaving in het bezit bij stoornis, of herstel bij verlies te mogen instellen, immers niet bij art. 604. De twijfel die hieromtrent bij redenering uit art. 601, 1° en art. 603 Burg. Wetb., schijnt te ontstaan, wordt echter weggenomen daardoor, dat met het woord bezit in die artikelen blijkbaar bezitregt bedoeld wordt, terwijl bezit is feitelijk en niet gedurende een jaar kan worden behouden. — Regtb. Amsterdam 9 Januarij 1849; W. 997; R. B. XI, 40.

4042. Niet elke daad van derden, waardoor eenigzins inbreuk wordt gemaakt op het bezitregt van een ander, is als stoornis van het bezit te beschouwen; daartoe worden vereischt zoodanige daden, waardoor blijkt van eene bedoeling om zich bepaalde bezitregten op een zaak toe te eigenen, en waardoor een ander in de uitoefening van zijn bezitregt wordt verhinderd. Als zoodanig kan niet gelden het van tijd tot tijd laten weiden van vee. — Regtb. Goes 29 Julij 1861; N. R. B. XIII, 34.

4043. Een vonnis waarbij iemand gehandhaafd is in het bezit van eenig onroerend goed, kan door hem niet in zijn voordeel worden ingeroepen tegenover een ander, die datzelfde goed ten petitoire opvordert. — Hof Zeeland 9 October 1859; N. R. B. XI, 36.

4044. De actie tot handhaving in het bezit kan tegen een iegelijk worden ingesteld, die den bezitter in zijn bezit stoort, en dus tegen hem, die het materiële feit pleegt, al heeft hij daartoe last gekregen. — Regtb. 's Gravenhage 25 October 1859; N. R. B. X, 446.

4045. Hij die beweert, dat op zijn niet door uiterlijke teekenen afgescheiden eigendom, inbreuken zijn gemaakt, behoeft niet eerst een eisch tot afzwetting te doen, alvorens een actie tot handhaving in het bezit te kunnen instellen. — Regtb. Groningen 8 October 1858; N. R. B. IX, 604.

4046. Een eischer is niet ontvankelijk in een eisch tot handhaving in het bezit, indien hij geen feit opgeeft, waardoor hij in het bezit is gestoord. — Regtb. Deventer 19 Maart 1856; N. R. B. VII, 511.

4047. Tot het instellen eener possessoire vordering, wordt volgens het Nederlandsche regt geen possessio annalis gevorderd evenals vroeger. — H. R. 21 December 1855; N. R. B. VI, 209.

4048. De aard der possessoire actiën is niet alleen afhankelijk van het petitum, maar ook van den grond waarop zij rusten. De beklemde meijer heeft een zakelijk regt, maar geen possessoire actie. — Regtb. Winschoten 25 Mei 1853; N. R. B. V, 78.

4049. Eene vordering, strekkende om een protest te hooren verklaren als onregtmatige daad van stoornis in de uitoefening van het regt van eigendom, is niet eene petitoire, maar een possessoire actie. — Hof Zeeland 25 April 1854; N. R. B. V, 422.

4050. De actie tot schadevergoeding voor de stoornis van bezit geleden of nog te lijden, zonder dat daarbij tevens gevorderd wordt het ophouden der stoornis, en de handhaving in het bezit, is eene possessoire actie. — H. R. 30 November 1865; v. d. H.; B. R. XXX, 83; N. R. LXXXI, 197; W. 2753.

4051. Stoornis in het bezit wordt slechts gepleegd door een bepaalde daad. Tot stoornis in het bezit wordt vereischt, eene feitelijke belemmering of verhindering in de uitoefening van dat regt. — H. R. 30 Jan. 1862; W. 2352; Corr. XXXVIII, 320.

4052. In een possessoir geding kan als feit niet door getuigen worden bewezen, dat er ten behoeve van derden op een weg in geschil, een regt of een gedoogen van overgang bestaat. Een bezit als eigenaar kan niet worden bewezen, wanneer derden mede genot en gebruik van het perceel in geschil hebben. — Regtb. 's Hertogenbosch 16 December 1863; W. 2581.

4053. De actie tot handhaving in het bezit wegens stoornis, vervalt door een exploit, waarbij de gedaagde het bezit en de stoornis erkent, en eene som voor schadevergoeding en gemaakte kosten aanbiedt. — H. R. 15 April 1864; W. 2582.

4054. In een possessoir geding komt het alleen aan op de feitelijke verhouding van partijen, waar deze bewezen is, moet de vraag of de door den eischer aangenomen qualiteit, hem regtens toekomt buiten aanmerking blijven. Het genot van inkomsten van eene zaak, kan bij verschil over haar bezit, als kenmerk daarvan worden aangenomen, zonder verboden cumul van petitoir en possessoir. — H. R. 16 Julij 1863; W. 2497; v. d. H., B. R. XXVII, 398; Corr. XL, 429.

4055. De actie wegens beweerde stoornis in het bezit kan ontvankelijk zijn, ook indien de eischer in plaats van handhaving, herstel vraagt. De possessoire actie kan ook worden ingesteld tegen hem, op wiens last de daden van stoornis door anderen zijn gepleegd. De actie kan alleen worden toegewezen, indien in de daad van stoornis het voornemen ligt opgesloten, om zich, hetzij een zakelijk regt op, hetzij het bezit van het goed aan te matigen. — Regtb. Breda 13 April 1851; W. 1985.

4056. Een vordering tot handhaving in het bezit van een overpad over een land of erf, mag door getuigen worden bewezen. — Regtb. Utrecht 1 Dec. 1843; W. 519.

4056a. Het inslegten van een scheidgreppel is een daad van stoornis in het bezit. — Regtb. Assen 23 October 1848; N. R. B. II, 260.

Art. 608.

4057. De stoornis in het bezit der erfdienstbaarheid van licht en lucht, geeft regt tot het instellen eener possesoire actie. — Regtb. 's Gravenhage 4 Mei 1858; W. 1988.

Art. 609.

4058. Van de bevoegdheid aan den regter bij dit art. gegeven, behoort slechts dan gebruik te worden gemaakt, indien de partij die haar inroept, bewijst, dat daarvoor eene dringende noodzakelijkheid bestaat, of wel dat haar bij een eindvonnis ten haren voordeele, tengevolge van het in de uitkomst als dan wederregtelijk bevonden gemis van dat genot, een onherstelbaar nadeel zou zijn toegebragt, of ook indien het reeds bij voorraad op aannemelijke gronden, voor waarschijnlijk te houden is, dat het regt zelf aan zoodanige partij ten onregte wordt betwist. — Regtb. Arnhem 30 Maart 1840; N. R. XI, § 33, 125; Regtz. II, 73.

4059. Dit art. is niet van toepassing, indien eene regtsvordering tot handhaving in het bezit is ingesteld. — Regtb. Utrecht 1 Junij 1842; W. 329; Regtz. II, 298.

Art. 612.

4060. De bepaling van dit art. is zoowel toepasselijk op de regtsvordering vermeld in art. 619 als op die in art. 606. — Regtb. Utrecht 29 Junij 1842; N. R. XVI, § 30, 147; R. B. IV, 655; Regtz. II, 89.

Art. 613.

4061. Mr. W. Wintgens. Welke zijn de vereischten van het bezit, tot het instellen der regtsvordering tot handhaving in het bezit naar het Burgerlijk Wetb. — Themis 2e, VI, 30.

4062. Heeft de bezitter pro indiviso de actie tot herstelling en handhaving in het gemeen en onverdeeld bezit van het geheel, waaruit hij zonder geweld is ontzet? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 56.

4063. Mr. H. Piccardt. Is eene aanmaning of sommatie, door den bevoegden ambtenaar van wege den regthebbende beteekend, tot stuiting der verjaring, stoornis in het bezit? — Opm. en Meded. I, 55.

4064. Indien het feit der stoornis bewezen is, doet het voor de possessoire actie niets ter zake met welk oogmerk dit feit gepleegd is. — H. R. 5 April 1861; W. 2265.

4065. Hij die gebruik maakt van zijn regt om het vijfde gedeelte der grondrente in te houden voor de grondbelasting, kan niet geacht worden den renteheffer in zijn bezit te storen. De woorden „storen" en „stoornis" door den wetgever in art. 613 vgg. gebezigd, laten niet toe daaronder iets zuiver passiefs of enkel nalaten te brengen, dit volgt bovendien uit de in art. 615 Burg. Wetb. aangewezen strekking der possessoire regtsvordering, „om de stoornis" en alzoo de hindernis in het bezit aangebragt „te doen ophouden." — H. R. 15 Junij 1855; W. 1653; Corr. XXX, 278; N. R. L, § 50, 221.

4066. Om de actie tot handhaving in het bezit te kunnen instellen, wordt niet het éénjarig ongestoord bezit vereischt. — Regtb. Assen 22 Januarij 1855; W. 1665.

4067. De handhaving in het bezit kan niet gelast worden van gronden, waarvan het bezit niet wordt betwist. — Regtb. Assen 7 April 1863; W. 2535.

4068. De stellingen: 1) dat een eischer een perceel steeds heeft bezeten alsof het hem toebehoorde, en 2) dat een gedaagde hem in zijn bezit heeft gestoord door omspitting en bezaaijing van den grond, zijn een voldoende aanduiding van daadzaken, tot welker staving een getuigenverhoor kan worden toegelaten. Die stellingen zijn genoegzaam pertinent en concludent, om eene vordering tot herstelling en handhaving in het bezit te beslissen. — Regtb. Hoorn 2 Februarij 1848; R. B. XI, 266.

4069. Voorbijgaande en geheel op zich zelve staande daden, waardoor de bezitter in geenen deele is belemmerd in het ongestoord uitoefenen van het regt van bezit, kunnen niet worden aangemerkt als stoornis in het bezit. — H. R. 21 November 1862; Corr. XL, 428; v. d. H., B. R. XXVII, 90; W. 2431.

4070. Door bloote niet-betaling van een korenuitgang, kan de schuldeischer niet geacht worden in zijn bezit te zijn gestoord. De woorden „storen" en „stoornis" in de verschillende art. van dezen titel voorkomende, veroorloven niet uit hoofde hunner taalkundige beteekenis, te begrijpen iets, hetwelk niet in doen, maar alleen in nalaten bestaat. — H. R. 13 Januarij 1860; Corr. XXXV, 156; N. R. LXIV, § 5, 12.

4071. Bezit zonder eenigen titel is voldoende om den bezitter te ontslaan van het bewijs van eigendom en den last daarvan over te brengen op dengene die hem zijn bezit betwist of daarin stoort. — H. R. 8 November 1861; Corr. XXXVIII, 319; N. R. LXIX, § 15, 98.

4072. Eene buitengeregtelijke acte b. v. eene sommatie, kan niet gezegd worden te zijn eene stoornis in het bezit, zoodat de gesommeerde op grond daarvan een possessoire actie tot handhaving in het bezit kan instellen met vergoeding van kosten, schaden en interessen. — Regtb. Appingedam 2 September 1842; R. in N. III, 301; W. 326; H. R. 24 Febr. 1843; W. 376; R. in N. III, 337; Regtz. II, 59.

4073. Dit art. is geschonden door de niet-ontvankelijk verklaring eener regtsvordering tot handhaving in het bezit, gerigt tegen de bedrijvers der feiten, welke als stoornis zijn gequalificeerd, wanneer die uitspraak eenig berust op de feitelijke beslissing, dat de bedrijvers der feiten alleen waren geweest de werktuigen in handen van een gemeentebestuur, en als zoodanig alleen op last van dat bestuur hadden gehandeld. — H. R. 11 Mei 1848; Corr. XIII, 46; N. R. XXXI, § 18, 77; v. d. H., B. R. IX, 369; W. 950.

4074. De bezitter ter bede is bevoegd tot het instellen der actie tot herstel en handhaving in zijn bezit, zonder dat hij de regtmatigheid van zijn bezit of de onregtmatigheid der stoornis behoeft aan te toonen. — H. R. 30 Junij 1854; Corr. XXVII, 155; N. R. XLVIII, § 10, 48.

4075. De actie tot handhaving in het bezit van een polderweg, kan wel door het polderbestuur, maar niet door ieder der ingelanden, gebruikers van dien weg worden ingesteld. — Regtb. Breda 19 November 1844; W. 569.

4076. Bij het gemeenschappelijk bezit en gebruik van een gang of uitvaart, kan het stellen van palen of het plaatsen van klossen aan reeds bestaande palen, niet als stoornis in het bezit, zoo als het in facto is beperkt tot vrije in- en uitvaart worden beschouwd, zoodanig dat alle innovatie door een of ander der medebezitters in zoodanigen gang gedaan, kan worden aangemerkt als stoornis in het alleen erkend bezit van in en uitvaart, aanleiding gevende tot eene possessoire actie. — H. R. 29 Januarij 1841; N. R. VIII, § 56, 256; v. d. H., B. R. II, no. 35, 119; W. 194; Regtz. II, 36.

4077. Eene complainte possessoire is eene regtsvordering, welke de bezitter van een stuk land of erf of van eene algemeenheid van roerende zaken heeft tegen dengene die hem in zijn bezit stoort, en welke strekt tot het doen ophouden der stoornis en tot handhaving in dat bezit. — Regtb. Brielle 2 Mei 1845; Regtz. II, 69.

4078. De beslissing des regters omtrent het geschil of er stoornis heeft plaats gehad is feitelijk en kan niet in cassatie worden onderzocht. — H. R. 15 October 1847; W. 870; N. R. XXIX, § 2, 6; v. d. H., B. R. IX, no. 296.

4079. De eischer behoeft niet te bewijzen, dat hij het bezit noch ter bede of bij vergunning heeft verkregen, noch heimelijk heeft uitgeoefend, doch de gedaagde moet het tegendeel bewijzen. — H. R. 24 Mei 1850; W. 1041, 1133.

4080. Toeëigening der vruchten van een stuk grond door een derde kan worden beschouwd als stoornis in het bezit. — Regtb. Hoorn 5 Julij 1848; R. B. XI, 55.

4081. Eene possessoire actie tengevolge eener gepleegde stoornis in het wettig bezit eener hegge, dienende tot afscheiding van twee erven, is naar regten ontvankelijk. De gewone werkzaamheden aan die hegge verrigt zijn, niettegenstaande de praesumtie van art. 710 Burg. Wetb. als facta voor het wettig bezit gearticuleerd, ter zake dienende en afdoende. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 December 1841; W. 276.

4082. Stoornis in het bezit van enkel roerende zaken en van eene affaire, is in regten niet denkbaar, de regtsvordering tot herstelling in dat bezit is niet ontvankelijk. — Regtb. Amsterdam 15 Julij 1839; R. B. IV, 802.

4083. Het regt van veer is een onroerend goed, en alzoo vatbaar voor bezit, het kan dus grond opleveren voor eene possessoire actie; indien andere personen daar ter plaatse personen en goederen voor geld overzetten, stelt dit stoornis in het bezit daar. — Regtb. Gorinchem 30 Julij 1842; W. 338; Regtz. II, 44; Regtb. Gorinchem 30 December 1843; W. 469; Regtz. II, 48.

4084. Stoornis in het bezit, in den zin der wet, wordt slechts gepleegd door eene bepaalde daad, die materiële schade veroorzaakt, en niet door het zich begeven op eens anders grond, ten einde aldaar bloote raadgevingen en voor de stoornis noodige aanwijzingen te doen. — H. R. 30 Januarij 1862; N. R. LXX, § 22, 160; N. N. I, 50.

4085. Het is onverschillig of hij die in regten wordt aangesproken op grond van dit art., de stoornis heeft begaan uit eigen beweging, dan wel als werktuig en op last van een ander; indien de dader meent daartoe in zijn belang gronden te hebben, kan hij zijn lastgever in vrijwaring oproepen. — H. R. 11 Mei 1848; W. 950.

4086. De bezitter is geregtigd de possessoire actie in te stellen tegen ieder, die hem in het bezit stoort, ook zelfs tegen den aannemer, wiens werklieden op zijn bevel die stoornis veroorzaakt hebben. Die actie is ook ontvankelijk tegen een aannemer van publieke werken, wiens werklieden op zijn bevel die stoornis veroorzaakt hebben. — Regtb. Amsterdam 25 Julij 1843; R. B. VI, 88; Regtz. II, 83.

4087. De erfpachter is bevoegd tot het instellen van eene possessoire actie. — Regtb. Haarlem 2 Maart 1841; N. R. X, § 32, 139; Regtz. II, 42.

Art. 614.

4088. Volgens het Nederlandsche regt behoeft niet het ongestoorde bezit een jaar geduurd te hebben, om regt te geven tot de regtsvordering om de stoornis te doen ophouden. — Regtb. Amsterdam 9 Januarij 1849; R. B. XI, 40; Regtb. 's Hertogenbosch 20 Maart 1861; W. 2374.

4089. Bij stoornis in het ontvangen eener grondrente, begint de termijn van een jaar te loopen van den vervaltijd. — H. R. 16 April 1852; Corr. XXIV, 353.

4090. De vordering van hem, die beweert door eene acte van protest tegen de door hem voorgenomen openbare verpachting van grond, in de uitoefening van zijn eigendomsregt te zijn gestoord en de veroordeeling van den gedaagde tot vergoeding van kosten, schaden en interessen wegens die stoornis eischt, is niet als eene petitoire, maar als eene possessoire vordering te beschouwen.

Het vonnis op zoodanige vordering gewezen, is mitsdien niet voor hooger beroep vatbaar. — Hof Zeeland 22 Junij 1852; N. R. B. III, 583.

Art. 615.

4091. Hij die zich tegen den wil van den eigenaar, meester maakt van diens grond, ten einde daarop gebruik te maken van eene door dezen verleende vergunning, echter op eene andere wijze dan die, waarop die vergunning verleend is, maakt zich schuldig aan stoornis in eigendom en bezitregt, en alzoo aan eene onregtmatige daad. — Regtb. Nijmegen 15 April 1856; W. 1752.

4092. De actie tot wegruiming van verhindering in eene waterlossing, en tot verklaring, dat die verhindering onregtmatig is, kan worden ingesteld niet alleen tegen den eigenaar van het erf, waarop de verhindering aangelegd is, maar ook tegen hen, die de daden van stoornis verrigt hebben. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 April 1856; W. 1760.

Art. 617.

4093. De provisionele eisch tot sequestratie is, even als de hoofdeisch tot herstelling en handhaving in het bezit, niet vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 29 Jan. 1864; v. d. H., B. R. XXVIII, 271.

4094. Het staat den regter vrij, om in het geval bij dit art. bedoeld, het bezit van het in geschil zijnde goed aan elk der partijen voor de helft toe te staan. — Regtb. Assen 16 Junij 1856; W. 1871.

4095. Indien de regtbank in eene actie ten possessoire, het bezit bij voorraad heeft toegestaan en partijen gelast heeft ten petitoire voort te procederen, moet de vordering ten petitoire, niet bij avenir, maar bij dagvaarding ter rolle worden gebragt en vervolgd. — Hof Limburg 18 Februarij 1856; W. 1734; Anders regtb. Maastricht 15 Februarij 1855; W. 1625; N. R. B. VI, 626.

4096. Toepassing van art. 617 Burg. Wetb., door eene procedure te gelasten ten petitoire, in een geval, dat het bezit, hetwelk de eischer vordert en de gedaagde moet geacht worden te vorderen, door geen van beiden behoorlijk is bewezen. — Regtb. Assen 7 April 1863; N. R. B. XIV, 782.

Art. 618.

4097. Toeëigening van vruchten moet worden beschouwd als stoornis in het bezit van een erf. — Regtb. Hoorn 5 Julij 1848; R. B. XI, 55.

4098. Ofschoon het regt om schadevergoeding te vorderen, ingeval van art. 618 niet kan worden uitgeoefend tegen iederen houder, is hij, die de ontzetting gepleegd heeft, voor de schade daaruit ontstaan, overeenkomstig den algemeenen regel van art. 1401 verantwoordelijk. — Regtb. 's Gravenhage 6 Maart 1855; W. 1649.

4099. De actie tegen een houder der zaak, uitsluitend gegrond op het niet verloren regt van be-

zit op de zaak, is noch bij art. 618, noch bij art. 619 ontzegd aan hem, die gewelddadig van zijn bezit is ontzet. Noch uit de woorden van art. 619, noch uit eenige ratio legis valt af te leiden, dat daarbij ingeval van gewelddadige ontzetting, de possessoire actie tegen den houder der zaak zou zijn uitgesloten. — H. R. 23 Junij 1854; W. 1563.

4100. Bij de actie tot handhaving en herstelling in het bezit wordt eene stoornis verondersteld, welke zonder geweld plaats heeft en waarbij de eischer verondersteld wordt het bezit niet te hebben verloren. Hij die bij dagvaarding de actie tot handhaving en herstelling op grond van geweld instelt, is niet bevoegd om bij conclusie, tot handhaving op grond van stoornis te ageren. — Regtb. Amsterdam 24 September 1867; N. R. B. XVIII, 330.

4101. Eene vordering om te worden hersteld in het bezit van een gepretendeerd regt om een openbare straat of weg te gebruiken tot het rijden met kar en paard, is niet ontvankelijk. — Regtb. Amsterdam 24 October 1839; R. B. IV, 883; Regtz. II, 28.

4102. De actie ten possessoire is ook dan ontvankelijk, indien de daad van stoornis als de voortzetting of het complement eener voortdurende handeling, welke meer dan een jaar heeft aangehouden, moet aangemerkt worden. De verweerder ten petitoire is ontvankelijk om over hetzelfde onderwerp, bij afzonderlijke regtsvordering ten possessoire tot herstelling en handhaving te ageren.

Hij behoort niet bij reconventie of bij provisie zijne aanspraak ten possessoire te doen gelden. — Regtb. 's Hertogenbosch 4 Julij 1864; Regtz. II, 86.

Art. 619.

4103. C. W. Opzoomer. Onderzoek of tot het instellen der regtsvordering van art. 619 Burg. Wetb., burgerlijk bezit wordt vereischt? — Themis VI, 175.

4104. Mr. J. E. Goudsmit en mr. C. W. Opzoomer. Beschouwing over art. 881 en 619 Burg. Wetb. — Themis V, 249.

4105. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. Over den titel van bezit in het Burgerlijk Wetboek. — Themis XXXI, 352.

4106. Mr. C. W. Opzoomer. Is degeen, die voor naderend geweld de vlugt neemt, vi dejectus? — Eene studie uit het Romeinsche regt. — R. Jaarb. XII, 258.

4107. Wordt tot de regtsvordering van art. 619 Burg. Wetb. tot herstelling in het bezit, ingeval van gewelddadige ontzetting, vereischt bezit in den zin der wet, volgens de bepaling van art. 585 en volg. in verband met art. 594 Burg. Wetb., of kan deze rigtsvordering door iederen houder der zaak, die door geweld er van beroofd is, worden ingesteld? — In eerstgemelden zin beantwoord. — Regtsg. Adv. IV, 63.

4108. De huurder van een erf kan de actie, bij dit art. omschreven, niet instellen. — Regtb. Utrecht 29 Junij 1842; R. B. IV, 655; Regtz. II, 89; N. R. XVI, § 30, 147.

4109. Dit art. moet niet in dien beperkten zin worden uitgelegd, dat men bij gewelddadige ontzetting alleen tegen degenen, die de gewelddadigheid hebben gepleegd of bevolen, de actie tot herstelling in het bezit heeft; in dat geval kan men de actie ook instellen tegen elken bezitter. — H. R. 23 Junij 1854; Corr. XXVII, 155.

4110. De gemeentewetgever treedt op het gebied van den algemeenen wetgever, indien hij straf bedreigt op het zonder vergunning van den raad innemen en bebouwen van gemeentegrond. — Kantg. Grave sine die W. 2417.

4111. Hij die beweert gewelddadig uit het bezit ontzet te zijn, heeft wel de actie uit art. 619 niet die tot herstelling en handhaving. — Regtb. Amsterdam 24 September 1867; N. R. B. XVIII, 330.

4112. De regtsvordering tot herstelling in het bezit is niet beperkt tot roerende goederen; zij kan ook worden ingesteld tot teruggave van alle accijnsgoederen, onregtmatig aangehaald door plaatselijke ambtenaren. — Regtb. Nijmegen 12 Junij 1846, W. 723.

4113. Een huurder die onder dien titel in het bezit van eenig onroerend goed is, is niet geregtigd om eene possessoire actie tot herstel in het bezit in te stellen, indien hij slechts bewijst, dat hij gewelddadig uit dat bezit is ontzet. — Regtb. Eindhoven 21 November 1853; W. 1502.

4114. Om ontvankelijk te zijn in de regtsvordering, tot herstelling in het bezit, ingeval van gewelddadige ontzetting, is het genoeg, dat men slechts de daad van gewelddadige ontzetting bewijze. De aanlegger is daardoor niet ontheven van de verpligting om te bewijzen, dat hij tijdens de gewelddadige ontzettig werkelijk in het genot of gebruik van den grond was en alzoo geregtigd tot het instellen der vordering. De gedaagde is niet bezwaard door het interlocutoir houdende bevel aan den eischer om de ontzetting door getuigen te bewijzen, als de feiten zijn te beschouwen als ter zake dienende, ter beslissing, zoowel van zijne bevoegdheid tot het instellen der regtsvordering, als van de regtmatigheid der daarbij gevorderde veroordeelingen ten laste den gedaagde. — Hof Zeeland 18 Mei 1847, R. B., X, 156.

4115. De regtsvordering tot handhaving in het bezit, kan regtstreeks worden ingesteld tegen dengene die de stoornis heeft bevolen, terwijl de eigenlijke dader buiten het geding wordt gelaten.

De regtsvordering tot herstelling in het bezit is ontvankelijk, indien de eischer bij zijne dagvaarding slechts heeft beweerd in het bezit te zijn gestoord. — Regtb. Breda 13 April 1858; W. 2029.

4116. Een actie tot herstelling in het bezit is niet ontvankelijk tegen een polderbestuur, dat aarde ter naaste lage en minste schade uit een land heeft gehaald tot het verhoogen of verzwaren van een dijk en daarbij de voorschriften der wet heeft opgevolgd. — Regtb. Nijmegen 5 Februarij 1847; W. 859.

Art. 621.

4117. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Over het bezit van één jaar bij bezitregtelijke actiën naar de Fransche, oud Hollandsche en hedendaagsche wetgevingen. — Themis 2e, II, 373.

4118. Het vorderen van herstel en handhaving in een gedeelte van een erf als bezitter, gevoegd bij eene actie tot delimitatie van datzelfde gedeelte als eigenaar, is eene verboden vereeniging van possessoire en petitoire vorderingen. — Regtb. Breda 13 April 1858; W. 1991; N. R. LXI, § 72, 406.

4119. De exceptie van art. 621, 2e lid, kan alleen worden ingesteld tegen de actie tot herstel en handhaving in het bezit. — Regtb. 's Gravenhage 9 October 1855; W. 1715.

4120. Dit art. kan niet gezegd worden te zijn geschonden, indien het niet is toegepast in een geding, waarin het niet blijkt, dat de eischer ten possessoire, bereids over hetzelfde onderwerp een petitoir geding heeft begonnen of gevoerd. — H. R. 19 November 1841; v. d. H., B. R. III, no. 58, 36; W. 250; Regtz. II, 92; N. R. XI, § 43, 169.

4121. De actie ten possessoire is ontvankelijk, indien de gearticuleerde daad van stoornis, als de voortzetting of het complement eener voortdurende handeling, welke meer dan een jaar heeft aangehouden, moet aangemerkt worden. — Regtb. 's He-

togenbosch 4 Julij 1842; W. 320; R. B. IV, 695.

4122. Het regt des bezitters om in zijn bezit te worden gehandhaafd, is, indien hij daarin wordt gestoord, onafhankelijk van den duur van het bezit, alleen de actie is onderworpen aan een fatalen termijn. — H. R. 21 Dec 1855; Corr. XXX, 279.

4123. Er heeft geen verboden vereeniging van possessoir en petitoir plaats, in eene dagvaarding' tot opheffing van gemaakte inbreuken en verbod van te maken inbreuken op het regt van eigendom. — Hof Z.-Holland 18 Junij 1860; W. 2196.

4124. Het possessoire wordt niet met het petitoire vermengd, door zich te beroepen op den titel van eigendomsovergang, om daardoor aan te toonen, dat men in de regten der verkoopers getreden is. — Regtb. Roermond 17 Maart 1853; W. 1432.

4125. Het petitoir en possessoir worden niet vereenigd bij eene vordering tot handhaving in den eigendom, het bezit en genot, gegrond op de vooruitgezette bewering, dat men eigenaar is, en dat door verschillende feiten inbreuk is gemaakt op den eigendom. — Hof Limburg 11 April 1853; W. 1437.

4126. Eene eisch, strekkende tot handhaving in het bezit van boomen, staande op den eigendom van den eischer, bevat niet eene vereeniging van petitoir en possessoir, omdat bij toewijzing van den eisch geen beslissing omtrent den eigendom van den grond volgt. — Regtb. Amersfoort 20 Mei 1846; R. B. VIII, 454.

4127. Die in een possessoir geding tusschen komt, mag bewijzen, dat hij is eigenaar van den grond, waarover het possessoir geding wordt gevoerd, indien hij op geen andere wijze zijn belang om zich te voegen kan aantoonen. — Regtb. Middelburg 1 April 1846; R. B. VIII, 520.

Art. 622.

4128. De actie tot herstel en handhaving in het bezit, kan ook worden ingesteld tegen eene gemeente. — H. R. 29 Junij 1860; W. 2185.

Art. 624.

4129. Wanneer een kreek of vlotbare stroom door particulieren is afgedamd met voorkennis van den hoofdingenieur van den waterstaat, kan het bestuur van de domeinen ontvankelijk zijn in eene vordering tot amotie van dien, zonder zijne toestemming of magtiging gelegden dam. — Hof Zeeland 30 December 1851; N. R. B. II, 676.

Art. 625.

4130. D. Hesselink. De dominio ejusque acquirendi modis. — Gron. 1821.

4131. P. Testas. De natura et significatione dominii (propriété in lib. II et III Cod. Civ.). — Amst. 1824.

4132. H. W. van Hengst. De origine et juribus dominii. — Traj. 1826.

4133. J. H. C. van Hengst. De rerum singularum dominio secundum codicem legum civilium. — Traj. 1827.

4134. S. Tak. Animadvertiones quaedam ad lib. II, tit. III et lib. III, tit. III, Cod. Civ. Neerl. — L. B. 1841.

4135. H. J. Swaving. De jure quod vulgo dicitur domimum litterarium. — L. B. 1845.

4136. W. C. D. Olivier. Proeve over de beperkingen van den eigendom door het politieregt. — Leyden 1847; Beoord. in N. R. Jaarb. X, 694, door mr. G. M. van der Linden; Themis IX, 140.

4137. Mr. W. C. D. Olivier. Over het regt van den eigenaar om op zijn grond te bouwen of te planten. — Themis X, 19.

4138. Bruno Tideman. Over de wetgeving betreffende de zekerheid van den eigendom van onroerende zaken en de regten op dezen. — Corr. XXXIX, 390.

4139. J. A. Sperna Weiland. Eigendom en vruchtgebruik volgens de Nederlandsche wet. Noodzakelijke handleiding voor eigenaars en vruchtgebruikers, die hunne regten en verpligtingen dienaangaande verlangen te kennen. — Schiedam 1860.

4140. N. J. baron d'Ablaing van Giessenburg. Regtmatigheid van schadevergoeding voor afgeschafte heerlijke regten. — Utrecht 1851.

4141. Kan er eene vordering worden ingesteld tot schadevergoeding voor afgeschafte heerlijke regten, betrekkelijk voordragt of aanstelling van personen tot openbare betrekkingen? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 7.

4142. Mr. W. J. Hemsing. Pleitrede ter gedeeltelijke ontwikkeling van het door den Nederlandschen wetgever tot wet verheven begrip der bescherming door hem aan den eigendom verleend. — Sneek 1845; beoord. door mr. Dav. H. Levyssohn; Themis VI, 492; N. R. Jaarb. VIII, 111.

4143. G. D. Ribbius. De vindicta privata in causis civilibus, juré Francico licita. — Daventriae 1837.

4144. L. H. van Eys. De vindicta privata. — Amst. 1848

4145. E. de Man. De vindicta privata. L. B. 1845; beoord. door mr. Dav. H. Levyssohn; Themis VIII, 618.

4146. Mr. A. J. van Deinse. Bedenkingen omtrent de eigenrigting. — N. R. Bijdr. III, 505; tegenbedenkingen N. R. B. IV, 5.

3147. C. I. W. N. van Hengst. Eenige opmerkingen over het eigendomsregt der gemeenten. — Utrecht 1863.

4148. Jhr. Mr. P. A. M. van Oosthuyse van Rijckevorsel van Rijsenburg. — Politieregt en burgerlijk regt. — Bijdr. XIII, 255.

4149. Mr. J. Heemskerk, A.z. Voordragten over den eigendom van voortbrengselen van den geest. — Haarlem 1856.

4150. Mr. J. Fresemann Viëtor. Eene bijdrage tot het leerstuk van den intellectuelen eigendom. — Utrecht 1868.

4151. B. van den Velden. Het kopyregt in Nederland. — 's Gravenhage 1835.

4152. Mr. B. van den Velden. Bedenkingen omtrent den aard en het wezen van den zoogenaamden letterkundigen eigendom. — N. R. Bijdr. XI, 321.

4153. Mr. N. G. Francken. Mag en moet de politie hulp verleenen tot bescherming en handhaving van eigendomsregt. — R. B. XI, 475.

4154. J. E. Dikkers. Commentatio ad art. 545 codicis civilis Gallici. — Daventriae 1836.

4155. Mr. A. de Pinto. Over brandstichting in eigen goederen in verband met het aanstaand Nederlandsch strafregt. — Themis II, 72.

4156. Mr. B. Wichers. Maakt iemand die opzettelijk (volontairement) zijn eigen huis in brand steekt, zich schuldig aan de misdaad voorzien bij art. 434 van het Fransch Wetboek van Strafregt? — Bijdr. II, 390.

4157. Mr. C. A. den Tex. Aanteekening op voorgaande verhandeling. — Bijdr. II, 405.

4158. F. de Vries. De crimine et delicto incendii ex jure poenali Gallico, imprimis quod attinet ad quaestionem an is qui proprias suas aedes incenderit ex art. 434 poena capitali teneatur. — Gron. 1830.

4159. Het regt van eigendom is niet geschonden, indien het weiden van schapen op akkervelden gedurende zekeren tijd in het jaar verboden, in spijt van het verlof der eigenaars dier akkers, de verbodskeur wordt toegepast. — H. R. 11 October 1842; N. R. XIII, § 13, 46; W. 353.

4160. Beperking van eigendom ten behoeve van een hoofdvaart door de provinciale staten van Drenthe gemaakt. Ongeoorloofdheid van het timmeren op eigen grond aan die hoofdvaart gelegen, overeenkomstig het uitgevaardigde reglement. — Kantg. Meppel 14 Julij 1852; N. R. B. III, 332.

4161. Daden van eigendom geven geen grond tot eene vordering van mutatieregt, maar wel acten den eigendom bewijzende. — Regtb. Breda 27 September 1861; N. N. I, 66; P. W. 3899.

4162. De eigenaar pleegt geen strafbare daad, als hij de afsluiting verbreekt van zijn huis, hetwelk de huurder blijft bewonen, nadat de huur tengevolge van opzegging is geëindigd. — Regtb. Tiel 14 Junij 1869; W. 3140.

4163. Uit het eigendom eener kerk volgt niet het regt van eigendom van banken en zitplaatsen in die kerk. — H. R. 6 Junij 1851; N. R. XXXIX, § 22, 99.

4164. Ingeval van verschil over eigendomsregt staat eene gemeente gelijk met een bijzonder persoon en is even als deze onderworpen aan de beslissing van den burgerlijken regter; de gemeente kan daarin niet beslissen, door een besluit, in gevallen waar het de handhaving van een beweerd eigendomsregt geldt. — H. R. 7 October 1851; N. R. XL, § 4, 19.

4165. De eigenaar van den grond, waarop een gebouw door een ander is geplaatst, heeft niet het regt tot afbraak van dat gebouw; bij het bezit zijner zaak door een derde, mag hij zijn eigendomsregt tegen dien derde niet eigendunkelijk en bijwege van eigen rigting handhaven. — H. R. 22 December 1846; N. R. XXVI, § 34, 132; W. 801; v. d. H., Strafv. 1846, II, no. 146.

4166. Zij die beweren het regt te hebben om hun vee op een onverdeelde marke te laten grazen, hebben, indien zij door opgravingen of andere belemmeringen daarin verhinderd worden, geen ander wettig middel tot handhaving in hun vermeend regt, dan eene regtsvordering voor den burgerlijken regter tot opruiming der belemmering; alle eigenmagtige vernieling daarvan, zonder regterlijke tusschenkomst, is een daad van ongeoorloofde eigenrigting. — H. R. 21 Maart 1848; N. R. XXX, § 24, 112.

4167. Het gebruik van eigendom is uitdrukkelijk aan beperking door openbare verordeningen onderworpen. Aan die verbindbaarheid staat de bepaling van art. 191 der grondwet niet in den weg. — H. R. 24 December 1867; v. d. H., G. Z. XXIII, 384.

4168. Het oprigten van een werk, waardoor eens anders eigendom eenvoudig wordt aangeraakt, zonder dat de eigenaar daarvan schade of nadeel lijdt, is bij de wet niet verboden, noch als inbreuk op het eigendomsregt te beschouwen. — Regtb. 's Gravenhage 16 Februarij 1858; W. 1973.

4169. Zijn, niettegenstaande het 4e der additionele artikelen van de grondwet van 1848, waarbij de heerlijke regten betreffende voordragt of aanstelling van personen tot openbare betrekkingen, zonder schadeloosstelling zijn afgeschaft, de jaarlijksche geldelijke uitkeeringen, toegekend vóór de invoering dier grondwet, wegens dergelijke destijds reeds opgeheven heerlijke regten, nog voortdurend verschuldigd? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 4; Regtb. 's Gravenhage 19 October 1850; W. 1168.

4170. Indien het fundamentum petendi eener vordering, door het domeinbestuur ingesteld tot wegruiming van een dam in een vaarwater gelegd, in het eigendomsregt van den staat op het water, is gelegen, is de regterlijke magt bevoegd van de vordering kennis te nemen, ofschoon ook die dam een waterkeerend en oeverbeveiligend werk moge zijn, aangelegd onder toezigt en goedvinden van ambtenaren van den waterstaat. — H. R. 15 April 1853; N. R. XLIV, § 58, 257.

4171. Hoezeer alle actiën zoo personele als reëele door een tijdsverloop van dertig jaren teniet gaan, ook zonder titel of goede trouw van hem, die er zich op beroept, kan daaraan niet zoodanige uitbreiding worden gegeven, dat in strijd met de wet goederen, die niet voor eigendomsverkrijging door verjaring vatbaar zijn, hierdoor eens anders eigendom zouden kunnen vorderen. — H. R. 1 November 1855; Hof Gelderland 25 Oct. 1854; N. R. LI, § 29, 119.

4172. De provinciale staten zijn bevoegd het timmeren op eigen grond gelegen aan een provinciale hoofdvaart te regelen. — Kantg. Meppel 14 Julij 1852; N. R. B. III, 532.

4173. De daad van den eigenaar die van eene hem in eigendom toebehoorende, doch door een ander bewoonde behuizing opzettelijk dakpannen heeft doen afnemen, vensterramen aan de straat, alsmede eene voor- en achterdeur heeft doen uitligten, valt niet in de termen van art. 456 C. P., of in eenige andere bepaling der strafwet. — Regtb. Sneek 9 Februarij 1854; N. R. B. IV, 127; anders Groningen 27 Junij 1864; N. R. B. XV, 295.

4174. De bouwvalligheid van een perceel verpligt den eigenaar om de schade, die de daaraan belendende perceelen mogten geleden hebben te vergoeden. — Regtb. Amsterdam 4 Oct. 1853; N. R. B. IV, 138.

4175. De verschillende benamingen welke aan eenigen grond gegeven worden, kunnen van geen invloed zijn op het regt van eigendom. — Hof Zeeland 22 Junij 1858; N. R. B. IX, 483.

4176. De verbodsbepalingen in de wet van 21 Augustus 1859 (St. 98) op het gebruik der spoorwegen, is onafhankelijk van het eigendomsregt, daar de uitoefening van dat regt, in het belang der veiligheid van de spoortreinen aan gezegd verbod ondergeschikt is. — H. R. 12 Jan. 1869; N. R. XCI, § 5, 35.

4177. Bij plaatselijke verordeningen op het bouwen mogen beperkingen van het eigendomsregt worden gemaakt, dit is niet in strijd met de algemeene wet. — H. R. 17 Februarij 1848; N. R. XXIX, § 75, 339.

4178. Dit art. voorziet alleen in het geval, dat de regten van anderen werkelijk zijn verkort of verhinderd, maar niet als zij dit zullen kunnen worden. — Regtb. Maastricht 15 April 1852; W. 1356.

4179. De onteigening ten algemeenen nutte is geregeld bij de wet van 28 Augustus 1851 (St. 125).

4180. Mr. I. G. de Witt Hamer. Wet van 28 Augustus 1851 (St. 125), regelende de onteigening ten algemeenen nutte, met aanteekeningen uit de litteratuur, de praktijk en de regtspraak ontleend. — Schoonhoven 1865; beoord. door mr. H. M. van Andel; Themis 2e, XII, 611.

4181. Mr. J. H. G. Boissevain. De wet op de onteigening ten algemeenen nutte van 28 Augustus 1851 in hare beginselen en strekking toegelicht — Arnhem 1853.

4182. H. M. van Andel. Over de onteigening ten algemeene nutte volgens de wet van 28 Augustus 1851. — Leiden 1857.

4183. J. Heurnius van Galen. De expropriatione utilitatis publicae causa. — Hagae Comitis 1839.

4184. H. J. van Lennep. De dominii ademtione utilitatis publicae causa. — Amst. 1853.

4185. J. van den Honert, Th.z. Geschiedenis en beginselen der Nederlandsche wetgeving op de onteigening ten algemeenen nutte. — Amst. 1841.

4186. d. P. Het onteigenings-proces. — W. 2548, A. B; W. 2552.

4187. J. Rengers Hora Siccama. De jure summi imperii bona civium dominio civitatis subjiciendi. — Gron. 1827.

4188. Mr. B. M. Vlielander Hein. Eenige beschouwingen over de verduidelingswet van 1 Junij 1861 (St. 54) in verband met de artt. 65—68 der onteigeningswet van 28 Augustus 1851 (St. 125) en met de artt. 2 en 3 der wet van 9 October 1841 (St. 42). — Themis 2e, XII, 20.

4189. Art. 68 der onteigeningswet van 28 Augustus 1851 (St. 125) is gewijzigd bij de wet van 1 Junij 1861 (St. 54).

4190. Mr. A. A. J. Meilink. Verhaal eener onteigening ten algemeenen nutte. — 's Gravenhage 1851.

4191. Mr. S. Menalda. Kan de onteigenende partij volstaan met aan den eigenaar en den beklemden meijer, die ter onteigening gedagvaard worden te zamen en in eens, ééne som aan te bieden of behoort aan ieder hunner afzonderlijk eene som te worden aangeboden? — Opm. en Meded. XVI, 116.

4192. Mrs. D. A. Walraven, S. P. Lipman, A. Brugmans, B. Donker Curtius. Proeve eener wet betrekkelijk de onteigening ten algemeenen nutte. — Amsterdam 1841; beoord. N. R. Jaarb. IV, 256; W. 166, 168.

4193. W. d. S. Onteigening ten algemeenen nutte, gadegeslagen op het gebied van regtswetenschap en wetgeving. — 's Gravenhage 1845; beoordeeld door mr. N. Olivier; Themis VI, 287.

4194. Kan eene vordering tot onteigening voor den regter worden ingesteld, zonder dat vooraf ingevolge art. 17, alin. 1 der onteigeningswet door de onteigenende partij pogingen zijn aangewend, om den eigendom bij minnelijke overeenkomst te verkrijgen? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 31.

4195. Mr. P. F. Hubrecht. Het regt van aardhaling. — Bijdr. IV, 383.

4196. W. E. E. Nog iets over de wet van 1 Junij 1861 (St. 54) omtrent aardhaling. — Bijdr. VIII, 350.

4197. Mr. J. Heemskerk, A.z. Iets over de wet van 1 Junij 1841 (St. 54) omtrent aardhaling. — Bijdr. VII, 167.

4198. Wanneer door eene maatschappij een werk ten algemeenen nutte wordt aangelegd, moeten de gemeentewegen evenals ieder privaat eigendom worden onteigend. — Hof Limburg 2 November 1868; W. 3101.

4199. Tot de beperking van een eigendom waartoe waterschapsbesturen bevoegd zijn, behoort niet de magt om gronden of panden uitsluitend te bezwaren met een last tot onderhoud van werken buiten die eigendommen gelegen, dit is als eene inbreuk op het eigendomsregt aan te merken. — H. R. 17 Januarij 1865; W. 2667.

4200. Aankoop door den staat in der minne gedaan, vóór de wet verklarende het algemeen nut van het aan te leggen werk, is over den in der minne aangekochten grond, niet gelijk te stellen met wettelijke onteigening, zoodat door overschrijving van den titel van aankoop in de openbare registers de eigendom niet vrij van alle lasten op den staat overgaat.

Dientengevolge moet aan hem die over den verkochten grond heeft een servituut van uit- en overweg, worden toegewezen de actio confessoria, strekkende tot verklaring van het bestaan der erfdienstbaarheid, tot herstel en onbelemmerd laten van dien uit- en overweg, en tot schadevergoeding. — Hof Gelderland 25 September 1867; W. 2980.

4201. Onteigening is elke ontzetting van eigendom, waardoor eene zaak ophoudt als zoodanig voor den eigenaar te bestaan, en zulks zonder onderscheid of het onteigende al of niet overgaat van den onteigende op den onteigenaar. — H. R. 2 December 1864; N. R. LXXVII, 259; v. d. H., B. R. XXIX, 112, W. 2646; Corr. VI, 194.

4202. Afbraak en wegruiming van gemeentewege van een aan een huis gebouwd pothuis, dat sedert onheugelijke jaren door de opvolgende eigenaren voortdurend rustig is bezeten, moet worden beschouwd als gedwongen onteigening; zonder eenige formaliteit of regterlijke tusschenkomst, is de onteigening strijdig met de grondwet en 's rijks wetten. — Hof Z.-Holland 4 April 1864; W. 2593.

4203. Eigendom is een regt, hetwelk slechts op grond van bewezen feiten kan worden aangenomen, maar stelt zelf geen feit daar, dat voor bewijs door getuigen vatbaar is. — Hof N.-Holland 2 April 1863; W. 2505.

4204. Het genot van den eigendom is in zooverre beperkt, dat de eigenaar de schade door eene op zich zelf geoorloofde daad, door nalatigheid of onvoorzigtigheid aan een ander berokkend, moet vergoeden. — Hof Overijssel 10 Februarij 1862; W. 2587.

4205. De vonnissen houdende toewijzing van eisch tot onteigening ten algemeenen nutte tegen schadeloosstelling, zijn op de minute onderworpen aan het registratieregt van eigendoms overgang. — M. F. 14 October 1863, no. 21; P. W. 4293.

4206. Bij tegenspraak der gedaagden mag de regter niet aannemen, dat de onteigenende partij, in regten aan haar aanbod voorwaarden verbindt onereus voor de onteigende partij. Een eisch tot onteigening is niet ontvankelijk, indien hij berust op een aanbod der onteigenende partij, hetwelk in strijd is met de onteigeningswet. — Regtb. Assen 17 April 1869; W. 3232.

4207. De schadeloosstelling voor verminderde waarde van het onteigende, moet altijd in geld worden gegeven.

De waarde van het onteigende, moet niet worden verminderd met die van het algemeen domaniaal tiendregt, als geen tiendvrijheid wordt bewezen.

Er bestaat geen grond voor consignatie van de schadeloosstelling, indien de onteigenaar het eigendomsregt geheel of gedeeltelijk betwist. — H. R. 30 April 1866; v. d. H., B. R. XXX, 358; W. 2790.

4208. De bepaling der onteigeningswet, dat als eigenaars worden aangemerkt, zij die in de registers van het kadaster voorkomen, heeft niet tengevolge, dat zelfs een overledene op wiens naam het goed nog staat, als gedaagde kan worden vervolgd.

In zake van onteigening kan niet in plaats van eene som, tot schadeloosstelling worden aangeboden een op het onteigend goed te vestigen last tot onderhoud. — Regtb. Assen 21 April 1858; W. 2018; N. R. B. IX, 63; N. R. LXIII, § 73, 333.

4209. De onteigende partij behoeft zich met geene andere wijze van schadeloosstelling te vergenoegen, dan die in geld.

Een bloot beweren van een vermeend tiendregt wettigt niet de verzochte vermindering van het bedrag der schadeloosstelling.

Art. 3 der wet op de onteigening ten algemeenen nutte, kent alleen de consignatie der schadevergoeding toe voor het geval, dat ten gevolge van tegenspraak der hoedanigheid van eigenaar, mede-eigenaar of derde belanghebbende, zij, wier hoedanigheid wordt betwist buiten het geding van onteigening zijn gesteld, en dit door de overigen wordt vervolgd. — H. R. 30 April 1866; N. R. LXXXII, 425; W. 2790; v. d. H., B. R. XXX, 358.

4210. De bijwerken, zooals paralelwegen, overwegen, bruggen, waterloopen, enz., welke op de plans en kaarten van het werk staan opgegeven, en de toezeggingen van partijen bij de onteigening, maken deel uit van de voorwaarden, waarop het onteigend goed wordt overgedragen.

De schadeloosstelling voor huurders, moet des gevorderd aan den eigenaar worden toegelegd, al zijn de huurders niet tusschengekomen in het geschil, evenals de schadeloosstelling voor mede-eigenaars wordt toegelegd aan hem, ten wiens name het goed op het kadaster staat. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 Junij 1864; W. 2505.

4211. In een onteigeningsproces kan de partij wier verzoek tot interventie is afgewezen, zich niet op nieuw op denzelfden grond aanmelden als derde belanghebbende, krachtens art. 37, alin. 2 der wet op de onteigening ten algemeenen nutte, maar kan zij slechts haar regt doen gelden op de schadevergoeding volgens art. 3, alin. 3, dierzelfde wet.

Bij onteigening komt niet in aanmerking de algemeene verkoopwaarde, noch de zoogenaamde prix de caprice of prix d' affection, maar de waarde die het perceel op het tijdstip der onteigening voor den eigenaar heeft aan ligging, plaatsing of bedrijf, waartoe het goed dienstig is, te berekenen naar den huurprijs, na aftrek van het bedrag der lasten en reparatiekosten tegen den gemiddelden rentestand.

De waarde van den winkelstand of affaire in het perceel uitgeoefend door derden, geene mede-eigenaren of huurders van het te onteigenen goed zijnde, noch zakelijke regten daarop hebbende, behoeft niet vergoed te worden.

De bepaling van art. 41 der onteigeningswet, dat bij de berekening der schadeloosstelling, acht wordt gegeven op de mindere waarde, welke voor de niet onteigende goederen het noodzakelijk gevolg van onteigening is, beoogt alleen het geval, dat goederen van een en denzelfden eigenaar, gedeeltelijk onteigend worden, gedeeltelijk niet. — Regtb. Amsterdam 28 Junij 1864; W. 2618.

4212. Uit art. 3 der wet van 28 Aug. 1851 (St. 125) volgt, dat het geheele onteigeningsproces gevoerd wordt met, en de geheele schadeloosstelling toegewezen wordt aan hem, die ten kadaster als eigenaar bekend staat, al is het ook dat de schadeloosstelling geheel of ten deele niet aan hem, maar aan anderen toekomt, die niet zijn tusschengetreden in het proces, behoudens het verhaal van deze regthebbenden.

De regter mag bij vonnis onder de als schadevergoeding aan den eigenaar toegekende som begrijpen een afzonderlijk door deskundigen begroote schadeloosstelling ten behoeve der niet tusschen gekomen en nietgenoemde huurders. — H. R. 30 Augustus 1864; v. d. H., R. B. XXIX, 13; W. 2619.

4213. Indien de hoedanigheid van eigenaar of derde belanghebbende, die een verzoeker tot tusschenkomst in een onteigeningsproces zich toeschrijft, door een der principale partijen wordt betwist, moet dat verzoek dadelijk worden afgewezen en de verzoeker uit het proces geweerd, zonder dat de gronden van tegenspraak behoeven te worden onderzocht of de verzoeker in de gelegenheid mag worden gesteld om zich daartegen te verdedigen. — Regtb. Amsterdam 11 April 1864; W. 2596.

4214. De onteigenende partij die geen gebruik maakt van de bevoegdheid, om als eigenaar te dagvaarden dengene, die als zoodanig op de registers van het kadaster voorkomt, kan die wetsbepaling niet inroepen tot dekking van fouten ten opzigte der personen en qualiteiten van diegenen, welke hij heeft gedagvaard.

In cas van onteigening ten algemeenen nutte, kan de minnelijke overeenkomst, bedoeld bij art. 17 der wet op de onteigening, niet door getuigen worden bewezen. — Regtb. Amsterdam 20 September en 17 October 1854; N. R. B. IV, 543.

4215. Eigenaren van perceelen wier onteigening ten algemeenen nutte is bevolen, kunnen niet door de onteigenende partij bij eene en dezelfde dagvaarding collectief worden opgeroepen. De nietigheid van zoodanige dagvaarding kan ten aanzien der verschijnende gedaagden niet voor gedekt worden gehouden. — Regtb. Utrecht 24 December 1864; W. 2444.

4216. Eene wet tot onteigening in verband met het koninklijk besluit, houdende aanwijzing van te onteigenen perceelen, heeft alleen de strekking om eene buitengewone bevoegdheid toe te kennen, geenzins de uitvoering van een werk te bevelen, noch een uitgevoerd werk te bevestigen.

Eene bevolen onteigening belet niet, dat de onteigenende partij vooraf te voldoen heeft aan een vonnis, waarbij zij werd veroordeeld de gronden, waartoe de onteigening betrekking heeft in vorigen toestand te herstellen. — Regtb. Groningen 28 Junij 1867; Hof Groningen 24 September 1867; N. R. B. XIX, 603.

4217. De onteigenende partij handelt niet onregtmatig door in bezit te nemen grond op de onteigeningskaart aangewezen, doch onder een verkeerd kadastraal nummer aangeduid. — H. R. 1 Februarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 70; W. 2874.

4218. Wanneer van twee eigenaren de een het aanbod van den onteigenaar aanneemt, de ander niet, dan is geen contract tot stand gekomen en dan moet de partij die in der minne heeft willen aannemen, zich houden aan het bedrag, dat door de regtbank wordt vastgesteld.

In zoodanig geval behoeft de partij die heeft willen aannemen, de proceskosten door hare deelneming in het proces veroorzaakt, niet te dragen; die kosten komen ten laste van den onteigenaar, zelfs wanneer diens aanbod voldoende bleek te zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 546; W. 2954.

4219. De regtsvordering tot onteigening moet worden ingesteld tegen den ingeschreven eigenaar, onverschillig of dezen het te onteigenen goed in gemeenschap met anderen toebehoort. Een aanbod van overdragt van grond, ten dienste van een spoorweg, aangewezen bij een kon. besluit, omvat niet eene bij een later kon. besl. aangewezen andere en grootere uitgestrektheid gronds.

De onteigende partij kan zich niet beklagen over het niet vragen der regterlijke magtiging tot vervreemding, wanneer het juist op haren weg lag die te vragen.

De wet op de onteigening bedoelt met „perceelen," de oppervlakten gronds, die voor het werk noodig zijn, en dus zoowel geheele kadastrale perceelen als gedeelten daarvan. — Regtb. Leeuwarden 8 April 1865; W. 2954.

4220. Reeds vooraf tusschen partijen aangegane overeenkomsten, voor zooverre deze betreffen niet de geldelijke schadevergoeding, maar de noodzakelijke werken, behoudens nadere regeling der schadevergoeding, moeten ook bij de bepaling van het bedrag der schadeloosstelling worden geëerbiedigd bij onteigening ten algemeenen nutte. Wanneer zoodanige overeenkomsten zijn aangegaan met een gemeentebestuur, wordt daarop de goedkeuring van gedeputeerde staten niet gevorderd, in ieder geval levert het gemis dier goedkeuring geen nietigheid op. — H. R. 2 December 1867; W. 2959.

4221. Vermits door artt. 65—67 de onteigening ten algemeenen nutte ook omtrent aardhaling en aardlevering is geregeld, zijn alle vroegere wettelijke verordeningen dienaangaande, ook al hebben deze een contractuëlen oorsprong, vervallen.

Die vroegere verordeningen kunnen dus thans niet dienen tot staving van een beweerd regt var

aardhaling ex lege. — H. R. 7 Maart 1861; W. 2256.

4222. Bij onteigening van twee of meer perceelen aan denzelfden eigenaar toebehoorende, behoeft bij de dagvaarding voor ieder dier perceelen geen afzonderlijke som voor schadevergoeding te worden aangeboden. Het veranderen in het primitief plan, zoo als dit aan de belanghebbenden bij de verschijning voor de commissie uit gedeputeerde staten is aangeduid, levert geen middel van niet ontvankelijkheid op tegen de vordering tot onteigening. Aan de deskundigen moet worden overgelaten, bij de begrooting der schadevergoeding te berekenen, zoowel de schade die aan de overige eigendommen door de afsluiting van een gemeenen weg wordt berokkend als het nadeel bij de verpligte aflossing van onopzegbare kapitalen die tegen een lagen interest op de onteigend wordende goederen gevestigd zijn. — Regtb. Maastricht 24 October 1863; W. 2581.

4223. Het eenmaal aangevangen onteigeningsproces ten algemeenen nutte wordt niet meer gestuit door het aannemen van het vroeger geweigerd aanbod en de verklaring, dat het perceel in verschil ter vrije beschikking wordt gesteld.

De enkele verkoopwaarde van het onteigend gedeelte van een perceel, gevoegd bij de depretiatie van het overblijvende, maakt niet altijd eene voldoende schadeloosstelling uit. — Regtb. 's Hertogenbosch 17 Junij 1864; W. 2598.

4224. Uit de wet en de koninklijke besluiten ter zake van onteigening uitgevaardigd, volgt alleen de bevoegdheid van den onteigenaar, om de onteigening te doen uitspreken: de onteigend wordende partij heeft geen regt op onteigening. Daaruit volgt dat de onteigenaar minder mag onteigenen, dan bij het koninklijk besluit ter onteigening is aangewezen. — Regtb. Utrecht 25 October 1857; W. 2952.

4225. De onteigenaar behoeft niet voor de vordering tot geregtelijke onteigening, eene minnelijke overeenkomst tot onteigening te beproeven. — Regtb. Maastricht 23 October 1863; W. 2527.

4226. De artt. 18 en 59 der wet op de onteigening ten algemeenen nutte verbieden den regter niet, om wanneer door de onteigenende partij, bij hare dagvaarding het maken van wegen ten dienste der overblijvende niet onteigende gronden zijn toegezegd, bij het vaststellen van schadeloosstelling, tevens de verpligting voor de onteigenende partij tot het aanleggen en duurzaam in stand houden van die wegen uit te spreken. H. R. 23 Januarij 1865; N. R. LXXIX, 70; v. d. H., B. R. XXIX, 230; W. 2661.

4227. Door onteigening vervallen niet van regtswege alle vroegere op den onteigenden grond bestaan hebbende erfdienstbaarheden. — H. R. 24 April 1868; v. d. H., B. R. XXXII, 1087, 310.

4228. De regter kan de onteigening bevelen ook dan, indien de onteigenende partij zich niet heeft gehouden aan de plannen en kaarten, die vóór de onteigeningswet hebben ter visie gelegen en bepaaldelijk een kanaal op veel minderen diepgang heeft gegraven, dan bij die stukken is aangeduid. — Hof Groningen 31 Mei 1870; W. 3218.

4229. De aankoop van een perceel grond ten behoeve van een werk van algemeen nut, vóór dat het kon. besluit het goed als te onteigenen aanwees, is een gewone koopovereenkomst, geen onteigening. De koop en overdragt heeft alzoo geen invloed op eene op den grond gevestigde erfdienstbaarheid. — Regtb. Arnhem 6 September 1866; N. R. B. XVII, 188; W. 2861; Hof Gelderland 25 Sept. 1867; N. R. B. XVIII, 38; W. 2980.

4230. Een aanbod waaraan door de onteigenende partij voorwaarden of bedingen zijn verbonden, is in strijd met art. 22 en 41 der wet van 28 Augustus 1851 (St. 125). — Regtb. Assen 17 April 1869; W. 3150.

4231. Hij die op grond van art. 20 der onteigeningswet benoemd is, om de onbekende eigenaren in het proces te vertegenwoordigen, is niet geroepen om de zaken en belangen dier eigenaren daar buiten, waar te nemen. De onteigenende partij kan in weerwil dier benoeming het goed in der minne koopen vóór de einduitspraak op de onteigening, van den eigenaar die later bekend wordt. — H. R. 20 Maart 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 214; W. 2888.

4232. Indien de gedaagde beweert geen eigenaar te zijn, dan is hij niet verpligt het aanbod aan te nemen en kan hij niet in de kosten worden veroordeeld.

Wanneer de eigenaar zich niet in het proces opdoet, moet de schadeloosstelling worden geconsigneerd.

Indien in dat geval het aanbod voldoende blijkt geweest te zijn, dan behoeft niet de onteigenaar in elk geval de kosten te dragen, maar moet de uitspraak over de kosten worden voorbehouden, totdat in een nader proces is uitgemaakt, of de gedaagde inderdaad geen regthebbende is geweest en het aanbod dus niet heeft behoeven aan te nemen. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 548; W. 2906.

4233. Al blijkt het, dat er nog meer regthebbenden op het te onteigenen goed zijn dan de gedaagden, behoeft toch de consignatie van schadevergoeding niet plaats te hebben.

Indien er nog andere eigenaren zijn dan de gedaagden, kunnen deze het gedaan aanbod niet aannemen in der minne.

Aanneming van dat aanbod bij de dagvaarding, hetzij in het geheel, hetzij voor hun aandeel, zou de onteigenings-procedure niet voorkomen hebben.

Noch de gedaagden, noch de niet verschenen en niet opgeroepen medegeregtigden moeten in de kosten veroordeeld worden, indien het aanbod blijkt voldoende geweest te zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 Julij 1867; N. R. B. XVIII, 550.

4234. De woorden van art. 23, no. 3, der onteigeningswet, zijn niet sacramenteel. Uit den inhoud van het overgelegd bewijs moet echter blijken, dat voldaan is aan al de bij dat artikel in verband met art. 12 gevorderde formaliteiten.

Het verzuim van overlegging van het bedoelde bewijsstuk zoo en in dier voege, als het bij de wet is voorgeschreven, kan in hooger beroep niet worden hersteld.

Art. 26 der onteigeningswet verhindert den regter niet het onderscheid tusschen ontzegging en niet ontvankelijk verklaring van den eisch in acht te nemen. — H. R. 2 April 1869; W. 3104; v. d. H., B. R. XXXIII, 1129, 381; N. R. XCI, 39, 290.

4235. Art. 26 der wet van 21 Aug. 1859 (St 98) geldt evenzeer voor hen, wier landen langs den spoorweg liggen, en die niet worden onteigend, als voor hen, die worden onteigend en over wier onteigenden grond de spoorweg loopt.

Ook de laatstgemelden kunnen in het geval bij gemeld art. voorzien, alleen vorderen een regt van kosteloozen uitweg over den spoorweg, geenzins dat zij zelve het noodige werk kost- en schadeloos mogen verrigten, om het genot van het bedoelde regt te hebben. — H. R. 6 Maart 1865; W. 2674.

4236. Bij de begrooting der schadeloosstelling wegens onteigening, mag gelet worden op de inlichtingen, gegeven door personen, die de regter-commissaris ambtshalve buiten de tegenwoordigheid der deskundigen heeft doen verschijnen. Tegen het vonnis, waarbij is verworpen eene exceptie van nietigheid der dagvaarding, door den onteigende voor-

gesteld, is het beroep in cassatie niet ontvankelijk. — H. R. 29 Mei 1865; W. 2697, 2700.

4237. De eigenaar van een perceel agerende tot het doen wegruimen van onregtmatig op zijn erf, ten behoeve van een belendend perceel daargestelde werken, kan volstaan met dengene op te roepen, die als eigenaar van laatstgemeld perceel in de openbare registers bekend staat. — Regtb. Amsterdam 28 Februarij 1865; W. 2711.

4238. Tegen het vonnis waarbij de onteigenende partij in hare vordering wordt verklaard niet ontvankelijk, krachtens art. 25, no. 4 der onteigeningswet, is hooger beroep toegelaten. — H. R. 15 April 1868; W. 3003.

4239. Indien de te onteigenen partij niet verschijnt, kan de schadevergoeding toch niet ten profijte van het verstek worden uitgesproken, maar moeten tot vaststelling daarvan deskundigen worden benoemd. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 Maart 1867; N. R. B. XVIII, 544; W. 2900.

4240. Het vonnis waarbij in zake van onteigening is afgewezen, eene exceptie van nietigheid van dagvaarding, is niet vatbaar voor cassatie.

Bij de berekening der schadevergoeding moet worden gelet op de schade, geleden door de verpligte aflossing van tegen lage interessen op de onteigende goederen gehypothekeerde onopeischbare kapitalen. — H. R. 7 Maart 1864; v. d. H., B. R. XXVIII, 385.

4241. Eene vordering tot onteigening is niet ontvankelijk, indien aan het aanbod van schadeloosstelling in geld, eenige voorwaarden of bedingen worden verbonden. — Regtb. Assen 17 April 1869; N. R. B. XIX, 714.

4242. Uit art. 24 der onteigeningswet volgt, dat niet alleen alle bezwaren in het bij dat art. bedoelde tijdperk van het geding tot onteigening, tegelijk moeten worden voorgesteld, maar ook dat men later in het volgend tijdperk, daarop niet mag terugkomen en dat mitsdien de regter, wanneer dit niettemin is geschied, onbevoegd is bij het eindvonnis òf zoodanige bezwaren voor het eerst te beslissen òf op de deswege reeds bij interlocutoir gegeven beslissing terug te komen.

De onteigeningswet laat toe, dat de onteigening tegen schadeloosstelling in geld, tevens plaats heeft onder den last aan de onteigenende partij opgelegd tot waarborg van eene behoorlijke afsluiting, op eigen kosten aan te leggen de door haar vrijwillig aangeboden werken. — H. R. 19 April 1870; W. 3210.

4243. Bij onteigening ten algemeenen nutte, moet bij de berekening der schadevergoeding worden gelet op de schade, geleden door de verpligte aflossing van tegen lage rente op onteigende goederen gehypothekeerde onopeischbare kapitalen. — H. R. 7 Maart 1864; Corr. VI, 148; W. 2569.

4244. Indien de onteigenende partij een ander werk maakt dan dat, waarvoor de onteigening is bevolen, met name een kanaal graaft op minder dan den bepaalden diepgang, kunnen zij die daardoor benadeeld zijn, daartegen niet in regten opkomen. — Hof Groningen 12 April 1870; W. 3213.

4245. In het onteigeningsproces worden aan zijde van den gedaagde geene reserves of reconventionele vorderingen toegelaten. — Regtb. Alkmaar 28 Nov. 1866; N. R. B. XVII, 511.

4246. De regtbank mag aan de deskundigen geen punten opgeven, waarop zij bij de waardering spetiaal zullen hebben te letten. — Regtb. Amersfoort 29 September 1866; W. 2897.

4247. Bij het aanbod der schadeloosstelling, de waardering der deskundigen en de beslissing van den regter behoeft het bedrag niet volgens de verschillende perceelen te zijn gesplitst, evenwel bij onteigening van uitgestrekte eigendommen, van verschillende qualiteit, behooren deze door de deskundigen te worden opgegeven. — Regtb. 's Gravenhage 21 November 1861; W. 2766.

4248. Vonnissen van onteigening van vastgoed ten algemeenen nutte tegen schadeloosstelling, zijn op de minuut aan een registratieregt van 4 pct. onderworpen. — M. F. 14 October 1863, no. 21; P. W. 4293. Zij zijn niet aan registratie op de expeditie onderhevig. — M. F. 25 Junij 1864, no. 24; P. W. 4429.

4248*a*. Art. 38 en vgg. en daaronder art. 40 en 41 der onteigeningswet, bevat wel regels, doch niet de eenige die alleen en uitsluitend den regter bij de waardering der schade moeten leiden. Toekenning van schadeloosstelling voor de daarstelling van nieuw, in de plaats van het onteigende, aan te leggen oeverwerk, is niet in strijd met art. 40 en 41 der onteigeningswet. — H. R. 23 December 1864; v. d. H., B. R. XXIX, 178; N. R. LXXVIII, 331; W. 2652.

4249. Een beroep in cassatie is niet ontvankelijk tegen een vonnis, waarbij met voorloopige bepaling van het bedrag der sommen, uit te betalen voor een deel der te onteigen perceelen, ten aanzien van andere een nieuw onderzoek door deskundigen wordt bevolen.

De wet verbiedt niet een nader onderzoek van deskundigen beperkt tot die punten, waaromtrent de regter nadere voorlichting behoeft.

De grondwet, noch de onteigeningswet verbieden de geldigverklaring van het aanbod der onteigenende partij tot het maken der bij het vonnis omschreven werken, ten einde het aanbod te doen gelden bij de bepaling der schadeloosstelling.

Bij de bepaling der schadeloosstelling moet niet gelet worden op de geschiktheid der te onteigenen perceelen om te dienen voor bouwterrein. — H. R. 6 April 1869; W. 3108; v. d. H., B. R. XXXIII, 1130, 395; N. R. XCI, § 40, 303.

4250. Door art. 40 der wet op de onteigening is wel de denkbeeldige, maar geenzins de betrekkelijke waarde der te onteigen goederen uitgesloten.

De onteigende partij mag bij onteigening van onroerend goed vorderen, dat ook die goederen, welke door bestemming onroerend zijn, worden overgenomen. — Regtb. Arnhem 3 Januarij 1856; W. 1713; N. R. LIII, § 77, 368.

4251. Het advies der deskundigen (art. 34 onteig.w.), dat schriftelijk wordt opgemaakt, behoeft niet reeds voor de sluiting van het procesverbaal, in hetzelfde art. vermeld, daarbij te worden gevoegd of daaraan te worden gehecht. — H. R. 15 Februarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 97; W. 2879.

4251*a*. Bij de waardering is niet alleen te letten op de tegenwoordige bestemming van den grond, maar ook op die waarvoor de grond geschikt is.

Niet alleen de waarde van de te onteigenen grond moet vergoed worden, maar tevens de vermindering in waarde, welke het overblijvend gedeelte van een perceel door de verdeeling ondergaat. — Regtb. Groningen 27 December 1867; N. R. B. XIX, 693.

4252. Bij de schatting van de waardevermindering, moet ook gelet worden op de schade, die door het onteigende aan te leggen werk voor het niet onteigende ontstaat.

Tot vergoeding van brandgevaar is het niet voldoende, dat de assurantiepremie vergoed wordt.

Na het rapport van deskundigen mogen geen stukken meer in het geding gebragt worden. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 553.

4253. Bij onteigening moet de betrekkeli-

waarde vergoed worden; deze is hooger dan de verkoopwaarde bij vrijwilligen afstand. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 Julij 1867; N. R. B. XVIII; 554.

4254. Eene acte houdende een contract tusschen eigenaren van het onteigend goed en eenige steenbakkers, die aannemen dat land te ontticheien, kan worden aangenomen als grondslag voor schadeloosstelling.

Na de plaatsopneming mogen geene stukken meer in het geding worden gebragt. — Regtb. 's Hertogenbosch 8 Augustus 1867; N. R. B. XVIII, 555.

4255. De onteigende partij is niet ontvankelijk, reeds bij de onteigening te hooren vaststellen het bedrag der schade, die ontstaan zal, indien de eigenaar de door hem aangeboden werken niet vervaardigt. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 Januarij 1868; N. R. B. XVIII, 557.

4256. Bij onteigening ten algemeenen nutte behoeft alleen vergoed te worden, wat het onmiddelijk gevolg is van de ontzetting van den eigendom en niet wat het gevolg is van hetgeen de nieuwe eigenaar op of met het onteigende verrigt.

De regter is niet gebonden aan de berekeningen en beweringen der partijen, noch aan die der deskundigen, hij begroot de toe te kennen schadevergoeding vrij en naar eigen oordeel.

Alleen door de slotsom dier begrooting wordt uitgemaakt, welke schade moet worden vergoed en of het gedaan aanbod al dan niet voldoende is. — H. R. 30 Junij 1864; v. d. H., B. R. XXVIII, 606; N. R. LXXVII, 254.

4256a. Wanneer de onteigenende partij op zich neemt de verpligting tot den aanleg van de vereischte werken, tot behoud of herstel van den watertoestand van de perceelen des onteigenden, dan moet onder dat woord watertoestand niet alleen worden verstaan, wat gewoonlijk door het woord waterstand wordt uitgedrukt, maar ook de gelegenheid tot drenking van het vee, dat op het aan de onteigende zijde eener boerenwoning overblijvende gedeelte, zal gehouden worden. — Regtb. Alkmaar 8 Februarij 1866; W. 2799.

4257. De mogelijkheid eener onregtmatige handeling tengevolge van verzuim van het bij het algemeen reglement voor de spoorwegdiensten voorgeschreven, kan geen grondslag zijn voor schadevergoeding wegens onteigening. — Regtb. Alkmaar 8 Februarij 1866; W. 2824.

4258. Wanneer niet onteigende gronden achter den oever van eene nieuw te maken rivier, gevaar loopen van door inscharing af te nemen, is de onteigenaar niet verpligt de eventuële kosten te betalen van aanleg en onderhoud der werken, die dat gevaar kunnen voorkomen.

Hij kan volstaan met de wezenlijke waardevermindering, die de goederen daardoor ondergaan, te vergoeden.

Die waarde-vermindering kan in geen geval de volle waarde dier gronden te bovengaan of zelfs daarmede gelijkstaan. — Regtb. 's Gravenhage 24 Augustus 1866; W. 2825.

4259. Onder de vergoeding ter zake van onteigening ten algemeenen nutte moeten worden begrepen de kosten van den aanleg van nieuwe, in de plaats van oude, door de onteigening vervallen werken. — H. R. 23 December 1864; W. 2652.

4260. De vergoeding moet ook worden uitgestrekt tot de schade, die de onteigende lijdt in andere dan de onteigende goederen, voor zooverre deze een regtstreeksch gevolg is van de nieuwe bestemming der onteigende goederen.

Onder schadeloosstelling moet ook worden begrepen de vergoeding waarop derde belanghebbenden, die in het geding niet zijn tusschengekomen, aanspraak zullen kunnen maken. — H. R. 18 April 1865; W. 2683.

4261. Het woord „erven" in alin. 2 van art. 38 der onteigeningswet beteekent slechts ongebouwde eigendommen, in tegenoverstelling van gebouwen, waarvan in de eerste alinea van hetzelfde art. sprake is, terwijl perceelen die verschillende nummers hebben, nimmer één erf uitmaken.

Tot basis voor de wegens eene te onteigenen fabriek toe te kennen schadeloosstelling, kan niet genomen worden de prijs dien dergelijke fabrieken bij openbaren verkoop hebben opgebragt.

Bij de bepaling der schadeloosstelling behoort niet alleen te worden acht geslagen op de wezenlijke waarde van het te onteigenen goed, maar hoofdzakelijk op de betrekkelijke waarde die het heeft voor den persoon, die onteigend wordt, bestaande in de nering, die hij daarin vindt. — Regtb. Roermond Augustus 1863; W. 2574.

4262. Bij onteigening van een huis behoort de waarde van den stand, of de affaire die daarin bestaat, niet te worden vergoed, ook niet met het oog op de vernietiging der affaire in dat huis.

De werkelijke waarde in art. 40 der onteigeningswet bedoeld, is de verkoopswaarde afhankelijk van standplaats, inrigting en geschiktheid tot uitoefening van eenige handelszaak. — Regtb. Amsterdam 5 Mei 1868; W. 3013; 19 Mei 1868; W. 3014.

4263. Bij onteigening krachtens eene wet, waarbij de onteigening ten algemeenen nutte voor het bepaald daarbij uitgedrukte werk is toegestaan, behoort al wat daarvoor volstrekt onvermijdelijk is, en in verband daarmede noodzakelijk moet worden verrigt, te worden beschouwd als een bestanddeel der onteigening zelve, en mag bijgevolg bij de toekenning der te lijden schade wel in aanmerking worden genomen. De onteigening voor den aanleg van een spoorweg, noodwendig den aanleg eener spoorbaan vereischende, welke eenige meerdere of mindere verhooging van den grond kan vorderen, verschilt dit geval van dat van eventuëele schade, later welligt te vreezen van de mogelijke oprigting van een tijdens de onteigening nog onzeker en daarmede in geen regtstreeksch en onvermijdelijk verband staand werk. — H. R. 13 Augustus 1864; N. R. LXXVII, 306.

4264. Bij de schadeloosstelling aan den onteigenden eigenaar toegekend, kan door den regter eene som worden gevoegd tot vergoeding voor huurders, alhoewel deze niet in het geding zijn opgekomen. — H. R. 30 Aug. 1864; N. R. LXXVII, 348.

4265. Op de bewering in het proces tot onteigening, dat bij de uitvoering van het voorgenomen werk noodwendig meer grond zal worden weggenomen, dan waarvan onteigening wordt gevorderd en waarvoor schadevergoeding aangeboden is, kan niet meer worden gelet al werd zulks ook volkomen gestaafd door het rapport der deskundigen. Bij de waardeering van het te onteigenen goed, mag de regter alleen letten op de tegenwoordige waarde. De staat is ongehouden om afzonderlijk te vergoeden, schade geleden wordende door onteigening van eene kade, die geschikt is voor de uitoefening der zalmvisscherij, in eene rivier den staat toebehoorende. Onderhandsche minnelijke schikkingen met anderen getroffen, leveren op zich zelve geen bewijs op voor de onvoldoendheid van de schadeloosstelling aan eene onteigend wordende partij aangeboden. — Regtb. Dordrecht 27 Junij 1864; W. 2609.

4266. Bij onteigening ten algemeenen nutte, moet niet in aanmerking komen eene eventuële schade voor den onteigende ontstaan, niet door de onteigenaar, maar door latere verrigtingen van den eigenaar op het onteigende, maar moet wel in aan-

merking komen, wat na de onteigening aan het werk waarvoor de onteigening geschiedt onvermijdelijk moet worden gedaan, en dus ook de meerdere of mindere verhooging van den grond, die de aanleg van een spoorweg kan vorderen. — H. R. 13 Augustus 1864; W. 2610.

4267. Onder schadeloosstelling voor den eigenaar, kan ook worden begrepen, eene som door deskundigen begroot en als schadeloosstelling aan den huurder uit te keeren, ofschoon deze in het geding niet is tusschengekomen en niet genoemd. Het geheele regtsgeding tot onteigening wordt gevoerd met, en de geheele schadeloosstelling toegewezen aan hem die ten kadaster als eigenaar bekend staat, al is het ook, dat de schadeloosstelling geheel of ten deele niet aan hem maar aan anderen toekomt, die niet zijn tusschen getreden in het geding, behoudens het verhaal van deze regthebbenden. — H. R. 30 Augustus 1864; Corr. VI, 194, W. 2619.

4268. De onteigening voor den aanleg van een spoorweg, noodwendig den aanleg vereischende eener spoorbaan, en deze eene aanmerkelijke verhooging van den grond vereischende, behoort bij de berekening der schadevergoeding mede te worden gelet, op het nadeel door den onteigende te ondergaan, door de in de plaatsstelling van een veel minder gemakkelijken weg dan dien welken hij bezat, bijaldien hij niet was onteigend.

De onteigende kan ook eene vordering tot schadeloosstelling doen, ten behoeve van derde belanghebbenden, en wanneer de onteigening slechts treft een gedeelte van den grond waarop regten rusten, dan wordt de schadeloosstelling berekend in evenredigheid van het niet onteigende tot het onteigende gedeelte. — H. R. 18 April 1865; N. R. LXXIX, 477, v. d. H., B. R. XXIX, 338.

4269. Bij onteigening ten algemeenen nutte voor een bepaald werk, moet al wat daarvoor onvermijdelijk is, en in verband daarmede noodzakelijk moet worden verrigt, en al wat een noodwendig gevolg van dat werk is, beschouwd worden als een bestanddeel der door de onteigening zelve toegebragte schade, en bijgevolg bij de berekening daarvan in aanmerking worden genomen. — H. R. 11 Aug. 1848; v. d. H., B. R. XXXIII, 1101, 1; W. 3034.

4270. In zake van onteigening ten algemeenen nutte moet alleen vergoed worden, wat onmiddelijk gevolg is van de ontzetting van den eigendom en niet wat het gevolg is van hetgeen de nieuwe eigenaar op of met het onteigende verrigt.

De regter is niet gebonden aan de berekeningen en beweringen van partijen of deskundigen, maar begroot de toe te kennen schade, vrij en naar eigen oordeel, en alleen de slotsom dier begrooting maakt de schade uit die vergoed moet worden, ongelet het gedane aanbod. — H. R. 30 Junij 1864; Corr. VI, no. 3, 149.

4271. Indien beweerd wordt, dat getimmerten of veranderingen gemaakt zijn, waarop art. 39 der onteigeningswet verbiedt te letten, dan moet dit punt voor den regter-commissaris behandeld en door de deskundigen uitgemaakt worden. Bij eindconclusie mag worden verzocht, dat dit door een nader verslag der deskundigen worde opgehelderd. — H. R. 11 Februarij 1856; W. 1721, N. R. LII, § 29, 120.

4272. Bij de bepaling der waarde van vast goed bij onteigening, mag in aanmerking worden genomen het gemis eener industrie, dit is geene denkbeeldige waarde. — H. R. 11 Maart 1867; W. 2882.

4273. De waarde van te onteigenen goed moet worden geschat naar den toestand waarin het onteigeningswerk het vindt, niet naar den toestand waarin dat werk het goed brengt door verandering in de omgeving. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 Junij 1864; W. 2609.

4274. Het gevaar van mogelijke inscharing van het niet onteigend wordend land is op zich zelf eene waardevermindering, waarop bij de begrooting der schadeloosstelling moet worden gelet. — H. R. 30 April 1866; N. R. LXXXII, 422, W. 2790; v. d. H., B. R. XXX, 350.

4275. In zake van onteigening kan geen beroep in cassatie worden ingesteld tegen een interlocutoir vonnis.

Art. 41 der onteigeningswet wordt geschonden, door niet te letten op de waardevermindering, door gemis van den vorigen uitweg van aan den onteigende toebehoorende, en zelfs niet ten deele onteigende landen. — H. R. 8 October 1866; W. 2845, v. d. H., B. R. XXX, 445, W. 2845.

4276. Aan hem die onteigend wordt, moet ook schadeloosstelling worden gegeven, wegens het verlies van een buurtweg, die door eene gemeente bij vrijwillige overeenkomst, voor den aan te leggen spoorweg is verkocht, en aan den staat overgedragen. — Regtb. Roermond 11 Mei 1865; W. 2700, H. R. 19 Junij 1865; W. 2701.

4277. Het vonnis waarbij in zake van onteigening, eene exceptie van nietigheid van dagvaarding is afgewezen, is niet vatbaar voor cassatie.

Bij de berekening der schadevergoeding moet worden gelet, op de schade geleden door de verpligte aflossing van tegen lage rente op de onteigende goederen gehypothekeerde onopeischbare kapitalen. In het onteigeningsproces is de voorziening in cassatie beperkt tot de einduitspraak, zij mag niet worden uitgestrekt tot die bedoeld bij art 26 der onteigeningswet. — H. R. 7 Maart 1864, W. 2569, N. R. LXXVI, 276.

4278. Bij onteigening moet alleen worden vergoed wat het onmiddelijk gevolg is van de ontzetting van den eigendom, maar niet wat het gevolg is van het geene de nieuwe eigenaar op, of met het onteigende verrigt. — H. R. 30 Junij 1864; W. 2611.

4279. Bij de begrooting der schadevergoeding kan niet in aanmerking komen, de waarde welke het goed zou kunnen verkrijgen door verbeteringen of veranderingen die door de onteigening van een gedeelte onmogelijk zijn geworden. Het rapport van deskundigen is alleen als voorlichting, en niet als bewijsmiddel aan te merken. — H. R. 25 Junij 1852; W. 2595.

4280. Ingeval van onteigening moet de schade ontstaande uit de aflossing eener hypotheek, worden berekend in verhouding tot het kapitaal in zijn geheel. — H. R. 10 Junij 1864; W. 2595; v. d. H., B. R. XXVIII, 563; N. R. LXXVII, 125.

4281. Eene bouwhoeve wordt als één geheel beschouwd, al bestaat zij uit landerijen, die niet allen aan elkander grenzen. Maar de moeijelijkheid welke ontstaat, doordien de spoorweg komt liggen, tusschen van elkander afgescheiden perceelen, is een gevolg niet van de onteigening, maar van het werk zelf, daarvoor wordt geen vergoeding gegeven. Wel is vergoeding verschuldigd ter zake, dat perceelen, die een eigen vrijen uitweg hadden, een anderen uitweg krijgen die langer en moeijelijker is. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 Julij 1864; W. 2616.

4282. De regter mag alleen beoordeelen of de deskundigen hun berigt genoeg hebben gemotiveerd, teneinde de door hen begroote schadevergoeding te kunnen beoordeelen, waaromtrent geen algemeene regelen kunnen worden vastgesteld. — Regtb. Utrecht 25 October 1867; W. 2952.

4283. Indien in eene gemeente ten gevolge eener onteigening, een buurtweg wordt gesupprimeerd

of verlegd, door dat een gedeelte van dien weg door het werk wordt ingenomen, dan moet de daardoor veroorzaakte schade door de onteigenende partij worden vergoed. Bij art. 41 der wet op de onteigening is vermindering van waarde, niet slechts van het onteigende perceel, maar van het geheele goed bedoeld. — H. R. 19 Junij 1865; N. R. LXXX, 234; v. d. H., B R. XXIX, 501; W. 2701.

4284. Volgens art. 41 der wet van 28 Aug. 1851 (St. 125), moet onder de vergoeding van schade alleen worden begrepen, al wat een noodzakelijk en regtstreeksch gevolg is der onteigening en onmiddelijk door haar is veroorzaakt.

Als zoodanig kan niet worden aangemerkt eene eventuële schade van den onteigende, ontstaan niet door de onteigening zelve, maar door eene latere verrigting van den onteigenaar en tengevolge van het door hem gebruik maken van zijn regt als eigenaar van het door de onteigening aan hem overgegane.

Bij onteigening krachtens eene wet, waarbij is toegestaan onteigening ten algemeenen nutte voor een bepaald daarbij uitgedrukt werk behoort al wat daarvoor onvermijdelijk is en in verband daarmede noodzakelijk moet worden verrigt, te worden beschouwd als een bestanddeel der onteigening zelve. — H. R. 13 Augustus 1864; v. d. H., B. R. XXIX, 1; Corr. VI, 194; W. 2610.

4285. De nadeelen uit de exploitatie van een spoorweg voortvloeijende, kan geen termen tot schadevergoeding bij onteigening opleveren, welligt kan dit later een actie geven tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad. — H. R. 16 Maart 1866; N. R. B. XVII, 526.

4286. Goederen die, hetzij door hunne ligging, hetzij door eene gemeenschappelijke exploitatie zoodanig verbonden zijn, dat het éene niet of slechts gebrekkig, zonder het andere kan worden gebruikt, behooren in hun geheel en te zamen te worden onteigend; dat verband bestaat niet tusschen de perceelen bij een landbouwer in gebruik, wiens bedrijf gewoonlijk op uiteenliggende gronden wordt uitgeoefend. — Regtb. Breda 18 Sept. 1855; W. 1689; N. R. LII, § 81, 377.

4287. Ingeval van onteigening moet de zuivere jaarlijksche opbrengst van een waterbrief, rentende 4 pct., niet worden gekapitaliseerd tegen den penning XXV, maar tegen den penning XX. — Regtb. Utrecht 4 November 1863; N. R. B. XIV, 306.

4288. Art. 59 der onteigw. wordt niet geschonden door het vonnis, houdende magtiging tot in bezitstelling, en bepaling dat de overschrijving daarvan eigendomsovergang zal tengevolge hebben, alleen omdat daarin niet is vermeld, dat die overschrijving niet zal mogen plaats hebben, dan tegen overlegging der beide stukken in dat art. genoemd. — H. R. 15 Februarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 97.

4289. Het regt van aardhaling ter naaste lage en ter minste schade, zooals dat bij de wet van 9 October 1841 is gevestigd of bij bijzondere waterschaps-reglementen geregeld was, is vervallen door art. 147 der grondwet en de wet van 28 Augustus 1851 op de onteigening.

Daarvoor is in plaats getreden de verpligting, voortvloeijende uit art. 65 en vgg. dier wet op de onteigening.

De uitzondering vervat in art. 68 dier wet is alleen van toepassing op gronden ex contractu tot aardlevering gehouden. — Hof v. Zuid-Holland 7 Mei 1860; W. 2189.

4290. Door onteigening vervallen niet van regtswege alle vroeger op den onteigenden grond bestaan hebbende erfdienstbaarheden. — H. R. 24 April 1868; W. 2998.

4291. Het voorschrift van art. 13 der onteigeningswet is niet van openbare orde. — H. R. 15 Junij 1868; W. 3017.

4292. Wanneer partijen het over de toe te kennen schadevergoeding bij onteigening eens zijn, kan er geen spraak zijn van het benoemen van deskundigen ten einde eene expertise te houden. Indien niet meer voor schadevergoeding wordt toegestaan, dan door de onteigenende partij wordt aangeboden, moet de verweerder in de kosten worden veroordeeld, zelfs indien de verweerder gebruik maakt van de bevoegdheid, verleend bij art. 38, al. 2 en 3 der wet van 28 Augustus 1851 (St. 125), door de overname te vorderen van een perceel, dat door de onteigening kleiner wordt dan 10 vierkante roeden, de onteigende partij in die overname toestemt en partijen het ook over die schadevergoeding eens zijn. Eene vermeerdering van prijs, kan eigenlijk niet gezegd worden eene vermeerdering der aangeboden schadevergoeding te wezen. — Regtb. Roermond 1 Augustus 1863; W. 2533.

4293. De bespoedigde voorziening in cassatie bij art. 52 der wet op de onteigening ten algemeenen nutte toegelaten tegen het eindvonnis, is beperkt tot de eigenlijke einduitspraak, zij mag niet worden uitgestrekt tot die bij art. 26 dier wet bedoeld. Daar volgens art. 43 dier wet de houders van onopeischbare schuldvorderingen hun regt ook uitoefenen op de som, wegens schadeloosstelling aan den onteigende toegekend, zoo volgt daaruit, dat ingeval door dezen lage renten zijn bedongen, door deze gedwongen aflossing der anders onopeischbare hypothecaire schuldvorderingen aan hem schade kan zijn veroorzaakt, en dat deze schade een regtstreeksch en noodzakelijk gevolg der onteigening is. — H. R. 7 Maart 1864; N. R. LXXVI, 276.

4294. Een hypotheekbewaarder is niet verpligt een vonnis van onteigening over te schrijven, op vertoon van een door een griffier der provinciale staten afgegeven afschrift van de kwitantie der betaalde schadeloosstelling. — M. F. 16 Maart 1865, no. 99; P. W. 4669.

4295. In het onteigeningsproces is de procureur die voor de partij in eersten aanleg heeft geoccupeerd, bevoegd tot het aanteekenen van het beroep in cassatie.

Indien de onteigende partij het bij dagvaarding gedane aanbod aanneemt, behoeven er geene deskundigen te worden benoemd, noch ook behoeft het geding tot onteigening te worden voortgezet, in dat geval moet de onteigenende partij in de kosten worden veroordeeld. — H. R. 30 November 1863; v. d. H., B. R. XXVIII, 123; W. 2544; Regtb. Maastricht 30 October 1863; W. 2528.

4296. S. M. Art. 50 der onteigeningswet, veroordeeling in de kosten. — N. R. B. XVI, 265; mr. H. M. van den Andel; W. 2548.

4297. De koninklijke besluiten bedoeld bij artt. 62 en 14 der wet op de onteigening ten algemeenen nutte leveren, geen middel van niet ontvankelijkheid op, tegen elke actie en met name tegen eene negatoria, wegens onregtmatige daden door het onteigenende bestuur op het te onteigenen perceel gepleegd. — Hof Friesland 12 December 1860; N. R. B. XII, 641.

4298. De uitzondering in art. 68 der wet op de onteigening moet geacht worden alleen betrekking te hebben op gronden, waarop de verpligting tot levering tegen of zonder vergoeding rust, krachtens bijzondere contracten, en dus niet op gronden omtrent welke bij vroegere, of algemeene, of bijzondere verordeningen aan dijk- of polderbesturen bevoegdheid is verleend om ter naaste lage en minste schade aarde te halen. — Regtb. Nijmegen 26 Januarij 1856; N. R. LIII, § 78, 387; H. R. 19 Febr.

1858; N. R. LVIII, § 33, 190; H. R. 8 Maart 1861; N. R. LXVII, § 38, 263.

4299. Ten einde te kunnen beoordeelen of eene onteigening van aan besmettelijke ziekte lijdend vee volgens art. 72 van de wet van 21 Augustus 1851 (St. 125), teregt geschied en ten laste van het rijk te brengen zij, is het noodig te weten, dat de gevallen waarin de genoemde onteigeningen werden toegepast, zeer dringend zijn geweest, dat is, dat onverwijlde afmaking het eenig middel was om de besmetting te voorkomen, dat het derhalve niet mogelijk was de verspreiding der besmettelijke ziekte op andere wijze dan door onteigening te voorkomen. — M. B. Z. 27 Februarij 1862, B, 9e afd., Bijv. 66; Gemst. 550.

4300. Bij kwade droes onder de paarden behoort geen onteigening te geschieden, omdat zoodanige paarden geen waarde hebben, en de kwade droes, volgens het oordeel van deskundigen, steeds een doodelijk einde heeft; de eigenaar moet die paarden afzonderen, zoodat geen vrees voor verdere besmetting bestaat en geen reden tot onteigening aanwezig kan zijn. — M. B. Z. 27 Maart 1862, no, 216, 9e afd., Bijv. 100.

Art. 626.

4300a. L. Trip. De fructibus domino proprietatis atque usufructuario ejusque heredibus attribuendis. — Gron. 1801.

4301. D. Rutgers van Rozenburg, Jr. De conditione et juribus agrorum e quibus fodiuntur cespites bituminosi in patria nostra. — Amst. 1840.

4302. I. A. Gerlach. De regten en pligten van den Nederlandschen landeigenaar tegenover heemraadschappen en polderbesturen. — 's Gravenhage 1848; beoord. N. R. Jaarb. XI, 133.

4303. Mr. A. de Pinto. Over het regt van den eigenaar om op zijn grond te bouwen of te planten. — Themis IX, 433.

4304. Mr. A. van Wulften Palthe. Het Nederlandsch mijnregt. — N. R. Bijdr. VI, 557.

4305. Mr. A. I. Zubli. Wanneer bij eene publieke verkooping verschillende koopers aankoopen ieder een perceel, waarvan het eene over het andere door den vorigen eigenaar heengebouwd werd, kan dan de kooper van het perceel, waarover heengebouwd werd, ook dat daarover heengebouwde gedeelte als zijn eigendom opvorderen? Of welke regten heeft hij tegenover den verkooper of den kooper van het belendend perceel? — R. en W. IX, 161.

4306. Verkoop van grond waarop door derden gebouwd is, moet voor de toepassing der registratiewet worden beschouwd als verkoop van de daarop staande gebouwen. — Jur. Vraagal III, 56; M. F. 5 September 1851, no. 62; Regtb. Amersfoort 19 April 1854; P. W. 1474.

4307. De bepaling dat de eigenaar van den grond regt heeft op de vruchten op en in den grond, neemt niet weg, dat bij verlies van bezit door den eigenaar, het regt tot het genot der vruchten onder de bij de wet bepaalde voorwaarden, berust bij den bezitter en bij gevolg bij hem, aan wien de bezitter het regt daarop heeft afgestaan en die ze in zijn plaats geniet. — H. R. 28 December 1866; v. d. H.; B. R. XXX, 576.

4308. De eigendom eener kerk sluit niet per se in zich den eigendom der banken en zitplaatsen in die kerk, wanneer die banken niet zoodanig met den grond vereenigd zijn, dat zij daarmede één ligchaam uitmaken. — H. R. 6 Junij 1851; Corr. XXII, 296; W. 1247; N. R. XXXIX, § 22, 99.

Art. 627.

4309. Mr. G. Diephuis. De vrijheid om te bouwen op eigen grond, niet beperkt doordien in den muur van een daaraan grenzend huis gedurende meer dan dertig jaren ramen of vensters zijn geweest. — Opm. en Meded. XVI, 297.

4310. De bepalingen van artt. 626 en 627 kunnen ook worden ingeroepen tegen eene burgerlijke gemeente. — Hof Holland 23 December 1840; W. 153; Regtz. II, 160.

4311. Hij die beweert eigenaar te zijn van een huis, staande op de stadswal, moet dien eigendom bewijzen. Toelating en langdurig bezit kunnen dien eigendom niet geven, daar de stadswallen zaken zijn, die niet in den handel zijn. — Regtb. Tiel 14 October 1853; N. R. B. IV, 116.

4312. Het betalen van grondbelasting door iemand die zich pachter noemt, levert tegenover den eigenaar niet het bewijs op der beweerde pacht. — Hof Zeeland 5 November 1861; N. R. B. XII, 515.

4313. Bij de negatoria actio moet de eigenaar niet de onbezwaardheid van den grond, maar hij die den grond bezwaard acht, daarvan het bewijs leveren. — Regtb. Zutphen 2 Maart 1865; N. R. B. XVI, 407.

Art. 628.

4314. Indien bij eene acte van openlijke veiling van onroerend goed twee personen te zamen een perceel koopen en later bij afzonderlijke acte van scheiding dat goed verdeelen, zoodat de een voor eene grootere waarde verkrijgt, dan de andere, is wegens het te veel toegedeelde een registratieregt voor overbedeeling van 4 pct. verschuldigd, alsmede een vastregt van ƒ 2,40 voor scheiding. — M. F. 20 Julij 1865, no. 46; P. 4816.

4315. Gevraagde scheiding en verdeeling tegen onbekende mede-eigenaren. Vormen daarbij in acht te nemen. — Regtb. Amsterdam 12 November 1852; N. R. B. III, 36.

4316. Indien de gemeene goederen wier verkoop verlangd wordt, tot eene nog onverdeelde nalatenschap behooren, is niet de actio communi dividundo, maar de actio familiae erciscundae, welke moet worden ingesteld om de gemeenschap te doen ophouden. — Regtb. Arnhem 10 December 1841; Regtz. II, 167; R. B. IV, 407.

Art. 629.

4317. J. C. Pruimers. De rerum mobilium vindicatione. — Traj. 1827.

4318. S. H. Bekker. De quaestione an commodanti qua tali, adversus commodatarium competat rei usui datae vindicatio. — Gron. 1843; beoord. door mr. J. de Witte van Citters; Themis V, 361.

4319. Mr. S. M. S. Modderman. Proeve van beantwoording der vraag of de verbeurdverklaring van een roerend goed, tengevolge van het misdrijf van derden uitgesproken, in regten dat gevolg heeft dat de eigenaar deswege geene revindicatoire middelen meer kan aanwenden? — N. R. Jaarb. VIII, 70.

4320. Eene revindicatoire actie kan niet worden bestreden met eene exceptie van niet ontvankelijkheid, gegrond op een bezit bij gedaagde justo titulo. De erkenning door gedaagde van een dominium directum bij eischer, zonder bijvoeging, dat het dominium utile hem gedaagde zou toekomen, is niet zoodanige bekentenis, welke den eischer kan ontslaan van zijne verpligting tot bewijs. — Hof Gelderland 25 November 1863; W. 2576.

4321. Het staat iederen eigenaar vrij, die tegen zijn wil en buiten zijne toestemming zijn eigendom in het openbaar ter verkoop ziet aangeslagen, om ter bewaking van zijn eigendom, en ter handhaving van zijn regt, aan den verkooplustige zijn verzet

tegen den aangekondigden verkoop te beteekenen. — Hof Gelderland 22 Junij 1864; W. 2669; R. en W. XVII, 245.

4322. Eene vordering in het algemeen tot afgifte van stukken en bescheiden, die aan den eischer zouden toebehooren, is niet ontvankelijk. — Regtb. Utrecht 14 December 1864; W. 2672.

4323. De vordering van den eigenaar tegen hem die zich van de vruchten van zijn grond meester maakt, dat deze zich van alle verdere beschikking beheer of gebruik van zijn grond zal onthouden, sluit de erkentenis in, dat hij zelf niet in het bezit daarvan is. De eigenaar niet bezittende, kan ook geen aanspraak maken op de vruchten van zijn grond. — Regtb. Dordrecht 12 Junij 1865; W. 2721.

• 4324. De eigenaar kan zijne roerende goederen, van den houder niet reclameren, zoolang de overeenkomst (in zake bruikleen), krachtens welke deze die goederen onder zich heeft, niet door het verloop van den bepaalden tijd is vervallen, of bij regterlijke uitspraak is ontbonden, ook niet wanneer hij door verkoop aan derden, de vrees doet ontstaan voor geheele verduistering der goederen. — Regtb. Sneek 31 Januarij 1849; R. B. XI, 330.

4325. Om roerende goederen aan eene in beslagneming ten laste van den bezitter te onttrekken, wordt het volledig bewijs gevorderd, dat men eigenaar van die goederen is. Als voldoend bewijs van eigendom is niet te beschouwen een koopcontract, hetwelk de verklaring inhoudt, dat er eene behoorlijke levering heeft plaats gehad, wanneer die goederen niettemin onder het beheer van de verkoopers verbleven zijn. — Regtb. Arnhem 27 Nov. 1848; R. B. XI, 396.

4326. De eigenaar kan de hem toebehoorende zaak, onverschillig of hij die reeds bezeten heeft, of daarvan nog nimmer in het bezit was gesteld, van iederen houder terugvorderen. — H. R. 13 November 1868; v. d. H., B. R. XXXIII, 1108, 96; N. R. B. XIX, 465; R. en W. XXI, 106; N. R. XC, § 20, 166.

4327. De actie tot revindicatie wordt ook gegeven tot opvordering, zoowel van eene algemeenheid van zaken, als van de goederen behoorende tot eene openbare kas. — H. R. 13 Mei 1870; W. 3214; Hof Groningen 27 April 1869; W. 3117.

4328. Het beweren dat men eenig onroerend goed gedurende twintig jaren heeft bezeten, zonder betaling van eenige retributie aan den eigenaar, kan niet strekken tot afwijzing der revindicatie. — Regtb. Assen 29 Junij 1855; W. 1694.

4329. De mede-eigenaar pro indiviso, is niet bevoegd bij het verzet van een der andere eigenaren, hetzij voor zich alleen, hetzij voor allen te zamen, de reivindicatio in te stellen. — H. R. 31 Mei 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 328.

4330. De vordering aan den eigenaar toegekend, om de aan hem toebehoorende zaak van iederen houder terug te vorderen, in den staat, waarin zij zich bevindt, kan niet worden ingesteld tegen den pachter, aan wien geen bezit kan worden toegeschreven. — H. R. 28 December 1866; v. d. H., B. R. XXX, 576.

4331. Met het woord „terugvorderen" in art. 629 Burg. Wetb. is ook bedoeld het „opvorderen" van de zaak door den eigenaar die nog niet in het bezit is geweest. — Regtb. Rotterdam 30 December 1867; R. en W. XX, 169; W. 2977.

4332. De revindicatoire actie, kan ook worden ingesteld tegen hem, die niet voor zich zelven, maar voor een ander bezit. — Regtb. Rotterdam 24 November 1858; W 2018; Hof Z.-Holland 23 Mei 1859; W. 2079.

4333. Verzet tegen een aangekondigden verkoop, op grond van beweerd eigendomsregt, is dan alleen onregtmatig, indien het bewezen is, a non domino te zijn geschied. — Hof Gelderland 22 Junij 1865; N. R. B. XV, 629.

4334. De verpachter is bevoegd, nadat de pacht behoorlijk is opgezegd, en de pachter weigerachtig blijft het gepachte te verlaten, om door revindicatie tot de teruggave te noodzaken, en schadevergoeding wegens de wederregtelijke in bezit houding te vorderen. — Hof Gelderland 20 December 1865; N. R, B. XVI, 376.

4335. De revindicatoire actie wordt toegelaten zoowel, indien ten onregte beweerd wordt kostelooze afstand in eigendom, als wanneer de grond in quaestie zonder tijdsbepaling in gebruik mogt zijn afgestaan. — Hof Groningen 3 October 1865; N. R. B. XVII, 52.

4336. Een mede-eigenaar is niet ontvankelijk in eene actie tot revindicatie van het geheele goed, waarvan hij beweert mede-eigenaar te zijn. — Hof Zeeland 5 Junij 1866; N. R. B. XVII, 758.

4337. De revindicatoire actie moet worden ingesteld door hem, die beweert eigenaar te zijn van vastgoed, dat door een ander ten onregte zou zijn verkocht, tegen den bezitter.

Die beweert eigenaar te zijn van onroerend goed door een ander verkocht, kan tegen den kooper geen actie instellen tot restitutie van vruchten, schaden en interessen zoo deze geen daden van eigendom pleegt, noch den beweerden eigenaar eenige verhindering of stoornis heeft toegebragt. — Hof N.-Brabant 20 Junij 1843; Regtz. II, 174.

· 4338. De eigenaar van roerend goed is niet bevoegd om het terug te vorderen bij reivindicatoire actie van den huurder, die zijne verpligtingen niet nakomt. Hof Groningen 27 Junij 1843; H. R. 28 Maart 1844; Regtz. II, 178.

4339. Om de reivindicatoire actie tegen een derden bezitter te kunnen vervolgen, moet de eischer aanvankelijk bewijzen, dat hij werkelijk eigenaar van de gevorderde zaak is. — Hof Friesland 13 April 1842; W. 297; R. B. IV, 581; R. in N. III, 260.

4340. Het gebod bij eene plaatselijke verordening gegeven, dat elk ingezeten verpligt is, om iedere door hem ingekochte of ingeruilde partij lood of looden voorwerpen, gedurende den tijd van drie weken afzonderlijk te bewaren, ten ware de commissaris van politie vroeger verlof mogt hebben verleend om daar over te beschikken, is niet in strijd met het eigendomsregt. — H. R. 1 October 1839; N. R. III, § 9, 41; v. d. H., G. Z. I, 9, 42; R. in N. I, 112, 162; W. 47, 49.

4341. Bij opvordering van eigendom is de eischer niet ontvankelijk in den eisch tot veroordeeling van den gedaagde, om bij nalatigheid of weigering van teruggave, een zekere som geld te betalen voor iederen dag verzuim.

Hij is mede niet ontvankelijk in den eisch tot teruggave der vruchten, door den gedaagde sedert den aanvang van zijn bezit genoten, zoolang hij bewijst, dat de gedaagde te kwade trouw heeft gehandeld. — Regtb. Middelburg 19 October 1853, N. R. B. IV, 58.

4342. De eigenaar is steeds geregtigd zijn eigendom van iederen houder, die het zonder titel houdt of gebruikt, op te vorderen. De belofte of afspraak van het goed aan dien houder in erfpacht te zullen geven, kan hem niet beletten van dit regt gebruik te maken, ook al heeft die houder dien ten gevolge het goed verbeterd of bebouwd. — Regtb. Assen 14 Januarij 1856; N. R. B. VII, 51.

4343. De eigenaar kan niet door revindicatoir arrest, en daarna door revindicatie zijn eigendom

terugvorderen uit handen van elken houder, indien die houder is de gemeente-ontvanger, door wien het voorwerp van beweerde eigendom is in bewaring genomen, volgens wettelijke bepalingen en verordeningen, ter verzekering van de invordering der indirecte belasting. — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1857; N. R. B. VIII, 128.

4344. Een vonnis waarbij iemand gehandhaafd is in het bezit van eenig onroerend goed, kan niet door hem in zijn voordeel worden ingeroepen, tegenover een ander, die datzelfde goed ten petitoire opvordert. — Hof Zeeland 9 October 1859; N. R. B. XI, 36.

4345. Eene gemeente heeft het regt om een aan haar toebehoorend stuk goed van het domein terug te vorderen, ofschoon de burgemeester dier gemeente bij de kadastrale opmetingen, waarbij zoodanig stuk goed aan het domein is toegewezen, is tegenwoordig geweest en daartoe heeft medegewerkt. — Regtb. 's Hertogenbosch 25 Februarij 1842; W. 417; Hof N.-Brabant 20 Julij 1843; W. 440; N. R. XVI, § 55, 279.

4346. De revindicatoire actie moet niet tegen den vorigen eigenaar, maar tegen den tegenwoordigen houder of bezitter worden ingesteld. — Hof N.-Brabant 20 Junij 1843; W. 417, 440; N. R. XVI, § 55, 279.

4347. Deze actie kan worden ingesteld tegen ieder bezitter, onverschillig of hij slechts enkele houder (nudus rei detentor), dan wel bezitter in een regtskundigen zin is. — Hof Groningen 27 Junij 1843; N. R. XV, § 34, 127; H. R. 28 Maart 1844; N. R. XVII, § 83, 352; R. in N. IV, 54, 140; W. 493; v. d. H., B. R. V, no. 145, 239.

4348. De cessionaris kan het gecedeerde niet reivindiceren tegen een derde, die daarop beweert regt te hebben. — Regtb. Amsterdam 20 Mei 1845; W. 621.

4349. Bij onteigening ten algemeenen nutte gaat de eigendom over door overschrijving van het vonnis, nadat dit in kracht van gewijsde is gegaan en de schadevergoeding betaald of geconsigneerd is. De termijn van overschrijving begint van den dag waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan. — M. F. P. W. 1146.

4350. Een revindicatie kan niet worden ingesteld tegen hem, die zich extra-judicieël als eigenaar gedraagt, doch in regten ontkent eigenaar te zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 4 Junij 1844; W. 540.

4351. De revindicatie van onroerend goed door de vrouw vóór haar huwelijk bezeten, kan worden ingesteld tegen den man, onder het Fransche regt gehuwd in wettelijke gemeenschap, de vrouw behoeft niet in het geding te worden geroepen. — Regtb. Leiden 5 Mei 1846; W. 717.

4352. Bij revindicatie moet de eischer bewijzen, dat de gedaagde eene bepaalde zaak tijdens het instellen der actie werkelijk bezat, onverschillig of hij dit feitelijk bezit voor zich zelven of voor een ander had, zelfs ingeval van stoornis in dat bezit te kwader trouw, rust daarvan de bewijslast op den eischer.

Ten einde obligatiën eener geldleening voor niet vol gefourneerde recipissen te kunnen revindiceren, moet het bewijs geleverd worden, dat die obligatiën zuiver zijn gesubintreerd voor de recipissen, en behooren de nummers der gerevindiceerde obligatiën te worden vermeld. — Regtb. Amsterdam 26 November 1862; W. 2453.

4353. De daadzaak dat men is eigenaar van een erve is niet afdoende voor het bewijs, dat de bezitter of bewoner, huurder van hetzelve is. — Regtb. Almelo 2 April 1862; W. 2484.

4354. De eigenaar der goederen waarop een conservatoir arrest onder derden is gelegd, kan de opheffing van dat arrest niet vorderen. — Regtb. Rotterdam 27 November 1867; W. 2958.

4355. Eene vordering tot revindicatie tegen den curator in een faillissement, die goederen heeft doen wegvoeren en in bewaring stellen, alleen in het belang der door hem vertegenwoordigde massa, en alleen in deze zijne hoedanigheid, is reeds daarom niet ontvankelijk, omdat de curator in privé niet kan genoodzaakt worden om te doen datgene, wat hem in zijne qualiteit is verboden. — Regtb. Amsterdam 12 December 1860; W. 2243.

4356. Terugvordering van een tonmolen, tevens met eene actie tot schadevergoeding wegens wederregtelijke weghaling daarvan. — Regtb. Amsterdam 1 Maart 1853; N. R. B. III, 241.

4357. De mede-eigenaar pro indiviso is bevoegd van derden den gemeenschappelijken en onverdeelden eigendom op te vorderen, mits de mede-belanghebbenden behoorlijk in het geding opgeroepen zijn. — Regtb. Goes 30 Junij 1862; W. 2856.

4358. Bij opvordering van eigendom is hij die de reivindicatie doet, niet verpligt bij het instellen daarvan tevens aan te bieden, om te laten aftrekken de kosten die door den bezitter tot behoud der zaak zijn gemaakt. — Regtb. Maastricht 26 Januarij 1865; W. 2663.

4359. Hij die de reivindicatie instelt, moet den eigendom der gevindiceerde zaak bewijzen, ook tegenover hem, die niet beweert zelf eigenaar daarvan te zijn. De erfpachter die een aan een ander toebehoorend stuk gronds in erfpacht ontving van een derde, kan tegen den eigenaar, die van hem zijn eigendom opvordert, die pacht niet doen gelden. — Regtb. Alkmaar 8 October 1863; W. 2706.

4360. De eigenaar van goederen, die onder derden zijn in beslag genomen wegens misdrijf, en als stukken van overtuiging ter griffie eener regtbank berusten, is bevoegd die goederen van den griffier terug te vorderen. — Hof Holland 24 April 1839; R. B. IV, 760; W. 24.

Art. 630.

4361. A. Uyttenhooven. De impensis a possessore factis. — L. B. 1845.

4362. A. P. van Amstel. Over de eigendomsverkrijging van vruchten. — Amst. 1857.

4363. Mr. G. Diephuis. Art. 630*b* Burg. Wetb. in verband met art. 636 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. VI, 296.

4364. Mr. J. H. de Sitter. Over het regt van retentie, volgens het Nederlandsch Burg. Regt. — N. R. Jaarb. VI, 561.

4365. Bij de vordering tot teruggave van genoten vruchten waartoe iemand wordt veroordeeld, moet op dezelfde wijze worden geprocedeerd, als tot het doen van rekening en verantwoording. — Hof Zeeland 22 Februarij 1848; H. R. 8 December 1848; W. 985; R. B. XII, 372; v. d. H., B. R. X, 195; H. R. 17 Oct. 1845; v. d. H., B. R. VII, 121.

Art. 634.

4366. J. de Witte van Citters. De mala fide in negotiis civilibus jure hodierno. — Hagae Com. 1841.

Art. 637.

4367. Hij die een verloren zaak van een ander vindt en deze aan den bekenden eigenaar onthoudt, is verpligt dezelve terug te geven. Hij die een zaak verloren heeft, kan haar van den houder als zijn eigen eigendom terugvorderen. Door verliezen moet worden verstaan het geraken uit bezit des eigenaars of der zijnen tegen hunnen wil. Door

vinden moet worden verstaan, het komen in het bezit van een derde, van het tegen den wil des eigenaars of iemand der zijnen uit hun bezit geraakte goed. — Kantg. 's Gravenh. 12 April 1847; W. 857.

Art. 639.

4368. A. W. Huidekoper. De jure accrescendi. — Traj. 1819.

4369. G. G. Hovy. De dominii acquisitione. — L. B. 1828.

4370. J. L. H. C. Vermehr. De accessione. — L. B. 1836.

4371. Mr. H. Bosscha. Iets over eigendomsverkrijging door levering volgens art. 639, B. W. — N. R. B., I. 82.

4372. G. F. Essers. De modis acquirendi dominii originariis. — Traj. 1851.

4373. Onder welk soort van eigendomsverkrijging in art. 636, B. W. opgegeven, behoort het verkrijgen van den eigendom, krachtens huwelijksgemeenschap? — Verschillend beantw. Jur. Vraagal, II, 251, 302, 304, III, 38.

4374. Bij geenerlei wetsbepaling is aan kadastrale aanduidingen de bewijskracht toegekend, om eigendomsregten te geven of te ontnemen. Het kadaster heeft ten doel de gelijkmatige verdeeling der grondbelasting over de belastingschuldigen te bevorderen, en de heffing van het registratie- en successieregt gemakkelijk te maken. — Regtb. Gorinchem 12 Nov. 1861; W. 2408; N. N., I, 315.

1375. Om eigendomsregt tegenover derden te bewijzen dient o. a. ook het bewijs te worden geleverd, dat de verkooper wettig eigenaar was en alzoo regt van beschikking had. — Hof v. Z.-Holland 30 Junij 1862; W. 2416; N. N., I., 320.

4376. Eene acte van verhuring van onroerend goed door een derde aangegaan, geeft regtsvermoedens van eigendoms-overgang. — Regtb. Leeuwarden 25 April 1854; P. W. 2254.

4377. Acten, waaruit blijkt, dat men zich als eigenaar heeft gedragen, zijn geene acten die den eigendom constateren, zij kunnen dus geen aanleiding geven tot de heffing van regt en dubbel regt. — H. R. 27 Junij 1856; P. W. 2724.

4378. Om dubbel regt te heffen als blijkt, dat een verkoop van onroerend goed voor meer dan drie maanden vóór de acte is aangegaan, moet het bestuur dien mondelingen verkoop bewijzen. — Regtb. 's Hertogenbosch 31 Dec. 1862; W. de Gelder, Adv. VIII, 64.

Art. 640.

4379. W. W. Brouwer. De jure occupandi. — L. B. 1822.

4380. Mr. M. J. van Gelein Vitringa. Over het vinden en behouden van verloren goed, met betrekking tot de misdaad van diefstal. — R. Bijdr. IV, 611.

4381. Jhr. mr. J. de Bosch Kemper. Kan het terug nemen van gestolen of verloren goed door den oorspronkelijken eigenaar als diefstal beschouwd worden? — Regtsg. Bijdr. X, 116.

4382. Mr. B. Donker Curtius. Verhandeling, ten betooge, dat het terug nemen van gestolen of verloren goed door den eigenaar geen diefstal uitmaakt. — Regtsg. Bijdr. X, 221.

4382*a*. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Eenige opmerkingen omtrent beschikking over gevonden goed. — Themis 2e XIV, 17.

4382*b*. Mr. A. F. L. Gregory. Beschikking over gevonden goed naar de beginselen van het nieuwere strafregt. — N. R. Bijdr. XVI, 62.

4383. Mr. R. T. van Boneval Faure. Over den invloed en de kracht van den regel des Romeinschen regts, „traditionibus dominia rerum, non nudis pactis transferuntur," in het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, vooral in vergelijking met den Code Napoleon. — N. R., Jaarb. IX, 296.

4384. T. N. van der Stok. Onder welk soort van eigendoms-verkrijging in art. 639, B. W. opgegeven, behoort het verkrijgen van den eigendom, krachtens huwelijksgemeenschap? — Jur. Vraagal, II, 251, III, 38, anders E. v. S. II, 302, nog anders F. R. Pennink, II, 304.

4385. Goederen in zee gered, geborgen of gevischt, kunnen niet worden beschouwd als res derelictae, waarvan de bergers regtens het bezit verkrijgen; zij moeten worden overgebragt in handen van zoodanigen ambtenaar, als op openbaar gezag met het beheer daarvan is belast ten naaste plaatse, alwaar de berging is geschied. — Hof Z.-Holland 6 Julij 1859; W. 2111.

4386. Zoo lang niet eenige daad van toeëigening heeft plaats gehad, moet de mest of vuilnis, vallende op de openbare straat als res derelicta, als aan niemand toebehoorende, worden beschouwd. Als zoodanige daad van toeëigening kan niet gelden het verbod tot het ophalen van het vuil door een ander dan den pachter. — H. R. 16 April 1862; W. 2372.

4387. Het bloote feit van begraving van een gestorven dier door den eigenaar, is niet als bewijs te beschouwen, dat deze den eigendom heeft willen prijs geven; daardoor wordt dat dier geene res derelicta. — H. R. 15 Oct. 1867; W. 2961.

4388. Eene ter zake van veetyphus gedoode, door den Staat onteigende en begraven koe, kan niet als res derelicta worden beschouwd. — H. R. 14 Jan. 1868; W. 2976.

4389. Een mede-erfgenaam is niet bevoegd, om op zijn naam alleen en niet gezamenlijk met zijne mede-erfgenamen, de huur van een stuk vast goed, tot den boedel behoorende en aan hem toebedeeld, aan dengene die het in huur heeft, met effect op te zeggen, alvorens zijn titel van aanbedeeling in de openbare registers is overgeschreven en hij als bijzonder eigenaar van het aanbedeelde aan den huurder legaal bekend is. — H. R. 31 Aug. 1849; Corr. XVII, 51.

4390. Hij die een ander in den eigendom opvolgt, is geen derde, maar regt verkrijgende; hij kan zich op geen gebrek in de levering van zijn voorganger beroepen, zonder zijn eigen regt te vernietigen; de verklaringen van zijn voorganger leveren tegen hem bewijs. — Regtb. Haarlem 28 Sept. 1858; P. W. 2/1858; Corr. XXXI, 332.

Art. 641.

4391. C. M. F. L. B. von Bönninghausen. De jure venandi. — Gron. 1806.

4392. J. P. Strick van Linschoten. De venatione et jure venandi. — Traj. 1828.

4393. H. C. J. Koog. De venatione et jure venationis in provinciis septemtrionalibus nostri regni. — L. B. 1828.

4394. J. L. van Reede. Inquisitio in principia quibus leges venatoriae olim fundatae sint, hodieque innitantur. — Traj. 1846.

4395. R. J. Schimmelpenninck. De jure venationis. — L. B. 3845.

4396. Mr. S. A. Haverkamp. De toepassing der jagtwet gemakkelijk gemaakt, door verwijzing naar de regtspraak, alsmede door voorbeelden of formulieren. — Zwolle 1854; beoord. N. R. Bijdr. VI, 158.

4397. Mr. L. G. Greeve. Wet tot regeling der jagt en visscherij van 13 Julij 1857 (St. 87), met aanteekeningen. — Schiedam 1864; beoord. door mr. A. de Pinto; Themis 2e, XI, 573; id N. R. Bijdr. XV, 283.

4398. Bedenkingen over het ontwerp van wet tot wijziging der wet van 6 Maart 1852 (St. 47), regelende de jagt en visscherij. — Alkmaar 1856; beoord. N. R. Bijdr. VI, 138.

4399. Dr. M. de Vries. De visscherijen, geheeten het vroon, ten jare 1433 aan de stad Leyden in erfpacht gegeven. — Leyden 1858.

4400. Dr. B. C. Bakhuizen van den Brink. Piscatio, Pêcherie, Visscherij. De ware beteekenis dezer woorden, gehandhaafd tegen prof. M. de Vries. — 's Gravenhage 1858.

4401. Mr. A. J. Nieuwenhuis. Het ontwerp van wet op de jagt en visscherij beoordeeld. — Leyden en Amsterdam 1851.

4402. Mr. G. Dumbar. Gedachten over de wet van 6 Maart 1852 (St. 87), tot regeling der jagt en visscherij. — N. R. Bijdr. III, 26.

4403. Mr. H. W. de Graaff. Bedenkingen tegen het ontwerp van wet op de jagt en visscherij. — Leyden en Amsterdam 1852.

4404. Proeve van een ontwerp van wet op de uitoefening van het regt van jagt en visscherij in het koningrijk der Nederlanden. — Arnhem 1852.

4405. J. S. Lotsy. De warande van Tilburg, bijdrage tot het jagtregt. — 's Hertogenb. 1840.

4406. Mr. J. J. Cremers. Opmerkingen over den invloed der wetgeving van voor 1795 op het jagtregt in de provincie Groningen. — Gron. 1856.

4407. Jagtregt. Invloed van het gewoonteregt van Brabant op het regt van Limburg en Over Mase. — W. 949.

4408. Mr. A. R. Visser. Proeve eener wet op het regt en de uitoefening der jagt. — N. R. Jaarb. V, 588.

4409. Het jagt- en vischregt dat derden op gronden of wateren van anderen hebben, kan door dezen worden afgekocht, al ware het tegendeel uitdrukkelijk bedongen, ingevolge art. 3 der wet van 13 Junij 1857 (St. 87).

De acte, houdende afkoop van jagtregt tegen een door de regtbank bepaalden prijs, is onderworpen aan een evenredig registratieregt van 4 pct. — M. F. 31 Julij 1863, no. 13; P. W. 4321.

4410. Door duiventil in den zin der jagtwet wordt verstaan elk toestel, hetzij afzonderlijk geplaatst, of op, of aan eenig gebouw aangebragt, waarop wilde duiven of veldvlugten worden aangehouden, die hun voedsel zoeken op het veld, en alzoo ook op het land van anderen dan den eigenaar der duiven.

De wet is niet van toepassing op tamme duiven, op welke inrigting ook gehouden, doch door den eigenaar op die inrigting gevoederd. — M. B. Z. 3 Aug. 1852; Bijv. 526; E. 271.

4411. Uit dit art. volgt, dat het regt om zich de visschen in een rivier toe te eigenen, niet is eene res extra commercium. — Regtb. Nijmegen 30 December 1851; W. 1299.

4411*a*. Het heerlijk jagtregt is niet per se aan den eigendom van heerlijkheden verbonden, zulks moet uitdrukkelijk in de leenbrieven zijn toegekend. — Hof Gelderland 13 Junij 1866; W. 2839.

4412. Het regt van jagt op de gronden van een ander, kan volgens de tegenwoordige wetgeving niet door bezit worden verkregen.

Er bestaat geen verkregen jagtregt wanneer men één jaar vóór de invoering der Nederlandsche wetgeving jagtregt uitoefende; dit beweerd bezit kan onder de nieuwe wetgeving geen verjaring doen ontstaan. — Regtb. Tiel 4 October 1867; W. 3026.

4413. Onder de tegenwoordige wetgeving kan het afzonderlijk bezit van een jagtregt niet worden verkregen: dit bezit onder eene vroegere wetgeving verkregen, kan zelfs thans niet worden voortgezet. — Regtb. Almelo 17 October 1860; W. 2224; H. R. 29 October 1858; W. 2005.

4414. Het regt van jagt op de gronden van anderen, is niet buiten den handel en alzoo wel vatbaar om het onderwerp eener possessoire actie uit te maken. Hij die erkent met anderen het jagtregt op zekere gronden te bezitten, is daarom niet onbevoegd om buiten de medegeregtigden te vorderen handhaving in zijn bezit van jagt. — Regtb. Zutphen 26 November 1857; W. 2109.

4414*a*. Onder de tegenwoordige wetgeving kan het bezit van een jagtregt niet worden verkregen, afgescheiden van den eigendom van den grond, waarvan men dat regt beweert te bezitten.

Hij die beweert het bezit van jagtregt onder eene vroegere wetgeving te hebben aangevangen, kan dit onder de bestaande wetgeving niet voortzetten, met dat gevolg, dat hij daarin moet worden gehandhaafd. — Regtb. Almelo 3 October 1855; W. 1711.

4415. Een afzonderlijk jagtregt is naar art. 641 Burg. Wetb. en art. 3 der wet op de jagt- en visscherij een zaak buiten den handel en alzoo geen voorwerp van bezit. De actie tot handhaving bij stoornis in de uitoefening van jagtregt, kan dus thans alleen worden ingesteld, ingeval van een getituleerd bezit, waarvan het bestaan dagteekent vóór de invoering van het Burg. Wetb. — H. R. 5 Junij 1868; N. R. B. XIX, 321; v. d. H., B. R. XXXII, 1095, 432; W. 3016.

4416. Dit art. verbiedt aan den eigenaar zijn grond te verkoopen en het jagtregt voor zich te behouden. Indien dit niettemin geschied is, wordt de kooper toch eigenaar van het jagtregt. — H. R. 26 November 1869; W. 3162; N. R. XCIII, § 24, 208.

4417. Hij die in 1837 een heerlijk jagtregt heeft gekocht en sedert dien tijd uitoefende, heeft dat regt niet verkregen door bezit krachtens titel, indien niet blijkt, dat zijn auteur dat regt had, krachtens de besluiten van den souvereinen vorst van 1814 en 1815. — Hof Gelderland 23 Junij 1869; W. 3142.

4418. Het voorbehoud van het regt van jagt door den eigenaar van den grond, mag thans bij verkoop niet meer worden gemaakt. — H. R. 27 Februarij 1846; N. R. XXIII, § 67, 296; v. d. H., J. en V. II, no. 77; R. in N. IV, 308; W. 694; Regtz. II, 207.

4419. Voor het jagen op eens anders grond, wordt in de eerste plaats de vergunning van den eigenaar, en eerst daarna die van den regthebbende gevorderd; voor het geval, dat het jagtregt op zich zelven aan een ander mogt toebehooren, volgt daaruit, dat ten aanzien van hem, die van de vergunning des eigenaars is voorzien, het stellig bewijs van het onvoldoende daarvan moet geleverd worden. — H. R. 3 Mei 1864; N. R. LXXVI, § 1, 1; W. 2591.

4420. De daarstelling van een afzonderlijk jagtregt, afgescheiden van den grondeigendom is verboden. Het jagtregt kan geen voorwerp van bezit opleveren, in zooverre het niet is ontstaan vóór de invoering van het Burg. Wetb. — H. R. 28 Junij 1861; W. 2288.

4420*a*. Het Burg. Wetb. gedoogde vóór de jagtwet van 1852 de afzonderlijke vervreemding van het jagtregt en de afscheiding daarvan van den grondeigendom. — Regtb. 's Hertogenbosch 15 Februarij 1865; W. 2673.

4421. De eigenaar of regthebbende mag zonder acte of magtiging niet jagen in een aardappelenland door een rasterwerk afgesloten. — Regtb. 's Gravenhage 6 November 1865; W. 2744.

4422. Het besluit van den souvereinen vorst van

8 Februarij 1815, is niet betrekkelijk ten aanzien van een heerlijk jagtregt, hetwelk afzonderlijk titulo oneroso is verkregen. — Kantg. 's Hertogenbosch 10 November 1863; W. 2546; Regtb. 's Hertogenbosch 10 November 1863; W. 2547.

4423. Wanneer bij verhuurd land niet blijkt van voorbehoud van jagtregt, is de huurder alleen geregtigd de vereischte schriftelijke vergunning af te geven. — Kantg. Vollenhove 5 December 1863; W. 2555.

4424. Volgens oud Geldersch costumier regt is het vischregt in bevaarbare rivieren en stroomen voor bijzonder bezit en overdragt vatbaar. — H. R. 19 Februarij 1864, W. 2565.

4425. Het uitdelven of uitgraven naar bunsings, zonder schriftelijke toestemming van den eigenaar van den grond, is bij de wet strafbaar gesteld, onverschillig of men zijn doel al of niet hebbe bereikt. — H. R. 23 Augustus 1864; W. 2625.

4426. De tegenwoordige jagtwet van 1857, erkent een jagt en vischregt afgescheiden van grond of water, zij neemt dat aan als voorwerp van handel. — Regtb. Nijmegen 25 Julij 1864; W. 2632.

4426*a*. De strafregter is bevoegd te beslissen over het al of niet bestaan van een heerlijk jagtregt. — Kantg. Nijmegen 14 October 1864; W. 2638.

4427. Zij, die den houder eener vischacte bij het visschen met den zegen behulpzaam zijn, zijn niet strafbaar indien hij niet tevens voorzien was van eene vergunning van den eigenaar of regthebbende van het vischwater. — Regtb. Amersfoort 29 September 1864; W. 2639.

4428. Het materiële feit der uitoefening van de jagt, tijdens de invoering van het Burg. Wetb., is niet voldoende om naar aanleiding van art. 641, die bevoegdheid te blijven behouden, tegenover wettige en titulo oneroso verkregen regten van derden. — Hof Zeeland 5 December 1854; N. R. B. V, 435.

4429. Dit art. is niet toepasselijk op zwanen, omdat deze niet onder „wild" worden gerekend. — H. R. 13 Mei 1862; N. R. B. XIII, 220.

4430. Voor de invoering der Fransche wetgeving was het vischregt in bevaarbare en vlotbare rivieren en stroomen voor privaat bezit en overdragt vatbaar. Hoezeer door de inlijving in het Fransche keizerrijk daarin verandering is gebragt, is door het souverein besluit van 19 Febr. 1814, dat regt weder voor privaat bezit vatbaar geworden. Hij, die alzoo voor 1 October 1838, zoodanig regt bij authentieke acte heeft gekocht van hem die in het feitelijk bezit er van was, kan door opgevolgd twintigjarig bezit den eigendom daarvan verkrijgen. — Hof Gelderland 4 Maart 1863; N. R. B. XIV, 759; W. 2521.

4431. De eigenaren van heerlijkheden hebben geen jagtregt indien dit in de leenbrieven niet wordt vermeld. Na de afschaffing van het heerlijk jagtregt bij de staatsregeling van 1798, kan zoodanig regt niet krachtens overeenkomst of verjaring verkregen worden. — Regtb. Nijmegen 7 Maart 1865; N. R. B. XV, 648; Hof Gelderland 13 Junij 1866; N. R. B. XVI, 778.

4432. In 1807 kon hier te lande, het regt van de jagt afgescheiden van den grond worden verkocht. Indien zulks bij onderhandsche acte geschiedde, en deze acte later ten protocolle der gemeente, waaronder het land was gelegen, waarop het regt van de jagt was verkocht, geregistreerd werd, gold deze registratie voor eene traditio coram judice loci. — Regtb. Amersfoort 21 Februarij 1844; R. B. VII, 16; bestreden door mr. J. W. Römer, ibid.

4433. Bij stoornis in het vischregt, is de regtsvordering tot handhaving in het bezit van dat regt toegelaten. — H. R. 7 Mei 1858; v. d. H., B. R. XXII, no. 695, 231.

Art. 642.

4434. J. Bousquet. Observationes historicae de thesaurorum jure. — L. B., 1859.

4435. G. C. Burger. De thesauris. — L. B., 1847; beoordeeld door Mr. Dav. H. Levyssohn, Themis XI, 324.

4436. H. van Vollenhoven. — Quaestiones Juridicae. — Hagae Comitis 1839; quaestio I, De thesauro in fundo emphyteuticario ab emphyteuta invento.

4437. Is de opstaller, die een schat vindt in den muur van een gebouw, hetwelk op den in opstal uitgegeven grond staat, doch in eigendom toebehoort aan den opstaller, gehouden de helft daarvan aan den eigenaar van den grond af te staan? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 71.

4438. De bepaling van art. 642 moet ge acht worden eene uitzondering te bevatten op den regel volgens welken de eigendom van den grond ook den eigendom van hetgeen op en in den grond is in zich bevat. De vinder van een schat is niet verpligt te bewijzen, dat het gevondene aan niemand in eigendom toebehoort. Integendeel moet hij die beweert, dat het gevondene zijn bijzonder eigendom is, zijn regt op voldoende wijze bewijzen. — Regtb. Leiden 28 Julij 1840; Hof Holland 23 Junij 1841; N. R. IX, § 62, 310, R. in N. III, 139, W. 216, 218, Regtz. II, 211.

Art. 643.

4439. D. G. Hora Siccama. De accessione. — Traj. 1834.

4440. Mr. P. R. Feith. De leer der eigendomsverkrijging door verbinding. — N. R. Bijdr. X, 407, 521.

Art. 644.

4441. J. van Lakerveld Bisdom. De modis acquirendi rerum dominium beneficio fluminis jure Romano et hodierno. — L. B. 1830.

Art. 645.

4442. J. L. Cremer van den Berg. Historia novarum legum de fluminum communium navigatione. — L. B. 1835.

4443. J. G. A. van Zijst. De Nederlandsche strafwetgeving ter bescherming van dijken en rivieren. — Utrecht 1867.

Art. 646.

4444. Het bed en de boorden eener beek afgescheiden van het beekwater, volgens het Geldersche regt. — Hof Gelderland 16 November 1852; N. R. B. III, 308.

4445. Met de afschaffing der heerlijke regten is vervallen het regt van uitsluitend genot van den stroom eener rivier, hetwelk vroeger aan een banaalmolen kon zijn verbonden geweest. Hij, die dusdanige banaalmolen thans in eigendom heeft, is niet bevoegd het water der rivier aan een meer stroomafwaarts gelegen molen te onthouden. — Regtb. Maastricht 21 Maart 1863; W. 2768.

4446. De bepaling van art. 646 is niet van toepassing op eene kunstmatige beek. — H. L. 18 Nov. 1853; v. d. H., B. R. XVII, no. 533, 214.

Art. 649.

4447. C. C. E. d'Engelbronner. De dominio agrorum inundatorum. — Amst. 1839.

4448. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Over de verpligte medewerking van mededeelgenooten tot gemeenschappelijke werken ter verbetering van den bodem, droogmakerijen enz. — Opm. en Med. X, 174.

Art. 651.

4449. P. J. G. van Diggelen. Verhandeling over het regt op schorren en anderen aanwas van gronden. — Kampen 1861; beoord. door mr. P. R. Feith; N. R. Bijdr. XII, 367.

4450. J. van der Toorn. Over de schorren, aanwassen en kwelders in Nederland. Overgedrukt uit het Tijdschrift ter bevordering van Nijverheid, IV, 1°. — Haarlem 1865.

4451. Indien verkocht is het jagtregt op een eiland, dat aan aanspoeling is onderworpen, moet men het er voor houden, dat dit jagtregt zich ook over de later aangespoelde gronden uitstrekt. — Regtb. Rotterdam 5 Sept. 1852; W. 1321.

4452. Door de uitdrukking: „eigenaars van den oever," kan niet anders worden verstaan, dan de eigenaar der aan den oever gelegen landen. Dewijl naar de verschillende elkander opgevolgd hebbende wetgevingen, vooral waar het een aanwas aan de rivier de Maas geldt, de eigenaar van de aan den oever gelegen landerijen tot den aanwas is geregtigd, is het onnoodig te onderzoeken onder welke wetgeving of regt, de aanwas in geschil geheel of gedeeltelijk is ontstaan. — H. R. 18 September 1857; N. R. LVI, § 67, 311; v. d. H., B. R. XXII, no. 703 en 704, 334; H. R. 11 Junij 1858; Corr. XXXII, 359; N. R. LIX, § 46, 282; Hof Gelderland 10 October 1860; N. R. B. XI, 364.

4453. Dr. R. Westerhoff. Twee hoofdstukken uit de geschiedenis van ons dijkwezen met oudheidkundige aanteekeningen, inzonderheid betrekkelijk de provinciën Groningen en Friesland. — Gron. 1864; beoord. N. R. Bijdr. XV, 115.

4454. De stranden maken een deel uit van het grondgebied van die provincie en van die gemeente waaraan zij zijn gelegen. — H. R. 24 April 1866; N. R. LXXXII, 400.

4455. In het oud Hollandsch regt waren twee soorten van aanwas bekend, de ongemiddelde en de gemiddelde, alluvio continua en alluvio discreta, onder de eerste werd verstaan de aanwas bij art. 651 Burg. Wetb. bedoeld, terwijl door de tweede werden bedoeld, eilanden en platen in rivieren ontstaan en opgekomen; beide deze soorten werden door verschillende regtsbeginselen beheerscht en daarom doorgaans niet bij den generieken naam van aanwas, maar de eerste onder dien van eigenlijk gezegden aanwas (alluvio), terwijl de tweede onder dien van opgekomen platen en eilanden (insula in flumine nata) werden aangeduid. — Regtb. Dordrecht 23 Junij 1862; N. R. B. XIII, 92.

Art. 652.

4456. Dr. R. Westerhoff. De kwelderkwestie nader toegelicht, of betoog, dat de kwelderlanden en aanwassen langs onze wadden gelegen, niet zijn de eigendom van den staat, maar der tegenwoordige particuliere bezitters, en niet vallen onder het bereik van art. 538 Cod. Nap., of van het keizerlijk decreet van 11 Januarij 1811. — Gron. 1844; beoord. R. B. VI, 608; N. R. Jaarb. VII, 177.

4457. Dr. G. Acker Stratingh en dr. G. A. Venema. De dollard, of geschied-, aardrijks- en natuurkundige beschrijving van dezen boezem der Eems. — Gron. 1855.

4458. De dollard in de provincie Groningen moet beschouwd worden als een boezem van de rivier de Eems en niet als een zeeboezem, de schorren en aanwassen behooren aan de aangelegen landen. De bepalingen van het decreet van 11 Januarij 1811, behoeven niet te worden opgevolgd om dien eigendom te behouden. — Regtb. Winschoten 30 Junij 1841; R. in N. III, 132; Hof Groningen 7 Mei 1844; R. in N. IV, 141; R. B. VI, 602; W. 495; N. R. XIX, § 96, 447.

4459. De wadden gelegen in het noordelijk gedeelte der provincie Groningen, tusschen het vasteland en de eilanden Rottum en Borkum aan de monden van den Eems, behooren niet tot de stranden der zee, de aanwassen behooren aan de aangelegen eigenaren. — Hof Groningen 25 Junij 1844; W. 511; Regtb. Appingedam 15 Junij 1843; W. 411.

4460. Het keizerlijk decreet van 11 Januarij 1811, heeft geen verandering of nadeel aangebragt in de vroeger op gorsingen en schorren verkregen regten van eigendom, door gemeenten of particulieren, tengevolge van aanwas of aanspoeling. — Regtb. Zwolle 29 Januarij 1840; W. 206; Hof Overijssel 22 April 1844; W. 496; R. in N. IV, 128; R. B. VI, 602; N. R. XIX, § 95, 435.

4461. De bepalingen van art. 538 Cod. Nap. en het decreet van 11 Januarij 1811, volgens welke schorren of gronden aan de ebbe en vloed der zee blootgesteld, geacht worden tot de publieke domeinen te behooren, kunnen geen andere toepassing hebben, dan onder eerbiediging der eigendomsregten door anderen vóór het in werking komen dier bepalingen, op die schorren of gronden verkregen. Volgens de bedoeling van gemeld decreet is aan particuliere eigenaren van schorren hun eigendom daarop verzekerd, met den aankleve van alle accessoire regten, waarmede zij deze onder de vroegere wet hadden bezeten en dus ook met het regt van accres of aanwas. — Hof Friesland 26 Februarij 1840; N. R. VIII, § 53, 226; H. R. 14 Januarij 1841; N. R. ibid.; v. d. H., B. R. II, 50.

4462. Indien geen uitspraak is gedaan over de vraag of gereclameerde aanwassen vóór de indijking al of niet door de zee werden bespoeld, en deswege al of niet volgens het decreet van 11 Januarij 1811 als lais et relais de la mer moeten worden beschouwd, is geen wetsbepaling geschonden en geeft dit geen grond tot cassatie. — H. R. 17 October 1845; v. d. H., B. R. VII, 121; W. 655.

4463. Het domeinbestuur is ontvankelijk in de vordering tot revindicatie van aanwassen, na de invoering der Fransche wet ontstaan, die actie is niet afhankelijk van een voorafgaande uitspraak der administrative autoriteit, op de reclame van den belanghebbende, volgens het besluit van 18 Januarij 1815. — H. R. 7 November 1845; Hof Overijssel 9 September 1844; W. 661; v. d. H., G. Z. III, 337; N. R. XXII, § 60, 280; H. R. 10 Mei 1850; W. 1151.

4464. De Nederlandsche wetgever kent den eigendom van oevers, eilandjes en droog geworden plaatsen slechts aan den staat toe, voor zoo verre bijzondere personen daarop uit kracht van titel of bezit geen aanspraken kunnen doen gelden, terwijl de Cod. Nap. daaromtrent een ander beginsel huldigde. Volgens het oud Geldersch waterregt is de eigenaar van den oever geregtigd, om den aanwas die van zelf aan zijn eigendom is aangespoeld, te naasten, ook voorbij de erven van aangelande eigenaren, indien de aanwas door een strang, geul of waterhang van den oever dier erven is afgescheiden. — Regtb. Nijmegen 23 Februarij 1858; N. R. B. VIII, 292.

4465. Het keizerlijk decreet van 11 Januarij 1811 heeft geene betrekking op gronden, welke na dat decreet door aanspoeling of aanwas uit zee zijn ontstaan; deze gronden behooren aan het domein van den staat, in dat opzigt moet de Zuiderzee met den Oceaan worden gelijkgesteld. — H. R. 10 November 1848; W. 977; Hof Overijssel 12 Oct. 1846; W. 767.

4466. De staat opvorderende de lais et relais de la mer behoeft geen bezit aan te toonen, doch kan vol-

staan met zich op de wet te beroepen. Tot de lais et relais de la mer, bedoeld in art. 538 Cod. Nap., worden evenals in het decreet van 11 Januarij 1811 begrepen de kwelders, ook die, welke reeds in 1811 bestonden: de zoogenaamde wadden ten noorden der provincie Groningen maken een deel uit van de zee. — Regtb. Appingedam 28 Junij 1866; N. R. B. XVII, 88; anders Hof Groningen 15 Maart 1870; W. 3230.

4467. Art. 1 van het decreet van 11 Januarij 1811 heeft geen andere beteekenis dan art. 538 Cod. Nap., zoodat schorren en aanwassen vóór polders gelegen, krachtens dat art. 1 aan den staat zouden behooren, zelfs indien de bepalingen van art. 538 twijfel konden opleveren. Binnenwateren, waardoor de invloed der zee, eb en vloed, zelfs op een aanmerkelijken afstand binnenlands gaat, zijn niet gelijk te stellen met hetgeen bij art. 538 Cod. Nap. door lais et relais de la mer verstaan moet worden. — Hof Zeeland 25 Maart 1851; N. R. B. II, 671; Regtb. Appingedam 18 Junij 1857; Hof Groningen 14 Sept. 1858; W. 2007.

4468. Gronden niet bespoeld door water, hetwelk tot de zee behoort, noch zeestrand zijnde, of door onmiddelijke werking der zee aangewassen, kunnen niet geacht worden te zijn lais of relais de la mer in den zin van art. 538 Code Napoleon. — Hof Groningen 29 Maart 1870; W. 3242.

4469. De Lauwerzee is een binnenwater, dat tusschen oevers ligt, onafhankelijk en zonder toedoen van de zee bestaat, daar, bij ebbe der zee het water niet verdwijnt, maar van binnenlands wordt gevoed; de gronden aan de oevers aangespoeld, behooren niet tot de lais et relais de la mer. — Regtb. Appingedam 28 Junij 1860; N. R. B. XVII, 104.

4470. Het Wijkermeer is een binnenwater, waar, door den invloed der zee wel is waar eb en vloed gaan, maar hetwelk zelf geen zee kan genoemd worden. De gronden van dat meer zijn geen lais et relais de la mer bij art. 538 bedoeld, waardoor verstaan worden gronden bij den vloed bedekt door en bij de eb ontdekt van het water der zee. — Hof N.-Holland 16 Mei 1861; W. 2287; Regtb. Haarlem 18 October 1859; W. 2152.

4471. Het woord „comme" in art. 1 van het decreet van 11 Januarij 1811 voorkomende in de bepaling „sont comme lais et relais de la mer, aux termes de l'art. 538 du Cod. Nap. des dependances du domaine public" moet niet gehouden worden als gelijkstellend, het is niet als redegevend. — H. R. 13 Jan. 1860; N. R. LXIV, § 6, 13.

4472. De exceptionele regtsmagt bij art. 4 van het decreet van 11 Januarij 1811 opgedragen, bepaalt zich uitsluitend tot geschillen, gerezen ter zake van gronden, welke vóór de invoering der Fransche wetten reeds waren ontstaan in de gevallen, daarbij vermeld, op later ontstane gronden is het niet van toepassing. — H. R. 4 Februarij 1853; N. R. XLIV, § 10, 38.

4473. Uit de reclames bij het administratief gezag ingesteld, omtrent aanwassen en schorren ter voldoening aan het decreet van 11 Januarij 1811 volgt niet, dat gedurende het onderzoek daarvan de toegang tot den regter gesloten zou zijn. — H. R. 6 November 1845; N. R. XXII, § 60, 266; H. R. 10 Mei 1850; N. R. XXXV, § 63, 262.

4474. Door art. 1 van het decreet van 11 Januarij 1811 en art. 538 Cod. Nap., kunnen alleen worden bedoeld, die aanwassen en gronden, welke door den vloed en ebbe der zee als stranden (rivages) en als lais et relais de la mer voor de polders opkomen, en alzoo bij den vloed door het zeewater worden overdekt en bij de ebbe ontdekt, en zulks afgescheiden van in rivieren opkomende en aan den staat toebehoorende platen en eilanden. — H. R. 12 December 1851; N. R. XL, § 54, 266.

4475. De staat heeft het regt tot het aanleggen van kribben in eene rivier, de schade daaruit ontstaande voor oevereigenaren geeft aan dezen geen grond tot eene vordering van schadevergoeding wegens onregtmatige daad. — H. R. 14 Maart 1869; N. R. B. XX, 305.

Art. 655.

4476. J. P. A. van Wickevoort Crommelin. De jure accessionis secundum principia juris Romani et hodierni. — L. B. 1822.

4477. Art. 655 in verband met artt. 658, 659, 660 en 562, no. 3, belet den huurder niet, om bij het eindigen der huur, de vruchtboomen, welke hij zelf gedurende den tijd van zijn genot, op het gehuurde erf geplant heeft, naar zich te nemen, ingevolge art. 1603. — Jur. Vraagal I, 102.

Art. 656.

4478. Mr. P. R. Feith. De leer der eigendomsverkrijging door verbinding. — N. R. Bijdr. X, 407, 521.

4479 Mr. J. de Witte van Citters. Opmerkingen over het bezit en den eigendom van gedeelten van huizen pro diviso. — Themis XIII, 203 en nalezingen. — Themis 2e, I, no. 4.

4480. De eigenaren van een erf, waarop door een derde een pakhuis is gebouwd, zijn niet bevoegd op te komen tegen de geregtelijke executie tegen dat pakhuis ondernomen. — Regtb. Amsterdam 28 Februarij 1844; R. B. VI, 719.

4481. De eigendom van den grond bevat wel in zich den eigendom van hetgeen op en in den grond is, maar niet omgekeerd brengt de eigendom van hetgeen op den grond is, den eigendom van den grond zelven mede. — Hof N.-Holland 24 Maart 1859; W. 2078.

4482. De bepaling, dat al hetgeen op een erf gebouwd is, behoort aan den eigenaar van het erf, is niet toepasselijk, wanneer dit bouwen is geschied door een huurder van dat erf.

Wanneer alzoo de huurder gedurende den loop der huur, den eigendom van het erf koopt, kan wegens registratie alleen het regt van den overgang ad 4 pct. worden gevorderd van den grond, zonder daaronder de gebouwen te kunnen begrijpen.

Hoezeer de vermelding in het koopcontract, dat de gebouwen reeds in eigendom toebehooren aan den kooper, op zich zelf geen bewijs oplevert tegen de registratie, zoo is echter de kooper bevoegd, dit bewijs nader in regten te leveren. — Regtb. Amersfoort 19 Maart 1854; W. 1550.

4483. Een daad van eigenrigting wordt bedreven, welker strafbaarheid als misdrijf niet van de beslissing van het geschilpunt van burgerlijk regt afhangt, door iemand, die op een stuk land, waarvan hij beweert eigenaar te zijn, sloopt en omverhaalt een hut door een ander gesteld. — H. R. 16 December 1845; Regtz. II, 219.

Art. 658.

4484. C. Polis. De operis novi nuntiatione. — Traj. 1853.

4485. Eene acte waarbij ingevolge art. 658 Burg. Wetb. de waarde der bouwstoffen en het werkloon vergoed wordt aan iemand, die op eens anderen eigendom gebouwd heeft, en welke daarbij voor die genoten waarde quiteert, houdt een verkoop of overdragt van onroerend goed in. Op zoodanige acte is een evenredig registratieregt van 4 pct. verschuldigd. — Regtb. Arnhem 10 December 1841; R. B.

IV, 555; N. R. XII, § 84, 307; Regtz. II, 224.

4486. Een huurder heeft op den gehuurden grond gebouwen aangelegd, onder verpligting bij de huurovereenkomst bedongen, om dezelve bij het eindigen der huur aan den grondeigenaar te laten behouden, tegen vergoeding van de meerdere waarde van het erf. Bij het eindigen der huur is de huurder overleden en zijn zijne minderjarige kinderen in zijne plaats en regten getreden. Er wordt gevraagd hoe tot uitvoering van het voormelde beding moet gehandeld worden. — R. en W. III, 257.

4487. Indien de amotie van een gebouw wordt gevorderd, omdat de eischer eigenaar van den grond beweert te zijn, mag de regter de amotie niet bevelen, krachtens de regten en verpligtingen van naburige erven. — H. R. 20 Junij 1845; N. R. XXII, § 8, 32; W. 626; v. d. H., B. R. VII, no. 193, 105; Regtz. II, 230.

4488. Indien een vonnis de ontruiming beveelt van landeigendommen, is de afbraak van een gebouw, op dat land niet geoorloofd, alleen krachtens dat vonnis. — Hof Gelderland 28 November 1849; R. B. XI, 662; W. 1094.

Art. 659.

4489. Dit art. betreft alleen hem, die eene zaak bezit uit kracht van eene wijze van eigendomsovergang, waarvan de gebreken hem onbekend zijn, en alzoo niet den bezitter die op bloot gedoogen, gebruik maakt van een buiten den handel zijnde grond, en in strijd daarvan anders bouwt, dan hem is veroorloofd. — H. R. 28 October 1864; N. R. LXXVIII, 105.

4489*a*. De gedaagde die ter goeder trouw heeft gebouwd op den grond van de eischers, kan de tegen hem ingestelde reivindicatoire actie niet afweren. — Regtb. Winschoten 3 Maart 1869; W. 3103.

Art. 662.

4490. Mr. W. Modderman. De leer der vermenging (confusio) bij zakelijke regten en verbindtenissen, volgens Romeinsch en hedendaagsch regt. — Opm. en Meded. XVII, 81.

Art. 667.

4491. H. van Wessem. De effectu traditionis ex principiis juris Romani et hodierni. — Traj. 1820.

4492. F. Dijckmeester. De traditione rei immobilis. — L. B. 1833.

4493. F. M. C. Pels Rijcken. De traditione ad dominium transferendum necessaria. — Traj. 1840.

4494. Mr. C. J. A. den Tex. Over eigendomsoverdragt, door middel van ontvangcedullen in zaken van koophandel. — N. R. Jaarb. XI, 317.

4494*a*. A. J. M. Molster. Is het noodig dat bij verkoop van roerende zaken, welke dadelijk in bruikleen aan den verkooper worden gegeven, levering plaats hebbe? — R. en W. IX, 217.

4495. Mr. A. J. Zubli. Levering van roerend goed, bij opgevolgde overeenkomst van bruikleen. — R. en W. IX, 341.

4496. Van Boneval Faure. Over den invloed en de kracht van den regel des Romeinschen regts, traditionibus dominia rerum, non nudis pactis transferuntur, in het Nederlandsch Burg. Wetb., vooral in vergelijking met den Cod. Nap. — N. R. Jaarb. IX, 296; Opm. en Meded. III, 309.

4497. Eigendomsovergang van roerende zaken geschiedt niet zonder feitelijke overgave. — H. R. 29 November 1850; Jur. Corr. XX, 180; v. d. H., B. R. XII, 161.

4498. Het tweede lid van dit art. is ook toepasselijk op het geval, dat de verkochte zaak na den verkoop uit eene andere oorzaak is gesteld in de magt des koopers. — H. R. 7 Junij 1861; Corr. XXXVII, 280; W. 2282.

4499. De vermelding in eene acte, dat goederen verkocht en geleverd zijn, is niet genoegzaam om daarmede de levering te bewijzen. — Regtb. Breda 8 Januarij 1856; Hof N.-Brabant 19 Julij 1856; R. en W. XI, 438; W. 1802.

4500. De uitzondering bij art. 309 W. v. K., gemaakt op den regel van art. 667 Burg. Wetb., kan niet ten gevolge hebben, dat bij gebreke eener acte, in de openbare registers overgeschreven, de eigendom van zeeschepen, in geen geval zou kunnen verkregen worden. Die uitzondering derogeert echter wel aan de tweede alinea van art. 667. — Regtb. Haarlem 28 September 1858; N. R. LXII, § 83, 402.

4501. Door het woord „overgave" in dit art. voorkomende, wordt tot levering van roerende goederen niet uitdrukkelijk gevorderd eene overgifte van hand tot hand. Die levering en overgave kan ook geacht worden te zijn geschied, indien door en in tegenwoordigheid van den afleveraar, de goederen door den verkrijger worden in bezit genomen en daarover door hem beschikt. — H. R. 19 November 1841; N. R. IX, § 17, 85; v. d. H., B. R. III, 66; W. 249; Regtz. II, 236; Hof Gelderland 15 April 1841; W. 198.

4501*a*. De levering heeft plaats gehad, indien bij dezelfde acte, waarbij de overeenkomst van koop en verkoop wordt aangegaan, bepaald wordt, dat het verkochte voorwerp onder titel van bruikleening in het bezit van den verkooper zal blijven, zonder dat de overgave door den verkooper en wederovergave door den kooper is geschied. — Regtb. Leeuwarden 29 December 1840; W. 194; R. in N. III, 146; N. R. XI, § 111, 462; Regtz. II, 233.

4502. De enkele vermelding in een koopcontract, dat de goederen aan den kooper in eigendom zijn overgedragen, is niet voldoende om de levering te bewijzen. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 Januarij 1842; W. 313; R. B. IX, 736.

4503. Het regt van terugvordering van een bepaalde zaak, brengt niet van regtswege het regt mede, om afgifte te vragen van sleutels van het pakhuis, waarin zich zoodanige zaak bevindt. — Regtb. Groningen 22 October 1852; N. R. B. IV, 392.

4504. De overgang van eigendom is ook bij roerende goederen zonder levering niet denkbaar. — Hof Gelderland 29 Januarij 1855; N. R. B. V, 131.

4505. Uit de verklaring voorkomende in eene koopacte van roerende goederen, „dat de kooper op den dag van den verkoop in het volle genot en bezit der goederen is gesteld," volgt niet, dat er eigendoms overdragt heeft plaats gehad.

Ingeval van inbeslagneming dier goederen bij den verkooper, is het, om de vordering tot reclame van waarde te doen zijn niet genoeg, dat de kooper verklaart, dat er levering door overgave en bezitneming heeft plaats gehad. — Regtb. Roermond 5 April 1847; R. en W. III, 126.

4506. De levering van roerend goed door overgave, kan ook geschieden zonder verplaatsing van het goed, in welk geval de levering uit bewezen omstandigheden moet blijken. — Regtb. Amsterdam 26 Maart 1847; W. 932.

4507. Niet alle dadelijke inbezitstelling van eenig voorwerp is eene overdragt van eigendom, maar alleen eene zoodanige inbezitstelling, waarbij de wil van eigendom over te dragen aanwezig blijkt te zijn geweest, of door de wet verondersteld wordt. — Regtb. Amsterdam 7 April 1840; R. B. VI, 655.

4508. De eigendom van roerende goederen gaat niet over als de feitelijke inbezitstelling of levering niet bewezen is. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 Mei 1844; W. 551.

4509. **Er heeft geen levering plaats, indien roerende goederen bij notariële acte worden verkocht, en in de acte wordt bepaald, dat de kooper op den dag van den verkoop zal treden in het bezit en genot der verkochte goederen, zonder dat er voor het overige van een feitelijke inbezitstelling blijkt.** — Regtb. Maastricht 8 April 1847; R. B. IX, 734; W. 904.

4510. **Om roerende goederen aan eene inbeslagneming ten laste van den bezitter te onttrekken, wordt het volledig bewijs gevorderd, dat men eigenaar van die goederen is. Als voldoend bewijs van eigendom is niet te beschouwen een koopcontract, hetwelk de verklaring inhoudt, dat er een behoorlijke levering heeft plaats gehad, indien die goederen niettemin onder het beheer van de verkoopers gebleven zijn.** — Regtb. Arnhem 27 November 1848; R. B. XI, 396; W. 1039; Regtb. Alkmaar 28 Februarij 1850; R. B. XII, 125.

4511. **Er heeft levering plaats, indien bij een en dezelfde acte roerende goederen worden verkocht, en wederom in huur aan den verkooper worden afgestaan.** — Regtb. Maastricht 7 October 1847; R. B. IX, 744; W. 943.

4511*a*. **Uit de verklaring van partijen, voorkomende in eene authentieke acte, dat de daarbij verkochte roerende goederen reeds te voren zijn geleverd, kan niet worden afgeleid dat die levering werkelijk heeft plaats gehad. Tot zoodanige levering wordt geene dadelijke overgifte van hand tot hand vereischt, zij moet ook geacht worden te zijn geschied, indien de zaken ter beschikking en in de magt van den kooper zijn gesteld en deze als eigenaar weder daarover beschikt door die zaken aan den verkooper in huur af te staan.** — Regtb. Maastricht 29 Januarij 1852; W. 1335.

4512. **De verklaring van een verkooper in de koopacte van een schip, houdende, dat hij het verkochte ter beschikking stelt van den kooper, voldoet niet aan de vereischten eener wettige eigendomsoverdragt.** — Regtb. Sneek 9 October 1844; R. B. VIII, 695.

4513. **Voor de geldigheid eener acte, waarbij roerende goederen worden verkocht, die door den kooper weder in bruikleen worden gegeven aan den verkooper, moet bewezen zijn, dat de kooper eenigen tijd in het bezit dier goederen is geweest.** — Hof N.-Holland 2 Januarij 1851; anders Regtb. Amsterdam 3 Sept. 1850; N. R. B. I, 119; W. 1197.

4514. **De algemeene verklaring van transport en levering in eene acte van verkoop, welke vermelding in strijd is met de mede daarin voorkomende verklaring, dat de goederen zullen verblijven onder den verkooper, stelt niet wettige levering daar.** — Hof N.-Holland 27 Junij 1850; N. R. B. I, 3; H. R. 29 November 1850; W. 1232.

4515. **Het tweede lid van dit art. is ook van toepassing in het geval, dat de verkochte zaak na den verkoop uit een andere oorzaak is gesteld in de magt van den kooper.** — H. R. 7 Junij 1861; v. d. H., B. R. XXV, no. 839, 312.

Art. 668.

4516. H. Hooft Graafland. De staatsschulden getoetst aan de beginselen der staathuishoudkunde; ook getiteld, specimen oeconomico-politicum de debitis publicis. — Traj. 1851; beoord. door mr. J. de Witte van Citters; Themis XII, 321.

4517. Mr. J. G. Kist. Het regt van eigendom op schuldvorderingen op naam. — Themis 2e, XII, 333.

4518. S. G. Wiersma. Bijdrage tot de leer der overdragt van schuldvorderingen. — Leyden 1863; beoord. door mr. D. J. Mom Visch; Themis 2e, XI, 638; in N. R. Bijdr. XV, 350.

4519. **Wanneer A. dezelfde schuldvordering eerst aan B. en later aan C. cedeert, welke laatstgenoemde cessionaris aan den schuldenaar het eerst laat beteekenen, zal alsdan B. tegen dien schuldenaar de eerst gedane cessie kunnen inroepen, indien namelijk door den schuldenaar nog aan geen der beide cessionarissen is betaald?** — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 51.

4520. **In welke gevallen moet een cessionaris de acte van cessie doen beteekenen en wat is regtens, in het geval een cedent twee malen zijn erfregt cedeert?** — Regtsg. Adv. I, 47.

4521. Mr. J. A. Molster. Bepalingen van wet en regt omtrent den geld- en fondsenhandel. — Utrecht 1853; beoord. door mr. A. J. Zubli; N. Regtsg. Bijdr. III, 150.

4522. **Het tweede lid van dit art. heeft alleen betrekking op het geval, dat de schuldenaar aan zijn schuldeischer heeft betaald, nadat deze de schuldvordering heeft overgedragen, en die overdragt niet heeft beteekend aan den schuldenaar.** — Regtb. Tiel 25 Februarij 1846; N. R. B. II, 31.

4523. **Opgeworpen grond van niet ontvankelijkheid wegens beweerd gebrek aan bevoegdheid van den houder van aandeelen in eene geldleening. Bewijs van eigendom van aandeelen.** — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1853; N. R. B. III, 231.

4524. **De acte van cessie moet aan den schuldenaar worden beteekend om tegen hem geldig gemaakt te kunnen worden.** — Amsterdam 8 Junij 1853; N. R. B. III, 467.

4525. **Bij de overdragt eener schuldvordering, om ten aanzien van den schuldeischer gevolg te kunnen hebben, is het niet noodig, dat de beteekening onder overgifte van copie geschiedt, het is voldoende, dat men zich bij opvordering in regten als cessionaris qualificeert.** — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Januarij 1842; W. 326.

4526. **De bepaling dat de levering en overdragt van schuldvorderingen, die niet aan toonder luiden, door middel van eene authentieke of onderhandsche acte geschiedt, kan niet worden ingeroepen, indien men den eigendom daarvan door wettelijke opvolging verkrijgt.** — Kantg. Woerden 29 Januarij 1849; N. R. B. III, 258.

4527. **De cessie eener schuldvordering heeft tegen den debiteur gevolg, van het oogenblik der beteekening van de cessie, voor al het geen in de cessie is begrepen, en door den debiteur op dat oogenblik nog is verschuldigd.** — H. R. 25 Mei 1849; Corr. XVII, 51; v. d. H., B. R. X, no. 341, 394; v. d. H., G. Z. IX, no. 374; W. 1035; N. R. XXXII, § 104, 418.

4528. **Ter voldoening aan het tweede lid van art. 668, is het voldoende, dat de schuldenaar met de beteekening van overdragt, schoon niet aan hem geschied, bekend geweest is.** — Hof Groningen 9 Januarij 1855; N. R. B. V, 594.

4529. **De vroegere cessionaris sluit den lateren uit, omdat eenige actie of regt eenmaal wettig overgedragen, niet andermaal wettig kan worden overgedragen en geleverd, ook indien de latere cessie vroeger is beteekend, kan zij den vroegeren cessionaris niet primeren.** — Regtb. Amsterdam 1 April 1845; N. 595, Regtz. II, 238.

4530. **De overdragt eener niet aan toonder luidende schuldvordering, kan geen gevolg hebben tegen den schuldenaar, die bewezen wordt haar stilzwijgend te hebben erkend, omdat beteekening of schriftelijke erkenning wordt gevorderd.** — Regtb. Leiden 28 Julij 1846; W. 770.

4531. **Indien een legataris zijn regt op eene jaarlijksche uitkeering heeft afgestaan en de cessionaris dit heeft beteekend van de executeuren, is het genoeg om het belang van den legataris te doen herleven, dat**

die beteekening worde herroepen, doch behoeft de acte van retrocessie zelve niet beteekend te worden. — Regtb. Amsterdam 19 Mei 1846; R. B. VIII, 640, W. 749.

4532. Het bloot bezit eener acceptatie niet aan toonder, bewijst niet de eigendomsoverdragt door den schuldeischer in het stuk genoemd, dit behoort bij endossement of ander geschrift te geschieden. — Regtb. Amsterdam 20 October 1852; W. 1395.

4533. De cessionaris eener tiend is niet verpligt, om aan alle personen die door de cessie aan hem tiendpligtig zijn, de acte van cessie te beteekenen, alvorens eene regtsvordering te dier zake te kunnen instellen. — Hof Gelderland 15 April 1841; W. 227: Regtb. Arnhem 25 Mei 1840; N. 226.

4534. Een deelhebber in eene onderlinge brandwaarborg-maatschappij, welke op wettige wijze door de deelhebbers is ontbonden, met overdragt van alle hare regten en verpligtingen op eene andere maatschappij, kan zich tegen de door laatstgenoemde maatschappij ingestelde vordering tot betaling van premie en boete, aan eerstgenoemde maatschappij verschuldigd, niet beroepen op het ontbreken der beteekening of aanneming van de overdragt der schuldvordering. — Regtb. Groningen 10 Mei 1867; N. R. B. XIX, 677.

4535. Door beteekening wordt in dit art. niet bedoeld eene bloote kennisgeving bij exploit aan den schuldenaar, dat de schuldeischer aan een ander de schuldvordering heeft overgedragen; de geheele acte van overdragt moet bij afschrift aan den schuldenaar worden medegedeeld. — Regtb. Arnhem 6 December 1860; W. 2266.

4536. Uit het tweede lid van dit art. volgt, dat van het oogenblik der beteekening eener overdragt aan den schuldenaar, deze schuldenaar van den beteekenaar wordt en deze alzoo verpligt is hem als zijn schuldeischer te erkennen.

De latere beteekening eener vroegere overdragt kan geene verandering brengen in de verpligting van den schuldeischer, om aan den cessionaris ten wiens aanzien de eerste beteekening heeft plaats gehad, de schuld uit te betalen. In het geding tusschen den cessionaris en den schuldeischer kan de geldigheid eener vroegere cessie van den oorspronkelijken schuldeischer op een anderen cessionaris niet worden uitgemaakt. — H. R. 25 Junij 1858; W. 1972, Jur. Corr. XXXII, 359; v. d. H., B. R. XXII, 705, 355.

4537. De acte van verkoop van erfregt behoeft niet aan codividenten te worden beteekend, door het nalaten daarvan kan dit art. niet zijn geschonden. — Hof Gelderland 4 November 1868; W. 3090.

4538. Credietbrieven kunnen door den houder aan derden worden overgedragen; de overdragt heeft voor derden slechts gevolg van het oogenblik, dat zij aan hem is beteekend of door hem schriftelijk is aangenomen en erkend. — Regtb. Amsterdam 24 Mei 1849; R. B. XI, 587, W. 1055; Hof N.-Holland 18 April 1850; R. B. XII, 164.

4539. Eene hypothecaire schuldvordering is niet aan toonder, de overdragt heeft ten aanzien van den schuldenaar geen gevolg dan van het oogenblik, dat zij aan hem is beteekend, of dat hij die overdragt schriftelijk heeft aangenomen of erkend; de verkoop der goederen door den cessionaris krachtens onherroepelijke volmagt, kan ten aanzien van den oorspronkelijken debiteur geen gevolg hebben zonder voorafgaande beteekening der overdragt; daarin wordt geen verandering gebragt, door een beroep op eene substitutie, in de volmagt aan den oorspronkelijken crediteur verleend. — Regtb. Amsterdam 8 November 1848; W. 987.

4540. Een eischer die zich op de hoedanigheid van cessionaris van den oorspronkelijk geregtigden tot de vordering beroept, is niet ontvankelijk, indien hij niet van die cessie bij het instellen der vordering heeft doen blijken. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 Februarij 1843; R. B. V. 806, W. 442.

4541. Een sommatie door den opvolger in de regten van een schuldeischer, moet vergezeld gaan van bewijs van zijne hoedanigheid om aanspraak te maken op erkenning door den schuldenaar. — Hof Utrecht 24 April 1843; R. B. V, 437, W. 396; anders Regtb. Amersfoort 2 December 1840; R. B. V. 437.

4542. Indien een schuldvordering waarvoor korting op een pensioen is verleend, wordt gecedeerd, moet teneinde de cessionaris de korting zal kunnen genieten, de cessie beteekend worden, aan den oorspronkelijken schuldenaar. — H. R. 2 Junij 1854; v. d. H., B. R. XVIII, no. 572, 402.

4543. Hoewel voor de vordering tot afscheiding van erven wel verondersteld wordt, dat er geen afscheiding bestaat, behoeft daarom evenwel de eischer het bewijs van het niet bestaan eener afscheiding, niet te leveren.

De vordering tot afscheiding van erven strekt wel mede tot het wegnemen van onzekerheid omtrent de grenzen, doch zij kan mede ten doel hebben het verkrijgen van bepaaldheid van eigendom. — H. R. 26 Februarij 1858; v. d. H., B. R. XXII, no. 684, 71.

4544. Ten aanzien van scheepsaandeelen bevat art. 309 kooph. een uitzondering op dit art., deze moeten tot de levering worden overgeschreven in de bijzonderlijk daartoe bestemde registers. — Regtb. Amsterdam 29 April 1863; N. W. II, 358.

Art. 669.

4545. Mr. J. G. Kist. Het Grootboek der Nationale Schuld uit een burgerregtelijk oogpunt beschouwd. — 's Gravenhage 1865; beoord. door B. Themis 2e XII, 134, door mr. van Boneval Faure, N. Regtsg. Bijdr. XV, 118.

4546. Mr. van Boneval Faure. Door af- en overschrijving op de Grootboeken der Nationale Schuld, van het eene hoofd op het andere, heeft geene schuldvernieuwing plaats. — Repliek aan mr. J. W. Tydeman, N. R. B. XIV, 149; mr. J. W. Tydeman, Mag. v. handr. V, Meng. 100.

4547. De verklaringen door gemeentebesturen af te leggen, omtrent het stellen van handteekeningen door houders van rekeningen op de Grootboeken der Nationale Schuld in te leveren, zijn niet vrijgesteld van de formaliteit, doch wel van de regten van registratie. — M. F. 25 Februarij 1863, no. 51; P. W. 4544.

4548. De schenking van het vruchtgebruik eener inschrijving op een van de Grootboeken der Nationale Schuld is niet vrijgesteld van de registratie. — M. F. 5 Januarij 1866, no. 17; P. W. 5049.

4549. Heeft de directie van het Grootboek der Nationale Schuld, de bevoegdheid, de registratie te weigeren, eener tot zekerheid van — uithoofde van vruchtgebruik — op geschorte regten van successie verbonden inschrijving op het Grootboek, wanneer de acte van borgtogt verleden is, overeenkomstig een, door den arrondissements-directeur der indirecte belastingen goedgekeurd ontwerp? — Vordert de wet magtiging der arrondissements-regtbank, indien de voogd de inschrijvingen op het Grootboek van den minderjarige, of waarin de minderjarige mede geregtigd is, tot zekerheid der opgeschorte regten van successie verbinden wil? — R. en W. I, 584.

4550. Indien inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld als borgtogt verbonden, met dat

verband op een anderen naam worden overgebragt, moet ook de acte van borgstelling zoodanig worden aangevuld, dat bij mogelijk tekort, geene moeijelijkheden ontstaan kunnen, wegens den verkoop der inschrijvingen, als waartoe wel aanvankelijk door den borgsteller, maar niet ook door den nieuwen houder der rekening op het Grootboek magtiging verleend was. — M. F. 3 September 1851; Bijv. 496; E. 73.

4551. De cessie van de renten van een kapitaal ingeschreven in het Grootboek der Nationale Schuld, is onderhevig aan een registratieregt van 1 pct. over het beloop dier rente. Art. 70, § 3, no. 3 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, is in dezen niet van toepassing als betreffende de inschrijving zelve. — M. F. 26 November 1845, no. 92; P. W. 1/1846, no. 52; Tijds. v. R. I, 15.

4552. Een door derden, ten behoeve van een rekenpligtig ambtenaar, ingeschreven kapitaal op het Grootboek, kan zonder magtiging van den minister later ten name van den rekenpligtige zelven worden overgeschreven. — M. F. 18 Januarij 1866, no. 132; P. W. 4904.

4553. A. J. van Eelde. Wanneer zich in eene nalatenschap bevinden inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, en één der erfgenamen vóór de verdeeling des boedels, een zekere som daarvan heeft genoten, op rekening van zijn erfdeel, behoort dan naderhand bij de boedelscheiding, de door dien erfgenaam ontvangen som onder de massa der nalatenschap gebragt en hem toegerekend te worden tegen denzelfden koers, waarop de overige inschrijvingen zijn berekend? — R. en W. I, 199, 456, 601.

4554. Volmagt tot verrigtingen bij het Grootboek der Nationale Schuld. — Jur. Corr. 1862, 28.

4555. Reglement op de overschrijving van ingeschreven kapitalen in het Grootboek der Nationale Schuld. — Souverein besluit 22 December 1814, no. 25 (St. 113).

4556. Nieuw voorschrift omtrent zegel- en registratiebelasting voor de formulieren van handteekening, benoodigd bij het Grootboek der Nationale Schuld. — Jur. Corr. 1863, 140.

4557. Indien tusschen twee partijen twist bestaat over het regt op eene inschrijving op het Grootboek, kan, zonder dat vooraf het geschil tusschen haar is uitgemaakt, door eene dier partijen de overschrijving op haren naam in regten gevorderd worden. De beslissing van den regter kan worden ingeroepen, indien de stukken overgelegd, tot het doen eener overschrijving op het Grootboek, naar het oordeel der directie onvoldoende zijn. — H. R. 4 December 1868; R. en W. XXI, 127; N. R. B. XIX, 641; W. 3066; v. d. H., B. R. XXXIII, 1112, 157; N. R. XC, § 25, 213.

4558. Bij af- en overschrijving op het Grootboek der Nationale Schuld, moet schuldvernieuwing worden aangenomen, bewerkt door de toestemming van alle daarin betrokken partijen. — H. R. 7 April 1863; v. d. H., B. R. XXVII, 339.

4559. Hij, op wiens naam eene inschrijving op het Grootboek is geschied, is crediteur van den staat voor de daarbij uitgedrukte som, en bij een gequalificeerde rekening, daarenboven op de daarbij vermelde voorwaarden en bepalingen. Elke af- en overschrijving op het Grootboek van het eene hoofd op het andere hoofd, moet beschouwd worden als eene schuldvernieuwing, waardoor de staat debiteur wordt van hem, op wiens rekening wordt overgeschreven. Hij die titulo oneroso op eene wettige wijze, den eigendom eener inschrijving heeft bekomen, met levering door overgave van titels, en door aanteekening op de inschrijving, is sedert dat oogenblik crediteur van den staat voor het bij die inschrijving uitgedrukt bedrag, over hetwelk hij onder het verband daarbij vermeld vrijelijk en als eigen goed kan beschikken. — Hof N.-Holland 26 Junij 1862; W. 2406.

4560. De administrateur van een in vruchtgebruik bezeten kapitaal, ten wiens name dit kapitaal in een der Grootboeken der Nationale Werkelijke Schuld is ingeschreven, is te beschouwen als de houder van rekening, bedoeld in art. 1 van het besluit van 22 December 1814 (St. 113). — Regtb. Amsterdam 15 Februarij 1859; W. 2205.

4561. De regel van art. 2279 Cod. Nap. en fait de meubles la possession vaut titre, is niet toepasselijk op inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld. — H. R. 6 December 1861; N. R. LXIX, § 28, 244.

4562. De directie van het Grootboek beschouwt zich teregt als geheel vreemd aan de quaestiën tusschen partijen over de geregtigheid tot de ingeschreven kapitalen; in zulke gevallen difficulteert zij teregt in de gevorderde overschrijvingen, zoolang de geregtigheid niet bij regterlijke uitspraak is beslist. — H. R. 30 Junij 1858; N. R. XLV, § 39, 187.

4563. De directie van het Grootboek der Nationale Schuld berust bij commissarissen van dat Grootboek, zij oefenen niet slechts het toezigt daarover uit, zij zijn echter ter zake dezer directie jegens derden niet persoonlijk aansprakelijk; de directie van het Grootboek, is geen op zich zelf staand zedelijk ligchaam, maar een onderdeel van het algemeen bestuur, dat wel aan den staat, maar niet jegens derden verantwoordelijk is; eene regtsvordering kan niet tegen commissarissen van het Grootboek worden ingesteld als persoonlijke debiteuren, ieder voor hun aandeel, voor eene beweerde verkeerde afschrijving van kapitaal. — H. R. 11 December 1846; N. R. XXV, § 70, 307; W. 770.

4564. De staat is als debiteur der Nationale Schuld jegens zijne schuldeischers regtens verantwoordelijk voor de deugdelijkheid der gedane af- en overschrijvingen; ingeval van weigering der directie moet alleen de staat en niet de directie te dier zake in regten worden aangesproken. — H. R. 31 October 1851; N. R. XL, § 25, 109.

Art. 671.

4565. Mr. N. Olivier. Over de verpligting van den verkooper van onroerend goed tot levering. — Themis VII, 348.

4566. Mr. J. E. Goudsmit. Over de verpligting tot levering van den verkooper van onroerende goederen, naar aanleiding van een opstel van mr. N. Olivier. — Themis VII, 497.

4567. Mr. N. Olivier. Nog iets over de levering bij verkoop van onroerend goed. — Themis VIII, 35.

4568. G. Leefkens. Over de overschrijving van extracten van acten van eigendomsovergang bij den hypotheekbewaarder. — Jur. Corr. XVII, 43.

4569. Mr. J. J. van Steenbergen. Moet eene acte van scheiding in de openbare registers worden overgeschreven, om tegen derden te kunnen worden ingeroepen? — R. en W. XIX, 270.

4570. Iets over het regt van hypothecaire overschrijving. — R. en W. XX, 108.

4571. Door de overschrijving van een procesverbaal van finale toewijzing, bevattende de geveilde goederen en de conditiën van den verkoop, en al de vereischten van koop en verkoop, heeft de levering volkomen plaats gehad, ook wanneer in dat procesverbaal overeenkomstig de wet op het notarisambt, melding is gemaakt van een onderhandsche volmagt tot verkoop door de verkoopers gegeven, en aan het procesverbaal van voorloopige toe-

wijzing gehecht, doch laatstgemeld procesverbaal en de volmagt niet mede worden overgeschreven. — Jur. Corr. I, 357.

4572. Mr. T. G. van Gorkum. Over de verpligtingen van den verkooper van een onroerend goed. — Themis VIII, 20.

4573. Mr. L. Asser. Over eigendomsovergang van onroerende goederen, krachtens overeenkomst van koop en verkoop, in verband beschouwd met de wetten op het regt van registratie en met die op het regt van overschrijving. — N. R. Jaarb. II, 65.

4574. Mr. H. Obreen. Beschouwing van het stelsel van eigendomsovergang, door overschrijving van den titel, met betrekking tot het regt van overgang. — N. R. Jaarb. I, 104.

4575. J. van den Honert, Th.zn. De overdragt van eigendom van onroerend goed door overschrijving van den titel, als eene daad des verkoopers te beschouwen. — N. R. Jaarb. I, 389.

4576. H. Semler. Over de openbaarheid van den eigendom en der zakelijke regten, volgens het Burg. Wetb. voor Nederlandsch Indië, in vergelijking met het Nederl. Burg. Wetb. — Gron. 1860.

4577. Mr. J. J. Cremers. Over de levering waartoe de verkooper verpligt is. — Opm. en Meded. II, 225; III, 226.

4578. Een notariële acte van scheiding, welke binnen den termijn, bij eene latere notariële acte van scheiding werd vernietigd, behoeft niet te worden overgeschreven. — Jur. Corr. IV, 32.

4579. In welke gevallen moeten testamenten ten kantore van hypotheken worden overgeschreven? Voor den testamentairen erfgenaam, is de levering naar art. 671 niet noodig; de levering daarentegen van een gelegateerd onroerend goed is onvermijdelijk. — Jur. Corr. IV, 264.

4580. Indien een onroerend goed is verkocht bij onderhandsche acte, die vóór het overlijden van den verkooper werd geregistreerd, doch tijdens dat overlijden nog niet was overgeschreven, moet dat verkochte worden opgenomen in de memorie van aangifte der nalatenschap van den verkooper. — Jur. Corr. II, 240.

4581. De voorwaarde in een procesverbaal van openbaren verkoop, dat de koopers door de aanneming van den koop, geacht worden hunne toestemming te hebben gegeven, dat het procesverbaal bij uittreksel in de openbare registers worde overgeschreven, geeft geen aanleiding tot de heffing van afzonderlijk registratieregt. — Jur. Corr. I, 71, 155.

4582. J. van der Poort. Opdragt of levering met betrekking tot zakelijke regten. — R. en W. III, 193.

4583. Geeft verkoop zonder levering, den kooper eigendom ten aanzien van den verkooper, ofschoon niet ten aanzien van derden? — R. en W. VI, 221.

4584. Overschrijving ten kantore van hypotheken van notariële acten bij authentiek uittreksel. — Jur. Vraagal II, 353.

4585. Vermelding der overschrijving ten kantore van hypotheken ingevolge art. 8 der wet van 16 Junij 1832. — Jur. Vraagal II, 275.

4586. Mr. R. A. J. Colenbrander. Opmerkingen betreffende levering van onroerende zaken en hypothecatie. — N. R. Bijdr. X, 569; XIII, 80; bestreden Jur. Corr. XXXIV, 56.

4587. Mr. R. T. van Boneval Faure. Het stelsel van openbaarheid van den eigendom en van de zakelijke regten, in zijne toepassing op het te niet gaan van laatstgemelde regten beschouwd. — N. R. Bijdr. XIII, 459.

4588. M. S. Pols. De openbaarheid des eigendoms en der zakelijke regten. — Leiden 1854; beoordeeld door mr. van Boneval Faure, N. R. Bijdr. IV, 350, en door mr. J. van Hall, ibid. 365.

4589. In hoeverre zijn de beginselen der thans vigerende wetgeving omtrent den overgang van eigendom, met de bepalingen der wetten op de registratie en overschrijving, vooral bij verkoop van onroerende goederen, overeen te brengen. — Regtsk. Tijds. v. h. not. V, 3, 135.

4590. Verkoop van onroerende goed, cessie door den kooper van zijne regten aan een derde voor de overschrijving der koopacte. — W. de Gelder, Adv. IX, 332.

4591. De vermelding in eene notariële acte van scheiding, „dat de partijen verklaard hebben, dat hun geene andere schriftelijke titels van eigendom noch overschrijvingen ten kantore van hypotheken bekend zijn dan die, op den aan deze minute vastgehechten staat zijn omschreven," voldoet niet aan het voorschrift van art. 8, der wet van 16 Junij 1832, (St. 29). — Jur. Vraagal. III, 82.

4592. Moeten tengevolge der bepalingen van art. 1512, Burg. Wetb., de regten en kosten van overschrijving in de openbare registers, indien bij de acte daaromtrent geen beding is gemaakt, gedragen worden door den verkooper, of zijn die begrepen onder de „andere bijkomende onkosten," bedoeld in art. 1502 en daarbij den kooper opgelegd? — Jur. Vraagal III, 291.

4593. Kan een kooper van een onroerend goed, tot waarborg van onbetaalde kooppenningen, bij de koopacte hypotheek op het verkochte vestigen ten behoeve van den verkooper? — Jur. Vraagal III, 17.

4594. De registratie en overschrijvingsregten welke geheven zijn wegens ten behoeve van minderjarige medegeregtigden aangekochte perceelen, zijn niet vatbaar voor teruggave al wordt het bedrag der kooppenningen later aan die minderjarigen toebedeeld. — Jur. Corr. II, 235.

4595. Mr. A. M. de Rouville. Over de vraag of bij scheiding en verdeeling van onroerende goederen, de eigendomsoverdragt alleen plaats vindt door de overschrijving der acte in de daartoe bestemde registers; dan wel of reeds vóór die overschrijving de verkrijger ten volle eigenaar is, zoodanig, dat hij reeds dan het hem toebedeelde kan vervreemden of bezwaren? — Themis IV, 26.

4596. Gevolgen van het stelsel van eigendomsovergang door overschrijving van den titel met betrekking tot regt van overgang. — N. R. Jaarb. IV, 517.

4597. Mr. G. M. van der Linden. Iets over levering en gemeenschappelijken eigendom. — Themis IV, 134.

4598. W. de Gelder. Brengt overschrijving in elk geval overgang te weeg? — Neen. — Adv. I, 54.

4599. W. de Gelder. Is de hypotheek-bewaarder bevoegd de overschrijving van een extract te weigeren, onder voorgeven, dat het niet volledig genoeg was voor de berekening der overschrijvingsregten? Mag de toestemming tot overschrijving bij extract in de acte zelve gegeven worden? — Neen. — Adv. II, 369.

4600. W. de Gelder. Is eene acte van verkoop aan overschrijving onderworpen, ingeval de verkooper vóór de levering komt te overlijden en de kooper zijn eenige erfgenaam is? — Neen. — Adv. II, 372.

4601. W. de Gelder. Moet de bewaarder, in elk geval van overschrijving ook ten name van hem aan wien gezegd wordt dat is overgedragen, overboeken? — Ja. — Adv. II, 433.

4602. W. de Gelder. Moeten acten van overdragt van erfregten als zich in den boedel onroerende goederen bevinden, worden overgeschreven? — Neen.

Adv. II, 431; anders M. F. 4 Julij 1848, no. 41; P. W. 801.

4603. W. de Gelder. Kan een door partijen zelf vervaardigd extract uit eene onderhandsche of authentieke acte worden overgeschreven, kan dat extract worden overgeschreven als het voor een notaris is verleden? — Ja. — Adv. V, 26.

4604. W. de Gelder. Behalve de levering door overschrijving is de verkooper gebonden tot stoffelijke levering of overdragt van de nuda detentio. — Adv. VI, 230.

4605. W. de Gelder. Uittreksels van processenverbaal van openbaren verkoop van onroerend goed — bevoegdheid van hypotheekbewaarders, — gevolgen van overschrijving van onvolledige uittreksels. — Adv. V, 543.

4606. W. de Gelder. Moet ingeval men eene acte van boedelscheiding bij uittreksel wil doen overschrijven, de magtiging verstrekt worden in art. 671 Burg. Wetb. bedoeld? — Neen. — Adv. I, 112.

4607. W. de Gelder. Moet eene acte van boedelscheiding, bij eene latere acte van scheiding te niet gedaan, evenwel worden overgeschreven? — Adv. II, 278.

4608. W. de Gelder. Zijn overeenkomsten onder opschortende voorwaarden, als die den overgang van onroerende goederen ten onderwerp hebben, aan de gedwongen overschrijving binnen den wettelijken termijn onderworpen? — Neen. — Adv. II, 281.

4609. W. de Gelder. Moeten de acten van afkoop van tiendregt of grondrenten worden overgeschreven. — Adv. II, 463; III, 126.

4610. W. de Gelder. Is de overschrijving verboden van buitenlandsche acten in eene vreemde taal opgemaakt? — Neen. — Adv. VI, 26.

4610*a*. W. de Gelder. Kunnen acten in een vreemde taal gesteld ten kantore van hypotheken worden overgeschreven? — Ja. — Adv. III, 286.

4610*b*. De hypotheekbewaarders zijn niet gehouden tot overschrijving van acten in een vreemde taal. — M. F. 20 Augustus 1858, no. 13; P. W. 3177; Jur. Corr. XXXI, 332.

4610*c*. Berekening van het salaris van hypotheekbewaarders bij overschrijving van tiendregt, gevestigd op alle tiendpligtige perceelen in eene gemeente; moeten alle kadastrale nummers worden opgegeven of is de juiste omschrijving en aanwijzing der schuldpligtige streek volgens art. 1219, 2e lid, R. W., voldoende? — R. B., V, 432.

4611. W. de Gelder. Verkrijgt men eigendomsregt, wanneer de kooper de koopacte zonder toestemming van den verkooper laat overschrijven? — Adv. III, 229.

4612. W. de Gelder. Is bij overdragt van het erfpachtsregt, regt van opstal of beklemming, regt van hypothecaire overschrijving verschuldigd? — Neen. — Adv. III, 123.

4613. W. de Gelder. Is bij twee opvolgende verkoopen, door denzelfden verkooper in elk geval die kooper eigenaar, wiens acte het eerst wordt overgeschreven? — Neen. — Adv. III, 309.

4614. Mr. P. P. P. Kist. Overschrijving van onroerende zaken bij authentiek uittreksel. — N. R. III, 56.

4615. Bepalingen ten opzigte van verkeerde tenaamstellingen in de kadastrale leggers. — M. F. 1 December 1851; Bijv. 683; E. 114; M. F. 14 April 1854; Bijv. 157; E. 514.

4616. De overschrijving van onroerende goederen in de openbare registers, mag worden gedaan op een notariële acte van eigendomsoverdragt, tengevolge mondelinge volmagt opgemaakt. — M. F. 8 Maart 1858, no. 51; R. en W. XII, 447.

4617. De acten van toestemming in dit art. bedoeld, zijn aan registratie onderworpen. — M. F. 14 December 1839; N. R. III, 247, 290; Bijv. 1840, 674; Luttenberg 171.

4618. Indien bij een procesverbaal van openbare veiling, sommige perceelen worden toegewezen, anderen aangehouden en daarbij de laatste aankomsttitels en overschrijving zijn vermeld, welke acte wordt overgeschreven, is de notaris in overtreding, indien bij eene latere acte de aangehouden perceelen uit de hand worden verkocht, en hij ten aanzien van de aankomsttitels en laatste overschrijving naar de eerstvermelde acte verwijst. — M. F. 23 Nov. 1865, no. 20; P. W. 4781.

4619. Indien acten ter overschrijving worden aangeboden, waarbij derden goederen vervreemden, welke in de kadastrale schrifturen als eigendommen van den staat bekend staan, moet de bewaarder der hypotheken daarvan aan den directeur der registratie en domeinen onverwijld kennis geven. — M. F. 10 Januarij 1867, no. 91; P. W. 4991.

4620. De acte waarbij voor de toepassing van de wet op de registratie de koopprijs wordt verhoogd, behoeft niet ten kantore van hypotheken te worden overgeschreven, evenwel is het regt van overschrijving ook verschuldigd op de verhoogde som. — M. F. 26 Januarij 1865, no. 84; P. W. 4670.

4621. Indien afzonderlijke uittreksels van een en dezelfde acte op onderscheiden kantoren van bewaring worden overgeschreven, is op ieder slechts het regt van overschrijving van de daarin vermelde perceelen verschuldigd en niet van alle verkochte perceelen. — M. F. 23 Januarij 2865, no. 37; P. W. 4671.

4622. De hypotheekbewaarders behooren in de kadastrale leggers ambtshalve over te nemen alle veranderingen en wijzigingen in den eigendom, blijkende uit memorien van aangifte, acten of stukken, welke niet aan overschrijving onderworpen zijn. — M. F. 7 Februarij 1865, no. 45; P. W. 4673.

4623. In eene notariële acte van rectificatie van kadastrale aanduiding, behoeven niet weder de laatste aankomsttitels en overschrijving te worden vermeld, indien deze reeds voorkomen in de eerste acte waarin de verkeerde kadastrale opgaven waren opgenomen. — M. F. 31 Julij 1865, no. 34; P. W. 4780.

4624. Proeve over den eisch tot hypothecaire overschrijving, overeenkomstig de belastingwet, in verband met de nieuwe Nederlandsche burgerlijke wetgeving. — N. R. Jaarb. XII, 101.

4625. Indien de laatste dag van den termijn van zes maanden voor de overschrijving bepaald, op een Zondag valt, mag de volgende dag de overschrijving nog zonder boete plaats hebben. — M. F. 11 October 1869; no. 43; P. W. 5589.

4626. Inlichtingen betrekkelijk de overschrijving der acten van overdragt van onroerende goederen. — M. F. 14 December 1839, no. 630; Bijv. 674, E. 578; N. R. III, § 47, 290.

4627. Bepalingen met opzigt tot de overschrijvingen van grondeigendommen, welke niet in den verzamelingslegger, tengevolge van de jaarlijksche afsluiting met 1 October, hebben kunnen bewerkstelligd worden. — M. F. 18 Januarij 1840; Bijv. 24; E. 584.

4628. Instructie betrekkelijk de overgangen van vaste goederen en geregtelijke waarderingen. — M. F. 20 October 1840; Bijv. 989; E. 630.

4629. Voorschriften nopens het beheer van gereleveerde heffingen van het regt van overschrijving en registratie. — M. F. 30 October 1855; Bijv. 566; E. 759.

4630. De opgaven van belanghebbenden van ontdekte, verkeerde ten naamstellingen in de kada-

strale leggers, zijn vrij van zegel. — M. F. 20 October 1858, no. 8; Bijv. 225.

4631. In de kadastrale leggers worden geboekt ten name van „de staat (het departement van binnenlandsche zaken, staatsspoorwegen)" alle gebouwde en ongebouwde eigendommen;

a. bij de staatsspoorwegen in gebruik onverschillig of zij in aanleg zijn of ter exploitatie aan eenige maatschappij zijn of worden overgedragen;

b. die thans in genoemde leggers bekend zijn ten name van „de staat (de maatschappij tot exploitatie van staatsspoorwegen). — M. F. 12 October 1866, no. 47; P. W. 4993.

4632. Indien in eene koopacte wordt verklaard, dat de kooppenningen een jaar te voren aan den verkooper zijn voldaan, uit de opbrengst eener houtverkooping, volgt daaruit niet, dat de bij de acte vermelde verkoop langer dan drie maanden vóór de registratie is aangegaan, dit kan alzoo alleen, geen grond geven voor de heffing van dubbel regt. — M. F. 17 Maart 1868, no. 10; P. W. 5653.

4633. Indien bij dezelfde acte één verkooper met verschillende, geen gemeenschappelijke koopers, bepaalt, dat de overschrijving der acte bij extracten zal worden gedaan, zijn er zoovele registratie-regten verschuldigd als er verschillende koopers zijn. — M. F. 22 Maart 1861, no. 40; P. W. 2753; bestreden in Tijds. v. R. XVI, no. 26.

4634. Bij een koop en verkoop met tijdsbepaling aangegaan, kan de levering niet eerder gevorderd worden dan nadat de tijdsbepaling vervuld is; vóór dien tijd behoeft geen overschrijving noch overboeking bij het kadaster plaats te hebben, tenzij bij nadere acte die tijdsbepaling mogt zijn gewijzigd. — M. F. 23 October 1861, no. 4; P. W. 3894; bestreden Tijds. v. R. XVI, 255.

4635. Over de wijze waarop gehandeld kan of moet worden, tot het verleenen van de noodige magtiging, om de overschrijving van eene acte, die eigendomsovergang bevat, op een uittreksel te doen plaats hebben. — M. F. 16 October 1854; Jur. Corr. XXI, 274.

4635*a*. Een door partijen zelf vervaardigd extract uit eene onderhandsche acte, kan niet worden overgeschreven. — M. F. 15 Julij 1859, no. 96 en 15 November 1859, no. 3; P. W. 3521.

4635*b*. Eene cessie tusschen vennooten van een aandeel in eene maatschappij van nijverheid, waartoe onroerende goederen behooren, behoeft niet te worden overgeschreven. — M. F. 31 October 1859, no. 101; P. W. 3522.

4636. Hij die in het bezit is van het blijkens acte door hem van zijn erflater gekochte perceel, is eigenaar, al heeft de levering eerst plaats gehad na den dood van den erflater, en zonder medewerking der gezamelijke erfgenamen, hij is ook niet rekenpligtig jegens zijne mede-erfgenamen, zoo deze die rekenpligtigheid niet bewijzen. — Regtb. Tiel 18 Mei 1849; N. R. B. II, 42.

4637. Kadastrale leggers bewijzen geen eigendomsregt, omdat deze alleen zijn ingerigt om daarnaar de grondlasten te regelen en bovendien worden opgemaakt, buiten medewerking der daarbij belanghebbende partijen. De vermelding door een historieschrijver levert in regten geen bewijs. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1870; N. R. B. XX, 248; W. 3216.

4638. Een eisch, strekkende dat de regter verklare, dat het te wijzen vonnis moge gelden als acte tot overschrijving voldoende, kan in geen geval worden gedaan, dan na voorafgaande vordering tot levering. De vordering tot inbezitstelling, kan tegen den verkooper niet worden ingesteld, dan als gevolg en uitvloeisel van de van hem gevorderde levering door overschrijving. — Regtb. Amsterdam 28 November 1860; Hof N.-Holland 6 Junij 1861; N. R. B. XII, 24.

4639. Levering van roerende goederen, welke zich op een onroerend goed bevinden, hetwelk met die roerende goederen bij een en dezelfde acte werd verkocht, wordt onnoodig, door de overschrijving der acte in de openbare registers, dewijl daardoor ook dat roerend goed in des koopers bereik, magt en bezit is gesteld. — Regtb. Maastricht 30 Junij 1859; Hof Limburg 13 September 1860; H. R. 7 Junij 1861; N. R. B. XII, 1.

4640. Kadastrale uittreksels kunnen geene eigendomsregten staven, vermits bij geene wetsbepaling aan kadastrale aanduidingen de bewijskracht is toegekend, om eigendomsregten te geven of te ontnemen, en het kadaster hoofdzakelijk, zoo niet eeniglijk ten doel heeft de gelijkmatige verdeeling der grondbelasting. — Regtb. Gorinchem 12 November 1861; W. 2498; N. N. I, 315; Tijds. XVIII, 99, no. 27; Regtb. Almelo 8 September 1858; N. R. LXIV, § 84, 404.

4641. Niet elke acte die een regtstitel van eigendom bevat, brengt door overschrijving overgang van eigendom mede, maar bepaaldelijk bij koop en verkoop wordt daartoe vereischt eene door den verkooper gedane overdragt van het verkochte goed, en alzoo eene door of met toestemming van den verkooper gedane overschrijving. — Hof N.-Holland 2 Dec. 1861; W. 2326; Jur. Corr. XXXVI, 229.

4642. Acten van koop en verkoop kunnen onder de tegenwoordige wetgeving niet begrepen worden onder acten, overgang van eigendom inhoudende, of onder de andere acten opgenoemd in art. 17 der wet van 16 Junij 1831 (St. 29). Die acten zijn mitsdien niet aan de gedwongen overschrijving ten kantore der hypotheken onderworpen, de bepalingen van art. 8 der aangehaalde wet, zijn op haar niet toepasselijk. — Regtb. Sneek 7 Dec. 1851; N. R. B. IV, 125; R. en W. IX, 309; N. R. L, § 101, 461.

4643. Rectificatie eener inschrijving op de kadastrale registers, kan niet worden gevraagd bij beweerde dwaling in een koopacte, zoolang die acte niet gedeeltelijk is vernietigd of over den eigendom van het perceel in kwestie verschil bestaat. De vraag over den eigendom van het perceel moet eerst beslist zijn. Die vraag kan alleen bij eene zakelijke regtsvordering, reivindicatio, beslist worden.—Regtb. Nijmegen 17 April 1855; N. R. B. VI, 178.

4644. De eigendomsovergang van tiendregt geschiedt ook door overschrijving in de openbare registers. Die overgang behoeft niet aan de tiendpligtigen te worden beteekend. — Regtb. Tiel 26 Maart 1858; N. R. B. VIII, 297.

4645. Om de mutatieregten volgens de bestaande registratiewetten te kunnen vorderen, is het niet voldoende, dat er koop en verkoop bewezen wordt, daarenboven moet nog blijken van eigendomsoverdragt door levering, ingevolge de bepalingen van het Burg. Wetb. — H. R. 20 Mei 1842; W. 291; N. R. XI, § 100, 401.

4646. De verjaring van twee jaren bij art. 61 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, bepaald, is niet toepasselijk op het registratieregt, wegens verzwegen eigendomsovergang.

Ook onder het Ned. Burg. Wetb. zijn verzwegen eigendomsovergangen in den zin der wetten op de registratie mogelijk; het regt kan deswege gevorderd worden, ook al blijkt niet, dat er eene acte van overdragt bestaat. — Regtb. Arnhem 14 Maart 1867; W. 2939; R. en W. XIX, 493; P. W. 5092; H. R. 3 April 1868; P. W. 5315.

4647. De verkooper van onroerend goed is, behalve tot opdragt door overschrijving der koopacte in de

openbare registers, verpligt, tot in bezitstelling, feitelijke levering van het goed. Bij verkoop door den hypothecairen schuldeischer, krachtens onherroepelijke volmagt is niet de schuldeischer, maar de eigenaar tot de feitelijke levering gehouden. — Regtb. Amsterdam 18 Februarij 1869; N. R. B. XIX, 775; W. 3177.

4648. Eene acte van scheiding eener compagnieschap, waarbij vastgoed wordt aanbedeeld aan hem, die den inbreng daarvan, bij de tegen vast regt geregistreerd en niet overgeschreven acte van associatie gedaan had, is aan geen overschrijving onderhevig, voor zooveel dat vastgoed aangaat. — Regtb. Middelburg 30 Junij 1840; W. 113; N. R. VII, § 44, 256.

4649. De manier van overschrijving, hetzij der geheele acte, hetzij bij authentiek uittreksel, is alleen aan de keus van partijen overgelaten; de hypotheekbewaarder is niet bevoegd over de volledigheid der acte te oordeelen, veelmin de overschrijving te weigeren. — Regtb. Deventer 22 December 1841; W. 318; Regtz. II, 244.

4650. Het doel van het voorschrift der overschrijving in de openbare registers, is geen ander, dan dat derden zouden kunnen nagaan, wien zij als eigenaar moeten erkennen; derhalve moet de regel gelden, dat eene boedelscheiding wat aangaat de vraag, wie eigenaar is van eenig onroerend goed, evenals eene acte van verkoop of dergelijke, niet kan werken tegen derden, dan nadat zij is overgeschreven. — H. R. 9 Junij 1865; N. R. LXXX, 209; v. d. H., B. R. XXIX, 477; N. N. IV, 310.

4651. Art. 671 en 1224 betreffen den eigendomsovergang door levering van onroerende zaken, en de daarvoor gevorderde overschrijving der acte in de openbare registers en de inschrijving der hypothecaire verbanden.

Die artt. zijn alzoo niet geschonden of verkeerd toegepast, waar het geschil loopt over grondrenten, en de overschrijving daarvan. — H. R. 28 Februarij 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 318.

4652. De overschrijving in de openbare registers kan den eigendom niet opdragen, wanneer zij niet is geschied krachtens een regtstitel, afkomstig van hem, die geregtigd was over den eigendom te beschikken. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Junij 1865; W. 2731; N. N. V, 17.

4653. Een acte van boedelscheiding en in het algemeen eene acte van scheiding en deeling, behoeft niet door opdragt of levering gevolgd te zijn, om eigendomsregt te wettigen. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 November 1864; W. 2644.

4654. De overschrijving in de openbare registers van het bevel des regters, om de verschijning van partij te gelasten tot het passeren eener notariële acte en van het procesverbaal van den te benoemen notaris, kan niet subintreren voor eene acte, geschikt tot overschrijving van vastgoed. — Hof Drenthe 23 Mei 1863; W. 2540.

4655. Het veranderd beginsel van overgang van eigendom door levering en niet als gevolg van eenvoudige overeenkomst, heeft geen invloed op de heffing van het regt van overgang bij de Fransche registratie ingevoerd. Art. 69, § 7, no. 1 der wet van 22 Frimaire, jaar VII. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1850; R. B. XII, 592; R. en W. VI, 85; IX, 444.

4656. Eene geregistreerde onderhandsche acte, betreffende den verkoop van onroerende goederen, geeft geen regtsgeldig bewijs, dat die goederen geleverd zijn, indien de bedoelde acte, nevens eene algemeene vermelding van transport en levering, de verklaring inhoudt, dat die goederen zullen verblijven onder den verkooper. — H. R. 29 November 1850; Jur. Corr. XX, 180.

4657. Indien eene nietig verklaarde koopacte in de daartoe bestemde registers van eigendomsoverdragt is overgeschreven, kan de doorhaling van die overschrijving voor den regter gevorderd worden. — Hof Overijssel 22 Februarij 1858; W. 2081.

4658. Geen mutatieregt is verschuldigd, tenzij overdragt van eigendom plaats heeft; zoodanige overdragt heeft niet plaats waar de acte geen dadelijke verbindtenis bevat, om de onroerende goederen bij eene clausule in die acte omschreven te leveren, maar alleen eene verbindtenis omtrent sommige der voorwaarden, onder welke later, bij eene andere acte, eene gemeenschappelijke massa zal gescheiden worden. — Regtb. Groningen 10 Februarij 1860; W. 2419; N. R. B. XII, 68; N. N. I, 34.

4659. Tot de overschrijving der koopacte wordt de uitdrukkelijke toestemming of de medewerking van den verkooper niet gevorderd. Die overschrijving kan intusschen geen eigendomsoverdragt tengevolge hebben, wanneer zij in strijd met de koopacte, vóór den daarbij in een bijzonder beding bepaalden tijd, heeft plaats gehad. — H. R. 7 November 1862; W. 2431; v. d. H., B. R. XXVII, 54; Corr. XXXIX, 386; N. R. LXXII, § 20, 141; Tijds. XVII, 149, no. 6; N. N. I, 397; N. R. B. XIII, 194; P. W. 4130.

4660. In de registers van den hypotheekbewaarder worden niet enkel opgenomen de acten, regtstreeks den eigendomsovergang ten doel hebbende, maar ook regterlijke vonnissen, welke den twijfel omtrent den waren eigenaar doen ophouden.

De overschrijving eener koopacte in de openbare registers, zonder gebleken toestemming van den verkooper, brengt niet per se overgang van eigendom mede. — Hof N.-Holland 27 Junij 1861; W. 2326; Tijds. XVI, 57, no. 8; N. R. B. XII, 277; P. W. 3900.

4661. Een verkocht onroerend goed is wettig geleverd, en dus de eigendom daarvan overgedragen, door de enkele overschrijving van de koopacte in de daarvoor bestemde openbare registers. De verkooper van een onroerend goed is gehouden boven en behalve de wettelijke levering door overschrijving van de acte in de openbare registers, ook nog voor zoover het daarvoor vatbaar is, tot stoffelijke levering of overdragt van de nuda detentio, welke gepaard moet gaan met, en resulteert uit de wettelijke levering. Van een servituut van overpad, overrid en veedrift, is geene andere levering denkbaar dan door overschrijving. — Regtb. Alkmaar 15 Maart 1860; W. 2331; P. W. 3882.

4662. Nergens is bij de wet voorgeschreven, dat tot de overschrijving van eene acte van eigendomsoverdragt in de openbare registers, wordt vereischt de medewerking van allen, die bij de acte partij zijn geweest. — Regtb. Zutphen 15 Februarij 1855; Hof Gelderland 6 Mei 1856; W. 1765.

4663. Het mutatieregt wegens verkoop van onroerende goederen is verschuldigd, al heeft er geen levering door overschrijving in de openbare registers plaats. — Regtb. Arnhem 14 Maart 1867; H. R. 3 April 1868; R. en W., XX, 217.

4664. Levering beteekent in art. 671 eigendomsoverdragt; in art. 1511 daarentegen bezitsoverdragt. — H. R. 13 November 1868; N. R. B., XIX, 465.

4665. Eene acte van verkoop van onroerend goed, door iemand op eigen naam verkocht, is geen acte diens eigendom bewijzende bedoeld bij art. 12, der wet van 22 Frimaire jaar VII. — Regtb. Utrecht 28 Junij 1865; W. de Gelder, Adv. IX, 360.

4666. Overschrijving brengt niet steeds overgang van eigendom te weeg. Ook bij de ontbinding der koopacte, na de overschrijving bij regterlijke vonnis,

nadat de hypothecaire schuldeischer van den kooper, gebruik heeft gemaakt van de onherroepelijke volmagt, vervalt het regt van hypotheek. — Regtb. Breda 18 October 1864; W. de Gelder, Adv. VIII, 441; N. N. IV, 23; Hof N. Brabant 19 Sept. 1865; N. N. IV, 329.

4667. Dit art. is geschonden, indien is verstaan dat een kooper van onroerend goed, vóór dat aan hem de eigendom blijkens de openbare registers was aangekomen, regt had om huuropzegging te doen, met dat gevolg, dat de huurder, die alleen van den vorigen eigenaar had gehuurd en alzoo hem alleen als eigenaar behoefde te erkennen, verpligt was zich aan die opzegging te onderwerpen. — H. R. 28 April 1842; R. in N. III, 291; W. 310; N. R. X, § 62, 241; v. d. H., B. R. III, 373; Tijds. v. R. VI, 185.

4668. De overschrijving in de openbare registers kan den eigendom niet opdragen, wanneer zij niet is geschied krachtens een regtstitel, afkomstig van hem, die geregtigd was over den eigendom te beschikken. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Junij 1865; N. N. V, 17; W. de Gelder, Adv. IX, 350.

4669. De overschrijving van de koopacte van onroerend goed, dat door den eigenaar is verkocht, vóór dat hij in staat van faillissement kwam, doch eerst na dat faillissement ten kantore der hypotheken is overgeschreven, kan geen eigendomsovergang teweeg brengen, ten nadeele der schuldeischers in de faillite massa. — Hof N.-Brabant 9 Januarij 1849; N. R. XXXIII, § 45, 224.

4670. Indien de verkooper van onroerend goed, daags na de dagvaarding tot ontbinding der overeenkomst wegens niet levering, de overschrijving der acte doet verrigten, geeft die vertraging geen regt aan den verkooper, om de ontbinding te blijven vorderen, zijn regt bepaalt zich tot eene vordering van schadeloosstelling. De kooper mag de overschrijving later doen en zich zelve aldus het effect zijner koopacte verzekeren. — Hof N.-Brabant 10 Junij 1845; N. R. XXII, § 78, 412; Tijds. v. R. VI, 182.

4671. Het regt van overschrijving kan niet worden gevorderd wegens de overdragt van het vruchtgebruik eener nalatenschap, aan dengene, aan wien de helft der nalatenschap in blooten eigendom toekomt. — Regtb. Maastricht 27 December 1844; H. R. 17 Februarij 1848; N. R. XXX, § 1, 1.

4672. De overschrijving in de registers is ook van toepassing bij scheiding van onroerende goederen, met dat gevolg, dat zoolang die overschrijving niet is geschied, het goed door derden kan geacht worden nog te behooren aan dengene, op wiens naam het staat of aan diens gezamelijke erven. — H. R. 31 Aug. 1849; N. R. XXXIV, § 3, 8; W. 1050; v. d. H., B. R. XI, 1; Tijds. v. R. VI, 187, no. 37.

4673. Kadastrale opnemingen en andere werkzaamheden met het kadaster verbonden, kunnen geen bewijs van eigendom voor een derde opleveren. — Regtb. 's Hertogenbosch 25 Februarij 1842; W. 417; Hof N.-Brabant 20 Junij 1843; W. 440; N. R. XVI, § 55, 279.

4674. Het bestuur der registratie is niet bevoegd de overschrijving ten kantore van de hypotheken te vorderen van eene acte van koop en verkoop van onroerende goederen. Het regt van registratie van 4 pct. op de acten van verkoop van onroerende goederen is verschuldigd gebleven, niettegenstaande bij het Nederlandsch Burg. Wetb. is bepaald, dat eigendom eerst met de levering van vastgoed overgaat en dat de levering bestaat in overschrijving van den titel van aankomst in de daartoe bestemde registers. — Regtb. Almelo 23 Dec. 1840; N. R. XI, § 70, 306; R. in N. III, 47; Tijds. v. Not. ambt V bijd., no. 61; P. W. 2/1841, 47; Regtz. II, 241.

4675. Eene acte waarbij voorloopig wordt verkocht onroerend goed onder voorwaarde, dat, indien de vereischte regterlijke autorisatie wordt verkregen, welke ten aanzien van minderjarige mede-eigenaren wordt gevorderd, later eene formele acte van overdragt zal worden geleverd, alsmede dat het onroerend goed niet anders dan onder het vermeld beding van regterlijke toestemming wordt aangenomen, terwijl is bepaald, dat de betaling eerst na het verlof der regtbank zal plaats hebben, is geene acte van eigendomsoverdragt, die tot heffing van evenredig registratieregt aanleiding kan geven. — Regtb. Arnhem 28 November 1844; P. W. 219 en 220; R. B. VII, 114; R. en W. I, 471; W. 568.

4676. Indien bij eene acte van publieke veiling, eenige perceelen van een onverdeelden boedel, tegen den door een der deelgeregtigden geboden prijs worden opgehouden, met bepaling, om die later tegen den geboden prijs, aan dien deelgeregtigde bij scheiding aan te bedeelen is, op zoodanige acte geen evenredig registratieregt verschuldigd. — H. R. 13 Junij 1851; W. 1243; N. R. XXXIX, § 24, 105.

4677. De verkooper van een onroerend goed, nadat dit door inschrijving in de openbare registers ten name van den kooper behoorlijk is geleverd, is nog verpligt tot eene andere feitelijke levering. — Regtb. Leyden 12 Mei 1846; W. 740; Regtz. II, 252.

4678. De verkooper van een huis heeft niet geheel aan zijne verpligting tot leveren voldaan, door de overschrijving der koopacte, en de opzage der vroeger bestaande huur; hij is jegens den kooper aansprakelijk voor de schade door dezen geleden, ten gevolge van het niet tijdig ontruimen, door den huurder van het verkochte perceel. — Regtb. Groningen 10 Mei 1845; R. B. VII, 682; Regtz. II, 250; Hof Groningen 14 April 1846; v. d. H., B. R. IX, 57.

4679. In de bestaande wetgeving is geen bepaling bekend, uit welke voor den verkooper de verpligting zou voortvloeijen, om behalve de bij de wet omstandig aangeduide regtslevering, nog eene andere levering te voegen van het verkochte goed, in het daadwerkelijk bedwang van den kooper, de detentio. — Regtb. Gorinchem 6 November 1847; R. B. X, 61; W. 1045; Tijds. v. R. IV, 408, no. 6; bestreden door mr. J. van Hall, R. B. ibid.

4680. Hij die een vastgoed heeft gekocht met vermelding, dat het een uitpad heeft over eens anders erf, en die op eene geregtelijke aanmaning eene weigering ontvangt, om dat uitpad te verleenen, is niet geregtigd om, nadat de koopacte is overgeschreven, nog de levering van het uitpad van den verkooper te vorderen. — Regtb. 's Gravenhage 19 October 1849; W. 1064.

4681. Levering van onroerend goed kan eerst gezegd worden dan te zijn geschied, indien de overschrijving in de daartoe bestemde registers behoorlijk heeft plaats gehad op de door partijen bedongen wijze. — Regtb. Amsterdam 30 December 1846; W. 826; Tijds. v. R. VI, 180.

4682. De partij die weigert of nalatig is tot het verlijden eener acte van overdragt op de wijze bij art. 671 voorgeschreven, kan daartoe bij vonnis worden verpligt, in welk geval dat vonnis tevens kan inhouden, dat het, na in kracht van gewijsde te zijn gegaan, den eischer zal strekken tot bewijs van eigendomsovergang om in de registers te worden overgeschreven. — Regtb. Utrecht 24 September 1841; W. 270.

4683. Indien bij procesverbaal van openbaren verkoop, aan den kooper bij vergissing is overgedragen een niet verkocht perceel, kan deze dwaling niet worden hersteld door eene eenvoudige acte van rectificatie door den verkooper zonder mede-

werking van den kooper opgemaakt. — Regtb. Amsterdam 7 Januarij 1845; W. 623; Anders Hof N.-Holland 16 April 1846; W. 860.

4684. De notaris is krachtens zijne betrekking niet verpligt om voor de overschrijving der acten in de openbare registers te zorgen; doch heeft hij dit op zich genomen, dan is hij verantwoordelijk voor de schade uit de niet tijdige vervulling der formaliteiten voortvloeijende. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 Januarij 1848; Hof N.-Brabant 9 Januarij 1849; W. 1155; N. R. XXXIII, § 45, 224.

4685. De levering of opdragt van een onroerend goed wordt gebiedend gevorderd, om den eigendom te doen daarstellen.

Die levering geschiedt uitsluitend door de overschrijving van de acte, waarbij het goed wordt overgedragen, in de daartoe bestemde openbare registers. — Regtb. Zwolle 27 Junij 1849; W. 1030.

4686. De verpligting tot levering bij art. 1510 en 1511 aan den verkooper opgelegd, moet worden verklaard in verband met hetgeen daaromtrent in het algemeen is bepaald bij art. 671. — H. R. 23 Mei 1862; v. d. H., B. R. XXVI, no. 870, 429.

4687. Indien de acte van verkoop van een tiendregt wel beteekend is aan den tiendpligtige, doch niet overgeschreven in de daartoe bestemde openbare registers, is dan het tiendregt op den kooper overgegaan, met dat gevolg, dat deze het tegen den tiendpligtige kan uitoefenen? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 58; H. R. 4 Maart 1859; W. 2041; Hof Gelderland 15 April 1841; W. 227; Regtb. Arnhem 25 Mei 1840; W. 226.

4688. Indien bij verkoop van goederen tot de erfenis behoorende, eenige erfgenamen een hoogste bod doen, en verklaren, dat zij bij eventuële scheiding het goed tot dien prijs willen aannemen, waarin de andere erfgenamen bewilligen, stelt dit nog geen koop daar. De overschrijving dier acte in de registers der hypotheken is geen overdragt. — Regtb. Groningen 27 April 1860; N. N. I, 37.

4689. Om eigendomsregt tegenover derden te bewijzen, dient ook het bewijs te worden geleverd dat de verkooper wettige eigenaar was, en alzoo regt van beschikking had. — Hof Z.-Holland 30 Junij 1862; N. N. II, 320.

4690. Het mutatieregt is verschuldigd op de acte van koop en verkoop, zelfs vóór dat de levering heeft plaats gehad. Voor de heffing van het regt voor registratie wordt de eigendomsovergang niet voldoende bewezen door één huurcontract. — Regtb. Haarlem 26 April 1864; N. N. III, 325.

4691. Voor de overschrijving van acten van verkoop wegens herveiling ten laste van een in gebreke gebleven kooper, is alleen dan eenig regt verschuldigd, indien op de acte een evenredig regt van registratie is geheven. Indien evenwel de acte van herveiling ter overschrijving wordt aangeboden, vóór dat het proces-verbaal van veiling is overgeschreven, moet het regt van overschrijving worden gevorderd over het volle bedrag van den bij de herveiling bedongen koopprijs met de lasten. — M. F. 8 Junij 1863, no. 65; P. W. 4203.

4692. De overschrijving eener acte van koop en verkoop van eenig perceel, in de openbare registers, is genoegzaam om een erfdienstbaarheid op een daarbij niet verkocht perceel te leveren, zonder dat de in het Kon. Besl. van 8 Augustus 1838 (St. 27) voorgeschreven aanteekening, in het algemeen register is geschied; zoodat later een kooper, door inzage van dat register, bekend kan blijven met de, op zijn perceel gevestigde erfdienstbaarheid. — Hof Overijssel 14 November 1857; W. 2048; P. W. 3273.

4693. Indien dezelfde goederen, bij twee notariële acten, aan andere koopers en voor verschillende prijzen, zijn verkocht, is de bewaarder gehouden beide acten over te schrijven, ook indien het stellionaat, bedoeld bij art. 711, Burg. Regtsv., begaan is; dit behoeft niet aan het Openb. Min. te worden medegedeeld. De aanteekeningen op het algemeen register no. 2, en op de tafels moeten, voor beide acten, plaats hebben, met verwijzingen, ten einde, bij inzage, de vereischte inlichtingen te kunnen verstrekken. — M. F. 19 Mei 1859, no. 77; P. W. 3176.

4694. Eene acte waarbij door den eigenaar en den beklemden meijer, de overeenkomst wordt getroffen, dat de vererving der vaste beklemming, beperkt tot de nederdalende lijn, zich ook, tot de opgaande en zijlinie zal uitstrekken, zulks tegen betaling van een jaar huur, is onderworpen aan de overschrijving. — M. F. 13 December 1854, no. 21; P. W. 2358.

4695. Het regt van overschrijving moet alleen worden berekend over den, voor verkoop van vast goed bepaalden prijs, al zijn tevens roerende goederen verkocht, waarvan de prijs, voor de berekening van de registratie regten, bij den koopprijs van het vastgoed is gerekend. — M. F. 21 Julij 1856, no. 31; P. W. 1/1856, 35.

4696. Er is geen regt van overschrijving verschuldigd, wegens verdeeling, indien volgens beding in een contract van vennootschap, het aandeel van een overleden vennoot, door zijne erfgenamen, aan de vennootschap, wordt overgelaten. — Regtb. Haarlem 27 Januarij 1857; W. 1834.

4697. Bij aanbieding eener acte tot overschrijving, met weigering van dadelijke betaling van regten en salarissen, moet de overschrijving evenwel worden verrigt, maar moet onmiddelijk een dwangschrift tot betaling worden uitgevaardigd. — M. F. 25 October 1853, no. 71; P. W. 1/1855, 59.

4698. De acten houdende verkoop van bovenveen, en van regten van verveening zijn niet aan de overschrijving onderworpen. — M. F. 18 December 1852, no. 181; M. F. 12 Jan. 1853, no. 13; P. W. 1798.

Art. 672.

4699. Mr. W. Modderman. Het burenrecht. — Tijds. III, 1.

4700. I. G. Stadler. De jure quod vicini ac confines inter se commune habent. — L. B. 1830.

4701. S. I. Fockema Andreae. Beschouwingen over burenrecht. — Leiden 1868; beoord. in N. R. Bijdr. XIX, 135; Themis, door mr. A. Hinlopen, 2e, XVI, 278, 337; Gids Nov. 1869, 334.

4702. Mr. S. I. Fockema Andreae. Wat is de invloed van eene vergunning, verleend ingevolge het kon. besluit van 31 Januarij 1824, op civile acties der buren? — Themis 2e, XVI, 3.

4703. S. Laman Trip. Beschouwingen over het toezicht op inrichtingen van nijverheid. — Gron. 1868; beoord. door dr. Maurits van Lier; N. R. Bijdr. XIX, 149.

4704. Het bewijs door getuigen is toegelaten, indien er geschil bestaat omtrent een uitweg van naburige erven, uit de natuurlijke ligging dier erven, volgens art. 672 Burg. Wetb. voortvloeijende, zonder dat daarbij het bestaan van eenige acte of overeenkomst in aanmerking komt; art. 719 is in zoodanige gevallen niet van toepassing. — Hof Z.-Holland 29 Junij 1844; H. R. 3 Januarij 1845; N. R. XIX, § 67, 275; Regtz. II, 257.

4705. Indien iemand, die met anderen, eigenaar is van het door hem bewoonde huis, bij het vertimmeren daarvan op zijns buurmans grond bouwt, kan deze laatste, indien hij in regten de wegruiming van het gebouwde vordert, volstaan met alleen tegen

gemelden bewoner te procederen, zonder de mede-eigenaren in regten te betrekken. — Regtb. Amsterdam 23 November 1840; R. B. VI, 802.

Art. 673.

4706. H. W. Waardenburg. De vicinorum dominorum circa aquam juribus et officiis. — Traj. 1856.

4707. Dit art. heeft ook die erven op het oog, welke niet onmiddelijk aan elkander grenzen; aan den regter is de beslissing overgelaten, welke erven als naburig kunnen worden beschouwd. — Regtb. Amersfoort 18 Januarij 1858; W. 1951; N. R. LXI, § 78, 450.

4708. De algemeene regelen van het burgerlijk regt omtrent den waterafloop van hooger gelegen, op lager gelegen landen, lijden uitzondering, ingeval zij niet overeenkomen met administrative voorschriften omtrent dijken en waterkeeringen. Ook vroegere overeenkomsten worden door latere administrative voorschriften gewijzigd. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 April 1856; W. 1760.

Art. 676.

4709. Onder het regt van bespoeling, waarvan in art. 676 gesproken wordt, kan niet gebragt worden het regt om voorbijloopend water af te leiden naar vijvers of vergaderbakken, zoodanig gelegen, dat het water daaruit nimmer weder de beek kan bereiken, maar daaraan voor altijd wordt onttrokken. — H. R. 3 Nov. 1843; Jur. Corr. IV, 45; Regtz. II, 263; W. 459; N. R. XVI, § 66, 336; v. d. H., B. R. V, 51.

Art. 678.

4710. C. P. Wicherlink. De termino moto secundum juris Romani et hodierni principia. — L. B. 1828.

4711. De vordering tot afscheiding komt toe aan ieder, die op het erf waaraan dat van zijn nabuur grenst, de regten van den eigenaar uitoefent, met name aan den bezitter. — Hof Zeeland 26 Mei 1868; N. R. B. XIX, 545.

4712. De deskundigen bij regterlijke uitspraak aangewezen, tot het maken van eene grensscheiding op een grond, bij die uitspraak aangewezen, zijn niet bevoegd een anderen grondslag aan te nemen, op grond, dat de aangewezen niet te vinden zou zijn. — Hof Zeeland 30 Junij 1868; N. R. B. XIX, 559.

4713. De eigenaar die beweert, dat eene afscheiding verkeerd is geplaatst, en dat daardoor een gedeelte van zijn eigendom is ingenomen, heeft niet de actio finium regundorum van art. 678 Burg. Wetb.

De regtsvordering tot afpaling van aan elkander grenzende erven, wordt alleen gegeven, als er geen grensscheiding bestaat, of deze onbestemd is. Bij het feitelijk bestaan van grensscheiding, behoort hij, die de onjuistheid daarvan beweert, de revindicatie in te stellen. — Regtb. Groningen 1 November 1867; W. 3172; N. R. B. XIX, 689; Hof Groningen 22 Junij 1869; W, 3174; N. R. B. XIX, 689.

4714. Indien eene actie alleen berust op beweerden eigendom, volgens overeenkomst, en niet op aangrenzenden eigendom, is dit art. niet van toepassing. — H. R. 13 April 1849; W. 1034; N. R. XXXII, § 88, 341; v. d. H., B. R. X, no. 340, 377.

4715. Indien een eisch tot revindicatie van gronden is ontzegd, kan dezelfde eischer tegen denzelfden gedaagde, geen eisch tot delimitatie dierzelfde gronden, instellen. — Hof Zeeland 13 Junij 1848; R. B. XII, 377.

4716. Eene onbepaalde vordering tot afscheiding ten gemeenen koste, van aan elkander grenzende eigendommen, kan niet worden toegewezen, indien zij ingesteld wordt met voorbijgang van eene vroeger daargestelde scheiding, waarvan nog kennelijke teekenen bestaan. — Hof N.-Brabant 7 Februarij 1843; Regtz. II, 264; N. R. XV, § 30, 105; Regtb. 's Hertogenbosch 7 Julij 1841; W. 222.

4717. Hoezeer voor de vordering tot afscheiding van erven verondersteld wordt, dat er geen afscheiding bestaat, vordert dit art. daarom niet van den eischer, het bewijs van het niet aanwezig zijn eener afscheiding. — H. R. 26 Februarij 1858; Jur. Corr. XXXII, 358; N. R. LVIII, § 36, 210.

4718. Ook aan den bezitter komt de actio finium regundorum toe. — Regtb. Middelburg 21 Februarij 1866; W. 2806, N. R. B. XVIII, 237.

4719. De vordering tot afscheiding van twee aan elkander grenzende erven van partijen te maken, en bij foute van dien tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, reeds geleden en nog te lijden, ten gevolge van stoornis in het bezit, moet als cumulerende eene petitoire en possessoire actie, niet ontvankelijk worden verklaard. — Hof N.-Holland 2 Februarij 1865; W. 2715.

4720. Een levende haag en opschietende boomen tusschen twee erven bestaande, kunnen niet als afscheiding beschouwd worden in den zin der wet, althans zoo niet blijkt, dat zij bij wederkeerige overeenkomst zijn geplant en dat de haag gemeen is. — Regtb. Maastricht 19 Januarij 1854; W. 1552.

4721. Op het regt tot het vorderen van afscheiding, onbepaald aan ieder eigenaar tegen zijn nabuur toegekend, is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van landen, aan welke het regt van aanwas behoort. — H. R. 6 Januarij 1854; W. 1510; v. d. H., B. R. XVIII, no. 544, 27.

4722. Uit eene gestipuleerde verpligting tot afscheiding, volgt niet de verpligting tot afsluiting van het gekochte, zoodanig, dat geen vee uit het niet verkochte gedeelte zou kunnen komen op het verkochte. — H. R. 16 Maart 1870; W. 3203.

4723. Ingeval van delimitatie moet, indien beide partijen daadzaken stellen om de door hen beweerde rigting der scheidslijn te bewijzen, de eischer daartoe bij voorkeur worden toegelaten. — Regtb. Breda 5 October 1858; W. 2019.

4724. Er bestaat onderscheid tusschen afscheiding en afsluiting van naburige erven. Niet ieder eigenaar van een perceel land, kan den eigenaar van een daarnevens liggend strookje land noodzaken, een gemeenschappelijke sloot tusschen hunne eigendommen te graven. — Regtb. Leeuwarden 15 Maart 1842; W. 3210.

4725. Een vastbeklemde meijer kan tegen een vastbeklemden meijer instellen, een eisch tot afscheiding van belendende landen. — Regtb. Winschoten 28 Maart 1855; N. R. B. VI, 383.

4726. De vordering tot afscheiding van naburige erven brengt mede, de bepaling der plaats, waar de grenslijn tusschen de beide eigendommen moet komen, en de plaatsing van grensteekenen op de aangewezen scheidslinie. Ieder eigenaar kan zijn buurman noodzaken, tot beide verrigtingen over te gaan. Een houtgraaf in boomen duidt geene scheidslinie aan, vooral indien zij niet gemeen zijn; een gedaagde kan niet volstaan met het aanbod om steenen te plaatsen op eene scheidslinie, volgens die boomen door hem aangeduid. — Regtb. Maastricht 21 Junij 1855; N. R. B. VII, 98.

4727. Bij het instellen der actio finium regundorum wordt de volkomen en onbetwiste eigendom van het goed gevorderd, zoodanig eigendom behoort alzoo bij het instellen dier actie voor alles vast te staan. — Regtb. Heerenveen 16 Julij 1858; N. R. B. X, 503; Regtb. Middelburg 6 November 1867; N. R. B. XIX, 69.

4728. Indien een eisch tot afscheiding wordt

ingesteld en de gedaagde beweert, dat eene grensscheiding bestaat, kan dit geen aanleiding geven tot niet ontvankelijk verklaring van den eisch maar moet bij het bewijzen daarvan, de eisch als ongegrond worden ontzegd. Bij de actio finium regundorum behoeft de eischer den eigendom niet te bewijzen, maar is het bezit voldoende. — Regtb. Nijmegen 29 Maart 1870; W. 3244.

Art. 679.

4729. Geregtigden tot gemeene gronden of marken, zijn niet bevoegd om een gedeelte der gemeene gronden af te graven of af te sluiten, indien het volgens de bestaande verordeningen vast staat, dat hierover in eene wettig zamengeroepen bijeenkomst van alle geregtigden moet worden geraadpleegd. — Hof Gelderland 11 October 1843; W. 443.

Art. 680.

4730. Het regt van klaauwengang is onderscheiden van het regt van overweide. Indien in eene strafactie wegens het laten loopen van vee op eens anders grond, de beklaagde zich beroept op zijn regt van klaauwengang, moet dat regt door den burgerlijken regter worden onderzocht en de strafvordering te dien einde worden geschorst. — H. R. 12 November 1859; N. R. XXXVII, § 7, 32.

Art. 681.

4731. C. Slichtenbree. De muris, fossis et sepibus intermediis secundum codicem civilem Francicum et novum Belgicum. — L. B. 1838.

4732. Het tegendeel van het regtsvermoeden gehuldigd door dit art., kan niet anders blijken, dan door titel of teeken. Ook dan, als daartoe andere omstandigheden in aanmerking zouden kunnen komen, behoort hare beoordeeling tot het uitsluitend gebied van den judex facti. De mede-eigenaar van een gemeenschappelijken scheidsmuur mag dezen verhoogen, zonder toestemming of waarschuwing van zijn mede-eigenaar. — H. R. 4 Januarij 1861; W. 2247; v. d. H., B. R. XXV, no. 820, 1.

4733. Elke afsluiting van naburige erven is in den regel gemeen, zoo het tegendeel niet uit titel of teeken blijkt.

Een geschil tusschen eigenaren van naburige erven, over de al of niet mandeeligheid van eene afschutting van die erven, is eene persoonlijke vordering. — Kant. Harlingen 9 Januarij 1841; Regtz. II, 269; Regtb. Utrecht 21 Januarij 1841; Regtz. II, 271.

Art. 683.

4734. De wederopbouwing bij dit art. bedoeld, is blijkbaar de vernieuwing van een ingestorten, of door ouderdom of bouwvalligheid onbruikbaar geworden gemeenen scheidsmuur, en moet dus in volstrekten zin en in gemeen belang noodzakelijk zijn. — Regtb. Rotterdam 6 April 1859; N. R. B. IX, 392.

Art. 684.

4735. Het is niet geoorloofd, ankers te slaan door de geheele dikte van een gemeenen scheidsmuur, zonder toestemming van den mede-eigenaar; de al of niet gegrondheid van de vordering tot wegruiming dier ankers, is geenzins afhankelijk van het al of niet bestaan voor den gedaagde van de mogelijkheid, om die ankers van de zijde van zijn eigendom weg te ruimen. Het plaatsen van houvasten en balken tot op de helft van den gemeenen scheidsmuur, kan zonder toestemming van den mede-eigenaar geschieden; art. 684 behelst eene uitzondering op den bij art. 689 vastgestelden regel. — Regtb. Maastricht 23 Februarij 1860; W. 2229.

4736. De eigenaar van een gemeenen muur, die toegestaan heeft, dat de balken van den buurman door de geheele dikte van den muur worden gelegd, heeft daardoor ook toegestaan, dat die balken later weder mogen worden weggenomen, weshalve de daardoor ontstane openingen als een gevolg van dien toestand, alleen aanleiding geeft tot vergoeding der schade, door dat geoorloofd gebruik van den muur veroorzaakt. — Regtb. 's Hertogenbosch 15 November 1848; W. 1089.

Art. 688.

4737. Daar dit art. niets bepaalt, omtrent de wijze waarop van den wil des eigenaars moet blijken, kan die wilsbepaling zoowel uitdrukkelijk, als stilzwijgend geschieden. — H. R. 14 December 1866; v. d. H., B. R. XXX, 532.

Art. 689.

4738. Men mag op zijn grond een gebouw niet langs en tegen eens anders muur, zonder het daarin te verbinden, optrekken.

Indien door een derde op eens anders grond werken worden aangelegd, die het naburige eigendom benadeelen, is evenwel de eigenaar van het erf, waarop de derde heeft gewerkt, tot amotie of herstel van schade gehouden, tenzij hij aanwijze, dat de werken buiten zijne voorkennis en tegen zijn wil zijn tot stand gebragt. — Regtb. 's Hertogenbosch sine die 373.

4739. De toestemming van den mede-eigenaar wordt bij het eerste lid van art. 689 Burg. Wetb. alleen gevorderd, voor de beide daar vermelde gevallen, en niet voor de bij het tweede lid vermelde gevallen die voorzien zijn bij art. 684 en 685. — H. R. 4 Januarij 1861; v. d. H., B. R. XXV, no. 820, 1.

Art. 690.

4740. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Wanneer het Burg. Wetb. naar gebruik of gewoonte verwijst, kan niet bij plaatselijke verordening worden verklaard, waarin die gewoonte bestaat; wanneer naar plaatselijke verordeningen wordt verwezen, worden niet verordeningen van Burg. Regt, maar van politie bedoeld. — Bijdr. V, 209; W. 2242.

4741. De gemeenteraad is bevoegd naar aanleiding van art. 690 Burg. Wetb. de wijze en hoogte van afsluiting tusschen naburen te regelen bij verordening; daarbij mogen echter geene bepalingen worden gemaakt, om een onderwerp van burgerregtelijken aard, waarin reeds in den IVden titel, 2e boek Burg. Wetb. is voorzien, te regelen. — Verslag Ged. St. Zeeland 1866; Gemst. 827, id. 1867; W. B. A. 960.

4742. Bij verordening mag geen straf worden bedreigd tegen niet nakoming van bepalingen, regelende de regten en verpligtingen tusschen eigenaren van naburige erven, volgens artt. 690 en 703 Burg. Wetb. — Verslag Ged. St. Gelderland 1869, 143.

4743. Bestaat er plaatselijk gebruik, ook daar, waar het niet bij eene plaatselijke verordening is erkend, geregeld of vastgesteld? — Hoe zal men het geschikst kunnen verkrijgen eene algeheele regeling der plaatselijke gebruiken, door wettige gemeentelijke verordeningen, waardoor elke kwestie over de uitdrukking „plaatselijk gebruik" zal worden voorkomen. — Jur. Corr. IV, 136.

4744. Vordening houdende bepaling van eenige bijzonderheden, welke de algemeene burgerlijke wetgeving aan de plaatselijke reglementen overlaat. Vastgesteld te Brielle. — Gemst. 78, 296; W. 1420; Gids II, 276.

4745. De regter mag eenig plaatselijk gebruik, en alzoo een feit niet aannemen, op grond zijner

persoonlijke wetenschap, zonder nader bewijs. — H. R. 2 Maart 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, 828, 105; N. R. XLI, § 33, 137; W. 1393.

4746. Slechts het minimum der hoogte van afsluiting wordt bij verordening of gebruik geregeld; ieder der eigenaren mag de schutting zoodanig verhoogen, als hij goedvindt. — Kantg. Amsterdam no. 1; W. 2835.

Art. 693.

4747. Heeft hij die gedurende meer dan dertig jaren ongestoord en zonder tegenspraak, ramen, die niet voldoen aan de voorschriften van art. 676 en 677 Cod. Nap., of 694 Burg. Wetb. heeft gehad in zijn muur, waartegen het erf van zijn buurman onmiddelijk aanligt en daardoor licht van dat erf heeft ontvangen, de erfdienstbaarheid van licht verkregen, zoodat hij zijn buurman kan beletten door bouwen, dat licht weg te nemen of te verminderen? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 69.

3748. Wanneer twee erven toebehoorende aan denzelfden eigenaar worden gebragt in dien toestand, dat het huis gebouwd op het eene erf, licht schept van het andere erf, door middel van ramen, niet beantwoordende aan de vereischten der artt. 693 en 694, dan ontstaat bij de vervreemding van een dier erven, zonder beding dien aangaande, eene erfdienstbaarheid van licht door bestemming van den eigenaar. — Regtb. 's Gravenhage 6 Maart 1860; W. 2198.

4749. Het bezit van ramen in eigen muur, uitziende op het erf van den nabuur, brengt niet het bezit eener erfdienstbaarheid van licht en uitzigt mede. — Regtb. Zutphen 24 April 1856; N. R. B. VI, 317.

4750. Hij, die gedurende dertig jaren ramen heeft gehad in zijn muur, waartegen het erf van zijn buurman aangrenst en daardoor gedurende dien tijd licht ontving, heeft geen erfdienstbaarheid van licht verkregen; hij kan zijn buurman niet beletten, dat licht door bouwen weg te nemen of te verminderen. — Hof N.-Holland 13 Mei 1869; W. 3151.

4751. De verbodsbepalingen omtrent het maken van lichten of vensters in een niet gemeenen muur, kan niet worden toegepast op kelders, kozijns en vensters. Het plaatsen van een kelderkozijn en venster in een niet gemeenen muur, zwettende aan een gang, is geen daad van stoornis in het bezit van dien gang. — Regtb. Assen 3 Junij 1844; Regtz. II, 277; R. B. VI, 528.

4752. Het hebben van vensters in eigen muur, licht ontvangende van het naburig erf, welke vensters zijn ingerigt volgens art. 693—696, geeft geen erfdienstbaarheid van licht, deze kan ook niet door verjaring op die wijze worden verkregen, omdat de nabuur de uitoefening van dit regt, dat de wet verleent, niet kan verbieden. — Regtb. Amsterdam 20 September 1853; N. R. B. IV, 135.

Art. 695.

4753. Vordering tot amotie van eenige vensters op het erf des eischers ziende, en binnen den bij art. 695 Burg. Wetb. bepaalden afstand geplaatst. Geschil over de vraag of onder het verbod deuren kunnen worden begrepen. — Regtb. Assen 26 Januarij 1852; N. R. B. III, 504.

Art. 702.

4754. Volgens de officiële tekst der wet in het Staatsblad, behoort in dit art. na het woord „gebouwen" het woord „schoorsteenen" te volgen; dit komt niet voor in de officiële uitgave van het Wetb., noch in de uitgave van mr. A. Oudeman. — Gron. 1845.

4755. Mr. Dav. H. Levyssohn. Over den zin en strekking van art. 702 Burg. Wetb. — Themis VIII, 485.

4756. De overhelling van een muur over den grond van den buurman is alleen voldoende om de afbreking te vorderen, daarvoor is niet noodig, dat dit overhangen wordt veroorzaakt door bouwvalligheid, ouderdom of gebrek, noch ook wordt eenig gevaar van instorten daartoe vereischt. — Regtb. Amsterdam 18 Julij 1854; N. R. B., IV, 535.

4757. De eigenaar, over wiens erf een gemeene muur niet overhangt heeft geen actie tot afbraak en weder opbouw.

Het optrekken van een gemeene muur stelt geen onregtmatige daad daar. — Regtb. Amsterdam 23 Junij 1858; N. R. B. IX, 150.

Art. 703.

4758. Hij die eenig verf- of metselwerk op zijn eigendom verrigt en daardoor schade berokkent aan eens anders naburig gebouw is tot schadevergoeding verpligt, ook dan indien de bijzondere reglementen waarvan art. 703 Burg. Wetb. spreekt, ontbreken en dus niet overtreden kunnen worden. — Regtb. Zwolle 16 Januarij 1861; W. 2586.

4759. Indien het bestaan van scheuren en verzakkingen van een gebouw door getuigen is bewezen, moet de vraag of zij door eenig werk op een naburig erf zijn veroorzaakt door deskundigen worden beoordeeld. — Regtb. Zwolle 15 Augustus 1861; W. 2586; Hof Overijssel 10 Februarij 1862; W. 2587.

4760. Het bouwen tegen eens anders muur, is in het algemeen niet verboden, en argumento a contrario ex art. 703 toegelaten. — Regtb. Groningen 6 April 1866; N. R. B., XVII, 648.

4761. De vergunning tot het plaatsen van een stoommachine door het administratief gezag verleend, heeft geen gevolg ten opzigte van de privaatregtelijke betrekkingen tusschen eigenaren van naburige erven. — Regtb. 's Gravenhage 25 Mei 1858; W. 1982.

4762. Een keur van vroegeren tijd waarbij voorschriften omtrent de plaatsing van gebouwen zijn gegeven, kan niet zonder onderscheid worden toegepast op de thans bestaande gebouwen, om het even of al dan niet blijkt, dat zij na het uitvaardigen van zoodanige verordening, en in strijd daarmede, zijn daargesteld. — H. R. 29 October 1840; Regtz. II, 279; N. R. VI, § 55, 255.

4763. De vergunning om in een gemeenen muur uithakkingen te doen, is geen erfdienstbaarheid. — Regtb. Amsterdam 4 November 1846; R. B. VIII, 736; W. 862; Hof N. Holland 13 Januarij 1848; R. B. X, 208.

Art. 704.

4764. Het wegruimen van versperringen in gemeenschappelijke riolen geschiedt op gemeenschappelijke kosten. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1852; N. R. B. II, 537.

Art. 706.

4765. De veronderstelling, dat alle grachten en slooten tusschen twee erven gemeen zijn, indien er geen titel of teeken voor het tegendeel aanwezig is, betreft alleen eigendom en niet bezit, zoodat eene possessoire actie geenzins alleen op grond van die veronderstelling niet ontvankelijk kan worden verklaard. — H. R. 29 Februarij 1856; W. 1730; Corr. XXX, 280; N. R. LII, § 48, 186; v. d. H., B. R. XX, no. 625. 231.

4766. Gemeene scheidslooten en scheidsmuren behooren niet voor het geheel toe aan de eigenaren der daardoor gescheiden erven; de eene helft beho-

aan den eenen en de wederhelft aan den anderen, zoodat zij slechts gemeen zijn in dien zin, dat op elks eigendom rust de beperkende verpligting om de gemeene zaak niet aan hare bestemming te onttrekken. Waar zoodanig gemeen eigendom eener scheidsloot bestaat, is de eene eigenaar bij gebreke eener verordening of van eenen titel die het tegendeel bepaalt geregtigd, de helft der sloot die aan zijn erf grenst, te vergraven zonder toestemming van, of medewerking van den anderen, ook al heeft die vergraving voor laatstgemelde nadeel tengevolge. — Regt. 's Gravenhage 4 Februarij 1862; W. 2386.

4767. Een vaart kan gemeen zijn, al wordt daarbij geen lossingsplaats gevonden. — Regtb. Leyden 4 September 1860, W. 2273.

4768. Een dam tusschen twee nevens elkander gelegen perceelen lands, door een gemeene sloot van elkander gescheiden, is een gemeen eigendom van de respective eigenaren dier perceelen lands, met dat gevolg, dat geen hunner zonder toestemming der mede-eigenaars, dien dam voor de helft kan doen weg graven en door een houten brug vervangen. — Regtb. Utrecht 16 Mei 1855; N. R. B. VIII, 29; anders Hof Utrecht 11 Junij 1856; N. R. B. VIII, 35.

Art. 708.

4769. De medeeigenaar van een gemeene sloot die alléén die sloot over de geheele lengte aan weerszijden opmaakt, en dus aan beide zijden de aarde uitwerpt en den wal afsteekt, pleegt een onregtmatige daad jegens zijn medeeigenaar. — Hof Overijssel 9 October 1865; H. R. 25 Mei 1866; W. 2800; v. d. H., B. R. XXX, 395.

4770. Het graven of uitdiepen van slooten, grenzende aan eens anders eigendom, is niet verboden, het kan geen onregtmatige daad zijn, al vloeit daaruit nadeel voort voor den eigenaar van het aangrenzend erf; het gemeen zijn eener sloot brengt wel mede, dat geen der medeeigenaren deze sloot mag veranderen, zoo dat zij hare bestemming verliest, doch nergens is bepaald, dat een sloot om als scheidsloot te kunnen dienen, slechts eene bepaalde breedte en diepte mag hebben. — Regtb. 's Gravenhage 4 Febr. 1862; N. N. I, 221.

Art. 709.

4771. Een eigenaar die geregtigd is in een gemeene sloot of gracht te visschen, zoover zijne eigendommen zich uitstrekken, moet geacht worden dit vischregt over de geheele breedte van het vischwater te mogen uitoefenen, en niet gehouden te zijn aan de halve breedte. — H. R. 20 Maart 1865; N. R. LXXIX, 414.

Art. 710.

4772. J. P. Verloren. In diss. ad art. 710, pag. 30. — Traj. 1857.

4773. Eene possessoire actie wegens eene stoornis in het bezit eener hegge, dienende tot afscheiding van twee erven, is ontvankelijk. De gewone werkzaamheden aan die heggen verrigt (niettegenstaande de praesumtie van art. 710), zijn als facta voor het wettig bezit gearticuleerd, ter zake dienende en afdoende. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 December 1841; Regtz. II, 280.

Art. 713.

4774. Indien een gedaagde tegen eene vordering tot uitroeijing van boomen, geplant op korteren afstand dan bij dit art. is toegelaten, de exceptie van verjaring inroept, en bovendien zich op het plaatselijk gebruik beroept, kan de regter evenwel bij interlocutoir vonnis een onderzoek door deskundigen bevelen naar de breedte der scheidingsloot, waarbij de boomen geplant zijn, naar den afstand dier sloot tot aan het midden van ieder der boomen, naar den vermoedelijken ouderdom der boomen enz. Uit zoodanig interlocutoir kan niet worden opgemaakt, dat de regter reeds bij voorraad de beide verdedigingsmiddelen heeft verworpen, en dat hij daarop bij het onderzoek der zaak au fond geen acht zal slaan. — Hof Zeeland 11 Junij 1850; N. R. B. I, 592.

Art. 715.

4775. Eene niet vlotbare rivier welke niet leidt of leiden kan tot de algemeene vaart, of den algemeenen weg, of niet is de algemeene vaart, staat niet gelijk met een uitweg. — Jur. Corr. I, 70.

4776. Kan de eigenaar van een stuk grond, dat slechts door eene dreef gemeenschap heeft tot den openbaren weg, een uitweg vorderen? — Jur. Vraagal I, 373.

4777. Door uitweg wordt niet altijd verstaan een weg om met kar en paard te berijden. De breedte moet worden beoordeeld naar de behoefte der exploitatie, niet ieder kan voor elk ingesloten erf, een uitweg vorderen, met kar en paard. — Regtb. 's Hertogenbosch 7 Januarij 1842; Regtz. II, 284; W. 307.

4778. Dit art. brengt geen dadelijk regt teweeg, het verleent alleen een regt tot vordering, dat een uitweg worde aangewezen. Een regt van uit of overweg kan niet worden begrepen, onder de voortdurende en zigtbare erfdienstbaarheden. — H. R. 23 Januarij 1866; W. 2769.

4779. Waar een toegang tot de gemeene vaart bestaat, is geen enclave of insluiting. De meerdere of mindere bruikbaarheid van den toegang komt daarbij niet in aanmerking; art. 715 komt alleen te pas ingeval van insluiting en mag als beperkende het eigendomsregt, niet uitgebreid worden. — Hof N.-Holland 31 Maart 1864; W. 2585.

4780. Art. 715 is, als ingrijpende in het vrij genot van het eigendom van anderen, strictae interpretationis. — Leyden 4 September 1860; W. 2270.

4781. Het kenmerkend onderscheid tusschen een erfdienstbaarheid van weg en een noodweg, is daarin gelegen, dat de eerste is een onvoorwaardelijk blijvend regt, terwijl de tweede afhankelijk is van de ligging van den grond, en ophoudt van het oogenblik, dat hij door het ophouden der omstandigheden die tot zijn ontstaan hebben aanleiding gegeven, niet meer noodzakelijk is geworden. — Hof Gelderland 11 December 1861; W. 2536.

4782. Het regt den ingesloten eigenaar verleend, kan niet geacht worden te bestaan, indien onmiddelijk naast den ingesloten grond een zoodanig grondstuk is gelegen, waarover een der kortste uitwegen kan plaats grijpen en hij, die dit regt zou willen doen gelden op dit aangrenzende grondstuk hetzelfde regt heeft, als op het ingeslotene. — Regtb. Groningen 23 September 1859; N. R. B. X, 349.

4783. De noodweg is niet vatbaar voor bezit, en kan ook niet door verjaring verkregen worden. — Regtb. Deventer 12 Februarij 1862; N. R. B. XIII, 621.

4784. Onder de uitdrukking „gemeene vaart" in art. 715, moet worden verstaan een vaarwater, dienende tot gebruik van het gemeen; indien landen aan een gemeen vaarwater liggen, kan daar geen uitweg over land worden gevorderd. — Regtb. Almelo 18 Junij 1862; N. R. B. XIII, 634.

4785. Het is voldoende, dat de regter die een uitweg verleent, verklaart, dat daarvoor de rigting is aangewezen, — niet welke de kortste is, maar — die de minste schade veroorzaakt. De verklaring, dat er voor de landerijen een uitgang bestond over landen, die den eischer niet toebehooren en over

welken uitweg hij mitsdien niet kan beschikken, beteekenen in regtskundigen zin niets anders, dan dat die landerijen geen uitweg hebben. — H. R. 19 October 1855; v. d. H., B. R. XX, no. 608, 11.

4786. Dit art. is van strikte toepassing, de verpligting hierbij omschreven, kan den eigenaren der naastgelegen landen alleen worden opgelegd, in het geval van volstrekte noodzakelijkheid; die volstrekte noodzakelijkheid is niet aanwezig, indien een land hoezeer overigens tusschen andere landen ingesloten, is gelegen aan een vaart, die door marktschippers bevaren wordt en dus strekt tot algemeen gebruik. — Hof Z.-Holland 18 November 1861; W. 2327.

4787. Ten aanzien van den uitweg in art. 715 bedoeld, is verjaring niet uitdrukkelijk uitgesloten. — Regtb. Alkmaar 20 Sept 1866; W. 2980.

4788. Het dertigjarig bezit van een noodweg in eene bepaalde rigting, mag niet door getuigen worden bewezen, indien niet blijkt van voorafgaande aanwijzing dier rigting door overeenkomst of vonnis. — Hof N.-Holland 5 December 1867; W. 2981.

4789. Het regt van uitweg over een bepaald perceel (noodweg), kan door verjaring worden verkregen. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Dec. 1866; N. R. B. XVIII, 531.

4790. Het verleenen van een uitweg, is niet afhankelijk van een voorafgaande of gelijktijdige schadevergoeding, door de eigenaren der naastgelegen landen te bepalen. — Regtb. Arnhem 9 Junij 1859; W. 2123.

4791. Een noodweg kan niet worden verkregen door het louter gedoogen van den aangrenzenden eigenaar, en alzoo niet door verjaring. — H. R. 25 Februarij 1869; W. 3092; N. R. B. XX, 294.

4792. Een wegeling, slechts dienende om eenige landbewoners gelegenheid te geven van hunnen akker op den openbaren weg te komen, is zelf geen openbare weg.

Het versperren van zulk een wegeling is niet strafbaar als belemmering van een openbaren weg. — Kantg. Middelburg 5 December 1851; W. 1319.

4792*a*. De bestuurders van een spoorwegmaatschappij kunnen niet worden gedwongen tot het herstellen van een weggenomen afsluiting op een uitweg, welks grond niet blijkt aan die maatschappij te behooren. — Regtb. Utrecht sine die N. R. B. XIV, 305.

4793. Het bestaan van een sloot of wetering waarover door middel van een losse brug of van een zoogenaamd schoor kan worden gereden, stelt geen belemmering daar voor den uitweg; om die reden kan de uitweg krachtens art. 715, niet gevorderd worden over het land van een naburigen eigenaar. Door de woorden „ingesloten tusschen andere landen" welke in dit art. voorkomen moeten worden verstaan, landen welke aan andere eigenaren toebehooren. — Regtb. Tiel 30 Maart 1866; W. 2801.

4794. Bij verschil over de plaats waar, over eenig stuk land een overweg, als uit- of noodweg gebruikt wordt, behoeft niet evenals bij eene gewone niet voortdurende erfdienstbaarheid van overweg, tot aanwijzing van de lijn, waarover de noodweg mag uitgeoefend worden, een titel worden bijgebragt, ook het langdurig bezit mag bij de bepaling van die lijn worden ingeroepen. — Hof Overijssel 1 Junij 1865; W. 2571; anders regtb. Deventer 12 Febr. 1864 ibid.

4795. De huurder van een ingesloten stuk land, dat tijdens het aangaan der huurovereenkomst, een uitweg had naar den gemeenen weg over het perceel van een derde, mag indien die derde later eigenaar van het gehuurde land is geworden, en daardoor in de regten en verpligtingen van den verhuurder is getreden, niet door den verhuurder van het genot van dien weg beroofd worden, zelfs al biedt deze aan, hem een anderen uitweg te leveren. Het doet daarbij niets ter zake, dat gemelde weg bij de huurovereenkomst niet uitdrukkelijk was bedongen. De feitelijke toestand bij het aangaan der overeenkomst, en het verminderde genot, dat de huurder door het opdringen van een anderen uitweg van het gehuurde zou hebben, zijn in dezen het beslissend criterium. — Regtb. Haarlem 26 Augustus 1862; W. 2450.

4796. De uitweg of zoogenaamde noodweg is geen servituut, maar een eigenaardig regt, dat uit de wet zelve, en de ligging der landen geboren wordt; om dit regt te hebben, is er noch titel, noch verjaring noodig. Indien een land facto reeds een noodweg bezit, dan heeft de eigenaar over wiens land deze loopt, slechts eene actie tot schadevergoeding of verandering der rigting. Beide actiën verjaren door een tijdsverloop van dertig jaren. — Regtb. Amersfoort 20 Junij 1855; W. 1712.

4797. Men kan geen uitweg vragen over een aangrenzend erf, ten behoeve van een ander erf, hetwelk aan een bevaarbaar water grenst en langs dat water genaakbaar is. — Regtb. Breda 13 April 1847; W. 895; Regtb. Amsterdam 14 Augustus 1849; W. 1057; anders Hof N.-Brabant 27 Junij 1848; W. 996.

4798. De rigting van een uitweg, welken men heeft krachtens art. 715, kan door verjaring worden gevestigd. — Regtb. 's Hertogenbosch 15 Mei 1844; Hof N.-Brabant 28 April 1846; W. 858; N. R. XXXI, § 96, 429.

4799. De eigenaar van een rondom ingesloten land heeft geen regt om zich het genot van een uitweg op eigen gezag toe te kennen, maar heeft slechts de bevoegdheid om van de gezamelijke naburige eigenaren aanwijzing te vorderen, van een uitweg in de kortste en minst schadelijke rigting, en onder gehoudenheid tot duurzame vergoeding van schade daardoor te veroorzaken aan den eigenaar, ten wiens laste de uitweg wordt gebragt. Zoodanige noodweg kan niet door verjaring worden verkregen. — Regtb. Gorinchem 20 September 1851; W. 1268.

4800. Het regt van overgang of uitweg over eens anders erf naar den gemeenen weg, kan noch volgens de Fransche, noch volgens de tegenwoordige Nederlandsche wetgeving worden verkregen door langdurig bezit; dit kon wel plaats hebben onder vigeur van het oud Hollandsch regt. — Regtb. Amsterdam 14 Augustus 1849; W. 1057; Hof N.-Holland 20 Junij 1850; W. 1215.

4801. Uitweg voor een ingesloten stuk gronds gevraagd en verleend, mag niet weder afgesloten worden, op grond, dat de schade door dien uitweg veroorzaakt, vooraf moet betaald worden, om er gebruik van te mogen maken. De wet bepalende, dat de vordering tot dergelijke schadevergoeding kan verjaren, veronderstelt dus niet, dat de betaling voorafgaat, maar wel, dat zij volgt na de uitwijzing van den uitweg. — Regtb. Arnhem 9 Junij 1859; N. R. B. IX, 456.

Art. 716.

4802. Van art. 716 Burg. Wetb. kan eerst dan de rede zijn, indien bij gebreke van vrijwillige overeenkomst de tusschenkomst des regters wordt ingeroepen. — Regtb. Alkmaar 20 Sept. 1866; W. 2980.

4803. De eigenaar over wiens erf een uitweg aan een ander toekomt, maakt zich niet schuldig aan een onregtmatige daad van eigenrigting, indien hij ter plaatse waarover de uitweg loopt, een door den geregtigde tot den uitweg, zonder zijne goedkeuring gemaakte verhooging van den weg, opruimt

en daardoor den uitweg terugbrengt in den vorigen, althans in een voor het gebruik van den geregtigde niet verminderden toestand. — H. R. 29 Maart 1866; v. d. H., B. R. XXX, 297; W. 2789.

4804. Het langer dan dertigjarig gebruik van een uitweg, sluit het onderzoek uit, of die zoolang gebruikte weg de kortste is. Evenzoo sluit dit gebruik de vordering tot schadevergoeding uit. — Hof Gelderland 29 October 1851; N. R. B. VII, 119.

Art. 717.

4805. Bij dit art. is alleen bepaald, dat indien het regt tot schadevergoeding aan het slot van art. 715 vermeld, door verjaring is teniet gegaan, niettemin de uitweg blijft bestaan. Het verband met het vorige en het volgend art. brengt mede, dat daardoor moet worden verstaan niet elke, ook de slechts gedoogde, maar alleen de aangewezen of verleende uitweg. — H. R. 25 Februarij 1869; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1125, 322.

Art. 719.

4806. Mr. G. M. van der Linden. Over art. 719 Burg. Wetb. — Themis VI, 329.

4807. Dit art. doelt alleen op wegen, waarvan de grond gemeenschappelijk aan buren in eigendom toebehoort, maar niet de zoodanige, waarvan slechts het gebruik aan onderscheiden geburen gemeen is. — Regtb. Sneek 22 April 1863; W. 2496.

4808. In art. 719 is niet de rede van een erfdienstbaarheid. — Hof Gelderland 30 Maart 1859; W. 2078.

4809. Het maken van een deur in een gemeenen gang, zonder gemeenschappelijke toestemming, is een onregtmatige daad, waardoor niet alleen verpligting tot wegruiming dier deur, maar ook schadevergoeding ontstaat. — Hof Z.-Holland 21 October 1857; W. 1836, 1963.

4810. Indien een weg versmald is en niet blijkt, dat die weg gemeen is, kan er geen spraak zijn van schending van dit art. — H. R. 16 Maart 1866; v. d. H., B. R. XXX, 251.

4811. De regtsvordering tot wegruiming van hetgeen in strijd met dit art. is verrigt, en tot schadevergoeding te dier zake, is eene zakelijke, niet eene persoonlijke regtsvordering. — H. R. 10 December 1869; W. 3171; N. R. XCIII, § 26, 227.

4812. Het bloot toelaten of gedoogen van het gebruik van een weg door den eigenaar, kan geen voortdurend regt geven op zoodanig gebruik: het regt van eigendom of erfdienstbaarheid, tegenover dat gebruik moet zijn bewezen. — Regtb. Arnhem 4 Februarij 1858; W. 1992; N. R. LXV, § 65, 390.

4813. Dit art. is niet alleen toepasselijk op landelijke of ongebouwde eigendommen en op den noodzakelijken uitweg bij art. 715 omschreven: ieder aangrenzend eigenaar, die aantoont in het aanhoudend bezit en genot te zijn geweest van het gebruik van een gemeenschappelijken uitgang, heeft regt er zich tegen te verzetten, dat die uitgang worde vernietigd of tot een ander gebruik gebezigd. — Hof Z.-Holland 23 Februarij 1857; W. 1836; N. R. LVIII, § 66, 343.

4814. Om een gemeenen weg te vindiceren is het voldoende te bewijzen, dat men aan dien weg grenst, en dien sedert onheugelijken tijd als buur heeft gebruikt. — Regtb. Breda 5 November 1867; Hof N.-Brabant 27 October 1868; W. 3122.

4815. Belanghebbenden zijn bevoegd om door getuigen te bewijzen, dat er buiten hunne toestemming, vernietiging of belemmering in een bestaand gemeen voetpad, uitweg of dreef is aangebragt, waardoor zij in de uitoefening van hun regt en bezit zijn gestoord. — Regtb. Rotterdam 13 Mei 1844; R. B. VI, 360; Hof Z.-Holland 30 Junij 1844; R. B. VI, 591, W. 512; N. R. XIX, § 67, 275; v. d. H., B. R. VI, no. 172, 248.

4816. Een gemeene uitweg over bijzonder eigendom, elk van zijn erf naar den algemeenen weg, is geen erfdienstbaarheid, ten aanzien van de eigenaren van naburige erven, welke dien gemeenen uitweg over bijzonder eigendom bezigen. De verhouding van zoodanige eigenaren, is het geval voorzien bij art. 719 Burg. Wetb. De geschillen voortvloeijende uit art. 719 Burg. Wetb., zijn vatbaar voor getuigenbewijs. — H. R. 3 Januarij 1845; W. 574; N. R. XIX, § 67, 275; v. d. H., B. R. VI, no. 172, 248.

4817. Bij dit art. wordt niet bedoeld, dat van de daargenoemde voetpaden, dreven of wegen, de eigendom pro indiviso bij onderscheiden buren gemeen is, maar wel, dat van de uit onderscheiden, aan bijzondere eigenaren toekomende deelen zamengestelde voetpaden, dreven of wegen, alleen het gebruik aan onderscheiden gemeen is. De vordering van hem, die onder den naam van buurtweg, het regt beweert, om van zijn eigen grond, over den grond van zijn buurman tot den algemeenen weg te rijden, is niet de reclame van erfdienstbaarheid. — Hof Z.-Holland 29 Junij 1844; W. 512.

4818. Niet iedere verandering door een medebezitter van een over- en rijpad gedaan, kan als stoornis in het bezit worden beschouwd. Indien de vrije wagenweg wordt belemmerd, is dit geen stoornis in het bezit van een gemeen over- en rijpad. — Regtb. Gorinchem 20 Januarij 1844; R. B. VI, 634.

4819. Uit dit art. kunnen geene regten worden ontleend op publieke wegen, waarvan het bezit of het regt om daarvan gebruik te maken, door geen verjaring kan worden verkregen. — Regtb. Amsterdam 18 Januarij 1848; W. 948.

4820. Om aanspraak te kunnen hebben op een beweerden uitweg, moet of het regt van medeeigendom, of het regt van erfdienstbaarheid worden bewezen. — Beteekenis van art. 719. — Regtb. Arnhem 4 Februarij 1858; N. R. B. VIII, 283.

4821. Door het sedert onheugelijke jaren rijden over een weg door eens anders land loopende, blijkt geenzins, dat deze gemeen is. Aan het denkbeeld van „gemeenen weg" ligt ten grondslag een gelijk regt van naburige erven. — Regtb. Assen 30 Junij 1862; N. R. B. XIII, 678.

4822. Door gemeenen weg in dit art. moet worden verstaan een weg, die aan verscheiden „buren" gemeen is en tot „uitweg" verstrekt. Het regt van overweg onder vigeur van het Drentsche landregt, kan zoowel door stokleggingsbrief, als door verjaring worden verkregen. — Hof Drenthe 2 Mei 1863; N. R. B. XIV, 620.

Art. 720.

4823. Mr. H. M. van Andel. Over het halen van aarde tot het aanleggen, herstellen en onderhouden van dijken. — Themis 2e, XI, 169.

4824. Mr. G. A. Fokker. Over de verplichting van achterliggende polders tot bijstand van voorliggende hulpbehoevende polders, eene bijdrage tot de kennis van het Zeeuwsch dijkrecht. — Themis 2e, XIII, 267.

4825. Mr. G. A. Fokker. De publiek rechtelijke natuur der waterschappen gehandhaafd. — Themis 2e, XV, 521.

4826. Mr. A. de Pinto. Iets over voet- en jaagpaden (droit de halage et de marchepied). — Themis 2e, XV, 219.

4827. Ten opzigte van de verpligting tot het vrijlaten van jaagpaden langs bevaarbare rivieren, is hier te lande nog steeds toepasselijk de Fransche

ordonnantie van 1669, executoir verklaard bij decreet van 22 Januarij 1808. De kennisneming van de overtredingen dier ordonnantie behoort bij den gewonen regter. Bij die ordonnantie is aan de grondeigenaren alleen die verpligting opgelegd, welke in niet doen en nalaten, naar den aard der erfdienstbaarheden bestaat. — Hof Gelderland 23 November 1869; W. 3177; Hof Gelderland 8 Julij 1844; R. B. VI, 545; W. 520.

4828. Jaagpaden. — W. 3050.

4829. Ten aanzien der jaagpaden langs bevaarbare rivieren, moeten nog van kracht worden geacht de „ordonnance du roi d'Aout 1669" en de keizerlijke decreten van 22 Januarij 1808 en 6 Januarij 1811. Dientengevolge is een schipper bevoegd om zijn schip aan een lijn voorttrekkende langs een bevaarbare rivier, binnen de breedte van 24 voet van den waterkant, ook over een met gras bezet perceel van een ander te loopen. — Kantg. Kampen 4 Julij 1865; W. 2703; H. R. 14 Oct. 1865; W. 2740.

4830. Het regt van den staat om een jaagpad aan te leggen, strekt zich niet uit tot de beide oevers der bevaarbare en vlotbare rivieren. Indien de behoeften van de scheepvaart dit vorderen, mag het jaagpad niet van den eenen oever naar den anderen verlegd worden. — H. R. 1 Mei 1868; W. 3001.

4831. De verpligting om een lijn of jaagpad vrij te laten door de wet aan de landen langs eene rivier liggende opgelegd, is alleen ten dienste en nutte van het algemeen gebruik der rivier; de eigenaren zijn ongehouden eenig meerder gebruik te gedoogen voor het bijzonder gerief van naburige eigenaren. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 Mei 1847; W. 1001.

4832. Eene gemeente niet als publiek, maar als zedelijk ligchaam procederende, kan de nakoming niet vorderen van een vermeend verkregen regt, het onderhoud der stedelijke kaden, zonder aan te toonen, op welke wetsbepaling thans nog in vigeur, dat regt berust. — Regtb. Rotterdam 4 Februarij 1857; N. R. B. VII, 462.

4833. Door getuigenbewijs kan niet worden uitgemaakt of een weg regtens is bestemd ten gebruike van het algemeen en in dien zin is een openbare weg, d. i. ten openbare dienst bestemd. — H. R. 22 December 1857; N. R. B. VIII, 11.

4834. Dit art. schrijft geene regelen voor, naar welke de grenzen waar binnen de verordeningen in dit art. bedoeld zich moeten beperken, kunnen worden beoordeeld. — Regtb. Leyden sine die N. R. B. XIII, 110.

4835. Het brengen van een weg op den legger van wegen, levert jure privato geen bewijs, dat deze een openbare weg is en als zoodanig eene zaak buiten den handel, onvatbaar voor bezit. Het vermeld staan van een weg op den legger, kan alleen tot gevolg hebben, dat hij daardoor is gesteld onder toezigt van en onderworpen aan de bepalingen van het provinciaal reglement op wegen en voetpaden, en dat indien op zoodanigen weg feiten worden gepleegd, in strijd met, en strafbaar gesteld bij dat reglement, de dader in regten vervolgd en gestraft kan worden. — Regtb. Deventer 9 Maart 1864; N. R. B. XV, 108.

4836. De verpligting tot vrijlating der landen aan den oever van rivieren gelegen voor jaag- en lijnpaden berust op de eigenaren van beide oevers. De staat mag voor het jaagpad 24 voet innemen, terwijl 6 voet bovendien vrij moet blijven van boomen, heggen, enz. — Hof Gelderland 6 November 1867; N. R. B. XVIII, 47.

Art. 721.

4837. A. G. Burgerhoudt. De servitutibus naturalibus et legalibus. — L. B. 1822.

4838. H. J. Kymmell. Generalia quaedam de servitutibus, praesertim de destinatione patris familias tamquam earum constituendarum titulo. — Gron. 1829.

4839. J. Tonckens. De escis Drenthinis et servitutibus earum. — Gron. 1837.

4840. H. van Bolhuis. Collatio juris Romani et Napoleonis Hollandici in loco de servitutibus realibus. — Gron. 1810.

4841. J. P. Lens. De servitutibus praediorum amoenitatis causa constitutis. — Traj. 1838.

4842. F. M. Roijaards. De servitutibus. — Traj. 1840.

4843. W. J. van Waterschoot van der Gracht. Over den aard en het wezen der erfdienstbaarheden. — Leiden 1868; beoord. N. R. Bijdr. XIX, 141. Door mr. G. Belinfante, Themis 2e, XVI, no. 1. Door mr. P. R. Feith, Gids November 1869, 323.

4844. Mr. C. van Bell. De ondeelbaarheid der erfdienstbaarheden. — Amst. 1850; beoordeeld door mr. J. Kappeyne van de Coppello; Themis XI, 292; N. R. Bijdr. I, 188; Recensent 1851, 647.

4845. M. S. Pols. Iets over de ondeelbaarheid der erfdienstbaarheden. — N. R. Bijdr. V, 507.

4846. Mr. A. de Pinto. Zijn erfdienstbaarheden van burgerlijk regt bestaanbaar op de openbare straat? — Neen. — Adv. no. 14.

4847. Bij verkoop van een perceel vastgoed met verleening door den verkooper van een erfdienstbaarheid, ten behoeve van het verkochte perceel, en ten laste van een ander aan den verkooper toebehoorend perceel, is geen afzonderlijk registratieregt voor de vestiging van erfdienstbaarheid verschuldigd. — M. F. 29 Sept. 1862, no. 34; P. W. 4401.

4848. Erfdienstbaarheid mag voor een bepaalden tijd en tegen eene jaarlijksche betaling worden gevestigd, in dat geval is de titel onderworpen aan registratieregt van 4 pct., berekend over twintig maal de jaarlijksche uitkeering. — M. F. 26 Nov. 1859, no. 30; P. W. 3376.

4849. De kooper van een perceel onroerend goed, kan de aanduiding van erfdienstbaarheden in zijne koopacte voorkomende, waarmede het aangekochte zou bevoorregt zijn, niet tegenwerpen aan derden tot bewijs van het bedoelde servituut. — Regtb. Sneek 28 Mei 1856; N. R. B. VII, 499.

4850. De negatoria is tegen den eigenaar van een huis, wegens beweerd onregtmatige daden van den huurder of bewoner, niet ontvankelijk. — Hof Friesland 26 Maart 1862; N. R. B. XII, 662.

4851. Voor de actio confessoria is geen bepaalde formule voorgeschreven. — Hof Zeeland 18 Nov. 1862; N. R. B. XIV, 130.

4852. De aankoop van een perceel grond ten behoeve van een werk van algemeen nut, vóór dat het koninklijk besluit het goed als te onteigenen aanwees, is eene gewone koopovereenkomst, geen onteigening. De koop en overdragt heeft alzoo geen invloed op eene op den grond gevestigde erfdienstbaarheid. Waar een regt van erfdienstbaarheid beweerd wordt, en schadevergoeding wegens belemmering daarin wordt gevorderd, behoort de vordering de strekking te hebben tot erkenning van dat regt, en behoort de regter daaromtrent ook uitspraak te doen. — Regtb. Arnhem 6 September 1866; N. R. B. XVII, 188; Hof Gelderland 25 September 1867; N. R. B. XVIII, 38.

4853. Geen actio servitutis negatoria komt te pas, wanneer hij, die deze actie instelt, niet kan aantoonen als eigenaar in het bezit te zijn gekomen van een praedium of erf in den zin der wet, als hoedanig, een perceel niet van den grond gescheiden bovenveen, zonder ondergrond, niet is aan te merken. — Drenthe 29 April 1865; W. 2800.

4854. **Bij de actio servitutis negatoria is het geen volstrekt vereischte, dat bij de dagvaarding wordt aangewezen een bepaald erf, ten behoeve waarvan een erfdienstbaarheid wordt beweerd. — Hof Drenthe 26 Januarij 1861; W. 2470; N. R. B. XIV, 608.**

4855. De actio servitutis negatoria is praematuur, indien zij wordt ingesteld door iemand die geen inbreuk op zijn eigendomsregt ondervindt, en ook geen aanmatiging van erfdienstbaarheid door een ander op zijn erf plaats heeft. — Regtb. 's Gravenhage 26 Junij 1840; N. R. IX, § 64, 323; W. 126.

4856. Ieder mede-eigenaar van een onroerend goed heeft het regt om alleen, zonder, dat de overige mede-eigenaren als eischers optreden of in het proces worden geroepen, in te stellen de actio servitutis negatoria tegen hem die zoodanig onroerend goed met een erfdienstbaarheid tracht te bezwaren. — Regtb. Assen 1 Maart 1841; Hof Drenthe 19 Junij 1841; W. 221; N. R. XIII, § 100, 440.

4857. Een polderbestuur is bevoegd actione confessoria op te vorderen, het genot eener erfdienstbaarheid ten behoeve van de landerijen in den polder gelegen, aan de gezamelijke ingelanden in eigendom toekomende. — Hof N.-Brabant 3 Januarij 1860; W. 2216.

4858. Onderscheid tusschen erfdienstbaarheden en regten en verpligtingen van eigenaren van naburige erven, volgens het Nederlandsch Burgerlijk Regt. — Hof Gelderland 30 Maart 1859; W. 2078.

4859. Die de actio negatoria instelt moet bewijzen eigenaar te zijn. Een bewijs van eigendom geleverd voor een gedeelte van een perceel, bewijst niet den eigendom van het geheel. — Hof Drenthe 1 Maart 1856; N. R. B. VII, 202.

4860. De actio negatoria kan worden ingesteld tegen hem die over eens anders erf gegaan is, bewerende daartoe regt te hebben, ook al is hij geen eigenaar van een naburig erf. — Regtb. Nijmegen 14 October 1856; W. 1793.

4861. Het beding in eene koopacte, dat het verkochte erf niet mag worden beplant of bebouwd, stelt geen erfdienstbaarheid daar, verbindend voor volgende eigenaren, omdat een erfdienstbaarheid moet zijn een last ten behoeve van een ander erf. — Hof N.-Holland 24 Mei 1855; W. 1686.

4862. De actio servitutis negatoria is ontvankelijk tegen ieder die eene erfdienstbaarheid wil vestigen ten laste van een erf, al is hij geen eigenaar van een naburig erf. — Regtb. Assen 25 Februarij 1856; W. 1828; N. R. B. VII, 208.

4863. De actio negatoria kan worden ingesteld tegen een der mede-eigenaren van een erf, ten behoeve van hetwelk erfdienstbaarheid wordt beweerd. Het al of niet bestaan eener erfdienstbaarheid is voor geen geldelijke begrooting vatbaar, de uitspraken daarover zijn dus steeds aan hooger beroep onderworpen. — Hof Drenthe 21 Junij 1856; W. 1838, 1748; N. R. B. VII, 206.

4864. De bepaling in eene overeenkomst, dat in een huis een bepaald bedrijf of beroep niet mag worden uitgeoefend, stelt geen erfdienstbaarheid daar; het is eene overeenkomst onder bezwarende titel, wel niet bij de wet opgenoemd, doch allezins bestaanbaar en geoorloofd. — Regtb. Utrecht 9 Februarij 1844; W. 485; Regtz. II, 294.

4865. De bepaling door den verkooper van een onroerend goed gemaakt, dat de kooper of zijne opvolgers nimmer het gekochte tot een schouwburg of een liefhebberij-comedie mogen inrigten, is een pactum adjectum van de overeenkomst van verkoop, daarop zijn de regelen der erfdienstbaarheden niet van toepassing. — H. R. 28 Januarij 1841; N. R. VIII, § 54, 250; v. d. H., B. R. II, 89; W. 157; Hof Holland 25 Januarij 1840; W. 79.

4866. **Die bij beweerde erfdienstbaarheid de actio negatoria instelt, moet bewijzen, dat hij, tegen wien hij die rigt, eigenaar of mede-eigenaar is. — Regtb. Assen 12 December 1853; N. R. B. V, 538.**

4867. De actio negatoria is ook tegen een mede-eigenaar alleen, ontvankelijk. Er bestaat geen grond om een huurder in vrijwaring op te roepen, alleen omdat hij beweert heeft, krachtens regt van erfdienstbaarheid te hebben gehandeld. — Regtb. Assen 10 December 1855; N. R. B. VII, 45.

Art. 724.

4868. Bij een geschil over de geldigheid van een regtstitel tot eene niet voortdurende, of tot eene niet zigtbare erfdienstbaarheid, of met andere woorden, bij een geschil over erfdienstbaarheden, waaromtrent geen regtsvordering tot handhaving of herstelling, maar alleen eene petitoire actie kan worden ingesteld, bestaat de bevoegdheid om bij provisie het behoud van het genot, gedurende het geding te eischen. — Regtb. Arnhem 30 Maart 1840; N. R. XI, § 33, 125.

4869. Niet voortdurende erfdienstbaarheden, al zijn zij zigtbaar, kunnen niet door verjaring verkregen worden. — Hof N.-Holl. 31 Maart 1864; W. 2585.

4870. Art. 694 Cod. Nap. is zoowel op voortdurende als op niet voortdurende zigtbare en onzigtbare erfdienstbaarheden van toepassing. — Regtb. Maastricht 7 December 1848; R. B. XI, 427.

4871. Het regt van overgang behoort tot erfdienstbaarheden, die geen voorwerp van bezit kunnen uitmaken. — Regtb. Utrecht 1 Junij 1842; Regtz. 298; W. 329.

4872. Het regt van waterhalen uit een put op eens anders erf is een niet voortdurende erfdienstbaarheid, ten aanzien van welke geen actie wegens stoornis in bezit toekomt, noch beroep op verjaring. — Regtb. Groningen 15 Junij 1866; N. R. B. XVIII, 658.

4873. De veeljarige uitoefening van het regt van drift, levert geen grond tot eene possessoire regtsvordering. Die actie kan ook niet als een verkregen regt worden afgeleid, uit de omstandigheid, dat het servituut op zich zelve reeds bestond, onder eene vroegere wetgeving, welke toeliet om het door bezit te verwerven. — Regtb. Sneek 22 December 1847; R. B. X, 621.

4874. Het regt van schaapsdrift is een niet voortdurende erfdienstbaarheid. — Regtb. Arnhem 30 Mei 1851; W. 1248; N. R. B. II, 445.

Art. 725.

4875. Verkeerde redactie van art. 725 Burg. Wetb. — Jur. Vraagal III, 352.

4876. Om eene zigtbare erfdienstbaarheid te kunnen daarstellen, moeten de uiterlijke teekenen daarvan, niet alleen voor den eigenaar van het heerschend erf, maar ook voor dien van het lijdend erf zigtbaar zijn. — Regtb. Amsterdam 28 Februarij 1865; W. 2711.

4877. De erfdienstbaarheid om in het uitzigt niet te worden belemmerd, is een onzigtbare erfdienstbaarheid. — Regtb. Assen 4 December 1843; Regtz. II, 301; W. 482.

Art. 727.

4878. Mr. A. de Pinto. Mag de eigenaar van het dienstbaar erf door het hooger optrekken van zijn muur, het genot van de erfdienstbaarheid van licht van het heerschend erf verminderen? — Neen. — Adv. no. 10.

4879. Mr. C. P. Henny. Onderzoek eener vraag betreffende de erfdienstbaarheid van licht. — N. R., Bijdr. III, 70.

4880. Mr. J. W. Schiff. Onderzoek eener vraag betreffende de erfdienstbaarheid van licht. — N. R. Bijdr. V, 623.

4881. De schriftelijke vergunning tot het plaatsen van lichtramen tot wederopzegging toe, is geene daarstelling eener erfdienstbaarheid voor een bepaalden tijd, deswege is geen evenredig regt van registratie, maar slechts een vast regt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 10 Julij 1863, no. 13; P. W. 4192.

4882. Het bestaan van een venster wijst het genot aan van de erfdienstbaarheid van licht, en tevens het bezit van uitzigt. — H. R. 15 Januarij 1858; Corr. XXXII, 358.

4883. Stoornis in het bezit van de erfdienstbaarheid van licht heeft niet plaats, indien het licht wordt verminderd door het hooger optrekken van den muur van des nabuurs huis, tegenover de vensters waar door het licht wordt ontvangen, zonder, dat echter eene erfdienstbaarheid van niet hooger te mogen bouwen bestaat. — Regtb. Winschoten 1 Maart 1843; W. 416; R. B. V, 574; Regtz. II, 58.

4884. Het toestaan van lichten met opgaande vensters die niet belet of verhinderd mogen worden, stelt de servitus altius non tollendi et ne luminibus officiatur daar. De titel waarbij die servitus wordt geconstitueerd is niet verjaard door het eenvoudig niet gebruik van 30 jaren krachtens art. 754. — Regtb. 's Hertogenbosch, sine die W. 373.

4885. Of de erfdienstbaarheid van licht te regt of ten onregte wordt uitgeoefend, behoort alleen bij eene regtsvordering ten petitoire te worden onderzocht en beslist, niet bij eene vordering tot opheffing van stoornis in een beweerd bezit van erfdienstbaarheid van licht. Om tegen de gemelde stoornis op te komen is de servitus ne luminibus officiatur niet noodig. — Regtb. Amsterdam 1 Junij 1842; R. B. IV, 790; Regtz. II, 306.

4886. Uit het regt om ramen te hebben, die het uitzigt geven op een naburig erf, volgt niet voor het dienstbaar erf, het verbod om daarop te bouwen met dat gevolg, dat daardoor het licht dier ramen wordt benomen of verminderd. — H. R. 25 October 1861; W. 2322; N. R. LXIX, § 10, 60.

4887. Het bezit van vensters, of uitzigten in eigen muren op eens anders grond, kan nimmer door verjaring leiden tot de vestiging van een servituut van licht of uitzigt op dat erf, daarvan is alleen het gevolg, dat na dertig jaren hetgeen door den eigenaar in strijd met de wet is gebouwd, niet behoeft te worden weggenomen. Een venster is alleen dan een teeken van erfdienstbaarheid, indien het is geplaatst in eens anderen of gemeenen muur, niet als het zich bevindt in een eigen muur en in ieder geval bewijst het slechts, bezit van licht niet van uitzigt. — Hof Z.-Holland 15 December 1856; W. 1847.

4888. Het vernieuwen van ramen in een muur verandert het servituut van uitzigt, dat op dien muur kleeft, niet. — Regtb. Breda 8 October 1844, Regtz. II, 307; W. 625.

4889. De erfdienstbaarheid van uitzigt en licht is voortdurend en zigtbaar, zij kan door verjaring worden verkregen. — Regtb. Rotterdam 2 Januarij 1856; N. R. B. VI, 261; Regtb. Nijmegen 25 Januarij 1859; W. 2145.

4890. Het bezit van ramen in eigen muur, uitziende op het erf van den nabuur, brengt niet het bezit eener erfdienstbaarheid van licht en uitzigt mede. — Regtb. Zutphen 24 April 1856; N. R. B. VI, 317.

4891. De erfdienstbaarheid van vrij en onbelemmerd uitzigt, servitus, ne prospectui officiatur, geeft het regt te beletten, ne quid officiatur ad gratiorem prospectum et liberum. Die eene servitus non altius tollendi et ne luminibus officiatur heeft, heeft geen ander regt dan om te beletten, dat door een verhoogden bouw op het dienstbaar erf, de lichten belemmerd worden welke hij uit zijne vensters opvangt. — Hof N.-Holland 8 Febr. 1862; N. R. B. XIII, 487.

Art. 728.

4892. Mr. G. Diephuis. De vrijheid om te bouwen op eigen grond, niet beperkt doordien in den muur van een daaraan grenzend huis gedurende meer dan dertig jaren ramen of vensters zijn geweest. — Opm. en Med. XVI, 297.

4893. Het hebben van een raam met een openstaand venster in een muur, onmiddelijk grenzende aan een naastgelegen erf, kan alleen worden aangemerkt als een zigtbaar teeken van het bezit van regt, om daar ter plaatse van het naburig erf licht en lucht te scheppen, zoolang zich daartoe de gelegenheid opdoet, en geenzins als een zigtbaar teeken van het bezit van het regt, om den eigenaar van het aangrenzend erf voor zooverre daardoor het licht van dat venster zoude worden benomen of verminderd, en evenmin kan het openslaan van het venster over den grond des nabuurs als een zigtbaar en ondubbelzinnig teeken een werkelijk bezit van dat regt aantoonende worden beschouwd. — H. R. 7 Januarij 1859; W. 2043; Corr. XXXIII, 46; anders Regtb. 's Gravenhage 4 Mei 1858; ibid.

Art. 729.

4894. Het regt van afzonderlijke uitwatering in den Dollard bij overeenkomst bedongen, moet geacht worden een regt van erfdienstbaarheid te vestigen, dat zich ook uitstrekt over de aanwassen en kwelders, later na het aangaan der overeenkomst ontstaan. — H. R. 21 Februarij 1851; N. R. XXXVIII, § 2, 5.

Art. 730.

4895. Hij die het gootregt bezit, heeft alleen de bevoegdheid om water en vuilnis te kunnen doen uitloopen, hij kan niet vorderen, dat op het dienstbaar erf, een goot ten behoeve van zijn erf worde gesteld. — H. R. 8 Januarij 1847; W. 797; v. d. H., B. R. VIII, 245, 276; Hof Friesland 29 April 1846; W. 797.

Art. 733.

4896. De erfdienstbaarheid van overweg kan zoowel naar den Code Nap., als naar het tegenwoordig Burg. Wetb. niet anders dan door titel worden verkregen. — Regtb. Assen 30 Junij 1862; N. N. II, 188.

4897. Sedert het inwerking treden van het placaat van 28 September 1769, tot de invoering van het Wetb. Napoleon ingerigt voor het koningrijk Holland, werd tot het bekomen van het regt van voetpad door verjaring, of een genot van dertig jaren, of een genot van tien jaren vereischt. In het laatste geval was echter, dat genot onderworpen aan de voorwaarde, dat de eigenaren der landen, zelve gebruikers waren. — Regtb. Sneek 4 Maart 1863; W. 2471; N. R. B. XV, 806.

4898. De levering van een erfdienstbaarheid van overpad, overreed en veedrift, is niet anders denkbaar, dan door overschrijving in de openbare registers. — Regtb. Alkmaar 15 Maart 1860; W. 2331.

4899. De erfdienstbaarheid van overweg, kan niet door verjaring worden verkregen, al is ook het genot sedert onheugelijke jaren; slechts door titel kan deze worden bewezen. — Regtb. Assen 30 Junij 1862; W. 2449; Regtb. Leyden 4 September 1860; W. 2273.

4900. Bewijsvoering betreffende het bezit van

regt van overgang. — Regtb. Amsterdam 27 November 1849; R. B. XII, 307.

4901. De vervolging ter zake van het moedwillig verbreken eener afsluiting, kan niet geschorst worden, op het bloot beweren van een regt van erfdienstbaarheid van weg over een stuk land, waarop de afsluiting was geplaatst. — Hof N.-Holland 26 Maart 1866; W. 2808.

4902. Het voortdurend gebruik maken van een bestaand voetpad door er over te gaan, door inwoners der gemeente waarin het is gelegen, kan niet daarstellen een bezit, dat tot geen eigendomsverkrijging door verjaring ten behoeve der gemeente leidt. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Mei 1868; W. 3089.

4903. Het regt van overpad is een regt van niet voortdurende erfdienstbaarheid, het kan slechts door een titel, niet door getuigen worden bewezen. — Hof N.-Holland 1 Februarij 1855; W. 1689.

4904. Het regt van overgang kan noch volgens de Fransche wetgeving, noch volgens de tegenwoordige Nederlandsche wetgeving worden verkregen door langdurig bezit; dit kon wel plaats hebben onder het oud Hollandsch regt. — Regtb. Amsterdam 14 Augustus 1849; W. 1057.

4905. De erfdienstbaarheid van weg, is een onvoorwaardelijk blijvend regt; noodweg daarentegen is afhankelijk van de ligging van den grond en houdt op van het oogenblik, dat hij niet meer noodzakelijk is geworden, door het ophouden der omstandigheden, waardoor hij ontstaan is. Overdragt van regt van weg stelt dus een erfdienstbaarheid daar. — Hof Gelderland 11 December 1861; N. R. B. XII, 295.

4906. Indien aan den kooper van een onroerend goed een uitweg verzekerd wordt voor alle opvolgende eigenaren ten allen tijde, is bij zoodanige overeenkomst een erfdienstbaarheid van weg gevestigd. — Hof Zeeland 18 November 1862; N. R. B. XIV, 130.

4907. Een voetpad door de inwoners eener gemeente van oudsher gebruikt, geeft geen regt van erfdienstbaarheid. — H. R. 27 Junij 1848; W. 956; v. d. H., Strafr. 1848, II, 73, N. R. XXXI, § 47.

Art. 735.

4908. De bevoegdheid van hem aan wien een erfdienstbaarheid verschuldigd is, om alle zoodanige werken te maken, welke tot het gebruik en behoud van het servituut noodzakelijk zijn, sluit het regt in zich om alle beletselen weg te ruimen, welke zich tegen de uitoefening der erfdienstheid verzetten, mits de strekking van deze niet zij, om aan hem die het genot heeft, het regt van erfdienstbaarheid te betwisten, daar alsdan geen eigendunkelijke amotie geoorloofd zou zijn, en de verongelijkte partij alleen den weg van regten moet inslaan, ten einde het geschil te doen uitwijzen. — Regtb. Sneek 5 Januarij 1845; R. B. VIII, 695.

4909. De eigenaar van het dienstbaar erf is niet verpligt tot het leggen van planken over een zet, hetwelk den eigenaar van het heerschend erf, dient ter uitoefening van zijn regt van reed en drift. — Regtb. Sneek 18 December 1839; R. B. VII, 12.

Art. 737.

4910. J. A. F. Art. 737 Burg. Wetb. — N. R. B. XII, 112.

4911. De erfdienstbaarheid ten behoeve van een deel van een naburig erf, moet geacht worden te bestaan, ten behoeve voor alles, wat met dit erf is vereenigd. — Sneek 30 Junij 1846; R. B. X, 230.

Art. 738.

4912. Hij die de erfdienstbaarheid van weg verkregen heeft, ten behoeve van een weiland, mag daarvan geen gebruik maken ten behoeve van een steenoven, die later op dat land geplaatst wordt.

De erfdienstbaarheid van weg ten behoeve van een weiland, is uit den aard der zaak veel minder bezwarend, dan die ten behoeve van een steenoven. Erfdienstbaarheid geeft alleen regt tot hetgeen voor hare uitoefening op de minstbezwarende wijze noodzakelijk is. De eigenaar van het dienstbaar erf, is bevoegd om op dat erf alles te verrigten, wat hem goed dunkt, behoudens de ongestoorde gelegenheid voor het heerschend erf van zijn regt. — H. R. 27 October 1865; N. R. LXXXI, 78; W. 2740; v. d. H., B. R. XXX, 43.

4913. Als een erfdienstbaarheid van weg is gevestigd ten behoeve van een erf, waarop later een gebouw geplaatst wordt, behoeft de weg de breedte niet te behouden, die noodig is om er ten behoeve van dit gebouw gebruik van te maken. — Hof Gelderland 4 Januarij 1865; W. 2715; N. R. XV, 515.

4914. De actie van dit art. competeert alleen tegen den eigenaar van het heerschend erf, en geenzins tegen derden, die van dezen bij behoorlijk contract vergunning hebben bekomen, om zich van een aan gootregt onderworpen riool te bedienen. — H. R. 10 November 1856; W. 1808.

4915. De eigenaar van het praedium serviens, kan de verdere praestatie van het servituut niet afhankelijk maken van de voorwaarde, dat de eigenaar van het praedium dominans alles steeds in denzelfden staat houdt of herstelt, het gaat hem niet aan, wat de laatstgenoemde met het goed verrigt, al ware het ook, dat hij daarmede andere erven mogt vereenigen, indien slechts het dienstbaar goed, serviens, daardoor niet in de uitoefening van het servituut meer bezwaard wordt. — Regtb. 's Gravenhage 28 Mei 1839; N. R. VII, § 42, 244.

4916. Het gebruik eener erfdienstbaarheid, kan worden vastgesteld door onderlinge overeenkomst, wier bestaan door een begin van schriftelijk bewijs waarschijnlijk wordt gemaakt, alsdan kan verder het getuigenbewijs worden toegelaten. — Hof N.-Holland 19 Maart 1846; R. B. VIII, 326; W. 741; Regtz. II, 313.

Art. 739.

4917. De eigenaar van een dienstbaar erf is niet bevoegd, om de plaats voor de uitoefening der erfdienstbaarheid van overpad te verleggen naar eene plaats, verschillende van die, waar dezelve oorspronkelijk is gevestigd, indien hij meent, dat zulks kan geschieden zonder benadeeling van den eigenaar van het heerschend erf, die tot de verlegging geen toestemming wil geven. — H. R. 16 December 1842; W. 356; N. R. XIII, § 87, 363; v. d. H., B. R. IV, no. 94, 102; Regtz. II, 311.

4918. De eigenaar van een praedium dominans kan tegen een derde, die niet is eigenaar van het praedium serviens, doch hem in de uitoefening van het regt van erfdienstbaarheid stoort, geen actie instellen tot erkenning van de erfdienstbaarheid, alleen heeft hij de actie tot schadevergoeding. — Hof Drenthe 9 November 1839; N. R. III, § 16, 97; R. in N. II, 308.

4919. Indien de eigenaar van het dienstbaar erf iets verrigt, dat strekken kan om het gebruik der erfdienstbaarheid te verminderen of ongemakkelijker te maken, mag de vordering van hetgeen alzoo in strijd met de wet is verrigt, niet verder gaan dan noodig is, tot herstel van den wettigen toestand. — H. R. 25 Januarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 46.

4920. Eene gemeente heeft bij den aanleg en de inrigting van straten en publieke werken even goed te eerbiedigen, regten van naburige eigenaren steunende op overeenkomst of op de bepalingen der wet als ieder partikulier. Veroorzaakt eene kunstmatige

inrigting van zoodanige werken nadeel aan aangrenzende eigenaren, de gemeente is verpligt dit vergoeden. — Regtb. Utrecht 2 December 1868; W. 3091.

4921. De negatoria is niet ontvankelijk, waarbij eene regterlijke verklaring wordt gevorderd, dat iemand geen regt van erfdienstbaarheid heeft, indien de eigenaar van het naburige erf niet stellig verklaart, het regt eener heerschende erfdienstbaarheid te hebben, of als zoodanig handelt, doch zich alleen bepaalt tot de verklaring, dat de eischer geen regt heeft tot eene ontworpen bouwing, omdat daardoor het licht der vensters van zijn nabuur zou worden verminderd en deze zulks zou kunnen beletten, of het gebouwde weder zou kunnen doen afbreken. — 's Gravenhage 26 Junij 1840; W. 126; N. R. IX, § 64, 323.

4922. Indien uit titels blijkt, dat een overweg is een erfdienstbaarheid, mag de eigenaar van het dienstbare erf een dam, die toegang geeft tot dien weg, niet gedeeltelijk weggraven en door een houten brug vervangen, zonder toestemming van den eigenaar van het heerschend erf. — Regtb. Utrecht 16 Mei 1855; Hof Utrecht 11 Junij 1856; N. R. B. VIII, 29.

Art. 742.

4923. A. van Galen. De modis acquirendi et amittendi servitutes. — Traj. 1827.

4924. W. B. Buma. De animo possidendi, ad acquirendas servitutes rusticas per longi temporis praescriptionem requisito, in domino praedii dominantis secundum jus Romanum. — Gron. 1830.

4925. C. L. van Beyma. De lege scribonia servitutum usucapionem prohibente. — Gron. 1832.

4926. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Verkrijging van erfdienstbaarheden door verjaring. — Bewijs. — Opm. en Meded. X, 27.

4927. Kan een vruchtgebruiker het erf gedurende zijn genot met erfdienstbaarheden bezwaren? — Verschillend beantwoord. — Jur. Corr. II, 154, 296.

4928. Is de eigenaar van een goed, hetwelk met hypotheken bezwaard is, bevoegd om op het verhypothekeerde goed erfdienstbaarheden te vestigen, al mogt daardoor de gestelde zekerheid ongenoegzaam worden? — Jur. Corr. I, 77.

4929. Indien uit eene acte houdende vestiging eener erfdienstbaarheid, die binnen den bepaalden termijn wordt geregistreerd, blijkt, dat de overeenkomst meer dan drie maanden voor de registratie is aangegaan, is deswege geen dubbel regt verschuldigd: deze strafbepaling betreft alleen de acten van verkoop van onroerend goed. — M. F. 24 September 1861, no. 143; P. W. 4193; W. de Gelder, Adv. VII, 494.

4930. De acte waarbij de eigenaar van een huis, den last op dat huis legt, ten behoeve van een naast gelegen huis, dat nimmer in het eerst bedoeld huis eene bepaalde nering mag worden uitgeoefend, is de vestiging eener erfdienstbaarheid; op zoodanige acte is een evenredig registratieregt van 4 pct. verschuldigd. — M. F. 6 Nov. 1862, no. 90; P. W. 4110.

4931. Mag de hypothecaire schuldenaar, zonder toestemming van den schuldeischer, erfdienstbaarheden toestaan op het verbonden pand? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 66.

4932. Indien bij eene acte de eigenaar van een onroerend goed het gebruik daarvan afstaat tot een bepaald doel, ten behoeve van het pand aan een ander toebehoorende, tegen betaling van een som ieder half jaar, en voor een bepaalden tijd, heeft er vestiging van erfdienstbaarheid plaats, daartegen doet niet af, dat de overeenkomst voor een bepaalden tijd is aangegaan. Op de acte is een registratieregt van 4 pct. verschuldigd, berekend over het zesvoud van de jaarlijks te betalen som, vermeerderd met de helft van het bedrag van het jaarlijksch onderhoud. — M. F. 3 Augustus 1869, no. 27; P. W. 5584.

4933. De bepaling in eene openbare acte van verkooping „dat de koopers der onderscheiden perceelen elkander ten allen tijde over en weder een vrije menning, drift en overgang moeten verleenen," daar en waar de een op des anders perceel of perceelen zulks noodig mogt hebben, stelt eene wederkeerige erfdienstbaarheid daar. Door die bepaling wordt eene wederkeerige erfdienstbaarheid daargesteld, niet slechts voor de verkochte, maar ook voor de ingehouden perceelen. — Die bepaling strekt niet, om alleen de schadevergoeding volgens art. 715 Burg. Wetb. voor een te verleenen uitweg verschuldigd, uit te sluiten.

De overschrijving eener acte van koop en verkoop van eenig perceel in de openbare registers, is genoegzaam om eene erfdienstbaarheid op een daarbij niet verkocht perceel te leveren, zonder dat de aanteekening bij Kon. Besl. van 8 Aug. 1838 (St. 27) voorgeschreven, in het algemeen register is geschied, zoodat een later kooper door inzage van dat register, bekend kan blijven met de op zijn perceel gevestigde erfdienstbaarheid. Het bewijs, dat de kooper van eenig perceel bij bovenstaande koopacte verkocht, de gevorderde erfdienstbaarheid van noode heeft, moet door hem worden geleverd. — Hof Overijssel 14 November 1847; W. 2046.

4934. Het getuigenbewijs wordt niet toegelaten voor het bestaan van een erfdienstbaarheid. — Regtb. Amsterdam 4 November 1846; R. B. VIII, 736; W. 862.

4935. Het bewijs eener niet voortdurende erfdienstbaarheid door getuigen wordt toegelaten, indien zij in oude titels wordt vermeld. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 April 1844; W. 732; Regtb. Amsterdam 14 Augustus 1849; W. 1057.

4936. Voor de invoering der Fransche wetgeving waren zoowel naar het Romeinsche, als naar het Fransche regt de res sanctae en de onvervreembare res publicae niet vatbaar voor erfdienstbaarheden, ook niet voor die, welke door verjaring kunnen worden verkregen. Stadswallen moeten onder de res publicae worden geteld. — H. R. 11 December 1846; N. R. XXVI, § 27, 94.

4937. De schriftelijke vergunning door een gemeentebestuur gegeven, tot het leggen van pomppijpen in gemeentegrond tegen betaling eener jaarlijksche recognitie, is het vestigen eener erfdienstbaarheid; deswege is een registratieregt verschuldigd van 4 pct. berekend over het twintigvoudig bedrag der recognitie. — M. F. 31 Julij 1845, no. 24; P. W. 2/1846, 320.

4938. In authentieke acten houdende vestiging van erfdienstbaarheid, moeten de kadastrale aanduidingen en laatste overschrijving worden vermeld. — M. F. P. W. 1432.

Art. 743.

4939. Voor de levering eener erfdienstbaarheid is het voldoende, indien de acte van koop en verkoop, die tevens het beding van erfdienstbaarheid bevat in de registers wordt overgeschreven. — Hof Zeeland 8 November 1862; N. R. B. XIV, 130.

Art. 744.

4940. Waar de wet een titel vordert om het regt van erfdienstbaarheid te bewijzen, kan geen getuigenbewijs plaats hebben. — Regtb. Goes 13 Maart 1863; N. R. B. XV, 80.

4941. Een mondelinge overeenkomst voldoet niet

aan het vereischte van titre in art. 690 Code Napoleon, zij is dus ongenoegzaam tot verkrijging eener voortdurende en zigtbare erfdienstbaarheid; daartoe wordt vereischt een geschreven acte of dertigjarig bezit. — Hof Gelderland 16 October 1850; W. 1193; N. R. B. I, 503; H. R. 16 Mei 1851; W. 1231; N. R. XXXIX, § 3, 20.

Art. 746.

4942. Mr. A. F. Jongstra. Art. 691 van den Code Napoleon. Art. 746 van het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek. Beoordeeling van Toullier tom. III, no. 622 en 623. — W. 360.

4943. H. F. Erfdienstbaarheden. — Bewijs. — Art. 746 Burg. Wetb. — W. 1521.

4944. Het regt van schapendrift is een niet voortdurende erfdienstbaarheid; sedert de invoering van den Code Napoleon kan deze alleen bij titel worden gevestigd. Die derhalve beweert, dit regt te hebben ten behoeve van zijn erf, moet of den titel toonen, of bewijzen vóór de invoering van den Code Napoleon door dertigjarig bezit dit te hebben verkregen. — Regtb. Assen 27 December 1853; N. R. B. V, 540.

4945. De erfdienstbaarheid van noodweg is niet vatbaar voor bezit, en kan mede niet door verjaring verkregen worden. — Regtb. Deventer 12 Februarij 1862; N. R. B. XIII, 621; Regtb. Assen 30 Junij 1862; N. R. B. XIII, 678.

4946. Het regt van overweg kan volgens het Drentsch Landregt zoowel door stokleggingsbrief als door verjaring verkregen worden. — Hof Drenthe 2 Mei 1863; N. R. B. XIV, 620.

4947. De verjaring kan niet worden ingeroepen ten aanzien van erfdienstbaarheden in dit art. bedoeld, ook niet indien werken of uiterlijke teekenen zigtbaar zijn. — Regtb. Heerenveen 12 April 1842; W. 412 en 413.

4948. De overdragt van een beweerd regt van erfdienstbaarheid van schapendrift, op stadsheidegronden, waartegen de stad eenige perceelen heidegrond in eigendom afstaat tot een bepaald geldelijk bedrag, onder gehoudenheid wederom van den vermeend regthebbende, om tot een bepaald bedrag deel te nemen in de kosten van den aanleg van een weg, is onderworpen aan een registratieregt van 4 pct., te berekenen over den prijs van den overgedragen heidegrond, en het bedrag der deelneming in den aanleg van den weg als last van den koopprijs. — M. F. 30 Maart 1847, no. 100; P. W. 502.

4949. De erfdienstbaarheid van overweg kan zoowel naar den Code Napoleon als naar het tegenwoordig Burgerlijk Wetboek niet anders dan door titel worden verkregen. — Regtb. Assen 30 Junij 1862; N. N. I, 188; W. 2449; Tijds. XVIII, 99, no. 28.

4950. De erfdienstbaarheid van overweg kan onder ons regt alleen worden daargesteld bij een titel of schriftelijke acte, waarin zij omschreven is, en welke in de daartoe bestemde registers is overgeschreven. Het bewijs kan mitsdien alleen uit dien titel geput, en niet van elders aangevuld worden, in dien zin, dat daardoor datgene wat essentieel aan de acte ontbreekt om als titel te kunnen gelden, zou worden bewezen. — Regtb. Almelo 20 Junij 1860; W. 2345.

4951. In Gelderland is het regt van voortdurende en onzigtbare erfdienstbaarheid door verjaring bewijsbaar, wanneer de dienstbaarheid gezegd wordt, reeds onder het oud Geldersch regt te zijn ontstaan. Daartoe moet bewezen worden, dat het bedoelde regt rustig, openlijk en ongestoord, gedurende den gevorderden tijd is uitgeoefend en bezeten; het onvoldoend bewijs daaromtrent kan niet meer in appel volledig worden gemaakt door een ambtshalve te gelasten getuigenverhoor. — Hof Gelderland 27 Junij 1849; R. B. XI, 393; W. 1041.

4952. De niet voortdurende en niet zigtbare erfdienstbaarheden kunnen alleen dan door verjaring worden verkregen, indien de tijd daartoe onder vroegere regten vereischt, voor 1 Maart 1811 was afgeloopen. — Regtb. Assen 9 Januarij 1854; W. 1632.

4953. Het onheugelijk gebruik van een voetpad door de ingezetenen eener gemeente om naar een molen te gaan, en tot bekorting van den weg, is niet voldoende om het verkrijgen van de erfdienstbaarheid van voetpad te bewijzen. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 Mei 1869; N. R. B. XX, 155.

4954. De ontzegging der vordering, dat de eischer een erfdienstbaarheid van overweg heeft, belet niet, dat hij later nog kan worden toegelaten tot het bewijs, dat hij den weg in eigendom heeft; in het beroep op een erfdienstbaarheid, ligt niet de bekentenis, dat de eigendom bij een ander is. — Regtb. Tiel 22 Maart 1844; R. B. IX, 788.

Art. 747.

4955. J. A. F. L. baron van Heeckeren. Indien de eigenaar van twee erven, tusschen welke vóór de verkrijging daarvan, de erfdienstbaarheid van overpad zigtbaar was, (kan men wel zeggen, dat een erfdienstbaarheid van overpad zigtbaar is?), over een dezer twee erven beschikt, zonder eenige bepaling omtrent de erfdienstbaarheid, zal dan die erfdienstbaarheid, waarvan door geen titel blijkt ten laste van het vervreemde erf blijven bestaan? — Jur. Corr. I, 268.

4956. De erfdienstbaarheid bij dit art. bedoeld, welke door bestemming wordt verkregen, behoeft niet in de openbare registers te worden overgeschreven. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1855; W. 1691.

4957. Door bestemming van den huisvader kunnen geene andere dan zigtbare en voortdurende erfdienstbaarheden worden verkregen. — H. R. 25 October 1861; W. 2322.

4958. Eene acte opgemaakt ter gelegenheid, dat twee aan den zelfden eigenaar toebehoorende en aan elkander grenzende perceelen zijn verkocht, en aan twee onderscheiden koopers toegewezen, kan alleen daarstellen of doen herleven, zoodanige regten of verpligtingen ten laste of ten behoeve van een der perceelen, als daarbij uitdrukkelijk zijn aangewezen, daar alle andere geregtigdheden door confusie zijn te niet gegaan. — Regtb. Amsterdam 29 April 1857; W. 1885.

4959. Erfdienstbaarheid par destination de père de famille kan niet verkregen worden, tenzij ze voortdurend en zigtbaar zij. De dominus praedii dominantis kan den toestand van zijn erf veranderen, mits geen grooter bezwaar opleverende aan den dominus praedii servientis. Hij kan tijdelijk geen gebruik van zijn regt maken, en het later herstellen. het te niet gaan of ophouden van erfdienstbaarheid behoeft niet alleen door force majeure te zijn geschied. — Regtb. 's Gravenhage 6 Maart 1860; N. R. B. X, 467.

Art. 748.

4960. Dit art. is zoowel op voortdurende als op niet voortdurende, zigtbare en onzigtbare erfdienstbaarheden van toepassing. — Regtb. Maastricht 7 December 1848; W. 998; R. B. XI, 427.

Art. 749.

4961. Kan de eigenaar van een erf een erfdienstbaarheid verleenen aan één der mede-eigenaren van een aangrenzend erf, ten behoeve van dat erf, waarvan hij zelf mede-eigenaar is? — Ja.

Is het gevolg van zoodanige erfdienstbaarheid, dat ook de andere mede-eigenaren van het praedium dominans daarvan het genot en het gebruik hebben? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 55.

Art. 750.

4962. De erfdienstbaarheden door den begiftigde gevestigd op een onroerend goed, dat ten behoeve der legitimarissen moet terugkeeren in den boedel van den overleden schenker, gaan bij dien terugkeer te niet. — Jur. Corr. II, 20.

4963. Bij onteigening ten algemeenen nutte, behoort schadevergoeding te worden toegekend, wegens verlies van erfdienstbaarheid aan derde regthebbenden, ook indien zij niet in het proces zijn geroepen. — Regtb. Groning. 19 Julij 1865; N. R. B. XVII, 655.

4964. Dit art. sluit de toepasselijkheid van artt. 1302 en 1303 op het erfpachtscontract niet uit. — Hof Utrecht 14 Maart 1864; N. R. B. XV, 208.

Art. 753.

4965. Indien twee perceelen lands, waarvan het eene ten nutte van het andere bezwaard was met de erfdienstbaarheid van overpad, later het eigendom zijn geworden van een enkelen nieuwen eigenaar, die van dat overpad is blijven gebruik maken, doch na eenige jaren gelijktijdig weder aan verschillende personen worden verkocht, zonder dat bij die verkoopen van het servituut of van vrijdom van servituut wordt melding gemaakt, kan dan de kooper van het erf tot welks nut de erfdienstbaarheid oorspronkelijk heeft bestaan, dat regt van erfdienstbaarheid weder uitoefenen? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 53.

Art. 754.

4966. De bevoegdheid tot reclame eener erfdienstbaarheid, is niet vervallen door een verjaard gebruik, korter dan dertig jaren, maar wel indien de eigenaar van het heerschend erf, van zijn beweerd servituut daadzakelijk afstand heeft gedaan. — H. R. 20 Nov. 1846; Jur. Corr. XII, 20; N. R. XXVI, § 14, 42; W. 792; v. d. H.; B. R. VIII, no. 237, 193.

4967. Onder de oud Hollandsche wetgeving behoort strijdige toelating tot de middelen, waardoor erfdienstbaarheid verloren gaat. Door strijdige toelating wordt verstaan, indien de eigenaar van het heerschend erf, niet belet een daad van den eigenaar van het lijdend erf, waardoor de uitoefening van de erfdienstbaarheid onmogelijk wordt, b. v. indien een huis wordt gebouwd op de plaats, waar een overweg gevestigd is. — Hof N.-Holland 8 Junij 1854; N. R. B. V. 231.

4968. Hoezeer een erfdienstbaarheid door onbruik niet verloren gaat, tenzij dit dertig jaren lang heeft voortgeduurd en derhalve zoolang de bevoegdheid tot vindicatie dier erfdienstbaarheid blijft bestaan, wordt evenwel tot de ontvankelijkheid van zoodanige vindicatie gevorderd, dat het heerschend erf van de erfdienstbaarheid dadelijk nut of voordeel kan hebben. — Regtb. Breda 5 Maart 1861; N. R. B. XI, 604.

Art. 758.

4969. P. Polman Gruys. Quaestiones juris civilis hodierni. Gron. 1841. — Quaestio I, quaeritur num jura superficiei et emphyteuseos in perpetuum stipulari liceat. — Quaestio II. Num jura superficiei et emphyteuseos praescriptione acquiri possint.

4970. G. W. F. Vogelvanger. De jure superficiei. — L. B. 1837.

4971. H. I. Soury. De jure superficiei inprimis secundum novum codicem civilem Belgicum. — Lovanii 1830.

4972. M. L. Tyl. De jure superficiei secundum leges novissimas. — Gron. 1827.

4973. L. H. G. Vermeer. De jure superficiei. — Traj. 1837.

4974. Eenige vragen betreffende het regt van opstal. — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 81.

4975. Wien behooren de gebouwen of beplantingen die zich tijdens de vestiging van het regt van opstal op den grond bevonden, en waarvan hij die dat regt verkregen heeft, den prijs niet heeft voldaan? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 84.

4976. Is degene die een regt van opstal heeft, gehouden de belastingen die op zijn erf zijn gelegd, te betalen of daartoe bij te dragen? — Ja. — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 87.

4977. De acten waarbij erfpacht of opstal wordt geconstituëerd, zijn acten, houdende eigendomsovergang van onroerende goederen; zij moeten binnen drie maanden zijn geregistreerd op straffe van dubbelregt. —M. F. 23 Maart 1869, no. 79; P. W. 5498.

4978. Bij uitgifte in opstal voor onbepaalden tijd, doch minstens dertig jaren, is een registratieregt van 4 pct. over het twintig voud der jaarlijksche uitkeering verschuldigd. — M. F. 28 Maart 1865, no. 65; P. W. 4682; anders W. de Gelder, Adv. IX, 407.

4979. Het regt van precario te Amsterdam op sommige perceelen gevestigd, waarbij vergunning is verleend om op stadsgrond te mogen bouwen tot weder opzegging toe, tegen betaling eener jaarlijksche recognitie in geld, waartoe zich de schuldpligtige precaire gebruiker bij schriftelijke overeenkomst verbindt en welk regt van den éénen eigenaar op den anderen overgaat, zoodat de opvolger ook voor de verschuldigde achterstallen aansprakelijk is, is geen regt van opstal of eenig ander zakelijk regt, het is niets anders dan een persoonlijke schuld. — Regtb. Amsterdam 10 October 1848; R. B. X, 566; R. in N. IV, 365; H. R. 12 October 1849; W. 1072; N. R. XXXIV, § 20, 78; v. d. H., G. Z. IX, 232; Kantg. Amsterdam no. 1, 14 Augustus 1846; R. B. VIII, 660.

4980. Het gebruiken van eens anders grond en het daarop bouwen van een huis, krachtens eene vrijheid of vergunning door den eigenaar van den grond verleend, tegen een jaarlijks te betalen pacht, stelt niet daar het regt van opstal, bij gemis van eenigen titel van aankomst, die hiervoor vereischt wordt. — Hof N.-Holland 5 Februarij 1863; W. 2476; P. W. 4216.

4981. Het regt van opstal kan door verjaring verkregen worden. — H. R. 22 April 1870; W. 3212.

4982. Bij verkoop voor afbraak van gebouwen, zonder regt van opstal of erfpacht op eens anders grond staande, met bepaling, dat zij op de eerste aanmaning van den grondeigenaar moeten worden weggeruimd, moet eerst een registratieregt van 2 pct. wegens verkoop van roerend goed worden geheven, terwijl na verloop van zes maanden moet worden onderzocht of de wegruiming heeft plaats gehad, ten einde zoo dit niet het geval mogt wezen, alsdan nog 2 pct. bij te vorderen. — M. F. 20 Augustus 1859, no. 164; P. W. 3592.

4982*a*. Is de opstaller, die een schat vindt in den muur van een gebouw, hetwelk op den in opstal uitgegeven grond staat, doch in eigendom toebehoort aan den opstaller, gehouden de helft daarvan aan den eigenaar des gronds af te staan? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 71.

Art. 759.

4983. Hoe moet men de bepaling verstaan, dat

degene die het regt van opstal heeft, de goederen daaraan onderworpen voor den tijd van zijn genot, met erfdienstbaarheden kan bezwaren? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 82.

4984. Kan bij de vestiging van de zakelijke regten van opstal, erfpacht en vruchtgebruik het verbod van vervreemding gevoegd worden? — Jur. Corr. XXVI, 74.

4985. Kan bij de vestiging der zakelijke regten van opstal, erfpacht en vruchtgebruik worden afgeweken van de artt. 759, 771 en 819 Burg. Wetb., naar welke die regten kunnen worden vervreemd door dengene, ten wiens behoeve die regten bestaan? — Verschillend beantwoord. — Jur. Vraagal III, 279, 280, 282.

Art. 760.

4986. De bepaling in een huurcontract, dat de huurder op een der verhuurde perceelen een gebouw zal mogen stichten, is aan te merken als regt van opstal, het huurcontract moet diensvolgens voor zooveel dat perceel betreft, worden overgeschreven ten kantore van hypotheken. — Jur. Corr. I, 233.

4987. Het regt van opstal kan niet door verjaring worden verkregen. — Hof Limburg 25 October 1859; W. 2111.

Art. 761.

4988. J. P. Verloren. In diss. ad art. 761, pag. 21. — Traj. 1857.

Art. 762.

4989. Kan de eigenaar van den grond zich, bij het eindigen van het regt van opstal, van de verpligting ontslaan, om de waarde der alsdan aanwezige gebouwen en beplantingen te betalen, door aan den superficiarius de vrijheid te geven, om dezelve weg te nemen? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 86.

4990. Indien bij afwijking van dit art. in de constitutive titel is bepaald, dat de superficiarius bij het einde van het contract de gebouwen zal wegbreken en de eigenaar niet gehouden zal zijn deze over te nemen, echter bij het eindigen van het contract daaraan niet wordt voldaan, doch de eigenaar den superficiarius kwijt voor de waarde der gebouwen, is daarop een registratieregt van 4 pct. verschuldigd. — P. W. 1625.

Art. 766.

4990*a*. Bij vestiging van eeuwigdurenden erfpacht is over den koopprijs een registratieregt van 4 pct. verschuldigd, daarbij wordt niet gerekend het gekapitaliseerd bedrag van den canon. — M. F. 25 Febr. 1860, no. 57; P. W. 3510.

Art. 767.

4991. W. H. Helmich. De Emphyteusi. — Gron. 1803.

4992. P. W. van Heyningen Bosch. De emphyteusi. — Gron. 1827.

4993. J. P. Verloren. De jure emphyteuticio. — Traj. 1826.

4994. J. H. J. Huygens. De emphyteusi ex principiis juris Romani et juris antiqui Belgici, et quid de ea; jure novo Belgico statutum est. — L. B. 1830.

4995. H. P. J. Tollens. De emphyteusi secundum jus Romanum et novum Belgicum. — L. B. 1834.

4996. I. G. de Bruyn. De jure emphyteuseos. — Hagae Comitis 1838.

4997. H. Vollenhoven. De thesauro in fundo emphyteuticario ab emphyteuta invento. — Hagae Comitis 1839.

4998. H. M. van Weede. De emphyteusi. — Traj. 1840.

4999. N. H. Dijk. Over pacht en pachtstelsels. — Amst. 1859.

5000. J. B. Dericks. Mogen voogd of curator uitgeven in erfpacht? — R. en W. XIV, 73.

5001. W. de Gelder. Verschuldigd registratieregt bij verkoop van erfpachtsregt en op den in erfpacht uitgegeven grond aanwezige gebouwen, benevens den eigendom van een perceel onroerend goed voor éénen prijs. — Adv. IX, 67.

5002. T. N. van der Stok. Kunnen de regten van erfpacht en opstal door verjaring verkregen worden? — Ja. — Jur. Corr. II, 85.

5003. Kan aan het beding van eeuwigdurenden erfpacht, onder de tegenwoordige wetgeving aangegaan, wettelijke kracht worden toegekend naar den geest van ons hedendaagsch regt? — Verschillend beantwoord. — Jur Vraagal I, 53, 144, 145, 244, 281, 327, 394.

5004. Aan welk registratieregt is de acte onderworpen, waarbij een perceel onroerend goed in erfpacht wordt uitgegeven gedurende het leven van den erfpachter? — Jur. Vraagal I, 349. 350, 409; II. 84, 142.

5005. Verschil ten opzigte der registratieregten tusschen erfpacht, oude erfpacht, eeuwigdurende erfpacht, oud eigen, dominium utile, enz. — Jur. Vraagal III, 364.

5006. Eenige vragen betreffende het erfpachtsregt. — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 49.

5007. Hoe wordt erfpachtsregt verkregen? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 51.

5008. Welke goederen kunnen in erfpacht worden uitgegeven en door wien? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 57.

5009. Kan de erfpachter den vollen eigendom van het hem in erfpacht uitgegeven pand door verjaring verkrijgen? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 70.

5010. Kan bij wanbetaling van de pacht op grond van artt. 1302, 1303 en 1355 de ontbinding der erfpacht gevorderd worden? — Jur. Vraagal II, 154.

5011. Kan bij de vestiging van het erfpachtsregt worden bedongen, dat de erfpachter niet bevoegd zal zijn, zijn regt te vervreemden? — Jur. Vraagal III, 279.

5012. W. H. van Meukeren. Hebben de voogd en de curator de bevoegdheid, om onroerende goederen aan minderjarigen of aan onder curatele gestelden in eigendom behoorende, in erfpacht uit te geven, zonder verlof van de arrondissements-regtbank? — R. en W. XIII, 167.

5013. Mr. L. Reeser. Iets over het contract van eeuwigdurende erfpacht, in betrekking tot de wetten der registratie. — R. en W. XIII, 205.

5014. Wanneer door een erfpachter op den aan hem in tijdelijken erfpacht uitgegeven grond, gebouwen en beplantingen zijn gesteld, en die erfpachter al zijne regten aan een ander overdraagt, tegen betaling van zekere koopsom en onder bepaling, dat de kooper in 't vervolg den jaarlijkschen canon zal voldoen, is er dan behalve voor het regt van overdragt (art. 11, no. 2, alin. 2 cursyf der wet van 16 Junij 1832, St. 29) en voor dat van overschrijving (art. 22 dier wet) ook nog een registratieregt van 4 pct. voor den koopprijs verschuldigd, ingevolge art. 13, no. 1 van diezelfde wet? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 34.

5015. De uitgifte in erfpacht van aanwassen, die in een rivier tengevolge van aan te leggen werken zullen ontstaan, met bepaling, dat het erfpachtscontract eerst zal ingaan met den dag, waarop het werk zal beginnen, is niet aan overschrijving onderworpen, dan nadat de voorwaarde of de toekomstige en onzekere gebeurtenis van welke de overeenkomst

afhangt, zal hebben plaats gehad, vóór dat tijdstip kan de verbindtenis niet worden ten uitvoer gelegd, en dus de overschrijving, begin van uitvoering, niet gevorderd worden. — M. F. 19 Aug. 1847, no. 39; P. W. 319.

5016. Erfpacht voor onbepaalden tijd aangegaan, is onderworpen aan een evenredig registratieregt van 4 pct., over het twintigvoudig bedrag der pachtsom. — M. F. 9 Oct. 1848, no. 152; P. W. 644.

5017. Indien in eene acte van overdragt van erfpacht wordt verklaard, dat de oorspronkelijke overeenkomst mondeling is aangegaan en reeds gebouwen door den erfpachter op den grond zijn gesteld, zoodat hij zich als erfpachter heeft gedragen, is dubbel registratieregt wegens verzwegen overgang verschuldigd. — M. F. 11 Julij 1846, no. 42; P. W. 675.

5018. Indien bij eene acte van uitgifte van grond in altijddurende erfpacht, wordt verklaard, dat op dien grond door den erfpachter reeds een gebouw is gesticht, en dat dit gebouw alzoo zijn eigendom is, stelt dit een titel van eigendomsoverdragt van het gebouw daar; op zoodanige acte is behalve het registratieregt wegens uitgifte in altijddurende erfpacht van den grond, een evenredig regt van 4 pct. verschuldigd van de waarde van het gebouw wegens eigendomsoverdragt. — M. F. 13 September 1865, no. 20; P. W. 4771.

5019. De uitgifte in erfpacht, opstal of beklemming van grond, waarop door den erfpachter, opstaller of beklemden meijer, na het sluiten der overeenkomst van uitgifte, gebouwen zijn gesticht, die als eigendom worden erkend, is niet onderworpen aan het evenredig registratieregt van 4 pct., voor zooveel de waarde dier gebouwen betreft, indien het blijkt of bewezen wordt, dat de overeenkomst tot het vestigen dier regten, reeds voor dat met het stichten der gebouwen werd begonnen, was tot stand gekomen. — M. F. 29 Mei 1867, no. 27; P. W. 5181.

5020. Hetzelfde stuk grond kan niet tegelijk aan denzelfden persoon in eigendom worden overgedragen en in erfpacht worden uitgegeven; indien niettemin dit in een acte mogt worden vermeld, heeft er geen uitgifte in erfpacht plaats, maar de vestiging eener jaarlijksche eeuwigdurende rente; voor de berekening van het registratieregt, moet alzoo die rente met twintig tot kapitaal gebragt, niet bij den koopprijs worden gevoegd, doch had de waarde der rente moeten zijn begroot. — M. F. 31 October 1848, no. 209; P. W. 740.

5021. Bij verkoop van het dominium directum, de bloote eigendom van den grond in erfpacht bij een ander bezeten, alzoo het regt om den canon te ontvangen, is alleen registratieregt verschuldigd over den koopprijs en lasten, niet over het kapitaal van den canon, gevoegd bij den koopprijs. — M. F. 6 September 1848, no. 74; P. W. 741.

5022. Het evenredig registratieregt wegens overdragt van erfpacht te heffen: 1) bij uitgifte in eeuwigdurenden erfpacht over twintigmaal den canon met bijbedongen prijs en lasten; 2) bij overdragt van eeuwigdurenden erfpacht, alleen op den prijs voor beterschap door den erfpachter bedongen en de lasten, doch zonder den canon; 3) bij overdragt of afstand van eeuwigdurend erfpachtsregt door erfpachter, tegen bloote betaling van den canon zonder meer, over twintigmaal den canon. — P. W. 1963.

5023. Eene acte opgemaakt wegens uitgifte in erfpacht, jaren geleden mondeling gedaan, kan binnen drie maanden tegen enkel regt worden geregistreerd. — P. W. 1628.

5024. Een overeenkomst, waarbij een onbepaalde oppervlakte gronds in erfpacht wordt uitgegeven, om in te dijken tegen *f* 10 in te polderen bunder, mits de erfpachter een dijk legge en onderhoude, die na drie jaren onvoltooid zijnde, de uitgifte doet vervallen, terwijl het na 75 jaren onbedijkte, niet in de uitgifte is begrepen, is aan een vast registratieregt van 80 ct. onderworpen, terwijl een art. op memoriaal 14 moet worden geboekt, om het evenredig regt in te vorderen na de inpoldering. — P. W. 2097.

5025. Ingeval van scheiding komt alleen in aanmerking de waarde der vaste goederen, zooals die door partijen daaraan is toegekend, de ontvanger is niet geregtigd die waarde te verhoogen met het kapitaal der op die goederen gevestigde erfpacht, renten, cijnsen, uitgangen, enz. — M. F. 12 Januarij 1847, no. 23; P. W. 126.

5026. Indien een huis wordt verkocht, staande op erfpachtsgrond, met bepaling, dat de kooper de regten en lasten van het erfpachtscontract overneemt, is behalve over de koopsom een evenredig registratieregt ad 4 pct. verschuldigd over het twintigvoud van den canon. — M. F. 16 September 1847, no. 21 en 22; P. W. 289.

5027. Ook bij overdragt van erfpacht, waarvan geen titel wordt vermeld, moet het kapitaal van de pachtsom niet bij den koopprijs worden gevoegd voor de berekening van het registratieregt. — M. F. 16 September 1847, no. 24; P. W. 460.

5028. De woorden „eeuwigdurende erfpachten en eigendom met zoodanige erfpachten bezwaard," in art. 13 no. 1 der wet van 16 Junij 1832, kunnen niets anders beduiden, dan de eerste het dominium utile en de tweede het dominium directum; het in de eerste cursyf alinea van dat nommer vermelde „erfpachtsregt" kan geen andere beteekenis hebben, dan daaraan bij art. 767 Burg. Wetb. is gegeven, namelijk het regt van den pachter, niet van verpachter. — M. F. 13 Maart 1848, no. 31; P. W. 508.

5029. Indien aan iemand een stuk grond in erfpacht wordt gegeven gedurende diens leven, is op de acte een evenredig registratieregt verschuldigd berekend over dertig jaren tegen 1 pct., en zulks naar analogie van art. 857 Burg. Wetb. — M. F. 6 September 1849, no. 37; P. W. 956.

5030. Onderhandsche acten van uitgifte in erfpacht voor onbepaalden tijd, moeten binnen drie maanden worden geregistreerd, daarna tegen dubbel regt. — P. W. 1626.

5031. De erfpachter kan door verjaring den eigendom niet verkrijgen. — H. R. 26 Februarij 1864; W. 2568; Tijds. v. R. XVIII, 156; W. de Gelder, Adv. VIII, 176; R. en W. XVI, 413.

5032. Bij overdragt van eeuwigdurenden erfpacht, is het registratieregt alleen verschuldigd over den koopprijs en niet daarenboven over het kapitaal der jaarlijksche uitkeering. — Regtb. Winschoten 28 Augustus 1858; P. W. 3167, 4612; Tijds. v. R. XIII, 215, no. 226; M. F. 19 Maart 1860, no. 33; P. W. 3511.

5033. Bij verkoop van tijdelijken erfpacht is slechts 1 pct. registratieregt verschuldigd over het kapitaal der uitkeering, en niet 4 pct. over de gestelde gebouwen. — Regtb. Nijmegen 15 November 1859; H. R. 21 Februarij 1861; P. W. 3825.

5034. De laatste cursive alinea van art. 13, no. 1, der wet van 16 Junij 1832 (St. no. 29) „koopprijs van den eigendom," kunnen niet slaan op het verkocht eigendom van den erfpachtsheer, het dominium directum, zij doelen alleen op het verkocht eigendom van den erfpachter, het dominium utile. — H. R. 25 Maart 1853; N. R. XLV, § 1, 1; W. 1423; Tijds. v. R. VII, 123; N. R. B. III, 199; P. W. 1962;

Regtb. Nijmegen 25 Jan. 1853; P. W. 1958; Tijds. v. R. VIII, 17, no. 40; Regtb. Breda 5 Julij 1853; P. W. 1960; Tijds. v. R. VIII, 21, no. 41. Anders regtb. 's Gravenhage 4 Mei 1852; Tijds. v. R. VI, 220, no. 287; N. R. B. III, 199; P. W. 1576.

5035. Het erfpachtsregt onder de oude wetgeving gevestigd is niet afgeschaft bij, of in strijd met het thans geldend Burgerlijk Wetboek. — Het keizerlijk decreet van 8 November 1810, aangaande de vernieuwing, erkenning van constitutive titels, heeft alleen betrekking op regten van privilegie en hypotheek, het is niet van toepassing op erfpachtsregt. De bepalingen van den Code Napoleon omtrent het regt om den schuldenaar tot vernieuwing van titel te noodzaken, zien alleen op renten. — Fortuyn III, 39; Rondonneau XI, 1, 4; Hof Zeeland 12 April 1859; N. R. LXIII, § 71, 322.

5036. Het advies van den Franschen staatsraad van 2 Februarij 1809, betreffende de geoorloofde aftrekking door den erfpachter van een gedeelte der betaalde grondbelasting, is alleen van toepassing op de betrekking van erfpachter, en eigenaar ten aanzien der schatkist, zonder dat aan overeenkomsten tusschen eigenaar en erfpachter onderling, ten aanzien der verdeeling van de grondlasten eenige beperking is gesteld. — H. R. 31 December 1847; N. R. XXIX, § 52, 241. — W. 877; v. d. H., B. R. IX, no. 280; H. R. 5 Mei 1848; N. R. XXXI, § 15, 63; W. 832, 926; v. d. H., G. Z. VII, no. 306; Regtb. Amsterdam 6 Febr. 1843; R. B. V, 444.

5037. Bij verkoop van erfpacht met de gebouwen op den grond geplaatst, moet, voor de berekening van het registratieregt, het bedrag van den tot kapitaal gebragten erfpachtprijs, niet bij de koopsom worden gevoegd. — H. R. 10 Januarij 1851; N. R. XXXVII. § 46, 228; N. R. B. I, 97; P. W. 1414.

5038. De eigendom van verpacht land kan door kerkenrekeningen worden bewezen. In het graafschap Zutphen kan het bestaan van erfpacht, bij voortdurende onveranderde pachtsbetaling, ondersteld worden. Volgens Geldersch landregt kan erfpacht door verjaring worden verkregen. — Regtb. Zutphen 31 Mei 1855; N. R. B. VII, 149.

5039. Erfpachtsregt onder vigeur van de wet van 10 Januarij 1824 (St. 16), op 1 Januarij 1825 (Staatsbl. 1824, no. 78) ingevoerd, kan onder vigeur van het Ned. Burg. Wetb. door verjaring verkregen worden. — Hof Gelderland 6 Maart 1859; N. R. B. IX, 303.

5040. Indien erfpacht bij overeenkomst is daargesteld, moeten niet de algemeene regelen voor de overeenkomsten voorgeschreven gelden, maar die bepaald voor het erfpachtsregt. — H. R. 3 Februarij 1865; N. R. LXXIX, 130.

5041. Bepalingen nopens den afkoop der aan 's rijksdomeinen behoorende erfpachten, renten, uitgangen, cijnsen, tynsen, legschatten en andere praestatiën. — M. F. 11 Mei 1843, no. 103; Bijv. 268; E. 245.

5042. Indien met het tijdelijk erfpachtsregt wordt verkocht, de eigendom der gebouwen en beplantingen die zich op den erfpachtsgrond bevinden, en die daarop door den erfpachter of zijne voorgangers gebragt zijn, mag daarop behalve 1 pct. van den canon, ook nog geheven worden het gewone regt van eigendoms overdragt van die gebouwen en beplantingen. — H. R. 20 December 1867; W. 2963.

5043. Het zakelijk regt van erfpacht is niet verkregen, zoolang de titel van aankomst niet is overgeschreven in de openbare daartoe bestemde registers, slechts eene persoonlijke verbindtenis bestaat in dat geval. Op grond van wanbetaling der erfpachtsom, kan de vervallen verklaring van het regt van erfpacht niet worden gevorderd, doch moet de ontbinding der overeenkomst volgens art. 1303 worden gevraagd. — Regtb. Tiel 12 Junij 1868; W. 3152.

5044. De overschrijving van den titel van erfpacht in de openbare registers, is onderworpen aan een evenredig regt van overschrijving van ½ pct. over het bedrag der uitkeering van al de jaren waarover de uitgifte in erfpacht is gedaan, omdat hoezeer de uitgifte in erfpacht, wel niet is een eigendomsovergang volgens de beginselen van burgerlijk regt, zij echter volgens de wet van 22 frimaire jaar VII, en de daarmede zamenhangende wet van 16 Junij 1832, aan een registratieregt van eigendomsovergang is onderworpen. — Regtb. Zwolle 21 September 1864; P. W. 4672; W. de Gelder, Adv. IX, 453.

5045. Wanneer met het tijdelijk erfpachtsregt, wordt verkocht de eigendom der gebouwen en beplantingen, die zich op den erfpachtsgrond bevinden mag daarop behalve 1 pct. voor den canon, niet ook nog geheven worden het gewone regt van eigendomsoverdragt van die gebouwen en beplantingen. — Regtb. Nijmegen 20 April 1867; P. W. 5476; R. en W. XIX, 312; anders H. R. 20 December 1867; R. en W. XX, 151.

5046. De erfpachter is bevoegd tot het instellen van possessoire actiën. — Regtb. Haarlem 2 Maart 1841; N. R. X, § 32, 139.

5047. De grondeigenaar hoezeer, uit den aard der zaak gehouden, de regten des erfpachters te waarborgen, kan echter niet worden verpligt hem in elke regtsvordering te volgen en te vrijwaren, welke hij goedvindt tot revindicatie zijner regten in te stellen.

Die vordering tot vrijwaring tegen den grondeigenaar, kan eerst dan opgaan, als de erfpachter, zelf door derden in regten met uitwinning van het geheel of een gedeelte van het door hem in erfpacht bezeten goed, wordt bedreigd. — Regtb. Utrecht 23 Mei 1856; W. 1762.

5048. De belofte van den eigenaar aan den persoon die zich tijdelijk op zijn erf bevindt, dat hij hem dat in erfpacht zal uitgeven, geeft dezen niet het regt, zoolang die belofte niet is ten uitvoer gelegd, dit goed in zijn bezit te houden. — Regtb. Assen 14 Januarij 1856; W. 1766.

5049. Indien door den eischer de eigendom van een stuk land in geschil is bewezen, en bij de wederpartij zelve is erkend, kan het bewijs van het bloot bezit aan zijde van gedaagde gedurende meer dan dertig jaren, niet leiden tot het bewijs voor het bestaan van een voorgewend regt van erfpacht. — H. R. 3 Februarij 1843; W. 379; R. in N. III, 258; v. d, H., B. R. IV, 298.

5050. De uitgifte van schorren, met last van bedijking, en tegen genot gedurende 32 jaren van die schorren door de concessionaressen, mits aan den uitgever betalende een vasten pachtprijs voor het bedijkte, en een vaste som voor al het onbedijkte, stelt niet een gewone overeenkomst van huur of pacht of een gemengd contract van pacht, met huur van werk of diensten daar, maar wel eene erfpachtgunning (emphytéose). — Hof Zeeland 8 Februarij 1842; R. B. IX, 7.

5051. Volgens het Romeinsch regt, zoo als het vroeger in de provincie Utrecht vigeerde, vervalt het erfpachtsregt door wanbetaling gedurende drie jaren van regtswege. Men kan die regtsbeginselen echter niet toepassen, indien het blijkt, dat de erfpachter onbekend was met den persoon aan wien, en de plaats waar, hij den canon betalen moest. Eene sommatie aan zijde van opvolgers in de regten van een crediteur, behoort vergezeld te gaan van het bewijs van hunne hoedanigheid om aanspraak te maken op erkenning als zoodanig door den erfpachter. — Hof Utrecht 24 April 1843; R. B. V, 437; W. 396.

5052. De erfpachter is volgens het advies van den Franschen staatsraad van 2 Februarij 1809 bevoegd, een vijfde der pacht te korten voor grondlasten, niettegenstaande de erfpachter daartoe niet bevoegd was onder het vroegere regt. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1843; R. B. V, 444; Regtb. Brielle 1 Sept. 1843; W. 452; Hof Z.-Holland 7 Februarij 1844; W. 485; N. R. XVIII, § 56, 262; Regtb. 's Hertogenbosch 21 November 1849; W. 1095; Regtb. Haarlem 2 Januarij 1849; R. B. XI, 528; Regtb. Gorinchem 13 Januarij 1844; R. in N. IV, 76.

5053. Bij de berekening van het evenredig registratieregt, wegens eigendomsovergang van erfpachtsregt, moet alleen in aanmerking komen, de bedongen koopprijs, daarbij mag niet gevoegd worden het bedrag van den canon tot kapitaal gebragt. — Regtb. Gorinchem 13 October 1849; W. 1112; Tijds. v. R. V, 44, no. 63; H. R. 10 Januarij 1851; W. 1198; Tijds. v. R. V, 285, no. 208; Regtb. Nijmegen 3 Mei 1851; Tijds. v. R. V, 287, no. 209; W. 1294.

5054. Het onderscheid tusschen erfpacht en huur is gelegen in het wezen en den aard dezer overeenkomsten, doch geenzins in het al of niet bepalen van een huurtijd, zoodat de vaststelling van een huurtijd niet tot het wezen van een huurcontract behoort, dewijl bij het ontbreken van eene tijdsbepaling de duur eener gewone huur bij de wet wordt geregeld. — Hof Gelderland 4 Februarij 1846, W. 723.

5055. Onder de clausule „op erfpachtsregt" is volgens het Oud-Hollandsch regt begrepen het verboekregt. — Regtb. Haarlem 14 Februarij 1854; W. 1552.

5056. De bloote vermelding in eene koopacte, dat het verkochte perceel met een rente of erfpacht is bezwaard, geschiedt aan de zijde des verkoopers niet, om als bekentenis van schulpligtigheid jegens derden te dienen, of zelfs als bewijs te strekken van plaats gehad hebbende voortdurende betalingen; evenmin aan de zijde des koopers als eene erkenning der regtmatigheid van den vermeld wordende last, maar heeft in den regel eenvoudig ten doel den verkooper van de verpligting tot vrijwaring te ontheffen, welke zonder die vermelding op hem zoude rusten indien bevonden mogt worden, dat op het goed zoodanige last werkelijk was gevestigd. In eene vordering tot betaling van erfpacht, moet het vast goed ter zake waarvan de erfpacht zou verschuldigd, zijn duidelijk worden aangewezen. — Regtb. Leyden 8 Julij 1856; W. 1789.

5057. Het erfpachtsregt onder vigeur der wet van 10 Januarij 1824, volgens de wet van 25 December 1824 verkregen, is onder vigeur van het Ned. Burg. Wetb. door verjaring verkrijgbaar, zoodanige erfpacht wordt volledig bewezen, door quitantiën wegens betaling der erfpacht, afgegeven door den predikant als vruchtgebruiker der pastoraliën, of door een der kerkvoogden, gevoegd bij een voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar en niet dubbelzinnig bezit als erfpachter, gedurende gelijk tijdsverloop, en eene acte van cessie van zoodanig erfpachtsregt a non domino, is volledig bewezen. — Hof Gelderland 9 Maart 1859; W. 2060.

5058. Bij overdragt van tijdelijken erfpacht, is slechts een registratieregt van 1 pct. op het bedrag der nog loopende jaren verschuldigd, en niet bovendien een regt van 4 pct. op de koopsom gelijk het bestuur gewoon was te heffen. — Regtb. Nijmegen 8 December 1863; N. R. B. XV, 246.

5059. De erfpachter is niet bevoegd zonder, dat hij in het bezit is gesteld, den erfverpachter in vrijwaring op te roepen, wegens eene vordering tot ontruiming tegen een derde ingesteld. — Regtb. Assen 6 Febr. 1865; N. R. B. XVI, 489; W. 2740.

5060. Het strijdt niet met den aard van het erfpachtsregt, dat er behalve de jaarlijksche pacht nog in eens bij den aanvang een bepaalde som worde voldaan. — Regtb. Haarlem 12 September 1843; N. R. XVIII, § 58, 274; Regtz. II, 314; anders Z.-Holland 16 Mei 1848; W. 924.

5061. Een overeenkomst van erfpacht aangegaan onder vigeur der wet van 25 December 1824 (St. 78), indien zij niet in tijds in de openbare registers is overgeschreven, stelt geen erfpacht daar, zij kan alleen beschouwd worden als de afstand van onroerend goed tegen een altijddurende rente, of als een levenslange pacht die met den dood van den titularis is geeindigd, en niet op zijne erfgenamen overgaat.

Een huur voor het leven van den huurder aangegaan, is geen regt van erfpacht, het houdt op met den dood van den huurder, — Regtb. Arnhem 25 October 1844; W. 588.

5062. Indien bij erfpacht voor een bepaalden tijd, na afloop van den termijn van den erfpacht, de gebouwen worden overgenomen door den eigenaar van het dominium directum, is daarop een registratieregt van ½ pct. verschuldigd. — M. F. 4 Mei 1857, no. 85; P. W. 2915, Tijds. v. R. XII, 42, no. 40; M. F. 4 Januarij 1859, no. 28; P. W. 3264;

5063. Op een verkoop van tijdelijk erfpachtsregt van een stuk land, is slechts een evenredig registratieregt van een pct. over het veelvoud van den canon verschuldigd, het regt van 4 pct. over den koopprijs, kan niet geheven worden. — Regtb. Nijmegen 19 Januarij 1864; W. 2609; N. N. IV, 45; W. de Gelder, Adv. VIII, 208; M. F. 29 Maart 1864, no. 71; P. W. 4406; N. N. III, 45; R. en W. XVII, 440.

5064. Kerkvoogden kunnen wel de bezwaardverklaring van een onroerend goed vorderen, ten behoeve van de kerk of van de pastorij, doch niet ten behoeve van hen, kerkvoogden. — Regtb. Assen 6 Maart 1848; N. R. B. II, 100.

5065. De verpligting om pacht te betalen, blijkt indien door meer dan een getuige verklaard is, dat die betaling dertig jaren heeft plaats gehad; dat bij zekere door pacht bezwaarde landerijen wel eens anderen zijn gebruikt, belet niet de bezwaardheid der eersten, indien de laatsten niet hebben behoord tot de eigenlijke erven, wel kan daaruit blijken, dat onafhankelijk van dat gebruik, dezelfde pacht betaald werd. — Regtb. Assen 11 December 1848; W. 1274; N. R. B. II, 96.

5066. De tienjarige betaling van erfpacht is op zichzelve niet voldoende, hetzij om deze door verjaring te vestigen, hetzij om het regt des betalers te qualificeren. Als bewijs van het regt op erfpacht en het vervallen zijn van het regt der tegenpartij, kan niet gelden het procesverbaal van openbare veiling, voor notaris verleden, waarbij de eischer van een derde gekocht heeft eenige perceelen land onder vermelding, dat een gedeelte in erfpacht was uitgegeven en onder bepaling, dat de eischer dat erfpachtsregt zou moeten eerbiedigen, met geregtigdheid tot de huren door de erfpachters te betalen, dit is eene res inter alios. — Regtb. Breda 27 April 1852; W. 1328.

5067. Bij de berekening van het registratieregt, verschuldigd op den verkoop van goed met eeuwigdurenden erfpacht bezwaard, moet de erfpacht zelve niet worden beschouwd als een last welke bij den koopprijs moet worden gevoegd. — Regtb. 's Gravenhage 11 Junij 1853; Tijds. v. R. X, 352, no. 838.

5068. Het wetboek Lodewijk Napoleon kan niet worden toegepast op een regt van erfpacht of grondrente, gevestigd vóór de invoering van dat wetboek. — H. R. 19 Januarij 1860; W. 2157.

5069. Indien erfpacht blijkens den constitutiven titel eeuwigdurend is gesloten, komt bij overdragt voor de berekening van het registratieregt geen bijvoeging van het kapitaal van den canon te pas, indien tevens een koopprijs is bedongen. — H. R. 28 Maart 1859; M. F. 25 Februarij 1860, no. 57; P. W. 3510; M. F. 19 Maart 1860, no. 33; P. W. 3511.

Art. 768.

5070. Het afplaggen van heidegronden, is niet begrepen onder het uitgraven van turf bij art. 768 Burg. Wetb. bedoeld. — H. R. 3 Februarij 1865; v. d. H., B. R. XXIX, 258; N. R. LXXIX, 139.

5071. Af- en uitgraving als bij dit art. bedoeld, kan alleen dan grond opleveren tot vervallen verklaring van het erfpachtsregt, indien daardoor werkelijke schade aan het goed is toegebragt, of daarvan grof misbruik is gemaakt. — Hof Utrecht 14 Maart 1864; N. R. B. XV, 208.

Art. 769.

5072. Mag de erfpachter ten zijnen voordeele de opgaande boomen vellen, die bestemd zijn om op gezette tijden gekapt te worden? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 58.

Art. 770.

5073. Indien bij de overeenkomst is bepaald, dat de erfpachter een huis zal bouwen op het uitgegeven land, welk huis ingeval het erfpachtsregt, tengevolge van niet betaling der pachtsom, of van eenig ander verzuim aan de zijde des erfpachters, mogt worden vernietigd, het eigendom van den verpachter zal worden, tegen voldoening aan den erfpachter van de door deskundigen te bepalen waarde, behooren de kosten van opbouw, niet als bij te voegen lasten bij den koopprijs worden gevoegd voor de berekening der registratieregten. — M. F. 20 Maart 1847, no. 119; P. W. 288.

Art. 771.

5074. Kan de eigenaar van een met erfpachtsregt bezwaard onroerend goed, thans nog gebruik maken van het regt van naasting, indien de erfpachter zijn erfpachtsregt vervreemdt, bijaldien de erfpacht is gevestigd onder de oud Hollandsche wet? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 87; Hof Z.-Holland 16 Mei 1848; W. 924.

5075. De eigenaar van den blooten eigendom van gronden in erfpacht door hem uitgegeven, is niet bevoegd na die uitgifte den grond met erfdienstbaarheden te bezwaren. — Regtb. Haarlem 12 September 1843; Regtz. II, 314; N. R. XVIII, § 58, 274.

Art. 772.

5076. Gebouwen op den in erfpacht uitgegeven grond gesticht, na het eindigen van den erfpacht overgenomen door den eigenaar van het dominium directum zijn onderworpen aan een evenredig registratieregt van ½ pct. — M. F. 4 Mei 1857, no. 85; P. W. 2915.

5077. Bij verkoop van grond waarop huizen staan, met verklaring, dat de huizen niet mede worden verkocht, omdat deze aan den kooper behooren, dewijl deze die huizen heeft gebouwd, is wegens de waarde dier huizen geen registratieregt verschuldigd, indien gemeld feit regtens wordt bewezen. — Regtb. Amersfoort 19 April 1854; P. W. 1/1854, pag. 166; Tijds. v. R. IX, 12, no. 39.

5078. Indien bij de uitgifte in erfpacht wordt verklaard, dat de gebouwen op den uitgegeven grond staande, den erfpachter behooren, is over de waarde van dien opstal 4 pct. registratieregt verschuldigd. — M. F. 21 Januarij 1861, no. 13; P. W. 3758; bestreden in Tijds. v. R. XVI, 38, no. 5.

5079. Dit art. belet niet, dat de grondeigenaar ook is eigenaar der gebouwen door natrekking, hij verliest wel zijn eigendom daarvan, indien de erfpachter die gebouwen bij het eindigen van den pacht wegneemt, doch hij verkrijgt den eigendom daarvan niet als de erfpachter, die niet wegneemt. — Er kan niet een registratieregt van 4 pct. geheven worden van de waarde der betimmeringen, welke de erfpachter bij ontbinding van het contract tegen zekere geldsom niet wegneemt. — Regtb. Assen 30 Junij 1847; W. 945; Tijds. v. R. II, 153, no. 239; P. W. 291; N. R. B. II, 255; Regtb. Assen 2(October 1848; N. R. B. II, 253; W. 1043; R. en W. V, 121.

Art. 774.

5080. Indien iemand tengevolge eener verkeerde ten naamstelling bij het kadaster, aangeslagen is voor de grondbelasting van zeker perceel hetwelk een ander in eigendom toebehoort, kan hij dan den waren eigenaar van het perceel ontdekkende, van dezen terugvorderen hetgeen hij wegens den verkeerden aanslag betaald heeft? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 118.

5081. Eene bepaling in de uitgifte in erfpacht, „deze perceelen land zijn vrij van verponding" beteekent niet, dat de uitgever den erfpachter voor alle grondbelasting in het vervolg vrijwaart, doch alleen, dat de landen op het oogenblik der uitgifte aan geen grondbelasting zijn onderworpen. Het regt van erfpacht is begrepen onder de bij art. 99 der wet van 3 Brumaire An VII bepaalde, waarvoor op de verschuldigde praestatiën gekort kan worden wegens betaalde grondbelasting. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1843; R. B. V, 444.

5082. De erfpachters hebben de bevoegdheid, om op de door hen verschuldigde erfpachten onder den oud Hollandschen staat van zaken gevestigd, een vijfde te korten, tot vergoeding van grondbelasting, indien het tegendeel daarvan niet uitdrukkelijk bij den constitutiven titel is bedongen. — Regtb. Brielle sine die W. 452; Hof Z.-Holland 7 Februarij 1844; W. 485.

5083. Voor de korting van een vijfde der oude erfpachten, wegens voldoening van grondbelastingen wordt niet gevorderd de interpretatie bedoeld bij het decreet van 20, 22, 23 November 1790, hetwelk hier te lande niet executoir is verklaard. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 November 1849; W. 1095.

5084. Bij erfpachten voor den jare 1811 op gronden in Nederland gelegen gevestigd, is de korting van een vijfde wegens de grondbelasting ook dan toepasselijk als bij die erfpachten vrij geld bedongen is. De erfgenamen van den oorspronkelijken erfpachter blijven aansprakelijk, zoolang zij niet van overdragt van eigendom doen blijken. — Regtb. Haarlem 2 Januarij 1849; R. B. XI, 528; Regtb. Dordrecht 17 Junij 1844; R. B. VII, 138; Hof Z.-Holland 21 April 1847; W. 832.

Art. 776.

5085. Kan de erfpachter in eenig geval vermindering van de erfpacht vorderen? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 60.

5086. Het regt op het gemaal en de gebouwen (molens), tegen voldoening eener jaarlijksche rente, toegestaan aan de stad Gorinchem door de staten van Holland en West-Vriesland bij acte van 15 November 1591, is niet vervallen. Krachtens de bepaling van dit art. is men verpligt de erfpacht te voldoen welke is vastgesteld wegens het heffen van

zekere regten of belastingen op onroerende goederen, en welke goederen bij den erfpachtsbrief aan den erfpachter zijn afgegeven, ofschoon tengevolge van den veranderden staat van zaken, zoodanig regt of belasting niet meer mag worden geheven. — Regtb. Gorinchem 28 Januarij 1843; W. 384.

Art. 778.

5087. Indien bij overeenkomst, erfpacht wordt ontbonden met bepaling, dat de dominus directus, de uitgever in erfpacht, daarvoor een bepaalde som zal betalen, is deswege een registratieregt van 1 pct. verschuldigd over het bedrag van de uitkeering van de nog loopende jaren van de erfpacht, en van 4 pct. over de bepaalde som door den terugnemer te betalen. — M. F. 5 Januarij 1849, no. 22; P. W. 1147; bestreden Tijds. v. R. V, 49, no. 65.

5088. Indien bij overeenkomst erfpacht wordt ontbonden en daarbij de gebouwen door den erfpachter gesticht, aan den eigenaar van den grond voor een bepaalde som in eigendom worden overgedragen, is wegens laatstgemelde overdragt slechts een evenredig registratieregt van ½ pct. verschuldigd. — M. F. 4 Jan. 1850, no. 28; P. W. 3264.

5089. De acten van afkoop van het regt van eeuwigdurende erfpacht van het rijksdomein worden gratis geregistreerd. — M. F. 13 September 1865, no. 21; P. W. 4839.

5090. De wettelijke gevolgen van de ontbindende voorwaarde op de wederkeerige overeenkomsten, kunnen niet worden toegepast op de ontbinding van den erfpacht; die ontbinding wordt alleen geregeld, door de bijzondere bepalingen bij de acte van vestiging gemaakt, in verband te beschouwen met de bepalingen der wet. De bedongen vervallen verklaring, ingeval van wanbetaling van den canon, maakt de in gebrekestelling niet overbodig, en het aanbod gevolgd van consignatie ongenoegzaam. — Regtb. Utrecht 3 April 1850; R. B. XII, 232; W. 1153; Hof Utrecht 9 Dec. 1850; W. 1198.

Art. 779.

5091. Door het verstrijken van den termijn, keert de eigenaar in zijn volle regten terug, er wordt een uitdrukkelijke daad vereischt, om de erfpacht te doen voortduren. — Hof Gelderland 31 Maart 1852; W. 1351.

Art. 780.

5092. Bij wanbetaling van de pacht, kan de ontbinding der overeenkomst niet worden gevorderd op grond van art. 1302, 1303 en 1335, Burg. Wetb. — Jur. Vraagal II., 184.

5093. Erfpachtsregt. Verzuim van betaling. Ingebrekestelling en aanbod. — R. en W. II, 502.

5094. A. C. Vervallenverklaring van erfpacht volgens art. 780 Burg. Wetb. — N. R. B. X, 319.

5095. Kan de erfpachter van zijn regt afstand doen, en zich door dit middel van de betaling der nog onverschenen pacht ontslaan? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 62.

5096. Kan de erfpachter uithoofde van nalatigheid in het betalen der lasten van zijn regt vervallen worden verklaard? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 66.

5097. De actie tot vervallenverklaring van het erfpachtsregt wegens werkelijke schade of grof misbruik, is eene persoonlijke regtsvordering, deze moet worden ingesteld voor den regter van de woonplaats van den erfpachter, niet voor den regter van de plaats waar het goed is gelegen. — Regtb. Breda 6 April 1852; W. 1335.

5098. Een vonnis houdende ontbinding van een eeuwigdurende erfpacht, is onderhevig aan het regt van 4 pct. over het twintigvoudig bedrag van den canon. — M. F. 5 Februarij 1850, no. 122; P. W. 1115; Tijds. V, 49, no. 64.

5099. Een erfpachter kan niet geacht worden te zijn in verzuim van betaling van erfpacht, en mitsdien te zijn vervallen van zijn erfpachtsregt, wanneer hij gesommeerd wordende tot betaling, niet betaalt, indien aan hem niet is beteekend de acte van transmissie, waarbij het erfpachtsland is overgegaan. — Hof Utrecht 24 April 1843; W. 396; R. B. V, 437; anders Regtb. Amersfoort 2 Dec. 1840; R. B. V, 439.

5100. Het regt van erfpacht bij overeenkomst gevestigd, kan niet worden vervallen verklaard, noch de ontbinding der overeenkomst worden gevraagd, dan alleen in de gevallen voorzien bij art. 780. — H. R. 3 Februarij 1865; W. 2668; v. d. H., B. B. XXIX, 257; N. N. V, 102; Jur. Corr. VI, no. 8, 325.

5101. Onder het verbod aan leden van den gemeenteraad, om deel te nemen aan onderhandschen pacht van gemeentegronden, is niet begrepen het aannemen van gemeentegronden in erfpacht. — Kon. Besl. 20 Februarij 1863, no. 74; R. v. St. I, 226; Gemst. 598; W. B. A. 720; Verslag Ged. St. Zeeland 1857.

5101*a*. In erfpacht nemen van gemeentegrond door den burgemeester. Art. 60 jcto 24 der gemeentewet. — Art. 1506 Burg. Wetb. — Bijdr. v. Adm. regt III, 94.

5102. Volgens het oud regt van den Tieler- en Bommelerwaard, in navolging van het Romeinsche regt, verviel erfpacht door het niet betalen van den canon gedurende drie jaren. — Regtb. Tiel 12 Julij 1843; W. 435.

Art. 781.

5103. P. Polman Gruys. Quaestiones juris civilis hodierni Gron. 1841. — Quaestio III, num, post commissam, judicis sententia emphyteusin, ob insignem juris emphyteutici abusum, poena commissi liberetur emphyteuta, si rem in pristinum statum restituat et idoneam praestet cautionem.

5104. Tot hoelang kan de erfpachter het verval van zijn regt, wegens aan het goed toegebragte schade of misbruik van genot, voorkomen? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. IV, 68.

Art. 783.

5105. Erfpacht voor onbepaalden tijd gesloten, is geen eeuwigdurende erfpacht, bij ontbinding of terugneming van zoodanigen erfpacht, is een evenredig registratieregt verschuldigd over het vijfentwintigvoud van den canon. — M. F. 20 Augustus 1860, no. 62; P. W. 3026; bestreden Tijds. v. R. XV, 306.

5106. De erfpachter kan niet volledig eigenaar worden door niet betaling van den canon gedurende meer dan dertig jaren. — Hof N.-Brabant 25 Junij 1861; P. W. 3868; Tijds. v. R. XVI, 307, no. 71.

Art. 784.

5107. Mr. B. van der Haak. Over de grondrenten. — Themis IX, 1.

5108. Th. van Stolk. De stelsels der staatshuishoudkundigen omtrent grondrente ontvouwd en beoordeeld. — Rotterdam 1868; beoord. Economist VII, 383.

5109. Korting van een vijfde voor grondbelasting, indien eene oude grondrente, in onderscheiden perceelen gevestigd, op één dier perceelen wordt overgebragt, bij overeenkomst onder de Nederlandsche wetgeving aangegaan. — Jur. Vraagal III, 196.

5110. Indien de acte van verkoop van een tiendregt wel beteekend is aan den tiendpligtige, doch

niet overgeschreven in de daartoe bestemde registers, is dan het tiendregt op den kooper overgaan, met dat gevolg, dat deze het tegen tiendpligtigen kan uitoefenen? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 58; Regtb. Arnhem 25 Mei 1840; W. 226; Hof Gelderland 15 April 1841; W. 226, 227; H. R. 4 Maart 1859; W. 2041.

5111. De acten van afkoop van grondrenten, indien zij aan de formaliteit van overschrijving worden onderworpen, zijn niet aan het regt van overschrijving onderhevig. — M. F. 20 October 1860, no. 42; P. W. 3641.

5112. Oude leggers, manualen en sommiers, zooals die vroeger bestonden, om renten van verschillenden aard, door opeenvolgende betalingen te bewijzen, zijn voor de eigenaren van oude renten wettige titels, naar welker bepalingen de niet verjaarde renten op denzelfden voet als van ouds kunnen geheven worden. Als uit de leggers blijkt, dat iemand sedert 1713 in het bezit der rente is geweest, en er een koopacte bestaat, waarbij de verkoopers en kooper van het goed de rentpligtigheid daarvan erkennen, blijkt daaruit, dat die rente hem nog verschuldigd is. — Hof N.-Brabant 18 November 1851; N. R. XL, § 81, 308.

5113. Naar oud Hollandsch regt behoeft de grondrente niet in de openbare registers te zijn ingeschreven, om tegen derden van kracht te zijn. — Regtb. Dordrecht 14 Januarij 1867; W. 2962.

5114. Een grondrente is een zakelijke last op een onroerend goed, waarmede bijgevolg alleen het onroerend goed kan verklaard worden te zijn bezwaard. — Regtb. Almelo 30 Mei 1860; W. 2242.

5115. Het dertigjarig bezit van grondrenten moet aangenomen worden, wanneer de betaling over dertig achtereenvolgende jaren voor bewezen gehouden wordt. — Hof Z.-Holland 26 Maart 1856; W. 1736.

5116. Thins en canon annuus, qui praestatur in recognitionem dominii directi, hadden onder de oude landregten meestal dezelfde beteekenis. — Hof Gelderland 9 Maart 1859; N. R. B. IX, 295.

5117. Oude cijnsboeken door openbare ambtenaren gehouden, leveren wettig bewijs op. De solidariteit der oude cijnsen, is tengevolge van de invoering van de Fransche wetgeving hier te lande, vervallen. — Regtb. Breda 27 October 1846; W. 771.

5118. De titels van tienden vóór de invoering van het Burg. Wetb. bestaande, behoeven niet in de openbare registers te worden ingeschreven. — Regtb. Leyden 11 December 1849; W. 1082.

Art. 786.

5119. Mr. van Boneval Faure. De vordering van grondrente is een zakelijke rechtsvordering. — N. R. B. XVI, 573.

5120. Heeft de eigenaar van een deel van een goed, waarop oorspronkelijk een grondrente is gevestigd, en die ter voldoening aan dit art., de geheele rente betaald heeft, het regt om ieder der overige partiële grondeigenaren aan te spreken tot teruggave van de geheele rente, onder aftrek alleen van zijn aandeel? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 74.

5121. De vordering tot betaling van grondrenten en tienden, is een zakelijke of gemengde, geen persoonlijke regtsvordering. Zij behoort niet tot de bevoegdheid van den kantonregter. — Kantg. Boxmeer 18 December 1839; W. 68; Regtb. Arnhem 27 December 1839; N. R. X, § 107, 449; Hof Gelderland 20 November 1839; R. in N. II, 316; W. 70; Kantg. Vollenhoven 26 Julij 1866: N. R. B. XVI, 572.

Art. 787.

5122. J. Vosmaer. De decimis et jure decimandi. — L. B. 1821.

5123. J. Dijckmeester. De decimandi juris historia recentiori. — L. B. 1831.

5124. H. B. Nieuwenhuis. De decimis et jure decimandi. — L. B. 1841.

5125. F. L. Rambonnet, L. H. fil. De iis quae recentiori aetate circa decimarum abrogationem acta sunt. — Traj. 1847; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis VIII, 607.

5126. W. F. A. van den Bosch. De decimis novalium imprimis ratione habita diplomatis huc usque inediti, quo Reinaldus II Gelriae et Zutphaniae comes, quasdam decimas novales anno 1333, decano et capitulo Embricensi donavit. — Traj. 1827.

5127. H. B. Martini van Geffen. De juris decimandi in Brabantia Septemtrionali origine et fatis ad annum 1648. — Traj. 1839.

5127*a*. J. van de Graft. Geschiedenis der wetgeving op de tienden hier te lande. — Leyden 1856.

5128. Mr. F. J. C. Zinnicq Bergman. De oorsprong van het tiendregt en het regt van collatie in Nederland. — 's Hertogenbosch 1862; beoord. N. R. Bijdr. XIV, 121.

5129. Opmerkingen omtrent het wetsontwerp tot afkoopbaarstelling der tienden. — Gron. 1863; beoord N. R. Bijdr. XIV, 120.

5130. W. A. van Bijlert. Proeve om de uitvoering eener wet tot afkoopbaarstelling der tienden te verzekeren. — Rotterdam 1863; beoord. N. R. Bijdr. door mr. W. F. Schook, XIII, 550; XIV, 119.

5131. Mr. H. B. Nieuwenhuis. Proeve van wet tot afschaffing der tienden. — 's Gravenhage 1862; beoord. N. R. Bijdr. XIII, 296.

5132. Agricola. Proeve eener wet tot afschaffing der tienden. — 's Gravenhage 1862; beoord. N. R. Bijdr. IX, 296; W. 2401; antwoord W. 2405.

5133. Georgus. Is de vrees, dat eene afkoopbaarstelling der tienden volgens het door de regering ingediend ontwerp, onvoldoende zal blijken te zijn, geheel zonder grond? Of zou een andere wijze van afschaffing meer doeltreffend zijn? — Amsterdam 1862; aangek. N. R. Bijdr. XIII, 297.

5134. J. van der Leeuw. Is het keizerlijk decreet van 22 Januarij 1813, betrekkelijk de tienden thans nog regtsgeldig? — Utrecht 1860.

5135. Rekwest van landbouwers in Zuid-Beveland tot afschaffing der tienden of verandering in grondrente; advies daarover aan de Zeeuwsche commissie van landbouw. — Tijds. v. Staath. en Stat. II, 17, 34.

5136. Het ontwerp van wet tot afkoopbaarstelling der tienden. — Tijds. v. Staath. en Stat. XXII, 290.

5137. Mr. A. J. Duymaer van Twist. Over het bewijs der tiendpligtigheid van landerijen, volgens de thans bij ons op dat punt bestaande wetten, bijzonder voor het geval, dat van die tiendpligtigheid geen geschreven titels bestaan. — R. Bijdr. IX, 323.

5138. De tienden. — Economist 1855, 193; 1856, 227, 316, 368.

5139. W. van der Jagt. Over de vraag kan tiendregt naar het Nederl. Burg. Regt door verjaring verkregen worden. — 's Hage 1856; beoord. N. R. Bijdr. VI, 210; door mr. A. de Pinto, Themis 2e, III, no. 3.

5140. A. de Ruyter de Wildt. Iets over de afschaffing der tienden. — Amst. 1867; beoord. Tijds. v. Staath. en Stat. XXVII, 344.

5141. Mr. H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt. Over domaniaal tiendregt. — Themis 2e, XIII, 1.

5142. De opheffing der tienden. Proeve eener schets van wet daartoe. — Goes 1866.

5143. Over grondrenten en tienden. — Jur. Corr. XVII, 46.

5144. J. J. Pompe van Meerdervoort. Bestaat er mogelijkheid eener wet tot afschaffing der tienden, waarbij aan alle omtrent deze regeling gestelde eischen wordt voldaan? — Leyden 1866.

5145. F. J. W. F. van Pallandt tot Westervoort. Eene rechtsvraag uit het tiendrecht. Wanneer men tiendrecht heeft op een blok, moet men dan dat recht op elk stuk land in het blok bewijzen? — Leyden 1857.

5146. C. Schiffer van Bleiswijk. Proeve van wetsontwerp tot afschaffing der tienden, naar aanleiding van het wetsvoorstel van den heer baron Sloet tot Oldhuis, tot afkoopbaarstelling der tienden. — Gorinchem 1860; aangek. N. R. Bijdr. XI, 399.

5147. De afschaffing der tienden, en verandering in grondrenten, eene levenskwestie voor den kleinen landbouwer. — Goes 1856.

5148. Beschouwing van het tiendregt en het voorstel tot afschaffing. — Goes 1857.

5149. Mr. C. J. N. Nieuwenhuis. De verandering der tienden in grondrenten, zoo als die in het koningrijk Denemarken 1 Januarij 1857, zal geregeld zijn. — Utrecht 1856.

5150. De landbouw-tienden. — Economist VII, 9, 33, 81; 1857, 184.

5151. Jhr. W. D. de Jonge. Eenvoudig middel tot afschaffing der tienden. — Zierikzee 1863.

5152. Mr. J. F. Pringle. Pleitredenen over het tiendregt in de Haarlemmermeer. — Arnhem 1863; aangekondigd N. R. Bijdr. XIV, 120; W. 2452.

5153. Opmerkingen omtrent het wetsontwerp tot afkoopbaarstelling der tienden. — Groningen 1863; aangek. N. R. Bijdr. XIV, 120.

5154. J. van der Graft. Geschiedenis der wetgeving op de tienden hier te lande, inzonderheid in Holland en Zeeland. — Middelburg 1856; beoord. Tijds. v. St. en Statist. XIV, 71.

5155. Beknopt geschiedkundig overzigt van het tiendwezen hier te lande. — Tijds. v. St. en Statist. XIII, 256; XIV, 153.

5156. Mr. J. F. Mauritsz Ganderheyden. Pleitrede over het wettig voortdurend bestaan van het domaniaal tiendregt, bijzonder ten aanzien der zoogenaamde novaliën in de provincie Noord-Brabant. — 's Hertogenbosch 1843; aangek. N. R. Jaarb. VI, 264.

5157. Mr. J. D. van Kotwich Verschuur. Over de wetgeving op de oude tienden. — Tijds. v. Staath. en Stat. II, 479.

5158. Mr. H. W. Tydeman. Regtsgeleerd Mengelwerk. — Gron. 1811; bl. 54.

5159. Mr. A. A. J. Meijlink. Pleitmemoriën over het tiendregt, waarin de geheele bestaande jurisprudentie over het belangrijk onderwerp wordt aangewezen. — 's Gravenhage 1850; aangek. N. R. Bijdr. I, 137.

5160. Indien de acte van verkoop van een tiendregt wel beteekend is aan den tiendpligtige, doch niet overgeschreven in de daartoe bestemde openbare registers, is dan het tiendregt op den kooper overgegaan, met dat gevolg, dat deze het tegen den tiendpligtige kan uitoefenen? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 58.

5161. De nieuw ontgonnen duin, heide en woeste gronden, waarvoor de novalia nog niet zijn voldaan, en die welke in het vervolg zullen worden ontgonnen, worden tot nadere beschikking vrij van tiend gehouden. — Kon. Besl. 8 Maart 1832; Bijv. 203; E. 51; Luttenberg 28.

5162. Vrijdom van novale tienden voor ingedijkte gronden kan slechts één maal gedurende twintig jaren worden verleend, ingevolge art. 11, § 1, der wet van 6 Junij 1840 (St. 17), een tweede vrijdom is in strijd met de wet. — Kon. Besl. 21 Mei 1856 (St. 57); Luttenberg 79.

5163. Vrijdom van domaniale tienden is toegekend bij landverbetering, inpoldering, bekading, of indijking. — Wet 5 Mei 1859 (St. no. 26).

5164. De tienden der kroondomeinen zijn afkoopbaar gesteld op den voet bij artt. 799 en 800, Burg. Wetb. bepaald. — Wet 22 December 1865 (St. 143); Luttenberg 276.

5165. Vrijstelling van het regt van zegel is verleend voor:

a. de acten waarbij eene, vóór de invoering van het Burg. Wetb., gevestigde schuldpligtigheid van tienden of van eenige andere evenredige hoeveelheid van vruchten wordt afgekocht of verwisseld in eene grondrente, mits de acten geene andere op zich zelf staande handelingen of overeenkomsten inhouden;

b. de acten houdende regterlijke of administrative magtiging tot het aangaan van voorschreven overeenkomst, mitsgaders die waarvan de opmaking tot verkrijging dezer magtiging wordt vereischt.

Ten aanzien der registratie dier stukken is bepaald:

a. dat de voorschreven acten voor zooveel zij aan de formaliteit der registratie onderworpen zijn, en binnen den bij de wet bepaalden termijn worden onderworpen, gratis zullen worden geregistreerd;

b. dat ingeval acten, welke voorschreven overeenkomst inhouden, tevens andere op zich zelf staande handelingen of overeenkomsten inhouden, bij de registratie alleen ter zake dezer laatsten, het bij de wet vastgestelde regt zal worden betaald;

c. dat op verbeurte van voorschreven vrijstellingen op al de voorschreven stukken moet worden gesteld; „vrij van de regten van zegel en registratie ingevolge het Kon. Besl. van 30 Julij 1863, no. 51." — Kon. Besl. 30 Julij 1863, no. 51; W. de Gelder, Adv. VII, 8; Circ. 8 Augustus 1863, 896; Bijv. 203, en 1864, no. 78; P. W. 4274.

5166. Het keizerlijk decreet van 22 Januarij 1813, op de afkoopbaarheid der tienden, is ingetrokken. — Souverein Besl. 22 October 1814 (Staatsbl. 103); Luttenberg 152.

5167. Novale tienden, zijn tienden van nieuw ontgonnen of in cultuur gebragte gronden, en mitsdien niet van landen, die van ouds wei en hooilanden waren, en later met tiendbare vruchten zijn beteeld. Door aangebragte verbeteringen worden de landen niet van tiendpligtigheid ontheven. — Regtb. 's Gravenhage 7 Junij 1870; W. 3228.

5168. Volgens Hollandsch tiendregt zijn novalia, nieuw ingedijkte of ontgonnen landen, die voor het eerst in cultuur zijn gebragt, daaronder is weiland niet begrepen, hetgeen zelfs aan smal tiend kan onderworpen zijn. — Regtb. Leiden 11 December 1849; W. 1082.

5169. Wanneer het bezit sints onheugelijke jaren van het tiendregt is bewezen, kan de overlegging van den constitutiven titel tot bewijs van eigendom niet worden gevorderd. De eigenaar van tiendpligtigen grond, is voor het tiendregt aansprakelijk, al is het een huurder die den grond bebouwt, en de vruchten daarvan vervoert of de tienden niet voldoet. — Regtb. Tiel 1 September 1848; N. R. B. II, 35.

5170. De vruchtgebruiker van het tiendregt is bevoegd regtsvorderingen in te stellen over de tiendpligtigheid. Indien het kroondomein tienden vordert moet het bewijzen, dat deze behooren tot tiendblokken waarvan het tiendregt sedert Julij 1822, door hetzelve of zijne voorgangers is uitgeoefend. — Regtb. 's Gravenhage 16 Februarij 1866; W. 2772.

5171. Het bewijs door getuigen mag worden toegelaten, dat tiendregt door verjaring is verkregen, indien de verjaring voor 1 October 1838 is begonnen. — H. R. 30 Nov. 1849; Jur. Corr. XVII, 51.

5172. De novale tienden zijn niet vervallen,

ten gevolge van art. 2 van het keizerlijk decreet van 22 Januarij 1813. — H. R. 3 Februarij 1860; Jur. Corr. XXXV, 156.

5173. Art. 6 der wet van 6 Junij 1840 (St. 17), kan alleen worden ingeroepen door den eigenaar of gebruiker van den grond, die tiendvrijheid beweert tegen den tiendheffer. — H. R. 29 Maart 1866; W. 2784.

5174. Tiendregt kan door verjaring verkregen worden, indien het begonnen is onder vigeur van den Code Napoleon hier te lande. — Regtb. Alkmaar 10 Julij 1860; W. 2272; Tijds. v. R. XV, 261.

5175. De verkoop van een gedeelte der tienden van den oogst van een tiendpligtig stuk grond, over een enkel jaar, door den tot tiendheffing geregtigden eigenaar der tienden, bevat de overdragt van eene schuldvordering ten laste van den tiendpligtige, tegen dezen schuldenaar zonder kracht, zoolang ze hem niet is beteekend, of door hem schriftelijk is aangenomen of erkend. — Regtb. Alkmaar 12 Junij 1862; N. N. III, 226.

5176. Welke is de aard en strekking eener vordering tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, wegens beweerde weigering en verzet tegen tiendheffing, en wegens het wegrooven der elfde schoof, in strijd met het door den eischer gepretendeerd tiendregt? — Kan zoodanige vordering worden ingesteld tegen hem, die noch bezitter, noch pachter is van de landen, welker tiendpligtigheid men beweert, en wiens in het geding aangenomen hoedanigheid van bedrijfboer dier landen, door den eischer is erkend? — Hof Zeeland 29 Februarij 1848; R. B. XII, 373.

5177. Binnendijks weiland tot bouwland gescheurd, kan volgens Geldersch tiendregt niet onder de novalia worden gerangschikt. — Hof Gelderland 16 Mei 1866; W. 2812; N. R. B. XVI, 691.

5178. Het kroondomein heeft in de provincie Utrecht geen algemeen tiendregt, zoodat de gebruiker van het land tiendvrijdom moet bewijzen. — Regtb. Amersfoort 7 Januarij 1863; W. 2817; N. R. B. XIII, 739.

5179. De eigenaar van het beweerd tiendregt is niet ontvankelijk om tegen den eigenaar van eenige spetiale perceelen, welke binnen den kring van het beweerd tiendregt van gene zouden gelegen zijn, te vorderen, geregtigd verklaring van algemeen tiendregt, maar alleen op dat van de perceelen aan dezen toebehoorende.

De eigenaar van gronden zijne tiendpligtigheid erkennende, is de huurder dier gronden, alsnog bevoegd het zakelijk regt van tienden te betwisten, en voor eigen rekening en gevaar het bewijs van tiendregt op de gehuurde gronden te vorderen.

Door de erkentenis van den eigenaar van gronden, dat deze zijn tiendpligtig, gevoegd bij eene acte van aankoop van tiendregt, is het tiendregt voldoende bewezen; de eigenaar van het tiendregt heeft tegenover den huurder der gronden, die zijn regt betwist, nog slechts te bewijzen, dat diens gehuurde perceelen gelegen zijn binnen den kring van zijn aangekocht tiendregt, en moeten daarvan de tienden worden opgeleverd zoo het beteelen met tiendbare vruchten wordt bewezen. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 December 1866; W. 2937.

5180. Aan den Graaf kwam in Zeeland niet het novaal tiendregt toe, als decimator universalis, dat regt is dus niet overgegaan op het tegenwoordig staatsdomein. — Hof Zeeland 28 Mei 1867; W. 2933.

5181. Boschgrond gerooid en tot bouwland aangelegd, waarvan niet bekend is, dat immer tienden zijn geheven, moet als novaal worden beschouwd. — Arbitrale uitspraak Amsterdam 17 Februarij 1862; W. 2377.

5182. Het bestuur der domeinen moet, om aanspraak te kunnen maken op algemeen tiendregt, aantoonen, bij welke oude wetten of verordeningen dat regt gevestigd is. — H. R. 13 Maart 1868; W. 2988.

5183. Onder den afstand van alle domaniale tienden, volgens art. 1 der wet van 26 Augustus 1822 (St. 40), zijn ook begrepen die, welke thans worden geheven van een polder, die in 1822 nog niet was ingedijkt. — H. R. 23 November 1860; W. 2226.

5184. De tiendpligtige die heeft doen blijken, van den tot stand gebragten koop van het tiendregt kennis te dragen, en den kooper steeds als eigenaar van den tiend heeft erkend, kan zich later niet beroepen op verzuim van overschrijving van den titel. De actie tot schadevergoeding, wegens het niet praesteren van tienden behoorende tot het actief eener usufructuaire nalatenschap, komt niet aan den vruchtgebruiker toe, zonder medewerking van den eigenaar. — H. R. 4 Maart 1859; W. 2041; N. R. LXI, § 45, 232.

5185. Voor overdragt van tiendregt wordt niet vereischt de beteekening van den titel van overgang aan den tiendpligtige. De tiendpligtige die zonder den tiendheffer behoorlijk te waarschuwen den oogst heeft binnen gehaald, kan te dier zake om schadevergoeding worden aangesproken, zonder voorafgaande inmorastelling. — Regtb. Tiel 26 Maart 1858; W. 1970; N. R. B. VIII, 297.

5186. De tiendheffer, wiens regten door den tiendpligtigen huurder niet worden geëerbiedigd, moet tegen laatstgenoemden op zoodanige wijze in regten ageren, dat deze in vrijwaring kan oproepen den eigenaar, met wien alsdan de al of niet tiendpligtigheid van het land kan worden uitgemaakt. — Hof Z.-Holland 31 December 1855; W. 1901.

5187. Het kan niet opgaan, dat de eigenaar van een land, waarvan een gedeelte tiendpligtig is, aan een partikulieren tiendheffer, tiend moet geven, zoolang niet consteert, welk bepaald gedeelte tiendpligtig is. — Regtb. Arnhem 8 Februarij 1855; Hof Gelderland 9 December 1855; W 1730.

5188. Tienden zijn blijven bestaan, onverschillig of zij van feodalen of van allodialen oorsprong zijn. — Regtb. Gorinchem 10 Junij 1856; W. 1763; N. R. LV, § 81, 406.

5189. Bij het ontbreken van den constitutiven titel, kan tiendregt bewezen worden door oude afgesloten rekeningen. De uitgifte in erfpacht brengt niet per se tiendvrijheid mede. Aardappelen zijn onder Utrecht, tiendpligtige vruchten. — Hof Utrecht 3 April 1843, R. B. V, 353; W. 281.

5190. Volgens Geldersch landregt kunnen cynsen en thynsen bewezen worden door afgehoorde en gesloten rekeningen van heeren, kerken, armen, gast-, wees- en andere aalmoezeniershuizen. — Regtb. Tiel 31 December 1841; W. 283.

5190*a*. De bepaling van het keizerlijk decreet van 18 October 1810 „que les dimes et rentes fon-„cières continueront à être perçues en Hollande con-„formément aux lois existantes" heeft tengevolge, dat ook onder vigeur van den Code Napoleon (ofschoon daarbij thynsen als créances mobilières werden beschouwd), hier te lande thynsregt door verjaring kan worden verkregen.

Waar het bestaan van een thyns niet wordt weersproken, kan de hoegrootheid daarvan door polderrekeningen worden bewezen.

Voor de ontvankelijkheid eener vordering tot betaling van thyns, kan het niets afdoen, dat degeen van wien die thyns wordt gevorderd, geen eigenaar is van het geheele thynspligtige perceel. — Hof Gelderland 9 December 1868; N. R. B. XX, 478.

5191. Van landen met hennep beteeld, moet volgens het oud Geldersch regt tiende worden betaald. — Regtb. Nijmegen 28 Junij 1842; R. B. IV, 749.

5192. Indien aan den staat als decimator universalis, het regt om novale tienden te heffen, vroeger toekwam, is dat regt niet bij de staatsregeling van 1798 afgeschaft.

De wet van 26 Augustus 1822 (St. 40) heeft het regt om novale tienden te heffen van landen, gelegen in een nieuw bedijkten polder aan Z. M. den koning overgedragen: zoodanige overdragt is niet in strijd met den geest en bedoeling der gemelde wet. — Hof Zeeland 3 Oct. 1848; R. B. XII, 379.

5193. Indien in een ouden constitutiven titel een ambachtsheerlijkheid door den vroegeren souverein wordt afgestaan, met verklaring, dat de landen daaronder gelegen, zijn tiendpligtig aan den ambachtsheer, zijn geene landen tiendvrij, tenzij zulks uitdrukkelijk wordt bewezen. — Regtb. Rotterdam 31 Januarij 1849; R. B. XII, 413.

5194. Het tiendregt zooals het in Gelderland aan den heer van den lande toebehoorde, behoort thans tot de domeinen bij de wet van 26 Augustus 1822 aan den koning afgestaan, nu de kroondomeinen

Aan dat tiendregt is ook onderworpen het land, hetwelk voor het eerst met tiendbare vruchten beteeld wordt. Dat tiendregt is door den staat aan bijzondere personen uitgegeven. — Hof Gelderland 9 Mei 1849; N. R. B. XI, 368.

5195. De tiendpraestatie van tiendpligtig land rust niet op den eigenaar, maar op den gebruiker van het land. De eigenaar deswege door den tiendheffer aangesproken, behoeft niet te bewijzen, dat hij niet is de gebruiker van het tiendpligtig land; op den eischer blijft de verpligting rusten, om te bewijzen, dat degene dien hij in regten aangesproken heeft zijn schuldenaar is. — Regtb. Hoorn 5 Jan. 1848; R. B. X, 121; W. 984; R. en W. III, 91.

5196. Bij bloktiend is bewijs van tiendpligtigheid over het geheele blok voldoende, om geregtigd te worden verklaard tot tiendheffing tegen één bijzonderen tiendpligtige. — Hof N.-Holland 3 Dec. 1846; R. B. IX, 37; Hof Gelderland 6 Maart 1844; W. 501; R. B. VI, 431; Regtb. Hoorn 25 Julij 1845; R. B. VIII, 340; anders Regtb. Hoorn 5 Maart 1845; R. B. VIII, 336; Regtb. Hoorn 26 November 1845; W. 665.

5197. Ook met betrekking tot krijtende tienden, kan men zich tot bewijs van tiendvrijheid op verjaring beroepen, dit beginsel geldt ook ten aanzien van die tienden, welke bij de wet van 26 Augustus 1822 aan den koning zijn opgedragen.

Het openbaar jaarlijks verpachten van een tiendblok, is een voldoend bewijs van voortdurende uitoefening van tiendregt.

De uitoefening van bloktiend, sluit het tenietgaan van tiendregt door verjaring, ten aanzien van een bepaald erf onder dat blok gelegen, niet noodzakelijk uit. — Hof Gelderland 1 Julij 1846; R. B. VIII, 495.

5198. Art. 25 der staatsregeling van 1798, waarbij alle feodale tienden, afkomstig uit het leenstelsel of het leenregt zijn afgeschaft, is nimmer in werking gebragt; in ieder geval zijn daaronder niet begrepen tienden, die allodiaal waren of hun oorsprong hadden uit een wederkeerig, vrijwillig, wettig verdrag; in ieder geval behoort hij, die zich op bedoeld art. 25 beroept, te bewijzen, dat de tienden die vervallen zouden zijn, hunnen oorsprong ontleenden uit het leenstelsel of het leenregt. — Regtb. Utrecht 4 Julij 1843; R. B. V, 598.

5199. Door novale tienden worden verstaan de tienden te heffen van woeste gronden, heide-, broeken weidevelden, die voor het eerst ontgonnen of onder den ploeg gebragt worden; de eigenaar van een bloktiend, is daarom nog geen eigenaar van novale tienden, omdat deze als regaal, altijd geacht worden den heer van den lande toe te behooren. — Hof Gelderland 13 September 1843; R. B. V, 663.

5200. Het regt van novale tiendheffing kan een onderwerp van bezit uitmaken. Nergens is voorgeschreven, dat de tiendheffer de tiend in het openbaar moet verpachten, of in natura inhalen. — Regtb. Zutphen 16 Februarij 1860; N. R. B. X, 559.

5201. Het domeinbestuur is niet bevoegd tot opvordering van tienden, die bij de wet van 26 Augustus 1822 aan den koning zijn opgedragen, en in het jaar 1848 aan den staat zijn teruggegeven, doch alleen onder de bepaling, dat deze als inalienabel aan het kroondomein behoorende, zouden beschouwd worden. — Hof Zeeland 20 September 1859; N. R. B. XI, 29.

5202. Bij gebreke van bewijs van het tegendeel, is ieder stuk land, gelegen in een blok- of cirkeltiend, tiendpligtig. — Regtb. Nijmegen 12 September 1865; Hof Gelderland 16 Mei 1866; N. R. B. XVI, 691.

5203. Bij eene vordering, gegrond op een regt van bloktiend, moet voor alles bewezen worden, dat de grondstukken waarvan tiend wordt gevraagd, gelegen zijn binnen den kring, waarover de beweerde bloktiend zich uitstrekt. Voor de levering van dat bewijs kunnen niet in aanmerking komen daadzaken, waaruit zou voortvloeijen, dat van de bedoelde grondstukken, gelegen aan de buitenzijde van den kring, door den tiendheffer ter andere zijde geen tiend wordt geheven; dat die tiend sedert vele jaren in het openbaar is verpacht, en dat daarbij ook tiend is geheven van landerijen, die vroeger als weiland werden gebruikt. — Hof Gelderland 27 November 1867; N. R. B. XVIII, 189.

5204. Een pachter is bevoegd het tiendregt te ontkennen, zelfs indien de eigenaar erkent, dat van het verpachte goed tiend verschuldigd is, doch hij kan niet meer vorderen, dan het bewijs dat, tijdens hij de pacht aanging, het zakelijk regt tusschen den eigenaar en tiendheffer was uitgemaakt; de gegrondheid van het regt zelf kan hij niet betwisten. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 December 1866; N. R. B. XVIII, 384.

5205. Het regt tot heffing van novale tienden, hetgeen oudtijds naar de beginselen van het toenmalig tiendregt, aan den staat bij overdragt van woeste gronden, stilzwijgend bleef voorbehouden, is niet meer toepasselijk op zoodanige overdragten na 1798. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 December 1852; N. R. LVI, § 81, 377.

5206. Onder de domaniale tienden in Gelderland, bij art. 1 der wet van 26 Augustus 1822, naar aanleiding van art. 30 der grondwet, aan den koning als patrimoniëel goed afgestaan, moeten worden begrepen het algemeen tiendregt aan het domein toekomende, daarbij zijn niet alleen afgestaan de domaniale tienden, voor zoover die toen door het domein werden ingevorderd. — H. R. 3 April 1846; W. 694; v. d. H., G. Z. IV, 123; N. R. XXII, § 76, 386; Regtz. II, 321; H. R. 21 Mei 1847; W. 810; N. R. XXVIII, § 12, 47; v. d. H., G. Z. VI, 180.

5207. Dit wetboek bevat geene bepalingen omtrent tienden, die voor de invoering van dit wetboek waren gevestigd, terwijl bij het decreet van 18 October 1810 is bepaald, dat de tienden moeten worden geheven volgens de bestaande wetten; op dat oogenblik was hier van kracht, het wetb. Napoleon ingerigt voor het koningrijk Holland, zoodat die tienden volgens dat wetboek moeten worden beoor-

deeld. Volgens art. 527 van dat wetb. gaat het tiendregt o. a. verloren door ongebruik van dertig jaren, waardoor moet worden verstaan, dat het land met tiendbare vruchten is beteeld, en gedurende meer dan 30 jaren, geen tiend is gegeven of gevorderd. — Hof Gelderland 26 Nov. 1851; N. R. B. II, 435.

5208. In Holland en Utrecht werden van ouds alle gronden geacht tiendpligtig te zijn, aan den heer of souverein van den lande als zoodanig, tot het bewijs van speciale tiendvrijheid. — Regtb. Utrecht 3 Julij 1854; N. R. B. IV, 585.

5209. Ook van het kroondomein gaat het tiendregt door verjaring verloren, die verjaring kan worden ingeroepen, ook indien na de verjaring nog tiend is geheven. — Hof Gelderland 5 Julij 1853; N. R. B. IV, 93.

5210. Springtiend is een tiend, rustende op onderscheidene perceelen, die verspreid en niet aan elkander gelegen zijn. Bij zoodanigen tiend moet de tiendpligtigheid van ieder perceel, waarop men tiendregt beweert, bepaald bewezen worden. Dat bewijs kan op geen andere wijze dan uit titels, of uit verjaring geleverd worden. Het is niet genoeg als men in het algemeen aantoont, dat een perceel tiendpligtig is, als blijkt, dat niet op dit geheele perceel, maar slechts op een gedeelte de tiendpligtigheid rust: dat gedeelte moet bepaald worden aangewezen. — Hof Gelderland 19 December 1855; N. R. B. VI, 124.

5211. Alle domaniale tienden in Gelderland zijn bij de wet van 26 Augustus 1822 (St. 40) aan den koning Willem I overgedragen. Art. 2 van het decreet van 22 Januarij 1813, heeft geenzins alle novale tienden in dit rijk afgeschaft. Wet van 11 Junij 1840 (St. 17). — Hof Gelderland 15 Maart 1859; N. R. B. IX, 310.

5212. Niet alleen woest land was bij de eerste ontginning, maar ook land voor het eerst bebouwd of onder den ploeg gebragt, is volgens het oude tiendregt als novaal te beschouwen. Langdurige tiendheffing in een tiendblok, levert geen bewijs op van verkregen tiendregt, ten aanzien van een spetiaal stuk land, waarvan geen tiend is geheven, doch dat wegens eerste bebouwing wordt beweerd novaal te zijn. — H. R. 31 October 1844; N. R. XIX, § 24, 97; v. d. H., B. R. VI, 129; W. 559; Jur. Corr. V, 25.

5213. Hoezeer in het algemeen uit eene verpachting van een bloktiend gedurende onheugelijke jaren, tiendregt kan worden bewezen, zoo volgt daaruit niet, dat alle daarin gelegen landen tiendpligtig zijn; de tiendheffer moet, indien vrijdom van tiendregt van bijzondere perceelen wordt beweerd, bewijzen dat het tiendregt bepaald op die perceelen is uitgeoefend. — Hof Holland 25 Junij 1840; N. R. VI, § 24, 106; W. 123; Regtb. 's Gravenhage 28 Junij 1839; W. 55; Hof Z.-Holland 27 December 1843; N. R. XVIII, § 31, 126; Regtb. Gorinchem 18 December 1841; W. 287.

5214. Het tiendregt is een regt op den oogst, niet op den grond. De tiendactie is niet ontvankelijk tegen den eigenaar van den grond, indien deze verhuurd heeft en dus niet eigenaar is van den oogst. De eigenaar van den grond, is bij verhuring niet verpligt daarvan aan den tiendheffer kennis te geven. — Hof N.-Holland 2 September 1847; W. 859, 914; R. B. X, 81; H. R. 23 Junij 1848; W. 946.

5215. De tiendeigenaar die zijne tienden voor zekeren tijd verpacht heeft, is in de vordering tot schadevergoeding tegen den tiendschuldige, die geweigerd heeft aan zijne verpligting te voldoen niet ontvankelijk, deze vordering komt uitsluitend aan den tiendpachter toe. — Regtb. Eindhoven 7 Mei 1849; W. 1089; R. in N. IV, 399.

5216. Volgens onderscheiden resolutiën der staten van Holland, kan van aardappelen tiende worden geheven, tevens is daarbij de wijze van heffing voorgeschreven. — Hof Z.-Holland 2 October 1844; N. R. XXII, § 80, 426; W. 613.

5217. Wortelen voor beestenvoer verbouwd, zijn onder de tiendbare gewassen begrepen, volgens de publicatie der staten van Utrecht van 27 April 1736. — Hof Utrecht 22 Januarij 1844; R. B. VI, 129; W. 463.

Art. 791.

5218. Bij verhuur van tiendpligtig land, moet de huurder tot de betaling der tiend worden aangesproken, als ook tot schadevergoeding wegens het wegvoeren der tiendbare vruchten, zonder den tiendheffer in de gelegenheid te stellen om zijn regt uit te oefenen. — Hof. N.-Holland 2 September 1847; N. R. XLI, § 79, 397; R. B. X, 81; W. 859.

Art. 792.

5219. Volgens de bepalingen van het tegenwoordig nog geldend tiendregt, kan eene wegvoering van den tiendpligtigen oogst, zonder voorafgaande aanzegging en voldoening der tiend, eene belemmering in de ongestoorde uitoefening en verkorting van de regten der tiendheffers, en dientengevolge stoornis in diens bezit van tiendregt, opleveren. — Regtb. Zutphen 26 April 1860; W. 2272; Regtb. Zutphen 23 Junij 1859; W. 2137.

5220. De tiendpligtige kan volstaan met één der medekoopers van den tiend op te roepen om uit te tienden. Die opgeroepen medekooper mag niet de tiend geheel of gedeeltelijk kwijtschelden, maar wel aan den tiendpligtige de uittiending overlaten. De tiendpligtige aan wien zoodanig verlof gegeven is, behoeft niet meer onder getuigen of bepaalde vormen uit te tienden. Wat hij laat staan, moet tot bewijs van het tegendeel, geacht worden voldoende tiendvergelding te zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Junij 1867; N. R. B. XVIII, 514.

Art. 795.

5221. Bij weigering van tienden, moet geen rekening en verantwoording, wel schadevergoeding van den tiendpligtige worden gevraagd. — Hof N.-Brabant 13 September 1813; W. 1797.

5222. De tiendheffer is niet ontvankelijk, in de door hem, tegen den eigenaar van tiendpligtige gronden ingestelde regtsvordering tot vergoeding van kosten, schade en interessen, op grond, dat die eigenaar de gronden als tiendvrij aan derden zou hebben verpacht, en dat dientengevolge de verschuldigde tienden door de gebruikers zijn geweigerd.

Ten aanzien van den tiendheffer, kan de bedoelde tiendvrij-verpachting niet als een onregtmatige daad worden beschouwd, die hem regt geeft de door de tiendweigering geleden schade op den eigenaar te verhalen. — Regtb. Breda 7 Julij 1857; W. 1886.

5223. De vordering tot schadevergoeding wegens weggevoerde tiendvruchten van dit art., is, blijkens art. 802 niet toepasselijk op tiendregt, gevestigd vóór de invoering van het Burg. Wetb. — Hof N.-Holland 4 December 1862; N. R. B. XIV, 400

5224. De vordering tot betaling van schadevergoeding wegens wanpraestatie van tiend, is eene personele vordering; zij houdt niet op dit te zijn, al wordt door gedaagde het tiendregt betwist, vermits de aard der vordering door haar inhoud, niet door de daartegen gevoerde verdediging wordt bepaald. — H. R. 13 Maart 1868; N. R. B. XIX, 1.

5225. De opvordering van een tiende gedeelte der geoogste vruchten, kan niet anders dan tegen den eigenaar dier vruchten, en alzoo tegen den gebruiker van

het land waarop die geoogst zijn, worden ingesteld; de tiendheffer is geregtigd en gehouden, tegenover den gebruiker, zijn tiendregt en de tiendpligtigheid van den grond te bewijzen. — Regtb. 's Hertogenbosch 3 Januarij 1849; W. 987.

5226. Hoezeer de tiendpligtige gehouden is de dubbele waarde te betalen, indien hij de vruchten wegvoert zonder aan zijne verpligting te voldoen, belet dit den tiendheffer niet, om zelf den tiend op te halen. — H. R. 8 Mei 1849; N. R. XXXII, § 98, 386; W. 1044; v. d. H., Strafr. 1849, I, 233, no. 478.

Art 798.

5227. E. L. J. Vitringa. An quis liberare se possit pretio, a praestandis reditibus solariis, invito eo cui illa debentur? — L. B. 1840.

5228. Mr. J. van Hall. Over de aflosbaarheid van het tiendregt, eene voorlezing. — N. R. Jaarb., IV, 382.

5229. Vrijstelling van zegelregt is toegestaan voor requesten om te worden toegelaten tot afkoop van domaniaal tiendregt, de acten van benoeming, en beëediging van deskundigen en de relazen van schatting door dezen opgemaakt, doch niet de volmagten door de belanghebben afgegeven; eveneens is geen regt van overschrijving verschuldigd, omdat vrijstelling van het regt van registratie is verleend. — M. F. 3 September 1863, no. 10; P. W. 4275.

5230. Voor de berekening van den prijs, voor den onderafkoop van den tiendpligt, in een tiendblok van het kroondomein, komen alleen die gronden in aanmerking, welke tijdens den primitiven afkoop reeds tiendpligtige vruchten hadden gedragen. — Regtb. Arnhem 16 December 1858; N. R. B. IX, 108.

Art. 801.

5231. Tot het ongebruik van dertig jaren wordt niet gevorderd het bewijs, dat juist ieder jaar gedurende dien tijd, tiendbare vruchten in tiendbare hoeveelheid zijn geteeld, maar, dat het land volgens de ter plaatse bestaande gewoonte, ten aanzien der wijze van bebouwing en opvolging is beteeld, zonder dat er gedurende meer dan dertig jaren tienden der vruchten zijn gegeven of gevorderd. — Hof Gelderland 26 November 1851; W. 1292.

5232. Het tiendregt is niet het gevolg der heerlijke regten, en dus ook niet met deze vervallen; vrijdom van tiend door verjaring, wordt verkregen als het land gedurende den gevorderden tijd met tiendbare vruchten is beteeld, en de tiendheffer in de mogelijkheid zijnde zijn tiendregt daarop uit te oefenen, dit niet heeft gedaan. Novalia bevatten alleen nieuwe gronden, die woest en onbebouwd waren, doch niet weiland. — Regtb. Tiel 1 September 1848; N. R. B. II, 35.

5233. De wijze van beheer, door den eigenaar gevolgd, volgens welke hij de tienden van zijn grond steeds afzonderlijk heeft verpacht, kunnen geenzins het door vermenging te niet gegaan tiendregt doen herleven. — Hof Gelderland 11 April 1855; N. R. B. V, 437, 4420.

5234. Het tiendregt gaat niet door verjaring verloren, indien op den tiendpligtigen grond geene tiendbare vruchten worden geteeld. — Regtb. Goes 8 September 1865; N. R. B. XVII, 475.

5235. Het is niet voldoende, dat men ter verdediging der verjaring, bewijze, dat op het grondstuk in geschil gedurende dertig jaren tiendbare vruchten zijn verbouwd, zonder dat er tiend van is geheven; de tiendpligtige moet daarbij tevens bewijzen, dat hij zijne verpligting heeft vervuld, en den tiendheffer behoorlijk heeft gewaarschuwd. — Regtb. Nijmegen 9 Januarij 1849; W. 992.

5236. Het tiendregt gaat niet door vermenging te niet, ten aanzien van gronden, door den staat aan bijzondere personen uitgegeven. — Hof Gelderland 9 Mei 1849; W. 1027; R. B. XI, 368.

Art. 802.

5237. Toepassing van dit art. met betrekking tot het keizerlijk decreet van 18 October 1810, en de wet van 3 Frimaire jaar VII; de strekking van dat decreet (art. 218), is het behoud van de inning van tienden en grondrenten, het is dus niet geschonden waar sprake is van korting voor betaalde grondlasten. Uit de strekking volgt niet, dat bij de invoering der grondbelasting bij de wet van 3 Frimaire jaar VII, de grondrenteheffer niet kan worden bezwaard met een deel van den grondlast, evenredig aan de gevestigde grondrente, en dus aan den rentepligtige wegens de betaalde landsbelasting niet eenige korting kan worden toegekend. — H. R. 20 Junij 1851; N. R. XXXIX, § 27, 126.

5238. Bij art. 25 der staatsregeling van 1798, zijn alleen afgeschaft de tienden uit het leenstelsel afkomstig, niet die hunnen oorsprong hebben uit een wederzijdsch vrijwillig en wettig verdrag; hij die de afschaffing dezer regten beweert, op grond dier bepaling, is verpligt de afkomst uit het leenstelsel of leenregt te bewijzen. — H. R. 21 October 1842; N. R. XIII, § 40, 178, v. d. H., G. Z. II, no. 73; Regtb. Utrecht 4 Julij 1843; R. B. V, 598; Hof Utrecht 22 Januarij 1844; R. B. VI, 129; Hof Z.-Holland 2 October 1844; N. R. XXII, § 80, 426.

Art. 803.

5239. J. van der Gronden. De indole usufructus cum potestate alienandi. — Traj. 1806.

5240. W. H. Wicherlink. Observationes aliquot de usufructu secundum codicem Hollandicum. — Gron. 1810.

5241. C. M. Wintgens. Locus codicis civilis hodierni de usufructu. — Hagae comitis 1830.

5242. A. de Wit. De usufructu secundum novum codicem Neerlandicum. — L. B. 1835.

5243. J. C. R. van der Bilt. De usufructu imprimis secundum codicem civilem Neerlandicum. — Traj. 1840.

5244. O. L. G. F. Aberson. Quaestiones duae de usufructu. — L. B. 1841.

5245. J. P. Verloren. In diss ad art. 803, pag. 33. — Traj. 1857.

5246. A. A. Putman Cramer. De usufructus natura. — Traj. 1840.

5247. Mr. W. Modderman. Over den aard van het vruchtgebruik eener in schuld. — N. R. Bijdr. XIV, 268.

5248. J. A. F. L. baron Heeckeren. Studiën over het vruchtgebruik. — Jur. Vraagal IV, 19, 52, 87, 133, 180, 214, 238, 310, 338; Jur. Corr. I, 22, 148, 183, 247, 280.

5249. Wordt bij het overlijden van den vruchtgebruiker een regt van vruchtgebruik geboren ten behoeve van dengene, aan wien de erfgenaam van den blooten eigendom het vruchtgebruik zijner geheele nalatenschap heeft gelegateerd? — Jur. Corr. I, 13.

5250. Al of niet noodzakelijkheid van de vermelding (in de memoriën van aangifte voor het regt van successie) van de kadastrale kenmerken van goederen, welke de overledene in vruchtgebruik bezat, naar de artt. 14 en 15 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36). — Jur. Corr. III, 13.

5251. Vruchtgebruik aan een physieken persoon besproken, voor welk tijdvak ook, is belast als periodieke uitkeering. Het laatste lid van art. 24 der wet van 13 Mei 1859, betreft alleen vruchtgebruik van zedelijke ligchamen. — Jur. Corr. IV, 121.

5252. Is er successieregt verschuldigd wegens de making van het vruchtgenot aan dengene, wien dat vruchtgenot naar de wet toch zou toekomen? — Neen. — Jur. Corr. II, 90, 260.

5253. Vervalt de hypotheek, door den vruchtgebruiker verleend, op het regt van vruchtgebruik, door het te niet gaan van het vruchtgebruik door vermenging? — Verschillend beantwoord. — Jur. Corr. II, 82, 262, 307.

5254. Welk registratieregt is verschuldigd wegens ruiling van vruchtgebruik van onroerende goederen? en bij welk wetsartikel is dergelijke ruiling getarifeerd? — Jur. Corr. IV, 185.

5255. Op eene acte van verkoop aan den blooten eigenaar van het vruchtgebruik, dat bij de schenking van den blooten eigendom was voorbehouden, is slechts een vast registratieregt van 80 ct. verschuldigd, indien de acte van schenking van het vruchtgebruik tegen een evenredig regt is geregistreerd. — M. F. 8 Junij 1865, no. 49; P. W. 4837.

5256. Indien een vruchtgebruik levenslang besproken is, onder den last om aan de erfgenamen van den eigendom, binnen drie jaren een geldsom uit te keeren, moet voor de berekening van het regt van successie, die uitkeering worden beschouwd als een aan die making verbonden last, dus als een legaat, hetwelk in mindering moet komen van het kapitaal, hetwelk volgens de wet geacht wordt door den vruchtgebruiker verkregen te worden. — M, F. 4 December 1862, no. 36; P. W. 4259.

5257. Voor het regt van successie door een vruchtgebruiker verschuldigd, moet niet in aanmerking komen, de waarde ten dage van het overlijden des erflaters, maar wel die ten dage waarop de vruchtgebruiker in het genot treedt. — Regtb. Goes 2 Mei 1862; W. 2592; anders H. R. 11 Maart 1864; M. F. 2 Mei 1864, no. 81; P. W. 4519.

5258. De bepalingen der registratiewet over de waardeverhouding van vruchtgebruik en blooten eigendom, zijn niet van toepassing op andere dan de daar genoemde gevallen. — Regtb. Zwolle 27 Januarij 1869; R. en W. XXI, 304; H. R. 18 Junij 1869; R. en W. XXI, 381.

5259. Het uitbetaalde aandeel in het reservefonds der Nederlandsche handelmaatschappij, moet niet als vrucht, maar als accres van het oorspronkelijk gefourneerde aandeel, worden beschouwd. — Regtb. Utrecht 9 Junij 1852; anders subst. officier mr. J. W. Römer, N. R. B. II, 455.

5260. Een legaat van vruchtgebruik, dat krachtens beschikking van den vorigen eigenaar, zich bevond bij een derde gedurende diens leven, kan niet geacht worden te zijn verkregen, bij het overlijden van den erflater, maar bij dat van den tijdelijken vruchtgebruiker. — H. R. 18 December 1868; N. R. XC, § 33, 288.

5261. De predikant eener hervormde gemeente die de opkomsten van pastorie of kerkelijke goederen als een gedeelte van zijn tractement geniet, is geen eigenlijke vruchtgebruiker dier goederen. — H. R. 25 April 1845; Hof Gelderland 3 Mei 1844; N, R. XX, § 54, 257; v. d. H., G. Z. III, 149; W. 617; anders Regtb. Tiel W. 418.

5262. De making oudtijds gedaan van een huis aan zeker geslacht, zoo lang daarvan nakomelingen bestaan, ook indien daaraan eene uitkeering ten behoeve der nalatenschap des erflaters is verbonden, is geen fideicommissaire beschikking, maar de making van een vruchtgebruik of van het genot van bedoeld huis. — H. R. 29 October 1841; W. 237; N. R. IX, § 58, 281; v. d. H., Zeg. II, no. 29.

5263. Uit den aard van het vruchtgebruik volgt, dat het regt van den vruchtgebruiker met betrekking tot de daaraan onderworpen schuldvorderingen, ook uitsluitend tot de vruchten is beperkt, zoodat hij geen regt heeft om zonder medewerking van den eigenaar, die vorderingen zelve door invordering en kwijting, te doen te niet gaan. — H. R. 4 Maart 1859; Jur. Corr. XXXIV, 84.

Art. 804.

5264. Mr. S. Sutro. Door het woord „waarde" moet in dit art. worden verstaan „geldswaarde;" door „hoedanigheid" de soort. — W. 760.

5265. De afstand door den blooten eigenaar aan den vruchtgebruiker van zijn regt op de geldsom, waaruit het vruchtgebruik bestaat, tegen dadelijke uitkeering van een bepaalde geldsom, is onderworpen aan het evenredig registratieregt van kwijting. — M. F. 15 October 1869, no. 9; P. W. 5621.

5266. De vruchtgebruiker heeft de bevoegdheid, om de bij hem in vruchtgebruik bezeten kapitalen in ontvang te nemen, behoudens de verpligting om bij het eindigen van het vruchtgebruik het kapitaal met de eigenaren te verrekenen. — Regtb. Arnhem 25 Junij 1857; Hof Gelderland 14 October 1857; W. 1934; Regtb. Arnhem 24 Junij 1859; W. 2098; Hof Gelderland 28 December 1859; W. 2155.

Art. 805.

5267. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. Studie over het regt van aanwas bij vruchtgebruik ex jure civili. — Themis XI, 361.

5268. Wordt bij het overlijden van den vruchtgebruiker, een regt van vruchtgebruik geboren, ten behoeve van dengene aan wien de erfgenaam van den blooten eigendom, het vruchtgebruik zijner geheele nalatenschap heeft gelegateerd? — Jur. Corr. I, 13.

5269. De bepaling in een testament. „Ik verklaar, dat het mijn begeerte is, dat mijn man zoo hij dat verkiest, zal blijven in het bezit en het beheer des geheelen boedels, en alzoo ook van mijne nalatenschap gedurende zijn leven," vestigt geen vruchtgebruik. — M. F. 15 Febr. 1869, no. 52; P. W. 5643.

5270. Making van een vruchtgebruik aan twee personen die tevens eigenaren van een gedeelte van den blooten eigendom zijn. Opvolging van den een aan den ander, ingeval van huwelijk; berekening van het aandeel, waarover het regt wegens opvolging in het vruchtgebruik moet berekend worden, waarde bepaling van het goed aan vruchtgebruik onderworpen. — Regtb. Arnhem 1860; M. F. 20 September 1864, no. 26; P. W. 4426.

5271. Wegens vermeerdering van vruchtgebruik, welke een der vruchtgebruikers tengevolge van den dood van een der mede-vruchtgebruikers verkrijgt, is het regt van successie verschuldigd. — Regtb. Amsterdam 26 Januarij 1857; N. R. B. VII, 301.

5272. Hij, aan wien bij opvolging van een anderen vruchtgebruiker, levenslang het vruchtgebruik is gelegateerd, behoort gerangschikt te worden onder de legatarissen, indien hij het vruchtgebruik verkrijgt. Het bij opvolging verkregen vruchtgebruik is niet begrepen onder de vrijstellingen van het regt van successie. Die vrijstelling kan ook niet worden afgeleid uit de bepaling, dat door den opvolgenden vruchtgebruiker noch aangifte, noch eedsaflegging wordt gedaan, en dat de successieregten worden berekend overeenkomstig de gedane aangifte. — Regtb. Utrecht 23 November 1859; N. R. B. X, 155.

5273. Het successieregt moet bij verkrijging van vruchtgebruik bij opvolging, berekend worden naar de waarde, welke de goederen ten tijde van het overlijden des voorgaanden vruchtgebruikers, en alzoo bij den overgang op den bij opvolging geroepenen hebben. — Regtb. Goes 2 Mei 1862; N. R. B. XV, 62.

5274. Indien bij een in 1847 met den dood bekrachtigd testament, het vruchtgebruik der nalaten-

schap is vermaakt, en daartoe vaste goederen behooren, in vruchtgebruik bezeten door iemand, die in 1866 overlijdt, is op de verkrijging van het vruchtgebruik dezer goederen de wet van 1859 op het regt van successie en overgang, niet die van 1817 toepasselijk. — H. R. 18 Dec. 1868; N. R. B. XIX, 335.

Art. 806.

5275. J. B. Oosting. De modis acquirendi et amittendi usumfructum. — Traj. 1840.

Art. 807.

5276. Overschrijving van den titel van vruchtgebruik van een onroerend goed in de openbare registers, is niet verpligtend ten aanzien van een vruchtgebruik verkregen onder een vroegere wet, die zoodanige overschrijving niet vorderde. — Regtb. Tiel 26 Julij 1843; W. 418.

Art. 808.

5277. O. Repelaer. De juribus usufructuarii secundum jus hodiernum. — L. B. 1828.
5278. B. A. Roelvink, Af. De juribus usufructuarii. — Traj. 1840.
5279. J. J. Pompe van Meerdervoort. Iets over de regten van den vruchtgebruiker. — Leyden 1862.
5280. De vruchtgebruiker is bevoegd om de in vruchtgebruik bezeten kapitalen in ontvang te nemen. De verpligting tot verrekening, na het eindigen van het vruchtgebruik, kan voor derden geen grond tot verdedigen opleveren. — Hof Gelderland 14 October 1857; N. R. B. VIII, 60.

Art. 809.

5281. Dit art. is ook van toepassing op een successief vruchtgebruik, tusschen de vruchtgebruikers onderling. — Regtb. Utrecht 15 Januarij 1862; N. R. B. XIII, 168; XVI, 172.

Art. 810.

5282. V. U. P. Einde van vruchtgebruik. — Interessen. — R. en W. II, 463.
5283. J. C. D. Berekening van interessen bij het eindigen van vruchtgebruik. — R. en W. II, 431.
5284. D. P. Beausar. Einde van vruchtgebruik. — Interessen. — R. en W. II, 473.

Art. 819.

5285. Indien de vruchtgebruiker landerijen, van welke hem het vruchtgebruik is vermaakt, voor langer tijd verhuurt, dan het plaatselijk gebruik medebrengt, of voor twee of meer termijnen van zeven jaren, heeft dan bij overlijden van den vruchtgebruiker de huurder het regt om het land in huur te behouden tot het einde van den tweeden of verder ingeganen termijn van zeven jaren? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 76.
5286. Kan bij de vestiging van het vruchtgebruik worden bepaald, dat de vruchtgebruiker zijn regt niet zal mogen vervreemden? — Jur. Vraagal III, 279.
5287. De aard en de omvang van een vruchtgebruik, toegezegd bij huwelijksvoorwaarden, onder het Geldersche regt, doch verkregen onder de Fransche wetgeving, moet beoordeeld worden naar het Fransche regt, niet naar het Geldersche. Het regt van den vruchtgebruiker, om het door hem beheerde goed voor korteren of langeren tijd te verhuren, is afhankelijk van de wetgeving, onder welke hij het huurcontract gesloten heeft. — Hof Gelderland 29 October 1845; R. B. VII, 792; N. R. XXIX, § 83, 412; W. 660.
5288. Ingeval van misbruik van het regt van verpachting door den vruchtgebruiker, mag art. 1377 Burg. Wetb. niet bij wijze van analogische gevolgtrekking, worden uitgestrekt tot andere onder de schuldenaars niet begrepen belanghebbenden, met name niet tot den blooten eigenaar. — H. R. 30 Januarij 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 227.

Art. 825.

5289. Het enkel verhuren van vaste goederen, met vruchtgebruik bezwaard, zonder dat aan die verhuring nog eenige uitvoering is gegeven, geeft den vruchtgebruiker geen regt tot het vragen van schadevergoeding. — Regtb. Groningen 7 Augustus 1857; N. R. B. IX, 571.

Art. 826.

5290. L. J. de Gijselaar. De impensarum ab usufructuario factarum repetitione. — Amst. 1813.
5291. Voor de berekening van het regt van successie, bij overgang van vruchtgebruik, moeten de goederen, daarin begrepen, geschat worden op de waarde, die zij hadden op den dag van het overlijden van den erflater, en niet op de waarde, die zij hadden ten dage van het overlijden van den vorigen vruchtgebruiker. — H. R. 11 Maart 1864; anders Regtb. Goes 2 Mei 1862; W. de Gelder, Adv. VIII, 160.

Art. 828.

5292. Mr. G. Belinfante. Over het regt van den vruchtgebruiker tot het instellen van zakelijke regtsvorderingen. Geschiedkundige verklaring van art. 828 Burg. Wetb. — Themis 2ᵉ, XIV, 177.

Art. 829.

5293. J. J. A. A. van Pallandt. De oneribus usufructuarii ex principiis juris hodierni. — L. B. 1829.
5294. C. H. Q. van Stryen. Over de verpligtingen van den vruchtgebruiker. — Leyden 1864.
5295. De vruchtgebruiker kan een erf gedurende zijn genot niet met erfdienstbaarheden bezwaren. — Jur. Corr. II, 154.
5296. Bij de aangifte voor het regt van successie, kan de bloote eigenaar niet volstaan met te verklaren, dat hem de toestand van de goederen aan het vruchtgebruik onderworpen, niet bekend is, omdat de goederen in het bezit van den gebruiker zijn. De vruchtgebruiker is verpligt, daartoe de noodige opgaven te verstrekken aan den blooten eigenaar. — M. F. 20 Mei 1864, no. 67; 14 September 1864, no. 17; 3 Maart 1865, no. 27; P. W. 4594.
5297. De vruchtgebruiker van een kapitaal, gesteld onder administratie van een derde, kan bij het eindigen van het vruchtgebruik, de eigenaren van het usufructuair kapitaal niet aanspreken tot vergoeding van een renteverlies, hetwelk geleden zoude zijn, door inschrijving van den administrateur in de vrijwillige leening, vastgesteld bij de wet van 6 Maart 1844 (St. 14). — Regtb. Groningen 22 Julij 1864; W. 2654; N. R. B. XVII, 625.

Art. 830.

5298. P. van Outeren. Quaestiones quaedam. — L. B. 1845. — Quaestio II. Utrum fructuarius qui inventarium facere neglexerit nihilominus jus habeat in fructus inde a die constituti usus fructus?
5299. Indien de langstlevende echtgenoot als vruchtgebruiker van de nalatenschap zijner overleden vrouw, de erfgenamen van deze oproept tot het opmaken van inventaris der gemeenschap, en bij die gelegenheid een volledige inventaris wordt opgemaakt, zijn de erfgenamen der vrouw niet bevoegd, nog nadere inventarisatie van die nalatenschap te vorderen, de eerstgenoemde beschrijving kan met vrucht

als grondslag der scheiding worden gebezigd. — Hof Gelderland 4 November 1868; N. R. B. XX, 499.

Art. 831.

5300 G. I. Beeck Calkoen. De cautione fructuaria. — Traj. 1831.

Art. 832.

5301. Art. 832, alin. 2, ontheft den langstlevende der ouders niet van de verpligting om hypotheek te geven, overeenkomstig art. 390 Burg. Wetb. — Jur. Corr. II, 78, 288.

Art. 833.

5302. Hij die ten deele eigenaar, en ten deele vruchtgebruiker is van een onverdeeld onroerend goed, moet bij gebreke van zekerheidstelling, zich het beheer van een derde over het geheel, op de vordering zijner mede-eigenaren laten welgevallen. — Regtb. 's Gravenhage 30 September 1856; W. 1812.

Art. 836.

5303. De omstandigheid dat daar, waar een bewindvoerder wordt gesteld, de vruchtgebruiker wordt ontheven van het geven van zekerheid en de verpligting om zekerheid te stellen, overgaat op den bewindvoerder, leidt niet tot de gevolktrekking, dat de bewindvoerder, bij testament gesteld, dan ook de goederen onder zich moet nemen, evenals de vruchtgebruiker, die zekerheid heeft gesteld, die goederen onder zich houdt. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 Maart 1865; N. N. IV, 242; W. 2693.

Art. 839.

5304. Aangezien de vruchtgebruiker na het eindigen van een bewind, in alle zijne regten terugtreedt, zoo zijn allen die daarna het aan vruchtgebruik onderworpen goed, zonder last van den vruchtgebruiker beheeren, zijne negotiorum gestores, die hij ieder afzonderlijk naar verkiezing tot rekening en verantwoording kan roepen, wat er ook zij van hunne verhouding onderling. Een der alzoo zich opgevolgd hebbende administrateuren, kan zich van zijne verpligting tegenover den vruchtgebruiker niet ontslaan, door het beheer zonder goedkeuring of medewerking van dezen, aan een derde over te dragen. — Hof Z. Holland 22 Junij 1857; W. 1868.

Art. 840.

5305. E. L. J. Vitringa. An usufructuarius cogere possit dominum reparationes graviores extraordinarias, quae initio ususfructus desunt et durante usufructu faciendas secundum art. 840 Cod. Civ. Neerl. — L. B. 1840.

5306. Mr. W. F. Schook. Onderzoek naar de verpligtingen van den eigenaar van met vruchtgebruik bezwaarde goederen, met betrekking tot het doen der in art. 840 Burg. Wetb. vermelde grove reparatiën. — N. R. Bijdr. X, 455.

Art. 844.

5307. C. G. Luzac. Quaestiones juridicae. — L. B. 1846. Quaestio II. Potestne usufructuarius cogere dominum ad faciendas impensas graves?

Art. 845.

5308. Hoe moet het aandeel berekend worden, dat de vruchtgebruiker van een gedeelte der nalatenschap, b. v. alle roerende of onroerende goederen, volgens de wet in de schulden van den erflater zal moeten betalen? — Jur. Vraagal II, 47.

5309. De vruchtgebruiker titulo universali, is slechts legataris en geen erfgenaam. Dit art. regelt de verpligting van den vruchtgebruiker onder algemeenen titel alleen tegenover den eigenaar, het stelt den vruchtgebruiker (legataris) niet aansprakelijk tegenover derden. — Hof N.-Holland 16 Mei 1867; W. 2992; R. en W. XX, 211.

Art. 847.

5310. C. P. Frijlinck. Regt van successie verschuldigd op vruchtgebruik belast met periodieke en andere uitkeeringen. — Jur. Corr. 1864, 245.

Art. 854.

5311. Indien bij overlijden van den vruchtgebruiker, het vruchtgebruik ingesteld bij acte onder de levenden, eindigt en weder vereenigd wordt met den blooten eigendom, is daarop geen successieregt verschuldigd, en behoeft daarvan geen aangifte te worden gedaan. — W. de Gelder, Adv. IX, 131.

5312. Is de vruchtgebruiker, belast met eene periodieke uitkeering, gehouden tot aangifte bij het eindigen der uitkeering? Moet voor de berekening der regten wegens het vruchtgebruik, het kapitaal der uitkeering worden afgetrokken? Zoo ja, moet dan bij het eindigen van de uitkeering, over dat kapitaal het regt wegens vruchtgebruik worden betaald? — W. de de Gelder, Adv. IX, 133.

5313. Is de afstand van een vruchtgebruik ten behoeve van den eigenaar alleen als een aanbod van den vruchtgebruiker te beschouwen, zoodat deze den gedanen afstand kan herroepen zoolang de eigenaar dien afstand niet aangenomen heeft? — Jur. Corr. III, 114.

5314. De making van een vruchtgebruik totdat de legataris zekeren leeftijd zal bereikt hebben, is geheel persoonlijk, dat vruchtgebruik eindigt vóór het aangewezen tijdstip met den dood der vruchtgebruikers. — Jur. Corr. III, 159, 214.

5315. Wanneer de vruchtgebruiker eener nalatenschap den blooten eigendom van dezelve onder bezwarenden titel verkrijgt, is dan het regt van mutatie verschuldigd over de volle waarde, dan wel alleen over die van den blooten eigendom? — Tijds. v. h. Not. III, 3, 157.

5316. De afstand van vruchtgebruik door den vruchtgebruiker, mag niet bij bloote gevolgtrekking uit sommige woorden eener acte van scheiding worden opgemaakt, alwaar de goederen in eigendom worden toegescheiden, zonder vermelding op welke goederen een vruchtgebruik rust; op zoodanige acte kan alzoo geen registratieregt wegens schenking worden geheven. — M. F. 18 Jan. 1860, no. 20; P. W. 3553.

5317. Indien bij uiterste wilsbeschikking een som gelds aan iemand is gemaakt, om te worden uitgekeerd, na het overlijden van anderen, aan wie het vruchtgebruik is gemaakt, en een gedeelte der alzoo besproken som, reeds bij het leven der vruchtgebruikers is uitgekeerd onder gehoudenheid om aan hen de renten daarvan te voldoen, van welke regeling eene acte is opgemaakt, moet die handeling worden beschouwd als de vereeniging van het vruchtgebruik met den blooten eigendom, zoover het uitgekeerde gedeelte betreft, zóó dat het regt van successie waarvan de betaling was opgeschort, dadelijk voor het uitgekeerde gedeelte kan worden gevorderd. — H. R. 26 November 1841; N. R. XI, § 60, 253; W. 244; v. d. H., Zeg. II, 139.

5318. Vruchtgebruik eindigt, ook door overdragt onder bezwarenden titel aan den bezitter van den blooten eigendom; het regt van overschrijving is ook voor dat gedeelte verschuldigd. — H. R. 18 Februarij 1848; W. 906, 915; N. R. XXX, § 1, 1; v. d. H., Leg. III, no. 58, 56.

Art. 855.

5319. Mr. L. Reeser. Wanneer een der geza-

melijke vruchtgebruikers komt te overlijden heeft er geen aanwas van, maar opvolging in vruchtgebruik plaats. — N. N. II, 153; M. F. 26 Junij 1863, no. 6; P. W. 4383.

5320. De waarde der in vruchtgebruik, van een voorganger in het vruchtgebruik, verkregen goederen, behoort voor de berekening van het regt van overgang te worden geschat naar de waarde, welke zij bezaten bij het overlijden van den erflater, en niet tijdens den dood van den voorganger in het vruchtgebruik. — H. R. 11 Maart 1864; N. R. LXXVI, 280.

Art. 862.

5321. De eigenaar kan zich niet verzetten tegen de teruggave van het usufructuair kapitaal aan den vruchtgebruiker, op grond, dat hij van voornemen is het vervallen van het vruchtgebruik te vorderen, ter zake van slecht beheer. — Regtb. Arnhem 10 Januarij 1859; W. 2098.

Art. 863.

5322. Vereischten tot toepassing van art. 863. Burg. Wetb. De subsidiaire eisch tot onder beheer stelling van een vruchtgebruik, waarvan bij introductive dagvaarding de vernietiging is gevraagd, stelt geen ongeoorloofde verandering van den eisch daar. — Hof Gelderland 28 December 1859; N. R. B. X, 214.

Art. 865.

5323. D. Bonthuis. De genuina usus natura ejusque ab usufructu differentia secundum juris Romani doctrinam. — Gron. 1839.

5324. P. Boogaert. De usu et habitatione ex principiis juris Francici et juris Neerlandi. — L. B. 1838.

5325. Registratieregt op eene acte, waarbij de regten van gebruik en bewoning worden gevestigd. — Jur. Corr. III, 85.

5326. Indien bij verkoop van onroerend goed ten behoeve van een derde, het regt van gebruik en bewoning wordt voorbehouden, moet de koopprijs voor de regeling van het regt van registratie, met de helft worden verhoogd. — M. F. 13 Maart 1863, no. 32; P. W. 4272; anders W. de Gelder, Adv. VIII, 6.

5327. Op eene acte van verkoop van een huis waarbij de verkooper zich levenslang het regt van bewoning voorbehoudt, tegen betaling van een vaste jaarlijksche som aan den kooper, is geen evenredig registratieregt verschuldigd wegens het regt van bewoning, in dit geval is het huur en eene voorwaarde van den koop; wanpraestatie zou zich oplossen, niet in resiliatie van huur, maar in ontbinding van koop. — M. F., P. W. 2775.

5328. Bij verkoop van een huis behoudt de verkooper de vrije bewoning en het gebruik van een kamer in dat huis. Dit stelt een last daar, door partijen te begrooten en voor de berekening van het registratieregt bij den koopprijs te voegen. — M. F. 27 Januarij 1847, no. 25; P. W. 181.

5329. Bij een koopcontract van een huis, waarop een derde het regt van gebruik en bewoning had verkregen, doet deze ten behoeve van den kooper afstand van dat regt; behalve het registratieregt van verkoop ad 4 pct., is een regt wegens schenking van het gebruik en bewoning verschuldigd, berekend over tienmaal de onzuivere opbrengst van het huis. — M. F., P. W. 1018.

5329*a*. Een legaat van gebruik en bewoning wordt voor het successieregt belast als periodieke uitkeering. — M. F., P. W. 1543.

5330. Indien het regt van gebruik aan twee personen gezamenlijk wordt toegekend, tot het overlijden van den langstlevende, verkrijgt deze langstlevende bij het overlijden van den eerststervende niets, wat hij niet reeds vóór dat overlijden bezat. Waar de burgerlijke wet onderscheidt tusschen regt van vruchtgebruik en van gebruik, kan de fiscale wet die beide regten niet gelijkstellen, met dat gevolg, dat aangezien de fiscale wet bij legaat van vruchtgebruik aan meer dan een persoon gezamenlijk, aanwas aanneemt, hetzelve bij legaat van gebruik en bewoning zou moeten worden aangenomen. — Regtb. Gorinchem 2 April 1867; R. en W. XIX, 295; H. R. 27 December 1867; R. en W. XX, 157; v. d. H., B. R. XXXII, 1072, 117; N. R. B. XVIII, 401.

Art. 868.

5331. Strekt zich het woord „huisgezin" in dit art uit, tot hen die geheel inwonen en in den kost zijn bij den gebruiker, doch hem noch in den bloede, noch door aanhuwelijking bestaan, al mogten ook die personen, eerst na de verkrijging van het regt van gebruik, kostgangers van den gebruiker geworden zijn? — Jur. Corr. III, 181.

Art. 877.

5332. H. C. Th. Dischbein. De successione ab intestato. — L. B. 1810.

5333. E. J. Offerhaus. Observationes ad locum codicis civilis de successionibus. — Gron. 1817.

5334. J. J. van der Hagen van den Heuvel. De causis successionis legitimae, ex historia juris, inprimis Francici, et patrii antiqui illustratis. — Traj. 1824.

5335. G. I. de Martini. De hereditate pluribus communi. — L. B. 1825.

5336. G. A. Hoefhamer. De successione regulari. — Traj. 1826.

5337. J. Gerlings. De hereditate vendita. — Traj. 1827.

5338. W. van Dam. De successione irregulari secundum juris hodierni principia. — L. B. 1830.

5339. J. J. Splitgerber. De successione ab intestato ex antiquis gentium germanicarum moribus explicata. — Amst. 1833.

5340. J. Duymaer van Twist. Selecta ex jurisprudentia comparata de jure hereditario. — Daventriae 1825.

5341. L. D. Radijs van Sickinga. De successione tum ex testamento, tum ab intestato secundum jus naturale. — L. B. 1832.

5342. J. J. Verwoert. De requisitis succedendi secundum jus Francicum et novum jus Belgicum. — L. B. 1831.

5343. J. Lansen Croin. Handleiding tot de erfopvolging bij versterf voorafgegaan en gevolgd door eenige aanteekeningen betrekkelijk de huwelijksgemeenschap en den afstand daarvan enz. — Utrecht 1852; beoord. Jur. Vraagal II, 195; Antikritiek Jur. Vraagal II, 320.

5344. G. A. Nahuys. De belasting op de erfopvolging uit een staathuishoudkundig oogpunt beschouwd. — Utrecht 1869.

5345. W. de Gelder. Handboek voor de toepassing der Nederlandsche wet op het regt van successie en van overgang. — Tiel 1859; beoord. Jur. Corr. III, 161; N. R. Bijdr. XI, 397.

5346. J. H. M. Spree, M. P. Smissaert, S. Bartstra en mr. Ph. A. Holsboer. De wet op het regt van successie en overgang uit de officiële stukken toegelicht, met de vroegere wetgeving vergeleken, en met aanteekeningen voorzien. — 's Gravenhage 1859; beoord. Jur. Corr. II, 343.

5347. Mr. D. H. Levyssohn. De leer der erfopvolging bij versterf. — Themis III, 49, 158.

5348. Mr. D. H. Levyssohn. Over de leer der

uiterste willen en de erfopvolging krachtens dezelve naar het Nederlandsch regt. — Themis VI, 369.

5349. H. Wieland Los. De erfopvolging bij versterf, bewerkt tot een handboek voor notarissen. — Dordrecht 1840.

5350. J. G. Pouw. Verzameling van voorstellen betreffende het versterfregt, benevens de wijze van verdeeling der nalatenschappen volgens het Burg. Wetb. — Amsterdam 1839.

5351. H. F. de Bock. Beschouwingen over de erfopvolging, gevolgd door de successiewet, met aanteekeningen. — 's Hage 1860. — Beoordeeld door mr. C. I. Diemont, R. en W. XIV, no. 1; N. R. Bijdr. XI, 398.

5352. G. I. Bietz. De erfopvolging bij versterf volgens het Nederlandsch Burg. Wetb., opgehelderd door zeer beknopte voorbeelden en aanteekeningen tusschen den tekst der betrekkelijke artikelen geplaatst. — Breda 1843.

Art. 878.

5353. G. C. Boetzelaer. De incerto morientium ordine. — Traj. 1826.

5354. W. A. S. H. Indien twee personen, van welke de een tot des anderen erfenis is geroepen, zonder ongeval, en op een verschillenden dag, omkomen, zonder dat men weten kunne, wie het eerst overleden zij, worden zij dan even als in de gevallen bij art. 878 Burg. Wetb. vermeld, vermoed op hetzelfde oogenblik gestorven te zijn en heeft er alsdan geen overgang van regten van den eenen ten behoeve van den anderen plaats? — R. B. II, 132.

Art. 879.

5355. C. van der Vlies. De successione fisci. — L. B. 1832.

5356. A. P. Krudop. De jure conjugis superstitis succedendi in bona conjugis defuncti. — Gron. 1834.

5357. Mr. S. G. Het Drentsche één kindschaps-, één zuster- en één broederschapscontract. — Drentsche volksalmanak 1850, 85.

5358. Heeft onze staat regt op de onbeheerde nalatenschap van een hier te lande tijdelijk woonachtigen vreemdeling, voor zoover die bestaat uit goederen in Nederland gelegen? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 51.

5359. Is een erflater geene erfgenamen in de regte linie achterlatende, bevoegd om bij zijnen uitersten wil over een gedeelte zijner nalatenschap beschikkende, zijne erfgenamen bij versterf van het overige gedeelte derzelve uit te sluiten? — Ja. — Is in dat geval de staat daartoe geregtigd, krachtens het laatste lid van art. 879 Burg. Wetb.? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 77.

5360. Mr. A. Oudeman. Over de gevolgen eener eenvoudige uitsluiting der wettelijke erfgenamen door den erflater bij uitersten wil gedaan. — Opm. en Meded. III, 24.

5361. Mr. J. T. Rietstap. De Romeinsche regtsregel „semel heres, semper," eene rechtsstudie. — Themis 2e, XV, 60,

5362. Erfregt van den langstlevenden echtgenoot bij het ontbreken van wettige en natuurlijke bloedverwanten, ingevolge art. 879, 2e lid van het Burg. Wetb. — R. en W. IV, 94; V, 84.

5363. Ingeval de echtgenoot van een overledene, als haar volle neef bij versterf tot hare nalatenschap geroepen wordt, is door hem niet het successieregt van 4 pct. als echtgenoot verschuldigd, maar dat van 10 pct. als neef. — M. F. 25 Augustus 1869, no. 37; P. W. 5630.

5364. De langstlevende echtgenoot tot de erfenis geroepen, behoeft tegenover den staat het bewijs niet te leveren, dat de overledene geen wettige of natuurlijke bloedverwanten heeft nagelaten. In zoodanig geval behoeft de langstlevende echtgenoot van de regtbank geen vergunning te hebben verkregen, om zich in het bezit der nalatenschap te stellen. — H. R. 30 November 1849; W. 1094; N. R. XXXIV, § 50, 206; Corr. XVIII, 77.

5365. Hij die volgens de wet tot eene erfenis is geroepen, ontleent zijn regt aan de wet, ook al is hij tevens bij testament tot erfgenaam aangewezen; verwerping van het testament komt nimmer te pas. — Regtb. 's Hertogenbosch 16 December 1868; N. R. B. XX, 150.

Art. 880.

5366. J. J. Verwey Mejan. De juris antiqui Francici in scriptum et non scriptum divisione, illiusque divisionis, in possessione hereditaria (saisine) vestigiis ex jure cod. civ. — Traj. 1825.

5367. De verkoop voor een bepaalden prijs van een aandeel in een onverdeelde nalatenschap, bestaande in roerende en onroerende goederen, gelden, effecten en schuldvorderingen, is onderhevig aan het registratieregt van 4 pct. over de koopsom en over de lasten, bestaande in het door den kooper te dragen aandeel des verkoopers in de schulden en lasten des boedels. — M. F. 13 Januarij 1846, no. 47; P. W. 2/1846; Tijds. v. R. I, 15.

5368. Bij cessie van erfregt treedt de kooper in de plaats, en in de baten en lasten van den erfgenaam, hij is dus, ipso jure, en zonder dat deswege een overeenkomst of overwijzing vereischt wordt, belast met de schulden des boedels. — M. F. 19 Junij 1846, no. 20; P. W. 2/1846, 302.

5369. Verkoop van erfregt is in het bijzonder en bij name in de wetten op de registratie niet getarifeerd, zoodat de aard van de bestanddeelen, het bedrag van het regt bepalen moet; indien partijen uitdrukkelijk verklaren, dat de nalatenschap uitsluitend bestaat in schuldvorderingen en contanten, is op de acte slechts een regt van 1 pct. verschuldigd. — M. F. 5 Febr. 1849, no. 8; P. W. 891.

5370. Erft volgens het Nederlandsch regt een fiduciarius van den fideicommissaris, dan wel van den insteller van het fideicommis? — In laatstgemelden zin beantwoord. — Regtsg. Adv. VI, 62; H. R. 27 Februarij 1840; Levyssohn, Themis VIII, 202.

5371. De erfgenamen zijn verpligt tot nakoming eener overeenkomst onder hoofdelijk en hypothecair verband, door hunne moeder weduwe aangegaan. — Regtb. Assen 8 November 1847; N. R. B. II, 104.

5372. Het staat ter beoordeeling van den regter of in een geschil over de vraag, wie erfgenaam is voldoende aanleiding bestaat om sequestratie te bevelen. — Regtb. Amsterdam 24 December 1867; R. en W. XX, 235.

5373. Het aandeel in eene nalatenschap, schoon gevallen in, en behoorende tot eene tusschen echtgenooten bestaande algeheele huwelijksgemeenschap, kan na doode van den eenen echtgenoot, alleen door den overblijvende die erfgenaam was, bij scheiding worden verkregen, zonder dat de erfgenamen van den overleden echtgenoot daarbij behoeven te worden overgeroepen. — Regtb. Appingedam 21 April 1859; W. 2094; H. R. 1 Febr. 1861; N. R. B. XI, 353.

5374. Alleen bij eene onbeheerde nalatenschap kan de staat de inbezitstelling van den regter vorderen. Waar een curator de nalatenschap beheert, kan eerst na verloop van drie jaren, de staat van dezen rekening vorderen, volgens art. 1175. — Regtb. Arnhem 31 Mei 1855; N. R. B. VI, 602.

5375. De erfgenamen bij versterf, zijn bevoegd te vorderen, dat de nalatenschap van den erflater, die andere erfgenamen bij testament heeft aangesteld, in geregtelijke bewaring worde gesteld. De regter

is echter niet verpligt zoodanige vordering toe te wijzen. — Hof Zeeland 29 December 1857; N. R. B. VIII, 374.

5376. De terugvordering van roerende goederen in eene nalatenschap aanwezig, kan worden ingesteld tegen de erfgenamen, ook dan, indien de erflater een executeur heeft benoemd, met het regt van inbezitneming. — Hof N.-Holland 21 September 1848; anders Regtb. Amsterdam 29 Junij 1848; W. 1014.

5377. Sequestratie kan slechts verleend worden, waar de titel of de hoedanigheid van erfgenaam betwist wordt, en dus niet waar het verschil over de vraag loopt, voor welk gedeelte elk der erfgenamen in den boedel opkomt. — Regtb. Amsterdam 23 Mei 1860; N. R. B. X, 427.

Art. 881.

5378. A. Jullens. De partiaria hereditatis petitione. — Gron. 1810.

5379. A. E. van Dishoek. De hereditatis petitione secundum codicem civilem Neerl. — L. B. 1840.

5380. Mr. J. E. Goudsmit en C. W. Opzoomer. Beschouwing van art. 881 en 619 Burg. Wetb. — Themis V, 249; mr. J. E. Goudsmit 504.

5381. Mr. J. C. van de Kasteele. Vergelijking van art. 881 Burg. Wetb. met het Romeinsche regt. — Themis VI, 345, 369, 527.

5382. Mr. J. E. Goudsmit. Door en tegen wie kan volgens art. 881 Burg. Wetb. de hereditatis petitio worden ingesteld? — Themis VI, 505.

5383. Mr. J. C. van de Kasteele. Bijvoegsel tot het vertoog, voorkomende in Themis VI, no. 3, behelzende eene vergelijking van art. 881 Burg. Wetb. met het Romeinsche regt. — Themis VII, 29.

5384. Van hen, die bewijzen geregtigd te zijn tot eene nalatenschap, kan geen negatief bewijs worden gevorderd, dat geene anderen met hen geregtigd zijn. — Regtb. 's Gravenhage 21 November 1856; Corr. XXIX, 260.

5385. Op grond van beweerd erfregt, kan tegen den staat geen actie worden ingesteld, strekkende tot het doen overschrijven van op het Grootboek ten name van den bewindvoerder in eene nalatenschap ingeschreven kapitalen, omdat de staat niet is bezitter der inschrijving. Om die overschrijvingen te doen plaats hebben, moet men hem, ten wiens name zij staan, alvorens in regten betrekken, opdat krachtens het te wijzen vonnis de overschrijving geschiede. — H. R. 30 Junij 1853; Corr. XXVI, 89.

5386. De regtsvordering tot verkrijging der erfenis is ontvankelijk tegen den erfgenaam ex testamento. — H. R. 1 October 1852; Corr. XXIV, 353; R. en W. VIII, 441.

5387. Hij die de hereditatis petitio instelt tegen een derden houder van roerend goed, moet bewijzen, dat dit goed tot de nalatenschap behoort. — H. R. 22 April 1853; Corr. XXVI, 88.

5388. Zoolang niet is gescheiden en gedeeld, en ook niet blijkt van wederregtelijke terughouding, kan van geene actie tot afgifte van het erfdeel sprake zijn. — Regtb. Nijmegen 30 September 1862; N. N. I, 5.

5389. Indien er verscheiden erfgenamen zijn, kan de regter de vordering tot verkrijging der erfenis alleen toewijzen voor des erfgenaams aandeel. Door de toewijzing voor het geheel (indien de eischers geen aanspraak maken op dat geheel, maar slechts op het ieder hun toekomend gedeelte) is art. 881 Burg. Wetb. geschonden. — H. R. 17 October 1862; N. N. I, 392; v. d. H., B. R. XXVII, 1.

5390. Als bij testament bepaald is, dat het erfdeel van een der erfgenamen tot zijn vijfentwintig jarigen leeftijd, onder beheer zal worden gesteld, kan hij geen afgifte vragen, dadelijk na zijne meerderjarigwording. — Regtb. Amsterdam 21 Julij 1863; W. de Gelder, Adv. VIII, 89.

5391. Die erfgenamen kunnen niet uitsluitend, het bezit van den gemeenschappelijken boedel vorderen, indien de weduwe tot die gemeenschap mede geregtigd is. — Regtb. Tiel, W. 14 Mei 1866; Corr. VI, no. 8, 317.

5392. De hereditatis petitio kan alleen worden ingesteld, tegen hem die pro herede of pro possessore bezit. De vordering, waarbij de natuurlijke erfgenaam de afgifte vraagt van de nalatenschap, met alles wat daartoe behoort, is als eene hereditatis petitio te beschouwen, ook dan als de vordering ingesteld wordt tegen de personen die als curators eener onbeheerde nalatenschap in het bezit van den boedel zijn gesteld. De curators eener onbeheerde nalatenschap kunnen niet gezegd worden de nalatenschap zonder titel te bezitten, op grond dat de eischer als eenige zoon van den overledene, diens erfgenaam was, en dus geen benoeming van curators te pas kwam. Het regt van den erfgenaam bepaalt zich in dat geval, tot het vragen van rekening en verantwoording en afgifte van den boedel in den staat waarin deze zich op het oogenblik der afgifte bevindt. — Hof Utrecht 6 December 1847, R. B. X, 66; Regtb. Utrecht 24 Maart 1847; W. 857; R. B. IX, 292.

5393. De reivindicatie kan niet worden ingesteld, tegen de bezitters van goederen eener nalatenschap, door iemand die als erfgenaam aanspraak maakt, zoolang de nalatenschap nog onverdeeld is. — Hof Holland 2 December 1840; N. R. XI, § 104, 424; W. 171.

5394. De vordering tot het doen van rekening en verantwoording van een erfdeel aan den eischer toekomende, en tot af en overgifte van hetgeen na het sluiten der rekening aan den eischer zal blijken toe te komen, is eene hereditatis petitio. De eischer kan niet als calculatief bedrag der opgevorderde nalatenschap, een vaste som bepalen, voor het geval van nalatigheid des gedaagden in het doen van rekening. Hij kan mede niet de overschrijving van op het grootboek ingeschreven kapitalen vorderen. — Hof N.-Holland 29 Junij 1842; R. B. IV, 568.

5395. De hereditatis petitio kan men instellen, niet alleen op grond van erfregt, maar ook op grond van een aankoop van erfregt. De hereditatis petitio is ontvankelijk tegen de zoodanigen die niet slechts onder den titel van erfgenaam bezitten, maar ook inderdaad mede-erfgenamen zijn. — Regtb. Assen 23 Maart 1846; R. B. IX, 284.

5396. De executeur kan alleen door de erfgenamen worden aangesproken, tot rekening en verantwoording, en tot afgifte van het saldo; de petitio hereditatis of revindicatie kan niet tegen hem worden ingesteld, indien hij heeft opgehouden executeur te zijn, en volgens de wet het bezit der goederen regtens heeft verloren. — Hof N.-Holland 27 Maart 1856; N. R. B. VII, 245; Regtb. Amsterdam 13 April 1853; N. R. B. III, 430.

5397. Eene vordering die de huwelijks-gemeenschap betreft van echtgenooten onder het Ned. Burg. Wetb. gehuwd, is ontvankelijk, indien zij alleen tegen den man wordt ingesteld. De eisch tot verkrijging eener erfenis bestaat niet tegen hen die onder den titel van koop en verkoop in het bezit zijn van een enkel stuk goed, behoord hebbende tot de nalatenschap. Eene hereditatis petitio kan in appel niet als eene revindicatie worden voorgedragen en beschouwd. — Regtb. Assen 14 April 1845; Hof Drenthe 24 Januarij 1846; Regtz. II, 362; R. B. VIII, 705.

5398. De regtsvordering tot verkrijging der erfenis, kan ook worden ingesteld bij reconventie door gedaagden, die verschenen zijn op eene dagvaarding

van een bewindvoerder, die rekening van zijn beheer der nalatenschap aflegt. — Regtb. Amsterdam 9 November 1853, N. R. B. IV, 149.

5399. Bij opvordering van goederen eener erfenis berustende onder een gemagtigde, kan het regt van erfgenaamschap niet worden uitgemaakt tusschen den eischer en dien gemagtigde, doch behoort de lastgever in het geding te worden geroepen. — H. R. 31 October 1844; W. 556; N. R. XIX, § 25, 101; v. d. H., B. R. VI, 114; Hof Z.-Holland 20 December 1843; W. 481.

5400. Personen in een gesticht opgenomen onder voorwaarde, dat zij het vruchtgebruik zullen hebben van hetgeen zij bezitten of later erven, terwijl de eigendom aan het gesticht zal komen, hebben den blooten eigendom bij overeenkomst overgedragen; het gesticht verkrijgt die goederen niet door erfenis, zelfs al is deswege eene aangifte voor het regt van successie gedaan. — Hof Z.-Holland 14 Februarij 1844; H. R. 29 November 1844; v. d. H., B. R. VI, no. 167; 186; W. 579; N. R. XIX, § 48, 201.

5401. De vordering van den erfgenaam tot afgifte van gelden in de nalatenschap gevonden, is eene hereditatis petitio. De houder mag de afgifte dier gelden niet weigeren op grond, dat hij in de betrekking van den overledene is opgevolgd, indien niet blijkt, dat die gelden veeleer aan de qualiteit van den persoon zijn toevertrouwd. De houder is ontvankelijk in het bewijs, dat hij de gelden heeft afgegeven aan den persoon daartoe door den erflater aangewezen. — Regtb. Amsterdam 8 Januarij 1850; R. B. XII, 311; W. 1107.

5402. Een erfgenaam kan het aandeel zijner mede-erfgenamen niet reclameren, op grond, dat het regt van laatstgemelden om de nalatenschap te vorderen door verjaring is te niet gegaan, indien die verjaring eerst hangende het geding is vervuld. — Regtb. Maastricht 5 Junij 1851; W. 1269.

5403. Bij opvordering eener erfenis behoort de bezitter der opgevorderde goederen, vooraf in mora te worden gesteld, zelfs al is hij bezitter ter kwader trouw. Een oproeping in de Courant is geen sommatie of bevel tot in morastelling voldoende. — Regtb. Sneek 16 Februarij 1842; W. 316.

5404. Bij het instellen der petitio hereditatis mag door getuigen worden bewezen, dat een ander zich in het bezit der nalatenschap heeft gesteld. — Regtb. 's Hertogenbosch 17 Febr. 1857; W. 1000.

5405. Indien een erfgenaam meer gevorderd heeft dan zijn aandeel in eene nalatenschap, kan hij ontvankelijk in de actie worden verklaard voor het hem toekomend gedeelte. — Regtb. Maastricht 26 October 1848; W. 1005; R. B. XI, 425.

5406. Hij die eene petitio hereditatis instelt uithoofde, dat de ingestelde erfgenaam niet aan de voorwaarde der erfstelling zou hebben voldaan, behoort het bewijs dezer stelling te leveren. — H. R. 11 Maart 1864; N. R. LXXIV, 288.

5407. Bij eene vordering tot verkrijging eener erfenis, gegrond op art. 881, is het niet noodig het vaste goed in de dagvaarding te omschrijven, invoege als zulks bij art. 128 Burg. Regtsv. is bepaald, ofschoon die vordering in het volgend art. 129 onder de gemengde regtsvorderingen wordt gerangschikt. — Regtb. Maastricht 12 Januarij 1860; W. 2203.

5408. De vordering, dat een testament worde nietig verklaard, en de executeur zich hangende het geding onthoude van de afgifte des boedels, en ingeval van vernietiging des testaments hebbe te gedragen, overeenkomstig de wet, ingesteld tegen den benoemden erfgenaam, en den executeur, moet niet ontvankelijk worden verklaard. — Regtb. Amsterdam 24 December 1867; W. 2997.

5409. De vordering tot in bezitneming van een aan een afwezige opgekomen erfenis volgens art. 546, is ook eene hereditatis petitio. — Regtb. Rotterdam 5 November 1851; N. R. B. II, 168.

Art. 882.

5410. De regtsvordering tot verkrijging der nalatenschap verjaart door een tijdsverloop van dertig jaren, te rekenen van den dag waarop zij is opengevallen, zonder, dat daarbij in aanmerking komt wie in haar bezit is bevonden, en wanneer dit bezit mogt zijn begonnen. — De stuiting dezer verjaring begonnen vóór de invoering van het Burg. Wetb., wordt geregeld door de wetgeving waaronder zij is begonnen. — H. R. 9 November 1860; Jur. Corr. XXXVI, 230.

5411. De verjaring der petitio hereditatis, heeft plaats door verloop van dertig jaren na het openvallen der nalatenschap, ook dan als degene van wien zij wordt opgevorderd nog geen dertig jaren in het bezit is. — H. R. 1 November 1861; W. 2223.

Art. 883.

5412. J. J. Verwoert. De requisitis succedendi. — Hag. Com. 1831.

5413. J. A. Sperna Weiland. Kunnen de ouders van een kind, waarvan de moeder zwanger is, en aan hetwelk gedurende die zwangerschap eene erfenis, legaat of schenking opkomt, die making vorderen, alvorens het kind is geboren? — Neen. — Jur. Corr. IV; 6.

5414. A. J. van Eelde. Art. 883 en 3 van het Burg. Wetb. — R. en W. II, 265, 513.

5415. Th. van Uije Pieterse. Art. 883 en 3 van het Burg. Wetb. — R. en W. II, 505.

5416. J. C. D. Regt om als erfgenaam te kunnen optreden volgens art. 883 en 3 van het Burg. Wetb. — R. en W. II, 429.

5416*a*. Mr. A. J. Zubli. Erfregt ontstaan vóór de geboorte. Bestaan, doch nog niet geboren zijn. Bewijsvoering. Artt. 883, 946, lid 1, in verband met art. 3 Burg. Wetb. — R. en W. X, 325.

5417. Het is niet in strijd met dit art. tot erfgenamen in te stellen, zij die bij doode van den langstlevende van twee echtgenooten, de wettelijke erfgenamen ab intestato van den testateur zullen zijn; het is mede niet in strijd met dit art., de personen die men begunstigen wil, eerst op zeker tijdstip na het overlijden tot de nalatenschap te roepen, en hen te begunstigen, die dan op dat tijdstip den testateur, indien hij nog leefde, het naaste zouden bestaan. — H. R. 17 Junij 1851; W. 1245.

5418. Om uit kracht van eene uiterste wilsbeschikking te kunnen erven, moet men bestaan op het oogenblik van het overlijden van den erflater. — Regtb. Breda 6 October 1863; W. de Gelder, Adv. VIII, 83.

5419. Eene actie strekkende ten einde geregtigd te worden verklaard tot eene nalatenschap, en voorts om rekening en afgifte van goederen te erlangen, kan niet worden ingesteld tegen een gemagtigde, indien in facto is uitgemaakt, dat de gemagtigde het kapitaal of de goederen, waarvan aan hem rekening en afgifte wordt gevraagd, alleen onder zijn beheer heeft als mandataris. — H. R. 31 October 1844; Corr. V, 25.

Art. 884.

5420. Dit art. is ingetrokken. Indien eene nalatenschap waartoe zoowel goederen in Nederland, als buitenslands behooren, gedeeld wordt tusschen vreemdelingen en Nederlanders, nemen de laatstgenoemden eene waarde vooruit, evenredig naar de mate van hun erfdeel met de waarde der goederen,

van welker eigendoms verkrijging zij door buitenlandsche wetten of gewoonten zijn uitgesloten. De waarde wordt vooruitgenomen op de goederen der nalatenschap ten aanzien waarvan de uitsluiting niet bestaat. — Wet 7 April 1869 (St. 56).

5421. C. van Moorsel. De jure hereditario peregrinorum. — Lovanii 1828.

5422. A. M. de Rouville. De jure albinatus tum secundum juris antiquioris Francici principia, tum in codice nostro servato. — L. B. 1835.

5423. C. J. Diemont. De regten van vreemdelingen in zake van erfopvolging en schenking. — Leyden 1848; beoord. W. 952.

5424. F. Uijttenboogaart. Eenige opmerkingen over de artt. 884 en 957 Burg. Wetb. — Utrecht 1868.

5425. E. D. C. Over het erfregt van vreemdelingen; bedoeling van artt. 884 en 957 Burg. Wetb. — R. B. IX, 115; Mr. J. van Hall, bedenkingen daaromtrent, R. B. IX, 150.

5426. Kan een vreemdeling in Nederland als erfgenaam optreden, in een geval waarin het erfregt van zijn eigen vaderland hem niet als erfgenaam zou toelaten, en dus ook niettegenstaande of juist wegens de gelijkstelling van ingezetenen en vreemdelingen, een Nederlander niet als erfgenaam niet zou worden toegelaten? — Regtsg. Adv. VII, 56.

5427. Mr. N. Olivier. Het Burgerlijk regt der vreemdelingen in de Nederlanden. — Themis V, 425.

5428. De koninklijke besluiten van 21 Julij 1833, no. 29, en 14 December 1833, no. 87, houdende verordeningen op het jus detractus, zijn ingetrokken. — Kon. Besl. 5 Augustus 1868, no. 34; P. W. 5347.

5429. J. P. Sprenger van Eijk. Erfregt van vreemdelingen: de nieuwe wet. — R. en W. XXI, 179.

5430. Regt verstand van art. 884 en 957, Burg. Wetb., nopens het optreden van vreemdelingen als erfgenamen hier te lande. — Regtb. Maastricht 30 April 1864; W. 2628; W. de Gelder, Adv. VIII, 448; Tijds. v. R. XVIII. 361.

5431. De Belg is niet bevoegd hier te lande te erven, in een geval waarin de plaatsvervulling is toegelaten, indien zij voor het zelfde geval in zijn eigen land niet bestaat. — Hof Limburg 21 Febr. 1859; W. 2040; N. R. LXIV, § 75; R. en W. XIII, 112; Regtb. Maastricht 19 Maart 1856; W. 1872.

5432. De woorden „alleen in de gevallen," „en op dezelfde wijze," gedoogen geene andere uitlegging, dan dat een vreemdeling in een gegeven geval in Nederland dan alleen bevoegd is te erven, wanneer in dat zelfde geval de Nederlander in het land van dien vreemdeling, tot de erfenis geregtigd zou zijn; met andere woorden, dat bij art. 884 niet alleen eene reciprociteit van erfregt in het algemeen tusschen die volken, maar ook in elk bijzonder geval tusschen wederzijdsche burgers bedoeld wordt. — Maastricht 19 Maart 1856; Corr. XXXII, 358; W. 1872.

5433. Is de bedoeling van art. 884 en 957 Burg. Wetb. deze, dat een vreemdeling zooveel van eenen Nederlander kan erven, als een Nederlander, in een volkomen gelijk geval, uit een erfenis van eenen vreemdeling van denzelfden landaard zoude bekomen? dan wel, bedoelen die artikelen de volkomene gelijkstelling van den vreemdeling met den Nederlander in al die gevallen, waarin de vreemde wet geen onderscheid maakt, tusschen de inboorlingen van het land waarin zij vigeert, en Nederlanders wat het erfregt betreft. — Vragen v. N. R. I, VI, 41; R. B. IX, 145.

5434. De vreemdeling, die in Nederland als erfgenaam in regten optreedt moet bewijzen, dat een Nederlander in het land van dien vreemdeling in omgekeerd geval ook zou kunnen erven; de regter is niet verpligt ambtshalve te overwegen, welk regt ten aanzien van het erfregt van een Nederlander in het land van dien vreemdeling geldend is.

Indien, bij het noch leveren, noch aanbieden van dat bewijs, de eischers in eersten aanleg niet ontvankelijk verklaard zijn, doch in hooger beroep dat bewijs leveren, kan de gedane eisch alsnog worden toegewezen. Schotten zijn geregtigd, om de roerende goederen van hunne bloedverwanten in de zijdlinie in Nederland overleden, te erven. — Regtb. Gorinchem 28 Junij 1845; Hof Z.-Holland 28 Dec. 1846; R. B. X, 35.

5434a. Madurezen zijn bevoegd hier te lande te erven. Al mogt het Mahomedaansche regt geen banden des bloeds erkennen tusschen Mahomedanen en ongeloovigen, doet dit niet af voor het erfregt der Mahomedanen in Nederland. — Regtb. Amsterdam 13 Augustus 1867; N. R. B. XVII, 808.

Art. 885.

5435. E. A. de Carlier. De indignis qui succedant ex utriusque juris praeceptis indicatis a jure novissimo Belgico differentiis. — L. B. 1837.

5436. C. van Foreest. De indignis qui succedant jure Gallico, cum jure Romano et novo Belgico comparato. — L. B. 1838.

5437. E. G. W. M. van der Plaat. De herede indigno. — Traj. 1840.

5438. G. J. Bietz. Over den invloed der testamenten, het onwaardig zijn om te erven en het verwerpen van nalatenschappen op de erfopvolging bij versterf. — Breda 1864.

5439. Mr. G. Belinfante. Kan de regtsvordering tot onwaardigverklaring van den erfgenaam om eene nalatenschap te genieten, ook worden ingesteld tegen de erfgenamen van dengene wiens onwaardigheid na zijnen dood wordt beweerd? — Jur. Corr. 1862; 73.

5440. Is men van regtswege van de nalatenschap uitgesloten, of wordt een vonnis van onwaardigverklaring vereischt? — Er wordt een vonnis vereischt. — Regtsg. Adv. I, 56.

5441. Een viertal vragen betrekkelijk vier verschillende artikelen van het Burgerlijk Wetboek. — Opm. en Med. III, 291; antwoord op vorenstaand viertal vragen; Opm. en Med. III, 293.

5442. Aan eene criminele vervolging, gerigt tegen een testamentairen erfgenaam ter zake, dat hij den erflater zou hebben omgebragt, in welke tegen hem reeds een bevel tot gevangenneming is verleend, moet dezelfde kracht worden toegekend, als aan een civiel geding, in hetwelk de erfgenamen ab intestato de bestaanbaarheid van het testament betwisten, te dien effecte, dat de testamentaire erfgenaam geen regt heeft om in dien stand van zaken de ontzegeling der nalatenschap te vorderen. — President regtb. Sneek 11 Februarij 1840; R. in N. II, 365.

Art. 887.

5443. W. A. S. H. Kunnen kinderen van een persoon, die onwaardig is om den erflater op te volgen, hunnen vader, wanneer deze vóór den erflater komt te sterven, in de nalatenschap van gezegden erflater vertegenwoordigen? — R. B. II, 129.

Art. 888.

5444. U. W. F. van Panhuys. De jure repraesentationis, ejusque prima origine. — Gron. 1829.

5445. J. S. G. Koning. De jure repraesentationis secundum codicem civilem Gallicum. — Gron. 1832.

5446. Mr. Dav. H. Levyssohn. De plaatsvervulling nader verklaard. — Themis X, 380; III, 54.

5447. Plaatsvervulling. — R. en W. IV, 256.

5448. Komen kinderen en afkomelingen van vooroverleden bij testament ingestelde erfgenamen, bij representatie voor deze op, wanneer het testament daaromtrent geen bepalingen bevat. — R. en W. VI, 44.

5449. Bestaat er ook een regt van plaatsvervulling ten voordeele van kinderen of afkomelingen van een bij uitersten wil gestelden erfgenaam, wanneer deze vóór den erflater is overleden? — Opm. en Meded. VI, 120.

Art. 889.

5450. P. H. Eekma. Kunnen wettelijk ervende natuurlijke kinderen, wier ouders overleden zijn, ook bij plaatsvervulling komen in de nalatenschap van de bloedverwanten in de opgaande linie van hunnen vader en moeder. — R. B. II, 330.

5451. De regtsbetrekking van erkende natuurlijke kinderen, is tot hunne ouders alleen beperkt. Plaatsvervulling wordt alleen aan wettige afkomelingen toegekend. — Amsterdam 10 Augustus 1852; N. R. B. II, 621.

5452. Een aangehuwd kleinzoon wordt tijdens het leven zijner stiefmoeder, niet geacht, bij repraesentatie van zijn vader erfgenaam te zijn, in de opengevallen grootmoederlijke nalatenschap van stiefmoeders zijde. Het regt van den man om zonder medewerking zijner vrouw de boedelscheiding te vorderen, of mede tot stand te brengen van al de goederen, die in de gemeenschap vallen, gaat niet bij repraesentatie over op zijne kinderen. — Regtb. Brielle 8 Dec. 1866; N. N. V, 41.

Art. 891.

5453. R. Binkes. De auctoritate juribus et obligationibus cognatorum collateratium e jure Neerlando, collato cum jure Francico. — L. B. 1838.

5454. Mr. A. de Pinto. Bestaat het regt van plaatsvervulling in de zijdlinie, behalve ten behoeve van broeders- en zusterskinderen, uitsluitend ten behoeve van de zoodanigen, die tot de nalatenschap jure repraesentationis zouden geroepen worden, alleen met hunne ooms of moeijen, oudooms of oudmoeijen? — Neen. — Adv. no. 3.

Art. 892.

5455. Mr. W. J. C. van Hasselt. Beschouwingen omtrent 892 Burg. Wetb. — Jur. Corr. 1862, 283.

5456. W. P. C. F. Beantwoorden de woorden van art. 892 Burg. Wetb. aan de bedoeling der opstellers van hetzelve? — R. B. VI, 540.

5457. Indien tengevolge de bepaling van art. 892 plaatsvervulling wordt toegelaten, hoedanig behoort zulks dan te geschieden? — Vraagstukken I, 11.

5458. Wanneer in het geval van art. 892, degeen die den erflater het naast in den bloede bestaat, diens nalatenschap verwerpt, worden de kinderen van den vóóroverleden broeder of zuster van den gerenuntiëerd hebbenden erfgenaam, met uitsluiting der kinderen van laatstgemelden tot de geheele erfenis geroepen. — Jur. Vraagal III, 41, 117, 298.

5458*a*. C. J. Diemont. Plaatsvervulling bij erfopvolging van zijdmagen, artt. 892 en 893 Burg. Wetb. — R. en W. IX, 1.

5459. Door de woorden „naneef en nanicht" in art. 41 der successiewet, worden alleen zoon en dochter, maar geene verdere afstammelingen van neef en nicht bedoeld. — Regtb. Arnhem 12 Januarij 1863; N. N. II, 275; Tijds. v. R. XVII, 231.

5460. Volgens de regtsbegrippen in Friesland algemeen aangenomen, beteekenen de woorden „het naaste bloed", voorkomende in een testament in 1803 gepasseerd, de erfgenamen bij versterf, ook bij plaatsvervulling. — Regtb. Heerenveen 31 Januarij 1845; W. 583.

5461. Plaatsvervulling kan in erfopvolging in de zijlinie worden toegepast op de nalatenschap van een erflater in 1824 overleden, hoezeer die plaatsvervulling in de Nederlandsche wetgeving is aangenomen in afwijking van het Fransche regt. — Regtb. Haarlem 9 Januarij 1849; W. 1001; Hof N.-Holland 7 Maart 1850; R. B. XII, 157; W. 1117.

Art. 895.

5462. Mr. S. M. Over het negative voorschrift van art. 895 Burg. Wetb., luidende „een kind ontleent niet van zijne ouders het regt om hen te vertegenwoordigen." — N. R. Bijdr. XIII, 224.

Art. 899.

5463. N. de Vicq. De praecipuis mutationibus in successionem legitimam codice Neerlando introductis. — L. B. 1838.

5464. Mr. P. P. P. Kist. Moet, onder de van successieregt vrijgestelde linie, alleen verstaan worden de linie van bloedverwanten of ook van aanverwanten? — R. en W. XX, 557.

5465. Mr. A. M. de Rouville. Iets over de inbezitstelling der kinderen, in de nalatenschap van den eerststervenden der ouders, in verband tot de geschiedenis der Romeinsche instellingen, zoowel ten aanzien van het regtsgenot der vrouwen als van de vaderlijke magt. — Themis IX, 10.

5466. Het tweede lid van dit art. kan niet worden ingeroepen, waar een of meer personen tot één staak behoorende, hun regt tot vernietiging eener schenking of scheiding willen doen gelden. — H. R. 19 November 1852; W. 1386.

5467. Indien de bloote eigendom geërfd is in de regte linie, en door overlijden van den blooten eigenaar is overgegaan op diens echtgenoot, terwijl kinderen uit hun huwelijk aanwezig zijn, is geen successieregt verschuldigd. — Regtb. Breda 7 April 1868; H. R. 9 April 1869; M. F. 5 Junij 1869, no. 15; M. F. 5 Julij 1869, no. 28; P. W. 5529.

Art. 900.

5468. A. H. van der Burgh. De jure donatorum in linea adscendenti succedendi, in res descendentibus donatas. — L. B. 1822.

5469. A. van Heeckeren van de Wiersse. De successione adscendentibus delata. — L. B. 1832.

Art. 903.

5470. H. Homan. Ad art. 750 Cod. Civ. — Gron. 1818.

5471. Indien na het indienen en beëedigen eener memorie van successie door broeders en broederskinderen van den erflater, door dezen wordt verklaard, dat nog een ander broeder die afwezig is, voor wien een bewindvoerder is benoemd, waarschijnlijk nog in leven is, mag dit geen verandering brengen in de heffing van het successieregt, volgens de ingediende memorie, behoudens de bevoegdheid der aangevers, om zich op grond van art. 60 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36) tot den Koning te wenden, om kwijtschelding of teruggave van het regt, hetwelk bij het optreden van den afwezigen broeder alsmede erfgenaam, minder verschuldigd zou zijn. — M. F. 6 November 1862, no. 74; P. W. 4249.

Art. 904.

5472. Wanneer ouders en een broeder van heelen bedde, benevens een broeder van halven bedde, tot eene nalatenschap geroepen worden, strekt het bestaan van den laatsten, ten voordeele van den broeder van heelen bedde. — Jur. Vraagal III, 316.

Art. 905.

5473. Mr. A. J. Zubli. Erfregt van afstammelingen van broeders des grootvaders. — R. en W. IX, 21; mr. C. J. Diemont id., R. en W. IX, 220.

Art. 907.

5474. Onder de uitdrukking „broederszoonen" in een testament, worden niet begrepen, alle mannelijke afstammelingen in infinitum. — Regtb. 's Gravenhage 31 October 1854; W. 1606.

Art. 909.

5475. J. C. Verhagen. De successione liberorum naturalium secundum principia codicis civilis Gallici. — L. B. 1835.

5476. J. de Louter. Observationes ad locum codicis de juribus quae liberis naturalibus agnitis competunt in bonis parentum. — Amisfurti 1835.

5477. J. Schotborgh. De jure succedendi liberorum naturalium, in bona parentum, secundum jus Francicum. — Traj. 1839.

5478. J. F. T. van Valkenburg. De successione liberorum naturalium abintestato. — L. B. 1839.

5479. A. Vos. De successione abintestato cognatorum naturalium. — Gron. 1841.

5480. J. L. A. Tollens. De successione abintestato, quando liberi naturales legitime agniti sint secundum jus Napoleonticum atque Neerlandicum. — L. B. 1843.

5481. L. A. D. Nijpels. De liberorum naturalium juribus in bonis parentum. — L. B. 1846.

5482. H. I. Burger. De successione in bonis liberorum naturalium agnitorum. — L. B. 1847.

5483. Volgens het wetboek Lodewijk Napoleon erfden kinderen in onecht geboren van hunne moeder op gelijke wijze als wettige kinderen. Een onder die wetgeving verkregen regt, kan door latere wetgevingen niet krachteloos worden gemaakt. — Regtb. Assen 11 Januarij 1864; W. 2618; N. N. III, 323.

5484. Onder de Fransche wet goldt de toestemming door de moeder tot de huwelijksverbindtenis harer natuurlijke dochter gegeven, bij de voltrekking als erkenning. Al wordt de wettigheid der erkenning, geschied vóór de invoering van ons Burg. Wetb., teregt naar het Fransche regt beoordeeld, de regeling der nalatenschap moet aan het tegenwoordig regt worden getoetst, wanneer de moeder onder vigeur van dat regt is komen te overlijden. — Hof Drenthe 3 November 1866; W. 2936; R. en W. XIX, 471.

Art. 910.

5485. Erfopvolging van natuurlijke kinderen. Uiterste wilsbeschikking. Art. 955 vergeleken met art. 910 van het Burg. Wetb. — R. en W. III, 129, 208; IV, 106.

5485a. W. J. Hidde Bok. Opmerkingen over de toepassing van artt. 910 en 911 Burg. Wetb., (erfopvolging wanneer er natuurlijke kinderen aanwezig zijn). — R. en W. VIII, 513.

5485b. Mr. A. J. Zubli. Wettelijk erfdeel van wettige en natuurlijke erkende kinderen. — R. en W. X, 28.

Art. 913.

5486. J. T. Nijsingh. Ad art. 759 Cod. Civ. — Gron. 1829.

Art. 914.

5487. Heeft een in overspel of bloedschande verwekt kind, regt op het noodig levensonderhoud na den dood zijner ouders? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 74.

5488. Hebben kinderen in overspel of bloedschande verwekt ingevolge Burg. Wetb., art. 914, 2e lid, regt op het vragen van levensonderhoud, indien de vader of moeder bij testament over zijne of hare geheele of gedeeltelijke nalatenschap beschikt heeft? — R. en W. II' 266.

5489. Kinderen in overspel of bloedschande geteeld, hebben geen regt op het vragen van onderhoud, indien de erflater over zijn geheele nalatenschap bij uiterste wil heeft beschikt. — Regtb. Amsterdam 22 Januarij 1847; R. B. IX, 347; W. 782.

Art. 917.

5490. A. G. Wildervanck. Specimen quo inquiritur in sensum articulorum 765 et 766 codicis civilis. — Gron. 1834.

5491. Uit de bepaling dat de nalatenschap van een zonder nakomelingen overleden natuurlijk kind, vervalt aan den vader of de moeder die het erkend heeft, volgt dat om erfregt te kunnen verkrijgen, de erkenning van het natuurlijk kind moet hebben plaats gehad vóór zijn overlijden. — H. R. 9 Februarij 1855; Corr. XXIX, 262; W. 1684.

5491a. De langstlevende vader of moeder van een natuurlijk door beide erkend kind, sluit alle andere personen van de nalatenschap uit. — Regtb. Amsterdam 13 Augustus 1867; N. R. B. XVII, 808.

Art. 918.

5492. W. F. Kaiser. Welke is de beteekenis van de uitdrukking „natuurlijke broeders of zusters" aan het slot van art. 918 Burg. Wetb. — N. N. I, 373.

5493. J. H. Smits. Is regt van successie en overgang verschuldigd van de waarde der goederen, die volgens art. 918 Burg. Wetb. uit de nalatenschap van een natuurlijk kind, terugkeeren tot de wettige afstammelingen van zijn vader of moeder? — R. en W. XIX, 124.

5494. Wie worden door de natuurlijke broeders of zusters in het laatste lid van dit art. verstaan? — Zijn daarmede bedoeld, zoowel de wettige als de natuurlijke erkende kinderen van den vader of de moeder van het overleden natuurlijk kind, of moeten daardoor alleen worden verstaan, die broeders of zusters, welke evenals dat kind zelf buiten echt verwekt, doch door denzelfden vader of dezelfde moeder erkend zijn? — Jur. Vraagal I, 100.

5494a. Erfregt van bloedverwanten van natuurlijke kinderen. Invloed van hun bezit van staat. Aard van representatie. — R. en W. VI, 341.

5494b. Over artt. 766 Code Nap. en 918 Ned. Burg. Wetb. — W. 520, 523.

Art. 920.

5495. Bij verwerping door de wettige bloedverwanten vervallen de goederen eens overledenen, bij gebreke van langstlevenden echtgenoot, niet aan den staat, zoolang er een natuurlijke bloedverwant is. — Jur. Corr. I, 231.

Art. 921.

5496. H. Tonckens. De testamentis. — Gron. 1818.

5497. G. W. H. van Marle. De caussis quarundam legum Romanarum et codicis in re testamentaria. — Traj. 1821.

5498. H. Hiddinga. De vi legis novae in ultimas voluntates. — Traj. 1818.

5499. B. Dorhout. De diversa testamenti indole. — Gron. 1820.

5500. L. A. I. W. Stoet. De differentiis juris Francici et novi Belgici ratione testamentorum. — Traj. 1830.

5501. N. I. van Hoorn van Burgh. De testamentis. — Traj. 1839.

5502. W. S. van der Gronden. De juris Francici et novi Belgici differentiis ratione formae testamentorum. — Traj. 1838.

5503. J. Thehoff Noëls. De testamentis quae jure communi fiunt secundum juris hodierni principia. — L. B. 1824.

5504. P. A. van Holthe tot Echten. De testamenti factione activa secundum jus hodiernum. — Gron. 1820.

5505. A. A. T. Weve. De origine et progressu testamenti factionis jure Romano. — Hagae Comitis 1844.

5506. Mr. S. Schmolck. Bedenkingen tegen eenige bepalingen voorkomende in het Nederlandsch Burg. Wetb. Boek II, titel XII, van uiterste willen. — Regtsg. Bijdr. IV, 265.

5507. Mr. Dav. H. Levyssohn. Over de leer der uiterste willen, en de erfopvolging krachtens dezelve naar het Nederlandsche regt. — Themis VI, 369, 527; VII, 37.

5508. Mr. A. Oudeman. Over de gevolgen eener eenvoudige uitsluiting der wettelijke erfgenamen door den erflater bij uitersten wil gedaan. — Opm. en Med. III, 24; R. en W. II, 286.

5509. Een uitsluiting der wettelijke erfgenamen, door den erflater bij uitersten wil gedaan, zonder verdere beschikking over de nalatenschap, is bestaanbaar. — H. R. 25 Februarij 1848, N. R. XXX, § 4, 31; v. d. H., B. R. IX, 272; anders Regtb. Appingedam 2 October 1845; Hof Groningen 12 Januarij 1847, ibid.

Art. 922.

5510. Mr. C. Mirandolle. Het is geoorloofd in een testament de beschikking te maken, dat de benoemde executeur de keuze zal doen van den notaris, die de scheiding des boedels zal passeren. — Jur. Corr. I, 272.

5511. Een nietige uiterste wilsbeschikking in een vreemd land verleden, doet geen successieregt verschuldigd zijn, ook indien daaraan eenige uitvoering wordt gegeven. De belastingpligtigheid neemt een aanvang, met den dag van het overlijden des erflaters; successieregt is niet verschuldigd van hetgeen niet uit den boedel des erflaters, maar uit dien der erfgenamen is verkregen. — Regtb. Rotterdam 1861, W. 2451.

Art. 924.

5512. Onder de uitdrukking kinderen in eene testamentaire beschikking zijn geen kindskinderen begrepen. — Regtb. Gorinchem 5 October 1858; W. 2000.

5513. In eene beschikking „ik benoem tot mijne erfgenamen voor de helft mijner nalatenschap, mijne eigene bij de wet geroepen bloedverwanten, en voor de wederhelft hoofdelijk, en voor gelijke aandeelen, de kinderen van de broeders en zusters van wijlen mijne echtgenoot of hunne afstammelingen bij plaatsvervulling," slaan de woorden „hoofdelijk en voor gelijke aandeelen" niet op het eerste gedeelte; de daar ingestelde erfgenamen blijven bij staken erven, indien de wet dit ten hunnen aanzien bepaalt. — M. F. 16 September 1869, no. 36; P. W. 5624.

Art. 925.

5514. Mr. J. van Bohl, J.G.zn. Beschikkingen ten behoeve der armen. Een aanteekening op art. 925 Burg. Wetb. — Rotterdam 1865; beoord. N. R. Bijdr. XVI, 402.

5515. Mr. E. Bergsma. Art. 925 Burg. Wetb. in verband met de wet op het armbestuur. — Bijdr. v. Staatsh. III, 105.

5516. Mr. H. W. Jacobson. Iets over de vraag of armen, die in eene gemeente van het burgerlijk armbestuur, overeenkomstig art. 2, litt. *a*, der armenwet geregeld en bestuurd, onderstand genieten, behooren te deelen in de giften en erfstellingen aan de armen binnen die gemeente gedaan. — Bijdr. v. h. Staatsh. II, 386.

5517. Deelt het Burgerlijk Armbestuur mede in eene erfstelling gemaakt ten behoeve van de armen in eene gemeente? — Regtsg Adv. VI, 25.

5518. Een legaat „aan de algemeene armen der stad Utrecht ter distributie van de stedelijke regering," moet geacht worden gemaakt te zijn, ten voordeele van al de armen zonder onderscheid te Utrecht door armen-inrigtingen bedeeld. — Hof N.-Holland 20 April 1865; N. N. V, 47; W. 2731.

5519. Indien erflaters een legaat bespreken aan de armen eener bepaalde gemeente, met bijvoeging, dat daarin altijd zijne behoeftige bloedverwanten moeten worden geprefereerd, dan behooren deze binnen de aangewezen plaats te wonen, om aanspraak op die preferentie te kunnen maken. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 April 1844; Regtz. II, 365; R. B. VII, 555.

5520. Indien een testamentaire beschikking gemaakt, is ten voordeele van een bepaald omschreven klasse van personen, en vervolgens aan sommige personen boven anderen, een regt op deze making is opgedragen, moeten deze laatste personen tot de eerst omscheven klasse van personen behooren, om voordeel uit gezegde making te trekken. Eene making ten behoeve van leden van de Hoogduitsche Joodsche oude gemeente alhier, kan niet gebeurd worden door personen, die op het oogenblik der bekrachtiging van het testament door den dood, elders gedomicilieerd zijn. — Regtb. Amsterdam 6 December 1844; R. B. VII, 219.

Art. 926.

5521. H. J. H. Modderman. De substitutionibus fideicommissariis. — Gron. 1819.

5522. H. R. Haijunga. Ad locum juris Napoleonei de prohibitione fideicommissorum. — Gron. 1812.

5523. J. H. Philipse. De prohibitione fideicommissorum. — L. B. 1820.

5524. R. van Meerlant. Kan door buitenlanders een fideicommissum worden gevestigd op onroerende goederen in Nederland gelegen? — Neen. — Jur. Vraagal I, 202.

5525. H. J. Dijckmeester. Onderzoek naar den zin en de wettigheid van het decreet van 24 Januarij 1812. — Tiel 1819.

5526. T. van Herzeele. Aanmerkingen over het verstand van het decreet van 24 Januarij 1812. — 's Hage en Amsterdam 1817.

5527. Art. 155 van het decreet van 4 Julij 1811 is niet van toepassing op het fideicommissum residui. — H. R. 29 Febr. 1844; W. 480; v. d. H., B. R. V, no. 143, 199.

5528. Is de nietigheid waarmede de verboden substitutiën bij art. 926 Burg. Wetb. bedreigd zijn, zoozeer absoluut, dat dezelve door geen stilzwijgende noch uitdrukkelijke ratificatie van partijen gedekt kan worden? — Regtsg. Adv. I, 62.

5529. Kan volgens de grondwet van 1840, de koning aan een erflater de vrijheid verleenen, om alle zijne onroerende goederen, of een gedeelte daarvan, vast te maken als een eeuwigdurend fideicommis of majoraat, zoodat dit met zijn adellijken titel zal overgaan op zijne mannelijke afstammelingen bij regt van eerstgeboorte, indien slechts het wettelijk erfdeel zijner overige kinderen ongeschonden blijft? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 2; J. D. Meijer, consultatiën no. 6.

5530. Het wezen van fideicommis is inhaerent

aan de zaak, die door bewaring en uitkeering bezwaard wordt, niet aan den persoon die bewaren en uitkeeren moet. Verschil tusschen fideicommis en vruchtgebruik. — Regtb. Amsterdam 25 September 1860; N. R. B. XI, 204.

5531. De testamentaire beschikking waarbij de testatrice, haren zoon nalaat het vruchtgebruik van het beschikbaar gedeelte harer nalatenschap, den eigendom toewijst aan diens wettige kinderen, en bij kinderloos overlijden, aan diens naaste bloedverwanten bij versterf, en tevens een executeur benoemt met magt van inbezitneming, en tot bewindvoerder van en administrateur over dit beschikbaar gedeelte zonder uitdrukkelijke lastgeving van bewaring en uitkeering, moet als een verboden fideicommis worden beschouwd, omdat het onverschillig is, op wien de last tot bewaring en uitkeering drukt, indien slechts de nalatenschap door bewaring buiten den handel blijft. — Regtb. Amsterdam 25 September 1860; W. 2226; N. R. B. V, 204.

5532. Is de beschikking bestaanbaar, waarbij een erflater verklaart, wanneer een voorafgaande dispositie, als eene substitutie inhoudende, mogt worden vernietigd, dat alsdan de institutie zuiver en eenvoudig zal gelden? — Tijds. v. h. Not. IV, 1, 101.

5533. Is het een verboden substitutie, wanneer een erflater zijn debiteur een schuld remitteert, na den dood van zijn erfgenaam, wanneer deze zonder kinderen komt te overlijden? — Tijds. v. h. Not. IV, 1, 1.

5534. Het voorregt bij art. 155 van het decreet van 4 Julij 1811 aan de eerstgeroepenen tot eene fideicommissaire substitutie, die voor den 1 Maart van hetzelfde jaar zijn geboren, verleend, is personeel; tengevolge dat hetzelve niet kan worden ingeroepen door degenen, die later zijn geboren, ofschoon zij volgens de primitive instelling met de eersten, zouden hebben geconcurreerd. — Tijds. v. h. Not. III, 3e, 223.

5535. Is het een verboden substitutie wanneer een schenker of erflater bepaalt, dat de goederen waarover hij beschikt, indien de begiftigde of legataris, zonder kinderen na te laten, overlijdt, tot zijne erfgenamen abintestato zullen terugkeeren? — Tijds. v. h. Not. III, 1, 63.

5536. Is de nietigheid waarmede verboden substitutiën zijn bedreigd, zoozeer absoluut, dat dezelve door geen stilzwijgende, noch uitdrukkelijke ratificatie van partijen gedekt kan worden? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 62.

5537. De regtsvordering tot vernietiging eener uiterste wilsbeschikking, bevattende eene verboden erfstelling over de hand, moet worden ingesteld tegen al de daarbij geroepen particuliere en universele legatarissen. — Hof Gelderland sine die R. B. I, 144.

5538. Indien eene beschikking geen verpligting tot bewaring en overgifte in het belang van een derde inhoudt, heeft er geen verboden erfstelling over de hand plaats. — Als zoodanige last kan niet worden beschouwd, indien de erfgenaam tot algeheele erfgenaam is benoemd, in de overtuiging, dat hij de hem bekende bedoelingen des testateurs zou naleven, met uitsluiting van alle verantwoordelijkheid. In art. 937 kan de wetgever, niets anders bedoeld hebben dan een beweegreden, welke op het oogenblik zelve der beschikking valsch was. Het zich alzoo bedriegen in de eerlijkheid en naauwgezetheid van den ingestelden erfgenaam, waarvan eerst na den dood des erflaters kan blijken, en dus nimmer valsch hebbende kunnen zijn, tijdens het maken der beschikking, kan de bij de wet bedoelde valsche beweegreden niet daarstellen. Indien zoodanige uitkeering bij onderhandsche overeenkomst is opgedragen en aangenomen, moet deze als verstoken van alle gevolg in regten, beschouwd worden. Eene erfstelling gedaan in de overtuiging, dat de erfgenaam de intentie des erflaters zoude uitvoeren en waarbij de eerste zelfs van alle verantwoordelijkheid is ontheven, kan niet gezegd worden eene voorwaardelijke erfstelling te zijn. — Regtb. Arnhem 10 Febr. 1843; W. 395; Regtz. II, 388; R. B. V, 538.

5539. Gevolgen van de vrijwillige uitvoering van verboden substitutiën, in betrekking tot de successiebelasting. — H. R. 9 April 1863; Tijds. v. R. XVII, 262; Regtb. 's Gravenhage 5 April 1839; N. R. II, § 20, 121; Regtb. Leyden 15 October 1839; H. R. 27 Februarij 1840; N. R. IV, 363.

5540. Als fideicommis kan niet beschouwd worden, de making van opvolging in vruchtgebruik aan een aangewezen persoon en diens afstammelingen. — H. R. 28 December 1860; P. W. 3678.

5541. Het verbod van fideicommissen is ook toepasselijk, al maken verbruikbare of vervangbare zaken het onderwerp der substitutie uit. Indien de substitutie betreft een bepaalde som door den universelen erfgenaam uit te keeren, is niet de geheele erfstelling nietig, maar alleen voor zoover de substitutie strekt. — Regtb. Winschoten 11 September 1861; Hof Groningen 3 Februarij 1863; N. R. B. XIV, 469.

5542. Een legatum residui tengevolge van wederzijdsche beschikking tusschen echtgenooten, kan niet als een fideicommis worden beschouwd. — H. R. 4 Maart 1842; v. d. H., B. R. III, no. 66, 193 en no. 67, 204.

5543. Door de bepaling van art. 155 van het decreet van 4 Julij 1811, is het regt van accres ten behoeve der gesubstituëerden onderling, die alleen verwachters waren tot den dood van den geïnstituëerde, niet uitgesloten, zoodanig, dat bij vooroverlijden van een der gesubstituëerden, zijn aandeel ingevolge die bepaling niet is het onveranderlijk eigendom van den geïnstituëerde. — H. R. 10 Junij 1841; N. R. IX, § 23, 120; W. 202; v. d. H., B. R. II, 232; anders Regtb. Utrecht 8 Mei 1840; N. R. IX, § 23, 122; Regtb. Utrecht 27 Oct. 1847; R. B. X, 71; N R. XLI, § 85, 431.

5544. Om te beslissen wie in den zin van art. 155 van het decreet van 4 Julij 1811 de eerstgeroepen is tot eene fideicommissaire nalatenschap, behoort alleen in aanmerking te komen de in werking treding van den Cod. Nap., den 1 Maart 1811, en niet het tijdstip van het overlijden van den bezwaarden erfgenaam. — H. R. 14 Maart 1846; N. R. XXIV, § 1, 1; R. in N. IV, 145; R. en W. I, 235; W. 636, 710; v. d. H., B. R. VII, no. 211, 332; H. R. 8 Mei 1846; N. R. XLIX, § 69, 313; v. d. H., B. R. VII, no. 215, 394; H. R. 9 April 1858; N. R. LIX, § 2, 5; Regtb. Amsterdam 27 Mei 1840; R. B. VI, 664; Hof Friesland 5 Maart 1845; W. 636; Regtb. Leeuwarden 23 April 1844; W. 502; Hof Friesland 10 Sept. 1845; Regtb. Leeuwarden 11 Februarij 1845; R. B. VIII, 54; W. 639; N. R. XXIII, § 89, 469.

5545. De vermaking van jaarlijksche uitkeering van de vruchten en inkomsten eener nalatenschap aan de afstammelingen van eenige bepaald aangewezen personen, zonder hun eenig regt op de nalatenschap toe te staan, bevat geen verboden fideicommis, omdat zij niets bekomen onder den last van bewaren en uitkeeren. — H. R. 28 December 1860; N. R. LXVI, § 49, 344.

5546. De testamentaire beschikking, dat het aandeel van een daarbij genoemden persoon in de beschikbare nalatenschap, gedurende diens minderjarigen en tevens ongehuwden staat, onder beheer

van executeuren moet blijven, en de vruchten daarvan tot kapitaal oploopen, en dat bij zijn minderjarig of ongehuwd overlijden, hij zal moeten geacht worden nimmer erfgenaam geweest te zijn, maar het gezegde aandeel aan des testateurs overige kinderen of hunne regthebbenden afgegeven worden, is niet als een verboden erfstelling over de hand, maar als eene conditionele erfmaking te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 7 Julij 1863; N. N. III, 170; R. en W. XVI, 334; W. 2537; P. W. 4372; Hof N.-Holland 10 Nov. 1864; W. 2694; R. en W. XVII, 401.

5547. Hoever strekt zich de beteekenis uit van de woorden „bewaren" en „uitkeeren" voorkomende in art. 926 Burg. Wetb. — Jur. Corr. I, 112.

5548. De bepaling in een testament, dat na doode van den daarbij benoemden algemeenen erfgenaam der geheele nalatenschap, aan de erfgenamen ab intestato, een bepaalde som moet worden uitgekeerd, bevat eene verboden erfstelling over de hand of fideicommissaire substitutie. Dergelijke fideicommissaire substitutie, is ook nietig en van onwaarde, ten aanzien van den benoemden erfgenaam of legataris. — Hof Overijssel 29 October 1855; W. 1894.

Art. 927.

5549. Een legaat eener geldsom uit te keeren bij hertrouwen van den erfgenaam, of bij diens overlijden, is geen verboden erfstelling over de hand, maar een geoorloofd legaat met onzekere tijdsbepaling. — M. F. 7 Maart 1864, no. 60; P. W. 4504.

Art. 928.

5550. F. Feith. De fideicommisso residui. — Gron. 1835.

5551. E. J. H. Wijnants. De fideicommisso residui. — L. B. 1846.

5552. C. van Bell. Eenige vragen en opmerkingen, betreffende de erfstellingen en schenkingen over de hand in het overschot (fideicommissum residui), volgens de Nederlandsche wetgeving. — R. Jaarb. VI, 582.

5553. Mr. J. van Hall. Erfstellingen over de hand. — Art. 928, 1e, lid Burg. Wetb. — R. B. I, 400.

5554. W. H. van Meukeren. — Fideicommis de residuo, gemeenschap van goederen. — R. en W. XII, 321; XIII, 395.

5555. De goederen welke vóór het huwelijk door den man geërfd zijn, onder bepaling, dat hetgeen hij daarvan onvervreemd en onverteerd zal nalaten, door de wettelijke erfgenamen des erflaters zal genoten worden, behooren bij overlijden van den man niet tot de gemeenschap. — Jur. Corr. I, 11, 131.

5556. Bij het fideicommis de residuo vervalt de last tot uitkeering door het vooroverlijden der gesubstituëerde kinderen van den verwachter. — Jur. Vraagal II, 71 en 72.

5557. Bij het fideicommis de residuo is de aanwijzing van een bepaald persoon een vereischte, als zoodanig kan niet gelden eene substitutie in algemeene bewoordingen van de erfgenamen des erflaters, op het oogenblik na het overlijden van den bezwaarden erfgenaam. — Jur. Vraagal IV, 259.

5558. Bestaanbaarheid eener testamentaire beschikking, waarbij degenen, die, op des erflators overlijden, diens naaste bloedverwanten zijn, voor de eene helft, en voor de andere helft zij, die op datzelfde tijdstip de naaste bloedverwanten zijn van des erflaters echtgenoote, geroepen worden tot hetgeen van de nalatenschap des erflaters onvervreemd en onverteerd zal worden nagelaten door die echtgenoote, welke, onder deze beperking tot eenige en algeheele erfgename benoemd werd. — Jur. Corr. II, 299.

5559. Welke is de ware zin van art. 928 Burg. Wetb.? — R. en W. I, 594.

5560. Iets over den derde, geroepen om het overschot eener erfenis te beuren, naar aanleiding van art. 928 des Burg. Wetb. — W. 229.

5561. P. H. Eekma. Bedenking aangaande eene aanmerking van den heer de Martini op art. 928 Burg. Wetb. — R. B. II, 389, 452.

5562. Behelst art. 928 eene uitzondering op art. 946 zoodanig, dat de bij art. 928 bedoelde kinderen kunnen erven, ofschoon geboren na het overlijden van den testateur?

Heeft het regt van plaatsvervulling bij de toepassing van art. 928 plaats, evenals zulks bepaald is bij art. 1022?

Kunnen bij vóóroverlijden van den derden persoon bij den eersten regel van dit art. bedoeld, ook bij vóóroverlijden zijner kinderen, zijne kleinkinderen geroepen worden?

Kan er bij vóóroverlijden van den derde, niet een geheel vreemd persoon geroepen worden? — R. B. I, 279, 400.

5563. Aan den steller van „iets over den derde, geroepen om het overschot eener erfenis te beuren," naar aanleiding van art. 928 Burg. Wetb. — W. 239, 240, 255.

5564. Berekening der hoegrootheid eener onvervreemd of onverteerd gebleven erfenis. — R. en W. II, 71.

5565. M. G. v. K. Fideicommis de residuo. — R. en W. XIII, 221.

5566. Iets over het fideicommissum de residuo, naar aanleiding van art. 928 van het Burg. Wetb. — W. 331.

5567. De beschikking, waarbij iemand aan zijne echtgenoote vermaakt, zijne geheele nalatenschap, onder verpligting, om ingeval van hertrouwen het op dat tijdstip aanwezige aan zijne wettelijke erfgenamen uit te keeren, stelt geen fideicommis de residuo, maar eene voorwaardelijke erfstelling daar. — Jur. Vraagal I, 119.

5568. Indien onder vigeur der oude Friesche landregten, na het ophouden van een fideicommissum de residuo, het naaste bloed tot het overgebleven gedeelte der gemeene nalatenschap van beide echtgenooten is ingesteld of geroepen, wordt ten opzigte van dezen, jure ook de plaatsvervulling toegelaten, ofschoon zulks niet uitdrukkelijk in het testament is vermeld. — Heerenveen 31 Jan. 1845; W. 583.

5569. Een fideicommissum de residuo om geoorloofd te zijn, moet de substitutie van een bepaald persoon bevatten. Fideicommissa de residuo met substitutie in algemeene bewoordingen van degene, die op het overlijden van den ingestelden erfgenaam zullen bevonden worden des erflaters naaste erfgenamen te zijn, zijn verboden. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 Junij 1846; W. 992.

Art. 929.

5570. Het vruchtgebruik eener nalatenschap is aan A. en de eigendom aan zijne kinderen vermaakt. Voor het geval echter de vruchtgebruiker kinderloos komt te overlijden, is de eigendom besproken aan B. De vruchtgebruiker sterft en laat een zoon na, welke na doode van den testateur is geboren. Wie is nu tot den eigendom dier nalatenschap geregtigd? — Regtsg. Adv. I, 64.

Art. 931.

5571. Is de bepaling geldig, die een erflater maakt, dat de erfgenaam zijn erfdeel gedurende een be-

paalden tijd, niet mag verpanden of vervreemden? — Corr. XXXII, 341.

5572. De bepaling in een testament, dat een kapitaal gedurende een bepaald getal jaren niet mag worden verkocht, is nietig. De regter heeft geen vrijheid het voorschrift van art. 931 pro re nata, toe te passen. De toestemming zelfs tot het niet verkoopen, gedurende zekeren tijd, door de erfgenamen gegeven, kan aan die voorwaarde geen regtskracht geven, als zijnde in strijd met de openbare orde. — Regtb. Amsterdam 28 December 1858; Corr. XXXI, 319; N. R. B. IX, 216.

5573. De bepaling, dat eene nalatenschap moet vereenigd worden en blijven tot een kapitaal, uit welks renten alleen zekere uitkeeringen moeten geschieden, moet niet in haar geheel voor niet geschreven worden gehouden; hoogstens alleen het daarin liggend verbod om het kapitaal mede tot bedoelde uitkeeringen te bezigen, zou voor niet geschreven moeten worden gehouden. — Arbitrale uitspraak, 's Gravenhage 28 December 1865; W. 2754; R. en W. XVIII, 77.

5574. Wanneer bij acte van schenking goederen zijn geschonken, onder beding, dat, „wanneer één of meer der begiftigden mogten verkiezen de gemeenschap, (in welke hun de goederen zijn geschonken), der alzoo geschonken goederen op te heffen en te verlaten, dezelve daartoe nimmer mogen of kunnen worden verkocht, maar de zoodanige alsdan zijn aandeel in die goederen zal moeten ontvangen, in een door deskundigen te begrooten geldswaarde," dan is een der donatarissen ongeregtigd, om tegen de overigen scheiding en deeling dier goederen in natura te vorderen. De vraag of zoodanig beding in strijd met de wet is, kan niet worden uitgemaakt in een geding tot scheiding en deeling dier goederen in natura, aanhangig tusschen de donatarissen onderling. — Regtb. Deventer 29 Februarij 1862; N. R. B. XIII, 624.

Art. 932.

5575. Indien een testateur een jaarlijksche bepaalde lijfrente legateert, ter verzekering waarvan een genoegzaam kapitaal moet worden gebragt op het Grootboek der Nat. Schuld, terwijl hij voorts hetzelve ingeschreven wordend kapitaal onder den last van deze lijfrente legateert aan derden, dan moet het renteverlies, veroorzaakt door eene conversie, geleden worden door de legatarissen van de lijfrente. De legataris van de lijfrente, kan van den legataris van het kapitaal, een kapitaal vragen, eene rente afwerpende gelijkstaande aan de lijfrente. Uitsluiting van den regel, res perit domino. — Regtb. Amsterdam 25 November 1862; N. R. B. XIV, 412.

5576. De inschrijving op het Grootboek der Nat. Schuld tot zekerheid, eener bepaalde jaarlijksche uitkeering, ingevolge testamentaire beschikking, moet later worden aangevuld; zoodra blijkt, dat de eerst voldoende sommen, later niet meer de bepaalde som als rente geven. — Regtb. Amsterdam 1 April 1846; Regtz. II, 366.

5577. Indien een legaat voor het geheel aan twee personen is gemaakt, en dat legaat bij een later testament ten aanzien van een hunner wordt herroepen, dan behoort het geheele legaat te worden uitgekeerd aan den persoon, ten wiens aanzien geen herroeping heeft plaats gehad. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 September 1863; W. 573.

5578. Aan een vrouw werd een legaat gemaakt, met bepaling, dat het zou vervallen, indien zij op haar 25ste jaar niet in alle eer en deugd mogt zijn gehuwd. De legatarisse huwde voor haar 25ste jaar, doch bij dat huwelijk werd door haar een natuurlijk kind erkend en gewettigd; is beslist, dat dit huwelijk niet in alle eer en deugd was aangegaan en de bedoelde alzoo geen aanspraak op het legaat kan maken. — Regtb. Amsterdam 1 November 1848; R. B. X, 648; W. 892.

5579. De uitlegging van woorden getoetst aan de regelen der tegenwoordige spraakkunst en taalkunde, ten aanzien eener wilsbeschikking voor omstreeks anderhalve eeuw geleden beschreven, bij de duidelijke en eenvoudige beteekenis van de woorden, zooals die zonder eenige grammaticale kennis door den testateur zijn gebezigd, moet uit den aard der zaak alle toepassing missen, vooral indien omstreeks 150 jaren, de testamentaire beschikking door alle belanghebbenden naar de eenvoudige beteekenis en den natuurlijken zin der gebruikte woorden is nageleefd en toegepast. — Hof Gelderland 3 Januarij 1849; R. B. XI, 173; W. 1001.

5580. In een mutueel testament kwam deze zinsnede voor „voorts begeerden de comparanten, indien de langstlevende zonder kind of kinderen of verdere descendenten van dezelve in 't leven na te laten, mogt komen te overlijden enz. Het woord dezelve moet hier geacht worden te slaan op de comparanten en niet op de kinderen. — Hof Z.-Holland 15 September 1847; W. 855.

Art. 933.

5581. J. C. van de Kasteele. De ultimis voluntatibus rite interpretandis. — L. B. 1801.

5582. C. W. J. van Boetzelaer. Animadversiones quae spectant interpretationem ambiguae orationis in conventione aut testamento obviae. — Traj. 1832.

5583. Mr. C. J. Diemont. Proeve van uitlegging eener uiterste wilsbeschikking. — R. en W. VIII, 1.

5584. Verklaring van eene testamentaire clausule. — Regtb. Amsterdam 10 Augustus 1852; N. R. B. II, 621.

5585. Bij het bestaan van onduidelijkheid of schijnbare tegenstrijdigheid tusschen verschillende clausulen eener testamentaire beschikking, moet de regter aan de bewoordingen dien zin toekennen, die het meest met den aard der beschikking en met de wet overeenkomt, en de clausulen in dien zin verstaan, dat aan elk eenig gevolg worde gegeven. — Hof Limburg 8 Junij 1863; W. 2526; W. de Gelder, Adv. VIII, 40; R. en W. XVI, 419.

5586. De uitlegging van een uitersten wil door den regter gegeven, is eene feitelijke waardering van den wil des testateurs, uit de woorden van het testament opgemaakt; deswege is een onderzoek in cassatie uitgesloten. De beslissing des regters evenwel, dat de testamentaire beschikking door hem uitgelegd, is een making van vruchtgebruik, is een regtsvraag vatbaar om in cassatie te worden onderzocht. — H. R. 12 Februarij 1818; W. 1932.

5587. Indien in een uiterste wilsbeschikking voorkomt, dat de erflater tot erfgenamen benoemt zijne wettelijke erfgenamen, zijne broeders en zusters en hij, behalve broeders en zusters, kinderen van een vooroverleden zuster heeft nagelaten, moet de bedoeling van den erflater geweest zijn, dat ook die kinderen tot erfgenamen zijn ingesteld, omdat hij zijne wettelijke erfgenamen heeft benoemd. — M. F. 21 Februarij 1869, no. 82; P. W. 5549.

5588. Bij het beschikken over onroerende goederen, moet de erflater geacht worden onder de benaming van onroerend goed, alleen te hebben willen begrijpen den blooten eigendom der landerijen, en niet de vruchten waarmede deze bezaaid zijn of de mestvaalt op die landen liggende. — Regtb. Goes 19 Maart 1860; W. 2404. Anders Hof Zeeland 25 Junij 1861; N. R. B. XII, 509.

5589. Indien bij uiterste wil in het algemeen over de onroerende goederen der nalatenschap wordt beschikt, behooren daaronder niet te worden begrepen de vruchten te velde, tijdens het overlijden van den erflater met hare wortels aan den grond vereenigd, alsmede de mestvaalt. — Hof Zeeland 25 Junij 1861; N. N., I, 253; N. R. B. XII, 509.

Art. 934.

5590. Dit art. is niet geschonden of verkeerd toegepast, wanneer de daarin vervatte regels van uitlegging toepasselijk zijn verklaard op eene stichting. — H. R. 25 Mei 1860; W. 2173.

Art. 935.

5591. J. C. Scharp, de vi et effectu conditionum ultimae voluntati adjectarum, quae libertatem matrimonii vel impediant vel restringant. — Gron. 1804.

5592. S. van Welderen Rengers. De conditione in jure hereditario. — Traj. 1823.

5593. J. Schik. Disputatio qua inquiritur an valeat lex testamento scripta, qua bonorum quae liberis relinquuntur administratio patri adimitur. — Gron. 1823.

5594. A. G. van Dalsen Fontein. De conditionibus impossibilibus in dispositionibus inter vivos ac testamentariis secundum art. 900 Cod. Civ. Franc. — L. B. 1835.

5595. Mr. J. L. de Leaô Laguna. Strijdt de voorwaarde aan eene testamentaire beschikking verbonden, „dat de erfgenaam of legataris niet in het huwelijk trede," met de goede zeden? — Jur. Corr. 1863, 1.

5595*a*. Mr. A. J. Zubli. Ongeoorloofde en onmogelijke voorwaarden en bedingen in testamentaire beschikkingen en overeenkomsten. — R. en W. X, 209, 369.

5596. H. C. U. Over de onmogelijke en ongeoorloofde voorwaarden in testamenten. — Opm. en Meded. XI, 289.

5597. W. Hoogvliet. Iets over de voorwaarde in den uitersten wil. — N. N., II, 101.

5598. Kan men de voorwaarde bij een legaat gevoegd, dat de legataris gehouden zal zijn de namen of voornamen van den erflater aan te nemen, als niet geschreven beschouwen, wanneer de vervulling, alleen omdat de autorisatie daartoe geweigerd wordt, achterwege blijft? — Tijds. v. h. Not. III, 3e, 272.

5599. Eenige opmerkingen over het woord „voorwaarde" in het burgerlijk wetboek. — N. N. I, 367.

5600. De bepaling in uiterste willen, waarbij de eene echtgenoot den anderen tot erfgenaam benoemt, onder voorwaarde dat de nalatenschap van den gestelden erfgenaam voor de helft zal terugkeeren tot de naaste bloedverwanten van den oorspronkelijken erflater, is onbestaanbaar. — Jur. Vraagal, II, 46.

5601. Het is den regter niet verboden, een met het kennelijk doel eener testamentaire beschikking onvereenigbare, en zelfs daarmede strijdige bepaling, ter zijde te stellen. — H. R. November 1864; N. R. LXXVIII, 195.

5602. Het bij uitersten wil gegeven gebod om in ongehuwden staat te blijven, is niet strijdig met de wetten en de goede zeden, het is dus bestaanbaar en kan niet voor nietgeschreven worden gehouden. — Hof Overijsel 13 October 1862, no. 2551.

5603. Beschikkingen bij uitersten wil onder voorwaarde. Bewijs van vervulling der voorwaarde. Wanneer bepaald is dat een legaat binnen een bepaalden termijn moet zijn nagekomen, is het niet noodig dat de koninklijke magtiging voor de schenkingen vereischt, binnen denzelfden termijn is verkregen. — Hof Gelderland 10 Junij 1863; W. de Gelder, Adv. VII, 544.

5604. Eene erfstelling gedaan in de overtuiging, dat de erfgenaam de bedoeling van den erflater zal uitvoeren, en waarbij de eerste van elke verantwoordelijkheid is ontheven, kan niet gezegd worden eene voorwaardelijke erfstelling te zijn. — Regtb. Arnhem 10 Februarij 1843; Regtsz. II 388; W. 395; R. B. V. 538.

Art. 937.

5605. Door een valsche beweegreden in een testament wordt alleen verstaan een beweegreden, welke op het oogenblik der beschikking valsch was. Het zich bedriegen in de eerlijkheid en naauwgezetheid van den ingestelden erfgenaam, waarvan eerst na den dood van den erflater kan blijken, kan niet gezegd worden valsch te zijn op het oogenblik der beschikking; het stelt dus niet daar de valsche beweegreden bij de wet bedoeld. — Regtb. Arnhem 10 Februarij 1843; Regtz. II; 388; W. 395; R. B. V., 538.

5606. Hij die de beschikking in een testament waarbij een legaat is gemaakt, vervallen verklaard wil hebben, op grond dat de erflater het legaat niet zou hebben gemaakt, indien hij van de valschheid der beweegreden had kennis gedragen, moet dit bewijzen; die het legaat vraagt, behoeft het tegendeel niet te bewijzen. — Regtb. Breda 7 Decemb. 1847; W. 998.

5607. De bijvoeging van familiebetrekking, zelfs al is zij onwaarschijnlijk, schaadt volgens het Roomsch-Hollandsch regt, den erfgenaam of legataris niet. — Regtbank Amsterdam 10 Febr. 1858, N. R. B. IX, 133.

Art. 940.

5608. Indien het testament vermeldt de verklaring des testateurs, dat hij door zwakte verhinderd wordt zijn naam te teekenen en het alzoo ook niet onderteekend is, kan dat testament niet aangevallen worden, op grond dat de testateur, als zijnde wel tot teekenen in staat geweest, de verhindering slechts zou hebben voorgewend als een blijk van zijn niet vrijen wil. — Regtb. Amsterdam 1 April 1862; N. R. B. XII, 703.

Art. 941.

5609. Mr. J. van Hall. Twee vragen betreffende art. 941 Burg. Wetb. — R. B. I, 433.

Art. 942.

5610. C. Ph. van Lidth de Jeude. De modo probandi testamentum publicum irritum esse, ex causa dementiae testatoris. — L. B. 1829.

5611. J. O. Onnes. De testamento ab irato condito. — Gron. 1836.

5612. P. F. L. Blussé. De causis circumscriptae libertatis de bonis testandi. — L. B. 1842.

5612*a*. J. van der Poort. Kan hij, die op zijn eigen verzoek is onder curatele gesteld, bij uitersten wil beschikken? — R. en W. X, 19.

5613. Welk is het tijdstip waarop men bekwaam moet zijn, om bij uitersten wil of bij schenking onder de levenden te beschikken en te genieten? — Regtsk. Tijds. v. Not. V, 1e, 117.

5614. De beslissing omtrent het bezit der verstandelijke vermogens is aan den judex facti overgelaten, en kan daarop niet in cassatie worden teruggekomen. — H. R. 17 October 1862; W. 2425; v. d. H., B. R. XXVII, 1.

5615. Een oud practicus. Kan de onnoozelheid van een testateur door getuigen worden bewezen,

zonder het overigens volkomen geldig testament van valschheid te betichten? W. 3193. — Regtb. Amsterdam 20 Junij 1860; Hof N. Holland 27 Junij 1861; W. 2313.

5616. Hij die op eigen verzoek ter zake van zwakheid van vermogens onder curatele is gesteld, is onbevoegd om een testament te maken. — Regtb. Breda 21 Junij 1853; W. 1449; R. en W. VIII, 435; Hof N.-Brabant 20 Junij 1854; Corr. XXII, 295; Tijds. v. R. VIII, 318; W. 20 Julij 1854.

5617. Niemand kan tot het bewijs der ijlhoofdigheid van den testateur, bij het maken van zijn testament, worden toegelaten, zonder bepaalde feiten te stellen, waaruit die ijlhoofdigheid zou kunnen worden opgemaakt, vermits de meeningen en beschouwingen van de getuigen of van het publiek, omtrent den toestand en de intellectuele vermogens van den testateur, geene eigenlijke daadzaken zijn, en deze daarenboven zouden strijden met de in het testament voorkomende verklaring, dat de testateur in staat was een testament te maken. — Hof Overijssel 7 November 1857, Corr. XXIX 257; W. 1977; H. R. 30 December 1858; W. 2023.

5618. De vraag, of de testateur tijdens het maken van zijn uitersten wil was in het bezit zijner verstandelijke vermogens, is geheel overgelaten aan den judex facti. — De wet is niet geschonden of verkeerd toegepast, indien de beslissing dienaangaande berust op omstandigheden, die ten deele hebben plaats gehad vóór, omtrent, of na het maken van den uitersten wil. — H. R. 17 October 1862; W. 2425; Tijds. v. R. XVIII, 106, no. 31.

5619. Een ieder moet geacht worden in het bezit te zijn zijner verstandelijke vermogens, vereischt tot het maken van een testament, tenzij het tegendeel bewezen is. Die bekwaamheid wordt beoordeeld naar den staat waarin de erflater zich tijdens het maken van het testament bevindt. — Regtb. Goes, 18 Junij 1860, W. 2182; Corr. XXXIII, 46.

5620. De verklaring van een notaris in een testament, „dat de erflater als gezond van verstand, volkomen in staat is te testeren," doet niets af, de notaris is niet bevoegd daarover te oordeelen. De nakoming van de formaliteiten bij een testament vereischt, kan in sommige gevallen een bewijs opleveren, dat de erflater gezond van verstand is. — Regtb. Utrecht 24 Junij 1868; Hof Utrecht 5 April 1869; R. en W. XXI, 393.

5621. Het bewijs van de onbekwaamheid des testateurs om bij uitersten wil te beschikken, uithoofde van gebrek aan verstandelijke vermogens, mag geleverd worden buiten de acte van testament om, en dus zonder dat deze van valschheid wordt beticht. — H. R. 31 Maart 1870; W. 3206.

5622. Uit de omstandigheid dat eene 83jarige vrouw, op grond van verzwakking harer geestvermogens en gemis van zintuigen, geheel buiten staat is verklaard tot het uitoefenen van eenig beheer aangaande haar persoon en bezittingen, mag niet worden afgeleid dat zij reeds vier jaren te voren, onbekwaam was tot het maken van eene uiterste wilsbeschikking. — Hof Zeeland, 4 Junij 1861; N. N. I, 250.

5623. Notarissen, die acten hebben verleden voor iemand, wiens testament, later voor een anderen notaris verleden, wordt aangevallen, op grond dat de testateur altijd verregaand onnoozel is geweest, mogen als getuigen daarover worden gehoord. — H. R. 21 September 1854; Corr. XVIII, 78.

5624. Indien bewezen wordt dat de testateur vóór, omtrent en na het maken van het testament, in bewusteloozen toestand heeft verkeerd, dan rust het bewijs van het lucidum intervallum op hem, die de geldigheid van het testament sustineert. — Regtb. Amsterdam 6 Junij 1860, N. R. B. X, 593.

5625. Het gevoelen door een notaris in de acte vermeld, dat de testateur was gezond van geestvermogens enz., staat niet in dadelijk verband met de acte zelve; de erfgenaam ab intestato is bevoegd het bewijs van het tegendeel te leveren, zonder het testament van valschheid te betichten. Het „niet zijn in het bezit van zijne verstandelijke vermogens" is geen feit, maar een oordeelvelling, niet voor getuigenbewijs vatbaar. — Hof Gelderland 4 December 1861; N. R. B. XII, 289; W. 2337; N. N. I, 9; Tijds. v. R. XVI, 135, no. 9.

5626. De bewering, dat een testateur niet was in het bezit zijner tot het maken van een testament vereischte zintuigen en verstandelijke vermogens, is geen feit, hetwelk door getuigen kan worden bewezen. — Hof Zeeland 22 Febr. 1859; N. R. B. XI, 16.

Art. 944.

5627. Is de bepaling van art. 944 B. W. overeen te brengen met de afschaffing der verbodsbepaling, om een natuurlijk kind bij uitersten wil te bevoordeelen? Waarom had de Fransche wetgever die verbodsbepaling daargesteld? Kan het bij afschaffing dier verbodsbepaling geregtvaardigd worden, dat de beperking van het erfregt der natuurlijke kinderen is behouden? — Corr. V, 14.

5627*a*. Art. 944, 945 en 951 van het Burg. Wetb.; R. en W. III, 48.

Art. 945.

5628. Welk is het tijdstip, waarop men bekwaam moet zijn om bij uitersten wil, of bij schenking onder de levenden, te beschikken en te genieten? — Tijds. v. h. Not. V, 98.

Art. 946.

5629. J. J. van Deinse. De cura Romanorum erga postumos et nascituros. — L. B. 1811.

5630. Is de uiterste wilsbeschikking geldig, ten behoeve van een na het overlijden van den erflater op te rigten stichting? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 65; D. H. Levyssohn, Themis VI, 536.

5631. Indien in een testament personen tot erfgenamen worden benoemd die niet kunnen erven, als bij het overlijden des erflaters nog niet geboren zijnde, moet de nalatenschap worden verkregen door hen die bij versterf daartoe zouden worden geroepen. — Regtb. Breda 6 October 1863, R. en W. XVI, 451.

Art. 947.

5632. P. B. J. Vegilin van Claerbergen. De juribus summi imperantis in societates ecclesiasticas. — Franequerae 1833.

5633. T. T. H. van Benthem van den Bergh. De donationibus ad pias causas. — L. B. 1827.

5634. Mr. P. M. Nolthenius. Het regt van vereeniging en vergadering in Nederland. — Amsterdam 1849, aangek. R. Jaarb. XII, 173.

5635. Jhr. C. J. van Nispen van Pannerden. Het recht van vereeniging. — Leyden 1850; beoord. door mr. J. van Hall N. R. Bijdr. III, 384, IV, 88.

5636. F. A. J. van Lanschot. Stichtingen als rechtspersonen beschouwd. — Leyden 1856.

5636*a*. Mr. J. G. Patijn. Over stichtingen. — N. R. Bijdr. XIV, 441.

5637. Is het Kon. Besl. van 21 October 1818, waarbij de Gedeputeerde Staten der provincien gemagtigd zijn te beschikken op verzoeken om auto-

risatie, tot aanvaarding van giften en legaten aan openbare instellingen en gestichten gedaan, eene waarde van driehonderd franken niet te boven gaande, alsnog van kracht? — Neen. — Kunnen de verzoeken tot de bedoelde magtiging, overeenkomstig eene missive van den minister van binnenl. zaken van 17 September 1838, op ongezegeld papier worden gesteld? — Neen. — Jur. Corr. III, 103.

5638. De stichting bij een testament opgerigt, kan uit dat testament geen voordeel genieten. Voor de bestaanbaarheid der testamentaire bepaling, is het noodig, dat daaruit den regter blijkt, welke bepaalde pia causa de testatrice wilde creëeren en tot haren erfgenaam bestemmen. De instelling eener pia causa, ten behoeve van eene geheel onbestemde niet herkenbare cathegorie van personen, is niet bestaanbaar. — Arbitrale uitspraak 's Gravenhage 28 December 1865; W. 2754; R. en W. XVIII, 77.

5639. Heeft een legaat van in Nederland gelegen onroerende goederen, die door een Nederlander, wiens nalatenschap hier openvalt, gemaakt worden aan eene buitenlandsche liefdadige instelling, gevolg, zonder dat de magtiging tot aanvaarding van onzen koning is verkregen? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 70.

5640. Kan de koning op eene vroegere afwijzende beschikking, genomen op het verzoek tot aanvaarding eener nalatenschap ten behoeve van een der instellingen, bedoeld bij art. 947 Burg. Wetb., bij later besluit terugkomen, met dat gevolg, dat daardoor de bij de wet geroepen erfgenaam, na eenmaal tengevolge dier weigering de nalatenschap te hebben aanvaard, van zijne regten daarop wordt ontzet? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 73.

5640*a*. Wanneer eene making bij uiterste wilsbeschikking ten behoeve eener openbare instelling, geen gevolg heeft, tengevolge van de weigering des konings om te verleenen de magtiging tot de aanneming vereischt, kan dan de, bij dezelfde uiterste wilsbeschikking benoemde uitvoerder, loon vorderen van de erfgenamen ab intestato? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 84.

5641. Wie is bevoegd om magtiging te verleenen tot het aanvaarden van legaten of giften aan openbare of godsdienstige gestichten? — W. 582.

5642. De termijn tot het doen van aangifte voor het regt van successie door openbare instellingen, loopt van den dag der magtiging des konings. — M. F. 26 Junij 1862, no. 48; P. W. 4042.

5643. Een extract uit een kon. besluit, houdende magtiging tot aanvaarding van een legaat, door den griffier der staten geteekend en op ongezegeld papier uitgegeven, mag niet aan eene notariële acte worden gehecht, voordat dit stuk aan het zegelregt is onderworpen. — M. F. 20 Junij 1862, no. 12; P. W. 4083; Tijds. R. XVII, 94.

5644. Voorschriften aan de officieren van justitie, omtrent hunne verrigtingen bij het openvallen van het beheer van kapittelgoederen, fundatiën en dergelijke fondsen. — M. v. J. 21 Junij 1852; Bijv. 467; E. 259.

5645. Wegens een legaat, aan instellingen bij dit art. bedoeld gemaakt, is ook successieregt verschuldigd, indien dat legaat niet wordt aangenomen en de magtiging dus ook niet wordt gevraagd. — M. F. 19 November 1868, no. 23; P. W. 5461.

5646. De vestiging eener grondrente ten behoeve van eene instelling van de doode hand, met bepaling, dat de betaling dier rente eerst na doode des testateurs moet plaats hebben, is te beschouwen als eene stichting waarop het regt van successie verschuldigd is; de betaling der belasting kan echter tegen het stellen van zekerheid worden opgeschort. — M. F. 11 Mei 1864, no. 14; P. W. 4602.

5647. De erfstelling ten behoeve van eene kerk is niet dadelijk onherroepelijk vervallen, indien de koning de magtiging tot aanvaarding heeft geweigerd. — De koning behoudt de bevoegdheid om op een vroegere weigering tot magtiging terug te komen, en die magtiging later nog te verleenen. — H. R. 11 Maart 1864; N. N. III, 315; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 947, 394; W. 2571; Corr. VI, 148; N. R. LXXVI, 288; Regtb. Tiel 30 Mei 1862; W. 2381; N. R. B. XII, 760; N. N. I, 173; Hof Gelderland 10 Januarij 1863; N. N. II, 346; N. R. B., XIV, 751; W. 2514; W. de Gelder, Adv. VIII, 172.

5648. Stichting, vestiging eener grondrente tot bestrijding van kerkelijke diensten. Schenking. — W. de Gelder Adv. IX, 272.

5649. Legaten aan tijdelijke pastoors zijn legaten aan zedelijke ligchamen, boeten bij verzwijging. — Regtb. 's Gravenhage 30 Junij 1863; P. W. 4243; W. de Gelder Adv. VIII, 108.

Art. 949.

5650. A. W. van Appeltere. De differentiis juris Romani, antiquioris Hollandici et hodierni in portione de qua conjux binubus disponere potest in favorem conjugis secundi. — L. B. 1819.

5651. Mr. H. Obreen. Over het voordeel, dat de tweede echtgenoot, zoowel volgens gemeenschap als erfregt, van den anderen echtgenoot mag genieten. — Themis VII, 329.

5652. P. M. Montijn. Testamentaire bevoordeeling bij tweede of verder huwelijk. — N. N. II, 24.

5653. Mr. W. F. Frijlinck. Over het onderling verband der artt. 236, 237 en 949 Burg. Wetb. in hunne betrekking tot de L. 6, Cod. de Sec. nupt. Themis XXXI, 336.

5654. Mr. F. W. Ketjen. Artt. 949 en 965 B. W.; N. R. Bijdr. XV, 56.

5655. Mr. W. F. Schook. Artt. 949 en 965 B. W.; N. R. Bijdr. XV, 358.

5655*a*. Mr. A. J. Zubli. Regt van aanwas en beperking der testamentaire beschikkingen bij tweede huwelijk. — R. en W. X, 184.

5655*b*. Over hoeveel mag een hertrouwde, ten voordeele van zijn nieuwe echtgenoot, beschikken, wanneer hij, bij overlijden b. v. een kind uit eerste en zeven of meer uit tweede huwelijk nalaat. — W. 1392.

5656. Moet art. 949 Burg. Wetb. zoo verstaan worden, dat de nieuwe echtgenoot in tweede huwelijk, die reeds, bij de vermenging der goederen door de gemeenschap, met een vierde des boedels van den hertrouwden echtgenoot bevoordeeld is, bovendien bij testamentaire beschikking van den hertrouwden echtgenoot, nog een vierde zou mogen genieten? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 88.

5657. Kan een legitimaris de reductie vorderen eener lijfrente, die aan den tweeden echtgenoot komt bij overleving, tengevolge eener deelneming in een pensioenfonds, wanneer die lijfrente het disponibele gedeelte te boven gaat? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 59.

5658. Zin en strekking van art. 949 Burg. Wetb. — R. en W. I, 208, 458.

5659. Iets over het regt verstand van de artt. 236, 237 en 949 Burg. Wetb., ten aanzien van de bevoordeeling van een echtgenoot in tweede of verder huwelijk, hetzij bij huwelijksvoorwaarden, of door vermenging van goederen en schulden bij eenige gemeenschap, hetzij bij uiterste wilsbeschikking. — Regtsk. Tijds. v. h. Not. V, 171.

5660. Kan de nieuwe echtgenoot, èn krachtens

de gemeenschap of huwelijksvoorwaarden, èn krachtens testament met een vierde des boedels bevoordeeld worden? — Jur. Corr. IV, 85.

5661. Mr. B. A. van Houten. Iets over het gedeelte, wel met den naam van kindsgedeelte bestempeld, aan den echtgenoot in tweede of verder huwelijk, wegens vermenging van goederen en schulden in eenige gemeenschap, of uit kracht van huwelijksvoorwaarden of van uitersten wil aankomende aan den echtgenoot van wien kinderen uit een eerder, of ook uit een eerder en uit het laatste huwelijk bestaan — W. 179, 262.

5662. Teregtwijzing nopens den juisten zin van art. 949 in verband met de artt. 236 en 237 des Burg. Wetboeks. — W. 307.

5663. Indien een legaat van vruchtgebruik van een tweeden echtgenoot, door den hertrouwden echtgenoot met voorkinderen is gemaakt en bij de memorie van successie wordt vermeld, dat bedoeld legaat geen gevolg kan of mag hebben, is van dat legaat geen successieregt verschuldigd. — M. F., P. W. 4504; W. de Gelder, Adv. VIII, 510.

5664. Dit art. is niet van toepassing, indien de kinderen uit het eerste huwelijk de nalatenschap van den overleden hertrouwden echtgenoot hebben verworpen. — M. F. 25 October 1864, no. 28; P. W. 4583.

5665. De verklaring van een voogd in eene memorie van successie van een boedel, waarin de overledene aan zijn tweeden echtgenoot, die door huwelijksgemeenschap een vierde des boedels van den overleden hertrouwden echtgenoot heeft genoten, en een kind heeft nagelaten, het vruchtgebruik der geheele nalatenschap legateert, dat hij zich verzet tegen dat vruchtgebruik is voldoende voor de toepassing der successiewet, het is niet noodig dat eene regtsvordering tot inkorting van het vruchtgebruik wordt ingesteld. — M. F. 7 Mei 1864, no. 64; P. W. 4504.

5666. De vermaking door den eenen echtgenoot aan de andere van het vruchtgebruik van een kindsdeel der nalatenschap, beteekent zoodanig gedeelte als verkregen wordt door de nalatenschap te deelen door het getal kinderen en de overgebleven echtgenoot, zoodat als er twee kinderen zijn, in dit geval een kindsdeel, een derde is bedoeld. — M. F. 12 Februarij 1864, no. 3; P. W. 4381.

5667. Is de bepaling van art. 949 Burg. Wetb. ook van toepassing op makingen in vruchtgebruik aan den tweeden echtgenoot, of kan bij het aanwezig zijn van slechts een kind uit eerste huwelijk, volgens art. 961 over de helft worden beschikt, ten voordeele van de tweede echtgenoot? — Over de helft. — Regtb. Amsterdam 29 Maart 1864; anders Opm. Min.; W. 2593; W. de Gelder, Adv. VIII, 215.

5668. Mr. A. J. Zubli. Eenige opmerkingen omtrent den invloed van tweede en verdere huwelijken op eene mogelijke bevoordeeling van den tweeden of lateren echtgenoot. — R. en W. XI, 34.

5669. Indien de erflater tot erfgenaam heeft nagelaten zijn eenig kind, uit een eerste huwelijk onder den last van vruchtgebruik van het beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap ten behoeve van zijne tweede echtgenoote, dan is de helft en niet het vierde deel der nalatenschap, belast met dat vruchtgebruik. De bepaling van art. 949 Burg. Wetb., is niet toepasselijk op makingen in vruchtgebruik. — Regtb. Amsterdam 29 Maart 1864; N. N. 247; Tijds. v. R. XVIII, 288; W. 2593; P. W. 4518.

5670. Naar ons regt moet als regel gelden, dat een vierde der goederen van den hertrouwden echtgenoot, kinderen hebbende uit een eerder huwelijk, het maximum is, dat de nieuwe echtgenoot uit die goederen mag genieten. — Regtb. Amsterdam 13 Nov. 1860; N. N. I, 351; Tijds. v. R. XV, 126. W. 2232; Corr. XXXIII, 57.

Art. 950.

5671. Mr. A. de Pinto. Moeten de voordeelen bij uitersten wil door den eenen echtgenoot aan den anderen besproken, worden beoordeeld naar de tegenwoordige wet, al is het huwelijk voltrokken onder het Fransche regt? — Ja. — Adv. no. 16.

5672. Mr. A. H. van der Burgh. Welke is de ware zin van art. 950 Burg. Wetb.? — Themis III, 173.

5673. F. H. van West. Making van goederen tot eene gemeenschap tusschen echtgenooten behoorende. Bedenking omtrent art. 950 Burg. Wetb. — R. B. II, 85.

5674. T. van Hettinga Tromp. De laatste zin van art. 950 Burg. Wetb. is onverstandig overgenomen uit art. 1423 Cod. Nap. — In diss. Leyden 1861; Thes. V.

5675. Een echtgenoot is bevoegd, om bij testament over zijn onverdeeld aandeel in de huwelijksgemeenschap te beschikken, en dit onder zijne erfgenamen te verdeelen.

Zoodanige beschikking (mits niet tekort doende aan het wettelijk erfdeel der kinderen) kan alleen effect hebben na eene voorafgegane scheiding dier gemeenschap, en voor zoover de goederen waarover beschikt is, blijken tot het aandeel van den erflater te behooren. — Hof N.-Brabant 1 Februarij 1865: N. N. IV, 337.

5676. Een echtgenoot is bevoegd over zijn onverdeeld aandeel in de huwelijksgemeenschap bij testament te beschikken, en zoodanig aandeel onder zijne erfgenamen te verdeelen. Zoodanige beschikking, waarbij aan de legitime portie der kinderen niet is tekort gedaan, is niet onvoorwaardelijk geldig, zoodat daardoor de onverdeeldheid der huwelijksgemeenschap ophoudt, zij kan alleen effect hebben na eene voorafgaande scheiding dier gemeenschap, en voor zooverre de goederen waarover beschikt is blijken tot zijn aandeel te behooren.

Ouders kunnen bij verdeeling hunner bezittingen onder hunne kinderen, aan dezen in geval van overbedeeling, den last eener uitkeering in geld opleggen. — Hof Gelderland 1 Februarij 1865; W. 2724, 2739; R. en W. XVII, 581; W. de Gelder Adv. IX, 375.

5677. Art. 950 is eene bepaling van testamentair regt, en mitsdien van toepassing in ieder geval, wanneer de echtgenoot sterft onder beheer van het tegenwoordig regt, onverschillig waar en wanneer het huwelijk is voltrokken. Dit art. moet niet worden beperkt tot het legaat van eenig bepaald aangewezen goed, titulo particulari, vermaakt. — H. R. 27 Februarij 1868; W. 2462; v. d. H., B. R. XXVII, 284; Corr. XL, 428.

Art. 951.

5678. E. R. Nicolaï d' Abo. De prohibitione inter vivos vel testamento disponendi in favorem personarum quae art. 907 et 909. Cod. Civ. Gall memorantur. — Traj. 1836.

5679. Bedenkingen omtrent de bekwaamheid van minderjarigen, om bij uitersten wil ten behoeve hunner voogden te beschikken. — Regtsg. Tijds. v. h. not. V, 3, 165.

5680. Kan een wegens verkwisting onder curatele gestelde, gedurende de curatele, bij testament zijn curator als erfgenaam instellen? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 94.

5681. A. J. van Eelde. B minderjarig jongman, oud ruim 18 jaren, maakt een testament, waartoe

hij bevoegd is volgens art. 964 Burg. Wetb., en stelt tot erfgenaam C die later tot zijn voogd wordt aangesteld; is deze erfstelling op grond van art. 945 geldig, of kan zij op grond van art. 951, na zijn overlijden nietig verklaard worden? — R. en W. II, 517; III, 48.

5682. Mag een minderjarige bij uitersten wil beschikken ten voordeele van zijn stiefvader, en maakt het ook verschil, of de moeder al dan niet in de voogdij bevestigd is? — R. en W. III, 232; vraagstukken II, no. 12, 43.

5683. Is de bepaling volgens welke de gewezen minderjarige, zoolang de voogdijrekening niet is gesloten en aangezuiverd, niet ten behoeve van zijn voogd kan beschikken, toepasselijk op den man, die met de moeder een tweede huwelijk aangaande, tot medevoogd is benoemd? — zoo ja, geldt dan ook die bepaling, wanneer de moeder verzuimd heeft zich in de voogdij te doen bevestigen? — Tijds. v. h. not. IV, 3e, 8.

5684. Een minderjarige, ruim achttien jaren oud, stelt tot zijn erfgenaam in den man die later tot zijn voogd wordt benoemd. Is de erfstelling op grond van art. 945 geldig, of moet zij op grond van art. 951 na het overlijden nietig verklaard worden? — Verschillend beantwoord. — Corr. IX, 10.

5685. Een medevoogd is niet onbekwaam om voordeel te genieten uit den uitersten wil van den minderjarige. — Jur. Corr. IV, 207.

5686. De beschikking door een meerderjarige ten behoeve van zijn gewezen voogd gedaan, is zelfs dan niet geldig, wanneer deze geen rekening en verantwoording heeft afgelegd, omdat er niets is uitgegeven of ontvangen. — Jur. Vraagal III, 86.

5687. De bepaling van art. 951 Burg. Wetb., welke den achttienjarige verbiedt bij uitersten wil ten voordeele van zijn voogd beschikkingen te maken, is niet tot den toezienden voogd uitgestrekt, en deze zal dus uit den uitersten wil van den minderjarige kunnen genieten. Zal zulks ook het geval zijn, als het testament is gemaakt tijdens de voogdij was opengevallen of verlaten, als wanneer de toeziend voogd, volgens art. 431 Burg. Wetb., alle zoodanige daden van voogdij moet verrigten, welke geen uitstel kunnen lijden? — Verschillend beantwoord. — Jur. Vraagal I, 14, 41.

5688. Wanneer aan een voogd als legaat vermaakt is, het regt tot overname voor zekeren prijs van onroerend goed, behoorende tot eene nalatenschap waarin de minderjarige erfgenaam is, wordt tot de uitoefening van dat regt geen regterlijke magtiging vereischt, en kan deze daarom niet worden verleend. — Hof N.-Holland 28 Januarij 1864; W. 2574.

Art. 953.

5689. E. J. Lewe van Aduard. De juris hodierni prohibitione quam ratione medicorum, chirurgicorum similiumque statuit lex. — Gron. 1838.

5690. J. Jäger. De vinculo juris inter medicum et aegrotantem. — Amst. 1850; beoord. door mr. Dav. H. Levyssohn, Themis XIII, 323.

5691. De beschikkingen gemaakt ten voordeele van een bloedverwant tot den vierden graad, die den erflater als geneesheer heeft bediend gedurende de ziekte waaraan deze overleed, zijn geldig al heeft de overledene bloedverwanten in de regte linie nagelaten die niet tot de erfenis worden geroepen. — Jur. Corr. I, 334; T. N. van der Stok, 336.

5692. Kunnen de personen in art. 953 vermeld gezegd worden voordeel te genieten uit de uiterste wilsbeschikking door den erflater gemaakt gedurende den loop der ziekte waaraan hij overleden is, wanneer de erflater bij dien uitersten wil een of meer der bedoelde personen tot uitvoerder van zijne uiterste wilsbeschikking heeft aangesteld, hetzij met toekenning eener bepaalde belooning, hetzij zonder zoodanige toekenning, en dus met de bevoegdheid om het bij de wet bepaalde loon in rekening te brengen? — en zoo ja, kunnen die personen om die reden niet tot executeur worden benoemd? — Jur. Vraagal, I, 229; II, 9.

5693. Wat bedoelt de wet met de woorden „ten ware degene, te wiens voordeele de beschikking gemaakt is, zelf onder het getal dier erfgenamen mogt behooren," voorkomende aan het slot van art. 953, Burg. Wetb. — Jur. Vraagal II, 257.

5694. S. M. Is een apotheker welke iemand gedurende de ziekte waaraan hij overleden is, slechts geneesmiddelen toebereidt en levert, onbekwaam voordeel te trekken uit de uiterste wilsbeschikkingen, welke de overledene gedurende den loop dier ziekte ten zijnen behoeve mogt gemaakt hebben? — Opm. en Meded. II, 162; Themis VII, 41.

5695. Mag de notaris, die zijn ministerie verleent tot het passeren eener acte van bewaargeving of van superscriptie, voordeel genieten uit het bij die acte gedeponeerde testament? — Vraagst. II, no. 15, 53.

5696. Om de uitzondering van art. 953 tegen een testament te kunnen inroepen, moet uitdrukkelijk zijn bewezen, niet alleen, dat de erflater tijdens het overlijden van dat testament lijdende was en behandeld werd, door den geneesheer die daarbij is bevoordeeld, maar bovendien, dat de testateur aan dezelfde ziekte is overleden. — Hof Gelderland 14 September 1864; W. 2699; R. en W. XVII, 390; N. N. V, 223.

5697. Erfgenamen zijn ontvankelijk in een eisch tot nietig verklaring van een legaat, op grond, dat de gelegateerde als bedienaar van de Godsdienst den overledene in zijne laatste ziekte heeft bijgestaan, ook wanneer meer erfgenamen van den overledene bestaan. — Regtb. Maastricht 26 October 1848; R. B. XI, 425, W. 1005.

5698. Zal een genees- of heelkundige geen voordeel uit een testamentaire beschikking kunnen trekken, dan moet bewezen worden niet alleen, dat de erflater lijdende was en behandeld werd door den bevoordeelden geneesheer, maar bovendien, dat de erflater aan diezelfde ziekte is overleden. — Regtb. Nijmegen 22 Maart 1864.

Art. 954.

5698*a*. L. W. A. Schuurbeque Boeye. Quaestiones quaedam. — L. B. 1844. — Quaestio IV. Valeatne testamentum publicum in quo unus ex legatariis adhibitus sit testis.

5699. Uit dit art. is niet af te leiden, dat des wetgevers stellige meening zou geweest zijn, om daarbij de laatste grens der uitsluitingen aan te wijzen. — H. R. 19 November 1852; W. 1386.

Art. 955.

5700. H. W. Metman. Erfopvolging wanneer er natuurlijke kinderen aanwezig zijn. — R. en W. II, 523; III, 129; Th. van Uije Picterse, R. en W. III, 208; A. J. van Eelde; R. en W. IV, 106.

5701. Kan een in overspel verwekt kind, uit het testament van een van deszelfs ouders, meerder voordeel genieten dan de wet, hetzelve ab intestato toekent? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 66.

5702. Vervalt door eene universele schenking of erfstelling ten behoeve van een wettelijk erkend natuurlijk kind, de legitime portie anders volgens art. 962, in verband met art. 910 Burg. Wetb.,

aan de bloedverwanten in de regte opgaande linie toekomende? — R. B. II, 246.

Art. 957.

5703. Dit art. is ingetrokken bij de wet van 7 April 1869 (St. 56).

5704. Is de bedoeling van artt. 884 en 957 Burg. Wetb. deze, dat een vreemdeling zóóveel van een Nederlander kan erven, als een Nederlander in een volkomen gelijk geval, uit een erfenis van een vreemdeling van denzelfden landaard zoude bekomen? dan wel, bedoelen die artikelen de volkomen gelijkstelling van den vreemdeling met den Nederlander, in al die gevallen, waarin de vreemde wet geen onderscheid maakt tusschen de inboorlingen van het land, waarin zij vigeert, en Nederlanders wat het erfregt betreft? — Vragen v. N. R. I, no. 6, 41.

Art. 958.

5705. E. R. van Bienema. De donatione per interpositas personas prohibita. — L. B. 1835.

5705a. Mr. A. J. Zubli. Tusschen beiden komende personen. — R. en W. IX, 354.

5706. Art. 958 moet niet in limitativen zin worden opgevat; hij die zich op dat art. beroept moet zulks bewijzen. — Regtb. Tiel 24 Maart 1865; 1 December 1865; W. 2823.

5707. Indien geen bewijs van den staat van overspelige kinderen wordt bijgebragt en deze niet in het proces zijn, moet een testament, waarbij de vader het vruchtgebruik aan de moeder vermaakt en den eigendom aan zijne kinderen geeft, voor geldig worden gehouden, de moeder kan in dat geval niet voor tusschenkomende persoon worden gehouden. — Regtb. Maastricht 11 December 1845; W. 752.

Art. 959.

5708. Mr. F. A. T. Weve. Iets over art. 959 Burg. Wetb. en over de onwaardigheid in het algemeen. — Themis V, 400.

5709. Een viertal vragen betrekkelijk vier verschillende artikelen van het Burg. Wetb. — Opm. en Meded. III, 291. — Antwoord op vorenstaand viertal vragen. — Opm. en Med. III, 293.

Art. 960.

5710. D. M. De Superville. De parte bonorum de qua parens pro numero liberorum legitimorum disponere potest. — Traj. 1825.

5711. N. A. van Velzen van Voorthuysen. De parte bonorum certis cognatis reservata. — Traj. 1828.

5712. J. Dounie. De gravamine portioni legitimae non imponendo. — L. B. 1820.

5713. C. W. van Fridagh. De jure liberos exheredandi e principiis juris Romani et hodierni. — Traj. 1821.

5714. B. Albarda. De bonorum parte quae liberis ex parentum, et parentibus ex liberorum hereditate debetur. — Gron. 1819.

5715. B. van Dorp. De legitima portione secundum jus hodiernum. — Traj. 1829.

5716. P. L. F. Blussé. De causis circumscriptae libertatis de bonis testandi. — L. B. 1842.

5717. F. Nering Bögel. De probabili portionis legitimae apud Romanos causa et origine. — Traj. 1828.

5718. I. C. van de Watering. Quaedam circa portionem legitimam descendentium. — Amst. 1831.

5719. B. van der Haak. De portione legitima. Hagae Comitis 1845; beoordeeld door mr. A. de Pinto. — Themis VII, 142.

5720. Mr. A. Kerstens. Heeft de bloedverwant in de regte lijn op het wettelijk erfdeel, dat de wet hem in de goederen des erflaters toekent, ook dan nog aanspraak, wanneer hij deszelfs erfenis heeft verworpen? — Ja. — N. R. Jaarb. VI, 601.

5721. Mr. F. J. A. Fles. Over de berekening van het wettelijk erfdeel (legitime portie). — R. en W. VIII, 64.

5722. Mr. A. J. van Deinse. De legitime portie, een regt op de goederen der nalatenschap en niet alleen op hunne waarde. — N. R. Bijdr. XVIII, 545.

5723. Mr. A. J. Zubli. Erfregt der kinderen of van den echtgenoot van hen, die door de wet onwaardig verklaard worden om te erven, of om voordeelen, krachtens uiterste wilsbeschikkingen, te erlangen. — R. en W. X, 1.

5724. De erflater mag ten aanzien van het onbeschikbaar gedeelte zijner nalatenschap, de bepaling niet maken, dat het niet zal vallen in de bestaande gemeenschap van goederen. — Jur. Vraagal II, 222, 283.

5725. Bij art. 960 Burg. Wetb. is alle beschikking over het wettelijk erfdeel aan de ouders ontzegd. — Hof Gelderland 17 Junij 1863; N. N. II, 334.

5726. Mag de erflater ten opzigte van het wettelijk erfdeel de bepaling maken, dat hetzelve niet in de gemeenschap, welke ten gevolge van het huwelijk van den legitimaris mogt bestaan, zal worden opgenomen? — Vraagstukken II, no. 13, 46.

5727. Mr. G. Diephuis. Kan een erflater ook, ten aanzien der legitime portie van zijnen in gemeenschap van goederen gehuwden erfgenaam, de beschikking maken, dat diens erfdeel niet in de gemeenschap zal vallen? — Opm. en Meded. X, 53.

5728. Indien een of meer kinderen de nalatenschap hunner ouders verwerpen, wordt dan daardoor ook de disponibele portie grooter? — R. en W. IV, 33.

5729. Welke is, ingeval er twee kinderen zijn nagelaten, van welker één onwaardig is, het bedrag der legitime portie van het andere kind? — Regtsg. Adv. III, 86.

5730. Indien een of meer kinderen de nalatenschap hunner ouders verwerpen, wordt dan daardoor ook de disponibele portie grooter? — Vraagstukken II, no. 8, 27.

5731. Is een erfgenaam aan wien eene legitime portie toekomt, nadat hij de nalatenschap zuiver en eenvoudig aanvaard heeft, verpligt niet alleen de schulden, maar ook het geheele bedrag der legaten te betalen, ingeval dezelve zijn wettelijk erfdeel verkorten? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 71.

5732. De legitimaris kan zich buiten alle boedelredding houden; en eenvoudig als schuldeischer zijn legitime opvorderen van de erfgenamen van het beschikbaar gedeelte. — Jur. Corr. I, 195; anders T. N. van der Stok; Jur. Corr. I, 263.

5733. De testamentaire beschikking, dat het onbeschikbaar gedeelte der nalatenschap, niet zal komen in de gemeenschap tusschen den legitimairen erfgenaam en diens echtgenoot bestaande is nietig. — Jur. Corr. II, 80.

5734. Bijaldien een uitersten wil inhoudt eene algemeene erfstelling, „daar onder echter niet begrepen het gedeelte, hetwelk de moeder volgens de wet erven moet," heeft dan de moeder aanspraak op het erfdeel bij versterf of slechts op het wettelijk erfdeel? — Jur. Corr. IV, 201, 234.

5735. Moet het beschikbaar deel geregeld worden door de vroegere wetgeving, of door de tegenwoordige, wanneer eene gifte in eene huwelijksvoorwaarde vervat, onder de eerste gepasseerd,

verminderd moet worden bij het overlijden onder de tegenwoordige wetgeving voorgevallen? — Corr. XXIII, 337.

5736. In hoeverre kan onder de thans vigerende wetgeving de erflater eenige beschikking maken, ten aanzien van het beheer en genot van dat gedeelte zijner nalatenschap, waartoe zijne erfgenamen als hun wettelijk erfdeel geregtigd zijn? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. V, 1e, 77.

5737. Dit art. ziet niet alleen op de hoegrootheid van het wettelijk erfdeel, maar bij dit art. is alle beschikking daarover aan de ouders ontzegd. Ouders bij testament beschikkende over hunne nalatenschap, kunnen alzoo niet bepalen, dat het erfdeel van hun kind (daaronder begrepen het wettelijk erfdeel) niet zal vallen in de huwelijksgemeenschap tusschen dat kind en zijn echtgenoot bestaande, maar het bijzonder eigendom van dat kind zal blijven, en door een derde worden beheerd, onder den last van verantwoording en uitkeering der opkomsten aan dat kind, met uitsluiting van dien echtgenoot van het vruchtgenot dier goederen. De man als hoofd der gemeenschap, is bevoegd tegen zoodanige beschikking ten behoeve zijner vrouw gemaakt, ook tegen haren wil op te komen; de bevoegdheid tot bestrijding derzelve, kan niet alleen aan haar als erfgename worden toegekend. — Hof Gelderland 17 Junij 1863; W. 2517; N. R. B. XIV, 89; N. N. I, 334.

5738. Ouders kunnen niet bij testament bepalen dat het wettig erfdeel hunner dochter buiten de door deze aangegane huwelijksgemeenschap zal blijven en door een ander zal worden beheerd. Zoodanige beschikking kan door den echtgenoot dier dochter worden betwist. — Regtb. Nijmegen 30 September 1862; W. 2440; N. N. I, 5; Tijds. v. R. XVIII, 49, no. 19; W. de Gelder, Adv. VII, 385; R. en W. XV, 162.

Art. 961.

5739. Mr. E. Tinga. Worden onder het woord „kinderen" in eenen regtskundigen zin, steeds de kleinkinderen en verdere afstammelingen in de zijdlijn, evenals in de regtelijn begrepen, of bevat het slechts in zich de afstammelingen in den eersten graad, onderscheiden van kleinkinderen? — Opm. en Meded. V, 166.

5740. F. K. L. de Both. Is de beschikking voor legitimarissen verbindend, waarbij de eerststervende der echtgenooten den langstlevende tot erfgenaam voor het beschikbaar gedeelte heeft benoemd, met bevoegdheid tevens, om volgens wettige taxatie zoodanige goederen uit de nalatenschap zich te doen toedeelen als hij goedvinden zal? — Jur. Corr. 1862, 310.

5741. Berekening van het wettelijk erfdeel ingeval het passief meer bedraagt, dan het actief en een der legitimarissen, die bij schenking onder de levenden werkelijk bevoordeeld werd, de nalatenschap verwerpt. — Jur. Corr. III, 48, 95.

5742. Ingeval de kinderen van den erflater de nalatenschap verwerpen, kunnen de kleinkinderen eene legitime vorderen. — Jur. Vraagal III, 273, 327, 330, 368.

5743. Welk is, ingeval er twee kinderen zijn nagelaten, van welken een onwaardig is, het bedrag der legitime portie van het andere kind? — Regtsg. Adv. III, 86.

5744. Indien een erflater twee kinderen uit een eerste huwelijk nalaat, en geene kinderen uit een tweede huwelijk, doch aan zijn tweede echtgenoot „zoodanig gedeelte in vruchtgebruik maakt als de wet zal toestaan," terwijl aan haar reeds bij huwelijks-contract was gemaakt het vruchtgebruik van het beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap, moet de testamentaire making geacht worden het vruchtgebruik te zijn van een derde der nalatenschap. — Lands adv. 7 October 1869, no. 493, F. 19; M. F. 20 December 1869, no. 4; P. W. 5633.

5745. Indien de testateur tot eenigen erfgenaam heeft nagelaten zijn eenig kind uit een eerste huwelijk, onder den last van vruchtgebruik van het beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap ten behoeve zijner tweede echtgenoote, dan is de helft der nalatenschap met dat vruchtgebruik belast. — Regtb. Amsterdam 29 Maart 1864; R. en W. XVI, 436.

5746. Aan den legitimaris van wien de afgifte van een legaat wordt gevraagd, moet het regt worden toegekend om de gelegateerde zaak terug te houden, en het bewijs te leveren dat hij door de volledige uitvoering van de beschikking des erflaters in zijne legitime zou zijn verkort. — Regtb. Breda 7 Mei 1850; N. N. I, 190.

5747. Inkorting van erfstelling bij kinderen uit een vorig huwelijk die verwierpen, terwijl er kinderen uit het volgend huwelijk aanwezig waren. Overbedeeling bij scheiding. — P. W. 4583; W. de Gelder, Adv. IXa, 301.

5748. Dat onder den naam van „kinderen" worden begrepen de afstammelingen in welken graad zij ook zijn, is alleen van toepassing voor de gevallen in deze afdeeling bedoeld; wanneer overigens in een testament de uitdrukking „kinderen" voorkomt, moeten daaronder alleen verstaan worden de afstammelingen in den eersten graad. — Regtb. Gorinchem 10 Mei 1858; Corr. XXXI, 331.

Art. 962.

5749. W. F. Overhoff, Jr. Legitime portie der ouders bij verwerping der nalatenschap door een kind van den erflater. — R. en W. VII, 131.

5750. J. Movor. Heeft de legitimaris een zakelijk regt op de goederen, waaruit het wettelijk erfdeel moet gevonden worden, of is het voldoende, dat hij de waarde van zijn erfdeel ontvangt? — Jur. Corr. V, 350.

5751. J. G. A. Verhoeff. Vervalt door eene universele schenking of erfstelling ten behoeve van een wettelijk erkend natuurlijk kind, de legitime portie, anders volgens art. 962 in verband met art. 910 van het Burg. Wetb., aan de bloedverwanten in de regte opgaande linie toekomende? — R. B. II, 246; Anders X; R. B. II, 253.

5752. Welk is het wettelijk erfdeel van ouders, wanneer hun kind een natuurlijken zoon heeft erkend? — R. en W. VII, 69.

5753. Kan een testateur zijn geheel vermogen aan een erkend natuurlijk kind vermaken, indien hij, behalve dat kind, adscendenten nalaat? — Neen. — Regtg. Adv. I, 70.

5754. Verwerping eener nalatenschap door de eenige erfgenamen (eener zuster), terwijl de erflaatster een derde tot algemeenen erfgenaam had benoemd, — legitime van de grootouders. — W. de Gelder Adv. VIII, 272.

5755. De vraag of de moeder eene legitime heeft in de nalatenschap van haar wettelijk erkend natuurlijk kind, heeft nog tot geen eenstemmig antwoord geleid; voor de heffing van het regt van successie mag de interpretatie gevolgd worden, welke het minst bezwarend is voor partijen. — M. F. 23 Augustus 1859, no. 120; P. W. 3573.

5756. Wettelijk erfdeel der ouders in de nalatenschap hunner dochter, die behalve hare ouders, twee zusters, benevens twee wettelijk erkende natuurlijke kinderen tot erfgenamen bij versterf nalaat. Bij abintestato overlijden zijn tot de nalaten-

schap geregtigd voor de helft de beide wettelijk erkende natuurlijke kinderen, en voor de andere helft, de vader en moeder, ieder voor een vierde en de beide zusters mede ieder voor een vierde in die helft, het wettelijk erfdeel der ouders, de helft zijnde van hun deel ab intestato, zoo bedraagt het in dit geval een zestiende gedeelte der nalatenschap. — M. F. 23 Mei 1862, no. 13; P. W. 4167.

Art. 963.

5757. Th. W. van Zuijlen van Nievelt. De jure succedendi liberorum naturalium, imprimis utrum jus habeant ad portionem reservatam. — Traj. 1836.

5758. N. F. C. J. Sassen. De portione liberorum naturalium reservata. — L. B. 1833.

5759. M. van Heloma. An liberi naturales legitime agniti, jus habeant ad legitimam quae dicitur portionem, nullis donationibus, sive intervivos, sive testamento factae sint, minuendam aut prorsus adimendam. — Gron. 1830.

Art. 964.

5760. Mag iemand zonder afkomelingen, hetzij wettige of onwettige, en zonder ouders, doch met achterlating van grootouders komende te sterven, over zijne geheele nalatenschap beschikken? — R. B. III, 377.

Art. 965.

5761. Mr. J. G. A. Faber. Hoe moet het beschikbaar gedeelte waarvan art. 965 Burg. Wetb. spreekt, in de nalatenschap van een hertrouwden echtgenoot, ten opzigte van den nieuwen echtgenoot berekend worden? — Jur. Corr. VII, 193.

5762. Mr. F. W. Ketjen. Art. 949 en 965 Burg. Wetb. — N. R. Bijdr. XV, 56.

5763. T. N. van der Stok. Welk is het aandeel van den legitimaris en waaruit moet hetzelve gevonden worden, wanneer de erflater aan derden heeft gelegateerd al zijne roerende goederen in vollen eigendom, en zijne onroerende goederen in vruchtgebruik? — Jur. Corr. VII, 157.

5764. W. A. Snouck Hurgronje. Hoe moeten de woorden van art. 965 Burg. Wetb. „den eigendom van het beschikbaar gedeelte afstaan," opgevat worden? — R. B. III, 100; Mr. G. Diephuis, id., R. B. III, 218.

5765. Welken invloed kan de deelneming van den man in maatschappijen van levensverzekering, lijfrente, tontines, weduwenfondsen of dergelijke inrigtingen, teneinde aan zijne echtgenoote of aan derden voordeel te verzekeren, indien hij in gemeenschap van goederen gehuwd is, op de verdeeling zijner nalatenschap hebben? — Welke vorderingen kunnen uit zoodanige deelneming voor de erfgenamen der deelnemers voortspruiten? — Jur. Corr. II, 182.

5766. Wetsuitlegging van art. 965 Burg. Wetb.— Corr. XII, 15; R. en W. V, 302.

5767. De keuze in art. 965 aan de legitimarissen toegekend, bestaat voor ieder hunner in het bijzonder, zoodat de keuze door den eenen uitgebragt, de overigen niet kan verbinden. — Jur. Corr. II, 88.

5768. Iets over art. 965 Burg. Wetb. Berekening der legitime portie bij vruchtgebruik. — R. en W. V, 302.

5769. Legatarissen, aan wie door den legitimaris krachtens art. 965, het beschikbaar gedeelte is afgestaan, zijn daardoor nog geen erfgenamen, zij zijn dus tot het doen van aangifte voor de regten van successie niet gehouden. — M. F. 15 September 1864, no. 55; P. W. 4590.

5770. Indien een erflater door eene making in vruchtgebruik, het wettelijk erfdeel zijner kinderen benadeelt, doch deze daarvan geen inkorting hebben gevorderd en de beschikking hebben uitgevoerd, moet dit bij overlijden van een dier kinderen door het bestuur der registratie voor de heffing van het successieregt worden geëerbiedigd. — M. F. 9 April 1861, no. 85; P. W. 3810.

5771. De verklaring in eene acte van boedelbeschrijving door twee legitimarissen gedaan, dat zij in plaats van een gelegateerd vruchtgebruik, het beschikbaar deel in eigendom willen uitkeeren, is aan een afzonderlijk vast registratieregt van 80 ct. onderworpen. — M. F. 14 Junij 1867, no. 46; P. W. 5073.

5772. De bezitter van het vruchtgebruik eener geheele nalatenschap, is niet verpligt rekening en verantwoording te doen van zijn beheer, voordat de erfgenamen krachtens art. 965, keuze hebben gedaan. Hij is daartoe alleen gehouden, voor zoover betreft het beheer sedert die gedane keuze en in geen geval van de geheele nalatenschap. — Regtb. Arnhem 30 November 1865; W. 2820.

5773. Wanneer een erflater, ofschoon kinderen hebbende, aan zijnen echtgenoot het vruchtgebruik van meer dan de helft zijner nalatenschap heeft vermaakt, zijn dan de legitimaire erfgenamen genoodzaakt keuze te doen, dat is, hetzij de beschikking ten volle na te leven, hetzij den echtgenoot behalve een vierde in vruchtgebruik, een ander vierde in vollen eigendom als het grootst disponibel gedeelte af te staan, dan wel moet de beschikking enkel tot het vruchtgebruik voor de helft worden gereduceerd? — Tijds. v. h. Not. IV, 1, 38.

5774. Indien de man bij testament aan zijne vrouw het vruchtgebruik van alle zijne goederen vermaakt, en zijne kinderen instelt als universele erfgenamen van den blooten eigendom, mits zij genoegen nemen met het gemaakt vruchtgebruik, waaromtrent zij, of hunne voogden zich binnen 14 dagen na het overlijden des erflaters zullen moeten verklaren, terwijl ingeval zij niet tevreden zijn met het gemaakt vruchtgebruik, hij aan zijne vrouw maakt een vierde in eigendom en een vierde in vruchtgebruik, moet die gestelde termijn niet als fataal worden aangemerkt, eene latere verklaring door de voogden afgelegd, blijft van kracht. — Hof Zeeland 2 September 1845; R. B. IX, 20.

Art. 966.

5775. De making van al hetgeen waarover de erflater ingevolge de wet beschikken mag, is eene erfstelling. — Regtb. Alkmaar W. 20 Aug. 1865; W. de Gelder Adv. IX, 317.

Art. 967.

5776. Mr. E. van Lier. Het legaat aan uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen ter belooning hunner werkzaamheden, in verhouding tot de legitime portie. — N. R. Bijdr. XVII, 384.

5777. Mr. H. van Manen. Art. 967 B. W. — N. R. Bijdr. XVI, 722.

5778. Van welk tijdstip hebben de legitimarissen het regt tot vordering der inkorting van schenkingen, de legitime benadeelende. Bestaat dat regt voor schenkingen door ongehuwden gedaan? Hoe is het hiermede ten aanzien van natuurlijke kinderen gelegen? — Jur. Vraagal II, 280.

5779. Om inkorting te kunnen vorderen van legaten of giften, waardoor aan het wettig erfdeel is tekort gedaan, is de legitimaris niet verpligt de nalatenschap onder voorregt van boedelbeschrijving te aanvaarden. — Jur. Corr. I, 227.

5780. Welk is het gevolg, indien een echtgenoot, die onder vigeur van den Code Nap. is gehuwd,

en aan zijnen mede-echtgenoot bij huwelijksche voorwaarden, het vruchtgebruik van de helft zijner nalatenschap heeft geschonken, bij testament over het een vierde zijner nalatenschap heeft beschikt ten voordeele van een zijner drie kinderen? — N. N. IV, 392.

5781. De bepaling van dit art. verhindert de heffing van successieregt, van hetgeen door een minderjarige minder dan zijn wettig erfdeel is verkregen, en door dezen weder op zijne erfgenamen in de zijlinie is nagelaten. — M. F. 22 Augustus 1862, no. 42; P. W. 4248.

5782. Het regt om vermindering, te vragen van giften of beschikkingen waardoor de legitime portie is benadeeld, gaat door afstand verloren; de goedkeuring en bekrachtiging dier beschikkingen door dengene die beweert daarbij te zijn benadeeld, kan dien afstand daarstellen. — Regtb. Almelo 19 Januarij 1859; W. 2229.

5783. De testamentaire beschikkingen omtrent hetgeen de executeuren als zoodanig zullen genieten, zijn legaten en kunnen alzoo ten behoeve der legitime worden verminderd. — Regtb. Amsterdam 6 December 1865; R. en W. XVIII, 241.

5784. Indien door een der ouders een praeleguat is gemaakt in vast goed, tot een daarbij opgegeven bedrag, en later blijkt dat dit vast goed eene grootere waarde heeft, zoodat daardoor de legitime is benadeeld, kunnen de legatarissen volstaan het meerder bedrag in geld aan den boedel te vergoeden; de legitimarissen kunnen niet den verkoop van het vast goed of vernietiging van praelegaat in tantum vorderen. — Regtb. Rotterdam 11 Junij 1866; N. R. B. VIII, 156.

Art. 968.

5785. J. A. Sperna Weiland. Successieregt van gelden, welke in een openbaar testament door den erflater schuldig bekend worden, met bevel tot uitbetaling binnen zekeren termijn na het overlijden. — Jur. Corr. II, 283.

5786. Indien in een uiterste wil bij openbare acte verleden, door den erflater is verklaard, dat hij wegens bij hem in bewaring gegeven gelden, ter zake van aan hem bewezen diensten en voor geleende gelden aan een bepaald aangewezen persoon zekere gelden schuldig is, welker uitbetaling door den erflater bij dat testament binnen zekeren termijn na het overlijden gelast wordt, moet dan het bedrag dier som in aanmerking worden genomen, ter berekening van het wettelijk erfdeel en het successieregt? — Jur. Corr. IV, 12.

5787. Op welke wijze moet het disponibel gedeelte eener nalatenschap berekend en verevend worden, wanneer de erflater, kinderen hebbende, zoowel ten behoeve van vreemden, als ten behoeve van zijnen echtgenoot heeft beschikt? — Tijds. v. h. Not. III, 1e, 105.

5788. Indien geene benadeeling der legitime wordt beweerd, is de vordering tot inkorting niet ontvankelijk en evenmin die tot het opmaken van den staat, bedoeld bij art. 968. — Regtb. Almelo 29 Junij 1859; W. 2334.

5789. De legitimarissen hebben regt tot inkorting in natura, zoodra de erflater bij zijn leven of bij testament beschikkingen heeft gemaakt over gelden of goederen, waarvan de gezamelijke waarde meer bedraagt dan het wettelijk erfdeel, berekend op de wijze als bij art. 968 Burg. Wetb. is voorgeschreven. — Hof Utrecht 6 Februarij 1865; N. N. IV, 347.

Art. 969.

5790. C. F. F. J. van Maanen. Iets over bedekte giften in verband tot inbreng en legitime portie. — Utrecht 1867.

5791. L. J. van Oppen. Verklaring van art. 969 Burg. Wetb. — Leiden 1866.

5792. Mr. A. de Pinto. Is de acte waarbij de moeder aan één harer kinderen zekere goederen verkoopt, tegen zekere daarbij bepaalde prestatie, in plaats van een in geld uit te keeren koopprijs, te beschouwen als een gesimuleerde schenking? — Neen. — Is in het geval van art. 969, het geschonkene in zijn geheel onderhevig aan inbreng? — Neen. — Adv. no. 6.

5793. De inbreng van het verkochte goed volgens art. 969 Burg. Wetb., moet geschieden voor het geheel, niet voor zoover het beschikbaar gedeelte is overtroffen. — Hof Limburg, 15 Junij 1863; N. N. III, 162.

5794. De zoogenoemde kostcontracten moeten als schenkingen worden aangemerkt en zijn alzoo aan inbreng onderworpen. Afkeuring dier contracten en middelen om het doel op een andere wijze te bereiken. — Jur. Corr. III, 3.

5795. Indien eene schenking notariëel, in den vorm van eene acte van verkoop, is verleden, behoeven de legitimaire erfgenamen van den verkooper (schenker) niet te bewijzen, dat die overeenkomst de bedriegelijke verkorting hunner regten ten doel had, het bewijs van benadeeling is voldoende. — Jur. Corr. II, 116.

5796. Hoezeer bij dit art. alle vervreemding van eenig goed, hetzij onder den last eener lijfrente, hetzij met voorbehoud van vruchtgebruik, aan een der erfgenamen in de regte linie gedaan, wordt beschouwd als eene gift, zoo wordt evenwel voor de toepassing der wet op de registratie, zoodanige eigendomsovergang niet als schenking beschouwd; daarop wordt het regt van 4 pct. geheven. — M. F. 13 November 1848, no. 48; P. W. 895; R. en W. IV, 291.

5797. Art. 969 kan niet worden ingeroepen voor den inbreng bij boedelscheiding; de werking van dit art. bepaalt zich tot het geval, dat er sprake is van eene regeling van het wettig erfdeel. — Regtb. Almelo 13 September 1865; W. 2735; N. N. IV, 367.

5798. De vraag of een koop en verkoop met voorbehoud van vruchtgebruik volgens dit art. als schenking is te beschouwen, en door opgevolgde overdragt van dat vruchtgebruik, van aard is veranderd, is eene quaestio facti en geen quaestio juris. Dit art. maakt, alle vervreemding met voorbehoud van vruchtgebruik als schenking beschouwende, geen onderscheid of een koopprijs in geld al of niet is bedongen.

Ingeval van inbreng volgens dit art., heeft zulks plaats voor het geheel en niet alleen van hetgeen het beschikbaar gedeelte te boven gaat. Dezelfde handeling kan niet eene schenking en eene overdragt onder bezwarenden titel tevens zijn. — H. R. 24 Maart 1864; W. 2574; N. R. LXXVI, 345; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 944, 449; W. 2574; Corr. VI, 148; Tijds. v. R. XVIII, 161; W. de Gelder, Adv. VIII, 178.

5999. Dit art. stelt eene praesumtio juris et de jure daar. Dezelfde acte kan tegelijk zijn een gift of schenking en eene overdragt onder bezwarenden titel. Vrijstelling van inbreng moet in ieder geval uitdrukkelijk geschieden. Bij inbreng van verkocht goed, moet die inbreng geschieden voor het geheel en niet voor zoover het beschikbaar gedeelte is overtroffen. — Regtb. Maastricht 11 November 1862; W. 2533.

5800. De gift door een vader gedaan aan een zijner kinderen, doch verborgen onder den vorm

eener overeenkomst van koop en verkoop, is volgens de Nederlandsche wet aan inbreng onderworpen, indien de begiftigde niet uitdrukkelijk is vrijgesteld. — Hof Limburg 27 Januarij 1862; N. N. I, 187; W. 2383.

Art. 970.

5801. Wanneer tengevolge van onvermogen des begiftigden, de gegeven zaak niet kan worden teruggekregen, is de legitimaris als dan geregtigd de vermindering der naastvolgende gift te vragen? — Vraagstukken II, no. 10, 38.

Art. 971.

5802. De dagteekening der acte van aanneming bepaalt den rang naar welken de schenkingen moeten worden ingekort voor het wettelijk erfdeel. — Jur. Corr. III, 249.

Art. 972.

5803. De bepaling van art. 972 Burg. Wetb. omtrent de reductie in natura der giften inter vivos, is ook toepasselijk op legaten.

Giften of legaten waarbij goederen worden weggeschonken, eene hoogere waarde hebbende dan de disponibele portie bedraagt, maken daardoor inbreuk op de legitime portie. De donateur of testateur, kan de reductie van zoodanige gift of legaat niet voorkomen, door tevens aan den begiftigde of legataris op te leggen, om aan de legitimarissen een zekere som uit te betalen. De legitimarissen hebben niettegenstaande zoodanige bepaling, regt tot het vorderen der vermindering in natura van zoodanige gift of making, zelfs dan, wanneer de begiftigde of legataris aanbiedt, om hetgeen het onroerend goed in waarde de disponibele portie te boven gaat, aan de legitimarissen te vergoeden. Derhalve kan de gevraagde reductie in natura van een gift of legaat niet worden afgewezen, op grond, dat de legitimarissen niet worden benadeeld, door dien de legataris bereid is het surplus in geld uit te betalen aan den boedel, doch blijven de legitimarissen desniettemin geregtigd, om dit aanbod verwerpende, te vorderen, dat pro rata de goederen zelve aan hen verblijven.

De al of niet deelbaarheid van een erf, volgens art. 972, moet alleen uit den aard van het onroerend goed beoordeeld worden. Om die deelbaarheid te kunnen aannemen, is het niet noodig, dat het erf zoodanig kan gedeeld worden, dat de begiftigde zijn deel, juist en geheel en al in onroerend goed kan ontvangen, doch is het voldoende als hij ten naastenbij zijn deel in natura bekomen kan, met verdere bijpassing in geld. — Regtb. Utrecht 25 Maart 1868; Hof Utrecht 8 Februarij 1869; N. R. B. XX, 72.

Art. 973.

5804. Aan den legitimaris van wien de afgifte van een legaat gevraagd wordt, moet het regt worden toegekend, om de gelegateerde zaak terug te houden en het bewijs te leveren, dat hij door de volledige uitvoering van de beschikking des erflaters, in zijn legitime zou zijn verkort. — Regtb. Breda 7 Mei 1850; N. N. II, 191.

Art. 976.

5805. Mr. T. P. Tresling. Iets over art. 976 Burg. Wetb. — R. B. I, 120.

Art. 977.

5806. De vorm van den uitersten wil bij openbare acte met twee voorbeelden, voor notarissen behandeld. — Goes 1862; beoord. N. N. I, 376.

5807. Mr. C. I. Scholten van Oud Haarlem. Bijdrage tot het regt verstand van de bepalingen van het Burg. Wetb. omtrent den vorm van openbare testamenten, en onderzoek naar den aard der feiten, omstandigheden en bewijzen, welke volgens het wetboek van regtsvordering, bij het beweren van valschheid van eenig geschrift, aan de tegenpartij moet beteekend worden. — Regtsg. Bijdr. VI, 254.

5808. A. H. Koning. Over testamentsvormen volgens Romeinsch en Germaansch regt en verdere ontwikkeling daarvan in Duitschland en Frankrijk. — Gron. 1864.

5809. W. Bok. De testamentorum quae jure fiunt communi, formis externis. — Amst. 1833.

5810. L. A. J. W. Sloet. De differentiis juris Francici et novi Belgici ratione testamentorum. — Traj. 1830.

5811. N. I. van Hoorn tot Burgh. De testamentis. — Traj. 1839.

5812. P. A. van Holthe tot Echten. De testamenti factione activa secundum jus hodiernum. — Gron. 1829.

5813. W. S. van der Gronden. De juris Francici et novissimi Belgici differentiis ratione formae testamentorum. — Traj. 1838.

5814. B. Dorhout. De diversa testamenti Romani et hodierni indole. — Gron. 1820.

Art. 978.

5815. Moet het testament, door een vreemdeling gemaakt in zijn vaderland, ook wat de gevolgen betreft, worden beoordeeld naar de vreemde wet? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 90.

5816. Art. 978 Burg. Wetb. wordt niet miskend of geschonden, door als beginsel aan te nemen, dat het beschikken bij olographisch testament, is het bezigen van een buitengewoon middel, waarvan men het gevaar kennen moet en de gevolgen berekenen.— H. R. 13 Februarij 1846; v. d. H., B. R. VII, no. 206, 276.

Art. 979.

5817. H. F. van den Bergh. De testamento holographo jure Gallico et jure Neerlandico. — L. B. 1838.

5818. L. B. H. van Rijckevorsel. Over de olographische testamenten. Leijden 1857.

5819. Mr. H. J. Schuurman. Over het holograaf testament en meer bepaald de in bewaargeving, aanbieding en terugneming van hetzelve. — Themis 2e IV, 12.

5820. W. H. F. van Heemstra. Is de notaris gehouden de acten van depôt van een olographischen uitersten wil zelf te schrijven? — R. en W. XVIII, 514; W. C. de Smidt, id. R. en W. XIX, 117.

5821. W. F. Overhoff, Jr. Olographisch testament. Geldigheid om dat bij volmagt te deponeren. — R. en W. V, 42.

5822. J. M. E. Dercksen. Het olographisch testament, eene wetsstudie. — R. en W. XV, 193.

5823. J. H. B. Jr. Onderscheid tusschen besloten en eigenhandige uiterste willen. — R. B. I, 382.

5824. W. Hoogvliet. Heeft het olografisch en het geheim testament kracht van authentiek geschrift? — N. R. Bijdr. XII, 503.

5825. Mag de olographische uiterste wil, welke open aan een notaris wordt ter hand gesteld, door den erflater op ongezegeld papier worden geschreven? — Neen. — Mag de notaris, wanneer dit heeft plaats gehad, op zoodanig ongezegeld stuk de acte van bewaargeving schrijven? alles zonder overtreding der wet van 3 October 1843 (St. 47). — Ja. — Jur. Corr. VI; 327.

5826. Gids voor hen die een eigenhandig testament willen maken, en hunne beschikkingen al of niet voor den notaris willen geheim houden, bevat-

tende eene duidelijke aanwijzing hoe zoodanig testament wordt ingerigt, en eenige formulieren. — Tiel, 1860.

5827. Welk onderscheid is er tusschen een olographischen wil, verzegeld aan den notaris overhandigd, en een besloten of geheim testament, door den erflater zelven geschreven en verzegeld aan den notaris aangeboden? — Daar de formaliteiten bij een en ander voorgeschreven, zooveel verschillen, vraagt men of men niet kan, en zoo ja, alsdan niet het zekerste zijn zou, om een verzegeld en olographischen uitersten wil, steeds als een besloten testament te beschouwen, en de bepalingen van art. 987 Burg. Wetb. na te leven, ter voorkoming van alle tegenwerpingen welke uithoofde van gemis van formaliteiten zouden kunnen worden gemaakt? — Corr. VII, 4.

5828. Mag een notaris aan den voet van een uitersten wil, welke niet op zegel is geschreven, eene acte van bewaarneming opmaken, wanneer zulks door den erflater of testateur wordt gevorderd? — Mag hij dit doen, wanneer die wil op een zegel van minder dan 50 ct. geschreven is? — Ja. — Corr. XXVI, 75.

5829. Er bestaat geen olographische uiterste wil, als die bij den dood des erflaters nog bij geen notaris in bewaring is gegeven. — H. R. 8 December 1865; W. de Gelder Adv. IX, 477; N. R. LXXXI, 239; W. 2750; v. d. H. B. R. XXX, 126.

5830. De acte van bewaargeving van een olographischen uitersten wil, behoeft eerst na het overlijden van den testateur aan de registratie te worden onderworpen. Deze acte kan aan den voet van een uitersten wil gesteld worden, al is deze op ongezegeld papier geschreven. — M. F. 26 November 1838, no. 73; Regtsk. Tijds. v. Not. V, 3e, 30; N. R. I, 114; R. B. I, 23.

5831. Akten van bewaargeving van olographische testamenten en registratie. — R. B. I, 4, 23.

5832. Bij art. 979, 4e alin., Burg. Wetb., wordt gesproken van het geval dat de erflater door eenige verhindering, die na de onderteekening van den omslag is opgekomen, den omslag niet kan teekenen.

Wordt gevraagd: Hoe kan iemand na de onderteekening van den omslag verhinderd worden den omslag te teekenen? — Opm. en Med. III, 292.

5833. Welk onderscheid bestaat er tusschen een olographisch testament, hetwelk verzegeld aan den notaris wordt ter hand gesteld, en een besloten of geheim testament, hetwelk naar de verklaring des erflaters, door hem zelven geschreven en geteekend is? — En in welk opzigt kan de meer formaliteiten vereischende acte van interpretentie, de voorkeur verdienen boven eene acte van bewaargeving, als de uiterste wil door den erflater zelven is geschreven en onderteekend? — Jur. Corr. IV, 365.

5834. Een olographische uiterste wil is niet nietig, indien de acte van bewaargeving is opgemaakt door den notaris, bijgestaan door vier getuigen. — Jur. Corr. II, 23.

5835. Indien voor een olographisch testament ongezegeld papier is gebruikt, en dit zoodanig is opgevouwen, dat hetzelfde papier dient voor het testament en den omslag, zijn na de opening twee zegelregten verschuldigd, indien echter gezegeld papier is gebruikt, kan geen zegelregt voor den omslag worden bijgevorderd. — M. F. 7 Maart 1864, no. 50; P. W. 4390.

5836. De omslag van een verzegelden uitersten wil, behoeft niet op zegel te zijn geschreven. — M. F. 2 Januarij 1/1839, no. 79; N. R. I, 114; P. W. 1/1839, 127, no. 5.

5837. Ofschoon een olographisch testament op ongezegeld papier kan geschreven worden, is de boete van *f* 5,00, bij art. 4 der zegelwet bepaald, niettemin verbeurd, wanneer de testateur een zegel bezigende, de keerzijde van den stempel met letterschrift heeft bedekt, omdat het verbod bij laatstgemeld artikel gedaan, een geheel andere daad betreft, algemeen is, en daarvan alzoo niet kunnen uitgezonderd worden de aan zegel onderhevig en op gezegeld papier gestelde olographische testamenten, ten aanzien naar welke, bij gunstige uitzondering is bepaald, dat zij zonder boete in bewaring mogen worden genomen, indien daartoe ongezegeld papier mogt zijn gebruikt. De boete kan op des testateurs erfgenamen worden verhaald, omdat in zaken van belasting, gelijk hier, de vervolging tot straf wegens begane overtredingen, immers indien art. 447 W. v. Strafv. in dezen van toepassing is, door den dood des overtreders niet is vervallen. De notaris begaat geen overtreding door het in bewaarneming van stukken, waarin de zegelstempel door letters is bedekt. — M. F. 25 September 1845, no. 102; P. W. 2/1845, no. 251; P. W. 214; P. W. 2/1844, 41, no. 15.

5838. De vrijwillige uitkeering van niet geldige, of mondelinge legaten, geeft geen grond tot de heffing van successieregt. — H. R. 29 April 1859; Jur. Corr. III, 124.

5839. Er is geen regt van successie verschuldigd indien volgens de daarvoor bij de wet bepaalde vormen niet bestaat een uiterste wil. — H. R. 8 December 1865; v. d. H., B. R. XXX, no. 1005, 126.

5840. Een olographische testamentaire dispositie, gedeponeerd bij een notaris, is een authentieke acte. — Regtb. Utrecht 16 December 1859; Corr. XXXIII, 60; N. R. III, 175.

5841. Indien een open olographische wil is geschreven op een zegel van 15 of 25 ct., mag de notaris op hetzelfde zegel, zonder overtreding, de acte van bewaargeving schrijven, ook later bij de registratie kan geen suppletoir zegelregt worden bijgevorderd. — M. F. 28 Maart 1865, no. 22; P. W. 4845.

5842. Onderschriften, gesteld onder olographische testamenten, die bij een notaris zijn gedeponeerd, moeten geacht worden met het bovenstaande een geheel uit te maken, en is daarop slechts een registratieregt van *f* 2,40 verschuldigd. — M. F. 9 April 1867, no. 15; P. W. 5139.

5843. De omslag in dit art. bedoeld, moet binnen drie maanden na het overlijden van den testateur worden geregistreerd, voor het vast regt van 80 ct. De op den omslag gestelde aanteekening of verklaring staat op zichzelf, en ook als afzonderlijk stuk, bezit het kracht van bewijs. — M. F. 18 September 1845, no. 89; P. W. 2/1842, p. 131, no. 2; P. W. 217.

Art. 980.

5844. Dit art. heeft aan een olographisch testament de kracht van authentieke acte toegekend, en niet alleen willen voorzien in het verduisteren van dergelijke acten. Het woord „kracht" in art. 980 en 1895 Burg. Wetb. heeft taalkundig niet dezelfde beteekenis. — Regtb. Utrecht 16 December 1859; N. R. B. X, 175; Corr. XXXIII, 60.

5845. Een testament, bij een notaris meer dan een jaar na de invoering van de tegenwoordige wetgeving in bewaring gegeven, doch vroeger dan die invoering gedagteekend, moet geacht worden op den dag der in bewaargeving gemaakt te zijn, zonder aanzien van vroegere dagteekening, welke dat stuk voert. De bepaling van art. 49 der wet op den overgang, strekt nergens anders toe dan om den tijd te bepalen, gedurende welken olographische

testamenten onder de vroegere wetgeving gemaakt, na de invoering der nieuwe wetgeving nog geldig zouden blijven, al zijn zij niet aan een notaris in bewaring gegeven. — Regtb. 's Gravenhage 31 Mei 1842; N. R. XV, § 61, 232; W. 312; Hof Z.-Holland 25 Januarij 1843; N. R. XV, § 61, 235; H. R. 4 November 1843; Regtz. III, 4; N. R. XV, § 61, 239; W. 448; v. d. H., B. R. V, no. 127, 38; Corr. IV, 43.

5845*a*. Uit art. 980 Burg. Wetb. volgt, dat een olographische uiterste wil wordt gerekend te zijn gemaakt op den dag der acte van bewaargeving zonder aanzien der dagteekening, — dat zoolang het geschrift niet in bewaring is gegeven, noch daarvan eene acte opgemaakt er geen uiterste wil, — in den zin der wet, — bestaat. — H. R. 8 December 1865; v. d. H., B. R. XXX, no. 1005, 126.

Art. 981.

5846. I. G. I. Moll. Indien een olographisch testament open aan den notaris is ter hand gesteld, wordt daarvan aan den voet een acte van bewaargeving opgemaakt; later vordert de testateur dat stuk terug, onder aanbod om van de terugneming bij authentieke acte te doen blijken. De notaris moet daaraan voldoen, doch volgens de wet op het notarisambt, mag hij de daaronder gestelde minuut niet afgeven. Hoe heeft de notaris in dezen te handelen. — Jur. Corr. 1862, 342.

5847. J. A. Sperna Weiland. Kan de acte van teruggave van een olographischen uitersten wil, achter de acte van bewaargeving van dat testament, op hetzelfde gezegeld papier geschreven worden? — Ja. — Jur. Corr. IV, 10. — Neen. — Jur. Corr. III, 354.

5848. Is een notaris verpligt, om op aanvrage van den testateur, zijn besloten of geheim testament terug te geven? — R. B. V, 544.

5849. Mag de notaris, bewaarder van een olographisch testament zelf opmaken de acte, waaruit blijkt van de teruggave van het testament van den erflater? Zoo ja, is hij verpligt die acte te verlijden, op verzoek van iemand, die door den testateur daartoe bij onderhandsche acte is gemagtigd? — Jur. Vraagal I, 197.

5850. Vraag over de afgifte der open in bewaring gegeven olographische testamenten. — R. B. I, 195.

5851. De notarissen zijn niet gehouden de acten van terugneming door de testateurs, van de door hen bij die notarissen overgebragte olographische testamenten, bij het leven der testateurs ter registratie aan te bieden. — Regtb. Amsterdam 3 Mei 1840; Regtz. III, 1; R. B. VI, 659; N. R. XIV, § 36, 146.

Art. 982.

5852. P. van Outeren. Quaestiones quaedam. — L. B. 1845. — Quaestio III. In testamento olographo sed non deposito apud notarium, nominatus est executor testamentarius, quaeritur an ista nominatio valeat nec ne?

5853. Mr. L. Reeser. Art. 982 Burg. Wetb. — R. en W. XIV, 177.

5854. Wanneer een erflater bij eene door hem geschrevene, onderteekende en gedagteekende, doch niet bij een notaris gedeponeerde acte heeft vermaakt eenige legaten van kleederen, en voorts beschikt over zijne geheele nalatenschap, met aanstelling van executeuren van dit zijn testament, is dan deze aanstelling van executeuren van kracht? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 95.

5855. Kan bij het onderhandsch stuk, waarvan art. 982 Burg. Wetb. spreekt, de benoeming van een executeur worden herroepen, bij notariëel testament of bij bijzondere notariële acte aangesteld? — Ja. — Jur. Corr. IV, 232. — Neen. — Jur. Corr. IV, 359.

5856. Mag bij een onderhandsch stuk beschikt worden over een meubelstuk met al hetgeen zich op het overlijden daarin mogt bevinden, wanneer daarin contanten, effecten, schuldbekentenissen worden gevonden? — Jur. Corr. III, 245; H. R. 11 April 1845; W. 615.

5857. Moet het woord „meubelen" gebezigd in art. 982 zoodanig worden uitgelegd, dat daaronder niets anders mag worden verstaan, dan de goederen in art. 571 van dat wetboek opgenoemd, zoodat het een erflater niet vrij zou staan, om bij een door hem geheel geschreven, gedagteekend, en onderteekend onderhandsch stuk, b. v. over een bepaald boekwerk te beschikken. — Jur. Corr. II, 255.

5858. Bij het onderhandsch stuk waarvan art. 982 spreekt, kan de benoeming van een executeur niet worden herroepen, die bij notarieël testament of bij bijzondere notariële acte is aangesteld. — Jur. Vraagal III, 80.

5859. X. Het beginsel dat een uiterste wil, bij welken de bij de wet voorgeschreven formaliteiten niet nagekomen zijn, geldig is voor de daarin voorkomende beschikkingen, welke die formaliteiten niet behoeven, is door den Nederlandschen wetgever gehuldigd in art. 1040 Burg. Wetb. — W. 586; bestreden door V. B., W. 590.

5860. Onderschriften houdende beschikkingen, gesteld onder stukken bedoeld bij art. 982 Burg. Wetb. moeten als zoovele verschillende stukken worden beschouwd, en zijn daarop even zoovele regten van registratie verschuldigd. — M. F. 9 April 1867, no. 15; P. W. 5139.

5861. De onderhandsche stukken, bedoeld in art. 982 Burg. Wetb., worden geregistreerd tegen een vast regt van *f* 2,40. — M. F. 17 Augustus 1840, no. 110; W. 131; Bijv. 224.

5862. Scheiding eener nalatenschap, waarbij uitvoering gegeven wordt aan een onderhandsch niet gedeponeerd testament des erflaters, bij hetwelk aan twee der erfgenamen een geldsom is toegekend als loon voor de beredding des boedels, is niet voor die som onderworpen aan het evenredig regt van registratie wegens schenking, ook indien de overige erfgenamen daaraan uitvoering geven, omdat in dat geval geen schenking plaats heeft, maar belooning van werkzaamheden; slechts een regt van ½ pct. wegens kwijting is daarop verschuldigd. — M. F. 8 Julij 1869, no. 71; P. W. 5614.

5863. Een eigenhandig geschreven en onderteekende acte tot erfstelling, welke acte echter niet bij een notaris in bewaring is gegeven, is niet als een uiterste wil te beschouwen; de personen die tot executeurs-testamentair waren benoemd, zijn als zoodanig overeenkomstig de wet benoemd. — H. R. 11 April 1845; W. 615; R. B. VII, 550; R. in N. IV, 156, 191, 253; N. R. XIX, § 87, 383; v. d. H., B. R. VII, no. 187, 15; anders Regtb. Tiel 7 Junij 1844; W. 521; Hof Gelderland 10 Julij 1844; Regtz. III, 9; W. 517; R. B. VI, 549.

5864. De toeziende voogd kan van de moeder, als voogdesse van haar minderjarig kind, geen rekening en verantwoording vorderen van de door haar gevoerde administratie, en zulks tot den dag van haar voltrokken tweede huwelijk, op grond eener eigenhandig geschreven, doch niet bij een notaris in bewaring gestelde beschikking des erflaters. — Regtb. Utrecht 30 Mei 1845; Regtz. III, 17; W. 646.

5865. Indien bij een geschrift in dit art. bedoeld, legaten zijn gemaakt niet in dit art. omschreven, zijn die legaten van regtswege nietig, zij blij-

ven niet bestaan tot de nietigheid door den regter is uitgesproken; indien de erfgenaam die legaten vrijwillig uitkeert, is deswege geen successieregt verschuldigd. — Regtb. Arnhem 23 Januarij 1865; H. R. 8 December 1865; M. F. 2 Februarij 1866, no. 14; P. W. 4938.

Art. 983.

5866. Van de ter handstelling door den kantonregter aan een notaris, eener beschikking, bedoeld in art. 982, behoeft de notaris geen acte van bewaargeving op te maken, de overgifte wordt geconstateerd door het procesverbaal van den kantonregter, waarvan een expeditie aan den notaris wordt uitgereikt, ten einde bij het eigenhandige stuk gevoegd, in het protocol van den notaris tot bewijs te strekken, van de herkomst van het gedeponeerde stuk. — M. J. 3 October 1840; M. F. 9 October 1840, no. 72; P. W. 1/1841, 170, no. 2; Bijv. 277; N. R. XII, § 42, 157.

Art. 984.

5867. Jhr. A. M. C. Sandberg. Is de erflater, die bij besloten olographisch of bij geheim testament beschikt, verzekerd, dat dit stuk na zijn dood zal worden geopend? — Neen. — W. 3167.

5868. Over de vraag, of de notaris een besloten uiterste wil, moet aanbieden aan den kantonregter zijner woonplaats, dan wel aan den regter van de woonplaats van den erflater, ook wanneer die buiten het arrondissement is gelegen, is verschillend geoordeeld. — Mr. H. J. H. Modderman, Groninger Courant 28 September 1839 en W. 55; mr. J. Brugma, Groninger Courant 18 October 1839. — R. B. I, 507; R. Bijdr. IV, 279; W. 686, 55, 64.

5869. R. van Meerlant. Opening van geheime en olographische uiterste wilsbeschikkingen. — W. 702; id. J. W. H., W. 716.

5870. R. Opening van geheime en olographische uiterste willen. — W. 686; S., W. 689; R. en W. I, 102.

5871. J. Franse. Is de notaris verpligt acte op te maken van de inbewaarneming van eene beschikking, bedoeld in art. 983 Burg. Wetb.; zoo ja, wie is dan aansprakelijk voor de kosten? — Zoo neen, moet zoodanige beschikking op het repertoire worden gebragt? — Jur. Corr. 1863, 109.

5872. Hoe moet de notaris handelen, wanneer hij tevens plaatsvervangend kantonregter is, bij ontstentenis of afwezigheid van den kantonregter in de gevallen, bedoeld bij artt. 983, 984, 989 en 1121 Burg. Wetb.? — Jur. Corr. III, 43.

5873. Een olographische uiterste wil moet worden aangeboden aan den kantonregter der plaats, waar de erfenis is opengevallen, niet aan den kantonregter van de woonplaats van den notaris. — Regtb. Roermond 16 Februarij 1854; W. 1525; R. en W. IX, 265; anders regtb. Maastricht 5 Junij 1845; Regtz. III, 20; R. B. VIII, 507; W. 686; R. en W. I, 97; R. in N. IV, 287; Corr. XX, 179.

5874. De notaris is niet ambtshalve verpligt een olographisch testament na doode van den testateur aan den kantonregter aan te bieden. Indien hij weigert aan den ontvanger der registratie, inzage van een ongeopend testament te geven, is hij niet in overtreding. — Regtb. Deventer 5 December 1860; N. R. B. XI, 648; H. R. 29 October 1863; P. W. 4389; W. 2445; Corr. VI, 93; Tijds. v. R. XVII, 124.

Art. 985.

5875. C. J. Vercauteren. De testamento publico. — L. B. 1828.

5876. C. G. de Balbian van Doorn. De testamento publico. — Gron. 1834.

5877. A. J. de Neeff Vergroesen. De testamento publico secundum juris hodierni principia. — L. B. 1837.

5878. J. C. F. d' Aulnis de Bourouill. De testamento publico juris hodierni. — Gron. 1839.

5879. H. J. Dijckmeester. Over den uitersten wil bij openbare acte. — Leijden 1859. — Beoord door mr. A. de Pinto. — Themis 2e, VI. 589; Jur. Corr. II, 407.

5880. De vorm van den uitersten wil bij openbare acte, met twee voorbeelden voor notarissen behandeld. — Goes 1862; beoord. N. N. I, 376; W. 2431.

5881. Is de notaris gehouden om testament op te maken, indien de testateur dit verlangt, doch de geneesheer verklaart dat hij krankzinnig is? — Ja. — N. N. V, 182.

5882. Vermelding van vormen van testamenten bij openbare acten. — Corr. XXXVIII, 302.

5883. Mr. J. W. Tromp. Opmerkingen omtrent den vorm en het wezen der uiterste willen, volgens het Oud-Hollandsch regt. — Themis XII, 257.

5884. Mr. J. de Witte van Citters. Opmerkingen omtrent de uiterste willen in het Oud-Hollandsch regt, destijds nuncupatieve, thans notariële genoemd. — Themis XII, 669.

5885. Staat het den notaris vrij afschriften af te geven van de minute van een onder hem berustend testament, dat door den testateur, door een later testament geheel herroepen is, indien die herroeping aan hem bekend is? — R. B. VI, 621.

5886. Formaliteiten bij openbaar testament in acht te nemen. — Regtb. Amsterdam 23 Maart 1853; N. R. B. III, 243; Tijds. v. R. VII, 215.

5887. Mr. Jac. W. van der Biesen. Belangrijke testamentaire quaestiën behandeld in alle ressorten der rechterlijke macht. — Breda 1870; beoordeeld door mr. van Boneval Faure, N. R. B., XX, 701.

Art. 986.

5888. W. F. Kaiser. Formaliteiten bij den uitersten wil. — N. N. II, 313.

5889. J. M. E. Dercksen. Testamenten en vernietiging van testamenten, — beschouwingen over regt en regtspraak in Nederland. — R. en W. XIV, 337.

5890. N. A. C. Slotemaker. Eene belangrijke opmerking van den notaris Dercksen. — N. N. II, 82.

5891. W. F. Overhoff, Jr. Noodzakelijkheid der vermelding van de oorzaak, waardoor een testateur belet wordt te teekenen, en van zijne verklaring te dien opzigte. — R. en W. VII, 239.

5892. W. de Gelder. De jurisprudentie en de litteratuur nopens art. 986 Burg. Wetb., rakende den vorm der testamenten bij openbare acte, met ophelderingen en opmerkingen. — Zaltbommel 1864. Beoord. door J. M. E. Dercksen R. en W. XVI, 549.

5893. Mr. W. F. Otten. Art. 986, § 6 van het Burg. Wetb. — R. en W. VIII, 17.

5894. G. Leefkens. Nietigheid van een testament, uithoofde van vermeend verzuim van vermelding van formaliteiten, uitgesproken door de arrondissements regtbank te Amsterdam. — Corr. XVIII, 62.

5895. G. Pliester. Verklaring van art. 986 Burg. Wetb. — Corr. IV, 28. Anders Corr. IX, 19; X 21.

5896. Mr. J. A. Levy. Mededeeling eener procedure omtrent de verklaring van niet te kunnen onderteekenen, in strijd met de waarheid, door den erflater gedaan, bij het maken van openbaren uitersten wil. — Jur. Corr. VI, 245.

5897. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. De nietigheid van een testament, bij vonnis der arrondissementsregtbank te Amsterdam van 4 December 1861 uitgesproken, bestreden. — Jur. Corr. V, 47.

5898. Mr. J. A. Levy. De nietigheid van een testament, bij vonnis der arrondissementsregtbank te Amsterdam van 4 December 1861 uitgesproken, verdedigd. — Jur. Corr. V, 55.

5899. Mr. J. A. N. Travaglino. Taalkundige adviezen, betreffende zekere testamentaire quaestie in hooger beroep, aanhangig bij het Provinciaal Geregtshof, benevens eenige processtukken. Amst. 1862. — Beoord. W. 2409; door mr. J. Domela Nieuwenhuis, Jur. Corr. V, 379; N. R. Bijdr. IX, 292; door J. M. E. Dercksen R. en W. XIX, 386.

5900. Mr. A. S. van Nierop. Taalkundige meeningen, betreffende de vermelding eener testamentaire formaliteit; verzameling van stukken met inleiding en aanteekening. — Amst. 1862. Beoord. N. R. Bijdr. IX, 292, door mr. J. Domela Nieuwenhuis, Jur. Corr. V, 379, door J. M. E. Dercksen R. en W. XIV, 386.

5901. Mr. C. W. Opzoomer. Naar aanleiding van een testament; open brief aan Dr. M. de Vries.— Amst. 1862. Beoord. N. R. Bijdr. IX, 292; N. N. II, 40; W. 2439; R. en W. XV, 143.

5902. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. De Amsterdamsche testaments-quaestie. — Jur. Corr. V, 379, 47.

5903. Mr. A. S. van Nierop. De wet van inertie; open brief aan mr. C. W. Opzoomer. — Amst. 1862. Beoord. N. R. Bijdr. IX, 292; R. en W. XV, 143.

5904. P. A. Smits. Verklaring van niet te kunnen onderteekenen in strijd met de waarheid, door den erflater gedaan, bij het maken van openbaren uitersten wil. — Jur. Corr. V, 154.

5905. Testamentsformulieren. — Sacramentele woorden door L. — W. 2372; anders mr. J. A. Levy, W. 2377.

5906. J. M. E. Dercksen. Is de vermelding van formaliteiten betreffende uiterste willen een formaliteit? — R. en W. XVI, 353.

5907. W. F. F. Nog een woord over alinea 7 van art. 986 Burg. Wetb. — R. en W. XVI, 527.

5908. A. J. M, Holster. Formaliteiten van den uitersten wil bij openbare acte. — R. en W. IX, 408.

5909. W. F. Overhoff, Jr. Formaliteiten van den uitersten wil bij openbare acte. — R. en W. VIII, 161.

5910. G. Leefkens. Opmerkingen over de formaliteiten van den uitersten wil bij openbare acte. — R. en W. VIII, 392.

5911. Kan men zijn testament laten maken door een lasthebber? — Jur. Corr. II, 333.

5912. De testamentaire quaestie. — W. 2453, 2457.

5913. Formulieren voor testamenten. — W. 2461.

5914. Over de redactie van testamenten. — Corr. XXXVIII, 305.

5915. Moeten in het testament, dat vermeldt, dat door den notaris aan den erflater zijn uiterste wil is voorgelezen, en dadelijk daarna aan hem afgevraagd, of dit zijn uiterste wil bevat, op straffe van nietigheid, bij deze laatste vermelding de woorden „door mij notaris" worden herhaald? — W. 2338; mr. A. S. van Nierop W. 2341, 2343, 2349, 2350, 2353, 2354, 2362, 2363.

5916. Het verlijden van een openbaar testament overeenkomstig de voorschriften van de wet, is niet zoo zeer in strijd met eene beweerde waanzinnigheid van den testateur, zoo dat de in het testament voorkomende beschikkingen en de wijze waarop die daarin zijn vermeld, als in een dadelijk verband staande met het onderwerp der acte, niet door die authentieke acte volledig bewezen moeten worden geacht; de waanzinnigheid mag tegen den inhoud der acte door getuigen worden bewezen. — Regtb. Utrecht 24 Junij 1868; Hof Utrecht 5 April 1869; H. R. 31 Maart 1870; N. R. B. XX, 561.

5917. Een taalkundig vonnis over testamentenstijl der regtbank (eerste kamer) te Amsterdam. — Amst. 1862.

5918. N. Iets over den vorm van een uiterste wil bij openbare acte. Het antwoord van den erflater behoeft niet door den notaris vermeld te worden. — R. en W. II, 526.

5919. Door vele notarissen wordt in de uiterste willen bij openbare acte, indien de opgave buiten tegenwoordigheid der getuigen is gedaan, en het opstel door den notaris gereed gemaakt is, de nadere zakelijke opgave des erflaters in tegenwoordigheid der getuigen, reeds vóór het opstel of de beschikking zelve, vermeld. Wat noopt die notarissen tot zulk eene opzettelijke verwaarloozing der volgorde, waarin de formaliteiten plaats hebben, en zou zulks geen grond kunnen geven tot het betwisten der bestaanbaarheid van den uitersten wil? — Jur. Corr. IV, 175; anders Jur. Corr. IV, 236.

2920. Vorm der openbare testamenten. — R. B. I, 5.

5921. Gebrekkige handteekening in testamenten. — R. en W. VI, 75.

5922. In het testament zelf wordt geen spraakkundig onberispelijke, maar alleen eene uitdrukkelijke, d. i. opzettelijke en regtstreeksche vermelding vereischt van de nakoming van al de in art. 986 voorgeschreven formaliteiten. — H. R. 15 November 1867; v. d. H., B. R. no. 1066, 34.

5923. Ieder verzuim in den vorm van een testament en bepaaldelijk het niet duidelijk te kennen geven, dat de geheele acte aan den testateur en de getuigen is voorgelezen, wanneer overigens voldaan is aan de voorschriften van den 12den titel, is geenzins als eene nietigheid te beschouwen, welke aan de acte hare authentieke kracht ontneemt. — Regtb. Tiel 13 Mei 1859; Hof Gelderland 4 December 1861; W. 2337; N. N. I, 9; Tijds. v. R. XVI, 135, no. 9.

5924. Indien in een uiterste wil de ondubbelzinnige vermelding eener formaliteit plaats heeft, is het niet noodzakelijk, dat daarvan uitdrukkelijke vermelding plaats hebbe. — Hof Friesland 17 Junij 1868; R. en W. XVI, 415.

5925. Dit art. wil, dat het testament de uitdrukkelijke vermelding zal bevatten van de voorlezing van het opstel door den notaris gereed gemaakt. Indien zoodanig opstel is gemaakt, en de vermelding ontbreekt, is het testament nietig. — Regtb. Assen 26 Mei 1862; W. 2402; N. N. I, 115; Tijds. v. R. XVI, 346.

5926. De wil van den erflater kan ook door teekens worden gedaan en op vragen van den notaris; hetzelfde geldt ten aanzien der verhindering om te kunnen teekenen. — Regtb. 's Gravenhage 29 October 1861; N. N. I, 110; Tijds. v. R. XVI, 73.

5927. De vervulling van voorgeschreven formaliteiten, mag niet anders dan door de vermelding in het testament bewezen worden, reeds op de enkele niet vermelding, is nietigheid bedreigd.

In een testament behoeft niet te worden vermeld, of het door den notaris of door een ander is geschreven. In het testament moet worden vermeld, dat de getuigen tegenwoordig zijn geweest bij de voorlezing van den uitersten wil door den notaris, aan den erflater, en bij de afvraging van den notaris aan den erflater, of het voorgelezene zijn uiter-

sten wil bevat. — Regtb. Amsterdam 23 Maart 1853; N. R. B. III, 243.

5928. Indien de gewone regter heeft aangenomen, dat de formaliteiten vastgesteld voor een openbaar testament, zijn vervuld, is een beroep in cassatie onaannemelijk. — H. R. 26 November 1863; v. d. H., B. R. XXVIII, 101; W. de Gelder, Adv. VIII, 25.

5929. Een uiterste wil die niet in tegenwoordigheid der getuigen door den erflater zakelijk is opgegeven, maar die wil slechts is voorgelezen en door den erflater met ja bevestigd, is nietig. — Hof N.-Brabant 14 Februarij 1854; W. 1516; R. en W. IX, 270; Tijds. v. R. IX, 86, anders regtb. Breda 27 Januarij 1852; W. 1311.

5930. Testament aangevallen, omdat beweerd werd, dat de erflater tegen de waarheid verklaard had niet te kunnen schrijven, hetwelk de erfgenamen ab intestato beschouwden als een blijk van den niet vrijen wil des erflaters; de uiterste wil is echter gehandhaafd. — Regtb. Amsterdam 1 April 1862; W. 2371; Corr. XXXVI, 218; N. R. B. XII, 703.

5931. Afgewezen de vordering tot nietigverklaring van een testament beweerd, op grond, dat niet duidelijk bleek van de afvraging door den notaris, in tegenwoordigheid der getuigen. — Regtb. Amsterdam 14 Julij 1863; Corr. XL. 408; W. de Gelder, Adv. VII, 541.

5932. Onder de formaliteiten wier vermelding is voorgeschreven, is niet begrepen de bepaling in de eerste zinsnede van dit art. vervat, „dat de notaris den wil des erflaters, zoo als die zakelijk door dezen aan hem is opgegeven, in duidelijke bewoordingen moet schrijven of doen schrijven." — H. R. 9 October 1863; v. d. H., B. R. XXVIII, 1; Corr. XL, 429.

5933. De woorden „daarna heb ik, notaris, den hierboven staanden uitersten wil aan de erflatersche voorgelezen, en na die voorlezing aan haar afgevraagd, of het voorgelezene haar uiterste wil bevat, hetwelk zij toestemmend beantwoordde, toonen aan, dat ook de afvraging door den notaris is gedaan, en voldoen dus aan het voorschrift der wet. — Regtb. Sneek 17 Junij 1862; N. N. I, 213.

5934. In het testament behoeft niet vermeld te worden, dat het door den notaris is in geschrift gebragt. — H. R. 9 October 1863; N. N. III 154.

5935. Een testament voldoet wat den vorm betreft, aan de vereischten der wet, indien het de verklaring van den testateur bevat, dat hij niet kan teekenen en de oorzaak der verhindering vermeldt. Bewijs van het tegendeel is niet toegelaten, daar eene reservatio mentalis niet valt op het gebied der waarneming, en geen nietigheid oplevert, noch als dwang is aan te merken. — Regtb. Amsterdam 1 April 1862; W. 2371; Hof N.-Holland 21 Mei 1863; W. 2489.

5936. In cassatie kan niet worden teruggekomen op de uitlegging der bewoordingen van een testament, ook in zooverre daaruit moet worden afgeleid, of de bij de wet op straffe van nietigheid voorgeschreven formaliteiten zijn in achtgenomen. Onder „uitdrukkelijke vermelding" in het laatste lid van dit art. voorkomende, moet worden verstaan „de opzettelijke en regtstreeksche vermelding," niet eene zoodanige enuntiatie, waaruit bloot bij gevolgtrekking kan worden afgeleid, dat de formaliteiten zijn in acht genomen, zonder dat echter die vermelding eene spraakkundig onberispelijke behoeft te zijn. — H. R. 15 November 1867; W. 2962; v. d. H., B. R. XXXII, 1066, 34.

5937. De vermelding in een openbare acte van uitersten wil, dat de notaris den wil des erflaters zoo als die zakelijk aan hem door den erflater is opgegeven, in duidelijke bewoordingen heeft geschreven, of doen schrijven, en dat de uiterste wil in tegenwoordigheid der getuigen opgegeven, terstond is in geschrift gebragt," zijn niet als formaliteiten bij de wet gebiedend voorgeschreven te beschouwen. Het vooraf door den notaris gereed gemaakt opstel, behoeft niet te worden voorgelezen, indien later daarvan voor den actus testandi geen gebruik is gemaakt. In het testament behoeft niet vermeld te worden, dat het door den notaris in geschrift is gebragt. — Hof Drenthe 20 December 1862, W. 2467; Tijds. v. R. XVII, 222; W. de Gelder, Adv. VII, 153; Corr. XXXVIII, 304; H. R. 9 October 1863; v. d. H., B. R. XXVIII, 1; W. 2527; W. de Gelder, Adv. VII, 471; Tijds. v. R. XVIII, 37; R. en W. XV, 563; anders regtb. Assen sine die W. 2349; Corr. XXXVI, 219; Tijds. v. R. XVI, 148.

5938. Uit de woorden: „na duidelijke voorlezing van vorenstaanden uitersten wil aan den comparant erflater heb ik, notaris, hem afgevraagd of het voorgelezene zijn uitersten wil inhoudt, waarop hij heeft geantwoord," ja, „welke voorlezing, afvraging en beantwoording alles is geschied in tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen," blijkt genoegzaam, dat de voorlezing van het testament door den notaris is geschied. — Regtb. Sneek 4 Februarij 1863; W. 2486; N. N. II, 214; Hof Friesland 17 Junij 1863; W. 2397, 2510; Tijds. v. R. XVI, 338; Corr. XXXIX, 383; W. de Gelder, Adv. VII, 371; Regtb. Sneek 17 Junij 1862; N. N. I, 213.

5939. Een testament is niet nietig, indien daarin wordt vermeld, dat de erflater niet heeft kunnen schrijven noch teekenen, omdat hij de schrijfkunst nimmer heeft geleerd, terwijl uit andere authentieke acten blijkt, dat hij vroeger zijn naam heeft geteekend. — Regtb. Breda 16 December 1866; Hof N.-Brabant 26 Mei 1868; R. en W. XXI, 312.

5940. Indien na de beschikking van den testateur in een testament wordt gezegd „na welke voorlezing," kan dit niet anders beteekenen als „na voorlezing van het vorenstaande," doch daaruit blijkt niet, dat die voorlezing door den notaris zelven is gedaan, hetgeen de nietigheid tengevolge heeft. — Regtb. Leyden 13 Maart 1866; R. en W. XVIII, 431; Corr. VI, no. 8, 317.

5941. Het is voldoende, dat van de formaliteiten bij een testament in acht te nemen blijke, dat zij vervuld zijn, al is die vermelding ook minder duidelijk en spraakkundig juist. — Hof Z.-Holland 27 Januarij 1867; R. en W. XIX, 94; H. R. 15 November 1867; R. en W. XX, 263; v. d. H., B. R. XXXII, no. 1066, 34.

5942. De vermelding in een testament van dezen inhoud, „nadat het bovenstaand testament door mij, notaris, aan den heer testateur was voorgelezen, is door mij aan hem afgevraagd, of hetzelve zijn uiterste wil behelsde, waarop door hem toestemmend is geantwoord, alles in tegenwoordigheid der getuigen," toonen genoegzaam aan, dat ook het testament door den notaris in tegenwoordigheid der getuigen is voorgelezen. — Regtb. Leyden 17 September 1867; R. en W. XX, 160.

5943. De notaris moet aan den erflater eerst het door hem geschreven opstel, en daarna den uitersten wil voorlezen. — Regtb. Assen sine die W. 2349.

5944. Door de woorden „dit testament is wat den zakelijken inhoud daarvan betreft, zoodanig door de testatrice aan mij, notaris, buiten de tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen opgegeven, en heb ik het opstel daarvan buiten hunne

tegenwoordigheid doen schrijven; en heeft de testatrice alsnu in het bijzijn der getuigen den inhoud van het bovenstaande nader zakelijk opgegeven, waarna de inhoud door mij, notaris, in tegenwoordigheid der getuigen is voorgelezen aan de testatrice, en haar in hunne tegenwoordigheid afgevraagd, of het voorgelezene haren uitersten wil bevat," is aan de wetsvoorschriften voldaan, omtrent uitdrukkelijke vermelding: *a.* van den persoon die afgevraagd heeft; *b.* dat de erflater zijn wil heeft opgegeven, en *c.* dat de notaris den uitersten wil heeft voorgelezen. — Regtb. Amsterdam 8 December 1862; N. R. B. XIII, 239; N. N. II, 208; W. 2445; Tijds. v. R. XVII, 112; Regtb. Amsterdam 25 Maart 1863; N. N. I, 248; W. 2495, R. en W. XV, 444.

5945. Uit de zinsnede „hetgeen voorgeschreven, is door de testatrice aan mij, notaris, opgegeven en door mij in gereedheid gebragt zijnde, heeft zij haren wil nader in tegenwoordigheid der getuigen zakelijk opgegeven en, na voorlezing en afvraging in tegenwoordigheid van dezelven verklaard, „dat het hare uiterste wil was, die zij begeerde, dat na haar overlijden in allen opzigte zal moeten worden achtervolgd en nagekomen," blijkt niet, dat de voorlezing en afvraging door den notaris is gedaan. — Regtb. Haarlem 20 Januarij 1863; N. N. II, 205; W. 2449; Tijds. XVII, 118; R. en W. XV, 169.

5946. De afvraging voorgeschreven bij het derde lid van dit art. is genoegzaam vermeld door de woorden, „waarop vervolgens door mij, notaris, mede in tegenwoordigheid der getuigen dit testament aan de erflaatster is voorgelezen en onmiddelijk daarna en alzoo in presentie als boven aan haar afgevraagd, of het voorgelezene in duidelijke bewoordingen haren uitersten wil bevatte." — Hof N.-Holland 18 Dec. 1862; N. N. II, 1; Tijds. v. R. XVII, 42, no. 17; W. 2439; R. en W. XIV, 630; Corr. XXXVIII, 308; H. R. 20 November 1863; W. 2439; N- N. III, 1; Corr. XL, 407; v. d. H., B. R. XXVIII, 101; R. en W. XVI, 109; anders regtb. Amsterdam 4 December 1861; W. 2336; N. N. I, 3; Corr. XXXVI, 214; Tijds. v. R. XVI, 130, no. 8; R. en W. XIV, 288.

5947. Een testament van dezen inhoud: „dit testament is zooals het door de testatrice aan mij, notaris, zakelijk is opgegeven, terstond in bijzijn der getuigen in geschrift gebragt, en nadat het door mij aan haar duidelijk was voorgelezen, heeft zij op aanvraging van mij, notaris, verklaard, dat het voorgelezene haar uitersten wil bevat, welke voorlezing, afvraging en verklaring, alsmede in tegenwoordigheid der getuigen zijn geschied;" voldoet genoegzaam aan het voorschrift der wet, daaruit blijkt voldoende, dat de zakelijke opgave door testatrice, ook in tegenwoordigheid van testatrice is gedaan. — Hof N.-Brabant 20 Mei 1856; anders regtb. Eindhoven 17 September 1855; R. en W. XI, 448.

5948. Indien de erflater de opgave van zijn wil buiten tegenwoordigheid der getuigen heeft gedaan aan den notaris, moet het testament uitdrukkelijk op straffe van nietigheid vermelden, dat het door den notaris gereed gemaakt opstel, in tegenwoordigheid der getuigen is voorgelezen, nadat de erflater nader, d. i. op nieuw, zakelijk zijn wil in die tegenwoordigheid heeft opgegeven en dat door den notaris de voorlezing van dat opstel is geschied; daaraan wordt niet voldaan door de vermelding, „dat de voorlezing is geschied van de door den erflater nader in tegenwoordigheid der getuigen gedane opgave van zijn wil. — Regtb. Assen 23 December 1861; N. R. B. XII, 775.

5949. Door het niet opvolgen van art. 30 der wet van 9 Julij 1842 (St. 20), op het notarisambt met opzigt tot de vermelding van de voorlezing der acte aan de verschijnende partijen, is een testament nog geenzins van authenticiteit verstoken. — Hof Gelderland 4 December 1861; N. R. B. XII, 289; W. 2337; N. N. I, 9; Tijds. v. R. XVI, 135, no. 9.

5950. De niet vermelding van de standplaats van den notaris in een testament, maakt dit geenzins nietig, evenmin als het niet daarin voorkomen van eene beschikking omtrent de geheele nalatenschap. De voorlezing van een uitersten wil in tegenwoordigheid der getuigen opgegeven, en toen ter neder geschreven is niet voldoende. — Regtb. Assen 26 Mei 1862; N. R. B. XIII, 673.

Art. 987.

5951. E. Tinga. De testamento mystico sive clauso, secundum codicem civilem Gallicum. — Gron. 1837.

5952. J. M. E. Dercksen. De geheime of besloten uiterste wil; eene wetsstudie. — R. en W. XVII, 321.

5953. J. H. B., Jr. Onderscheid tusschen besloten en eigenhandige uiterste willen. — R. B. I, 382.

5954. Moet de notaris zelf de acte van superscriptie schrijven, of kan hij dit ook laten doen. — Vraagstukken II, no. 14, 48.

5955. Over den geheimen uitersten wil en de daarvan opgemaakte acte van superscriptie. — Corr. XXVIII, 173.

5956. De nietigheid, bedreigd bij art. 1000, is mede toepasselijk, wanneer de notaris niet vermeldt dat al de in tegenwoordigheid van den notaris en de getuigen in acht te nemen formaliteiten vervuld zijn, zonder intusschen tot eenige andere acte over te gaan. — Jur. Vraagal III, 3.

5957. De acte van superscriptie van een geheim testament, behoeft niet te vermelden dat zij is geschreven op het testament of op den omslag. — Hof Friesland 31 Maart 1858; W. 1995.

Art. 988.

5958. R. T. Guijot. De jure surdo-mutorum. — Gron. 1824.

5959. H. W. Arentsen. Kan een notaris acten verlijden voor personen, die doof en blind, of doofstom zijn? — Ja. — R. en W. XIII, 31.

5960. Mag een notaris voor een doofstomme eene acte verlijden, en zoo ja, op welke wijze? — Corr. VI, 26.

5961. Openbaar testament door dooven en doofstommen. — Jur. Vraagal I, 125, 426; II, 76.

Art. 989.

5962. Mr. H. Nienhuis. Iets ter wegneming der beweerde moeijelijkheid in de toepassing van art. 989 Burg. Wetb. — R. B. IV, 366.

5963. Mr. J. van Hall. Aanbod van het besloten testament aan den regter van het kanton, alwaar de erfenis is opengevallen; art. 989 B. W. — R. B. I, 507.

5964. Art. 54 der registratiewet van 22 Frimaire An VII, is niet van toepassing op den notaris, die na den dood des erflaters, een onder zijne minuten berustend olographisch testament, wel ongeopend aan den ontvanger der registratie ter hand stelt, maar weigert het op diens vordering te openen. — H. R. 29 October 1860; N. N. III, 197.

5965. Bij overlijden buitenlands, kan het besloten testament aangeboden worden, aan den kantonregter der woonplaats van den notaris. — Regtb. Amsterdam 24 Januarij 1853; R. B. V, 267.

Art. 990.

5966. G. L. Staat het den notaris vrij, afschriften af te geven van de minuut van een onder hem berustend testament, dat door den testateur door een later testament geheel is herroepen, indien de herroeping aan hem bekend is? — R. B. VI, 621.

5967. Geeft de qualiteit van erfgenaam naar de wet regt, om van den notaris te vorderen de afgifte van een afschrift van een door den erflater herroepen testament? — Ja. — Opm. en Med. XIV, 126.

5968. Verpligting van den notaris tot kennisgeving aan de belanghebbenden van den uitersten wil, onder zijne minuten berustende. — R. B. IV, 110.

5969. Over het afgeven van afschriften of uittreksels van herroepen testamenten aan belanghebbenden en wie die kunnen zijn. — Corr. XXXIV, 60.

5970. Over het weigeren van afschriften van een herroepen testament. — Corr. XXXV, 150.

5971. De notarissen zijn verpligt ook aan kerkelijke administratiën, kerkfabrieken en armbesturen, kennis te geven van uiterste wilsbeschikkingen ten hunnen behoeve gemaakt. — M. v. J. 30 Mei 1851; Bijv. E. 52 Luttenberg 266.

5972. W. Hoogvliet. Is de notaris gehouden mededeeling te doen aan belanghebbenden, dat een testament, en de acte van herroeping, onder zijne minuten berusten? — W. 2136.

5973. De notaris is niet bevoegd, aan hem, die beweert onmiddellijk belanghebbende te zijn bij een testament, en daarvan een afschrift vraagt, dit te weigeren, totdat hij daartoe door den regter zal zijn gemagtigd, op grond dat hem het regt van dengene die het afschrift vordert, onzeker voorkomt. De notaris moet in zoodanig geval worden veroordeeld in de kosten, en zelfs tot schadevergoeding.

De erfgenaam ab intestato, die bij het testament is uitgesloten, is niettemin te beschouwen als onmiddellijk belanghebbende, die als zoodanig op zulk een afschrift regt heeft. — Regtb. 's Gravenh. 8 October 1847; W. 866; R. en W. II, 605; N. R. XXXVII, § 83, 444; Tijds. v. R. IV, 88, no. 2; Tijds. v. R. VI, 278, no. 363.

5974. Een notaris is verpligt afschrift te geven, als dit verlangt wordt, van een onder hem berustend herroepen testament. Begrip van belanghebbende, volgens art. 990 Burg. Wetb., art. 839 Burg. regtsv. en art. 39 en 42 Not. wet. — Regtb. Rotterdam 30 Maart 1859; N. R. B. X, 389; XI, 304; R. en W. XIV, 206; Corr. XXXIII, 43, 60.

5975. De notaris die ten onregte geweigerd heeft een afschrift van een testament uit te reiken, moet in de kosten van het geding worden veroordeeld, ook indien hij verklaard heeft zich te refereren aan het oordeel van den regter, en zich naar het door den regter uit te vaardigen bevel te zullen gedragen. — Regtb. Amsterdam 29 Julij 1841; R. B. VIII, 188; W. 214; anders Hof Holland 1 Dec. 1841; W. 258.

Art. 991.

5976. C. Hiddingh. De iis quae requiruntur in teste testamentario. — Gron. 1840.

5977. M. W. van der Jagt. De teste in testamento. — Hagae Com. 1838.

5978. Mr. H. Nienhuis. Over het ongegronde der regtspreuk „error communis jus facit," bepaaldelijk met betrekking tot derzelver toepassing op instrumentaire getuigen. — Regtsg. Bijdr. X, 186.

5979. J. P. Sprenger van Eijk. Getuigen bij notariele acten. — R. en W. XX, 121.

5980. Mr. Dav. H. Levyssohn. Kunnen kantoorbedienden van den notaris, voor wien een uiterste wil bij openbare acte is verleden, daarbij getuigen zijn? — Ja. — Themis XI, 349.

5981. W. F. Overhoff, Jr. Door ingezetenen worden hier verstaan alle Nederlanders, of die met Nederlanders worden gelijk gesteld. — R. en W. I, 440.

5982. S. M. Eenige opmerkingen omtrent art. 991 van het Burgerl. Wetb. — Opm. en Med. II, 45.

5983. S. M. Nadere beschouwingen omtrent art. 991 van het Burgerl. Wetb. — Opm. en Med. IV, 33.

5984. Mr. G. Diephuis. Wie worden, door hunne betrekking tot den notaris, belet getuigen te zijn bij het maken van eenen uitersten wil, bij openbare acte? — Opm. en Med. XIV, 22.

5985. Getuigen bij testament. — R. en W. VI, 371.

5986. Is een testament nietig, als daarbij een bloedverwant of aangehuwde van den notaris in den vierden graad, getuige was? — Neen. — W. de Gelder, Adv. III, 184.

5987. Een testament is nietig, indien later blijkt, dat een der getuigen bloedverwant of aangehuwde van een der bevoordeelden was, en deze niet bij het testament wordt genoemd en onzeker was. — W. de Gelder, Adv. IX, 43, 280.

5988. Bestaat er in dit art. eene misstelling? moet in plaats van „de zoons of kleinzoons of bloedverwanten in denzelfden graad, noch de huisbedienden der notarissen," worden gelezen „aanverwanten? — Corr. VI, 32.

5989. Kan de wet van 28 Julij 1850 (St. 44) ter uitvoering van art. 7 der grondwet gegeven, en o. a. verklarende, wie als ingezetenen te beschouwen zijn, met grond tot rigtsnoer worden genomen ter beantwoording van de vraag, meermalen geopperd, en zeer verschillend beantwoord, wat men in art. 991 Burg. Wetb. en in art. 23 der wet op het notarisambt, te verstaan hebbe door „ingezetenen van het koningrijk?" — Jur. Vraagal III, 163.

5990. J. H. Kemelaar. Wat wordt in art. 23 der wet op het notarisambt, door „ingezetenen van het koningrijk" bedoeld? — Corr. V, 8.

5991. Kan ten aanzien der hoedanigheid van getuigen, de putatieve bekwaamheid, de reëele bekwaamheid vervangen? — Tijds. v. h. Not. II, 103, no. 63; III, 227, no. 173.

5992. Welke geloofwaardigheid wordt aan de instrumentaire getuigen, bij eene authentieke acte toegekend? — W. de Gelder, Adv. IV, 41; Hof Z.-Holland 28 December 1859; W. 16 Febr. 1860.

5893. Bevoegdheid van testamentaire getuigen. Toepassing van art. 980 Cod. Nap., op een geboren vreemdeling, die reeds voor 1781 tot de ingezetenen van den staat heeft behoord. — R. B. II, 166.

5994. Art. 22 der wet op het notarisambt, is ook van toepassing op uiterste willen. De notaris mag geen testament verlijden, waarbij zijne bloed- of aanverwanten in den derden graad worden bevoordeeld. — Regtb. Amsterdam 7 Mei 1851; W. 1248; Tijds. v. R. VI, 3; R. en W. VI, 115; anders Hof N.-Holland 8 Januarij 1852; W. 1333; Tijds. v. R. VI, 291; H. R. 19 Nov. 1852; N. R. XLIII, 190; Tijds. v. R. VII, 55; W. 1386.

5995. Een vreemdeling, die reeds voor den jare 1781 tot de ingezetenen van den staat heeft behoord, mag als getuige bij een testament optreden. — Hof Holland 28 April 1841; Regtb. Amsterd. 24 Maart 1840; R. B. II, 166; R. in N. III, 59; N. R. VII, § 78, 410; Hof Gelderland sine die W. 1000; R. en W. III, 68.

5996. Handhaving van een testament onder de Fransche wetgeving opgerigt, waarbij een der getuigen een voor Nederlander gehouden vreemdeling was. — Toepassing van den regel error communis jus facit, op instrumentaire getuigen. — Regtb. Nijmegen 2 Febr. 1858; N. R. B. VIII, 288; R. en W. XII, 608; W. 2004.

5997. Instrumentaire getuigen bij een uitersten wil, kunnen worden gehoord, om de valschheid aan te toonen eener acte van superscriptie, die zij zelven hebben helpen opregten.

Die valschheid kan door hunne getuigenis worden bewezen, ook als van elders van die valschheid niet blijkt. — Regtb. Brielle 21 December 1858; N. R. B. IX, 500.

5998. De onwaarheid van de vermelding van de woonplaats der getuigen in een testament gedaan, mag door getuigen worden bewezen, zonder het testament van valschheid te betichten. — Hof Limburg 24 November 1862; W. 2440; Tijds. v. R. XVIII, 46, no. 18.

5999. Een testament, waarbij een der getuigen in den vierden graad tot een der legatarissen is verwant, is nietig. — Regtb. Gorinchem 26 September 1854; Corr. XXII, 292.

Art. 992.

6000. Een nietig testament, in een vreemd land verleden, doet geen successieregt verschuldigd zijn, indien daaraan eenige uitvoering is gegeven. Het successieregt is alleen verschuldigd van hetgeen uit den boedel des erflaters, niet van hetgeen uit den boedel der erfgenamen wordt verkregen. — Regtb. Rotterdam 1861; N. N. II, 239.

6001. Een uiterste wil door een Nederlander, ingezeten van dit rijk, in Belgie in onderhandschen vorm opgemaakt, vóór het overlijden niet gedeponeerd, hoezeer volgens de Belgische wetgeving volkomen geldig, kan geenerlei effect hebben en is geheel krachteloos. — Regtb. Arnhem 12 November 1868; P. W. 5639.

6002. Moet het testament door een vreemdeling gemaakt in zijn vaderland, ook wat de gevolgen betreft, worden beoordeeld naar de vreemde wet? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 90.

6003. Er is geen successieregt verschuldigd over een legaat, besproken bij het in een vreemd land door een Nederlandsch ingezeten gemaakt olographisch testament; zelfs niet, indien niettegenstaande de nietigheid van het testament, naar Nederlandsch regt, aan de beschikking uitvoering is gegeven. — Regtb. Rotterdam 1861; N. R. B. XIII, 47.

Art. 993.

6004. J. A. Singendonck. De privilegiis militum. — L. B. 1832.

6005. G. J. d'Ablaing van Giessenburg. De jure civili militis. — Traj. 1836.

6006. H. Veenhoven. De testamentis privilegiatis. — Gron. 1842.

6007. Voor de bestaanbaarheid der exceptionele testamenten, vermeld in artt. 993 en 995, is het geen vereischte, dat in de bedoelde plaatsen geene notarissen aanwezig zijn. — Jur. Vraagal II, 112.

Art. 994.

6008. Bepalingen omtrent het opmaken van acten van uiterste wil aan boord van rijks oorlogschepen, ter uitvoering van het Kon. Besluit van 10 Aug. 1835, no. 35. — M. van Marine 13 October 1835; Bijv. 475; E. 225.

Art. 999.

6009. Wanneer een uiterste wil is gemaakt bij onderhandsch geschrift op een zeereis, en niet binnen drie maanden na het einde dier reis bij een notaris is gedeponeerd, zijn ook de daarin voorkomende beschikkingen in art. 982 Burg. Wetb. genoemd, van onwaarde. — Jur. Vraagal III, 259.

Art. 1000.

6010. L. J. G. van Ogtrop. De verantwoordelijkheid van notarissen voor nietigheid van testamenten, voor hen verleden. — Leiden 1864, beoordeeld door mr. G. Kolff; N. N. IV, 48.

6011. J. C. van der Heijden. Worden door formaliteiten, waaraan de uiterste willen onderworpen zijn, in art. 1000 Burg. Wetb. alleen verstaan, die tot daarstelling van uiterste willen zijn voorgeschreven, of ook de handelingen, welke na doode des erflaters eerst te pas komen? — Corr. VI, 22; anders G. Leefkens Corr. VIII, 19.

6012. Mr. A. J. Zubli. Kracht eener bepaling van eene vernietigde uiterste wilsbeschikking, die in een later geldig testament is vermeld geworden. — R. en W. IX, 173.

6013. Heeft het niet naleven van het voorschrift van art. 29 der wet op het notarisambt, van 9 Julij 1842, dat de uiterste wil bij openbare acte, moet worden opgesteld in de taal, waarin de erflater zijn wil heeft verklaard, de nietigheid van het testament ten gevolge? — Neen. — Jur. Vraagal III, 35.

6014. De verjaring tot vordering van het regt van successie tegen erfgenamen, die eerst tengevolge van de vernietiging eener testamentaire erfstelling geroepen worden, begint eerst te loopen van het tijdstip der vernietiging, hoezeer hij geacht wordt ab initio erfgenaam te zijn geweest. — M. F. 17 December 1866, no. 34; P. W. 5367.

6015. Het regt tot nietigverklaring van een testament wordt verloren, door uitdrukkelijke goedkeuring van dat testament in eene acte. In casu was in de acte van kwijting, voor een aan de eischeres afgegeven legaat, ingelascht de clausule „met volkomen ratificatie van het testament."

De nietigheid van een testament, op grond van gebrek in den vorm, wordt gedekt door de uitvoering van het testament door hen, die de nietigverklaring vorderen. — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1863; N. N. III, 149; R. en W. XVI, 120; W. de Gelder, Adv. VIII, 14.

6016. De formaliteiten op straf van nietigheid voor testamenten voorgeschreven, zijn niet van openbare orde, de bedreigde nietigheid is niet volstrekt, maar betrekkelijk, en kan gedekt worden door afstand van het regt om de nietigverklaring te vorderen. — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1863; W. de Gelder, VIII, 19.

6017. Heeft een debiteur het regt om de nietigheid van een testament te beweren tegen den erfgenaam ex-testamento die tegen hem ageert tot invordering van een inschuld der nalatenschap? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 82; Hof Gelderland 4 September 1851; N. R. XLIII, § 15; W. 1287; H. R. 22 Oct. 1854; Corr. XXII, 295; W. 1616.

6018. Door de vrijwillige ten uitvoerlegging van een testament wordt men gerekend afstand te hebben gedaan van de middelen en exceptiën, die tegen dat testament in het midden konden worden gebragt. — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1863; N. N. III, 145, 149; W. 2538; W. de Gelder, Adv. VIII, 14, 19.

6019. De wettelijke bepalingen omtrent de formaliteiten bij testamenten in acht te nemen; en omtrent de erfstellingen, zijn niet zoodanig van openbare orde, dat ieder de handhaving daarvan kan inroepen, maar slechts zij te wier nadeel die wettelijke bepalingen zijn geschonden, ofschoon in een uiterste wilsbeschikking eenige op straf van nietigheid voorgeschreven formaliteiten zijn verwaarloosd, of daarin eene verboden substitutie wordt gevonden, is zij niet ipso jure nietig, maar moet door den regter worden nietig verklaard. De erfgenaam of bewindvoerder bij zoodanig testament ingesteld, is bevoegd in die hoedanigheid te handelen, en in regten op te treden. — Hof Gelderland 29 October 1851; W. 1287; N. R. B. II, 432.

6020. De making bij een pro jure nietig testament, als daaraan geen gevolg is gegeven, kan geen aanleiding geven tot betaling van successieregt of beschuldiging van verzwijging eener periodieke uitkeering. — Regtb. Rotterdam 23 October 1861; M. F. 3 Februarij 1862, no. 14; P. W. 4058.

6021. De vordering, dat een testament worde nietig verklaard, en de executeur zich hangende het geding onthoude van de afgifte des boedels, en ingeval van vernietiging des testaments, zich hebbe te gedragen overeenkomstig de wet, ingesteld tegen den benoemden erfgenaam en den executeur, is niet ontvankelijk. — Regtb. Amsterdam 24 December 1867. — R. en W. XX, 235.

6022. De nietigverklaring van een testament is geen nuda sententia declaratoria. De vordering daartoe is wel ontvankelijk. — Hof Friesland 31 Maart 1858.

6023. De vordering tot nietigverklaring van een testament kan pro parte worden toegewezen. — Hof N.-Holland 27 Junij 1861; W. 2313.

6024. Indien door den judex facti is aangenomen, dat een formaliteit bij een testament is in achtgenomen, op grond, dat dit zoude blijken uit de uitdrukkingen der acte zelve, is in cassatie het beweren onaannemelijk, dat het testament alleen niet nietig is verklaard alleen op grond van het bij inductie opgemaakt besluit, dat de formaliteit hoewel niet uitdrukkelijk vermeld, echter toch was vervuld. — H. R. 26 November 1863; W. 2541, 2543.

6025. Indien men verklaard heeft zich te zullen bedienen van een van valschheid betigt testament, waarbij een vroeger testament beroepen is, — kan men zich op dat laatste niet beroepen tot afwering eener vordering. De vrijwillige uitvoering van een testament hetwelk van valschheid betigt wordt, kan slechts dan tegen den uitvoerder worden ingeroepen, indien bewezen is, dat hij tijdens die uitvoering van die valschheid bewust was. — Hof N.-Holland 8 Mei 1856, N. R. B. VII, 253.

6026. De nietigverklaring van een testament door de eene partij ter bestrijding eener vordering tot boedelscheiding in het geding gebragt, kan niet worden gevorderd bij conclusie van repliek. — Regtb. Amersfoort 24 December 1859; N. R. B. XI, 54.

6027. Op grond eener testamentaire beschikking, die nietig is, kan geen successieregt gevorderd worden. — H. R. 29 April 1859; R. en W. XIII, 147.

6028. Door getuigen mag niet het bewijs worden geleverd van feiten, welke tot de nietigverklaring zouden moeten leiden van een testament bij openbare acte, op grond van valschheid, omdat de wetgever aan hem die op zoodanigen grond dergelijke acte zou willen vernietigen, daartoe een bepaalden anderen weg heeft aangewezen. — Regtb. Middelburg 29 Maart 1865; N. R. B. XVI, 506.

6029. Moet de regtsvordering tot vernietiging van een uiterste wilsbeschikking worden ingesteld tegen al de daarbij geroepen particuliere en universele legatarissen? — Hof Gelderland 26 Junij 1839; R. B. I, 444.

Art. 1001.

6030. De wet verbiedt niet bij uitersten wil tot erfgenamen in te stellen hen, die na doode van de echtgenoote des testateurs, zijne erfgenamen ab intestato zullen blijken te zijn. — H. R. 27 Junij 1851; N. R. XXXIX, § 33, 172.

Art. 1002.

6031. S. M. Heeft de schuldeischer van eenen overledene slechts regt van aanspraak tegen de erfgenamen, die de nalatenschap aanvaard hebben? — Wie behoort in de kosten veroordeeld te worden, wanneer de erfgenamen eerst na de dagvaarding de nalatenschap verwerpen? — Opm. en Meded. II, 209.

6032. X. Art. 1002, § 1, Burg. Wetb. — N. R. B. XVII, 144.

6033. Het vermoedelijk regt van erfgenaamschap, volgens de wet, vervalt dadelijk bij het bestaan en vertoon van een testament, dat als authentieke acte kan gelden. — Hof Drenthe 28 December 1850; N. R. B. II, 82.

Art. 1003.

6034. Het staat ter beoordeeling van den regter of, indien geschil ontstaat wie erfgenaam is, er aanleiding is om sequestratie te bevelen. — Regtb. Amsterdam 24 December 1867; W. 2997.

6035. De bepaling van art. 1003 Burg. Wetb. is algemeen, zoodat de regter haar kan toepassen, in alle gevallen waar een voldoende waarborg ontbreekt tot de rigtige uitlevering eener quaestieuse nalatenschap. — Regtb. Leeuwarden 4 April 1843; Regtz. II, 393; W. 398.

6036. De erfgenamen bij versterf zijn bevoegd te vorderen, dat de nalatenschap van den erflater, die andere erfgenamen bij testament heeft ingesteld, in geregtelijke bewaring worde gesteld. De regter is echter niet verpligt zoodanige vordering toe te wijzen. — Hof Zeeland 29 December 1857; N. R. B. VIII, 374.

6037. Sequestratie kan slechts verleend worden, waar de titel of de hoedanigheid van erfgenaam betwist wordt, en dus niet waar het geschil loopt, voor welk gedeelte elk der erfgenamen in den boedel opkomt. — Regtb. Amsterdam 23 Mei 1860; N. R. B. X, 427.

Art. 1004.

6038. C. W. van Dedem. De legatariorum juribus et obligationibus. — L. B. 1834.

6039. J. C. du Pui. Comparatio loci de legatis, juris hodierni cum specimine codicis civilis anni 1820 et codice Ludovici anni 1809. — L. B. 1855.

6040. C. Gosliga. De legatis. — L. B. 1823.

6041. H. G. J. van Lynden. De jure accrescendi inter collegatarios. — Traj. 1818.

6042. C. L. van Beyma. Generalia quaedam de legatario particulari juris hodierni, praesertim de artt. 874 et 1020 cod. civ. — Gron. 1833.

6043. J. A. Fontein. De legatis ex principiis juris hodierni. — Gron. 1842.

6044. Mr. Jo. de Vries, J.zn. Beantwoording der vraag, of onder legaat van kwijtschelding van schuld, ook borgtogt en borgschuld begrepen zijn? — N. R. Jaarb. II, 575.

6045. G. Belinfante. Over de leer der keuze bij legaten en verbindtenissen. — 's Gravenhage 1859; beoord. door mr. J. Kappeyne van de Coppello; Themis 2e, VI, 529.

6046. A. J. Zubli. Bestaanbaarheid van legaat. — R. en W. IV, 235; A. J. van Eelde, id. R. en W. V, 267.

6047. Bedenkingen nopens de natuur van het legaat, volgens het Burg. Wetb. — Middelburg 1851; beoord. N. R. Bijdr. II, 162; door mr. H. Waller, Recens 1852, 709; R. en W. VI, 449.

6048. De making van eene geldsom aan een bepaald persoon als verschuldigde belooning der langdurige en menigvuldige diensten aan den testateur bewezen, is voor het regt van successie als een legaat, en niet als een schuld van den boedel aan te merken. — M. F. 6 Julij 1863, no. 42; P. W. 4374.

6049. Een legaat in geld onder voorwaarde, dat de legataris een aan hem in eigendom toebehoorend

goed, aan de erfgenamen van den testateur zal afstaan, is onderworpen aan het successieregt over het volle bedrag van het legaat, daarvan mag de waarde van de afgestane goederen niet worden afgetrokken. — M. F. 11 Julij 1862, no. 27; P. W. 4234.

6050. Een legaat door den man aan zijne vrouw besproken, onder voorwaarde, dat zij van de gemeenschap afstand doe, is onderworpen aan het successieregt over het volle bedrag van het legaat, daarvan mag niet worden afgetrokken, hetgeen de vrouw uit de gemeenschap had kunnen genieten. — M. F. 11 Julij 1862, no. 27; P. W. 4237.

6051. Van legaten welke aan het wettelijk erfdeel te kort doen, behoeft slechts successieregt te worden voldaan tot het beschikbaar gedeelte, ook indien geen regtsvordering tot inkorting is ingesteld, als slechts geen vermoeden van kwade trouw omtrent het aangegeven bedrag der nalatenschap aanwezig is. — M. F. 20 Julij 1863, no. 72; P. W. 4241.

6052. Indien vaste goederen, onder den last tot inbreng van daarbij bepaalde sommen, zijn gelegateerd en de erfgenamen bij acte van scheiding verklaren, dat de bedoelde sommen naar behooren zijn ingebragt en zulks erkennen, is op die verklaring een evenredig registratieregt van ½ pct., wegens kwijting verschuldigd. — M. F. 13 Februarij 1865, no. 11; P. W. 4633.

6053. Is de heffing van een registratieregt van 4 pct. op de aanneming en afgifte van een zoogenaamd legaat bij keuze juist of onjuist? — Jur. Corr. I, 99, 175.

6054. Iets over de toepassing van artt. 1004 en 1151 van het Burg. Wetb. — R. en W. II, 259.

6055. Successieregt over eene nalatenschap, welke geen andere goederen bevat, dan waarover beschikt is bij legaat, onder verpligting tot uitkeering aan derden. — Jur. Vraagal III, 251; IV, 5, 79.

6056. Aan eene vrouw en aan een kind, waarvan zij zwanger is, zijn legaten besproken, welker bedrag voor beiden afhankelijk werd gemaakt van de omstandigheid, of zij een zoon, dan wel eene dochter zal ter wereld brengen. Quid, zoo de moeder en een zoon, en eene dochter ter wereld brengt? — Jur. Vraagal I, 122.

6057. Indien een legaat is gemaakt onder voorwaarde, dat de legataris een aan hem toebehoorend huis, aan de erfgenamen van den testateur zal afstaan, is daarop het volle successieregt, op legaten te heffen, verschuldigd; indien daarentegen de erflater tot ruiling verpligt had, zou slechts een evenredig regt van ruiling geheven kunnen worden. — W. de Gelder, Adv. VII, 521; M. F. 11 Julij 1862; P. W. 4234.

6058. Een legaat door den man aan zijne vrouw besproken, onder voorwaarde dat zij afstand van de gemeenschap zal doen, is aan geen successieregt onderworpen, wanneer de vrouw tijdens de memorie van aangifte, nog geen afstand heeft gedaan, omdat wanneer de voorwaarde niet is vervuld, er geen legaat bestaat. — M. F. 9 Mei 1862; P. W. 4238; W. de Gelder, Adv. VII, 524.

6059. Berekening van successieregten voor een legaat, dadelijk na het overlijden van den erflater uit te keeren, door hem, die slechts goederen in blooten eigendom verkrijgt. — M. F. P. W. 4599; anders W. de Gelder, Adv. IX, 218.

6060. Uitkeering binnen drie maanden van een legaat, dat eerst binnen drie maanden behoeft te worden uitgekeerd. Is bij de regten van successie ook iets verschuldigd wegens het vruchtgebruik? — M. F., P. W. 4718; W. de Gelder, Adv. IX, 447.

6061. Is de beschikking, waarbij een erflater den blooten eigendom vermaakt van eenig perceel onroerend goed, hetwelk hij in eigendom bezit, eene erfstelling, dan wel een legaat? — Jur. Corr. IV, 272.

6062. Sommen voor kerkelijke diensten enz. besproken door een erflater, wiens boedel in de regte lijn geërfd wordt. — Jur. Corr. III, 147.

6063. Een erflaatster (kinderloos overleden), heeft bij uiterste wil het driejarig kind van haren echtgenoot, door dezen in een eerder huwelijk verwekt, benoemd tot erfgenaam harer geheele nalatenschap, onder voorwaarde echter, dat haar echtgenoot het vruchtgebruik dier nalatenschap zou genieten, tot op het tijdstip dat de benoemde erfgenaam den leeftijd van twintig jaren zou hebben bereikt. Is wegens het legaat van dat vruchtgebruik successieregt verschuldigd? — Jur. Corr. II, 260.

6064. Bij eene acte van scheiding tusschen broeders en zusters, van de nalatenschappen hunner ouders, werden eenige, aan sommige hunner bij wijze van vooruitmaking, gelegateerde goederen en geldsommen, in de aan hen toegedeelde loten begrepen. Daar ten opzigte van de gemaakte legaten geene onverdeeldheid bestond, en dus wel van afgifte, maar niet van scheiding sprake kan zijn, is beslist dat voor de afgifte afzonderlijke registratieregten van 80 ct. verschuldigd zijn. — M. F. 21 Januarij 1861, no. 20; P. W. 3791; Tijds. XVI, 57, no. 10.

6065. Het regt van successie is niet verschuldigd op legaten, die ondanks de nietigheid van het testament, worden uitgekeerd. — Regtbank Arnhem 23 Januarij 1865; N. N. IV, 173; W. 2674.

6066. Legaten aan tijdelijke pastoors van aangewezen gemeenten, zijn legaten aan zedelijke instellingen van de doode hand. De ontvanger van het regt van successie moet de aangifte, als hij weet dat legaten bestaan die in de aangifte niet voorkomen aannemen, en daarna een dwangschrift uitvaardigen. — Regtb. 's Gravenhage 7 Februarij 1862; P. W. 3938; Regtb. 's Gravenhage 39 Junij 1863; P. W. 4243.

6067. Legaat van het regt om een onroerend goed, tegen eene bij het testament bepaalde waarde, zich te laten toedeelen. De meerdere waarde welke het goed blijkt te bezitten, behoort niet tot de deelbare massa, maar wordt bij legaat verkregen. — Regtb. Hoorn 27 Junij 1866; P. W. 4925.

6068. Het legaat eener geldsom stelt eene inschuld der nalatenschap daar, het is reeds vóór de scheiding der nalatenschap, van regtswege tusschen de erfgenamen verdeeld, en door ieder derzelven voor zijn aandeel invorderbaar. — Regtb. Almelo 26 October 1864; R. en W. XIX, 319.

6069. Indien een legaat de legitime overtreft, is het successieregt slechts verschuldigd voor het gedeelte, waarover de erflater mogt beschikken. — M. F. 30 Julij 1863; P. W. 4241; W. de Gelder, Adv. VII, 525.

6070. Wegens een legaat van vruchtgebruik, onder ontbindende voorwaarde, is geen successieregt vorderbaar. — W. de Gelder, Adv. VII, 514.

6071. Legaat van een geldsom, om daaruit aan de armen bij of na de uitvaart van den erflater brood uit te deelen, is vrijgesteld van successieregt, op grond dat deze kosten mogen gerekend worden onder de begrafeniskosten. — M. F. 3 October 1862; P. W. 4235; W. de Gelder, Adv. VII, 523.

6072. Het regt van successie is niet verschuldigd op legaten, die ondanks de nietigheid van het testament, worden uitgekeerd. — Regtb. Arnhem 23 Januarij 1865; N. N. III, 173; W. de Gelder, Adv. IX, 127.

6073. Er is geen successieregt verschuldigd op legaten, die worden uitbetaald tot voldoening aan

een olographisch testament, dat niet bij een notaris in bewaring is gesteld. — H. R. 8 December 1865; N. N. V, 26.

6074. Een testamentaire beschikking, waarbij aan een executeur zekere som is vermaakt, is een legaat, en kan alzoo ten behoeve van het wettelijk erfdeel worden ingekort. — Regtb. Amsterdam 6 December 1865; N. N. V, 137.

6075. Iets over de toepassing van artt. 1004 en 1151 B. W. — R. en W. II, 259.

6076. Als aan een kerkbestuur een legaat is besproken onder voorwaarde van het doen verrigten gedurende een reeks van jaren, van kerkdiensten, te voldoen uit de vruchten van het legaat, dan stelt ook die voorwaarde een legaat daar. — Regtb. 's Gravenhage 7 Febr. 1862; Tijds. v. R. XVI, 265.

6077. Verschil tusschen het legaat eener rente en het vruchtgebruik. Het caduceren van het legaat, door den man aan zijne vrouw gemaakt, beneemt haar geenzins het wettelijk vruchtgenot op de goederen van haar kind. — Regtb. Amsterdam 27 Maart 1850; R. B. XII, 557.

6078. Brengt de beschikking in een uitersten wil, dat de daarin genoemde persoon tegen inbreng of uitkeering eener geldsom daarbij bepaald, zekere onroerende goederen tot de nalatenschap behoorende, tot zich zal kunnen nemen, eigendomsovergang teweeg, als na overlijden van den erflater, bij eene acte uitvoering aan die beschikking wordt gegeven, of wel, moet die beschikking beschouwd worden als een legaat van goederen? — Regtb. Eindhoven 22 Augustus 1864; P. W. 4611.

6079. Uitkeering voor missen en kerkdiensten kunnen niet als legaten worden beschouwd. — Regtb. Utrecht 10 Februarij 1854; Corr. XXII, 295.

6080. De beschikking „dat binnen drie maanden na het overlijden des erflaters, door zijne erfgenamen de som van *f* 600 zal worden uitgekeerd aan den tijdelijken pastoor eener R. K. gemeente, ten einde daarvoor 600 zielmissen te celebreren, bevat eene belooning, en is niet als een legaat te beschouwen, vermits zij noch het gebruikelijk bedrag overschrijdt, noch naar gelang van het vermogen des erflaters bovenmatig was voor diensten, welke al ware de som niet uitgedrukt, evenwel moesten worden betaald, zij mist het karakter van liberaliteit, ten behoeve van een juist aangewezen persoon, daar deze niet met name aangeduid is. Deze beschikking is dus geen legaat. — Regtb. Utrecht 25 Februarij 1867; Corr. XXVIII, 187; anders regtb. 's Hertogenbosch 20 Junij 1857; Corr. XXVIII, 188.

6081. Het legaat behoort te worden gerangschikt onder de in art. 639 vermelde wijzen van eigendomsverkrijging, zoodat de woorden „testamentaire erfopvolging" van genoemd art., in een ruimen zin en wel zoo moeten worden opgevat, dat de legataris alleen uit kracht van het testament, den eigendom van het gelegateerde verkrijgt, en dat daarvan geen levering wordt gevorderd. — H. R. 19 April 1861; N. R. LXVII, § 57, 415.

6082. De exceptionele bepaling van art. 1107 Burg. Wetb., omtrent de magtiging des schuldeischers om de verworpen nalatenschap te kunnen aanvaarden, mag niet worden uitgestrekt tot legaten. — H. R. 14 October 1859; N. R. LXIII, § 21, 80.

6083. Indien de erflater, aan behoeftige personen door den voogd zijner kinderen te kiezen, heeft gegeven bij testament de renten van een bepaald kapitaal, is zoodanige beschikking een legaat. Het successieregt daarvoor verschuldigd, moet worden berekend als van periodieke uitkeering. — Regtb. Rotterdam 13 Januarij 1858; N. R. B. IX, 66.

6084. Indien bij twee, op verschillende tijdstippen verleden testamenten, twee afzonderlijke geldsommen aan een en denzelfden persoon zijn vermaakt, kan dan de legataris beide geldsommen opvorderen of slechts de geldsom, welke bij het laatste testament is besproken? — Regtb. Breda 29 Junij 1847; W. 861.

6085. Uit de verpligting aan erfgenamen bij testament opgelegd, om, tot zekerheid voor de uitkeering van een jaarlijksch legaat, de noodige kapitalen op het Grootboek te brengen, volgt de verpligting om die kapitalen te suppleren, indien zij later onvoldoende worden. — Regtb. Amsterdam 1 April 1846; R. B. VIII, 267.

Art. 1005.

6086. H. P. Wichers. De die legatorum cedente ac veniente ex juris Romani et hodierni ratione. — Gron. 1820.

6087. C. W. van Dedem. De legatariorum juribus et obligationibus. — L. B. 1834.

6088. Mr. F. A. R A. van Ittersum. Welke is het regt van den legataris bij den dood des erflaters? — N. N. III, 132.

6089. A. K. Over de actiën van den legataris. — Opm. en Meded. IV, 195.

6090. Indien een legaat eerst eenige jaren na het overlijden behoeft te worden uitgekeerd, is op de dadelijke uitkeering geen bijzonder successieregt verschuldigd. — M. F. 5 December 1864, no. 4; P. W. 4718.

6991. Op de afgifte van legaten in geld, is geen evenredig registratieregt van ½ pct. verschuldigd; die kwijtingen behooren te worden geregistreerd tegen een vast regt van 80 cent. — M. F. 28 Julij 1858; Corr. XXIX, 211.

6092. De legataris ofschoon wetende, dat een bepaald aan hem gelegateerd vastgoed door de erfgenamen aan een ander is verkocht en overgedragen, blijft niettemin bevoegd de levering van dat bepaalde goed te vorderen, hij is niet beperkt tot de actie tot schadevergoeding van artt. 1272 Burg. Wetb. De erfgenamen gedagvaard tot levering van een gelegateerd vruchtgebruik, kunnen zich niet tegen die actie verweren met den grond, dat de legataris geen zekerheid heeft gesteld of aangeboden.

De erfgenamen gedagvaard tot uitkeering van een legaat zijn bevoegd, bij wijze van verwering, in te brengen, dat de gemaakte legaten het beschikbaar deel overschrijden; zij kunnen volstaan met aanbod van uitkeering onder vereischte vermindering, mits ten processe bewijzende, dat er werkelijk termen tot de door hen begeerde vermindering bestaan; om die vermindering toegepast te zien, behoeven de erfgenamen niet een uitdrukkelijke actie in te stellen. De vermindering kan bij wege van verwering gevraagd worden, tegenover een enkelen legataris, zonder dat het noodig zij, of de overige legatarissen tevens in het proces te hebben, of tot eene liquidatie en scheiding van den geheelen boedel over te gaan. — Regtb. Hoorn 29 April 1857; Hof N.-Holland 29 April 1858; N. R. B. IX, 119.

6093. Het legaat van het vruchtgebruik van eene zaak aan den erflater in blooten eigendom behoorende, doch waarvan een ander zijn levenlang het vruchtgebruik heeft, is geen voorwaardelijk legaat. Het regt van overgang van goederen in vruchtgebruik gelegateerd, moet worden berekend naar de wet van het overlijden van den erflater, niet naar die waarop de vruchtgebruiker in genot treedt. Het regt van overgang wegens zoodanig legaat is eerst vorderbaar, wanneer de legataris treedt in het genot van de hem besproken vruchten. — Regtb. Breda 31 Maart 1868; W. 3028; R. en W. XX, 581.

6094. Zoolang de nalatenschap onverdeeld is, kan de legataris de afgifte van het legaat van de gezamelijke erfgenamen vragen; hij is niet verpligt elken erfgenaam voor zijn aandeel tot uitkeering van het legaat op te sporen en te vervolgen; ingevolge het slot van art. 1147 Burg. Wetb., wordt zoowel in toepassing op legatarissen in hoedanigheid van schuldeischers, als op eigenlijke crediteuren van andere schuldvorderingen, het regt op de geheele nalatenschap, en dus tegen de gezamelijke erfgenamen onverminderd gelaten, zoolang de nalatenschap niet verdeeld is. — H. R. 2 Mei 1851; N. R. XXXVIII, § 58, 281.

6095. Indien men eene vordering doet ter zake van zijn regt als legataris, doch de conclusie niet met zoovele woorden strekt, om tot dat legaat geregtigd te worden verklaard, behoort de regter den eisch toewijzende, die verklaring niet te geven. — Hof N.-Holland 6 Mei 1847; R. B. IX, 435; W. 924.

Art. 1006.

6096. Mr. F. B. Coninck Liefsting. Mededeeling betreffende de regtsvordering van den legataris. — Themis 2ᵉ XI, 1.

6097. Mr. W. Modderman. Het eigendomsregt van den legataris volgens de Nederlandsche wetgeving gehandhaafd tegen mr. J. E. Goudsmit. — Themis 2ᵉ XI, 201.

6098. Mr. J. E. Goudsmit. Over het regt en de actie van den legataris in de Nederlandsche wetgeving, ter bestrijding van een arrest van den Hoogen Raad. — Themis 2ᵉ VIII, 363.

6099. Mr. W. Modderman. Nog een woord over de regtsvordering van den legataris, naar aanleiding eener mededeeling van mr. F. B. Coninck Liefsting. — Themis 2ᵉ XI, 201, 337.

6100. Mr. G. A. Kleijn. Nog een woord over de actie van den legataris. — Breda 1864; beoord. N. R. Bijdr. XV, 256.

6101. Mr. A. J. Sandberg. De quaestie over het persoonlijke en zakelijke regt van den legataris. — Themis 2ᵉ XI, 346.

6102. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. De legataris binnen het jaar het legaat opvorderende, heeft aanspraak alleen op de vruchten en interessen, die werkelijk door de zaak opgeleverd en door den erfgenaam genoten zijn. — Regtsg. Opst. no. 1.

6103. Mr. K. A. Poortman. Is in het algemeen van eene gelegateerde geldsom interest verschuldigd van den dag van het overlijden des erflaters af? — W. 961.

6104. E. J. M. Verklaring van art. 1006; Corr. VII, 11, VIII, 31; R. en W. II, 567.

6105. Mr. C. van Bell. Over het praelegaat. Bijdrage tot verklaring van art. 1006 van het Burg. Wetb. — Themis X, 193.

6106. Mr. A. Oudeman. Zijn de interessen van eene gelegateerde geldsom verschuldigd sedert den dag van het overlijden des erflaters, indien de eisch tot afgifte binnen het jaar is gedaan of indien die afgifte binnen hetzelfde tijdvak vrijwillig heeft plaats gehad? — Opm. en Meded. VI, 66.

6106*a*. Over de betaling van het legaat eener bepaalde geldsom. — Opm. en Meded. VI, 128.

6107. Mr. Dav. H. Levyssohn. Over de verpligting van legatarissen, om de erfgenamen tot uitkeering van legaten, mits binnen het jaar, aan het sterfhuis collective te dagvaarden. — Themis II, 22.

6108. P. J. F. Rietstap. Eigendomsovergang van gelegateerde onroerende goederen. — R. en W. XI, 1; mr. A. J. Zubli, R. en W. XI, 341.

6109. A. J. M. Holster. Levering van gelegateerde goederen. Vordering tot ontruiming gegrond op art. 825 Burg. Wetb. — R. en W. X, 526; XI, 321.

6110. C. van Leenhof. Regt op vruchten van gelegateerde onroerende goederen, belasting daarop verschuldigd. — R. en W. XI, 549.

6111. Mr. A. Oudeman. Over de voldoening van een praelegaat volgens ons Burg. Wetb. — Opm. en Meded. VII, 155.

6111*a*. Is hij, aan wien eene geldsom is gelegateerd, geregtigd de wettige renten daarvan te vorderen van den dag van het overlijden des erflaters, wanneer de afgifte binnen het jaar na dat overlijden plaats grijpt? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 90.

6112. Gaat de verpligting tot uitbetaling van een legaat, in eene als fidei-commissum de residuo gemaakte erfenis, zoo de afgifte door den bezwaarden erfgenaam (of legataris) niet is geschied, op de erfgenamen van den laatsten en niet op den verwachter over? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 82.

6113. Op eene acte waarbij aan een legataris worden afgegeven: 1⁰ eenige modellen en gereedschappen; 2⁰ eene som van *f* 100, hem bij een en hetzelfde testament gelegateerd, is slechts één registratieregt verschuldigd. — M. F. 15 December 1863, no. 10; P. W. 4286.

6114. Indien bij eene acte de erfgenamen verklaren, dat zij tot zekerheid van een aantal legaten zullen verbinden eene inschrijving op het grootboek der Nationale Schuld, en alle bedoelde legatarissen verklaren genoegen te nemen met de aldus te doene afgifte der legaten, zijn daarop niet zoovele registratieregten verschuldigd als er legatarissen bij de acte verschijnen, doch is slechts een vast regt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 3 Maart 1863, no. 36; P. W 4190.

6115. Is hij aan wien een geldsom gelegateerd is, geregtigd de wettige interessen daarvan te vorderen van den dag van het overlijden des erflaters, wanneer de afgifte van het legaat binnen het jaar na dat overlijden plaats grijpt? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 90.

6116. Heeft de legataris eene persoonlijke of eene zakelijke actie? — De laatste. — Regtsg. Adv. VII, 76.

6117. Kan de legataris gaaf afstand doen van een hem gemaakt legaat, wanneer de afgifte door hem niet is gevorderd, maar wel de zaak aanvankelijk is genoten? — Ja. — Jur. Vraagal IV, 375.

6118. Hoe moet een legataris zijn legaat opvorderen, wanneer verscheidene erfgenamen met de uitkeering belast zijn, doch de boedel nog onverdeeld is? Heeft hij dan het regt die erfgenamen gezamelijk aan te spreken? — R. en W. VI, 387.

6119. Weigering tot levering van gelegateerd vruchtgebruik, wordt niet gewettigd, door gemis aan zekerheidstelling, waartoe bovendien eerst verpligting bestaat, tegelijk met den aanvang van het begin van het gebruik. — Hof N.-Holland 29 April 1858; W. 2063.

6120. De legataris wordt door de enkele kracht van het testament, eigenaar van de gelegateerde goederen, met dat gevolg, dat hij tegen den erfgenaam wel eene actie heeft tot afgifte, ten einde in het bezit te worden gesteld, maar niet tot levering. Die afgifte kan door den legataris in blooten eigendom, niet worden gevraagd gedurende het leven van den erfgenaam vruchtgebruiker. — H. R. 19 April 1861, W. 2268; v. d. H., B. R. XXV, 160; N. R. LXVII, § 57; Tijds. v. R. XV, 245; Corr. XXXVI, 232.

6121. Vordering tot uitkeering van een legaat waarvan het vruchtgebruik aan den universelen erfgenaam was gemaakt, tegen de erfgenamen van dien universelen erfgenaam. Beweerde niet aanvaar-

ding van dat vruchtgebruik door den universelen erfgenaam. — Regtb. 's Hertogenbosch 28 Junij 1861; N. R. B. XII, 423.

6122. De universele erfgenaam ex testamento is tot de afgifte van het legaat gehouden, ook dan, indien nevens hem een legitimaris tot de nalatenschap geregtigd is. De universele erfgenaam kan in mora worden gesteld bij eene acte van sommatie tevens bevattende de dagvaarding, in zoodanig geval behoort hij de kosten van het proces te dragen. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Junij 1843; W. 478.

6123. Een eisch tot afgifte van een legaat tegen een erfgenaam, die door verwerping van de overigen, eenig erfgenaam is gebleven, kan niet worden afgeweerd, doordien zoodanig legaat, of eene daarmede gelijkstaande som aan den executeur testamentair door den erfgenaam was betaald. De erfgenaam kan van den executeur testamentair tot vrijwaring opgeroepen, in datzelfde geding geen rekening en verantwoording vragen, door zoodanigen eisch kan hij den eisch tot afgifte niet afweren. — Regtb. Assen 26 April 1847; R. B. X, 489; W. 946.

6124. Indien een erflater heeft bepaald, dat zijne erfgenamen een legaat onder zich kunnen houden, mits aan de legatarissen renten worden betaald en de erfgenamen aanbieden om het legaat dadelijk uit te betalen, moet dat aanbod, al is het niet gevolgd door consignatie als geldig worden beschouwd; het ontslaat de erfgenamen van de betaling der interessen tot den dag, dat zij door de erflaters tot de afgifte van het legaat worden gesommeerd. — Regtb. Amsterdam 26 October 1842; R. B. V, 856.

6125. De legataris moet de erfgenamen gezamelijk en in eens aan het sterfhuis dagvaarden, indien hij binnen het jaar de afgifte van het legaat vraagt. — Hof Holland 23 December 1839; Regtb. Amsterdam 18 Junij 1839; W. 89; N. R. VII, § 32, 184; R. B. IV, 776.

6126. Op de acte, houdende afgifte van acht op zich zelf staande legaten in geld, zijn acht vaste regten van registratie van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 22 September 1861, no. 22; P. W. 3856; bestreden Tijds. v. R. XVI, 212, no. 43.

6127. Aan welk registratieregt is de acte onderworpen, waarbij de afgifte van het legaat wordt geconstateerd? — Jur. Corr. II, 303.

6128. De erfgenamen van den bezwaarden erfgenaam en niet de geroepenen tot het fideicommissum residui, zijn verpligt tot de uitbetaling van het legaat door den insteller van het fideicommis gemaakt, en waarvan het vruchtgebruik aan den bezwaarden erfgenaam gedurende zijn leven is gelaten. — H. R. 12 Februarij 1863; v. d. H., B. R. XXVII, 268; W. 2459, 2463; Tijds. v. R. XVII, 159; Corr. XL, 428.

6129. Bij een legaat aan een kerk, onder bepaling, dat zekere som gedurende een bepaald getal jaren aan den tijdelijken pastoor, voor kerkelijke diensten moet worden uitgekeerd, zijn inderdaad twee legaten aanwezig, een aan de kerk, en een aan den tijdelijken pastoor dier kerk, beide vallende onder het bereik der wet van 13 Mei 1859. — M. F. 20 Mei 1862, no. 42; P. W. 4047.

6130. Welk regt van registratie is verschuldigd op de afgifte van een legaat van *f* 1000? — Een vast regt van 80 ct. — Jur. Vraagal II, 24, 25, 93.

6131. Indien bij testament wordt bepaald, dat een der erfgenamen een vast goed, tegen te schatten waarde, zal kunnen overnemen, en de erfgenamen geven daaraan bij acte van scheiding uitvoering, heeft er geen afgifte van legaat plaats, doch overdragt onder bezwarenden titel, voor zooveel als het goed meer bedraagt dan het erfdeel van den verkrijger; daarop is alzoo een registratieregt van 4 pct. verschuldigd. — Regtb. Deventer 12 December 1866; P. W. 5046.

6132. Hij die eene vordering heeft ingesteld tegen erfgenamen tot bekoming van een legaat, is niet bevoegd om bij incidentelen eisch te vorderen een afschrift van het testament, dat slechts ten deele beschikkingen ten zijnen voordeele inhoudt. — H. R. 24 Februarij 1854; Corr. XXVI, 90.

Art. 1007.

6133. Over de betaling van het legaat eener bepaalde geldsom. — Opm. en Med. VII, 123.

6134. Indien een jaarlijksch inkomen is gemaakt, uit te keeren aan den legataris tot aan zijn dood, kan de voldoening van zulk een legaat, niet dadelijk op den dag van des testateurs overlijden worden gevorderd, doch voor het eerst een jaar na het overlijden.— Regtb. Utrecht 3 April 1857; N. R. B. VII, 337.

6135. Een jaarlegaat bij verloop van elk jaar opvorderbaar, valt in de termen der vijfjarige praescriptie, bij art. 2012 B. W. en art. 2277 Cod. Nap. vermeld. — H. R. 12 April 1850; N. R. XXXV, § 46, 198.

6136. Uit de verpligting aan erfgenamen bij testament opgelegd, om tot zekerheid voor de uitkeering van een jaarlijksch legaat, de noodige kapitalen op het grootboek te brengen, volgt ook de verpligting, om die kapitalen te suppleren, indien zij door toeval onvoldoende worden. — Regtb. Amsterdam 1 April 1846; R. B. VII, 267; W. 924.

Art. 1008.

6137. Indien aan iemand het vruchtgebruik eener nalatenschap is gemaakt, onder bepaling dat het zal vervallen, indien de vruchtgebruiker binnen zes maanden na het overlijden van den erflater in het huwelijk treedt, in welk geval aan den vruchtgebruiker een kapitaal in vollen eigendom wordt gemaakt, en werkelijk het vruchtgebruik binnen zes maanden door het huwelijk vervalt, kan geen teruggave van het successieregt worden gedaan. — M. F. 30 Septemb. 1869, no. 68; P. W. 5634.

6138. Ingeval van overdragt van vast goed, ter voldoening aan een bij testament gemaakt regt tot overneming daarvan tegen eene bepaalde som, is het registratieregt verschuldigd, niet over die som, maar over de geschatte waarde van het goed. — M. F. 29 Oct. 1862, no. 31; P. W. 4271.

6139. Indien aan iemand de bloote eigendom van eenig goed is gelegateerd, vrij van het regt van successie, en de erfgenamen hét regt van successie dadelijk hebben betaald, doch de legataris is overleden vóór het einde van het vruchtgebruik, wordt het terugbetaald, niet aan de erfgenamen van den legataris, maar aan de erfgenamen die het regt hebben betaald. — M. F. 8 Julij 1865, no. 11; P. W. 4828.

Art. 1010.

6140. Mr. Jeronimo de Vries, Jr. Beantwoording der vraag, of, onder het legaat van kwijtschelding van schuld, ook borgtogt en borgschuld begrepen zijn? — N. R. Jaarb. II, 575.

Art. 1012.

6141. N. van Heloma. Ad art. 1020 Cod. Civ. Gall. — Gron. 1820.

6142. Mr. W. J. C. van Hasselt, in zijne uitgave der wetboeken beweert, dat in plaats van art. 1151, in het slot van dit art. aangehaald, moet worden gelezen art. 1152.

Art. 1013.

6143. Mr. L. de Hartog. Het legatum rei alienae. — Themis 2e, IX, 544.

Art. 1014.

6144. Legaat aan de vrouw, door den man besproken, mits zij van de gemeenschap afstand doe. — W. de Gelder, Adv. VIII, 102.

6145. Periodieke uitkeering van een jaarlijksche som, ten eeuwigen dage, aftrek van het kapitaal voor de berekening der regten. — W. de Gelder, Adv. VIII, 107.

6146. De bepaling in een testament, dat de ingestelde erfgenamen, aan een derde eene vrije stee of toegang, zoo als gebruikelijk is, in huis zal moeten verleenen, is niet te beschouwen als een legaat aan dien derde gemaakt, maar als een last den erfgenaam opgelegd, deswege is alzoo geen successieregt verschuldigd, en is de bloote vermelding, zonder schatting van waarde, in de memorie van successie voldoende. — M. F. 19 Augustus 1864, no. 76; P. W. 4717.

Art. 1015.

6147. Mr. Dav. H. Levyssohn. Over de vraag, of de bepalingen van artt. 1015 en 1016 Burg. Wetb. toepasselijk zijn, ingeval zich slechts twee voorwerpen van hetzelfde geslacht in den boedel bevinden. — Themis X, 513.

6148. Indien de zaken bij dit art. bedoeld, niet in de nalatenschap van den erflater aanwezig zijn, behooren aan den legataris, op het berigt van deskundigen naar den vermoedelijken wil van den erflater, zoodanige voorwerpen te worden verschaft, of een som gelds, waarvoor zij kunnen worden aangekocht. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Junij 1843, W. 478.

Art. 1016.

6149. A. J. van Eelde. Hoe moet het regt van keuze verstaan worden, wanneer de goederen omtrent welke dit regt is verleend, blijken eene meerdere waarde te hebben dan de som die de erflater heeft bepaald, dat daarvoor in zijne nalatenschap moeten worden ingebragt. — R. en W. II, 420.

6150. J. van der Poort. Iets over het regt van keuze, of de bevoegdheid tot overneming van goederen, bij uitersten wil verleend. — R. en W. II, 555.

Art. 1017.

6151. Een legaat van het vruchtgebruik van al de goederen die de erflater mogt nalaten, omvat niet het vruchtgebruik van die zaken, waarvan de erflater op den dag van zijn overlijden alleen den blooten eigendom naliet. — W. de Gelder Adv. VIII, 188.

6152. De beschikking van een testateur, waarbij hij aan iemand vermaakt de vruchten van zijn geheele nalatenschap, nadat voor de opbrengst van deze, zullen zijn aangekocht inschrijvingen in een der grootboeken van den staat, is te beschouwen als een legaat van vruchtgebruik, al wordt het kapitaal gesteld onder beheer van executeurs, die de renten moeten uitkeeren aan den legataris. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1857; W. 1965.

6153. Indien eene lijfrente is vermaakt van eene bepaalde som met den uitdrukkelijken wil, dat ter verzekering daarvan een genoegzaam kapitaal op het grootboek der Nationale Schuld zal worden ingeschreven, dan moet de schade teweeggebragt door de conversie van het kapitaal der 4 pcts. werkelijke schuld, bij overlijden van den lijfrentetrekker gedragen worden door den legataris aan wien het kapitaal is gelegateerd niet door de erfgenamen. — Hof N.-Holland 24 September 1863, N. N. III, 182.

6154. De wetgever gaat blijkbaar uit van de stelling, dat wanneer bloot de vruchten en inkomsten zijn gelegateerd, doch daarbij het woord vruchtgebruik door den erflater is gebezigd, zoodanig legaat als vruchtgebruik moet worden aangemerkt; hiertegen doet niets af, dat de erflater het bezit en beheer aan een derde heeft opgedragen. — Regtb. 's Gravenhage 30 September 1851; Tijds. v. R. VI, 326, no. 38.

Art. 1018.

6155. Indien de erflater, bij het aangaan eener overeenkomst de vrijwillige doch overbodige verpligting op zich nam, om zijne erfgenamen bij uitersten wil te bevelen, de contractuele schulden uit te betalen, en hij vermaakt aan zijn mede-contractant een legaat van hooger bedrag, zonder dat de bewoordingen van het testament, aantoonen zijne bedoeling om het legaat te doen treden in de plaats der contractuele schuld, dan zijn de erfgenamen verpligt beide uit te betalen. — Regtb. Amsterdam 16 Junij 1868; W. 3033.

Art. 1019.

6156. Hoe moeten de legaten worden verminderd, wanneer met andere legaten, eene lijfrente is vermaakt, tot zekerheid waarvan eene inschrijving op het grootboek moet worden aangekocht, en de baten des boedels daarvoor niet voldoende zijn? — Jur. Vraagal III, 362.

6157. Zijn de erfgenamen verpligt, de legaten uit eigen middelen uit te betalen, indien zij de nalatenschap zuiver hebben aanvaard, doch deze geen voldoende middelen bevat voor die voldoening? — Ja. — Jur. Vraagal. II, 278.

6158. De voorschriften van artt. 1104—1105 komen alleen te pas bij het verwerpen van erfenissen; zij mogen niet worden uitgebreid en toegepast op het geval van een bijzonder legaat. — H. R. 25 April 1856; N. R. LII, § 75, 336.

Art. 1020.

6159. J. H. de Raadt. Over erfstellingen en schenkingen over de hand ten behoeve van kleinkinderen en afstammelingen van broeders en zusters volgens het Ned. Burg. Wetb. — Leyden 1862.

6160. Mr. Dav. H. Levyssohn. Over de bevoegdheid van den fiduciairen erfgenaam, om bij gemis van hen, ten wier behoeve de substitutie (waarover in art. 1020 vg. Burg. Wetb. wordt gehandeld), is gemaakt bij uitersten wil te beschikken. — Themis VIII, 202.

6161. Verliest de erfstelling over de hand, bedoeld bij art. 1020 Burg. Wetb., haar geoorloofd karakter, zoodat art. 926 daarop van toepassing gerekend moet worden, indien daarbij ook over het wettelijk erfdeel is beschikt? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 84.

6162. Heeft de fiduciaire erfgenaam, degene aan wien goederen bij testament zijn vermaakt onder den last, om die goederen uit te keeren na zijnen dood aan zijne wettige kinderen (zoowel die reeds zijn geboren, als die nog geboren zullen worden) het regt om over die goederen vrij na zijn dood te beschikken, indien hij sterft zonder wettige kinderen te hebben nagelaten? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 83.

6163. Heeft een bezwaarde erfgenaam de bevoegdheid, om over de in het fideicommis begrepen goederen bij uitersten wil te beschikken, voor het geval, dat er op zijn overlijden geen verwachters aanwezig zijn? — R. en W. II, 270.

6164. De fideicommissaire substitutie bij dit art. bedoeld, is nietig, bij aldien deze tot de geheele nalatenschap wordt uitgestrekt. — Jur. Corr. II, 80.

6165. Iets over art. 1020 Burg. Wetb. — R. en W. III, 45; Th. van Uije Pieterse, id. R. en W. III, 204.

Art. 1021.

6166. J. M. van Pabst. De substitutione fidei-

commissaria in gratiam nepotum, fratris sororisve liberorum lege permissa. — Traj. 1836.

6167. Vervalt de beschikking, gemaakt door een erflater, ten behoeve van zijn broeder, onder den last van bewaring voor zijne kinderen, indien die broeder vóór den erflater overleden is, met achterlating van kinderen? — Corr. VI, 126.

6168. Mag een erflater aan zijn broeder den last opleggen, tot uitkeering niet alleen aan zijne kinderen, maar ook aan het kind van een vooroverleden zoon van dien broeder des erflaters? — Jur. Vraagal II, 49, 122, 307, 369.

Art. 1022.

6169. Een testament behelzende een fideicommissair verband op des erflaters zoon, ten behoeve van de kinderen en kindskinderen van dien zoon bij plaatsvervulling, is wettig en van kracht. Het Fransch decreet van 4 Julij 1811 ontneemt geen kracht aan de bepalingen, die bij de Friesche en Fransche wet, omtrent de geoorloofde erfstellingen over de hand zijn toegekend. — Regtb. Leeuwarden 23 April 1846; Regtz. III, 32.

Art. 1023.

6170. Zijn onder de benaming „kinderen" ook te verstaan, die afstammelingen van den bezwaarden erfgenaam, wier vader of moeder vooroverleden zijn? — Jur. Vraagal 49, 121, 307, 369.

Art. 1024.

6171. Mr. J. J. W. Scholten. De essentialia van eene erfstelling over de hand, in verband met art. 1024 Burg. Wetb. — R. en W. XXI, 153.

Art. 1025.

6172. J. Schik. Diss. qua inquiritur an valeat lex testamento scripta, qua bonorum, quae liberis relinquuntur administratio patri adimitur. — Gron. 1823.

6173. Mr. G. de Wal. Verdediging der moederlijke beschikkingen, of onderzoek, of eene grootmoeder het beheer der goederen, die van haar op hare kleinkinderen komen, met voorbijgang van derzelver moeder, aan een ander mag opdragen. — Franeker 1830; beoord. door mr. J. van Hall; R. Bijdr. VI, 283.

6174. J. A. Sperna Weiland. In het geval van art. 1025, mag de erflater een bewindvoerder over datgene, waarover hij naar de artt. 1020 en 1021 heeft beschikt, aanstellen voor een korteren tijd, dan dien van het bezwaar. — Jur. Corr. III, 241.

Art. 1036.

6175. E. J. H. Wynans. De fideicommisso residui. — L. B. 1846.

6176. F. Feith. De fideicommisso residui. — 1835.

6177. A. Dijkhof. Iets over de regtsgevolgen van de erfstelling over de hand, in hetgeen de erfgenaam of legataris onvervreemd en onverteerd zal nalaten. — R. en W. XIII, 15, 384.

6178. De goederen, welke voor het huwelijk door den man geërfd zijn, onder bepaling, dat hetgeen hij daarvan onvervreemd en onverteerd zal nalaten, door de erfgenamen van den erflater zal verkregen worden, behooren bij overlijden van den man niet meer tot de gemeenschap. — Jur. Corr. I, 11, 131.

6179. C. van Bell. Eenige vragen en opmerkingen, betreffende de erfstellingen en schenkingen over de hand in het overschot (fideicommissa residui), volgens de Nederlandsche wetgeving. — N. R. Jaarb. VI, 582.

6179*a*. Mr. W. C. D. Olivier. Iets over het fideicommissum residui, volgens het Fransche regt. — Themis VIII, 358.

6180. Voor het regt van successie moeten de goederen tot een fideicommissum residui behoorende, gerekend worden tot de nalatenschap van den fideicommissairen erflater, zoodat, indien zijne eigen nalatenschap geen *f* 300 bedraagt en dus van successieregt vrij zou zijn, daaraan onderworpen wordt, indien de fideicommissaire goederen met de eigen nalatenschap die som te boven gaan. — M. F. 4 Julij 1863, no. 60; P. W. 4521.

6181. De geroepen erfgenaam van een fideicommissum residui en niet de bezwaarde erfgenaam, is tot afgifte der legaten gehouden. — H. R. 12 Februarij 1863; Tijds. v. R. XVII, 159; R. en W. XV, 275.

6182. Begrip van fideicommissum residui en continuata bonorum possessio, volgens het oud Hollandsch regt. — Hof N.-Holland 7 Maart 1850; R. B. XII, 157.

6183. Een fideicommissum de residuo geeft den bezwaarden erfgenaam volkomen bevoegdheid om te vervreemden, ook door den bezwaarden boedel in huwelijksgemeenschap te brengen. Imputatie van een door den bezwaarden erfgenaam gemaakt legaat. — Regtb. Goes 20 Januarij 1865; N. R. B. XVII, 458.

6184. Door de beslissing, dat bij opvordering van het residuum, na geëindigd fideicommis daarvan, de eischer bepaald de goederen moet opgeven door hem opgevorderd, of het bedrag der opgevorderde penningen, is geen wetsbepaling geschonden; zoodanige vordering als onbepaald, wordt teregt niet ontvankelijk verklaard. — H. R. 24 Junij 1859; N. R. LXII, § 49, 239.

Art. 1038.

6185. Is een fideicommissarius na den dood van den fiduciarius de residuo, ontvankelijk in den eisch tot vernietiging eener huurovereenkomst door den fiduciarius over het fiduciaire goed aangegaan? — Regtsg. Adv. IV, 85.

6186. Gaat de verpligting tot uitbetaling van een legaat, in eene als fideicommissium de residuo gemaakte erfenis, zoo de afgifte door den bezwaarden erfgenaam of legataris, niet is geschied op de erfgenamen van den laatsten en niet op den verwachter, over? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 82.

6187. Berekening der hoegrootheid eener onvervreemd, of onverteerd gebleven erfenis. — R. en W. II, 71.

6188. De vordering van hem, aan wien een legatum residui werd gemaakt na doode van den bezwaarden erfgenaam, tegen dien van laatstgenoemde ingesteld tot uitkeering van het residuum, zulks zonder aanduiding van voorwerpen of geldsom, is niet bestaanbaar, zij moet als onbepaald, niet ontvankelijk worden verklaard. Aan de opvordering van een legatum residui, kan niet worden verbonden de vordering, dat de uitkeering van het residuum zal kunnen worden gedwongen, door inbeslagneming van goederen tot het bedrag eener bepaalde geldsom. — Regtb. Gorinchem 9 Maart 1858; W. 1946; Hof Z.-Holland 10 Januarij 1859; W. 2037.

Art. 1039.

6189. P. Brongers. De testamenti revocatione secundum jus hodiernum. — Gron. 1838.

6190. H. Guichart Abresch. De revocandis legatis secundum art. 1046 seqq., Cod. Civ. Gall. — Gron. 1838.

6191. G. Mees, Af. De revocatione testamentorum. — Traj. 1826.

6192. C. F. Kolfschoten. Herroeping van testamenten. — R. en W. XV, 539.

6193. W. L. Diemont. Kan een testament worden herroepen bij acte van huwelijks voorwaarden? — N. N. III, 211, 312; P. M. Montyn, id. 234.

6194. Doet de nietigverklaring van een uitersten wil een vorige uiterste wil herleven, zoodanig alsof er geen herroeping heeft plaats gehad? — Corr. XXXVIII, 304.

6195. Door eene notariële acte kan eene vroegere notariële acte waarbij krachtens art. 1039 een uiterste wil was herroepen, niet buiten werking worden gesteld, met het gevolg, dat die uiterste wil weder van kracht wordt. — Jur. Vraagal I, 133, III 131.

6196. Een testament waarin behalve eenige vervallen beschikkingen, de herroeping van vroegere testamenten voorkomt, is ter zake van die herroeping aan de gedwongen registratie onderhevig, indien het blijkt, dat er vroegere testamenten bestonden, die bij het laatste herroepen zijn. — M. F. 22 Junij 1863, no. 54; P. W. 4391.

6197. Een bijzonder legaat, vervat in een eerste testament, wordt niet herroepen door een latere uiterste wilsbeschikking, waarin de erflater, zonder het legaat te herhalen universele erfgenamen benoemt. — Regtb. Maastricht 11 Februarij 1853; N. R. B. III, 406.

6198. Een erfgenaam ab intestato heeft geen belang bij de vernietiging van een testament, indien tengevolge dier vernietiging vroegere testamenten kracht erlangen, waarbij zijn erfregt is uitgesloten. — Regtb. 's Gravenhage 24 September 1869; W. 3148.

Art. 1040.

6199. G. Leefkens. Doet de nietig-verklaring van een uitersten wil, een vorigen uitersten wil herleven, zoodanig alsof er geene herroeping heeft plaats gehad? — N. N. II, 70.

Art. 1041.

6200. Moet het testament, door een vreemdeling gemaakt in zijn vaderland, ook wat de gevolgen betreft, worden beoordeeld naar de vreemde wet? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 90.

6201. Bijvoegselen op een vroeger testament, waarbij eenige legaten worden gemaakt, en voorschriften gegeven omtrent den inbreng van sommige erfgenamen of legatarissen, brengen geene herroeping van het vroeger testament mede. — Regtb. Gorinchem 17 Februarij 1849; W. 1012.

Art. 1042.

6202. W. F. Overhoff, Jr. Iets over art. 1042 Burg. Wetb. — R. en W., VI, 529.

Art. 1043.

6203. Mr. van Boneval Faure. Art. 1043 Burg. Wetb. — Opm. en Med. IX, 81.

6204. Een legaat, gemaakt door eene vrouw, van het haar toekomend aandeel in een tot de huwelijksgemeenschap behoorend onroerend goed, kan niet geacht worden te zijn herroepen, door den verkoop van dat goed in zijn geheel, wanneer deze heeft plaats gehad, tijdens het bestaan van de gemeenschap, door den man in zijne qualiteit van hoofd derzelve.

Door dien verkoop vervalt niettemin de verpligting der erfgenamen, om het legaat uit te keeren, al heeft de levering eerst plaats gehad na het overlijden der vrouw.

De legataris heeft in dit geval tegen de erfgenamen geene actie tot schadeloosstelling, ter zake van de niet uitkeering van het legaat. — Regtb. Rotterdam 7 September 1857; W. 2088; N. R. LIX, § 81, 462; N. R. B. VIII, 132.

Art. 1044.

6205. Heeft een bezwaarde erfgenaam de bevoegdheid om over de in het fidei-commis begrepen goederen bij uitersten wil te beschikken, voor het geval, dat er op zijn overlijden geene verwachters aanwezig zijn? — Ja. — R. en W. II, 270.

6206. Door een voorwaardelijk legaat aan het regt van successie onderworpen te beschouwen, wordt geen wetsbepaling geschonden of verkeerd toegepast. — H. R. 13 April 1855; N. R. L., § 6, 17.

Art. 1048.

6207. Indien een uiterste wilsbeschikking vervalt door het overlijden van den gestelden erfgenaam of legataris, vervallen mede de voordeelen aan derden bij die beschikking gemaakt. — M. F. 28 December 1864, no. 74, en 17 Januarij 1865, no. 24; P. W. 4720.

6208. De vervalling eener bij uitersten wil gedane beschikking, bij onbekwaamheid van den gestelden erfgenaam, om de erfenis te genieten, betreft niet de instellingen bij art. 947 bedoeld. — H. R. 11 Maart 1864; v. d. H., B. R. XXIX, 394; N. R. LXXVI, 288.

Art. 1049.

6209. S. Sutro. Aanmerking op art. 1049 en 1050 Burg. Wetb. — W. 723.

6210. Bestaat er aanwas ten voordeele der overige testamentaire erfgenamen van datgene, waarmede een natuurlijk kind bevoordeeld is, boven het voordeel, dat het volgens de wet genieten mag? — Jur. Vraagal III, 262.

6211. Op eene acte van afgifte van legaat van eenige vaste goederen, aan twee personen ieder voor de helft gemaakt, is slechts één vast registratieregt verschuldigd. — M. F. 15 December 1863, no. 10; P. W. 4285.

6212. Ingeval een vruchtgebruik is gemaakt aan onderscheiden personen gezamelijk, en tijdens het bestaan van het vruchtgebruik een der vruchtgebruikers sterft, heeft er dan opvolging door de overgeblevenen plaats in het aandeel van den overledene, of heeft er aanwas plaats? — Opvolging. — M. F., P. W. 4382; anders W. de Gelder, Adv. VIII, 233.

6213. Wanneer door een erflater bij hetzelfde testament aan twee personen, ieder voor de helft eenige perceelen vastgoed worden gelegateerd, is daarop slechts één registratieregt verschuldigd, hoezeer in dezen de aanwas moet geacht worden te zijn uitgesloten en als het ware twee legaten zijn gemaakt. — M. F. P. W. 4285; W. de Gelder, Adv. VIII, 287.

6214. Het tweede lid van dit art. geldt niet alleen bij de toepassing van het regt van aanwas, waarover in het eerste lid van dit art. wordt gehandeld, maar op verschillen in het algemeen, welke zich bij de verdeeling van eene nalatenschap voordoen, wanneer daartoe meerdere personen zonder aanwijzing van aandeelen bij een en den zelfden uitersten wil geroepen zijn. — H. R. 28 April 1848; Corr. XIII, 45; N. R. XXXI, § 8, 31; W. 912; R. en W. III, 119; v. d. H., B. R. IX, no. 292, 337; B. R. X, 269.

6215. Indien de erflater tot erfgenamen heeft ingesteld een bepaald persoon, en de kinderen van een derde zonder verdere aanwijzing, moet hij geacht worden ieder hunner voor een gelijk aandeel tot erfgenaam te hebben ingesteld. — Hof Gelderland 24 Nov. 1847; R. B. X, 269; W. 902; H. R. 28 April 1848; v. d. H., B. R., IX, 337; N. R. XXXI, § 8, 31; W. 912; R. en W. III, 119; anders regtb. Nijmegen 13 April 1847, ibid.

6216. Wanneer aan onderscheiden personen

een en de zelfde beschikking een onroerend goed is gelegateerd, zal er onder deze aanwas plaats hebben, ook dan, wanneer de erflater bij eene daarop volgende beschikking heeft bepaald, dat het gelegateerde op deze of gene wijze, tusschen de legatarissen zal worden verdeeld. — Regtsg. Tijds. v. h. Not. I, 50.

6217. Bij legaat van vruchtgebruik aan twee personen gemaakt, hun levenslang te zamen, en na doode van een hunner aan den langstlevende alleen, heeft bij overlijden geen aanwas maar opvolging van vruchtgebruik plaats. De langstlevende is successieregt verschuldigd naar de verwantschap tusschen dezen en den insteller bestaande. — M. F. 14 Julij 1861, no. 23; P. W. 3936.

Art. 1051.

6218. Bij het niet vervallen der voorwaarde waaronder een legaat is gemaakt, kan de erfgenaam wel aanspraak maken op het gelegateerde, doch niet anders dan nadat de vervallenverklaring van het legaat door den regter is toegestaan. — H. R. 26 Januarij 1855; Corr. XXIX, 262.

Art. 1052.

6219. M. Meinesz. De executoribus testamentorum. — Gron. 1823.

6220. G. J. Sieburgh. De executorum testamentariorum officiis. — L. B. 1817.

6221. B. Brouwer. De executoribus testamentariis. — L. B. 1827.

6222. J. J. Loke. De executoribus testamentariis. — L. B. 1823.

6223. G. W. van Zuylen van Nievelt. De executoribus testamentariis. — Traj. 1832.

6224. P. Brantsma. De exsecutoribus testamentariis. — L. B. 1836.

6225. A. Ferf. De executoribus testamentariis jure Belgico cum Gallico collato. — L. B. 1841.

6226. G. Kolff. Verhandeling over de uitvoerders van uiterste willen. — Tiel 1862; beoord. door mr. W. F. Schook, N. R. Bijdr. XIII, 158.

6227. W. A. Dolleman. Eenige vragen betreffende uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen. — Leiden 1868.

6228. Mr. W. F. Schook. De uitvoerders van een uitersten wil, geschiedkundig beschouwd. — N. R. Bijdr. XI, 441.

6229. Z. H. de Kleijn. Iets voor kantonregters en notarissen, waarmede een uitvoerder van uiterste wilsbeschikkingen soms ook zijn voordeel zou kunnen doen. — R. en W. XVII, 540.

6230. Z. H. de Kleijn. Een uitvoerder van uiterste wilsbeschikkingen in eene onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap. — N. N. V, 206.

6231. Iets over enkele verpligtingen van uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen ten opzigte van de wet op het regt van successie en van overgang. — R. en W. XVIII, 1.

6232. Bij overlijden van den executeur kan hij die als zoodanig door den erflater werd aangewezen in geval van vooroverlijden niet als uitvoerder optreden. — Jur. Corr. IV, 244.

6233. Mr. B. E. Colaço Belmonte. Hebben de Romeinen de executeuren testamentair gekend? — Themis 2e, IV, 199, 413.

6234. Mr. H. J. Smidt. Iets over uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen. — R. en W. VII, 33.

6235. W. F. Overhoff, Jr. Iets over executeurs testamentair en erfgenamen. — R. en W. VI, 64.

6236. Mr. A. A. Weve. Iets betreffende uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen. — N. N. III, 199, 288.

6237. Mr. G. Kolff. Nog iets over uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen. — N. N. III, 229, 355.

6238. De acten, houdende benoeming van executeuren, zijn onderworpen aan een registratieregt van 80 ct., indien hun daarbij tevens niet eene som voor hunne moeite is toegelegd, of slechts is bepaald, dat de executeuren de belooning in rekening kunnen brengen bij de wet aan boedelredders toegekend; indien daarentegen een som als belooning is toegekend is de acte evenals een testament onderworpen aan een regt van ƒ 2.40; M. F. 5 Februarij 1849, no. 8, P. W. 883 en 884.

6239. Eene benoeming tot executeuren is geldig, al heeft de erflater geene andere beschikking na dood achtergelaten, dan die benoeming. — H. R. 11 April 1845, W. 615.

6240. Executeuren van een testament kunnen worden veroordeeld tot afgifte aan een schuldeischer eener nalatenschap, die onder hen arrest heeft gelegd, en zulks, niettegenstaande de boedel, onder het voorregt van boedelbeschrijving is aanvaard. — H. R. 23 Junij 1843; Corr. IV, 45.

6241. Executeuren testamentair zijn derde personen, in dien zin, dat onder hen ten laste van erfgenamen arrest kan gelegd worden voor hetgeen de erflater aan den arrestant schuldig is. — Regtb. Amsterdam 2 November 1841; R. in N. III, 188.

6242. De bevoegdheid van executeuren eener in België opengevallen nalatenschap, moet beoordeeld worden naar de Belgische wet. — H. R. 23 November 1860; Corr. XXXVI, 231.

6243. Aan een executeur is niet stilzwijgend de magt van subrogatie verleend, wanneer hem is opgedragen zoodanige uitgestrekte magt als maar eenigzins tot deze commissie wordt vereischt. — Regtb. Amsterdam 2 October 1849; R. B. IX, 517.

6244. Voorschriften van den Minister van Marine betrekkelijk de behandeling der nalatenschappen van officieren, aan boord van oorlogschepen, voornamelijk wanneer de overledenen executeurs hebben benoemd. — M. v. Marine 19 Februarij 1851; Bijv. E. 26.

6245. Indien een erflater erfgenaam was van een vóór hem overledene en hij nog geen aangifte voor het regt van successie van diens nalatenschap heeft gedaan, doch voor zijne nalatenschap een executeur heeft benoemd, is ook deze bevoegd de aangifte te doen voor de nalatenschap van den eerst overledene. — M. F. 4 December 1868, no. 3; P. W. 5447.

6246. Een executeur kan niet bij notariële acte handelen, voor dat de uiterste wil, waarbij hij benoemd werd, is geregistreerd, de notaris zou daardoor in overtreding zijn van de wet op de registratie. — M. F. 15 October 1864, no. 13; P. W. 4545.

6247. De executeurs testamentair kunnen de goederen der nalatenschap verbinden voor de voldoening der opgeschorte successieregten. — M. F. P. W. 4387; anders W. de Gelder, adv. VIII, 328.

6248. Aangifte gedaan door een executeur der memorie van successie, waardeering der onroerende goederen; te lage schatting bij aangifte; aansprakelijkheid voor de boeten en kosten. — W. de Gelder, Adv. IX, 140.

6249. De notariële acten houdende aanstelling van testamentaire executeuren, bij art. 1052 Burg. Wetb. bedoeld, behoeven eerst na het overlijden van den erflater aan de registratie te worden onderworpen. — Regtb. Amsterdam 10 Julij 1839; Regtsk. III, 40; M. F. 30 Augustus 1839, no. 93; Tijds. v. h. Not. V, 3e, 88; N. R. IV, § 29, 181; R. B. IV, 801.

6250. Een erflater, al is hij in gemeenschap van goederen gehuwd, kan zeer wel een executeur testa-

mentair aanstellen. — Hof N.-Holland 27 Maart 1862; N. R. B. XIII, 498.

6251. De executeuren zijn ten opzigte van erfgenamen en andere belanghebbenden te beschouwen als negotiorum gestores, waardoor zij rekenpligtig zijn aan deze, en aanspraak hebben op vergoeding, doch alleen voor de nuttige en noodige uitgaven, waardoor de geregtigden zijn gebaat. — Regtb. Amsterdam 31 Mei 1843; R. B. V, 679.

6252. De benoeming van executeuren is niet bestaanbaar, indien er geen geldig testament bestaat, waarvan hun de uitvoering is opgedragen. Hij, die niet als eigenlijk gezegd executeur werkzaam kan zijn, kan zich niet als bewindvoerder des boedels gedragen, ofschoon hij bij onderhandsche acte is benoemd.

Vermeende executeuren behooren niet in de kosten te worden veroordeeld, veroorzaakt door hunne bemoeijingen met den boedel vóór het tijdstip, dat hunne qualiteit is betwist. — Hof Gelderland 10 Junij 1844; R. B. VI, 549; W. 517; R. in N. IV, 156; Regtb. Tiel 7 Junij 1844; W. 521.

6253. Indien een erflater bij uitersten wil, waarin hij over zijne geheele nalatenschap beschikt, executeuren heeft aangesteld, en bij een later testament, waarbij hij verklaart, dat zijn vroeger testament in volle kracht blijft, en waarbij hij slechts eenige legaten bespreekt, kunnen de bedoelde executeuren ook beschouwd worden executeuren van het tweede testament te zijn. Executeuren zijn niet bevoegd, om in regten tegen erfgenamen te ageren tot geldigverklaring van beschikkingen, ten behoeve van derden, welke beschikkingen door de erfgenamen schijnen te zullen worden betwist. — Regtb. Breda 29 Junij 1847; W. 861; R. en W. II, 586.

6254. Een executeur, die bij overlijden, bedanken, of andere ontstentenis van den eerstbenoemde, als zoodanig is aangesteld, is geregtigd zich in het bezit der nalatenschap te stellen, wanneer de eerstbenoemde voortvlugtig is en een bevel van gevangenneming, ter zake van misdrijf tegen hem is uitgevaardigd. — Regtb. Maastricht 20 April 1848; W. 951.

6255. Zijn de uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen van vreemdelingen, indien aan dezen krachtens vreemde wetten, de magt is gegeven om de onroerende goederen in Nederland gelegen en tot den boedel van den erflater behoorende te verkoopen daartoe regtens bevoegd, of wordt die bevoegdheid door het reëel statuut beperkt en de executeur onderworpen aan de bepalingen der Nederlandsche wet? — W. 523.

6256. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Van welken aard is de betrekking van den uitvoerder van uiterste wilsbeschikkingen tot den erflater en de erfgenamen? Kan de uitvoerder van uiterste wilsbeschikkingen zich in deze zijne hoedanigheid bij volmagt door een gemagtigde laten vertegenwoordigen? — Opm. en Meded. XI, 51.

Art. 1053.

6257. W. J. Drabbe. Quaestiones juridicae. — L. B. 1845. — Quaestio II. Num is cui venia aetatis concessa est, executor testamentarius esse possit? — Beoord. door mr. Dav. H. Levyssohn, Themis VI, 658.

6258. J. G. A. Verhoeff. Is de benoeming tot executeur testamentair van een door venia aetatis meerderjarig verklaarde bestaanbaar? — R. B. II, 264.

6259. S. V. Hoe moeten de woorden „minderjarigen zelfs wanneer deze handligting bekomen hebben," in art. 1053 Burg. Wetb. verstaan worden? — R. B. III, 413.

6260. Kunnen zij die venia aetatis hebben verkregen, uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen zijn? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 93.

6261. Kunnen minderjarigen, welke algeheele handligting bekomen hebben, benoemd worden tot uitvoerders eener uiterste wilsbeschikking? — R. en W. XII, 178; Jur. Corr. II, 6.

Art. 1054.

6262. J. J. Beaujon. De possessione (saisine) executoris testamenti. — L. B. 1848.

6263. Mr. G. Diephuis. Kan een erflater aan de uitvoerders zijner uiterste wilsbeschikking, ook de inbezitneming toekennen van dat gedeelte zijner goederen, hetwelk het wettelijk erfdeel der daartoe geregtigde erfgenamen uitmaakt? — Opm. en Meded. VI; 301.

6264. Strekt het regt van inbezitneming door een erflater aan de uitvoerders van zijne uiterste wilsbeschikking, volgens art. 1054 Burg. Wetb. toegekend van zijne geheele nalatenschap, zich ook uit tot het wettelijk erfdeel, daarin aan de legitimarissen toekomende? — Ja. — Jur. Corr. I, 10.

6265. Iets over enkele verpligtingen van uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen ten opzigte van de wet op het regt van successie en overgang. — R. en W. XIII, no. 1.

6266. Indien de erflater aan executeuren de inbezitneming heeft gegeven van alle zijne goederen, dan moeten daaronder niet begrepen worden de goederen, die aan de weduwe als onverdeeld aandeel in de goederen der huwelijksgemeenschap zouden toekomen. De weduwe behoeft dus geene uitsluitende inbezitstelling van de goederen der huwelijksgemeenschap te dulden, zij heeft regt die inbezitstelling tegen te spreken. — Regtb. Tiel 22 October 1864; Hof Gelderland 8 Februarij 1865; N. N. V, 185.

6267. De termijn van bezit der nalatenschap, bedoeld bij art. 1054, alin. 3, is fataal; zij kan niet verlengd worden door de erfgenamen; de executeur na dien termijn in regten optredende, moet ageren als eenvoudig gemagtigde, niet suo jure. Ofschoon die termijn eerst begint te loopen van het oogenblik, dat de executeur zich in het bezit kon stellen, wordt dat oogenblik niet geacht eerst dan aanwezig te zijn, als de executeur, niet het bewijs der schuldvordering, maar het verschuldigd kapitaal zelf in handen heeft. — Regtb. Appingedam 27 Julij 1865; N. R. B. XVII, 79.

6268. De executeur is met het doen van rekening en verantwoording, ook na verloop van één jaar en dus na het eindigen van zijn bezit, niet in mora, voor dat hij in gebreke is gesteld. — Regtb. Amsterdam 9 April 1844; W. 515.

Art. 1055.

6269. Dit art. is niet toepasselijk op eene executele met ruimeren omvang van magt. — Regtb. Amsterdam 1 November 1859; W. 2157.

Art. 1056.

6270. De wet omschrijft wel in het algemeen den werkkring van executeur testamentair, maar verbiedt niet dien werkkring uit te breiden. Eene scheiding door den erfgenaam opgemaakt, bindt den executeur niet, indien hij daartoe niet heeft medegewerkt. Artt. 1054 en 1055 gelden niet waar de uiterste wil eene andere voorziening bevat. De actie van den erfgenaam tegen den executeur tot teruggave van het bezit der nalatenschap is ontvankelijk, ook zonder vordering tot rekening en verantwoording. — Hof N.-Holland 24 Januarij 1861; W. 2271.

6271. Kan aan den uitvoerder van eene uiterste wilsbeschikking, vrijstelling verleend worden van de verpligting tot verzegeling in de gevallen, waarin de wet die voorschrijft? — Corr. XXVI, 74.
6272. Moet de kantonregter ambtshalve verzegelen, indien in een boedel executeuren tegenwoordig zijn, doch de erfgenamen afwezig en de executeuren de verzegeling niet verzoeken? — W. 891, 898, 903.
6273. Is eene bij testament verleende vrijstelling van de verpligting bij art. 1056 Burg. Wetb. aan den executeur opgelegd, als eene geldige beschikking aan te merken? — Jur. Vraagal IV, 198.

Art. 1057.

6274. Jhr. mr. B. J. Lintelo de Geer. Bedenkingen omtrent de vraag, wiens goederen behooren op eene boedelbeschrijving vermeld te worden? — N. R. Bijdr. IV, 61.
6275. Registratieregt op de door een executeur, in den door hem opgemaakten inventaris, gedane verklaring, dat hij bij het overlijden van den erflater, van dezen gelden onder zich had, en op eene eenzijdige verklaring van den executeur, dat hij uit die gelden eenig legaat afgegeven heeft. — Jur. Corr. IV, 329.
6276. De boedelbeschrijving als voorbereidende maatregel, om tot de deeling der huwelijksgemeenschap te geraken, moet ook door den uitvoerder van den uitersten wil der in gemeenschap gehuwde vrouw worden gedaan, zonder dat zulks eenig letsel toebrengt aan de regten des mans. — Hof N.-Holland 27 Maart 1862; W. 2393.
6277. Indien de uitvoerder eener uiterste wilsbeschikking geen boedelbeschrijving heeft laten opmaken, en alzoo deze later niet overleggen kan, bij eene verklaring, door hem als derde gearresteerde te doen, maakt dit hem niet persoonlijk aansprakelijk, voor het bedrag van het onder hem in die hoedanigheid gelegd arrest. — Regtb. Rotterdam 13 Junij 1842; W. 336.

Art. 1058.

6278. P. de Ridder. Mag de uitvoerder eener uiterste wilsbeschikking uit kracht van den hem bij testament opgedragen last, de onroerende goederen der nalatenschap verkoopen? — R. en W. XIII, 224; mr. A. W. Hoeth, id., R. en W. XIII, 331; XIV, 60; mr. C. de Witt Hamer, id., XIII, 552; XIV, 192.
6279. De executeur testamentair kan niet geacht worden den legataris te vertegenwoordigen; deze laatste moet ten zijnen opzigte als derde worden beschouwd, de executeur kan niet voor hem ageren, maar slechts in het geding interveniëren. — H. R. 14 November 1851; W. 1281; N. R., XL, § 32, 143; anders Hof Groningen 25 Junij 1850; W. 1281.
6280. Er bestaat „geschil” in den zin van dit art., indien het blijkt, dat de executeuren in het bezit der nalatenschap gestoord, tot uitkeering van een of ander in regten aangesproken worden, of eenige belemmering ondervinden omtrent de wijze waarop zij de hun opgelegde taak vermeenen te moeten vervullen. — Regtb. 's Gravenhage 3 Januarij 1840; W. 74.
6281. De executeuren testamentair zijn bevoegd, om in regten de opheffing te vorderen eener verzegeling der aan hun beheer opgedragen nalatenschap, welke ondernomen is door personen daartoe geen qualiteit bezittende. — Regtb. Zutphen 2 April 1840; W. 164.
6282. Onder executeuren kan beslag worden gelegd, niettegenstaande de nalatenschap door de erfgenamen onder voorregt van boedelbeschrijving is aanvaard; in dat geval kunnen executeuren worden veroordeeld tot het doen van verklaring en afgifte. De erfgenamen kunnen tegen dat beslag opkomen, de executeuren zijn niet bevoegd de verdediging tegen dat beslag te doen gelden. — H. R. 23 Junij 1843; N. R. XV, § 27, 90*; v. d. H., B R. IV, no. 122, 515.
6283. Executeurs testamentair zijn bevoegd in regten de uitwinning te vorderen van vaste goederen tot de nalatenschap behoorende. — Kantg. Boxmeer 16 Junij 1854; W. 1253.
6284. De regter kan bij provisie aan den executeur gelasten, dat contante penningen behoorende tot eene nalatenschap, waarover een geding wordt gevoerd, hangende dat geding in de consignatiekas, zullen worden gestort. De uitvoerder van een uitersten wil kan zich niet tegen eene vordering tot geldbelegging verzetten, op grond, dat een der erfgenamen minderjarig zijnde, niet door zijn voogd, maar door den bij uiterste wilsbeschikking benoemden bewindvoerder, zoude moeten vertegenwoordigd zijn. De uitvoerder van een uitersten wil, die met een der erfgenamen de voorloopige belegging van gereede penningen tot de nalatenschap behoorende, heeft bestreden, is niet bezwaard door de tegen hem uitgesproken veroordeeling in de helft der kosten, uit eigen beurs te voldoen. — Hof Gelderland 9 September 1846; R. B. VIII, 685, W. 855; N. R. XXX, § 44, 226; R. en W. II, 597.
6285. Al mogt een erflater een executeur hebben benoemd met regt van bezitneming, zoo kan evenwel een vordering tot terugbekoming van roerende goederen worden ingesteld, tegen de erfgenamen, omdat zij tegenover derden moeten worden beschouwd als bezitters. — Hof N.-Holland 21 September 1848, W. 1014.

Art. 1059.

6286. G. Leefkens. Hebben executeuren testamentair de bevoegdheid, om ter beurze te verkoopen, inschrijvingen op het grootboek der Nationale Schuld, ter betaling der legaten, en dientengevolge afschrijving van kapitalen te doen? — Corr. XVIII, 70.
6287. E. T. Over het al dan niet bevoegd zijn van executeuren tot verkoop van onroerende goederen. — W. 416.
6288. De uitvoerder van een uitersten wil, mag na verkregen magtiging der regtbank, de onroerende goederen der nalatenschap ter voldoening van een gemaakt legaat verkoopen, als de erfgenamen onbekend en niet tegenwoordig zijn. — Regtb. Goes 1851; R. en W. VII, 462.
6289. Derden kunnen niet opkomen tegen een verkoop van vastgoed, tot eene nalatenschap behoorende, indien er minderjarige erfgenamen zijn, en de executeur niet heeft gevraagd het verlof der regtbank. — H. R. 20 Januarij 1854; Corr. XXVI, 89.
6290. Indien de erflater geen erfgenamen heeft nagelaten, aan welke de wet een deel der nalatenschap als legitime portie toekent, en hij mitsdien over zijne geheele nalatenschap vrij kan beschikken, mag hij aan een executeur testamentair de magt geven, om de nagelaten goederen te verkoopen, en te gelde te maken, en de kooppenningen te ontvangen. — Regtb. 's Gravenhage 25 Mei 1840; W. 201.

Art. 1060.

6291. Executeuren testamentair zijn alleen uit kracht der wet bevoegd, uitstaande kapitalen op te zeggen. — Regtb. 's Hertogenbosch 29 Mei 1840; W. 113; Regtsz. III, 42; N. R. X, § 30, 129.
6292. De bevoegdheid van den executeur testamentair, om regtsvorderingen in te stellen, houdt op met het bezit der nalatenschap. — Regtb. Appingedam 27 Julij 1865; N. R. B. XVII, 79.

6293. Executeuren testamentair van een, hangende het geding, overleden gedaagde, zijn bevoegd om van het te diens nadeele gewezen vonnis, in hooger beroep te komen. De Nederlandsche regter behoort de bevoegdheid van executeuren testamentair, zijnde vreemdelingen, om te appelleren, te erkennen, indien hun die bevoegdheid door een buitenlandschen regter, krachtens een buitenlandsche wet is toegekend. — Hof Zeeland 20 December 1859; N. R. B. XI, 40.

Art. 1061.

6294. Onder het woord „belanghebbenden" in dit art. zijn alleen begrepen de erfgenamen of hunne regtverkrijgenden. — H. R. 26 Junij 1857; W. 1865.

6295. De vordering tot rekening en verantwoording tegen een executeur, kan tegelijk worden ingesteld met eene actie tot boedelscheiding tegen dienzelfden executeur als mede-erfgenaam. De kosten van de af te leggen rekening en verantwoording, en van de boedelscheiding komen ten laste des boedels. — Regtb. Utrecht 23 Febr. 1870; W. 3194.

6296. De executeur testamentair is geregtigd, na den afloop van het jaar der inbezitneming, rekening te doen en zich van het bezit der goederen en gelden uit de nalatenschap, te ontslaan. — Regtb. Amsterdam 6 Mei 1846; R. B. VIII, 529.

6297. De executeur kan alleen door de erfgenamen worden aangesproken tot rekening en verantwoording eens boedels, en tot afgifte van het saldo, de petitio hereditatis of revindicatie kan niet tegen hem worden ingesteld, zoodra hij heeft opgehouden executeur te zijn en volgens de wet het bezit der goederen regtens heeft verloren. — Hof N.-Holland 27 Maart 1856; N. R. B. VII, 245.

6298. De vordering tot rekening en verantwoording tegen een executeur testamentair, ingesteld door een der erfgenamen, is niet ontvankelijk, indien niet alle overige erfgenamen in het geding worden geroepen. — Regtb. Amsterdam 8 April 1863; N. R. B. XV, 369.

Art. 1062.

0299. Aan een executeur is niet stilzwijgend de magt van subrogatie verleend, indien hem is opgedragen zoodanige ampele magt, als tot deze commissie maar eenigzins wordt vereischt. — Regtb. Amsterdam 2 October 1849; R. B. XI, 517.

Art. 1063.

6300. S. M. Welke is de beteekenis der woorden: „bij gebreke van de andere" in art. 1063 Burg. Wetb. voorkomende? Kan indien er verscheiden uitvoerders van een uiterste wilsbeschikking zijn, één hunner altijd onder zijne verantwoordelijkheid alleen werkzaam zijn, indien de medeuitvoerders in gebreke blijven te handelen, of, met andere woorden stil blijven zitten? — R. B. VIII, 154.

6301. De aangifte der memorie van successie door één executeur is niet voldoende, indien er meer zijn benoemd, tenzij de overigen wettig verhinderd zijn. — M. F. 30 Julij 1863, no. 156; P. W. 4366; anders W. de Gelder, Adv. VIII, 318.

6302. Een administrateur die ad vitam benoemd, evenwel is ontslagen, heeft het regt niet, van zijn medeadministrateur te vorderen, dat hij hem blijve erkennen. Zoodanig ontslagen administrateur heeft evenwel het regt van zijnen medeadministrateur te vorderen mededeeling van hetgeen door dezen buiten hem is verrigt tot het ontslag toe. — Regtb. Hoorn 5 Augustus 1842; W. 375.

6303. Executeuren testamentair zijn bevoegd om van hunnen mede-executeur, in regten te vragen de afgifte van effecten, door de erflaatster aan dien mede-executeur, bij haar leven in bewaring gegeven. De mede-executeur kan die afgifte niet weigeren, op grond eener niet voldane erfportie zijner zusters, uit den boedel opgekomen.

Aan de woorden „bij gebreke van de anderen," kan geen andere beteekenis worden toegekend, dan „bij gebreke van handelen van de anderen," dat is, dat indien er verscheiden uitvoerders van uitersten wil zijn, een hunner altijd, onder zijne verantwoordelijkheid, alleen kan werkzaam zijn, indien de overigen in gebreke blijven te handelen, of stil zitten. Een mede-executeur, die tevens debiteur der nalatenschap is, kan door de andere mede-executeuren tot kwijting der schuld worden aangesproken en vervolgd. — Regtb. Amsterdam 27 September 1843; R. B. VI, 213; N. R. XVIII, § 33, 140; Regtz. III, 45.

Art. 1064.

6304. Als bij eene acte van scheiding wordt gezegd, dat partijen de rekening van executeuren hebben nagezien en met de bescheiden hebben vergeleken, deze goedkeuren en de executeuren ontslaan, zonder dat van eene schriftelijke rekening blijkt, dan is noch art. 42 der wet van 22 frimaire, jaar VII, noch art. 9 der wet van 16 Junij 1832 overtreden. — Regtb. Haarlem 25 April 1854; P. W. 2456; H. R. 23 Februarij 1855; P. W. 2456; Regtb. Amsterdam 24 October 1854; P. W. 2456; H. R. 12 Januarij 1855; P. W. 2335.

Art. 1065.

6305. Een executeur testamentair is qua talis alleen rekening en verantwoording schuldig aan de erfgenamen of hunne regtverkrijgenden. — H. R. 26 Junij 1857; Corr. XXXI, 330.

6306. Behoorlijk gedechargeerde executeuren testamentair, kunnen niet meer worden veroordeeld tot exhibitie van tot de nalatenschap behoorende stukken, zelfs dan, wanneer er in de acte van décharge, van die stukken geen melding wordt gemaakt. — H. R. 19 Maart 1852; Corr. XXIV, 353.

6307. Een aangestelde bewindvoerder, kan van zijne verpligting tot het doen van rekening en verantwoording aan den benoemden erfgenaam, bij testament ontheven worden. Art. 1065 is niet toepasselijk op bewindvoerders. — Regtb. Roermond 30 September 1869, W. 3194.

Art. 1066.

6308. Mr. M. van der Tuuk. Over de bevoegdheid van, krachtens art. 1066 Burg. Wetb., benoemde bewindvoerders, bepaaldelijk ten aanzien van het daarstellen eener boedelscheiding. — Opm. en Med. III, 210; Regtb. Winschoten 29 September 1847 ibid.

6309. S. Sutro. Aanmerking op art. 1066 Burg. Wetb. — W. 942, bestrijding daarvan W. 969.

6310. Sluit art. 1066 Burg. Wetb. in zich het verbod aan den gestelden erfgenaam, om de onroerende goederen, renten en schuldvorderingen, waarover een bewindvoerder is aangesteld, te vervreemden of te bezwaren? — R. W. III, 46, 206; V, 33.

6311. Bij gebreke van den over eene erfenis of een legaat gestelden bewindvoerder, wordt door de regtbank een ander in diens plaats benoemd, tenzij de erflater zelf een opvolger aangewezen, of de keuze van den opvolger aan den primitiven bewindvoerder overgelaten heeft, waartoe de erflater bevoegd is. Ook kan den bewindvoerder de magt gegeven worden, om zich een ander toe te voegen. — Jur. Corr. II, 45.

6312. Strekt zich de magt des bewindvoerders regtens zoover uit, dat zonder zijne toestemming of medewerking de erfgenaam of legataris geene goederen verkoopen, vervreemden of bezwaren mag, welke in het erfdeel of legaat begrepen zijn? — Jur. Vraagal II, 91.

6313. Bewindvoerders over eene erfenis of legaat, bij art. 1066 vermeld, hebben geen regt om bij het doen hunner jaarlijksche rekening, 2½ pct. der ontvangsten en 1½ pct. der uitgaven als belooning te berekenen. — Jur. Vraagal II, 77; III, 111.

6314. W. F. Overhoff, Jr. Iets over de bewindvoerders, bedoeld bij art. 1066 van het Burg. Wetb. — R. en W. VIII, 39.

6315. De acten houdende benoeming van bewindvoerders of administrateuren over eene nalatenschap, behoeven eerst na doode van den erflater te worden geregistreerd, het regt bedraagt 80 ct. — M. F. 9 Maart 1847, no. 199; P. W. 440.

6316. Aan een legataris, aan wien een jaarlijksch legaat is besproken, competeert de vordering tegen de administrateuren van den boedel, tot uitkeering van het legaat, maar niet tot rekening en verantwoording, welke laatste alleen kan worden ingesteld als de administrateuren beweren niet in staat te zijn tot de uitkeering van het legaat. — Regtb. Amsterdam 12 April 1843; R. B. V, 392.

6317. Opgedragen bewindvoering over een erfdeel. — Gevraagde afgifte na doode van den erfgenaam door diens erfopvolger. De erflater mag het beheer door een bewindvoerder, niet langer doen duren als het leven van den erfgenaam, omdat anders eene vermomde erfstelling over de hand zou plaats hebben. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1853; N. R. B. III, 561; bestreden door mr. J. van Hall, ibid.

6318. Ofschoon de erfgenaam van een kapitaal ingeschreven in het Grootboek der Nationale Schuld, ten name der door den erflater daarover gestelde bewindvoerders geregtigd is, dat kapitaal gedurende het beheer dier bewindvoerders te verbinden, kan geen verkoop, af- en overschrijving daarvan geheel of gedeeltelijk plaats hebben dan na het eindigen van het bewind. — Regtb. Amsterdam 1 November 1859; N. N. V, 53; R. en W. XVIII, 119; bevestigd hof N.-Holland 24 Januarij 1861; W. 2271; Tijds. v. R. XV, 234.

6319. De toekenning bij testament van een onzeker loon aan den bewindvoerder van een vruchtgebruik, is niet als eene periodieke uitkeering onder den last van beheer of als een legatum sub modo te beschouwen, waarvan volgens art. 22, litt. *e*, der wet van 18 Mei 1859 (St. 36), successieregt verschuldigd is. — Regtb. Nijmegen 4 Junij 1868; W. 3036.

6320. Zoo al de erfgenaam van een kapitaal, ingeschreven in het Grootboek der Nationale Schuld, ten name der daarover gestelde bewindvoerders, geregtigd is, dat kapitaal gedurende het beheer dier bewindvoerders te verbinden, kan geen verkoop, af- en overschrijving daarvan geheel of gedeeltelijk plaats hebben, dan na het eindigen van het bewind. — Regtb. Amsterdam 1 November 1865; W. 2759.

6321. Indien bij testament is bepaald, dat een kapitaal onder administratie zal blijven, totdat de erfgenamen den leeftijd van vijfentwintig jaren zullen bereikt hebben en die erfgenamen door hunnen voogd vertegenwoordigd, dat kapitaal onder administratie hebben gesteld, kan een der erfgenamen, van de administrateuren geen rekening en verantwoording en afgifte van dat kapitaal vorderen, indien hij enkel meerderjarig is, zonder nog den ouderdom van vijfentwintig jaren te hebben bereikt. — Regtb. Amsterdam 21 Julij 1863; W. 2546.

6322. Dit art. veroorloovende eene voortdurende bewindvoering over de goederen door den erflater nagelaten, gedoogt a fortiori de opdragt van de meer beperkte taak aan executeuren, om die goederen te vereffenen en te beleggen. Een mandaat door den erflater gegeven, sluit het denkbeeld uit van een mandaat of bewaargeving door den erfgenaam gegeven, opgedragen en herroepbaar. — Regtb. Amsterdam 1 November 1859; W. 2657.

Art. 1068.

6323. Mr. J. A. Molster. Art. 43 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36) op het regt van successie, is niet toepasselijk in het geval dat de executeur voor zijne betrekking bedankt, en dientengevolge het hem besprokene niet geniet. — Jur. Corr. III, 317.

6324. J. P. Sprenger van Eijk. Legaten en belooningen aan executeurs testamentair enz., een nieuw beginsel aangenomen, nieuwe moeijelijkheid. — R. en W. XXI, 331.

6325. Mr. W. F. Otten. Wettelijk loon van uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen. — R. en W. IX, 387.

6326. Mr. E. van Lier. Het legaat aan uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen, ter belooning hunner werkzaamheden, in verhouding tot de legitime portie. — N. R. Bijdr. XVII, 384.

6327. J. C. D. Van welke ontvangsten en uitgaven kan de uitvoerder eener uiterste wilsbeschikking, zijn loon in rekening brengen, hetwelk hem bij art. 1068, 2de lid, van het Burg. Wetb. is toegekend? — R. en W. II, 508.

6328. Indien een legaat, gemaakt als loon zijner werkzaamheden aan een executeur, vervalt, tengevolge van de weigering van den benoemde, om de executele te aanvaarden, heeft dan de verwerping van dat legaat plaats gehad in den zin van art. 45 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36)? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 37.

6329. Indien eene making bij uiterste wilsbeschikking, ten behoeve eener openbare instelling, geen gevolg heeft, wegens de weigering des konings om de magtiging voor de aanneming vereischt, te verleenen, kan dan de bij dezelfde uiterste wilsbeschikking benoemde uitvoerder, loon vorderen van de erfgenamen ab intestato? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 84; H. R. 11 April 1845; W. 615.

6330. Mr. A. de Pinto. Kan de legitimaris weigeren, aan den executeur het loon van art. 1068 Burg. Wetb. te voldoen, op grond dat daardoor inbreuk zou worden gemaakt op zijne legitime, waartoe zijn erfdeel bij testament is beperkt? — Neen. Adv. no. 15.

6331. Hebben executeuren regt, om het hun toegekende wettelijk loon van 2½ pct., der door hen in de nalatenschap ontvangen penningen, ook te berekenen over de gereede gelden, die zij bij den dood des testateurs in zijn boedel vinden, en welke door hen worden overgenomen? — Neen. — Jur. Corr. III, 205.

6332. De belooning aan executeurs toegekend door den erflater, moet steeds beoordeeld worden naar den omvang der werkzaamheden; alleen als die belooning in geen verhouding tot hunne werkzaamheden staat, moet zij als eene aan belasting onderworpen liberaliteit, dus als legaat worden beschouwd. — M. F. 30 September 1869, no. 69; M. F. 15 Oct. 1869, no. 16; P. W. 5626.

6333. Eene testamentaire beschikking, houdende bepaling, dat aan den executeur testamentair, na volbrenging zijner werkzaamheden, of wel na liquidatie, scheiding of verdeeling des boedels, een of meer stukken gewerkt zilver ter zijner keuze, tezamen geen mindere waarde dan ƒ 800 bedragende,

zullen worden aangeboden, bevat een legaat ten behoeve van den executeur testamentair. In allen gevalle bevat zij eene schenking, en dus eene schenking bij uiterste wil gedaan, hetwelk een legaat is. De wetgever heeft in art. 1068 onder legaat en belooning hetzelfde willen verstaan. — Regtb. Leeuwarden 20 Junij 1854; W. 1567.

6334. De testamentaire beschikkingen omtrent hetgeen de executeuren als zoodanig zullen genieten, zijn legaten, en kunnen alzoo ten behoeve der legitime worden verminderd. — Regtb. Amsterdam 6 December 1865; W. 2774; P. W. 4937.

6335. De belooningen voor werkzaamheden door den erflater bij testament bepaald, zijn niet onderworpen aan het regt van successie, ook wanneer zij meer dan het wettig loon bedragen, bij art. 1068 bepaald; met de woorden „verkrijgen uit den boedel," in art. 1 der wet van 13 Mei 1859, wordt alleen bedoeld het verkrijgen van een legaat of gift, voortspruitende uit des erflaters liberaliteit, door hem bij testament vermaakt, geenzins een daarbij aan bewindvoerders toegekend loon, terwijl het aan den judex facti is overgelaten, om te beoordeelen of dat loon een legaat is onder verdichten titel. — H. R. 8 Januarij 1869; N. R. XCI, § 4, 26; W. 3074; R. en W. XXI, 291; Regtb. Winschoten 25 November 1868; W. 3076; P. W. 5465; Regtb. Nijmegen 4 Junij 1868; R. en W. XX, 599; P. W. 5464; N. R. B. XX, 289.

6336. Indien twee executeuren zijn benoemd en de executele door hen is aanvaard, terwijl een hunner daarna, doch voor het einde der executele is overleden, hebben zijne erfgenamen geen aanspraak op de volle helft van het loon, berekenbaar tot den finalen afloop der executele, doch slechts op de helft van hetgeen de beide executeuren konden berekenen tot gemeld overlijden. — Arbitrale uitspraak Amsterdam 1 October 1858; W. 2007.

6337. De belooning door den erflater aan executeurs toegekend, is geen schuld van den erflater, het bedrag mag dus niet van het actief des boedels worden afgetrokken. — M. F. 21 October 1869, no. 78; P. W. 5627.

6338. Moet de beschikking, waarbij aan een executeur testamentair, ter vergelding zijner moeite, eene belooning wordt besproken, als legaat worden beschouwd? zoodanig dat: 1e. deze uitkeering aan het regt van successie is onderworpen? 2e. de tegenwoordigheid van een der bloedverwanten of aangehuwden van genoemden executeur in den verboden graad als getuige, het openbaar testament zoude vernietigen? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. I, 45.

6339. De executeur is geregtigd belooning te berekenen voor den geheelen tijd van zijn beheer, ook dan, als dat beheer langer dan een jaar duurt.— Regtb. Amsterdam 9 April 1844; W. 515.

6340. De executeur is niet geregtigd, belooning te berekenen over de contanten in den boedel bij het overlijden aanwezig; dit is niet als een ontvangst te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 8 October 1850; R. B. XIII, 12.

6341. De beslissing der regtbank, dat iedere belooning, door een testateur aan een executeur testamentair bij uitersten wil toegekend, ook dan, wanneer die eerst uitbetaald moet worden, nadat de boedel door hem is beredderd en afgedaan, is een legaat, waarvan het successieregt is verschuldigd, is niet vatbaar voor een onderzoek in cassatie. — H. R. 13 April 1855; N. R. B. V, 314.

Art. 1070.

6342. C. C. van der Schalck. De beneficio inventarii in personam heredis spectato. — L. B. 1826.

6343. J. J. Ermerins. De jure deliberandi. — L. B. 1827.

6344. G. J. W. Wiselius. De jure deliberandi et beneficio inventarii. — Amst. 1840.

6345. H. P. G. van Diggelen. De inventario secundum juris civilis Neerlandici praecepta. — L. B. 1840.

6346. Een registratieregt van 80 ct. is verschuldigd op een verklaring ter griffie, dat van het regt van beraad wordt gebruik gemaakt, door iederen erfgenaam, die de verklaring aflegt. De verklaring door een voogd over onderscheiden minderjarigen, is slechts aan één regt onderworpen. — M. F., P. W. 1107.

6347. Het register ter griffie der regtbank gehouden, waarin de verklaringen van beraad worden ingeschreven, is vrijgesteld van zegelregt. — M. F. 8 Februarij 1845, no. 99; P. W. 600.

6348. De erfgenaam, die verzuimd heeft de verklaring bij dit art. bedoeld, af te leggen, kan de betaling eener schuld van den erflater niet uitstellen, tot de boedelscheiding heeft plaats gehad. — Regtb. Amsterdam 2 Febr. 1844; R. B. VI, 715.

6349. Een gedaagde erfgenaam, kan zich voor den Nederlandschen regter beroepen op zijne aanvaarding, onder voorregt van boedelbeschrijving in den vreemde gedaan. De gevolgen van die beneficiaire aanvaarding, worden echter geregeld door de Nederlandsche wet. De schuldenaar van eene beneficiaire nalatenschap, kan, alvorens door de erfgenamen rekening en verantwoording is afgelegd, ter verzekering zijner regten, geen conservatoir arrest onder derden doen leggen. — Regtb. Amsterdam 18 October 1859; W. 2139.

6350. Tegen erfgenamen, die onder voorregt van boedelbeschrijving hebben aanvaard, kan in regten worden geageerd. — Regtb. Arnhem 25 November 1865; W. 2778.

6351. Ofschoon erfenissen, aan minderjarigen opgekomen, niet anders dan onder voorregt van boedelbeschrijving kunnen aanvaard worden, moet evenwel de voogd de verklaring daarvan ter griffie der regtbank afleggen; bij gebreke daarvan, kan hij zich tegen den schuldeischer niet beroepen op dat voorregt. — Regtb. Amsterdam 10 Mei 1865; N. N. V, 21.

6352. Minderjarige erfgenamen kunnen niet als zuivere erfgenamen worden aangesproken, al heeft ook hun voogd verzuimd de verklaring bij art. 1070 Burg. Wetb. bepaald, af te leggen. — Regtb. Amsterdam 27 December 1867; W. 2996.

Art. 1071.

6353. Wanneer moet de boedelbeschrijving plaats hebben, ingeval men zich van het regt van beraad bedient, of de nalatenschap onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaardt; moet de verklaring voorafgaan, of kan die nog gedaan worden na de boedelbeschrijving? — Neen. — Corr. VII, 9.

6354. Tegen den zich beradenden erfgenaam, kan eene regtsvordering worden ingesteld. — Regtb. Amsterdam 25 Augustus 1868; N. R. B. XIX 202; W. 3044.

6355. Zoodra de termijn, bij dit art. bepaald, is verstreken en niet verlengd, heeft het regt van beraad opgehouden, dan kunnen de erfgenamen tot aanvaarding of verwerping der nalatenschap worden gedwongen, zonder dat er van eenig beraad meer sprake kan zijn. — Regtb. Amersfoort 19 November 1867; R. en W. XX 461.

6356. De termijn van beraad kan door den regter meer dan eens worden verleend, indien daarvoor zeer bijzondere redenen aanwezig zijn, of de nalatenschap van dien aard is, dat een onderzoek naar de

gesteldheid moeijelijk is en veel tijd vereischt. — Regtb. 's Gravenhage 10 Febr. 1850; W. 1098.

6357. Een erflater is niet bevoegd, om den bij de wet vastgestelden termijn van beraad, bij zijn uitersten wil te verkorten. — Hof Zeeland 2 September 1845; R. B. VIII 140.

6358. Het verkeeren in termen van beraad, wegens het al of niet aanvaarden eener nalatenschap, kan slechts het gevolg hebben, dat een geding geschorst wordt tot na den afloop van den termijn van vier maanden. — Regtb. Groningen 21 Julij 1854; N. R. B. VI 398.

Art. 1072.

6359. Kan de erfgenaam, die gedurende den termijn van beraad voor een schuld des erflaters wordt aangesproken, de niet ontvankelijk verklaring dezer vordering vragen, op grond, dat hij de erfenis niet heeft aanvaard? — Vragen v. N. R. I, 51.

6360. Indien de erfgenaam, die zich beraadt ter voorkoming eener veroordeeling en executie, zich op het regt van beraad wil beroepen, moet hij de dilatoire exceptie bij art. 159 Burg. Regtsv. bedoeld, voorstellen, hij kan niet volstaan met de niet-ontvankelijkheid der actie te beweren, op grond, dat de verklaring van beraad anterieur was aan het instellen der actie. Dit art. is niet van toepassing op hen, wier aanvaarding onder benefice van inventaris reeds is geschied. — Regtb. Arnhem 23 Nov. 1865; R. en W. XVIII, 229; N. N. V, 233; N. R. B. XVI, 397.

6361. Uit dit art. volgt niet, dat tegen een zich beradenden erfgenaam, gedurenden den termijn van beraad geen actie zou kunnen worden ingesteld, en dat hij niet in regten wegens vorderingen, ten laste van de nalatenschap, over welker aanneming hij in beraad is, zou kunnen worden opgeroepen. Ieder schuldeischer eener nalatenschap heeft de bevoegdheid den erfgenaam in regten aan te spreken, behoudens het regt van dezen laatsten, om zich op zijne qualiteit van beradenden erfgenaam te beroepen en des verkiezende de dilatoire exceptie bij het 2de lid van art. 159 Burg. Regt voorgeschreven, in te roepen; in dat geval behoort de exceptie te worden gesteld en niet de ontvankelijkheid te worden bestreden. — Regtb. Amsterdam 8 Februarij 1843; W. 383; Regtz. III, 47; N. R. XVI, § 59, 303.

6362. De schuldeischer is steeds bevoegd om de erfgenamen van zijn schuldenaar in regten te vervolgen. — Regtb. 's Hertogenbosch 8 Januarij 1842; W. 367.

6363. Een vonnis bij verstek gewezen, moet ook tegen in beraad zijnde erfgenamen, binnen zes maanden worden ten uitvoer gelegd. Deze kunnen in zoodanig geval eene dilatoire exceptie tot schorsing van het geding voorstellen. — Regtb. Tiel 11 Aug. 1849; N. R. B. II, 51.

6364. Dit art. belet niet om een erfgenaam, die in termen van beraad verkeert, te dagvaarden, doch hij kan niet worden genoodzaakt, om in dien termijn de qualiteit van erfgenaam aan te nemen, en kan geen executie tegen hem worden gedaan. — Regtb. Utrecht 23 April 1845; R. B. VII, 628.

6365. Een schuldeischer heeft het regt, tegen den erfgenaam, hoezeer noch uitdrukkelijk, noch stilzwijgend de nalatenschap aanvaard hebbende, in regten te ageren; de erfgenaam kan daarop alleen dilatoir excipiëren. — Regtb. Assen 7 Maart 1842; W. 287.

6366. Uit dit art. volgt niet, dat tegen den erfgenaam die zich beraadt, gedurende den termijn van beraad, geen actie zou kunnen worden ingesteld en hij niet in regten zou kunnen worden geroepen, wegens vorderingen, ten laste van de nalatenschap over welker aanneming hij in beraad is; in dat geval kan de gedaagde de statering der zaak verzoeken, tot het einde van den termijn van beraad. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1849; W. 1009.

6367. Een erfgenaam kan de bepaling van dit art. niet inroepen, indien hij geen verklaring heeft afgelegd, dat hij gebruik maakt van den termijn van beraad overeenkomstig art. 1070. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1844; R. B. VI, 715.

Art. 1073.

6368. De regter kan den erfgenaam, die zich beraadt, magtigen om de hypothecaire renten gedurende het beraad verschijnende, uit te betalen. — Regtb. 's Gravenhage 14 December 1849; W. 1100.

Art. 1075.

6369. E. Krudop. De hereditate sub beneficio inventarii adita, ab herede non repudianda. — Gron. 1829.

6370. A. F. E. M. van Lamsweerde. De beneficio inventarii, nec non iis qui inventarium conficere coguntur. — L. B. 1826.

6371. R. Crommelin. De aditione hereditatis sub beneficio inventarii ejusque effectibus ratione heredis. — Traj. 1836.

6372. Mr. Jo. de Vries, J.z. De voogd is verpligt van de aanvaarding eens boedels, onder voorregt van boedelbeschrijving, eene acte ter griffie uit te brengen. — R. B. III, 119; anders R. B. III, 49.

6373. Aanvaarding onder voorregt van boedelbeschrijving door den voogd: verklaring ter griffie. — Jur. Vraagal I, 69; II, 77.

6374. De inventaris eener beneficiaire nalatenschap bij notariële acte op te maken. — Jur. Vraagal II, 79.

6375. Over de toepassing der wet op de registratie op de acten van aanvaarding, onder het voorregt van boedelbeschrijving. — Corr. XXI, 273.

6376. Het register ter griffie der regtbank gehouden, waarin de verklaringen van aanvaarding, onder voorregt van boedelbeschrijving worden opgenomen, is vrijgesteld van zegelregt. — M. F. 8 Februarij 1845, no. 99; P. W. 600.

6377. Op volmagten door onderscheiden erfgenamen afgegeven, tot het doen van verklaring wegens beraad, aanvaarding onder voorregt van boedelbeschrijving, verwerping van erfenis, aangifte voor het regt van successie, zijn zoovele regten van 80 ct. verschuldigd, als er erfgenamen vertegenwoordigd worden. — M. F., P. W. 1735.

6378. De medewerking van een meerderjarigen erfgenaam, tot den verkoop van onroerende goederen behoorende tot een boedel, is op zich zelf niet genoegzaam voor het bewijs van aanvaarding, indien voor andere minderjarige erfgenamen, onder voorregt van boedelbeschrijving is aanvaard. — M. F. 4 November 1859, no. 10; P. W. 3809.

6379. Op de verklaring ter griffie afgelegd, dat een boedel onder voorregt van boedelbeschrijving wordt aanvaard, is één regt van registratie van 80 ct. verschuldigd, hoe groot ook het getal erfgenamen moge zijn, die de verklaring afleggen, de heffing van *f* 1,60 op zoodanige verklaring is mede onjuist. — Regtb. Leiden 25 Maart 1851; W. 1258; anders M. F. 15 Mei 1848; W. 997.

6380. Eene aanvaarding onder het voorregt van boedelbeschrijving, geeft den erfgenaam het regt niet om het beheer der op deze wijze aanvaarde nalatenschap op te vorderen van executeuren testamentair. — Regtb. 's Gravenhage 26 Januarij 1855; Corr. XXII, 296; W. 1623.

6381. Indien voor minderjarige erfgenamen een boedel onder het voorregt van boedelbeschrijving

is aanvaard, dan is de medewerking van een meerderjarigen erfgenaam tot den verkoop van tot den boedel behoorende onroerende goederen geen daad van aanvaarding. — Regtb. Amsterdam 19 April 1843; Corr. XXXVI, 229; R. B. VI, 581.

6382. De wetsbepalingen regelende de regten en verpligtingen der erfgenamen bij eene beneficiaire aanvaarding, behooren tot de statuta realia en kunnen mitsdien door de hier te lande wonende erfgenamen, in een buitenlands opengevallen en onder voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap niet worden ingeroepen. — H. R. 15 April 1861; P. W. 3802.

6383. Hoezeer erfenissen aan minderjarigen opgekomen, niet anders dan onder voorregt van boedelbeschrijving kunnen worden aanvaard, moet evenwel de voogd de verklaring daarvan ter griffie der regtbank afleggen en kan hij zich bij gebreke daarvan tegen den schuldeischer niet beroepen op het voorregt van boedelbeschrijving en den termijn van drie maanden aan den erfgenaam toegestaan, om aan de schuldeischers rekening en verantwoording af te leggen en de schulden te voldoen. Degene die na het verstrijken van den termijn van beraad gesommeerd om de erfenis te aanvaarden of te verwerpen den daartoe gelaten termijn ongebruikt laat en eerst na de daartoe gedane dagvaarding eene keuze doet, moet in de proceskosten veroordeeld worden. — Regtb. Amsterdam 10 Mei 1865; W. 2729.

6384. De aanvaarding eens boedels onder het voorregt van boedelbeschrijving werkt terug tot het tijdstip van het overlijden des erflaters. — Hof N.-Holland 9 November 1848; W. 1021.

6385. Een aanvaarding onder beneficie van inventaris in het buitenland ingeroepen door iemand, die in Nederland geregtigd is de hoedanigheid van erfgenaam aan te nemen, geldt mede hier te lande. Een dergelijke beneficiaire aanvaarding moet in hare regtsgevolgen niet naar de buitenlandsche, maar naar de Nederlandsche regtsgevolgen worden geregeld. — Regtb. Amsterdam 18 October 1859; N. R. B. IX, 615.

Art. 1076.

6386. De crediteuren eener nalatenschap, opengevallen onder de oude Hollandsche wetgeving, doch door de erfgenamen onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaard onder de Fransche wet, kunnen ter uitvoering van een vonnis in 1845 in kracht van gewijsde gegaan, executoriaal beslag leggen op hetgeen onder eenige erfgenamen berust en tot de nalatenschap behoort. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1848; R. B. X, 639; Hof N.-Holland 9 November 1848; R. B. X, 639; W. 1021.

Art. 1078.

6387. J. Frima. Specimen qua exponuntur effectus impetrati beneficii inventarii. — Gron. 1808.

6388. H. van Giffen. De beneficiis juris, quibus duriori jure utentibus fuit subventum. — Groningae 1819.

6389. J. F. H. J. E. Mackay. De aere alieno hereditario. — Traj. 1829.

6390. L. H. A. P. Steenstra Toussaint. De herede beneficiario solvente creditoribus prius petentibus secundum, codicis art. 808 partem alteram. — Groningae 1837.

6391. Mr. J. van Hall. Over het voldoen der schuldeischers eener nalatenschap door beneficiaire erfgenamen volgens het hedendaagsche regt. — R. Bijdr. VI, 666.

6392. Mr. J. van Hall. Nog een woord over het voldoen der schuldeischers eener nalatenschap door beneficiaire erfgenamen volgens het hedendaagsche regt. — R. Bijdr. VII, 101.

6393. Mr. J. C. van der Meer Mohr. Bedenkingen tegen het betoog over het voldoen der schuldeischers eener nalatenschap door beneficiaire erfgenamen volgens het hedendaagsche regt, door mr. J. van Hall. — Bijdr. VII, 347, 666.

6394. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Over de regtsmiddelen van schuldeischers van onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde boedels tegen den beneficiairen erfgenaam. — N. R. Jaarb. V, 223.

6395. A. J. Haaselhorst. Iets over het benefice van inventaris of voorregt van boedelbeschrijving. — Leiden 1868. Beoord. door mr. G. I. A. Faber. Themis 2e, XVI, no. 1.

6396. Mr. G. de Vries, Az. Heeft de schuldeischer van den beneficiairen boedel, het regt den beneficiairen erfgenaam tot condemnatie te dagvaarden? Heeft hij het regt executoire titels of vonnissen tegen den overledene verkregen, te executeren? Heeft hij het regt om gelden en goederen tot den beneficiairen boedel behoorende, onder derden conservatoir of executoriaal, in beslag te nemen? — Regtsg. Jaarb. VI, 239.

6397. Indien erfgenamen eene nalatenschap zuiver aanvaarden, zijn zij dan verpligt, zoo de nalatenschap ontoereikend is tot betaling der schulden, de legaten uit eigen middelen te voldoen? — Jur. Vraagal II, 278.

6398. Ieder schuldeischer in een onder voorregt van boedelbeschrijving aanvaarden boedel, is in het algemeen bevoegd om vonnis tegen de beneficiaire erfgenamen te vragen, alsmede om beslag te leggen op de kooppenningen van verkochte goederen, aan den boedel verschuldigd, vooral zijn de bevoorregte schuldeischers daartoe geregtigd. — Regtb. Haarlem 14 Maart 1843; Regtz. III, 55.

6399. Executeuren testamentair, onder wie als derden, ten laste van erfgenamen arrest is gelegd, voor hetgeen de erflater aan den arrestant schuldig is gebleven, zijn niet bevoegd om den eisch tot het doen van verklaring tegen te spreken, op grond dat de boedel onder beneficie van inventaris is aanvaard, nadat het arrest van waarde is verklaard. — Regtb. Amsterdam 2 November 1841; R. in N. III, 188.

6400. De crediteur van een onder benefice van inventaris aanvaarden boedel, heeft het regt om onder derden arrest te leggen op gelden tot dien boedel behoorende. — Regtb. Assen 20 Junij 1842; R. in N. III, 272; Regtz. III, 53; W. 334.

6401. Beneficiaire erfgenamen kunnen in regten worden aangesproken om het bedrag eener betwiste vordering te hooren bepalen, en om het verschuldigde te voldoen op de wijze bij de wet voor beneficiaire erfgenamen voorgeschreven. — Regtb. 's Gravenhage 17 Januarij 1854; W. 1510.

6402. Is een erfgenaam, aan wien een legitime portie toekomt, nadat hij de nalatenschap zuiver en eenvoudig aanvaard heeft, verpligt, niet alleen de schulden, maar ook het geheele bedrag der legaten te betalen, ingeval dezelve zijn wettelijk erfdeel verkorten? — Regtsg. Adv. I, 71.

Art. 1079.

6403. Mr. A. J. Zubli. Kunnen beneficiaire erfgenamen zich jegens de beneficiaire nalatenschap op schuldvergelijking of schuldvermenging beroepen? — R. & W. XI, 363.

6404. A. J. M. Holster. Uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen, aanvaarding onder het voorregt van boedelbeschrijving. — R. en W. XI, 481.

6405. G. Pliester. De beneficiaire erfgenaam gaat zijn regt te buiten, en gedraagt zich als zuiver

erfgenaam, zoo hij bij openbare veiling beraad voorbehoudt. — Corr. VII, 14.

6406. Is eene erfenis eenmaal onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaard, zoo hebben de erfgenamen zich vrijwillig onderworpen tegenover de schuldeischers en legatarissen aan alle verpligtingen, die voor hen uit hunne aanvaarding voortvloeijen. — Corr. XXVII, 134.

6407. Het vragen van verzegeling komt niet te pas, indien in den boedel onder voorregt van boedelbeschrijving aanvaard, die beschrijving reeds gemaakt is. — Regtb. Amsterdam 19 Julij 1853; N. R. B. III, 570.

6408. De executeuren van een testament zijn niet bevoegd om te beweren, dat door gevolg te geven aan een door een schuldeischer eener nalatenschap onder hen gelegd arrest, en hen tot verklaring en afgifte te veroordeelen, nadat de erfgenamen den boedel onder het voorregt van boedelbeschrijving hadden aanvaard de voorschriften van de artt. 1079, 1082, 1083, 1086, 1177, 1178 en 1179 zouden zijn miskend. — Regtb. Amsterdam 2 November 1841; H. R. 23 Junij 1844; Regtz. III, 59.

6409. De beneficiaire erfgenaam moet geacht worden in gebreke te zijn met het doen van rekening, zoodra hij daartoe gesommeerd is na het verloopen van den wettelijken termijn. Hij kan alzoo onmiddelijk na die sommatie in zijn eigen goederen worden aangesproken zonder aanspraak te hebben op het verkrijgen van uitstel. Deze vordering strekt niet tot het nog afleggen van rekening, maar eenvoudig tot betaling. Indien meerdere beneficiaire erfgenamen op deze wijze voor het geheel worden aangesproken, geldt dit ook voor het geval, dat zich onder hen minderjarigen bevinden. — Regtb. Utrecht 11 Maart 1844; R. B. VI, 441; W. 504; Hof Utrecht 26 Mei 1845; Regtz. III, 70; W. 610.

6410. Beneficiaire erfgenamen als zoodanig, behoeven geen verlof van den regter om eene dading, de nalatenschap betreffende, aan te gaan. — Regtb. Gorinchem 21 October 1843; R. B. VI, 199.

Art. 1080.

6411. Mr. A. Oudeman. Wat is het gevolg, wanneer een beneficiaire erfgenaam de nalatenschap onderhands verkoopt. — Opm. en Med. III, 63; anders mr. A. de Pinto, Opm. en Med. III, 94.

6412. De bepaling van art. 451 Burg. Wetb., volgens welke geen vast goed van minderjarigen mag worden vervreemd, zonder dat daartoe magtiging is verleend door de arrondissements-regtbank, is ook van toepassing, indien eenig vast goed aan minderjarigen gezamenlijk met meerderjarigen pro indiviso toebehoort. Die magtiging wordt ook gevorderd tot den verkoop van vaste goederen, indien tusschen meerderjarigen en minderjarigen, als beneficiaire mede-erfgenamen, gemeenschap van vast goed bestaat. — H. R. 7 November 1839; N. R. III, § 13, 70; v. d. H., B. R. I, no. 9, 51; W. 68, 87; R. B. II, 50, v.

6413. Dit art. schrijft alleen de wijze voor, waarop goederen van een beneficiairen boedel moeten worden verkocht, maar kan nimmer den beneficiairen erfgenaam strekken tot leiddraad van zijne bevoegdheid te dien aanzien, zoodat dit voorschrift dan ook geenzins illusoir maakt de voorzorgen, door den wetgever bij artt. 451 en 1122, voor de belangen der minderjarigen genomen. — Regtb. Zutphen 18 Junij 1840; W. 135.

6414. De vraag, of een aangekondigde publieke verkooping is in strijd met art. 1080 Burg. Wetb., kan niet in kort geding worden uitgemaakt. De president mag alleen de schorsing bevelen. — Regtb. Amersfoort 14 December 1860; N. R. B. X, 495.

Art. 1081.

6415. Mr. A. J. Zubli. Loon van den bewindvoerder of curator eener nalatenschap, onder voorregt van boedelbeschrijving aanvaard. — R. en W. X, 15.

6416. Mr. J. A. Molster. De bewindvoerder van art. 1081 Burg. Wetb. — N. R. B. V, 407.

6417. Art. 1081 Burg. Wetb. — N. R. B. IX, 415.

6418. Indien een beneficiaire erfgenaam in gebreke blijft zekerheid te stellen, moet een curator worden benoemd.

Die curator neemt de goederen der beneficiaire erfgenamen in handen, om te verkoopen. Daar de erfgenamen het bezit en beheer dier goederen verliezen, kunnen zij niet zelve verkoopen, en de opbrengst der verkochte goederen aan den curator verantwoorden en afgeven. — Regtb. Amsterdam 3 November 1865; N. N. V, 90; W. 2762; R. en W. XVIII, 109.

6419. De vordering ingesteld door een crediteur van een overledene, daartoe strekkende, dat de erfgenaam, die eene acte van beraad heeft uitgebragt, en die vier maanden heeft laten voorbijgaan zonder zich, hoewel daartoe gesommeerd, omtrent de aanvaarding of verwerping der erfenis te verklaren, zal worden veroordeeld om zekerheid te stellen, en voor het geval dat hij niet verschijnt of aan die verpligting niet voldoet, de regtbank een persoon zal benoemen, in wiens handen de opbrengst zal worden gesteld, uit de te gelde making der roerende goederen voortvloeijende, en het eventueel niet overgewezen gedeelte der onroerende goederen, tot welke te gelde making hij voor zooveel noodig, zal worden gemagtigd, met opdragt, om uit de opbrengst, voor zoover het bedrag toereikend zal zijn, de schulden en lasten der nalatenschap te voldoen, is niet voor toewijzing vatbaar, en behoort zelfs, indien de gedaagde verstek tegen zich laat gaan, te worden afgewezen. — Regtb. Amsterdam 29 Sept. 1869; W. 3175.

6420. Vordering van meerdere schuldeischers tegen den universelen erfgenaam, tot zekerheidstelling voor de waarde der roerende goederen, in den inventaris beschreven. Bij gebreke om hieraan te voldoen, wordt door de regtbank een curator benoemd. — Regtb. Amsterdam 24 October 1853; N. R. B. IV, 146.

6421. Een conservatoir beslag onder zich zelven gelegd, ten laste van een beneficiairen boedel, is van onwaarde. — Regtb. Amsterdam 21 April 1858; N. R. B. IX, 23.

6422. Behoudens het voorschrift van art. 1081 Burg. Wetb., zijn de erfgenamen van een debiteur, die zijne nalatenschap onder het voorregt van boedelbeschrijving hebben aanvaard, geregtigd om de kost- en schadelooze opheffing te vorderen van een bevorens gelegd executoriaal arrest. — Regtb. Rotterdam 9 Maart 1859; N. R. B. X, 372.

Art. 1082.

6423. G. Pliester. Welke formaliteiten moeten worden in acht genomen, bij het doen van rekening eener nalatenschap, onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaard? — Corr. VII, 9.

6424. J. W. A. Immink. Over de verpligting van den beneficiairen erfgenaam, tot het afleggen van rekening aan de schuldeischers der nalatenschap. — R. B. XII, 192.

6425. A. J. van Eelde. Aanvaarding van nalatenschappen, onder het voorregt van boedelbeschrijving. Afleggen van rekening en verantwoording door den erfgenaam. — R. en W. II, 424.

6426. **Aansprakelijkheid van beneficiaire erfgenamen.** — R. B. II, 335.

6427. Binnen welken termijn is de beneficiaire erfgenaam verpligt, tot het doen van rekening en verantwoording? — Vraagstukken I, 33.

6428. Welke formaliteiten moeten door den beneficiairen erfgenaam worden in acht genomen, indien hij rekening en verantwoording wil afleggen van het door hem gehouden beheer? — Vraagstukken II, 31.

6429. Heeft de schuldeischer eener nalatenschap, welke onder het voorregt van boedelbeschrijving is aanvaard, het regt, den beneficiairen erfgenaam, na den termijn bij art. 1082 Burg. Wetb. bepaald, te sommeren tot het doen van rekening en verantwoording binnen zekeren termijn?, en indien de erfgenaam aan deze sommatie niet voldoet, kan hij dezen voor het volle bedrag der vordering aanspreken, teneinde die uit eigen goederen te voldoen?— Opm. en Meded. IX, 102.

6430. Omlandus. Oproeping van onbekende schuldeischers in eene beneficiaire nalatenschap. — R. B. II, 350.

6431. De schuldeischers eener beneficiaire nalatenschap, mogen ieder der erfgenamen afzonderlijk aanspreken, tot het doen van rekening en verantwoording en het uitkeeren van het batig slot. — Hof Utrecht 14 Julij 1840; R. en N. II, 363.

6432. Beneficiaire erfgenamen, welke verlangen rekening te doen aan eene massa van belanghebbenden, kunnen de bekende en onbekende schuldeischers daartoe niet oproepen, zonder deze de gelegenheid te hebben gegeven, om hunne sustenuëen tegen die qualiteit te doen gelden. — Regtb. Amsterdam 24 Oct. 1843; Regtz. III, 81; R. B.VI, 342.

6433. Erfgenamen, onder voorregt van boedelbeschrijving, kunnen door een schuldeischer des erflaters, ofschoon tot het doen van rekening niet in mora gesteld, na verloop van den termijn van art. 1082, niet regtstreeks in regten tot betaling der schuld worden aangesproken, ook in dat geval moeten zij tot rekening en verantwoording worden opgeroepen. — Regtb. Amsterdam 11 Junij 1844; Regtz. III, 82; R. in N. IV, 210.

6434. Aan de voorschriften, omtrent het doen van rekening door den beneficiairen erfgenaam, wordt niet gederogeerd door de bepalingen van het wetb. v. B. R., aangaande de verpligtingen van rekenpligtigen in het algemeen; een enkele sommatie is mitsdien voldoende, om den rekenpligtigen beneficiairen erfgenaam in gebreke te stellen; daartoe wordt geen dagvaarding gevorderd. De beneficiairen erfgenaam, kan zonder eenige beperking worden aangesproken tot het afleggen van rekening, indien hij aangemaand is, en in gebreke blijft aan die verpligting te voldoen. — H. R. 11 Maart 1853; N. R. XLIV, § 35, 44.

6435. Vóór het doen der rekening en verantwoording, kan de beneficiaire erfgenaam, die slechts beheerder is der nalatenschap, niet worden verpligt aan de erkende schuldeischers eenige uitbetaling te doen, doch zijn deze slechts bevoegd om zich als zoodanig te doen kennen, en zoo de regtmatigheid hunner vorderingen door de erfgenamen niet mogt worden erkend, deze regtmatigheid door den regter te doen uitmaken. — Regtb. Utrecht 20 Februarij 1850; W. 1113; N. R. XL, § 90, 427.

6436. Uit de artt. 1082 en 1174 Burg. Wetb. volgt, dat bij beneficiaire en vacante boedels een werkelijk concursus ontstaat, en dus tegen dezelve geen actie tot integrale betaling, veel min tot vanwaarde verklaring van een arrest kan worden ingesteld of volgehouden. — Regtb. Amsterdam 21 Februarij 1856; N. R. B. VI, 288.

Art. 1083.

6437. De schuldeischers van den overledene, kunnen gedurende den termijn, door de wet aan beneficiaire erfgenamen toegekend, en totdat de aanzuivering der rekening heeft plaats gehad, geene betaling hunner vordering vragen, noch eenige tenuitvoerlegging tegen de goederen der nalatenschap besturen, zij zijn alleen bevoegd om zich als schuldeischers te doen kennen, en des noods de erfgenamen te dagvaarden, om de regtmatigheid hunner vorderingen door den regter te doen uitmaken. — Regtb. Utrecht 20 Febr. 1850; N. R. XL § 90, 427; W. 1113.

Art. 1084.

6438. Door het doen van verzet erkent men den geopposeerde als beneficiairen erfgenaam; de daarbij gevoegde reserve van aanmerkingen op die qualiteit is van alle kracht ontbloot. Gezegde acte is bij de wet alleen bekend en heeft ook alleen zin en beteekenis daar, waar eene nalatenschap onder het voorregt van boedelbeschrijving is aanvaard.

Na het doen van het verzet kan men niet meer op grond, dat de rekening en verantwoording eerst is verkregen nadat de erfgenamen daartoe bij deurwaarders-exploit waren gesommeerd, de gedane rekening ter zijde stellen, evenals of de erfgenamen ook na de gedane aanmaning daarmede in gebreke waren gebleven. — Hof N.-Holland 28 Junij 1860; W. 2255.

Art. 1086.

6439. **Beneficiaire erfgenamen mogen vóór het afleggen van rekening en verantwoording geen gevolg geven aan het hun gedaan bevel tot uitbetaling; zij moeten zich tegen het bevel en de daarbij bedreigde executie opposant stellen.** — Regtb. Zwolle 16 Junij 1846; N. R. XXXVI, 318; Tijds. v. R. VI, 261, no. 348.

6440. De regtsvordering ingesteld tegen erfgenamen, die onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaard hebben, is niet ontvankelijk, indien zij niet vooraf tot het afleggen hunner rekening en verantwoording zijn aangemaand. — Kantg. 's Gravenhage 27 Februarij 1860; W. 2157.

6441. De beneficiaire erfgenaam kan niet worden aangesproken tot betaling, dan nadat hij tot het afleggen van rekening en verantwoording aangemaand, daarin nalatig is gebleven. De inlassching van eene aanmaning tot het doen van rekening en verantwoording, in het bevel om aan een bij verstek tegen beneficiaire erfgenamen gewezen vonnis tot betaling te voldoen, kan aan dat vonnis geen kracht geven. — Regtb. Amsterdam 27 December 1867; W. 2996.

6442. Tegen beneficiaire erfgenamen kan geen executie plaats hebben wegens schulden van de nalatenschap op hunne persoonlijke goederen, zoolang zij niet in gebreke zijn met het afleggen der rekening. — Regtb. Brielle 9 Augustus 1839; W. 93; Hof Holland 15 Jan. 1840; v. d. H., B. R. I, no. 20, 210; H. R. 25 Junij 1840; N. R. V, § 16, 90; v. d. H., B. R. I, no. 20, 210.

6443. Het verzuim om rekening af te leggen en mitsdien de bevoegdheid van schuldeischers om den gebrekigen erfgenaam in eigen goederen aan te tasten, is alleen gegeven aan den schuldeischer, die den erfgenaam in gebreke heeft gesteld, die mora geeft andere schuldeischers dat regt niet voor dat ook zij den erfgenaam in gebreke hebben gesteld. — Regtb. Rotterdam 12 Maart 1851; W. 1247.

6444. Indien men den beneficiairen erfgenaam dagvaart, is het niet noodig, dat men daarbij uitdrukkelijk melding maakt van die hoedanigheid,

ook dan als men zijne veroordeeling als eenvoudig erfgenaam vordert. Tot het in gebreke stellen van den beneficiairen erfgenaam is het niet noodig om dezen te dagvaarden, daartoe is eene eenvoudige sommatie voldoende. — Regtb. Groningen 17 October 1851; N. R. B. IV, 374.

6445. Executeuren testamentair mogen niet beweren, dat door gevolg te geven aan een door een schuldeischer eener nalatenschap onder hen gelegd arrest, en hen tot verklaring en afgifte te veroordeelen, nadat de erfgenamen den boedel onder het voorregt van boedelbeschrijving hadden aanvaard, art. 1086 zou zijn geschonden. — H. R. 23 Junij 1843; v. d. H., B. R. IV, no. 122, 515.

6446. De woorden „in eigen goederen worden aangesproken" moet in dien zin worden opgevat, dat de nalatige beneficiaire erfgenaam voor het volle bedrag der schuldvordering kan worden aangesproken. — H. R. 11 Maart 1853; N. R. XLIV, § 35, 144.

Art. 1090.

6447. C. I. de Jongh. De adeunda et repudianda hereditate ex jure hodierno. — Traj. 1825.

6448. E. de Wendt. De adeunda et repudianda hereditate. — L. B. 1835.

6449. Mr. C. I. van Assen. Over de aditio hereditatis als grondslag der verpligtingen tusschen erfgenaam en legataris. — R. Bijdr. IV, 177.

6450. Mr. A. C. Holtius. Over de aditio hereditatis als grondslag der verpligting tusschen den erfgenaam en de legatarissen tegen mr. C. I. van Assen. — R. Bijdr. IV, 485.

6451. Hij die als beneficiaire erfgenaam eene vordering instelt, kan niet subsidiair vorderen als zuiver erfgenaam te worden toegelaten, zonder zich als zoodanig te hebben gedragen. — Regtb. Amsterdam 19 December 1843; R. B. VI, 581.

Art. 1092.

6452. De toestemming des mans, gevorderd bij art. 1092, in verband met art. 163 Burg. Wetb., is het gevolg van de maritale magt, die niet over gaat op den curator in een faillissement. De curator is onbevoegd een erfdeel, dat niet is aanvaard en ook niet verworpen, te verwerpen, ook al is dit aan de vrouw vóór de faillietverklaring opgekomen. — Regtb. Middelburg 9 Mei 1866; R. en W. XX, 190; Hof Zeeland 28 Julij 1866; W. 2984.

6453. Minderjarige erfgenamen kunnen nooit als zuivere erfgenamen worden aangesproken, al heeft ook hun voogd de verklaring bedoeld, bij art. 1070 en 1075 Burg. Wetb. niet afgelegd. — Regtb. Amsterdam 27 December 1867; R. en W. XX, 224.

Art. 1093.

6454. De uitvoering van een uitersten wil dekt de gebreken in den vorm. — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1863; Tijds. v. R. XVIII, 52.

Art. 1094.

6455. Het aannemen van de hoedanigheid van erfgenaam in de memorie van aangifte betrekkelijk de successieregten, geldt niet als aanvaarding der erfenis, al is die memorie gevolgd door eene tweede, waarin de noodige reserves waren genomen. — Hof Groningen 4 Jan. 1848; N. R. XLI, § 80, 403.

6456. Door het inleveren der memorie van successie en het procederen deswege met het bestuur der registratie, over het uit dien hoofde al of niet verschuldigd successieregt, wordt geen daad van aanvaarding eener nalatenschap gedaan. — Regtb. Groningen 17 September 1847; N. R. B. XII, 708; N. R. XLIII, § 91, 461; Regtb. Groningen 9 Junij 1848; R. B. 728.

6457. De handelingen van beneficiaire erfgenamen vóór hunne aanvaarding, onder voorregt van boedelbeschrijving omtrent de nalatenschap gedaan, moeten duidelijk en ondubbelzinnig aantoonen, dat zij zich als zuivere erfgenamen gedragen hebben, om hun het regt te ontnemen tot aanvaarding onder beneficie. — Regtb. Zwolle 13 Januarij 1864; W. 2662.

6458. Indien iemand goederen eener nalatenschap onder zich heeft gehouden, zonder die aan den erfgenaam ab intestato, of aan de crediteuren over te laten, doch reeds vóór dien tijd ter griffie der regtbank die nalatenschap uitdrukkelijk heeft verworpen, verliest hij de hoedanigheid van eigenaar. — Regtb. Sneek 15 April 1840; Regtz. III, 86; R. B. VII, 657; anders regtb. Leeuwarden 30 December 1850; Regtz. III, 89.

6459. Voor de stilzwijgende aanvaarding worden daden gevorderd, die eene zuivere aanvaarding aantoonden, geene daden, die eene aanvaarding onder voorregt van boedelbeschrijving nog mogelijk maken. — Regtb. Leeuwarden 30 December 1845; W. 713.

Art. 1096.

6460. A. J. ten Hoet. Indien eene nalatenschap vererft op meerder- en minderjarige erfgenamen en de eerstgenoemden geene verklaring deswege afleggen, moet evenwel op grond van het tweede lid van dit art. de gehéele boedel door alle erfgenamen, onder voorregt van boedelbeschrijving geacht worden te zijn aanvaard. — W. 1190.

6461. Niet slechts voor elke nalatenschap die aanvaard wordt, maar ook voor elk die aanvaardt (minderjarige kinderen van denzelfden erflater uitgezonderd), is een afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 12 November 1868, no. 65; P. W. 5408.

6462. Ingeval voor de minderjarige erfgenamen eener nalatenschap, waartoe ook meerderjarige erfgenamen geregtigd zijn, de aanvaarding onder beneficie van inventaris heeft plaats gehad, moet de geheele nalatenschap geacht worden onder voorregt van boedelbeschrijving te zijn aanvaard. — Regtb. Amsterdam 19 April 1843; R. B. V, 555.

Art. 1101.

6463. Volgt uit art. 1101 Burg. Wetb., dat een derde wettige regten kan verkrijgen op eene nalatenschap, van zoodanigen bezitter, die daarop algemeen geregtigd wordt gehouden, maar van wien dezelve later door een beter regthebbende wordt opgevorderd? — Jur. Vraagal IV, 195.

Art. 1102.

6464. Een erfgenaam die een nalatenschap heeft verworpen, kan later met de andere erfgenamen overgaan tot de scheiding en deeling dierzelfde nalatenschap, daartegen staat niet de aanvaarding der overige erfgenamen in den weg, indien deze eerst blijkt uit diezelfde acte van scheiding. — M. F. 27 Februarij, no. 34; P. W. 5332.

Art. 1103.

6465. W. de Sitter. De repudianda hereditate. — Gron. 1820.

6466. G. J. J. P. van Beresteyn. De hereditatis repudiatione. — Hagae Com. 1832.

6467. Mr. G. N. de Kempenaer. De verklaring bij dit art. kan in persoon worden afgelegd; het is niet noodig daarbij de dienst van een procureur in te roepen. — W. 373, 384; anders W. 380.

6468. De acten van verwerping ter griffie opge-

maakt, moeten niet in een register worden ingeschreven, doch ieder afzonderlijk op een zegel van 50 ct. — M. F. 10 October 1844; no. 400; P. W. 601; M. F. 29 Maart 1845, no. 45; P. W. 2/1845, 247.

6469. De verwerping door een voogd over verscheiden minderjarigen, gedaan, is slechts aan één registratieregt onderworpen. — P. W. 1597.

6470. Het afstand doen van de huwelijksgemeenschap door de erfgenamen der vrouw, die in geheele gemeenschap is gehuwd, staat niet gelijk met het verwerpen harer nalatenschap; in het eerste geval laat de vrouw niets na, en hoezeer de man het goed der gemeenschap behoudt, wordt hij niet haar erfgenaam, in het laatste geval daarentegen gaat de nalatenschap op anderen over; successieregt is alzoo bij verwerping in dit geval niet verschuldigd, art. 45 der wet van 13 Mei 1859 is daarop niet toepasselijk. — Advies Landsadvokaat 1 Julij 1861; M. F. 13 Julij 1861, no. 31; P. W. 4030.

6471. Indien een erfgenaam de erfenis verwerpt aan zijn erflater opgekomen, is hij evenwel verpligt tot aangifte van die erfenis, onder de bestanddeelen van des erflaters nalatenschap. — M. F. 3 September 1860, no. 31; P. W. 3694.

6472. Indien tengevolge van verwerping, eene nalatenschap geheel in de regte lijn wordt vererfd, zijn de erfgenamen tot beëediging der memorie van successie verpligt, omdat zij het regt schuldig zijn voor het gedeelte, dat zij tengevolge van de verwerping erven. — M. F. 24 Augustus 1860, no. 31; P. W. 3668.

6473. Indien van een jaar-legaat afstand wordt gedaan, in een boedel, die geheel in de regte linie vererft, is successieregt verschuldigd, voor zooveel dat legaat bedraagt. — M. F. 29 Mei 1860, no. 11; P. W. 3684.

6474. Bij aanvaarding van legaat, nadat dit vroeger vele jaren geleden, was verworpen, en thans uitbetaald, is alsnog het successieregt verschuldigd, ook indien de termijn van verjaring wegens de making van het legaat is verloopen, doch niet sedert de aanvaarding; in dit geval zijn de erfgenamen niet tot het doen van suppletoire aangifte gehouden, doch kan dadelijk het successieregt bij dwangschrift worden gevorderd. — M. F. 29 Mei 1861, no. 59; P. W. 4043.

6475. Er is geen successieregt verschuldigd wegens eene jaarlijksche belooning, besproken aan iemand, aan wien de zorg voor een krankzinnige wordt opgedragen, en later blijkt, dat die zorg niet kan worden uitgevoerd, omdat de krankzinnige in een gesticht wordt opgenomen. — M. F. 18 Augustus 1862, no. 19; Advies van den Landsadvokaat 9 Augustus 1862; P. W. 4045.

6476. Indien een echtgenoot het beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap aan de andere echtgenoote, en het onbeschikbaar gedeelte aan hunne kinderen vermaakt, en de kinderen de erfenis verwerpen, komt het gedeelte dat de kinderen zouden erven ten voordeele van de langstlevende echtgenoote, omdat door de verwerping, dat gedeelte beschikbaar wordt, en de erflater aan de andere echtgenoote datgene heeft vermaakt, waarover hij mogt beschikken. — Advies Landsadvokaat 20 Augustus 1861, no. 2; M. F. 5 September 1861, no. 72; P. W. 3949.

6476*a*. Indien de acte van scheiding bevat de keuze, door erfgenamen naar art. 965 Burg. Wetb. gedaan, dan behoort zulks tot de acte. Maar lost die keuze zich op in renunciatie van een deel van een legaat, dan bestaat er eene afzonderlijke beschikking, waarop een afzonderlijk registratieregt verschuldigd is. — M. F. 2 Sept. 1857; P. W. 2939.

6477. Een woord over de aangifte, beëediging en verschuldigde belasting, ingeval van verwerpen door erfgenamen of legatarissen, naar aanleiding van art. 45 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36), op het regt van successie en overgang. — Jur. Corr. 1862, 120.

6478. De magtiging die noodig mogt zijn, om eene nalatenschap aan minderjarigen opgekomen te verwerpen, kan bij onvermogen dier minderjarigen kosteloos worden verleend; de regter is echter niet bevoegd te bevelen, dat de verklaring ter griffie, waarbij de nalatenschap wordt verworpen en de expeditie daarvan, kosteloos zal worden opgemaakt. — Regtb. Middelburg 8 September 1847; P. W. 648; Regtb. Zierikzee 12 Januarij 1855; P. W. 2712; Regtb. Breda 20 Maart 1857; P. W. 2917.

Art. 1104.

6479. S. M. Heeft de schuldeischer van een overledene slechts regt van aanspraak tegen de erfgenamen, die de nalatenschap aanvaard hebben? — Wie behoort in de kosten veroordeeld te worden, wanneer de erfgenamen eerst na de dagvaarding de nalatenschap verwerpen? — Opm. en Meded. II, 209.

6480. Zijn de erfgenamen eener vrouw, die in gemeenschap van goederen is gehuwd geweest, geregtigd van die gemeenschap afstand te doen, en moeten zij ook ingeval van verwerping harer nalatenschap, zich omtrent de gemeenschap afzonderlijk verklaren? — Vraagstukken I, 22.

6481. Welke is de grondslag voor de berekening van het wettelijk erfdeel, het aantal wettige kinderen, daaronder begrepen die de nalatenschap verworpen hebben, of onwaardig zijn om de erfenis te beuren, of alleen het aantal kinderen die erven? — Jur. Vraagal IV, 369.

6482. Door verwerping eener erfenis, en onderhandsche uitkeering, kunnen de registratieregten op overbedeeling worden ontdoken. — W. de Gelder, Adv. IX, 10.

6483. De erfgenaam die gedagvaard is tot betaling eener schuld van de nalatenschap, kan na die dagvaarding, en nadat hij voor zich procureur heeft gesteld, en dezen ter rolle heeft doen verschijnen, de nalatenschap verwerpen; hij mag zich tot afwering der vordering op die verwerping beroepen, indien hij zich voor het overige facto, niet als erfgenaam gedragen heeft. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1844; Regtz. III, 93; R. B. VI, 717.

6484. Hij, die als erfgenaam gedagvaard wordt en eerst daarna de nalatenschap verwerpt, behoort niet in de kosten van het geding te worden veroordeeld. — Regtb. Nijmegen 22 Mei 1846; W. 726; anders Regtb. 's Hertogenbosch 8 Junij 1842; W. 367 Regtb. Groningen 25 Maart 1842; R. B. IV, 408.

Art. 1105.

6485. B. Trip. De jure accrescendi post hereditatem venditam. — Gron. 1808.

6486. W. C. de Crane. De jure accrescendi ex jure Francico. — L. B. 1835.

6487. A. W. Huidekoper. De jure accrescendi ex legibus Romanis. — Traj. 1819.

6488. Mr. Scholten van Oud Haarlem. Kunnen kindskinderen van een erflater, wanneer hunne ouders van de legitime, waarin zij alleen waren ingesteld, hebben afstand gedaan, dezelve echter nog daarna aanvaarden? Of wel, moet deze erfportie worden genoten door, of accresceren aan dat gedeelte der nalatenschap, hetwelk den algemeenen legataris toebehoort? — Regtsg. Bijdr. VI, 243.

6489. Wat verstaat de wet in art. 1105 Burg. Wetb. door het woord „mede erfgenamen?” — N. N. II, 71.

6490. Eene nalatenschap wordt bij versterf verkregen door de beide ouders en twee zusters van den erflater. Een dezer laatsten doet afstand, kin-

deren hebbende. Wie verkrijgt dit verworpen deel? — Jur. Vraagal III, 272; IV, 165, 267.

6491. Kunnen, ingeval kinderen de nalatenschap verwerpen, de kleinkinderen aanspraak maken op de legitime? — Jur. Corr. I, 35.

6492. Bij verwerping, moet de verdeeling der nalatenschap steeds geschieden, alsof de verwerper regthebbende was. — Jur. Corr. I, 45.

6493. Wanneer een erflater als eenige erfgenaam ab intestato heeft nagelaten, zijne moeder en zijne beide eenige broeders, worden dan ingeval van verwerpen, door deze laatsten, de verworpen aandeelen, door regt van aanwas verkregen door de moeder, op grond van art. 1105 Burg. Wetb.? — Of wel worden de verworpen aandeelen uit eigen hoofde en bij gelijke deelen geërfd door de kinderen der broeders, krachtens art. 1106 Burg. Wetb.? — In eerstgemelden zin beantwoord. — Regtsg. Adv. V, 87; Regtb. 's Gravenhage 11 Mei 1855; W. 1691.

6494. Wanneer in het geval van art. 892 Burg. Wetb. degeen, die den erflater het naast in den bloede bestaat, diens nalatenschap verwerpt, wie treden dan als erfgenamen op? Zijn het uitsluitend de kinderen van den overleden broeder of zuster van hem, die verwerpt, daar toch, ingevolge art. 1105 Burg. Wetb., het erfdeel van laatstgenoemde op diens mede-erfgenamen vervalt, of wel zijn het de kinderen van hem die verwerpt, met die van diens overleden broeder of zuster, allen voor een gelijk gedeelte, omdat toch ingevolge art. 905, in de zijdlinie, bloedverwanten in denzelfden graad bij hoofde erven? — Jur. Vraagal III, 41, 117, 298.

Art. 1106.

6495. Wanneer een nalatenschap door de kinderen des erflaters verworpen wordt, kunnen dan de kleinkinderen eene legitime vorderen? — Jur. Vraagal III, 273, 327, 330, 368; IV, 357.

6496. Wanneer iemand als eenige erfgenaam ab intestato heeft nagelaten zijne moeder en twee zusters, dan worden bij verwerping door laatstgemelden, de verworpen aandeelen uit eigen hoofde verkregen door hare kinderen. — H. R. 16 Mei 1856; W. 1850; N. R. B. VI, 321.

6497. De woorden „indien hij de eenige erfgenaam in zijn graad is, of indien al de erfgenamen de erfenis verwerpen," dulden geene andere uitlegging, dan dat de kinderen uit eigen hoofde komen, of dat er in den volgenden graad geërfd wordt voor het geval en eerst dan, wanneer van den overledene slechts in één en denzelfden graad geërfd wordt, zonder dat er aanwas ten behoeve van mede-erfgenamen plaats heeft. — Regtb. 's Gravenhage 11 Mei 1855; W. 1691.

Art. 1107.

6498. T. van Hettinga Tromp. De verwerping eener erfenis ten nadeele der schuldeischers. Opmerkingen over art. 1377 en 1107 Burg. Wetb. — Leyden 1861; beoord. door mr. S. J. Hingst, N. R. Bijdr. XIII, 310; door mr. J. Kappeyne van de Coppello, Themis 2e, IX, 671.

6499. Het regt van art. 1107 Burg. Wetb., is geen toepassing van art. 1377 Burg. Wetb. — T. van Hettinga Tromp in thesi VI.

6500. De schuldeischer, die volgens art. 1107 Burg. Wetb. gemagtigd is, zal nooit persoonlijk in zijn eigen goed aansprakelijk zijn aan de schuldeischers der nalatenschap. — T. van Hettinga Tromp in thesi VII.

6501. De erfgenaam, die aanvaard heeft, kan zijn regt op inbreng van hem, die verworpen heeft, geldig maken, tegen diens schuldeischers, die het regt van art. 1107 Burg. Wetb. gebruiken. — T. van Hettinga Tromp in thesi X.

6502. De exceptionele bepaling van art. 1107 mag niet worden uitgestrekt tot legaten. De bewoordingen van dit art. geven geen aanleiding om aan te nemen, dat de regter uithoofde van de geringheid der nalatenschap, de gevraagde magtiging zou kunnen weigeren. — H. R. 14 October 1859; W. 2109; Corr. XXXIV, 85.

6503. Hij die krachtens art. 1107 Burg. Wetb. door den regter tot aanvaarding eener nalatenschap, in plaats van zijn schuldenaar gemagtigd is, bezit de bevoegdheid niet, om zonder medewerking van de medebelanghebbenden in de verworpen erfenis, de daartoe behoorende goederen te verpachten; bij kan alleen zijn regt, uit die magtiging voortspruitende, doen gelden op de goederen, schulden en vorderingen der nalatenschap, doch nimmer op het genot der vruchten en inkomsten, dat na het openvallen der nalatenschap plaats heeft en die daarna opgekomen zijn. — Regtb. Maastricht 28 Februarij 1861; W. 2356.

Art. 1112.

6504. Artt. 1112—1131 zooals zij oorspronkelijk waren ingevoerd, zijn gewijzigd bij de wet van 31 Mei 1843 (St. 22).

6505. W. Laman Trip. De hereditatis divisione secundum jus hodiernum. — Gron. 1832.

6506. G. J. de Martini. De hereditate pluribus communi. — L. B. 1825.

6507. J. W. Schiff. De dividunda hereditate ex jure hodierno. — Traj. 1824.

6508. J. van den Honert, Th.zn. Geschiedenis en beginselen der wetten van 31 Mei 1843 (St. 22 en 23), betrekkelijk boedelscheidingen. — 's Gravenhage 1845; beoord. N. R. Jaarb. VIII, 159.

6509. Aanteekeningen op de wetten van 31 Mei 1843, betrekkelijk boedelscheidingen. — Sneek 1847.

6510. Mr. B. J. Gratama. Over aard en wezen van gemeenschap. — Themis 2e, III, 1, 177, 589.

6511. Van Boneval Faure. Over de geldigheid van den Franschen regtsregel, „le partage n'est pas translatif mais seulement déclaratif de propriété," in het Nederlandsch Burg. Regt. — N. R. Jaarb. X, 68.

6512. W. Hoogvliet. De Nederlandsche wet omtrent boedelscheidingen met aanteekeningen en de voornaamste regterlijke uitspraken over dit onderwerp, benevens formulieren van notariële acten van scheiding. — Amsterdam 1851; beoord. R. en W. VII, 18.

6513. Mr. A. S. Nierop. Eenige vragen over boedelscheiding, naar aanleiding der nieuwe ontwerpen van wet dienaangaande. — R. B. V, 225.

6514. H. Wieland Los. Wetten op het stuk van boedelscheiding, in werking gebragt den 22 Junij 1843, met bijlagen en aanteekeningen. — Dordrecht 1843.

6515. Verdeeling van erfenissen, hulpboekje voor degenen, welke iets te verwachten of iets na te laten hebben, met een stamboom ter berekening van den graad, waarin men erven kan. — 's Gravenhage 1844.

6516. Scheiding van contanten. — R. en W. XXI, 356.

6517. Heeft de zoon als erfgenaam van zijn vader het regt om gekend te worden in de scheiding van den boedel, waarin de moeder tijdens het leven des vaders, met wien zij in de Fransche gemeenschap van roerende goederen was gehuwd, mede erfgename is geworden? — Neen. — Regtsg. Adv. VIII, 59; Regtb. Brielle 8 December 1865; Hof Z.-Holland 14 Januarij 1867; W. 2765; anders H. R. 24 Jan. 1868; N. R. LXXXVIII, § 12, 118; W. 2978.

6518. Registratieregt te heffen op eene scheiding

waarbij goederen zijn toebedeeld aan de kinderen uit een huwelijk, tusschen ouders in algeheele gemeenschap van goederen gehuwd en welke goederen na het overlijden door een hunner zijn aangekocht. — Jur. Vraagal III, 186.

6519. Is men ontvankelijk in eene vordering tot scheiding en verdeeling eener nalatenschap, welke niet een afzonderlijken boedel uitmaakt, maar een onverdeeld aandeel van een grooteren boedel is? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 72; Regtb. Assen 7 December 1846; W. 1042; Regtb. Assen 24 Januarij 1848; W. 1043; Regtb. Assen 30 Junij 1856; W. 1853; Regtb. 's Hertogenbosch 14 April 1843; W. 469; Regtb. 's Hertogenbosch 21 Aug. 1843; W. 442.

6520. Wanneer twee titels van mede-eigendom voor een der deelgenooten bestaan, als gemeenschap en mede-erfgenaamschap, b. v. wanneer de overlevende echtgenoot, wegens zijne met de overledene bestaan hebbende gemeenschap, en als door haar benoemd tot erfgenaam, ingesteld voor een gedeelte harer nalatenschap, bij de scheiding optreedt, is deswege slechts een enkel vast regt van ƒ 2,40 verschuldigd. — M. F. 24 December 1845, no. 119; Tijds. v. R. I, 21, no. 62.

6521. De overeenkomst tusschen partijen, dat zij binnen vijf jaren geene scheiding zullen vragen, voorkomende in eene acte van boedelbeschrijving, is aan een afzonderlijk registratieregt van 80 ct. onderworpen. — M. F. 26 Augustus 1865, no. 35.

6522. De acte, waarbij een der deelgeregtigden erkent zijn aandeel in den onverdeelden boedel, in gereed geld in den boedel voorhanden, ontvangen te hebben, is geen verkoop van erfregt, daarop is geen evenredig registratieregt verschuldigd, slechts een vast regt van 80 ct. kan daarop worden geheven. — M. F.

6523. Indien bij de boedelscheiding het bedrag eener schuld, ten laste van een deelgenoot door dezen in de massa gebragt, aan een mededeelgenoot wordt toebedeeld, is over dat bedrag het registratieregt van ½ pct. verschuldigd, als kwijting voor eerstgenoemde teweeg brengende. — M. F. 28 Februarij 1845, no. 187; P. W. 1845, 178; R. en W. I, 476.

6524. Indien bij een boedelscheiding eenig bedrag aan baten buiten verdeeling wordt gehouden, om daarmede de schulden des boedels af te doen, moet dat bedrag voor de berekening van het registratieregt, bepaald voor dat van overbedeeling, buiten aanmerking blijven, en die berekening worden gegrond op de verdeeling van de overige baten, zooals die bij de acte plaats heeft; het moet dus daarvoor worden gehouden, alsof het buiten verdeeling gebleven, bij de scheiding niet meer aanwezig was, maar reeds vroeger besteed was tot bestrijding der schulden. — M. F. 2 October 1843, no. 24; P. W. 2/1845, 176.

6525. Er is slechts een vast registratieregt van ƒ 2,40 verschuldigd, op de acte van scheiding van onderscheiden nalatenschappen, die zoodanig vermengd zijn, dat niet de nalatenschap van een bepaald persoon, maar de gemeenschappelijke eigendomsregten in onderscheiden gemeene en vermengde boedels verdeeld en toegescheiden worden. Dit beginsel is van toepassing op eene scheiding door kinderen van den gemeenschappelijken boedel hunner overleden ouders, en van dien eener mede overleden zuster nog onverdeeld gehouden, blijkens welke alle goederen zijn verkocht, de schulden afgedaan, en de boedel tot effenheid gebragt is, zoodat de te verdeelen massa alleen uit gereede penningen is zamengesteld. Ook indien de ouders, wier boedel door de kinderen verdeeld wordt, buiten gemeenschap van goederen zijn gehuwd geweest, moet dit beginsel worden toegepast. — M. F. 27 Maart 1845, no. 56; P. W. 2/1845, 179 en 180; R. en W. I, 476.

6526. Indien bij de scheiding eener nalatenschap de deelgenooten verklaren, dat een schuld bestaat, ten behoeve van een daarbij genoemden persoon, niet bij de acte tegenwoordig, en dat eenige der deelgenooten op zich nemen die schuld te voldoen, terwijl het aandeel van een deelgenoot zijn aandeel aan de anderen heeft voldaan, is op die verklaring een evenredig registratieregt van 1 pct. verschuldigd, over het deel door een deelgenoot voldaan. — M. F. 19 April 1845, no. 65; P. W. 2/1845, 183.

6527. De bepaling van dit art. is ook toepasselijk op de gronden aan marken toebehoorende, onverschillig de hoegrootheid van des eischers markgenootsregt in de marke. — Regtb. Assen 24 Januarij 1848; W. 1043, 1216; N. R. B. II, 114.

6528. De vordering tot boedelscheiding kan ingesteld worden tegen de mede-erfgenamen, al wordt de qualiteit des eischers betwist, het bewijs van het erfregt kan even goed geleverd worden bij de actio familiae erciscundae als bij de hereditatis petitio; het onbekend zijn van sommige erfgenamen, belet niet het regt van scheiding en deeling te vragen. — Regtb. Leyden 24 September 1850; N. R. B. II, 176; W. 1220.

6529. Indien de onverdeelde helft van eenig goed, behoorende tot eene gemeenschap, hypothecair is verbonden en door den hypothecairen schuldeischer bij executie is verkocht, is deze onbevoegd vóór dat er eene scheiding had plaats gegrepen, om de verdeeling van dat goed te vorderen. Het onverdeeld regt van een deelgenoot in een gemeenschap, in een bepaald voorwerp, is resolubel voor het geval, dat dit voorwerp aan een anderen deelgenoot wordt toegescheiden. — Regtb. Breda 7 Sept. 1852; W. 1372.

6530. Geschillen omtrent de zamenstelling der massa, en der daarop volgende werkzaamheden der scheiding, kunnen niet raauwelijks voor den regter worden gebragt. Bij den aanleg eener actie tot scheiding en bij het vonnis, dat daarop uitspraak doet, komt geen andere vraag te pas, dan of er gemeenschap bestaat en of partijen deelgenooten in die gemeenschap zijn. — Regtb. Breda 1 April 1846; Regtz. III, 27.

6531. Door het instellen eener actie tot scheiding en deeling eener gemeenschap, verliest men het regt niet, om later bij afzonderlijke actie op te vorderen goederen, die het afzonderlijk eigendom van een der deelgenooten zijn, en buiten de gemeenschap gebleven zijn. — Hof Limburg 18 Junij 1866; R. en W. XVIII, 590; W. 2826.

6532. De regterlijke tusschenkomst om tot scheiding te geraden, kan worden ingeroepen en eene actie tot boedelscheiding, is alzoo ontvankelijk, zoowel in het geval, dat eene der partijen onwillig is om te scheiden, als wanneer er verschil bestaat over de wijze van scheiding.

Er kan geen sprake zijn van toepassing van art. 1120 Burg. Wetb., zoolang er tusschen partijen verschil bestaat over de wijze van scheiding. — H. R. 21 Dec. 1866; R. en W. XIX, 190; N. R. LXXXIV, § 47, 394; v. d. H., B. R. XXX, no. 1037, 552.

6533. Het bestuur der registratie is niet bevoegd de in deeling gebragte contanten, voor de berekening der regten op eene acte van scheiding, te verwerpen en subsidiair den eed te vorderen, dat die contanten aanwezig zijn. — Regtb. Hoorn 21 Januarij 1863; W. de Gelder, Adv. VII, 495.

6534. De kooper van erfregt kan zonder medewerking des verkoopers, een eisch instellen tot scheiding en deeling der nalatenschap. — Hof Gelderland 13 November 1861; N. N. I, 367; W. 2501.

6535. Wanneer door geene van beide partijen het bewijs is geleverd, tot welk aandeel zij bij

scheiding en verdeeling geregtigd zijn, en er geen bepaald gedeelte gevorderd is, moet aan elke partij de helft worden toegewezen. — H. R. 21 Februarij 1851; Corr. XX, 181; v. d. H., B. R. XII, no. 407, 364.

6536. Het genot van vruchtgebruik van een gemeenen boedel, door den langstlevenden echtgenoot, gedurende zijn geheele leven, kan geen grond zijn, om een gevorderde boedelscheiding uit te stellen of tegen te spreken. — Regtb. Tiel 5 Junij 1846; N. R. XXXVII, § 82, 435; R. B. IX, 260.

6537. Men kan boedelscheiding vragen, niettegenstaande reeds eene boedelscheiding bestaat, van welke men de vernietiging niet vraagt, maar aan welke men vreemd is geweest. — Hof Holland 17 November 4841; W. 261.

6538. Het scheiden en deelen eener nalatenschap, kan niet worden gelijk gesteld met betalen of met kwijten door schuldvergelijking. — Hof N.-Holland 10 November 1842; R. B. IV, 870.

6539. Een cessionaris van onverdeelde, bepaald aangewezen goederen in een nalatenschap, is niet bevoegd, om in regten te vorderen, ten einde daarvan eigenaar te worden verklaard, vóór dat de nalatenschap is verdeeld, en daarbij is aangewezen tot welke bepaalde goederen de cedent geregtigd was. Vóór de verdeeling der nalatenschap zelve, kan hij de scheiding dier voor een gedeelte gecedeerde goederen niet eischen.

Hij heeft wel het regt om de scheiding en deeling der nalatenschap zelve te vragen. In ieder geval zijn de beheerders der nalatenschap, jegens den cessionaris voor zijne regten rekenpligtig. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 Januarij 1845; W. 634.

6540. Indien partijen zijn overeengekomen, dat de onverdeelde goederen in het openbaar zullen worden verkocht, is een hunner niet bevoegd, om later de verdeeling te vorderen. — Regtb. 's Hertogenbosch, 1 September 1843; W. 546.

6541. Indien belanghebbenden bij een onverdeelden boedel, waarin minderjarigen betrokken zijn, na onderlinge overeenkomst, aan de arrondissements-regtbank, verzoek doen, om de onroerende goederen des boedels in het openbaar te mogen verkoopen, als voor geene verkaveling vatbaar en ten einde tot eene minnelijke scheiding en verdeeling te kunnen geraken, zijn zij na bekomen verlof der regtbank niet verpligt, zoodanigen verkoop te doen, maar kan één hunner zich tegen dien verkoop verzetten, op grond, dat hij bij later inzien de verkaveling mogelijk en nuttig acht, en daarom eene regterlijke scheiding en verdeeling, overeenkomstig de artt. 1112 en volg. Burg. Wetb. verlangt. — Regtb. Middelburg 30 Januarij 1847; R. B. IX, 267; R. en W. II, 291; W. 810.

6542. De voormalige mede-eigenaars en verkoopers van een onroerend goed, hebben eene vordering tegen hunnen voormaligen mede-eigenaar en kooper, die zijne verbindtenis niet nakomt. — Regtb. Tiel 8 December 1843; R. B. IX, 785.

6543. De regter mag gelasten, dat bij provisie eenige contante penningen, behoorende tot eene nalatenschap, over welker verdeeling een twistgeding wordt gevoerd, hangende dat geding in de consignatiekas zullen worden gestort. — Hof Gelderland 9 September 1846; R. B. VIII, 685; N. R. XXX, § 44, 226; W. 855.

6544. Een erfgenaam kan tegen zijne mede-erfgenamen een vordering tot boedelscheiding instellen, niettegenstaande executeuren door den erflater zijn benoemd, en deze van de nagelaten goederen zijn gesaisisseerd, de legaten door erflater besproken, nog niet hebben uitgekeerd, en geen rekening en verantwoording van hun beheer hebben gedaan. Degene aan wien de vruchten van een bepaald deel der nalatenschap zijn vermaakt, heeft geen regtsvordering tot boedelscheiding. — Hof N.-Brabant 15 September 1846; W. 884; R. en W. III, 82.

6545. Bij de dagvaarding in zake van boedelscheiding, is ieder, der in regten geroepen deelgenooten bevoegd, het niet oproepen van andere deelgenooten aan te voeren, als grond van niet-ontvankelijkheid. Wanneer de echtgenoote van den mede-erfgenaam eener nalatenschap sterft, met achterlating van kinderen uit haar huwelijk gesproten, is, in zake van scheiding dier nalatenschap, de vordering niet ontvankelijk, welke tegen dien mede-erfgenaam wordt ingesteld, zonder gelijktijdige oproeping zijner kinderen. — Regtb. Gorinchem 30 November 1858; W. 2048.

6546. Bij het vonnis, waarbij scheiding en deeling van een gemeenen boedel wordt bevolen, behoort niet reeds te worden beslist, dat zij zal plaats hebben met vernietiging of verkorting van onregtmatige of onbestaanbare bevoordeelingen. — Regtb. Hoorn 23 Mei 1866; W. 2837.

6547. Een eisch gedaan, te gelijk met de actie tot scheiding en deeling, dat de regtbank den publieken verkoop gelaste van de tot den boedel behoorende onroerende goederen, is ongegrond en onregtmatig, te dien effecte, dat hij bij verstek moet worden ontzegd. — Regtb. Zwolle 25 September 1867; W. 2946.

6548. De eisch tot boedelscheiding is niet ontvankelijk, al is de actie gerigt tegen alle actuële geregtigden, wanneer deze niet tevens zijn gedagvaard, als erfgenamen van een vroeger overleden medegeregtigde. — Regtb. 's Hertogenbosch 8 Maart 1861; W. 2336.

6549. Eene actie tot boedelscheiding, moet tegen alle deelgenooten tot den te verdeelen boedel geregtigd, worden ingesteld. Die op dezen grond de niet-ontvankelijkheid der ingestelde actie beweert, beroept zich niet op het regt van derden. Den gedaagde en excipient kan niet worden tegengeworpen, dat hij zelf de ontbrekende deelgenooten had kunnen oproepen. — Regtb. Almelo 25 April 1860; W. 2225.

6550. Er bestaat geen grond, om bij de deeling eener nalatenschap op te roepen de echtgenoot van wijlen een der erfgenamen, met wie hij in gemeenschap was gehuwd, terwijl die gemeenschap reeds lang vóór het overlijden des erflaters was ontbonden. Het is nergens verboden om, wanneer men in twee onverdeelde nalatenschappen is geïnteresseerd, slechts van eene de deeling te vragen. — Regtb. Groningen 5 October 1866; N. R. B. XVIII, 670.

6551. Het beginsel, dat niemand ter zake van boedelscheiding genoodzaakt is in een onverdeelden boedel te blijven, is tot uitsluiting van anderen dan erfgenamen, bij de wet vastgesteld. Het geldt mitsdien voor hen, die in de plaats van een erfgenaam optreden en geregtigd zijn, diens onverdeelde erfregten in de nalatenschap uitoefenen, evenzeer als voor de erfgenamen. — H. R. 1 Februarij 1861, Corr. XXXVI, 231; v. d. H., B. R. XXV, no. 823, 46.

6552. Het regt om scheiding eener nalatenschap te vorderen, komt niet uitsluitend toe aan de erfgenamen, maar ook aan de met hen gelijkstaande belanghebbenden. Derden kunnen in hun eigen belang eene exceptie van niet-ontvankelijkheid voorstellen, tegen eene actie van boedelscheiding door den beheerder der gemeenschap ingesteld, die de kinderen, ten wier behoeve de gemeenschap voortduurt, niet in het geding heeft geroepen. — H. R. 10 Junij 1864; v. d. H., B. R. XXVIII, 534; N. R. LXXVII, § 15, 107; W. 2597.

6553. De woorden „pourvu qu'il en soit justifié" in art. 68, § 3, no. 2 der wet van 22 Frimaire, jaar VII voorkomende, hebben geene andere strekking, dan dat de deelgenooten het bewijs leveren, niet dat de verdeelde goederen hun toebehoorden, maar dat tusschen hen eene gemeenschap aanwezig is. — Regtb. Winschoten 27 October 1858; P. W. 3544; H. R. 4 November 1859; W. de Gelder, Adv. III, 492.

6554. Er is koop en verkoop, als door een der deelgenooten, alvorens tot verdeeling over te gaan, een stuk onroerend goed wordt overgenomen. — H. R. 24 Februarij 1859; P. W. 3339.

6555. Artt. 1112 en vgg. Burg. Wetb. zijn niet geschonden door de niet-ontvankelijk verklaring eener regtsvordering tot scheiding eener nalatenschap, nadat in facto was beslist, dat alle geregtigden hebben medegewerkt tot de verdeeling van het gereed goed der nalatenschap, dat het gereed goed daadwerkelijk is gescheiden, en dat elk der geregtigden zijn deel heeft tot zich genomen. — H. R. 21 October 1842; N. R. XIII, § 41, 182; W. 374; Regtz. III, 94; v. d. H., B. R. IV, no. 87, 1.

6556. Bij de boedelscheiding kan de vruchtgebruiker van een deel des boedels, niet gezegd worden geen belang te hebben.

De overeenkomst tusschen erfgenamen, waarbij bepaald is, dat de verdeeling der nagelaten goederen niet in natura, maar door verkoop zal plaats hebben is verbindend en in regten bestaanbaar. — Hof Gelderland 7 Februarij 1855; N. R. B. V, 135.

6557. Eene regtsvordering tot scheiding en verdeeling van een onverdeelden boedel, kan niet worden afgeweerd door de exceptie, dat regtsvordering tot nietigheid of verkorting van eenig aangegaan contract is verjaard, al is het, dat op die nietigheid de vordering tot boedelscheiding berust. Volgens het Fransche regt, was het niet geoorloofd bij huwelijkscontract te bepalen, dat de langstlevende echtgenoot zou begiftigd worden met de nalatenschap van den eerst stervende. — Hof Zeeland 29 Maart 1855; N. R. B. VI, 439.

6558. Wie tot scheiding en deeling van een gemeen goed gedagvaard is, en zou willen beweren, dat nog een ander mede-eigenaar had behooren te worden opgeroepen, zou (daargelaten de vraag, of hij tot zoodanig beweren bevoegd zij) den mede-eigendom van dien derde moeten bewijzen. Aan eene vordering tot scheiding en deeling behoeft geen in gebrekestelling vooraf te gaan. Indien niet voldoende blijkt van den onwil der gedaagden, om tot de scheiding mede te werken, behooren de kosten van het daartoe strekkend geding ten laste der gemeenschap te komen. — Regtb. Amsterdam 28 November 1854; N. R. B. VI, 25.

6559. De erfgenamen van een in wettelijke gemeenschap van goederen getrouwden man, zijn geregtigd om scheiding en deeling te vorderen van ééne, voor het huwelijk opengevallen nalatenschap, waartoe de vrouw als mede-erfgenaam geregtigd is. — Regtb. Appingedam 21 April 1859; Hof Groningen 13 Maart 1859; H. R. 1 Februarij 1861; N. R. B. XI, 353.

6560. Niet-ontvankelijkheid eener actie tot boedelscheiding, op grond, dat de gedaagde niet in mora is, maar in tegendeel bereid om tot de scheiding mede te werken, en omdat de toewijzing der vordering het tusschen partijen bestaande geschil niet zou beslissen. — Regtb. Amsterdam 14 Januarij 1862; N. R. B. XV, 352.

6561. Het instellen eener actie tot scheiding en deeling van in gemeenschap bezeten goederen, is niet overbodig of praematuur, indien alleen omtrent de wijze van scheiding, verschil van gevoelen tusschen partijen onderling bestaat. — Hof Gelderland 20 Dec. 1865; N. R. B. XVI, 380; N. N. V, 261.

6562. De verdeeling van een gemeenschappelijken boedel, kan niet regtsgeldig geschieden, indien niet alle deelgenooten of geregtigden daarin betrokken zijn. — Regtb. Almelo 30 November 1864; N. R. B. XVII, 244.

6563. Indien op de vordering tot scheiding en deeling eener gemeenschap, de gedaagden antwoorden, dat tusschen partijen geene gemeenschap bestaat, moet de eischer het bestaan van gemeenschap bewijzen. — Regtb. Middelburg 10 Januarij 1866; N. R. B. XVIII; 233.

6564. Indien geen actio communi dividundo is ingesteld, maar alleen de toetreding der minderheid is geëischt tot eene overeenkomst door verreweg de meerderheid der deelgenooten gesloten, vooral als die overeenkomst betreft beschikkingen over onroerend goed, niet onder het gebied van de hier te lande geldige wetgeving gelegen, en zelfs met bepaling, dat de verkoop van die goederen zal kunnen geschieden ter plaatse hunner ligging, is geen wetsbepaling geschonden. — H. R. 20 September 1844; v. d. H., B. R. VI, no. 156, 20.

6565. Indien eene boedelbeschrijving eene bepaalde geldsom als waarde des boedels aanduidt, kan een der deelgenooten als crediteur zijner mededeelgenooten, niet optreden voor hetgeen hem in die waarde toekomt, en dat bedrag in geld eischen. — Regtb. Gorinchem 27 Februarij 1855; W. 1630.

6566. Bij verdeeling van een aan meerderen toebehoorend vastgoed, kunnen niet in computatie gebragt werden de huurpenningen, die door sommige mede-eigenaren aan de andere mede-eigenaren zijn verschuldigd. — Regtb. 's Hertogenbosch 9 September 1868; N. R. B. XIX, 537.

6567. Eene vordering tot scheiding en verdeeling van nalatenschappen, kan niet worden toegewezen, zoolang de eischer in gebreke blijft aan te wijzen het goed van nog in gemeenschap zijnde nalatenschappen, hetwelk nog niet zoude zijn gescheiden. — Hof Drenthe 5 Junij 1869; W. 3146.

6568. Door de artt. 32 en 43 Wetb. v. K., wordt niet gederogeerd aan de artt. 1112 en 1689 Burg. Wetb., met dat gevolg, dat geene vordering tot scheiding ontvankelijk is, zoolang geene vereffening is voorafgegaan. — H. R. 29 October 1869; W. 3159.

6569. Niet alleen ingeval van onwil tot scheiding, maar ook, indien eenig tusschen de deelgenooten bestaand verschil, hen verhindert tot de scheiding over te gaan, en eene scheiding in der minne daardoor wordt belet, mag boedelscheiding worden gevorderd en de tusschenkomst des regters worden ingeroepen, ter verkrijging eener veroordeeling daartoe. — H. R. 21 December 1866; v. d. H., B. R. 552.

6570. Wanneer in eene notariële acte van boedelscheiding onderhandsche schuldbekentenissen ten laste van codividenten, onder de te verdeelen massa opgenomen en aan de schuldenaars in hun aandeel toegescheiden worden, kan alsdan indien die schuldbekentenissen noch geregistreerd, noch gelijktijdig met de notariële acte ter registratie aangeboden zijn, door het bestuur van die onderhandsche acten geen obligatieregt geheven worden. — Regtb. Breda 7 Junij 1859; W. 2072.

6571. De beslissing dat de vordering tot scheiding der gemeenschap, aan die tot scheiding van de een gedeelte daarvan uitmakende nalatenschap, had moeten zijn voorafgegaan, is niet in strijd met art. 1112 Burg. Wetb. — H. R. 3 December 1858; W. 2016; v. d. H., B. R. XXII, no. 715, 477.

6572. Ook de acte waarbij eene nalatenschap enkel bestaande uit contante gelden, verdeeld wordt,

is eene boedelscheiding. — Regtb. Winschoten 10 Februarij 1869; W. 3100; R. en W. XXI, 396; P. W. 5518.

6573. Bij een eisch tot scheiding en deeling van gemeenschap, bestaan er geen termen tot benoeming van een bewindvoerder tot ontvangst of invordering van de nog openstaande pretentiën eener nalatenschap, indien de partijen de aanstelling van zoodanigen bewindvoerder verlangen; zoodanige benoeming door den regter, ligt geheel buiten de wet. — Regtb. Assen 11 Januarij 1847; R. B. IX, 361; W. 848.

6574. In den regel moeten wel in een scheiding alle bestanddeelen des boedels worden opgenomen; evenwel eene al te strenge toepassing van dien regel, zou tot merkelijk nadeel der deelgenooten strekken, indien illiquide regten of vorderingen tot den boedel mogten behooren; in zoodanig geval worden de belangen van partijen het best overeengebragt, door de verdeeling tot het liquide te bepalen, onder voorbehoud om het overige nader te verrekenen, desnoodig onder zoodanige andere bedingen of waarborgen als de deelgenooten goedvinden, of in geval van verschil door den regter worden bepaald. — Regtb. Breda 3 November 1847; W. 844.

6575. De kosten van een eisch tot scheiding en deeling komen geheel ten laste der nalatenschap, indien beide partijen in die deeling toestemmen. — Hof N.-Brabant 4 April 1848; W. 969.

6576. Bij het instellen eener vordering tot boedelscheiding, kan tegelijk gevraagd worden magtiging tot verkoop van bepaalde, tot den boedel behoorende vaste goederen. Het is niet noodig eerst boedelscheiding te vragen en vervolgens, zoo daarvoor gronden zijn, magtiging tot dien verkoop. — Regtb. Amsterdam 25 Sept. 1849; R. B. XI, 510.

6577. Die de boedelscheiding vordert, moet het aanwezen van gemeene goederen of schulden bewijzen. Die slechts voorwaardelijk toestemt in een proces tot scheiding, behoort in de kosten te worden veroordeeld, indien de voorwaarde ongegrond wordt verklaard. — Regtb. 's Hertogenbosch 15 Mei 1850; W. 1241.

6578. Zoolang niet de wettigheid der acte van boedelscheiding wordt aangerand, of de vernietiging daarvan in regten wordt gevorderd, kan een der partijen niet van een harer mededeelgenooten terugvorderen, krachtens een beweerde dwaling, hetgeen aan deze bij een behoorlijke boedelscheiding is toebedeeld.

Hetgeen bij scheiding verkeerd is uitgekeerd, moet worden aangemerkt als een nog ongescheiden deel, dat als zoodanig in den boedel terugkeert, met dat gevolg, dat ieder der deelgenooten daarvan wel kan vragen de herscheiding, doch niet bij rauactie kan terugvorderen het aandeel, dat hem daarin zou toekomen. — Hof Z.-Holland 26 Junij 1850; W. 1152; anders Regtb. Rotterdam 21 Maart 1849; R. B. XII, 417; W. 1027.

6579. De vordering tot levering van boedelbeschrijving en om over te gaan tot scheiding en deeling van nagelaten goederen door den gedaagde bezeten, is niet de hereditatis petitio, doch de actio familiae erciscundae, welke tegen alle codividentes op straffe van niet-ontvankelijk moet worden ingesteld. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 April 1843; W. 469.

6580. Een eisch tot scheiding van een gemeene boedel is niet ontvankelijk, indien de eischer slechts vraagt om een onverdeeld gedeelte van dien geheelen massalen boedel en niet den geheelen boedel te scheiden. — Regtb. Assen 7 December 1846; W. 1042.

6580*a*. De Nederlandsche regter is niet bevoegd kennis te nemen van eene actie tot geheele of gedeeltelijke scheiding eener in de Nederlandsche Oost-Indische bezittingen opengevallen nalatenschap. — Hof Z.-Holland 6 Junij 1859; W. 2090.

Art. 1113.

6581. Het regt om scheiding eener nalatenschap te vorderen, komt niet uitsluitend toe aan de erfgenamen, maar ook aan de belanghebbenden, die met hem gelijk staan. — H. R. 10 Junij 1864; N. N. III, 213.

6582. Het vrijvallen van eene making, nadat er reeds boedelscheiding en uitkeering van legaten, voor zoover de boedel dit toeliet, heeft plaats gehad, kan aanleiding geven, dat er op nieuw scheiding en deeling en alzoo aanvulling van het onbetaald gedeelte der legaten plaats hebben. — Regtb., Amsterdam 25 Maart 1857; N. R. B. VII, 408.

6583. De bepaling van art. 1113 Burg. Wetb. sluit niet alle verdere regten van legatarissen op den onverdeelden boedel uit. — H. R. 2 Mei 1851; v. d. H., B. R. XIII, no. 413, 67.

Art. 1114.

6584. De regtsvordering tot boedelscheiding verjaart nooit. Art. 1114 Burg. Wetb. is hiermeê niet in strijd. — T. van Hettinga Tromp in thesi IV.

Art. 1115.

6585. Indien een erflater aan een der erfgenamen het regt heeft gegeven om zich een stuk onroerend goed te doen toedeelen, onder verpligting, om daarvoor een bepaalde som uit te keeren, mits zich deswege binnen een genoomden termijn verklarende, en welke verklaring in tijds is uitgebragt en bij acte van scheiding dat goed evenwel aan andere deelgenooten wordt toegescheiden, is daarop geen registratieregt van eigendomsovergang verschuldigd. — M. F. 2 October 1865, no. 69; P. W. 4815.

6586. Het instellen eener actie tot scheiding en deeling van in gemeenschap bezeten goederen, is niet overbodig, noch praematuur, wanneer er omtrent de wijze van scheiding verschil van gevoelen tusschen partijen onderling bestaat. — Hof Gelderland 20 December 1865; W. 2821.

6587. Dit art. heeft alleen betrekking op de codividenten en bepaalt alzoo niet wat de acte van scheiding moet bevatten, ter voldoening aan de voorschriften der fiscale wet.

De acten van scheiding zijn òf aan vast, òf aan evenredig registratieregt onderworpen, naarmate er al of niet overbedeeling plaats heeft. De acten van scheiding moeten daarom zoodanige aanwijzing en waardering der goederen bevatten, dat de ontvanger in staat zij te beoordeelen, aan welk regt de acte onderhevig is, terwijl hij bij gebreke daarvan, art. 10 der wet van 16 Junij 1832 (St. no. 29) moet toepassen. — H. R. 22 Februarij 1864; N. R. B. XIV, 192; W. 2559; N. R. LXXVI, § 8, 58.

6588. Vorderingen tusschen deelgenooten, geen schuld ten laste des boedels bevattende, kunnen niet van invloed zijn op de scheiding, tenzij partijen het daaromtrent eens mogten zijn. — Hof N.-Brabant 2 Junij 1846; N. R. XXXIV, § 92, 421.

Art. 1116.

6589. De man die in wettelijke gemeenschap van goederen is gehuwd, kan zijne vrouw weigeren om haar bijstand te verleenen, indien deze een vordering tot boedelscheiding wil instellen. De regtbank is onbevoegd de magtiging te verleenen. — Regtb. Assen 23 Junij 1862; N. N. II, 294; N. R. B. XIII, 677; W. 2462; H. R. 11 December 1863; N. R. LXXV, § 36, 315.

6590. Een aanbehuwd kleinzoon kan niet bij repraesentatie van zijn vader, tijdens het leven van zijn stiefmoeder, geacht worden te zijn erfgenaam in de opengevallen grootmoederlijke nalatenschap van stiefmoeders zijde. Het regt den man bij art. 1116, alin. 2 toegekend, gaat niet bij repraesentatie op zijne kinderen over.

In regten kan de scheiding en verdeeling van de roerende goederen der nalatenschap alleen, niet worden gevraagd. — Regtb. Brielle 1 December 1865; W. 2765; R. en W. XVIII, 100; N. N. V, 41.

6591. Volgens dit art. kan wel de man zonder medewerking zijner vrouw de boedelscheiding vorderen van alle goederen, welke in de gemeenschap vallen; daaruit volgt echter niet, dat de vrouw met medewerking van haren man zoodanige vordering niet zou mogen doen. — Regtb. Assen 6 October 1851; N. R. B. III, 500.

6592. Indien eenige voorschriften omtrent boedelscheiding voorgeschreven, niet zijn inachtgenomen, moet de niet-ontvankelijkheid worden uitgesproken, ook zelfs als de gedaagde niet is verschenen; die voorschriften zijn van publieke orde. — Regtb. 's Hertogenbosch 2 Junij 1843; W. 467; R. B. VI, 187; Regtb. Gorinchem 16 September 1843; R. B. VI, 185.

6593. Een vordering tot boedelscheiding kan bij huwelijksgemeenschap alleen tegen den man worden ingesteld. — Regtb. Assen 24 Januarij 1840; R. B. VI, 185; Adv. I, 76.

6594. De voogd van minderjarigen is uitsluitend bevoegd om in regten op te treden tot het vorderen van boedelscheiding, dit kan niet worden gerangschikt onder eenvoudig bewind of beheer; een door den erflater benoemde bewindvoerder is daartoe alzoo niet bevoegd. — Hof Gelderland 9 September 1846; N. R. XXX, § 45, 236; W. 864; R. B. VIII, 681.

6595. Eene vordering die de huwelijksgemeenschap betreft van echtgenooten, onder het Nederlandsch Burg. Wetb. gehuwd, is ontvankelijk, indien zij alleen tegen den man wordt ingesteld. — Regtb. Assen 14 April 1845; R. B. VIII, 705.

Art. 1117.

6596. J. H. Smits. Op welke wijze moet bij de vereffening eener nalatenschap worden vertegenwoordigd de mede-erfgenaam, die wegens bedriegelijke bankbreuk of ander misdrijf, is veroordeeld tot tuchthuisstraf of te dier zake voortvlugtig is? — Jur. Corr. VI, 233.

6597. Is de tegenwoordigheid en goedkeuring van den kantonregter noodig bij eene boedelscheiding waarbij personen verschijnen, die onder den last van bewaring en uitkeering aan hunne kinderen tot erfgenamen zijn ingesteld? — Ja. — Corr. XXXIV, 53.

6598. Regten der belanghebbenden in eene door den dood van een der echtgenooten ontbonden gemeenschap, ten opzigte van het aandeel aan den langstlevende echtgenoot gedurende het huwelijk aangekomen in een anderen gemeenen boedel. — Jur. Corr. III, 85.

6599. De onzijdige persoon bij art. 1117 Burg. Wetb. vermeld, heeft geen aanspraak op de percentsgewijze belooning, als aan den door hem bij de boedelscheiding vertegenwoordigden, enkel vaste goederen worden toegescheiden. — Jur. Vraagal IV, 213.

6600. Indien bij de scheiding, een der deelgenooten wordt vertegenwoordigd door een onzijdig persoon, en aan hem meer dan zijn deel wordt toegescheiden, welk gedeelte hij aan een der andere deelgenooten erkent schuldig te blijven, is daarop een evenredig regt van registratie ad 1 pct., wegens schuldbekentenis te heffen, niettegenstaande de deelgenoot zelf niet in de schuld heeft toegestemd. — M. F. 23 Februarij 1830, no. 29; P. W. 5609.

6601. Eene vordering tot boedelscheiding om ontvankelijk te zijn, behoeft niet voorafgegaan te worden door eene acte van in verzuimstelling. De proceskosten, vallende op eene ten onregte tegengesproken vordering tot boedelscheiding, dus ook die, welke uitsluitend gevolg zijn van de tegenspraak, moeten tot de boedelkosten worden gebragt, die gemeenschappelijk worden gedragen. — Regtb. Gorinchem 4 Januarij 1859; W. 2064.

6602. Als onzijdige personen behooren niet te worden benoemd de deelgenooten, die tot de scheiding willen medewerken; daartoe moeten derden worden aangewezen, die hoegenaamd geen belang bij de scheiding hebben. — Regtb. Amsterdam 1 November 1852; N. R. B. III, 36.

6603. De mede-erfgenaam is niet verbonden door andere handelingen van den benoemden bewindvoerder, dan dezulke, welke noodzakelijk zijn om de onverdeeldheid te doen ophouden, hij is alzoo bevoegd om op grond van zijn uitsluitend eigendomsregt op te komen tegen den verkoop van onroerende goederen; de medewerking van den bewindvoerder kan niet worden beschouwd als zijn eigen daad. — Regtb. Breda 26 Febr. 1850; W. 1115.

Art. 1118.

6604. Mr. G. B. Emants. Tegenstrijdige belangen van minderjarige kinderen. — Themis 2e, II, no. 3.

6605. Mr. B. J. Lintelo de Geer. Iets over de benoeming van deelvoogden. — R. B. VI, 188.

6606. Kan bij eene acte van boedelscheiding dezelfde persoon optreden als lasthebber van den voogd en toezienden voogd van bij den boedel belanghebbende minderjarigen? — Zou de kantonregter zijne goedkeuring kunnen weigeren, wanneer dezelfde persoon als gevolmagtigde van voogd en toezienden voogd voorkwam? — Jur. Corr. II, 222.

6607. De toeziende voogden en toeziende curators mogen bij boedelscheiding door gemagtigden verschijnen. De kantonregter mag op dien grond zijne goedkeuring niet aan de acte van scheiding onthouden. — Jur. Corr. II, 320, 395.

6608. Hoe te handelen, indien de toeziende voogd niet voldoet aan de afspraak of oproeping, om bij de boedelscheiding tegenwoordig te zijn? — Kunnen de kosten der (tengevolge van het niet verschijnen van den toezienden voogd) vruchtelooze comparitiën op den toezienden voogd verhaald worden? — Jur. Corr. II, 325.

6609. De benoeming van een deelvoogd kan in de acte van boedelscheiding worden geconstateerd; het is niet noodig, dat daarvan door den kantonregter procesverbaal wordt opgemaakt. — Jur. Corr. I, 198.

6609*a*. Door den kantonregter wordt in artt. 1118 vgg. bedoeld, de kantonregter onder wiens ressort de boedel is opengevallen, die alleen bevoegd is tot de handelingen bij deze artikelen aan hem opgedragen. — R. B. VII, 310; W. 804, 817, 829, 831, 835.

6610. Op de benoeming van een deelvoogd door den kantonregter ingevolge dit art. gedaan, is een registratieregt van *f* 1,60 verschuldigd. — M. F. 20 Julij 1846, no. 76; P. W. 497.

6611. De benoeming van een deelvoogd door den kantonregter gedaan, waarvan geen afzonderlijk procesverbaal is opgemaakt, doch in de acte van scheiding is opgenomen, is aan geen afzonderlijk registratieregt van *f* 1,60 onderworpen. — M. F. 9 Januarij 1861, no. 39; M. F. 19 Februarij 1866, no. 84; P. W. 4916.

6612. Indien de kantonregter bij dezelfde boedelscheiding onderscheiden deelvoogden benoemt voor

kinderen van verschillende ouders, is daarvoor slechts één regt van registratie van *f* 1,60 verschuldigd. — M. F. 28 Maart 1861, no. 129; P. W. 3834. De redactie van Tijds. v. R. beweert, dat deswege slechts één regt van 80 ct. is verschuldigd. — Tijds. v. R. XVI, 72.

6613. De benoeming van een deelvoogd, ter vertegenwoordiging van minderjarigen bij eene boedelscheiding, waarbij hun belang met dat van den voogd en toezienden voogd in strijd is, geschiedt zonder eenig verzoek daartoe, door den kantonregter. Voor die benoeming wordt eene afzonderlijke acte vereischt, zij mag niet plaats hebben in de acte van scheiding. — Kantg. Lemmer. April 1869; W. 3101.

Art. 1119.

6614. Mr. J. van Hall. Ontwerp van wet omtrent boedelscheidingen, waarbij minderjarigen en andere onder toezigt gestelde personen belang hebben. — R. B. IV, 12.

6615. Boedelbeschrijving en boedelscheiding bij eene en dezelfde acte. Art. 1119 Burg. Wetb. Eene acte in meer zittingen. — Regtb. Hoorn 5 Julij 1848; R. en W. III, 313.

6616. De omstandigheid, dat bij eene acte van boedelscheiding, die onder goedkeuring van den kantonregter wordt verleden, eene opgave gedaan en beëedigd wordt, als bij art. 1119 vermeld, maakt den bijstand van den griffier niet noodzakelijk. — Jur. Corr. I, 198.

6617. Indien eene notariële acte van scheiding aanvangt, met eene naauwkeurige opgave des boedels, moet de deugdelijkheid dier opgave in handen van den notaris worden beëedigd. — Jur. Vraagal I, 73; anders 75.

6618. De vermelding in eene notariële acte van boedelbeschrijving, dat de requirant zich als borg heeft gesteld voor een schuld van derden, ten behoeve van den notaris redacteur der acte, zonder vermelding van geregistreerden titel, is niet onderworpen aan een proportioneel registratieregt. — M. F. 7 Junij 1867, no. 7; P. W. 5180.

6619. De verklaring door een executeur testamentair in een boedelbeschrijving afgelegd, dat hij een geldsom van den erflater in bewaring heeft, is niet aan evenredig registratieregt wegens schuldbekentenis onderworpen. — M. F. 31 October 1867, no. 71; P. W. 5182.

6620. Indien bij eene notariële acte een inventaris en scheiding is opgemaakt, waarin onder het passief des boedels ongeregistreerde schuldbewijzen, ten voordeele van mededeelgenooten zijn omschreven, welke niet worden toegescheiden, doch partijen verklaren, dat zij zijn overeengekomen om de schulden in het passief opgenomen, later te scheiden en te liquideren, behoeven die stukken niet vooraf te worden geregistreerd, noch te gelijk met de notariële acte ter registratie te worden aangeboden. — M. F. 22 December 1865, no. 8; P. W. 4863.

6621. Erkenning van schuld bij eene acte van boedelbeschrijving, registratieregt van erkenning van schuld. — M. F., P. W. 4312; W. de Gelder, Adv. VIII, 193.

6622. Indien bij scheiding tusschen een vader en kinderen, van de nalatenschap der overleden moeder, die buiten alle gemeenschap was gehuwd, aan een der kinderen wordt toebedeeld eene vordering op den vader, wegens verkochte goederen der overledene, waarvan de koopprijs niet is belegd, is deswege geen registratieregt van schuldbekentenis ad 1 pct. verschuldigd. — M. F., P. W. 4347; W. de Gelder VIII, 201.

6623. Scheiding eener huwelijksgemeenschap onder den Cod. Nap. aangegaan, vereffening van reprises, die de baten der gemeenschap overtreffen, regt van overbedeeling. — M. F., P. W. 4349; W. de Gelder, Adv. VIII, 202.

6624. Indien bij eene boedelscheiding aan een der deelgenooten de geheele nalatenschap wordt toegescheiden, onder gehoudenheid om aan de overigen hun aandeel in contanten uit te keeren, wordt zulks ter berekening van het successieregt voor verkoop gehouden en wordt deswege 4 pct. proportioneel-regt berekend. — M. F., P. W. 4397; W. de Gelder, Adv. VIII, 212.

6625. Het registratieregt van 1 pct. is verschuldigd, indien bij boedelscheiding eene vordering ten laste van minderjarigen, waarvan geen titel bestaat aan andere deelgenooten wordt toegescheiden. — M. F. 15 Augustus 1862, no. 55; P. W. 4111.

6626. Proeve van verandering der artt. 1119—1124 van het Burg. Wetb. in zes artikelen. — R. B. IV, 13.

6627. Indien overeenkomstig art. 1119 Burg. Wetb. de boedelbeschrijving tegelijk met de boedelscheiding, bij een en dezelfde acte wordt opgemaakt, kan, noch wegens die boedelbeschrijving, noch wegens de daarin voorkomende waardering van goederen door deskundigen enz. een afzonderlijk registratieregt worden geheven, omdat de boedelbeschrijving in dat geval, met de scheiding, een geheel uitmaakt en de waardering volgens art. 1123 Burg. Wetb., gevorderd wordt om tot de scheiding te kunnen geraken, zoodat geen van beide alsdan als afzonderlijk of onafhankelijke beschikkingen in den zin van art. 11 der wet van 22 Frimaire, VII jaar, zijn te beschouwen. — M. F. 15 Augustus 1845; R. en W. I, 604.

6628. Indien bij eene scheiding, vooraf in dezelfde acte eene boedelbeschrijving wordt opgemaakt, en daarbij tusschen de partijen zwarigheden ontstaan, is hetzelfde geval aanwezig, als bedoeld bij art. 682 Burg. Regtsv. en behoort de notaris partijen voor den president der regtbank te verwijzen; eene regtsvordering dadelijk voor de regtbank ingesteld, is niet ontvankelijk; of de regtbank van de zaak behoort kennis te nemen, staat alleen ter beoordeeling van den president, ingevolge art. 291 B. R. — Regtb. Assen 2 December 1867; R. en W. XXI, 429.

6629. De verdeelde onderhandsche schuldbewijzen, ten laste van deelgenooten bij boedelscheiding moeten tegen 1 pct. worden geregistreerd. — H. R. 29 April 1859; P. W. 3249; H. R. 23 Dec. 1859; P. W. 3265.

6630. De opgaven van gelden aan den boedel schuldig te zijn, in inventarissen opgenomen, geven geen aanleiding tot de heffing van eenig evenredig regt van registratie. — H. R. 5 Junij 1857; P. W, 2954.

6631. Het bestuur der registratie is niet bevoegd, van partijen in eene scheiding het bewijs te vorderen, dat de goederen daarin opgenomen, werkelijk haar gemeen eigendom waren. — H. R. 27 Februarij 1840; Regtsk. Tijds. v. h. Not. V, 3, 73.

Art. 1120.

6632. Het overlijden van een der deelgenooten na het passeren, doch vóór de overschrijving der acte van scheiding, heeft geen invloed op de tot stand gebragte verdeeling, ook al liet die deelgenoot minderjarige kinderen na. — Jur. Corr. IV, 53.

6633. In eene acte van scheiding zonder overbedeeling, is als bate in den te verdeelen boedel gebragt eene schuldvordering ten laste van een der deelgenooten, waarvan een onderhandsche ongeregistreerde titel is aangehaald, die aan een mededeelgenoot wordt aanbedeeld. Is hierop evenredig

regt van registratie verschuldigd? — Neen. — Jur. Vraagal II, 24.

6634. Ten overstaan van welken notaris en kantonregter, moet de acte van boedelscheiding, waarbij personen belanghebbenden zijn, die het vrije beheer over hunne goederen niet bezitten, verleden worden? — Opm. en Meded. III, 143.

6635. Kunnen boedelscheidingen, waarbij minderjarigen of andere daarmede gelijkstaande personen belanghebbenden worden opgemaakt, ten overstaan van zoodanige kantonregters en notarissen als partijen goedvinden? — R. B. VII, 147, 310; W. 791; A. J. van Eelde; W. 798, 835.

6636. E. Staat het aan partijen vrij, de acte van scheiding te verlijden, ten overstaan van den notaris harer keuze, ook ingeval deze in een ander kanton of arrondissement, dan waarin de boedel gevallen is, zijn standplaats heeft? — Zoo ja, is dan genoegzaam voldaan aan de bepalingen der wet, door de medewerking, bij de acte van scheiding des kantonregters, in wiens kanton de standplaats van den notaris gevestigd is? — W. 804, 817, 829; W. F. Overhoff, Jr., R. B. VII, 504.

6637. Th. van Uije Pieterse. Is bij de wet een bepaald kantonregter aangewezen, om tegenwoordig te zijn bij het verlijden eener acte van boedelscheiding, in de gevallen, waarin de wet de tegenwoordigheid des kantonregters daarbij heeft voorgeschreven. — Staat het partijen vrij de acte van scheiding te verlijden, ten overstaan van den notaris hunner keuze, ook ingeval deze in een ander kanton- of arrondissement, dan waarin de boedel gevallen is, zijn standplaats heeft, en zal alsdan genoegzaam voldaan zijn aan de bepalingen der wet, door de medewerking bij de acte van scheiding van den kantonregter, in wiens kanton de standplaats van den notaris gevestigd is? — R. en W. II, 432.

6638. Mag een kantonregter buiten de grenzen van zijn regtsgebied, door zijne medeteekening der op zegel gebragte acte, de scheiding tot stand helpen brengen van een boedel, binnen zijn ressort gevallen. — W. 1217, 1226.

6639. De bepaling in eene acte van boedelscheiding, ten aanzien der kleederen, dat men is overeengekomen, dat die van de overledene, ten behoeve der minderjarigen, en die van den requirant aan hem zullen verblijven, is aan een vast registratieregt van 80 ct. onderworpen. — M. F. 7 Januarij 1867, no. 37; P. W. 5072.

6640. Bij notariële acten van scheiding, waarbij schuldvorderingen ten laste van deelgenooten op onderhandsche bewijzen berustende, onder de baten omschreven en toegedeeld worden, moeten, ook indien gemagtigden voor de schuldenaren bij de acte verschijnen, die schuldbekentenissen voor, of tegelijk met de acte van scheiding ter registratie worden aangeboden. — M. F. 8 Julij 1868, no. 3; P. W. 5290.

6641. De vermelding in een notariële acte van scheiding, dat eene vordering ten laste van een der deelgenooten, waarvan geen titel is aangehaald, massaal wordt gehouden, is onderworpen aan het evenredig registratieregt van schuldbekentenis ad 1 pct. — M. F. 6 September 1866, no. 70, en 4 December 1866, no. 48; P. W. 5183.

6642. Extracten van buitenlandsche acten van scheiding mogen worden geregistreerd. Indien achtereenvolgens verschillende uittreksels ter registratie worden aangeboden, is slechts op het eerste het regt van scheiding ad ƒ 2,40 verschuldigd; op de overigen het vast regt van 80 ct. — M. F. 1 Nov. 1868, no. 40; P. W. 5402.

6643. Buitenlandsche authentieke acten van scheiding kunnen niet anders, dan op een volledig authentiek afschrift geregistreerd worden. — M. F. 1 September 1865, no. 27; P. W. 4751.

6644. De verklaring in eene acte van scheiding, dat het lijfstoebehooren van den erflater door de deelgenooten reeds vroeger onderling en naar hun volkomen genoegen verdeeld is, geeft geen grond tot de heffing van een afzonderlijk registratieregt van 80 ct. — M. F. 16 December 1864, no. 14; P. W. 4579.

6645. De acte van boedelscheiding moet worden belast, zoo als zij is liggende. Het bestuur der registratie is niet geregtigd eenige handelingen in die acte omschreven, zooals het in deeling brengen van gereede gelden, als ongedaan te beschouwen. — Regtb. Hoorn 21 Januarij 1863; N. N. III, 11.

6646. Voor de benoeming van den notaris tot scheiding des boedels, door belanghebbenden, wordt eenstemmigheid vereischt. Ontbreekt deze, dan geschiedt de keuze niet door de meerderheid, doch door de regtbank, daartoe bij request, en niet bij dagvaarding van een of meer medebelanghebbenden geadiëerd. — Regtb. Arnhem 6 Januarij 1870; Hof Gelderland 23 Februarij 1870; W. 3238.

6647. Bij scheiding van een perceel onroerend goed tusschen twee codividenten gemeen, kunnen daarbij niet in scheiding worden gebragt de huurpenningen, verschuldigd door een der codividenten, die het gemeld goed heeft gebruikt, omdat men niet aan zich zelven kan verhuren. — Regtb. 's Hertogenbosch 9 September 1868; P. W. 5333; N. R. B. XIX, 537.

6648. Een authentieke acte van scheiding geldt tusschen partijen als wet, zoowel ten aanzien der verdeeling, als ten opzigte van den daarbij goedgekeurden staat des boedels. De magtiging des kantonregters, om in een regtsvordering te berusten, kan den voogd niet beletten evenwel tegenspraak te doen, of voor de wederpartij en den regter, eenigen grond opleveren, om de beschouwing des kantonregters te deelen. — Hof N.-Holland 9 Mei 1844; W. 505.

6649. De kantonregter moet voornamelijk toezien of der voogden en toeziende voogden belang in tweestrijd is met dat der pupillen, en of hij naar omstandigheden deelvoogden moet benoemen. Voorts of bij de ontworpen acte alle op straffe van nietigheid voorgeschreven wetsbepalingen zijn nageleefd; of de scheiding tot grondslag heeft een overeenkomstig de wet opgemaakt inventaris, waarbij de goederen door beëedigde deskundigen zijn gewaardeerd; of de regeling van den inbreng en van hetgeen door den boedel aan een of meer der erfgenamen, uit welken hoofde ook verschuldigd is, alsmede de bepaling van het overschot des boedels en van het aandeel van iederen erfgenaam of staak, behoorlijk zijn gedaan.

Het staat den kantonregter niet vrij, om een ontwerp door partijen ten hunnen genoege, maar met voorbijzien van wettelijke bepalingen opgemaakt en vastgesteld, zelfs ingeval bij het ontwerp de minderjarigen meer dan hun toekomt wordt toebedeeld, goed te keuren. — Regtb. Deventer 19 December 1856; N. R. B. VII, 522.

6650. Een notaris, die in eene acte van boedelscheiding onderhandsche schuldbekentenissen tot de activiteiten brengt, welke niet zijn geregistreerd, noch met de boedelscheiding ter registratie zijn aangeboden, handelt in strijd met de wet op de registratie. Een notaris, in dergelijk geval, dergelijke acten vermeldende, is niet te beschouwen als de bloote opschrijver van hetgeen partijen gelieven te kennen te geven, maar de ambtenaar die volgens de wet, eene acte opmaakt, of handelt (fait ou redige un acte), en is alzoo bevoegd en verpligt zich te

vergewissen van de juistheid der punten daarin vervat, waaraan de wet of het regt, onderscheidende kenmerken en regtsgevolgen hecht. De wet maakt geen onderscheid tusschen het geval, waarin eenige schuldbekentenis wordt toegedeeld aan de codividentschuldenaars of aan eenige andere codividenten. — Regtb. Groningen 16 April 1859; N. R. B. X, 321.

6651. Indien alle belanghebbenden bereid zijn om tot scheiding en deeling over te gaan, doch alleen verschillen over de benoeming van den notaris, ten wiens overstaan de scheiding zal plaats hebben, behoeft de voogd geen magtiging om tot boedelscheiding over te gaan, alvorens door hem een verzoek tot aanwijzing van een notaris mag worden gedaan. — Hof Gelderland 14 December 1866; N. R. B. XVII, 242; XVIII, 197; W. 2928.

6652. De notarissen kunnen ingevolge art. 50 der wet op het notarisambt, eene waarschuwing der regtbank ontvangen, wegens:

1) het helpen opmaken en passeren eener niet aan den bevoegden kantonregter aangeboden onderhandsche acte van scheiding, betreffende een boedel en nalatenschap, waarbij minderjarigen betrokken zijn;

2) het onder zijne minuten in depôt nemen dier onderhandsche acte, en

3) het aan partijen aanraden of aan de hand geven dier wijze van boedelscheiding. — Officier van Justitie te Alkmaar 17 Februarij 1864; W. 2564.

6653. Kan de notaris verantwoordelijk worden gesteld voor een misslag, in de optellingen in eene acte van scheiding voor hem verleden, begaan? — Neen. — W. de Gelder, Adv. V, 170.

6654. Mr. P. F. Hubrecht. Is de arrondissements-regtbank, bij verschil daaromtrent tusschen de belanghebbenden, bevoegd tot het benoemen van eenen notaris ter inventarisatie des boedels? — N. R. B. VIII, 201.

6655. De acte, waarbij verklaard wordt, dat bij eene vroegere boedelscheiding bij vergissing aan A. is toebedeeld, wat aan B. had moeten zijn toebedeeld en waarbij men die vergissing herstelt, is aan evenredig registratieregt onderworpen. — Regtb. Utrecht 19 Februarij 1854; P. W. 2265.

6656. Indien bij vonnis eener regtbank op tegenspraak gewezen, partijen, onder welke minderjarige belanghebbenden zijn, zijn gelast om op een bepaalden dag te verschijnen, ten kantore van een daartoe bij vonnis aangewezen notaris, en ten diens overstaan over te gaan tot het opmaken, vaststellen en tot stand brengen, overeenkomstig de wet eener acte van scheiding en deeling van eene nog onverdeelde nalatenschap, is de kantonregter niet verpligt tegenwoordig te zijn bij alle voorbereidende werkzaamheden. De bemoeijingen van den kantonregter komen eerst te pas, zoodra partijen het eens zijn geworden over de door hen ontworpen en vastgestelde acte van scheiding. — Kantg. Oostburg 7 Julij 1855; N. R. B. VII, 105.

Art. 1121.

6657. Beoordeeling van het ontwerp der boedelscheiding door den regter. — R. B. V, 231.

6658. Zal de boedelscheiding, in ieder geval, dat het vooruitzigt bestaat, dat zich geschilpunten tusschen de belanghebbenden zullen opdoen, procesverbaalsgewijze behooren te worden opgemaakt, d. i., zal men de werkzaamheden daarvoor op een bepaalden tijd moeten aanvangen, in geleidelijke orde voortzetten en al het verhandelde a fur et a mesure verbaliseren? — Verschillend beantwoord. — A. J. v. Eelde, W. 885, 998; v. d. B., W. 993, 1006.

6659. P. A. Smits. Wordt de tegenwoordigheid des kantonregters vereischt bij het verlijden der acte van scheiding eener fideicommissaire nalatenschap, tusschen meerderjarige bezwaarde erfgenamen, waarbij minderjarigen als verwachters belang kunnen hebben, ofschoon het erfregt der laatsten afhankelijk is van hun bestaan, op het tijdstip van het overlijden der bezwaarde erfgenamen? — Jur. Corr. VI, 364.

6960. De kantonregter mag zijne goedkeuring aan een ontworpen boedelscheiding niet weigeren, op grond, dat de daarbij verschijnende voogden niet zijn benoemd door den bevoegden kantonregter. — Regtb. 's Gravenhage 20 December 1870; W. 3273.

Art. 1122.

6661. S. C. I. G. van Musschenbroek. De quaestione, num in venditione rerum immobilium, majoribus et minoribus aetatis competentium, auctoritate judicis opus sit. — L. B. 1852; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis XIV, 101.

6662. J. A. Willinge Gratama. De eo quod juris est circa immobilia aetate majores et minores communia, quae divisionem non recipiunt. — Gron. 1841.

6663. W. L. Diemont. Bevoegdheid van deelgenooten die allen meerderjarig zijn. — N. N. IV, 168.

6664. Mr. J. J. Hinlopen. Beschouwingen van de beginselen der Nederlandsche wetgeving, opzigtens den verkoop van onroerende goederen van minderjarigen. — N. R. Jaarb. I, 566.

6665. G. Leefkens. Moet de magtiging tot verkoop van onroerende goederen voor het geheel of ten deele toebehoorende aan minderjarigen, worden aangevraagd bij de regtbank, onder welker regtsgebied de onroerende goederen zijn gelegen, of wel bij de regtbank onder welker regtsgebied de voogd der minderjarigen woonachtig is? — Bij de regtbank waar de goederen zijn gelegen. — Regtb. Arnhem 9 December 1861; anders Hof Gelderland; N. N. V, 321; W. de Gelder, Adv. VI, 182.

6666. W. Wijndelts. Behoort een overeenkomstig art. 1122 Burg. Wetb. aangekocht onroerend goed, tot de gemeenschap van winst en verlies? — R. en W. XVIII, no. 4.

6667. Mr. A. S. van Nierop. Over den verkoop van roerende en onroerende goederen, aan minderjarigen alleen, of met meerderjarigen te zamen toebehoorende. — Themis I, 1.

6668. Kan een van vier meerderjarige deelgeregtigden den verkoop eischen van de onroerende goederen des gemeenschappelijken boedels, indien de overige deelgeregtigden alleen scheiding en verdeeling wenschen? — N. N. IV, 58.

6669. L. Indien alle erfgenamen met de voogden en curators eenparig van meening zijn, dat de onroerende goederen des boedels of sommigen daarvan, hetzij in het belang van den boedel tot betaling van schulden als anderzins, hetzij om een behoorlijke verdeeling te kunnen maken, verkocht moeten worden, komt geen regterlijke tusschenkomst te pas, mits men zich gedrage naar art. 690 Burg. Regtsv. — W. 1388.

6670. Mr. P. P. P. Kist. Indien een of meer erfgenamen een regterlijk bevel tot openbaren verkoop van onroerend goed hebben uitgelokt, kunnen dan de overige erfgenamen, die het verzoek niet meêdeden, zich beroepen op het regt, om tot den verkoop mede te werken? — N. N. V, 72.

6671. Verkoop. Regterlijke magtiging. Een ontkennend antwoord wordt gegeven, op de vraag, of er regterlijke autorisatie tot verkoop noodig is,

wanneer er meerder en minderjarige erfgenamen zijn, en de eerstgenoemden en de voogd het onderling eens zijn, dat de roerende goederen des boedels dienen verkocht te worden. — W. 2346; anders W. 2359.

6672. De notarissen handelen voorzichtig door expeditiën te ligten van magtigingen der regtbank, tot verkoop van onroerende goederen, mede aan minderjarigen toebehoorende. — Jur. Vraagal II, 161.

6673. Bij verkoop van landerijen, waaraan de vrijdom, bedoeld bij de wet van 6 Junij 1840 is toegekend, door de kinderen van dengene, die de vrijdom had verkregen aan een hunner, moet ook ingevolge art. 7 dier wet nog de registratie tegen een vastregt plaats hebben. — W. de Gelder, Adv. IX, 258; anders P. W. 4619.

6674. Moet de magtiging tot verkoop van onroerende goederen, voor het geheel of ten deele toebehoorende aan minderjarigen, worden aangevraagd bij de regtbank, onder welker regtsgebied de onroerende goederen zijn gelegen, of wel bij de regtbank, onder welker regtsgebied de voogd der minderjarigen woonachtig is. — Corr. XXXVII, 265.

6675. Mr. Tjaden Busmann. Wordt in cas van boedelscheiding de regterlijke autorisatie vereischt, tot den verkoop van onroerende goederen, tusschen meerder- en minderjarige erfgenamen mandeelig wordende bezeten, indien de eerstgenoemden en de voogden het onderling eens zijn? — Opm. en Meded. XV, 52.

6676. Bij het instellen van eene vordering tot boedelscheiding, kan tegelijk magtiging worden gevraagd tot verkoop van bepaalde, tot den boedel behoorende vaste goederen. Het is niet noodig eerst boedelscheiding te vragen en vervolgens, zoo daarvoor gronden zijn, magtiging tot dien verkoop. — Regtb. Amsterdam 25 September 1849; R. B. XI, 510. De conclusie van het Openb. Min. was in tegengestelden zin.

6677. De verkoop van onroerend goed ten deele aan minderjarigen toebehoorende, kan geschieden buiten tegenwoordigheid van den toezienden voogd. Er is geen wetsbepaling, die aanleiding geeft tot het benoemen van een onzijdig persoon, ter vervanging van den toezienden voogd bij de boedelscheiding. — Regtb. Amsterdam 9 Maart 1864; N. N. III, 387; W. de Gelder, Adv. VIII, 245.

6678. De regterlijke magtiging tot verkoop van onroerend goed, ten deele aan minderjarigen toebehoorende, moet geacht worden te zijn vervallen, indien na verloop van tijd de personen der requestranten zijn veranderd.

De regtbank onder wier regtsgebied de erfenis is opengevallen, is alleen bevoegd om over de verzochte magtiging te beschikken niet de regtbank, onder wier gebied de minderjarigen of curandi wonen. — Hof Gelderland 13 Mei 1863; N. R. B. XIII, 741; W. 2515; W. de Gelder, Adv. VII, 379.

6679. De verkoop van onroerende goederen eens gemeenschappelijken boedels, kan bevolen worden, ofschoon een der belanghebbenden na behoorlijke oproeping niet verschenen is, indien het blijkt, dat zonder te gelde making van het onroerend goed, eene verdeeling des boedels niet mogelijk is. — Hof Gelderland 23 Junij 1869; N. N. IX, 113; W. 3193.

6680. Om een verzoek tot verkoop van onverdeelde onroerende goederen te kunnen toestaan, moet vaststaan, dat er eene gemeenschap bestaat, wie tot de gemeenschap geregtigd zijn, en welke goederen zij omvat. — Regtb. Breda 18 November 1862; N. N. I, 294.

6681. Het is niet altijd een vereischte voor het verleenen van magtiging tot verkoop van onroerende goederen, waarbij minderjarigen betrokken zijn, dat de noodzakelijkheid daarvan blijke, ter betaling van schulden, of om eene behoorlijke verdeeling te kunnen maken. Voldoende is het, dat den regter alleen blijke, dat in den boedel het vast goed, dat men wenscht te verkoopen, onverdeeld aanwezig is. — Regtb. Brielle 26 Januarij 1866; N. N. V, 95; W. 2761; R. en W. XVIII, 123.

6682. Indien een procesverbaal van veiling van onroerende goederen geregistreerd is tegen betaling van een vast regt, ter zake van eenige perceelen, welke een der mede-erfgenamen verklaart, te zijnen behoeve voor de door hem geboden som op te houden, om nader aan hem voor die som te worden toebedeeld, en later met afwijking daarvan bij de scheiding, in plaats van die toedeeling de geheele prijs door hem in den boedel wordt ingebragt en hij zijn aandeel in den geheelen boedel bekomt, kan hij niet volstaan met het regt van 4 pct. slechts wegens overbedeeling te betalen over dat gedeelte wat de uitgeloofde prijs, het aandeel des erfgenaams in den boedel te bovengaat, maar moet hij als kooper dat regt betalen over den vollen koopprijs, na aftrek van zijn aandeel in die perceelen alleen. — Regtb. Utrecht 14 Mei 1841; Regtz. III, 110; N. R. X, § 72, 306.

6683. Indien in een nalatenschap, waarin zoowel meerder- als minderjarige erfgenamen belang hebben, eenig onroerend goed aanwezig is, hetwelk naar luid der wet, in het openbaar verkocht, door een der erfgenamen is gekocht en hem bij de scheiding aanbedeeld wordt, is deze erfgenaam niet bevrijd van het registratieregt van 4 pct., hij is niet bevoegd dat mutatieregt terug te vorderen, indien het blijken mogt reeds voldaan te zijn. — Regtb. Rotterdam 21 December 1841; Regtz. III, 116; W. 304; N. R. XIV, § 111, 469.

6684. Uit de bepaling, voorkomende in het slot van art. 1122, dat indien de een of ander der mede-erfgenamen een stuk onroerend goed koopt, zulks ten zijnen opzigte de gevolgen zal hebben, als of hij het goed bij scheiding verkregen had, kan niet worden afgeleid, dat de daarvan opgemaakte koopacte eene scheiding is, of ten aanzien der regten van registratie als eene acte van scheiding moet beschouwd worden. — Regtb. Heerenveen 25 Junij 1845; H. R. 27 Februarij 1846; Regtz. III, 138; v. d. H., Reg. II, no. 47, 319; W. 700; N. R. XXIII, § 69, 305.

6685. De verkoop van te scheiden vaste goederen, mag door den regter worden bevolen, met afwijzing van de gevraagde benoeming van deskundigen. — Hof Drenthe 16 Januarij 16 Januarij 1858; N. R. B. VIII, 529.

6686. Indien erfgenamen bij een verkoop van goederen tot de erfenis behoorende, een hoogste bod doen en verklaren, bij scheiding het goed voor dien prijs te willen aannemen, waarin de andere erfgenamen toestemmen, stelt dit geen koop daar, evenmin als de overschrijving dier acte in de registers der hypotheken een overdragt is. — Regtb. Groningen 27 April 1860; N. R. B. XII, 83; Regtb. Groningen 10 Februarij 1860; N. R. B. XII, 68.

6687. Een mede-eigenaar van een huis, kan rauwelijks worden gedagvaard, om den openbaren verkoop van het gemeene eigendom te hooren bevelen, ook zonder voorafgaande scheiding der gemeenschap. — Hof Zeeland 29 Januarij 1861; N. R. B. XII, 491.

6688. De echtgenoot die krachtens huwelijksvoorwaarden regt heeft op het vruchtgebruik der halve nalatenschap van zijne vooroverleden huisvrouw, is bevoegd, om mede in te stellen eene vordering, strekkende om tot den verkoop van de vaste goederen dier nalatenschap te komen.

Indien de erfgenamen onderling zijn overeengekomen om de goederen der nalatenschap in het openbaar te verkoopen, dan is geen hunner meer geregtigd eene verdeeling in natura te vorderen. — Hof Gelderland 7 Februarij 1855; W. 1630; N. R. B. V, 135.

6689. Gemeenschappelijk onroerend goed is niet ondeelbaar, indien het niet verdeeld kan worden, dan met bijpassing in geld. Een plan van verdeeling van zoodanig goed, is op zich zelf niet onaannemelijk, omdat tusschen de deelen, òf heiningen gesteld, òf slooten gemaakt moeten worden. — Regtb. Tiel 31 Januarij 1868; W. 3155.

6690. Wanneer tot de uitvoering van een plan van verdeeling van gemeenschappelijk onroerend goed, het maken van een afweg van een dijk vereischt wordt, is de mogelijkheid, dat het dijkbestuur de daartoe noodige vergunning zou kunnen weigeren, geen afdoende reden om dat plan te verwerpen.

Indien in zoodanig plan gesproken wordt van een lijn, getrokken van het noorden naar het zuiden, of van een oostelijke en een westelijke helft, dan moet niet geacht worden daarmede bedoeld te zijn het juiste noorden en zuiden, oosten en westen volgens de sterrekunde, maar wel de algemeene rigting volgens het spraakgebruik. — Regtb. Tiel 1 Januarij 1869; W. 3155.

6691. Indien een of meer belanghebbenden in een onverdeelden boedel, niet bereid zijn tot den openbaren verkoop der onroerende goederen mede te werken, kan de verkoop worden bevolen bij eene beschikking genomen op een request, ingevolge art. 1122 Burg. Wetb. — Regtb. Gorinchem 5 October 1869; W. 3171; Hof Z.-Holland 2 Februarij 1870; W. 3187.

6692. Bij het verzoek tot verkoop van onroerende goederen van een onverdeelden boedel, waarin ook minderjarigen participeren, is niet art. 451, maar art. 1122 van toepassing. — Hof N.-Holland 21 December 1866; W. 2823.

6693. De magtiging tot verkoop van onroerende goederen, voor het geheel of ten deele aan minderjarigen toebehoorende, moet niet worden aangevraagd bij de regtbank, onder welker grondgebied de onroerende goederen zijn gelegen, maar wel bij de regtbank, onder welker grondgebied de voogd der minderjarigen woonachtig is. — Hof Gelderland 21 December 1861; W. 2364.

6694. Als bij eene veiling van onroerende goederen aan verschillende eigenaren toebehoorende, een der mede-eigenaren hoogste bieder van het geveilde, of een deel daarvan wordt, en dat geveilde of deel van hetzelve wordt opgehouden, met bepaling, dat het bij scheiding aan dien hoogsten bieder voor de geboden som zal worden toebedeeld, is over dat gedeelte geen regt van verkoop verschuldigd. — Regtb. Hoorn 28 December 1859; P. W. 3716; Regtb. Assen 6 October 1856; P. W. 2888; H. R. 13 Junij 1851; Regtb. Groningen 10 Februarij 1860; P. W. 3717; 27 Febr. 1860; P. W. 3716.

6695. Regterlijke magtiging is onnoodig, waar aan den voogd als legaat is gemaakt het regt tot overname voor zekeren prijs van onroerend goed, behoorende tot eene nalatenschap, waarin de minderjarige erfgenaam is. — Regtb. Amsterdam 23 Nov. 1863; Hof N.-Holland 28 Januarij 1864; W. 2574; Corr. XL, 412.

6696. Wanneer niet gebleken is, dat de verkoop noodig is, of tot betaling van schulden, of tot het erlangen eener behoorlijke verdeeling, kan geen magtiging worden verleend tot den verkoop van onroerende goederen. — Hof N.-Holland 21 December 1865; Corr. VI, no. 8, 323; W. 2823.

6697. Indien een der deelgenooten een volmagt heeft afgegeven tot verkoop van onroerende goederen van den gemeenschappelijken boedel, en de magtiging van den regter tot verkoop, daarna is verkregen, de verkoop is aangekondigd, doch de lastgever de volmagt intrekt voor den dag van verkoop, moet de regterlijke magtiging geacht worden niet dat effect te hebben, dat de verkoop zou mogen worden gehouden, zonder medewerking van bedoelden deelgenoot. — Regtb. Middelburg 30 Jan. 1847; N. R. XLIII § 90, 454.

6698. De verkoop van onroerend goed, voor geen verdeeling in natura vatbaar, en waartegen bij het maken der kavelingen geen roerende goederen van gelijke waarde kunnen gesteld worden, wordt niet bij de wet gevorderd; de noodzakelijkheid tot zoodanigen verkoop, wordt aan de beoordeeling en den wil der belanghebbenden overgelaten. — H. R. 24 Julij 1863; N. R. LXXIV, § 49, 313; anders Regtb. Groningen 8 Mei 1863; Kantg. Groningen 23 April 1863, ibid.

6699. Koop van onroerend goed, door mede-erfgenamen. — R. B. I, 56.

6700. Eene acte van scheiding, waarbij aan eene buitengemeenschap van goederen, gehuwde weduwe, zoowel roerende goederen als gelden, ter vervanging van hare aangebragte goederen, en tegen betaling van de schulden des boedels worden aanbedeeld, moet worden beschouwd als een eigendomsovergang, waarop het evenredig regt van registratie is verschuldigd. — Regtb. Arnhem 13 Januarij 1840; N. R. IV, § 70, 434.

6701. Indien meerderjarigen en minderjarigen tot eene nalatenschap geregtigd zijn, kan de magtiging tot verkoop der onroerende goederen worden verleend, ook indien de boedel voor verdeeling in natura vatbaar is. — Hof Z.-Holland 10 October 1853; anders Regtb. Leiden 23 Augustus 1853; W. 1478; R. en W. IX, 156; Tijds. v. R. XI, 327, no. 343.

Art. 1123.

6702. A. J. van Eelde. Wanneer zich in eene nalatenschap bevinden inschrijvingen op het grootboek der Nat. schuld, en één der erfgenamen vóór de verdeeling des boedels, een zekere som daarvan heeft genoten op rekening van zijn erfdeel, behoort dan naderhand bij de boedelscheiding, de door dien erfgenaam ontvangen som onder de massa der nalatenschap gebragt, en hem toegerekend worden tegen denzelfden koers, waarop de overige inschrijvingen zijn berekend? — R. en W. I, 199; V. U. P. 456, 601.

6703. H. F. de Bock. Kan de boedelscheiding, indien zich onder de erfgenamen minderjarigen bevinden, worden tot stand gebragt door aan een der deelgenooten het vruchtgebruik, en aan anderen den blooten eigendom van de goederen des boedels toe te deelen? — en zoo ja, naar welken maatstaf moeten dan het vruchtgebruik en de blootе eigendom worden gewaardeerd? — Jur. Corr. II, 265.

6704. Indien de onroerende goederen, bij de boedelbeschrijving, door daartoe benoemde deskundigen worden gewaardeerd, dan geschiedt dit om die schatting in de plaats te doen treden van het procesverbaal, dat anders door de deskundigen zou zijn opgemaakt, en dan is een afzonderlijk registratieregt voor die schatting verschuldigd. — M. F., P. W. 4551; anders W. de Gelder Adv. IX, 197.

6705. De geregtelijke waardering der onroerende goederen in eene scheiding begrepen, kan worden aangevraagd in de gevallen, voorzien bij art. 17 der wet van 22 Frimaire VII. — Tijds. v. R. I, 21, no. 63.

6706. Schattingen ter besparing van regten bij

scheidingen en ruilingen van onroerende goederen.— W. de Gelder Adv. VIII, 212.

6707. Verhooging van de aangegeven waarde van onroerend goed, tot den prijs waarvoor dit later is verkocht. Voorkoming van kosten van waardeering. — W. de Gelder Adv. IX, 138.

6708. Op de toedeeling bij acte van scheiding van eenige schuldvorderingen, zonder titel, ten laste van een der deelgenooten, door een lasthebber vertegenwoordigd, is geen regt van 1 pct. over die schuldvorderingen verschuldigd, als die aan andere deelgenooten worden aangedeeld. — M. F. P. W. 4311; W. de Gelder Adv. VIII, 191.

6709. Bij de scheiding en verdeeling eener nalatenschap, moet de schatting der schuldbekentenissen, ten laste van dit rijk en andere rijken, geschieden naar de waarde, die deze hebben op het tijdstip der boedelscheiding, niet op dat der boedelbeschrijving. — Regtb. Rotterdam 8 November 1854; N. R. B. V, 47; W. 1603; R. en W. XI, 255.

6710. Bij de scheiding eener eerste huwelijksgemeenschap, na ontbinding van het tweede huwelijk, moet het onroerend goed onder de baten worden opgenomen, voor de waarde bij notariële inventaris daaraan toegekend, en niet voor den prijs dien hetzelfde goed ettelijke jaren later, bij veiling heeft opgebragt. — Hof Zeeland 20 December 1859; N. R. B. XI, 43.

6711. Zijn de deskundigen bij boedelscheiding belast met de beoordeeling, of de goederen gescheiden kunnen worden en het maken van de kavelingen? — W. de Gelder, Adv. II, 475.

6712. De door de regtbanken benoemde en beëedigde deskundigen tot het waarderen van goederen, kunnen niet als ambtenaren worden aangemerkt; de door hen opgemaakte processenverbaal van waardering, behooren tot de éénzijdige onderhandsche acten; zij mogen op gezegeld papier van iederen prijs geschreven worden. — M. F. 12 Julij 1845, no. 20; M. F. 22 October 1846, no. 126; P. W. 1846, no. 311.

6713. Er is slechts één registratieregt van 80 ct. verschuldigd op de acte van eedsaflegging van drie deskundigen, als zoodanig door belanghebbenden benoemd voor de waardering van onroerende goederen, onverdeeld door hen bezeten. Er zijn meerdere regten verschuldigd, indien de deskundigen zijn benoemd, onder de uitdrukkelijke bepaling, dat zij ieder afzonderlijk zullen handelen, of werkzaamheden van verschillenden aard te verrigten zullen hebben, zooals door den éénen de waardering van onroerende, door den anderen die van roerende goederen, door een derde die van goud en zilver, enz. In die gevallen staan de verrigtingen van iederen deskundige op zich zelf en is zijne beëediging geheel onafhankelijk van die, door de overigen te gelijker tijd en plaats afgelegd. — M. F. 10 Julij 1845, no. 48; P. W. 1846, no. 312.

6714. Eene acte van scheiding draagt geen eigendom over, maar wijst dien aan; het bestuur mag de geregtelijke waardeering der verdeelde goederen niet vorderen. — Regtb. Utrecht 14 April 1854; P. W. 2437.

6715. Bij scheiding is eene geregtelijke waardeering der onroerende goederen geoorloofd. — Regtb. Utrecht 21 April 1858; P. W. 3235.

6716. Het bestuur der registratie kan geen waardering vorderen van de onroerende goederen, behoorende tot het verkochte aandeel in eene nalatenschap, zoolang het vonnis over de verdeeling dier goederen, nog niet in kracht van gewijsde is gegaan. — H. R. 27 Mei 1870; W. 3215.

6717. De waardering van roerende goederen bij eene boedelbeschrijving buiten verzegeling opgemaakt, moet voor den kantonregter worden beëedigd; het gemis dier beëediging kan den kantonregter grond opleveren tot afkeuring der acte van boedelscheiding, ook dan, als geen der belanghebbenden een nieuwe waardering vordert. — H. R. 3 October 1850; Corr. XX, 180; N. R. XXXVI, § 35, 154; v. d. H., B. R. XII, no. 388, 87; W. 1173.

Art. 1124.

6718. Mr. H. Binnerts. Moeten bij boedelscheiding, ingeval te waarderen onroerende goederen in verschillende kantons zijn gelegen, dezelfde deskundigen in ieder dier kantons worden beëedigd? — R. en W. XXI, 171.

6719. Mr. Josua van Eik, J.zn. Naar aanleiding der stelling „de Nederlandsche wet kent geene makelaars in onroerende goederen," wordt gevraagd: welke is de zin van art. 1124 Burg. Wetb., waar ook bij waardering van onroerende goederen makelaars worden gesteld, tegenover andere deskundigen? — Jur. Corr. VI, 268.

6720. Mr. A. Oudeman. Geene boedelbeschrijving zonder schatters. — Opm. en Meded. I, 95.

6721. Mr. J. H. van der Meer de Wijs. Beëediging van deskundigen. — R. B. I, 238, II, 302.

6722. Beëediging van schatters. — R. B. II, 302.

6723. Voor wien moeten deskundigen, volgens art. 1124 Burg. Wetb. benoemd, tot waardering van onroerende goederen, den vereischten eed afleggen? Verschillend beantwoord. — Jur. Vraagal II, 158; Corr. X, 9; IX, 22.

6724. Makelaars zijn geen ambtenaren, bedoeld bij art. 13 der zegelwet van 3 October 1843. Zij mogen hunne taxatiën schrijven op ieder gezegeld papier. — M. F. 14 Junij 1845, no. 77; P. W. 1846, no. 367.

6725. Het procesverbaal van eedsaflegging door makelaars, is onderworpen aan een registratieregt van 80 ct. — M. F. 2 November 1847, no. 119 en 128; P. W. 241.

6726. De verklaring of belofte om de taxatie naar zijn beste kennis te verrigten, door een deskundige afgelegd, in eene acte van boedelbeschrijving vermeld, staat niet met eene eedsaflegging gelijk, daarvoor kan geen afzonderlijk registratieregt gevorderd worden. — M. F. 6 September 1848, no. 66; P. W. 726.

6727. In eene acte van scheiding mag de notaris geen melding maken van de waardering, door deskundigen voor den kantonregter beëedigd, vóór dat het procesverbaal van beëediging is geregistreerd. — M. F. 2 Maart 1846, no. 60; P. W. 256; anders Regtb. Assen 24 Januarij 1853; P. W. 1945; Regtb. Nijmegen 24 Januarij 1855; P. W. 2337.

6728. De beëediging van dezelfde schatters in twee verschillende boedels bij dezelfde acte, is aan twee regten van registratie onderworpen. — M. F. 7 Februarij 1863, no. 13, P. W. 4185.

6729. De benoeming van deskundigen tot waardering van onroerende goederen voor eene boedelscheiding, staat aan partijen, niet aan den kantonregter. — Pres. der Regtb. Gorinchem 15 Maart 1845; Regtz. III, 145; R. B. VII, 360.

6730. De schatters ter waardering van roerende goederen bij eene boedelbeschrijving, buiten verzegeling opgemaakt, moeten worden beëedigd bij den kantonregter. Het gemis dier beëediging kan den kantonregter grond opleveren tot afkeuring der acte van boedelscheiding, ook dan, als geen der belanghebbenden een nieuwe waardering vordert. — Regtb. Brielle 10 Mei 1850; W. 1126; H. R. 3 October 1850; W. 1173; anders Regtb. Middelburg 29 Maart 1848; W. 919.

6731. Bij eene scheiding mag voor de heffing van het regt van registratie de waarde der goederen, niet tot een minder bedrag worden toebedeeld aan een der deelgenooten, dan waarop zij door de schatters zijn bepaald. — M. F. 21 September 1855, no. 57; P. W. 2/1855, pag. 349; Tijds. v. R. X, 366, no. 870.

6732. De werkzaamheden der deskundigen bij boedelscheiding, bepalen zich eeniglijk tot de waardering der goederen; thans wordt hun niet meer opgedragen de beoordeeling, of de goederen gescheiden kunnen worden, het maken der kavelingen, het maken van een plan van verdeeling, enz. — Hof Drenthe 16 Januarij 1859; W. 1988.

Art. 1125

6733. Mr. P. P. P. Kist. Wanneer bij scheiding al de baten aan een van de deelgenooten worden aanbedeeld, tegen uitkeering door dezen van geld aan de anderen, houdt de handeling dan op scheiding te zijn naar fiscaal regt? — R. en W. 546.

6734. Indien bij eene acte van scheiding van een gedeelte van een gemeenschappelijken boedel, aan een der deelgenooten meer wordt toegescheiden, dan zijn evenredig aandeel in dat gedeelte bedraagt, doch zoodanig, dat het hem toegescheidene blijft, beneden hetgeen hem in den geheelen boedel competeert, kan er dan, wanneer tevens in de acte is bepaald, dat het nu toegescheidene bij de latere eindscheiding aan ieder der deelgenooten op zijn aandeel zal worden geïmputeerd een evenredig registratieregt, wegens retour gevorderd worden? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 2.

6735. Indien bij scheiding tusschen eene weduwe (aan wie de erflater het vruchtgebruik zijner nalatenschap had gelegateerd) en de erfgenamen van den overleden echtgenoot, wordt toegescheiden, roerend en onroerend goed in vollen eigendom, met opheffing van het regt van vruchtgebruik, is daarop wegens overbedeeling evenredig registratieregt verschuldigd tot het bedrag, als zij meer ontvangt dan haar aandeel in de gemeenschap, zij het ook, dat het meerdere strekt tot voldoening van het afgestaan vruchtgebruik. — M. F. 18 Mei 1869, no. 12; P. W. 5523.

6736. Eene scheiding waarbij aan meerder- en aan minderjarige deelgenooten, contanten worden toegedeeld, tot voldoening van gelden, die de erflater als hun gewezen voogd te hunnen behoeve had ontvangen, is niet onderworpen aan een evenredig registratieregt van kwijting. — M. F. 17 Augustus 1868, no. 20; M. F. 17 Julij 1869, no. 65; P. W. 5524.

6737. Indien bij eene acte van scheiding aan een der deelgenooten een stuk onroerend goed wordt afgestaan, in voldoening eener schuldvordering, die een deelgenoot op de massa had, is daarop een evenredig registratieregt van 4 pct. verschuldigd, wegens eigendomsovergang van onroerend goed. — M. F. 10 Februarij 1869, no. 20; P. W. 5521.

6738. Indien bij eene acte van scheiding van vaste goederen en contanten aan een der deelgenooten meer wordt toebedeeld, dan zijn aandeel bedraagt, en hij dat meerdere erkent schuldig te blijven aan een der deelgenooten, is behalve een evenredig registratieregt wegens overbedeeling, nog een evenredig regt wegens schulderkenning verschuldigd. — M. F. 12 Februarij 1866, no. 38; P. W. 4923.

6739. Tot de vereischten eener scheiding behoort niet, dat aan ieder der deelgenooten een gedeelte van het gemeenschappelijk goed toegekend wordt; aan eenige deelgenooten kunnen goederen uit de gemeenschap worden toegescheiden, terwijl aan de overige deelgenooten de overbedeeling door de eerstbedoelde deelgenooten uit te keeren, kan worden toegescheiden. Alleen wanneer aan een deelgenoot alle goederen worden toegescheiden en aan de andere deelgenooten de overbedeeling van den eersten, verliest de handeling het karakter van scheiding en heeft er inderdaad niets anders dan een verkoop plaats. — M. F. 17 Julij 1865, no. 62; P. W. 4694.

6740. Overbedeeling te imputeren op eene toebedeelde winkelaffaire in een bepaald huis. — M. F., P. W. 4354; anders W. de Gelder, Adv. VIII, 294.

6741. Overbedeeling in vast goed, hypothecair verbonden tot zekerheid van de betaling eener jaarlijksche rente, welke de overbedeelde deelgenoot, in mindering van den prijs zijner overbedeeling voor zijne rekening neemt. Een evenredig regt van 4 pct. is verschuldigd over het vol bedrag der overbedeeling, zonder aftrek der jaarlijksche rente. — M. F. 12 Julij 1864, no. 115; P. W. 4486.

6742. Indien aan een der deelgenooten de inbreng van een ander deelgenoot wordt toegescheiden, en deze inbreng is gegrond op eene notariële acte, waarbij door den erflater onder den last van inbreng eenige vaste goederen zijn vooruitgemaakt, is die toegescheiden inbreng niet aan evenredig registratieregt onderworpen, omdat zij gegrond is op een geregistreerden titel en geen schuldvernieuwing plaats heeft. — M. F. 9 Maart 1864, no. 8; P. W. 4487.

6743. Indien aan een der deelgenooten boven zijn aandeel wordt toegescheiden goed, ter voldoening van eene schuldvordering, die hij ten laste van den boedel heeft, is daarop het evenredig registratieregt van overbedeeling verschuldigd. — M. F. 13 Maart 1863, no. 37; P. W. 4350.

6744. Indien bij eene notariële acte van scheiding, waarbij onderhandsche ongeregistreerde schuldbewijzen ten laste van mededeelgenooten, wel onder de deelbare baten vermeld, maar niet toebedeeld zijn, de afdoening daarvan ook niet wordt geregeld en ook niet gezegd wordt, dat zij in het gemeen blijven, behoeven deze stukken niet te worden geregistreerd. — P. W. 4647; W. de Gelder, Adv. IX, 388.

6745. De toedeeling van goederen aan personen, die volgens het testament geen regt van eigendom of erfregt daarop hadden, wordt als eene schenking beschouwd. — M. F. 3 November 1851, no. 65; P. W. 3006; Tijds. v. R. XII, 253, 267.

6746. Indien bij acte van scheiding een vruchtgebruiker afstand doet van het regt, om de aan vruchtgebruik onderworpen goederen te beheeren, doch het vruchtgebruik zelf niet wordt afgestaan, is slechts een vast registratieregt van 80 ct. deswege verschuldigd. — M. F. 3 November 1857, no. 71; P. W. 2977; Tijds. v. R. XII, 254, no. 268.

6747. Eene verklaring van geliquideerd te hebben, volgens een aan de notariële acte aangehechte rekening van ontvang en uitgave is geen scheiding; het regt van ƒ 2,40 is daarop niet verschuldigd, al blijkt ook het batig saldo en de ontvangst door elk geregtigde opgegeven, ook al zijn de woorden is toebedeeld daarbij gebezigd; wegens zoodanige verklaring is slechts een vast regt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 8 October 1857, no. 86; P. W. 2941; Tijds. v. R. XII, 83, no. 125.

6748. Toedeeling van vast goed tegen eene hoogere waarde, dan door deskundigen is geschat, welke hoogere waarde tot grondslag voor de berekening van ieders aandeel wordt gelegd, geeft geen aanleiding tot vordering van regt van soulte. — M. F. 27 Februarij 1858, no. 54; P. W. 3109.

6749. Indien kinderen den boedel verdeelen naar de wet, zonder het testament van den vader in acht te nemen, waarbij een hunner benadeeld was, voor het beschikbaar gedeelte, wordt daarin door het bestuur der registratie berust en geen regt wegens overbedeeling geheven, tenzij de bevoordeelde kinderen een daad van aanvaarding, als testamentaire erven hebben gepleegd. — M. F. 10 Julij 1858, no. 20; P. W. 3111.

6750. Er bestaat geen vermoeden van fraude en aanleiding tot het vragen van justificatie, indien een inventaris bestaat en geen meerdere waarden in deeling zijn gebragt dan de geïnventariseerde, al worden in de plaats van de roerende goederen, sedert verkocht, contanten in deeling gebragt, onverschillig of voor de minderjarige deelgenooten de wettelijke formaliteiten niet zijn in acht genomen. — M. F. 23 September 1858, no. 71; P. W. 3196.

6751. Indien aan den vruchtgebruiker ter voldoening van zijn vruchtgebruik, een deel van de aan het vruchtgebruik onderworpen goederen in eigendom wordt toegedeeld, bevat die toedeeling een wederkeerigen afstand van eigendom en vruchtgebruik, eigenlijk een ruiling, maar ingeval van scheiding een overbedeeling (?) waarvan de waarde van het vruchtgebruik het equivalent uitmaakt. Er bestaat dus scheiding met overbedeeling. — M. F. 26 Augustus 1858, no. 73; P. W. 3197.

6752. Indien bij een acte van scheiding de prijs der overbedeeling wordt gedelegeerd, om een schuldvordering te kwijten, is daarop een registratieregt van delegatie verschuldigd, echter niet voor het gedeelte, ten laste komende van den deelgenoot zelven. — M. F. 7 Februarij 1859, no. 40; P. W. 3404.

6753. Op de toedeeling van contanten des boedels, in voldoening eener schuldvordering, is een registratieregt van ½ pct. verschuldigd. — M. F. 2 Mei 1859, no. 48; P. W. 3398.

6754. Bij onderhandsche scheiding werd een ouderlijke nalatenschap gelijkelijk verdeeld; onder een der zeven deelgenooten, bleef volgens de acte, zekere som, die in het gemeen zou worden gehouden, totdat daarover nader zou worden overeengekomen. Over 6/7 dier som is 1 pct. registratie geheven. — M. F. 30 Augustus 1859, no. 172; P. W. 3368.

6755. Bij scheiding mag aan een der deelgenooten de bloote eigendom, aan een ander het vruchtgebruik worden toegedeeld, partijen mogen daarbij de waarde van een en ander vaststellen, het bestuur der registratie kan daartegen niet opkomen, door waardering te vragen. — Regtb. Zwolle 27 Januarij 1869; H. R. 18 Junij 1869; M. F. 10 Augustus 1869, no. 54; P. W. 5522.

6756. Het bestuur der registratie mag, om eene overbedeeling in eene acte van scheiding en deeling te bewijzen, de onroerende goederen bij die acte aanbedeeld, niet geregtelijk doen waarderen, alhoewel in de scheidingsacte van geen overbedeeling wordt gewag gemaakt. — H. R. 10 Januarij 1868; W. 2971; R. en W. XX, 177; P. W. 5273; Regtb. 's Hertogenbosch 29 Maart 1867; R. en W. XIX, 324.

6757. Indien bij eene gedeeltelijke boedelscheiding aan een der deelgenooten, diens aandeel in den geheelen boedel wordt toegescheiden, terwijl onder de overigen een deel des boedels ongescheiden blijft, heeft er geen overbedeeling plaats, en is het bestuur der registratie niet geregtigd eenig regt van soulte te heffen. — Regtb. Breda 8 Junij 1844; H. R. 28 April 1848; P. W. 690; W. de Gelder Adv. I, 82; VII, 346.

6758. Het registratieregt van overbedeeling moet worden berekend als bij verkoop; indien alzoo slechts schuldvorderingen aan toonder zijn overbedeeld, is daarop een registratieregt van 1 pct. verschuldigd; een acte, waarbij aan een der deelgenooten de geheele boedel wordt toegescheiden, onder gehoudenheid om aan den anderen diens aandeel in contanten uit te keeren, is ook eene acte van scheiding en geen verkoop van erfregt. — Regtb. Amsterdam 11 Augustus 1854; N. R. B. IV, 538.

5759. De maatstaf van verdeeling, uithoofde van door de erfgenamen verschuldigde inbreng, bij scheiding eener nalatenschap te volgen, kan niet in aanmerking komen in een regtsgeding, in hetwelk een erfgenaam van een zijner medeerfgenamen, zijn deel in eene door dezen aan de nalatenschap verschuldigde geldsom vordert. — Kantong. no. 1 Amsterdam 5 Maart 1861; N. R. B. XIII, 316.

6760. Ook indien er retour is bedongen, verkrijgt de acte van scheiding en deeling, daardoor nog niet het karakter van eene acte translatif de propriété à titre onereux, zoo min volgens het gemeene regt als volgens de wet van 22 Frimaire An VII. Regt van overgang is alleen verschuldigd, van hetgeen de eene deelgenoot uit eigen middelen terugbetaalt voor de overbedeeling, niet van hetgeen het aandeel van een, dat van den ander overschrijdt (van de plus value). — Regtb. 's Hertogenbosch 29 Maart 1867; N. R. B. XVIII, 392; H. R. 10 Januarij 1868; N. R. B. XVIII, 404; N. R. LXXXVIII, § 3, 10.

6761. Het bestuur der registratie is niet bevoegd geregtelijke waardering te vorderen, ten einde het bewijs te leveren eener gepretendeerde overbedeeling van onroerende goederen, voorkomende in eene acte van scheiding eener nalatenschap, ofschoon zonder overbedeeling tot stand gebragt. — Regtb. Utrecht 15 Maart 1854; W. 1561.

6762. Wat bedoelt de registratiewet met overbedeeling in eene acte van scheiding, en hoe wordt het bewijs daarvan geleverd? — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Junij 1853; W. 1539.

6763. Bij acte van scheiding, kan tusschen de codividenten eene dading worden aangegaan, over hunne regten onderling op de nalatenschap; indien werkelijk grond bestaat om aan ieders geregtigheid te kunnen twijfelen, kan het bestuur der registratie niet beweren, dat de dading gesimuleerd is, ten einde overbedeeling te kunnen toepassen, en het registratieregt daarop verschuldigd, te kunnen ontduiken.— Regtb. Almelo 7 December 1864; P. W. 4577.

6764. Het is niet genoeg, in eene acte van scheiding te verklaren, dat daarbij vermelde onroerende goederen aan een der deelgenooten worden toegescheiden, en dat aan de andere deelgenooten roerende goederen worden toegewezen, zonder dat overbedeeling plaats heeft; in dat geval is de ontvanger der registratie bevoegd de onroerende goederen zelf te schatten, en behooren partijen aan te toonen, waarin de roerende goederen bestaan, en tot welk bedrag zij in scheiding zijn gebragt. — H. R. 22 Februarij 1864; P. W. 4346.

6765. De codividenten zijn niet gehouden, te justificeren de aanwezigheid der in scheiding gebragte goederen; het is alleen noodig, dat zij aantoonen medeeigenaren te zijn, zij behooren evenwel de goederen op te geven, welke in scheiding worden gebragt, het is niet geoorloofd voor de berekening van het regt van registratie, bloot te vermelden dat de roerende goederen en verdere baten der gemeenschap, worden aanbedeeld, onder bezwaar der schulden, welk bedrag aan de aandeelen is geevenredigd. — Regtbank Nijmegen 26 Augustus 1862; H. R. 22 Januarij 1864; P. W. 4488.

6766. Bij het bestaan eener schuldvordering van

een der partijen, ten laste der andere, doch niet ten laste des boedels, kan deze pretentie geen invloed hebben op de verdeeling der nalatenschap. — Hof N.-Brabant 2 Junij 1846; N. R. XXXIV, § 92, 421; Tijds. VI, 281, no. 366.

6767. Het lot behoeft niet door de codividenten zelven of hunne vertegenwoordigers, getrokken te worden. — Regtb. Leyden 18 Mei 1852; W. 1370.

6768. Hetgeen aan een der deelgenooten bij boedelscheiding wordt toebedeeld, ter voldoening eener schuldvordering die hij had tegen den overledene, kan niet worden aangemerkt als overbedeeling. — Regtb. Nijmegen 31 Januarij 1865; W. 2674; N. N. IV, 183.

6769. Ouders kunnen bij verdeeling hunner bezittingen onder hunne kinderen, aan dezen in geval van overbedeeling, den last eener uitkeering in geld opleggen. — Hof Gelderland 1 Februarij 1865; W. 2724.

6770. Bij de beoordeeling, of eene acte van scheiding al dan niet bevat overbedeeling, bij de wet op de registratie van 22 Frimaire, jaar VII, aan proportioneel regt onderworpen, moet niet alleen in aanmerking komen de acte zelve en het daarbij verdeelde, maar ook, wat den deelgenooten zoude toekomen uit den te verdeelen boedel. — H. R. 26 November 1858; W. 2013; N. R. LX, § 32.

6771. Voor de heffing van het registratieregt van overbedeeling, is het onverschillig of de toegift of uitkeering in een som gelds, in de acte van scheiding wordt uitgedrukt, of dat zoodanige som werkelijk wordt betaald, dan wel schuldig is gebleven, of ook door het op zich nemen van boedelschulden wordt vereffend; het is voldoende, indien blijkt van overbedeeling van goederen voor een grooter deel, dan waarop de deelgenoot, die ze verkrijgt, uit eigen hoofde aanspraak had. — Regtb. 's Gravenhage 2 Junij 1857; P. W. 2936; Tijds. v. R. XII, 78, no. 123.

6772. Indien in eene notariële acte van boedelscheiding, onderhandsche schuldbekentenissen, ten laste van codividenten, onder te verdeelen massa opgenomen en aan de schuldenaars in hun aandeel toegescheiden worden, kan door het bestuur der registratie van die onderhandsche acten geen obligatieregt geheven worden, indien die schuldbekentenissen noch geregistreerd, noch gelijktijdig met de notariële acte ter registratie aangeboden zijn. — Regtb. Breda 7 Junij 1859; W. 2072.

6773. Indien bij eene acte van boedelscheiding, slechts een gedeelte wordt gescheiden, terwijl van de geheele massa uit een behoorlijken inventaris blijkt, en aan sommige codividenten meer wordt toegedeeld dan aan anderen, onder verklaring dat de niet verdeelde goederen gemeen blijven, doch aan geen hunner voor een grooter bedrag, dan waartoe zij in de geheele massa geregtigd zijn, is geen registratieregt verschuldigd voor hetgeen aan sommigen meer wordt toegescheiden als aan anderen. — Regtb. Nijmegen 8 Jannarij 1858; W. 2002; P. W. 3199; Tijds. v. R. XIII, 63, no. 110; H. R. 26 November 1858; W. 2013; P. W. 3198; Tijds. v. R. XIII, 242, no. 274.

6774. De scheiding en deeling der algeheele gemeenschap door de vrouw, als universele beneficiaire erfgenaam, bij ontstentenis van andere erfgenamen, met een curator tot stand gebragt, teneinde haar aandeel te doen afscheiden van de nalatenschap, is verbindend voor de schuldeischers, legatarissen en andere belanghebbenden in de nalatenschap van den man. — Regtb. Maastricht 6 Febr. 1858; W. 1987.

6775. Ter toepassing van art. 12 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, wordt niet gevorderd, dat alle vereischten van den eigendomsovergang, naar de voorschriften van burgerlijk regt aanwezig zijn, maar alleen zoodanige handelingen als bij dat art. vermeld, en die daarbij voor de heffing van het regt ter zake van eigendomsovergang, zijn aangenomen als wettige presumtiën voor dien overgang. — H. R. 3 April 1868; N. R. LXXXVIII, § 42, 351.

6776. Om evenredig regt te kunnen heffen, moet het bestuur bewijzen dat er retour bestaat, op de deelgenooten rust niet het bewijs van het tegendeel; partijen kunnen volstaan met te bewijzen dat er een gemeenschap tusschen hen bestond. De woorden pourvu qu'il en soit justifié, in art. 68, no. 3, der wet van 22 Frimaire, jaar VII, moeten worden toegepast alleen op den titel van gemeenschap. — Regtb. Winschoten 27 October 1858; H. R. 4 November 1859; P. W. 3544; Tijds. v. R. XIV, 48, no. 44.

6777. Als uit een inventaris en andere bescheiden blijkt, dat de deelbare massa bij boedelscheiding niet juist is aangewezen en van overbedeeling dientengevolge blijkt, is het evenredig regt vorderbaar. — Regtb. Leyden 28 April 1863; P. W. 4226.

6778. Bij toedeeling van niet geschatte onroerende goederen aan een deelgenoot met verklaring, dat de andere deelgenooten hunne aandeelen in roerende goederen hebben ontvangen, is de ontvanger bevoegd de waarde der onroerende goederen te begrooten en regt van overbedeeling te heffen. — H. R. 22 Januarij 1864; W. de Gelder, Adv. VIII, 95.

6779. Indien de titel der gemeenschap bewezen is, kan van de codividenten door het bestuur der registratie geen bewijs worden gevorderd, dat die gemeenschap werkelijk is zamengesteld, zooals door hen is opgegeven; dat bewijs kan niet worden afgeleid uit art. 68 der wet van 22 Frimaire, jaar VII. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 December 1855; P. W. 2/1855, pag. 342; Tijds. v. R. X, 364, no. 868.

6780. Als bewijs van mede-eigendom voor eene scheiding van goederen voor welke geen titel bestond, is aangenomen de contributie van kerkenrekeningen over 1777 en 1851, waaruit bleek, dat de ontvangsten van het verdeelde perceel, jaarlijks voor de helft in de rekening van het kerkbestuur waren verantwoord. — M. F. 9 Maart 1853, no. 100; P. W. 2/1855, pag. 347; Tijds. v. R. X, 366, no. 869.

6781. Onder acten van scheiding kunnen geene andere worden verstaan, dan de zoodanige, welke zelf den titel der scheiding en deeling uitmaken en dus niet de acten, waarbij zonder vermelding der goederen, blootelijk wordt verklaard, dat gescheiden is en verdeeld. — M. F. 18 Februarij 1852, no. 70; Tijds. v. R. X, 366, no. 871.

6782. Indien twee deelgenooten debiteuren van den boedel zijn en van de schuld des eenen, een ongeregistreerd schuldbewijs, en van die des anderen geen bewijs in den boedel aanwezig is, moet alleen over deze laatste schuld, het regt van 1 pct. geheven worden. — M. F. 24 December 1853; Tijds. v. R. X, 369, no. 873.

6783. Bij eene acte van scheiding mogen aan een deelgenoot alle goederen der nalatenschap worden toegescheiden, tegen eene uitkeering in geld aan den anderen deelgenoot; daardoor verliest de acte niet het karakter van scheiding en ontstaat er geen koop en verkoop. — Regtb. Zutphen 14 Junij 1855; P. W. 1/1855, 165; Tijds. v. R. X, 66, no. 262.

6784. Indien veldvruchten staande op het toebedeeld vast goed, worden overbedeeld, moeten deze

als onroerende worden beschouwd. — M. F. 8 Junij 1855, no. 21; P. W. 1/1855, 102; Tijds. v. R. X, 65, no. 252.

6785. Indien een der deelgenooten vast goed verkrijgt, met verpligting om een daarop staande molen bij den huurder in gebruik, op taxatie over te nemen, ontstaat daaruit noch overbedeeling, noch bijzondere overeenkomst, als zijnde een gevolg van den eigendom van den grond. — M. F., P. W. 1/1855, 106; Tijds. v. R. X, 63, no. 246.

6786. De overbedeeling zonder dat van retour of toegifte uit de acte blijkt, is niet met eenig proportioneel registratieregt belast. — Regtb. Utrecht 14 April 1854; P. W. 2427, Tijds. v. R. IX, 296, no. 805.

6787. Als de geheele boedel aan éénen deelgenoot is toebedeeld en de formaliteiten voor scheiding zijn vervuld, is er geen verkoop van erfregten, maar scheiding. Op overbedeeling in effecten is 1 pct. verschuldigd. — Regtb. Amsterdam 11 Junij 1854; P. W. 2429.

6788. Voor zooveel de soulte aangaat, is de scheiding translatif de propriété. Waardeering der onroerende goederen kan het bestuur niet vorderen, indien die goederen door deskundigen zijn geschat. — Regtb. Hoorn 15 November 1854; P. W. 2438.

6789. Als de geheele boedel aan een deelgenoot is toebedeeld en de formaliteiten voor scheiding zijn in acht genomen, is er geen verkoop, maar scheiding. — Regtb. Zutphen 14 Junij 1855; P. W. 2544; Tijds. v. R. X, 66, no. 262.

6790. Bij scheiding moet alleen blijken van den titel van gemeenschap en niet bewezen worden, dat die gemeenschap is zamengesteld, zooals de acte opgeeft. Als het bestuur regt van overbedeeling wil heffen, dan moet het bewijzen, dat die bestaat in den zin van art. 68, § 3, no. 2 der wet van Frimaire. — Regtb. 's Bosch 14 December 1855; P. W. 2639.

6791. Overbedeeling bij scheiding is voor dit deel translatif, en laat geregtelijke waardering toe. — Regtb. Amsterdam 2 September 1856; P. W. 2787.

6792. Als bij acte van rectificatie wordt verklaard, dat bij vergissing een stuk land is overgedragen en dit aan een deelgenoot wordt toegekend, is het regt van verkoop vorderbaar. — Regtb. Zwolle 3 September 1856; P. W. 2699.

6793. Bij scheiding moet alleen gelet worden voor de berekening der regten, op hetgeen werkelijk is verdeeld en niet op de massa. — Regtb. Rotterdam 6 April 1857; P. W. 2857; anders H. R. 26 November 1858; P. W. 3198.

6794. Als bij eene acte aan twee der erfgenamen vaste goederen worden toebedeeld, onder beding, dat de waarde daarvan bij de eindelijke scheiding op hunne aandeelen zal worden geïmputeerd en bij de acte aan den anderen niets is toebedeeld, is geen evenredig regt vorderbaar. — Regtb. Nijmegen 2 Januarij 1858; P. W. 3198; W. 2002.

6795. Het regt wegens overbedeeling is alleen verschuldigd als er retour plaats heeft. Dan heeft er overgang plaats, onverschillig of de uitkeering betaald is of betaald zal worden, of door meerdere overneming van schulden gedekt wordt.

Bij scheiding waarin minderjarigen betrokken zijn, moet de waardering van de deskundigen worden gevolgd, en is naar deze het regt van retour verschuldigd. — Regtb. 's Hage 2 Junij 1857; P. W. 2936.

6796. De vordering ten laste van eenen deelgenoot zonder schriftelijk bewijs, toebedeeld bij scheiding aan een anderen deelgenoot, geeft aanleiding tot de heffing van een evenredig regt van registratie. — Regtb. 's Bosch 24 Junij 1857; P. W. 2945.

6797. Het bestuur is onbevoegd om voor de berekening der belasting uit eene scheiding contanten te verwerpen, als de oorzaak van derzelver aanzijn is vermeld en daaruit de mede-eigendom blijkt. — Regtb. Hoorn 21 Januarij 1863; W. de Gelder, Adv. VII, 496.

6798. Bij scheiding, tusschen eene weduwe, hare kinderen, en de voorkinderen van haren echtgenoot, kunnen, indien wegens diens gemeenschap met zijne eerste vrouw, geen verdeeling heeft plaats gehad, aan de kinderen uit het eerste huwelijk, bestanddeelen des vermengden boedels, worden toegescheiden, zonder dat dit als in betalinggeving beschouwd kan worden. — M. F. 7 April 1854, no. 109; P. W. 1/1854, 79.

6799. In betalinggeving. Aan een erfgenaam werd toebedeeld eene som van *f* 2000 in geld en *f* 27340 aan effecten, tegen den koers in geld te genieten. Door de toedeeling kan niet gezegd worden, dat de effecten in betaling waren gegeven, maar alleen dat het gelegateerde in natura was uitgereikt; zoodat slechts 80 ct. deswege verschuldigd was. — M. F. 23 Maart 1854, no. 163; P. W. 1/1854, 2.

6800. Overneming van vast goed ingevolge de verpligting of keuze daartoe, bij testament opgelegd of besproken. Een eenzijdige acte van den erfgenaam, houdende verklaring dat hij in de beschikking berust; in de acte van scheiding werd de geldelijke waarde van het goed als gemeen ingebragt; er is 4 pct. registratieregt gevorderd over den afstand die daaruit bleek. — M. F. 29 April 1854, no. 26; P. W. 1/1854, 165.

6801. Er is geen regt van 1 pct. verschuldigd, indien bij de beschrijving der aan vruchtgebruik onderworpen goederen, ingevolge art. 830 Burg. Wetb., bij gelegenheid eener acte van scheiding, waaronder een schuldvordering, zonder titel, ten behoeve van den erflater en ten laste van den blooten eigenaar wordt vermeld. — M. F. 3 April 1854, no. 32; P. W. 1/1854, 31.

6802. De verklaring in eene acte van scheiding, dat de legaten worden uitbetaald aan particuliere legatarissen bij de acte tegenwoordig, is onafhankelijk van de verdeeling tusschen de erfgenamen onderling, van de overige goederen, hen, als zoodanig toebehoorende, en vloeit dus in geenen deele daaruit voort; deswege is een afzonderlijk registratieregt van ½ pct. verschuldigd. — M. F. 16 Febr. 1855, no. 20; P. W. 2/1854, 280.

Art. 1126.

6803. Mag de voogd bij de acte van boedelscheiding, het aan de minderjarigen toebedeelde, ruilen tegen een andere kaveling? Is dubbele ruiling geoorloofd? Mag geruild worden bij de scheiding, ook al heeft er geen loting plaats gehad? en heeft die ruiling dan hetzelfde regtsgevolg als of het geruilde bij scheiding was verkregen? — W. de Gelder, Adv. III, 520.

Art. 1127.

6804. A. Smit, G.z. Art. 1 der wet op het notarisambt en de artikelen 1127 en 1128 van het Burg. Wetb. — R. en W. II, 497.

Art. 1129.

6805. Mr. A. M. de Rouville. Over de vraag, of bij scheiding van en verdeeling van onroerende goederen, de eigendomsoverdragt alleen plaats vindt door de overschrijving der acte in de daartoe bestemde registers; dan wel, of reeds vóór die overschrijving de verkrijger ten volle eigenaar is, zoodanig, dat hij reeds dan het hem toebedeelde kan vervreemden of bezwaren? — Themis IV, 26.

6806. Moet, indien men eene acte van boedelscheiding bij uittreksel wil doen overschrijven, de magtiging, verstrekt worden in art. 671 bedoeld? — Neen. — W. de Gelder, Adv. I, 112.

6807. Wegens de toestemming tot overschrijving der acte van scheiding bij extract, is slechts een enkel regt van registratie verschuldigd, al wordt de toestemming door meerdere deelgenooten gegeven. — M. F., P. W. 2/1856, 327; Tijds. v. R. XI, 339, no. 349.

6808. Moet de erfgenaam, aan wien bij boedelscheiding een onroerend goed is toebedeeld, die acte van scheiding in de openbare registers doen overschrijven, alvorens zijn eigendomsregt tegen derden te kunnen uitoefenen? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 99.

6809. Is het registratieregt van kwijting verschuldigd, op bij scheiding toebedeelde contanten, als de deelgenoot, aan wien deze zijn toebedeeld, tevens schuldeischer van den boedel is? — Ja. — M. F., P. W. 4351; anders W. de Gelder, Adv. VIII, 291.

6810. Moet de erfgenaam, aan wien bij boedelscheiding een onroerend goed is toebedeeld, die acte van scheiding in de openbare registers doen overschrijven, alvorens zijn eigendomsregt tegen derden te kunnen uitoefenen? — Ja. — H. R. 31 Augustus 1849; W. 1050.

6811. De deelgenoot in een nog onverdeelde nalatenschap heeft niet het regt om van een debiteur des boedels, zoodanig gedeelte van het verschuldigde te vorderen, als waarvoor hij in die nalatenschap geregtigd is. — Regtb. Maastricht 27 Mei 1870; W. 3249.

6812. De toedeelingen van onroerende goederen zijn van kracht tusschen partijen, sedert den dag dat de acte is verleden, doch zij werken eerst tegen derden van den dag der overschrijving van de acte, in de openbare registers. De eigendom der bij scheiding toebedeelde goederen wordt niet verkregen zoolang de scheiding niet in de openbare registers is overgeschreven. Deze regel houdt op van kracht te zijn, indien een der deelgenooten voor de overschrijving der scheiding overlijdt. — H. R. 9 Junij 1865; N. R. LXXX, § 23, 209; W. 2698; N. N. IV, 310; W. de Gelder, Adv. IX, 241; v. d. H., B. R. XXIX, no. 992, 477.

6813. Voor de berekening van het regt van overgang moeten de goederen worden geschat naar de waarde, welke zij bezaten bij het overlijden van den erflater, en niet tijdens den dood van den voorganger in het genot van het regt van vruchtgebruik. — H. R. 11 Maart 1864; W. 2571.

6814. De betaling eener schuldbekentenis, behoorende tot eene onder benefice van inventaris aanvaarde nalatenschap, kan, zoolang niet blijkt, aan wien der erfgenamen ze is toebedeeld, niet door een hunner voor het hem toekomend aandeel worden gevorderd, zonder zijne mede-erfgenamen in lite te brengen.

Indien een der erfgenamen heeft gedagvaard als getreden in de regten des erflaters tot betaling van het geheele bedrag eener tot de nalatenschap behoorende schuldbekentenis, kan hij niet op de hem tegengeworpen onbevoegdheid daartoe, die vordering verminderen tot dat gedeelte der schuldbekentenis, waarvoor hij werkelijk in de regten des erflaters is getreden. — Regtb. Amsterdam 15 September 1868; W. 3049; N. R. B. XIX, 398.

6815. Hij, die een onverdeeld regt van mede-eigendom heeft, kan daarover wel naar welgevallen beschikken, maar hij heeft geen bijzonder regt op bepaalde goederen, welk laatste alleen kan ontstaan door een scheiding en verdeeling des boedels. De verkoop van een onverdeeld regt van mede-eigendom wordt aangegaan, onder de uit de wet voortvloeijende opschortende voorwaarde, dat de eigendom van het verkochte niet overgaat op den kooper, alvorens de goederen bij scheiding der gemeenschap aan hem zijn toebedeeld. Tot zoolang blijven de goederen voor het verkochte gedeelte in den boedel. Zoodanige verkoop moet worden vernietigd; de kooper blijft verzekerd van al het regt, dat hij zich kon voorstellen door den verkoop te hebben verkregen. Op den anderen mede-eigenaar gaat niet over de verpligting tot vrijwaring tegen stoornis, waartoe de verkooper oorspronkelijk was verbonden. — Regtb. 's Gravenhage 23 Junij 1848; W. 939; Hof Z.-Holland 27 Junij 1849; W. 1045.

6816. Vóór de scheiding en deeling eener gemeenschap hebben de daarin geregtigden alleen een regt pro indiviso op alle goederen tot die gemeenschap behoorende. — Regtb. Almelo 17 Sept. 1862; N. N. I, 364; W. 2510, 2512; R. W. XV, 609.

6817. Onroerende goederen door den erflater met anderen in gemeen bezeten, en aan deze laatsten toebedeeld bij eene acte van scheiding, welke tijdens het overlijden nog niet was overgeschreven, behoeven niet voor het regt van successie te worden aangegeven in de nalatenschap van genoemden erflater. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 November 1864; P. W. 4824.

6818. Indien bij eene onderhandsche acte, van den hypotheekbewaarder verzocht wordt herstelling van een erreur, hetwelk bij een notariële acte van scheiding, volgens partijen zou zijn begaan, kan zoodanige acte niet tegen vast regt worden geregistreerd, maar stelt zij eigendomsregt daar. — Regtb. Utrecht 17 Febr. 1854; N. R. B. III, 235; R. en W. IX, 470; Tijds. v. R. IX, 46, no. 88.

6819. Het bestuur der registratie kan geene waardering van goederen vragen bij acte van scheiding en verdeeling overgebragt. Zoodanige acte is, als niet attributif, maar declaratif de propriété, geen acte van eigendomsoverdragt onder bezwarenden titel. — Regtb. Utrecht 11 April 1854; N. R. B. IV, 569.

6820. Een mede-erfgenaam als zoodanig, heeft vóór de boedelscheiding geen bevoegdheid, om de voldoening te zijnen behoeve te vorderen van een gedeelte eener inschuld der nalatenschap, ofschoon evenredig aan het aandeel, waarvoor hij erfgenaam is. — Regtb. Gorinchem 19 October 1844; R. B. VII, 599.

Art. 1130.

6821. Is er een regt voor cautionnement of garantie mobilière verschuldigd, wegens eene in eene acte van scheiding buiten de grenzen van art. 1130 Burg. Wetb., door den eenen deelgenoot aan den anderen toegezegde vrijwaring, ter zake van tot den boedel behoorende schuldvorderingen? — Art. 69, § II, no. 8, in verband met art. 11 der wet van 22 Frimaire, An. VII, door X., met eene aanteekening van mr. van Boneval Faure; N. R. B. XII, 628.

6822. Indien bij scheiding, buiten de algemeene vrijwaring, de deelgenooten zich verbinden, ieder in evenredigheid van zijn aandeel gedurende vijf jaren, tot vrijwaring tegen alle schaden, die voor een van hen mogten voortvloeijen uit de niet genoegzame gegoedheid van de debiteuren der hypothecaire schuldvorderingen, is deswege geen afzonderlijk regt van registratie wegens garantie verschuldigd. — M. F. 27 Mei 1862, nó. 63; P. W. 4080.

6823. Art. 1130 Burg. Wetb. omvat niet het geval, waarin een derde beweert een last van pachtbezwaar te hebben op een huis, den erfgenamen

bij boedelverdeeling toegescheiden, met dat gevolg, dat de erfgenaam regt zoude hebben zijne mede-erfgenamen in vrijwaring op te roepen, op grond van vroeger aandeel aan dat onroerend goed. — Regtb. Assen 3 April 1866; W. 2936; N. R. B. B. XVIII, 128.

6824. De mede-erfgenamen zijn elkander vrijwaring verschuldigd wegens stoornis, al mogt de acte van scheiding en deeling alleen van vrijwaring wegens verborgen gebreken melding maken.

Het in huur of pacht zijn der toebedeelde goederen bij derden, stelt eene stoornis daar, voor welke de mede-erfgenamen vrijwaring verschuldigd zijn. Indien daaromtrent niets in de acte van scheiding is bepaald, kan een erfgenaam, wiens goederen bij derden in huur of pacht zijn, niet gezegd worden in persoon die goederen aanvaard te hebben. — Regtb. Roermond 18 October 1860; W. 2389.

Art. 1132.

6825. M. J. Vitringa. De collatione bonorum.— L. B. 1817.

6826. J. C. Verkade. De differentiis juris Romani et hodierni in collatione bonorum. — Traj. 1820.

6827. R. Pit. De collatione bonorum ex jure hodierno. — L. B. 1829.

6828. P. J. A. Smitz. De collatione bonorum.— L. B. 1851.

6829. A. C. A. Beelaerts van Emmichoven. De collatione bonorum imprimis ratione personarum, inter quas tam ex jure Francico quam Belgico novissimo locum habet. — Traj. 1834.

6830. A. W. Snouck Hurgronje. De collatione bonorum ex jure Neerlandico. — Schoonhoviae 1839.

6831. P. van Andel. Over inbreng naar de Nederlandsche wetgeving. — Leijden 1861; beoord. door mr. W. A. van den Wall Bake in N. R. Bijd. XIII, 323.

6832. C. F. F. J. van Maanen. Iets over bedekte giften, in verband met inbreng en legitime portie. — Amst. 1867.

6833. Is eene bevoordeeling in den vorm eener overeenkomst, onder bezwarenden titel geschied, aan een der erfgenamen in de regte linie gedaan, aan inbreng onderworpen? — Regtsg. Adv. IV, 104.

6834. F. H. van West. Bepalingen op den inbreng. Verband van art. 1132, no. 1 en art. 1134 Burg. Wetb. — R. B. II, 65.

6835. D. C. H. Smits. Is regt van successie verschuldigd van de waarde der van een erflater genoten, aan inbreng onderhevige schenkingen onder de levenden? — R. en W. XIX, 349.

6836. J. A. Sperna Weiland. Art. 1132, no. 1 Burg. Wetb. wil, dat de erfgenamen in de nederdalende linie, in de nalatenschap zullen inbrengen, al hetgeen zij bij schenking onder de levenden hebben genoten. Is dit art. ook van toepassing, wanneer de erflater slechts één kind heeft nagelaten, en een ander persoon voor het geheel of voor een gedeelte tot erfgenaam heeft benoemd? — Jur. Corr. IV, 3.

6837. Mr. R. A. J. Colenbrander. Zijn de erfgenamen in de nederdalende linie ook tot inbreng verpligt, tegenover erfgenamen, welke niet tot deze linie behooren? — Neen. — Jur. Corr. IV, 110.

6838. Is de inbreng bij scheiding, aan andere deelgenooten dan den inbrenger toebedeeld, aan eenig evenredig regt van registratie onderworpen? — Jur. Vraagal II, 242; regtb. Utrecht 14 October 1853, ibid.

6839. Artt. 1129 en 1132 Burg. Wetb. maken geen onderscheid tusschen het geval, waarin eenige schuldbekentenis wordt toegedeeld aan de codividentschuldenaars, of aan eenige andere codividenten. — Regtb. Groningen 16 April 1859; N. R. B. X, 321.

6840. Bij eene scheiding van eenen boedel, waartoe behoort eene vordering ten laste van een der deelgenooten, die onvermogend is, moet die schuld tot het volle bedrag worden opgenomen, omdat die schuld met zijn erfdeel moet worden verrekend. — M. F. 3 Julij 1868, no. 12; P. W. 5335.

6841. Indien bij eene scheiding der huwelijksgemeenschap, tusschen den langstlevenden echtgenoot en de kinderen van de overleden echtgenoot, slechts de helft der aan sommige kinderen geschonken geldsommmen wordt ingebragt, geeft dit geen grond tot heffing van een evenredig registratieregt, wegens schenking ten aanzien der niet ingebragte gelden, tenzij stellig blijkt, dat de kinderen de niet verrekende helft van den langstlevende der ouders ten geschenke hebben ontvangen. — M. F. 21 December 1869, no. 15; P. W. 5612.

6842. Het regt van kwijting is niet verschuldigd, wegens de erkentenis bij acte van scheiding, dat schulden aan den boedel, door de mede-erfgenamen zijn afgelost, reeds vóór dat de acte van scheiding is opgemaakt, op grond dat zulke verrekening, gelast bij art. 1132 en 1140 B. W., een der elementen is van de scheiding. — M. F. 17 October 1856, no. 62 en 63; P. W. 2/1856, 278; Tijds. v. R. XI, 339, no. 348.

6843. In eene acte van scheiding, kunnen voor de toepassing van de wet op de registratie, ter berekening van overbedeeling, niet worden toegelaten schenkingen aan de nalatenschap gedaan, onder den vorm van inbreng; eene schenking aan eene nalatenschap is ondenkbaar, omdat deze geen regtspersoon vormt. — M. F. 8 Augustus 1866, no. 10; P. W. 5013.

6844. De vermelding in eene boedelbeschrijving van sommen, die de comparanten verklaren te hebben genoten uit den boedel, met bepaling dat zij bij de scheiding zullen worden ingebragt. Dit is geen bloote vermelding der baten, maar regeling van wederkeerige regten en verpligtingen: uitdrukkelijke opzettelijke erkenning voor een bepaalde som, tegenspraak afsnijdende en regt constaterende. In dezen is op de bedoelde sommen, verminderd met hetgeen ieder comparant als erfgenaam toekomt, een registratieregt van 1 pct. verschuldigd. — M. F. 21 Augustus 1847, no. 31; P. W. 836.

6845. Indien bij acte van schenking, door den schenker de inbreng eener bepaalde som wordt bedongen, moet zulks niet als het bedingen van een koopprijs worden beschouwd; op zoodanige acte is alleen het registratieregt van scheiding verschuldigd. — M. F. 10 October 1854, no. 106; Corr. XXIII, 325.

6846. Met verkoop van erfregt gaat ook de verpligting over tot inbreng. — Hof Gelderland 13 November 1861; N. N. II, 367; W. 2501.

6847. Beteekenis van het woord genieten, als steeds aanduidende om niet genieten, zoodat hetgeen genoten is, moet worden beschouwd geschonken te zijn, en derhalve bij het scheiden en deelen eener nalatenschap moet worden ingebragt. — Regtb. Rotterdam sine die R. en W. XI, 255.

6848. Al wat niet duidelijk blijkt schenking of gift te zijn geweest, wordt als gewone schuld aangemerkt, en moet dus niet worden ingebragt, maar betaald, teruggegeven of verrekend worden. — Regtb. Amsterdam 28 Mei 1862; N. N. I, 281; W. 2404, 2444; Tijds. v. R. XVIII, 101, no. 30; W. de Gelder, Adv. VI, 423.

6849. Moet vrijstelling van inbreng steeds uitdrukkelijk zijn? — Hoe moet inbreng van verkocht goed geschieden? — Regtb. Maastricht 11 Nov. 1863; W. de Gelder Adv. VII, 549.

6850. **Persoonlijke schuldeischers van een mede-erfgenaam**, kunnen geene vernietiging van eene schenking ten nadeele van dezen gedaan, vorderen, indien zij niet aantoonen, dat daarmede de bedriegelijke verkorting hunner regten is bedoeld. — Hof Gelderland 9 December 1863; W. de Gelder Adv. VIII, 249.

6851. Voor sommen, door een der deelgenooten bij scheiding in te brengen, wegens hem gelegateerde vaste goederen, is geen registratieregt van schuldbekentenis verschuldigd, ook niet indien die inbreng aan een der andere deelgenooten wordt toegescheiden. — M. F. 4487; W. de Gelder Adv. IX, 26.

6852. Indien bij scheiding, door de overgebleven echtgenoot een som wordt ingebragt, ter voldoening aan eene beschikking in het testament van den overleden echtgenoot, waarbij aan den langstlevende een stuk onroerend goed wordt gelegateerd, onder verpligting tot inbreng der gemelde som, en deze aan de kinderen wordt toegescheiden, is daarop geen evenredig regt van registratie wegens kwijting verschuldigd. — M. F. 9 Januarij 1863; P. W. 4127.

6853. Vermelding van inbreng in eene acte van scheiding, geeft geen grond tot heffing van proportioneel regt, ook dan niet, wanneer het ingebragte in een geldsom bestaat, welke aan een ander dan den inbrenger wordt toegescheiden. — Regtb. Utrecht 14 October 1853; N. R. B. IV, 48; W. 1530; R. en W. IX, 450.

6854. Eene vordering tot inbreng of in eigendom van vast goed, hetwelk van derden is gekocht, ten behoeve van enkele erfgenamen, is ongegrond, al is dat goed aangekocht voor het geld van den erflater. Een overdragt van vast goed door den erflater aan enkele erfgenamen, waarbij geen betaling van koopprijs heeft plaats gehad, moet als scheiding worden beschouwd, welke niet van inbreng is vrijgesteld. Het bewijs dat er geen betaling heeft plaats gehad, kan door vermoedens worden geleverd. De benadeelde erfgenamen ontleenen hun regt tot vordering van inbreng, aan de wet; zij zijn mitsdien niet gebonden door de verklaring des erflaters, dat de koopsom betaald is. — Regtb. 's Hertogenbosch 9 Junij 1868; N. R. B. XIX, 534.

6855. Indien door de erfgenamen eenige sommen worden ingebragt, kan, wegens dien inbreng geen regt van registratie verschuldigd zijn, vermits de alzoo ingebragte sommen worden gehouden, als nimmer de deelbare massa te hebben verlaten, en de erfgenaam, in wiens lot zij valllen, onmiddellijk daarin te zijn opgevolgd, zonder deze van den inbrenger te hebben ontvangen. De vermelding van inbreng is alzoo geen op zich zelf staande beschikking, welke krachtens art. 11 der wet van Frimaire, aan een afzonderlijk regt wegens schuldbekentenis, is onderworpen, maar inbreng is een noodzakelijk uitvloeisel der verdeelingsacte, en maakt daarvan een onafscheidbaar gedeelte uit, als vereischt om tot de verdeeling der massa te kunnen geraken. — Regtb. Maastricht 26 October 1854; W. 1626; P. W. 2/1854; 318.

6855*a*. Eene gift is niet aan inbreng onderworpen, indien zij zonder bedrog is bedekt onder den vorm van een bezwarend of aan inbreng onderworpen contract. — Regtb. Eindhoven 17 Mei 1858; W. 2043; Hof N.-Brabant 15 Februarij 1859; W. 2046.

6856. Art. 1132 mag niet verder worden uitgestrekt dan tot de regtstreeksche, en dus ook onder dien titel gedane schenkingen. — Regtb. Almelo 13 September 1861; W. 2735.

6857. Eene door ouders aan hun kind, onder voorbehoud van vruchtgebruik, doch onder bezwarenden titel gedane vervreemding, kan niet als eene schenking onder de levenden worden beschouwd, en is mitsdien niet aan inbreng onderworpen. — Regtb. Almelo 27 Junij 1860; W. 2244.

6858. Het doen eener schenking in het geheim, levert geen wettig vermoeden dat de schenker de gift van inbreng heeft willen vrijstellen. — H. R. 1 Mei 1868; N. R. B. XIX, 161; W. 3007; v. d. H., B. R, XXXII, no. 1089, 346.

6859. Indien een ouder aan een kind in behoorlijken vorm en buiten alle fraude, heeft verkocht en overgedragen eenig vast goed, voor een koopsom, die blijkt te zijn beneden de werkelijke waarde, en hieruit dus bevoordeeling is ontstaan voor het kind, kan die handeling niet gezegd worden een schenking te zijn, die behoort te worden ingebragt; indien daardoor de legitime mogt worden benadeeld, geeft die handeling geen grond tot inkorting. De wetgever onderwerpt slechts aan inbreng directe giften aan, of uitgaven ten behoeve van den erfgenaam gedaan. — Regtb. Leiden 2 Mei 1848; N. R. XXXVIII, § 78, 422; R. B. X, 339; R. en W. III, 263.

Art. 1133.

6860. J. E. Goudsmit. Heeft de Nederlandsche wetgever onbedachtzaam, en zonder de daaruit te ontstane gevolgen te voorzien, in art. 1133 B. W. eene verschillende redactie gebezigd van art. 845 Cod. Nap.? — Themis II, 17.

6861. Berekening van den inbreng door erfgenamen, die de erfenis verwerpen, verschuldigd ten behoeve van legitimarissen. — Art. 1133 B. W.; art. 845 Cod. Nap.; R. B. I, 420.

6862. Moet de erfgenaam, die verwerpt, ook inbrengen dat aandeel der schenking, hem als legitimaris toebehoorende? — W. de Gelder Adv. II, 231.

Art. 1134.

6863. Welke is de bedoeling en de strekking van art. 1134, en welk verband bestaat er tusschen deze bepaling en de artt. 1133 en 1132. Niettegenstaande de verschillende vertoogen over de eerste bepaling, schijnt het nog moeijelijk zich van art. 1134 eene duidelijke voorstelling te geven. — Jur. Corr. I, 67.

Art. 1135.

6864. F. A. P. Wittert van Hoogland. Geldt de bepaling van art. 1135, laatste alinea, ook dan wanneer de verwerping der vaderlijke nalatenschap heeft plaats gehad, nadat de grootvader of grootmoeder is overleden? — Drie regtsvragen. — Leyden 1864.

6865. Mr. W. F. Frijlinck. Iets over alin. 4 van art. 1135 Burg. Wetb., in verband met de plaatsvervulling. — Themis 2e, XI, 477.

6866. S. M. Wanneer een zoon, ter vervanging van onderscheiden aan zijne ouders afgegeven schuldbekentenissen, een nieuw schuldbewijs, ten gezamenlijke bedrage dier vroegere schuldbekentenissen teekent, met beding, dat dit bedrag bij eventueel overlijden van één of van beide ouders, in de massa zal worden gebragt en bij de scheiding en verdeeling aan hem zal worden toe- of aangerekend, stelt zulks alsdan eene gifte daar, welke het kind van den onderteekenaar bij het overlijden zijns vaders in de groot ouderlijke nalatenschap in te brengen heeft? — Opm. en Meded. X, 211; Regtb. Rotterdam 8 November 1854; W. 1603.

6867. De schenking van effecten van hand tot hand gedaan bij acte, waarbij vrijstelling van inbreng wordt verleend, is onderworpen aan het even-

redig regt van registratie van schenking. — M. F. 29 November 1862, no. 16; P. W. 4146.

Art. 1137.

6868. Is inbreng, ook in den boedel van de moeder verschuldigd, als een stuk goed der gemeenschap geschonken is en die moeder later van de gemeenschap afstand doet? — W. de Gelder, Adv. III, 231.

Art. 1138.

6869. De inbreng gedaan, door zooveel minder dan de andere deelgenooten te ontvangen, als de in te brengen som of waarde bedraagt, stelt geen schenking daar. — M. F. 25 Januarij 1859, no. 35; P. W. 3302.

Art. 1140.

6870. Indien de inbreng noch in gereed geld geschiedt, noch door verminderde toebedeeling, doch het bedrag van den inbreng, als een schuld aan een ander deelgenoot wordt toegescheiden, ontstaat er een titel eener nieuwe schuld, waarop een evenredig registratieregt van een pct. verschuldigd is. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Junij 1857; P. W. 2945; Tijds. v. R. XII, 74, no. 120.

Art. 1141.

6871. Ingeval inbreng van roerende goederen in natura onmogelijk is, moet teruggave geschieden van de waarde, volgens den tijd der schenking. — H. R. 24 Maart 1864; W. 2574.

Art. 1142.

6872. In welken zin moet het woord „erfgenaam," voorkomende in art. 1142 Burg. Wetb., worden opgenomen? — Vraagstukken II, 42.

6873. Aan inbreng zijn niet onderworpen de ter leen verstrekte gelden, ingeval van faillissement van den erfgenaam, de nalatenschap is daarvoor crediteur in het faillissement. — Regtb. Amsterdam 28 Mei 1862; W. 2444; Tijds. v. R. XVII, 101. 30.

Art. 1143.

6874. P. van Outeren. Quaestiones quaedam. L. B. 1845. — Quaestio IV. Potestne pater testamento suo jubere ut impensae educationis, alimentorum vel studiorum conferantur?

6875. Mr. Dav. H. Levyssohn. Eene vraag betrekkelijk den inbreng in eene nalatenschap beantwoord. — Themis X, 205; R. en W. IV, 263.

Art. 1145.

6876. Is de erfgenaam, in de regte lijn gehouden tot inbreng der assurantiepenningen van een verbrand, hem door den erflater geschonken huis? — W. de Gelder, Adv. III, 331.

Art. 1146.

6877. G. I. Verloren. De modo quo heredes et legatarii tum inter se, tum ratione creditorum tenentur de debitis hereditariis. — Traj. 1835.

6878. Schenking en inbreng kan evenmin ten nadeele, als ten behoeve der schuldeischers in eene nalatenschap strekken. — Jur. Corr. IV, 308.

6879. Gaat de verpligting om aangifte voor het regt van successie te doen, over op den erfgenaam? — R. en W. XXI, 363.

6880. Loopende contributiën van genootschappen van liefdadigheid, waarvoor de erflater heeft ingeschreven, moeten tot de huisschulden worden gebragt en kunnen bij de memorie van aangifte voor het regt van successie onder het passief worden opgenomen. — M. F. 3 September 1867, no. 9; P. W. 5362.

6881. Onder de schulden des boedels kunnen bij de memorie van aangifte voor het regt van successie niet worden opgenomen de proceskosten, wegens procedures aanhangig ten dage van overlijden, zoolang zij niet bij eindvonnis ten laste van den erflater zijn gebragt. — M. F. 10 December 1866, no. 73; M. F. 13 Februarij 1867, no. 33; P. W. 5364.

6882. Eene storting op aandeelen in eene geldleening na het overlijden van den erflater gedaan, doch waarvoor de erflater had deelgenomen, mag tot de mindere geschatte waarde in de memorie van aangifte voor het regt van successie worden opgenomen. — M. F. 3 September 1867, no. 9; P. W. 5365.

6883. Onderhandsche ongeregistreerde schuldbewijzen, ten bate van deelgenooten, bij eene notariële acte van scheiding opgenomen, met bepaling, dat ieder deelgenoot in het passief zooveel zal dragen, als volgens art. 1146 Burg. Wetb. ten zijnen laste komt, zijn aan evenredig registratieregt voor of tegelijk met de acte onderworpen. — M. F. 22 November 1866, no. 17; P. W. 5067.

6884. Indien bij de scheiding eener nalatenschap aan twee der erfgenamen onroerend goed wordt toegescheiden, ter voldoening van door den erflater aan hen besproken praelegaten in geld, is het evenredig registratieregt ad 4 pct. wegens in betaling geven verschuldigd, niettegenstaande er tot afdoening der legaten geen contanten in den boedel voorhanden waren, doch moet dit alleen geheven worden over dat deel der legaten, dat ten laste der andere erfgenamen komt. — M. F. 26 Mei 1866, no. 62; P. W. 4885.

6885. Als regel moet gelden, dat hij die sterft, geacht moet worden de door hem gedane aangifte met eede te hebben bekrachtigd; die regel kan niet afhankelijk worden gemaakt van de omstandigheid, of de aangifte al of niet blijken draagt van eenig misbruik. De ambtenaren zijn evenwel verpligt voorschriften te vragen, ingeval werkelijk kwade trouw in de aangifte mogt vermoed worden. — M. F. 30 April 1862, no. 6; P. W. 4032.

6886. Kan het kapitaal eener lijfrente door den erflater verschuldigd, worden gerangschikt onder de schulden der nalatenschap? — Ja. — M. F.; P. W. 4515; W. de Gelder, Adv. VIII, 505.

6887. Indien aan het bestuur der registratie bij geregtelijke waardering van vast goed voor het regt van successie aangegeven, ten vollen wordt voldaan door verhooging van de aangegeven waarde van dat vast goed, tot de som in het exploit van aanzegging der waardering vermeld en door betaling van het regt en de boete, overeenkomstig die verhooging verschuldigd, met en benevens de kosten, dan is de ingestelde vervolging daar mede geheel afgeloopen. — M. F. 15 Januarij 1862, no. 16; P. W. 4060; Tijds. v. R. XVII, 91.

6888. Hetgeen aan een der deelgenooten bij boedelscheiding wordt toebedeeld, ter voldoening eener schuldvordering, die hij had tegen den overledene, kan niet worden aangemerkt als overbedeeling. — Regtb. Nijmegen 31 Januarij 1865; N. N. IV, 183.

6889. Toedeeling bij scheiding van goederen in voldoening van vorderingen op den boedel, is in betalinggeving. — H. R. 6 October 1854; P. W. 2360.

6890. Aan de schuldeischers is niet verboden om hunne regten tegen de erfgenamen, hoezeer door deze de nalatenschap, hetzij stilzwijgend, hetzij uitdrukkelijk, nog niet is aanvaard, door eene aanspraak in regten te doen gelden, uit dien hoofde kan aan hunne regtsvorderingen geen niet-ontvanke-

lijkheid worden tegengeworpen. — Regtb. Assen 7 Maart 1842; W. 287.

6891. Eene nadere of verbeterde aangifte der successie, is aan geen beëediging onderworpen, als alleen in het geval, dat de primitive aangifte door de nadere aangifte geheel vervallen mogt zijn. — Regtb. Leeuwarden 25 Junij 1861; P. W. 3923.

6892. Er bestaat geen verzwijging in de memorie van successie, als vast goed, door den erflater verkocht bij acte, tijdens zijn overlijden nog niet overgeschreven, niet bij de aangifte is vermeld. — Regtb. Eindhoven 27 Februarij 1861; P. W. 3581.

6893. Er bestaat verzwijging als bij eene memorie van aangifte eene testamentaire dispositie niet is vermeld, en, is de aangifte door den executeur testamentair ingediend, dan is deze aansprakelijk voor de gevolgen. — Regtb. 's Gravenhage 7 Febr. 1842; P. W. 3581.

6894. Ingeval aan den erflater korten tijd voor zijn overlijden, eene aanzienlijke waarde is toebedeeld, en van zijne nalatenschap aangifte wordt gedaan, met opgave van een actief verre beneden *f* 300, terwijl de gegoede erfgenamen zich niet verkiezen te verklaren, omtrent het niet meer aanwezig zijn der toegedeelde waarde, bestaat er een gegrond vermoeden voor verzwijging en kan de beëediging der primitief ingediende memorie van aangifte door den regter worden bevolen. — Regtb. 's Hertogenbosch 25 Januarij 1861; Tijds. v. R. XVI, 169.

6895. De verpligting tot afgifte der gelegateerde zaak op de erfgenamen, of hunne regtverkrijgenden rustende, is algemeen, onafhankelijk van den tijd waarop de afgifte kan gevorderd worden; de omstandigheid, dat de erfstelling had plaats gehad, onder bepaling, dat derden werden geroepen tot hetgeen de ingestelde erfgenaam daarvan onvervreemd of onverteerd zou nalaten, is daarop niet van invloed. — H. R. 12 Februarij 1863; N. R. LXXIII, § 28, 197.

6896. Schulden, wegens door den erflater onder zich gehouden effecten en gelden, ook indien hij commissionair in fondsen was, kunnen bij de memorie van successie niet in het passief worden toegelaten. — Regtb. 's Hertogenbosch 18 November 1868; P. W. 5638.

6897. Een schuldeischer van eene nalatenschap, kan niet de erfgenamen te zamen aanspreken tot betaling der schuld, zonder tevens bepaald op te geven het aandeel en het bedrag, waartoe ieder hunner moet worden veroordeeld. — Regtb. Winschoten 3 Januarij 1855; N. R. B. VI, 377; W. 1669.

6898. Regten van de schuldeischers van een overledene, op diens onverdeelde nalatenschap. — Regtb. Nijmegen 22 Maart 1864; W. 2576.

6899. De mede-erfgenaam die de begrafenis besteld heeft voor zijn overleden bloedverwant, moet geacht worden het namens de gezamenlijke erfgenamen te hebben gedaan. — Kantg. 's Gravenhage 9 Julij 1855; W. 1755.

Art. 1147.

6900. Wanneer erfgenamen eene nalatenschap zuiver aanvaarden, zijn zij verpligt, zoo de nalatenschap tot betaling van schulden ontoereikend is, de legaten uit eigen middelen te voldoen. — Jur. Vraagal II, 278.

6901. Als een erfgenaam tevens schuldenaar van den boedel is, moet de vordering op het volle bedrag in de aangifte worden geschat, daar hij hiervoor gebaat wordt. — Regtb. Amsterdam 11 December 1860; Tijds. v. R. XVI, 275.

6902. De vordering, ingesteld tegen alle geregtigden in een gemeenschappelijken en onverdeelden boedel, zonder vermelding van ieders aandeel of regt in de gevorderde schuld. — Hof Overijssel 13 October 1862; W. 2551.

6903. Zoolang de nalatenschap nog niet verdeeld is, kan de legataris de betaling vragen tegen de gezamenlijke erfgenamen; hij behoeft niet elken erfgenaam, voor zijn aandeel tot uitkeering van het legaat, op te sporen en te vervolgen. — H. R. 2 Mei 1851; N. R. XXXVIII, § 58, 281; v. d. H. B. R. XII, no. 413, 67; W. 1231.

6904. Hij, die na de dagvaarding en na de procureurstelling, de nalatenschap verwerpt, behoort niet in de kosten van het geding te worden veroordeeld; onder de Fransche wetgeving was op dit punt een ander beginsel aangenomen. — Regtb. Nijmegen 22 Mei 1846; W. 726.

6905. De crediteur eens erflaters kan niet vóór de plaats gehad hebbende boedelscheiding, een der erfgenamen afzonderlijk in regten aanspreken, om een gedeelte der schuld, geëvenredigd aan het erfdeel waarvoor hij erfgenaam is. — Kantong. Gorinchem 25 September 1849; R. B. XI, 581; W. 1056.

Art. 1148.

6906. Hoe moet het registratieregt berekend worden, op de acte van scheiding van een boedel, waarin voorkomen onroerende goederen, met hypotheek bezwaard, en die aan een der deelgenooten worden toebedeeld voor de zuivere waarde, dat is de waarde na aftrek van de hypotheken? — Regtb. Utrecht 6 Februarij 1850; N. R. XXXVIII, § 79, 434.

Art. 1151.

6907. Iets over de toepassing van artt. 1004 en 1151 Burg. Wetb. — R. en W. II, 259, 518.

6908. Berekening van het regt van successie, ingeval de erflater bij legaten over de geheele nalatenschap beschikt. Hoe moet in dat geval de aftrek van schulden worden berekend? — P. W. 4253; W. de Gelder Adv. VIII, 67.

6909. Indien de roerende goederen in eigendom, en het vruchtgebruik der onroerende goederen gelegateerd, en de blooto eigendom aan de erfgenamen ab intestato en vreemden wordt gemaakt, moeten voor de berekening van het regt van successie, de schulden worden afgetrokken van het gedeelte der waarde van het actief, dat door die legatarissen wordt verkregen, die tevens erfgenamen ab intestato zijn. — M. F. 24 October 1862, no. 13; P. W. 4253.

Art. 1153.

6910. C. H. J. H. Gielen. De separatione bonorum, secundum art. 1153 seq. codicis civilis. — L. B. 1852.

6911. H. J. Carsten. Ad locum juris hodierni patrii de separatione bonorum secundum, artt. 1153 seqq. Cod. Civ. — Gron. 1841.

6912. Iets over de actie tot afscheiding van boedels, vermeld in art. 1153 seqq. Burg. Wetb. — Themis IV, 157.

6913. Als volgens art. 492 Wetb. B. R., een schuldeischer van een der erfgenamen, eene vordering heeft ingesteld tot scheiding en deeling der nalatenschap, blijven toch de erfgenamen bevoegd, om zonder medewerking diens schuldeischers, de scheiding te doen plaats vinden. — Regtb. Assen 19 Maart 1855; N. R. B. VII, 34; W. 1759.

6914. Mr. Jeronimo de Vries Jz. Afscheiding van den boedel des overledenen van dien des erfgenaams. — R. Jaarb. IV, 347.

6915. Iets over de actie tot afscheiding van boedels, vermeld in artt. 1153 seqq. Burg. Wetb. — Themis IV, 157.

6916. Kan de schuldenaar of legataris, die volgens dit art. afscheiding heeft gevorderd van den boedel des overledenen, van dien des erfgenaams, worden toegelaten als schuldeischer in het faillissement des erfgenaams, voor dat gedeelte zijner schuldvordering, hetwelk uit des overledenen boedel niet is gekweten? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 74.

6917. De kooper, aan wien de man na ontbinding, doch vóór de verdeeling van de huwelijksgemeenschap, een daartoe behoorend vast goed in zijn geheel verkocht heeft, heeft geen actie tot scheiding en verdeeling daarvan, tegen de erfgenamen der vrouw. — Hof Overijssel 30 November 1863; W. 2572.

6918. Een legataris van vruchtgebruik van een gedeelte des boedels, is ongeregtigd om in de hangende procedures, tusschen de erfgenamen, over scheiding van dien boedel tusschen beide te komen.— Regtb. Goes 16 Junij 1856; W. 1767.

Art. 1157.

6919. Persoonlijke schuldeischers van een mede-erfgenaam, kunnen de vernietiging niet vragen van eene ten hunnen nadeele gedane schenking, indien zij niet aantoonen, dat daarmede de bedriegelijke verkorting hunner regten is beoogd. — Hof Gelderland 9 December 1863; N. N. IV, 194.

Art. 1158.

6920. Th. N. van Boetzelaer. De rescindenda hereditatis divisione. — Hagae Com. 1834.

6921. Kan de straf van nietigheid worden ingeroepen tegen eene gedeeltelijke boedelscheiding, indien er zich onder de mede-erfgenamen minderjarige of onder curatele gestelde personen bevinden? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 76.

6922. Hij, die de nadere scheiding vraagt van een pretenselijk geomitteerde en gekweten schuldvordering, heeft bij die actie geen belang, zoolang hij niet bewijst, wie het bedrag ontvangen heeft en opleveren moet. — Hof N.-Holland 9 Mei 1844; W. 505; anders regtb. Hoorn 17 Mei 1843; W. 505.

6923. De nietigheid eener scheiding kan niet worden uitgesproken, op grond, dat tijdens de scheiding, een der deelgenooten minderjarig was en geen inventaris is opgemaakt, indien die minderjarige na zijne meerderjarigwording alles heeft goedgekeurd.— H. R. 21 October 1862; W. 374.

6924. Persoonlijke schuldeischers van een mede-erfgenaam, kunnen de vernietiging niet vragen eener schenking, ten nadeele van dezen gedaan, wanneer zij niet aantoonen, dat daarmede de bedriegelijke verkorting hunner regten is beoogd. De bevoegdheid van de schuldeischers van een mede-erfgenaam, een executorialen titel bezittende, om vóór de boedelscheiding, de onroerende goederen der nalatenschap in beslag te doen nemen, kan zich in geen geval verder uitstrekken dan tot die onroerende goederen, welke alsnog een deel der nalatenschap uitmaken. — Hof Gelderland 9 December 1863; W. 2583.

Art. 1162.

6925. De verjaring der regtsvordering tot vernietiging der boedelscheiding, loopt ook tegen behoorlijk vertegenwoordigde minderjarige deelgenooten, zoo de vereischte formaliteiten zijn in acht genomen. — Jur. Vraagal I, 393.

6926. Loopt de verjaring der regtsvordering tot vernietiging eener boedelscheiding, in art. 1162 Burg. Wetb. bepaald, tegen minderjarigen? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 93.

6927. De regtsvordering tot vernietiging van boedelscheiding, kan ook door of van wege minderjarigen, niet meer worden ingesteld na een termijn van drie jaren, daarvoor in het algemeen toegestaan. — Hof Z.-Holland 30 November 1853; Corr. XX, 179; W. 1506; R. en W. IX, 263; Regtb. Leiden 18 Mei 1852; W. 1368, 1370; R. en W. VIII, 119.

6928. De verjaring der actie tot vernietiging eener boedelscheiding, gepasseerd onder vigeur van het Fransche regt, moet niet naar het Fransche regt, maar naar het thans vigerend regt worden beoordeeld. — Regtb. Amsterdam 23 Januarij 1844; R. B. VI, 677; Hof N.-Holland 10 April 1845; Regtz. III, 158; W. 610; N. R. XXVI, § 93, 413.

6929. De verjaring in dit art. bedoeld, is niet toepasselijk op de incidentele vordering tot nietigverklaring eener boedelscheiding, waartoe den eischer aanleiding is gegeven door de verwering des gedaagden, tegen eene ingestelde reivindicatie. — H. R. 25 November 1870; W. 3272.

Art. 1164.

6930. Voor de berekening van het evenredig registratieregt, moet tot maatstaf worden genomen de volle koopprijs, in de acte van erfregt voorkomende, niet de getaxeerde waarde van het gecedeerde erfdeel. — M. F. 5 December 1846, no. 59; R. en W. II, 97; P. W. 1/1847, no. 177.

6931. Indien een aandeel in een onverdeelde nalatenschap wordt verkocht, bestaande in roerende en onroerende goederen, zonder dat voor de roerende goederen een afzonderlijke prijs is bepaald, noch dezelve stuk voor stuk in het contract zijn aangewezen of geschat, is 4 pct. registratieregt verschuldigd over den geheelen koopprijs. — M. F. 13 Januarij 1846, no. 47; P. W. 1846, no. 231.

Art. 1167.

6932. C. R. Anemaet. De anticipata quae dicitur divisione parentes inter ac liberos facta. — L. B. 1835.

6933. W. E. Lemaire. De hereditatis divisione ab adscendentibus facta inter descendentes. — Gron. 1836.

6934. H. W. Fangman. De codicis juris civilis artt. 1167—1172. — Gorinchem 1854.

6935. H. W. de Bas. De boedelverdeeling door de bloedverwanten in de opgaande linie. — Leijden 1861; beoordeeld door mr. A. de Pinto in Themis 2e, IX, 480.

6936. Een vader heeft drie kinderen en laat niets na dan een perceel vast goed, waardig *ƒ* 3000, en voor verdeeling vatbaar, hetwelk hij heeft vermaakt aan zijn oudsten zoon, onder den last, om aan zijne beide andere kinderen ieder *ƒ* 1000 uit te keeren; zoodanige beschikking moet in regten worden geëerbiedigd. — Jur. Corr. I, 14.

6937. Eene verdeeling door den langstlevende der ouders, met medewerking der kinderen van alle goederen der gemeenschap, onder bepaling, dat zij eerst bij den dood van den langstlevende der ouders gevolg zal hebben, is eerst aan evenredig registratieregt van overbedeeling, indien deze heeft plaats gehad, onderworpen, op het oogenblik van overlijden van den langstlevende der ouders en de overbedeeling dan nog bestaat. — M. F. 29 September 1868, no. 57; P. W. 5611.

6938. Onder de tegenwoordige wetgeving moet eene scheiding door ouders tusschen hunne kinderen gedaan, onder voorbehoud alleen van het vruchtgebruik, voor de toepassing van het regt van registratie, niet als een eenvoudige scheiding, maar als eene schenking dier goederen worden beschouwd. — M. F. 3 Januarij 1842; N. R. X, § 37, 158.

6939. **Eene acte waarbij ouders bij hun leven hunne goederen onder hunne kinderen verdeelen, moet voor de toepassing van de regten van registratie, in den tegenwoordigen stand der wetgeving, niet als eene gewone scheiding, maar als eene schenking worden beschouwd.** — Regtb. Leyden 25 October 1842; H. R. 3 November 1843; Regtz. III, 161; v. d. H., B. R. V, no. 129, 60; Tijds. v. R. II, 233; W. 448; N. R. XVI, § 83, 425.

6940. De verdeeling, door de ouders bij hun leven, van hunne goederen tusschen hunne kinderen, met voorbehoud van vruchtgebruik, en aanneming door de kinderen is eene schenking. — Regtb. Maastricht 26 October 1854; P. W. 2/1854, 358.

6941. Zijn onroerende goederen bij testament door een vader aan zijne kinderen toegescheiden, door de hypothecaire overschrijving van dat testament, de eigendom geworden van die kinderen? — Verschillend beantwoord. — Regtb. Tiel 5 Februarij 1864; Hof Gelderland 1 Februarij 1865; Corr. VI, 141.

6942. Een echtgenoot is bevoegd, over zijn onverdeeld aandeel in de huwelijksgemeenschap, bij testament te beschikken, en zoodanig aandeel onder zijne erfgenamen te verdeelen. Zoodanige beschikking is niet onvoorwaardelijk geldig, maar kan (mits daarbij aan de legitime portiën der kinderen niet is te kort gedaan) alleen effect hebben na eene voorafgegane scheiding dier gemeenschap, en voor zoo verre de goederen, waarover beschikt is, blijken tot zijn aandeel te behooren. Ouders kunnen bij verdeeling hunner bezittingen onder hunne kinderen, aan deze ingeval van overbedeeling, den last eener uitkeering in geld opleggen. — Hof Gelderland 1 Februarij 1865; N. R. B. XV, 526; R. en W. XVII, 581.

Art. 1168.

6943. Testamentaire boedelverdeeling. Vordering in te stellen bij het overslaan van eenige goederen. Toepassing van art. 1168 Burg. Wetb. Vermindering van eisch. — Regtb. Maastricht 30 Junij 1853; N. R. B. III, 411.

Art. 1172.

6944. W. van der Goes. De bonis vacantibus ex principiis juris Romani ac hodierni. — L. B. 1833.

6945. A. M. de Rouville. De jure albinatus. — L. B. 1835.

6946. C. van der Goes. De hereditate vacanti. — Traj. 1836.

6947. Kan men zich tegen den curator in eene onbeheerde nalatenschap beroepen op compensatie, en eene reconventionele vordering doen gelden? — Regtsg. Adv. III, 96.

6948. Een legaat kan onbeheerd worden verklaard, een curator kan over een vacant verklaard legaat worden benoemd.

Hij, onder wien vroeger dat legaat berustte, moet nadat de regtbank een curator heeft benoemd, rekening en verantwoording doen aan den curator van zijn gehouden administratie. — Regtb. Alkmaar 29 November 1839; Regtz. III, 166; W. 118.

6949. Als een nalatenschap vacant is verklaard en daarvoor een curator is benoemd, die zijn beheer heeft aanvaard, dan is de staat ongeregtigd zich door den regter in het bezit te laten stellen. — Regtb. Arnhem 31 Mei 1855; N. R. B. VI, 602.

6950. Nevens den curator in eene onbeheerde nalatenschap, kunnen ook vroeger gestelde executeuren en administrateuren van een spetiaal fonds uit die nalatenschap bestaan; eene vordering wegens dat fonds kan niet alleen tegen den curator, maar ook tegen de executeuren alleen worden ingesteld. — H. R. 11 April 1850; v. d. H., B. R. XII, no. 380, 1; N. R. XXXV, § 46, 198.

6951. Indien zich geene erfgenamen hebben opgedaan en de boedel alzoo onbeheerd moet worden beschouwd, kunnen erfgenamen later opkomende, hunne regten tegen den curator doen gelden. — Regtb. 's Gravenhage 29 October 1841; W. 280.

Art. 1173.

6952. Hij die tegen iemand optreedt in diens hoedanigheid van curator eener onbeheerde nalatenschap, moet bij niet-verschijning des gedaagden bewijzen, dat deze de betrekking van curator heeft aangenomen of aanvaard. — Regtb. Assen 19 Februarij 1849; W. 1275; N. R. B. II, 267.

Art. 1174.

6953. S. M. Mag de curator eener onbeheerde nalatenschap, niettegenstaande de gebiedende bepaling van art. 1174 Burg. Wetb., zich onthouden van het opmaken eener notariële boedelbeschrijving, wanneer reeds vooraf door den erfgenaam gedurende den termijn van beraad, na verloop van welken hij de nalatenschap verworpen heeft, een boedelbeschrijving is opgemaakt? — Opm. en Meded. VI, 163.

6954. Uit de artt. 1174 en 1082 Burg. Wetb. volgt, dat bij beneficiaire en bij vacante boedels een werkelijk concursus ontstaat, en dus tegen dezelve geen actie tot geheele betaling, — veelmin tot van waardeverklaring van een arrest kan worden ingesteld of volgehouden. — Regtb. Amsterdam 21 Februarij 1856; N. R. B. VI, 288.

6955. Eene nalatenschap die vaceert, omdat zich niemand ter aanvaarding opdoet, is daardoor niet eo ipso een insolvente boedel, en als zoodanig zou moeten worden beheerd. Een vroeger ingestelde administratie over een afzonderlijk fonds tot zoodanige nalatenschap behoorende, is door de benoeming van een curator niet vervallen.

Indien de afzonderlijke administratie door een bijzonderen beheerder wordt uitgeoefend, behoort deze, en niet de curator door de belanghebbenden bij het fonds te worden aangesproken, behoudens verhaal op den boedel voor het tekort op het fonds. — H. R. 12 April 1850; W. 1030, 1115; R. B. X, 633; N. R. XXXV, § 46, 198.

6956. De curators eener onbeheerde nalatenschap, — als de administratie slechts aanvaardende voor zooverre zij onbeheerd is, — zijn niet aansprakelijk wegens betaling van jaarwedden, die volgens testament door bepaald daartoe aangestelde personen moet worden gedaan. — Hof N.-Holland 2 November 1848; R. B. X, 633; W. 1030; Regtb. Amsterdam 19 Mei 1846; R. B. VIII, 649; W. 749.

6957. De curator in een onbeheerde nalatenschap is verpligt de formaliteiten, bij dit art. voorgeschreven, te vervullen en door oproepingen de erfgenamen op te sporen. — Hof Holland 24 Junij 1840; W. 132; Regtb. Alkmaar 29 Nov. 1839; W. 118.

Art. 1175.

6958. Verkeerde redactie van art. 1175 Burg. Wetb. — Jur. Vraagal III, 341.

6959. Van welk tijdstip af, is de staat als voorloopig bezitter eener opengevallen nalatenschap, verpligt, de interessen daarvan uit te keeren aan den wettigen erfgenaam, die zich later opdoet, van den dag der inbezitneming, of van dien der dagvaarding door den erfgenaam? In eerstgenoemden zin beslist. — Regtsg. Adv. VIII, 56.

6960. Indien de termijn van verjaring, tot het inleveren eener memorie van aangifte voor het regt van successie, is verstreken, hoezeer de nalaten-

schap vacant was en onder curators is gesteld, kan het bestuur der registratie geene geregtelijke vervolgingen instellen. — H. R. 30 November 1849; N. R. XXXIII, § 44, 221.

6961. De curator eener onbeheerde nalatenschap, is alleen bevoegd, de goederen daartoe behoorende, op te vorderen van hem, in wiens handen zij zich bevinden. De staat, ofschoon volgens art. 879 Burg. Wetb., tot de nalatenschap geregtigd, is niet bevoegd, vóór dat de termijn van dit art. verstreken is, die goederen van den actuelen bezitter op te vorderen. De curator is bevoegd en verpligt, waar zoodanige vordering is ingesteld, te intervenieren en van zijne zijde te concluderen tot niet-ontvankelijk verklaring. — Regtb. Arnhem 31 Mei 1855; N. R. B. VI, 602; W. 1686.

Art. 1177.

6962. B. C. J. Visscher. De jure creditorum in bonis et persona debitoris ex legibus Romanis, et patriis antiquis. — Traj. 1824.

6963. J. J. van Holst. De privilegiis creditorum. — L. B. 1829.

6964. W. R. Emmen. De privilegiis quibus universa debitoris mobilia afficiuntur. — Gron. 1832.

6965. E. A. Berkhout. De creditorum privilegiatorum jure, in pactione cum obaerato debitore, a legislatore non satis curato. — L. B. 1847; beoordeeld door mr. A. de Pinto, Themis XI, 165.

6966. Mr. W. F. Otten. Privilegie, pand, hypotheek en beslag, beschouwd als middelen tot regtsbewaring. — R. en W. IX, 578.

6967. Indien pensioengelden door den gepensioneerde, of door een derden, namens dezen in ontvang zijn genomen, en zij zich dus niet meer onder 's lands administrateuren bevinden, vallen deze onder het bereik van de algemeene wetsbepalingen. Zij kunnen derhalve ook als zoodanig in beslag worden genomen. — Regtb. Amsterdam 21 Maart 1843; Regtz. III, 174; R. B. V, 525; N. R. XVII, § 35, 153.

6968. Het regt van privilegie is een accessoir van de hoofdvordering, zoodat een vonnis, hetwelk ten aanzien van de hoofdvordering niet voor appel vatbaar is, ook wat betreft het al dan niet preferent zijn van die vordering, niet voor hooger beroep vatbaar kan zijn. — Hof N.-Holland 4 September 1845; N. R. XXVIII, § 87, 442.

Art. 1180.

6969. Voor het protest, bij art. 316 en 750, no. 5, Wetb. v. B. R. gevorderd tot bewaring van voorregt of privilegie op verbonden schepen, kan niet subintreren de inschrijving der acte van verband zelve in de openbare registers.

Bij het vervallen van het voorregt of privilegie op verbonden schepen, door verzuim om het vereischt protest te doen, is ook het verband zelve vervallen. — Regtb. Rotterdam 19 Januarij 1848; N. R. XLIII, § 87, 434.

6970. Een hypotheek gaat boven het privilegie der schatkist, op de losse en vaste werktuigen en gereedschappen eener fabriek of trafiek. — Regtb. Rotterdam 3 Mei 1843; R. in N. III, 385; Regtz. III, 199.

Art. 1183.

6971. J. C. M. van den Honert. De privilegio fisci, in bona debitorum. — Amst. 1835.

6972. Privilegie der schatkist voor het regt van successie, naar de Nederlandsche wetgeving. — Jur. Vraagal I, 369.

6973. Het rijk is wegens verschuldigde suikeraccijns, bevoorregt op de opbrengst der vaste gereedschappen en stoommachines der fabriek. — Regtb. Amsterdam 22 Mei 1867; W. 2935.

6974. Bij rangschikking in een faillissement, moet de vordering van den staat worden gerangschikt vóór die van den verhuurder en den minderjarige, op grond van art. 12 der wet van 22 Mei 1845 (St. 22). — Regtb. Amsterdam 6 Junij 1861; W. 2303.

6975. Privilegie der schatkist. Wet van 12 November 1808 en van 10 Februarij 1816 (St. 14). — R. B. I, 74.

6976. J. H. G. Tegenstrijdigheid van art. 290 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38) met artt. 1183 en 1180 Burg. Wetb. — Opm. en Med. II, 184.

6977. Heeft 's Rijks schatkist in bijzondere gevallen, nog privilegie boven de ingeschreven hypothecaire schuldeischers? — W. de Gelder Adv. II, 283.

6978. Ingevolge art. 290 der algemeene wet van 26 Augustus 1822, is op goederen die in entrepôt zijn, een voorregt ten behoeve van 's rijks schatkist gevestigd, gaande boven alle andere privilegiën in het Burg. Wetb. en het Wetb. v. Kooph. opgenoemd. — Hof Holland 26 Februarij 1840; N. R. VII, § 73, 379.

6979. Ministeriële aanschrijvingen. Privilegie der schatkist voor de invordering der directe belastingen. — Resolutie van den Minister van Financiën. — R. B. I, 30.

6980. Art. 290 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (St. 38), in verband met art. 1183 Burg. Wetb., is geschonden door de beslissing, dat het privilegie bij eerstgenoemd art. aan de administratie der belastingen gegeven, op de werktuigen en gereedschappen, die in de fabrijken en trafijken der belastingschuldigen worden gevonden, thans onder de Nederlandsche wetgeving niet preferent is, boven het hypotheek, door den belastingschuldige op dezelfde werktuigen en gereedschappen verleend. — H. R. 27 November 1845; v. d. H., B. R. VII, no. 197, 179; N. R. XXIII, § 5; Hof Z.-Holland 23 October 1844; W. 654; R. B. VII, 593, VIII, 15; N. R. XXIII, § 5, 29; P. W. 1846, 104; anders Regtb. Rotterdam 3 Mei 1843; R. in N. III, 385; Regtz. III, 199.

6981. Is het privilegie aan de geadmitteerde konvooiloopers, expediteurs, scheepsmakelaars of kargadoors, bij art. 119 der wet van 26 Augustus 1822, no. 38 toegekend, ook na de invoering der nieuwe wetgeving geldig? — Ja. — Jur. Vraagal IV, 67.

6982. De voorrang van 's rijks schatkist voor het regt van successie, op alle onroerende en roerende goederen van een boedel, door het overlijden geërfd, gevestigd bij art. 8 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36), vervalt niet door overgang van het goed in andere handen, zelfs niet in die gevallen, dat naar het gemeene regt, de schuldeischer zijn voorregt slechts kan uitoefenen, zoolang de schuldenaar in het bezit is der zaak. — M. F. 9 Februarij 1863, no. 33; P. W. 4247; anders W. de Gelder Adv. VII, 526.

6983. Het privilegie van 's rijks schatkist voor belastingen door een hypothecairen crediteur verschuldigd, blijft op het verhypothekeerd vastgoed gevestigd, ook als dat goed niet meer in het bezit van den belastingschuldige is gebleven. — Regtb. Nijmegen 7 September 1858; N. R. LXII, § 77, 371.

6984. Inlichting nopens de toepasselijkheid der wet van 5 September 1807, waarbij geregeld zijn de regten van 's rijks schatkist op de goederen van rekenpligtige ambtenaren, na de invoering der Nederlandsche wetgeving. — M. F. 9 Julij 1840, no.

31, afd. regist. Gouverneur Groningen 15 Julij 1840; Bijv. 344, E. 612.

6985. Het Nederlandsch Burg. Regt kent geen privilegiën, die aan hypothecaire inschrijving onderworpen zijn; om die reden moet de wet van 5 September 1807, Bull. no. 158; Rondonneau II, 46; Fortuyn II, 456, waarbij aan de schatkist een privilegie is toegekend, op de onroerende goederen der veroordeelden in strafzaken, voor de terugvordering van justitiekosten, waarin deze ten behoeve van den staat verwezen zijn, niet meer van toepassing geacht worden. — M. J. 2 Maart 1841, no. 57; M. F. 8 Jan. 1846, no. 11; P. W. 1846, no. 44.

6986. Het legaal verband bij art. 290 der wet van 26 Augustus 1822 (St. 38), aan de schatkist gegeven, moet ongebruikt worden gelaten. — M. F. 30 Januarij 1841, no. 109; P. W. 1846, no. 44.

6987. Mrs. N. Sikkel Groos, H. Cock en H. C. Huyser. Regtskundig advies over het regt van voorrang, wegens gemeentebelastingen op de goederen van een gefailleerde, aan den gemeenteraad van Leiden gegeven, 21 November 1854. — W. 1601; Gemst. 163, 169.

6988. Mr. E. H. Karsten. Eene Haagsche gemeenteverordening. — Zijn de gemeenten bevoegd, zich bij plaatselijke verordening privilegie toe te kennen voor de haar verschuldigde belastingen? — Themis XXXII, 19.

6989. Een gemeentebestuur is bevoegd, bij verordening te bepalen, dat zij voor verschuldigde belasting zal bevoorregt zijn boven andere schuldeischers. — Regtb. Groningen 3 Junij 1870; W. 3227; N. R. B. XX, 273; Gemst. 979; anders H. R. 10 Februarij 1871; Gem.st. 1012.

6990. Mr. G. A. Fokker. Gemeenten kunnen zich zelve, bij plaatselijke verordening geen voorregt toekennen, wegens door haar te heffen lasten.— Themis 2e, II, 18.

6991. Verordening betreffende den voorrang der gemeente op de goederen der belastingschuldigen.— Gemst. 8, 9, 11, 71; W. B. A. 193.

6992. Voorrang der gemeente voor plaatselijke belastingen. — Art. 1183 Burg. Wetb. — W. B. A. 544.

Art. 1185.

6993. C. Albarda. De privilegio venditoris rei immobilis secundum principia juris hodierni. — Gron. 1825.

6994. B. M. Vlielander Hein. Over de voorregten, gevestigd op zekere bepaalde goederen van den schuldenaar. — Leyden 1861; beoordeeld door mr. A. P. Th. Eyssell, Themis 2e, IX, 130.

6995. Aan dijk- en polderbesturen is het regt van privilegie toegekend voor de dijk- en polderomslagen, herstellingen of andere lasten, het dijk- en polderbestuur betreffende, op de gronden, landen en andere eigendommen, welke aan die lasten of omslagen onderworpen zijn. Dit privilegie houdt stand gedurende twee jaren, te rekenen van den dag, waarop de verschuldigde omslagen en lasten invorderbaar zijn geworden, in dier voege, dat wanneer binnen dien tijd de goederen voor de verschuldigde achterstallige lasten niet bepaaldelijk zullen zijn aangesproken en vervolgd, het voorschreven privilegie zal vervallen zijn. Hetzelve privilegie zal geenerlei nadeel toebrengen aan zoodanige verbanden of privilegiën, als vóór de afkondiging der wet zijn verkregen, maar daarentegen drukken op alle de zoodanige, die na dat tijdstip ontstaan en boven welke hetzelve alzoo den voorrang hebben zal. Het voorschreven privilegie wordt in alles gelijk gesteld, met dat in art. 1185, no. 4, B. W. omschreven en zal mitsdien uitgeoefend en gerangschikt worden, zooals te dien aanzien in artt. 1193 en 1194 van voorschreven wetboek is bepaald. — Art. 25 der wet van 9 October 1841 (St. 42).

6996. Het privilegie in no. 3, 5 en 7 van dit art. vermeld, geldt niet ten opzigte van nagelvaste goederen, bij art. 563, no. 1 en 2 Burg. Wetb. vermeld. — Jur. Vraagal II, 207.

6997. Mr. A. J. Zubli. Voorregt voor den onbetaalden koopprijs van roerende goederen, in verband met terugvordering en de werking eener ontbindende voorwaarde. — R. en W. XI. 501.

6998. Mr. A. J. Zubli. Voorrang van hypotheek boven het voorregt van metselaars, werklieden, enz. — R. en W. IX, 519.

6999. Het privilegie in art. 1185, no. 8, toegekend aan metselaars, timmerlieden en andere werkbazen, wegens den opbouw, aanbouw en de reparatiën van onroerende goederen, is niet toepasselijk op het verschuldigde, wegens aanleg van buitenplaatsen, beplantingen, ontginningen, leveren en plaatsen van droogduikers (drains) enz. — Jur. Vraagal II, 237.

7000. Zijn de verschenen vorderingen, wegens polderlasten, nog op de gronden, waarvoor die lasten verschuldigd zijn, bevoorregt, nadat die gronden door verkoop in andere handen zijn overgegaan? — Vragen van N. R. I, 54.

7001. Zijn de kosten van faillietverklaring tot behoud eener zaak gemaakt, en alzoo bevoorregt? — Neen. — Regtsg. Adv. VIII, 64; anders Regtb. Amsterdam 23 Junij 1869; W. 3146; Mag. v. H. XI, 223.

7002. Een vonnis, houdende veroordeeling tot betaling aan een herbergier van een bepaalde som, wegens in diens logement genoten huisvesting en voeding, is onderworpen aan een evenredig registratieregt van ½ pct. — M. F. 19 Mei 1865, no. 62; P. W. 4642.

7003. Indien bij de veilconditiën van een executorialen verkoop is bepaald, dat de kooper van het perceel de kosten zal dragen, waartoe de toewijzing aanleiding zal geven, te rekenen van die toewijzing af, tot en met de overschrijving, ten kantore van hypotheken, dan behooren daaronder ook de kosten van registratie van het vonnis van toewijzing, en kunnen die niet op grond van art. 1185, no. 1, onder de bevoorregte, batig worden gerangschikt. — Regtb. Amersfoort 17 Februarij 1864; W. 2627.

7004. Nadat de vordering voor de huurpenningen van een huis, preferent is aangenomen op de opbrengst van de meubelen, waarmede dat huis was gestoffeerd, kunnen de vorderingen wegens onbetaalde kooppenningen van diezelfde meubelen nog als preferent op de geheele opbrengst daarvan drukken (zoover namelijk die opbrengst bij de eerstgemelde preferentie konde gespaard worden); deze eerste preferentie wegens huurpenningen, moet niet percentsgewijze van de opbrengst der meubelen worden afgetrokken, eer de tweede preferentie wordt toegelaten. — Regtb. Arnhem 28 Maart 1861; W. 2289; N. R. B. XI, 619.

7005. Bij faillissement van een debiteur die bij een vonnis tot betaling eener schuld is veroordeeld, zijn niet de kosten aangewend tot verkrijging van dat vonnis en ter executie gemaakt, bevoorregte schulden; daaronder worden alleen gerekend de kosten, gemaakt door het executoriaal beslag, van de werkelijke in beslagneming af. — Regtb. Amsterdam 30 December 1842, R. in N. III, 334; Regtr. III, 214; R. B. VI, 323.

7006. De hypothecaire crediteur, die gebruik heeft gemaakt van het beding van onherroepelijke

volmagt, bij art. 1223 omschreven, na het faillissement van den schuldenaar, is op de opbrengst van het verkochte niet bevoorregt, boven den curator, voor de kosten van het faillissement. — Regtb. Heerenveen 28 Junij 1843; W. 409.

7007. Het voorregt, sub 2°, is niet beperkt tot huizen en landerijen, het strekt zich uit tot huurovereenkomsten van alle gebouwde en ongebouwde eigendommen, alle onroerende goederen.

Met betrekking tot de roerende goederen, waarop het voorregt gevestigd is, doet het niets ter zake van wien die voorwerpen het eigendom zijn. Het voorregt strekt zich op gelijke wijze uit, op al hetgeen tot de bestemming van het verhuurde behoort; het wordt niet beperkt tot hetgeen, hetzij tot stoffering van het huis of de hoeve, hetzij tot bebouwing of gebruik van het land behoort. — Hof Gelderland 15 October 1851; N. R. B. II, 425; W. 1287: Regtb. Arnhem 2 Junij 1851; W. 1252.

7008. De helpers bij het bergen eener scheepslading, bedoeld in art. 560 Wetb. v. Kooph., hebben geen privilegie op de lading, wegens kosten tot behoud der zaak gemaakt. — Hof N.-Holland 28 December 1848; R. B. XII, 10.

7009. Het privilegie van den schipper, strekt zich uit tot hetgeen hem verschuldigd is, wegens ligdagen door vertraging der inlading veroorzaakt. De afgifte der lading kan door hem worden geweigerd, tot dat hem die vergoeding is betaald. — Hof Gelderland 8 Julij 1863; W. 2510.

7010. Hij die op eens anders goed conservatoir beslag heeft gelegd, doch welks uitvoering door een daarop gevolgd faillissement is gestuit, kan niet in verzet komen tegen de rangregeling in dit faillissement, op grond, dat hij bij dezelve, ter zake eener pretensie ontstaan ten gevolge van kosten op een regtsaanspraak gevallen, en aangewend tot behoud der goederen van dat faillissement, niet gerangschikt was onder de praeferente crediteuren. — Regtb. Sneek 29 Junij 1842; Regtz. III, 213; R. B. VIII, 422.

7011. Voor het privilegie aan metselaars, timmerlieden en andere werklieden toegekend, kan geen inschrijving in de registers van hypotheken worden genomen. — Regtb. Amsterdam 8 Augustus 1843; Regtz. III, 232; R. B. VI, 139; N. R. XVII, § 105, 475.

7012. Hij die benoodigdheden voor den aanbouw van een aanbesteed schip heeft geleverd, terwijl het in aanbouw was en zulks aan den scheepsbouwmeester, doch niet aan den eigenaar van het schip, heeft voor de schuldvordering hem te dier zake competerende, ten laste van den scheepsbouwmeester geen regt van privilegie op het schip. — Hof N.-Holland 19 October 1843; R. B. VI, 17.

7013. De verhuurder kan het hem bij art. 1185 en 1186, j°. 1188, gegeven voorregt door in beslagneming, binnen den bepaalden termijn, der buiten zijne toestemming vervoerde goederen, uitoefenen, ook voor nog onverschenen huurpenningen.

Die goederen, alsdan tot waarborg strekkende, tot dat de huurpenningen verschenen zijn, behoort het gelegd bedrag, bij gebreke van voldoende zekerheid van wege den huurder, tot na de verschijning der huurpenningen stand te houden. — Hof Gelderland 29 Junij 1870; W. 3248.

7014. Het voorregt van art. 1185, no. 4, is alleen gegeven voor kosten, om de zaak in het aanzijn te behouden, en niet om haar den eigendom van een bepaald persoon te doen blijven. — H. R. 16 Maart 1855; W. 1627; v. d. H., B. R. XIX, no. 591, 140; N. R. XLIX, § 65, 297.

7015. De kosten aangewend tot faillietverklaring van een debiteur, zijn geen kosten van uitwinning; die kosten zijn mede geen kosten tot behoud eener zaak. Die kosten zijn dus geen bevoorregte schulden. — Kantg. Amsterdam, no. 4, 17 September 1869; W. 3168; Mag. v. H. XI, 247.

Art. 1186.

7016. A. L. A. Torck van Roosendaal. De remediis securitatis locatori rerum immobilium concessis. — Traj. 1834.

7017. J. van Riemsdijk. De privilegio quod habet locator rei immobilis. — L. B. 1835.

7018. Mr. G. Diephuis. Het voorregt van den verhuurder van onroerende goederen. — Opm. en Meded. VIII, 227.

7019. Mr. W. S. van Reesema. Over de uitgestrektheid van het privilegie der huurschuld van onroerende goederen. — Themis VI, 384.

7020. Mr. H. Piccardt. Heeft de verhuurder van onroerende goederen het regt van terughouding, op de in het gehuurde perceel voorhanden roerende zaken? — Opm. en Meded. II, 32.

7021. Mr. Dav. H. Levyssohn. Over de leer der praeferentie op de invecta et illata. — Themis II, 202.

7022. G. P. Vroom. Een woord omtrent de onherroepelijke magtiging tot openbaren verkoop van de op het verhuurde staande vruchten, bij huurovereenkomst aan den verhuurder gegeven. — Jur. Corr. 1862, 145.

7023. Kan de verhuurder in pandbeslag nemen de meubelen van den onderhuurder, die bewijst, dat ten verschijndage onder hem is gelegd executoriaal beslag op de huurpenningen? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 97.

7024. Heeft de verhuurder van een winkel, privilegie, ook op de in dien winkel aanwezige goederen ten verkoop gesteld? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 77.

7025. Is het voorregt van pandbeslag voor huurpenningen van onroerende goederen, ook toepasselijk op roerende goederen buiten het verhuurde aanwezig? — Ja. — Strekt zich dat voorregt ook uit tot de nog niet verschenen huurpenningen van het loopende jaar? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 98.

7026. De verhuurder mag den waarborg, hem ten aanzien der op den bodem aanwezige goederen gegeven, niet uitbreiden tot vervoerde goederen, tenzij hij zich stipt gedrage naar art. 1188. — Hof Utrecht 19 Mei 1858; W. 1256.

7027. Indien een huis is verhuurd, en niet bloot gebruikt wordt, tot bewoning, maar tevens en voornamelijk tot berging van des huurders winkelgoederen of koopmanschappen, en tot het uitoefenen van zijnen handel, strekt zich het voorregt van den verhuurder uit, niet alleen tot hetgeen op den bodem is, tot stoffering van het gehuurde huis, maar ook tot de winkelgoederen, koopmanschappen en andere voorwerpen van des huurders handel. — Regtb. Brielle 22 April 1842; W. 365, 385; Regtz. III, 234.

7028. Onder de invecta et illata bij dit art. bedoeld, kunnen niet begrepen worden gebouwen of loodsen, op verhuurde gronden gebouwd. — Regtb. Amsterdam 15 Julij 1856; W. 1776.

7029. Bij een boekverkooper, die in een gehuurd huis woont, kunnen de boeken en kantoorbehoeften, die hij in zijn winkel te koop heeft, niet voor de onbetaalde huurpenningen in beslag worden genomen. — Regtb. Amsterdam 20 Jan. 1841; R. B. VIII, 161.

7030. Het privilegie aan verhuurders toegekend, is niet alleen betrekkelijk tot gebouwen en landelijke eigendommen, maar ook tot onligchamelijke zaken of regten. Een verhuurder van een beurt- of overzetveer, is derhalve bevoegd tot pandbeslag voor de onbetaalde pacht, op de gierpont en andere

goederen ten gebruike op het veer voorhanden. — Hof Gelderland 27 Junij 1849; Regtb. Tiel 12 Febr. 1849; N. R. XXXVII, § 78, 383; R. B. XI, 387; W. 1036.

7031. Indien goederen door den verhuurder, op den verhuurden bodem in pandbeslag genomen, werkelijk zijn van de soorten, en dienen tot het gebruik bij dit art. vermeld, maakt het in de uitoefening van het privilegie geen onderscheid, of die goederen aan den huurder zelven, dan wel aan een derde toebehooren. — H. R. 7 April 1841; N. R. VII, § 65, 335; v. d. H. B. R. III, no. 74, 278; Regtz. III, 233; Hof Holland 20 Januarij 1840; Themis III, 139.

7032. Tot de goederen, welke tot stoffering van het gehuurde huis gestrekt hebben, behooren de zoodanige, die in art. 573 Burg. Wetb. omschreven worden, en alzoo niet kleederen, lijfstoebehooren, verzameling van prenten en teekeningen, jagtgereedschappen, boeken en liefhebberijen? — Regtb. 's Gravenhage 10 Januarij 1840; N. R. VI, § 63, 326; W. 108.

7033. Niet alleen aan den verhuurder eener landhoeve, maar ook aan dien van los land, is het privilegie toegekend op de invecta et illata. — Regtb. Leeuwarden 12 October 1841; W. 232.

7034. De verhuurder heeft het regt, om voor verschenen huurpenningen, in beslag te nemen de mobilia, zich op en in het gehuurde bevindende, en dienende tot stoffering van het huis en tot bebouwing en gebruik van het land, al behooren zij niet in eigendom aan den huurder. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 Mei 1844; W. 551.

7035. Het voorregt, den verhuurder toegekend op hetgeen zich op den bodem bevindt, geldt enkel voor reeds verschenen huurpenningen. Een pandbeslag alzoo, gelegd ter verzekering van nog te verschijnen huurpenningen, is onregtmatig en van onwaarde, zelfs in het geval, dat de huurder met al zijn goed het gehuurde perceel, staande den huurtijd, ontruimd heeft. — Regtb. Amsterdam 4 Februarij 1857; N. R. B. IX, 207; Regtb. Utrecht 10 September 1841; W. 252.

7036. Pandbeslag kan ook worden gelegd, wegens huur, op meubilaire goederen en verder toebehooren van een vóór dat beslag overleden persoon. De erfgenamen kunnen niet met grond beweren dat het arrest onbestaanbaar is, omdat hunne regten daardoor worden verkort. — Regtb. Groningen 22 Januarij 1849; R. B. XII, 631.

7037. Een pandbeslag voor eene grootere som gelegd, blijft geldig, indien de gevraagde som wordt verminderd. — Regtb. Groningen 28 April 1848; R. B. XII, 726.

7038. Om de roerende goederen aan een pandbeslag ten laste van den bezitter te onttrekken, wordt het volledig bewijs gevorderd, dat een ander eigenaar van die goederen is.

Als voldoend bewijs van eigendom, kan niet worden aangenomen een koopcontract, hetwelk de verklaring inhoudt, dat er een behoorlijke levering heeft plaats gehad, indien die goederen niettemin onder het beheer van de verkoopers gebleven zijn.— Regtb. Arnhem 27 November 1848; R. B. XI, 396.

7039. Indien de executie door faillietverklaring wordt gestuit vóór den verkoop, heeft de executant geen privilegie voor de kosten boven den verhuurder. — Regtb. Amsterdam 22 Maart 1844; R. en W. IV, 158.

7040. Een borg, voor den huurder betalende, heeft als getreden in de regten van den verhuurder, het regt van pandbeslag voor de betaalde huurpenningen, tegen den oorspronkelijken schuldenaar. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 October 1849; W. 1159.

7041. De verhuurder van een stal en koetshuis, heeft privilegie en bevoorregte schuld voor de verschuldigde huurpenningen, op de zich in het gehuurde bevindende rijtuigen, paarden en stalbehoeften. — Regtb. Rotterdam 13 Januarij 1845; N. R. XXX, § 53, 276; W. 581; R. B. VII, 756; W. 581.

7042. De verhuurder heeft voor den huurprijs geen regt van pand of een zakelijk regt op de goederen, dienende tot stoffering van het gehuurde, deze kunnen alzoo niet uit kracht van dien titel, als in zijne magt, worden aangemerkt, zoodat er geen levering zou worden vereischt. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 Januarij 1842; W. 313.

7043. Een huurder die tegen den nalatigen huurder een vonnis tot betaling der huurpenningen heeft verkregen, is bevoegd om nog daarna pandbeslag op de goederen te leggen. In het algemeen is het regt tot pandbeslag, aan den verhuurder toegekend, onbeperkt, om het even of hij al dan niet reeds een executorialen titel bezit. — H. R. 8 December 1843; N. R. XVII, § 2, 5; Regtz. III, 370; v. d. H., B. R. V, no. 132, 85.

7044. Indien goederen van den verhuurden grond zijn vervoerd, mag de verhuurder daarop pandbeslag leggen, ter plaatse waar zij zich bevinden, te dien effecte, dat de goederen, niettegenstaande hare verplaatsing, blijven onderworpen aan het privilegie bij de wet toegekend. Dat beslag mag zelfs gelegd worden, indien nog geen huur vorderbaar of verschenen is. — H. R. 1 April 1842; N. R. X, § 21, 86; v. d. H., B. R. III, no. 74, 278.

7045. Pandbeslag mag niet worden bestierd in een nalatenschap, die onder voorregt van boedelbeschrijving is aanvaard; in zoodanig geval kan de verhuurder zijn privilegie op andere wijze doen gelden. — Regtb. 's Gravenhage 26 Aug. 1853; W. 1479.

7046. Pandbeslag kan alleen geschieden voor „verschenen" huur of pacht. — Hof Utrecht 19 Januarij 1852; W. 1341; Regtb. Groningen 13 Febr. 1857; N. R. B. VII, 632.

7047. Een verhuurder van onroerende goederen is niet bevoegd, om tot zekerheid der betaling van niet-verschenen huurpenningen, pandbeslag te doen leggen op de roerende goederen van den huurder. Het leggen van pandbeslag voor niet-verschenen huurpenningen, is een onregtmatige daad, die den verhuurder verpligt tot schadevergoeding jegens den huurder. De kantonregter is bevoegd van die vordering kennis te nemen. — Kantg. Amsterdam no. 4, 18 Julij 1851; W. 1263.

7048. Door het leggen van pandbeslag voor verschenen huurpenningen en den daarop gevolgden eisch tot van waardeverklaring, heeft de verhuurder zijn keus bepaald tot de vervulling der verpligtingen van den huurder; hij is alzoo niet geregtigd boven de van waardeverklaring van het beslag, tevens de ontbinding van het contract te vorderen, met vergoeding van kosten, schade en interessen. — Regtb. Amersfoort 25 Julij 1849; W. 1055.

7049. De president der arrondissements-regtbank in kortgeding, is bevoegd de opheffing van een pandbeslag uit te spreken. Een pandbeslag moet onverwijld worden opgeheven, indien door den beslagene een genoegzame som tot betaling der schuld, waarvoor beslag is gelegd en de kosten, is aangeboden en geconsigneerd. — Regtb. Zwolle 19 Febr. 1847; W. 947.

Art. 1187.

7050. Worden onder het privilegie voor den nog verschuldigden koopprijs van zaden, ook pootaardappels begrepen? — Ja. — Jur. Vraagal II, 5.

7051. Worden onder het privilegie, voor den nog

verschuldigden koopprijs van zaden, ook boschzaden verstaan, bestemd ter aankweeking van jong plantsoen, b. v. van eiken, beuken, dennen enz.?— Neen. — Jur. Vraagal II, 35.

Art. 1188.

7052. O. W. J. Berg van Middelburgh. De quaestione, an bonae fidei emtor cogatur, locatori reddere objecta ejus privilegii tempore utili ab illo vindicata. — Amst. 1851; beoord. R. en W. VII, 177.

7053. Mr. J. E. Goudsmit. Verklaring van art. 1188 Burg. Wetb., ten betooge, dat de verhuurder binnen den bij de wet bepaalden termijn, zijn privilegie op de vervoerde voorwerpen kan doen gelden tegen elken bezitter, zonder eenige vergoeding van den koopprijs aan dengene, die zoodanig voorwerp op eene jaarmarkt of van een koopman, gekocht mogt hebben. — Themis X, 28.

7054. Gaat het voorregt aan den verhuurder op de invecta et illata verloren, indien die goederen aan een derde zijn verkocht en geleverd? — Neen. — Moet in zoodanig geval, het arrest noodzakelijk worden voorafgegaan, van een afzonderlijke geregtelijke opeisching? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 107.

7055. De verhuurder heeft regt tot pandbeslag, al waren de goederen aan een derde in eigendom overgedragen, op grond van art. 1188 „al waren (de goederen) aan een derde verbonden." — Regtb. Utrecht 18 Maart 1868; N. R. B. XX, 741; W. 3014.

7056. Door de uitdrukking „buiten zijne toestemming," in art. 1188 gebezigd, moet verstaan worden, dat van de bepaalde en ondubbelzinnige toestemming des verhuurders, door woorden en daden blijken moet, daarvoor mag niet gehouden worden het lijdelijk gedoogen van een vervoer van des huurders goederen. — Regtb. 's Gravenhage 10 Januarij 1840; N. R. VI, § 63, 326; W. 108.

7057. Het privilegie aan den verhuurder toegekend, strekt zich niet uit tot hetgeen zich slechts toevallig, en alleen tot berging of bewaring, tijdelijk op het verhuurde land bevindt. — Regtb. Leeuwarden 12 October 1841; W. 232.

7058. Het voorregt, den verhuurder op de voorwerpen tot stoffering van het gehuurde toegestaan, en de bevoegdheid tot in beslagneming dier voorwerpen, bijaldien zij buiten zijne toestemming mogten zijn vervoerd, stelt geen eigenlijk zakelijk regt op die goederen daar, en doet deze niet regtens in de magt en ter beschikking des verhuurders zijn.— Regtb. 's Hertogenbosch 14 Januarij 1842; W. 313; R. B. IX, 735.

7059. Ten aanzien van het regt van pandbeslag, bestaat geen verschil tusschen den oorspronkelijken en den tweeden verhuurder.

Het pandbeslag kan plaats grijpen op voorwerpen tot verkoop bestemd. De verhuurder kan de goederen in beslag nemen bij derde bezitters, die ter goeder trouw den eigendom daarvan hebben gekregen.

In dit geval moet de verhuurder aan hen, die op eene jaarmarkt of van een koopman, gewoon in dergelijke voorwerpen handel te drijven, de goederen gekocht hebben, den koopprijs teruggeven. — Regtb. Leyden 11 October 1848; W. 975.

7060. Bij eigendunkelijk vervoer door den huurder, der roerende goederen, dienende tot stoffering van een huis, mag de verhuurder voor nog niet verschenen huurpenningen, op die vervoerde goederen pandbeslag leggen. — H. R. 1 April 1842; Regtb. Rotterdam 1 Febr. 1844; W. 172; Hof Holland 28 April 1841; W. 184; v. d. H. B. R. III, no. 74, 273; W. 309; N. R. X, § 21, 86; Regtz. III, 237.

7061. Het privilegie, bedoeld bij artt. 1186 en 1188, is niet alleen verschuldigd voor reeds verschenen huur, doch ook voor loopende, nog te verschijnen huur. Het beslag bij deze artikelen bedoeld, is niet hetzelfde als dat, bedoeld bij art. 758 Burg. Regtsv. Dit beslag is niet toegestaan op nog niet vervoerde goederen. — Regtb. 's Gravenhage 20 Nov. 1855; W. 1705; Regtb. Utrecht 9 Mei 1851; W. 1256.

7062. De verhuurder kan pandbeslag leggen op de goederen, waarop hem voorregt is toegekend, wanneer die buiten zijne toestemming zijn vervoerd, al is ook de huur nog niet verschenen. Hij kan dat ook doen als de goederen, die de huurder op het gehuurde achterliet, genoegzame waarde hebben voor de nog te verschijnen huur. — Regtb. Nijmegen 4 Januarij 1870; W. 3215.

7063. Het privilegie van den verhuurder gaat niet verloren, indien hij zich niet verzet heeft tegen het vervoer van de meubelen, uit de woning van den gefailleerden huurder, en dat vervoer het gevolg is van een door de curatoren wettig ondernomen verkoop der gemelde meubelen, en van de daaruit voortgevloeide aflevering aan de koopers. — Regtb. Amsterdam 17 Junij 1842; R. B. IV, 650; Regtz. III, 227.

7064. De verhuurder verliest zijn voorregt op de invecta et illata van den huurder niet, door dezen de bevoegdheid te geven zijn vee te verwisselen in zijn belang als veehouder. De verhuurder behoudt zijn regt van voorrang, ook bij vervoer, tegenover hem, die beweert eigenaar te zijn geworden van het van des huurders land vervoerde vee. — Regtb. Utrecht 18 Maart 1868; N. R. B. XVIII, 476.

7065. Het voorregt van den verhuurder strekt zich uit, niet alleen tot vervallen huurpenningen, maar ook tot den loopenden of nog te verschijnen huurprijs, in dien zin, dat het beslag, toegestaan bij art. 1188 Burg. Wetb., ook kan gedaan worden tot zekerheid der loopende huur. De eisch mag worden vermeerderd met de huurtermijnen, welke hangende de instantie expireren. — Regtb. Almelo 9 April 1845; Regtz. III, 249; W. 640.

7066. De verhuurder, die pandbeslag heeft gelegd op de roerende goederen, welke zich op het verhuurde bevinden, is tegen hem, die het ontslag van sommige dier goederen uit dat beslag vordert, uithoofde deze vroeger aan hem waren verkocht en geleverd, ook na deswege ingesteld getuigenverhoor, alsnog bevoegd het voorregt in te roepen, omschreven bij art. 1188 en 1186 Burg. Wetb., na alvorens diens koop en overdragt te hebben betwist. — Regtb. Sneek 25 Junij 1845; R. B. IX, 523.

Art. 1189.

7067. Mr. G. Diephuis. Iets over de slotwoorden „en het loopende jaar," in art. 1189 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. IV, 240.

Art. 1190.

7068. Welk is het gevolg van het voorregt des verkoopers van roerende goederen voor den onbetaalden koopprijs, wanneer de goederen, waarop dat voorregt kleeft, spetiaal zijn verbonden en executabel verklaard voor een beloopen boete, wegens frauduleus vervoer van belastbare goederen, bij toepassing van art. 226 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38). — Regtsg. Adv. III, 102.

7069. Heeft de verkooper op tijd, privilegie of regt van terughouding van het door hem gekochte, doch nog niet geleverde goed, wanneer hij van zijn regt van retentie afstand heeft gedaan? — R. en W. VI, 523.

7070. Ook ingeval van faillissement heeft de verkooper van roerend goed regt van voorrang, bedoeld in art 1190 Burg. Wetb.

De voldaanteekening per promesse, vervallende op denzelfden dag als de oorspronkelijke schuld uit de koopovereenkomst op de factuur daartoe betrekkelijk, vernietigt de koopschuld met het daaraan verbonden voorregt. — Regtb. Amsterdam 30 Januarij 1868; N. R. B. XVIII, 485.

7071. De verkooper van meubelen is bevoorregt op den prijs, welke die meubelen bij verkoop ten gevolge van het faillissement des koopers hebben opgebragt, zelfs dan, indien hij zijn regt niet vóór den verkoop heeft doen gelden. — Regtb. Amsterdam 24 Maart 1842; R. B. IV, 572; Regtz. III, 256; N. R. XIV, § 30, 121.

7072. De vordering om als bevoorregt erkend te worden in een faillite massa, moet dadelijk bij de verificatie der schuldvorderingen worden kenbaar gemaakt; het verzuim hiervan, al mogt het herstelbaar zijn, kan niet door eene bloote aanwijzing aan de curators, buiten tegenwoordigheid of medeweten van de erkende schuldeischers gedaan, worden hersteld. De verkooper van onbetaald gebleven roerende goederen heeft geen voorregt op den prijs, waarvoor die goederen, ingeval van faillissement, zijn verkocht, als hij zijn beweerd regt niet vóór dien verkoop heeft doen gelden. — Regtb. Utrecht 15 Junij 1842; N. R. XIV, § 33, 133; W. 328; Regtz. III, 258.

Art. 1191.

7073. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. De actie tot ontbinding van een gesloten verkoop bij wanbetaling van den koopprijs, beschouwd in hare betrekking tot het regtsmiddel van reclame. — N. R. Jaarb. XI, 554, 706; XII, 291.

7074. Aan het woord „aflevering" in dit art. moet dezelfde beteekenis worden gehecht, als aan de uitdrukking „opslag onder den kooper" in art. 232 Wetb. v. Kooph. — Amsterdam 24 September 1841; R. B. IV, 114; Regtz. III, 261.

Art. 1195.

7075. H. A. des Amorie van der Hoeven. De privilegiis, jure Neerlandico creditoribus nonnullis in universas res debitoris competentibus. — Amst. 1850.

7076. C. I. Versluys. Quaestiones varii argumenti. L. B. 1822. — Quaestio I. Quodnam sit privilegium ejus, qui sumtus funeris fecit.

7077. F. A. P. Wittert van Hoogland. Wat zijn kosten van de laatste ziekte, waarvan in art. 1195, no. 3 Burg. Wetb. gesproken wordt. — Drie regtsvragen, Leyden 1864.

7078. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Welke zijn de kosten der laatste ziekte in art. 1195, no. 3, Burg. Wetb. — R. B. VIII, 159.

7079. De bijvordering van temin geheven registratieregt op eene scheiding wegens overbedeeling, moet niet worden gedaan tegen de gezamelijke deelgenooten, doch tegen den verkrijger alleen. — M. F. 29 Maart 1864, no. 75; P. W. 4745.

7080. De kosten van een grafzerk moeten onder de begrafeniskosten worden gerangschikt; zoodanige kosten kunnen bij de memorie van successie onder het passief des boedels worden uitgetrokken. — M. F. 24 Augustus 1863, no. 124; P. W. 4378; Corr. VI, 97.

7081. De dienstbodenloonen kunnen in de memorie van successie voor meer dan één jaar en het loopend, mits niet verjaard, onder het passief des boedels worden opgenomen. — M. F. 22 October 1863, no. 63; M. F. 24 December 1863, no. 73; P. W. 4380; Corr. VI, 98.

7082. Het privilegie wegens levering van levensmiddelen, verleend bij alin. 5 van dit art., is ook toepasselijk op geneesmiddelen. — Jur. Vraagal II, 176.

7083. Privilegiën op alle roerende en onroerende goederen des schuldenaars in het algemeen. — R. en W. VI, 291, 471.

7084. Gaat het privilegie voor de geregtskosten van den curator in een faillissement, boven het regt van den hypothecairen schuldeischer op de opbrengst van het verkochte pand, ook dan, wanneer die schuldeischer, gebruik makende van de onherroepelijke volmagt van art. 1223 Burg. Wetb., het pand zelf heeft verkocht? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 194.

7085. Waarom behooren de kostschoolhouders tot de bevoorregte schuldeischers? — Opm. en Med. VI, 225; XIII, 14.

7086. Mr. A. Oudeman. Hoe lang duurt het voorregt bij art. 1195, no. 7 Burg. Wetb. aan minderjarigen en onder curatele gestelden gegeven? — Opm. en Meded. VIII, 171.

7087. Worden onder de woorden „alle kosten van de laatste ziekte" in art. 1195, no. 3 Burg. Wetb., alleen verstaan de kosten van de ziekte, waaraan de schuldenaar overleden is, of ook van die, welke het laatst zijn faillissement, of zijne verklaring in staat van kennelijk onvermogen, is voorafgegaan, doch waaraan hij niet is overleden? — In eerstgemelden zin beantwoord. — Regtsg. Adv. VI, 81.

7088. Rangschikking van bevoorregte schulden op zekere bepaalde goederen, en op alle goederen in het algemeen, in een bepaald geval. — Jur. Corr. III, 7.

7089. Privilegium tutelae kan eerst dan geacht worden te bestaan, indien er blijkt, dat aan minderjarigen goederen zijn toegescheiden. — Regtb. Utrecht 4 Januarij 1860; W. 2190.

7090. Het privilegium tutelae is aanwezig, wanneer de minderjarige kinderen van den failliet, het hun eerst na hunne minderjarigheid toekomend moederlijk erfdeel, van hunnen vader opeischen, ter zake van zijn beheer als voogd. — Regtb. Arnhem 28 Maart 1861; W. 2289; N. R. B. XI, 619.

7091. Eene in regten onbestaanbare voogdij geeft den minderjarige geen regt op het algemeen privilegie, bepaald bij no. 7 van dit art. — Hof N.-Holland 12 April 1849; N. B. XI, 245; W. 1115.

7092. De vordering wegens kosten van faillietverklaring, kan als eene bevoorregte schuld in aanmerking komen, niet bevoorregt op alle roerende en onroerende goederen van den schuldenaar, in het algemeen, als kosten van uitwinning en boedelberedderingr, maar slechts op zekere bepaalde goederen als kosten tot behoud der zaak(?) gemaakt. — Regtb. Amsterdam 23 Junij 1869; W. 3146.

7093. Een winkeldochter behoort tot de dienstboden, aan welke bij art. 1195, no. 4 Burg. Wetb. privilegie is toegekend. — Regtb. Amsterdam 13 Februarij 1867; N. R. B. XVII, 673.

7094. Onder geregtskosten worden in dit art. verstaan de kosten, aangewend tot geregtelijk ten uitvoerleggen van vonnissen en authentieke acten, te beginnen van het herhaald bevel, waarvan artt. 440 en 542 Burg. Regtsv. spreken, tot aan het einde der executie; alle vroegere kosten, als van conservatoir beslag, enz., zijn daaronder niet begrepen. — Regtb. Amsterdam 30 December 1842; R. in N. III, 334; R. B. VI, 323.

7095. Gas gedurende het laatste halfjaar ter verlichting van een winkel geleverd, behoort niet tot de levensmiddelen, voor welker levering en bedrag bij dit art. no. 5 voorrang is verleend. — Regtb. Amsterdam 24 October 1844; R. B. VI, 731; W. 551; Hof N.-Holland 4 September 1845; H. R. 27 Maart 1846; v. d. H., B. R. VII, no. 212, 352; Regtz. III, 263; N. R. XXIV, § 6, 27.

7096. Indien de begrafeniskosten in een memorie van successie te hoog zijn opgegeven, is het bestuur der registratie niet bevoegd bij verzoekschrift te procederen, ten einde die kosten door den regter worden verminderd, doch behoort het te procederen op de gewone wijze, bij dwangschrift. — H. R. 13 December 1867; N. R. LXXXVII, § 39, 292.

Art. 1196.

7097. J. M. Linnenschmidt van Loffelt. De pignoribus seu hypothecis. — L. B. 1812.
7098. J. B. D. C. D. Tulleken. De pignoribus seu hypothecis tacitis vel legalibus. — L. B. 1821.
7099. R. A. van Hoevell tot Nijenhuis. De antichresi. — Traj. 1835.
7100. E. J. C. M. de Kuyper. De pignore secundum jus Neerlandicum. — L. B. 1841.
7101. Mr. G. B. Emants. Het koopen, in pand of bewaring nemen of ontvangen van militaire kleedingstukken en dergelijke goederen. — Themis 2e, VI, 573.
7102. De beslissing dat er koop en verkoop met beding van weder inkoop heeft plaats gehad, en geen beleening op pand, is eene feitelijke beslissing, die niet vatbaar is voor een onderzoek in cassatie. — H. R. 14 April 1863; N. R. LXXIII, § 58, 383.
7103. Een stilzwijgend pandregt, dat bij de oude wetten aan een minderjarige werd toegekend op de goederen van den houder of bezitter eener hem toebehoorende legitime portie, indien het vroeger bestond, kan na de invoering van het Wetb. Nap. hier te lande, niet blijven bestaan zonder inschrijving. — H. R. 27 Januarij 1843; W. 381.
7104. Indien de zaak niet is gesteld in het bezit van den schuldeischer en ook niet blijkt van eenige schuldvordering, kan er geen pandregt worden uitgeoefend. — Regtb. Utrecht 28 April 1841; N. R. XIV, § 72, 296.

Art. 1197.

7105. Beteekenis van art. 1197 Burg. Wetb. — N. R. B. XVI, 736.
7106. Mr. G. Diephuis. Is de geldschieter, wien tot zekerheid eener eerste schuld van minder dan ƒ 100, een pand is gegeven, zonder dat hiervan eene acte is opgemaakt, bij het later ontstaan eener tweede, gelijktijdig met de eerste opeischbare schuld van meer dan ƒ 100, geregtigd om, na de betaling der eerste, het pand terug te houden totdat ook de tweede zal zijn voldaan? — Opm. en Meded. XII, 241.
7107. Is het registratieregt van garantie mobilière, verschuldigd op de acte, waarbij een debiteur tot waarborg van vroegere, bij geregistreerde acten aangegane verbindtenissen, eene roerende zaak aan zijnen crediteur tot pand geeft? — Jur. Vraagal III, 148.
7108. In cassatie kan geen sprake zijn van pandregt, indien bij het beklaagde arrest is beslist, dat de committenten der verweerders tegenover de eischers, zijn te beschouwen als eigenaars en niet als bloote pandhouders. — H. R. 18 Januarij 1856; v. d. H. B. R. XX, no. 618, 157.
7109. Bij gemis eener schriftelijke acte, bestaat er geen overeenkomst van pandgeving voor schulden boven ƒ 100. Eene acte van boedelbeschrijving, kan niet als begin van schriftelijk bewijs voor een pandovereenkomst gelden voor hem, die daarbij geen partij is geweest; een ongeteekend stuk kan evenmin als begin van bewijs daarvoor gelden. — Regtb. Zwolle 8 Junij 1861; Hof Overijssel 26 Junij 1865; W. 2822.
7110. Bij het niet aanwezig zijn eener acte, kan het voorregt door den schuldeischer niet worden ingeroepen, terwijl daaruit niet volgt, dat bij gebreke van eene acte, die in allen deele aan de vereischten voldoet, het feit der terhandstelling van effecten of andere roerende goederen, op zichzelf niet door gewone bewijsmiddelen kan worden bewezen, alleen omdat eene inpandgeving daarbij oorspronkelijk zou zijn bedoeld. — H. R. 11 Mei 1866; N. R. B. XVI, 721; v. d. H. B. R. XXX, no. 1021, 370; N. R. LXXXIII, § 7, 47; W. 2799.
7111. Bij niet voldoening aan de vormen, voorgeschreven bij art. 1197 Burg. Wetb., kan een geldige pandovereenkomst bestaan. Alleen derden kunnen zich beroepen op het ontbreken van die vormen. De curator in een faillissement is niet als een derde te beschouwen, waar het geldt de uitvoering van een door den failliet nog sui juris zijnde, gesloten overeenkomst. — H. R. 27 Januarij 1870; W. 3184.
7112. De bepaling van art. 1197 Burg. Wetb., geldt ook tusschen den pandhouder en den pandgever. — Regtb. Amsterdam 16 Januarij 1846; Regtz. III, 267; R. B. VIII, 395.
7113. Aan een registratieregt van ½ pct., is onderworpen de acte, waarbij een kapitaal, bestaande in obligatiën eener geldleening, wordt in pand gegeven, als waarborg voor de naleving en uitvoering eener verleende concessie. — Regtb. Amsterdam 3 November 1846; W. 810; N. R. XXXIII, § 50, 254; H. R. 21 Januarij 1848; v. d. H. Reg. III, no. 57; W. 898; R. en W. IV, 142.

Art. 1199.

7114. De erkenning eener pand overeenkomst door den schuldenaar, is bestaanbaar, ook al is het pandregt niet of niet meer gevestigd door inbezitstelling of inbezitblijving van het pand.
Wat er ook in het algemeen moge zijn van het regt eens schuldeischers, om het onderpand terug te vorderen, hetwelk uit zijn bezit is geraakt, heeft echter de crediteur zulk een regt niet tegenover een faillite boedel. — Regtb. Rotterdam 21 December 1864; W. 2705.
7115. Pandregt is niet denkbaar op eenig goed, hetwelk in het bezit van den schuldenaar is gebleven. — Regtb. Amsterdam 3 October 1843; Regtz. III, 267.

Art. 1201.

7116. Heeft de schuldeischer, die bij het sluiten eener prolongatie, niet uitdrukkelijk heeft bedongen magtiging, om bij niet ontvangst van het door daling der in prolongatie gegeven effecten noodig geworden surplus, die effecten te verkoopen, desniettegenstaande bevoegdheid tot zoodanigen verkoop in het bedoelde geval van niet ontvangst van surplus? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 87; anders Hof Z.-Holland 27 Junij 1859; W. 2079.
7117. Indien bij eene geldleening, onder beding dat in het onderpand steeds 20 pct. surplus gevonden moet worden, en de geldschieter bij gebreke van dat surplus, tot verkoop van het onderpand overgaat, hoezeer dat beding bij de acte niet uitdrukkelijk is gemaakt, kan de geldschieter deswege niet tot schadevergoeding worden aangesproken. — Regtb. Rotterdam sine die W. 3245.

Art. 1202.

7118. J. A. Levy. Over de in den handel gebruikelijke beleenings- en prolongatie-contracten. — Leyden 1860; beoord. door mr. S. Pols, Themis 2e VII, 519.
7119. N. F. K. Land. Over het pandregt op inschulden. — Leyden 1861.
7120. Mr. A. de Pinto. Over prolongatie. — Themis 2e VII, 54.
7121. Mr. M. Mees. Over de gebruikelijke contracten van beleening. — N. R. Bijdr. V, 109.

7122. Mr. F. B. Coninck Liefsting. De zoogenaamde contracten van beleening regtskundig beoordeeld. — Themis 2e II 575.

7123. Mr. J. A. Molster. Bepalingen van wet en regt omtrent den geld en fondsenhandel. — Utrecht 1853; beoord. door mr. A. J. Zubli, N. R. Bijdr. III, 150.

7124. Mr. A. J. Zubli. Beleening- en prolongatiecontracten, beschouwd onder den verschillenden invloed van wetgeving en handelsgebruik; proeve eener handleiding voor regtsgeleerden en kooplieden.— Amst. 1854; Aang. N. R. Bijdr. V, 211.

7125. Vrijstelling van het regt van registratie is verleend voor alle acten, niet anders inhoudende dan overeenkomsten van beleening of in pandgeving, en van verkoop met regt van wederinkoop van wisselbrieven en ander handelspapier, van effecten en koopmansgoederen, alsmede voor alle acten, niets anders inhoudende dan de hernieuwing of prolongatie van die overeenkomsten, voor zoover de overeenkomst of de hernieuwing, of prolongatie daarvan, voor niet langer dan zes maanden is aangegaan. De vrijstelling, bij souverein besluit van 11 Junij 1814 (St. 64), verleend van registratieregt voor de acten van verandering of vermeerdering van onderpand, ingeval van beleening bij de Nederlandsche bank, is uitgestrekt tot de acten van verandering of vermeerdering van onderpand, ingeval van beleening bij anderen dan de Nederlandsche bank. — Kon. Besl. 24 Febr. 1864, no. 59; M. F. 2 Maart 1864, no. 903; P. W. 4414.

7126. Hij, die op eigen naam een prolongatiecontract sluit, moet geacht worden zulks voor eigen rekening te hebben gedaan, onverschillig, of hij makelaar is of niet. Prolongatie is een contractus sui generis, en met geen ander bij de wet vermeld contract gelijk te stellen, zoodat de speciale wetsbepaling omtrent pand, dat de vooruitbetaling moet geschieden, voor en aleer men het in pand gegeven goed kan terugeischen, daarop niet toepasselijk is, maar het constant gebruik tot regeling van de wederzijdsche verpligting, te dien opzigte moet worden in acht genomen. Dat constant gebruik brengt mede, dat ingeval van opvraging van prolongatie, de effecten daags daaraan tegen restitutie der gelden geleverd worden. De schade, door het niet nakomen daarvan den geldnemer veroorzaakt, moet berekend worden naar den middelbaren koers ter beurze, op den dag waarop hij tot afgifte der effecten heeft gesommeerd. Tot die berekening behoort een prijscourant ten processe overgelegd te worden. — Regtb. Amsterdam 30 October 1861; W. 2337; Mag. v. H. R. III, 249.

7127. De gebruikelijke prolongatie-contracten, moeten volgens den inhoud beschouwd worden als koopcontracten, zij kunnen niet bij interpretatie worden aangemerkt als pandacten. — Regtb. Amsterdam 18 December 1856; W. 1821.

7128. De prolongant is bevoegd de in prolongatie gegeven effecten, indien niet het vereischte surplus gegeven wordt, zonder regterlijke magtiging te verkoopen, ook dan, als daaromtrent geen uitdrukkelijk beding gemaakt is. De commissionair, die de prolongatie sluit voor zijn committent, doch op eigen naam, moet geacht worden stilzwijgend te zijn gemagtigd, om in dat geval den verkoop te dulden niet alleen, maar ook om daartoe uitdrukkelijk last te geven. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1859; W. 2079; N. R. XLV, § 52, 250; Mag. v. H. R. I, 265; H. R. 6 Januarij 1860; N. R. LXIV, § 3, 7; Mag. v. H. R. II, 57.

7129. Het beleeningscontract, zooals dit ter beurze van Amsterdam en Rotterdam gebruikelijk is, bevat geen wettigen koop en verkoop, waaraan eenig regtsgevolg kan worden toegekend; daardoor heeft alzoo geen eigendomsovergang of verschuldigdheid van prijs plaats. — Regtb. 's Gravenhage 15 Januarij 1856; Hof Z.-Holland 1 December 1856; N. R. LVI, § 79, 366.

7130. De beleeningscontracten, zooals die worden gesloten, in den vorm van een koopcontract met regt van wederinkoop, zijn als koopcontracten geldend. — H. R. 19 Mei 1859; Mag. v. H. R. I, 82.

Art. 1205.

7131. Mr. J. H. de Sitter. Over het regt van retentie volgens het Nederlandsch Burg. Regt. — R. Jaarb. VI, 561.

7132. De pandgever, die zonder zijn schuld te hebben voldaan, zijn pand zonder vergunning van den pandhouder, terug neemt, begaat geen diefstal. — Jur. Vraagal II, 214.

7133. Is de geldschieter, die tot zekerheid van een eerste schuld beneden ƒ 100, een pand heeft erlangd, zonder dat van de in pandgeving een schriftelijke acte is opgemaakt, later aan denzelfden debiteur geleend hebbende eene som boven ƒ 100, onder bepaling, dat beide schulden gelijk opeischbaar zouden zijn, en daarna betaling van de eerstgenoemde schuld hebbende bekomen, bevoegd, om tot zekerheid van de nog niet betaalde schuld, het pand terug te houden? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 101.

Art. 1207.

7134. J. J. H. van Reenen. De mensis ad servandam pecuniam pauperum institutis. — Amst. 1845.

7135. C. I. van Heel. De banken van leening in Nederland onderzocht, met het oog op den toestand en de vorderingen dezer inrigtingen in andere landen. — Haarlem 1849.

7136. C. I. van Heel. De banken van leening in Nederland nader onderzocht, in verband met een ontwerp van wet op die inrigtingen. — Haarlem 1849.

7137. C. I. van Heel. De geschillen over de banken van leening, nu twee eeuwen geleden, in Nederland gevoerd. — 's Hage 1858.

7138. Jhr. Mr. A. van Akerlaken. De banken van leening in Nederland in het algemeen en de bank van leening te Hoorn in het bijzonder. — Hoorn 1862; beoord. door mr. G. A. Fokker, Themis 2e, X, 380; Bijdr. IX, 219.

7139. F. Swart. Iets over de banken van leening, volgens het kon. besluit van 31 October 1826, no. 132, geene woekerende instelling. Eene aanwijzing der middelen om tegen het misbruik te maken en ter bereiking van het doel haars bestaans. — Haarlem 1850.

7140. Mr. J. Everts, B.H.z. De vrije banken van leening. — Gids. 1871, no. 2.

7141. Mr. B. Tellegen. De banken van leening in Nederland. — Tijds. v. Staath. en Stat. IV, 442.

7142. Mr. W. R. Boer. Beleenbanken. — Bijdr. IX, 139.

7143. Mr. J. Ackersdijck. Banken van leening. Brief over het aan de Staten-Generaal aangeboden ontwerp van wet. — Tijds. v. Staath. en Stat. XIII, 171.

7144. Mr. J. Kalff. Onze banken van leening. — Tijds. v. Staath. en Stat. IV, 178.

7145. Bepalingen omtrent de banken van leening. — Kon. Besl. 31 October 1826, no. 132; Bijv. 70; E. 422.

7146. De openbare verkoopingen van verpande goederen in de banken van leening, worden gehouden door den burgemeester of zijn gedelegeerde ge-

adsisteerd door den secretaris der gemeente en in het bijzijn van het bestuur der bank. De processen-verbaal dier verkoopingen worden gratis geregistreerd, ook dan wanneer zij verpacht zijn. — Kon. Besl. 24 Mei 1828, no. 94; Luttenberg 39.

7147. De burgemeesters zijn ontheven van de verpligting, om bij openbare verkoopingen der verpande goederen uit de banken van leening tegenwoordig te zijn. — Kon. Besl. 15 Januarij 1829, no. 129; Bijv. 577; Luttenberg 3.

7148. Wegens openbare verkoopingen van goederen in de banken van leening, is geen voorloopige aangifte bij den ontvanger der registratie noodig. — M. F. 23 April 1846, no. 112; P. W. 2/1846, 474; Tijds. v. R. I, 125, no. 108; I, 146, no. 185.

7149. Mr. H. J. v. L. Betoog van het onwettige der goedkeuring door Z.Exc. den Minister van Justitie, verleend aan de statuten der Amsterdamsche voorschotbank. — Amst. 1864.

7150. Een laatste woord over de Amsterdamsche voorschotbank. — W. 2570.

7151. Ook in zaken van koophandel kan geen pandregt bestaan, zonder eene schriftelijke acte. — Regtb. Amsterdam 31 Maart 1843; R. B. V, 477.

7152. Bepalingen omtrent het koopen, in pand of bewaring nemen of ontvangen van militaire kleedingstukken. — Wet 3 Junij 1859 (St. 44).

7153. In pandneming van roerende goederen tegen beding van interest, naar gelang van den tijd der beleening, zonder vergunning tot het oprigten of houden van een leenhuis is niet strafbaar, indien het op zichzelf staande feiten zijn. — Regtb. Goes 10 Mei 1860; N. R. B. XI, 529.

7154. De omstandigheid, dat iemand gepatenteerd is als inbrenger in een bank van leening, geeft niet het regt om zelf een beleenhuis te houden. — H. R. 5 December 1848; N. R. XXXII, § 24, 84; W. 1005; v. d. H., Strafr. 1848, no. 431, 390.

Art. 1208.

7155. J. Versfelt. Expositio tituli de hypothecis secundum jus novum Belgicum. — L. B. 1828.

7156. L. Bothenius Lohman. De jure hypothecae. — Gron. 1830.

7157. G. J. Schluiter. De hypotheca legali minoris, qualis jure Francico constituta est, a legislatore Belgico merito emendata. — L. B. 1829.

7158. G. Dumbar. De hypotheca legali. — Traj. 1839.

7159. I. W. van der Meer de Wijs. De cura legislatorum ut hypothecae publice innotestcant. — L. B. 1838.

7160. P. Stinstra. De Francici juris legalium hypothecarum systemate, comparato cum Neerlandici juris remediis eorum loco concessis. — Gron. 1842.

7161. A. de Klopper. De hypotheca publica. — L. B. 1811.

7162. J. A. van Nagell. Observationes quaedam ad locum codicis civilis, qui est de hypothecis judicialibus. — Gron. 1834.

7163. P. J. Willebois. Discrimen inter jus Francicum et Neerlandicum de jure hypothecarum, comparato cum jure Romano. — Traj. 1838.

7164. J. Sandra. Disquisitio in juris hypothecae naturam atque progressum. — Traj. 1821.

7165. Jhr. mr. van Puttkammer. Advies over de voorgestelde vraag, hoe kan zonder gevaar geld op hypotheek worden geplaatst. — Leeuwarden 1845; beoordeeld door mr. J. van Hall, N. R. Jaarb. VIII, 177; R. en W. I, 29; Themis VII, 113.

7166. G. Pliester. Bedenkingen op het advies van jonkhr. mr. van Puttkammer. — Arnhem 1845; beoord. door mr. J. van Hall, N. R. Jaarb. VIII, 177; R. en W. I, 29; Themis VII, 113.

7167. Over het groote gevaar om geld onder hypotheek te plaatsen, of vaste goederen te koopen in Nederland, of betoog van de dringende behoefte aan eene nadere wet, betrekkelijk het hypotheekwezen door een ambtenaar bij het vak der hypotheekbewaring. — 's Gravenhage 1842; beoord. door mr. J. van Hall, R. B. IV, 417; R. en W. I, 29.

7168. W. F. Overhoff, Jr. Bijdrage tot de kennis van het regt van hypotheek. — R. en W. VIII, 57, 397.

7169. A. J. van Eelde. Hypotheken. — R. en W. I, 406.

7170. W. F. Bruinier. Hypotheken en kadaster. — R. en W. XVI, 518.

7171. E. Barenbroek. Kadaster en hypotheken, beschouwingen naar aanleiding van het verslag der staatscommissie voor de herziening der wetgeving op de eigendomsoverdragt, enz. — Groningen 1870.

7172. Mr. R. A. J. Colenbrander. Opmerkingen betreffende levering van onroerende zaken en hypothecatie. — N. R. Bijdr. X, 569; XIII, 80.

7173. Mr. R. A. J. Colenbrander. Verbetering van het hypothecair stelsel in Nederland. — N. R. Bijdr. XVI, 5. Afzonderlijk uitgeg., Amst. 1866.

7174. Mr. J. L. Wolterbeek, D.z. De hypothecaire wetgeving in Nederland. — Amsterdam 1867; beoord. door mr. R. A. J. Colenbrander in N. Bijdr. XVII, 659; door B. in Themis 2e, XIV, 314.

7175. Ph. J. Bachiene. Verbetering van het hypothecair stelsel in Nederland. — Themis 2e, XIII, 500.

7176. Ph. J. Bachiene. Over een Nederlandsche hypotheekbank. — 's Gravenhage 1855; beoord. N. R. Bijdr. VI, 150.

7177. P. J. Bachiene. Beschouwingen over het Nederlandsch hypothecair stelsel. — Themis 2e, V, 92.

7178. Mr. C. J. Diemont. Het Nederlandsch hypothecair stelsel. — R. en W. XII, 373.

7179. Mr. W. F. Otten. De hypotheken als zekerheid voor de voldoening van boeten, in zake van belasting. — R. en W. XII, 12.

7180. Mr. J. van Hall. Ontwerp van wet betrekkelijk de overboeking der hypothecaire inschrijvingen. — R. B. IV, 209.

7181. A. P. de Lange. Bedenkingen over de vraag: of en in hoeverre het geoorloofd en raadzaam kan geacht worden bij het opmaken van notariële verbindtenissen, onder verband van vaste goederen, de daarbij erkende verschuldigde hoofdsommen, den schuldenaar eerst dan uit te betalen, als de inschrijving ten kantore van den hypotheekbewaarder is geschied, of bij het afgeven van de grosse en het bewijs van gedane inschrijving. — Regtsg. Bijdr. VI, 276.

7182. Mr. L. Reeser. Is het onderzetten van onroerend goed door derden, volgens de registratiewetten aan evenredig regt onderworpen? Ministeriële resolutie. — R. en W. XIV, 75.

7183. Mr. G. J. A. Faber. Hypotheek en hypotheekbanken in Nederland, eene lezing. Rotterdam 1861. — Beoord. door mr. W. F. Schook, R. Bijdr. XII, 635.

7184. A. van Eck. Opmerkingen over de credietvereeniging en de beide hypotheekbanken. — Gorinchem 1862.

7185. Mr. W. C. D. Olivier. Over grondcrediet en hypotheekbanken. — Gorinchem 1855; beoord. N. R. Bijdr. VI, 149.

7186. Indien bij eene overdragt van inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, tot zekerheid van den onbetaald gebleven koopprijs, door den verkrijger dier inschrijvingen, hypotheek verleend wordt op onroerende goederen, is deswege geen evenredig registratieregt verschuldigd. — Jur. Vraagal I, 115.

7187. Mag de hypothecaire schuldenaar, zonder toestemming van den schuldeischer, erfdienstbaarheden toestaan op het verbonden pand? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 66.

7188. Verslag (met bijlagen) der staatscommissie voor de herziening der wetgeving op de eigendomsoverdragt van roerende goederen, het hypotheekstelsel en het notariaat. — 's Gravenhage 1870.

7189. De nieuwe wetgeving aangaande de bewaring van de hypotheken en het kadaster. — 's Gravenhage, 1858.

7189*a*. Wetsbepalingen en beslissingen omtrent de belasting, bekend onder den naam van hypotheekregten. — W. de Gelder, Adv. V, 358.

7190. Is de acte van schuldbekentenis met hypotheek nietig, als de overeenkomst niet blijkt door of namens den schuldeischer te zijn aangenomen? — W. de Gelder, Adv. II, 383.

7191. Voorbereidende bepalingen voor de invoering van het nieuw hypothecair stelsel. — Kon. Besl. 1 Augustus 1828 (St. 52).

7192. Afschaffing der hernieuwing om de tien jaren van de inschrijvingen der hypotheken. — Wet van 22 December 1828 (St. 84).

7193. Wijziging en aanvulling van het Kon. Besl. van 1 Augustus 1828 (St. 52), met de bepalingen, welke tot de invoering van het hypothecaire stelsel worden vereischt. — Kon. Besl. 8 Augustus 1838 (St. 27).

7194. Voorloopige maatregelen ten aanzien van de zamenstelling der bewaringen van de hypotheken en het kadaster. — Kon. Besl. 22 Aug. 1838 (St. 30).

7195. Bepaling van den duur der verantwoordelijkheid van de bewaarders der hypotheken en het kadaster, en de scheepsbewijzen, en magtiging tot vaststelling van een tarief van derzelver salarissen. — Wet van 30 December 1839 (St. 58).

7196. De overbrenging der onder de vroegere wetgeving ingeschreven hypotheken en privilegiën, in de thans bestaande nieuwe registers. — Wet 4 Julij 1842 (St. 16).

7197. Vaststelling van de salarissen der bewaarders van de hypotheken van het kadaster en van de scheepsbewijzen. — Wet 11 Dec. 1844 (St. 62).

7198. De bewaring van de oude hypotheekregisters. — Wet van 21 December 1852 (St. 228).

7199. Formulier van eedsaflegging voor de bewaarders der hypotheken en kadaster. — Kon. Besl. 6 Julij 1859 (St. 77).

7200. Vereeniging der bewaring van het kadaster, met de bewaring der hypotheken. — Kon. Besl. 8 Maart 1839, Bijv. 119; Luttenberg 21.

7201. Inlichtingen met betrekking tot de overschrijving der acten van overdragt van onroerende goederen, tengevolge van het Ned. Burg. Wetb. — M. v. F. 14 December 1839; Bijv. 1840, 674; Luttenberg 171.

7202. Inrigting der staten van hypothecaire inschrijvingen aan belanghebbenden af te geven. — M. F., P. W. 4206; W. de Gelder, Adv. VIII, 419.

7203. Eene acte van borgtogt en hypotheekstelling door een derde verleend, ten behoeve van een huurder van vastgoed, tot zekerheid voor de betaling der huurpenningen, wordt gratis geregistreerd, indien de acte, houdende de huurovereenkomst, gratis is geregistreerd. — M. F. 11 Mei 1866, no. 99; P. W. 4880.

7204. De acte van hypotheekstelling door een huurder verleend, tot zekerheid voor de betaling van den huurprijs, wordt gratis geregistreerd, indien de acte van verhuur vooraf gratis is geregistreerd. — M. F. 11 Mei 1866, no. 99; P. W. 4881.

7205. Regt van kwijting op de acten van toestemming tot doorhaling van hypothecaire inschrijvingen. — M. F.. P. W. 4326; W. de Gelder, Adv. VIII, 199.

7206. Op acten, waarbij hypotheek wordt verleend op onroerend goed, voor de schuld van een derde en voor het rekenpligtig beheer van een derde, is slechts een vast registratieregt van 80 ct. verschuldigd; het evenredig regt van ¼ pct. moet echter worden geheven op acten, waarbij een rekenpligtige zijne **eigene** vaste goederen tot zekerheid van zijn beheer verbindt. — M. F. 14 Februarij 1862, no. 48; P. W. 3866; Regtb. Sneek 19 November 1845; P. W. 1/1846, 51.

7207. Wettelijke en administrative voorschriften aan den hypotheekbewaarder gegeven, met betrekking tot de heffing van salaris voor hunne ambtsverrigtingen. — W. 2380.

7208. Tot de geldigheid eener hypotheek wordt vereischt het bestaan eener verbindtenis op het oogenblik der vestiging, immers van de inschrijving der hypotheek. Hare vestiging kan voorafgaan aan het sluiten der hoofdverbindtenis, maar zij kan eerst werken van den dag, waarop deze werkelijk is tot stand gekomen. Houders van aandeelen aantoonder in een geldleening, hebben het regt om de verbindtenissen door hypotheek te verzekeren. Deze moet geschieden ten name van een bepaalden persoon, als hun vertegenwoordiger voor de inschrijving en vestiging der hypotheek, terwijl de inschrijving ten name van de gezamelijke aandeelhouders nietig is. — Hof N.-Holland 4 Februarij 1858; N. R. B. VIII, 427.

7209. Het is den schuldeischer niet geoorloofd als hij kennis draagt van de insolventie des schuldenaars, zich door dezen een hypotheek te doen verleenen tot verzekering zijner schuldvordering. — Regtb. Nijmegen 26 April 1853; W. 1529; Tijds. v. R. VIII, 339, no. 58.

7210. Voor de zekerheid van een besproken legaat, kan geen hypothecaire inschrijving worden genomen, indien de bevoegdheid daartoe niet bij testament is gegeven. — Regtb. Amsterdam 19 April 1854; N. R. B. IV, 300.

7211. De zekerheid door een ontvanger gegeven, door hypotheek op aan hem zelf toebehoorend vast goed, is niet onderworpen aan het evenredig regt van registratie. — H. R. 24 Maart 1864; N. R. LXXVI, § 43, 340; W. 2572; H. R. 1 November 1861; N. R. LXIX, § 13, 81.

7212. Wanneer een derde hypotheek verleent op zijne onroerende goederen tot zekerheid voor het beheer van een directeur eener bank van leening, is daarop geen evenredig regt van registratie verschuldigd. — Regtb. Amersfoort 9 Mei 1860; H. R. 1 November 1861; W. 2325; P. W. 3866.

7213. Hij die hypotheek stelt tot zekerheid der schuld van een ander, gaat daardoor niet zelf eene persoonlijke, hoezeer dan ook stilzwijgende verbindtenis van borgstelling aan, van welke de hypotheek slechts het accessoir zou zijn en in de hypotheekstelling zou zijn opgesloten. — H. R. 1 November 1861; W. 2325.

7214. De hypotheek bedongen voor ter leen gegeven gelden en als zoodanig ingeschreven, kan geen gevolg hebben als het blijkt, dat zij verleend werd tot zekerheid van gedane en **nog te doene** leverantiën. — Regtb. Nijmegen 24 Maart 1857; W. 1863.

Art. 1209.

7215. Indien een schuld hoofdelijk invorderbaar van twee schuldenaren, door hypotheek is verzekerd, heeft de ontheffing van de solidariteit van den eenen debiteur niet de splitsing der hypotheek, op het door elk der debiteuren pro

indiviso bezeten pand tengevolge; er ontstaan in dat geval niet twee hypotheken op twee onverdeelde helften in het verbonden pand. — Hof Z.-Holland 18 Mei 1857; W. 1862; N. R. LXV, § 57, 348.

7216. Het hypothecair verband rust nog op de goederen van den schuldenaar, die personeel niet meer voor de schuld is gehouden, tot zekerheid voor de naleving der verbindtenis van den mede-schuldenaar, met wien hij zich solidair had verbonden. Het hypothecair verband is niet krachteloos, wanneer het eerst is ingeschreven, nadat de verbonden goederen aan een der erfgenamen van den schuldenaar waren toebedeeld. — Regtb. Breda 18 Maart 1856; R. en W. XII, 273.

7217. De schade ingeval van onteigening, ontstaande uit de aflossing eener hypotheek moet worden berekend, in verhouding tot het kapitaal in zijn geheel. — H. R. 10 Junij 1864; N. R. LXXVII, § 17, 125.

7218. Elk der verbonden goederen is voor het geheel verbonden. Diensvolgens kan de hypothecaire schuldeischer op zoodanig perceel als hij goedvindt zijn regt uitoefenen en vorderen, dat de prijs van een der verbonden goederen geheel worde besteed tot betaling zijner schuldvordering. De voldoening der eerst omschreven hypotheken, wordt niet pondponds gewijze op alle perceelen waarop zij gevestigd zijn, gedaan, noch moet de verdeeling van den koopprijs van onderscheiden verbonden perceelen, naar de volgorde der verbonden perceelen geschieden. — Regtb. Tiel 9 October 1846; Hof Gelderland 10 Maart 1847; R. en W. II, 610, R. B. IX, 468, W. 867.

Art. 1210.

7219. Mr. A. de Pinto. Zijn kanalen aangelegd en geëxploiteerd door particulieren, vatbaar om hypothecair te worden verbonden, ook dan, wanneer zij bestemd zijn en bestemd moeten blijven tot openbaar gebruik? — Ja. — Advies no. 17.

7220. Voor hypotheek zijn ook vatbaar polders met zeedijk, wegen, polderwatermolens, enz.; een verbonden polder blijft voor executie vatbaar, hoezeer daarin voorwerpen begrepen zijn, welke op zich zelf buiten den handel zijn. — Regtb. Alkmaar 30 Januarij 1851; N. R. B. I, 452.

Art. 1211.

7221. S. M. Wanneer een eigenaar van een met hypotheek bezwaard erf, op hetzelve een huis sticht, en dit laatste ten voordeele van een nieuwen schuldeischer met hypotheek bezwaart, waarvan de inschrijving ook in de registers der hypotheken overeenkomstig de wet geschiedt, aan wien komt dan het eerste hypotheek toe? — Opm. en Meded. VII, 91.

7222. Volgens art. 1211 Burg. Wetb. strekt de hypotheek zich uit, tot hetgeen later door aanwas of opbouw met het verbonden goed vereenigd is, moet hiervan ook, naar aanleiding van art. 1224 Burg. Wetb. inschrijving geschieden? — W. de Gelder, Adv. II, 132.

7223. Strekt het hypothecair verband, waarmede de grond is bezwaard, zich uit tot de huizen die daarop later zijn gebouwd? — Tijds. v. h. Not. III, 20, no. 30.

Art. 1212.

7224. Over het verbinden van een onverdeeld aandeel in onroerend goed. — Jur. Corr. III, 55.

7225. Een hypotheek op een onverdeeld aandeel in een gemeenschappelijk onroerend goed blijft, na de verdeeling daarvan, alleen gevestigd op het deel dat aan den schuldenaar, die de hypotheek heeft verleend, is toegestaan. — R. en W. VII, 417.

7226. Voor de zekerheid der voldoening van successieregten, kan geen genoegen worden genomen met de onderzetting of het verband van onverdeelde of in het gemeen bezeten vaste goederen, of inschrijvingen op een der grootboeken, ten ware alle eigenaren tot de acte van verband toetreden, en ieder voor zich, zijne toestemming daartoe verleene, zoodanig, dat alle eigenaren van het perceel, gezamelijk het onverdeeld aandeel verbinden. — M. F. 19 Augustus 1863, no. 60; M. F. 20 October 1863, no. 53; P. W. 4523.

7227. Zekerheidstelling voor opgeschort successieregt, door verband van een onverdeeld aandeel in een onroerend goed, of een inschrijving op het Grootboek. — W. de Gelder, Adv. VIII, 507.

7228. Indien een hypotheek op onverdeeld goed is verleend, en dat goed bij scheiding aan een ander dan de schuldenaar wordt toebedeeld, is de schuldeischer bevoegd te bewijzen, dat de scheiding is aangegaan, ter bedriegelijke verkorting zijner regten; daar eene scheiding om niet wordt aangegaan, is het voldoende te bewijzen, dat er bedrog aanwezig is van den kant van den schuldenaar alleen. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 April 1851; W. 1310; Tijds. v. R. VI, 426, no. 161.

Art. 1214.

7229. C. H. P. Klaverwijden. Over de hypothecatie van eens anders goed. — Leyden 1868; beoord. door mr. P. R. Feith, Gids Nov. 1869, 326; door J. P. Sprenger van Eijk, R. en W. XXI, 573.

7230. J. H. B., Jr. Inschrijving van hypotheken bij koopacten voorbehouden. — R. B. I, 383.

7231. Is de inschrijving eener bij acte van scheiding bedongen hypotheek geldig, wanneer die inschrijving is geschied vóór de overschrijving der scheidingsacte? — Neen. — Jur. Corr. II, 155.

7232. Kan bij de notariële acte van verkoop van onroerend goed, of bij acte van boedelscheiding tevens hypotheek gevestigd worden voor de onbetaalde kooppenningen of overbedeelingen, of moet dit bij afzonderlijke acte na de overschrijving der koopacte geschieden? — W. de Gelder, Adv. I, 168.

7233. Is een hypotheek, door een minderjarige verleend, nietig van regtswege, zoodat latere inschrijvingen boven die, bij minderjarigheid toegestaan, den voorrang hebben? — W. de Gelder, Adv. I, 513.

7234. Welk regtsgevolg heeft een hypotheek, toegestaan door een kooper van vast goed, en in de hypotheekregisters ingeschreven, vóór dat, door de overschrijving der koopacte, het eigendomsregt van dien kooper aan het door hem gehypothekeerde, goed is gevestigd? — Regtsg. Adv. I, 80.

7235. Over het toestaan van hypotheek door den kooper van onroerend goed, ingeschreven in de openbare registers, vóór dat de koopacte nog is overgeschreven — A. van Eck, W. 508, 515; mr. A. F. Sifflé 508, 514, 517; mr. H. Obreen, W. 510, 539; mr. Ph. van den Broecke, W. 533, 541; Mr. H. Piccardt, W. 528, 537; een candidaat notaris, W. 537; L. A., W. 539; C. Schout Velthuys, W. 543.

7236. Een koopman, wien surséance van betaling is verleend, kan geen hypotheek, tot zekerheid van zijn beheer als voogd geven, noch daartoe gedwongen worden, zonder medewerking der bewindvoerders. — Regtb. Almelo 19 Maart 1856; W. 1756; Tijds. v. R. XI, 13, no. 1.

Art. 1215.

7237. Mr. A. J. Zubli. Kan de vrijwillige vernietiging van den koop en verkoop, tusschen koo-

per en verkooper wegens wanbetaling, tengevolge hebben, dat de derde ten wiens behoeve inmiddels door den kooper hypotheek op het perceel was toegestaan, zijn voorrang ten aanzien der betaling verliest? — R. en W. IX, 58.

7238. Gaat de hypotheek op een beklemming gevestigd te niet, wanneer dat beklemregt met den eigendom vereenigd wordt? — Opm. en Meded. XIII, 28; Mr. S. M. S. Modderman, id. Opm. en Meded. XIII, 269.

7239. Mr. J. J. Cremers. Hypotheek op beklemmingen. Antwoord op dl. XIII, 268. — Opm. en Meded. XIV, 129.

7240. Hypotheek op beklemming gevestigd, blijft bestaan, ook nadat de eigenaar het regt van den beklemden meijer heeft verkregen en alzoo schuldvermenging is ontstaan, hetgeen den hypotheekhouder als derde niet kan treffen. — Hof Groningen 22 Februarij 1853; W. 1432; H. R. 20 Januarij 1854; W. 1509; P. W. 2/1853, 278; N. R. XLVI, § 84.

7241. De hypotheek door een vruchtgebruiker verleend op het regt van vruchtgebruik, vervalt door het tenietgaan van het vruchtgebruik door vermenging. — Jur. Corr. II, 92.

Art. 1217.

7242. J. W. L. Vroom. Kan de overdragt van onroerend goed, bezwaard met hypothecaire schuld, die de kooper voor zijne rekening neemt, en waarvoor hij bij de overdragt door den schuldeischer als nieuwe debiteur wordt aangenomen (alzoo daarstellende schuldvernieuwing) geschieden bij onderhandsche acte? — of wordt daarvoor evenals voor de oorspronkelijke vestiging der hypotheek een notariële acte vereischt? — Jur. Corr. 1863, 67.

7243. J. A. Sperna Weiland. Is het een vereischte, dat de lastgeving tot het verleenen van hypotheek bij authentieke acte worde aangenomen? — Jur. Corr. III, 304.

7244. Mr. A. J. Zubli. Verpligting van den acceptant tot het stellen van hypotheek, bij wanbetaling van wisselbrieven, ten behoeve des derden houders. — R. en W. IX, 347.

7245. P. A. Smits. De verantwoordelijkheid van den notaris, in zake van geldleening met hypotheek. — Jur. Corr. 1864, 65.

7246. M. G. v. K. Is het noodig, dat bij eene acte obligatoir met hypotheekstelling, de schuldbekentenis worde aangenomen en de onherroepelijke volmagt worde bedongen door of namens den geldschieter? — R. en W. XII, 505; Regtb. Alkmaar 11 Augustus 1855; mr. C. L. Diemont, id. R. en W. XII, 423.

7247. Regtsleer van den Hoogen Raad, wegens het registratieregt verschuldigd op acten, waarbij een derde tot zekerheid eener schuld, hypotheek geeft op hem toebehoorende onroerende goederen, zonder zich ten behoeve van den schuldeischer te verbinden als borg. — Jur. Corr. 1862, 94.

7248. Ontwerp eener acte van verbruikleening met hypotheek. — Corr. XXXVI, 211.

7249. Kan hypotheek ook bij onderhandsche of buitenlandsche acte worden bedongen? — W. de Gelder, Adv. I, 171.

7250. Is de hypotheek nietig, die krachtens onderhandsche acte van volmagt gevestigd is? Kan latere ratificatie derzelve, de gestelde hypotheek van kracht doen zijn? — W. de Gelder, Adv. I, 515.

7251. Bij een notariële acte verbonden zich vier personen, ieder een aan hem in het bijzonder toebehoorend goed, tot zekerheid voor ieder, ter concurrentie van een vierde van de voldoening eener lijfrente van ƒ 4000 's jaars, door hun vader bij huwelijkscontract aan zijne tweede echtgenoot geschonken; op die acte is geen evenredig registratieregt, noch ook vier regten van 80 ct. verschuldigd, slechts een regt van 80 ct. kan daarop worden geheven. — M. F. 23 Februarij 1870; P. W. 5577.

7252. De notariële acte, waarbij een rekenpligtig ambtenaar hypotheek stelt tot zekerheid voor zijn beheer, onverschillig of de verbonden goederen hem zelven toebehooren, dan wel aan derden, die in het hypothecair verband hunner goederen toestemmen, is onderworpen aan een vast regt van 80 ct. — Regtb. Arnhem 15 September 1862; H. R. 24 Maart 1864; M. F. 4 Junij 1864, no. 26; P. W. 4440.

7253. Uit de bepaling van art. 1217 volgt niet, dat het stellen van hypotheek bij een orderbillet kan geschieden. Indien zulks geschied is, kan niet gelijktijdig uit het van wanbetaling geprotesteerd orderbillet, tot betaling, en subsidiair tot het stellen van hypotheek worden geconcludeerd. — Regtb. Utrecht 22 Junij 1853; R. B. IV, 42; R. en W. IX, 440.

7254. De acte, waarbij een derde hypotheek verleent tot zekerheid voor de rigtige administratie van een ander, is slechts onderworpen aan een vast registratieregt van 80 ct.; het woord cautionnement in art. 69, § 2, no. 8 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, beteekent borgtogt, welke een persoonlijke verbindtenis oplevert, daaronder kan niet hypotheek worden gebragt, zijnde een zakelijke verbindtenis. — Regtb. Amersfoort 9 Mei 1860; N. R. B. XI, 476.

Art. 1218.

7255. Is de bewaarder verpligt eene doorhaling van hypotheek te bewerkstelligen, tengevolge van eene buitenlands voor notaris verleden acte van toestemming? — W. de Gelder, Adv. I, 419.

7256. Doorhalingen, krachtens buitenlands verleden acten van toestemming. — W. de Gelder, Adv. IV, 215.

7257. Dit art. is te beschouwen als eene uitzondering op den regel van art. 10, Alg. Bep., dat in zijne algemeenheid ook onroerende goederen, in Nederland gelegen, omvat. — Regtb. Zutphen 15 Febr. 1855; Hof Gelderland 6 Mei 1856; W. 1765.

Art. 1219.

7258. Ph. J. Bachiene. De verpligting tot kadastrale aanwijzing der goederen, bij hypotheekstelling en inschrijving van hypotheek. — Themis VIII, 491; R. en W. II, 528.

7259. Inlichting nopens de aanduiding der kadastrale nommers van vaste goederen en cijfers, na de invoering van het nieuw hypothecair stelsel. — M. F. 8 Maart 1839; Bijv. 170; E. 518.

7260. De notarissen zijn verantwoordelijk voor de juistheid der kadastrale opgaven, betrekkelijk de gebouwde en ongebouwde eigendommen vermeld in voor hen gepasseerde acten, bestemd om in de registers van bewaring van de hypotheken te worden ingeschreven. Zij kunnen ingeval van onnaauwkeurige aanduidingen, zich ter verontschuldiging en ontheffing, niet beroepen op de opgaven der partijen. — H. R. 23 Februarij 1844; N. R. XVI, § 81, 408; v. d. H., V, no. 141, 177; R. en W. I, 93; W. 481; P. W. 536; Tijds. v. R. II, 249; H. R. 29 April 1853; P. W. 1984; W. 1445; N. R. XLIV, § 67, 294; H. R. 13 Januarij 1854; P. W. 2250.

7261. In de acten bestemd tot inschrijving, overschrijving, enz., in de registers van de hypotheekbewaarders, behoeft behalve de kadastrale aanduiding, niet de grootte der perceelen, zoo als deze

bij de kadastrale leggers bekend zijn, vermeld te worden. — Kon. Besl. 22 Februarij 1841, no. 16; M. F. 12 Maart 1841; N. R. XIII, § 36, 159.

7262. Indien in een notariële acte, bestemd om in de registers van den bewaarder van hypotheken te worden ingeschreven, de juiste kadastrale aanduiding niet wordt gevonden, moet niet de boete bij art. 8 der wet van 18 Junij 1832 worden toegepast, maar procesverbaal wegens overtreding van art. 37 der wet op het notarisambt, worden opgemaakt en aan den betrokken officier van justitie worden toegezonden. — M. J. 5 Augustus 1847, no. 61; Corr. IX, 26.

7263. Aan het tweede lid van dit art. is voldaan, indien de onroerende goederen in de acten zijn aangeduid door opgave van de gemeente, de sectie en het nommer, waaronder elk perceel in de schrifturen van het kadaster bekend is, op het tijdstip van het verlijden der acte, zoodat geen acte van herstelling kan worden gevorderd, indien tusschen het verlijden en overschrijven der acte, verandering in de kadastrale nummers heeft plaats gehad. — M. F. 28 Junij 1862, no. 20; P. W. 4008; Tijds. v. R. XVIII, 69, no. 3; Corr. XXXVIII, 314.

7264. J. H. Smits. Is het in overeenstemming met art. 37, 2de lid der wet op het notarisambt, dat in acten, houdende toestemming tot doorhaling van inschrijvingen, overgebragt, of genomen in de nieuwe registers der hypotheken, zelden de opgave van de gemeente, de sectie, en het nommer der verbonden perceelen gevonden wordt? — Jur. Corr. 1862, 375.

7265. W. H. van Meukeren. Moet in een acte, bestemd om in de registers der bewaring van de hypotheken te worden ingeschreven, overgeschreven, vermeld, of aangeteekend, ook worden opgenomen, de opgave van de gemeente, de sectie en het nommer, waaronder een gemeenschappelijke laan of poort behoort, indien in die acte voorkomt de vermelding, dat het betrokken perceel over zoodanig gebouwd of ongebouwd eigendom een vrijen uitgang heeft? — R. en W. VIII, 579.

7266. Aan de gemeentebesturen is verboden om extracten af te geven uit de kadastrale stukken, ten raadhuize van iedere gemeente neergelegd. — M. F. 19 Januarij 1863; Luttenberg 15.

7267. Is art. 37 der wet op het notarisambt voor zooveel de kadastrale aanduidingen betreft, van toepassing op acten van cessie of subrogatie van schuldvorderingen, waarbij onroerend goed is ondergezet? Op scheiding, waarbij dusdanige schuldvorderingen worden toebedeeld? — M. F. 27 Februarij 1855, no. 94; P. W. 2482; W. de Gelder, Adv. 407.

7268. De notaris is verpligt in acten van overdragt of cessie van schuldvorderingen met hypotheek, de daarin omschreven goederen aan te duiden, door de opgave van de sectie en het nommer, waaronder zij bij het kadaster bekend zijn. — M. J. 31 October 1845, no. 66; M. F. 4 November 1845, no. 104; R. en W. III, 139; Tijds. v. R. I, 94.

7269. Ook ingeval verkeerde vermelding van kadastrale aanduiding bij een latere acte wordt hersteld, behoort wegens de overtreding, in de eerste acte begaan, evenwel vervolging te worden ingesteld. — M. F. 21 April 1849, no. 33; P. W. 1438; Tijds. v. R. VI, 1, Corr. XXI, 43.

7270. Bij het constateren van verkeerde kadastrale aanduiding in een notariële acte, is het niet genoeg, dat de ambtenaren der registratie zulks verklaren, maar daarvoor moet het bewijs bij het procesverbaal worden overgelegd. — Regtb. Breda 30 Junij 1851; Tijds. v. R. VII, 211; Corr. XXI, 264.

7271. De notarissen moeten bij het opmaken hunner acten de kadastrale stukken raadplegen, die bij de bewaring van hypotheken en het kadaster berusten, en niet die zich bij de gemeentebesturen bevinden. — M. J. 20 Maart 1856; Luttenberg 87.

7272. Er heeft geen overtreding plaats, indien in eene acte onroerend goed wordt omschreven, als belend aan een laan, waardoor dat goed een vrije in- en uitgang heeft, zonder de kadastrale kenmerken van die laan te vermelden, omdat noch die laan wordt overgedragen, noch daarop een zakelijk regt van erfdienstbaarheid wordt gevestigd. — H. R. 27 Mei 1853; P. W. 1983; N. R. XLV, § 6, 33, § 7, 42; R. en W. VIII, 585; Corr. XVIII, 77; v. d. H., G. Z. XII, 57; Tijds. v. R. VII, 405; anders Regtb. 's Gravenhage 9 Julij 1852; R. en W. VIII, 579.

7273. Onder de schrifturen van het kadaster zijn mede begrepen de registers, plannen en kaarten, bij de gemeentebesturen gedeponeerd; de notaris heeft alzoo geen overtreding begaan, als hij de kadastrale onderscheidingen, volgens die stukken, overneemt en deze later blijken abusief te zijn. — H. R. 21 October 1853; P. W. 2137; W. 1482; N. R. XLVI, 129; v. d. H., G. Z. XII, 78; Tijds. v. R. IX, 401; Corr. XX, 178; Regtb. Zutphen 23 Junij 1853; R. en W. IX, 119; Tijds. v. R. VII, 402; Corr. XIX, 114, XXI, 201; H. R. 7 Oct. 1853; R. B. IV, 1; Tijds. v. R. VIII, 77; anders Regtb. Leeuwarden 22 Mei 1855; Tijds. v. R. X, 309; H. R. 14 December 1855; W. 1738; P. W. 2610; Tijds. v. R. X, 313; M. J. 20 Maart 1856, no. 125; Bijv. 65; R. en W. XI, 311; Corr. III, 264, XXVI, 78; Tijds. v. R. X, 313.

7274. Art. 37 der wet op het notarisambt is overtreden, indien in een acte van toestemming tot doorhaling eener hypothecaire inschrijving gezegd wordt, dat de hypotheek gevestigd is op onroerend goed, breeder in de inschrijving vermeld, zonder kadastrale aanwijzing. — Regtb. Breda 22 Februarij 1848; Corr. XXI, 221.

Art. 1220.

7275. Mr. A. J. Zubli. Hypotheek gevestigd op gekocht, doch niet dan na de inschrijving geleverd onroerend goed. — R. en W. XI, 345.

7276. Kan de verpligting tot het geven van hypotheek bij onderhandsche acte geschieden? — Jur. Vraagal I, 215.

7277. De kooper van een onroerend goed kan, vóór de overschrijving, daarop een hypotheek vestigen. — Hof N.-Brabant 8 Maart 1870; W. 3244.

Art. 1221.

7278. Mr. Aug. Philips. Over de kracht der hypotheek tot verzekering van een geopend crediet, — Themis 2e, II, 411.

7279. D. van Riessen. Over credniethypotheek. — Leyden 1870; beoord. door Ph. J. Bachiene, Themis XXXI, no. 4.

7280. Over welke sommen moet het regt van inschrijving worden geheven, ingeval de inschrijving wordt verlangd voor andere schuldvorderingen, dan die wegens geleend geld? — W. de Gelder, Adv. I, 261.

7281. Kan hypotheek gevestigd worden, voor dat de verbindtenis bestaat? — Is hypotheek nietig, gevestigd ten behoeve van houders van aandeelen in een negotiatie aantoonder. — W. de Gelder, Adv. II, 473; III, 541.

7282. Als hypotheek is gevestigd voor een toekomstige schuld, daarna op hetzelfde goed, voor een geldleening, en hierna de toekomstige schuld een zekere wordt, bewijsbaar uit een onderhandsche acte, heeft dan die schuld voorrang boven de geldleening? ook al geraakt de schuldenaar later in staat

van faillissement? — W. de Gelder, Adv. III, 180.

7283. Hypotheek voor een schuld, die bij de inschrijving niet bestond; — rang derzelve. — W. de Gelder, Adv. VI, 28.

Art. 1222.

7284. De eigenaar van een goed, hetwelk met hypotheken bezwaard is, blijft bevoegd om op het verhypothekeerde goed erfdienstbaarheden te vestigen, al mogt daardoor de gestelde zekerheid ongenoegzaam worden. — Jur. Corr. II, 359.

7285. Kan de hypothecaire schuldenaar, die betalingen in aflossing zijner schuld deed, vermindering van het verband vorderen? — W. de Gelder, Adv. VI, 29.

Art. 1223.

7286. C. A. van der Kemp. Ad articulum 1223*b* codicis civilis Neerl. — L. B. 1855; beoord. door mr. W. F. Otten, R. en W. X, 447; door mr. A. de Pinto, W. 1675; door mr. C. van Bell, Themis 2e, II, no. 3.

7287. B. Dorhout Mees. Over de regtskracht van het beding, volgens art. 1223, lid 2 Burg. Wetb., tusschen den schuldenaar en den hypotheekhouder aan te gaan. — Utrecht 1856; beoord. N. R. Bijdr. VI, 212.

7288. L. W. van Kleffens. Over de bedingen bij hypotheek, waaraan de wet bijzondere kracht heeft toegekend. — Gron. 1861.

7289. C. van Zegwaard. Over de bedingen bij hypotheek in de artt. 1223, 1230, 1254 Burg. Wetb. en 297 Wetb. v. K. vervat. — Leyden 1862.

7290. Mr. Dav. H. Levyssohn. Over de onherroepelijke volmagt, die een eerste hypothecaire schuldeischer van zijn schuldenaar kan bedingen. — Themis XII, 244; W. 1227, 1230.

7291. J. Movor. Verantwoordelijkheid van den gemagtigde krachtens art. 1223 Burg. Wetb., ter zake der levering. — R. en W. XIV, 243.

7292. Mr. A. G. Kleyn. De zoogenaamde onherroepelijke volmagt in art. 1223 Burg. Wetb. — N. N. II, 217.

7293. A. B. H. Is de hypothecaire schuldeischer, die het beding van art. 1223 Burg. Wetb. gemaakt heeft, bevoorregt voor het hem competerende, boven de kosten van uitwinning? — R. en W. II, 48.

7294. A. P. Wordt de tegenwoordigheid van den kantonregter vereischt, bij een openbaren verkoop van een met onderscheiden hypotheken bezwaard goed, ingeval die verkoop geschiedt door den eersten hypothecairen schuldeischer, krachtens de hem bij het vestigen der hypotheek verleende onherroepelijke volmagt, bedongen ingevolge art. 1223 Burg. Wetb.? — N. R. B. II, 231.

7295. Mr. A. W. Hoeth. Iets over art. 1223 Burg. Wetb. — R. en W. XIII, 542.

7296. Mr. L. Reeser. Iets over den aard van het beding van hypotheek en de onherroepelijke magtiging in art. 1223 Burg. Wetb. — R. en W. XV, 105.

7297. Mr. C. J. Diemont. Iets over het ophouden bij openbare veiling wanneer deze geschiedt, krachtens de onherroepelijke volmagt, bedoeld in art. 1223 Burg. Wetb. — R. en W. IX, 40.

7298. Mr. J. S. Verwey. Iets over den hypothecairen schuldeischer met het beding van art. 1223, alinea 2 Burg. Wetb., bij faillissement van den schuldenaar. — Zalt-Bommel 1866.

7299. J. G. Everwijn. Hoe mr. J. S. Verwey, advocaat te Zalt-Bommel, denkt over art. 1223, alinea 2 Burg. Wetb. — R. en W. XVIII, 356.

7300. Mr. A. H. van der Burgh. Over de vraag of men bij een hypotheek bedingen kan, dat de schuldenaar het verbonden goed, zonder toestemming van den schuldeischer niet zal mogen verkoopen. — Themis I, 15.

7301. J. W. A. Immink. Is de tegenwoordigheid van den kantonregter noodig bij eene verkooping, gedaan wordende door den eersten hypothecairen schuldeischer, bekleed met de onherroepelijke magt tot verkoop van vastgoed met meerdere hypotheken belast? — Neen. — R. B. XII, 286; XI, 222.

7302. V. U. P. Moet in geen geval, — wanneer de eerste hypothecaire schuldeischer van de op hem ingevolge art. 1223 Burg. Wetb. verstrekte onherroepelijke volmagt gebruik maakt, — de kantonregter bij den openbaren verkoop der verbonden goederen tegenwoordig zijn? — R. en W. I, 215.

7303. A. J. M. Holster. De verkoop krachtens onherroepelijke volmagt, met in achtneming der wettelijke voorschriften hebbende plaats gehad, kan de schuldenaar daartegen geen verzet meer doen. Hij kan evenmin schadevergoeding vorderen wegens beweerde onregtmatigheid van dien verkoop. — R. en W. IX, 435.

7304. De onherroepelijke volmagt kan ten behoeve van een tweeden hypothecairen schuldeischer niet worden bedongen. — Regtsg. Adv. IV, 112.

7305. De eerste hypothecaire schuldeischer die bedongen heeft de onherroepelijke volmagt, kan van de hem bij die volmagt verleende bevoegdheid geen gebruik maken, na het overlijden zijns schuldeischers, terwijl de erfgenamen van dezen zich beraden over de aanvaarding of verwerping der nalatenschap. — Regtsg. Adv. IV, 114.

7306. Kan de hypothecaire schuldenaar zich verzetten tegen den verkoop van het verbonden perceel, uit kracht van het beding van art. 1223 Burg. Wetb., op grond, dat dit beding niet is aangeteekend op de openbare registers? — Neen. Regtsg. Adv. VIII, 61.

7307. Is de hypothecaire schuldeischer die het beding van art. 1223 B. W. gemaakt heeft, bevoorregt voor het hem competerende, boven de kosten van uitwinning? — Neen. R. en W. II, 48.

7307*a*. Moet de hypothecaire crediteur deelen in de geregtskosten, op het faillissement gevallen? — Amst. Regtsp. Meng. I, 4.

7308. Wat wordt er vereischt, teneinde tot den verkoop krachtens de onherroepelijke volmagt bij art. 1223 toegestaan te kunnen overgaan; en welke verpligtingen rusten alsdan op den eersten hypothecairen crediteur? — Vraagst. I, no. 15, 40.

7309. Als bij acte van schuldbekentenis met hypothecair verband door den schuldeischer de onherroepelijke volmagt is bedongen, mag dan de schuldenaar den tweeden hypothecairen schuldeischer, bij eene afzonderlijke acte niet magtigen tot den verkoop van het verbonden goed, met het regt zich zelven uit de opbrengst te voldoen? — W. de Gelder, Adv. II, 137.

7310. Hoe moet gehandeld worden, als bij publieken verkoop van onroerend goed, krachtens onherroepelijke volmagt, de hoogste bieder verklaart voor den schuldenaar gekocht te hebben? — W. de Gelder, Adv. III, 379.

7311. Kan de onherroepelijke magtiging tot verkoop bij wanbetaling, aan den eersten hypothecairen schuldeischer ook wettig verleend worden, nadat de hypotheek is gevestigd, of is art. 1223 Burg. Wetb. zoo te verstaan, dat zulks niet anders dan tegelijk met die vestiging kan geschieden? — Corr. II, 17; IV, 21 en 22.

7312. Hoedanig behoort te worden gehandeld ter uitvoering van de onherroepelijken magt, welke door den eersten hypothecairen schuldeischer overeenkomstig art. 1223, is bedongen? — Corr. V, 5.

7313. Kan de eerste hypotheekhouder in alle gevallen den executorialen verkoop voorkomen, en dien overeenkomstig art. 1223 doen plaats hebben, ook dan wanneer de hoofdsom vóór het beslag niet is opgevraagd, of de tot betaling gestelde termijn niet was verloopen, of reeds interessen ten achteren zijn? — Corr. XV, 48.

7314. Mag de eerste hypothecaire schuldeischer gebruik maken van het bij de acte van hypotheek bedongen regt van onherroepelijke volmagt, wanneer bij die acte, noch de schuldeischer, noch iemand voor hem, is gecompareerd? — Jur. Corr. II, 256.

7315. Moet de aanneming van de hypotheek, en van de onherroepelijke volmagt tot verkoop, bedoeld in art. 1223 Burg. Wetb., blijken uit de acte van hypotheekstelling? — Jur. Corr. II, 359.

7316. Wanneer een eerste hypothecaire schuldeischer die gebruik maakt van het beding van onherroepelijke volmagt, het perceel ophoudt, is hij dan voor het verschil van prijs aansprakelijk, wanneer later een tweede bod waarvoor hij het perceel gunt, nog minder bedraagt? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 103.

7317. Welke actie heeft de hypothecaire schuldenaar, wiens onroerend goed door den schuldeischer krachtens het beding van onherroepelijke volmagt is verkocht en geleverd, indien de vereischten tot het gebruikmaken van dat beding niet zijn in acht genomen? — Regtsg. Adv. V, 105; Regtb. Rotterdam 26 Mei 1856; W. 1820.

7318. Toepassing van art. 1223 Burg. Wetb., ten aanzien van den cessionaris van den eersten hypothecairen schuldeischer, wanneer de oorspronkelijke debiteur het perceel aan derden heeft overgedragen. — R. en W. VII, 410.

7319. Kan de hypothecaire schuldeischer gebruik maken van het beding der onherroepelijke volmagt van art. 1223 Burg. Wetb., ook dan als de schuldenaar het bezwaarde goed aan een derde heeft verkocht? — R. en W. VII, 138.

7320. Wordt de tegenwoordigheid van den kantonregter vereischt bij den verkoop door den eerst hypothecairen schuldeischer, krachtens het beding, bedoeld bij art. 1223 Burg. Wetb., wanneer het verbonden goed met onderscheiden hypotheken is bezwaard? — R. en W. VII, 215.

7321. Moet de kooper van een huis, verkocht krachtens de onherroepelijke volmagt van art. 1223 Burg. Wetb., eene rangregeling provoceren over hetgeen ter voldoening aan art. 510 Burg. Regtsv. ter griffie is overgebragt, zoo hij het gekochte wil ontheffen van de hypotheken, in rang volgende op dat van den verkocht hebben procuratiehouder? Dan wel kan hij dadelijk de doorhaling der hypotheken vorderen? — Regtsg. Adv. III, 132.

7322. Is de hypothecaire crediteur, welke uit kracht der onherroepelijke volmagt verkoopt, zonder eenig beraad voor te behouden, tusschen den inzet en toeslag, jegens de koopers gebonden, in dien zin, dat bij staking van den verkoop, tengevolge van aflossing des kapitaals, de hooggelden moeten worden uitbetaald? — W. 845.

7323. Mr. D. Roessingh. Aanbeveling om bij het beding van onherroepelijke volmagt te bepalen, dat de schuld opvorderbaar wordt, zoodra door derden executie op het verbonden onroerend goed wordt bestierd. — W. 287.

7324. Kan de tweede hypothecaire schuldeischer het beding, omschreven bij art. 1223 alinea 3 Burg. Wetb., bij het vestigen der hypotheek verleend, uitoefenen, ingeval hij eerste hypothecaire schuldeischer wordt? — Opm. en Meded. VIII, 178.

7325. Kan de eerste hypothecaire schuldeischer, die bedongen heeft de onherroepelijke volmagt, bedoeld bij art. 1223, 2e lid Burg. Wetb. van de hem bij die volmagt verleende bevoegdheid gebruik te maken, na het overlijden zijns schuldeischers, terwijl de erfgenamen van dezen zich beraden over de aanvaarding of verwerping der nalatenschap? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 113.

7326. Kan de onherroepelijke volmagt, bedoeld bij art. 1223 Burg. Wetb., ten behoeve van een tweeden hypothecairen schuldeischer worden bedongen. — Regtsg. Adv. IV, 112.

7327. Kan een tweede of opvolgend crediteur ook een onherroepelijke volmagt bedingen om het verhypothekeerde publiek te mogen verkoopen, indien de debiteur nalatig wordt in het nakomen zijner verbindtenis. — Vraagst. II, no. 16, 57.

7328. Vervallen de voorregten aan het regt van eerste hypotheek verbonden, door de overdragt van dat regt aan een derde? — R. en W. XIX, 566.

7329. Is het beding in een acte van schuldbekentenis met hypothecair verband nietig, dat, bij gebreke van betaling, de schuldeischer eigenaar zal worden van het verbonden goed, tegen een prijs, door deskundigen te bepalen? — W. de Gelder, Adv. II, 43.

7330. Vervalt de onherroepelijke volmagt, bij art. 1223 Burg. Wetb. toegestaan, bij den dood des schuldenaars? — W. de Gelder, Adv. II, 52.

7331. Bij verkoopingen krachtens onherroepelijke volmagt, is de notaris niet gehouden, in de acte de laatste eigendomsbewijzen en overschrijving te vermelden, omdat bij art. 8 no. 2 en 3 der wet van 16 Junij 1832 (St. 29), zijn uitgezonderd de verkoopingen, ingeval van geregtelijke in beslagneming en daarmede kunnen worden gelijkgesteld, de verkoopingen krachtens onherroepelijke volmagt. — M. F. 12 September 1864, no. 62; P. W. 4566; W. de Gelder, Adv. IX, 374; Corr. VI, 143.

7332. De hypothecaire schuldeischer, die gebruik wil maken van de bevoegdheid, hem bij art. 1223 Burg. Wetb. verleend, behoeft de acte waarin dat beding gemaakt is, niet noodzakelijk vooraf aan zijn schuldenaar te beteekenen. De schuldeischer is niet als executant te beschouwen; de bepalingen bij uitwinning van onroerend goed voorgeschreven, zijn mitsdien op hem niet van toepassing. — Regtb. Arnhem 4 Juli 1848; R. B. X, 540; W. 962.

7333. De beteekening aan volgende hypotheekhouders, dat de eerste hypotheekhouder gebruik zal maken van de hem verleende onherroepelijke volmagt, is slechts aan één registratieregt van 80 ct. onderworpen, overschillig hoe groot het getal volgende hypotheekhouders moge zijn. — M. F. 12 Julij 1864, no. 120; P. W. 4447.

7334. Regten en pligten van den hypotheekhouder, die van het beding, bij art 1223 Burg. Wetb. vermeld, wil gebruik maken. — N. R. B. III, 590.

7335. Kan de hypothecaire schuldeischer het verbonden perceel, ingevolge art. 1223 alinea 2, verkoopen daar waar hij goedvindt? — Neen. — Jur. Vraagal III, 46.

7336. De goedkeuring door den schuldenaar van den verkoop, krachtens onherroepelijke volmagt, verleend bij acte van verkoop, is niet onderworpen aan een afzonderlijk vast regt van registratie. — M. F. 22 Januarij 1863; P. W. 4189; W. de Gelder, Adv. VII, 493.

7337. De kooper heeft tegen den verkooper, krachtens onherroepelijke volmagt, wel eene vordering tot levering bedoeld bij art. 671, maar hij kan geen feitelijke in bezitstelling van hem vorderen, omdat de onherroepelijk gemagtigde zelf geen bezit van het verkochte goed heeft gehad. — Regtb. Gorinchem 6 November 1847; R. B. X, 60; W. 1045.

7338. Bij magtiging gegeven, volgens art. 1223

Burg. Wetb., is de aanhechting van eene grosse of expeditie niet noodig, indien de acte van hypotheek berust onder den notaris, die over de acte van verkoop staat. — M. v. J. 1 Februarij 1853, no. 17; M. F. 10 Februarij 1853, no. 20; P. W. 2613; Tijds. v. R. X, 314; M. F. 23 Februarij 1853; Corr. XVIII, 77; XXIV, 347.

7339. Indien de onherroepelijk gemagtigde het vast goed verkoopt, nadat reeds dat goed door den eigenaar, die de magtiging verleende, aan een derde was verkocht, is op beide acten een evenredig registratieregt van 4 pct. verschuldigd. — M. F. 9 Maart 1867, no. 39; P. W. 5654.

7340. De onherroepelijke magtiging, welke de schuldenaar op den hypothecairen schuldeischer heeft verstrekt, om casu quo het verbonden goed te kunnen doen verkoopen, ontneemt aan dien schuldenaar de bevoegdheid niet, om zelf het goed te kunnen verkoopen, zoolang van die magtiging geen werkelijk gebruik is gemaakt. Het bevorderen der geldschietingen is het doel van den wetgever, in het toelaten der onherroepelijke magtiging op den eersten hypothecairen schuldeischer. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 April 1841; N. R. X, § 106, 444; W. 233; Regtz. III, 269.

7341. De onherroepelijke volmagt is aan geen afzonderlijk registratieregt onderhevig, noch ook het beding, dat de verbonden goederen niet zonder toestemming van den geldschieter zullen mogen worden verhuurd; in het algemeen kan geen afzonderlijk regt van registratie worden gevorderd, wegens beschikkingen in acten voorkomende, waarbij van deze of gene bepaling des wetboeks wordt afgeweken. — Regtb. Eindhoven 16 November 1840; N. R. VIII, § 86, 412; M. F. 5 Januarij 1841, no. 35; Regtb. Tiel 27 Jan. 1841; N. R. XIII, § 105.

7342. De verkoop van onroerende goederen door den hypothecairen schuldeischer, krachtens onherroepelijke volmagt, is niet te beschouwen als eene geregtelijke uitwinning; de toepassing van het laatste lid van art. 430 Wetb. B. R., wordt daarbij niet vereischt. — Regtb. Sneek 12 November 1845; R. B. IX, 525.

7343. De bedongen onherroepelijke magtiging tot verkoop van een verbonden perceel, kan worden ten uitvoer gelegd, zoolang de daardoor verzekerde schuldvordering niet geheel is afgelost. — Hof Gelderland 24 Julij 1849; R. B. XII, 646.

7344. Indien een verkooper voor onbetaalde kooprijs, hypotheek op het verkochte goed heeft verkregen, met onherroepelijke volmagt, is daarmede niet bestaanbaar een beding in dezelfde acte, dat de gebrekige kooper ingeval van herveiling, gehouden zal zijn het minder geldende bij te leggen, zonder van het meerdere iets te kunnen vorderen.— Regtb. Maastricht 31 Januarij 1850; W. 1122.

7345. De eigendomsovergang, welke uit kracht van den openbaren verkoop, door den hypothecairen schuldeischer, krachtens onherroepelijke volmagt verrigt, voor den kooper ontstaat, wordt inderdaad geheel en alleen aan den hypothecairen schuldenaar ontleend; de kooper kan derhalve, als alleen in de plaats van dien schuldenaar tredende, geene andere regten voor zich inroepen, dan die hij van dezen zijnen auteur kan ontleenen. De vordering tot ontruiming tegen den huurder ingesteld, kan daaronder niet worden gebragt; aan eenig regt van den hypothecairen schuldenaar ontleend, mag niet worden gedacht. — H. R. 12 April 1860; N. R. LXIV § 48, 201; v. d. H., B. R. XXIV, no. 764, 117.

7346. De hypothecaire schuldeischer, die krachtens de onherroepelijke volmagt, het verbonden goed heeft verkocht en zelf kooper geworden, den kooprijs met zijn schuldenaar, in aftrek der hypothecaire schuld verrekent, blijft aansprakelijk voor het bedrag der rijksbelastingen, door den hypothecairen schuldenaar verschuldigd, voor zoover die regt van voorrang boven hypotheek uitoefenen. — Regtb. Nijmegen 7 September 1858; N. R. LXII; § 77, 371; W. 1996; Tijds. v. R. XIII, 87, no. 3.

7347. De uitoefening van het regt, bedongen krachtens art. 1123 Burg. Wetb., kan steeds nog voorkomen worden door oplegging van het verschuldigde. — Regtb. Rotterdam 4 Junij 1868; N. R. B. XIX, 373.

7348. Het beding der onherroepelijke volmagt is een reëel regt, gelijkstaande met het regt van hypotheek, hetwelk tegelijk met het toegekende regt van hypotheek, even als dit wordt gevestigd en bewaard, om tegen derden te werken. Dat beding mag niet worden gelijkgesteld met een gewone volmagt, welke door den lastgever kan worden herroepen, of door het ophouden van zijn regt op het goed, kan verloren gaan. — H. R. 20 Januarij 1854; v. d. H., B. R. XVIII, no. 546, 56; W. 1509; P. W. 2/1853, 278.

7349. Verzet tegen den verkoop krachtens onherroepelijke volmagt, op grond dat ingevolge een latere tusschen partijen aangegane overeenkomst, de opeisching en betaling van het kapitaal, niet meer zooals bij de eerste acte, zou geschieden, op de eerste aanvraag en zonder renten, maar dat voortaan renten zouden worden betaald, en de opeisching der hoofdsom eerst bij wanbetaling van die renten zou kunnen geschieden, en dat evenwel geen in mora-stelling ter zake van renten, aan de opvordering was voorafgegaan. — Regtb. Utrecht 26 October 1853; W. 1529; R. en W. IX, 283; Tijds. v. R. IX, 91, no. 3.

7350. Indien de schuldenaar in verzuim is gesteld, aan hem den dag is beteekend, waarop de verkoop zal plaats hebben, en hij geen verzet heeft gedaan vóór den dag van verkoop, kan hij na de veiling zich daartegen niet verzetten, doch moet hij geacht worden den door zijnen gemagtigde gedanen verkoop te hebben goedgekeurd. — Hof Gelderland, sine die W. 1049.

7351. Bij verkoop krachtens onherroepelijke volmagt in art. 1223 Burg. Wetb. bedoeld, moet deze aan de acte van veiling worden gehecht. — H. R. 21 Maart 1850; P. W. 1159; N. R. XXXV, § 28, 125, § 29, 129; v. d. H., B. R. XI, no. 376, 369; Corr. XII, 20; Tijds. v. R. V, 129; W. 1112; R. en W. V, 326; IX, 439; XI, 209; M. v. J. 31 October 1850, no. 31; M. F. 16 November 1850, no. 220, Tijds. v. R. V, 234; Corr. XIII, 40; W. 1197; anders Regtb. Zierikzee 18 December 1849; Tijds. v. R. X, 313.

7352. Indien de onherroepelijke volmagt bedongen is bij eene acte in minuut, berustende bij denzelfden notaris, die krachtens de onherroepelijke magtiging, ten verzoeke van den hypotheekhouder verkoopt, behoeft de grosse niet te worden vastgehecht aan het procesverbaal van verkoop. — Jur. Corr. III, 209.

7353. Indien een verkoop krachtens onherroepelijke volmagt geschiedt, is de notaris verpligt in de acte van veiling de voornamen, naam, beroep en woonplaats van den schuldenaar of eigenaar van het verbonden goed, dat in veiling wordt gebragt, te vermelden. — H. R. 22 Mei 1868; W. 3011; N. R. LXXXIX, § 14, 107; R. en W. XX, 433; P. W. 5312; Regtb. Zutphen 27 Februarij 1868; P. W. 5312.

7354. De eerste hypotheekhouder die krachtens onherroepelijke volmagt het verbonden goed heeft verkocht, is alleen bevoegd den koopprijs te ontvangen. — Regtb. Amsterdam 20 November 1849; R. B. XII, 169; W. 1077.

7355. Regtsverhouding tusschen den hypothecairen schuldeischer, die gebruik maakt van het hem verleend regt tot verkoop, den kooper van het verbonden goed en hem die het in beslag genomen heeft. — Hof Gelderland 10 Maart 1847; R. B. IX, 468; W. 8617; R. en W. II, 610; N. R. XXXIII, § 46, 232; Tijds. v. R. VI, 393; Regtb. Tiel 26 September 1845; W. 867.

7356. De hypotheekhouder aan wien onherroepelijke volmagt tot openbaren verkoop is verleend, is niet verpligt het alzoo in veiling gebragt perceel aan den hoogstbiedende te gunnen. Hij is evenwel verpligt bij eene latere herveiling, datzelfde perceel tot lageren prijs gunnende, deswege rekening en verantwoording te doen aan den eigenaar; hij kan niet geacht worden zelf kooper te zijn geworden voor de opgehouden som. — Regtb. Amsterdam 24 Mei 1853; N. R. B. III, 455 en 590; N. R. XLVII, § 94, 440; R. en W. IX, 40; W. 1449; Tijds. v. R. VIII, 90, no. 2.

7357. De tweede hypothecaire schuldeischer kan het beding maken van art. 1223 bij het vestigen der hypotheek, voor het geval, dat hij eerst hypothecaire schuldeischer zal worden. De verbindtenis door den schuldenaar aangegaan, om op de eerste aanzegging van den schuldeischer hem de verschuldigde gelden op te leggen, is niet in strijd met de wet. — Regtb. Utrecht 18 Februarij 1852; N. R. B. II, 382; R. en W. VIII, 136; N. R. XLV, § 54, 259; Tijds. v. R. VII, 222, no. 11; anders Regtb. Appingedam 8 Januarij 1852; P. W. 1852, 155; Tijds. v. R. VII, no. 1.

7358. Tengevolge van den verkoop door den hypothecairen schuldeischer gedaan, krachtens de onherroepelijke volmagt door den schuldenaar aan hem verleend, heeft de kooper geen regt om de ontruiming te vragen der onroerende goederen, hem in eigendom overgedragen. — Regtb. Rotterdam 14 Mei 1862; W. 2380; N. N. II, 194; N. R. B. XIII, 77.

7359. De hypothecaire crediteur met onherroepelijke volmagt, kan bij faillissement van den schuldenaar niet tot verkoop overgaan, zonder de hypotheekschuld te laten verifiëren. — Regtb. Haarlem 10 December 1867; W. 2978; R. en W. XX, 282.

7360. De eigenaar van een onroerend goed, kan zich niet verzetten tegen den verkoop van zijn goed door den hypothecairen schuldeischer aangekondigd, krachtens de onherroepelijke volmagt, bij de oorspronkelijke notariële acte verleend en ingeschreven, op grond, dat die inschrijving is geroijeerd. — Regtb. Rotterdam 27 Januarij 1868; W. 2991.

7361. Het beding van art. 1223 is te beschouwen als eene lastgeving, hoezeer dan ook wat de regtsgevolgen betreft van eene gewone lastgeving onderscheiden.

De notaris die in de acte van verkoop, ingevolge de onherroepelijke volmagt aan den hypothecairen schuldenaar diens naam, beroep en woonplaats niet vermeldt, maakt zich schuldig aan overtreding van art. 26 der wet op het notarisambt. — H. R. 22 Mei 1868; W. 304.

7362. Kan de onherroepelijke magtiging tot verkoop bij wanbetaling aan den eersten hypothecairen schuldeischer ook wettig verleend worden, nadat het hypotheek is gevestigd, of is art. 1223 Burg. Wetb. zoo te verstaan, dat zulks niet anders dan tegelijk met die vestiging kan geschieden? — Corr. II, 17; A. D. S., III, 18; P. H. Ekma, III, 19; J. C. van der Heyden, III, 23; IV, 21.

7363. De hypothecaire schuldeischer, die krachtens onherroepelijke volmagt, het verbonden perceel heeft verkocht en zelf ingekocht, den koopprijs niet betalende, maar met zijne schuld verrekent, blijft aansprakelijk voor het bedrag van geprivilegiëerde rijksbelasting, ter voldoening waarvan onder hem arrest is gelegd op den koopprijs. — Regtb. Nijmegen 7 Sept. 1858; Corr. XXIX, 261; N. R. LXII, § 77, 371; W. 1996.

7364. Het beding van onherroepelijke volmagt wel verre van den aard der wederzijdsche betrekkingen te veranderen, strekt alleen tot vereenvoudiging en vermijding van formaliteiten; het staat vast, dat hij die krachtens de bij dit beding bedoelde onherroepelijke magtiging een verbonden onroerend goed verkoopt, dit doet als gemagtigde van den eigenaar (den schuldenaar) en als dien vertegenwoordigende. — H. R. 12 April 1860; Corr. XXXVI, 230; N. R. LXIV, § 48, 201; v. d. H., B. R. XXIV, no. 764, 117.

7365. De tweede hypothecaire schuldeischer kan de onherroepelijke volmagt niet doen gelden, ingeval hij eerste hypotheekhouder wordt. — Regtb. Appingedam 8 Januarij 1852; Opm. en Meded. VIII, 136; P. W. 1852, 155; Tijds. v. R. VII, no. 1.

7366. Hoedanig behoort gehandeld te worden ter uitvoering van de onherroepelijke volmagt, welke door den eersten hypothecairen schuldeischer overeenkomstig art. 1223 Burg. Wetb. bedongen is? — Corr. IV, 32; E. J. M. V, 6; A. de Smidt, V, 6.

7367. De notaris redacteur der acte mag niet zelf de onherroepelijke volmagt aannemen voor den schuldeischer. — Corr. IX, 22.

7368. Indien het beding bij art. 1223 aan den eersten hypothecairen schuldeischer toegestaan, door den schuldenaar niet aan den eersten, maar slechts ten behoeve van den tweeden of derden schuldeischer was ingewilligd, en dat op het oogenblik, dat die 2e of 3e schuldeischer daarvan gebruik zou willen maken, tengevolge van cessie of subrogatie, de schuldvordering van den eersten hypothecairen schuldeischer had verkregen, zou alsdan de schuldenaar of de latere schuldeischer zich daartegen kunnen verzetten? — Corr. XIV, 44; XV, 49.

7369. De verkoop krachtens onherroepelijke volmagt met inachtneming van de formaliteiten noodig tot zuivering, sluit de toepasselijkheid van art. 1552 uit. — Hof Drenthe 31 Mei 1862; N. R. B. XIV, 612; N. N. 250.

7370. Indien een hypothecair crediteur met onherroepelijke volmagt, krachtens die volmagt, vaste goederen verkoopt van zijn debiteur, die inmiddels in staat van faillissement is verklaard, heeft de kooper het regt niet, om volgens art. 551 Burg. Regtsv. de regeling van den voorrang te verzoeken. — Regtb. Assen 22 November 1858; N. R. B. IX, 191; N. R. LXII, § 88, 440; Tijds. v. R. XIII, 151, no. 10.

7371. De houder van een hypotheek met onherroepelijke volmagt tot verkoop van het perceel, behoeft, om van die volmagt gebruik te maken, niet vooraf de grosse te doen beteekenen. Ingeval van faillissement van den debiteur, behoeft zoodanige hypotheekhouder zijn vordering niet te doen verifiëren. — Regtb. Amsterdam 30 October 1857; N. R. B. VIII, 253; Corr. XXXIV, 67.

7372. De eerst ingeschreven schuldeischer gebruik makende van het beding, krachtens art. 1223 Burg. Wetb. gemaakt, is verpligt tot rekening en verantwoording zijner gestie en overbrenging van het saldo ter griffie. — Regtb. Groningen 4 April 1856; N. R. B. VII, 591.

7373. De curator in een faillissement heeft geen vordering tot betaling van den koopschat, wegens een door den hypotheekhouder, krachtens onherroepelijke volmagt, verkocht onroerend goed van den gefailleerde. — Regtb. Amsterdam 20 November 1849; R. B. XII, 168; W. 1077.

7374. De onherroepelijke volmagt op den eersten

hypothecairen crediteur verstrekt, geeft aan dezen het regt om het verhypothekeerde goed bij wanbetaling te verkoopen, in welke handen dat goed zich ook moge bevinden; dat regt gaat ook bij cessie en subrogatie op de cessionarissen over.

Dat beding is niet bloot te beschouwen als alleen de contracterende partijen te verbinden, maar het is ook bij de wet toegelaten met betrekking tot het hypotheek zelf; het deelt mede in de regtsgevolgen, welke het hypotheek als een reëel regt ook tegen derden heeft. — Hof Groningen 22 Februarij 1853; W. 1432; N. R. XLIV, § 91, 416; Tijds. v. R. VII, 223, no. 12.

7375. De procuratio in rem suam geregeld bij art. 1223, 2de lid Burg. Wetb., werkt ook tegen derden. De onherroepelijke volmagt geeft aan den hypothecairen schuldeischer een reëel en onherroepelijk regt, gelijkstaande met het regt van hypotheek zelf, om door inschrijving gevestigd en bewaard, ook tegen ieder derde te werken, van gewone volmagt geheel onderscheiden. — H. R. 20 Januarij 1854; N. R. XLVI, § 84, 322; W. 1509; Corr. XXVI, 90; v. v. H., B. R. XVIII, no. 546, 56.

7376. De verkoop van gehypothekeerd goed, krachtens onherroepelijke volmagt, is niet eene vereenvoudigde soort van uitwinning; daarop is art. 500 Burg. Regtsv. dus niet van toepassing. — Regtb. Amsterdam 8 Junij 1853; N. R. L, § 95, 432.

7377. De verkooping gedaan, krachtens onherroepelijke volmagt, is eene vrijwillige verkooping. — H. R. 30 Jan. 1863; N. R. LXXIII, § 18, 128.

7378. De hypothecaire schuldeischer, ten wiens behoeve het beding van onherroepelijke volmagt gemaakt is, kan niettemin het verbonden goed ordinario modo in beslag nemen en bij executie doen verkoopen. — Regtb. 's Gravenhage 8 April 1851; W. 1227; Hof Z.-Holland 21 Mei 1851; W. 1230; R. en W. VI, 363.

7379. De hypothecaire schuldeischer die gebruik wil maken van de onherroepelijke volmagt, behoeft niet vooraf aan zijn schuldenaar de acte te beteekenen, waarbij dat beding is gemaakt. De schuldeischer moet niet als executant worden beschouwd; de bepalingen bij uitwinning van onroerend goed voorgeschreven, zijn niet op hem van toepassing. — Regtb. Arnhem 4 Julij 1848; R. B. X, 540; R. en W. IV, 78; W. 962.

7380. Het verzet door derden tegen een vonnis van toewijzing bij geregtelijken verkoop, is ontvankelijk, ook indien het gedaan wordt door den hypothecairen schuldeischer, die, krachtens het beding, vermeld bij art. 1223 Burg. Wetb., het verpande goed heeft verkocht en zelf heeft ingekocht. — Hof Gelderland 29 September 1847; N. R. XXXVI, § 65, 274; R. B. IX, 772; Tijds. v. R. VI, no. 123, 407; Regtb. Nijmegen 12 Maart 1847; N. R. XXXVIII, § 75, 401; Tijds. v. R. VI, 416, no. 124.

7381. Een eerste hypothecair schuldeischer heeft ook het regt, van de hem verleende volmagt gebruik te maken tegen een derde, aan wien het verbonden perceel door den schuldenaar is verkocht en overgedragen. — Regtb. Appingedam 19 Februarij 1852; W. 1319; Tijds. v. R. VI, 404, no. 122.

7382. Bij verkoop door den schuldeischer krachtens onherroepelijke volmagt, is de tegenwoordigheid des kantonregters niet noodig, ook dan niet, indien meerdere hypotheken op het goed zijn ingeschreven, noch tot de zuivering der hypothecaire lasten die boven den koopprijs gaan. — Kantg. Oostburg 15 November 1851; N. R. B. II, 231.

7383. De eerste hypotheekhouder verliest zijn bedongen regt van verkoop, krachtens onherroepelijke volmagt niet, door de inbeslagneming van het verbonden goed door derden. — Regtb. Alkmaar 30 Januarij 1851, N. R. B. I, 452; W. 1207.

7384. De verpanding van vast goed met het beding van art. 1223, verhindert den eigenaar van het verpande goed niet, zelf zijn goed te vervreemden. De hypotheekhouder kan van zijn regt tot verkoop geen gebruik maken, zoolang niet de schuldenaar in mora is met de betaling van kapitaal of rente. De hypotheekhouder vertegenwoordigt bij den verkoop den eigenaar, hij kan geen meer regt op den kooper overdragen, dan de schuldenaar zelf zou hebben kunnen overdragen. — Regtb. Deventer 26 Junij 1850; N. R. B. I, 417.

7385. De cessionaris van den eersten hypothecairen schuldeischer, heeft geen andere formaliteit te vervullen, dan een in morastelling van den oorspronkelijken debiteur, ook indien hij het perceel aan derden heeft overgedragen. — Hof Overijssel 23 Junij 1851; R. en W. VII, 410; N. R. XL, § 86, 403; Tijds. v. R. VI, 398; W. 1301.

7386. In eene acte van verkoop krachtens onherroepelijke volmagt, terwijl de oorspronkelijke debiteur is overleden, behoeven de namen der erfgenamen niet te worden vermeld. — Regtb. Gorinchem 21 Julij 1870; W. 3244.

7387. De hypothecaire schuldeischer die het beding van art. 1223, alin. 2, heeft gemaakt, mag bij faillissement van zijn debiteur de hypothecaire regten uitoefenen, alvorens te zijn geverifiëerd. Indien in de hypothecaire acte de bepaling voorkomt, dat de schuldenaar de schuld voor een zeker gedeelte in hypotheekbrieven van den crediteur kan voldoen, behoeft die bepaling niet in de veilconditiën voor den kooper te worden opgenomen, ingeval de hypothecaire crediteur van het beding van art. 1223 gebruik maakt. Al is in de hypothecaire acte bepaald, dat de schuldeischer tot den verkoop kan overgaan „na eenvoudig bevel tot betaling," kan bij faillissement van den debiteur, tot dien verkoop worden overgegaan, zonder dat zulk bevel gedaan is. — Hof N.-Holland 30 Junij 1869; W. 3270.

7388. Betwiste bevoegdheid tot het instellen der revindicatoire actie bij verkoop, krachtens het beding bij art. 1223 Burg. Wetb. vermeld. — Regtb. Breda 27 October 1863; N. N. IV, 63.

7389. De zoogenaamde onherroepelijke volmagt bij hypotheek, is niet van onwaarde, omdat een crediteur nog niet was eerste hypothecaire schuldeischer toen de volmagt werd verleend en ingeschreven. Zij wordt van kracht, zoodra de vroegere inschrijvingen, waardoor zij buiten werking werd gesteld, zijn doorgehaald. Indien de kantonregter niet tegenwoordig is geweest bij den verkoop, kan geen zuivering worden gevorderd. — Regtb. Breda 13 Januarij 1863; W. 2455; N. N. II, 174; Tijds. v. R. XVII, 141, no. 5; Corr. XXXVIII, 320; W. de Gelder, Adv. VII, 89; R. en W. XV, 454; P. W. 4120 en 4121.

7390. Een tweede hypotheekhouder mag het beding van onherroepelijke volmagt maken voor het geval, dat hij eerste hypotheekhouder wordt. — Regtb. Amsterdam 14 September 1853; W. 1531; R. en W. IX, 288; N. R. LII, § 84, 393; Tijds. v. R. VIII, 334, no. 57.

7391. De schuldenaar die zich in het geval van art. 1223 niet heeft verzet tegen den verkoop, kan later geen schadevergoeding vorderen, op grond van beweerde onregtmatigheid van dien verkoop. Dit middel moet zelfs ambtshalve door den regter worden aangevuld, indien het door den gedaagde niet is voorgesteld. — Regtb. Haarlem 18 April 1854; W. 1544; R. en W. IX, 436; Tijds. v. R. VIII, 332, no. 56.

7392. De hypothecaire crediteur die onroerend goed verkoopt, krachtens onherroepelijke volmagt, is na de overschrijving in de registers niet verpligt tot feitelijke levering. — Regtb. Amsterdam 18 Febr. 1869; W. 3177; N. R. B. XIX, 775.

7393. Bij eene acte van verkoop ingevolge onherroepelijke volmagt, is de notaris verpligt den naam, het beroep en de woonplaats van den hypothecairen schuldenaar te vermelden; bij gebreke daarvan overtreedt hij art. 26 der wet op het notarisambt. — Regtb. Zutphen 27 Februarij 1868; H. R. 22 Mei 1868; P. W. 5312.

7394. De hypothecaire schuldeischer kan ingeval van faillissement van zijn schuldenaar, ingevolge het beding van art. 1223 Burg. Wetb. den verkoop van het verbonden goed ondernemen, zonder zich vooraf in het faillissement te hebben doen verifiëren. — H. R. 11 Maart 1870; W. 3202.

7395. Indien een persoon kooper wordt, van een krachtens de zoogenaamde onherroepelijke volmagt verkocht perceel, en de levering door middel der overschrijving heeft plaats gehad, dan kan tegen den vroegeren eigenaar, even als tegen ieder ander houder, de revindicatoire actie worden ingesteld. — Hof N.-Brabant 8 Julij 1864; R. en W. XVII, 102; Regtb. Breda 27 October 1863; R. en W. XVI, 461.

7396. Het niet doen aanteekenen van het beding van onherroepelijke volmagt in de openbare registers, kan niet door den schuldenaar worden ingeroepen, ten einde daarop, de nietigheid van den verkoop krachtens die volmagt, te doen uitspreken, omdat die aanteekening alleen geschiedt, opdat derden daarmede niet onbekend zouden zijn. — Regtb. Rotterdam 27 Januarij 1868; R. en W. XX, 197.

Art. 1224.

7397. J. C. P. van Wesenhagen. De inscriptione hypothecaria. — Traj. 1833.

7398. J. W. Sprenger. De registris. — L. B. 1839.

7399. Mr. R. T. van Boneval Faure. Art. 1224 van het Burg. Wetb. — N. R. B. XVIII, 394.

7400. Wettelijke en administrative voorschriften aan de hypotheekbewaarders gegeven, met betrekking tot de heffing van salaris voor hunne ambtsverrigtingen. — W. 2389.

7401. Moeten de hypothecaire verbanden — bij schuldvernieuwing of subrogatie — op nieuw worden ingeschreven, en de regten op nieuw worden betaald? — W. de Gelder, Adv. II, 461.

7402. J. Schoth. Hypothecaire en kadastrale boekhouding; algemeen register, enz. — W. 3271.

7403. Een crediteur kan ter bewaring zijner regten, geen hypothecaire inschrijving op de goederen van den debiteur nemen. — Regtb. Amsterdam 5 October 1868; R. en W. XXI, 118.

7404. Bij de inschrijving der hypotheken is de vermelding van den naam, voornaam, beroep en woonplaats van den schuldenaar niet volstrekt noodzakelijk; eene individuële of spetiale aanduiding van den schuldenaar, waardoor de hypotheekbewaarder hem duidelijk herkennen en van anderen onderscheiden kan, is voldoende. Bij een gedane inschrijving moet niet zoo zeer worden gelet op den afzonderlijken grammaticalen zin, maar wel bepaald op het verband, waarin het tot het overige gedeelte der acte voorkomt. — Regtb. Zwolle 1846; Regtz. III, 272.

7405. In de hulpregisters no. 3 en 4 mogen geen acten of stukken in een vreemde taal opgesteld, in die vreemde taal worden in- of overgeschreven, hetgeen de openbaarheid in den weg zou staan, maar wel vertalingen door beëedigde vertalers opgemaakt. — M. F. 20 Augustus 1858, no. 13; P. W. 3177.

7406. Het regt van inschrijving is verschuldigd telkens als de formaliteit vervuld wordt, voor elke inschrijving, onverschillig of zij dezelfde schulden of dezelfde goederen betreft; alzoo ook ingeval een nieuwe inschrijving wordt genomen, tengevolge dat, bij de acte van hypotheekstelling het goed niet behoorlijk was omschreven en aangeduid. — M. F. 15 October 1853, no. 55; P. W. 2/1853, 280.

7407. Het regt van inschrijving is ook verschuldigd wegens een nieuwe inschrijving genomen, omdat de vroegere inschrijving genomen was, vóór dat de overschrijving van het verbonden goed had plaats gehad. — M. F. 31 Januarij 1854, no. 47; P. W. 2/1853, 282.

7408. Indien bij eene acte van verhuring van vaste goederen voor den tijd van zes jaren, hypotheek wordt verleend, tot zekerheid van de betaling van den jaarlijkschen huurprijs, is het regt van inschrijving verschuldigd over het bedrag van een jaar huur, niet over zesmalen dat bedrag. — M. F. 6 Februarij 1854, no. 96; P. W. 2/1853, 282.

Art. 1225.

7409. De inschrijving eener vóór 1838 genomen hypotheek, na den laatsten Augustus 1844, heeft, ingevolge art. 7 der wet van 4 Julij 1842, no. 16, slechts rang van den dag der inschrijving; na dien termijn kan derhalve geen inschrijving meer met goed gevolg geschieden, wanneer op het oogenblik der inschrijving het goed niet meer in handen van den hypotheekgever of diens erfgenamen is. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 November 1867; N. R. B. XVIII, 527.

7410. Eene hypothecaire inschrijving onder de Fransche wet genomen, doch niet binnen den termijn bij de wet van 4 Julij 1842 (St. 16) voorgeschreven, op de nieuwe registers overgebragt, is daardoor niet van regtswege vervallen. Die overbrenging kan mitsdien ook nog later geschieden. Daarvoor is het echter niet genoeg, dat er een nieuwe inschrijving op grond van de oorspronkelijke notariële acte worde genomen, maar moet bij deze inschrijving op de nieuwe registers van de reeds bestaande inschrijving op de oude worden gewaagd. — Regtb. Arnhem 19 Februarij 1846; Regtz. III, 275.

Art. 1226.

7411. Mr. A. J. Zubli. Kracht en voorrang van hypothecaire inschrijvingen, genomen vóór het bestaan, ten aanzien van derden der verbindtenissen, tot wier verzekering die hypotheken verstrekt werden. — R. en W. XI, 72.

7412. Mr. A. J. Zubli. Iemand heeft erlangd een gedeeltelijk hoofdelijke verbindtenis ten laste van beide echtgenooten, die buiten gemeenschap van goederen gehuwd zijn, verzekerd door hypotheek op het huis des mans, ingeschreven op een latere dagteekening, dan de hypotheek door de vrouw daarop genomen. Welke dezer hypotheken heeft den voorrang? — R. en W. IX, 208.

7413. Van Boneval Faure. Bepaling van prioriteit tusschen, op denzelfden dag plaats hebbende overschrijving van overdragt van, en hypothecaire inschrijving op hetzelfde onroerend goed. — N. R. B. XI, 82.

7414. Heeft de hypotheek verleend voor een geopend crediet, voorrang boven een later ingeschreven hypotheek voor geleend geld, wanneer dit geld is gegeven en de hypotheek ingeschreven, vóór dat van het crediet is gebruik gemaakt? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 91.

7415. Hypotheek. Deszelfs voorrang bij zamen-

loop van de regten van een verkooper, met beding van hypotheek later ingeschreven, dan de hypotheek eens anderen schuldeischers. — R. en W. VI, 79.

7416. Het verzuim van derden, waardoor een hypotheek niet behoorlijk is ingeschreven, kan wel aanleiding geven tot een actie van schadevergoeding, doch dit kan van geen invloed zijn op de plaatsing van schuldvorderingen, wier voorrang door de wet verzekerd is. — Regtb. Utrecht 1 Februarij 1850; W. 1130.

7417. Indien van meerdere hypothecair verbonden goederen één, waarop meerdere hypotheken rusten, krachtens onherroepelijke volmagt wordt verkocht, moet de eerste hypothecaire schuldeischer het eerst uit de opbrengst van dat goed betaald worden, ook al rustte zijn regt tevens op andere niet verkochte goederen en al werd ten nadeele van den tweeden ingeschreven schuldeischer, de geheele koopsom geabsorbeerd door de schuldvordering van den eersten schuldeischer. — Hof Gelderland 10 Maart 1847; N. R. XXXIII, § 46, 232; Tijds. v. R. VI, 393.

Art. 1227.

7418. Heeft de hypotheek, bedongen bij acte van ruiling, tot zekerheid van de uitkeering, door den eenen contractant aan den anderen verschuldigd en binnen acht dagen na de overschrijving der acte van ruiling ingeschreven, den voorrang bedoeld bij art. 1227 Burg. Wetb.? — Ja. — Jur. Corr. I, 173; II, 83.

7419. Kan een kooper van een onroerend goed tot waarborg van onbetaalde kooppenningen, bij de koopacte hypotheek op het verkochte vestigen, ten behoeve van den verkooper? — Jur. Vraagal III, 17, 269.

7420. Is de kooper van een onroerend goed geregtigd hetzelve met hypotheek te bezwaren, vóór dat de titel van aankomst is overgeschreven; maakt het ook verschil, indien de inschrijving is geschied vóór of na de overschrijving van den titel van aankomst en eindelijk, op welke wijze kan de verkooper tot waarborg der onbetaalde kooppenningen hypotheek op het verkochte erlangen? — Vraagst. II, no. 17, 59.

7421. Is de hypothecaire inschrijving van kracht, genomen door den verkooper, tot zekerheid der onbetaalde kooppenningen, vóór de overschrijving der acte van verkoop? Zoo niet, waar zijn de gevolgen, als de notaris de borderellen namens den verkooper teekent? — W. de Gelder, Adv. III, 510.

7422. Wegens inschrijving van hypotheken tot zekerheid voor de betaling van kooppenningen van in het openbaar verkochte domeingoederen, is geen regt verschuldigd. — M. F. 2 Mei 1863, no. 46; P. W. 4202.

7423. Het regt van 1 per mille, is verschuldigd voor de inschrijvingen van hypotheken, wegens onvoldanen koopprijs. — M. F. 10 November 1838, no. 119; N. R. II, § 71, 400.

7424. De koopacte, waarbij een deel van den koopprijs van anderen aan den verkooper schuldig beleden wordt, is voor dat gedeelte aan een afzonderlijk registratieregt van 1 pct. onderworpen. — M. F. 31 Julij 1863, no. 18; P. W. 4702.

7424*a*. De verkooper van onroerend goed die verzuimd heeft de inschrijving, bedoeld bij art. 1227 Burg. Wetb. te nemen, kan deze overeenkomstig art. 1553 de vernietiging van den koop vorderen, ten nadeele van de hypotheken, welke de kooper op dat goed mogt hebben toegestaan? — Corr. XIV, 44.

Art. 1228.

7425. Wanneer bij eene acte van scheiding, aan eenen voogd voor zijne pupillen, onroerende goederen worden toebedeeld met de verpligting, om aan een der mededeelgenooten een toehaak te voldoen, kan alsdan bij de scheiding hypotheek op die onroerende goederen worden bedongen, tot waarborg der overbedeeling, zonder autorisatie der regtbank. — Vraagst. I, no. 13, 36.

Art. 1229.

7426. Voor welke jaren kan de schuldeischer de inschrijving der hoofdsom, ook voor de renten doen gelden en op welke wijze kan eene bijzondere inschrijving voor verschenen renten worden bewerkstelligd? — Vraagst. I, no. 14, 38.

Art. 1230.

7427. Kan bij eene acte van schuldbekentenis met hypotheek bedongen worden, dat hangende het hypothecair verband het verbondene onvervreembaar zal zijn met dat gevolg, dat elke handeling, met dit beding in strijd, nietig zou kunnen worden verklaard? — W. de Gelder, Adv. II, 192.

7428. Indien bij eene acte van verhuring de hypotheekhouder verschijnt en toestemming verleent, om het bezwaarde goed langer te verhuren dan bij de hypotheek-acte bedongen was, is deswege geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 15 Junij 1861, no. 44; P. W. 3751; Tijds. v. R. XVI, 120.

7429. Eenige bedenkingen over de verhuringen van gehypothekeerde goederen. — Regtsg. Bijdr. VI, 480.

7430. De art. 1612 en 1614 zijn niet van toepassing bij het beding van dit art. Indien bij de hypotheek-acte aan den eigenaar de bevoegdheid is gelaten, om zijn huis telkens voor niet langer dan één jaar te verhuren, en dat beding is overgeschreven in de registers, vervalt de huur op den eersten gewonen plaatselijken termijn, al was er nog geen vol jaar sedert de werkelijke verhuring verloopen. — Regtb. Groningen 11 Mei 1849; N. R. B. I, 80; N. R. XLI; § 88, 448; Tijds. v. R. VIII, 94, no. 3.

7431. Indien een beding ter regeling der aflossing in de registers is ingeschreven, is het verbonden goed niet verder, of anders dan overeenkomstig dat beding verbonden, hetwelk alzoo zoowel ten aanzien van derde belanghebbenden, als ten aanzien van schuldeischer en schuldenaar gevolg moet hebben, zoodat de schuldeischer ten aanzien van deze geen meerder of ander zakelijk regt, krachtens de hypotheek kan doen gelden, dan hij bij dat beding had gecontracteerd. — H. R. 8 Maart 1850; N. R. XXXV, § 22, 94; Tijds v. R. VI, 431.

7432. De bepalingen in een schuldbekentenis met verband van onroerende goederen, dat deze niet zonder toestemming des geldschieters zullen mogen worden verhuurd, of, dat bij gebreke van behoorlijke voldoening van hoofdsom of interessen, de schuldeischers geregtigd zullen zijn de bezwaarde goederen in het openbaar te doen verkoopen, teneinde de verschuldigde som uit de opbrengst te verhalen, kunnen geen aanleiding geven tot de heffing van eenige bijzondere regten van registratie, onafhankelijk van die, welke wegens de hoofdbeschikking dier acte verschuldigd zijn. In het algemeen kunnen geen afzonderlijke regten van registratie gevorderd worden, wegens beschikkingen in acten voorkomende, waarbij van deze of gene bepaling des wetboeks wordt afgeweken. — Regtb. Eindhoven 16 November 1840; Regtz. III, 281; N. R. VIII, § 86, 412.

7433. Ook indien bij de hypothecaire acte het beding omtrent verbod van verhuring, en ontvangst van huurpenningen niet is gemaakt, kan de hypothecaire

schuldeischer evenals ieder schuldeischer, krachtens art. 1377 Burg. Wetb., tegen verhuring opkomen, indien hij aantoont, dat zijne regten door die handeling zijn verkort. — Regtb. Amersfoort 11 September 1846; Hof Utrecht 6 September 1847; W. 844; R. en W. II. 460.

7434. Het beding in dit art. bedoeld, is zoo exceptioneel en vordert uit haren aard een zoo beperkte uitlegging, dat hoewel onder de uitdrukking schuldeischer zijn begrepen, zijne regtverkrijgenden, niettemin de kooper van het verbonden goed, alleen is getreden in de regten van zijn auteur, den schuldenaar, en niet in die van den schuldeischer, tegen den huurder. — H. R. 23 November 1860; Corr. XXXVI, 231; N. R. LXVI, § 30, 233; v. d. H., B. R. XXIV, no. 815, 417.

7435. Een kooper van onroerend goed bij openbare veiling verkocht, door den eersten hypothecairen crediteur, krachtens onherroepelijke volmagt, is niet bevoegd om op te komen tegen, en de vernietiging te vragen van een huurovereenkomst, tusschen den voormaligen eigenaar en den derden huurder aangegaan, in strijd met of ter bedriegelijke verkorting van de regten des hypothecairen schuldeischers, immers om daartegen op te komen jegens den huurder. — Regtb. Rotterdam 18 Februarij 1859; N. R. B. X, 366.

7436. Hij, die eigenaar is geworden van een perceel, hetwelk door den hypothecairen schuldeischer, krachtens de op hem verleende onherroepelijke volmagt, in het openbaar is verkocht, kan den huurder, dien hij in het gehuurde vindt, hetzelve doen ontruimen, indien tevens was bepaald, dat geen verhuring zou plaats hebben zonder schriftelijke toestemming van den hypothecairen schuldeischer, en dit beding in de openbare registers is ingeschreven. Zulk een huurder kan zich niet daarop beroepen, dat de schuldeischer van de verhuring kennis heeft gedragen. — Regtb. Utrecht 12 Maart 1856; N. R. B. VI, 354; N. R. LII, § 88, 417.

7437. Het beding om niet zonder toestemming van den hypotheekhouder te mogen verhuren, kan alleen door den schuldeischer, maar niet door den verhuurder worden ingeroepen. — Regtb. 's Gravenhage 9 Januarij 1866; W. 2787; R. en W. XVIII, 264; N. N. V, 279.

7438. Heeft de kooper van een krachtens art. 1223 verkocht onroerend goed, de bevoegdheid ingevolge art. 1377 de actio Pauliana in te stellen tegen den hypothecairen schuldenaar, die de gehypothekeerde goederen voor een langeren termijn verhuurd heeft, onder bezwarende voorwaarden?

Heeft de bovenvermelde kooper, vóór dat zijne koopacte is overgeschreven, het regt tegen den huurder ontruiming te vragen. — Hof Limburg 11 Junij 1866; W. 2824.

7439. De bepaling van de hypotheek-acte, waarbij aan den schuldenaar de bevoegdheid tot verhuring van het verbonden goed, zonder toestemming van den hypothecairen schuldeischer, is ontzegd, kan ingeval van verkoop door dezen laatsten, krachtens het beding van onherroepelijke volmagt van art. 1223, door den kooper worden ingeroepen tegen den huurder. — Regtb. Winschoten 8 Junij 1859; Hof Groningen 13 September 1859; W. 2139; Tijds. v. R. XIV, 248, no. 6; Anders H. R. 12 April 1860; W. 2162; W. de Gelder, Adv. IV, 47, 121; v. d. H., B. R. XXIV, no. 764, 117; Tijds. v. R. XIV, 250, no. 7; Corr. XXXVI, 230.

7440 Bij het hypothecair beding om het onderpand niet langer dan voor een jaar te verhuren, kan de schriftelijke huur voor langer tijd niet het regtsgevolg hebben, dat bij het eindigen van één jaar, door in het bezit te blijven eene nieuwe mondelinge huur ontstaat. — Regtb. Haarlem 16 Junij 1868; W. 3105; R. en W. XXI, 408.

Art. 1231.

7441. Th. van Uije Pieterse. Is een hypothecaire inschrijving, genomen onder de Fransche wetgeving, doch niet binnen den termijn voorgeschreven bij de wet van 4 Julij 1842 (St. 16), op de nieuwe registers overgebragt, — daardoor van regtswege vervallen?

Kan zoodanige overbrenging na verloop van dien termijn nog geschieden, of is er bij verzuim van tijdige overbrenging tot geldigheid der hypotheek, een geheel nieuwe inschrijving noodig, overeenkomstig de bepalingen van het tegenwoordig Burg. Wetb.?

Volstaat men thans — zoowel in geval van verkoop, als van onderzetting van onroerend goed — met het ligten ten kantore van hypotheken, van een bewijs van al of niet bestaande inschrijvingen op de betrekkelijke perceelen, overeenkomstig het tegenwoordig hypothecair stelsel? — R. en W. III, 284.

7442. Iets over het kiezen van domicilie bij inschrijvingen, ten behoeve van minderjarigen. — R. B. IV, 558.

7443. De borderellen voor de inschrijvingen, ofschoon namens den schuldeischer, door een notaris of anderen openbaren ambtenaar geteekend, mogen op zegel van 15 cent worden geschreven. — R. en W. I, 278.

7444. Er is geen regt van inschrijving verschuldigd op de inschrijving en aanteekening, dat de schuldeischer is getreden in de plaats van zijn erflater, het regt is verschuldigd, als hij de hypotheek op nieuw doet inschrijven. — M. F. 9 October 1858, no. 70; P. W. 3270.

7445. Het regt van inschrijving is ook verschuldigd, indien een bestaande hypotheek op nieuw wordt ingeschreven, krachtens een nieuwe titel. — M. F. 24 Maart 1864, no. 65; P. W. 4455.

7446. Indien bij eene schuldbekentenis met hypotheek, een derde zich borgstelt voor die schuld, en daarbij tevens voor diezelfde schuld zijne eigene goederen hypothecair verbindt ter concurrentie van eene bepaalde som, is het regt van inschrijving alleen verschuldigd op het bedrag der hoofdschuld, en niet op de inschrijving van het hypotheek door den borg gesteld. — M. F. 16 Julij 1864, no. 5; P. W. 4456.

7447. Inlichting nopens den vorm der acten, strekkende tot het aanvullen van onvolledigheden, ontdekt in acten of borderellen, welke reeds ter in- of overschrijving, ten kantore van de bewaring der hypotheken zijn overgelegd. — M. F. 9 Maart 1839; Bijv. 171; E. 518.

7448. De hypotheekbewaarder is niet gehouden de aanteekening te doen, eener overdragt, door cessie eener hypothecaire schuldvordering, te doen naast eene bestaande inschrijving, alleen op de overlegging van twee daartoe strekkende borderellen; hij is bevoegd daarvoor de overlegging van den titel van cessie te vorderen. — M. F. 16 Mei 1868, no. 124; P. W. 5302.

7449. De hypothecaire inschrijving gedaan ten behoeve van gezamelijke aandeelhouders in een geldleening, is wel geldig ten aanzien, in zoo verre het bestaan der hoofdverbindtenis, is bewezen door het storten van het bedrag der actiën en zulks ten aanzien van die actiën, doch niet ten opzigte van de houders der actiën in blanco.

De bedoeling des wetgevers is, gelijk ook uit de geschiedenis van art. 1235 blijkt, kennelijk geweest, dat de regter in ieder gegeven geval zou

beoordeelen, of de aanduiding van den schuldeischer in het borderel zoodanig is, dat derden kunnen weten wie de schuldeischer is, telkens wanneer zij bij die wetenschap belang hebben tot bewaring, verzekering of tot het doen gelden hunner regten. Die wetenschap kan onmogelijk worden verkregen door eene inschrijving als de voormelde, zoodat deze ter zake van dat verzuim kan en moet worden vernietigd; wanneer de houders zich voor de vestiging en inschrijving der hypotheek hadden doen vertegenwoordigen door een bepaalden persoon, dan zou een en ander wettig hebben kunnen geschieden. — Hof N.-Holland 4 Februarij 1858; Corr. XXXI, 332; P. W. 2/1858.

7450. De inschrijving eener hypotheek in de openbare registers gedaan door den schuldeischer, bewijst genoegzaam de aanneming der hypotheek door den schuldeischer. — Regtb. Assen 23 Februarij 1852; N. R. XLVII, § 99, 462.

7451. Het verzuim om in het borderel van inschrijving domicilie te kiezen, binnen het arrondissement, waar het goed gelegen is, brengt geen nietigheid van de hypotheek of van de inschrijving te weeg. — Regtb. Groningen 15 April 1842; R. B. IV, 447.

7452. Borderel van hypothecaire inschrijvingen. Verzuim van het kiezen van domicilie. — W. de Gelder, Adv. VII, 287.

7453. Verzuim van eenige verklaringen of vermeldingen in een borderel van hypothecaire inschrijving. — R. en W. VII, 245.

Art. 1234.

7454. Overdragt van eene hypothecaire obligatie en van hypotheekregt kan bij onderhandsche acte geschieden; eene aanteekening dier overdragt op den kant der inschrijving is voldoende, wat betreft de vermelding in de registers van hypotheken. — Jur. Corr. III, 268.

7455. Indien bij eene acte, houdende cessie van hypothecaire schuldvordering, eene verandering wordt gemaakt in de primitief gekozen woonplaats, is daarop een afzonderlijk vast regt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 2 April 1862, no. 8; P. W. 4302.

Art. 1235.

7456. Een hypotheek gevestigd en ingeschreven, ten behoeve van ongenoemde houders van aandeelen in blanco, en aan toonder in eene geldleening, duidt niet op voldoende wijze den schuldeischer aan; zoodanige inschrijving behoort te worden vernietigd. — Hof N.-Holland 4 Februarij 1858; W. 1[illegible]; Tijds. v. R. XIII, 83, no. 2.

7456*a*. De inschrijving is niet van regtswege nietig; zij kan nietig verklaard worden, op grond, dat zij door een verkeerde aanduiding der kadastrale nommers, het bezwaarde goed niet op een voldoende wijze kenbaar maakt. Of nu een latere inschrijving al dan niet den voorrang zal hebben, hangt geheel en alleen af van de beslissing der regtsvordering tot nietigverklaring der eerste inschrijving; de laatste inschrijving kan alleen in aanmerking komen, nadat de eerste zal zijn vernietigd. — Corr. XI, 31.

Art. 1237.

7457. Mr. A. de Vries. Door dit art. wordt niet beslist, door wien de kosten der inschrijving van de hypotheek, aan de administratie verschuldigd zijn. — Regtsg. Opst.bl. 6.

7458. Ingeval van aanbieding eener acte tot overschrijving of van een borderel ter inschrijving, met opzettelijke weigering van dadelijke betaling van regten en salarissen, moet de in- of overschrijving evenwel worden verrigt, maar onmiddelijk behoort een dwangschrift tot betaling te worden uitgevaardigd. — M. F. 25 October 1853, no. 71; P. W. 1/1855, 59.

7459. De verpligte vooruitbetaling van hypothecaire regten, den schuldeischer opgelegd, ontheft den schuldenaar niet van de verpligting om, des gevorderd, die regten te voldoen. — Regtb. Amsterdam 24 April 1850; R. B. XII, 565.

7460. De notaris is bevoegd voorschot te vorderen voor de kosten, vallende op het passeren van acten van hypotheekstelling, en op de inschrijving der hypotheek. — H. R. 1 Februarij 1856; Corr. XXX, 275; v. d. H., B. R. XX, no. 619, 169.

7461. Art. 1237 Burg. Wetb. beslist niet door wien de kosten der inschrijving van de hypotheek aan de administratie verschuldigd zijn. — Amst. Regtsp. III; Meng. 133.

Art. 1239.

7462. Mr. P. P. P. Kist. Gevolg van doorhaling der hypothecaire inschrijving, gedaan krachtens eene acte, houdende eenvoudige toestemming daartoe. — R. en W. XV, 501.

7463. Mr. G. M. van der Linden. Iets over de gevolgen der doorhaling van een hypothecaire inschrijving, en de bevoegdheid van hypotheekbewaarders, om een gevorderde inschrijving te weigeren. — Themis IV, 1.

7464. Nog een woord over de doorhaling van hypothecaire inschrijvingen. — R. B. V, 734.

7465. Mr. J. J. van Steenbergen. Betoog dat de uitlegging door den Hoogen Raad bij arrest van 14 April 1843, gegeven aan het hypotheekstelsel van het Burg. Wetb., in strijd is met de beginselen van dat stelsel. — Themis V, 263.

7466. Doorhaling van hypotheken. — W. 2549, 2551, 2560; R. B. V, 672.

7467. Mr. A. F. Jongstra. De verpligting van de bewaarders der hypotheken, om vóór dat zij, tegen overlegging eener acte van toestemming, de doorhaling eener inschrijving doen, te onderzoeken, of de toestemming is gegeven door de bevoegde belanghebbende partijen, verdedigd. — Heerenveen 1843; beoord. N. R. Jaarb. VI, 306; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis IV, 189; R. B. V, 734.

7468. Mr. J. E. Goudsmit. Over de gevolgen der doorhaling van eene hypothecaire inschrijving en de bevoegdheid van hypotheekbewaarders om een gevorderde doorhaling te weigeren. — Themis IV, 105; W. 452.

7469. Kan een hypothecaire inschrijving, waarvan de schuld vervallen en opeischbaar is, met goed gevolg worden geroijeerd, op de toestemming van executeuren, aan welke de magt van inbezitneming van al de goederen der nalatenschap van den erflater is gegeven, en door de erfgenamen van hunne commissie nog niet zijn gedechargeerd. — Corr. XIV, 38.

7470. Mag de hypotheekbewaarder de doorhaling weigeren, als de toestemming wordt gegeven door iemand, zeggende zich voor den schuldeischer sterk te maken. — W. de Gelder, Adv. I, 52.

7471. P. Louwerse, Jr. Opmerkingen over de doorhalingen van hypothecaire inschrijvingen volgens de Nederlandsche wetgeving. — Leyden 1866.

7472. Mr. R. A. J. Colenbrander. Het legaliteitsbeginsel en de bevoegdheid der hypotheekbewaarders om de rechtmatigheid der van hen gevorderde doorhalingen van inschrijvingen te onderzoeken, volgens den Code Napoleon. — Amst. 1868; N. R. Bijdr. XVIII, 580; beoord. Tijds. v. Ned. Regt II, 227.

7473. J. van Andel. Num hypothecarum jus

atque ordo amittitur, quum inscriptiones, incapaci quorumdam consensu deleantur, et hypothecarum custodibus jus est quominus deleant hypothecas recusandi? — L. B. 1849.

7474. Mr. A. F. Jongstra. Iets over de gevolgen der doorhaling van eene hypothecaire inschrijving en over de bevoegdheid van hypotheekbewaarders, om eene gevorderde doorhaling te weigeren. — W. 414.

7475. De acte, houdende toestemming in de doorhaling eener overschrijving van een procesverbaal van inbeslagneming van onroerend goed, in de registers van den hypotheekbewaarder, moet door den notaris in minuut worden opgemaakt en mag niet in brevet worden uitgegeven. — M. v. J. 27 Julij 1865, 1ste afd., no. 106; M. F. 5 Augustus 1865, no. 75 en 31 October 1868, no. 47; P. W. 5426.

7476. De officier van justitie is niet bevoegd toestemming te verleenen tot doorhaling van hypotheken, waarvan de inschrijving door hem ambtshalve is genomen, krachtens art. 20 der wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving. — M. v. J. 16 Junij 1868, no. 148, 2de afd.; M. F. 29 Junij 1868, no. 133; P. W. 5303.

7477. De acten, houdende toestemming tot doorhaling van hypothecaire inschrijvingen op perceelen, ten behoeve van den aanleg van staatsspoorwegen afgestaan, worden gratis geregistreerd. — M. F. 7 Maart 1864, no. 54; P. W. 4616.

7478. Kan men naar de Nederlandsche wetgeving in weerwil van de doorhaling eener inschrijving, het daarbij gevestigd hypothecair regt doen gelden, indien het blijkt, dat die doorhaling ten onregte, b. v. op de toestemming van onbevoegden is geschied? — Regtsk. Tijds. v. h. Not. V, 1e, 28.

7479. De armbesturen, bedoeld bij lett. *b* en *c* van art. 2 der armenwet, behoeven geene magtiging van het burgerlijk gezag, tot het toestemmen in de doorhaling van hypothecaire inschrijvingen, na het inwerking treden van de armenwet. De besturen daarentegen bij letter *a* en *d* van gemeld art. aangewezen, behoeven in het evengemeld geval de magtiging van ged. staten. — M. B. Z. 27 Febr. 1855; Bijv. 195; E. 683.

7480. Regt van kwijting op acten van toestemming tot doorhaling van hypothecaire inschrijvingen. — M. F, P. W. 4326; W. de Gelder, Adv. VIII, 199.

7481. De administrateur van het kroondomein is bevoegd, om toe te stemmen in de doorhaling van inschrijvingen, ten behoeve van dat domein. — M. F. 13 November 1865, no. 28; Corr. VI, no. 8, 323.

7482. Doorhaling van hypotheken onder de Nederlandsche wetgeving, ten behoeve van gehuwde vrouwen op de goederen harer echtgenooten bedongen. — R. B. IV, 191.

7483. De goedkeuring van gedeputeerde staten wordt niet vereischt, op de toestemming tot doorhaling eener inschrijving, ten behoeve van een gemeentebestuur genomen, de gemeentewet schrijft zoodanige goedkeuring niet voor. — M. F. 8 Januarij 1858, no. 74; Tijds. v. R. XIII, 94, no. 4.

7484. De bewaarder der hypotheken is verpligt tot het doorhalen eener hypothecaire inschrijving, indien hem, hoewel daartoe bij authentieke acte gemagtigd, echter blijkt, dat de verzoeker zijn regt ontleent, uit eene onderhandsche acte van scheiding, tusschen hem en zijne mede-erfgenamen opgemaakt, later bij openbare acte van depôt, in bewaring van een notaris gesteld, en door de partijen voor echt en deugdelijk verklaard. — Regtb. Sneek 2 December 1840; R. B. VII, 664.

7485. De regter die de doorhaling eener hypotheek beveelt, behoeft niet altijd uitdrukkelijk te bevelen, dat die doorhaling zal geschieden ten koste van den schuldenaar. — H. R. 12 April 1850; W. 1115.

7486. De doorhaling eener hypothecaire inschrijving geldt niet als bewijs van gelijktijdige betaling der schuld. — Hof Noord-Holland 9 Mei 1844; W. 505.

7487. De hypotheekbewaarder mag geen onderzoek doen naar de bevoegdheid van den persoon door wien de toestemming is verleend. De hypotheekbewaarder is gehouden tot vergoeding van schade, ontstaan uit zijne ongegronde weigering tot doorhaling eener inschrijving. — Hof Overijssel 18 Julij 1842; R. B. V, 401; R. in N. III, 370; H. R. 14 April 1843; Corr. IV, 44; N. R. XIII, § 96, 410; R. in N. III, 369; R. B. V, 602; Regtz. III, 284; v. d. H., B. R. IV, 433; W. 389; Tijds. v. R. VI, 367; anders Regtb. Heerenveen 19 October 1842; W. 406; R. B. V, 602; Regtb. Zwolle 27 October 1841; R. B. V, 402.

7488. De schuldeischer die een gedeelte zijner hypothecaire obligatie aan een ander cedeert, is niet bevoegd zijne toestemming te verleenen tot onvoorwaardelijke en geheele doorhaling der gansche obligatie. Die schuldeischer is evenwel niet tot schadevergoeding verpligt, indien noch kwade trouw noch de zekerheid van schade door de overige schuldeischers te lijden, is gebleken. — Regtb. Rotterdam 7 April 1869; W. 3144.

Art. 1240.

7489. W. H. van Meukeren. De acte houdende toestemming tot doorhaling van hypothecaire inschrijvingen. — R. en W. XII, 161.

7490. W. H. van Meukeren. De volmagt tot het verlijden eener acte, houdende toestemming tot doorhaling van een hypothecaire inschrijving. — R. en W. XII, 353.

7491. Mag de hypotheekbewaarder de doorhaling eener inschrijving weigeren, indien aan de acte van toestemming, in originali verleden, de volmagt, krachtens welke gehandeld is, niet is vastgehecht? — W. de Gelder, Adv. I, 51.

7492. Is de bewaarder bevoegd, zwarigheden te maken in betrekking tot doorhalingen van hypothecaire inschrijvingen, als hij, die de toestemming verleent, een vreemdeling is en zich noemt mondelinge lasthebber van den schuldeischer? — W. de Gelder, Adv. III, 459.

7493. Is het met den geest onzer wetgeving overeen te brengen, dat de notarissen acten van roijement opmaken voor personen, die bij onderhandsche acten door de schuldeischers gemagtigd zijn, om toe te stemmen in de doorhaling van hypothecaire inschrijvingen? — Jur. Vraagal III, 115.

7494. Teneinde eene hypothecaire inschrijving, genomen ten behoeve van het rijk tot zekerheid van de betaling van accijnsen, te doen doorhalen, moeten de belanghebbenden aan den bewaarder der hypotheken overleggen, het door of van wege het departement van financiën aan hen uitgereikt, op gezegeld papier geschreven afschrift der resolutie, waarbij toestemming tot die doorhaling is verleend. — M. F. 6 October 1868, no. 69; P. W. 5419.

7495. De doorhaling van inschrijving ten behoeve van het rijk en van beslagnemingen, wegens verschuldigde belastingen, kan worden gedaan na magtiging van den minister, onder overlegging eener authentieke acte of afschrift daarvan; een ministeriële resolutie is zoodanige acte, een afzonderlijke notariële acte wordt niet vereischt. — M. F. 14 Julij 1851, no. 80; P. W. 2120.

7496. De acten van toestemming tot doorhaling van hypothecaire inschrijvingen zijn slechts aan één vast regt van 80 ct. onderworpen, zonder onderscheid of deze toestemming meer of minder uitgestrekt is, en al ware uit de acte op te maken, dat de doorhaling verscheiden koopers aanging. — Regtb. Zwolle 3 December 1862; N. N. III, 19; M. F. 31 December 1862, no. 25; 22 Junij 1863, no. 48; P. W. 4262; W. de Gelder, Adv. VII, 507.

7497. De hypotheekbewaarder kan tot doorhaling ook op eene acte in brevet verleden, worden gemagtigd; hij is tot de doorhaling verpligt op de overlegging van zoodanige acte. — Regtb. 's Gravenhage 9 Augustns 1839; Tijds. v. R. VI, 374.

7498. De doorhaling eener hypothecaire inschrijving kan alleen geschieden op vertoon eener acte of vonnis. — Regtb. Amsterdam 10 November 1868; W. 3092.

7499. Het is niet noodig om in eene generale en onbeperkte toestemming tot doorhaling eener hypothecaire inschijving, steeds de gebouwde en ongebouwde eigendommen, waarop die inschrijving rust, te vermelden, met aanwijzing van gemeente sectie en nummer. De wet beveelt niet om in alle notariële acten bestemd, om in de registers der bewaring van hypotheken te worden ingeschreven, overgeschreven, vermeld of aangeteekend, steeds gebouwde en ongebouwde eigendommen te vermelden, naar aanleiding der kadastrale indeeling, ook dan als die vermelding uit den aard der acte onnoodig is, en bij geen andere wet wordt gevorderd. De wet schrijft alleen de wijze voor, hoe gebouwde en ongebouwde eigendommen in zoodanige notariële acten moeten worden aangeduid, voor die gevallen, waarin de vermelding voor het overige, òf bij de wet gevorderd, òf uit den aard der zaak nuttig of noodig geoordeeld, òf door partijen verlangd wordt. — Regtb. Deventer 23 Maart 1843; R. B. VI, 99; Hof Overijssel 18 December 1843; Regtz. III, 291, N. R. XVII, § 62, 277; R. B. VI, 101.

7500. De doorhaling eener hypothecaire inschrijving kan van den hypotheekbewaarder worden gevorderd, op vertoon van eene acte van toestemming in brevet uitgegeven; daarvoor wordt niet vereischt het overleggen van een afschrift eener acte waarvan de minuut onder den notaris blijft berusten. — Regtb. Alkmaar 2 Mei 1839; R. B. VII, 321; Hof Holland 9 October 1839; H. R. 11 Junij 1840; Regtz. III, 297; v. d. H., B. R. I, 196; W. 163; N. R. IV, § 57, 347; Corr. IV, 43.

7501. De volmagt om toestemming te geven tot doorhaling eener hypothecaire inschrijving, kan in brevet worden verleden. — H. R. 12 November 1841; Regtz. III, 306.

7502. De doorhaling mag worden gedaan, krachtens buitenlands verleden acte van toestemming. Die toestemming moet zijn verleden in den vorm welke ter plaatse waar dit is geschied, den authentieken vorm uitmaakt; daarin moeten de inschrijvingen naauwkeurig worden aangewezen, en moet zij de verklaring bevatten, dat zij die de toestemming verleenen, de eenige regtverkrijgenden van den ingeschreven crediteur zijn. In een der legalisatiën van de autoriteiten van het land waar de acte is opgemaakt, moet worden verklaard, dat de acte in den daar te lande gebruikelijken vorm is opgemaakt. — M. F. 11 April 1859, no. 65; P. W. 3383.

Art. 1241.

7503. Een eischer is niet ontvankelijk in de vordering tot verlof van doorhaling eener hypothecaire inschrijving, op grond, dat de overeenkomst, welke door het hypotheek zou worden verzekerd, geen oorzaak of een valsche oorzaak heeft, wanneer die overeenkomst in een openbare acte is begrepen, welke niet nietig verklaard, of van valschheid beticht is. — Regtb. Leeuwarden 6 Junij 1848; R. B. XI, 326.

7504. De eischer, die van zijn vordering tot doorhaling eener hypothecaire inschrijving met schadevergoeding afziet, omdat die doorhaling heeft plaats gehad vóór dat de zaak ter rolle was ingeschreven, kan nog vorderen de veroordeeling van den verweerder in de kosten. Een voorafgaande sommatie tot doorhaling der hypothecaire inschrijving is niet noodig. — Regtb. Maastricht 21 Februarij 1850; W. 1125.

7505. Een curator tegen wien verificatie eener vordering met sustenu van preferentie wordt geëischt, kan niet in reconventie ageren tot roijement van de hypotheek. De curator moet in deze vordering niet ontvankelijk worden verklaard, vermits hiervoor een bijzondere procesorde, bij gelegenheid der rangregeling is voorgeschreven. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1853; Hof N.-Holland 2 Maart 1854; W. 1545; Tijds. v. R. VIII, 344, no. 60.

Art. 1242.

7506. Indien iemand tot zekerheid van een legaat, eener hypothecaire inschrijving heeft genomen op sommige goederen van den erflater, kan de kooper dier goederen de doorhaling der inschrijving niet vorderen, op grond, dat deze inschrijving, zoo, wat den vorm, als den aard der schuld betreft, nietig was. — Regtb. Amsterdam 31 Maart 1846; Regtz. III, 309.

Art. 1243.

7507. Het beslag op onroerend goed onder derden, moet alleen worden voorafgegaan door een bevel aan den schuldenaar beteekend, dat bevel behoeft niet aan den derden bezitter te worden beteekend. Art. 1243 verwijst alleen naar de formaliteiten ten opzigte van geregtelijke uitwinningen voorgeschreven, wat het beslag zelf betreft, maar niet ten opzigte van hetgeen het beslag voorafgaat; het bevel aan den schuldenaar, is geen formaliteit van het beslag, maar moet daaraan voorafgaan, weshalve uit de verwijzing naar de formaliteiten, ten opzigte van geregtelijke uitwinningen, de noodzakelijkheid niet is af te leiden van de beteekening van een bevel, ook aan den derden bezitter. — Hof Gelderland 15 October 1845; R. B. VII, 789; W. 686.

Art. 1253.

7508. Mr. A. J. Zubli. Kan de derde houder van een orderbriefje, volgens de overeenkomst gegeven, ter bevordering der circulatie van de sommen, die het onderwerp uitmaakten eener verbruikleening, de hypotheek inroepen tegenover andere schuldeischers van hem, die als schuldenaar de verbruikleening sloot en tot zekerheid der nakoming dezer verbindtenis hypotheek verleende? — R. en W. IX, 193.

7509. De hypotheekbewaarder is niet bevoegd een doorhaling te doen, alleen op grond, dat er bij eene scheiding schuldvermenging plaats heeft, ingeval de schuldvordering aan den schuldenaar wordt toegescheiden; hij mag het alleen doen op eene acte van toestemming of een vonnis. — A. J. van Eelde, R. en W. II, 510.

7510. Vervalt de hypotheek door den vruchtgebruiker verleend, op het regt van vruchtgebruik, wanneer het vruchtgebruik door vermenging te niet gaat? — Verschillend beantwoord. — Jur. Corr. III, 82, 262, 307.

7511. De doorhaling vernietigt de hypotheek niet, de schuldeischer kan na de doorhaling, gedurende het bestaan der onderzetting deze op nieuw doen inschrijven. — Jur. Corr. IV, 268; Regtb. Gorinchem 9 Junij 1868; W. 3027; R. en W. XX, 572.

7512. Een hypotheek is in haar bestaan wel afhankelijk van het standhouden der hoofdverbindtenis, tot zekerheid waarvan zij werd bedongen, maar het bestaan der hoofdverbindtenis is volstrekt niet afhankelijk van het behoud der hypotheek.

Een op wettige wijze verleende, behoorlijk in de registers der hypotheken ingeschreven hypotheek, gaat geenzins te niet, door eene doorhaling op zich zelve der inschrijving.

De doorhaling eener wettig bestaande hypothecaire inschrijving, doet die inschrijving volgens de wet alleen dan ophouden aanwezig te zijn, als die doorhaling is geschied met toestemming der hiertoe bevoegde belanghebbende personen, of tengevolge van een vonnis in het hoogste ressort gewezen of in kracht van gewijsde gegaan. — Hof Z.-Holland 15 Maart 1869; N. R. B. XX, 351.

7513. Het vonnis, waarbij een authentieke acte van geldleening, benevens de hypothecaire inschrijving, krachtens dezelve genomen, wordt nietig verklaard, kan ook tegengeworpen worden aan hem, die, door betaling, in de regten van den hypothecairen schuldeischer is gesubrogeerd. — Regtb. Maastricht 28 Maart 1850; R. B. XII, 508.

7513*a*. Verjaring van hypothecaire schuld, onder den Code Napoleon aangegaan. — Regtb. Amersfoort 17 Februarij 1864; W. de Gelder, Adv. VIII, 421.

7514. Hoewel bij eene rangregeling een hypotheek nimmer op andere goederen kan worden geplaatst, dan waarop dezelve is ingeschreven, zoo behoeft zij echter niet op al de panden, waarop dezelve gevestigd is, te worden geplaatst, wanneer zij, hoewel slechts op sommige geplaatst, volledig kan worden afgedaan. Indien evenwel op goederen in gemeenschappelijken eigendom bezeten, eerst ten laste van de beide eigenaren, voor het geheel, en later ten laste van den eenen eigenaar op de door hem verkregen helft in den eigendom dier goederen, hypothecaire inschrijvingen genomen zijn, dan kunnen de eerstgenoemde inschrijvingen niet voor het geheel op de niet afzonderlijk bezwaarde wederhelft van de gezegde panden worden geplaatst. — Hof Gelderland 9 Februarij 1842; R. in N. III, 228.

7515. Overschrijving brengt niet immer overgang te weeg. Ook bij ontbinding der koopacte na de overschrijving, bij regterlijk vonnis, nadat de hypothecaire schuldeischer van den kooper, gebruik heeft gemaakt van de onherroepelijke volmagt, vervalt het regt van hypotheek. — Regtb. Breda 18 October 1864; W. de Gelder, Adv. VIII, 441.

7516. De verjaring van een door hypotheek verzekerde schuld, doet ook de voortduring van het hypothecair verband vervallen.

Weigering van roijement eener hypotheek, wanneer wordt uitgemaakt, dat de schuld zelve is verjaard, geeft actie tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad. — Regtb. Amsterdam 10 Januarij 1855; N. R. B. VI, 28.

7517. De verjaring van een niet ingeschreven hypothecair verband, wordt niet gestuit door overeenkomsten, welke blijkens de gebezigde bewoordingen tot ingeschreven hypotheken betrekkelijk zijn. — Regtb. Utrecht 31 December 1845; R. B. VIII, 348.

7518. De ontheffing der solidariteit van éénen codebiteur, kan niet de splitsing van de hypotheek op het pro indiviso aan de beide debiteuren toebehoorende, en als zoodanig door hen verhypothekeerd goed tengevolge hebben, in welk geval er twee hypotheken op twee onverdeelde helften in het verbonden perceel zouden zijn. — Hof Z.-Holland 18 Mei 1857; N. R. LXV, § 57, 348.

Art. 1254.

7519. G. Leefkens. Over de vordering tot zuivering van hypotheken door den derden bezitter of kooper van het bezwaarde goed. — Corr. XVII, 39.

7520. Als de kooper van een stuk onroerend goed met een deel der kooppenningen den eerst ingeschreven hypothecairen schuldeischer voldeed, welke gevolgen heeft dit ten aanzien der andere hypothecaire schuldeischers? — W. de Gelder, Adv. IV, 189.

7521. Indien een crediteur, krachtens een hypotheek met onherroepelijke volmagt, een stuk onroerend goed van zijnen in staat van faillissement verklaarden debiteur verkoopt, kan de kooper de rangregeling niet vragen. — Regtb. Assen 22 November 1858; W. 2021.

7522. Ingeval van publieken vrijwilligen verkoop van bezwaard onroerend goed, wordt geen andere schuldrangschikking tot verdeeling van den koopprijs bij de wet toegelaten, dan diegene, welke volgens art. 1254 Burg. Wetb., en met inachtneming der daarbij voorgeschreven bepalingen, door den kooper kan worden ingeroepen, om het gekocht goed van alle hypothecaire lasten te zuiveren. — Hof Groningen 17 December 1839; Regtz. III, 311; N. R. VI, § 61, 306.

7523. Het regt om de rangregeling te openen van de verdeeling van den koopprijs van goederen, ter requisitie van een onherroepelijken gevolmagtigden hypothecairen crediteur van den eigenaar dier goederen verkocht, wordt alleen aan den kooper dier goederen gegeven, het kan niet bij analogie tot de hypothecaire schuldeischers worden uitgebreid. — H. R. 30 Januarij 1863; N. R. LXXIII, § 18, 128.

Art. 1255.

7524. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Kan een hypothecaire crediteur afstand doen van het bepaalde bij art. 1255 Burg. Wetb., dat is, kan de verkooping van vaste, met hypotheek bezwaarde goederen plaats hebben, zonder de tegenwoordigheid van den regter des kantons, alwaar alle of het meerendeel der goederen zijn gelegen? — W. 276.

7525. Mr. G. B. Emants. De bevoegdheid en de verpligtingen der kantonregters bij verkoop van onroerend goed. — Themis IX, 576.

7526. In de gevallen waarin de wet de inachtneming der plaatselijke gebruiken voorschrijft bij een verkoop, moet de verkoop gehouden worden ter plaatse, waar de goederen gelegen zijn. — Jur Corr. IV, 242.

7527. Moet, indien ingevolge art. 1255 Burg. Wetb. bij een openbaren verkoop van met hypotheek bezwaard goed, de tegenwoordigheid des kantonregters wordt vereischt, deze vergezeld zijn door den griffier? — Neen. — R. en W. I, 222.

7528. Een voogd, waarnemende de belangen van zijn pupil, die hypothecaire schuldeischer is, mag geen afstand doen van het bepaalde bij art. 1255 Burg. Wetb., dat is, kan de verkooping van vaste met hypotheek bezwaarde goederen plaats hebben, zonder de tegenwoordigheid van den regter des kantons, alwaar alle of het meerendeel der goederen zijn gelegen.

In zoodanig geval moet de regtbank het verzoek tot benoeming van een regtercommissaris, voor wien tot regeling van den voorrang zal worden overgegaan bij de verdeeling van den koopprijs, afslaan. — Regtb. Assen 31 October 1841; W. 246, 255; Regtz. III, 318.

7529. Wanneer een hypotheekhouder het bezwaarde perceel heeft verkocht, krachtens onherroepelijke volmagt en daarna eene vordering tot ontlasting door den kooper is ingesteld, kan ieder ingeschreven schuldeischer, die niet op de wijze bij art. 1255 Burg. Wetb. bepaald, van dien verkoop is verwittigd, daartegen verzet doen.

Dit verzet kan geschieden bij request aan den regtercommissaris ingediend en zelfs mondeling in de door dezen krachtens art. 556 Wetb. v. Burg. Regtsv. bepaalde zitting.

De regtercommissaris moet dan, alvorens de rangregeling op te maken of te sluiten, partijen naar de openbare teregtzitting verwijzen. Indien op het bezwaarde perceel door den hypothecairen schuldenaar een tweede hypotheek is verleend, ten behoeve zijner minderjarige kinderen, ingevolge art. 428 Burg. Wetb., geeft art. 427 aan den toezienden voogd het regt om in zijne hoedanigheid, zich tegen bovenbedoelde vordering tot ontlasting te verzetten. — Regtb. Amersfoort 6 Februarij 1867; R. en W. XIX, 302.

7530. Indien de kantonregter niet bij den verkoop, krachtens de onherroepelijke volmagt, bedoeld bij art. 1223 is tegenwoordig geweest, kan geen zuivering gevorderd worden. — Regtb. Breda 13 Januarij 1863; Corr. XXXVIII, 320.

Art. 1256.

7531. Bestaat er strijd tusschen art. 1256 van het Burg. Wetb. en art. 551 van het Wetb. van Burg. Regtsv.? — R. B. III, 65.

Art. 1258.

7532. A. J. van Eelde. Inschrijving van hypotheekbedingen, tot verzekering van een lijfrente; rangregeling; kracht dier bedingen tegen derden. — R. en W. IV, 202.

7533. De inschuld bestaande in eene gevestigde lijfrente, moet worden gekapitaliseerd en alzoo als kapitaal in de rangregeling worden begrepen, ook dan, wanneer bij de vestiging van de hypotheek, een tegenovergesteld beding is gemaakt tusschen den hypothecairen schuldenaar en schuldeischer; de wet is niet geschonden door de beslissing, dat zoodanig beding geen kracht heeft tusschen de schuldeischers onderling, bij de verdeeling van het provenu van het gehypothekeerde, maar alleen tusschen den schuldenaar en den schuldeischer, vooral indien de hypotheek met dat beding in de openbare registers is ingeschreven. — H. R. 8 Maart 1850; Corr. XIX, 117; v. d. H., B. R. XI, no. 345, 374; N. R. XXXV, § 22, 94; W. 1116; Tijds. v. R. VI, 431, no. 164; Hof Z.-Holland 18 October 1848; W. 972.

7534. De zekerheid voor eene lijfrente bij hypotheek, kan niet anders bestaan, dan in eene inschrijving, waarvan de renten toereikend zijn, om de bedongen lijfrente te voldoen. — Regtb. Utrecht 6 Maart 1857; N. R. B. VII, 196; N. R. LVIII, § 78, 396.

Art. 1259.

7535. Hij die de prioriteit betwist van een, ten behoeve van minderjarigen ingeschreven legaal hypotheek, boven een later verleend conventioneel hypotheek, uithoofde van de onbepaaldheid en illiquiditeit van de vordering der minderjarigen, is in zijn eisch niet ontvankelijk. — Regtb. Amsterdam 6 April 1841; Regtz. III, 320.

Art. 1265.

7536. Mr. A. F. Sifflé. Verantwoordelijkheid der hypotheekbewaarders. — W. 1598, 1623.

7537. Bepalingen betrekkelijk de vereeniging van de bewaring van het kadaster met die der hypotheken. — Kon. besl. 8 Maart 1839, no. 87; Bijv. 119; E. 517.

7538. Voorloopige bepalingen nopens de vereeniging van de bewaring van het kadaster met die der hypotheken. — M. F. 15 Maart 1839; Bijv. 181; E. 519.

7539. Provisionele instructie voor de hypotheekbewaarders. — M. F. 7 September 1838; Bijv. 510; E. 460.

7540. Voorloopige regeling der werkzaamheden aan de provinciale bewaring van het kadaster en aan de bewaringen van de hypotheken en het kadaster verbonden. — M. F. 3 Junij 1839; Bijv. 270; E. 538.

7541. Inlichtingen nopens de overboeking in de kadastrale stukken van perceelen, ingeval er verschil bestaat tusschen den inhoud der overgeschreven stukken bij de hypotheken en die van het kadaster. — M. F. 29 Junij 1839, no. 129; Bijv. 288; E. 544.

7542. Bepalingen nopens het aanleggen en bijhouden van twee alphabetische naamwijzers op het algemeen registers voor de bewaarders van de hypotheken en het kadaster. — M. F. 13 Julij 1819; Bijv. 332; E. 547.

7543. Bepaling, dat voortaan de kadastrale stukken alleen zijn te raadplegen bij de bewaarders der hypotheken en het kadaster, en dat bij deze de uittreksels zullen worden afgegeven. — M. F. 20 Julij 1839; Bijv. 302; E. 550.

7544. Inlichting nopens de bedreigde boete, ingeval openbare ambtenaren in hunne acten, aan de overschrijving onderworpen, verkeerde opgaven vermelden van de sectie en de nummers der perceelen in die acte voorkomende. — M. F. 23 October 1839; Bijv. 512; E. 570.

7545. Bepaling nopens de waarneming van het kantoor van een bewaarder der hypotheken en van het kadaster, in de bij kon. besluit voorziene gevallen, zoo er geen beëedigd klerk op het kantoor aanwezig is. — M. F. 15 December 1840; Bijv. 597; E. 645.

7546. Bepalingen ten opzigte van verkeerde te naamstellingen in de kadastrale leggers. — M. F. 1 December 1851; Bijv. 683; E. 114.

7547. De nieuwe wetgeving aangaande de bewaring der hypotheken en het kadaster. — 's Gravenhage 1838.

7548. De verklaring door den hypotheekbewaarder afgegeven omtrent de vroeger bestaan hebbende inschrijvingen, en den tegenwoordigen toestand dier inschrijvingen op het roerend goed, bewijst niets ten aanzien van het regt van den crediteur, om ingeval van doorhaling, op nieuw inschrijving derzelfde schuld te vragen. — Regtb. Rotterdam 27 Januarij 1868; W. 2991.

7549. De hypotheekbewaarders zijn verpligt aan de belanghebbenden op hunne aanvrage uittreksels uit hunne registers te geven. — M. F., P. W. 4453; W. de Gelder, Adv. VIII, 512.

7550. Inrigting der staten van hypothecaire inschrijvingen aan belanghebbenden af te geven. — M. F., P. W. 4206; W. de Gelder, Adv. VIII, 73.

7551. Vorm van de verklaringen op de staten van hypothecaire inschrijvingen en van de getuigschriften van onbezwaardheid. — M. F., P. W. 4207; W. de Gelder, Adv. VIII, 75.

7552. Aan den regter is het oordeel overgelaten, of de formulieren der verklaringen op de staten van hypothecaire inschrijvingen, en van de getuigschriften van onbezwaardheid, door de hypotheekbewaarders zoodanig zijn ingerigt, dat zij voor de belanghebbenden genoegzame zekerheid kunnen opleveren,

het bestuur der registratie kan daaromtrent niet tusschenbeide treden. — M. F. 22 Januarij 1863, no. 62; P. W. 4207.

7553. Indien op een staat van hypothecaire inschrijvingen eene reeds doorgehaalde inschrijving wordt opgenomen, terwijl aan het slot van den staat wordt verklaard, dat die inschrijving is doorgehaald, kan teruggave worden gevraagd, wegens te veel betaald salaris en zegelregt. — M. F. 9 April 1863, no. 29; P. W. 4206.

7554. De hypotheekbewaarders zijn verpligt, indien dit verlangd wordt, niet alleen afschriften van overgeschreven acten uit te reiken, maar ook uittreksels uit zoodanige acten. — M. F. 3 December 1863, no. 47; M. F. 23 December 1863, no. 42; P. W. 4453.

7555. Mag een hypotheekbewaarder salaris vorderen voor het afgeven van een bewijs, dat vroeger zekere inschrijving is doorgehaald? Ja, 50 ct. voor inzage. — M. F., P. W. 4518; W. de Gelder, Adv. VIII, 419.

7556. Wettelijke en administrative voorschriften aan de hypotheekbewaarders gegeven, met betrekking tot de heffing van salaris voor hunne ambtsverrigtingen. — W. 2380.

7557. Op welke wijze moet de aanteekening of inschrijving geschieden van een subrogatie in de regten van een hypothecairen schuldeischer? Is wegens die aanteekening of inschrijving, belasting verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. III, 508.

7558. Salaris wegens inzage der hypotheekregisters, als die gevolgd wordt door de aanvrage van een staat van al of niet bestaande inschrijvingen. — W. de Gelder, Adv. VI, 229.

7559. Er kan voor den hypotheekbewaarder geen bezwaar bestaan om een staat van onbezwaardheid af te geven, indien het betrokken perceel indertijd voor een deel is ontstaan uit eenige ellen van een ander perceel, waarvan tijdens de vereeniging een ander bepaald aangewezen deel, met hypotheek bezwaard was. — M. F. 15 December 1865, no. 63; P. W. 4884.

7560. Indien niet onmiddelijk na inzage van registers een staat van inschrijving is gevraagd, doch eerst later, is zoowel voor inzage als voor den staat, afzonderlijk salaris aan den bewaarder verschuldigd. — Kantg. 's Hertogenbosch 2 Julij 1863; W. de Gelder, Adv. VIII, 514.

Art. 1266.

7561. Is de hypotheekbewaarder voor begane abuizen alleen aansprakelijk aan hem, aan wien hij het certificaat afgaf, of in het algemeen voor de schade door hem veroorzaakt? — W. de Gelder, V, 164.

Art. 1268.

7562. Termijn van overschrijving eener koopacte, als bevorens eene verklaring door den kooper van den gedanen verkoop is ingediend. — W. de Gelder, Adv. VI, 127.

7563. Stukken over te leggen ter verkrijging van aanteekening in de openbare registers. — W. de Gelder, Adv. VII, 151.

7564. Behooren acten van overdragt van schuldvorderingen, met hypotheek gedekt, te worden overgeschreven in de openbare registers voor hypotheken? — R. en W. XII, 86.

7565. Is op acten van afkoop van grondrenten en tienden een regt van hypothecaire overschrijving verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. III, 126.

7566. Kunnen acten in een vreemde taal gesteld, ten kantore van hypotheken worden overgeschreven. — W. de Gelder, Adv. III, 286; VI, 26.

7567. Brengt overschrijving in elk geval overgang te weeg? — W. de Gelder, Adv. I, 54.

7568. Mag de hypotheekbewaarder de overschrijving eener acte of de inschrijving of doorhaling eener hypotheek weigeren, als gehandeld is uit kracht eener niet gelegaliseerde volmagt of acte van toestemming in brevet, buiten de provincie, waar het kantoor gevestigd is, verleden? — W. de Gelder, Adv. I, 418.

7569. Zijn de bepalingen der wet van 16 Junij 1832 nopens de gedwongen overschrijvingen van acten, ten kantore van hypotheken nog van kracht? — W. de Gelder, Adv. I, 469.

7570. Moet een acte van boedelscheiding, bij een later acte van scheiding te niet gedaan, evenwel worden overgeschreven? — W. de Gelder, Adv. II, 279.

7571. Zijn overeenkomsten onder opschortende voorwaarden, als zij den overgang van onroerende goederen ten onderwerp hebben, aan de gedwongen overschrijving binnen den wettelijken termijn, onderworpen? — W. de Gelder, Adv. II, 281.

7572. Is de hypotheekbewaarder bevoegd de overschrijving van een extract te weigeren, onder voorgeven, dat het niet volledig genoeg was voor de berekening der overschrijvingsregten? Mag de toestemming tot overschrijving bij extract, in de acte zelve gegeven worden? — W. de Gelder, Adv. II, 369.

7573. Is een acte van verkoop aan overschrijving onderworpen, ingeval de verkooper vóór de levering komt te overlijden, en de kooper zijn eenige erfgenaam is. — W. de Gelder, Adv. II, 372.

7574. Moeten acten van overdragt van erfregten, als zich in den boedel onroerende goederen bevinden, worden overgeschreven? — W. de Gelder, Adv. II, 431.

7575. Moet de bewaarder, in elk geval van overschrijving, ook ten name van hem, aan wien gezegd wordt, dat is overgedragen, overboeken? — W. de Gelder, Adv. II, 433.

7576. Moeten de acten van afkoop van tiendregt of grondrenten worden overgeschreven? — W. de Gelder, Adv. II, 463.

7577. Verkrijgt men eigendomsregt, wanneer de kooper de koopacte zonder toestemming van den verkooper laat overschrijven? — W. de Gelder, Adv. III, 229.

7578. Is bij overdragt van het erfpachtsregt, regt van opstal of beklemming, hypothecaire overschrijving verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. III, 123.

7579. Indien bij acten voor overschrijving bestemd, wordt verwezen naar aangehechte kaarten of teekeningen, moeten ook deze door den bewaarder in het hulpregister no. 4 worden overgenomen, de hulp van een landmeter kan daartoe worden gebezigd; het salaris voor de overneming van kaarten behoort te worden berekend, als of de ruimte, welke de kaart in het register inneemt, beschreven ware. — M. F. 27 Julij 1862, no. 43; P. W. 4000.

7580. Indien tusschen het verlijden en de overschrijving der acten, verandering in de kadastrale nommers heeft plaats gehad, kan geen acte van rectificatie gevorderd worden, en moet de overboeking ten name van den nieuwen eigenaar, krachtens de overgeschreven acte geschieden. — M. F. 28 Junij 1862, no. 20; P. W. 4008.

7581. In alle gevallen waarin de vrijdom van evenredige regten van registratie en overschrijving, toegekend bij de wet van 6 Junij 1840 (St. 171) wordt ingeroepen, moeten partijen, volgens art. 7 dier wet, hun regt op dien vrijdom bewijzen; zij behooren tot dat einde de door gedeputeerde sta-

aan hen uitgereikte beschikking over te leggen. — M. F. 3 Maart 1862, no. 66; P. W. 4076.

7582. De aanteekening eener subrogatie moet op de overlegging der acte geschieden, ook dan, als de verzoeker geen afschrift der inschrijving van den bewaarder verlangt. — M. F. 10 October 1862, no. 18; P. W. 4122.

7583. De overschrijving van de minuut eener notariële acte, houdende overdragt van vast goed, kan van den hypotheekbewaarder worden gevorderd; de weigering zou aanleiding kunnen geven tot eene vordering tot vergoeding van kosten, schaden en interessen. — M. F. 16 Junij 1866, no. 48; P. W. 4984.

7584. Aangezien kwitantiën voor den koopprijs van onroerende goederen, de uitvoering der overeenkomst van koop en verkoop ten onderwerp hebben en het bewijs bevatten van de overeenkomst, moet, indien zij ter overschrijving worden aangeboden, het regt, als over een koopacte, worden geheven. — M. F. 24 December 1853, no. 103; P. W. 2/1853, 283.

7585. Een extract uit een onderhandsche acte door partijen zelf vervaardigd, kan niet in de hypothecaire registers worden overgeschreven. — M. F. 15 Julij 1859, no. 96 en 15 November 1859, no. 3; P. W. 3521.

7586. Eene cessie tusschen vennooten van een aandeel in eene maatschappij van nijverheid, waartoe onroerende goederen behooren, is niet onderworpen aan de overschrijving in de openbare registers, al wordt ook de cessionaris éénig eigenaar van alle goederen der maatschappij, omdat een aandeel in een maatschappij een roerende zaak is. — M. F. 31 October 1859, no. 101; P. W. 3522.

7587. Het minimum, regt van overschrijving is niet op elke overeenkomst, maar slechts éénmaal, als het regt voor alle beschikkingen te zamen minder dan 20 ct. zou beloopen. — H. R. 23 Januarij 1839; N. R. I, § 10, 55; v. d. H., Zeg. I, no. 2, 10; M. F. 13 Februarij 1854, no. 93; P. W. 2/1853, 282.

7588. Overschrijving in de registers voor de hypotheken, wordt niet gevorderd van de acte van overdragt van schuldvorderingen, door hypotheek gedekt. — Regtb. Amsterdam 8 Junij 1853; N. R. L, § 95, 432.

7589. Mr. C. I. Diemont. Regt van registratie verschuldigd op een acte, waarbij aan den hypotheekbewaarder de herstelling verzocht wordt eener dwaling, begaan bij een acte van scheiding, ten aanzien der toedeelingen. — R. en W. IX, 470.

7590. De acten van uiterstenwil en boedelverdeeling onder afstammelingen, bedoeld in art. 1167 Burg. Wetb., kunnen niet worden gerangschikt onder de acten, welke bij art. 17 der wet van 16 Junij 1832, aan de overschrijving onderworpen zijn verklaard. — M. F. 7 Augustus 1854, no. 28; P. W. 1/1854, 140.

7591. Een acte waarbij door den eigenaar en den beklemden meijer de overeenkomst wordt getroffen, dat de vererving der vaste beklemming, beperkt tot de nederdalende lijn, zich ook tot de opgaande en zijlinie zal uitstrekken, zulks tegen betaling van een jaar huur, is onderworpen aan de overschrijving. — M. F. 13 December 1854, no. 21; P. W. 2358.

7592. Er is geen regt van overschrijving verschuldigd ter zake van verdeeling, ook indien volgens stipulatie in het associatiecontract het aandeel van een overleden vennoot, door zijne erfgenamen aan de vennootschap wordt overgelaten. — Regtb. Haarlem 27 Januarij 1857; W. 1834.

7593. Indien dezelfde goederen bij twee notariële acten, aan andere koopers en voor verschillende prijzen zijn verkocht, is de bewaarder gehouden beide acten over te schrijven, ook indien het stellionaat, bedoeld bij art. 711 Burg. Regtsv. begaan is, hetwelk niet behoeft te worden medegedeeld aan het Openbaar Ministerie.

De aanteekeningen op het algemeen register no. 2 en op de tafels, moeten voor beide acten plaats hebben, met verwijzingen, ten einde bij inzage de vereischte inlichtingen te kunnen verstrekken. — M. F. 19 Mei 1859, no. 77; P. W. 3176.

7594. Indien een nietigverklaarde koopacte in de openbare registers als titel van eigendomsoverdragt is overgeschreven, kan de doorhaling van die overschrijving voor den regter gevorderd worden. — Hof Overijssel 22 Februarij 1858; W. 2081.

7594*a*. Ofschoon de eigendom van bij scheiding toebedeelde onroerende goederen niet is verkregen, zoolang de scheiding niet in de openbare registers is overgeschreven, volgt daaruit echter niet, dat indien een der deelgenooten vóór de overschrijving is overleden, de overledene niet reeds bij zijn leven den eigendom der aan anderen toebedeelde goederen zou hebben verloren. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 November 1864; H. R. 9 Junij 1865; N. R. B. XXI, 33.

7594*b*. Hypotheek door den kooper van een onroerend goed vóór de overschrijving der koopacte verleend, is van waarde, indien zij na de overschrijving der koopacte is ingeschreven. — Regtb. 's Hertogenbosch 28 Januarij 1869; Hof N.-Brabant 8 Maart 1870; H. R. 28 October 1870; N. R. B. XXI, 21; bestreden door mr. van Boneval Faure XXI, 32.

7594*c*. Van acten van overdragt van schuldvorderingen door hypotheek gedekt, wordt geen overschrijving in de openbare registers gevorderd. — Regtb. Amsterdam 8 Junij 1853; N. R. L, § 95, 432.

7594*d*. Vermelding der laatste eigendomsbewijzen en der laatste overschrijving in notariële acten. — Jur. Corr. I, 202.

Art. 1269.

7595. P. Passamier. Observationes aliquot varii argumenti de obligationibus ex ratione codicis civilis. — Gron. 1819.

7596. W. H. Taay. De natura atque vi obligationis naturalis ex principiis juris hodierni. — Traj. 1821.

7597. J. C. Schorer. De causa juris et obligationis quae ex pacto proficiscuntur. — L. B. 1825.

7598. C. Heilbron. De natura obligationis. — Amst. 1828.

7599. H. Nagtglas. De obligationibus quae ex conventionibus oriuntur. — Traj. 1828.

7600. J. J. Hinlopen. De conventionibus. — Traj. 1830.

7601. F. N. M. Eyck tot Zuylichem. De contractibus et obligationibus. — Traj. 1830.

7602. H. M. van Eck. De obligationibus. — Davent 1833.

7603. J. M. Smits. De definitionibus in lib. III, cod. civ. Neerl. obviis. — L. B. 1848; beoord. door mr. Dav. H. Levyssohn, Themis IX, 505.

7604. F. W. van Dungen. Over het onderling verband tusschen sommige bepalingen van burgerlijk regt en strafregt, inzonderheid ten opzigte van verbindtenissen en overeenkomsten. — Leyden 1862.

7605. De leer der overeenkomsten en verbindtenissen in praktijk gebragt, met mededeeling van formulieren voor de meeste onderhandsche acten en aanwijzing der deswege verschuldigde zegel-, registratie- en griffieregten. — Groningen, twee deelen 1848; beoord. N. R. Jaarb. XI, 182; Themis XI, 143.

7606. Eenige uitsluiting van het gemeene regt mag niet worden aangenomen, waar zij niet uitdrukkelijk is bedongen, noch door de gemaakte bijzondere bedingen, onmiskenbaar blijkt in de bedoeling der contrahenten te hebben gelegen. — Hof Z.-Holland 18 Mei 1863; W. 2488.

Art. 1271.

7607. J. C. Driessen. De vera culpae in contractu praestandae natura et divisione. — Gron. 1808.

7608. J. C. van de Kasteele. De culpae praestatione in contractibus. — Hagae Com. 1837.

7609. Mr. A. A. Weve. Iets over de bepalingen van de artt. 1271 en 1279 Burg. Wetb. — Themis 2e, V, 32.

7610. J. van Heukelom. Bijdrage tot de leer van het periculum bij verbindtenissen uit overeenkomst voortspruitende. — Leyden 1864.

7611. P. R. Feith. Over de leer der culpa in de verbindtenissen. — Amst. 1859; beoord. door mr. J. E. Goudsmit in N. R. Bijdr. XII, 412.

7612. Mr. J. L. de Leaõ Laguna. Welke is de omvang der verantwoordelijkheid, bedoeld bij art. 1271, 1° Burg. Wetb. Proeve eener bijdrage tot de leer der culpa in de verbindtenissen. — Jur. Corr. 1862, 97.

Art. 1272.

7613. De legataris, ofschoon wetende, dat een bepaald aan hem gelegateerd vast goed, door de erfgenamen aan een ander is verkocht en overgedragen, blijft niettemin bevoegd de levering van dat bepaalde goed te vorderen, hij is niet beperkt tot de actie van schadevergoeding van art. 1272 Burg. Wetb. — Regtb. Hoorn 29 April 1857; Hof N.-Holland 29 April 1858; N. R. B. IX, 119.

Art. 1273.

7614. De vordering tot uitlevering eener aan den eischer toekomende zaak, welke hij wist, dat niet meer bestond, is in regten ongegrond. De vraag omtrent de vergoeding van schade, wegens het vergaan door schuld of nalatigheid, kan door den regter niet beslist worden, indien alleen de uitlevering gevraagd is. — Regtb. Amsterdam 20 April 1852; W. 1333; N. R. B. II, 337.

7615. Indien ingeval van verkoop van waren, welke nog zeilende zijn, bij aankomst der bodems blijkt, dat deze de verkochte soort van waren niet inhouden, zoo blijft nogtans de verkooper verpligt tot levering, en bij gebreke van dien, tot schadevergoeding. — Hof N.-Holland 21 December 1857; N. R. B. VIII, 174.

Art. 1274.

7616. Mr. C. van Bell. Over de ingebrekestelling des schuldenaars (mora solvendi). — Themis 2e, I, 446.

7617. F. Alting Mees. Observationes de mora. — Gron. 1842.

7618. C. B. A. Beens. De mora. — L. B. 1840.

7619. J. Knottenbelt. De mora van den schuldenaar naar het Nederlandsch Burg. Regt. — Leyden 1863; beoord. door mr. D. J. Mom Visch in N. R. Bijdr. XIV, 578.

7620. Wanneer gevorderd wordt schadevergoeding, wegens het niet nakomen eener verbindtenis, mag het verzuim van het voldoen aan de verbindtenis, ook worden bewezen op een andere wijze, dan door een bevel of andere soortgelijke acte. — Regtsg. Adv. IV, 117.

7621. S. M. Hoezeer een exploit van dagvaarding begrepen is onder de woorden in art. 1274 Burg. Wetb. voorkomende „of andere soortgelijke acte" en de gedaagde op legale wijze in gebreke is gesteld, zoo kan evenwel de gedaagde geenzins in de bedoeling der wet gezegd worden nalatig te zijn. — N. R. B. XIII, 874.

7622. De beoordeeling en uitlegging van den inhoud, het doel en de strekking eener gedane sommatie, zijn aan den judex facti overgelaten. — H. R. 8 December 1848; v. d. H., B. R. X, 161; N. R. XXXII, § 27, 95.

7623. Een onmiddelijk op de behoorlijk gedane sommatie en inverzuimstelling gevolgde dagvaarding, is niet verboden. — Regtb. Rotterdam 9 Junij 1852; W. 1346.

7624. Op de vraag, of een overeenkomst medebrengt, dat de schuldenaar in gebreke is door het enkel verloop van den daarbij tot hare uitvoering bepaalden tijd, kan in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 24 December 1857; W. 1919; v. d. H., B. R. XXI, no. 676, 467.

7625. De schuldenaar kan ook door brieven in mora worden gesteld. — Hof N.-Holland 18 Dec. 1856; W. 1928.

7626. Hij, die eene door hem aangegane overeenkomst niet behoorlijk is nagekomen, kan zoolang hij niet op een wettige wijze in verzuim is gesteld, door een formeel aanbod en bereidverklaring, om alsnog aan de verbindtenis gevolg te geven, zijne begane mora zuiveren. — Regtb. Leyden 6 Maart 1857; W. 1852.

7627. De debiteur kan niet geacht worden in verzuim van betaling te zijn, indien er geen domicilie van betaling in de acte is aangewezen, en het hem onbekend is, waar de schuldeischer of zijne erven verblijf houden of woonachtig zijn. — Hof Utrecht 24 April 1843; R. in N. III, 381.

7628. Indien de schuldeischer bedongen heeft, dat eene betaling binnen zekeren termijn geschieden moet, met poenaliteit voor het geval van wanpraestatie, kan hij na het verloop van dien termijn, ook zonder sommatie de poenaliteit vorderen. Het geregtelijk accoord ingeval van faillissement, is eene wederkeerige overeenkomst; bij wanpraestatie des schuldenaars, kan dus de schuldeischer voor zooveel hem betreft de ontbinding vorderen. Alsdan is — indien het accoord bepaalt, dat bij wanpraestatie de schuldeischers in hunne vorige regten zullen terugtreden — de schuldeischer bevoegd, in stede van kosten, schaden en interessen, die poenaliteit en dus de geheele oorspronkelijke schuld te vorderen en is hij niet gehouden eene hernieuwde faillietverklaring te verzoeken. — Regtb. Amsterdam 9 December 1852; N. R. B. III, 116.

7629. Om de ontbinding van een huurcontract te kunnen vorderen, ter zake, dat de verhuurder aan den huurder het gebruik van het verhuurde niet heeft gepraesteerd, wordt niet vereischt, dat de verhuurder in mora is gesteld; het is voldoende, dat hij mora is geweest. — Kantg. 's Gravenhage 6 Augustus 1849; W. 1050.

7630. Een borg kan worden aangesproken, zonder dat de principale schuldenaar door sommatie of anderzins in gebreke is gesteld, en zonder dat alzoo zou blijken, dat deze de schuld niet heeft betaald, maar deswege is nalatig gebleven. — H. R. 29 November 1844; v. d. H., B. R. VI, no. 166, 177; N. R. XIX, § 47, 200; W. 565; R. in N. IV, 234.

7631. Bij gegeven last tot aankoop op rescontre, moet de dag van rescontre geacht worden tot interpellatie te dienen, zonder dat de aard der verbindtenis, eenige sommatie of andere in morastelling vereischt. — H. R. 4 Junij 1847; N. R. XXVIII, § 20, 94; W. 839.

7632. Indien de aard eener verbindtenis van aanneming van werk, medebrengt, dat de aanbesteder, door elken dag vertraging in de oplevering van het werk moet geacht worden nadeel te lijden, dan bestaat er uit kracht der verbindtenis zelve, mora ex re, zoodra de aannemer moet nawerken. — H. R. 18 April 1851; W. 1251; v. d. H., B. R. XIII, no. 411, 25; N. R. XXXVIII, § 50, 247; Regtb. Arnhem 10 Junij 1845; R. B. VIII, 501; Regtb. Amsterdam 29 November 1848; W. 989.

7633. Een actie tot vergoeding van kosten, schade en interessen, kan niet worden ingesteld ter zake van het niet voldoen van beweerde verpligtingen, zonder dat de nalatige is gesteld in verzuim. — Kantg. Gorinchem 23 April 1841; W. 182.

7634. Een verhoor op een verzoek tot gratis procedure, kan niet vervangen de in morastelling bij dit art. bedoeld. — Hof N.-Holland 19 October 1843; N. R. XIX, § 39, 158; W. 554.

7635. De verbindtenis tot levering bij aanstaand open water, brengt niet mede, dat hij, die tot levering verpligt is, van regtswege, in gebreke gesteld wordt door het enkel verloopen van den termijn. Het aanzoek tot levering door afgifte van een volgbriefje, is daartoe onvoldoende. — Regtb. Groningen 31 October 1845; R. B. IX, 376.

7636. Indien in een orderbillet een bepaalde dag van betaling is aangewezen, behoeven de erfgenamen van den acceptant niet vooraf in mora te worden gesteld. — Regtb. Nijmegen 22 Mei 1846; W. 726.

7637. Een gebrekige kooper gesommeerd zijnde, om in handen van den deurwaarder of aan den requirant te betalen, is niet behoorlijk in mora gesteld, indien bij de koopacte was bepaald, dat de betaling ten kantore van den notaris zal geschieden. — Regtb. Maastricht 31 Januarij 1850; W. 1123.

7638. De gedaagde door op de teregtzitting aan te bieden, de betaling eener schadeloosstelling, zonder dat dit aanbod, ofschoon door den eischer aangenomen, door betaling is gevolgd, kan de veroordeeling in de kosten niet voorkomen, op grond, dat hij niet behoorlijk in mora zou zijn gesteld. — Kantg Gorinchem 28 Februarij 1850; W. 1113.

7639. Een brief, houdende aanmaning tot betaling, geschreven door een zaakwaarnemer als gemagtigde van den schuldeischer, of door den curator in een faillissement, kan niet worden gelijk gesteld met een bevel of andere soortgelijke acte bij dit art. vereischt tot het ingebreke stellen van den schuldenaar. — Kantg. Nieuwer-Amstel 7 Maart 1851; W. 1232.

7640. De eisch tot voldoening eener opvorderbare schuld, behoeft niet altijd voorafgegaan te worden door een ingebrekestelling van den schuldenaar. De onvoorwaardelijke weigering van betaling, in handen van hem, die het verschuldigde voor den eischer invordert, moet beschouwd worden als het betwisten van het verschuldigd zijn. — Regtb. Utrecht 31 Januarij 1845; R. B. VII, 435; W. 626; N. R. XXIX, § 88, 442.

7641. Indien de voldoening eener op eischbare geldsom wordt gevorderd, moet de nalatigheid van den schuldenaar blijken door in verzuimstelling; bij gebreke daarvan moet, bij bereidwilligheid van den schuldenaar, de schuldeischer worden veroordeeld in de kosten. — Kantg. no. 3; Amsterdam 24 September 1849; R. B. XI, 606.

7642. Indien een leverancier van hout zich verbonden hebbende, om binnen een bepaalden tijd zekere hoeveelheid hout te leveren, aan zijne verpligting, voor zoover de tijdsbepaling betreft, niet voldaan heeft, kan hij niet veroordeeld worden tot schadevergoeding, zonder, dat eene in verzuimstelling vooraf gaat. De mededeeling van een brief van waarschuwing geschreven door den aanbesteder aan den aannemer, die het hout besteld heeft, kan niet gelden als bevel of soortgelijke acte. — Regtb. Middelburg 27 Mei 1863; Hof Zeeland 19 Januarij 1864; N. R. B. XV, 747.

7643. Bij wanpraestatie eener verbindtenis zonder tijdsbepaling, wordt altijd eene ingebrekestelling, vereischt, alvorens tot schadevergoeding kan worden geprocedeerd. — Regtb. Amsterdam 15 September 1858; N. R. B. IX, 155.

7644. Eene ingebrekestelling om eenig gevolg in regt te kunnen hebben, moet voorafgaan aan de uitvoering der verbindtenis door den schuldenaar. De bepaling van dit art. is ook toepasselijk op handelszaken; het beding, dat een schipper ten spoedigste zal vertrekken, bevat geen stellige tijdsbepaling, door welker verloop hij van regtswege in gebreke is. — Regtb. Rotterdam 23 Februarij 1848; N. R. XLIII, § 88, 441; R. B. X, 430; W. 908.

7645. Van welk oogenblik kan degene, die wegens redding van gestrande goederen tot betaling van bergloon verpligt is, geacht worden in mora te zijn, en alzoo tot betaling van interest veroordeeld worden? — Hof Z.-Holland 17 Januarij 1849; N. R. XLIV, § 89, 404.

7646. Eene actie tot scheiding eener gemeenschap, en tot het openbaar verkoopen van gemeen eigendom, behoeft niet te worden voorafgegaan door eene in morastelling. — Hof Zeeland 29 Januarij 1861; N. R. B. XII, 491.

7647. Indien de onbewoonbaarheid van een huis in facto vast staat, moet een aanmaning tot reparatie of in morastelling voorafgaan, om de ontbinding van het huurcontract wegens de bedoelde onbewoonbaarheid te kunnen vorderen. — H. R. 11 Februarij 1841; N. R. VII, § 63, 326; v. d. H., B. R. II, no. 38, 156; W. 312.

7648. De actie tot schadevergoeding, wegens nalatigheid in de reparatie van een gehuurd huis, is niet ontvankelijk zoolang de verhuurder tot het doen der reparatie niet in gebreke is gesteld. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Maart 1841; W. 331.

7649. Niet in ieder geval moet de schuldenaar, volgens dit art. in gebreke worden gesteld. Dit art. bepaalt slechts de wijze waarop zulks in de vereischte gevallen moet geschieden. — Regtb. Tiel 28 Junij 1844; Regtz. III, 322, R, B. VIII, 317.

7650. Het is niet noodig, dat iedere in morastelling evenals in art. 439 Wetb. Burg. Regtsv., twee dagen vóór de dagvaarding wordt gedaan. De in morastelling, bij dezelfde acte als die van dagvaarding gedaan, is van waarde. — Regtb. Amsterdam 1[illegible] November 1843; Regtz. III, 324; R. B. V, 310.

7651. Het aanbod van betaling van iemand, die tot schadeloosstelling wordt gedagvaard, is niet tardif, indien de eischer de stukken, waarop hij de schadeloosstelling grondt, eerst later heeft medegedeeld. — Regtb. Amsterdam 4 October 1843; Regtz. III, 327; R. B. VI, 282.

7652. Bij de bepaling in een contract, dat maandelijks, en wel telkens een maand vooruit, op straffe van verval, moet betaald worden, geldt de regel dies interpellat pro homine; in dat geval behoeft alzoo geen ingebrekestelling te geschieden. — Regtb. 's Hertogenbosch 17 November 1843; Regtz. III, 345; W. 474; Hof N.-Brabant 16 April 1844; W. 509; N. R. XIX, § 88, 387; H. R. 29 November 1844; N. R. XIX, § 47, 200; v. d. H., B. R. VI, no. 166, 177.

7653. Eene in morastelling is niet vervallen, indien na de daartoe strekkende sommatie, een gedeelte der schuld, tot wier betaling de schuldenaar is gesommeerd, door hem in mindering is betaald.

Een schuldeischer alvorens de ontbinding der overeenkomst wegens wanpraestatie te vorderen, behoeft den schuldenaar niet in gebreke te stellen, indien de overeenkomst de bepaling inhoudt, dat de schuld binnen een bepaalden termijn moet zijn betaald, en die termijn bij het instellen der vordering reeds is verstreken. — Regtb. Amsterdam 18 November 1844; Regtz. III, 350; R. B. VII, 38.

7654. Ingebrekestelling behoeft niet altijd bij exploit of ander authentieke acte te worden gedaan, zij kan bij onderhandsche acte zelfs bij brief geschieden, indien slechts de brief door den gebrekigen schuldenaar erkend wordt, of deze uit zijne productie blijkt.

Bij overeenkomst met bepaling van zekeren tijd, binnen welken de schuldenaar verpligt is, het toegezegde te leveren, is geen ingebrekestelling noodig. — Hof N.-Holland 18 December 1856; N. R. B. VII, 380; N. R. LXV, § 59, 357.

7655. Tot de geldigheid eener in morastelling wordt gevorderd, dat de interpellatie op zoodanige wijze zij geschied, dat aan den schuldenaar zelven de, naar den aard van elke overeenkomst, noodige tijd en gelegenheid worden gegeven, om, of uit te voeren, of de uitvoering te weigeren. — Regtb. Nijmegen 30 November 1841; R. B. IV, 408.

7656. De ingebrekestelling ligt ook zonder bevel of acte, in de bedoeling der partijen, bijaldien een bij overeenkomst bepaalde termijn tot ontginning van den in erfpacht gegeven grond, mogt zijn voorbijgegaan, zonder, dat zelfs met de ontginning een begin is gemaakt. — Regtb. Amersfoort 12 October 1863; W. 2662.

7657. Indien niet enkel wordt gevorderd ontbinding van een aangegane overeenkomst, maar ook vergoeding van kosten, schade en interessen, voortspruitende uit het niet naleven der verbindtenis en geen tijd is bepaald binnen welken aan de overeenkomst door den schuldenaar moet worden voldaan, kan die tweede vordering niet opgaan, zonder, dat de schuldenaar overeenkomstig art. 1274 Burg. Wetb. in gebreke is gesteld. — Hof Gelderland 26 Junij 1862; W. 2391.

7658. Onder de woorden, „of andere soortgelijke acte" is ook het exploit van dagvaarding begrepen; daardoor is op legale wijze aan den gedaagde bekend gemaakt, dat de schuldeischer de voldoening van de verbindtenis verlangt. De gedaagde hoezeer door die dagvaarding in gebreke gesteld, kan echter in de bedoeling der wet niet gezegd worden nalatig te zijn, indien hij vóór of op de teregtzitting aanbod doet tot betaling. — Kantg. 's Gravenhage 4 Augustus 1862; W. 2401.

7659. De nalatige debiteur is aansprakelijk voor de kosten van een exploit van bevel, tot voldoening van verschuldigde huurprijs eener woning door den crediteur gedaan, om betaling te erlangen. — Regtb. Amsterdam 4 December 1860, W. 2242.

Art. 1275.

7660. Contract tot levensonderhoud tegen voorwaardelijken afstand van onroerend goed, regt van verkoop. — Regtb. Utrecht Maart 1864; W. de Gelder, Adv. VIII, 308.

7761. Indien bij wanpraestatie in strijd met een gemaakt beding, ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding wordt gevraagd, moet bij ontzegging der gevraagde ontbinding, de gevorderde schadevergoeding niettemin op grond van dit art. worden toegewezen. — H. R. 27 April 1866; W. 2794; v. d. H., B. R. XXX, 339.

7662. De bepalingen van artt. 1544 en 1545 Burg. Wetb., als alleen regelende de verpligtingen van den verkooper eener zaak die verborgen gebreken heeft, voor zoover die verpligtingen uit den verkoop zelven voortvloeijen, brengen geen verandering in de algemeene beginselen, vervat in artt. 1275 en 1279 Burg. Wetb. — H. R. 11 December 1857; v. d. H., B. R. XXI, no. 675, 447.

Art. 1276.

7663. Mr. B. J. Gratama. Houdt de bepaling van vele reglementen, dat de overtreder daarvan gelast zal worden, binnen zekeren termijn het gebrekkige te herstellen of te gedoogen, dat zulks daarna te zijnen kosten geschiede, eene ware strafbepaling in? — Opm. en Meded. II, 11.

7664. De actie tot vernietiging van hetgeen in strijd met een verbindtenis om iets niet te doen, is verrigt, mag niet verder gaan dan noodig is tot herstel van den wettigen toestand. — H. R. 25 Januarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 46.

7665. Het bevelen der amotie van het wederregtelijk gebouwde, is niet als opleggen van een eigenlijke straf te beschouwen; deze kan mitsdien niet door den strafregter worden uitgesproken.

De burgerlijke regter is alleen bevoegd te oordeelen over den eisch tot herstelling van een heg, welke tot afscheiding gediend heeft. — Regtb. Utrecht 10 Junij 1845; R. B. VII, 633.

Art. 1277.

7666. Bij het instellen der actie uit art. 1277 Burg. Wetb., behoeft men niet uitdrukkelijk te concluderen tot nakoming der verbindtenis, en bij gebreke van dien binnen zekeren termijn tot magtiging. — Hof N.-Holland 23 Januarij 1851; W. 1224.

7667. Bij het zinken van een schip in een openbare rivier, rust op den eigenaar van dat schip de verpligting tot opruiming, dus om iets te doen, welke zich oplost in vergoeding van kosten, schaden en interessen, terwijl de eigenaar der rivier door zelf op te ruimen, gelijke aanspraak heeft op vergoeding, als ware hij tot die opruiming door den regter gemagtigd. — Hof Gelderland 2 Maart 1864; anders regtb. Zutphen 23 April 1863; N. R. B. XV, 491.

Art. 1278.

7668. Aan de vordering tot schadevergoeding wegens niet nakoming eener verbindtenis, om iets niet te doen, behoeft geen in morastelling vooraf te gaan. — Regtb. Amsterdam 13 Januarij 1866. — R. en W. XVIII, 451; N. R. B. XVII, 133; W. 2796.

7669. Waar eene verbindtenis bestaat om iets niet te doen, wordt geen in morastelling vereischt, om met goed gevolg de schadevergoeding te vorderen, en geldt niet art. 1279, maar 1278 Burg. Wetb. — Regtb. Goes 6 Februarij 1860; N. R. B. XI, 505.

Art. 1279.

7670. P. J. van Beyma. De vergoeding der schade, ontstaande uit het niet rigtig overkomen van telegrammen. — Leiden 1862.

7671. B. P. van Harinxma thoe Slooten. De actie tot schadevergoeding van art. 1279 Burg. Wetb. gaat in het strafbeding op. In dissertatie Over het strafbeding bij verbindtenissen. — Leiden 1863; bl. 107 en Thes. XIII.

7672. G. van Lynden. De praestando damno et interesse ex mora debitoris. — Traj. 1829.

7673. M. van Aken. De eo quod interest secundum juris hodierni principia. — L. B. 1823.

7674. Bij nietlevering van het gehuurde op de bepaalden tijd, moet de huurder van dit verz

door eene in morastelling doen blijken. — Regtb. Amsterdam 23 Julij 1850; Amst. Regtsp. I, 53.

7675. Bij een reeds vervallen schuld, is een in morastelling niet noodzakelijk. Het bepaalde voorregt, dat men voor betaling binnen zekeren tijd eenige percenten korten zal, houdt op als er binnen dien tijd niet is voldaan. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1850; Amst. Regtsp. I, 39.

7676. De vordering tot het doen van rekening en verantwoording tegen een nalatigen rekenpligtige, behoeft niet te worden voorafgegaan door eene in morastelling. — H. R. 2 Junij 1843; Corr. IV, 45; W. 401; N. R. XV, § 10, 27; v. d. H., B. R. IV, no. 119, 475.

7677. Art. 1279 is ook van toepassing in het geval waarin tevens de ontbinding der overeenkomst wordt gevraagd. — Regtb. Amersfoort 12 October 1863; W. 2662.

7678. Een voorafgaande in morastelling wordt gevorderd, zoo dikwijls het geval niet aanwezig is, dat hetgeen de schuldenaar verpligt was te geven of te doen, kan gegeven of gedaan worden binnen zekeren tijd, welken hij heeft laten voorbijgegaan. — Regtb. Assen 29 Februarij 1864; N. N. IV, 74; W. 2628.

7679. Bij overeenkomst van koop en verkoop van koopwaren, indien voor de levering een uiterste termijn is bepaald, is het noodig, dat de nalatige verkooper bij een behoorlijke acte wordt gesteld in verzuim teneinde ontvankelijk te zijn in een vordering tot ontbinding met vergoeding van kosten, schaden en interessen. — Regtb. Gorinchem 16 Mei 1840; W. 160.

7680. De verkooper met de levering in gebreke zijnde, is het feit, dat het verkochte, nadat de kooper tot ontbinding gedagvaard heeft, in de magt des koopers gebragt is, niet per se voldoende om het gevolg van de mora op te heffen. — Regtb. Amsterdam 27 October 1858; N. R. B. VIII, 442.

7681. Indien de wanpraestatie zich voordoet, niet als een eenvoudige omissie, maar als een gepleegd feit met gevolgen, die bij het instand blijven van de verbindtenis onherstelbaar zouden zijn, dan behoeft aan de actie tot ontbinding wegens wanpraestatie, geen in morastelling wegens niet naleving van het contract vooraf te gaan. — Regtb. Amsterdam 10 October 1859; N. R. B. X, 74.

7682. Schadevergoeding wegens niet uitvoering der overeenkomst, moet worden berekend op den dag der in verzuimstelling niet op dien van het vonnis van ontbinding. — Regtb. Rotterdam 19 November 1862; W. 2494.

7683. Er bestaat geen verzuim, dat tot schadevergoeding verbindt, door het niet voldoen aan eene zedelijke, door de wet niet gesanctioneerde verpligting. — H. R. 26 Junij 1863; W. 2498.

7684. Ingeval van ontbinding van een koopcontract met schadevergoeding, moet de schade berekend worden naar den prijs der koopwaar op het tijdstip der ontbinding, of een later tijdstip, op den dag waarop de levering had moeten geschieden, of wel op den dag der geregistreerde dagvaarding. — Regtb. Amsterdam 11 Julij 1863; W. 2513.

7685. Wanneer de niet-ontvankelijkheid eener vordering tot schadevergoeding wegens het niet nakomen eener verbindtenis beweerd is, op grond, dat geene in morastelling had plaats gevonden en dat de verbindtenis zelve werd ontkend, mag de regter niet met ter zijde stelling van die gronden, de vordering ontzeggen, op grond, dat niet deze, maar die tot nakoming der verbindtenis, of die tot ontbinding met schadevergoeding had moeten zijn ingesteld. — Regtb. Amsterdam 18 December 1867; W. 2992.

7686. Eene vordering tot ontbinding eener huurovereenkomst met schadevergoeding, op grond van wanpraestatie, is zonder eene aan de dagvaarding voorafgaande sommatie, ontvankelijk, wanneer die overeenkomst verpligtingen bevat, welke binnen een zekeren tijd of voortdurend moeten worden vervuld. — Regtb. Leyden 11 Junij 1861; W. 2298.

7687. De moratoire interessen eener zoogenaamde boekschuld, zijn niet verschuldigd sedert eene eenige jaren vroeger gedane in verzuimstelling; in dat geval kunnen zij eerst sedert den dag der dagvaarding in regten worden gevorderd. — Regtb. Winschoten 20 December 1854; W. 1606.

7688. De regter is niet bevoegd om aan de niet nakoming eener verbindtenis, om iets te doen, eenig ander gevolg te verbinden, dan in het algemeen door de wet daaraan wordt gehecht. — Hof Gelderland 7 Februarij 1855; W. 1630.

7689. De wet vereischt niet, dat de schuldeischer alvorens den schuldenaar tot betaling in regten op te roepen, hem vooraf door eene sommatie, of andere dergelijke acte in mora stelle. — Regtb. Maastricht 13 Januarij 1855; W. 1638.

7690. Indien iemand zich verbonden heeft al het gas, noodig tot de verlichting van zijne lokalen, te nemen van de fabriek des eischers, is dit eene verbindtenis, om het niet van eene andere fabriek te nemen, en dus om iets niet te doen, en is de gasverbruiker door de overtreding daarvan in gebreke, met dat gevolg, dat tegen hem, zonder eenige verdere in morastelling, ontbinding der overeenkomst met vergoeding van kosten, schaden en interessen kan worden geëischt.

De voorschreven verbindtenis doelt niet alleen op de lokalen, op het oogenblik van het sluiten der overeenkomst door den gasverbruiker gebezigd, maar ook op die, welke hij later in gebruik neemt.

De verbindtenis omvat evenwel niet die lokalen, welke gebezigd worden voor een bedrijf, door den gasverbruiker in vennootschap met anderen uitgeoefend. — Regtb. Amsterdam 26 Julij 1869; W. 3150.

7691. Een schuldenaar is voldoende in gebreke gesteld, indien de deurwaarder sommeert om aan hem te betalen, tegen behoorlijke quitantie. — Regtb. Tiel 12 Junij 1868; W. 3152.

7692. Indien hij, die zich verbonden heeft tot levering van een stoomwerktuig, aan die verbindtenis niet voldoet binnen den termijn, gedurende welken hij zich voor de behoorlijke werking van het werktuig heeft verantwoordelijk gesteld, bestaat er mora ex re volgens dit art. — H. R. 3 Januarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 14.

7693. Wanneer een schipper de verpligting op zich genomen heeft, om goederen naar eene kermis te vervoeren, alwaar hij naar den aard van het contract zekeren tijd vóór den aanvang der kermis met het goed moet aanwezig zijn, doch de inlading van het goed weigert, op het tijdstip, dat hij daartoe gereed moest zijn, is hij daardoor alleen en zonder nadere in morastelling in gebreke.

De mora door die weigering bestaat, ook wanneer men deze afhankelijk stelt van de voorwaarden, dat de wederpartij harerzijds hare verpligting vervult.

Het is bij wederkeerige overeenkomst geoorloofd eene rauactie tot schadevergoeding, op grond van wanpraestatie in te stellen. — Regtb. Amsterdam 28 December 1869; W. 3197.

7694. De actie tot schadevergoeding wegens het onbevoegd nemen eener hypothecaire inschrijving, behoeft door geene in gebrekestelling te worden voorafgegaan. — Regtb. Amsterdam 5 October 1868; R. en W. XXI, 118.

7695. Alleen ingeval van vordering van vergoeding van kosten, schade en interessen, welke uit het niet nakomen eener verbindtenis voortspruiten, wordt een voorafgaande in morastelling gevorderd; voor elke andere vorderbare schuld, kunnen beide, zoowel de hoofdschuldenaar als de borg, ieder afzonderlijk, zonder in morastelling van een hunner, in regten worden aangesproken. — Hof N.-Brabant 16 April 1844; N. R. XIX, § 88, 387; W. 509.

7696. Ook bij verbindtenis uit wetduiding ontstaan, moet de schuldenaar in gebreke worden gesteld, voor dat hij tot schadevergoeding wegens niet vervulde verbindtenis kan worden aangesproken. — Kantg. no. 2, Amsterdam 24 Junij 1847; R. B. IX, 563.

7696*a*. De kosten eener sommatie komen bij voldoening daaraan ten laste van den crediteur. — Kantg. Arnhem 3 Januarij 1871; W. 3292.

7696*b*. Indien in gebrekestelling wordt gevorderd en zonder in morastelling is gedagvaard, kan een aanbod van den gedaagde als antwoord, niet tardief worden geacht. Bij de goedkeuring van een aanbod van den gedaagde, behoort de regter hem daartoe te veroordeelen, doch niet in de kosten. — Hof N.-Holland 1 Mei 1851; W. 1248.

7696*c*. S. M. In gebrekestelling van den schuldenaar, alvorens op grond van art. 1401 Burg. Wetb., schadevergoeding te vorderen. Algemeene regel van in gebrekestelling. — R. B. IX, 746.

Art. 1281.

7697. Mr. F. C. W. Koker. Wordt de schuldenaar bevrijd door het leveren van het bewijs, dat de verschuldigde zaak door brand is vergaan en niet is kunnen gered worden? — N. N. III, 25.

7698. Langdurigheid en hevigheid van den winter zijn niet te beschouwen als overmagt en toeval. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1846; W. 684; R. B. IX, 217.

7699. Brand moet regtens beschouwd worden als onvoorzien toeval, waarbij verzuim of schuld niet wordt vermoed; om tot regtsgevolg van verantwoordelijkheid te kunnen leiden behoort het verzuim of de schuld bewezen te worden door hem die zulks beweert. — Regtb. Rotterdam 2 September 1846; W. 755; R. B. IX, 88.

7700. Windstilte is ten aanzien van een molenaar geen onvoorzien toeval, maar een gewone kans. — Regtb. Amsterdam 29 November 1848; W. 989.

7701. Het verbranden van een fabriek door den bliksem, stelt geen overmagt daar, indien het te leveren fabrikaat elders te verkrijgen is. — Regtb. Amsterdam 29 April 1858; N. R. B. IX, 147.

7702. Indien een verkooper door blokkade, en dus door overmagt belet wordt zijne verpligtingen na te komen, wordt de overeenkomst niet van regtswege ontbonden, zoodat de terugvordering van een à titre d' avance, betaald deel van den koopprijs niet te pas kan komen, zoolang de ontbinding van het contract niet door den regter is uitgesproken. — Regtb. Rotterdam 28 Mei 1862; N. R. B. XIII, 83.

Art. 1282.

7703. Bij eene actie tot ontbinding van den koop en verkoop van goederen aan notering- of marktprijs onderhevig, moet het verschil tusschen den koopprijs en den eventueel hoogeren prijs van het gekochte, op den dag der mora van den verkooper, in den regel als eenige maatstaf van schadevergoeding gelden, tenzij de kooper mogt aantoonen, nog bovendien wegens die overeenkomst onkosten gemaakt of schade geleden te hebben, niet, dat hij die had willen of kunnen maken of had kunnen lijden. — Regtb. Rotterdam 20 Nov. 1867; W. 3001.

7704. Zonder voorlichting van deskundigen, kan de regter niet overgaan tot de begrooting van schade en winstderving, wegens de vernietiging van den koop en verkoop eener aanzienlijke partij waren, reeds geruimen tijd geleden aangegaan. — Regtb. Amsterdam 8 Maart 1854; N. R. B. IV, 304.

7705. De schade bij dit art. bedoeld, kan in het algemeen door getuigen worden bewezen, in dien zin, dat door de getuigen daadzaken kunnen worden medegedeeld, waaruit de regter grondslagen put tot begrooting der schade. — Regtb. Gorinchem 23 September 1856; W. 1796.

7706. Tot toewijzing eener vordering tot schadevergoeding, moet bewezen zijn, dat de schade geleden is, dat zij heeft kunnen geleden worden. — Regtb. Amsterdam 23 September 1856; W. 1810.

Art. 1283.

7707. Bij koop en verkoop met een bepaalden termijn van levering in zekere maand, kan in regten geen sprake zijn van vertraging, indien de kooper aangenomen heeft de middelen van vervoer te bezorgen, de levering daaraan ondergeschikt heeft gesteld, doch die middelen den verkooper eerst na den oorspronkelijk vastgestelden termijn beschikbaar stelt, in dat geval blijft de vertraging tot levering bestaan, evenwel zonder bepaalden termijn. — Hof N.-Holland 24 Januarij 1850; R. B. XII, 23.

7708. Onder de schade wegens het niet nakomen eener overeenkomst te vergoeden, is niet enkel begrepen het verlies en de winstderving, welke tot op het oogenblik der regtsvordering of ontbinding is geleden, maar tevens het nadeel, dat door de ontbinding zelve voor het vervolg wordt teweeg gebragt. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1855; W. 1659.

Art. 1285.

7709. B. P. van Harinxma thoe Slooten. Het beding waarover in art. 1285 Burg. Wetb. gehandeld wordt, is geen strafbeding; in diss over het strafbeding bij verbindtenissen. — Leyden 1863, bl. 25 en Thesis II.

Art. 1286.

7710. S. M. Hoezeer krachtens art. 1286 Burg. Wetb. in verbindtenissen, die alleen betrekkelijk zijn tot betaling van een zekere geldsom, de interesten verschuldigd zijn van den dag, dat dezelve in regten gevorderd zijn, zoo behooren die evenwel slechts te worden toegewezen, sedert den dag der uitspraak van het vonnis. — N. R. B. XIII, 874.

7711. Vordering van interesten a die morae bij terugvordering van te veel betaalde registratieregten. — N. R. B. IV, 415.

7712. Dit art. is niet van toepassing op een bilateraal contract, aangegaan met beding van straf. — H. R. 24 December 1868; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1116, 211; W. 3081.

7713. De woorden „zekere geldsom," duiden niet aan eene bepaalde, maar eenige of eene som in het algemeen. — H. R. 30 Mei 1851; W. 1238; N. R. XXXIX, § 16, 78; Corr. XXII, 296; Amst. Regtsp. II, 111.

7714. Indien bij eene polis van brandassurantie bepaald is, dat de verzekerde verslag moet doen van den brand, kan de verzekeraar eerst aangesproken worden voor de interessen, wegens zijne nalatigheid in het betalen der assurantiepenningen van den dag, waarop hem dat verslag is gedaan. — Regtb. 's Gravenhage 19 Februarij 1847; N. R. XLI, § 82, 410.

7715. Een acte de command binnen 24 uren na de opmaking van het procesverbaal van toewijzing voor notaris en getuigen opgemaakt, doch niet binnen dien tijd beteekend, is niet aan het evenredig

regt van 4 pct. onderworpen. Bij terugvordering van het te dier zake te veel betaalde, kunnen renten worden gevorderd. — Regtb. Utrecht 8 September 1852; N. R. B. III, 73.

7716. Er kan geen sprake zijn van voldoening van interessen, zoolang de hoegrootheid van het verschuldigd bedrag, niet door den regter is geconstateerd en zelfs geen in morastelling heeft plaats gehad. — Regtb. Alkmaar 14 Maart 1861; W. 2308.

7717. Een borg kan niet even als dit ten aanzien van den lasthebber is bepaald, renten vorderen van alle voorschotten, sedert zij gedaan zijn. — Kantg. Amsterdam no. 4, 23 December 1853; N. R. B. IV, 229.

7718. Zonder geregtelijke vordering, zijn van een zekere geldsom geen wettelijke interessen verschuldigd. — Regtb. Amsterdam 16 Julij 1861; W. 1300.

7719. Mora volgt niet uit de dagvaarding, indien in den eisch wordt toegestemd. Den eischer kan in dat geval de vordering van renten en kosten niet volgen. — Regtb. Amsterdam 19 September 1867; N. R. B. XVIII, 334.

7720. De bewering, dat rente alleen verschuldigd is a die morae, kan niet worden tegengeworpen aan een credietvereeniging. — Regtb. Amsterdam 14 October 1868; W. 3074.

7721. Bij vertraagde betaling eener geldsom, kan niet tegelijk vergoeding van kosten, schade en interessen worden gevraagd, tevens met interessen, hetzij conventionele, hetzij legale. — Regtb. Assen 11 Junij 1866; W. 2995; R. en W. XX, 221.

7722. Renten worden teregt gevorderd sedert de dagvaarding als in morastelling, indien noch vóór, noch onmiddelijk na die dagvaarding eenig reëel aanbod is gedaan. — Regtb. Amsterdam 5 November 1868; N. R. B. XIX, 226.

Art. 1289.

7723. S. van Welderen Rengers. De conditione cum generatim tum maxime in jure hereditario, ex jure Romano. — Traj. 1823.

7724. L. Verheijen. De conditionibus secundum codicis Napoleontici principia. — L. B. 1834.

7725. Beding en voorwaarde. — R. en W. VI, 158, 286.

7726. De voorwaardelijke verbindtenis, wel te onderscheiden van die, waarbij aan de wederpartij een last wordt opgelegd. — Jur. Vraagal I, 313.

7727. Indien bij een schuldbekentenis bedongen is, dat de som dadelijk opvorderbaar zal zijn, zoodra de schuldenaar door een derde, ter zake van schuld, van welken aard ook, in regten wordt vervolgd, kan als de vervulling dier voorwaarde eens heeft plaats gehad, niet weder te niet gedaan worden door een minnelijke schikking, welke de schuldenaar met den derde heeft getroffen, zoodat om die reden de vervolging niet wordt voortgezet. — Regtb. Groningen 5 November 1860, N. R. B. XII, 125.

7728. Er bestaat eene ten deele voorwaardelijke verbindtenis, en niet eene bloote belofte, waaruit geen actie wordt geboren, indien eene acte is gepasseerd, houdende verklaring, dat men bij wege van schenking onder de levenden, aan de wederpartij cedeert een aandeel in winsten, en wanneer de wederpartij verklaart heeft deze gift aan te nemen. — Hof Z.-Holland 14 Januarij 1852; W. 1297.

7729. Eene verbindtenis, waarbij wordt overeengekomen, dat onder zekere voorwaarden van derden afhankelijk, de eene partij meer of minder deel zal verkrijgen in de winsten eener onderneming, naarmate die partij al dan niet met de administratie zal worden belast, is niet eene wederkeerige overeenkomst: daarvan kan dus niet ontbinding worden gevraagd, doch bij nietvoldoening door de verbonden partij aan hare verpligting, niettegenstaande behoorlijke sommatie, is er aanleiding, om volgens art. 1279 vergoeding van kosten, schaden en interessen te vragen. — Regtb. 's Gravenhage 28 Mei 1852; W. 1337.

7730. Hij, die bij eene voorwaardelijke verbindtenis iets heeft bedongen en de voorwaarde in een dubbele tijdsbepaling bestaat, is geregtigd om een keuze te doen en derhalve reeds na het verstrijken van éénе tijdsbepaling de schuld op te vorderen, hij behoeft niet te wachten tot na de vervulling van alle voorwaarden. — Regtb. Dordrecht 23 Maart 1842; Regtz. III, 351; Hof Z.-Holland 30 November 1842; R. in N. III, 336.

7731. Indien aan een legaat eene voorwaarde is verbonden, is de legataris niet bevoegd, hangende die voorwaarde, hypothecaire inschrijving tot zekerheid van het legaat te nemen, of op de goederen van den erflater, of op die van de erfgenamen. — Regtb. Amsterdam 19 April 1854; N. R. B. IV, 300.

Art. 1290.

7732. Mr. Dav. H. Levyssohn Norman. Wat verstaat de burgerlijke wet door de woorden „in strijd met de goede zeden?" — Themis 2e, IV, 1.

7733. v. B. Beding van herveiling en verkoop in het geval, dat de kooper niet aan zijne verpligtingen voldoet. — R. en W. II, 417.

Art. 1292.

7734. Mr. A. S. van Nierop. Premiecontracten. — Potestative conditie. — R. B. VII, 717.

7735. Eene verbindtenis, waarbij de borg zich verbindt, om op de eerste aanzegging en eenvoudige opgaaf des schuldeischers, voor den hoofdschuldenaar te voldoen, strijdt met dit art. — Regtb. Utrecht 18 Febr. 1852; N. R. B. II, 382.

7736. De bepaling in eene overeenkomst, waarbij partijen zich verbinden, om ingeval van geschillen ten aanzien der levering, af te zien van alle regtsmiddelen en te berusten in de uitspraak der processenverbaal van keuring en de verdere beslissing dienaangaande, zonder verder beroep, door of van wege het departement van koloniën te nemen, bevat geen verbindtenis, wier vervulling afhangt van den wil der verbondene partij. — H. R. 5 April 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 243.

7737. De overeenkomsten ter beurze, bekend onder den naam van premiecontracten, zijn in regten niet verbindend. — Regtb. Amsterdam 9 Mei 1845; Regtz. III, 365; R. B. VII, 622; W. 604, 629; N. R. XXIX, § 92, 472.

7738. Verklaring van de overeenkomst, waarbij de verpligting tot betaling afhankelijk wordt gesteld van de omstandigheid, dat men zelf van een derde betaling zal ontvangen hebben. — Regtb. Alkmaar 1 Februarij 1844; R. B. VII, 335.

7739. De bepaling in het reglement van een begrafenisfonds, dat directeur en commissarissen daarin alle wijzigingen zullen maken, die zij noodig zullen achten, kan niet aan deze de bevoegdheid geven, om het bedrag der aan elk lid toegezegde uitkeering te zijnen opzigte te verminderen. Dit zou een potestatief beding zijn. — Kantg. Hoorn 2 December 1850; N. R. B. I, 47.

Art. 1294.

7740. De voorwaarde van St. Jans beraad bij vlasverhuring in Zeeland, is een ontbindende voorwaarde of een zoodanige, waarvan gehandeld wordt in art. 1294 Burg. Wetb. — H. R. 12 Mei 1853; Corr. XXVI, 88; v. d. H., B. R. XVII, no. 516, 1.

Art. 1295.

7741. Indien een verbindtenis afhangt van de

voorwaarde, dat zekere zaak binnen een bepaalden tijd niet zal gebeuren, moet de schuldenaar bewijzen, dat de zaak binnen den bepaalden tijd is gebeurd en behoeft de schuldeischer niet te bewijzen, dat de zaak niet is gebeurd. — Regtb. Winschoten 24 Februarij 1847; W. 842.

7742. Bij een verbindtenis met een opschortende voorwaarde, behoeft de schuldenaar, bijaldien de voorwaarde niet binnen den bepaalden tijd is vervuld, niet in gebreke te worden gesteld. — Regtb. Almelo sine die R. in N. IV, 392.

Art. 1297.

7743. W. J. Karsten. Over de terugwerkende kracht der vervulde voorwaarde bij verbindtenissen. — Utrecht 1867.

7744. Mr. W. F. Otten. Geoorloofd beding onder de opschortende voorwaarde van het later faillissement van een der contractanten. Gehoudenheid van den curator om aan zulk een beding gevolg te geven. — R. en W. X, 450.

7745. Indien eene verbindtenis onder een opschortende voorwaarde is aangegaan en de zaak, die het voorwerp dier verbindtenis uitmaakt, hangende de voorwaarde, vruchten heeft opgeleverd, behooren dan bij de vervulling der voorwaarde, die vruchten aan den schuldenaar of aan den schuldeischer? — In laatstgemelden zin beantwoord. — Regtsg. Adv. VI, 98.

7746. De waardering door deskundigen op de vordering van het bestuur der registratie, bij de vermelding van een te lagen koopprijs van onroerend goed, dat onder opschortende voorwaarde is verkocht, moet worden gedaan op het tijdstip, waarop de acte gesloten is, en niet, waarop de voorwaarde vervuld is. — M. F. 19 November 1862, no. 3; P. W. 4174.

Art. 1299.

7747. A. J. C. Maas. De conditionibus maxime illis quae obligationem ex contractu suspendunt. — Traj. 1827.

7748. J. C. de Koning. Over de verbindtenissen onder eene opschortende voorwaarde. — Leyden 1856; beoord. N. R. Bijdr. X, 113; door mr. C. van Bell, Themis 2e, IV, 137.

7749. De opschortende voorwaarde moet niet worden verward met de zoogenaamde aanwijzing. — Jur. Vraagal I, 313.

7750. Bij openbare verhuring werd door den verhuurder het regt voorbehouden, om de toewijzing binnen vier dagen in te trekken of goed te keuren, met bepaling, dat ingeval de verhuring niet binnen dat tijdvak bij notariële acte is ingetrokken, dezelve als goedgekeurd kan worden beschouwd. De acte binnen vier dagen ter registratie aangeboden, kan daarop niet meer dan 80 ct. worden geheven, omdat de overeenkomst afhankelijk was van de opschortende voorwaarde. De navordering van het regt verviel door de opvolgende intrekking in forma binnen den bepaalden termijn. — M. F. 24 Dec. 1845, no. 231; P. W. 1846, 70; Tijds. v. R. I, 16.

7751. De bepaling in eene acte van vennootschap, dat bij kinderloos overlijden van een der vennooten, de goederen der vennootschap aan de overige vennooten zullen blijven tegen uitkeering der waarde van zijn aandeel, is een koop en verkoop onder opschortende voorwaarde, zoodra de voorwaarde vervuld is, het kinderloos overlijden, is het registratieregtregt op verkoop van vast goed ad 4 pct. verschuldigd. — Regtb. Zwolle 30 Junij 1869; P. W. 5505.

7752. De volgende clausule in een contract van vennootschap, bevat geen eigendomsovergang onder opschortende voorwaarde; dat bij overlijden van een der compagnons, zijne weduwe in de affaire kan blijven, mits het geheele kapitaal, hetwelk volgens de op te maken balans haren overleden echtgenoot toekomt, in de vennootschap latende. — Regtb. Amsterdam 31 December 1861; W. 2384; Jur. Corr. 1862, 194.

7753. Het beding „behoudens regterlijke magtiging," opgenomen in een acte van koop en verkoop, waarbij de voogd eenig onroerend goed van den minderjarige verkoopt, is geen opschortende voorwaarde. — Hof N.-Holland 27 Junij 1861; W. 2326.

7754. De verkoop van een loterijbriefje, onder voorwaarde dat, indien het lot reeds mogt zijn uitgetrokken, de kooper deswege alsdan niets verschuldigd zal zijn, is onder een opschortende voorwaarde aangegaan. — Kantg. Rauwerd 26 November 1842; Regtz. III, 359; W. 357.

7755. Een vergunning onder een opschortende voorwaarde verleend, heeft niet eerder kracht, voor dat aan de voorwaarde voldaan is. — H. R. 19 Februarij 1861; N. R. LXVII, § 24, 168.

7756. Een transactie aangegaan onder de opschortende voorwaarde van approbatie door de bevoegde magt, verbindt partijen ook pendente conditione. Die voorwaarde wordt niet geacht te ontbreken, dan nadat die approbatie door de bevoegde magt is geweigerd. — Regtb. Sneek 29 Junij 1853; N. R. B. IV, 122.

7757. Bij een verbindtenis met een opschortende voorwaarde, behoeft de schuldenaar, indien de voorwaarde niet binnen den bepaalden tijd is vervuld, niet in gebreke te worden gesteld. — Regtb. Almelo sine die R. in N. IV, 392.

Art. 1301.

7758. W. H. Cost Jordens. De conditione resolutoria. — L. B. 1822.

7759. J. J. van Steenbergen. De conditione resolutoria. — Traj. 1826.

7760. S. J. van Lier. De conditione resolutoria. — Traj. 1828.

7761. J. H. Caan. De obligationibus sub conditione resolutiva. — Traj. 1841.

7762. De bepaling van dit art. brengt niet mede, dat de toewijzing der vordering tot ontbinding der overeenkomst, wegens hare nietvervulling door de eene partij, de reeds geboren verpligting der wederpartij zou opheffen en haar van de nakoming daarvan zou ontslaan. — H. R. 22 October 1863; Corr. VI, 99; v. d. H., B. R. XXVIII, 24; N. R. LXXXV, 331.

7763. In eene vordering tegen een brandwaarborgmaatschappij, is aan den eischer schadevergoeding ontzegd, op grond, dat hij de jaarlijksche bijdrage niet had betaald. De artt. 1301 en 1302 Burg. Wetb. zijn daardoor niet geschonden, omdat in de polis behalve de ontbindende voorwaarde, nog een andere voorwaarde is gemaakt. — H. R. 3 November 1863; Corr. VI, 99.

7764. Om de resolutoire conditie, bedoeld bij art. 1301 Burg. Wetb. te kunnen inroepen, moet in het contract zelf die conditie stellig zijn uitgedrukt. Is dit het geval niet, dan is de actie op die beweerde ontbindende voorwaarde gegrond, in haar geheel niet ontvankelijk. De stipulatie, volgens welke ingeval van wanpraestatie, een der partijen kosteloos het effect zou erlangen der geamelioreerde werken, sluit alle denkbeeld uit, als zoude de enkele ontbindende voorwaarde van art. 1301 zijn gesteld. — Hof N.-Holland 6 September 1860; W. 2213.

7765. Tot ontbinding eener overeenkomst mag geen daad in aanmerking komen, waarvan bij de

dagvaarding geen gewag is gemaakt. — Hof Z.-Holland 20 December 1868; W. 2029.

7766. De ontbinding eener overeenkomst wegens wanpraestatie, doet niet alle daaruit vóór de ontbinding verkregen regten vervallen. Hij jegens wien eene overeenkomst wegens wanpraestatie is ontbonden, is bevoegd de naleving van het contract van de wederpartij te vorderen. — H. R. 19 Junij 1868; N. R. B. XVIII, 705; v. d. H., B. R. XXXII, no. 1097, 461; N. R. LXXXIX, § 25, 198.

7767. Na ontbinding van een overeenkomst van koop, zijn de toegezonden goederen het eigendom des verkoopers.

Een geregtelijke bewaarder is niet als derde bezitter te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 13 Jan. 1870; N. R. B. XX, 252.

7768. Hij die goederen besteld heeft, op een bepaalden tijd te leveren, heeft het regt de ontvangst dier goederen te weigeren, zoo de verkooper die later wil leveren, omdat die tijdsbepaling eene ontbindende voorwaarde bevat, zoodat de overeenkomst vervalt, als zij niet wordt in achtgenomen. — Regtb. Amsterdam 3 Januarij 1866; N. R. B. XVII, 128; W. 2783.

Art. 1302.

7769. B. P. van Harinxma thoe Slooten. De schuldeischer kan, wanneer hij volgens art. 1302 Burg. Wetb. de ontbinding eener overeenkomst heeft verkregen, bovendien nog de bedongen straf vorderen. In diss. over het strafbeding bij verbindtenissen. — Leyden 1863, bl. 117 en Thes. XII.

7770. J. van der Lek de Clercq. Over de artt. 1302 en 1303 van het Burg. Wetb. — Leyden 1862.

7771. C. Themmen. De conditione resolutoria quae tacite contractibus bilateralibus inest. — L. B. 1828.

7772. S. M. Is de vergunning, bij de vierde alinea van art. 1302 Burg. Wetb. aan den regter gegeven, van toepassing op alle gevallen, waarin een der partijen niet aan hare verpligting voldoet? — Opm. en Meded. X, 185.

7773. Kan de partij, die harerzijds eene wederkeerige overeenkomst niet is nagekomen, tegen de andere partij de nakoming of ontbinding vorderen, indien deze aan hare verpligtingen niet heeft voldaan? — Ja. — Jur. Corr. I, 69.

7774. Mr. Jo de Vries, J.zn. Het gunnen van een termijn aan den verweerder, om alsnog aan zijne verpligting te voldoen, art. 1302 lid 4 Burg. Wetb., staat den regter, bij wederkeerige overeenkomsten ook dan vrij, wanneer een termijn van betaling is bepaald (obligation à terme), derhalve ook bij gevorderde ontbinding van huur en ontruiming van het gehuurde, wegens wanbetaling der huurpenningen. — Themis 2e, II, 560.

7775. Een vonnis, houdende: 1) ontbinding van een koopcontract van vast goed, ter zake van wanbetaling van den prijs, nadat de kooper reeds in het genot was getreden; 2) veroordeeling tot betaling van eene som wegens schadevergoeding en in de bij het vonnis geliquideerde kosten, is onderworpen aan een registratieregt van 4 pct. op de minuut en aan registratie op de expeditie. — M. F. 17 Februarij 1869, no. 24; P. W. 5406.

7776. Een vonnis, houdende ontbinding eener overeenkomst van roerend goed, is niet onderhevig aan de registratie op de minuut. — M. F. 20 Mei 1869, no. 51; P. W. 5486.

7777. Een vonnis tot teruggave eener som, die tengevolge van de ontbinding eener overeenkomst, moet geacht worden onverschuldigd te zijn betaald, behoeft niet op de minuut te worden geregistreerd; het is alleen op de expeditie aan de registratie onderworpen aan een ½ pct. regt van condemnatie. — M. F. 2 Maart 1869, no. 52; P. W. 5487.

7778. De uitvoering van bilaterale en wederkeerige overeenkomsten onder een bezwarenden titel, kan door een der contracterende partijen in regten van de andere niet gevorderd worden, wanneer en zoolang door haar zelve niet van hare zijde aan hare verpligting is voldaan, voor zooverre niet uitdrukkelijk is bedongen, of door den aard der overeenkomst volstrekt wordt medegebragt, dat de uitvoering aan de andere zijde, die aan hare zijde moet voorafgaan. — Regtb. Nijmegen 13 Januarij 1842; R. B. V, 381; W. 363.

7779. Indien een overeenkomst door de schuld van een partij geen gevolg erlangt, kan de andere partij niet enkel vergoeding van kosten, schaden en interessen vorderen. — Regtb. Winschoten 16 Junij 1852; N. R. B. III, 94.

7780. In wederkeerige overeenkomsten is, bij nietvoldoening door een der partijen aan de voorwaarden, de overeenkomst niet van regtswege vervallen, maar moet de ontbinding in regten gevraagd worden. — Kantg. no. 1, Amsterdam 5 Julij 1847; N. R. B. III, 95.

7781. De bepaling van art. 1302 Burg. Wetb. is niet van toepassing op unilaterale verbindtenissen. — Regtb. Amsterdam 18 Februarij 1863; N. N. I, 265.

7782. Een wederkeerige overeenkomst blijft bij het niet voldoen door ééne der partijen aan hare verpligting, bestaan, tot hare ontbinding op dien grond, door den regter is uitgesproken. — Regtb. Rotterdam 29 Januarij 1863; N. N. I, 284.

7783. Er bestaan geen termen om op grond van gemeene toestemming, de provisionele vordering van ontbinding eener overeenkomst, in reconventie gedaan, toe te wijzen, wanneer door den oorspronkelijken eischer insgelijks gevorderd was, dat die overeenkomst, wegens wanpraestatie van de zijde des gedaagden zou verklaard worden ontbonden en vernietigd te zijn. — Regtb. Amsterdam 10 November 1840; N. R. X, § 31, 134; W. 137.

7784. De bepaling van het 4de lid van dit art. is niet van toepassing bij eene vordering tot vernietiging eener huurovereenkomst, indien het aldaar bedoelde uitstel niet bij den aanvang van het geding, en in den vorm bij het Wetb. v. Burg. Regtsv. vastgesteld, is verzocht, en indien daarenboven de huurder na behoorlijk in verzuim te zijn gesteld, de betaling der huurpenningen geweigerd heeft. — Regtb. Utrecht 29 Mei 1840; W. 277.

7785. De in morastelling is noodig, wanneer door toedoen van den kooper, de verkooper niet heeft kunnen leveren op den bepaalden tijd. — H. R. 7 Febr. 1851; Corr. XX, 181; v. d. H., B. R. XXII, no. 404, 317.

7686. Artt. 1302 en 1303 bevatten alleen de algemeene regelen en voorschriften, die gelden moeten, wanneer partijen niet anders zijn overeengekomen. — H. R. 10 Januarij 1862; W. 2343; Corr. XXXVIII, 319; v. d. H., B. R. XXVI, 163; H. R. 27 April 1866; W. 2794; H. R. 5 April 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 243.

7787. De ontbindende voorwaarde erlangt eerst dan hare werking, wanneer eene der partijen aan hare verpligting niet voldoet. De enkele aanbieding van onvoldoende goederen, moet niet noodzakelijk de toewijzing van den eisch tot ontbinding van een koopcontract tengevolge hebben. — H. R. 21 Febr. 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 203.

7788. Eene rauw-actie tot schadevergoeding, zonder voorafgaande ontbinding der bilaterale overeenkomst, wordt door de wet gewraakt en moet door den regter worden ontzegd, ook al beroept de ge-

daagde zich niet op dat middel van verdediging. Dit middel, als zijnde geene exceptive verdediging, maar eene juridieke defensie au fond, althans eene daarmede gelijkgestelde peremtoire exceptie, kan ook voor het eerst in hooger beroep worden voorgesteld, zonder dat dit, indien partijen zich in eerste instantie tot eene litiscontestatie over de voorwaarde der overeenkomst bepaalden, en de ingestelde actie eigenlijk eerst in appel behandelden, eene veroordeeling in een deel der kosten moet tengevolge hebben. — Regtb. Amsterdam 17 October 1865; W. 2756.

7789. Zoo bij eene overeenkomst de ontbindende voorwaarde niet is uitgedrukt en het den regter niet blijkt, dat de verweerder vóór de dagvaarding door den eischer in de gelegenheid is gesteld, om de ontbinding der overeenkomst te voorkomen, door alsnog aan zijne verpligtingen te voldoen, behoort de regter daartoe aan den verweerder op diens verzoek een bekwamen termijn te verleenen. — Kant. Amsterdam no. 4, 24 October 1865; W. 2774.

7790. De primaire eisch tot ontbinding van den koop, wegens wanpraestatie, en subordinate vordering, tot teruggave van het reeds ontvangene bij het wegens gemis aan overeenstemming, omtrent den prijs, niet bestaan van een koopcontract, kunnen gepaard gaan, in zooverre namelijk, dat bij ontzegging van de primaire actie, de subordinate kan worden toegewezen. — Regtb. Alkmaar 16 November 1865; W. 2785.

7791. De subsidiaire vordering tot betaling eener geldsom, is niet voor toewijzing vatbaar, wanneer zij niet strekt tot vergoeding van reeds geleden schade, maar als een middel om den gedaagde tot voldoening van de eerst tegen haar uit te spreken veroordeeling te noodzaken.

Aan den eischer is het niet geoorloofd andere dwangmiddelen te kiezen, dan in de wet zijn opgenomen. — Hof Drenthe 2 Dec. 1865; W. 2815.

7792. De toestemming in eene gevorderde ontbinding eener overeenkomst van koop en verkoop, door den in de levering nalatig gebleven verkooper na de dagvaarding gedaan, kan niet beletten, dat de overeenkomst bij regterlijk vonnis worde ontbonden verklaard, met veroordeeling van den nalatigen verkooper in de kosten. — Regtb. Rotterdam 18 April 1866; W. 2821; 28 Mei 1866; W. 2826.

7793. Artt. 1302 en 1303 Burg. Wetb., zijn ook van toepassing in zake van erfpacht. — Regtb. Amersfoort 12 October 1863; W. 2662.

7794. Men kan zich niet tegen eene vordering verdedigen, op grond van dezelfde beweerde wanpraestatie, ter zake waarvan men vroeger tegen den eischer eene schade-actie heeft ingesteld, doch bij regterlijk gewijsde zich zien ontzeggen, en alzoo langs zijdelingschen weg op dat gewijsde terug te komen. — Regtb. Amsterdam 25 Januarij 1865.

7795. Eene bij dagvaarding ingestelde vordering tot ontbinding eener overeenkomst met schadevergoeding, welke zich bij pleidooi reduceert tot een eisch tot gedeeltelijke ontbinding dier overeenkomst, is niet voor toewijzing vatbaar. Schadevergoeding, als gevolg van een eisch tot gedeeltelijke ontbinding, kan niet worden toegekend. — Regtb. Tiel 23 Januarij 1863; W. 2550.

7796. De bepaling van art. 1302 Burg. Wetb. is op unilaterale verbindtenissen niet van toepassing. Door de wanpraestatie van een pactum adjectum, wordt de hoofdovereenkomst niet ontbonden. — Regtb. Amsterdam 18 Februarij 1863; W. 2470; N. N. II, 265.

7797. Bij het niet voldoen door eene der partijen aan hare verpligting, blijft eene wederkeerige overeenkomst bestaan tot hare ontbinding door den regter is uitgesproken. — Regtb. Rotterdam 29 Januarij 1863; W. 2500.

7798. Eene vordering tot schadevergoeding wegens het niet nakomen eener verbindtenis, zonder voorafgaanden eisch tot ontbinding, is in strijd met de wet. — Regtb. Amsterdam 19 Mei 1863; W. 2512.

7799. De partij die van hare zijde de overeenkomst niet heeft nageleefd en tegen wie op dien grond de ontbinding van het contract gevorderd wordt, kan ook van hare zijde reconventioneel ontbinding vragen, op grond van beweerde wanpraestatie van de eischende partij. — H. R. 22 October 1863; W. 2529.

7800. De ontbindende voorwaarde is eene zoodanige, door welker vervulling de verbindtenis ophoudt, en de zaken weder tot den vorigen stand terugkeeren, evenals of er geene verbindtenis bestaan had. — H. R. 6 November 1863; W. 2537.

7801. De bevoegdheid om, indien de ontbindende voorwaarde niet in de wederkeerige overeenkomst is uitgedrukt, alsdan nog een termijn van eene maand te verleenen, is geheel facultatief aan het oordeel des regters overgelaten. De partij die alsnog binnen den verleenden termijn aan hare verpligting voldoet, behoort als zij behoorlijk in mora is gesteld, in elk geval de proceskosten te voldoen. — Regtb. Amersfoort 24 Januarij 1848; W. 3020; R. en W. XX, 470.

7802. Nergens is voorgeschreven, dat de vordering tot ontbinding eener overeenkomst, zij voorafgegaan van eene in morastelling. — Regtb. Maastricht 12 December 1867; W. 3025.

7803. Schadevergoeding kan worden gevraagd, op grond van niet nakoming der verbindtenis, zonder dat tevens ontbinding van het contract wordt gevorderd; de bevoegdheid bij art. 1302 verleend, sluit de bevoegdheid, uit art. 1401 voortspruitende, niet uit. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Januarij 1867; N. R. B. XVIII, 388.

7804. Indien een der partijen een wederzijdsche overeenkomst niet nakomt, is de andere om die reden alleen, niet ontslagen van de verbindtenis, zoolang de overeenkomst door den regter niet is ontbonden. — Kantg. Purmerend 25 April 1843; Regtz. III, 372; W. 434.

7805. Indien beide partijen nalatig zijn in de voldoening aan hare verpligtingen, kan dit art. niet worden toegepast. In dat geval mag evenwel de regter aan beide partijen een termijn vergunnen, om alsnog aan die verpligtingen te voldoen. — H. R. 30 December 1842; N. R. XIV, § 7, 33; Regtz. III, 375; v. d. H., B. R. IV, no. 99, 172; W. 362.

7806. De ontbinding van een verkoop van onroerende goederen, kan om geen andere oorzaak door den verkooper gevorderd worden, dan uithoofde van nalatigheid door den kooper, om den koopprijs ten bepaalden tijd en plaats te voldoen. — Hof Gelderland 25 September 1844; Regtz. III, 377.

7807. Bij wederkeerige verbindtenissen kan de eene partij zich niet onttrekken aan het nakomen harer verpligtingen, op grond, dat de wederpartij aan de hare niet heeft voldaan. — Hof N.-Holland 21 Februarij 1856; N. R. B. VII, 242.

7808. Het regt tot het vragen van ontbinding der overeenkomst, is beperkt tot de wederkeerige overeenkomsten. Dienvolgens is een eischer niet ontvankelijk in de vordering tot ontbinding, indien hij eenvoudig loon te vorderen heeft voor verrigten arbeid, zonder dat hij zich tot een bepaalde handeling verbonden heeft. — Hof Gelderland 3 Februarij 1858; N. R. B. VIII, 275.

7809. De Nederlandsche wet kent geen formules van actiën; de vordering tot vernietiging van een koop, op grond van art. 1553 Burg. Wetb., moet alzoo gelijkgesteld worden met die tot ontbinding der overeenkomst. — Hof Zeeland 8 Januarij 1861; N. R. B. XII, 489.

7810. Indien de ontbinding eener vennootschap reeds plaats heeft door de opzegging van een der vennooten, kan de ander vennoot niet, op grond van wanpraestatie de ontbinding vragen, met vergoeding van kosten, schade en interessen. — Regtb. Rotterdam 15 Januarij 1862; N. R. B. XIII, 54.

7811. Ook bij wanpraestatie van den verkooper, blijft de kooper, tot nakoming der overeenkomst gehouden, de op zich genomen verpligtingen na te komen, zoolang de overeenkomst blijft bestaan. — Regtb. Rotterdam 29 Januarij 1862; N. R. B. XIII, 60.

7812. Bij afwijking van den bij de wet bepaalden tijd van betaling en vordering tot ontbinding van koop en verkoop, op grond van niet op den bepaalden tijd te hebben betaald, moet die afwijking door den eischer bewezen worden. — Regtb. Assen 30 Junij 1862; N. R. B. XIII, 681.

7813. Een ondragelijke stank, die in een verhuurd hotel ondervonden wordt, welke het tot bewoning ongeschikt maakt en niet kan worden weggenomen, zonder het gebruik van het gebouw voor een groot gedeelte en gedurende geruimen tijd te beletten, is een voldoende reden voor de ontbinding der huurovereenkomst. — Regtb. 's Gravenhage 12 Mei 1840; W. 123; 30 Junij 1840; W. 126.

7814. Tegelijk mag worden gevorderd voldoening van huurpenningen uit een huurcontract, en tevens mag de nietigheid van dat contract worden beweerd, met reserve van de vordering casu quo tot vernietiging, op grond, dat het bedriegelijk zou zijn aangegaan. — H. R. 8 December 1843; v. d. H., B. R. V, 85, no. 132; N. R. XVII, § 2, 5; W. 457.

7815. Het beding, waarbij een der partijen zich voorbehoudt te vorderen, de ontbinding van het contract, ter zake van bedrog of wanpraestatie, is regtsgeldig, ook als volgens den inhoud van het contract, alleen aan het oordeel van de opzeggende partij is voorbehouden, zonder tusschenkomst van den regter te beslissen, dat er bedrog of malversatie aanwezig is. — H. R. 30 October 1846; W. 764; v. d. H., B. R. VIII, no. 231, 152; N. R. XXVI, § 7, 13; Hof Gelderland 11 Februarij 1846; W. 706; R. B. VIII, 213; R. en W. I, 223.

7816. De eigenaar en verhuurder van een schip is niet bevoegd tot het leggen van revindicatoir beslag, op grond eener ontbindende voorwaarde in het contract van huur en verhuur, zonder voorafgaande, immers gelijktijdige vordering tot ontbinding dier bestaande verbindtenis. — Regtb. Sneek 12 Februarij 1845; R. B. VIII, 697.

7817. Een vennoot kan van den anderen vernietiging vragen van den verkoop van het door hem in gemeenschap gebragte goed, indien de andere zijn aandeel niet betaald heeft. De ontijdigheid der opzegging moet bewezen worden, zij mag niet worden verondersteld. — Regtb. Amsterdam 5 Aug. 1850; Amst. Regtsp. I, 68.

7818. De ontbinding eener wederkeerige overeenkomst met schadevergoeding, kan worden gevorderd, ook dan, als daaraan ten deele is voldaan. De ontbinding heeft in dat geval niet ten gevolge, dat de zaak in haren oorspronkelijken toestand moet worden hersteld, zij betreft alleen dat gedeelte der overeenkomst, waaraan nog niet is voldaan. — Hof Gelderland 17 Februarij 1864; N. R. B. XV, 486.

7819. De ontbinding- of nietigverklaring der overeenkomst, kan niet voor het eerst in appel subsidiair worden gevraagd. Indien een verbindtenis tot opzegging van gereed geld, niet wordt nagekomen, kan de ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding niet gevraagd worden, in dat geval moet alleen de veroordeeling tot betaling van hoofdsom en interessen worden gevraagd. — Hof Zeeland 31 Mei 1864; N. R. B. XV, 758.

7820. De actie tot ontbinding eener wederzijdsche verbindende overeenkomst, wegens wanpraestatie, is gegrond, indien op den dag der dagvaarding wanpraestatie bestond. Een later, ook vóór den verschijndag, in regten gedaan aanbod met consignatie, heft de wanpraestatie niet op. — Regtb. Amsterdam 18 Junij 1867; N. R. B. XVII, 707.

7821. Een gebrekige schuldenaar kan zich van de wanpraestatie zuiveren, zoolang de actie niet is ingesteld. — Regtb. Breda sine die W. 474.

7822. Een overeenkomst van verzekering voor een aantal jaren gesloten, is niet als ontbonden te beschouwen, indien het blijkt, dat er in dat tijdsverloop over een wijziging in de overeenkomst onderhandeld is. — Hof Gelderland 20 November 1844; R. B. VII, 641; W. 641.

7823. De bepaling aangaande het vervallen der verzekering, in de polis voorkomende, is slechts een uitgedrukte ontbindende voorwaarde der wederkeerige overeenkomst van assurantie, voor het geval, dat de verzekerde aan zijne verpligting tot behoorlijke betaling der premie niet mogt voldoen, welke uitgedrukte ontbindende voorwaarde, na hare vervulling de overeenkomst echter niet van regtswege ontbindt, doch eerst dan hare ontbinding bewerkt, als deze in regten wordt gevraagd.

Indien de ontbinding eener wederkeerige overeenkomst, op grond van het vervuld zijn eener daarin uitgedrukte ontbindende voorwaarde wordt gevorderd, moet de regter, indien hem van die vervulling blijkt, die vordering toewijzen, onverschillig of zij dadelijk na de vervulling der voorwaarde of later als men tot de nakoming der overeenkomst wordt aangesproken, en of zij bij principale actie, of bij wege van reconventie wordt ingesteld. — Arbitrale uitspraak. — Arnhem 2 Februarij 1850; W. 1286.

7824. Bij verbindtenissen, die alleen de betaling eener zekere geldsom ten onderwerp hebben, sluit de in morastelling niet uit, dat de debiteur binnen een redelijken tijd, naar omstandigheden te bepalen, aan zijne verpligting kan voldoen en daardoor de gevolgen van zijn verzuim kan voorkomen. — Regtb. Breda 27 Februarij 1849; W. 1012.

7825. Zoolang de ontbinding eener overeenkomst wegens wanpraestatie niet in regten is uitgesproken, moet ééne partij hare verpligtingen nakomen, al is ook de wederpartij in gebreke gebleven. — Regtb. Nijmegen sine die W. 760.

7826. De ontzegging van een eisch tot ontbinding van een koopcontract, op grond, dat gedaagden niet waren in gebreke van te leveren, ontslaat de gedaagden niet van de verpligting tot leveren, zoodat die levering en bij gebreke daarvan alsnog ontbinding van het contract kan worden gevorderd. — Regtb. Amsterdam 1 Febr. 1865; N. R. B. XVI, 47.

7827. Eene onderhandsche verkoop van onroerend goed mede aan minderjarigen toebehoorende, zonder verlof des regters aangegaan, moet als bestaande worden aangemerkt; zoodanige overeenkomst kan door den regter worden ontbonden. — Hof Gelderland 18 November 1857; W. 1954.

7828. Indien in eene koopacte is vermeld, de tijd waarop het verkochte goed kan worden aanvaard en de levering op dat tijdstip en later niet is geschied, bestaat er geen mora; in dat geval is het noodig om tot die levering bevel te doen, en om op

grond van wanpraestatie, de ontbinding van den koop te vragen. — Regtb. Breda 22 April 1856; W. 1762.

7829. Het bewijs, dat de kooper die zich op wanpraestatie beroept en op grond daarvan tot ontbinding ageert, zelf de schuld heeft dier beweerde wanpraestatie, door aan den huurder dier perceelen, die hier het onderwerp van den koop en verkoop uitmaakten, de belofte van huurverlenging te doen, is niet admissibel waar de perceelen ter amotie verkocht waren, en deze ingevolge de overeenkomst van koop en verkoop, binnen een bepaald tijdperk moest zijn afgeloopen. — Amsterdam 30 Junij 1869; W. 3147.

7830. Aan den regter is de bevoegdheid gegeven om, indien de ontbindende voorwaarde niet in de overeenkomst is uitgedrukt, naar gelang van omstandigheden aan den verweerder op diens verzoek een termijn te gunnen, om alsnog aan zijne verpligting te voldoen.

De bepaling algemeen zijnde, kan niet worden beperkt tot het geval, dat degene ten wiens opzigte de verbindtenis niet is nagekomen ingevolge art. 1303 de keus heeft gedaan, om de andere partij tot de nakoming der overeenkomst te noodzaken, maar is ook dan toepasselijk, indien de ontbinding in regten is gevraagd, zoo als blijkt uit eene vergelijking van de vierde met de tweede zinsnede van dit art.

Het is het kennelijk doel des wetgevers geweest, om ten aanzien van hem, die nog ter goeder trouw de verbindtenis wenscht te vervullen, het middel aan de hand te doen, om de gevolgen te verzachten, die niet door de partijen bedongen, door de wet zelve zijn vastgesteld. — Hof Gelderland 8 Febr. 1853; W. 1530; N. R. B. IV, 245.

7831. Voor den eisch tot ontbinding, is geen voorafgaande in morastelling bij exploit noodig. — Regtb. Arnhem 27 Mei 1858; W. 2032.

7832. Ook dan, wanneer de verbindtenis niet medebrengt, dat de schuldenaar in gebreke is door het enkel verloop van een bepaalden termijn, kan somtijds, zonder eene bepaalde voorafgaande in verzuimstelling, de ontbondenverklaring eener wederkeerige overeenkomst, wegens wanpraestatie in regten gevorderd worden. — Regtb. Rotterdam 13 Mei 1868; N. R. B. IX, 369.

7833. Alleen wanpraestatie van contractuële verpligtingen, doch geene onregtmatige daden in het algemeen kunnen de ontbinding eener overeenkomst regtvaardigen. De directeur eener suikerfabriek; is alleen dan nalatig in de nakoming van de overeenkomst, waarbij hij als zoodanig is aangesteld, wanneer zijne handelingen het door de eischers beoogde doel, om eene welingerigte en goed werkende fabriek te bezitten en deze onder bekwaam toezigt en beheer van den gedaagde te doen bloeijen, geheel of ten deele wordt gemist. — Regtb. Maastricht 4 Februarij 1869; W. 3250.

7834. Die op de uitgave van een werk heeft ingeteekend, kan niet weigeren de afleveringen te ontvangen, op grond, dat die afleveringen niet zijn aangeboden op het tijdstip bij het prospectus vermeld, zoolang de ontbinding der overeenkomst, op dien grond niet aan het oordeel van den regter is onderworpen geweest. — Kantg. Tholen 12 Julij 1870; W. 3252.

7835. De actie tot schadevergoeding wegens wanpraestatie van contractuële verbindtenissen is ontvankelijk, ook indien niet tevens wordt gevraagd ontbinding van de overeenkomst. — H. R. 25 November 1870; W. 3268.

7836. De ontbinding eener overeenkomst kan gevorderd worden, ook dan, als zij nog niet ten uitvoer is gelegd. De voorwaarde door den verpachter bij de openbare verpachting gesteld, dat hij zich gedurende onbepaalden tijd zal kunnen beraden over het al of niet aannemen van hem, die zich als pachters opdoen, is geoorloofd en verbindend. — Hof Gelderland 19 December 1855; W. 1733.

7836*a*. Ingeval door partijen is overeengekomen, dat eene leverantie tusschen partijen bepaald, door den leverancier zal kunnen worden gestaakt ingeval van wanbetaling, dan werkt de wanbetaling als ontbindende voorwaarde, die door den regter moet worden uitgesproken, maar mag de leverancier zich niet op grond van beweerde wanbetaling zonder regterlijke tusschenkomst aan de verdere leverantie onttrekken. — Regtb. Amsterdam 19 September 1866; N. R. B. XVI, 813.

7836*b*. Het beding in koopconditiën vermeld, „dat, indien de kooper in gebreke mogt blijven aan de voorwaarden te voldoen, de koopers zoodanige koop voor niet gedaan en van onwaarde, immers aanstonds en met volle regt voor vernietigd zullen mogen houden en zonder eenige sommatie aan den gebrekigen, tot een herveiling overgaan," geeft aan de verkoopers het regt niet om te herveilen, zonder voorafgaande ontbinding van het koopcontract door den regter. — Regtb. Nijmegen 11 Januarij 1848; W. 882.

Art. 1303.

7837. Mr. D. J. Mom Visch. De regtsvorderingen van art. 1303 Burg. Wetb., in verband met de leer der mora debitoris. — Themis 2^{e}, IX, 329.

7837*a*. Mr. D. J. Mom Visch. Eene bijdrage tot de uitlegging van art. 1303 van het Burg. Wetb. — Themis XXXI, 205.

7838. Jhr. Mr. M. A. de Savornin Lohman. Is het om tot de regtsvorderingen van art. 1303 Burg. Wetb. bevoegd en ontvankelijk te zijn, een vereischte, dat de eischer van zijne zijde bereids aan de hem door de overeenkomst opgelegde verpligtingen voldaan, of althans de voldoening daarvan aangeboden hebbe? — Themis 2^{e}, V, 186.

7839. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Is eene vordering tot schadevergoeding wegens vertraging in de nakoming eener overeenkomst, gevoegd bij de vordering tot nakoming, ontvankelijk? — Tijds. v. N. R. III, 149.

7840. De gevolgen der ontbindende voorwaarde bij sommige overeenkomsten, o. a. bij huur en verhuur. — Jur. Vraagal I, 314.

7841. De partij die harerzijds een overeenkomst niet is nagekomen, kan evenwel tegen de andere partij de nakoming of ontbinding vorderen, indien deze aan hare verpligting niet heeft voldaan. — Jur. Corr. I, 69.

7842. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Kan men na wegens wanbetaling van huurpenningen, een vonnis tot betaling te hebben bekomen, later op grond van diezelfde wanbetaling, bij tweede actie de ontbinding van het huurcontract vorderen? — N. R. B. II, 317.

7843. Mr. J. A. Fruin. Is het om tot de regtsvordering van art. 1303 Burg. Wetb. bevoegd en ontvankelijk te zijn een vereischte, dat de eischer van zijne zijde bereids aan de hem door de overeenkomst opgelegde verpligtingen voldaan, of althans te voldoen daaraan, aangeboden hebbe? — Themis 2^{e}, IV, 345.

7844. Is eene actie tot schadevergoeding alleen op grond van wanpraestatie eener overeenkomst ontvankelijk, zonder dat tevens daarbij de ontbinding van die overeenkomst wordt gevraagd? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 113; Regtb. Nijmegen 28 Nov. 1854; W. 1629.

7845. D. P. Wanpraestatie. — Schadevergoeding. — Ontbinding. — W. 3274.

7846. Wegens niet nakoming eener overeenkomst, kan schadevergoeding worden gevraagd, ook zonder ontbinding. — H. R. 25 November 1870; W. 3274; N. R. B. XXI, 1; H. R. 23 December 1870; W. 3279; N. R. B. XXI, 9.

7847. Mr. P. R. Feith. Verbiedt art. 1303 Burg. Wetb. bij wederkeerige overeenkomsten, het instellen eener vordering tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien niet te gelijkertijd ontbinding der overeenkomst gevorderd wordt? — N. R. Bijdr. XX, 214; Kantg. Assen 6 Julij 1848; W. 942; Regtb. Assen 19 Junij 1854; N. R. B. VII, 32; 3 Dec. 1855; N. R. B. VII, 44; 30 Januarij 1865; N. R. B. XVI, 486; Hof Zeeland 23 Sept. 1862; N. R. B. XIV, 126; Regtb. Nijmegen 28 November 1854; W. 1629; October 1864; W. 2737; Regtb. Amsterdam 17 Maart 1862; W. 2396; 17 October 1865; W. 2756; Kantg. Loenen 31 Junij 1861; W. 2300.

7847*a*. De ontbinding eener wederzijdsche verbindende overeenkomst, is ook zonder schadevergoeding ontvankelijk. — Regtb. Gorinchem 14 Februarij 1865; Hof Z.-Holland 5 Februarij 1866; N. R. B. XVI, 656.

7848. Hij, die volgens art. 1303 Burg. Wetb. verpligt is, een keuze te doen, en de nakoming der overeenkomst heeft gevorderd, kan tevens voor het geval van niet voldoening aan die overeenkomst, de vernietiging met schadevergoeding vragen. — Regtb. Amsterdam 29 Nov. 1844; R. B. VII, 287.

7849. Na wegens wanbetaling van huurpenningen een vonnis tot betaling bekomen hebbende, kan men later, op grond van dezelfde wanbetaling niet bij tweede actie de ontbinding van het huurcontract vorderen. — Kantg. Oostburg 21 Julij 1851; N. R. B. II, 228.

7850. De naleving eener overeenkomst door het doen ophouden eener met haar strijdige handeling, kan tegelijk gevorderd worden met de vergoeding der schade, reeds door die handeling geleden of nog te lijden. — Hof Gelderland 11 Mei 1870; W. 3244.

7851. De ontbinding eener overeenkomst voor het geheel, kan niet worden gevorderd, nadat men tot nakoming dier overeenkomst voor een gedeelte den verbondene heeft genoodzaakt. — H. R. 12 Febr. 1869; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1122, 281.

7852. Het gelijktijdig instellen eener vordering tot praestatie met eene actie tot schadevergoeding, wegens vertraging in de nakoming der overeenkomst, is in strijd met dit art. — H. R. 16 April 1869; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1131, 411; N. R. XCI, § 44, 340; W. 3115.

7853. Bij de ontbinding eener overeenkomst met schadevergoeding, kan bij de berekening der schadevergoeding, de eigene tusschen partijen overeengekomen poenale clausule worden gevolgd. — H. R. 24 December 1868; N. R. XC, § 37, 325.

7854. Tot het instellen der vordering tot ontbinding eener overeenkomst, op grond, dat niet voldaan werd aan de daarbij aangegane verbindtenis om iets niet te doen, is geene in morastelling noodig.

De verbindtenis van uitsluitend van eene bepaalde maatschappij gas te willen gebruiken, voor verlichting zijner localen geldt niet voor zoodanige localen, welke de verbonden partij met anderen in vennootschap exploiteert. — Regtb. Amsterdam 26 Julij 1869; N. R. B. XX, 240.

7855. Het gelijktijdig instellen eener vordering tot praestatie met eene actie tot schadevergoeding, is in strijd met art. 1303. — H. R. 25 Maart 1869; N. R. B. XX, 180.

7856. In wederzijdsche overeenkomsten geeft het verzuim van een der partijen, om hare verbindtenis na te komen, aan de andere de bevoegdheid niet, om de overeenkomst als van regtswege ontbonden te beschouwen en zich aan de nakoming harer verpligtingen te onttrekken, die ontbinding moet in regten worden gevorderd. — Kantg. no. 1, Amsterdam 17 Januarij 1851; Amst. Regtsp. I, 283.

7857. Het beding volgens hetwelk het oordeel over het al of niet aanwezig zijn der ontbindende voorwaarde eener overeenkomst, aan een der contracterende partijen is verbleven, is in regten bestaanbaar.

De beslissing, dat de ontbindende voorwaarde der overeenkomst, bestaande in de schuld of nalatigheid van een der partijen aanwezig is, brengt van zelve hare gehoudenheid tot vergoeding van daardoor geleden schade te weeg. — Hof Gelderland 4 Februarij 1846; R. B. VIII, 213; W. 706; R. en W. I, 223.

7858. Partijen mogen bij overeenkomst afwijken van de regelen in dit art. vervat. — H. R. 20 December 1850; v. d. H., B. R. XII, no. 395, 194; N. R. XXXVII, § 33. 179; W. 1203.

7859. Het regt om ontbinding eener overeenkomst te vorderen met schadevergoeding, volgens art. 1302 sluit niet uit, de actie tot schadevergoeding, gegrond op art. 1401. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Januarij 1867; W. 2940.

7860. Hij, die verklaart gekocht te hebben voor zijn meester, doch in gebreke blijft dien meester te noemen, is zelf als kooper verbonden, zijne bijvoeging, dat hij zich persoonlijk tot niets hoegenaamd heeft verbonden, kan hem niet baten. — Hof N.-Holland 28 Mei 1863; Regtb. Haarlem 27 Augustus 1861; W. 2515.

7861. Schadevergoeding wegens het niet nakomen eener verbindtenis, kan niet worden gevraagd, zonder eisch tot ontbinding der overeenkomst. — Regtb. Amsterdam 4 Febr. 1862; W. 2390.

7862. Indien het alleen betreft eene vordering tot ontbinding, krachtens artt. 1302 en 1303, moet ook door in gebrekestelling vaststaan, dat bij eene wederkeerige overeenkomst, eene der partijen niet aan hare verpligting heeft voldaan. — Hof Gelderland 26 Junij 1862; W. 2391.

7863. Tot de ontvankelijkheid der resolutoire actie van dit art, wordt in het algemeen geen formele in morastelling vereischt.

In het bijzonder kan zij niet worden gevorderd als de ontbinding der overeenkomst wordt gevraagd, niet op grond van verzuim of nalatigheid, maar op grond van positive daden, die in strijd met de overeenkomst hebben plaats gehad. — Regtb. 's Gravenhage 28 Mei 1861; W. 2289.

7864. Hij die beweert, dat te zijnen opzigte eene verbindtenis niet is nagekomen, mag niet alleen schadevergoeding zonder ontbinding vragen. — Kantg. Loenen 30 Junij 1861; W. 2300.

7865. Hij, tegen wien de overeenkomst wegens wanpraestatie is ontbonden, kan de vervulling van vroeger ontstane verbindtenissen, uit die overeenkomst vorderen. — H. R. 19 Junij 1868; W. 3018.

7866. Hij, aan wien eene vordering tot gedeeltelijke uitvoering eener overeenkomst is toegewezen, kan later wegens niet voldoening door de wederpartij aan zijne vorige verpligting uit het contract, geene ontbinding daarvan vorderen voor het geheel. — H. R. 12 Februarij 1869; W. 3085.

7867. Indien bij eene vordering tot ontbinding eener overeenkomst met schadevergoeding, nader op te maken bij staat, op grond van wanpraestatie, de gedaagde de gegrondheid dier vordering erkend en zijn reeds voor de dagvaarding gedaan aanbod

tot ontbinding, met eene bepaalde vergoeding herhaalt, dan moeten de kosten gereserveerd worden tot de uitspraak, omtrent de schadevergoeding, met uitzondering van die der pleidooijen, gehouden over het geschil, ten laste van welke der partijen de proceskosten moeten gebragt worden, waarvan ieder hare eigene kosten moet dragen. — Regtb. Amsterdam 18 October 1865; W. 2758.

7869. De kooper blijft, indien de door hem in regten gevraagde vernietiging der overeenkomst van koop en verkoop geweigerd is, volkomen geregtigd, alsnog de nakoming of vernietiging der overeenkomst te vorderen en de verkooper kan alsdan geene ongehoudenheid daartoe beweren, noch zijnerzijds ontbinding der overeenkomst vragen, op grond van een in de eerste procedure door hem gedaan, maar geweigerd aanbod tot levering. — Hof N.-Holland 16 November 1865; W. 2760.

7870. Indien de ontbinding eener koopovereenkomst, wegens mora in de levering, in regten is gevraagd, doch geweigerd, omdat de mora niet voldoende was bewezen, kan niet de verkooper later tot levering aangesproken, zijne ongehoudenheid daartoe beweren en zijnerzijds ontbinding der overeenkomst vragen, op grond van een vroeger gedaan maar geweigerd aanbod tot levering, dat reeds tot ontzegging van den eersten eisch tot ontbinding had geleid; maar is bij weigering des verkoopers om te leveren, de kooper geregtigd, op grond daarvan op nieuw de ontbinding der overeenkomst te vragen. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1865; W. 2685; N. R. B. XVI, 47.

7871. Het staat aan den eischer vrij om eenvoudig een schadevergoeding, zonder de nakoming of ontbinding der overeenkomst te vorderen. — Kantg. Assen 6 Julij 1843; W. 942; Regtb. Assen 18 October 1841; W. 948.

7872. Na de ontbinding eener overeenkomst door den regter uitgesproken, kan er geen vordering tot voldoening aan de overeenkomst worden ingesteld, wel nog een actie tot schadevergoeding tengevolge dier ontbinding: de vordering tot ontbinding en die tot schadevergoeding, kan ieder afzonderlijk worden ingesteld. — Hof Overijssel 22 Januarij 1849; W. 1123.

7873. Een partij ten wiens nadeele een verbindtenis niet is nagekomen, moet of de ontbinding der overeenkomst met schade en interessen vorderen, of de andere partij tot nakoming der overeenkomst noodzaken; zij is niet bevoegd om een wijziging der bestaande overeenkomst te vorderen. — Regtb. Gorinchem 3 Augustus 1844; W. 525.

7874. De eisch tot vergoeding van kosten, schade en interessen, is steeds als gevolg van de ontbinding van een contract te beschouwen, zelfs dan, indien a priori van geen schade mogt blijken. — H. R. 30 October 1846; W. 764; v. d. H., B. R. VIII, no. 231, 152; N. R. XXVI, § 7, 13.

7875. De vordering eens huurders tot schadevergoeding, op grond van schending der huurovereenkomst, zonder ontbinding, is in strijd met art. 1303 Burg. Wetb. — Regtb. Assen 30 Januarij 1865; N. R. B. XVI, 486.

7876. De vordering tot ontbinding eener wederzijdsche overeenkomst wegens wanpraestatie, is ontvankelijk, ook zonder eisch tot schadevergoeding. — Regtb. Gorinchem 14 Februarij 1865; Hof Z.-Holland 5 Februarij 1866.

7877. Eene actie tot ontbinding van een contract van aanbesteding, kan niet worden gegrond op onjuiste opgaven in het bestek, indien de aannemer daardoor schade lijdt, aangenomen al dat de aanbesteder daarvoor aansprakelijk is. — H. R. 3 Febr. 1871; W. 3294.

7878. Indien een eischer in de onmogelijkheid is om den gedaagde tot nakoming van zijne verbindtenis te noodzaken, komt hem slechts de actie van art. 1275 en 1303 Burg. Wetb. toe. — Regtb. Amsterdam 5 Februarij 1851; Amst. Regtsp. II, 282.

7879. De vordering tot schadevergoeding nader te vereffenen bij staat, gevoegd bij een andere vordering, die wegens haar bedrag niet appellabel zou zijn, moet beschouwd worden als een hoofdvordering van onbepaalde waarde, daardoor kan de zaak appellabel worden. — Hof Gelderland 31 Januarij 1853; N. R. L, § 84, 375.

7880. De vordering tot schadevergoeding, op grond van dit art., bij een andere vordering gevoegd, moet niet worden beschouwd als een accessoir van een hoofdvordering; de bevoegdheid des regters en de appellabiliteit der zaak, regelt zich evenzeer naar den eisch tot schadevergoeding. — H. R. 28 Mei 1852; v. d. H., B. R. XIV, no. 467, 394; N. R. XLII, § 9, 32.

7881. Bij eisch tot ontbinding eener huurovereenkomst, kan er alleen sprake zijn van schadevergoeding, niet van een toewijzing van nog loopende huur, al wil men die voor schadevergoeding doen gelden. — Regtb. Amersfoort 11 September 1861; N. R. B. XIII, 186.

7882. Schadevergoeding wegens wanpraestatie voor het verledene, kan tegelijk gevorderd worden met praestatie voor de toekomst. — Regtb. Brielle 22 December 1865; W. 2776.

7882*a*. Men mag niet te gelijker tijd ageren tot nakoming eener overeenkomst en uit dienzelfden hoofde tot vergoeding van kosten, schaden en interessen. — Hof Zeeland 23 September 1862; N. R. B. XIV, 127.

7883. De bevoegdheid om eisch te doen tot ontbinding en tegelijk tot betaling van gelden, die uit kracht der overeenkomst, welker ontbinding wordt gevorderd, vóór het uitspreken der ontbinding zijn verschuldigd, is niet in het algemeen uitgesloten. Ook al ware dit het geval, dan is de vordering tot ontbinding, die de hoofdvordering is, nog niet per se niet ontvankelijk. — H. R. 8 Maart 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 164.

7884. Bij de vordering tot uitvoering eener overeenkomst, kan tevens worden gevraagd de ontbinding daarvan, voor het geval, dat binnen zekeren termijn aan het te wijzen vonnis niet zal zijn voldaan. — Regtb. Leyden 12 Mei 1846; W. 740.

7885. Men kan tegelijkertijd de uitvoering eener overeenkomst, en ingeval van niet uitvoering binnen een bepaalden termijn, de ontbinding in regten vragen. — Regtb. Maastricht 18 Febr. 1858; W. 2013.

7886. Eene overeenkomst is bij het niet nakomen door eene der partijen, niet van regtswege ontbonden, maar de ontbinding moet in regten gevraagd worden. — Regtb. Leyden 3 Maart 1857; W. 1852.

7887. De partij die van hare zijde in verzuim is de overeenkomst na te komen, mag niettemin zoolang deze niet is ontbonden, de nakoming vorderen van hare tegenpartij. — Regtb. Assen 14 Januarij 1856; W. 1761.

7888. Eene vordering tot schadevergoeding wegens vertraging in de nakoming eener overeenkomst, gevoegd bij de vordering tot nakoming, is niet ontvankelijk. — H. R 16 April 1869; W. 3115.

7889. Dit art. moet worden verklaard in verband met art. 1275 Burg. Wetb.; bij de actie tot nakoming der overeenkomst, kan ook schadevergoeding ex mora worden gevorderd, welke vordering door de redactie van art. 1303 niet wordt uitgesloten. — Hof Utrecht 9 Mei 1870; W. 3224.

7890. Wegens de niet nakoming van een beding tusschen partijen overeengekomen, en gevoegd bij

eene tusschen hen aangegane overeenkomst van huur en verhuur, kan schadevergoeding alleen worden gevraagd; in dat geval behoeft niet tevens de ontbinding der geheele overeenkomst te worden gevorderd. — H. R. 16 Maart 1855; W. 1633; v. d. H., B. R. XIX, no. 591*, 408.

7891. Bij de toewijzing eener vordering tot ontbinding eener overeenkomst, mag de eisch tot vergoeding van kosten, schaden en interessen niet tevens dadelijk worden ontzegd, doch behoort deze later te worden geliquideerd bij staat. — H. R. 25 Mei 1855; W. 1649; N. R. L, § 29, 134.

7892. De huurder mag tegen den verhuurder wegens wanpraestatie der overeenkomst, niet alleen tot schadevergoeding ageren, hij is verpligt daarbij tevens ontbinding te vorderen. — Regtb. Assen 29 Junij 1855; W. 1691.

7893. De verhuurder heeft niet het regt, te vorderen de nakoming van een reeds bij regterlijk vonnis, met bevel tot vergoeding van kosten en interessen, ontbonden huurovereenkomst. — Regtb. Assen 17 September 1855; W. 1702.

7894. Bij wanpraestatie des huurders in de betaling der huurpenningen, is de verhuurder niet bevoegd gelijktijdig te vorderen, èn de voldoening der verschenen huurpenningen, èn de ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding. — Regtsg. Adv. IV, 118; Kantg. Heusden 7 April 1854; W. 1567; Regtb. Amst. 14 Nov. 1843; R. B. V, 810; Regtb. Assen 23 Febr. 1846; W. 814; Kantg. Tiel 2 Mei Mei 1844; W. 527.

7895. Wegens schennis van een contract kan eene actie worden ingesteld, enkel en alleen tot schadevergoeding ingevolge art. 1279, het is niet volstrekt noodig, dat of nakoming, of ontbinding met schadevergoeding wordt gevorderd. — H. R. 25 November 1870; W. 3266; Regtb. Utrecht 29 Dec. 1869; N. R. B. XXI, 116.

7896. De schuldenaar die eene schuld als saldo opvordert, is bevoegd dit saldo lager te stellen dan het werkelijk bedrag, al heeft dat invloed op de competentie des regters. — Regtb. Amsterdam 5 Januarij 1869; N. R. B. XX, 43.

7897. Als de kooper nalatig blijft in zijne verpligting tot weghalen van het verkochte, kan de verkooper behalve de nakoming der overeenkomst, bovendien vorderen vergoeding van kosten, schaden en interessen, ter zake van tarditeit in de vervulling der verbindtenis.

De verkooper mag echter niet tevens eischen, door den regter gemagtigd te worden, om indien de kooper binnen den gestelden termijn niet mogt voldoen aan zijne verbindtenis, de niet weggehaalde goederen in het openbaar, ten koste en schade van den kooper te doen verkoopen. — Regtb. Arnhem 17 Februarij 1870; W. 3228.

7898. Indien na de dagvaarding tot betaling van verschenen huurpenningen en ontbinding, op grond van wanbetaling, de huurder de huurpenningen met de renten en de kosten doet aanbieden, en de verhuurder dat aanbod onder reserve aanneemt, kan de vordering tot ontbinding der overeenkomst nog worden voortgezet. — Kantg. Culenborg 22 September 1845; N. R. B. II, 61.

7899. Hij, ten wiens opzigté eene verbindtenis niet is nagekomen, heeft geen regt om alleen een eisch tot schadevergoeding in te stellen, zonder de ontbinding der overeenkomst te eischen. — Regtb. Assen 30 Januarij 1865; N. R. B. XVI, 487; N. N. V, 96; W. 2731.

7900. De pachter van een bouwhoeve bewerende, dat de verpachter hem heeft gestoord in het genot van het gepachte, kan schadevergoeding vorderen, zonder ontbinding van de overeenkomst te vragen. — Regtb. Nijmegen October 1864; N. N. V, 104; W. 2737.

7901. Hij, ten wiens opzigte een verbindtenis uit overeenkomst ontstaande, niet is nagekomen, moet zich bepalen tot de keuze om, òf tot praestatie te noodzaken, òf te ageren tot ontbinding met schadevergoeding. — H. R. 9 Junij 1854; W. 1548, 1554; Corr. XXVII, 154; v. d. H., B. R. XVIII, no. 573, 414.

7902. Bij de ontbinding eener overeenkomst, wegens hare niet nakoming door een der partijen, kan de regter de gevorderde vergoeding van kosten, schaden en interessen niet willekeurig begrooten, zonder dat door den eischer de daadzaken zijn opgegeven, waaruit de geleden schade of winstderving kan blijken. De eischer is in hooger beroep niet ontvankelijk, om door getuigen de geleden schade en winstderving te bewijzen. — Hof Zeeland 8 Dec. 1840; Regtz. III, 383.

7903. Hij, die de nakoming der overeenkomst heeft gevorderd, is bevoegd om tevens voor het geval van niet voldoening aan die overeenkomst de vernietiging met schadevergoeding te vragen. — Regtb. Amsterdam 29 Nov. 1844; Regtz. III, 384.

7904. Indien de nakoming wordt gevorderd eener overeenkomst om iets te doen, lost evenwel die actie zich op in eene vergoeding van kosten, schaden en interessen, omdat niemand gedwongen kan worden, om iets te doen. — Regtb. Amsterdam 23 September 1853; N. R. B. IV, 163.

7905. Men kan niet tegelijk pandbeslag leggen, ten einde den huurder te noodzaken aan het huurcontract te voldoen, en ontbinding van die overeenkomst vorderen. — Regtb. Groningen 14 November 1851; N. R. B. IV, 378.

7906. Ontbinding eener overeenkomst, op grond van wanpraestatie, sluit het regt op schadevergoeding in zich. — Regtb. Amsterdam 29 November 1854; N. R. B. V, 244.

7907. Bij niet nakoming eener verbindtenis, kan alleen ontbinding met vergoeding van kosten, schade en interessen gevorderd worden, maar niet alleen schadevergoeding. Die de niet nakoming eener verbindtenis beweert, moet allereerst het bestaan dier verbindtenis bewijzen. — Regtb. Assen 29 Junij 1855; N. R. B. V, 583; W. 1691.

7908. Wie de nakoming eener overeenkomst niet vordert, moet de ontbinding vorderen; daarom is de verhuurder onbevoegd het verhuurde alleen door beslag op te vorderen, bij niet naleving der overeenkomst door den huurder. — Regtb. Assen 3 Dec. 1855; N. R. B. VII, 44.

7909. Ten aanzien van ontbinding wegens niet nakoming eener overeenkomst, maakt de wet geen onderscheid of de niet nakoming is geschied uit vrijen wil, dan wel of de overeenkomst niet heeft kunnen worden nagekomen. — Regtb. 's Gravenhage 26 Augustus 1853; N. R. XLVII, § 92, 428.

7910. Hoezeer art. 280 der gemeentewet bepaalt, dat ingeval van verkeerde aanhaling van goederen, de schadevergoeding niet meer kan bedragen dan 1 pct. in de maand, zoo sluit zulks niet uit, het instellen eener onbepaalde vordering tot vergoeding van alle schade, te regelen bij staat. — H. R. 30 Maart 1855; N. R. XLIX, § 61, 335; Luttenberg 21; Gemst. 184, 187; W. B. A. 308.

7911. De borg die betaald heeft, heeft niet de resiliatoire actie met schadevergoeding, welke de schuldeischer tegen den schuldenaar had kunnen instellen. — Regtb. Amsterdam 21 November 1861; N. R. B. XII, 204.

7912. De verhuurder verliest door het aannemen der betaling van den verschuldigden termijn, vóór den regtdag, bij de dagvaarding, ter verschijning der partijen aangewezen, het regt om de ontbinding

der huurovereenkomst te vorderen. — Regtb. Utrecht 19 April 1850; N. R. XL, § 91, 433.

7913. Indien men zich bij koop en verkoop op handelsgebruiken beroept, en deze in eenige gevallen de nietigheid der overeenkomst ten gevolge hebben, behoeft men niet de ontbinding der overeenkomst in regten te vorderen, het is genoeg te bewijzen, dat die gevallen aanwezig zijn. — Regtb. Rotterdam 30 Junij 1852; W. 1354; N. R. B. II, 370; Hof Z.-Holland 20 Augustus 1852; W. 1360.

7914. De schadevergoeding wegens wanpraestatie van een contract, de som van *f* 150 te boven gaande, kan niet bij lijfsdwang worden verhaald. — H. R. 7 Februarij 1868; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 1078, 203.

7915. De regtsvordering tot vergoeding van kosten, schade en interessen, is geen principale actie, maar verbonden aan, en een accessoir van die tot ontbinding der overeenkomst. Zij betreft alle, zoowel toekomstige, als bestaande nadeelen, welke de wet veronderstelt uit de niet nakoming der verbindtenis en de tengevolge daarvan uit te spreken ontbinding der overeenkomst, ook na die uitspraak voor den eischer te moeten of te kunnen ontstaan: de hoofdvordering tot ontbinding gegrond geoordeeld zijnde, behoort ook de bij de wet daaraan verbonden accessoire vordering tot schadevergoeding te worden toegewezen, al is die schade aanvankelijk nog niet gebleken, behoudens het later onderzoek bij verevening, volgens de wet, òf en welke schade er zal zijn geleden. — H. R. 25 Mei 1855; Corr. XXX, 278.

7916. Uit dezelfde overeenkomst kan niet tevens een actie worden ingesteld tot praestatie van reeds uit die overeenkomst verkregen regten, en eene tweede tot ontbinding, wegens voortdurende wanpraestatie van die regten. Indien echter onder hetgeen als gevolg der ontbinding geëischt wordt, iets voorkomt dat toewijsbaar zou zijn, moet de geheele vordering ontvankelijk verklaard worden. — H. R. 22 December 1854; Corr. XXX, 279; v. d. H., B. R. XIX, no. 580**, 373; N. R. XLIX, § 15, 63.

7917. Hij die wegens wanbetaling van huurpenningen voor den kantonregter heeft geageerd en tengevolge daarvan betaling gekregen heeft, kan later niet uithoofde van diezelfde wanbetaling, de ontbinding van het huurcontract en ontruiming van het gehuurde voor de arrondissements-regtbank vorderen. — Hof Holland 9 Maart 1840; W. 94; Regtb. Leyden 18 Febr. 1840; W. 91.

Art. 1304.

7918. A. Greebe. Over verbindtenis met tijdsbepaling. — Utrecht 1864; beoord. door mr. G. Belinfante, Themis 2e, XV, 163.

7919. C. W. Opzoomer. Iets over artt. 1417 en 1304 B. W. — Themis VI, 204.

7920. Het voorregt bij een overeenkomst bepaald, dat men voor betaling binnen zekeren tijd eenige percenten zal korten, houdt op als er binnen dien tijd niet is voldaan. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1858; Amst. Regtsz. I, 39.

7920*a*. Het is niet verboden, dat een schuldenaar zich voor zijne erven verbindt, om een schuld uit zijne nalatenschap te doen betalen. — Hof Zeeland 17 Februarij 1863; N. R. B. XV, 19

Art. 1305.

7921. Elke regtvordering om te voldoen aan een verbindtenis, als het daartoe bepaalde tijdstip zal zijn gekomen, is ontijdig en doelloos zoo zij ingesteld is vóór dat hetzelfde tijdstip vervuld is. — Regtb. 's Hertogenbosch 29 Mei 1840; N. R. X, § 30, 129; W. 113.

7922. Een vordering tot van waarde verklaring van een beslag onder derden, kan niet worden toegewezen, indien zij gedaan is, op een tijdstip, dat de schuldvordering nog niet was opeischbaar, doch de dag, hangende het geding, verschenen is. — Hof N.-Brabant 29 December 1846; W. 844; N. R. XXXII, § 108, 435; anders regtb. Eindhoven, 20 April 1846; W. 739.

7923. De vernietiging eener overeenkomst wegens niet nakoming, kan niet worden gevorderd, indien die overeenkomst de oplevering betreft van een werk binnen een bepaalden tijd, en die tijd nog niet verstreken is. — Regtb. Utrecht 8 October 1845; R. B. VII, 749.

7924. Dit art. is niet geschonden door bij een veroordeeling tot betaling van verschenen renten, tevens te voegen die tot continuatie dier betaling op de volgende verschijndagen. — H. R. 20 October 1848, v. d. H., B. R. X, no. 310, 81; N. R. XXXI, § 84, 378; W. 1008.

Art. 1306.

7925. Regt van den schuldenaar om de hem op termijnen van aflossing ter leen gegeven som, in eens af te lossen. — Jur. Vraagal III, 179.

7926. Bij koop en verkoop met een bepaalden termijn van levering, kan in regten geen sprake zijn van vertraging, indien de kooper die aangenomen heeft de middelen van vervoer te bezorgen, en de levering daaraan ondergeschikt heeft gesteld, die middelen den verkooper eerst na den oorspronkelijk vastgestelden termijn beschikbaar stelt.

De vertraging tot levering blijft dan bestaan, doch zonder bepaalden termijn. — Hof N.-Holland 24 Januarij 1850; R. B. XII, 23; H. R. 7 Februarij 1851; W. 1203; v. d. H., B. R. XII, no. 404, 317.

Art. 1307.

7927. „De schuldenaar" is niet de huurder, wiens huurtermijn nog loopt: onder de „gestelde zekerheid," is niet te brengen, de waarborg aan den verhuurder krachtens de wet toegekend; dit art. is ingevolge art. 1355, 2e lid niet van toepassing bij huur en verhuur. — Hof Utrecht 9 Januarij 1852; W. 1341; Regtb. Utrecht 19 Mei 1851; W. 1256.

Art. 1308.

7928. J. van der Poel. De obligationibus alternativis. — Traj. 1841.

7929. G. Belinfante. Over de leer der keuze bij legaten en verbindtenissen. — 's Gravenhage 1859; beoord. door mr. J. Kappeyne van de Coppello, Themis 2e, VI, 529.

7930. Men mag geen alternative actie instellen, als er geen alternative verbindtenis bestaat. Een vroegere overeenkomst vervalt door een latere schikking. — Regtb. Hoorn 1842; W. 356; Regtz. IV, 45.

Art. 1311.

7931. Tot toepassing van art. 1311 Burg. Wetb. wordt vereischt, dat een der beloofde zaken is verloren gegaan, of door toedoen van den schuldenaar niet meer kan geleverd worden. — Hof N.-Holland 2 April 1857; N. R. B. 537.

Art. 1312.

7932. Indien in een overeenkomst van vennootschap de bepaling gemaakt is, dat bij het overlijden van een der vennooten, zijn weduwe de keus zal hebben òf om niet langer in de vennootschap te blijven, òf wel om haar aandeel daarin te blijven behouden, blijft hare keus als weduwe voor het behoud van haar aandeel uitgebragt, effect behouden,

ook in het geval als zij later hertrouwt. — Regtb. Amsterdam 16 Junij 1843; Regtz. IV, 71.

7933. Indien één van de twee zaken tusschen welke de keuze is gesteld, verloren gaat, heeft de schuldeischer het regt de andere te vorderen. Hiermede moet gelijk worden gesteld het geval, dat de schuldenaar erkent op eenige andere wijze buiten de mogelijkheid te zijn, één der bepaalde zaken te leveren. — Regtb. Amsterdam 20 December 1840; R. B. VI, 806.

Art. 1314.

7934. R. Scheers van Harencarspel. De obligationibus in solidum et individuis earumque differentia. — Traj. 1820.

7935. J. G. J. van Ittersum. De obligationibus solidariis. — Traj. 1836.

7936. J. A. Molster. De solidaria in rebus mercatoriis obligatione. — Amst. 1848; beoord. Themis X, 336.

7937. C. Cornelis. De obligationibus in solidum. — L. B. 1848.

7938. D. van Weel van Sommelsdijk. De leer der solidaire of hoofdelijke verbintenissen naar het Romeinsche en hedendaagsche regt. — Leiden 1863; beoord. door mr. P. R. Feith, N. R. Bijdr. XIV, 354; door mr. J. G. Kist, Themis 2e, XI, 327.

7939. C. P. Frijlinck. Heeft het eenig effect, wanneer echtelieden in gemeenschap van goederen onder de Nederlandsche wet gehuwd, zich voor een schuld solidair aansprakelijk stellen? — Jur. Corr. 1864; 250.

7940. Mag de schuldenaar van meerdere hoofdelijke schuldeischers, zich tegen een hunner op vergelijking beroepen, wegens hetgeen hij van een ander dier hoofdelijke schuldeischers te vorderen heeft? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 126.

7941. Kan een vrouw zich staande huwelijk, bij het bestaan van algeheele gemeenschap van goederen, solidair verbinden tot het aangaan eener verbintenis? — R. en W. V, 279.

7942. Tusschen administrateuren of bewindvoerders over de goederen van minderjarigen bij testament benoemd, bestaat geen solidaire aansprakelijkheid, indien die solidariteit niet bij testament is opgelegd. — Hof Zeeland 11 Januarij 1859; N. R. B. XI, 1.

7943. De door den onderteekenaar eener schuldbekentenis in letters geschreven en goedgekeurde som, tot het bedrag in de schuldbekentenis vermeld, toont niet aan, dat hij zich solidair voor die som verbindt. — Regtb. Amersfoort, 30 October 1861; N. R. B. XIII, 189.

7944. Als een eischer ten onregte betaling van ieder der gedaagden in solidum vraagt, en de gedaagden de vordering op dien grond bestrijden, heeft de eischer niet noodig tot rectificatie zijner dwaling, den eisch uitdrukkelijk te wijzigen; in dat geval kan de regter niettemin de veroordeeling van de gedaagden, ieder voor hun aandeel uitspreken. — Regtb. Groningen 29 Maart 1850; N. R. B. I, 304.

Art. 1316.

7945. Indien twee of meer handeldrijvende personen gezamenlijk een orderbillet accepteren, bestaat er solidaire aansprakelijkheid. In zoodanig geval is een bewijs in het algemeen of een eedsopdragt, welke moet strekken om aan te toonen, dat niet door ieder der acceptanten de volle waarde zou zijn genoten, niet admissibel, indien het orderbillet inhoudt de vermelding van genoten waarde. — Kantg. Amsterdam no. 3, 3 Augustus 1854; W. 1570.

7946. De mede-schuldenaren eener hoofdelijke verbintenis, die de geheele schuld voldaan hebben, kunnen van hunnen mede-schuldenaar niet meer terug vorderen dan zijn aandeel bedraagt. — Regtb. Assen 28 December 1843; R. B. X, 395.

Art. 1318.

7947. Splitsing van de vordering tegen meerdere aanbesteders, niet naar het aantal personen, maar naar het aantal partijen, door welke de aanbesteding is geschied. — Amsterdam 29 Maart 1853; N. R. B. III, 249.

7948. Hoofdelijke aansprakelijkheid is niet toepasselijk bij onregtmatige daden. — Regtb. Appingedam 20 Maart 1862; W. 2519.

7949. Dit art. is niet van toepassing op de solidariteit, welke in ondeelbare verbindtenissen uit den aard der vordering noodzakelijk voortvloeit. — Hof N.-Holland 11 April 1842; R. in N. III, 235; R. B. IV, 199, 299; W. 283.

7950. Dit art. is ook toepasselijk op de executie van een vonnis, houdende solidaire veroordeeling tengevolge van een solidaire verbindtenis. — Regtb. Amsterdam 20 Junij 1845, Regtz. III, 389; W. 635; R. B. VIII, 329.

7951. Indien bij een uitspraak gedeclareerden in de kosten zijn veroordeeld, en de veroordeeling niet in solidum of ten aanzien van elk voor het geheel is uitgesproken, kan daaruit niet tot de solidaire verpligting van een hunner worden besloten. De solidariteit kan alleen voortvloeijen, of uit overeenkomst, of uit de uitdrukkelijke bepaling der wet; ook een verwijzing tot schadevergoeding, of betaling van kosten, is niet ondeelbaar in de uitvoering, daar niets belet dergelijke veroordeeling uit te voeren tegen elk voor het geldelijk bedrag van zijn aandeel. — H. R. 29 November 1850; W. 1187; N. R, XXXVII, § 16, 93.

Art. 1325.

7952. De schuldeischer na van één der solidaire schuldenaren tegen quitantie betaling te hebben verkregen voor zijn aandeel, en dezen alzoo krachtens art. 1325 Burg. Wetb. uit de solidariteit te hebben ontslagen, kan daarna bij wanbetaling van den mede-schuldenaar voor zijn aandeel, niet den betaald hebbende nog sommeren en in mora-stellen; indien aan die in mora-stelling niet voldaan wordt, kan hij niet op grond van de onherroepelijke volmagt van art. 1223 Burg. Wetb. het hypothecair voor die schuld verbonden goed, in zijn geheel verkoopen. — Regtb. Rotterdam 26 Mei 1856; W. 1820; Tijds. v. R. XI, 222, no. 11.

Art. 1326.

7953. Dit art. is van strikte interpretatie; indien de hoofdelijke mede-schuldenaar slechts iets meer dan zijn aandeel heeft voldaan, is hij niet gelibereerd, zelfs als hij een quitantie produceert inhoudende. „ter voldoening der acceptatie." — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Junij 1843; Regtz. III, 391; W. 477.

Art. 1331.

7954. Schulden door een erflater met een derde solidair aangegaan, doch tot betaling waarvan die derde zich jegens den erflater heeft verbonden, kunnen bij de aangifte voor het regt van successie niet in het passief der nalatenschap worden toegelaten; indien later de erfgenamen tot betaling worden gedwongen en het betaalde niet op den mede-schuldenaar kunnen verhalen, wordt het te veel betaalde teruggegeven. — M. F. 18 Junij 1869, no. 30; P. W. 5635.

Art. 1332.

7955. A. Kikkert Schotborgh. De obligationibus dividuis et individuis. — Hagae Com. 1838.

7956. C. G. H. Smits. De obligationibus dividuis et individuis. — Traj. 1841.

7957. A. P. C. van Karnebeek. Eenige opmerkingen over de deelbaarheid der verbindtenissen in ons burgerlijk regt. — Traj. 1861.

7958. W. F. Frijlinck. Bijdrage tot de leer der deelbaarheid (deelbaarheid van zaken en rechten). — 's Hertogenbosch 1864.

7959. De artt. 1332 en 1333, handelen niet over het deelbare of ondeelbare van vorderingen in eens en tegelijkertijd ingesteld. — H. R. 19 November 1852; W. 1386.

7960. Een overeenkomst van huur en verhuur, is niet deelbaar, indien de huurder erfgenaam wordende van den verhuurder, uit dien hoofde voor zijn geërfd aandeel eigenaar wordt van het verhuurde pand, doch van het overige het genot heeft als derde op titel van huur. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Februarij 1841; W. 173.

7961. Uit een massalen verkoop, door hen die de zaak pro indiviso in eigendom bezaten, zonder dat bij dien verkoop van eenig aandeel van elk der verkoopers is melding gemaakt, volgt, wat het regt van vordering van betaling bij de levering betreft, de ondeelbaarheid der zaak. — H. R. 27 Januarij 1843; W. 385; N. R. XIII, § 58, 233; Regtz. III, 402; v. d. H., B. R. IV, no. 105, 256.

7962. De verpligting tot levensonderhoud is ondeelbaar en hoofdelijk. Daarmede is niet in strijd, den eisch tot alimentatie ontvankelijk te verklaren, als de eischer zijne vordering beperkt, tot hetgeen hij in evenredigheid tot zijne behoeften meent noodig te hebben. — Regtb. Middelburg 31 Mei 1865; N. R. B., XVI, 499.

7963. De ondeelbaarheid van het onderwerp van den eisch heeft tengevolge, dat de eischer niet de keus heeft, wien der geregtigden hij wil aanspreken, maar wel, dat hij noodwendig allen in het geding moet roepen. — Regtb. Groningen 27 Maart 1846; R. B. IX, 394.

Art. 1333.

· 7964. De artt. 1333 en 1374 Burg. Wetb. zijn verkeerd toegepast, indien na den verkoop van onroerend goed tusschen eenige belanghebbenden in gemeenschap bezeten, onder voorwaarde, dat de kooppenningen op een bepaalden tijd en plaats moeten worden betaald, tegen een ten koste van den kooper notariëel te passeren quitantie, de koopers van zoodanig onroerend goed zijn veroordeeld om aan een der belanghebbenden het door hem beweerd, en bij de acte van verkoop niet aangewezen aandeel, in den koopprijs uit te betalen. — H. R. 13 Mei 1841; N. R. VIII, § 66, 300; v. d. H., B. R. II, no. 44, 216; R. in N. III, 125; W. 238; Regtz. III, 394.

7965. Indien tegen alle verbonden partijen simul et semel, de vordering moet worden aangelegd, wegens ontsplitsbaarheid der tusschen haar bestaande regtsverpligting, en het tegendeel is gedaan, geeft dit wel grond tot afwijzing, doch niet tot niet ontvankelijk verklaring van den eisch. — Regtb. Groningen 14 September 1860; N. R. B. XII, 95.

Art. 1337.

7966. De opzegging eener verbindtenis van huur en verhuur, moet door al degenen geschieden, welke de verbindtenis van verhuring hebben aangegaan. Het zonder eenig voorbehoud ontvangen van later verschenen pachtpenningen, moet als een herroeping der opzegging worden aangemerkt. — Regtb. Nijmegen 20 Junij 1843; Regtz. III, 403; R. B. VI, 179.

Art. 1339.

7967. De verbindtenis om tot iets mede te werken, is een ondeelbare verbindtenis, waarvan de uitvoering door ieder erfgenaam van den schuldeischer kan worden gevorderd. — Hof Overijssel 22 Februarij 1858; W. 2081.

Art. 1340.

7968. B. A. Roelvink. De clausula poenali adjecta conventionibus. — Schoonhoviae 1837.

7969. B. P. van Harinxma thoe Slooten. Over het strafbeding bij verbindtenissen, naar het Nederlandsch Burg. Regt. Het strafbeding is in het Nederl. regt geheel accessoir en niet voorwaardelijk van natuur. Het strafbeding, toegevoegd aan een stipulatio pro alio, is nietig. Het strafbeding, toegevoegd aan een wel is waar als zoodanig nietige overeenkomst, doch waaraan de schuldeischer toch een actie ontleent, is geldig. Voor de verbeuring der straf, wordt schuld van den verbondene vereischt. De schuldeischer behoeft bij het vorderen der bedongen straf niet te bewijzen, dat hij schade geleden heeft, — Leyden 1863; Thes. 1, 367.

7970. Bij overeenkomst mag worden bepaald, dat, indien een der partijen deze niet nakomt, de in gebreke zijnde zal verbeuren een bepaalde som gelds ten behoeve van de algemeene armen. — Jur. Corr. II, 399.

7971. Kan de bij overeenkomst bedongen straf worden gevorderd, ook gedurende den tijd, dat de uitvoering der verbindtenis door toeval of overmagt is onmogelijk geweest, indien dit toeval of die overmagt is ontstaan, nadat de gebrekige partij reeds in verzuim was? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 96.

7972. De verhuurder mag niet bedingen, dat, ingeval van wanpraestatie van de betaling der bedongen huur, door den huurder de driedubbele huur als straf of poenaliteit zal worden betaald. — Regtb. 's Gravenhage 1 Junij 1849; W. 1036.

7973. De bepaling in een overeenkomst opgenomen, dat zoo een der partijen hare verpligtingen niet nakomt, zij niets van de andere partij zal te vorderen hebben, is geene poenale clausule, die bij wanpraestatie art. 1302 Burg. Wetb. buiten toepassing brengt. — Hof N.-Holland 17 Junij 1869; W. 3255.

7974. Uit den aard van iedere verkooping van boomen op stam, of op de plaats waar zij zich bevinden, volgt, dat de verkooper belang heeft, dat de boomen binnen een bepaalden tijd worden weggehaald.

Eene bepaling, dat bij niet voldoening aan dat beding, de kooper de boomen verbeuren zal, is een beding van straf, vallende in de termen van dit art. — H. R. 28 December 1866; v. d. H., B. R. XXX, no. 1040, 586; N. R. LXXXIV, § 50, 426.

7975. De straf bij overeenkomst van verzekering bepaald, voor het geval van wanbetaling der bedongen premie vastgesteld, kan niet worden toegepast, indien voor die premie promessen aan order afgegeven zijn, en deze niet bepaaldelijk aangeboden, althans niet geprotesteerd zijn. — Hof Gelderland 20 Nov. 1844; R. B. VII, 641; W. 641.

7976. Het beding van het verbeurd zijn der reeds betaalde premiën, ten behoeve der assurantie compagnie, als een beding van straf in de overeenkomst van verzekering vastgesteld, voor het geval, dat tengevolge van wanbetaling der premie de assurantie mogt vervallen, is allezins geoorloofd. — Arbitrale uitspraak. Arnhem 2 Februarij 1850; W. 1286.

7977. De vordering tot betaling eener geldsom als straf bedongen, wegens niet nakoming eener overeenkomst, strekt niet tot ontbinding, maar veeleer tot nakoming der overeenkomst, zoodat de kantonregter bevoegd is van zoodanige vordering, ter

bedrage van *f* 200 kennis te nemen. — Kantg. no. 2, Amsterdam 19 Nov. 1863; N. R. B. XIV, 708.

7978. Tot betaling eener boete is men alleen dan verpligt, indien men zich daartoe uitdrukkelijk heeft verbonden. Het is niet voldoende, dat mededeelgenooten zich daartoe hebben verbonden. — Kantg. no. 1, Amsterdam 26 Febr. 1851; Amst. Regtsp. II, 15.

7979. Indien de aard eener verbindtenis van aanneming van werk medebrengt, dat de aanbesteder, door elken dag vertraging in de oplevering in goeden staat van het werk, na dien, waarop het had moeten zijn voltooid, moet geacht worden nadeel te lijden, dan bestaat er uit kracht der verbindtenis zelve, mora ex re, zoodra de aannemer moet nawerken. Als een boete is gesteld op elken dag nawerkens, dan mogen bij de berekening van die dagen, de Zondagen die daarin zijn gevallen, niet worden medebegrepen, te meer, als uitdrukkelijk is bedongen, dat op Zon- en feestdagen niet gearbeid mag worden, dan bij noodzakelijkheid, en omdat de algemeene landswetten allen openbaren arbeid op Zondag verbieden, terwijl dit, zoo daaromtrent nog twijfel bestaat, moet worden uitgelegd ten voordeele van den boetschuldige, daar bedingen van poenalen aard nimmer door uitlegging mogen worden uitgebreid. — H. R. 18 April 1851; W. 1251; v. d. H., B. R. XIII, no. 411, 25.

7980. Indien de schuldeischer bedongen heeft, dat een betaling binnen zekeren termijn geschieden moet, met poenaliteit voor het geval van wanpraestatie, kan hij — na het verloop van dien termijn — ook zonder sommatie de poenaliteit vorderen.

Het geregtelijk accoord ingeval van faillissement, is een wederkeerige overeenkomst, en bij wanpraestatie des schuldenaars, kan dus de schuldeischer, voor zooveel hem betreft, de ontbinding vorderen. Als dan is, — indien het accoord bepaalt, dat bij wanpraestatie, de schuldeischers in hunne vorige regten zullen terugtreden — de schuldeischer bevoegd in stede van kosten, schaden en interessen, die poenaliteit, en dus de geheele oorspronkelijke schuld te vorderen, en is hij niet gehouden een nieuwe faillietverklaring te verzoeken. — Regtb. Amsterdam 9 December 1852; N. R. B. III, 116.

Art. 1343.

7981. Indien in een huurcontract bedongen is, dat bij wanbetaling der huurpenningen, de huur ontbonden zal zijn en de huurder het dubbele der verschenen huurpenningen zal moeten betalen, mag de huurder vorderen, betaling van huurprijs en een gelijke som wegens nalatigheid. — Regtb. Rotterdam 9 Junij 1852; W. 1346; anders Regtb. 's Gravenhage 1 Junij 1849; N. R. XLIV, § 94, 435.

7982. De vordering tot betaling der bij overeenkomst ingeval van wanpraestatie bepaalde geldboete, kan niet raauwelijks worden ingesteld, indien niet vooraf op grond van feitelijke verbreking, de geregtelijke ontbinding der overeenkomst is uitgesproken. — Regtb. Amsterdam 17 Maart 1862; W. 2396.

7983. Wettige interessen en boete kunnen niet tegelijk over hetzelfde tijdvak worden gevorderd ingevolge art. 1343, in verband met art. 1286 Burg. Wetb. Onder de kosten in dit art. bedoeld, moeten niet worden gerekend de kosten van protest of in verzuimstelling, welke noodig zijn geweest om de vergoeding van kosten, schaden en interessen of de boete te bekomen. — Hof Drenthe 26 Mei 1866; W. 2828.

7984. Indien bij contract voor elken dag, dat de levering te laat geschiedt, een zekere som als straf bepaald is, belet zulks niet, dat men met die straf tevens nog een som vordert, voor het geval, dat aan het vonnis tot levering niet voldaan wordt. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1846; R. B. IX, 217; W. 684.

7985. Bij eene bepaling van straf wegens verzuim, behoeft de schuldenaar niet in mora te worden gesteld. — Regtb. Amsterdam 29 November 1848; W. 989.

Art. 1344.

7986. Om de ontbinding der overeenkomst met de vervulling der poenale clausule te vorderen, moet men bewijzen, dat de gedaagde in gebreke gesteld en nalatig gebleven is, om zijne verpligting te vervullen; als zoodanig kan niet gelden een briefje, waarin de gedaagde aan den eischer meldt, dat hij de overeenkomst vernietigt. Door dit te kennen geven heeft de eischer het regt, zich als ontslagen te beschouwen, hij kan dus niet tegen hem de poenale clausule inroepen. — Regtb. Amsterdam 28 Sept. 1852; W. 1380.

Art. 1345.

7987. B. P. van Harinxma thoe Slooten. De toepassing van art. 1345 Burg. Wetb. kan door partijen bij de overeenkomst worden buitengesloten. In diss. over het strafbeding bij verbindtenissen. — Leyden 1863, bl. 102 en Thes. X.

7988. De magt bij dit art. aan den regter toegekend tot wijziging der straf, bij de overeenkomst bepaald, is bij gedeeltelijke vervulling der hoofdverbindtenis geheel aan het arbitrium judicis overgelaten; daarop mag in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 10 Januarij 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 143; W. 2343.

7989. Indien een strafbeding, door erkende onschuld van den verbondene, is vervallen, kan bij latere nalatigheid, ten aanzien van dezelfde overeenkomst, deze niet meer worden geboet door de vroeger bepaalde straf, doch kan er slechts een vergoeding van schade en interessen volgens de wet worden gevraagd en zulks eerst na behoorlijke in verzuimstelling per hominem, ter vervanging van de vroegere nu opgehouden in verzuimstelling per diem contractus. De wijziging der straf door den regter, is niet anders van toepassing, dan wanneer er werkelijk ex contractu straf is beloopen. — H. R. 16 April 1847; v. d. H., B. R. VIII, no. 258, 439; N. R. XXVII, 32, 132; Corr. XII, 23.

Art. 1349.

7990. D. J. Weerts. De objecto contractus imprimis secundum codicis Napoleontici principia. — L. B. 1834.

7991. J. Steur van Vryberghe de Coningh. Locus codicis civilis Francici, de obligationibus ex conventionibus, collatus cum Pothierii opere „traité des obligations." — L. B. 1837.

7992. A. S. van Hengelaar, Jr. De conventionibus, earumque requisitis et effectibus. — Traj. 1839.

7993. Mr. J. J. L. van der Brugghen. Bedenkingen over de redenen van verbindbaarheid van overeenkomsten. — Regtsg. Bijdr. XI, 489; XII, 29.

7994. Wanneer niet blijkt, dat de schrijver van een werk met den uitgever over een bepaald aantal vellen, waaruit het werk zou bestaan, is overeengekomen, moet de overeenkomst geacht worden te zijn aangegaan voor zooveel vellen, als waarmede het werk compleet is. — Regtb. Amsterdam 5 Mei 1869; N. R. B. XX, 226.

7995. De vermelding der hoofdverbindtenis in eene acte, waarin tot versterking van deze, eene bijkomende verbindtenis gevestigd wordt, geeft aanleiding tot het heffen van registratieregten, ook van

de hoofdverbindtenis, in de gevallen, waarin de wet dit registratieregt niet uitdrukkelijk gebiedt. — Regtb. Amsterdam 5 Aug. 1850; Amst. Regtsp. I, 62.

7996. Het aannemen aan den eenen kant om een stuk heideveld te ontginnen en te bebouwen, en de toezegging aan den anderen kant, om op dat stuk voor den anderen tegen zekere bepaalden tijd een huisje te zullen bouwen, alles tegen een jaarlijksche nader te bepalen pacht of huur, kan op zich zelf als geen overeenkomst worden beschouwd, vatbaar om door den regter ontbonden te worden verklaard; deze bedingen toch kunnen bij gebreke van bepaling van den huurprijs of van de pachtsom, noch als een huurcontract, noch als een erfpacht worden beschouwd. — Regtb. Assen 10 Junij 1844; W. 513.

Art. 1351.

7997. Bij verkoop van obligatiën aan toonder in een maatschappelijk kapitaal, kan bij niet nakoming der overeenkomst, de uitgever van zoodanige stukken niet in regten worden geroepen tot vernietiging van den verkoop, in plaats van den verkooper, omdat deze geheel vreemd is van de overeenkomst van koop en verkoop. — Regtb. Amsterdam 16 Mei 1867; N. R. B. XVII, 791.

7998. Indien een overeenkomst niet persoonlijk, maar door tusschen personen is aangegaan, kan men zich daarop niet tot vernietiging beroepen, zoodra wederkeerig aan de overeenkomst eenig gevolg en uitvoering is gegeven. — Regtb. Amsterdam 20 Januarij 1843; R. B. V, 314.

7999. De kooper die verklaart voor zijn meester te hebben gekocht, doch in gebreke blijft dien meester te noemen, moet geacht worden voor zich zelven te hebben gekocht; indien hij na sommatie de overeenkomst niet nakomt, kan tegen hem de ontbinding der overeenkomst worden gevraagd met schadevergoeding. — Regtb. Haarlem 27 Augustus 1861; Hof N.-Holland 23 Mei 1863; P. W. 4405.

8000. Een derde, die een geneesheer komt halen en verzoeken, ja op wiens order de geneeskundige behandeling gevraagd wordt, verbindt zich niet stilzwijgend tot betaling van het honorarium. — Kantg. Voorburg 16 November 1842; R. B. V, 316.

8001. Degene namens wien en ten wiens behoeve een schuldbekentenis door een derde, bij de acte van schuldbekentenis aangenomen wordt, moet geacht worden aan die acte vreemd te zijn, zoodanig dat het effect daarvan hem niet kan worden tegengeworpen, bij ontstentenis van het bewijs, dat die derde, door hem tot de aanneming is gemagtigd geweest. — Hof N.-Brabant 1 Junij 1841; N. R. IX, § 24, 133.

8002. Men wordt niet verondersteld zich voor de handelingen of onregtmatige daden van een ander te verbinden, hoe algemeen ook de bepalingen van een contract, met strafbeding gesterkt zijn mogen. — Kantg. Amsterdam no. 4, 14 Maart 1856; N. R. B. VI, 201.

8003. De overeenkomst tusschen kooplieden, waarbij de een den anderen diensten toezegt, door zijn reisbediende te bewijzen, is bestaanbaar. — H. R. 22 Mei 1857; N. R. B. VIII, 113; v. d. H., B. R. XXI, no. 663, 277.

8004. Niemand kan iets voor een derde verbinden. De eenvoudige aanwijzing door een verkooper aan den kooper, om de verschuldigde kooppenningen aan een derde te betalen, brengt geen verbindtenis teweeg tusschen dien derde en den kooper. — Regtb. Appingedam 8 Maart 1866; N. R. B. XVII, 84.

Art. 1352.

8005. R. van Meerlant. Kan men bij een overeenkomst bepalen, dat onze erfgenamen na ons overlijden, met de andere partij een overeenkomst zullen aangaan? — Neen. — W. 2618; W. de Gelder, Adv. VIII, 268, 372.

8006. Indien iemand zich persoonlijk jegens een ander heeft verbonden voor een derde en zich voor een derde sterk heeft gemaakt, moet — om van zoodanige persoonlijke verbindtenis te doen blijken — niet alleen het bewijs geleverd worden, dat de verbondene heeft gehandeld, als daartoe last of magt hebbende van den derde, maar daarenboven, dat eene belofte zijner zijds is gedaan, dat die derde zijne handeling zou bekrachtigen. — Hof Z.-Holland 21 Februarij 1859; W. 2074.

8007. De plaatsvervanger bij de Nationale Militie, die niet met den geremplaceerde, maar met een commissionair gecontracteerd heeft, kan bij wanpraestatie niet tegen den geremplaceerde ageren, op grond, dat de overeenkomst in zijn naam en ten zijnen behoeve is gesloten. — Regtb. Arnhem 3 November 1843; R. B. VI, 120; W. 480.

Art. 1353.

8008. Mr. F. C. W. Koker. Over het beding bij een koopcontract, dat bij niet voldoening aan zekere voorwaarden, een derde het regt zal hebben, het gekochte na zich te nemen. — N. N. IV, 79.

8009. Aanneming van een schuldbekentenis door een derde, ten behoeve van den afwezigen crediteur. — Jur. Vraagal I, 304.

8010. Het beding bij eene overeenkomst, dat geschillen tusschen de onderteekenaars aan de uitspraak van arbiters zullen worden onderworpen, is niet verbindend voor derden, ten wier behoeve eene stipulatie in de overeenkomst is gemaakt. — Regtb. Amsterdam 14 Julij 1863; Hof N.-Holland 17 Nov. 1864; N. N. IV, 322.

8011. Het beding in een overeenkomst van koop en verkoop van hout op stam, dat de kooper, indien hij niet binnen zekeren tijd de verkochte boomen zal hebben omgehakt en weggehaald, die boomen zal verbeuren, ten behoeve van de armen eener diaconie, is een beding, ten behoeve van een derde en niet een verbindtenis onder beding van straf of poenaliteit. — Regtb. Arnhem 29 December 1865; R. en W. XVIII, 393; W. 2789; N. R. B. XVI, 401.

8012. Een schriftelijke en onderteekende verklaring, dat men tot bepaalde einden de diensten van bepaalde personen tegen het gewoon loon zal gebruiken, welke zich in handen van een bepaald persoon bevindt, houdt daarom niet noodzakelijk een verbindtenis in, welke tot een regtsvordering kan aanleiding geven. — Regtb. Amsterdam 5 Febr. 1852; N. R. B. II, 197; W. 1321.

8013. Indien bij een beding ten behoeve van een derde, de mede-contractant daaraan geen gevolg heeft gegeven, heeft de derde tegen dezen geen regtsvordering. — Regtb. Amsterdam 23 Junij 1848; R. B. X, 415; Regtb. Amsterdam 1 December 1848; W. 990.

8014. Indien bij den verkoop van een stuk land, indertijd met toestemming van den toenmaligen zich qualificerenden grondheer der heerlijkheid geschied, ten behoeve van dezen door den verkooper het regt van novale tienden, op het verkocht stuk uitdrukkelijk is bedongen en voorbehouden, dan moet die voorbehouding door den grondheer aangenomen, als een beding, ten behoeve van een derde beschouwd worden, waaruit ook dan zelfs, als de grondheer geen novaal tiendregt op de woeste gronden bezeten had, een actio utilis aan hem zou geboren zijn. — Hof N.-Brabant 9 November 1847; N. R. XXXIV, § 95, 448.

8014a. De bijzondere voorwaarden in den vrachtbrief, omtrent de beschadiging van vervoerde goederen, tusschen den afzender en bevrachter gesloten, worden ook verbindend voor den geadresseerde, als deze zich als zoodanig doet kennen en gedraagt. — H. R. 21 Junij 1861; v. d. H., B. R. XXV, no. 840, 323.

Art. 1354.

8015. De bepaling in een vroeger koopcontract om geen tooneelvertooningen in zeker gebouw te doen plaats hebben, is ook verbindend voor een lateren verkrijger. — Hof Holland 25 Januarij 1840; W. 79.

Art. 1355.

8016. Een schuldvordering volgens art. 1355 Burg. Wetb., ipso jure tusschen de erfgenamen verdeeld zijnde, kan ieder hunner voor zijn aandeel betaling vragen, zonder uithoofde van een beweerd plurium consortium niet ontvankelijk te zijn. — Hof Gelderland 11 November 1863; N. R. B. XIV, 765.

Art. 1356.

8017. S. Reynders. De consensu in pactis ejusque variis formis. — Groningen 1819.

8018. H. A. D. van der Meer. De objecto in conventionibus secundum jus hodiernum. — Hagae comitum 1836.

8019. E. F. de Vos van Steenwijk. De facultate contrahendi secundum codicis Napoleontici principia. — L. B. 1834.

8020. M. van Rossen Hoogendijk. De essentialibus contractuum requisitis secundum principia codicis Napoleontici. — L. B. 1830.

8021. Ambroos van der Does de Bye. Over overeenkomsten, gesloten door middel van brieven, boden, openbare aankondigingen of telegrammen. — Leyden 1860; beoordeeld door mr. Dav. H. Levyssohn Norman in Themis 2e, VIII, no. 1.

8022. A. A. de Pinto. Ad locum codicis civilis Neerlandi de obligationum nullitate earumque rescissione. — L. B. 1852; beoordeeld door mr. J. Kappeyne van de Coppello; Themis XIII, 449.

8023. C. Asser. De telegraphie en hare rechtsgevolgen. — 's Gravenhage 1866.

8024. Uit het niet bestaan van volkomen toestemming tusschen partijen, wordt teregt afgeleid het niet bestaan van eenige overeenkomst. — H. R. 21 November 1856; v. d. H., B. R. XXI, no. 651, 95.

8025. Is eene overeenkomst bij briefwisseling gesloten, voltooid door het afzenden van den brief, de bewilliging in het gedane aanbod bevattende? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 95.

8026. Kan, indien in de dagbladen een geldelijke belooning is toegezegd aan den eerlijken vinder, die zeker verloren voorwerp aan den eigenaar terugbrengt, de vinder, die het bewuste voorwerp werkelijk teruggebragt heeft, de uitkeering dier belooning in regten vorderen? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 109.

8027. De bijzondere overeenkomst door een gefailleerde met een der crediteuren gesloten, waarbij hij zich verbindt voor een zekeren tijd zijn vroeger bestaan niet uit te oefenen, of daarin werkzaam te zijn, hetzij voor eigen rekening, hetzij voor rekening van derden, direct of indirect, middelijk of onmiddelijk, bevat eene ongeoorloofde oorzaak. — Regtb. Amsterdam 7 Maart 1866; W. 2790.

8028. Indien een aanbod tot bonificatie voor het verwijl in het vertrek van schepen eerst door de wederpartij niet is aangenomen, en later, toen het aangenomen werd door de andere partij, er weder geen genoegen mede genomen werd, is er niet aanwezig de toestemming voor een overeenkomst vereischt. — Regtb. Amsterdam 27 Maart 1846; Regtsz. IV, 6; W. 733.

8029. Hoedanig is een geschrift te beschouwen, waarbij de onderteekenaar eene uitgedrukte som aan een bepaalden persoon erkent schuldig te wezen, voor door dezen hem bewezen diensten, en gehad hebbende zorgen, met bepaling, dat die na zijn overlijden zal worden voldaan? — Stelt zoodanig geschrift een regtsgeldige schuldbekentenis en geenzins een krachtelooze schenking of making daar? — Ja. — Kan een natuurlijke verbindtenis de oorzaak eener civile verbindtenis zijn? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 92.

8030. Indien bij een exploit van een deurwaarder, een sommatie tot betaling wordt gedaan, en de gesommeerde antwoordt, dat hij de gevorderde som erkent schuldig te zijn en aanneemt deze te betalen op een bepaald tijdstip, met onderteekening van dat antwoord, is daarop een evenredig registratieregt van 1 pct. verschuldigd. — M. F. 17 October 1861, no. 86; P. W. 3873; bestreden in Tijds. v. R. XVI, 219, no. 48.

8031. Het aannemen van het bestaan eener overeenkomst, brengt van zelf de daartoe vereischte toestemming mede. — H. R. 2 Jan. 1852; N. R. XL, § 71, 331; v. d. H., B. R. XIV, no. 440, 22.

8032. De overeenkomst tusschen meerderjarige erfgenamen aangegaan, volgens welke goederen tot de nalatenschap behoorende, in het openbaar zullen worden verkocht, is in regten bestaanbaar. — Hof Drenthe 6 Maart 1858; N. R. B. VIII, 535.

Art. 1357.

8033. W. J. Tonckens. De modis quibus consensus in contractibus vitiatur secundum jus hodiernum. — Traj. 1827.

Art. 1358.

8034. A. G. Vos de Wael. De errore in conventionibus. — Traj. 1821.

8035. M. van Doorninck. De errore in conventionibus. — Daventriae 1833.

8036. Weigering van vernietiging eener overeenkomst, op grond, dat noch dwaling omtrent de zelfstandigheid der zaak, noch valsche oorzaak bewezen was. — Regtb. Maasticht 11 Maart 1852; W. 1355.

8037. Dwaling omtrent de hoegrootheid of uitgestrektheid der verkochte zaak, is geen reden tot vernietiging van den koop. — Regtb. Amsterdam 1 Mei 1860; W. 2210.

8038. Waar bij koop en verkoop dwaling bestond, niet omtrent het onderwerp van den consensus van partijen, maar alleen bij de levering door den verkooper, kan deze geen vernietiging van de overeenkomst vorderen. De kooper, die iets anders ontving dan hem verschuldigd was, is tot teruggave verpligt, doch daartoe ter goedertrouw en buiten zijne schuld in de onmogelijkheid gebragt zijnde, tot schadevergoeding ongehouden. — Regtb. Amsterdam 28 Maart 1866; W. 2810.

8039. Terugvordering van bij dwaling aan onbevoegden afgegeven aandeel in een nalatenschap. — Regtb. Rotterdam 21 Maart 1849; R. B. XII, 417.

8040. Bij de overeenkomst van herverzekering, is dwaling in de juiste kennis en berekening van het gevaar, waarvoor de herverzekeraar zich verbindt, geen dwaling in het wezen der zaak, in den zin van art. 251 Wetb. v. Kooph. — H. R. 30 Junij 1865; v. d. H., B. R. XXIX, no. 995, 513.

8041. Indien een vennootschap tot doel en onderwerp heeft de exploitatie van een octrooi, en het blijkt, dat de bewerking der grondstoffen naar dit

octrooi, niet alleen aan het doel niet beantwoordt, maar daarenboven onbruikbaar is, stelt dit een dwaling in het wezen der zaak daar, welk regt geeft om de vernietiging der vennootschap te vorderen. — Regtb. 's Gravenhage 12 Februarij 1841; W. 178; Regtz. IV, 8.

8042. De verkoop van een schilderij is nietig, indien er dwaling heeft bestaan, omtrent den persoon des schilders. — Regtb. Amsterdam 15 Julij 1845; Regtz. IV, 10; R. B. VIII, 389.

8043. Het oud of nieuw zijn van een rijtuig, behoort niet tot de zelfstandigheid, met dat gevolg, dat indien door den verkooper aan den kooper een oud, in plaats van een nieuw rijtuig wordt geleverd, de overeenkomst, op grond van dwaling door bedrog zou kunnen worden vernietigd. — Regtb. Amsterdam 6 Januarij 1840; R. B. V, 753.

Art. 1359.

8044. J. A. Kramer, Jr. De leer van den psychischen dwang in het burgerlijk regt. — 's Gravenhage 1864.

Art. 1364.

8045. C. M. Braber. De doli effectu in conventione. — Traj. 1823.

8046. B. F. Groeninx van Zoelen. De principiis generalibus quibus usi videntur jcti in constituenda doctrina de doli et culpae praestatione. — L. B. 1824.

8047. J. F. Opten Noort. De laesione enormi. — Schoonhoviae 1839.

8048. S. J. A. van Walchren. Quaestiones juris civilis et criminalis. — Traj. 1847. Quaestio I, quaedam ad art. 1364 cod. civ.

4049. Een verkooper die bij het procesverbaal van veiling van een verhuurd huis verklaart, dat het perceel is vrij en onbezwaard, niet anders belast, dan met de gewone lands en plaatselijke belastingen, kan niet geacht worden strijdig met dat procesverbaal te handelen, indien hij verzuimt den kooper bekend te maken met de bestaande overeenkomst, volgens welke de personele belasting voor rekening van den verhuurder komt.

De tijdelijke huurprijs van een huis, die uit den aard der zaak, naar gelang van verschillende tijden en personen steeds onzeker moet zijn, kan niet tot genoegzame maatstaf ter beoordeeling van de waarde van het huis, of tot grondslag ter beoordeeling van bedrog, bij den verkoopprijs strekken.

Het kan geen grond tot vernietiging der verbindtenis van koop opleveren, indien de revenuen van het verkochte perceel door den verkooper met het oogmerk om een hoogeren prijs te bedingen, hooger zijn opgegeven, dan zij werkelijk bedragen.

Bedrog omtrent den prijs van het verkochte gepleegd, is naar regelen van regte niet binnen het bereik der burgerlijke wetgeving gelegen, voor zoover het als grond tot vernietiging van den koop zou kunnen strekken. — Regtb. Utrecht 28 Februarij 1840; Hof Utrecht 6 Augustus 1840; Regtz. IV, 11; N. R. VIII, § 30, 145; W. 75.

8050. Het uitspreken eener onwaarheid levert geen zoodanig bedrog op, dat tot vernietiging eener verbindtenis aanleiding geeft, vooral niet wanneer hij, die zich op die onwaarheid beroept, zich van de waarheid van het beweerd logenachtig voorgeven had kunnen overtuigen. — Regtb. 's Gravenhage 9 Januarij 1866; W. 2787.

8051. Indien bij gelegenheid eener publieke veiling van een huis, de som waarvoor dat huis verhuurd is, willens en wetens hooger wordt voorgesteld, dan werkelijk het geval is, levert zulks aan den kooper, die van de waarheid onkundig was, grond op, om uithoofde van bedrog, de vernietiging der overeenkomst van koop en verkoop te eischen. — Regtb. Amsterdam 4 Mei 1869; W. 3144.

8052. Bij een vordering tot ontbinding eener overeenkomst wegens bedrog, kan de eischer volstaan als eenig bewijs van bedrog over te leggen een gewijsde, waarbij de gedaagde wegens bedoeld bedrog, ter zake van opligting is veroordeeld. Hij behoeft niet daarenboven aan te toonen, dat de kunstgrepen van dien aard waren, dat het klaarblijkelijk is, dat hij zonder deze de verbindtenis niet zou hebben aangegaan. — Hof Zeeland 22 Februarij 1869; N. R. B. XI, 17.

8053. Overeenkomsten tengevolge van bedrog aangegaan, zijn niet van regtswege nietig; zij geven een regtsvordering tot vernietiging, derhalve blijven zij van waarde, totdat die vernietiging door een der partijen gevraagd en door den regter uitgesproken is, welk regtsbeginsel evenzeer toepasselijk is op de exceptio, als op de actio doli, tusschen welke beiden geen ander onderscheid bestaat, dan alleen wat betreft den tijd, binnen welken de vernietiging moet gevraagd worden. — Regtb. 's Gravenhage 12 Mei 1840; W. 117.

8054. Niet iedere afwijking van de goede trouw geeft regt, om op grond van bedrog tegen een overeenkomst op te komen, omdat daartoe zoodanige kunstgrepen van de eene partij jegens de andere worden vereischt, dat deze daardoor derwijze is misleid, dat zij geacht moet worden niet vrij in hare toestemming te zijn geweest. — Hof Gelderland 28 Januarij 1863; R. en W. XV, 401.

8054*a*. Dit art. voorziet alleen in het geval, dat er door eene partij bij het aangaan eener overeenkomst, bedrog is gepleegd jegens de andere partij, doch niet in het geval, dat door beide contracterende partijen een bedriegelijke handeling ten nadeele van derden is gepleegd. — H. R. 25 Februarij 1853; N. R. XLIV, § 26, 104.

Art. 1365.

8055. Bij het vrijwillig aangaan van verbindtenissen, behoort ieder zich te vergewissen ten opzigte van de gesteldheid van den persoon, aan wien hij zich verbindt. — Regtb. Gorinchem 9 Junij 1863; N. N. I, 257.

8056. De gefailleerde, wiens boedelliquidatie, na insolventie, met het ontslag des curators, is geëindigd, is bekwaam om goederen te verkrijgen en verbindtenissen aan te gaan. — Regtb. Amsterdam 28 November 1855; N. R. B. VI, 70.

Art. 1366.

8057. A. G. A. van Rappard. De vi conventionum quas inierunt minorennes. — Traj. 1824.

8058. A. Taets van Amerongen. De iis qui pactionem facere possunt. — Traj. 1827.

8059. G. van Olden. Opmerkingen betreffende verbindtenissen van minderjarigen, volgens het Nederlandsch Burg. Wetb. — Arnhem 1864.

8060. Geen criminele of correctionele veroordeeling, heeft tengevolge de onbekwaamheid om overeenkomsten te kunnen aangaan. — Corr. XVI, 82.

8061. De nietigheid der overeenkomst, op grond van minderjarigheid, geenzins in strijd met den wil van den minderjarige en diens vertegenwoordigers, kan niet door derden, al zijn zij ook zijne schuldeischers worden ingeroepen. — Regtb. Amsterdam 28 December 1852; N. R. B. III, 215.

8062. De vrouw, die van tafel en bed is gescheiden, kan de nietigheid van den koop van een meubel beweren, op grond, dat zij daartoe de toestemming van haren man niet gehad heeft. — Regtb. Nijmegen 29 December 1848; R. B. XI, 199; R. en W. IV, 224; W. 994; R. in N. IV, 244

8063. Een verbindtenis door een minderjarige aangegaan, moet nietig worden verklaard. De minderjarige moet niet worden veroordeeld tot voldoening of teruggave van zoodanig bedrag, als waarvoor hij door de handeling is gebaat, indien de nakoming der verbindtenis in regten gevraagd wordt. — Kantg. no. 1, Amsterdam 14 Junij 1850; Amst. Regtsp. I, 34.

8064. Hij, die een overeenkomst heeft aangegaan met een minderjarige, kan de nietigheid dier overeenkomst niet beweren, alleen de minderjarige of derden kunnen zich daarop beroepen. — Regtb. Amsterdam 20 Januarij 1843; R. B. V, 314.

8065. Alles wat betrekkelijk tot het uitsluitend persoonlijk regt der minderjarigen bij de wet is aangenomen, voor de gevallen waarin zij zich zelven hebben verbonden, moet geacht worden evenzeer toepasselijk te zijn, indien hunne voogden of executeurs testamentair zonder de vereischte regterlijke magtiging hebben gehandeld. — Hof Groningen 22 Februarij 1853; N. R. XLIV, § 91, 416.

Art. 1367.

8066. Mr. A. A. de Pinto. De overgang der actie tot nietigverklaring van de door onbekwame personen aangegane verbindtenissen op hunne erfgenamen. — Themis 2e, VI, 395.

8067. Mr. G. Diephuis. Over de bevoegdheid om de geldigheid eener overeenkomst te betwisten, op grond van de onbekwaamheid van een der partijen, om overeenkomsten aan te gaan. — Opm. en Meded. VI, 263.

8068. Uit dit art. volgt niet, dat derden de vernietiging van overeenkomsten niet zouden kunnen vragen, indien het blijven bestaan daarvan aan hunne belangen of regten zou kunnen schaden. — Hof N.-Brabant 4 September 1855; W. 1722.

8069. De nietigheid bij de wet bedreigd, ten aanzien van handelingen, waarin minderjarigen belang hebben, welke zonder de vereischte regterlijke magtiging zijn voltrokken, is slechts een betrekkelijke nietigheid, alleen in het belang van de minderjarigen voorgeschreven, zij kan dus niet door een derde worden tegengeworpen. — H. R. 20 Januarij 1854; N. R. XLVI, § 84, 322; v. d. H., B. R. XVIII, no. 546, 56.

Art. 1368.

8070. A. J. Duymaer van Twist. De pactis quorum objectum est physice, juridice vel moraliter impossibile. — Daventriae 1832.

8071. D. J. Weerts. De objecto contractuum. — L. B. 1834.

8072. H. A. D. van der Meer. De objecto in conventione. — L. B. 1836.

8073. Het regt om op eene bepaalde plaats (eene kerk) op bepaalde tijden te collecteren tot een bepaald en niet ongeoorloofd doel en om dit dan te doen met uitsluiting van een ander, is niet een zaak buiten den handel. — Hof Friesland 13 October 1852; W. 1377.

8074. Het ware kenmerk eener zaak buiten den handel, moet worden geacht te zijn, dat zij niet kan worden vervreemd, zonder van bestemming te veranderen. — Regtb. Sneek 1 October 1862; W. 2491.

8075. Om een zaak door bestemming buiten den handel te brengen, moet de bestemming altijd afkomstig zijn van iemand, die regtens over de zaak kan beschikken. — H. R. 29 Junij 1860; W. 2185; Luttenberg 77; Gemst. 461; v. d. H., B. R. XXIV, no. 805, 264.

8076. Registers, welke betrekking hebben tot een kantoor op algemeen gezag daargesteld, zijn niet vatbaar om een voorwerp van koop en verkoop tusschen bijzondere personen uit te maken. — Regtb. Haarlem 3 Junij 1845; N. R. XXXIII, § 51, 258.

8077. Met een polder kunnen alle zijne wegen, dijken en verdere aanhoorigheden worden verkocht en verbonden; zoodanige zaken zijn niet buiten den handel, terwijl een polder zonder dijken zich niet denken laat. — Regtb. Alkmaar 30 Januarij 1851; W. 1207.

8078. Het tijdstip waarop een overeenkomst is aangegaan, moet beslissen, of het onderwerp waarover zij handelt, is een zaak buiten den handel en of de openbare orde het aangaan dier overeenkomst verbood. — H. R. 20 Maart 1868; N. R. LXXXVIII, § 35, 302.

Art. 1370.

8079. J. Gerlings. De hereditate vendita. — L. B. 1827.

8080. J. N. van Puttkammer. De iis quae hereditatis, actionisque emtioni venditioni sunt propria. — L. B. 1827.

8081. Registratieregt te heffen op een onderhandsche acte, waarbij effecten worden verkocht, welke de kooper uit de nalatenschap zijner nog levende moeder zal verkrijgen. — Jur. Vraagal III, 185.

8082. Een belofte, om iemand wegens bewezen diensten, bij testament te zullen bevoordeelen, geeft aan dezen bij verzuim daarvan, een regtsvordering tot het erlangen van belooning. Dit is geen beding over eene nog niet opengevallen nalatenschap. — H. R. 1 Februarij 1855; W. 1617; Corr. XXII, 295; XXIX, 262; v. d. H., B. R. XIX, no. 584, 37.

8083. De onderhandsche acte, waarbij men aan iemand voor bewezen diensten en nog te bewijzen diensten eene periodieke uitkeering voor het leven toelegt, is niet verbindend voor den erfgenaam van den onderteekenaar. — H. R. 29 November 1850; Corr. XX, 180; N. R. XXXVII, § 17, 94; v. d. H., B. R. XII, no. 394, 175.

8084. Onder toekomstige zaken moeten ook worden verstaan de zoodanige, wier aanwezen als van een onzekere uitkomst afhankelijk, nog slechts gehoopt of verwacht wordt. — Hof N.-Holland 9 Mei 1842; R. in N. III, 247; R. B. IV, 498.

8085. Toekomstige of nog niet bestaande zaken kunnen het onderwerp uitmaken eener verzekering, tegen de gevaren van brand. — H. R. 26 October 1849; W. 1066; N. R. XXXIV, § 29, 117; v. d. H., B. R. XI, no. 352, 30.

8086. Dit art. kan niet worden toegepast op bedingen, gemaakt over een erfenis, welke is opengevallen onder vigeur van een erfregt, waarbij het maken van zoodanige bedingen geoorloofd was. — H. R. 3 December 1847; W. 871; v. d. H., G. Z. VII, no. 280*, 68; N. R. XXIX, § 35, 157; W. 871.

8087. Het verbod in het tweede lid van dit art. ziet slechts op een te wachten erfenis van een bepaald aangeduiden persoon, daardoor wordt echter niet uitgesloten de bevoegdheid, om in het algemeen over toekomstige goederen te beschikken. — H. R. 29 November 1844; N. R. XIX, § 48, 201; v. d. H., B. R. VI, no. 167, 186; W. 484, 579; R. in N. IV, 179.

Art. 1371.

8088. J. H. Schorer. De causa juris et obligationis. — Traj. 1825.

8089. A. A. W. van Wulfften Palthe. De causa in conventionibus. — Traj. 1840.

8090. G. A. IJssel de Schepper. De causa in

conventionibus secundum jus Romanum et Francicum. — Daventriae 1834.

8091. J. A. Sandberg. De causa in conventionibus. — Traj. 1821.

8092. J. van de Poll. De causa obligationis. — Amst. 1835.

8093. Th. A. Klinkhamer. De negotiis simulatis. — L. B. 1853.

8094. A. de Pinto. Responsio ad quaestionem: exponatur et ad examen revocetur locus codicis civilis de causa obligationis. — Traj. 1835.

8095. Mr. N. K. F. Land. Causa civilis obligandi. — Condictio. — Wisselverbintenis. — Themis XXXI, no. 4.

8096. Mr. A. G. Kleyn. De regtsoorzaak, eene studie van civiel regt. — 's Gravenhage 1859 en 1861; beoord. N. R. Bijdr. X, 482.

8097. Mr. ♣ Kappeyne van de Coppello. Over de oorzaak van schuldvordering in het Romeinsche regt. — Themis 2e, IV, no. 3 en 4.

8098. S. Bevat een acte, inhoudende een eenzijdige verbindtenis om te betalen een daarin uitgedrukte som gelds, die men daarbij aan een bepaald persoon erkent schuldig te zijn, zonder meer, de uitdrukking eener oorzaak van verbindtenis? — W. 3194.

8099. Houdt de in een acte uitgedrukte verklaring van schuldig te zijn de som, tot welker betaling men daarbij zegt zich te verbinden, de uitdrukking der oorzaak van de verbindtenis in?

Zoo neen, rust dan het bewijs van het bestaan dier oorzaak op hem, die de uitvoering der overeenkomst vordert?

Zoo dat bewijs geleverd wordende, mogt blijken, dat er een schenking had plaats gehad, behoort die schenking dan, op grond, dat de acte slechts is een onderhandsche acte, te worden nietig verklaard? — Vragen v. N. R. II, no. 12, 77.

8100. Hoedanig is een geschrift te beschouwen, waarbij de onderteekenaar een uitgedrukte som aan een bepaalden persoon, voor door dezen hem bewezen diensten en gehad hebbende zorgen, erkent schuldig te wezen, met de bepaling, dat die na zijn overlijden zal worden voldaan? Stelt zoodanig geschrift niet een regtsgeldige schuldbekentenis en geenzins een krachtelooze schenking of vermaking daar? — Ja. — Kan een natuurlijke verbindtenis de oorzaak eener civile verbindtenis zijn? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 92.

8101. Eene onderhandsche schuldbekentenis wegens genoten waarde, houdt geen bepaalde oorzaak in en kan niet in eene memorie van successie onder het passief des boedels worden toegelaten. — M. F. 20 October 1863, no. 54; P. W. 4379.

8102. De woorden in een orderbillet, „waarde genoten," behelzen niet een valsche oorzaak, indien die waarde bestaan heeft in de vernietiging van een vroeger orderbillet, waarvoor dit tweede in de plaats is gesteld. — Kantg. Amsterdam no. 2, 27 Mei 1852; W. 1344.

8103. De bepaling in eene acte van scheiding, waarbij aan een der geregtigden, tot liquidatie van het hem toekomende wordt toegekend, het aandeel van een ander deelgeregtigde in de bij de acte gescheiden goederen, om dit bij en na diens dood te zullen genieten in volkomen eigendom, is in strijd met art. 1370 Burg. Wetb. — Hof Gelderland 10 November 1869; N. R. B. XX, 511.

8104. Indien een schuldbekentenis vermeldt de verklaring van den onderteekenaar, dat hij bekent wel en deugdelijk aan een bepaald persoon een som gelds schuldig te zijn, en voor het gebruik dier gelden, jaarlijks op 1 Mei rente te zullen betalen naar 4 ten honderd tot aan de aflossing, is de schuldoorzaak genoegzaam uitgedrukt. — Regtb. Winschoten 19 October 1853; N. R. B. V, 167.

8105. Waar een schuldbekentenis geen schuldoorzaak inhoudt, moet hij, die de schuld invordert, deze bewijzen. De erkentenis eener schuld door den onderteekenaar eener zoodanige schuldbekentenis, kan het bestaan eener schuldoorzaak voor den mede-onderteekenaar niet bewijzen. — Hof Gelderland 6 Februarij 1856; N. R. B. VI, 566.

8106. Een obligatie in welke geen schuldoorzaak is uitgedrukt, immers niet een zoodanige, waarvan het al of niet geoorloofde door den regter zou kunnen worden beoordeeld, is op zich zelve krachteloos. — Regtb. Groningen 27 Junij 1862; N. R. B. XIII, 825.

8107. Oorzaak is de regtsgrond, welke teweeg brengt, dat uit een overeenkomst een regt van vorderen wordt geboren. Het bestaan van een valsche oorzaak, kan door vermoedens bewezen worden. — Regtb. Goes 29 Julij 1861; N. R. B. XIII, 36.

8108. De overeenkomst, waarbij een failliet zich verbindt een hooger bedrag dan het accoord te doen valideren, is een overeenkomst zonder oorzaak. — Regtb. Amsterdam 16 Julij 1861; W. 2300.

8109. Eene verklaring aan een der schuldeischers afgegeven bij het aangaan van een onderhandsch accoord met allen, van te zullen aanzuiveren, hetgeen die schuldeischer te kort kwam, zoodra de schuldenaar daartoe in staat zal zijn, is, of een overeenkomst zonder geoorloofde oorzaak, of een belofte zonder regtsband. — Regtb. Amsterdam 8 April 1868; N. R. B. XVIII, 628.

8110. Tot de geldigheid eener overeenkomst wordt wel het bestaan eener geldige oorzaak gevorderd, doch nergens wordt de vermelding eener schuldoorzaak in onderhandsche schuldbekentenissen gevorderd. — Regtb. Amsterdam 1 December 1868; N. R. B. XIX, 408.

8111. Een acte, inhoudende een eenzijdige verbindtenis om te betalen een daarin uitgedrukte som gelds, die men daarbij aan een bepaald persoon erkent schuldig te zijn, zonder meer, bevat de uitdrukking eener oorzaak van verbindtenis. Eene actie tot betaling, alleen op grond eener zoodanige schuldbekentenis, zonder eenig bewijs daar buiten of daar boven, moet worden toegewezen. — H. R. 13 Februarij 1870; W. 3192; N. N. IX, 119.

8112. Een erkende onderhandsche schuldbekentenis, zonder uitgedrukte oorzaak, is geen volkomen verbindtenis. Bij verschil over de schuldoorzaak, moet het bestaan daarvan bewezen worden en rust die bewijslast op hem, die zich op het stuk beroept. — Hof Z.-Holland 4 October 1870; W. 3194.

8113. Een acte bevat een valsche schuldoorzaak en is dus krachteloos of nietig, indien daarin is vermeld, dat een derde ten behoeve van een schuldenaar een schuld heeft afgelost, welke schuld uit vroegere acten is gebleken reeds door den schuldenaar zelven te zijn afgelost. — Regtb. Eindhoven 4 December 1843; W. 465; R. in N. IV, 70; anders Hof N.-Brabant 4 Maart 1845; N. R. XX, § 82, 411.

8114. Eene vordering tot betaling van op crediet geleverde loterijbriefjes, kan niet worden toegewezen, omdat zoodanige handel verboden is bij Kon. Besl. van 5 November 1818 (St. 37). — H. R. 10 Mei 1844; v. d. H., B. R. V, no. 148, 368; N. R. XVII, § 28, 98; W. 501.

8115. Zoolang een overeenkomst, die geen oorzaak of een valsche oorzaak heeft, niet door den regter is vernietigd, kan de doorhaling van een hypothecaire inschrijving tot zekerheid voor die overeenkomst genomen, niet worden gevorderd. — Regtb. Leeuwarden 6 Junij 1848; R. B. XI, 326.

8116. Verbindtenissen, waaraan de wet geen regtsgevolg toekent, kunnen door de overeenkomst van partijen geen regten of verpligtingen doen geboren worden, welke door den regter moeten worden gehandhaafd. — Hof N.-Holland 4 Januarij 1869; R. B. XI, 90; W. 993.

8117. Een door man en vrouw geteekende schuldbekentenis, welke de levering van koopwaren als schuldoorzaak opgeeft, kan ten aanzien der vrouw een valsche oorzaak bevatten, indien zij geen openbare koopvrouw is, en zij na scheiding van tafel en bed van de gemeenschap afstand heeft gedaan. — Regtb. Rotterdam 6 Januarij 1847; R. B. IX, 108.

8118. Een gebrek in den vorm eener eenzijdige schuldbekentenis heeft geenzins de nietigheid der verbindtenis zelve tengevolge, indien de schuldenaar het bestaan daarvan erkent. — Bij het bestaan eener schuldbekentenis is het eenvoudig beweren, dat zij een loterijschuld betreft, niet voldoende; het bewijs door getuigen daaromtrent bij eene vordering *f* 300 te bovengaande, mag niet worden toegelaten. Bij het niet uitgedrukt zijn in de acte eener schuldoorzaak, is het van de zijde des gedaagden eenvoudig ontkennen, dat zoodanige oorzaak bestaat, voldoende om den eischer zijne daarop gegronde vordering te doen ontzeggen. — Regtb. Amsterdam 3 Mei 1853; N. R. B. III, 451.

8118*a*. De overeenkomst van koop en verkoop van een aandeel in een steenfabriek, verbonden met een overeenkomst van maatschap tusschen verkooper en kooper, om die fabriek in gemeenschap te drijven, is een overeenkomst zonder oorzaak, indien blijkt, dat verkooper niets meer dan het verkocht aandeel in de fabriek had, en derhalve niets had in de gemeenschap te brengen van hetgeen in gemeenschap zou worden gebragt. — Regtb. Utrecht 12 Junij 1867; N. R. B. XXI, 136.

Art. 1372.

8119. Wanneer in een acte van schuldbekentenis de oorzaak van schuldverbindtenis, niet is uitgedrukt, kan de schuldenaar bewijs vorderen van den schuldeischer, dat er een geoorloofde oorzaak bestaat. — Jur. Corr. IV, 43.

8120. Indien een schuldenaar zich verbonden heeft tot betaling eener bepaalde som, zonder dat daarbij van eenige verdeeling dier som is melding gemaakt, en het bestaan eener schuldoorzaak door den schuldenaar is erkend, moet deze schuldoorzaak gerekend worden voor de geheele som te hebben bestaan, zoolang van de zijde des schuldenaars niet is aangetoond, dat de geheele of gedeeltelijke ongehoudenheid tot betaling, tengevolge van eenig verzuim door den schuldeischer begaan, om te voldoen aan de verpligtingen, welke tot schuldoorzaak hebben gestrekt. — Regtb. 's Gravenhage 24. Dec. 1839; W. 78.

8121. Hij, die de betaling vordert van een onderhandsche schuldbekentenis, welke geen causa debiti inhoudt, moet bewijzen, dat de schuldbekentenis daarop evenwel berust. — Regtb. 's Gravenhage 29 Januarij 1841; R. in N. III, 55.

8122. Op den eischer rust het bewijs, dat er voor een overeenkomst, waarin geen schuldoorzaak is uitgedrukt, een geoorloofde aanwezig is, niet op den gedaagde. — Regtb. Amsterdam 23 Februarij 1842; R. B. IV, 129.

8123. Hij, die een acceptatie heeft geteekend, inhoudende „waarde in contanten genoten," is verpligt, indien hij beweert de contanten niet te hebben genoten, het bewijs te leveren, dat de schuldoorzaak valsch is. — H. R. 30 Junij 1853; N. R. XLV, § 36, 164.

8124. Indien de valschheid eener in een onderhandsche schuldbekentenis uitgedrukte oorzaak, alleen blijkt uit de bekentenis des schuldeischers, die daarbij tevens een andere oorzaak als de ware opgeeft, moet deze bekentenis in haar geheel worden aangenomen of verworpen, en kan van den schuldeischer geen nader bewijs der opgegeven oorzaak worden gevorderd. — Hof Groningen 27 Junij 1865; N. R. B. XVI, 83.

8125. Indien iemand op een schuldbekentenis, waarin geen oorzaak is uitgedrukt, een gedeelte heeft betaald zonder reserve, heeft hij de schuldoorzaak erkend; deze erkenning mag niet worden gesplitst zoodanig, dat hij de schuldoorzaak voor het onbetaald gedeelte zou kunnen ontkennen. — Regtb. 's Gravenhage 3 December 1839; W. 78.

8126. Het getuigenbewijs wordt niet toegelaten om te bewijzen, dat er een andere schuldoorzaak heeft bestaan, dan die, welke in de acte is opgegeven. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 April 1863; N. N. III, 270.

8127. Tot het bewijs van het bestaan eener geoorloofde oorzaak, is het niet voldoende te bewijzen, dat iemand als mandataris geldelijke verpligtingen jegens derden heeft op zich genomen; het bewijs moet worden geleverd van het verband tusschen die verpligtingen en de acte van overeenkomst. — H. R. 21 Mei 1852; W. 1325, 1334; N. R. XLII, § 6, 21, v. d. H., B. R. XIV, no. 465, 380.

8128. Indien in een schuldbekentenis geen oorzaak is uitgedrukt, moet de eischer het bestaan van de geoorloofde oorzaak bewijzen. — Regtb. Groningen 28 April 1848; R. B. XII, 723.

8129. Voor het geval dat de schuldoorzaak in een orderbillet voorkomende, de ware niet is, moet om het bedrag van het orderbillet te kunnen vorderen, het bewijs worden geleverd, dat een andere geoorloofde dan de uitgedrukte schuldoorzaak bestaat. — Hof Gelderland 22 Januarij 1862; W. 2368; N. R. B. XII, 752.

8130. Het niet vermelden van een oorzaak in een schuldbekentenis of in de dagvaarding, levert op zich zelf geen grond op, tot niet ontvankelijkheid of nietigheid. — Regtb. Amsterdam 23 Maart 1870; W. 3138.

8131. Door het bestaan eener andere dan de uitgedrukte schuldoorzaak te beweren, wordt de valschheid der uitgedrukte schuldoorzaak niet erkend. — Regtb. Rotterdam 26 Junij 1865; W. 2706.

8132. Orderbillet. — Geoorloofde oorzaak. — Beweerd gemis daarvan aan derden tegengeworpen. — Kantg. Amsterdam no. 2, 27 Mei 1852; N. R. B. II, 550.

8133. Indien een overeenkomst onder een anderen naam of vorm, dan de ware is opgemaakt, levert dit alleen geen reden of grond op, om het bestaanbare dier overeenkomst te betwisten. — Hof Z.-Holland 19 December 1849; W. 1084.

Art. 1373.

8134. D. van Akerlaken. De pactis licitis et illicitis. — L. B. 1838.

8135. C. G. Byleveld. De pactis illicitis in cod. civ. Neerl. obviis. — L. B. 1844.

8136. I. G. Paehlig. Explicatio art. 6 codicis civilis. — Gron. 1816.

8137. Mr. Dav. H. Levyssohn Norman. Wat verstaat de burgerlijke wet door de woorden „in strijd met de goede zeden?" — Themis 2ᵉ, IV, 1.

8138. Mr. C. A. den Tex. Is, in een land, een overeenkomst geldig, aangegaan tot het drijven van smokkelhandel, d. i. om, door list, de tolbedienden van een vreemd land te bedriegen en aldus

de regten van in- en uitvoer, aldaar wettelijk vastgesteld, te ontduiken? — R. Jaarb. VI, 177.

8139. Een overeenkomst van koop en verkoop aangegaan, alleen ter ontduiking van de bepalingen omtrent het wettig erfdeel, terwijl de koopsom niet is betaald of verrekend, moet als een ongeoorloofde oorzaak bevattende worden vernietigd. — Hof Drenthe 20 December 1862; N. R. B. XIV, 625.

8140. De overeenkomst, waarbij een notaris zich tegen genot van loon verbindt eenige werkzaamheden te verrigten, om een huwelijk te doen plaats hebben, is niet ongeoorloofd. — Kantg. Geldermalsem 6 Sept. 1844; R. B. X, 324; N. R. R. II, 67; R. en W. IV, 88; W. 637.

8141. De bepaling in het reglement eener maatschappij, dat alle geschillen haar betreffende, onderling door de fungerende directie of bij hooge noodzakelijkheid, met behulp van de twaalf oudste en twaalf jongste leden zullen moeten beslist worden, behelst eene overeenkomst, gegrond op eene ongeoorloofde oorzaak, als strijdig met de openbare orde. — Kantg. Amsterdam no. 2, 6 November 1851; N. R. B. II, 73.

8142. De verbindtenis, waarbij een gefailleerde aan een zijner concurrente schuldeischers een voordeel buiten het accoord toezegt, ten einde hem tot aanneming van het accoord te bewegen, berust op een ongeoorloofde oorzaak en mist derhalve een der voorwaarden door de wet, voor de bestaanbaarheid van overeenkomsten vereischt. De latere uitvoering aan zulk een verbindtenis gegeven, kan hare krachteloosheid niet wegnemen, zoo als dit door goedkeuring na het ophouden van persoonlijke onbevoegdheid, of gemis aan behoorlijke toestemming het geval is. De wet onderscheidt niet, wie zich op de krachteloosheid eener verbindtenis, uit een ongeoorloofde oorzaak aangegaan, mogen beroepen, daartoe is ook de gefailleerde bevoegd. — Kantg. no. 1. Amsterdam 31 December 1858; W. 2058; Regtb. Amsterdam 26 October 1859; W. 2123.

8143. De overeenkomst, waarbij twee kooplieden zich over en weer verbinden, om aan een derde, zekere op het oogenblik schaarsche en alleen bij hen voorhanden koopwaar niet te leveren, dan tegen den door hen onderling vastgestelden prijs, is van onwaarde. — Regtb. Nijmegen 10 Junij 1856; W. 1758.

8144. Een acceptatie, vóór het sluiten van een accoord, door een gefailleerde aan een der schuldeischers afgegeven, ten einde dezen over te halen, om tot het accoord toe te treden, berust op een ongeoorloofde oorzaak. De nietigheid kan door den acceptant zelven worden tegengeworpen. — Hof Gelderland 13 Januarij 1842; R. in N. III, 195; W. 298.

8144*a*. Indien een gefailleerde orderbilletten heeft geteekend, ten einde den crediteur buiten het bevrijdend accoord om, in dat accoord te doen toestemmen (waarin hij zonder band van regten belooft zoo mogelijk het zedelijk verschuldigde te voldoen), is hij later niet geregtigd het bedrag der door hem betaalde billetten terug te vorderen, maar wel de nietigverklaring te vorderen van de nog niet betaalde. — Regtb. Amsterdam 27 December 1860; Mag. v. H. III, 139.

8145. In regten kan de uitvoering niet worden gevraagd van een contract, hetwelk moet strekken om koopwaren van Nederland naar Belgie en vice versa, frauduleus in te voeren, al zijn ook de goederen, daartoe bestemd, door een der contractanten ontvangen. — Regtb. Maastricht 29 September 1842; Regtz. IV, 19; R. B. V, 219; Hof Limburg 9 Januarij 1844; W. 505; R. B. VI, 433.

8146. De verkoop of verhuring, op crediet of op tijd van loten in de Nederlandsche staatsloterij, anders dan aan de collecteurs dier loten of hunne gedelegeerden, is verboden. Acceptatien of orderbriefjes te dier zake verstrekt, al vermelden zij „waarde ontvangen” zijn nietig. De eed mag worden opgelegd, dat orderbriefjes voor een ander schuldoorzaak zijn afgegeven, dan die welke daarin is vermeld. — Regtb. Utrecht 4 Mei 1842; Regtz. IV, 20; H. R. 10 Mei 1844; Regtz. IV, 23; v. d. H., B. R. V, no. 148, 268; N. R. XVII, § 28, 98.

8147. De schuldvordering van een magnetiseur, wegens gedane visites en verrigte werkzaamheden, kan niet geacht worden op eene ongeoorloofde oorzaak te berusten, omdat hij geen admissie of diploma voor het uitoefenen van dat beroep heeft bekomen. — Hof Gelderland 8 October 1845; W. 650; R. B. VII, 785; N. R. XXVI, § 91, 400.

8148. Het koopen op crediet van loterijbriefjes aan anderen dan aan collecteurs of splitters, is een van regtswege nietige handeling. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 Junij 1860; N. R. B. XI, 589.

8149. Schenking wegens overspel, berust op een ongeoorloofde oorzaak, en is dus als een nietige overeenkomst te beschouwen; doch het bestaan dier oorzaak mag alleen in de gevallen, bij de wet toegelaten en op de bij de wet veroorloofde wijze, worden bewezen. — Regtb. Amsterdam 16 April 1857; N. R. B. VII, 413.

8150. Eene overeenkomst, tot strekking hebbende openbare verordeningen, in het belang der algemeene gezondheid uitgevaardigd, te ontduiken, is niet van kracht. De schade uit de niet nakoming van zoodanige overeenkomst ontstaan, is niet voor wettige schade te houden, welker vergoeding in regten kan worden geëischt. — Kantg. Beverwijk 17 Januarij 1851; W. 1195.

Art. 1374.

8151. Hij die een huis heeft gekocht, bij welke gelegenheid hem door den verkooper is verzekerd, dat dit huis tot een bepaalden tijd is verhuurd, doch wien later blijkt dat dit huis voor langeren tijd is verhuurd aan een derde, die de praestatie dezer huur vordert, is niet ontvankelijk in den eisch tot vernietiging van die huur. — Regtb. Rotterdam 13 December 1844; Regtz. IV, 30.

8152. Indien administrateuren van een pensioenfonds, bij het reglement zijn belast met de uitbetaling der pensioenen, moet die betaling in regten zijn gevraagd van administrateuren en niet van het fonds. — Regtb. Rotterdam 24 Mei 1845; Kantg. 's Gravenhage 17 November 1845; Regtz. IV, 33.

8153. Door bij de uitlegging eener overeenkomst van verzekering, „in evenredigheid van het verzekerde tot het niet verzekerde gedeelte”, te bepalen de werkelijke waarde van het verzekerde gedeelte, is de regter niet afgeweken van de regelen bij de wet voorgeschreven. — H. R. 22 Mei 1857; v. d. H. B. R. XXI, no. 664, 288.

8154. Indien beweerd wordt, dat een schuldeischer vroeger een anderen naam heeft gevoerd, en onder dien naam sedert een geruimen tijd zoude zijn failliet verklaard, is zulks niet voldoende om den schuldenaar te ontslaan van zijn verpligting, waartoe hij krachtens eene deugdelijke schuldbekentenis is gehouden. — Kantg. Zalt-Bommel 1 Junij 1842; W. 448.

8155. De verkooper is niet tot vrijwaring gehouden, indien dit in de veilcondition uitdrukkelijk is bedongen. Verschil tusschen mondelinge opgaven en den inhoud van de veilcondition. — Regtb. Groningen 10 December 1847; R. B. XII, 714.

8156. Indien partijen twee overeenkomsten, tot elkander in duidelijk verband staande, met tussch

verloop van eenigen tijd hebben aangegaan, moet al wat met wederzijdsche toestemming bij de laatste overeenkomst duidelijk anders is geregeld, dan zulks bij de vroegere was geschied, als herroepen worden beschouwd. — H. R. 14 Februarij 1851; W. 1239; N. R. XXXVII, § 71, 346; v. d. H., B. R. XII, no. 405, 328.

8157. Die zich verbonden heeft tot betaling eener geldsom, voortgesproten uit den verkoop van eenige goederen, blijft tot de betaling dier som gehouden, al blijkt later dat de bedoelde goederen aan een derde toebehoorden; die derde is dan niet ontvankelijk in zijn eisch tot interventie, in de vordering tot nakoming dier verbindtenis. — Hof N.-Holland 22 April 1852; W. 1366.

8158. Indien de leden eener broederschap, zich gedurende twee jaren gedragen hebben naar een bestaand reglement, kunnen zij de nietigheid hiervan niet beweren, op grond dat de directie onbevoegd was dit reglement te maken en in te voeren. — Regtb. Nijmegen 4 Mei 1852; W. 1350.

8159. De schuldenaar heeft nooit het regt, om de regten van hen, die hij beweert zijne schuldeischers te zijn, uit te oefenen. — Hof Gelderland 29 October 1851; N. R. B. II, 432.

8160. Indien bij een tooneelreglement, voor een aantal infractien even zoovele boeten en straffen bepaald zijn, dan mag bij overtreding van een aantal bepalingen, geen actie tot ontbinding der overeenkomst (engagement) worden ingesteld; door die overtredingen bestaat geen contractbreuk. — Waar het twee keeren voorbedachtelijk en met boos opzet wegblijven, regt tot ontbinding geeft volgens het tooneelreglement, mag wegens het eenmaal wegblijven, gepaard aan andere overtredingen van het tooneelreglement, geen actie tot rescissie worden ingesteld. — Regtb. Amsterdam 17 Januarij 1866; W. 2794.

8161. De vordering, dat de scheiding of scheidslijn tusschen twee erven van partijen, bij regterlijke uitspraak worde verklaard te zijn en blijven bepaald, zooals die bij de titels, waarop de eischer zich beroept, en die door den gedaagde erkend worden, tusschen partijen is vastgesteld en daaruit kenbaar is, is niet in strijd met art. 1374 Burg. Wetb., en levert geen grond op tot niet ontvankelijkverklaring. — Regtb. 's Hertogenbosch 7 Julij 1842; W. 222, 441; Regtz. IV, 27; H. R. 14 Febr. 1845; N. R. XX, § 19, 82; W. 587; R. B. VI, 485, 669; VII, 262; R. in N. IV, 107; v. d. H., B. R. VI, no. 180, 349.

8162. Indien bij de verhuring van een huis, bedongen is dat het den huurder niet vrijstaat, om zonder schriftelijke toestemming van den verhuurder, in het verhuurde huis winkelaffaire, bedrijf of nering uit te oefenen, zijn daardoor de erfgenamen van den huurder niet onbevoegd, om zijn inboedel in het verhuurde huis te kijk te stellen en dien aldaar publiek te verkoopen. — Regtb. Rotterdam 13 Julij 1852; N. R. B. II, 694.

Art. 1375.

8163. De handel op termijn in aandeelen der Nederlandsche handelmaatschappij, wordt gedreven op rescontre, volgens een reglement, dat gedeponeerd is bij den notaris Crommelin te Amsterdam en in het geheel is afgedrukt in R. B. XI, 206.

8164. Art. 1375 Burg. Wetb., behoort wel bij een contractueel reglement in aanmerking te komen, doch terwijl het wijst op het gebruik of de wet, moet in ieder bijzonder geval worden nagegaan, of het gebruik, met de wet in strijd zijnde, boven de wet moet gelden. Dit laatste moet niet geschieden, waar de wet zelve ten aanzien der rangorde in de toepassing van gebruik of wet heeft beslist, tenzij bij het bestaan van beding. — Arbitrale uitspraak, Amsterdam 30 December 1861; W. 2348; Mag. v. H. IV, 14.

8165. Bij het sluiten van een nieuwe overeenkomst op den ouden voet, wordt het er voor gehouden, dat de vroegere bedingen weder zijn aangegaan. — Regtb. Amsterdam 25 Junij 1852; W. 1382.

8166. Het gebruik, waarvan art. 1375 Burg. Wetb. gewaagt, is een algemeen overal geldend, niet een plaatselijk gebruik. — H. R. 15 Januarij 1869; W. 3082; N. R. B. XX, 14; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1120, 254; N. R. XCI, § 7, 57.

8167. Door gebruik moet in dit art. niet worden verstaan een plaatselijk gebruik, maar een algemeen gebruik. Het gebruik kan in geen geval verbindend zijn, indien het in strijd zou komen met den uitdrukkelijken inhoud der overeenkomst, bij welke men dat gebruik zou willen toepassen.— Regtb. Amsterdam 1 December 1869; W. 3119.

8168. Gesteld dat in den moutwijnhandel, de gewoonte medebrengt dat de kooper, na het gekochte onder zich te hebben geslagen, zelfs na verloop van eenige weken, zonder voorkennis en buiten tegenwoordigheid van den verkooper, het gekochte door den stads-waterijker mag doen meten, met dat gevolg, dat de verkooper zich aan de uitkomst dier meting zoude moeten onderwerpen, dan mag de regter aan zoodanige gewoonte geen regtsgevolg ontzeggen. — H. R. 11 Maart 1859; Corr. XXXIV, 85; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 731, 134.

8169. De usantie ter beurze, om de handelingen van koop en verkoop op tijd, bij insolventie van een der contracterende partijen dadelijk te rescontreren, is verbindend. Later kan geen actie worden ingesteld tot ontbinding wegens wanpraestatie der reeds afgedane handelingen. — Hof N.-Holland 8 November 1849; R. B. XII, 6.

8170. Een nader beding, dat verkochte en geleverde goederen wegens niet voldoende qualiteit aan den verkooper kunnen worden teruggezonden, moet binnen een bekwamen termijn worden ten uitvoer gelegd. — Regtb. Amsterdam 28 April 1869; W. 3144.

8171. Waar een algemeen gebruik als bewezen is aangenomen, moet dit geacht worden in de overeenkomst te zijn opgenomen, waar geen uitzondering op dat algemeen gebruik is bewezen. — H. R. 10 December 1869; W. 3172.

8172. De opzegging van een geleend kapitaal, op grond van niet betaling van interessen, is onderworpen aan het in acht nemen van den voor de opzegging gebruikelijken termijn. — Regtb. Groningen 14 Junij 1867; N. R. B. XIX, 682.

8173. De schrijver van een werk kan geen verhooging van honorarium vorderen van den uitgever, indien geen honorarium per vel, maar een vaste som voor het geheele werk is bedongen, en het getal vellen in de overeenkomst slechts bij raming is bepaald, terwijl bij de uitgave dat getal grooter blijkt te zijn. — Kantg. Groningen 27 Junij 1846; Regtz. IV, 57.

8174. Een billijk honorarium voor arbiters, wordt stilzwijgend in de overeenkomst van compromis begrepen. — Regtb. Leeuwarden 10 Mei 1842; R. B. IV, 664.

8175. Naar het algemeen aangenomen gebruik, moet de lastgeving tot sluiting van een prolongatiecontract aan een commissionair gegeven, ofschoon aanvankelijk tot het aangaan voor korten tijd, moet geacht worden in te houden den stilzwijgenden last tot verlenging, tot wederopzegging toe. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1849; N. R. XLV, § 52, 251.

8176. In een overeenkomst van koop en verkoop van bouwstoffen voor een openbaar werk, moet geacht worden van zelve begrepen te zijn de voorwaarde, dat de bouwstoffen aan de keuring moeten voldoen. — Regtb. Nijmegen 21 April 1846; W. 709.

8177. Ter beantwoording der vraag, of de schipper verpligt is ter bestemmingsplaats (nadat hij aldaar op twee verschillende hem aangewezen plaatsen heeft gelost), nog naar een derde losplaats te verhalen, is niet voldoende het plaatselijk gebruik in de bestemmingshaven, maar wordt gevorderd een algemeen gebruik aan de overeenkomst verbonden. — Regtb. Rotterdam 8 April 1868; Mag. v. H. X, 202.

Art. 1376.

8178. Eene overeenkomst van huur en verhuur, kan de regten van derden niet benadeelen. — Regtb. Amsterdam 29 Januarij 1852; W. 1319.

8179. Opvolgende acten van eigendomsoverdragt van een perceel, bewijzen den eigendom niet tegen derden, die daarin niet partij waren. — Regtb. Breda Mei 1852; W. 1338.

8180. Dit art. is niet geschonden, indien de regter de overeenkomst door een der partijen overgelegd en met een derde aangegaan, heeft uitgelegd, in verband met de door partijen beweerde daadzaken. — H. R. 15 April 1842; v. d. H., B. R. III, no. 75, 296; W. 304.

8181. Regten en verpligtingen van derden kunnen niet worden afgeleid uit overeenkomsten, die alleen voor partijen verbindend zijn; die overeenkomsten mogen echter tegen derden, strekken ten bewijze van eenig feit. — H. R. 28 December 1866; v. d. H., B. R. XXX, no. 1039, 576.

8182. Indien iemand namens of ten behoeve van een derde, een acte van schuldbekentenis aanneemt, kan het effect dier acte niet aan dezen derde worden tegengeworpen, indien niet blijkt, dat de handelende persoon door dezen derde tot de aanneming is gemagtigd geweest. — Hof N.-Brabant 1 Junij 1841; N. R. IX, § 24, 133.

8183. Schuldeischers in een faillissement zijn ten aanzien van hen, die met den gefailleerde gehandeld hebben in den zin der wet, als derde personen te beschouwen. — Regtb. Leeuwarden 29 Januarij 1840; N. R. IX, § 66, 328.

8184. Indien in een regtsvordering de regten van derden betrokken zijn en deze niet tevens zijn opgeroepen, moet de eischer in de vordering niet ontvankelijk worden verklaard. — Hof N.-Brabant 9 Februarij 1841; N. R. XI, § 102, 414.

8185. Als het eigendom van een derde, bij een authentieke acte in het openbaar wordt verkocht, is deze derde bevoegd tegen zoodanige daad op te komen. — Regtb. 's Hertogenbosch 25 Februarij 1842; W. 417.

8186. Een chertepartij tusschen den bevrachter en vervrachter eener lading gesloten, is voor den ontvanger der lading in zooverre verbindend, dat hij verpligt is de bedongen vracht, avarij en onkosten, aan den vervrachter te voldoen, zoodra hij de geladen goederen ontvangt. — H. R. 26 Nov. 1841; N. R. IX, § 19, 94; v. d. H. B. R. III, no. 60, 88; R. in N. III, 177; W. 249; Regtb. Amsterdam 20 November 1840; N. R. VI, § 30, 130; W. 144.

8187. Het bestaan eener overeenkomst mag niet als bewezen worden aangenomen jegens een derde, welke aan die overeenkomst is vreemd gebleven, door omstandigheden welke hem niet betreffen; deze kunnen alleen strekken ten bewijze van het aanwezig zijn van een bepaalde daadzaak. — H. R. 3 April 1846; N. R. XXIV, § 12, 51; v. d. H., B. R. VII, no. 213, 364; R. in N. IV, 258; W. 484, 707.

8188. De regtsvorderingen welke uit de overeenkomst van huur tegen den huurder ontstaan, kunnen alleen door den verhuurder en niet door een derde, tusschen wien en den huurder geen vinculum juris bestaat, worden ingesteld. — Kantg. no. 5, Amsterdam 24 October 1845; R. B. VIII, 463.

Art. 1377.

8189. S. W. Trip. De actione Pauliana. — Gron. 1829.

8190. J. A. van der Burgh. De jure creditorum exercendi jura et actiones suorum debitorum. — L. B. 1826.

8191. H. F. Arnold. De juribus creditorum, ratione rerum in eorum fraudem alienatarum, ex juris hodierni principiis. — L. B. 1827.

8192. C. Mirandolle. Quaestio ad art. 1377 Cod. Civ. — Amst. 1849.

8193. B. v. R. Beteekenis van art. 1377. — Jur. Corr. II, 366.

8194. Kan een regtsvordering tot vernietiging van handelingen eens schuldenaars (actio Pauliana), die daarna gefailleerd is, worden ingesteld door den curator in het failissement? — Vragen v. N. R. I, XVII, 127.

8195. Indien de regter, in facto heeft aangenomen, dat een aantal vermoedens aanwezig zijn, om een koop en verkoop te beschouwen als door beide partijen te zijn gedaan in fraudem creditorum, is hij bevoegd, alvorens de nietigverklaring uit te spreken, aan den kooper den suppletoiren eed op te leggen. — H. R. 19 November 1841; v. d. H., B. R. III, no. 59, 66; N. R. IX, § 17, 85; W. 198, 227, 231, 249.

8196. Indien iemand aan een ander de bevoegdheid toekent, om een zeker perceel voor een bepaalde som over te nemen, voor het geval dat eerstgemelde zal geraken in staat van faillissement, is op zichzelf geen ongeoorloofde overeenkomst, voor zoover niet blijkt dat deze is aangegaan in fraudem creditorum. De tenuitvoerlegging dezer overeenkomst, kan ter vervulling der opschortende voorwaarde tegen den curator in het faillissement worden gevorderd. — Regtb. Amsterdam 10 Januarij 1855; W. 1669.

8197. De curator in een faillissement is bevoegd en ontvankelijk tot het instellen eener regtsvordering, strekkende tot nietigverklaring van zekere handelingen, welke vóór den aanvang van het faillissement tusschen de vennooten der nu gefailleerde firma en den gedaagde, van beide zijden ter bedriegelijke verkorting van de regten des schuldeischers hebben plaats gehad. — Regtb. Rotterdam 25 Junij 1856; N. R. B. VII, 165.

8198. Schuldeischers zijn bevoegd tegen de handelingen, welke door hunnen schuldenaar, ter bedriegelijke verkorting hunner regten zijn gedaan in hun eigen naam op te komen; dat bedrog moet bewezen worden; indien de handeling onder een bezwarenden titel is aangegaan, moeten de schuldeischers bewijzen, dat er van den kant der beide partijen bedrog heeft plaats gehad.

Uit de omstandigheid, dat door de handeling van den schuldenaar de waarborgen zijner schuldeischers verminderd zijn, volgt niet per se, dat die handeling in fraudem creditorum heeft plaats gehad. — Regtb. Utrecht 16 September 1840; W. 334; Regtz. IV, 16.

8199. De vermoedens, welke bij de wet voldoende worden geacht, om vereenigd het bewijs van bedriegelijke handeling, ter verkorting van de regten van schuldeischers daar te stellen, behoeven

niet in de wet zelve gegrond te zijn, zij kunnen ook aan het oordeel en de voorzigtigheid des regters worden overgelaten. — Hof Zeeland 21 Mei 1839; Regtz. IV, 64.

8200. De bepalingen van art. 1377 kunnen, zoo daartoe gronden zijn, door alle schuldeischers worden ingeroepen, ook door hypothecaire crediteuren, ten aanzien van verhuring ter verkorting hunner regten gedaan, zelfs als zij het beding van art. 1230 Burg. Wetb. niet hebben gemaakt. — Regtb. Amersfoort 11 September 1846; Hof Utrecht 6 September 1847; W. 844; R. en W. II, 460.

8201. Bij dit art. wordt wel aan de schuldeischers de bevoegdheid toegekend, om tegen handelingen, welke door een schuldenaar ter bedriegelijke verkorting hunner regten gedaan zijn, op te komen, doch daarbij is niet voorgeschreven, dat nietigverklaring van die handelingen bij het instellen eener vordering, op grond van dit art. in alle mogelijke gevallen zou moeten worden gevorderd; ook niet als het bestuur der registratie beweert, dat een verkoop is gedaan ter verkorting van successieregten. — H. R. 24 December 1846; v. d. H., Zeg. II, no. 52, 384; W. 796; R. en W. I, 96, 433; N. R. XXVI, § 27, 145; Regtb. Tiel 28 Januarij 1846; W. 724.

8202. Het verkoopen en weder inhuren van roerende goederen alleen, levert geen bewijs, dat die handelingen hebben plaats gehad in fraudem creditorum; indien de schuld van den verkooper als vroeger bestaande, is bewezen, heeft de verkoop wel ten nadeele der overige schuldeischers plaats gehad, doch heeft er geen bedriegelijke verkorting hunner regten plaats; het is geoorloofd zich op die wijze betaling te verschaffen voor een deugdelijke vroeger bestaande schuld. — Regtb. Amsterdam 24 September 1844; R. B. VII, 28.

8203. Indien de feiten door eene partij gesteld en door de wederpartij niet wedersproken, op zich zelve reeds het bewijs opleveren, dat een handeling ter bedriegelijke verkorting der regten van schuldeischers is geschied, behoeven die feiten niet nader door getuigenverhoor worden bewezen. — Regtb. Alkmaar 21 Mei 1840; R. B. VII, 323.

8204. Een verhuring van onroerend goed, bezwaard met hypotheek voor den tijd van 16 jaren en daarenboven nog voor 16 jaren, ter keuze van den huurder, is aangegaan ter bedriegelijke verkorting der regten van den hypotheekhouder, zoodanige overeenkomst moet op de vordering van den hypotheekhouder worden vernietigd. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1840; W. 130.

8205. De vooruitbetaling van huurpenningen voor den tijd van tien jaren door afgifte van een schuldbekentenis tot hetzelfde bedrag, is gedaan ter bedriegelijke verkorting der regten van den hypothecairen schuldeischer; zoodanige overeenkomst behoort op diens vordering te worden vernietigd. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1841; W. 209.

8206. Vordering tot vernietiging eener tusschen den oorspronkelijken schuldenaar en den derden beslagene aangegane overeenkomst, welke beweerd wordt in fraudem creditorum te zijn opgerigt, niet ontvankelijk, op grond, dat zij alleen tegen den derden beslagene, bij gelegenheid van de betwisting der door dezen uitgebragte verklaring en niet tegen den oorspronkelijken schuldenaar, welke zelfs niet in lite was gebragt, gerigt is geweest en afgewezen, op grond van het niet overtuigend bewezen zijn van het beweerd bedrog. — Regtb. Utrecht 14 April 1847; R. B. IX, 709; W. 858.

8207. Er bestaat een regtsgeldig vermoeden, dat een verkoop van roerende goederen door een schuldenaar, ter bedriegelijke verkorting der regten zijner schuldeischers gedaan is, indien hij verkooper, onder den titel van huur, in het bezit der verkochte goederen is gebleven. Dit moet inzonderheid dan worden aangenomen, als er bij dit algemeen vermoeden nog bijzondere omstandigheden komen, waardoor het wordt bevestigd. — Regtb. Tiel 7 Februarij 1845; R. B. VIII, 319.

8208. Om tegen den verkoop van goederen, als tegen eene onregtmatige handeling op te komen, is het niet voldoende aan te toonen, dat de verkooper daartoe niet bevoegd was, indien men niet tevens bewijst, dat men op die goederen regt van eigendom of vruchtgebruik, of eenig ander regt heeft. — H. R. 2 Junij 1865; W. 2702.

8209. Met het beginsel in dit art. neergelegd, is in strijd de exceptie, gegrond op eene ter kwade trouw gepleegde handeling van den excipient. — Regtb. Nijmegen 11 Maart 1860; W. 2380.

8210. De handeling van hem die zich ter gedeeltelijke betaling eener wettig erkende en opeischbare schuldvordering een pretentie laat overdragen door zijn schuldenaar, op een oogenblik, dat deze nog niet failliet verklaard is, en de vrije beschikking heeft over zijne goederen en een ander gedeelte daarvan compenseert, met hetgeen hij zelf uit kracht van overeenkomst verschuldigd is, kan niet geacht worden ter kwader trouw, of ter bedriegelijke verkorting van de regten van derden geschied te zijn, al mogt hij overigens den benarden toestand van zijn schuldenaar gekend hebben, of van de tegen zijn schuldenaar door derden ingestelde vervolgingen onderrigt zijn, of de schuldenaar zelf te kwader trouw gehandeld hebben. — Regtb. Maastricht 3 Januarij 1861; W. 2259.

8211. De actio Pauliana kan niet tegen den procurator of negotiorum gestor worden ingesteld, wanneer hij, wiens belang werd waargenomen, zelf kennis droeg van de insolvabiliteit des debiteurs en de handeling van zijnen procurator of negotiorum gestor goedkeurde. — Hof N.-Holland 3 Maart 1860; W. 2157.

8212. De actio Pauliana is niet uitgesloten door de toestemming der crediteuren, in eene aan het faillissement voorafgegane surséance van betaling. — Regtb. Amsterdam 19 Maart 1868; W. 3018.

8213. De actio Pauliana mag door vermoedens worden bewezen. Tegelijk met de actio Pauliana mag worden ingesteld de actie tot schadevergoeding, wegens onregtmatige daad. — Regtb. Arnhem 11 April 1868; W. 3023.

8214. De schuldeischers kunnen in eigen naam opkomen tegen handelingen, welke door den schuldenaar ter bedriegelijke verkorting hunner regten zijn gedaan, mits indien de handeling onder bezwarenden titel is aangegaan, zij bewijzen, dat er van den kant der beide partijen bedrog heeft plaats gehad.

In dergelijk geval zijn als bewijs geldig, vermoedens, ook de zoodanige, die niet op de wet zelve zijn gegrond, maar aan het oordeel en de voorzigtigheid van den regter zijn overgelaten. — Regtb. Maastricht 8 April 1858; W. 2087.

8215. Zij die ter voldoening van den pachtprijs eener landhoeve, de roerende goederen van den pachter in koop overnemen, kunnen niet geacht worden ter bedriegelijke verkorting van de regten des schuldeischers van den pachter gehandeld te hebben. — Regtb. Maastricht 7 October 1847; R. B. IX, 744; W. 943.

8216. De overschrijving van de koopacte van onroerend goed, dat door den eigenaar is verkocht, vóór dat hij in staat van faillissement was, verklaard, doch eerst na het faillissement ten kantore der hypotheken is overgeschreven, kan geen eigen-

domsovergang daarstellen, ten nadeele der schuldeischers in de failliete massa. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 Januarij 1848; W. 1012; Hof N.-Brabant 9 Januarij 1849; W. 1155; N. R. XXXIII, § 45, 224.

8217. Indien een curator in een faillissement, een inschuld van den gefailleerde invordert, en hem een quitantie wordt tegengeworpen door den gefailleerde afgegeven, volgens dagteekening vóór het faillissement, doch geregistreerd na het faillissement, mag hij wel beweren dat die quitantie is gefingeerd, en in ieder geval is afgegeven ter bedriegelijke verkorting der regten der schuldeischers, doch behoort hij dit te bewijzen; de registratie na het begin van het faillissement is daarvoor niet voldoende, omdat de registratie alleen tegenover derden de dagteekening bewijst, en de curator in dezen geen derde is. — Kantg. 's Gravenhage 7 Junij 1849; W. 1045.

8218. Indien de schuldeischers beweren, dat eene acte van koop en verkoop ter verkorting van hun regt is gemaakt, doch niet de nietigverklaring van die acte deswege vorderen, mag de regter die nietigheid niet uitspreken. — Regtb. Maastricht 19 Junij 1852; W. 1335.

8219. Voor de bedriegelijke verkorting is het, wanneer de handeling om niet heeft plaats gehad, voldoende, dat de schuldenaar willens en wetens, zich in den toestand heeft gesteld van zijne schuldeischers niet meer te kunnen bevredigen. De strekking van dit art. is, om den schuldeischer, wiens regten bedriegelijk zijn verkort, volledig en in zijn geheel te herstellen; daaruit volgt, dat indien eene actie tot vernietiging daartoe onvoldoende is, eene actie tot schadevergoeding daarmede vereenigd mag worden, welke actie daarenboven haren grond vindt in art. 1401 Burg. Wetb. — Hof Gelderland 2 Maart 1870; W. 3245.

8220. Een schuldeischer kan niet opkomen tegen eene handeling, welke ter bedriegelijke verkorting zijner regten zou aangegaan zijn, nadat die handeling ten zijnen opzigte als derde, voor niet meer bestaande moet gehouden worden, b. v. indien de gecreëerde en aangevallen schuldvordering later is te niet gegaan. — Regtb. Maastricht 13 Junij 1870; W. 3258.

8221. Bij dit art. is niet aan schuldeischers ter verzekering hunner regten tegenover hunne schuldenaars, maar ook aan derden of belanghebbenden in het algemeen, het regt toegekend, om in hun eigen naam op te komen tegen handelingen ter bedriegelijke verkorting hunner regten. Art. 1377 is eene uitzondering op art. 1376 en van strikte toepassing, het is alzoo niet vatbaar voor analogische uitbreiding. Onder dit art. kunnen niet worden begrepen andere belanghebbenden, met name de bloote eigenaar tegenover den vruchtgebruiker, ingeval van bedriegelijk misbruik van het hem bij art. 819 Burg. Wetb. toegekend regt van verpachting. — H. R. 30 Januarij 1862; Corr. XXXVIII, 319; v. d. H., B. R. XXVI, no. 858, 225; W. 2352.

8222. Schuldeischers van een mede-erfgenaam kunnen geen vernietiging eener schenking vragen, ten hunnen nadeele gedaan. — Hof Gelderland 9 December 1863; Tijds. v. R. XVIII, 281.

Art. 1378.

8223. B. W. Blijdenstein. De conventionum interpretatione. — L. B. 1833.

8224. In cassatie mag niet worden teruggekomen op de uitlegging eener overeenkomst. — H. R. 24 Dec. 1868; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1116, 211.

8225. Teneinde eene verbindtenis met juistheid te kunnen verstaan, mogen niet buitengesloten worden de feiten, welke als aan beide partijen bekend, niet in de verbindtenis zijn vermeld. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1858; W. 1984.

8226. In cassatie kan men in den regel niet terugkomen op de uitlegging eener overeenkomst. Van schending der wettelijke voorschriften over de uitlegging van overeenkomsten, kan alleen sprake zijn, indien de grondslag van 's regters uitlegging, in strijd is met de bij die artikelen aangenomen wettelijke beginselen van uitlegging der overeenkomsten. — H. R. 18 Maart 1870; W. 3203.

8227. Wanneer de bedoeling eener overeenkomst aannemelijk is, moet de regter zich houden aan den letterlijken zin der woorden, en kan niet gezegd worden twijfel omtrent de uitlegging te bestaan. — Regtb. Amsterdam 17 Januarij 1866; W. 2796.

8228. De bewering, dat door een geschreven clausule in een cognoscement opgenomen, de kracht aan de in datzelfde cognoscement gedrukt voorkomende clausule zou worden ontnomen, is met het handelsgebruik, even als met de in de wet gestelde regels van uitlegging der overeenkomsten strijdig. — Regtb. Rotterdam 4 April 1860; N. R. B. XI, 286.

8229. De uitlegging eener overeenkomst, behoort uitsluitend tot het gebied van den judex facti, daarop kan in cassatie in geen ander geval worden teruggekomen, dan wanneer de regter de wettelijke bepalingen omtrent de uitlegging der overeenkomsten zelve, mogt hebben miskend of geschonden. — H. R. 3 December 1852; N. R. XLIII, § 45, 238; v. d. H., B. R. XV, no. 484, 261.

8230. De judex facti is uitsluitend bevoegd om den inhoud eener overeenkomst te beoordeelen, mits daarbij niet de bij de wet uitdrukkelijk bepaalde regelen worden miskend. — H. R. 11 Februarij 1853; N. R. XLIV, § 13, 50.

8231. De uitlegging eener overeenkomst is facti, en niet vatbaar als zoodanig voor een nadere uitlegging in cassatie. — H. R. 30 Junij 1847; W. 845; v. d. H., B. R. IX, no. 268, 70.

8232. Indien in een acte van compagnieschap is bedongen, dat „nimmer over den zin en uitlegging van het contract eenig proces zal mogen worden gevoerd, maar dat bij verschil van gevoelen de uitspraak zal verblijven aan arbiters," dan betreft de gehoudenheid tot arbitrage niet alle geschillen, waarbij de overeenkomst moet worden toegepast; spetiaal ontstaat daaruit geen verpligting voor den vennoot, om de actie tot opneming van de rekening, bij liquidatie, tegen zijn medevennoot voor arbiters in te stellen. — Hof N.-Holland 26 Februarij 1863; Mag. v. H. V, 50.

Art. 1379.

8233. C. W. J. van Boetzelaer. Animadversiones quae spectant interpretationem ambiguae orationis, in conventione aut testamento obviae. — Traj. 1832.

8234. Als in een contract van aanneming, tusschen een departement van algemeen bestuur en een aannemer, is bepaald dat bij verschil van gevoelen over den inhoud, de uitlegging of toepassing van eenig artikel, de laatste zich onderwerpt aan de beslissing van dat departement, dan beteekent dit, dat hangende de uitvoering van het contract, de aannemer zich aan die beslissing moet onderwerpen, doch niet dat na de geheele uitvoering van het contract, de staat de vorderingen tot betaling zou kunnen afwijzen met eene uitlegging der artikelen in zijnen zin. — H. R. 20 Februarij 1852; N. R. XLI, § 27, 113; v. d. H.; B. R. XIV, no. 447, 114.

8235. De regter voor wien over de executie

acte wordt geprocedeerd, is bevoegd tot de uitlegging en zinsbepaling van die acte. — H. R. 25 Junij 1840; N. R. V, § 16, 90; v. d. H., B. R. I, no. 20, 210.

8236. De regter is niet bevoegd, om, zonder dat een bestaand geschil dit noodzakelijk maakt, in een onderzoek te treden van het gevolg, hetwelk aan een overeenkomst, volgens de gebezigde woorden en naar de bedoeling der partijen moet worden toegeschreven, en bij een bloote verklaring te veranderen datgene, wat een der partijen beweert, bij een aangegane overeenkomst verkeerdelijk en bij vergissing te zijn vermeld. — Regtb. Utrecht 3 December 1841; W. 256.

8237. Een overeenkomst voor tweeërlei zin vatbaar zijnde, moet worden opgevat in den zin, dat zij eenige uitwerking of gevolg kan hebben overeenkomstig den aard der overeenkomst, het verband van het bedongene en de betrekking tot datgene, waaromtrent het is gebleken dat partijen voornemens waren te handelen. — Regtb. Amsterdam sine die; Amst. Regtsp. II, 247.

8238. Indien in een reglement op een begrafenisfonds, de eventuële uitkeering wordt ontzegd aan de erfgenamen van leden, die zich „moedwillig" het leven benemen, moet voor de bedoeling van het woord „moedwillig" gehouden worden, dat dit in tegenstelling van toeval of onvoorzigtigheid is gesteld, en dat het onverschillig is of waanzin de oorzaak is. — Regtb. Utrecht 12 Maart 1852; N. R. XLV, § 55, 264.

8239. Welk is de zin en bepaling bij het pachtcontract, volgens welke de gewone houthak, gedurende het laatste huurjaar den pachter ontzegd wordt? — Regtb. Utrecht 11 October 1843; R. B. VI, 368.

8240. Verklaring der woorden „buiten den teen van den dijk," in een contract voorkomende. — Hof Z.-Holland 23 Junij 1845; R. B. VII, 577.

Art. 1380.

8241. Dit art. is niet geschonden of verkeerd toegepast, indien de daarin vervatte regels van uitlegging toepasselijk zijn verklaard op eene stichting. — H. R. 25 Mei 1860; W. 2173; v. d. H., B. R. XXIV, no. 796, 157.

8242. Welke is de kracht van het beding „afstand van alle regtsmiddelen, die aan contracterende partijen anders zouden te stade komen," dikwijls in overeenkomsten voorkomende? — Regtb. Nijmegen 10 Maart 1848; W. 913.

Art. 1381.

8243. Indien aan de leden eener ziekensocieteit bij het reglement een wekelijksche toelage beloofd wordt, ingeval van ziekte, moet onder die uitdrukking ook krankzinnigheid verstaan worden. — Kantg. no. 2, Amsterdam 4 November 1847; R. B. IX, 731.

8244. Zin en strekking van een beding in een acte van vennootschap, omtrent de keuze aan de weduwe van een overleden compagnon gelaten, om of niet in de zaken te blijven, of haar aandeel te blijven behouden. — Regtb. Amsterdam 16 Junij 1843; R. B. V, 745; N. R. XVII, § 71, 310.

8245. Uitlegging eener overeenkomst, ter berekening van registratieregten, in verband met altijd durenden erfpacht. — Regtb. Nijmegen 3 Mei 1851; W. 1294.

Art. 1382.

8246. Toepassing van art. 1382 op een algemeene lastgeving van een effectenhandelaar. — Hof N.-Holland 26 Februarij 1852; W. 1332; Regtb. Amsterdam 16 Februarij 1849; W. 1010; Hof N.-Holland 13 Februarij 1850; W. 1156.

8247. De beoordeeling van de verhandelbaarheid van een artikel, moet geschieden naar hetgeen bekend of gebruikelijk is, ter plaatse, waar de overeenkomst is aangegaan. — Hof N.-Holland 21 Dec. 1857; N. R. B. VIII, 174.

Art. 1383.

8248. Bij huur van dienstboden, mag de meester derogeren aan de bepalingen van artt. 1639 en 1383 Burg. Wetb. — Kantg. 17 Januarij 1862; W. 2353.

8249. Bestendig gebruikelijke bedingen in art. 1383 Burg. Wetb., zijn overal en ten allen tijde gebruikelijke bedingen. — H. R. 15 Januarij 1869; N. R. B. XX, 14; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1120, 254; W. 3082; N. R. XCI, § 7, 57.

8250. De woorden „bestendig gebruikelijke bedingen," slaan niet op de gebruiken van een enkele plaats. — Kantg. Apeldoorn 5 November 1856; W. 1806.

8251. Volgens de conditiën van verkoop voor oliehandel in termijn te Amsterdam (vastgesteld bij reglement van 6 Junij 1828), treedt de houder van volgbriefjes in de regten van den eersten kooper, en bestaat tusschen hem en den verkooper de regtsbetrekking, die voortspruit uit koopcontract. — Regtb. Amsterdam 26 Mei 1865; W. 2731.

8252. De bepaling van art. 1383 is een regel van interpretatie, die beheerscht wordt door den regel van art. 1378. Bestendig gebruikelijke bedingen, moeten mitsdien alleen dan geacht worden stilzwijgend in de overeenkomst te zijn begrepen, indien hare bewoordingen niet duidelijk zijn. — Regtb. Dordrecht 26 September 1863; W. 2589.

8253. Indien bij huur en verhuur van gronden of huizen geen bepaling is gemaakt, omtrent de termijnen van betaling der huurpenningen, mag een beroep worden gedaan op de plaatselijke gewoonte, die daarbij in acht wordt genomen. — Regtb. Amsterdam 14 Februarij 1854; N. R. B. IV, 238.

8254. Onder gebruikelijke bedingen, welke verondersteld worden gemaakt te zijn, kunnen alleen worden verstaan bijkomende bedingen, welke de verpligtingen der partijen nader in bijzonderheden regelen, niet de zoodanige, welke de verpligtingen zooals de wet die vaststelt, zouden opheffen. — Regtb. Amsterdam 29 November 1866; N. R. B. XVII, 359.

8255. Bij huur van dienst, van werk of nijverheid, neemt de niet vooraf gemaakte bepaling van loon niet weg de verpligting tot betaling van loon. Het bestendig gebruikelijk beding brengt mede, dat aan een architect voor het dirigeren van voorbereidende werkzaamheden, het maken van bestek, teekening en begrooting en het houden van directie op het werk toekomt 5 pct. van de verwerkte som. — Hof Utrecht 5 Junij 1848; W. 977.

8256. Bij gemis van een geldige vrachtbrief, mag de verpligting tot het betalen van huurprijs voor de overligdagen, krachtens mondelinge overeenkomst worden aangenomen. — H. R. 10 Dec. 1869; N. R. XCIII, § 27, 235.

8257. In handels zaken behoort het trekken van een wisselbrief niet tot de bestendig gebruikelijke bedingen, die geacht worden in elke overeenkomst begrepen te zijn. — Regtb. Rotterdam 2 Maart 1854; N. R. B. IV, 342.

8258. In een overeenkomst van koop en verkoop van bouwstoffen voor een openbaar werk, is van zelf het beding begrepen, dat de bouwstoffen aan de keuring moeten voldoen. — Regtb. Nijmegen 21 April 1846; W. 709.

8259. Beweerd bestendig gebruikelijk beding bij opmaking van schade op Java aan goederen, aldaar uit Nederland ingevoerd en te Amsterdam verze-

kerd. Indien de assurantie onder zoodanig stilzwijgend beding gesloten is, kan de assuradeur zich daaraan later door opzegging niet onttrekken. — Arbitrale uitspr., Amsterdam 20 Junij 1861; Mag. v. H. III, 226.

8260. De usance in den effectenhandel brengt mede, dat wanneer vreemde effecten, ter beurze verkocht en met rente betaald, na de levering wegens gemis van een handteekening, of wegens andere oorzaak als ongeldig zijn afgewezen, en met protest terugkomen, die levering door inwisseling of levering van andere geldige stukken behoort te worden vervangen, of zoo dit onmogelijk is, de koopprijs vergoed met restitutie der afgewezen of teruggekomen stukken. — Regtb. Amsterdam 21 December 1870; W. 3308.

8261. Costumierregt bij inkoop van producten op Java, elders dan te Batavia. Zoogenaamde turbes zijn geen bewijsmiddel in regten. Bij de usance om in rekening-courant tusschen kooplieden renten te berekenen, is de renteberekening niet van bijzondere omstandigheden afhankelijk. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1859; Mag. v. H. I, 42.

8262. Indien vaststaat dat bij geldleening op prolongatie de prolongant, bij gebreke van aanzuivering van surplus, de fondsen zonder regterlijke tusschenkomst kan verkoopen, dan heeft ook de commissionair, die voor zijn committent prolongatiën deed sluiten de bevoegdheid, om bij gebreke van surplus, order tot verkoop te geven. — H. R. 6 Januarij 1860; Mag. v. H. II, 57; v. d. H., B. R. XXIV, no. 756, 15.

8263. Bij verkoop van rijst à contant, is de kooper bevoegd een door hem beweerde usance te bewijzen, omtrent den tijd van betaling. — Regtb. Amsterdam 18 October 1860; Mag. v. H. II, 284, 336.

8264. Een handels-usance, die met de goede trouw in strijd is, kan in regten geen gevolg hebben. — Arbitrale uitspraak, Amsterdam 9 Nov. 1860; Mag. v. H. II, 330.

Art. 1384.

8265. Indien de polis van assurantie de bepaling inhoudt, dat alle quaestiën en verschilen bij arbiters zullen worden beslist, in hoever kan dan de benoeming van arbiters worden verlangd door de partij, die wel in het algemeen van het bestaan van oneenigheid en verschil doet blijken, doch niet bij de dagvaarding heeft omschreven, wat zij zich door de arbiters wil zien toewijzen? — Regtb. Amsterdam 10 Februarij 1843; Hof N.-Holland 15 Februarij 1844; R. B. VI, 483; Regtb. Amsterdam 5 Januarij 1844; R. in N. IV, 106; R. B. VI, 485.

8266. Bij de uitlegging van het beding, waarbij partijen zijn overeengekomen, om ingeval van geschillen over de levering, af te zien van alle regtsmiddelen en te berusten in de uitspraak der processen-verbaal van keuring en de verdere beslissing dienaangaande, zonder verder beroep, door of van wege het departement van koloniën te nemen, kan er geen sprake zijn van de toepassing van artt. 1384 en 1385 Burg. Wetb. — H. R. 5 April 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 243.

8267. Wat is naar handelsstijl, de beteekenis en het gevolg der bijvoeging „dice essere," door schipper geplaatst onder een cognoscement, hetwelk met die bijvoeging door de wederpartij is aangenomen, behouden en gebruikt, zonder eenig voorbehoud of protest, wanneer en in hoever kan de kapitein zich op die bijvoeging beroepen, ingeval van beweerd tekort bij de uitlevering? Is de bijvoeging „dice essere," onder een cognoscement in de havens van de Middellandsche zee geplaatst, volgens handelsstijl toepasselijk, zoowel op stortgoederen, als op stukgoederen en zoowel op de hoeveelheid, als op de hoedanigheid en den toestand der ingeladen goederen. Dice essere staat gelijk met de hier te lande gebruikelijke bijvoeging „gewigt, maat en inhoud onbekend." — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1842; N. R. XV, § 39, 145; W. 363; Hof Z.-Holland 31 Mei 1843; R. B. V, 833; H. R. 18 April 1844; N. R. XVII, § 27, 88.

8268. Dit art. is niet geschonden, indien de regter bij zijn uitspraak, geene met een overeenkomst strijdige beginselen tot grond van beslissing heeft aangenomen, maar deze in tegendeel zoodanig is uitgelegd, als de regter vermeende met de bedoeling der partijen en den aard van het contract overeen te komen. — H. R. 14 Februarij 1845; W. 604; N. R. XX, § 19, 82; v. d. H., B. R. VI, no. 181, 365.

8269. Indien in de voorwaarden van een verkoop voorkomt het beding, dat de laatste bieder of hoogste mijner gehouden zal zijn, zijn lastgever voor wien hij zal geboden of gemijnd hebben, te noemen, zoodra de definitive toewijzing ten zijnen behoeve zal zijn geschied en dat bij aanneming van die toewijzing hij verantwoordelijk zal zijn voor de gegoedheid van zijn lastgever, wordt tot deze verantwoordelijkheid gevorderd: 1) dat de definitive toewijzing, ten behoeve van hem, die gemijnd heeft, zij uitgesproken; 2) dat de toewijzing door hem, mijner, zij aangenomen. — Regtb. Leyden 18 Febr. 1851; Tijds. VI, 113.

Art. 1385.

8270. De belofte van den verkooper, om een door hem onbepaald gelaten deel der eventuële schade op de verkochte goederen te dragen, kan den regter geen aanleiding geven om dat aandeel op de helft te stellen, en is zelfs niet als regtsgeldige verbindtenis te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 20 Dec. 1865; W. 2780.

8271. Indien de zin van een geschrift tweeërlei overeenkomst kan geacht worden te bevatten (been vervrachting, of lastgeving), kan de twijfel niet door toepassing van art. 1385 Burg. Wetb. opgelost worden, maar behoort een suppletoire eed te worden opgelegd. — Regtb. Amsterdam 24 April 1868; Mag. v. H., X, 118.

Art. 1386.

8272. Een acte, waarbij onder den schijn van koop en verkoop, het doel was om den zoogenoemden kooper, regt van pand of voorrang te verschaffen, indien hij te eenige tijd blijken mogt schuldeischer van den pretensen verkooper te zijn, kan niet als een regtsgeldige acte bestaan.

Nadere overeenkomsten bij afzonderlijke acte, in strijd met de oorspronkelijk aangegane, niet door derden aan de contractanten worden tegengeworpen, ofschoon zij niet tegen derden kunnen werken. — Regtb. Utrecht 28 April 1841; N. R. XIV, § 72, 296; W. 244.

Art. 1388.

8273. Jhr. Th. van Gesseler. De delictis et quasi delictis ex jure Gallico hodierno. — Gron. 1826.

8274. C. Heilbron. De natura obligationis quae quasi ex contractu oritur. — Amst. 1828.

8275. J. W. van Hoogstraten. De obligationibus quae quasi ex contractu nascuntur ex jure hodierno. — L. B. 1828.

8276. H. M. van Eck. De obligationibus quae quasi ex contractu nascuntur ex juris Romani et hodierni praeceptis. — Daventriae 1833.

8277. S. Tak. Animadversiones quaedam ad titulum 3, libri III, Cod. Civ. — L. B. 1841.

8278. P. J. A. van Dam. De obligationibus quae quasi ex delictis nascuntur secundum principia juris hodierni. — L. B. 1837.

8279. W. Wynaendts. Ad locum codicis civilis Francici de delictis et quasi delictis. — L. B. 1836.

8280. Op een regtsvordering, welke zich grondt op een verbindtenis uit kracht der wet geboren, kan niet van toepassing zijn de bepaling in het contract van partijen, dat alle geschillen welke daaruit mogten ontstaan, nimmer voor den regter mogen worden gebragt. — Regtb. Groningen 3 Mei 1861; W. 2418.

8281. De verpligting tot in gebrekestelling van den schuldenaar, alvorens schadevergoeding wegens niet vervulde verbindtenis te vorderen, wordt ook vereischt bij verbindtenis uit wetduiding ontstaan. — Kantg. Amsterdam, no. 2, 24 Junij 1847; R. B. IX, 563.

8282. Wetsbepalingen, welke van verbindtenissen uit overeenkomst geboren, handelen, zijn niet van toepassing, als er alleen quaestie is van verbindtenissen, niet uit overeenkomsten maar uit de wet voortgevloeid. — Hof Z.-Holland 29 Mei 1844; H. R. 13 Junij 1845; W. 625; v. d. H., G. Z. III no. 115, 192; N. R. XX, § 78, 374.

Art. 1390.

8283. D. G. Pesters. De negotiis gestis. — Traj. 1838.

8284. C. H. L. van Wensen. De negotiorum gestione, sine mandato. — L. B. 1846. Beoord. door mr. Dav. H. Levyssohn, Themis X, 333.

8285. J. van Gigch. De negotiis gestis. — Hagae Com. 1851; beoord. door mr. J. de Witte van Citters; Themis XII, 689.

8286. F. C. van der Duyn. De negotiis gestis. — Hagae Comm. 1832.

8287. J. R. A. Engelenberg. Over de leer der negotiorum gestio in het Romeinsche regt. — Utrecht 1859.

8288. Bedeeling van behoeftigen, voor rekening van het onderstandsdomicilie, is geen negotiorum gestio. — Winschoten 30 Junij 1852; N. R. B. III, 413; regtb. Groningen 30 December 1853; N. R. B. IV, 434.

8289. Mr. J. R. A. Engelenberg. De negotiorum gestio naar de Fransch-Nederlandsche wetgeving. — N. R. Bijdr. XI, 110; X, 490.

8290. Mr. L. J. H. Bouman. Heeft de negotiorum gestor een regtsvordering, om alle nuttige en noodzakelijke uitgaven te vergoeden tegen dengenen, wiens zaken hij tegen diens verbod heeft waargenomen? — Themis 2e, V, 20.

8291. De remplacant voor de nationale militie heeft geen actie tegen den geremplaceerde, die met een derde is overeengekomen, dat deze voor de plaatsvervanging zou zorgen, op grond dat deze derde van den geremplaceerde was de mandataris of negotiorum gestor. — H. R. 25 Maart 1853; Corr. XXIV, 353; v. d. H., B. R. XVI, no. 504, 208.

8292. In den regel moet de bedoeling tot negotiorum gestio, worden aangenomen te bestaan van de eerste handeling, of met het oogmerk, om zelfs bij geheel veranderde omstandigheden van den persoon wien het aangaat, vergoeding der noodzakelijke uitgaven te vorderen.

Tot het aannemen van negotiorum gestio in den zin der wet, is het niet noodzakelijk het bewijs te leveren, dat bij den gestor van den beginne af de bedoeling heeft bestaan eens anders belangen waar te nemen.

Tot de waarneming van eens anders zaak of be-[illegible]n, behoort ook de zorg voor het onderhoud en de opvoeding van eens anders kinderen. Zoodanige verzorging, hoezeer het belang der kinderen daarin mede is betrokken, raakt in de eerste plaats het belang der ouders. — H. R. 4 December 1857; Corr. XXXI, 330; W. 1913; N. R. LVII, § 40, 206; v. d. H., B. R. XXI, no. 672, 406.

8293. De betaling eener niet vorderbare schuld, is noch nuttig noch noodzakelijk. Die zoodanige betaling doet, kan geen teruggave vragen, actione negotiorum gestorum. — Regtb. Groningen 23 December 1864; W. 2771; R. en W. XVIII, 289.

8294. De naburige eigenaar van een niet gemeen riool, is verpligt de kosten, waardoor hij gebaat is, en die met zijn medeweten tot het onderhoud aangewend zijn, te vergoeden ook als er geen lastgeving bewezen kan worden, als slechts zijne belangen behoorlijk zijn waargenomen. — Kantg. no. 4, Amsterdam 10 Januarij 1851; Amst. Regtsp. I, 290.

8295. Een negotiorum gestor, is alleen rekening en verantwoording schuldig, sedert den tijd waarop hij begonnen is eens anders zaken waar te nemen, zoodat hetgeen door anderen vóór hem is gedaan, te zijnen opzigte is een res aliena; indien hij tevens schuldeischer is van hem wiens zaken hij waarneemt, is hij geregtigd zichzelven een opeischbare schuld te voldoen. — Regtb. Sneek 8 Maart 1843; R. B. VIII, 423.

8296. De overeenkomst tusschen den aannemer en den aanbesteder, is voor den leverancier van den eerstgenoemde geen res inter alios, die hem tegen den aannemer geene regten zou kunnen geven, want in dit geval is hij de negotiorum gestor van den leverancier. — Kantg. no. 1 Amsterdam 4 October 1850; Amst. Regtsp. I, 135; Regtb. Amsterdam 13 Februarij 1858; Amst. Regtsp. I, 272.

8297. De negotiorum gestor is niet verpligt de jaarlijksche renten der kapitalen te beleggen, en bij verzuim die te vergoeden. — Hof Utrecht 11 April 1864; W. 2606.

8298. Er ontstaat een wederzijdsche verpligting uit kracht der wet, als een der partijen een zaak heeft begonnen of volbragt, die de andere had behooren te doen, of hem heeft gebaat, zoodat de eene, des vereischt, is gehouden tot volbrenging, terwijl de ander is verpligt tot schadevergoeding of schadeloosbouding van noodzakelijke of nuttig gedane uitgaven, opdat de eene zich niet verrijke ten koste des anderen. Het doet er niet toe, of men het belang eens afwezenden, of van hem die op de plaats tegenwoordig is, waarneemt, maar het is genoeg dat hij, wiens belang men heeft waargenomen, al had hij ook zijn eigen zaak niet te behartigen, daarbij is gebaat. — Regtb. Amsterdam 27 November 1839; W. 69; R. B. II, 37; W. 69.

8299. Een bijzonder regt, door den wetgever gegeven bij het meer favorabel contract van mandaat, mag bij gevolgtrekking niet worden uitgebreid tot het min gunstig quasicontract van negotiorum. — H. R. 31 October 1856; v. d. H., B. R. XXI, no. 647, 37.

8300. De negotiorum gestor heeft niet het regt van terughouding, hoezeer hij alle verpligtingen heeft van den lasthebber, zoo heeft hij dat regt niet, hetwelk bij art. 1849 aan den lasthebber is gegeven. — H. R. 31 October 1856; W. 1803; v. d. H., B. R. XXI, no. 647, 37; N. R. LIV, § 23, 97.

8301. Het waarnemen van de zaken en belangen van een ander, geeft wel een vordering tot het vragen van rekening en verantwoording van den negotiorum gestor, maar geen vordering tot vergoeding van kosten, schade en interessen, alsof die waarneming op zich zelve een onregtmatige daad

daarstelt. — Hof Gelderland 10 September 1856; N. R. B. VI, 599; N. R. LVI, § 77, 360.

8302. Uit de enkele ontvangst (zonder protest) der renten van een in vruchtgebruik bezeten kapitaal, door den vruchtgebruiker, uit handen van den actuëlen negotiorum gestor, volgt niet een ontslag van alle verantwoordelijkheid van den vroegeren.— Regtb. Rotterdam 29 October 1856; N. R. B. VII, 175.

8303. Om negotiorum gestio daar te stellen, is het niet genoeg dat men eens anders zaak in zijn magt hebbe, maar daartoe wordt gevorderd, dat men eens anders belangen hebbe waargenomen, dus daarin voorzien en dezelve behartigd hebbe. — Regtb. Groningen 29 Junij 1859; N. R. B. X, 334.

8304. De actio negotiorum gestorum directa, heeft volgens het Ned. regt in de bepaling van art. 1390 Burg. Wetb., tot grondslag de daadzaak, waarvan het bewijs incumbeert aan dengene die van die actie gebruik maakt, dat iemand vrijwillig, zonder daartoe last te hebben bekomen, eens anders zaak heeft waargenomen. Dit brengt mede het bewijs van de eene zijde, dat hij, die beweerd wordt eens anders zaak vrijwillig te hebben waargenomen, zulks gedaan heeft, wetende dat het de zaak was eens anders, en om haar als eens anders zaak waar te nemen, en aan de andere zijde, dat die zaak was die van dengene die de actie instelt, of waar het geldt het beheer van onroerend goed, dat dit goed was de eigendom van den laatstgenoemde. — Regtb. Nijmegen 2 Mei 1854; W. 1547.

8305. Indien bij eene acte van openbaren verkoop is bepaald, dat de betaling van den koopprijs zal geschieden ten kantore van den notaris, in handen der verkoopers, dan is de notaris, hoe groot ook het getal der verkoopers zijn moge, onbevoegd om de kooppenningen te ontvangen.

Opdat de betaling aan den notaris gedaan van waarde zij, en den kooper liberere, wordt vereischt of dat de notaris tot die betaling gemagtigd zij, of dat kunne worden aangenomen, dat van de zijde van den notaris negotiorum gestio hebbe plaats gehad.

Indien dergelijke last tot het ontvangen van den koopprijs niet is bewezen, dan kunnen alleen omstandigheden, die bij den verkoop niet konden voorzien worden, eene negotiorum gestio mogelijk maken.

Als zoodanig kan niet beschouwd worden de omstandigheid, dat de koopers zich vóór den vervaldag, ten kantore van den notaris zouden vervoegen om de betaling te doen.

Evenmin kan als een nieuwe, bij de acte van verkoop niet te voorziene omstandigheid aangemerkt worden, dat er schulden moeten betaald en hypotheken afgelost worden, wanneer van die betaling en aflossing bij de acte van verkoop niet gesproken is. — Regtb. Maastricht 10 December 1863; W. 2635; N. N. III, 389; R. en W. XVII, 397; W. de Gelder, Adv. VIII, 431.

8306. Uit het geven van den last tot het verrigten eener bepaalde zaak, volgt niet, dat de lastgever daardoor zou hebben te kennen gegeven, dat een ander zijne belangen niet zou mogen waarnemen; dit sluit derhalve de mogelijkheid niet uit eener negotiorum gestio door dien ander, die van den gegeven last kennis droeg. — H. R. 25 Febr. 1853; N. R. XLIV, § 25, 103; v. d. H., B. R. XVI, no. 497, 102; Hof N.-Brabant 8 Junij 1852; N. R. XLV, § 50, 242.

8307. Zoo iemand voor twee verschillende personen heeft gehandeld, en één dezer hem tot verantwoording in regten aanspreekt, behoeft deze laatste den andere niet in het geding te roepen, het is voldoende hem daarvan alleen kennis te geven. Bij negotiorum gestio bestaan dezelfde verpligtingen als bij lastgeving, zoodat de grondslag der vordering als negotiorum gestio bewezen wordt door een erkentenis van lastgeving. — Regtb. Assen 27 October 1862; N. R. B. XIII, 684.

8308. Begrip van waarneming eens anderen belangen, zonder lastgeving (negotiorum gestio), artt. 1390—1394 Burg. Wetb. — R. B. II, 33.

8309. De acceptatie van een wisselbrief voor rekening van een derde, zonder lastgeving van dezen, stelt negotiorum gestio daar. — Hof N.-Holland 27 Junij 1842; R. B. IV, 593.

8310. Tot de negotiorum gestio wordt vereischt, dat iemand vrijwillig, zonder daartoe last te hebben bekomen, eens anders zaak met of zonder diens weten waarneemt, daarbij ter goede trouw en in het belang van den anderen handelt, in ieder geval niet handelt tegen het uitdrukkelijk bevel van dien andere. — H. R. 22 Augustus 1848; W. 982; N. R. XXXI, § 62, 277; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 387, 148.

8311. De deurwaarder, die na gedanen executorialen verkoop, den koopschat noch ter griffie, noch op een andere plaats ter bewaring overbrengt, maar, in strijd met de wet, de geheele opbrengst der executie in zijn bezit en onder zijn beheer houdt, moet geacht worden vrijwillig en zonder last eens anders zaak te hebben waargenomen, hij is als zoodanig rekening en verantwoording schuldig. — Regtb. Gorinchem 11 Dec. 1847; R. B. X, 64.

Art. 1393.

8312. A. F. L. Gregory. De ratihabitione. — Hagae Com. 1864.

8313. Terugvordering van de vrijwillig aangewende kosten van onderhoud van een natuurlijk niet erkend kind, ten laste van de nalatenschap van dat kind. — Regtb. Alkmaar 11 November 1858; N. N. II, 122.

8314. Hij, die gedurende eenigen tijd aan een kind onderhoud heeft verschaft, kan van de moeder actione negotiorum gestorum schadeloosstelling vorderen, ook dan als dit kind op zijn dringend verzoek en zonder dat er van eenig loon sprake was, door hem is opgenomen. — Regtb. Nijmegen 3 Febr. 1857; W. 1859; H. R. 4 December 1857; W. 1913; N. R. LVII, § 40, 206; v. d. H., B. R. XXI, no. 672, 406.

8315. De negotiorum gestor heeft tegen dengeen, wiens zaken hij, hoezeer geheel ter goeder trouw, echter niet behoorlijk heeft waargenomen, geen regt of actie. — Regtb. Amsterdam 30 September 1841; R. B. IV, 596.

8316. Kan hij, die zich een vondeling aantrekt, later de kosten van verpleging en opvoeding van de ouders terugvorderen? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 97.

8317. Krachtens zaakwaarneming, moeten alle nuttige of noodzakelijke uitgaven aan den zaakwaarnemer vergoed worden, door hem, wiens belangen behoorlijk zijn waargenomen. — Kantg. 's Gravenhage 21 November 1853; W. 1559.

8318. Voor de toepassing van art. 1393 Burg. Wetb. wordt in de eerste plaats vereischt, dat de waargenomen belangen uitsluitend hem aangaan, tegen wien wordt ingesteld de bij dat art. toegekende vordering en dat het verrigte uitsluitend is zijne taak. — H. R. 22 October 1858; v. d. H., B. R. XXII, no. 709, 411.

8319. Het sluiten van een assurantie zonder lastgeving, is geen zaakwaarneming, die de verpligting met zich medebrengt om de uitschotten te vergoeden. — Kantg. no. 1, Amsterdam 22 Nov. 1850; Amst. Regtsp. I, 219.

8320. Latere bevrachting tegen minderen prijs dan de vorige aangegaan, mag den schipper niet het verschil van den oorspronkelijken contractant vorderen, indien deze tot de laatste bevrachting zijn toestemming niet uitdrukkelijk heeft gegeven. — Regtb. Amsterdam 12 October 1853; N. R. B. IV, 167.

Art. 1394.

8321. Een procureur is bevoegd om behalve de door hem gedane voorschotten, ook salaris in rekening te brengen wegens werkzaamheden, door hem in zijn qualiteit zonder lastgeving voor een ander verrigt, indien deze door die werkzaamheden is gebaat. — Regtb. Amsterdam 26 Januarij 1842; R. B. IV, 188; Regtz. IV, 77; Regtb. Amsterdam 14 Junij 1843; R. B. VI, 570.

8322. Berging van zeevonden stelt een negotiorum gestio in zeezaken daar, verschillende daarin van de gewone negotiorum gestio, dat deze geen regt geeft op loon, terwijl gene door den wetgever aan loon is onderworpen verklaard. — Regtb. Alkmaar 14 Maart 1861; N. R. B. XI, 547.

8323. Terugvordering van betaalde brandschade, op grond van door den geassureerde opzettelijk te hoog opgegeven schade. De condictio indebiti niet beperkt tot het teveel betaalde, dewijl bij het reglement der onderlinge verzekeringmaatschappij ingeval van ontrouwe opgaven, de geheele aanspraak op vergoeding vervalt. Getuigenbewijs is hier niet door het bedrag van de schuld, waarvan ontheffing beweerd wordt, uitgesloten, omdat het hier geldt een verbindtenis buiten overeenkomst, uit een regtmatige daad ontstaande en bovendien een zaak van koophandel. — Regtb. Utrecht 1 December 1869; N. R. B. XXI, 130.

Art. 1395.

8324. F. N. M. Eyck tot Zuylichem. Observationes aliquot ad locum codicis de contractibus et obligationibus inprimis secundum, art. 1235 Cod. Civ. Gall. — Traj. 1830.

8325. A. F. Sloet van Hagensdorp. Animadversiones quaedam ad locum codicis civilis ubi agitur de indebiti solutione. — Traj. 1832.

8326. P. J. Denyssen. De condictione indebiti secundum juris Romani principia. — L. B. 1833.

8327. G. J. Ackermans. De eo, quod tanquam indebitum condici nequit. — L. B. 1810.

8328. Mr. L. de Hartog. Over de terugvordering van het onbetaalde, volgens het Nederlandsch regt. — Themis 2e, IX, 350.

8329. M. de Muinck. De obligatione imprimis morali. — Gron. 1821.

8330. C. W. Opzoomer. De naturali obligatione. — L. B. 1845.

8331. O. Z. van Sandick. Quaestiones ad locum juris hodierni de condictione indebiti. — Gron. 1827.

8332. W. J. G. Sijpkens. De condictione indebiti. — Gron. 1825.

8333. Mr. A. de Pinto. Eene vraag over de condictio indebiti. — Themis III, 1.

8334. Mr. A. H. van der Kemp. Over de vraag betrekkelijk de condictio indebiti voorkomende in Themis, 3e jaargang, no. 1. — Themis III, 145.

8335. Mr. J. L. de Leão Laguna. Welke is de juridieke beteekenis eener natuurlijke verbindtenis? — Themis 2e, XIII, 197.

8336. Mr. J. R. A. Engelenberg. Iets over condictio indebiti. — N. R. Bijdr. XIV, 486.

8337. Mr. A. B. van Marle. Eene enkele opmerking aangaande de condictio indebiti, naar aanleiding van iets over condictio indebiti, door J. R. A. Engelenberg. — Zwolle 1865.

8338. Mr. A. C. Holtius. Verhandeling over de leer van obligatio naturalis in het Romeinsche regt. — N. R. Jaarb. VII, 529.

8339. W. H. Taaij. De natura atque vi obligationis naturalis ex principiis juris hodierni. — Traj. 1821.

8340. Kan hij, die bij regterlijk vonnis is veroordeeld tot betaling eener schuldvordering, welker deugdelijkheid hij heeft betwist, zonder zich nogtans op een vroeger gedane betaling te beroepen, later het betaalde terugvorderen, als zijnde indebite betaald, op grond eener later gevonden quitantie, waaruit blijkt, dat werkelijk de meergenoemde schuldvordering door hem reeds was voldaan vóór het vonnis, en ook vóór de dagvaarding, die hetzelve voorafging? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 90.

8341. Een notaris, die krachtens de bepalingen van art. 29 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, de registratieregten heeft voldaan, wegens een voor hem gepasseerde acte, is niet bevoegd, om datgene hetwelk hij meent te veel te zijn geheven en betaald, op zijn naam terug te vorderen; dat regt van terugvordering competeert alleen aan dengene, te wiens behoeve de acte is gepasseerd en die krachtens art. 31 derzelfde wet de regten van registratie moet dragen. — H. R. 5 November 1841; W. 241; N. R. IX, § 57, 271; v. d. H., Zeg. II, no. 30, 104; R. in N. III, 185; Tijds. v. h. Not. V, no. 261; Regtb. Amsterdam 28 December 1840; H. R. VIII, § 39, 195; R. B. V, 679.

8342. De vraag of een condictio indebiti kan worden ingesteld, tengevolge eener regtsdwaling is zonder belang, wanneer de betaling is geschied onder voorafgaand protest van ongehoudenheid en met reserve van het regt van terugvordering. — Kantg. Rotterdam no. 1, 2 Maart 1870; W. 3193.

8343. Voor het instellen der condictio indebiti is het een vereischte, dat het onverschuldigde bij vergissing is betaald. Het bewijs dier vergissing, kan bij wijze van vermoedens uit de omstandigheden worden afgeleid. — Regtb. Maastricht 21 Dec. 1854; W. 1637.

8344. Eene condictio indebiti hoezeer in verband staande met eene verbindtenis, voortvloeijende uit de statuten eener verzekeringsmaatschappij, kan evenwel nimmer op die statuten, maar alleen op de wet gegrond zijn. — Regtb. Groningen 3 Mei 1861; N. R. B. XII, 135.

8345. Is degene, die onverschuldigd betaald heeft, geregtigd, om de zaak, die door hem in betaling werd gegeven, op te vorderen van den derden bezitter? — Jur. Corr. III, 364.

8346. De regtsvordering tot terugbetaling van hetgeen wegens spel en weddingschap is betaald, is niet ontvankelijk. — H. R. 8 Februarij 1850; N. R. XXXIV, § 88, 377; W. 1122; v. d. H., B. R. XI, no. 366, 225.

8347. De condictio indebiti heeft ieder die betaald heeft, hetgeen hij niet schuldig is. Geen wetsbepaling derogeert aan dien regel, ten aanzien van onverschuldigd betaalde successieregten. — Regtb. Utrecht 23 November 1859; N. R. B. X, 155.

8348. De bevoegdheid tot terugvordering van onverschuldigd betaalde assurantiepenningen, wordt niet beheerscht door art. 743 K., en verjaart dus niet door een tijdsverloop van slechts vijf jaren. — Regtb. Amsterdam 13 Maart 1862; Mag. v. H. IV, 55.

8349. Notarissen zijn niet bevoegd teruggave te vragen van beweerde op hunne acten te veel geheven regten van registratie, bepaald van die op openbare verkoopen van onroerende goederen, indien bedongen is, dat de koopers een opgenoemd getal opcenten, boven den koopprijs zullen voldoen, waar-

uit de notarissen alle kosten, ook die van de registratie der acte zullen betalen. — Regtb. Tiel 13 April 1842; N. R. XVI, § 32, 155.

8350. Als iemand bij vergissing aan een cessionaris heeft betaald een schuld, die reeds vroeger wettig en met zijn medeweten aan een ander was gecedeerd, is hij bevoegd het door hem onverschuldigd betaalde van den tweeden cessionaris terug te vorderen. — Kantg. 's Gravenhage 9 October 1844; W. 546.

8351. Een belastingschuldige is niet bevoegd, om bij wijze van compensatie op het verschuldigde van het loopende jaar te verrekenen, hetgeen hij vermeent over vroegere jaren onverschuldigd of te veel betaald te hebben, indien hij niet op de bij de wet voorgeschreven wijze zich heeft beklaagd over, of verzet heeft gedaan tegen hetgeen over deze vroegere jaren van hem gevorderd of door hem betaald is. — Hof N.-Holland 22 Januarij 1846; R. B. VIII, 130; W. 574; Regtb. Amsterdam 31 December 1844; R. B. VII, 42; W. 566.

8352. Betaling zonder vermelding van eenige andere bepaalde oorzaak, wordt verondersteld te geschieden tot kwijting van schuld; de terugvordering van betaalde gelden kan alleen plaats hebben, als aangetoond wordt dat de betaling geen oorzaak heeft gehad en indebite is gedaan; de bijvoeging in eene quitantie „om nader te verrekenen" kan wel aantoonen, dat er tusschen partijen een openstaande rekening bestaat, maar zij kan niet bewijzen dat de betaling indebite is gedaan. — Regtb. 's Gravenhage 27 Maart 1840; W. 106.

8353. Hij die onverschuldigde grondbelasting heeft betaald, kan die wel condictione indebiti terugvorderen van hem aan wien hij betaald heeft, doch niet actione negotiorum gestorum van den derde, voor wien hij beweert betaald te hebben, zoo niet onbetwistbaar blijkt, dat namens dien derde is betaald, en dat deze werd gekweten. — Regtb. Rotterdam 24 Maart 1852; W. 1324.

8354. Bij betalingen ter goede rekening, heeft de betaler daardoor geen regt het betaalde terug te vorderen, daar zoodanige betaling doet veronderstellen, dat er eene rekening ontstaat, of reeds bestaat, bij welker sluiting moet blijken of de betaler schuldeischer of schuldenaar is. — Regtb. Assen 8 November 1847; N. R. B. II, 101.

8355. Condictio indebiti, toegestaan uithoofde dat iemand betaald heeft aan een ander niet in qualiteit, wat deze alleen te vorderen had in qualiteit. — Kantg. Assen 13 Julij 1848; N. R. B. II, 286; Regtb. Assen 20 November 1848; N. R. B. II, 262.

8356. Van te veel betaalde zegelregten kan teruggave worden gevorderd. — H. R. 16 December 1842; R. in N. III, 289; W. 343, 348, 351; R. B. IV, 599; N. R. XIII, § 97, 414; v. d. H., Zeg. II, no. 38, 207; R. B. IV, no. 96, 147.

8357. Indien aan den bediende van den verkooper bij de bezorging van het verkochte, bij vergissing meer door den kooper is uitbetaald dan de koopprijs bedroeg, dan heeft de kooper tegen den verkooper geen actie tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde, immers zoolang niet blijkt dat het teveel betaalde in handen van den verkooper gekomen, of de handeling door dezen bekrachtigd is. — Kantg. Amsterdam no. 1, 27 Februarij 1866; Mag. v. H., VIII, 44.

Art. 1396.

8358. Hij, aan wien betaald is zonder last of magtiging, noch latere goedkeuring des schuldeischers en zonder dat deze gebaat is, kan wel verpligt worden het ontvangene terug te geven aan hem die betaald heeft, maar niet om in een geding tusschen schuldeischer en schuldenaar tusschenbeide te komen, en den laatsten te vrijwaren tegen de vordering des eischers. — H. R. 26 November 1852; W. 1387.

8359. De condictio indebiti kan ook worden ingesteld door ieder uit wiens middelen, zij het dan ook door tusschenkomst van een ander, onverschuldigd is betaald.

Ofschoon de condictio indebiti niet regtstreeks strekt tot rekening en verantwoording, sluit dit niet de verpligting uit, om voor zoover het terug te geven bedrag niet van zelf mogt blijken, dit door rekening en verantwoording te doen bepalen.

De regter in hooger beroep mag de zaak niet terugwijzen, op grond dat de eerste regter overbodig achtte het onderzoek van een regtsmiddel, dat op zijne beslissing van geen invloed was. — H. R. 25 Junij 1869; N. R. B. XX, 212; N. R. XCII, § 21, 172.

8360. De condictio indebiti, wegens beweerde verschuldigde betaling van accijns op de wijnen en gedistilleerd, kan aan den handelaar in wijnen niet toekomen, indien hij de betaalde belasting telkens in rekening gebragt heeft bij de personen, aan welke hij de wijnen en dranken heeft geleverd. — Hof Groningen 27 Febr. 1849; R. B. XI, 122; N. R. XXXIII, § 48, 242; anders regtb. Assen 16 Nov. 1846; W. 998.

8361. Hij die heeft aangenomen voor een ander te betalen, kan van dezen de proceskosten niet terugvorderen, waarin hij jegens den crediteur tengevolge zijner eigen niet-betaling is veroordeeld. — Regtb. Amsterdam 15 Februarij 1849; R. B. XI, 147.

8362. Is degene die onverschuldigd betaald heeft, geregtigd om de zaak, die door hem in betaling werd gegeven, op te vorderen van den derden bezitter? — Jur. Corr. III, 364.

8363. Is de crediteur der vennootschap onder een firma, die zich op compensatie konde beroepen, doch zijne schuld aan de firma heeft betaald, en voor zijne schuldvordering in het faillissement van het eenig overgebleven lid der firma, alle de regten van crediteur heeft uitgeoefend, alsnog geregtigd conditione indebiti, het bedrag hetwelk hij in compentatie had kunnen brengen, te vorderen? — Vragen v. N. R. II, 20, 13, 86.

8364. Een ontvanger, die uithoofde van een verkeerde berekening van den accijns, te weinig belasting heeft ontvangen en daarvoor quitantie heeft afgegeven, is niet bevoegd in zijn privé een vordering in te stellen, tot bijbetaling van hetgeen hij den belastingschuldige te weinig berekend heeft, op grond dat deze daardoor ten nadeele van hem, ontvanger, zou zijn gebaat en een titel zou hebben ontvangen die hem niet toekwam. — Regtb. Utrecht 26 Januarij 1844; R. B. VI, 204; N. R. XXVI, § 102, 464.

8365. Indien een verkooper bij vergissing iets anders levert dan hij te leveren had, dan is de kooper gehouden dit ontvangene terug te geven. Maar als de kooper zonder schuld zijnerzijds (het geleverde voorwerp houdende voor wat hij ontvangen moest), zich van het ontvangene ontdaan heeft, zonder dat van daaruit getrokken voordeel blijkt, dan is de kooper ongehouden schade te vergoeden, wegens niet oplevering van wat hem door den verkooper verstrekt is. — Regtb. Amsterdam 28 Maart 1866; Mag. v. H. VIII, 75.

Art. 1397.

8366. P. van Outeren. Quaestiones quaedam. — L. B. 1845; quaestio V; potestne is, qui errore juris aliquid solverit, quod non debebat, condictione indebiti repetere?

8367. Bij het beantwoorden der vraag, of eene betaling bij vergissing heeft plaats gehad, kan men van het eerste geen streng bewijs vorderen; het vermoeden is ten gunste van hem die betaald heeft, en de tegenpartij zal het opzet bij de betaling moeten bewijzen, het tegenwoordig regt maakt bij de condictio indebiti geen onderscheid tusschen dwaling en feiten, en die ten aanzien van regtsbetrekkingen. — Regtb. Breda 13 Julij 1852; W. 1351.

Art. 1398.

8368. Hij, die van eene getrouwde vrouw zonder bijstand van haren man als schenking eene aanzienlijke som gelds ontvangt, moet geacht worden in den zin van dit art. te kwader trouw te hebben gehandeld. — Hof Limburg 31 Januarij 1870; W. 3243.

8369. De vordering tot schadevergoeding wegens onregtmatig vervreemde voorwerpen, is niet ontvankelijk, dan nadat die voorwerpen te vergeefs zijn teruggevorderd. — Regtb. Amsterdam 27 Dec. 1867; W. 2996.

8370. Het bestuur der registratie kan niet worden veroordeeld tot betaling van interessen over te veel gevorderde en betaalde regten. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 October 1843; R. B. V, 840; W. 477; Regtb. Amsterdam 10 April 1844; W. 499.

8371. De interessen van te veel betaalde zegel, registratie- en successieregten zijn verschuldigd van den dag der terugvordering en dus a die morae. — H. R. 16 December 1842; R. in N. III, 289; W. 343, 348, 351; R. B. IV, 599; N. R. XIII, § 97, 414; v. d. H., Zeg. II, no. 38, 207; H. R. 30 October 1846; W. 759; R. B. VIII, 760; v. d. H., Zeg. II, no. 50, 353; N. R. XXVI, § 8, 16; H. R. 6 November 1846; W. 762; R. B. VIII, 767; v. d. H., Zeg. II, no. 51, 371; R. en W. II, 106; N. R. XXVI, § 10, 26; Regtb. Winschoten 16 Julij 1845; R. B. VII, 819; Regtb. Assen 30 Junij 1847; W. 945; R. B. X, 490; Regtb. Assen 20 October 1848; R. en W. V, 121; R. B. X, 490.

Art. 1399.

8372. H. van Berkel. De favore bonae fidei in praecipuis quibusdam casibus. — L. B. 1805.

8373. Dit art. is niet toepasselijk, ingeval van eene wederregtelijke in bezitneming van voorwerpen, buiten voorkennis en zonder toestemming van den eigenaar en met het oogmerk, om daarover eigendunkelijk te beschikken en daaruit voordeel te hebben. — Regtb. Roermond 16 Februarij 1860; W. 2239.

Art. 1400.

8374. E. H. Rahusen. De jure retentionis. — Amst. 1854.

8375. Mr. J. H. de Sitter. Over het regt van retentie volgens het Nederlandsch Burg. Regt. — N. R. Jaarb. VI, 561.

Art. 1401.

8376. P. F. van Hoogstraten. De actione civili ex delicto oriunda. — L. B. 1835.

8377. J. van Outeren. De actione civili ex delicto (partie civile). — L. B. 1835.

8378. J. op den Hooff. Doctrina jurisconsultorum Romanorum, de damno injuria dato, ad leges aequitatis exacta. — Traj. 1817.

8379. P. de Beaufort. De obligatione resarciendi damnum ab aliis datum. — Traj. 1829.

8380. I. H. van Eijs. De vindicta privata. — Amst. 1848.

8381. G. W. F. Suringar. De quasi delictis. — L. B. 1828.

8382. O. Braet Bisdom. De actione civili quae ex damno injuria dato nascitur. — Schoonhoviae 1838.

8383. H. Machielsen. De obligationibus quae secundum codicem civilem Neerlandicum oriuntur ex factis illicitis. — Traj. 1840.

8384. A. C. Mom Faure. De obligationibus quae quasi ex delicto nascuntur. — L. B. 1832.

8385. A. F. K. Hartogh. De aansprakelijkheid van den staat voor onregtmatige daden zijner ambtenaren. — Leyden 1869; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis 2ᵉ, XVI, 3.

8386. A. Kruseman. De fidejussione universali sive de communi civium obligatione damnum delicto illatum resarciendi. — L. B. 1850.

8387. J. J. van Leeuwen, Jr. De damno reo absoluto illato, cum privatim tum publice resarciendo. — Traj. 1843.

8388. W. Thorbecke. Iets over de verbindtenis tot schadevergoeding, wegens onregtmatige daad. — Leyden 1866; beoordeeld door mr. F. A. R. A. van Ittersum, N. R. Bijdr. XVIII, 637; door mr. G. Belinfante, Themis 2ᵉ, XVI, no. 2.

8389. Jhr. Mr. A. van der Does de Bye. De verplichting tot schadevergoeding wegens onrechtmatige daad, volgens het Nederlandsch recht. — Themis 2ᵉ, XIII, 389.

8390. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Eene nadere beschouwing van de vereischten voor de actie van art. 1401 Burg. Wetb. — N. R. Bijdr. XVI, 101.

8391. J. W. L. Sassen. De damni resarcitione praesertim coram judice poenali petita. — Sylv. Duc. 1845; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis IX, 157.

8392. Mr. G. Belinfante. Wat is onregtmatige daad en wat is schuld, volgens art. 1401 Burg. Wetb. — Themis 2ᵉ, XII, 341.

8393. Mr. C. I. van Bell. Eene bijdrage tot verklaring van artt. 1401 en 1402 Burg. Wetb. — Themis 2ᵉ, III, 273.

8394. Mr. A. A. Weve. Iets naar aanleiding van het onderzoek de commodo et incommodo. — N. R. Bijdr. XII, 289.

8395. H. J. Kist. Over de verbindtenissen, die uit onregtmatige daad ontstaan, volgens art. 1401 en 1402 Burg. Wetb. — Leyden 1861; beoord. door mr. P. R. Feith, N. R. Bijdr. XII, 372.

8396. W. R. Opten Noort. De burgerlijke vordering tot vergoeding van schade door misdrijf veroorzaakt en hare beregting volgens de Nederlandsche wetgeving. — Leyden 1861.

8397. P. J. van Beyma. De vergoeding der schade, ontstaande uit het niet rigtig overkomen van telegrammen. — Leyden 1862; beoord. N. R. Bijdr. XII, 776.

8398. S. M. Is hij, die op grond van art. 1401 Burg. Wetb. schadevergoeding in regten vraagt, verpligt, alvorens den schuldenaar in gebreke te stellen? Wat kan als algemeene regel voor in gebreke stelling aangemerkt worden, met betrekking tot de verbindtenis, zoo uit overeenkomst als uit de wet? — R. B. IX, 746.

8399. Is de actie tot schadevergoeding ontvankelijk tegen hem, die op last van een ander een onregtmatige daad pleegde? — Ja. — Regtsg. Adv. VIII, 66.

8400. Heeft de eigenaar van een pand, gelegen aan een door de gemeente opgehoogde straat, regt om van de gemeente vergoeding te vorderen voor de schade, die hij door die ophooging heeft geleden? — Neen. — Regtsg. Adv. VIII; 74.

8401. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Voorafgaande in gebrekestelling, bij een eisch tot schadevergoeding wegens een onregtmatige daad. — R. B. X, 79.

8402. Is hij, die in een vlaag van krankzinnigheid een onregtmatige daad heeft gepleegd, aansprakelijk voor de schade, daardoor veroorzaakt? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 121.

8403. S. M. Is het van de zijde van den eigenaar een onregtmatige daad, waarvoor hij schadevergoeding verschuldigd is, wanneer hij, na expiratie van den huurtijd, de deuren en vensters doet wegnemen, uit de hem in eigendom toebehoorende, doch nog door den voormaligen huurder wederregtelijk bewoonde behuizing, of maakt de eigenaar zich schuldig aan een daad van eigenrigting, strafbaar volgens art. 456 C. P., wanneer hij de omheining of afsluiting zijner hem in eigendom toebehoorende behuizing verbreekt? — Opm. en Meded. IX, 87.

8404. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Over den regel „jure naturae aequum est neminem cum alterius detrimento et injuria locupletiorem fieri," in verband met art. 1401 Burg. Wetb. — N. R. Bijdr. XV, 5.

8405. Geeft de nalatigheid van B. en W. om te voldoen aan de verpligtingen, hun opgedragen bij art. 179 *h* der gemeentewet, hun, die tengevolge van die nalatigheid schade hebben geleden, het regt om de vergoeding dier schade bij den burgerlijken regter van de gemeente te vorderen? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 113.

8406. Een overeenkomst, waarbij de een zich verbindt aan een ander een som gelds te zullen betalen, als bedrag der schadevergoeding, door de onregtmatige daad van den eersten veroorzaakt, is onderworpen aan een registratieregt van 1 pct. — M. F. 22 April 1868, no. 32; P. W. 5330.

8407. Niet ieder onregtmatige daad, maar alleen die, waardoor schade geschiedt, verpligt tot vergoeding. De omstandigheden, die de schade aantoonen, moeten door den eischer worden opgegeven. — Regtb. Assen 9 Junij 1854; N. R. B. V, 546.

8408. Indien een midden in de rivier, zelfs in het vaarwater vastzittend schip, door een voorbijvarende stoomboot wordt aangevaren en beschadigd, heeft de schipper zonder eenig verder bewijs van schuld, eene schade-actie tegen den kapitein van de stoomboot, tenzij laatstgenoemde bewijze, dat dit ongeval door force majeure is veroorzaakt. — Regtb. Arnhem 27 April 1854; N. R. B. V, 148.

8409. Het beweren, dat een schipper, ter zake van aanvaring eisch tot schadevergoeding instellende, geen eigenaar van het door hem bevaren schip is, stelt niet daar een exceptie van non qualificatie, doch een middel ten principale. Voor deze actie is het niet noodig, dat de eischer eigenaar van het schip is. — Regtb. Arnhem 16 Februarij 1854; N. R. B. V, 143.

8410. Hij, die in een bevaarbare en vlotbare rivier een dam legt, waardoor een ander verhinderd wordt door te varen, is verpligt de daardoor voor dien ander ontstane schade te vergoeden. — Regtsg. Adv. VII, 99; Hof Z.-Holland 26 Mei 1862; W. 2395; H. R. 26 Junij 1863; W. 2499; N. R. LXXIV, § 37.

8411. De burgemeester en de gemeente-ontvanger, die ter uitvoering van een onwettige verordening, onregtmatige handelingen verrigten, zijn niet verpligt de schade daardoor veroorzaakt te vergoeden. — Hof Limburg 13 Maart 1871; Gemst. 1018.

8412. Indien niet eene actie tot schadevergoeding is ingesteld, maar een actie tot amotie van een gebouw, hetwelk in strijd met een plaatselijk reglement is gesteld, is art. 1401 niet geschonden, er kan geen sprake zijn van het toebrengen van schade door onregtmatig te bouwen. — H. R. 18 Februarij 1848; W. 908; N. R. XXIX, § 75, 339; v. d. H., G. Z. VII, no. 286, 141.

8413. Het inroepen van de beslissing des regters, kan niet worden beschouwd als een onregtmatige daad; daarvan kan wel eene veroordeeling in de kosten het gevolg zijn, maar geen veroordeeling tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad. Evenwel een verzet door een houder van een cognoscement, gedaan tegen de afgifte van goederen aan den houder van een ander cognoscement, geeft aanleiding tot schadevergoeding, indien dat verzet van onwaarde is verklaard. — Regtb. Rotterdam 6 Junij 1849; R. B. XII, 425; W. 1059; Hof Z.-Holland 12 December 1849; W. 1095; H. R. 25 October 1850; W. 1171; N. R. XXXVI, § 50, 212; v. d. H., B. R. XII, no. 390, 115.

8414. Indien een faillietverklaring ten verzoeke van een crediteur uitgesproken, later op het verzet van den faillietverklaarde wordt vernietigd, is dit een onregtmatige daad, die tot schadevergoeding aanleiding kan geven. — Hof N.-Holland 12 Januarij 1843; R. B. V, 162; Regtb. Amsterdam 20 September 1841; W. 248; R. in N. III, 153; Hof Drenthe 6 Junij 1840; N. R. XII, § 35, 118; H. R. 29 Januarij 1841; v. d. H., B. R. II, no. 34, 107; N. R. VIII, § 55, 254; Regtz. IV, 148.

8415. Hij, die schadevergoeding vraagt wegens een beweerde onregtmatige daad, kan niet volstaan met aan te toonen, dat de daad waarover hij zich beklaagt onregtmatig was, en het bewijs van geleden schade te leveren bij een nader op te maken staat. Hij moet in tegendeel het bestaan van schade bewijzen, behoudens nadere regeling van het quantum bij staat. — Regtb. Gorinchem 11 Junij 1842; W. 308; Hof Z.-Holland 27 December 1843; W. 461.

8416. Schadevergoeding wegens onregtmatige daad, vereischt het bewijs, dat de daad gepleegd is door hem, van wien de vergoeding gevraagd wordt, of door personen, voor welke hij aansprakelijk is. Het is niet genoeg, dat de schade is toegebragt door handelingen op het terrein van dengene van wien de vergoeding gevraagd wordt. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1852; N. R. B. II, 537.

8417. Hij, die zonder eene vergunning tot het oprigten eener dienst van openbare middelen van vervoer te hebben bekomen, zijne rijtuigen op vaste en gezette tijden tusschen twee plaatsen, ten dienste van het reizend publiek doet heen en weer rijden, pleegt wel eene overtreding van de toepasselijke verordeningen, maar geen onregtmatige daad jegens den concessionaris van zoodanige dienst tusschen diezelfde plaatsen. — Regtb. Maastricht 13 October 1870; W. 3285.

8418. De verpligting tot in gebrekestelling van den schuldenaar, alvorens schadevergoeding wegens niet vervulde verbindtenis te vorderen, wordt ook vereischt bij verbindtenis uit wetduiding ontstaan. — Kantg. no. 2, Amsterdam 24 Junij 1847; R. B. IX, 563.

8419. Moet, ingeval door een onregtmatige daad een zaak is vernietigd of beschadigd, de schadevergoeding berekend worden alleen naar de waarde, die het vernietigde of beschadigde voorwerp in den handel bezat, of ook, naar die, welke de eigenaar daaraan om bijzondere redenen hechte (pretium affectionis)? — In eerstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. VIII, 69.

8420. De vordering, gegrond op art. 1401 Burg. Wetb., is dan alleen ontvankelijk, als de verbindtenis tusschen partijen eerst door de beklaagde daad zelve geboren wordt, maar niet als die onregtmatige daad bestaat in het niet nakomen der vooraf-bestaande verbindtenis, in welk geval de deswege

in te stellen actie, behoort te worden gegrond op art. 1279 Burg. Wetb. — Regtb. Brielle 4 December 1863; N. R. B. XIV, 852.

8421. De kooper, die geen ontbinding der overeenkomst van koop en verkoop wil vorderen, kan eenvoudig de actie uit art. 1401 instellen tegen den verkooper, voor hetgeen deze tegen gemelde overeenkomst als onregtmatige daad heeft verrigt. — Kantg. Alphen 14 September 1864; N. R. B. XV, 250; W. 2620.

8422. Verzet tegen een aangekondigden verkoop, op grond van beweerd eigendomsregt, is dan alleen een onregtmatige daad, indien het bewezen wordt a non domino te zijn geschied. — Hof Gelderland 22 Junij 1865; N. R. B. XV, 629.

8423. Ook bij beweerde schade door aanvaring geleden, moet volgens art. 534 W. v. K., met toepassing van het beginsel van art. 1401 Burg. Wetb., de schuld bewezen worden van dengene, die de schade veroorzaakte. De niet in achtneming der reglementaire bepalingen op de riviervaart, is niet onvoorwaardelijk en op zich zelf afdoende tot verontschuldiging van den aanvarenden schipper. — Hof Gelderland 14 Junij 1865; N. R. B. XVI, 366.

8424. De staat is even als bijzondere personen tot vergoeding van veroorzaakte schade gehouden, tenzij het tegendeel bij de wet mogt zijn bepaald. Zedelijke ligchamen moeten naar ons regt geacht worden door middel van hun bestuur te kunnen handelen animo et intellectu. — H. R. 26 October 1860; v. d. H., B. R. XXIV, no. 809, 307.

8425. De onregtmatigheid eener daad mag door getuigen worden bewezen. — Kantg. no. 5, Amsterdam 6 September 1850; Amst. Regtsp. II, 83.

8426. Het loozen van duinwater op zoodanige wijze, dat aan een ander perceel daardoor schade wordt toegebragt, valt niet in de termen van art. 673 of 703 Burg. Wetb., maar geeft aan den benadeelde, grond tot het instellen eener actie tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad. De regter is in zulk geval niet bevoegd het maken van bepaalde werken als middelen van voorziening voor te schrijven, of den benadeelde te magtigen, die ten koste van den gedaagde te doen bewerkstelligen. — Regtb. Amsterdam 2 November 1870; W. 3278.

8427. De vordering tot het verkrijgen eener verklaring, dat een bepaalde daad onregtmatig is, is een sententia declaratoria, welke in strijd is met den aard der burgerlijke regtspraak. — Hof N.-Holland 5 Januarij 1854; N. R. B. V, 209.

8428. Indien al onder het vrijwillig toebrengen van schade aan eens anders roerende goederen, ook te rangschikken valt het verwonden van eens anders huisdier, zoo moet evenwel die schade zijn toegebragt door een daad, waartoe de bedrijver geheel zonder regt of bevoegdheid is. — H. R. 2 November 1852; N. R. XLIII, § 24, 142; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 888, 119.

8429. Een daad kan regtmatig en geoorloofd en niettemin den auteur verantwoordelijk maken tot schadevergoeding, indien hij daarbij onvoorzigtig heeft gehandeld. Een ambtenaar met het opsporen van misdrijven belast, en als zoodanig de regtmatige daad van opmaking van procesverbaal uitoefenende, kan niettemin teregt tot schadevergoeding worden verwezen, indien hij door onnaauwkeurige opgaven in dat stuk, onvoorzigtig de aanleidende oorzaak is van de onregtmatige aanhouding en gevankelijke wegvoering. — H. R. 18 Februarij 1853; v. d. H., B. R. XVI, no. 495, 78; N. R. XLIV, § 18, 72; W. 1415; bedenkingen tegen deze uitspraak, W. 1417; mr. J. van Gigch, W. 1420; id. 1437.

8430. Het uitgraven van een mestput waardoor mestspetie met vuil en stinkend water is afgeleid op des buurmans erf, is een onregtmatige daad, die aanleiding kan geven tot vergoeding van kosten, schaden en interessen. — Regtb. Zierikzee 6 Junij 1854; W. 1577.

8431. De nietbetaling van het gekochte is geen onregtmatige daad in den zin van art. 1401 Burg. Wetb. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1854; N. R. B. IV, 453.

8432. De actie van art. 1401 Burg. Wetb. komt niet toe aan hem, ten wiens opzigte eene overeenkomst niet is nagekomen. — H. R. 24 Junij 1870; W. 3229.

8433. Een bevel tot betaling ten onregte gegeven, stelt geen onregtmatige daad daar, waardoor aan een ander schade wordt berokkend. — Regtb. Arnhem 16 Junij 1862; N. N. II, 182.

8434. Niet elke wanpraestatie of onregtmatige daad, maar alleen die, waaruit men werkelijk schade lijdt, geeft actie tot schadevergoeding. Wanneer een schipper in strijd met de chertepartij, niet in ballast zou gevaren hebben, zou zulks alleen dan den bevrachter een vordering tot schadevergoeding wegens wanpraestatie kunnen geven, indien hij bewees, dat daardoor de reis vertraagd of andere schade veroorzaakt was. — Regtb. Amsterdam 8 November 1860; Mag. v. H. II, 289.

8435. De uitvoering en handhaving van een reglement door de overheid met die handhaving belast, is niet een onregtmatige daad.

Burg. en Weth. zijn aansprakelijk voor onregtmatige daden, begaân door aan hen ondergeschikte ambtenaren. — Regtb. Amsterdam 11 Maart 1850; N. R. B. I, 556; Gids I, 619.

8436. Alleen die schade welke het gevolg is òf van nalatigheid of onvoorzigtigheid, òf van een onregtmatig toedoen, doet regtens aansprakelijkheid geboren worden. Wanneer de schade veroorzaakt is doordien een vaartuig op een onvrije ligplaats heeft gelegen, doch niet in strijd met de wet, is er geen schadevergoeding verschuldigd. — H. R. 20 Februarij 1852; N. R. XLI, § 28, 121; v. d. H., B. R. XIV, no. 446, 99.

8437. De eischer tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad, moet bewijzen, dat de tegenpartij zelve of personen waarvoor hij ex art. 1402 en 1403 aansprakelijk is, het nadeel hebben veroorzaakt. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1852; N. R. B. II, 537.

8438. Indien in regten bewezen is, dat wederregtelijk op last des gedaagden, een aan den eischer toekomende beekwal is doorgestoken, waardoor eigendommen van den eischer zijn overstroomd, dan is hierdoor als van zelf, aan den eischer schade of nadeel toegebragt, en heeft deze de bevoegdheid te vorderen, dat de gedaagde verklaard worde noch bevoegd, noch geregtigd te zijn, tot die daad, en als gevolg hiervan veroordeeld worde tot vergoeding van schade. — Hof Gelderland 22 September 1852; W. 1385.

8439. De voorloopige ten uitvoerlegging van een vonnis, dat in hooger beroep wordt vernietigd, is een onregtmatige daad. In hooger beroep kan de vergoeding worden gevraagd van de schade, door zoodanige ten uitvoerlegging bij voorraad, veroorzaakt. — Regtb. Utrecht 26 Januarij 1870; W. 3240.

8440. Een regtsvordering tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad, kan niet anders te pas komen, dan wanneer door de beklaagde daad zelve eerst de regtsverbindtenis tusschen partijen wordt geboren; zij kan dus niet zulk een algemeene strekking hebben, dat zij zou kunnen dienen tot het

bekomen van elke schadevergoeding, ook die, welke tengevolge van overeenkomst zou kunnen worden gevorderd, zoo als door een tiendheffer wegens het niet voldoen aan de bestaande tiendverpligting. — H. R. 23 Mei 1856; N. R. LIII, § 19, 102; v. d. H., B. R. XX, no. 636, 356.

8441. De vergoeding ex art. 1401 Burg. Wetb. komt in den gewonen regel alleen toe, tegen den auteur zelven van de onregtmatige daad. — Regtb. Amersfoort 18 Januarij 1859; N. R. LXI, § 78, 450.

8442. Een beslagnemer is niet verantwoordelijk voor de schade en het bederf van in beslag genomen goederen, die uit nalatigheid en slechte verzorging voortspruiten, bijaldien hij de bij de wet voorgeschreven formaliteiten heeft nageleefd. — Hof N.-Brabant 7 Februarij 1843; R. B. V, 143; W. 332.

8443. Het uitslaan van water op een waterboezem door een polderbestuur, zonder daartoe geregtigd te zijn, is een onregtmatige daad. — Regtb. Amsterdam 2 Junij 1852; N. R. B. II, 522.

8444. Indien de eischer vergoeding van schade en interessen eischt, wegens een beweerde onregtmatige daad van den gedaagde, — in casu het insinuëren van een protest tegen een aangekondigde verkooping van heiden, zonder voorbehoud van het zakelijk regt van gedaagde, zooals deze zulks bij titels had verkregen, — met en benevens de nietigverklaring van dat protest en de verklaring des regters, dat de gedaagde geen hoegenaamd regt bezit om zich daartegen te verzetten — kan de negatoire actie geacht worden behoorlijk ingesteld te zijn en de personele quasi ex delicto als sequele der eerste zijn aan te merken. — Regtb. Breda 29 April 1851; W. 1249.

8445. Indien vaststaat, dat iemand in zijn qualiteit en in het belang van den door hem gerepresenteerden boedel goederen heeft doen wegvoeren, waarvan een ander beweert eigenaar te zijn, dan kan hij niet in zijn privé worden aangesproken tot teruggave dier goederen of tot schadevergoeding. — Regtb. Amsterdam 12 December 1860; Mag. v. H. III, 16.

8446. Een daad bij de wet niet verboden, en zonder doel om schade toe te brengen verrigt, kan niet als een onregtmatige daad worden beschouwd, al is er ook schade door veroorzaakt. — Hof Z.-Holland 11 December 1844; Regtz. IV, 110.

8447. Hij, die schadevergoeding vraagt wegens een beweerde onregtmatige daad, kan niet volstaan met alleen te bewijzen, dat de daad waarover hij zich beklaagt, onregtmatig was, om het bewijs van geleden schade in het algemeen te leveren bij een nader op te maken staat. Integendeel moet hij, die vergoeding van schade vordert, het bestaan dier schade bewijzen, behoudens om nader bij staat het quantum te regelen. — Hof Z.-Holland 27 December 1843; Regtz. IV, 123.

8448. Indien iemand, veroordeeld wegens medepligtigheid aan diefstal, later in het bezit eener erfenis geraakt, kan de bestolene hem op grond van de schade bij den diefstal geleden, tot geheele en hoofdelijke vergoeding dier schade dagvaarden. — Regtb. Amsterdam 12 November 1845; Regtz. IV, 125.

8449. Het zich geregtelijk verzetten tegen den verkoop van goederen, zonder tevens van eenig regt op die voorwerpen te doen blijken, is een onregtmatige daad, welke tot schadevergoeding aanleiding geeft. — Regtb. Utrecht sine die, Hof Utrecht 26 Mei 1845; Regtz. IV, 166.

8450. Tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad, door meer personen te zamen gepleegd, zonder dat ieders bepaald aandeel in die daad kan worden aangewezen, is ieder dader hoofdelijk aansprakelijk. — Hof Zeeland 19 Junij 1866; N. R. B. XVII, 763.

8451. De algemeene regel van art. 1401 Burg. Wetb. is dan alleen niet toepasselijk, indien de uitvoerder van een onregtmatige daad, waardoor aan een ander schade wordt toegebragt, slechts is geweest het werktuig, de manus ministra van een eigenlijken dader, en hij alzoo niet kan worden geacht zelf te hebben gehandeld, terwijl art. 1403 Burg. Wetb. zeer wel vereenigbaar is met den regel van art. 1401, en dezen niet uitsluit, maar een bijzondere bepaling bevat, voorgeschreven alleen in het belang van hen, die schade lijden door de daden van andere ondergeschikte personen. — H. R. 6 November 1868; N. R. XC, § 15, 115; N. R. B. XIX, 625.

8452. Een gemeente is geregtigd hare openbare straten op te hoogen, zonder schadevergoeding verschuldigd te zijn aan de eigenaars of gebruikers der panden, die door de ophooging ongerief lijden. — H. R. 19 Junij 1868; N. R. LXXXIX, § 26, 211; W. 3016.

8453. Het dwangmiddel van militaire inlegering wegens niet betaling van directe belasting ten onregte aangewend, is een onregtmatige daad, welke dengene tegen wien het wordt aangewend, aanspraak geeft op schadevergoeding. — Regtb. Maastricht 24 Febr. 1843; W. 371.

8454. Keurmeesters van levensmiddelen, die buiten hunne bevoegdheid vorderen in een pakhuis te worden toegelaten, en van de weigering procesverbaal opmaken, en wetenschappelijke keurders, die verbieden de aldaar aanwezige goederen te verkoopen, plegen een onregtmatige daad. Die daad brengt echter in zich zelve niet het bewijs mede, dat de goederen onverkoopbaar zijn geworden, of in waarde gedepreciëerd; de eigenaar, die te dierzake schadevergoeding vraagt, moet de schade bewijzen. — Regtb. Amsterd. 30 April 1861; Mag. v. H. III, 148.

8455. Indien door een derde op eens anders grond werken worden aangelegd, die het naburig eigendom benadeelen, is evenwel de eigenaar van het erf, waarop de derde heeft gewerkt, tot amotie en schadevergoeding gehouden, tenzij hij bewijze, dat de werken buiten zijn voorkennis en tegen zijn wil zijn tot stand gebragt. — Regtb. 's Hertogenbosch sine die; W. 373.

8456. Art. 1401 Burg. Wetb. is algemeen en zoowel van toepassing op zedelijke ligchamen als op auctores physici. — Hof Gelderland 9 Januarij 1861; N. R. B. XI, 386.

8457. De vordering tot schadevergoeding wegens onregtmatig vervreemde voorwerpen, is niet ontvankelijk, dan nadat die voorwerpen te vergeefs zijn teruggevorderd. — Regtb. Amsterdam 27 December 1867; R. en W. XX, 224.

8458. Wanneer eenmaal eene vergunning tot oprigting van eene fabriek, overeenkomstig het Kon. Besl. van 1824 is verleend, kan door het drijven dier fabriek op de gewone wijze, geen onregtmatige daad worden gepleegd, zoodat er geen verpligting tot schadevergoeding rust op den directeur der fabriek, wanneer er onder de bedoelde omstandigheden, door aangrenzende eigenaren schade mogt zijn geleden. — Regtb. Assen 14 Maart 1860; N. R. B. XX, 127.

8458*a*. De burgerlijke gemeente is niet verantwoordelijk voor de onregtmatige handelingen door Burg. en Weth., naar aanleiding van het Kon. Besl. van 31 Januarij 1824 (St. 19) verrigt. — Hof Z.-Holland 19 November 1866; W. 2858; Gemst. 198.

8459. Een makelaar is tot schadevergoeding ver-

pligt, indien hij een koop als gesloten aan zijn meester opgeeft, ofschoon hij die niet gesloten heeft, of dien koop niet kan bewijzen. — Regtb. Amsterdam 30 Mei 1851; Amst. Regtsp. II, 99.

8460. Een postdirecteur, die in zijn betrekking en volgens de wet, een pakket heeft aangehouden en vervolgens opgezonden, is niet civiliter aansprakelijk voor de schade daardoor veroorzaakt, ook indien later mogt blijken dat die aanhouding wederregtelijk was. — Regtb. Amsterdam 15 Julij 1851; Amst. Regtsp. II, 151; N. R. B. II, 179.

8461. De actie tot schadevergoeding wegens het wederregtelijk wegvoeren van eenig roerend goed, is eene persoonlijke actie. — Regtb. Amsterdam 18 Februarij 1851; Amst. Regtsp. I, 304.

8462. Om tegen den verkoop van onroerende goederen als tegen een onregtmatige daad op te komen, is het niet voldoende aan te toonen, dat de verkooper daartoe niet bevoegd is, indien men niet tevens bewijst, dat men op die goederen regt van eigendom of vruchtgebruik, of eenig ander regt heeft. — H. R. 2 Junij 1865; v. d. H., B. R. XXIX, 460.

8463. De eigenaar van een verhuurd huis is niet bevoegd de daarin aanwezige goederen van den huurder of gebruiker, zonder zelf daartoe medegewerkt te hebben, op den openbaren weg te doen werpen. De eigenaar is aansprakelijk voor zoodanige daden zijner onderhoorigen. De regter kan de schade door zoodanige onregtmatige daad bepalen, zonder deskundigen te hooren. — Kantg. Sliedrecht 9 Maart 1854; W. 1531.

8464. Door de veroordeeling tot schadevergoeding, op te maken bij staat, is reeds a priori en onherroepelijk beslist, dat er schade is geleden en moet vergoed worden. Het bedrag der schade waarvan vergoeding wordt gevraagd, behoeft niet bewezen te worden.

De gedeclareerde mag zich bij het doen van een aanbod, niet het regt voorbehouden om later tegen het bedrag der vergoeding, eene tegenvordering die hij beweert te hebben, in compensatie te brengen.— Regtb. Groningen 16 Februarij 1866; W. 2820.

8465. De actie van een schuldeischer, tot vernietiging van een bij deurwaarders exploit aan den schuldenaar beteekend verzet, tegen de uitbetaling van hetgeen hij schuldig is, is in regten ontvankelijk. — Regtb. Maastricht 17 Jan. 1867; W. 2930.

8466. Een eisch tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad, indien deze voortspruit uit stoornis van een zakelijk regt op een gronderve, moet tegen alle eigenaren van dat erve zonder onderscheid worden ingesteld. — Regtb. Deventer 15 Januarij 1868; Hof Overijssel 11 Januarij 1869; W. 3190.

8467. Wanneer de strafregter heeft geoordeeld dat zekere handeling niet strafbaar is, moet in het burgerlijk geding geacht worden, in facto vast te staan, dat de van alle regtsvordering ontslagene geregtigd was te doen wat hij gedaan heeft. — Als de regtercommissaris gedurende de instructie der strafzaak, den verkoop heeft bevolen van beesten, welke later blijken ten onregte in beslag te zijn genomen, is dit een onregtmatige daad waarvoor de staat civiliter verantwoordelijk is. — H. R. 25 Maart 1870; W. 3198.

8468. Een plaatselijk reglement van politie kan aan een veldwachter de bevoegdheid niet geven, om na opzegging van huur, bij weigering van den huurder om het huis te verlaten, de ontruiming ten uitvoer te leggen; indien een veldwachter dit ingevolge zoodanig reglement mogt gedaan hebben, stelt dit een onregtmatige daad daar, waarvoor hij persoonlijk tot schadevergoeding verantwoordelijk is. — Kantg. Alphen 9 Junij 1841; W. 196.

8469. De maatstaf der schadevergoeding bij art. 244 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 vastgesteld, ingeval van verkeerde aanhalingen van goederen, is toepasselijk op de vergoeding van schaden, veroorzaakt door het wederregtelijk in beslagnemen en wegvoeren van werktuigen uit een fabriek, bij gesustineerde overtreding van eenige belastingwet. — Regtb. Arnhem 14 Maart 1842; R. B. IV, 604; Hof Gelderland 12 October 1842; R. B. V, 286.

8470. Een schaderekening moet worden toegewezen, hoezeer zij door de wederpartij wordt betwist, doch door haar niet wordt aangetoond, dat zij volgens den door haar zelve aangegeven maatstaf een minder bedrag zou opleveren, en zij overigens aan den regter niet te hoog voorkomt. — Regtb. Alkmaar 18 Junij 1840; W. 160.

8471. De onregtmatige arrestatie van een lid der schutterij door een meerdere in rang, kan aanleiding geven tot een actie tot herstel van eer en betering van geleden nadeel. — Regtb. 's Hertogenbosch 25 April 1843; W. 469.

8472. Hoewel geen vordering tot schadevergoeding wordt ingesteld, zoo volgt echter uit het algemeen beginsel van art. 1401, dat er regt bestaat op herstel en vernietiging of buiten effect stelling van de gevolgen eener onregtmatige daad, ook dan als niet blijkt van eenige werkelijke schade. — H. R. 14 Februarij 1851; W. 1240; v. d. H., B. R. XII, no. 401, 276.

8473. De goede trouw waarin men verkeerd heeft bij het tot zekerheid eener schuld in beslagnemen van een schip, hetwelk niet meer was de eigendom van den debiteur, maar van een ander, aan wien deze het verkocht had, kan niet van de verpligting tot vergoeding der schade daardoor veroorzaakt bevrijden. — Hof Holland 4 Nov. 1840; N. R. X, [illegible] 102, 433; R. in N. III, 16; anders Regtb. Amsterdam 21 April 1840; R. in N. II, 342; Regtz. IV, 131.

8474. De bevoegdheid tot het instellen der zakelijke regtsvordering, sluit het regt niet uit om eene persoonlijke quasi ex delicto in te stellen. — H. R. 5 November 1858; W. 2008.

8475. Het afgraven en wegvoeren van den bovengrond van een in tijdpacht bezeten weiland door den pachter, is een onregtmatige daad, waarvoor schadevergoeding is verschuldigd. — Regtb. Arnhem 20 Mei 1858; W. 2014.

8476. Een actie tot herstel en vergoeding van eene onregtmatige daad, welke beweerd wordt door de vrouw zoowel, als door den man te zijn gepleegd, kan ingesteld worden tegen den man en de vrouw, wanneer deze bijgestaan is door haren man. Die actie moet niet tegen den man alleen worden ingesteld als hoofd der echtvereeniging. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 October 1858; W. 2020.

8477. Daar waar men handelt krachtens een formeel, in kracht van gewijsde gegaan vonnis, kan geen sprake zijn van een onregtmatige daad. — Regtb. Amsterdam 14 Januarij 1857; W. 1842.

8478. Eene daad gepleegd in strijd met eene reeds bestaande verbindtenis, kan geene aanleiding geven tot vordering van schadevergoeding, krachtens art. 1401. Schadevergoeding verkeerdelijk gevorderd, op grond van eene onregtmatige daad, kan niet worden toegewezen, ook al is die ex contractu verschuldigd. — H. R. 23 Mei 1856; W. 1852.

8479. Het nemen van maatregelen tot bewaring zijner regten overeenkomstig de wet en met inroeping van het regterlijk gezag, kan nimmer worden toegerekend als eene onregtmatige daad. — Regtb. Amsterdam 3 Junij 1857; W. 1887.

8480. Een vonnis van vrijspraak ter zake eener beweerde aanhaling in zake van belastingen, kan niet strekken tot bewijs van de onregtmatigheid

dier aanhaling. — Regtb. Amsterdam 10 October 1855; W. 1724.

8481. Eene vordering tot schadevergoeding wegens verkeerde aanhaling van goederen, naar aanleiding van de algemeene wet van 26 Aug. 1822 (St. 38) is ongegrond.

Bij eene ten onregte gedane visitatie, is de administratie niet verantwoordelijk voor de schade, welke in het procesverbaal slechts als een toevallig ongeluk wordt voorgesteld. — Regtb. 's Gravenhage 20 Februarij 1855; W. 1632.

8482. Een eischer is niet bevoegd zich te bepalen bij eene bereidverklaring, om tempore opportuno het bewijs te leveren van eene beweerde onregtmatige daad, wanneer de gedaagde het bewijs van het regt van eigendom vordert, waarop de daad is gepleegd. De vordering moet in dien stand, als ongegrond worden afgewezen. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 October 1851; W. 1649.

8483. Hij die schadevergoeding vordert op grond van een onregtmatige daad, op vreemd grondgebied gepleegd, moet het bewijs leveren dat de gedaagde van wien die vergoeding gevorderd wordt, eene in het buitenland voorgeschreven verpligting niet heeft nagekomen. — Regtb. 's Hertogenbosch 2 Junij 1869; W. 3155.

8484. Voor een eisch tot schadevergoeding, ingesteld door een schipper wegens aanvaring tegen het door hem bevaren schip, is het niet noodig dat die schipper eigenaar van het beschadigd schip is.— Regtb. Arnhem 16 Februarij 1854; W. 1555.

8485. De regter is niet verpligt ambtshalve eene actie tot schadevergoeding niet ontvankelijk te verklaren, wanneer zij steunt op feiten van contractschennis, doch re vera gegrond is op onregtmatige daad.

Het blijven wonen in een huis na afloop van den huurtijd, niettegenstaande herhaalde sommatien, is onregtmatige daad. — Regtb. Arnhem 31 Mei 1869; W. 3142.

8486. De inbreuk op de regten, aan de eene partij toekomende uit een contract, door hem, die bij dat contract de wederpartij is, kan geen onregtmatige daad opleveren, die regt geeft op de actie tot schadevergoeding; in dat geval komt alleen de actie van art. 1303 Burg. Wetb. te pas. — H. R. 9 Junij 1854; W. 1548.

8487. Bij het stellen van borgtogt, volgens art. 278 der gemeentewet, kan de schadevergoeding niet volgens art. 280 dier wet, een ten honderd in de maand bedragen; in dat geval bestaat zij in de wettelijke interesten, te berekenen alleen van den dag, waarop zij in regten gevorderd zijn. — Regtb. Amsterdam 10 October 1855; W. 1724; Gemst 231; W. B. A. 351.

8488. Indien van den voorzitter der regtbank verlof is verkregen, om onder een derde arrest te leggen, tot een zeker bepaald bedrag, en desniettegenstaande het arrest is gelegd, zonder beperking van som, op al hetgeen de derde gearresteerde aan dengene, ten wiens laste het gelegd wordt verschuldigd is, dan is de arrestant tot schadevergoeding gehouden, wegens het arresteren boven de bepaalde som. — Regtb. Amsterdam 22 October 1857; Mag. v. H. V, 210.

8489. Een aanbod, om de schade door onregtmatige daad teweeg gebragt te vergoeden, kan eene actie tot schadevergoeding niet afkeeren, als dat aanbod eerst na de dagvaarding is geschied. — Regtb. Gorinchem 29 December 1863; W. 2549.

8490. Een polderbestuur, dat eenvoudig de wegruiming vordert van hetgeen in strijd met de reglementen is gebouwd, zonder schadevergoeding, moet bewijzen dat het daardoor geldelijk is benadeeld.

Een polderbestuur heeft eene burgerlijke actie tot wegruiming van hetgeen in strijd met de reglementen is gebouwd. — Regtb. Dordrecht 24 Junij 1863; W. 2559; anders Hof Z.-Holland 8 Februarij 1864; W. 2565.

8491. De bepaling eener gemeente-verordening, kan niet worden ingeroepen tot regtvaardiging eener onregtmatige daad. De verpligting eener gemeente tot vergoeding der door zoodanige daad veroorzaakte schade, wordt niet opgeheven door de bewering, dat Burg. en Weth. verpligt waren de verordening uit te voeren. Ingeval van wederregtelijke wegruiming van eenig getimmerte, doet het voor de regtmatigheid dier wegruiming niets af, of het getimmerte al dan niet stond op gemeentegrond. — Hof Z.-Holland 4 April 1864; W. 2593.

8492. Een beambte van de Nederlandsche Bank, belast met de verzilvering der bankbilletten, kan persoonlijk tot schadevergoeding worden aangesproken, indien hij daarbij te weinig heeft uitbetaald.— Regtb. Amsterdam 11 Junij 1867; W. 2943.

8493. Den curator in een faillissement kan niet door den belanghebbende als een onregtmatige daad worden toegerekend, dat hij niet van de gelegenheid heeft gebruik gemaakt, om in den boedel aanwezige onafgewerkte goederen te doen afwerken en afleveren, maar dat hij ze integendeel (met verlof der regtbank) onafgewerkt verkocht heeft. De bekentenis van den curator, dat hij zulks deed ten einde de gepriviligiëerde crediteuren te bevoordeelen, kan niet ter zake afdoende zijn. Hij die beweert, dat de handelingen van den curator den door dezen bedongen koopprijs van een schip in de plaats hebben doen treden van eene hem vóór het faillissement gecedeerde eventuëele inschuld bij de levering van dat schip aan den oorspronkelijken aanbesteder, behoeft de vordering tot schadevergoeding deswege niet door middel van verificatie te doen gelden. — Hof N.-Holland October 1863; Mag. v. H. V, 234.

8494. Dit art. voor de toepassing vorderende, dat de daad voor welke schadevergoeding geëischt wordt, onregtmatig zij, heeft de strekking om den twijfel op te heffen, waartoe de algemeenheid der bewoordingen van art. 1382 C. N. „tout fait quelconque" aanleiding gaf. Dit art. laat in het midden, wie gehouden is het al of niet regtmatige, alsmede het bestaan of niet bestaan van schuld te bewijzen. — Hof N.-Holland 9 October 1862; W. 2442.

8495. Wie eene vordering tot vergoeding instelt van schade nader te regelen bij staat, wegens beweerde onregtmatige daad, moet doen blijken van het bestaan van schade in het algemeen.

Eene bloote uitspraak of verklaring, dat eene gepleegde daad was onregtmatig, zonder bijvoeging van veroordeeling tot eenige praestatie of wat anders ook, is in regten onbestaanbaar, als niet vatbaar voor uitvoering. — Regtb. Gorinchem 19 Aug. 1862; W. 2461.

8496. Het is geen ongeoorloofde daad van eigen rigting, wanneer regenten van een hofje den daarin uit liefdadigheid opgenomen bewoner, zonder regterlijk bevel of tusschenkomst uit die woning verwijderen. — H. R. 23 April 1863; W. 2479.

8497. De eisch tot schadevergoeding is eigenaardig aan dien tot ontbinding verbonden, en als een gevolg daarvan te beschouwen, ook al zij niet dadelijk gebleken, welke schadevergoeding geleden is, dit is voor latere vereffening vatbaar. — Hof Z.-Holland 18 Mei 1863; W. 2488.

8498. Gelijk in het algemeen elke onregtmatige daad, d. i. elke daad waartoe geen regt bestond, en waardoor aan een ander schade is toegebragt, het

vermoeden van schuld medebrengt, en den dader tot vergoeding dier schade verpligt, indien hij zijne onschuld niet aantoont, is zulks in het bijzonder het geval ten opzigte der schade door een schip aan het ander, door aanvaring toegebragt. — Hof N.-Holland 19 Februarij 1863; W. 2496.

8499. Wanneer eene vordering strekt tot vergoeding van schade nader op te maken bij staat, kan het niet als grief tegen de dagvaardig gelden, dat deze het bedrag der schade niet inhoudt. — Hof N.-Holland 24 October 1861; W. 2346.

8500. Bij vernietiging van lijfsdwang wegens informaliteiten in een deurwaardersacte begaan, is tegenover den gegijzelde, de schuldeischer die de gijzeling heeft doen ten uitvoerleggen, tot schadevergoeding gehouden. — Regtb. 24 April 1861; W. 2353.

8501. Eene actie tot schadevergoeding is niet ontvankelijk, zoolang er nog geene schade is geleden, en slechts wordt geposeerd dat eene beweerd onregtmatige daad schade ten gevolge zal hebben.— Regtb. 's Gravenhage 4 Februarij 1862; W. 2386.

8502. Hij die schadevergoeding vordert wegens het wegnemen van roerend goed, is in het algemeen gehouden zijn eigendom van dat goed op den voorgrond te stellen. De verhuurder is daartoe in het bijzonder gehouden, met het oog op de geregtigheid des huurders, om bij ontruiming te doen afbreken en tot zich te nemen al hetgeen hij op eigen kosten heeft doen maken. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 November 1861; W. 2389.

8503. Hij die in regten wordt opgeroepen ter zake van schadevergoeding wegens onregtmatige daad, kan zich ter zijne verontschuldiging niet beroepen op lastgeving of vergunning. In zoodanig geval, behoort hij, dengene die last of vergunning gegeven heeft, in vrijwaring op te roepen. — Hof Gelderland 18 December 1867; W. 3034.

8504. Eene vordering voortvloeijende uit eene onregtmatige daad, kan niet op eene rekening worden gebragt, noch tot herstel van rekening volgens art. 780 Burg. Regtsv. leiden. — Regtb. Amsterdam 11 Aug. 1868; W. 3048.

8505. De artt. 1401, 1402 en 1403 Burg. Wetb. zijn van toepassing op zedelijke ligchamen in het algemeen, en in het bijzonder op den staat. — H. R. 26 October 1860; W. 2418.

8506. Al kan het dooden van eens anders huisdier op eigen erf niet strafregterlijk vervolgd worden, zoo volgt daaruit niet dat deze daad den dader niet burgerregtelijk voor de daarvoor aan een ander toegebragte schade, zou verantwoordelijk stellen.

Het dooden van eens anders huisdier is in het algemeen een inbreuk op het regt van eigendom, en dus een onregtmatige daad, tenzij een dergelijke inbreuk door eenige noodzakelijkheid wordt gemotiveerd. — Regtb. Haarlem 24 December 1867; W. 3049.

8507. Dit art. geeft niet alleen regt op vergoeding van toegebragte schade, maar ook op herstel en vernietiging of buiten effectstelling van de gevolgen eener onregtmatige daad, zelfs al blijkt niet van eenige werkelijke schade. — H. R. 14 Febr. 1851; v. d. H., B. R. XII, no. 401, 276.

8508. Eene directie van een societeit, broederschap of vereeniging begaat een onregtmatige daad, wanneer zij, buiten de redenen, in de reglementen vastgesteld de vervallenverklaring van het lidmaatschap uitspreekt, zonder den weg te volgen, voorgeschreven bij art. 1697 Burg. Wetb. — Regtb. Nijmegen 30 Junij 1854; W. 1562.

8509. De art. 1401 en 1402 hebben eene algemeene strekking; zoodat ook daarbij die onregtmatige daden moeten geacht worden te zijn bedoeld, welke onbevoegd door een openbaar bestuur gepleegd zijn en waardoor schade is berokkend. — H. R. 26 Junij 1863; Corr. XL, 429; v. d. H., B. R. XXVII, 436; W. 2499; N. R. LXXIV, § 37.

8510. De burgerlijke gemeente is aansprakelijk voor de schade, overkomen aan een schip, door in de haven te stooten op een verborgen afgebroken paalstomp; de regterlijke magt is bevoegd van zoodanige vordering kennis te nemen. — Hof Z.-Holland 28 November 1849; R. B. XII, 407; anders Regtb. Rotterdam 31 Mei 1848; R. B. X, 439.

8511. In het algemeen kunnen Burg. en Weth. aansprakelijk zijn voor onregtmatige daden, op hunnen last, door aan hen ondergeschikte ambtenaren begaan.

De handhaving en uitvoering van een reglement door de overheid, die daarmede belast is, kan nimmer als het plegen van een onregtmatige daad worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 11 Maart 1850; R. B. XII, 551.

8512. Indien een vaartuig, door hetwelk schade is veroorzaakt, beweerd wordt die schade te hebben aangebragt, tengevolge van zijne ligging op een onvrije ligplaats in het vaarwater, valt er evenwel aan geen onregtmatige daad aan de zijde van den schipper of bewindvoerder te denken, indien het schip door dengeen, welke de politie over de vaartuigen in het vaarwater uitoefent, persoonlijk te dier plaatse is gelegd en vastgemaakt. — H. R. 20 Februarij 1852; N. R. XLI, § 28, 121.

8513. De burgerlijke gemeente is verpligt de schade te vergoeden, geleden tengevolge van het bewezen verzuim van een gemeente-ambtenaar, om één paalstomp die een vaartuig heeft doorboord, weg te ruimen. — Regtb. Gorinchem 11 Julij 1865; W. 2777.

8514. De vergoeding wegens onregtmatige daad, kan gevorderd worden, ook wanneer die vordering steunt op niet nakoming eener overeenkomst. — Regtb. Arnhem 28 December 1865; W. 2789.

8515. De eigenaar van een perceel, ageerende tot het doen wegruimen van onregtmatig op zijn erf, ten behoeve van een belendend perceel daargestelde werken, moet al de hem ook van elders dan uit de openbare registers bekende eigenaars van laatstgemeld perceel, daartoe in regten roepen. — Hof N.-Holland 16 November 1865; W. 2798.

8516. Een subsidiaire eisch tot schadevergoeding, zich grondende op een eigendomsregt, dat niet bestaat, is niet vatbaar voor toewijzing. — Hof Drenthe 29 April 1865; W. 2800.

8517. Eene veroordeeling tot schadevergoeding is niet bestaanbaar, vóór dat van eene onregtmatige daad blijkt. — Hof Overijssel 1 Mei 1865; W. 2819.

8518. Op een eisch tot schadevergoeding nader te vereffenen bij staat, kan de gedaagde geen aanbod doen, met vordering om de schade onmiddelijk te debatteren. De eischer is ongehouden aan die opvordering gevolg te geven, hij is bevoegd te volharden bij de conclusie, om de schade nader op te maken bij staat. — Regtb. Rotterdam 18 April 1866; W. 2821.

8519. De regter het bewijs van beweerde schade toelatende, kan niet volstaan met te beweren, dat in het algemeen schade worde bewezen, zonder nadere opgave waarin de schade zou hebben bestaan; hij moet ook den tijd en de wijze der bewijsvoering bepalen. — Hof N.-Holland 22 Februarij 1866; W. 2825.

8520. Het gebruiken van eens anders naam bij eene handelsoperatie, tenzij men bewijze daarop regt te hebben, moet geacht worden daar te stellen eene onregtmatige daad. De wet van 22 Germinal,

jaar XI en de wet van 7 Augustus 1865, zijn ten dezen niet toepasselijk.

Het onbevoegd gebruik maken in den handel van den naam eens koopmans, moet geacht worden in het algemeen schade te veroorzaken aan dengene, van wiens naam in den handel ten onregte gebruik is gemaakt. — Regtb. Rotterdam 30 Mei 1866; W. 2829.

8521. De voorschriften der artt. 1401 en 1402 Burg. Wetb., kunnen nimmer aanleiding geven tot de verpligting om schade te vergoeden, welke het gevolg is van een daad, eene nalatigheid of onvoorzigtigheid van staatsregtelijken aard. — Regtb. Maastricht 7 Junij 1866; W. 2841.

8522. Om op grond eener onregtmatige daad eene vordering tot schadevergoeding te kunnen instellen, moet bewezen zijn, dat die daad gepleegd is jegens hem, die schadevergoeding vraagt en dat daaruit schade is ontstaan. — Regtb. Amsterdam 18 October 1866; W. 2854.

8523. De daad van het zonder voorkennis of medeweten van den eigenaar, en tegen diens wil, weghalen van iemands roerend goed, is eene onregtmatige daad, welke valt binnen het bereik van art. 1401 Burg. Wetb. — Regtb. Assen 17 October 1864; W. 2712.

8524. De actie geput uit art. 1401 Burg. Wetb. is niet ontvankelijk, wanneer de beweerde onregtmatige handelingen bestaan in het gebruik maken van het verhuurde goed door den verhuurder. Eene vordering tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad, komt dan te pas, wanneer eerst door de beklaagde daad zelve de regtsverbindtenis tusschen partijen wordt geboren, zoodat zij niet zoodanige algemeene strekking kan hebben, dat zij zou kunnen dienen tot het bekomen van elke schadevergoeding, ook van die, welke tengevolge van eene bestaande overeenkomst zou kunnen worden gevorderd. — Kantg. Culenborg 14 Julij 1865; W. 2723.

8525. Uit de woorden van art. 1401 zoowel, als uit de tegenstelling, voorkomende in de eerste zinsnede van art. 1403 volgt kennelijk, dat in beide artikelen gehandeld wordt over geheel onderscheiden verantwoordelijkheid, die voor de schade door eigen daad, onverschillig of men die zelf heeft verrigt, of door anderen op zijn bevel heeft doen verrigten en die veroorzaakt door de daad van anderen. — H. R. 29 September 1865; W. 2732; N. R. LXXX, 350; v. d. H., B. R. XXXI, 1.

8526. Nalatigheid geeft alleen dan grond tot schadevergoeding, wanneer het nagelatene bij wet, reglement, verordening of eenig voorschrift van de bevoegde magt is bevolen. — Regtb. Amsterdam 20 September 1864; W. 2740; H. R. 10 November 1865; W. 2743.

8527. Het regt om ontbinding eener overeenkomst te vorderen met schadevergoeding, volgens art. 1302, sluit niet uit de actie tot schadevergoeding op grond van art. 1401. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Januarij 1867; W. 2940.

8528. De schipper die schade lijdt door onregtmatige afdamming van een publiek vaarwater, is eo ipso ontvankelijk in eene actie tot schadevergoeding; hij behoeft daarvoor niet te bewijzen een regt van vaart en inbreuk op zoodanig regt. — Hof Z.-Holland 26 Mei 1862; W. 2395.

8529. De verjaring van art. 3 der wet van 8 November 1815 (St. 51), is niet toepasselijk op eene regtsvordering tot vergoeding eener door den staat veroorzaakte schade. — H. R. 28 Mei 1864; N. R. LXXVII, 62.

8530. Hij, die door een onregtmatige daad oorzaak is, dat iemand aan zijne verpligtingen jegens derden niet kan voldoen, is verpligt hem voor de gevolgen daarvan te vrijwaren en casu quo schadeloos te stellen. — Regtb. Amsterdam 11 November 1867; W. 2984; N. R. B. XVIII, 343.

8531. De beoordeeling van het al dan niet onregtmatige eener daad, hangt niet af van de goede of kwade trouw des daders, maar alleen daarvan, of de daad is in strijd met wet of verordening.

Niet iedere onregtmatige daad veroorzaakt per se schade; het bestaan daarvan moet door hem, die de schadevergoeding vordert, bewezen worden. — Regtb. Amsterdam 30 April 1861; W. 2293.

8532. Aan eene burgerlijke gemeente kan een onregtmatige daad worden ten laste gelegd, deswege kan zij ter verantwoording worden geroepen. De gemeente is te dien aanzien aansprakelijk voor de handeling van haren burgemeester. — H. R. 22 November 1861; W. 2330; v. d. H., B. R. XXVI, no. 849, 55; Corr. XXXVIII, 319.

8533. Niemand kan eene actie tot vergoeding van kosten, schaden en interessen ontleenen uit de daad van een ander, welke hij zelf als regtmatig qualificeert. — Regtb. Amsterdam 3 November 1859; W. 2165.

8534. Een stoomboot is niet altijd aansprakelijk voor de schade, die aan de schepen, welke aan den wal liggen, veroorzaakt wordt, tijdens en door haar voorbijvaren; er moet bewezen worden, dat de bevelvoerder der boot een onregtmatige daad heeft gepleegd, waarvan die schade het gevolg is. — Hof Gelderland 7 Februarij 1855; W. 1643.

8534*a*. Ofschoon het regt om schadevergoeding te vorderen, ingeval van art. 618 Burg. Wetb. niet kan worden uitgeoefend tegen iederen houder, is hij, die de ontzetting gepleegd heeft, voor de schade, daaruit ontstaan overeenkomstig den algemeenen regel van art. 1401 Burg. Wetb. verantwoordelijk. — Regtb. 's Gravenhage 14 November 1854 en 6 Maart 1855; W. 1649.

8534*b*. Hij, die zich tegen den wil des eigenaars meester maakt van diens grond, ten einde daarop gebruik te maken van een door dezen verleende vergunning, echter op een andere wijze dan die, waarop die vergunning is verleend, maakt zich schuldig aan een onregtmatige daad. — Regtb. Nijmegen 15 April 1856; W. 1752.

8534*c*. Het bedrag van toegebragte schade mag door getuigen worden bewezen, in dien zin, dat door de getuigen daadzaken kunnen worden medegedeeld, waaruit de regter grondslagen put tot begrooting der schade. — Regtb. Gorinchem 23 September 1856; W. 1796.

8535. De bepalingen omtrent schadevergoeding wegens een onregtmatige daad, zijn ook op de gemeente als corpus morale van toepassing. — Hof N.-Holland 7 April 1868; W. 3038.

8536. Art. 280 der gemeentewet sluit het instellen eener onbepaalde vordering, strekkende tot vergoeding van alle schade te regelen bij staat, veroorzaakt door een verkeerde aanhaling, ter zake van gemeentebelasting, niet uit. — H. R. 30 Maart 1858; N. R. XLIX, § 61, 335; Luttenberg 21; Gemst. 184, 187; W. B. A, 308.

8537. Waar schadevergoeding in regten gevraagd wordt, alleen omdat partijen zich niet omtrent het bedrag kunnen verstaan, kan geene der partijen gezegd worden in het ongelijk gesteld te worden en behooren de kosten noodzakelijk, om tot debat en fixatie van den schadestaat te geraken, gedragen te worden door dengene die op het eigenlijk punt in geschil, het bedrag der schade, zal succomberen. — Regtb. Amsterdam 21 December 1859; W. 2184.

8538. Hij die goederen heeft verkocht, welke hij in conservatoir beslag heeft genomen, nadat het

beslag van waarde is verklaard, pleegt een onregtmatige daad, indien hij wist dat die goederen niet aan zijn schuldenaar, maar aan een ander toebehooren.

De derde eigenaar, die geen verzet heeft gedaan volgens art. 456 B. R. tegen den verkoop, behoudt regt op schadevergoeding volgens art. 1401 Burg. Wetb. — Hof Z.-Holland 31 Januarij 1859; W. 2042.

8539. Hij die door het vertimmeren van zijn eigendom schade heeft toegebragt aan het gebouw van een ander, kan niet volstaan met die schade voor zijne rekening te doen herstellen. — Regtb. Gorinchem 7 Junij 1859; W. 2074.

8540. Een huurder wiens op het veld staande vruchten zijn afgemaaid en weggevoerd door een derde, die evenzeer beweert huurder van het land te zijn, is geregtigd uit dien hoofde eene vordering tot schadevergoeding in te stellen tegen dengene die de vruchten heeft afgemaaid; deze vordering komt niet uitsluitend den eigenaar van het land toe. — Regtb. Leyden 12 Januarij 1858; W. 1931.

8541. Eene schoondochter kan geene actie tot schadevergoeding jegens haren schoonvader instellen, op grond dat hij haar vóór haar huwelijk in den waan liet, dat haar aanstaande echtgenoot zijn echte zoon was, terwijl deze zijn overspelig kind was. — Hof N.-Holland 24 Sept. 1868; W. 3075.

8542. Handelingen van ambtenaren ter gelegenheid van de uitoefening hunner functiën, doch buiten de hun bij de wet toegekende bevoegdheid gepleegd, zijn onregtmatig en verpligten tot vergoeding der daardoor toegebragte schade. — Kantg. Zutphen 31 December 1852; W. 1402.

8543. De schadevergoeding wegens een onregtmatige daad, behoeft niet noodwendig en uitsluitend te bestaan in geld. Integendeel kan ingeval van beweerde wegvoering van roerende goederen, deze ook bestaan in de teruggave van die roerende goederen. — Hof Z.-Holland 6 Junij 1853; W. 1448.

8544. Het vonnis, waarbij iemand wegens misdrijf tot straf is veroordeeld, kan in het burgerlijk geding niet worden ingeroepen, als bewijs van de onregtmatigheid van het feit. — Hof Z.-Holland 3 April 1871; W. 3314.

8545. Hij, die zich op onregtmatige wijze meester maakt van eenig voorwerp aan een ander toebehoorende, verbindt zich door die daad, om dat voorwerp terug te geven, of, indien hij daartoe buiten staat mogt zijn, de waarde te betalen. Dit algemeen erkend regtsbeginsel wordt niet ter zijde gesteld door art. 1401 Burg. Wetb., waarbij de verpligting tot vergoeding of herstel der schade in het algemeen wordt gesanctioneerd, en die schade wel het volledigst hersteld wordt door de teruggave van het voorwerp zelf. — Regtb. Leyden 25 Januarij 1853; W. 1408.

8546. Ambtenaren die bij het opmaken van een procesverbaal, zich vergissen in de identiteit van den persoon, tengevolge waarvan deze gevangen wordt genomen, zijn persoonlijk in hun privé tot schadevergoeding aansprakelijk. — Regtb. Amersfoort 10 December 1851; W. 1314.

Art. 1402.

8547. P. R. Feith. Over de leer der culpa in verbindtenissen. — Amst. 1859; beoord. Themis 2e VII, 696.

8548. Indien het uitgemaakt is dat een paal waarop een schip is gestooten, het eigendom is van den staat en door diens verzuim niet onschadelijk is gemaakt, moet de staat de schade door die paal veroorzaakt vergoeden. — H. R. 11 Januarij 1867; ... H., B. R. XXXI, 40.

8549. Uit dit art. of uit 231, in verband met art. 179 *g* der gemeentewet, volgt niet dat de burgerlijke gemeente jegens derden aansprakelijk is, voor alle schade die een middelijk gevolg is van iets, wat de vaart in de wateren minder veilig maakt. — Hof Groningen 27 Mei 1856; W. 1830; Luttenberg 267; Gemst. 248; H. R. 1 Mei 1857; N. R. LV, § 69, 330; W. 1853; Luttenberg 78; Gemst. 295; Regtb. Rotterdam 17 Februarij 1866; Gemst. 777; Hof Z.-Holland 13 Mei 1867; W. 2908; Gemst. 823; W. B. A. 953; Regtb. Amsterdam 14 Julij 1863; W. 2875; Hof N.-Holland 9 April 1868; W. 3038; Mag. v. H. X, 95; H. R. 22 Januarij 1869; N. R. B. XX, 21; N. R. XCI, § 10, 84; anders Regtb. Amsterdam 14 Julij 1863; Mag. v. H. V, 251; Regtb. Amsterdam 15 Nov. 1853; W. 1498; Regtb. Amsterdam 3 Januarij 1867; N. R. B. XVII, 322; W. 2875; Gemst. 806; W. B. A. 940; Regtb. Gorinchem 11 Julij 1865; W. 2777.

8550. De vordering tot vergoeding van schade, toegebragt door den slechten toestand van het gebouw eener fabriek, is niet op de wet gebaseerd; zij moet mitsdien worden afgewezen. — Regtb. Amsterdam 5 October 1869; W. 3176.

8551. De culpa is van feitelijken aard, zij moet bewezen worden door den eischer die haar bestaan, aan de zijde van partij beweert. Dat bewijs moet worden afgeleid uit bewezen feiten. — Regtb. Alkmaar 6 Augustus 1861; W. 2340; Regtb. Alkmaar 20 Augustus 1861; W. 2311.

8552. Bij een vordering tot schadevergoeding wegens, volgens bewering van den eischer, door den gedaagde begane onvoorzigtigheid, verzuim of schuld, is het voor des regters beschouwing onverschillig, of zij op art. 1402 dan wel op art. 1403 Burg. Wetb. berust, omdat dit alleen een verschil van qualificatie oplevert. — H. R. 28 Januarij 1859; N. R. LXI, § 20, 92.

8553. De borg kan niet bij reconventie, voor het geval dat hij tot betaling veroordeeld werd, schadevergoeding eischen van den schuldeischer. — Kantg. no. 4, Amsterdam 26 Julij 1853; N. R. B. IV, 226.

8554. Toepassing van de leer der culpa, ingeval van huur en verhuur van roerende, bij analogie van die van onroerende zaken. — Kantg. no. 4, Amsterdam 7 December 1860, N. R. B. XI, 247.

8555. Die iets in bruikleen ontvangen heeft, is voor het toeval en speciaal de ontvreemding van het voorwerp door een derde, niet aansprakelijk, mits hij bewijze, dat de ontvreemding buiten zijn schuld heeft plaats gehad, res perit domino. — Kantg. no. 4, Amsterdam 24 Oct. 1860; N. R. B. XI, 242.

Art. 1403.

8556. A. A. van Bergen IJzendoorn. De damni reparandi obligatione ex artt. Cod. Civ. 1403, 1404 et 1405. — L. B. 1847; beoord. door mr. Dav. H. Levyssohn, Themis XII, 333.

8557. Wordt de regel in het eerste lid van dit art. gesteld, omtrent de verantwoordelijkheid voor de schade veroorzaakt door zaken, welke men onder zijn opzigt heeft, beperkt tot de in artt. 1404 en 1405 bepaald opgegeven gevallen, zoodat, bij schade toegebragt door alle andere zaken, hij die het opzigt er over heeft, niet tot vergoeding daarvan zou kunnen worden aangesproken, zonder bewijs van door hem gepleegd verzuim? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 100.

8558. Is de staat aansprakelijk voor de schade, toegebragt door in deszelfs dienst zijnde militairen? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 95.

8559. Mr. A. J. van Deinse. Het plegen van

misdrijf tengevolge van een gegeven of ontvangen bevel. — N. R. Bijdr. VI, 283.

8560. Mr. B. J. Gratama. Kunnen zij, die voor misdrijven van anderen burgerlijk verantwoordelijk zijn, voor den strafregter gedagvaard worden? — Opm. en Meded. V, 265.

8561. De bediende of ondergeschikte is verantwoordelijk voor de handelingen die hij verrigt, in dienst van zijn meester en op diens last. — Hof Gelderland 18 December 1867; W. 2988.

8562. Onder het woord „daad" in dit art., moet alleen worden verstaan eene onregtmatige daad," d. i. die door schuld, nalatigheid of onvoorzigtigheid schade veroorzaakt. — Hof N.-Holland 22 December 1859; W. 2193.

8563. De woorden „zaken die men onder zijn opzigt heeft" in dit art. voorkomende, zijn niet algemeen, zij zijn beperkt tot de zaken, genoemd in artt. 1404 en 1405. Tot de toepassing van art. 1403 Burg. Wetb., wordt het bewijs van schuld niet gevorderd. — H. R. 28 Januarij 1859; W. 2031; v. d. H., B. R. XXIII, no. 725, 57; N. R. LXI, § 20; Corr. XXXIII, 46; N. R. B. IX, 3.

8564. Eene spoorwegmaatschappij is aansprakelijk voor de schade, teweeg gebragt door brand, veroorzaakt door de vonken harer voorbijsnellende locomotief. — Regtb. Amsterdam 6 April 1859; W. 2080; N. R. B. IX, 238.

8565. De verantwoordelijkheid des meesters bij de derde alin. van dit art. bedoeld, houdt op ingeval van diefstal.

Ingeval van bewezen diefstal is het bewijs genoegzaam geleverd, dat de meesters de daden hunner ondergeschikten niet hebben kunnen beletten. — Kantg. no. 2, Rotterdam 8 Julij 1859; W. 2106.

8566. Het woord zaken in dit art. moet opgevat worden in algemeenen zin, het is alzoo niet beperkt tot de zaken in de twee volgende artikelen gespecialiseerd.

De schade door eene zaak toegebragt, moet dus praesumtione juris geweten worden aan hem, die haar onder zijn opzigt heeft; hij is tot vergoeding gehouden, tenzij hij van toeval of overmagt als oorzaak der schade het bewijs levert.

Diensvolgens is eene spoorwegmaatschappij gehouden de schade te vergoeden door passagiers geleden, tengevolge van het tegen elkander stooten van twee treinen, veroorzaakt door het zich op den weg bevinden van een ledigen wagon, tenzij door haar het bewijs worde geleverd, dat die oorzaak van het ongeval is te wijten aan toeval of overmagt. — Hof N.-Holland 1 October 1857; W. 1960.

8567. De toepasselijkheid van art. 1403 Burg. Wetb., belet niet de toepassing van art. 1401 op den dader zelven. — H. R. 6 November 1868; N. R. B. XIX, 625.

8568. Tot afwering eener actie tot schadevergoeding, gegrond op de bewering, dat de rook uit een fabriek voortkomende, de landbouwvoortbrengselen van den eischer in hooge mate beschadigt, is het voldoende, dat de fabrikant vóór de oprigting zijner fabriek heeft voldaan aan de voorschriften van het Kon. Besl. van 31 Januarij 1824 (St. 19). — Regtb. Assen 14 Maart 1870; W. 3251.

8569. Door het inwonen van kinderen, vermeld in het 2de lid van dit art., moet worden verstaan een daadwerkelijke inwoning en niet een inwoning in den wettelijken zin. — Regtb. Groningen 19 Februarij 1847; R. B. XII, 690; N. R. XXXVII, § 85, 452.

8570. Ingeval van huur van diensten, is de dienstbare die op last zijns meesters eenige handelingen heeft verrigt, daarvoor verantwoordelijk, indien de daad op zich zelve verboden is. — H. R. 27 December 1865; N. R. LXXXI, 314.

8571. Op hem, die beweert, dat hem door eens anders nalatigheid in het beheer van zaken onder diens bestuur staande, schade is veroorzaakt, rust de verpligting om die nalatigheid te bewijzen.

Aan hem, die dergelijke nalatigheid ontkent, kan den last niet worden opgelegd, dat het ongeval aan een casus fortuitus moet worden toegeschreven. — H. R. 7 Nov. 1850; W. 1218; N. R. XXXVII, § 5, 25; v. d. H., B. R. XII, no. 392, 144; Regtb. Rotterdam 31 Mei 1848; W. 933; Hof Z.-Holland 28 November 1849; W. 1082; H. R. 30 October 1857; W. 1908; H. R. 11 Junij 1858; W. 1967; N. R. LIX, § 46; v. d. H., B. R. XXII, no. 702, 318; H. R. 28 Januarij 1859; W. 2031; N. R. LXI, § 20; v. d. H., B. R. XXII, no. 725, 57; Hof N.-Holland 1 October 1857; W. 1960; Hof N.-Holland 8 Februarij 1858; N. R. B. VIII, 438; Regtb. Amsterdam 9 Junij 1857; W. 1889.

8572. Ook bij aansprakelijkheid voor de daad van ondergeschikten, wordt een onregtmatige daad vereischt. Het onregtmatige van de daad, de nalatigheid of onvoorzigtigheid, moet door hem die haar beweert, worden bewezen. — Regtb. 's Gravenhage 11 November 1869; W. 3171.

8573. In cas van aanvaring kan de beschadigde reederij niet gelijktijdig den eigenaar en den schipper van het schip, waardoor de aanvaring is geschied, tot solidaire aansprakelijkheid wegens de veroorzaakte schade dagvaarden. Indien dit geschiedt, kan de schipper zich buiten het proces doen stellen. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1860; Mag. v. H. II, 267.

8574. Voor schade, veroorzaakt door zaken die men onder zijn opzigt heeft, is men alleen dan verantwoordelijk, indien de schade het gevolg is geweest van verzuim of nalatigheid. — H. R. 4 Maart 1870; W. 3191.

8575. Door schade, veroorzaakt door zaken welke men onder zijn opzigt heeft, wordt bedoeld schade, veroorzaakt door zaken welke het gevolg is van niet behoorlijk gehouden toezigt, en welke men door zoodanig toezigt had kunnen voorkomen. — Kantg. 's Gravenhage 21 Augustus 1865; W. 2748.

8576. De verantwoordelijkheid van den meester voor de daden van zijn kantoorbediende, strekt zich niet zoo ver uit, dat de meester zou moeten vergoeden al hetgeen de bediende op valsche quitantiën heeft ontvangen. — Regtb. Maastricht 15 Mei 1863; W. 2575.

8577. De betrekking tusschen den meester en zijne werklieden, gedoogt niet dat bij het gelasten van eenig werk dat niet eene per se strafbare daad oplevert, maar voor het geoorloofde waarvan eenige vergunning vereischt wordt, de laatsten, alvorens daaraan te gehoorzamen, zich zouden moeten vergewissen of de meester aan alle voorwaarden daartoe, voldaan had. De meester, die zoodanig werk laat verrigten zonder daartoe de noodige vergunning te hebben, is als de eigenlijke dader, de auctor intellectualis, daarvoor aansprakelijk. De werklieden zijn alsdan slechts als de bloote werktuigen, manus ministrae te beschouwen, tenzij gehandeld hebbende met kennis van zaken. — H. R. 28 Junij 1864; W. 2607.

8578. De burgerlijke gemeente is evenzeer aansprakelijk als ieder bijzonder persoon, voor de handelingen door hare ondergeschikten, binnen de grenzen der hun opgedragen werkzaamheden, verrigt. — Kantg. Amsterdam no. 1, sine die; W. 2483; N. R. B. XIII, 322.

8579. Naar de hedendaagsche Nederlandsche wetgeving, komt geen burgerlijke verantwoordelijkheid van den vader voor de door zijn kind gepleegde

strafregterlijke daad te pas. — H. R. 18 Februarij 1862; W. 2357; N. R. LXXII, § 29, 226.

8580. De aansprakelijkheid voor de schade door dienstboden en ondergeschikten veroorzaakt, moet niet beperkt worden tot de schade door het verrigten der werkzaamheden zelve, waartoe genoemde personen gebezigd worden, maar in het algemeen moet daaronder verstaan worden, iedere schade in dienst veroorzaakt. — Regtb. Nijmegen 18 October 1853; N. R. L, § 88, 397.

8581. Eigenaars of ondernemers van stoombooten kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor feiten, gepleegd gedurende de reis, die het gevolg zijn van een aan de boot gegeven rigting of vaart, welke zij zelve niet hadden kunnen voorzien. — H. R. 5 November 1861; N. R. LXIX, § 14, 90; anders Hof Gelderland 27 Mei 1857; N. R. LXIV, § 66, 316.

8582. Een ontvanger der directe belastingen, die terzake van nietbetaling dier belasting, het dwangmiddel van militaire inlegering heeft aangewend, is voor de daaruit voortspruitende schade verantwoordelijk. — Regtb. Maastricht 24 Februarij 1843; W. 371.

8583. Een meester is niet aansprakelijk voor de schade door een daad van zijn knecht toegebragt; indien deze daad geen onmiddelijk uitvloeisel is der werkzaamheden, waartoe die knecht gebruikt werd.— Regtb. Middelburg 1 December 1841; R. B. V, 250.

8584. Een gemeente wordt verbonden door de daden van hare werkbazen en opzigters. — Regtb. Amsterdam 8 November 1852; N. R. B. III, 40.

8585. Indien dienstboden — wegens overtredingen van plaatselijke keuren en reglementen — tot boeten veroordeeld worden, kunnen de meesters, als geen schade veroorzaakt is, niet civeliter aansprakelijk worden gesteld voor de boete en in het bijzonder niet voor de kosten. — H. R. 22 Mei 1839; N. R. I, § 53, 298; v. d. H., Strafz. I, no. 39, 196; GZ. I, no. 4, 15; R. in N. II, 266; Regtz. IV, 171.

8586. Indien ouders, noch door verwaarloozing van opvoeding, noch door gemis van toezigt, of op eenige andere wijze, als de aanleiding van de daad van hun, bij hen inwonend minderjarig kind zijn te beschouwen, en zij ook door afwezigheid, die daad niet hebben kunnen beletten, houdt hunne verantwoordelijkheid voor de toegebragte schade op. — Regtb. Arnhem 20 November 1843; Regtz. IV, 179; R. B. VI, 175; N. R. XVII, § 63, 282.

8587. Een vader gedagvaard, teneinde zich bij lijfsdwang te zien veroordeelen tot betaling in die hoedanigheid, eener som, wegens vergoeding van schade door zijn kind toegebragt, kan de niet-ontvankelijkheid der geheele actie niet beweren, alleen omdat daarbij lijfsdwang is gevraagd; hij is evenwel bevoegd om die lijfsdwang tegen te spreken. — Ten aanzien der verpligting van den vader, tot vergoeding der schade door zijn minderjarig bij hem inwonend kind toegebragt, doet het niets af, of de daad door het kind zonder oordeel des onderscheids is begaan, alleen kan het de vraag zijn of de vader de daad had kunnen verhinderen. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 April 1844; Regtz. IV, 181; W. 665.

8588. Een wijnhandelaar is niet aansprakelijk voor de daden van zijn knecht ten aanzien van zijn handel, indien die knechts een overtreding begaan, die volgens de daartoe betrekkelijke bepalingen, niet alleen door wijnkoopers, maar door ieder kan worden begaan.

Daarin maakt het geen verandering, dat het vervoer door den knecht is geschied uit het pakhuis van den wijnhandelaar.

Het proces-verbaal moet alzoo tegen den knecht en niet tegen den wijnhandelaar worden opgemaakt.— Hof Zeeland 23 November 1840; H. R. 2 Maart 1841; Regtz. IV, 84.

8589. De vader van een minderjarige, die aan een ander schade veroorzaakt, kan in het strafgeding tegen den minderjarige niet civiliter aansprakelijk worden gesteld voor de toegebragte schade, daarvoor behoort hij afzonderlijk voor den burgerlijken regter te worden aangesproken. — Hof Zeeland 5 December 1840; anders regtb. Zierikzee 15 September 1840; Regtz. IV, 191.

8590. Het openbaar ministerie is niet ontvankelijk in een vordering tegen een vader, tot aansprakelijkstelling voor de kosten, waarin diens minderjarige zoon, wegens door dezen begane overtreding zou worden veroordeeld, in het strafgeding bij de acte van dagvaarding ingesteld. — Kantg. Zierikzee 26 September 1861; Regtb. Zierikzee 6 December 1861; H. R. 18 Februarij 1861; N. R. B. XIII, 1.

8591. Aansprakelijkheid van den staat, voor de schade door onregtmatige daden en verzuimen zijner ambtenaren in de uitoefening hunner functien gepleegd. — H. R. 26 Junij 1863; N. R. B. XIII, 705.

8592. Er bestaat geen nalatigheid aan de zijde van den bakenmeester, indien het baken, zich bevindende op een krib doch door een toeval weggeslagen, niet onmiddelijk door een ander is vervangen. — H. R. 2 Januarij 1871; W. 3281, 3283.

8593. De staat is civiliter verantwoordelijk voor de nalatigheid van alle zijne ambtenaren. Het pensioen, verleend volgens art. 21 der wet van 24 Junij 1854 (St. 92), verleend aan de weduwe en weezen van een arbeider, die in en door de uitoefening van gevorderde of bevolen dienst het leven heeft verloren, sluit niet ieder andere actie tot schadevergoeding tegen den staat uit. — H. R. 13 Jan. 1871; W. 3284, 3289; N. R. B. XXI, 161.

8594. De verantwoordelijkheid der meesters voor de schade, veroorzaakt door hunne knechts, is geen subsidiaire verantwoordelijkheid: de knechts behoeven niet eerst te worden uitgewonnen, om alleen het tekortkomende op den meester te verhalen. Alin. 5 van dit art. is wel van toepassing bij werkmeesters (artisans) die leerknechts (apprentis) hebben. niet bij meesters of bazen die knechts in dienst hebben. — Regtb. Amsterdam 14 December 1870; W. 3288.

8595. Om op grond van nalatigheid tot schadevergoeding aansprakelijk te zijn, wordt vereischt, dat de daartoe aangesprokene iets heeft nagelaten wat hij verpligt was te doen. De aansprakelijkheid voor zaken die men onder zijn opzigt heeft, kan eerst dan worden ingeroepen, als die zaak per se schade heeft veroorzaakt, of op een zaak waar zij onvermijdelijk schade moest veroorzaken, of waar het niet geoorloofd was zulk een zaak te hebben.— Regtb. Amsterdam 20 September 1864; N. R. B. XV, 452.

8596. De verantwoordelijkheid van den staat voor zijne ambtenaren, gaat niet verder, dan dat de staat alleen aansprakelijk is voor die handelingen, waarbij zijne beambten bepaaldelijk in en uithoofde van hun ambt werkzaam waren. — H. R. 11 Maart 1859; v. d. H., B. R. XXIII, no. 732, 150.

8597. De burgerlijke gemeente is niet aansprakelijk voor de onregtmatige daden harer bestuurders. — Hof Overijssel 21 Junij 1847; W. 875.

8598. De man is niet aansprakelijk voor de schade, veroorzaakt door de onregtmatige daden zijner vrouw. — Kantg. Voorburg 25 Maart 1846; R. B. VIII, 808.

8599. De staat behoeft niet in te staan en is niet aansprakelijk voor de onregtmatige daden zijner

ambtenaren. — Regtb. Arnhem 10 Januarij 1850; W. 1099; Hof Gelderland 11 September 1850; W. 1159; N. R. B. I, 489.

8600. Indien beslist is, dat de dader zonder oordeel des onderscheids heeft gehandeld, zijn de personen bij dit art. genoemd niet tot schadevergoeding gehouden, tenzij mogt zijn bewezen, dat zij de daad hadden kunnen beletten, of dat een fout van den verantwoordelijken persoon daaraan is voorafgegaan. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 April 1844; W. 605; N. R. XXIII, § 88, 463.

8601. Een pachter van rijkstollen is verantwoordelijk voor de willekeurige daden der tolgaarders, ook al zijn zij op zijn verzoek door het openbaar gezag aangesteld en beëedigd. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 Maart 1846; W. 751.

8602. Een firma kan niet in regten worden aangesproken tot schadevergoeding, wegens het wederregtelijk verspreiden van geruchten, nadeelig voor anderen, door de leden dier firma. — Regtb. Amsterdam 22 April 1846; R. B. VIII, 442; W. 724.

8603. Door de verantwoordelijkheid der personen bij dit art. aangewezen, worden de daders zelve die de schade hebben toegebragt, niet ontheven van de verpligting tot schadevergoeding. — H. R. 11 Mei 1848; v. d. H., B. R. IX, no. 296, 369; W. 950; N. R. XXXI, § 18, 77.

8604. Een omnibusonderneming is verantwoordelijk voor de schaden, door de voerlieden veroorzaakt, al worden deze niet onmiddelijk aangesteld door de onderneming. — Regtb. Amsterdam 1 Febr. 1848; R. B. X, 104; W. 980.

8605. Gemeentebesturen zijn niet civiliter, aansprakelijk voor de daden door onderhoorige ambtenaren gepleegd, tot handhaving van wettig bestaande politieverordeningen. — Regtb. Amsterdam 12 Maart 1850; W. 1117; R. B. XII, 551.

8606. De gemeente is slechts aansprakelijk voor de eigen handelingen harer ambtenaren, maar niet voor de strafvervolging, waartoe een door die ambtenaren opgemaakt procesverbaal aanleiding gaf. — Hof N.-Holland 15 October 1863; W. 2547.

8607. De burgemeester en de gemeente-ontvanger die ter uitvoering van een onwettige verordening onregtmatige handelingen hebben verrigt, zijn niet verpligt de daardoor veroorzaakte schade te vergoeden. — Hof Limburg 13 Maart 1871; W. 3304.

8608. De spoorwegmaatschappij die de schadeloosstelling vordert van art. 58 der wet van 21 Augustus 1852 (St. 98), doet genoeg, indien zij aantoont dat er tijdens de dagvaarding bestaanbare en voor de toekomst te voorziene schade is. — H. R. 17 Maart 1871; W. 3305.

8609. De regtsvordering tot schadevergoeding, kan onmiddelijk gerigt worden tegen den verantwoordelijken persoon; de wet legt niet de verpligting op, om een dergelijke vordering alleen of gelijktijdig tegen den dader te rigten. — Regtb. Arnhem 29 October 1841; W. 240.

8610. De meester is niet aansprakelijk voor de schade door een daad van zijn knecht toegebragt, indien deze daad geen onmiddelijk uitvloeisel is der werkzaamheden waartoe de knecht gebruikt werd. — Regtb. Middelburg 1 December 1841; R. B. V, 250; N. R. XIV, § 71, 291.

8611. Elke onregtmatige daad verpligt zoowel een gemeentebestuur als een bijzonder persoon tot schadevergoeding; ieder en dus ook een gemeentebestuur wordt verbonden door en voor de daden van werkbazen of werklieden, opzigters, enz. begaan, in en ter zake en bij gelegenheid van de door hen opgedragen werkzaamheden. — Hof N.-Holland 7 April 1853; W. 1690.

8612. Bij het vorderen van schadevergoeding wegens een onregtmatige daad, volgens art. 1403 Burg. Wetb., moet de schuld van hem voor wie men aansprakelijk is, worden bewezen. — Regtb. Amsterdam 23 Maart 1859; N. R. B. IX, 238; Regtb. Amsterdam 6 April 1859; N. R. B. IX, 242.

8613. Indien een minderjarige in overleg en met goedkeuring zijns vaders ter opleiding op een koopmanskantoor geplaatst is, en voor den koopman ontvangen gelden niet verantwoordt, dan kunnen die gelden niet van den vader als zoodanig gevorderd worden, krachtens een tusschen den koopman en den minderjarige bestaanden geldigen regtsband. — Regtb. Amsterdam 4 Junij 1868; Mag. v. H. X, 157.

8614. Indien veldwachters op last des Burgemeesters, boomen rooijen, is daarvoor de gemeente aansprakelijk, indien de Burgemeester den last heeft gegeven tot uitvoering eener gemeenteverordening. — Hof Gelderland 9 Januarij 1861; N. R. B. XI, 386.

8615. De staat is in geen geval verantwoordelijk voor daden zijner ambtenaren, buiten den kring der hun opgedragen werkzaamheden. — H. R. 22 Febr. 1861; N. R. B. XI, 220; N. R. LXVII, § 28, 189; v. d. H., B. R. XXV, no. 825, 69.

8616. De verantwoordelijkheid der schade toegebragt door zijn eigen daad, en die veroorzaakt door de daad van anderen waarvoor men niet van zelf, maar alleen krachtens eene stellige en bijzondere bepaling der wet verantwoordelijk is, zijn geheel onderscheiden verantwoordelijkheden. — H. R. 29 September 1865; N. R. LXXX, § 40, 350.

8617. De ondernemers van openbare middelen van vervoer, zijn niet verantwoordelijk voor het verlies van goederen, welke niet op de kantoren der onderneming bij het vertrek, maar onder weg aan de conducteurs der voer- of vaartuigen worden ter hand gesteld. — Assen sine die W. 200.

8618. De meesters zijn niet civiliter verantwoordelijk voor de boeten en kosten, waarin hunne dienstboden wegens overtreding van plaatselijke verordeningen, zijn veroordeeld. — H. R. 22 Mei 1839; v. d. H., G. Z. I, no. 4, 15; N. R. I, § 53, 298.

8619. Een verkeerde aanhaling door de beambten van 's Rijks belastingen stelt een onregtmatige daad daar. De staat is vergoeding van schade verschuldigd, veroorzaakt door verkeerde aanhalingen. — H. R. 26 Maart 1868; N. R. LXXXVIII, § 37, 318.

8620. Het daarstellen of veranderen van kokerijen van lijm, teer, terpentijn enz., zonder bekomen autorisatie, kan aanleiding geven tot het vergoeden van schade, dientengevolge door derden geleden. De afwezigheid van een vennoot is niet voldoende, om de vennootschap van alle vergoeding van schade te ontslaan. — Regtb. Amsterdam 2 Mei 1854; N. R. B. IV, 464.

8620*a*. De vergunning verkregen van de administrative magt om een fabriek op te rigten, kan den eigenaar der fabriek niet vrijwaren tegen de vergoeding der schade door zijn fabriek aan derden veroorzaakt. De suppressie eener fabriek kan niet anders bevolen worden, dan door de administrative autoriteit. — Regtb. Maastricht 26 Februarij 1852; W. 1332.

8620*b*. Mr. S. J. Fockema. Wat is de invloed van een vergunning, verleend ingevolge het Kon. Besl. van 31 Januarij 1829, op de civile acties der buren? — Themis 2e, XVI, 3.

8620*c*. De burgerlijke gemeente is niet verantwoordelijk voor de onregtmatige handelingen door Burg. en Weth. naar aanleiding van het Kon. Besl. van 31 Januarij 1824 (St. 19) verrigt. — Hof Z.-Holland 19 Nov. 1866; W. 2858.

8621. Door het regt van veer, wordt de eigenaar

van een vaartuig niet belet, om het tot overzetten van zich zelven en zijne huisgenooten te gebruiken, of te laten gebruiken.

Hij is aansprakelijk voor zijne knechts, indien deze met zijn vaartuig van tijd tot tijd personen over het water brengen, inzonderheid indien zij daarvoor loon ontvangen. — Regtb. Nijmegen 18 October 1853; N. R. B. IV, 113.

8622. Een spoorwegmaatschappij is verantwoordelijk voor alle schade op haren weg geleden, ten ware zij bewijze het bestaan van overmagt of eenig buiten haar gelegen toeval. Het woord „zaken" in dit art. is van algemeene beteekenis, het is niet alleen van dieren, maar van alle levenlooze dingen te verstaan. — Hof N.-Holland 1 October 1857; N. R. B. VIII, 151.

8623. Een gascompagnie is in het algemeen verantwoordelijk voor de ontploffingen van het tengevolge van gebreken aan de pijpen ontsnapte gaz en de daardoor veroorzaakte schade. — Hof N.-Holland 8 Februarij 1858; N. R. B. VIII, 438.

8624. Het vonnis, waarbij iemand wegens misdrijf tot straf is veroordeeld, kan in het burgerlijk geding niet worden ingeroepen, als bewijs van de onregtmatigheid van het feit. — Hof Z.-Holland 3 April 1871; W. 3314.

Art. 1404.

8625. Volstrekte aansprakelijkheid van veehouders om te waken, dat hun vee geen schade veroorzake. — Regtb. Nijmegen 12 Augustus 1850; R. B. XII, 673.

8626. De meester is niet verantwoordelijk voor de schade, toegebragt door honden, voor de hoede zijner schapen gebruikt, van den bij hem in dienst zijnden herder. — Regtb. Leyden 17 April 1860; W. 2204; Hof Z.-Holland 11 Februarij 1861; W. 2248.

8627. De eigenaar van onroerend goed die erkent, dat daarop sedert langen tijd een regt van beweiding is uitgeoefend, doch het bestaan van dat regt ontkent, kan op grond van die beweiding, de regtsvordering bij dit art. bedoeld, niet instellen. — Regtb. Nijmegen 12 Januarij 1869; W. 3078.

8628. Er is geen sprake van het geval bij dit art. voorzien, indien het dier alleen het middel is geweest, waardoor een persoon schade zoude hebben veroorzaakt, maar niet zelfstandig de schade heeft toegebragt. — Regtb. 's Gravenhage 11 November 1868; W. 3171.

8629. Art. 1404 Burg. Wetb. is toepasselijk, hetzij de schade door het dier zelf, hetzij door een voorwerp waarvoor dit dier gespannen was, is toegebragt. Zelfs ingeval van overmagt of toeval moet art. 1404 toegepast worden. — Kantg. Venlo 31 Mei 1862; W. 2448.

8630. Art. 1404 Burg. Wetb. is niet toepasselijk ingeval van overmagt, of indien de eigenaar of gebruiker van het door een dier beschadigd voorwerp, zelf daarvan de schuld draagt. De eigenaar of gebruiker van het dier, die zich op die uitzondering beroept moet haar bewijzen. — Regtb. Roermond 9 Januarij 1863.

8631. De vordering van schade, toegebragt door den beet van een hond, tot een bepaald bedrag begroot, gebragt voor den kantonregter. Bewijs door getuigen bevolen. — Kantg. Amsterdam no. 2, 17 Februarij 1853; N. R. B. III, 282.

8632. Voor de aansprakelijkheid van den eigenaar of gebruiker van een schade veroorzakend dier, wordt culpa vereischt bij den eigenaar of gebruiker. Elk denkbeeld van culpa vervalt als het schadeveroorzakend dier zich, tijdens de schade werd toegebragt, bevond op een stuk grond, waarop de eigenaar of gebruiker van het schadeveroorzakend dier het uitsluitend regt van gebruik had. Het bewijs hiervan kan als tegenbewijs van het bestaan van culpa worden toegelaten. — Kantg. Beetsterzwaag 23 October 1869; W. 3283.

8633. De eigenaar is aansprakelijk voor de schade door een beet van zijnen hond veroorzaakt; in hooger beroep is het bewijs toegelaten, dat de hondenbeet is toegebragt door de eigen schuld van den gewonde. — Regtb. Amsterdam 12 October 1853; N. R. B. IV, 144.

8634. Veehouders zijn zelf aansprakelijk voor de schade door hun vee veroorzaakt; daartegen kan niet afdoen, dat vroeger ten opzigte van bevrediging van weiden, daartoe ook de naburen verpligt waren. — Regtb. Nijmegen 12 Augustus 1850; N. R. B. XII, 673; W. 1160.

8635. De eigenaar van een dier is aansprakelijk voor de schade, welke dat dier heeft toegebragt, zelfs als het blijkt, dat de noodige voorzorgsmaatregelen zijn in achtgenomen en er alzoo aan geen onvoorzigtigheid te denken valt. — Regtb. Breda 7 October 1851; W. 1271.

8636. De actie tot schadevergoeding kan in een strafgeding aan de gevoegde of civile partij niet worden toegewezen, indien de beklaagde in het strafgeding wordt vrijgesproken; in dat geval behoort de regter zich onbevoegd te verklaren; de actie tot schadevergoeding kan in dat geval alleen afzonderlijk voor den burgerlijken regter worden ingesteld. — H. R. 11 November 1851; N. R. XL. § 29, 131; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 733, 152

8637. Het laten losloopen van vee, is op zich zelve geen overtreding; de schade daardoor veroorzaakt, indien geen misdrijf is begaan, kan door de beleedigde partij niet anders dan civiliter worden verhaald. — H. R. 10 Nov. 1840; N. R. IX, § 34, 179.

8638. De eigenaar van een dier is aansprakelijk wegens de schade, welke het dier heeft veroorzaakt, onverschillig of het onder zijn toezigt en bewaring is, dan wel of het verdwaald en ontsnapt is. — Kantg. Loenen 28 September 1853; W. 1489.

8639. Bij schade veroorzaakt door een paard, dat kwalijk bestuurd werd, is niet het geval aanwezig, bedoeld bij art. 1404 Burg. Wetb.; de eigenaar van het dier is voor die schade niet aansprakelijk. — Regtb. 's Gravenhage 11 November 1869; Mag. v. H. XII, 15.

Art. 1405.

8640. Kan de actie van art. 1405 worden toegewezen, indien de gedaagde zich verdedigt door te ontkennen eigenaar te zijn van het ingestorte gebouw en beweert, dit slechts, zij het dan ook in eigen naam, te hebben bezeten? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 106.

8641. Hij, die vergoeding vraagt der schade door de instorting van een gebouw veroorzaakt, is verpligt naar eisch van regten te bewijzen, dat de persoon dien hij daartoe aanspreekt, eigenaar van het ingestorte gebouw is. Hij kan niet volstaan met te bewijzen, dat die persoon sedert jaren in het bezit is van het gebouw, en zich als eigenaar gedragen heeft, door het te verhuren, en de huurpenningen te genieten, alsmede door vertimmeringen aan het gebouw te maken en dus voor derden als eigenaar moet aangemerkt worden. — Regtb. Maastricht 5 Februarij 1857; W. 1866.

8642. Beweerde bouwvalligheid wordt niet genoegzaam bewezen, door een rapport van deskundigen, indien dat bewijsmiddel niet is opgemaakt ten verzoeke der partij, en niet vooraf door den regter is uitgemaakt, wat het onderwerp van het onderzoek zoude uitmaken, terwijl partijen de gelegenheid gemist

hebben, om deskundigen te wraken en hun zoodanige opmerkingen te maken, als zij geraden vinden. Gebrek aan voorzorg bij reparatiën worden niet genoegzaam bewezen door afschriften van processen-verbaal in strafzaken opgemaakt, waarin partijen niet betrokken zijn geweest. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1853; N. R. B. III, 228.

8643. Tot toewijzing van den eisch tot schadevergoeding ingevolge art. 1405 Burg. Wetb., wordt niet alleen gevorderd het bewijs van bouwvalligheid van het ingestorte gebouw, maar tevens het bewijs, dat de instorting door verzuim van onderhoud is te weeg gebragt. — Regtb. Amsterdam 27 April 1854; N. R. B. V, 223.

8644. De verantwoordelijkheid van den eigenaar van een gebouw voor de schade door de instorting veroorzaakt, strekt zich niet verder uit, dan tot die, welke direct daarvan het gevolg zijn. De schade, door de na die instorting noodzakelijk geworden opgravingen veroorzaakt, kan daaronder niet worden begrepen. — Hof N.-Holland 28 December 1854; N. R. B. VI, 15.

8645. De eigenaar, en vooral de verhuurder, is aansprakelijk voor de schade, door de instorting van een gebouw veroorzaakt, tengevolge van gebrek aan onderhoud of gebreken in de bouwing of inrigting. Tot zoodanige gebreken behoort het gebrek aan stevigheid van een pakhuis, bestand om een bepaalden last te dragen. — Regtb. Amsterdam 13 October 1857; N. R. B. IX, 8.

8646. Een huurder kan wegens instorting van een gevel, op grond van dit art. schadevergoeding vragen van den eigenaar, zonder tevens de ontbinding der huurovereenkomst te vragen.

De instorting staat in geen verband met de huurovereenkomst, omdat de schadevergoeding wegens instorting aan ieder, ook aan den niethuurder toekomt. — H. R. 16 Februarij 1865; N. R. LXXIX, § 26, 193.

8647. De eigenaar van een ingestort gebouw is alleen dan schadevergoeding verschuldigd, als de instorting het onmiddelijk gevolg is van een gebrek in den aanbouw, zonder eenige bijkomende oorzaak. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1870; N. R. B. XX, 243.

8648. Art. 1405 moet beperkt worden uitgelegd, de eigenaar van een perceel is dus niet gehouden tot vergoeding der schade, aangebragt door eene versperring van een gemeenschappelijk riool, als niet bewezen is, dat die versperring door zijn daad, schuld of nalatigheid is ontstaan. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1852; N. R. B. II, 537.

8649. De hoedanigheden van onregtmatige handelwijs, verzuim enz., zijn hoedanigheden en gevolgtrekkingen van en uit feiten, maar niet de feiten zelve, welke die hoedanigheden opleveren of tot die gevolgtrekkingen leiden, en aanleiding zouden kunnen geven tot eene regtsvordering ex hoc art. Een verzuim van onderhoud van een gebouw, is niet een hoedanigheid maar een feit. — Hof N.-Holland 28 Januarij 1852; W. 1379; bestreden door J. Verduchêne, W. 1384.

8650. Indien iemand kwetsuren bekomen heeft door het vallen over balken onder, en het schoorijzer aan een ijzeren hek, moet hij om daarvoor schadevergoeding te kunnen vorderen, bewijzen, dat door het plaatsen van die balken en dat schoorijzer het vrije verkeer op den openbaren weg eenigzins is belemmerd en het onmiddelijk gevolg daarvan was, en niet te voorkomen door eenige meerdere behoedzaamheid bij het loopen in acht te nemen. — Regtb. Amsterdam 14 Februarij 1865; W. 2693.

8651. De verantwoordelijkheid bij dit art. bepaald, is ook toepasselijk op den bezitter, die zich als eigenaar gedraagt. — H. R. 18 Februarij 1859; W. 2037; N. R. LXI, § 35; v. d. H., B. R. XXIII, no. 728, 96.

8652. De bouwvalligheid van een perceel verpligt den eigenaar om de schade, die de daaraan belendende perceelen mogten geleden hebben te vergoeden. Die schade op te maken, volgens de voorschriften van art. 612 vgg. Wetb. Burg. Regtsv. — Regtb. Amsterdam 4 October 1853; N. R. B. IV, 138.

Art. 1406.

8653. T. N. van der Stok. Zijn artt. 1406 en 1407 Burg. Wetb. toepasselijk in het geval, dat iemand in een tweegevecht gedood of gewond is? — Jur. Corr. II, 152.

8654. Door art. 1406 wordt de algemeene actie uit art. 1401 uitgesloten, art. 1406 moet in beperkenden zin worden opgevat.

De wet van 21 Aug. 1859 (St. 98), houdende bepalingen omtrent het gebruik der spoorwegen is van dit beginsel niet afgeweken. Eene levensverzekering heeft uit eigen hoofde geen vordering tot schadevergoeding tegen hem, door wiens schuld de persoon, op wiens leven verzekerd was, overleden is. — Regtb. Amsterdam 22 Februarij 1870; W. 3230.

Art. 1407.

8655. Mr. G. Diephuis. Omvat de verpligting tot vergoeding der schade, wegens moedwillige of onvoorzigtige kwetsing of verminking van een deel des ligchaams, volgens art. 1407 Burg. Wetb., ook eene vergoeding wegens geleden smart en pijn en ontsiering? — Opm. en Meded. V, 152.

8656. Mr. P. F. L. Blussé. Omvat de regtsvordering tot schadevergoeding, ingeval van moedwillige of onvoorzigtige kwetsing of verminking des ligchaams, ook vergoeding voor geleden smart en pijn, bekomen verminking en ontsiering? — N. R. Jaarb. VI, 130.

8657. Mr. A. F. Jongstra. Over een eisch van schadevergoeding wegens een beet in den vinger. — W. 74.

8658. Kan, ingeval van verwonding, schadevergoeding worden gevorderd voor het overblijvend lidteeken? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 99.

8659. Het lijden van pijn, tengevolge van moedwillige of onvoorzigtige kwetsing, kan aanleiding geven tot het vorderen van schadevergoeding. — Regtb. Sneek 14 Mei 1856; N. R. B. VII, 499.

8660. Omtrent eene vordering tot vergoeding der kosten van herstel eener kwetsing, veroorzaakt door mishandeling, kan een decisoire eed worden opgedragen. Die eed is niet decisoir, indien de beweerde kwetsing en het bedrag der kosten van herstelling daarin niet zijn opgenomen. — Kantg. 's Gravenhage 2 Julij 1866; W. 2848.

8661. Bij eene vordering tot schadevergoeding wegens verminking, moet de beweerde schade in het algemeen aannemelijk gemaakt en de regter in de gelegenheid gesteld worden, die ex bono et aequo te begrooten, zonder dat elke post in het bijzonder door wettige bewijsmiddelen behoeft gestaafd te worden. De vergoeding, voor de tengevolge van verminking nog te lijden schade, in den vorm van een jaargeld, kan niet beperkt worden tot den tijd, dat het noodig zal zijn, maar moet gedurende het leven van den verminkte worden toegekend. — Regtb. Amsterdam 9 Junij 1868; W. 3030.

8662. Bij mishandeling in turba begaan, is elk der daders hoofdelijk aansprakelijk voor de vergoeding van kosten, schaden en interessen, daardoor veroorzaakt. — Regtb. Maastricht 30 Junij 1853; W. 1576.

8663. **Indien blijkt, dat eene verwonding is toegebragt door één persoon uit een turba,** zijn alle overige personen daartoe behoorende, niet burgerregtelijk aansprakelijk voor de gevolgen van die verwonding. — H. R. 22 Maart 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 205; N. R. LXXXV, § 43, 367.

8664. Onder „schade" in dit art., moet alleen worden verstaan materiele schade, daaronder moet niet worden begrepen de ontsiering van het ligchaam en het doorgestaan leed bij gelegenheid eener bekomen verwonding. — Hof Z.-Holland 24 Junij 1842; anders Regtb. 's Gravenhage 18 April 1842; W. 314; Regtz. IV, 197; N. R. XV, § 32, 116.

8665. De bepaling van de hoegrootheid der bij art. 1407 Burg. Wetb. toegekende schadevergoeding, is geheel aan het oordeel van den regter overgelaten, indien de verwonding behoorlijk is bewezen, zonder dat de eischer materieel en in bijzonderheden van de geleden schade moet doen blijken. Uit een moedwillige verwonding aan den beleedigde, komt behalve voor het werkelijk geleden nadeel in zijn goederen, insgelijks schadevergoeding toe, voor een uit die verwonding gevolgde ziekte en ligchaamssmarten. — Regtb. Breda 25 September 1843; Regtz. IV, 195; W. 467.

8666. Wegens geleden smart en pijn kan een verwonde geen schadevergoeding vragen. De schade, waarvoor de beleedigde partij in het strafproces vergoeding vraagt, behoort het onmiddelijk gevolg te zijn van het misdrijf. — Regtb. Amsterdam 14 November 1849; W. 1081; Hof N.-Holland 7 Januarij 1850; R. B. XII, 14; W. 1124; Regtb. Assen 28 Dec. 1864; W. 2725; N. R. B. XVI, 473.

8667. De waardering der toegebragte schade, door kwetsing veroorzaakt, is geheel feitelijk, de regter mag de berekening door den beleedigde gedaan ter zijde stellen, en zelf de schade naar billijkheid regelen; daarop kan in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 8 October 1844; W. 541; N. R. XIX, § 4, 13; v. d. H., Straf. XII, no. 687, 14.

8668. De wet laat aan den regter over, om ingeval van moedwillige verwonding, de vergoeding der kosten van herstel en die der schade door de kwetsing geleden, naar gelang van den wederzijdschen stand der personen en naar de omstandigheden te waarderen. Bij zoodanige magt aan den regter bij uitzondering gegeven, om niet alleen naar regt maar ook naar billijkheid te handelen, heeft de wet hem in de waardering niet aan de gestrenge regelen van het bewijs willen binden; zulks geldt vooral in zaken, waar de vordering tot schadevergoeding bij den strafregter is aangebragt. Aan de beleedigde partij wordt wel de bevoegdheid gegeven om haren eisch door een advocaat of procureur te doen toelichten, maar aan haar wordt verboden, van hare zijde getuigen te mogen aanbrengen. — H. R. 2 April 1850; W. 1139; N. R. XXXV, § 39, 172; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 587, 163.

8669. Hoezeer geen uitdrukkelijke bepaling in de wet wordt gevonden, omtrent de veroordeeling in de kosten op een actie gevallen, voor den strafregter gebragt door de beleedigde partij, zoo bestaat er geen reden waarom art. 56 B. R. ook daar niet zou kunnen worden toegepast, zoodat ook bij zoodanige actie de verliezende partij in de kosten moet worden veroordeeld. — Hof Friesland 10 Junij 1844; W. 525.

8670. Tot schadevergoeding wegens verwonding door meer personen te zamen gepleegd, zonder dat ieders bepaald aandeel in die daad kan worden aangewezen, is ieder dader hoofdelijk aansprakelijk. — Hof Zeeland 19 Junij 1866; anders Regtb. Middelburg September 1865; N. R. B. XVII, 763.

Art. 1408.

8671. J. F. Pringle. De injuria secundum jus hodiernum. — L. B. 1836.

8672. J. J. van Leeuwen Jr. De damno, reo absoluto, illato, cum privatim tum publice resarciendo. — Traj. 1843.

8673. H. E. Kann. Overzigt der hedendaagsche Nederlandsche wetgeving, in zake van laster, hoon en beleediging. — Leyden 1866; beoord. door M. Altink Böaken, Themis 2e, XIV, 498, 742.

8674. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Maakt een courantier die geruchten, welke in een plaats omtrent een bepaald persoon in omloop zijn, in zijn courant opneemt, zich schuldig aan laster? — Neen. — Themis 2e, XIV, 273.

8675. Mr. J. W. Tromp. Kent de wet aan hem, die gelasterd, gehoond, of beleedigd is, het regt toe, om tot betering van het nadeel in eer en goeden naam geleden, betaling in geld te eischen? — Themis III, 273.

8676. De eischer in eene actie volgens het eerste lid van dit art., mag tot grond van zijn eisch aanvoeren gepleegde laster, hoon of beleediging, daar de gedaagde door die verschillende qualificatiën niet in zijne verdediging wordt bekort. — Regtb. Maastricht 11 Maart 1852; W. 1336.

8677. Met de woorden „laster, hoon of beleediging, in dit art. vermeld, worden bedoeld de misdrijven onder die benaming bekend en waarvan de omschrijving in het strafregt te huis behoort. — Kantg. 's Gravenhage 2 Julij 1866; W. 2842.

8678. Een eisch van schadeloosstelling tot betering van nadeel in eer en goeden naam, kan niet worden toegewezen aan hem, die de kerkelijke verordeningen overtreden heeft en als zoodanig door zijn leeraar ernstig is vermaand. Hij, die geldelijke schade vraagt tot betering van eer en goeden naam, moet het bewijs leveren, dat er werkelijk schade geleden is. — Kantg. Sliedrecht 20 Januarij 1859; W. 2046.

8679. De burgerlijke regtsvordering ter zake van laster, hoon of beleediging, strekkende tot vergoeding der schade en tot betering van het nadeel in eer en goeden naam geleden, moet gelijk elke actie bewezen en de regter behoorlijk ingelicht worden bij de waardering daarvan. Het bloot vermelden der veroordeeling bij den strafregter is onvoldoende. — Kantg. Purmerend 28 November 1861; W. 2341.

8680. De strafregter is dan alleen bevoegd tot toekenning van schadevergoeding, indien er volgens de strafwet een strafbare beleediging heeft plaats gehad en er derhalve misdrijf is gepleegd. — H. R. 5 Februarij 1856; N. R. LII, § 24, 102.

8681. Aan den kantonregter is opgedragen de kennisneming van burgerlijke regtsvorderingen, ter zake niet alleen van hoon in den beperkten zin, maar ook van laster en beleediging (art. 40 R. Org.) — Regtb. 't Hertogenbosch 18 November 1840; N. R. VI, § 29, 125.

8682. Ter zake van laster, hoon en beleediging tot vergoeding van schade, en tot betering van het nadeel in eer en goeden naam geleden, kan voor den burgerlijken regter geen vordering worden ingesteld, dan op grond van een duidelijke aanwijzing der schade en een naauwkeurige opgaaf tot welk bedrag en waarin het nadeel heeft bestaan, gestaafd met behoorlijke bewijsmiddelen, ten einde de waardering daarvan aan het oordeel des regters te onderwerpen. — Hof Friesland 3 Maart 1841; W. 21.

8683. Bij het instellen eener actie tot schadevergoeding ter zake van laster, behoeft niet te voren worden geleverd het bewijs van de reeds werkelijk geleden schade. — Regtb. 's Gravenhage 11 Julij

1843; W. 425; Regtb. Winschoten 21 April 1852; N. R. B. II, 713.

8684. Een veroordeelend vonnis wegens beleedigende uitdrukkingen, is voldoende om de civile partij ontvankelijk te verklaren in haren eisch tot schadevergoeding. — Kantg. no. 2, Amsterdam 20 Februarij 1851; Amst. Regtsp. II, 93.

8685. In burgerlijke zaken geldt de bepaling niet, dat een drukker zich van de aansprakelijkheid wegens het gedrukte jegens den beleedigde kan ontslaan, door in den loop van het geding den schrijver te noemen. — H. R. 16 Februarij 1849; W. 997; N. R. XXXII, § 58, 215; v. d. H., G. Z. VIII, no. 358, 329.

8685a. Mr. A. W. Wichers. Over de verantwoordelijkheid van den drukker en uitgever, volgens de bestaande wetgeving, ingeval de schrijver bekend is. — Regtsg. jaarb. III, 81.

8686. De beslissing, dat de beleedigde schade heeft geleden; en de waardering van die schade, is een feitelijke beslissing, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen; de vordering tot vergoeding van schade is niet afhankelijk van dadelijk ondervonden of materiële benadeeling, dit is geheel aan de waardering van den regter naar gelang van omstandigheden overgelaten. — H. R. 29 April 1851; Kantg. Amsterdam no. 2, 3 Februarij 1851; N. R. B. I, 465.

8687. De wetgever heeft de vergoeding in geld beschouwd als een der middelen, waardoor een aanranding in eer en goeden naam kan gebeterd worden. Ingeval van betering van nadeel in eer en goeden naam is het geen vereischte, dat de gevoegde beleedigde partij de geleden schade bepale en bewijze, de vaststelling daarvan is geheel aan den regter overgelaten. Een ten correctionele veroordeelde, kan niet verwezen worden in eenige practizijnskosten van de gevoegde beleedigde partij, maar wel in de overige kosten van zegel, registratie, griffie, enz. — Regtb. 's Gravenhage 19 Febr. 1844; N. R. XX, § 93, 458.

8688. Hij, die beweert gelasterd te zijn en daarvoor schadevergoeding vraagt, moet bewijzen een door den regter te appreciëren schade te hebben geleden. — Hof Drenthe 11 April 1839; R. in N. II, 129.

8689. Er bestaat onderscheid tusschen de vergoeding der schade, welke het gevolg is van laster of beleediging als een onregtmatige daad, en de civile betering in eer en goeden naam geleden. Alleen ingeval van bewezen schade, kan bij civile actie daartoe geld worden toegewezen, maar uit den aard der zaak, kan geen betering in eer en goeden naam geldelijk worden begroot, terwijl deze ook alleen kan bestaan in de middelen, bij de artt. 1409 en 1410 aangewezen, zoodat een gevoegde civile partij, tot betering geld eischende, in die vordering niet ontvankelijk is. — Regtb. 's Gravenhage 9 November 1840; W. 137.

8690. Ter zake van laster, hoon en beleediging tot vergoeding van schade en tot betering van het nadeel in eer en goeden naam geleden, kan voor den burgerlijken regter geen vordering worden ingesteld, dan op grond van een duidelijke aanwijzing der schade, en een naauwkeurige opgaaf tot welk bedrag en waarin het nadeel heeft bestaan, gestaafd met behoorlijke bewijsmiddelen, ten einde de waardering daarvan aan het oordeel van den regter te onderwerpen. — Hof Friesland 3 Maart 1841; W. 95, 215.

8691. Het stellen van iemand in een hatelijk daglicht, waardoor deze ten hoogsten benadeeld kan zijn, is een burgerlijk strafbare onregtmatige daad. Indien genoegzaam blijkt, dat de gedaagde niet heeft gehandeld met het oogmerk om te beleedigen, behoort toch het herstel der handeling ten koste van den gedaagde bevolen worden. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 November 1842; W. 440; R. B. V, 155; Hof N.-Brabant 4 April 1843; W. 459.

8692. De burgerlijke regtsvordering ter zake van hoon tot vergoeding van schade, kan niet door een derde worden ingesteld wegens hoon, door den gedaagde jegens een ander geuit. — Kantg. Axel 22 Januarij 1850; W. 1102; anders Regtb. Goes 24 Junij 1850; W. 1151.

8693. De vordering der beleedigde partij tot betering van nadeel, ter zake van laster, is niet afhankelijk van het bewijs van materiële benadeeling; bovendien kan de vraag of er werkelijk schade is geleden in cassatie niet worden onderzocht.

De civile partij, die hare vordering uitstrekt tot schadevergoeding niet alleen, maar tot aanplakking van het vonnis en tot verklaring door den regter, dat de daad is honend of lasterlijk, is bevoegd om zich in zaken van laster bij de strafactie te voegen, als zij hare vordering heeft beperkt beneden *f* 150. — H. R. 18 October 1842; v. d. H., Strafr. VIII, no. 460, 321; W. 386; N. R. XIII, § 37, 161; R. in N. III, 256; anders Regtb. Amsterdam 31 Aug. 1842; R. in N. III, 274; R. B. V, 13.

8694. Bij het instellen der actie tot schadevergoeding ter zake van laster, behoeft niet te worden geleverd het bewijs van reeds geleden schade. — Regtb. 's Gravenhage 11 Julij 1843; W. 425; H. R. 5 Mei 1851; N. R. XXXVIII, § 62, 303.

8695. De regtsvordering tot betering van nadeel in eer en goeden naam geleden, kan slechts voor den burgerlijken regter worden ingesteld, doch die tot schadevergoeding ook voor den strafregter. — Regtb. Maastricht 7 Januarij 1846; W. 758.

8696. De procureur die wegens een tegen hem ingestelde, doch ongegronde actie en desaven, schadevergoeding vordert, moet bewijzen, dat hij materiële schade geleden heeft. — Regtb. Maastricht 6 Maart 1846; R. B. VIII, 514; W. 776.

8697. De voeging der beleedigde partij in het strafgeding, kan niet vervangen de klagte, die vereischt wordt voor de ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de strafactie, omdat de voeging eerst ter teregtzitting, en dus na het aanhangig maken van de zaak plaats heeft. — H. R. 11 Jan. 1853; N. R. XLIII, § 75, 371; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 920, 33.

8698. In de toevoeging der woorden „gij zijt een leelijke rakker," is geen zoodanige beleedigende uitdrukking opgesloten, dat men geacht kan worden daardoor nadeel in eer en goeden naam te hebben geleden. — Kantg. Hoogeveen 27 December 1839; Regtz. IV, 206.

8699. Een partij die zich in een strafgeding als civiele partij voegt, kan niet volstaan met aan te toonen, dat zij schade heeft geleden, zonder het quantum te staven en de begrooting over te laten aan de appreciatie van den regter. — Regtb. Amsterdam 31 Augustus 1842; Regtz. IV, 209.

8700. Een onregtmatige daad waarvan het gevolg is, dat iemand in een hatelijk daglicht is gesteld, kan, als niet blijkt van des daders oogmerk om te beleedigen, geen aanleiding geven tot betering van het nadeel in eer en goeden naam geleden, maar alleen tot vergoeding van die schade, welke het werkelijk gevolg van de daad is geweest. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 November 1842; R. B. V, 153.

8701. De burgerlijke regtsvordering ter zake van laster, hoon of beleediging, kan niet worden toegewezen, indien niet blijkt van het oogmerk om te beleedigen, zoodanig oogmerk mag niet worden ver-

ondersteld. Bij het instellen eener actie tot schadevergoeding ter zake van laster, moet tevens het bewijs worden geleverd van werkelijk geleden schade, als ook dat die schade het gevolg is geweest van het feit aan den gedaagde ten laste gelegd. — Regtb. Amsterdam 17 Mei 1841; R. in N. III, 85; W. 189.

Art. 1409.

8702. De gevoegde partij in een correctioneel regtsgeding, kan de aanplakking van het te wijzen vonnis niet vorderen; dit is alleen van toepassing, indien de betering in eer of goeden naam bij afzonderlijke burgerlijke actie is aanhangig gemaakt. — Regtb. Amsterdam 31 Aug. 1842; Regtz. IV, 1842; Hof Gelderland 11 Mei 1839; N. R. II, § 37, 235.

8703. Nergens is uitdrukkelijk bepaald, dat de vordering op dit art. gegrond, niet anders dan tegelijk met die tot geldelijke schadevergoeding mag worden ingesteld. — Kantg. 's Gravenhage 14 Mei 1866; W. 2839.

8704. Indien alleen gevorderd wordt de verklaring, dat de gepleegde daad is lasterlijk, honend of beleedigend, of wel, dat het vonnis ten koste van den veroordeelde openbaar zal worden aangeplakt, behoeft niet van eenige materiële schade te blijken. — Kantg. Woerden 12 Julij 1852; N. R. B. III, 278.

8705. Een vordering tot aanplakking van het veroordeelend vonnis, kan alleen en afgescheiden van een vordering tot geldelijke schadevergoeding worden ingesteld en toegewezen. — H. R. 7 October 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 106, 260; N. R. XXV, § 40, 176.

8706. De beleedigde partij welke hare vordering uitstrekt, niet alleen tot schadevergoeding, maar ook tot aanplakking van het vonnis, of tot verklaring door den regter, dat de daad is honend of lasterlijk, is bevoegd om zich in zake van laster bij de strafvervolging te voegen, indien zij hare vordering tot schadevergoeding beneden *f* 150 heeft beperkt. — H. R. 18 October 1842; v. d. H., Strafr. VIII, no. 460, 321; W. 386; N. R. XIII, § 37, 161; H. R. 31 Augustus 1848; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 392, 184; W. 947; N. R. XXXI, § 66, 288.

8707. De beleedigde mag tegelijk vorderen èn dat een gepleegde daad is honend en beleedigend, èn dat het vonnis zal worden aangeplakt. In zaken van laster hoon of beleediging, is de beleedigde partij bevoegd om voor den strafregter al datgene te eischen, wat zij voor den burgerlijken regter zou hebben kunnen vorderen. — H. R. 7 November 1848; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 416, 325; W. 980; N. R. XXXII, § 1, 1.

8708. De eisch tot aanplakking van het vonnis, is een onderdeel van de bij de wet toegekende burgerlijke regtsvordering, tot vergoeding van schade door laster enz. toegebragt; indien die actie in het strafgeding door de civile partij wordt gevorderd, mogen de kosten van aanplakking, indien anders niets is gevorderd, de som van *f* 150 niet te boven gaan. — H. R. 26 April 1853; N. R. XLIV, § 64, 281; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 939, 142.

Art. 1410.

8709. De wet schrijft nergens een bepaalden vorm voor, tot het doen van het aanbod in dit art. bedoeld. — Regtb. Winschoten 26 Maart 1851; N. R. B. II, 17.

Art. 1411.

8710. Mr. A. Oudeman. Kunnen, volgens den Code Penal, hoon en laster jegens overledenen gestraft worden? — Opm. en Meded. XVII, 236.

8711. Mr. C. I. van Assen. Proeve van verklaring van een enkel artikel in het Burg. Wetb. ter aanbeveling van monographiën. — Themis 2e, V, 209.

8712. Mr. C. A. den Tex. Verhandeling over beleedigingen van de eer en den goeden naam van afgestorvenen. — R. Bijdr. II, 288.

8713. De man kan niet gedurende het leven zijner vrouw eene regtsvordering instellen wegens laster, hoon of beleediging haar aangedaan. — Kantg. 's Gravenhage 24 Maart 1852; W. 1320.

Art. 1412.

8714. Hij, die daartoe van den kansel eener afgescheiden gemeente opgeroepen, bij den kerkenraad bezwaren tegen een aan te nemen gemeentelid heeft ingediend, met vermelding van een vernomen loopend gerucht, handelt volgens verpligting en met regtmatige en geoorloofde inzigten. — Kantg. 's Gravenhage 24 Maart 1852; W. 1320.

8715. De enkele omstandigheid, dat een aan een ander geïmputeerd en bij de justitie aangebragt misdrijf, deze niet tot klaarheid is kunnen worden gebragt, heeft niet de kracht de aangifte lasterlijk te doen zijn. Daarenboven moet bij den aangever blijken van den animus injuriandi en deze door den eischer worden bewezen. — Regtb. Heerenveen 16 Februarij 1870; W. 3238.

8716. Een nadeelige aanteekening op de zoogenaamde zwarte lijst, die in de vergaderzaal van de maatschappij tot nut der zeevaart te Rotterdam ophangt, moet geacht worden uit een regtmatig en geoorloofd inzigt te zijn gedaan en alzoo buiten oogmerk om te beleedigen. — Hof Z.-Holland 28 Junij 1843; Regtz. IV, 212; anders Regtb. Rotterdam 9 Januarij 1843; R. in N. III, 339.

8717. Indien een opperrabijn zijne gemeentenaren waarschuwt, om geen vleesch door zekeren beestensnijder geslagt, te eten, met bijvoeging, dat deze ongodsdienstige handelingen verrigt, dan is het aan te nemen, dat dit alleen geschiedt tot waarschuwing en onderrigt, niet met het doel om te beleedigen. — Regtb. Groningen 13 Julij 1860; N. R. B. XII, 93.

8718. De burgerlijke regtsvordering ter zake van laster, hoon, enz., kan niet worden toegewezen, indien niet blijkt van het oogmerk om te beleedigen, niet alleen, maar integendeel van verdediging, aanklagte enz. bij dit art. opgenoemd, en ook in het algemeen als de lasterlijke aantijging moet worden toegeschreven aan regtmatige en geoorloofde inzigten, zonder dat de regter die inzigten nader behoeft te omschrijven. — H. R. 30 Mei 1856; v. d. H., B. R. XX, no. 638, 384; W. 1753.

Art. 1413.

8719. J. W. Gefken. De exceptione veritatis convicii. — L. B. 1832.

Art. 1416.

8720. Voor de burgerlijke actie ter zake van hoon of beleediging, is het een noodzakelijk vereischte, dat de eischer het bewijs levere van dolus malus. — H. R. 30 Mei 1856; W. 1753; v. d. H., B. R. XX, no. 638, 384.

Art. 1418.

8721. D. Evekink. De debiti solutione, tanquam modo tollendae obligationis, maxime ex juris Francici principiis. — Traj. 1827.

8722. J. Burmania van Andringa de Kempenaer. De solutionibus. — L. B. 1837.

8723. Is er kwitantieregt verschuldigd op een dagvaarding, wanneer uit de uiteenzetting der daad-

zaken blijkt, dat op het verschuldigde iets is betaald? — Jur. Vraagal IV, 323.

8724. Berekening van registratieregt op de kwijting wegens betaling van den koopprijs, verleend bij de acte, waaruit de vervulling eener opschortende voorwaarde, waaronder de verkoop is aangegaan, blijkt. — M. F. 31 December 1860, no. 104; P. W. 3830.

8725. Is er kwitantieregt verschuldigd op een dagvaarding, wanneer uit de uiteenzetting der daadzaken blijkt, dat op het verschuldigde iets is betaald? — Jur. Vraagal IV, 323.

8726. Een deurwaarders exploit, waarbij gekochte roerende goederen tegen dadelijke betaling aan den kooper worden aangeboden, is aan een evenredig registratieregt van kwijting onderworpen, indien het aanbod wordt aangenomen en de deurwaarder de betaling van den koopprijs relateert. — M. F. 24 October 1863, no. 53; P. W. 4328.

8727. Een rekening-courant, voorkomende in een exploit van sommatie, waarin betalingen door den gesommeerde gedaan worden vermeld, is niet onderworpen aan evenredig registratieregt van kwijting, omdat de rekening zoo lang zij niet tusschen beide partijen is gesloten, geen bewijs voor den debiteur kan opleveren. — M. F. 21 April 1866, no. 34; P. W. 4875.

8728. De betaling eener niet vorderbare schuld, is noch nuttig, noch noodzakelijk. Hij, die zoodanige betaling doet, kan geen teruggave vorderen actione negotiorum gestorum. — Regtb. Groningen 23 December 1864; N. N. V, 105.

8729. Een schuldenaar kan aansprakelijk worden gehouden, indien in facto is beslist, dat niet is bewezen, dat de betaling is geschied met den wil of de bedoeling, om de schuld van den schuldenaar te kwijten en deze hierdoor van zijne verbindtenis te ontheffen. — H. R. 11 December 1845; Corr. XI, 28.

8730. Een vonnis, houdende veroordeeling van den gedaagde tot betaling eener zekere geldsom, „onder deductie nogtans van hetgeen hij zal bewijzen daarop in mindering te hebben betaald, of op eenige andere wijze te hebben gekweten," houdt in een bepaalde schuld. — Hof Groningen 3 October 1854; W. 1592.

8731. Is eene kwijting door een agent gegeven van waarde? — De schuldenaar moet zich overtuigen, dat de agent werkelijk lasthebber was en dien last coram judice bewijzen. — Kantg. no. 1, Amsterdam 28 Junij 1850; Amst. Regtsp. I, 32.

8732. Een schuldenaar alvorens werkelijk te hebben betaald of een wettig aanbod tot betaling te hebben gedaan, kan niet vorderen, dat de schuldeischer zal worden veroordeeld, om notariële kwijting te geven. De schuldeischer kan zoolang hij niet heeft ontvangen, of hem wettig aanbod van betaling is gedaan, volstaan met het aanbieden van een behoorlijke kwijting. — Regtb. Amsterdam 4 April 1845; R. B. VII, 617.

8733. Het in betaling geven van goederen tot gedeeltelijke kwijting van schuld, moet onderscheiden worden van koop en verkoop.

Indien bij dergelijk in betaling geven van goederen, geen prijs bepaald is, heeft de crediteur geen regt om, op grond van dit gebrek aan prijsbepaling betaling in geld te vorderen tegen weder afgifte der goederen, vooral niet als hij ze geruimen tijd onder zich hield. — Regtb. Amsterdam 12 October 1859; Mag. v. H. I, 200.

8734. Indien een assuradeur zich heeft gereassureerd, met bepaling, dat de reassuradeur eerst zal behoeven te betalen een maand, nadat de assuradeur zal berigt hebben met den beschadigde geregeld te hebben, wanneer dan, na gevallen schade, de reassuradeur directelijk (buiten voorkennis of goedkeuring van den assuradeur) den beschadigde afbetaalt, en wanneer alsdan de assuradeur van den reassuradeur het herverzekerd aandeel in de gevallen kosten opvordert, dan moet de assuradeur (bewerende niet aan den termijn van een maand gehouden te zijn) het bewijs leveren, dat de reassuradeur betalende, niet in de regten van den verzekerde getreden is. — Regtb. Amsterdam 2 Julij 1861; Mag. v. H. III, 231.

8735. In de tweede zinsnede van art. 1418 Burg. Wetb., wordt gehandeld van de kwijting eener verbindtenis door een derde, hetzij deze handelt in naam van den schuldenaar, hetzij op eigen naam.

Het is niet overeen te brengen met het denkbeeld van kwijting, dat eene handeling hoewel niet geschiedende tot kwijting van den schuldenaar, niettemin zou medebrengen zijne kwijting.

Wanneer een derde in eigennaam heeft gehandeld, meenende, dat hij zelf schuldenaar is, is de wezenlijke schuldenaar niet ontslagen van zijne verbindtenis. — H. R. 20 Mei 1864; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 947*, 511; W. 2590; N. R. LXXVII, § 8, 56; Corr. VI, 148.

8736. Om eene verbindtenis, door de betaling aan een derde die daarbij geen belang heeft en niet in regten van den schuldeischer gesteld wordt, te vernietigen, wordt vereischt, dat die derde handele tot kwijting van den schuldenaar, onverschillig of hij in naam van den schuldenaar, dan wel in eigen naam de betaling doet. Wanneer de derde in eigen naam wil betalen, zonder dat blijkt, dat hij handelt tot kwijting van den schuldenaar, is de schuldeischer niet verpligt het aanbod van betaling aan te nemen. — Regtb. Maastricht 2 Junij 1864; W. 2665.

8737. Hij, die eene wettige schuld voor een ander betaald heeft, is geregtigd het betaalde van dezen terug te vorderen, of te doen strekken in compensatie met hetgeen hij aan dezen verschuldigd is. — Regtb. Rotterdam 5 April 1857; W. 1915.

8738. Eene volledige kwijting door alle belanghebbenden afgegeven, ontheft hem, aan wien zij gegeven is, van alle aansprakelijkheid betreffende de zaken en verrigtingen waarover de kwijting handelt. — H. R. 19 Maart 1852; W. 1322; N. R. XLI, § 43, 200; v. d. H., B. R. XIV, no. 452, 201.

8739. Het in betaling geven van assignatiën, die de betrokkene bij wanbetaling ongeprotesteerd liet, levert ten zijnen aanzien geen betaling op, indien blijkt, dat de afgifte niet is geschied met de bedoeling om ze in dat geval te laten protesteren. — Regtb. Assen 3 Mei 1869; Hof Drenthe 29 Januarij 1870; W. 3262.

8740. Na een gedane betaling zonder eenig beding of voorbehoud, tegen overgifte eener onderhandsche quitantie, kan geen tweede quitantie, hetzij bij openbare of onderhandsche acte, gevorderd worden. — Regtb. Utrecht 24 September 1841; Regtz. IV, 36; W. 270.

8741. Hij, die het gedeelte eener rekening betaalt zonder eenige reserve, doch met toezegging om later het resterende te betalen, moet geacht worden de rekening in haar geheel te hebben goedgekeurd. — Kantg. Harderwijk 19 Julij 1843; W. 436.

8742. De pachter of zijne borgen kunnen zich niet beroepen op eene verrekening der pachtpenningen tusschen den verpachter en den notaris. — Hof N.-Brabant 30 Junij 1863; N. N. I, 323.

Art. 1421.

8743. Een notaris is niet gehouden tot afgifte

van de kooppenningen van een verhypothekeerd huis, zonder, dat hem tevens worde overgegeven de hypotheek-acte. — Regtb. Assen 25 Junij 1849; W. 1282.

8744. De betaling, ter goeder trouw gedaan aan den bezitter, van de inschuld, moet als van waarde worden beschouwd. — Hof Gelderland 29 October 1851; H. R. 22 October 1852; N. R. XLIII, § 15, 97; v. d. H., B. R. XV, no. 480, 197.

8745. Hij, die beweert een schuld te hebben gekweten, is niet bevoegd om tegen den onwettigen bezitter der schuldbekentenis een actie tot uitlevering daarvan in te stellen. — Hof N.-Holland 29 December 1842; W. 563.

8746. Een deurwaarder die in last heeft iemand te dagvaarden, is daardoor niet tevens bevoegd de gevorderde som te ontvangen en daarvoor te quiteren. — Kantg. Zalt-Bommel 30 September 1846; R. B. IX, 567.

8747. De penningmeester van een calamiteuse polder, ten wiens kantore de contributiën van-achtergelegen polders moeten worden gestort, is niet bevoegd om op eigen naam een actie tot betaling dier contributiën in te stellen. — Regtb. Brielle 14 September 1849; W. 1057; Hof Z.-Holland 27 Maart 1850; W. 1111.

Art. 1423.

8748. Iets over art. 1423 Burg. Wetb. — R. en W. VII, 148.

Art. 1425.

8749. W. C. Mees. De vi mutatae monetae in solutionem pecuniae debitae. — Roterodami 1838.

8750. Dit art. is geschonden door voldoende te verklaren een aanbod, om zekere ten processe omschreven werken te doen maken, in plaats van zeker daarvoor bepaaldelijk gevorderd voorwerp, indien niet is aangenomen, dat aan den eischer, hetzij ex contractu, hetzij ex lege bepaaldelijk de vordering van zoodanig voorwerp toekwam. — H. R. 20 November 1846; Corr. XII, 20.

Art. 1426.

8751. D. L. van der Voort Maarschalk. Ad artt. 1244 Cod. Civ. — L. B. 1827.

8752. Heeft een schuldenaar het regt de hem op termijnen van aflossing ter leen gegeven som in eens af te lossen, wanneer uit den aard der verbindtenis of uit de omstandigheden niet blijkt, en in de acte van geldleening niet uitdrukkelijk is vermeld, dat de tijdsbepaling ten voordeele van den schuldeischer is geschied? — Jur. Vraagal III, 179.

8753. Het aan een schuldenaar gegeven uitstel, onder voorwaarde van op een bepaald tijdstip zekere som op rekening te geven, kan niet worden aangemerkt als het daarstellen eener nieuwe overeenkomst. — Regtb. Maastricht 28 Junij 1861; W. 2403.

8754. Art. 1426 is niet van toepassing ingeval van mandaat. — Hof Utrecht 17 December 1866; W. 2927.

Art. 1428.

8755. Dit art. handelt uitsluitend van het geval dat de verschuldigde zaak alleen is bepaald, ten aanzien van hare soort. — H. R. 8 October 1858; v. d. H., B. R. XXII, no. 708, 395.

Art. 1429.

8756. J. K. Waar ter plaatse moet, buiten overeenkomst, de betaling geschieden van den kooprijs van goederen alleen ten aanzien der soort bepaald, wanneer de betaling niet dadelijk bij de levering wordt gevorderd? — Opm. en Meded. V, 200.

8757. Op welke wijze kan de schuldenaar, die zich van zijne verbindtenis wil kwijten, aan zijne verpligting voldoen, indien er bij de overeenkomst een plaats is aangewezen, waar de betaling aan den schuldeischer of wel aan een derde, zal moeten geschieden? — Jur. Vraagal I, 316, 429.

8758. Moet het aanbod van betaling in de gevallen, dat bij overeenkomst geen plaats voor de betaling aangewezen, noch woonplaats gekozen is, gedaan worden aan de woonplaats van den schuldeischer, zelfs al woont hij niet meer in de gemeente, alwaar hij, tijdens het aangaan der verbindtenis woonachtig was? — Jur. Vraagal I, 357.

8759. Moet het aanbod van betaling in elk geval aan den persoon of de woonplaats van den schuldeischer gedaan worden, ook dan als er bij de overeenkomst een andere plaats voor de betaling is aangewezen. — Jur. Vraagal II, 292.

8760. Welke is de plaats der betaling? Die, waar het gekochte goed zich bevindt ten tijde van het aangaan der overeenkomst; die, waar de overeenkomst gesloten is; die waar des verkoopers woonplaats is gevestigd, of die, waar het verkochte goed geleverd is? — Regtb. Rotterdam 2 Maart 1853; N. R. B. IV, 342; W. 1428.

8761. Waar moet de betaling geschieden? — Kantg. Amsterdam 5 Julij 1847; N. R. B. III, 95.

8762. Het tweede lid van dit art. is niet toepasselijk op koop en verkoop, daaromtrent moet de bijzondere bepaling van art. 1550 gelden. — Regtb. Amsterdam 18 November 1868; N. R. B. XIX, 243; Regtb. Amsterdam 24 Januarij 1842; R. B. IV, 106.

Art. 1430.

8763. Bij geschil omtrent de al of niet plaats gehad hebbende betaling, is een beroep op art. 1430 Burg. Wetb., dat latere kwijtingen de betaling van vroegere termijnen doen vermoeden een regtsgrond en geen regtsmiddel. Hij, die tot bewijs door getuigen van een betwiste betaling is toegelaten, kan desniettemin andere bewijsmiddelen bezigen, en zich op art. 1430 beroepen. De bepaling van dit art. is ook van toepassing op maandceelen tot gedeeltelijke uitbetaling der gage van schepelingen. — Hof N.-Holland 17 September 1868; W. 3073; Mag. v. H. X, 194.

8764. Bewijzen van kwijting van later ontstane vorderingen, leveren dan alleen een regtsvermoeden op, dat ook de vroegere zijn voldaan, als het geldt huren, pachten, jaarwedden en dergelijke bij geregelde termijnen betaalbare schulden. — Regtb. Breda 4 Sept. 1855; W. 1697.

Art. 1431.

8765. A. P. Is de schuldenaar, die den hem ter zake eener opeischbare schuld sommerenden deurwaarder die schuld wil voldoen, verpligt tot betaling der kosten van zoodanige sommatie? — Opm. en Med. IX, 228, 306.

8766. Het zegel der kwitantie en de boete, welke ter zake van het zegel mogten verschuldigd zijn, zijn ten laste van den schuldenaar, op wien de zegelregten en boeten voor het geheel kunnen worden verhaald door den schuldeischer, wanneer ze door deze zijn betaald. — Jur. Corr. III, 145.

Art. 1433.

8767. Uit art. 1433 Burg. Wetb. is op te maken, dat de betaling gedaan door een debiteur, die een rentegevende hoofdsom schuldig is, naar den regel, bij voorkeur op de interessen moet worden geimputeerd; maar die regel kan uit den aard der zaak slechts gelden, waar van vervallen interessen sprake

is. De wet heeft niet voorzien in het geval dat er op het oogenblik der betaling inderdaad slechts bestond een waarschijnlijke, niet vorderbare en dus niet vervallen schuld, doch daarnevens eene verbindtenis tot interestbetaling, dat is een toekomstige nog niet bestaande schuld. — Regtb. Breda 27 October 1863; R. en W. XVI, 461.

Art. 1435.

8768. Dit art. is niet geschonden, indien in facto blijkt, dat de schuldenaar belang heeft bij de voldoening eener schuld, al is het dan, dat hij voor die schuld niet aansprakelijk is, bij voorkeur boven een andere schuld van lateren datum.

Indien is aangenomen, dat de vrouw na overlijden van haren man, zoo uit eigen hoofde als in betrekking van voogdesse over hare minderjarige kinderen, alleen den gemeenen boedel vertegenwoordigende, bij de voortzetting der affaire moet gerekend worden ex hoc art., die schulden te hebben betaald uit gelden en mitsdien ter ontlasting van den gemeenen boedel, is dit eene beschouwing van juridieken aard, doch met het oog op dit art., sluit zij in zich eene voorafgaande feitelijke beslissing ten aanzien der imputatie aan deze betalingen te geven, de H. R. kan hierop niet terugkomen.— H. R. 27 Junij 1851; W. 1244; N. R. XXXIX, § 32, 158; v. d. H., B. R. XIII, no. 418, 137; Corr. XXII, 296; Amst. Regtsp. II, 125; Hof N.-Holland 3 April 1851; W. 1246.

8769. Men behoeft niet te betalen dan tegen kwitantie, waarin de oorzaak der schuld staat uitgedrukt. — Kantg. no. 4, Amsterdam 14 November 1856; N. R. B. VII, 310.

8770. De woorden „tegelijk vervallene schulden" in dit art., moeten worden opgevat van schulden, die op het oogenblik der gedane betaling tegelijk, dat is, alle evenzeer, of de eene zoowel als de andere vervallen waren; zij moeten dus niet in zoodanigen zin worden uitgelegd, alsof de gestelde regel van toerekening der betaling, alleen dan toepassing zou vinden, indien het schulden betrof, die op hetzelfde tijdstip opeischbaar waren geworden. — Regtb. Assen 7 September 1846; W. 904.

Art. 1436.

8771. J. M. Deutz van Assendelft. Doctrina de subrogatione. — Traj. 1827.

8772. F. H. A. Kreet de Virieu. De subrogatione. — Traj. 1830.

8773. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. De subrogatie bij borgtogt. — Themis XII, 385; XIII, 14.

8774. Mr. van Boneval Faure. Bijdrage tot de leer van subrogatie bij borgtogt. — N. R. Bijdr. I, 601.

8775. Mr. C. van Bell. De subrogatie volgens het Nederlandsch regt, met daarbij behoorende formulieren. — Leyden en Amsterdam 1852; beoord. door mr. M. des Amorie van der Hoeven in N. R. Bijdr. II, 330 en mr. A. A. de Pinto, Themis XIII, 303.

8776. De bepalingen van art. 458 en 1504 Burg. Wetb. zijn niet van toepassing op subrogatie. — Jur. Vraagal I, 316.

8777. Indien bij een acte van cessie van schuldvordering met hypotheek, de schuldenaar mede verschijnt en zijn nieuwen schuldenaar aanneemt, is deswege geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — Jur. Corr. II, 388.

8778. De acte van subrogatie, sub 2 bedoeld, is aan een registratieregt van 1 pct. onderworpen, en niet aan een regt wegens kwijting. — M. F. 16 December 1863; no. 12; P. W. 4569; anders W. de Gelder Adv. IX, 199.

8779. Indien bij een en dezelfde acte kwitantie van betaling der schuld gegeven wordt, en subrogatie in de regten des schuldeischers plaats heeft, is die subrogatie bestaanbaar, om het even of die acte met de subrogatie begint en met de betaling of kwitantie eindigt, dan wel omgekeerd. — H. R. 19 Mei 1848; N. R. XXI, § 21, 91; v. d. H., B. R. IX, no. 299, 435; Corr. XIII, 46.

8780. Een koopacte, waarbij derden zijn aangewezen om de koopsom te ontvangen, geeft aan dezen geen actie tot betaling tegen den kooper, ook dan niet, wanneer de aanwijzing in het belang der schuldeischers is geschied. — Regtb. Haarlem 16 October 1855; W. 1716.

8781. Er bestaat geen subrogatie, indien er geen verpligting bestaat om voor een derde te betalen, maar uit eigen hoofde moet worden betaald. — H. R. 28 December 1860; N. R. LXVI, § 50, 346; v. d. H., B. R. XXIV, no. 819, 470.

8782. Het gemis van tijdige beteekening eener acte van cessie aan den schuldenaar, kan alleen door dezen aan den cessionaris, of aan derden die op het gecedeerde aanspraak maken, worden tegengeworpen, doch nimmer door den cedent aan zijn cessionaris. — Hof N.-Holland 24 November 1864; W. 2699.

Art. 1437.

8783. Indien bij dezelfde acte onroerend goed wordt verkocht, bezwaard met twee hypotheken, welke de kooper ten zijnen laste neemt, doch een der hypotheekhouders door een ander wordt vervangen, is er evenredig registratieregt verschuldigd wegens verkoop, wegens overwijzing van schuld of delegatie en wegens subrogatie bij overeenkomst, omdat er verandering in den persoon des crediteurs en des debiteurs plaats heeft. — M. F. 30 Mei 1846, no. 12; P. W. 1846, 486.

8784. Is er regt van subrogatie verschuldigd als bij een acte van scheiding, een schuldvordering ten laste van een der deelgenooten aan eenen anderen wordt toebedeeld, of regt van delegatie, ingeval een der deelgenooten alle de schulden des boedels voor zijn rekening neemt? — W. de Gelder, Adv. I, 78.

8785. Zijn er op een acte van subrogatie door den schuldenaar (art. 1437, no. 2 Burg. Wetb.) twee regten van schuldbekentenis en een van kwijting verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. I, 385.

8786. Indien een notaris de betaling invordert van kooppenningen van roerende goederen, door hem op crediet gehouden en hem die vordering bij vonnis wordt toegewezen, heeft er wel subrogatie plaats gehad, doch is deswege op het vonnis geen evenredig regt van registratie verschuldigd, omdat de schuldenaar daartoe niet heeft medegewerkt. — M. F. 10 November 1869, no. 26; P. W. 5570.

8787. Subrogatie, dat is in de plaatsstelling in de regten van den schuldeischer ten behoeve van een derde die hem betaalt, is niet denkbaar zonder zoodanige betaling. — Regtb. Arnhem 27 Maart 1865; W. 2692; R. en W. XVII, 431.

Art. 1438.

8788. Mr. S. Menalda. Kan hij die in regten optreedt als gesubrogeerde in de regten van een ander, zijne vordering instellen zonder dadelijk bij de dagvaarding die qualiteit aan te geven? — W. 3168.

8789. Indien de verkooper van roerende goederen op crediet, in de acte verklaart dat hij de opbrengst van den notaris ontvangen heeft, dezen daarvoor quiteert en zich tot borg stelt voor de rigtige voldoening van de koopprijzen en ongelden door de

koopers, heeft er inderdaad subrogatie plaats. Op zoodanig procesverbaal is dus behalve het regt wegens verkoop, verschuldigd, een registratieregt wegens subrogatie, niet wegens kwijting. — M. F. 21 Januarij 1861, no. 11; P. W. 3822; bestreden in Tijds. v. R. XVI, 65 no. 16.

8790. Indien de lasthebber tegen zijn last, goederen heeft afgegeven zonder de betaling daarvoor te vorderen, en hij door den lastgever tot de uitkeering der waarde wordt aangesproken, heeft het geval van art. 1438, no. 3° plaats, en komt geen cessie te pas. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1852; N. R. B. II, 303.

8791. Art. 1438, no. 3, is niet geschonden door het aansprakelijk houden van den schuldenaar, nadat in facto was beslist, dat geen bewijs is geleverd dat de persoon door wien de schuld zou zijn voldaan, ten aanzien van den schuldeischer gehouden was de schuld van den schuldenaar te voldoen of daarbij belang had. — H. R. 11 December 1845; Corr. IX, 28; v. d. H., B. R. VII, no. 201, 214; N. R. XXIII, § 17, 97.

8792. De subrogatie in art. 1438, no. 2, Burg. Wetb. bepaald, is niet toepasselijk ingeval de daar gevorderde omstandigheden niet aanwezig zijn. — H. R. 23 November 1860; v. d. H., B. R. XXIV, no. 815, 417; N. R. LXVI, § 30, 233.

8793. Indien een aannemingcontract is aangegaan onder hoofdelijken borgtogt, en de aannemer het werk niet voltooit, doch dit door den hoofdelijken borg wordt afgewerkt, is hij voor de restant aanbestedingspenningen gesubrogeerd in de regten van den oorspronkelijken aannemer. — Regtb. Utrecht 30 April 1855; N. R. B. VI, 360.

Art. 1440.

8794. D. A. Bisdom. De rei debitae oblatione ac consignatione tanquam modo tollendae obligationis. — Traj. 1835.

8795. Een voldoend geregtelijk aanbod niet door consignatie gevolgd, bevrijdt hem die aanbiedt van de kosten van een proces, gevoerd tot verkrijging van hetgeen aangeboden is. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 November 1868; N. R. B. XX, 148.

8796. S. M. Wordt de geregtelijke ten uitvoerlegging van een vonnis, gestuit door een aanbod van gereede betaling, onverschillig of dat aanbod voldoet aan de vereischten der wet en zonder dat hetzelve opgevolgd is van eene consignatie of geregtelijke bewaargeving, wanneer niet vooraf dat gedane aanbod, tengevolge daartoe ingestelden eisch te vernietigd? — Opm. en Meded. I, 36.

8797. Heeft een schuldeischer, die het aanbod van betaling heeft geweigerd, regt op de interessen tot op den dag van het gedaan aanbod, dan wel tot dien der bewaargeving? — In laatstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. III, 108.

8798. Wordt de geregtelijke ten uitvoerlegging van een vonnis, gestuit door een aanbod van gereede betaling, niet opgevolgd van consignatie of geregtelijke bewaargeving en vóór dat hetzelve van waarde is verklaard? — Opm. en Meded. I, 16.

8799. Sedert 1 Januarij 1844 zijn de ontvangers van de registratie der geregtelijke acten belast met de ontvangsten en betalingen voor de kas der geregtelijke en vrijwillige consignatiën. — M. F. 16 December 1843; Bijv. 788; E. 326; Kon. Besl. 1 December 1843, no. 45; Bijv. 727; E. 312.

8800. Bepalingen nopens het uitbetalen van de geconsigneerde gelden. — M. F. 4 Maart 1846; Bijv. 116; E. 21.

8801. Instructie betrekkelijk het beheer der geconsigneerde gelden, voortspruitende uit boeten en verbeurdverklaringen wegens overtredingen van de wetten op de directe belastingen in- en uitgaande regten en accijnsen. — M. F. 26 September 1849, no. 65; Bijv. 393; E. 385.

8802. De bewijzen van consignatie en van de quitantiën van teruggegeven geconsigneerde gelden of zaken behoeven niet te worden geregistreerd. — M. F. 8 Febr. 1858; Afd. dom. circ. Z. Bijv. 46.

8803. De stortingen van gelden ten behoeve van de rekenpligtingen, met het beheer der geconsigneerde gelden belast, moeten niet plaats hebben ten name van de ontvangers der geconsigneerde gelden, maar van die der middelen daartoe aangewezen. — M. F. 5 Mei 1865, no. 53; Bijv. 100.

8804. Een aanbod van betaling door den hoofdschuldenaar gedaan, gevolgd van consignatie, bevrijdt den borg niet, als dit aanbod niet bij regterlijk vonnis is van waarde verklaard en evenmin blijkt, dat de schuldeischer dit heeft goedgekeurd. — Regtb. 's Gravenhage 23 Februarij 1858; W. 1985; N. R. LXI, § 73, 412.

8805. Wanneer de erfgenamen van den man en de langstlevende vrouw, gezamenlijk en zonder aanduiding van aandeel, een aanbod doen van interessen, die slechts gedeeltelijk ten laste der gemeenschap waren, moet het er voor gehouden worden, dat dit aanbod door ieder hunner voor de helft gedaan wordt en wordt mitsdien door de vrouw meer en door de erfgenamen van den man minder aangeboden, dan ieder hunner schuldig was. — Regtb. Maastricht 2 Junij 1864; W. 2665.

8806. De art. 1440—1443 zijn niet toepasselijk, wanneer in een aanhangig regtsgeding eene der partijen een judiciëel aanbod of presentatie doet. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 November 1861; W. 2334.

8807. Als de schuldeischer de aanneming der betaling weigert, is de schuldenaar niet bevrijd, dan door te handelen volgens art. 1440 vgg. — Kantg. Geldermalsem 18 Mei 1849; N. R. B. II, 71.

8808. Indien in een geding een aanbod is gedaan, en hij die het gedaan heeft tijdens de procedure failleert, kan niettemin bij vonnis verklaard worden, dat hij met het aanbod kan volstaan. Hoe dit bij het vonnis gefixeerd regt, door het faillissement zal worden beheerscht, is eene executie-quaestie. — Hof N.-Holland 20 Januarij 1870; W. 3233.

8809. Om het aanbod van betaling, van waarde te doen zijn is het voldoende, dat niet blijkt, dat het aanbod niet in klinkende munt is gedaan. — Kantg. Arnhem 3 Januarij 1871; W. 3292.

8810. Van waardeverklaring van een niet door consignatie gevolgd aanbod van betaling, kan volgens ons regt niet plaats hebben. — Regtb. 's Hertogenbosch 7 Julij 1868; N. R. B. XIX, 462.

8811. Een aanbod van betaling, eerst gedaan ter teregtzitting, bij het nemen van een conclusie van antwoord, is niet voldoende. — Regtb. Deventer 25 Maart 1857; N. R. B. XI, 315; Regtb. Amsterdam 17 Februarij 1857; W. no. 1861.

8812. Het aanbod tot levering van het gekochte, bij de dagvaarding tot betaling van den koopprijs, wordt niet bij de wet vereischt. — H. R. 8 Maart 1867; N. R. LXXXV, § 39, 311; v. d. H., B. R. XXXI, no. 1052, 129.

8813. Eene vordering tot betaling met de renten tot den dag der volle en effectuële voldoening toegewezen zijnde, houdt de verbindtenis tot betaling van bedongen interessen niet op door een enkel aanbod van betaling, maar alleen door voldoening of een reëel aanbod, gevolgd van consignatie. — H. R. 26 April 1867; N. R. LXXXV, § 61, 521; v. d. H., B. R. XXXI, no. 1054, 303.

8814. Voor een judiciëel aanbod in een aanhangig geding, worden de vormen voor geregtelijk aan-

bod en consignatie voorgeschreven, niet vereischt. — Regtb. Amsterdam 17 November 1868; W. 3099.

8815. Indien bij een definitief vonnis of arrest, de geheele compensatie der gevallen kosten tusschen partijen is uitgesproken, is daarvan het gevolg, dat iedere partij, alle kosten aan hare zijde gemaakt, tot de uitspraak voor eigen rekening moet houden en dragen, zonder daarvan iets ten laste van de wederpartij te kunnen brengen, en dat de kosten der griffie en registratieregten, tot op de minuut der uitspraak vallende, voor rekening blijven van ieder der partijen in wier belang zij zijn gemaakt. — Hof Zeeland 29 December 1840; N. R. VII, § 35, 198.

8816. De bepalingen van het Burg. Wetb. en dat van Burg. Regtsv., handelende over aanbod van gereede betaling, zijn niet toepasselijk wanneer in een aanhangig regtsgeding een der partijen een judiciëel aanbod of presentatie doet, als wanneer de daarin voorgeschreven vormen niet worden vereischt. — H. R. 19 December 1851; Amst. Regtsp. II, 249; H. R. 21 November 1851; Amst. Regtsp. II, 219.

8817. Zoolang de aangeboden som niet in geregtelijke bewaring is gesteld, behoeft de schuldeischer niet het genoegzame der aangeboden som te betwisten, omdat in ieder geval een aanbod zonder consignatie den schuldenaar niet kan bevrijden. — Regtb. Amsterdam 28 Januarij 1852; N. R. B. II, 295; Amst. Regtsp. II, 250.

8818. De bepalingen dezer afdeeling zijn niet toepasselijk op een geregtelijk aanbod in een aanhangig proces gedaan. — H. R. 15 April 1864; W. 2582; v. d. H., B. R. XXVII, no. 945*, 475.

8819. Een aanbod van gereede betaling kan niet van waarde zijn, indien het minder bedraagt, dan het verschuldigde en geschied is, nadat de schuldenaar was in verzuim gesteld, en zelfs wegens wanpraestatie in regten is geroepen. — Regtb. Utrecht 29 Mei 1840; W. 277.

8820. Het aanbod van betaling, kan eerst dan den gedaagde van het dragen der geregtskosten bevrijden, indien dit vóór de conclusie van antwoord gedaan is. — Regtb. Amsterdam 29 Januarij 1852; Amst. Regtsp. II, 277.

8821. Indien ter verificatie in een faillissement, de verlangde admissie eener vordering, door een der crediteuren wordt betwist, en de crediteur die admissie verlangt, dezen opposant door kwijting van diens schuldvordering wil doen ophouden belanghebbende te zijn, en zulks door aanbod gevolgd door consignatie, tracht te verkrijgen, moet hij aanbieden, niet slechts de hoofdsom met een som voor kosten, ter zake van verificatie, maar ook een som wegens proceskosten, tengevolge van het renvooi. — Regtb. Arnhem 23 Mei 1864; Mag. v. H. VI, 122.

8822. Indien betaling van koopprijs in regten gevorderd wordt, kan de kooper, door aanbod bij conclusie de veroordeeling niet ontgaan, wel door reëel aanbod met opgevolgde consignatie. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1865; Mag. v. H. VII, 48.

8823. Een gedaagde kan volstaan met aan te bieden, hetgeen blijkt schuldig te zijn met de renten dier som sedert de dagvaarding, alsmede de kosten der dagvaarding en copien. — Regtb. 's Gravenhage 19 Februarij 1841; W. 182.

8824. Het aanbod, waarbij een eischer in conventie verzoekt, dat hetgeen van hem in reconventie wordt gevorderd, moge strekken in compensatie met het hem in conventie verschuldigde, is voldoende.— Regtb. Breda 25 September 1843; W. 467.

8825. Indien een huurder een som gelds aanbiedt en beweert dat die som, na aftrek van door hem ten behoeve der verhuurders betaalde grondlasten **het verschuldigde is, kan zoodanig aanbod niet voldoende worden geacht, zonder dat het bewijs** der voldane grondlasten wordt overgelegd of aangeboden. — Regtb. Amsterdam 14 November 1843; R. B. V, 810.

8826. De gedaagde die ontkent iets schuldig te zijn, doch nadat hem deswege de eed is opgedragen, daarin bezwaar vindt, omdat hij welligt nog iets verschuldigd is, moet, zal hij het niet concludente van den eed kunnen inroepen, acte van aanbod doen van dat verschuldigde. — Regtb. Amsterdam 27 Januarij 1848; R. B. X, 520.

8827. Indien een aanbod in of na een regtsgeding wordt gedaan, behoort steeds aanbod voor de geregtskosten worden gedaan; zij zijn steeds voor een reëel aanbod vatbaar, onverschillig of zij al dan niet zijn vereffend, in het laatste geval moet de nadere vereffening worden gedaan. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 Junij 1846; W. 770.

8828. Indien een gedaagde behoorlijk in mora is gesteld, en daarna in de procedure een aanbod doet bij de dingtalen, is zijn vroeger verzuim niet gedekt; dat aanbod moet worden aangemerkt als te laat geschied, zoodat er wanbetaling bestaat. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1843; R. B. V, 444.

8829. De tenuitvoerlegging van een regterlijke uitspraak, kan niet worden gestuit door een aanbod gevolgd van bewaargeving, indien dat aanbod niet onvoorwaardelijk, maar met bijvoeging van conditien en sommatien, vreemd aan of strijdig met den inhoud van het vonnis, geschiedt. — Hof Groningen 29 October 1844; R. B. VII, 344.

8830. Voor de bevrijding van den schuldenaar, die een aanbod van gereede betaling met consignatie heeft gedaan, wordt niet vereischt een vanwaarde verklaring van het aanbod door den regter. — Regtb. Assen 21 Februarij 1848; R. en W. IV, 341.

8831. Indien de verweerder in een geding, na gedaan aanbod, hetwelk door den eischer niet is aangenomen, in een nadere teregtzitting concludeert tot benoeming van deskundigen, om omtrent de qualiteit van verkochte goederen onderzoek te doen, moet hij niet geacht worden van zijn aanbod te hebben afgezien. — Kantg. Weert 15 April 1853; W. 1443.

8832. De gedaagde, door op de teregtzitting aan te bieden hetgeen gevorderd wordt, zonder dat dit aanbod, schoon door den eischer aangenomen, door betaling is gevolgd, en hoezeer hij gedaagde niet behoorlijk in mora is gesteld, kan de veroordeeling in de kosten niet voorkomen. — Kantg. Gorinchem 28 Februarij 1850; W. 1113.

8833. Een aanbod van gereede betaling is niet voldoende tot betaling van schuld, indien de consignatie heeft plaats gehad na de inbeslagneming, krachtens vonnis gedaan, ter voldoening aan welk vonnis het aanbod wordt gedaan. De geconsigneerde penningen zijn bovendien ongenoegzaam, indien geen aanbod voor de kosten van het beslag wordt gedaan. — Regtb. Maastricht 24 Augustus 1849; W. 1116.

8834. Dit en de volgende artikelen houden alleen bepalingen in, hoe zich een debiteur van zijn schuld kan ontlasten, door reëel aanbod; zij zijn niet toepasselijk, als in een aanhangig regtsgeding een der partijen een judicieel aanbod of presentatie doet, als wanneer de vormen voor geregtelijk aanbod en consignatien voorgeschreven, niet worden vereischt. — H. R. 21 November 1851; W. 1300; v. d. H., B. R. XIII, no. 429, 278; H. R. 10 Maart 1854; v. d. H., B. R. XVIII, no. 559, 240.

8835. Het aanbod van huurpenningen door een huurder gedaan, is niet voldoende, indien het gedaan wordt onder voorwaarde, dat de verhuurder **vooraf aan zijne verpligtingen voldoe tot het ver-**

rigten van noodzakelijke reparatien. — Regtb. Maastricht 23 September 1847; R. B. IX, 742; W. 942.

8836. Indien door iemand betaling wordt gevraagd van een bepaalde som, en de gedaagde een mindere som aanbiedt en de eischer dat aanbod niet betwist, moet dit aanbod voor voldoende worden gehouden, in dat geval kan de gedaagde niet veroordeeld worden tot betaling van interessen en kosten. — Regtb. Amsterdam 18 Februarij 1847; R. B. IX, 649.

8837. De president der arrondissements regtbank is niet bevoegd, om in kort geding te oordeelen over eén aanbod van gereede betaling, gevolgd door consignatie. — Pres. Regtb. Maastricht 17 Augustus 1849; W. 1115.

8838. De voorschriften van dit en de volgende artt., zijn niet van toepassing op een judicieel aanbod in een aanhangig regtsgeding gedaan. — H. R. 8 November 1861; N. R. LXIX, § 16, 107.

8838*a*. Indien bij een uitspraak niet is verstaan, dat de gedaagden door een aanbod hebben betaald en gekweten, maar alleen dat zij met het aanbod kunnen volstaan, met magtiging om bij verdere weigering der eischers, om de aangeboden penningen aan te nemen, die voor hunne rekening in geregtelijke bewaring te brengen, — dan volgt daaruit, dat eerst na die bewaargeving de gedaagden zijn geoordeeld, te zullen zijn bevrijd. — H. R. 10 Maart 1854; W. 1525.

8838*b*. Iemand die een reëel aanbod doet aan zijn schuldeischer, is niet geregtigd daarbij voor te schrijven, wat in de quitantie moet worden vermeld. — Regtb. Amsterdam 7 Februarij 1854; W. 1551.

8838*c*. Een consignatie gedaan na het executoriaal-beslag, hoezeer het aanbod van betaling nog is gedaan voor dat beslag, voldoet niet aan het voorschrift der wet, omdat het regtsgevolg der bevrijding eerst door de bewaargeving wordt geboren. — Regtb. Amsterdam 20 Februarij 1855; W. 1628.

8838*d*. Indien iemand verklaart aan te bieden zoodanige som, als de regter zal oordeelen verschuldigd te zijn, doet hij geen aanbod in den zin der wet. Zoodanig aanbod is geheel onvoldoende en moet de schuldenaar alle kosten der vereffening dragen, ook al worden sommige posten op den staat uitgetrokken verminderd. — Hof Z.-Holland 18 April 1855; W. 1649.

8838*e*. Indien een aanbod van gereede betaling is geweigerd, kan de gepresenteerde deze weigering later herstellen door een bereidverklaring, om de aangeboden gelden nog te ontvangen. Bij zoodanige bereidverklaring behoeft de deurwaarder niet te zijn bijgestaan door twee getuigen, een eenvoudig exploit is daarvoor voldoende. Die bereidverklaring kan gedaan worden aan het bij de presentatie gekozen domicilie. — Regtb. Groningen 30 Junij 1854; W. 1763.

Art. 1441.

8839. Moet een aanbod van betaling, zal het van waarde zijn, gedaan worden op de plaats waar de betaling volgens overeenkomst geschieden moet? of moet het, in weerwil van die overeenkomst, immer aan den persoon of de woonplaats van den schuldeischer geschieden, zooals bij art. 794 wetb. B. R., naar het schijnt op straffe van nietigheid, is voorgeschreven. — Jur. Vraagal II, 299.

8840. Een exploit houdende aanbod van betaling dat niet wordt aangenomen en in tegenwoordigheid van getuigen is gedaan, is aan een evenredig registratieregt van 1 pct. onderworpen, indien het niet op een geregistreerden titel is gegrond. — M. F. 30 September 1864, no. 31; P. W. 4663.

8841. De aan te bieden som voor onvereffende proceskosten, is bij art. 1441, no. 3 Burg. Wetb., niet afhankelijk gesteld van een bedrag met het verschuldigde overeenstemmend; de geregtelijke aanbieding en consignatie van een minder bedrag, legt op hem die zich een meerder verschuldigd acht, de verpligting op, om de vereveniing van dat meerdere te provoceren, voor zoover hij het wil invorderbaar verklaard zien. — Regtb. Tiel 18 Januarij 1856; N. R. LV, § 78, 386; W. 1740.

8842. Wanneer kan slechts een aanbod, door consignatie achtervolgd, door den hoofdschuldenaar bewerkstelligd, de niet ontvankelijkheid der actie van den schuldeischer tegen den borg, of de bevrijding van den laatstgenoemde ten gevolge hebben? — Regtb. 's Gravenhage 23 Februarij 1858; N. R. LXI, § 73, 412.

8843. Toepassing der onderscheiding van artt. 1441 en 1448, tusschen het geregtelijk aanbod aan den schuldeischer en de geregtelijke aanmaning van dezen tot het naar zich nemen der zaak. — Regtb. Amsterdam 28 November 1842; Regtz. IV, 227; R. B. V, 860.

8844. Het aanbod van penningen in een hangend geding, moet niet aan den procureur, maar aan de partij zelve worden gedaan. — Regtb. Winschoten 19 October 1842; W. 417.

8845. Het is voldoende om voor niet vereffende proceskosten, bedoeld bij art. 1441, 3°. Burg. Wetb. één gulden aan te bieden. — Regtb. Rotterdam 13 Maart 1860; N. R. B. X, 590.

8846. Indien een gedaagde in den loop van een geding een geregtelijk aanbod met opgevolgde consignatie doet, is hij niet meer bevoegd in dat geding de schuld of het bedrag te betwisten, omdat in zoodanig aanbod met consignatie, een kwijting, in ieder geval een bekentenis is gelegen. — Hof Zeeland 4 December 1849, R. B. XII, 484.

8847. Aanbod van betaling kan gedaan worden aan de gekozen woonplaats. De actie tot ontbinding wegens wanpraestatie vervalt, indien de schuldenaar, na in mora te zijn gesteld, nog vóór de dagvaarding aanbod van betaling doet. — H. R. 29 Maart 1867; v. d. H., B. R. XXXI, no. 1059, 231.

8848. De schuldenaar van een bepaalde geldsom die zonder eenige voorafgaande aanvraag, tot betaling is gedagvaard, kan volstaan met de gevorderde som, zonder interessen en kosten dadelijk op wettige wijze te consigneren, omdat moratoire interessen niet verschuldigd zijn, alvorens de schuldenaar nalatig is gebleven in de betaling. — Regtb. Dordrecht 21 Februarij 1853; W. 1434.

8849. Indien de administratie der belastingen krachtens dwangbevel beslag heeft gelegd, waartegen de beslagene in verzet komt, is het niet genoeg, om een aanbod van de administratie van waarde te doen zijn, dat daarbij een som voor schadevergoeding en kosten wordt aangeboden, met opheffing van het beslag, maar behoort ook het dwangbevel te worden ingetrokken. — Regtb. Sneek 8 Maart 1848; R. B. XI, 624.

8850. Die tot betaling van schadevergoeding is veroordeeld, kan volstaan met een reëel aanbod te doen van de geliquideerde sommen en van de niet geliquideerde tot een nader vast te stellen bedrag. Na zoodanig aanbod komt beteekening van het vonnis tot betaling van schadevergoeding niet meer te pas. — Regtb. 's Hertogenbosch 7 Julij 1868; N. R. B. XIX, 462.

8851. De schuldenaar die aanbod van gereede betaling wil doen, is niet verpligt de nog niet vereffende proces- en executiekosten te begrooten; hij is slechts gehouden eenige geldsom aan te bieden, met aanbod om het ontbrekende te betalen in de vereffening. Indien na zoodanig aanbod en consig-

natie van een som voor proceskosten en executiekosten, de executant geen schorsing, noch termijn tot liquidatie van kosten vraagt, moet de voorgenomen geregtelijke verkoop niet slechts gestaakt, maar ook het arrest opgeheven worden. — Regtb. Amsterdam 15 Junij 1852; N. R. B. II, 350.

8852. Door gekozen woonplaats wordt in no. 6 van dit art. verstaan, die, welke voor de betaling der schuld gekozen is. Het kiezen van woonplaats bij een procureur in een regtsgeding, strekt alleen voor de beteekening van de acten der procedure; doch aan die woonplaats kan geen aanbod van betaling worden gedaan. — Regtb. 's Hertogenbosch 15 Maart 1850; W. 1162.

8853. In den loop van het geding, kan de gedaagde geen geldig aanbod van penningen doen aan de woonplaats, door den eischer bij de dagvaarding gesteld. — Kantg. Groningen 3 Januarij 1853; W. 1426.

8854. De aanbieding niet gevolgd door consignatie is nietig en van geene waarde. Nederlandsche bankbilletten zijn geen wettig betaalmiddel. — Regtb. Amsterdam 21 Maart 1854; N. R. B. IV, 297; Regtb. Amsterdam 28 Januarij 1852; N. R. B. II, 295.

8855. Indien bij een aanbod voor kosten wordt gezegd „onder voorbehoud van nadere vereffening," is aan den schuldeischer een voldoende titel gegeven tot verkrijging van hetgeen de kosten meer dan de aangeboden en aangenomen som mogten bedragen. In dat geval bewijst het aannemen door den schuldeischer, niet dat hij met het aangeboden bedrag genoegen heeft genomen. — Regtb. Amsterdam 28 November 1853; W. 1517.

Art. 1442.

8856. Ph. J. Bachiene. Over consignatie in burgerlijke zaken. — Themis 2e, VII, 541.

8857. Bij welke hier te lande geldende „wet" is de plaats aangewezen tot het ontvangen van consignatiën, naar art. 1442, no. 2, Burg. Wetb? — Jur. Corr. III, 11.

8858. Gevolgen eener consignatie aan een kantonskantoor der registratie gedaan, in stede van ten kantore van registratie voor de geregtelijke acten in de arrondissementshoofdplaats. — Jur. Vraagal III, 209.

8859. Berekening der interessen bij terugvordering van geconsigneerde gelden, bij die berekening heeft een jaar 360 dagen, omdat één maand 30 dagen heeft. — M. F., P. W. 4470; W. de Gelder, Adv. VIII, 472.

8860. Bij teruggave van geconsigneerd geld voor boeten of aanhaling, in zake in- en uitgaande regten bij verdeelingstaat geautoriseerd, is de kwitantie vrijgesteld van zegel. — M. F., P. W. 1588.

8861. Op het exploit van vrijwillige consignatie, waarbij in handen van den ontvanger der registratie wordt nedergelegd een geldsom, zijnde het bedrag van den koopprijs van onroerende goederen, door een kooper geweigerd, is een vast registratieregt van 80 ct. verschuldigd. Zoolang de crediteur de bewaargeving niet aanneemt, of zij niet in regten van waarde is verklaard en de som door den bewaargever kan worden teruggenomen, brengt de consignatie niet mede kwijting van den bewaargever, die zich zelf niet kwijten kan. — M. F. 8 Februarij 1845, no. 82; P. W. 2/1845, 68.

8862. De consignatie van gelden ter griffie, tot zekerheid voor proceskosten door vreemdelingen te stellen, ingevolge art. 152 en 153, is geen zekerheid voor schuldverbindtenis, maar bloot bewijs van gegoedheid gedurende de procedure. Het exploit van consignatie ter griffie, is onderworpen aan een vast registratieregt van *f* 1,60 niet van ½ pct. — M. F., P. W. 1103.

8863. Op een acte ter griffie der regtbank opgemaakt, houdende kwijting door een vreemdeling, ten behoeve van den griffier voor de terugbetaling van een geldsom, welke hij ter voldoening van regterlijk bevel als borgtogt voor proceskosten had gesteld, is een vast regt van registratie van *f* 1,60 verschuldigd en geen evenredig regt van kwijting, omdat de griffier geen schuldenaar, maar eenvoudig depositaris is, zoodat hij gedechargeerd en niet gelibereerd wordt. — M. F. 11 Julij 1848, no. 71; P. W. 640.

8864. Bepalingen nopens de stortingen, ten behoeve van rekenpligtigen, met het beheer der geconsigneerde gelden belast. — M. F. 5 Mei 1865, no. 53; Bijv. 100.

8865. De registratie van de bewijzen van consignatie en van de quitantiën van teruggegeven geconsigneerde gelden of zaken, is niet meer verpligtend en behoort niet meer te worden gevorderd. — M. F. 8 Februarij 1858; Afd. dom. circ. Z.; Bijv. 46; E. 164; Luttenberg 38.

8866. Instructie betrekkelijk het beheer der geconsigneerde gelden, voortspruitende uit boeten en verbeurdverklaringen, wegens overtredingen van de wetten op de directe belastingen in- en uitgaande regten en accijnsen. — M. F. 26 September 1849; Bijv. 393; E. 385 gewijzigd; M. F. 17 November 1854, no. 111; verz. no. 163.

8867. Bepalingen nopens het uitbetalen van geconsigneerde gelden. — M. F. 4 Maart 1846; Bijv. 116; E. 21.

8868. Bepalingen nopens het ontvangen en uitbetalen der geregtelijke en vrijwillige consignatiën. — M. F. 16 December 1843; Bijv. 788; E. 326.

8869. Bepalingen nopens de consignatie van effecten aan toonder, welke aan minderjarigen of aan onder curatele gestelde personen toebehooren. — Wet 26 Mei 1841 (St. 14).

8870. Instructie betrekkelijk de uitvoering der wet van 26 Mei 1841 (St. 14), houdende nadere bepalingen, nopens de consignatie van effecten aan toonder, welke aan minderjarigen of aan onder curatele gestelde personen toebehooren. — M. F. en J. 21 Junij 1841; Bijv. 293; E. 55.

8871. Indien aanbod wordt gedaan voor een schuld, waarvoor geen interessen zijn bedongen, behoeft de schuldenaar geen andere interessen aan te bieden, dan die, ex mora zijn verschuldigd; indien geen kosten zijn vereffend, behoeft daarvoor geen spetiaal aanbod gedaan te worden, in dat geval is het aanbod eener som voor onvereffende kosten in het algemeen voldoende. — Regtb. Tiel 14 Junij 1850; W. 1141.

8872. Inlichting nopens de behandeling der geconsigneerde gelden ter griffie der regtbanken, bevolen bij artt. 178 en 391 van het Wetb. B. Regtsv. — M. F. 26 Febr. 1840, no. 636; Bijv. 106; E. 592.

8873. De consignatie moet geschieden volgens Kon. Besl., ten kantore der registratie voor de geregtelijke acten in de hoofdplaatsen der arrondissementen. Wordt gevraagd, zal men een schuldeischer een consignatie kunnen tegenwerpen, gedaan aan een kantonskantoor der registratie? is dezelve alleen administratief of ook juridiek nietig? — Jur. Vraagal III, 209.

8874. De ten uitvoerlegging van een regterlijke uitspraak, kan niet worden gestuit door een aanbod, gevolgd van bewaargeving, indien dat aanbod niet onvoorwaardelijk, maar met bijvoeging van conditiën en sommatiën geschiedt, vreemd aan of strijdig met den inhoud van het vonnis. — Hof Groningen 29 October 1844; R. B. VII, 344.

8875. Indien zonder in morastelling gedagvaard is, kan een aanbod van den gedaagde als antwoord niet tardief geacht worden. Bij de goedkeuring van een aanbod van den gedaagde, behoort hem de regter daartoe te veroordeelen, doch niet in de kosten. — Hof N.-Holland 1 Mei 1851; W. 1248.

Art. 1443.

8876. De kosten van een exploit van aanbod van betaling en te doen consignatie, blijven ten laste van den schuldenaar, indien de voorafgaande weigering des schuldeischers niet bewezen is. — Kantg. 's Gravenhage 17 October 1864; W. 2690.

Art. 1446.

8877. Voor de betwisting in dit art. bedoeld, is geen bepaalde vorm voorgeschreven. — Regtb. 's Gravenhage 23 Februarij 1858; W. 1985.

Art. 1448.

8878. De verkooper is eerst dan regtens nalatig in de levering der verkochte goederen, als hij daartoe door den kooper is gesteld in mora, tenzij de overeenkomst medebrengt, dat de verkooper zou zijn in gebreke door het enkel verloop van den bepaalden termijn, of wel die levering moet plaats hebben binnen zekeren termijn, welke de verkooper heeft laten voorbijgaan. — Regtb. Utrecht 2 Mei 1856; W. 1755.

8879. Het voorschrift van dit art. vindt alleen dan toepassing als een zekere zaak geleverd moet worden, op de plaats waar zij zich bevindt, omdat in dat geval zoo als van zelf spreekt, er geen aanbod aan den persoon of ten huize van den schuldeischer kan te pas komen. — Regtb. Amsterdam 28 November 1842; R. B. V, 860.

Art. 1449.

8880. L. Slingeland. De novatione. — L. B. 1825.

8881. G. G. Alewijn. De novatione. — Traj. 1835.

8882. A. ter Veer. De novatione. — Bredae 1835.

8883. C. J. R. Nobel. De cessione. — Gron. 1843.

8884. M. C. Philipson. Over schuldvernieuwing. Amst. 1856.

8885. S. G. Wiersma. Bijdrage tot de leer der overdragt van schuldvorderingen. — Leyden 1863; beoord. door mr. de Geer, N. R. Bijdr. XV, 350.

8886. H. D. G. A. Immink. Over schuldvernieuwing. — N. R. Jaarb. V, 253.

8887. De acte welke eene nieuwe overeenkomst bevat, waarbij de schuldenaar voor dezelfde schulden verbonden blijft, stelt geen schuldvernieuwing daar, ten gevolge der wijzigingen bij de latere acte, betrekkelijk de teruggave der interessen en het verleenen van hypotheek. Zoodanige acte is slechts aan een vast registratieregt van 80 ct. onderworpen. — Jur. Corr. III, 279; J. A. Sperna Weiland id. Jur. Corr. III, 282.

8888. Mr. J. W. Tydeman. Door af- en overschrijving op de grootboeken der nationale schuld, van het eene hoofd van rekening op het andere, heeft schuldvernieuwing plaats. — Mag. v. H., V, 100m.

8889. Mr. van Boneval Faure. Door af- en overschrijving op de grootboeken der nationale schuld, van het eene hoofd van rekening op het andere, heeft geene schuldvernieuwing plaats. — Repliek aan den heer mr. J. W. Tydeman. — N. R. B. XIV, 149.

8890. Schuldvernieuwing heeft soms plaats, zonder dat de vroegere verbindtenis is te niet gedaan. — Jur. Vraagal I, 317.

8891. Als men de onbetaalde kooppenningen onder den kooper laat, tegen beding van interest en zekerheidstelling, is dan regt wegens schuldvernieuwing vorderbaar? zoo ja, kan de heffing ook voorkomen worden? — W. de Gelder Adv. III, 337.

8892. Indien bij ééne acte schuldvernieuwing plaats heeft van een aantal vroeger bestaan hebbende schulden, waarvan bij geregistreerde titel blijkt, is daarop slechts verschuldigd één vast regt van 80 ct. — M. F. April 1863; P. W. 4227; W. de Gelder, Adv. VII, 505.

8893. Registratieregt van kwijting wegens betaalde interessen bij schuldvernieuwing. — M. F. P. W. 4327; W. de Gelder, Adv. VIII, 200.

8894. Indien bij eene afzonderlijke acte, een onbetaald gebleven koopprijs van vast goed schuldig wordt beleden, dat goed onderzet, en de onherroepelijke volmagt, bedoeld bij art. 1223 Burg. Wetb., door den kooper aan den verkooper wordt verleend, heeft er schuldvernieuwing plaats; in de plaats van vordering wegens onbetaalde koopprijs treedt de vordering wegens geleend geld; op zoodanige acte is alzoo registratieregt van 1 pct. verschuldigd. — M. F. 16 December 1864 no. 13; P. W. 4588.

8895. Indien door een schuldenaar en diens borg een nieuwe titel wordt gegeven, voor hunne bij vroeger geregistreerde acte aangegane verbindtenis, zijn daarop twee registratieregten van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 6 October 1869 no. 10; P. W. 5594.

8896. Een schuld, door sommige erfgenamen van den oorspronkelijken schuldenaar ten hunnen laste hoofdelijk genomen, ten voordeele van een der erfgenamen van den oorspronkelijken schuldeischer, met vestiging van hypotheek, is niet aan registratieregt van 1 pct. wegens schuldvernieuwing onderworpen, omdat dezelfde schuld, dezelfde schuldenaar en dezelfde schuldeischer zijn blijven bestaan. — M. F. 11 October 1868 no. 48; P. W. 5619.

8897. Er heeft schuldvernieuwing plaats, onderworpen aan het registratieregt van 1 pct., indien bij notariële acte, B. crediteur van A., bekend te hebben ontvangen van C., ook crediteur van A., het bedrag zijner schuldvordering en toe te stemmen, dat deze tengevolge van die betaling uit kracht der wet wordt gesubrogeerd in zijne regten van eersten hypothecairen schuldeischer en verklaart van die betaling kennis te bebben genomen, de subrogatie te houden voor aan hem beteekend en C. als zijn schuldeischer te erkennen. Daardoor wordt niet de subrogatie volgens art. 1438, no. 1, maar een novatie daargesteld. — M. F. 17 Augustus 1857, no. 96; P. W. 2946.

8898. Schuldvernieuwing heeft niet plaats, indien twee personen, buiten bijzijn van den crediteur, verklaren, een som hoofdelijk schuldig te zijn en hypotheek stellen, ieder voor de helft derzelfde schuld. — M. F. 28 Januarij 1858, no. 43; P. W. 3115.

8899. Een acte, waarbij verklaard wordt, dat partijen hebben willen tot stand brengen een acte van schuldvernieuwing, bevat de vereischten van het eerste lid van dit art. en is aan een registratieregt van 1 pct. onderhevig, onverschillig of de titel der oude schuld, waarvoor zij in de plaats treedt, al dan niet was geregistreerd. — M. F. 28 Julij 1858, no. 57; P. W. 3115.

8900. Wanneer een schuldeischer alle erfgenamen van een overleden debiteur van hunne schuld verklaart te ontslaan en daarentegen de weduwe als zijne eenige schuldenares aan te nemen, heeft eene bij het tweede lid van dit art. bedoelde schuldvernieuwing plaats, waarvoor een registratieregt van 1 pct. is verschuldigd. In dit geval is bovendien een

vast regt van 80 ct. verschuldigd voor de aanneming der delegatie van de nieuwe schuldenares. — M. F. 22 Dec. 1859, no. 96; P. W. 3405.

8901. Cessie eener hypothecaire schuldvordering, welke vroeger bij eene, zonder medewerking van den crediteur, verleden koopacte was overgezet. Aanneming dier overzetting bij de cessie door den cessionaris, met ontslag van den ouden schuldenaar; ter dier zake is een evenredig registratieregt van 1 pct. verschuldigd. — M. F. 26 Mei 1866, no. 55; P. W. 5017.

8902. Eene acte, waarbij iemand zich verbindt tot betaling van een geldsom, waarvan hem de voldoening bij een geregistreerd vonnis is opgelegd, stelt geen schuldvernieuwing daar; op zoodanige acte is een vast registratieregt van 80 ct., geen evenredig regt verschuldigd. — M. F. 18 September 1865, not 50; P. W. 4819.

8903. Op eene acte, waarbij vijftien personen die als verkrijgers van gronden, ingevolge geregistreerd titel met twee grondrenten bezwaard, zich verbinden om elk afzonderlijk niet het onverdeeld aandeel in de oorspronkelijke beide renten, maar een bepaald aangewezen gedeelte aan den renteheffer te zullen voldoen, moeten vijftien regten van 80 ct., wegens het geven van nieuwen titel geheven worden, omdat door de splitsing in de plaats van twee ondeelbare, vijftien afzonderlijke renten, ontstaan en elke regtsband tusschen de schuldenaren ophoudt te bestaan. — M. F. 17 September 1864, no. 114; P. W. 4570.

8904. Bij schuldvernieuwing, — in casu vernieuwing van erfpacht, — moet de wetgeving van het oogenblik, waarop de nieuwe overeenkomst is aangegaan, worden toegepast. — Regtb. Utrecht 3 April 1850; R. B. XII, 232.

8905. Art. 774, no. 2, W. v. K. is toepasselijk al ware de schuld ook vernieuwd, overeenkomstig art. 1449, no. 1, Burg. Wetb. — Hof N.-Brabant 12 April 1864; N. N. IV, 326.

8906. Een hypothecaire obligatie ter zake van verschuldigde pachtpenningen, brengt novatie of schuldvernieuwing te weeg. — Hof N.-Brabant 1 Junij 1841; N. R. IX, § 24, 133.

8907. Het teekenen van orderbilletten voor het bestaan eener bestaande boekschuld, is als schuldvernieuwing te beschouwen. Die omstandigheid heeft echter niet de nietontvankelijkheid tengevolge van den eischer, die betaling van inschuld vragende, in het midden laat, of hij die vordert als het beloop van zijn oorspronkelijke vordering, of als het bedrag der orderbilletten. — Kantg. Amsterdam no. 2, 31 December 1849; R. B. XII, 116.

8908. Van het oogenblik der beteekening van de overdragt der schuldvordering aan den schuldenaar, wordt deze de schuldenaar van den beteekenaar, en alzoo verpligt hem als zijn schuldeischer te erkennen, zonder dat een latere beteekening van een vroeger overdragt hierin verandering kan brengen. — H. R. 25 Junij 1858; N. R. LIX, § 57, 323; v. d. H., B. R. XXII, no. 705, 355.

8909. De aanbieding van betaling bij brief door een derde, gevolgd door aanneming van den schuldeischer, stelt schuldvernieuwing daar. — Regtb. Rotterdam 22 Nov. 1843; Regtz. IV, 228; W. 466.

8910. Door het trekken van een wisselbrief kan men den aard eener schuld niet veranderen, daardoor heeft geen schuldvernieuwing plaats, het is slechts een middel om het geld te ontvangen. — Regtb. Rotterdam 2 Maart 1854; N. R. B. IV, 342.

8911. Door af- en overschrijving op de Grootboeken der Nationale Schuld van het eene hoofd van rekening op het andere, heeft schuldvernieuwing plaats. — H. R. 9 April 1863; N. R. B. XIII, 565; W. 2473, 2478; N. R. LXXIII, § 56, 359; v. d. H., B. R. XXVII, no. 912, 339; Hof N.-Holland 26 Junij 1862; W. 2406; bestreden door mr. van Boneval Faure, N. R. B. XIII, 569.

8912. De toevoeging eener voorwaarde bij een verkoop nopens de plaats der levering, stelt geen schuldvernieuwing daar. — Hof Groningen 11 October 1870; W. 3264.

8913. De korting aan een crediteur toegestaan op het tractement van den debiteur, is slechts een middel om betaling te verkrijgen, het is geen schuldvernieuwing. — Regtb. 's Gravenhage 8 October 1839; W. 51.

8914. Men kan geen schuldkwijting door schuldvernieuwing beweren, op grond der omstandigheid dat uit de op de obligatien gedane aanteekeningen, overeenkomstig met die op de registers der kerkelijke rekeningen, blijkt, dat in lateren tijd een aanmerkelijk lagere en verminderde interest is betaald, waaruit alzoo een nieuwe overeenkomst zou worden bewezen. — Hof Zeeland 7 December 1847; R. B. X, 157.

8915. Wissels afgegeven in betaling voor verkochte goederen, stellen een schuldvernieuwing daar, die de oude schuld ten aanzien van goederen, in een nieuwe, een wisselschuld hebben doen overgaan; in een faillissement kunnen alzoo beide schulden niet tegelijk ter verificatie worden toegelaten. — Regtb. Amsterdam 29 December 1848; W. 1001; R. B. XI, 30; R. in N. IV, 387.

8916. Indien een schuldbekentenis is afgegeven door een kooper, voor het bedrag van den koopprijs aan den verkooper, heeft er schuldvernieuwing plaats; in dat geval kan de verkooper niet meer den koopprijs invorderen, maar behoort hij te ageren krachtens de schuldbekentenis. — Kantg. Bergum 26 Januarij 1842; W. 320.

8917. Er heeft schuldvernieuwing plaats, indien een eenvoudige en dadelijk opvorderbare schuld wordt aangenomen om na zekere termijnen, met bijbetaling van interessen te voldoen, en als daarvoor wordt gegeven een schriftelijke schuldbekentenis ten name van den schuldeischer, met bijvoeging echter, dat dit geschiedt ter zake van door zijne firma geleverde koopmansgoederen aan den schuldenaar, die mede koopman is. — Regtb. Brielle 21 Junij 1850; W. 1154.

8918. Bij eene scheiding eener huwelijksgemeenschap tusschen eene weduwe en hare kinderen, heeft schuldvernieuwing plaats, door de verklaring der weduwe, dat zij de aan hare kinderen toebedeelde portien heeft genoten, tot zekerheid waarvan zij hare vaste goederen onderzet, dat zij het vermogen der kinderen in hare eigene zaken gebruikt, en daarvan interest zal betalen. Op zoodanige novatie is het registratieregt van 1 pct. verschuldigd. — Regtb. Hoorn 15 December 1869; P. W. 5620.

8919. De vervanging eener verbindtenis, voortspruitende uit het accoord bij faillissement aangegaan, door eene latere verbindtenis tot betaling der geheele schuld, kan niet geacht worden schuldvernieuwing te zijn. — Kantg. 's Gravenhage 10 September 1860; W. 2238.

8920. Een geregtelijk accoord in een faillissement gesloten, brengt novatie te weeg voor het bedongen dividend, en kwijtschelding voor het overig deel der oorspronkelijke vordering. — Regtb. Amsterdam 16 Julij 1861; W. 2300.

8921. De cessie van schuldvordering, waarbij de oorspronkelijke schuldeischer cedent verklaart den schuldeischer te ontslaan, en deze zich verbindt tot betaling jegens den nieuwen schuldeischer cessionaris, stelt geen novatie daar. — Hof Z.-Holland 21 December 1853; W. 1500.

8922. Ingeval van afgifte van wissels voor een boekschuld, heeft geen schuldvernieuwing plaats, omdat bij novatie deze de nieuwe schuldverbindtenis moet vernietigen en dat bij afgifte van wissels een boekschuld niet wordt vernietigd, doch slechts een overwijzing plaats heeft. — Hof Gelderland 5 Febr. 1851; N. R. B. I, 523; W. 1272.

8923. De kooper van een met hypothecair verbond bezwaard goed, is niet verpligt de rente van den koopprijs te betalen na den dag, waarop de rangregeling heeft plaats gehad, tengevolge zijner vordering tot ontlasting of purge. — Regtb. Amsterdam 19 Mei 1841; R. B. VIII, 177; Hof Holland 1 December 1841; R. B. VIII, 180; H. R. 2 December 1842; W. 365; N. R. XIII, § 51, 211; v. d. H., B. R. IV, no. 92, 77.

8923a. Het geven van een acceptatie of orderbillet voor en in de plaats eener vroegere acceptatie voortspruitende uit spel en weddingschap of windhandel, is een regtsgeldige schuldvernieuwing. — Kantg. no. 2, Amsterdam 27 Mei 1852; W. 1344.

Art. 1451.

8924. Mr. A. P. Kan schuldvernieuwing anders dan door eene acte bewezen worden? — Opm. en Meded. IX, 133.

8925. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Schuldvernieuwing. — Bijdrage tot de geschiedenis van art. 1451 Burg. Wetb. — Kan schuldvernieuwing alléén door eene schriftelijke acte worden bewezen? — Opm. en Meded. V, 214.

8926. Mr. van Boneval Faure. Verklarende toepassing van art. 1451 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. VIII, 92.

8927. Is een regt van schuldvernieuwing vorderbaar bij subrogatie, uit kracht der wet, als de schuldenaar bij de acte verschijnt en verklaart den gesubrogeerde als zijn nieuwen schuldeischer te erkennen? — W. de Gelder, Adv. III, 17.

8928. De acte, welke een nieuwe overeenkomst bevat, waarbij de schuldenaar voor dezelfde schuld verbonden blijft, stelt geen schuldvernieuwing daar, tengevolge der wijzigingen bij de latere acte, betrekkelijk de teruggave, de interessen en het verleenen van hypotheek; zoodanige acte is slechts aan een vast registratieregt onderworpen. — Jur. Corr. III, 279, 282.

8929. Er heeft geen schuldvernieuwing plaats, indien in plaats van vier oude titels, één nieuwe titel door den schuldenaar aan den schuldeischer wordt gegeven, op zoodanige acte is geen evenredig registratieregt verschuldigd, noch ook vier vaste regten, slechts een vast regt van 80 ct. kan daarop worden geheven. — M. F. 29 April 1863, no. 21; P. W. 4227.

8930. Indien curators in een faillissement goederen ten behoeve van de fabriek van den gefailleerde hebben gekocht, nadat hij in het beheer zijner zaken is hersteld en de curators gedechargeerd zijn, moeten de curators en niet de gefailleerde voor de voldoening worden aangesproken. — Regtb. Amsterdam 26 October 1842; Regtz. IV, 230.

8931. De aanbieding van betaling bij brief door een derde, gevolgd door aanneming van den schuldeischer, stelt schuldvernieuwing daar. — Regtb. Rotterdam 22 November 1843; W. 466.

8932. Het bewijs, dat er novatie heeft plaats gehad, mag niet van elders buiten de acte zelve, waaruit de schuldvernieuwing zou moeten blijken, worden afgeleid. — Regtb. Leeuwarden 26 Januarij 1841; R. in N. III, 148.

8933. Schuldvernieuwing is bestaanbaar, ook indien de latere overeenkomst niet is aangegaan, blijkens een schriftelijke acte. — Regtb. Groningen 8 April 1853; N. R. B. IV, 405; R. en W. X, 286.

Art. 1452.

8934. Een beding in een acte van verkoop, dat de kooper een aangewezen deel der koopsom zal betalen aan een derde, is onderworpen aan een afzonderlijk evenredig registratieregt van 1 pct. wegens overwijzing van schuld. — M. F. 17 Mei 1864, no. 19; M. F. 30 Augustus 1864, no. 8; P. W. 4685.

Art. 1453.

8935. Is een regt van delegatie verschuldigd, als de kooper en verkooper in de acte verklaren, dat de prijs geheel of ten deele is gebezigd tot betaling van een schuld van den verkooper, waarvoor geen geregistreerde titel bestaat? — W. de Gelder, Adv. IV, 251.

8936. Is regt van delegatie verschuldigd, als toegifte bij ruiling moet gebezigd worden tot betaling van schulden van hem, die de zaak in ruil afstaat? — W. de Gelder, Adv. IV, 435.

8937. Is er schuldvernieuwing, als de schuldenaar aan zijn schuldeischer een nieuwen schuldenaar geeft en deze door den schuldeischer wordt aangenomen met de uitdrukking, zonder eenige reserve? — W. de Gelder, Adv. V, 45.

8938. Is het registratieregt voor schuldvernieuwing vorderbaar bij delegatie van een deel van den prijs, ingeval de schuldeischer mede verschijnt en den ouden schuldenaar ontslaat? — W. de Gelder, Adv. V, 56.

8939. Indien in een acte van verkoop voorkomt, dat de kooper een gedeelte van den koopprijs aan een daarbij genoemden persoon zal voldoen, bestaat er delegatie, al blijkt het niet uit de acte, dat de betaling moet strekken in voldoening van een vordering ten laste des verkoopers; in allen gevalle ontstaat er schulderkentenis van den kooper door zich tot betaling te verpligten. — M. F. 20 Junij 1851, no. 42; P. W. 1442.

8940. Verkoop van vast goed voor een bepaalde som, welke de koopers in dezelfde acte, aannemen te betalen aan een derde, die dit bedrag blijkens notariële schuldbekentenis, van den verkooper, wegens geleende penningen te vorderen had, zich daarbij tevens hoofdelijk verbindende, om die som overeenkomstig de termijnen, bij de oorspronkelijke acte van schuldbekentenis bepaald, af te lossen en daarvan interest te voldoen, tot zekerheid dier schuld eenige vaste goederen verbindende. Deze delegatie is volkomen, maar niet aan een afzonderlijk regt van 1 pct. onderworpen, omdat de oorspronkelijke schuldvordering des verkoopers op een geregistreerden titel blijkt te berusten. — M. F. 29 November 1852, no. 124; 2 December 1852, no. 132; 4 December 1852, no. 105; P. W. 2/1852, 273.

8941. De afgifte op het kantoor van den debiteur, eener ten behoeve van dezen door een derde geteekende acceptatie, aan den crediteur, en de aanteekening in de boeken van den debiteur, dat die acceptatie aan den crediteur is afgegeven in betaling van geleverde goederen, levert niet noodwendig het bewijs, dat de debiteur de acceptatie heeft willen overdragen. — Regtb. Amsterdam 20 October 1852; N. R. B. III, 30.

Art. 1455.

8942. Indien bij een onderhandsche acte van cessie eener schuldvordering, de cessionaris verklaart, dat hij de schriftelijke titel dier vordering van den cedent heeft ontvangen, terwijl de debiteur der gecedeerde schuld de acte van cessie niet heeft medegeteekend, is geen registratieregt vorderbaar voor

de erkenning der schuld. — M. F. 1 Augustus 1861, no. 53; P. W. 4028.

8943. Indien bij een en dezelfde acte, één en dezelfde schuldeischer, één enkel derde persoon subrogeert in zijne regten op vorderingen, die hij ten laste van verschillende personen heeft, moet het regt niet over het kapitaal van elke vordering afzonderlijk, maar over het kapitaal van al die vorderingen te zamen in eens berekend worden, er is dan slechts één overeenkomst van subrogatie. — M. F. 19 Junij 1868, no. 17; P. W. 5338.

8944. Indien bij eene acte van cessie bedongen is, dat de cedent voor de aan den cessionaris in eigendom afgestane som op rekening zal worden gecrediteerd, behoudens regres tegen den cedent, als die som niet mogt worden uitbetaald, dan volgt daaruit, dat de volle waarde der gecedeerde som op rekening moet worden gesteld, zoolang van geen nadeelige uitkomst is gebleken en kan zoodanig voorbehoud niet uitwerken, dat een beweerde nadeelige uitkomst na de dagvaarding zullende zijn verkregen, in beschouwing mag worden genomen. — Hof Gelderland 15 Junij 1864; W. 2647.

Art. 1456.

8945. Het beding dat een kooper het bedrag van den prijs aan een derde zal betalen, terwijl die derde bij de acte niet tegenwoordig is, en dus dat beding niet heeft aangenomen, geeft geen grond tot het heffen van eenig afzonderlijk registratieregt. — M. F. 18 November 1868, no. 4; P. W. 5553.

8946. De bepaling in een onderhandsche koopacte, dat de koopprijs door den kooper moet worden betaald aan, ten kantore, en op kwitantie van een daar bij genoemden notaris, bevat geen cessie of overwijzing van prijs en is niet onderhevig aan het afzonderlijk evenredig registratieregt van 1 pct. — M. F. 22 December 1865, no. 10; P. W. 4897.

Art. 1460.

8947. Heeft er compensatie plaats tusschen eene inschuld op tijd gecontraheerd, doch opvorderbaar geworden door het faillissement des debiteurs en eene zuivere vordering van gelijk bedrag, welke de failliet had jegens den houder dier inschuld reeds vóór het faillissement? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 207.

8948. Schuldvernieuwing ten aanzien van den hoofdschuldenaar te weeg gebragt, ontslaat den borg; de productie der acte zelve is geen vereischte, wanneer in judicio het bestaan van de schuldvernieuwing, bij een acte, die aan de voorschriften der wet voldoet, wordt bewezen. — Kantg. Purmerend 11 December 1860; N. N. I, 52; W. 2340.

Art. 1461.

8949. A. Gleichman. De compensationibus ex juris Romani principiis. — L. B. 1835.

8950. M. Ph. A. van Hoevell tot Westervlier en Wezeveldt. De compensationibus jure Gallico. — L. B. 1837.

8951. A. M. Dikkers. De compensatione. — Traj. 1840.

8952. M. C. Schlesinger. Over de schuldvergelijking volgens het Nederlandsch regt. — 's Hertogenbosch 1858.

8953. Mr. F. A. T. Weve. De vergelijking van door faillissement opeischbaar geworden schuld. — Themis 2e, IV, 30.

8954. Mr. H. G. Lagemans. Compensatie van schulden bij faillissement. — Themis 2e, III, 690.

8955. Jhr. mr. B. J. Lintelo de Geer. Over vergelijking van schulden. — N. R. Bijdr. V, 5.

8956. Het bedrag eener door den regter aan een getuige in strafzaken toegekende taxe, is vatbaar voor vergelijking tegen hetgeen die getuige wegens justitiekosten of boeten aan den lande schuldig is. — Jur. Corr. I, 126.

8957. Het Romeinsch regt omtrent schuldvergelijking. — R. en W. VII, 100.

8958. Tusschen de schuldvordering van een schuldeischer, ten laste van een failliete firma, wegens op te leveren effecten, en de schuldvordering, wegens ter leen verstrekte gelden door hen verschuldigd, ten bate der failliete firma, heeft geen compensatie plaats. — Regtb. Leeuwarden 14 Januarij 1868; W. 2993.

8959. De staat is niet geregtigd om, indien het volle bedrag der bij art. 4 der wet van 24 Januarij 1815 (St. 5), toegestane korting is verleend, bovendien op grond van compensatie gelden voor verschuldigde belasting van den gepensioneerde in te houden. — H. R. 2 Januarij 1852; v. d. H., B. R. XIII, no. 438, 1; N. R. XL, § 72, 334.

8960. In cassatie kan niet worden teruggekomen op de beslissing, dat slechts is aangegaan ééne onsplitsbare, hoezeer dan ook wederzijdsche verpligtingen medebrengende overeenkomst, en alzoo niet twee met elkander in verband staande zelfstandige overeenkomsten. — H. R. 27 Januarij 1870; W. 3184; v. d. H., B. R. XXXIV, no. 1157, 224.

Art. 1462.

8961. Mr. B. J. Gratama. Is het waar, wat art. 1462 Burg. Wetb. zegt, dat vergelijking van regtswege plaats heeft, zelfs buiten weten der schuldenaren? — Opm. en Med. X, 100.

8962. Heeft er compensatie plaats tusschen een inschuld op tijd gecontraheerd, doch opeischbaar geworden door het faillissement des debiteurs, en een zuivere vordering van gelijk bedrag, welke de failliet had jegens den houder dier inschuld, reeds vóór het faillissement? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 207.

8963. Mag bij een openbaren verkoop bedongen worden, dat de koopers het regt van compensatie niet zullen mogen inroepen, in betrekking tot den koopprijs? — W. de Gelder, Adv. III, 35.

8964. Compensatie heeft niet van regtswege plaats zooals art. 1462 Burg. Wetb. voorschrijft. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 Mei 1864; W. 2596.

8965. Indien op den dag der failliet-verklaring, wederzijds een niet opeischbare vordering en een niet opeischbare schuld bestaat, dan kan tusschen die beide geen compensatie of schuldvergelijking plaats hebben. De houder van een op den dag der failliet-verklaring nog niet vervallen accept, ten laste van den failliet, die tevens debiteur is, kan zich niet op contractuële compensatie beroepen. — Regtb. Amsterdam 6 Junij 1860; Mag. v. H. II, 180; Hof N.-Holland 25 April 1861; Mag. v. H. III, 127.

8966. Een inschuld van den gefailleerde, na de failliet-verklaring vervallen, wordt niet gecompenseerd door een schuld van den gefailleerde, welke reeds vóór het faillissement was vervallen. Wederzijdsche vorderingen, eerst na het faillissement vervallende, worden niet door compensatie vernietigd. — Regtb. Amsterdam 22 Junij 1864; Mag. v. H. VI, 208.

8967. De schuldenaar in een faillissement kan zich beroepen op vergelijking, wegens eene contrapretentie, die hij vóór het faillissement tegen den gefailleerde heeft gehad.

Zoodanige contrapretentie behoeft niet vooraf geverifieerd te worden. — Kantg. Leiden sine die; W. 1843.

8967*a*. Tusschen de aangifte dat een koopman ophoudt te betalen en het vonnis van failliet-verklaring, kan geen compensatie meer plaats hebben met den gefailleerde. — Hof Z.-Holland 29 Januarij 1855; W. 1622.

Art. 1463.

8968. **Verklaring van art. 1463, 2e lid Burg. Wetb. — Jur. Vraagal I, 318.**

8969. De woorden „van regtswege" in art. 1463 Burg. Wetb., sluiten de noodzakelijkheid niet uit om zich bij den regter op het bestaan eener regtsvordering te beroepen. — Jur. Corr. II, 198.

8970. Mag de schuldenaar van meerdere hoofdelijke schuldeischers zich tegen een hunner op vergelijking beroepen, wegens hetgeen hij van een ander dier hoofdelijke schuldeischers te vorderen heeft? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 126.

8971. Wederzijdsche schulden zijn niet voor vergelijking vatbaar, indien een dezer niet wordt erkend. — H. R. 18 December 1868; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1115, 194; N. R. XC, § 34, 296.

8972. De schuldvordering op grond waarvan, compensatie wordt beweerd, moet zeker zijn, en ontwijfelbaar rustende op een titel of daarmede gelijkstaand bewijs, die zonder bepaald onderzoek, dadelijk het bewijs voor zoodanige vordering oplevert, en alzoo als tusschen partijen uitgemaakt en vaststaande moet worden geacht. De schuldenaar kan zich alzoo tegen den cessionaris niet op compensatie beroepen, uithoofde van een door hem schuldenaar beweerde, uit een ander contract voortspruitende vordering, tegen den cedent, die echter door dezen wordt betwist. — H. R. 29 Oct. 1863; N. R. B. XIV, 1; W. 2535; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 924, 38; N. R. LXXV, § 8, 60; Corr. VI, 99.

8973. Slechts onbetwiste en voor dadelijke vereffening vatbare schulden, kunnen door compensatie vernietigd worden. — Regtb. Groningen 28 April 1848; R. B. XII, 726.

8974. Ten behoeve van den schuldenaar, tevens schuldeischer eener faillite massa, heeft geen compensatie van schulden plaats na den dag van den aanvang van het faillissement. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1865; W. 2735.

8975. Een inschuld van den gefailleerde, vervallende na den aanvang van het faillissement, kan niet krachtens vergelijking worden vernietigd door een schuld van hem jegens zijn debiteur, die reeds vóór den aanvang van het faillissement was vervallen. Ingeval van faillissement kunnen wederzijdsche vorderingen, eerst vervallende na de opening van het faillissement, niet door vergelijking worden vernietigd. Contractuële compensatie, is bij de wet niet bekend; contractuele compensatie is niet te rijmen met de daadzaak, dat partijen steeds zijn gebleven in het bezit van elkanders wederzijdsche schuldbewijzen. — Regtb. Amsterdam 22 Junij 1864; W. 2608.

8976. Bij geldleening op effecten als onderpand, kan tusschen den geldgever en den geldnemer van geen schuldvergelijking sprake zijn, omdat effecten, noch een geldsom, noch door het gebruik te nietgaande zaken zijn. Dit gemis van een der elementen van schuldvergelijking blijft bestaan, al heeft de geldgever de effecten verkocht met opgevolgde failliet-verklaring. — Regtb. Leeuwarden 14 Januarij 1868; Mag. v. H. X, 100.

8977. Indien een tegenvordering wordt ontkend, is zij niet voor dadelijke vereffening en opeisching vatbaar, in dat geval kan zij geen vergelijking teweegbrengen. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 September 1849; W. 1105.

8978. Een onvereffende vordering tot schadevergoeding, kan niet in vergelijking worden gebragt tegen boekschuld. — Regtb. Amsterdam 11 November 1847; B. B. X, 20.

8979. De schuldenaar in een failliten boedel, behoeft zijn tegenvordering niet te doen verifiëren, om genot van vergelijking te hebben. — Kantg. Utrecht 6 December 1849; W. 1112.

8980. **Het is niet genoeg, dat een tegenvordering ontkend wordt, om compensatie te verhinderen.** — Regtb. Arnhem 26 Januarij 1857; W. 1913.

8981. Een betwiste en onzekere vordering, mag niet in compensatie worden gebragt tegen een erkende liquide, daarmede in geen verband staande vordering. — Regtb. 's Gravenhage sine die; W. 526.

8982. Een aandeelhouder in een vennootschap, mag het bedrag zijner aandeelen compenseren met hetgeen hij van de vennootschap te vorderen heeft. — Regtb. Amsterdam 18 Mei 1849; R. B. XI, 494.

8983. Indien de schuldeischer in een faillissement, na de opening daarvan, den gefailleerde crediteert voor een som, mag hij de uitbetaling daarvan aan den curator niet weigeren, teneinde op die wijze, bij wege van compensatie, zijne vordering ten laste der faillite massa te dekken. — Regtb. Rotterdam 19 April 1854; N. R. LIII, § 81, 400; N. R. B. IV, 345.

8984. Indien door beneficiaire erfgenamen eene condemnatie in de proceskosten ten laste van hare partij verkregen is, kan deze laatste niet, al beweerde hij ook, eene bevoorregte pretentie op den nog niet vereffenden en ongeliquideerden beneficiairen boedel te hebben, de compensatie daarvan met de verschuldigde proceskosten inroepen. — Regtb. Amsterdam 23 November 1854; W. 1544; N. R. LV, § 82, 413.

8985. In welke gevallen slechts, is hij, die zekere som schuldig zijnde aan B. en gelijk bedrag aan C. betaalt, met het doel om B. daarmede kwijting te bezorgen van hetgeen deze aan C. schuldig is, bevoegd om dat betaalde van zijn schuldeischer B. terug te vorderen of bij dezen in compensatie te doen strekken? — Regtb. Rotterdam 5 April 1857; N. R. LXIV, § 77, 367.

8986. Een commissionair in dezelfde plaats woonachtig met zijn commissiegever, is niet bevoegd om zijne verschotten met de opbrengst der door hem verkochte commissiegoederen te compenseren. Deze bijzondere afwijking van de gewone regelen der compensatie is gegrond op art. 85, in verband met artt. 80, 81 en 82 Wetb. v. K. — H. R. 26 October 1860; N. R. LXVI, § 8, 40; v. d. H., B. R. XXIV, no. 808, 296.

8987. Ten behoeve van den schuldenaar eens failliten boedels, die tevens zijn schuldeischer is, heeft geen compensatie plaats na de opening van het faillissement. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1865; N. R. B. XVI, 531.

8988. In compensatie kunnen niet anders worden gebragt dan schulden, die voor dadelijke vereffening vatbaar zijn. — Regtb. Maastricht 10 Januarij 1861; W. 2301.

8989. Compensatie kan plaats hebben tusschen eene liquide en erkende schuld, en eene vordering tot schadevergoeding voor eene reeds vereffende, bepaalde en dadelijk opeischbare som, waaromtrent door den regter alleen moet worden uitgemaakt, of die al of niet een liquide vordering daarstelt.

Eene dergelijke tegenvordering levert een middel van verwering op, en moet in dien vorm, en niet als reconventionele vordering worden onderzocht. — Hof N.-Holland 19 December 1867; W. 3032.

8989*a*. Compensatie wordt alleen in een geding toegelaten voor zoover de tegenvordering van den gedaagde door den eischer wordt erkend.

Indien de gedaagde bij betwisting van de tegenvordering door den eischer, geen eisch in reconventie instelt, kan de regter zoover de tegenvordering is betwist, daaromtrent geen uitspraak doen. — Regtb. Appingedam 5 April 1860; W. 2201.

Art. 1466.

8989*b*. De borg is niet van de verpligting tot

betaling jegens den medeborg ontslagen, door de bewezen compensatie van schuld tusschen den schuldeischer en den hoofdschuldenaar. — Kant. 's Gravenhage 5 Januarij 1857; W. 1852.

Art. 1467.

8990. Geen schuldenaar kan zich tegen den cessionaris op compensatie beroepen, uit hoofde van een door hem schuldenaar, beweerde uit een contract voortspruitende vordering tegen den cedent, die door dezen wordt betwist. — H. R. 29 Oct. 1863; Corr. VI, 99; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 924, 38; N. R. LXXV, § 8, 60; W. 2535; N. R. B. XIV, 1.

Art. 1472.

8991. Is op een acte, waarbij huurder en verhuurder een huurovereenkomst ontbinden, het regt van retrocessie van huur verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. III, 354.

8992. Een afzonderlijk tiendregt en een afzonderlijke eigendom van den grond in dezelfde hand, is niet denkbaar; indien de eigenaar van den grond het tiendregt bekomt, of omgekeerd, de eigenaar van het tiendregt den eigendom van den grond, gaat het tiendregt verloren; bij een later verkoop herleeft het tiendregt niet zonder een spetiaal beding deswege. — H. R. 26 Nov. 1857; N. R. LVII, § 34, 168; v. d. H., B. R. XXI, no. 671, 383; W. 1909.

8993. De hypotheek gevestigd op een beklemming gaat niet door vermenging te niet, als de eigenaar der beklemming eigenaar wordt van het beklemde land. — H. R. 20 Jan. 1854; v. d. H., B. R. XVIII, no. 546, 56; N. R. XLVI, § 84, 322, W. 1509.

Art. 1474.

8994. P. A. G. de Milly. De debiti remissione. — Traj. 1834.

8995. Mr. Jo. de Vries, J.z. Beantwoording der vraag, of, onder het legaat van kwijtschelding van schuld, ook borgtogt en borgschuld begrepen zijn? — Regtsg. Jaarb. II, 575.

8996. De aanneming door den schuldenaar is een vereischte, maar behoeft niet uitdrukkelijk te zijn; het vermoeden is niet als bewijsmiddel van de kwijtschelding uitgesloten. — Jur. Corr. II, 241.

8997. Is wegens kwijtschelding van schuld evenredig registratieregt verschuldigd? — Neen. — W. de Gelder, Adv. IX, 17.

8998. Het registratieregt van quitantie is niet verschuldigd wegens een exploit, houdende aanzegging tot aflossing van een zekere som, als restant van een hoogere daarbij opgegeven som, omdat het exploit geen stellige kwijting behelst. — M. F. 26 November 1845, no. 87; P. W. 1/1846, no. 62; Tijds. I, 14, no. 28.

8999. Regtsgevolgen van kwijtschelding van schuld aan een solidairen debiteur. — Regtb. Amsterdam 26 Februarij 1852; N. R. B. II, 305.

Art. 1475.

9000. Regt verstand van het woord kwijtschelding in art. 1475 Burg. Wetb. — Jur. Vraagal III, 153.

Art. 1476.

9001. Indien aan een vennoot zonder voorbehoud de schuld is kwijtgescholden, is de medevennoot door deze kwijting geheel bevrijd. — Regtb. Amsterdam 26 Februarij 1852; W. 1328.

Art. 1480.

9002. J. C. Pesters. De modo quo obligatio tollitur rei interitu. — Traj. 1835.

9003. Kan de bij overeenkomst bedongen straf worden gevorderd, ook gedurende den tijd, dat de uitvoering der verbindtenis, door toeval of overmagt is onmogelijk geweest, indien dit toeval of die overmagt is ontstaan, nadat de gebrekige partij reeds in verzuim was? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 96.

9004. Er kan geen sprake zijn van het vergaan der verschuldigde zaak, als het onderwerp in een geldsom bestaat. — H. R. 3 December 1853; Corr. XXIV, 353; v. d. H., B. R. XV, no. 484, 261; N. R. XLIII, § 45, 238.

9005. Bij verkoop op monster kan het verkochte niet verloren gaan, omdat in dat geval geen zekere en bepaalde zaak is verkocht, maar alleen een zaak die ten aanzien van hare soort bepaald is. — Regtb. Amsterdam 26 Januarij 1859; Mag. v. H. I, 159.

9006. Die iets in bruikleen ontvangen heeft, is voor het toeval en spetiaal de ontvreemding van het voorwerp door een derde niet aansprakelijk, mits hij bewijze, dat de ontvreemding buiten zijn schuld heeft plaats gehad. — Kantg. no. 4, Amsterdam 24 October 1860; N. R. B. XI, 242.

Art. 1482.

9007. A. G. A. van Rappard. De vi conventionum quas inierunt minorennes. — Traj. 1824.

9008. G. B. Emants. De restitutione in integrum jure Neerlando. — L. B. 1843.

9009. A. A. de Pinto. De obligationum nullitate earumque rescissione. — Hagae Com. 1852; beoord. door mr. J. Kappeyne van de Coppello in Themis XIII, 449; N. R. Bijdr. III, 147.

9010. Een minderjarige kan zonder bijstand zijner ouders of voogden, niet in verzet komen tegen een vonnis bij verstek tegen hem gewezen.

De minderjarige kan zelf niet de nietigheid zijner verbindtenis, op grond zijner minderjarigheid, inroepen. — Kantg. Rotterdam no. 1, sine die; W. 3238.

9011. De nietigheid der overeenkomst, op grond van minderjarigheid, geenzins in strijd met den wil van den minderjarige en diens vertegenwoordigers, kan door derden, al zijn zij ook zijne schuldeischers, niet worden ingeroepen. — Regtb. Amsterdam 28 December 1852; N. R. R. III, 215.

9012. Aan minderjarigen is bij de wet het vermogen toegekend, om tegen hunne verbindtenissen op te komen, enkel op grond hunner minderjarigheid. Zoodanige verbindtenissen moeten ter hunner vordering worden nietig verklaard. — Kantg. Gorinchem 3 Julij 1863; W. 2505.

9013. Bij nietig-verklaring eener verbindtenis door een minderjarige aangegaan, moet de minderjarige niet veroordeeld worden tot voldoening of teruggave van zoodanig bedrag, als waarvoor hij door de handeling is gebaat, indien de nakoming der verbindtenis in regten gevraagd wordt. — Kantg. no. 1, Amsterdam 14 Junij 1850; Amst. Regtsp. I, 34.

9014. Hij, die zich beroept op de nietigheid eener verbindtenis, waaruit men tegen hem ageert, uit hoofde van minderjarigheid, behoeft niet tot de nietig-verklaring te concluderen, maar kan volstaan zich alleen bij wijze van verdediging of exceptive, op zijne minderjarigheid te beroepen, teneinde zoodanige verbindtenis door den regter nietig te doen verklaren. — Hof N.-Holland 22 Maart 1858; W. 2023.

9015. De nietigheid eener handeling tegengeworpen, op grond, dat zij, niettegenstaande daarbij minderjarigen belang hebben, zonder de vereischte magtiging door een executeur testamentair is gedaan, is eene betrekkelijke nietigheid, alleen in het belang der minderjarigen voorgeschreven, die door geen derde kan worden aangevoerd. — H. R. 20 Januarij 1854; W. 1509; N. R. XLVI, § 84, 322; v. d. H., B. R. XVIII, no. 546, 56.

9016. Alle verbindtenissen door minderjarigen

buiten weten hunner ouders aangegaan, zijn van regtswege nietig.

Voor zoodanige verbindtenissen zijn niet aansprakelijk de ouders, tenzij het blijken mogt, dat zij hunne minderjarige kinderen daartoe hebben gemagtigd, of dat zij de nietige handelingen later hebben bevestigd of bekrachtigd. — Kantg. 's Gravenhage 17 Februarij 1853; W. 1545.

9016*a*. Alles wat betrekkelijk het uitsluitend persoonlijk regt der minderjarigen bij de wet is aangenomen voor de gevallen, waarin zij zich zelven hebben verbonden, moet geacht worden evenzeer toepasselijk te zijn, indien hunne voogden of de executeurs testamentair zonder de vereischte magtiging hebben gehandeld. — Regtb. Groningen 22 Februarij 1853; N. R. XLIV, § 91, 416.

Art. 1483.

9017. Art. 1483 Burg. Wetb. alleen sprekende van een „daad," sluit nalatigheid of onvoorzigtigheid uit. De magt des vaders, om voor zijn minderjarig kind regtsgeldige verbindtenissen aan te gaan, strekt zich niet verder uit dan tot overeenkomsten betrekkelijk het vermogen van dat kind. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1867; N. R. B. XVII, 545; Mag. v. H. IX, 303; Hof N.-Holland 4 Junij 1868; Mag. v. H. X, 156.

9018. Schadevergoeding voortspruitende uit een begaan misdrijf, mag tegen een minderjarige worden uitgesproken. — H. R. 5 November 1844; W. 557; N. R. XIX, § 26, 103.

9019. Een later meerderjarig geworden, die, door zijn voogd vertegenwoordigd, partij is geweest in een geding, kan zich door repudiatie niet onttrekken aan de verpligting tot betaling der proceskosten, waarin de voogd in die hoedanigheid voor hem als erfgenaam procederende, is verwezen. — H. R. 18 Mei 1860; v. d. H., B. R. XXIV, no. 795, 141; W. 2170; N. R. LXIV, § 62, 293.

Art. 1484.

9020. Wanneer begint het tijdstip aan te breken, dat men handelingen na de meerderjarigheid verrigt? — Opm. en Med. III, 292, 294.

Art. 1485.

9021. P. P. Everts. De pactis, vi et metu, extortis. — Hardervici 1806.

9022. A. Vernede. De aedilitio edicto et redhibitione et quanti minoris. — Traj. 1834.

9023. B. Donker Curtius. De laesione enormi quae dicitur. — L. B. 1836.

9024. Niet elke afwijking van de goede trouw geeft regt om op grond van bedrog tegen een overeenkomst op te komen; daartoe worden vereischt zoodanige kunstgrepen van de ééne partij jegens de andere, dat deze daardoor derwijze is misleid, dat zij geacht moet worden niet vrij in hare toestemming te zijn geweest. — Hof Gelderland 28 Januarij 1863; W. 2472.

9025. Tusschen de exceptio doli en de actio doli (art. 1364), bestaat geen ander onderscheid, dan alleen voor zoover betreft den tijd, binnen welken de vernietiging moet gevraagd worden. — Regtb. 's Gravenhage 12 Mei 1840; W. 117.

9026. Indien men zich tegen een volledige kwijting beroept op geweld, rust de bewijslast op de partij, die zich op het geweld beroept.

Het aanvoeren van geweld zonder uiteenzetting der omstandigheden, is niet voldoende, om tot het bewijs daarvan te kunnen worden toegelaten. — Hof N.-Holland 11 October 1852; W. 1418.

9027. De gedaagde kan zich niet meer op het verschil tusschen de vordering tot vernietiging en die tot nietigverklaring eener handeling beroepen, nadat hij in zijne verwering de dagvaarding in dien zin heeft opgevat, dat tot de werkelijk in te stellen actie tot vernietiging is geageerd. — Hof Limburg. 29 November 1869; W. 3196.

9028. Het uitspreken eener onwaarheid, al ware deze bewezen, levert niet altijd zoodanig bedrog op, dat tot vernietiging eener verbindtenis aanleiding geeft, vooral niet wanneer hij, die zich op die onwaarheid beroept, van de waarheid van het beweerd logenachtig voorgeven zich had kunnen overtuigen. — Regtb. 's Gravenhage 9 Januarij 1866; R. en W. XVIII, 264.

Art. 1487.

9029. Mr. J. H. de Sitter. Heeft hij, welke met een minderjarige gehandeld heeft, een actie te dier zake tegen diens vader; en zoo ja, welke, en in welke gevallen? — Opm. en Meded. IV, 213.

9030. De eisch tot herstelling in zijn geheel moet niet worden uitgesproken, dan in verband met de nietigverklaring der verbindtenis, door de personen aangegaan, welke die herstelling verlangen. Tegen den staat kan die vordering niet worden ingesteld, met het doel om daardoor in zijn geheel hersteld te worden, tegen gevraagde en verkregen overschrijvingen bij het grootboek. — H. R. 8 April 1853; N. R. B. III, 289; Corr. XXVI, 88; N. R. XLIV, § 52, 236; v. d. H., B. R. XVI, no. 507, 255.

9031. Het doen van heelkundige diensten en het doen bereiden en leveren van geneesmiddelen aan een minderjarige, moet beschouwd worden als een handeling, waardoor de minderjarige is gebaat. Zoo dit dus heeft plaats gehad, zonder voorkennis van des minderjarigen vader en de deugdelijkheid der vordering door den eed of anderzins is bewezen, dan moet zoodanige verbindtenis niet worden nietig verklaard, maar de vordering worden toegewezen.

De voogd is verpligt te betalen de vordering wegens zoodanige behandeling, ook vóór zijne benoeming, aan den minderjarige verstrekt. — Kantg. 's Gravenhage 13 Augustus 1849; W. 1052.

9032. Ten aanzien der toepasselijkheid van de slotbepaling van art. 1487, moet de regter ex aequo et bono beslissen. Het verleenen van huisvesting en onderhoud aan een curandus, is iets waardoor deze is gebaat. — Regtb. 's Gravenhage 1 November 1855; W. 1710.

9033. Dit art. geeft geen regt tot terugvordering der kosten van onderhoud, verstrekt aan eene getrouwde vrouw, die de echtelijke woning heeft verlaten en eigendunkelijk elders haren intrek heeft genomen. — Kantg. Elst 14 Februarij 1856; W. 1745.

Art. 1488.

9034. De regter mag de nietigheid eener acte niet uitspreken, welke de gedaagden beweren ter bedriegelijke verkorting hunner regten te zijn gemaakt, indien die nietigheid niet is gevorderd. — Regtb. Maastricht 29 Januarij 1852; W. 1335; Regtb. Maastricht 14 Mei 1857; W. 1960; Regtb. Utrecht 28 April 1841; W. 244.

Art. 1490.

9035. H. R. Warmolts. De regula juris, quae temporalia sunt ad agendum, perpetua sunt ad excipiendum. — Gron. 1851.

9036. De verjaring bepaald in art. 1490 Burg. Wetb., is niet alleen betrekkelijk op verbindtenissen, aangegaan door onbekwame personen, zij geldt in ieder geval van nietigheid eener verbindtenis. — H. R. 1 Mei 1857; W. 1857; v. d. H., B. R. XXI, no. 662, 267; N. R. LX, § 68, 337.

9037. Indien de actie tot het doen nietigverklaren

van een verbindtenis, door verjaring is verloren gegaan, mag de gegrondheid van den eisch niet worden onderzocht, en dus ook de eisch niet worden ontzegd; in dat geval moet de eischer niet ontvankelijk worden verklaard en veroordeeld in de kosten. — Regtb. Middelburg 4 April 1855; Hof Zeeland 19 Februarij 1856; W. 1746.

9038. Volgens dit art. kan men uit hoofde van dwaling of bedrog geen vernietiging eener transactie vorderen, indien de acte waarbij zij is aangegaan, langer dan tien jaren in het bezit is geweest van hem met wien de transactie is aangegaan. — Hof Gelderland 15 November 1843, H. R. 13 Junij 1844; Regtz. IV, 255; v. d. H., B. R. V, no. 151, 306; N. R. XVIII, § 15, 53.

9039. De termijn binnen welken de rescissie van een overeenkomst moet worden gevorderd, is eerst ingegaan sedert de dagteekening, waarop de overeenkomst volkomen kracht heeft erlangd. Indien onderscheiden punten van overeenkomst, welke met elkander in regtstreeksch verband staan en te zamen een geheel uitmaken, op verschillende tijdstippen zijn vastgesteld, is de wettelijke termijn binnen welken de vernietiging kan gevraagd worden, ingegaan van het oogenblik van het complement des geheels. — H. R. 10 Maart 1843; N. R. XIV, § 80, 327; v. d. H., B. R. IV, no. 114; 388.

9040. Indien bij wijze van verdediging of exceptie de nietigheid van een acte wordt voorgedragen, wordt een bepaalde conclusie tot nietig-verklaring vereischt, om de daartoe betrekkelijke gronden van toepassing te kunnen doen zijn. — Regtb. Utrecht 28 April 1841; N. R. XIV, § 72, 296; W. 244.

9041. De tijdsbepaling van vijf jaren binnen welke een actie tot nietig-verklaring eener overeenkomst moet worden ingesteld, moet als exceptie in zeer beperkten zin worden uitgelegd, en kan zoo zij al tegen vernietiging van overeenkomsten is daargesteld, niet werken tegen hetgeen als een gevolg eener overeenkomst is te beschouwen. — Hof N.-Holland 23 Mei 1842; R. B. IV, 452; W. 236, 246; R. in N. III, 243, 254.

Art. 1491.

9042. Indien een in gemeenschap van goederen gehuwde vrouw, curatrice over haren man, ontkent in een overeenkomst te hebben toegestemd, of deze bekrachtigd te hebben, kan zij zich niet op gebrek aan magtiging beroepen, de regter is evenwel bevoegd op dat gebrek acht te geven, ofschoon de vrouw die reden van nietigheid niet heeft ingeroepen. — Regtb. Amsterdam 24 Julij 1855; N. R. B. VI, 47.

Art. 1492.

9043. De bepaling van dit art. kan niet worden tegengeworpen aan derde personen, die bij de gesloten overeenkomst geen partij waren. — Hof Zeeland 19 Mei 1863; N. R. B. XV, 50.

Art. 1493.

9044. H. A. Haarsma. Quaedam de emtione venditioneque differentiae secundum jus Romanum ac codicem Napoleonticum. — L. B. 1811.

9045. W. Jongejan. De emtione venditione secundum codicem Napoleonticum. — L. B. 1828.

9046. J. R. E. Uytermark Rietvelt. De emtione venditione secundum jus Romanum et hodiernum. — L. B. 1831.

9046*a*. M. J. Caan. De emtionis venditionis natura. — Traj. 1841.

9047. R. J. Toe Laer. Ad locum codicis civilis de emtione venditione atque speciatim ad art. 1583, Cod. Nap. — L. B. 1824.

9048. L. de Winter, P.C.z. Handboek betrekkelijk koop, verkoop, ruiling enz. — Roermond 1862.

9049. Mr. van Boneval Faure. Over den prijs bij koop en verkoop. Verschil tusschen art. 1582 Cod. Civ. en art. 1493 Burg. Wetb. — Opm. en Med. VII, 141.

9050. Mr. A. J. Zubli. Welke registratieregten zijn verschuldigd bij verkoop van onroerend goed aan drie personen, onder bepaling, dat het de eigendom zal zijn van den langstlevende hunner? — R. en W. IX, 58.

9051. Een overeenkomst waarbij gezegd wordt, dat eenig onroerend goed wordt verhuurd, met bepaling, dat de verhuurder, indien hij gedurende een zeker getal jaren den huurprijs heeft betaald, het onroerend goed aan hem in eigendom zal overgaan, is voor de berekening van het registratieregt inderdaad een overeenkomst van koop en verkoop, waarvan alleen de levering is opgeschort. — M. F. 9 December 1852, no. 65; P. W. 2/1852, pag. 369.

9052. De acte van verkoop van erfregt in een boedel, vermeldende onroerende en roerende goederen, is onderworpen aan een registratieregt van 4 pct., ook van de roerende goederen, indien zij niet stuksgewijze zijn geschat, of niet naar een geregistreerde inventaris wordt verwezen, waarin zulke schatting is vermeld; indien echter de termijn van drie maanden is verzuimd, is het dubbel regt alleen verschuldigd over de waarde der onroerende goederen. — M. F. 30 December 1865, no. 271; P. W. 4830.

9053. Indien bij eene acte van publieke veiling, door twee verkoopers een stuk vast goed wordt verkocht, onder voorwaarde, dat het verkochte tot een bepaald tijdstip zal blijven verhuurd, zonder vermelding van een registreerd huurcontract, is wegens de huurovereenkomst, een afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 15 Nov. 1864, no. 17; P. W. 4546.

9054. Indien bij eene acte van publieke veiling, van vast goed, twee perceelen worden opgehouden, onder bepaling, dat het een aan den medeverkooper A., het ander aan den medeverkooper B. bij scheiding zal worden toegedeeld, tegen de door A. en B. geboden prijzen, is daarop geen evenredig regt van registratie verschuldigd, doch twee regten van 80 ct. — M. F. 15 October 1864, no. 3; P. W. 4547, 3716.

9055. Indien bij een acte, houdende koop en verkoop, een derde verschijnt, die toestemming verleent tot den verkoop, moet deze geacht worden mede verkooper te zijn en kan deswege geen afzonderlijk registratieregt worden geheven. — M. F. 11 October 1869, no. 41; P. W. 5579.

9056. Indien bij huwelijkscontract afstand wordt gedaan, ten behoeve van een derde van zekere daarbij aangewezen goederen tegen, op verschillende termijnen te betalen sommen, welker bedrag de waarde der afgestane goederen te boven gaat, heeft er verkoop en niet eene schenking plaats. — Regtb. Arnhem 10 April 1851; Tijds. v. R. VI, 137.

9057. Indien, zoo als in casu, een minimum van prijs voor den verkoop van in consignatie gezonden goederen tusschen partijen is bepaald, is de consignataris daaraan gebonden.

De omstandigheid, dat de consignataris voorschotten doet op de te verwachten koopprijs van zoodanige goederen, brengt geene verandering in zijne verpligting.

Een beweerd handelsgebruik, dat in strijd met de wet is, mag niet worden bewezen. — Hof Gelderland 27 Januarij 1869; N. R. B. XX, 362.

9058. Indien de judex facti heeft beslist, dat

onroerende goederen, blijkens den inhoud der acte niet zijn overgedragen, om niet, maar onder bezwarenden titel, kan in cassatie niet worden beweerd, dat werkelijk schenking en geen koop heeft plaats gehad. — H. R. 8 Januarij 1858; W. 1921; N. R. LVIII, § 3, 9.

9059. Indien de bestelling van zekere hoeveelheid koopwaren niet ontkend wordt, mag de besteller, wegens niet behoorlijke levering van het bestelde of door later plaats gehad hebbende omstandigheden niet ontheven worden geacht van zijn verpligting tot betaling van het aan hem toegezondene. — Regtb. Rotterdam 22 October 1845; Regtz. IV, 264.

9060. Heffing van registratieregt wegens verkoop, kan niet te pas komen, indien de acte daarvan opgemaakt, van onwaarde is. — Regtb. Alkmaar 27 Mei 1841; R. B. VII, 326.

9061. Koop en verkoop eener generaliteit, eener soort, is nergens bij de wet verboden. — Regtb. Amsterdam 12 Nov. 1841; W. 248; R. B. IV, 221.

9062. De verklaring van een hoogsten bieder bij publieke veiling, dat hij heeft gekocht voor zijn meester, dien hij echter in gebreke blijft te noemen, heeft tengevolge, dat hij zelf verbonden blijft. — Regtb. Haarlem 27 Aug. 1861; Hof N.-Holland 23 Mei 1863; W. de Gelder, Adv. VIII, 305.

9063. Een handelshuis een koop sluitende door zijn gewonen reiziger, moet geacht worden verkocht te hebben ter plaatse, waar die reiziger zich bevond, niet waar het huis gevestigd is. — Regtb. Nijmegen 30 Mei 1855; N. R. B. VI, 623.

9064. Indien uit een procesverbaal van definitive toewijzing van perceelen door A. geveild, tevens blijkt van ophouding van een ten verzoeke van B. geveild perceel, geeft dit laatste aanleiding tot een afzonderlijk registratieregt van tachtig cent. — Jur. Corr. II, 386.

9065. Indien bij een acte van koop en verkoop, de kooper verschenen grondlasten voor zijne rekening neemt, moeten deze dan bij den koopprijs worden gevoegd, ter berekening van het registratieregt? — Jur. Vraagal I, 413.

9066. Bij een overeenkomst verbindt A. zich om aan B. een stuk onroerend goed te verkoopen tot een bepaalden prijs binnen een gestelden termijn, ter keuze van B. Indien binnen dien termijn B. daarvan geen gebruik maakt, verbindt deze zich tot schadeloosstelling, een bepaalde som aan A. te betalen; tot zekerheid voor die schadeloosstelling verbindt C. een inschrijving op het Grootboek. Op die acte is verschuldigd een registratieregt van 80 ct. voor de verbindtenis tusschen A. en B., en een regt van 80 ct. voor het verband door C. verleend; indien later blijkt, dat B. van de bevoegdheid geen gebruik maakt, is een ½ pct. registratieregt verschuldigd, wegens de schadeloosstelling door B. — M. F. 17 November 1866; P. W. 4810.

9067. Het beding in een acte van verkoop van onroerend goed, dat de koopers binnen drie dagen in handen van den notaris 13 pct. van den koopprijs moeten betalen, ter bestrijding der kosten van den verkoop, met bepaling, dat het overschot of het tekort ten bate of laste des verkoopers zal blijven, is niet onderworpen aan een afzonderlijk registratieregt van volmagt. — M. F. 13 September 1865, no. 24; P. W. 4833.

9068. De acte, waarbij iemand op eigen naam een vast goed als zijn eigendom verkoopt, is op zich zelve regtens niet als eene acte constatant la propriété, in den zin van art. 12 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, te beschouwen. — H. R. 16 Maart 1866; R. en W. XVIII, 216; W. 2782; N. R. LXXXII, § 35, 283.

9069. Indien goederen zijn toegezonden met prijsbepaling, en verlof om die op risico te verkoopen, of tot een bepaalden prijs te behouden en die goederen zijn aangenomen, gedeeltelijk verkocht en gedeeltelijk tot na den bepaalden tijd gehouden, ontstaat daaruit nog geen overeenkomst van koop en verkoop, maar is dit slechts een toezending van goederen in commissie ter verkoop. De commissionair kan alsdan ook na verloop van den bepaalden tijd volstaan met den prijs der verkochte goederen te verantwoorden en de onverkochte terug te geven, zoolang geen opvrage en in gebrekestelling plaats vond van de zijde van den committent. — Regtb. Amsterdam 7 Maart 1866; W. 2807.

9070. Het registratieregt van een koop, waarvan eerst blijkt uit een vonnis bij verstek, is verschuldigd door den eischer, ook dan, als deze niet de kooper maar de verkooper is. — Regtb. 's Gravenhage 26 Januarij 1858; W. 1944.

Art. 1494.

9071. W. J. Mees. Observationes quaedam de periculo rei venditae nondum traditae. — Traj. 1837.

9072. A. J. van Eelde. Hoe moet er gehandeld worden wanneer iemand bij voorloopig onderhandsch koopcontract voor een bepaalden prijs verkocht heeft, een perceel onroerend goed, onder voorwaarde, dat daarvan later een notariëel koopcontract zal worden verleden, en vervolgens met achterlating van minderjarige kinderen komt te overlijden, alvorens het notariëel koopcontract is tot stand gebragt? — R. en W. I, 56.

9073. Indien bij een openbaren verkoop van onroerend goed een der mede-eigenaren hoogste bieder wordt en het perceel wordt opgehouden met bepaling, dat bij latere acte van scheiding het geveilde aan den bieder voor de geboden som zal worden toebedeeld is voor iedere ophouding een vast registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. F., P. W. 4547; anders W. de Gelder, Adv. IX, 195.

9074. Op een acte, waarbij iemand zich verbindt tot het onderhoud van een persoon, en anderen zich verbinden om, als de eerste aan alle zijne verpligtingen zal hebben voldaan, hem eenig bepaald onroerend goed te zullen overdragen, is geen registratieregt van verkoop verschuldigd, daar slechts een eventuële verbindtenis tot overdragt bestaat. — M. F., P. W. 4609; W. de Gelder, Adv. IX, 204.

9075. Een procesverbaal van voorloopige toewijzing van vaste goederen moet worden geregistreerd, vóór dat de acte van definitiven verkoop mag worden opgemaakt. — M. F. 26 Mei 1845, no. 70; P. W. 2/1845, no. 133.

9076. Processenverbaal van herveiling mogen op hetzelfde zegel gesteld worden, als het procesverbaal van veiling, waartoe zij betrekking hebben. — M. F. 20 October 1840; N. R. VIII, § 90, 429.

9077. De eigendomsovergang om onderworpen te zijn aan evenredig registratieregt, moet het gevolg zijn eener overeenkomst. De eigendomsverkrijging door verjaring is daaraan niet onderworpen. — M. F. 7 December 1858, no. 176; P. W. 3232; M. F. 28 Maart 1861, no. 161; P. W. 3778.

9078. Het evenredig registratieregt op eigendomsovergang van roerende goederen, is niet anders verschuldigd als op een ter registratie aangeboden acte. Roerende zaken door bestemming onroerend, zijn aan dezelfde bepalingen als alle onroerende zaken onderworpen, zij zijn door de wet, tengevolge van bepaald aangewezen omstandigheden en daden, onroerend; zij kunnen dat karakter niet verliezen door bloote verklaringen der eigenaren, het is dus niet voldoende, dat zij afzonderlijk worden verkocht, zij moeten ook zonder fraude van de onroerende zaak

zijn afgescheiden. — M. F. 21 Augustus 1857, no. 93; M. F. 8 October 1857, no. 88; P. W. 3034; M. F. 8 Maart 1858, no. 48; P. W. 3074; M. F. 9 September 1858, no. 48; P. W. 3169; M. F. 7 April 1859, no. 72; P. W. 3334; M. F. 1 Aug. 1861, no. 49; P. W. 3832.

9079. Verkoop tengevolge van een testament, waarbij de eenige erfgenaam verpligt wordt, om een huis uit den boedel aan een derde te verkoopen, is geen schenking, al volgt uit het testament en de acte, dat die derde de kooppenningen aan een diaconie moet betalen. — M. F. 21 Julij 1856, no. 41; P. W. 1/1856, 174.

9080. Een overeenkomst, waarbij een perceel wordt verhuurd voor een bepaalde som, onder voorwaarde, dat bij niet voldoening aan zijne verpligtingen door den huurder, de huur ophoudt, zonder dat hij eenige terugvordering kan laten gelden, maar dat, indien hij gedurende een bepaald getal jaren zijne verbindtenissen vervult, het goed aan hem in eigendom wordt overgedragen, is als een verkoop te beschouwen, onderworpen aan een registratieregt van 4 pct, omdat partijen het eens zijn over de zaak en den prijs, en alleen de levering is opgeschort. — M. F. 9 December 1852, no. 65; P. W. 2/1852, 369.

9081. Een zoon koopt van ouders voor een bepaalden prijs vast goed, bij het overlijden van den langstlevende hunner te verrekenen, in mindering van zijn ouderlijk erfdeel; daarna treedt hij in het bezit, draagt de belastingen en betaalt interest van den koopprijs aan zijne ouders; in zoodanig geval heeft koop en verkoop plaats en is het registratieregt van 4 pct. dadelijk verschuldigd. — M. F. 18 Febr. 1854, no. 73; P. W. 2/1855, 412.

9082. Bij verkoop van het gelegateerd regt tot overneming van een perceel tegen zekeren prijs, moet het registratieregt van verkoop niet worden geheven, voor dat het contract tusschen den legataris en de erfgenamen bestaat. — M. F. 3 Junij 1856, no. 32; P. W. 1/1856, 173.

9083. De vrijdom van evenredig registratieregt bij verkoop, volgens art. 11, § 2, der wet van 6 Junij 1840, strekt zich ook uit tot de gebouwen op den grond gesteld. — Regtb. Alkmaar 22 Mei 1857; P. W. 3734.

9084. Verhuur van een winkelhuis voor 25 jaren en ƒ 4125 in eens, te voldoen in termijnen van zes maanden, met beding, dat de huurder, heeft hij alle bedingen voldaan, de keuze zal hebben om het gehuurde over te nemen, als wanneer de betaalde huurpenningen als koopsom zullen gerekend worden, is koop en verkoop onderworpen aan een registratieregt van 4 pct. — Regtb. Hoorn 30 Junij 1858; P. W. 3228; anders H. R. 6 Mei 1859; P. W. 3340.

9085. De onderhandsche acte van voorloopigen verkoop, welke volgens de overeenkomst van partijen later door een formele acte van overdragt moet worden vervangen, is niet aan evenredig, maar slechts aan een vast registratieregt van 80 ct. onderworpen. — Regtb. Arnhem 28 November 1844; R. B. VII, 114; R. en W. I, 471; P. W. 1845, 219 en 220.

9086. Indien een prijs is geboden, doch geweigerd, en de zaak wordt later gezonden en op de proef aangenomen, volgt daaruit nog niet, dat in den koop is toegestemd. — Regtb. Amsterdam 13 October 1868; W. 3073.

9087. Bij koop en verkoop van koopwaren worden partijen niet geacht het eens te zijn omtrent de zaak, en is mitsdien de koop niet tot stand gebragt, zoolang de hoeveelheid der te leveren koopwaren niet is bepaald. — Regtb. Amsterdam 21 October 1869; W. 3186.

9088. Indien bij een afzonderlijke acte, de koopprijs wordt verhoogd, die in een vroegere acte was uitgedrukt, en dit gedaan wordt na de registratie der eerste acte, doch vóór de waardering van wege het bestuur der registratie, is geen dubbel regt verschuldigd. — Regtb. Eindhoven 1 Junij 1863; W. de Gelder, Adv. VIII, 57; anders M. F., P. W. 4276; Regtb. Nijmegen 12 April 1854; P. W. 2548; W. de Gelder, Adv. VII, 354.

9089. Bewijs, dat een overeenkomst van koop en verkoop van onroerend goed, meer dan drie maanden vóór de registratie der acte zoude zijn aangegaan. — Regtb. 's Hertogenbosch 31 December 1862; W. de Gelder, Adv. VIII, 61; P. W. 4267.

9090. In een acte van koop en verkoop mag worden gezegd, dat de koopwaarde ter berekening van het regt van registratie, wordt geschat op een bepaalde geldsom. — M. F., P. W. 4531; W. de Gelder, VIII, 494.

9091. Er is geen registratieregt verschuldigd voor de gebouwen door den huurder op den grond gesteld, als deze tijdens de huur den grond koopt. — Regtb. Amersfoort 19 April 1854; P. W. 2301; Regtb. Hoorn 2 Januarij 1856; P. W. 2772.

9092. De acte waarbij iemand op eigen naam een vast goed als zijn eigendom verkoopt, is op zich zelve regtens niet te beschouwen als een acte constatant la propriété, in den zin van art. 12 der wet van 22 Frimaire VII. — H. R. 16 Maart 1860; W. 2782.

9093. Het mutatieregt van registratie is verschuldigd op den koop en verkoop, zelfs voor de levering. Naar art. 12 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, wordt de eigendomsovergang, voor de heffing van het regt van registratie, niet voldoende bewezen door een huurcontract. — Regtb. Haarlem 26 April 1864; W. 2603.

9094. Een acte, waarbij onder den schijn van koop en verkoop, alleen bedoeld wordt om aan den zoogenoemden kooper regt van pand of voorrang te verschaffen, indien hij later blijken mogt schuldeischer van den voorgewenden verkooper te zijn, kan niet als een acte van koop en verkoop worden beschouwd, welke tengevolge zou hebben, dat de verkochte goederen het eigendom van den zoogenoemden kooper zouden zijn. — Regtb. Utrecht 28 April 1841; N. R. XIV, § 72, 296; W. 244.

9095. Heffing van registratieregt kan niet te pas komen, als de acte daarvan opgemaakt van onwaarde is. — Regtb. Alkmaar 27 Mei 1841; R. B. VII, 326.

9096. Hij, die een gedeelte eener rekening wegens gekochte en geleverde waren betaalt, zonder eenige reserve, doch met toezegging om later het resterende te betalen, moet geacht worden de rekening in haar geheel te hebben goedgekeurd. — Kantg. Harderwijk 19 Julij 1843; W. 436.

9097. Indien tusschen partijen een koop is aangegaan, doch de kooper de goederen heeft teruggezonden, omdat hij beweert de bevoegdheid te hebben bedongen, ingeval de goederen ten aanzien van hoedanigheid en prijs niet aan zijne verwachting beantwoorden, kan de regter een expertise gelasten, ten einde van de hoedanigheid der goederen, in verband tot den prijs te doen blijken. — H. R. 13 Jan. 1843; W. 380; v. d. H., B. R. IV, no. 104, 247.

9098. Als een koopman goederen terugzendt, omdat zij hem niet voldoen en de betaling weigert, op grond, dat hij de goederen op bezien had gekocht, behoeft hij die voorwaarde niet te bewijzen, maar moet de eischer het tegendeel bewijzen; de erkentenis van te hebben gekocht door den gedaagde afgelegd, kan niet worden aangenomen als een bewijs, dat een onvoorwaardelijke verkoop heeft plaats

gehad. — Hof N.-Brabant 14 December 1841; N. R. XII, § 33, 109; W. 272.

9099. Er bestaat geen regtsband tusschen hen, die in een openbare veiling bieden en den verkooper als het te koop aangeboden niet aan dien bieder, maar aan een anderen wordt toegewezen. Zoodanig bieder is niet ontvankelijk in zijn vordering tot nietigverklaring van de gedane toewijzing aan een anderen hoogeren bieder, als die toewijzing om een bijzondere reden, in strijd met de wet, en daarom nietig mogt zijn. In dat geval kan de teleur gestelde bieder niet gezegd worden schade te hebben geleden. — Hof Zeeland 22 Junij 1852; N. R. B. III, 585.

9100. Een kooper, die de betaling der koopsom weigert, op grond van niettoestemming der medegeregtigden in de verkochte zaak, moet het ontbreken dier toestemming bewijzen. De vordering tot ontbinding van den koop, wegens wanbetaling van den koopprijs, is geen bewijs, dat men in den verkoop niet heeft toegestemd. — Regtb. Assen 16 Junij 1856; N. R. B. VII, 216.

9101. Indien, ingeval van verkoop van waren, welke nog zeilende zijn, bij aankomst der bodems blijkt, dat deze de verkochte soort van waren niet inhouden, zoo blijft nogtans de verkooper verpligt tot levering, en bij gebreke van dien, tot schadevergoeding. De beoordeeling van de verhandelbaarheid van een artikel, moet geschieden naar hetgeen bekend of gebruikelijk is ter plaatse, waar de overeenkomst is aangegaan. — Hof N.-Holland 21 Dec. 1857; N. R. B. VIII, 174.

9102. Ook onder het tegenwoordig Burg. Wetb. kan verzwegen eigendomsovergang van onroerend goed, bedoeld bij de wetgeving op de registratie plaats hebben. — H. R. 27 October 1848; v. d. H., Zeg. III, no. 62, 140; N. R. XXXI, § 90, 402; P. W. 672; Regtb. Amsterdam 10 Junij 1850; P. W. 1365.

9103. Indien de regtbank heeft beslist, dat bij overgelegde acten iemand zich als eigenaar heeft gedragen, met erkentenis dat een daarbij omschreven huis hem toebehoort, maar dat die acten niet diens eigendom bewijzen, kan op die feitelijke beslissing in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 27 Junij 1856; v. d. H., Zeg. IV, no. 91, 127; P. W. 2724; H. R. 3 Maart 1865; P. W. 4684.

9104. De acten van koop en verkoop van onroerende goederen, onder het tegenwoordig Burg. Wetb. aangegaan, zoolang zij niet in de openbare registers zijn overgeschreven, behooren niet tot de acten overgang in eigendom inhoudende, daardoor heeft alzoo geen verzwegen eigendomsovergang plaats. — Regtb. Almelo 23 December 1840; P. W. 2/1841, bl. 47, no. 12; R. in N. III, 47.

9105. Bij de invoering der wet op de registratie van 22 Frimaire, jaar VII, goldt niet de Cod. Nap., maar de wet van 11 Brumaire, jaar VII, waarbij even als bij het Burg. Wetb. was bepaald, dat eigendom van onroerend goed alleen door overschrijving overgaat, zoodat de registratiewet dezelfde toepassing vindt op acten, bewijzende verzwegen eigendoms overgang. — Regtb. Arnhem 14 Maart 1867; P. W. 5092.

9106. Indien de verkooper de levering van het verkochte aan een ander opdraagt, en deze die levering behoorlijk uitvoert, terwijl de kooper de factuur en het cognoscement aanneemt, en niet onvoorwaardelijk weigert, om getrokken wissels te betalen, moet de koop geacht worden tot stand te zijn gekomen met den leverancier, en kan de kooper zich niet onttrekken aan de betaling. — Hof Z.-Holland 19 Januarij 1853; W. 1421.

9107. Indien een voorwerp door den lasthebber van den eigenaar, aan een derde eerst in bruikleen gegeven, en daarna verkocht is, alsdan is die koop en verkoop voor den eigenaar verbindend, die het verkochte en geleverde niet kan terugvorderen, maar alleen indien daarvoor grond bestaat, een actie tot vernietiging der koopovereenkomst ter zake van dwaling of bedrog kan instellen. — H. R. 10 Maart 1853; W. 1459; N. R. XLIV, § 34, 141.

9108. Koop en verkoop zijn voltrokken, zoodra de partijen het eens zijn over den prijs en het goed. Indien dus partijen een voorloopig koopcontract hebben onderteekend, met bepaling, om de notariële acte later te onderteekenen, kan de verkooper het laatste niet weigeren en zoodoende den verkoop te niet doen, ten ware hij bewees, dat dergelijke resolutoire conditie uitdrukkelijk was gemaakt. — Regtb. Amsterdam 9 Julij 1850; W. 1164.

9109. Een overeenkomst van koop en verkoop is voltrokken, zoodra men het eens is geworden, omtrent de zaak en den prijs; die zich op deze overeenkomst beroept, moet beide bewijzen. Het betalen van commissieloon is een omstandigheid, welke op het vaststellen van den prijs van invloed moet zijn; zoolang partijen het daarover niet eens zijn, kunnen zij niet gezegd worden eens te zijn geweest, omtrent het bedrag van den koopprijs, hoewel deze op zich zelf toen er geen sprake was van commissieloon reeds bepaald mogt zijn geweest. — Regtb. Utrecht 1 Mei 1861; N. R. B. XIII, 149.

9110. De beleeningscontracten, zooals die worden gesloten in den vorm van een koopcontract met regt van wederinkoop, zijn als koopcontracten geldend. — H. R. 19 Mei 1859; Mag. v. H. I, 82; v. d. H., B. R. XXIII, no. 741, 281.

9111. Indien bij verkoop van goederen tot de erfenis behoorende, eenige erfgenamen een hoogste bod doen en verklaren, dat zij het goed bij eventuële scheiding voor dien prijs willen aannemen, waarin de andere erfgenamen bewilligen, stelt dit nog geen koop daar. De overschrijving dier acte in de openbare registers der hypotheekbewaarders is geen overdragt. — Regtb. Groningen 27 April 1860; N. N. I, 37.

9112. Om mutatie of overgangsregten van onroerende goederen te heffen, is het niet voldoende, dat er een licitatie of koop en verkoop zij gesloten, maar moet tevens blijken, dat er overdragt van eigendom heeft plaats gehad volgens de wet. — Regtb. Groningen 10 Februarij 1860; N. N. I, 34.

9113. Hij, die verklaart voor zijn meester te hebben gekocht, doch in gebreke blijft dien meester te noemen, is zelf als kooper verbonden. — Regtb. Haarlem 27 Augustus 1861; Hof N.-Holland 28 Mei 1866; N. N. I, 354; W. de Gelder, Adv. II, 287; VII, 377.

9114. Een kooper van goederen onder beding des verkoopers van het regt van wederinkoop, wordt door de levering der goederen eigenaar onder een ontbindende voorwaarde, zoodanig, dat hij niet kan beschouwd worden als depositaris van goederen, die hem waren toevertrouwd. Indien bij een verkoop van goederen het regt van wederinkoop tot een zekeren dag is bepaald, wordt de kooper reeds op dien dag onherroepelijk eigenaar van het gekochte en is hij dus niet verpligt om het goed weder af te staan. — H. R. 22 Sept. 1840; v. d. H., Strafr. IV, no. 204, 92; N. R. VII, no VII, § 2, 3.

9115. Waarde van kadastrale vermeldingen in koopacten, wanneer door den verkooper hare onjuistheid wordt beweerd. — Regtb. Haarlem 9 November 1858; R. en W. XII, 590; Hof N.-Holland 29 December 1859; R. en W. XIII, 431.

Art. 1495.

9116. Mr. H. Obreen. Beschouwing van de

gevolgen van het stelsel van eigendomsovergang door overschrijving van den titel, met betrekking tot het regt van overgang. — Regtsg. Jaarb. I, 104.

9117. J. van den Honert, Th.zn. De overdragt van eigendom van onroerend goed door overschrijving van den titel als een daad des verkoopers te beschouwen. — Regtsg. Jaarb. I, 389.

9118. Mr. L. Asser. Over eigendomsovergang van onroerende goederen, krachtens overeenkomst van koop en verkoop, in verband beschouwd met de wetten op het regt van registratie en met die op het regt van overschrijving. — Regtsg. Jaarb. II, 65.

9119. Mr. C. I. A. den Tex. Over eigendomsoverdragt door middel van ontvangcedullen in zaken van koophandel. — Regtsg. Jaarb. XI, 317.

9120. J. van der Voort. Opdragt of levering met betrekking tot zakelijke regten. — R. en W. III, 193.

9121. G. Leefkens. Over opdragt of levering van den eigendom van zaken, en over de regten voor den verkrijger ontstaan door de overeenkomst, onafhankelijk van de levering van eigendom. — Corr. XVII, 40.

9122. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Welke eisch ontstaat, volgens het Nederlandsche regt, uit een contract van koop en verkoop van vast goed, bloot mondeling aangegaan, hetzij schrift bedongen zij of niet. — Opm. en Meded. VII, 214.

9123. Is een acte van verkoop aan overschrijving onderworpen, ingeval de verkooper vóór de levering komt te overlijden en de kooper zijn eenige erfgenaam is? — Neen. — W. de Gelder, Adv. II, 372.

9124. Uit de verklaring, voorkomende in een koopacte van roerende goederen, „dat de kooper op den dag van verkoop in het volle genot en bezit der goederen is gesteld," volgt niet, dat er eigendomsoverdragt heeft plaats gehad. Ingeval van inbeslagneming dier goederen bij den verkooper, is het om de vordering tot reclame van waarde te doen zijn, niet genoeg, dat de verkooper verklaart, dat er levering door overgave en bezitneming heeft plaats gehad. — R. en W. III, 126.

9125. Geeft verkoop zonder levering den kooper eigendom ten aanzien van den verkooper, ofschoon niet ten aanzien van derden? — R. en W. VI, 221.

9126. Indien eerst een huis tot afbraak wordt verkocht en op de acte een registratieregt van 2 pct. is geheven, terwijl bij een latere acte de grond aan denzelfden kooper is verkocht, op welke acte 4 pct. is geheven, kan geen latere bijvordering wegens den eersten verkoop plaats hebben. — W. de Gelder, Adv. IX, 119.

9127. Voorschriften omtrent de ter overschrijving ten kantore van de hypotheekbewaarders aangeboden expeditiën en extracten van acten van overdragt van onroerende goederen, en de registratie van acten van toestemming tot overschrijving van een uittreksel der acte. — M. F. 14 December 1839, no. 630; N. R. III, § 47, 290.

9128. De kooper van onroerend goed, kan vóór den dag der overschrijving van de acte van koop in de openbare registers geen regten, vooral niet tegen derden uitoefenen; deze bepaling heeft, zoolang de kooper niet door levering in den eigendom is gevestigd, alleen gevolg tusschen den verkooper en den kooper, doch niet tegen derden. — H. R. 28 April 1842; N. R. X, § 62, 241; v. d. H. B. R. III, no. 79, 373; Tijds. VI, 185.

9129. De koopacte waarbij iemand op eigen naam een vast goed verkoopt, is geen acte constatant la propriété, in den zin van art. 12 der wet van 22 Frimaire, jaar VII. — Regtb. Utrecht 28 Junij 1865; N. N. V, 1.

9130. Om de mutatieregten, dat is het regt van eigendomsovergang bij de registratiewetten bepaald, te kunnen vorderen, is het thans naar de Nederlandsche wetgeving niet voldoende, dat er koop en verkoop is gesloten en bewezen; tevens behoort te blijken, dat er overdragt van eigendom is geschied; de eigendom van onroerend goed gaat alleen over door overdragt en overschrijving, op de wijze bij de wet voorgeschreven, met dat gevolg, dat er zonder zoodanige overdragt geen mutatie van eigendom plaats heeft, en art. 12 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, thans alleen in dien zin behoort te worden toegepast. — H. R. 20 Mei 1842; v. d. H., B. R. III, no. 80, 384; Zeg. I, no. 35, 161; N. R. XI, § 100, 401.

9131. De verkooper levert op voldoende wijze (wat de pakking betreft), indien door die wijze van levering geen schade aan het verkochte goed wordt toegebragt. Indien het gekochte zonder protest wordt aangenomen, kan daarop later niet worden teruggekomen. — Regtb. Amsterdam 18 Januarij 1855; N. R. B. V, 191; W. 1627.

9132. De notaris kan volstaan met in de acten van verkoop van onroerende goederen de verklaring des verkoopers op te nemen, dat hij niet weet, dat de overschrijving van het verkochte perceel heeft plaats gehad, zonder er bij te voegen, dat die overschrijving uit de voorhanden zijnde bescheiden niet is gebleken. — Regtb. Almelo 10 November 1841; N. R. XIII, § 35, 156.

9133. De notaris is krachtens zijne betrekking niet verpligt om voor de overschrijving der acten in de openbare registers te zorgen, doch heeft hij dit op zich genomen, dan is hij verantwoordelijk voor de schade uit de niet tijdige vervulling der formaliteiten voortvloeijende. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 Januarij 1848; Hof N.-Brabant 9 Januarij 1849; W. 1155; N. R. XXXIII, § 45, 224.

9134. Zoolang de levering door overschrijving niet is gedaan, is de kooper niet bevoegd het vast goed aan een derde te verkoopen, hij kan alleen overdragen zijn regt om door levering in den eigendom te worden gesteld. — H. R. 17 Januarij 1850; W. 1091; v. d. H., B. R. XI, no. 360, 132.

9135. Daden van eigendom zijn niet voldoende om regt en dubbel registratieregt wegens geheimen eigendomsovergang van onroerend goed te vorderen. Het regt van eigendomsovergang is eerst verschuldigd bij de levering. — H. R. 3 Maart 1865; W. de Gelder IX, 97; P. W. 4684; Regtb. Haarlem 26 April 1864; W. de Gelder VIII, 257.

9136. De levering van onroerende goederen, geschiedt door de overschrijving der acte in de openbare registers, zoodat de eigendomsovergang van verkocht onroerend goed ontegenzeggelijk plaats heeft niet voor, maar bij en tengevolge van de overschrijving. — H. R. 24 December 1846; W. 796; v. d. H., Zeg. II, no. 52, 384; N. R. XXVI, § 37, 145.

9137. De verklaring van den verkooper in de koopacte, dat hij het verkochte ter beschikking stelt van den kooper, voldoet niet aan de vereischten eener wettige eigendomsoverdragt. — Regtb. Sneek 9 October 1844; R. B. VIII, 323.

9138. De algemeene vermelding van transport en levering in een onderhandsche acte, welke vermelding in strijd is met de mede daarin voorkomende verklaring, dat de goederen zullen verblijven onder den kooper, stelt geen wettige levering daar. — Hof N.-Holland 27 Junij 1858; N. R. B. I, 3.

Art. 1496.

9139. Bij koop en verkoop van goederen alleen bepaald ten aanzien hunner soort, kan onder levering niet verstaan worden de toezending van alle

qualiteit dier goederen, maar alleen die van het gekochte. De verkooper moet bewijzen, dat de door hem geleverde goederen beantwoorden aan de bedongen qualiteit. — Regtb. Amsterdam 14 October 1869; W. 3176.

9140. De bepaling der wet dat de verkochte zaak, indien zij in een bepaald voorwerp bestaat, van het oogenblik van den koop, voor rekening van den kooper is, kan geen ander gevolg vóór de overschrijving der koopacte hebben, dan tusschen den verkooper en kooper, zoodat de laatstgemelde verpligt is de nadeelen van het verkochte te dragen en eerstgemelde om de voordeelen aan den kooper te laten genieten; de kooper kan de regten op die voordeelen tegen derden niet doen gelden, zoolang hij niet door levering eigenaar is geworden. De kooper kan mitsdien geen opzegging van hûur doen. — H. R. 28 April 1842; N. R. X, § 62, 241; v. d. H., B. R. III, no. 79, 373; W. 241; R. in N. III, 291.

9141. Begrip van een verkochte zekere en bepaalde zaak, in betrekking tot de plaats, waar de levering geschieden moet. Van het wettelijk begrip van levering kan door partijen bij overeenkomst worden afgeweken, te dien effecte, dat door afzending van de factuur der verkochte goederen aan den kooper, die goederen geacht worden te zijn geleverd. — H. R. 13 Februarij 1868; Mag. v. H. X, 78.

9142. Verkochte en door den verkooper afgezonden goederen, loopen voor rekening van den kooper. — Regtb. Alkmaar 30 April 1840; R. B. VII, 323.

9143. Indien bij koop en verkoop geen tijd bepaald is voor het weghalen van het verkochte, dan moet dit geschieden, zoodra een der partijen zulks verlangt. Als het blijkt, dat bij koop en verkoop eener bepaalde zaak, partijen niet kunnen gewild hebben, dat de verkooper voortdurend met de bewaring van het verkochte zou belast blijven, dan volgt uit den aard der overeenkomst zelve, de bevoegdheid van den verkooper om het goed in bewaring te stellen. Die inbewaringstelling komt voor rekening van een kooper, die door het niet afhalen van het gekochte daartoe aanleiding gaf. — Regtb. Leyden 10 December 1850; W. 1250.

9144. Verkoop van goederen op monster, zonder aanduiding van ligplaats, is geen verkoop van een zekere en bepaalde zaak (species). — Regtb. Amsterdam 26 Januarij 1859; N. R. B. IX, 41; Regtb. Amsterdam 10 December 1847; N. R. B. IX, 43.

Art. 1497.

9145. J. G. Vogel. De risico bij den genuskoop. — Utrecht 1868.

9146. Bij verkoop van onroerend goed tegen zekeren prijs per maat, is het regt van registratie en dat van overschrijving eerst vorderbaar, wanneer het werkelijk verkocht getal bunders land of onderdeelen, en mitsdien ook de prijs, zullen bepaald zijn. De invordering daarvan moet geschieden, zoodra uit latere stukken of bewijzen aangetoond kan worden, dat de rigting en grootte van het verkochte zijn vastgesteld. — M. F. 17 Mei 1852, no. 52 en 18 Augustus 1852, no. 32; P. W. 2/1852, 364.

9147. Het onderscheidend kenteeken tusschen een koop en verkoop bij het gewigt, en een koop en verkoop bij den hoop, bestaat daarin, dat onder den laatsten begrepen wordt een verkoop van goederen, hoe veel of hoe weinig gewigt zij ook zouden opleveren voor eenen globalen prijs. — H. R. 23 Maart 1849; v. d. H., B. R. X, no. 336, 354; W. 1038; N. R. XXXII, § 78, 309.

9148. Dit art. is ook van toepassing op geleverd ijzer. — Hof Groningen 28 Junij 1870; W. 3246.

9149. Waren bij getal of maat verkocht, moeten geacht worden dáár geleverd te zijn, waar zij toegeteld of toegemeten, werkelijk in het bezit der koopers zijn gekomen, niet dáár, van waar zij zijn afgezonden. — Regtb. Nijmegen 30 Mei 1850; N. R. B. VI, 623; W. 1684.

9150. Indien goederen bij het gewigt verkocht zijn en met vermelding van het gewigt op de factuur, franco ingescheept zijn (zonder dat de weging in tegenwoordigheid van den kooper of van iemand van zijnentwege plaats had en zonder dat de kooper aanwijzing deed van de wijze van vervoer), dan is de verzending nog geen levering, en het gevolg daarvan is, dat als die goederen onderweg vergaan, zulks geschiedt ten nadeele van den verkooper, die alsdan van den kooper de koopprijs niet vorderen kan. — Regtb. Amsterdam 15 April 1863; Mag. v. H. V, 134; W. 2503.

9151. Ingeval onderwigt beweerd wordt, moet zulks door den kooper bewezen worden, indien de verkooper zijnerzijds een extract van zijn boek overlegt en de kooper niet beweert, dat dit niet met het boek overeenkomt, of dat het onregelmatig gehouden is. — Regtb. Amsterdam 19 December 1866; Mag. v. H. IX, 44.

9152. Indien goederen bij de maat zijn verkocht en de kooper de goederen zonder meting tot zich heeft genomen, moet de levering geacht worden werkelijk te zijn geschied. De kooper kan in zoodanig geval zich niet op eenige ondermaat beroepen. — H. R. 16 November 1855; v. d. H., B. R. XX, no. 613, 88.

9153. Bij verkoop van granen van een bepaald gewigt, is de verkooper jegens den kooper tot schadevergoeding gehouden, indien door hem graan van minder dan het bedongen gewigt wordt geleverd.— Regtb. Groningen 10 Maart 1848; R. B. XII, 716.

9154. Het handelsgebruik brengt mede, dat de weging in dit art. bedoeld, ter plaatse der afzending en niet contradictoir met den kooper, maar eenzijdig door den verkooper geschiedt, behoudens des koopers regt op refactie bij bewezen minder gewigt. — Regtb. Zutphen 7 April 1859; W. 2148.

9155. Indien de kooper zich handelingen heeft veroorloofd, die regtens zijne genoegenneming met de levering aanduiden, kan het bewijs niet worden toegelaten, dat niet geleverd is, overeenkomstig gewigt en monster. — H. R. 3 Junij 1864; v. d. H., B. R. XXVIII, 522.

9156. Bij koop op levering van een partij of hoeveelheid graan van zeker gewigt, is de verkooper niet tot levering van een bepaalde partij, maar van een bepaald gewigt gehouden. Een bedrag van voorschot op kooppenningen, is niet onvereenigbaar met verkoop op levering. — Regtb. Rotterdam 7 Junij 1848; R. B. X, 441.

9157. Goederen niet bij den hoop, maar bij het gewigt verkocht, en van de eene plaats naar de ander afgezonden, kunnen niet geacht worden reeds op de plaats der afzending te zijn geleverd, maar eerst dan, als het gewigt is geconstateerd of geverifiëerd bij de ontvangst, omdat alsdan nog na de levering de waar zoude zijn gebleven voor rekening en risico van den verkooper, daar toch goederen die niet bij den hoop, maar bij het gewigt zijn verkocht, blijven voor risico van den verkooper, totdat zij gewogen zijn. — Regtb. Groningen 29 December 1848; N. R. B. I, 68.

9158. Goederen bij het gewigt verkocht en alleen soortelijk aangewezen kunnen niet gezegd worden zich op een bepaalde plaats te bevinden, de levering geschiedt bij de ontvangst. — Regtb. Groningen 8 Maart 1850; N. R. B. IV, 358.

9159. De kooper mag het erkend gekochte en bezorgde niet weigeren, op grond, dat hij daarenboven meer en dus te veel krijgt, als het losse stukken zijn en geen onafscheidelijke partij daarstelt. — Als de kooper eerst op gewigt en soort geen aanmerking maakt, kan hij zich daarna niet op gemis van weging en proeving beroepen, die hij bovendien in zijn magt had gehad. — Kantg. Alphen sine die; N. R. B. VIII, 545.

Art. 1498.

9160. Er heeft geen verkoop bij den hoop plaats gehad, indien uit de feitelijke beslissing voortvloeit, dat de verschuldigde prijs geheel moest afhangen van het getal ponden, die zouden worden uitgeleverd. — H. R. 23 Maart 1849; Corr. XVII, 50; v. d. H., B. R. X, no. 336, 354; N. R. XXXII, § 78, 309.

Art. 1499.

9161. Mr. G. H. van Bolhuis. Over den aard van den koop en verkoop op de proef. — N. R. Bijdr. XVI, 240, 285; XVII, 365.

9162. Bij koop en verkoop op de proef verbindt het eenvoudig aannemen der gekochte voorwerpen den kooper niet onherroepelijk tot het houden en betalen daarvan; aan den kooper moet eenigen tijd tot proefneming gelaten worden; de duur daarvan hangt af van de omstandigheden. — Regtb. Roermond 19 December 1851; W. 1369.

9163. De bewering van een gedaagde, dat hij heeft gekocht op de proef en dat het toegezonden meel niet was overeenkomstig met de eerstgeleverde proef, is, waar geen proef op behoorlijke wijze werd bewaard, niet voor tegenbewijs vatbaar, en kan alzoo niet als een onsplitsbaar gedeelte der erkentenis van het sluiten der overeenkomst worden beschouwd. — Regtb. Utrecht 7 October 1868; N. R. B. XX, 760.

9164. Bestelling van photographische portretten, waarbij de verbindtenis des bestellers afhankelijk wordt gemaakt van de goedkeuring der proef en toestemming in den prijs.

De billijkheid brengt mede, dat de besteller, bij afkeuring niet van elke belooning of vergoeding is ontslagen. — Regtb. Utrecht 13 Mei 1868; N. R. B. XX, 781.

9165. Op bestelling geleverd hout is niet gekocht op de proef, maar onder de opschortende voorwaarde dat het door den kooper moet worden goedgekeurd. De kooper heeft geen formaliteiten te vervullen, indien hij de gekochte goederen wegens gebrekkige qualiteit weigert. — Kantg. Zwolle 27 Sept. 1864; W. 2708.

9166. De omstandigheid, dat goederen niet op monster, maar zeilende verkocht zijn, sluit de verpligting niet uit, om de bij overeenkomst bedongen kwaliteit te leveren. Indien de verkooper terug neemt, wat door hem geleverd werd en zulks op het beweren des koopers, dat de qualiteit van het geleverde niet voldoende is, kan hij, verkooper, later tot restitutie wegens wanpraestatie aangesproken, niet vorderen, dat de kooper bewijze, dat het aangebodene onvoldoende was. — Regtb. Amsterdam 15 November 1855; N. R. B. VI, 64.

9167. Wie beweren wil, dat het geleverde niet overeenkomt met het monster, waarop de koop gesloten is, behoort de noodige maatregelen te nemen, om de identiteit, zoowel van het monster als van het geleverde te constateren. — Regtb. Amsterdam 13 November 1856; N. R. B. VII, 286.

9168. Indien de kooper en ontvanger van op monster gekochte koopwaren, deze naar elders verzendt om ze te doen onderzoeken, zonder dat blijkt van maatregelen ter verzekering der identiteit en van voorzorgen ten behoeve van den verkooper, kan de kooper tegenover den verkooper niet worden toegelaten tot het bewijs dat niet behoorlijk in gewigt en qualiteit is geleverd. — Regtb. Rotterdam 30 Junij 1862, 20 Mei 1863; Hof Z.-Holland 11 Januarij 1864; Mag. v. H. VI, 42; H. R. 3 Junij 1864; Mag. v. H. VI, 103.

9169. Hij, die weigert gekochte goederen bij de levering te ontvangen, op grond, dat zij niet beantwoorden aan het aan hem gezonden staal of monster, is verpligt het bewijs van dat beweren te leveren. — H. R. 16 December 1842; v. d. H., B. R. IV, no. 95, 128; N. R. XIII, § 88, 364.

9170. De afgifte van proefneming vóór de veiling, verpligt den verkooper aan den kooper te leveren, overeenkomstig het aan hem afgegeven monster, niettegenstaande in de veilconditien zijn opgenomen de woorden: „zonder actie of refactie, gezien of ongezien."

In dezelfde veiling kan de een op monster, de ander niet op monster koopen, al naar mate men een proefmonster heeft ontvangen of niet. — Regtb. Amsterdam 5 Junij 1867; W. 2942; Mag. v. H. IX, 275.

9171. Koop op monster, onder voorwaarde dat het den fabrikant verzegeld toevertrouwde monster de af te leveren goederen zou vergezellen, geeft bij het ontbreken van het monster, regt tot weigering van de partij. — Regtb. Rotterdam 13 Maart 1867; W. 2945.

9172. Ingeval van verschil bij een koop en verkoop op monster, of het geleverde aan het monster voldeed, rust de bewijslast op den kooper, indien hij niet onmiddelijk na de toezending het geleverde heeft teruggezonden. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1864; W. 2620.

9173. Koop en verkoop op een bestelbriefje stelt niet daar koop op monster, of onder eene opschortende voorwaarde, maar moet als onvoorwaardelijke koop worden beschouwd. Dit is ook het geval, wanneer bestelde goederen, door vervoer of verplaatsing, kunnen worden beschadigd of bedorven. — Kantg. Helder 20 November 1860; W. 2238.

9174. Het in den groothandel gebruikelijk doorsneêmonster, getrokken uit de geheele lading, kan niet gelden als koopmonster van een gedeelte der lading. — Regtb. Amsterdam 27 Augustus 1861; W. 2315.

9175. Verkoop op monster sluit de verpligting tot vrijwaring wegens verborgen gebreken niet uit. De verkooper is dus tot vrijwaring gehouden, al heeft hij overeenkomstig het monster geleverd, wanneer blijken mogt, dat het monster niet is van die species, welke verkocht is. — Regtb. Amsterdam 12 Februarij 1868; W. 2998.

9176. Indien verkocht is onder de clausule „zonder actie of refactie, gezien of niet gezien," en in de veilconditiën geen sprake is van monsters, als alleen in een toegevoegd berigt, dat „daags na de veiling van elke kaveling een monster voor de koopers beschikbaar is," dan kan de verkooper niet geacht worden zich te hebben verbonden tot levering eener zekere qualiteit overeenstemmende met een bepaald monster. — Hof N.-Holland 28 Mei 1868; W. 3041; Mag. v. H., X, 152.

9177. Indien koop en verkoop is gesloten op monster, en de goederen door des koopers bediende zijn ontvangen, zonder dat bij de ontvangst vergelijking met het monster heeft plaats gehad, kan de kooper worden toegelaten tot het bewijs, dat de goederen niet aan het monster voldoen. — Kantg. Dordrecht 16 Februarij 1858; W. 1999.

9178. Bij verzuim van maatregelen om de identiteit van monster en koopwaar te constateren, kan geen onderzoek deswege plaats hebben.

De beslissende eed om de identiteit te bewijzen, is niet admissibel, indien de verkoop of levering heeft plaats gehad per volgbriefje op een derde. — Regtb. Amsterdam 13 November 1856; W. 1817.

9179. De wet onderscheidt niet tusschen het koopen op en naar monster. — Regtb. Amsterdam 26 November 1868; W. 3089.

9180. Bij verkoop op monster rust op den verkooper die betaling vordert, het bewijs dat behoorlijk, d. i. overeenkomstig het monster is geleverd. — Regtb. Amsterdam 26 November 1868; N. R. B. XIX, 245.

9181. Bij koop en verkoop op de keur, kan de afzender die geen berigt van afkeuring ontvangt, hieruit een stilzwijgende aanvaarding opmaken, en den koop en verkoop als definitief gesloten beschouwen. — Hof N.-Holland 14 December 1865; W. 2806.

9182. Hij, die zich tegen eene actie tot levering verweert, kan alleen dan vorderen, dat de monsters der verkochte, maar niet geleverde zaak, in regten worden overgelegd, wanneer hij kan aantoonen, dat in die overlegging voor hem een wezenlijk belang is gelegen. — Regtb. Tiel 9 September 1864; W. 2729.

9183. Indien een verkoop op monster of staal is gesloten, behooren partijen over en weer het staal of monster te waarmerken, of op eenige andere wijze de identiteit te verzekeren, indien dat niet is geschied, kan de uitvoering van den koop niet door een monster of staal worden gestaafd, omdat alleen een erkend staal de strekking kan hebben voor elke partij om zich te vergewissen, voor den een wat hij te leveren, voor den ander wat hij te ontvangen heeft. — Regtb. Amsterdam 6 Maart 1862; N. R. B. XII, 549.

9184. Wie op monster verkoopt, moet een waar leveren van gelijke soort en deugdelijkheid. Hij heeft daarom nog juist niet de identieke partij verkocht, waaruit het monster getrokken is; bij het te loor gaan van die partij, is hij dus nog tot levering gehouden. — Regtb. Amsterdam 26 Januarij 1859; Mag. v. H. I, 159.

9185. Indien op monster verkocht is, moet het monster geacht worden onder den kooper te berusten, wanneer geen makelaar dit bewaart. Het monster is een bewijsstuk aan beide partijen gemeen. De kooper, levering overeenkomstig monster vorderende, moet op de vordering des verkoopers, het monster ter griffie overbrengen. — Regtb. Arnhem 3 Dec. 1863; Mag. v. H. V, 296.

9186. Bij koop en verkoop op monster rust de bewijslast, dat het verkochte met het monster overeenkomt op den verkooper, tenzij de kooper in het gezondene hebbe berust. Nogtans kan dat bewijs niet van dezen worden gevergd, indien niet blijkt, dat de kooper, die in het bezit is der partij en van het monster, middelen in het werk heeft gesteld, om de identiteit van monster en partij te bewaren en deze daardoor het bewijs van den verkooper onmogelijk heeft gemaakt. Indien de kooper beweert, bij missive wegens de ontvangen goederen te hebben gereclameerd, doch de verkooper ontkent dien brief te hebben ontvangen, dan kan niet als bewezen worden aangenomen, dat de brief werkelijk is verzonden en daardoor berusting is uitgesloten. — Regtb. Amsterdam 19 December 1866; Mag. v. H. IX, 44.

9187. Koop en verkoop op een vooraf goedgekeurd monster, is geen voorwaardelijke overeenkomst. — Hof Overijssel 22 November 1869; W. 3188.

9188. Indien van de bevoegdheid om de gekochte waren terug te zenden, binnen een bekwamen tijd geen gebruik gemaakt wordt, wordt naar handelsgebruik de goedkeuring der waren verondersteld. — Regtb. Amsterdam 28 April 1869; N. R. B. XX, 36.

9189. Indien een koop en verkoop op stalen of monsters heeft plaats gehad, kan de kooper de goederen terugzenden en is hij niet verpligt den kopprijs te betalen, indien hij meent, dat de goederen niet met de stalen of monsters overeenkomen; indien de stalen in handen van den verkooper zijn gebleven, moet dit laatste door dezen worden bewezen. — H. R. 12 November 1847; v. d. H., B. R. IX, no. 273, 134; W. 872.

9190. Indien een koopwaar, onder een algemeenen naam bekend, is verkocht, en de kooper deze heeft aangenomen en verbruikt, is hij later niet bevoegd de betaling te weigeren, uit hoofde aan hem de bedoelde soort niet zou geleverd zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 26 Januarij 1848; W. 1013.

9191. Het is geen vereischte om bij verkoop van raapolie, vooraf een monster of proef te geven, dit is slechts een gewoonte, doch mag niet als algemeene regel gelden. — Regtb. Amsterdam 12 Nov. 1841; R. B. IV, 221; W. 248; R. in N. III, 162; Hof N.-Holland 31 December 1841; W. 254; R. in N. III, 187.

9192. De aansprakelijkheid wegens verborgen gebreken, die in den aard der koopwaar gelegen zou zijn, wordt niet opgeheven door dat op monster is verkocht en de levering overeenkomstig het monster is geschied. Het bezwaar omtrent de te bewijzen identiteit van de geleverde waar en omtrent het monster waarop gekocht is, komt niet te pas tegenover de vordering, tot overlegging van monster en tot expertise, — maar eerst bij de beoordeeling der kracht van de expertise. — Regtb. Amsterdam 12 Februarij 1868; Mag. v. H. X, 132.

9193. De kooper van werktuigen op de proef aangegaan, is niet tot de betaling gehouden, indien hij de goederen zonder reclame heeft ontvangen, maar korte dagen daarna aan den verkooper heeft doen kennen, dat zij niet aan de verwachting voldoen. — Regtb. Roermond 19 December 1851; W. 1369.

9194. Bij koop en verkoop op staal en monster, moet het beding aan zijde des koopers, dat, indien hij de goederen niet geheel overeenkomstig met het staal of monster zal vinden, de koop niet zal doorgaan en de bezending voor rekening en ter dispositie van den verkooper zal blijven, zonder eenige andere formaliteit, dan een te geven advies aan den verkooper, beschouwd worden, als met den aard der overeenkomst zoodanig strijdig, dat het behoort te worden verworpen. — Hof N.-Brabant 9 Junij 1846; N. R. XXXIV, § 93, 429.

Art. 1501.

9195. B. Wichers. An in contractu aestimatorio transferatur dominium. — Gron. 1810.

9196. H. C. Focke. De pretio in emtione venditione. — Traj. 1827.

9197. J. W. IJssel de Schepper. De definitione pretii in emtione venditione, alterius, etiam unius ex contrahentibus arbitrio, valide relinquenda. — Gron. 1803.

9198. C. A. Duker. De rescissione emtionis venditionis ob vilius pretium, ex historia juris illustrata. — Amst. 1828.

9199. Indien bij verschil over den koopprijs, de verkooper tot staving van den door hem beweerden (hoogeren) prijs, zijn rigtig gehouden koopmansboek overlegt, en de kooper zijnerzijds hetzelfde doet ter staving van den door hem beweerden (lageren) prijs, dan moet, bij gebreke van andere ter zake dienende omstandigheid, — de lagere prijs als be-

wezen aangenomen worden. — Regtb. Amsterdam 20 October 1864; Mag. v. H. VI, 295.

9200. Welke regten van registratie zijn er verschuldigd op een verkoop van onroerende en roerende goederen, als de verkoop heeft plaats gehad voor een lijfrente? — W. de Gelder, Adv. IV, 365.

9201. Bij verkoop van onroerende goederen tegen een door een deskundige te bepalen prijs, is de opgave van dien prijs door den schatter in de acte van verkoop niet onderworpen aan de heffing van een afzonderlijk regt. — M. F. 6 Augustus 1853, no. 10; P. W. 1/1853, 196.

9202. Is de overdragt van onroerend goed door een vader aan een of meer zijner kinderen te beschouwen als gift, wanneer de koopprijs niet wordt betaald, maar de koopers in voldoening daarvan zich verbinden tot onderhoud van hunnen vader? — Jur. Vraagal IV, 235.

9203. Indien bij notariële acte, de kooper verklaart wegens restante kooppenningen een som gelds schuldig te zijn, terwijl bij de vroeger opgemaakte koopacte is verklaard, dat de daargenoemde koopprijs is voldaan, moet het er voor gehouden worden, dat de later bedoelde restante kooppenningen, eene verhooging van prijs is, weshalve daarover een evenredig registratieregt van 4 pct. is verschuldigd. — M. F. 12 Julij 1864, no. 113; P. W. 4524.

9204. Indien de levering is erkend, maar de te betalen koopprijs wordt betwist, op grond, dat partijen het daarover niet eens zijn geworden, moet men geacht worden dien prijs te hebben bedongen, op welken de koopwaar door deskundigen zal worden geschat. — Regtb. Deventer 25 Maart 1857; N. R. B. XI, 315.

9205. Onder den prijs is alleen begrepen de koopprijs, dat is de geldsom waarvoor de goederen zijn gekocht, daaronder kunnen niet worden begrepen transportkosten. — H. R. 21 Junij 1867; N. R. LXXXVI, § 23, 174.

9206. Indien partijen den koopprijs aan de begrooting van derden hebben overgelaten, dan komt die bepaling in plaats van den door partijen zelve bepaalden prijs, en moeten zij zich mitsdien daaraan houden. — H. R. 8 Maart 1867; N. R. LXXXV, § 39, 311.

9207. Is het een vereischte voor het bestaan der overeenkomst van koop en verkoop, dat de prijs moet zijn bedongen in geld, of in zoodanige andere roerende zaken, die ten allen tijde voor een dadelijke verwisseling in geld vatbaar zijn? — Wanneer in eene door partijen dusgenoemde acte van koop en verkoop wordt gezegd, dan in plaats van koopprijs de kooper zal overnemen eenige schulden, ten laste van den verkooper bestaande, en deze zijn leven lang zal onderhouden, is dan de benaming in strijd met de handeling? Een zeeschip wordt in de plaats eener bouwhoeve gegeven, stelt deze overeenkomst koop of ruiling daar? — Jur. Vraagal III, 181.

9208. Het in betaling geven van goederen tot gedeeltelijke kwijting van schuld, moet onderscheiden worden van koop en verkoop. Indien bij dergelijk in betaling geven van goederen geen prijs is bepaald, heeft de crediteur geen regt om op grond van dit gebrek aan prijsbepaling betaling in geld te vorderen tegen weder afgifte der goederen, vooral niet, indien hij ze geruimen tijd onder zich hield. — Regtb. Amsterdam 12 Oct. 1859; Mag. v. H. I, 200.

9209. De koopprijs behoeft niet steeds in een geldsom te bestaan; indien onroerend goed wordt verkocht om daarvoor ten eeuwigen dage drie personen in een gesticht op te nemen en te onderhouden, wordt deze handeling geen schenking en verliest zij niet het karakter van koop en verkoop. — Regtb. Roermond 26 Maart 1857; P. W. 3018.

9210. Ingeval bij verkoop voor een bepaalde som, bedongen is, dat de kooper in plaats van een deel der koopsom te voldoen, een lijfrente ten laste des verkoopers voor zijne rekening zal nemen, moet die lijfrente dan als last worden beschouwd? — W. de Gelder, Adv. I, 388.

9211. De prijsbepaling bestaat ook dan volgens overeenkomst, indien bij de koopacte in een bijzonder geval een later tijdstip wordt aangewezen, waarop die prijsbepaling zal worden geregeld, en daarbij aan een der partijen de bevoegdheid wordt gegeven, zoodra hij dit in zijn belang noodig oordeelt datgene te doen, wat volgens overeenkomst is bepaald om tot de regeling en vaststelling van het bedrag van den koopprijs te geraken.

Hetgeen in diervoege door een der partijen geschiedt, tengevolge van hetgeen is overeengekomen, heeft door den wil van beide partijen plaats; bij de uitoefening van regten en bevoegdheden daardoor verkregen, is aan geen willekeur van een der partijen te denken.

Hoezeer aan een derde de begrooting van den koopprijs kan worden overgelaten, kan daaruit niet worden afgeleid, dat daardoor alle andere wijze van prijsbepaling ongeoorloofd zou zijn. — H. R. 19 Mei 1859; v. d. H., B. R. XXIII, no. 741, 281.

9212. Indien partijen goederen bestellen en leveren zonder prijsbepaling, moeten zij geacht worden dien prijs te hebben aangenomen, welke door deskundigen ingeval van verschil wordt bepaald als representerende de waarde van het verkochte. — Regtb. Amsterdam 4 October 1849; R. B. XII, 101.

9213. Niet alle dadelijke inbezitstelling van eenig voorwerp is een overdragt van eigendom, maar alleen een zoodanige inbezitstelling waarbij de wil van eigendom over te dragen aanwezig blijkt te zijn, of door de wet verondersteld wordt; die wettelijke veronderstelling hangt daarvan af, of de overeenkomst, die de inbezitstelling is voorafgegaan, verzeld of gevolgd, eene zoodanige is die het voornemen tot overdragt van eigendom in zich sluit. — Regtb. Amsterdam 7 April 1840; R. B. VI, 655.

9214. Indien men niet naar den prijs van geneesmiddelen heeft geïnformeerd, noch deswege een overeenkomst heeft gesloten, moet men geacht worden de bepaling daarvan aan den apotheker, die tevens geneesheer is, te hebben overgelaten. — Regtb. Amsterdam 21 Nov. 1848; R. B. VI, 24.

9215. Als in een koopacte van roerende goederen de waarde dier goederen niet is uitgedrukt, is het om de ambtshalve begrooting van den ontvanger der registratie geoorloofd te maken, niet voldoende dat onder de acte eene verklaring wordt geplaatst, houdende opgave van de waarde, die door de partijen of door den notaris aan het verkochte wordt toegekend. Die verklaring moet integendeel een opgave inhouden van den wezenlijken koopprijs. — H. R. 4 Mei 1866; W. 2792; N. R. LXXXIII, 11.

9216. Wanneer een koopacte den prijs niet vermeldt, moet niet de waarde, maar den koopprijs door partijen worden opgegeven. — Regtb. Rotterdam 15 November 1865; W. 2729.

9217. De overeenkomst bij een koopcontract, dat de prijs van het verkochte zal geregeld worden door twee makelaars van weerszijden, of bij weigering des verkoopers, door den kooper te benoemen, of wel dat de prijs zou zijn de zuivere opbrengst van den verkoop ter beurze, is in regten onbestaanbaar, daar in het eerste geval de benoeming der makelaars, in het tweede geval de keus om al of niet te koopen, geheel aan een der partijen wordt overgelaten. — Hof N.-Holland 2 December 1847; N. R. XL, § 85, 399; W. 959; R. B. XI, 206; anders Regtb. Amsterdam 30 Junij 1846; W. 959.

9218. Partijen zijn verpligt om den koopprijs op te geven, en niet de waarde, indien in een koopacte de prijs niet is vermeld. — Regtb. Rotterdam 15 November 1865; N. N. V, 11.

9219. Verhooging van den vroeger uitgedrukten koopprijs bij afzonderlijke acte ter voorkoming van waardering aan zijde van het bestuur der registratie. Dubbel regt. — Regtb. Eindhoven 8 Junij 1863; W. de Gelder, Adv. VII, 354.

Art. 1502.

9220. A. J. M. Holster. Bepaling bij openbaren verkoop van onroerende goederen, dat de kooper de kosten zal voldoen; beslag onder den kooper. — R. en W. X, 193.

9221. Mr. A. J. Zubli. Welke registratieregten zijn verschuldigd bij verkoop van onroerend goed aan drie personen, onder bepaling, dat het de eigendom zal zijn van den langstlevende hunner? — R. en W. IX, 53.

9222. Welke lasten mogen, bij publieken verkoop en van onroerende goederen voor de berekening der registratieregten, bij de koopprijzen worden gevoegd? — W. de Gelder, Adv. I, 32.

9223. Is het een last vatbaar om voor de berekening der registratieregten bij den koopprijs te mogen worden gevoegd, als die prijs vroeger wordt voldaan, dan het gekochte mag worden aanvaard? — W. de Gelder, Adv. I, 204.

9224. Welke regten van registratie zijn er verschuldigd op acten van verkoop van grondrenten? — Zijn die renten immer als lasten te beschouwen. — W. de Gelder, Adv. I, 331.

9225. Wanneer bij een acte van koop en verkoop bedingen zijn gemaakt, die als lasten moeten worden beschouwd, kan dan op de schatting worden teruggekomen, als de schatting van die lasten door partijen, bewijsbaar te laag geschied is? Verkoop met beding van levensonderhoud. — W. de Gelder, Adv. I, 543.

9226. Als bij acte van koop en verkoop een voorwaardelijke betaling bedongen is, moet deze dan begroot en als last bij de koopsom worden gevoegd ter berekening der registratieregten? — W. de Gelder, Adv. II, 9.

9227. Mag als last beschouwd worden bij verkoop, een latere ingenottreding van den kooper, bij dadelijke betaling van den koopprijs. — W. de Gelder, Adv. IV, 154.

9228. G. L. Wie moet bij gebreke van spetiaal beding, ingeval van verkoop van onroerende zaken, de kosten en regten van transcriptie der titels bij den hypotheekbewaarder betalen, de kooper of de verkooper? — R. B. II, 95.

9229. Moet als een last bij den koopprijs te voegen, of als voorbehoud van vruchtgebruik worden beschouwd, als bij verkoop de kooper zich voor zijn leven het regt van gebruik of bewoning van een deel van het verkochte voorbehoudt? — W. de Gelder, Adv. IV, 341.

9230. Moeten tengevolge van de bepaling van art. 1512 Burg. Wetb. de regten en kosten van overschrijving in de openbare registers, wanneer bij de acte daaromtrent geen beding is gemaakt, gedragen worden door den verkooper, of zijn deze begrepen onder de andere bijkomende onkosten, bedoeld in art. 1502 en daarbij den kooper opgelegd? — Jur. Vraagal III, 291.

9231. Indien bij eene acte van koop en verkoop de kooper grondlasten voor zijne rekening neemt, moeten deze dan bij den koopprijs worden gevoegd ter berekening van het registratieregt? — Jur. Vraagal I, 413.

9232. Bij verkoopingen van onroerende goederen moeten de kosten, welke volgens het Burg. Wetb. ten laste van den kooper komen, voor de berekening der registratieregten niet bij den koopprijs worden gevoegd. — M. F. 20 October 1840, no. 647; N. R. VI, § 71, 360.

9233. Registratieregt op een acte van verkoop door den huurder van een perceel grond, van een door hem op dien grond gesticht gebouw, met beding, dat de huur voortaan door den kooper zal worden uitbetaald. — M. F. 29 September 1859, no. 96; P. W. 3594.

9234. Registratieregt op een acte van verkoop, houdende bepaling, dat de kooper gehouden is tot een jaarlijksche uitkeering aan een polder, voor het onderhoud van krib en pakwerken. Onderscheid tusschen een polderlast en een grondrente. — M. F. 10 October 1853, no. 33; P. W. 3595.

9235. Registratieregt op een acte van verkoop, waarbij de kooper een schuld ten laste van den verkooper overneemt, met bepaling, dat de rente voortaan door den kooper zal worden betaald. — M. F. 22 December 1859, no. 100; P. W. 3711.

9236. Op verkoop van onroerend goed met verpligting tot overneming eener vordering op eene verzekeringmaatschappij, is behalve het registratieregt van 4 pct., over den koopprijs, een regt van 1 pct., wegens overneming van schuldvordering te betalen. — M. F. 7 Februarij 1859, no. 39; P. W. 3330.

9237. De bloote eigenaar en de vruchtgebruiker van een vast goed veilden dit in het openbaar, en de bloote eigenaar kocht het. Tot berekening van het aandeel van het vruchtgebruik in die waarde, is een begrooting noodig volgens art. 10 der wet van 16 Junij 1832, ter bepaling van het registratieregt. — M. F. 13 Januarij 1854; P. W. 2/1853, pag. 390.

9238. Moeten erfpachten, welke in de koopacte van een perceel bouwland als lasten worden vermeld, bij den koopprijs worden gevoegd ter berekening van het registratieregt? — Jur. Vraagal III, 364.

9239. Als bij verkoop van schorren, opgelegd is de verpligting voor de koopers om een dijk te leggen, waarvan verkoopers den eigendom aan zich houden, is het genot van die dijken niet als een last te beschouwen. — M. F. 29 Junij 1855, no. 93; P. W. 1/1855, 161.

9240. Indien bij verkoop wordt vermeld, dat het verkochte perceel met een jaarlijksche grondpacht of jaarlijksche vaste huur is bezwaard, moet men zich houden aan de qualificatie, door partijen of den notaris zelven aan de rente gegeven. — M. F. 22 Maart 1855, no. 63; P. W. 1/1855, 161.

9241. Bij verkoop van grond, waarop de kooper reeds gebouwen heeft gesticht, moet het registratieregt ook over de waarde der gebouwen geheven worden, omdat het gebouwde aan den eigenaar van den grond vervalt, tenzij de kooper aantoone, dat hij het gebouwde eerst had gesticht nadat hij bij behoorlijken titel het regt van opstal verkregen had en van de gebouwen de grondbelasting had betaald. — M. F. 11 Maart 1850, no. 54; P. W. 1222.

9242. Het in een koopacte voorkomend beding, dat het verkochte perceel ten nutte van een erf, dat aan den verkooper blijft toebehooren, belast wordt met een erfdienstbaarheid, vormt niet een last vatbaar om voor de berekening van het registratieregt bij den koopprijs te worden gevoegd, maar eene reserve die de waarde van het verkochte vermindert. — M. F. 25 Januarij 1869, no. 15; P. W. 5477.

9243. Indien een huis, zonder regt van opstal of erfpacht, op eens anders grond staande is ver-

kocht, om op de eerste aanmaning van den grondeigenaar te worden afgebroken, is een registratieregt van 2 pct. als van roerend goed verschuldigd, met bevoegdheid van het bestuur, om, indien de afbraak niet binnen zes maanden is geschied, 2 pct. bij te vorderen. — M. F. 20 Augustus 1859, no. 164; P. W. 3592.

9244. Op een verkoop van onroerend goed, geschat op *f* 100, maar betaald door kwijtschelding van *f* 200, door den kooper aan den verkooper verschuldigd, is het registratieregt verschuldigd over *f* 200, als zijnde de koopprijs. — M. F. 19 Jan. 1846, no. 68; Tijds. v. R. I, 88, 56; P. W. 1/1846, 230.

9245. Indien de koopprijs vroeger wordt betaald dan de aanvaarding door den kooper zal plaats hebben, moet wegens het gemis der rente gedurende dien tijd, welke den uitgedrukten koopprijs verhoogt, tot berekening van het regt, dat bedrag worden bijgevoegd. Indien de betaling minder dan drie maanden voor de aanvaarding plaats heeft, moet de bijvoeging niet geschieden. — M. F. 26 September 1846, no. 55; P. W. 1846, no. 482; M. F. 19 December 1849, no. 6; P. W. 1220.

9246. Indien alleen bloot eigendom van eenig goed wordt verkocht, terwijl het vruchtgebruik reeds door derden is bezeten, kan de waarde daarvan ter berekening van het regt niet bij den koopprijs worden gevoegd; alleen als het vruchtgebruik door den verkooper wordt voorbehouden, moet die bijvoeging plaats hebben. — Regtb. Eindhoven 27 Junij 1842; M. F. 9 Febr. 1846, no. 78; P. W. 175.

9247. De verbindtenis van den kooper, om aan een gekocht huis verbeteringen te doen, die aan den huurder toegezegd waren door den verkooper, stelt een last daar, die begroot en bij den koopprijs gerekend moet worden. — M. F. 28 November 1846, no. 23; P. W. 180.

9248. Indien de kosten van drukken der billetten, van omroepen en veilen, kamerhuur enz. den verkoop voorafgegaan zijnde, ten laste van den kooper worden gebragt, moeten zij bij den koopprijs worden gevoegd ter berekening van het registratieregt. Bij dit art. worden alleen die kosten ten laste van den kooper gebragt, die eerst na de overeenkomst ontstaan. — M. F. 19 Januarij 1850, no. 114; P. W. 1219.

9249. Indien bij ééne acte, onderscheiden roerende goederen, voor welker verkoop bij de wet niet dezelfde belasting is vastgesteld, voor een éénigen prijs worden verkocht, moeten partijen bij afzonderlijke verklaring opgeven, den prijs van de verschillende goederen, bij verzuim daarvan doet de ontvanger ambtshalve de schatting, en kunnen partijen, die de eigen schatting verzuimen, daarop later niet terugkomen. — M. F. 14 Dec. 1859, no. 8; P. W. 3709.

9250. Veiling van koopmansgoederen, waarbij bepaald is, dat de koopers het door hen gekochte in het entrepôt verkiezende te ontvangen, zich deswege zullen kunnen verklaren, en alsdan een korting op den koopprijs zullen genieten. Het regt moet na die verklaring, wegens zoodanige goederen berekend worden over den prijs na aftrek der korting. — M. F. 22 November 1832, no. 2; P. W. 2/1832, 143, no. 4.

9251. Indien bij verkoop van onroerend goed de kooper boven den prijs ten zijnen laste moet overnemen twee onlosbare kapitalen op het goed rustende, moeten wel die kapitalen als lasten bij den koopprijs en daarvan dus ook 4 pct. registratieregt worden betaald, doch daarvoor is niet bovendien 2 pct. verschuldigd wegens overwijzing van renten, welke alleen betrekkelijk is tot grondrenten en zakelijke lasten, doch niet tot personeele schulden. — M. F. 7 Junij 1858; P. W. 3092.

9252. Indien bij verkoop het vruchtgebruik door den verkooper wordt voorbehouden met bepaling, dat de kooper den prijs eerst zal betalen na geeindigd vruchtgebruik, behoeft wegens het vruchtgebruik niets bij den koopprijs als last worden gevoegd voor de berekening van het registratieregt. — M. F. 22 Augustus 1851, no. 71; P. W. 1472.

9253. Bij openbare verkoop van onroerende goederen, is geen registratieregt van schuldbekentenis verschuldigd wegens trekpenningen, die bij de voorwaarden aan de bieders worden uitgeloofd. — M. F. 29 Nov. 1852, no. 125; P. W. 2/1852, pag. 305.

9254. Indien de kosten der magtiging tot verkoop van onroerende goederen mede aan minderjarigen behoorende, bij de voorwaarden ten laste van den kooper worden gebragt, moeten deze voor de berekening der registratieregten bij den koopprijs worden gevoegd, omdat zij zijn kosten om tot den verkoop te geraken, die volgens de wet niet ten laste van den kooper komen. — M. F. 27 Julij 1860, no. 10; P. W. 3710.

9255. De tiendmaaltijdspenningen gewoonlijk 6 pct. van de tiende, die bij sommige verkoopingen van tienden ten laste van den kooper worden gebragt, moeten worden beschouwd als kosten, die bij de koopprijs moeten worden gevoegd voor de berekening der registratieregten. — M. F. 27 Julij 1860, no. 10; P. W. 3710.

9256. Aankoop door een mede-eigenaar voor 3/4, van een onverdeeld 1/4, in een huis. Overneming door den kooper van het aandeel des verkoopers in de hypothecaire schuld op het verkochte gevestigd. Welk bedrag daarvan moet als last bij den koopprijs worden gevoegd? — M. F. 5 December 1860, no. 30; P. W. 3719.

9257. De overneming door den kooper van een verhuurd huis van de door den verkooper jegens den huurder aangegane verbindtenis, om het huis te doen herstellen, is geen afzonderlijke last, die voor de berekening van het registratieregt bij de hoofdsom moet worden gevoegd; het is ook geen afzonderlijke beschikking, die aan eenig vast regt onderworpen kan worden. — M. F. 28 Julij 1862, no. 22; P. W. 4067.

9258. Indien vast goed wordt verkocht, met bepaling, dat de kooper eeuwigdurend zal belast zijn met een jaarlijksche uitkeering aan den tijdelijken pastoor, moet het twintigvoudig bedrag dier uitkeering bij den koopprijs als last worden gevoegd voor de berekening van het registratieregt. — M. F. 2 Julij 1862, no. 23; P. W. 4070; M. F. 19 December 1849, no. 10; P. W. 1217.

9259. De notaris is bevoegd voorschot te vorderen voor de kosten, vallende op het passeren van acten van koop en verkoop. — H. R. 1 Februarij 1856; Corr. XXX, 275; v. d. H., B. R. XX, no. 619, 169; N. R. LII, § 22, 96.

9560. Bij de beoordeeling der bepalingen eener overeenkomst van koop en verkoop wordt ten onregte beweerd, dat de prijsbepaling van den wil van een der partijen afhankelijk gesteld, daarom in strijd met de wet is. — H. R. 19 Mei 1859; Corr. XXXIV, 85; v. d. H., B. R. XXIII, no. 741, 281; W. 2067; N. R. LXII, § 29, 133.

9261. De kooper van een onroerend goed kan van den verkooper vorderen, dat er acte van koop en verkoop, als tot de overschrijving en daardoor tot de overdragt van den eigendom onmisbaar, worde opgemaakt, gelijk mede dat in die acte worde opgenomen, niet alleen de voorwaarde van den koop, maar ook een genoegzame omschrijving van het verkochte. — Hof Gelderland 25 September 1844; Regtz. III, 377.

9262. Indien bedongen is, dat strijkgeld genoten

zal worden door de hoogste bieders, als zij door anderen zullen worden afgemijnd, is dat strijkgeld, hetzij op een enkele kavel, hetzij op meerdere tot een massa, niet vorderbaar door de hoogste bieders, die door afmijning koopers zijn geworden; ook niet door hen, die niet waren afgemijnd, maar zelve provisioneele koopers zijn geworden; ook niet die wier kavelingen in de massa zijn vervallen, of die zich zelve hebben afgemijnd. — Regtb. Utrecht 9 Maart 1855; W. 1671; P. W. 1/1855, 175.

9263. Het registratieregt is op een acte, houdende koop en verkoop van onroerende goederen, dadelijk vorderbaar, en niet eerst na de levering, hoezeer bij onze wetgeving de eigendom eerst overgaat door de overschrijving in de registers. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1850; Tijds. v. R. V, 326, no. 333.

Art. 1503.

9264. P. C. Walland. De iis qui ob certam rationem emere prohibentur. — Traj. 1835.

9265. Aankoop door den man, tot wederbelegging van den te verkrijgen koopprijs van te verkoopen goederen der vrouw; registratieregten van verkoop. — W. de Gelder, Adv. VII, 351.

Art. 1505.

9296. Is art. 38 van het decreet van 14 Junij 1813 nog van toepassing, en moet hetzelve niet worden aangemerkt te zijn vervallen door art. 1505 Burg. Wetb.? — W. 39.

9267. H. P. van der Horst. Eenige opmerkingen over de openbare verkoopingen van roerende goederen. — Weesp 1863; beoord. door mr. P. P. P. Kist, R. en W. XVI, 103.

9267*a*. W. P. van den Heuvel. De wetgeving op den openbaren verkoop van roerende goederen. — R. en W. XV, 1.

9268. De openbare verkoopingen van roerende goederen, zijn nog steeds geregeld door de wet van 22 Pluviôse, jaar VII. Bulletin des lois no. 258, Rondonneau I, 248; Fortuyn II, 2.

9269. Mr. G. M. van der Linden. Over den openbaren verkoop van roerende goederen. — Themis VII, 186.

9270. Memorie betreffende de onbevoegdheid van griffiers en deurwaarders tot het houden van publieke verkoopingen van hout op stam en te veld staande vruchten, mitsgaders van roerend goed op tijd. — Corr. XXV, 25.

9271. Mr. A. J. Zubli. Tusschen beide komende personen. — R. en W. IX, 354.

9272. Is het niet verantwoorden van meer dan een derde der kooppenningen, door iemand als notaris verschuldigd, ter zake eener door hem gedane openbare verkooping strafbaar? — Neen. — R. en W. VII, 86.

9272*a*. Mag bij een publieke verkooping van roerend goed de vrouw van den instrumenterenden notaris als koopster verschijnen of optreden? — Jur. Vraagal I, 375; II, 22.

9273. De deurwaarder belast met den openbaren verkoop van roerende goederen, is niet bevoegd die goederen voor zich zelven te koopen. Op hem kan evenwel niet meer worden toegepast de strafbepaling van art. 38 van het decreet van 14 Junij 1813, zij is door de invoering der Nederlandsche wetgeving vervallen. — Regtb. Almelo 20 April 1842; Hof Overijssel 28 Junij 1842; R. B. IV, 678.

9274. Een toewijzing van een in het openbaar door den notaris, ten wiens overstaan de verkooping heeft plaats gehad, gekocht wrak, in zijn hoedanigheid als mondeling gemagtigde van een derde en aan dezen, die zich onmiddelijk heeft bekend gemaakt, gedaan, is van kracht als niet strijdende met het bij art. 1505 Burg. Wetb. aan openbare ambtenaren gedaan verbod. — Hof Zeeland 22 Junij 1852; N. R. B. III, 585.

9275. Het kenmerk van openbaarheid bij publieken verkoop van roerend goed is, dat de verkooping met open deuren plaats heeft en aan ieder wordt toegelaten om te bieden. — Regtb. Amersfoort 10 Januarij 1860; P. W. 3705.

9276. Alleen partijen hebben belang, en zijn mitsdien alleen geregtigd, de nietigheid van een in openbare veiling gesloten contract van koop en verkoop, wegens overtreding van dit art. te vorderen. — Regtb. Middelburg 25 Junij 1851; W. 1412.

9277. Indien bij een procesverbaal van openbare veiling, de notaris zelf kooper wordt van een perceel, terwijl de overige perceelen aan anderen worden toegewezen, brengt dit alleen nietigheid te weeg, ten aanzien van den koop door den notaris gedaan, doch brengt zulks niet de nietigheid der geheele acte mede, de verkoop der overige perceelen blijft alzoo van kracht. — Hof Overijssel 10 Mei 1852; N. R. XLIX, § 84, 419; P. W. 2138.

9278. De openbare toewijzing van onroerend goed is nietig, wanneer de vrouw van den notaris, met wie hij in gemeenschap van winst en verlies is gehuwd, koopster is geworden. — Regtb. Maastricht 29 Mei 1856; Hof Limburg 9 November 1857; Corr. XXVI, 79.

9278*a*. Mag een notaris eigenaar worden, bij acte de command, van onroerende goederen door hem in veiling gebragt? — Ja. — W. de Gelder, Adv. II, 287.

Art. 1507.

9279. B. Cramer. De emtione venditione rei alienae. — Traj. 1831.

9280. W. F. C. van Lidth de Jeude. De effectu emtionis venditionis rei alienae jure Francico. — Tielae 1838.

9281. P. W. C. H. Bloemarts. De venditione rei alienae jure hodierno. — L. B. 1841.

9282. J. D. Musquetier. De stellionatus crimine. — L. B. 1847.

9283. A. Jongkindt. De crimine stellionatus. — L. B. 1828.

9284. G. A. van Hamel. De nietigheid van den verkoop van eens anders goed. — Leyden 1865; beoord. N. R. Bijdr. XV, 667.

9285. Mr. van Boneval Faure. Over de nietigheid van koop en verkoop van eens anders goed, art. 1507 Burg. Wetb. — Opm. en Meded. V, 72.

9286. Is de verkoop, door een mede-eigenaar, van een stuk goed tot de onverdeelde gemeenschap behoorende, nietig, als de verkoop van eens anders goed? — W. de Gelder, Adv. II, 50.

9287. Mr. A. J. Zubli. Wanneer een lasthebber, onwetend van den verkoop door den lastgever, een huis ten tweedenmale verkoopt, welk regt heeft dan de tweede kooper? — R. en W. V, 102.

9288. Ingeval bij acte eene vroeger aangegane overeenkomst van koop en verkoop wordt teniet gedaan, op grond, dat zij nietig was, omdat daarbij had plaats gehad, verkoop van eens anders goed; van onroerend goed van een minderjarige door den voogd zonder regterlijke magtiging, of door een derde, als zich sterk makende voor den eigenaar, die weigert te bekrachtigen, is niet onderhevig aan het evenredig regt van registratie, wegens eigendomsovergang, doch aan dat wegens dading ad ½ pct. — M. F. 5 Mei 1866, no. 12; P. W. 4896.

9289. De mede-eigenaar van onroerend goed, buiten zijn voorkennis of medewerking door andere mede-eigenaars in het openbaar verkocht, heeft

geen regt om verzet te doen, tegen de uitbetaling van den kO0pprijs door den kooper, tenzij hij daarbij opgeroepen en erkend worde. Wel kan hij terugvordering van het goed of vernietiging van den koop vragen. — Regtb. Sneek 9 Junij 1852; N. R. B. III, 176.

9290. Indien een derde, die beweert eigenaar te zijn van in beslag genomen goederen, zich tegen den verkoop verzet, kan met den verkoop niet worden voortgegaan. — Hof Gelderland 18 Mei 1853; N. R. B. III, 334.

9290*a*. De verkoop van onroerende goederen, behoorende tot een onverdeelde gemeenschap door een der deelgenooten, is niet per se nietig. — H. R. 6 April 1871; W. 3316.

9291. De nietigheid bij art. 1507 voorgeschreven is niet absoluut, ten aanzien van den verkooper jegens den kooper.

De verkooper kan zich in geen geval ontslagen achten van de verpligting om, indien hij later eigenaar van het verkochte wordt, dat goed aan den kooper te leveren, of zoo het aan dezen reeds geleverd is, het hem te laten.

De erfgenaam van den verkooper diens boedel pur et simple aanvaard hebbende, is tot hetzelfde verpligt en verliest door zoodanige aanvaarding de actio revindicatoria, welke hij uit eigenhoofde als eigenaar van het verkochte goed tegen den kooper kan doen gelden. — Regtb. Deventer 16 April 1862; N. R. B. XIII, 630.

Art. 1508.

9292. Het verbranden van een fabriek door den bliksem stelt geen overmagt daar, indien het te leveren fabrikaat elders te verkrijgen is. — Regtb. Amsterdam 29 April 1858; N. R. B. IX, 147.

Art. 1509.

9293. J. Vizévène. Adnotatio ad loca selecta tituli digestorum de actionibus emti venditi. — Hagae Com. 1849.

9294. Mr. T. Graham van Gorkum. Over de verpligtingen van den verkooper van een onroerend goed. — Themis VIII, 20.

9295. Op eene acte houdende verkoop van onroerend goed, met aanneming van den verkooper om daarop vóór de aanvaarding een huis te bouwen tegen een bepaalden prijs, daarboven door den kooper te voldoen, is een registratieregt van 4 pct. verschuldigd, berekend over beide sommen te zamen genomen, het laatste beding is geen eigenlijk en afzonderlijk contract van aanneming van werk. — M. F. 24 Augustus 1863, no. 133; P. W. 4399.

9396. Indien een verkooper van eenig vast goed zich het gebruik van dat goed gedurende een bepaalden tijd voorbehoudt, tegen betaling aan den kooper van een bepaalden huurprijs, zooals hij zich uitdrukt, is dit geen eigenlijke huur, het is een verkoop onder voorwaarde, daarop is geen registratieregt wegens huur verschuldigd. — M. F. 22 April 1863, no. 9 en 10; P. W. 4398.

9597. Indien bij koop en verkoop bedongen is, expeditie einde Maart," en de kooper in het begin van April verklaart, „de koopwaar alsnog te willen ontvangen," dan is er geen vaste termijn van levering. — Regtb. Zutphen 22 Julij 1869; W. 3240.

9298. Kracht der veilconditiën waarbij de kooper verklaard heeft, genoegen te nemen met de bewijzen van eigendom, welke hem zijn aangeboden en geen andere te verlangen. — Regtb. Amsterdam 17 October 1849; R. B. XII, 36.

9299. Indien uit een authentieke acte van koop en verkoop, in verband met ten processe bekende omstandigheden blijkt, dat bij den verkooper nimmer heeft bestaan de wil, om het door het kadastraal nummer aangewezen perceel te verkoopen, maar dat daarentegen is bewezen, dat de vermelding van het bewuste nummer is geweest het gevolg eener vergissing, heeft dit de nietigheid van den koop tengevolge. — H. R. 28 Maart 1861; N. R. LXVII, § 42, 296; v. d. H., B. R. XXV, no. 827, 99.

9300. Indien door den kooper eenig nadeel mogt zijn geleden, tengevolge van eenig toerekenbaar verzuim van den verkooper, tevens zijn lasthebber, kan dit wel aanleiding geven tot een regtsvordering ex mandato, tot betering van dit nadeel, maar niet tot weigering van betaling van den koopprijs. — Hof Z.-Holland 3 November 1856; W. 1806.

9301. Het beding voorkomende in de veilconditiën van te verkoopen perceelen, dat de verkooper zich niet aansprakelijk stelt voor den tijd en de wijze van verhuring, moet als een duister en dubbelzinnig beding ten nadeele van den verkooper worden uitgelegd. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1869; W. 3147.

9302. Op 's regters uitspraak, ontleend aan een tusschen partijen bestaande overeenkomst, kan in cassatie niet worden teruggekomen; van schending van dit art. kan de rede niet zijn, als uit 's regters uitspraak niet blijkt, dat het door hem uitgelegd beding, door hem voor duister of dubbelzinnig is gehouden. — H. R. 12 Maart 1858; W. 1942; v. d. H., B. R. XXII, no. 687, 113.

9302*a*. Een kooper, die een zaak heeft gekocht „met alle daaraan verbonden lusten en lasten," is verpligt in de acte van verkoop op te nemen alle lasten die hem door den verkooper worden opgegeven, zonder dat hij het bewijs van het werkelijk bestaan dier lasten mag vorderen. De verkooper is verpligt en dus ook geregtigd, op te geven alle lasten, die volgens zijne overtuiging op een erf drukken, zelfs al zijn die lasten regtens onbestaanbaar. — Regtb. Appingedam 28 Junij 1866; N. R. B. XVII, 111.

Art. 1510.

9303. De kooper kan niet weigeren een verkocht huis te aanvaarden, en mitsdien den koop van regtswege te doen vernietigen, alleen op grond, dat de verkooper niet op den bepaalden tijd geleverd heeft. — Kantg. Alphen 11 November 1863; N. N. III, 179.

9304. De in morastelling is noodig, wanneer door toedoen van den kooper, de verkooper niet heeft kunnen leveren op bepaalden tijd. — H. R. 7 Februarij 1851; Corr. XX, 181; v. d. H., B. R. XII, no. 404, 317; W. 1203.

9305. De hoofdverpligting van den verkooper tot levering der verkochte zaak, en het daaraan sluitende, om het verkochte goed over te dragen in de magt en het bezit van den kooper, behoort te worden verklaard in verband met het omtrent de levering in het algemeen bepaalde bij art. 671 Burg. Wetb. De kooper is bevoegd zijne vordering tot praestatie van het gekochte te beperken tot die der feitelijke inbezitstelling. — H. R. 23 Mei 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 429; Corr. XXXVIII, 320; N. R. LXXI, § 8, 61.

9306. De enkele aanbieding van onvoldoende, niet met de aangegane overeenkomst overeenkomende goederen, kan de ontbinding van het koopcontract niet tengevolge hebben; de nalatigheid wordt niet anders bewezen, dan door een bevel of soortgelijke acte, of door verloop van den bepaalden termijn. — H. R. 21 Februarij 1862; N. R. LXX, § 32, 247; W. 2357; v. d. H., B. R. XXVI, no. 862, 283.

9307. Indien een onroerend goed, met de zich daarop bevindende roerende goederen, is verkocht en de eigendom van dat onroerend goed tengevolge der levering aan den kooper is overgegaan, wordt

er geen afzonderlijke en uitdrukkelijke levering dier roerende goederen vereischt. — H. R. 7 Junij 1861; N. R. LXVIII, § 21, 174; v. d. H., B. R. XXV, no. 839, 312; W. 2282; N. R. B. XII, 1.

9308. De verkooper is bij levering van een andere dan de verkochte zaak, niet geregtigd den bedongen koopprijs te vorderen. — H. R. 17 October 1856; v. d. H., B. R. XXI, no. 645, 8; W. 1794.

9309. De verkooper is bij gebreke van levering niet geregtigd den koopprijs te vorderen. — Hof N.-Holland 17 Januarij 1856; W. 1725.

9310. De verkooper is niet ontvankelijk in zijne vordering tot betaling van den koopprijs, zoolang hij niet aan zijne verpligting tot levering geheel heeft voldaan. — Regtb. Zutphen 13 November 1862; N. R. B. XV, 564.

9311. Het mutatieregt, verschuldigd op den koop en verkoop, is zelfs vóór de levering verschuldigd. De eigendoms overgang wordt naar art. 12 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, voor de heffing van het regt niet voldoende bewezen door een huurcontract. — Regtb. Haarlem 26 April 1864; R. en W. XVII, 108.

9312. Zoo al de kooper tegen den verkooper een actie tot praestatie zou kunnen instellen, zou deze slechts kunnen strekken tot levering, dat is bij onroerend goed tot medewerking tot het verlijden eener voor de overschrijving in de openbare registers vatbare acte. Bij weigering der verkoopers om daartoe mede te werken, kan de kooper, indien hij al geregtigd mogt zijn te vorderen, dat de regter verklare, dat het vonnis moge gelden als acte tot de overschrijving voldoende, en den bewaarder der registers bevelen, het daarin over te schrijven, dien eisch niet doen dan na voorafgaande vordering tot levering. De kooper kan de vordering om in het bezit en het genot van het gekochte te worden gesteld, slechts instellen als gevolg en uitvloeisel van de levering, maar niet zonder dat door hem de levering is gevorderd, tenzij tusschen partijen overeengekomen zij, dat nog vóór de levering de kooper door den verkooper in het bezit van het gekochte zou worden gesteld. — Hof N.-Holland 6 Junij 1861; W. 2301.

9313. De kooper die door formele levering der zaak, den eigendom daarvan heeft verkregen, heeft een persoonlijke actie tegen den verkooper tot feitelijke levering. Hij heeft echter de keuze tusschen deze persoonlijke vordering tegen den verkooper krachtens artt. 1510 en 1511, en de zakelijke regtsvordering (rei vindicatio) tegen den derden houder, krachtens art. 629 Burg. Wetb. — H. R. 13 Nov. 1868; W. 3062; N. R. XC, § 20, 166; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1103, 96.

9314. Een actie om het gekochte te leveren en dus om iets te geven, kan niet gelijktijdig worden ingesteld met een actie tot schadevergoeding, wegens niet voldoening eener contractuele verpligting en alzoo wegens een onregtmatige daad. — Regtb. Tiel 9 December 1864; W. 2719.

9315. Om zich op het aanbod van levering te kunnen beroepen, moet blijken, dat de aangeboden waar leverbaar is. Bij gemis van speciale bedingen, kan de kooper van raapolie niet anders vorderen dan raapolie, zooals die in den handel gewoonlijk voorkomt, en daarvoor geleverd wordt. — Regtb. Amsterdam 26 Mei 1865; W. 2731.

9316. De stipulatie van inlading binnen zekeren tijd, evenals de clausule, „inclusive vracht," brengt voor den verkooper de verpligting mede, om voor scheepsgelegenheid te zorgen. — Regtb. Amsterdam 30 Januarij 1863; W. 2485.

9317. Waar bij koop en verkoop geen tijd van levering is bepaald, en waar het geldt zoodanige goederen, die door anderen kunnen worden vervangen, kan de enkele aanbieding van onvoldoende goederen den kooper niet in morastellen.

Na een zoodanige aanbieding wordt alzoo nog een formele in morastelling vereischt, tot de ontvankelijkheid der actie van art. 1302 Burg. Wetb. — H. R. 21 Februarij 1862; W. 2357; N. R. LXX, § 32, 247; v. d. H., B. R. XXII, no. 862, 283.

9318. De verkooper, die betaling eischt van den koopprijs, moet bewijzen, dat hij werkelijk het verkochte goed heeft geleverd, zoolang de kooper niet geacht kan worden te hebben ontvangen. — Regtb. Dordrecht 4 April 1864; W. 2694; Hof Z.-Holland 16 Nov. 1864; W. 2695; N. R. LXX, § 32, 247.

9319. De omstandigheid, dat goederen niet op monster, maar zeilende verkocht zijn, sluit de verpligting niet uit, om de qualiteit bij overeenkomst bedongen, te leveren. — Indien de verkooper terugneemt, wat door hem geleverd werd, en zulks op het beweren des koopers, dat de qualiteit van het geleverde niet voldoende is, kan hij verkooper later tot restitutie wegens wanpraestatie aangesproken, niet vorderen, dat de kooper bewijze, dat het aangebodene onvoldoende was. — Regtb. Amsterdam 15 November 1855; N. R. B. VI, 64.

9320. De verkooper met de levering in gebreke zijnde, is het feit, dat het verkochte (nadat de kooper tot ontbinding der overeenkomst gedagvaard heeft), in de magt des koopers gebragt is, niet per se voldoende, om het gevolg van de mora op te heffen. — Regtb. Amsterdam 27 October 1858; N. R. B. VIII, 442.

Art. 1511.

9321. Registratieregt van verkoop zonder levering. — R. en W. VI, 85.

9322. Geeft verkoop zonder levering den kooper eigendom ten aanzien van den verkooper, ofschoon niet ten aanzien van derden? — R. en W. VI, 22.

9323. In hoeverre zijn de beginselen der thans vigerende wetgeving, omtrent den overgang van eigendom met de bepalingen der wetten op de registratie en overschrijving vooral bij verkoop van onroerende goederen, overeen te brengen? — Tijds. v. h. Not. V; Bijdr. 135, no. 61.

9324. Hoe kan de heffing van dubbel regt voorkomen worden, als men in een acte van verkoop van onroerend goed moet doen blijken van een vroegere aanvaarding. — W. de Gelder, Adv. II, 260.

9325. Verzending van goederen kan niet als levering worden beschouwd, indien niet blijkt, dat omtrent tijd en wijze van verzending is geconvenieërd, noch ook dat de kooper daarvan heeft kennis gedragen, noch ook dat deze zich de goederen heeft aangetrokken. — Regtb. Amsterdam 16 Maart 1864; Mag. v. H. VI, 70.

9326. Levering van roerende goederen, welke zich op een onroerend goed bevinden, hetwelk met die onroerende goederen bij een en dezelfde acte werd verkocht, wordt onnoodig door de overschrijving der acte in de openbare registers, dewijl daardoor ook dat roerend goed in des koopers bezit is gesteld. — Regtb. Maastricht 30 Junij 1859; Hof Limburg 13 September 1860; H. R. 7 Junij 1861; N. R. B. XII, 1; W. 2282; N. R. LXVIII, § 21, 174; v. d. H., B. R. XXV, no. 839, 312.

9327. Indien een zeilende lading wordt verkocht onder beding, dat de levering zal geschieden op een bepaalde plaats en het schip in een andere haven binnenloopt, terwijl er bewezen is, dat de beide partijen daarvan hebben kennis gedragen, zonder daartegen te hebben geprotesteerd, moeten zij daardoor geacht worden het niet nakomen van dat beding te hebben goedgekeurd. — Regtb. Rotterdam 30 Junij 1852; N. R. B. II, 370.

9328. Op den verkooper rust het bewijs, dat hij het verkochte heeft geleverd, wanneer de kooper de behoorlijke levering onmiddelijk heeft ontkend. — Kantg. 's Gravenhage 6 Junij 1864; W. 2596.

9329. De toezending en ontvangst van het cognoscement van ingescheept ijzer, is geen levering in de magt en het bezit van den kooper, ter plaatse waar deze woont. — Hof Groningen 28 Junij 1870; W. 3246.

9330. Al is het door verkooper afgeleverde goed feitelijk gekomen in het bezit der koopers, kan deze niet gezegd worden gaaf te hebben in ontvang genomen, wanneer de ontvangst geschiedde, tengevolge van onderhandelingen tusschen partijen zonder meer, zoodat geenzins kan worden besloten tot de tevredenheid des koopers met het ontvangene. De verkooper is verpligt te bewijzen, dat hij behoorlijk aan zijne verpligting tot levering heeft voldaan. De kooper kan worden toegelaten tot het leveren van bewijs, dat het geleverde niet is het gekochte. — Regtb. Amsterdam 16 December 1869; N. R. B. XX, 636.

9331. Behalve de levering door overschrijving in de openbare registers, moet de verkooper van onroerend goed den kooper het bezit overdragen.

De kooper die door overschrijving der koopacte eigenaar werd, kan de revindicatie instellen tegen een derden houder, maar tegen den verkooper tot inbezitstelling agerende, vraagt hij ten onregte magtiging, om ten koste van den verkooper, den niet in het geding geroepen derden houder te doen uitzetten. — Regtb. Utrecht 3 Januarij 1868; N. R. B. XX, 739.

9332. De levering van onroerend goed, door den erflater aan een der erfgenamen verkocht, na doode van eerstgemelden geschied, is van waarde, hoezeer ook tot dezelve de gezamelijke erfgenamen niet hebben medegewerkt. Zoodanige erfgenaam, indien hij in het bezit van dat goed is geweest en gebleven, behoeft van zijn beheer aan de overige erfgenamen geen rekenschap te geven. — Regtb. Tiel 18 Mei 1849; N. R. B. II, 42.

9333. De kooper mag niet weigeren een gekocht huis te aanvaarden en mitsdien den koop van regtswege doen vernietigen, alleen op grond, dat de verkooper niet op den bepaalden tijd geleverd heeft. — Kantg. Alphen 11 November 1863; N. N. III, 179.

9334. Indien het door den eischer geposeerd feit van levering van verkochte goederen door den gedaagde niet wordt ontkend, dan is de bewering van laatstgenoemde, dat de boeken door den eischer niet als grond zijner actie, maar als bewijsmiddel geproduceerd, onregelmatig in den vorm zijn, geheel nutteloos zijn. — H. R. 26 November 1852; W. 1387; N. R. XLIII, § 40, 212; W. 1387.

9335. Indien verschillende soorten van koopwaren, door denzelfden kooper van denzelfden verkooper op denzelfden tijd gekocht zijn, kan men evenwel niet uit de aanneming van de ééne soort tot de verpligting besluiten, om ook de andere soort aan te nemen. Indien de kooper niet tegenwoordig is geweest bij de verzending van het verkochte, dan heeft hij regt om de goederen te weigeren bij de aankomst, indien hij meent, dat het verkochte geen leverbare waar is. — Regtb. Roermond 29 Januarij 1863; W. 2502.

9336. Opening van aangeboden kisten om den inhoud te onderzoeken, is niet te beschouwen als onvoorwaardelijke aanneming en goedkeuring. — Hof Z.-Holland 4 Januarij 1869; W. 3085.

9337. De kooper mag niet weigeren het verkochte te ontvangen, alleen op grond, dat de verkooper niet op den bepaalden tijd heeft geleverd. — Hof Limburg 23 December 1844; W. 568.

9338. De verkooper is niet ontvankelijk in zijn vordering tot betaling van het reeds geleverde, zoolang niet de levering van de geheele partij bij overeenkomst bedongen, heeft plaats gehad. — Kantg. Tiel 23 April 1851; W. 1273.

9339. Een voor voldaan geteekende quitantie of factuur, waarin vermeld wordt „voor à contant verkocht en geleverd," bewijst in handen van hem die den koop beweert, wel tegenover den onderteekenaar, dat verkocht en betaald is, maar zij bewijst niet noodwendig ten behoeve van dien onderteekenaar, dat de levering geschied is. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1860; Mag. v. H. II, 67.

9340. De billijkheid en het gebruik in den handel moeten vooral bij koop en verkoop van goederen, die nog zeilende zijn, met de wetsbepalingen verbonden zijn. Een turbe kan in regten geen bewijs opleveren. Een verkoop van waren kan niet worden vernietigd, op grond, dat een gedeelte niet aan de voorwaarden voldoet, voor dat gedeelte behoort de verkooper refactie toe te staan. — Regtb. Amsterdam 19 Maart 1845; R. B. VII, 609; W. 593.

9341. Levering van goederen op bestelling door een gemagtigde. Teruggave dier goederen aan dien gemagtigde door den kooper. De kooper wordt niet van de betaling ontslagen, indien de gemagtigde geen last van den verkooper had ontvangen om de verkochte goederen terug te nemen. — Regtb. Rotterdam 22 October 1845; R. B. VII, 761.

9342. Uit de verklaring van partijen, voorkomende in een authentieke acte, dat de daarbij verkochte roerende goederen reeds te voren aan den kooper waren geleverd, kan niet worden afgeleid, dat die levering werkelijk heeft plaats gehad. Tot zoodanige levering wordt wel niet vereischt, een dadelijke overgifte van hand tot hand, maar zij moet geacht worden te zijn geschied, als de zaken ter beschikking en in de magt van den kooper zijn gesteld, en deze als eigenaar daarover weder heeft beschikt, door ze aan den verkooper in huur af te staan. — Regtb. Maastricht 29 Januarij 1852; W. 1335.

9343. Een beding is geldig, uit kracht waarvan de verkochte zaak in de magt van den kooper overgaat, en dus geacht moet worden te zijn geleverd door toezending van de factuur. — H. R. 13 Februarij 1868; W. 2990; v. d. H., B. R. XXXII, no. 1079, 214.

9344. De levering van roerende goederen is ook bij acte alleen denkbaar, zonder, dat er van een feitelijke overgifte behoeft te blijken. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1853; N. R. B. III, 558.

9345. Er is geleverd, indien behoorlijk bezorgd is, al wordt het goed geweigerd, als slechts de verkooper niet terugneemt. — Kantg. Alphen sine die; N. R. B. VIII, 545.

9346. De usance in den effecten handel brengt mede, dat, indien vreemde effecten ter beurze verkocht en met rente betaald, na de levering, wegens gemis van een handteekening of wegens andere oorzaak als ongeldig zijn afgewezen, en met protest terugkomen, die levering door inwisseling of levering van andere geldige stukken behoort te worden vervangen, of zoo dit onmogelijk is, de koopprijs vergoed met restitutie der afgewezen, of teruggekomen stukken. — Regtb. Amsterdam 21 December 1870; W. 3308.

9347. De bestelling erkend, maar de levering ontkend zijnde, kan die levering door de boeken niet bewezen worden; daaruit kan slechts het bewijs voor den tijd der levering geput worden, mits de levering eerst van elders bewezen zij. — Regtb. Groningen 26 Maart 1858; N. R. B. IX, 423.

9348. Het aanhangig maken van een geding tot

levering, kan hem, die bij de overeenkomst de verpligting tot levering heeft op zich genomen, geen grond opleveren, om de levering te weigeren, of te vertragen. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1846; R. B. IX, 217; 684.

9349. De verkooper mag de levering niet ondergeschikt maken, aan de handelingen van of met derden, van zijn wil onafhankelijk. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1850; W. 1152.

9350. De levering en dientengevolge ontruiming van het bij authentieke acte verkocht goed, ofschoon zij krachtens de grosse van de authentieke acte kan worden ten uitvoer gelegd, kan ook bijaldien er tevens schadevergoeding wordt gevorderd, bij regterlijk vonnis worden uitgesproken. — Regtb. Assen 13 December 1841; W. 736.

9351. De levering kan niet worden ontkend, op grond, dat de goederen in qualiteit verschillen. — Regtb. Amsterdam 24 October 1845; R. B. VIII, 51.

9351*a*. Door overdragt van onroerend goed „in de magt" des koopers, wordt in art. 1511 Burg. Wetb. de overschrijving der acte in de openbare registers bedoeld. — Hof Drenthe 23 Mei 1862; N. R. B. XIV, 615.

9351*b*. De gegrondheid eener vordering tot in bezitstelling van een gekocht huis, sluit niet in zich de gegrondheid der tevens gevorderde ontruiming, indien de verkooper krachtens nadere overeenkomst de bevoegdheid zou hebben voor een zekere som, gedurende een bepaalden tijd in het huis te blijven. — Regtb. Amsterdam 8 Mei 1867; N. R. B. XVII, 688.

9351*c*. Het bewijs der levering van op monster verkochte waren rust zoowel ten aanzien van de kwantiteit, als de qualiteit op den verkooper. De kwantiteit kan ook door koopmansboeken, doch de qualiteit kan alleen door een onderzoek van deskundigen worden bewezen. — Regtb. Amsterdam 19 December 1866; N. R. B. XVII, 371.

9351*d*. De clausule in een koopovereenkomst, dat de verbindtenis van den kooper zal vervallen, als niet binnen den bepaalden tijd is geleverd, doet niet de verpligting tot levering na dien tijd vervallen, maar ontslaat alleen den kooper om te ontvangen. — Regtb. Amsterdam 21 Maart 1866; N. R. B. XVIII, 81.

9351*e*. Levering beteekent in art. 671 Burg. Wetb. eigendomsregt, in art. 1511 daarentegen bezitsoverdragt. — H. R. 13 November 1868; N. R. B. XIX, 465.

Art. 1512.

9352. Bij verkoop op keur, kan de levering niet gezegd worden te zijn volbragt, vóór, dat het geleverde is goedgekeurd. De kosten van vervoer naar de plaats, waar de keuring moet geschieden, kunnen dus niet aan den kooper in rekening worden gebragt. — Hof Gelderland 16 Januarij 1867; W. 2969; N. R. B. XVII, 595.

Art. 1513.

9353. R. T. van Boneval Faure. Over de beteekenis van het woord „levering" in het IIIde boek van het Burg. Wetb., bepaaldelijk in art. 1513—1526. — Opm. en Med. III, 309.

9354. Goederen bij verkoop soortgelijk aangewezen, kunnen niet gezegd worden, zich op een bepaalde plaats te bevinden. De levering geschiedt bij de ontvangst. — Regtb. Groningen 8 Maart 1850; R. B. IV, 358.

9355. Welke is de plaats der levering? Die waar de goederen geladen, of die waar zij ontladen zijn, wanneer de schipper van den kooper last ontvangen heeft, om ze in te schepen? — Regtb. Rotterdam 2 Maart 1854; N. R. B. IV, 342.

9356. Waar behoort in het algemeen de levering te geschieden van koopwaren op monster ter beurze verkocht, zonder, dat men omtrent de levering blijkt te zijn overeengekomen. Waar moet de levering in dat geval geacht worden geschied te zijn, ter plaatse der afzending, of der aankomst in de bergplaats van den kooper. — Regtb. Dordrecht 9 Maart 1855; N. R. B. V, 339.

9357. Bij verkoop van goederen van een bepaalde soort, door een koopman, moet de levering geschieden ter plaatse waar deze woont, omdat aldaar de goederen geacht moeten worden, tijdens de bestelling, aanwezig te zijn geweest. — Regtb. Groningen 26 Maart 1858; N. R. B. IX, 423.

9358. Er bestaat geen nalatigheid in het leveren der verkochte zaak, indien wel sommatie tot ontruiming is gedaan, maar geen afvraging en geen aanbod van betaling van den koopprijs. De ontbinding, en niet de nietigverklaring der overeenkomst van koop en verkoop, moet worden uitgesproken, indien tengevolge van niet-betaling der verschuldigde interessen, het verkochte maar niet geleverd goed door den hypotheekhouder, krachtens onherroepelijke volmagt is verkocht. — Hof Zeeland 14 Januarij 1862; N. R. B. XIV, 115.

9359. Hij, die goederen besteld heeft op een bepaalden tijd te leveren, heeft het regt de ontvangst dier goederen te weigeren, zoo de verkooper, die later wil leveren, omdat die tijdsbepaling een ontbindende voorwaarde bevat, zoodat de overeenkomst vervalt als zij niet wordt in achtgenomen. — Regtb. Amsterdam 31 Januarij 1866; N. R. B. XVII, 128.

9360. De verkoop van een zeker getal bundels garen, tijdens den verkoop zich bevindende op eene bepaalde plaats, is te beschouwen als de verkoop van eene zekere en bepaalde zaak, waarop dus niet vàn toepassing zijn de wettelijke voorschriften, betreffende de levering van res fungibiles. Een beding, uit kracht waarvan de verkochte zaak in de magt van den kooper overgaat, en dus geacht moet worden te zijn geleverd door toezending der factuur, is geldig. — H. R. 13 Februarij 1868; v. d. H., B. R. XXXII, no. 1079, 214; W. 2990.

9361. Bij verkoop op monster, dat onder den kooper is gebleven, moet de levering geschieden ter plaatse, waar tijdens de overeenkomst het verkochte zich bevond. — Regtb. Dordrecht 4 April 1864; W. 2694; Hof Z.-Holland 16 Nov. 1864; W. 2695.

9362. Uit de bepaling bij koop en verkoop, dat, indien de koopwaar niet ten bepaalden tijd en plaats is gedeponeerd, de engagementen van den kooper zullen zijn van nul en geener waarde, volgt alleen, dat alleen des koopers verpligting om te ontvangen, niet de geheele overeenkomst zal zijn vervallen, zoodat de kooper het regt behoudt, alsnog de levering te vorderen, of wel ontbinding met schadevergoeding, en wel zonder voorafgaande in morastelling. — Regtb. Amsterdam 21 Maart 1865; W. 2809.

9363. In den handel zijn bij het gewigt verkochte goederen, bij de afzending geleverd, en sedert voor rekening des koopers, die bij gevolg wegens daaraan overkomen schade, niet kan weigeren de betaling van den koopprijs, maar verhaal heeft op den schipper. — Regtb. Zutphen 7 April 1859; W. 2148.

9364. De kooper moet bewijzen, dat er van de gewone bepalingen der wet, omtrent de plaats der levering, bij overeenkomst is afgeweken. — Hof Drenthe 24 Mei 1845; N. R. XXIV, § 70, 319.

Art. 1514.

9365. J. H. van Mierlo. De jure retentionis, jure Romano et hodierno. — L. B. 1840.

9366. E. H. Rahusen. De jure retentionis. — L. B. 1852; beoord. door mr. J. Kappeijne van de Coppello, Themis 2° II, no. 1.

9367. De verkooper kan ontbinding van het koopcontract vorderen, op grond van niet betaling des koopers, wanneer hij zelf nog niet geleverd heeft. — Regtb. Haarlem 22 October 1861; N. N. I, 40.

9368. Heeft de verkooper op tijd, privilegie of regt van terughouding van het door hem verkochte, doch nog niet geleverd goed, wanneer hij van zijn regt van retentie afstand heeft gedaan? — R. en W. VI, 535.

9369. De kooper van een huis heeft na de overschrijving der koopacte in de openbare registers, niet onvoorwaardelijk het regt, om de overgifte te vorderen, indien hij de kooppenningen nog niet voldaan heeft. — Regtb. Alkmaar 21 Mei 1840; R. B. VII, 323.

9370. Wanneer moet de levering vóór de betaling plaats hebben? Een sommatie van den gedaagde, tot nakoming of levering aan den eischer, op diens actie tot ontbinding gerigt, en zulks hangende het geding tot remissie, is geldig. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 Januarij 1866; W. 2818.

9371. Ingeval tusschen partijen is overeengekomen, dat zekere leverantie door den leverancier zou kunnen worden gestaakt, ingeval van wanbetaling, dan werkt de wanbetaling als ontbindende voorwaarde, die door den regter zou moeten worden uitgesproken, maar mag de leverancier zich niet op grond van beweerde wanbetaling, zonder regterlijke tusschenkomst van de verdere leverantie onttrekken. — Regtb. Amsterdam sine die; W. 2851.

9372. Dit art. vordert niet de betaling van den koopprijs vóór dat de levering heeft plaats gehad, maar slechts betaling bij de levering.

Een eischer zijnerzijds de praestatie van een verbindtenis vorderende, behoeft niet de daarmede zamenloopende praestatie van zijn eigen obligo aan te bieden. — Regtb. Amsterdam 27 Maart 1862; W. 2400.

9373. Het aannemen eener acceptatie tot voldoening van de koopsom moet gelden als betaling, met dat gevolg, dat de kooper verpligt is het verkochte te leveren. — Regtb. Amsterdam 26 Maart 1847; W. 932.

9374. De kooper behoeft bij ontvangst der goederen, wanneer hij deze acht niet aan het door hem gekochte te beantwoorden, daarvan geen legaal protest op te maken, indien hij door den verkooper, op welk motief dan ook, tot de in ontvangstneming is overgehaald.

De verkooper heeft geen actie tot de betaling van den koopprijs, zoolang het niet vast staat, dat hij zijnerzijds aan zijne verpligtingen heeft voldaan. — Regtb. Amsterdam 16 December 1869; W. 3208.

9375. De verkooper is bevoegd betaling te vragen, alvorens hij de verkochte zaak heeft geleverd of wettig aangeboden en geconsigneerd, hij kan volstaan, in de dagvaarding, de levering tegelijk met de betaling aan te bieden. — Regtb. Leyden 7 April 1868; W. 3027.

9375a. De vordering tot ontbinding eener overeenkomst van koop, is niet ontvankelijk, indien bij de sommatie tot levering geen aanbod van betaling van den koopprijs is gedaan. — Regtb. Amsterdam 31 December 1861; Hof N.-Holland 16 October 1862; N. R. B. XIV, 388.

9376. Wanbetaling van kooppenningen, kan niet beweerd worden door den verkooper van onroerend goed, die bij zijne vordering van betaling, geen aanbod deed van het geven eener acte, en het bewerkstelligen der overschrijving daarvan. — Hof Drenthe 23 Mei 1862; N. R. B. XIV, 615.

Art. 1516.

9377. Indien dit art. den kooper het regt geeft om niet slechts vernietiging der overeenkomst, maar ook als hij dit verkiest praestatie te vorderen, dan heeft hij daardoor niets anders dan een vordering tot levering volgens art. 671; de praestatie der levering bestaat alzoo in de medewerking des verkoopers tot het verlijden van een voor de overschrijving vatbare acte. Een eisch daartoe strekkende, dat de regter verklare, dat het te wijzen vonnis moge gelden als acte tot overschrijving voldoende, zoo hij in het algemeen gegrond kan geacht worden, kan in geen geval worden gedaan dan na voorafgaande vordering tot levering. — Regtb. Amsterdam 28 November 1860; Hof N.-Holland 6 Junij 1861; N. R. B. XII, 24.

9378. De kooper mag niet weigeren het gekochte te ontvangen, op grond, dat de verkooper niet op den bepaalden tijd heeft geleverd. — Regtb. Maastricht 11 Januarij 1844; Regtb. Maastricht 11 April 1844; Hof Limburg 23 December 1844; Regtz. IV, 285; Kantg. Alphen 11 November 1863; W. 2545; N. R. B. XIV, 378.

9379. Indien, op grond van wanpraestatie des verkoopers van handelswaren, deze, met vernietiging der overeenkomst, veroordeeld is tot vergoeding der schade, geleden of nog te lijden, dan moet, als maatstaf der schade worden aangenomen de marktprijs, tijdens de kooper zijne regten deed gelden, en niet een latere. — Regtb. Amsterdam 19 October 1854; N. R. B. IV, 505.

9380. Een protest des koopers, bij de ontvangst van het gekochte tegen den schipper, welke hem die aflevert, is niet voldoende om hem het regt voor te behouden, tot het weigeren van betaling aan den verkooper en het vragen bijwege van reconventie de resiliatie van het koopcontract. — Regtb. Alkmaar 5 April 1855; N. R. B. VII, 86.

9381. Bij nalatigheid van den verkooper van onroerend goed om dit te leveren, kan de regter niet tusschen beide komen, in dien zin, dat de verkooper gedwongen worden tot levering, of deze zijns ondanks geschiede. — Regtb. Almelo 12 Mei 1858; N. R. B. IX, 262.

9382. De weigering van een kooper om de overdragt op een bepaalde wijze te passeren, geeft den verkooper het regt niet om in de plaats van de kooppenningen te vragen, de ontbinding der gesloten overeenkomst te vorderen. — De kooper is geregtigd van den verkooper het verlijden der acte van transport, met vermelding van al die bijzondere bedingen te vorderen, welke de voorwaarden van het gesloten koopcontract uitmaken. De kooper heeft bij gebreke van zoodanig transport het regt niet te vorderen, dat het arrest als acte van transport zal gelden. — Hof Gelderland 25 September 1844; R. B. VI, 696; N. R. XXII, § 79, 416; W. 544.

9383. De kooper kan de vernietiging niet vorderen, op grond, dat het gekochte niet terstond gebragt is ter plaatse, voor de levering bepaald, doch eerst met medeweten en zonder zijn tegenspraak naar een andere plaats is vervoerd. — Regtb. Rotterdam 30 Junij 1852; W. 1354; N. R. B. II, 370; Hof Z.-Holland 20 Augustus 1852; W. 1360.

9384. De verkooper is van alle mora gezuiverd, indien de kooper gesommeerd wordt om de verkochte zaak in ontvang te nemen, zich daartoe bereid heeft verklaard. — Hof Groningen 11 October 1870; W. 3264.

9385. Een koopovereenkomst, over eene zekere hoeveelheid goederen gesloten, kan niet worden gesplitst in zoovele overeenkomsten, als het aantal partijen, waarin de levering zal geschieden.

Indien in zoodanig geval een partij is geleverd en tot levering van een tweede in regten is geageerd, kan de ontbinding der overeenkomst wegens wanpraestatie, wat betreft een derde partij, niet worden gevraagd. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1870; W. 3269; N. R. B. XX, 266.

9386. De regter kan ten aanzien van den verkooper die nalatig is in de levering, geen andere middelen van bedwang bezigen, dan waartoe art. 1516 Burg. Wetb. aanleiding geeft. — Hof Gelderland 25 September 1844; Regtz. III, 377; W. 544; N. R. XXII, § 79, 416; R. B. VI, 696.

9387. Het bewijs der levering is overbodig en niet afdoende als de overeenkomst van koop en verkoop vast staat, daar deze eene vordering tot betaling doet geboren worden. Is de verkooper nalatig in de levering, dan heeft de kooper de keus om, òf de nakoming der verpligting, òf de ontbinding van den verkoop te vorderen. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1860; N. R. B. X, 252.

9388. Bij de vordering tot vernietiging van den koop, op grond van nalatigheid van den verkooper in de levering, moet de kooper aanbod doen van de reeds ontvangen koopwaren. — Regtb. Amsterdam 30 October 1844; R. B. VI, 801.

Art. 1517.

9389. Indien de verkooper in regten aanbiedt de identiteit van het verkochte en van het geleverde te bewijzen, en de verkooper die identiteit niet bepaald ontkent, is het aangeboden bewijs overbodig. — Regtb. Rotterdam 30 Junij 1852; W. 1354; N. R. B. II, 370; Hof Z.-Holland 20 Augustus 1852; W. 1360.

9390. De leverbaarheid der koopwaar moet niet worden beoordeeld naar de plaats, waar de levering moet geschieden, maar wel naar de plaats waar het contract is gesloten en partijen woonachtig zijn. De clausule „vrij van garantie voor soort, emballage, als anderzinds," is niet exclusief van alle verantwoordelijkheid voor de leverbaarheid der zeilend verkochte koopwaar. — Hof N.-Holland 21 December 1857; W. 1993.

9391. Een verkooper levert (wat de pakking betreft) op voldoende wijze, indien door die wijze van levering geen schade aan het goed wordt toegebragt, hij is in ieder geval niet tot het vragen van schadevergoeding bevoegd, indien hij het gekochte zonder protest heeft opgeslagen. — Regtb. Amsterdam 18 Januarij 1855; N. R. B. V, 191.

Art. 1518.

9392. Ontvangst en betaling is geen wettelijk vermoeden van goedkeuring der levering, maar kan een feitelijk vermoeden zijn, wanneer bij den kooper de wetenschap heeft bestaan, dat de geleverde zaak een andere was dan de gekochte. Die wetenschap is niet af te leiden uit de inzage der stukken, indien op deze niet vermeld is het ontbrekend vereischte voor de geldigheid. — Hof N.-Holland 21 December 1868; W. 3071.

9393. Tot de verpligting van den verkooper om te leveren, behoort noodwendig ook die tot aanwijzing van het verkochte. — Regtb. Assen 17 October 1864; W. 2712.

Art. 1519.

9394. Moet verkoop van grond, waarop door derden gebouwd is, voor de toepassing van het registratieregt worden beschouwd als verkoop èn van den grond èn van de daaropstaande gebouwen? — Jur. Vraagal III, 56; P. W. 1474.

9395. De kooper moet geacht worden met het geleverde te hebben genoegen genomen, indien door den schipper door hem gezonden, tegen overgifte van een volgbriefje door den kooper geteekend, het geleverde geladen en zonder aanmerkingen of reserves in ontvangst is genomen, ter plaatse waar geleverd moest worden. — Regtb. Amsterdam 16 November 1870; W. 3270.

9396. Wat staat een kooper te doen, die goederen ontvangt, welke hij meent uit hoofde van gebreken of van niet voldoende qualiteit, niet te moeten aannemen, ten einde zijn regt van aanspraak jegens den kooper te behouden? — Regtb. Amsterdam 7 November 1839; R. B. IV, 885.

9397. Geschil over de betaling van den koopprijs van goederen, zonder protest, noch onderzoek van deskundigen omtrent de gesteldheid, ontvangen en behouden. — Hof Holland 27 Mei 1840; W. 122.

9398. Een kooper, nadat hij zonder protest de aan hem geleverde goederen heeft ontvangen en opgeslagen, mag niet meer in tardive klagten over gebreken van het ontvangen goed worden gehoord, veelmin tot een onderzoek daaromtrent worden toegelaten, omdat het gekochte en door den kooper ontvangen goed, bij gebreke van tijdige maatregelen door den kooper genomen, het goed de identiteit geacht moet worden te hebben verloren. — Regtb. Amsterdam 22 Januarij 1841; R. B. VIII, 162.

9399, Indien een kooper geleverde goederen heeft aangenomen en doen verwerken, zonder deze onder protest op te slaan, is hij later niet meer ontvankelijk in zijn beweren, dat die goederen niet aan de overeenkomst, of aan een daarbij bepaalde teekening voldoen. — Hof Overijssel 28 Julij 1847; W. 388.

9400. De kooper die beweert, dat de goederen aan hem geleverd, niet voldoen in qualiteit, en ook wegens gebreken niet overeenkomstig de bestelling zijn, kan tot het bewijs dier daadzaken worden toegelaten, ook als hij de goederen zonder protest onder zich heeft gehouden. — Regtb. Leeuwarden 27 September 1842; R. B. V, 100; mr. C. M. A. Simon van der Aa, R. B. V, 103.

9401. Het zonder protest aannemen van in vaten gepakte spijkers, levert geen bewijs op tegen het door den kooper jegens den verkooper betwisten van de deugdelijkheid dier spijkers. — Regtb. Amsterdam 17 November 1843; R. B. VI, 511.

9402. De lossing, opslag en betaling van vracht, zonder protest, kan niet altijd worden aangemerkt als goedkeuring der koopwaar. — Regtb. Nijmegen 24 Februarij 1846; W. 709.

Art. 1520.

9403. Gevolgen van het beding, dat de verkooper niet instaat, voor de juistheid der opgegeven maat, en dienaangaande voor geen verschil hoegenaamd zal gehouden zijn. — Jur. Vraagal II, 129.

9404. Indien bij verkoop van land, met daarop staande boomen, het land en de boomen, eerst afzonderlijk aan verschillende koopers worden toegewezen, maar de boomen daarna door den kooper van den grond worden benaderd, en mitsdien weder aan hem worden toegewezen, hebben die boomen ook in den zin der fiscale wet nimmer hunnen onroerenden aard verloren. — M. F. 9 Mei 1859, no. 47; P. W. 3329.

9405. Bij verkoop van onroerend goed tegen zekeren prijs per maat, wordt het registratieregt eerst vorderbaar, als het werkelijk verkocht getal bunders land of onderdeelen, en mitsdien ook de prijs zullen bepaald zijn. De invordering daarvan moet geschieden, zoodra uit latere stukken, of bewijzen aangetoond kan worden, dat de ligging en grootte zijn vastgesteld. — M. F. 17 Mei 1852, no. 52; M. F. 18 Augustus 1852, no. 32; P. W. 2/1852, pag. 364.

9406. Hij, aan wien een stuk land verkocht is, zonder garantie der juiste maat in de acte uitgedrukt, kan niet door middel van zijn titel van aankoop, de grootte van zijn eigendom bewijzen. — Hof Limburg 27 Junij 1853; N. R. B. III, 396.

Art. 1522.

9407. D. de Blocq van Haersma de With. Ad locum codicis civilis de rescindenda venditione propter laesionem. — Gron. 1820.

9408. H. van der Kooi. De quaestione an laesio quae dicitur enormis tanquam causa venditionis rescindendae admitti possit, in venditionibus quae ad contractus aleatorios sunt referendae. — Gron. 1831.

9409. J. H. Warnaars. De rescissione venditionis propter laesionem enormem. — L. B. 1833.

Art. 1527.

9410. Mr. A. F. Jongstra. Een paar stellingen betrekkelijk uitwinning en vrijwaring. — N. R. Bijdr. XI, 748.

9411. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. Een onderzoek naar de wijze waarop de verbindtenis tot vrijwaring op de erven des koopers overgaat. — Themis XIV, 305.

9412. Wat verstaat de wet door verborgen gebreken, in art. 1517, 1540 en 1542 Burg. Wetb. — W. de Gelder, Adv. IV, 271.

9413. Mr. P. P. P. Kist. De vrijwaring bij verkoop in betrekking tot de notariële praktijk. — R. en W. XVIII, 199.

9414. Indien bij een acte van koop en verkoop, een derde zich verbindt, om den kooper voor alle stoornis in zijn rustig bezit te vrijwaren, is behalve het registratieregt van verkoop, het regt van garantie verschuldigd. — M. F. 4 Junij 1847, no. 27; P. W. 468.

9415. De kooper is tegen den verkooper onafhankelijk, in zijne vordering tot vrijwaring van het rustig en vreedzaam bezit der verkochte zaak, onafhankelijk van elke andere vordering, welke wegens stoornis in dat bezit tegen een derde zou kunnen worden ingesteld. — Hof N.-Holland 1 Februarij 1855; W. 1689.

9416. De kooper kan den verkooper in vrijwaring oproepen, niet alleen als hij buiten zijn schuld door een derde wordt aangevallen, maar in ieder geval van stoornis in de vrije uitoefening van zijn regt en dus ook, wanneer hij (de kooper) een regtsvordering tegen een derde heeft ingesteld. — H. R. 2 Januarij 1863; N. N. I, 186; v. d. H., B. R. XXVII, 183; N. R. LXXIII, § 2, 8; W. 2447.

9417. Onder een beding, dat de betaling door den kooper zonder eenige inhouding, onder wat voorwendsel ook, moet geschieden, kan niet geacht worden des verkoopers ongehoudenheid tot vrijwaring, maar alleen des koopers verpligting tot betaling, niettegenstaande alle stoornis te zijn bedongen. — Regtb. Assen sine die; W. 332.

9418. De kooper is bevoegd, ingeval degenen, die tijdens den verkoop het gekochte in gebruik hadden, tot betaling der huur gedagvaard, eigendom voorwenden, onmiddellijk die gebruikers tot opvordering van eigendom en tegelijk den verkooper tot vrijwaring op te roepen. Voor zoodanig geval zijn de gedaagden in vrijwaring, zelfs indien de eisch tegen de oorspronkelijke gedaagden wordt toegewezen, jegens den oorspronkelijken eischer gehouden voor de kosten op de principale vordering gevallen. — Regtb. Breda 21 Mei 1844; Regtz. IV, 399; W. 539.

Art. 1528.

9419. H. A. van Adrichem. De evictionis praestandae obligatione. — L. B. 1834.

9420. J. D. C. van Heeckeren tot Kell. De praestanda evictione rei venditae. — L. B. 1831.

9421. P. Teding van Berkhout. De obligatione venditoris ratione evictionis. — L. B. 1824.

9422. A. J. Th. Rietstap. De venditore, an evictionis nomine cogatur emtorem defendere ex jure Romano, Francico et Neerlandico. — Hag. Com. 1854; beoord. door mr. J. Kappeyne van de Coppello, Themis 1e I, no. 3.

9423. In ons regt geldt ook de regel, „quem de evictione tenet actio, eundem agentem repellit exceptio." — Regtb. Tiel 11 Dec. 1863; W. 2621.

9424. Ofschoon de verkooper van regtswege, ook zonder eenig voorafgaand beding, gehouden is den kooper te waarborgen voor de bij het aangaan van den koop niet opgegeven lasten, welke anderen beweren op het verkochte te hebben, zoo kan deze gehoudenheid nogtans niet anders verstaan worden dan met betrekking tot zoodanig beweren, hetwelk de belanghebbenden in regten doen gelden. — Regtb. Arnhem 1 Mei 1841; W. 195.

9425. Een actie tot vrijwaring is niet ontvankelijk, als zij door een kooper van onroerend goed tegen zijnen verkooper wordt ingesteld, niet wegens een actie waarmede hij wordt aangevallen, maar wegens een regtsvordering, door hem zelven op eigen gezag en naar eigen welgevallen ingesteld tegen een derde, die zich het gedeeltelijk bezit van een stuk van den verkochten grond aanmatigt en in welk bezit de verkooper den kooper mitsdien behoort te stellen. — H. R. 27 November 1846; v. d. H., B. R. VIII, no. 239, 220; N. R. XXVI, § 18, 53; W. 787; anders Hof N.-Holland 20 November 1845; W. 729.

Art. 1532.

9426. Een actie tot vrijwaring sluit niet uit het gelijktijdig instellen van een vordering tot schadevergoeding, omdat bij de onmogelijkheid om iemand tegen zijn wil tot een daad te noodzaken, elke verpligting om iets te doen, zich oplost in een verpligting tot schadeloosstelling. — Regtb. Arnhem 20 Junij 1861; W. 2292.

9427. De kooper van een voorwerp behoorende tot een ontbonden, doch niet gescheiden gemeenschap en dus niet een deel in die gemeenschap, heeft niets anders gekregen, dan het regt dat zijn auteur had op dat voorwerp, hetwelk deze met zijne deelgenooten pro indiviso bezat en waarop zijn regt voor het geheel, of een gedeelte kan blijken bij de scheiding der gemeenschap, zoodat om die reden een deel der koopsom niet als onverschuldigd van den verkooper kan worden teruggevorderd. — H. R. 24 Junij 1864; N. R. LXXVII, § 26, 212.

Art. 1538.

9428. De kooper kan niet op grond van later ontdekte, hem niet bekend gemaakte erfdienstbaarheden, de vernietiging vragen van den koop, ook dan als bij de koopacte in het algemeen is bedongen, dat de verkooper nimmer wegens eenige erfdienstbaarheid zal kunnen worden bemoeijelijkt. — Regtb. Rotterdam 30 April 1856; W. 1761; N. R. B. VI, 266.

9428*a*. De kooper van onroerend goed, bezwaard met erfdienstbaarheden die hem niet zijn bekend gemaakt, heeft niet uit kracht van dit art. een actie tot vrijwaring deswege tegen den verkooper, indien hij door den eigenaar van het heerschend erf tot praestatie van de erfdienstbaarheden wordt aangesproken. — H. R. 24 April 1868; N. R. LXXXVIII, § 46, 385.

Art. 1540.

9429. W. A. van de Graaff. De obligatione ven-

ditoris ex jure cod. civ. Gall. ad rem a vitiis immunem praestandam. — L. B. 1825.

9330. C. Dedel. Specimen quo ex jure Romano illustratur codicis civilis locus de auctoritate praestanda a venditore rei vitiosae. — Traj. 1827.

9431. H. J. L. van Sasse van IJsselt. Over de verpligting des verkoopers tot vrijwaring wegens verborgen gebreken (art. 1540—1548 Burg. Wetb.) — Leyden 1862.

9432. Mr. A. Oudeman. Over het bedrog omtrent de natuur der verkochte goederen. — Opm. en Med. IV, 112.

9433. De kooper kan zich niet onttrekken aan de voldoening van den koopprijs, op grond, dat het gekochte geheime gebreken zoude hebben. — Regtb. Amsterdam 29 Januarij 1863; N. N. III, 7; W. de Gelder, Adv. VII, 290.

9434. Het gebrek van staagheid en koppigheid bij een paard behoort, indien het zich niet tijdens den verkoop openbaart, tot de verborgen gebreken, die het ongeschikt maken voor zijne bestemming. — Regtb. Assen 11 September 1848; W. 1271; N. R. B. II, 251.

9435. Het aanwezig zijn van wandluizen, zelfs van eenige weinigen in een gekocht pand, al is het een minder beduidend gedeelte daarvan, kan aldus, in het algemeen, niet worden aangemerkt als een gebrek, dat de vernietiging van den verkoop moet tengevolge hebben. Ook kan worden betwijfeld of dit een verborgen gebrek is. — Regtb. Leyden 19 December 1848; N. R. XL, § 88, 419; W. 980.

9436. Het doet er niet toe of een bepaald gebrek volgens de plaatselijke gebruiken onder de koopvernietigende wordt gerangschikt, maar voor ieder geval moet worden uitgemaakt of zoodanig gebrek van genoegzaam gewigt is, om art. 1540 toe te passen. — Regtb. Maastricht 25 Maart 1852; W. 1345.

9437. Levering van minder goede qualiteit dan verkocht is, geeft geen regt om de betaling te weigeren, maar kan aanleiding geven om, òf de ontbinding van het koopcontract, òf vermindering van prijs te vorderen. — Regtb. Amsterdam 13 April 1853; N. R. B. III, 439; Kantg. Amersfoort 27 Maart 1860; N. R. B. XI, 60.

9438. Dampigheid van een paard is een verborgen gebrek, hetwelk de ontbinding van den koop kan tengevolge hebben. — Regtb. Winschoten 3 Mei 1854; W. 1668.

9439. De vreesachtigheid en schichtigheid van een paard, kan niet gerangschikt worden onder de verborgen of interne gebreken. — Regtb. Leeuwarden 6 April 1841; W. 183.

9440. Indien door een kooper in een winkel een soort van waar in het algemeen is gevraagd (reuzel), geeft het leveren van een mindere qualiteit (plukreuzel), geen grond tot het instellen der actio redhibitoria. — Kantg. Amersfoort 27 Maart 1860; N. R. B. XI, 60.

9441. Het verborgen gebrek eener verkochte koe, moet onherstelbaar zijn, om regt tot vrijwaring te geven, een tijdelijk ongemak, waarvan het dier kan herstellen, is geen redhibitoir gebrek. — Kantg. Bergum 26 Januarij 1842; W. 318, 319.

9442. Het zoogenaamd „blazen" (cornage) is een verborgen gebrek bij paarden, waardoor een paard tot gewoon gebruik onbekwaam, of althans minder geschikt wordt en zelfs tot doodelijke toevallen aanleiding kan geven; het behoort dus onder de redhibitoire gebreken te worden gerangschikt. — Regtb. Breda 20 Augustus 1844; W. 531, 540.

9443. Het verborgen gebrek kan niet als een exceptive verdediging worden voorgedragen, op de vordering tot betaling van den koopprijs; de gedaagde behoort op grond van verborgen gebrek de ontbinding der overeenkomst te vorderen. — Regtb. Rotterdam 29 Januarij 1862; N. R. B. XIII, 60.

9444. Voor de nietontvankelijkheid uit tijdsverloop eener actie, ter zake van verborgen gebreken van het geleverde, behoort alleen in aanmerking te komen het tijdsverloop sedert de ontdekking van het gebrek. Goedkeuring door aanneming van het geleverde, staat aan de ontvankelijkheid niet in den weg. De aansprakelijkheid wegens verborgen gebreken, die in den aard der spetiaal aangeduide koopwaar zouden gelegen zijn (nagemaakt schildpad in plaats van schildpad), wordt niet opgeheven door dat op monster verkocht, en de levering overeenkomstig monster geschied is. — Regtb. Amsterdam 12 Februarij 1868; M. v. H. X, 132.

9445. Bij levering van manufacturen uit Amsterdam naar 's Gravenhage, is het gevlekt zijn der goederen geen verborgen gebrek.

Bij dergelijke levering is het niet aannemelijk, dat de manufacturen door den kooper niet zouden worden ontvouwd, voor dat deze ze weder ter verkoop aanbiedt. — Regtb. Amsterdam 10 Maart 1864; Mag. v. H. VI, 67.

9446. Voor de regtsvordering tot vernietiging van koop of ruiling, tengevolge van verborgen gebreken in het verkochte, zijn geen bepaalde vormen voorgeschreven.

Dampigheid van een paard behoort onder de gebreken, welke ingeval van koop of ruiling aanleiding tot vrijwaring kunnen geven. — Hof N.-Brabant 16 April 1844; Regtz. IV, 307; N. R. XXIV, § 64, 289.

9447. Koop en verkoop van hout in het water liggende. Verschil tusschen ongekende en onkenbare gebreken. Wegens de eerste wordt geen ontbinding van den koop en verkoop toegelaten. — Regtb. Amsterdam 30 December 1853; N. R. B. IV, 188.

9448. Het beweren, dat een actie tot ontbinding eener overeenkomst van koop en verkoop met schadevergoeding wegens verborgen gebreken, had moeten voorafgegaan zijn door een in verzuimstelling, stelt een peremtoire exceptie daar, waarover de regter tegelijk met de hoofdzaak behoort uitspraak te doen. — Regtb. Maastricht 18 Januarij 1855; N. R. B. V, 164.

9449. Ziekte der luchtwegen, hoesten en ziekelijke uitademing uit neus en mond van een paard, worden niet aangemerkt als zoodanig verborgen gebrek, dat bij verkoop van zoodanig paard, de kooper nog zeventig dagen na den koop ontvankelijk is om de vernietiging van dien koop te vorderen. — Regtb. Rotterdam 18 Mei 1857; N. R. B. VII, 470; N. R. LXI, § 76, 441.

9449*a*. De stille kolder is een verborgen gebrek, waardoor een paard voor gewoon gebruik ongeschikt wordt; zoodanig gebrek kan niet door getuigen worden bewezen, omdat omtrent de ziekteverschijnselen alleen bij redenering op wetenschappelijke gronden een besluit kan worden opgemaakt. Een onderzoek door deskundigen behoort in dat geval te worden bevolen. — Regtb. Zutphen 6 April 1865; N. R. B. XVI, 787.

9450. De zoogenaamde steegheid is een verborgen gebrek, dat een paard ongeschikt maakt voor den landbouw. Alvorens de actie tot terugneming van een paard wegens verborgen gebreken in te stellen, behoeft men den verkooper niet te doen sommeren, noch het paard onmiddelijk na de ontdekking van het gebrek, ter behandeling aan een derde bezorgen.

Bij het bestaan van een koopvernietigend gebrek, kan de omstandigheid, dat de eischer een ander dan

de wezenlijke benaming daaraan zou gegeven hebben, de niet-ontvankelijkheid der ingestelde regtsvordering niet te weeg brengen. De eischer die tot terugneming van het paard en terugvordering van den prijs ageert, moet geacht worden de actie tot ontbinding van den koop en verkoop te hebben ingesteld. De regter heeft niet te onderzoeken of een bepaald gebrek, volgens plaatselijke gebruiken, onder de koopvernietigende moet worden gerangschikt; hij moet voór ieder geval uitmaken, of het gebrek van genoegzaam belang is, om het verkochte ongeschikt te maken voor het gebruik, waartoe het bestemd is, of wel om dat gebruik in dier voege te verminderen, dat, bijaldien de kooper het gebrek gekend had, hij het goed in het geheel niet of voor minderen prijs zou hebben gekocht. — Regtb. Maastricht 25 Maart 1852; W, 1345.

9451. Indien tusschen partijen verschil bestaat, of de gebreken al dan niet bij den verkoop zigtbaar zijn geweest, en of de kooper alzoo de gebreken heeft kunnen kennen, mag dat geschil door getuigen worden bewezen. — Regtb. Amsterdam 15 Augustus 1843; R. B. VI, 140.

9552. Het beweren van den verkooper, dat hij het gebrek erkent, doch, dat het bij den kooper tijdens den koop bekend was, en dat daarop bij de bepaling van den koopprijs is gelet, is een onsplitsbare bekentenis. — Regtb. Maastricht 11 Januarij 1849; W. 1113.

9453. De parelziekte der koeijen is een verborgen gebrek. — Kantg. Grave 27 Februarij 1843; W. 455.

9454. Een actie gegrond op artt. 1540, 1542 en 1544, is niet voor toewijzing vatbaar, indien de kooper in gebreke blijft te bewijzen, dat het verkochte goed tijdens den verkoop aan eenig verborgen gebrek lijdende was, en dat de verkooper vóór of tijdens den verkoop met zoodanig gebrek bekend was. — Regtb. Assen 15 Januarij 1866; W. 2829.

9455. De koe, die in het tweede of derde stadium van brulsheid is geleverd, heeft niet een verborgen maar een zigtbaar gebrek. — Regtb. Zierikzee 6 Mei 1862; W. 2511.

9456. Verborgen gebreken zijn de zoodanige tot welker ontdekking een meer dan gewoon zorgvuldig, of zeer moeijelijk en kostbaar onderzoek, dat tevens voor de bestemming der goederen nadeelig kan zijn, noodig is. — Hof N.-Holland 16 Junij 1859; W. 2186.

9457. De verkooper is gehouden tot schadevergoeding, ook dan als hij een verborgen gebrek tijdens den verkoop niet gekend heeft, en hij niet heeft voldaan aan een aan de dagvaarding voorafgegane sommatie, om het verkochte terug te nemen, en den koopprijs terug te geven — H. R. 11 December 1857; W. 1915; v. d. H., B. R. XXI, no. 675, 447, N. R. LXVII, § 44, 217; Corr. XXXI, 330.

Art. 1541.

9458. De verkooper is niet gehouden voor zigtbare gebreken, die de kooper zelf had kunnen ontdekken, bijaldien de verkochte goederen zonder eenig protest zijn ontvangen, en de kooper deze gedurende een geruimen tijd onder zijne berusting heeft gehouden. — Regtb. Amsterdam 3 October 1839; R. B. IV, 881.

9459. Indien een kooper het gekochte eenmaal ofschoon onder protest, heeft aangenomen, kan hij later niet vorderen, dat de bij de aanneming zigtbare gebreken hersteld worden. — Regtb. Amsterdam 18 Januarij 1855; N. R. B. V, 265.

9460. Gebreken, die niet door den gewonen man kunnen ontdekt worden, zijn niet als zigtbare gebreken te beschouwen. Indien derhalve het aanwezen van eenige uiterlijke teekenen op een dier, niet met zekerheid het bestaan van een inwendig gebrek aantoont, maar deswege alleen veronderstellingen, gissingen en vrees kan doen geboren worden, moet het gebrek als verborgen beschouwd worden, in dat geval is de kooper mitsdien tot vrijwaring gehouden. — Kantg. Maastricht 14 November 1853; W. 1579.

9461. Een gebrek aan dikte, lengte en breedte van marmer, moet worden gerangschikt onder de zigtbare gebreken van het goed, welke de kooper dadelijk kan ontdekken, en waarvoor de verkooper niet behoeft in te staan. — Regtb. Utrecht 24 December 1847; W. 895.

9462. Bij een strafactie wegens verkoop en levering van de eene zaak, voor de andere, komt niet in aanmerking de vraag, of de kooper zelf had kunnen ontdekken, of hem iets anders is geleverd dan hij gekocht had, en of het bedrog in den aard der koopwaar voor den kooper zigtbaar was. — H. R. 11 Julij 1862; N. R. LXXI, § 19, 146.

9463. Indien peper met meel vermengd, voor peper verkocht is, dan is de peper door die vermenging niet enkel in hoedanigheid verminderd, maar de eene zaak voor de andere verkocht. — H. R. 14 October 1863; N. R. LXXIV, § 68, 413.

Art. 1542.

9464. Het zich niet laten inspannen en op hol gaan van een paard, is niet een verborgen gebrek; het geeft dus geen grond, om de vernietiging van den koop te vragen. — Regtb. Sneek 8 Januarij 1851; N. R. B. II, 7.

9465. De longtering is bij een paard zoodanig verborgen gebrek, dat de verkooper, indien het paard zes weken na den verkoop sterft, gehouden is den koopprijs terug te geven, ook al is hij van dat verborgen gebrek onkundig geweest. — Kantg. Elst 1 December 1864; W. 2823.

9466. Als een paard niet wil loopen voor een egge, als het niet tegen een ander paard ingespannen wil worden, als het ingespannen achteruitslaat en door den staart pist, lijdt het aan een verborgen gebrek, waarvoor de kooper moet instaan, en op grond van welk gebrek de overeenkomst ontbonden kan worden. — Regtb. Assen 24 Maart 1862; N. R. B. XII, 780.

9467. Als verborgen gebreken moeten worden beschouwd de zoodanige, tot welker ontdekking een meer dan gewoon zorgvuldig onderzoek noodig is, of wel zoodanig onderzoek, dat niet dan met zeer veel moeite of kosten gepaard gaat, en tevens voor de bestemming der goederen nadeelig kan zijn. — Hof N.-Holland 16 Junij 1859; Mag. v. H. II, 263; W. 2187.

Art. 1543.

9468. De kooper, welke goederen ontvangt en niet reclameert, heeft het regt niet, geruimen tijd daarna te beweren, dat de goederen niet aan de vereischte qualiteit voldoen. — Regtb. Maastricht 31 Januarij 1867; W. 2937.

9469. De levering van minder goede qualiteit dan verkocht is, geeft geen regt om de betaling te weigeren, maar kan aanleiding geven, om, of ontbinding van het koopcontract, of vermindering van prijs te vorderen. — Regtb. Amsterdam 13 April 1853; N. R. B. III, 439; W. 1439; Mag. v. H., II, 263.

9470. De actie uit dit art. voortspruitende, is niet afhankelijk van de voorwaarde, dat de kooper nog in het bezit der gekochte waar is. — Hof N.-Holland 16 Junij 1859; W. 2187; Mag. v. H. II, 263.

9471. De kooper is niet bevoegd, om zoolang hij de onleverbaarheid der waar niet heeft bewezen, den verkooper tot het terugnemen daarvan te dwingen. — Regtb. Amsterdam 25 Februarij 1857; W. 1864.

9472. Het vonnis, waarbij een kooper wordt veroordeeld om aan den kooper een deel van den koopprijs terug te geven, omdat het verkochte aan een verborgen gebrek leed, is onderworpen aan een proportioneel registratieregt van 2 pct., als regt van titel, op de minuut. — M. F. 17 Februarij 1868, no. 24; P. W. 5404.

9473. De kooper die beweert dat het geleverde niet voldoet aan de gestelde voorwaarden, kan geen regtsvordering instellen tegen den verkooper, alleen strekkende tot amotie van het gekochte. — Kantg. Naarden 16 Julij 1863; W. 2627.

9474. De wet vordert niet dat de kooper, alvorens eene vordering tot terugneming eener zaak met een koopvernietigend gebrek aangedaan, en teruggave van den koopprijs te kunnen instellen, den verkooper moet in gebrekestellen om die zaak terug te nemen. Evenmin dat hij die zaak dadelijk na de ontdekking van het gebrek, op straf van niet-ontvankelijkheid in zijn eisch, aan een derde ter verzorging moet geven. Bij het bestaan van een koopvernietigend gebrek, kan de omstandigheid dat de eischer (kooper) eene andere dan de wezenlijke benaming daaraan geeft, niet ten gevolge hebben zijne niet-ontvankelijkheid in zijn eisch. De eischer vordert, door te vragen de terugneming der verkochte zaak en de teruggave van den koopprijs, de ontbinding der overeenkomst van koop en verkoop. — Regtb. Maastricht 25 Maart 1852; W. 1345.

9475. Het voorschrift der wet, dat de gedeeltelijke restitutie van den koopprijs, wegens verborgen gebreken zal bepaald worden na verhoor van deskundigen, brengt niet noodwendig mede dat de kooper moet beginnen tot benoeming van deskundigen te dagvaarden. — Regtb. Amsterdam 21 October 1858; Mag. v. H. II, 259.

9476. Verborgen gebreken aan het geleverd goed, geven den kooper het regt niet, om met voorbijgaan van het bepaalde in art. 1543, de vordering tot betaling niet ontvankelijk te doen verklaren of te doen ontzeggen. — Hof Limburg 6 November 1865; Mag. v. H. VII, 301.

9477. De levering van vaatwerk door een kuiper aan kooplieden, is niet een overeenkomst van aanneming van werk, het is een gewone overeenkomst van koop en verkoop. De koopman is tegen den kuiper, die een vordering instelt tot betaling van den koopprijs, niet ontvankelijk om bij reconventie te eischen vergoeding van schade, door beweerd gebrek aan dit vaatwerk geleverd.

De kuiper is niet aansprakelijk voor beweerde gebreken, indien de koopman dit vaatwerk heeft in ontvang genomen, de vaten buiten 's lands zijn gezonden en de gebreken aldaar zijn ontdekt, zonder dat die koopman, noch de kapitein die gebreken hebben doen opmerken. — Regtb. Amsterdam 8 September 1843; Regtz. IV, 312.

Art. 1544.

9478. Deze en de volgende bepalingen regelen alleen de verpligtingen van den verkooper eener zaak, die verborgen gebreken heeft, daardoor wordt geen verandering gebragt in de verpligtingen, die uit den verkoop zelve voortvloeijen, vervat in artt. 1275 vgg. — H. R. 11 December 1857; Corr. XXXI, 330; W. 1915; v. d. H., B. R. XXI, no. 675, 447; N. R. LVII, § 44, 217.

9479. De regter, beslissende dat een actie gegrond op art. 1544 Burg. Wetb., telast is ingesteld, behoort niet den eischer niet ontvankelijk in zijne vordering te verklaren, maar behoort hij hem dien te ontzeggen. Indien in de dagvaarding gesteld wordt, dat de verkooper zich verantwoordelijk heeft gesteld voor de gevolgen van een zeker gebrek in het verkochte goed, volgt daaruit nog niet, dat die verantwoordelijkheid een afzonderlijk middel en onderwerp van den ingestelden eisch is. Een actie, rustende tegelijk op art. 1544 Burg. Wetb. en op de verantwoordelijkheid des verkoopers voor de gevolgen van een hem bij den verkoop aangewezen gebrek, is in regten onbestaanbaar. — Regtb. Amsterdam 19 Mei 1863; W. 2512.

9480. Is de verkooper, die het verborgen gebrek, ten tijde van den verkoop niet gekend heeft niettemin behalve tot teruggave van den koopprijs, ook nog verpligt tot schadevergoeding sedert den dag der dagvaarding en sommatie? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 111.

Art. 1547.

9481. Dit art. verwijst naar de plaatselijke gebruiken, wel met opzigt tot den termijn, maar niet tot den al of niet vernietigenden aard van het gebrek. — Regtb. Maastricht 25 Maart 1852; W. 1345.

9482. De plaatselijke gebruiken bij dit art. bedoeld, moeten bewezen worden, zij kunnen niet door den regter worden aangenomen op vermoedens die aan de zaak geheel vreemd zijn. — Regtb. Roermond 11 December 1862; W. 2446.

9483. De vervallenverklaring der regtsvordering tot ontbinding, uithoofde van verborgen gebreken, wordt niet gestuit door een aanmaning binnen den bij plaatselijke gebruiken bepaalden termijn aan den verkooper van een paard gedaan; de regtsvordering zelve moet binnen dien termijn worden aangelegd. — Regtb. Maastricht 30 Junij 1855; N. R. B. VII, 220; W. 1679; anders Regtb. Maastricht 23 Februarij 1843; R. B. VI, 45; W. 452.

9484. Indien geen plaatselijk gebruik omtrent den termijn bij dit art. bedoeld bestaat, is het oordeel daarover aan den regter overgelaten; gortigheid en hartontsteking bij eene koe, behooren tot de redhibitoire gebreken. De dagvaarding behoort binnen den termijn te zijn uitgebragt, geen andere regtsmiddelen kunnen die verjaring stuiten. — Kantg. Hinlopen 27 Augustus 1857; N. R. B. VIII, 378.

9485. Bij vrijwaring wegens verborgen gebrek, moet de kiem van het gebrek aanwezig zijn op het oogenblik der levering. — Regtb. Amersfoort 2 Januarij 1861; N. R. B. XIII, 179.

9486. De korte termijn voor de vrijwaring wegens verborgen gebreken, vangt aan bij den dag der levering, niet bij dien van den verkoop of dien van de ontdekking van het gebrek. De termijn voor het intreden der vordering kan, waar sprake is van kwade droes van een paard, hoogstens gesteld worden op twaalf weken. — Regtb. Amersfoort 2 Junij 1861; N. R. B. XIII, 182.

9487. De indiening van het verzoek om armregt binnen zes weken, is niet voldoende om gezegd te kunnen worden de regtsvordering binnen zes weken te hebben aangelegd. — Kantg. Assen 9 Maart 1854; W. 1628.

9488. De kolder is bij een paard een geheim gebrek; in de omstreken van Breda brengt het plaatselijk gebruik mede, om de vernietiging van den koop binnen zes weken te vragen. — Regtb. Breda 5 Januarij 1847; W. 835.

9489. De staagheid of koppigheid van een paard is een verborgen gebrek, dat grond tot ontbinding der overeenkomst van koop en verkoop oplevert; in

Drenthe is het plaatselijk gebruik om de vordering binnen zes weken in te stellen. — Regtb. Assen 11 September 1848; W. 1271; N. R. B. II, 251.

9490. Waar geen vaste gebruiken bestaan, ten aanzien van den termijn binnen welken de regtsvordering tot vernietiging moet worden ingesteld, behoort de regter naar eigen oordeel te vonnissen. — Regtb. Winschoten 3 Mei 1854; W. 1661.

9491. De termijn van ruim twee maanden, is geen korte termijn, binnen welken een vordering tot vernietiging van koop, wegens verborgen gebrek moet worden ingesteld; indien de eischer zooveel tijd heeft laten verloopen, is hij in zijne vordering niet meer ontvankelijk. — Regtb. Hoorn 17 Mei 1843; Regtz. IV, 310; IV, 689; W. 405.

9492. De verkooper kan niet meer tot vrijwaring wegens verborgen gebreken worden vervolgd, nadat de kooper zich zonder het doen van reserves met een ander middel van herstel heeft te vrede gesteld. Dit art. is ook van toepassing als de kooper niet bij wege van actie, maar bij wijze van exceptie de betaling van den koopprijs weigert uit hoofde van verborgen gebreken. — Regtb. Leiden 28 November 1845; Regtz. IV, 314, W. 889.

9493. Onmakheid van een paard, is op zich zelve geen verborgen gebrek, hetwelk de vernietiging van den gesloten koop ten gevolge moet hebben. — Regtb. Sneek 8 Januarij 1851; N. R. B. II, 7.

9494. Het voorschrift, dat de vordering wegens verborgen gebreken binnen een korten tijd moet ingesteld worden, geldt zoowel voor de vordering tot restitutie van kooppenningen als voor die tot vernietiging van den koop. Ten aanzien van den korten termijn behoort te worden gelet op den aard der gebreken, en op de plaatselijke gebruiken. Ten aanzien van den aard der gebreken moet het tijdsverloòp zoodanig zijn, dat de verkooper niet wordt blootgesteld aan deterioratie van het verkochte door toeneming van het gebrek, en dat uit dit gezigtspunt de verloopen tijd naar den aard van gebrek de gedaagden niet schaadt. Ten aanzien van plaatselijke gebruiken, moet de regter letten op hetgeen bij handelstransactiën, waaruit het geschil resulteert pleegt te geschieden, zoodat bij verkoop van geëmbaleerde manufacturen naar Indië bestemd, niet kan worden verlangd om ze hier stuksgewijze te onderzoeken. — Regtb. Amsterdam 21 October 1858; Mag. v. H. II, 259.

9495. De kooper, die koopt onder beding, dat hij het gekochte zal mogen terugzenden, als het hem bij de ontvangst niet bevalt, moet de goederen bij niet goedkeuring binnen korten termijn terugzenden, terwijl de kooper, welke onder voormeld beding gekochte goederen onder zich houdt langer dan noodig is, moet geacht worden ze te hebben goedgekeurd. — Kantg. Amersfoort 7 Maart 1865; Regtb. Amersfoort 7 Junij 1865; W. 2724.

9496. Bij verkoop van een spiegel kan de kooper niet na verloop van anderhalf jaar beweren, dat daaraan een verborgen gebrek was, dewijl daarin een vlek is ontstaan, die reeds tijdens den verkoop daarin verborgen moet zijn geweest. — Kantg. Amsterdam no. 3, 27 November 1848; R. B. IX, 655.

9497. De wet heeft geen bepaalde vormen voorgeschreven voor de regtsvorderingen tot vernietiging van koop of ruiling, tengevolge van gebreken in het verhandelde. — Hof N.-Brabant 16 April 1844; N. R. XXIV, § 64, 289.

Art. 1549.

9498. Mr. G. Diephuis. Over het houden van publieke verkoopingen van roerende goederen, bepaaldelijk met betrekking tot de vragen, wie regt van vordering heeft tegen den kooper, die nalatig is in het betalen, en welke de aard is van het van zoodanigen verkoop opgemaakt proces-verbaal. — Opm. en Med. IV, 1.

9499. Is de notaris door wien een verkoop van roerend goed gehouden werd, bevoegd op eigennaam de kooppenningen in te vorderen? — Jur. Vraagal I, 428.

9500. Indien bij notariële acte door den verkooper wordt verklaard, dat hij een gedeelte van den koopprijs heeft ontvangen in pandbrieven, en deze niet zijn geregistreerd, is de notaris in overtreding, omdat hij een acte tengevolge van een andere zonder registratie heeft opgemaakt. — M. F. 22 November 1869, no. 48; P. W. 5574.

9501. Indien een kooper aan de schuldeischers van den verkooper, met diens wil betaling uit de koopsom doet, kan die som van de koopsom worden afgetrokken.

Indien het gekochte met hypotheek is bezwaard, kan de kooper de betaling der som, waarvoor het gekochte verbonden is, schorsen. — Regtb. Tiel December 1843; Regtz. IV, 317; W. 523.

9502. Een eerst in hooger beroep gedaan aanbod tot betaling van een gedeelte der gevorderde som, hetwelk men erkend schuldig te zijn, is tardief en onvoldoende, wanneer daarbij niet wordt aangeboden de betaling der renten, sedert den dag der dagvaarding en van een gedeelte der kosten. — Kantg. Amersfoort 7 Maart 1865; Regtb. Amersfoort 7 Junij 1865; W. 2724.

9503. De bewering, dat aan het verkochte gebreken aankleven, stelt den kooper niet vrij van de verpligting tot betaling. — Regtb. Rotterdam 29 Januarij 1863; W. 2500.

9504. De kooper kan nadat hij eenmaal is betaald, gedeeltelijk met contanten, gedeeltelijk met een handelspapier, niet andermaal de betaling vorderen, op grond zijner bewering, dat aan dit handelspapier door geen der effectenkantoren eenige waarde wordt toegeschreven. — Kantg. 's Gravenhage 7 Julij 1865; W. 2726; N. N. V, 56.

9505. Een koopacte, waarbij derden zijn aangewezen om de koopsom te ontvangen, geeft aan dezen geen actie tot betaling tegen den kooper, ook dan niet, indien de aanwijzing is geschied in het belang van schuldeischers. — Regtb. Haarlem 16 October 1855; W. 1716.

9506. Waar, door den kooper tot betaling in regten aangesproken, niet behoorlijke levering wordt beweerd, rust de bewijslast van het tegendeel op den eischer en verkooper, ook al is door den gedaagde niet volgens usance gehandeld overeenkomstig art. 94 K. — Regtb. Amsterdam 26 November 1868; W. 3089.

9507. De notaris is bevoegd op eigennaam in te vorderen de kooppenningen van roerende goederen, ten zijnen overstaan in het openbaar op crediet verkocht. — Regtb. Middelburg 25 September 1844; N. R. XXIV, § 75, 341; R. B. VII, 533; W. 542; Regtb. Maastricht 21 Junij 1849; W. 1077; Regtb. Maastricht 10 April 1851; W. 1260; Regtb. Maastricht 7 Februarij 1856; W. 1771; R. en W. XI, 470; N. R. LVIII, 423; Corr. XXVI, 79; Regtb. Amersfoort 17 Februarij 1858; P. W. 3217; W. 1998; Hof Utrecht 26 Julij 1858; W. 2018; Kantg. Bergen-op-Zoom 6 Mei 1862; R. en W. XV, 287; W. 2458.

9508. De notaris is niet bevoegd op eigennaam in te vorderen de kooppenningen van roerende goederen, ten zijnen overstaan in het openbaar op crediet verkocht. — Regtb. Breda 28 December 1841; R. en W. I, 315; Regtb. Middelburg 19 Februarij 1845; R. B. VII, 536; N. R. XXIV, § 75, 346;

Regtb. 's Hertogenbosch 21 September 1853; W. 1547; R. en W. X, 465; H. R. 19 Augustus 1851; W. 1257; P. W. 1637; Regtb. Breda 6 Januarij 1863; N. N. I, 139; W. 2453.

9509. De kooper, die de betaling der koopsom weigert op grond van niet toestemming der mede-geregtigden in de verkochte zaak, moet het ontbreken dier toestemming bewijzen.

De vordering tot ontbinding van den koop wegens wanbetaling van den koopprijs, is geen bewijs, dat men in den verkoop niet heeft toegestemd. — Regtb. Assen 16 Junij 1856; N. R. B. VIII, 216.

9510. De koop wordt zoolang gerekend tegen gereede betaling geschied te zijn, totdat de kooper bewijze, dat hij op crediet gekocht heeft. — Kantg. 's Gravenhage 13 December 1852; W. 1414.

9511. Tenzij anders is bedongen, kunnen emballage en fustage, door den verkooper aan den kooper in rekening worden gebragt, en behoeft de verkooper deze niet terug te nemen. — Regtb. Amsterdam 7 Julij 1863; Mag. v. H. V, 250.

9512. Een beweerd niet volkomen nakomen van het koopcontract van de zijde des verkoopers, geeft aan den kooper geen regt, de betaling van een gedeelte der koopenningen te weigeren, zonder de ontbinding der overeenkomst te vorderen. — Regtb. Groningen 24 October 1845; R. B. IX, 374.

9513. Indien niet gevorderd wordt het saldo eener rekening door den eischer opgemaakt, als rekenpligtig aan den gedaagde, maar de vordering strekt tot betaling van den koopprijs van goederen, onder aanbod van korting wegens schuld aan den gedaagde, behoeft er niet een saldo van rekening bepaald te zijn, om daaruit te ageren. — Regtb. Assen 26 April 1847; Hof Drenthe 9 Oct. 1847; N. R. B. II, 86.

9514. De kooper kan zich niet onttrekken aan de voldoening van den koopprijs, op grond, dat het gekochte geheime gebreken zou hebben. — Regtb. Amsterdam 29 Januarij 1863; N. N. III, 7.

9515. Indien een gedaagde tot betaling van een koopprijs aangesproken, zich beroept op een voordeeliger termijn van betaling, dan bij de levering, moet hij die voorwaarde van den verkoop bewijzen. — Regtb. Amst. 16 Julij 1867; N. R. B. XVII, 799.

9516. Bij een erkenden koop en verkoop heeft de verkooper het regt voor den koopprijs op den kooper te disponeren, dientengevolge vallen de kosten van protest en retour ten laste des koopers, ook al was de traite niet bepaald door den verkooper geadviseerd. — Regtb. Rotterdam 25 November 1868; W. 3125.

Art. 1550.

9517. J. K. Waar ter plaatse moet buiten overeenkomst de betaling geschieden van den koopprijs van goederen, alleen ten aanzien der soort bepaald, wanneer de betaling niet dadelijk bij de levering wordt gevorderd. Art. 1429 en 1550 Burg. Wetb. — Opm. en Med. V, 200.

9518. Een protest van den kooper bij ontvangst van het gekochte tegen den schipper, welke hem dit aflevert, is niet voldoende om hem het regt voor te behouden tot het weigeren van betaling aan den verkooper en het vragen bij wege van reconventie van resiliatie van het koopcontract. — Regtb. Alkmaar 5 April 1855; N. R. B. VI, 86.

9519. Goederen bij verkoop alleen soortelijk aangewezen, kunnen niet gezegd worden zich op een bepaalde plaats te bevinden. De levering geschiedt bij de ontvangst. — Regtb. Groningen 8 Maart 1850; N. R. B. IV, 358.

9520. De bepaling, dat de kooper als er niets daaromtrent bepaald is, betalen moet ter plaatse en ten tijde van de levering, is alleen van toepassing als er werkelijk gelijktijdig met de levering betaald wordt. De bepaling, dat er à contant verkocht wordt, brengt naar handelsgebruik mede, dat er aan den kooper een termijn van zes weken of drie maanden ter betaling wordt toegestaan, kan niet uitwerken, dat de betaling niet ter woonplaats van den schuldeischer zou moeten geschieden. — Hof Gelderland 26 December 1855; N. R. B. VI, 142; W. 1735; N. R. LIX, § 77, 412.

9521. Waren à contant verkocht, moeten betaald worden ter plaatse der levering. Een handelshuis een koop sluitende door zijn gewonen reiziger, moet geacht worden verkocht te hebben, ter plaatse waar die reiziger zich bevond, niet waar het huis gevestigd is. — Regtb. Nijmegen 30 Mei 1855; N. R. B. VI, 623; W. 1684.

9522. Dit art. ziet bepaald en uitsluitend op het geval, dat betaling plaats heeft gelijktijdig met de levering.

Dit art. mist dus alle toepassing, indien de verkoop plaats heeft gehad, onder uitdrukkelijke of stilzwijgende overeenkomst, dat de betaling eerst later zal plaats hebben, ook dan zelfs wanneer de goederen op de facturen heeten à comptant te zijn verkocht, maar toch volgens handelsgebruik een termijn voor de betaling is toegestaan. — Hof Gelderland 1855; W. 1735; N. R. B. VI, 142; N. R. LIX, § 77, 412; Regtb. Deventer 8 Junij 1853; W. 1498; Regtb. Nijmegen 30 Mei 1855; W. 1684; N. R. B. VI, 623.

9523. Bij overeenkomst door brieven gesloten, is de plaats waar de brief, door welken de overeenkomst tot stand komt ontvangen wordt, en waar alzoo de overeenstemmende wil van partijen zich vereenigt, de plaats waar de verbindtenis geacht moet worden te zijn aangegaan. — Hof N.-Holland 22 April 1869; W. 3118.

9524. Art. 1429, tweede lid, is niet toepasselijk op koop en verkoop, daaromtrent moet de bijzondere bepaling gelden van art. 1550. — Regtb. Amsterdam 18 November 1868; N. R. B. XIX, 243.

9525. Zonder bewijs van het tegendeel, door den kooper te leveren, wordt deze geacht gekocht te hebben tegen gereede betaling. In dat geval wordt de kooper, van het oogenblik der levering, gerekend in verzuim te zijn. Hij wordt dus veroordeeld in de kosten en interessen, indien hij gedagvaard is, ook zonder eenige voorafgaande aanmaning of in verzuimstelling. Een aanbod van betaling ter teregtzitting, vóór alle verdediging tegen de ingestelde vordering, ontslaat hem niet van die kosten en interessen. — Kantg. 's Grav. 13 Dec. 1852; W. 1414.

9526. Bij leveringen op crediet is de regter van de woonplaats van den verkooper, bevoegd, om over den eisch tot betaling te oordeelen. — Regtb. Deventer 8 Junij 1853; W. 1498.

9527. De verkooper van onroerend goed kan geen betaling van den koopprijs vorderen, indien hij niet terzelfde tijde de levering van het verkochte aanbiedt, op de wijze, als bij art. 671 Burg. Wetb. is bepaald. — Hof Drenthe 23 Mei 1863; W. 2540; N. N. III, 174; N. R. B. XIV, 615.

9528. Indien is overeengekomen de levering bij gedeelten te doen plaats hebben, kan de kooper de betaling niet uitstellen tot na de geheele levering. — Hof N.-Holland 20 October 1864; W. 2679.

9529. Dit art. ziet alleen op het geval, dat de koopprijs moet worden betaald bij het leveren der zaak, doch het is niet van toepassing, wanneer goederen op crediet zijn verkocht, in dat geval is de woonplaats van den crediteur de plaats der betaling. — Regtb. Almelo 9 Maart 1847; W. 855; R. in N. IV, 392.

9530. Een kooper, aan wien de gekochte goederen per schip zijn toegezonden, en die daarvan de vracht betaald heeft, kan de levering niet ontkennen, op grond, dat de goederen in hoedanigheid verschillen, doch is verpligt den koopprijs te betalen, ofschoon hij het gekochte aan den verkooper heeft teruggezonden. — Regtb. Amsterdam 24 October 1845; R. B. VIII, 51.

9531. Door art. 1550 wordt niet gedoregeerd aan art. 1429, dewijl de bepaling, dat de kooper betalen moet ter plaatse, waar de levering is geschied, niet beteekent woning (domicile), maar de gemeente, en dus in verband met art. 1429 moet worden verstaan. — Regtb. Amsterdam 24 Januarij 1842; R. B. IV, 106.

Art. 1551.

9532. Uit de bepaling van art. 1551 volgt, dat er altijd renten van den koopprijs eener vruchten of andere inkomsten opleverende zaak verschuldigd zijn, ten ware het tegendeel uitdrukkelijk zij bedongen. Dit art. is ook toepasselijk, indien de overeenkomst voor de betaling van den koopprijs een later tijdstip bepaalt, dan waarop de levering geschiedt. — Hof Gelderland 19 Februarij 1868; W. 3036; N. R. B. XX, 464; R. en W. XX, 589; regtb. Tiel 21 Junij 1867; R. en W. XIX, 429.

9533. De kooper van een met hypothekair verband bezwaard goed, is niet verpligt de rente van den koopprijs te betalen, ook na den dag waarop de rangregeling heeft plaats gehad, tengevolge van zijne vordering tot ontlasting of purge. — H. R. 2 December 1842; W. 365; v. d. H., B. R. IV, no. 92, 77; N. R. XIII, § 51, 211; Corr. IV, 44; W. 365; Regtb. Amsterdam 19 Mei 1841; Hof Holland 1 December 1841; R. B. VIII, 177.

Art. 1552.

9534. Dit art. is niet toepasselijk, indien de verkoop heeft plaats gehad krachtens de onherroepelijke volmagt van art. 1223 Burg. Wetb. — Hof Drenthe 31 Mei 1862; N. N. I, 250; W. 2485.

9535. De kooper van roerend goed mag de betaling niet weigeren, op grond dat het verkochte goed aan een ander toebehoort. — Kantg. 's Gravenhage 14 Junij 1860; W. 2193.

9536. Het bestaan van hypotheken op een onroerend goed, hetwelk niet als vrij van hypotheek verkocht is, geeft aan den kooper geen regt om de ontbinding van den koop te vorderen. — Hof N.-Brabant 10 Junij 1845; N. R. XXII, § 78, 412.

9537. Wanneer bestaat de gegronde vrees voor den kooper, om in zijn bezit gestoord te worden, welke hem regt geeft tot het inroepen van art. 1552 Burg. Wetb.? — Hof Utrecht 26 October 1846; R. B. VIII, 717; anders Regtb. Utrecht 21 November 1845; R. B. VIII, 711.

9538. Indien bij verkoop van onroerend goed is bedongen dat de betaling zonder eenige inhouding, onder wat voorwendsel ook, moet geschieden, volgt daaruit dat de verkooper wel tot vrijwaring is gehouden, maar dat de kooper niettegenstaande alle stoornis tot betaling is verpligt. — Regtb. Assen sine die W. 332.

9539. Indien hypotheek op verkocht onroerend goed bestaat, is er gegronde vrees voor hypothekaire regtsvordering, in dat geval is de kooper niet gehouden tot betaling van den koopprijs, voordat de verkooper bewijs van doorhaling levert of zekerheid heeft gesteld. — Regtb. Tiel sine die W. 523.

Art. 1553.

9540. Beding van herveiling en verkoop in het geval, dat de kooper niet aan zijne verpligtingen voldoet. — R. en W. II, 417.

9541. Mr. A. J. Zubli. Kan de vrijwillige vernietiging van den koop en verkoop, tusschen kooper en verkooper wegens wanbetaling, ten gevolge hebben, dat de derde, ten wiens behoeve inmiddels door den kooper hypotheek op het perceel is toegestaan, zijn voorrang ten aanzien der betaling verliest? — R. en W. IX, 58.

9542. W. F. Overhoff Jr. Heeft de vernietiging (ten gevolge van wanbetaling van den koopprijs) van den verkoop van een door den kooper aan een anderen verkocht onroerend goed, de nietigheid van den door den gebrekigen kooper gedanen verkoop ten gevolge? — R. en W. VI, 94.

9543. Mr. A. J. Zubli. Resolutoire conditie, verkoop aan derden, gevolg van deze voorwaarde op hunne regten. — R. en W. VI, 238.

9544. Wanneer bij herveiling ten laste van den gebrekigen kooper, het herveilde wordt opgehouden, is dan andermaal regt van registratie als voor verkoop verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. I, 223.

9545. Kan de verkooper van een perceel onroerend goed tegen een lijfrente, bij wanbetaling der rente, de vernietiging der overeenkomst van koop en verkoop vragen? — Zoo neen, mag dan het regt om vernietiging te vragen, bedongen worden? — W. de Gelder, Adv. V, 90.

9546. Verkoop met beding, dat, betaalt de kooper niet binnen zekeren termijn, de verkooper niet gehouden zal zijn te leveren. — W. de Gelder, Adv. VI, 145.

9547. Bij herveiling ten laste van gebrekige koopers, is het registratieregt van 4 pct. alleen verschuldigd over de meerdere opbrengst der herveiling. — M. F. 28 September 1846. no. 38; Tijds. v. R. I, 129, no. 130.

9548. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. De actie tot ontbinding van een gesloten verkoop bij wanbetaling van den koopprijs, beschouwd in hare betrekking tot het regtsmiddel van reclame. — N. R. Jaarb. XII, 291.

9549. Gevolgen van de toewijzing van een eisch van vernietigden koop en verkoop, op grond van wanpraestatie, op de heffing van registratieregten, wanneer de oorspronkelijke koop of verkoop niet is geregistreerd. — R. en W. VI, 89.

9550. Bij herveiling door den verkooper ten laste van den gebrekigen kooper, ook indien hij hypotheek heeft verleend voor den onbetaalden koopprijs, en daarbij de onherroepelijke magtiging van art. 1223 is bedongen, is geen ander registratieregt als bij herveiling verschuldigd; de bepaling van art. 1223 oefent geen invloed uit op art. 68, § 1, no. 8 en 69, § 7, no. 1, der wet van 22 Frimaire jaar VII. — M. F. P. W. 1083.

9551. Indien bij een eerste veiling onroerend goed wordt toegewezen aan een der mede-eigenaren, en alzoo geen registratieregt is geheven, op dat gedeelte, waarvan hij reeds eigenaar was, doch later dat goed wordt herveild wegens wanbetaling, is op de tweede koopacte geen evenredig registratieregt verschuldigd, indien daarbij het goed voor niet hoogeren prijs aan een vreemden kooper wordt toegewezen. — M. F. P. W. 1363.

9552. Indien bij eene acte van verkoop, iemand verklaart te hebben gekocht voor een derde, ingevolge mondelinge volmagt, en die derde later de lastgeving ontkent, tengevolge waarvan de verkooper tot eene herveiling overgaat, is op de acte van herveiling slechts een registratieregt van 80 ct. verschuldigd, indien daarbij de koopprijs niet hooger wordt gesteld als bij de eerste veiling. — M. F. 22 Februarij 1865, no. 58; P. W. 4948.

9553. Bij herveiling ten laste van een gebreki-

gen kooper, kan op de tweede acte geen evenredig registratieregt worden gevorderd, indien geen hoogeren prijs dan bij de eerste acte wordt bedongen; er bestaat dan geen belastbare eigendomsovergang. — M. F. 28 September 1846, no. 38; P. W. 1846, 480; M. F. 19 November 1858, no. 31; P. W. 3333.

9554. Indien een nieuwe veiling en verkoop plaats heeft, nadat de eerste wettig had bestaan en door den regter was ontbonden, is het evenredig registratieregt wegens die herveiling verschuldigd.— M. F. 12 October 1858, no. 132; P. W. 3332.

9555. Op een vonnis, houdende ontbinding van een koopcontract wegens wanbetaling van den kooprijs, nadat de kooper reeds in het genot van het goed is getreden, is een registratieregt van 4 pct. verschuldigd. — M. F. 28 September 1846, no. 41; P. W. 1846, 270.

9556. Is in regten geldig de veelal in een procesverbaal van veiling opgenomen voorwaarde, dat bij gebreke van betaling, de verkooper zal overgaan tot een herveiling, na den kooper in mora te hebben gesteld? — Neen. — Jur. Corr. IV, 83.

9557. Daar in de Nederlandsche wet geen formules van actiën bekend zijn, moet de vordering tot vernietiging van een koop, op grond van art. 1553 B. W., gelijk worden gesteld met die tot ontbinding der overeenkomst. — Hof Zeeland 8 Januarij 1861; N. R. B. XII, 489.

9558. Wanpraestatie van den kooper in de betaling van den koopprijs, is een grond tot vernietiging, niet tot ontbinding van de overeenkomst. De actie tot vernietiging kan ook berusten op een erkend handschrift in den zin van art. 52 Wetb. Burg. Regtsv. — H. R. 8 December 1848; W. 983; v. d. H., B. R. X, no. 321, 161; N. R. XXXII, § 27, 95.

9559. De verkooper mag ontbinding van het koopcontract vragen, op grond der wanbetaling des koopers, wanneer hij zelf nog niet of althans slechts feitelijk heeft geleverd. — Regtb. Haarlem 22 October 1861; W. 2348.

9560. Wanbetaling van kooppenningen kan niet beweerd worden door den verkooper van onroerend goed, die bij zijne vordering tot betaling geen aanbod deed van het geven eener acte en het bewerkstelligen der overschrijving daarvan. — Hof Drenthe 23 Mei 1862; N. R. B. XIV, 615; N. N. III, 174; W. 2540.

9561. De koop van een huis kan worden vernietigd, ofschoon de koopacte reeds in de openbare registers is overgeschreven, indien de overgifte nog niet heeft plaats gehad, de kooppenningen nog niet voor het geheel zijn voldaan, en het daarenboven blijkt, dat de handeling geschied is ter bedriegelijke verkorting der regten van de gezamenlijke schuldeischers in een faillissement. — Regtb. Alkmaar 21 Mei 1840; R. B. VII, 323.

9562. Aangezien ontbinding van koop, alles tot den staat doet terugkeeren alsof er geen koop had plaats gehad, zoo wordt ook het regt van den hypothecairen schuldeischer hiervan afhankelijk, wanneer het regt slechts bestaanbaar is tengevolge der wettige eigendomsverkrijging van den persoon, ten wiens aanzien die resiliatie van koop wordt uitgesproken. — Regtb. Breda 18 October 1864; R. en W. XVII, 262.

9563. De verkooper heeft regt op de vergoeding van alle schade, ook van die, waarin hij door de revindicatie van zijn goed niet hersteld is. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1848; W. 981.

9564. Indien de kooper de koopprijs heeft betaald of aangeboden, is de verkooper niet bevoegd om de ontbinding van de overeenkomst te vragen, op grond dat de kooper weigert tot het opmaken van de acte van transport over te gaan. — Hof Gelderland 25 September 1844; W. 544; N. R. XXII, § 79, 416; R. B. VI, 696.

9565. Bij verkoop op monster, moet de kooper, die op grond van wanpraestatie ontbinding van den koop en verkoop eischt, het bewijs leveren dat het geleverde niet overeenkomt met het onder hem berustende monster. — Regtb. Dordrecht 4 April 1864; W. 2694; Hof Z.-Holland 16 November 1864; W. 2695.

9566. Het beding in de koopconditiën uitgedrukt, „dat, indien de kooper in gebreke mogt blijven aan de voorwaarden te voldoen, de verkoopers zoodanigen koop voor niet gedaan, en van onwaarde immers aanstonds, en met volle regt voor vernietigd zullen mogen houden, en zonder eenige sommatie aan den gebrekigen kooper, tot een herveiling overgaan," geeft aan den verkooper het regt niet, om te herveilen, zonder voorafgaande resiliatie van het koopcontract door den regter. — Regtb. Nijmegen 11 Januarij 1848; W. 882.

9567. Om een eisch in te stellen tot ontbinding van een koopcontract en vergoeding van kosten, schaden en interessen, bij wanpraestatie aan zijde van den kooper, is het niet noodig, dat de gedeeltelijk reeds ontvangen kooppenningen vooraf zijn teruggegeven. — Regtb. Assen 11 Januarij 1864; N. N. IV, 133; N. R. B. XV, 669; W. 2617.

9568. Regt van overschrijving op acten van verkoop ten laste van den in gebreke gebleven kooper. — M. F. P. W. 4203; W. de Gelder, Adv. VIII, 71.

9569. De kooper, weigerachtig, om aan zijne contractuele verpligtingen te voldoen, behoeft niet in gebreke gesteld te worden, ten aanzien van verpligtingen, die niet noodwendig uit de overeenkomst zelve voortvloeijen. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Maart 1859; W. 3126.

Art. 1554.

9570. P. J. Paets. Over art. 1554 Burg. Wetb. — Rotterdam 1860.

9571. J. A. Sperna Weiland. Is de bepaling van dit art. toepasselijk op een verkoop van hooi en op een verkooping van wijnen? — Ja. — Jur. Corr. III, 179.

9572. Bij overeenkomst van koop en verkoop van waren, ook als voor de levering een uiterste termijn is bepaald, moet de nalatige kooper bij een behoorlijke acte in verzuim worden gesteld, ten einde ontvankelijk te zijn in een actie tot ontbinding, met vergoeding van kosten, schade en interessen. Indien de in morastelling niet is geschied, is de eischer niet ontvankelijk in het gevraagd getuigenverhoor om het bestaan der overeenkomst te bewijzen. — Regtb. Gorinchem 16 Mei 1840; Regtz. III, 331.

9573. Bij verkoop van een partij stroop binnen een bepaalden tijd, door den kooper weg te halen, is de overeenkomst vervallen door het enkel verloop van den tijd. — Regtb. Maastricht 28 Junij 1855; N. R. B. VII, 101.

9574. Publieke fondsen of effecten kunnen niet worden gebragt onder de waren bedoeld in dit art. — Regtb. Amsterdam 10 Oct. 1856; W. 1811; Hof N.-Holland 22 Oct. 1857; N. R. B. VIII, 157.

9575. Honden kunnen niet gerangschikt worden onder meubelen en alleen dan onder waren, als hij die ze verkoopt, gewoon is honden te verkoopen. — Regtb. Maastricht 18 Februarij 1864; W. 2615.

9576. Onder de uitdrukking „waren en meubelen," kan niet een levende koe worden begrepen. — Kantg. Appingedam 13 April 1859; W. 2090; Regtb. Appingedam 29 September 1859; W. 2104.

9577. Hooi behoort onder de waren bij dit art. bedoeld. — Kantg. Lemmer 13 Oct. 1868; W. 3101.

9578. Indien waren zijn verkocht met vrijlating van den kooper, om andere in betaling te geven, kan geen der partijen voldoening in geld vorderen. — Kantg. Dordrecht 26 November 1850; W. 1200.

9579. De overeenkomst van koop en verkoop van hoornvee, te leveren op tijd, is ipso jure en zonder aanmaning ontbonden, na verloop van den tijd tot afhaling der verkochte koeijen bepaald. Art. 1554 is op zoodanigen verkoop toepasselijk. — Kantg. Winschoten 15 December 1843; W. 529; Regtz. IV, 329.

9580. Door het woord waren moeten niet alle koopwaren zonder onderscheid worden verstaan, maar alleen levensmiddelen (denrées). Koehuiden zijn niet zoodanige voorwerpen als in dit artikel door het woord waren worden aangeduid. — Regtb. Zwolle 5 October 1853; N. R. LII, § 89, 415; W. 1585.

9581. Indien schapen zijn verkocht op voorwaarde, dat de kooper op een bepaalden dag zal beginnen deze weg te halen, dan vervalt de overeenkomst van regtswege, indien die voorwaarde niet vervuld wordt. — Hof Z.-Holland 13 December 1869; W. 3181.

9582. Indien de kooper aan eene aanmaning tot in ontvangstneming, niet heeft voldaan, en de verkooper hem deswege aanspreekt tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, kan de kooper niet meer volstaan met eene verklaring van bereidwilligheid, om aan de gedane sommatie te voldoen, noch op dien koop, welken hij zelf heeft erkend, terug te komen. „Waren" omvat, niet alle roerende goederen, maar alleen eetwaren (denrées), waaronder ook krenten, in welke hoeveelheid ook verkocht; de niet afhaling van goederen verpligt tot vergoeding van kosten, schaden en interessen. — Regtb. Amsterdam 19 Februarij 1852; W. 1322; N. R. B. II, 201.

9583. Het woord „waren" in dit art. moet niet van elke beweegbare levenlooze zaak, maar in meer limitativen zin opgevat worden. Dit art. is toepasselijk op een koop en verkoop van hooi waarbij de tijd tot afhaling van het verkochte is bepaald. — Regtb. 's Hertogenbosch 17 November 1841; W. 317; Regtz. IV, 333; N. R. XIV, § 28, 109.

9584. Indien de kooper het verkochte komt afhalen en de verkooper weigert het te leveren, dan moet deze laatste volgens de algemeene beginselen in gebreke gesteld worden. — Regtb. Gorinchem 16 Mei 1840; W. 160.

9585. Het woord van „regtswege" in dit art., moet in dien zin worden verstaan, dat na verloop van den tijd voor de afhaling bepaald, de koop vernietigd is, ook zonder uitspraak van den regter; een partij stroop van eenige honderde ponden, behoort tot de waren in dit art. bedoeld. — Regtb. Maastricht 28 Junij 1855; N. R. B. VII, 101.

Art. 1555.

9586. L. E. Appelius. Aphorismi de pacto retiovenditionis secundum jus civile Romanum et hodiernum. — L. B. 1824.

9587. J. van Weede. De facultate retroëmendi (faculté de rachat). — Traj. 1827.

9588. D. J. M. P. Mulder. De clausula adjecta emptioni venditioni, quae dicitur pactum de retrovendendo. — L. B. 1848.

9589. Mag men bij den verkoop van eenig goed, onder voorbehoud van het regt van wederinkoop, de wettelijke verpligtingen des verkoopers, om ingeval hij van dat beding gebruik maakt, den geheelen oorspronkelijken koopprijs en de kosten terug te geven, door overeenkomst wijzigen? — Verschillend beantwoord. — Jur. Vraagal II, 110, 272.

9590. Welke regten van registratie zijn verschuldigd, indien het regt van wederinkoop, niettegenstaande art. 1555 Burg. Wetb., voor tien jaren is bedongen, en daarvan na verloop der eerste vijf jaren gebruik wordt gemaakt? — Jur. Vraagal IV, 12.

9591. J. P. Sprenger van Eyk. Het regt van wederinkoop. — R. en W. XX, 341.

9592. Indien een verkooper gedeeltelijk van zijn bevoegdheid tot wederinkoop heeft gebruik gemaakt, wordt daardoor de wederinkoop voor hem verpligtend, en levert de verdere niet voldoening grond tot schadevergoeding. Resiliatie op grond van wanpraestatie sluit het regt op schadevergoeding in zich. — Regtb. Amsterdam 29 November 1854; N. R. B. V, 244.

9593. Een kooper, onder beding van den verkooper van het regt van wederinkoop, wordt door de levering der goederen eigenaar onder een ontbindende voorwaarde, zoodanig, dat hij niet kan worden beschouwd als depositaris van goederen, die hem waren toevertrouwd. Indien bij een verkoop het regt van wederinkoop tot een zekeren dag is bepaald, wordt de kooper reeds op dien dag onherroepelijk eigenaar van het verkochte, hij is dus niet verpligt om het goed weder af te staan. — H. R. 22 September 1840; v. d. H., Strafr. IV, no. 204, 92; W. 127, 130; N. R. VII, § 2, 3.

9594. De beleening in een bank van leening, is een handeling van bijzonderen aard, die wel met het koopcontract met beding van wederinkoop veel overeenkomst heeft, maar toch niet gerekend kan worden daartoe te behooren. — Regtb. Breda 3 Februarij 1851; W. 1211.

9595. De vraag of er een koop en verkoop met beding van wederinkoop, dan wel beleening op pand heeft plaats gehad, en welke daarbij de bedoelingen der partijen zijn geweest, is een quaestio facti, die niet in cassatie mag worden beoordeeld. — H. R. 14 April 1863; W. 2475; N. R. LXXIII, § 58, 383.

9596. De beleeningscontracten zooals die worden gesloten in den vorm van een koopcontract, met regt van wederinkoop, zijn als koopcontracten geldend. — H. R. 19 Mei 1859; Mag. v. H. I, 82; v. d. H., B. R. XXIII, no. 741, 281; N. R. LXII, § 29, 133.

9597. Het beding door den kooper gemaakt, dat hij zonder tijdsbepaling den koopprijs zal kunnen terugvorderen tegen teruggave van verkochte effecten, met bijbetaling van rente, ad 6 pct., sedert den dag van verkoop, heeft niets gemeens met de bepaling der wet omtrent wederinkoop. Zoodanige verbindtenis is niet in strijd met de wet, goede zeden of openbare orde. — Hof Z.-Holland 19 December 1849; W. 1084; Hof Z.-Holland 27 Julij 1849; W. 1040; anders Hof N.-Holland 2 December 1847; R. in N. IV, 345; mr. M. H. 's Jacob, R. in N. IV, 346.

9598. Uit een bedongen regt van wederinkoop in de acte, kan eene traditio brevi manu niet worden afgeleid; de levering der verkochte goederen moet daarenboven bewezen worden. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 Januarij 1842; W. 313.

9599. Het beding van wederinkoop moet gemaakt worden op het oogenblik, dat de primitive koop en verkoop wordt gesloten. — Regtb. Amsterdam 28 November 1860; Hof N.-Holland 6 Junij 1861; N. N. I, 44; N. R. XII, 24.

9600. Het regt van wederinkoop kan niet voortspruiten uit een beding, aangegaan na het sluiten van den koop. — H. R. 25 October 1867; W. 2950; N. R. LXXXVII, § 13, 99; v. d. H., B. R. XXXII, no. 1065, 1; P. W. 5266.

9601. Indien in het oorspronkelijk koopcontract

het regt van wederinkoop niet is voorbehouden, komt niettemin dat regt van wederinkoop toe aan den verkooper, op grond van het bewezen feit, dat de kooper na het sluiten van het koopcontract aan den verkooper de toezegging heeft gedaan, dat hij kooper het verkochte zal teruggeven, zoodra de verkooper tot den wederinkoop in staat zal zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 Junij 1866; R. en W. XIX, 536; Hof N.-Brabant 19 Februarij 1867; W. 2944; anders H. R. 25 October 1867.

9602. Een registratieregt van ½ pct. is verschuldigd wegens kwijting der sommen, die werkelijk worden terugbetaald als van het regt van wederinkoop wordt gebruik gemaakt, en niet van den vollen koopprijs. — M. F. 21 Augustus 1849, no. 39; P. W. 973.

9602*a*. Kan bij het gebruik maken van het regt van wederinkoop, het evenredig regt van registratie ook bespaard worden? — W. de Gelder, Adv. II, 437.

9602*b*. Het door den verkooper voorbehouden regt van wederinkoop, maakt een der bedingen uit waarop het koopcontract is aangegaan, deswege is geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 27 Januarij 1847, no. 28; P. W. 176.

9602*c*. Bij de waardering van goederen voor het regt van successie, kan een regt van wederinkoop waaraan die goederen onderworpen zijn, niet in aanmerking worden genomen. — Regtb. Arnhem 12 April 1866; W. 2839.

Art. 1556.

9603. Wanneer het regt van wederinkoop voor langer dan de wet toelaat, is bedongen, en binnen dien bedongen termijn van dat regt wordt gebruik gemaakt, is dan een registratieregt voor kwijting of voor verkoop verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. I, 152.

9604. De tijdsbepaling in dit art. vermeld, mag niet bij elkander opvolgende overeenkomsten tusschen den kooper en verkooper verlengd worden. — Regtsg. Adv. IV, 126; W. 1454.

9605. Er bestaat geen beding van wederinkoop, indien bepaald is, dat de kooper het gekochte goed niet mag verkoopen, zonder het vooraf aan den verkooper voor denzelfden prijs te hebben aangeboden, omdat het regt van wederinkoop is ter keuze van den verkooper, terwijl in dit geval de keus bij den kooper blijft en het regt van wederinkoop binnen vijf jaren beperkt blijft en in dit geval het beding steeds blijft bestaan. — M. F. 17 October 1861, no. 85; P. W. 3963.

Art. 1557.

9606. Is het noodig voor de uitoefening van het regt van wederinkoop, dat ook binnen den bepaalden termijn de koopprijs zij teruggegeven? — W. de Gelder, Adv. IV, 462.

9607. Na het verstrijken van den termijn tot den wederinkoop bepaald, behoeft de verkooper niet in gebreke te worden gesteld. — Regtb. Tiel 28 Junij 1844; R. B. VIII, 317.

Art. 1568.

9608. Het laten verstrijken van den termijn bij koop en verkoop, met beding van wederinkoop binnen een bepaalden termijn, zonder volledige betaling van koopprijs en kosten doet het beding vervallen. — Regtb. Groningen 26 Februarij 1847; R. B. XII, 692.

Art. 1569.

9609. E. de Ras. Koop en verkoop van inschulden en andere onligchamelijke regten; eene aanteekening op de vijfde afdeeling van den vijfden titel van het derde boek van het Burg. Wetb. — Maastricht 1850.

9610. S. G. Wiersma. Bijdrage tot de leer der overdragt van schuldvorderingen. — Leyden 1863.

9611. Is de zoogenaamde gesimuleerde tijdkoop van effecten een wezenlijke overeenkomst van koop en verkoop, dan wel een ongeoorloofde kansovereenkomst van spel? — In laatstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. VIII, 76.

9612. Bij openbaren verkoop van schuldvorderingen ten laste van particulieren beneden het nominaal bedrag, is het registratieregt van 1 pct. verschuldigd over den bedongen prijs, niet over het nominaal bedrag; het is daarbij onverschillig of de schuldenaren binnen of buiten het rijk gevestigd zijn. — M. F. 1 Augustus 1861, no. 48; P. W. 3960.

9613. Indien bij openbaren verkoop van schuldvorderingen, een der medeëigenaren kooper wordt, moet zijn aandeel van den koopprijs worden afgetrokken voor de berekening van het registratieregt. — M. F. 19 December 1849, no. 8; P. W. 2/1849, 376.

9614. Effecten en obligatiën van welken aard ook, behoeven niet geregistreerd te worden om te worden vermeld in processen-verbaal van openbare veiling; zij behoeven ook niet gelijktijdig met die processen-verbaal ter registratie aangeboden te worden, indien de veiling en verkooping ten overstaan van een notaris plaats heeft. — M. F. 26 Augustus 1833, no. 43; P. W. 2/1833, bl. 11, no. 8; Tijds. v. R. III, no. 449.

9615. Wegens openbare veiling van op naam staande schuldbrieven en effecten, is de voorloopige aangifte bij den ontvanger der registratie niet noodig. — M. F. 13 Mei 1851, no. 125; P. W. 2/1852, 359; Tijds. v. R. VII, 291, no. 250.

9616. De wet van 22 Pluviôse, jaar VII, op de openbare verkoopingen van roerende goederen, is niet van toepassing ten aanzien van eischbare kapitalen, en in het algemeen van alle onligchamelijke roerende goederen. — Regtb. Maastricht 16 September 1847; P. W. 728; R. en W. II, 550; W. 932.

9617. Uit den koopprijs kan worden afgeleid, welk bepaald soort van effecten partijen bedoeld hebben te koopen en te verkoopen.

De omstandigheid, dat de effecten, wier levering gevorderd wordt reeds tijdens de dagvaarding aflosbaar gesteld waren, belet de ontvankelijkheid der vordering niet. De kooper van effecten, die geacht moet worden het hem geleverde te hebben aangenomen, kan niet beweren dat krachtens gewoonte, geen levering zou hebben plaats gevonden. — Regtb. Amsterdam 26 April 1867; Mag. v. H. IX, 166; W. 2899.

9618. Het beleeningscontract, zooals het ter beurze van Amsterdam en Rotterdam gebruikelijk is, bevat geen wettelijken koop en verkoop, waaraan regtsgevolg kan worden toegekend; er heeft mitsdien tengevolge daarvan geen eigendomsovergang, noch verschuldigdheid van prijs plaats. — Regtb. 's Gravenhage 15 Januarij 1856; Hof Z.-Holland 1 December 1856; N. R. LVI, § 79, 366.

Art. 1570.

9619. H. Wiersma. Over de natuur van den tijdkoop van openbare fondsen. — Leiden 1868. Aang. door mr. D. J. Mom Visch, Themis 2°, XV, 638.

9620. De verpligting des verkoopers eener inschuld, om in te staan voor het aanwezen der schuld tijdens de levering, betreft ook het bestaan der schuld bepaaldelijk jegens den verkooper, d. i. dat de verkooper was houder van een geldige in-

schuld. De gewoonte kan beslissen, of dit instaan medebrengt, een geldige inschuld, in plaats van de reeds geleverde ongeldige te leveren. — Regtb. Amsterdam 26 April 1867; Mag. v. H. IX, 166.

9621. Invloed van cessie eener vordering, welke nimmer betaalbaar is geworden, op de kwijting van een schuld door den cedent van de niet opvorderbare pretensie aan den cessionaris verschuldigd. — Regtb. Amsterdam 21 November 1861; Mag. v. H. III, 288.

9622. Een toekomstige, nog niet bestaande inschuld, kan geen onderwerp uitmaken van koop en verkoop, de inschuld moet tijdens het aangaan der overeenkomst bestaan. — Hof Limburg 27 Junij 1853; W. 1452.

9623. Hij, aan wien in betaling is gegeven een bewijs van inbewaargeving van gelden, in welk bewijs staat uitgedrukt, hiervan twee eensluidenden afgegeven, de eene voldaan, de andere van geen waarde, is niet geregtigd vergoeding te vragen van den verkooper, indien later blijkt dat de depositaris op het andere bewijs betaling of afgifte heeft gedaan, die betaling of afgifte eenigen tijd na de ontvangst van het eerste bewijs mogt geschied zijn, en de kooper niet bewijst dat de verkooper of de gemagtigde van dezen, op dit eerste bewijs de gelden geligt heeft. — Regtb. Amsterdam 22 September 1843; R. B. VI, 210; Regtz. IV, 338.

9624. Dit art. brengt de onderstelling mede, dat een verkochte inschuld uit haren aard in rerum natura kan bestaan, en mitsdien in het algemeen en op zichzelf beschouwd, vatbaar voor levering is. Een overeenkomst, waarbij verkocht is iets, waarvan zelfs de soort niet in rerum natura bestaat, noch immer bestaan heeft, is bij gebreke van een verkoopbaar onderwerp onbestaanbaar, zij kan geen verpligting tot levering doen ontstaan, daarmede vervalt de toepassing van art. 1570. — H. R. 24 October 1862; W. 2426; Corr. XXXIX, 386; v. d. H., B. R. XXVII, no. 874, 30; Tijds. v. R. XVII, 121; no. 33; N. R. LXXII, § 9, 63; W. de Gelder, Adv. VI, 514.

9625. Is de zoogenaamde gesimuleerde tijdkoop van effecten een wezenlijke overeenkomst van koop en verkoop, dan wel een ongeoorloofde kansovereenkomst van spel? — in laatstgenoemden zin beslist. — Regtsg. Adv. VIII, 76.

9626. Bij verkoop van aandeelen aan toonder, kan niet de uitgever der aandeelen in de plaats van den verkooper worden aangesproken. — Regtb. Amsterdam 16 Mei 1867; N. R. B. XVII, 791.

9627. De verkooper van aandeelen in maatschappijen en vennootschappen, is tot levering gehouden, onverschillig of hij tot levering gesommeerd, mogt willen beweren en bewijzen, dat de verkochte aandeelen of effecten niet bestaan. Dit art. moet niet worden beperkt tot het geval, dat de zaak is te niet gegaan in den tusschentijd van het sluiten der overeenkomst en de levering der inschuld; dit art. is veeleer aan te merken als bevattende voor koop en verkoop van inschulden en andere onligchamelijke regten, een uitzondering op den algemeenen regel, volgens welken tot de bestaanbaarheid van iedere overeenkomst een bepaald onderwerp gevorderd wordt. Dwaling omtrent het bestaan van een regt, voor welks aanwezen de wet uitdrukkelijk bepaalt dat de verkooper moet instaan, moet niet door dit art. geacht worden te zijn uitgesloten. — Regtb. Rotterdam 20 Februarij 1861; W. 2261; Mag. v. H., III, 101; Hof Z.-Holland 28 October 1861; H. R. 24 Oct. 1862; Mag. v. H. IV, 210.

9628. Aandeelen in een vereeniging tot hypothecaire geldschieting, zijn inschulden onligchamelijke zaken, regten, jura in personam (societatem) obligatam. Schriftelijke bescheiden daarvan opgemaakt, gelden voor bewijs van het regt van den houder, doch stellen dat regt niet daar. Bij dergelijke zaken moet de verkooper instaan voor het aanwezen daarvan ten tijde van de levering. Art. 1570 Burg. Wetb. is algemeen, en onderscheidt niet of de zaak zij teniet gegaan of nooit bestaan hebbe. Instaan ten tijde der levering, brengt ook instaan ten tijde der overeenkomst mede. — Regtb. Rotterdam 20 Februarij 1861; N. R. B. XI, 632; Mag. v. H. III, 101; N. R. B. XI, 632.

Art. 1571.

9629. Indien een acte van verkoop van inschuld, inhoudt dat de verkooper zoowel voor de toekomstige als de tegenwoordige gegoedheid van den schuldenaar instaat, is dan deswege het registratieregt van ½ pct. voor borgtogt verschuldigd? — Jur. Corr. 1862, 68.

9630. Er is, behalve het registratieregt wegens afstand van schuldvordering, een afzonderlijk regt voor borgtogt verschuldigd, indien bij de acte van overdragt van schuldvordering, degene die den afstand doet, verklaart voor de tegenwoordige en toekomstige gegoedheid van den schuldenaar in te staan. — Regtb. Zwolle 28 April 1841; N. R. IX, § 31, 170.

Art. 1573.

9631. J. N. van Puttkammer. De iis quae hereditatis actionisque emtioni venditioni sunt propria. — L. B. 1827.

9632. J. Gerlings. De hereditate vendita. — Traj. 1827.

9633. Welk registratieregt is op een onderhandsche acte verschuldigd, waarbij effecten worden verkocht, welke de kooper uit de nalatenschap zijner nog levende moeder zal verkrijgen. — Jur. Vraagal III, 185.

9634. De erfgenaam die zijn erfdeel verkoopt, verliest door den verkoop het regt om de nalatenschap te doen verzegelen. — R. en W. XVII, 669.

9635. Verkoop van erfregten; is daarop de registratiebelasting onmiddelijk verschuldigd? — W. de Gelder Adv. IV, 368.

9636. Welke regten verschuldigd zijn op den verkoop van den blooten eigendom van een erfenis, met legaten bezwaard. — W. de Gelder, Adv. VII, 4.

9637. Berekening van registratieregt op een acte van verkoop eener erfenis met regten bezwaard, en van een legaat. — M. F. 9 November 1861, no. 26; P. W. 4066.

Art. 1577.

9638. J. J. van Ingen. De pactis et contractibus cum nominatis, tum innominatis, imprimis autem de permutatione, contractu apud Romanos innominato. — Gron. 1808.

9639. W. J. van Beusekom Jr. De permutatione ex principiis codicis civilis Gallici. — L. B. 1836.

9640. F. T. Vredenrijk Engelenburg. Ruiling in haar betrekking tot koop en verkoop, ekonomisch juridisch beschouwd. — Leyden 1860.

9641. T. N. van der Stok. Registratieregt op een acte, waarbij het genot van de eene zaak wordt afgestaan tegen het genot eener andere zaak. — Jur. Corr. IV, 150, 173, 199.

9642. Een acte, houdende ruiling van roerende goederen, is onderworpen aan een proportioneel registratieregt van 2 pct., te berekenen over het grootste lot. — Jur. Vraagal I, 116.

9643. Hoe moet het registratieregt berekend worden op ruilingen van onroerend goed, als de te-

verschilt met het kapitaal van het onzuiver inkomen. — W. de Gelder, Adv. IV, 358.

9643a. Mag de voogd bij de acte van boedelscheiding, het aan de minderjarigen toebedeelde, ruilen tegen eene andere kaveling? — Is de dubbele ruiling geoorloofd? Mag geruild worden bij de scheiding, ook al heeft er geen loting plaats gehad? en heeft die ruiling dan hetzelfde gevolg alsof het geruilde bij scheiding was verkregen? — W. de Gelder, Adv. III, 520.

9643b. Is regt van delegatie verschuldigd, als de toegifte bij ruiling moet gebezigd worden tot betaling van schulden van hem, die de zaak in ruiling afstaat? — W. de Gelder, Adv. IV, 435.

9644. Op eene acte van ruiling van twee schepen zonder toegift, met wederkeerige overzetting van de op elk dier schepen, volgens geregistreerde titels gevestigde schuld van gelijk bedrag, is behalve het registratieregt van ruiling, verschuldigd het regt van 1 pct. over het kapitaal der beide overgewezen schuldvorderingen. — M. F. 19 Februarij 1864, no. 12; P. W. 4467.

9645. Indien in een acte van ruiling wordt verklaard, dat de toegift voor de meerdere waarde niet wordt gevorderd tot gratuite bevoordeeling van de daarbij bevoordeelde partij, is het registratieregt niettemin als wegens verkoop en niet wegens schenking verschuldigd. — M. F. 29 Februarij 1848, no. 164; P. W. 547.

9646. Bij ruiling van vruchtgebruik tegen blooten eigendom van vast goed, behoort het vruchtgebruik op het tienvoudig bedrag der jaarlijksche onzuivere opbrengsten te worden berekend. — M. F. 27 September 1849, no. 58; P. W. 1006.

9647. Ruiling van goederen, welke men nog niet bezit, met andere, die men nog moet verkrijgen, is onderhevig aan hetzelfde registratieregt als van dat wat reeds bezeten wordt. De nietigheid, bepaald bij art. 1507, in verband met art. 1582, heeft geen invloed op de regten. — M. F. 24 December 1852, no. 30; P. W. 1997.

9648. Bij de ruiling van een perceel ter huurwaarde van *f* 100, tegen een ander ter huurwaarde van *f* 50, werd op het laatste evenwel *f* 1200 toebetaald. Het registratieregt bedraagt 2 pct. over het twintigvoud van *f* 50 en 4 pct. over *f* 1200. — M. F. 22 Febr. 1854, no. 148; P. W. 2/1853, 348.

9648a. Een acte houdende vrijwillige ontbinding eener overeenkomst van ruiling, op grond dat deze voor minderjarigen was aangegaan zonder regterlijke magtiging, is niet aan een vast maar evenredig registratieregt onderworpen, omdat die ruiling aan geen radicale, maar slechts een betrekkelijke nietigheid leed. — M. F. 13 December 1860, no. 102; P. W. 3779.

9649. Op grond van dwaling, kan op een volbragte ruiling worden teruggekomen. — Kantg. no. 1, Amsterdam 6 Augustus 1850; Amst. Regtspr. I, 75.

9650. Een acte van ruiling draagt geen eigendom over, zoo hij, die de ruiling doet, geen eigenaar was. — Regtb. Assen 14 Maart 1859; N. R. B. IX, 335.

Art. 1578.

9651. Ruiling van vruchtgebruik eener nalatenschap, tegen afstand van den vollen eigendom der roerende goederen. — W. de Gelder, Adv. III, 295.

Art. 1582.

9652. De verruiler eener onroerende zaak is gehouden, niet alleen eigendoms opdragt bij acte, maar ook werkelijke in bezitstelling eener zaak te geven. — Hof Drenthe 2 December 1865; W. 2815.

9653. Ruiling met regt van wederinkoop. Verjaring van bijvordering van regten. — W. de Gelder, Adv. III, 68.

Art. 1583.

9654. F. Pont. De locatione conductione rerum. — L. B. 1836.

9655. G. J. A. Mynssen. De quaestione an jure hodierno Europaeo conductori rei immobilis, jus in re locata collatum videatur. — Amst. 1842.

9656. J. A. Sperna Weiland. Huur en verhuur volgens de Nederlandsche wetgeving; een gemakkelijke en zekere handleiding voor huurders en verhuurders, bevattende daarenboven de noodige ophelderingen betreffende de registratie dienaangaande, benevens eene duidelijke aanwijzing ter berekening van de verschuldigde zegelregten der huurcontracten. — Schiedam 1859.

9657. Volkshandboek voor huurders en verhuurders, overeenkomstig de beginselen der Nederlandsche wetgeving door een Nederlandsch regtsgeleerde. — Arnhem 1839.

9658. Een deliberatie van een gemeentebestuur, waarbij besloten is, om gebouwen tegen bepaalde prijzen aan genoemde, doch daarbij niet tegenwoordige personen te verhuren, is vrij van registratie. — M. F. 27 September 1845, no. 81; P. W. 1/1846, no. 68; Tijds. v. R. I, 15.

9659. Om deze overeenkomst aan te gaan, behoeft de eigendom niet bij den verhuurder te zijn. — Regtb. Assen 21 Mei 1850; N. R. B. II, 276.

9660. Indien de huur van een huis is bewezen, levert dit ten voordeele van den huurder een vermoeden op van het bezit van alle roerende goederen, die zich op den bodem bevinden. Dit is echter niet het geval ten aanzien eener getrouwde vrouw tegenover haren man, met wien zij zamenwoont, en dus ook te zamen de roerende goederen bezit. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1854; N. R. LV, § 83, 417.

9661. Een overeenkomst van huur behoeft niet altijd in geschrift te worden gebragt, doch iedere partij is bevoegd, om voor eigen rekening, van de andere, een schriftelijke huurcedulle te vorderen, zonder, dat echter de tegenpartij kan worden gedwongen, om voor hare rekening insgelijks een huurcedulle aan te nemen, tenzij zulks bij de overeenkomst ware bedongen. — Hof Utrecht 26 Junij 1848; W. 953.

Art. 1584.

9662. G. P. Vroom. Is de eigendom der vruchten, staande op een verhuurden grond, bij den eigenaar, of bij den huurder? — R. en W. XVI, 259; XIV, 490.

9663. G. H. E. ter Braak. Kan een verhuurder, die bij het huurcontract bedongen heeft, dat hij, ingeval van wanbetaling der huurpenningen onherroepelijk zal zijn gemagtigd, de op het verhuurde staande vruchten in het openbaar te doen verkoopen, teneinde uit den opbrengst te verhalen, de verschuldigde huurpenningen, en de kosten van dat beding gebruik maken, ook dan wanneer de huurder, die vruchten aan een ander verkocht, of wel de magtiging opgezegd heeft, en zonder regterlijke tusschenkomst. — R. en W. XIV, 44.

9664. Kunnen verbruikbare zaken het onderwerp eener huurovereenkomst uitmaken? — W. de Gelder, Adv. III, 471.

9665. Kan er huur en verhuur van effecten bestaan? — Neen. — Jur. Vraagal I, 155.

9666. Bij verhuur tot wederopzage wordt het registratieregt berekend, als voor verkoop over tien malen den huurprijs. — W. de Gelder, Adv. IV. 434.

9667. Huur voor het leven tegen onderhoud van

den verhuurder, kostcontract tegen afstand van het genot eener zaak. — W. de Gelder, Adv. IV, 487.

9668. Er is geen registratieregt van huur verschuldigd bij verkoop van onroerend goed, onder beding, dat de verkooper het perceel tegen betaling van een huurprijs voor zekeren tijd in huur zal blijven behouden. — M. F. P. W. 4398; W. de Gelder, Adv. VIII, 207.

9669. Bij verhuring van roerend goed voor het leven, moet het registratieregt geheven worden over het tienvoudig bedrag van den huurprijs. — M. F. 25 Maart 1848, no. 78; P. W. 515.

9670. Bij de berekening van het registratieregt op een overeenkomst van huur, moeten de lasten welke de huurder op zich neemt boven den huurprijs, daarbij gevoegd worden. Indien de betaling der grondlasten door den huurder wordt beloofd en het bedrag daarvan in of onder de acte is opgegeven, moet die opgave gevolgd worden, bij gebreke van dien, begrooten de ambtenaren het bedrag. — M. F. 12 Januarij 1848, no. 123; P. W. 518.

9671. Het beding bij de voorwaarden eener openbare verhuring gesteld, dat ieder huurder medehuurders moet opgeven, die zoowel gezamelijk met den huurder als afzonderlijk in solidum verbonden zullen zijn, geeft geen aanleiding tot het heffen van registratieregt van borgtogt. — M. F. 6 September 1848, no. 60; Tijds. v. R. III, 633.

9672. Indien een verhuring van onroerend goed voor een bepaalden tijd aangegaan in een onderhandsche acte van verkoop voorkomt, mits de registratie plaats hebbe binnen drie maanden na de dagteekening, is geen regt wegens huur verschuldigd. — M. F. 21 April 1849, no. 161; P. W. 798.

9673. Een overeenkomst waarbij wordt bepaald, dat zeker goed voor een bepaald getal jaren tegen een bedongen prijs wordt verhuurd, doch dat na het eindigen van dien termijn het goed zal blijven bij den huurder, moet niet als een overeenkomst van huur, maar als van koop worden beschouwd, waarin de huurprijs de koopschat uitmaakt. — Regtb. Sneek 29 Maart 1848; R. B. X, 626.

9674. Ingeval bij verhuur van grond, aan den huurder vergunning wordt verleend om een huis en schuur op den verhuurden grond gebouwd, daarop gedurende den huurtijd te laten staan, en in de overeenkomst geen bepalingen voorkomen, die de kenmerken van het regt van opstal dragen, is op de bedoelde bepaling geen afzonderlijk regt van registratie verschuldigd. — M. F. 14 Julij 1846, no. 73; P. W. 1846, 352.

9675. De bepaling in een huurcontract, dat de huurder aan den verhuurder kost en inwoning zal verstrekken, begroot op een zekere som 's jaars, boven en behalve den jaarlijkschen pachtprijs in geld, stelt geen op zich zelf staand contract van voeding en onderhoud daar, maar een wijze van voldoening van den huurprijs. Het registratieregt wegens huur moet op beide sommen te zamen berekend worden. — M. F. 27 Januarij 1847, no. 26; P. W. 1847, 66.

9676. Bij verhuring van een molen met beding, dat de huurder een gedeelte moet dragen in de waardevermindering der molensteenen door afslijting, met voldoening van een som door den huurder aan den verhuurder, om die schade daarop te verhalen, is op die beschikking als zijnde een garantie mobilière een registratieregt van $\frac{1}{2}$ pct. verschuldigd. — M. F. 12 Januarij 1847, no. 22; P. W. 1847, 67.

9677. De bepaling in een huurcontract, dat de huurder, telkens een gedeelte van den huurprijs aan den hypothecairen crediteur van den eigenaar, niet bij de acte tegenwoordig zal uitbetalen, is aan geen afzonderlijk regt onderhevig, maar blijft een bloote aanwijzing van de wijze van betaling, gevolg der schuld. — M. F. 14 Nov. 1849, no. 96; P. W. 960.

9678. Indien bij openbare verhuring opcenten tot goedmaking der kosten zijn bedongen, moet het registratieregt wegens huur, berekend worden op den huurprijs en die kosten, na aftrek van het regt van registratie, maar die aftrek moet niet geschieden voor de berekening, wegens het regt van borgtogt. — M. F. 16 Mei 1850, no. 17; P. W. 1129.

9679. De bepalingen in een huurcontract gemaakt betrekkelijk te verrigten werken, het bezaaijen, en de overneming daarvan door den eigenaar of opvolgenden huurder, kunnen niet als afzonderlijke beschikkingen worden beschouwd, maar als voorwaarden der huur. — M. F. 28 Maart 1851, no. 107; P. W. 1429.

9680. Huurcontracten van vast goed voor bepaalden tijd aangegaan, worden gratis geregistreerd, mits daartoe binnen drie maanden aangeboden. Dit is ook van toepassing, indien tevens onroerend goed door bestemming daarbij wordt verhuurd, b. v. de gereedschappen in een broodbakkerij, omdat de wet te dien aanzien geen onderscheid maakt. — M. F. 29 November 1852, no. 123; P. W. 2/1852, 238.

9681. Bij verkoop van vast goed werd bepaald, dat de kooper een termijn huur, verschenen vóór het bepaalde tijdstip van aanvaarding van den eigendom, van den huurder zal genieten, maar aan den verkooper betalen, boven den koopprijs, zonder verhaal op dezen ingeval van wanbetaling van den huurder. Deze overeenkomst bevat behalve den verkoop, cessie van huurpenningen, waarvoor 1 pct. registratieregt is verschuldigd. — M. F. 20 Augustus 1853, no. 87; P. W. 2028.

9682. Indien een huurcontract bij latere overeenkomst tusschen den huurder en verhuurder wordt te niet gedaan, is het registratieregt op die latere overeenkomst alleen verschuldigd over de nog te verloopen huurjaren, van welker genot de huurder alzoo afziet, maar niet over de verloopene, waarvan geen afstand meer kan plaats hebben. — M. F. 19 December 1853, no. 70; P. W. 2/1853, 276.

9683. De contracten van verhuring aan den staat worden gratis geregistreerd. — M. F. 12 Mei 1857, no. 37; P. W. 2918.

9684. De bepaling in huurcontract, dat bij den aanvang der huur de huurder aan den verhuurder renteloos zal voorschieten het bedrag van den huurprijs over een geheel jaar, welk bedrag later zal strekken in voldoening van den huurprijs over het laatste huurjaar, is niet te beschouwen als een last die den huurprijs vermeerdert. Dit is ook het geval met de bepaling, dat voor een zekere som mest zal moeten worden aangekocht door den huurder. Daarentegen is als zoodanige last te beschouwen het beding, dat de huurder gedeeltelijk moet voorzien in de kosten van onderhoud van het huis. — M. F. 15 Maart 1858; P. W. 3152.

9685. Als huur voor vijf jaren is beschouwd de bepaling van een overeenkomst, waarbij een vader met zijne kinderen overeenkwam, de verdeeling der moederlijke nalatenschap nog vijf jaren uit te stellen, terwijl de vader het beheer zou hebben en in plaats van verrekening der huren, wekelijks aan ieder der kinderen een som van zes gulden zal uitkeeren. — M. F. 27 Sept. 1858, no. 69; P. W. 3172.

9686. De verlenging of voortzetting van huur met de weduwe of met een der erfgenamen van den huurder, ingevolge gemaakt beding bij geregistreerd huurcontract, is niet onderworpen aan evenredig registratieregt. De bestaande verbindtenis wordt niet vernieuwd, maar gehandhaafd. — M. F. 9 September 1858, no. 55; P. W. 3171.

9687. Indien de huurder tot zekerheid voor de betaling van den huurprijs hypotheek stelt, is het registratieregt wegens huur verschuldigd, indien geen andere titel der overeenkomst van huur bestaat. — M. F. 27 Januarij 1860; no. 76; P. W. 3514.

9688. Bij verhuring van verschillende perceelen, voor afzonderlijke prijzen aan één huurder, bij dezelfde acte, moet het registratieregt berekend worden over het gezamelijk beloop dier prijzen, niet over den huurprijs van elk perceel afzonderlijk. — M. F. 8 Mei 1862, no. 37; P. W. 4116.

9689. Een afstand, tot wederopzegging toe gedaan van onroerend goed, voor een bepaalde jaarlijks te betalen som, is een verhuring voor niet bepaalden tijd; daarop is een registratieregt van 4 pct., over het tienvoudig bedrag der jaarlijks te betalen som verschuldigd. — M. F. 18 September 1845, no. 91; Tijd. v. R. I, 16, no. 37.

9690. Tienden zijn vatbaar voor verhuring; zoodanige overeenkomst staat niet gelijk met verkoop van tiendvruchten; op die overeenkomst kan dus niet geheven worden het registratieregt, verschuldigd wegens verkoop van veldvruchten. — M. F. 21 Januarij 1861, no. 15; P. W. 3820; Tijds. XVI, 121, no. 28.

9691. Een afstand van een stuk grond tot wederopzeggens toe gedaan, voor eene bepaalde jaarlijks te betalen som, is eene verhuring voor een niet bepaalden prijs, en onderworpen aan een registratieregt tegen 4 pct., over het tienvoudig bedrag der jaarlijks te betalen som. — M. F. 28 September 1865, no. 91; P. W. 1846, no. 71; Tijds. I, 16.

9692. Indien bij verkoop van onroerend goed is bepaald, dat de kooper de huur over een bepaald tijdvak aan een bepaald persoon zal moeten gestand doen, tegen ontvangst der huurpenningen, terwijl geen geregistreerde huurovereenkomst wordt aangehaald, is een evenredig registratieregt van huur verschuldigd. — M. F. P. W. 4546; anders W. de Gelder IX, 193.

9693. Indien eenig vastgoed voor een bepaald getal jaren is verhuurd, onder het beding, dat na geëindigden huurtijd de huurder kan verlengen voor zoodanigen tijd als hij goedvindt, mits niet langer dan zijn leven, en zich deswege op een bepaald tijdstip verklarende, is deswege slechts registratieregt verschuldigd over het eerst bepaald getal jaren. — M. F. 24 December 1861, no. 56; P. W. 3875; Regtb. Utrecht 16 October 1861; N. R. B. XII, 603; Regtb. Almelo 1843; P. W. 2/1845, 103; Regtb. Amersfoort 3 Junij 1857; P. W. 2919; Regtb. Alkmaar 31 Maart 1859; H. R. 7 December 1860; v. d. H., Zeg. V, no. 109, 35; M. F. 9 Februarij 1861, no. 33; P. W. 3762; Tijds. v. R. XVI, 220, no. 49.

9694. Huur van bouwland op de derde garve, sluit volgens een in Drenthe niet ongewoon gebruik, ook de huur in van het huis en erf. Het bouwen van een huis op gronden uit de marke afkomstig, het herstellen van een schoorsteen, stellen geen huur daar. — Regtb. Assen 9 Augustus 1858; anders hof Drenthe 5 Januarij 1859; N. R. B. IX, 326.

9695. Het beding, dat de huur zal aanvangen na den dood van den verhuurder, is bestaanbaar. — Hof Z.-Holland 15 Februarij 1864; W. 2573; N. N. IV, 141; Regtb. Dordrecht 2 Februarij 1863; W. 2542.

9696. Een onderhandsch huurcontract waarbij een perceel land zonder nadere aanwijzing van ligging, grootte of kadastrale indeeling verhuurd is, levert voldoend bewijs op, indien omtrent de goederen, die daarvan het onderwerp zijn, geen twijfel kan bestaan. — Regtb. Breda 26 Januarij 1858; W. 1976.

9697. Dit art. eischt niet, dat de huurprijs à priori is vastgesteld, maar laat toe fixatie, door den regter tengevolge van geconvenieërden maatstaf. — Hof N.Holland 25 Maart 1869; W. 3104.

9698. Het beding bij een overeenkomst van huur en verhuur, dat bij wanbetaling op den bepaalden tijd de dubbele huur zal verschuldigd zijn, is in regten bestaanbaar. — Regtb. Rotterdam 9 Junij 1852; W. 1346.

9699. Huurovereenkomst, is een wederkeerige overeenkomst, zoodat zoowel de eerste, tweede en derde, als vierde zinsnede van art. 1302, op dezelve van toepassing is. — Kantg. no. 2, Amsterdam 23 Augustus 1860; N. R. B. XI, 556.

9700. De omstandigheid, dat een huurovereenkomst is aangegaan, door den man betreffende dezelfde woning, en op dezelfde voorwaarden als eenigen tijd vroeger een overeenkomst door zijn vrouw was gesloten, is op zich zelve niet voldoende, om de eerst aangegane overeenkomst op te heffen, en daarmede de verbindtenis der vrouw te doen vervallen. — Kantg. no. 2, Amsterdam 25 Julij 1864; N. R. B. XIV, 711.

9701. Indien de verhuurder den oogst van den huurder heeft weggehaald, kan hij niet de niet ontvankelijkheid van den huurder tot het instellen eener actie tot schadevergoeding, wegens het vervoer van dien oogst vragen, op grond van wanpraestatie door den huurder van de voor een en ander perceel verschuldigde pachtpenningen. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Januarij 1867; N. R. B. XVIII, 388.

9702. Een huurcontract door slechts een der mede-eigenaren van een perceel gesloten, heeft geen regtsgevolgen. — Regtb. Amsterdam 25 April 1856; W. 1759.

9703. Het verhuren van goederen aan derden toebehoorende, is niet zoo als het verkoopen of schenken van eens anders goed, per se nietig. — Regtb. Leeuwarden 9 April 1844; W. 495.

9704. Indien bij publieke verpachting, eerst een voorloopige toewijzing of inzate plaats heeft, is op de acte slechts één vast registratieregt van 80 ct. verschuldigd, niet zoovele regten als er perceelen worden verpacht, of als er inzetters zijn. — Regtb. Deventer 15 October 1856; P. W. 2/1856, 261; H. R. 30 October 1857; P. W. 2989.

9705. Tot het wezen der overeenkomst van huur en verhuur behoort, dat partijen het eens zijn omtrent den huurtijd. — Hof N.-Holland 4 Januarij 1855; W. 1687.

9706. Een huurovereenkomst voor bepaalden tijd, onder voorwaarde, dat de huurder deze levenslang, telkens voor zes jaren zal verlengen, mits zich daaromtrent voor bepaalden tijd verklarende, kan niet als huur voor het leven aangegaan, worden beschouwd. — Regtb. Utrecht 16 October 1861; N. N. I, 263.

9707. Wat is een paard in vaste huur of gebruik geven, ten aanzien der personele belasting? — Regtb. Hoorn 25 Augustus 1847; R. B. XI, 53.

9708. Huur voor 24 jaren met het regt aan den huurder of diens erfgenamen, om telkens de huur voor 24 jaren te verlengen, is een huur voor 24 jaren, en als zoodanig aan het regt van registratie onderworpen. — Regtb. Amersfoort 3 Junij 1857; P. W. 2919.

9709. Verhuring voor 11 jaren, en een som voor alle jaren te zamen, in kwartalen af te betalen, met regt aan den huurder van verhuur aan anderen, en beding, dat, heeft de huurder aan zijne verpligtingen voldaan, hij of zijne regtverkrijgenden

het regt zullen hebben, het verhuurde in koop aan te slaan en over te nemen, zullende alsdan de betaalde huurpenningen als betaalde koopsom gelden, is geen verkoop maar huur. — Regtb. Rotterdam 9 September 1857; P. W. 3036.

9710. Huur en verhuur voor een bepaalden tijd, met beding aan de zijde van den huurder, om voor een bepaalden of onbepaalden tijd, de huur te mogen verlengen; het registratieregt is verschuldigd over den bepaalden tijd en niet over de optiejaren. — H. R. 7 Dec. 1860; N. R. LXVI, § 39, 289; W. de Gelder, Adv. V, 6; Regtb. Alkmaar 31 Maart 1859; W. de Gelder, Adv. IV, 512; W. 2219.

9711. Het voorbehoud door den verhuurder gemaakt, om de huur te doen eindigen voor het verstrijken van den bepaalden tijd, mits daarvan opzegging doende drie maanden te voren, indien de huurder niet aan zijne verpligtingen voldoet, is niet de ontbindende voorwaarde, bedoeld in art. 1302, de ontbinding behoeft dus niet van den regter te worden gevraagd. — Regtb. Almelo 29 Junij 1859; W. 2331.

9712. Tot het wezen der overeenkomst van huur en verhuur van goederen, behoort, dat partijen het eens zijn omtrent den huurtijd. — Hof N.-Holland 4 Januarij 1855; W. 1687.

9713. Een overeenkomst van huur en verhuur stelt wel een verbindtenis daar tusschen huurder en verhuurder, maar kan de regten van derden niet benadeelen. — Regtb. Amsterdam 29 Januarij 1852; W. 1319.

9714. Eene overeenkomst met een gemeentebestuur, om een graf gedurende honderd jaren niet te ruimen, is een overeenkomst van huur en verhuur, en als zoodanig aan de registratie onderworpen, voor de berekening van het regt. — M. F. 3 November 1864, no. 64; P. W. 4665.

9715. De overeenkomst met de administratie der belastingen, om tegen een prijs gedurende een bepaalden tijd een behoorlijk bemande sloep te stellen, ten dienste der in en uitgaande regten, is een overeenkomst van huur en verhuur van goed, geen huur van dienst of aanneming van werk; de acte is vrij van het regt van registratie. — M. F. 28 April 1864, no. 50; P. W. 4666.

9716. S. Loke. Huurcontract, omschreven in een notarielen inventaris. — R. en W. XVIII, 32.

Art. 1585.

9717. Mr. A. J. Zubli. Welke registratieregten zijn verschuldigd op een verbindtenis, waarin de een zich verbindt jegens den andere, en deze wederkeerig jegens den eerste, tot het vervoer van goederen tegen een bepaalden prijs? — R. en W. IX, 68.

9718. Op huur van werk en diensten, is een registratieregt van 1 pct. veschuldigd over het bedrag der bedongen huur, voor alle jaren waarvoor de huur is aangegaan. — M. F. 14 Mei 1862, no. 163; P. W. 4002; Tijds. v. R. XVII, 21.

9719. Een geneesheer, die in een vroeger jaar genoegen heeft genomen met zekere som per visite, moet, indien niet van het tegendeel blijkt, geacht worden voor het vervolg tegen denzelfden prijs zijn dienst verleend te hebben. — Kantg. Amsterdam, no. 4, 16 April 1852; W. 1326.

9720. Een overeenkomst van werk is niet nietig en eo ipso zonder gevolg, bij gemis van bepaald bedongen loon; dit gemis heeft evenmin ten gevolge, dat de praestatie van het werk als gratis geschied zou moeten worden aangemerkt; de regter kan in dat geval toeleggen het loon dat gebruikelijk is. — H. R. 1 December 1848; v. d. H., B. R. X, no. 320, 146; N. R. XXXII, § 22, 80; W. 1028; Hof Utrecht 5 Febr. 1848; W. 977; R. B. X, 85; Regtb. Utrecht 16 April 1847; W. 958; R. B. IX, 590.

9721. De onderhandsche acte, waarbij men aan iemand voor bewezen en nog te bewijzen diensten toelegt een principale uitkeering voor het leven, is niet verbindend voor den erfgenaam van den onderteekenaar. — H. R. 29 November 1850; v. d. H., B. R. XII, no. 394, 175; N. R. XXXVII, § 17, 94, W. 1179.

9722. Een overeenkomst waarbij een bouwkundige, zich tegen een bepaalde geldelijke belooning, belast met het opzigt en de directie over de werkzaamheden aan een gebouw te berigten, is niet lastgeving tegen bedongen loon, maar huur van diensten. — Regtb. Amsterdam 3 Maart 1840; Regtz. IV, 339.

9723. Op huur van diensten, zijn niet altijd toepasselijk de bepalingen van huur van dienst- en werkboden. — Regtb. Rotterdam 25 Augustus 1852; N. R. B. II, 697.

9724. Een vordering tot betaling van maakloon van kleedingstukken, kan niet meer worden bestreden met een bewering van onbruikbaarheid, wanneer degene voor wien zij gemaakt waren, die kleederen een geruimen tijd, b. v. zes weken onder zich heeft gehad. Een vordering tot schadevergoeding deswege is niet ontvankelijk, bij gebreke van in morastelling. — Kantg. no. 2, Amsterdam 28 Julij 1864; N. R. B. XIV, 713.

Art. 1586.

9725. A. L. A. Torck van Roosendael. De remediis securitatis locatori rerum immobilium concessis. — Traj. 1834.

9726. W. Muyderman Loofs. De obligatione a locatore rerum contracta, ad ipsas res locatas restringenda. — Amst. 1851.

9727. Het beding in een huurcontract, dat het gehuurde bij prompte betaling van de huurpenningen aan den huurder zal worden overgedragen bij de betaling van den laatsten termijn, geeft aanleiding tot de heffing van een registratieregt als voor koop en verkoop. — Jur. Vraagal II, 44, 120.

9728. G. P. Vroom. Een woord omtrent de onherroepelijke magtiging tot openbaren verkoop van de op het verhuurde staande vruchten, bij overeenkomst aan den verhuurder gegeven. — Jur. Corr. 1862, 145.

9729. Acten waarbij onroerende goederen door den staat worden gehuurd, mogen niet gratis worden geregistreed, al mogten ook de regten en kosten bij het contract ten laste van den staat bedongen zijn. — M. F. 17 Augustus 1846, no. 119; P. W. 1846; 351.

9730. Staat het den verhuurder vrij, om, als de huurder na het verstrijken van den huurtijd, het gehuurde niet verlaten wil, dezen daartoe te noodzaken door het gehuurde onbruikbaar te maken, b. v. door schoorsteenen of daken te doen wegruimen als anderzins? Of zouden dergelijke in sommige streken in zwang komende huismiddelen (ter besparing van de groote kosten aan een ontruiming langs den weg regtens verbonden), zoodanigen verhuurder in de verpligting stellen om daardoor veroorzaakte schade te vergoeden? — Jur. Corr. IV, 363.

9731. Aan den huurder welke een verhuurder heeft gedagvaard, om het verhuurde huis te zijner beschikking te stellen, kan geen middel van nietontvankelijkheid worden tegengeworpen, op grond, dat hij aan zijne verpligtingen niet heeft voldaan. — Regtb. Maastricht 3 April 1845; R. B. VIII, 504.

9732. Hij, die zich verbindt vast goed in huur te geven al ware hij niet de eenige eigenaar,

gehouden aan die overeenkomst te voldoen, of bij niet nakoming, daarvoor schadevergoeding te geven. — Regtb. 's Gravenhage 9 Januarij 1866; N. N. V, 279; R. en W. XVIII, 264.

9733. Door de bepaling bij huurcontract gemaakt, dat de huurder verpligt zal zijn, elken termijn van drie maanden vooruit te betalen, wordt het regt van dien huurder niet uitgesloten om te vorderen, dat hem op den verschijndag van elken termijn, het genot van het gehuurde worde verschaft in zoodanigen staat, dat het tot het gebruik waartoe het verhuurd is, dienen kan. — Regtb. Nijmegen 13 Januarij 1842; W. 363.

9734. Het regt tot schadevergoeding voor gebrek aan reparatie, bestaat niet, voor dat de verhuurder tot het doen van reparatie is in gebreke gesteld. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Maart 1841; W. 331.

9735. De schade uit bouwvalligheid van gebouwen ontstaande, moet de verhuurder aan den huurder vergoeden, al mogt ook de verhuurder het gebrek zelf niet gekend hebben. Verklaringen van deskundigen door den huurder overgelegd, kunnen niet als bewijzen worden toegelaten. — Regtb. Amsterdam 9 April 1852; N. R. B. III, 442.

9736. Welke kosten, schaden en interessen moeten geacht worden bedoeld te zijn bij een condemnatie, waarbij aan een verhuurder is opgelegd, om een verhuurd perceel te doen vertimmeren en repareren en aan den huurder te vergoeden alle kosten, schaden en interessen door hem uit dien hoofde geleden en nog te lijden? — Regtb. Amsterdam 29 Januarij 1840; Hof Holland 30 Junij 1840; R. B. V, 756.

9737. Noodzakelijkheid der in gebrekestelling bij beweerde niet nakoming van een gemaakt beding. — Regtb. Amsterdam 27 Februarij 1850; R. B. XII, 352.

9738. Huur van een schuur tot berging van hooi voor onbepaalden tijd aangegaan, moet geacht worden te zijn aangegaan voor niet langeren tijd, dan tot het hooi van het volgend jaar is geborgen. — Regtb. Assen 28 Junij 1861; W. 2336.

9739. De eigenaar, die na expiratie van den huurtijd en na gedane en aangenomen opzegging van huur, de deuren en vensters doet uitnemen van een door hem verhuurd huis, hetwelk de huurder blijft bewonen, maakt zich schuldig aan het moedwillig afbreken van omheiningen. — Hof Limburg 10 Februarij 1853; W. 1432.

9740. De eigenaar van een verhuurd gebouw, is niet bevoegd de daarin aanwezige goederen van den huurder of gebruiker, zonder daartoe zelf medegewerkt te hebben op den openbaren weg te doen werpen. De eigenaar van zoodanig gebouw moet beschouwd worden voor de handelingen zijner onderhoorigen aansprakelijk te zijn. De regter kan zonder deskundigen te hebben gehoord, de veroorzaakte schade bepalen, die door zoodanige onregtmatige daad is veroorzaakt. — Kantg. Sliedrecht 9 Maart 1854; W. 1531.

9741. Een huurder wiens te veld staande vruchten zijn afgemaaid en weggevoerd door een derde, die evenzeer beweert huurder van het land te zijn, is geregtigd uit dien hoofde een vordering tot schadevergoeding in te stellen tegen dengene, die de vruchten heeft afgemaaid. Die vordering komt niet uitsluitend toe aan den eigenaar van het land. — Regtb. Leyden 12 Januarij 1858; W. 1931.

9742. Indien de verhuurder in gebreke is om het gehuurde te leveren, kan de huurder zonder in morastelling, de ontbinding van het contract vorderen. — Kantg. 's Gravenhage 6 Augustus 1849; W. 1050.

9743. De verhuurder heeft geen regt om tot zekerheid der betaling eener vordering, die hij op den huurder heeft, zonder beslag, de goederen van den huurder onder zich te houden. — Kantg. no. 1, Amsterdam 9 Mei 1851; Amst. Regtsp. II, 103.

9744. De bepaling in een huurovereenkomst, dat de huur na den dood van den verhuurder zal beginnen, is bestaanbaar. — Regtb. Dordrecht 2 Februarij 1863; W. 2542; W. de Gelder, Adv. VIII, 36; Hof Z.-Holland 15 Februarij 1864; W. 2573.

9745. Indien de kooper van een perceel met verlof van den eigenaar of verhuurder, maar niet van den huurder daaraan vertimmering doet, vóór dat het aan hem is overgegaan, kan de verhuurder niet worden aansprakelijk gesteld voor de stoornis, daardoor in het rustig genot van het verhuurde teweeggebragt. — Regtb. Amsterdam 14 October 1868; W. 3075; R. B. XIX, 413.

9746. De verhuurder is niet verpligt den huurder te vrijwaren voor een mogelijke veroordeeling tot vergoeding van schade, welke de huurder zelf door onregtmatige daden en eigenschuld aan een ander heeft toegebragt. Aangenomen, dat aan een nader onderzoek in cassatie kan worden onderworpen de vraag, of een ingestelde vordering tot vrijwaring, al dan niet teregt als onsplitsbaar is beschouwd, dan nog kunnen door een beslissing, dat een dergelijke eisch in een gegeven geval onsplitsbaar is, de artt. 1586, no. 3 en 1594 Burg. Wetb., niet zijn geschonden. — H. R. 2 December 1853; W. 1583; v. d. H., B. R. XVII, no. 537, 269.

9747. Den verhuurder van een zolder ter berging van koopmansgoederen, kan niet als een gebrek aan het verhuurde worden toegerekend, het niet waterdigt zijn der zoldering, en die verhuurder is dus niet verpligt de zoldering waterdigt te maken, of de schade door het lekken van den bovenlast veroorzaakt, te vergoeden. — Regtb. Amsterdam 27 September 1861; Mag. v. H. III, 243.

9748. Indien iemand wegens verschuldigde huurpenningen is gedagvaard, kan hij den eisch niet tegenspreken, op grond van schade hem toegebragt door stoornis van het rustig bezit van het gehuurde, naar aanleiding van art. 1586 Burg. Wetb. nader te bewijzen: die schade behoort vooraf bij staat opgemaakt te blijken, en kan alsdan reconventioneel worden aangebragt. — Regtb. Leeuwarden 14 Januarij 1845; Regtz. IV, 342.

9749. Door de veroordeeling van een verhuurder tot vrijwaring van den huurder, indien de regter het huurcontract in dien zin heeft opgenomen, dat de door den huurder beweerde stoornis in verband staat, met de verpligting, welke de verhuurder behoort te garanderen, is dit art. niet geschonden. — H. R. 3 Maart 1843; Regtz. IV, 343; v. d. H., B. R. IV, no. 113, 375.

9750. De verhuurder is niet geregtigd de betaling van de huurprijs te vorderen, indien blijkt, dat hij zelf niet voldaan heeft aan zijn verpligting, om den huurder het rustig genot van het gehuurde te verschaffen. — Regtb. Amsterdam 5 Januarij 1853; N. R. B. III, 221.

9751. Een huurder moet den verhuurder in morastellen, indien hem op den bepaalden tijd het gehuurde niet wordt geleverd; als hij dit niet doet en later aanvaardt, moet hij geacht worden daarmede genoegen te hebben genomen, althans heeft hij geen regt meer, om deswege schadeloosstelling te eischen, zoodat in zoodanig geval het bewijs van te late levering geheel doelloos wordt. — Kantg. Hindeloopen 27 Augustus 1857; N. R. B. VIII, 457.

9752. Ingeval van feitelijkheden, waarbij regt op het gehuurde wordt beweerd, heeft de huurder alleen regt van verhaal tegen den verhuurder; een

eisch des betrekkelijk tegen anderen ingesteld is niet ontvankelijk. — Regtb. Groningen 9 Julij 1858; N. R. B. IX, 601.

9753. Het betalen van grondbelasting ten behoeve van den eigenaar, door iemand die beweert huurder te zijn, levert geen bewijs op van het bestaan der huur. — Hof Zeeland 5 November 1861; N. R. B. XII, 515.

Art. 1587.

9754. Indien de huurder door zijne schuld den verhuurder buiten de mogelijkheid heeft gesteld, om de gewone reparatiën te doen bewerkstelligen, moet hij den huurprijs op den bepaalden tijd betalen. — Regtb. Tiel 29 September 1843; W. 448.

9755. De huurder heeft het regt niet de betaling der huurpenningen te weigeren, op grond, dat de verhuurder zijne verpligtingen betrekkelijk de noodzakelijke reparatie niet heeft gepresteerd. — Regtb. 's Gravenhage 18 Augustus 1840; W. 138; Hof Z.-Holland 16 September 1840; N. R. X, § 27, 115.

9756. De verhuurder die in mora is gesteld wegens verzuim, in het volvoeren zijner verpligtingen, heeft evenwel het regt de huurpenningen te vorderen. — Hof N.-Brabant 21 Sept. 1847; W. 897.

9757. Een aanbod van betaling der huurpenningen door den huurder aan den verhuurder gedaan onder voorwaarde, dat de verhuurder alsnog aan zijne verpligtingen tot het verrigten der noodzakelijke reparatiën zal voldoen, is van onwaarde. — Regtb. Maastricht 23 September 1847; W. 942; R. B. IX, 742.

9758. Indien de huurder in gebreke is met de voldoening der huurpenningen en tot betaling daarvan door den verhuurder in regten wordt aangesproken, kan hij niet vorderen, dat de regter door deskundigen zal doen onderzoeken, dat het verhuurde dringend reparatiën behoeft; hij kan alleen vorderen, dat ook de verhuurder zijne verpligtingen nakome of ontbinding der huurovereenkomst vorderen. — Kantg. no. 1, 17 Januarij 1851; Amst. Regtsp. I, 283.

9759. Bij nalatigheid van den verhuurder om de noodige reparatiën te doen, mag de huurder de betaling der verschenen huurpenningen afhankelijk maken van het doen dier reparatiën. — Regtb. Amsterdam 12 November 1839; R. B. IV, 886.

9760. Indien de verhuurder een woonhuis en smederij verhuurt, en die gebouwen in vervallen en onbruikbaren staat levert en aan den huurder het gebruik der gereedschappen onthoudt, is de huurder niet verpligt de huurpenningen te voldoen. — Regtb. Nijmegen 13 Januarij 1843; R. B. V, 381; W. 363.

9761. Het niet waterdigt zijn van den vloer van een pakhuiszolder, onder welken een andere verhuurde zolder is gelegen, is geen gebrek waarvoor de verhuurder moet instaan. Indien al de verhuurder tot herstelling van dat gebrek en tot schadevergoeding deswege had moeten veroordeeld worden, zou de huurder van den bovenzolder evenwel daarvoor niet aansprakelijk gesteld en in vrijwaring kunnen opgeroepen worden. — Regtb. Amsterdam 27 September 1861; W. 2321.

9762. De huurder kan den verhuurder niet in regten aanspreken tot het doen van noodzakelijke reparatiën, indien niet blijkt, dat hij den verhuurder vóór de dagvaarding heeft gewaarschuwd. — Regtb. Rotterdam 26 October 1859; W. 2126; aanmerkingen op dit vonnis in W. 2128.

9763. Een huurder mag de voldoening der verschenen huurpenningen niet weigeren, op grond, dat de verhuurder aan zijne verpligting betrekkelijk de nookzakelijke reparatiën aan het gehuurde niet zou hebben voldaan. — Kantg. Nijmegen 11 October 1854; W. 1585.

9764. De verhuurder is verpligt tot het doen van reparatiën van het verhuurde, indien de gebreken erkend zijn, ook dan, indien de verhuurder het verhuurde perceel met onereuse bepalingen heeft gekocht, welke hem ten tijde van den koop bekend waren. — Regtb. Assen 11 Januarij 1869; W. 3202.

9765. Als de verhuurder procedeert over de gehoudenheid om te repareren, kan hij zich niet beroepen op gemis van sommatie, ingevolge art. 1279 en 1274 Burg. Wetb. — Hof N.-Holland 17 Maart 1870; W. 3213.

9766. Een tuin cum annexis, verhuurd voor het drijven eener koffijhuisaffaire; de zaal moet zoo ingerigt zijn, dat zij tot de ontvangst van de bezoekers geschikt is en dienen kan. Is dat het geval niet, dan is het onderzoek van de vraag, welke de naaste oorzaak der instorting is geweest zonder eenig belang. — Regtb. Amsterdam 21 December 1869; W. 3212.

9767. Verpligting van verhuurders tot het doen van herstellingen; ongenoegzaamheid der bereidverklaring om daartoe over te gaan. — Regtb. Amsterdam 5 December 1849; R. B. XII, 309.

9768. De verhuurder is niet geregtigd de betaling van den huurprijs over eenig tijdvak te vorderen, indien blijken mogt, dat hij gedurende dat tijdvak zelf niet voldaan heeft aan zijn verpligting, om den huurder het rustig genot van het gehuurde te verschaffen. — Regtb. Amsterdam 5 Januarij 1853; N. R. B. III, 221.

9769. De verhuurder die in gebreke is met het doen van de noodzakelijke reparatiën, is niet bevoegd de voldoening der huurpenningen van den verhuurder te vragen. — Regtb. Tiel 16 Junij 1843; W. 433.

9770. Een verhuurder is gehouden het verhuurde in goeden staat van onderhoud te leveren; de huurder die het gehuurde heeft aanvaard, kan in stede van te betalen, volstaan met een aanbod tot betaling, onder voorwaarde, dat de verhuurder daaraan voldoe. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 September 1846; W. 836.

Art. 1588.

9771. Het gedeeltelijk besmet zijn eener woning met ongedierte, is een zoodanig gebrek, waaruit tegen den verhuurder wel een actie tot herstelling voortvloeit, maar niet dat dezen verpligten kan tot schadeloosstelling. — Regtb. Amsterdam 23 Nov. 1870; W. 3284.

9772. Hoewel dit art. de algemeene vordering tot ontbinding en schadevergoeding niet uitsluit, is het den huurder niettemin veroorloofd den verhuurder zonder ontbinding der overeenkomst aan te spreken tot schadeloosstelling, wegens het aan den huurder door de bij dit art. bedoelde gebreken toegebragt nadeel. De huurder behoeft alleen aan te toonen, dat het verhuurde niet aan zijne bestemming heeft beantwoord en dat daaruit voor hem nadeel is ontstaan. — H. R. 16 Februarij 1865; N. R. LXXIX, § 26, 193; v. d. H., B. R. XXIX, 280; W. 2670; Corr. VI, no. 8, 325.

9773. Ter beoordeeling van de gegrondheid eener vordering tot vernietiging der huurovereenkomst, wegens onbewoonbaarheid van het gehuurde perceel, is het onverschillig of het behoorlijk geleverd is, omdat een verhuurder ook na de levering moet instaan voor de gebreken, om het even, of die al dan niet verborgen waren, indien zij het gebruik van het verhuurde verhinderen.

Uit de bepaling van dit art. volgt niet alleen de verpligting des verhuurders tot vergoeding der schade

uit gebreken, van welken aard ook, voor den huurder ontstaan, maar ook daarenboven, wanneer de gebreken het gebruik van het huis tijdelijk of voortdurend verhinderen, evenzeer als in de gevallen, voorzien bij art. 1589—1591, het regt des huurders de vernietiging van de huurovereenkomst te vorderen. — Hof N.-Holland 20 Dec. 1860; W. 2264.

9774. De verhuurder moet aan den huurder vergoeden, de schade uit bouwvalligheid van gebouwen ontstaande, al mogt ook de verhuurder het gebrek zelf niet gekend hebben.

Verklaringen van deskundigen door den eischer overgelegd, mogen niet als bewijzen worden toegelaten. — Regtb. Amsterdam 19 April 1852; N. R. B. III, 442.

9775. De schadeloosstelling welke de huurder verpligt is den huurder te geven, om een verhuurd perceel te doen vertimmeren en repareren, strekt zich niet verder uit, dan tot een vermindering van den huurprijs in evenredigheid van den tijd, dat de reparatiën hebben geduurd en van dat gedeelte van het verhuurde, waarvan de huurder is verstoken geweest. — Regtb. Amsterdam 29 Januarij 1840; R. B. V, 756; Hof Holland 30 Junij 1840; Regtz. IV, 346; N. R. X, § 26, 109.

9776. De verhuurder is aansprakelijk voor de schade door de instorting van een gebouw veroorzaakt, tengevolge van gebrek aan onderhoud of gebreken in de bouwing of inrigting. Tot zoodanige gebreken behoort het gebrek aan stevigheid van een pakhuis, bestemd om een bepaalden last te dragen. — Regtb. Amsterdam 13 October 1857; N. R. B. IX, 8.

9777. De huurder is bevoegd ontbinding der huurovereenkomst te vorderen, op grond van onbewoonbaarheid van een huis, omdat het door ongedierte is besmet. — Regtb. Amsterdam 9 Junij 1869; N. R. B. XIX, 795.

9778. Wandluizen maken een huis onbewoonbaar en kunnen alzoo aanleiding geven tot een vordering van ontbinding der huur. — Regtb. Amsterdam 14 Julij 1846; W. 731; Hof N.-Brabant 27 Junij 1848; W. 938; N. R. XXXV, § 97, 408.

Art. 1591.

9779. Aan den huurder kan tot schadevergoeding wegens gedane herstellingen, niets anders worden toegekend, dan een geëvenredigde vrijstelling of vermindering van den huurprijs over het tijdvak van het gemis; onder dat tijdvak moeten ook worden berekend de eerste veertig dagen, waarin de reparatiën zijn begonnen, ofschoon deze op zich zelven, indien zij niet door meerderen waren gevolgd, geen aanleiding tot vermindering van den huurprijs hadden kunnen geven. — Hof Holland 30 Junij 1840; N. R. X, § 26, 109; Regtz. IV, 346; R. B. V, 756; Regtb. Amsterdam 29 Januarij 1840; R. B. V, 756.

9780. Indien in een huis de kelder en kelderkeuken somtijds onder water loopen, kan het huis daarom niet geacht worden onbewoonbaar te zijn, en geeft dit gebrek geen aanleiding tot vernietiging der huur, 't en ware het huis als vrij van water, of waterdigt is verhuurd. — Hof Utrecht 2 Januarij 1843; W. 370; R. B. V, 262; N. R. XV, § 33, 124.

9781. Om schadevergoeding wegens gebrek aan reparatie van den verhuurder te kunnen vragen, behoort de huurder vooraf den verhuurder in mora te stellen. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Maart 1841; Hof N.-Brabant sine die; W. 331.

9782. Indien het herstel van een woonhuis op last van het stedelijk bestuur moet geschieden, en het gehuurde daardoor onbewoonbaar wordt, kan de huurder wel ontbinding der overeenkomst vorderen, doch hij heeft geen aanspraak op schadevergoeding. — Regtb. Amsterdam 28 Junij 1854; N. R. B. IV, 493.

9783. Als in facto is beslist, dat het gebrek in een verhuurd huis, van dien aard en dat belang is, dat het in aanmerking van de talrijkheid van des huurders gezin voor de woning niet geschikt is, is niet de tweede, maar de derde zinsnede van dit art. op die daadzaak toepasselijk. Indien de onbewoonbaarheid van een huis in facto is aangenomen, komt een in morastelling tot reparatie niet te pas. — Regtb. 's Gravenhage 30 Junij 1840; W. 123; Hof N.-Holland 7 October 1840; W. 126; H. R. 11 Februarij 1841; W. 312; Regtz. IV, 349; v. d. H., B. R. II, no. 38, 156; N. R. VII, § 63, 326.

9584. De schadevergoeding bij dit art. bedoeld, ziet alleen op dringende reparatiën, maar niet op het geheel afbreken van een huis met toestemming van den huurder en het opbouwen van een nieuw huis. — Kantg. Meppel 30 December 1852; N. R. B. III, 533; W. 1456.

9785. De bewijslast, dat reparatiën niet tot het eindigen der huur kunnen worden uitgesteld, rust op den verhuurder. — Regtb. Amsterdam 18 April 1860; N. R. B. X, 423.

9786. Het niet doen van de noodige reparatiën, geeft den huurder het regt niet om een reeds verschenen termijn der huurpenningen in te houden, totdat daaraan wordt voldaan. Bij hetzelfde vonnis mag ontbinding der huurovereenkomst en veroordeeling tot betaling van verschenen huurpenningen worden uitgesproken. — Kantg. Sommelsdijk 6 September 1852; W. 1472.

9787. De huurder heeft tegen den verhuurder een actie tot schoring van het gehuurde huis, bij afbraak van een belendend gebouw, tot voorkoming van schade. De middelen tot voorkoming van schade, staan niet alleen ter beoordeeling van den verhuurder. — Regtb. Rotterdam 18 November 1850; W. 1197.

9788. De huurder is niet verpligt, om zonder schadeloosstelling, of althans erkend regt op schadeloosstelling van den verhuurder, te gedoogen de belemmeringen in het genot van het gehuurde veroorzaakt, tengevolge van het afbreken en wederopbouwen van een gemeenen muur door den buurman. — Regtb. Rotterdam 28 Junij 1850; W. 1158.

9789. De verhuurder houdt op een liquide vordering voor de huurpenningen te hebben, tijdens reparatiën aan het gehuurde, die langer dan veertig dagen duren, zoolang er geen verminderd bedrag voor de huur, wegens die reparatiën is vastgesteld, zoodat de verhuurder onder die omstandigheden geen wanpraestatie poseren, en dus op grond daarvan ook niet tot ontbinding ageren kan, bijaldien hem de huurpenningen niet op den gewonen vervaltijd voldaan zijn en zulks door een sommatie is geconstateerd. — Hof N.-Holland 7 Januarij 1869; W. 3130.

Art. 1592.

9790. Dit art. ontslaat den verhuurder alleen dan van de verpligting tot waarborg, wanneer de belemming of de feitelijkheid alleen tegen den huurder is gerigt en geene betrekking heeft op de regten des verhuurders als eigenaar. — H. R. 9 Maart 1849; v. d. H., B. R. X, no. 333, 314; N. R. XXXII, § 68, 260; W. 1009.

9791. De huurder heeft geen actie tegen den eigenaar tot wegruiming van gebouwen, die wederregtelijk zouden gebouwd zijn op den gehuurden grond vóór het begin der huur. — Regtb. Rotterdam 17 December 1862; W. 2492.

9792. De huurder is bevoegd een actie tot schadevergoeding in te stellen tegen derden, die wederregtelijk vee op den gehuurden grond laten weiden, zonder dat zij bewezen eenig regt daartoe te hebben. — Regtb. Sneek 1 Februarij 1860; N. R. B. X, 607.

9793. De huurder heeft geen actie tegen den verhuurder, die tevens eigenaar is van een belendend perceel, tengevolge van bouwing van dat perceel, waardoor het licht van het verhuurde wordt belemmerd. — Hof N.-Holland 7 Januarij 1847; R. B. IX, 118; anders Regtb. Amsterdam 22 Oct. 1846; R. B. IX, 118; mr. J. van Hall, ibid.

9794. Bij verpachting van tienden kan de verpachter de verschuldigde pacht van den pachter vorderen, ofschoon deze de verpachte tienden niet heeft ontvangen, indien het niet ontvangen slechts niet kan worden toegeschreven aan het betwisten van het regt van tiend zelf, maar aan een verzuim van den pachter in het invorderen van de tienden. — Hof Utrecht 6 Julij 1848; W. 930.

9795. De huurder is niet bevoegd de actie van dit art., in te stellen tegen bewoners van belendende perceelen, wegens gebruik van gemeene gangen, in strijd met hunne bestemming, waarbij de aard en omvang van gemeenschappelijke regten, welker bestaan in het algemeen niet betwist wordt, moeten worden beoordeeld; welke vorderingen geene andere strekking hebben, dan tot handhaving in het bezit, welke de wet uitdrukkelijk aan den huurder ontzegt. — Regtb. 's Gravenhage 13 April 1858; W. 1966.

9796. Een huis dat door den toestand waarin het verkeert, geheel ongeschikt is om te worden bewoond, en om daarin uit te oefenen het beroep, tot welks uitoefening het bij de huurovereenkomst bestemd is, moet in den zin van art. 1591 gehouden worden voor onbewoonbaar, ook al wordt het door den huurder feitelijk bewoond.

Dit art. is toepasselijk in het geval, dat bouwingen op groote schaal aanvankelijk door den verhuurder met goedkeuring van den huurder begonnen, na eenigen tijd willekeurig zijn gestaakt en alzoo onvoltooid zijn gebleven. — Regtb. 's Gravenhage 28 Mei 1861; W. 2289.

9797. De huurder kan tegen den verhuurder geen actie instellen tot ontruiming. De actie tot levering eener verhuurde onroerende zaak is een zuiver persoonlijke regtsvordering. Indien het onderwerp dier actie niet tot een bepaalde waarde kan worden teruggebragt, is de kantonregter niet bevoegd daarover te oordeelen. — Regtb. Arnhem 28 Januarij 1867; W. 2944.

Art. 1594.

9798. Uit dit art. volgt niet, dat de handelingen van den huurder als zoodanig tegenover derden moeten worden geacht te zijn gepleegd door den verhuurder zelven, zoodat hij alleen daarvoor ex contractu aansprakelijk zou zijn, immers uit dit art. volgt alleen, dat de huurder slechts bezit voor den verhuurder en dat de aanspraken voor derden op het gehuurde niet door den verhuurder kunnen worden tegengesproken, maar niet dat alle handelingen van den huurder moeten geacht worden te zijn geschied door den verhuurder en deze bij gevolg in elk geval daarvoor aansprakelijk zou zijn. — H. R. 20 November 1857; v. d. H., B. R. XXI, no. 669, 360; N. R. LVII, § 25, 124.

Art. 1595.

9799. Mr. A. A. Weve. Blijft ten aanzien van den oorspronkelijken verhuurder eene onderverhuring voortduren, nadat de oorspronkelijke huurovereenkomst door regterlijk vonnis is ontbonden, ook dan niet wanneer de verhuurder tot een onderverhuring in het algemeen zijne toestemming heeft gegeven? — N. R. Bijdr. IX, 172.

9800. Als huizen verhuurd zijn, is dan de huurder verpligt het gehuurde zelf te bewonen of de huurder van landen gehouden die zelf te gebruiken? — W. de Gelder, Adv. IV, 277.

9801. Welk verschil bestaat er tusschen wederverhuring en afstand van huur, bedoeld in art. 1595 Burg. Wetb.? — Jur. Corr. II, 157.

9802. Indien in eene acte van onderhuring de verhuurder verschijnt en deze handeling goedkeurt, is deswege een afzonderlijk registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 6 September 1848, no. 78; P. W. 659.

9803. De voorkennis van den eigenaar verpachter, dat zijn pachter onderpacht heeft gesloten, kan voor hem geen verbindtenis doen geboren worden. — Regtb. Arnhem 4 Junij 1855; N. R. B. VI, 610; W. 1685.

9804. De bepaling in een huurcontract voorkomende, „dat de huurder het regt tot deze huur aan geen ander zal mogen overdoen," kan geen anderen zin hebben, dan hetgeen art. 1596 bedoelt, met „het goed niet onderverhuren, noch zijn huur aan een ander afstaan," en sluit dus bij eigen bewoning, onderverhuring van een gedeelte van het perceel niet uit. — Regtb. Utrecht 13 Mei 1863; N. R. B. XV, 156.

9805. De magtiging of bekrachtiging van den eigenaar, verleend aan den huurder, tot wederverhuring van het gehuurde aan een ander, is onderhevig aan het registratieregt van 80 ct. Die magtiging is een wijziging van het oorspronkelijk huurcontract. — M. F. 9 September 1848, no. 78; P. W. 659.

9806. De bepaling in een huurcontract voorkomende „de huurder zal het gehuurde aan geen ander in huur mogen overdoen, zonder schriftelijke toestemming van den verhuurder, kan de bevoegdheid van het tweede lid van art. 1595 aan den huurder toegekend niet wegnemen. — Hof Utrecht 6 Maart 1854; W. 1545; N. R. XLIX, § 83, 415.

9807. Onder het verbod dat huur niet mag worden afgestaan of overgedragen, is ook begrepen de onderhuur van een gedeelte; de onderhuurder voor een gedeelte kan zich niet verzetten tegen de in bezitneming van het door hem ondergehuurde gedeelte, indien de principale huurder afstand heeft gedaan van zijn huurcontract. — Regtb. Amsterdam 1 November 1844; R. B. VII, 281.

9808. Indien de verhuurder heeft toegestemd, dat het gehuurde gedurende de afwezigheid van den huurder door een derde zal worden bewoond of bewaard en hij meent zich over dien derde te moeten beklagen, dan kan zulks wel aanleiding geven tot vernietiging der gegeven vergunning, maar niet tot vernietiging van het huurcontract. — Regtb. 's Gravenhage 14 November 1845; N. R. XXXI, § 102, 460; W. 660; Hof Z.-Holland 21 Januarij 1846; W. 676.

9809. Is de verhuurder van een huis waarin een logement wordt uitgeoefend, bevoegd de vernietiging der huurovereenkomst te vorderen, indien bij overlijden van den huurder, door diens erfgenamen de huur aan een ander werd afgestaan, omdat de voortzetting van het logement den erfgenamen onmogelijk was? — Jur. Corr. II, 163.

9810. Dit art. is niet zoo te verstaan, dat het zonder spetiale vergunning van den verhuurder, den huurder verboden zou zijn in het gehuurde een derde te doen wonen. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1860; W. 2187.

9811. **De toestemming des eigenaars aan den huurder, om een gedeelte zijner woning aan een ander af te staan, kan niet worden afgeleid uit zijne algemeene langdurige bekendheid van die nahuur, wanneer het in de oorspronkelijke huurovereenkomst den huurder bepaald verboden is het gehuurde geheel of gedeeltelijk af te staan, zonder schriftelijke toestemming van den verhuurder, erven of regtverkrijgenden. — Regtb. Goes 6 Februarij 1860; W. 2367.

9812. De huurder van een huis is niet bevoegd, zonder toestemming van den verhuurder, het grootste gedeelte van dat huis aan een ander te verhuren, indien die huurder zelf dat huis niet meer blijft bewonen.

Uit het zeggen van den verhuurder aan den huurder, „dat het hem onverschillig is van wien hij de huur ontvangt en wie het huis bewoont, als hij de huur maar op zijn tijd ontvangt," kan niet worden afgeleid, dat de verhuurder den huurder toestemming heeft gegeven om het huis aan een ander te verhuren. — Regtb. Amersfoort 29 Mei 1867; W. 2979.

9813. Door de bepaling in het huurcontract: „Ook zal de huurder het gehuurde aan geen ander in huur mogen overdoen, zonder schriftelijke toestemming van den verhuurder," wordt de bevoegdheid van het tweede lid van dit art. niet weggenomen. — Regtb. Utrecht 3 Februarij 1854; W. 1539; Hof Utrecht 6 Maart 1854; W. 1544; N. R. XLIX, § 83, 415.

9814. Als bij het huurcontract bepaald is, dat de huurder het gehuurde niet zal mogen onderverhuren, zonder schriftelijke vergunning van den verhuurder, is eene bewezen mondelinge toestemming van den verhuurder krachteloos. — Regtb. Dordrecht 27 Junij 1864; W. 2615; Tijds. v. R. XVIII, 347; N. N. IV, 149.

9815. Ten aanzien van den oorspronkelijken verhuurder, blijft eene onderverhuring niet voortduren, nadat de oorspronkelijke huurovereenkomst wegens wanbetaling door regterlijk vonnis is ontbonden. — Regtb. Leyden 12 Januarij 1858; W. 1931.

9816. Eene vordering tot ontbinding eener huurovereenkomst, op grond, dat er overdoen of afstand van huur zoude bestaan, wordt volledig bestreden, wanneer de gedaagde bewijst, dat hij voortdurend de vrije beschikking over het bedoelde pand gehad en behouden heeft.

Tot staving der actie tot ontbinding op voorzegden grond, is het niet genoeg, wanneer de eischer bewijst, dat er eenmaal eene overeenkomst, waarbij de huur is overgedaan, hebbe bestaan. — Regtb. 's Gravenhage 13 April 1860; W. 2182.

9817. Indien de verhuurder de onderhuur niet heeft doen vernietigen, is hij verpligt als stilzwijgend deze onderhuur hebbende goedgekeurd, den onderhuurder vrij te waren. — Regtb. Nijmegen 27 Februarij 1849; W. 1011; Hof Gelderland 24 Julij 1849; W. 1079; R. B. XII, 642.

Art. 1596.

9818. A. van Akerlaken. De diligentia boni patris familias jure Neerlando. — L. B. 1845.

9819. De huurder die verhinderd wordt om het gehuurde te aanvaarden, blijft verpligt den huurprijs te voldoen, zoolang de overeenkomst voortduurt. — Jur. Corr. II, 351.

9820. Indien in een pachtcontract is bepaald, dat niemand dan de eigenaar een tweeden molen ten nadeele van den verpachten molen zal mogen zetten, is de pachter tot de betaling verpligt, zoolang er geen tweede molen is gebouwd; de bewering, dat men het bouwen van zoodanigen tweeden molen niet in regten zou kunnen beletten, ontslaat niet van de verpligting tot betaling. — Regtb. Assen 22 October 1849; Hof Drenthe 5 April 1851; N. R. B. II, 257.

9821. Indien de huurder het gehuurde perceel niet als een goed huisvader gebruikt, is de verhuurder reeds vóór den afloop der huur in een actie tot schadevergoeding ontvankelijk. — Regtb. Amsterdam 9 November 1870; W. 3278.

9822. Indien een huurder zekere som aanbiedt en beweert, dat die som, na aftrek van door hem ten behoeve des verhuurders betaalde grondlasten het verschuldigde is, is zoodanig aanbod niet voldoende als het bewijs der voldane grondlasten niet wordt overgelegd of aangeboden. Een verhuurder kan bij wanpraestatie des huurders, niet bij een en dezelfde actie, vorderen betaling van verschenen huurpenningen en ontbinding van het huurcontract, maar wel alleen, of betaling der verschenen huurpenningen, of de ontbinding van het contract met vergoeding van kosten, schade en interessen. — Amsterdam 14 November 1843; Regtz. III, 324; R. B. V, 810.

9823. De huurder heeft niet het regt om de verschenen huurpenningen te weigeren op grond, dat de verhuurder aan zijne verpligting tot het doen van noodzakelijke reparatiën niet zou hebben voldaan. — Regtb. Maastricht 23 September 1847; R. B. IX, 742; Hof Holland 16 September 1846, Regtz. IV, 365; N. R. X, § 27, 114; W. 138; anders Regtb. Tiel 16 Junij 1843; W. 433, 448; Regtb. Amsterdam 12 November 1839; R. B. IV, 886; Regtb. Nijmegen 13 Januarij 1843; R. B. V, 381.

9824. Wanneer een onroerend goed door een ander dan den werkelijken eigenaar is verhuurd, kan laatstgenoemde uit dat contract het regt niet ontleenen om de huurpenningen te vorderen. — Kantg. 's Gravenhage 17 Julij 1868; W. 3950.

9825. De huurder die eene hem verhuurde particuliere woning tot een publiek huis maakt, daarin bordeel houdt of door onderhuurders laat houden, verandert de bestemming van het gehuurde. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1869; N. R. B. XX, 63.

9826. De verhuurder mag niet tegelijk vorderen de betaling van verschenen huurpenningen, en de ontbinding van het huurcontract, hij moet, of betaling van verschenen huurpenningen, of ontbinding van het contract met vergoeding van kosten, schaden en interessen vorderen. — Regtb. Amersfoort 25 Julij 1849; W. 1055; Regtb. Assen 23 Februarij 1846; W. 814; anders H. R. 8 December 1843; N. R. XVII, § 2, 5; v. d. H., B. R. V, no. 132, 85.

9827. Indien de huurprijs niet op den bepaalden termijn is betaald, kan door den verhuurder de ontruiming van het verhuurde worden gevraagd. — Regtb. Brielle 11 October 1839; W. 60; anders Kantg. Brielle 5 September 1839; W. 57.

9828. Het staat den regter vrij, als de huurder daartoe het verzoek doet, en de termijn der te betalen huurpenningen slechts sedert weinige dagen is verschenen, aan den huurder een korten termijn tot het betalen der huur toe te staan, overeenkomstig art. 1302. — Regtb. Tiel 29 September 1843; W. 448.

9829. Indien bij een huurovereenkomst het tijdstip niet is bepaald, waarop de huurprijs moet betaald worden, kan de verhuurder de verbreking van het huurcontract uithoofde van wanbetaling niet vorderen dan nadat de huurder in gebreke is gesteld. — Kantg. Vlissingen 15 Julij 1842; W. 406.

9830. De verbindtenis tot betaling van huur geeft een zuiver personele actie, de eigenaar van

het verhuurde kan alzoo deze actie niet instellen indien de overeenkomst door een derde is aangegaan, en het niet blijkt, dat deze de lastgever van den eigenaar is geweest. — Regtb. Breda 9 Julij 1844; W. 553.

9831. Bij een vordering tot ontruiming van het verhuurde wegens wanbetaling, kan niet tevens worden gevorderd het in bewaring stellen van hetgeen zich op het gehuurde bevindt, wanneer niet een der gevallen aanwezig is bij art. 1775 omschreven. — Regtb. Utrecht 11 Februarij 1848; R. B. X, 218.

9832. Arglistige ontvreemding van voorwerpen, behoorende aan den verhuurder van het door den beklaagde gehuurde huis, is in den zin der wet diefstal. — Regtb. 's Gravenhage 16 Februarij 1860; N. R. B. X, 463.

9833. De omstandigheid, dat de verhuurder den sleutel van het huis weder in zijn bezit heeft gekregen, is in zich zelve geen bewijs, dat hij berust heeft in de wijze waarop de huurder het huis gebruikt heeft. Indien de huurder het gehuurde door wangebruik gedeterioreerd heeft, kan de verhuurder na expiratie van den huurtijd herstel vragen, zijn regt is niet tot schadevergoeding beperkt. De verhuurder na expiratie van den huurtijd herstel vragende, moet bewijzen, dat het verhuurde bij den aanvang van den huurtijd in goeden staat van onderhoud (ook van datgene wat ten laste des verhuurders komt) geleverd is. Een proces-verbaal van een deurwaarder houdende bevinding van het verhuurde, is in regten geen bewijs aangaande den toestand waarin de huurder het perceel verlaten heeft. — Regtb. Amsterdam 8 Julij 1861; N. R. B. XII, 36.

9834. De wanbetaling van huurpenningen, kan niet worden geregtvaardigd door een beweerde wanpraestatie aan zijde van den verhuurder, als zoude hij een gedeelte van het verhuurde niet hebben geleverd. — Regtb. Rotterdam 2 December 1863; N. R. B. XIV, 727.

9835. Wegens de niet-nakoming van een beding tusschen partijen overeengekomen, gevoegd bij een overeenkomst van huur en verhuur, kan alleen schadevergoeding worden gevraagd, en behoeft in dat geval, niet tevens de ontbinding der geheele overeenkomst te worden gevorderd. — H. R. 16 Maart 1855; W. 1633; v. d. H., B. R. XIX, no. 591*, 408.

9836. Indien de bestemming van het gehuurde uit het huurcontract blijkt, is geen onderzoek naar de omstandigheden noodig. De actie tot ontbinding uithoofde van een ander gebruik dan het bekende, hangt niet af van geleden of mogelijke schade, die alleen vereischt wordt bij gebruik volgens bestemming, maar niet als goed huisvader. — Regtb. Amsterdam 25 Maart 1856; W. 1752.

9837. Wat moet onder de verpligting van ordentlijke en zindelijke bewoning verstaan worden, indien de bestemming niet is opgegeven, en indien op grond van beweerde niet voldoening aan die verpligting, de vernietiging van het huurcontract wordt geëischt; wat heeft de regter bij gemis van vermelding der bestemming te onderzoeken? — Hof Utrecht 6 Maart 1854; N. R. XLIX, § 83, 415; W. 1544; Regtb. Utrecht 3 Februarij 1853; W. 1539.

9838. Bij de vordering tot ontruiming van het gehuurde wegens wanbetaling, kan men niet tevens vorderen, dat de goederen in het verhuurde aanwezig, onder geregtelijke sequestratie zullen worden gesteld, omdat de ontbinding en nakoming eener overeenkomst niet tegelijk kan worden gevorderd. — Kantg. Woerden 23 Junij 1851; N. R. B. III, 271.

9839. De verhuurder kan niet tegelijk pandbeslag leggen, en ontbinding der overeenkomst vragen, omdat men niet tegelijk nakoming en ontbinding mag vragen: indien de gedaagde niet verschijnt, kan bij verstek, alleen de van waarde verklaring van het pandbeslag worden uitgesproken. — Regtb. Groningen 14 November 1851; N. R. B. IV, 378; Regtb. Assen 17 September 1855; N. R. B. V, 594.

9840. Een verandering van bestemming door den huurder aan het verhuurde gegeven, levert grond op tot ontbondenverklaring van de overeenkomst, ook dan als daardoor geen schade aan het verhuurde perceel is toegebragt. — Regtb. Amsterdam 23 September 1856; N. R. B. VII, 279.

9841. Bij erkend huurcontract, mag de huurder de betaling der huurpenningen niet nalaten, op grond, dat verhuurder zich niet in alles aan de overeenkomst hield, of dat hij meende, dat de verhuurder het contract had verbroken. In dat geval kan zij de nakoming, of ontbinding met schadevergoeding vorderen. — Kantg. Alphen 23 December 1857; N. R. B. VII, 453.

9842. De beantwoording der vraag, of het door den huurder brengen van ongedierte in een gehuurd huis, den verhuurder actie geeft tot resiliatie en delogement, is afhankelijk van de vraag, in welke mate en met welke gevolgen, die zaak heeft plaats gevonden. — Regtb. Amsterdam 10 October 1859; N. R. B. X, 74; Regtb. Amsterdam 7 Junij 1859; N. R. B. X, 61.

9843. Wanneer daaromtrent geen bepaling bij de huurovereenkomst is gemaakt, is de huurder verpligt aan den verhuurder ten wiens naam de aanslag heeft plaats gehad te restitueren, de door dezen betaalde personele belasting voor de maanden gedurende welke het huis door den huurder is bewoond. — Regtb. Utrecht 19 Junij 1857; N. R. B. X, 133.

9844. De verhuurder is niet geregtigd de betaling der huurprijs over eenig tijdvak te vorderen, indien blijken mogt, dat hij, gedurende dat tijdvak zelf niet voldaan had aan zijn verpligting, om den huurder het rustig genot van het gehuurde te verschaffen. — Regtb. Amsterdam 5 Januarij 1853; N. R. B. III, 221.

9845. De nalatigheid van den verhuurder om aan zijne verpligtingen te voldoen, kan den huurder het regt niet geven, om eigendunkelijk alle verdere betalingen van huurpenningen te staken. — Regtb. Utrecht 29 Mei 1840; W. 277; Regtz. IV, 361; Hof Holland 16 September 1840; N. R. X, § 27, 114, anders Regtb. Amsterdam 12 Nov. 1839; W. 138; R. B. IV, 887; Regtb. Nijmegen 13 Januarij 1842; W. 363; R. B. V, 381; Regtb. Tiel 16 Junij 1843; W. 433.

9846. Uit de bevoegdheid van den verhuurder, om, wanneer in het algemeen de bedingen, bij de huurovereenkomst gemaakt, door den huurder niet worden nagekomen, en daardoor eenig nadeel voor den verhuurder ontstaat, de vernietiging der huur te vorderen „naar gelang der omstandigheden," volgt, dat alleen de judex facti met het oog op de omstandigheden, waaronder de bedingen niet werden nagekomen, en daardoor eenig nadeel voor den verhuurder is ontstaan, beoordeelen moet, of een vordering tot vernietiging der huurovereenkomst al dan niet kan worden toegewezen. — H. R. 4 Maart 1864; N. R. LXXVI, § 25, 263; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 945, 369.

9847. Indien een huurovereenkomst bij regterlijk vonnis wordt ontbonden wegens wanbetaling van den huurder, kan deze niet tevens worden veroordeeld tot betaling van huur, verschenen na den dag der plaats gehad hebbende wanbetaling.

De huurder is desniettemin gehouden tot betaling eener som, gelijkstaande met die huur, als schadevergoeding. — Kantg. 's Gravenhage 8 Februarij 1841; Regtz. IV, 353; W. 177.

9848. Een huurder die bij zijne afwezigheid, het door hem gehuurde huis aanhoudt, en bij zijn vertrek eenige goederen, welke tot zijn gebruik, en dat van zijn huisgezin noodig zijn, met zich voert, zonder dat daartegen door den verhuurder is geprotesteerd, kan niet geacht worden aan zijn verpligtingen als huurder tekort te hebben gedaan. Aan den huurder, welke een verhuurder heeft gedagvaard, om het verhuurde huis ter zijne beschikking te stellen, kan geen middel van niet-ontvankelijkheid worden tegengeworpen, op grond, dat hij aan zijne verpligtingen niet heeft voldaan. — Regtb. Maastricht 3 April 1843; Regtz. IV, 354.

9849. De niet-voldoening der huur op den bepaalden tijd, is een grond tot vernietiging der huurovereenkomst. — Regtb. Utrecht 29 Mei 1840; Regtz. IV, 361; W 277.

Art. 1597.

9850. Indien bij de verhuring van een huis bedongen is, dat het den huurder niet vrij staat, om zonder schriftelijke toestemming van den verhuurder, in het verhuurde huis winkelaffaire, bedrijf of nering uit te oefenen, zijn daardoor de erfgenamen van den huurder niet onbevoegd, om zijn inboedel in dat verhuurde huis te kijk te stellen, en dien aldaar publiek te verkoopen. — Regtb. Rotterdam 13 Julij 1852; N. R. B. II, 694.

9851. Een ander gebruik dan waartoe een perceel volgens huurcontract bestemd was, levert grond op tot ontbinding der huurovereenkomst. — Regtb. Amsterdam 23 September 1856; W. 1810.

9852. Indien geen bepaalde bestemming aan het gehuurde gegeven is, en op grond van dit art. de vernietiging der huur gevraagd wordt, moet de regter onderzoeken, of het gebruik zoodanig is, dat daardoor aan den verhuurder eenig nadeel kan veroorzaakt worden. — Regtb. Utrecht 3 Februarij 1854; W. 1539; Hof Utrecht 6 Maart 1854; W. 1545.

9853. S. M. Wanneer de regter aanneemt, dat de huurder een gedeelte van het gehuurde goed tot een ander einde heeft gebruikt, dan waartoe hetzelve bestemd was, en ter zake daarvan aan den verhuurder een zekere som tot schadevergoeding toekent, heeft de regter in zoodanig geval de bevoegdheid, om naar gelang der omstandigheden de door den verhuurder gevorderde ontbinding van huur al dan niet toe te staan? — Opm. en Med. X, 196; Regtb. Groningen 13 October 1854; N. R. B. V, 366.

9854. Bij een eisch tot ontbinding eener huurovereenkomst, kan er alleen sprake zijn van schadevergoeding, niet van een toewijzing van nog loopende huur, al wil men die voor schadevergoeding doen gelden. — Regtb. Amersfoort 11 September 1861; N. R. B. XIII, 186.

Art. 1599.

9855. De wet legt den huurder wel de verpligting op, om bij geëindigden huurtijd en ontruiming, het gehuurde terug te geven in den goeden staat, waarin hij bij ontstentenis van beschrijving, ondersteld wordt het aanvaard te hebben, maar verpligt hem niet tot oplevering van het gehuurde in dien zin, dat hij van zijn verpligting niet ontslagen zou zijn, zoolang hij niet van zijn kant bewijs heeft geleverd van oplevering in den vereischten staat. De huurder voldoet aan zijn verpligting, door onder aanbod der verschuldigde huurpenningen en van den sleutel, het ontruimde huis ter beschikking van den verhuurder te stellen; de verhuurder heeft dan te bewijzen, dat het zich niet in behoorlijken staat bevindt. — Regtb. Rotterdam 28 November 1863; N. R. B. XIV, 717.

9856. Het gemis eener beschrijving van het gehuurde huis, kan slechts als bewijs gelden, dat, bij het betrekken daarvan het onderhoud, voor zooveel het ten laste des huurders komt, in behoorlijken staat was; niet dat het in volmaakten staat van onderhoud den huurder geleverd is. — Regtb. Amsterdam 8 Julij 1861; N. N. I, 236; W. 2406.

Art. 1600.

9857. Dit art. wettigt een eisch tot schadevergoeding, ook zonder ontbinding. — Hof N.-Holland 25 Maart 1869; W. 3104.

9858. Toepassing van de leer der culpa in geval van huur en verhuur van roerende goederen, bij analogie van die van onroerende zaken. — Kantg. Amsterdam no. 4, 7 December 1860; N. R. B. XI, 247.

9859. Art. 1600 Burg. Wetb. is toepasselijk ten aanzien van de aan meubelen toegebragte schade bij huur van gemeubileerde kamers, niettegenstaande dit art. in een andere afdeeling is geplaatst. — Hof N.-Holland 7 October 1850; Amst. Regtz. I, 132.

Art. 1601.

9860. Ofschoon brand niet altijd als een onvoorzien toeval kan worden beschouwd, zoo kan echter hij, die voor een ander in het bezit is van een bepaald voorwerp, zich van de teruggave of vergoeding daarvan ontslaan door het bewijs, dat het voorwerp door brand is vergaan en niet heeft kunnen worden gered, en zal hij daarbij niet tevens behoeven te bewijzen dat de brand niet aan zijn schuld is te wijten. — Regtb. Rotterdam 2 September 1846; R. B. IX, 88; W. 755.

9861. Het staat den huurder vrij, zijn belang bij een huis tegen het gevaar van brand te laten verzekeren; dat belang kan gelijk staan met de volle waarde van het verzekerd huis. — Regtb. Utrecht 16 April 1851; N. R. B. I, 615; bestreden door m. J. van Hall; N. R. B. I, 622.

Art. 1603.

9862. Een huurder heeft op den gehuurden grond gebouwen aangelegd, onder de verpligting bij de huurovereenkomst bedongen, om dezelve bij het eindigen der huur aan den grondeigenaar te laten behouden, tegen vergoeding van de meerdere waarde van het erf. Bij het eindigen der huur is de huurder overleden en zijn zijne minderjarige kinderen in zijn plaats en regten getreden. Er wordt gevraagd, hoe tot uitvoering van het voormeld beding moet gehandeld worden? — R. en W. III, 257.

9863. Welk registratieregt is verschuldigd op de acte, waarbij de eigenaar der verhuurde zaak, van den huurder overneemt de werken en beplantingen, door dezen laatsten op den gehuurden grond gesteld? —W. de Gelder, Adv. IV, 355.

9864. De huurder heeft het regt, bij het eindigen van zijn huur, de vruchtboomen welke hij zelf gedurende den tijd van zijn genot op het gehuurde erf geplant heeft, naar zich te nemen. — Jur. Vraagal I, 21, 202.

9865. De bepaling in een huurcontract, dat de huurder op een der verhuurde perceelen een gebouw zal mogen stichten, is aan te merken als regt van opstal; het huurcontract moet diensvolgens, voor zooveel dat perceel betreft, worden overgeschreven ten kantore van hypotheken. — Jur. Corr. I, 233.

9866. Uit dit art. volgt niet dat een vordering

tot afbraak, gepaard met die tot ontruiming, kan opgaan, omdat het eerste onder het laatste zou zijn begrepen. — H. R. 2 April 1852; v. d. H., B. R. XIV, no. 455, 243.

9867. De huurder, die heeft medegenomen hetgeen hij beweert aan het gehuurde te hebben laten maken, kan als hem zulks door den verhuurder wordt belet, tegen dezen ageren krachtens onregtmatige daad. — Regtb. 's Gravenhage 11 Februarij 1862; N. N. I, 48.

9868. Bij het instellen der actie tot schadevergoeding door den verhuurder tegen den huurder, op grond van wegneming van roerend goed, behoort de verhuurder in het algemeen zijn eigendom van dat goed op den voorgrond te stellen, met het oog op de geregtigheid des huurders, om bij ontruiming te doen afbreken en tot zich te nemen al hetgeen hij op eigen kosten heeft doen maken. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 November 1861; W. 2389.

9869. Bij executie van een vonnis, houdende bevel tot onruiming van gehuurde goederen, is de verhuurder niet bevoegd, een gebouw aan den huurder toebehoorende en door dezen op den gehuurden grond gesticht, af te breken; door dit te doen pleegt de verhuurder een onregtmatige daad, die tot schadevergoeding aanleiding kan geven. — Hof Gelderland 28 November 1849; W. 1094.

Art. 1604.

9870. Mr. A. Oudeman. Is, ingeval van art. 1604 van het Burg. Wetb., een verhoor op vraagpunten geoorloofd? — Opm. en Med. I, 186.

9871. Indien de mondelinge huur is erkend, maar alleen de voorwaarden in geschil zijn, kan het bestaan der huur en wat verder buiten geschil mogt zijn, als bewezen worden aangenomen, en ten aanzien van de betwiste en onbewezen voorwaarden de bij de wet gestelde regelen — artt. 1605 en 1633 — worden toegepast. De leer der onsplitsbaarheid van bekentenis geldt niet bij mondelinge huur, indien slechts geschil is over voorwaarden waaromtrent de wet zelve voorziet. — Hof N.-Holland 2 Junij 1864; N. N. IV, 143; W. 2665, 2608.

9872. Men mag door getuigen bewijzen, dat het huurcontract een begin van uitvoering gehad heeft, indien de bedongen huurwaarde minder dan ƒ 300 's jaars bedraagt. — Regtb. Breda 18 Mei 1852; W. 1340.

9873. Als de huurovereenkomst uit de bekentenis van de tegenpartij zal worden bewezen, dan moet die bekentenis in haar geheel genomen en niet gesplitst worden. — Regtb. Amsterdam 27 Febr. 1860; R. B. XII, 352.

9874. Indien een woning niet tegen den wil van den eigenaar betrokken is, doch het alras blijkt, dat er geen overeenstemming bestaat tusschen den eigenaar en bewoner omtrent het bedrag der huur, en de bewoner dientengevolge weigert de huurcedullen te teekenen, is de huur dan nog op geenerlei wijze ten uitvoer gelegd, of is de uitvoering reeds begonnen? — Regtb. 's Gravenhage 7 Februarij 1866; W. 2787; R. en W. XVIII, 169.

9875. Om tot het bewijs te geraken van huur, zonder geschrift aangegaan en op geenerlei wijze ten uitvoer gebragt, indien deze wordt ontkend, kan men de wederpartij niet op de vraagpunten doen hooren. — Regtb. Arnhem 4 Junij 1855; W. 1685; N. R. B. VI, 610.

9876. Bij gebreke van het bewijs van eenig begin van uitvoering eener huurovereenkomst, is het getuigenbewijs deswege regtens onaannemelijk. In dat geval is ook een verhoor van de wederpartij op vraagpunten niet toegelaten. — Regtbank Leeuwarden 9 April 1844; Regtbank Leeuwarden 21 Mei 1844; N. R. XXXI, § 106, 476; W. 507; Hof Friesland 25 Julij 1844; Regtz. IV, 367; W. 495, 518; R. in N. IV, 186.

9877. De regter is niet bevoegd in het geval van dit art. den beslissenden eed op te leggen, indien partijen het doen van den eed niet gevorderd hebben. — Art. 1604 is slechts van toepassing in zaken van huur van huizen of landerijen, het strekt zich niet uit tot andere huurovereenkomsten. — Regtb. Amsterdam 31 October 1848; Regtz. IV, 375; R. B. VI, 349.

9878. De ontbinding eener overeenkomst van huur kan gevraagd worden, ook al heeft zij nog geen begin van uitvoering erlangd. Indien bij een openbare verpachting de voorwaarde is gesteld, dat de pachter behoorlijke borgen zal stellen, is het bestaan der overeenkomst van huur en verhuur, niet afhankelijk van het stellen van borgen. De verpachter, zich tijd van beraad voorbehoudende, kan dien tijd willekeurig verlengen, mits zich slechts tempore utili voor den verpachter verklarende. — Hof Gelderland 19 Dec. 1855; N. R. B. VI, 130.

9879. Bij erkende en bovendien geëindigde huur, is art. 1604 niet van toepassing. — Kantg. Alphen N. R. B. VII, 453.

9880. Mondelinge huur is onbestaanbaar tegelijk met een schriftelijke, en kan daaraan niet derogeren. — Regtb. Amsterdam 22 October 1858; N. R. B. IX, 164.

9881. De uitsluiting van het bewijs door getuigen van een mondelinge, nog niet ten uitvoer gebragte huur, belet niet de toelating van dat bewijsmiddel, ten aanzien van het tusschen partijen betwiste feit van het ten uitvoerbrengen zelf. — Regtb. Utrecht 20 Mei 1863; N. R. B. XVI, 179.

9882. Dit art. moet in beperkten zin worden opgevat en niet in dien zin, alsof in overeenkomsten van huur welke reeds een begin van uitvoering hebben erlangd, het getuigenbewijs in strijd met art. 1933 zou kunnen worden toegelaten. — Hof Gelderland 22 November 1843; W. 475; R. in N. IV, 76; R. B. VI, 116; N. R. XVII, § 97, 441.

9883. Het bestaan van huur mag door getuigen bewezen worden, indien de zich noemende huurder de uitvoering der huur poseert. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 October 1843; W. 509; Kant. Oldenzaal 21 December 1848; W. 1082.

9884. Indien bij een schriftelijk huurcontract is bepaald, dat na het eindigen, de huurder de keus zal hebben om de huur te verlengen, en dat dan daarvan een nieuw huurcontract zal worden opgemaakt en aan die bepaling niet is voldaan, doch de huurder in het bezit is gebleven van het verhuurde, zijn partijen bevoegd om door getuigen de stilzwijgende inhuring te bewijzen en is dit art. niet van toepassing. — Regtb. Utrecht 8 Julij 1845; 28 November 1845; W. 689; R. B. VIII, 221.

Art. 1605.

9885. De verhuurder kan niet op zijn eed geloofd worden, indien het geschil loopt over de vraag of ten tijde van een gelegd pandbeslag en de dien tengevolge gedane dagvaarding, de daarbij geëischte huurpenningen waren opvorderbaar. — Regtb. Utrecht 10 September 1841; W. 252.

9886. De verhuurder mag des verkiezende, indien de huurder den eed niet vordert, het bedrag van den huurprijs door getuigen bewijzen. — Kantg. Appingedam 5 Augustus 1854; W. 1610.

9887. Bij dit art. worden de gewone regelen van bewijs, ook die, aangaande de onsplitsbaarheid eener bekentenis uitgesloten. Het bij dit art. bedoelde geval is ook aanwezig, wanneer de huurder beweert, dat niet alles is geleverd wat door hem ge-

pacht is. — Regtb. Maastricht 10 Januarij 1861; W. 2301.

9888. Ook ten aanzien van de termijnen van betaling der huurpenningen, is het getuigenbewijs uitgesloten en wordt de verhuurder op zijn eed geloofd. Hoezeer de wet daaromtrent geen bepaald voorschrift bevat, moet ook het getuigenbewijs geacht worden te zijn uitgesloten, indien het geschil loopt over de termijnen van huur, die betaald zijn, omdat de wetgever in het algemeen het getuigenbewijs omtrent den huurprijs heeft verboden. — Regtb. Groningen 17 Januarij 1851; N. R. B. IV, 369.

9889. Indien de huurovereenkomst geen bepaling bevat, omtrent de termijnen waarin de huurprijs moet worden voldaan, moet daaromtrent het plaatselijk gebruik worden in achtgenomen: te Amsterdam moet de huur van kleine perceelen in termijnen van drie maanden worden voldaan. — Regtb. Amsterdam 14 Februarij 1854; N. R. B. IV, 288.

9890. Dit art. is niet van toepassing omtrent een beweren van den verhuurder, dat de helft van den oogst als huur ter zijner beschikking moet blijven; zoodanig beweren moet hij van elders bewijzen. — N.-Brabant 30 November 1841; W. 298.

9891. Indien bij een verhuring of verpachting aangegaan volgens plaatselijke gebruiken, tusschen den verhuurder en huurder geschil ontstaat over de uitlegging en strekking van zoodanige gebruiken, mag de regter het bewijs door getuigen omtrent de wezenlijke strekking van zoodanige gebruiken toelaten. — Hof N.-Brabant 23 Maart 1841; N. R. X, § 66, 281.

9892. De betaling der huurpenningen kan worden ingevorderd op zoodanige termijnen, als volgens plaatselijke gebruiken gewoonlijk geschiedt. — Kantg. Voorburg 6 October 1847; R. B. X, 130.

9893. Indien de mondelinge huur is erkend, maar alleen de voorwaarden in geschil zijn, kan het bestaan der huur en wat verder buiten geschil mogt zijn, als bewezen worden aangenomen, en ten aanzien van de betwiste, en onbewezen voorwaarden de bij de wet gestelde regelen, — art. 1605 en 1633, — worden toegepast. — Hof N.-Holland 2 Junij 1864; N. N. IV, 143.

Art. 1606.

9894. W. W. van Lennep. De leer der opzeggingen en stilzwijgende wederinhuring van woningen en landerijen, volgens ons Burg. Wetb. — Amsterdam 1857.

9894a. S. Loke. Huurcontract, omschreven in een notariëlen inventaris. — R. en W. XVIII, 32.

9895. Wat verstaat de wet op de registratie door huur en verhuur voor een onbepaalden tijd? Is het regt verschuldigd over den bedongen huurprijs met inbegrip der optiejaren? Is regt van huur verschuldigd, als men voor minder dan een jaar huurt. — W. de Gelder, Adv. I, 207.

9896. Een gemeentebestuur is gehouden wegens verhuur van gebouwen aan de gemeente toebehoorende, een schriftelijk contract aan te gaan. — Art. 2, Kon. Besl. 22 Julij 1826, no. 36 (St. 56).

9897. Indien in een exploit van huuropzegging wordt gezegd „dat de requirant gebruik makende van de laatste zinsnede van art. 1 der tusschen partijen op den 31 October 1866 gesloten huurovereenkomst opkondiging doet van de huur," is het duidelijk, dat er een schriftelijke acte van huurovereenkomst bestaat, indien deze niet vooraf is geregistreerd, is op het exploit de boete verschuldigd wegens het opmaken van een acte, tengevolge van een andere, die niet is geregistreerd. — M. F. 15 October 1869, no. 10; P. W. 5573.

9898. Acten van verhuring van vaste goederen, toebehoorende aan een armbestuur, door Burg. en Weth. opgemaakt, kunnen binnen drie maanden gratis worden geregistreerd. — M. F. 23 Junij 1855, no. 27; P. W. 5293.

9899. Zoolang het geschrift nog niet is tot stand gebragt, moet de huur geacht worden zonder geschrift te zijn aangegaan. — Regtb. Assen 22 Febr. 1864; W. 2625.

9900. Ingeval een schuur is verhuurd tot berging van hooi zonder tijdsbepaling, brengt de gewoonte mede, dat die huur slechts duurt, totdat het hooi van het volgend jaar dient te worden geborgen, hetgeen in den regel den 26 Julij reeds lang is begonnen. — Regtb. Assen 28 Julij 1861; N. R. B. XII, 449.

9901. Indien de bedoeling van partijen uit een schriftelijke huurovereenkomst blijkt, is het niet geoorloofd tot uitlegging, plaatselijke gebruiken in te roepen. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Mei 1849; W. 1018.

9902. Door de bepaling in een huurcontract, dat de huurder na het einde van den huurtijd bij onderlinge overeenkomst tot denzelfden prijs voor vijf jaren kan inhuren, moet geacht worden aan den huurder het regt van optie te zijn gegeven. Indien die clausule is overgenomen in de veilconditiën, kan de onbekendheid van den kooper daarmede, aan dit regt van den huurder geen nadeel toebrengen. — Regtb. Amsterdam 21 Mei 1867; R. en W. XIX, 466.

9903. Mondelinge huur kan niet voor een zekeren vooraf bepaalden tijd worden aangegaan. Indien de ontruiming eener woning wordt gevorderd, op grond van op zekeren dag geëindigde huur (bij mondeling aangegaan), is het aangeboden bewijs „dat de huur op dien dag niet was geëindigd," niet pertinent. — Kantg. no. 4, Amsterdam 13 Mei 1870; W. 3238.

9904. Indien iemand een erf heeft gepacht onder beding, dat die pacht door den eigenaar niet kan worden opgezegd, zoo de pachter de jaarlijksche pacht op de bepaalde termijnen behoorlijk voldoet, bestaat er geen pachtcontract met eeuwigdurende tijdsbepaling, maar slechts levenslange huur tegen een gering bedrag. — Hof Gelderland 4 Februarij 1846; Regtz. IV, 1.

9905. De huur aangegaan voor een bepaalden tijd, met voorbehoud, om deze te doen eindigen vóór het verstrijken van dien tijd, behoeft niet in regten vernietigd te worden, maar vervalt van regtswege. — Regtb. Almelo 29 Junij 1859; W. 2331.

9906. De kooper van een onroerend goed, kan op geldige wijze bij brief huuropzegging doen, ook vóór dat de koopacte in de openbare registers is overgeschreven. — Regtb. Rotterdam 9 Junij 1841; R. in N. III, 112; Hof Holland 30 Junij 1841; R. in N. III, 145.

9907. De huur bij geschrifte aangegaan, houdt van regtswege op, zoodra de bepaalde tijd verstreken is. Blijft de huurder in het genot, dan kan men tegen hem geen vordering tot ontbinding der overeenkomst, maar wel die tot ontruiming van het gehuurde instellen. — Kantg. Woerden 4 Junij 1849; N. R. B. III, 260.

9908. De erfgenamen van den huurder, als zij in het genot en bezit van het gehuurde blijven, worden geacht de huur van hunnen erflater stilzwijgend te hebben voortgezet. De termijn van opzegging moet in dat geval bij huur van landerijen te zijn met het einde van den oogst. Indien niet blijkt wie der erfgenamen in het bezit is gebleven, worden zij geacht gezamelijk de huur te hebben voortgezet. — Kantg. Zalt-Bommel 29 Maart 1843; N. R. B. II, 57.

9908a. Indien de huurder kooper wordt van het verhuurde perceel, en daarbij is bepaald, dat de nog loopende huur zal ophouden, is op die laatste bepaling geen regt van registratie van retrocessie verschuldigd. — M. F. 31 October 1848, no. 209; P. W. 658.

Art. 1607.

9909. Mr. A. Oudeman. Opzegging van mondelinge huur. — Opm. en Med. I, 293.

9910. T. H. Kan een mondeling aangegaan huurcontract van een woning, op grond van wanbetaling, ontbonden, en de ontruiming gevorderd worden, indien het, bij het jaar gesloten, niet opgezegd, en de woning bij voortduring na verloop van het huurjaar bezeten, en door den bezitter als huurder gebruikt wordt? — Ontstaat er door niet opzage van een mondeling aangegaan huurcontract eener woning een geheel nieuw huurcontract, gelijk in tijd en voorwaarden aan het voorgaande? — Opm. en Med. II, 129.

9911. S. M. Wanneer de verhuurder met inachtneming van het plaatselijk gebruik, aan den huurder de mondelinge huur heeft opgezegd, en de ontruiming vordert, doch de huurder beweert, dat de mondelinge huur nog niet zoude zijn verstreken, op wien rust dan de last van het bewijs dezer daadzaak? — Opm. en Med. VII, 163.

9912. Iets over opzegging van huur. — Jur. Vraagal I, 352; II, 261.

9913. De huurder die verhinderd wordt om het gehuurde te aanvaarden, blijft verpligt den huurprijs te voldoen, zoolang de overeenkomst voortduurt. — Jur. Corr. II, 251.

9914. Die als huurder is begonnen te bezitten, wordt vermoed de huur jaarlijks volgens plaatselijk gebruik te hebben gecontinueerd, zoolang hij niet bewijst, dat de huur door koop of anderen titel was vervangen. — Regtb. Hoorn 2 Augustus 1865; W. 2779; R. en W. XVIII, 276.

9915. Indien bij mondelinge huur, verschil bestaat omtrent den duur der verhuring, moet bij gemis van schriftelijk bewijs, en getuigenbewijs uithoofde van het bedrag van den huurprijs uitgesloten zijnde, beslist worden overeenkomstig artt. 1607, 1608 en 1633 Burg. Wetb., zoodat huur van weiland moet geacht worden bij het jaar te zijn aangegaan, en tegen de vordering tot ontruiming na tijdige opzegging het beweren, dat de huur nog twee jaren te loopen heeft niet kan opgaan. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1865; W. 2675; W. de Gelder, Adv. IX, 173.

9916. Degene aan wien de huur is opgezegd, en die de overeenkomst van huur ontkent, kan belang hebben bij het instellen eener regtsvordering tot buiten effectstelling dier huuropzage. — Regtb. Assen 10 October 1864; W. 2702.

9917. Aan den eischer, die poseert een mondelinge huur en verhuur, zonder tijdsbepaling te hebben aangedaan, moet worden toegestaan, die overeenkomst te bewijzen, wanneer de gedaagde aanbiedt dezelfde mondelinge huur en verhuur te bewijzen met bijvoeging van tijdsbepaling. Een tegen een over het jaar berekende huurprijs, doch zonder tijdsbepaling aangegane mondelinge huur, moet geacht worden voor den tijd van één te zijn aangegaan, en dus van jaar tot jaar voort te loopen, totdat zij door een behoorlijke, tegen een bepaalden tijd gedane opzage eindigt. — Regtb. Almelo 19 December 1860; W. 2301.

9918. De verhuurder heeft niet altijd het regt het verhuurde land te doen ontruimen, als de huurder geen schriftelijk bewijs van huur kan bijbrengen, maar de wet voorziet in het geval wanneer de huurovereenkomst, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling aangegaan, als geeindigd moet worden beschouwd. — Kantg. Woerden 3 Junij 1850; N. R. B. III, 263.

9919. De termijn door het plaatselijk gebruik voor de opzegging van mondelinge huur bepaald, moet volkomen in achtgenomen worden, met dat gevolg, dat, indien slechts een enkele dag daaraan ontbreekt, de geldigheid der opzegging kan bestreden worden. De huur bij drie maanden op te zeggen, welke men wil doen eindigen op 1 Julij, moet alzoo vóór, niet op 1 April opgezegd worden. Opzegging van huur, kan niet door getuigen bewezen worden. — Kantg. Maastricht 2 Januarij 1854; W. 1586.

9920. Indien de plaatselijke gebruiken medebrengen, dat de huur van huizen moet ingaan en uitgaan den tweeden Dingsdag van April of van October, moet telkens een nieuwe huurovereenkomst voor zes maanden geacht worden tot stand te zijn gekomen bij de stilzwijgende toestemming van partijen. — Regtb. Maastricht 14 December 1844; Regtb. Maastricht 24 Januarij 1845; Regtz. IV, 376.

9921. De bepaling in een huurcontract, dat de huurder de huur nog zal kunnen verlengen voor een bepaalden tijd, mits zich deswege te voren verklarende, sluit de stilzwijzende inhuring niet uit. — Regtb. Utrecht 8 Julij 1845; Regtb. Utrecht 28 November 1845; Regtz. IV, 383.

9922. In sommige streken van Noord-Brabant, brengt het plaatselijk gebruik mede, dat de huur eener bouwhoeve een geheel jaar te voren moet geschieden. — Regtb. Breda Sept. 1843; Regtz. V, 1; W. 474.

9923. De opzegging van mondelinge huur met inachtneming der termijnen, welke het plaatselijk gebruik medebrengt, is ook toepasselijk op huur en verhuur van gemeubeleerde kamers. — Kantg. 's Gravenhage 16 September 1844; Regtz. V, 3; W. 542.

9924. Bij onzekerheid van een plaatselijk gebruik omtrent mondelinge huur, mag dat gebruik afgeleid worden uit hetgeen gewoonlijk bij schriftelijke huur wordt bepaald. — Regtb. Amsterdam 10 April 1846; Regtz. V, 4; W. 718; 736; N. R. XXXI, § 104, 468.

9925. De huurder kan de stilzwijgende weder inhuring inroepen, indien hem wel een mondelinge opzegging, maar geen bekendmaking in authentieken vorm vervat, is beteekend. — Kantg. Boxmeer 31 Augustus 1843; Regtz. V, 7; W. 424.

9926. De verhuurder is verpligt, de opzegging eener mondelinge aangegane huur, te doen met inachtneming der termijnen, welke het plaatselijk gebruik medebrengt, ook indien het verhuurde is verkocht. — Regtb. Tiel Junij 1841; Regtz. V, 8.

9927. De verhuurder van een bij monde verhuurd huis, mag wegens wanbetaling der huurpenningen de ontruiming niet vorderen, indien hij de huur niet heeft opgezegd, en hij ook niet de ontbinding van de huurovereenkomst vraagt. — Kantg. Culenborg 10 Mei 1844; Regtz. V, 12.

9928. De bepaling van art. 1607 omtrent het niet ophouden van mondeling gesloten huur zonder tijdige opzegging, is niet van toepassing op die huurovereenkomsten, van welke de wet den duur heeft geregeld. In ieder geval is de opzegging vóór den afloop van den oogst, bij eene éénjarige bebouwing, als een tijdige opzegging te beschouwen. — Hof Gelderland 21 November 1843; Regtz. V, 43; W. 475; R. in N. IV, 76; R. B. VI, 116; N. R. XVII, § 97, 441.

9929. Indien de huur mondeling is aangegaan en de verhuurder beweert, dat de huur is geëndigd, moet hij dit bewijzen, hij kan zich daarbij niet beroepen op art. 41 R. O. volgens welke de regtsvordering tot ontruiming aan den kantonregter is

opgedragen, indien de huurder geen bewijs van bestaande vernieuwde of verlengde huur te berde brengt. — Kantg. no. 4, Amsterdam 18 Mei 1855; N. R. B. V, 296.

9930. Mondelinge huur van een huis houdt niet op krachtens opzegging door de eene partij aan de andere gedaan, met inachtneming van plaatselijk gebruik; daarenboven behoort het tijdstip tegen hetwelk die opzegging geschiedt, de tijd te wezen, voor het eindigen van zoodanige huur overeengekomen, zoodat bij verschil deswege, die tijdsbepaling vooraf moet worden bewezen. — Kantg. Loenen 4 Mei 1851; W. 1246.

9931. Opzegging van mondelinge huur, mondeling gedaan in tegenwoordigheid van getuigen en door hun getuigenis bewezen, binnen de termijnen volgens plaatselijk gebruik, is geldig en voldoende.— Kantg. Weert 19 Mei 1854; W. 1561.

9932. Indien in een opzegging van huur, het tijdstip waarop de huurder moet vertrekken, verkeerd wordt opgegeven, is daardoor de geheele opzegging nietig. — Regtb. Breda 3 Januarij 1855; W. 1613.

9933. Indien de verhuurder de ontruiming van een perceel vordert, moet hij ingeval van tegenspraak des huurders, het eindigen der huur en de tijdige opzegging volgens plaatselijk gebruik bewijzen. — Regtb. Amsterdam 11 Mei 1859: W. 2085.

9934. Stilzwijgende wederinhuring kan worden aangenomen, nadat feitelijk is beslist dat de huur in geschil, niet alleen sedert vele jaren mondeling was aangegaan en telkens met de maand Mei een aanvang nam, maar ook het laatst voor Mei niet was opgezegd en tevens een door den huurder beweerde prijsvermindering, is geoordeeld te zijn onbewezen. — H. R. 22 October 1847; v. d. H., B. R. IX, no. 270, 101; W. 865.

9935. Het getuigenbewijs mag niet worden toegelaten, om te bewijzen dat er een opzegging van huur heeft plaats gehad. — Regtb. Breda 1 October 1844; W. 552.

9936. Stilzwijgende wederinhuring mag niet door getuigen worden bewezen, indien de huurprijs meer dan ƒ 300 's jaars bedraagt. — Hof Drenthe 27 Mei 1843; W. 430; R. in N. IV, 114.

9937. Verlengde of oorspronkelijk mondeling gesloten huur, voor een bepaalden tijd aangegaan, eindigt niet zonder opzegging, zoowel wanneer het de huur van landerijen, als wanneer het de huur van huizen geldt. In de Provincie Utrecht valt geen onderzoek te doen naar den termijn bij die opzegging, naar plaatselijk gebruik in acht te nemen, naardien daar vroeger de huur der landerijen van regtswege eindigde. Een opzegging van drie maanden voor het eindigen van den voor de verhuring bepaalden tijd, is in allen gevalle als een tijdige opzegging te beschouwen. — Regtb. Utrecht 7 Mei 1856; N. R. B. VI, 369.

9938. De bepaling, dat huur zonder geschrift aangegaan niet ophoudt zonder voorafgaande opzegging, slaat zoowel op landen als op huizen, zonder dat met betrekking tot landen door art. 1633 daarin eenige beperking is gebragt. — Hof N.-Holland 30 April 1857; N. R. B. VII, 543; W. 1883; N. R. LXII, § 62, 295.

9939. Het plaatselijk gebruik omtrent den termijn van huuropzegging, mag door getuigen bewezen worden. — Regtb. Amsterdam 10 November 1857; N. R. B. IX, 381.

9940. Indien de huurder tot ontruiming, na geregtelijke opzegging gedagvaard, beweert dat de huur met tijdsbepaling is aangegaan, zoo rust daarvan de bewijslast op hem, huurder. — Kantg. Amersfoort 21 Februarij 1860; N. R. B. XI, 59.

9941. De verpachter is bevoegd, nadat de pacht behoorlijk is opgezegd en de pachter weigerachtig blijft om het gepachte te verlaten, om rei vindicatione tot de teruggave van het gepachte te noodzaken, en schadevergoeding wegens de wederregtelijke in bezithouding te vorderen. De pacht moet als werkelijk geëindigd beschouwd worden, als zij is opgezegd volgens de in loco algemeen erkende plaatselijke gebruiken; de regter mag die plaatselijke gebruiken uit eigen wetenschap toepassen. — Hof Gelderland 20 December 1865; N. R. B. XVI, 376.

9942. Mondelinge huur houdt zonder opzegging niet op, hetzij de duur der huur door partijen, hetzij door de wet is bepaald. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Januarij 1867; N. R. B. XVIII, 358.

9943. Volgens het landregt van den Tieler- en Bommelerwaard, moet de opzegging van huur van huizen geschieden vier maanden voor den uitgang der huur. — Regtb. Tiel sine die; W. 464.

9944. In de stad Groningen moet volgens de stadsordonnantiën op de verhuring van huizen, welke voor meerdere jaren zijn verhuurd, de opzegging geschieden zes maanden tevoren. — Kantg. Groningen 30 Mei 1842; W. 309.

9945. De overeenkomst van huur en verhuur brengt een ondeelbare verbindtenis teweeg; de opzegging moet dus geschieden door allen, die de overeenkomst van huring hebben aangegaan. — Regtb. Nijmegen 20 Junij 1843; R. B. VI, 179.

9946. Het zonder eenig voorbehoud ontvangen van later verschenen pachtpenningen, moet als een herroeping eener vroeger gedane opzegging worden beschouwd. — Regtb. Nijmegen 20 Junij 1843; R. B. VI, 179.

9947. Indien een vrouw in gemeenschap van goederen gehuwd, na het overlijden van haar echtgenoot de huur door hem aangegaan, voortzet, nadat deze volgens het schriftelijk huurcontract was afgeloopen, moet zij geacht worden een nieuwe huur zonder geschrift te hebben aangegaan. In zoodanig geval wordt de vrouw gerekend de huur voor zich en niet tevens voor hare inwonende minderjarige kinderen te hebben aangegaan, ook indien deze gedurende den huurtijd meerderjarig zijn geworden. — Regtb. Utrecht 22 Mei 1844; R. B. VI, 455; W. 532; Regtb. Maastricht 20 Febr. 1845; W. 623.

9948. Volgens de ordonnantie der stad Maastricht van 11 October 1740, gaat de huur van huizen in of uit den tweeden Dingsdag van April of van October, en wordt, indien de huurder in het bezit is gelaten, telkens door stilzwijgende toestemming een huurovereenkomst voor zes maanden tot stand gebragt, zoodanig, dat een mondelinge huurovereenkomst onder de Fransche wetgeving aangegaan, doch onder de Nederlandsche wetgeving voortgezet, ten aanzien van het getuigenbewijs, volgens laatstgemelde wet moet worden beoordeeld. — Regtb. Maastricht 14 December 1844; W. 587.

9949. Bij verhuring van een huis en tuin, welke op verschillende tijdstippen weder ter beschikking van den verhuurder moeten gesteld worden, kan na het verschijnen van een dier tijdstippen, reeds vonnis gevraagd worden tot ontruiming op den bij de overeenkomst bedongen tijd. — Regtb. Groningen 17 Julij 1846; R. B. IX, 406.

9950. Er bestaat geen tegenstrijdigheid daarin, dat een mondelinge huur stilzwijgend voor een nieuw tijdvak wordt voortgezet, doch er nogtans een beding tusschen den verhuurder en den huurder tot vermindering van den prijs is gemaakt. — H. R. 15 of 22 October 1847; W. 865; v. d. H., B. R. IX, no. 270, 101.

Art. 1608.

9951. Door „beteekening" in dit art. moet

worden verstaan een verklaring, op- of aanzegging of bekendmaking bij deurwaarders-, of andere authentieke acte. Ingeval van mondelinge huuropzegging, is het niet voldoende dat die opzegging wordt bewezen, daarbij moet tevens worden bewezen dat de opzegging door den huurder is aangenomen. — Kantg. Boxmeer 31 Augustus 1843; W. 425.

Art. 1609.

9952. Indien de erfgenamen van den huurder in het gebruik blijven en worden gelaten van hét door hunnen erflater gehuurde perceel, ontstaat er een nieuwe huur, evenals in het geval bij dit art. bedoeld; de gevolgen van zoodanige nieuwe huur worden geregeld volgens de bepalingen, betreffende mondelinge huur; bij ontstentenis van bewijs voor het tegendeel, moet worden aangenomen dat de pacht niet door een, maar door alle erfgenamen gezamenlijk is voortgezet. — Kantg. Zaltbommel 29 Maart 1843; N. R. B. II, 57.

9953. Hij, van wien een onroerend goed wordt gerevindiceerd, kan niet volstaan met het beroep op een in vroegeren tijd aangegane huurovereenkomst; hij moet, als uit den door hem overgelegden titel, niet blijkt de tijd voor welken die overeenkomst is gesloten, het bewijs leveren dat zij nog voortduurt. — Er heeft altijd stilzwijgende wederinhuring plaats, ook dan als de schriftelijke huur voor onbepaalden tijd is aangegaan en het bewijs niet is geleverd dat zij nog voortduurt. — H. R. 5 April 1860; W. 2160; v. d. H., B. R. XXIV, no. 763, 103; Corr. XXVI, 230; N. R. LXIV, § 44, 187.

9954. Men kan wel zijn eigen huur voortzetten of die van zijnen erflater of regtsvoorganger, doch niet die van een vorigen huurder, tot wien men in geen regtsbetrekking staat. De bloote omstandigheid, dat iemand een land bebouwt, vroeger aan een ander verhuurd, levert geen bewijs op van voortgezette huur. — Regtb. Amersfoort 1 Febr. 1855; W. 1628.

9955. Door een eenzijdige acte van quitantie kan men geen vernieuwing van huur bewijzen. — Regtb. Maastricht 20 Febr. 1845; W. 623.

9956. De bepaling in een huurcontract, dat de huurder de huur nog zal kunnen verlengen voor een bepaalden tijd, mits zich deswege te voren verklarende, sluit de stilzwijgende inhuring niet uit. Zin der woorden „in het bezit blijven" in art. 1609 en 1623 Burg. Wetb. — Regtb. Utrecht 28 November 1845; R. B. VIII, 221; W. 689.

9957. De hoegrootheid van den huurprijs eener woning, kan geen zoodanigen beslissenden invloed op het bestaan van het huurcontract hebben, dat een vermindering van den huurprijs noodwendig geacht moet worden de vernietiging der geheele overeenkomst in zich te sluiten. — Regtb. Utrecht 22 Mei 1844; W. 527.

Art. 1611.

9958. Indien de huurder van een pand den eigendom daarvan voor een gedeelte bekomt bij erfenis, heeft er geen verdere oplossing van zijn hoedanigheid van huurder plaats, dan voor zooverre het gedeelte betreft, waaromtrent de regten als eigenaar en als huurder zijn vereenigd. Het regt van een huurder is in de uitvoering ondeelbaar; het gevolg daarvan is, dat een huur voor het geheel moet in stand gehouden worden, niettegenstaande de regten van den huurder voor een gedeelte met die van eigenaar zijn vereenigd. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Februarij 1841; W. 173; Hof N.-Brabant 15 September 1841; N. R. X, § 101, 428.

9959. Een der regtsgevolgen van huurovereenkomsten is, dat zij niet door den dood van een der partijen te niet gaan. De kamerhuur, volgens uitdrukkelijke wetsbepaling, stellig door den dood des huurders niet zijnde ontbonden, zoo mag men de kamers aan geen ander verhuren, en is men daardoor gedurende den overigen huurtijd verstoken van de voordeelen der levering van kost, bewassching enz. — Regtb. Arnhem 24 Februarij 1853; W. 1438.

Art. 1612.

9960. Mr. G. Kolff. Oppositie tegen de stelling, huurovereenkomst gaat teniet, wanneer het verhuurde goed door schenking wordt vervreemd. — N. N. II, 303.

9961. G. B. E. Iets over huur en verhuur bij vervreemding van het verhuurde. — W. 900.

9962. Behoudt de verhuurder, na verkoop en eigendomsoverdragt van het verhuurde aan een derde, niettemin de regtsvordering tot ontruiming van het verhuurde tegen den huurder? — Neen. — Regtsg. Adv. VIII, 79.

9963. Moet de kooper van onroerend goed, de verhuur van hetzelve, door den verkooper vroeger aangegaan, bij onderhandsche geen zekere dagteekening hebbende acte, gestand doen? — Regtsg. Adv. II, 435.

9964. Is het regt van huur verschuldigd, als een mondelinge huurovereenkomst in een andere acte van verkoop wordt vermeld, onder voorwaarde, dat de kooper de huur zal moeten gestand doen? — W. de Gelder, Adv. II, 541.

9965. Verkoop van onroerend goed, onder beding dat de kooper een bestaande huur zal moeten gestand doen. — W. de Gelder, Adv. III, 447.

9966. Verkoop met voorbehoud van het regt van gebruik en bewoning. — W. de Gelder, Adv. III, 448.

9967. Vernietiging van huur van land bij notariële acte aangegaan, met vooruitbetaling der huur, op grond dat de verkoop van het verhuurde land is gedaan om polderlasten te ontduiken. — W. de Gelder, Adv. IV, 464.

9968. Is de kooper verpligt de huurovereenkomst, vóór den verkoop, door den verkooper aangegaan, gestand te doen? en is de erkentenis van den verhuurder, na den verkoop afgelegd, voldoende om het bestaan der huurovereenkomst tegenover den kooper te bewijzen? — Vragen v. Ned. Regt, II, no. 14, 92.

9969. Mr. G. Diephuis. Het regt van den huurder op het gehuurde is een persoonlijk, geen zakelijk regt. — Opm. en Med. IX, 216.

9970. Kan een huurder zijne regten op het gehuurde doen gelden, wanneer het goed werd verkocht vóór dat hij in het bezit daarvan is getreden? — Jur. Vraagal II, 140; Jur. Corr. I, 166.

9971. De dagteekening van een onderhandsch huurcontract, van een perceel dat door een derde gekocht is van dengene, die bij dat huurcontract als verhuurder handelde, kan ten aanzien van dien kooper niet blijken zonder registratie of op een der andere wijzen in art. 1917 Burg. Wetb. vermeld.— Jur. Corr. I, 277.

9972. Bij verkoop van gehuurd goed, wordt de nieuwe eigenaar tegenover den huurder gebragt in de betrekking van verhuurder. — Regtb. Rotterdam 30 Junij 1864; W. 2711.

9973. De kooper van een gedeelte van een voor het geheel verhuurd perceel, is niet bevoegd de ontbinding te vragen der huurovereenkomst voor dat gedeelte, wegens niet nakoming der overeenkomst. Een erkenning en goedkeuring van de zijde der huurders in de splitsing der verhuurde landerijen, brengt geen wijziging in de regtsbetrekkingen van verhuurder, zooals die bij overeenkomst zijn gere-

geld. — Hof Zeeland 28 Maart 1854; N. R. B. V, 420.

9974. Als de verhuurder zijn perceel verkoopt, en de huur alzoo ten voordeele komt van den nieuwen kooper, moet de oorspronkelijke verhuurder degene blijven, tegen wien de huurder kan ageren en is voor hem die overdragt een res inter alios, zoolang zij hem niet uitdrukkelijk is beteekend. — Kantg. no. 1, Amsterdam 13 December 1850; Amst. Regtsp. I, 204.

9975. De huurder van een perceel is ontslagen van de betaling van een verschenen termijn huurpenningen aan den nieuwen eigenaar, als hij bewijst aan den vorigen eigenaar, vóór den verkoop van het perceel, goederen te hebben geleverd voor eene waarde, gelijkstaande met het bedrag der huurpenningen. — Kantg. no. 1, Amsterdam 21 Februarij 1851; Amst. Regtsp. II, 5.

9976. Een kooper kan in regten geen vordering instellen tegen den verkooper, dat deze een bestaande, doch in het koopcontract kwalijk vermelde huur zal laten vernietigen, of anders tot schadevergoeding zal worden veroordeeld. — Rotterdam 18 December 1844; W. 565.

9977. De kooper van een onroerend goed kan, geldig bij missive, huuropzegging doen, zelfs, voor dat de koopacte in de openbare registers is overgeschreven. — Regtb. Rotterdam 9 Junij 1841; Hof Holland 30 Junij 1841; Regtz. IV, 268.

9978. Indien een mede-erfgenaam als zoodanig voor schulden der nalatenschap wordt geëxecuteerd, en hij van zijn auteur het bij geregtelijke uitwinning verkochte en toegewezen pand, wettig en behoorlijk gehuurd heeft, moet zoodanig huurcontract door den verkrijger of nieuwen eigenaar worden geëerbiedigd; die mede-erfgenaam moet alzoo met betrekking tot het uitgewonnen pand als derde bezitter worden aangemerkt. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Februarij 1841; W. 173.

9979. De kooper van onroerend goed verkrijgt door dien koop de regten van den verkooper op dat goed, maar kan met betrekking tot andere overeenkomsten, zooals b. v. huur en verhuur door den verkooper met anderen aangegaan, waarin hij dus geene partij is geweest, niet meer als regtverkrijgende beschouwd worden; weshalve eene onderhandsche acte van zoodanige huur, ten aanzien harer dagteekening tegen den kooper als derde geen kracht heeft, dan van den dag der registratie of in een der andere gevallen, bedoeld bij art. 1917 Burg. Wetb. — Regtb. Maastricht 28 Januarij 1858; W. 1980.

9980. Bij verkoop van verhuurd goed, kan de huurder voor het verstrijken van den huurtijd niet tot ontruiming worden genoodzaakt. De huurder heeft uit zijn huurcontract geen actie tegen den kooper. — Regtb. Tiel 23 April 1869; W. 3157.

9981. De verpligting van den kooper van een huis, om de verbindtenissen uit eene door den verkooper aangegane huurovereenkomst voortspruitende, en welke als voorwaarde in het koopcontract werden opgenomen, na te komen, zonder de bevrijding dier verpligting te kunnen beweren, op grond van een door hem kooper gedane overdragt van het huis, welke na de sommatie van den huurder uitgegaan had plaats gehad en ook niet aan dezen was beteekend. — Regtb. Assen 11 Januarij 1869; N. R. B. XX, 132.

Art. 1616.

9982. Ten aanzien van een zedelijk ligchaam, heeft de bepaling in een huurcontract, dat de huur zal worden verbroken, bijaldien het zedelijk ligchaam tot eigen gebruik over het verhuurde wil beschikken, dezelfde gevolgen als ten aanzien van een individuëel persoon, het zelf betrekken van het gehuurde. — Regtb. 's Gravenhage 20 Junij 1845; W. 631; N. R. XXXV, § 105, 451.

Art. 1617.

9983. Mr. F. N. van Dam. Regt verstand der artikelen van het Burg. Wetb., betrekkelijk mondelinge verhuring van huizen. — W. 733.

9984. Een huurder die bij een afwezigheid het door hem gehuurde huis aanhoudt, en bij gelegenheid van zijn vertrek eenige meubelen, welke tot zijn gebruik en dat van zijn huisgezin noodig waren met zich voert, zonder dat daartegen door den verhuurder is geprotesteerd, kan niet geacht worden aan zijn verpligting als huurder te kort te hebben gedaan. — Regtb. Maastricht 3 April 1845; R. B. VIII, 505; W. 616.

9985. Bijzondere aard van het huurcontract met den kastelein eener societeit aangegaan. — Regtb. Utrecht 26 April 1850; R. B. XII, 249.

9986. De ontbinding eener huurovereenkomst, kan op grond van dit art. niet worden gevraagd, zonder voorafgaande in gebrekestelling. — Regtb. Breda 24 Maart 1857; W. 1870.

9987. De verhuurder, mag op grond van niet behoorlijke meubelering van een woonhuis, waardoor hem het regt toekomt, om ontruiming tegen den huurder te vragen, tevens een eisch tot vernietiging der overeenkomst met vergoeding van kosten, schaden en interessen instellen. — Regtb. Rotterdam 20 April 1859; N. R. B. X, 396.

Art. 1618.

9988. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. Opmerkingen over L. 11, § 5 ff., de pign. act. en art. 1618 Burg. Wetb. — Themis 2e, I, 47.

9989. De wetgever heeft het regt van den eigenaar tegen den tweeden huurder niet afhankelijk gesteld van het leggen van pandbeslag, vermits dit altijd een middel ten zijnen faveure is, waarvan hij al of niet gebruik kan maken; de tweede huurder kan door den eigenaar bij gewone actie worden genoodzaakt tot betaling van het bedrag der tweede huur. — Regtb. Amsterdam 21 Junij 1853; W. 1530.

Art. 1620.

9990. Is de bepaling van art. 1620, alinea 1, alleen een verpligting van den verhuurder, of tevens voor hem een regt; met andere woorden kan de verhuurder, zoo er ten dezen niets bij het aangaan der huur bedongen is, de secreetputten ruimen, en den inhoud ten zijnen bate aanwenden, ook als de huurder verklaart, zulks zelf te willen laten bewerkstelligen? — Jur. Vraagal III, 314.

Art. 1622.

9991. Een mondelinge huur houdt zonder opzegging niet op, hetzij de duur der huur door partijen, hetzij door de wet is bepaald. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Januarij 1867; N. R. B. XVIII, 388.

9992. De huurtijd van gestoffeerde kamers van elf en een halve maand, berust op een spetiaal beding, te bewijzen door hem, die er zich op beroept. — Hof Utrecht 18 Junij 1861; N. R. B. XIV, 283.

Art. 1623.

9993. Een ontruiming van het gehuurde, wegens wanbetaling van de huurpenningen, en daaruit voortvloeijende ontbinding van het huurcontract, kan ook dan door den regter bevolen worden wanneer geen opzegging door den verhuurder heeft plaats

gehad. — Regtb. Brielle 11 October 1839; W. 60; anders kantg. Brielle 5 September 1839; W. 57.

9994. De verhuurder mag de deur van een hem toebehoorend huis, niet uit hare hengsels nemen, wanneer de huurtijd is verstreken, en de huurder na opzegging in het bezit van het gehuurde blijft. — Regtb. Maastricht 19 November 1856; W. 1828.

9995. Een huurder, die in het bezit is gebleven van het gehuurde, na verloop van den tijd in een bevorens aangegaan schriftelijk huurcontract bepaald, is, indien hij door den verhuurder tot betaling van den huurprijs wordt aangesproken, niet geregtigd te vorderen, dat die prijs door deskundigen worde begroot. — Regtb. Amsterdam 9 December 1840; Regtz. V, 35; R. B. VI, 803.

9996. Men kan zich niet op een nieuwe mondelinge overeenkomst beroepen, indien de huurder, de huur bij een vorige schriftelijke overeenkomst aangegaan, geëindigd zijnde, in het bezit van het gehuurde is gebleven. — Kantg. Assen 17 Augustus 1843; Regtz. V, 36; W. 430.

9997. Huur met opzigt. Het blijven wonen, na expiratie van den huurtijd, bewijst niet, dat van dat opzigt gebruik is gemaakt, maar doet veeleer het regtsvermoeden ontstaan van een stilzwijgende gecontinueerde huur, gelijkstaande met een mondelinge huur. — Regtb. Amsterdam 1 December 1857; N. R. B. IX, 383.

9998. In een huurcontract was bepaald, „dat de huurder het huis na verloop van het jaar, voortdurend op dezelfde voorwaarden kan blijven bewonen, behoudens aan beide zijden het regt van opzegging op de gewone tijdstippen van elk jaar;" daaruit volgt geen huur voor onbepaalden tijd voor het leven, waarop een registratieregt van 4 pct. op het tienvoud zou mogen worden gevorderd, het contract bepaalt hetgeen reeds van zelve bestond, zoodat het regt slechts over één jaar berekend kan worden. — M. F. 13 Junij 1856, no. 83; P. W. 1/1856, 33.

9999. De verhuring van een huis, zonder bepaling van tijd en bij monde aangegaan, moet volgens het plaatselijk gebruik geregeld worden. — Regtb. Maastricht 14 December 1844; W. 587; R. B. VII, 507.

10000. Indien een molen met daarbij behoorende landerijen mondeling is verhuurd, moet niet de bepaling van art. 1633, maar die van dit art. in verband met 1607 en 1609 worden toegepast, en de duur eener stilzwijgende voortzetting der huur naar het plaatselijk gebruik worden geregeld; dat plaatselijk gebruik mag door getuigen worden bewezen. — Hof N.-Brabant 2 December 1845; W. 645, 681.

Art. 1624.

10001. D. J. van Doorninck. De locatione conductione fundorum. — L. B. 1834.

10002. N. M. van Reede van Oudtshoorn. De conductore praedii rustici. — Traj. 1824.

10003. H. Cost Budde. De locatione conductione fundorum. — Daventriae 1834.

10004. J. J. de la Bassecour Caan. De locatione conductione fundorum. — L. B. 1851.

10005. N. H. Dijk. Over pacht en pachtstelsels. — Amsterdam 1859.

10006. Indien bij verhuring van landerijen is bedongen, dat de huurder de grond en polderlasten zal moeten voldoen, en deze aan zijne huurpenningen zal mogen korten, is daarop geen regt van registratie verschuldigd. — W. de Gelder, Adv. VII, 506.

10007. Op wiens naam moet bij het kadaster te boek worden gesteld een gebouw, hetwelk gesticht is op grond, dien de stichter gedeeltelijk in huur, gedeeltelijk als eigenaar, erfpachter of opstaller bezit? gedeeltelijk ten name van den eigenaar, verhuurder, en gedeeltelijk ten name van den erfpachter opstaller. — M. F., P. W. 4322.

10008. Dit art. heeft bij de verwijzing naar den vijfden titel mede op het oog art. 1525, alzoo moet het regt des pachters, om van den pachter overmeting te vorderen, worden geacht te zijn verjaard binnen een jaar te rekenen van den dag der levering. — Hof Limburg 21 Mei 1861; W. 2314.

Art. 1625.

10009. A. van Akerlaken. De diligentia boni patrisfamilias jure Neerlando. — L. B. 1845.

10010. Mr. D. J. Mom Visch. Eenige opmerkingen over art. 1625 Burg. Wetb., naar aanleiding van een arrest van het hof van N.-Holland. — Themis 2e, XII, 505.

10011. Het tegelijk vragen van veroordeeling tot betaling van verschenen huurtermijnen en ontbinding van het contract en schadevergoeding, is in strijd met artt. 1625 en 1303 Burg. Wetb. — Kantg. Heusden 7 April 1854; W. 1567.

10012. Een der hoofdverpligtingen van den huurder, bestaat in het gebruiken van het gehuurde als een goed huisvader, in het bijzonder is de huurder van landerijen gehouden de bebouwing voort te zetten, door het erf behoorlijk van vee en bouwgereedschap te voorzien. Bij nalatigheid van den huurder in dezen, hebben de verhuurders het regt de ontbinding der pachtovereenkomst te vorderen, met vergoeding der kosten, schaden en interessen. — Regtb. Zutphen 24 Februarij 1848; W. 900.

10013. Wanneer de regter aanneemt, dat de huurder een gedeelte van het gehuurde goed tot een ander einde heeft gebruikt dan waartoe het bestemd was, en ter zake daarvan aan den verhuurder schadevergoeding toekent, heeft de regter in zoodanig geval nog de bevoegdheid, om naar gelang der omstandigheden, de door den verhuurder gevorderde ontbinding van huur al dan niet toe te staan. — Regtb. Groningen 13 October 1854; N. R. B. IV, 366.

10014. De vordering tot ontbinding van huur, op grond, dat de huurder niet als een goed huisvader heeft gehandeld, door bestaande en bekende gebruiken niet te eerbiedigen, kan niet worden toegewezen, indien niet bewezen is, dat nadeel was toegebragt toen de vordering werd ingesteld; in alle gevallen van dit art. wordt het aan het oordeel van den regter overgelaten, of er al dan niet gronden bestaan om de overeenkomst te vernietigen. — H. R. 4 Maart 1864; Corr. VI, 148; W. 2568.

10015. Art. 1625 verbiedt niet het wegvoeren van, en beschikken over de vruchten van in halfbouw gebruikte landen door den huurder, als de verhuurder zijn helft der vruchten heeft genoten. Verpligting van den huurder om het gehuurde te bewonen, en de landerijen van genoegzaam vee te voorzien. — Hof Gelderland 24 November 1858; N. R. B. IX, 97.

10016. De huurder handelt niet in strijd met het huurcontract, indien hij een afweg op het verhuurde, tengevolge van een dijkverzwaring moet verhoogen en om die reden den weg tevens verlengt en daarvoor een gedeelte van het verhuurde inneemt. — Regtb. Tiel 23 April 1869; W. 3157.

10017. Het nalaten van den pachter, om het land overeenkomstig plaatselijke gebruiken te doen braken, is geen tekortkoming in zijn verpligting, om het land als goed huisvader te behandelen, op welke een ontbinding van het pachtcontract kan gevraagd worden, indien het spetiaal beding van braken niet in het pachtcontract is opgenomen. — en

het nadeel uit dit verzuim voortvloeijende, niet is beweerd noch bewezen? — Hof Zeeland 30 Junij 1863; N. R. B. XV, 43; anders Regtb. Goes 9 Januarij 1868; N. R. B. XV, 75.

10018. Door het beding in de huurovereenkomst, dat bij het niet stiptelijk nakomen der conditiën, de verhuurder der landerijen alle verdere huur illico kan vernietigen en voor vervallen houden, den huurder terstond uit het bezit stellen, en weder vrijelijk over het verhuurde beschikken, is, in afwijking van de bepaling van art. 1625, tot staving eener vordering tot ontbinding der huurovereenkomst voldoende, dat blijke, dat die overeenkomst, in welke mate ook, niet is nagekomen.

Indien is overeengekomen, dat ingeval de huur wegens wanpraestatie der huurders, tusschentijds eindigt, het overige der loopende huur, weer ten zijnen pericule en risico uit de hand of publiek zal worden verhuurd, en hij aansprakelijk blijven voor een minder beloop van huur, dan kan de verhuurder bij de vordering tot ontbinding wegens wanpraestatie, niet tevens tot schadevergoeping ageren, maar is die eerst verschuldigd wanneer het land voor den minderen prijs verhuurd wordt, tenzij bewezen zij, dat door die wanpraestatie schade aan het land is toegebragt. — Hof N.-Holland 23 Febr. 1865; W. 2718; R. en W. XVII, 626; N. N. V, 59.

10019. Bij de actie uit dit art. komt geene in morastelling te pas, evenmin als voor de accessoire vordering tot schadevergoeding. — Regtb. 's Gravenhage 8 Augustus 1858; W. 1810.

10020. De huurder van landerijen, die zonder toestemming van den eigenaar, daarop heeft gebouwd of laten bouwen, is behalve tot schadevergoeding, ook verpligt tot wegruiming van het gehuurde. — Regtb. Zutphen 31 Mei 1855; W. 1693.

Art. 1628.

10021. Indien de huurder gebruik wil maken van het laatste lid van art. 1628, moet hij het verlies van den geheelen of halven oogst van één jaar bewijzen, evenals in het eerste lid van dat art. — Regtb. Groningen 15 April 1870; W. 3244.

10022. De pachter van een stuk bouwland is geen pachtpenningen schuldig, indien de pacht voor zes maanden is aangegaan en de oogst geheel mislukt is. — Kantg. Amsterdam 12 December 1845; Regtz. V, 39.

10023. Indien bij verpachting van gronden voor vlascultuur, niet uitdrukkelijk van de bepalingen van het Burg. Wetb. is afgeweken, moeten deze blijven gelden. Een abandonnement van den oogst door den huurder, kan den verhuurder niet ontvankelijk doen zijn in zijn vordering tot betaling van de restant huurprijs. — Hof Zeeland 23 September 1862; N. R. B. B. XIV, 126.

Art. 1629.

10024. De bepaling van dit art. is ook van toepassing op een huur, aangegaan voor een korteren tijd dan een jaar. — Kantg. no. 5, Amsterdam 12 December 1845; R. B. VIII, 467.

10025. Kan hij, die een stuk land slechts voor één jaar gehuurd en den huurprijs bij het sluiten van het huurcontract betaald heeft, na het door onvermijdelijke toevallen verloren gaan en de geheele mislukking van den oogst, de betaalde huurpenningen vorderen? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 110.

Art. 1630.

10026. Het beding, dat een huurder den geheelen oogst aan den verhuurder moet afstaan, ten einde dien in beider belang te verkoopen, stemt niet met de wet en spetiaal met art. 1630 Burg. Wetb. overeen. — Hof N.-Holland 19 October 1868; W. 3076.

10026a. G. P. Vroom. Is de eigendom der vruchten, staande op een verhuurden grond, bij den eigenaar of bij huurder? — R. en W. XV, 259, XIV, 490.

Art. 1633.

10027. Mondelinge huur van weiland en andere gronden in art. 1633 vermeld, eindigt niet dan tengevolge van opzegging. — Jur. Corr. I, 236; Kantg. Schiedam 19 Mei 1857; W. 1860.

10028. Iets over de beteekenis van „afwisselende zaaibeurten," bedoeld bij art. 1633 c Burg. Wetb. — Opm. en Med. XII, 56.

10029. In de bebouwing van een hoeve in den zandgrond gelegen, bestaan geen eigenlijke afwisselende zaaibeurten. — Regtb. Breda. September 1843; Regtz. V, 1.

10030. Art. 1633 spreekt niet van den tijd, dat alle vruchten werkelijk zijn ingezameld, maar van den tijd dien de huurder tot de inzameling noodig heeft. Indien de regter in facto uitmaakt, dat de huur van landerijen geëindigd was ten tijde der dagvaarding, waarbij de ontbinding der huur was gevraagd, kan daarin wel een mal jugé zijn gelegen, maar kan die feitelijke beslissing geen aanleiding geven tot cassatie. — H. R. 3 Januarij 1851; W. 1230; v. d. H., B. R. XII, no. 398, 239; Corr. XX, 180.

10031. De huurtijd van een stuk weiland tusschen partijen niet bewezen zijnde, wordt de huur gerekend te zijn aangegaan voor één jaar. Mondelinge landhuur eindigt niet anders dan door opzegging. — Kantg. Schiedam 19 Mei 1857; W. 1860.

10032. Griendlanden welke slechts eens in de vier jaren mogen worden gekapt, moeten geacht worden telkens voor zoodanig vierjarig tijdvak te zijn verhuurd. — Regtb. Gorinchem 28 November 1846; R. B. IX, 113.

10033. De mondelinge pacht in halfbouw van een gescheurde en tot bouwland aangelegde weide, moet geacht worden voor een jaar te zijn aangegaan en niet overeeenkomstig dit art. voor meerdere jaren. Het plaatselijk gebruik mag daarbij niet in aanmerking worden genomen. — Zoodanige pacht, waarvan de tijd, voor welken zij is aangegaan, niet door partijen, maar door de wet is geregeld, is geëindigd door het tijdsverloop alleen, daartoe wordt geen opzegging gevorderd. — Hof Gelderland 21 November 1843; R. in N. IV, 76; Regtz. V, 43; W. 475; R. B. VI, 117; N. R. XVII, § 97—441.

10034. De verhuurder is bevoegd, nadat de huur behoorlijk is opgezegd en de huurder weigerachtig blijft het gehuurde te verlaten, om rei vindicatione tot de teruggave van het gepachte te noodzaken, en schadevergoeding wegens wederregtelijke inbezithouding te vorderen. De pacht moet als werkelijk geëindigd beschouwd worden, wanneer zij is opgezegd, volgens de plaatselijke gebruiken algemeen in loco bekend. — Hof Gelderland 20 December 1865; W. 2819.

10035. Al kan de huur van bouwlanden, zonder geschrift aangegaan, gerekend worden volgens het gebruik voor zes jaren te zijn aangegaan, dan moeten die jaren berekend worden van den dag, waarop de pachter het land in gebruik kreeg, en niet als zijne erfgenamen de huur voortzetten, van dien van zijn dood. — Kantg. Zalt-Bommel 29 Maart 1843; R. B. X, 323; N. R. B. II, 57.

10036. Ingeval van mondelinge huur van landen, moet de huur geacht worden geëindigd te zijn, als de noodige tijd voor het inzamelen der vruchten aanwezig is geweest, daarvoor wordt niet vereischt

dat alle vruchten van het gehuurde erf werkelijk zijn ingezameld. — H. R. 3 Januarij 1851; v. d. H., B. R. XII, no. 398; 239; Corr. XX, 180; W. 1230.

10037. Huur van land zonder geschrift aangegaan, eindigt overeenkomstig de bepalingen van dit art., zonder dat daartoe even als bij huur van huizen, opzegging van huur vereischt wordt. — Regtb. Amsterdam 18 April 1857; W. 1882.

10038. Dit art. is niet van toepassing, al is de huur zonder geschrift aangegaan, indien slechts de huurtermijn tusschen partijen bepaald is; aan de woorden van dit art. „huur van landen zonder geschrift aangegaan," kan geen andere beteekenis worden gegeven dan die van „huur van landen, waarvan de termijn niet bepaald is." — Hof Limburg 18 Januarij 1859; W. 2069.

10039. Bij een perceel bouwland, groot ongeveer 80 roeden, dat gezamelijk met een woning wordt verhuurd en uit den aard der zaak bestemd is om in de behoeften eener huishouding te voorzien, kan van afwisselende zaaibeurten geen sprake zijn. — Regtb. Breda 28 Februarij 1862; W. 2369.

10040. Dit art. brengt niet mede, dat bij mondelinge huur van landen, elke contractuële bepaling van huurtijd van onwaarde is. — Regtb. Alkmaar 1869; W. 3121.

10041. Huur van land, zonder geschrift aangegaan, wordt, wat den duur betreft, beheerscht door de bepaling van art. 1633, in verband met artt. 1607 en 1608, onverschillig of het land met een hofstede is verbonden en beide onder dezelfde overeenkomst begrepen zijn, zoodat hij, die een langeren huurtijd beweert, dan de wet in dat geval rekent te zijn aangegaan, zulks moet bewijzen. — Hof N.-Holland 11 October 1866; W. 2887.

10042. Indien bij mondelinge huur van landerijen het bestaan der huur wordt erkend, maar een of meer der huurvoorwaarden worden betwist, behoort, in afwijking van het beginsel der onsplitsbaarheid van het aveu, het bestaan der huur als bewezen te worden aangenomen, en ten aanzien der betwiste voorwaarden de bij de wet gestelde regelen in art. 1633, te worden toegepast. Een beroep op de onsplitsbaarheid van het aveu gaat daarom niet op, omdat de wet zelve een deel van dat aveu met onjuistheid treft. — Hof N.-Holland 2 Junij 1864; W. 2665; Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1865; W. 2675.

Art. 1634.

10043. Ook mondelinge huur van landerijen eindigt op den bepaalden tijd niet, dan tengevolge van opzegging. — Hof N.-Holland 30 April 1857; N. R. LVII, § 62, 295; N. R. B. VII, 543; W. 1883; Regtb. 's Hertogenbosch 11 Januarij 1867; W. 2940.

10044. De regter moet uit de omstandigheden afleiden, of al of niet in den zin van art. 1634 Burg. Wetb., een stilzwijgende toestemming tot wederinhuring aanwezig is. — Hof Z.-Holland 10 Januarij 1870; W. 3188.

10045. Het „blijven in het bezit" des huurders, geldt slechts dan, als in het bezit „gelaten worden" door den verhuurder, indien bewezen is dat deze van de daden van bezit des huurders kennis heeft gedragen. — Regtb. Rotterdam 9 Junij 1869; W. 3198.

10046. De huurder van landerijen verliest met het eindigen van den huurtijd, zijn aanspraak niet op de dan nog te veld staande vruchten. — Kantg. Nieuwer-Amstel 11 Maart 1860; W. 2170.

Art. 1635.

10047. De wet stelt geen termijn voor de ontruiming van land, dat met de ontblooting der schoof uit de huur geraakt; indien de verhuurder een eigendunkelijke termijn voorschrijft, welke waarde valt daaraan toe te kennen? Welke zijn de gevolgen van art. 1635 Burg. Wetb. als een verhuurder de ontruiming van het gehuurde vordert? — Hof Z.-Holland 30 Junij 1858; W. 1984; N. R. LXIV; § 71, 336.

Art. 1636.

10048. Aan den huurder behoort de mest, waaromtrent de verhuurder zich voorbehouden heeft de bevoegdheid, om ze tegen taxatie te kunnen overnemen. — Hof Z.-Holland 20 December 1858; W. 2029.

10049. Art. 1636 den huurders van landerijen de verpligting opleggende, om bij hun vertrek het stroo en de mest van het afgeloopen jaar achter te laten, bevat het verbod om in de bij dat artikel bedoelde gevallen gedurende het laatste huurjaar de gemaakte mest naar elders te vervoeren. Die dus gedurende dien tijd de mest vervoert, moet geacht worden deze verpligting niet na te komen, immers de nakoming er van onmogelijk te maken. De huurder van landerijen is niet verpligt altijd, alle op het erve gemaakte mest ten dienste van het erve, op dat erve te laten. In twee gevallen is de huurder van landerijen verpligt de mest in het laatste jaar gemaakt, achter te laten: 1) wanneer hij ze bij den aanvang zijner huur heeft ontvangen, en 2) wanneer de verhuurder hem te kennen heeft gegeven, deze aan zich te willen houden tegen een te maken begrooting. — Hof Drenthe 28 November 1859; N. R. B. X, 197.

10050. De wetsbepaling welke het achterlaten van meestpetiën enz., ten behoeve van een volgenden pachter beveelt, mag niet worden uitgestrekt tot een gedeelte van den oogst, hoedanige voorwaarde te zeldzaam voorkomt, dan dat daarvan niet uitdrukkelijk zou moeten blijken. — Hof N.-Brabant 30 November 1841; W. 298.

Art. 1637.

10051. Th. van Swinderen. De famulis domesticis. — Gron. 1805.

10052. V. M. d' Ablaing van Giessenburg. De iis quae codice civili circa famulos et ancillas singularia sunt sancita. — Traj. 1834.

10053. M. P. D. van Harinxma thoe Slooten. De contractu dominum inter et famulum ex jure antiquo Frisiaco. — Gron. 1830.

10054. P. van den Brandeler. De locatione conductione famulorum. — Dordraci 1839.

10055. A. J. Kronenberg. De locatione conductione famulorum antiquo jure patrio. — Daventriae 1841.

10056. G. W. de Vos van Steenwijk. Bijdrage tot het dienstbodenregt. — Leyden 1870.

10057. Mr. P. S. Schull. Bijdrage tot het hedendaagsch dienstbodenregt. — R. Bijdr. VII, 69.

10058. Jhr. mr. P. J. van Beyma. Het onderscheid tusschen lastgeving en huur van dienst. — Themis 2ᵉ, XIV, 252.

10059. E. E. van Raalte. De handelsreiziger (commis voijageur). — Utrecht 1867; beoord. door mr. D. J. Mom Visch, Themis 2ᵉ, XIII, 141.

10060. E. A. C. N. Wittert. Over het Nederlandsch dienstbodenregt. — Leyden 1860; beoordeeld door mr. A. de Pinto, Themis 2ᵉ, VIII, 328.

10061. H. C. Joosten. Over de regtsbetrekking tusschen meester en dienstbode vóór de uitvoering der huurovereenkomst. — Amsterdam 1862.

10062. Mr. G. Belinfante. Een woord over dienstbodenregt. — Themis 2ᵉ, XV, 341.

10063. Mr. A. de Pinto. Over het dienstbodenregt. — Themis I, 271.
10064. S. M. Behoort een kantoorbediende of klerk onder de dienst- of werkboden of werklieden? — Opm. en Med. VIII, 174.
10065. Moet de meester, die met zijn knecht omtrent de hoegrootheid van het loon bij schriftelijke acte is overeengekomen, wanneer hij beweert, dat later bij mondelinge overeenkomst, dat loon is verminderd, op zijn woord des gevorderd met eede gesterkt, worden geloofd? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 103.
10066. Waaraan is de overeenkomst van huur van diensten en werk te onderkennen van een lastgeving tot een bepaalde zaak, met beding van een uitdrukkelijk vastgestelde belooning? Is die overeenkomst onderworpen aan evenredig registratieregt? — Jur. Corr. IV, 276.
10067. Is op een overeenkomst van huur van werk en diensten evenredig registratieregt verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. I, 148.
10068. Het regt des schrijvers, om, indien de uitgever zijne fondsartikelen heeft verkocht, tegen den kooper van zijn gedeeltelijk uitgegeven werk een regtsvordering in te stellen. — Vragen v. N. R. I, V 35.
10069. De benoeming van een rentmeester, door een eigenaar, met bepaling van een vast jaargeld en bijvoeging, dat wanneer zijn beheer, hetzij door ouderdom, gebreken of overlijden van den eigenaar, een einde mogt nemen, de rentmeester een pensioen ten bedrage van de helft van het jaarlijksch loon zal genieten, is onderworpen aan het registratieregt van 1 pct. over het tienvoud van het vaste jaargeld, als loon bedongen; ter zake van het pensioen is niets verschuldigd. — M. F. 14 Maart 1853, no. 123; P. W. 1970.
10070. Bij een overeenkomst van werk en diensten, was bepaald, dat het werd aangegaan „voor een onbepaalden tijd, wederzijds opzegbaar na zes maanden, doch vast voor één jaar;" is beslist, dat partijen slechts voor één jaar zijn overeengekomen. — M. F. 11 April 1859; no. 59; P. W. 3516
10071. Op eene acte houdende huur van werk en diensten, is een registratieregt van 1 pct. verschuldigd, over het bedrag der bedongen huur voor alle jaren waarvoor de huur is aangegaan. — M. F. 14 Mei 1862, no. 163; P. W. 4002.
10072. Op een overeenkomst van werk en dienst gedurende onbepaalden tijd, voor een bedongen jaarlijksch loon, is een registratieregt verschuldigd van 1 pct., te berekenen over het tienvoudig bedrag der jaarlijksche huur. — M. F. 30 November 1847, no. 129; P. W. 516.
10073. Op een overeenkomst van werk en dienst voor zes jaren tegen een bepaald jaarlijksch loon, is verschuldigd registratieregt van 1 pct. over het bedongen loon der zes jaren. — M. F. 25 September 1847, no. 28; P. W. 517.
10074. Een acte, waarbij een zoon zich verbindt om zijn vader in zijn werk behulpzaam te zijn, en de vader om zijn zoon het regt toe te kennen, om zijne neringen na zijn overlijden over te nemen voor een bepaalde som, is onderhevig aan een vast registratieregt. De verbindtenis van beide zijden, om iets te zullen doen, lost zich op in schadevergoeding. — M. F. 24 April 1851, no. 82; P. W. 1418.
10075. Indien bij huur van werk en diensten geen loon is bepaald, is daarom de overeenkomst niet nietig, maar staat het aan den regter, om uit den aard der zaak te beoordeelen, welke de bedoeling der partijen is geweest bij de praestatie van werk aan de eene, en het genot daarvan aan de andere zijde; de regter kan voor loon toeleggen hetgeen gebruikelijk is. — H. R. 1 December 1848; v. d. H., B. R. X, no. 320, 146; N. R. XXXII, § 22, 50; W. 1028.
10076. Hij, die als opzigter, zetboer of zoogenaamde kastelein op een landbouwbedrijf werkzaam is, is niet te beschouwen als een dienst of werkbode, of arbeider, zoodat de bepalingen van art. 1637 vgg. Burg. Wetb., op hem niet van toepassing kunnen zijn. — Regtb. Deventer 3 December 1863; N. R. B. XV, 95.
10077. Een contract van huur en verhuur van diensten verandert niet van aard, al mogt daarvan de bedoeling zijn geweest, dat de verhuurder (minderjarige voor wien door den voogd gecontracteerd werd) bij den huurder in het betrekkelijk vak van handel zou worden opgeleid. — Regtb. Assen 15 Januarij 1866; N. R. B. XVII, 332.
10078. De onderhandsche acte waarbij men aan iemand voor bewezen, en nog te bewijzen diensten toelegt een periodieke uitkeering voor zijn leven, is niet verbindend voor de erfgenamen van den onderteekenaar. — H. R. 4 April 1851; W. 1215; N. R. XXXVIII, § 37, 179; v. d. H., B. R. XIV, no. 463, 338.
10079. De zoogenaamde bedrijfboer is niet te brengen tot de werklieden, bedoeld bij art. 1637 Burg. Wetb. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1857; N. R. B. X, 53; anders regtb. Amsterdam 15 November 1859; W. 2169.
10080. De artikelen 1637—1639 Burg. Wetb., zijn van geheel exceptionelen aard en mogen slechts worden toegepast op de daar uitdrukkelijk opgenoemde personen; de daar gebezigde bewoordingen zijn geheel andere dan die, voorkomende in art. 386 no. 3, Code Penal. — Regtb. Groningen 11 Januarij 1861; N. R. B. XII, 130.
10081. De overeenkomst van een handelsreiziger met zijn principaal, is een soort van huur van werk of nijverheid, niet vallende in de termen van art. 1637 Burg. Wetb., doch als wederzijds verbindende overeenkomst, niet op te heffen door eenzijdige opzegging, maar door regterlijke uitspraak op daartoe ingestelde vordering, krachtens art. 1303 Burg. Wetb. — Kantg. no. 2, Amsterdam 10 October 1864; N. R. B. XIV, 813.
10082. De bepaling in een contract van huur van diensten, welke den huurder de bevoegdheid geeft het engagement des verhuurders verder te prolongeren, is nietig, als hebbende de strekking dat de huurder de overeenkomst in het oneindige zou kunnen verlengen. — Kantg. no. 2, Amsterdam 19 November 1863; N. R. B. XIV, 709.
10083. Een gouverneur is niet begrepen onder de dienst en werkboden, bedoeld in art. 39 no. 3. R. O. juncto art. 1637 Burg. Wetb. — Regtb. Arnhem 7 Mei 1863; N. R. B. XIV, 99.
10084. Een boekhouder behoort niet tot werklieden, arbeidslieden of dienstboden. — Hof Groningen 24 Junij 1862; N. R. B. XIV, 459.
10085. Een architect kan niet gerekend worden tot de werklieden te behooren. — Regtb. Utrecht 30 Maart 1842; R. B. IV, 505; W. 333.
10086. Voor de overeenkomst van huur van diensten, is het geen vereischte, dat het bedrag van het loon reeds bij het aangaan der overeenkomst met zekerheid is vastgesteld, het is voldoende, indien hij, die het werk op zich heeft genomen aan den andere heeft overgelaten, hoeveel naarmate van den uitslag deze zal betalen. — H. R. 28 Februarij 1848; N. R. XXX, § 6, 39; v. d. H., Strafr. 1848; I, no. 322, 159; W. 922.
10087. Voor de toepassing der wetten op de personele belasting wordt niet vereischt dat een

overeenkomst van huur van diensten, in den zin van het Burg. Wetb. is aangegaan; de wet van 29 Maart 1833 spreekt, behalve van dienstboden, ook van lieden gebezigd tot persoonlijke, huisselijke of staldienst. — H. R. 29 Mei 1855; N. R. L, § 36, 160; v. d. H., Bel. VI, no. 350, 173; W. 1682.

10088. Het betalen van belasting voor een ander ten kantore van een rijksontvanger, kan niet gebragt worden tot de personele en huisselijke diensten, bij de wet op de personele belasting bedoeld. — H. R. 15 December 1857; N. R. LVII, § 46, 224; W. 2012.

10089. Indien van een andere bedoeling blijkt, moet hij die een beroep uitoefent, geacht worden in dat beroep zijne diensten te verhuren aan dengene die ze van hem in de uitoefening van dat beroep verlangt; in dat geval wordt tevens geacht een stilzwijgende overeenkomst tusschen hen te zijn gesloten, nopens de betaling van loon voor die diensten, welk loon ook stilzwijgend kan worden bedongen, met het oog op een algemeen bekenden prijs, het gebruik, of zelfs op de regelen van billijkheid. In zoodanig geval heeft geen lastgeving, maar huur van diensten plaats. — H. R. 23 Maart 1855; N. R. XLIX, § 68, 310; v. d. H., B. R. XIX, no. 593, 165; W. 1631.

10090. Omtrent de overeenkomst van huur van diensten, kunnen partijen, indien zij zich niet aan de wet willen gedragen, alle afwijkende bepalingen maken die niet bij de wet zijn verboden. — H. R. 11 Dec. 1868; N. R. XC, § 30, 262; W. 3067.

10091. Huur van werk en diensten, is niet denkbaar zonder uitdrukkelijk of stilzwijgend beding van loon. — Regtb. Amsterdam 8 December 1857; W. 1972.

10092. Huur van werk van diensten bestaat ook dan, als aan de verhuurde diensten eenig beheer is verbonden, indien slechts het gezag des huurders den werkkring van den verhuurder beheerscht, zonder dat het daardoor noodig is dat de meester verblijf houdt ter plaatse, waar de gehuurde diensten gepresteerd worden. — Regtb. Amsterdam 15 November 1859; W. 2169.

10093. Kantoorbedienden kunnen niet worden gerangschikt onder de eigenlijk gezegde dienstboden en werklieden of werkboden. — Hof N.-Holland 20 Januarij 1859; W. 2118; H. R. 16 December 1859; v. d. H., B. R. XXIII, no. 753, 457; N. R. LXIII, § 58, 254; W. 2125.

10094. Een overeenkomst, waarbij een bouwkundige zich tegen een bepaalde geldelijke remuneratie, belast met het opzigt en de directie over de werkzaamheden aan zeker gebouw te verrigten, moet niet beschouwd worden als lastgeving tegen bedongen loon, maar wel als huur en verhuur van diensten. — Regtb. Amsterdam 8 Maart 1840; R. B. V, 766; W. 333; N. R. XV, § 40, 148.

10095. Daar dit art. slaat op hen, die diensten van nederigen aard vervullen, in handenarbeid en ligchamelijk werk bestaande, zoo kan het niet van toepassing zijn op zoogenaamde gouverneurs. — Regtb. Arnhem 7 Mei 1863; W. 2514.

10096. Voor de bestaanbaarheid eener overeenkomst van huur van diensten, is het geen volstrekt vereischte, dat de huurprijs of het loon is uitgedrukt. — Regtb. Almelo 23 November 1859; W. 2338.

10097. Hij, die zich over hetzelfde jaar als knecht bij verschillende personen verhuurt, zich bij ieder een handpenning laat afgeven en deze handpenningen ten eigen bate aanwendt, maakt zich schuldig aan opligting. — Regtb. Heerenveen 19 Maart 1862; W. 2390.

10098. De directeur eener societeit, gevormd door vereeniging van onderscheidene leden, die de kosten onderling dragen, is in die hoedanigheid verpligt tot aangifte in de personele belasting van den societeitsbediende, in dienst van de societeit en hare leden, in het door haar gehuurde locaal bedienende. — H. R. 1 Augustus 1862; N. R. LXXI, § 33, 261.

10099. De woorden „de dienst of werkboden in dienst hebben," in art. 24, § 1 der wet van 29 Maart 1833 (St. 4), veronderstellen niet altijd het bestaan van een dienstcontract tusschen den belastingschuldige en den dienstbode, maar sluiten ook een bloot feitelijken toestand van dienstgenot, al zij ook de verbindtenis van den dienstbode met een ander aangegaan, op zich zelve niet uit. — H. R. 11 November 1862; N. R. LXXII, § 22, 168.

10100. Voor de belastbaarheid van een bediende in een societeit vordert de wet niet, dat hij uitsluitend voor de societeit alleen werkzaam is, en niet nog bij anderen eenig werk verrigt, evenmin sluiten de woorden: „in dienst hebben" en „het houden van dienst en werkboden," een doorgaand feitelijk dienstgenot uit, al zij ook de verbindtenis van den dienstbode met een derde aangegaan. — H. R. 30 December 1862; N. R. LXXII, § 47, 379.

10101. De overeenkomst tot het uitbreiden der relatiën van een verzekerings-maatschappij, door het overdragen van concessiën in het buitenland, het aanstellen van agenten, het controleren hunner werkzaamheden enz., is niet te beschouwen als lastgeving, maar als huur en verhuur van diensten: ook zonder uitdrukkelijk beding is daarvoor loon verschuldigd. — Regtb. Amersfoort 28 September 1864; W. 2634.

10101*a*. Het materiëel dienstbetoon van een knecht in een societeit, wettigt niet het vermoeden dat de societeit zelve hem in dienst heeft, en deswege belasting schuldig is. — Regtb. Amsterdam 5 December 1861; W. 2340; anders Hof N.-Holland 15 Julij 1862; W. 2399.

10101*b*. Voor de toepassing der personele belasting, is het niet voldoende dat diensten bewezen zijn ten behoeve van hem, wien men daarvoor belasting schuldig beweert te zijn, maar daartoe wordt vereischt dat hij die diensten ook heeft geweten en gewild. — Regtb. Maastricht 28 Januarij 1861; W. 2263.

10101*c*. Huur van diensten bestaat ook dan, indien aan de verhuurde diensten eenig beheer is verbonden, als slechts het gezag des huurders den werkkring des verhuurders beheerscht, zonder dat het daartoe noodig is dat de meester verblijf houdt ter plaatse waar de verhuurde diensten gepresteerd worden. — Regtb. Amsterdam 15 November 1859; W. 2169.

10101*d*. Het patentregt maakt onderscheid tusschen dienstboden en werkboden, ten aanzien van sommige beroepen die vrijgesteld worden van patent, indien het beroep wordt uitgeoefend alleen met behulp van huisgenooten, de dienstboden daaronder begrepen. — Regtb. Nijmegen 10 December 1858; W. 2098.

10101*e*. De wet op de personele belasting bepaalt niet, tot welke werkzaamheden of diensten zoogenaamde „oppassers" al of niet mogen worden gebruikt; hieruit volgt van zelve, dat oppassers dezelfde diensten en dus ook staldienst mogen verrigten, waartoe anders belastbare dienstboden worden gebezigd. Voor de vrijstelling der belasting is het genoeg, dat, welke soort van diensten de oppassers ook mogen presteren, zij slechts in allen gevalle blijven voldoen aan de voorwaarden bij art. 19 litt. *e* der wet van 29 Maart 1833 (St. 4) vermeld. —

H. R. 4 Februarij 1851; N. R. XXXVII, § 59, 294; H. R. 13 April 1852; N. R. XLI, § 59, 275.

10101*f*. Om een dienstbode als oppasser, niet vallende in de personele belasting te kunnen beschouwen, is het niet voldoende dat hij aan meer dan één afzonderlijk wonend persoon of gezin, wel eens eenige toevallige dienst bewijst; daarvoor wordt gevorderd dat hij hen, al is het niet dagelijks, echter doorgaande bedient. — H. R. 13 April 1852; N. R. XLI, § 59, 275.

10101*g*. Voor de toepassing der wet op het personeel, is het geen vereischte dat een overeenkomst van huur van diensten is aangegaan, zelfs niet dat eenig loon wordt betaald, maar kan de belasting op de dienstboden verschuldigd zijn, ook zelfs indien voor dengene die diensten verrigt, door een armbestuur wordt betaald aan hem, die de diensten ontvangt. — Hof N.-Brabant 11 November 1856; W. 1815; Regtb. 's Hertogenbosch 3 April 1856; H. R. 24 September 1856; W. 1830.

10101*h*. Een enkel op zichzelf staand feit, is voor de toepassing der wet op de personele belasting niet voldoende voor het bewijs dat iemand dienstbode is, het verrigten van naaiwerk of het optrekken van een gordijn alleen, is niet het verrigten van dienstbodenwerk. — Regtb. Brielle 23 April 1857; W. 1863.

10102. De wet op de personele belasting verbiedt niet de verwisseling van dienstboden in den loop van het dienstjaar, zij beveelt evenmin dat van die verwisseling aan de administratie moet worden kennis gegeven; die verwisseling is alzoo niet strafbaar, indien slechts geen hoogere belastbaarheid daarvan het gevolg is. — Regtb. Assen 20 December 1854; W. 1665.

10103. De overeenkomst tusschen een operazangeres en een directeur van den schouwburg tot het vervullen van rollen, is een overeenkomst van huur van diensten, werk en nijverheid, waarvan de directeur al dan niet naar goedvinden kan gebruik maken, tenzij daaromtrent anders mogt zijn overeengekomen. — Regtb. 's Gravenhage 10 Maart 1840; W. 81.

10104. Er bestaat huur van diensten, doch geen lastgeving, indien iemand die een bepaald beroep uitoefent, waarin zijne werkzaamheden gewoonlijk worden betaald, aangenomen wordt, en aanneemt om ten behoeve van een ander eenig werk te verrigten, dat tot dat beroep behoort. — Kantg. no. 1, Amsterdam 16 Mei 1851; Amst. Regtsp. II, 105.

10105. De bepalingen omtrent huur van dienstboden en werklieden, zijn ook van toepassing op kantoorbedienden, omdat de wet onder de benaming van dienstboden verstaat al degenen, die tengevolge van huur van diensten, tegen loon aan een ander hunne dienst, in welk opzigt ook praesteren. — Regtb. Amsterdam 30 Augustus 1842; R. B. IV, 903; Regtsv. V, 56; Hof N.-Holland 20 Januarij 1859; Mag. v. H. I, 71; W. 2118; anders H. R. 16 December 1859; Mag. v. H. II, 3; v. d. H., B. R. XXIII, no. 753, 457; W. 2125; Corr. XXXIV.

10106. De betrekking tusschen den koopman en zijn handelsreiziger tegen percentsgewijze belooning, ofschoon niet gelijkstaande met die tusschen meester en dienstbode, is die van huur en verhuur van diensten. Bij gebreke van tijdsbepaling, kan de koopman den reiziger ten allen tijde ontslaan. — Regtb. Amsterdam 11 Julij 1865; Mag. v. H. VII, 205; W. 2738.

10107. Indien alle vereischten voor huur van diensten aanwezig zijn, doch alleen de hoegrootheid van het loon niet is bepaald, kan dit niet tengevolge hebben, dat de diensten geacht moeten worden als geheel gratis te zijn geschied. — H. R. 1 Februarij 1855; v. d. H., B. R. XIX, no. 584, 37; N. R. XLIX, § 33, 150; W. 1617.

10108. De winkeldochters in een modewinkel, die hare werkzaamheden in de werkplaats en in den winkel verrigten, zijn als dienst- of werkboden te beschouwen. — Kantg. Amsterdam no. 2, 10 Junij 1847; R. B. IX, 562; Regtb. Amsterdam 13 Februarij 1867; Mag. v. H. IX, 107; N. R. B. XVII, 673.

10109. Een kastelein in een societeit is een dienstbode, hem kan alzoo de dienst worden opgezegd, volgens de overeenkomst als deze van de bepalingen der wet afwijkt. — Regtb. Utrecht 25 April 1850; R. B. XII, 249; W. 1121; H. R. 20 December 1850; N. R. XXXVII, § 33, 179. v. d. H., B. R. XII, no. 395, 194; W. 1203.

Art. 1638.

10110. D. N. van Hoytema. Bijdrage tot de beoordeeling van art. 1638 Burg. Wetb. — Utrecht 1870; beoord. Tijds. v. N. R. IV, 75.

10111. Mr. B. A. van Houten. Het vereischte van afdoende bewijsstukken tot tegenspraak van het verzoek, om kosteloos te mogen procederen (art. 862 W. B. R.), is niet toepasselijk in de gevallen waarin ten aanzien van de ongegrondheid der zaak zelve zoodanige bewijsstukken niet worden gevorderd. Artt. 1638, 1737, 2010. — W. 156.

10112. Zelfs bij wegzending om wettige redenen, is dienstbodenloon verschuldigd tot het oogenblik der wegzending. De bepaling der wet, dat de meester ten aanzien der plaats gehad hebbende bepaling van loon, op zijn woord wordt geloofd, moet beperkend worden opgevat. — Kantg. Amsterdam no. 5, 18 December 1849; R. B. XII, 393.

10113. De meester wordt op zijn woord des gevorderd met eede gesterkt geloofd, ten opzigte der tijdsbepaling voor welke de huur is aangegaan. Door het geven en aanneming eener goodspenning verbinden meester en dienstboden zich voor den tijd, dat men met elkander is overeengekomen. — Kantg. 's Gravenhage 21 November 1853; W. 1559.

10114. De meester wordt op zijn woord, des gevorderd met eede gesterkt, geloofd, omtrent de wijzigingen in een overeenkomst van huur van diensten gebragt. — Kantg. Weert 14 December 1855; W. 1749.

10115. De bepaling, dat de meester op zijn woord wordt geloofd, mag tot geen andere gevallen, dan in art. 1638 bedoeld, worden uitgebreid. — Regtb. Amersfoort 17 Junij 1865; W. 2733.

10116. De zin van art. 1638 is, dat zoo door den dienstbode of werkman niet wordt gevorderd, dat de meester zijn woord met eede bevestige, dit enkele woord des meesters, in regten geloofd moet worden. Het woord des meesters levert op zich zelf reeds volledig bewijs op; de eed strekt slechts ter bekrachtiging van dit woord.

De regter heeft de bevoegdheid niet, den eed bij art. 1638 Burg. Wetb. bedoeld, ambtshalve te kunnen opleggen. — Kantg. Alphen 29 October 1862; W. 2454; N. R. B. XIII, 858.

10117. Onder dienstbodenloon moet alleen worden verstaan de geldelijke huurprijs, zonder dat daaronder mag worden begrepen kost, inwoning, bewassching en dergelijke. — Kantg. Woubrugge 22 Julij 1863; W. 2532.

10118. Als de meester van zijn stalknecht vordert, een door dien meester van den knecht bedongen aandeel in de stalfooijen, wordt hij niet op zijn woord geloofd, omdat in dat geval geen sprake kan zijn van loon. — Regtb. Groningen 6 Januarij 1871; W. 3288; anders Kantg. Groningen 16 Mei 1870; W. 3255.

10119. Het woord van den meester, ten aanzien van de betaling van het verschenen loon, verdient in regten volkomen geloof, het opdragen van den eed of het leveren van elk ander bewijs, in strijd met het woord des meesters, laat de wet niet toe. — Kantg. Woerden 30 October 1848; N. R. B. III, 255.

10120. De meester die zich niet heeft verzet tegen een door zijn knecht gevraagd getuigenverhoor in eersten aanleg, kan later in appel niet vorderen, dat hij op zijn woord des gevorderd met eede gestaafd zal worden geloofd, ten opzigte der tijdsbepaling voor welke de huur is aangegaan. — Regtb. Haarlem 11 November 1851; W. 1285.

10121. Een dienstbode mag niet worden toegelaten tot het bewijs door getuigen, omtrent den tijd voor welken hij gehuurd is, die eisch moet hem worden ontzegd; de meester moet daaromtrent op zijn woord worden geloofd. Indien de dienstbode de eedsaflegging niet heeft gevorderd, legt de regter den eed niet op. — Kantg. Amsterdam no. 5, 12 Januarij 1846; R. B. VIII, 299; Regtz. V, 65.

10122. De regter is in het geval van art. 1638 Burg. Wetb. niet bevoegd, amtshalve aan den meester den eed op te leggen. — Regtb. Sneek 6 Mei 1840; R. B. VII, 660; Regtz. V, 58.

10123. Indien het in confesso is, gedurende welk tijdsverloop een dienstbode ter beschikking van zijn meester heeft moeten zijn, is niet tevens in confesso, voor welk tijdvak hij gehuurd is geweest. Als de meester zulks ontkent, en beweert, dat de huurtijd eerst is begonnen op het oogenblik, dat hij van de diensten heeft willen gebruik maken, is dit geen feit waaromtrent de meester op zijn woord moet worden geloofd. De regter mag ambtshalve den eed bij dit art. bedoeld, opleggen. De dienstbode heeft zonder uitdrukkelijk beding boven het loon, regt op kost en inwoning. — Kantg. Leeuwarden 9 December 1841; Regtb. Leeuwarden 19 April 1842; R. B. IV, 854; Regtz. V, 61.

10124. De eed bij art. 1638 Burg. Wetb. bedoeld, kan niet ambtshalve door den regter worden opgelegd. — Regtb. Amsterdam 15 November 1859; N. R. B. X, 53; W. 2169.

10125. De eed bij dit art. bedoeld, heeft alleen ten doel de verklaring des meesters ten aanzien van de onderwerpen, in dit art. genoemd, te sterken, wanneer dit mogt worden gevorderd. Die verklaring is voor geen wijziging vatbaar en behoeft niet te loopen over een persoonlijk door den meester verrigte daadzaak. — Kantg. Dordrecht 7 Januarij 1862; Regtb. Dordrecht 26 Mei 1862; N. R. B. XIII, 844.

10126. Het opleggen van den eed bij dit art. bedoeld, wanneer dit geschiedt op de teregtzitting, waarop de hoofdzaak wordt behandeld, is niet in den zin der wet een interlocutoir vonnis, waarvan afzonderlijk moet worden geappelleerd. De meester heeft wel de bevoegdheid om door een verklaring onder eede de hoegrootheid van het loon te bewijzen, maar niet om eigenmagtig over dat loon te beschikken. — Regtb. Appingedam 22 Junij 1865; N. R. B. XVII, 77.

10127. De bepaling van loon is wel een essentiëel vereischte van het contract van huur van arbeid, niettemin is nergens bij de wet verboden zoodanig contract aanvankelijk aan te gaan, op de proef. — Regtb. Amsterdam 16 Maart 1849; W. 1036.

Art. 1639.

10128. S. M. Kan de meester, die zonder het aanvoeren van redenen of onder het aanvoeren van vermeende redenen, weigert de door hem gehuurde dienstbode in zijne dienst op te nemen, volstaan met haar den handpenning te schenken, zonder haar bovendien de bij art. 1639 Burg. Wetb. bepaalde schadevergoeding te geven? Kan een sinds onheugelijke jaren bestendig gebruik, in die verpligting tot schadevergoeding eenige verandering brengen? — Opm. en Med. IV, 142.

10129. S. M. Kunnen de gevallen, waarin luidens art. 1638 Burg. Wetb., de meester op zijn woord, des gevorderd met eede gesterkt, wordt geloofd, tot andere aldaar niet vermelde gevallen worden uitgestrekt? — N. R. B. X, 640.

10130. J. H. G. Over de verpligting van den meester, die weigert den door hem gehuurden dienstbode in zijn dienst op te nemen. — Opm. en Med. V, 40; mr. A. Oudeman. Nog een woord over hetzelfde onderwerp; Opm. en Med. V, 58.

10131. S. Loon van dienstboden. — W. 988; mr. N. L. Reynders. Loon van dienstboden; W. 998.

10132. Indien in een tusschen den meester en den werkbode voor een bepaalden tijd aangegane schriftelijke overeenkomst, eenige redenen van ontslag zijn opgesomd, moet zulks limitatief zijn opgevat, daardoor wordt dit art. stilzwijgend opgeheven. Een dergelijk beding is niet in strijd met de openbare orde, noch met eenig regt van derden. Door het ontslag afhankelijk te stellen van redenen, die de opzigter daartoe voldoende acht, wordt het ten volle onderworpen aan het oordeel alleen van dien opzigter, onder welken de werkman onmiddellijk werkzaam is. — Regtb. Amsterdam 21 Oct. 1868; W. 3081.

10133. De meester heeft het regt willekeurig de overeenkomst van huur van diensten, met een dienstbode aangegaan, te verbreken, zonder tot eenige schadeloosstelling, hoe ook genaamd, gehouden te zijn, mits de dienstbode slechts nog niet feitelijk de dienstverrigting heeft aangegaan. — Kantg. no. 1, Amsterdam 26 Februarij 1861; W. 2304.

10134. Die als werkman in vaste dienst is, moet beschouwd worden als werkbode in den zin van art. 1639 Burg. Wetb. Indien tusschen den meester en den dienst- of werkbode, het ontslag bij schriftelijke huurovereenkomst is geregeld op een wijze, in strijd met art. 1639, kan de dienstbode niet zonder eenige reden worden weggezonden. — Regtb. Amsterdam 7 Julij 1868; W. 3040; N. R. B. XIX, 130.

10135. Aan de bepaling van art. 1639 Burg. Wetb., mag bij overeenkomst worden gederogeerd.— H. R. 11 December 1868; W. 3067.

10136. Dit art. is niet toepasselijk op werklieden en bepaaldelijk op tichelarbeiders. De partij, die zelve aanleiding heeft gegeven tot het niet nakomen der verbindtenis aan de andere zijde, heeft geen regt op vergoeding van kosten, schaden en interessen. — Regtb. Winschoten 7 April 1852; N. R. B. II, 709.

10137. De uitdrukking „wettige redenen," beteekent in het algemeen „geldige redenen." — H. R. 1 Junij 1860; Corr. XXXVI, 230; v. d. H., B. R. XXIV, no. 797, 168; W. 2175.

10138. De dienstbode is in het geval, voorzien bij art. 1639 2e lid, niet bevoegd een som voor schadeloosstelling te vorderen, buiten de zes weken loon hem bij de wet toegekend. — Regtb. Sneek 6 Mei 1840; R. B. VII, 660; Regtz. V, 58.

10139. Bij huur van dienstboden, mag de meester derogeren aan de bepalingen van artt. 1639 en 1383 Burg. Wetb. — Kantg. Maarssen 17 Januarij 1862; W. 2353.

10140. Een baker is een dienstbode. Bij dit art. is niet voorzien in het geval, dat de dienstbode de

dienst nog niet heeft aanvaard. — Kantg. no. 1, Amsterdam 26 Februarij 1861; W. 2304; Regtb. Amsterdam 4 Februarij 1862; W. 2390.

10141. Het zich tijdelijk verwijderen eener dienstbode uit hare dienst, is een wettige reden van wegzending voor den meester. — Kantg. Woerden 11 April 1853; W. 1666.

10142. Bij huur van een tuinman, aan wien, behalve vast loon, nog het gebruik van eene behuizing en schuur tot bewoning is toegestaan, kan bij wegzending uit de dienst, niet de onmiddellijke ontruiming worden gevorderd. — Regtb. Groningen 30 April 1847; R. B. XII, 698; N. R. XLI, § 87, 443.

10143. De willekeurige verbreking van de overeenkomst van huur en verhuur van dienst omtrent een minderjarige, door diens voogd gesloten, geeft den verhuurder geen regt, om ontbinding dier overeenkomst met schadevergoeding te vorderen. De huurder is daardoor alleen geregtigd tot niet uitbetaling van verder loon, en nietpraestatie van verder onderrigt. De industrieel, die voor een minderjarige, bij hem in dienst en in de leer, voorschotten doet, kan deze van den voogd van den minderjarige niet terugvorderen, zoolang hij niet door de schuldeischers tot betaling wordt aangesproken. — Regtb. Assen 15 Januarij 1866; W. 2841.

10144. De bepaling van art. 1639 Burg. Wetb., is niet toepasselijk op werklieden, die voor een bepaald werk en tegen een werkloon naar gelang van den arbeid, met vaststelling van een minimum zijn gehuurd. — Kantg. 's Gravenhage 2 Julij 1856; W. 1772.

10145. Brutaliteit, onoplettendheid en nalatigheid, zijn wettige redenen om dienst- en werkboden uit den dienst weg te zenden. — Kantg. 's Gravenhage 31 October 1853; W. 1553.

10146. Het dienstbodenloon is zelfs bij wegzending om wettige redenen verschuldigd tot het oogenblik der wegzending. — Kantg. no. 5, Amsterdam 18 December 1849; R. B. XII, 393.

10147. Meer of mindere bekwaamheid eener dienstbode, levert voor den meester geen wettige reden van ontslag op. — Kantg. Oud-Beijerland 22 April 1861; W. 2278.

10148. Dit art. is niet toepasselijk op de overeenkomst, waarbij tusschen partijen uitdrukkelijk is bepaald, dat de werkman bij het stuk zal worden beloond. — Regtb. Breda 12 December 1843; Regtz. V, 66; W. 469.

10149. De schadeloosstelling, waartoe de meester volgens dit art. gehouden is, strekt zich niet uit tot vergoeding der uitgaven voor kost en inwoning. — Kantg. Boxmeer 28 Maart 1844; Regtz. V, 68; W. 488.

10150. Indien door den eischer de hem tegengeworpen hoedanigheid van werkman wordt betwist, en de regtbank die aanneemt, dan belet de bij art. 1638 vermelde eed niet, dat ten principale worde regt gedaan. — Regtb. Amsterdam 15 November 1859; N. R. B. X, 53.

10151. Art. 1639, no. 3, voorziet niet in het geval, dat de dienstverrigting feitelijk nog geen begin heeft gehad. — Regtb. Amsterdam 4 Febr. 1862; N. R. B. XII, 685; W. 2390.

10152. De meester heeft, om zijn dienstbode na afgeloopen diensttijd zijn huis te doen ruimen, geen vonnis des regters noodig. — Regtb. Appingedam 9 Junij 1864; N. R. B. XV, 347.

10153. Een coupeur in een manufactuurzaak, is geen werkbode in den zin van art. 1639 Burg. Wetb. Het beding in een contract van huur van diensten, dat het niet zal eindigen dan zes maanden na opzegging, brengt mede, dat een feitelijk ontslag zonder opzegging aanspraak geeft op een schadeloosstelling van zes maanden loon. — Regtb. Zutphen 7 November 1861; N. R. B. XV, 561.

10154. Hij, die volgens schriftelijk aangegane overeenkomst, onder den titel van directeur en belanghebbende in een brouwerij, van den eigenaar dier brouwerij een vast salaris geniet, en daarenboven een vaste toelage voor elke ton bier, door hem gedebiteerd aan nieuwe relatiën, is niet te beschouwen als dienstbode of werkman in den zin van art. 1639. — Arbitrale uitsp. 's Gravenhage 30 October 1857; W. 1904.

10155. Aan de bepalingen van art. 1639 Burg. Wetb., mag bij overeenkomst worden gederogeerd. — H. R. 11 December 1868; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1114, 182; N. R. XC, § 30, 262; W. 3065.

10156. De dienstbode, door ziekte met of zonder zijne schuld, belemmerd de verhuurde diensten te verrigten, wordt om deze reden wettig ontslagen. Naast zijne vordering tot betaling van het verdiende loon met schadeloosstelling voor zes weken, is hij niet ontvankelijk te concluderen tot betaling van het verdiende loon alleen, voor het geval de meester een wettige reden van ontslag mogt aanvoeren. — Kantg. Appingedam 30 November 1870; W. 3273.

10157. De meester die zijn dienstbode zonder wettige redenen wegzendt, moet aan dezen behalve het loon van zes weken, ook nog een zekere som voor kostgeld als schadeloosstelling uitkeeren. — Kantg. Sommelsdijk 30 November 1848; W. 983; anders Kantg. Gorinchem 28 Februarij 1850; W. 1113.

10158. Ziekte van een dienstbode is een geldige reden tot dienstopzegging zonder schadeloosstelling. — Kantg. Alkmaar 6 Junij 1849; N. R. B. I, 459.

Art. 1640.

10159. W. C. S. van de Poll. De locatione et conductione operis faciendi. — Traj. 1823.

10160. A. N. Vriesendorp. De locatione conductione operis faciendi. — Dordraci 1830.

10161. Ph. de Jong. De locatione conductione operis faciendi. — L. B. 1841.

10162. J. Mauritsz Ganderheyden. De locatione conductione operarum. — L. B. 1844.

10163. Jhr. Mr. G. de Bosch Kemper. De publieke aanbestedingen. — Themis 2e XIV, 231.

10164. De bepaling in een overeenkomst van aanbesteding, dat bij contante betaling eenige percenten van den aannemingsprijs zullen worden gekort of ingehouden, kan van geen invloed zijn op het bedrag van het registratieregt, dit is over den vollen prijs verschuldigd. — M. F. 19 Maart 1869, no. 39; P. W. 5483.

10165. Indien bij een contract van aanneming wordt bedongen, dat de goedgekeurde oude materialen weder aan het werk gebezigd kunnen worden, maakt dit geen onderwerp der aanneming uit. De waarde dier materialen kan dus niet gezegd worden een deel van den aannemingsprijs uit te maken, en is dus niet aan eenig evenredig registratieregt onderworpen. — M. F. 2 Julij 1862, no. 28; P. W. 3979.

10166. De secretarissen van kerkbesturen zijn verpligt binnen twintig dagen ter registratie aan te bieden processen-verbaal van openbare aanbesteding, op straf van dubbel regt. Zoolang de secretaris van het kerkbestuur tegen wien de vordering gerigt moet worden, niet bekend is, kunnen geen vervolgingen te dier zake worden ingesteld. — M. F. 13 Junij 1868, no. 34; P. W. 5292.

10167. Het beding, dat de aannemer tegen een

overeengekomen tarief eenige buitengewone werken verrigten zal, indien deze door den aanbesteder noodig worden bevonden, is niet aan registratieregt onderworpen, zoolang niet uit een latere acte blijkt, dat van dit beding is gebruik gemaakt en tot een bewezen bedrag. — M. F. 11 Februarij 1867, no. 88; P. W. 5059.

10168. Een acte waarbij tusschen den aanbesteder en den aannemer bepalingen worden vastgesteld, omtrent de uitvoering van werk, doch geen aannemingsprijs vermeldt, kan niet gezegd worden een titel der overeenkomst van aanneming te bevatten, zoodanige acte is niet aan het evenredig registratieregt van 1 pct. onderworpen, de prijs behoort ook niet ambtshalve door den ontvanger te worden begroot. — M. F. 22 December 1865, no. 13; P. W. 4849.

10169. Het beding in een overeenkomst van aanneming van werk, dat de aannemer een bepaalde som zal moeten storten, waartegen ter zijner beschikking zullen worden gesteld eenige aangewezen werktuigen, die na afloop van het werk door den aanbesteder op taxatie van dan te benoemen deskundigen teruggenomen zullen worden, is niet onderhevig aan een evenredig registratieregt. — M. F. 21 April 1866, no. 37; P. W. 4850.

10170. Een vonnis houdende veroordeeling tot betaling aan een apotheker van den prijs van toebereide en geleverde geneesmiddelen, is niet een veroordeeling wegens koop en verkoop, maar van aanneming van werk, omdat de apotheker de geneesmiddelen toebereidt met bijlevering van de stof; op dat vonnis, is alzoo niet een evenredig regt van 2 pct. wegens koop, maar van 1 pct. wegens aanneming verschuldigd. — M. F. 22 November 1864, no. 30; P. W. 4641.

10171. Een eenzijdige verbindtenis van aanbesteding en aanneming, waarbij een der partijen zich voorbehoudt om vroeger of later, of zelfs in het geheel niet, gebruik te maken van het door de wederpartij beloofde, geeft geen aanleiding tot het heffen van evenredig regt over het bedrag. — M. F. 13 Julij 1853, no. 22; P. W. 1914.

10172. Een overeenkomst, waarbij men zich verbindt uit eigen materialen, volgens vooraf gedane opgaven, een stoomsleepboot met de daarbij behoorende werktuigen te vervaardigen, en aan een reederij te leveren voor een bepaalden prijs, stelt een overeenkomst van koop en verkoop daar. Al mogt men die overeenkomst beschouwen als een aanneming van werk, dan heeft de aanvaarding van hetgeen daarvan het onderwerp uitmaakt, regtens ten gevolge, dat daarna niet meer kan worden teruggekomen op beweerde gebreken, en gemis van overeenstemming van het geleverde met de gemaakte bedingen. — Hof Z.-Holland 17 Mei 1854; W. 1556.

10173. De bepaling in een bestek van aanbesteding, dat bij verandering van het bestek en mindere levering, het mindere van den aannemingsprijs zal worden gekort, geeft geen regt tot teruggave van een gedeelte van het registratieregt, indien later blijkt dat een gedeelte van den aannemingsprijs is gekort. — M. F. 2 Augustus 1755, no. 44; P. W. 1/1855, 1.

10174. Indien bij onder-aanbesteding een gedeelte van den prijs der oorspronkelijke aanbesteding wordt gecedeerd, is alleen een registratieregt van 1 pct. verschuldigd over het bedrag der onder-aanbesteding, en geen afzonderlijk regt wegens cessie of subrogatie. — M. F. 7 Julij 1856, no. 85; P. W. 1/1856, 1.

10175. Indien een aannemer van werken zijn aanneming om niet overdraagt aan een ander, die zich jegens den aanbesteder en met diens goedkeuring, verbindt tot de uitvoering van het werk onder de reeds bedongen verpligtingen, wordt de eerste overeenkomst teniet gedaan en geen onder-aanbesteding aangegaan. Op dat geval is het registratieregt van ½ pct. verschuldigd. — M. F. 6 November 1857, no. 28; P. W. 2974.

10176. Zij die zich als hoofdelijke mede-aannemers bij een aanbesteding verbinden, kunnen niet als borgen beschouwd worden, ook al ware bij het bestek bepaald, dat de aannemer verpligt zou zijn borgen te stellen, omdat niets kan beletten van het bestek af te wijken en in plaats daarvan meerdere aannemers zich te laten verbinden. — M. F. 30 Augustus 1859, no. 178; P. W. 3375.

10177. Overneming van gereedschappen door den aannemer, tegen een bepaalden prijs in een contract van aanbesteding, is van geen invloed op den aannemingsprijs, maar stelt een afzonderlijke koop en verkoop daar, en als zoodanig voor het registratieregt afzonderlijk belast. — M. F. 13 Maart 1863, no. 32; P. W. 4177; W. de Gelder, Adv. VIII, 53.

10178. Voorschriften omtrent de aanbestedingen ten behoeve van het leger en de magazijnen van oorlog. — M. v. Oorl. 13 Augustus 1862, no. 29 B; M. F. 22 Augustus 1862, no. 27; P. W. 4178.

10179. Een hypotheek op des aannemers goed, gesteld door hem zelven, tot zekerheid van de overeenkomst van aanneming, is aan geen registratieregt onderhevig, omdat die goederen reeds aansprakelijk waren door het contract. — M. F. 9 October 1848, no. 150; P. W. 615.

10180. Een acte van openbare aanbesteding was geregistreerd. Later werd een onderhandsche acte geregistreerd, waarbij niet de aannemer, maar een ander verklaarde twee borgen te stellen, die zulks aannamen, voor de uitvoering van werken bij het eerste contract aangenomen, en door den aannemer aan den borgsteller overgedragen. Die acte van borgtogt werd tegen ½ pct. geregistreerd.

Het regt wegens afstand der aanneming is later bijgevorderd, nadat gebleken was, dat het betrokken departement den afstand der aanneming had goedgekeurd, onder voorwaarde van borgstelling. — M. F. 21 September 1847, no. 112; P. W. 772.

10181. Indien bij een aanbesteding wordt bepaald, dat de aannemer twee solide medestanders moet stellen, die zich in solidum voor de uitvoering van het werk moeten verbinden, is geen registratieregt wegens borgtogt verschuldigd, omdat alle zich solidair als aannemers hebben verbonden en niemand als borg. — M. F. 22 November 1847, no. 68; P. W. 952.

10182. Indien bij een procesverbaal van aanbesteding afzonderlijke lijsten van over te nemen goederen worden aangehecht, maken zij een deel uit van het procesverbaal en kunnen zij daarmede gelijktijdig worden geregistreerd. — M. F. 5 Februarij 1850, no. 125; P. W. 1123.

10183. Als een boete is gesteld op elken dag van te late oplevering, moeten bij de berekening van die dagen de Zondagen die daarin zijn gevallen, worden medebegrepen. — Regtb. Breda 13 Julij 1852; W. 1359.

10184. Een personele borgtogt voor een aannemer van een gasverlichting, gesteld tot waarborg voor de goede uitvoering van het werk en verdere verbindtenissen, met bepaling, dat binnen drie maanden na het in werking komen der gasverlichting, een eerste hypotheek op de fabriek zal worden gegeven en dat daarna de borgen zullen zijn ontslagen, is onderworpen aan het regt van borgtogt; dit kan niet worden betwist, op grond, dat de borgtogt slechts het bouwen der fabriek en alzoo alleen de praestatie van een

bloot feit ten onderwerp heeft. — M. F. 13 September 1852, no. 83, 26 October 1852, no. 11; P. W. 2/1852, 229.

10185. Indien aan den aannemer oude materialen van herstelde of vernieuwde werken worden overgelaten, is deswege geen registratieregt van verkoop verschuldigd. De waarde der afgestane goederen, maakt echter een gedeelte uit van den prijs der aanbesteding en het regt van registratie moet ook over die waarde worden berekend. — M. F. 25 Julij 1846, no. 58; P. W. 1847, 1.

10186. De vergunning aan den aannemer verleend, om oude materialen bij de nieuwe werken te benutten, is geen afzonderlijke beschikking waarvoor een bijzonder regt verschuldigd zou zijn. Dit zou echter het geval zijn als de aannemer zich verbonden had, om de materialen tegen taxatie in betaling te nemen. — M. F. 5 Februarij 1846, no. 73; P. W. 1847, 2.

10187. Een aanbesteding van het uitbreken eener sluis, onder voorwaarde, dat de aannemer den dijk weder zal aanvullen en digten, waartegen de uit te graven materialen door hem in eigendom zullen worden genoten, mits uitkeerende een som aan den uitbesteder, is een verkoop van afbraak, waarvoor het registratieregt van 2 pct over de uitgekeerde som is verschuldigd. — M. F. 9 September 1846, no. 26; P. W. 1847, 166.

10188. Indien bij aanbestedingen kaarten of teekeningen worden gevoegd en daarop een waarmerk is gesteld, om die te doen dienen tot bijlage van de aanbesteding, moeten zij vooraf gezegeld en geregistreerd zijn of gelijktijdig met de acte van aanbesteding worden aangeboden ter registratie. — M. F. 25 Maart 1847, no. 84; P. W. 1847, 232.

10189. Een contract, waarbij aangenomen wordt een nieuw bouwwerk te verrigten, tegen genot van de oude materialen, die moeten worden afgebroken, op de bepaalde som gewaardeerd, terwijl de aannemer een zekere som toegeeft in stede van een voor zich te bedingen, is voornamelijk een overeenkomst van koop en verkoop, waarvoor het registratieregt moet berekend worden over de som, bedongen voor de volle waarde der verkregen oude materialen. — M. F. 5 Augustus 1847, no. 54; P. W. 451.

10190. De verbindtenis van een schrijver, dat ingeval de uitgever een nieuwe uitgave van een drukwerk noodig oordeelt, hij het zal herzien en de proeven corrigeren tegen genot eener bepaalde belooning is een aanneming van dienst en arbeid, aangegaan onder een potestative voorwaarde. Het evenredig registratieregt wordt niet verschuldigd, voor dat de vervulling mogt blijken uit een latere acte. — M. F. 14 Junij 1847, no. 217; P. W. 480.

10191. Een acte, houdende aanneming tot het verrigten van werk, eenzijdig opgemaakt, en een eenvoudige verklaring van den aannemer uitmakende, wordt tegen een vast regt van 80 ct. geregistreerd. — M. F. 14 Julij 1846, no. 68; P. W. 1846, 248.

10192. Het houden van aanbestedingen van gemeentewerken behoort door den Burgemeester te worden gedaan, het kan niet aan een raadscommissie worden opgedragen. — M. B. Z. 2 Mei 1862, no. 179, 2e Afd., Bijv. 136; Luttenberg 225; Gemst. 565; W. B. A. 689.

10193. Uit de bepalingen en plaatsing van dit en de volgende artt., handelende alleen over het contract van aanneming tusschen den uitbesteder en den aannemer, volgt niet, dat aanneming nooit een daad van koophandel kan zijn. — Regtb. Amersfoort 3 Maart 1852; W. 1337; H. R. 28 November 1856; v. d. H., B. R. XXI, no. 653, 117; N. R. LIV, § 40, 179; Regtb. Assen 12 April 1869; W. 3218.

10194. Indien in een contract van aanbesteding bedongen is, dat de te leveren voorwerpen binnen twintig dagen na den dag der bestelling, op verbeurte van *f* 50 voor elken dag dat zij later zullen worden aangebragt, moeten zijn geleverd, is die boete niet gesteld op te late aanbreng, maar op te late levering. — Hof Gelderland 16 Januarij 1869; N. R. B. XX, 365.

10195. Indien het tusschen partijen in confesso is, dat de eischer, zijnde timmerman, heeft gebouwd een huis, ten behoeve van den gedaagde en daarvoor de noodige materialen heeft geleverd, met uitzondering van het metselwerk, dat door een ander is verrigt, dan berust op den gedaagde het bewijs, dat het werk bij aanneming is verrigt. — Hof Gelderland 25 Junij 1856; W. 1803.

10196. Tot den aard en het wezen van een contract van aanbesteding en aanneming van werk, behoort niet alleen dat er een bepaald voorwerp is te bouwen of te maken voor een bepaalde som gelds, maar ook dat er bepaalde personen zijn, die uitsluitend zoodanig werk aannemen en daarvoor aansprakelijk zijn, terwijl daartoe vooral een bestek behoort, volgens hetwelk het werk moet worden gemaakt, en waarbij ook wordt vastgesteld, binnen welken tijd het behoorlijk moet worden opgeleverd. — Regtb. Amsterdam 28 April 1842; R. B. IV, 841.

10197. In hoever wordt bij aanbesteding van werk het bedingen van een bepaald loon gevorderd? — Toelating van schriftelijke verklaring en getuigenbewijs. — Hof Utrecht 5 Junij 1848; H. R. 1 December 1848; R. B. XI, 85; W. 1028; N. R. XXXII, § 22, 80; v. d. H., B. R. X, no. 320, 146.

10198. Aanneming van werk, waarbij de werkman ook de stof moet leveren, is een voorwaardelijk koopcontract. — Regtb. Leyden 7 April 1868; W. 3027.

10199. Het onder zich houden van een rekening voor gedane werkzaamheden geleverde materialen en arbeidsloonen, zonder aanmerking te maken, het afbetalen van een gedeelte van het volgens die rekening verschuldigde, het gebruik maken van het geleverde, zijn omstandigheden, waaruit de stilzwijgende goedkeuring der rekening is af te leiden. — Regtb. Amsterdam 24 Augustus 1869; W. 3170.

10200. Acten van openbare aanbesteding door een commissie uit de besturen van twee gemeenten, behoeven niet door de secretarissen dier gemeenten ter registratie te worden aangeboden. — H. R. 13 Februarij 1868; P. W. 5291; W. 2981; Regtb. Heerenveen 26 Junij 1861; W. 2309; Gemst. 523; W. B. A. 645; H. R. 7 November 1862; N. R. LXXII, § 19, 134; W. 2489; Gemst. 583.

10201. Niet alle aannemingen van werk, zonder uitzondering, worden geregeld naar de bepalingen van het Burg. Wetb.; uit de omstandigheden kan blijken, of een aanneming van werk tevens is een daad van koophandel. — Hof Zeeland 6 November 1855; N. R. B. VI, 446.

10202. Indien een gedaagde, tot betaling van werk en leverantie aangesproken, beweert dat er aanneming bestaat voor een vaste som, moet hij die aanneming bewijzen. — Hof Z.-Holland 30 Junij 1858; W. 1988.

10203. Bij art. 1640 vgg., worden alleen geregeld de betrekkingen tusschen den aanbesteder en den aannemer. Deze artt. brengen niet van zelf mede, dat een aannemer geen daden van koophandel zou kunnen uitoefenen. — H. R. 28 November 1856; v. d. H., B. R. XXI, no. 653, 117.

10204. Indien bij het aannemingscontract is bepaald, dat de aannemingsom zal moeten worden betaald, zoodra deskundigen het werk zullen hebben goedgekeurd en de aannemer dien tengevolge, op grond van een goedgekeurd rapport van deskun-

digen, de betaling eischt, handelt de regter, in dat rapport niet vindende zoodanige goedkeuring der werken, als hij volgens den geest der gemaakte overeenkomst en de bedoeling der partijen beschouwt, niet in strijd met de wet, door alvorens ten principale regt te doen, een nieuw onderzoek van deskundigen te gelasten. — H. R. 10 Maart 1854; N. R. XLVII, § 25, 103; W. 1522; v. d. H., B. R. XVIII, no. 560, 254.

10205. De aanneming tot de bouwing van een huis kan mondeling geschieden. Bij mondelinge aanneming moet van het verrigte bijwerk schriftelijk blijken. De vordering van den aannemer tot betaling der aanneemingsom, is bij de wet niet afhankelijk gesteld van voorafgaande goedkeuring of opneming, daartoe wordt een spetiaal beding vereischt. Het betrekken en bewonen van het huis door den aanbesteder, is voldoende bewijs van de levering door den aannemer. Het leggen van een straat rondom een aangenomen huis, is over het algemeen te beschouwen als een integrerend deel der aanneming, tenzij bewezen kan worden dat zulk een straat op spetialen last en na het voltooijen van het huis is daargesteld. — Regtb. Amersfoort 28 November 1860; N. R. B. XI, 488.

10206. De aanbesteder, die op grond van de bepaling van het bestek, dat „voor elken dag dien de aannemer langer dan den bepaalden tijd aan het werk moet arbeiden, hem *f* 20 zal worden gekort," tegen den aannemer een vordering tot betaling dier boete instelt, is in die vordering niet ontvankelijk, zoo hij niet gelijktijdig aanbod doet om den aannemer te betalen wat dezen voor het gewerkte competeert. — Regtb. Rotterdam 23 Mei 1860; N. R. B. XI, 296.

10207. Door een overeenkomst tusschen twee personen, dat de eerste als timmerman en aannemer, de tweede als metselaar, voor gemeene rekening hunnen gemeenschappelijken arbeid zouden verschaffen tot uitoefening van aangenomen werk, waarvan de winsten gelijk tusschen hen zouden worden gedeeld, terwijl ieder voor zich zelven de materialen zou aankoopen en verwerken, worden geen goederen in gemeenschap gebragt waardoor een zedelijk ligchaam ontstaat, maar wordt een handeling voor gemeene rekening geboren. Hieruit ontstaat geen vordering tot scheiding en deeling eener vennootschap, maar een tot rekening en verantwoording tegen hem die het beheer heeft gevoerd. Onder de aanneming wordt ook steeds het bijwerk begrepen. — Regtb. Utrecht sine die N. R. B. XII, 609.

10208. Een aannemer van werken van allerlei aard, voorzien van patent als zoodanig, is niet patentpligtig wegens het doen uitvoeren van werken, bepaaldelijk van steenhouwerswerk ten dienste van het aangenomen werk, al geschiedt zulks niet op de plaats zelve; hij is als zoodanig niet verpligt een register van werklieden te houden. Het bezigen van een steenhouwer, twee timmerlieden en een huisschilder bij den aanbouw van een eigen huis op eigen grond, stelt niet daar de uitoefening van patentpligtige bedrijven. — Regtb. Utrecht 20 Januarij 1862; N. R. B. XIII, 511; H. R. 27 Mei 1862; N. R. B. XIII, 225; W 2382.

10209. Hij die als aannemer is gepatenteerd, is verpligt een afzonderlijk patent aan te vragen, wanneer hij door eigen werklieden het aangenomen werk wil doen tot stand brengen. — Regtb. Groningen 8 Augustus 1862; N. R. B. XIII, 661.

10210. Een werk dat door den aanbesteder in gebruik is genomen en gedurende eenigen tijd in gebruik is gehouden, en waarvan de betalingstermijn, die bij de afwerking en oplevering verviel is betaald, zonder protest ten aanzien van die afwerking en oplevering, moet geacht worden tijdens die betaling afgewerkt en opgeleverd te zijn geweest, ook al heeft de goedkeuring van het werk niet plaats gehad. Opleveren en goedkeuren van een werk zijn twee zelfstandige begrippen, die niet onafscheidelijk aan elkander verbonden zijn. — Arbitr. uitspr. Amsterdam 23 Januarij 1864; N. R. B. XIV, 704.

10211. Indien de aard eener verbindtenis van aanneming van werk, medebrengt dat de aanbesteder door elken dag vertraging in de oplevering in goeden staat van het werk, na dien waarop het had moeten zijn voltooid, moet geacht worden nadeel te lijden, dan bestaat er uit kracht der verbindtenis zelve mora ex re, zoodra de aannemer moet nawerken. Bij aanneming van een straatweg, behoort de aannemer te weten dat een nieuwe aardebaan voor verzakking vatbaar is; hij kan daarom het onderhoud door verzakking aan den weg veroorzaakt, als bijwerk niet onder de aanneming begrepen, niet in rekening brengen. Als een boete is gesteld op elken dag nawerkens, dan mogen bij de berekening van die dagen, de zondagen niet worden medebegrepen. — H. R. 18 April 1851; W. 1251; v. d. H., B. R. XIII, no. 411, 25; N. R. XXXVIII, § 50, 247.

10212. Niet strijdig met de wet, is de bepaling in een contract van aanbesteding van vivres en fourrages met den staat aangegaan, dat de aannemer zijne leveringen alleen door middel van ontvangen bons zal mogen bewijzen, en dat de aannemer wetende met wien en hoe hij contracteert tot geen andere bewijsmiddelen wordt toegelaten. — H. R. 23 November 1854; N. R. XLVIII, § 60, 264; W. 1595.

10213. Indien het aannemingswerk door den aannemer onvoltooid gelaten, door diens hoofdelijken borg wordt afgewerkt, welke vordering kan laatstgenoemde dan voor de restant aannemingspenningen instellen? — moet hij in de regten van den oorspronkelijken aannemer als gesubrogeerd gehouden, en in dat geval aan den aannemer rekening en verantwoording schuldig geacht worden, zonder, dat door het faillissement van dezen, in die regtsbetrekking eenige verandering worde gebragt? — Regtb. Utrecht 30 April 1855; N. R. LV, § 84, 422.

10214. De vraag of de feiten van het doen vervaardigen van een uniform, met bijlevering van laken en andere benoodigdheden, de kenmerken opleveren van koop en verkoop, en aan de bepaling van art. 1493 Burg. Wetb. voldoen, dan wel die van aanneming van werk, en dus aan de vereischten van art. 1640 Burg. Wetb. beantwoorden, is met der daad afhankelijk van de bedoeling van partijen, en dus een zuivere quaestio facti. — H. R. 24 Maart 1871; W. 3320.

10215. Een overeenkomst, waarbij een bouwkundige zich tegen een bepaalde geldelijke belooning, belast met het opzigt en de directie over de werkzaamheden van een gebouw moet als huur en verhuur van diensten en niet als lastgeving tegen bedongen loon worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 3 Maart 1840; R. B. V, 766.

10216. Een overeenkomst van aanneming van werk mag niet door getuigen worden bewezen, indien de verbindtenis de som van *f* 300 te boven gaat. — Hof Z.-Holland 26 Februarij 1849; W. 1031.

10217. Een tuinman die voor een bepaalde geldsom heeft aangenomen, om iemands tuin gedurende een jaar te bewerken, moet als een aannemer van werk worden beschouwd. — Kantg. Arnhem 16 Mei 1843; W. 400, 404.

10218. Tot den aard en het wezen van een contract van aanbesteding en aanneming behoort, niet alleen, dat er een bepaald voorwerp moet worden gebouwd of gemaakt voor een bepaalde geldsom, maar ook, dat er bepaalde personen zijn, die uitsluitend zoodanig werk aannemen en daarvoor aansprakelijk zijn, terwijl vooral daartoe behoort een bestek, volgens hetwelk moet worden gemaakt, en waarbij ook wordt vastgesteld binnen welken tijd het werk behoorlijk moet worden opgeleverd. — Regtb. Amsterdam 28 April 1842; R. B. IV, 641.

10219. Door de openbare aanbesteding tot opbouw eener kerk, gedaan door den commissaris des konings, in het bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat, op de wijze waarop 's lands aanbestedingen geschieden, is geen verbindtenis of verpligting aan zijde van het rijk ontstaan, indien van elders blijkt, dat de aanbesteding voor rekening van een ander is gedaan. — H. R. 9 Mei 1845; Regtz. V, 72; N. R. XX, § 62, 300.

19220. Indien een aanbesteder wordt aangesproken tot betaling van aannemingspenningen en de geleverde zaak, reeds meer dan twee jaren in het bezit is van den aanbesteder, kan hij reconventioneel niet meer vorderen, dat het geleverde door deskundigen worde onderzocht, om, dat na zoodanig tijdsverloop de zaak zich niet meer in den zelfden staat bevindt als tijdens de aflevering, al beweert ook de aanbesteder, dat die verandering van geen invloed is geweest op het werk. — Regtb. Amsterdam 28 December 1853; N. R. B. IV, 185.

10221. Een aanbesteder aangesproken tot betaling der aannemingsom, kan niet volstaan met aanmerkingen op het werk te maken of te beweren, dat het bestek niet is opgevolgd of geheel uitgevoerd, hij kan in dat geval reconventioneel schadevergoeding vorderen; indien hij dat niet heeft gedaan, moet hij tot betaling worden veroordeeld. — Regtb. Winschoten 2 Maart 1853; N. R. B. V, 75.

10222. Quitantien waarin voorkomen de woorden: „ontvangen in mindering der aannemingsom," kunnen niet als begin van bewijs bij geschrifte worden aangenomen, ten aanzien van het tusschen partijen bestaande verschil, of er al dan niet aanneming heeft plaats gehad. Er kan geen overeenkomst van aanneming bestaan, zonder dat een aannemingsom bepaald is. — Regtb. Rotterdam 7 Januarij 1857; N. R. B. VII, 451.

10223. Alle aanneming is een daad van koophandel, ook die van het leggen van een kunstweg. — Regtb. Winschoten 12 October 1853; W. 1668.

Art. 1642.

10224. Een aannemer is verantwoordelijk voor de deugdelijkheid van het door hem te verrigten werk, ook dan wanneer de materialen niet door hem geleverd worden. Hij is verpligt het gebruik van gebrekkige materialen, geleverd door hem die het werk besteld heeft, te weigeren. — Regtb. Maastricht 18 Februarij 1858; W. 2013.

Art. 1644.

10225. Indien bedongen is, dat de prijs voor aangenomen werk betaald zal worden na goedkeuring door deskundigen, doch het rapport geen gave goedkeuring inhoudt, dan mag de regter een nieuwe expertise bevelen. — H. R. 10 Maart 1854; W. 1522; v. d. H., B. R. XVIII, no. 560, 254; Hof N.-Holland 23 Junij 1853; anders Regtb. Haarlem 4 Januarij 1853; W. 1467.

10226. Bij de overeenkomst van aanneming, in termijnen naar gelang van den stand van het werk, (in specie het sloopen en bouwen eener kerk), wordt uit de aanvaarding van het werk in verband met de betaling, zonder voorbeheud zoowel van den eersten als van den tweeden termijn, als ook van een groot gedeelte van den derden termijn, de opneming en goedkeuring van het werk verondersteld, en kan de aanbesteder zich niet meer beroepen op het feit, dat de oplevering in volledigen staat na expiratie van den onderhoudstermijn, niet heeft plaats gehad, noch ook de betaling van het saldo afhankelijk stellen van de voorziening van zekere door hem aangegeven gebreken. De aanbesteder heeft in dergelijk geval zijn regt om alsnog herstellingen van aangegeven gebreken te vorderen verwerkt; hij is derhalve niet ontvankelijk in zijn vordering, omtrent de bedoelde herstellingen, alsnog een onderzoek van deskundigen te doen plaats hebben. — Regtb. Amsterdam 23 Februarij 1869; N. R. B. XIX, 779.

10227. De aanbesteder kan zich aan de betaling der door hem afzonderlijk ontvangen aanbestede goederen niet onttrekken, op grond, dat er nog enkele andere zouden moeten worden geleverd. — H. R. 24 December 1863; W. 2553.

10228. Een suppletoire eed van den aannemer, ten bewijze, dat het werk door hem naar behooren en overeenkomstig het bestek is afgewerkt, kan niet worden toegelaten; uit een gemis van afkeuring, mag niet altijd tot een stilzwijgende goedkeuring worden besloten. — Regtb. Rotterdam 16 December 1846; R. B. IX, 103.

10229. Het gebruik maken van eenig aanbesteed werk, doet stilzwijgende goedkeuring van den besteder veronderstellen. — Kantg. Harlingen sine die; W. 132.

Art. 1645.

10230. Moet de actie tegen den aannemer volgens art. 1645 Burg. Wetb. worden ingesteld binnen tien jaren na de oplevering van het werk? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 101.

10231. Hoe zou de redactie van art. 1645 moeten luiden om een logische fout, welke wel niet tot een ernstige procedure, maar toch tot een spitsvondigheid aanleiding kan geven, uit den weg te ruimen? — Jur. Corr. II, 75.

10232. De aansprakelijkheid des aannemers bedoeld in art. 1645, mag niet worden uitgebreid. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1870; N. R. B. XX, 243.

10233. De aannemer kan van den aanbesteder geen schadevergoeding vorderen, wegens onvoorziene omstandigheden bij het werk ondervonden, welke tot een wijziging in het bestek hebben aanleiding gegeven. De aannemer die wegens onvoorziene rampen veranderingen in de voorwaarden van het bestek stipuleert, en daarna op die nieuw bedongen voorwaarden het werk voortzet, ziet van alle vordering tot schadevergoeding wegens die rampen af. — H. R. 11 Junij 1852; v. d. H., B. R. XV, no. 469, 19.

10234. Partijen mogen overeenkomen, dat dit art. niet van toepassing zal zijn; de bepaling omtrent de aansprakelijkheid van den bouwmeester en den aannemer, bevat geen voorschrift van openbare orde, maar is uitsluitend in het belang van den aanbesteder, als een waarborg voor de deugdelijkheid van het aangenomen werk daargesteld. Op de beslissing van den judex facti, dat partijen stilzwijgend zijn afgeweken van art. 1645 Burg. Wetb., kan in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 28 November 1862, N. R. LXXII, § 32, 255; N. N. II, 15; v. d. H., B. R. XXVII, 100; W. 2436.

Art. 1646.

10235. Wat wordt bij aanneming van gebouwen door „buitenwerk" verstaan, en in hoeverre mag

dit door den aanbesteder afzonderlijk in rekening worden gebragt. — Hof N.-Brabant 14 November 1865; W. 2753.

10236. De vordering van een aannemer om van de verdere uitvoering van het werk te worden ontslagen, uithoofde van beweerde onmogelijkheid in de uitvoering, is ontvankelijk, ook zelfs indien niet tevens vernietiging of ontbinding der overeenkomst wordt gevraagd. — H. R. 19 Junij 1865; W. 2702.

10237. Voor de toepassing van dit art. is het geen vereischte, dat de aanneming bij schriftelijke overeenkomst heeft plaats gehad. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 October 1869; W. 3108.

10238. De aannemer mag over den mondeling gegeven last wegens veranderingen of bijvoegselen, die niet in het bestek begrepen zijn, geen beslissenden eed aan den aanbesteder opdragen, indien geen schriftelijk bewijs aanwezig is. — Regtb. Amsterdam 30 Maart 1841; Regtz. V, 70; R. B. VIII, 170.

10239. Dit art. strekt tot niets anders, dan om de aanbesteders tegen voorwendsels van eenige vermeerdering van dagloonen, bouwstoffen of enkele geringe veranderingen buiten het bestek, te waarborgen; het mist dus alle toepassing, indien het zoodanige afwijking van het bestek geldt, dat er een geheel ander gebouw is tot stand gekomen, en het bestek als ten eenenmale door den aanbesteder verbroken moet worden beschouwd. — H. R. 9 Mei 1845; Regtz. V, 72; N. R. XX, § 62, 300.

10240. Er heeft geen schriftelijke inwilliging in gemaakte veranderingen of vergrootingen van een bestek plaats, indien bij de voorwaarden deze bepaling is opgenomen: „bijaldien gedurende de bewerking, ten nutte van het werk, door de directie te gelasten, wijzigingen in de afmetingen, of bijvoeging, of vermindering van het werk noodig zijn, zal de aannemer verpligt zijn, zich naar de deswege te geven orders te gedragen, in welk geval hem voor en in evenredigheid van dit meerdere of mindere der verwerkte materialen zal worden betaald, of integendeel van zijne aannemingspenningen zal worden afgetrokken, volgens onderstaande prijzen enz." — Een vordering tot de betaling van overwerk, waar quaestie is van de aanneming van een gebouw volgens een bestaand bestek, kan niet door getuigenbewijs worden geregtvaardigd. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Januarij 1845; Hof N.-Brabant 24 Junij 1845; W. 658, 661; H. R. 22 Mei 1846; Regtz. V, 75; N. R. XXIV, § 40, 173; v. d. H., B. R. VII, no. 217, 424.

10241. Nadere bedingen tusschen een besteder en een aannemer gemaakt, wijzigen de verbindtenis van laatstgenoemden niet tegenover derden, met wien hij over die aanneming een contract had aangegaan. — Hof Zeeland 3 Junij 1862; N. R: B. XIV, 124.

10242. Indien uitdrukkelijk is bepaald dat de bestekpenningen zullen worden uitbetaald op den 1 Mei, dan is de vordering tot betaling zoowel ontvankelijk als toewijsbaar, ofschoon het aangenomen werk, waarvoor de bestekpenningen moeten betaald worden niet is voltooid, zelfs indien volgens contract, die voltooijing in Mei had moeten plaats hebben. — Regtb. Appingedam 17 November 1864; N. R. B. XVII, 74.

10243. Indien bij een contract van aanneming is bepaald, dat de aannemer door de inlevering van afgegeven bons, van de gedane leverantien moet doen blijken, kan een verhoor op vraagpunten niet worden toegelaten, om daaruit te putten het bewijs van gedane leverantien. — H. R. 25 October 1850; W. 1175; v. d. H., B. R. XII, no. 389, 94.

10244. Indien bij een contract van aanbesteding is bepaald, dat bij veranderingen of bijvoegingen in het werk, de aannemer zich zal hebben te gedragen naar de deswege te geven bevelen der directie, doch bij dat contract niets is vastgesteld omtrent de wijze waarop die bevelen moeten worden gegeven, en daarvan moet blijken, zijn de algemeene bepalingen der wet van toepassing, en moet dus daarvan schriftelijk blijken. — H. R. 22 Junij 1849; N. R. XXXIII, § 15, 56.

10245. Indien de eigenaar van een gebouw, op de tegen hem ingestelde vordering tot betaling van arbeidsloonen en materialen, zich beroept op een vaste som van aanneming, moet hij dit beweren door het overleggen van het bestek bewijzen. — Regtb. Gorinchem 28 November 1840; W. 195.

10246. Een begrooting of bestek van een op te rigten gebouw, door den bouwmeester onderteekend, levert een begin van bewijs bij geschrifte op, voor de bewering van den eigenaar, dat het gebouw niet in daghuur maar bij aanneming is vervaardigd; in dat geval mag het verder bewijs door getuigen worden aangevuld. — Regtb. Leeuwarden 12 Februarij 1840; W. 484.

10247. Getuigenbewijs mag niet worden toegelaten, om het bestaan van werk buiten het bestek gemaakt, en het verschuldigde deswege, te bewijzen. — H. R. 22 Mei 1846; v. d. H., B. R. VII, no. 217, 424.

10248. Eene afwijking van het bestek aan de zijde der aanbesteders van een werk, kan aan den aannemer geen grond opleveren tot vordering van vernietiging of verbrokenverklaring van het contract, indien alleen vermeerdering van materialen en arbeid wordt verlangd. — H. R. 30 Junij 1847; N. R. XXVIII, § 39, 196; W. 843.

10249. Bij aanneming volgens bestek, kan de aannemer geen vermeerdering van prijs vorderen wegens gemaakte veranderingen of bijvoegselen, die niet in het bestek zijn begrepen, indien die veranderingen of vergrootingen niet schriftelijk zijn ingewilligd. Een opneming door deskundigen (expertise) kan die schriftelijke inwilliging niet vervangen. — H. R. 8 Februarij 1856; v. d. H., B. R. XX, no. 621, 196; Corr. XXX, 280; N. R. LII, § 27, 112; W. 1721.

10250. Een aannemer kan geen betaling vorderen voor meerdere kosten, dan hij zich had voorgesteld te moeten maken tengevolge van een primitief, zij het dan ook gebrekkig bestek, waarin naderhand bij overeenkomst met den aanbesteder wijzigingen zijn gemaakt. — H. R. 11 Junij 1852; v. d. H., B. R. XV, no. 470, 44.

10251. Alhoewel door een aannemer geen betaling kan worden gevorderd, vóór dat het aangenomen werk behoorlijk is opgeleverd, zoo volgt daaruit niet, dat door hem voor een gedeelte van het aangenomen werk, wanneer dit gedeelte is afgewerkt, geleverd en in ontvang genomen, geen betaling zou mogen worden gevorderd. — H. R. 24 December 1863; N. R. LXXV, § 41, 344.

10252. Indien de aannemer verhooging van aannemingsprijs heeft bedongen voor het geval, dat de te leveren werken grooter moeten zijn, dan bij het bestek is bepaald, dan heeft hij aanspraak zoowel op vergoeding van arbeidsloon, als voor het meerder geleverde. — H. R. 10 Junij 1864; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 950, 549; Corr. VI, 149; N. R. LXXVII, 129; W. 2598.

10253. Voor de bewijsbaarheid eener vordering ter zake van bijwerk of extra werken wordt noodzakelijk vereischt, dat er schriftelijk blijke van eenige vooraf getroffen overeenkomst tusschen den aanbesteder en den aannemer.

Een erkentenis van schuld tot zeker bedrag, brengt

geen erkentenis mede van last of overeenkomst, betreffende alle gevorderde extrawerken. — Hof N.-Holland 23 April 1863; W. 2494.

Art. 1647.

10254. Een vonnis houdende veroordeeling van een aanbesteder, die nadat het werk reeds begonnen was de aanbesteding heeft opgezegd, tot betaling eener schadeloosstelling aan den aannemer, is onderworpen aan evenredig registratieregt op de minute. — M. F. 26 Augustus 1865, no. 42; P. W. 4859.

10255. Indien de aanbesteder het bepaalde werk door andere werklieden heeft doen verrigten en bij gevolg de aannemer in de onmogelijkheid gesteld is, om aan zijne verbindtenis te voldoen en de overeengekomen prijs niet is betaald, kan de aannemer tegen den aanbesteder alleen instellen de vordering tot schadeloosstelling wegens gemaakte kosten en winstderving. — Kantg. Kampen 18 Mei 1852; W. 1349; bestreden door mr. H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, ibid.

10256. De aanneming van het bewerken van een tuin gedurende een geheel jaar, is niet een overeenkomst van huur en verhuur van diensten, maar van aanneming van werk. — Kantg. Arnhem 16 Mei 1843; Regtz. V, 87.

Art. 1649.

10257. Het beweren van den aannemer, dat hij de zorg voor het uitvoeren van het aangenomen werk aan een ander heeft opgedragen, kan hem niet ontheffen van de verantwoordelijkheid jegens den aanbesteder. — Hof Z.-Holland 31 Maart 1847; W. 876.

Art. 1650.

10258. Het woord „smids," hoezeer voorkomende in dit art. in de officiële uitgave der wetboeken, wordt niet gevonden in art. 68 der wet van 1 Maart 1825 (St. 21).

10259. De werkbaas heeft de actie van art. 1650 Burg. Wetb., onverschillig of er een eigenlijke onderaanbesteding heeft plaats gehad of niet. Die actie vervalt niet door het faillissement van den aannemer. — H. R. 9 Maart 1871; W. 3306.

10260. Indien het bouwen van een schip wordt aanbesteed en aangenomen, heeft daardoor geen eigendomsovergang plaats van den aannemer op den aanbesteder, maar moet hij die het schip laat bouwen en na afbouw aanneemt, voor den oorspronkelijken eigenaar worden gehouden. Een nietigheid, welke men beweert in een aannemingscontract te bestaan, kan niet meer worden ingeroepen, nadat het zonder tegenspraak van partijen is uitgevoerd. — Hof N.-Brabant 19 October 1843; Regtz. V, 99.

10261. Ambachtslieden kunnen de regtsvordering bij dit art. bedoeld instellen, zonder den aannemer in het geding te roepen.

Die actie competeert hun niet alleen ter zake van het hun verschuldigd loon, maar ook voor de leverantiën, die zij bij het verrigten van het werk hebben gedaan. Zij hebben deze actie niet, indien de aannemer is gefailleerd en een door hem aangeboden accoord is gehomologeerd. — Regtb. Alkmaar 13 October 1859; N. R. B. X, 259.

10262. Indien de aanbesteder op de vordering bij dit art. bedoeld, door de werklieden tegen hem ingesteld antwoordt, dat hij met den aannemer heeft afgerekend en ter zake der aanbesteding niets schuldig is, moet hij dit bewijzen. — Hof N.-Holland 12 December 1850; N. R. B. I, 179.

10263. Een authentieke acte van borgtogt, waarbij iemand zich voor den aannemer borgstelt jegens den aanbesteder, sluit ten aanzien van derden het bewijs niet uit, dat men mede aannemer is. — Hof N.-Holland 9 Mei 1844; W. 521.

10263a. Voor de toepasselijkheid van art. 1650 Burg. Wetb., maakt het geen verschil, of de eischers die het metselwerk hebben gemaakt, alleen hebben verrigt het werk of ook geleverd de daarvoor noodige bouwstoffen. — H. R. 16 December 1870; N. R. XCVI, § 27, 242.

Art. 1651.

10264. Niet ieder werkman die een bepaald werk voor een bepaald loon heeft op zich genomen en volvoerd, is daarom als aannemer in den zin der wet te beschouwen. De wet verstaat onder aannemers zelfstandig werkende ambachtslieden, werkbazen en dergelijken, geenzins gewone werk- of arbeidslieden, die hunne diensten voor een bepaald werk verhuren. — Kantg. Middelburg 27 September 1852; N. R. B. II, 682.

10265. Indien de timmerman voor een bijzondere persoon op diens grond een huis bouwt en de daartoe noodige werkzaamheden verrigt of doet verrigten, zoodat het getimmerde huis zonder voorbehoud wordt aanvaard en goedgekeurd, en er verschil bestaat of die aanbouw op bestelling van den eigenaar in daggeld, of bij aanbesteding voor eens gegeven geld, is geschied, behoeft de bouwer niet te bewijzen, dat hem het werk besteld is, maar moet de eigenaar bewijzen, dat hij aanbesteed heeft.

De verklaring van den bouwer, dat de werkzaamheden op last van den grondeigenaar verrigt zijn, moet niet zoo worden opgevat, dat daarbij aan een door hem te bewijzen lastgeving en de actio mandati contraria gedacht wordt; die woorden hebben slechts de bedoeling om de bestelling van het werk, in tegenstelling van een uitbesteding daarvan, uit te drukken. — Hof Gelderland 25 Julij 1856; N. R. B. VI, 593.

10266. De aannemer van publieke werken is geen koopman, zelfs niet met betrekking tot den aankoop der bouwstoffen daaraan verwerkt. — Regtb. Arnhem 1854; W. 1560.

10267. Een timmerman die aannemer is van eenig werk, moet geacht worden de werklieden die hij voor dat werk bezigt, als aannemer en niet als timmerman in zijn dienst te hebben, hij behoeft zich dus voor deze werklieden niet in het patentregt aan te geven. — H. R. 26 Februarij 1861; N. R. LXVII, § 31, 219.

Art. 1652.

10268. Een werkman aan wien goederen ter bewerking zijn ter hand gesteld, welke hem later, nog onbewerkt worden afgevraagd, is niet geregtigd op grond van de winstderving dier bewerking, bewaarloon in rekening te brengen. — Regtb. Amsterdam 14 Junij 1864; W. 2607.

10269. Een scheepstimmerman is bevoegd regt van retentie uit te oefenen op de booten en sloepen, waaraan hij kosten en arbeidsloonen heeft besteed. en berg- en bewaarloon in rekening te brengen voor het op zijn werf brengen en plaatsen, en vergoeding voor ingenomen ruimte der schepen en booten hem ter reparatie toevertrouwd. — Regtb. Amsterdam 29 Julij 1861; W. 2304.

10270. Het regt van terughouding (retentieregt) gaat niet verloren door het faillissement van den debiteur. Het geldt slechts ter verzekering van het verschuldigde voor werk, ter zake waarvan men het goed onder zich heeft, — zoodat het niet kan gelden voor schuld wegens werkzaamheden, na welke het goed tot den eigenaar is teruggekeerd. — Regtb. Amsterdam 23 Januarij 1867; Mag. v. H. IX, 97.

Art. 1654.

10271. Mr. A. Q. van Swinderen. Regtskundige aanmerkingen en bedenkingen over het contract van beklemminge en deszelfs oorspronk. Werken van het genootschap pro excolendo jure patrio. III, 1e st. 93. — Gron. 1781.

10272. Mr. T. Haakma Tresling. Verhandeling over het regt van beklemming. — Gron. 1805.

10273. Mr. T. Haakma Tresling en mr. H. O. Feith. Memorie van regte, inhoudende de gronden waarom de eigenaars van landen in het departement van de Wester-Eems gelegen, en onder een zoogenaamde vaste en altoosdurende beklemminge uitgedaan, van oordeel zijn dat deze hunne goederen, uit kracht van de wet van 18 December 1790, niet afkoopbaar zijn, noch ter bewaring van dezelven in de hypothekenregisters behoeven ingeschreven te worden. — Gron. 1813.

10274. Mr. T. Haakma Tresling. Berigt betrekkelijk het regt van beklemming, met bijvoegsels op de verhandeling daarover. — Gron. 1819.

10275. Mr. T. Haakma Tresling. Memorie van regte over de ontzetting van eigendom, bij beslag op een ondeelbaar vast goed en wel bijzonder op eene beklemde plaats, uitgegeven door mr. H. Nienhuis. — Gron. 1823.

10276. Mr. H. O. Feith. Memorie van regte over eenen eisch tot afscheiding van een deel eener beklemming, bij saisie immobilière gearresteerd, ten laste van den te boek staanden meijer. — Gron. 1824.

10277. Mr. A. P. Driessen. Verhandeling over het regt van beklemming of overdragt in de Provincie Groningen, drie stukken. — Gron. 1824—1826.

10278. Mrs. H. O. Feith, H. Nienhuis, W. J. Quintus, H. Trip en H. de Ranitz. Memorie van regte over het erfpachtsregt, ingevoerd bij de wet van 10 Januarij 1824, met betrekking tot de Groninger vaste beklemming. — Gron. 1831.

10279. Mr. H. O. Feith. Het Groninger beklemregt, 2 dln. — Gron. 1828 en 1837.

10280. Mr. H. O. Feith. Handboekje over het beklemregt. — Gron. 1848, 2e druk, 1851.

10281. Mr. A. Oudeman. Regterlijke uitspraken over het Groninger beklemregt. — Gron. 1851, 2e druk, 1861.

10282. Mr. C. H. Gockinga. Brieven over het regt van beklemming, gerigt aan mr. C. J. van Assen. — Amsterdam 1861; aangekondigd door mr. van Boneval Faure N. R. Bijdr. XI, 431; vroeger opgenomen in Jaarb. VII, 5, 419.

10283. D. de Ruiter Zijlker. Het regt van beklemming uit een staathuishoudkundig oogpunt beschouwd. — Leyden 1861; beoord. door mr. S. van Houten N. R. Bijdr. XI, 810.

10284. Mr. H. Piccardt. Belet de ongemeenschap van goederen tusschen echtelieden, de inboeking van de vrouw, die op de plaats is komen te trouwen? — Opm. en Med. I, 203.

10285. Mr. J. Potter van Loon. Of beklemmingen van landen en de huizen daarop staande, moeten worden beschouwd als vaste en onroerende goederen, dan wel of zij onder de losse en tilbare goederen gerekend moeten worden? — Opm. en Med. I, 309.

10286. Mr. A. Oudeman. Kan een vastbeklemde meijer eene possessoire vordering instellen? — Opm. en Med. VI, 281.

10287. Kan een vastbeklemde meijer door den eigenaar genoodzaakt worden, hetgeen hij buiten diens toestemming gebouwd of getimmerd heeft, dadelijk af te breken? — Opm. en Med. VII, 112.

10288. Mr. S. Gratama. Het regt van beklemming in Drenthe. — Opm. en Med. VII, 279; Drentsche volksalmanak, 1851.

10289. B. T. Een paar vragen over de vererving van het regt van beklemming. 1e. Welk is het regtsgevolg van een uitersten wil, waarbij de erfgenamen ab intestato worden onterfd, met opzigt tot een beklemming die den erflater heeft toebehoord? 2e. Kan men het regt van beklemming legateren? — Opm. en Med. VIII, 24.

10290. Mr. J. H. Geertsema, Cz. Welk is het regtsgevolg van een uitersten wil, waarbij de erfgenamen ab intestato worden onterfd met opzigt tot het regt van beklemming, 'twelk den erflater heeft toebehoord? — Opm. en Med. IX, 260.

10291. Mr. B. A. van Houten. Verhandeling over den titel des Burgerlijken Wetboeks, van het regt van beklemming, als onderwerp eener nadere wetgeving. — Amst. 1838.

10292. Mr. A. Oudeman. Kan volgens de wet op de jagt en visscherij van 6 Maart 1852 (St. 47), de beklemde meijer zich het genot van het jagtregt door afkoop verschaffen, ook wanneer dit regt niet bij den eigenaar van den grond maar bij een derde is? — Opm. en Med. VIII, 312.

10293. Mr. A. Oudeman. Wanneer een meijer zijn tweede vrouw niet laat inboeken, vervalt dan hierdoor het regt der kinderen uit zijn vorig huwelijk op de beklemming? — Opm. en Med. XIV, 57.

10294. S. M. Is men verpligt in de memorie van successie betrekkelijk boedels, geërfd wordende in de regtelijn, op te geven de eigendommen van in beklemming gegeven landerijen, met andere woorden: kunnen eigendommen van in beklemming gegeven landerijen in den zin en geest der successiewet, gezegd worden te zijn onroerende goederen aan de erfgenamen aangekomen?

Kan de ontvanger van het regt van successie weigeren een memorie van successie aan te nemen, op grond, dat dezelve onvolledig zou zijn? — Opm. en Med. XI, 81.

10295. Mr. S. Menalda. Kan de onteigenende partij volstaan met aan den eigenaar en den beklemden meijer, die ter onteigening gedagvaard worden, te zamen en in eens éénе som aan te bieden, of behoort aan ieder hunner afzonderlijk een som te worden aangeboden? — Opm. en Med. XVI, 117.

10296. Wanneer bij publieken verkoop de beklemming van eenige landerijen in zeven perceelen zijn geveild, en bij zamenvoeging aan één hoogsten bieder toegewezen, moet dan geacht worden éénе onsplitsbare beklemming te zijn verkocht, of wel zeven beklemmingen, zoodat de kooper het regt heeft eene of meer van deze afzonderlijk over te dragen? — Opm. en Med. XI, 91.

10297. Moet volgens beklemregt, ingeval van overdragt der beklemming van ouders op gehuwde kinderen, voor de inboeking van het aangehuwde kind, een afzonderlijk geschenk betaald worden? — Opm. en Med. XI, 212.

10298. Gaat de hypotheek op een beklemming gevestigd te niet, wanneer, dat beklemregt met den eigendom vereenigd wordt? — Opm. en Med. XIII, 28; Mr. S. M. S. Modderman, id. Opm. en Med. XIII, 269; Mr. J. J. Cremers, id. Opm. en Med. XIV, 129.

10299. Mr. J. J. Cremers. Eene vraag rakende vererving van het regt van beklemming; volgt een stiefkind, wiens moeder als vrouw van den stiefvader en beklemden meijer, is ingeboekt, bij overlijden van beide zonder kinderen uit hun huwelijk, den meijer in het beklemregt op? — Tijds. II, 158.

10300. Mr. J. J. Cremers. Het proces, Abel Derks kinderen, in het beklemregt. — Opm. en Med. XVI, 45.

10301. Verdient het aanbeveling, dat woeste gronden in Nederlandsch Indië, onder beklemming in gebruik worden gegeven? — Opm. en Med. XVII, 180.

10302. Indien een beklemming vrijsterft en daardoor met den eigendom wordt vereenigd, is deswege door den eigenaar geen regt van registratie verschuldigd, omdat de eigenaar door extinctie, en niet door overeenkomst of retrocessie in den vollen eigendom is teruggetreden. — M. F. 2 Mei 1855; P. W. 2515.

10303. De vergunning door den eigenaar aan den beklemden meijer verleend, om een steenfabriek op het beklemde land te plaatsen, en om uit het land tigchelaarde te delven tegen verhooging der huur met *f* 25 's jaars, is onderworpen aan een registratieregt van 2 pct., berekend over het twintigvoud van *f* 25. — M. F. 9 Julij 1855, no. 67; P. W. 2542.

10304. Een overeenkomst bij dading tot verduidelijking van een bestaande beklemming, met bepaling, dat de huur op *f* 60 in plaats van *f* 50, en tevens, dat zij zal zijn vast en altijddurend, en in alle liniën vererved, is onderhevig aan een registratieregt van 80 ct. — M. F. 26 Januarij 1856, no. 91; P. W. 2581.

10305. Bij verkoop van den eigendom van beklemd land, is het voor de heffing van het registratieregt niet voldoende daarbij als koopprijs op te geven het twintigvoud van de vaste huur, ook in dat geval is de ontvanger bevoegd de geregtelijke waardering te vorderen. — Regtb. Groningen 30 October 1857; P. W. 3150.

10306. Wegens het beding, voorkomende in een acte van verkoop eener beklemming, dat de kooper, ter ontlasting van den verkooper de afgaande geschenken ten beloope van een en een half jaar huur benevens de loopende huur, bij de aanvaarding aan den eigenaar zal betalen, is onderworpen aan een registratieregt van 1 pct. wegens delegatie, omdat zonder dat beding, die geschenken en huur door den verkooper aan den eigenaar hadden moeten worden betaald. — M. F. 21 Maart 1846, no. 43; P. W. 88.

10307. Op de acte van koop en verkoop van het regt der vaste en altoosdurende beklemming van landerijen, waarvan de verkooper als volle eigenaar zich den eigendom heeft voorbehouden, is een registratieregt verschuldigd berekend over den koopprijs, verhoogd met het twintigvoudig bedrag der jaarlijksche huur. — M. F. 10 December 1844, no. 89; P. W. 2/1845, 44; M. F. 10 Mei 1845, no. 73; P. W. 1846, 279; anders regtb. Winschoten 24 September 1845; P. W. 2/1846, 281; Tijds. v. R. I, 243, 236; H. R. 30 October 1846; N. R. XXVI, § 8, 16; W. 759; Tijds. v. R. I, 327, 319; IV, 14, 34; P. W. 182; Regtb. Groningen 10 Oct. 1845; R. B. IX, 372; N. R. XXXVIII, § 80, 439.

10308. Indien omtrent een beklemming een dading wordt aangegaan, waarbij een opzegbare beklemming wordt geconstitueerd als vaste en onopzegbare beklemming, is het registratieregt van 4 pct. verschuldigd over het kapitaal der geconstitueerde jaarlijksche huur. — M. F. 19 April 1845, no. 58; P. W. 2/1845, 45.

10309. De acte waarbij de eigenaar en de beklemde meijer hunne betrekking onderling regelen tegen geschillen over opzegbaarheid, vererving, caduciteit en geschenken, en zulks tegen betaling door den meijer eener som in eens zonder verhooging van huur, is onderworpen aan een registratieregt van ½ pct. over de betaalde som. — M. F., P. W. 1621.

10310. Het contract tusschen den eigenaar en den beklemden meijer, waarbij wordt bepaald, dat de vererving der beklemming tot dusver beperkt tot de nederdalende lijn, zich voortaan zal uitstrekken tot alle lijnen tegen betaling van een jaar huur, is aan hypothecaire overschrijving onderworpen. — M. F., P. W. 2358.

10311. Ingeval van ruiling van eigendommen van in beklemming uitgegeven land, moet het registratieregt worden berekend over het bedrag der jaarlijksche huur, verhoogd met het gemiddeld jaarlijksch bedrag der geschenken. De grondbelasting komt daarbij niet in aanmerking, omdat niet de eigenaar, maar de dominus utilis, de meijer, als debiteur daarvan is aan te merken. — M. F. 15 Januarij 1855, no. 35; P. W. 2380.

10312. Indien het meijerregt is verkocht, en in eigendom overgedragen tegen het genot van koopprijs, en tegen een vaste huur, is bij die koop van zelf uitgesloten het regt, om de huur op te zeggen; dit is te meer waar als er een verzegelde stokleggingsbrief is opgerigt, welke doet veronderstellen, dat bij de contracterende partij de bedoeling is geweest, om het meijerregt voor altijd als vastgoed te doen overgaan. — Regtb. Assen 5 Maart 1849; W. 1278; N. R. B. II, 268.

10313. De regten aan art. 1654 ontleend, staan uitsluitend ter beoordeeling van den judex facti. — H. R. 5 December 1851; v. d. H., B. R. XIII, no. 431, 300; W. 1288.

10314. De hijpotheek op een beklemming gevestigd, gaat niet door vernietiging te niet, als de meijer eigenaar wordt van het beklemde land. — H. R. 20 Januarij 1854; Corr. XXVI, 89; v. d. H., B. R. XVIII, no. 546, 56.

10315. Indien in de provincie Drenthe in de constitutive titels van beklemmingen, wordt verwezen naar de gewoonte en het gebruik in dat landschap, moeten deze worden gekend uit de resolutie van ridderschap en eigenerfden van 4 November 1749; in het algemeen heeft in Drenthe een onopzegbaar beklemregt gegolden. — Hof Drenthe 14 September 1850; W. 1313.

10316. Een vaste onopzegbare beklemming door een der echtgenooten, onder de Fransche wetgeving aangeërfd, valt niet in de wettelijke gemeenschap, omdat zoodanige beklemming geacht moet worden onroerend goed te zijn. — Regtb. Groningen 13 Januarij 1871; W. 3319.

10317. Bij de berekening van het evenredig regt van registratie, verschuldigd wegens den verkoop van een regt van beklemming, moet de geconstitueerde vaste huur met twintig tot kapitaal gebragt, niet bij den koopprijs worden gevoegd. Dit moet ook dan niet geschieden, als het nieuw uitgegeven beklemmingen geldt. — Regtb. Winschoten 16 Julij 1845; R. B. VII, 819; Regtb. Groningen 10 Oct. 1845; R. B. IX, 372.

10318. Kinderen, wier beide ouders niet als meijers bij den eigenaar te boek zijn gesteld, hebben geen aanspraak op het regt van beklemming; zij moeten ten aanzien van den eigenaar als niet bestaande worden beschouwd. Dit is ook waar, indien de beklembrief alleen betaling van geschenken heeft gesteld ingeval van verkoop; ook kan daartegen niet afdoen de bepaling, dat indien de meijer zonder kinderen mogt sterven, het land zal vererven aan zijne naaste erven. — Regtb. Groningen 30 Junij 1848; N. R. B. I, 50; Oudeman 68, 2e, 126; Hof Groningen 12 November 1850; Oudeman 73, 2e, 131; Regtb. Groningen 26 April 1850; Oudeman 74, 2e, 133.

10319. Indien geen vaste en altoosdurende beklemming is opgerigt, doch alleen een zesjarige, doch het begin en einde der jaarmalen in het on-

zekere is geraakt, kan de eigenaar den meijer noodzaken, om met hem het begin en einde der jaarmalen uitvondig te maken en vast te stellen. — Regtb. Groningen 13 April 1849; N. R. B. I, 77; Oudeman 2e, 23.

10320. Door verzuimde tijdige overteekening en betaling van het geschenk na overlijden, kan het regt van beklemming vervallen.

De eigenaar kan niet tegelijk vorderen vervallenverklaring der beklemming en voldoening der landhuur, alsof de bevoegdheid tot landgebruik nog had voortgeduurd. — Regtb. Groningen 11 Maart 1853; N. R. B. IV, 399; Oudeman 2e, 144.

10321. Onderscheid tusschen losse en vaste beklemming. Het regt van opzage is bij vaste beklemming aan den eigenaar niet toegekend. — Regtb. Groningen 24 Februarij 1854; N. R. B. IV, 443; Oudeman 2e, 29.

10322. De beklemde meijer heeft een zakelijk regt, maar geen possessoire actie, omdat men daarvoor bezitter in den zin van eigenaar moet zijn. De beklemde meijer bezit den grond niet als of hij hem toebehoort; de meijer behoort tot die houders eener zaak van een ander, aan welke art. 612 de regtsvordering tot handhaving in het bezit ontzegt. — Regtb. Winschoten 25 Mei 1853; N. R. B. V, 78; P. W. 2700; Oudeman 2e, 111.

10323. De regtsbetrekking tusschen eigenaar en meijer, ontstaat volgens beklemregt, alleen door de inboeking van den laatsten. Tegen een niet ingeboekten gebruiker, kan geen vordering worden ingesteld tot vervallenverklaring der beklemming. — Regtb. Groningen 10 November 1854; N. R. B. VI, 402; Oudeman 2e, 151.

10324. Het staatboek van den eigenaar levert, volgens beklemregt, bewijs op. Een regthebbende verliest het regt van beklemming, als hij verzuimt zich bij den eigenaar te laten inboeken. — Regtb. Groningen 22 Junij 1855; N. R. B. VI, 415; Oudeman 2e, 172; Hof Groningen 4 November 1856; Oudeman 2e, 178; H. R. 29 Mei 1857; N. R. LVI, 94; W. 1857.

10325. Volgens beklemregt, gegrond op de staatsresolutiën, hebben kinderen, wier ouders niet beide bij den eigenaar te boek staan, geen regt op de voortzetting van het landgebruik. Ditzelfde geldt ook bij een vaste en altoosdurende beklemming. In de plaats van de inboeking kan niet komen het feit, dat de niet ingeboekte vrouw, na doode van haren echtgenoot, eenige jaren de landhuur heeft betaald. De vordering tot ontwaardverklaring is niet praematuur, indien de kinderen als erfgenamen, zich gedragen als geregtigd tot de beklemming. — Regtb. Appingedam 27 Maart 1856; Oudeman 2e, 136; Hof Groningen 9 September 1856; Oudeman 2e, 142.

10326. De bepaling van art. 1430 Burg. Wetb., is van toepassing in zake van beklemregt. — Regtb. Groningen 16 Junij 1854; Oudeman 2e, 179.

10327. Beklemde meijers, indien zij vast beklemde meijers zijn, zijn bevoegd te vorderen dat in de quitantie der betaalde huur, melding worde gemaakt van deze vastheid; zij kunnen op grond dat het woord „vaste" in vroegere quitantien door den eigenaar is doorgehaald, deze vastheid door den regter doen beslissen. De meijers die beweren een beter regt te hebben dan dat eener losse beklemming, moeten dat regt bewijzen.

Dit bewijs kan niet geleverd worden door handelingen der meijerlieden onderling, als zijnde deze ten aanzien van den eigenaar res inter alios. — Regtb. Groningen 13 November 1857; Oudeman 2e, 36; Hof Groningen 24 Mei 1859; Oudeman 2e, 43; H. R. 15 Junij 1860; W. 2184; Corr. XXXVI, 230, v. d. H., B. R. XXIV, no. 799, 188; Oudeman 2e, 48.

10328. De predikant eener hervormde gemeente, hoewel de beklemhuren, als een deel zijner bezoldiging dadelijk uit handen der meijers ontvangende, is niet verpligt tegen betaling der geschenken uit en in te boeken. — Regtb. Groningen 5 Januarij 1844; Oudeman 2e, 153.

10329. Indien een misslag is begaan in de opzage en dagvaarding ten aanzien der hoegrootheid van landerijen, welke niet zijn opgezegd, maar nevens de opgezegde door de meijers onder beklemming worden gebruikt, en als zoodanig in de exploiten vermeld, kan deze misslag bij procureursacte hersteld worden. Indien uit de geproduceerde stukken blijkt, dat een beklemming los is, dan is die opzegbaar. — Hof Groningen 11 September 1860; Oudeman 2e, 75.

10330. De eigenaar van een ongescheiden aandeel in den eigendom van beklemd land, is zonder medewerking zijner mede-eigenaren, onbevoegd tegen den meijer een vordering in te stellen, teneinde deze ongeregtigd worde verklaard tot dat landgebruik. — Regtb. Groningen 14 April 1848; Oudeman 2e, 53; Regtb. Winschoten 16 Februarij 1848; Oudeman 2e, 50.

10331. De kerkvoogden, als beheerende de eigendommen der kerkelijke gemeente, zijn bevoegd, zonder medewerking van den predikant als vruchtgebruiker, een eisch in te stellen tot ontruiming van beklemd land, aan die gemeente toebehoorende. Hoewel een eigenaar niemand als gebruiker van zijn grond behoeft te gedoogen, die niet als meijer bij hem is ingeboekt, heeft hij echter geen regt in dat geval onvoorwaardelijk de ontruiming van den grond te vorderen. — Regtb. Appingedam 25 September 1851; Oudeman 2e, 159.

10332. Hoezeer volgens algemeene beginselen van beklemregt, een eigenaar niemand op zijn grond behoeft te dulden, die niet als eigenaar bij hem is ingeboekt, moet echter de toepasselijkheid van dit beginsel dikwijls naar billijkheid en omstandigheden worden beoordeeld. Het is een beginsel van beklemregt, dat het kind bij het overlijden zijner ouders, die bij den eigenaar te boek staan, een verkregen regt heeft op de plaats, door die ouders als meijerlieden gebruikt, met dien verstande dat het kind onder aanzuivering van het daarop staand geschenk, kan vorderen bij den landeigenaar als meijer te worden ingeboekt. Bij vererving van ouders op kinderen is slechts één geschenk verschuldigd, tenzij in den constitutiven titel anders is bedongen. Dubbelzinnige bewoordingen in een beklembrief, moeten worden opgevat in den zin, die met den aard van het contract meest overeenstemt. — Regtb. Groningen 14 Junij 1861; Oudeman 2e, 183.

10333. De teboekstelling van meerderjarige erfgenamen, moet worden geacht te zijn geschied, onder tijdsbepaling, zoolang het regt van beklemming tusschen de teboek staande meijers in gemeenschap mogt worden bezeten.

Beteekenis van het woord „verwisselinge" of „wisselinge" in het Groninger beklemregt; gevolgen van den regel, dat een boedelscheiding den eigendom niet overdraagt, op de toepassing van het beklemregt. Wat is ordinaris geschenk van overdragt? — Regtb. Winschoten 19 October 1842; W. 417; Regtz. V, 92; Oudeman 51, 2e, 89.

10334. De kennisneming van plaatselijke gewoonten omtrent het beklemregt, en de beslissingen omtrent hetgeen deze medebrengen, behoort uit den aard der zaak alleen aan den judex facti. Is de inboeking als vastbeklemde meijers, op zichzelf voldoende tot bepaling van den aard der beklemming,

wat hare los- of vastheid betreft? — H. R. 15 Junij 1860; v. d. H., B. R. XXIV, no. 799, 188; N. R. LXV, § 8, 52; Corr. XXXVI, 230; W. 2184; Oudeman 2e, 48.

10335. De eigenaar heeft regt op den aanwas der beklemde landen, tenzij de meijer zijn regt daarop bewijze. Dit bewijs kan door den meijer geleverd worden door een reeks van aankomstbrieven en door de quitantie van betaalde huur. — Regtb. Groningen 5 Junij 1846; Oudeman 80 2e, 155.

10336. De eigenaar heeft het regt den vastbeklemden meijer te noodzaken, hetgeen deze buiten toestemming van den eigenaar gebouwd heeft, af te breken. — Hof Groningen 30 Junij 1840; Oudeman 83 2e, 163.

10337. Wanneer in den constitutiven titel der beklemming bepaald is, dat ingeval van versterf of overdragt van ouder op kind, een half jaar huur tot geschenk zal worden betaald, is de eigenaar niet verpligt de dochter der te boek staande meijersche met haren echtgenoot, aan welke de beklemming is overgedragen, voor één geschenk te boek te brengen, en moet mede voor den aangehuwden echtgenoot een geschenk betaald worden. — Hof Groningen 6 Maart 1855; Oudeman 2e, 106; anders regtb. Appingedam 1 Junij 1854; Oudeman 2e, 100.

10338. De hypotheek blijft op de beklemming gevestigd, ook al verkrijgt de eigenaar het regt van den beklemden meijer, en dit dus door vermenging of consolidatie is teniet gegaan; die ondergang van de gehypothekeerde zaak of van het zakelijk regt, werkt niet ten aanzien van den hypotheekhouder. — H. R. 20 Januarij 1854; P. W. 2110; v. d. H., B. R. XVIII, no. 546, 56; Hof Groningen 22 Februarij 1853; Oudeman 2e, 11.

10339. De eene partij kan niet worden genoodzaakt om met de andere partij, die den constitutiven titel niet bezit, de voorwaarden waarop het contract is aangegaan, uit te vondigen of tot onderlinge regeling te brengen. — H. R. 3 October 1851; N. R. XL, § 2, 3; v. d. H., B. R. XIII, no. 421, 175; W. 1270; Oudeman 2e, 26; Hof Groningen 26 November 1850; W. 1270; Oudeman 2e, 25; anders regtb. Groningen 13 April 1849; N. R. B. I, 78; Oudeman 21 2e, 23, 25.

10340. Een beweerde verkeerde toepassing door den regter van een onbeschreven gewoonteregt, kan hoogst genomen, niet anders dan een verkeerde oordeelvelling (mal jugé) zijn. De regter in cassatie, moet zich van alle onderzoek over de minder of meer juiste oordeelvelling onthouden. Ten aanzien van het regt van beklemming moet zulks nog meer bepaald het geval zijn. — H. R. 5 December 1851; Oudeman 2e, 132; N. R. XL, § 47, 225; v. d. H., B. R. XIII, no, 431, 300.

10341. Indien bij het vonnis is aangenomen en tot grond van beslissing gesteld, dat volgens beklemregt, het staatboek van den eigenaar bewijs oplevert, indien het door hem met eede wordt bevestigd, is daardoor duidelijk aangewezen de grond van beslissing, waarom de regter het staatboek als bewijs opleverende beschouwt, derhalve is ten aanzien der motivering van het vonnis genoeg aan het voorschrift der wet voldaan. — H. R. 5 Maart 1852; N. R. XLI, § 35, 150; W. 1314; v. d. H., B. R. XIV, no. 450, 172; Oudeman 2e, 171.

10342. Het is niet verboden aan den meijer, om een gedeelte zijner beklemming weder in onderbeklemming uit te doen. Uit de onopzegbaarheid der beklemming volgt niet, dat ook de onderbeklemming onopzegbaar moet zijn. Bij onderbeklemming oefent de meijer der oorspronkelijke beklemming, de regten van den eigenaar uit tegenover den onderbeklemden meijer. — Regtb. Winschoten 19 Januarij 1848; W. 1116; Oudeman 30 2e, 56.

10343. Jaarlijksche of op onbepaalde tijden voldaan wordende uitkeeringen, huren of pachten aan den eigenaar van goederen op erfpacht of vaste beklemming uitgegeven, zijn niet begrepen onder de lasten, welke voor de berekening van het regt bij den koopprijs van den eigendom moeten worden gevoegd. — Regtb. Utrecht 4 Junij 1841; W. 254.

10344. Bewijs van eigendom tegenover den beklemden meijer uit authentieke koopacten en door vermoedens. — Regtb. Groningen 24 Junij 1864; N. R. B. XVII, 622.

10345. Verjaring is niet toepasselijk op het gebruik maken van een bij beklembrief gemaakte reserve van terugneming der verhuurde landen door den eigenaar. De vermindering van huur aan de terugneming verbonden, behoeft niet onmiddelijk te worden aangeboden. — Regtb. Groningen 21 Mei 1865; N. R. B. XVII, 647.

10346. Exceptioneel geval, dat een eigenaar twee beklemde meijers te boek heeft. Beweerde opvolging van den erfgenaam van één dier meijers in de geheele beklemming en overdragt daarvan voor het geheel. — Regtb. Groningen 29 Junij 1866; N. R. B. XVIII, 666; W. 3098.

10347. Caduciteit van een regt van beklemming door ontstentenis van daartoe geregtigde erfgenamen. Ten onregte beweerde koop van het regt van den overleden meijer, zonder plaats gehad hebbende overboeking. — Ontzegging van den eisch tot opheffing der op de beklemming gevestigde bezwaren als gevolg van de caduciteit. — Regtb. Groningen 7 Junij 1867; N. R. B. XIX, 680.

10348. Bij een vaste en altijddurende beklemming mag de meijer op het land bouwen of timmeren, zonder vergunning daartoe van zijn eigenaar te hebben bekomen. — Regtb. Winschoten 29 Mei 1850; W. 1143; Oudeman, 89, 2e. 168.

10349. In Drenthe bestond het vererven van het meijerregt in alle lijnen, dus een vaste erfelijke, niet opzegbare beklemming, waarmede in verband staat de bepaling van collatie en gaven, en de reserve van de veenen en de slagen. — Hof Drenthe 14 September 1850; P. W. 2106; Tijds, v. R. VIII, 259, no. 291; N. R. B. III, 484; W. 1313.

10350. Indien een meijer sedert meer dan honderd jaren bij geregelde opvolging zijner voorgangers in het gebruik van het land is, doch door den eigenaar aangesproken wordt tot verlating, op grond dat de beklemming opzegbaar zou zijn, behoeft de meijer niet te bewijzen, dat hij een vaste en onopzegbare beklemming heeft, doch moet de eigenaar het opzegbare der beklemming bewijzen. — Hof Groningen 19 September 1854; W. 1579; Oudeman 2e, 32.

10351. Opzegging van in beklemming uitgegeven land kan niet anders geschieden als alleen, indien de beklemming los is. Een misslag in de dagvaarding begaan, ten opzigte van de hoegrootheid der landerijen nevens de opgezegde in beklemming gebruikt wordende, kan bij procureursacte worden verbeterd, zoodat dit voor een wijziging, niet voor verandering van den eisch is te houden. — Regtb. Groningen 10 Julij 1857; N. R. B. IX, 567; Oudeman 2e, 84.

10352. Het algemeen beginsel van beklemregt, dat geen eigenaar iemand op zijn grond behoeft te dulden, die niet is ingeboekt, gaat niet altijd op, maar moet naar billijkheid en omstandigheden worden beoordeeld. — Voor de inboeking van een kind in de beklemming van zijne ouders geen termijn gesteld zijnde, zoo moet de vertraging van die inboeking naar omstandigheden worden beoordeeld; voor de inboeking bij vererving is slechts één ge-

schenk verschuldigd, tenzij, bij den constitutiven titel anders mogt zijn bepaald. — Regtb. Groningen 14 Junij 1861; N. R. B. XII, 159.

10353. Naast het beginsel, dat een eigenaar op zijn grond niemand behoeft te dulden, die niet als meijer bij hem is ingeboekt, staat een ander, dat het kind bij het overlijden zijner ouders, die bij den eigenaar als meijers te boek stonden, een verkregen regt heeft op de plaats door de ouders als meijerlieden gebruikt, onder verpligting tot voldoening der geschenken tot inboeking. Voor de inboeking van een kind in de beklemming van zijn ouders geen termijn gesteld zijnde, zoo moet de vertraging van die inboeking naar omstandigheden worden beoordeeld. — Hoezeer een gedaan aanbod van penningen om de inboeking te erlangen onvoldoende zij, bestaat daarom nog geen grond om den eisch tot ontruiming toe te wijzen, maar kan nog een termijn verleend worden om het werkelijk verschuldigde te voldoen. — Hof Groningen 18 November 1862; N. R. B. XIV, 464.

10354. Vervallen verklaring van meijerregt op grond van wanbetaling en verzuimde inboeking. — Regtb. Groningen 24 April 1863; N. R. B. XV, 318.

10355. De bepaling in een beklembrief luidende: „bijaldien de eigenaar of namaals deszelfs regtverkrijgenden mogten resolveren de landerijen onder de plaats gehoorig tot zijn eigen gebruik naar zich nemen, mits op de landregtelijken tijd tegen Gregori opzage geschiedende," heeft tengevolge, dat de eigenaar ten allentijde de beklemming kan opzeggen. — Hof Groningen 21 Februarij 1866; N. R. XVII, 55.

10356. Wanneer in de provincie Groningen den eigendom van eenig land is verkocht, met vermelding, dat het bij een bepaald persoon wordt gebruikt, zullende 's jaars tot vaste huur doen een daarbij opgegeven geldsom, is slechts de bloote eigendom afgescheiden van het regt van beklemming verkocht. — Regtb. Groningen 18 December 1866; R. B. XII, 625.

10357. De aard eener beklemming wordt ten opzigte van den eigenaar niet veranderd, omdat het regt van beklemming onder de onroerende zaken behoort. Onder de vroegere staatsresolutiën mogt een meijer het land onder beklemming bij hem wordende bezeten niet vervreemden, zonder toestemming van den eigenaar. — Regtb. Appingedam sine die; W. 2463.

10358. De beklemde meijer kan niet gelijkgesteld worden met een detenteur precaire, hij bezit niet voor een ander maar voor zich zelven. Het betalen van grondpacht is niet overeen te brengen met het begrip van beklemming. — Regtb. Appingedam 28 Januarij 1858; W. 1979; Oudeman 2e, 115; H. R. 16 December 1859; W. 2127; Oudeman 2e, 118; Regtb. Appingedam 23 December 1858; W. 2176.

10359. Het is niet geheel strijdig met het beklemregt, dat ingeval van vererf en versterf, een af- en aangaand geschenk gevorderd wordt.

Volgens dit regt geldt het beginsel, dat een eigenaar niemand op zijn grond behoeft te gedoogen, die niet bij hem als meijer is ingeboekt; maar tevens dat het kind bij het overlijden zijner ouders, die bij den eigenaar als meijers te boek staan, een verkregen regt heeft op de plaats, door die ouders als meijers gebruikt, doch onder verpligting tot voldoening der geschenken tot inboeking. — Hof Groningen 18 November 1862; Opm. en Med. XV, 310.

10360. De eigenaar is bevoegd om buiten den beklemden meijer, actiën in te stellen wegens weggraving van zijn land door derden. — Regtb. Groningen 7 December 1866; N. R. B. XVIII, 681.

10361. Het aanbod van geschenken eerst verschuldigd geworden door den verkoop eener beklemming na het overlijden van den eigenaar, kan evenwel gedaan worden ten sterfhuize aan de erven van den eigenaar in eens.

Voorafgaand consent van den eigenaar tot verkoop, is niet noodig bij vaste, altoosdurende beklemmingen, in wier constitutiven titel de geschenken van overdragt zijn geregeld.

Na collective inboeking nominatim van twee meerderjarige meijerlieden geene ehelieden, is het geschenk voor deletie van één dier meijerlieden op zich zelve zonder meer in het beklemregt niet bekend.

Bij zoodanige collective inboeking moet de ondeelbaarheid van het beklemregt in het oog worden gehouden, tenzij en voor zooverre mogt blijken, dat door partijen daarvan wordt afgeweken, zoodat door het kinderloos overlijden van een der meijers van eene niet in de zijdlinie verervende beklemming de andere meijer eo ipso en van zelve wordt meijer in solidum.

In cas van verkoop is alsdan naar staatsresolutiën slechts verschuldigd een jaar huur voor uit- en een jaar huur voor inboeking als geschenk.

De hoegrootheid en kadastrale omschrijving van aan beklemregt onderworpen landerijen niet bepaald zijnde tegengesproken, moet voor waarheid worden gehouden. — Hof Groningen 12 Januarij 1869; W. 3098.

10362. De actio finium regundorum bij de tegenwoordige wet aan iederen eigenaar toegekend, is ook competerende aan den vastbeklemden meijer tegen zijnen vastbeklemden nabuur, in dien zin, dat medewerking of overroeping der wederzijdsche eigenaren der belemmerde beklemde landen geene conditio sine qua non kan worden geacht. — Regtb. Winschoten 28 Maart 1855; W. 1636; N. R. B. VI, 383; Tijds. v. R. X, 347, no. 828; P. W. 2601; Oudeman 2e, 121.

Art. 1655.

10363. A. van Berchuys. De juribus quae in omni societate valent. — Gron. 1820.

10364. B. Donker Curtius. De societatibus. — L. B. 1826.

10365. G. A. H. van Tuerenhout. De contractu societatis secundum juris Romani et codicis Napoleontici principia. — L. B. 1832.

10366. P. Kruyff. De societate ex principiis juris hodierni. — L. B. 1835.

10367. Mr. A. S. van Nierop. De leer der regtspersonen toegepast op maatschappen. — N. R. Jaarb. VIII, 297.

10368. Maatschap of vennootschap volgens wettelijke bepalingen en regterlijke uitspraken verklaard. — Utrecht 1850.

10369. Mr. J. G. Kist. De maatschap of vennootschap, beginselen van Nederlandsch Burgerlijk en handelsregt omtrent de verschillende soorten van vennootschappen. — Amsterdam 1863.

10370. Mr. J. G. Kist. Over het begrip van vennootschap. — Themis 2e, II, 205.

10371. Al of niet geoorloofdheid van een beding in een vennootschap met kansovereenkomst, tusschen vader en zoon, in een bepaald geval. — Jur. Vraagal I, 294; III, 138.

10372. Is een evenredig registratieregt verschuldigd op de acte van maatschap, indien daarbij aan den vennoot, die met het beheer wordt belast, een bijzondere belooning wordt toegekend? — Jur. Vraagal III, 350.

10373. Kan men een naamlooze vennootschap oprigten tot het volbrengen eener indijking, en dus tot een handeling niet bij het Wetb. v. Kooph. om-

schreven, als tot de daden van koophandel te behooren? — Corr. VII, 14; VIII, 17.

10374. Inbreng van vastgoed in eene vennootschap door een derde, die gezegd wordt medevennoot te zijn, tegen eene vaste jaarlijksche uitkeering uit de winsten der vennootschap, aan hem of bij zijn overlijden aan zijne echtgenoote, is onderworpen aan een evenredig registratieregt, omdat het is de afstand van vastgoed tegen lijfrente en niet tegen gemeenschappelijke winst. — M. F. 28 Maart 1863, no. 39; P. W. 4404.

10375. De bepaling in een acte van vennootschap, dat tot adsistentie van een der twee vennooten, een derde, bij de acte tegenwoordig, tegen een aandeel in de winst en verlies wordt benoemd, maar niet aansprakelijk vennoot zal zijn, is onderhevig aan een registratieregt van 1 pct., omdat daarin een overeenkomst tusschen de vennootschap en een derde is vervat. — M. F. 14 Februarij 1854; P. W. 2/1853, pag. 318.

10376. Op acten van maat of vennootschap worden dikwerf aanzienlijke sommen voor evenredig registratieregt geheven; kunnen die ook bespaard worden, zonder de overeenkomst te schaden? — W. de Gelder, Adv. II, 155.

10377. Op een acte houdende wijzigingen in een bestaan blijvende overeenkomst van maatschap, is slechts een vast registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 5 Oct. 1860, no. 14; P. W. 3643.

10378. De assurantie maatschappijen moeten onder de maat- of vennootschappen worden gerangschikt. — M. F. 5 Maart 1856, no. 72; P. W. 2721; M. F. 21 Augustus 1868, no. 51; P. W. 5286.

10379. Een vennootschap onder een firma is een eigen zelfstandig persoon, geheel afgescheiden van hare vennooten. — Regtb. Amsterdam 21 Januarij 1857; W. 1855; P. W. 2926.

10380. Een onderhandsche acte waarbij men zich verbindt, jegens een ander, om hem te doen participeren voor een zeker aandeel in een later te verkrijgen industriële onderneming, constateert een deugdelijk en regtens verbindend contract. — Regtb. 's Gravenhage 28 Mei 1852; W. 1337.

10381. Het bestaan eener vennootschap, kan tusschen vennooten, ook bewezen worden door andere bewijsmiddelen, buiten een schriftelijke acte. — Regtb. Groningen 11 Sept. 1846; N. R. XL, § 93, 440.

10382. Men kan lid van een maatschap zijn, en zich op eigen naam verbinden in zaken, bij wier volbrenging de maatschap belang heeft. — Regtb. Groningen 5 November 1852; N. R. B. IV, 394.

10383. De afwezigheid van één vennoot is niet voldoende, om de vennootschap van alle vergoeding tot vrijwaring te ontslaan. — Regtb. Amsterdam 2 Mei 1854; N. R. B. IV, 464.

10384. Oprigting eener onderlinge waarborgmaatschappij, zonder koninklijke bewilliging. Onverbindbaarheid van art. 1 Kon. Besl. van 16 Julij 1830 (St. no. 54). — Hof N.-Holland 24 Februarij 1853; N. R. B. III, 104.

10385. Art. 1 van het Kon. Besluit van 16 Julij 1830 (St. 54), verbiedende de oprigting der aldaar omschreven maatschappijen, zonder voorafgaande Koninklijke goedkeuring, — als zijnde een voorschrift van politieregt tot 's Konings grondwettige bevoegdheid behoorende, is van verbindende kracht.— H. R. 24 Mei 1853; W. 1491; N. R. XLIV, § 83, 363; v. d. H., Gz. XII, no. 571, 41.

10386. Bij Kon. Besluit kan niet worden voorgeschreven de wijze, waarop burgerlijke overeenkomsten, bepaaldelijk onderlinge waarborgmaatschappijen of dergelijke vereenigingen, zullen moeten worden aangegaan. — Hof N.-Holland 14 Februarij 1853; W. 1411.

10387. Tegen de beslissing van den judex facti, dat een maatschappij naar den inhoud van haar reglement, geen naamlooze vennootschap van koophandel is, kan in cassatie niet worden opgekomen.— H. R. 27 April 1855; W. 1648; v. d. H., B. R. XIX, no. 599, 257.

Art. 1656.

10388. De verkoop door eenige concessionarissen ter indijking van een polder, medeleden van de maatschappij daartoe opgerigt, aan een ander medeconcessionaris en medelid der maatschappij van al hunne regten en voordeelen, uit hun lidmaatschap en die maatschappij, en uit de verkregen concessie voortvloeijende, voor een bepaalde som is onderworpen aan een registratieregt van 4 pct., omdat onroerende goederen het hoofdonderwerp der onderneming zijn. — M. F. 27 Februarij 1847, no. 83; Tijds. v. R. II, 169, no. 304.

10389. Een deelgenootschap voor een bepaald getal loterijbriefjes voor gemeene rekening, bevat niets ongeoorloofds. — H. R. 9 Febr. 1849; v. d. H., B. R. X, no. 333, 265; N. R. XXXII, § 54, 201.

10390. Art. 1 van het Kon. Besl. van 16 Junij 1830 (St. 54), verbiedt alleen het oprigten van de daargenoemde maatschappijen zonder goedkeuring des Konings, doch niet de voortzetting van het beheer van een zonder die goedkeuring opgerigt vennootschap, nadat het feit dier oprigting reeds bij regterlijk gewijsde werd gestraft. — Regtb. Amsterdam 5 Februarij 1857; W. 1854.

10391. Het ongeautoriseerd bestaan en doen werken eener maatschappij of societeit, tot welker oprigting ingevolge Kon. Besluit van 16 Junij 1830 (St. 54), de Koninklijke goedkeuring vereischt was, moet volgens de bedoeling van dat besluit, evenzeer voor verboden en strafbaar gehouden worden als de ongeautoriseerde oprigting zelve. — Hij, die gestraft zijnde wegens ongeoorloofde oprigting, niettemin ongeautoriseerd blijft voortgaan met het doen bestaan en werken derzelfde maatschappij, maakt zich aan vernieuwde overtreding schuldig, zonder dat de reeds ondergane bestraffing wegens de oprigting, hem tot de strafbevrijding wegens deze zijne nieuwe handelingen kan verstrekken. — H. R. 22 April 1857; N. R. LV, § 61, 303.

Art. 1660.

10392. Vennootschap van burgerlijken aard onder zekere benaming of firma; — wijze van haar te dagvaarden. Hoe wordt zij vertegenwoordigd in regten? — Kantg. no. 4, Amsterdam 25 Mei 1852; N. R. B. II, 635.

Art. 1661.

10393. De acte van maat- of vennootschap, is aan een vast registratieregt van *f* 2,40 onderworpen, wanneer zij geen verbindtenis tot betaling, ontheffing of overgang tusschen de vennooten of andere personen bevat. — M. F. 19 Junij 1869, no. 54; P. W. 5506.

10394. De afstand van aandeelen in maatschappijen van koop en geldhandel, tegen een wekelijksche uitkeering gedurende tien jaren, die ophouden zal indien de afstand doende vroeger mogt overlijden, is onderhevig aan het regt van 2 pct. over tien jaren. — M. F. 28 Februarij 1846, no. 106; Tijds. v. R. I, 134, no. 138.

10395. De bepaling dat aan een fabriekarbeider, niet tot het contract medewerkende, een zeker wekelijksch loon zal worden gegeven, is aan geen afzonderlijk regt onderhevig, omdat wel de vennooten jegens elkander verbonden zijn, maar niet jegens den arbeider. — M. F. 25 Julij 1853, no. 35; P. W. 1978.

10396. Bij inbreng in een vennootschap van goederen van verschillende waarde, ook al blijkt dat door iederen vennoot geen gelijke waarde is ingebragt, is de overdragt der goederen op de vennootschap, geen overdragt door den eenen vennoot aan den anderen; de acte blijft aan vast registratieregt onderworpen. — M. F. 26 Junij 1854, no. 60; P. W. 1/1854, 47.

10397. Wegens toetreding tot opgerigte maatschappijen van onderlinge waarborg tegen brandschade, ook al geschiedt de toetreding door meerdere personen te gelijk, is maar één registratieregt van ƒ 2,40 verschuldigd, omdat het een collective daad is, niet een individuele handeling van de personen die toetreden. — M. F. 5 Maart 1856, no. 72; Tijds. v. R. XI, 58.

10398. De bepaling in een overeenkomst van vennootschap, volgens welke het kantoor zal gehouden worden ten huize van een der vennooten, die daarvoor een jaarlijkschen huurprijs moet genieten, is geen aan de overeenkomst van vennootschap vreemde bepaling, welke aan een evenredig regt van registratie is onderworpen. — Regtb. 's Gravenhage 20 Maart 1849; W. 1034.

10399. Wanneer is op acten van wijziging van contracten van maatschap het vast regt van ƒ 2,40 verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. V, 199.

10400. Bij verkoop van een aandeel in een handelszaak tot dus verre door iemand alleen gedreven, is op dien verkoop een registratieregt van 2 pct. verschuldigd; hoezeer daardoor een maatschap ontstaat, is daarop geen afzonderlijk vast registratieregt verschuldigd, omdat dit een noodzakelijk gevolg van den verkoop is. — M. F. 21 Januarij 1859, no. 57; P. W. 2/1856, 283.

10401. Een vennootschap wordt geacht te zijn aangegaan op den bij de acte van oprigting bepaalden dag, ook dan, indien de overeengekomen inbreng alsdan niet heeft plaats gegrepen. Indien in dit geval de acte inhoudt, dat alle geschillen gedurende de vennootschap ontspruitende, zullen worden onderworpen aan de beslissing van scheidslieden, is de regtbank niet bevoegd regt te spreken op een vordering tot ontbinding der vennootschap uit hoofde van het niet-storten van den inbreng en tot vergoeding van kosten, schade en interessen deswege. Het doet daarbij niets af, dat tevens ter verzekering van een schadevergoeding de van waardeverklaring wordt gevraagd van arresten onder derden. — Regtb. Amsterdam 28 September 1843; Regtz. V, 100; R. B. VI, 216.

10402. Het beding bij een acte van vennootschap, dat de vennoot tegen een uitkeering in geld het huis, waarin het bedrijf wordt uitgeoefend, bewonen zal, is aan geen afzonderlijk of evenredig registratieregt onderworpen. — Regtb. Amsterdam 4 Junij 1850; R. B. XII, 583; W. 1143.

Art. 1662.

10403. J. G. Bosch van Drakestein. De mutuis sociorum juribus et obligationibus. — Traj. 1835.

10404. Ingeval bij een acte van vennootschap een der vennooten zich verbonden heeft tot levering der grondstoffen voor een bepaalden prijs, is als dan deswege een evenredig regt verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. I, 406.

10405. Is het regt van verkoop verschuldigd, als in een vennootschap onroerend goed wordt ingebragt met hypotheek bezwaard, en de vennootschap die hypotheek ten haren laste neemt? — W. de Gelder, V, 106.

10406. Geldleening onder den naam van inbreng in een vennootschap bij wijze van geldschieting. — W. de Gelder V, 486.

10407. Inbreng van het genot van vaste goederen tegen een bepaalde, door de vennootschap te betalen afzonderlijke vergoeding, of meerder genot uit de kas, stelt geen huur, noch ook een overeenkomst met derden daar; deswege is geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 12 Januarij 1857, no. 32; P. W. 2/1856, 282.

10408. De inbreng van roerende goederen met beding, om daarvoor een bepaalde som uit de gemeenschappelijke kas te genieten, en de inbreng van het genot eener geldsom, behooren niet tot de overeenkomsten tusschen de vennooten onderling of tusschen andere personen; daarvoor kunnen dus geen afzonderlijke regten van registratie worden gevorderd. — M. F. 13 Augustus 1857; P. W. 2927.

10409. Indien bij latere acte tusschen bestuurders eener maatschappij, aan eenige actionarissen tegen cessie van fabriekgebouwen, actiën in de maatschappij worden uitgereikt, ontstaat geen inbreng, maar in betalinggeving waarvoor registratieregt ad 4 pct. en regt van overschrijving van ½ pct. verschuldigd is. — M. F. 24 Junij 1858, no. 62; P. W. 3186.

10410. Bij overdragt van machineriën door sommige vennooten tegen betaling der waarde aan andere vennooten, om in de vennootschap te worden gebruikt, is een evenredig registratieregt van verkoop verschuldigd. — M. F. 10 Julij 1862, no. 38; P. W. 4011.

10411. Geldleening onder den naam van inbreng in een vennootschap bij wijze van geldschieting, is onderworpen aan het evenredig regt van schuldbekentenis. — M. F. 9 Januarij 1861, no. 42; P. W. 3797.

10412. Al hetgeen tot het wezen der overeenkomst van maatschap behoort, is aan geen afzonderlijk registratieregt onderworpen. Al gaat door den inbreng, de eigendom of genot der ingebragte zaak, van den vennoot op de maatschap over, zoo blijft die overgang evenwel vrij van evenredig regt. — M. F. 11 October 1852, no. 58; P. W. 1808; M. F. 13 Augustus 1857, no. 59; P. W. 2927.

10413. De inbreng behoeft niet dadelijk bij de oprigting plaats te hebben, zij kan bij latere acte worden gedaan, zonder dat die acte aanleiding geeft tot hooger regt dan 80 ct., indien echter de inbreng in andere goederen geschiedt, is daarop het registratieregt van in betalinggeving verschuldigd. — Regtb. Assen 8 November 1852; P. W. 1802; H. R. 13 Mei 1864; P. W. 4464; N. R. LXXVII, § 5, 29.

10414. De artt. 1540 vgg. zijn ook van toepassing bij vrijwaring, voorzien bij dit art. — Regtb. Utrecht 24 December 1847; W. 895.

10415. Het inbrengen van onroerende goederen door commanditaire vennooten is niet bij de wet verboden. Die goederen kunnen niet geacht worden voor en in de plaats van gereed geld te zijn ingebragt. — Regtb. Utrecht 30 Junij 1863; N. N. II, 326.

Art. 1663.

10416. Mag de vennoot die voor een bepaalden tijd aan de vennootschap een geldelijk voorschot heeft gedaan, zonder daarvoor uitdrukkelijk renten te bedingen, later niettemin daarvan interessen vorderen, sedert den dag waarop het voorschot is gedaan? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 116.

10417. Een acte waarbij de som van deelneming door eenige vennooten verhoogd wordt, reeds daargestelde eigen werken worden ingebragt, en dat alles door de overigen wordt aangenomen, is slechts aan een vast registratieregt van 80 ct. onderhevig. — M. F. 10 November 1848, no. 34; P. W. 815.

10418. Inbreng in een vennootschap van onroerend goed, herkomstig uit een vroegere vennootschap, waarin de inbrenger geen deelhebber was. — Regtb. Breda 27 September 1861; N. N. I, 66.

10419. De enkele wil van een of meerder vennooten, is voldoende om een maatschappij te doen ophouden, maar volgens art. 1686 wordt, om van dien wil te doen blijken, een uitdrukkelijke opzegging gevorderd. — H. R. 22 December 1854; W. 1 Januarij 1855; v. d. H., B. R. XIX, no. 580***, 373; N. R. XLIX, § 65, 11.

10420. De vennoot is niet bevoegd, zijn medevennoot raauwelijks, uit een afgesloten post in de boeken der vennootschap, zonder medewerking van dien mede-vennoot opgemaakt, in regten op te roepen. — Hof N.-Holland 4 Januarij 1855; W. 1688.

10421. De bepaling in een overeenkomst van vennootschap, volgens welke het kantoor zal gehouden worden ten huize van een der vennooten, die daarvoor een jaarlijkschen huurprijs moet genieten, is geen aan de overeenkomst van vennootschap vreemde bepaling, welke aan een evenredig regt van registratie zou zijn onderworpen. — Regtb. 's Gravenhage 20 Maart 1849; W. 1034; Regtb. Amsterdam 4 Junij 1850; W. 1143.

Art. 1664.

10422. Er is geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd wegens een bepaling, in een acte van maatschap voorkomende, luidende: „bovendien behalve zijn aandeel in de zuivere winsten, worden aan den vennoot A., voor het beheer, de leiding en het toezigt over de zaken der firma, toegelegd de gewone daggelden als timmermansbaas. — M. F. 27 September 1845, no. 71; Tijds. v. R. I, 18, no. 42; R. en W. I, 606.

10423. De bepaling in een acte van maatschap, dat nader zal worden bepaald, welk honorarium of defroijement door de compagnieschap aan commissarissen en directeuren zal worden toegekend, hetzij uit de gehoopte winsten, hetzij op een andere meer algemeene wijze, is aan geen afzonderlijk registratieregt onderworpen, omdat daarbij geen bedrag wordt bepaald, maar later moet worden geregeld. — M. F. 26 Mei 1845, no. 62; Tijds. v. R. I, 134, no. 137.

10424. Het beding bij een contract van vennootschap aangegaan, dat een der vennooten, voor het hem opgedragen beheer en toezigt een jaarlijksch loon zal genieten, is niet onderhevig aan eenig afzonderlijk registratieregt. — M. F. 8 Januarij 1847, no. 62; Tijds. v. R. II, 22, no. 37.

10425. Er is geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd, noch wegens aanneming, noch wegens huur van werk en diensten op de bepaling in een acte van maatschap, dat onder de jaarlijksche kosten van beheer, een bepaalde som zal worden gebragt ten behoeve van een daarbij benoemden directeur, lid der compagnieschap en wel de eenige verantwoordelijke of solidaire deelgenoot, die zich verbindt door zuinigheid en vlijt alle pogingen tot het bevorderen der onderneming te zullen aanwenden. — Regtb. Almelo 13 November 1839; M. F. 19 April 1841; N. R. IX, § 67, 335.

Art. 1668.

10426. Het beding van vrije woning van een gedeelte van het locaal der fabriek voor een der vennooten, als gedeeltelijk loon voor het hem opgedragen beheer en toezigt, is aan geen bijzonder registratieregt onderhevig. — M. F. 8 Januarij 1847, no. 62; Tijds. v. R. II, 23, no. 38.

10427. Voor het beding, dat een der vennooten een locaal voor den gezamenlijken boekhandel zal leveren in een hem toebehoorend gebouw, tegen een jaarlijksche vergoeding, is een afzonderlijk registratieregt verschuldigd van 4 pct., over het tienvoud der jaarlijksche vergoeding. — M. F. 20 Januarij 1847, no. 57; Tijds. v. R. II, 23, no. 39.

10428. Een afzonderlijk registratieregt is verschuldigd, wegens de bepaling in een acte van maatschap, dat het kantoor gevestigd zal zijn ten huize van een der vennooten, waarvoor een bepaalde som jaarlijks in de rekening der vennootschap zal geleden worden. — M. F. 28 November 1846; Tijds. v. R. II, 23, no. 40.

10429. Indien een der vennooten hem toebehoorende goederen, bij een acte van maatschap aan het zedelijk ligchaam dier maatschappij afstaat, is geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 25 September 1847, no. 25; Tijds. v. R. II, 168, no. 302.

10430. De bepaling in een acte van maatschap, dat de fabriek en het kantoor zal gevestigd zijn in een huis aan een der vennooten toebehoorende, voor welke gebouwen een jaarlijksche bepaalde huurprijs zal worden betaald, geeft geen grond tot de heffing van eenig evenredig registratieregt. — Regtb. 's Gravenhage 20 Maart 1849; P. W. 813.

10431. De overeenkomst, waarbij een vennoot een onroerend goed aan de vennootschap verhuurt, is slechts aan vast registratieregt onderworpen. — Regtb. Amsterdam 4 Junij 1850; W. 1143; Tijds. v. R. V, 90, 303; P. W. 2/1850, 228.

Art. 1669.

10432. J. van Voorthuijsen, Jr. An socius usuras a societate petere potest pecuniae, quam mutuo illi dedit, et a quo inde die? — Traj. 1848.

10433. Mag de vennoot, die voor een bepaalden tijd aan de vennootschap een geldelijk voorschot heeft gedaan, zonder daarvoor uitdrukkelijk renten te bedingen, later niettemin daarvan interessen vorderen sedert den dag, waarop het voorschot is gedaan? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 116.

Art. 1670.

10434. Als in een vennootschap, in actien verdeeld, een onroerend goed wordt ingebragt tegen afgifte van actien, is geen evenredig regt vorderbaar, zelfs niet ingeval de vennootschap later de schuld betaalt, waarvoor het goed hypothecair was verbonden, tegen intrekking van zoovele actien als de betaalde schuld beloopt. — W. de Gelder, Adv. VIII, 151.

10435. Wegens een belooning van 3 pct. der winsten eener maatschappij aan de deelhebbers, die als commissarissen benoemd worden, toegelegd, is geen evenredig registratieregt verschuldigd. — M. F. 10 November 1848, no. 34; P. W. 814.

Art. 1673.

16436. Commissarissen of bestuurders eener societas rei certae, bij welker plan tot oprigting niets is vastgesteld omtrent het doen van rekening en verantwoording door commissarissen, kunnen niet beschouwd worden als mandatarissen van elken aandeelhouder individueel, zij kunnen alzoo niet door elken aandeelhouder worden aangesproken, althans niet zonder dat al de overigen in het geding zijn gebragt. — Regtb. Amsterdam 4 September 1849; R. B. XI, 507.

Art. 1676.

10437. Een lid eener failliet verklaarde firma, kan als zoodanig tegen die faillietverklaring in verzet komen, zonder een ander lid dier firma in het geding te brengen. — Regtb. Amsterdam 12 September 1854; N. R. B. VI, 55.

Art. 1678.

10438. Indien in een overeenkomst van vennootschap is bepaald, dat bij het overlijden van een der vennooten, diens weduwe de keus zal hebben om al of niet deelgenoot te blijven in de vennootschap, en zij als „weduwe" de keus heeft uitgebragt tot behoud van haar aandeel, blijft deze keuze, indien het tegendeel niet is bepaald, kracht en gevolg behouden in het geval dat zij daarna hertrouwt. — Regtb. Amsterdam 16 Junij 1843; N. R. XVII, § 71, 310; R. B. V, 745.

Art. 1679.

10439. De notariële acte, houdende procesverbaal eener vergadering van aandeelhouders, waarin aan een directeur ontslag wordt verleend en een ander directeur wordt benoemd met wijziging van diens belooning, is niet aan een bijzonder registratieregt onderworpen. — M. F. 21 April 1857, no. 25; P. W. 1856, 279.

10440. De vennooten zijn niet aansprakelijk voor handelingen niet tot de vennootschap betrekkelijk. — Regtb. Maastricht 8 December 1850; W. 1222.

Art. 1680.

10441. Hij, die met een lid van een vennootschap onder een firma gehandeld heeft, kan dezen niet in privé aanspreken, ook zelfs dan, als de acte van vennootschap niet openbaar is bekend gemaakt. — Regtb. Leyden 7 October 1856; W. 1800; Hof Z.-Holland 4 Mei 1857; W. 1854.

Art. 1681.

10442. Een vennootschap mag niet een schuld tegelijk erkennen en ontkennen; zij behoort te worden vertegenwoordigd door eenstemmig handelende personen. — Kantg. 's Gravenhage 16 November 1840; W. 173.

10443. De administrateur eener burgerlijke maatschap, is niet bevoegd als zoodanig voor de maatschappij in regten op te treden, doch hij is als medevennoot bevoegd, gelijk ieder ander vennoot, om afzonderlijk in regten te doen gelden, het regt uit een met de gezamenlijke vennooten door een derde gesloten overeenkomst voortspruitende. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1870; N. R. B. XXI, 290.

Art. 1683.

10444. Ontbinding eener vennootschap waarbij bedongen wordt, dat de eene vennoot al de goederen en schulden der vennootschap zal overnemen; berekening der registratieregten. — W. de Gelder, Adv. VII, 347.

10445. Heeft er overgang plaats, wanneer bij ontbinding van vennootschap aan eenen anderen dan den inbrenger een stuk goed wordt toebedeeld? — W. de Gelder, Adv. I, 175.

10446. Is er regt van verkoop verschuldigd op de acte, waarbij verklaard wordt, dat de overgebleven vennoot, krachtens de acte van vennootschap in het bezit van alle goederen, die vennootschap rakende, is gebleven tegen uitkeering aan de erfgenamen van den overleden vennoot van hun aandeel in geld? — W. de Gelder, Adv. I, 400.

10447. Besparing van regt van verkoop, als uitvoering wordt gegeven aan het beding bij acte van vennootschap, dat bij overlijden van een der vennooten, de overigen in het bezit der zaken en der firma zullen blijven. — W. de Gelder, Adv. II, 411.

10448. Moet, ingeval bij een acte van vennootschap is bedongen, dat bij overlijden van een der vennooten de vennootschap zal blijven voortduren en aan de erfgenamen alleen hun aandeel in geld zal worden uitgekeerd, bij de vervulling van het beding, een regt als voor verkoop worden geheven? — W. de Gelder III, 297.

10449. Voortzetting van een vennootschap bij overlijden van een der leden door de overgeblevenen, — afstand door de erfgenamen van den overleden vennoot van hunne regten op de vennootschap. — W. de Gelder, Adv. VI, 14.

10450. Mag bij eene acte van vennootschap worden afgeweken van het bepaalde bij art. 1683, no. 3, in verband met art. 1686 Burg. Wetb., als de vennootschap voor onbepaalden tijd is opgerigt? — W. de Gelder, Adv. VI, 141.

10451. Vennootschap. Overgang van eigendom bij overlijden van een der vennooten; een uitkeering aan de weduwe van den erflater in geld. — W. de Gelder, Adv. VI, 281.

10452. De bepaling in een acte van maatschap, dat indien een der vennooten gedurende den loop van het contract sterft, hèt door hem gefourneerd kapitaal, in vollen eigendom zal blijven aan den anderen vennoot, is aan geen afzonderlijk registratieregt onderworpen. — M. F. 13 December 1850, no. 67; P. W. 1304.

10453. De verklaring in een acte, houdende ontbinding van maatschap wegens overlijden van een vennoot, dat de overblijvende vennoot de zaak zal overnemen, krachtens een beding bij de oprigting gemaakt, is aan een afzonderlijk evenredig registratieregt van 2 pct., wegens overdragt van stand of nering onderhevig. — M. F. 16 Januarij 1849, no. 103; P. W. 1478; Regtb. Utrecht 29 Junij 1859; P. W. 3331; Regtb. Leeuwarden 15 Maart 1864; P. W. 5267; Regtb. Haarlem 27 Januarij 1857; P. W. 3035; M. F. 10 Julij 1863, no. 14; P. W. 4396.

10454. Indien in een acte van maatschap is bepaald, dat de jongste vennoot het regt heeft de zaak voort te zetten, het huis tegen bepaalden prijs, en de roerende goederen tegen taxatie over te nemen, en bij de scheiding het huis tegen dien prijs aan den bedoelden vennoot, en de contanten aan de anderen worden toebedeeld, is op die scheiding geen evenredig registratieregt verschuldigd. — M. F. 10 Aug. 1850, no. 25; P. W. 1658.

10455. Indien bij de verdeeling van het batig slot eener ontbonden vennootschap, aan een der deelgenooten contanten worden ter handgesteld, tot voldoening van schulden der vennootschap, is deswege geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 8 Junij 1853, no. 70; P. W. 2002.

10456. De volmagt op een der vennooten door de overigen verstrekt in de acte van ontbinding der maatschap, is niet aan een afzonderlijk registratieregt onderworpen. — M. F. 14 Junij 1849, no. 22; P. W. 977.

10457. Indien bij de ontbinding eener vennootschap, aan een der vennooten de vergunning wordt verleend, om den naam der firma te blijven voeren, is op zoodanige beschikking, als zijnde een afzonderlijke belastbare overeenkomst, een afzonderlijk registratieregt verschuldigd. — M. F. 31 October 1859, no. 96; P. W. 3530.

10458. De bepaling in een acte van ontbinding eener vennootschap, dat een vennoot niet aansprakelijk zal zijn voor het nadeelig saldo bij de liquidatie te vinden, is voor de toepassing der registratie niet te beschouwen als een disposition indépendante. — M. F. 24 Julij 1860, no. 89; P. W. 3644.

10459. De acte opgemaakt na overlijden van een der vennooten, waarbij de overige vennooten verklaren de vennootschap te zullen voortzetten, terwijl de weduwe van den overleden vennoot ver-

klaart afstand te doen van haar regt op de vennootschap, is onderworpen aan twee registratieregten van 80 ct. — M. F. 16 Julij 1860, no. 94; P. W. 3773.

10460. Het beding, dat een vennootschap zal zijn ontbonden, zoodra een der vennooten oordeelt, dat de andere de zaken niet naar behooren behartigt, is geldig. Zoodanige ontbinding heeft een verpligting tot schadevergoeding tengevolge, ook zonder dat de regter onderzoekt of werkelijk de vennoot de gemeene zaak niet behoorlijk heeft behartigd. — Hof Gelderland 11 Februarij 1846; H. R. 30 October 1846; v. d. H., B. R. VIII, no. 231, 152; N. R. XXVI, § 7, 13; Regtz. III, 354; R. en W. I, 223.

10461. Beding bij een acte van maat- of vennootschap, dat bij overlijden van een der vennooten de maat- of vennootschap niet zal ontbonden worden, de overblijvenden in het volle bezit van den eigendom van al wat tot de maat- of vennootschap behoort, zullen blijven; deswege is geen successieregt verschuldigd. — Regtb. Breda 15 Januarij 1856; H. R. 5 December 1856; P. W. 2838; Regtb. Amsterdam 21 Januarij 1857; P. W. 2926; anders Regtb. Leeuwarden 10 October 1848; P. W. 4231.

10462. Als bij een acte van vennootschap is bedongen, dat bij overlijden van een der vennooten, de vennootschap zal voortduren en de weduwe van den overleden vennoot alleen op een uitkeering in geld aanspraak zal hebben, is het overlijden van den man niet genoeg, om registratieregt van eigendomsovergang te vorderen. — Regtb. Amsterdam 31 December 1661; P. W. 4068.

10463. Indien een vennootschap tengevolge van faillissement der vennooten is ontbonden en de vennooten na getroffen accoord zijn gerehabiliteerd, blijft de vennootschap ontbonden. — Regtb. Amsterdam 3 October 1850; R. B. XII, 624; W. 1174.

10464. Een maatschappij of vennootschap wordt ipso jure ontbonden door het faillissement van een der vennooten. Het vonnis van failliet verklaring behoeft daarvoor niet aan de medevennooten te worden beteekend. — Regtb. Maastricht 5 October 1844; Regtz. V, 102; W 542; R. in N. IV, 228; R. B. VII, 495.

10465. Indien bij ontbinding eener maatschap, de vaste goederen worden toegedeeld aan een anderen vennoot, dan degenen, door wie de goederen zijn ingebragt, is deswege geen evenredig registratieregt van eigendomsovergang verschuldigd. — Regtb. Breda 15 Januarij 1856; P. W. 1856, 284; H. R. 5 December 1856; N. R. LIV, § 42, 198; v. d. H., B. R. XXI, no. 654, 132; Tijds. v. R. XI, 305, no. 313; M. F. 30 December 1856, no. 80; P. W. 1856, 294.

10466. De bepaling in een contract van maatschap, dat na verloop van den tijd, waarvoor het primitief is aangegaan, nog gedurende een bepaalden tijd zal blijven voortduren, ten ware de deelneming eenige tijd te voren schriftelijk zij opgezegd, is strijdig met alle denkbeelden van goede trouw en ongerijmd. — Kantg. no. 3, Amsterdam 1 December 1859; W. 2158.

10467. Het beding, dat een vennoot ingeval van faillissement van zijn medevennoot, het regt heeft een perceel tegen een bepaalde som over te nemen, is niet ongeoorloofd. — Regtb. Amsterdam 10 Januarij 1855; N. R. B. VI, 36.

10468. Ontbinding door opzegging van een der vennooten plaats hebbende gegrepen, kan de ander op grond van wanpraestatie geen ontbinding meer vragen, met vergoeding van kosten, schaden en interessen. — Regtb. Rotterdam 15 Januarij 1862; N. R. B. XIII, 54.

10469. Indien tengevolge van het overlijden van een der vennooten, minderjarige kinderen belanghebbenden in een vennootschap zijn, behoeft de acte van ontbinding dier vennootschap geen goedkeuring der arrondissements-regtbank. — Regtb. Amsterdam 30 Maart 1867; N. R. B. XVII, 701.

10470. De ontbinding eener vennootschap doet de firma niet terstond ophouden, en hoezeer een vennootschap door het faillissement ontbonden wordt, kan toch die vennootschap de zaken vereffenen, ten name derzelfde firma „in liquidatie." — Regtb. Amsterdam 31 October 1867; N. R. B. XVIII, 340, Mag. v. H. IX, 360; Hof N.-Holland 12 November 1868; Mag. v. H. X, 219.

10471. In een ontbonden vennootschap mag een overgebleven vennoot optreden tot reclame van een bate der vennootschap. — H. R. 19 December 1851; W. 1295; v. d. H., B. R. XIII, no. 435, 464.

10472. Hoezeer de enkele wil van één of meer der vennooten voldoende is om een maatschappij te doen ontbinden, wordt echter een uitdrukkelijke opzegging vereischt, om van dien wil te doen blijken. — H. R. 22 December 1854; N. R. XLIX, § 65, 63; v. d. H., B. R. XIX, no. 580, 373; Corr. XXX, 280.

10473. Ook na de ontbinding der vennootschap is elk der vennooten, die van de vereffening niet is uitgesloten, bevoegd, om tot de vereffening der zaken van de ontbonden firma in regte op te treden; de wet beschouwt voor zooveel de vereffening aangaat, de firma en vennooten als nog bestaande. — H. R. 26 November 1857; N. R. LVII, § 33, 167; v. d. H., B. R. XXI, no. 670, 370; W. 1910.

10474. Art. 1683 Burg. Wetb., is ook van toepassing op commanditaire vennootschappen. — Regtb. Dordrecht 28 December 1863; N. R. B. XIV, 580.

Art. 1684.

10475. Vennootschap en latere ontbinding met scheiding in plaats van verkoop, ter besparing van regt van verkoop. — W. de Gelder, Adv. IX, 14.

10476. Afzonderlijk registratieregt is niet verschuldigd voor de bepaling in eene acte van ontbinding eener maatschap, dat een aangewezen vennoot, met de vereffening der zaken belast zal zijn, omdat de magtiging daartoe uit de wet volgt. — M. F. 14 Junij 1849, no. 22; P. W. 977; M. F. 10 December 1857, no. 30; P. W. 2995.

10477. Als na ontbinding van maatschap een stuk onroerend goed aan een ander dan den inbrenger wordt toebedeeld, is deswege geen evenredig regt vorderbaar. — Regtb. Breda 15 Januarij 1856; P. W. 2838.

10478. Bij de vordering tot ontbinding eener vennootschap, moet ieder vennoot, hetzij werkend, hetzij commanditair, in het geding worden geroepen, en heeft elk der vennooten er belang bij, dat zulks geschiede. — Regtb. Amsterdam 3 April 1866; W. 2814.

10479. Voor een vordering tot ontbinding en liquidatie eener voor een bepaalden tijd aangegane handelsvennootschap, kan als wettige reden worden aangenomen, — zonder dat zulks in het contract vermeld zij — de omstandigheid, dat de vennooten in zoo hooggaande oneenigheden zijn geraakt, dat het gezamenlijk behartigen van gemeenschappelijke belangen onmogelijk is geworden. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1855; N. R. B. V, 274; Mag. v. H. VIII, 133.

10480. Eene overeenkomst aangegaan met de facultative bepaling van een uiterlijken termijn tot welken dezelve zal kunnen voortduren, kan niet gezegd worden voor een bepaalden tijd te zijn aangegaan.

Maatschap voor een onbepaalden tijd aangegaan eindigt door den enkelen wil van een der vennooten, zonder dat daartoe de toestemming van den medevennoot wordt vereischt.

De wet schrijft geen bepaalden vorm voor de vereischte opzegging voor, maar verstaat daaronder elke onmiskenbare verklaring van den vennoot, die de maatschap wil doen eindigen, kan dezen zijnen wil van zijn mede-vennoot. — Regtb. Amsterdam 11 October 1856; W. 1814.

Art. 1685.

10481. J. van Voorthuysen, Jr. Num in art. 1685 Cod. Civ. in alin. 1, continetur exceptio regulae in art. 1273 Cod. Civ. sancitae, in obligatione ad certam rem tradendam, periculum rei spectare creditorem, licet ea nondum sit tradita? — Traj. 1848.

10482. Mr. J. A. Fruin. Art. 1685 Burg. Wetb., beschouwd in verband met de beginselen van het Ned. Regt omtrent de risico bij de verbindtenis om te geven. — Themis 2e, VIII, 379; IX, 325.

Art. 1686.

10483. Het voorschrift van dit art. hoewel in de eerste plaats gegrond op het bijzonder belang der vennooten, is echter tevens daargesteld in het algemeen maatschappelijk belang, strekkende alzoo ter handhaving der openbare orde waarvan bij overeenkomst niet kan worden afgewezen. — H. R. 13 December 1861; W. 2342; N. N. I, 159; Corr. XXXVIII, 319; Tijds. v. R. XVI, 160, no. 13; N. R. LXIX, § 30, 256; v. d. H., B. R. XXVI, 93.

10484. In hoeverre opzegging van voor een onbepaalden tijd aangegane vennootschap, moet beschouwd worden al dan niet te goeder trouw, en niet ontijdig te zijn geschied; toepassing van de artt. 1686 en 1687 Burg. Wetb. — Regtb. Amsterdam 27 November 1863; Mag. v. H. V, 271.

10485. Een eisch tot ontbinding eener overeenkomst van vennootschap met schadevergoeding, kan niet worden toegewezen, indien de overeenkomst krachtens art. 1686 Burg. Wetb. reeds van regtswege ontbonden is. Het bestaan der overeenkomst van vennootschap is niet afhankelijk van het verleenen van octrooi, indien dit niet als voorwaarde bedongen is. — Regtb. Rotterdam 15 Januarij 1862; W. 2464.

Art. 1687.

10486. De kwade trouw of de ontijdigheid waardoor de opzegging eener voor onbepaalden tijd zonder acte aangegane vennootschap zou worden gekenmerkt, moet worden bewezen door dengenen, die zich daarop ter bestrijding der opzegging beroept. Uitlegging van art. 1687 Burg. Wetb., omtrent kwade trouw of ontijdigheid bij de opzegging van maatschap of vennootschap. Een opzegging door den medevennoot, dat de vennootschap twee dagen later zal geëindigd zijn, is geen ontijdige opzegging. — Regtb. Amsterdam 7 Mei 1863; Mag. v. H., V, 192.

Art. 1688.

10487. Indien na den dood van een der vennooten, de weduwe van den overledene bij acte verklaart afstand te doen van het regt op de vennootschap, en de overige vennooten bij diezelfde acte verklaren, dat zij de vennootschap zullen voortzetten, zijn daarop twee registratieregten van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 16 Julij 1860, no. 94; P. W. 3773; Tijds. v. R. XVI, 124, no. 39.

10488. Ontbinding eener vennootschap. Overdragt door den eenen vennoot aan den anderen van zijn aandeel in de baten, zonder artikelsgewijze omschrijving der roerende goederen. Verwijzing te dien aanzien naar de opgemaakte balans. — M. F., P. W. 4396; anders W. de Gelder, VIII, 205.

10489. Indien in een acte van vennootschap is bepaald, dat bij overlijden van een der vennooten, de associatie tusschen den langstlevende met de erfgenamen van den eerst overleden voortduurt, dan geldt die bepaling ook wanneer die erfgenamen minderjarig zijn, en de erfenis is aanvaard onder benefice van inventaris. — Hof N.-Holland 10 Julij 1867; W. 2926; R. en W. XIX, 447; anders Regtb. Amsterdam 25 Maart 1867; W. 2929; Mag. v. H. IX, 291.

10490. Bij beding in een acte van vennootschap, dat bij overlijden van een der leden, diens weduwe of erfgenamen, uit de vennootschap, die door de overblijvende leden kan worden voortgezet, tredende, alleen regt zullen hebben op een aandeel in geld, naar de op te maken balans, is geen registratieregt van verkoop vorderbaar, als bij acte die uittreding plaats heeft tegen uitkeering in geld. — H. R. 5 December 1856; W. de Gelder, Adv. VIII, 143; v. d. H., B. R. XXI, no. 654, 132; N. R. LIV, § 42, 198.

10491. Ofschoon erfgenamen, zoowel minderjarigen als meerderjarigen, krachtens testament verpligt kunnen zijn in een vennootschap te blijven, worden daardoor de minderjarigen niet onderworpen aan de regtsmagt van scheidslieden, in de acte van vennootschap vastgesteld. — Regtb. Amsterdam 9 Junij 1868; N. R. B. XIX, 118.

10492. De bepaling dat bij overlijden van een der vennooten, zijn weduwe in de vennootschap kan blijven, mits het geheele kapitaal, volgens de balans aan haren man toekomende, in de vennootschap latende, doch dit niet verkiezende zich moet tevreden stellen met de uitkeering van haar mans aandeel, en daartegen al de activiteiten aan de vennootschap verblijven, is niet onderhevig aan eenig evenredig registratieregt. — Regtb. Amsterdam 31 December 1861; P. W. 4068.

Art. 1689.

10493. Scheiding van de bezittingen eener vennootschap, aangegaan zonder dat daarvan een acte was opgemaakt, of althans bekend was; bewijs van mede-eigendom. — W. de Gelder, Adv. IV, 436.

10494. Bij eene acte van scheiding eener maatof vennootschap, welke gezegd wordt tusschen de deelgenooten te hebben bestaan, behoeft niet door een acte bewezen te worden het bestaan der maatof vennootschap, deze mag ook bij mondelinge overeenkomst worden opgerigt. — M. F. 29 Junij 1866, no. 3; P. W. 4917.

10495. Evenredig registratieregt (behalve in geval van overbedeeling) is niet verschuldigd, indien bij de ontbinding eener maatschap, aan een der vennooten onroerende goederen worden toebedeeld, welke door een anderen vennoot zijn ingebragt. Bij de oprigting eener maatschap, brengt de inbreng van goederen eigendomsovergang te weeg, maar die inbreng behoort tot het wezen van het contract en is slechts aan een vast regt onderworpen.

Eenmaal gemeenschap bestaande, wordt de verdeeling in dit zoowel als in andere gevallen declaratif, non attributif de propriété. — M. F. 27 Julij 1846, no. 14; Tijds. v. II, 24, no. 41.

10496. Op de acte van scheiding eener ontbonden vennootschap tusschen twee vennooten, waarbij alle baten en lasten aan een der vennooten worden toegescheiden, is een registratieregt van 2 pct. verschuldigd over de helft der koopmansgoederen en lasten. — M. F. 31 Oct. 1859, no. 96; P. W. 3529.

10497. De verdeeling van de goederen der maatschap bij de acte van ontbinding, geeft, indien er geen overbedeeling plaats heeft, geen aanleiding tot de heffing van een afzonderlijk registratieregt. — M. F. 29 November 1852, no. 123; P. W. 1806.

10498. Uit de bepaling van dit art. volgt niet, dat een vennoot geen andere vordering tegen zijn vennoot zou mogen instellen. — H. R. 28 November 1856; Corr. XXXI, 329; W. 1807; v. d. H., B. R. XXI, no. 653, 117; N. R. LIV, 340, 179.

10499. Door de artt. 32 en 33 W. v. K., wordt niet gederogeerd aan de artt. 1112 en 1689 Burg. Wetb., met dat gevolg, dat geen vordering tot scheiding ontvankelijk is zoolang geen vereffening is voorafgegaan. — H. R. 29 Oct. 1869; W. 3159.

10500. De actie tot scheiding en deeling eener ontbonden vennootschap onder eene firma, wordt ten onregte niet ontvankelijk verklaard, op grond dat zij is ingesteld vóór den afloop der liquidatie. — Hof Limburg 22 Februarij 1869; anders Regtb. Maastricht 12 December 1867; W. 3118.

10501. Er is geen evenredig regt van registratie verschuldigd op de acte van ontbinding en scheiding eener maatschap, indien daarbij vast goed, dat door een der vennooten in een maatschappij is ingebragt, bij de ontbinding aan een anderen vennoot wordt toebedeeld. — Regtb. Breda 15 Januarij 1856; P. W. 2838; H. R. 5 December 1856; W. 1807; P. W. 2838; N. R. LIV, § 42, 198.

10502. Het bij handelsvennootschappen gebruikelijk beding, dat de overblijvende vennoot alle roerende en onroerende goederen tegen uitkeering der halve waarde, volgens balans zal overnemen, levert ook na de vervulling dier voorwaarde, geen grond op tot heffing van evenredig registratieregt van mutatie en overschrijving, indien niet blijkt van overboeking. — Regtb. Haarlem 27 Januarij 1857; W. 1834; Regtb. Utrecht 29 Junij 1859; P. W. 3331; Tijds. v. R. XIV, 14, no. 22.

10503. Indien een vennootschap onder een firma, welker twee leden gelijkelijk regt hadden op beheer, wordt ontbonden, en de liquidatie inzonderlijk gevoerd schijnt, of welligt uitsluitend gevoerd is door den eenen vennoot, kan die laatste door den anderen gewezen vennoot, niet raauwelijks in regten worden aangesproken tot rekening en verantwoording, met uitkeering van saldo.

Tusschen gewezen vennooten kan slechts de actie tot scheiding en verdeeling worden ingesteld. De rekening door den een, aan den ander, of overenweder te geven rekening, is van dat scheidingsproces een onderdeel. Het feit van onthouding van het regt tot liquideren door een der vennooten, maakt daarin geen verandering. — Arbitrale uitspraak Amsterdam 26 October 1870; April 1871; W. 3321.

10504. De actio pro socio behoeft niet altijd te strekken tot rekening en verantwoording; zij kan ook zoo worden ingesteld, dat men, ter zake eener ontbonden vennootschap, zijn gewezen vennoot raauwelijks tot betaling van het verschuldigde dagvaart. — Regtb. Leiden 18 Mei 1847; W. 835.

Art. 1690.

10505. A. J. H. W. van Heeckeren van Nettelhorst. De universitatibus quae vulgo markengenootschappen dicuntur. — Traj. 1807.

10506. J. Pols. De corporibus moralibus. — L. B. 1849; beoord. door mr. F. A. T. Weve, Themis X, 635.

10507. P. B. J. Vegilin van Claerbergen. De juribus summi imperantis in societates ecclesiasticas. — Fran. 1833.

10508. L. J. Vos. Specimen quo quaeritur utrum universitas delicta admittere atque puniri possit nec ne. — Gron. 1837.

10509. T. Graham van Gorkum. De corporibus moralibus. — L. B. 1839.

10510. A. van de Graaff. De jure terrarum illarum incultarum, quae a societatibus Marken dictis, possidentur. — L. B. 1824.

10511. H. G. Quarles van Ufford. Proeve eener beschouwing over de gemeente als burgerlijk persoon. — Leiden 1849.

10512. Jhr. mr. C. J. van Nispen tot Pannerden. Het regt van vereeniging en de burgerlijke regtsbevoegdheid van vereenigingen als regtspersonen beschouwd. — Leyden 1853; beoord. N. R. Bijdr. III, 384; door mr. J. de Witte van Citters, Themis XIV, 567; door mr. J. G. A. Faber, Gids 1853, 449.

10513. F. A. J. van Lanschot. Stichtingen als regtspersonen beschouwd. — Leiden 1856, beoordeeld N. R. Bijdr. VI, 208; door mr. A. A. de Pinto, Themis 2e IV, 287.

10514. Mrs. P. M. Nolthenius en B. J. Ploos van Amstel. Het regt van vereeniging en vergadering in Nederland. — Amsterdam 1849, beoord. Jaarb. XII, 173.

10515. Mr. H. van Sonsbeeck. Over de wijze van daarstelling van kanalen en wegen of dergelijke ondernemingen, òf onder den vorm eener naamlooze maatschappij, òf onder dien van een zoogenaamd zedelijk ligchaam, waarover handelt titel X, boek III, B. W. — Themis I, 148.

10516. Mr. A. S. van Nierop. De leer der regtspersonen toegepast op maatschappen. — N. R. Jaarb. VIII, 297.

10517. Mr. T. Graham van Gorkum. Verhandeling over het burgerlijk regt ten aanzien van zedelijke ligchamen. — N. R. Jaarb. VII, 531, VIII, 625.

10518. Mr. C. A. van Enschut. Over de bevoegdheid der markgenootschappen, om de markgronden door afsluiting te bevrijden van het weiden van vee uit de aangrenzende buurschappen, overeenkomstig de bestaande wetten. — Gron. 1818.

10519. G. van Tienhoven. Beschouwingen over regtspersoonlijkheid. — Utrecht 1866.

10520. Mr. J. van Hall. Een paar vragen betrekkelijk het verleenen van regtspersoonlijkheid aan de vereeniging „tot heil des volks." — N. R. B. VII, 318.

10521. Mr. J. L. Melchers. Zieken- en begrafenisfondsen uit een civiel regterlijk oogpunt beschouwd. — Themis XI, 30.

10522. Jhr. mr. C. Backer. Iets over Gooiland, de regten van het domein als eigenaar en der gebruikers. — Amst. 1838.

10523. Jhr. mr. C. Backer. Wie zijn de geregtigden tot het gebruik van de gemeente van Gooiland. — Regtsg. Jaarb. II, 246.

10524. Kan de directeur eener na de wet van 22 April 1855 (St. 32) opgerigte en niet volgens art. 5 dier wet erkende onderlinge verzekeringsmaatschappij, als zoodanig in regten optreden? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 23; H. R. 20 Oct. 1865; W. 2736; Regtb. Groningen 13 Febr. 1865; W. 2742; M. v. J., W. 2727, 2728.

10525. Moet eene vereeniging, opgerigt vóór de wet van 22 April 1855 (St. 32), de veranderingen die zij maakt in hare statuten, onderwerpen aan de goedkeuring van den koning of aan de wetgevende magt, op straffe van verlies van hare regtspersoonlijkheid? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 29.

10526. Kan een notaris een acte verlijden, waarbij het zedelijk ligchaam of de openbare instelling waar-

van hij voorzitter is, partij is? — Ja. — W. de Gelder, Adv. I, 421.

10527. Bepalingen ter bevordering van het ontginnen van woeste gronden. Wet van 16 grasmaand 1809 (van de Poll 441). Wet bepalende de wijze van stemmen bij marken, communiteiten, en andere gemeenschappelijke administratiën van landen en gronden, van 10 Bloeimaand 1810 (van de Poll 475).

10528. De acte van oprigting van een zedelijk ligchaam is onderworpen aan een vast registratieregt van 80 ct., en niet aan een regt van ƒ 2.40 verschuldigd op „actes de societé," omdat daaronder alleen maat- en vennootschappen worden verstaan, waartoe zedelijke ligchamen niet kunnen worden gebragt. — M. F. 18 September 1865, no. 52; P. W. 4843.

10529. Kan een zedelijk ligchaam auteur zijn? — Ja. — Kan het, volgens de wet van 25 Januarij 1817 (St. 5), kopyregt uitoefenen? — Ja? — Regtsg. Adv. VI, 128.

10530. De overeenkomst tusschen de besturen van twee openbare instellingen betrekkelijk de kosten van onderhoud van goederen voor de openbare dienst bestemd, is eene acte d'administration publique, en alzoo vrij van de formaliteit van registratie. — M. F. 26 Aug. 1864, no. 33; P. W. 4543.

10531. Een associatie voor gemeene rekening is niet evenals een gewoon vennootschap, een zedelijk ligchaam, onderscheiden van de personen waaruit het is zamengesteld. — Regtb. Maastricht 31 Maart 1854; N. R. LII, § 92, 425.

10532. De acten van markgenootschappen zijn onderhandsche acten, die woordelijk moeten worden overgeschreven voor zoover zij wederzijds verbindend zijn. De ontwerpen van verdeeling door een commissie opgemaakt, waarop een toetreding der markgenooten volgen moet, moeten ook worden overgeschreven. — M. F. 20 April 1858, no. 15; P. W. 3187.

10533. De art. 1401, 1402 en 1403, zijn toepasselijk op zedelijke ligchamen: zij moeten naar ons regt geacht worden door hun bestuur te kunnen handelen animo et intellectu. — H. R. 26 October 1860; Corr. XXXVI, 230; N. R. LXVI, § 9, 47; v. d. H., B. R. XXIV, no. 809, 307.

10534. Onder de zedelijke ligchamen bij art. 1690 bedoeld, kunnen en moeten ook de Drenthsche markgenootschappen worden begrepen, en zulks zoowel in het algemeen, als spetiaal ten opzigte van degenen der markgenooten, tegen welke een ander markgenoot tot scheiding en deeling der marke, in regten wil optreden. — Hof Drenthe 21 Maart 1840; R. in N. II, 357; Regtz. V, 107; N. R. XIII, § 69, 286.

10535. Marken of markgenootschappen zijn zedelijke ligchamen, geen afdeelingen van gemeenten. Het zijn geen openbare besturen, hunne besluiten en handelingen zijn geen authentieke acten afkomstig van ligchamen met openbaar gezag bekleed, daaraan kan de bewijskracht bij artt. 1907 en 1908 bedoeld, niet worden toegekend. — Hof Overijssel 19 April 1852; W. 1447; H. R. 30 Junij 1854; N. R. XLVIII, § 9, 42; W. 1554; v. d. H., B. R. XVIII, no. 579, 514; Regtb. Assen 24 Januarij 1848; R. B. III, 114; 23 Mei 1859; R. B. IX, 554; W. 2118; Gemst. 653, 654, 658, 659.

10536. De Drenthsche marken of markgenootschappen zijn zedelijke ligchamen. — Regtb. Assen 24 Januarij 1848; W. 1216; N. R. B. II, 114.

10537. De eigendom der aan een zedelijk ligchaam behoorende zaken, berust bij het ligchaam en niet bij de leden afzonderlijk. — H. R. 20 October 1849; v. d. H., J. en V., III, 65; N. R. XXXIV, § 14, 56.

10538. De bestuurders van zedelijke ligchamen zijn bevoegd, om in naam dier ligchamen, zoo eischende als verwerende in regten op te treden, voor zoover daaromtrent niet anders is bepaald bij de instellingen, overeenkomsten en reglementen. — Hof Friesland 13 October 1852; W. 1377.

10539. Die de onwettigheid van een als zedelijk ligchaam agerend bestuur beweert, moet daarvan het bewijs leveren. De onbevoegdheid van een voorzitter om land te verhuren, kan niet worden aangenomen zonder bewijs, dat de overige bestuursleden de handeling hebben afgekeurd. — Regtb. Alkmaar 20 Januarij 1870; W. 3237.

10540. Kerkelijke gemeenten zijn bij de grondwetten en de wetten des Rijks erkend; zij behoeven geen nadere erkenning om als zedelijk ligchaam in regten te kunnen optreden. — Kantg. Wageningen 8 Maart 1871; W. 3321.

10541. De gewaarden of geregtigden in de zoogenaamde marken, ofschoon niet bevoegd uti singuli op eigennaam en in hun bijzonder belang, eenige regtsvordering omtrent de eigendomsregten der markegoederen tegen derden in te stellen, zijn niettemin bevoegd om het zedelijk ligchaam of zijne bestuurders in regte te betrekken, indien zij meenen door een onwettige daad van het ligchaam of het bestuur in hunne individuële regten als gewaarden te zijn benadeeld.

Gewaarden in een marke zijn niet ontvankelijk in den eisch tegen den notaris, ten wiens overstaan markegoederen zijn verkocht, in zijn hoedanigheid als zoodanig tot nietigverklaring of vernietiging van de verkooping, indien de verkooping niet ter hunner requisitie is gedaan, en zij ook niet als partijen in de acte voorkomen, terwijl verkochte goederen daarenboven evenmin hun bijzonder eigendom zijn. — Hof Overijssel 10 Meï 1852; N. R. XLIX, § 84, 419; W. 1490; P. W. 2/1855, 308.

10542. Een genootschap, waarvan feitelijk vaststaat, dat het tijdens de invoering van het Burg. Wetb., eene vereeniging van personen, universitas personarum, een geoorloofd doel hebbende, niet strijdig met de goede zeden, moet aangemerkt worden als een nog bestaand zedelijk ligchaam, dat alzoo door de invoering van het Burg. Wetb. niet heeft opgehouden te bestaan. — H. R. 3 Januarij 1862; Corr. XXXVIII, 319; v. d. H., B. R. XXVI, 118; N. R. LXX, § 1, 1.

10543. Als kenmerk van een zedelijk ligchaam, wordt steeds gevorderd eene vereeniging van personen, verbonden ter bereiking van een bepaald doel en te zamen daarstellende een ligchaam. — H. R. 5 November 1863; Corr. VI, 100.

10544. Het bestaan van een zedelijk ligchaam moet bewezen worden. Een zich noemend polderbestuur kan niet in regten optreden, indien het niet door het openbaar gezag is erkend. Beweerde toestemming tot het verrigten van arbeid, op gronden een ander toebehoorende. — Hof Gelderland 6 September 1848; R. B. XI, 161; W. 989; anders Regtb. Nijmegen 25 Januarij 1848 ibid.

10545. Heemraadschappen en waterschappen zijn publiekregtelijke ligchamen, zij hebben regt van bestaan tegenover provincien, gemeenten en bijzondere personen. — Regtb. Leyden 13 Januarij 1865; W. 2677.

10546. Het algemeen reglement voor de parochiale en andere katholieke instellingen van liefdadigheid, is aan te merken als een statuut voor een wettig bestaand zedelijk ligchaam. — H. R. 17 Junij 1864; W. 2600.

10547. Het algemeen reglement voor het bestuur der hervormde kerk in het koningrijk der Nederlanden, vastgesteld bij Kon. Besluit van 7 Januarij

1816, en de daaruit voortgevloeide verschillende provinciale reglementen op de administratie der kerkelijke fondsen, zijn in regten verbindend. — Regtb. Brielle 21 Junij 1864; W. 2602.

10548. Eene vereeniging, opgerigt na de wet van 22 April 1855 (St. 32), die noch bij de wet, noch door den koning is erkend, kan niet in regten optreden tegen een harer leden. — H. R. 30 Januarij 1863; W. 2454, 2460; v. d. H., B. R. XXVII, 248; Corr. XL, 428.

10548a. Een onderlinge brandwaarborg-maatschappij is geen vennootschap; zij is een zedelijk ligchaam, en uit dien hoofde onderworpen aan de wet van 22 April 1855 (St. 32). — H. R. 20 October 1865; W. 2736.

10549. De gemeenteraad is niet bevoegd aan de gebruikers van markegronden een belasting op te leggen tot herstel van wegen, duikers, enz., indien niet blijkt, dat de marke een afzonderlijke afdeeling der gemeente is. — H. R. 27 Januarij 1865; N. R. LXIX, § 16, 116; W. 2664; Gemst. 696, 701; W. B. A. 821.

10550. De marken waren oudtijds in Drenthe ieder een geheel (universitas), en wel een geheel van personen, tusschen welke een band bestond, ter zake, dat zij op dezelfde plaats zamenwoonden, en allen eigenaren waren van zekere grenzen door merken of marken aangewezen, en welke gronden gedeeltelijk privaat eigendom waren, doch voor het grootst gedeelte tot hun gemeen gebruik dienden. Het markgenootschap moet als zedelijk ligchaam worden beschouwd, en daardoor begrepen worden onder de corporatiën, ten aanzien van welke in art. 5, no. 2 Burg. Regtsv. is bepaald, dat de dagvaarding hare benamingen in plaats van naam en voornaam zullen worden uitgedrukt. — Hof Drenthe 2 Maart 1861; N. R. B. XI, 614; M. F. 5 April 1861; P. W. 3774; W. 2275; H. R. 2 Januarij 1862; W. 2342; N. R. LXX, § 1, 1.

10551. Markgenootschappen en veenmaatschappijen, hebben niet het regt van parate executie, volgens de wet van 29 April 1819 (St. 15). — Hof Drenthe 7 Mei 1853; N. R. LV, § 76, 376; W. 1627, 1774; N. R. B. V, 496; Regtb. Assen 9 Februarij 1853; W. 1452.

10552. Het Fransche decreet van 18 October 1810, heeft alleen de regtsmagt bevorens door de besturen der marken uitgeoefend, vernietigd, niet het beheer der marken. — H. R. 24 April 1857; N. R. LV, § 67, 329; v. d. H., B. R. XXI, no. 661, 244; W. 1849.

10553. Een perceel dat binnen den kring eener marke gelegen, sedert onheugelijke jaren is geweest openliggende en onafgesloten, beide met de naastgelegen heidegronden der marke één geheel uitmakende, moet alleen daarom reeds worden beschouwd als markegrond te zijn. — Regtb. Almelo 21 Maart 1860; W. 2323.

10554. In art. 12 der wet van 22 April 1855 (St. 32), kan niet onder derde worden verstaan hij, die lid was der vereeniging, wier regtspersoonlijkheid hij betwist, en die vrijwillig zijne medewerking heeft verleend tot eene handeling dier vereeniging over wier gevolgen hij zich beklaagt. — Regtb. Groningen, sine die; W. 3140.

10555. Een zedelijk ligchaam kan niet optreden als regtspersoon dan na erkenning, hetzij door de wet, hetzij door den koning, terwijl dat verbod algemeen is, en niet beperkt tot de optreding tegen derden. — H. R. 20 October 1865; N. R. LXXXI, 48; W. 2736; v. d. H.; B. R. XXX, no. 998, 29.

10556. Als kenmerk van een zedelijk ligchaam wordt steeds gevorderd eene vereeniging van personen, verbonden ter bereiking van een bepaald doel, en te zamen daarstellende één ligchaam. — H. R. 5 Nov. 1863; v. d. H., B. R. XXVIII, 64; N. R. LXXV, § 13, 109; W. 2539.

10557. Het is geen vereischte, dat eene markevergadering door den markerigter wordt gepresideerd; de onderteekening van de markebesluiten door den markeregter of de markegenooten, wordt niet vereischt. — Hof Overijssel 6 December 1852; N. R. LII, § 80, 363.

10558. De instelling of vereeniging, wier doel is het verkrijgen en behouden van goederen, met dat gevolg, dat die goederen onherroepelijk blijven de eigendom der corporatie, zonder dat de individuële contractanten, of hunne erfgenamen daarop eenig regt kunnen doen gelden, is een zedelijk ligchaam. — H. R. 16 November 1866; W. 2849, 2851; R. en W. XIX, 85; N. R. LXXXIV, § 29, 266; v. d. H.; B. R. XXX, no. 1031, 479.

10559. Genootschappen, in den vreemde regtspersoonlijkheid hebbende, worden ook hier te lande als regtspersonen erkend; maar daaruit volgt niet, dat zij hier te lande vrijelijk mogen werken en handelen, wanneer die vereenigingen in strijd zijn met 's lands instellingen, of het openbaar gezag omtrent zulke zedelijke ligchamen, voorzieningen van openbare orde heeft voorbehouden. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Junij 1863; W. 2495.

10560. De wet op de vereeniging en vergadering, is niet van toepassing op kerkgenootschappen en kerkgemeenten. — Hof N.-Holland 5 Januarij 1860; W. 2142.

10561. Een erkend kerkgenootschap of erkende gemeente, is een zedelijk ligchaam tusschen hetwelk en zijne individuële leden, door hunne toetreding of inlijving wederkeerig verbindtenissen en contracten geboren worden. — Regtb. Amsterdam 26 November 1867; W. 2987.

10562. Het lidmaatschap van een zedelijk ligchaam, met de daaraan verbonden voorregten, behoort somtijds tot het gebied van het burgerlijk regt, somtijds tot dat van het staatsregt; dit hangt af van den aard van het zedelijk ligchaam, of het, hetzij zelf het openbaar gezag uitoefent, of door openbaar gezag is daargesteld, dan wel door bijzondere personen bij burgerlijke overeenkomst. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1859; N. R. B. X, 227.

10563. De markgenootschappen zijn zedelijke ligchamen; hare volmagten treden voor haar in regten op. — Regtb. Assen 23 Mei 1859; N. R. B. IX, 554; W. 2118.

10564. Zij die in hoedanigheid van diakenen of armbestuurders, vragen om te worden toegelaten om kosteloos te procederen, moeten vóór alles bewijzen, dat zij die hoedanigheid wettig bezitten, indien die door de tegenpartij wordt betwist. — Regtb. Leiden 12 Februarij 1849; W. 992.

10565. Een vereeniging tot verveening, is een zedelijk ligchaam; zoodanige vereeniging qua talis kan geen strafbare daad verrigten, noch ook gestraft worden, wel de individuele leden der vereeniging of van haar bestuur. — Regtb. Assen 28 December 1849; W. 1099; anders kantg. Assen 15 November 1849; W. 1098.

10566. De bepalingen van dezen titel zijn niet van toepassing op zedelijke ligchamen, kerkelijke en andere instellingen, welker bestaan en bestuur reeds vóór de invoering der Nederlandsche wetgeving, op een wettige of bepaalde wijze was geregeld. — Regtb. Utrecht 10 Junij 1846; W. 755.

10567. Indien poldermeesters tot het opnemen van gelden, de toestemming behoeven der geërfden, en de goedkeuring der hoogere autoriteit, zoo is elke niet toegestemde geldleening niet geldig, al ware zij aangegaan in geval van nood. — H. R.

27 Februarij 1846; R. B. VIII, 381; N. R. XXIII, § 68, 303; W. 702; v. d. H., B. R. VII, no. 208, 309; H. R. 30 December 1842; W. 386; N. R. XIV, § 6, 29; v. d. H., B. R. IV, no. 100, 190; anders Hof Gelderland 28 Februarij 1844; R. B. VI, 428; W. 498; N. R. XVIII, § 30, 119; Hof Gelderland 19 Januarij 1842.

10568. Indien iemand als lid van een begrafenisfonds is aangenomen, gedurende zijn leven aan de op hem rustende verpligtingen heeft voldaan, zijn de bestuurders van zoodanig fonds, na den dood van dat lid niet bevoegd aan de op hen rustende verpligtingen niet te voldoen, op grond dat de overledene niet als lid had kunnen worden aangenomen. — Kantg. 's Gravenhage 17 November 1845; W. 664.

10569. Bij spetiale wetsbepalingen kunnen ook tegen zedelijke ligchamen, uitdrukkelijk straffen en met name geldboeten, worden bedreigd met de verpligting voor den regter om die toe te passen. Indien echter de wet of verordening zoodanige bijzondere en uitdrukkelijke bepaling niet inhoudt, zijn de algemeene beginselen van het wetboek van strafregt toepasselijk, volgens welke door aan misdrijf schuldige personen, geen zedelijke ligchamen, maar alleen physieke personen worden bedoeld. Hetzelfde moet worden aangenomen omtrent overtredingen, wanneer niet het tegendeel is bepaald. — H. R. 2 April 1850; W. 1333; N. R. XXXVI, § 40, 175; anders Regtb. Assen 28 December 1849; W. 1099; Kantg. Boxmeer 30 September 1850; W. 1173; Hof N.-Holland 20 September 1847; N. R. XLIV, § 90, 412.

10570. Artt. 1401, 1402 en 1403 Burg. Wetb. zijn mede toepasselijk op zedelijke ligchamen. De regelen en verpligtingen omtrent zakelijke regten en burgerlijke verbindtenissen, behalve de gemaakte uitdrukkelijke uitzonderingen, zijn evenzeer verbindend voor en toepasselijk op zedelijke ligchamen; de staat is derhalve als zedelijk ligchaam, in den regel verpligt tot vergoeding voor de daden of nalatigheid door zijne bestuurders gepleegd aan anderen wederregtelijk schade toebrengende. — H. R. 26 October 1860; N. R. LXVI, § 9, 47; v. d. H., B. R. XXIV, no. 809, 307; W. 2218.

10571. Geregtigden tot gemeene gronden of marken, zijn niet bevoegd om een gedeelte der gemeene gronden af te geven of af te sluiten, dan nadat zij daartoe de vergunning van de gezamelijke geregtigden daartoe wettig zamengeroepen, hebben verkregen. — Hof Gelderland 11 October 1843; W. 443.

10572. Een dwangschrift door het bestuur der registratie uitgevaardigd tegen een zedelijk ligchaam, moet niet aan dat zedelijk zelf, maar aan den bestuurder beteekend worden, tenzij diens bevoegdheid, om in naam van het ligchaam te handelen, het te verbinden en als eischer of verweerder daarvoor in regten op te treden, in de constitutive acte is beperkt. — Regtb. Amsterdam 3 Januarij 1866; R. en W. XVIII, 292.

10573. Een instelling of vereeniging, wier doel is, het verkrijgen en behouden van goederen met dit gevolg, dat die goederen onherroepelijk het eigendom blijven der corporatie, zonder dat de individuële contractanten of hunne erfgenamen daarop eenig regt kunnen doen gelden, is een zedelijk ligchaam. — H. R. 16 November 1866; v. d. H., B. R. XXX, 479.

10574. Het eigendom van zaken behoorende aan een zedelijk ligchaam, berust bij dat ligchaam en niet bij de bijzondere leden, uitmakende dat ligchaam. — H. R. 2 October 1849; v. d. H., J. en V. III, no. 123, 65; W. 1072; N. R. XXXIV, § 14, 56.

10575. Bijzondere personen, die als ingezetenen van een gemeente, meenen regt te hebben op het genot van een mark of andere gemeenschappelijke zaak, en door anderen in dat genot worden gestoord, zijn niet bevoegd, om in hun privé een actie tot handhaving in dat genot in te stellen tegen de zoodanigen, die hen in dat genot hebben verhinderd; die actie moet door de gemeente tegen de geheele marke, of het geheel zedelijk ligchaam worden ingesteld. — Regtb. Zutphen 20 October 1843; R. in N. IV, 95; Regtb. Breda 19 November 1844; W. 569; anders Hof N.-Brabant 12 Januarij 1847; W. 735, 786.

10576. Het bestaan van een zedelijk ligchaam moet worden bewezen; een niet erkende poldervereeniging, kan niet als een zedelijk ligchaam worden beschouwd. — Hof Gelderland 6 September 1848; R. B. XI, 161; W. 989.

Art. 1692.

10577. Mr. C. A. van der Meer Mohr. Beschouwingen over de bevoegdheid van de regterlijke magt tot uitspraak over eigendomsgeschillen tusschen gemeenten. — Bijdr. X, 574.

10578. Mr. F. A. J. van Lanschot. Eenige opmerkingen over het optreden in regten van afdeelingen van gemeenten. — Themis 2e, V, 180.

10579. Mr. A. J. Zubli. Hebben de gemeentebesturen de magtiging van gedeputeerde staten noodig, om zich op een tegen hen ingestelde regtsvordering te verdedigen? — N. R. B. II, 557; Gemst. 38.

10580. Gedeputeerde staten behooren aan de gemeentebesturen de magtiging tot procederen niet te onthouden, indien betwistbare vraagpunten te beslissen zijn, doch alleen als de vordering blijkbaar van allen grond ontbloot voorkomt. — Kon. Besl. 20 November 1859, no. 11; Gemst. 430; W. B. A. 554.

10581. Kunnen zedelijke ligchamen in den hoofdelijken omslag eener gemeente worden aangeslagen? — Gemst. 422; W. B. A. 540.

10582. Aan den burgemeester mag geen doorloopende magtiging worden verstrekt, om door alle middelen regtens, achterstallige huren, pachten enz. in te vorderen. De gemeenteraad behoort hierover in elk geval te oordeelen en te beslissen. — M. B. Z. 2 Februarij 1852, no. 176; Boer en Six II, 168.

10583. Wanneer gedeputeerde staten, naar aanleiding van art. 143 der gemeentewet, een commissie uit de ingezetenen van een zich noemende gemeenteafdeeling, belasten met het voeren van een regtsgeding tegen de gemeente, is dan daardoor het wettig bestaan dier afdeeling beslist, zoodanig dat dit in regten niet meer kan worden betwist? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 20.

10584. Een ingezeten mag slechts, namens de gemeente een regtsvordering instellen wegens eenig burgerlijk regt, niet omtrent eenig publiek regt of negative handelingen van het openbaar gezag. — Kon. Besl. 25 Januarij 1866, no. 77; R. v. S. VI, 69.

10585. De invordering van een pacht of huur van nalatigen door den gemeenteontvanger, vereischt geen magtiging. Eerst als de pachter zijn verpligting mogt ontkennen, zou een regtsgeding van de gemeente tegen hem ontstaan, waarvoor magtiging noodig zou zijn. — M. B. Z. 27 Augustus 1852; Luttenberg, Supp. 44.

10586. De kerkenraad eener hervormde gemeente vertegenwoordigt de gemeente, hij is bevoegd om in regten op te treden, ofschoon de magtiging tot procederen aan de gemeente is verleend. — Regtb. Rotterdam 23 Junij 1845; W. 629.

10586a. Het hervormd kerkgenootschap is een zedelijk ligchaam. Kerkvoogden zijn bevoegd in regten op te komen voor de hervormde gemeente, welke zij vertegenwoordigen. De kerkelijke hoofdelijke omslag, na den bij het reglement bepaalden tijd vastgesteld, is niet onwettig. — Kantg. Sommelsdijk 24 Junij 1869; W. 3127.

10587. Diakenen eener hervormde gemeente behoeven geen magtiging tot het voeren van een regtsgeding, hunne administratie betreffende. — H. R. 15 Junij 1849; W. 1035; R. B. XI, 225; v. d. H., G. Z. IX, no. 380; N. R. XXXIII, § 8, 29.

10588. Indien aan een gemeentebestuur in hooger beroep het gemis van autorisatie om te mogen procederen niet is tegengeworpen, kan daarop in cassatie niet worden teruggekómen. — H. R. 1 November 1855; N. R. LI, § 29, 119; W. 1699; Gemst. 217; W. B. A. 338; v. d. H., B. R. XX, no. 609, 33.

10589. Indien de burgemeester een geding voor zijne gemeente voert zonder behoorlijke magtiging, is hij niet ontvankelijk. — Kantg. Harlingen 29 Februarij 1860; W. 2160; Gemst. 448; Kantg. Harlingen 10 Maart 1860; R. B. XIV, 612; Luttenberg 22; Gemst. 483.

10590. Indien een eischer tegen een gemeente in regten wil optreden, moet hij de gemeente zelve als zedelijk ligchaam oproepen, overeenkomstig art. 5, 2e lid B. R., en moet hij niet alleen den burgemeester in deze zijn qualiteit dagvaarden. — Regtb. Tiel 9 Januarij 1852; Gids I, 103 en II, 31; Hof Gelderland 10 November 1852; N. R. B. III, 306; N. R. XLVII, 401; Gids II, 31; Hof Gelderland 4 October 1854; N. R. B. V, 107; Gids II, 31; W. 2644; Gemst. 691, 695.

10591. Moet in gemeentezaken de burgemeester worden gedagvaard, zoodat een oproeping van de gemeente zelve aan den persoon, of ten woonhuize van den burgemeester gedaan, zoude zijn van onwaarde? — W. 2523, 2644.

10592. Indien in een dagvaarding niet de burgemeester, maar het gemeentebestuur is opgeroepen, en dóor den burgemeester procureur is gesteld, is de nietigheid gedekt. — Hof Gelderland 4 October 1854; N. R. B. V, 107; W. 1598.

10593. De burgemeester moet in de dagvaarding worden vermeld, niet het collegie van burgemeester en wethouders. — Regtb. Amsterdam 28 April 1852; N. R. B. II, 210; W. 1329; Gemst. 140.

10594. Ofschoon volgens de tegenwoordige gemeentewet, alleen de burgemeester bevoegd is om voor de gemeente in regten op te treden, kan echter, wanneer een instantie is ingesteld op naam van burgemeester en assessoren, als zoodanig uitmakende het gemeentebestuur, de bijvoeging „en assessoren" de wettige vertegenwoordiging van den burgemeester niet vitiëren. — H. R. 18 Junij 1852; N. R. XLVI, § 24, 114; v. d. H., B. R. XV, no. 472, 76; W. 1341.

10595. Bij het hooger beroep, ingesteld van een vonnis tegen de gemeente gewezen, moet de burgemeester in het geding worden opgeroepen, en daar, omtrent de wijze dezer oproeping geen bepaalde vormen zijn vastgesteld, zoo moet geacht worden aan het voorschrift voldaan te zijn, indien de dagvaarding geen twijfel overlaat omtrent de hoedanigheid waarin de burgemeester is opgeroepen, dat is, als moetende handelen namens de gemeente. — Hof N.-Brabant 28 Junij 1853; N. R. XLVI, § 96, 389; W. 1514.

10596. Bestuurders van een zedelijk ligchaam, zijn aansprakelijk voor al hetgeen waartoe het ligchaam dat zij vertegenwoordigen, als persoon gehouden was. — H. R. 17 October 1865; N. R. LXXX, 22.

10597. Daar art. 1692, de bestuurders van een zedelijk ligchaam wel geregtigd verklaart, om in naam van het zedelijk ligchaam in regten op te treden, maar daarbij niet uitdrukkelijk de voorwaarde voegt, „voor zooverre daaromtrent niet anders bij de reglementen is bepaald," zoo moet bij het niet aanwezig zijn der bij zoodanig reglement, alvorens gevorderde magtiging, het eischend collegie niet ontvankelijk worden verklaard. — Kantg. Alphen 11 Febr. 1863; W. 2467; N. R. B. XIII, 86.

10598. Commissarissen liquidateurs in een failliten boedel, bij accoord benoemd, als volkomen gelijkstaande met de bestuurders van een zedelijk ligchaam, zijn bevoegd suo nomine als eischers in regten op te treden. — Regtb. 's Hertogenbosch 3 Junij 1841; W. 385.

10598a. Door de verandering in de zamenstelling van het personeel eener eischende stichting ontstaan na de dagvaarding, kan de exceptie van nonqualificatie niet gegrond worden. — Regtb. Dordrecht 14 Januarij 1867; W. 2962.

10598b. Bestuurders van een zedelijk ligchaam, tevens medeleden van dat zedelijk ligchaam, kunnen als derden worden beschouwd, onder wie executoriaal beslag mag gelegd worden, ten laste van dat zedelijk ligchaam. — Regtb. Rotterdam 15 Febr. 1865; W. 2684.

10599. Armen-administratiën zijn bevoegd om zonder voorafgaande autorisatie in regten op te treden, onverschillig of zij uit eigen fondsen of bijdragen, buiten eenig geldelijk belang der burgerlijke gemeente, in de behoefte voorzien, en andere waarbij dit het geval niet is.

Indien, tengevolge van verstrekt subsidie uit de gemeentekas, de gemeentebesturen een oppertoezigt uitoefenen over armadministratiën, die eigen fondsen bezitten, belet dit niet dat zij geheel onafhankelijke en zelfstandige ligchamen blijven, welke in de termen vallen van art. 1692 Burg. Wetb., voor zooverre daaromtrent niet in het bijzonder anders mogt zijn bepaald. — Hof Friesland 12 Januarij 1842; N. R. XI, § 32, 120; R. B. IV, 481; W. 276; anders Regtb. Leeuwarden 16 Februarij 1841; N. R. VIII, § 37, 183.

10600. Een diakoniebestuur behoeft, om in regten te kunnen optreden, geen magtiging van gedeputeerde staten der provincie. — Hof Z.-Holland 1 Junij 1842; R. B. IV. 724; W. 307; N. R. XI, § 30, 112.

10601. Indien leden van een bestaand zedelijk ligchaam, (in specie een christelijk afgescheiden gemeente) zich afscheiden van dat ligchaam, en een andere vereeniging of gezindheid oprigten, zijn de bestuurders van het vroeger bestaan hebbend ligchaam, niet verpligt aan deze afgescheidenen rekening te doen van hun bestuur, en aan hen gelden of goederen af te geven; zoodanige rekening kan alleen gevraagd worden door, of gedaan worden aan de leden of bestuurders van het vroeger opgerigt zedelijk ligchaam, die dit bestuur hebben ingesteld. — Hof Z.-Holland 10 April 1844; W. 492.

10602. Kerkmeesters eener Roomsch Katholieke gemeente, ingesteld en werkzaam krachtens een reglement door de bevoegde geestelijke magt vastgesteld, zijn bevoegd om de geestelijke goederen dier gemeente te beheeren en als corporatie of zedelijk ligchaam in regten op te treden. — Regtb. Hoorn 24 Mei 1848; W. 975.

10603. Indien de dagvaarding ten behoeve eener gemeente geëxploiteerd is, ten verzoeke van burgemeester en wethouders, en de gedaagde niet verschijnt, behoort het verstek ontzegd, en de dagvaarding nietig verklaard te worden. — Regtb. Amsterdam sine die; N. R. B. II, 226.

10604. Indien de gemeente ten name van burgemeester en wethouders dagvaart, en de gedaagde, zonder daarop acht te geven ten principale verwering doet, is de nietigheid gedekt. — Regtb. Amsterdam 28 April 1852; N. R. B. II, 210; W. 1329; Gemst. 140.

10605. Indien gedagvaard is de burgemeester eener gemeente, zonder bijvoeging van diens naam, en het exploit is gedaan ten raadshuize, en door den burgemeester als zoodanig aangenomen, kan het aan geen redelijken twijfel onderhevig zijn, dat bedoeld is de burgemeester optredende voor de gemeente, en niet de burgemeester in zijn privé. — Regtb. Amsterdam 11 November 1867; Gemst. 861; W. 2984; N. R. B. XVIII, 343; W. B. A. 1004, 1019.

10606. Het gemeentebestuur mag geen ander dan den burgemeester magtigen, om voor de gemeente in regten op te treden. — Regtb. 's Gravenhage 14 Junij 1859; W. 2097; Regtb. Nijmegen 6 Januarij 1854; W. 1531; Gemst. 134.

10607. De burgemeester eener gemeente kan in het geding, waarin hij in die hoedanigheid als eischer optreedt, als getuige worden gehoord. — Regtb. Maastricht 7 October 1865; W. B. A. 908.

10608. De regterlijke magt is bevoegd uitspraak te doen over eigendomsgeschillen tusschen den staat en een gemeente, ook dan, als de administrative magt uitspraak doet, omtrent de bestemming der goederen. — Regtb. Maastricht 24 December 1857; W. 1945.

10609. Het besluit van een gemeenteraad, goedgekeurd door gedeputeerde staten, waarbij de burgemeester wordt gemagtigd tot het voeren van een regtsgeding in eersten aanleg, en zoo noodig in hooger beroep en cassatie, is niet in strijd met de wet. — H. R. 8 Februarij 1861; N. R. LXVII, 18, 107; v. d. H., G. Z. XVIII, 29; W. 2250; Gemst. 97.

10610. De voorziening in cassatie, ingesteld door het hoofd van het gemeentebestuur, ingeval op het tijdstip dier voorziening, de gevorderde hoogere goedkeuring wel was gevraagd, maar eerst is verkregen, nadat de termijn van cassatie bij het Wetb. v. Burg. Regtsv. bepaald, was verloopen, is wel ontvankelijk. — H. R. 25 Mei 1860; N. R. LXIV, 65, 308; v. d. H., B. R. XXIV, no. 796, 157; Gemst. 455; W. 2173; W. B. A. 575.

10611. Kan een ingezeten namens de gemeente in hooger beroep komen van een tegen haar gewezen vonnis, indien het geding in eersten aanleg voor de gemeente is gevoerd, ten name van de gemeente? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 24; Opm. en Med. XII, 115; H. R. 18 Maart 1853; W. 1453; N. R. XLIV, § 40, 179; v. d. H., B. R. XVI, no. 502, 154; Gemst. 478; anders Hof Gelderland 30 Junij 1852; N. R. B. II, 590.

10612. Een ingezeten eener gemeente is niet bevoegd om van een uitspraak, waarin de gemeente heeft berust, in hooger beroep te komen. — H. R. 3 October 1860; v. d. H., G. Z. XVII, 186; N. R. LXV, § 47, 291; W. 2210.

10613. De ingezeten die een regtsvordering namens de gemeente wil instellen, kan geen toelating om kosteloos te procederen, bekomen. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 April 1852; N. R. XLVI, 93; Gemst. 135; W. B. A. 258.

10614. Een ingezeten heeft niet het regt om een regtsvordering in te stellen, ten name van een afdeeling der gemeente tegen de gemeente zelven. — H. R. 5 December 1854; W. 1602; N. R. XLIX, 6, 22.

10615. Enkele ingezetenen eener buurtschap of gesticht, hebben geen regt om eigendomsregten te reclameren, die volgens hunne bewering aan de gezamelijke ingezetenen van het gehucht toekomen, zonder daartoe gemagtigd te zijn door gedeputeerde staten. — Regtb. Nijmegen 1 Februarij 1853; W. 1436; Gemst. 87; W. B. A. 206; Gids II, 284; H. R. 5 December 1854; W. 1602.

10616. Door de beslissing, dat een magtiging van hooger kerkelijk gezag, verkregen na de dagvaarding, een hervormd kerkbestuur bevoegd maakt tot het voeren van een regtsgeding, is noch dit art. noch het volgend geschonden. — H. R. 18 Junij 1858; W. 1968; v. d. H., G. Z. XV, no. 719, 122.

10617. Een markerigter is bevoegd om in zijn qualiteit een eisch in regten in te stellen. Hij kan de marke in regten vertegenwoordigen, met dat gevolg, dat hij alleen in die qualiteit als eischer in de dagvaarding genoemd wordt, zonder dat het noodig is de individuële markgenooten in die qualiteit op te roepen. — Kantg. Zwolle 29 Januarij 1839; R. B. III, 644.

10618. De markgenootschappen zijn zedelijke ligchamen en als zoodanig bevoegd, om in regten op te treden. — M. F. 7 Februarij 1859, no. 46; P. W. 3284.

10619. Indien men een zedelijk ligchaam in regten wil betrekken, behoeft men niet dat ligchaam zelf nominatim te dagvaarden; men kan volstaan met alleen het bestuur te dagvaarden. — Regtb. Leyden 10 December 1844; Regtz. V, 176.

10620. Niet erkende zedelijke ligchamen kunnen niet in regten optreden. — Regtb. Nijmegen 14 April 1846; W. 738.

Art. 1693.

10620*a*. Indien een lid van een zedelijk ligchaam ten onregte door het bestuur vervallen wordt verklaard van het lidmaatschap, is de regterlijke magt bevoegd daarvan kennis te nemen en kan zij die vervallenverklaring vernietigen. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1859; N. R. B. IX, 227.

Art. 1694.

10621. De strekking van dit art. is niet, dat een erkend bestuur het ligchaam niet zou kunnen verbinden zonder ratihibitie, maar dat dit niet kan geschieden door elk der leden van het ligchaam dan onder goedkeuring. Het bestuur kan aan een zijner leden verhuring opdragen. Een opvolgend bestuur, noch het zedelijk ligchaam zelf, kan bevoegd handelingen van het vorig bestuur, noch verkregen regten van derden te niet doen. — Regtb. Alkmaar 11 Maart 1869; W. 3121.

Art. 1695.

10622. De gewaarden of geregtigden in een marke, vertegenwoordigen niet uti singuli het zedelijk ligchaam; zij zijn dus niet bevoegd op eigen naam en in hun bijzonder belang, regtsvorderingen betrekkelijk eigendomsregten der markgenootschappen tegen derden in te stellen; doch zij zijn ongetwijfeld bevoegd, om het zedelijk ligchaam in regten te betrekken, indien zij meenen door een daad van dat zedelijk ligchaam benadeeld te zijn. — Hof Overijssel 10 Mei 1852; W. 1490; N. R. XLIX, § 84, 419; P. W. 2138, 2609.

Art. 1696.

10623. Bij gebreke van bepalingen dienaangaande in de statuten, kan een lid van een zedelijk ligchaam niet van zijn lidmaatschap worden ontzet door een besluit van dat ligchaam, bij meerderheid van stemmen genomen. — H. R. 30 Junij 1870; W. 3229.

10624. Enkele stemhebbende leden kunnen niet

opkomen tegen de geldigheid of verbindbaarheid van door de meerderheid genomen besluiten, tenzij contradictoir met alle overige stemhebbende leden. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1852; W. 1353; Regtb. Amsterdam 3 Augustus 1852; W. 1363.

10625. De geldigheid en verbindbaarheid eener markeresolutie, moet niet worden getoetst aan de wetten van 19 April 1809 en 10 Mei 1810, maar aan art. 1696 Burg. Wetb. Ten opzigte van het doel en het beheer der markgenootschappen in de provincie Overijssel, bestaan geen schriftelijke bepalingen, alles is sedert eeuwen geregeld door gewoonteregt, landregt en jurisprudentie. — Kantg. Enschedé 30 Mei 1861; W. 2450; N. R. B. XII, 236.

10625a. Indien bij een kerkelijk reglement is bepaald, dat de stemming ter verkiezing van kerkvoogden en notabelen van tien tot vier uur zal gehouden worden en deze evenwel van drie tot zeven uur is geschied, dan missen de bij die stemming gekozen personen de bevoegdheid van kerkvoogden. — Hof Gelderland 3 Mei 1871; W. 3334.

Art. 1697.

10626. Mr. H. W. Jordens. Deventer stadsweiden en burgerregten. — Deventer 1862; beoord. N. R. Bijdr. XII, 767.

10627. Burgerregten. Zwolle 1863; beoord. N. R. Bijdr. XIV, 118.

10628. Dr. J. van Vloten. Het goed recht der gemeente Deventer op hare weiden. — Deventer 1865; beoord. N. R. Bijdr. XV, 356.

10629. (Mr. J. C. Bijsterbos). Een woord over gemeene- of burgerweiden. — Deventer 1866 (niet in den handel).

10630. Mr. J. F. Mauritsz Ganderheyden. Vertoog betrekkelijk de uitgifte van gemeentens en heidegronden in N.-Brabant. — 's Hertogenbosch 1848; beoord. N. R. Bijdr. XI, 181.

10631. Bij plaatselijke verordening kan het beweiden van gemeentegronden niet op zoodanige wijze worden geregeld, dat daardoor eenig burgerlijk regt, hetzij van de gemeente, hetzij van de ingezetenen zou worden vastgesteld. — Kon. Besl. 24 Augustus 1854 (St. 112); Kon. Besl. 2 Augustus 1860 (St. 118).

10632. Een gemeente kan niets regelen buiten haar grondgebied, zij kan ook niet bij verordening regelen, hetgeen zij als zedelijk ligchaam burgerregtelijk bezit. — Kon. Besl. 28 Mei 1852 (St. 105); Gemst. 37.

10633. Meentegeregtigden, raadsleden zijnde, moeten in den raad zich van stemming onthouden, wanneer over de meentefondsen wordt besloten. — Kon. Besl. 25 December 1854 (St. 178); Gemst. 171; W. B. A. 291.

10634. Geschillen tusschen een lid van een zedelijk ligchaam en het zedelijk ligchaam zelf, kunnen bij het reglement niet aan de kennisneming van den gewonen regter worden onttrokken door de bepaling, dat het aan de beslissing van het bestuur wordt overgelaten. Het staat niettemin aan een lid vrij, om in een bepaald geval, zich aan zoodanige beslissing vrijwillig te onderwerpen, zoodat hij alsdan daartegen niet meer kan opkomen. — Regtb. Amsterdam 3 October 1849; R. B. XI, 520.

10635. Een directie van een societeit, broederschap of vereeniging begaat een onregtmatige daad, indien zij buiten de redenen in de reglementen vastgesteld, de vervallenverklaring van het lidmaatschap uitspreekt, zonder den weg te volgen voorgeschreven bij art. 1697 Burg. Wetb. — Regtb. Nijmegen 30 Junij 1854; W. 1562.

10636. Een lid van een zedelijk ligchaam, kan niet van zijn lidmaatschap worden ontzet door een besluit van de meerderheid, indien dit niet bedongen is bij de voorwaarden aan het lidmaatschap verbonden. Elk lid van een zedelijk ligchaam is bij ontstentenis van daarmede strijdige reglementen of overeenkomsten, bevoegd in regten op te treden, om de vernietiging te vragen van een wederregtelijken verkoop van een aan het collegie toebehoorend goed, door sommige leden bewerkstelligd. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 September 1867; N. R. B. XVIII, 516.

10636a. Indien al in de statuten van een zedelijk ligchaam is bepaald, dat een lid door de meerderheid der overige leden van zijn lidmaatschap kan worden ontzet, dan blijft toch de regter bevoegd, om de redenen van het gegeven ontslag te beoordeelen. — Arbitr. Uitspr., Amsterdam 23 Jan. 1869; W. 3104.

10637. Ofschoon een reglement voor een zedelijk ligchaam vastgesteld, niet mogt zijn uitgegaan van de bevoegde magt, zoo is, wanneer het door het zedelijk ligchaam als wet is aangenomen, voor elk der leden verbindende en moet dat reglement gelden alsof het op de bevoegde wijze was vastgesteld. — Kantg. Zutphen 19 Januarij 1845; W. 512; R. B. VI, 380; Regtb. Zutphen 9 Janurij 1845; W. 586; R. B. VII, 367; H. R. 2 Januarij 1846; v. d. H., G. Z. IV, no. 138, 1; N. R. XXII, § 69, 329; H. R. 29 Mei 1846; R. B. VIII, 601; W. 737; v. d. H., G. Z. IV, no. 168, 315; N. R. XXIII, § 79, 386; Kantg. Assen 22 Augustus 1844; R. B. VII, 700; Regtb. Assen 14 April 1845; R. B. VIII, 828.

10638. De uitlegging van een reglement van een zedelijk ligchaam, behoort uitsluitend tot de bevoegdheid van den judex facti, daarop kan in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 17 November 1848; v. d. H., G. Z. VIII, no. 340, 192; W. 1025; N. R. XXXIII, § 11, 45.

10639. De secretaris van een leesgezelschap is niet verpligt tot betaling der boeken, door hem voor dat leesgezelschap besteld. — Kantg. Leiden sine die; W. 846.

10640. Het pactum de compromittendo, voorkomende in de statuten eener verzekeringsmaatschappij, is slechts verbindend voor de deelhebbers, zoolang zij in die betrekking van deelhebbers tot de maatschappij staan, doch niet wanneer zij ophouden deelhebbers te zijn, al is ook het opgekomen geschil een gevolg van de vroeger aangegane overeenkomst. — Regtb. Zwolle 24 Febr. 1869; W. 3140.

10641. Ofschoon een zedelijk ligchaam een bijzondere zaak in eigendom kan bezitten, is daarom elk lid van het ligchaam geen eigenaar der zaak, of geregtigd het gebruik daarvan zich toe te eigenen; ingezetenen eener gemeente zijn niet bevoegd in de wateren en grachten aan de gemeente toebehoorende, te visschen, zonder alvorens toestemming of vergunning van het bestuur dier gemeente te hebben bekomen. — H. R. 30 Augustus 1842; v. d. H., J. en V. I, no. 34, 282; N. R. XIII, § 7, 19; Regtb. Breda 19 November 1844; W. 569.

10642. Een erkend kerkgenootschap of erkende gemeente is een zedelijk ligchaam, tusschen hetwelk en zijne individuële leden, door hunne toetreding of inlijving, wederkeerig verbindtenissen ex contractu geboren worden. — Regtb. Amsterdam 26 November 1867; W. 2987.

10643. Markgenootschappen zijn niet ontvankelijk om de nakoming te vragen van een door een aantal, zij het ook een zeer groot aantal, waarsgeregtigden aangegane overeenkomst. — Regtb. Groningen 2 Maart 1858; W. 1975.

10644. Het steken van zoden of schadden van een groengrond in een marke, en het vervoeren der-

:lve, stelt diefstal daar. Ongewaarden zijn niet ge-
:gtigd om in de marke, noch op de heide, noch
› den groengrond te plaggen. — Regtb. Deventer
) September 1856; N. R. B. VII, 515.

10645. Hij die een gewaard erve bemeijert, is iet geregtigd tot het winnen van mest en brandstof ı de marke, en de daartoe benoodigde plaggen en :hadden te steken ook van groengronden. — Regtb. 'eventer 16 Junij 1857; N. R. B. VII, 527.

10646. De bepaling in het reglement eener ›cieteit, dat alle geschillen tusschen de directie en e leden onderling, zullen worden onderworpen aan :n uit de societeit te kiezen commissie, is zelfs oor een gewezen lid verbindend, als hij zich over :n afzetting wil beklagen; de gewone regter is nbevoegd daarvan kennis te nemen. — Regtb. msterdam 9 April 1845; R. B. VII, 617; anders :antg. no. 2, Amsterdam 4 November 1847; R. . IX, 731.

10647. De kennisneming door den gewonen reg- :r van geschillen tusschen een lid van een zedelijk gchaam, en dat ligchaam zelf, mag bij het regle- ıent niet worden uitgesloten, door de bepaling, dat et aan de beslissing van het bestuur wordt over- elaten. Het staat evenwel aan ieder lid vrij, om ı een bepaald geval, zich aan zoodanige beslissing rijwillig te onderwerpen, zoodat hij alsdan daarte- :n niet meer kan opkomen. — Regtb. Amsterdam October 1849; R. B. XI, 520.

10648. Wanneer administrateuren van een pen- oenfonds, bij het reglement zijn belast met de itbetaling der pensioenen, moet in regten de be- :ling worden gevraagd van administrateuren en iet van het fonds. — Regtb. Rotterdam 24 Mei 845; W. 621.

Art. 1698.

10649. Een overeenkomst, namens eene commis- e door eenige harer leden aangegaan, zonder dat ie commissie als zoodanig regtspersoonlijkheid be- it, bindt niet alle leden dier commissie in hun rivé. — Regtb. Amsterdam 21 Dec. 1870; W. 3310.

10650. Een veroordeeling in foro civili, uitge- ›roken tegen iemand als vertegenwoordigende in ijn qualiteit een societeit, en bijgevolg een zedelijk gchaam, waarvan hij medebestuurder is, geeft :ngene die de veroordeeling verkreeg, geen ander :gt van verhaal dan op de goederen van dat lig- haam. — Hof N.-Holland 24 Jan. 1856; W. 1741.

Art. 1700.

10651. Wat verstaat men door splitsing van een edelijk ligchaam? Kan een kerk verdeeld worden onder verdeeling harer goederen? — W. 3611.

10652. Houdt het „doel of het voorwerp" der creeniging op (art. 1700 Burg. Wetb.), indien een)oopsgezinde gemeente tot op één lid is terugge- ragt? — Verschillend beantwoord. De zelfstan- igheid en onafhankelijkheid der Doopsgezinde emeenten heeft ten gevolge, dat geen lid der roederschap wordt beschouwd als lid eener bijzon- ere gemeente, indien hij niet als zoodanig door ie gemeente is aangenomen en ontvangen. — Regtb.)ordrecht 23 Februarij 1863; Hof Z.-Holland 25 anuarij 1864; N. R. B. XIV, 556; W. 2562.

Art. 1702.

10653. Mr. W. de Sitter. Moet de verdeeling an gronden aan eene gemeente met andere mede- igenaren in gemeenschap toebehoorende, beschouwd 'orden als een verdeeling van markegronden, en ıoeten dus bij die verdeeling opgevolgd worden de epalingen der wet van 16 Grasmaand 1809, en an het Kon. Besl. van 10 Bloeimaand 1810? — 'een. — Moet art. 194 der gemeentewet geacht worden op zoodanige verdeeling toepasselijk te zijn? — en de verdeeling van het in gemeenschap bezeten goed dus beschouwd worden als een vervreemding van onroerende goederen? — Ja. — Gids I, 327.

10654. Gemeentelijke hoofdelijke omslagen mogen niet worden geheven alleen van gebruikers van ver- deelde markegronden, ter voorziening in de kosten van onderhoud en vernieuwing van bruggen, dui- kers, en andere openbare werken gelegen in de ontbonden marke. — M. B. Z. 14 April 1866, no. 19; gemeentewet v. Van Oosterwijk 1336.

10655. De voormalige stedelijke loodswezens wa- ren zedelijke ligchamen. De daarbij behoorende kassen zijn bij de ontbinding de eigendom der leden geworden volgens art. 1702 Burg. Wetb. Die kas- sen zijn een algemeenheid van roerende zaken waar- van de vindicatie is toegelaten. Daaruit volgt de verpligting tot het doen van rekening en verant- woording door de beheerders. — Regtb. Leeuwarden 11 Januarij 1870; W. 3250.

10656. Indien een markgenootschap is gescheiden, bestaat de zoogenaamde boer niet meer. Na het scheiden der marke is het reglement op het boer- werken niet meer van toepassing. — Regtb. Assen 7 December 1853; W. 1774.

10657. Een eisch tot scheiding en deeling eener marke, kan niet tegen de bestuurders worden inge- steld, maar moet tegen alle medegeregtigden worden gerigt. — Regtb. Assen 29 Junij 1846; 10 Junij 1851; R. B. III, 646; Regtb. Assen 24 Januarij 1848; N. R. B. III, 114.

10658. Het besluit eener algemeene vergadering tot ontbinding, onwettig zijnde, is bijgevolg ook nietig de benoeming van een liquidateur, en heeft deze geen qualiteit tot benoeming van arbiters te ageren. De vrijwillige ontbinding tot grondslag der actie gelegd, kan niet vervangen worden door een ontbinding van regtswege, wegens verlies van kapi- taal. — Hof N.Holland 29 Junij 1865; W. 2713.

10659. Een ongewaarde in een marke is niet be- voegd in regten op te treden, in een geding tot vernietiging eener acte van scheiding en deeling dier marke waarin hij geen partij is geweest. Een geschil omtrent de geregtigdheid van iemand in een marke kan niet beslist worden, in een geding ge- voerd tegen eenige individuele leden of gewaarden in die marke. Het moet beslist worden in een ge- ding tegen de marke zelve, of de collective leden van het zedelijk ligchaam gevoerd. De ongewaarde ingezetenen eener marke moeten niet optreden als partijen, in een geding tusschen de gewaarden over een acte van scheiding en deeling dier marke. Alle gewaarden, die een markeverdeeling hebben goed- gekeurd en de daarvan gemaakte acte hebben onder- teekend, zijn niet verantwoordelijk en aansprakelijk wegens handelingen van de commissie van verdee- ling der marke. Het is geen vereischte voor de wettigheid eener markevergadering, dat zij wordt gepresideerd door den markerigter. Een markebe- sluit behoeft om van kracht te zijn, niet door den markerigter of de markgenooten geteekend te zijn. — Hof Overijssel 6 December 1852; W. 1583.

10660. Ofschoon de eenparige toestemming van alle geregtigden tot het afgraven of verdeelen van markegronden niet wordt gevorderd, staat het even- wel vast, dat hierover in een wettig zamengeroepen bijeenkomst van alle geregtigden moet zijn geraad- pleegd, en dat indien sommige geregtigden niet tot die vergadering zijn opgeroepen zoodanige verdeeling als onwettig moet worden aangemerkt. — Hof Gel- derland 9 October 1843; R. B. VI, 67.

10661. Een markgenoot is ontvankelijk in een vordering tegen de marke zelve ingesteld tot nietig- verklaring eener scheiding en deeling van de ge-

meene gronden dier marke, en der daarvan opgemaakte notariële acte van scheiding. — Hof Overijssel 19 April 1852; W. 1447.

10662. De nietigverklaring en vernietiging eener acte waarbij een zedelijk ligchaam is ontbonden, kan niet gevraagd worden op grond, dat een der stemgeregtigden van dat ligchaam, ofschoon behoorlijk opgeroepen, bij die ontbinding niet is tegenwoordig geweest. Die ontbinding van een zedelijk ligchaam, kan niet gezegd worden te zijn geschied in fraudem van derden, indien uit de acte van dissolutie blijkt, dat zij heeft plaats gehad om zich te vrijwaren tegen vervolging van derden. — Regtb. Amsterdam 10 December 1844; Regtz. V, 195; R. B. VII, 221.

Art. 1703.

10663. J. J. Nahuys. De donationibus, cum generatim, tum de iis quae fiunt inter vivos. — Traj. 1824.

10664. P. Driessen. De donatione propria. — Gron. 1807.

10665. J. F. J. Dart. De donationibus inter vivos secundum codicem Napoleonticum nec non secundum nostrum novum codicem. — Bredae 1838.

10666. E. L. Vos de Wael. Pauculae meditationes de donatione in specie sic dicta. — Gron. 1806.

10667. A. J. Helmich. De donationibus. — Gron. 1806.

10668. Mr. J. A. Fruin. Iets over het rijker worden van den begiftigde als essentiale der schenking. — Themis 2e, IV, no. 1.

10669. Kan bij schenking van onroerend goed een deel der regten worden bespaard? — Ja, door eerst den blooten eigendom te schenken, en later afstand van het vruchtgebruik te doen. — W. de Gelder, Adv. IX, 20.

10670. Schenking van onroerend goed voor een gedeelte aan den schenker, voor het geheel mede aan anderen toebehoorende, is van waarde voor zooveel het ongescheiden aandeel betreft. — Jur. Corr. II, 82.

10671. Welk registratieregt is verschuldigd op eene schuldbekentenis voor een renteloos voorgeschoten som gelds, welke niet dan in bepaalde, doch van den wil des geldschieters onafhankelijke gevallen, zal worden teruggevorderd? — Jur. Vraagal III, 382.

10672. Schenkingen onder de levenden van iemand, die geen ingezeten des Rijks is, aan een binnen het Rijk gevestigd zedelijk ligchaam, zijn niet aan successieregten onderworpen. — M. F. 20 April 1863; P. W. 4250; W. de Gelder, VII, 530.

10673. Een schenking van roerende goederen onder voorbehoud van vruchtgebruik, is onderworpen aan een registratieregt van 2 pct., berekend naar den prijs van den blooten eigendom; dit geldt evenwel niet voor de schuldvorderingen, die in de schenkingen begrepen mogten zijn, deswege moet de belasting geheven worden over het kapitaal der vordering. — M. F., P. W. 4357; W. de Gelder, VIII, 296.

10674. Onder de tegenwoordige wetgeving, moet een scheiding door ouders tusschen hunne kinderen gedaan, onder voorbehoud alleen van het vruchtgebruik, voor de toepassing der regten van registratie niet als een eenvoudige scheiding, maar als een schenking dier goederen worden beschouwd. — M. F. 3 Januarij 1842; N. R. X, § 37, 158.

10675. Er is geen evenredig registratieregt verschuldigd op een acte, waarbij ouders zich verbinden aan hunne dochter, terzake van haar voorgenomen huwelijk met een luitenant bij het leger, jaarlijks een som van ƒ 600 uit te keeren, met verband, tot zekerheid dier uitkeering van onroerende goederen. — M. F. 8 Mei 1841; N. R. XI, 72, 319.

10676. De afgifte door erfgenamen van gelegateerde goederen, die slechts gedeeltelijk aan den erflater, en voor het overige aan hen zelve behooren, is onderworpen aan een evenredig regt van schenking, wegens het bedrag der goederen aan de erfgenamen zelve behoorende. — M. F. 17 December 1858, no. 37; P. W. 3549.

10677. De acten houdende overdragt van onroerende goederen om niet, tusschen openbare besturen, zijn niet aan een evenredig registratieregt van schenking onderworpen. — M. F. 22 Augustus 1862, no. 29; P. W. 4096.

10678. Schenkingen door eene kerkelijke gemeente in de kosten eener door een andere kerkelijke gemeente te bouwen nieuwe pastorie, en in het algemeen, schenkingen door de eene instelling van de doode hand aan de andere gedaan, zijn niet onderworpen aan een evenredig registratieregt van schenking. — M. F. 19 December 1859, no. 38; P. W. 3555.

10679. Schenking onder de levenden, aan een buiten 's lands gevestigd zedelijk ligchaam, van onroerend goed in Nederland gelegen, is onderworpen aan successieregt, volgens art. 59 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36). — M. F. 24 April 1861, no. 11; P. W. 3813.

10680. Een schenking van onroerend goed aan een niet erkend zedelijk ligchaam gedaan, moet voor de toepassing der successie- en registratieregten worden beschouwd als een schenking onder de levenden van vastgoed aan bijzondere personen gedaan; de geschonken goederen moeten in de registers der hypotheken en in de kadastrale stukken worden geboekt, niet op naam van de vereeniging, maar op naam van de personen, die in de acte zijn aangewezen als voor de vereeniging op te treden. — M. F. 7 Mei 1861, no. 186; P. W. 3215.

10681. Wanneer de schenker, bij de acte van donatie aan de kerkfabriek van een gehucht uit eene gemeente gedaan, heeft bepaald, dat het geschonken erf zal strekken ten voordeele van den tijdelijken koster en onderwijzer van dat gehucht, dan put de burgerlijke gemeente uit die acte geen regt tot het instellen van eenige actie, om het geschonken ter vrije beschikking te laten liggen, hetzij van den onderwijzer, hetzij van de burgerlijke gemeente, om het tot dat einde te doen strekken.

Evenmin kan de gemeente het werkloon en de bouwstoffen terugvorderen voor hetgeen zij op het geschonken erf heeft gebouwd, indien dit heeft plaats gehad na toestemming van en overleg met de begiftigde kerkfabriek, ook kan zij geene negotiorum gestio voorwenden, vermits zij moet geacht worden te hebben gehandeld in haar eigen belang. — Regtb. Maastricht 31 Mei 1867; W. 2949.

10682. Eene schenking onder vigeur van de tegenwoordige wet gedaan, zonder eenig voorbehoud van regt tot herroeping, kan niet beschouwd worden als donatio mortis causa. — De afstand en overlevering van effecten aan toonder, als erfgift, moet beschouwd worden als gift van hand tot hand. — Regtb. Arnhem 2 Julij 1869; W. 3150.

10683. Beteekenis van het woord „genieten" als steeds aanduidende „om niet" genieten, zoodat hetgeen genoten is, moet worden beschouwd geschonken te zijn, en derhalve bij het scheiden en deelen eener nalatenschap moet worden ingebragt. — Regtb. Rotterdam 8 November 1854; N. R. B. V, 47.

10684. Een afstand of overdragt van welken aard en in welken vorm ook, doch onder bezwarenden titel gedaan, kan regtens niet als schenking worden beschouwd.—H. R. 8 Jan. 1858; N. R. LVIII, § 2, 7.

10685. Voor de toepassing van de regten van egistratie, moet niet als verkoop of overdragt onder en bezwarenden titel, maar als een schenking of fstand van goederen in de regte lijn worden beschouwd, een acte waarbij een vader aan zijn eenig ind afstand doet van alle zijne goederen tot vervanging, voldoening en vergoeding van de erfportie, n de nalatenschap zijner overleden moeder. — Regtb. Nijmegen 26 Januarij 1839; H. R. 19 December 839; M. F. 10 Januarij 1840, no. 41; N. R. V, 24, 144.

Art. 1706.

10686. Indien bij een schenking, het vruchtgeruik ten behoeve van een derde werd voorbehouden, kan de schenker, zoolang die derde niet verklaard heeft daarvan gebruik te willen maken, deze epaling herroepen, met dat gevolg, dat hij zelf lan tot het vruchtgebruik zal geregtigd zijn, geduende den tijd, dat het regt van den derde, ingeval van aanneming, door dezen zou hebben geduurd. — ur. Corr. III, 116.

10687. De regten van registratie en van hypohecaire overschrijving, die wegens een schenking van onroerende goederen, onder voorbehoud van iet regt van vruchtgebruik betaald zijn, worden iet teruggegeven, indien de schenking in regte verietigd wordt, vooral niet, indien de gedonateerde eeds in het volle genot is getreden. — M. F. 3 September 1839; N. R. II, § 51, 316.

10688. Eene acte waarbij iemand alle zijne onoerende goederen heeft vervreemd om niet, verliest het karakter van liberaliteit niet, dewijl daarbij aan den begiftigde, de bezwarende voorwaarde is opgelegd, om een hypotheek in het geschonken goed gevestigd, ten zijnen laste te nemen. — Hof Gelerland 2 Maart 1870; W. 3245.

10689. Eene schenking onder last van levensonderhoud, moet geschat worden naar de waarde, welke de gift had ten dage, dat zij gedaan is, en iet naar de waarde welke de gift had ten dage, lat de last tot onderhoud zal opgehouden hebben te estaan. — Hof Limburg 18 Junij 1866; R. en W. XVIII, 590.

Art. 1709.

10690. D. H. Bentinck. Quaestiones ad locum codicis civilis de adscendentium jure revocandi bona lonata descendentibus sine prole demortuis. — Traj. 1827.

Art. 1712.

10691. Hoedanig moet bij schenking met erfstelling over de hand (art. 1712) gehandeld worden ter uitvoering van de artt. 1025—1029 en 1037 Burg. Wetb.? — R. en W. I, 590.

10692. Indien bij acte van schenking goederen zijn geschonken onder beding, dat „wanneer één of meer der begiftigden mogten verkiezen de gemeenschap (in welke hun de goederen zijn geschonken), der alzoo geschonken goederen op te heffen en te verlaten, dezelve daartoe nimmer mogen of kunnen worden verkocht, maar de zoodanige alsdan zijn aandeel in die goederen zal moeten ontvangen, n een door deskundigen te begrooten geldswaarde;" lan is een der donatarissen ongeregtigd om tegen de overigen scheiding en deeling dier goederen in natura te vorderen. De vraag, of zoodanig beding in strijd met de wet is, kan niet worden uitgemaakt in een geding tot scheiding en deeling dier goederen in natura, aanhangig tusschen de donatarissen onderling. — Regtb. Deventer 29 Februarij 1862; N. R. B. XIII, 624.

Art. 1715.

10693. F. van Deinse. De donationibus inter virum et uxorem. — L. B. 1817.

10694. A. E. van Hengst. De donatione inter conjuges stante matrimonio. — Traj. 1836.

10695. Uit de omstandigheden in zamenhang en verband genomen, kunnen gewigtige, naauwkeurige en met elkander in overeenstemming zijnde, vermoedens ontstaan, ten bewijze, dat een koop en verkoop bij notariële acte is een ongeoorloofde schenking onder de levenden. — Regtb. Maastricht 27 Maart 1858; W. 2091.

10696. Het bouwen van een gemeenschappelijke woning op het erf van een der echtgenooten, is niet als een bij de wet verboden schenking tusschen man en vrouw te beschouwen. — Regtb. Maastricht 28 October 1847; W. 948.

Art. 1717.

10697. Th. Th. H. van Benthem van den Bergh. De donationibus ad pias causas. — L. B. 1827.

10698. Heeft een schenking aan een openbaar of godsdienstig gesticht gedaan gevolg, zoo de schenker vóór de aanneming door de bewindvoerders, doch na het verleenen der koninklijke magtiging tot aanneming komt te overlijden? — Jur. Vraagal I, 412.

10699. Indien de bewindvoerders van eenig gesticht, een aan dat gesticht gedane schenking aannemen, onder voorwaarde van het verkrijgen der koninklijke magtiging, kan die voorwaardelijke aanneming, de schenking niet geldig doen zijn, bij overlijden des schenkers vóór de verleende magtiging. — Jur. Corr. III, 288.

10700. Op schenkingen van roerende goederen onder de levenden, door iemand die geen ingezeten des Rijks is, aan een binnen het Rijk gevestigd zedelijk ligchaam of instelling van de doode hand, is art. 59 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36) niet toepasselijk; daarop is alzoo geen regt van overgang verschuldigd. — M. F. 20 April 1863, no. 34; P. W. 4250.

10701. Onder eene stichting (universitas rerum) wordt o. a. verstaan de vestiging van goederen, of reeds gevestigde regten tot bevordering van studiën (beurzen). Eene dergelijke stichting ontstaat tengevolge van de schenking van zekere inkomsten aan de stichting, welke op hetzelfde oogenblik door de begiftiging in het leven wordt geroepen. Op zoodanige stichting is art. 59 der wet van 13 Mei 1859 (St. 36) op het regt van successie van toepassing. — M. F. 4 April 1863, no. 6; P. W. 4254.

Art. 1718.

10702. De vermelding van art. 957 in dit art. is weggenomen bij de wet van 7 April 1869 (St. 56).

Art. 1719.

10703. C. L. de Vos. De firmanda donatione inter vivos apud acta. — Traj. 1827.

10704. U. A. van Alberda van Bloemersma. Quaestiones juris varii argumenti. — Traj. 1828. Quaestio tertia, de heredibus donatoris, transcriptione rerum donatarum neglecta, hunc defectum opponentibus.

10705. J. M. van Kervel. De forma donationum inter vivos. — L. B. 1841.

10706. L. A. N. Gerrits. De quaestione an jure nostro, donationes factae sub specie aliorum contratuum valeant, quamvis solemnitates in donationibus requisitae non sint adhibitae. — L. B. 1854.

10707. Moet de schenking van certificaten Nationale Werkelijke Schuld op straffe van nietigheid,

geschieden bij notariële acte? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 98.

10708. Een geschrift, waarbij aan iemand gedurende zijn geheele leven ter zake van bewezen diensten een periodieke uitkeering wordt besproken, moet aan de voor schenkingen bepaalde vormen voldoen, om er uit te kunnen ageren tegen erfgenamen. — H. R. 29 November 1850; W. 1179; N. R. XXXVII, § 17, 94, v. d. H., B. R. XII, no. 394, 175.

10709. Kan iemand die, zelf gehuwd zijnde, een overschrijving in het grootboek, tengevolge eener notariële procuratie, gedaan heeft ten voordeele eener ongetrouwde vrouw, ten einde haar over te halen, om in overspel met hem te leven, de nietigverklaring der gedane overschrijving te vorderen, op grond, dat zulks als een schenking moet worden beschouwd, en de op straffe van nietigheid bij schenkingen voorgeschreven vormen niet zijn in achtgenomen, of wel, op grond dat de overeenkomst wegens die overschrijving berust op een schandelijke en ongeoorloofde oorzaak? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 110.

10710. Is een schenking van een in Nederland gelegen onroerend goed, in den vreemde tusschen Nederlanders aangegaan, geldig, wanneer zij is gedaan in den aldaar voor schenkingen voorgeschreven vorm? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 130.

10711. De schenking met voorbehoud van vruchtgebruik, hetwelk na doode van den schenker op een derde zal overgaan en door dezen wordt aangenomen: op deze laatste schenking is een vast regt van registratie van 80 ct. verschuldigd; zoodra de voorwaarde vervuld wordt, is daarop het evenredig regt verschuldigd. — M. F. 22 November 1869, no. 46; P. W. 5578.

10712. De acte, waarbij afstand wordt gedaan van een periodieke uitkeering, bij testament gelegateerd, waarvoor inschrijving op het grootboek is genomen, geschiedende zonder bepaling van geldsom, is onderhevig aan evenredig registratieregt over het tienvoudig bedrag der jaarrente. — M. F. 14 Aug. 1855, no. 96; P. W. 1/1856, 94.

10713. Afstand van vruchtgebruik van een huis, bij huwelijkscontract besproken, geschied bij notariële acte, na aanvaarding en genot gedurende eenigen tijd, is onderhevig aan een registratieregt van 5 pct. over het tienvoud der jaarlijksche opbrengst. — M. F. 22 Febr. 1856, no. 12; P. W. 1/1856; 95.

10714. Indien bij testament aan kinderen, de verpligting is opgelegd, dat zij een huis onder een bezwarende voorwaarde, aan een derde zullen schenken, is de acte, tusschen dezen en de kinderen opgemaakt, ter bevestiging van de vervulling dier verpligting door de kinderen, en het voldoen der voorwaarde door den derde, als een schenking te beschouwen. — M. F. 21 Julij 1856, no. 41; P. W. 1/1856, 96.

10715. Indien partijen een onderhandsche acte van schenking hebben laten registreren, kunnen zij de regten niet terugvorderen, op grond, dat die acte volgens art. 1719 Burg. Wetb. nietig is. — M. F. 14 November 1855, no. 19; M. F. 24 Aug. 1855, no. 10; P. W. 2/1856, 327.

10716. Als schenking is aangemerkt, de bepaling in een notariële acte, regelende de voorwaarden der scheiding van tafel en bed, dat de vrouw een zekere kapitale som aan haren man zal uitkeeren. Het registratieregt van 2½ pct. is verschuldigd geacht en niet dat van 1 pct. als dading of als vergoeding. — M. F. 21 April 1857, no. 28; P. W. 2944.

10717. Schenking van vast goed aan één gehuwde dochter door den vader gedaan, onder bepaling van levenslange huisvesting en verzorging, of een bepaald jaargeld naar verkiezing. Een registratieregt van 2½ pct., is in dat geval verschuldigd. Het komt niet in aanmerking, of, door huwelijksgemeenschap de helft komt aan den schoonzoon, omdat deze dan verkrijgt door de wet, niet door het contract. — M. F. 8 October 1852, no. 86; P. W. 2942.

10718. Indien bij een acte eenige goederen worden geschonken, onder voorwaarde, dat de schenker over een bepaalde geldsom zal mogen beschikken ten laste van den begiftigde, heeft er geen schenking, maar verkoop plaats, en is alzoo deswege het evenredig registratieregt van verkoop verschuldigd. — M. F. 26 October 1859, no. 23; P. W. 3596.

10719. Schenking van vast goed, onder bepaling, dat de begiftigde bij de acte tegenwoordig, en zulks aannemende, aan een daarbij genoemden persoon zekere som zal betalen, welke de schenker zonder schriftelijk bewijs daarvan te geven, van dien derde ter leen heeft ontvangen. Alleen een registratieregt wegens schenking is verschuldigd, omdat de crediteur niet tot de acte medegewerkt hebbende, daaruit geen regt kan ontleenen. — M. F. 13 November 1848, no. 48; P. W. 794.

10720. De schenking van levenslang vruchtgebruik van een kapitaal Nationale Schuld, hetwelk daartoe in het grootboek zal worden ingeschreven, is een gift van een lijfrente, waarop het registratieregt als voor schenking verschuldigd is, te berekenen op het tiendvoud daarvan. De bepaling, dat die som zal worden ingeschreven in het grootboek, valt niet in de toepassing van art. 70, § 3, no. 3 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, alzoo noch inschrijving, noch kapitaal in de acte zijn vermeld. — M. F. 6 September 1848, no. 71; P. W. 694.

10721. Indien een fiscale wet zekere handelingen van burgerlijk regt, zonder nadere omschrijving, aan een belastingsregt onderwerpt, moeten die handelingen met de burgerlijke wet overeenkomen; dit is alzoo mede toepasselijk op de algemeene uitdrukking van „alle schenkingen" in art. 49 der wet van 16 Junij 1832 (St. 29), te dien effecte, dat ter beoordeeling of er voor de vordering van het regt een schenking aanwezig is, de handeling moet worden getoetst aan hetgeen de burgerlijke wet voorschrijft, ook ten aanzien der vormen tot de geldigheid vereischt. — H. R 9 April 1858; N. R. LIX, § 3, 17; v. d. H., Zeg. IV, no. 99, 250.

10722. De nietigheid welke volgens de wet eene niet in den vorm gedane schenking aankleeft, kan niet worden weggenomen door de bijvoeging in het stuk, dat de voldoening uit de nalatenschap van den schenker zal moeten geschieden, en voor zijne erfgenamen verbindend zal zijn. Daartoe kan niets afdoen, dat de schenker het door hem toegezegde tot aan zijn dood toe heeft gestand gedaan door betaling der verschenen termijnen. — H. R. 4 April 1851; N. R. XXXVIII, § 37, 179; W. 1215; v. d. H., B. R. XIV, no. 463, 338; Corr. XXIV, 353.

10723. Hetgeen niet tengevolge van een overeenkomst, maar ex mera liberalitate is betaald, moet als een schenking worden beschouwd, tot welker bestaanbaarheid een notariële acte wordt gevorderd, welke door geen eedsaflegging kan worden aangevuld, en ook aan hem, die zoodanige betaling ontvangen heeft voor het vervolg geen grond van vordering geven kan. — Hof Utrecht 25 Junij 1849; W. 1043; Regtb. Utrecht 10 Jan. 1849; W. 1042.

10724. Een schenking van onroerende goederen is volgens de Nederlandsche wet niet bestaanbaar, zoolang daarvan geen notariële acte is opgemaakt.

Is het regt van tien ten honderd, gevorderd volgens art. 49 der wet van 16 Junij 1832 (St. 49), een regt van registratie, ter vervanging van het vroeger regt van vijf ten honderd, zoodat de vordering op grond van dat artikel ingesteld, is verjaard twee jaren na de registratie der schenking, volgens art. 61 der wet van 22 Frimaire jaar VII? — Neen. — Regtb. Amsterdam 28 October 1856; N. R. B. VII, 383.

10725. De aanteekening op den omslag van een contract van levensverzekering door een erflater geplaatst, waarbij hij den inhoud, als het eigendom van een zijner minderjarige kinderen aanwijst, noch de door den erflater op den rug van de polis geplaatste, en door hem onderteekende verklaring van overdragt op dezelfde minderjarigen, kan voor dezen als een wettige titel van verkrijging gelden. Daartoe wordt een beschikking bij testament, of een in behoorlijken vorm verleden acte van schenking vereischt. — Regtb. Amsterdam 4 November 1866; N. R. B. XIX, 406; Regtsg. W. v. h. Not. 10.

10726. Een belofte tot schenking bij geen acte gedaan, levert geen regtsgevolgen op. — Kantg. Voorburg 1 Julij 1846; R. B. VIII, 808.

10727. Alle schenkingen van onroerend goed, zonder onderscheid, zoowel de donatio remuneratoria als de gewone schenking, zijn naar den vorm en wezen bij de Nederlandsche wet, aan dezelfde bepalingen onderworpen.

Eene schenking van een in Nederland gelegen onroerend goed, in den vreemde aangegaan, moet worden opgemaakt in den daar bij de wet voorgeschreven vorm, al mogt in den vreemde zijn bepaald, dat bij overdragt van onroerend goed, de vorm moet worden in acht genomen naar de wet van de plaats waar dat goed gelegen is. — Regtb. Zutphen 15 Februarij 1855; Hof Gelderland 6 Mei 1856; W. 1765; N. R. B. VI, 581; N. R. LIV, § 61, 278.

10727*a*. Mr. M. Neustaetter. Internationaal regt. Schenking van Nederlandsch onroerend goed bij acte verleden in Pruissen, onder vigeur van het Pruissisch landregt voor regters-commissarissen, onder wie de minuut is verbleven, en welke acte in de openbare registers hier te lande is ingeschreven. — W. 1799.

10727*b*. Mr. A. J. Zubli. Internationaal regt. — Art. 7 en 10 Alg. Bep. en art. 1719 Burg. Wetb.; W. 1810.

Art. 1720.

10728. Eene schenking bij notariële acte gedaan, is ook, indien zij door een mondeling gemagtigde wordt aangenomen, aan een evenredig registratieregt onderworpen, de nietigheid in den vorm der aanneming staat aan de heffing van het regt niet in den weg. — M. F. 7 Mei 1864, no. 99; P. W. 4489.

10729. Een afstand van het regt op eene rente van een inschrijving nationale schuld, of van eenig ander regt, ook wanneer deze slechts door een mondeling gemagtigde wordt aangenomen, is onderworpen aan een registratieregt van 2½ pct., over het tienvoudige der jaarlijksche renten. — M. F., P. W. 4489; anders W. de Gelder, Adv. VIII, 491.

10730. Een notariële acte van schenking zonder medewerking van begiftigde, wordt tegen een vast regt geregistreerd, doch op de acte van aanneming zonder medewerking van den schenker opgemaakt, is een evenredig regt van schenking verschuldigd. — M. F. 6 Augustus 1862, no. 14; P. W. 4025.

10731. Indien bij eene acte van schenking de begiftigde niet verschijnt om de schenking aan te nemen, is daarop geen evenredig registratieregt verschuldigd. Op een latere acte, waarbij alleen de begiftigde verschijnt en de schenking aanneemt, is dat evenredig regt verschuldigd. — M. F. 6 Augustus 1862, no. 14; P. W. 4025.

10732. Geen schenking heeft voor den schenker verbindende kracht, tenzij zij in uitdrukkelijke bewoordingen is aangenomen, ook niet die van roerende ligchamelijke voorwerpen, of van schuldvorderingen aan toonder, gedaan de manu in manum. Art. 1720 Burg. Wetb. is algemeen, en vindt alzoo ook zijn toepassing op art. 1724. Aanneming eener gift na het overlijden van den gever, stelt geen aanneming daar, zooals die bij de wet is gevorderd. — Regtb. Nijmegen 18 November 1859; N. R. B. X, 40; Regtb. 's Hertogenbosch 13 Junij 1860; N. R. B. XI, 584.

10732*a*. Een belofte tot schenking gedaan onder een opschortende voorwaarde, afhankelijk van een toekomstige en onzekere gebeurtenis, kan naar den geest van de wet op de successie niet als een schuld van den overledene worden beschouwd. — M. F. 3 December 1864, no. 6; 19 Mei 1865, no. 42; P. W. 4730.

Art. 1721.

10733. C. G. Luzac. Quaestiones juridicae. — L. B. 1846. Potestne donator revocare donationem a muliere nupta sine mariti vel judicis auctoritate acceptam?

Art. 1722.

10734. G. Een vraag betreffende art. 1722 Burg. Wetb. — R. B. III, 376.

10735. Hoe moet een schenking beschouwd worden, zoo er geen magtiging tot aanneming van de regtbank bestaat:

a) Wanneer de begiftigde minderjarig, meerderjarig is geworden bij het leven des schenkers?

b) Wanneer hij meerderjarig is geworden na het overlijden van den schenker? — Corr. V, 14.

10736. Een schenking gedaan aan een minderjarige, wiens vader niet in staat is de vaderlijke magt uit te oefenen, kan door de moeder van den minderjarige worden aangenomen. — Jur. Corr. III, 15.

Art. 1723.

10737. A. de Keth. Explicatio doctrinae codicis civilis circa transcriptionem donationis rerum immobilium secundum art. 939 seq. Cod. Civ. — Traj. 1820.

Art. 1724.

10738. Op een acte, houdende aanneming eener gedane schenking van hand tot hand, en ontslag door den schenker van de verpligting tot inbreng, is een evenredig regt van registratie wegens schenking verschuldigd. — M. F. 29 November 1862, no. 16; P. W. 4146.

10739. Moet de schenking van certificaten nationale werkelijke schuld, op straffe van nietigheid, geschieden bij notariële acte? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 98.

10740. Op een gift bij een collecte, staande de godsdienstoefening gedaan, is art. 49 der wet van 16 Junij 1832 niet van toepassing. — Jur. Vraagal III, 223.

10741. Met de uitdrukking „erfgift" wordt aangeduid, dat de begiftigden eerst na den dood van den schenker in het genot der inkomsten zullen treden, hoezeer het kapitaal aan hen door overgifte is afgestaan. Die uitdrukking of dat voorbehoud van inkomsten, stelt geen donatio mortis causa daar. — Hof Gelderland 23 Februarij 1870; W. 3243.

10742. Geldigheid eener schenking van schuldbrieven, van hand tot hand gedaan, al wordt daarvan later in eenig geschrift melding gemaakt. Schenking wegens overspel, berust op eene ongeoorloofde

oorzaak, en is dus een nietige overeenkomst; het bestaan dier oorzaak mag alleen in de bij de wet toegelaten gevallen en op de bij de wet veroorloofde wijze worden gestaafd. — Regtb. Amsterdam 16 April 1857; N. R. B. VII, 413.

10743. Certificaten werkelijke schuld, zijn schuldvorderingen aan toonder; zij kunnen van hand tot hand worden geschonken. — Regtb. Amsterdam 8 Junij 1847; R. B. IX, 557; W. 859; Regtb. Amsterdam 18 Mei 1847; R. B. IX, 659.

10744. Obligatiën op naam, die beweerd worden door een erflater bij schenking van hand tot hand, te zijn gegeven aan een der erfgenamen om deze aan anderen uit te keeren, mogen niet worden verzwegen in de memorie van successie, zoodanige schenking is nietig. — Regtb. Arnhem 13 December 1869; P. W. 5642.

10745. Er is geen evenredig regt van registratie wegens schenking verschuldigd op een dading, waarbij ter beëindiging van bestaande geschillen, de geldigheid eener vroegere beweerde schenking, de manu in manum, van buitenlandsche effecten erkend wordt, en dientengevolge afstand van regt en actie op een gedeelte dier effecten gedaan wordt. — H. R. 17 December 1840; N. R. VIII, § 79, 364; v. d. H., Zeg. II, no. 22, 1.

Art. 1725.

10746. Ph. L. Begram. De inofficiosis donationibus. — L. B. 1810.

10747. J. F. Nicolaï Cremers. De revocatione donationum propter liberos supervenientes. — Gron. 1817.

10748. L. Slingeland. De revocanda donatione inter vivos. — L. B. 1827.

10749. P. A. J. Beelaerts van Oosterwijk. De revocandis donationibus inter vivos. — Traj. 1832.

10750. R. B. Visser. De revocanda donatione inprimis propter ingratum animum secundum juris hodierni principia. — L. B. 1836.

10751. J. H. Jessé. De causis ob quas revocetur donatio jure hodierno. — L. B. 1837.

10752. J. E. van Nes van Meerkerk. De revocandis donationibus. — Traj. 1841.

10753. C. M. A. Hartman. De revocatione donationis inter vivos. — L. B. 1859.

10754. Mr. M. Eijssell. Kan de vrouw, op welker verzoek is uitgesproken de scheiding van tafel en bed, op grond van mishandelingen, vallende in de termen van art. 264, no. 4, Burg. Wetb., de aan haren man bij huwelijksvoorwaarden gedane schenking van tegenwoordige en bepaalde goederen herroepen? — Themis V, 418; mr. S. M. id. R. B. VII, 80.

10755. Herroeping der schenking wegens gepleegd misdrijf jegens den schenker. Art. 1725, no. 2, Burg. Wetb. — R. B. I, 422.

10756. De persoonlijke schuldeischers van een mede-erfgenaam, kunnen de vernietiging eener schenking niet vragen ten hunnen nadeele gedaan, indien zij niet aantoonen dat daarmede de bedriegelijke verkorting hunner regten is beoogd. — Hof Gelderland 9 December 1863; N. R. B. XV, 481.

Art. 1731.

10757. J. P. L. Steens Zijnen. De deposito. — Traj. 1828.

10758. C. C. A. J. van der Straten. De deposito. — L. B. 1833.

10759. J. E. B. L. Maritz. De contractu depositi et sequestrationis. — L. B. 1839.

10760. J. H. Spiering. De deposito. — Traj. 1840.

10761. H. Enschedé. De iis magistratibus qui publice constituti sunt depositarii. — L. B. 1853; beoord. door mr. J. Kappeijne van de Coppello, Themis 2e II, no. 1.

Art. 1733.

10762. C Gerlings, Jr. De deposito voluntario. — Traj. 1827.

10763. Als bij koop en verkoop van een zekere zaak, partijen niet hebben gewild dat de verkooper voortdurend met de bewaring van het verkochte zal belast blijven, dan volgt uit den aard der overeenkomst de bevoegdheid van den verkooper, om het verkochte goed in bewaring te stellen. Die inbewaarstelling komt voor rekening van den kooper, die door het niet afhalen van het gekochte daartoe aanleiding gaf. — Regtb. Leiden 10 December 1850; W. 1250.

10764. De bewaarder is niet bevoegd om bergloon te vorderen indien zulks niet is bedongen. — Tiel 17 November 1843; R. B. VIII, 314.

Art. 1734.

10765. Indien aan een notaris een som geld in bewaring wordt gegeven, is op de acte een evenredig registratieregt van 1 pct. verschuldigd, tenzij partijen aantoonen dat er geen geldleening maar eenvoudige bewaargeving heeft plaats gehad. — M. F. 24 December 1858, no. 46; P. W. 3256.

10766. Indien een commissionair voor zijn lastgever, met wien hij in rekeningcourant was, effecten heeft gekocht en verzocht hem voor de koopsom te crediteren, terwijl hij die effecten ter beschikking van den lastgever bewaarde, ontstond er schuldvernieuwing en moet de koopsom geacht worden gekweten te zijn en de eigendom der effecten op den lastgever te zijn overgegaan, zoodat de commissionair ze slechts als depositaris bezit. — Hof N.-Holland 18 December 1862; W. 2482; Mag. v. H. V, 16.

10767. In bewaargeving heeft in den zin der wet alleen dan plaats, wanneer men het goed van een ander aanneemt, onder de voorwaarde om het te bewaren en in natura terug te geven. Derhalve is de aangestelde geregtelijke bewaarder, over zijne eigene in beslag genomen goederen niet in den zin der wet inbewaarnemer. — H. R. 24 December 1855; N. R. LI, § 64, 273; H. R. 18 Februarij 1840; N. R. IV, § 10, 63.

Art. 1736.

10768. Indien bij eene acte van scheiding wordt bepaald, dat de contanten onder een der deelgenooten zullen blijven, en dat de afgifte van het aan ieder toegewezene zal plaats hebben naar convenientie van partijen op onderhandsche quitantie, is daarin inderdaad een overeenkomst van bewaargeving vervat, weshalve daarop een evenredig registratieregt van 1 pct. is verschuldigd. — M. F. 28 Augustus 1847, no. 65; P. W. 789.

10769. De verklaring in een acte van boedelbeschrijving gedaan door een der comparanten, dat hij een som gelds in bewaring heeft, hem tijdens de verzegeling ter hand gesteld, is niet aan eenig registratieregt onderworpen. Daarentegen is het regt van 1 pct. verschuldigd voor de verklaring door een der requiranten bij den inventaris gedaan, dat bij hem in kas is, een geldsom, zijnde het slot zijner rekening wegens ontvangsten en uitgaven voor den overledene gedaan. — M. F. 29 Maart 1845, no. 28; P. W. 2/1845, 57.

10770. De verklaring in een onderhandschen inventaris gedaan, ten behoeve van de daarbij tegenwoordige mederequiranten, dat de erflater van hen, daarbij genoemde geldsommen in bewaring heeft gehad, en de afgifte daarvan aan hen behoort te geschieden, is onderhevig aan een registratieregt van 1

pct. — M. F. 10 Jan. 1846, no. 53; P. W. 1846, 83.

10771. De verklaring van een executeur in een acte van boedelbeschrijving, dat hij bij het overlijden van den erflater van hem een som gelds in contanten onder zich had, is onderworpen aan een evenredig registratieregt van 1 pct. — M. F., P. W. 1403.

10772. Indien de executeur bij de boedelbeschrijving verklaart een som gelds tot den boedel behoorende onder zich te hebben, is daarop geen evenredig registratieregt verschuldigd, omdat hij de geldsom krachtens regt van inbezitneming en niet als persoonlijk debiteur bewaarde. — M. F., P. W. 1404.

10773. Een deurwaarders exploit, waarbij door een schuldenaar een geldsom in handen van den ontvanger der registratie, belast met de consignatiën wordt nedergelegd, is niet aan een evenredig registratieregt, maar aan een vast regt van 80 ct. onderworpen. — M. F. 8 Februarij 1845, no. 82; P. W. 2/1845, 68 en 69.

10774. Het beding in een koopcontract, dat het verkochte nog gedurende een zekeren tijd, door den verkooper moet worden in bewaring gehouden, of dat de levering eerst na verloop van zekeren termijn zal plaats hebben, is geen eigenlijke bewaargeving, maar een der voorwaarden van den verkoop, dus een daarvan afhankelijke beschikking, niet aan een afzonderlijk registratieregt onderworpen. — M. F. 16 September 1847, no. 23; P. W. 450.

10775. De verklaring in een acte van scheiding, dat een som gelds aan de executeuren in bewaring wordt gelaten, waarop door derden als schuldeischers beslag is gelegd, is niet aan het evenredig registratieregt van bewaargeving onderworpen. — M. F. 31 Julij 1845, no. 136; P. W. 44.

10776. De bepaling in een acte van schenking, dat de executeur een som gelds in ontvangst neemt, als bij des erflaters testament benoemd, om dat kapitaal te administreren, is niet aan een afzonderlijk of evenredig registratieregt onderworpen, omdat hier niet een vrijwillige bewaargeving van penningen in handen van een particulier plaats heeft, maar de bewaargeving een gevolg is van de magt of van het mandaat, door den erflater aan den uitvoerder van zijn uitersten wil gegeven. — M. F. 12 Januarij 1847, no. 25; P. W. 45.

10777. De staat kan niet worden aangemerkt als bewaarnemer van de soldijgelden, welke een in Indië overleden marinier toen nog te vorderen had, en die als onbetaald in 's lands kas zijn gebleven, gelijk ook van het bedrag, dat wegens eenige toen aanwezig gevonden contanten, en het provenu van eenige verkochte nagelaten goederen, verder in 's Rijks kas is gekomen en gebleven. — H. R. 31 October 1856; N. R. LIV, § 23, 97; v. d. H., B. R. XXI, no. 647, 87; W. 1803.

10778. Effecten, volgens afgegeven recief aan iemand ter hand gesteld, om te strekken tot waarborg, kunnen niet geacht worden bij eerstgenoemde bij wijze van bewaarneming te zijn verbleven, indien geen behoorlijke acte van pandgeving te dier zake is opgemaakt. — Regtb. Leeuwarden 27 Februarij 1844; H. R. 3 April 1846; N. R. XXIV, § 12, 51; v. d. H., B. R. VII, no. 213, 861.

10779. Vrijwillige bewaargeving vereischt wederkeerige uitdrukkelijke toestemming van den bewaargever en bewaarnemer. Eisch tot afgifte van in bewaring gegeven goederen, ingesteld tegen de erfgenamen van den pretensen depositaris. — Regtb. Groningen 29 Junij 1859; N. R. B. X, 334.

10780. De kantonregter is bevoegd regt te spreken over een vordering tot ontbinding eener overeenkomst van bewaargeving, met schadevergoeding beneden ƒ 200. — Regtb. Groningen 25 Februarij 1857; N. R. B. X, 282.

10781. De toestemming van den bewaarnemer, in het contract van bewaarneming, behoeft niet uitdrukkelijk te zijn. — Regtb. Amsterdam 29 Julij 1856; N. R. B. VI, 488.

Art. 1737.

10782. De bepalingen van artt. 1737 en 1933, volgens welke een vrijwillige bewaargeving, waarvan het onderwerp de waarde van ƒ 300 te bovengaat, niet door getuigen mag worden bewezen, behoeven niet door den strafregter te worden nageleefd. — H. R. 10 October 1865; W. 2735; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2029, 430; N. R. LXXXI, § 3, 12.

10783. De bepaling, dat bij gebreke van schriftelijk bewijs, alleen het defereren van den decisoiren eed aan hem, die de bewaargeving ontkent, als bewijsmiddel toelaat, moet niet geacht worden gederogeerd te hebben aan het voorschrift van art. 237 Burg. Regtsv., hetwelk aan partijen toelaat om elkander in alle zaken, zonder eenig onderscheid, op ter zake dienende en tot niets anders betrekkelijke vraagpunten te hooren. — Regtb. Sneek 15 April 1839; W. 101.

Art. 1740.

10784. Indien er niemand bestaat die als bewaargever kan worden beschouwd, noch ook eenig toeval plaats vindt, zoo als in art. 1740 Burg. Wetb. is bedoeld, kan er aan geen bewaargeving in den zin der wet worden gedacht. — H. R. 31 October 1856; N. R. LIV, § 23, 97; v. d. H., B. R. XXI, no. 647, 37; W. 1803.

10785. Indien uitgemaakt is, dat een schipbreuk heeft plaats gehad en dus een onvoorzien toeval, welk een bewaargeving uit noodzaak heeft tengevolge gehad, doch niet is beslist welke personen de contracterende partijen zijn geweest, en bepaald niet, dat de eischer de bewaargever is geweest, kan geen obligo van dezen te dier zake jegens den gedaagde worden aangenomen. — H. R. 2 April 1852; N. R. XLI, § 51, 243; v. d. H., B. R. XIV, no. 454, 224.

10786. Er bestaat bewaarneming uit noodzaak, zoo de vervoerder, wiens overeenkomst is afgeloopen, na lang wachten op den eigenaar der goederen, deze in bewaring neemt. — Hof N.-Holland 5 Junij 1862; N. R. B. XIII, 592.

10787. Over boord geworpen goederen, welke daarna door bergers in het bijzijn, doch zonder tegenzeggen van den schipper op een buitengrond worden opgevischt en gered, zijn niet als strandgoederen of zeevonden te beschouwen. De ambtenaren der strandvonderij zijn niet bevoegd om zoodanige goederen, die door de bergers bij hen zijn aangebragt en overgegeven, onder hun beheer te nemen, indien later blijkt, dat de bergers door den schipper waren gelast, die goederen naar een andere plaats te brengen dan door de bergers is gedaan. — Hof Zeeland 4 Februarij 1851; N. R. B. I, 360; Regtb. Middelburg 6 Febr. 1850; N. R. XXXVII, § 80, 402.

Art. 1741.

10788. Het ter vervoer toevertrouwen van goederen aan een schipper, moet niet als een vrijwillige, maar als een bewaargeving uit noodzaak worden aangemerkt, waarvan het bewijs door getuigen, welke ook de waarde van het onderwerp zij, is toegelaten. — H. R. 10 October 1865; N. R. LXXXI, § 3, 12.

Art. 1745.

10789. Een horologiemaker die des avonds na zonsondergang, een horologie hem ter herstelling in

bewaring gegeven, in den winkel laat hangen tot uitstalling, handelt onvoorzigtig en is ingeval van diefstal, deswege verantwoordelijk en tot schadevergoeding gehouden; hij kan zich niet op een onvermijdelijk toeval beroepen. — Kantg. 's Gravenhage 25 Junij 1845; W. 648.

Art. 1746.

10790. L. P. van Meerwijk. De juribus et officiis cauponum. — L. B. 1850.

10791. Het staat niet aan den herbergier of logementhouder te onderzoeken, of de goederen hem door een reiziger in bewaring gegeven, dien reiziger in eigendom behooren, of zich op een andere wijze in zijn bezit bevinden. De huurder van een paard is bevoegd om het van elken onregtmatigen bezitter, of verantwoordelijken bewaarder terug te vorderen.

Logementhouders nemen niet alleen voor zich, maar ook voor hunne bedienden, de verantwoordelijkheid op zich voor de goederen, welke de reizigers medebrengen. — Regtb. Haarlem 16 Nov. 1841; Regtb. Haarlem 15 Februarij 1842; Hof N.-Holland 23 Mei 1842; Regtz. V, 204; R. B. IV, 463.

Art. 1749.

10792. Kan de bewaarnemer, die het depositum heimelijk verkocht, doch daarna weder ingekocht heeft, zich op de vis major beroepen, wanneer hetzelve hem later ontstolen is? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 112.

10793. Een bewaarnemer, kan niet van de bewaarde zaak ontzet worden in een geding, dat niet gevoerd is door den bewaargever, maar door een derde, en waarin zelfs de bewaargever niet is betrokken. — H. R. 25 October 1844; N. R. XVIII, § 52, 238, v. d. H., B. R. VI, no. 160, 74; Regtz. I, 115; Corr. V, 25.

Art. 1750.

10794. Een notaris mag bij de verificatie zijner minuten door den inspecteur der registratie, de opening weigeren van een aan hem in bewaring gegeven verzegeld pakket. — Regtb. Arnhem 4 November 1844; P. W. 1846, 374; R. B. VII, 112; W. 565; N. R. XXIV, § 71; M. F. 27 Julij 1846, no. 15; P. W. 83; Regtz. V, 205; R. in N. IV, 212.

Art. 1751.

10795. Indien dezelfde goederen niet worden teruggegeven, welke in bewaring zijn gegeven, is schadevergoeding slechts verschuldigd, als het bewijs wordt geleverd, dat daardoor schade is geleden. — Kantg. Groningen sine die; W. 156.

Art. 1756.

10796. De lading van een schip, welke wegens schade door den schipper in bewaring is gegeven, kan door den eigenaar der lading niet worden teruggevorderd. — Regtb. Tiel 7 Dec. 1849; N. R. B. II, 53.

10797. Het bestuur eener begraafplaats, kan niet worden veroordeeld om het opdelven en opgraven van een lijk te gehengen, en te gedoogen, zonder dat de personen op wier last zoodanig lijk aldaar is begraven, daaromtrent in hunne belangen zijn gehoord. — H. R. 25 October 1844; Corr. V, 25; Regtz. I, 115; N. R. XVIII, § 52, 238; v. d. H., B. R. VI, no. 160, 74.

10798. De bewaarnemer is alleen verpligt het door hem in bewaring genomen goed terug te geven aan den eigenaar of aan dengene, die deugdelijk bewijst volmagt van dezen te hebben erlangd. — Regtb. Utrecht 28 Februarij 1844; Regtz. V, 209.

Art. 1758.

10799. Ieder bewaargever of geregtigde, kan afzonderlijk zijn aandeel terugvorderen, indien de in bewaring gegeven zaak deelbaar is. — Regtb. Winschoten 19 Februarij 1851; N. R. B. II, 15.

Art. 1761.

10800. De overeenkomst van bewaargeving moet geacht worden tot stand te zijn gekomen, ter plaatse waar de gedaagden hunne toestemming in de hun voorgestelde bewaarneming zouden hebben gegeven. Bij gebreke van bepaling of aanwijzing bij de overeenkomst van de plaats waar de teruggave zal moeten geschieden, moet die teruggave gedaan worden op de plaats zelve, waar de bewaarneming geschied is. — Regtb. Maastricht 6 Junij 1861; W. 2306.

Art. 1762.

10801. Indien in de acte van bewaargeving geen voorwaarde of bepaalde bestemming der in bewaring gegeven goederen is uitgedrukt, kan de bewaarder de afgifte niet weigeren, uit hoofde van het door hem beweerde bestaan eener voorwaarde of bestemming. De erfgenamen van den bewaargever kunnen ieder afzonderlijk hun aandeel in een deelbare zaak van den bewaarnemer terug vorderen. — Regtb. Winschoten 19 Februarij 1851; N. R. B. II, 15.

Art. 1766.

10802. Mr. J. H. de Sitter. Over het regt van retentie volgens het Nederlandsch Burgerlijk regt. — Regtsg. Jaarb. VI, 560.

10803. Kan de bewaarnemer het regt van retentie inroepen tegen den curator in de onbeheerde nalatenschap van den bewaargever, met dat gevolg, dat hij niet mag worden genoodzaakt, het depositum terug te geven voor dat zijne pretentie voor kosten van behoud is gekweten? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 132.

10804. De bewaarnemer blijft geregtigd de goederen onder zich te houden, niettegenstaande het bedrag van het bergloon is geconsigneerd. — Regtb. Tiel 7 December 1849; N. R. B. II, 53.

10805. Hij, die bij in bewaringnemen regt van terughouding, op grond van geleden schade beweert te hebben, moet die schade bepaald aanduiden op straffe van tot afgifte veroordeeld te worden. — Regtb. Tiel 17 November 1843; Regtz. V, 202; R. B. VIII, 314.

10806. De bewaarnemer heeft een regt van retentie, totdat hij schadeloos is gesteld. — Hof N.-Holland 5 Junij 1862; N. R. B. XIII, 292.

10806*a*. Een werkman, aan wien goederen ter bewerking zijn ter hand gesteld, welke hem later, nog onbewerkt, worden afgevraagd, is niet geregtigd, op grond van de winstderving dier bewerking bewaarloon in rekening te brengen. — Regtb. Amsterdam 14 Junij 1864; W. 2607.

Art. 1767.

10807. De wet schrijft nergens sequestratie voor als eenig middel, om van de identiteit van goederen te doen blijken. — Hof N.Holland 19 December 1867; W. 3032.

10808. De vraag over de van waarde of onwaardeverklaring van een beslag, moet vreemd blijven aan den sequester. Deze kan daarbij niet in vrijwaring worden opgeroepen. — Regtb. Amsterdam 25 Junij 1852; N. R. B. II, 536.

10809. Sequestratie op regterlijk bevel is uit haren aard een buitengewoon middel. Zij behoort slechts de uitoefening van betwiste regten op te schorten, en derhalve alleen bij een stellige bepaling der wet en in de door haar genoemde gevallen te worden aangewend. — H. R. 30 Junij 1850; Corr. XXXIV, 85; N. R. LXII, § 57, 279; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 745, 338.

10810. De geregtelijke sequester eener litigieuse nalatenschap, is bevoegd om derden, die hij vermeent in het bezit te zijn van goederen tot die nalatenschap behoorende, tot afgifte dier goederen in regten aan te spreken. — Regtb. Amsterdam 22 Maart 1842; Regtz. V, 213.

10811. De geregtelijke bewaarder heeft aanspraak op loon, ofschoon hij zich vrijwillig tot de bewaring heeft aangeboden. Het is genoeg, dat de bewaarder de zorg hebbe aangewend van een goed huisvader, om aanspraak te kunnen maken op loon. — Hof Limburg 1 Maart 1852; W. 1336.

10811*a*. Indien onderscheiden goederen, tot een maatschappij behoorende, door verschillende personen worden bezeten en de administratie wordt bemoeijelijkt, zoodat de bestemming der revenuen niet aan de bedoeling beantwoordt, kan de regter de sequestratie dier goederen bevelen. — Regtb. Hoorn 24 December 1856; W. 1821.

10811*b*. Een accessoire vordering tot sequestratie gevoegd bij een possessoire actie, maakt het daarop gewezen vonnis niet onderworpen aan hooger beroep. — H. R. 29 Januarij 1864; W. 2560.

Art. 1772.

10812. Het geschil geëindigd zijnde, moet de bewaarder op zijn eisch worden ontslagen. — Regtb. Assen 29 April 1849; W. 1276; N. R. B. II, 270.

10813. Op wien rust de last van bewijs, indien iemand een stuk opvordert, hetwelk onder een geregtelijken bewaarder is gesteld, en een derde oproept om de afgifte te gedoogen, terwijl deze van zijne zijde het stuk reclameert? — H. R. 19 Mei 1851; W. 1295.

Art. 1773.

10814. De sequestratie van goederen, moet door de regtbank, niet door den president in kort geding worden bevolen. De president mag alleen provisoire maatregelen ter bewaring der goederen bevelen, totdat de regtbank over het verzoek tot sequestratie zal hebben geoordeeld. — Regtb. Amersfoort 14 December 1860; N. R. B. XI, 495.

Art. 1775.

10815. Curatoren in een faillissement alleen in een bepaalde qualiteit geschil hebbende, kunnen gerangschikt worden onder de personen waarvan art. 1775, 2e lid gewaagt. — Het bevelen van sequestratie is geheel aan het arbitrium judicis overgelaten. — Regtb. Tiel 24 Maart 1865; W. 2722.

10816. Indien bij dezelfde dagvaarding, tegelijk met de hoofdvordering, tot herstel en handhaving in het bezit, een eisch is gedaan tot sequestratie der gronden, in wier bezit men vordert te worden hersteld en gehandhaafd, is die laatste eisch niet een op zich zelfstaande, maar integendeel een bijkomende van de hoofdvordering onafscheidelijke en daarmede één geheel uitmakende vordering. — H. R. 29 Januarij 1864; N. R. LXXVI, 94.

10817. De Hooge Raad is niet bevoegd kennis te nemen van een vordering tot sequestratie eener zaak, die het onderwerp uitmaakt van een voor het regtscollegie aanhangig geding tusschen den staat en een particulier, wanneer die vordering niet als incident ingevolge art. 247 Burg. Regtsv., maar op de gewone wijze bij dagvaarding door den staat wordt ingesteld. — H. R. 11 April 1862; W. 2370; N. R. LXX, § 59, 451.

10818. Sequestratie is niet geoorloofd van alle zaken in geschil, maar alleen van de zoodanige, waarvan de eigendom of het bezit in geschil is. Aan het woord „bezit" in art. 1775 no. 2, kan geen andere beteekenis worden gehecht dan aan dat woord in art. 585 Burg. Wetb. — Regtb. Leeuwarden 24 September 1844; Regtz. V, 216; W. 544.

10819. De markerigter kan de sequestratie vorderen van markegronden, waarop derden een regt van bezit of eigendom beweren te hebben. — Hof Overijssel 12 September 1853; W. 1498.

10820. Sequestratie van goederen tot een nalatenschap behoorende, kan slechts verleend worden waar de titel of de hoedanigheid van erfgenaam betwist wordt, en dus niet waar het verschil over de vraag loopt, voor welk gedeelte elk der erfgenamen in den boedel opkomt. — Regtb. Amsterdam 23 Mei 1860; N. R. B. X, 427.

10821. De erfgenamen bij versterf zijn bevoegd te vorderen, dat de nalatenschap van den erflater, die andere erfgenamen bij testament heeft aangesteld, in geregtelijke bewaring worde gesteld. De regter is evenwel niet verpligt zoodanige vordering toe te wijzen. — Hof Zeeland 29 Dec. 1857; N. R. B. VIII, 374.

10822. De eisch tot sequestratie kan worden ingesteld bij gewone dagvaarding, in welk geval zij voor den regter van den gedaagde moet worden gebragt, of bij incident in een hangend geding bij acte van procureur tot procureur, in welk geval de regter, die van de hoofdvordering kennis neemt ook bevoegd is om van het incident tot sequestratie kennis te nemen. — H. R. 11 April 1862; N. R. LXX, § 59, 451; W. 2370.

10823. Dit art. niet onderscheidende tusschen ligchamelijke en onligchamelijke zaken (zakelijke regten), is op beide van toepassing. — H. R. 26 Junij 1868; W. 3031; v. d. H., B. R. XXXII, no. 1100, 497; N. R. LXXXIX, § 30, 238.

10824. De strekking van dit art. is, faculteit van sequestratie te geven, daar, waar de titel van eigendom of bezit litigieus wordt, teneinde het effect der actie waarmede die titel bestreden wordt, niet te loor ga.

De bevoegdheid van den regter tot sequestratie, is niet onbegrensd. — Regtb. Amsterdam 23 Mei 1860; W. 2185.

10825. Dit art. is limitatief. Het woord bezit in no. 2 van dit artikel, beteekent alleen civiel bezit. — H. R. 30 Junij 1859; W. 2098; Regtb. Arnhem 28 Junij 1858; Hof Gelderland 22 December 1858; W. 2102.

10826. Moet aan den bewaarder over in executoriaal beslag genomen goederen afschrift van het procesverbaal van inbeslagneming worden gelaten? — W. 2509.

Art. 1776.

10827. Een geregtelijke bewaarder is niet als derde bezitter te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 13 Januarij 1870; N. R. B. XX, 252.

10828. De bewaarder heeft aanspraak op loon, ook al heeft hij zich vrijwillig tot de bewaargeving aangeboden, mits hij slechts als een goed huisvader gezorgd hebbe voor het behoud der in beslag genomen zaken. — Hof Limburg 1 Maart 1852; W. 1336.

10829. De sequester moet op zijn verzoek ontslagen worden na afloop van het geding; hij kan loon vorderen overeenkomstig art. 60 van het tarief van justitiekosten en salarissen. — Regtb. Assen 20 Februarij 1849; W. 1279.

10830. De wet schrijft niet voor in hoever een geregtelijke bewaarder solvabel moet zijn, noch ook of het verboden is minderjarigen te benoemen; in ieder geval is daartegen geen nietigheid bedreigd, en zou dit alleen aanleiding kunnen geven, om de benoeming van een anderen bewaarder te verzoeken. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 Sept. 1849; W. 1105.

10831. Tegen den geregtelijken bewaarder van een gearresteerde kraam of kermistent, kan geen

straf worden gevorderd wegens het in strijd met een plaatselijk reglement niet tijdig afbreken, en opruimen van zoodanige tent. — Kantg. no. 2, Amsterdam 4 December 1843; R. B. VI, 58.

10832. Iemand die als bewaarder van zijne eigene onder pandbeslag genomen goederen is aangesteld, doch later na opgevolgd faillissement, door den curator als bewaarder der geinventariseerde goederen gesteld wordt, moet gerekend worden zijne hoedanigheid van bewaarder der onder pandbeslag genomen goederen niet te hebben verloren; die hoedanigheid herleeft na afloop van het faillissement, tengevolge van een getroffen accoord. — Regtb. Amsterdam 5 April 1842; R. B. IV, 625.

10833. Een pandbeslag, door een faillissement opgevolgd, waarin een accoord is getroffen, vervalt daardoor niet van regtswege; de verpligting van den daarbij aangestelden bewaarder tot uitlevering der goederen houdt daardoor niet op. — Regtb. Amsterdam 24 October 1842; N. R. XIV, § 106, 447; R. in N. III, 299.

10834. Een vonnis van failliet-verklaring verpligt den vroeger aangestelden geregtelijken bewaarder van des gefailleerden goederen niet, zijne bewaring te staken. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1845; R. B. VIII, 164; W. 206.

10835. Valt het verduisteren van roerende goederen, tot een faillite boedel behoorende, door de vrouw des gefailleerden, als bewaarster over dezelve aangesteld, in de termen van art. 379 of 408 Code Pénal? — Opm. en Med. V, 184.

10836. De geregtelijke bewaarder mag de inbeslaggenomen goederen niet gebruiken, verhuren of uitleenen, hij moet de voordeelen of inkomsten welke die zaken mogten hebben voortgebragt verantwoorden, alles op straf van gemis van zijn bewaarloon, en eindelijk moet hij de inbeslaggenomen goederen bij den verkoop of bij de opheffing van het beslag opleveren. De bewaarder heeft geen regt om de uitbetaling van het bewaarloon telkens als hij dit begeert, te vorderen, dat regt wordt eerst geboren bij den afloop van het beslag, omdat eerst dan op wettige wijze kan blijken of de bewaarder aan zijne verpligtingen heeft voldaan. — Regtb. Gorinchem 18 December 1860; W. 2510.

Art. 1777.

10837. J. van Reigersberg Versluijs. De commodato secundum juris Romani et hodierni principia. — L. B. 1825.

10838. H. C. Paijen. De commodato secundum principia juris Romani atque hodierni. — Traj. 1829.

10839. S. H. Bekker. De quaestione an commodanti qua tali, adversus commodatarius competat rei usui datae revindicatio. — Gron. 1843.

10840. Welk registratieregt is verschuldigd op bruikleen? — Vast regt van 80 ct. — W. de Gelder, Adv. VIII, 16.

10841. Het contract van bruikleening van roerende goederen, is onderworpen aan een vast registratieregt van 80 ct. — Jur. Vraagal I, 156.

10842. Registratieregt op een contract van bruikleening van roerende goederen. — Jur. Corr. 1862, 28.

10843. De overeenkomst van bruikleening, door de wet op de registratie niet bij name met evenredig regt belast zijnde, en dus geen aanleiding kunnende geven tot de heffing van dat regt, is slechts onderworpen aan het vast regt van 80 ct. — M. F. 13 Januarij 1846, no. 40; 7 September 1861, no. 87; 15 November 1861, no. 63; P. W. 3867.

10844. Indien een voorwerp, door den lasthebber van den eigenaar, aan een derde eerst in bruikleen gegeven, en daarna verkocht is, dan is die koop en verkoop voor den eigenaar verbindend, die het verkochte en geleverde niet van den kooper kan terugvorderen, maar alleen een actie tot vernietiging der koopovereenkomst ter zake van dwaling of bedrog kan instellen. — H. R. 10 Maart 1853; W. 1459.

10845. Het is niet strijdig met het karakter van bruikleen, dat hij geschiedt voor onbepaalden tijd, en dat de bruikleener wordt aansprakelijk gesteld voor de schade of waardevermindering, uit het gebruik van het geleende voortvloeijende, vooral indien daarbij tevens de waarde der goederen is geschat. — M. F. 19 Mei 1869, no. 3; P. W. 5497.

Art. 1781.

10846. De handeling van den bruikleener, die het geleende goed tot eigen voordeel verkoopt, is noch in den zin der strafwet, noch in dien van art. 2014 Burg. Wetb., diefstal. — H. R. 14 December 1855; W. 1706.

10847. Er bestaat diefstal, wanneer een bruikleener de hem in bruikleen verstrekte goederen aan een derde verkoopt, met dien gevolge dat een revindicatoir beslag door den uitleener op de verkochte goederen, onder handen van den kooper gelegd, als geldig moet worden beschouwd. — Hof Zeeland 16 Januarij 1855; N. R. B. VI, 433.

Art. 1782.

10848. Die iets in bruikleen ontvangen heeft, is voor het toeval en speciaal de ontvreemding van het voorwerp door een derde, niet aansprakelijk, mits hij bewijze, dat de ontvreemding buiten zijn schuld heeft plaats gehad. — Kantg. no. 4, Amsterdam 24 October 1860; N. R. B. XI, 242.

Art. 1787.

10849. De bruikleener die het geleend goed terugvordert, moet bewijzen dat hij daarvan eigenaar is en geweest is. — Regtb. Brielle 26 September 1856; W. 1799.

10850. Indien iemand, die beweerd wordt ter zake van een bepaalde betrekking, goederen in bruikleen te hebben, bij het ophouden dier betrekking tot ontruiming wordt gedagvaard, en hij het eigendomsregt van den eischer niet betwist, maar ontkent de goederen van hem en in de opgegeven betrekking in bruikleen te hebben aanvaard, rust het bewijs daarvan op den eischer. — Hof. N.-Brabant 16 Februarij 1841; N. R. XIII, § 23, 97.

10851. De eigenaar van in bruikleen gegeven goederen, is bevoegd de terugvordering daarvan ook door middel van beslag tot revindicatie te doen. — H. R. 28 Maart 1844; Corr. IV, 45.

Art. 1791.

10852. C. F. Hoijer. De mutuo. — L. B. 1824.

10853. D. J. de Vos Brouwer. De mutuo secundum principia Codicis Napoleontici. — L. B. 1830.

10854. J. H. Kivits. De mutuo secundum principia juris Romani ac hodierni. — L. B. 1831.

10855. Een leening van effecten, met het regt om evenveel van dezelfde soort terug te geven, is geen bruikleen maar verbruikleen. Verbruikleen van effecten, met beding van uitkeering der rente, is eene gewone ter leen geving van geld op interessen, met dit onderscheid alleen, dat de som niet in contanten, maar in effecten is toegeteld, ten einde daardoor de heffing van het regt van schuldbekentenis te ontgaan. Het is alzoo een schuldbekentenis, waarop een registratieregt van 1 pct. is verschuldigd. — M. F. 20 Augustus 1858, no. 81; P. W. 3204.

10856. Overeenkomst van verbruikleening van

ffecten en gevolgen daarvan. — Hof Z.-Holland 28 Iei 1849; Regtb. Rotterdam 26 Junij 1848; R. 3. XII, 399.

10857. Tusschen hem, die geld a deposito in een ıandelshuis geeft, en dat handelshuis zelf, bestaat en verbindtenis van verbruikleening. — Regtb. Amsterdam 30 Mei 1851; Amst. Regtsp. II, 118.

10858. Een vonnis, houdende veroordeeling tot eruggave van effecten, welke verstrekt waren tot lekking van het surplus eener beleening, is, als zijnde eene bruikleen, onderworpen op de minute aan het vastregt van 80 ct., en op de expeditie van ½ pct. over de beurswaarde der effecten. — M. F. 22 November 1869, no. 47; P. W. 5569.

10859. Onder sommige omstandigheden is het niet noodzakelijk, dat het geld aan den leener zelven wordt uitgeteld, om verbruikleening te doen plaats hebben. De vraag of eenige handelingen als leening zijn te beschouwen, kan niet door een beslissenden eed worden uitgemaakt. — Hof Drenthe 27 April 1850; W. 1256; N. R. B. II, 81.

10860. De artt. 1302 en 1303 zijn niet van toepassing op de overeenkomst van verbruikleening. — Regtb. Deventer 19 December 1866; W. 2859.

Art. 1793.

10861. J. Spekman Duyvis, J.z. Over den invloed van de verandering van de waarde van het geld op geldschulden. — Leyden 1861.

10862. De belofte van geld te zullen leenen of voorschieten, kan niet worden gelijkgesteld met een erkentenis van schuld. Er kan dus geen regt van schuldbekentenis gevorderd worden, over een som waarop dat crediet wordt bepaald bij een acte waardoor degene aan wien dat crediet wordt toegezegd, vaste goederen verbindt, tot zekerheid. — M. F. 19 Januarij 1846, no. 68; P. W. 1846, 172.

10863. De verbindtenis om iemands schulden, bij voorschot te zullen betalen, die daarentegen magtiging verleent tot verkoop zijner goederen, om dat voorschot te verhalen, met belofte geen handel meer te zullen drijven, een gehuurd huis te zullen verlaten binnen een bepaalden tijd enz., strekt alleen tot verpligting om iets te doen, zoodat, bij nalatigheid schade en interessen verschuldigd zijn; een enkel vast regt van 80 ct. is deswege vorderbaar. — M. F. 28 Sept. 1846, no. 62; P. W. 1846, 429.

10864. Een verbindtenis tot het voorschieten van gelden, voor zoo verre en naarmate daarover beschikt zal worden, en dus om iets te doen, welke alzoo aanleiding geeft bij verzuim van nakoming tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, is alleen onderhevig aan een registratieregt van 80 ct. Het evenredig regt kan eerst verschuldigd worden, op latere acten de werkelijke geldleening uitwijzende. — M. F. 18 Sept. 1845, no. 99; P. W. 1846, 430.

10865. Indien meerdere personen te zamen een schuldbekentenis onderteekend hebben, waarbij door één hunner uitdrukkelijk wordt erkend, dat het geleende geld uitsluitend ten zijnen behoeve en nutte is aangewend, is te dezer zake geen afzonderlijk regt wegens borgtogt verschuldigd. — M. F. 19 Junij 1846, no. 20; P. W. 1846, 298.

10866. De schuldbekentenis van een schipper, ten behoeve van een scheepsbouwmeester, wegens restant verschuldigde kosten van aanbouw van een schip, ontstaat uit aanneming van werk en niet uit aankoop van roerend goed, daarop is slechts 1 pct. registratieregt verschuldigd. — M. F. 6 April 1847, no. 68; P. W. 408.

10867. De schuldbekentenis voor een restant van meerder, voor welk meerder geen geregistreerde titel bestaat, is onderworpen aan een evenredig registratieregt, berekend over de geheele oorspronkelijke schuld. — M. F. 6 April 1847, no. 68; P. W. 408.

10868. De schuldbekentenis van welke de helft voortspruit uit onbetaalde kooppenningen van onroerend goed, door den debiteur van den crediteur aangekocht bij notariële acte, waarbij de kooper aannam, om bij afzonderlijke acte het daarvoor verkochte te verbinden, de andere helft ontstaan is uit geleende gelden, is onderworpen aan een registratieregt voor de helft van 1 pct., en voor de andere helft, als steunende op een geregistreerde titel een vast regt van 80 ct. — M. F. 16 September 1847, no. 22; P. W. 412.

10869. Op een schuldbekentenis ter zake van vrijwaring, waartoe de schuldenaar bij vonnis is veroordeeld, is aan registratieregt van 1 pct. onderworpen. Het vonnis veroordeelde niet tot betaling maar tot vrijwaring. De schuldbekentenis voldoet daaraan, maar staat op zichzelve. — M. F. 5 Augustus 1847, no. 55; P. W. 410.

10870. De erkenning bij notariële volmagt gedaan tot het ontvangen van een erfdeel, dat de lasthebber bij de acte tegenwoordig, hem een crediet heeft geopend, begroot op een bepaalde som, is alleen aan een vast registratieregt onderhevig, indien verder niet blijkt, dat van het crediet gebruik is gemaakt, en reeds een schuld deswege aanwezig is. — M. F. 29 Februarij 1848, no. 165; P. W. 532.

10871. De leening door den vruchtgebruiker van goederen gedaan van penningen, hem verstrekt door den administrateur der nalatenschap, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, is als een gewone schuldbekentenis te beschouwen, omdat de vruchtgebruiker, hoewel tot de vruchten geregtigd, wat het kapitaal betreft, geen aanspraak op den boedel kan doen gelden. — M. F. 18 December 1847, no. 58; P. W. 560.

10872. De Nederlandsche bankbilletten zijn geen wettig betaalmiddel. — Regtb. Amsterdam 21 Maart 1854; N. R. B. IV, 296.

Art. 1794.

10873. Geschil over de herleiding van den pattacon. Bewering dat de pattacon in Oostenrijksch Gelderland is geweest een denkbeeldige munt. Indien bij een acte van renteconstitutie een rente is gevestigd in pattacons zonder verdere evaluatie, en later bij een nieuwen titel, door den schuldenaar wordt bekend schuldig te zijn de som van 250 pattacons, oude cours, doende salvo errore 1000 francs, zijnde het restant van een grooter kapitaal, dan moet de regter bij de terugvordering van hoofdsom en interessen, deze herleiding tot rigtsnoer nemen, al hebben ook geen van beide partijen zich op deze herleiding beroepen, en de een meer gevorderd, de ander minder aangeboden. — Hof Limburg 31 December 1849; R. B. XII, 489.

Art. 1798.

10874. Verbruikleening onder voorwaarde van in eens of in termijnen terug te betalen, wanneer des schuldenaars positie verbeterd zal zijn. — Regtb. Amsterdam 5 Januarij 1869; N. R. B. XX, 43.

10875. Dit art. is alleen toepasselijk, indien iemand een zaak of geldsom ter leen heeft ontvangen; het kan niet tot andere gevallen worden uitgestrekt. — Regtb. Amsterdam 23 Maart 1869; W. 3138.

10876. Voorwaarde van geleende gelden te zullen teruggeven, wanneer de positie van den leener mogt verbeteren. — Kantg. no. 4, Amsterdam 5 December 1865; N. R. B. XVI, 73; Regtb. Amsterdam 11 September 1861; N. R. B. XI, 239.

Art. 1800.

10877. Een verbindtenis om een bepaalde som ter leen te zullen verstrekken, is een verbindtenis om iets te doen, welke zich oplost in vergoeding van kosten, schade en interessen; daarop kan slechts een vastregt van 80 ct. geheven worden. — M. F. 14 Junij 1853, no. 28; P. W. 2006.

10878. Op een rekeningcourant tusschen kooplieden door een hunner geteekend, waarin voorkomt een cessie van een schuldvordering zonder acceptatie van den ander, is het registratieregt van 1 pct. verschuldigd geacht. — M. F. 18 Junij 1853, no. 90; 1 Augustus 1853, no. 27; P. W. 2026.

10879. Schuldbekentenis wegens een renteloos voorgeschoten som, niet dan in bepaalde van den wil des geldschieters onafhankelijke gevallen, terug te vorderen, is beschouwd als schenking, onderhevig aan een registratieregt van 2½ pct. — M. F. 5 Maart 1855, no. 27; 2 Junij 1855, no. 43; P. W. 1/1855, 111.

10880. Indien de oorzaak eener schuld wordt opgegeven, aldus „genoten waarde in quitantie," is evenwel slechts 1 pct. registratieregt verschuldigd, omdat die woorden het bewijs niet leveren, dat de schuld ontspruit uit afstand van roerend of onroerend goed. — M. F. 3 November 1857, no. 67; P. W. 3007.

10881. De bepaling in een schuldbekentenis voorkomende, dat, indien de terugbetaling, vóór zeker tijdstip plaats heeft, de debiteur volstaan kan met een gedeelte (een vijfde) der schuld minder te betalen, is niet als een afzonderlijke beschikking, maar als een voorwaarde der verbindtenis, vrij van registratieregt te beschouwen. — M. F. 16 Augustus 1856, no. 69; P. W. 1/1856, 97.

10882. Een geldleening met aflossing in annuiteiten, is geen vestiging eener rente onder bezwarenden titel, omdat geen vervreemding van kapitaal heeft plaats gehad; daarop is slechts een evenredig registratieregt van 1 pct. verschuldigd. — M. F. 24 Augustus 1861, no. 20; P. W. 3917; Tijds. v. R. XVI, 242, 57.

10883. Indien een schuldbekentenis betaalbaar op vertoon, ten name van den schuldeischer luidt, hebben de woorden „op vertoon" geen andere beteekenis, dan dat de schuld elk oogenblik kan worden opgevorderd, maar is het stuk niet als een briefje aan toonder te beschouwen. — M. F. 9 October 1848, no. 160; P. W. 697.

10884. De overdragt eener niet aan toonder luidende schuldvordering, kan geen gevolg hebben, tegen den schuldenaar dan overeenkomstig het bepaalde bij art. 668 Burg. Wetb., al wordt bewezen dat deze die overdragt stilzwijgend heeft erkend. — Regtb. Leyden 28 Julij 1846; W. 770.

10885. De inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, zijn bij de wet van het registratieregt vrijgesteld, doch die exceptive bepaling, kan niet worden uitgestrekt tot certificaten aan toonder; de acten van verkoop van certificaten rentegevende schuld zijn aan een registratieregt van 1 pct. onderworpen. — Regtb. Amsterdam 11 Julij 1854; P. W. 2/1854, 375.

Art. 1802.

10886. J. H. W. Boissevain. De foenore et usuris secundum codicis nostri praecepta. — L. B. 1840.

10887. P. W. H. van Sonsbeeck. De woeker in betrekking tot staatshuishoudkunde en wetgeving. — 's Gravenhage 1849; beoord. Themis XI, 150.

10888. P. Feenstra Kuiper. Het geld beschouwd als waardemeter en ruilmiddel. — L. B. 1854.

10889. A. M. Pareau. Over den interest. — Groningen 1858; beoord. door mr. A. de Pi[illegible] Themis 2e, VI, 176.

10890. Interest verschuldigd wegens een ver[illegible] uitstel tot het doen van aangifte, ingeval bij [illegible] memorie nog baten worden aangegeven. — M. F. [illegible] P. W. 4516; W. de Gelder, Adv. VIII. 508.

10891. De acte waarbij een schuldenaar [illegible] verbindt, om van een bij behoorlijk geregistreerde acte schuldig beleden som, een hoogere rente te betalen dan oorspronkelijk was bedongen, is slechts aan een registratieregt van 80 ct. onderworpen. — M. F. 5 Augustus 1847, no. 63; P. W. 411.

10892. De cessie van de renten van een kapitaal, ingeschreven in het Grootboek der Nationale Schuld, is onderhevig aan het registratieregt van 1 pct., over het beloop dier renten. — M. F. 26 Novem[illegible] 1845, no. 92; Tijds. v. R. I, 15, no. 31.

10893. Indien met een kapitaal, al ware het afzonderlijk, verschenen interessen worden afgelost, moet het registratieregt alleen worden berekend over het kapitaal, en niet over de interessen. — M. F. 10 Februarij 1851, no. 55; P. W. 1468.

10893a. Bij aangifte voor het regt van successie, moet bij interesten van vorderingen de verschijndag worden medegerekend. — M. F. 15 Februarij 1864, no. 30; P. W. 4823.

10894. De oorzaak van een schuldbekentenis waarbij een geldsom ter voldoening van een legaat met belofte van een rentebetaling wordt schuldig beleden, is terleengeving. — Hof Overijssel 11 October 1862; W. 2551.

10895. Het beding van interest op eenzijdige verbindtenissen tot betaling van gereed geld, sluit het denkbeeld uit, dat deze stukken voor wisselhandel vatbaar zijn. — Hof Zeeland 26 Mei 18[illegible]; N. R. B. VIII, 363.

10896. Indien niet is erkend, dat een geldleening is gesloten onder voorwaarde van rentebetaling, zijn de renten eerst verschuldigd van den dag der ingebrekestelling. — Regtb. Amsterdam 14 Julij 18[illegible]; W. 3041.

10897. De verpligting tot betaling van bedongen interessen houdt niet op door een enkel aanbod van betaling, maar alleen door voldoening of door een reëel aanbod gevolgd van consignatie. — H. R. [illegible] April 1867; W. 2901.

10898. Het verbod van terugvordering van betaalde interessen, die niet bedongen waren, is alleen toepasselijk op het geval, dat interessen betaald zijn, zonder dat er bedongen waren, doch het mist alle toepassing, wanneer wel interessen bedongen waren, en de betaalde interessen meer dan de bedongen bedragen, in welk geval dit meerdere, krachtens de algemeene bepaling van art. 1395 Burg. Wetb. kan teruggevorderd worden. — Regtb. Maastricht 21 December 1854; W. 1637.

Art. 1804.

10899. G. J. C. Schimmelpenninck. De quaestione possuntne usurae conventionales superare legales. — L. B. 1847.

10900. N. C. Calkoen. Over eenige staathuishoudkundige gevoelens en stellingen in de geschriften der ouden, en vooral in die van Cicero voorkomende; § 13 rente van geld. — Regtsg. Bijdr. VI, 413.

10901. De wet van 3 September 1807 sur le taux de l' interêt de l' argent, is afgeschaft bij de wet van 22 December 1857 (St. 171), daarbij is tevens bepaald, dat de wettelijke interesten bedragen in burgerlijke zaken vijf, en in handelszaken zes ten honderd in het jaar.

10902. Volgt uit de artt. 1804 en 1805, dat de

geldleener niet zal mogen bewijzen, zelfs niet door opdragt van den beslissenden eed aan den geldschieter, tegen mindere dan tegen de wettelijke interessen geld geleend te hebben? — Jur. Corr. II, 384.

10903. De Nederlandsche wetgever heeft geen maximum bepaald voor interressen, welke bij overeenkomst mogen bedongen worden. — Regtsg. Adv. IV, 122.

10904. A. B. H. Mogen de bij overeenkomst bedongen interessen de wettelijke te boven gaan? — R. en W. II, 43, 314.

10905. Conventionele interessen. — W. 801.

10906. Is de wet van 3 September 1807 afgeschaft door de wet van 16 Mei 1829 (St. 33)? — R. en W. II, 44, 322, 413.

10907. Mr. G. Diephuis. Iets over wettelijke en conventionele interessen, of over de vraag, omtrent de voortdurende kracht der wet van 3 September 1807; Opm. en Med. III, 295.

10908. Is het geoorloofd hoogere interesten te bedingen dan de wettelijke? — met andere woorden; is art. 1 der wet van 3 September 1807 van kracht, ook na de invoering der Nederlandsche wetgeving? — Vragen v. N. R. I, 62.

10909. Wettelijke interessen kunnen alleen dan strekken tot vergoeding van schade, uit vertraging van betaling voortgesproten, indien de wet geen andere regelen daaromtrent bepaalt. — Regtb. Amsterdam 24 Julij 1855; N. R. B. VI, 52.

10910. Iemand, geen koopman, die een door een koopman onderteekend orderbillet heeft geëndosseerd, en tot rembours wordt aangesproken, is volgens zijn hoofdelijke schuldpligtigheid als endossant, aan een rentevergoeding van zes ten honderd onderworpen. — Regtb. Amsterdam 26 November 1852; N. R. B. III, 108.

Art. 1806.

10911. Eene onderhandsche acte van schuldbekentenis, waarop tijdens de registratie de kwijting voor eenige jaren interest en voor de geheele hoofdsom voorkwam, is alleen onderworpen aan een evenredig regt van kwijting en niet van schuldbekentenis. — M. F. 16 Junij 1869, no. 11; P. W. 5526.

10912. De bepaling volgens welke het bewijs van betaling der hoofdsom, zonder voorbehoud van interessen gegeven zijnde, de voldoening der interessen doet veronderstellen, is ook toepasselijk op een gedeeltelijke betaling der hoofdsom. — Regtb. Maastricht 13 Januarij 1855; W. 1638.

Art. 1807.

10913. J. P. Harmsen. De reditibus perpetuis, qui vulgo dicuntur census constitutivi et reservati. — L. B. 1830.

10914. I. J. H. de Bruyn. De reditibus perpetuis. — L. B. 1830.

10915. De acte van vestiging eener rente, tengevolge van een testament, (zijnde die rente, door den erflater aan een derde gelegateerd, terwijl daarvoor het successieregt voldaan is, wordende de vestiging door den erfgenaam toegestemd), is onderworpen aan een vastregt van 80 ct., omdat het slechts de bloote uitvoering bevat van het vroeger geregisteerd testament. — M. F. 29 April 1847, no. 18; P. W. 391.

10916. Bij verkoop van een rente uit tienden gaande, is een registratieregt van 4 pct verschuldigd, indien volgens de wetten tijdens de vestiging in werking, zoodanige rente van onroerenden aard was. — M. F. 28 September 1846, no. 60; P. W. 1846, 478.

10917. Door een plaatselijk bestuur werd aan een kerkbestuur toegezegd voor het klokkeluiden te zullen zorgen, tegen uitkeering van een som, jaarlijks aan de gemeentekas uit te keeren; dit werd als vestiging van een eeuwigdurende rente beschouwd, onderhevig aan een registratieregt van 2 pct. over het twintigvoud der rente. — M. F. 27 September 1849, no. 60; P. W. 1002.

10918. Op acten van afkoop en verkoop van renten, indien de koopprijs dadelijk betaald wordt, is een registratieregt van ½ pct. verschuldigd; als echter de koopprijs verschuldigd blijft ontstaat er vernieuwing van schuld; een aflosbare vordering wordt in de plaats der rente gesteld waarover 1 pct. verschuldigd is. — M. F. 14 November 1849, no. 102; P. W. 1004.

10919. Een schuldbekentenis wegens een geleende som, losbaar, maar niet opeischbaar, tenzij de interessen niet geregeld betaald worden, of het verbonden huis niet tegen brandschade wordt verzekerd, is een vestiging van rente; daarop is een registratieregt van 2 pct. verschuldigd. — M. F. 3 Augustus 1850, no. 9; P. W. 2/1850, no. 317.

10920. Het Kon. Besluit van 5 Maart 1823, no. 139, waarbij bepaald is, dat onder de daarbij geregelde voorwaarden een registratieregt van 80 ct. geheven moet worden, op de erkenning van renten en nieuwe titels jegens bureaux van weldadigheid en alle andere openbare gestichten, is ook toepasselijk op de kerkbesturen. — M. F. 23 October 1850; P. W. 2/1850, 318.

10921. Een geldleening met beding van aflossing in annuiteiten, bevat de vestiging eener rente onder bezwarenden titel, omdat het kenmerk van het contract van vestiging van rente, ligt in de vervreemding van het kapitaal, waarvoor de rente wordt gevestigd. — M. F. 24 Augustus 1861, no. 20; P. W. 3971.

10922. Een acte waarbij een som wordt beleden verschuldigd te zijn, met bepaling, dat daarvan jaarlijks 5 pct. zal worden betaald, blijft een schuldbekentenis, en wordt geen gevestigde rente, al is de opeischbaarheid van het kapitaal niet bedongen. — M. F. 15 Maart 1855; P. W. 1/1855, 112.

10923. Als vestiging van eeuwigdurende rente is beschouwd, een overeenkomst waarbij een gemeente, op zich neemt het voortdurend onderhoud van een publiek werk, in een andere gemeente tegen een jaarlijksche uitkeering van ƒ 500; in dat geval bestaat geen schuldbekentenis, ook niet aanneming; een registratie van 2 pct. over het twintigvoud der jaarlijksche rente is verschuldigd. — M. F. 26 Februarij 1858, no. 32; P. W. 3106.

10924. Oude leggers en registers moeten om tot het bewijs van het bestaan van renten en dergelijke uitkeeringen te kunnen dienen, waarvan geen constitutive titel wordt overgelegd, regelmatig zijn bijgehouden, en blijken het werk eener openbare administratie te wezen. De vermelding van renten en andere reëele lasten in acten van overdragten van vastgoed, kan als res inter alios acta, den rentheffer niet tot titel verstrekken. De publicatie van het staatsbewind van 9 Aug. 1802, betreft slechts de cijnsen, renten en grondlasten aan het domein of den staat verschuldigd, doch heeft geen gevolg ten aanzien van dezulken waarop andere personen aanspraak maken. — Regtb. Breda sine die, W. 1716.

10925. Het bezit van eene rente begint niet bij de eerste betaling, maar bij den aanvang van het jaar waarover die eerste betaling is geschied. Het dertigjarig bezit eener rente is volgens het Wetb. Nap. ingerigt voor Holland, voldoende om die als wettig verkregen aan te merken. De vermelding in een koopacte, dat het verkochte perceel bezwaard is met een rente, levert het vermoeden op voor het bestaan van die rente. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1858; W. 2019.

10926. Beding van bepaalde renten op bepaalde termijnen vervallende, brengt geenzins de niet-opvorderbaarheid van het kapitaal mede waaruit de inschuld bestaat. — Regtb. Amsterdam 28 December 1852; N. R. B. III, 220.

10927. De debiteuren van eeuwigdurende renten, gevestigd voor het decreet van 20, 22, 23 November 1790, voor zoover er geen uitdrukkelijk beding ter contrarie mogt bestaan, zijn bevoegd om bij de betaling, telkens een vijfde te korten voor de grondbelasting, waarvoor zij aansprakelijk zijn, en zulks al mogten zij ook daartoe bij de oude wetten en usantie niet gemagtigd zijn geweest. — Hof Z.-Holland 7 Februarij 1844; N. R. XVII, § 56, 262; W. 485.

10928. De woorden „vast pensioen" hebben niet de beteekenis van eeuwigdurende rente, waarop geen korting kan geschieden, indien dat vast pensioen voortspruit uit een onroerend goed; de eigenaar van het goed kan in evenredigheid van de door hem te betalen grondbelasting, een zekere som aftrekken. — Regtb. Leeuwarden 5 December 1843; W. 488.

Art. 1808.

10929. Wegens afkoop van een gevestigde rente, is een registratieregt verschuldigd van ½ pct., over het twintigvoudig bedrag der rente. — M. F. 16 September 1847, no. 23; P. W. 393.

Art. 1809.

10930. De bepaling van art. 1809, no. 1, is niet toepasselijk op een rente gevestigd, onder een wetgeving, welke diezelfde bepaling niet kende. — Regtb. Maastricht 9 October 1851; N. R. B. II, 489.

Art. 1810.

10931. Dit art. bepaalt niet, dat men met de dagvaarding twintig dagen zou moeten wachten na de gedane geregtelijke aanmaning, maar alleen dat de schuldenaar zich van de verpligting tot aflossing kan ontheffen, indien hij binnen de twintig dagen betaalt. — H. R. 4 April 1851; W. 1249.

Art. 1811.

10932. H. Cock. De alea, responsum praemio ornatum. — Traj. 1819.

10933. A. E. Stheeman. Quaedam observationes de alea. — Gron. 1831.

10934. H. van der Kooi. An laesio quae dicitur enormis, tanquam causa venditionis rescindendae, admitti possit in venditionibus, quae ad contractus aleatorios sunt referendae. — Gron. 1831.

10935. M. Th. Goudsmit. Het begrip en wezen der kansovereenkomsten. Bekroond prijsschrift. — Leiden 1871.

Art. 1812.

10936. J. J. Nederburgh. De contractu reditus annui, cum vita cessantis. — L. B. 1825.

10937. A. F. A. van Hogendorp. De reditibus vitalitiis. — L. B. 1832.

10938. R. J. G. C. de Nerée. De contractu redituum vitalitiorum ex jure novissimo. — Arnhemiae 1837.

10939. G. Corver Hooft. De reditibus annuis haud conferendis. — Traj. 1839.

10940. A. J. Korteweg. De reditibus vitalitiis, eorumque valore. — L. B. 1844.

10941. A. J. Sperna Weiland. Moet een lijfrente, door een erflater ten behoeve van zijne echtgenoote gesloten in een levensverzekeringmaatschappij, worden uitgetrokken in de memorie van aangifte? — Jur. Corr. III, 243.

10942. Indien bij de vestiging eener lijfrente wordt verklaard, dat hij die haar vestigt, „de waarde daarvan naar genoegen heeft ontvangen," is uitgemaakt, dat zij niet bij schenking, maar onder bezwarenden titel is gevestigd, al is het vervreemde kapitaal niet uitgedrukt. — M. F. 30 Augustus 1858, no. 78; P. W. 3192.

10943. De acte houdende vestiging en tevens schenking van lijfrente, is onderworpen aan een registratieregt van 2 pct. voor vestiging, en van 2½ pct. voor de schenking der rente tusschen niet verwante personen, welke beide regten over het in de acte uitgedrukte kapitaal moeten worden geheven. — M. F. 7 September 1659, no. 29; P. W. 3542.

10944. De vestiging eener lijfrente titulo gratuito, ten behoeve van een niet verwanten persoon, met verband door den schenker van onroerend goed, tot zekerheid der rente, en schatting van het verbonden goed door deskundigen, is onderworpen aan een registratieregt van 2½ pct. over het tiendvoud der rente en een vast regt van 80 ct. voor de waardering. — M. F. 25 September 1846, no. 56; P. W. 1846, 427.

10945. Door de conversie van een onbetaald gebleven kopprijs in een lijfrente, ontstaat een novatie van schuld, onderhevig aan een registratieregt van 2 pct. over het geäliëneerd kapitaal. — M. F. 14 November 1849, no. 96; P. W. 1003.

10946. De schenking eener jaarwedde, welke schenker aanneemt op het Grootboek der Nationale Schuld te doen inschrijven, en tot verzekering der voldoening van de jaarwedde, te verbinden. Het registratieregt van schenking is daarop verschuldigd, omdat de inschrijving in het Grootboek slechts een regeling der wijze van betaling is, terwijl de toezegging der jaarwedde de hoofdbeschikking blijft. — M. F. 16 September 1847, no. 22; P. W. 1847, 390.

10947. Op eene acte, waarbij roerende goederen en schuldvorderingen worden verkocht, beide voor een bepaalde som, terwijl de voldoening door den kooper zal geschieden door aan den verkooper levenslang ieder kwartaal eene bepaalde som uit te keeren, is alleen verschuldigd een registratieregt wegens vestiging van lijfrente. — M. F. 6 Augustus 1866, no. 8; P. W. 5409.

10948. De lijfrente, door den man staande huwelijk uit penningen der gemeenschap aangekocht, ten behoeve zijner vrouw, die hij tot erfgenaam heeft ingesteld, in te gaan bij zijn overlijden, behoeft niet voor het regt van successie te worden aangegeven. — M. F. 16 Februarij 1863, no. 25; P. W. 4228.

10949. De afstand eener lijfrente door den renteheffer aan derden, is onderworpen aan een registratieregt, berekend over het tienvoud der jaarlijksche rente. — M. F. 12 Julij 1847, no. 135; P. W. 826.

10950. Door de overdragt van eenige certificaten Werkelijke Schuld, tegen genot van een jaarlijksche levenslange uitkeering heeft er vestiging van lijfrente plaats, daarop is een registratieregt verschuldigd van 2 pct. over de beurswaarde der certificaten, tijdens de vervreemding. — M. F. 17 October 1849, no. 12; P. W. 1005.

10951. De afstand van renten van nationale effecten ingeschreven op het Grootboek, is de vestiging van een lijfrente titulo gratuito, waarbij de interest van het kapitaal slechts als middel van betaling is aangewezen; een evenredig registratieregt is verschuldigd over het tienvoud der jaarlijksche rente. — M. F. 26 April 1850, no. 20; P. W. 1/1852, 64.

10952. Een jaargeld of lijfrente, aldus gemaakt, dat het bedrag, door de erfgenamen, gedeeltelijk zal kunnen uitbetaald worden, telken half jare, of indien zij daartoe termen vinden, geheel naar hunne keuze het bedrag tot het levensonderhoud

an den legataris zal worden aangewend, is niet atbaar voor beslag. — Regtb. Breda 25 November 856; W. 1815.

10953. De cessie van een som gelds, waarvoor et leven van den cedent is verzekerd, moet geregistreerd worden voor 1 pct. op het kapitaal der ecedeerde vordering. — M. F. 6 April 1858, no. 4; P. W. 3136.

Art. 1819.

10954. Al zijn er bij het vestigen van lijfrente edingen gemaakt, afwijkende van de bepalingen an art. 1819 en 1821 Burg. Wetb., is het registratieregt van 2 pct. vorderbaar geacht. — M. F. Julij 1858, no. 23; P. W. 3105.

Art. 1820.

10955. Toelating eener schuldvordering, in een aarlijksche uitkeering bestaande, in een faillite nassa en begrooting daarvan in evenredigheid van len leeftijd van den persoon, wien de uitkeering oebehoort. — Regtb. Alkmaar 28 September 1843; R. B. VII, 332.

Art. 1825.

10956. O. R. van Andringa de Kempenaer. De udo et sponsionibus. — L. B. 1824.

10957. G. P. van Outeren. De ludis aleatoriis et quae de hac re observanda sunt. — L. B. 1819.

10958. A. H. J. Ravesteyn Medemblik. Ad titulum digestorum quarum rerum actio non datur. — L. B. 1830.

10959. A. J. van Deinse. De ludis et sponsionibus. — L. B. 1839.

10960. H. A. A. van Berkel. De sortibus. — L. B. 1831.

10961. Mr. M. J. de Witt Hamer. Spel volgens onze burgerlijke wetgeving. — Themis 2e, XV, 553.

10962. Mr. A. S. van Nierop. Premiecontracten. — Potestative conditie. — R. B. VI, 717.

10963. Mr. C. J. Fortuyn. Zijn overeenkomsten met particulieren, uit handel in loterijbilletten voortspruitende, wettig? — R. B. II, 385, 449; bestreden door mr. S. E. Nijkerk, R. B. II, 437; III, 14.

10964. Mr. J. A. Molster. Iets over spel en weddingschap. — Amst. 1859; beoord. door mr. W. F. Schook in N. R. Bijdr. X, 159.

10965. Mr. A. D. Meijer. Onderzoek over het gebruik van een openbaar spel. — Amst. 1828; aangek. Regtsg. Bijdr. IV, 449; Themis IV, 242.

10966. Een schuldbekentenis wegens verloren spel of weddingschap, is aan geen evenredig registratieregt onderworpen. — Jur. Vraagal I, 344, 399.

10967. Is de overeenkomst regtsgeldig, waarbij A. zich tegen genot eener onmiddelijk uit te betalen premie verbindt, om aan B., op zijne eerste daartoe binnen zeker tijdsverloop gedane aanvrage, te leveren een zeker aantal effecten, tegen een bepaalden koers? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 135; H. R. 12 Maart 1850; v. d. H., Strafr. 1850, I, 127; anders Regtb. Amsterdam 9 Mei 1845; W. 629; R. B. VII, 622; N. R. XXIX, § 92; Hof N.-Holland 26 Nov. 1846; R. B. IX, 35.

10968. Verbindtenissen waaraan de wet geen regtsgevolg toekent, kunnen door de overeenkomst van partijen geen regten of verpligtingen doen geboren worden, welke door den regter moeten worden gehandhaafd. Al of niet geldigheid van het premiecontract. — Hof N.-Holland 4 Januarij 1849; R. B. XI, 90.

10969. De handel op termijn in de aandeelen der Nederlandsche handelmaatschappij, volgens een reglement voor dien handel, gedeponeerd bij den notaris Commelin te Amsterdam, den 4 Maart 1828, is geen spel of weddingschap en voor partijen verbindend. — Regtb. Amsterdam 1 December 1848; R. B. XI, 203.

10970. De verbindtenis voortspruitende uit den koop en verkoop van loten in de Koninklijke Nederlandsche loterij, moet worden beschouwd als spel. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 Junij 1860; W. 2185.

10971. Een overeenkomst van koop en verkoop op crediet van loterijbriefjes, door een gedelegeerde aan een particulier, geeft, als berustende op een ongeoorloofde oorzaak, geen vordering in regten. — Regtb. Amsterdam 3 April 1860; W. 2188.

10972. De handeling van een makelaar of commissionair, die op last van zijn committent aandeelen Handelmaatschappij op naam heeft gekocht, zonder dat daarbij eenige werkelijke levering plaats had of beoogd werd, maar alleen om op de rescontredag, het verschil ontstaande uit den eventuëlen hoogeren of lageren beursprijs dier effecten, te genieten of bij te passen, moet beschouwd worden te zijn verboden spel of weddingschap, ter zake waarvan bij de wet geen regtsvordering wordt toegekend. — Hof Gelderland 1 December 1841; W. 260; R. B. IV, 293; N. R. XI, § 63, 267; Regtz. V, 223.

10973. Het koopen en verkoopen van loten in de Koninklijke Nederlandsche loterij, is op zich zelf een wettige en geoorloofde handeling, welke niet kan gerangschikt worden onder die daden van spel en weddingschap, ter zake waarvan de wet geen regtsvordering toelaat. — Regtb. Amsterdam 7 Februarij 1840, R. B. II, 385.

10974. Niet alleen zaken, die tijdens het sluiten eener overeenkomst bestaan, zijn voor koop en verkoop vatbaar, maar ook toekomstige zaken, waaronder ook de zoodanige, wier aanwezen als van een onzekere uitkomst afhankelijk, nog slechts gehoopt of verwacht wordt, te verstaan zijn, kunnen en mogen het onderwerp van een koopcontract uitmaken. — Hof N.-Holland 9 Mei 1842; R. B. IV, 498; anders Regtb. Amsterdam 23 November 1841; R. B. IV, 498; R. in N. III, 203.

10975. Het koopen en verkoopen van olie op tijd, indien bij de overeenkomst is bepaald, dat op den vervaldag het verschil der prijzen van de olie, op den dag der overeenkomst en op dien der bepaalde vervulling, tusschen kooper en verkooper zullen worden vereffend, moet als spel en weddingschap worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 20 September 1841; Hof Holland 22 December 1841; R. B. IV, 213; W. 248; R. in N. 153; Regtz. V, 229; Regtb. Amsterdam 21 December 1838; R. B. IV, 261; Regtb. Amsterdam 12 November 1841; Hof Holland 31 December 1841; Regtz. V, 239; Regtb. Dordrecht 30 Junij 1845; Hof Z.-Holland 6 Mei 1846; Regtz. V, 248.

10976. De vordering, voortspruitende uit een verloting, waarbij de kans afhangt van worpen met steenen, wordt geacht voort te komen uit spel, zoodat de wet te dier zake geen regtsvordering toekent. — Kantg. Alkmaar 22 Januarij 1840; Regtz. V, 222.

10977. De schuld uit oliehandel voortspruitende, kan niet geacht worden te zijn een schuld voortspruitende uit spel en weddingschap. — Regtb. Amsterdam 13 Mei 1841; Regtz. V, 227.

10977*a*. De wederzijdsche koopen en verkoopen van gelijke hoeveelheden olie tot verschillende prijzen, om later op een bepaalden dag te leveren, aangegaan, moeten als spel en weddingschap worden beschouwd, als niet de wezenlijke levering en ontvangst, tegen voldoening der koopsom bedoeld wordt, maar alleen de regeling en betaling van het ver-

schil, dat uit de beide prijzen voortvloeit. — Regtb. Utrecht 18 Januarij 1843; Hof Utrecht 12 Februarij 1844; Regtz. V, 254.

10978. Ten einde eene handeling als spel en weddingschap te doen beschouwen, is het niet genoeg, dat van eene zijde wordt beweerd, dat er geene bedoeling, anders dan om te spelen en te wedden geweest is, er moet ook blijken, dat van de andere zijde geene andere bedoeling heeft bestaan. — Regtb. Dordrecht 25 Julij 1854; W. 1687.

10979. Alleen de vordering welke direct uit spel en weddingschap voortvloeit, wordt door de wet geweigerd, niet de zoodanige, welker grond met spel en weddingschap in meer of min verwijderd verband staat. — Regtb. Amsterdam 21 Mei 1869; N. R. B. XX, 39.

10980. Het koopen op crediet van loterijbriefjes aan anderen dan aan collecteurs of splitters, is een van regtswege nietige handeling. Verbindbaarheid van het keizerlijk decreet van 13 October 1812. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 Junij 1860; N. R. B. XI, 589; H. R. 9 October 1854; H. R. 10 October 1854; N. R. B. V, 1; anders Regtb. Groningen 19 December 1845; R. B. IX, 383.

10981. Begrip van spel en weddingschap. Een vordering wordt niet ontvankelijk, omdat partijen hunne handelingen niet als spel en weddingschap hebben gequalificeerd, zoo die handelingen toch met het begrip er van overeenkomen. Een beslissing of een handeling, spel of weddingschap is, hangt geheel van haren aard af. — Kantg. Arnhem 21 Julij 1857; N. R. B. VIII, 197.

10982. Met speelschuld behoort niet verward te worden de vordering wegens geleende gelden om te spelen, al zij ook de uitleener, mede speler en ten deele winner geweest. — Regtb. Amsterdam 21 November 1856; N. R. B. VII, 288; Kantg. no. 2, Amsterdam 9 Junij 1856; N. R. B. VI, 490.

10983. Tot spel en weddingschap is noodig, dat beide partijen geen andere bedoeling dan deze gehad hebben. Verbindbaarheid van het ter Amsterdamsche beurze bekende reglement op den handel in olie. — Regtb. Amsterdam 3 Februarij 1854; N. R. B. IV, 455.

10984. Lastgeving om te koopen en verkoopen, en aanneming van dien last, is geen spel en weddingschap. — Kantg. no. 2, Amsterdam 13 Januarij 1848; R. B. X, 107.

10985. De overeenkomsten ter beurze, bekend onder den naam van premiecontracten, hebben geen regtsgevolg als zijnde bij de wet verboden. — Hof N.-Holland 26 November 1846; R. B. IX, 35; Regtb. Amsterdam 9 Mei 1845; R. B. VII, 622; W. 629.

Art. 1827.

10986. De houder van een orderbillet, gesteld in de plaats van een vroeger orderbillet, waarvan de oorzaak was spel en weddingschap, evenwel buiten den houder om, en zonder zijne toestemming bedreven, is tot het vragen van betaling van dat orderbillet geregtigd. — Kantg. Amsterdam no. 2, 27 Mei 1852; W. 1344.

10987. De onderteekenaar eener acceptatie mag worden toegelaten tegenover den nemer, het bewijs te leveren, dat de daarin uitgedrukte oorzaak valsch is, en dat de werkelijke oorzaak is speelschuld. — Kantg. 's Gravenhage 20 Februarij 1871; W. 3327.

10988. Kan de trekker van een wissel door hem in voldoening van verboden speelschuld gegeven, indien hij wegens non-acceptatie of non-betaling tot rembours wordt aangesproken, zich beroepen op de exceptie van art. 1827 Burg. Wetb.? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 157.

Art. 1828.

10989. Een vordering tot teruggave van gelden, betaald tengevolge eener handeling, welke door den regter als een weddingschap was aangemerkt, wanneer tevens uit de feitelijke beslissing volgt, dat die weddingschap niet zonder oorzaak is aangegaan. — H. R. 8 Febr. 1850; Corr. XVIII, 78; v. d. H., B. R. XI, no. 366, 225; N. R. XXXVI, § 88, 377.

10990. De bepalingen, volgens welke hij, die een weddingschap verliest, hetgeen hij verloor en betaalde, kan terugeischen van den winner, zoo er aan diens zijde bedrog, list of opligting heeft plaats gehad, is ook van toepassing, zoo een der drie opgegeven omstandigheden bij de weddingschap zelve heeft plaats gehad. Bedrog bij een weddingschap heeft plaats, wanneer door de eene partij bedriegelijke middelen zijn aangewend, om de andere partij te doen verliezen. — Kantg. Nijkerk 22 November 1859; N. R. B. X, 231.

Art. 1829.

10991. Y. D. van Dam. De mandato. — L. B. 1824.

10992. C. J. C. Stakman Bosse. De mandato e jure Romano ac Francico accedente jure Neerlandico. — Hagae 1834.

10993. G. W. F. Lijcklama à Nyeholt. De mandato jure hodierno. — L. B. 1834.

10994. R. H. Arntzenius. De mandato. — Harlemi 1839.

10995. H. J. D. Graafland. De mandato. — Traj. 1829.

10996. J. Kuyl. De mandato. — Traj. 1840.

10997. Mr. C. J. François. Over den regel: „nul ne plaide par procureur." — Themis V, 439.

10998. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Kan de uitvoerder van uiterste wilsbeschikkingen zich in deze zijne hoedanigheid, en bij volmagt door een gemagtigde laten vertegenwoordigen? — Opm. en Med. XI, 51.

10999. Is een lasthebber bevoegd in zijn hoedanigheid van gemagtigde voor zijn lastgever een regtsvordering in te stellen? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 118.

11000. Kan een lasthebber, namens zijnen lastgever in regten optreden, indien hij daartoe uitdrukkelijk is gemagtigd? — Opm. en Med. VIII, 160.

11001. Een gevolmagtigde verklaart van de lastgevers een som geld te hebben ontvangen tot betaling hunner schulden, met belofte om van de betaling te zullen doen blijken en het niet uitbetaalde terug te zullen geven, en verleent hypotheek op eigen vaste goederen tot zekerheid voor de nakoming der verbindtenis. Dit alles stelt geen schuldbekentenis daar, maar alleen de verbintenis tot een daad. — Er is dus slechts een vast registratieregt van 80 ct. wegens de volmagt verschuldigd. — M. F. 9 December 1845, no. 89; P. W. 1846, 233.

11002. Er zijn twee registratieregten van 80 ct. verschuldigd, wegens een lastgeving volgens art. 389 Burg. Wetb. aan twee personen gegeven, om de lastgevers bij een raadpleging van bloedverwanten te vertegenwoordigen, omdat elk hunner slechts voor een lastgever mag optreden. — M. F. 18 Julij 1845, no. 50; P. W. 1846, 493.

11003. Lastgeving door vier personen, ieder voor zich op denzelfden mandataris, om hen voor een regtbank te vertegenwoordigen; vier registratieregten van 80 ct. zijn verschuldigd, omdat de lastgevers elk voor zich handelen. — M. F. 31 Julij 1846, no. 152; P. W. 1846, 494.

11004. Lastgeving door meerdere personen op twee personen, zoo te zamen als ieder in het bijzonder, om hunne belangen in een nalatenschap waar

te nemen, is onderworpen aan twee registratieregten van 80 ct., omdat elk der lasthebbers afzonderlijk kan handelen. — M. F. 23 April 1846, no. 122; P. W. 1846, 495.

11005. Een volmagt verleend op A, of bij diens afwezigheid of overlijden op B, geeft aanleiding tot de heffing van twee regten. — M. F. 2 Februarij 1849, no. 33.

11006. Een volmagt zoo door den eischer, als den verweerder, in een geding verstrekt op een derde, om voor de behandeling der zaak een uitstel te verzoeken, is slechts aan een enkel vast regt onderworpen, omdat blijkbaar voor beide partijen hetzelfde belang bestaat. — M. F. 24 Julij 1847, no. 40; P. W. 466.

11007. Een volmagt door vier zusters op hare vier echtgenooten, tot verkoop van een haar te zamen toebehoorend huis, is aan vier registratieregten van 80 ct. onderworpen, omdat de lastgeefsters niet handelen als gemeenschappelijke eigenaren, maar ieder voor zich in haar individueel belang. — M. F. 16 September 1847, no. 21; P. W. 467.

11008. Wegens de volmagt door een voogd gegeven, om ter griffie der regtbank een verklaring van aanvaarding van nalatenschappen af te leggen en te onderteekenen, is maar een enkel registratieregt verschuldigd, al moet dit geschieden voor meerdere pupillen. — M. F. 15 Mei 1848, no. 161; P. W. 596.

11009. De verklaring van lastgeving in een acte van publieke veiling, dat de lasthebber een perceel voor A en een ander perceel voor B heeft gekocht, is aan twee registratieregten van 80 ct. onderworpen. — M. F. 6 September 1848, no. 66; P. W. 719; bestreden Tijds. v. R. III, no. 650, 169.

11010. Een verklaring in een acte van publieke veiling, dat de kooper de noordelijke helft van één gekocht perceel voor zich, en de zuidelijke helft voor een lastgever, daarbij tegenwoordig, en zulks aannemende, heeft gekocht, ieder voor gelijke waarde, is onderhevig aan een vast registratieregt van 80 ct. — Voor die splitsing kan geen regt van verdeeling worden geheven, omdat er geen gemeenschap heeft bestaan, maar door beiden regtstreeks van de verkoopers is verkregen. — M. F. 9 October 1848, no. 150; P. W. 718.

11011. Indien de persoon, voor wien een koop gezegd wordt te zijn geschied, niet bij de acte tegenwoordig is geweest, en deze de koop later niet heeft geratificeerd of aangenomen, is hij geen kooper, is hij niet verbonden, de eigendom rust niet op hem en de levering (overschrijving), welke alleen krachtens een regtstitel van eigendomsovergang den eigendom doet verkrijgen, kan niet wettig plaats hebben. Het gebruik dat daaromtrent is ingeslopen, is blijkbaar strijdig met den regel van art. 1349, 1356, no. 1 Burg. Wetb. — M. F. 9 Augustus 1849, no. 136; P. W. 950; bestreden Tijds. v. R. IV, 241, no. 297.

11012. Indien in een acte van openbare veiling, een hoogste bieder niet heeft verklaard, dat hij voor een ander heeft geboden en binnen 24 uren zijn lastgever zal noemen, kan hij niet meer worden toegelaten om binnen 24 uren een acte de command te doen opmaken, daarvoor had hij dadelijk bij de acte van veiling dat voorbehoud moeten maken. — M. F. 30 November 1849, no. 130; P. W. 1072; bestreden Tijds. v. R. IV, 241, no. 297 en 298.

11013. De verklaring in een acte van openbare veiling, waarbij door een lasthebber is gekocht, dat hij borg zal blijven voor den lastgever, is aan het registratieregt van borgtogt onderworpen, ook al geschiedt de verklaring dadelijk, en wordt het procesverbaal van definitive toewijzing door beiden geteekend, omdat de verpligting om voor den lastgever in te staan, blijft voortduren. — M. F. 19 Maart 1849, no. 72; P. W. 949.

11014. De volmagt tot ontvangst van gelden, „om daarmede te doen en te verrigten hetgeen de lastgever aan den lasthebber had verzocht, of wat hij zelf mogt goedvinden," bevat geen titel van schuldbekentenis en is alleen aan een vast registratieregt onderworpen. — M. F. 5 Februarij 1850, no. 123; P. W. 1227.

11015. Registratieregt van schuldbekentenis kan niet geheven worden op een onderhandsche volmagt, strekkende om een geldsom wegens geleende penningen, aan een daarbij genoemde persoon bij notariële acte schuldig, te belijden. Er volgt daaruit niet, dat de penningen genoten zijn, en de volmagt in handen van den lasthebber blijvende, kan herroepen of ingetrokken worden; vóór of zonder de aanhechting aan de obligatoire acte, kan zij geen titel opleveren. — M. F. 24 Januarij 1851, no. 166; P. W. 1482.

11016. De bepaling van mede-eigenaren, dat zij een tijdlang zonder verdeeling zullen blijven, en dat eenige hunner tot de tijdelijke administratie der gemeene goederen zullen worden gemagtigd, geeft geen aanleiding tot heffing van een afzonderlijk registratieregt van volmagt, omdat die bepaling een der voorwaarden van de overeenkomst is. — M. F. 16 Januarij 1849, no. 101; P. W. 1/1852, 172.

11017. Wegens een verklaring van lastgeving, voorbehouden bij de acte van toewijzing, geschied bij openbare acte binnen 24 uren na de toewijzing, maar na den bij de koopsvoorwaarden bepaalden termijn, is slechts onderhevig aan het registratieregt van 80 ct. — M. F. 19 December 1855, no. 11; P. W. 3031.

11018. Er kan geen registratieregt van delegatie worden gevorderd, voor de volmagt tot ontvangst van nog niet verschenen tractement, en dus van een nog niet bestaande schuldvordering. — M. F. 10 Julij 1858, no. 21; P. W. 3230.

11019. De volmagt tot het geven van toestemming tot de doorhaling van een hypothecaire inschrijving, genomen ten laste van een voogd tot zekerheid van zijn beheer, is naar aanleiding van art. 399 Burg. Wetb., vrij van registratieregt. — M. F. 23 Mei 1859, no. 95; P. W. 3345.

11020. De vrijdom van registratieregt wordt ook genoten voor de volmagt in een acte van scheiding, door alle partijen aan een hunner gegeven, om een bij die acte verdeeld kapitaal eener inschrijving op het Grootboek, te doen af en overschrijven. — M. F. 30 October 1858, no. 40; P. W. 3344.

11021. De kooper, die bij openbare veiling koopt op de voorwaarde, dat hij de bevoegdheid heeft om een lastgever te noemen, moet geacht worden die bevoegdheid te hebben bedongen. — M. F. 30 Augustus 1859, no. 178; P. W. 3457.

11022. Een acte de command, kan worden opgemaakt vóór dat de acte van toewijzing is geregistreerd. — M. F. 19 Maart 1860, no. 39; P. W. 3485.

11023. Indien voor het begin van het getuigenverhoor ter teregtzitting van de regtbank, een advocaat verklaart, dat de aldaar aanwezige klager zich voegt als beleedigde partij in het regtsgeding, met verkiezing van woonplaats ten zijnen huize, en zoodanige verklaring afgelegd in tegenwoordigheid van den klager, door hem niet wordt wedersproken, moet zulks tot genoegzame volmagt aan den advocaat verstrekken, om voor hem op te treden. — H. R. 12 April 1853; N. R. XLIV, § 55, 245.

11024. De schriftelijke toestemming, welke een getrouwde vrouw van haren man noodig heeft, om

voor zich zelve te kunnen handelen, moet niet als een volmagt worden aangemerkt in dien zin, dat daarop de bepalingen van art. 32 der wet op het notarisambt van toepassing zou zijn. — H. R. 4 December 1857; N. R. LVII, § 39, 199; v. d. H., G. Z. XIV, 289; W. 2009; Corr. XXVIII, 117; P. W. 3189.

11025. Iemand, die gemagtigd is om eens anders boekhandel uit te oefenen, te beheeren en te besturen, is niet uit kracht dier volmagt bevoegd tot het trekken van wissels, en tot het op die wijze opnemen van gelden. — Regtb. 's Gravenhage 28 Junij 1844; N. R. XXIV, § 72, 329.

11026. Een handelsbediende reizende voor den handel van zijn meester, moet geacht worden diens gemagtigde te zijn; hij is uit den aard dier betrekking bevoegd, om voor zijn meester, wat zijn handel aangaat, verkoopen te sluiten. — H. R. 26 Februarij 1847; N. R. XXVI, § 78, 296; Hof N.-Holland 2 April 1846; Regtz. V, 280; W. 739, 793; R. B. VIII, 327; v. d. H., B. R. VIII, no. 250; Regtb. Appingedam 6 Mei 1847; W. 855.

11027. Uit de bepaling in een procesverbaal van verpachting, „dat de betalingen moeten geschieden in handen en ten kantore van den notaris, en dat zoowel verhuurder als notaris geregtigd zijn, ten allen tijde het stellen van borgen te vorderen," volgt niet, dat de notaris moet geacht worden de inning der pachtpenningen op zich genomen en zich deswege verantwoordelijk te hebben gesteld jegens den verhuurder. — Indien de notaris tengevolge van deze bepaling eenige pachtpenningen voor den verhuurder heeft geïnd, moet hij niet gerekend worden zulks als mandatarius of als negoriorum gestor, maar bloot als solutionis causa adjectus, te hebben verrigt. — Regtb. Utrecht 19 September 1845; Regtz. V, 261.

11028. Hij, die aan iemand den last geeft, om een bepaalde zaak voor hem te verrigten, geeft daardoor geenzins te kennen, dat een ander zijne belangen niet zou mogen waarnemen. Men kan daaruit niet afleiden, dat een negotiorum gestio invito domino zou hebben plaats gehad. — H. R. 25 Februarij 1853; W. 1417; N. R. XLIV, § 25, 103; v. d. H., B. R. XVI, § 497, 102.

11029. Een acte de command is alleen dan onderworpen aan een evenredig registratieregt van 4 pct., indien òf de verklaring gedaan is na 24 uren sedert de toewijzing of van de overeenkomst, òf indien de magt tot het noemen van een lastgever in die voorafgegane acte niet is voorbehouden.

Aan het nalaten der bekendmaking binnen 24 uren aan den ontvanger der registratie, is niet de verschuldigdheid van het evenredig regt verbonden. — Regtb. Utrecht 8 September 1852; W. 1415; H. R. 21 October 1853; W. 1484; Regtb. 's Gravenhage 30 September 1851; W. 1273.

11030. Men kan iemand ook de magt geven tot het instellen eener regtsvordering in naam des lastgevers; hiertegen doet niets af, art. 6 Burg. Regtsv., daar dit een bijzonder geval betreft. — H. R. 7 Mei 1852; W. 1350, v. d. H., B. R. XIV, no. 459, 286; N. R. XLI, § 75, 365.

11031. De medewerking tot eene cessie en aanneming eener magtiging van een debiteur, om aan diens crediteur betalingen te doen, den debiteur verschuldigd, brengt de verpligting tot betaling aan den crediteur met zich, doch altijd overeenkomstig de nadere bepaling in de acte van cessie en de bedoeling des debiteurs. — Regtb. Amsterdam 27 Januarij 1870; W. 3268.

11032. De acten van command of lastgeving bij openbare verkoopingen behoeven niet binnen 24 uren aan de ontvangers der registratie, te worden genotificeerd, om voor een vast regt te worden geregistreerd. — Regtb. 's Gravenhage 30 September 1851; W. 1273.

11033. Hij, die zich op lastgeving beroept, is verpligt deze te bewijzen; de lastgever is verpligt de voorschotten en onkosten terug te geven, welke tot uitvoering van den last gedaan zijn. — Kantg. Woerden 16 December 1850; N. R. B. III, 266.

11034. Een mandataris als zoodanig, is niet geregtigd, om op zijn eigen naam, zelfs met vermelding zijner qualiteit, een regtsvordering in te stellen. — Regtb. Amsterdam 28 Junij 1842; R. B. IV, 794.

11035. Men wordt geen algemeen gemagtigde, noch als zoodanig rekenpligtig, door langen tijd administrative werkzaamheden voor een ander te verrigten. — Regtb. Amsterdam 1 October 1861; W. 2327.

11036. De regtsbetrekking tusschen den lasthebber en den lastgever, kan niet worden veranderd door contracten tusschen partijen volgens usance opgemaakt. — Regtb. Dordrecht 25 Julij 1854; W. 1637.

11037. De verklaring van lastgeving bij overdragt van onroerende goederen, behoeft niet binnen 24 uren na de toewijzing aan den ontvanger der registratie te worden bekend gemaakt; het is voldoende, dat zij binnen dat tijdsbestek wordt uitgebragt. — H. R. 11 Maart 1841; Regtsg. Tijds. voor het Not. V, 3, 97; Regtb. 's Gravenhage 30 September 1851; W. 1273.

11038. Hij, die bij het sluiten eener overeenkomst niet opgeeft als lasthebber te handelen, veel min voor wien hij handelt, wordt door de tegenpartij te regt in privé aangesproken, al werd zijn naam in de acte met bijvoeging van qualitate qua vermeld. — Regtb. Amsterdam 17 Mei 1866; N. R. B. XVI, 799.

11039. De lastgeving om gelden in te casseren voor geleverde en door den lasthebber vervoerde goederen, is geen daad van koophandel. — Kantg. Woerden 30 Junij 1851; N. R. B. III. 274.

11040. Kracht der lastgeving op schippers uitgebragt, ter ontvangst van betaling, tegen aflevering van door hen vervoerde goederen. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1852; N. R. B. II, 303.

11041. Het opdragen en op zich nemen van een brief, ter bezorging op de post, is lastgeving. — Kantg. no. 4, Amsterdam 12 en 30 September 1851; N. R. B. I, 693.

11042. De acten van command of lastgeving bij openbare verkoopingen, behoeven niet binnen 24 uren aan de ontvangers der registratie te worden genotificeerd, om voor een vast regt te worden geregistreerd. — Regtb. 's Gravenhage 30 September 1851; W. 1273.

11043. De liquidateur benoemd bij een vrijwilligen boedelafstand, heeft niet per se de bevoegdheid om voor den cedent en de cessionarissen in regten op te treden. Integendeel hangt deze bevoegdheid van den liquidateur af van de magt, hem bij de overeenkomst gegeven, en niet van eenige bepalingen der wet. — H. R. 11 Februarij 1853; W. 1412; N. R. XLIV, § 13, 50; Hof N.-Holland 22 April 1852; W. 1364.

11044. De zaakwaarnemer, die voor een loteling een plaatsvervanger bij de nationale militie stelt, handelt niet noodwendig, òf als lasthebber, òf als negotiorum gestor. — H. R. 25 Maart 1853; W. 1424.

11045. De regtsbetrekking tusschen den staat en zijne ambtenaren, is die van een gewoon burgerlijken lastgever en lasthebber. — Hof Z.-Holland 14 Maart 1849; W. 914, 1021.

11046. Een maatschappij die zich tegen provisie belast met het bezorgen van gelden op hypotheek

n die te dien einde door tusschenkomst van haren gent, een acte van lastgeving in blanco aan haar dres ontvangt, om de acte van hypotheek te verijden, is de hoofdlasthebber van den geldopnemer. — ℓegtb. Amsterdam 23 Februarij 1869; W. v. h. Not. 16.

Art. 1830.

11047. W. H. A. Kan bij een acte, tot gemagigde worden benoemd, de getuige bij die acte? — R. en W. XIV, 27.

11048. Bij onderhandsche acte van volmagt werd emand gemagtigd, om bij een notariëel te verlijden acte voor den lastgever als eerst ingeschreven schuldeischer: 1) te verklaren, dat hij het beloop zijner vordering, ten bedrage van zekere som van den tweeden hypothecairen schuldeischer heeft ontvangen en dezen daarvoor kwiteert; 2) hem te subrogeren in zijne regten. De onderhandsche en notariële acte tevens ter registratie aangeboden wordende, noet, omdat op iedere acte het registratieregt verschuldigd is, waartoe het aanleiding geeft, op de onderhandsche acte geheven worden ½ pct. wegens kwijting, behalve het vast regt van 80 ct. en op de notariële acte het regt van 1 pct. voor de subrogatie. — M. F. 2 Febr. 1847, no. 38; P. W. 197.

11049. Een deurwaarders exploit, waarbij ten verzoeke van een schuldeischer wordt aangezegd, dat door hem aan een aangewezen persoon volmagt s gegeven, om gelden te ontvangen, kan niet gelden voor onderhandsche en evenmin voor authentieke volmagt. — Regtb. Maastricht 16 Februarij 1871; W. 3322.

11050. Op een volmagt door negen lastgevers op een persoon, om hunne belangen waar te nemen in ééne nalatenschap, is maar één vast regt van registratie verschuldigd. — H. R. 28 December 1855; P. W. 2682; N. R. LI, § 65, 277; v. d. H., Zeg. IV, no. 87, 74.

11051. Een mondeling gevolmagtigde kan voor het kantongeregt ter behandeling eener burgerlijke regtsvordering, namens een der partijen worden toegelaten, indien hij houder is der dagvaarding. — Kantg. Groningen 25 September 1854; W. 1597.

11052. Lastgeving kan stilzwijgend geschieden, in dat geval moet zij uit de omstandigheden blijken. Het niet vooraf bepalen van loon, is geen grond om het bestaan der lastgeving te ontkennen. — Regtb. Maastricht 28 December 1865; W. 2807; Hof Limburg 28 Mei 1866; W. 2822.

11053. De acten, waarbij onderscheiden personen tot een en dezelfde handeling een of meer gemagtigden benoemen, om hunne belangen waar te nemen, zijn slechts aan een enkel vast regt van registratie onderworpen. — H. R. 6 Maart 1839; M. F. 5 April 1839, no. 39; Tijds. v. h. Not. V, 3e, 69.

11054. Door de toelating aan huis van een geneesheer, ter behandeling van leden des gezins, heeft een stilzwijgende lastgeving plaats. — Regtb. Amsterdam 5 November 1850; N. R. B. I, 25.

Art. 1831.

11055. J. A. Sperna Weiland. Art. 1831 verhindert niet, dat de zoogenaamde zaakwaarnemers loon voor hunne bemoeijingen in rekening brengen. — Jur. Corr. IV, 18.

11056. Volmagt met beding van loon in onroerend goed; verschil van meening omtrent de verschuldigde registratieregten. — W. de Gelder, Adv. VIII, 401.

11057. De bepaling van loon in een volmagt, is niet onderworpen aan een afzonderlijk regt van registratie. — M. F. 23 Mei 1855, no. 9; P. W. /1855, 178.

11058. Waaraan is een lastgeving tot een bepaalde zaak, met beding van een uitdrukkelijk vastgestelde belooning, te onderkennen van de overeenkomst van huur van diensten? — Geeft het beding van een bepaald loon, in een volmagt of ook in een overeenkomst van huur van werk en diensten, grond tot heffing van evenredig registratieregt? — Jur. Corr. IV, 276.

11059. Zaakwaarnemers die zich alleen als lasthebbers van twistende partijen voordoen, hebben geen aanspraak op loon. — Kantg. no. 2, Amsterdam 4 Januarij 1849; R. B. XI, 52.

11060. Een lastgeving om loon, behoeft geen goedkeuring in volle letters, om geldig te zijn, indien zij niet ontkend wordt, zij is geen wederkeerige verbindtenis; loon is eerst dan verschuldigd als de last volvoerd is. — Regtb. Winschoten 31 Maart 1858; Hof Groningen 22 Maart 1859; N. R. B. IX, 417.

11061. De regel, dat lastgeving geschiedt om niet, tenzij uitdrukkelijk loon zij bedongen, is niet van toepassing op praktizijns. — Regtb. 's Gravenhage 13 Julij 1851; W. 1242.

11062. De lastgever eener volmagt om een geldsom te innen, in of buiten regten, of ook te transigeren, tegen een percentsgewijze belooning, kan, bijaldien hij in een schikking heeft toegestemd, volgens welke hem ten deele contanten, ten deele een nieuwe obligatie zijn ter hand gesteld, en hij deze obligatie zelf wil invorderen, en eindelijk de volmagt opzegt, kan niet volstaan met den lasthebber slechts over het dadelijk contant ontvangene, zijn loon te betalen, omdat de last geheel voltooid is. — Regtb. Amsterdam 1 November 1850; W. 1176.

Art. 1832.

11063. De bijzondere volmagt vereischt volgens art. 32 der wet op het successieregt van 13 Mei 1859 (St. 36), behoort de magt tot het afleggen van den eed bepaald op te dragen, hetzij tot beëediging van memoriën van aangifte in het algemeen, hetzij van de te beëedigen memorie van aangifte in het bijzonder. — M. F. 22 Junij 1865, no. 40; P. W. 4931.

Art. 1833.

11064. Algemeene lastgeving tot beheer van goederen; de gemagtigde kan nimmer op eigen naam voor en ten behoeve van zijn lastgever procederen. — R. en W. III, 63.

11065. De verklaring van den lastgever, bij een algemeene volmagt, dat hij verlangt, dat na zijn overlijden, zijne weduwe denzelfden mandataris zal qualificeren, is aan geen afzonderlijk registratieregt onderhevig. — M. F. 28 September 1846, no. 46; P. W. 1846, 492.

11066. De last door een gemeentebestuur aan het bestuur van een gasthuis opgedragen, „dat de vorderingen ter zake van verplegingskosten op andere steden en gemeenten ten behoeve van het gesticht, zullen worden geïnd door gemeld bestuur, bevat niet de bevoegdheid om deswege regtsvorderingen in te stellen. — Kantg. Gorinchem 25 April 1851; W. 1340.

11067. De liquidateur, die volmagt heeft om een boedel tot effenheid te brengen, behoeft eene afzonderlijke volmagt om voor den lastgever in regten op te treden. — Hof N.-Holland 22 April 1852; W. 1364.

11068. Een volmagt, houdende bevoegdheid om „een aandeel in een landgoed op zoodanige wijze als men zal goedvinden, te verkoopen, gelden te ontvangen, kwijting te geven, genoemd aandeel besturen als eigen goed, daarop kapitalen op te

nemen, met toestemming van hypothecaire inschrijving, van welk bedrag dit ook zijn moge," bevat de magt niet om een associatie tot ontginning voor een bepaald getal jaren aan te gaan. — Hof Limburg 18 December 1848; R. B. XI, 417.

11069. De aanteekening van voorziening in cassatie kan niet onder de daden van beheer worden gesteld; derhalve is een gewone burgerlijke lastgeving in algemeene bewoordingen vervat, niet voldoende om den gemagtigde tot zoodanige aanteekening bevoegd te doen zijn. — H. R. 1 October 1845; Regtz. V, 279; N. R. XXII, § 34, 169; v. d. H., Strafr. XIV, no. 844, 93.

11070. De revindicatie van onroerende goederen kan niet worden begrepen onder de daden van beheer. — Regtb. Breda 20 April 1847; W. 899.

11071. Indien een lasthebber zonder daartoe gemagtigd te zijn, voor zijn lastgever met een derde een dading mogt hebben aangegaan, is de lastgever aan deze dading niet gehouden, ofschoon zij naar aanleiding van een bestaand handelsgebruik mogt zijn gesloten. — Regtb. Rotterdam 22 October 1845; R. B. VIII, 761.

Art. 1834.

11072. Leden van een zedelijk ligchaam, door de meerderheid tot lastgevers benoemd, zijn bij overschrijding van hunnen last niet verantwoordelijk jegens enkele der leden van dat zedelijk ligchaam, maar alleen jegens alle leden daarvan. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1852; W. 1353.

11073. Er kan niet aan een negotiorum gestio worden gedacht daar, waar een bepaald mandaat is gegeven, en de grenzen van dat mandaat zijn overschreden. — H. R. 30 December 1842; W. 386; v. d. H., B. R. IV, no. 100, 190.

11074. Indien een minimum van prijs voor den verkoop van in consignatie gezonden goederen tusschen partijen is bepaald, is de consignataris daaraan gebonden. De omstandigheid dat de geconsigneerde, voorschotten doet op den te verwachten koopprijs van zoodanige goederen, brengt geen verandering in zijn verpligting. — Hof Gelderland 27 Januarij 1869; W. 3138.

11075. De spetiale volmagt tot verpachting van een tiend, geeft het regt niet om de daarvoor verschuldigde gelden in regten op te vorderen. — Kantg. Maarssen 16 Nov. 1843; W. 508; R. B. VI, 218.

11076. Een handelsagent moet verondersteld worden bevoegdheid te hebben, om de door hem gesloten overeenkomsten weder te ontbinden. — Regtb. Amsterdam 20 November 1857; Mag. v. H. I, 245.

11077. Indien een commissionair gelden geeft aan zijn committent, en daarvoor effecten in prolongatie ontvangt, dan is hij niet aansprakelijk voor den verkoop dier effecten, al is die verkoop ook zonder uitdrukkelijke lastgeving van den committent geschied. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1859; Mag. v. H. I, 265; H. R. 6 Januarij 1860; Mag. v. H. II, 57; v. d. H., B. R. XXIV, no. 756, 15; N. R. LXIV, § 3, 7.

11078. De beslissing over de vraag, of een lasthebber al dan niet zijn last is te buitengegaan, is een quaestio facti, welke niet nader in cassatie kan worden onderzocht. — H. R. 26 Februarij 1847; N. R. XXVI, § 78; v. d. H., B. R. VIII, no. 250; W. 739, 793; R. B. VIII, 327; H. R. 27 Nov. 1848; v. d. H., G. Z. VIII, no. 340; W. 1025.

Art. 1836.

11079. Een lastgever is bevoegd om een door hem bepaalde som als nog verschuldigd, van zijn lasthebber te vorderen en de actie daartoe voor den kantonregter in te stellen, indien die som in diens regtsmagt valt, zonder dat hij juist verpligt is den lasthebber tot het doen van rekening en verantwoording op te roepen. — Regtb. 's Gravenhage 22 Oct. 1840; N. R. X, § 108, 458.

11080. Art. 1836 geeft den lastgever wel het regt dengene, met wien de zaakgelastigde in die hoedanigheid gehandeld heeft, onmiddelijk in regten te betrekken en de voldoening der overeenkomst te vorderen, doch deze bepaling gaat kennelijk van de veronderstelling uit, dat de zaakgelastigde, in die hoedanigheid in naam van den lastgever heeft gehandeld. — Regtb. Tiel 9 Dec. 1864; W. 2719.

Art. 1837.

11081. De veerschipper die goederen aanneemt ter aflevering aan een geadresseerde, met de vermelding van verschot, waardoor bedoeld wordt, dat hij bij het afleveren der goederen, de waarde moet afvorderen, aanvaardt eene lastgeving, om die goederen niet dan tegen gereede betaling van dat zoogenaamde verschot af te geven; de lastgever is niet verpligt deswege den schipper aan te spreken alternatief tot uitlevering, of der goederen, of van het geld. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1852; N. R. B. II, 303.

11082. Een kassier, die hem ter incassering gezonden, ongezegelde wissels, die op den vervaldag niet zijn betaald, niet tijdig heeft teruggezonden, maakt zich schuldig aan verzuim, tegenover zijn lastgever. De lastgever is niet verpligt iedere schade aan den lasthebber te vergoeden, maar het moet blijken, dat die schade het onmiddelijk en dadelijk gevolg is van het niet tijdig terugzenden. — Regtb. Groningen 17 Junij 1870; W. 3254.

11083. Een schuldbekentenis door tusschenkomst van een lasthebber opgemaakt, is nietig, indien de geldopneming niet bij het passeren der acte gedaan is, maar de daarbij bedoelde geldsom gezegd wordt reeds vóór het verlijden der acte te zijn ontvangen, doch niet blijkt, dat zulks na de dagteekening der acte van volmagt heeft plaats gehad. — Hof Limburg 7 November 1870; W. 3284.

11084. De lasthebber wien een onmiddelijke uitvoering van den last is opgedragen, kan zich nogthans te voren vergewissen van het aangewezen crediet, maar niet daarmede zoolang wachten, totdat ook de door hem afgegeven wissels voldaan zijn. — Regtb. Amsterdam 20 Dec. 1865; W. 2782.

11085. De lasthebber is niet aansprakelijk voor schade, voortvloeijende uit benadering wegens overtreding der wettelijke bepalingen op den invoer. — Regtb. Amsterdam 20 Februarij 1868; N. R. B. XVIII, 504.

11086. De lasthebber, die zich op wederregtelijke wijze toeëigent gelden door hem titulo mandati ontvangen, wordt teregt schuldig verklaard aan diefstal. — Hof Z.-Holland 3 November 1854; W. 1594.

11087. De opdragt om tegen genot van loon het toezigt te houden, en beheer te voeren over de werkzaamheden van te bouwen perceelen, stelt daar een overeenkomst van lastgeving. Indien in dit geval aan den lasthebber verzuimen worden verweten, kunnen deze wel grond geven om schadevergoeding van hem te vorderen, maar niet om hem het bedongen loon te onthouden. — Regtb. Amsterdam 23 November 1869; W. 3188.

11088. Als de lasthebber in het algemeen heeft doen blijken gevolg en uitvoering aan de hem opgedragen commissie te hebben gegeven, moet de lastgever bewijzen, dat de lasthebber de commissie niet behoorlijk is nagekomen. — Hof Z.-Holland 4 Januarij 1869; W. 3085.

11089. Uit lastgeving ontstaat eerst dan een actie,

tot vergoeding van kosten, schade en interessen, indien het bij minnelijke of geregtelijke rekening en verantwoording blijkt, dat de lasthebber niet of verkeerd den last heeft uitgevoerd. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1853; W. 1435.

11090. Lastaanneming om te betalen, brengt niet mede, dat onder den lasthebber beslag kan gelegd worden door een schuldeischer van den lastgever. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1866; Mag. v. H. VIII, 212.

Art. 1838.

11091. De last tot koop of verkoop van effecten brengt vooral, indien die per telegraaf wordt gegeven, voor hem die dien last ontvangt en aanvaardt, de verpligting mede hem zoodra mogelijk, en alzoo op de eerstvolgende beurs na ontvangst ten uitvoer te leggen, bij gebreke van dien maakt de lasthebber zich aan verzuim schuldig. — Hof N.-Holland 18 Februarij 1869; W. 3150.

11092. Een lastgeving wordt niet te buiten gegaan, ingeval de lasthebber gemagtigd tot den koop van boomen, deze niet op de openbare veiling koopt, maar van hem, die ze daar gekocht had. — Regtb. Tiel 6 Julij 1864; W. 2627; Tijds. v. R. XVIII, 354.

11093. Indien een eisch is ingesteld tot schadevergoeding, op grond dat de verkoop zonder behoorlijke magtiging zou hebben plaats gehad, kan niet worden onderzocht of zij, die tot den koop gemagtigd waren, in de uitvoering van den hun opgedragen last verzuim hadden gepleegd en diensvolgens tot schadevergoeding verpligt zijn. — Regtb. Rotterdam, sine die; W. 2440.

11094. Als de lasthebber in het algemeen heeft doen blijken gevolg en uitvoering aan den hem opgedragen last te hebben gegeven, moet de lastgever bewijzen dat de lasthebber den last niet behoorlijk heeft uitgevoerd. — Hof Z.-Holland 4 Januarij 1869; W. 3085.

11095. Hij die als agent, steenkolen voor zijne lastgevers koopt en verscheept, is niet aansprakelijk voor beweerd onderwigt; de lastgevers kunnen tegenover hem niet beweren, dat hun te min werd geleverd. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1866; N. R. B. XVIII, 78.

11096. De lasthebber is niet aansprakelijk voor schade, voortvloeijende uit benadering, wegens overtreding der wettelijke bepalingen op den invoer. — Regtb. Amsterdam 20 Februarij 1868; N. R. B. XVIII, 504.

11097. Cargadoors zijn gesalarieerde mandatarissen, en jegens hunne lastgevers verantwoordelijk voor alle nadeelen (vergoeding van verlies en winstderving) welke het gevolg zijn van de verkeerde uitvoering van den last, al waren de nadeelen door derden veroorzaakt. Cargadoors kunnen de door derden aan de goederen toegebragte schade, op deze verhalen, doch die derden zijn daarom niet gehouden tot vrijwaring wegens de vorderingen door de lastgevers tegen de cargadoors ingesteld. — Regtb. Amsterdam 19 Januarij 1870; N. R. B. XX, 255.

11098. Indien onder het woord „verzuim" ook moet worden verstaan werkelijk verrigte handelingen, welke tengevolge van wanbegrip, dwaling of onkunde niet naar den aard zijn ten uitvoer gebragt, dan moet toch die opvatting met de meeste toegevendheid worden ingeroepen ten laste van hem, die niet blijkt bij het aanvaarden van dien last eenig loon bedongen te hebben. — Regtb. Gorinchem 9 Junij 1863; W. 2494.

11099. De lastgever kan zich niet beroepen op niet behoorlijke voldoening van de lastgeving, wat maat en qualiteit betreft, indien de lastgever deswege een onbestemde uitdrukking heeft gebezigd. — Regtb. Amsterdam 12 Maart 1845; Regtz. V, 289.

11100. De aard van een telegraphische order brengt mede, dat deze (behoudens bijkomende maatregelen van voorzigtigheid) onmiddelijk moet worden uitgevoerd. — Regtb. Amsterdam 20 December 1865; Mag. v. H., VIII, 13.

11101. Als een geadresseerde een spoorwegdirectie aanspreekt tot vergoeding der schade, aan vervoerde goederen veroorzaakt, door haar verzuim in het volvoeren van den aangenomen last tot inklaring, dan is het niet voldoende, dat van de beschadigdheid der tengevolge van dat verzuim benaderd geweest zijnde goederen blijkt, maar dan moet de geadresseerde bewijzen, dat de beschadigdheid het gevolg is van de benadering. — Regtb. Amsterdam 15 Mei 1863; Mag. v. H., V, 157.

11102. Een ondernemer van publieke verkoopingen, die de goederen voor derden verkoopt en den koopprijs moet incasseren, is verantwoordelijk jegens zijn lastgever voor de gelden, welke hij voor de verkochte goederen moest ontvangen en verzuimd heeft in te vorderen. — Hof Utrecht 31 Januarij 1842; R. B. V, 785; N. R. XVII, § 61, 271; Kantg. Oldenzaal 20 Junij 1844; W. 510.

11103. Cargadoors belast met lossing, inklaring en onmiddelijke bezorging van gearriveerde kisten, zijn lasthebbers. Zij ageren ex mandato en hunne verrigtingen zijn niet te beschouwen als locatio conductio operarum. Zij zijn gehouden voor alle nadeelen door de lastgevers geleden, tengevolge van de niet behoorlijke uitvoering van den opgedragen last (verkeerde bezorging), zelfs ook voor die, welke niet door hen zelve maar door derden zijn veroorzaakt. Zij hebben echter hun verhaal tegen die derden, en hoezeer zij ex contractu aangesproken worden en de derden, volgens hen moedwillig den inhoud der kisten verbroken hebbende, uit art. 1403 Burg. Wetb. aansprakelijk zijn, zoo staat dit verschil van regtsband en van omvang der te vergoeden schade niet in den weg aan de actie tot vrijwaring. — Hof N.-Holland 30 Maart 1871; W. 3339.

Art. 1839.

11104. W. C. B. Wintgens. De actione mandati directa. — L. B. 1807.

11105. Is de actie tot het doen van rekening, de eenige wijze, waarop bij het eindigen eener lastgeving, de lasthebber in regten verpligt kan worden, om het overblijvende saldo uit te keeren, of is de lastgever ook ontvankelijk om dadelijk een bepaalde som te vorderen, zonder den lasthebber tevens tot het doen van rekening op te roepen? — Regtsg. Adv. IV, 128.

11106. Een brief van een commissionair aan zijn meester, dat hij zekere som voor diens handelshuis ontvangen heeft, bevat geen erkenning van schuld, daarop is geen evenredig registratieregt, doch slechts een vast regt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 16 December 1864, no. 12; P. W. 4556.

11107. De acte van kwijting en ontheffing van den lasthebber, is niet onderhevig aan een evenredig regt van registratie, doch alleen aan het vaste regt van 80 ct. — M. F. 28 Julij 1846, no. 65; P. W. 1846, 362.

11108. De weeskamer die de onder haar gestorte gelden heeft beheerd, is lasthebber en dus rekenpligtig. — Amsterdam 20 Julij 1852; W. 1355.

11109. De verpligting aan den lasthebber opgelegd, om rekenschap te geven van hetgeen hij verrigt heeft, en aan den lastgever verantwoording te doen van hetgeen hij uit kracht van zijn volmagt ontvangen heeft, lost zich noodwendig op in rekenpligtigheid, met dat gevolg, dat die rekenschap

alleen en uitsluitend kan gegeven en die verantwoording alleen en uitsluitend kan gedaan worden, in den vorm van het bij art. 771 vgg. Burg. Regtsv. omschreven rekeningproces. — Regtb. Maastricht 13 Januarij 1870; W. 3247.

11110. Bij het bestaan eener generale volmagt, kan een deel van dat algemeene mandaat niet worden afgezonderd; van zoodanig deel kan niet alleen rekening en verantwoording worden gevorderd. — Hof Holland 2 December 1840; N. R. X, § 103, 437.

11111. Indien een lasthebber tot een en hetzelfde einde door onderscheiden personen is aangesteld, is ieder hunner bevoegd de rekening des lasthebbers op te nemen en te sluiten; die eene lastgever kan niet door den anderen worden gedwongen, om van zijn regt van rekening te vragen gebruik te maken als hem dit niet gelegen komt. Een lasthebber kan niet worden genoodzaakt, om van een deel zijner lasthebbing, dat een reliquum ten zijnen laste zou kunnen opleveren, rekening te doen, indien hij over het geheel niets schuldig is, of zelfs om bij gedeelten te rekenen, als hij van het geheel verantwoording wil doen. — Regtb. Amsterdam 13 Januarij 1841; W. 168; P. W. 196; Regtz. V, 298.

11112. Volgens algemeene regtsbeginselen, kan de actio mandati ad rationes reddendas, eerst dan worden ingesteld, wanneer de geheele operatie waartoe het mandaat strekt, is afgeloopen. — Regtb. Amsterdam 4 September 1849; R. B. XI, 502.

11113. De notaris, die een openbaren verkoop van onroerende goederen houdt en voor de verkoopers ontvangsten en uitgaven deed, is te beschouwen als hunnen mandataris en als zoodanig naar art. 1839 Burg. Wetb., gehouden tot het doen van rekening en verantwoording. — Regtb. Assen 21 November 1864; W. 2669; W. de Gelder, Adv. IX, 674.

11114. Een mandataris is in mora uit kracht der wet, zoodra zijn gestie is afgeloopen en hij zich deswege nog niet heeft verantwoord. Een sommatie tot het doen van rekening en verantwoording is niet vereischt om hem nalatig te doen zijn. — Regtb. Groningen 5 Februarij 1847; R. B. XII, 689.

11115. Een kassier, die van een ander een wissel ter inkassering ontvangt, en de som vóór de inkassering aan den lastgever overmaakt, kan, indien hij vermeent die gelden terug te kunnen vorderen van zijn lastgever, dezen niet dagvaarden tot het hooren doen van rekening en verantwoording. — Regtb. Groningen 18 Maart 1859; N. R. B. X, 285.

11116. Indien aan iemand goederen ten verkoop zijn gegeven en deze beweert, die goederen te hebben ontvangen, om die ter verkoop op te zenden aan een derde, aan welken last hij beweert voldaan te hebben, dan kan de actie tot teruggave dier goederen gejustificeerd worden door het bewijs, dat het beweren van de lastgeving tot opzending aan een derde, is onwaar en valsch, en dat de goederen zijn ter hand gesteld, om in loco te verkoopen, of bij niet verkoop, aan den lastgever terug te geven, maar komt daartoe niet te pas het bewijs der aansprakelijkheid van den lasthebber voor den derde. — Regtb. Amsterdam 19 Februarij 1868; W. 3004.

11117. De vordering tegen den notaris ingesteld, die roerende goederen voor rekening van erfgenamen verkocht heeft, behoeft niet noodzakelijk in den vorm eener gevraagde rekening en verantwoording te worden ingesteld, teneinde hem in de gelegenheid te stellen zijne tegenvorderingen in rekening te brengen; zij kan ook als een vordering tot voldoening van verschuldigde gelden worden ingesteld, vooral indien de eischers daarbij zoodanige kortingen aanbieden toe te laten, als met het door ieder hunner verschuldigde gelijk staat. — Regtb. Groningen 9 Januarij 1857; N. R. B. VII, 619.

11118. De lastgever is geregtigd de actio mandati in te stellen, door het vorderen van rekening en verantwoording, ten overstaan van een regter commissaris. Indien de rekenpligtige een rekening reeds vóór het geding heeft doen beteekenen, zonder dat daarop goedkeuring is gevolgd, belet zulks niet, dat de actie tot het doen van rekening, in regten wordt ingesteld. Het gevolg van zoodanige actie is, dat de kosten op het proces tot het doen van rekening gevallen, gereserveerd behooren te blijven, totdat uit de geregtelijke rekening blijke, of de onderhandsche juist is, mits de gedaagden de actie tot het doen van rekening niet betwisten. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1855; N. R. B. V, 257.

11119. De liquidateuren van een voormalige weeskamer, zijn verpligt tot rekening en verantwoording van aan de weeskamer overgemaakte en door haar belegde kapitalen, om het even of zij als bewaarders dan wel als lasthebbers beschouwd worden. — Regtb. Amsterdam 20 Julij 1852; N. R. B. II, 613.

11120. De verpligting van den lasthebber om rekening en verantwoording te doen, sluit een gewone rei vindicatio van de zijde des lastgevers niet uit. — H. R. 19 December 1851; v. d. H., B. R. XIII, no. 434, 350; N. R. XL, § 59, 292; W. 1296.

11121. De commissarissen van den Franschen schouwburg te 's Gravenhage, belast met de uitdeeling eener jaarlijksche gift van wege den koning, zijn niet te beschouwen als zaakwaarnemers, maar als lasthebbers des konings. Er bestaat dus geen regtsbetrekking tusschen die commissarissen en den directeur van den schouwburg; zij zijn alleen verantwoording der gelden schuldig aan den koning. — Regtb. Amsterdam 17 April 1845; Regtz. V, 292.

11122. Een lastgever, die zijn lasthebber tot rekening en verantwoording oproept, kan niet tevens een afzonderlijke actie tot schadevergoeding wegens verkeerd of gepleegd verzuim in de uitvoering van den last instellen, evenmin kan de lasthebber, alvorens rekening te hebben gedaan, een lastgever tot betaling van het door hem voorgeschotene dagvaarden; deze laatste vorderingen moeten bij het debat der rekening worden aangebragt. — Hof N.-Holland 4 September 1845; W. 637; Hof N.-Holland 14 Februarij 1850; W. 1010, 1156; R. B. XI, 104; XII, 93; R. in N. IV, 388.

11123. De lastgever en gerendeerde mag niet bij wijze van conto finto, een ander saldo opmaken; hij moet, schade, verzuim en aansprakelijkheid bewerende, deze op de gewone wijze bewijzen. — Regtb. Haarlem 19 Maart 1850; W. 1117.

11124. Ofschoon de lasthebber verpligt is rekening te doen, en hij bij nalatigheid volgens art. 771 B. R. daartoe in regten kan worden opgeroepen, zoo volgt daaruit geenszins, dat de lastgever, alvorens zich jegens den lasthebber te kunnen kwijten van hetgeen hij tengevolge der lastgeving, hem schuldig is, steeds verpligt zoude zijn tegen hem in te stellen een eisch in regten, tot rekening en verantwoording, en hij zich niet zoude kunnen tevrede houden met de opgaaf van dat verschuldigde door den lasthebber. — H. R. 10 Maart 1854; W. 1525; N. R. XLVII, § 26, 105.

11125. De rekenpligtigheid van een gemagtigde sluit niet uit, dat hij, zonder voorafgaande rekening en verantwoording, bij regtstreeksche actie, kan worden aangesproken voor het restant van ontvangen gelden, waaruit hij betalingen heeft gedaan. — Regtb. 's Hertogenbosch 29 October 1869; W. 3168; Hof Zeeland 7 Januarij 1851; N. R. B. II, 664.

11126. De lasthebber kan van den lastgever terugvorderen, hetgeen hem van zijn lastgever als saldo

van rekening toekomt, zonder voorafgaande rekening en verantwoording in regten te hebben gedaan of aangeboden. — Regtb. 's Gravenhage 12 Maart 1867; W. 3041; Regtb. Winschoten 20 Januarij 1869; W. 3096; Regtb. Amsterdam 13 November 1863; Mag. v. H. V, 246.

11127. De actie tot het doen van rekening, is niet de eenige wijze, waarop bij het eindigen eener lastgeving de lasthebber in regten verpligt kan worden, om het overblijvend saldo uit te keeren; de lastgever is ook ontvankelijk om dadelijk een bepaalde som te vorderen, zonder den lasthebber tevens tot het doen van rekening op te roepen. — Regtsg. Adv. IV, 128; anders Hof Holland 16 Januarij 1839; Regtb. 's Hertogenbosch 16 Junij 1848; W. 1031.

11128. Van een rekenpligtige kan niet de betaling van het saldo van rekening worden gevorderd, maar alleen het doen van rekening. — Regtb. Amsterdam 21 December 1864; W. 2664.

11129. Op eene rekening-courant kunnen ook andere dan liquide opeischbare posten worden gebragt. De lasthebber kan tegen den lastgever eene actie tot uitbetaling van een saldo van rekening instellen. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1865; W. 2708.

11130. Een lasthebber kan tot rekening en verantwoording procederen, zoo hij ter voldoening aan den last heeft gekocht, zonder het gekochte te hebben doen leveren of te hebben betaald, en alzoo zonder ontvangsten of uitgaven te hebben gedaan. — Regtb. 's Hertogenbosch 8 Mei 1861; W. 2383.

Art. 1840.

11131. De stilzwijgende substitutie in alin. 3 van art. 1840 Burg. Wetb. vermeld, ten opzigte van buiten het Koningrijk gelegen onroerende goederen, moet verklaard worden uit art. 1 der grondwet van 1848 en niet uit dat art. der vorige grondwet. — Jur. Cor. II, 200.

11132. Een volmagt met substitutie door A.: 1) uit eigen hoofde; 2) als gemagtigde van B., en 3) op D. om de zaken van A., B. en C. waar te nemen, is onderhevig aan drie registratieregten van 80 ct. — M. F. 18 December 1847, no. 59; P. W. 594.

11133. Naar den aard van het contract van lastgeving, kan de lasthebber niet suo periculo een ander in zijn plaats stellen. Hij kan dat ook zelfs dan niet doen, indien in de schriftelijk afgegeven volmagt in algemeene bewoordingen is opgenomen, dat de lastgever den gemagtigde last geeft om alles te doen, wat die lasthebber in des lasthebbers belang noodig oordeelt. De spetiale uitdrukking in de geformuleerde volmagten doorgaans voorkomende „met magt assumtie en substitutie," is mitsdien zoodanig sacramenteel, dat deze door algemeene bewoordingen niet kan worden vervangen. — Kantg. Winschoten 25 Februarij 1853; W. 1484.

11134. Indien een lasthebber van zijn magt tot substitutie heeft gebruik gemaakt, kan de gesubstituëerde (althans zonder buitengewone onvoorziene omstandigheden) van den lastgever geen loon vorderen boven hetgeen aan den oorspronkelijken lastgever is toegekend. — Regtb. Amsterdam 13 Nov. 1863; Mag. v. H. V, 246.

11135. De bevoegdheid aan den lastgever toegekend, om den gesubstituëerden lasthebber onmiddelijk aan te spreken, ontneemt hem de bevoegdheid niet, om tegelijkertijd den oorspronkelijken lasthebber aan te spreken. — Regtb. Amsterdam 10 Febr. 1869; N. R. B. XX, 58.

11136. De agent is de vertegenwoordiger der maatschappij, en hij op wiens naam de in blanco afgegeven acte van lastgeving is ingevuld, en die als zoodanig bij de acte van hypotheek verschenen is, en de gelden ontvangen heeft, is de door den hoofdlasthebber in zijn plaats gestelde lasthebber. Bij niet verantwoording van de gelden door den in de plaats gestelden lasthebber, is de regtsvordering ontvankelijk, die dadelijk tegen dezen en voor het geval van wanbetaling tegen de maatschappij als hoofdlasthebber is ingesteld. — Regtb. Amsterdam 23 Februarij 1869; W. v. h. Not. 16.

Art. 1841.

11137. Alleen dan moeten meerdere registratieregten van volmagt worden gevorderd, indien uitdrukkelijk is bepaald, dat ieder lasthebber afzonderlijk kan handelen, of indien ieders werkzaamheden van verschillenden aard zijn, of in het bijzonder door den lastgever aangewezen zijn. — M. F. 28 Mei 1852, no. 49; Tijds. v. R. VI, 353, no. 396.

11138. Een volmagt door tien erfgenamen op twee hunner gegeven, om hunne individuële belangen in een boedel waar te nemen, zonder bepaling, dat zij afzonderlijk kunnen handelen, is aan acht registratieregten van 80 ct. onderworpen. — M. F. 28 October 1854, no. 57; Tijds. v. R. IX, 360, no. 1018.

Art. 1842.

11139. Wanneer een lasthebber is gedagvaard, om rekening en verantwoording te doen en daartoe is veroordeeld, en vervolgens na gehouden debat zijner rekening, het door dengene, aan wien de rekening moet worden gedaan, gevorderd saldo wordt toegewezen, moeten de interessen dan hiervan worden berekend van den dag der dagvaarding, dan wel van dien van het vonnis, waarbij dit saldo is bepaald? — In eerstgemelden zin beantwoord. — Regtsg. Adv. I, 117.

11140. Het ontvangen en niet verantwoorden van gelden door den lasthebber, stelt per se daar, het ten eigen gebruike aanwenden van die gelden, zoodat op hem art. 1842 Burg. Wetb. toepasselijk is. — Hof Zeeland 7 Jan 1851; N. R. B. II, 664.

Art. 1843.

11141. Indien een lasthebber gedeeltelijk namens zijn lastgever, grootendeels echter op eigen naam heeft gehandeld, moet hij en niet de lastgever wegens die handelingen worden aangesproken; de lasthebber mag dan, indien hij gemeenschappelijk gehandeld heeft met den lastgever, dezen in vrijwaring oproepen. — Kantg. Wijk bij Duurstede 26 Maart 1850; anders regtb. Amersfoort 21 Mei 1851; W. 1362.

11142. Art. 1403 Burg. Wetb. ontheft hem die zich op een gegeven last beroept, niet van aansprakelijkheid voor eigen daad, al stelt het ook den lastgever aansprakelijk. — Hof Gelderland 18 December 1867; N. R. B. XVIII, 206; H. R. 6 November 1868; N. R. B. XIX, 625.

11143. De lasthebber, die beweert aan dengene met wien hij in die hoedanigheid gehandeld heeft, behoorlijk kennis gegeven te hebben van zijn volmagt, zonder dat dit door dezen wordt tegengesproken, is niet aansprakelijk ten aanzien van hetgeen boven zijn last is geschied. — Regtb. Maastricht 6 November 1845; Regtz. V, 268.

11144. Bij geschil tusschen kooper en verkooper over de vraag, of regtsgeldig aan een gemagtigde des koopers is geleverd, moet ten aanzien van den omvang der lastgeving verondersteld worden, dat de kooper het mandaat aan den derde heeft verstrekt binnen de grenzen van de door den verkooper gestelde veilconditiën, ook al betreft de betrokken conditie een regt en niet een verpligting des verkoo-

pers. — Hof N.-Holland 7 Februarij 1867; Mag. v. H. IX, 75.

11145. De lasthebber die zijn last niet aan derden heeft bekend gemaakt, is persoonlijk aansprakelijk voor hetgeen door hem, of op zijn naam is verrigt of gehaald. — Kantg. Hoogezand 6 Junij 1843; W. 456; Kantg. Leiden sine die W. 846.

11146. Indien een lasthebber heeft bekend gemaakt dat hij op last van een ander handelt, doch in gebreke blijft zijn lastgever te noemen, is hij niet persoonlijk tot de vervulling der aangegane overeenkomst gehouden, doch kan hij alleen worden verpligt tot het noemen van zijn lastgever, en bij gebreke daarvan tot schadevergoeding. — H. R. 30 October 1846; W. 765; v. d. H., B. R. VIII, no. 232.

Art. 1844.

11147. Indien een aannemer krachtens de overeenkomst van aanbesteding met een dijkbestuur, grond gestoken heeft van iemands land, kan niet hij, maar moet het dijkbestuur als lastgever, deswege worden aangesproken. — Regtb. 's Hertogenbosch 4 October 1850; W. 1356; anders hof N.-Brabant 27 April 1852; W. 1359.

11148. De lastgever, die zijn lasthebber bevolen heeft, schepen tot bevrachting van 65 last aan te nemen, is verpligt de verbindtenis na te komen door den lasthebber aangegaan met een schipper tot het vervoeren van 40 last, dewijl niet blijkt dat hij last zou hebben gegeven, slechts één schipper voor die 65 last aan te nemen. — Kantg. Dordrecht 2 November 1852; W. 1385.

11149. Indien een gesticht onder het beheer staat van regenten, door het gemeentebestuur aangesteld, kan een actie tegen dat bestuur ingesteld, ter zake van leverantien aan het gesticht gedaan, niet afgewezen worden, op grond dat de leverancier alleen met regenten zou hebben gecontracteerd. — Rotterdam 1 Maart 1841; W. 174.

11150. De commissiegever mag niet weigeren bestelde koopmansgoederen aan te nemen, omdat hij niet de geheele bestelling heeft ontvangen, indien de commissionair beweert èn het tegendeel niet is bewezen, dat meerdere levering onmogelijk was.— Hof Utrecht 17 December 1860; W. 2927.

11151. Een generaal agent, aan wien volmagt is gegeven tot het sluiten van assurantie, moet geacht worden in het algemeen ook bevoegd te zijn, tenzij het tegendeel blijke, tot het opnemen, regelen, goedkeuren en afdoen eener ontstane schade. De assurantiemaatschappij zelve tot afdoening der schade aangesproken, kan van den geassureerde niet vorderen, dat hij de reeds door hem vervulde verpligting tot overlegging der schadebewijzen, nogmaals tegenover haar zelve vervulle. — Regtb. Amsterdam 6 December 1867; W. 2988.

11152. Hij, die door tusschenkomst van een zaakwaarnemer een deurwaarder exploiten opdraagt, indien van zijne goedkeuring blijkt, is voor de kosten direct aansprakelijk, niettegenstaande de lastgever reeds met den lasthebber heeft afgerekend, blijvende aan den originelen lastgever het verhaal op zijn zaakwaarnemer. — Kantg. no. 3, Amsterdam Augustus 1852; W. 1363.

11153. Indien vast staat dat een verkooper zich van een commissionair bediend heeft, en dat deze namens hem verkocht heeft, dan rust op den verkooper (die beweert namens den kooper niet verbonden te zijn) het bewijs, dat de handelingen des commissionairs de nadere goedkeuring van hem, kooper, vereischten en dat de kooper van die omstandigheid kennis droeg. — Regtb. Amsterdam 6 Maart 1867; Mag. v. H. IX, 212.

11154. De lastgever blijft verbonden door contracten, aangegaan vóór dat de herroeping aan den lasthebber of diens gesubstitueerde bekend is. De lastgever kan het mislukt zijn der zaak niet tegenwerpen, wanneer zijne eigene handelingen de uitvoering hebben verhinderd. — Kantg. 's Gravenhage 7 Januarij 1870; W. 3268.

11155. Met het beweren dat men als agent en niet als verkooper heeft gehandeld, is niet in tegenspraak het houden van rekeningcourant met den lastgever, zoo daarop niet anders in debet is gebragt dan de gedane uitschotten, en men zich niet zelf als verkooper voorstelt, noch ook dat men den lastgever geen provisie in rekening brengt. De agent is tegenover zijn lastgever niet aansprakelijk voor het tekort in maat of gewigt, op de gekochte en verscheepte goederen bij aankomst of lossing ontdekt. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1866; W. 2808.

11156. Indien een agent eener assurantiemaatschappij, zijn magt mogt overschrijden bij het sluiten van verzekeringen of het opnemen van schade, moet de maatschappij evenwel geacht worden de gesloten overeenkomst en de daarbij gemaakte bepalingen stilzwijgend te hebben goedgekeurd, door het ontvangen der premiën; een agent die bevoegd is assurantiën te sluiten, moet geacht worden bevoegd te zijn tot het opnemen en regelen van schade, zoolang niet het tegendeel uitdrukkelijk blijkt. — Regtb. Amsterdam 20 Februarij 1867; N. R. B. XVII, 677; Regtb. Amsterdam 6 December 1867; N. R. B. XVIII, 349; W. 2988.

11157. Volgens algemeene beginselen van lastgeving, verbindt de lasthebber, handelende met derden, dezen aan zijn lastgever en niet aan zich zelven.

De lasthebber die de grenzen van zijn mandaat heeft overschreden, kan door derden eerst dan in zijn privé worden aangesproken, indien de lastgever op dien grond betaling heeft geweigerd. — H. R. 14 October 1868; W. 3051.

11158. Hij die als lasthebber voor een ander gekocht heeft, èn als zoodanig in het procesverbaal vermeld staat, kan niet tot betaling der koopenningen in regten vervolgd worden. — Regtb. Maastricht 7 Februarij 1856; N. R. LVIII, § 82, 423.

Art. 1845.

11159. De lastgever wordt van de verpligtingen hem bij art. 1845 Burg. Wetb. opgelegd, slechts ontslagen door zoodanig verzuim des lasthebbers, waardoor de zaak mislukt is. — Kantg. 's Gravenhage 7 Januarij 1870; W. 3268.

11160. Gevorderde provisie aan een makelaar ontzegd, op grond, dat in de handeling niet voorzien is bij het makelaars-reglement. — Kantg. no. 2 Amsterdam 19 Mei 1853; N. R. B. III, 284.

11161. Schadevergoeding door den lastgever aan zijn commissionair verschuldigd, kan door dezen tot het door hem beweerd bedrag, in tusschen partijen bestaande rekening courant gebragt worden. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1865; N. R. B. XVI, 255.

11162. Een lasthebber mag den lastgever bij rau-actie aanspreken, indien het door hem gevorderde bestaat in een bepaald bedrag; hij behoeft dit niet alleen te doen bij wijze van rekening en verantwoording. — Regtb. Winschoten 20 Januarij 1869; W. 3096; Regtb. 's Gravenhage 12 Maart 1867; W. 3941; Regtb. Leiden 8 Mei 1848; W. 1020; Hof Z.-Holland 27 Julij 1849; W. 978, 1040.

11163. Indien de lasthebber, van wien door den lastgever rekening en verantwoording is gevorderd, in plaats van in het rekeningproces zijn regt op de teruggave zijner onkosten en voorschotten, alsmede

vergoeding van ter zake van zijn mandaat geleden verliezen te doen gelden, totdat einde een reconventionele actie instelt, en daarin ontvankelijk wordt verklaard met aanhouding der beslissing, tot aan het eindvonnis op de conventie, staat het den regter niet vrij, de reconventionele vordering in dier voege aan de conventionele te verbinden, dat daarop bij een en dezelfde beslising wordt regt gedaan. — Hof N.Holland 4 October 1866; W. 2886.

11164. Indien de lasthebber, zijne ter gelegenheid der uitvoering van den last geleden schade, opvordert, in den vorm van saldo van rekening courant, dan ligt in dien vorm geen grond van niet ontvankelijkheid der actie. Een lokaal gebruik, hetwelk ter woonplaats des lasthebbers voor het aanwijzen van het voorwerp der lastgeving (fondsen) geldt, geeft den lasthebber geen regt de woorden van het getelegrapheerd mandaat, naar dat gebruik op te vatten, tenzij dit locale gebruik tevens blijke te zijn òf algemeen internationaal, of conventioneel tusschen partijen. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1865; Mag. v. H. VII, 165.

11165. Indien een commissie door den agent opgenomen, en door diens committent aanvaard is, dan is den agent zijn provisie verschuldigd, al moge die commissie door den committent, (zonder dat schuld of verzuim des agents daarvan oorzaak was), niet uitgevoerd zijn. — Regtb. Amsterdam 7 Junij 1865; Mag. v. H. VII, 164.

11166. De lastgever is niet verpligt terug te geven aan hem, die aangenomen heeft voor hem te betalen, de proceskosten waarin deze jegens den schuldeischer tengevolge zijner eigen wanbetaling is veroordeeld. — Regtb. Amsterdam 15 Februarij 1849; R. B. XI, 147.

Art. 1846.

11167. Indien een mandaat is verstrekt aan twee lasthebbers, zoo te zamen als aan ieder hunner afzonderlijk, is de actio mandati contraria van een hunner zonder concurrentie van den anderen toegelaten. — Hof N.-Holland 30 Julij 1869; W. 3256; anders regtb. Amsterdam 20 April 1869; W. 3256.

11168. Het mandaat tot een bij de wet verboden handeling, kan den lasthebber het regt niet geven, om zijn lastgever met de actio mandati contraria aan te spreken. — Regtb. Amsterdam 23 November 1841; R. in N. III, 203.

11169. Indien de lasthebber zich, ter gelegenheid van de uitvoering van zijn last, geen onvoorzigtigheid te wijten heeft, is de lastgever verpligt hem schadeloos te stellen wegens de verliezen, welke hij te dezen opzigte mogt lijden.

De lastgever is verpligt tot schadeloosstelling jegens den lasthebber bij verkoop van effecten, welke door de koopers ongeldig zijn bevonden, en tengevolge waarvan deze den lasthebber, verkooper, tot resiliatie of inwisseling tegen geldige stukken aanspreken. — Regtb. Amsterdam 26 April 1867; N. R. B. XVII, 697; W. 2905.

11170. Indien iemand van een derde last heeft ontvangen, om op zijn naam, doch voor rekening van dien derde een beleening te sluiten op effecten, en deze effecten, wegens het niet leveren van surplus zijn vervreemd, is deze derde na behoorlijke rekening en verantwoording van den lasthebber verpligt de schade te vergoeden, die deze daardoor heeft geleden. — Hof N.-Holland 14 Februarij 1850; W. 1156; R. B. XII, 93; Regtb. Amsterdam 22 Febr. 1842; R. B. XI, 104; W. 1010; R. in N. IV, 388.

Art. 1847.

11171. Interessen door den lastgever aan den lasthebber verschuldigd, zijn niet onderworpen aan de vijfjarige verjaring, bedoeld bij art. 2012 Burg. Wetb. — H. R. 18 December 1868; v. d. H., B. R. XXXIII, 1115, 194; N. R. XC, § 34, 296.

Art. 1848.

11172. Zijn partijen jegens arbiters solidair aansprakelijk voor het bij acte van compromis bedongen loon? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 140; Regtb. Leeuwarden 10 Mei 1842; R. B. IV, 664.

11173. Op een volmagt door erfgenamen gegeven, is alleen dan een enkel regt verschuldigd, als zij gezamelijk optreden en den erflater vertegenwoordigen, daarbij last geven om de belangen der nalatenschap tegenover derden voor hun gezamenlijk belang te behartigen. Lastgeving om des erfgenaams persoon in den boedel te vertegenwoordigen, geeft aanleiding tot heffing van zoovele regten als er lastgevers zijn, zelfs ingeval lastgevers bij representatie in den boedel geregtigd zijn. — M. F. 28 Maart 1851, no. 91; P. W. 1/1852, 161.

11174. Een acte, waarbij erfgenamen volmagt geven tot het aanvaarden eener nalatenschap onder beneficie van inventaris, is onderhevig aan zoovele regten als er lastgevers zijn. — M. F. 17 September 1852, no. 20; P. W. 1/1852, 165.

11175. Er is maar een registratieregt verschuldigd wegens lastgeving tot verkoop van twee perceelen, als de drie lastgevers eigenaren van het eene perceel zijn, en maar twee hunner eigenaren van het andere. — M. F. 26 October 1852, no. 62; P. W. 1/1852, 163.

11176. Echtgenooten worden als één persoon aangemerkt, tenzij de volmagt luidt, om hen in alle boedels te vertegenwoordigen, omdat er onder kunnen zijn, die voorwaardelijk aan een hunner zijn gemaakt. — M. F. 25 Julij 1850, no. 31; M. F. 18 Februarij 1852, no. 121; P. W. 1/1852, 164.

11177. Een enkel registratieregt is verschuldigd wegens een volmagt door gezamenlijke eigenaren collectief gegeven tot den verkoop van hun, in onverdeelde gemeenschap toebehoorende goederen, of om hen bij den verkoop dier goederen te vertegenwoordigen. — M. F. 14 Junij 1853, no. 31; Tijds. v. R. VIII, 75, no. 196.

11178. Een volmagt door een persoon afgegeven om ter griffie der regtbank te verklaren, dat hij voor zich als erfgenaam, en als voogd over eenige minderjarige erfgenamen in een en dezelfde nalatenschap des boedels beneficiair aanvaart, is slechts aan één registratieregt onderworpen. — M. F. 14 Junij 1853, no. 31; Tijds. v. R. VIII, 75, no. 196

11179. Een volmagt, waarbij tien mede-erfgenamen lastgeven aan een hunner, om den boedel tot liquiditeit te brengen, dien te inventariseren, de goederen te verkoopen, ontvangsten en uitgaven te doen en alles te verrigten, wat noodig zou wezen om den boedel tot effenheid en liquiditeit te brengen, is aan een registratieregt onderworpen. — M. F. 17 September 1853, no. 136 en 137; Tijds. v. Regtsv. VIII, 75, no. 196.

11180. De volmagt door dertig geërfden in een marke gegeven tot verdeeling der goederen enz., is aan evenveel afzonderlijke regten onderhevig. De volmagt strekt niet om een zedelijk ligchaam collectief te vertegenwoordigen, maar om voor ieder der geregtigde deelgenooten te handelen. — M. F. 25 October 1853, no. 99; P. W. 2/1853, 393.

11181. Indien een persoon door onderscheiden mede-erfgenamen wordt gemagtigd, om de lastgevers als gezamenlijke geregtigden tot een nalatenschap te vertegenwoordigen, is daarop slechts een registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — Regtb. Dordrecht 15 Januarij 1855; H. R. 28 December 1855; N. R. LI, § 65, 177; v. d. H., Zeg. IV, 74,

no. 87; P. W. 2/1855, 428; Regtb. Groningen 1 December 1854; P. W. 1/1856, 180.

11182. Op een volmagt van 23 kooplieden op één persoon, om namens hen te verschijnen in alle vergaderingen van schuldeischers in een faillissement, aldaar hunne vorderingen ter verificatie aan te bieden, des noods te beëedigen enz., is slechts een registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 9 April 1856, no. 16; P. W. 2/1855, 430.

Art. 1849.

11183. J. H. van Mierlo. De jure retentionis jure Romano et hodierno. — L. B. 1840.

11184. E. N. Rahusen. De jure retentionis. — Amst. 1854.

11185. Mr. S. J. Hingst. Het retentieregt in het faillissement. — Mag. v. H. II; Meng. 42. 71.

11186. De lasthebber kan zijn retentieregt niet doen gelden, wanneer hij in gebreke blijft het montant zijner vordering op te geven. — Hof N.-Holland 29 Junij 1865; W. 2736.

11187. Het regt van terughouding is niet denkbaar, zonder reëele detentie. Het regt van terughouding volgens gewoon Burg. Regt den lasthebber bij art. 1849 Burg. Wetb. toegekend, geldt niet voor den handelscommissionair, wiens waarborg als lasthebber, bij art. 81 Wetb. v. Kooph. is geregeld.

Het algemeen regt van retentie van dit art., is spetiaal geregeld en gewijzigd door het commissieregt in het Wetb. v. Kooph. — Hof N.-Holland 24 Mei 1860; W. 2177; Mag. v. H. II, 205.

11188. Het regt van terughouding is niet verder aan den lasthebber gegeven, dan voor hetgeen hij te vorderen heeft tengevolge der lastgeving. — H. R. 10 Maart 1854; W. 1525; N. R. XLVII, § 26, 105.

11189. De commissionair heeft tegenover den lastgever, die niet op een andere plaats woonachtig is, geen pandregt op de hem ter verkoop opgedragen goederen. De algemeene beginselen uit het contract van lastgeving voortvloeijende, worden door de bijzondere bepalingen van het Wetb. v. Kooph., omtrent den commissiehandel gewijzigd. Art. 1849 Burg. Wetb. is alleen toepasselijk tegenover lastgevers, die op een andere plaats wonen. — Regtb. Groningen 11 Maart 1853; N. R. B. IV, 402.

11190. Het regt van terughouding is bij faillissement niet toe te staan, vooral niet aan den commissionair, op wien bijzondere wetsbepalingen van toepassing zijn, afwijkende van die, welke bij burgerlijke lasthebbers hare toepassing vinden. — Regtb. Amsterdam 8 Junij 1859; Mag. v. H. I, 119.

11191. De schipper, die met een cargadoor over de inklaring van het schip is overeengekomen en aan hem scheepspapieren (de monsterrol) afgegeven heeft, kan die lastgeving herroepen. De cargadoor heeft alsdan, wanneer de last nog niet vervuld is, regt op schadeloosstelling, wegens uitschotten enz., maar hij kan zich niet, door het vorderen der overeengekomen provisie, gedragen als ware het mandaat vervuld. De cargadoor, onder die omstandigheden aan de vordering des schippers tot afgifte van scheepspapieren, het regt van terughouding tegenwerpende, moet het cijfer fixeren der vordering, waarop hij zijnerzijds, dat regt van terughouding grondt. — Regtb. Amsterdam 25 Augustus 1863; Mag. v. H., V, 208; Regtb. Amsterdam 16 Maart 1864; Mag. v. H., VI, 128; Hof N.-Holland 29 Junij 1865; Mag. v. H. VII, 173.

11192. Een lasthebber is niet bevoegd terug te houden, hetgeen hij van den lastgever in handen heeft, uithoofde van verschotten of loon, welke uit een gegeven volmagt zouden hebben kunnen voortvloeijen, doch door het herroepen der volmagt zijn vervallen. — Regtb. Amsterdam 3 April 1846; W. 720.

11193. De lasthebber verliest zijn regt van terughouding op de goederen van zijn lastgever niet, door dat hij de betalingen heeft gedaan met gelden van derden, zijnde dit een res inter alios. — Regtb. Amsterdam 11 Februarij 1850; W. 1113.

Art. 1850.

11194. De substitutie eindigt niet door den dood des oorspronkelijken lasthebbers, indien door den lastgever magt tot substitutie is verleend. — Regtsg. Adv. IV, 133.

11195. Eindigt de last van den in de plaats gestelden lasthebber door den dood des oorspronkelijken lasthebbers? — R. en W. I, 64; bestreden 465.

11196. Indien bij een volmagt, een vroegere volmagt op een ander verstrekt, wordt herroepen, is op die herroeping geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd, omdat zij het gevolg is der nieuwe lastgeving. — M. F. 6 September 1848, no. 66 en 77; P. W. 1091.

11197. De bepaling, dat lastgeving eindigt door den staat van faillissement of van kennelijk onvermogen, hetzij van den lastgever, hetzij van den lasthebber, moet geacht worden alleen toepasselijk te zijn op een simpel mandaat, en dus geenzins daar, waar het mandaat in verband staat met een uitdrukkelijke overwijzing, waardoor de vordering des lastgevers tot het bepaalde bedrag, welke hij in Oost-Indië kon doen, werd overgebragt op den lasthebber, en geassigneerd in Nederland, alwaar deze als schuldeischer werd aangenomen, en een daarmede in verband staande procuratie geacht moet worden te strekken in favorem en ter verzekering des lasthebbers als in rem suam. — H. R. 16 Maart 1849; Corr. XVII, 50; v. d. H., B. R. X, no. 334, 327; W. 1626.

11198. Onwettigheid eener onherroepelijke volmagt tot het ontvangen van een pensioen, ten laste der koloniale geldmiddelen, hier te lande betaalbaar. — H. R. 15 Januarij 1869; N. R. B. XXI.

11199. Onder de Fransche wetgeving verviel lastgeving, niet door het huwelijk der vrouw die den last had gegeven, zoodat de lasthebber, die ook na dat huwelijk met ontvangsten, krachtens de lastgeving voortging, sedert het huwelijk niet als negotiorum gestor moet worden beschouwd en als zoodanig in regten geroepen. — Hof Zeeland 7 Januarij 1851; N. R. B. II, 664.

11200. Een lastgeving kan stilzwijzend eindigen door latere handelingen van partijen. — H. R. 16 Maart 1855; W. 1627; v. d. H., B. R. XIX, no. 591, 140; N. R. XLIX, § 65, 297.

11201. De gefailleerde heeft in het algemeen, behoudens hetgeen aan den curator of anderen is opgedragen, bevoegdheid om volmagt te geven.

Mitsdien kan na in solventverklaring, en ontslag van den curator, een gemagtigde den gefailleerde in een aan dezen opgekomen erfenis vertegenwoordigen, krachtens een volmagt verleend na de in solventverklaring en vóór het ontslag van den curator. — Regtb. Amsterdam 1 April 1863; Mag. v. H. V, 82.

11202. Indien een schuldenaar een lastgeving op zijn schuldeischer verstrekt, waarbij hij dezen magtigt tot de ontvangst van gelden hem door een derde verschuldigd, met bepaling, dat die lastgeving zal zijn onherroepelijk, zoolang de schuldeischer niet is voldaan, later herroept en die herroeping aan bedoelden derde beteekent, kan deze laatste de uitkeering niet weigeren van de gelden aan den schuldeischer toekomende, wegens het verschil tusschen dezen en den schuldeischer bestaande over de opzegbaarheid der volmagt. De schuldeischer kan

zich tegen die uitkeering niet verzetten. — Regtb. Amsterdam 26 Januarij 1844; R. B. VI, 678.

11203. Eene commissie aangesteld door een zedelijk ligchaam, om na ontbinding daarvan te liquideren blijft na die ontbinding lasthebber; niet zij in haar privé alleen, maar de lastgevers moeten aangesproken worden, wegens het door de commissie als lasthebber na de ontbinding verrigte. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1852; W. 1353.

11204. De Nederlandsche wet, in onderscheiding van de Fransche wet, kent geen resolutoire of vernietigende kracht toe, aan een feitelijk failliten toestand, maar alleen aan het vonnis van faillietverklaring zelf. Ook in materie van lastgeving is de oorzaak der beëindiging niet de feitelijke faillite toestand, maar het vonnis zelf, zoodat alleen het bestaan van en de kennis aan die faillietverklaring, niet het vooruitzigt daarop, des lasthebbers bevoegdheid opheft. De lasthebber wordt niet getroffen door de retroactive werking van het vonnis der faillietverklaring tot op den dag der aangifte. — Regtb. Amsterdam 23 November 1854; W. 1668; N. R. B. V, 250.

Art. 1851.

11205. Kan een gewone volmagt tot ontvang van gelden worden herroepen, ook dan wanneer de lastgever van het regt tot herroeping heeft afstand gedaan, en de lasthebber door het doen van voorschotten, is crediteur van den lastgever? — Neen. — Zoo neen, is dan een onherroepelijke volmagt tot ontvang van pensioenen niet in strijd met de wet van 24 Januarij 1815, no. 3, (Stb. no. 5). — Neen. — Regtsg. Adv. I, 114.

11206. De onherroepelijke magtiging bij de voorwaarden eener openbare verpachting bedongen, kan den verhuurder geen meerder regt geven dan een gewone volmagt. — Jur. Corr. I, 199; anders J. A. van Hoek 326, 329.

11207. Mr. J. Schouten. Onderzoek of de lastgever wettig afstand kan doen van het vermogen, hetgeen de wet bij art. 1851 Burg. Wetb. hem toekent. — Amsterdam 1844; beoord. R. Jaarb. VII, 176.

11208. Onbestaanbaarheid van het beding van onherroepelijkheid eener lastgeving. — Jur. Corr. IV, 105.

11209. T. N. van der Stok. Gevolgen van het beding van onherroepbaarheid van een volmagt. — Jur. Corr. IV, 147.

11210. Het beding van onherroepelijkheid in een gewone lastgeving is nietig. De onherroepelijkheid eener volmagt kan ook niet worden bedongen, indien die volmagt gegeven is in het belang van den lasthebber. — Regtb. Amsterdam 27 Januarij 1843; Hof N.Holland 19 October 1843; Regtz. V, 300; R. in N. IV, 59; W. 494; H. R. 15 November 1844; Regtz. III, 333; V, 300; W. 554; v. d. H., B. R. VI, no. 164, 164; N. R. XIX, § 39, 158; Regtb. Amsterdam 6 Junij 1843; Regtz. III, 362; V, 276; N. R. XVII, § 70, 307; R. B. V, 863; R. in N. IV, 20.

11211. De deurwaarder die bij exploit, namens den lastgever aanzegging doet aan den lasthebber, dat de onderhandsche volmagt op een bepaalden dag afgegeven, wordt ingetrokken, is niet in overtreding der registratiewet, indien die volmagt niet vooraf is geregistreerd. — M. F. 4 September 1865, no. 18; P. W. 4758.

11212. De cessionaris eener schuldvordering, die bij notariële acte met den cedent is overeengekomen, om door een derde de te ontvangen gelden te doen ontvangen, terwijl hij consteert dat deze derde dat mandaat zich heeft laten welgevallen, kan dat mandaat niet doen ophouden en kan hij zelfs als schuldeischer geen betaling vorderen, zoodat zonder medewerking van den cedent dit mandaat niet kan ophouden. — H. R. 14 Februarij 1851; Corr. XX, 181; v. d. H., B. R. XII, no. 401, 276; N. R. XXXVII, § 71, 346.

11213. Indien een lastgeving is gegeven tot waarborg voor den lasthebber ter bekoming van interessen enz. voor gelden, door hem aan den lastgever verstrekt, en onder uitdrukkelijk beding, dat de lastgever dezelve niet eerder zal herroepen, dan nadat hij met den lastnemer zal hebben afgerekend, kan deze door den lastgever niet worden herroepen, dan nadat die afrekening heeft plaats gehad of onder aanbod van teruggave der gelden, die hij aan den lasthebber uit dien hoofde schuldig is. — Regtb. Amsterdam 16 Januarij 1843.

11214. De clausule bij een procuratie voorkomende, dat de lastgever belooft het mandaat niet te zullen intrekken, of het effect krachteloos te maken, alvorens met zijn gemagtigde behoorlijk te hebben geliquideerd, kan van geen kracht zijn, na dat een der partijen in staat van faillissement is gekomen, en kan vooral in dat geval niet tegen derden werken. Die clausule kan niet het gevolg hebben, dat aan den lasthebber de gelden tot wier ontvangst hij bij procuratie gemagtigd werd, voor zijn uitschotten zouden zijn verpand. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Mei 1842; W. 303.

11215. Een onherroepelijke volmagt tot het ontvangen van een Indisch weduwenpensioen, is niet geoorloofd. — H. R. 15 Jan. 1869; W. 3090; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1119, 241; N. R. XCI, § 6, 46.

11216. Het beding van onherroepelijkheid, in een gewone lastgeving zou nietig zijn, als strijdig met den aard van het gewoon mandaat; dit is echter anders wanneer een volmagt gegeven is in het belang van den lasthebber. Artt. 1201 Burg. Wetb. — Hof N.-Holland 19 Oct. 1843; N. R. XIX, § 39, 158.

11217. De verbindtenis om gedurende een bepaalden tijd, een volmagt niet te herroepen, of om van de bevoegdheid den lastgever bij art. 1851 Burg. Wetb. toegekend, geen gebruik te maken, is niet bij de wet verboden en strijdt niet met de publieke orde of met de goede zeden. — Hof Z.-Holland 9 Februarij 1848; W. 898; Hof N.-Holland 2 October 1845; anders Regtb. Amsterdam 26 Januarij 1844; W. 942.

11218. De onherroepelijkheid eener volmagt verandert de betrekking van lastgever en lasthebber niet en draagt evenmin den eigendom van den lastgever aan den lasthebber over. Hieruit volgt, dat crediteuren van den lasthebber, ter executie hunner vordering, geen regt hebben op gelden, die hun schuldenaar, als onherroepelijk gemagtigde ontvangt, vooral zoo deze gelden niet arrestabele pensioenen zijn. — Regtb. Amsterdam 4 Sept. 1852; W. 1410.

11219. Indien een volmagt door twee personen te zamen op iemand verstrekt, het uitvloeisel en gevolg is van een tusschen hen aangegane overeenkomst om alzoo te magtigen, en die magtiging door den lasthebber is aangenomen, is een der lastgevers, zonder toestemming van den anderen, niet bevoegd, om die volmagt zooveel hem aangaat in te trekken en te herroepen, en dientengevolge de verrigtingen aan den gemagtigde opgedragen, zelf uit te oefenen zooveel hem aangaat. — H. R. 14 Februarij 1851; N. R. XXXVII, § 71, 346; W. 1239; v. d. H., B. R. XII, no. 405, 328.

11220. De lastgever mag afstand doen van het regt om zijn volmagt te herroepen. — Regtb. Amsterdam 5 Februarij 1845; Regtz. V, 259; Regtb. Amsterdam 6 November 1850; W. 1190.

11221. De beslissing der vraag, of een volmagt

al dan niet herroepelijk is, is een quaestio facti voor geen nader onderzoek in cassatie vatbaar. — H. R. 5 October 1849; W. 1070.

11222. Een procuratie in rem suam vervalt niet door den staat van kennelijk onvermogen des lasthebbers, doch de werking wordt slechts geschorst gedurende den tijd, dat de lasthebber in kennelijk onvermogen verkeert. — H. R. 16 Maart 1849; W. 1005; N. R. XXXII, § 72, 275; v. d. H., B. R. X, no. 334, 327.

11223. Kracht der verbindtenis om gedurende zekeren tijd een volmagt niet te herroepen. Art. 1851 Burg. Wetb. Valt de onherroepelijke volmagt gegeven tot zekerheid en tot successive afbetaling van ter leen verstrekte gelden, in de termen van art. 2 van het arrêté van 7 Thermidor, jaar X? — (Fortuyn II, 214).

Art. 1852.

11224. De bepaling van dit art. geldt algemeen en zonder eenige beperking, alzoo ook ten aanzien van hen, die tijdens de herroeping der lastgeving met den lastgever als zoodanig in betrekking stonden. — H. R. 8 April 1870; W. 3210; W. v. h. Not. 44; N. R. XCIV, § 37, 306; v. d. H., B. R. XXXIV, no. 1169, 392.

11225. Men kan zich op de herroeping eener lastgeving niet tegenover een derde beroepen, indien deze van die herroeping onkundig was, ook dan niet, wanneer die derde vóór de herroeping nog in betrekking met den lasthebber als zoodanig stond. — Regtb. Amsterdam 3 Nov. 1869; W. 3187; W. v. h. Not. 36.

11226. Art. 1852 Burg. Wetb. is alleen geschreven voor het burgerlijk mandaat en van geen toepassing op bestuurders van zedelijke ligchamen. — Hof Gelderland 27 Februarij 1867; W. 2886.

Art. 1853.

11227. Een opvolger in beheer rekening doende, moet dat ook doen ten aanzien van zijn voorganger. — H. R. 15 April 1864; Corr. VI, 148; W. 2583.

Art. 1855.

11228. A contrario is hij die met den lasthebber heeft gehandeld verbonden jegens den nieuwen lastgever, die in de regten van den oorspronkelijken lastgever is opgevolgd, daar de lasthebber die voortgegaan is den last te volvoeren, geacht wordt op naam van den nieuwen lastgever te hebben gehandeld. — Regtb. Tiel 25 Febr. 1846; N. R. B. II, 31.

11229. Hetgeen een ambtenaar verrigt, nadat hij door den koning is ontslagen, maar vóór dat hem van dat ontslag kennis is gegeven, is van waarde. — Regtb. Assen 25 Mei 1847; W. 1267; N. R. B. II, 92; Tijds. VI, 158, no. 253.

11230. Indien de procureur, die bij het leven van den auteur der partij, last ontving tot den aanleg eener procedure, dien last heeft uitgevoerd, en de procedure heeft voortgezet, ook op naam der partij, onbewust van den dood des lastgevers, zijn zijne handelingen van waarde. — H. R. 2 Januarij 1852; N. R. XL, § 70, 329; Regtb. Amsterdam 12 Februarij 1850; W. 1113; Hof N.-Holland 16 Januarij 1851; W. 1206.

Art. 1856.

11231. De erfgenaam eens lasthebbers, die bij vonnis veroordeeld is, om rekening af te leggen van des lasthebbers beheer, kan geen uitgaven in rekening brengen, door hem ten behoeve van den gerenddeerde, gedaan na den dood des lasthebbers; de voorschotten door den lasthebber, ten behoeve van behoeftige betrekkingen des lastgevers gedaan, zonder spetiaal mandaat, zijn voor inkorting vatbaar. — H. R. 13 Februarij 1852 Corr. XXII, 329.

Art. 1857.

11232. N. L. Burman. De fidejussoribus eorumque privilegiis. — Traj. 1804.

11233. M. C. Paspoort. De fidejussoribus secundum principia juris Romano. — L. B. 1818.

11234. J. J. Berdenis van Berlekom. De obligatione fidejussoria secundum principia juris hodierni. — L. B. 1820.

11235. A. H. Cramer. De beneficiis fidejussori competentibus e jure Francico. — Daventriae 1833.

11236. H. Verhoeff Maritz. De fidejussione. — Dordraci 1839.

11237. E. J. A. van Welij. De quaestione an principalis debitoris mora, noceat fidejussori. — L. B. 1839.

11238. A. Serrurier. De fidejussoribus secundum juris Romani et hodierni principia. — L. B. 1831.

11239. J. P. H. van der Sleyden. De fidejussoribus. — L. B. 1829.

11240. J. B. van Hugenpoth tot den Beerenclauw. De fidejussoribus qui lege requiruntur. — L. B. 1836.

11241. Wanneer bij een proces-verbaal van voorloopige toewijzing drie personen zich borgstellen, voor drie personen, die voorloopig als hoogste bieders zijn aangenomen, zijn daarvoor niet een, maar drie vaste registratieregten van 80 ct. verschuldigd. — M. F., P. W. 4301; W. de Gelder, Adv. VIII, 289.

11242. Voor acten van borgtogt betrekkelijk koop en huurcontracten van ontgonnen woeste gronden, voor welke de bij art. 7 der wet van den 6 Junij 1840 bepaalde vrijdommen zijn toegekend, is geen registratieregt verschuldigd, hetzij die borgtogt bij de acte zelve is gesteld, dan wel bij afzonderlijk geschrift. — M. F. 3 Junij 1851, no. 78; Corr. XXIV, 348.

11243. Op een schuldbekentenis, waarbij tot zekerheid inschrijvingen op het grootboek en andere schuldvorderingen worden gegeven, is geen afzonderlijk registratieregt verschuldigd, omdat de verpanding is geschied, zonder tusschenkomst van een derde, en een voorwaarde der geldleening is. — M. F. 10 April 1849, no. 38; P. W. 1/1851, 179.

11244. De verklaring van den notaris redacteur, dat de borg bij hem bekend is, als volkomen in staat te zijn tot datgene, waartoe hij zich bij de acte verbindt, is onderworpen aan een afzonderlijk vast registratieregt van 80 ct. — M. F. 17 October 1840, no. 58; P. W. 1/1852, 22.

11245. Een acte van borgtogt voor een plaatsvervanger, wegens vooruitbetaling van gelden na volbragten diensttijd vorderbaar, voor de eventuele schade door den geremplaceerde te lijden, is onderhevig aan een vast registratieregt, als afhangende van toekomstige onzekere gebeurtenissen. — M. F 18 December 1847, no. 60; P. W. 283.

11246. Borgtogt voor te ontvangen penningen ten beloope van een bepaalde som, wegens doorloopende door den gewaarborgde te doen ontvangsten, is onderhevig aan een registratieregt van ½ pct. — M. F. 6 Julij 1847, no. 161; P. W. 632.

11247. Borgtogt voor een nog onbepaalde schuld, waarvan het bedrag door scheidsmannen moet worden bepaald. Het regt van ½ pct. is daarop verschuldigd, over een som voorloopig te begrooten door partijen. Op die begrooting kan later worden teruggekomen, en teruggave of bijvordering geschieden. — M. F. 9 October 1848, no. 161; Tijds. v. R. III, 134, no. 532.

11248. Indien een derde mede-eigenaar is van een verbonden goed, met den debiteur voor de helft, en die helft heeft verbonden, moet het registratieregt niet worden geheven over de helft der schuld,

maar over de waarde van zijne helft, ten beloope van de geheele schuld, indien die waarde de geheele schuld evenaart of overtreft. — M. F. 6 September 1848, no. 72; P. W. 637.

11249. Op een borgtogt wegens een verbindtenis onder opschortende voorwaarde aangegaan, is geen evenredig registratieregt verschuldigd. — M. F. 9 October 1848, no. 150; Tijds. v. R. III, 135, no. 534.

11250. De verklaring van eene moeder en voogdesse, dat zij een koop voor den minderjarigen zoon aanneemt, en zich persoonlijk aansprakelijk stelt, kan niet als borgstelling worden beschouwd. De voogdesse maakt zich slechts sterk voor den minderjarige waaruit de waarborg van zelf volgt. — M. F. 6 September 1848, no. 72; P. W. 635.

11251. De borgtogt van den gemeente-ontvanger bij art. 112 gemeentewet onderworpen aan vast registratieregt, betreft niet den spetialen borgtogt, door dien ambtenaar te stellen, voor een spetiaal fonds tot bepaalde einden bestemd wegens verveening. — M. F. 22 October 1853, no. 53; P. W. 2/1853, 261.

11252. Indien bij een proces-verbaal van veiling van vastgoed bij de voorloopige toewijzing één verkooper aan drie verschillende personen eenige perceelen toewijst, en drie andere personen zich borgstellen voor de nakoming, door de voorloopige koopers van de verpligtingen, welke, indien zij definitief als koopers worden aangenomen, op hen zullen rusten, is daarop geen evenredig, maar drie vaste regten van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 24 October 1863, no. 45; P. W. 4301.

11253. Indien bij een openbaren verkoop een hoogste bieder als lasthebber voor een opgegeven persoon zich aansprakelijk stelt, voor de betaling der kooppenningen, ingeval zijn principaal in gebreke mogt blijven, stelt zulks borgtogt daar, waarop een registratieregt van ½ pct. is verschuldigd. — M. F. 6 Mei 1854, no. 71; P. W. 1/1854, 21.

11254. Voor de berekening van het registratieregt, mogen de te verschijnen interessen niet bij het kapitaal der gewaarborgde schuld worden berekend, al heeft de borg zich bij de acte verbonden, ook voor de rigtige voldoening der interessen. — M. F. 22 December 1845, no. 58; P. W. 1846, 171.

11255. Indien achterstallige interessen, in de acte van borgtogtstelling worden opgegeven, moet het regt ook daarover worden berekend. — M. F. 12 Januarij 1846, no. 29; P. W. 1846, 50.

11256. Een onderhandsche acte van borgtogt tot een bepaalde som, voor de koopers, welke de gewaarborgde op aangewezen houtveilingen mogt doen, behelst een voorwaardelijke verbindtenis, en is daarom aan het vast regt van 80 ct. onderhevig. Indien zoodanige acte bij een proces-verbaal van verkooping gevoegd, en daarmede ter registratie aangeboden wordt, is op het proces-verbaal der verkooping het regt wegens borgtogt verschuldigd, over de aldus gewaarborgde koopsom. — M. F. 19 Januarij 1846, no. 127; P. W. 1846, 49.

11257. Een acte. van personele borgstelling tot een bepaald bedrag voor een gepensioneerd ambtenaar, voor hetgeen hij bevonden mogt worden, aan den lande schuldig te zijn, is onderhevig aan een ¼ pct. Het besluit van 15 April 1814 (St. 47), betreft alleen borgtogten door de comptabelen bij het aanvaarden van hun ambt gesteld. — M. F. 13 Mei 1846, no. 13; 19 Junij 1846, no. 18; P. W. 1846, 297.

11258. Acte van borgtogt van een secretaris van curatoren eener hoogeschool tot zekerheid van het beheer van het fonds, voortspruitende uit de inschrijving en examengelden, moet gratis worden geregistreerd, omdat de secretaris rekenpligtig is jegens den staat. — M. F. 27 Januarij 1847, no. 29; P. W. 47.

11259. De acte van borgtogt tot zekerheid voor het geldelijk beheer van Rijks, Provinciale en bijzondere fondsen, waaronder die van calamiteuse polders, gesteld door een commies bij een Provinciaal gouvernement, is onderhevig aan een registratieregt van ½ pct., omdat alleen ter zake van rekenpligtigheid jegens den staat een uitzondering bestaat. — M. F. 27 Januarij 1847, no. 25; P. W. 48.

11260. Op eene acte waarbij twee verschillende personen, elk, een aan hem afzonderlijk toebehoorend perceel vastgoed verbinden, tot zekerheid van het beheer van een gemeente-ontvanger, zijn twee regten van 80 ct. verschuldigd, niettegenstaande de bepaling van art. 112 der gemeentewet. — M. F. 10 Februarij 1869, no. 14; P. W. 5410.

11261. Op eene acte, binnen het rijk opgemaakt, waarbij borg wordt gesteld voor den koopprijs van onroerend goed in het buitenland gelegen, is een registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 12 September 1868, no. 55; P. W. 5413.

11262. Een onderhandsche acte waarbij A. zich ten behoeve van C. tot borg heeft gesteld voor de teruggave van effecten door B. aan C. geleend, is onderhevig aan het evenredig registratieregt van borgtogt. — M. F. 23 Maart 1854, no. 158; P. W. 1/1854, 21.

11263. Wegens de aanneming of goedkeuring door den schuldeischer van de verbindtenis van den borg, is geen afzonderlijk regt verschuldigd, omdat deze geen disposition indépendante, maar een noodwendig bestanddeel der overeenkomst bevat. — M. F. 9 September 1858, no. 55; P. W. 3164.

11264. Indien de oorspronkelijke verbindtenis van borgtogt is blijven bestaan, doch een nieuwe borg zich tot solidaire medeborg heeft gesteld, en alzoo een bestaande verbindtenis van borgtogt ook tot zich heeft uitgestrekt, is er geen evenredig registratieregt verschuldigd; dat regt is echter vorderbaar, indien geen verbindtenis van borgtogt meer aanwezig is, en de acte een nieuwe verbindtenis doet ontstaan. — M. F. 9 September 1858, no. 55; P. W. 3174.

11265. Bij borgtogt voor gemeente belastingen, die nog niet verschuldigd zijn, kan het registratieregt van borgtogt, eerst worden geheven, als uit een latere acte blijkt, dat de hoofdschuld werkelijk ontstaan is. — M. F. 29 November 1858, no. 29; P. W. 3261; M. F. 7 Sept. 1859, no. 25; P. W. 3374.

11265a. Is het registratieregt van borgtogt verschuldigd op een acte, waarbij een derde ten behoeve van den schuldeischer hypotheek verleent, zonder zich zelf tevens borg te stellen? — Jur. Vraagal I, 293.

11265b. Registratieregt van borgtogt, voorkomende in onderhandsche huurcontracten van vastgoed. — Jur. Vraagal IV, 284.

11266. Wanneer een acte van verkoop van inschuld, inhoudt, dat de verkooper zoowel voor de toekomstige als de tegenwoordige gegoedheid van den schuldenaar instaat, is dan deswege het registratieregt van ½ pct. voor borgtogt verschuldigd? — Jur. Corr. 1862, 68.

11267. Regtsleer van den Hoogen Raad der Nederlanden wegens het registratieregt verschuldigd, op acten, waarbij een derde tot zekerheid eener schuld hypotheek geeft op hem toebehoorende onroerende goederen, zonder zich ten behoeve van den schuldeischer tevens als borg te verbinden. — Jur. Corr. 1862, 94.

11268. Hypotheek tot zekerheid en waarborg voor de schuld van een derde verleend, is geen borgtogt in den zin der registratiewet; door borgtogt moet alleen worden verstaan persoonlijke borgtogt; op een acte van hypotheek ten behoeve van een derde, is alzoo geen evenredig registratieregt van borgtogt verschuldigd, maar slechts een vast regt. — H. R. 1 November 1861; W. 2325; N. R. LXIX, § 13, 81; v. d. H., Zeg. V, 69.

11269. Hij, die zich ten behoeve eener partij, heeft gesteld tot borg voor de betaling der geregtskosten, waarin de wederpartij zou kunnen worden veroordeeld bij het op de introductive dagvaarding te wijzen vonnis, is daarvoor niet aansprakelijk, indien die partij niet in eersten aanleg, maar later in appel in de kosten wordt verwezen. — Regtb. 's Hertogenbosch 17 Januarij 1844; Regtz. V, 311.

11270. De verbindtenis om te zullen zorgen, dat een derde zekere schuld zal betalen, maakt den verbondene noch tot hoofdschuldenaar, noch tot borg, zoodat hij niet tot betaling der schuld kan worden aangesproken. — Regtb. Groningen 18 December 1863; N. R. B. XV, 332.

11271. Vereischten tot de borgstelling ter opheffing van derde arrest. Het is geen vereischte, dat de borgstelling door ieder der derde gearresteerden gedaan zij, om geheele opheffing van het gelegde arrest te erlangen. — Regtb. Goes 28 April 1865; N. R. B. XVII, 472.

11272. De administratie der directe belastingen, moet worden beschouwd als door de wet te zijn gesteld, als borg voor het voorgeschotene door den ontvanger uit 's rijks kas, indien niet dadelijk door den schatter van het slagtvee is uitbetaald de waarde van het geschatte vee ten kantore van den ontvanger. Uit dien borgtogt mag evenwel niet worden afgeleid, dat de hoofdschuldenaar, de schatter, worde afgetrokken van den regter, dien de wet hem aanwijst. — Regtb. Assen 26 Januarij 1852; W. 1460.

11273. De bepaling van art. 1915 Burg. Wetb., is ook van toepassing op borgtogten. Die regel lijdt evenwel uitzondering, indien die borgtogt voor een onbepaalde geldsom is gesteld. — Regtb. Amersfoort 6 April 1853; W. 1480.

11274. Het beding in een borgstelling, dat de borg gedurende zijn leven niet zal kunnen worden aangesproken, is geoorloofd. — Hof N.-Holland 7 Februarij 1850; W. 1154.

11275. De mededeelgenooten, die krachtens de boedelscheiding gehouden zijn in te staan voor de gegoedheid der schuldenaren, zijn als borgen te beschouwen. Hunne aansprakelijkheid vervalt, indien hij, aan wien de schuldvordering werd toebedeeld, in een accoord door den gefailleerden schuldenaar aangeboden, toestemt, dewijl daardoor schuldvernieuwing plaats heeft, en de borg door toedoen van den schuldeischer niet meer kan treden in diens regten. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1870; N. R. B. XXI, 273.

11276. De borgtogt voor den gemeente-ontvanger gesteld, blijft verbonden, totdat de ontvanger, wegens zijn gevoerd beheer, op de wijze bij de gemeente-wet voorgeschreven ten volle zal zijn gekweten. — Regtb. 's Gravenhage 27 Junij 1856; W. 1792; Gemst. 266.

11277. Bij verband eener inschrijving op het grootboek, is het noodig in de acte van borgtogt voor den gemeente-ontvanger te vermelden, dat op het gemeentebestuur de magt wordt verstrekt tot eventuelen verkoop en overschrijving van de voor borgtogt verbonden som, en tevens, dat aan de directie van het grootboek de vereischte magtiging wordt toegekend, tot het overbrengen van het alzoo verkochte kapitaal, op naam van den nieuwen verkrijger. — Ged. staten Z.-Holland 5 Augustus 1857; no. 4; Prov. Blad Z.-Holland 1857, no. 78.

11278. Borgtogt, bij eene buitenlands in notariëlen vorm opgemaakte acte, voor den buitenlands in vreemde munt te betalen prijs van bij die acte verkocht, in Nederland gelegen vast goed, is onderworpen aan een evenredig registratieregt van ½ pct. — M. F. 15 Junij 1866, no. 24; P. W. 4870.

11279. Personele borgtogt gesteld voor het beheer van beambten eener spoorweg-maatschappij, is onderworpen aan een evenredig registratieregt van ½ pct. — M. F. 20 December 1865, no. 65; P. W. 4871.

11280. Ingeval bij een contract van plaatsvervanging voor de nationale militie, een derde zich borg stelt tot zekerheid van de betaling der door den plaatsvervanger bedongen gelden, is dat beding evenals het contract zelf, onderworpen aan een vast regt van registratie van *f* 5. — M. F. 19 Mei 1866, no. 100; P. W. 4899.

Art. 1858.

11281. Wanneer bij herveiling, ten laste van een in gebreke gebleven kooper, het goed tot lageren prijs wordt verkocht dan bij de eerste veiling, en bij de tweede veiling een borg wordt gesteld, is voor regt van borgtogt ½ pct. registratieregt verschuldigd, niettegenstaande de verkoop slechts aan een vast regt van 80 ct. onderworpen is. — M. F., P. W. 4441; anders W. de Gelder, Adv. VIII, 480.

11282. Een acte van borgtogt ook, zonder dat daarin de naam van den schuldeischer voorkomt, derhalve aan toonder, is verbindend. — Regtb. Amsterdam 5 Februarij 1861; W. 2281.

11283. De erkenning van den hoofdschuldenaar, geldt ook als volledig bewijs tegen den borg. — Kantg. 's Gravenhage 11 December 1854; W. 1606.

11284. De schuldeischer behoeft niet aan den borg het bewijs te leveren van het nog bestaan der hoofdschuld; de borg moet ingeval van tegenspraak zijnerzijds bewijzen, dat de hoofdschuld is gekweten. — Regtb. Amsterdam 21 Maart 1845; Regtz. V, 315; R. B. VII, 564.

11285. De bepalingen omtrent borgtogt zijn niet geschonden, door de veroordeeling van een borg, zonder dat de principale schuldenaar door sommatie of anderzins in gebreke is gesteld, en zonder dat alzoo blijkt, dat deze de schuld niet heeft voldaan, maar deswege is nalatig gebleven. — Hof N.-Brabant 16 April 1844; H. R. 29 November 1844; Regtz. V, 315; N. R. XIX, § 47, 200; v. d. H., B. R. VI, no. 166, 177; Corr. V, 25.

11286. Een tweede borgtogt doet de eerste door schuldvernieuwing niet te niet gaan, indien zulks bij de acte niet uitdrukkelijk is bepaald. — Hof N.-Holland 29 Junij 1854; N. R. B. V, 237.

11287. Een borgtogt voor toekomstige schulden (zoogenaamde fidejussio indemnitatis), is regtens bestaanbaar. Dergelijke borgtogt, kan overgaan op de erfgenamen van den aldus verbonden persoon. — Hof Zeeland 14 April 1863; N. R. B. XV, 33.

11288. Ofschoon geen borgtogt kan bestaan zonder hoofdverbindtenis, kan borgtogt worden aangegaan voor toekomstige verbindtenissen. De acte van borgtogt behoeft niet geheel geschreven te zijn door den borg; zijne onderteekening is voldoende. De bevoegde regter van den hoofdschuldenaar, is ook die van den hoofdelijk medeverbonden borg, indien beide gelijktijdig worden aangesproken. — Regtb. Amsterdam 18 Januarij 1867; N. R. B. XVII, 375.

Art. 1859.

11289. De bepaling van het eerste lid van dit

:t. belet niet, dat de borg bij overeenkomst de
ijze bepaalt, waarop te zijnen aanzien voor bewe-
ɜn zal worden gehouden, het niet voldoen van den
ɔofdschuldenaar aan zijne verpligtingen en het daar-
it ontstaan nadeel. — Regtb. Utrecht 18 Februarij
352; N. R. B. II, 382.

11290. Hypotheekstelling voor de schuld van een
ɜrde, geeft geen regt tot heffing van registratiereg-
n wegens borgtogt. — Regtb. Amersfoort 22 No-
ɜmber 1854; H. R. 1 November 1855; N. R. LI,
28, 117; v. d. H., Zeg. IV, no. 86, 67; P. W. 2578;
egtb. Amersfoort 9 Mei 1860; P. W. 3866; H.
.. 1 November 1861; v. d. H., Zeg. V, no. 112,
); W. 2325; N. R. LXIX, § 13, 81.

11291. Hypotheekstelling door een rekenpligtige
t waarborg voor zijn beheer, is niet onderworpen
ın het registratieregt van borgtogt. — Regtb. Arn-
ɜm 15 September 1862; P. W. 4440; H. R. 24
[aart 1864; P. W. 4440.

11292. Bij dit art. wordt niet bepaald, dat de
ɔrg voor geen anderen regter mag worden aange-
ɔroken, dan die de bevoegde is, voor dengene voor
ien borg gesteld is, maar alleen, dat de borg zich
t niets meer kan verbinden, dan waartoe de hoofd-
huldenaar verbonden is. — H. R. 5 Maart 1847;
'. 802; N. R. XXVII, § 6, 31; v. d. H., B.
. VIII, no. 251, 351; R. B. IX, 306; W. 802.

Art. 1860.

11293. J. P. Verloren. In diss ad art. 1860,
1, pag. 36. — Traj. 1857.

11294. T. N. van der Stok. Is er evenredig re-
stratieregt verschuldigd op de acte, waarbij iemand
ch borgstelt voor den reeds gestelden borg des
huldenaars? — Neen. — Jur. Corr. II, 312.

11295. Wanneer een hypotheek is verleend tot
ɜkerheid eener schuld, en daarbij tevens een derde
ch borgstelt voor diezelfde schuld, ingeval bij
ɜrkoop van het verbonden onroerend goed, die
huld daaruit ten vollen niet mogt worden gekwe-
n, is op die acte, behalve het registratieregt van
huldbekentenis, ook een regt van borgtogt ver-
huldigd. — M. F. 23 November 1864, no. 34;
. W. 4555; anders W. de Gelder, Adv. IX, 251.

11296. Akten van aanbesteding, verpachting enz.,
el door de borgen maar niet door de aannemers
' pachters geteekend, zijn onderworpen aan het
'enredig registratieregt van borgtogt. — M. F. 3
ɔptember 1860, no. 48; P. W. 3632.

11297. Borgtogt voor den aannemer van eenig
erk, geeft aanleiding tot de heffing van het even-
dig regt. — Regtb. Arnhem 8 Januarij 1863; W.
ı Gelder, Adv. VII, 101.

11298. Borgtogt is steeds persoonlijk; hypotheek
ı vaste goederen tot zekerheid eener schuld ver-
ɜnd, kan niet voor de heffing van registratieregt met
ɔrgtogt (cautionnement) worden gelijk gesteld. —
. R. 1 November 1861; v. d. H., Zeg. V, no. 112,
'; N. R. LXIX, § 13, 81; W. 2325; Tijds. v. R.
VI, 34.

11299. Een schuldeischer, ten wiens behoeve een
ɔrgtogt is aangegaan, heeft het regt om buiten
eten van den borg, nog andere borgen voor den-
lfden hoofdschuldenaar aan te nemen. — Hof Hol-
nd 13 Nov. 1839; R. en W. II, 274.

Art. 1861.

11300. Indien bij veilconditiën is bedongen, dat
n gemagtigde die koopt voor een ander, desgevor-
ɔrd als borg zal worden gehouden, is het regt we-
ɜns borgtogt niet verschuldigd, zoolang niet blijkt
ıt de verkooper het stellen van borg (de nakoming
ɜr belofte) bepaaldelijk heeft gevorderd, en de borg-
gt stellig is daargesteld. — M. F. 28 Januarij
353, no. 20; P. W. 2/1855, 205.

11301. De schriftelijke belofte, van te zullen
zorg dragen dat de daarbij genoemde persoon ten
behoorlijken tijde zal voldoen aan de door hem ge-
teekende transactie, stelt geen borgstelling daar,
ook al zou bewezen zijn, dat de onderteekenaar van
dat geschrift, het zou hebben afgegeven met de be-
doeling om van zijn borgtogt te doen blijken, en hij
tot aan zijn dood de betalingen van de termijnen
bij de transactie gesteld, heeft gedaan. — Regtb.
Amsterdam 20 Februarij 1862; W. 2391.

11302. De vordering van den schuldeischer,
tegen den borg ingesteld tot betaling van hoofdsom
en kosten, strekt zich niet verder uit dan de bepa-
lingen, waaronder de borgtogt is aangegaan. —
Kantg. Amsterdam no. 4, 26 Julij 1853; N. R. B.
IV, 226.

11303. Als de borg zich niet onbepaald verbonden
heeft, kan hij met de betaling der schuld volstaan,
zonder de kosten der aanmaning aan den hoofd-
schuldenaar en aan hem gedaan. — Kantg. no. 4,
Amsterdam 18 December 1863; N. R. B. XIV, 443.

11304. De uitdrukking in een brief, dat een be-
stelling van koopmansgoederen door een derde ge-
daan, met gerustheid kan worden uitgevoerd, bevat
geen verbindtenis van borgtogt. — Regtb. 's Gra-
venhage 14 Januarij 1848; W. 883; Hof Z.-Holland
24 Januarij 1849; W. 996.

11305. Een proces-verbaal van verkoop van roe-
rende goederen volgens de wet van 22 Pluviôse
jaar VII door een notaris opgemaakt, bezit geen
bewijs ten aanzien eener borgstelling, indien die
acte niet door de borgen is onderteekend. — Regtb.
Nijmegen 13 October 1843; R. B. VI, 181; N. R.
XVII, § 102, 463.

11306. De onderhandsche acte, waarbij borgtogt
is gesteld voor hetgeen de schuldenaar volgens een
authentieke (hypothecaire) acte verschuldigd is,
levert, bij strijd omtrent den persoon des schuld-
eischers in die beide acten, tusschen den in de acte
van borgtogt aangewezen schuldeischer en den borg,
bewijs op boven de hypothecaire acte. — Hof N.-
Holland 15 October 1868; N. N. VIII, 71; W.
3074; Regtsk. Weekb. v. h. Not. 5.

Art. 1863.

11307. Kan de erfgenaam van dengene, die zich
borg heeft gesteld voor elk individueel deficit in
eens anders administratie, tot oplegging daarvan
worden aangesproken, wanneer blijkt, dat bij den
dood des oorspronkelijken borgs, nog geen te kort
aanwezig was, maar dit eerst later is ontstaan? —
Ja. — Regtsg. Adv. VI, 144.

11308. Mr. Dav. H. Levyssohn. Zijn de erfge-
genamen van hem, die voor een aanstaande schuld
van een ander heeft ingestaan, gehouden zoo die
schuld na het overlijden van hunnen erflater is ge-
boren? — Neen. — Themis IV, 123.

Art. 1864.

11309. Mr. A. W. Hoeth. Moet er een nieuwe
borg gesteld worden, wanneer de gestelde borg niet
meer in het koningrijk woonachtig is? — Gedoogt
art. 1866 analogische toepassing op het geval, dat
de gestelde borg niet meer in het koningrijk woon-
achtig is, en dus niet meer voldoet aan het ver-
eischte der borgen naar art. 1864? — Jur. Corr.
III, 308 en 310.

Art. 1868.

11310. Mr. F. Frets. Bedenkingen omtrent de
beneficien van uitwinning en van schuldverdeeling
aan borgen toekomende. — Bijdr. III, 96.

11311. Verkoop van onroerende goederen bij
schenking onder de levenden verkregen; vrijwaring

voor uitwinning, ook door den schenker: regt van borgtogt. — W. de Gelder, Adv. VII, 352.

11312. De borg, die zich hoofdelijk met den schuldenaar heeft verbonden, kan worden veroordeeld, zonder dat de principale schuldenaar door sommatie of anderzins in gebreke is gesteld, en zonder dat alzoo blijkt, dat deze de schuld niet heeft voldaan en deswege nalatig is gebleven. — H. R. 29 November 1844; Corr. V, 25; v. d. H., B. R. VI, no. 166, 177; W. 565; N. R. XIX, § 47, 200.

11313. De borg is niet van de verpligting tot betaling ontslagen door de bewezen compensatie van schuld, tusschen den schuldeischer en den hoofdschuldenaar. — Kantg. 's Gravenhage 5 Januarij 1857; W. 1852.

11314. De schuldeischer is niet gehouden te bewijzen, dat de hoofdschuldenaar in gebreke van betaling is, alvorens den borg aan te spreken. De borg wordt niet bevrijd door een aanbod van betaling door den hoofdschuldenaar gedaan, gevolgd van consignatie, als dit aanbod niet bij vonnis van waarde is verklaard, of als niet blijkt, dat de schuldeischer dit heeft goedgekeurd. — Regtb. Rotterdam 23 Februarij 1858; W. 1985.

Art. 1869.

11315. Mr. D. J. Mom Visch. Welke zijn volgens het Nederlandsch failliten regt, de regten van een door borgtogt verzekerd schuldeischer tegenover den borg van een gesloten accoord? — Themis 2e, XI, 487.

11316. De bevoorregte schuldeischers hebben het regt na de aanneming en homologatie van het accoord door den gefailleerden hoofdschuldenaar aangeboden, betaling hunner schuldvorderingen, ook van den borg te vorderen. — Regtb. Utrecht 9 December 1859; W. 2172.

11317. Het is niet noodig den hoofdschuldenaar in gebreke te stellen, alvorens den borg, die zich als principale debiteur verbonden heeft te dagvaarden. — Regtb. 's Gravenhage 29 September 1856; W. 1799.

11318. In het geval van dit art. behoeft ook de hoofdelijke schuldenaar niet vooraf in mora te zijn gesteld. — Regtb. 's Gravenhage 23 Februarij 1858; W. 1985; N. R. LXI, § 73, 412.

11319. De borg, die zich verbonden heeft als hoofdelijk medeschuldenaar, onder afstand van het voorregt van uitwinning, kan worden uitgewonnen, ook indien niet blijkt, dat de hoofdschuldenaar in gebreke is van te betalen. In dat geval moet de borg bewijzen, dat de schuldeischer niet in gebreke is. — Hof Z.-Holland 21 December 1853; W. 1500.

11320. Ofschoon in de gevallen van afstand van het voorregt van uitwinning, en van hoofdelijke verbindtenis, de schuldeischer niet gehouden is, om vooraf den hoofdschuldenaar uit te winnen, eer hij den borg kan vervolgen, zoo ligt het evenwel in den aard der zaak, dat hij verpligt is vooraf te bewijzen, dat de hoofdschuldenaar zelf in gebreke is, om aan zijn verbindtenis te voldoen. — Regtb. 's Gravenhage 28 Junij 1853; N. R. XLVII, § 91, 424; W. 1450.

Art. 1870.

11321. Ontzegging van eisch, op grond, dat de tegenpartij verkeerdelijk als hoofdschuldenaar is gedagvaard, terwijl hij slechts borg was, en omdat de eigenlijke hoofdschuldenaar eerst uitgewonnen of aangesproken had behooren te zijn. — Kantg. Alphen sine die; N. R. B. VIII, 543.

11322. De schuldenaar behoeft niet eerst in mora te zijn gesteld, alvorens de borg tot betaling kan worden opgeroepen.

Het bewijs door getuigen mag worden toegelaten, dat de schuldenaar door den schuldeischer is ontslagen, en mitsdien de borg van zijn verpligting is ontheven, ook indien het onderwerp der verbindtenis meer dan ƒ 300 bedraagt. — Regtb. 's Hertogenbosch 17 November 1843; W. 474; Hof N.-Brabant 26 April 1844; W. 509.

Art. 1874.

11323. Wanneer meerdere personen zich ieder voor het geheel en onder afstand van het voorregt van uitwinning, als borgen en principale debiteuren hebben verbonden, kunnen zij dan nog inroepen het voorregt van schuldsplitsing? — Ja. — Regtsg. Adv. I, 119. — Neen. — R. en W. I, 212.

11324. Borgen, die, bij de eerste geregtelijke aanspraak door den schuldeischer, het voorregt van schuldsplitsing niet inroepen, maar de deugdelijkheid hunner verbindtenis betwisten, en subsidiair de splitsing der schuld doen gelden, kunnen de veroordeeling in de kosten niet ontgaan, indien aan den schuldeischer zijn vordering wordt toegewezen. — Regtb. Arnhem 10 September 1841; R. B. IV, 430.

Art. 1876.

11325. Een vonnis houdende veroordeeling, om aan den eischer een bepaalde som terug te betalen, welke deze als borg voor den gedaagde had betaald, is niet op de minuut aan evenredig registratieregt onderworpen, omdat het wel op een geregistreerde titel rust, maar niet op een voor registratie vatbare titel. — M. F. 24 Julij 1865, no. 86; P. W. 4640.

11326. Bij de toekenning van het regt van aequivalent aan de borgen, en ontzegging daarvan aan den gebrekigen hoofdaannemer, is geen sprake van subrogatie, hetzij in de regten van den schuldeischer, hetzij in die van den schuldenaar. — H. R. 28 Maart 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 342; N. R. LXX, § 50, 395; W. 2366.

11327. De solidaire borg, door de voldoening der schuldvordering, in de regten tredende van den schuldeischer, is niet ontvankelijk in zijn verhaal op den schuldenaar, zoolang de staat van faillissement waarin deze verkeert voortduurt. — Regtb. Arnhem 1 November 1858; W. 2096.

11328. Een borg kan niet even als dit van den lasthebber is bepaald, renten vorderen van alle voorschotten, sedert zij gedaan zijn. — Kantg. no. 4, Amsterdam 23 December 1853; N. R. B. IV, 229.

Art. 1877.

11329. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. Losse vragen, — subrogatie, — borgtogt en resolutoire actie. — Themis XII, 385.

11330. Mr. J. Kappeyne van de Coppello. Nog iets over subrogatie. — Borgtogt. — Resolutoire actie. — Themis XIII, 14.

11330a. Kan de borg van een huurder, als hij den verhuurder een of meer verschenen huurterminen heeft betaald, tot resiliatie van het contract ageren? — Jur. Vraagal I, 315.

11331. Een acte houdende verband van onroerend goed door den schuldenaar, bij acte van schuldbekentenis, zoo ten behoeve van den schuldeischer, als van een daarbij voor hem schuldenaar opgetreden borg, is niet onderworpen aan een afzonderlijk registratieregt, omdat de borg die de schuld betaald heeft, van regtswege treedt in de regten van den schuldeischer. — M. F. 17 Maart 1847, no. 26; P. W. 284.

11332. Onder alle regten waarin volgens dit art. de borg treedt, is niet begrepen het regt van den schuldeischer tot resiliatie met schadevergoeding. —

Regtb. Amsterdam 21 November 1861; W. 2350; Hof N.-Holland 22 Januarij 1863; W. 2488.

11333. De subrogatie door dit art. aan den beschadigden borg toegekend in alle regten, welke de schuldeischer tegen den hoofdschuldenaar heeft, moet beperkt worden tot die regten, welke de oorspronkelijke schuldeischer tot verzekering van de nakoming der verbindtenis heeft bedongen. In die subrogatie is spetiaal niet begrepen de regtsvordering tot ontbinding. — H. R. 11 December 1863; Corr. VI, 100; v. d. H., B. R. XXVIII, 166; W. 2549.

11334. De borgen, die bij ingebreke blijven van den aannemer, op verlangen van den aanbesteder het aangenomen werk voltooid hebben, hebben dezelfde vordering tegen den aanbesteder, welke de aannemer zou gehad hebben; zij hebben niet alleen een vordering tegen den aannemer zelven. Die borgen zijn niet verpligt de cessie te eerbiedigen, door den aannemer aan een leverancier van materialen gedaan, voor een gedeelte der kooppenningen. — Regtb. Haarlem 13 Maart 1849; R. B. XI, 455; W. 1050.

11335. De borg behoeft niet om uit zijne subrogatie te kunnen ageren, vooraf bij de sommatie het bewijs over te leggen, dat hij voor den oorspronkelijken schuldenaar heeft betaald. — Regtb. Arnhem 26 Januarij 1857; W. 1913.

11336. Mr. R. T. van Boneval Faure. Bijdrage tot de leer van subrogatie bij borgtogt. — N. R. Bijdr. I, 601.

11337. S. M. Hebben de borgen, welke zich voor de rigtige uitvoering van een bestek hoofdelijk met den aannemer hebben verbonden, en bij nalatigheid van den aannemer, op daartoe van de aannemers gedane sommatie, het werk voltooid hebben, het regt, de betaling te vorderen der gelden, welke de aanbesteders voor dat voltooid werk aan den aannemer volgens bestek verschuldigd zijn? — zoo ja, zijn dan die borgen evenwel niet gehouden gestand te doen de verpligtingen, welke de aannemer ten aanzien dier bestekpenningen tegenover derden op zich genomen heeft, vóór dat de borgen het werk voor den aannemer hebben opgevat? — Opm. en Med. V, 249.

11338. De erkenning door een schuldenaar, dat zijn borg voor hem betaald heeft, en dat hij dus het bedrag der schuld aan den borg schuldig is, is onderhevig aan een registratieregt van 1 pct. — M. F. 14 December 1866, no. 2; P. W. 5015.

11339. De borg die voor den gebrekigen aannemer het werk heeft afgemaakt en opgeleverd, heeft een actie tot betaling van den aannemingsprijs tegen den aanbesteder. — H. R. 28 Maart 1862; W. 2366; N. R. LXX, § 50, 195; v. d. H., B. R. XXVI, 342.

11340. De solidaire borg, door de voldoening der schuldvordering in de regten tredende des schuldeischers, is niet ontvankelijk in zijn verhaal op den schuldenaar, zoolang de staat van faillissement waarin deze verkeert, voortduurt. — Regtb. Arnhem 1 November 1858; W. 2096.

11341. De borg die betaald heeft, heeft niet de resolutoire actie met schadevergoeding, welke de schuldeischer tegen den schuldenaar had kunnen instellen. — Regtb. Amsterdam 21 November 1861; N. R. B. XII, 204; Hof N.-Holland 22 Januarij 1863; N. R. B. XIII, 349; H. R. 11 December 1863; N. R. B. XIV, 198; N. R. LXXV, 35, 309.

Art. 1880.

11342. S. M. Art. 1880 Burg. Wetb. — Opm. en Med. VII, 300.

11343. Wat is een hoofdverbindtenis die geen bepaalden vervaltijd heeft, en toch niet voor een bepaalden tijd kan vervallen? Waarom moet in zoodanig geval den borg het regt ontzegd worden om na tien jaren ontslag te vragen. — Tijds. v. N. R. III, 176.

11343*a*. Indien een borgtogt in Frankrijk en dus volgens den Cod. Nap. is aangegaan, moet dan de borg, die, alvorens betaald te hebben, in Nederland tot schadeloosstelling procedeert, bewijzen, dat de schuldenaar in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen verkeert, of kan hij volstaan met het bewijs, dat de schuldenaar verkeert en déconfiture? — Art. 1880, 2° Burg. Wetb., 2032, 2° Cod. Nap. — Vragen v. N. R. I, 70.

11344. De borgen hebben geen bevoegdheid om bij afzonderlijke regtsvordering van den curator, te vragen schadeloosstelling of ontheffing van hunne verbindtenis. Zij zijn verpligt om hunne regten in het faillissement bij de verificatie der schuldvorderingen te doen gelden. — Regtb. Maastricht 15 November 1855; W. 1711; N. R. LV, § 88, 454.

Art. 1882.

11345. Mr. Jeronimo de Vries, Jz. Beantwoording der vraag of onder het legaat van kwijtschelding van schuld, ook borgtogt en borgschuld begrepen zijn? — Regtsg. Jaarb. II, 575.

11346. Kan, ingeval de schuldenaar zich niet over de al of niet kwijting van schuld verkiest uit te laten, de borg vorderen dat de schuldeischer hem een bewijs van liberatie als borg levere? — Regtsg. Adv. II, 108.

11347. De borg is niet van de verpligting tot betaling ontslagen, door de bewezen compensatie van schuld tusschen den schuldeischer en den hoofdschuldenaar. — Kantg. 's Gravenhage 5 Januarij 1857; W. 1852.

11348. Verliest de schuldeischer, die in een door zijn gefailleerden schuldenaar aangeboden accoord toestemt, indien dat accoord tot stand komt, zijne regten tegen den borg? — Regtsg. Adv. VIII, 89.

11349. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Welk gevolg heeft volgens onze wet het gehomologeerd accoord van den gefailleerden schuldenaar op de verbindtenis zijner borgen? — Welke zijn de regten der borgen ingeval van faillissement van den hoofdschuldenaar? — Opm. en Med. XII, 209.

11350. Schuldvernieuwing ten aanzien van den hoofdschuldenaar teweeggebragt, ontslaat den borg; de productie der acte is geen vereischte, indien in judicio het bestaan van de schuldvernieuwing bij een acte, die aan de voorschriften der wet voldoet, wordt bewezen. — Kantg. Purmerend 11 December 1860; N. N. I, 53.

11351. De bepaling dat de borg in belastingzaken bevrijd wordt door het verloopen van een jaar, nadat de schuld invorderbaar is, is niet van toepassing op den zelfschuldigen borg. — Regtb. Assen 21 Maart 1853; W. 1454.

11352. Door de bijvoeging der letters q. q. bij de onderteekening, wordt de verpligting als borg niet opgeheven. Indien die letters tot eenigen twijfel aanleiding konden geven, is bij art. 1379 Burg. Wetb. aan den regter de verpligting opgelegd, na te gaan welke de bedoeling der handelende partijen is geweest, zonder zich aan den letterlijken zin der woorden te houden. Door de bijvoeging der woorden „als borg," voor zijne naamteekening, heeft men voldoende kenbaar gemaakt, dat men zich heeft willen onderwerpen aan de verpligtingen op een borg rustende. — Hof Gelderland 14 Januarij 1852; W. 1313.

Art. 1883.

11353. C. Diemont. Academisch proefschrift

over art. 1883 Burg. Wetb. — Leyden 1860. — Beoord. door mr. T. C., R. en W. XIV, no. 1.

Art. 1884.

11354. Brieven door den hoofdschuldenaar aan den schuldeischer geschreven, kunnen tegen den borg het bewijs opleveren van het bestaan eener oorzaak der hoofdschuld in een orderbillet, wanneer daarin geen oorzaak staat uitgedrukt. — Regtb. Nijmegen 6 September 1842; R. B. V, 532.

Art. 1885.

11355. De bepaling van de laatste alinea van dit art. moet ook van toepassing worden verklaard op zelfschuldige borgen, en niet enkel op gewone borgen. — Regtb. Groningen 15 April 1870; W. 3244.

11356. Een borg kan niet beweren, ingevolge art. 1885 Burg. Wetb., ontslagen te zijn, op grond, dat de schuldeischer niet ter verificatie van zijn vordering is opgekomen in het faillissement van den schuldenaar, omdat de borg zelf, volgens art. 1880, 2° Burg. Wetb., in dat faillissement had kunnen opkomen. — Hof N.-Holland 15 October 1868; Regtsk. Weekb. v. Not. 5; W. 3074; N. N. VIII, 71.

11357. Dit art. bevat in het belang van den borg een algemeen voorschrift, hetgeen slaat zoowel op de tijdens het aangaan van den borgtogt bestaande, als op alle andere hypotheken en privilegiën, welke een schuldeischer later zich mogt uitbedingen of verkrijgen. Uit den aard dier strenge wetsbepaling volgt echter, geheel in overeenstemming met algemeene regtsbeginselen, dat een borg om op zijn ontslag als zoodanig ingevolge art. 1885 te kunnen aanspraak maken, bewijzen moet werkelijk door eigendunkelijke handelingen van den schuldeischer te zijn benadeeld. — Hof Gelderland 15 Junij 1864; W. 2647.

11358. Een schuldeischer is niet verpligt zich in het faillissement zijner schuldenaars te doen verifiëren, om zijn regres tegen den borg open te houden. — Regtb. Amsterdam 12 Maart 1868; N. R. B. XVIII, 509.

11359. De borg is niet ontslagen, indien de schuldeischer nalaat op den vervaltijd den schuldenaar te dagvaarden en te executeren. — Kantg. no. 4, Amsterdam 26 Julij 1853; N. R. B. IV, 226.

11360. De verpligting van den borg tot voldoening der schuld, waarvoor hij zich als borg gesteld heeft, blijft bestaan, niettegenstaande zijn beweren, dat de insolventie van den principalen schuldenaar door de nalatigheid van den schuldeischer is ontstaan, die zich door een tijdige vervolging de voldoening der schuld zou hebben kunnen verzekeren. — Regtb. Amsterdam 7 Dec. 1853; N. R. B. IV, 177.

11361. Indien de hoofdschuld, voor welker betaling borg is gesteld, in termijn kan worden afgedaan, is de schuldeischer niet verpligt den borg te waarschuwen, zoodra de voldoening van dergelijke gedeeltelijke betaling achterwege blijft. Door dat verzuim van waarschuwing, is de borg niet verstoken van de wettelijke subrogatie in het privilegie op de stoffering van den pachter en in het regt van pachtbrake. — Hof Zeeland 21 Junij 1864; N. R. B. XV, 762.

Art. 1887.

11362. De verlenging van den termijn van aflossing der hoofdverbindtenis, ontslaat op zich zelve den solidairen borg niet. — Regtb. Amsterdam 27 September 1849; W. 1064.

Art. 1888.

11363. P. A. d' Artillart Brill. De transactionibus. — L. B. 1823.

11364. C. H. Roëll. Animadversiones ad locum codicis civilis qui est de transactione. — Traj. 1827.

11365. J. H. Telders. De transactione secundum jus hodiernum. — L. B. 1828.

11366. C. G. van Sandick. De transactionibus. — L. B. 1832.

11367. D. Weerts. De transactione. — Arnh. 1839.

11368. W. van der Bank. Jus Romanum, Francicum et Neerlandicum de transactionibus. — Traj. 1839.

11369. W. Hiddingh. De necessariis transactionum requisitis ex jure civili Gallico. — Gron. 1831.

11370. E. J. Dibbits. De transactione. — L. B. 1847; beoord. Themis XI, 326.

11371. J. H. Haakman. De leer der transactie of dading naar het Romeinsch en Nederlandsch regt. — Utrecht 1860; beoord. door mr. P. R. Feith, N. R. Bijdr. XI, 226.

11372. E. de Lang 's Graeuwen. Breves annotationes ad titulum codicis civilis de transactionibus. — L. B. 1825.

11373. H. van der Tuuk. De transactionibus secundum jus Romanum. — Gron. 1830.

11374. Mr. P. van Bemmelen. Kan de dading in zaken van koophandel door getuigen bewezen worden? — Ja. — Themis XIV, 12.

11375. S. M. Mag een dading tusschen kooplieden over een handelszaak door getuigen bewezen worden? — Opm. en Med. V, 233.

11376. Volgt uit art. 1 en 2 van het Wetb. v. Kooph., dat een dading tusschen kooplieden over zaken van koophandel gesloten, door getuigen mag bewezen worden, niettegenstaande art. 1888 Burg. Wetb.? — Jur. Vraagal IV, 291, 355.

11377. Het registratieregt van 1 pct. en niet dat wegens afstand van erfportie, is verschuldigd geacht in een geval, dat kleinkinderen iets meer bedingen als de hun, door den grootvader gelegateerde som, onder bedreiging, dat ingeval zij niet berusten in het testament de erflater het beschikbaar een vierde zijner nalatenschap aan zijne twee zoonen had besproken. — M. F. 16 November 1857, no. 125; P. W. 2986.

11378. Ter zake van een betwist vruchtgebruik werd een dading aangegaan. Een erfgenaam beweerde daarop aanspraak te hebben, doch zag daarvan af, omdat een ander erfgenaam hem een huis in vollen eigendom afstond.

Het regt van eigendomsovergang over de waarde van dat huis is verschuldigd; er bestond geen ruiling, omdat de erfgenaam die van zijn regt om het vruchtgebruik te betwisten afstand deed, moet geacht worden het nimmer te hebben bezeten en dus niet bij ruiling te hebben kunnen vervreemden. — M. F. 27 October 1852, no. 40; P. W. 2/1832, 231.

11379. Een dading, waarbij een medebewindvoerder voor den ander, uit eigen middelen een som betaalt, wegens certificaten nationale schuld, welke deze onder zich had, maar niet opleverde, met subrogatie der regthebbenden tegen laatstgemelden, is beschouwd als eenvoudige kwijting. — M. F. 30 Junij 1855, no. 4; P. W. 1/1855, 62.

11380. Twee personen hadden elk hetzelfde huis, ieder aan een anderen kooper verkocht, en betwisten elkander het eigendomsregt, maar gingen de dading aan, dat de een aan den ander een som zou betalen en in het bezit blijven. Op deze overeenkomst is een registratieregt van 1 pct. verschuldigd, omdat geen afstand van eigendom plaats had, maar een dading over betwist regt. — M. F. 23 November 1847, no. 36; P. W. 955.

11381. Het regt van jagt was bij een vonnis

toegewezen aan den eigenaar eener heerlijkheid. De bezwaarde eigenaar was daarvan in hooger beroep gekomen; partijen gingen een dading aan, waarbij in het vonnis werd berust, maar de eigenaar een bepaalde som bekwam en daarvoor kwiteerde. Op zoodanige dading is een registratieregt van ½ pct. verschuldigd, er had geen afstand van het regt van jagt plaats gehad, maar er was afgezien van de vordering, om dat regt op te eischen. — M. F. 20 December 1847, no. 36; P. W. 954.

11382. Indien bij een acte, omtrent onroerend goed wordt verklaard, dat de oorspronkelijke titels twijfel overlaten en partijen verklaren deze te willen wegnemen, en een der partijen daarvoor een som gelds betaalt, is slechts een ½ pct. registratieregt verschuldigd. — M. F. 17 October 1850, no. 52; P. W. 1/1852, 22.

11383. Een dading tusschen een weduwe en de erfgenamen van haren echtgenoot, ter zake dat beweerd en betwist werd, dat een perceel tot de gemeenschap behoorde, waarbij aan de weduwe uit de opbrengst van dat perceel een bepaalde som wordt toegezegd, tot voldoening van haar aandeel in de nalatenschap, volgens het testament van den overledene en voor haar aandeel in de betwiste gemeenschap, is onderhevig aan een vast registratieregt van 80 ct., omdat zoodanige acte geen afstand van eigendom bevat. — M. F. 4 Mei 1846, no. 118; P. W. 1846, 411.

11384. Een dading werd aangegaan tusschen een gemeentebestuur en een ingezeten, waarbij de laatste afziet van een beweerd regt van schapendrift op gemeentegronden, terwijl de gemeente hem een heideveld in eigendom overdraagt, onder beding, dat hij *f* 2000 aan de gemeente betaalt en voor *f* 3000 in een leening zal deelnemen voor den aanleg van een weg. Is beslist dat 4 pct. registratieregt is verschuldigd over *f* 5000. — M. F. 30 Maart 1847, no. 100; P. W. 502.

11385. Bij dading neemt een huurder aan, te voldoen aan een tegen hem uitgesproken vonnis tot ontruiming van een boererf, tegen genot van eenig houtgewas, hem door den verhuurder afgestaan, alsmede ontheffing van de betaling van een som, hem bij dat vonnis opgelegd, met de kosten en interessen.

Daarop is verschuldigd een registratieregt van kwijting, wegens de ontheffing van betaling, ook van de kosten en het regt van 2 pct. over de te begrooten waarde van het hout. — M. F. 29 Februarij 1848, no. 164; P. W. 503.

11386. Indien een acte van dading aan een evenredig registratieregt is onderworpen, bedraagt het minimum 20 ct.; aan vast regt zijn onderworpen de transactiën, een beding van gelden en geldswaarden bevattende. — M. F. 19 Februarij 1848, no. 60; P. W. 504.

11387. De overeenkomst tusschen twee polderbesturen, dat een der polders een uitwatering zal hebben door den anderen, is een wederzijdsche regeling van verpligtingen, zonder beding van voordeelen en geen vestiging van erfdienstbaarheid. — M. F. 6 Julij 1847, no. 177; P. W. 638.

11388. De beslissende eed mag worden opgedragen omtrent het mondeling aangaan eener dading, niettegenstaande het voorschrift van dit art., dat eene dading schriftelijk moet worden aangegaan. Geschrift is geen wezenlijk vereischte voor deze overeenkomst. — Regtb. Breda 10 Mei 1870; W. 3234; N. R. B. XXI, 330; Regtb. Breda 31 Mei 1870; W. 3235.

11389. De overeenkomst, waarbij een rekenpligtige de teruggave belooft van al de onder hem berustende, tot zijn beheer betrekkelijke papieren en bescheiden, terwijl de gerendeerde zich daartegen verbindt tot het geven van een algemeene ontlasting ter zake van het gevoerd beheer, moet voor een dading worden gehouden. Een dading mag niet door het opdragen van een beslissenden eed bewezen worden. — Hof Limburg 9 Januarij 1871; W. 3315.

11390. De overeenkomst, waarbij partijen zich verbinden, ter vermijding van procedures, zich te gedragen naar het oordeel van derden, zonder dat deze een formeel uitvoerbare beslissing behoeven te geven, is een dading, die de oorspronkelijke actie te niet doet, en het regt uit dading in de plaats stelt. — Regtb. Amsterdam 11 Junij 1850; W. 2152.

11391. Een regtsgeleerd advies, waaraan belanghebbenden hebben beloofd zich te onderwerpen, stelt geen vonnis daar, maar een transactie. — Regtb. Amsterdam 19 April 1860; W. 2179.

11392. Indien in een geding, de gedaagde een exceptie van aangegaan accoord over de schuldvordering, aan den eischer tegenwerpt, mag hij dat accoord niet door getuigen bewijzen, omdat een accoord een dading bevat. — Regtb. Groningen 19 Januarij 1849; N. R. B. I, 73; W. 1086.

11393. Dading is slechts van waarde zoo zij schriftelijk is aangegaan. Bij gebreke van schrift, kan derhalve geen sprake zijn een dading te bewijzen. — Regtb. Assen 7 December 1863; N. R. B. XIV, 824.

11394. De regter is ratione materiae onbevoegd om te beslissen, indien bij de overeenkomst is bedongen, dat de daaruit voortvloeijende geschillen zullen worden beoordeeld door arbiters. — Kantg. Weesp. 12 November 1864; N. N. IV, 204.

11395. Beweerde transactie voortvloeijende uit briefwisseling van der partijen advocaten. — Regtb. Groningen 2 Februarij 1866; N. R. B. XVIII, 644.

11396. De overeenkomst, waarbij kooper en verkooper bepalen, dat drie deskundigen zullen onderzoeken, of de geleverde waar aan het monster beantwoordt, en dat zij zich aan hunne beslissing zullen houden, is zoodra zij is in geschrift gebragt, een dading. — Regtb. Amsterdam 8 December 1869; N. R. B. XX, 632.

11397. De overeenkomst tusschen kooplieden, waarbij ten aanzien eener handelsschuld (een wissel accept) met 50 pct. genoegen wordt genomen, is (tenzij de overeenkomst wordt aangegaan bij geregtelijk accoord) geen handelsdaad, en dus aan de regelen van getuigenbewijs in burgerlijk regt onderworpen. — Regtb. Amsterdam 26 Maart 1868; Mag. v. H. X, 93.

11398. Dading door een koopman over een handelsschuld aangegaan, moet als een civiel regtelijk contract worden beschouwd, en kan dus niet krachtens art. 1 Wetb. v. Kooph. door getuigen bewezen worden. — Regtb. Amsterdam 21 November 1866; Mag. v. H. VIII, 221; N. R. B. XVII, 356; Regtb. Groningen 19 Januarij 1849; W. 1086.

11399. Wanneer de beslissing van een verschil, dat den verzekerde en den verzekeraar verdeeld houdt, opgedragen is aan drie regtsgeleerden, met last om hunne meening in den vorm van een advies te geven, en dat advies werkelijk gegeven is, dan is hij ten wiens gunste is geadviseerd, bevoegd de betaling voor den gewonen regter te vorderen, en behoeft dus de beslissing niet gevraagd te worden van arbiters, aan wier uitspraak alle verschillen uit de polis of verzekering ontstaande opgedragen waren. — Regtb. Amsterdam 19 April 1860; Mag. v. H. II, 193; Hof N.-Holland 14 Maart 1861 Mag. v. H. III, 105.

11400. Het beding bij een overeenkomst, dat ge-

schillen tusschen de onderteekenaars aan de uitspraak van arbiters zullen worden onderworpen, is niet verbindend voor derden ten wier behoeve een stipulatie in de overeenkomst is gemaakt. — Regtb. Amsterdam 14 Julij 1863; Hof N.-Holland 17 November 1864; N. N. IV, 322.

11401. Voor de geldigheid van een dading over eenig regt, is het voldoende, dat partijen of een hunner, dat regt aan twijfel onderhevig achten en kan de vraag wat regtskundig voor waar is te houden, niet in aanmerking komen. — Regtb. Almelo 7 December 1864; Regtsk. Weekb. v. h. Not. 35.

11402. Een regtsgeleerd advies waaraan belanghebbenden beloofd hebben zich te willen onderwerpen, stelt geen vonnis daar maar eene transactie. — Regtb. Amsterdam 19 April 1860; W. 2179.

11403. Bewijs door getuigen kan voor het bestaan eener dading niet worden toegelaten. Tot het wezen eener dading wordt niet vereischt, dat het regt waarover de overeenkomst gesloten wordt, teneinde een aanhangig regtsgeding af te doen, of een te voeren geding te voorkomen, twijfelachtig zij. — Regtb. Groningen 19 Januarij 1849; W. 1086.

Art. 1889.

11404. S. M. Is de eed als een soort van dading (species transactionis) te beschouwen, en zijn dientengevolge de bij art. 1889 Burg. Wetb. bedoelde personen en zedelijke ligchamen, onbevoegd bij gelegenheid van een regtsgeding, waarin deze, hetzij als eischende, hetzij als verwerende partij optreden, den beslissenden eed op te dragen of den hun opgedragen eed af te leggen? — Opm. en Med. V, 144.

11405. Een gemeentebestuur mag geen dading aangaan over het regt tot beheer eener instelling van liefdadigheid. — Kon. Besl. 12 December 1851; W. 1291; Gemst. 12; Verwoert I, 232.

11406. De gemeentebesturen zijn niet bevoegd, om transactiën aan te gaan in zake van overtredingen der verordeningen op de plaatselijke belastingen. — M. B. Z. 1 September 1853, no. 120, 2e afd., Bijv. 216, E. 441; Luttenberg 182; Gemst. 103; W. B. A. 222; Gids II, 582.

11407. Onder de curators bij dit art. bedoeld, behoort ook de curator eener onbeheerde nalatenschap, ook deze is niet op eigen gezag bevoegd, dadingen te treffen, hij behoeft daartoe de magtiging der regtbank. — Hof N.-Holland 2 April 1860; W. 2197.

11408. Als er tusschen den derde gearresteerde en den arrestant, een geschil bestaat over de deugdelijkheid der verklaring en het betwisten derzelve, kunnen zij voor zich over het geschil geen dading aangaan? — Regtb. Hoorn 28 Februarij 1839; W. 370; Regtz. VI, 85.

11409. De transactie in zake eener overtreding van de wet op het personeel, wordt voldoende bewezen door een geschrift, afgegeven aan den bekeurde, waarbij de Provinciale Directeur der belastingen het bedrag der te storten som heeft bepaald, met vermelding dat zulks geschiedt ter voldoening van de transactie, en van den dag waarop zij is aangegaan. De regelen van het burgerlijk regt tot bewijs eener overeenkomst van dading, zijn op transactie in belastingzaken niet toepasselijk. — Regtb. Utrecht 20 Febr. 1862; N. R. B. XIII, 514.

11410. Een dading aangegaan onder de opschortende voorwaarde van approbatie door de bevoegde magt, verbindt partijen ook pendente conditione. Die voorwaarde wordt niet geacht te ontbreken, dan nadat die approbatie door de bevoegde magt is geweigerd. — Regtb. Sneek 29 Junij 1853; N. R. B. IV, 122.

11411. Een onder voorbehoud van goedkeuring der bevoegde autoriteit aangegane transactie, maakt het instellen eener regtsvordering ter zake waarover de transactie loopt, praematuur. — Regtb. Groningen 6 Februarij 1863; N. R. B. XIV, 313.

11412. Waarde eener transactie bij gemis der hoedanigheid die een der partijen zich aangematigd heeft. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 Julij 1852; W. 1451.

11413. Executeuren zijn niet bevoegd een dading aan te gaan over het successieregt aan de schatkist toekomende, de erfgenamen behooren dit zelf te doen. — Regtb. Amsterdam 31 Mei 1843; R. B. V, 679.

11414. Beneficiaire erfgenamen behoeven als zoodanig geen verlof of magtiging des regters, ten einde een dading, de nalatenschap betreffende, te kunnen aangaan. — Regtb. Gorinchem 21 October 1843; Regtz. V, 322; R. B. VI, 199.

11415. In een zaak waarin minderjarigen betrokken zijn, kan niet op grond van art. 19 Wetb. v. Burg. Regtsv., een persoonlijke comparitie van partijen bevolen worden, teneinde een minnelijke schikking te beproeven. — Regtb. Maastricht December 1844; Regtz. V, 325.

11416. In de algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38), wordt geen formulier voorgeschreven voor een transactie rakende de belastingovertredingen. Een transactie, tengevolge dier wet aangegaan, behoeft niet in schrift te worden gebragt. Indien er op de nota van kosten, na transactie wegens belastingovertreding te betalen, een of meer posten te weinig zijn gebragt en de bekeurde later weigert die te voldoen, dan kan zulks wel aanleiding geven tot vervolging in regten, doch niet tot eenzijdige nietigverklaring der overeenkomst zelve. — Regtb. Assen 21 September 1859; N. R. B. X, 205; Hof Drenthe 27 Julij 1860; N. R. B. XI, 465.

Art. 1895.

11417. Bij niet nakoming der transactie, met de administratie aangegaan, over een verschuldigde boete in zake van belastingen, kan die transactie niet worden beschouwd als vervallen, en kan de boete niet in strijd daarmede worden ingevorderd. — Regtb. Assen 21 September 1851; W. 2201.

Art. 1896.

11418. J. H. Molkenboer. De rescindenda transactione. — Traj. 1834.

11419. Een dading aangegaan tusschen vader en zoon over een legaat, dezen laatsten door zijn grootvader besproken, kan niet worden nietig verklaard, op grond dat zij niet is voorafgegaan door een behoorlijke rekening en verantwoording van den vader en voogd, wanneer de voogdij nog niet was opengevallen op het tijdstip dat het gemaakte legaat moest worden uitgekeerd. — Die dading kan niet op grond van geweld worden vernietigd, wanneer daarvan niet alleen niets is gebleken, maar wanneer zij door den zoon geruimen tijd na zijne meerderjarigheid, geheel vrijwillig is aangegaan. — Regtb. Leyden 9 April 1867; W. 2949; N. N. VII, 46.

11420. Indien door den gedaagde een exceptie van dading tegen de vordering wordt opgeworpen, en de eischer daarop beweert dat de dading wegens dwaling nietig zou zijn, kan de regter bij dezelfde uitspraak de nietigheid der dading verwerpen, en de oorspronkelijke vordering op grond van de aangenomen dading ontzeggen. — H. R. 31 Januarij 1845; W. 587; N. R. XX, § 11, 45; v. d. H., B. R. VI, no. 179, 329.

Art. 1901.

11421. De beteekenis van S. E. et O. (salvo errore et omissione) op een in der minne gedane rekening, is niet, dat de rendant zich daardoor dekt tegen fouten in de optelling of dergelijke, maar dat hij zich het regt voorbehoudt, des noods op de rekening terug te komen. — Regtb. Amsterdam 12 November 1868; N. R. B. XIX, 235.

Art. 1902.

11422. M. J. van Löben Sels. De probationibus ex principiis juris Romani et hodierni. — L. B. 1818.

11423. S. C. van Appeltere. De probationibus. — L. B. 1827.

11424. A. A. J. Clant. De modo procedendi, ratione probationum, in causis civilibus, jure Francico et futuro Neerlandico. — Hagae Com. 1838.

11425. R. L. van den Bosch. De probationibus jure Francico et Neerlando. — L. B. 1839.

11426. Mr. C. van Bell. Het bewijs volgens het burgerlijk regt. — Dordrecht 1866; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis 2e, XII, 583; door mr. v. Boneval Faure, N. Bijdr. XVII, 480.

11427. S. M. Wanneer de verhuurder, met inachtneming van het plaatselijk gebruik, aan den huurder de mondelinge huur heeft opgezegd en de ontruiming vordert, doch de huurder beweert, dat de mondelinge huur nog niet zoude zijn verstreken, op wien rust dan de last van het bewijs dezer daadzaak? — Opm. en Med. VII, 163.

11428. Hij die eene scheiding en deeling vordert, moet zijn regt van erfgenaamschap bewijzen.— Regtb. Leyden 24 September 1850; N. R. B. II, 176.

11429. Een nota, afkomstig van waagdragers, die noch door de wet, noch door partijen, tot constatering bepaaldelijk van de hoeveelheid, zijn aangesteld, kan niet tot bewijs strekken van de hoeveelheid van de goederen, die uit een schip zijn gelost. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1846; N. R. XXXV, § 102, 434.

11430. Indien de ontvangst van geleverde en gekochte goederen, als niet voldoende aan de koopvoorwaarde, is geweigerd, moet de verkooper bewijzen dat het aangebodene voldoende is. — H. R. 23 Maart 1849; W. 1038; N. R. XXXII, § 78, 309; Corr. XVII, 50; v. d. H., B. R. X, 354; H. R. 12 November 1847; W. 872; v. d. H., B. R. IX, 134; N.

11431. Indien de acten en bescheiden waaruit de regter het bewijs van het bestaan van rentpligtigheid heeft geput, antérieur zijn aan de invoering van het Burgerl. Wetb., dan kunnen of mogen die bewijsmiddelen niet aan de voorschriften van dat Wetboek worden getoetst. De vraag welk bewijs uit overgelegde bescheiden resulteert, is geheel overgelaten aan den judex facti. — H. R. 3 Junij 1853; W. 1590; N, R. XLV, § 10, 53; v. d. H., B. R. XVII, no. 520, 46.

11432. De geïntimeerde, eischer in eersten aanleg, is bij ontkentenis der daadzaken door de tegenpartij, ook in appel, verpligt het bewijs daarvan te leveren. — Hof Z.-Holland 30 Nov. 1868; W. 3066.

11433. De vraag omtrent de wettigheid van bewijsmiddelen, is een quaestio facti, waaromtrent in cassatie geen onderzoek kan plaats hebben. — H. R. 14 Maart 1851; Amst. Regtsp. II, 11; W. 1215; N. R. XXXVIII, § 21, 67; v. d. H., B. R. XII, no. 409, 397.

11434. Indien de onderteekenaar van een orderbillet, door een derde houder aangesproken, beweert, dat de nemer daarin wederregtelijk een dagteekening heeft ingevoegd, zonder welke het billet niet geldig was, dan moet hij om daarop de vordering tot betaling te kunnen tegenspreken, de kwade trouw van den derden houder bewijzen. Indien de nemer in vrijwaring geroepen door den onderteekenaar, niet verschijnt, dan behoeft deze tot staving zijner vordering tot vrijwaring geen bewijs der door hem geposeerde feiten te leveren. — Regtb. Amsterdam 16 Maart 1865; Mag. v. H., VII, 114.

11435. Het gebrekkige van bewijsmiddelen kan geen aanleiding geven tot een exceptie van niet ontvankelijkheid. — Hof Overijssel 4 Mei 1840; N. R. V, § 29, 198; R. in N. I, 322.

11436. De bepalingen omtrent het bewijs zijn niet geschonden, indien aan een eischer de verpligting is opgelegd om de deugdelijkheid van zijn schuldboek, waaruit door hem een extract was overgelegd, met eede te bevestigen en de toewijzing zijner vordering van het doen van dien eed afhankelijk is gemaakt. — H. R. 29 Jan. 1841; N. R. VIII, § 57, 258; v. d. H., B. R. II, no. 36, 132.

11437. De gedaagde, bewerende dat het tusschen den eischer als fabrikant en den gedaagde als koopman, stijl zoude zijn een vol jaar crediet te verleenen, aanvang nemende sedert de gedane leverantie, moet dit bewijzen. — Regtb. Groningen 24 December 1847; R. B. XI, 269.

11438. De verpligting tot bewijs waarvan dit art. spreekt, is alleen bedoeld voor het geval dat het bestaan van het regt hetwelk men beweert te hebben, of van het feit waarop men zich beroept, wordt tegengesproken of ontkend. — Regtb. Nijmegen 28 Junij 1842; R. B. IV, 749.

11439. De bepalingen van het Burgerl. Wetb. betrekkelijk het bewijs, bepaaldelijk art. 1902, kunnen niet van toepassing zijn bij de strafvordering. — H. R. 13 Februarij 1855; W. 1682; N. R. XLIX, § 40, 188.

11440. Indien bij een vordering tot ontruiming van een gehuurd goed, de gedaagde erkent, dat hij onder den titel van huur het gehuurde bezit, behoeft de eischer zijn regt van eigendom van het verhuurde niet te bewijzen. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Julij 1845; W. 645.

11441. De regelen omtrent de kracht van bewijsstukken bij dit wetboek opgenoemd, kunnen niet worden toegepast op stukken lang voor de invoering van dit wetboek opgemaakt; aan den judex facti is overgelaten te beslissen, in hoever zoodanige stukken kracht van bewijs opleveren. — H. R. 28 Junij 1844; N. R. XVII, § 95; v. d. H., J. en V. II, no. 64, 129; W. 513, 514; R. B. IV, 622, 662; V, 665; H. R. 10 November 1848; W. 965; v. d. H., G. Z. VIII, no. 335, 130; N. R. XXXII, § 8, 27.

11442. De regter in burgerlijke zaken is niet bevoegd ambtshalve de bewijsmiddelen aan te geven, van welke partijen zich tot staving van hun regt moeten bedienen. — H. R. 11 Februarij 1848; v. d. H., B. R. IX, no. 284, 257; Regtb. Amsterdam 27 September 1844; W. 540.

11443. Indien een gedaagde eenige der door den eischer gestelde daadzaken of omstandigheden ontkent, behoeft de gedaagde het ontkende niet te bewijzen, maar moet de eischer zijne stellingen bewijzen. — Regtb. Amsterdam 27 September 1843; R. B. VI, 212.

11444. Hij die zich op een antidatering beroept, moet dat beweren bewijzen. — H. R. 10 Maart 1848; W. 935; v. d. H., B. R. IX, no. 290; N. R. XXX, § 17.

11445. Een verzekeraar kan tot bewijs van een feit volstaan met zich te beroepen op een uittreksel van een scheepsjournaal. — H. R. 26 April 1861; v. d. H., B. R. XXV, no. 832, 173.

11446. Het bewijs eener negatieve stelling behoeft niet geleverd te worden. — H. R. 24 Mei 1850; W. 1133; N. R. XXXV, § 73, 322; Hof

N.-Holland 13 Jan. 1848; R. B. VIII, 736; X, 208; Regtb. Hoorn 29 Julij 1847; R. B. X, 119.

11447. De regter kan zonder schending der regelen omtrent het bewijs, een gevorderde en niet betwiste som, als voldoende bewezen aannemen. — H. R. 13 Junij 1845; W. 625; N. R. XX, § 78; v. d. H., G. Z. III, no. 115.

11448. Indien de rekenpligtigheid van een gedaagde door den eischer is bewezen, behoeft hij het bewijs der nalatigheid in het doen der rekening niet te leveren, doch moet de gedaagde als hij beweert rekening te hebben gedaan, dit bewijzen. — H. R. 2 Junij 1843; W. 251, 338, 401; N. R. XV, § 10; v. d. H., B. R. IV, 119.

11449. Wanneer aan een partij, bij vonnis het bewijs der door hem gestelde feiten is opgelegd, en dit is geleverd, moet de eisch worden toegewezen.— Hof Z.-Holland 18 Januarij 1843; W. 382.

11450. Indien een regtsvordering strekkende tot betaling van geleverde goederen, door den eischer niet wordt gegrond op eenigen titel, noch op zijne koopmansboeken, maar op het feit der levering, onder aanbod om, ingeval van ontkenning, de actie door alle middelen regtens te bewijzen en de gedaagde het feit der levering niet ontkent, noch in het algemeen, noch ten aanzien van eenigen post in het bijzonder, noch ook eenige der in rekening gebragte prijzen betwist, moet het feit der levering als regtens stilzwijgend erkend en dus als bewezen worden aangenomen, zonder dat de juridieke bewering, dat de vordering uit de boeken van den eischer moet worden bewezen, en dat die boeken als onregelmatig in den vorm, tot geen bewijs kunnen strekken, in dat geval in eenige aanmerking kan komen, daargelaten wat in andere gevallen van de gegrondheid moge zijn. — H. R. 26 November 1852; N. R. XLIII, § 40, 212; W. 1387.

11451. Indien een handeling van partijen buiten 's lands heeft plaats gehad en getwist wordt over een feit, dat aldaar zijn oorsprong ontleent, mag de regter dit als bewezen aannemen op een gelegaliseerd document, hetwelk buitenlands, volgens het aldaar vigerend regt als bewijsmiddel geldt, hoezeer dat bewijsmiddel hier te lande niet is toegelaten, wegens handelingen hier te lande voorgevallen. — H. R. 22 Junij 1849; v. d. H., B. R. X, no. 347, 438; N. R. XXXIII, § 12, 48; W. 1033.

11452. Indien de regter met miskenning van den regtsgrond, welke zou hebben moeten beletten aan een der partijen bij interlocutoir vonnis, het bewijs eener daadzaak op te leggen, en deze partij werkelijk heeft getracht daaraan te voldoen, ontslaat zulks den regter niet van de verpligting om alsnog ten principale dien regtsgrond aan te vullen, al mogt hij zelfs niet zijn aangevoerd. — H. R. 16 Maart 1855; N. R. XLIX, § 64, 294; v. d. H., B. R. XIX, no. 590, 127.

11453. Van hen die beweren en bewijzen tot een nalatenschap te zijn geregtigd, kan in het algemeen niet worden gevorderd het negatief bewijs dat geen anderen met hen zijn geregtigd. — Hof Z.-Holland 28 Junij 1858; N. R. LIX, § 78, 415.

11454. Na wisseling der dingtalen doch vóór den dag tot pleidooi bepaald, mogen partijen geen nieuwe bewijsmiddelen in het geding brengen. — Regtb. Amsterdam 23 Maart 1871; W. 3346.

11455. Een aangeboden bewijsmiddel mag niet door den regter worden toegelaten, indien de daadzaken niet zoodanig bepaald en naauwkeurig zijn, dat de regter over het litis decisoire van het bewijs kan oordeelen. — Hof N.-Holland 23 November 1848; R. B. X, 19; XI, 7; R. in N. IV, 357, 379; W. 900, 1028.

11456. Indien een huur is aangegaan, onder bepaling van een regt van beraad, waaromtrent de huurder zich op een bepaalden dag moet verklaren, zoo de huurder die verklaring niet heeft gedaan, en beweert, volgens plaatselijk gebruik, alleen daartoe gehouden te zijn geweest, indien hij van zijn regt afzag, terwijl de verhuurder in tegendeel beweert, dat de huurder bij ontstentenis dier verklaring juist volgens datzelfde gebruik van zijn regt vervallen is, behoort den verhuurder die een vordering op zijn beweren gegrond, tegen den huurder had ingesteld, het bewijs door getuigen van het door hem aangevoerde te worden opgelegd. — Hof N.-Brabant 23 Maart 1841; N. R. X, § 66, 281.

11457. Hij die beweert, dat het regt welks praestatie wordt gevorderd, uit het leenstelsel afkomstig is, moet dit bewijzen. — H. R. 17 Januarij 1868; v. d. H., B. R. XXXII, 1074, 130.

11458. Een deurwaarders verbaal van bevinding, is in regten geen bewijs aangaande den toestand, waarin de huurder het perceel verlaten heeft. — Regtb. Amsterdam 8 Julij 1861; N. R. B. XII, 36.

11459. Indien de huurder, tot ontruiming na geregtelijke opzegging gedagvaard, beweert, dat de huur met tijdsbepaling is aangegaan, zoo rust daarvan de bewijslast op hem, huurder. — Kantg. Amersfoort 21 Februarij 1860; N. R. B. XI, 59.

11460. Het bewijs der levering is overbodig en niet afdoende, wanneer de overeenkomst van koop en verkoop vast staat, daar deze een vordering tot betaling doet geboren worden. — Regtb. Amsterdam 2 Februarij 1860; N. R. B. X, 253.

11161. De eigendom van den ondergrond moet bewezen worden, indien er bovenveen is verkocht. — Regtb. Assen 31 October 1859; N. R. B. X, 501.

11462. Wanneer bewezen wordt, dat de testateur voor, omtrent, en na het maken van het testament, in bewusteloozen toestand heeft verkeerd, dan rust het bewijs van het lucidum intervallum op hem, die de geldigheid van het testament sustineert. — Regtb. Amsterdam 6 Junij 1860; N. R. B. X, 593.

11463. Het bewijs, dat men de hoedanigheid, waarin men als eischer optreedt, werkelijk bezit, behoeft niet reeds bij de dagvaarding geleverd te worden; het is voldoende, indien de eischer dat bewijs levert, zoodra het van hem, door de tegenspraak van den gedaagde, gevorderd wordt. — Regtb. Utrecht 3 Junij 1846; Regtz. V, 327.

11464. Indien tusschen dengene, te wiens behoeve een werk verrigt of een leverantie gedaan is, en den fabrikant of leverancier, geschil ontstaat omtrent de vraag, of het werk behoorlijk is verrigt, en de gelden wel zijn verdiend, is het niet de werkman of leverancier, die het bewijs van behoorlijk verrigt werk of gedane leverantie behoort te leveren, maar wel de tegenpartij, die de onbehoorlijkheid daarvan bewijzen moet. — Hof Holland 23 Junij 1841; N. R. XI, § 64, 283.

11465. Indien een koopman goederen, aan hem door een anderen koopman afgezonden, terugzendt, omdat zij hem niet voldeden en voorts de betaling daarvan weigert, op grond, dat hij de goederen onder voorwaarde van bezien had gekocht, stelt hij geen exceptie in, die hij bewijzen moet, doch rust de bewijslast op den afzender. — Hof N.-Brabant 14 December 14 December 1841; W. 272; N. R. XII, § 33, 109.

11466. Wel de verpligting tot bewijs en wettigheid van een bewijsmiddel kunnen in cassatie worden onderzocht, maar niet het voldoende of onvoldoende, volledige of onvolledige door den regter in het geleverd bewijs gevonden. — H. R. 24 Junij 1853; N. R. XLV, § 28, 130.

11467. Aan het oordeel van den regter is ge-

heel overgelaten, of het geleverd tegenbewijs inderdaad het bewijs heeft ontzenuwd; hij is niet verpligt in eenige opgave van redenen, omtrent zijn oordeel dienaangaande te treden. — H. R. 23 Nov. 1852; N. R. LXIII, § 38, 205; H. R. 18 Januarij 1853; N. R. XLIII, § 81, 400; H. R. 7 Febr. 1854; N. R. XLVII, § 2, 10; H. R. 18 November 1856; N. R. LIV, § 33, 136.

11468. Hij, die tot het bewijs van het voortdurend bezit eener zaak gedurende bepaalden tijd wil worden toegelaten, kan niet volstaan bloot het bewijs van dat bezit aan te bieden; hij behoort bepaalde feiten, die het bezit medebrengen, op te geven, welke voor ontkenning en tegenbewijs vatbaar zijn. — H. R. 3 Junij 1859; N. R. LXII, § 37, 187; v. d. H., B. R. XXIII, no. 742, 295.

11469. Als de regter oordeelt, dat het bewijs door een der partijen aangeboden, niet ter zake dienende en afdoende is, en alzoo het verzoek tot het leveren van dat bewijs wordt afgewezen, behoort hij evenwel acte te verleenen van het gedaan aanbod. — Hof N.-Brabant 7 Februarij 1843; R. B. V, 143; W. 413.

11470. Partijen zijn niet verpligt en de regter mag niet den last opleggen, om het bestaan van eenig regt of van eenig feit te bewijzen, indien zulks tusschen partijen niet in geschil is, of als zoodanig feit of regt, geen onderwerp van uitspraak kan uitmaken. — H. R. 14 Januarij 1841; W. 93, 95; v. d. H., B. R. II, no. 31; N. R. VIII, § 53; Regtb. Nijmegen 28 Junij 1842; R. B. IV, 749.

11471. De beslissing, dat uit de overgelegde stukken geen genoegzaam bewijs voor de ingestelde vordering voortspruit, is een feitelijke beslissing, die niet voor een voorziening in cassatie vatbaar is. — H. R. 23 Februarij 1844; W. 484; N. R. XVII, § 45, 192; v. d. H., B. V, no. 142, 187.

11472. Een gedaagde kan, bij gebreke van alle bewijs aan zijde des eischers, niet genoodzaakt worden zijne boeken over te leggen, of om rekening en verantwoording te doen. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Junij 1841; W. 385.

11473. Hij, die zich op de beperking eener erkende erfdienstbaarheid beroept, is verpligt die beperking te bewijzen. — Hof Gelderland 11 Julij 1851; W. 1278.

11474. Daadzaken door den eischer gesteld, mogen voor erkend worden gehouden, indien zij door den gedaagde niet uitdrukkelijk zijn ontkend. — Regtb. Assen 10 Junij 1851; W. 1252.

11475. De gedaagde die de onbevoegdheid van den regter ratione personae inroept, op grond, dat hij niet binnen het regtsgebied van den regter woont, moet zijn woonplaats buiten dat gebied bewijzen. — Regtb. Amsterdam 9 Maart 1849; W. 1031; R. B. XI, 148.

11476. Het bestaan van een plaatselijk gebruik moet bewezen worden door hem, die zich daarop beroept. — Regtb. Assen 29 Januarij 1849; N. R. B. II, 266; W. 1274.

11477. De bewering van een gedaagde, dat een derde zijn schuld aan den eischer heeft betaald, moet bewijzen, dat de betaling door dien derde gedaan, werkelijk heeft gestrekt tot voldoening der gevorderde schuld. — Regtb. Amsterdam 18 Maart 1847; W. 922.

11478. De ontzegging eener vordering, op grond van gebrek aan bewijs, stelt alleen daar een feitelijke beslissing, waarop in cassatie niet mag worden teruggekomen. — H. R. 26 Febr. 1847; W. 828; N. R. XXVI, § 79, 300; v. d. H., B. R. VIII, no. 249, 321.

11479. Dit art. legt niet aan den regter de verpligting op, om een verdedigingsmiddel, dat niet is aangewend, van ambtswege aan te vullen. — H. R. 3 Junij 1853; N. R. XLV, § 10, 54; v. d. H., B. R. XVII, no. 520, 46.

11479*a*. Een eischer is niet bevoegd, zich te bepalen bij een bereidverklaring om bewijs te leveren van een onregtmatige daad, indien de gedaagde het bewijs van het regt van eigendom vordert van het land, waarop de daad is gepleegd. Zijn vordering moet in dien stand als ongegrond worden afgewezen. — Regtb. 's Hertogenb. 22 Oct. 1851; W. 1649.

11479*b*. Het bewijs van een feit, waarop men zich niet beroept, kan niet worden opgelegd. — Hof N.-Holland 22 Maart 1858; W. 2023.

Art. 1903.

11480. Het berigt van deskundigen, ofschoon bij dit art. niet gerangschikt onder de bewijsmiddelen, mag evenwel bij de begrooting van schade, ten grondslag van 's regters beslissing strekken. — H. R. 6 October 1865; v. d. H., B. R. XXX, 10; W. 2736; H. R. 11 Februarij 1859; N. R. LXI, § 32, 164; v. d. H., B. R. XXIII, no. 727, 88; H. R. 11 Februarij 1859; v. d. H., B. R. XXIII, no. 727, 88; W. 2034.

11481. Dit art. is ten aanzien der bewijsmiddelen niet zoo limitatief, dat het in elk geval het beroep op de geschiedenis uitsluit. — H. R. 15 Januarij 1864; W. 2550; Corr. VI, 147; v. d. H., B. R. XXVIII, no. 937, 241; N. R. LXXVI, § 4, 38.

11482. Indien bij interlocutoir vonnis, aan den eischer op zijn vordering, en niettegenstaande de tegenspraak van den gedaagde, het bewijs is opgelegd der daadzaken, waarop hij zijn eisch heeft gegrond, en indien in dat vonnis door alle partijen is berust, is het voor den regter en voor de partijen in judicando zoodanig verbindend, dat het opgelegd bewijs geleverd zijnde, de eisch moet worden toegewezen. — Hof Z.-Holland 18 Januarij 1843; W. 382.

11483. Dit art. is niet geschonden, indien des regters uitspraak berust, ten deele op hetgeen tusschen partijen in confesso is, en ten deele op de voorlichting van deskundigen, na gehouden expertise. — H. R. 27 November 1846; Corr. XII, 20.

11484. De regter is bevoegd, om de soort van bewijs, dat geleverd moet worden te bepalen. — Regtb. 's Hertogenbosch 4 Januarij 1839; N. R. IV, § 18, 116.

11485. De zoogenaamde turbes zijn geen bewijsmiddel in regten. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1859; Mag. v. H. I, 42.

11486. Een eischer heeft geen voorafgaand vonnis noodig, om door alle bewijsmiddelen regtens, en spetiaal door schriftelijke bescheiden zijn eisch te staven, omdat hij hiertoe reeds uit kracht der wet is bevoegd, alleen wordt een vonnis vereischt voor het geval, dat dit bewijs door getuigen geleverd moet worden. — Regtb. Amersfoort 3 Junij 1850; W. 1131.

11487. Tegen den staat gelden alle middelen van bewijs, welke tegen bijzondere personen bij de wetgeving zijn geldig verklaard. — H. R. 8 December 1843; N. R. XVI, § 16, 72; v. d. H., B. R. V, no. 133, 99; W. 450, 463, 464; H. R. 21 Sept. 1844; W. 535; N. R. XVI, § 16; XVIII, § 50; v. d. H., B. R. VI, no. 155; R. in N. IV, 233.

Art. 1904.

11488. J. Menso. De probatione quae fit per instrumenta, cum publica, tum privata, eorumque exempla, ex codice legum civilium. — Traj. 1825.

11489. G. Schot. Generaliora quaedam de probatione per scripturam, imprimis de instrumentorum exemplis. — Gron. 1832.

11490. C. S. Wijnmalen. De probatione per scripturam. — L. B. 1834.

11491. C. T. van der Brugghen. De fide scrip-

turae tam publicae, quam privatae, in probanda obligatione. — Traj. 1836.

11492. C. F. Spiering. De instrumentis recognitis et confirmativis. — Traj. 1838.

11493. J. C. Bijleveld. De fide instrumentorum. — L. B. 1842.

11494. Mr. J. G. Kist. De verbindtenis door het geschrift. — Themis 2e, X, 273.

11495. Een schriftuur na het getuigenverhoor in het geding gebragt, hoewel onbetwist, van een der partijen uitgegaan, is niet bij magte de juridische waarde der door de enquête verkregen bewijzen te ontzenuwen. — Regtb. Amsterdam 7 Febr. 1870; W. 3259.

11496. Het gemis van schriftelijk bewijs ten aanzien van gemaakte veranderingen of bijvoegselen in een bestek van aanneming, kan niet worden aangevuld door een expertise. — H. R. 8 Febr. 1856; N. R. LII, § 27, 112; v. d. H., B. R. XX, no. 621, 197; W 1721.

11497. Indien de eerste regter in zijn vonnis, waarmede de hoogere regter zich vereenigt, zich heeft beroepen op een proces-verbaal, moet het er voor gehouden worden, zoolang het tegendeel niet wordt bewezen, dat het stuk door een der partijen op een wettige wijze in het geding is gebragt. — H. R. 16 Mei 1856; N. R. LIII, § 14, 63; v. d. H., B. R. XX, no. 635, 339; W. 1753.

11498. Acten van bekendheid mogen niet worden toegelaten als bewijsmiddel van erfregt; zij zijn bij art. 127 alleen bij uitzondering toegelaten, om het sluiten van huwelijken gemakkelijk te maken. — Hof N.-Holland 20 Maart 1851; W. 1245; H. R. 6 Februarij 1852; W. 1311; N. R. XLI, § 15, 66; v. d. H., B. R. XIV, no. 443, 67.

11499. Een acte van patent kan als bewijs strekken voor het bestaan eener vennootschap, vooral als zij met andere aanwijzingen overeenstemt. — Regtb. Amsterdam 13 December 1848; W. 991.

11500. Een memorie van aangifte voor het regt van successie door de erfgenamen beëedigd, is een schriftelijk bewijs. — Hof Gelderland 23 April 1851; W. 1253.

Art. 1905.

11501. H. W. van Marle. De titulo authentico. — Daventriae 1830.

11502. J. W. Keiser. Selecta ad locum codicis civilis de instrumento authentico. — Gron. 1823.

11503. H. W. Jordens. De titulo authentico. — Daventriae 1830.

11504. G. H. Buskes. Eenige aanteekeningen over notariële acten. — Utrecht 1869; beoord. door mr. A. Teixeira de Mattos. — Themis XXXI, no. 1; N. N. IX, 128.

11505. Een authentieke acte levert niet alleen een volledig bewijs op van hetgeen daarin vermeld staat, maar ook van hetgeen partijen daarbij te kennen geven, wanneer het te kennen gegeven in een dadelijk verband staat tot den inhoud der acte. — H. R. 9 November 1841; N. R. X, § 92, 381; v. d. H., B. R. III, no. 56, 1.

11506. Indien een proces-verbaal handelingen vermeldt, die afzonderlijk genomen, overeenkomsten zouden daarstellen, dan behoeft dat proces-verbaal, om als authentieke acte tusschen partijen bewijs te leveren, de onderteekening van die partijen, of wel hunne na voorlezing gedane verklaring van niet te kunnen schrijven. — Regtb. Amsterdam 25 September 1860; N. N. I, 355.

11507. De onderhandsche acte, aan een notaris in bewaring gegeven, en door hem aan de minuut eener voor hem als notaris verleden acte gehecht, wordt een deel van die minuut, zoodat zij door hem niet meer in originali mag worden afgegeven. — H. R. 12 Junij 1863; N. N. II, 290; N. R. LXXIV, § 32, 179; W. 2429.

11508. Eene buitenlandsche doopacte volgens de daar bestaande gebruiken, moet, ofschoon de onderteekening des vaders dragende, geacht worden eene authentieke verklaring van dien vader te behelzen; de bijvoeging daarin achter den naam des vaders, „burger van N." levert, indien de waarheid dier enunciatie niet pertinent ontkend wordt, en de onwaarheid niet wordt aangetoond, een bewijs op van dat burgerschap. — Regtb. Amsterdam 28 April 1852; N. R. B. II, 205.

11509. Een beschikking, behelzende de uitspraak van een faillissement, uitgegaan van het in Pruissen bevoegd openbaar gezag, en opgemaakt in den vorm door de wet aldaar gevorderd, moet gezegd worden te voldoen aan de vereischten in dit art. voor authentieke acten gesteld. — Regtb. Arnhem 7 Junij 1860; W. 2196.

11510. Onbekendheid met den persoon en de qualiteit van den onderteekenaar van oude staatsregtelijke acten, levert geen genoegzamen grond op, om de regtsgeldigheid dier acten te ontkennen. — Hof N.-Holland 4 December 1862; W. 2469.

11511. Een authentieke acte van borgtogt jegens den aanbesteder, voor den aannemer, sluit het bewijs niet uit, dat men jegens derden is mede-aannemer. — Hof N.-Holland 9 Mei 1844; Regtz. V, 361.

11512. Besluiten en rekeningen van markgenootschappen, opgemaakt onder vigeur der Fransche wetgeving mogen niet worden aangemerkt als authentieke acten, zoodat de bewijskracht geregeld bij art. 1905 Burg. Wetb., thans aan die acten niet mag worden toegekend. — H. R. 30 Junij 1854; v. d. H., B. R. XVIII, no. 579; 514; W. 1554; N. R. XLVIII, § 9, 42.

11513. Acten en bescheiden anterieur aan de invoering van het Burgerlijk Wetboek, van welke men zich als bewijsmiddelen bedient, mogen niet aan de voorschriften van dat wetboek wat hunne bewijskracht aangaat, getoetst worden. — H. R. 3 Junij 1853; N. R. XLV, § 10, 53; v. d. H., B. R. XVII, no. 520, 46.

11514. Een buitenlandsch vonnis, kan niet anders dan tot bewijs van daadzaken verstrekken, doch zonder te kunnen worden aangemerkt als verbindende regterlijke uitspraak hier te lande. — H. R. 7 April 1854; N. R. XLVII, § 43, 191; v. d. H., B. R. XVIII, no. 564, 304; W. 1529.

11515. Buitenlandsche authentieke en publieke acten, door bevoegde ambtenaren in het buitenland met inachtneming der aldaar voorgeschreven vormen opgemaakt, moeten ook hier te lande voor de bewijskracht, als authentieke en publieke acten aangemerkt worden. De legalisatie behoort niet tot het wezen van zoodanige acten, zij strekt alleen tot bewijs van de echtheid der handteekening, en van de qualiteit van den ambtenaar; bij gemis van legalisatie kan dat bewijs ook door de gewone instructie geleverd worden. — H. R. 1 April 1856; N. R. LII, § 57, 259; W. 1860; H. R. 22 Junij 1849; N. R. XXXIII, § 12, 48; v. d. H., B. R. X, no. 347, 438; W. 1033.

11516. Notulen eener vergadering kunnen niet als authentieke acten of als onderhandsche geschriften gelden, als hij tegen wien ze ingeroepen worden, ze niet heeft onderteekend. — Regtb. Leiden 2 September 1851; W. 1275; anders regtb. Amsterdam 3 October 1849; W. 1066; R. B. XI, 520.

11517. De bepalingen van het Wetb. v. Strafv. omtrent de bewijskracht van processen-verbaal tegen derden, kunnen in een burgerlijk geding niet worden ingeroepen. — Regtb. Amsterdam 3 Maart 1847; W. 836; R. B. IX, 651.

11518. Indien een acte van boedelbeschrijving niet wordt bestreden, kan zij tot bewijs strekken voor de betrekkingen der partijen, en worden ingeroepen tegen hem op wiens verzoek zij is opgemaakt. — Regtb. Gorinchem 21 Mei 1842; W. 306.

11519. Een relaas van een door een deurwaarder gedane vraag en van het daarop bekomen antwoord, kan in regten niet als bewijsmiddel worden aangenomen, wanneer de deurwaarder niet tot het afnemen van antwoorden en verklaringen bevoegd is. — Hof Drenthe 26 Januarij 1861; W. 2470.

11520. Een der hoofdvereischten om het authentiek bestanddeel eener acte daar te stellen, bestaat daarin, dat zij ten overstaan of door een openbaren ambtenaar is verleden. — H. R. 26 Mei 1840; N. R. IV, § 54; 328.

11521. Door dit art. en art. 1 der wet op het notarisambt, wordt de mogelijkheid eener vergissing, bij het opmaken der acte, niet uitgesloten, welke bewezen zijnde den notaris tot schadevergoeding aan partijen verpligt. — H. R. 13 Maart 1857; W. 1837; N. R. LV, 207; v. d. H., B. R. XXI, no. 658, 182; Tijds. v. R. XI, 211.

11522. Een acte van een openbaar ambtenaar is niet authentiek, tenzij het onderwerp der acte, binnen den bijzonderen kring van zijn ambt gelegen zij, en de ambtenaar de bevoegdheid en roeping heeft, om zekere feiten ambtelijk te constateren. — Regtb. Alkmaar 9 April 1868; W. 3110.

11523. Een procesverbaal van Burgemeester en Wethouders, waarbij zij verklaren hun toebehoorende tienden te verkoopen, is een acte door hen opgemaakt in den kring hunner bevoegdheid, en bepaald als een authentieke acte te beschouwen. — Regtb. Gorinchem 4 October 1851; W. 1778.

11524. Een schriftelijke verklaring van een gemeente-ontvanger, welke geen afschrift of uittreksel is uit eenige acte, levert geen bewijs in regten op. — Regtb. Amersfoort 1 Febr. 1855; W. 1628.

11525. Een decreet of vonnis van een buitenlandsche regtbank, heeft het vereischte eener authentieke acte bij art. 1905 Burg. Wetb. voorgeschreven. — Hof Holland 13 Februarij 1839; H. R. 30 Mei 1839; Regtz. V, 337.

11526. Een lijst of legger der grondeigenaren van een dijk, aangehouden door een polderbestuur, levert bewijskracht op, ten aanzien der dijkpligtigheid van de daarop voorkomende personen. — Regtb. Gorinchem 13 September 1845; Regtz. V, 351.

11527. Een procesverbaal van ingijzeling door een deurwaarder opgemaakt, is een authentieke acte. — Regtb. Rotterdam 11 Maart 1859; N. R. B. X, 379.

11527*a*. De arrondissements-regtbanken zijn niet bekleed met de magt, om authentieke acten onder de bestaande wetgeving, of die, welke onder het gebied eener vroegere of vreemde wetgeving zijn verleden, van een uitvoerbaarverklaring te voorzien, indien zij daarvan verstoken zijn. — Regtb. Gorinchem 16 Mei 1846; W. 1043.

11527*b*. Notariële acten in Nederlandsch Indië verleden, zijn in Nederland executoir. — Hof Z.-Holland 21 December 1853; W. 1500.

11528. Een arbitrale uitspraak levert ten aanzien van hare dagteekening, tusschen de litigerende partijen, zoolang bewijs op, dat die door hen niet dan ter zake van valschheid, kan worden betwist. — Regtb. Utrecht 20 Julij 1857; W. 1945.

11529. Een door openbare ambtenaren gemaakte acte, waarbij de copij van een stuk vermeld wordt, bewijst wel het bestaan van de copij, maar niet van het stuk zelf. — Hof N.-Holland 12 Mei 1859; W. 2183.

Art. 1906.

11530. S. M. A. du Mosch. Over de onderteekening der notariële acten door comparanten. — Utrecht 1862.

11531. Een buitenlandsche acte zonder legalisatie door de Nederlandsche overheid, kan niet als een authentieke acte worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 27 Julij 1852; N. R. B. II, 618.

Art. 1907.

11532. Mr. S. Tjaden Busmann. Laat een notariële acte tegenbewijs toe, of liever kan de decisoire eed gedefereerd worden tot tegenbewijs van hetgeen in een zoodanige acte staat vermeld? — N. R. Bijdr. X, 236.

11533. Indien iemand bij authentieke acte heeft erkend zekere som te hebben genoten, en tot teruggave wordt aangesproken, is hij dan, indien voor het overige de zaak voor getuigenbewijs vatbaar is, ontvankelijk tot het bewijs, en spetiaal tot het bewijs door getuigen, dat hij minder heeft genoten dan in de acte staat uitgedrukt, ook dan, wanneer hij bij de acte heeft afstand gedaan van de exceptio non numeratae pecuniae? — Vragen v. N. R. I, no. 11, 77.

11534. Een procesverbaal van verkoop van roerende goederen, krachtens de wet van 22 Pluviôse, jaar VII opgemaakt, is wel een authentieke acte, maar zijn bewijskracht is beperkt tot datgene, wat het naar den eisch en de bedoeling der wet bestemd is te constateren. Zoodanig procesverbaal levert alzoo geen bewijs op van de verbindtenis des koopers, en kan als door dezen niet onderteekend, zelfs niet als onderhandsch geschrift, bewijs tegen hem opleveren. — Kantg. Nijkerk 31 Maart 1868; N. R. B. XVIII, 558.

11535. De verklaring van deelgenooten in een acte van scheiding, „dat zij erkennen de hun aanbedeelde gelden ontvangen te hebben, waarvoor quitantie," strekt wel ten bewijze, dat de deelgenooten zich onderling hebben gedechargeerd, niet dat werkelijk geld ontvangen is. De notaris voor wien de acte verleden is, kan zich dus, ten eigen behoeve, op die verklaring niet beroepen. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Junij 1869; N. R. B. XXI, 328.

11536. Een uitspraak van scheidslieden geen authentieke, maar een onderhandsche acte. De litigerende partijen zijn ten aanzien van de arbitrale uitspraak geen derden. Die uitspraak moet alzoo geacht worden binnen den bepaalden termijn te zijn geweest, ook wanneer de registratie na dien termijn heeft plaats gehad. — Regtb. Utrecht 20 Julij 1857; N. R. B. X, 138.

11537. Bij het bestaan van eene notariële acte van verkoop van een schip, kan een derde niet in die acte vermeld, niet worden toegelaten in zijne bewering, dat die handeling fictief is, en dat hij derde, de eigenlijke verkooper was, zoo hij niet aantoont, het bestaan der acte en der overschrijving. — Regtb. Winschoten 22 Januarij 1851; N. R. B. II, 13.

11538. Artt. 1907 en 1908 bevatten geen bepaling omtrent de bewijskracht van authentieke acten tegenover derden. De rekening van een gemeente-ontvanger, als opgemaakt door een openbaren ambtenaar als zoodanig, en betreffende de in zijne openbare betrekking gedane verrigtingen, is als een authentieke acte te beschouwen. Bij gemis van overlegging van quitantiën van den gemeente-ontvanger, of eenig ander regtstreeks bewijs der door hem beweerde overstortingen in de kas van den gemeente-ontvanger, kan als bewijs daarvoor niet worden aangenomen de vermelding voor ontvangst op de rekening van den gemeente-ontvanger. — H. R. 17 Maart 1871; W. 3312.

11539. Een authentiek stuk levert alleen tus-

schen hen, die daarin als partijen voorkomen en hunne erfgenamen of regtverkregen hebbende, volledig bewijs van hetgeen daarin vermeld staat. — Regtb. Gorinchem 12 November 1861; W. 2408.

11540. De onderhandsche acte waarbij borgtogt is gesteld voor hetgeen de debiteur, volgens een authentieke (hypothecaire) acte verschuldigd is, levert bij strijd omtrent den persoon van den crediteur in die beide acten, tusschen den in de acte van borgtogt aangewezen crediteur en den borg bewijs op boven de authentieke acte. — Hof N.-Holland 15 October 1868; W. 3074.

11540*a*. Indien bij een uitspraak tengevolge van het gehouden onderzoek als bewezen, is aangenomen, dat in strijd met den inhoud eener acte, vóór hare voorlezing in tegenwoordigheid der getuigen, er geen zakelijke opgave heeft plaats gehad, de acte dientengevolge nietig en van onwaarde is verklaard en de teruggave van de geconsigneerde boete is bevolen, is er uitspraak gedaan op een beweerde valschheid. — H. R. 9 Maart 1855; N. R. XLIX, § 58, 265; v. d. H., B. R. XIX, no. 588, 87; W. 1634.

11540*b*. Het bepaalde bij art. 1907 wordt beperkt door de wetsbepalingen, ter zake van valschheid. — H. R. 9 Maart 1855; v. d. H., B. R. XIX, no. 589*, 388.

Art. 1908.

11541. Eene notariële acte van koop en verkoop vermeldende, dat partijen verklaard hebben, dat de verkochte goederen vroeger aan den kooper geleverd waren, bewijst wel, dat die verklaring is afgelegd, doch niet, dat die levering heeft plaats gehad. — Regtb. Maastricht 29 Januarij 1852; W. 1335.

11542. De te kennengeving in de introductive dagvaarding en verdere exploiten, dat de tegenpartij is koopvrouw, levert geen bewijs op dier qualiteit. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1852; W. 1351.

11543. Kadastrale uittreksels kunnen geen eigendomsregten staven, omdat het kadaster alleen ten doel heeft de gelijkmatige verdeeling der grondbelasting. — Regtb. Gorinchem 12 November 1861; W. 2408; Tijds. v. R. XVIII, 99, no. 27; Regtb. Winschoten 22 October 1856; P. W. 3274.

11544. De acte waarin iemand voor een derde optreedt, kan geen bewijs opleveren, dat werkelijk die derde tot het aangaan der verbindtenis is gemagtigd. — Hof N.-Brabant 1 Junij 1841, N. R. IX, § 24.

11545. Een authentieke acte levert een volledig bewijs op van hetgeen partijen daarin hebben verklaard, indien die verklaring in verband staat met den inhoud der acte. — H. R. 9 November 1841; R. in N. III, 169; W. 251; N. R. X, § 92, 381; v. d. H., B. R. III, no. 561.

Art. 1909.

11546. P. C. A. M. van Weel. Eenige aanteekeningen over schriftelijk bewijs, naar aanleiding van art. 1909 Burg. Wetb. — Leyden 1863.

11547. Een aanbod om de valschheid van een authentieke acte te bewijzen door getuigen, kan niet worden toegelaten bij ontstentenis van de acte van consignatie en andere bij de wet voorgeschreven vormen. — Regtb. 's Hertogenbosch 18 October 1867; N. R. B. XVIII, 521.

11548. De uitvoering eener authentieke acte kan niet worden geschorst op de bloote ontkenning van daadzaken, daarin vermeld, of op een betichting van valschheid van den inhoud dier acte, zonder opgaaf der daadzaken, omstandigheden en bewijsmiddelen, waardoor de valschheid bewezen wordt. Een verbaal van getuigenverhoor, inhoudende het overblijfsel der herinnering van menschen, omtrent iets hetgeen vele jaren geleden heeft plaats gehad, in strijd met een authentieke acte op het oogenblik der handeling zelve opgemaakt, heeft geen kracht van een overwegend tegenbewijs. — Hof Friesland 20 November 1841; Regtz. V, 362.

11549. Het betichten van valschheid eener authentieke acte komt slechts dan te pas, indien een der partijen de authenticiteit toestemt, en niet ontkent aan den notaris te hebben opgegeven wat deze in de acte heeft vermeld, doch beweert dat er bedrog en misleiding in de overeenkomst heeft plaats gehad, kunnen er termen bestaan om haar tot getuigenbewijs toe te laten, dat een in de acte vermeld feit niet met de waarheid overeenkomt, indien er begin van bewijs bij geschrift aanwezig is. — Regtb. Groningen 28 Junij 1850; N. R. XLVII, § 96, 451.

11550. Indien een authentieke acte wordt betwist wegens dwaling of bedrog, behoeft de acte niet van valschheid te worden beticht, omdat de geloofwaardigheid van den ambtenaar ongeschonden blijft. — Regtb. Tiel 1 April 1842; W. 446.

11550*a*. Uit art. 1909 Burg. Wetb. mag worden afgeleid, dat de daarin bedoelde bepalingen van het Wetb. van Burg. Regtsv. in het algemeen alle soort van valschheid betreffen. — H. R. 9 Maart 1855; v. d. H. B. R. XIX, no. 588, 87; W. 1634; N. R. XLIX, § 58, 265.

Art. 1910.

11551. De bepaling van art. 40 der wet van 22 Frimaire, jaarg. VII, dat de daar vermelde onderhandsche renversalen of contre-lettres nietig zijn, is vervallen door art. 1910 Burg. Wetb. — Jur. Corr. III, 313.

11552. Nadere overeenkomsten, aangegaan bij afzonderlijke acte, in strijd met de oorspronkelijke, kunnen wel niet tegen derden werken, zij kunnen evenwel door derden aan de contractanten worden tegengeworpen. — Regtb. Utrecht 28 April 1841; W. 244.

Art. 1911.

11553. C. D. Beels. De scriptura privata. — L. B. 1825.

11554. A. van der Does de Bije. Over overeenkomsten gesloten door middel van brieven, boden, openbare aankondigingen of telegrammen. — Leyden 1859; beoord. door mr. Dav. H. Levyssohn Norman, Themis 2e, VIII, 158.

11555. De onderteekening van memoriën van aangifte is geen vereischte, een kruismerk gesteld door een aangever die zijn naam niet zetten kan, is geen vereischte. — Jur. Corr. IV, 26.

11556. Leveren de brieven van een koopman bewijs voor hem die ze heeft geschreven? — Ja. — Regtsg. Adv. III, 140.

11557. Een onderhandsch stuk, waarvan de naamteekening ten deele met een vlek of met lak bedekt, en ten deele zigtbaar is, kan niet geacht worden alle onderteekening te missen. — Hof Gelderland 5 September 1861; N. R. B. XII, 288; W. 2318.

11558. Een onderhandsche inventaris na voltrekking van het huwelijk door de beide echtgenooten opgemaakt en onderteekend, is een bescheid in den zin van art. 1415 Cod. Nap., waarvan zich de vrouw of hare erfgenamen bij ontbinding der gemeenschap, als bewijs kunnen bedienen, om aan te toonen waarin de door haar ten huwelijk aangebragte roerende goederen hebben bestaan. — Hof Zeeland 20 September 1859; N. R. B. XI, 32.

11559. Een onderteekende aanteekening, hou-

dende melding eener gedane betaling, door den schuldeischer gesteld op een rekening die onder handen van den schuldenaar is, kan worden aangemerkt als onderhandsch geschrift en kan als zoodanig een begin van bewijs opleveren. — Regtb. Brielle 18 November 1842; Regtz. V, 368.

11560. Leenbankbriefjes zijn onderhandsche geschriften. — Hof Zeeland 2 Mei 1854; N. R. B. IV, 339.

11561. Het stellen van een kruisje of ander merk onder een onderhandsch geschrift, kan niet voor naamteekening gelden of daarmede worden gelijk gesteld, al wordt zelfs het stellen daarvan door de medeteekening van twee andere personen bevestigd; de formaliteit van registratie of overschrijving, zoo die aan zoodanig stuk gegeven is, kan daaraan geen meerdere kracht bijzetten. — H. R. 26 Mei 1846; N. R. XXIV, § 42, 183; W. 731; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 66, 389; Regtb. Utrecht 19 Mei 1847; W. 872; Hof Z.-Holland 13 December 1855; W. 1720; Hof Z.-Holland 27 Junij 1849; W. 1045; Regtb. Assen 27 Junij 1864; N. N. III, 399.

Art. 1912.

11562. Indien bij een notaris wordt gedeponeerd een onderhandsche acte met verklaring in de acte van depôt, dat naar aanleiding van art. 1912 Burg. Wetb., wederzijdsche partijen die acte erkennen en daaraan de bewijskracht een authentieke acte toekennen, is deswege een afzonderlijke registratieregt verschuldigd, omdat de erkenning niet van zelve volgt uit de bewaargeving. — M. F. 29 Maart 1856, no. 30; P. W. bl. 9.

11562*a*. Een voor voldaan geteekende quitantie of factuur, waarin vermeld wordt „voor à contant verkocht en geleverd," bewijst in handen van hem, die den koop beweert, wel tegenover den onderteekenaar, dat verkocht en betaald is; maar zij bewijst niet noodwendig ten behoeve van dien onderteekenaar dat de levering geschied is. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1860; Mag. v. H. II, 67.

11562*b*. De regter mag aan een erkende acte geen anderen zin hechten, dan de duidelijke bewoordingen van dat stuk medebrengen, noch aan de mogelijke bedoelingen, door een der partijen beweerd, maar door de andere ontkend, eenige waarde hechten, zoo de geheele zamenhang dier acte, daartoe geen aanleiding geeft. — Kantg. Alphen 12 September 1855; W. 1755.

11563. Ook een derde kan zich op een onderhandsch contract van brandverzekering tegen den onderteekenaar beroepen. — Arbitrale uitspraak Amsterdam 11 Augustus 1851; W. 1357.

11564. Het feitelijk bezit eener quitantie, dechargeert niet, dan voor zoover haar inhoud overeenkomstig de waarheid is. — Regtb. Amsterdam 18 Januarij 1858; W. 1989.

11565. Wanneer een brief in het geding is gebragt, die op zichzelf alleen het bewijs tusschen den schrijver en den eischer zou opleveren en door den gemagtigde van den eischer is geschreven, kan, wanneer de eischer dien in het geding brengt, niet gezegd worden vreemd aan den eischer te zijn. — H. R. 23 Januarij 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 192; W. 2350; N. R. LXX, § 14, 100.

11566. De bepalingen van artt. 1912 en 1913 Burg. Wetb., kunnen niet in aanmerking komen wanneer in een geding een onderhandsch geschrift wordt overgelegd, niet afkomstig van de partij tegen wie men zich daarvan bedient, of van dengene van wien hij zijne regten ontleent. — H. R. 30 Mei 1839; N. R. II, § 27, 157; Regtz. V, 337; v. d. H., B. R. I, no. 6, 4; W. 31.

11567. In een onderzoek naar de echtheid eener handteekening, kan alleen worden getreden als deze wordt ontkend. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 Maart 1851; N. R. B. XI, 602.

11568. Een onderhandsch stuk, inhoudende erkentenis van ontvangst eener geldsom, kan niet gelden als begin van bewijs voor het positum des eischers, dat de gedaagde die gelden ter leen zou hebben ontvangen. — Regtb. Groningen 11 Febr. 1859; N. R. B. X, 277.

11569. Onderhandsche acten alleen met de voorletters der namen onderteekend, zijn in regten niet voldoende, en kunnen ook geen aanleiding geven om door een getuigenbewijs het ontbrekende aan te vullen. — Hof Gelderland 12 November 1845; N. R. XXVII, § 54, 253.

11570. Bewijskracht van de correspondentie tusschen den fabrikant en zijn agent tegenover derden, ten opzigte van de identiteit en het bezit der goederen. — Hof N.-Holland 30 Junij 1859; Mag. v. H. I, 148.

11571. Onderhandsche stukken van oude dagteekening kunnen als bewijs aangenomen worden, ook dan als de echtheid der handteekeningen niet bewezen, en door de tegenpartij niet erkend is, indien het niet geldt het bewijs der overeenkomst zelve, doch slechts van zaken, welke daarin bloot te kennen gegeven worden, en uit de archaeologische en kritische kenmerken, waaraan in den regel de echtheid van oude stukken getoetst wordt, blijkt, dat zij werkelijk uit oude tijden afkomstig zijn. — Regtb. Amersfoort 22 October 1856; N. R. B. VII, 359.

11572. De eigendom van onroerend goed kan bewezen worden door overlegging eener onderhandsche koopacte, door den verkooper slechts met een kruisje geteekend, en in de registers overgeschreven, zoo die verkooper later bij notariële acte die onderteekening heeft erkend. — Regtb. Assen 29 Junij 1855; N. R. B. V, 578; N. R. XLV, § 87, 452.

11573. Indien een handteekening niet stellig wordt ontkend, moet zij voor erkend worden gehouden. — Regtb. Amsterdam 5 Febr. 1841; W. 171.

11574. Tegen een onvoorwaardelijke verbindtenis in een erkend onderhandsch geschrift vervat, wordt het beweren, dat er eenige voorwaarden mondeling zouden zijn gemaakt, niet toegelaten. — Regtb. Amsterdam 14 Februarij 1845; R. B. VII, 563.

11575. Onderhandsche, door den eischer in het geding gebragte stukken, waarvan de gedaagde heeft verklaard het geschrift of de onderteekening niet te erkennen, kunnen evenwel bij den regter geloof verdienen, indien zij een oude dagteekening voeren, en naar hunnen inhoud en de wijze van schrift te oordeelen, alle teekenen van echtheid dragen. — Regtb. Assen 25 Maart 1845; W. 596.

11576. Een onderhandsch geschrift moet de onderteekening van hem die zich verbindt inhouden; er is geen onderteekening aanwezig, indien alleen de naam des schrijvers in de acte vermeld wordt, omdat onderteekenen, is het plaatsen van de handteekening onder de acte. — Regtb. Dordrecht 30 October 1854; W. 1641.

Art. 1913.

11577. Mr. A. Oudeman. Moet er verwijzing volgens art. 100 Wetb. v. Burg. Regtsv. geschieden, wanneer een partij verklaart hare handteekening niet te erkennen of te ontkennen? — Opm. en Med. VI, 292.

11578. Mr. G. B. Emants. De verwijzing door den kantonregter uit te spreken, wanneer een gedaagde verklaart het onderhandsch geschrift of een handteekening niet te erkennen of te ontkennen. — Themis XII, 410.

11579. Mr. A. Oudeman. Moet een geschrift of een handteekening voor erkend worden gehouden, wanneer een partij die niet ontkent, maar verklaart die niet te erkennen, noch te ontkennen? — Opm. en Med. VII, 239.

11580. Een handteekening moet voor erkend worden gehouden, zoolang zij niet stellig wordt ontkend. De erkentenis van handteekening sluit in zich, de erkentenis van het stuk waarop die handteekening staat, tot bewijs van het tegendeel. Dat tegendeel stelt intellectuële valschheid daar, welke bewezen moet worden door hem, die zulks beweert. — Regtb. Amsterdam 5 Februarij 1841; Regtz. V, 375; W. 171.

11581. Een door derden niet erkend handschrift, om buiten het geding gesteld te worden, behoeft niet door de deskundigen positief als valsch verklaard te worden; het is voldoende dat de echtheid niet blijkt. — Hof N.-Holland 6 Maart 1845; H. R. 13 Februarij 1846; Regtz. V, 376.

11582. Ten aanzien van een onderhandsch geschrift, waarvan de echtheid der daaronder gestelde handteekening niet is gebleken, moet de regter alleen bewijskracht aan het stuk ontzeggen. De wet veroorlooft niet, om de onechtheid te verklaren, of de doorhaling van de onderteekening te bevelen. — Regtb. Assen 19 November 1855; N. R. LVI, § 92, 430; R. B. VII, 43.

11583. De erkentenis van handteekening, door iemand ter gelegenheid van zijn verhoor als getuige voor den regter afgelegd, kan niet door een derde, die geen partij in de zaak is geweest, als bewijs tegen eerstgenoemde worden ingeroepen. — Hof N.-Brabant 13 Januarij 1846; N. R. XXVII, § 53.

11584. Indien de gedaagde verklaart een stuk niet te kunnen erkennen of ontkennen, en de eischer niet heeft gevorderd tot het bewijs der echtheid van het stuk en der handteekening te worden toegelaten, kan op zoodanig stuk geen regt worden gedaan. — Regtb. Utrecht 28 Februarij 1844; W. 531.

11585. Indien iemand uit kracht van een onderhandsch geschrift een vordering instelt, doch daarbij niet vordert de erkenning of ontkenning van dat stuk, terwijl de gedaagde het stuk niet ontkent, kan het door den regter worden gehouden als te zijn erkend en daarop worden regt gedaan. — Regtb. Utrecht 9 Februarij 1844; W. 485.

11586. Indien een vordering berust op een onderhandsch geschrift en de gedaagde niet is opgeroepen om zijne handteekening te erkennen of te ontkennen, kan de regter bij verstek regt doende, niet de voorloopige ten uitvoerlegging van het vonnis bevelen. — Kantg. Appingedam 3 Februarij 1855; W. 1631; Regtb. Appingedam 18 Januarij 1855; W. 1630.

11587. Een actie tot erkenning of ontkenning van handteekening, kan alleen worden ingesteld tegen hem van wien het onderhandsche stuk afkomstig is, of tegen zijne erfgenamen, of regtverkrijgenden. — H. R. 30 Mei 1839; N. R. II, § 27; R. in N. II, 396; v. d. H., B. R. I, no. 6, 4.

11588. Een lastgever, kan volstaan met het handschrift of de onderteekening van zijnen lasthebber niet te erkennen; een lastgever moet gerangschikt worden onder de regtverkrijgenden. — Regtb. Amsterdam 2 December 1845; R. B. VIII, 331; N. R. XXXV, § 101; Regtz. V, 373, 430.

11589. De algemeene verpligting ten aanzien van schriftelijk bewijs in dit art. vastgesteld, om eigenschrift en handteekening stellig te ontkennen of te erkennen, is ook toepasselijk op de bescheiden bedoeld in art. 184 Burg. Regt. — Regtb. 's Gravenhage 4 December 1860; W. 2336.

11590. De handteekening aan den gedaagde toegeschreven, moet bij weigering, om zich daaromtrent te verklaren, worden gehouden voor erkend. — Kantg. 's Gravenhage 16 October 1868; W. 3055.

11591. De handteekening van den verkooper, onder eene onderhandsche acte met behulp van een ander gezet, bij de omstandigheid, dat hij niet kan schrijven, noch zijne hand teekenen blijkens vroegere verklaring in authentieke acten afgelegd, kan niet als echt worden beschouwd. — Hof Overijssel 12 Januarij 1857; W. 1895; Regtb. Zwolle 16 April 1857; P. W. 2903.

11592. Bij gebreke van stellige erkentenis of ontkenning der handteekening, kan die handteekening voor erkend worden gehouden. — Kantg. no. 2, Amsterdam 4 Junij 1868; N. R. B. XIX, 267.

11593. Een geschrift door de erfgenamen erkend, als zijnde van de hand des erflaters, waaraan echter dag- en handteekening ontbreken, geldt, tegenover een authentieke acte, noch als contrelettre, noch als begin van schriftelijk bewijs. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1853; W. 1414.

Art. 1914.

11594. De regter mag niet ambtshalve een onderzoek bevelen over de echtheid van een geschrift, door een der partijen overgelegd, doch door de wederpartij betwist. — Hof Limburg 15 April 1844; Regtz. V, 381.

11595. Bij het onderzoek naar de echtheid eener handteekening van onderhandsch geschrift, is de regter niet verpligt een getuigenbewijs te bevelen, indien daartoe wel door den eischer in het algemeen is geconcludeerd, zonder bepaalde opgave van feiten, waarmede hij de echtheid der handteekening zou verlangen te bewijzen. — H. R. 21 Maart 1850; W. 1111.

11596. Indien iemand zijne handteekening erkent, maar den inhoud van het stuk, waaronder die handteekening staat, ontkent, moet hij deze valschheid bewijzen. — Regtb. Amsterdam 5 Februarij 1841; W. 171.

11596a. Indien de kantonregter partijen verwijst naar de arrondissements-regtbank, omdat de gedaagde zijne handteekening ontkent, moeten de kosten worden gereserveerd totdat door den bevoegden regter omtrent de echtheid der handteekening uitspraak zal zijn gedaan. — Regtb. Assen 27 Junij 1855; W. 1626.

Art. 1915.

11597. J. Koning de Raadt. Ad art. 1326 codicis civilis. — Gron. 1824.

11598. L. C. Hora Siccama. Animadversiones ad art. 1325 Cod. Civ. Gall. — Traj. 1836.

11599. A. Z. Hanlo. De nominum obligatione. — Amst. 1825.

11600. Mr. A. de Pinto. Kan van den houder eener schuldbekentenis vóór dat de betalingstermijn verstreken is, door de erfgenamen van den onderteekenaar gevorderd worden exhibitie van titels? Neen. — Kan zoodanige actie, indien zij al op zich zelve bestaanbaar is, worden ingesteld door sommige der erfgenamen? — Neen. — Is de hoedanigheid van schipper bij den onderteekenaar op zich zelve voldoende om de toepasselijkheid van art. 1915 Burg. Wetb. uit te sluiten? — Neen. — Adv. no. 4.

11601. Notaris R. Is de praeventive bepaling van art. 1915 Burg. Wetb., ten opzigte van eenzijdige of onderhandsche schuldbekentenissen doeltreffend of niet? — N. N. V, 77.

11602. Is art. 1915 toepasselijk bij orderbriefjes door een niet handeldrijvend persoon onderteekend? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 136; H. R. 16 Maart 1856; W. 1628.

11603. Deze bepalingen zijn niet toepasselijk op

eene autorisatie door iemand afgegeven, om zijne affaire te verkoopen, waarin hij erkent aan zijn lasthebber en borg de som, waarvoor deze is borg gebleven, aan zeker aangewezen derden persoon schuldig te zijn; zoodanig stuk levert in handen van den borg, genoegzaam bewijs op, van diens regt, nadat hij de bedoelde geborgde som betaald heeft. — Regtb. Amsterdam 25 Februarij 1852; W. 1328.

11604. De onderhandsche acte van borgtogt behoeft niet geheel geschreven te zijn door den borg, of een goedkeuring aldus der som te bevatten. Art. 1915 is niet van toepassing op de acte van borgtogt voor handelsschuld. — Regtb. Amsterdam 18 Januarij 1867; Mag. v. H. IX, 73.

11605. De door den onderteekenaar eener schuldbekentenis, in letters geschreven en goedgekeurde som, tot het bedrag in de schuldbekentenis vermeld, toont niet aan, dat hij zich solidair voor die som verbindt. — Regtb. Amersfoort 1861; N. R. B. XIII, 189.

11606. Het schrijven van een schuldbekentenis boven een handteekening, alleen verkregen ten einde met den juisten naam des teekenaars bekend te worden en diens adres te erlangen, stelt niet daar „abus de blanc seing," maar valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof Gelderland 11 September 1862; N. R. B. XIII, 769.

11607. Brieven aan derden geschreven kunnen als begin van bewijs gelden. — Hof N.-Holland 9 Mei 1844; Regtz. V, 361.

11608. Het voorschrift van art. 1915 Burg. Wetb., dat alle eenzijdige onderhandsche schuldverbindtenissen eigenhandig moeten geschreven zijn door, of ten minste moeten voorzien zijn van een eigenhandige goedkeuring van den onderteekenaar, is ook toepasselijk op onderhandsche acten van borgtogt. Mitsdien is een acte van borgtogt voor den accijns op den turf niet geldig, indien zij niet door den borg zelven is geschreven, of de goedkeuring niet eigenhandig door hem is gesteld. — Hof Utrecht 26 Junij 1843; Regtz. V, 383; R. B. V, 641.

11609. De vereischten voor onderhandsche eenzijdige schuldbekentenissen bij art 1915 Burg. Wetb. gevorderd, zijn niet van toepassing op een overeenkomst van borgtogt, indien de hoofdverbindtenis een handelschuld betreft. — Regtb. Arnhem 10 September 1841; Regtz. V, 383; R. B. IV, 430.

11610. Art. 1915 Burg. Wetb. slaat alleen op een eenzijdige verbindtenis, waarbij de eene partij bekent iets schuldig te zijn aan de andere. — Regtb. Winschoten 31 Maart 1858; Hof Groningen 22 Maart 1859; N. R. B. IX, 417.

11611. Dit art. is in den regel ook van toepassing op borgtogten. Die regel lijdt echter uitzondering, indien de borgtogt is gesteld voor een onbepaalde geldsom. — Regtb. Amersfoort 6 April 1853; W. 1480.

11612. Het staat aan den regter om naar mate van omstandigheden te beslissen, of een stuk al dan niet als een begin van schriftelijk bewijs zal worden aangenomen. — Regtb. Appingedam 24 Januarij 1850; W. 1104.

11613. Dit art. is ook van toepassing op acceptatiën aantoonder afgegeven. — Regtb. Utrecht 29 October 1841; W. 252.

Art. 1917.

11614. Mr. J. A. Molster. Een opmerking over art. 1917 Burg. Wetb. — Jur. Corr. I, 277.

11615. Hebben onderhandsche acten, buitenlands geregistreerd, ten opzigte van Nederlanders een zekere dagteekening krachtens die registratie? — Jur. Vraagal II, 93.

11616. Geeft de legalisatie der handteekening onder een onderhandsche acte geplaatst, aan die acte een zekere dagteekening tegen derden? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 138; H. R. 7 Januarij 1853; W. 1400.

11617. Zijn, een door een rijkstelegrafist der plaats van afzending afgegeven reçu van een telegram, en een door een rijkstelegrafist der plaats van aankomst afgegeven afschrift van een telegram, acten door openbare ambtenaren opgemaakt, hoedanige bedoeld worden in art. 1917 Burg. Wetb., zoodat door de vermelding in die geschriften, het telegram geacht moet worden een zekere dagteekening te hebben? — Ja. — Regtsg. Adv. VIII, 104.

11618. Is een curator in een onbeheerde nalatenschap, derde, in den zin van art. 1917 Burg. Wetb. — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 147.

11618*a*. Een onderhandsche acte vóór de invoering der Fransche wetgeving opgemaakt, is aan de registratie onderworpen, volgens het decreet van 11 Julij 1812. — M. F. 13 December 1838, no. 28; P. W. 1/1834, bl. 3, no. 2.

11618*b*. Indien een onderhandsche acte niet is gedagteekend, wordt de dag der aanbieding ter registratie voor die der acte gehouden, tenzij uit den inhoud een ander tijdstip, bewezen kan worden, of een zekere dagteekening vroeger is verkregen volgens art. 1917 Burg. Wetb. — M. F. 17 Maart 1852, no. 39; M. F. 8 December 1855, no. 40; P. W. 2/1855, bl. 241.

11619. Een makelaarsrekening, levert vóór den dag der registratie geen bewijs op tegen derden omtrent den tijd van verkoop. — Regtb. Amsterdam 4 Junij 1852; W. 1387; N. R. B. II, 533.

11620. Een buitenlandsche acte, zonder legalisatie door de Nederlandsche overheid, kan niet als een authentieke acte worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 27 Julij 1852; N. R. B. II, 618.

11621. De curator in een faillieten boedel, mag een door den gefailleerde afgegeven quitantie, waarvan de dagteekening antérieur is aan de faillietverklaring, niet ter zijdestellen, op grond dat die dagteekening tegen hem als derde niet kan gelden. De curator in een faillieten boedel kan tegenover den gefailleerde en diens debiteur, niet als derde worden beschouwd. — Regtb. Alkmaar 20 September 1866; N. R. B. XIX, 296.

11622. Een quitantie van vooruitbetaling der huur, door den geëxecuteerde van vast goed afgegeven, en lang na de executie geregisteerd, is geldig; de adjudicataris ter rolle van vast goed, is niet als derde, maar als regtverkrijgende van den geëxecuteerde aan te merken. — Kantg. Meppel 22 Junij 1848; R. B. XI, 270; W. 979.

11623. Wanneer hij, aan wien een onderhandsche acte wordt tegengeworpen zijn handteekening erkent, maar beweert, dat de acte is geschreven boven een blanc seing, moet hij, die zich van de acte wil bedienen de onwaarheid hiervan bewijzen. — Regtb. Leiden 12 October 1866; W. 2848.

11624. Een merk of kruisje zelfs in tegenwoordigheid van getuigen onder een acte geplaatst, kan de naamteekening vereischt voor de verbindbaarheid eener onderhandsche acte, niet vervangen. — Regtb. Assen 27 Junij 1864; W. 2643.

11624*a*. Is op onderhandsche acten, door een of meer der partijen met een kruisje of handwerk geteekend evenredig regt van registratie verschuldigd? — W. de Gelder, Adv. I, 127.

11625. Een acte door openbare ambtenaren opgemaakt, waarbij de copij van een stuk vermeld wordt, bewijst wel het bestaan van die copij, maar niet van het oorspronkelijk stuk zelf. — Hof N.-Holland 12 Mei 1859; W. 2183.

11626. Oude grondbrieven gelden tegenover der-

den, wier auteurs geen partij waren bij de acte. — Hof N.-Holland 13 October 1864; W. 2583.

11627. Nergens is aan partijen verboden een onderhandsch geschrift van een derde afkomstig als middel van bewijs van zeker feit aan te nemen. — H. R. 22 October 1867; W. 2981.

11628. Dit art. is limitatief; het strekt om het antidateren van onderhandsche stukken, ten nadeele van derden, te beletten, door de vier bepaald bij dit art. opgenoemde middelen. — Regtb. Leeuwarden 24 Maart 1868; W. 3032; M. v. H. X, 199.

11629. De curator in een faillissement, is niet de aijant cause van den failliet, maar als derde, in den zin van art. 1917 Burg. Wetb., te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 2 October 1868; W. 3053.

11630. Een arbitrale uitspraak, levert ten aanzien harer dagteekening, volledig bewijs op tusschen de litigerende partijen. — H. R. 25 Junij 1858; W. 1972; v. d. H., B. R. XXII, no. 706, 363.

11631. Ten aanzien van de kracht van geregistreerde onderhandsche acten tegen derden, kan uit dit art. niets worden afgeleid; de wet is dan ook niet geschonden, door de beslissing, dat deze het feit van het bestaan der daarin vervatte overeenkomst, tegenover derden niet bewijzen. — H. R. 16 Mei 1856; W. 1753; v. d. H., B. R. XX, no. 635, 339.

11632. Een legataris moet ten opzigte van den executeur testamentair, als derde worden beschouwd; deze vertegenwoordigt alzoo den legataris niet. — H. R. 14 November 1851; W. 1281; N. R. XL, § 32, 143; v. d. H., B. R. XIII, no. 427, 246.

11632*a*. De kooper van goederen van den later gefailleerde, bewijst door ongeregistreerde acte, den verkoop niet tegenover den curator. — Regtb. Amsterdam 2 October 1868; Mag. v. H. X, 268.

11633. Een onderhandsche acte van een onder curatele gestelden persoon, verkrijgt geen zekere dagteekening door de dagteekening daarin opgenomen. De zekere dagteekening wordt niet anders dan volgens art. 1917 bewezen. — Regtb. Eindhoven 4 December 1843; W. 475: Hof N.-Brabant 25 Junij 1844; Regtz. V, 386; N. R. XIX, § 89.

11634. De curator in een faillissement is als derde te beschouwen, ten opzigte van de kracht van bewijs eener onderhandsche door den gefailleerde onderteekende en niet geregistreerde acte. — Regtb. Amsterdam 14 Februarij 1845; Regtz. V, 591; H. R. 19 Maart 1847; N. R. XXVII, § 71, 324; v. d. H., B. R. VIII, no. 253, 390.

11635. De erfgenaam eener onder het Fransche regt in gemeenschap van goederen gehuwde vrouw, is geregtigd tot het derde verzet tegen een vonnis van toewijzing, een perceel betreffende, hetwelk aan de gemeenschap behoord heeft, en bij executie verkocht is, wegens een schuld van den man, welke eerst na de ontbinding der gemeenschap door de registratie een vaste dagteekening bekomen heeft. — Regtb. Groningen 6 Junij 1856; N. R. B. VII, 601.

11636. De curator van den verkwister is geen derde, in dien zin, dat de dagteekening van een door den curandus geteekend stuk, voor hem niet verbindend zou zijn. — Regtb. Amsterdam 24 November 1852; N. R. B. III, 61.

11637. Een quitantie van huurpenningen geteekend door den vorigen eigenaar eener bij executie verkochte behuizing geteekend, doch ongeregistreerd, en van elders geen zekere dagteekening hebbende, heeft geen kracht tegen den tegenwoordigen eigenaar, welke de huurpenningen vordert van huurtermijnen na den verkoop verschenen. — Regtb. Utrecht 19 November 1852; N. R. B. III, 83.

11638. Een onderhandsch stuk door den failliet onderteekend, heeft tegenover den curator geen zekere dagteekening van den daarin vermelden datum, maar eerst van den dag der registratie. — Regtb. Alkmaar 6 Julij 1852; N. R. B. III, 141.

11639. Door de registratie wordt geen kracht of effect toegekend aan een stuk, dat uithoofde van gebrek aan onderteekening, nimmer eenige uitwerking hebben kon. — H. R. 26 Mei 1846; W. 731; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 66; N. R. XXIV, § 42.

11640. De kooper is ten aanzien van den verkooper niet een derde, maar zijn regtverkrijgende; de bepaling van dit art. kan alzoo niet door hem tegen een derde worden aangevoerd. — Regtb. Assen 5 Augustus 1848; W. 978; R. B. XI, 270.

11641. Endossementen op orderbilletten of wissels, zijn geen onderhandsche acten, bij dit art. bedoeld. — H. R. 10 Maart 1848; W. 935; v. d. H., B. R. IX, no. 290, 313; N. R. XXX, § 17, 85.

11642. Indien goederen, tengevolge van een niet voor het faillissement geregistreerde acte van koop en bruikleen, in het bezit van den gefailleerde zijn gelaten, moeten zij ten aanzien van derden beschouwd worden als in het regtsbezit van den gefailleerde te zijn. — Regtb. Leeuwarden 29 Jan. 1840; N. R. IX, § 66; W. 117.

11643. Een beschikking door een openbare autoriteit genomen op een verzoek door een bijzonder persoon gedaan, levert een bewijs op van de dagteekening van de erkenning van schuld, in genoemd verzoek vervat. — Regtb. Breda, sine die; W. 469.

11644. Een onderhandsche acte, van een gefailleerde afkomstig, is van kracht, al is zij eerst na het faillissement geregistreerd en al heeft zij alzoo eerst na het faillissement een zekere dagteekening verkregen. — De curator in een faillite massa is geen derde in den zin van art. 1917 Burg. Wetb.; hij is de bewindvoerder in plaats van den failliet en alzoo diens regtverkrijgende, belast met de vereffening van den boedel in het belang der schuldeischers. — H. R. 11 December 1846; N. R. XXV, § 71, 324; v. d. H., B. R. VIII, no. 241, 257.

11645. De zekerheid van dagteekening eener acte tegenover derden, bestaat van het oogenblik der registratie. — Regtb. Amsterdam 27 Julij 1852; N. R. B. II, 618.

11645*a*. Geen ander bewijs van vroegere dagteekening dan bij dit art. is bepaald, is in regten aannemelijk, daar nergens bij de wetgeving eenig ander daarvan afwijkend bewijsmiddel is toegelaten. — H. R. 30 Januarij 1852; W. 1307; N. R. XLI, § 12, 49; v. d. H., B. R. XIV, no. 442, 53.

11646. Onderhandsche acten, gedagteekend vóór de invoering der registratie, hebben tegen derden geen zekere dagteekening, dan door andere omstandigheden daaromtrent zekerheid aanbiedende, onder anderen die van het overlijden van een der partijen en sedert dien dag. — Hof N.-Brabant 4 Maart 1845; N. R. XX, § 82, 411; W. 465; R. in N. IV, 70.

11647. De legalisatie van handteekening onder een onderhandsche handteekening geplaatst, strekt alleen om te doen blijken, dat die handteekening werkelijk is gesteld door den persoon, wiens naam staat uitgedrukt, en niet om het bestaan dier acte zelve te constateren. Zij bewijst derhalve niets ten aanzien van het bestaan der acte, of van de zekerheid der dagteekening ten aanzien van derden; een onderhandsche acte van cessie van pensioen, voor de handteekening gelegaliseerd, dagteekening voerende ook van de legalisatie anterieur aan de verbodswet van 26 Mei 1849, is niet voldoende om het anterieur bestaan dier acte tegen derden te bewijzen. — H. R. 7 Januarij 1853; N. R. XLIII, § 73, 357; v. d. H., B. R. XVI, no. 500, 131; Corr. XXIV, 333.

11648. Uit de bepaling, dat onderhandsche acten geen kracht hebben dan van den dag waarop zij zijn geregistreerd, mag niets verder worden afgeleid ten aanzien der kracht dier acten tegen derden. — H. R. 16 Mei 1856; v. d. H., B. R. XX, no. 635, 339.

11649. Onbeëedigde schriftelijke verklaringen buiten regten afgelegd, hebben ook in zaken waarin getuigenbewijs is toegelaten, tegen derden geen kracht van bewijs, indien de daarin vermelde feiten worden ontkend. — Regtb. Amsterdam 8 Julij 1851; Amst. Regtsp. II, 145.

11650. Een onderhandsche acte onderteekend door iemand, die later wegens onnoozelheid is onder curatele gesteld, moet geacht worden te zijn voltrokken ten dage der registratie, en niet ten dage van de dagteekening der acte; de curator is ten aanzien dier acte als derde te beschouwen. — Regtb. Eindhoven 4 December 1843; W. 475.

11650*a*. De dagteekening van een aan den lasthebber onbekenden brief des lastgevers, rekent van den dag der registratie. — Hof Overijssel 18 September 1854; W. 1901.

11650*b*. Een eenzijdige verklaring, onderteekend doch niet geschreven door een beweerden verkooper, geldt niet als bewijs van koop en verkoop. Het accept, om aan den inhoud van die acte te voldoen, daaronder gesteld, doch eerst geregistreerd na het overlijden van den beweerden verkooper, kan tegen den curator in diens onbeheerde nalatenschap, niet leveren het bewijs, dat de overeenkomst van koop en verkoop vóór zijn overlijden is voldongen. Evenmin kan door de ten uitvoerlegging der beweerde overeenkomst, na dit overlijden het bestaan daarvan vóór het overlijden worden bewezen. — Regtb. 's Gravenhage 16 Februarij 1850; W. 1939.

11650*c*. Een onderhandsche acte van huur heeft ten aanzien harer dagteekening tegen den kooper als derde geen kracht, dan van den dag der registratie, of in een der andere gevallen, bedoeld bij art. 1917 Burg. Wetb. De kooper van onroerend goed verkrijgt door dien koop, de regten van den verkooper op dat goed, maar kan met betrekking tot andere overeenkomsten, zooals bij huur en verhuur door den verkooper met anderen aangegaan, waarin hij dus geen partij is geweest, niet meer als regtverkrijgende beschouwd worden. — Regtb. Maastricht 28 Januarij 1858; W. 1980.

Art. 1918.

11651. Mr. J. de Vries, J.zn. Bijdrage tot de beantwoording der vraag: zijn er regtsgevolgen aan het boek of schuldregister van iemand die geen koopman is, in diens voordeel toe te kennen? — Een proeve tot verklaring van het slot van art. 1918 Burg. Wetb., bijzonder in verband met het visiteboek van een geneesheer in leven of overleden. — Themis XIII, 229.

11652. Mr. J. E. Goudsmit. Belangrijk verschil tusschen art. 1331, no. 2 Cod. Nap. en art. 1918, no. 2 Burg. Wetb. — W. 901.

11653. Bewijskracht van registers en leggers van wereldlijke en kerkelijke instellingen tot het jaar 1794. — Regtb. Almelo 14 April 1858; N. R. B. IX, 255; W. 2036.

11654. Een zoogenaamd kerkenboek eener Hervormde gemeente loopende over de jaren 1635 tot 1697, door de tijdelijke bestuurders dier gemeente gehouden, volgens het destijds vigerend regt, is niet te beschouwen als een huisselijk papier. — Regtb. Almelo 8 September 1858; N. R. B. IX, 269; N. R. LXIV, § 84, 404.

11655. Naar het oudtijds vigerend regt hadden rekeningboeken en registers van openbare ambtenaren betrekkelijk zaken tot den kring hunner ambtsbetrekkingen behoorende, volle bewijskracht; de notariële afschriften daarvan bezitten evenveel kracht als de originelen zelve. — H. R. 1 April 1853; N. R. XLV, § 2, 10; v. d. H., B. R. XVI, no. 505, 219.

11656. Aanteekeningboekjes door den schuldeischer gehouden, kunnen geen geldleening aan een gefailleerde gedaan, bewijzen; zij kunnen niet anders worden beschouwd als huisselijke aanteekeningen, die geen bewijs opleveren ten voordeele van hem, die ze heeft geschreven. — Regtb. Leiden 21 December 1852; N. R. XLVI, § 105, 446; W. 1409.

11657. Het bewijs van dijkpligtigheid geput uit oude zetcedullen, rekeningen, notulen, boeken enz., afkomstig van personen met openbare ambten bekleed, is een wettig bewijs, dat niet gelijk gesteld kan worden met huisselijke registers en papieren. — Regtb. Amersfoort 26 Maart 1856; N. R. LV, § 85, 439.

11658. Oude leggers en registers om tot bewijs te kunnen strekken tot het bestaan van renten, cijnsen en dergelijke, waarvan geen constitutive titel wordt overgelegd, moeten blijken het werk eener openbare administratie te zijn en daarenboven regelmatig te zijn gehouden. — Regtb. Breda 28 Augustus 1855; N. R. LVII, § 63, 298; W. 1716.

11659. Tot bewijs van het bestaan eener oude rente, is het niet volstrekt noodzakelijk om den constitutiven titel over te leggen.

De verpligting tot voldoening van zoodanige rente kan voortvloeijen uit een reeks van jaarlijksche betalingen, die genoegzaam worden bewezen; tot dat bewijs kunnen dienen manualen, leggers en oude aanteekeningen. Bij de beoordeeling van oude regten en uitgangen moeten de vormen worden geëerbiedigd, welke ten tijde der vestiging voldoende werden gehouden tot bewijskracht van registers, acten en stukken; het gemis der handteekening onder zulke stukken, wanneer deze toen geen vereischte van bewijskracht was, kan ook nu niet worden tegengeworpen. — Hof N.-Brabant 7 April 1857; N. R. LX, § 47, 233.

11660. Aan registers en leggers van het domein kan bewijskracht worden toegekend, ten aanzien van gedane betalingen. — H. R. 6 April 1849; W. 1017; v. d. H., G. Z. VIII, no. 365; N. R. XXXII, § 84, 331.

11661. Een rekening, getrokken uit een boek van iemand die geen koopman is, levert geen bewijs voor hem op. — Regtb. Leeuwarden 14 Junij 1842; R. B. IV, 859.

11662. Het visiteboek of schuldregister van een geneesheer, heeft geen kracht van geheel of gedeeltelijk bewijs. — Kantg. Amsterdam no. 4, 16 April 1852; W. 1326.

11663. Bewijskracht van boeken, registers en rekeningen, die volgens verklaring der tegenwoordige bestuurders van een polder deel uitmaken van het archief. De gezamelijke eigenaren van een polder waren in den jare 1702 bevoegd, om, ook al had die polder geen eigenlijk bestuur, de landen van dien polder met lasten te bezwaren, die bleven kleven op die erven en tot voldoening, waarvan alle volgende eigenaren verpligt waren. — Regtb. Brielle sine die; W. 3252.

11664. De registers, leggers en boeken, gehouden door de regenten van de godshuizen, als zoodanig benoemd door het stedelijk bestuur, leveren bewijs op van gedane vervreemdingen, onder voorbehoud van regten op het vervreemde, en van de betaling dier regten, bij het ontbreken van den constitutiven titel en quitantiën of andere bewijzen van hetgeen uit kracht van dezen betaald is. — Regtb. Haarlem 5 April 1859; W. 2069.

11665. De rekeningen van kerkelijke rentmeesters of ontvangers zijn niet blootelijk registers of huisselijke papieren, maar te beschouwen als documenten van een openbare administratie, die als zoodanig bewijskracht in regten opleveren. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1858; W. 2019.

11665*a*. Brieven zonder dagteekening en zonder causa debiti, kunnen niet bewijzen, dat er eenige schuld of geldleening bestaat. — Regtb. Dordrecht 10 October 1854; W. 1641.

11666. Een ongedagteekende brief kan, al maakt deze ook melding van een gedane betaling, niet strekken om de gevorderde hoofdsom, met het in den brief gemelde bedrag te verminderen. — Regtb. Roermond 5 Februarij 1863; W. 2511.

11667. Naar oud Hollandsch regt bezaten leggers en oude dagboeken van kerken, Godshuizen enz. de bewijskracht van schriftelijke bescheiden. — Regtb. Dordrecht 14 Januarij 1867; W. 2962.

11668. Een boekje waarin een verhuurder de betalingen door zijn huurder gedaan aanteekent, behoeft niet te worden overgelegd, indien de wederpartij daaruit alleen bewijs tegen, niet voor den bezitter wil putten. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 April 1868; N. R. B. XIX, 515.

Art. 1919.

11669. L. Rietberg. De vi et efficacia librorum mercatoriorum. — Gron. 1806.

11670. J. W. van der Voort. De fide quae mercatorum codicibus tribui solet, tam jure communi, quam Francico ac patrio novissimo. — Traj. 1839.

11671. H. Dentz. Beschouwingen over art. 1919 Burg. Wetb. — Amst. 1867; beoord. Mag. v. H., VIII, Meng. 19.

11671*a*. Mr. J. A. Molster. Art. 1919 Burg. Wetb. en art. 10 Wetb. v. Kooph. — Amst. Regtsp. Meng. 264.

11672. Mr. A. Oudeman. Over de bewijskracht van koopmansboeken tegen personen, welke geen handel drijven. — Opm. en Med. X, 187.

11672*a*. Koopmansboeken moeten ongeregistreerd ter griffie der regtbank worden nedergelegd en mag daarvan een acte worden opgemaakt, zonder dat zij zijn geregistreerd. — M. F. 17 Januarij 1856, no. 28; P. W. 2/1855, 353.

11672*b*. Indien uit een extract uit een schuldboek blijkt, dat degene, te wiens behoeve de rekening luidt en geopend is, voor een bepaalde som gecrediteerd is, of gelden op rekening betaald heeft, is evenwel geen registratieregt van quitantie verschuldigd, omdat alles daarbij in het onzekere blijft zoolang de rekening niet tusschen partijen is gesloten of door den regter vastgesteld. — M. F. 17 October 1850, no. 49; P. W. 2/1850, 284.

11673. Uit kracht van dit art. kunnen koopmansboeken niet als bewijs worden toegelaten, indien niet van elders het leveren op crediet in het algemeen bewezen is. — Regtb. Tiel 24 November 1848; N. R. B. II, 45.

11674. Extract uit het koopmansboek kan als bewijs gelden. — Regtb. Amsterdam 8 December 1869; W. 3201.

11674*a*. Extract uit een schuldboek levert geen volkomen bewijs; de verweerder is bevoegd te vorderen, dat het schuldboek zelf in het geding worde gebragt, en hetzij in der minne, hetzij door middel der griffie aan hem worde medegedeeld. — Regtb. Breda 28 Januarij 1851; W. 1208.

11675. De woorden „leverantiën" en „leveringen" moeten niet geacht worden betrekking te hebben op goederen, in beperkten zin, maar ook op gelden. — H. R. 6 Januarij 1870; W. 3181.

11676. Indien uit een koopmansboek blijkt van gedane leverantiën en van elders bewezen is de gewoonte, om op crediet te leveren, kunnen dan de regtverkrijgenden volstaan met den eed, voorgeschreven in het 2de lid van art. 2010 Burg. Wetb. af te leggen, wanneer zij tot betaling van zoodanige vordering aangesproken wordende, zich op de verjaring beroepen? — Indien die eed bij vonnis opgelegd zijnde, een der partijen aan welke de anderen in regten opvolgen, komt te overlijden na bereidverklaring tot het afleggen, doch vóór het afleggen van dien eed, kunnen dan de overige partijen zonder hervatting der instantie met den eischer voort procederen? — Moet in zoodanig geval de opgelegde en aangenomen eed als afgelegd en mitsdien de voorwaarde van het vonnis als vervuld beschouwd worden? — Regtb. Tiel 25 Mei 1849; N. R. B. II, 45.

11677. Een ongeteekend extract uit koopmansboeken levert geen bewijs op. Niet rigtig gehouden koopmansboeken kunnen geen bewijs opleveren of met eede gesterkt worden. — Hof Z.-Holland 3 Mei 1854; 28 Junij 1854; W. 1559.

11678. Koopmansboeken kunnen in geen geval als bewijs gelden tegen personen, die geen handel drijven, indien niet de vordering zelve onder eede wordt bevestigd. — Regtb. Gorinchem 29 December 1857; W. 1977.

11679. Koopmansboeken kunnen alleen bewijs opleveren van hoedanigheid en hoeveelheid van geleverde goederen. Koopmansboeken kunnen geen bewijs opleveren tegenover hem, die ontkent goederen besteld te hebben, of beweert die te hebben teruggezonden. — Regtb. Groningen 29 December 1854; N. R. B. VI, 407.

11680. De overlegging van koopmansboeken kan niet strekken om uit te maken of zekere overeenkomst betreffende effecten, slechts ten doel had speculatie op de rijzing of daling. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1854; N. R. B. IV, 453.

11681. De openlegging van koopmansboeken is niet geheel aan de willekeur van den regter overgelaten; het bevel daartoe moet door eenig bewezen niet geheel van bewijs ontbloot, of door eenige andere bepaalde aanleiding in het geding voorhanden, worden gemotiveerd. — Regtb. 's Gravenhage 23 Februarij 1858; N. R. LXI, § 73, 412.

11682. Koopmansboeken kunnen niet als bewijsmiddel strekken tegen niet handeldrijvende personen voor het bestaan der vordering; het bewijs door die boeken bepaalt zich tot de hoedanigheid en hoeveelheid der geleverde goederen en verrigte werkzaamheden. — Regtb. Nijmegen 6 Junij 1845; N. R. XXIX, § 91, 467; W. 659.

11683. De commissionair kan zich tegen een niet-koopman, niet op zijn koopmansboek beroepen, om de hoedanigheid en de hoeveelheid zijner verrigtingen voor den commissiegever te bewijzen, ook indien de last in het algemeen is bewezen. — Regtb. Leyden 5 September 1848; W. 978.

11684. Dit art. is van toepassing op alle kooplieden zonder onderscheid, ook op commissionairs en handelaren in effecten. — H. R. 4 Junij 1847; W. 839; N. R. XXVIII, § 20.

11685. De bewijskracht van koopmansboeken, is niet alleen gelegen in het dagboek, daartoe kunnen ook worden gebezigd andere in den handel gebruikelijke boeken. Uittreksels uit koopmansboeken kunnen als bewijs worden aangenomen, indien niet is beweerd, dat zij met de oorspronkelijke niet overeenstemmen, noch de overlegging daarvan is gevorderd. — H. R. 28 November 1856; W. 1807; v. d. H., B. R. XXI, no. 653, 117.

11685*a*. De bevoegdheid des regters om de overlegging van koopmansboeken te bevelen, is niet beperkt tot gevallen waarin die boeken volledig bewijs

opleveren. — Regtb. Amsterdam 12 Julij 1859; Hof N.-Holland 26 Jan. 1860; Mag. v. H. II, 72.

11686. Rigtig gehouden onder eede bevestigde koopmansboeken, leveren tegen geen handeldrijvende personen, doch aan wien een koopman gewoon was dergelijke leveringen op crediet te doen, alleen bewijs op, ten aanzien der hoedanigheid en der hoeveelheid der daarop gebragte leverantiën, doch niet der leverantiën zelve. — H. R. 9 Februarij 1866; N. R. LXXXII, 118; v. d. H., B. R. XXX, 199; W. 2771; N. N. V, 107; Mag. v. H. VIII, 174.

11687. De wet spreekt niet van de hoegrootheid der leveringen, noch ook van de hoeveelheid der geleverde goederen, maar van de menigte der gedane leveringen waarin dan noodwendig de hoeveelheid van het geleverde begrepen is. — Kantg. 's Gravenhage 26 November 1855; W. 1724.

11688. Een koopmansboek kan niet strekken om het bestaan eener handeling en verbindtenis te bewijzen. — Regtb. Amsterdam 2 Mei 1866; W. 2823.

11689. Ten bewijze, dat een koop niet à contant, maar op drie maanden is gesloten, kan de kooper zich noch op zijne boeken, noch op beursusantiën beroepen. — Hof N.-Holland 20 October 1864; W. 2679.

11690. De daadzaak dat een verkooper aan de vrouw van den kooper, en dus aan den kooper als aansprakelijk persoon op crediet gewoon was te leveren, is voor getuigenbewijs vatbaar. Het dagboek van een koopman kan niet alleen en uitsluitend in de gevallen van art. 10 Wetb. v. K. opgenoemd als bewijs gelden. De regter kan ook aan zoodanig dagboek een vermoeden ontleenen, dat door den suppletoiren eed kan worden versterkt en aangevuld. — Kantg. Gorinchem 23 Dec. 1864; W. 2714.

11691. Ook in het belang van den handel leveren koopmansboeken voor den koopman bewijs op tegen den niet-koopman, ten aanzien der hoedanigheid en der hoeveelheid van de leverantiën daarop gebragt, mits er door den koopman voldaan zij aan de voorwaarden in art. 1919 gesteld. Koopmansboeken niet rigtig gehouden, kunnen zelfs tot bewijs strekken tegen den koopman. — Kantg. Alphen 30 Maart 1864; W. 2583.

11692. De regter kan de toewijzing eener vordering niet bij voorwaardelijk vonnis afhankelijk stellen van de door eede gesterkte productie van koopmansboeken. — Hof Gelderland 23 Junij 1858; W. 2051.

11692*a*. Het uittreksel uit een koopmansboek, kan door den regter niet als bewijs worden aangenomen. — Regtb. 's Gravenhage 28 Januarij 1859; W. 2086.

11692*b*. Aan het extract uit de koopmansboeken moet, bij het bewezen of erkend zijn der handeling bewijskracht worden toegekend. — H. R. 18 October 1849; W. 2135.

11692*c*. Indien bij een procedure in hooger beroep, het bewijs der vordering geput moet worden uit het rigtig gehouden koopmansboek des eischers, en de wederpartij het rigtig gehouden zijn van het boek betwist, dan moet de eischer bewijzen, dat het boek wel rigtig is gehouden, de verklaring daaromtrent van den eersten regter is daartoe niet afdoende. — Regtb. Amsterdam 28 Maart 1860; Mag. v. H., II, 131.

11692*d*. Art. 1919 Burg. Wetb. omtrent de bewijskracht van koopmansboeken, kan niet worden toegepast tegenover kooplieden, voor ten laste van deze als zoodanig beweerde vorderingen. — Hof Gelderland 20 Junij 1866; Mag. v. H. VIII, 157.

11692*e*. De bewijskracht van koopmansboeken tegen niet-kooplieden, is beperkt tot de hoedanigheid en de hoeveelheid der leverantiën, in dien zin, dat buiten en behalve de gewoonte van dergelijke leverantiën op crediet, ook de quaestieuse leverantiën van elders moeten bewezen zijn. — Regtb. Gorinchem 9 Mei 1845; Mag. v. H. VIII, 172.

11692*f*. Art. 12 W. v. K. omtrent de bevoegdheid tot het bevelen der openlegging van boeken, kan ook worden toegepast, als de boeken ingevolge art. 1919 Burg. Wetb., tegenover niet-kooplieden zouden moeten bewijzen. — Regtb. Amsterdam 19 Februarij 1868; Mag. v. H. X, 179.

11692*g*. De beëediging der koopmansboeken moet naar de bedoeling der wet,' geacht worden supplement van bewijs der handeling te beoogen en niet ter overtuiging van de rigtige boekhouding in het algemeen te strekken; de koopman die niet persoonlijk de handeling in quaestie heeft aangegaan, kan niet ter beëediging van zijn koopmansboek worden toegelaten. — Regtb. Amsterdam 2 Mei 1856; N. R. LX, § 57, 288.

Art. 1920.

11693. Aanteekeningen op de in zijn bezit gebleven schuldbekentenis, door den schuldeischer gesteld, bewijzen wel tegen, maar niet voor dien aanteekenaar. Zij kunnen niet tegen een aangevoerde verjaring worden ingeroepen. — Regtb. Assen 31 Maart 1856; N. R. B. VII, 58.

11694. Indien op een stuk, waarop een eischer als erfgenaam een regtsvordering bouwt, zich bevindt beklad en onbeklad letterschrift, en de handteekening van den oorspronkelijken schuldeischer, heeft de gedaagde belang om bekend te worden met den inhoud van dat geschrevene, en geconstateerd te zien den juisten toestand dier handteekening. Hiertegen doet niet af, dat de eischer verklaart daarbij geen belang te hebben en daarvan geen gebruik te willen maken. Daarvoor bestaat geen ander middel dan een expertise; een translaat, hoozeer van een beëedigden translateur, heeft daarvoor geen bewijskracht. — Regtb. Tiel 22 Maart 1850; W. 1112.

11695. Dit art. berust op de ontwijfelbare veronderstelling, dat de schuldenaar de waarheid van het aangeteekende op den voorgrond stelt, dat hij beweert door betaling, de schuld in den titel vermeld, te hebben afgelost. — H. R. 17 Februarij 1843; W. 410; N. R. XIII, § 89, 366; v. d. H., B. R. IV, no. 111, 324.

11696. De ongeteekende aanteekening houdende melding van betaling, door den schuldeischer gesteld op een rekening, die onder handen van den schuldenaar is, kan worden aangemerkt als onderhandsch geschrift; het is een begin van bewijs bij geschrift hetwelk door een suppletoiren eed mag worden bevestigd — Regtb. Brielle 18 Nov. 1842; W. 422.

11697. De woorden: „afgeloste obligatiën," door den schuldeischer zonder naam of dagteekening eigenhandig op de schuldbekentenis gemeld, leveren een volledig bewijs van kwijting. Die kwijting geldt ook ten aanzien van een derde, die goederen heeft gekocht, welke voor die schuldbekentenis hypothecair waren verbonden, met overname van de schuld. — Hof Gelderland 22 December 1841; R. B. IV, 305.

Art. 1921.

11698. De schuldeischer kan om de verjaring te stuiten en de kostbare vernieuwing van titel te ontgaan, den schuldenaar in regten oproepen, om een rentschuldigheid te erkennen; zoodanige sententia declaratoria wordt nergens in de wet gewraakt. — Regtb. Roermond 30 Mei 1862; N. N. I, 295.

Art. 1923.

11699. Kan een mededeeling van stukken, ook dan, in den loop van eenig geding gevraagd worden, wanneer de tegenpartij zich op die stukken niet beroept? — Neen. — R. B. V, 744.

11700. Een mededeeling van stukken kan in den loop van een geding niet worden gevraagd, indien de tegenpartij zich op die stukken niet beroept. — Amsterdam 9 Julij 1843; Regtz. VI, 6; R. B. V, 744.

11701. Het afschrift van een stuk door een der partijen genomen doch niet gewaarmerkt, of met het oorspronkelijke vergeleken, kan niet gezegd worden aan beide partijen gemeen te zijn. — Z.-Holland 22 October 1845; R. B. VIII, 269.

11702. Het is niet noodig, dat een gevorderd stuk een titel oplevert voor de vordering. — Regtb. Rotterdam 26 Februarij 1845; Hof Z.-Holland 22 October 1845; R. B. VIII, 269.

11703. De eischer heeft het regt niet, van den gedaagde de overlegging van quitantiën te vorderen, waarop deze zich heeft beroepen, op grond, dat deze zouden zijn stukken aan beide partijen gemeen, de zaak in geschil betreffende, en zich onder de berusting van den gedaagde bevindende. — Regtb. Groningen 20 Maart 1846; R. B. IX, 392; Regtb. Assen 25 April 1848; R. in N. IV, 342.

11704. De partij, die de overlegging van stukken vordert, moet aanwijzen, welke stukken hij verlangt, alsmede dat zij onder de wederpartij berusten en aan beide partijen gemeen zijn. — H. R. 23 Maart 1849; N. R. XXXII, § 77, 307; v. d. H., B. R. X, no. 337, 369; W. 1036; Regtb. Amsterdam 3 October 1848; R. B. X, 563.

11705. De tegenpartij kan geen overlegging vragen van een contract, dat niet door alle partijen is onderteekend en dus niet als een volledig contract, of stuk aan beide partijen gemeen, kan worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 3 October 1848; R. B. X, 563.

11706. Om mededeeling van stukken te vragen, is het niet genoeg, dat men eenig belang bij die stukken hebbe, maar dat men, hetzij als mede-onderteekenaar òf als eigenaar, op die stukken een even geldig regt hebbe als diegene in wiens bezit die stukken zijn, en dat zij de zaak in geschil betreffen. — Hof Zeeland 12 October 1847; R. B. X, 157.

11707. De mededeeling tegen reçu of door middel van de griffie van koopmansboeken, kan door de tegenpartij niet gevorderd worden, al is haar ook een extractcopij daarvan medegedeeld. — Regtb. Amsterdam 23 Maart 1859; Mag. v. H., I, 34; Regtb. Amsterdam 15 April 1863; Mag. v. H. V, 137.

11708. Indien op monster verkocht is, moet het monster geacht worden onder den kooper te berusten, wanneer geen makelaar dit bewaart. Het monster is een bewijsstuk aan beide partijen gemeen. De kooper, levering overeenkomstig monster vorderende, moet op de vordering des verkoopers, het monster ter griffie overbrengen. — Regtb. Arnhem 3 December 1863; Mag. v. H. V, 296.

11709. Hij, die de overlegging vraagt van stukken waarop de tegenpartij zich beroept, moet bepaald stukken aanwijzen. De regter mag bevelen, dat de stukken, welke na een gestelden termijn worden geproduceerd, buiten het geding zullen blijven. — Regtb. Amsterdam 21 November 1849; R. B. XII, 300; W. 1081.

11710. De overlegging van stukken, die in het proces onbekend zijn, of in geen betrekking daartoe staan, mag niet gevraagd worden. — Regtb. Sneek 29 September 1841; R. B. VII, 669.

11711. De partij, die de overlegging van stukken vordert, moet bewijzen: 1) dat de wederpartij stukken onder zich heeft, 2) in bijzonderheden het stuk of de stukken aanduiden, welker overlegging hij vordert met bewijs tevens, dat de stukken gemeen zijn aan beide partijen; de wet legt niet de verpligting op om alles wat maar betrekking zou hebben tot het twistgeding, en zoowel tot bezwaren als tot ontlasting strekkend, te produceren, zoo niet blijkt, dat het gevraagde gemeen eigendom der partijen is. — H. R. 23 Maart 1849; v. d. H., B. R. X, 369; N. R. XXXII, 307; W. 1036.

11712. De partij, die van hare wederpartij de overlegging vordert van aan beide gemeene stukken, is niet geregtigd te vorderen, dat die stukken in zoodanigen staat zullen worden overgelegd, dat de regter daarop regt mag spreken, d. i. geregistreerd. Het is een nieuwe eisch wanneer in hooger beroep een aldus geëxtendeerde vordering wordt gedaan, ofschoon in eersten aanleg slechts de overlegging zonder meer gevorderd was. — Hof Zeeland 4 April 1848; R. B. XII, 376; N. R. XXIX, § 87, 435; R. in N. IV, 355.

11713. Stukken, die aan beide partijen gemeen zijn kunnen ongeregistreerd worden overgelegd en medegedeeld. — Regtb. Assen 30 Mei 1842; W. 359; Regtz. VI, 1; W. 359; N. R. XXVI, § 104, 472; R. in N. IV, 32.

11714. Buiten het geval bedoeld bij art. 1923, kan men niet verpligt worden eene acte waarop men zich niet heeft beroepen in het geding te brengen. — Regtb. Amsterdam 13 November 1862; W. 2450.

11715. Een titel is alleen dan aan beide partijen gemeen, wanneer hij de eigendom van beide partijen is, of althans beiden daarop gelijk regt hebben.

Een koopacte stelt niet daar den gemeenen titel bij dit art. bedoeld. — Regtb. Amsterdam 19 April 1861; W. 2302.

Art. 1924.

11716. Kerfstokken en andere ongeteekende stukken behoeven niet geregistreerd te worden. — Jur. Vraagal III, 358.

11717. Toepassing van het beginsel, dat kerfstokken, zullen ze geloof verdienen, dubbel moeten zijn. — Regtb. Amsterdam 5 December 1866; Mag. v. H. IX, 38.

Art. 1925.

11718. J. Heydanus. De fide exemplorum ex instrumentis originalibus descriptorum. — Traj. 1837.

11719. Kan hij, tegen wien men met een afschrift of uittreksel iets wil bewijzen, de overlegging van het oorspronkelijke vorderen, ook zonder strijd te beweren tusschen het afschrift of uittreksel en het oorspronkelijke? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 151; H. R. 26 April 1861; W. 2270.

11720. S. M. Volgt uit art. 1925 Burg. Wetb., dat de vertooning van het oorspronkelijk stuk altijd en onvoorwaardelijk zou moeten plaats hebben, ook dan, wanneer de eischer bij die vertooning geen het minst belang mag hebben, of daarvoor geen enkelen grond bij brengt; of vloeit niet veeleer uit den ganschen zamenhang van dit art. ten duidelijkste voort, dat die vertooning alleen dan te pas komt wanneer men beweert, dat de afschriften met het oorspronkelijk stuk niet overeenstemmen? — Opm. en Med. VIII, 211.

11720*a*. X. Iets over de zoogenaamde gecollationeerde copiën of extracten. — W. 982.

11720*b*. Vergeleken afschriften of uittreksels (copies collationées), moeten binnen den termijn

voor de gewone notariële acten bepaald, worden geregistreerd; van zoodanig vergeleken stuk mag geen gebruik worden gemaakt, alvorens het geregistreerd is. — M. F. 14 Januarij 1863, no. 44; P. W. 4088; Corr. XXXVIII, 314; Tijds. v. R. XVII, 199, no. 37.

11720*c*. Moeten de afschriften of uittreksels van aan den notaris vertoonde, en door hem na vergelijking van het afschrift of extract teruggegeven stukken, geschreven worden op zegel van 50 ct., door elkander gerekend niet meer dan 27 regels van 12 lettergrepen op elke bladzijde bevattende? of kunnen die zoogenaamde copies ou extraits collationnés als acten in originali beschouwd worden? — Jur. Corr. IV, 340.

11721. Kan een koopman genoodzaakt worden, een door een anderen koopman aan hem geschreven brief, in het geding tusschen hen bestaande, over te leggen? — Vragen v. Ned. Regt. II, 124.

11722. Artt. 1925 en 1926 zijn niet toepasselijk op het oorspronkelijke van buitenlandsche authentieke acten in openbare bewaarplaatsen aldaar bewaard. Afschriften daarvan in volledigen vorm zijn voldoende ten bewijze. — H. R. 30 Mei 1839; N. R. II, § 27, 157; v. d. H., B. R. I, no. 6, 4; R. in N. II, 396; W. 31.

11722*a*. Moeten buitenlandsche authentieke acten hier te lande als authentieke acten worden aangemerkt? Geeft de legalisatie eenige kracht aan de acte? — W. de Gelder, Adv. I, 453.

11722*b*. Zijn afschriften van buitenlands verleden authentieke acten, hier te lande gebezigd wordende aan de registratie onderworpen? — W. de Gelder, Adv. I, 569.

11723. Aan afschriften of extracten door de bewaarders van het kadaster afgegeven, omtrent de vermeldingen in hunne registers, wordt volkomen geloof toegekend. — H. R. 1 April 1853; N. R. XLV, § 2, 10.

11724. Het is de blijkbare bedoeling der wet, om de bevoegdheid tot het vorderen van een oorspronkelijk stuk, alleen aan hem toe te kennen, tegen wien het afschrift als bewijsstuk wordt gebruikt. — Hof Friesland 31 Maart 1858; N. R. LXI, § 67, 357.

11725. Het authentiek afschrift verdient geloof, zoolang het tegendeel niet is aangetoond, door de overlegging der acte zelve, door den bezitter of eigenaar der oorspronkelijke acte. — H. R. 3 Junij 1851; v. d. H., J. en V. III, 268; N. R. XXXIX, § 21, 95.

11726. Aan een afschrift of uittreksel, dat beweerd of vermeend wordt, niet overeen te stemmen met het oorspronkelijk stuk, kan geen geloof worden gehecht, in zoodanig geval, behoort de regter de overlegging van het oorspronkelijk stuk te gelasten. Een afschrift van de memorie voor het regt van successie, door een ambtenaar afgegeven, wordt geacht met het oorspronkelijk stuk overeen te stemmen, in zoodanig geval behoeft de regter de overlegging van het oorspronkelijk stuk niet te gelasten. — Hof Gelderland 23 April 1851; W. 1253; N. R. B. II, 416; N. R. XLIV, § 87, 391.

11727. Dit art. verpligt den houder van het oorspronkelijk stuk niet tot afgifte; alware dit zoo, dan nog zou de notaris niet anders de minuten uit handen mogen geven, dan in de gevallen bij art. 41 der wet op het notarisambt omschreven, en met inachtneming der bepalingen van het Wetb. Burg. Regtsv. of van Strafv. — Hof N.-Brabant 18 November 1851; N. R. XL, § 81, 368.

11728. Als men zich beroept op de onjuistheid van het uittreksel, moet men de vertooning vorderen van het oorspronkelijk stuk, daar anders het uittreksel naar regte gehouden wordt met het oorspronkelijk overeen te komen en geloof te verdienen. — Hof Groningen 4 Januarij 1848; N. R. XLI, § 80, 403.

11729. Van de wederpartij kan geen mededeeling van een oorspronkelijk stuk worden gevorderd, wanneer deze zich niet in het bezit van dat stuk bevindt. — Regtb. 's Gravenhage 11 Junij 1867; W. 2924.

11730. De kopij eener acte of verordening, ofschoon door een openbaar ambtenaar afgegeven, kan niet als een geldend bewijs van het wettig bestaan der oorspronkelijke acte of verordening worden aangenomen, als uit dit afschrift niet kan worden opgemaakt, dat het oorspronkelijk stuk door de bevoegde autoriteit of door partijen is onderteekend. — H. R. 11 Junij 1844; W. 636; N. R. XVIII, § 12.

11731. De mededeeling tegen reçu of door middel van de griffie van koopmansboeken, kan door de tegenpartij niet gevorderd worden, al is haar ook een extract-copij daarvan medegedeeld. — Regtb. Amsterdam 23 Maart 1859; Mag. v. H. I, 34.

11732. De assuradeur die zich tegen den geassureerde beroept op het scheepsjournaal, kan volstaan met de overlegging van een behoorlijk uittreksel. — H. R. 26 April 1861; Mag. v. H. III, 175.

11732*a*. Indien uit de dingtalen blijkt, dat de wederpartij er geen genoegen meê neemt, dat extracten uit de koopmansboeken voor de koopmansboeken zelve gelden, dan hebben die extracten geen bewijskracht. — Regtb. Amsterdam 15 April 1863; Mag. v. H. V, 137; Hof N.-Holland 23 Junij 1864; Mag. v. H. VI, 144.

11733. De bepalingen van artt. 1925 en 1926 Burg. Wetb. zijn niet toepasselijk op buitenlandsche authentieke acten. — Hof Holland 13 Febr. 1839; H. R. 30 Mei 1839; Regtz. V, 337; N. R. II, § 27, 157; v. d. H., B. R. I, no. 6, 4.

11734. Indien de eene partij aan de wederpartij een kopij-extract uit haar schuldregister heeft medegedeeld, en deze die kopij met het origineel wil vergelijken, moet zij daartoe het middel bezigen, — niet van communicatie door de griffie, — maar van openlegging voor den regter. Indien de vordering tot openlegging de enkele strekking heeft om een kopij-extract met het origineel te vergelijken, behoeft daaraan niet de voorwaarde gehecht te worden, dat men zich aan het boek der wederpartij wil gedragen. — Regtb. Amsterdam 22 Februarij 1855; N. R. B. V, 284.

11735. De onderhandsche acte aan een notaris in bewaring gegeven en door hem aan de minuut eener voor hem als notaris verleden acte gehecht, wordt een deel van die minuut, zoodat zij door hem niet meer in originali mag worden afgegeven. — H. R. 12 Junij 1863; N. N. I, 290.

11736. Indien de handeling tusschen partijen niet geheel ontkend is, kan een notariëel extract uit het dagboek bewijs opleveren voor de gegrondheid eener vordering, als geen openlegging der boeken is gevorderd en de overeenstemming van het extract met het dagboek niet is ontkend. — Regtb. Tiel 15 Mei 1863; W. 2580.

11737. De partij die een authentiek afschrift eener notariële acte in het proces heeft gebragt, zonder de echtheid of getrouwheid daarvan te betwisten, kan de oorspronkelijke acte niet vorderen. — Hof Friesland 31 Maart 1858; W. 1995; Corr. XXIX, 261.

11738. Zoolang de overlegging der oorspronkelijke acte niet is gevorderd, wordt de overeenstemming der afschriften met de oorspronkelijke acte

verondersteld. — H. R. 6 Januarij 1870; W. 3181.

11739. De vertooning van het oorspronkelijk stuk kan niet altijd gevorderd worden, indien de eischer bij die vertooning geen het minste belang heeft, of daarvoor geen enkelen grond bijbrengt; die vertooning komt alleen dan te pas, als men beweert, dat de afschriften met het oorspronkelijk stuk niet overeenstemmen. — H. R. 15 October 1852; W. 1378; N. R. XLIII, § 11, 71; v. d. H., B. R. XV, no. 478, 175.

11739*a*. In cassatie kan niet voor het eerst de kracht van een door den notaris gemaakt gecollationeerd afschrift worden bestreden. — H. R. 26 Febr. 1864; N. R. LXXVI, 214; N. N. III, 319.

11739*b*. De afschriften en uittreksels van notariële acten moeten altijd inhouden de onderteekening van partijen, als een onafscheidelijk deel van de acten uitmakende; de notaris die zulks verzuimt is boetschuldig. — H. R. 21 Junij 1861; N. R. LXVIII, 237; Corr. XXXV, 155.

Art. 1926.

11740. J. N. Smits. De initio probationis per scripturam secundum jus civile Neerlandicum. — L. B. 1851.

11741. Acten uit een publiek archief geproduceerd, worden volgens het oud regt onder de publieke instrumenten gerangschikt, en verdienen volkomen geloof, en zulks om het even, of die acten in het archief al dan niet van eenige handteekening zijn voorzien, en of de oorspronkelijke titel is verloren gegaan. — Hof N.-Brabant 12 Januarij 1847; W. 781; N. R. XXXIV, § 94, 438.

Art. 1929.

11742. De gedeeltelijke terugbetaling van geleende gelden, overeenkomstig de termijnen bij de deswege afgegeven schuldbekentenis bepaald, is als een vrijwillige nakoming der verbindtenis te beschouwen, zoodat de schuldenaar voor het restant aangesproken, niet meer bevoegd is om de nietigheid der overeenkomst in te roepen, op grond, dat de oorzaak in de acte uitgedrukt valsch, en de werkelijke oorzaak ongeoorloofd zou zijn. — Hof Zeeland 4 Maart 1851; N. R. B. II, 670.

11743. Het regt tot nietigverklaring van een testament wordt verloren door uitdrukkelijke goedkeuring van dat testament in een acte. — In casu was in de acte van kwijting voor een aan de eischeresse afgegeven legaat, ingelascht de clausule „met volkomen ratificatie van het testament." — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1863; N. N. III, 149.

11744. Bij geen wetsbepaling is aan minderjarigen, wettig vertegenwoordigd, de bevoegdheid ontzegd om wanneer hun belang dit medebrengt, na verkregen regterlijke magtiging afstand te doen van hun regt om de nietigheid van een acte van koop en verkoop, waartoe hunne medewerking was verzocht, te vorderen. — Hof Gelderland 6 Mei 1868; anders Regtb. Arnhem 9 April 1868; W. 3022.

11745. Ook een niet regtsgeldige acte van dading kan evenwel strekken tot bewijs van de daarin vermelde zaken. — Hof Gelderland 14 October 1857; W. 1951.

Art. 1932.

11746. F. S. Opten Noort. De probatione per testes in causis civilibus. — L. B. 1826.

11747. S. Piccardt. De fide testium. — Gron. 1810.

11748. J. Wientjes Post. De fide testium. — Gron. 1819.

11749. G. S. Muller. De denegata vel admissa jure hodierno probatione per testes in causis civilibus. — Traj. 1823.

11750. R. O. B. Verheyen. De causis, in quibus probatio per testes admittitur, secundum jus civile hodiernum. — L. B. 1839.

11751. W. van Berkum Bijsterhos. De probatione per testes in causis civilibus. — Traj. 1840.

11752. Mr. C. F. Th. van Maanen. Over het geven van getuigenis in het burgerlijk regtsgeding. — N. R. Bijdr. II, 573.

11753. Mr. A. Oudeman. Moeten in een regtsgeding tot echtscheiding de daadzaken, welke een partij door getuigen wil bewijzen, aan de wederpartij beteekend worden, overeenkomstig art. 202 Burg. Regtsv.? — Opm. en Med. VII, 95.

11753*a*. Is de regter in hooger beroep verpligt het getuigenbewijs toe te laten omtrent ter zake dienende en afdoende feiten, die voor getuigenbewijs vatbaar zijn, doch waarvoor reeds in eersten aanleg van dat bewijsmiddel zonder gunstigen uitslag is gebruik gemaakt? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 131.

11754. Het getuigenbewijs is toegelaten, om te bewijzen dat een drift is het gemeenschappelijk eigendom van twee buren, om daaruit te besluiten tot de geregtigdheid van één hunner, om in die drift palen te plaatsen; in dat geval is er geen geschil over eene erfdienstbaarheid. — Regtb. Winschoten 16 April 1851; N. R. B. II, 20.

11755. Het getuigenbewijs is toegelaten om te bewijzen dat aan een huurhuis, gedane reparatiën in de termen vallen van art. 1591, 3e lid. — Regtb. Breda 18 Mei 1852; W. 1340.

11756. Indien eene inbeslagneming van roerende goederen, en de registratie der acte van huur en verhuur dierzelfde goederen, op denzelfden dag hebben plaats gehad, kan het getuigenbewijs toegelaten worden omtrent de prioriteit dier twee feiten, indien dit op de beslissing der zaak van invloed kan zijn. — Regtb. Maastricht 29 Januarij 1852; W. 1335.

11757. Het getuigenbewijs kan niet worden toegestaan om een overeenkomst van onbepaalde waarde te bewijzen. — Kantg. Gorinchem 3 Julij 1863; W. 2505.

11758. Een der partijen is niet van het bewijsmiddel door getuigen verstoken, indien in de zaak reeds een opneming door deskundigen bevolen is, en met hare berusting heeft plaats gehad.

De toelating van een der twee middelen, van getuigenverhoor of berigt van deskundigen, brengt niet de uitsluiting van het ander middel te weeg. — H. R. 7 Maart 1844; Regtsz. V, 9; N. R. XVII, § 53, 228; v. d. H., B. R. V, no. 144, 216.

11759. Hij die in een possessoir geding wil tusschenkomen, mag door getuigen bewijzen dat hij eigenaar is van den grond, waarover het possessoir geding gevoerd wordt, indien hij op geen andere wijze zijn belang om zich te voegen kan aantoonen. — Regtb. Middelburg 1 April 1846; Regtz. VI, 11.

11760. Het bezit van onroerend goed kan niet door getuigen bewezen worden, indien geen feiten worden aangevoerd waaruit het bestaan van bezit kan worden afgeleid. — Hof Zeeland 23 Junij 1858; N. R. B. IX, 483.

11761. Wanneer een expertise en een enquête noodig is, is het geoorloofd de een te doen voorafgaan en de andere op te schorten, totdat de uitkomsten der expertise bekend zullen zijn. — Hof N.-Holland 13 April 1871; W. 3342.

11762. De regtsmiddelen van enquête en expertise sluiten zich wederkeerig niet uit; de enquête is admissibel, al moge het waarschijnlijk zijn dat later het wetenschappelijke der verklaringen, van het feitelijke zal moeten worden afgescheiden, en het eerstgenoemde aan het onderzoek van deskundigen zal moeten worden onderworpen. De regter mag, indien

de feiten voor bewijs door getuigen vatbaar zijn, niet in overweging nemen of afdoende verklaringen zullen kunnen geleverd worden. — Regtb. Amsterdam 8 November 1852; N. R. B. III, 40.

11763. De verweerder op een getuigenbewijs, die vóór den dag tot het verhoor bepaald geen getuigen van zijne zijde heeft opgeroepen, mag nog tot het leveren van tegenbewijs worden toegelaten. — Regtb. Maastricht 17 Junij 1853; N. R. B. III, 398.

11764. Dit art. wordt niet geschonden indien een aangeboden getuigenbewijs is afgewezen, niet omdat de regter in het algemeen geen bewijs door getuigen, ook van bezit en langdurig bezit zoude aannemelijk achten, maar omdat hij het aangeboden bewijs niet concludent heeft geoordeeld. — H. R. 5 Junij 1846; v. d. H., B. R. VIII, no. 222, 27; N. R. XXIV, § 50, 225; W. 736.

11765. De daadzaak dat een testamentaire getuige een geboren vreemdeling is, mag wel door het hooren van getuigen worden bewezen, maar niet anders dan tegenover de partij bij getuigenverhoor voor de regtbank, teneinde de partij in staat worde gesteld, de getuigen des noods te wraken, of aan hen zoodanige vragen te laten doen als zij vermeent dienstig te zijn, en nimmer kan voor dat getuigenverhoor een acte van bekendheid in de plaats treden. — Regtb. Amsterdam 24 Maart 1840; N. R. VII, § 78, 410; W. 121.

11766. Eigendom is een regt hetwelk slechts op grond van bewezen feiten kan worden aangenomen, maar is zelf geen feit voor bewijs door getuigen vatbaar. — Hof N.-Holland 26 Junij 1862; N. R. B. XIII, 595.

11767. Feiten ter eerste instantie gesteld, waarover getuigen zijn gehoord, mag men niet nader door dezelfde middelen in hooger beroep bewijzen. — Hof Gelderland 21 Januarij 1863; N. R. B. XIII, 764; W. 2455.

11768. Door getuigen mag bewezen worden, dat een advokaat op zich genomen heeft, een schuldvordering kosteloos in te vorderen. Het bedrag der in te vorderen som blijft buiten aanmerking bij dergelijke overeenkomst. — Regtb. Assen 30 Julij 1860; N. R. B. XI, 470.

11769. Het bezit der zintuigen en verstandelijke vermogens, vereischt tot het maken van een testament, is een feit dat door getuigen kan worden bewezen. — Hof Zeeland 22 Februarij 1859; N. R. B. XI, 16.

11770. Het verzet tegen een getuigenverhoor moet geschieden vóór het begin van dat verhoor.— Regtb. Amersfoort 22 October 1859; N. R. B. XI, 53.

11771. Een getuigenverhoor kan niet meer bij conclusie worden gevraagd, op een dag tot het houden der pleidooijen bestemd. — Regtb. Groningen 20 Maart 1856; N. R. B. VIII, 588.

11772. Een bewijs door getuigen mag slechts omtrent daadzaken worden bevolen; stellingen waaraan alle opgaaf van daadzaken ontbreekt, kunnen niet door getuigen worden bewezen; alzoo is voor geen getuigenbewijs vatbaar, dat iemand den eigendom van eenig onroerend goed sedert lang heeft verloren, en dat een ander het regt heeft verkregen, om op dien grond een hekwerk te plaatsen. — H. R. 17 Februarij 1854; N. R. XLVII, § 8, 43; v. d. H., B. R. XVIII, no. 555, 187; W. 1518.

11773. De vraag of een weg in den zin van wet of reglement, is een openbare weg, is een regtsvraag, welker beantwoording tot het gebied van den regter behoort, daarover kan alzoo geen getuigenverhoor worden toegestaan. — H. R. 23 December 1857; N. R. LVII, § 55, 274; v. d. H., G. Z. XIV, no. 701, 313.

11774. Een aangeboden getuigenbewijs, in het algemeen en onbestemd, dat men is eigenaar van gearresteerde goederen, zonder eenige opgaaf van een bepaalde daadzaak of wijze van aankomst, is als niet ter zake dienende te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1854; N. R. LV, § 83, 417.

11775. Een gedaagde die niet ten principale heeft geantwoord, kan geen incidentele vordering instellen tot getuigenbewijs. — Hof Friesland 30 Junij 1852; W. 1369.

11776. Het bewijs door getuigen van dezelfde daadzaken, waarover in eersten aanleg een getuigenverhoor heeft plaats gehad, mag in hooger beroep niet worden toegelaten. — Hof Limburg 5 April 1852; W. 1345.

11777. Het vonnis, waarbij de regter amtshalve een bewijs door getuigen beveelt, is een interlocutoir vonnis, waarbij over de zaak niets behoort te worden beslist; daarbij kan alzoo geen schending der wet plaats hebben. — H. R. 14 Januarij 1853; W. 1403; v. d. H., B. R. XVI, no. 490, 13; N. R. XLIII, § 79, 392.

11778. Het aanbod van een getuigenbewijs in appel, kan niet worden afgewezen, al is het, in eersten aanleg nagelaten, om welke reden dan ook. — H. R. 2 December 1853; W. 1506.

11778*a*. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Kan de oorspronkelijke eischer in hooger beroep worden toegelaten tot het bewijs door getuigen van dezelfde daadzaken, waarover reeds in eersten aanleg een getuigenverhoor heeft plaats gehad, maar door hetwelk volgens de beslissing van den eersten regter, die daadzaken niet voldoende zijn gestaafd? — N. R. B. II, 474.

11779. Het dispositief van een vonnis, waarbij een getuigenverhoor wordt gelast, behoeft niet te vermelden de daadzaken, welker bewijs wordt toegelaten, indien die daadzaken in de overwegingen van het vonnis zijn opgenomen en daarnaar bij het dispositief wordt verwezen. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1855; W. 1691.

11780. Het bedrag van toegebragte schade kan door getuigen worden bewezen, in dien zin, dat door de getuigen daadzaken kunnen worden medegedeeld, waaruit de regter grondslagen put tot begrooting der schade. — Regtb. Gorinchem 23 September 1856; W. 1796.

11781. Na een gehouden expertise, kan over hetzelfde feit een enquête worden bevolen. — Regtb. Maastricht 18 December 1855; W. 1858.

11782. De gedaagde is bevoegd om van het verhoor van getuigen, wier namen hij vóór het hooren der contra-enquête heeft doen beteekenen, af te zien. De eischer is niet geregtigd, die getuigen van zijn kant te doen hooren, nadat het getuigenverhoor reeds is afgeloopen en met de contra-enquête een begin is gemaakt. — Regtb. Maastricht 10 Januarij 1856; W. 1775.

11783. Indien een getuigenverhoor gedeeltelijk gehouden, doch wegens het te ver verstreken uur tot een naderen dag wordt uitgesteld, kunnen in dien tusschentijd geen meerdere getuigen worden gedagvaard, noch op den nader bepaalden dag worden gehoord. — Regtb. Rotterdam 22 September 1857; W. 1907.

11784. Aan een partij die een tegenverhoor heeft doen houden, kan worden toegestaan het verzoek, om nog nader getuigen te doen hooren. — Regtb. Rotterdam 1 November 1857; W. 1907.

11785. Door getuigen mag worden bewezen, dat een doorhaling eener hypothecaire inschrijving heeft plaats gehad na de beteekening der dagvaarding. — Regtb. Maastricht 21 Februarij 1850; W. 1125.

11785*a*. Een eischer is ontvankelijk in zijn con-

clusie tot een getuigenverhoor, indien hij door dat getuigenverhoor wil bewijzen de onregtmatigheid eener daad. — Kantg. no. 5, Amsterdam 6 September 1850; Amst. Regtsp. II, 83.

11785*b*. Indien de verkooper concludeert tot bewijs door alle middelen regtens, getuigenbewijs inbegrepen, dat de geleverde koopwaar was, „goede en leverbare waar, gelijk in den handel die waar bestaat" dan is de regtbank niet bij magte, passerende het getuigenverhoor, ambtshalve een onderzoek door deskundigen te bevelen. — Regtb. Roermond 29 Januarij 1863; Hof Limburg 30 November 1863; Mag. v. H. VI, 62.

11785*c*. Bij een conclusie tot bewijs door alle middelen regtens, is die alleen voor toewijzing vatbaar met opzigt tot het getuigenbewijs. — Hof Z.-Holland 4 Maart 1867; Mag. v. H. IX, 139.

11785*d*. Indien een saldo van rekening-courant gevorderd wordt, behoort deze in de verschillende posten volledig te vermelden de handelingen tusschen partijen, welke tot het gevorderd saldo geleid heeft. De eischer kan bij gebreke van dien niet vorderen tot het bewijs door getuigen te worden toegelaten, dat het gevorderd saldo hem toekomt. — Regtb. Amsterdam 13 Februarij 1863; Mag. v. H. V, 38.

11785*e*. De gedaagde die in de eerste instantie contra enquête had kunnen houden, doch zulks verzuimd heeft, kan dit niet in appel, door het vorderen van enquête, herstellen. — Hof Limburg 26 October 1863; Mag. v. H. VI, 66.

Art. 1933.

11786. B. de Groot. De circumscripta probatione in causis civilibus. — Amst. 1852.

11787. Is het bewijs door getuigen toegelaten, om het bestaan eener verbindtenis aan te toonen, van welker onderwerp de waarde onbepaald is? — Vragen v. Ned. Regt II, 105.

11788. Het getuigenbewijs is niet toegelaten om een koop en verkoop te bewijzen, al wordt beweerd doch niet bewezen, dat de koopsom niet *f* 300 te boven gaat, terwijl daarenboven van elders het tegendeel blijkt. — Regtb. Tiel 21 December 1848; N. R. B. II, 55.

11789. Het getuigenbewijs is niet toegelaten, om te doen blijken van eene toestemming, waardoor eene verbindtenis, wier onderwerp de waarde van *f* 300 te boven gaat, onvoorwaardelijk opvorderbaar zou zijn. — Regtb. Breda 18 Mei 1852; W. 1339.

11790. Tegen derden mag door getuigen worden bewezen het feit eener verhuring, al is de huur boven *f* 300. — H. R. 23 Junij 1848; v. d. H., B. R. X, 37; W. 946.

11791. Dit art. is niet geschonden, indien des regters uitspraak omtrent het bestaan der overeenkomst in geschil, is gegrond op brieven van partijen onderling, in verband met hunne judiciële contenance, en met eene in het geding overgelegde verklaring, niet als bewijs der overeenkomst zelve, maar als in verband met de verdere bewijzen, strekkende om een ontkend feit toe te lichten. — H. R. 1 December 1848; v. d. H., B. R. X, 146; W. 1028.

11792. De beslissing dat de vordering is geboren uit eene beweerde overeenkomst, ten onderwerp hebbende een waarde beneden *f* 300, is van feitelijken aard. — H. R. 9 Februarij 1849; v. d. H., B. R. X, 265.

11793. Het getuigenbewijs is toegelaten ten bewijze van verschillende vorderingen, ieder beneden *f* 300, al heeft de eischer meerdere van die vorderingen, — tezamen meer dan *f* 300 bedragende — in een libel tezamen gevoegd. — Regtb. Winschoten 24 December 1851; N. R. B. II, 472.

11794. Een buitengeregtelijk accoord is geen daad van koophandel, en dus de daaruit voortvloeijende bevrijding van schuld boven *f* 300, niet vatbaar voor getuigenverhoor. — Regtb. Amsterdam 26 Maart 1868; N. R. B. XVIII, 512.

11795. Getuigenbewijs mag worden toegelaten omtrent eene vordering boven *f* 300, voortspruitende uit eene overeenkomst, waarbij men zich eenerzijds heeft verbonden tot het verleenen van kost en inwoning, en anderzijds tot het betalen daarvoor van eene som van *f* 7 in de week, zonder nadere bepaling. — Regtb. Amsterdam 20 October 1863; W. 3086.

11796. Het bewijs door getuigen is toegelaten, indien volgens een huurcontract de betaling moet plaats hebben in driemaandelijksche termijnen, welke ieder op zichzelf het bedrag van *f* 300 niet overschrijden, al bedraagt de jaarlijksche huurprijs of het gevorderd bedrag meer dan *f* 300. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 April 1868; N. R. B. XIX, 515.

11797. Indien partijen ten aanzien van eene vordering van meer dan *f* 300, slechts tot een bedrag van *f* 40 verschillen, is omtrent dit verschil geen getuigenbewijs admissibel. — Hof N.-Holland 29 Junij 1865; W. 2733.

11798. Het bestaan eener vordering van meer dan *f* 300, wegens verschillende werkzaamheden en leverantiën aan of voor in aanbouw zijnde huizen verrigt, is niet vatbaar voor bewijs door getuigen, al blijven die werkzaamheden en leverantiën gelijk zij op de bij dagvaarding overgelegde gespecificeerde rekening voorkomen, ieder afzonderlijk beneden de *f* 300. — Regtb. 's Gravenhage 11 December 1860; W. 2239.

11799. Iemand die geen koopman is en voor meer dan *f* 300 hooi aan een stalhouder verkoopt, mag die vordering niet door getuigen bewijzen. — Regtb. Amsterdam 29 Augustus 1859; W. 2155.

11800. Wanneer het onderwerp eener overeenkomst eene onbepaalde waarde heeft, wordt het bewijs door getuigen toegelaten. — Regtb. Gorinchem 19 Mei 1868; W. 3018.

11801. De overeenkomst tusschen kooplieden, waarbij de trekker van een wisselbrief genoegen neemt met eene betaling van 50 pct. zijner vordering door den acceptant, is alleen dan eene handelsdaad wanneer ze is aangegaan bij geregtelijk accoord, maar overigens niet voor bewijs door getuigen vatbaar, dan voor zoover het onderwerp de som van *f* 300 niet te bovengaat. — Regtb. Amsterdam 26 Maart 1868; W. 3019.

11802. Bij verstek behoeft de eischer het bewijs niet te leveren der door hem gestelde daadzaken, evenals of de gedaagde tegenwoordig ware. — Kantg. Amsterdam 26 April 1842; Regtz. VI, 25.

11803. Het getuigenverhoor mag worden toegelaten voor een rekening van meer dan *f* 300, indien elke post afzonderlijk beneden dat cijfer blijft. — Regtb. Amsterdam 4 Oct. 1859; N. R. B. X, 242; Regtb. Amsterdam 29 Dec. 1846; R. B. IX, 438.

11804. Art. 1933 verbiedt niet het bewijs door getuigen van voorwaarden, waarop een door partijen erkende verbindtenis de som van *f* 300 te boven gaande, is gesloten. — Hof N.-Holland 18 Junij 1857; N. R. B. VII, 547.

11805. Indien van de zijde van den onderteekenaar geen bedrog wordt beweerd, wordt geen getuigenverhoor tegen den inhoud eener schriftelijke erkende acte toegelaten. — Regtb. Rotterdam 9 Januarij 1843; W. 379.

11806. Het getuigenbewijs mag worden toegelaten omtrent het bestaan der voorwaarde tot nakoming eener verbindtenis, waarvan het onderwerp de som of waarde van *f* 300 te boven gaat. — Hof Zeeland 13 November 1855; N. R. B. VI, 453.

11807. De eischer mag niet worden toegelaten om door getuigen te bewijzen feiten, welke geheel in strijd zijn met die waarop zijn eisch is gegrond en met een begin van bewijs door geschrift. — Regtb. Winschoten 10 Maart 1852; N. R. B. II, 705.

11808. Art. 1933 Burg. Wetb. betreft alleen het geval, dat daarstelt een verbindtenis of ontheffing, maar geenzins ieder feit. — Regtb. Amsterdam 23 Junij 1850; Amst. regtsp. I, 42.

11809. Het bewijs door getuigen mag worden toegelaten voor geldleeningen op onderscheiden tijdstippen gedaan en tot betaling waarvan bij een en hetzelfde exploit is gedagvaard, indien ieder de som van *f* 300 niet te boven gaat, ofschoon te zamen die som overschrijdende. — Hof Z.-Holland 9 Febr. 1848; W. 907.

11810. De bepaling van dit art. is niet toepasselijk op het geval, dat daadzaken zijn gesteld om door getuigen te wijzen, „dat een bij testament benoemde uitvoerder der beschikkingen eener erflaatster, na haren dood het executeurschap heeft aanvaard." Dit geval kan worden gelijk gesteld met dat voorzien bij art. 1094 betreffende de aanvaarding eener erfenis en moet derhalve worden toegepast de bepaling van art. 1946, no. 1. — Regtb. Utrecht 17 Junij 1868; W. 3148; Regtb. Utrecht 22 Februarij 1869; W. 3149.

11811. Indien tegen eene vordering van eene huurovereenkomst, meer dan *f* 300 bedragende, wordt aangevoerd, dat de huur niet door den gedaagde alleen, maar door dezen en nog een ander is gesloten, is het bewijs der onwaarheid van deze bewering door getuigen niet toegelaten. — H. R. 1 Maart 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 131; W. 2884.

11812. Het bewijs door getuigen van verschillende vorderingen te zamen meer, en ieder afzonderlijk minder dan *f* 300 bedragende, mag worden toegelaten. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 September 1853; W. 1547.

11813. In het regtsgeding over de actie en desaveu, is het bewijs door getuigen (en dus door feitelijke vermoedens) van den ontkenden last niet uitgesloten, wanneer het onderwerp van het geding, waartoe de eischer en desaveu ontkent last te hebben gegeven, *f* 300 te boven gaat. — H. R. 19 Junij 1868; v. d. H., B. R. XXXII, 1099, 485; W. 3019.

11814. Stilzwijgende wederinhuring mag niet door getuigen worden bewezen, indien de huurprijs meer dan *f* 300 bedraagt. — Hof Drenthe 27 Mei 1843; W. 430; Regtz. VI, 13.

11815. Het getuigenverhoor tot bewijs eener overeenkomst, die een onbepaalde waarde heeft is geoorloofd. — Regtb. Gorinchem 3 Oct. 1840; W. 146.

11816. Het is niet voldoende om een overeenkomst door getuigen bewijsbaar te maken, te stellen dat het onderwerp de som van *f* 300 niet te boven gaat; zulks moet eerst in regten genoegzaam bewezen worden. Te eerder moet dit bewezen worden als van elders blijkt, dat het onderwerp der beweerde overeenkomst een hoogere waarde heeft dan *f* 300. — Regtb. Tiel 21 December 1849; N. R. B. II, 55.

11817. Als een overeenkomst van onbepaalde waarde, en dientengevolge niet vatbaar voor getuigenbewijs, is niet te beschouwen het contradictoir daarstellen van kennelijke en blijvende teekenen, tot aanduiding der tusschen partijen bevorens overeengekomen scheidslijn tusschen twee erven. — Regtb. 's Hertogenbosch 7 Julij 1841; W. 222.

11818. Getuigenbewijs mag worden toegelaten, als de eischer niet het bestaan van eenig servituut beweert, maar wel, dat hij met den gedaagde heeft een gemeenen uitweg, elk van zijn erf naar den algemeenen weg, welke door den oorspronkelijken gedaagde eigendunkelijk zou zijn belemmerd. — H. R. 3 Januarij 1845; Corr. VI, 37; Regtz. VI, 21; N. R. XIX, § 67, 275; v. d. H., B. R. VI, no. 172, 248.

11819. Tot toepassing van art. 1933 is het niet voldoende, dat het onderwerp loopt over een onbepaalde waarde en alzoo over een som of waarde die *f* 300 te boven kan gaan, maar daartoe wordt vereischt, dat de actie gemeld bedrag werkelijk te boven gaat. — Regtb. Amersfoort 6 Maart 1861; N. R. B. XIII, 339.

Art. 1934.

11820. Door getuigen mag worden bewezen, dat het endossement op een orderbillet, eerst na den vervaldag daarop is geplaatst, ofschoon de dagteekening van dat endossement luidt vóór den vervaldag. Door dat getuigenbewijs worden artt. 1933 en 1934 Burg. Wetb. niet illusoir. — Regtb. 's Gravenhage 15 Maart 1844; Hof Z.-Holland 23 October 1844; Regtz. VI, 14; N. R. XXIV, § 66, 302; W. 552.

11821. Het bewijs door getuigen is toegelaten, dat de schuldenaar, de in een acte voorkomende verklaring van schuldpligtigheid niet heeft afgelegd, in weerwil van een authentieke acte van bekrachtiging. — Hof Limburg 27 Februarij 1871; W. 3353.

11822. Beweringen, in strijd met de quitantie van het successieregt, omtrent het bedrag van een legaat, zijn zonder waarde. — Regtb. Amsterdam 7 Febr. 1871; W. 3343.

11823. Dit art. betreft alleen de partijen tusschen welke de acte is aangegaan; dit art. wordt niet geschonden door regt te doen op een getuigenverhoor, ten bewijze strekkende van een door den notaris bij het opmaken der acte begane vergissing. — H. R. 13 Maart 1857; W. 1837; v. d. H., B. R. XXI, no. 658, 182; N. R. LV, § 41, 207.

11824. Een getuigenbewijs mag niet worden toegelaten ter bestrijding eener huurovereenkomst, tusschen den opposant tegen een executoriaal arrest, en een derde aangegaan, zoolang die acte zelve niet wordt aangevallen. — Hof Z.-Holland 28 November 1859; W. 2158.

11825. Indien de authentieke acte de vervulling van zekere formaliteiten als gebeurd vermeldt, mag het tegendeel daarvan door getuigen bewezen worden. — H. R. 9 Maart 1855; W. 1634; N. R. XLIX, § 58, 265; v. d. H., B. R. XIX, no. 589*, 388.

11826. Dit art. betreft alleen de partijen tusschen welke de acte is aangegaan en wordt alzoo niet geschonden door regt te doen op een getuigenverhoor, ten bewijze strekkende van een door den notaris bij het opmaken der acte begane vergissing, zoodat die vergissing bewezen zijnde, de notaris kan verpligt worden tot schadevergoeding aan partijen. — H. R. 13 Maart 1857; W. 1837; N. R. LV, § 41, 207; Tijds. v. R. XI, 211; Corr. XXIX, 256; XXXI, 329; v. d. H., B. R. XXI, no. 658, 182.

11827. Het getuigenbewijs tegen den inhoud eener schriftelijke erkende acte wordt niet toegelaten, ook dan als van de zijde van den onderteekenaar geen bedrog wordt beweerd. — Regtb. Rotterdam 9 Jan. 1843; W. 379.

11828. De onderteekenaar eener acceptatie, groot *f* 100, mag niet worden toegelaten om door getuigen te bewijzen, dat hij bij de onderteekening dier acceptatie, slechts *f* 20 zoude ontvangen hebben, en tot die onderteekening gebragt zou zijn door de belofte van zijn schuldeischer, dat hij hem de ontbrekende *f* 80 des anderen daags zoude bezorgen, waaraan deze echter niet zou hebben voldaan. — Regtb. Rotterdam 9 Januarij 1843; W. 379.

11829. De artt. 1907 en 1934 worden niet geschonden door de toelating van het getuigenbewijs ten opzigte van de vraag, of bij het verlijden van een acte van uitersten wil, de erflater in het bezit was zijner verstandelijke vermogens. — H. R. 17 October 1862; N. N. I, 392; v. d. H., B. R. XXVII, no. 873, 1; W. 2425.

11830. Het verbod om bewijs door getuigen toe te laten nopens hetgeen tegen of boven den inhoud eener schriftelijke acte gevorderd wordt, betreft niet alleen den eischer; het woord „gevorderd" sluit niet den gedaagde uit, die iets eischt of vordert. — H. R. 7 October 1853; N. R. XLVI, § 21, 90; W. 1479; v. d. H., B. R. XVII, no. 527, 140.

11831. Het tegenbewijs is toegelaten tegen een acte, waarbij eenvoudig is verklaard, dat men geene regten op zekere gronden heeft. — Regtb. Breda 6 April 1858; W. 1989.

11832. Door getuigen mag worden bewezen, dat de getuigen bij een testament, niet woonden ter plaatse in de notariële acte vermeld. — Hof Limburg 24 November 1862; W. 2440.

11833. Het bewijs door getuigen mag worden toegelaten om te bewijzen, dat de huurovereenkomst tusschen partijen gesloten, waarvan de huurprijs ten processe niet blijkt, met onderling goedvinden weder is vernietigd. — Regtb. Rotterdam 7 Januarij 1867; W. 2932.

11834. Dit art. verbiedt het bewijs door getuigen van het feit, dat inderdaad met toestemming van een der partijen, door de andere, van een schriftelijke tusschen haar aangegane overeenkomst is afgeweken. — H. R. 4 Januarij 1861; W. 2247; N. R. LXVII, § 3, 17; v. d. H., B. R. XXV, no. 820, 1.

11835. Het bewijs door getuigen dat het gewigt in het cognoscement vermeld, werkelijk is ingeladen, kan den geconsigneerde, tegenover den schipper worden toegestaan. — Hof N.-Holland 19 Mei 1864; Mag. v. H. VI, 99.

11836. Art. 1934 is niet toepasselijk op een verklaring van de administrative magt uitgegaan, als bedoeld in art. 8, no. 2 Burg. Wetb. — H. R. 16 Januarij 1863; v. d. H., B. R. XXVII, 220; N. R. LXXIII, § 8, 50.

11837. Het bewijs door getuigen, dat met onderling goedvinden is afgeweken van de schriftelijke overeenkomst, mag niet worden toegelaten. — Hof Z.-Holland 9 Januarij 1865; W. 2656; N. N. IV, 200.

11838. Een getuigenverhoor mag niet worden toegelaten om te bewijzen, dat er een andere schuldoorzaak heeft bestaan dan die, welke in een schriftelijke acte is opgegeven. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 April 1863; W. 2563; N. N. III, 270.

11839. Het bewijs door getuigen, dat in een schriftelijk contract later door partijen wijzigingen zijn gebragt, is niet geoorloofd. — Regtb. Dordrecht 27 Junij 1864; W. 2615; Tijds. v. R. XVIII, 347.

Art. 1935.

11840. Mr. P. van Bemmelen. Kan de dading in zaken van koophandel door getuigen bewezen worden? — Ja. — Themis XIV, 12.

11840*a*. Mr. J. van Hall. Een vraag omtrent art. 1935 Burg. Wetb. — N. R. B. I, 704.

11841. S. M. Is het om een zaak te kunnen beschouwen als een zaak van koophandel, waarin op grond van art. 1935 Burg. Wetb. het getuigenbewijs mag worden toegelaten, voldoende dat de eischer als koopman blijkt gehandeld te hebben, zonder dat het een vereischte is, dat de gedaagde ook als zoodanig gehandeld heeft. — N. R. B. V, 506; Regtb. Amsterdam 26 April 1858; N. R. B. V, 295.

11842. Als eerst uit een te houden getuigenverhoor kan blijken, of beweerde schulden van *f* 300, handelsschulden zijn, wordt de wet niet geschonden door toelating van dat bewijsmiddel. — H. R. 29 November 1867; v. d. H., B. R. XXXII, no. 1068, 64; W. 2972.

11842*a*. Een getuigenbewijs hetwelk admissibel zou zijn ingeval van verschil met den scheepsbouwmeester, wordt niet admissibel als een derde den eigendom betwist. — Regtb. Deventer 30 October 1850; W. 1178.

11843. De vordering van een koopman, als kooper, ingesteld tegen een niet-koopman, als verkooper, tot ontbinding van een tusschen hen gesloten koopcontract is geen zaak van koophandel. Het bewijs door getuigen van het ontkende contract is alzoo niet toegelaten, indien het onderwerp der overeenkomst meer dan *f* 300 bedraagt. — Regtb. Utrecht 13 Januarij 1869; N. R. B. XX, 786.

11844. Tot het bestaan van een zaak van koophandel en mitsdien tot het toelaten van getuigenbewijs, is het niet noodzakelijk dat het obligo van den gedaagde uit een daad van koophandel zijnerzijds ontspruit; het is voldoende, dat de actie van den eischer uit een handeling voortvloeit, die deze geacht moet worden als koopman gedaan te hebben. — Regtb. Amsterdam 1 December 1854; N. R. B. IV, 560; Mag. v. H. V, 90; W. 1604.

11845. Al of niet beperktheid eener verbindtenis in een cognoscement bijgevoegd, wegens het verhalen van het schip naar een aan te wijzen losplaats, en al of niet bevoegdheid om door getuigen te bewijzen, dat de in dorso van het endossement bijgevoegde ongeteekende clausule, door of van wege den inlader is bijgevoegd. — Hof N.-Holland 3 Julij 1845; W. 643.

11846. De overeenkomst tusschen kooplieden, waarbij ten aanzien eener handelsschuld met 50 pct. genoegen wordt genomen, is, tenzij de overeenkomst wordt aangegaan bij geregtelijk accoord, geen handelszaak, en dus aan de regelen van getuigenbewijs in burgerlijk regt, onderworpen. — Regtb. Amsterdam 26 Maart 1868; Mag. v. H. X, 93.

11847. In zaken van koophandel mag niet worden toegelaten, om door getuigen het bewijs te leveren van een gezegde, dat door een der partijen bij het teekenen van een onderhandsche acte zou zijn gebezigd, en waardoor een der hoofdbestanddeelen der handeling uit de acte resulterende, zou vervallen. — Kantg. Voorburg 24 Februarij 1839; W. 190; Regtz. VI, 29.

Art. 1936.

11847*a*. De bepaling van art. 1936 Burg. Wetb. is niet anders van toepassing dan in de gevallen, dat er interessen gevorderd worden, welke uit kracht eener overeenkomst zijn verschuldigd, en op het tijdstip der ingestelde regtsvordering verschenen zijnde, met de hoofdsom vereenigd *f* 300 te bovengaan. — Regtb. Utrecht 3 Februarij 1843; N. R. XVII, § 75, 316.

Art. 1939.

11848. J. N. Smits. De initio probationis per scripturam secundum jus civile Neerlandicum. — L. B. 1851.

11849. Mr. A. Oudeman. Kunnen de antwoorden, bij een verhoor op vraagpunten gegeven, een begin van bewijs bij geschrift uitmaken? — Opm. en Med. IX, 27.

11850. Is het procesverbaal van een verhoor op

vraagpunten een begin van schriftelijk bewijs? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 143.

11851. Niet onderteekende of ongedateerde stukken die geen causa debiti inhouden, kunnen niet dienen tot begin van bewijs bij geschrifte. — Regtb. Dordrecht 30 October 1854; W. 1641.

11852. De instructie eener strafzaak, welke tot geen bevel van teregtstelling geleid heeft, is in dien zin geheim, dat wanneer later in een burgerlijk geding acten daaruit afkomstig, als bewijsstukken tegen den verdachte gebezigd worden, deze moeten geacht worden in strijd met de openbare orde door de wederpartij verkregen te zijn, zoodat de regter op die stukken geen acht kan slaan. — Hof N.-Holland 25 Julij 1857; N. R. B. VIII, 245; W. 1892.

11853. Een ten deele onecht verklaard stuk, kan worden toegelaten als begin van schriftelijk bewijs.— Regtb. Assen 3 Maart 1856; N. R. B. VII, 212.

11854. Als een begin van bewijs door geschrift kunnen gelden door den gedaagde onderteekende processenverbaal, waarin diens verklaringen ten aanzien van het quaestieuse feit, door den commissaris van politie of den regtercommissaris bij het strafregterlijk onderzoek zijn gerelateerd. — Regtb. Amsterdam 29 Julij 1856; N. R. B. VI, 488.

11855. Het procesverbaal van een verhoor op vraagpunten, is een voldoend begin van bewijs bij geschrifte. — Regtb. Groningen 28 Junij 1850; N. R. B. IV, 362.

11856. Een ongeteekend fragment van een geschreven verklaring, kan niet worden toegelaten als een voldoend begin van bewijs bij geschrift. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1853; N. R. B. III, 226.

11857. Tot een begin van bewijs bij geschrift, wordt niet vereischt dat het stuk eigenhandig is geschreven door hem tegen wien men het bezigt, het is voldoende dat het van hem is voortgekomen en door zijn wil bevestigd is; een verhoor op vraagpunten kan in sommige gevallen een begin van bewijs bij geschrift zijn. — Regtb. Groningen 28 Junij 1856; N. R. XLVII, § 96, 451.

11858. Een erkentenis, voorkomende in een door een procureur onderteekende conclusie van antwoord, stelt een begin van bewijs door geschrift daar. — Hof Z.-Holland 9 Februarij 1848; W. 907.

11859. Een verhoor op feiten en vraagpunten mag worden aangenomen als een begin van bewijs bij geschrift. — H. R. 16 April 1852; W. 1329; N. R. XLI, § 61, 283.

11860. Brieven, aan derden geschreven, kunnen gelden als begin van bewijs bij geschrift. — Hof N.-Holland 9 Mei 1844; W. 521.

11861. Een quitantie, van de partij afkomstig en op bevel des regters in het geding gebragt, kan voor begin van bewijs bij geschrift gelden en als zoodanig aanleiding geven tot een getuigenverhoor. Een begin van bewijs bij geschrift dat tot getuigenbewijs grond geeft, kan vervat zijn in een schrifttuur van antwoord van procureur tot procureur beteekend, op een procesverbaal van verhoor, op feiten en vraagpunten. — Regtb. Assen 4 December 1843; R. B. VI, 521; Regtz. VI, 31; Hof Drenthe 5 April 1845; R. B. IX, 599.

11862. Bij aanneming van werk kan een globale nota van kosten of eene rekening, niet worden beschouwd als een begin van bewijs bij geschrift te zijn. — Hof N.-Holland 28 November 1850; Amst. Regtsp. I, 201.

11863. Als begin van bewijs mag niet worden aangenomen een acte, welke niet is geteekend door alle partijen tegen wie de vordering is ingesteld; het beweren uit het consortium litis ontleend, dat een acte door sommige der partijen geteekend, de teekening van deze, een begin van bewijs tegen de niet geteekend hebbende en alzoo tegen alle partijen oplevert, is ongegrond. — H. R. 21 October 1842; v. d. H., B. R. IV, no. 87, 1; R. in N. III, 91; W. 374; N. R. XIII, § 41, 182.

11864. Een brief van de partij uitgegaan, welke niet onmiddelijk tot de in geschil zijnde zaak betrekking heeft, doch waaruit het waarschijnlijke van het beweren der tegenpartij kan worden opgemaakt, is een genoegzaam begin van bewijs bij geschrift. — Regtb. 's Gravenhage 20 Mei 1842; W. 301.

11865. Hij die zich op een geschrift als begin van bewijs beroept, behoeft in de ingeroepen geschreven acte geen partij te zijn geweest, evenmin wordt de onderteekening der ingeroepen schriftelijke acten gevorderd, ter harer toelating als begin van bewijs. — H. R. 11 Mei 1866; N. R. LXXXII, 48; v. d. H., B. R. XXX, 370; W. 2799.

11866. Eene acte van boedelbeschrijving kan niet als begin van schriftelijk bewijs gelden voor hem die daarbij geen partij is geweest; een ongeteekend stuk kan evenmin als begin van bewijs gelden. — Hof Overijssel 20 Junij 1865; W. 2822.

11867. Ter beoordeeling van de vraag, of een procesverbaal van verhoor op vraagpunten begin van schriftelijk bewijs oplevert, moet het verbaal als ééne acte opgemaakt, van ééne doorloopende handeling in zijn geheel worden genomen, niet het antwoord op elke vraag afzonderlijk. — Regtb. 's Gravenhage 18 November 1862; W. 2448.

11868. Een procesverbaal van verhoor op vraagpunten, kan begin van schriftelijk bewijs opleveren tegen de verhoorde partij. Ter beoordeeling echter of een gegeven procesverbaal zoodanig begin van bewijs oplevert, moet het verbaal als ééne acte, opgemaakt van eene doorloopende handeling in zijn geheel worden genomen, niet het antwoord op elke vraag afzonderlijk. De geclausuleerde erkentenis bij zoodanig verhoor, dat een mandaat is aangenomen, hetwelk weinige dagen later door een opgevolgden koop is vernietigd, is onsplitsbaar en levert ongesplitst geene waarschijnlijkheid voor het bestaan van het beweerde mandaat, en de daaruit voortvloeijende rekenpligtigheid op. — Hof Z.-Holland 4 Mei 1863; W. 2507.

11868*a*. De beslissing dat een gehouden verhoor op feiten en artikelen niet kan worden aangenomen als een begin van bewijs bij geschrift, is een feitelijke beslissing, waarop in cassatie niet mag worden teruggekomen. — H. R. 17 Junij 1841; N. R. VIII, § 68, 310; v. d. H., B. R. II, no. 46, 249.

11869. Een brief door een derde aan een der partijen geschreven, is noch een begin van bewijs bij geschrifte, noch een ander wettig bewijsstuk. — Kantg. Geldermalsem 18 Mei 1849; N. R. B. II, 71.

11870. Het ongelijk wordt wel afhankelijk gemaakt van het weigeren om den eed af te leggen, doch niet van het niet afleggen tengevolge eener ontstane onmogelijkheid, zooals het overlijden van hem die den eed moest afleggen. — Regtb. Tiel 25 Mei 1849; N. R. B. II, 45.

11871. De huurcedul, waaruit blijkt dat eene getrouwde vrouw kamers heeft gehuurd, levert geen begin van bewijs op van bezit der op die kamers voorhanden meubelen, tegenover haren met haar wonenden man. — Regtb. Amsterdam 27 Julij 1852; W. 1376; N. R. B. II, 618.

11872. Een ongeteekend fragment van een geschreven verklaring, niet toegelaten als een genoegzaam bewijs bij geschrift, om daarop een suppletoire eed te kunnen opleggen. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1853; N. R. B. III, 226.

Art. 1940.

11873. Mr. A. A. Weve. Is de laatste houder van een loterijbriefje der Nederlandsche staatsloterij, hetzelve verloren hebbende, des niettemin geregtigd de uitbetaling van den daarop gevallen prijs te eischen, tegen zekerheidstelling zijnerzijds? — Ja. — N. R. Bijdr. X, 45.

11874. Is het bewijs door getuigen van het te loor gaan van een loterijbriefje toelaatbaar, ten einde daarna een gevallen prijs alsnog te verkrijgen? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 153.

11875. Bij hetzelfde interlocutoir kan aan een der partijen worden opgelegd het bewijs van een bepaald feit, en het bewijs, dat men daarbij verkeerde in een der gevallen, bedoeld in art. 1940.

De verhindering van dit art. is niet beperkt tot de vier der daarin als voorbeelden genoemde gevallen. — H. R. 30 Junij 1870; W. 3229.

11876. Het bewijs door getuigen is toegelaten als een onregtmatige daad, de grondslag der vordering is. —Regtb. Groningen 3 Maart 1865; W. 2832.

11877. De bepaling van het sub 4° bedoelde, kan slechts worden ingeroepen waar de hoegrootheid van het onderwerp der verbindtenis, niet waar hare betaalbaarheid wordt betwist. — Hof N.-Holland 9 December 1858; W. 2088.

11878. Het regtsbeginsel dat een verbindtenis bij geschrift aangegaan, niet te niet gaat door de toevallige vernietiging of het te loor gaan van den titel, is ook van toepassing op verbindtenissen, jegens onzekere personen aangegaan, zoo als die, welke aan order of toonder luiden. Hij die bewijst de laatste regtmatige bezitter te zijn geweest van een vermist loterijbriefje, is geregtigd tegen zekerheidstelling, de betaling van den daarop gevallen prijs te vorderen, zonder overlegging van dat briefje. — Regtb. Amsterdam 25 November 1857; W. 1919; N. R. B. X, 16.

11879. Bij beweerde vernietiging van het schriftelijk bewijs, kan het bewijs door getuigen worden toegelaten. — Regtb. Alkmaar 17 Junij 1841; Regtz. VI, 28; R. B. VII, 327.

11880. Indien een getuigenbewijs niet moet strekken om het aanwezen van eenige acte of eigenlijk gezegde overeenkomst aan te toonen, maar alleen zal loopen over feiten, waarvan het daarenboven hem, die er zich op beroept, niet mogelijk is geweest zich een schriftelijk bewijs te verschaffen, mag dat bewijs worden toegelaten, ofschoon uithoofde der waarde van het onderwerp, dit in den regel het geval niet zou zijn. — Hof Z.-Holland 2 November 1853; N. R. LIII, § 73, 342.

11881. Indien geen bedrog heeft plaats gehad, kan geen getuigenbewijs worden toegelaten tegen den inhoud eener schriftelijke erkende acte. — Regtb. Rotterdam 9 Januarij 1843; W. 379.

11882. Iemand, die beweert dat hem een paard in huur verzocht is, om den volgenden dag te leveren, is niet uit den aard der zaak in de onmogelijkheid, om zich daarvan een schriftelijk bewijs te verschaffen; de gewoonte om soortgelijke overeenkomsten mondeling aan te gaan, is niet van dien aard om het getuigenbewijs toe te laten. — Regtb. Maastricht 26 Maart 1846; W. 784.

11883. Getuigenbewijs mag worden toegelaten om aan te toonen wat costumier en gebruikelijk is, omtrent een uitdrukking in een schriftelijke overeenkomst gebezigd. — Hof Zeeland 7 December 1841; R. B. VIII, 626.

11884. De regter mag ambtshalve een getuigenverhoor bevelen, om te bewijzen wie een tiendpligtig land gebruikt of bebouwt. — Regtb. Hoorn 5 Januarij 1848; R. B. X, 121; W. 894.

11885. Het bezit eener nalatenschap mag door getuigen worden bewezen in een petitio hereditatis. — Regtb. 's Hertogenbosch 17 Februarij 1847. W. 1000.

11886. Bij een actie tot herstelling van hetgeen door feitelijk geweld en eigen rigting is vernield, is een schriftelijk bewijs niet mogelijk. — Regtb. Tiel 8 November 1850; W. 1188.

Art. 1942.

11887. Kan de regter na een gehouden getuigenverhoor aan den eischer den suppletoiren eed opleggen, wanneer slechts één getuige pertinent ten voordeele van den eisch verklaard heeft? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 111.

11888. De verklaring van een getuige levert geen grond op tot het opleggen van den suppletoiren eed. — Kantg. Winschoten 2 Februarij 1855; W. 1634.

11889. De bepaling van dit art. moet worden beperkt tot het bewijs door getuigen. — H. R. 20 Junij 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 460; W. 2389.

Art. 1944.

11890. Gezondheid is een in regten voor bewijs door getuigen, ook niet geneeskundigen, vatbaar feit; het is niet een subjective appreciatie op een onzekeren grondslag rustende. — Kantg. no. 1, Amsterdam 28 October 1864; W. 2683.

11891. Welk nummer eene in drie verzendingen afgeleverde en verwerkte partij suiker gemiddeld had, kan niet door getuigen bewezen worden. — Regtb. Amsterdam 10 December 1863; Mag. v. H. V, 300.

11892. Faillietverklaring kan alleen door vonnis, niet door getuigen bewezen worden. — Regtb. Amsterdam 15 Januarij 1864; Mag. v. H. VI, 88; Hof N.-Holland 3 November 1864; Mag. v. H. VII, 39.

11893. Een complex of collectief, daarenboven geheel negatief feit, dat regtstreeks niet valt onder het bereik der zinnen, maar alleen kan blijken bij gevolgtrekking uit andere spetiale positive en materiële feiten, kan regtens niet door getuigen worden bewezen. De vordering, strekkende om te worden toegelaten tot het bewijs van zoodanig feit door getuigen, ofschoon door de tegenpartij niet betwist, moet door den regter ambtshalve worden ontzegd. — H. R. 17 Mei 1861; W. 2280.

Art. 1945.

11894. E. J. de Drews. De restituta judiciorum forma in testium examine. — Gron. 1812.

11895. Ten opzigte van den ziels en ligchaamstoestand van één persoon, zijn van meer gewigt de verklaringen van die getuigen, welke meermalen met bedoelden persoon in aanraking kwamen, dan van hen, die slechts zelden met haar in aanraking kwamen. — Hof Zeeland 4 Junij 1861; N. R. B. XII, 506.

11896. De beoordeeling van de waarde der getuigenissen is geheel aan den judex facti overgelaten, zonder tot eenige opgaaf van redenen, die hem hebben geleid, verpligt te zijn. — H. R. 21 December 1852; N. R. XLIII, § 59, 302; W. 1463; H. R. 3 Junij 1853; N. R. XLV, § 10, 53; H. R. 8 September 1857; N. R. LVI, § 58, 265; H. R. 8 Februarij 1859; N. R. LXI, § 29, 149.

11897. In burgerlijke zaken is de verklaring de auditu alieno niet verboden als getuigenis aan te nemen. — H. R. 9 Maart 1855; N. R. XLIX, § 59, 271.

Art. 1946.

11898. Mr. H. J. Smidt. Artikel 1946, sub 2°

van het Burg. Wetb. — Opm. en Med. VIII, 86.

11899. Mr. J. L. Königswarter. Welke zijn de personen in art. 378 Cod. Pen. bedoeld, en welke is hunne verpligting, wanneer zij voor den regter worden geroepen, om getuigenis af te leggen omtrent de in hunne betrekking hun toevertrouwde geheimen. — Regtsg. Bijdr. XII, 396.

11900. Mr. S. P. Lipman. Pleitrede voor den WelEerw. Heer T. Kuiper. — Amst. 1839.

11901. Mr. S. J. Hingst. Over de persoonlijke bewijsmiddelen in het Engelsch en Nederlandsch regt. — N. Bijdr. XVII, 598.

11902. Een commissaris van politie behoort niet tot diegenen, welke bedoeld bij art. 1946, 3° Burg. Wetb. zich kunnen verschoonen van het afleggen van getuigenis. — Regtb. Rotterdam 6 Junij 1860; N. R. B. XI, 303.

11903. De advocaat kan zich van het geven van getuigenis verschoonen, zelfs indien de cliënt hem van de verpligting tot geheimhouding ontslaat. — Regtb. Amsterdam 27 April 1846; Regtz. VI, 33; R. B. VIII, 545.

Art. 1948.

11904. d. P. De eed der joden. — W. 3351.

11905. A. M. C. Regterlijke eed voor Israëliten. — W. 3348.

11906. Een woord over het afleggen van den eed en over het veroordeelen tot straf van getuigen, die zich om welke redenen ook, bezwaard vinden den eed te doen. — Opm. en Med. II, 146.

11907. Afleggen van verklaringen in regten bij bestaand gemoedelijk bezwaar tegen den eed. — N. R. Bijdr. IV, 408.

11908. De algemeen in dit rijk gebruikelijke wijze van eedsaflegging mits die aflegging met gedekten hoofde geschiede, moet geacht worden overeenkomstig der Israëliten gezindheid te zijn. — Hof Drenthe 23 Julij 1844; Regtz. VI, 34; R. B. VI, 711; N. R. XXIII, § 87, 459.

11909. De doopsgezinde kan volstaan met de belofte af te leggen van de waarheid te zullen zeggen waartoe hij zich bereid verklaart. — H. R. 3 April 1860; W. 2158.

11910. Indien in het procesverbaal der teregtzitting wordt vermeld, dat een getuige heeft afgelegd de belofte met ware woorden, in plaats van eede, als behoorende tot de Doopsgezinde gemeente, moet het naar de bedoeling der wet daarvoor gehouden worden, dat hij den vereischten eed heeft afgelegd; een bloote vermelding in het procesverbaal ten aanzien der overige getuigen, dat zij zijn beëedigd, is voldoende zoolang niet blijkt, dat de woorden van den afgelegden eed of belofte met de wet in strijd zijn. — H. R. 14 December 1852; N. R. XLIII, § 53, 267; W. 1399; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 905, 197.

11911. Van de godsdienstige gezindheid, waartoe een geroepen getuige behoort en niet van zijne godsdienstige begrippen, is het afhankelijk of hij met een plegtige belofte in plaats van de aflegging van den eed kan volstaan. — H. R. 17 Januarij 1854; N. R. XLVI, § 83, 319.

11912. De bepaling krachtens koninklijke besluiten nopens het met gedekten hoofde afleggen van den eed als getuigen door Israëlitisch kerkgenootschap uitgegaan, moet echter worden beschouwd als te zijn een wettige bepaling op dat stuk, en even daardoor die wijze van eedsaflegging voor alle belijders dier godsdienst verpligtend te zijn. De regter schendt de wet door een Israëlitischen getuige toe te laten den eed met ongedekten hoofde te doen. — H. R. 28 Junij 1871; W. 3348.

11912*a*. Met de vrijheid van Godsdienstige begrippen bij de grondwet gewaarborgd, strijdt niet de verpligting aan getuigen opgelegd, om elk op de wijze van zijne godsdienstige gezindheid den eed of de belofte te doen van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen. Degene die als getuige geroepen is, moet om zich van den eed te kunnen ontslaan doen blijken, dat de Godsdienstige gezindheid waartoe hij behoort, hem verbiedt dien eed af te leggen; hij kan zich daaraan niet onttrekken, op grond dat zijne godsdienstige begrippen hem zulks beletten. Het hangt van de Godsdienstige gezindheid waartoe de getuige behoort af, en niet van zijne Godsdienstige begrippen, of hij kan volstaan met een plegtige belofte te doen, in plaats van den eed af te leggen. — H. R. 9 Junij 1846; N. R. XXIII, § 81, 395.

11912*b*. Het onderscheid tusschen eed en belofte, is in de wet bekend alleen in betrekking tot de wijze waarop een getuige zich volgens zijn kerkgenootschap, tot waarheid spreken verbindt. Bij geen bepaling is voorgeschreven, dat de getuigen verpligt zijn de woorden „zoo waarlijk help mij God Almagtig" uit te spreken; zij kunnen daartoe slechts verpligt geacht worden, indien hun kerkgenootschap dien vorm van zich tot waarheidspreken te verbinden, gebiedt. — Regtb. Hoorn 28 April 1867; Hof N.-Holland 16 Junij 1867; N. R. B. XVII, 344.

Art. 1950.

11913. Mr. G. Diephuis. De uitspraak van den regter omtrent de wraking van een getuige is in geen geval aan hooger beroep onderworpen. — Opm. en Med. XV, 289.

11914. Indien de regtb. het getuigenverhoor heeft opgedragen aan een andere regtbank (art. 200, alin. 3 Wetb. v. Burgerl. Regtsv.), door welke regtbank moet dan de wraking der getuigen worden beslist? — Opm. en Med. VI, 39; vragen v. Ned. regt I, 152.

11915. S. M. Is art. 1950 Burg. Wetb., houdende opgave der redenen, waarom getuigen kunnen gewraakt worden, limitatief of is het veeleer enunciatief, zoodat het aan den regter is overgelaten om te beoordeelen in hoeverre de voorgestelde redenen van wraking, alhoewel niet bij dit art. bepaald opgenoemd, al dan niet zijn gegrond en behooren te worden aangenomen? — Opm. en Med. III, 137.

11916. Het vonnis van den kantonregter waarbij aan den gedaagde acte wordt verleend van de door hem gedane wraking met verklaring, dat de gewraakte getuige niet zal gehoord worden, is onderhevig aan registratieregt van ƒ 1,60 op de expeditie.

11917. Bij art. 1950 worden door de dienstboden of bedienden van een der partijen, alleen bedoeld de zoodanigen, die op het tijdstip van het te houden getuigenverhoor bij een der partijen in dienst zijn. Als getuigen kunnen niet worden gewraakt zij, die tijdens de feiten waaromtrent hunne getuigenissen zouden moeten strekken, tot een der partijen in eenige dienstbetrekking stonden, die sedert heeft opgehouden. — Jur. Vraagal II, 375; III, 73.

11918. Als getuigen kunnen niet worden gewraakt werklieden op zich zelve wonende, die hetzij tegen een evenredig loon, hetzij tegen een week of daggeld in fabrieken of ander bedrijf voor een der partijen arbeiden, zoodanige personen kunnen niet worden begrepen onder de dienstboden en bedienden bij dit art. bedoeld. — Regtb. Breda sine die; W. 414.

11919. Onder de gronden van wraking van getuigen wegens bloedverwantschap, is niet begrepen de natuurlijke bloedverwantschap. — Kantg. Amsterdam 29 December 1843; Regtz. VI, 36.

11920. De wraking geldt ook omtrent personen, die tijdens het feit waarover het onderzoek loopt, in dienst van een der partijen waren, doch sedert ontslagen zijn. — Kantg. Amsterdam 7 September 1846; Regtz. VI, 38.

11921. Wraking van getuigen wegens beweerde vijandschap of partijdigheid. Het verleenen van een naderen termijn, bij afwijzing van de wraking eens getuigen, strekt alleen om dezen getuige op nieuw te doen dagvaarden, niet om het ontbrekend bewijs door het hooren van nieuwe vroeger niet opgegeven getuigen aan te vullen. — Regtb. Breda 18 Febr. 1843; Regtz. VI, 40.

11922. De betrekking van rentmeester valt niet in de termen van art. 1950, no. 3 Burg. Wetb. — Regtb. Zutphen 16 Februarij 1860; N. R. B. X, 559.

11923. De notaris kan teregt gewraakt worden in een geding, strekkende tot vernietiging eener notariële acte, op grond, dat de persoon welke zich bij die acte heeft verbonden nimmer in het genot is geweest zijner geestvermogens, maar van kind af, in denzelfden toestand heeft verkeerd, welke tot zijn onder curatelestelling heeft geleid. — Regtb. Deventer 2 April 1856; N. R. B. VII, 513.

11924. Als getuige kan gewraakt worden de persoon, die in dienst van een der partijen zijnde, na gedagvaard te zijn, onder zoodanige omstandigheden uit die dienst is ontslagen, dat ze blijkbaar slechts strekken ten einde hem aan de wraking te onttrekken, en mitsdien in fraudem legis. — Regtb. Amsterdam 22 Maart 1855; N. R. B. V, 462.

11925. In een geding waarin een Hervormde gemeente partij is, kunnen de kerkvoogden wel, de notabelen niet als getuigen worden gewraakt. — Hof Zeeland 15 Maart 1853; N. R. B., IV, 332.

11926. Indien twee of meer verwerende personen als partij, litisconsorten, tegen den eischer overstaan, kan door dezen, iemand die in dienst van slechts een dier verwerende partijen is, als getuige worden gewraakt; de wet spreekt slechts van ééne der partijen, zonder onderscheid tusschen het al of niet splitsbare der actie te maken. — H. R. 15 Junij 1855; N. R. L, § 51, 224.

11927. Uit het facultative aan de zijde van partijen, om een getuige al of niet te kunnen wraken volgt niet, dat het aan den regter vrij staat, om de wraking te kunnen afwijzen, indien het feit waarop de wraking steunt, vaststaat. — H. R. 15 Junij 1855; N. R. L, § 51, 224.

11928. De uitspraken over wraking van getuigen in burgerlijke zaken zijn definitive beslissingen van een incidenteel geschil, zij zijn derhalve onder vonnissen begrepen en als zoodanig op straf van nietigheid mede aan de verpligting onderworpen, om de gronden der uitspraak, zoo wat de daadzaken als het regtspunt, ieder afzonderlijk betreft, te moeten inhouden. — H. R. 17 October 1856; N. R. LIV, § 12, 59; v. d. H., B. R. XXI, no. 644, 1.

11929. De gronden van wraking bij dit art. voorgeschreven, zijn limitatief. — Regtb. Amersfoort 24 Junij 1858; W. 2031.

11930. De particuliere beëedigde boschwachter van een der partijen, noch kost noch inwoning bij haar genietende, kan in een burgerlijk geding als getuige gehoord worden. — Regtb. Maastricht 5 Februarij 1859; W. 2057.

11931. Bij een enquête tusschen solidaire vennooten over de vraag of de commanditaire vennoot uit de compagnieschap is getreden, kan de beweerde commanditaire vennoot als getuige gewraakt worden. — Hof N.-Holland 7 Junij 1866; Mag. v. H. VIII, 127.

11932. In een regtsgeding tegen den burgemeester der gemeente, ten gevolge der fictie, dat hij de wettige vertegenwoordiger is der gemeente, gevoerd, moet een lid van den gemeenteraad als getuige worden gewraakt. — Regtb. Gorinchem 11 Julij 1865; W. 2777; 30 Januarij 1866; W. 2781.

11933. Als getuige in een geding omtrent bergloon der lading, hetwelk door den schipper beweerd wordt reeds begrepen te zijn in een overeenkomst ter zake van aan het schip verleende hulp, kan niet gewraakt worden degene, die als lasthebber der reederij of van de casco-assuradeuren, de gezegde overeenkomst geteekend heeft, en evenmin de aandeelhouder in de maatschappij die het casco verzekerde. — Hof N.-Holland 22 Februarij 1866; W. 2830; Mag. v. H. VIII, 42.

11934. De burgemeester eener gemeente kan in het geding, waarin hij in die hoedanigheid als eischer optreedt, als getuige gehoord worden. — Regtb. Maastricht 7 October 1865; W. 2839.

11935. In cas van wraking, doet het niets ter zake of de getuige een belang heeft, overeenstemmende met dat van de partij die wraakt, dan wel met dat van haar op wier verzoek hij is opgeroepen. — Regtb. Rotterdam 14 Maart 1862; W. 2396.

11936. In een procedure tegen een assurantiemaatschappij, mag haar agent als getuige worden gehoord. — Arbitr. uitsp. Utrecht 12 November 1867; W. 2964.

11937. Dit art. sluit niet het zedelijk belang, het gewigtigste van alle belangen uit. In een geding tot echtscheiding, wegens overspel met den gewraakte getuige, heeft deze belang bij den afloop van het geding. — H. R. 30 November 1860; W. 2310; v. d. H., B. R. XXIV, no. 817, 444.

11938. In een procedure tot echtscheiding wegens overspel, kan degeen met wien de gedaagde echtgenoot het overspel zou hebben bedreven, niet als getuige worden gewraakt, op grond van het bestaand zedelijk belang bij het geding. Het oordeel van den gewraakten getuige zelven over het bestaan of niet bestaan van het belang, mag daarbij niet in aanmerking komen. — Regtb. Gorinchem 26 Junij 1860; W. 2193; anders Regtb. 's Gravenhage 14 September 1860; W. 2210.

11939. In het geding van den lastgever tegen dengene met wien de lasthebber gehandeld heeft, kan de lasthebber niet als getuige worden gehoord. De lasthebber heeft belang bij den uitslag van het geding. — Kantg. 's Gravenhage 11 December 1868; W. 3079.

11940. In het geding van den lastgever tegen dengene met wien de lasthebber gehandeld heeft, kan de echtgenoot van den lasthebber met dezen in gemeenschap van goederen gehuwd, niet als getuige worden gehoord. Zij heeft een zedelijk belang bij den uitslag van het geding, onverschillig of zij gehuwd is voor of na de uitvoering van den last. — Kantg. 's Gravenhage 11 December 1868; W. 3079.

11941. Onderstand door een armbestuur verleend, kan niet als een gift of schenking in den zin der burgerlijke wet worden beschouwd, de ondersteunde kan derhalve niet als getuige gewraakt worden, op grond dat hij de begiftigde van het armbestuur zou zijn.

De ondersteunde kan ook niet gewraakt worden, uithoofde van het belang dat hij zou hebben bij het geding, waarin bewezen moet worden dat hij tijdens het verleenen van onderstand behoeftig was, vermits het voor het regt van verhaal dat tegen hem kan worden uitgeoefend, onverschillig is of het gevraagde bewijs al dan niet geleverd wordt, en hij dus uit dit geding noch voordeel noch nadeel kan trekken. — Regtb. Maastricht 2 Mei 1856; W. 1821.

11942. Wanneer een burgerlijke gemeente partij in het geding is, kunnen hare ambtenaren als getuigen gewraakt worden. — Regtb. Amsterdam 7 October 1862; N. R. B. XIII, 309.

11943. De partij die verzuimd heeft bij het procesverbaal der enquête een naderen termijn te verzoeken, om in plaats van de gewraakte, nieuwe getuigen voor het bewijs te hooren, is niet geregtigd dit verzoek te doen op het procesverbaal der contraquête, nadat de getuigen voor het tegenbewijs zijn gehoord. — Hof Limburg 9 December 1861; N. R. B. XII, 770.

11944. Ten bewijze dat een mandataris ten behoeve van zijn lastgever geldelijke verpligtingen jegens derden op zich heeft genomen, kunnen deze derden als getuigen worden gewraakt, omdat zij niet crediteuren van den mandataris alleen zijn, maar ook van den lastgever, en dus zijdelings belang bij het geding hebben. — H. R. 30 October 1851; W. 1294; N. R. XL, § 23, 96; v. d. H., B. R. XIV, no. 464, 376.

11945. Notarissen die voor eene testatrice acten hebben gepasseerd, kunnen gehoord worden in eene procedure over de bestaanbaarheid van een testament door die testatrice voor een ander gepasseerd, hetwelk wordt aangevallen, op grond, dat de testatrice van hare geboorte tot aan haren dood in een staat van volstrekte onnoozelheid heeft verkeerd. — Regtb. Breda 21 September 1852; W. 1373.

11946. Een stuurman kan op grond van dienstbetrekking worden gewraakt. — Regtb. Zwolle 28 Maart 1871; W. 3321.

11947. De verwantschap van een getuige in den verboden graad aan een der personen, waaruit een polderbestuur is zamengesteld, is geen wettige reden van wraking in de zaak, waarin dat bestuur als partij voorkomt. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Maart 1842; W. 413.

11948. De bepaling van art. 1950, no. 3, ten aanzien van het wraken van getuigen, is op een geval van zeehandel niet van onbepaalde toepassing. — Regtb. Rotterdam 17 Mei 1839; R. in N. II, 208.

11949. Indien een uiterste wil wordt aangevallen, op grond van krankzinnigheid van den testateur, kan de notaris voor wien de acte verleden is, niet geacht worden belang te hebben bij dat geding. Hij kan alzoo ter zake van dat belang niet als getuige gewraakt worden bij gelegenheid van het onderzoek naar den toestand des erflaters. — Regtb. Maastricht 27 Junij 1851; N. R. B. II, 485.

11950. Wraking op grond van art. 1950, sub 3°. — Kantg. Oostburg Maart 1851; N. R. B. II, 394.

11951. Het belang, dat een notaris zou kunnen stellen in het behouden van een door hem opgemaakte acte, is niet van dien aard, om naar aanleiding van art. 1950 zijne wraking als getuige te kunnen regtvaardigen. — Regtb. Maastricht 7 Dec. 1857; Corr. XXIX, 261; W. 1967; Tijds. v. R. XII, 344; N. R. LXII, 448.

11952. De betrekking van crediteur te zijn van een der partijen, kan niet daarstellen een dadelijk belang bij het geding. Nabestaanden van iemand die beweert crediteur van een der partijen te zijn, hebben geen zijdelingsch belang bij het geding. — Hof Z.-Holland 9 Maart 1857; W. 1855.

11953. Onder dienstboden en bedienden in dit art. genoemd, zijn niet begrepen arbeiders of werklieden; zij zijn mede niet begrepen onder loon- of huisbedienden van art. 107 Burg. Regtsv. — Kantg. Winschoten 28 November 1855; W. 1742.

11954. In een possessoir geding aanhangig gemaakt door een gemeente, kan de wraking van een getuige niet worden aangenomen, voorgesteld op grond: 1) dat hij als veldwachter in dienst der gemeente is; 2) dat hij zich in een strafzaak over den eigendom der gemeente heeft uitgelaten; 3) dat de burgemeester die in deze hoedanigheid voor de gemeente als eischer optreedt, zijn oom is. — Regtb. Maastricht 28 Januarij 1854; W. 1534; N. R. B. V, 61.

11955. De machinist in dienst eener particuliere spoorwegmaatschappij, ook al wordt hij bij spetiale wetten en verordeningen als beëedigd beambte der maatschappij (niet beambte van den staat of eenig ander openbaar ligchaam) bevoegd verklaard tot het opsporen van daarbij omschreven overtredingen, behoort tot de bedienden in den zin van art. 1950, no. 3, Burg. Wetb. — H. R. 4 Januarij 1870; W. 3183.

11956. Bij een geschil over het bestaan van een koop, kan de makelaar, door wiens tusschenkomst die koop wordt beweerd gesloten te zijn, en die daarvan de vereischte briefjes heeft afgegeven, als getuige worden gewraakt. — Regtb. Amsterdam 17 November 1859; Mag. v. H. II, 8; Regtb. Amsterdam 6 September 1860; W. 2213; Mag. v. H. II, 254; Regtb. Amsterdam 9 Januarij 1861; W. 2275; Mag. v. H. III, 47.

11956*a*. Alleen hij kan als zijdelings belanghebbende bij een geding worden beschouwd, die door de uitspraak een regt kan verliezen, of tegen wien een regt of wettelijke aanspraak door die uitspraak kan geboren worden; de crediteur heeft in den zin der wet geen belang bij de uitspraak, welke in een proces tegen zijn debiteur kan vallen, omdat hij daardoor alleen feitelijk de kansen kan zien verminderen om zijn regt met gunstig gevolg te kunnen uitoefenen. Met het oog op de mogelijkheid, dat een getuige een meer verwijderd of feitelijk belang bij de zaak kan hebben, heeft de wetgever art. 1945 Burg. Wetb. opgenomen, zoodanig belang geeft evenwel geen regt om een getuige te wraken. — Arbitr. Uitspr. Amsterdam 19 Januarij 1867; Mag. v. H. X, 89.

11956*b*. Indien een regtbank hier te lande, ten verzoeke van een buitenlandschen regter, een getuigenverhoor houdt, is deze regtbank niet bevoegd kennis te nemen van voorgestelde wrakingen van getuigen. — Regtb. Amsterdam 10 Augustus 1868; Mag. v. H. X, 215.

11956*c*. Een aandeelhouder in een maatschappij kan als getuige gewraakt worden in een geding, waarbij die maatschappij belang heeft. — Regtb. Rotterdam 17 December 1859; Mag. v. H. II, 11.

11956*d*. Indien een getuige gewraakt is, wordt daaruit geen regt geboren om nieuwe getuigen op te roepen. — Regtb. Amsterdam 19 December 1862; Mag. v. H. IV, 252; Hof N.-Holland 3 December 1863; Mag. v. H. VI, 14; anders H. R. 11 November 1864; Mag. v. H. VI, 327; W. 2641.

18957. Een advocaat die vroeger in een geding heeft geoccupeerd, doch later door een ander wordt vervangen, kan regtens niet als getuige worden gewraakt, ook dan, wanneer zijne declaratie van het in die zaak gemeriteerde, nog niet is voldaan. Het winnen van een proces maakt een advocaat niet zijdelings belanghebbende. — Kantg. 's Gravenhage 16 Nov. 1868; W. 3058.

11958. Indien getuigen worden gewraakt en de wederpartij dientengevolge zonder uitspraak des regters van het hooren dier getuigen afziet, mag de regter tot het hooren van nieuwe getuigen een termijn verleenen. — Regtb. Maastricht 24 Februarij 1848; W. 950.

11959. Een vonnis waarbij een wraking van getuigen wordt geldig verklaard, ofschoon gewezen

in de instructie, is niet gegeven tot instructie der zaak. Daarbij wordt definitief beslist een incidenteel geschil over een bewijsmiddel, hetgeen van invloed kan zijn op de zaak ten principale. Zoodanig vonnis is met betrekking tot het incident een eindvonnis, en niet praeparatoir blootelijk tot instructie van de zaak ten principale. — H. R. 2 Dec. 1853; P. W. 2/1853, 223; N. R. LXVII, § 29, 203; v. d. H., B. R. XVII, no. 536, 254; W. 1495.

11960. In een geding tegen Zijne Majesteit den Koning als privaat persoon gevoerd, kan met grond als getuige gewraakt worden de concierge van het Koninklijk paleis, ofschoon door den Koning als zoodanig aangesteld. — H. R. 15 Junij 1855; N. R. L, § 51, 224; W. 1653.

11961. De uitspraken over wraking van getuigen in burgerlijke zaken zijn definitive beslissingen van een incidenteel geschil, zij zijn derhalve onder vonnissen begrepen en als zoodanig mede op straf van nietigheid aan de verpligting onderworpen, om de gronden der uitspraak zoo wat de daadzaken als het regtspunt ieder afzonderlijk betreft, te moeten inhouden. — H. R. 17 October 1856; N. R. LIV, § 12, 59; v. d. H., B. R. XXI, no. 644, 1.

11962. De bepalingen van dit art. zijn slechts enunciatief; de regter mag ook andere redenen van wraking der getuigen of deskundigen aannemen. — Regtb. Maastricht 23 October 1846; R. B. IX, 191; W. 852.

11963. De verwantschap van een getuige tot een der bestuurders van een zedelijk ligchaam, is geen aannemelijke reden van wraking. — Regtb. Tiel 3 Mei 1844; R. B. VIII, 315.

11964. Een getuige kan niet wegens dienstbaarheid worden gewraakt als hij bij een fabriekant tegen een bepaald loon bij het stuk of in de fabriek werkt, terwijl hij overigens afzonderlijk woont en niet uitsluitend aan zijn dienst verbonden is. — Hof Overijssel 13 Januarij 1840; W. 102; Breda sine die; W. 414; Regtb. Maastricht 10 November 1846; R. B. IX, 195; W. 859.

11965. Een scheepskapitein die ter zake van aanzeiling tot schadevergoeding wordt aangesproken, kan zich op de equipage beroepen, ook dan als hij verzuimd heeft overeenkomstig art. 383 Wetb. v. Kooph. een scheepsverklaring af te leggen; de bepaling van dat art. is niet van algemeene toepassing in zake van koophandel. — Regtb. Rotterdam 17 Mei 1839; R. in N. II, 208.

11966. De loods, die bij de aanvaring aan boord werkzaam was, de stuurman van het schip, kunnen als getuigen in een actie deswege, worden gewraakt. — Regtb. Rotterdam 7 December 1847; R. B. X, 425.

11967. Een opgeroepen getuige heeft belang bij het geding als hij als zetschipper voor zijn meester, goederen voor het door hem bevaren vaartuig heeft aangekocht; de wraking van zulk een getuige moet worden toegelaten. — Kantg. Dordrecht 23 October 1849; W. 1072.

11968. De wraking kan niet worden toegepast op dienstboden, die tijdens het feit waarover het onderzoek loopt in dienst van een der partijen waren, doch sedert ontslagen zijn. — Regtb. Amsterdam 2 Maart 1846; R. B. VIII, 530.

11969. De procureur die vroeger in de zaak gediend heeft, maar daarna door een zijner ambtgenooten is vervangen, kan niet gewraakt worden als getuige, op grond van zijne vroegere betrekking tot de zaak. — Regtb. Amsterdam 1 October 1847; R. B. IX, 665; W. 915.

11970. Onder de gronden van wraking van getuigen wegens bloedverwantschap in art. 1959, no. 1 Burg. Wetb., is niet begrepen de natuurlijke bloedverwantschap. — Kantg. no. 4, Amsterdam 29 December 1843; R. B. VI, 60.

11970*a*. Een onzeker toekomstig belang, of een belang, dat vroeger bestaan heeft, is geen voldoende reden van wraking. Het indienen van een adres aan de administrative autoriteiten tot herstelling van een voetpad in geschil, doet geen dadelijk of zijdelingsch belang bij het geding veronderstellen. Hij, die vroeger in een strafactie gewikkeld is geweest, waarvan de uitslag afhankelijk is van het tegenwoordig geding, moet echter geacht worden een zijdelingsch belang bij de zaak te hebben. — Regtb. Maastricht 6 October 1853; W. 1488.

11970*b*. Stadsrooimeesters zijn geen bedienden in den zin van dit art., zij kunnen alzoo niet worden gewraakt als getuigen in een geding waarin de gemeente partij is. — H. R. 2 December 1853; W. 1495; N. R. LXVII, § 29, 203; v. d. H., B. R. XVII, no. 536, 254.

11970*c*. Een getuige kan niet worden gewraakt op grond, dat hij is ingezeten der procederende gemeente en als lid van het gemeentebestuur deel genomen heeft aan de deliberatie, waarbij het stuk land, waarvan de handhaving in het bezit gevorderd wordt, aan den gedaagde in pacht is toegekend. — Regtb. Utrecht 15 Mei 1851; W. 1265.

11970*d*. Aan het oordeel van den regter is het overgelaten, om te beslissen, waarin het belang bedoeld bij art. 1950, no. 3 Burg. Wetb., bestaat. Bij een getuigenverhoor, dat strekken moet om te bewijzen, dat een mandataris, ten behoeve van zijn lastgever, diverse geldelijke verpligtingen heeft op zich genomen, moet ingevolge art. 1950, no. 3 Burg. Wetb., zoodanige derde als getuige worden gewraakt, vermits hij niet blootelijk als crediteur van den mandataris is te beschouwen, geheel vreemd aan het geding, maar ook tegen den lastgever of diens erven, uit bovenvermelden hoofde, regten zoude kunnen doen gelden, en hij mitsdien zoo al geen dadelijk, immers zeer zeker een zijdelingsch belang bij de zaak heeft. — H. R. 30 Oct. 1851; W. 1294.

Art. 1952.

11971. Ph. Serrurier. De praesumtionibus secundum jus civile Gallicum. — Traj. 1823.

11972. W. H. van der Duyn tot Benthorn. De praesumtionibus secundum tit. IV, lib. IV, Cod. Civ. Neerl. — L. B. 1840.

11973. J. Gockinga. De praejudicio quod judicium criminale facit judicio civili. — Gron. 1838.

11974. B. J. Muller. De civilis et criminalis causae praejudicio. — Amst. 1842.

11975. De vermelding in een koopacte, dat het verkochte perceel bezwaard is met een rente, levert een vermoeden, op voor het bestaan van die rente. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1858; W. 2019.

11976. Volgens het landregt der vier bovenambten des Nijmeegschen quartiers, kan het bewijs der vestiging van erfpachtsregt door vermoedens worden geleverd. — H. R. 29 December 1864; W. 2658.

11977. De regter mag het bewijs gronden op vermoedens uit de verklaringen der gehoorde getuigen voortvloeijende. — Hof N.-Holland 24 Maart 1859; W. 2147.

11978. Er bestaat verschil tusschen een vermoeden, (gevolgtrekking welke de regter uit een bekende tot een onbekende daad afleidt) en de waarschijnlijkheid, welke uit de bestaande en erkende daadzaken en omstandigheden geboren wordt voor het bestaan eener ontkende overeenkomst. Vermoedens in zake voor getuigenbewijs vatbaar, kunnen grond opleveren voor een gedeeltelijk bewijs en den regter magtigen tot het opleggen van den supple-

toiren eed. Het stilzwijgen eener partij op een door de tegenpartij ter audientie voor de pleidooijen bepaald, bij suppletoire conclusie gearticuleerde daadzaak, mitsgaders de houding der partijen, kan bijdragen tot een aanvankelijk bewijs. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 September 1842; W. 332; Hof N.-Brabant 7 Februarij 1843; Regtz. VI, 46.

11979. Het bewijs door vermoedens mag niet tot een beslissing leiden, zoolang andere meer stellige bewijsmiddelen kunnen worden verkregen. — Hof N.-Brabant 16 April 1844; N. R. XXIV, § 64, 289.

Art. 1953.

11980. Verhuring van goederen in het openbaar, stelt volgens art. 12 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, op zich zelven het regtsvermoeden van eigendomsovergang niet daar, maar is alleen dan aanwezig, wanneer de verhuring is gedaan door den nieuwen bezitter. — H. R. 3 Maart 1865; N. R. LXXIX, 273; W. 2672.

11981. Bij beweerde bedriegelijke verkorting, bedoeld bij art. 777 W. v. Kooph., kan de wetenschap der insolventie van den schuldenaar ten tijde der gepleegde bedriegelijke handeling, door vermoedens worden bewezen. — Regtb. Tiel 2 Junij 1865; W. 2701; N. N. IV, 256.

11982. De judex facti is bevoegd een vermoeden te ontleenen aan een vonnis, gewezen tusschen andere dan de in lite zijnde partijen; de kracht daarvan is aan zijn oordeel overgelaten. — H. R. 16 Mei 1856; W. 1752; v. d. H., B. R. XX, no. 635, 339; N. R. LIII, § 14, 63.

11983. Artt. 1953 en 1954 kunnen op geschillen in strafzaken toepasselijk zijn, niettegenstaande de bepaling van art. 436 Wetb. v. Strafv. — H. R. 31 Julij 1860; W. 2192.

11984. Het wettig vermoeden, dat volgens de wet op de personele belasting van 29 Maart 1833 in den regel bestaat, dat hij die in de belasting voor den eersten grondslag is aangeslagen, zoolang het tegendeel niet is bewezen, wordt gehouden voor huurder en gebruiker, moet alleen beperkt worden tot het onderwerp dier wet; in ieder geval moet zoodanig vermoeden in cassatie wijken voor de feitelijke beslissing. — H. R. 16 Mei 1856; N. R. LIII, § 14, 63; v. d. H., B. R. XX, no. 635, 339; W. 1752.

11984*a*. Een onderscheiding tusschen vermoedens als volledig, en vermoedens als onvolledig bewijs, door den suppletoiren eed aan te vullen, is niet op de wet gegrond, en is bepaald in strijd met art. 1353 Cod. Nap., waarbij in het algemeen aan den regter wordt verboden, om vermoedens als bewijs toe te laten in die gevallen waarin het bewijs door getuigen niet aannemelijk is. — Hof Gelderland 28 December 1850; W. 1209; Hof Gelderland 16 October 1850; W. 1191.

Art. 1954.

11985. T. H. der Kinderen. De rerum judicatarum auctoritate in causis civilibus. — L. B. 1847.

11986. H. W. Tydeman Mf. De rebus judicatis non rescindendis. — L. B. 1799.

11987. H. Binnerts. De exceptie van gewijsde. — Leyden 1868; beoord. door mr. P. R. Feith, Gids November 1869, 326; mr. B. M. Vlielander Hein, Themis 2e, XV, 656; N. R. Bijdr. XVIII, 457.

11988. Mr. A. de Pinto. Een vraag over de condictio indebiti. — Themis III, 1; Mr. A. H. van der Kemp, id. Themis III, 145.

11989. Mr. J. G. A. Faber. Over de exceptie van gewijsde zaak. — N. R. Jaarb. XI, 338.

11990. Mr. J. C. van de Kasteele. Eenige opmerkingen over het gezag van gewijsde zaak in het algemeen, en in het bijzonder over het vereischte hetwelk bij art. 1954 Burg. Wetb., in de tweede plaats gevorderd wordt om dat gezag te kunnen inroepen tegen een opgeworpen exceptie van onbevoegdheid. — Themis VI, 27.

11991. X. Eene bijdrage tot de leer der exceptio rei judicatae. — Opm. en Med. XIV, 62.

11992. S. M. Kan de regter, nadat hij een incidentele vordering des eischers, strekkende om de door hem gestelde daadzaken door getuigen te bewijzen, als niet ter zake dienende en afdoende heeft afgewezen, dezen nog andermaal toegelaten, om zoo door getuigen als anderzins datgene te bewijzen hetgeen hij noodig zal achten? — Opm. en Med. VII, 244.

11993. Mr. C. van Bell. Over de exceptie van gewijsde zaak. — N. R. Jaarb. IX, 615.

11994. De regter die zich beroept op vonnissen en processenverbaal van teregtzittingen, betreffende de daarin voorkomende vermelding van het indienen eener lasterlijke aanbrenging, en van haren inhoud tot bewijs van dat wanbedrijf, grondt zich wettig op die vonnissen en processenverbaal, immers hij beroept zich daarop niet als op regterlijke gewijsden, maar als schriftelijke bescheiden. — H. R. 27 Mei 1851; W. 1259; v. d. H., Strafr. 1851, I, 280; N. R. XXXIX, § 15, 73; N. R. B. I, 330.

11995. Het gezag van een regterlijk gewijsde kan, als alle vereischten van dit art. aanwezig zijn, worden ingeroepen, ook al zijn niet in beide gedingen dezelfde gronden en omstandigheden aangevoerd tot het bewijs van die oorzaak. — Hof Drenthe 25 November 1848; W. 1265; Regtb. Assen 25 October 1847; W. 1268; Regtb. Assen 5 Junij 1848; N. R. B. II, 108.

11996. De beslissing dat de drie vereischten, welke moeten zamenloopen om grond op te leveren tot de exceptie van gewijsde zaak, aanwezig zijn, is niet van feitelijken aard en dus vatbaar voor beroep in cassatie. — H. R. 13 April 1849, v. d. H., B. R. X, 377; W. 1034; N. R. XXXII, § 88, 341.

11997. Er bestaat geen gewijsde zaak, als de eischer vroeger is verklaard niet ontvankelijk in dezelfde vordering. — Kantg. Dordrecht 29 Junij 1852; W. 1351.

11998. Men is niet bevoegd de bij regterlijk gewijsde toegestane schadeberekening te verhoogen, indien de regter eene nieuwe schadeberekening heeft bevolen, alleen omdat het juiste bedrag der geldsom, het best bij staat kon worden opgemaakt. — Hof N.-Holland 3 Junij 1852; W. 1378.

11999. Aan den aanbesteder, die bij de opvordering door den aannemer van vroegere betalingstermijnen, in het ongelijk is gesteld, kan indien hij bij de opvordering van latere, zich op nieuw op onbehoorlijke oplevering van het werk beroept, de exceptie van gewijsde zaak met grond worden tegengeworpen? — Regtb. Zutphen 11 Augustus 1870; W. 3264.

12000. Opdat de exceptie van gewijsde zaak worde toegewezen, is het voldoende dat de zaak die gevorderd wordt dezelfde is, en de eisch op dezelfde oorzaak berust. De soort der ingestelde actie is ten eenenmale onverschillig. — Hof Utrecht 31 December 1860; W. 2286.

12001. Voor de aannemelijkheid der exceptie van gewijsde zaak wordt gevorderd, dat in een vroeger geding een uitspraak is gevallen. — Kantg. 's Gravenhage 6 Januarij 1868; W. 3005.

12002. De verandering of verhooging van het cijfer der vordering, heeft geen invloed op de iden-

titeit der vordering. — Hof N.-Holland 6 October 1859; W. 2181.

12003. Tot de aannemelijkheid der exceptie van gewijsde zaak, doet niets ter zake dat de helft der goederen wordt gevorderd, terwijl bij het vroeger vonnis een aanspraak op het geheel is beslist. — Regtb. Utrecht October 1859; W. 2185.

12004. De exceptie van gewijsde zaak is gegrond tegen den eisch tot delimitatie van gronden, gedaan door dezelfde partij, wiens eisch tot revindicatie van een gedeelte dier gronden, vroeger bij arrest was ontzegd. — Hof Zeeland 13 Junij 1848; R. B. XII, 377.

12005. De exceptie van gewijsde zaak, kan niet worden toegewezen, indien vroeger in een regtsvordering eenig feit als bestaande is aangenomen, omdat het destijds door de litigerende partijen niet werd betwist, doch welk feit bij de tweede regtsvordering als een punt van contestatie is opgeworpen. — Regtb. Amsterdam 20 Januarij 1843; R. B. VI, 561.

12006. Bij vonnis is tusschen mede-erfgenamen boedelscheiding bevolen, bij een later op request gegeven beschikking, is magtiging verleend tot den openbaren verkoop van onroerende goederen, welke de verzoeker te kennen gaf, dat tot de onverdeelde nalatenschap zouden behooren; deze regterlijke beslissingen kunnen niet als gewijsde zaak worden tegengeworpen aan een actie, door een der mede-erfgenamen ingesteld, waarbij deze beweert, dat de bedoelde goederen bijzonder eigendom zijn, de nietigverklaring van den verkoop vordert. — Regtb. Breda 26 Februarij 1850; W. 1115.

12007. Dit art. is niet geschonden, door het aannemen eener exceptie van gewijsde zaak, nadat op grond der beslissing, in facto is uitgemaakt, dat alle vereischten voor die exceptie aanwezig zijn. — H. R. 17 Januarij 1850; v. d. H., B. R. XI, no. 360, 132; N. R. XXXIV, § 73, 297; W. 1091; Regtb. Nijmegen 31 October 1848; Hof Gelderland 28 Februarij 1849; W. 1091.

12008. Hij die voor landerijen een uitweg vordert, zonder dat partij zijn regt van eigendom op die landerijen betwist, moet bij voorraad als eigenaar worden aangemerkt, en behoeft hij zijn regt van eigendom niet te bewijzen, vooral niet, indien bij regterlijke uitspraken die kracht van gewijsde hebben bekomen, dat regt van eigendom en de bevoegdheid van den eigenaar tot vordering van een erfdienstbaarheid ten behoeve van zijne landerijen, is erkend. — H. R. 19 October 1855; v. d. H., B. R. XX, no. 608, 11.

12009. Tegen de reivindicatie van een onroerend goed, kan men de exceptio rei judicatae niet doen gelden, indien ten voordeele van denzelfden gedaagde aan denzelfden eischer vroeger is ontzegd, zijn eisch tot betaling der pacht van hetzelfde onroerend goed, hetwelk thans wordt gerevindiceerd. — Hof Over-ijssel 18 October 1841; R. B. IV, 342.

12010. De regter moet ambtshalve de exceptie van gewijsde zaak toepassen, in gevallen waar geene tegenpartij is, die zoodanige exceptie kan opwerpen, zoo als bij beschikkingen op request. — Regtb. Amsterdam 22 Mei 1845; R. B. VII, 417.

12011. De exceptie van gewijsde zaak is gegrond, indien de middelen van den eersten en tweeden eisch verschillen, maar als niet alleen hetzelfde gevorderd wordt, maar ook de oorzaak dezelfde is. Het gezag van het regterlijk gewijsde kan worden ingeroepen, indien dezelfde zaak gevorderd wordt, indien de vordering door en tegen dezelfde partijen in dezelfde betrekking gedaan is, en indien zij op dezelfde naaste oorzaak berust, hoewel niet in beide gedingen dezelfde omstandigheden worden aangevoerd tot staving en bewijs van die naaste oorzaak. — Regtb. Assen 5 Junij 1848; R. B. II, 108; W. 1084.

12012. De exceptie van gewijsde zaak, kan niet worden ingeroepen wanneer zij betreft een vonnis bij verstek gewezen, waarbij een eisch is ontzegd en langer dan zes maanden buiten uitvoering is gebleven. — H. R. 5 Mei 1854; N. R. XLVII, 244; v. d. H., B. R. XVIII, no. 568, 360; W. 1537.

12013. Een arrest of vonnis, waarbij iemand uithoofde van misdrijf tot straf is verwezen, kan in een burgerlijk geding eerst dan als een bewijs der gepleegde daad, behoudens tegenbewijs, worden aangemerkt, indien zoodanig vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, maar niet als dat vonnis nog vatbaar is voor verzet, in welk verzet de veroordeelde ontvankelijk is, zoolang het vonnis niet bij lijfsdwang of beslag op de goederen van den veroordeelde is ten uitvoer gelegd. — H. R. 23 Maart 1849; W. 1031; N. R. XXXII, § 79, 312; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 465, 147.

12014. De exceptie van gewijsde zaak is ongegrond, indien door den eischer een andere eisch is gedaan, dan die, waarin hij vroeger niet ontvankelijk was verklaard. — H. R. 10 Maart 1843; Regtz. VI, 61; v. d. H., B. R. IV, 388; W. 375; N. R. XIV, § 80.

12015. De exceptie van gewijsde zaak mag worden opgeworpen vóór het antwoord ten principale, maar kan ook met de verdediging ten principale worden vereenigd. — Regtb. Utrecht 12 October 1859; N. R. B. X, 150.

12016. De niet-ontvankelijk verklaring bij gebrek van voldoend bewijs van qualiteit, heeft niet de exceptie van gewijsde zaak tengevolge in een geding, waarin dat bewijs wordt geleverd — Regtb. Assen 3 Maart 1856; N. R. B. VII, 210.

12017. Tegen een vordering, ingesteld als een eisch tot schadevergoeding, waarvan de oorzaak is een zoogenaamde heffing van registratieregt, waarvan de waarde reeds vroeger in het hoogste ressort is beslist, is de exceptie van gewijsde zaak geldig. — Regtb. Amsterdam 8 Febr. 1842; P. W. 2/1842, 126.

12018. Verandering of vermeerdering van regtsgronden kunnen geen aanleiding geven tot het ontzeggen der exceptie van gewijsde zaak. — Regtb. Amsterdam 16 November 1843; P. W. 1/1844, 81.

12019. Dit en het volgend art. zijn niet toepasselijk in strafzaken, zij betreffen alleen het bewijs in burgerlijke zaken; nergens is bepaald, dat een vonnis in een strafzaak gewezen, al is het in kracht van gewijsde gegaan, in een andere strafzaak kracht van schriftelijk bewijs kan hebben. — H. R. 31 Julij 1860; N. R. LXV, § 30, 193; W. 2192.

12020. Een arrest gewezen tegen een vorigen eigenaar, heeft kracht van gewijsde, ook tegen den opvolgenden eigenaar. — Regtb. Haarlem 14 Febr. 1854; W. 1552.

12021. In cassatie mag worden onderzocht of bij een regterlijke uitspraak, op het beginsel van gewijsde zaak, door interpretatie van het gewijsde, inbreuk is gemaakt. — H. R. 22 Junij 1855; W. 1659.

12022. Indien een regterlijk gewijsde wordt gecasseerd, alleen voor zoover de uitspraak betreft, volgt daaruit niet, dat het ook alle kracht heeft verloren, in zoover het alleen strekt om daadzaken te constateren. — H. R. 11 Mei 1855; N. R. L, § 20, 82; v. d. H., B. R. XIX, no. 601, 278; W. 1644.

12023. De actie tot schadevergoeding wegens nietvoldoening eener overeenkomst, is niet ontvankelijk als deze, hoezeer dan ook tot een minder bedrag, reeds eenmaal door en tegen dezelfde partij

en in dezelfde betrekking in regten is gevorderd. In dat geval maakt het geen verschil, dat die vordering de eerste keer gedaan was voor het geval van niet-levering, hetgeen van den gedaagde geëischt werd, doch de tweede maal gegrond is op het vonnis, waarbij die levering is bevolen. — Regtb. Sneek 13 November 1839; R. B. VII, 11.

12024. Indien ten tweeden male wegens dezelfde zaak is gedagvaard, en de exceptie non bis in idem daartegen is toegelaten, is tegen de eerste uitspraak als in gewijsde gegaan, geen hooger beroep ontvankelijk. — Regtb. Groningen 31 Maart 1848; R. B. XI, 124; W. 975.

12025. Een eischer is niet ontvankelijk vooralsnog in zijn vordering, wanneer door hem vroeger voor denzelfden regter, over hetzelfde onderwerp, tusschen dezelfde partijen een geding is aanhangig gemaakt, en sinds aanhangig gebleven. Het maakt geen verschil of de eischer, die bij den aanvang van dat aanhangig geschil nog minderjarig was, daarin als in zijn voogd vertegenwoordigd voorkomt, terwijl hij in het tweede geding als meerderjarig zelf optreedt. — Regtb. Gorinchem 7 April 1849; R. B. XI, 301.

12026. De kracht eener gewijsde zaak bepaalt zich tot het dictum of de eigenlijke uitspraak, maar brengt volstrekt niet mede, dat in andere geschillen tusschen dezelfde partijen, bij gevolgtrekking moet worden geredeneerd uit de motiven dier uitspraak. — Regtb. Amsterdam 21 Maart 1860; W. 2196.

12027. Hij, die een beschikking op request verkregen heeft, waarin ten zijnen behoeve regten erkend worden tegenover derden, die daarop niet zijn gehoord, kan die beschikking aan dezen niet als een gewijsde tegenwerpen. — Regtb. 's Gravenhage 28 Junij 1859; W. 2093.

12028. Aan een actie tot betaling eener schuldvordering, kan niet worden tegengeworpen de exceptie van gewijsde zaak, gegrond op een gewijsde, waarbij een vroegere door den eischer tegen den gedaagde verkregen failliet-verklaring, is vernietigd, op grond van het regtens niet bestaan dier zelfde schuldvordering, waarvan de betaling geëischt wordt. — Regtb. Amsterdam 17 Februarij 1843; R. B. V, 411.

12029. Indien tegen een door zijn schuldeischer gedagvaarden, en tot betaling zijner schuld veroordeelden schuldenaar, geen lijfsdwang is uitgesproken, omdat hij beweerde geen handeldrijvend persoon te zijn, en zijn schuldeischer niet bewees, dat hij koopman was, of zich ter zake van koophandel verbonden had, levert een zoodanige beslissing geen res judicata op ten aanzien der vraag, of die schuldenaar koopman is, te dien effecte, dat hij later niet kan worden failliet-verklaard en de genoemde schuldeischer in zijn verzet tegen die failliet-verklaring ontvankelijk is. — Regtb. Amsterdam 4 October 1839; R. B. IV, 881.

12030. De bepaling van art. 431 Burg. Regtsv., kan niet worden ingeroepen in het geval, dat een decreet of vonnis eener buitenlandsche regtbank als bijkomend bewijs eener familie-betrekking wordt aangevoerd. — H. R. 30 Mei 1839; N. R. II, § 27, 157; v. d. H., B. R. I, no. 6, 4; W. 31.

12031. De exceptio rei judicatae moet niet worden toegewezen wanneer tegen een afwezige, wiens afwezigheid onder den Code Napoleon is uitgesproken, de verklaring van vermoedelijk overlijden volgens het Burg. Wetb. wordt aangevraagd. — Regtb. 's Hertogenbosch 18 Februarij 1842; W. 282.

12032. Dit art. is niet geschonden, indien des regters uitspraak niet is gegrond op een wettelijk vermoeden, gehaald uit een gewijsde tusschen andere partijen gevallen, maar op een vermoeden gegrond op een ten processe overgelegd stuk. — H. R. 15 April 1842; v. d. H., B. R. III, no. 75, 296; W. 304; Regtz. VI, 63.

12033. Men kan zich niet gedragen als crediteur op grond van een vonnis, dat nog niet in kracht van gewijsde is gegaan. — Regtb. Amsterdam 5 October 1868; R. en W. XXI, 118.

12034. De exceptie van gewijsde zaak, kan wel vóór het antwoord ten principale voorgesteld worden, maar mag ook met dat antwoord vereenigd worden. Opdat de exceptie van gewijsde zaak worde toegewezen, is het voldoende, dat de zaak die gevorderd wordt, dezelfde is en de eisch op dezelfde oorzaak berust, de soort der ingestelde actie is geheel onverschillig. — Hof Utrecht 31 December 1860; N. R. B. XI, 320.

Art. 1955.

12035. Indien de strafregter heeft geoordeeld, dat zekere handeling niet strafbaar is, moet het dan in het Burgerlijk geding geacht worden in facto vast te staan, dat de van alle regtsvervolging ontslagene geregtigd was te doen wat hij gedaan heeft? — W. 3202.

12036. Het vonnis waarbij iemand wegens misdrijf tot straf is veroordeeld, kan in het burgerlijk geding niet worden ingeroepen als bewijs van de onregtmatigheid van het feit. — Hof Z.-Holland 3 April 1871; W. 3314.

12037. Dit art. is niet toepasselijk op een vonnis van een zeekrijgsraad, waarbij de beklaagden ter zake van tegen hen ingebragte beschuldiging zijn geabsolveerd ab instantia, ofschoon het feit tegen hen aangevoerd in het burgerlijk geding als bewezen is aangenomen. — H. R. 22 Maart 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 205; W. 2887.

12038. Volgens Romeinsch en Oud-Hollandsch regt, kan een gewijsde in een strafzaak als bewijs in een burgerlijk regtsgeding worden aangevoerd. — H. R. 4 November 1864; W. 2639.

12039. Een vonnis door den strafregter gewezen, waarbij eenige daadzaken als bewezen zijn aangenomen, doch de beklaagde niettemin is vrijgesproken, kan niet worden aangevoerd als volledig bewijs dier daadzaken (behoudens tegenbewijs), teneinde een vordering tot schadevergoeding op grond dier daadzaken worde toegewezen. — Regtb. Arnhem 2 Mei 1842; Regtz. VI, 54; R. B. V, 22; Kantg. no. 5, Amsterdam 12 Mei 1845; R. B. VII, 711.

12040. Aan een regterlijk gewijsde in strafzaken, waarbij een beklaagde van alle regtsvervolging is ontslagen, moet in een burgerlijk geding, kracht van bewijs behoudens tegenbewijs worden toegekend, ten aanzien der daadzaken, welke daarbij bewezen worden verklaard. — Hof Gelderland 26 Maart 1845; R. B. VII, 643.

12041. Indien de strafregter heeft beslist, dat een pakhuis bij den beklaagde in gebruik was, dan is zulks geen bewijs ten civiele, dat het door hem alleen gebruikt werd. — Regtb. Amsterdam 25 Februarij 1848; R. B. IV, 186.

12042. Een veroordeelend vonnis in strafzaken waarbij bevolen wordt, dat de stukken tot overtuiging gediend hebbende, aan den eigenaar of regthebbende zullen worden teruggeven, levert ten opzigte van den derden bezitter, geen bewijs op van de identiteit der opgevorderde goederen; deze behoort van elders bewezen te worden. — Hof N.-Holland 29 Junij 1848; R. B. X, 333.

Art. 1956.

12043. De wet kent in een burgerlijk geschil geen bewijskracht toe aan een arrest in strafzaken,

waarbij een ontslag van alle regtsvervolging is uitgesproken. — Hof Gelderland 15 Junij 1870; W. 3246; anders Hof Gelderland 26 Maart 1845; W. 613; R. B. VII, 463.

12044. Bij een vordering tot vernietiging eener overeenkomst op grond van bedrog, kunnen bewijsmiddelen van genoegzame kracht zijn, die evenwel bij de behandeling der strafzaak onvoldoende zijn verklaard. — Hof Gelderland 10 Junij 1844; R. B. VI, 548; W. 525; Kantg. no. 5, Amsterdam 12 Mei 1845; R. B. VII, 711.

Art. 1958.

12045. De bepaling van dit art. kan niet worden ingeroepen in strafzaken. — Hof N.-Holland 15 Maart 1859; W. 2078.

12046. Het plaatsen van een weg op den openbaren legger der provinciale wegen, stelt niet het regtsvermoeden daar, waarvan in dit art. sprake is. — H. R. 23 December 1864; v. d. H., B. R. XXIX, 154; N. R. LXXVIII, 336; W. 2650.

12047. Het regtsvermoeden, volgens hetwelk bezit voor titel geldt, kan niet worden ingeroepen in tegenspraak met den titel waarop men zich zelf beroept. — Regtb. Amsterdam 28 December 1852; N. R. B. III, 215.

12048. Tegen het wettig vermoeden van eigendomsovergang, vermeld bij art. 12 der wet van 22 Frimaire, jaar VII, kan geen bewijs worden toegelaten. — Regtb. Utrecht 23 October 1840; N. R. X, § 34, 144.

Art. 1959.

12049. Vermoedens, geput uit kopijbrieven van koopmansboeken, mogen worden aangenomen als wettige bewijzen. — H. R. 21 April 1871; W. 3322.

12050. In cassatie mag worden onderzocht of schriftelijke bescheiden teregt zijn aangenomen als grondslag van feitelijke vermoedens. — H. R. 19 Junij 1863; v. d. H., B. R. XXVII, 398.

12051. Vermoedens welke niet op de wet zijn gegrond, zijn aan de voorzigtigheid van den regter overgelaten. — H. R. 10 Januarij 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 169; W. 2344.

12052. De regter kan aan overgelegde koopmansboeken als zoodanig elke bewijskracht ontzeggende, echter uit het feit zelf van hun bestaan een vermoeden afleiden. In cassatie kan niet worden onderzocht de klagte, dat buiten handelszaken vermoedens als bewijs zijn aangenomen, wanneer door den judex facti werkelijk is aangenomen, het bestaan eener handelszaak, terwijl niet is opgegeven, welke wetsbepalingen door deze laatste beslissing zouden zijn geschonden. — H. R. 16 Junij 1865; W. 2703.

12053. Een enkel vermoeden bij art. 1959 bedoeld, niet op de wet zelve gegrond, is voldoende tot bewijs. — H. R. 20 Junij 1862; W. 2389, 2393.

12054. Hoezeer een assignatie in handen van den geassigneerde is, dit geen voldoend bewijs moge zijn van hare voldoening door den geassigneerde, zoo is zulks toch te beschouwen als een begin van bewijs door geschrifte, zoodat vermoedens ook wanneer de gevraagde som *f* 300 te boven gaat, tot het volledig bewijs in aanmerking kunnen komen. — Hof N.-Holland 5 November 1863; W. 2570.

12055. Het bestaan van een valsche schuldoorzaak kan door vermoedens bewezen worden. — Regtb. Goes 29 Julij 1861; N. R. B. XIII, 36.

12056. Er bestaat een regtsgeldig vermoeden, dat een verkoop van roerende goederen door een schuldenaar, ter bedriegelijke verkorting der regten zijner schuldeischers gedaan is, indien hij, verkooper, onder den titel van huur in het bezit der verkochte goederen is gebleven. Inzonderheid moet dit worden aangenomen als er bij dit algemeen vermoeden nog bijzondere omstandigheden komen, waardoor het wordt bevestigd. — Regtb. Tiel 7 Februarij 1845; Regtz. VI, 65.

12057. De vraag of vermoedens, die niet op de wet zijn gegrond, welke de judex facti als bewijs heeft aangenomen of verworpen, al dan niet gewigtig, naauwkeurig, bepaald, en met elkander overeenstemmend zijn, is niet vatbaar om in cassatie te worden onderzocht. — H. R. 10 Mei 1844; Regtz. VI, 67; N. R. XVIII, § 4; v. d. H., B. R. V, no. 149, 302; W. 504; H. R. 26 November 1847; v. d. H., B. R. IX, no. 275, 166; W. 879; N. R. XXIX, § 31.

12058. Indien een partij, op vraagpunten gehoord, zich blijkbaar buiten de mogelijkheid gehouden heeft om inlichtingen te geven, kan deze omstandigheid een vermoeden in haar nadeel opleveren. — Regtb. Amsterdam 7 Februarij 1860; N. R. B. X, 257.

12059. De vraag of uit overeenkomsten eenig vermoeden ten aanzien van derden mag worden afgeleid, blijft aan het oordeel des regters. — H. R. 16 Mei 1856; v. d. H., B. R. XX, no. 635, 339; N. R. LIII, § 14, 63.

12060. Een schip op de openbare registers op den naam van iemand als eigenaar overgeschreven, wordt vermoed ten name en voor rekening van dezen te hebben gevaren, totdat van het tegendeel blijkt. — Regtb. Rotterdam 19 Januarij 1848; N. R. XLIII, § 87, 434.

12061. In zaken voor geen getuigenbewijs vatbaar, kunnen vermoedens grond opleveren voor een gedeeltelijk bewijs en den regter magtigen tot het opleggen van den suppletoiren eed. — Hof N.-Brabant 7 Februarij 1843; R. B. V, 143.

12062. Er bestaat een regtsgeldig vermoeden, dat een verkoop van roerende goederen, door een schuldeischer is gedaan, tot verkorting der regten zijner schuldeischers, indien hij, verkooper, onder den titel van huur in het bezit der verkochte goederen is gebleven. — Regtb. Tiel 7 Februarij 1845; R. B. VIII, 319; anders Regtb. Amsterdam 24 September 1844; R. B. VII, 28.

12063. Het vermoeden dat een ongeval hetwelk op een spoorweg heeft plaats gehad, tengevolge van het tegen elkander loopen van twee treinen, moet zijn teweeggebragt door die maatschappij, welke dien weg exploiteert, zoolang niet het bestaan van eenig buiten haar gelegen toeval is bewezen, is geen andere praesumtie dan die, omschreven bij art. 1959 Burg. Wetb., waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. — H. R. 11 Junij 1858; v. d. H., B. R. XXII, no. 702, 318.

Art. 1960.

12064. R. de Rhoer Ottens. De confessione. — Gron. 1801.

12065. J. S. van Naamen. De confessione partis in judicio facta. — Traj. 1825.

12066. H. J. Offerhaus. De confessione in causis civilibus. — Gron. 1828.

12067. J. P. P. van Zuylen van Nijevelt. De confessione in causis civilibus. — Traj. 1840.

12068. G. J. B. Henny. De bekentenis volgens de Nederlandsche wetgeving. — Zutphen 1857; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis 2e, IV, no. 4.

12069. Mr. C. van Bell. Overzigt van de leer der geregtelijke bekentenis volgens het burgerlijk regt. — Themis 2e, VI, 213; 2e VII, 22[illegible]

12070. Mr. A. Oudeman. Over de kracht [illegible] bekentenis bij een vordering tot echtscheiding. Opm. en Med. VI, 141.

12071. Een geregtelijke bekentenis kan slechts gelegen zijn in een uitdrukkelijke verklaring; zij mag niet worden afgeleid bij gevolgtrekking uit gezegden, welke slechts een vermoeden van het bestaan van een zeker feit opleveren. — Hof N.-Holland 4 Januarij 1855; W. 1687.

12072. De bekentenis van den hoofdschuldenaar geldt ook als volledig bewijs tegen den borg. — Kantg. 's Gravenhage 11 December 1854; W. 1606.

12073. Een antwoord op feiten en artikelen, kan wel niet tot bewijs van hetgeen zij bevatten, door de partij die het gegeven heeft, worden ingeroepen, doch is een acte van proces aan beide partijen gemeen, waaruit door dengene die geantwoord heeft, niettegenstaande de door hem gegeven antwoorden buiten aanmerking blijven, middelen van verdediging kunnen geput worden. Na het bekennend beantwoorden van voorgestelde daadzaken, doch met zoodanige wijziging dat daardoor een liberatie der gedane vordering zou worden daargesteld, kan alsnog het getuigenbewijs dier daadzaken worden toegelaten. — Hof Limburg 25 November 1844; Regtz. V, 7.

12074. Bij de vermelding dat de bekentenis tweeledig is, legt dit art. geen verpligting aan den regter op, om zijn verklaring dat iets tusschen partijen in confesso is, in het vonnis te specialiseren. — H. R. 24 Junij 1853; N. R. XLV, § 28, 130.

12075. De beantwoording der vraag, of een voogdij al dan niet in regten bestaanbaar is, kan niet afhankelijk zijn van de erkentenis of ontkentenis van partijen, maar van de bepalingen der wet. — H. R. 25 Januarij 1850; W. 1092.

12076. Het stilzwijgen op eene sommatie om daadzaken te erkennen of te ontkennen, is geen erkentenis dier daadzaken; die daadzaken kunnen niet voor bewezen worden gehouden. — Regtb. Amsterdam, 7 October 1844; R. B. VI, 813.

12077. Tusschen kooplieden kunnen omstandigheden bestaan, waarin stilzwijgen geldt voor aveu of voor toestemming; die omstandigheden moeten echter zoodanige mate van waarschijnlijkheid en overeenkomst hebben, dat zij geen andere redelijke uitlegging overlaten. — Regtb. Amsterdam 21 Jan. 1847; W. 832.

12078. Erkentenis van een saldodebet, met voorstel om op zeker tijdstip of vroeger te betalen, kan, na aanneming door de wederpartij, als een overeenkomst (in onderscheiding van erkentenis van feiten) beschouwd worden. — Hof N.-Holland 12 November 1868; Mag. v. H. X, 219.

12079. Een sommatie tot erkentenis eener daadzaak, waaraan niet verbonden is het aanbod van getuigenverhoor of ander bewijsmiddel, behoeft geen onderwerp van 's regters beslissing uit te maken. — Regtb. Gorinchem 21 Mei 1842; W. 306.

12080. De bekentenis kan alleen dan als bewijsmiddel gelden, als hij, ten wiens behoeve zij is afgelegd, haar aanneemt of verklaart haar te willen gebruiken, maar niet wanneer hij haar tegenspreekt of betwist. — Kantg. Tiel 23 April 1851; W. 1273.

12081. Het is geoorloofd om een mondeling buiten regten gedane bekentenis te bewijzen, daartoe strekkende, dat een in geschrift opgegeven oorzaak van verbindtenis valsch is, dit is niet in strijd met art. 1934 Burg. Wetb. — Regtb. Roermond 27 Februarij 1852; W. 1356.

12081*a*. Het is niet verboden een geregtelijke bekentenis in een vroeger geding afgelegd, ook nog in een later geding als volledig bewijs aan te nemen. — H. R. 14 November 1850; W. 1184.

Art. 1961.

12082. Mr. G. J. M. van Voorthuysen. Iets over de splitsing der bekentenis, volgens art. 1961, 2e lid Burg. Wetb. — Tijds. v. h. N. R. I, 97.

12083. Mr. M. J. ter Haseborg. Over de splitsbaarheid der bekentenis, volgens het hedendaagsch burgerlijk regt. — Regtsg. Jaarb. VI, 229.

12084. Mr. F. B. Coninck Liefsting. De ontsplitsbaarheid der erkentenis, een historisch critische studie. — Themis 2e, X, 445, 463.

12085. Mr. L. J. van Riemsdijk. Bijdrage tot regt verstand van art. 1961 Burg. Wetb. — N. R. Bijdr. XI, 73.

12086. Mr. I. G. Kist. De onsplitsbaarheid der bekentenis. — Themis 2e, VII, 37; VIII, 52.

12087. O. M. v. H. Onsplitsbaarheid der bekentenis; art. 1961 Burg. Wetb. — N. R. B. XI, 92.

12088. Mr. A. de Pinto. Iets over den beslissenden eed, in verband met de onsplitsbaarheid der bekentenis. — Themis 2e, V, no. 2.

12089. Mr. Jo de Vries, J.zn. Eene vraag omtrent de uitzondering op het onsplitsbare van de bekentenis, art. 1961, lid 2 Burg. Wetb., tengevolge der practische opmerkingen en mededeelingen van een kantonregter, betreffende het Burg. Wetb. — Opm. en Med. XVI, 241.

12090. Een vordering met erkentenis van een bepaald bedrag aan den gedaagde schuldig te zijn, kan niet als een ontsplitsbare bekentenis worden beschouwd. — Regtb. Rotterdam sine die; W. 3323.

12091. Als een huurovereenkomst uit de bekentenis van de tegenpartij zal worden bewezen, dan moet die bekentenis in haar geheel genomen worden en niet gesplitst worden. — Regtb. Amsterdam 27 Februarij 1850; R. B. XII, 353.

12092. De bekentenis van den gedaagde wordt niet gesplitst, wanneer de regter den gedaagde, welke de gedane leverantiën erkent, doch beweert, dat de schuld niet vorderbaar zou zijn, uit hoofde van de bestendige gewoonte van een jaar crediet, terwijl die gewoonte door hem niet is bewezen, veroordeelt in de door den eischer gevorderde som. — Regtb. Groningen 24 December 1847; R. B. XI, 269.

12093. Een brief waarop zich een eischer ten bewijze zijner vordering zich beroept, mag niet zonder nadeel, door den verweerder worden gesplitst. — H. R. 10 Januarij 1862; v. d. H., B. R. XXVI, 169.

12094. Een beroep op de onsplitsbaarheid van een aveu gaat niet op, waar de wet een deel van dat aveu met onjuistheid treft. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1865; W. 2675.

12095. Het beginsel van onsplitsbaarheid der erkentenis belet niet, dat de waardering van de erkende en bewezen feiten aan 's regters oordeel verblijven. — Hof N.-Holland 7 Febr. 1867; W. 2957.

12096. De bekentenis dat een oorzaak in een orderbillet uitgedrukt, de ware oorzaak niet is, mag worden gescheiden van het beweren, dat, dewijl de onderteekenaar dit stuk aan iemand heeft toegezonden, om na daarvan handelspapier gemaakt te hebben, zich geld te verschaffen, het werkelijk een geoorloofde oorzaak zou hebben. — H. R. 12 December 1862; v. d. H., B. R. XXVII, 164; W. 2441.

12097. Dit art. is niet van toepassing op de erkenning van een onderhandsch geschrift, en het daaromtrent bepaalde bij de artt. 1912 en 1913 Burg. Wetb. — H. R. 19 Maart 1869; W. 3103.

12098. De gedaagde die erkent, dat een schuld bestaan heeft, maar beweert dat zij voldaan is, moet het bewijs dier voldoening leveren. — Kantg. Alphen 12 September 1855; W. 1755.

12099. De erkentenis eener schuld met het bijgevoegd beweren van compensatie, is geen onsplitsbaar aveu. — Kantg. 's Gravenhage 9 Mei 1859; W. 2172.

12100. De erkentenis van den gedaagde, dat goederen welker betaling gevorderd wordt, door hem zijn ontvangen en betaald, mag niet ten zijnen nadeele worden gesplitst, zoodat hij de betaling afzonderlijk zou moeten bewijzen.

In zoodanig geval is de eed, dat er niet is geleverd, niet beslissend. — Regtb. 's Gravenhage 11 Januarij 1858; W. 1958.

12101. De regel van dit art. houdt op van toepassing te zijn, indien de regter van oordeel is, dat de vordering van den eischer aliunde kan worden bewezen, ook dan als de eischer zoodanig bewijs niet levert, noch aanbiedt te leveren.

De regter kan in zoodanig geval dergelijk bewijs ambtshalve aan den eischer opleggen. — Kantg. Leyden sine die; W. 1839.

12102. Een huurovereenkomst wordt niet door bekentenis gestaafd, indien de huurder in zijne bekentenis tot zijne bevrijding feiten aanvoert, wier valschheid door den appellant, verhuurder, niet is bewezen. — Hof Groningen 28 December 1869; W. 3187.

12103. De splitsing eener bekentenis, die haren grond vindt in de valschheid eener bijgevoegde omstandigheid, is toegelaten. — H. R. 19 Junij 1868; v. d. H., B. R. XXXII, 1099, 485.

12104. De verweerder die een geldleening erkent, maar onder bijvoeging: „ik heb het geleende terugbetaald," kan zich niet beroepen op de onsplitsbaarheid der bekentenis. Die bijvoeging is geen deel van de geregtelijke bekentenis. — Regtb. Utrecht 17 Februarij 1869; W. 3124.

12105. De bekentenis van den gedaagde, dat hij een zekere som heeft ter leen ontvangen, doch dit later heeft teruggegeven, is onsplitsbaar. — Hof Utrecht 21 Junij 1869; W. 3138.

12106. Bij volledige erkentenis, dat zekere door den eischer gepretendeerde leverantiën zijn geschied, onder bijvoeging evenwel, dat latere leverantiën zijn voldaan en daarvan quitantie aanwezig is, rust op den gedaagde de last van het bewijs, dat deze zijn gekweten. Dit is geen splitsing van bekentenis. — Regtb. Breda 4 September 1855; W. 1697.

12107. Indien op het beweren des eischers, dat de gedaagde met hem een overeenkomst heeft getroffen, tot het vervoeren van steenen van onbepaald gewigt, de gedaagde deze overeenkomst ontkent, en alleen erkent zich te hebben verbonden tot het vervoer van steenen van een bepaalde zwaarte, is deze bekentenis van den gedaagde onsplitsbaar, en moet zij zelfs geacht worden over een geheel andere overeenkomst te loopen, dan die door den eischer wordt voorgewend, zoodat deze laatste ook niet ontvankelijk is in het bewijs, dat de gedaagde zich tot zijne bevrijding op valsche daadzaken beroept. — Regtb. Maastricht 6 April 1854; W. 1586.

12108. De geregtelijke bekentenis waarin, èn schuldpligtigheid èn liberatie zijn opgesloten is van dat effect, dat zij niet door een opgedragen eed, loopende alleen over de schuldpligtigheid, kan worden ontzenuwd. Zoodanige eed is niet litisdecisoir. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Junij 1841; W. 385.

12109. Indien wordt erkend de door den colporteur gestelde overeenkomst van een uitgever met dien colporteur, om aan dezen laatsten (die ze dan aan zijne inteekenaren tegen rabat zou leveren) boekwerken te leveren, onder bijvoeging echter van de voorwaarde eener geregelde betaling, zoo is zulks een onsplitsbaar aveu. — Regtb. Amsterdam 15 November 1870; W. 3273.

12110. Wanneer door een gedaagde bij wege van onsplitsbare bekentenis het obligo erkend, maar tevens de liberatie beweerd wordt, kan hem de decisoire eed omtrent het obligo opgedragen worden, zonder dat in dit geval sprake kan zijn van een splitsing der bekentenis, welke integendeel geheel wordt ter zijde gesteld. — Regtb. Maastricht 26 Februarij 1857; W. 1871; Maastricht 4 Junij 1857; W. 1964.

12111. Dit art. is niet geschonden, indien de regter de daadzaken waarop zich de eene partij bij hare bekentenis beroept tot hare bevrijding, verwerpt op grond, dat zij door niets worden gestaafd, door de tegenpartij worden tegengesproken, en ook blijkbaar in strijd zijn met de positie van partijen. — H. R. 3 Januarij 1867; v. d. H., B. R. XXXI, 14.

12112. Een bekentenis mag niet worden gesplitst, zelfs indien zij ten deele onaannemelijk wordt verklaard. — Regtb. Arnhem 26 Januarij 1857; W. 1913.

12113. De verweerder erkennende gekocht en ontvangen, maar betaald te hebben, zoo kan daarop alléén, als onsplitsbare bekentenis, de gegrondheid der vordering des eischers tot betaling niet worden aangenomen. — Kantg. no. 4, Amsterdam 28 Febr. 1855; W. 1627.

12114. Een antwoord aan een instrumenterenden deurwaarder gegeven, en door dezen in zijn exploit vermeld, mag niet in zijn bijzondere deelen worden gesplitst naar goedvinden van een der partijen. — Regtb. Dordrecht 30 October 1854; W. 1641.

12115. Dit art. is niet toepasselijk, in geval beklaagden in strafzaken, beweren, dat de verklaringen der getuigen door den regter zijn gesplitst. — H. R. 18 Julij 1854; W. 1668; N. R. XLVIII, § 12, 63.

12116. De eedsopdragt mag niet worden gebezigd als een zijdelingsch middel, om de bekentenis in het nadeel van hem die haar aflegde te splitsen. — Regtb. Amsterdam 4 November 1868; N. R. B. XIX, 222.

12117. Het is niet geoorloofd de erkentenis, dat een contract van koop en verkoop is gesloten, te splitsen of te scheiden van de ontkentenis der eischbaarheid. — Regtb. Assen 5 September 1842; W. 400.

12118. Een bekentenis van een der partijen, afgelegd in een persoonlijke comparitie voor den regter, teneinde een minlijke schikking te beproeven, is geen geregtelijke bekentenis en zoo zij dit kan zijn, mag zij in geen geval worden gesplitst. — Hof Groningen 5 April 1853; W. 1434.

12119. Eene scheepsverklaring kan niet worden gelijk gesteld met eene bekentenis; zij is niets anders dan een door speciale wettelijke bepalingen (art. 379 Kooph.) in het leven geroepen bewijsmiddel, waarop niet van toepassing zijn de bepalingen van het Burg. Wetb. omtrent de onsplitsbaarheid eener bekentenis. — Hof N.-Holland 9 October 1862; W. 2442; Mag. v. H., IV, 203; H. R. 18 Maart 1864; Mag. v. H., VI, 93.

12120. De onsplitsbaarheid kan niet worden ingeroepen ten opzigte van eene bekentenis, waarbij tegelijk eene andere tot bevrijding van schuld dienende omstandigheid of onbewezen overeenkomst geposeerd is. — Regtb. Amsterdam 31 Maart 1863; W. 2499.

12121. Indien de eischer stelt een verkoop van bepaalde zaken op een bepaald tijdstip, tegen een bepaalden prijs, en de gedaagde zoodanigen verkoop erkennende, voegt bij die erkentenis de bewering van reeds te hebben betaald, dan kan er van geene splitsing van bekentenis sprake zijn, maar dan moeten de feiten gelijk deze door den eischer zijn gesteld, immers tot zoolang de gedaagde het bewijs voor zijne tegenbewering niet heeft geleverd, voor erkend worden gehouden. — Regtb. Arnhem 27 Mei 1861; W. 2291.

12122. De onsplitsbaarheid van het aveu behoort in dien zin opgevat te worden, dat de clausule ter bevrijding aan het aveu toegevoegd, slechts in zoover als een deel daarvan moet beschouwd worden, als zij een bepaald en voor tegenbewijs vatbaar feit behelst. — Regtb. Amsterdam 6 Maart 1862; W. 2378.

12123. Het beginsel van de onsplitsbaarheid van het aveu, is in dien zin gesubordineerd aan art. 10 W. Kooph., dat waar de koop en verkoop niet geheel ontkend wordt, het koopmansboek bewijs kan leveren omtrent de hoeveelheid. — Regtb. Amsterdam 26 Februarij 1862; W. 2392.

12124. Indien erkend wordt, dat een koop en verkoop is gesloten, doch dat zulks heeft plaats op de proef, en dat de proef heeft plaats gehad, waarbij de koopwaar is afgekeurd, moet deze bekentenis in haar geheel worden genomen, daaruit mag geen ongeclausuleerde verkoop worden afgeleid. — Kantg. no. 2, Amsterdam 11 October 1858; N. R. B. VIII, 447.

12125. Er heeft geen splitsing van bekentenis plaats, indien de regter aan een der partijen toestaat, om de valschheid van een deel der bekentenis door getuigen te bewijzen. — Hof N.-Holland 18 Junij 1857; N. R. B. VII, 547.

12126. De bewering van den gedaagde, dat hij de verwonding in het geval van wettige zelfverdediging heeft toegebragt, bevat een onsplitsbare bekentenis, waardoor de eischer gehouden is de gepleegde verwonding te bewijzen. — Regtb. Maastricht 19 April 1855; N. R. B. VII, 90.

12127. De erkentenis van het sluiten eener overeenkomst mag men niet scheiden van de bewering der daarbij gevoegde bedingen, waardoor zij zou zijn te niet gegaan. — Regtb. Groningen 27 April 1855; N. R. B. VI, 409.

12128. De erkentenis dat een schenking werd gedaan aan den minderjarige, met vruchtgebruik voor de voogdesse, is ontsplitsbaar, zoodat het vruchtgebruik van roerend goed, bij gebrek aan een titel van schenking moet gehandhaafd blijven. — Regtb. Amsterdam 7 Februarij 1871; W. 3343.

12129. Een bekentenis, afgelegd in een verhoor op feiten en vraagpunten, is splitsbaar, als de schuldenaar tot zijn bevrijding daadzaken daarbij heeft aangevoerd, welker valschheid wordt bewezen. — Regtb. Maastricht 12 September 1850; W. 1350.

12130. De erkentenis van gedaagde, dat partijen elkander over en weer gelden schuldig zijn, tengevolge waarvan de vordering van den eischer is gecompenseerd, mag niet worden gesplitst; de eischer moet alzoo zijne vordering bewijzen, bij gebreke waarvan zij moet worden ontzegd. — Kantg. Sliedrecht 15 November 1849; W. 1077.

12131. Indien de eischer tot terugneming, na ruiling, van een paard wegens koopvernietigend gebrek, tot bewijs der overeenkomst alleen de bekentenis van den gedaagde bijbrengt en deze aanvoert, dat de kwaal aan partijen bij de ruiling bekend was en de prijs daarna is berekend, moet zoodanige bekentenis in haar geheel worden aangenomen. — Regtb. Maastricht 11 Januarij 1849; W. 1113.

12132. Indien de gedaagde de overeenkomst die den grondslag van den eisch uitmaakt erkent, doch tevens beweert, dat deze bij onderling goedvinden wederom is ontbonden en de onsplitsbaarheid zijner bekentenis inroept, mag de eischer die bekentenis ter zijde stellende, den gedaagde den beslissenden eed opdragen, loopende over de daadzaak, zooals die door hem eischer is gesteld en door den gedaagde, ofschoon onder eenige bijvoeging, was erkend. — Kantg. Groningen 22 Mei 1854; W. 26 Oct. 1854.

12133. Indien de regter, zonder van eenige erkentenis van den gearresteerde gebruik te maken, uit de overgelegde stukken, het bestaan van een beweerd pandregt en van het beweerd bezit der gearresteerde goederen heeft beoordeeld, dan kan daardoor art. 1961 Burg. Wetb. niet zijn geschonden. — H. R. 17 Dec. 1852; W. 1590.

12134. De gedaagde die erkent dat een schuld bestaan heeft, maar beweert, dat zij voldaan is, moet het bewijs dier voldoening leveren. — Kantg. Alphen 12 September 1855; W. 1755.

12135. De erkentenis van den gedaagde, dat goederen welker betaling van hem gevorderd wordt, door hem zijn ontvangen en betaald, kan niet worden gesplitst ten zijnen nadeele, zoodat hij de betaling afzonderlijk zou moeten bewijzen; in zoodanig geval is de eed dat er niet is geleverd, niet beslissend. — Regtb. 's Gravenhage 11 Jan. 1858; W. 1958.

12136. Ook indien een geregtelijke bekentenis ten deele onaannemelijk is, mag zij niet worden gesplitst. — Regtb. Arnhem 26 Jan. 1857; W. 1913.

12137. De onsplitsbaarheid van erkentenis heeft tengevolge, dat de erkentenis van gedane betaling der proceskosten voor geen berusting in het veroordeelend gewijsde wordt gehouden, indien bij die erkentenis tevens is gevoegd, dat de betaling niet anders dan onder voorbehoud van het regt om in cassatie te komen is geschied. — H. R. 13 Junij 1856; N. R. LIII, § 38, 190.

12138. De regter heeft de bekentenis niet in haar nadeel gesplitst, door het oogmerk van de poging tot stoornis van bezit niet te vermelden bij de feitelijke opgave van den loop van het geding, maar wel aan het slot der overwegingen. — H. R. 5 April 1861; N. R. LXVII, § 48, 346; W. 2265.

12139. De onsplitsbaarheid der erkentenis, moet ook worden toegepast op de feiten, die de gedaagde ter zijner bevrijding stelt; het bij erkentenis aangevoerde, moet echter bepaalde feiten behelzen, welke voor tegenbewijs vatbaar zijn. — Regtb. Amsterdam 6 Maart 1862; N. R. B. XII, 549.

12140. De eischer is verpligt den termijn van leverantie te bewijzen, indien hij wegens wanpraestatie de nietigverklaring der overeenkomst vordert, bijaldien de gedaagde de leverantie en den prijs erkent. De tegenspraak van den gedaagde omtrent den termijn, kan niet als exceptie worden beschouwd en behoeft niet door den gedaagde te worden bewezen. — Regtb. Amsterdam 27 September 1843; Regtb. Amsterdam 4 Februarij 1846; Regtz. V, 329.

12141. Er heeft geen schending van dit art. plaats, als de regter de daadzaken, waarop zich de eene partij bij hare bekentenis beroept tot hare bevrijding, verwerpt, op grond, dat zij door niets worden gestaafd, door de wederpartij worden tegengesproken, en ook blijkbaar in strijd zijn met de positie van partijen. — H. R. 3 Januarij 1867; W. 2871; v. d. H., B. R. XXXI, 15.

12142. De woorden „gedeeltelijke bekentenis" en „gesplitste bekentenis" zijn niet van gelijke beteekenis; uit het aannemen eener gedeeltelijke bekentenis blijkt niet, dat de regter van een bekentenis van den gedaagde alleen dat gedeelte heeft aangenomen, dat tot zijn nadeel strekt, met verwerping van een ander gedeelte dierzelfde verklaring door hem in zijn voordeel aangevoerd. — H. R. 10 Mei 1844; N. R. XVIII, § 4, 12; v. d. H., B. R. V, no. 149, 284; W. 504; Regtz. VI, 67.

12143. Er heeft geen splitsing eener bekentenis plaats, indien bij de erkenning eener overeenkomst een later feit wordt aangehaald, van die overeenkomst afgescheiden, en de regter dit later feit van geen invloed rekent op het bewijs van het bestaan der overeenkomst. — Hof Zeeland 22 December 1857; N. R. B. VIII, 371.

12144. De tegenpartij is niet verpligt een opgedragen eed af te leggen of terug te wijzen, indien daardoor een in regten afgelegde bekentenis zou worden gesplitst. — Kantg. Geldermalsen 18 Mei 1849; N. R. B. II, 71.

12145. De geregtelijke erkentenis van schuld, gelijk mede die van een overeengekomen koopprijs, kan den regter niet tot grond van veroordeeling strekken, wanneer de eerste erkentenis in onmiddelijk verband staat met het door den erkenner gevoerde beweren van compensatie der schuld en de laatste eveneens in onmiddelijk verband met het door den erkenner gevoerde beweren, dat de geheele koopsom verrekend is.

In den regel behoort een geregtelijke erkentenis onverdeeld en in haar geheel te worden aangenomen, zij mag mitsdien niet ten deele van den erkenner en ten voordeele van zijn partij worden gesplitst. — Hof Overijssel 27 Mei 1839; N. R. IV, § 23, 137; Regtz. VI, 69.

12146. De regel van de onsplitsbaarheid eener bekentenis, is alleen van toepassing op de bekentenis van feiten door gelijktijdigheid onderling zamenhangende. — Kantg. no. 1, Amsterdam 5 Maart 1861; N. R. B. XIII, 317.

12147. De bewering aan een erkentenis toegevoegd nopens een tegenvordering in reconventie gedaan, levert een geheel nieuw positum op, met betrekking tot een feit, vreemd aan de vordering in conventie en daarmede evenmin als met de bekentenis zelve in regtstreeksch verband staande, belet geenzins de splitsing dier bekentenis. — Regtb. Groningen 2 Mei 1862; N. R. B. XIII, 815.

12148. Indien er een geregistreerde schuldbekentenis aanwezig is, waarin het vermoeden ligt opgesloten, dat de betaling niet heeft plaats gehad, beroept een gedaagde, die de betaling beweert zich te vergeefs op de onsplitsbaarheid der bekentenis. — Kantg. no. 2, Amsterdam 8 Augustus 1861; N. R. B. XII, 45.

12149. Er heeft geen splitsing van bekentenis plaats, indien men uit de bekentenis, dat men gekocht heeft maar ook betaald, afleidt dat er werkelijk koop heeft plaats gehad. — Regtb. Arnhem 27 Mei 1861; N. R. B. XII, 310.

12150. „Bevrijding" in dit art. veronderstelt een daartegenoverstaande, daaraan voorafgegane schuld, zoodat daar, waar naar de feitelijke beslissing geen schuld bestond, ook niet van bevrijding of van de toepassing van art. 1961 Burg. Wetb. sprake kan zijn. — H. R. 21 November 1856; v. d. H., B. R. XXI, no. 651, 95; W 1805.

12151. De splitsing der bekentenis is alleen verboden in de gevallen, als de daadzaak, bij de bekentenis aangevoerd, met deze bekentenis in zoodanig regtstreeksch verband staat, dat zij zonder die bijvoeging als niet bestaande moet worden geacht. — H. R. 31 December 1847; N. R. XXIX, § 52, 241; v. d. H., B. R. IX, no. 279, 193; W. 877.

12152. Het beginsel der onsplitsbaarheid van erkentenis, belet den regter niet de juistheid te onderzoeken van den zin, die volgens de partij, welke de erkentenis deed, aan de erkende feiten moet worden toegekend. — Hof N.-Holland 7 Februarij 1867; Mag. v. H. IX, 75.

12153. De onsplitsbaarheid van erkentenis moet worden onderscheiden van het aan de erkende feiten geven van een andere strekking, dan waartoe zij werden erkend. — Kantg. no. 2, Amsterdam 6 December 1866; Mag. v. H. IX, 8.

12154. De regel van onsplitsbaarheid is evenzeer toepasselijk op een erkenning in schriftelijke bescheiden, als op een mondelinge bekentenis. — Hof N.-Brabant 13 Jan. 1846; N. R. XXVII, § 53, 249.

12155. Dit art. is niet van toepassing op de erkenning van een onderhandsch geschrift en het daaromtrent bepaalde bij de artt. 1912 en 1913 Burg. Wetb. — De stelling van dit art. beheerscht alle gevallen, waarin de erkentenis wordt beschouwd als bewijsmiddel ten behoeve der partij, op welke de bewijslast rust.

De onderscheiding, volgens welke dat voorschrift zou ophouden toepasselijk te zijn, waar de wet de tegenpartij verpligt eenig feit stellig te erkennen of te ontkennen, is mitsdien in strijd met dit art. — H. R. 19 Maart 1869; v. d. H., B. R. XXXIII, 1128, 370; W. 3103.

12156. De bijvoeging aan eene bekentenis van eene juridieke appreciatie van een feit, is daarvan niet onafscheidelijk. — Regtb. Amsterdam 4 Februarij 1870; N. R. B. XX, 271.

12157. Dit art. is niet geschonden door het opleggen van een getuigenbewijs, dat de feiten door den schuldenaar tot zijne bevrijding aangevoerd, valsch zijn. — H. R. 9 Februarij 1849; v. d. H., B. R. X, no. 329, 265; W. 992.

12158. De verklaring van een gedaagde, dat hij nooit heeft geweigerd en nog bereid is aan den eischer te voldoen wat deze van hem vordert, mits daarop gekort of verrekend worde, hetgeen hij, gedaagde, van zijn kant te vorderen heeft, bevat geen onsplitsbare bekentenis, maar eene erkenning van hetgeen door den eischer gevorderd wordt. — Regtb. Maastricht 27 Mei 1870; W. 3249.

12159. De verklaring van den gedaagde, dat hij de van hem gevorderde pacht heeft betaald, bevat mede eene, hoewel stilzwijgende, verklaring, van te hebben gepacht, welke beide verklaringen te zamen uitmaken eene enkele onsplitsbare bekentenis. — Regtb. Maastricht 2 Junij 1870; W. 3257.

12160. Indien de schuldenaar koop en levering erkennende, zich gelijktijdig onder inroeping van de onsplitsbaarheid zijner erkentenis, op betaling beroept, maar er tevens bijvoegt, hoe en waarmede die betaling zou zijn geschied en ten bewijze daarvan stukken in het geding brengt, mag de regter onderzoeken of hetgeen betaling genoemd wordt, werkelijk betaling is; dit is geen ongeoorloofde splitsing van bekentenis. — Regtb. Assen 3 Mei 1869; Hof Drenthe 29 Januarij 1870; W. 3262.

12161. Indien een gedaagde aan zijne bekentenis van zekere feiten, uitdrukkelijk anderen verbindt, welke de eischer niet toestemt, wordt deze, tengevolge van de onsplitsbaarheid der erkentenis, tot zelfstandige bewijsvoering zijner posita gedwongen.— Regtb. Amsterdam 30 Maart 1870; R. B. XX, 649.

Art. 1962.

12162. Mr. A. Oudeman. Over de kracht der bekentenis bij een vordering tot echtscheiding. — Opm. en Med. VI, 141.

12163. Kan een antwoord op een sommatie gegeven en in het exploit vermeld, houdende erkentenis van de schuld, als geregtelijke bekentenis gelden, en is op zoodanig exploit evenredig registratieregt verschuldigd? — Neen. — Jur. Corr. IV, 337.

12164. Noch in geval van echtscheiding, noch in andere zaken die de publieke orde betreffen, kan eene bekentenis op zich zelf eenig voldoend bewijs opleveren. — Regtb. Leyden 6 Januarij 1846; N. R. XL, § 87, 415.

12165. De geregtelijke bekentenis der daadzaak van overspel, afgelegd door den man, tegen wien op grond daarvan echtscheiding wordt geëischt, is voor den regter niet voldoende tot bewijs; die daadzaak moet nader door de overige bewijsmiddelen worden bewezen. — Regtb. Leeuwarden 12 November 1839; N. R. V, § 71, 402.

12166. Een geregtelijke bekentenis in een vroeger geding afgelegd, levert in een later geding tegen hem die haar aflegde, geen bewijs op. — Regtb. Rotterdam 22 Mei 1865; W. 2738.

12167. De erkenning door een gedaagde gedaan, dat het bedrag door den eischer gevraagd, verschuldigd is, kan als een mondelinge bekentenis buiten regten worden beschouwd, ook indien die erkenning gepaard gaat van de bewering eener tegenvordering, welke niet is bewezen. — Regtb. Arnhem 24 November 1864; W. 2671.

12168. De bekentenis van een gedaagde, dat hij geld van den eischer heeft te leen ontvangen, doch het later heeft terugbetaald, is onsplitsbaar. — H. R. 19 April 1870; W. 3212.

12169. Een erkentenis door de partij, bij gelegenheid van het verhoor omtrent de aangevraagde gratis admissie, voor regters-commissarissen afgelegd en opgenomen in het vonnis, waarbij gratis admissie is verleend, moet geacht worden in regten te zijn gedaan. — Regtb. Leyden 7 Dec. 1869; W. 3186.

12170. De erkentenis vervat in een conclusie door den procureur, doch niet door de partij zelve geteekend, is niet te beschouwen als een geregtelijke bekentenis. — Regtb. Gorinchem 18 Januarij 1844; Regtz. VI, 73; W. 497.

12171. Eene bekentenis door de wederpartij afgelegd, bij de tegenspraak van een verzoek tot kosteloos procederen, is eene geregtelijke bekentenis ten aanzien der vordering zelve; zij kan bij de behandeling daarvan als wettig bewijsmiddel worden ingeroepen. — Kantg. Maarssen 27 Nov. 1862; W. 2436.

12172. Indien in eersten aanleg is afgelegd de geregtelijke bekentenis, dat de gevorderde som verschuldigd is voor waarde naar genoegen ontvangen, is de oorzaak der schuld duidelijk uitgedrukt, en kan in appel niet worden beweerd dat de vordering berust op eene obligatie zonder oorzaak, en aldus op die bekentenis teruggekomen, tenzij worde bewezen dat die een gevolg van dwaling was. — Regtb. Amsterdam 18 December 1867; W. 2992.

12173. De vermelding in de motiven van een vonnis, dat een daarbij aangenomen daadzaak door partijen is erkend, kan in hooger beroep niet worden aangevoerd als bewijs, dat te dien aanzien een geregtelijke bekentenis bestaat. — H. R. 29 Febr. 1844; Regtz. VI, 76; W. 480; v. d. H., B. R. V, no. 143, 199.

12174. De gedaagde, in een contra-insinuatie den eischer met de door dezen in een insinuatie aangenomen hoedanigheid begroetende, doet daardoor nog geen geregtelijke bekentenis en is bevoegd die hoedanigheid in regten te betwisten. — Regtb. Amsterdam 3 Februarij 1860; N. R. B. X, 254.

12175. Een geregtelijke bekentenis moet zijn afgelegd jegens de wederpartij, en niet jegens een derde in een ander regtsgeding, om volledig bewijs te kunnen opleveren. — Kantg. no. 4, Amsterdam 18 Junij 1858; N. R. B. VIII, 450.

12176. Welke omstandigheden zijn voor den regter in burgerlijke zaken voldoende, om feiten, als in confesso en voor bewezen, aan te nemen? — H. R. 18 Februarij 1853; N. R. XLIV, § 18, 72; v. d. H.. B. R. XVI, no. 495, 78; W. 1415.

12177. De erkentenis van den gefailleerde na het faillissement afgelegd, kan niet tot bewijs eener geldleening strekken, wat ook een erkentenis, voor het faillissement gedaan, zou moeten tengevolge hebben. — Regtb. Leiden 21 December 1852; N. R. XLVI, § 105, 446.

12178. De erkentenis door een gedaagde gedaan bij een verhoor op het verzoek van eischer, om kosteloos te procederen, is geen geregtelijke bekentenis; zij heeft alzoo geen bewijs in regten tengevolge. — Regtb. Gorinchem 14 April 1849; W. 1019.

12179. Een referte aan het oordeel van den regter omtrent de daadzaken, staat gelijk met een geregtelijke bekentenis. — Regtb. Hoorn 5 Julij 1848; R. B. XI, 55.

12180. Een geregtelijke bekentenis kan slechts gelegen zijn in een uitdrukkelijke verklaring; zij mag niet worden afgeleid bij gevolgtrekking uit gezegden, welke slechts een vermoeden van het bestaan van een zeker feit opleveren. — Hof N.-Holland 4 Januarij 1855; W. 1687.

12181. De comparitie in persoon van partijen door den regter ambtshalve bevolen, moet bij mislukking, buiten allen invloed blijven op het geding, derhalve mag de regter een bekentenis bij die gelegenheid door een der partijen gedaan, niet als een geregtelijke bekentenis beschouwen, noch in het voortgezet geding van toepassing maken. — Hof Groningen 5 April 1853; N. R. XLIV, § 92, 427; W. 1434.

12182. Het staat aan een partij vrij, van de door de tegenpartij afgelegde bekentenis, gebruik te maken, of die geheel te laten rusten. — Regtb. Amsterdam 14 Mei 1862; N. R. B. XV; 354.

12183. Het overleggen van stukken ten voordeele eener partij, kan niet als een geregtelijke erkentenis van hetgeen in die stukken wordt vermeld, worden aangenomen. — H. R. 9 April 1847; v. d. H., B. R. VIII, no. 256, 406; W. 800.

12184. De bekentenis kan alleen dan als bewijsmiddel gelden als hij, ten wiens behoeve zij is afgelegd, haar aanneemt, of haar verklaart te willen gebruiken, maar niet als deze haar tegenspreekt of betwist. — Kantg. Tiel 23 April 1851; W. 1273.

12185. Het stilzwijgen op een mondelinge sommatie, door de eene partij aan de andere, voor den kantonregter gedaan, om eenige daadzaken te erkennen of te ontkennen, mag niet als een erkentenis dier daadzaken worden beschouwd, die daadzaken kunnen niet voor bewezen worden gehouden. — Regtb. Amsterdam 7 October 1844; R. B. VI, 813.

Art. 1963.

12186. Een geregtelijke bekentenis kan noch voor den eersten regter, noch in appèl worden herroepen. — Regtb. Assen 20 Nov. 1848; W. 1273.

Art. 1964.

12186*a*. Mr. P. F. Hubrecht. Welke is de bewijskracht van het antwoord aan den deurwaarder gegeven bij het beteekenen eener sommatie? — N. R. B. II, 395.

12186*b*. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Bezit de vermelding in een deurwaarders-exploit van het antwoord, hetwelk door den gerequireerde aan den deurwaarder bij het beteekenen eener sommatie zoude zijn gegeven, indien de gesommeerde zelf dat antwoord niet onderteekend heeft, kracht van authentiek bewijs, ten aanzien van het feit, dat werkelijk dit antwoord in de daarbij opgegeven bewoordingen door den gerequireerde is uitgesproken. — N. R. B. II, 478.

12187. Men kan toegelaten worden, om een mondeling buitengeregtelijk gedane bekentenis te bewijzen, ten betooge, dat eene, in een onderhandsche acte, opgegeven oorzaak van verbindtenis, valsch is. — Regtb. Roermond 27 Febr. 1852; W. 1356.

12188. Op een beweerde bekentenis van schuld door een gedaagde bij zijn antwoord op de dagvaarding aan den deurwaarder gedaan, kan geen acht worden geslagen. — H. R. 9 Februarij 1844; Corr. IV, 45; N. R. XVII, § 39, 168; W. 474; v. d. H., B. R. V, no. 140, 163.

12189. De bekentenis van een gemeentebestuur, dat het aan iemand heeft toegestaan om op een stuk grond der gemeente een huis te bouwen, en het overige gedeelte van den grond te gebruiken tegen betaling van de daarop jaarlijks vallende lasten bij wijze van pacht, bewijst bij gemis van een anderen titel niet, dat het regt van opstal bedongen en verkregen is. — Hof N.-Holland 5 Februarij 1863; Corr. XL, 428.

12190. Men kan zich niet op een buitengeregtelijke bekentenis beroepen, indien deze door een tegenstrijdige verklaring door dezelfde partij, buiten het geregt gedaan, wordt wedersproken. — Hof Limburg 15 April 1844; Regtz. V, 381; W. 596; R. B. VI, 436.

12191. Aan een buitengeregtelijke bekentenis, door een tegenstrijdige verklaring van dezelfde partij afkomstig, evenzeer buiten het geregt gedaan, kan geen kracht worden toegekend. — Hof Limburg 15 April 1844; R. B. VI, 436; W. 506.

Art. 1966.

12192. D. Hooft, Jf. Observationes de jure-jurando. — Traj. 1809.

12193. G. van Nijmegen Scheltema. De jure-jurando. — Arnhemiae 1830.

12194. A. Pit. De jure-jurando secundum codicem civilem Francicum et Neerlandum. — L. B. 1842.

12195. J. P. Farret. De jure-jurando secundum codicis civilis principia. — L. B. 1832.

12196. M. van den Acker, Jr. De jure-jurando tanquam probandi modo. — L. B. 1823.

12197. Mr. J. J. L. van der Brugghen. De eedsleer naar christelijke en regtsgeleerde beginselen. — Leiden 1844; beoord. Regtsg. Jaarb. VII, 145; door mr. C. J. François, Themis V, 328.

12198. Mr. J. J. L. van der Brugghen. Verhandeling over den geregtelijken eed. — Regtsg. Jaarb. II, 369; III, 202.

12199. Kan aan een gemeente een geregtelijke eed worden opgedragen? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 141.

12200. De aanteekening op het audiëntieblad, dat een beslissende eed is afgelegd, en daarvan acte verleend wordt door den regter, met bepaling der uitspraak op een lateren dag, is niet op de minuut aan de registratie onderworpen; het moet als een praeparatoir vonnis worden aangemerkt en moet om die reden op de expeditie worden geregistreerd. — M. F. 20 December 1865, no. 63; P. W. 4857.

12201. Indien geen procesverbaal van de eedsaflegging wordt opgemaakt, moet deze op het audientieblad worden omschreven, op het repertoire worden vermeld en binnen den bepaalden termijn geregistreerd. — M. F. 18 Februarij 1853, no. 71; P. W. 1925.

12202. De regter is niet bevoegd den inhoud van een opgedragen beslissenden eed te wijzigen, al zoude ook de geformuleerde eed niet tot de beslissing der zaak leiden. — Regtb. Maastricht 2 October 1851; N. R. B. II, 488.

12203. De partij die zich op den eed, bedoeld bij art. 1966 Burg. Wetb. beroept, moet bepaald formuleren welke der twee eedspraestatien zij eigenlijk bedoelt, zij mag dit niet aan den regter overlaten die geen beslissenden eed kan opleggen. Indien er voldoende termen bestaan tot aanneming van het wettig bewijs van vermoedens, is een eed overbodig. — Kantg. Alphen 19 September 1855; W. 1757.

12204. Een eed kan niet worden opgelegd, in strijd met een in regten afgelegde bekentenis. — Regtb. Amsterdam 31 Maart 1863; W. 2499.

12205. De eed door een der partijen tot staving harer vordering aangeboden, welk aanbod door de andere partij wordt aangenomen, is geen decisoire noch suppletoire eed. Die handeling van partijen is een overeenkomst, welke door den regter, door het afleggen van den eed te bevelen bij interlocutoir vonnis, is geconstateerd en die aan partijen tot wet verstrekt. — Regtb. Amsterdam 13 November 186[illegible]. N. R. B. XVIII, 336.

12206. De plaatsing van den beslissenden eed onder de bewijsmiddelen, neemt niet weg dat hij meer te beschouwen is als een dading en nieuwe overeenkomst tusschen de litigerende partijen, dan wel als een middel van bewijs. — Regtb. Utrecht 4 Februarij 1842; W. 294.

12207. Bij het wijzen van een vonnis, waarbij aan een der partijen een eed wordt opgelegd, behoeft de regter geen acht te slaan op de godsdienstige gezindheid dier partij, en de wijze waarop diensvolgens de eed moet worden gepraesteerd. — Regtb. Amsterdam 19 April 1843; R. B. V, 542.

Art. 1967.

12208. G. Gerber. De jure-jurando decisorio. — L. B. 1826.

12209. W. Goedkoop. De jure-jurando decisorio. — L. B. 1833.

12210. P. Post Uiterweer. De jure-jurando decisorio. — L. B. 1847; beoord. door mr. A. de Pinto. Themis IX, 697.

12211. J. T. F. van Oordt, J. F. Fil. De jure-jurando decisorio. — Traj. 1839.

12212. S. M. Is de eed als een soort van dading (species transactionis) te beschouwen, en zijn dientengevolge de bij art. 1889 Burg. Wetb. bedoelde personen en zedelijke ligchamen, onbevoegd bij gelegenheid van een regtsgeding, waarin dezen hetzij als eischende, hetzij als verwerende partij optreden, den beslissenden eed op te dragen of den hun opgedragen eed af te leggen? — Opm. en Med. V, 144.

12213. W. Eenige opmerkingen omtrent den beslissenden eed. — Opm. en Med. X, 201.

12214. Kan ten opzigte van het bewijs eener gevorderde som, boven en behalve den bij notariële koopacte bedongen koopprijs, de beslissende eed opgedragen worden? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 146.

12215. Mr. C. D. Asser. Over de opdragt van den eed aan een firma. — R. B. V, 427.

12216. Mr. Dav. H. Levyssohn. Betoog, dat een beslissenden eed aan een firma opgedragen, niet noodwendig door alle leden dier firma behoeft te worden afgelegd. — Themis VII, 377.

12217. Mr. M. des Amorie van der Hoeven. Mag een eedsopdragt gebezigd worden als een zijdelingsch middel, om de bekentenis der wederpartij in haar nadeel te splitsen? — Regtsg. Opst. 12.

12218. Mr. P. F. A. Ketelaar. Over den beslissenden eed. — Arnhem 1850; aangekondigd N. R. Bijdr. I, 40; beoord. door mr. A. S. van Nierop, Themis XII, 158.

12219. Mr. P. F. A. Ketelaar. Nader vertoog over den beslissenden eed. — N. R. Bijdr. III, 315.

12220. Mr. P. F. A. Ketelaar. Nog iets over den beslissenden eed. — N. R. Bijdr. VI, 113.

12221. Mr. S. Tjaden Busmann. Kan de decisoire eed gedefereerd worden tot tegenbewijs van hetgeen in een notariële acte staat vermeld? — N. R. Bijdr. X, 236.

12222. Mr. A. de Pinto. De beslissende eed in verband met de onsplitsbaarheid der bekentenis. — Themis 2e, V, 222.

12223. Mr. R. T. van Boneval Faure. Over den aard van den beslissenden eed. — Regtsg. Jaarb. XII, 641.

12224. S. M. Wanneer en op welke wijze behoort de beslissende eed te worden opgedragen? — R. B. V, 29, 363.

12224a. Mr. A. Oudeman. Kan een beslissende eed subsidiair opgedragen worden, voor het geval, dat de overige middelen van bewijs voor de vordering of verdediging onvoldoende mogten zijn? — Opm. en Med. V, 228.

12224b. De aflegging van een gedefereerden en door den regter opgelegden beslissenden eed ter audientie van een kantonregter, moet op de expéditie worden geregistreerd zoo deze geligt wordt. — M. F. 5 October 1846; P. W. 27.

12225. De eed opgedragen teneinde het bestaan eener overeenkomst te bewijzen, is niet concludent, indien er alleen verschil is over het al dan niet bestaan van voorwaarden. — Regtb. Amsterdam 22 September 1852; W. 1378.

12226. Een eed die gedeeltelijk voor een affirmative en gedeeltelijk voor een negative beantwoording vatbaar is, kan niet worden toegelaten als zoodanig beslissend, dat zij zou behooren te worden gedefereerd. — Hof N.-Brabant 1 Junij 1841; N. R. IX, § 24, 133.

12227. Een voogd, als zoodanig procederende, is niet bevoegd om zonder magtiging den beslissenden eed op te dragen. — Kantg. Sneek 15 April 1859; W. 2097.

12228. Hij, wien een decisoire eed is opgedragen, heeft niet de bevoegdheid den opgedragen eed te wijzigen. — Regtb. Gorinchem 6 April 1869; W. 3216.

12229. De regter mag niets weglaten van den door de eene partij aan de andere opgedragen eed, noch dien op verzoek of verklaring der wederpartij wijzigen. — H. R. 1 December 1854; W. 1598; Regtb. Assen 31 Januarij 1853; W. 1504; Hof Drenthe 3 December 1853; W. 1507; N. R. B. V, 500.

12230. De voogd is bevoegd zonder nadere magtiging den beslissenden eed op te dragen; alleen de minderjarigen kunnen later daartegen opkomen. Een eed kan niet als litisdecisoir worden beschouwd en mitsdien niet worden opgedragen, indien deze loopt over verschillende daadzaken in den vorm van een verhoor op vraagpunten, waarvan de een erkend en de andere ontkend kan worden. — Regtb. Maastricht 1 December 1863; W. 1504.

12231. Een eed mag niet worden opgedragen in strijd met een in regten afgelegde erkentenis. — Kantg. Maarssen 17 Januarij 1862; W. 2353.

12232. De acceptant van een wisselbrief, orderbillet en dergelijken, kan zich niet door eedsopdragt van de betaling ontslaan. — Regtb. Amsterdam 19 Febr. 1852; W. 1328; N. R. B. II, 199.

12233. Een beslissenden eed door de partij aangenomen, kan niet meer door de andere partij, die dezen aanneemt, worden gewijzigd; indien evenwel de partij het beslissende van den eed betwist, mag de eed worden gewijzigd door de partij die hem opdraagt. — Regtb. Breda 10 Mei 1870; W. 3234.

12234. De voogd kan een beslissenden eed opdragen zonder uitdrukkelijke magtiging. De beslissende eed moet niet in ieder geval worden beschouwd als eene dading. — H. R. 30 Dec. 1870; W. 3291.

12235. Indien de eischer feiten poseert, die waar zijnde, tengevolge moeten hebben, dat de gedaagde wordt veroordeeld, en de gedaagde harerzijds, onder protest tegen elke splitsing, een geclausuleerd aveu doet, kan zij zich niet beklagen, dat haar door eischer ter beslissing van het proces wordt opgelegd, haar gansch verhaal, dat met de dagvaarding strijdt, te beëedigen. — Regtb. Amsterdam 22 Junij 1870; W. 3304.

12236. Een gedefereerde eed moet niet alleen litisdecisoir zijn, maar zich ook beperken tot de feiten in geschil. — Regtb. Amsterdam 15 Julij 1867; W. 2949.

12237. Een opgedragen eed over een daadzaak, waarover tusschen partijen geen geschil bestaat, is niet beslissend. — Kantg. Dordrecht 8 Januarij 1861; W. 2244.

12238. De regter mag bevelen, dat de beslissende eed over verschillende daadzaken in den vorm van een verhoor op feiten en vraagpunten geformuleerd, welke gedeeltelijk niet afdoende, gedeeltelijk al te ingewikkeld zijn, tot eenvoudige termen worde teruggebragt. — Regtb. Maastricht 22 September 1848; R. B. XI, 421; W. 996.

12239. Ofschoon de beslissende eed een soort van dading is, waarbij onder voorwaarde van het bezweren van zekere daadzaken, van eenige vordering wordt afstand gedaan, is de tegenpartij niet gehouden om elk feit te bezweren, waarvan de bevestiging of ontkenning onder eede tot voorwaarde wordt gesteld. Het moet aan den regter overgelaten zijn te beslissen of de beweerde onwetendheid van het feit in de eedsopdragt vervat, inderdaad mogelijk en gegrond is. Bij erfgenamen die regten verdedigen, die zij van een ander hebben ontleend, bestaat eenigermate, tenzij het tegendeel bewezen zij, een vermoeden van onwetendheid. Een eed kan alleen worden opgedragen omtrent feiten en omstandigheden, waaruit de regter regtsgevolgen kan afleiden, maar kan niet worden uitgebreid tot oordeelvellingen van partijen over eenig regtsbegrip en kennis der wet. — Regtb. Tiel 15 October 1852; W. 1562.

12240. Hij die den eed opdraagt, moet zich tegelijkertijd bereid verklaren, den zelven ingeval van terugwijzing, zelf af te leggen. — Regtb. Amsterdam 18 April 1857; W. 1882.

12241. De regter is niet bevoegd, een door de partij aan hare wederpartij opgedragen eed, te wijzigen of te veranderen. — Regtb. Assen 8 October 1855; W. 1741.

12242. De decisoire eed kan worden opgedragen omtrent alle geschillen, ook indien hij gerigt wordt tegen een schriftelijke acte. — Kantg. 's Gravenhage 10 September 1855; W. 1752.

12243. De beslissende eed mag niet subsidiair of voorwaardelijk worden opgedragen. — Regtb. Maastricht 13 Maart 1856; W. 1781.

12244. Indien door den eischer subordinaat aan den gedaagde is opgedragen, de decisoire eed, kan die eed aan den gedaagde worden opgelegd, wanneer beslist is, dat er geen termen zijn om den eischer toe te laten tot den door hem aangeboden suppletoiren eed. — Regtb. Dordrecht 30 October 1854; W. 1641.

12245. De opdragt van een decisoiren eed voor het geval, dat de bewijzen door den eischer aangevoerd, onvoldoende mogten bevonden worden, is niet geoorloofd. — Regtb. Amsterdam 27 November 1867; N. R. B. XIX, 247.

12246. De beslissende eed kan niet worden opgedragen over het al of niet bestaan van verzoening tusschen de echtgenooten, aangevoerd als middel van niet-ontvankelijkheid tegen een actie tot scheiding van tafel en bed, omdat partijen hierover geen dading mogen treffen, noch ook hare bekentenis in aanmerking mag komen. — Regtb. 's Gravenhage 11 Mei 1858; W. 1998.

12247. De beslissende eed kan aan curators in een faillissement niet worden òpgedragen, om daarvan de beslissing van een geschil te doen afhangen, daar deze eigenmagtig geen dadingen kunnen aangaan en die eed niet kan worden opgedragen, omtrent geschillen waarover partijen geen dading kun-

non aangaan. — Kantg. Culenborg 21 Julij 1865; W. 2733.

12248. De decisoire eed de strekking hebbende, om het geschil aangaande de feiten, op te lossen door zich te gedragen aan de goede trouw der wederpartij, moet sluiten op de sustenuen der wederpartij. — Hof N.-Holland 2 Junij 1864; W. 2608.

12249. De weigering eener partij om een haar door de wederpartij opgedragen, overigens beslissende eed af te leggen, met aanbieding om een gewijzigde eedsformule te bezweren, levert geen reden op, om de weigerachtige partij in het ongelijk te stellen, wanneer de opgedragen eed niet in allen deele met hare beweringen ten processe overeenstemt. — Regtb. Alkmaar 20 September 1866; N. R. B. XIX, 297.

12250. Die in een regtsgeding den beslissenden eed opgedragen heeft, mag die daad niet weder intrekken of den eed nader wijzigen, indien de wederpartij zich bereid heeft verklaard, den eed af te leggen. Ook de regter is in zoodanig geval onbevoegd den eed ter zijde te stellen èn tot uitwijzing van het geding andere bewijsmiddelen te bezigen. — Regtb. Rotterdam 13 Mei 1868; N. R. B. XIX, 387.

12251. De regter behoort steeds te onderzoeken of een opgedragen beslissende eed is litisdecisoir, ook indien hij door de wederpartij is aangenomen. — Regtb. 's Hertogenbosch 26 Junij 1868; N. R. B. XIX, 531.

12252. De decisoire eed kan subsidiair worden opgedragen, nadat de verdediging tegen de vordering is voorgedragen, en op de daartoe betrekkelijk genomen conclusie, de uitspraak des regters is ingeroepen. — Regtb. Zwolle 19 April 1854; W. 1561.

12253. Het opdragen en aannemen van een beslissenden eed, stelt een judiciëel contract daar tusschen partijen, waarin de regter zich niet mag mengen. Hij mag dus in een opgedragen eed, vooral niet na de aanneming, eigendunkelijk of zelfs op verzoek van één der partijen, onder welke benaming ook, hetzij door weglating, hetzij door toevoeging van eenige ter verduidelijking beter voorkomende woorden, wijziging brengen. — H. R. 17 Februarij 1854; W. 1583; v. d. H., B. R. XVIII, no. 554, 161.

12254. Het is aan het oordeel van den regter overgelaten, om den beslissenden eed op te leggen bij interlocutoir vonnis of wel bij definitief vonnis, waarbij de vordering alternatief wordt toegewezen of ontzegd. — Regtb. Dordrecht 2 April 1860; N. R. B. XI, 281.

12255. De beslissende eed moet het werkelijk geschil van partijen inhouden, met andere woorden, het punt waarover zij onderling oneens zijn; die eed mag niet een punt bevatten waarover beide partijen het altijd volkomen eens zijn geweest, zonder het eigenlijk geschil aan te roeren, te dien effecte dat het werkelijk tusschen partijen bestaand geschil, door dien eed niet wordt beslist. — Regtb. Arnhem 12 April 1849; Hof Gelderland 12 September 1849; W. 1088; H. R. 1 Februarij 1850; W. 1095; v. d. H., B. R. XI, no. 365, 209.

12256. De opdragt van den beslissenden eed is niet ontvankelijk, indien door een handschrift de ingestelde eisch kan worden gestaafd. — Regtb. Amsterdam December 1840; Regtz. VI, 82.

12257. Het opdragen van den beslissenden eed tusschen partijen mag niet meer worden toegelaten als er reeds een regterlijke beslissing gevraagd is. — Regtb. Tiel 18 April 1845; Regtz. VI, 83.

12258. Aan een derden gearresteerde kan de decisoire eed worden opgedragen. — Regtb. Hoorn 28 Februarij 1843; Regtz. VI, 85.

12259. Een gedaagde is geregtigd den beslissenden eed op te dragen, dat de verbindtenis en acceptatie is geweest zonder oorzaak en dus nietig, ofschoon de acceptatie de genoten waarde erkent. In dit geval is de eed, dat die waarde in contanten penningen is verstrekt, niet beslissend. — Regtb. Amsterdam 18 Julij 1843; Regtz. VI, 88; R. B. VI, 83.

12260. Nadat door partijen den beslissenden eed is opgedragen en aangenomen, mag de regter niet weigeren acte te verleenen, en het afleggen van den eed ontzeggen. De beslissende eedsopdragt aan partij, dat hij zal hebben te zweren van „niet ter leen te hebben genomen," is te beschouwen als omtrent een persoonlijke daad te zijn gedaan. — Hof Utrecht 12 December 1842; Regtz. VI, 90; R. B. V, 140.

12261. Een volledige erkentenis der waarheid van de daadzaak, welke den inhoud van den decisoiren eed uitmaakt, is te beschouwen als een weigering om dien eed af te leggen, en heeft dus het gevolg door de wet aan de eedsweigering verbonden. — Regtb. Nijmegen 27 December 1842; Regtz. VI, 92.

12262. Hij, die tot betaling van een door hem geaccepteerden wisselbrief wordt aangesproken, kan aan den houder den beslissenden eed opdragen om te zweren, dat hij opregt en deugdelijk houder is van den wisselbrief; dat hij werkelijk voor zijn eigen regten en belangen optreedt, en niet als prête-nom van den trekker; dat hij aan den trekker de volle waarde voor het beloop van den wissel heeft verstrekt. Hij, die na eerst de admissibiliteit van den eed te hebben tegengesproken, bij conclusie van repliek verklaard heeft, ten aanzien van het doen van den eed, zich geheel en al aan des regters oordeel te refereren, moet geacht worden den eed te hebben geweigerd, en moet hem diens volgens zijn eisch worden ontzegd. — Regtb. Utrecht 19 Maart 1841; Regtz. VI, 95.

12263. De beslissende eed mag niet voorwaardelijk of subordinaat worden gedefereerd. Het doel van zoodanige opdragt is, dat daarvan alleen de geheele beslissing der zaak dadelijk afhangt. Door de bepaling van het tweede lid van dit art., is niets ontnomen aan het vereischte, dat de eedsopdragt, wanneer ook gedaan, moet geschieden alleen en op zich zelve, onvoorwaardelijk, en zulks zonder gelijktijdig regt te vragen op een genomen conclusie of hare uitwerking afhankelijk te stellen van een nog vooraf ingeroepen regterlijke uitspraak. — Regtb. Utrecht 14 Mei 1841; Regtz. VI, 96; W. 258.

12264. De opgedragen eed kan niet als ter zake dienende en afdoende worden beschouwd, indien hij slechts over sommige bestanddeelen van de vordering loopt. — Kantg. Tiel 26 Augustus 1847; Regtb. Tiel 19 Maart 1847; R. B. IX, 677.

12265. De beslissende eed kan ook worden opgedragen omtrent feiten, waarvan uit een verklaring in een authentieke acte begrepen, blijkt. — Regtb. Tiel 3 October 1845; Regtz. VI, 104.

12266. De beslissende eed kan zoowel ter beslechting van incidentele geschillen, als tot afdoening van de hoofdzaak worden opgedragen. — Regtb. Middelburg 27 Junij 1846; Regtz. VI, 106.

12267. De regter is onbevoegd een door den eischer opgedragen eed te veranderen. De eischer die den gedaagde oproept tot het afleggen van den veranderden eed, berust niet in die verandering. Het weigeren om dien eed af te leggen, is nog niet weigeren van den opgedragen eed. — Regtb. Assen 8 October 1855; N. R. B. VII, 42.

12268. De woorden in art. 1967 Burg. Wetb., „behalve degene waarover partijen geene dading zouden mogen treffen," hebben geen betrekking op

de persoonlijke bevoegdheid der partij om een dading te treffen, maar alleen op het onderwerp van het geschil. — Hof N.-Holland 8 November 1855; N. R. B. VI, 274.

12269. Een curator in een faillissement als eischer optredende, is bevoegd, zonder magtiging van den regtercommissaris, een decisoire eed op te dragen. — Regtb. Groningen 2 Junij 1854; N. R. B. VI, 385.

12270. De partij, wier vordering tot getuigenverhoor is afgewezen, onder reserve van de bevoegdheid om in hooger beroep te komen, kan aan de wederpartij den beslissenden eed opdragen. Zoodanige reserve ontneemt niet het karakter van beslissend aan den eed. — Hof Zeeland 7 November 1854; N. R. B. V, 426.

12271. Het criterium van een decisoiren eed is daarin gelegen, dat daarvan alleen de geheele beslissing der zaak afhangt, zoodanig, dat het geding zonder verder onderzoek als door een dading wordt geëindigd. De eed opgedragen in den vorm van een verhoor op vraagpunten, waarvan de eene erkend, de andere ontkend kunnen worden, is niet litis decisoir. — Regtb. Maastricht 1 Augustus 1853; N. R. B. V, 56.

12272. Een eed is niet toepasselijk zoolang er verweringen zijn gedaan, die de toepassing kunnen beletten van de uitspraak, welke men door de opdragt van den eed tracht te verkrijgen. — Regtb. Amsterdam 4 October 1854; N. R. B. V, 171; W. 1482.

12273. Om den beslissenden eed te kunnen opleggen, moet het geschil loopen over een verbindtenis, welker bestaan door pertinente daadzaken moet kunnen bewezen worden en welke daadzaken in den eed zijn opgenomen. — Hof Utrecht 25 Junij 1849; W. 1043.

12274. De beslissende eed moet het werkelijk geschil der partijen inhouden. In den eed mogen geen omstandigheden voorkomen, waaromtrent niet is gebleken dat geschil bestaat. De regter is niet bevoegd om op eigen gezag den opgedragen eed te wijzigen of te veranderen. De regter mag dit alleen doen, ingeval daartoe verzoek is gedaan door de partij die den eed heeft opgedragen. — Kantg. Wijchen 2 November 1854; N. R. B. IV, 606; W. 1597.

12275. De decisoire eed kan ook nog na het nemen van conclusie, bij pleidooi, subsidiair worden opgedragen. — Regtb. Winschoten 30 Junij 1852; N. R. B. III, 415.

12276. De opgedragen beslissende eed moet de feiten bevatten, zoodanig als die in den stand van het geding in welken de eedsopdragt geschiedt, ter zake beslissende en tusschen partijen in betwisting zijn. De wederpartij kan niet, den eenmaal wel en teregt volgens den stand van het feitelijk geschil opgedragen eed, onafdoende of ontoelaatbaar maken, door nadere nieuwe beweringen of gedeeltelijke erkentenis. — Regtb. Amsterdam 4 October 1853; N. R. B. III, 539.

12277. De eed mag niet worden opgelegd om daardoor het bewijs te erlangen, welke godsdienstige gevoelens men is toegedaan, of tot welk kerkgenootschap men behoort, zijnde zoodanige opdragt niet overeen te brengen met de vrijheid van godsdienstige begrippen, bij de grondwet gewaarborgd. — Kantg. Vlissingen 12 Februarij 1847; W. 810.

12278. De regter mag den gedefereerden eed, buiten toestemming van de partij die den eed heeft opgedragen, niet wijzigen. — Hof Gelderland 8 Mei 1846; W. 756; R. B. VIII, 677.

12279. Bij de ontkentenis van het bestaan van zekere brieven door den gedaagde, is de hem door den eischer op dit punt incidenteel opgedragen decisoire eed admissibel, en mag die door den regter niet worden afgewezen, op grond dat de inhoud dier brieven welligt niet van invloed zou zijn op de beslissing der zaak ten principale, temeer indien de vroegere regter de overlegging dier brieven alleen heeft gevorderd, om daardoor tot de ontdekking der waarheid te komen, en niet om van de al of niet productie daarvan, de beslissing der zaak ten principale te doen afhangen. — H. R. 29 April 1853; W. 1435; N. R. XLV, § 4, 19; v. d. H., B. R. XVI, no. 515, 371.

12280. Indien de regter gedwaald heeft in de beoordeeling of een opgedragen eed al dan niet decisoir is, kan daartegen het middel van cassatie niet worden gebezigd. — H. R. 29 April 1853; N. R. XLV, § 4, 19; W. 1435; v. d. H., B. R. XVI, no. 515, 371.

12281. Als door den eischer subordinaat aan den gedaagde is opgedragen de decisoire eed, kan die eed aan den gedaagde worden opgelegd, indien beslist is, dat er geen termen zijn om den eischer toe te laten tot den door hem aangeboden eed. — Regtb. Dordrecht 30 October 1854; W. 1641.

12282. De decisoire eed kan niet worden opgedragen nadat er een dag van pleidooi is bepaald.— Regtb. Arnhem 4 Junij 1855; W. 1685.

12283. De decisoire eed kan niet worden opgedragen omtrent alle geschillen, zonder dat een uitzondering gemaakt wordt, voor het geval dat hij gerigt wordt tegen een schriftelijke acte. — Kantg. 's Gravenhage 10 September 1855; W. 1752.

12284. De eed, welke wordt opgedragen omtrent de wetenschap van de bedoeling der contracterende partijen, die een schriftelijke overeenkomst hebben aangegaan, is niet beslissend. — Regtb. Zwolle 10 Junij 1857; W. 1876.

12285. Men kan niet aan de wederpartij den beslissenden eed opdragen, en zich tevens voorbehouden om van een vroeger interlocutoir vonnis in hooger beroep te komen; de regter verliest het regtskundig karakter van den eed uit het oog, door de opdragt onder zoodanige reserve gedaan, ontvankelijk te verklaren, mits die reserve niet betrekkelijk beschouwende tot het geval, dat de eed werkelijk zal worden aangenomen of teruggewezen. — H. R. 8 Junij 1855; N. R. L, § 40, 179.

12286. Een eed is niet litisdecisoir, indien de actie of exceptie die men wil doen gelden, en tot justificatie van welke, de eedsdelatie plaats heeft, in regten is gegrond, onafhankelijk van de daadzaken, welke de delatie ten onderwerp heeft; in zoodanig geval houdt de regter die delatie, hoezeer door partij aangenomen, teregt buiten aanmerking.— Regtb. Breda 7 October 1856; N. R. LV, § 77, 379.

12287. Tegen het vermoeden, dat een handteekening, in dorso van een assignatie geplaatst, als kwijting geldt, kan door den beslissenden eed worden bewezen. — Kantg. no. 1, Amsterdam 22 November 1850; Amst. Regtsp. I, 210.

12288. Om den beslissenden eed in regten toe te laten, moet er sprake zijn van een verbindtenis, welker bestaan door pertinente daadzaken moet kunnen worden bewezen. — Hof Utrecht 25 Junij 1849; W. 1043.

12289. Een eed opgelegd aan een firma, of wel aan de leden, die firma uitmakende. Verschijning van slechts een dier leden tot praestatie van den eed. Eed beschouwd als geweigerd. — Regtb. Amsterdam 19 April 1843; R. B. V, 424.

12290. Het bewijs voor de gegrondheid der actio injuriarum, en het bestaan van een onregtmatige daad, en van den dader, kan niet worden geleverd door den eed van partijen. — Kantg. 's Hertogenbosch 15 Februarij 1841; W. 478.

12291. De opgedragen eed, die niet sluit op de sustenuen der wederpartij, en waarin het eigenlijk geschilpunt wordt ter zijde gelaten, kan niet meer geacht worden decisoir te zijn. — Hof N.-Holland 2 Junij 1864; W. 2665.

12292. De eedsopdragt is ontvankelijk, ook dan wanneer de wederpartij volledig bewijs heeft geleverd, en wanneer dat bewijs eerst is bestreden, en de beoordeeling daarvan aan den regter is opgedragen. — Regtb. 's Hertogenbosch 28 Junij 1867; N. R. B. XVIII, 526.

12293. De eedsopdragt kan niet worden gebezigd als een zijdelingsch middel, om de bekentenis in het nadeel van hem die haar aflegde te splitsen. — Regtb. Amsterdam 4 November 1868; W. 3085.

12294. De beslissende eed, als een dading tusschen partijen, behoort zoodanig te zijn gesteld, dat de al of niet veroordeeling van de partij, aan wie de eed is opgedragen, uit de beëedigde daadzaak noodwendig volgen moet, zonder dat er aan de zijde des regters eenige noodzakelijkheid overblijft, om bij de redenering uit verband en zamenhang tot het bewijs te geraken. — Hof N.-Brabant 9 Februarij 1841; N. R. XII, § 79, 271.

12295. De decisoire eed mag geen daadzaken inhouden, dan de zoodanige waaruit de beslissing der zaak regtstreeks en noodwendig, doch niet bij redenering moet volgen. De regter is bevoegd een opgedragen eed zoodanig te veranderen en in te rigten als hij zal meenen te behooren. — Hof N.-Brabant 9 Februarij 1841; W. 192.

12296. Een gedaagde is bevoegd, een hem door den eischer opgedragen eed, nadat conclusiën over en weer ter teregtzitting zijn genomen, onder of bij het eindigen der pleidooijen bij acte door hem onderteekend, aan te nemen. — Regtb. Utrecht 14 Februarij 1842; W. 294; N. R. XI, § 110, 454.

12297. De regter is niet bevoegd, om aan een partij een bepaalde formule voor den beslissenden eed op te dringen. Wanneer alzoo bij interlocutoir vonnis aan een partij is bevolen om zich te verklaren, of zij verstaat een vroeger opgedragen eed tot eenvoudiger termen terug te brengen en haar voor die vereenvoudiging der termen een nieuwe formule wordt aangewezen, kan die partij evenwel een eed opdragen, afwijkende van de aangewezen formule. Indien door een gedaagde, bijwege van onsplitsbare bekentenis, het obligo erkend, maar tevens liberatie beweerd wordt, is de eed, die alleen loopt over het obligo, litisdecisoir. — Regtb. Maastricht 4 Junij 1857; W. 1964.

12298. Het staat den regter vrij, aan de partij, die een beslissende eed op ingewikkelde feiten heeft opgedragen, te bevelen, zich te verklaren of zij den eed tot eenvoudiger en afdoende termen wil terug brengen. — Regtb. Maastricht 20 Februarij 1857; W. 1871.

12299. Een door den gedaagde opgedragen decisoire eed betreffende de gedeeltelijke voldoening der vordering, moet het bepaald bedrag der betaalde gelden vermelden. — Hof Overijssel 7 November 1842; R. B. V, 405.

12300. Een door de wederpartij opgedragen eed, is niet admissibel, indien hij zoo is geformuleerd, dat de aflegging daarvan nimmer tot eenig positief bewijs kan leiden. Wijziging van den eed door den regter, ook al wordt zij hem door partijen overgelaten, is met den contractuelen aard van dit regtsmiddel niet bestaanbaar. — Regtb. Groningen 9 Maart 1860; N. R. B. XII, 78.

12301. De beslissende eed mag niet bevatten een punt, waarover partijen het volkomen eens zijn, zoo dat het wezenlijk tusschen partijen bestaand geschil door den eed niet wordt beslist, zelfs niet wordt aangeroerd, maar blijft voortduren. — Regtb. Arnhem 12 April 1849; W. 1088; Hof Gelderland 12 September 1849; W. 1065; H. R. 1 Februarij 1850; W. 1095.

12302. Indien de curator in een faillissement, een vordering instelt, uit een door den gefailleerde, vóór diens faillissement aangegane overeenkomst, kan de gedaagde aan den gefailleerde een decisoiren eed opdragen. — Kantg. Vollenhove 17 April 1868; Mag. v. H. X, 209; W. 3035.

12303. Indien een der partijen subsidiair den eed opdraagt, onder voorwaarde, dat zijne vooropgestelde middelen van verwering niet worden aangenomen, en de wederpartij de toelaatbaarheid van zoodanigen eedsopdragt niet betwist, mits de regter de bevoegdheid om de al dan niet toelaatbaarheid van dien subsidiairen eedsopdragt ambtshalve in beschouwing te nemen. — Regtb. Amsterdam 17 Mei 1866; Mag. v. H. IX, 347.

12304. De acceptant kan den houder bij volledig endossement geen eed opdragen, waarbij in strijd met de wet, de eigendomsverkrijging van den wissel of het orderbillet betwistbaar gesteld wordt. — Regtb. Amsterdam 20 December 1866; Mag. v. H. IX, 47.

12305. Aan een in regten geroepen naamlooze vennootschap, kan een door haren directeur af te leggen beslissende eed worden opgedragen. — Kantg. Amsterdam no. 4, 28 Februarij 1868; Mag. v. H. X, 110.

12306. Er bestaat geen verpligting om een opgedragen eed af te leggen of dien terug te wijzen, indien daardoor een splitsing van bekentenis zou worden daargesteld, die eed zou daardoor niet decisoir zijn. — Hof Overijssel 27 Mei 1839; N. R. IV, § 23, 137.

12307. De eischer die bij een bepaalde ontkentenis van den gedaagde aan dezen den beslissenden eed heeft opgedragen, behoeft de formule van den eed niet te wijzigen, omdat de gedaagde later goedvond op zijn ontkentenis gedeeltelijk terug te komen. — Regtb. Amsterdam 12 Maart 1853; W. 1470.

12308. Hij die zich niet bij conclusie omtrent het niet beslissende van een eed heeft uitgelaten, kan zulks niet meer bij pleidooi doen. — Regtb. Amsterdam 27 Januarij 1848; R. B. X, 520.

12309. De eedsopdragt moet worden gedaan, alleen en op zich zelf, onvoorwaardelijk, zonder gelijktijdig regt te vragen op een genomen conclusie, en zonder de uitwerking afhankelijk te stellen van een nog vooraf ingeroepen regterlijke uitspraak. — Regtb. Utrecht 14 Mei 1841; N. R. XI, § 110, 451; W. 294.

12310. Het feit, waarvan een gedaagde het bewijs aanbiedt, „dat de geëndosseerde geen waarde voor een orderbillet heeft gegeven en alzoo daarvan den eigendom niet heeft verkregen," is niet ter zake dienende en afdoende tegen den eisch van den geëndosseerde, die, uit kracht van het endossement, en dus, als houder van het billet tot betaling ageert. Aan den houder kan derhalve daaromtrent de beslissende eed niet worden opgedragen. — Regtb. Middelburg 20 Januarij 1847; R. B. IX, 230.

12311. In appel kan een andere beslissende eed worden opgedragen als in eersten aanleg is gedefereerd. De splitsing van een beslissenden eed ten nadeele van dengene die dezen heeft opgedragen, is in regten onaannemelijk. De eed, waarbij aan iemand die gedagvaard tot betaling van werkzaamheden, aanvoert, dat hij daartoe geen last heeft gegeven, wordt opgedragen te zweren, „dat in allen gevalle die werkzaamheden niet met zijne kennis en goedkeuring zijn verrigt," is litisdecisoir. Een voogd is bevoegd te zweren, dat hij niet weet dat

een schuld, die van zijne pupillen als erfgenamen van den schuldenaar gevorderd wordt, nog verschuldigd is. — Regtb. Amsterdam 7 October 1844; R. B. VII, 32; Regtz. VI, 101.

12312. De decisoire eed kan niet alleen worden opgedragen omtrent daadzaken door de partij, aan wier eed de beslissing wordt overgelaten persoonlijk verrigt, maar ook over hare persoonlijke wetenschap van daadzaken of omstandigheden. — Regtb. Sneek 28 Februarij 1844; R. B. VIII, 692.

12313. Indien geen der partijen een beslissenden eed heeft opgedragen, is de regter niet bevoegd ambtshalve zoodanigen eed op te leggen. — Regtb. Amsterdam 31 October 1843; R. B. VI, 349.

12314. De opgedragen eed is niet beslissend, indien de feiten daarin vervat, betrekkelijk zijn tot een overeenkomst die in het algemeen niet is bewezen. — Hof N.-Holland 18 Maart 1847; R. B. X, 164.

12315. Een decisoire eed kan niet bij pleidooi worden opgedragen. — Regtb. Amsterdam 11 Nov. 1847; R. B. X, 20; anders Regtb. Amsterdam 8 October 1846; R. B. IX, 126.

Art. 1968.

12316. De aangifte voor het regt van successie door lasthebbers gedaan, moet door deze beëedigd worden. — Jur. Corr. III, 315.

12317. Kan aan erfgenamen worden opgedragen de beslissende eed van niet te weten, dat hun erflater een gevorderde som verschuldigd was? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 113.

12318. Kan aan een gemeente een geregtelijke eed worden opgedragen? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 141.

12319. Mr. v. Boneval Faure. Over den beslissenden eed. — N. R. B. XVIII, 339.

12319*a*. Indien geen afzonderlijk procesverbaal van eedsaflegging is opgemaakt, moet de aanteekening op het audiëntieblad als de acte van eedsaflegging worden aangemerkt en op de minuut tegen het regt van 80 ct. geregistreerd worden. — M. F. 20 Augustus 1861, no. 66; P. W. 3845.

12320. Het procesverbaal van een kantongeregt waarbij de aflegging van den beslissenden eed wordt geconstateerd, is op de minuut aan de registratie onderworpen. — M. F. 3 September 1868, no. 50; P. W. 3605.

12321. De eed aan eischende erfgenamen opgedragen en luidende: „ik zweer, dat de gevorderde som verschuldigd is," is beslissend. — Regtb. Maastricht 2 Junij 1870; W. 3057.

12322. Dit art. is ook van toepassing op den teruggewezen eed. — Regtb. Amersfoort 17 Maart 1858; W. 2020.

12323. De eed welke wordt opgedragen, omtrent de wetenschap aan de bedoeling van de contracterende partijen, die een schriftelijke overeenkomst hebben aangegaan, is niet beslissend. — Regtb. Zwolle 10 Junij 1857; W. 1876.

12324. De beslissende eed kan worden opgedragen over al hetgeen hem, aan wien hij opgedragen wordt, persoonlijk betreft, zonder dat het aanwezig zijn eener materiële handeling wordt vereischt. Ter beoordeeling van het beslissende van den eed, moet hij in zijn geheel beschouwd worden, in verband met de ingestelde vordering of opgeworpen exceptie. — Kantg. Weert 28 Maart 1856; W. 1760.

12325. Een beslissende eed behoeft niet alleen persoonlijk verrigte handelingen te betreffen. Die eed mag ook opgedragen worden omtrent feiten, waarover de partij persoonlijk en met zekerheid verklaringen kan afleggen. — Kantg. Loenen 1 Februarij 1865; W. 2686.

12326. Dit art. is niet toepasselijk op den suppletoiren eed. — H. R. 20 December 1861; v. d. H., B. R. XXVI, 104; W. 2346; N. R. LXIX, § 34, 296.

12327. Omtrent een vordering tot vergoeding der kosten van herstel eener kwetsing veroorzaakt door mishandeling, kan een decisoire eed worden opgedragen. Die eed is niet decisoir, wanneer de beweerde kwetsing en het bedrag der herstelling daarin niet is opgenomen. — Kantg. 's Gravenhage 2 Julij 1866; W. 2842.

12328. Aan een firma kan geen eed worden opgedragen wegens een daad, welke namens haar en op haren last zou zijn verrigt. — Regtb. Amsterdam 1 Maart 1865; W. 2714.

12329. De beslissende eed kan niet worden opgedragen aan de tegenpartij, indien deze hangende het geschil is gefailleerd en diens belangen door den curator worden waargenomen, zoodanige eed kan niet als beslissend worden aangemerkt. — Regtb. Tiel sine die; W. 2500.

12330. De decisoire eed kan niet worden opgelegd aan dengene, ten wiens behoeve door derden een handeling zou zijn aangegaan. — Regtb. 's Gravenhage 14 Mei 1841; W. 194.

12331. De beslissende eedsopdragt aan partij, dat zij zal hebben te zweren van niet ter leen te hebben genomen, is te beschouwen als omtrent een persoonlijke daadzaak te zijn gedaan, wanneer de uitvoering der beweerde leening werktuigelijk door anderen is verrigt. — Regtb. Utrecht 12 December 1842; R. B. V, 140; W. 355.

12332. Een gedaagde aan wien door den eischer is opgedragen de decisoire eed, om uit te maken, dat hij van den eischer zekere voorwerpen heeft gekocht en ontvangen, moet indien hij de daadzaak van koop en levering erkent, maar zich beroept op een pactum dilatorium omtrent den termijn van betaling bij het koopcontract gevoegd, geacht worden den eed te hebben geweigerd. — Regtb. Nijmegen 27 December 1843; W. 393.

12333. Hij, die na eerst de admissibiliteit van een opgedragen eed te hebben tegengesproken, daarna verklaart, zich ten aanzien van het doen van dien eed geheel en al aan het oordeel van den regter te refereren, moet geacht worden den eed te hebben geweigerd; zijn eisch moet hem mitsdien worden ontzegd. — Regtb. Utrecht 19 Maart 1841; W. 186.

12334. De beslissende eed mag alleen bevatten feiten, welke of persoonlijk zijn verrigt door, of waarvan de wetenschap persoonlijk bekend is aan hem, aan wien de eed wordt opgedragen. Hij die beweert dat een opgedragen eed niet beslissend en afdoende is, is niet verpligt zich over zijne bereidwilligheid om dien al of niet af te leggen, uit te laten voor en al eer bij vonnis dit punt zal zijn uitgemaakt. — Regtb. Deventer 28 Januarij 1857; N. R. B. XI, 318.

12335. De eed kan slechts opgedragen worden aan hem, die partij in het geding is. — Regtb. Amsterdam 20 April 1855; N. R. B. V, 295; Hof N.-Holland 3 Januarij 1856; N. R. B. VII, 239.

12336. De regter is verpligt ambtshalve het al of niet decisoire van den opgedragen eed te onderzoeken. Een eed is niet decisoir, als uit de weigering niet onmiddelijk het bewijs volgt van het door den eischer beweerde. — Regtb. Groningen 2 Junij 1854; N. R. B. VI, 385.

12337. De beslissende eed mag niet worden opgedragen na genomen eindconclusiën, en alzoo nadat de zaak in staat van wijzen is gebragt en nog slechts bij pleidooi zal worden toegelicht. — Regtb. Arnhem 4 Junij 1855; N. R. B. VI, 610.

12338. Hij die den eed opdraagt, moet zich te gelijker tijd bereid verklaren den eed, ingeval van terugwijzing, zelf af te leggen. — Regtb. Amsterdam 18 April 1857; W. 1852.

12339. De koopman die niet persoonlijk de handeling in geschil heeft aangegaan, mag niet ter beëediging van zijn koopmansboek daartoe betrekkelijk, worden toegelaten. — Regtb. Amsterdam 2 Mei 1856; N. R. LX, § 57, 288.

12340. Al kan in het algemeen den erfgenaam van een schuldeischer niet worden opgelegd de eed, dat de gevorderde som nog schuldig is, zoo belet zulks niet hem den eed op te leggen, dat hij het in gemoede daarvoor houdt, dat de schuld niet is voldaan. — Regtb. Eindhoven 23 November 1846; W. 775.

12341. De eed, welke het verschil tusschen partijen moet beslissen en derhalve pertinent en concludent behoort te zijn, kan alleen worden opgedragen omtrent daadzaken, welke persoonlijk door hem zijn verrigt, wien de eed wordt opgedragen en niet welke door anderen kunnen verrigt zijn. Hij aan wien in zoodanig geval de eed is opgedragen, kan volstaan met de aanbieding om te willen zweren, onder bijvoeging „mits daaronder verstaan worde voor zooveel hem bekend is." Indien een opgedragen eed zoodanig is gesteld, dat van hem wien hij is opgedragen niet kan worden gevergd, om dien aan te nemen, staat het den regter vrij dien zoodanig te veranderen, dat hij beslissend is en kan worden opgedragen. — Regtb. Tiel 14 April 1843; Regtz. VI, 107; W. 459.

12342. De beslissende eed kan door de eene partij aan de andere alleen worden opgedragen, omtrent hetgeen door 's menschen zintuigen en zelf bewustzijn kan worden gekend en waargenomen. — Regtb. Gorinchem 27 Junij 1846; Regtz. VI, 109; R. B. VIII, 581.

12343. Een opgedragen eed kan gedeeltelijk worden teruggewezen voor zoover het feiten betreft, die de tegenpartij persoonlijk betreffen. Een eed kan niet meer worden teruggewezen op den dag voor de aflegging bestemd. — Regtb. Amersfoort 30 November 1859; N. R. B. X, § 628; W. 2171.

Art. 1969.

12344. Mr. A. F. Jongstra. Wat is regtens, wanneer hij, wien een geregtelijke eed ambtshalve is opgelegd, vóór de aflegging daarvan overlijdt? — Heerenveen 1841; beoord. Regtsg. Jaarb. IV, 316.

12345. Mr. J. L. Schaap. Wanneer van echtgenooten, onder welke penningarrest is gelegd, de beëediging hunner verklaring gevorderd wordt en de man dien eed aflegt, doch de vrouw weigert, welke is dan het regtsgevolg dezer weigering. — Opm. en Med. XI, 312.

12346. De regtbank mag niet weigeren acte te verleenen van een opgedragen en aangenomen eed, in zaken waarin dit door de wet aan partijen is vrijgelaten. — Hof Utrecht 12 December 1842; R. B. V, 140; W. 355.

12347. Een opgedragen eed behoeft niet te worden afgelegd of teruggewezen, indien daardoor een splitsing van erkentenis zou plaats hebben, de eed zou daardoor niet decisoir zijn. — Hof Overijssel 27 Mei 1839; Regtz. VI, 69.

12348. Welke beslissing behoort te worden gegeven ook ten aanzien der proceskosten, indien men zich bezwaard acht een opgedragen eed in de voorgestelde bewoordingen af te leggen, maar bereid is een zakelijk gelijken, maar wat de formulering betreft, verschillenden eed af te leggen? — Regtb. Amsterdam 15 Junij 1843; Regtz. VI, 111.

12349. Een partij, aan welke een eed is opgelegd, en die, na hare wederpartij tegen een bepaalden dag te hebben opgeroepen om desgoedvindende, bij het afleggen van den eed tegenwoordig te zijn, op dien dag niet verschijnt, maar door zijn procureur een uitstel doet vragen voor het afleggen van den eed, kan niet gerekend worden den eed te hebben geweigerd.

Een partij aan welke de eed is opgelegd, is niet vervallen van het regt om den eed af te leggen, indien hij de wederpartij oproept tegen een anderen dag als door den regter was bepaald. — Hof Gelderland 22 November 1843; Regtz. VI, 112.

12350. Indien een decisoire eed collective is opgedragen aan drie in het proces erkende diakenen eener kerkelijke gemeente, moet door de weigerachtigheid van een hunner, de eedsaflegging der twee anderen, als regtens niet afgelegd worden beschouwd. — Regtb. Leeuwarden 30 Junij 1864; W. 2623.

12351. De weigering van den eed moet stellig en bepaald zijn, en kan niet bij gevolgtrekking worden afgeleid bloot uit de terugwijzing. — Ingeval alzoo de partij zich bij de terugwijzing er niet over heeft uitgelaten, of zij bereid is bij afwijzing dier terugwijzing door den regter, den eed zelve alsnog af te leggen, invoege als die door de tegenpartij is opgedragen, kan die weigering eerst blijken, indien zij, nadat bij vonnis is verklaard dat zij niet bevoegd was den eed terug te wijzen en alzoo verpligt is dien af te leggen, niet verschijnt of weigert dien eed af te leggen op de daartoe aangewezen teregtzitting. Op die teregtzitting kan alleen acte verleend worden, of eenige beslissing vallen omtrent het al of niet afleggen van den eed, doch geen conclusie genomen worden over de zaak zelve, dit kan eerst te pas komen nadat de meest gereede partij avenir heeft doen uitgaan. — Regtb. Amersfoort 17 Maart 1858; W. 2020.

12352. Bij een eedsdelatie omtrent een daad, die slechts gedeeltelijk is de daad van de partij die den eed heeft opgedragen, kan de eed teruggewezen worden aan de partij die den eed heeft opgedragen, voor zooverre die eed feiten behelst, welke haar persoonlijk betreffen.

Indien na verschil over het al of niet behoeven te accepteren van een gedefereerden eed, bij vonnis de aflegging van den eed gelast wordt als decisoir te zijn, kan ten dage waarop de eedsaflegging is bepaald, geen conclusie worden genomen, door de partij die zweren moet, tot terugwijzing van dien eed. De partij die zweren moet, doch op den voor de aflegging van den eed bepaalden dag, geweigerd heeft den bij vonnis decisoir verklaarden eed af te leggen, mag niet meer referte doen, zoo het vonnis niet het alternatief inhoudt van eedsaflegging of wel terugwijzing van dien. — Regtb. Amersfoort 14 November 1859; W. 2171.

12353. Hij, wien een decisoire eed is opgedragen, moet òf dezen afleggen òf terugwijzen, hij kan niet volstaan met tegen den wil van hem die den eed opdroeg, zich bereid te verklaren een door hem zelven gewijzigden eed af te leggen. — Hof N.-Holland 11 November 1858; W. 2104.

12354. Geweigerde eedsdelatie bij arrest onder derden, omtrent hetgeen de derde beslagene sedert den dag van het gelegd beslag mogt verschuldigd zijn. — Regtb. Amsterdam 21 April 1857; N. R. B. VII, 417.

12355. Indien de eischer een eed opdraagt, is de gedaagde verpligt eenvoudig den aan hem opgedragen eed aan te nemen, te weigeren, of terug te wijzen, of aan te toonen, dat de eed niet is litisdecisoir, of liep over een daadzaak niet per-

soonlijk door hem verrigt; indien hij niets van dit alles doet, moet hij geacht worden den eed te hebben geweigerd. — Regtb. Nijmegen 27 December 1842; W. 393.

12355a. De partij aan wie een eed is opgedragen en die de admissibiliteit van dien eed betwistende, zonder reserve ten principale concludeert, moet geacht worden den eed te hebben geweigerd. — Hof Utrecht 5 September 1870; N. R. B. XXI, 494.

12356. Door een bekentenis, afgelegd na de opdragt van den beslissenden eed, kan men zich niet ontslaan van de verpligting om dien eed aan te nemen of terug te wijzen; de regter kan evenwel na zoodanige bekentenis den eed als overbodig beschouwen en de zaak zelve beslissen. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 September 1843; W. 546.

12357. Indien aan iemand een eed wordt opgedragen, welke door den regter als ter zake dienende en beslissend wordt beschouwd, en hij dezen eed noch aflegt noch terugwijst, doch een anderen eed formuleert, moet hij geacht worden het afleggen van den eed te hebben geweigerd. — Kantg. 's Gravenhage 3 Maart 1847; W. 795.

12358. Hij die zich niet bij conclusie omtrent het concludente van een opgedragen eed heeft uitgelaten, mag daaromtrent mondeling bij pleidooi niet meer zijne middelen aanvoeren. De gedaagde die ontkent iets schuldig te zijn, en nadat hem deswege de eed is opgedragen, daarin bezwaar vindt, omdat hij welligt nog iets schuldig is, moet, zal hij niet het concludente van den eed kunnen inroepen, acte van aanbod doen van dat verschuldigde. De regter mag niet ambtshalve de formule van den decisoiren eed veranderen. — Regtb. Amsterdam 27 Januarij 1848; R. B. X, 521.

12359. De aanneming van den eed kan subsidiair gepaard gaan met het op den voorgrond stellen van een per emptoir middel van nietontvankelijkheid. Indien die nietontvankelijkheid door den regter wordt aangenomen, kunnen door het opleggen van den eed, de wetsbepalingen omtrent dading en den beslissenden eed niet zijn geschonden, noch verkeerd toegepast. — H. R. 15 Junij 1849; W. 1033; N. R. XXXIII, § 7, 25; v. d. H., G. Z. IX, 115.

Art. 1971.

12360. S. Sutro. Is er eene tegenstrijdigheid tusschen art. 1971 en 1982 Burg. Wetb.? — W. 710.

12361. De acte van volmagt, krachtens welke de beslissende eed wordt opgedragen, moet duidelijk te kennen geven, omtrent welk geschil men den eed wil opgedragen hebben. — Regtb. Dordrecht 2 April 1860; N. R. B. XI, 281.

12362. De intrekking van een conclusie tot eedsopdragt, kan niet worden gelijkgesteld met een afstand van de instantie, men is bevoegd den opgedragen eed, die door de wederpartij betwist wordt, door een ander te vervangen. — Regtb. Amsterdam 25 Januarij 1860; N. R. B. X, 417.

12363. Een bijzondere volmagt wordt tot het opdragen van den eed gevorderd, niettegenstaande de eed wordt aangenomen door hem, aan wien die is opgedragen ingeval van tegengeworpen verjaring van schuld. — Kantg. no. 4, Amsterdam 15 Januarij 1858; N. R. B. VIII, 265.

12364. Aan de opdragt van den eed door een daartoe niet bijzonder gemagtigde, kan geen gevolg worden toegekend, ook al heeft de tegenpartij zich tot praestatie van den eed bereid verklaard, en al was de volmagt in de meest uitgestrekte bewoordingen gesteld, de eed moet spetiaal in de volmagt worden vermeld. — Regtb. Amersfoort 24 November 1847; W. 890.

12365. De aanbieding door den gedaagde bij onderteekende conclusie gedaan, om zijne ontkentenis te beëedigen, door den procureur des eischers mondeling aangenomen, kan niet leiden tot de toelating der eedsaflegging. — Regtb. Amsterdam 17 Augustus 1852; N. R. B. II, 628.

12366. Een acte van volmagt, strekkende om voor iemand in judicio te verschijnen bij den kantonregter, en houdende onder anderen de magt, om een eedspraestatie te defereren, of gedefereerd aan te nemen of te refereren, is voldoende tot het opdragen van den beslissenden eed. — Regtb. Gorinchem 28 December 1839; W. 96.

12367. Een algemeene volmagt waarin de uitdrukking voorkomt, „eeden op te dragen en aan te nemen of terug te wijzen," is niet voldoende, ieder eed moet spetiaal worden uitgedrukt. — Kantg. Beetsterzwaag 11 Maart 1864; W. 2678.

12368. Hij, die na eerst de admissibiliteit van den eed te hebben tegengesproken bij conclusie van repliek verklaard heeft ten aanzien van het doen van den eed zich geheel en al aan des regters oordeel te refereren, moet geacht worden den eed te hebben geweigerd en moet hem diensvolgens zijn eisch worden ontzegd. — Regtb. Utrecht 19 Maart 1841; W. 186.

12369. Indien in een geding waarin een gemeente als partij optreedt, de volmagt tot het opdragen van den eed gegeven en onderteekend is door het collegie van burgemeester en wethouders dier gemeente, handelende voor het gemeentebestuur, moet deze volmagt geacht worden door de partij zelve gegeven te zijn. De eed is te beschouwen als een bewijsmiddel niet als een transactie. — Hof Limburg 29 April 1850; R. B. XII, 493.

12370. Op welke wijze behoort de procureur gemagtigd te zijn tot het opdragen van den decisoiren eed? De schriftelijke volmagt op den procureur verstrekt moet zijn geregistreerd vóór dat de eed door den procureur wordt opgedragen. — Regtb. Hoorn 27 September 1848; R. B. XI, 61.

12371. Een eedsopdragt zonder bijzondere volmagt gedaan, is in strijd met de openbare orde, en kan niettegenstaande de aanneming van den gedaagde, door den regter niet worden toegewezen. — Regtb. Groningen 27 Junij 1862; N. R. B. XIII, 825.

Art. 1972.

12372. De decisoire eed mag worden ingetrokken zoolang de wederpartij dien niet heeft aangenomen. De wet heeft nergens den vorm bepaald in welke die intrekking moet plaats hebben. Die intrekking kan derhalve geschieden bij procureursacte, door dengene die den eed heeft opgedragen, mede onderteekend. — Regtb. Almelo 18 Februarij 1857; W. 2029.

12373. Het opdragen en aannemen van een beslissenden eed stelt een judicieel contract tusschen partijen daar, waarin het, zoodanig als die is geformuleerd en aangenomen, den regter niet vrij staat zich te mengen, veelmin buiten consent van wederzijdsche partijen daadwerkelijk in te grijpen op eenige wijze door weglating, bijvoeging of anderzins. — H. R. 17 Februarij 1854; N. R. XLVII, § 9, 47; W. 1583; v. d. H., B. R. XVIII, no. 554, 161; H. R. 1 December 1854; N. R. XLVIII, § 64, 287; W. 1598.

Art. 1973.

12374. De bepaling van dit art. doelt slechts op den eed door een der geschilvoerende partijen opgedragen of teruggewezen, niet op dien, ambtshalve door den regter opgedragen en is in geen geval toe-

passelijk in strafvervolging wegens meineed. — Hof N.-Holland 15 Maart 1859; W. 2058.

12375. Wanneer de aflegging van den beslissenden eed bij afzonderlijk procesverbaal wordt geconstateerd, dan is dit procesverbaal aan de registratie op de minuut onderhevig. Indien geen afzonderlijk procesverbaal van eedsaflegging is opgemaakt, moet de aanteekening op het audiëntieblad als acte van eedsaflegging worden aangemerkt en op de minuut tegen een regt van 80 ct. worden geregistreerd. — M. F. 20 Augustus 1861, no. 66; P. W. 3845; bestreden in Tijds. v. R. XVI, 210, no. 39.

Art. 1976.

12376. Na dissolutie van een firma kan aan een der associés een eed worden opgedragen, tengevolge waarvan de deelhebbers in die firma worden verbonden. — Regtb. Dordrecht 10 Januarij 1842; Regtz. VI, 119.

12377. Indien bij een vonnis aan de leden eener firma de eed is opgelegd, en slechts een der leden tot praestatie van den eed in de daartoe bepaalde teregtzitting verschijnt, moet de firma geacht worden niet te zijn verschenen en den eed te hebben geweigerd. — Regtb. Amsterdam 19 April 1843; Regtz. VI, 121.

Art. 1977.

12378. R. Sandberg. De jure-jurando suppletorio. — L. B. 1826.

12379. D. Bentinck van Schoonheten. De jurejurando quod judex ex officio defert probanti. — Traj. 1836.

12380. Mr. A. Oudeman. Moet de geregtelijke eed bij een interlocutoir worden opgelegd, dan wel bij een voorwaardelijk eindvonnis, de beslissing van het afleggen van den eed afhankelijk worden gemaakt? — Opm. en Med. XVI, 307.

12381. Th. Over berusting in vonnissen, waarbij de suppletoire eed is opgelegd. — Opm. en Med. IX, 283.

12382. Mr. A. de Pinto. Over voorwaardelijke vonnissen. — Themis VII. 522.

12383. Wanneer een vordering aan eenen eischer wordt toegezegd onder voorwaarde, dat hij een suppletoiren eed zal moeten afleggen, en de eischer sterft voor en aleer dien eed te hebben aangenomen of geweigerd, moet dan zoodanig vonnis als niet gewezen worden beschouwd? — Neen. Moet in zoodanig geval de vordering worden gehouden voor ontzegd? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 127.

12384. Kan de regter, na gehouden getuigenverhoor, aan eenen eischer den suppletoiren eed opleggen, wanneer slechts één getuige pertinent ten voordeele van den eisch verklaard heeft? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 110.

12385. Vonnissen, waarbij het afleggen van een eed wordt opgelegd en bij gebreke van dien een veroordeeling tot betaling wordt uitgesproken, moeten op de expeditie worden geregistreerd. Na de eedsaflegging moet, indien de veroordeeling tot de heffing van het regt van titel aanleiding geeft, de minuut tegen dat regt worden geregistreerd binnen twintig dagen, te rekenen van den dag waarop de voorwaarde is vervuld. Indien een expeditie geregistreerd mogt zijn vóór die vervulling, moet het meerder regt hetwelk daarop tengevolge der eedsaflegging verschuldigd mogt zijn, nog worden ingevorderd. — M. F. 27 Jan. 1847, no. 30; P. W. 23.

12386. Indien de eed aan een der partijen bij interlocutoir vonnis opgelegd, werkelijk door deze is afgelegd, in tegenwoordigheid der wederpartij, en zonder dat door deze destijds eenige de minste voorbehouding van het middel van hooger beroep is gedaan, moet de laatste geacht worden in het interlocutoir te hebben berust. — Regtb. Utrecht 28 April 1841; Regtz. V, 335.

12387. De suppletoire eed kan alleen worden opgelegd aan de partij, op welke de last van bewijs rust. De purgatoire eed kan niet ambtshalve door den regter worden opgelegd. — Regtb. Leeuwarden 21 Mei 1839; Hof Friesland 22 April 1840; Regtz. VI, 124; R. B. IV, 275.

12388. De bevoegdheid van den regter om ambtshalve den suppletoiren eed aan een der partijen op te leggen, is aan geen ander voorschrift gebonden, dan dat de vordering of exceptie, noch volledig bewezen, noch van alle bewijs ontbloot zij. — H. R. 14 Mei 1840; Regtz. VI, 129; v. d. H., B. R. I, no. 15, 135; N. R. V, § 9, 42.

12389. Wanneer na den afloop der verificatie van geschriften, door bescheiden, deskundigen of getuigen, de regter oordeelt, dat de echtheid van het quaestieus stuk niet volledig is bewezen, maar toch ook niet van alle bewijs is ontbloot, kan hij een suppletoire eed opleggen. — Hof Holland 12 Febr. 1840; Regtz. VI, 130; N. R. IX, § 27, 147.

12390. Er is geen vorm voorgeschreven voor de vonnissen, waarbij een aanvullingseed wordt opgelegd, de regter is niet verpligt als hij den suppletoiren eed oplegt en daarvan de beslissing wil doen afhangen, om die eindbeslissing tevens dadelijk te geven, onder voorwaarde van eedsaflegging. — H. R. 11 Mei 1855; N. R. L, § 20, 82; v. d. H., B. R. XIX, no. 601, 278; W. 1644; H. R. 8 December 1848; W. 983; N. R. XXXII, § 27, 95; v. d. H., B. R. X, no. 324, 212.

12391. De nietverschijning van een partij op de teregtzitting voor de eedsaflegging bestemd, in verband met haar voorafgegaan protest en reserve tegen de interlocutoire uitspraak, waarbij een eedsaflegging is bevolen, brengt niet mede dat zij in het interlocutoir zou hebben berust. — H. R. 20 December 1861; N. R. LXIX, § 34, 296; v. d. H., B. R. XXVI. no. 853, 104.

12392. Het is voldoende de partij die bij het afleggen van een suppletoiren eed tegenwoordig moet wezen, op te roepen bij acte van procureur tot procureur; het is niet noodig om die oproeping te doen aan de partij zelve of te harer woonplaats.— Hof Drenthe 23 Julij 1844; R. B. VI, 710.

12393. Bij het niet volkomen bewezen zijn van de gegrondheid eener vordering, kan de regter, onder het opleggen van een suppletoiren eed, eene voorwaardelijke veroordeeling uitspreken. — Regtb. Amsterdam 23 Junij 1843; R. B. VI, 20.

12394. Indien een veroordeeling wordt uitgesproken, mits een eed afgelegd worde, en dit vonnis voorloopig uitvoerbaar verklaard wordt onder borgtogt, dan betreft de borgtogt slechts de executie van het vonnis na afgelegden eede en niet de eedsaflegging zelve. — Regtb. Maastricht 28 Julij 1864; Mag. v. H. VII, 209.

12395. Vermoedens, in zaken voor geen getuigenverhoor vatbaar, kunnen grond opleveren voor een gedeeltelijk bewijs, en den regter magtigen tot het opleggen van den suppletoiren eed. — Hof N.-Brabant 7 Februarij 1843; R. B. V, 143.

12396. In de gevallen waarin geen getuigenbewijs is toegelaten, kunnen niet op de wet gegronde vermoedens geen begin van bewijs daarstellen, hetwelk door den suppletoiren eed tot een volledig bewijs zou kunnen worden aangevuld. — Hof N.-Holland 5 Januarij 1871; W. 3356.

12397. De suppletoire eed mag niet worden opgelegd, indien geen ander bewijs dan de verklaring van een getuige aanwezig is. — Kantg. Winschoten 2 Februarij 1855; W. 1634.

12398. Indien vermoedens aanwezig zijn, niet voldoende voor volledig bewijs, mag de regter ambtshalve den suppletoiren eed opleggen. — Regtb. Nijmegen 19 Maart 1850; W. 1108.

12399. De regter moet met veel omzigtigheid gebruik maken van het middel van den suppletoiren eed, dat de wet slechts beperkt aan hem heeft toegekend, om de aangevoerde bewijsmiddelen door een eed te doen aanvullen. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1853; N. R. B. III, 226.

12400. Door het niet opleggen van een suppletoiren eed, in welke materie en om welke beweegredenen ook, zelfs al waren zij verkeerd, kan geen wet geschonden of verkeerd toegepast zijn. — H. R. 10 Maart 1854; W. 1525; v. d. H., B. R. XVIII, no. 559, 240.

12401. De suppletoire eed kan worden opgelegd, met voorbijgang van een aangeboden getuigenbewijs. — Regtb. Amsterdam 3 Maart 1847; R. B. IX, 349.

12402. De bevoegdheid van den regter om een suppletoiren eed op te leggen, is algemeen en onbeperkt. — H. R. 1 Junij 1855; v. d. H., B. R. XIX, no. 603, 415; W. 1649.

12403. Het vonnis waarbij de eed wordt opgelegd, kan ook de zaak ten principale alternatief, naarmate de eed wordt afgelegd of geweigerd, in het voor of nadeel van een der partijen beslissen, zoodat het aanvankelijk interlocutoir, daarna zonder een tweede vonnis, als een eindvonnis kan worden beschouwd. — H. R. 9 Mei 1845; W. 602; N. R. XX, § 60, 294; v. d. H., B. R. VII, no. 190; Regtz. VI, 127.

12404. De regter is bevoegd om uit de verklaringen van een der partijen op te maken, dat deze den hem bij interlocutoir vonnis opgelegden eed niet kan afleggen, en die verklaringen alzoo te beschouwen als weigering om den eed af te leggen, ofschoon hij niet regtstreeks met woorden weigert. — Kantg. no. 2, Amsterdam 17 Mei 1847; Regtb. Amsterdam 24 September 1847; R. B. IX, 662.

12405. Tot het opleggen van den suppletoiren eed, wordt niet vereischt dat er een begin van bewijs bij geschrifte, van een der partijen afkomstig, aanwezig zij. — H. R. 3 April 1846; W. 707; N. R. XXIV, § 12; v. d. H., B. R. VIII, no. 213; R. in N. IV, 258; anders Hof Drenthe 5 April 1845; W. 822.

12406. Het al dan niet opleggen van een eed ambtshalve aan den eischer, die niet voldoende bewijst, hangt geheel af van het oordeel van den judex facti. De wet verbiedt niet om aan een verweerder, die niets behoeft te bewijzen, een eed ambtshalve op te leggen. — H. R. 12 April 1850; W. 1114; N. R. XXXV, § 45, 195; v. d. H., B. R. XII, no. 361, 22.

12407. Tegen het opleggen van den suppletoiren eed kan niet in cassatie worden opgekomen, dit is geheel aan het arbitrium judicis overgelaten. — H. R. 1 Junij 1855; W. 1649; v. d. H., B. R. XIX, no. 603*, 415; H. R. 30 Junij 1853; N. R. XLV, § 40, 191.

12408. Het opleggen van den suppletoiren eed is geheel aan het oordeel van den regter overgelaten, daarom kan het nimmer met eenigen grond als bezwaar tegen een gewezen vonnis, worden aangevoerd. — Hof N.-Holland 8 November 1858; W. 2101; H. R. 30 Junij 1853; N. R. XLV, § 40, 191; H. R. 10 Maart 1854; N. R. XLVII, § 26, 105; W. 1525.

12409. De wetsbepalingen ten aanzien der formaliteiten voor de dagvaardingen voorgeschreven, zijn buiten toepassing bij de oproepingen, om tegenwoordig te zijn bij de aflegging van den suppletoiren eed; deze oproepingen kunnen even als alle acten van procedure, aan de bij procureur gekozen woonplaats worden beteekend; dit behoeft niet aan de partij zelve te worden gedaan. Bij het gemis van een voorgeschreven termijn, is het aan de prudentie van den regter overgelaten, om te beoordeelen of een oproeping tot het tegenwoordig zijn bij het afleggen van den suppletoiren eed, wat den termijn betreft, al dan niet behoorlijk is geschied.— H. R. 29 October 1852; N. R. XLIII, § 22, 136; W. 1383; v. d. H., B. R. XV, no. 481, 211.

12410. Ingeval van interestberekening van het gevorderd bedrag van geleverde roerende goederen, kan bij het onbewezen zijn van eenige verbindtenis dienaangaande, de deugdelijkheid der interestvordering niet afhankelijk worden gesteld van den aangeboden eed, dat de schuldenaar in de betaling van renten heeft bewilligd. — H. R. 26 November 1852; N. R. XLIII, § 40, 212; W. 1387.

12411. Indien een vonnis is verklaard uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande voorziening in cassatie, is het doen afleggen van den eed zonder protest van de zijde der tegenpartij, geen daad van berusting van laatstgemelde. — H. R. 20 Februarij 1846; Regtz. VI, 133; v. d. H., B. R. VII, no. 207, 297; N. R. XXIII, § 63, 277.

12412. Indien een schuld in het algemeen niet, maar het gevorderd bedrag wel ontkend wordt, kunnen er termen zijn voor het opleggen van den suppletoiren eed. — Regtb. Amsterdam 7 Februarij 1860; N. R. B. X, 257.

12413. Het tegenwoordig zijn bij het afleggen van den suppletoiren eed door de tegenpartij, brengt geen berusting mede in de regterlijke uitspraak, waarbij die eed is opgelegd. — Regtb. Groningen 5 November 1852; N. R. B. IV, 394.

12414. Het niet opleggen van den suppletoiren eed kan geen schending of verkeerde toepassing der wet opleveren. — H. R. 26 Mei 1871; W. 3341.

12415. De bepaling van art. 1968, dat de beslissende eed kan worden opgedragen omtrent een daadzaak, persoonlijk verrigt door hem aan wiens eed de beslissing wordt overgelaten, is niet toepasselijk op den suppletoiren eed, ambtshalve door den regter opgelegd. — H. R. 20 December 1861; N. R. LXIX, § 34, 296; v. d. H., B. R. XXVI, no. 853, 104.

12416. De regter mag een suppletoire eed opleggen, ofschoon een getuigenverhoor was aangevraagd. — Regtb. Amsterdam 3 Maart 1847; R. B. IX, 349.

12417. De beslissing dat een vordering niet van alle bewijs is ontbloot, met oplegging ambtshalve van den suppletoiren eed, is feitelijk en dus niet vatbaar voor nader onderzoek in cassatie. — H. R. 20 Februarij 1846; N. R. XXIII, § 63, 278; v. d. H., B. R. VII, no. 207, 297; Regtz. VI, 138.

12418. Een arrest of vonnis, houdende definitive beslissing der zaak, mits een daarbij omschreven eed worde afgelegd, is geen interlocutoire uitspraak; het is een einduitspraak, en de afgelegde eed is een begin van uitvoering dier einduitspraak. — H. R. 26 Junij 1846; N. R. XXV, § 8, 37; v. d. H., B. R. VII, no. 224, 39.

12419. Door het toelaten van een opgelegden suppletoiren eed, heeft geen berusting plaats, indien partij tegen die eedsaflegging uitdrukkelijk ter rolle heeft geprotesteerd, onder reserve van haar regt tot beroep in cassatie. — H. R. 22 December 1848; N. R. XXXII, § 33, 120; W. 983; v. d. H., B. R. X, no. 324, 212.

12420. De regter mag den beslissenden eed, zelfs met goedvinden der partijen niet wijzigen, zulks is onbestaanbaar met het kenmerkend karakter en

den contractuëlen aard van dit regtsmiddel. — Regtb. Groningen 9 Maart 1860; W. 2501.

12421. Indien door een der partijen de suppletoire eed wordt aangeboden, kan de regter daartoe geen gronden vindende, volstaan met het opdragen daarvan te weigeren. De suppletoire eed kan niet worden opgelegd omtrent feiten, alleen door mededeeling van derde personen aan den betrokkene bekend. — Regtb. Amsterdam 21 Februarij 1865; W. 2707.

12422. Het opleggen van den suppletoiren eed bij eindvonnis, onder voorwaarde van eedsaflegging, is met onze procesorde bezwaarlijk overeen te brengen, omdat daarin de geregtelijke eed alleen als bewijsmiddel bekend is. — Regtb. Leyden 7 Julij 1863; W. 2573.

12423. De regter kan in geval van verschil over het bedrag eener gevorderde som, indien de handeling zoowel als de betrekkingen tusschen partijen zijn erkend en derhalve voldoende gestaafd, ambtshalve aan een der partijen den suppletoiren eed opleggen, ten einde daardoor het toe te wijzen bedrag, waarover alleen verschil, te bepalen. — Kantg. Gorinchem 21 Januarij 1859; W. 2040.

Art. 1978.

12424. Uit het stilzwijgen van een der partijen op de daadzaken door de tegenpartij gesteld, kan een genoegzaam begin van bewijs worden getrokken om den suppletoiren eed op te leggen. — Hof N.-Brabant 7 Febr. 1843; R. B. V, 143; W. 413.

12425. De bloote opgaven van rendanten in een rekening en verantwoording, gestaafd door handelingen of betrekkingen van partijen onderling, welke niet worden ontkend, kunnen genoegzamen grond geven tot het opleggen van den suppletoiren eed. — Regtb. 's Gravenhage 28 September 1841; W. 281.

12426. Toepassing van dit art. tot bewijs eener schuld ontsproten, uit een bewezen koop en verkoop en bewezen levering. De eed kan niet worden opgelegd aan de eischers, of een van hen, daar zij slechts kan worden opgelegd aan hem, die de daad persoonlijk heeft verrigt. — Regtb. Assen 26 April 1847; Hof Drenthe 9 Oct. 1847; N. R. B. II, 86.

12427. Een aangeboden bewijs door over te leggen boeken, tusschen handeldrijvende en niet handeldrijvende personen, kan niet gelden als begin van bewijs. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 Julij 1852; W. 1374.

12428. Op de feitelijke beslissing, dat de vereischten voor de toepassing van dit art., bij eene eedsoplegging aanwezig waren, kan in cassatie niet worden teruggekomen; de wetsbepalingen, betrekkelijk de formaliteiten van dagvaarding, zijn niet toepasselijk op eene oproeping tot het tegenwoordig zijn bij de aflegging van den eed. — H. R. 29 October 1852; W. 1383; v. d. H., B. R. XV, no. 481, 211; N. R. XLIII, § 22, 136.

12429. Een verklaring van een enkel getuige, zonder eenig ander middel van bewijs, verdient in regten geen geloof, maar kan door den eed ambtshalve op te dragen tot een volledig bewijs worden aangevuld. — Kantg. 's Gravenhage 31 October 1853; W. 1553.

12430. Hij die een gedeelte eener rekening betaalt, met belofte om het overige later te zullen betalen, moet geacht worden de rekening te hebben goedgekeurd, in dat geval kan aan den leverancier de suppletoire eed voor de deugdelijkheid zijner vordering worden opgelegd. — Kantg. Harderwijk 19 Julij 1843; W. 436.

12431. De bepalingen van de artt. 1366 en 1367 Cod. Nap., overeenstemmende met de artt. 1977 en 1978 Burg. Wetb. zijn niet geschonden, indien de regter op grond van onderscheidene daadzaken en omstandigheden met elkander in verband beschouwende, aannemende, dat ofschoon de gedane vordering niet geacht kan worden volledig in regten te zijn bewezen, echter ook niet van alle bewijs is ontbloot, aan den eischer een suppletoiren eed heeft opgelegd. — H. R. 14 Mei 1840; v. d. H., B. R. I, no. 1[illegible], 135; N. R. V, § 9, 42.

12432. De ongeteekende aanteekening, houdende melding eener gedane betaling door den schuldeischer gesteld op een rekening, die onder handen van den schuldenaar is, kan worden aangemerkt als onderhandsch geschrift en als zoodanig een begin van bewijs opleveren. — Regtb. Brielle 18 November 1842.

12433. De regter mag bij het bestaan van een bewijs, gegrond op vermoedens, den suppletoiren eed opleggen. — Regtb. Alkmaar 23 Mei 1844 Regtz. VI, 52.

12434. De wettelijke bepalingen tegen het toelaten van den suppletoiren eed, zonder dat er eenig ander bewijs aanwezig is, zijn niet geschonden, indien de eed tot suppletie van het bewijs uit een extract uit koopmansboeken wordt opgelegd. — H. R. 29 Januarij 1841; Regtz. VI, 135; N. R. VIII, § 57, 258; v. d. H., B. R. II, no. 36, 132.

12435. De aanvullingseed kan niet worden opgelegd tot bevestiging van bedongen koopprijs, indien de eischer de waarheid van zijn beweren niet door andere bewijsmiddelen heeft waarschijnlijk gemaakt. — Kantg. Amsterdam 27 Mei 1845; Regtz. VI, 136.

12436. Indien een gedaagde bij extract uit zijn koopmansboeken, het begin van bewijs heeft geleverd, dat er op den vervaldag provisie voor de betaling van een wissel bij den betrokkene aanwezig was, kan een suppletoire eed worden opgelegd. — Kantg. Leeuwarden, sine die; W. 78.

12437. Tot het opleggen van den suppletoiren eed, is het geen vereischte, dat het gedeeltelijk bewijs bij dit art. bedoeld, van een der partijen zelve afkomstig is. — Regtb. Leeuwarden 27 Februarij 1844; H. R. 3 April 1846; N. R. XXIV, § 12, 51; v. d. H., B. R. VII, no. 214, 361.

12438. Indien het onderwerp de som of waarde van *f* 300 te bovengaat, mag de regter den suppletoiren eed opleggen, indien hij door vermoedens tot de overtuiging komt, dat de vordering wel niet volkomen bewezen, doch ook niet van bewijs is ontbloot. — H. R. 22 December 1848; N. R. XXXII, § 33, 120; v. d. H., B. R. X, no. 324, 213; W. 983.

12439. Indien een brief geen bepaalde aanduiding van schuldoorzaak bevat, doch alleen een algemeene erkentenis van iets schuldig te zijn, kan deze geen aanleiding geven tot het opleggen van den suppletoiren eed. — Kantg. Geldermalsen 6 September 1844; R. B. X, 324.

12440. Vermoedens, in zaken voor geen getuigenverhoor vatbaar mogen grond opleveren voor een gedeeltelijk bewijs, en den regter magtigen tot het opleggen van den suppletoiren eed. — Hof N.-Brabant 7 Februarij 1843; R. B. V, 143; W. 413; anders Regtb. 's Hertogenbosch 14 September 1842; W. 332.

12441. Wanneer de regter uit de omstandigheden de persoonlijke aansprakelijkheid van een der partijen jegens de andere meent te moeten opmaken, is hij bevoegd, teneinde zijn overtuiging te versterken, en dus een volkomen bewijs te erlangen, daarenboven nog aan een der partijen den suppletoiren eed op te leggen. — H. R. 31 Januarij 1845; Corr. VII, 17; v. d. H., B. R. VI, no. 179, 329; N. R. XIX, § 78, 335; W. 596; R. B. VII, 256.

12442. Het bestaan en de erkentenis aan de zijde van een der partijen van daadzaken en omstandigheden, welke het aangaan eener ontkende overeenkomst waarschijnlijk maken, kunnen door den regter als aanvankelijk bewijs worden aangenomen om daarop den suppletoiren eed te gronden. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 September 1842; W. 332.

Art. 1979.

12443. De vraag of de bepaling der waarde onmogelijk is, is in ieder bijzonder geval aan het oordeel van den regter overgelaten. — Hof Gelderland 11 April 1866; N. R. B. XVIII, 466.

12444. Om de waarde eener gevorderde zaak door eedsaflegging te kunnen bewijzen, moet bewezen zijn de onmogelijkheid, om de waarde op andere wijze te bepalen. — Regtb. Arnhem 8 Junij 1865; Mag. v. H. VII, 151.

Art. 1981.

12445. Het procesverbaal van een kantongeregt waarbij de aflegging van den beslissenden eed wordt geconstateerd, moet op de minuut worden geregistreerd. — M. F. 3 September 1860, no. 50; P. W. 3605.

12446. Indien geen procesverbaal is opgemaakt van het afleggen van een beslissenden eed, maar daarvan alleen aanteekening is gedaan op het audiëntieblad, is die aanteekening op de minuut aan de registratie onderworpen tegen een regt van 80 ct. — M. F. 20 Augustus 1861, no. 66; P. W. 3845.

12447. Redenen niet gewigtig genoeg om een partij toetestaan bij volmagt den eed te doen afleggen, kunnen echter den regter nopen, den regter der woonplaats of van het verblijf tot het afnemen van den eed te delegeren. — Hof Gelderland 19 Maart 1851; W. 1220.

12448. Aan de bepalingen bij dit art. vastgesteld, kan met toestemming der partijen uitvoering worden gegeven, al is daartoe niet uitdrukkelijk bij de dingtalen geconcludeerd. — Regtb. Amsterdam 6 October 1846; W. 798; R. B. IX, 126.

Art. 1982.

12449. De verwijderde woonplaats, gevorderde leeftijd, en aan de reis verbonden kosten, is op zich zelf niet genoegzaam ter inwilliging van het verzoek om den eed te mogen afleggen ten overstaan van den regter der woonplaats. — Regtb. Dordrecht 2 April 1860; N. R. B. XI, 281.

12450. Reeds in het vonnis waarbij een beslissende eed wordt toegelaten, kan worden verstaan, dat de eed bij gemagtigde zal mogen gedaan worden. Een buitenlandsche reis is daartoe een genoegzaam gewigtige reden. De vergunning om den eed bij gemagtigde af te leggen, kan voorwaardelijk worden verleend. — Regtb. Amsterdam 16 September 1846; Regtz. VI, 137; W. 790; R. B. VIII, 652.

12451. De partij die op den bij vonnis bepaalden dag den eed heeft afgelegd, na daartoe door de wederpartij te zijn opgeroepen, moet geacht worden dien eed te hebben geweigerd, indien zij niet vooraf de wederpartij door wie zij is opgeroepen, van hare zijde heeft opgeroepen, om bij het afleggen van den eed tegenwoordig te zijn. — Regtb. Leeuwarden 12 Dec. 1855; W. 1706.

12452. Indien aan een der partijen door den regter ambtshalve een eed is opgelegd, en die eed is gedaan buiten tegenwoordigheid van de opgeroepen wederpartij, dan is die eedsaflegging op zich zelve geen reden, waarom het hooger beroep van het vonnis zou zijn uitgesloten. — Regtb. Amsterdam 26 Februarij 1861; Mag. v. H. IV, 48.

12453. Kunne, stand en vroegere betrekking van partijen zijn zoodanige gewigtige redenen, om een eedsaflegging bij gemagtigde te veroorloven, als bij art. 1982 Burg. Wetb. bedoeld worden. — Regtb. Leeuwarden 19 April 1842; R. B. IV, 854.

12454. De oproeping om bij de aflegging van den eed bij vonnis opgelegd tegenwoordig te zijn, kan teregt ter woonstede van den gestelden procureur gedaan worden, indien er geen andere keuze van woonplaats heeft plaats gehad, het is geen vereischte om die beteekening daarenboven aan de partij zelve of hare woonstede te doen. — Hof Drenthe 23 Julij 1844; N. R. XXIII, § 87, 459; R. B. VI, 710; W. 552.

12455. Elke eedsaflegging behoort uit haren aard te zijn een persoonlijke daad. Zij mag alleen dan geschieden bij gemagtigde, waar de wet dit uitdrukkelijk veroorlooft. — H. R. 27 Mei 1870; v. d. H., B. R. XXXIV, no. 1179, 512.

12456. De aflegging van een gedefereerden en door den regter opgelegden beslissenden eed ter audiëntie aan een kantongeregt, moet op de expeditie worden geregistreerd, zoo deze geligt wordt. — M. F. 5 October 1846, no. 42; Tijds. I, 325, no. 311.

Art. 1983.

12457. D. Merens. De praescriptionibus. — L. B. 1824.

12458. U. A. van Alberda van Bloemersma. Quaestiones juris varii argumenti. — Traj. 1828. Quaestio I. De usucapione ex naturae jure.

12459. H. Hoeufft. Ostenditur praescriptionem non esse juris naturalis sed eam jure civili recte esse introductam. — Amst. 1836.

12460. J. B. van der Ven. De praescriptione secundum jus civile Neerlandum novissimum. — L. B. 1838.

12461. R. T. H. P. L. A. van Boneval Faure. Specimen continens observationum ad titulum VII, libri IV Cod. Civ. capita quatuor. — Gron. 1848.

12462. Mr. J. C. van de Kasteele. Over den aard der verjaring, volgens het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek. — Themis X, 525.

12463. Mr. G. Belinfante. Beschouwingen over bezit en schuldverjaring. — Themis 2ᵉ, XIV, 417.

12464. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Welk gevolg heeft, ten opzigte der verjaring, het beding, dat het kapitaal niet kan teruggevorderd worden, dan na behoorlijke op- of aankondiging?

Wie moet, indien het middel van verjaring wordt voorgesteld, bewijzen, en wat moet bewezen worden? — Opm. en Med. XI, 31.

12465. Moet de exceptie van verjaring tegelijk met het antwoord ten principale worden voorgesteld? — R. B. VI, 127.

12466. Het beroep op verjaring is niet het beroep op een eenvoudigen regtsgrond, maar een middel van regten, waartegen partij zich moet kunnen verdedigen na uitdrukkelijke tegenwerping in het geding. — H. R. 14 December 1866; v. d. H., B. R. XXX, 532.

12467. Onligchamelijke zaken in het algemeen, en het regt van opstal in het bijzonder, zijn vatbaar voor verjaring. — H. R. 22 April 1870; W. 3212.

12468. De bepalingen van het Burg. Wetb. omtrent verjaring, kunnen niet op onderwerpen van publiek regt worden toegepast. De bevoegdheid tot het heffen van belastingen, kan noch door verjaring, noch op eenige andere wijze dan door de wet worden verkregen. — Hof N.-Holland 31 Jan. 1861; W. 2263.

12469. De verjaring moet beoordeeld worden niet naar de wetgeving van het land, waar de vordering wordt ingesteld, maar naar de wetgeving, waaron-

der de verbindtenis is ontstaan. — Hof Limburg 13 Maart 1862; Mag. v. H. VI, 180.

12470. Het Burgerlijk Wetboek bevat geen andere regelen voor verjaring dan voor die in burgerlijke zaken; het kan voor de verjaring in strafzaken niet worden ingeroepen. — H. R. 7 Januarij 1846; N. R. XXII, § 71, 357.

12471. De daadzaken welke men door getuigen wil bewijzen, moeten bij acte van conclusie van procureur tot procureur worden beteekend; zij kunnen niet ter rolle bij conclusie worden toegelicht of gewijzigd. Verjaring is een regtsmiddel, niet een daadzaak. — Regtb. Appingedam 15 Maart 1850; W. 1152.

12472. Het regt van „immemoriale possessie" geldt voor titel. — H. R. 17 Januarij 1868; N. R. LXXXVIII, § 8, 60.

12473. De verjaringstermijn eener schuldvordering, moet berekend worden van de dagteekening der verbindende acte, niet naar het tijdstip van de opvorderbaarheid der schuld. — Hof Gelderland 28 Junij 1843; R. B. VI, 103; W. 481.

12474. Een schuld wordt niet van regtswege door verjaring vernietigd, doch wordt zulks eerst nadat de exceptie van verjaring is voorgesteld. — Regtb. 's Hertogenbosch 3 December 1847; W. 1007.

12475. De wetsbepalingen omtrent verjaring zijn niet geschonden, indien is beslist, dat een getuigenbewijs van het meer dan dertigjarig bezit van een stuk grond niet is concludent, of ter zake afdoende, in een geding, waarin dat bezit op zich zelf tusschen partijen niet wordt betwist, maar waarin het alleen de vraag is, of dat stuk land in erfpacht, dan wel precario wordt bezeten. — H. R. 3 Februarij 1843; v. d. H., B. R. IV, no. 108, 298.

12476. Verjaring van een door hypotheek verzekerde schuld, doet ook de voortduring van het hypothecair verband vervallen. — Regtb. Amsterdam 10 Januarij 1855; N. R. B. VI, 28.

12477. Het bewijs van verjaring van grondrenten mag door getuigen worden geleverd; daarvoor is een titel geen volstrekt vereischte. — H. R. 16 Junij 1854; N. R. XLVII, § 77, 325; W. 1550.

12478. Indien tot betaling eener geleende geldsom met de verschenen interessen wordt geageerd, onder bewering, dat die interessen nog geen dertig jaren onvoldaan zijn gebleven, en de gedaagde daarentegen beweert, dat er in dertig jaren geen interest is betaald en dientengevolge verjaring plaats vindt, rust de last van bewijs omtrent de al of niet betaling van interest op den gedaagde. — Regtb. Assen 31 Maart 1856; N. R. LXII, § 87, 438.

12479. De verjaring regelt zich naar de wet der plaats waar de actie wordt ingesteld, niet naar de wet der plaats waar de overeenkomst is aangegaan. — Regtb. Amsterdam 15 December 1847; R. B. X, 25; Hof N.-Holland 18 Januarij 1849; R. B. XI, 94; W. 944; H. R. 16 October 1849; W. 1068.

Art. 1984.

12480. Mr. G. A. Fokker. Is een gemeentebestuur bevoegd afstand te doen van een naar art. 228 Gem.wet verkregen verjaring? — Bijdr. v. adm.regt II, 252.

Art. 1985.

12481. De vraag, of stilzwijgend afstand is gedaan van een verkregen verjaring, is van feitelijken aard en alleen ter beslissing van den judex facti. — H. R. 3 Februarij 1864; N. R. XLVI, § 94, 377; W. 1512.

12482. De erkenning eener schuldvordering door Burg. en Weth., kan aan de gemeente worden tegengeworpen. — H. R. 23 November 1866; W. 2854; N. R. LXXXIV, § 33, 292.

Art. 1986.

12483. Mr. H. J. Smidt. Art. 1986, sub 2° van het Burg. Wetb. — Opm. en Med. VIII, 86.

Art. 1987.

12484. Wanneer de gedaagde aan 's regters oordeel overlaat, of de tegen hem ingestelde vordering al of niet is verjaard, mag de regter dit middel niet toepassen. — H. R. 22 October 1858; W. 2004; N. R. LX, § 14, 69; v. d. H., B. R. XXII, no. 709, 411.

12485. Uit dit art. volgt, dat men zich in cassatie niet kan beklagen over de niet toepassing van het middel van verjaring, indien feitelijk niet stellig vast staat, dat men zich daarop voor den judex facti heeft beroepen. — H. R. 5 Maart 1869; W. 3095.

12486. Het middel van verjaring, is een middel om door het verloop van een bepaalden tijd iets te verkrijgen, of van een verbindtenis te worden bevrijd, zoodanig dat het beweren, dat een actie door een bepaald tijdsverloop zou zijn vervallen, is het beweren eener praescriptie; de regter mag dit niet ambtshalve toepassen. Het middel of de exceptie van verjaring is een middel van regten waartegen de geëxcipiëerde zich zoowel quo ad jus als quo ad factum moet kunnen verzetten, nadat het hem uitdrukkelijk in het geding is tegengeworpen, en als middel van verdediging bij de dingtalen is voorgebragt, zoodanig dat, indien dit middel of exceptie door den regter is toegepast, zonder dat zulks is geschied, dit art. wordt geschonden. — H. R. 18 Maart 1841; Regtz. VI, 140; N. R. VIII, § 61, 273; v. d. H., B. R. II, no. 40, 177; R. in N. III, 33; W. 190, 191.

12487. Indien de regter ambtshalve het middel van verjaring heeft toegepast, zonder ten principale in een onderzoek der zaak te zijn getreden, is de Hooge Raad niet bevoegd om bij vernietiging van zoodanige uitspraak, tevens ten principale regt te doen. — H. R. 19 December 1839; Regtz. VI, 144; N. R. IV, § 49, 295; v. d. H., B. R. I, no. 11, 67.

12488. Indien het middel van verjaring niet bij conclusie is vermeld doch alleen bij pleidooi is opgeworpen, mag de regter daarop geen acht slaan. — Regtb. Alkmaar 8 Januarij 1857; N. R. B. VII, 494.

12489. Hoezeer de regter niet ambtshalve de verjaring mag toepassen, staat het hem echter vrij omtrent een ingeroepen verjaring, ambtshalve zoodanig bewijs te gelasten als hem dienstig en noodig voorkomt. — H. R. 16 Junij 1854; N. R. XLVII, § 77, 325; W. 1550.

12490. Indien niet alle solidaire schuldenaren de verjaring hebben ingeroepen, is niet de geheele verbindtenis teniet gegaan, maar blijft zij ten opzigte van hen die ze niet hebben ingeroepen bestaan. — H. R. 21 Junij 1861; N. R. LXVIII, § 33, 267; W. 2286.

12491. Het middel van verjaring is niet ambtshalve toegepast, indien uit de feitelijke beslissing voortvloeit, dat de eischer zijne vordering heeft willen regtvaardigen door een beroep op een langdurig bezit, waardoor de verjaring geboren wordt. — H. R. 20 October 1848; v. d. H., G. Z. VIII, no. 331, 82; W. 967; N. R. XXXI, § 83, 373.

Art. 1988.

12492. De voorstelling van het beroep op verjaring, hoezeer zij kan geschieden in elken stand van het geding, behoort echter te geschieden bij behoorlijke conclusie. — H. R. 14 December 1866; v. d. H., B. R. XXX, 532; W. 2860.

Art. 1990.

12493. H. G. Jordens. Beschouwingen over zaken buiten den handel. — Leiden 1869.

12494. Door verjaring kan men niet den eigendom van een geslacht of familienaam verkrijgen.— Regtb. 's Gravenhage 2 Februarij 1841; N. R. X, § 33, 141; W. 176.

12495. Een kerkhof is een zaak buiten den handel; het kan geen voorwerp van eigendom zijn. Het regt van eigendom van een kerkhof gaat niet verloren, door in een tijdsverloop van dertig jaren dat regt niet uit te oefenen. In het besluit van koning Lodewijk van 14 Lentemaand 1809, no. 6, is de afstand van de kerkhoven, om de kerken gelegen, niet begrepen. Feiten, die de strekking hebben om een deel van een kerkhof aan zijn bestemming te onttrekken, kunnen niet worden aangemerkt als overeenkomstig het keizerlijk decreet van 22 Prairial An XII, te zijn voortgevloeid uit de bevoegdheid van het gemeentebestuur tot toezigt en politie. — Regtb. Almelo 8 September 1858; N. R. B. IX, 269; N. R. LXIV, § 84, 404.

12496. Door getuigenbewijs kan niet worden uitgemaakt, of een weg regtens is bestemd ten gebruike van het algemeen, en in dien zin is een openbare, d. i. ten openbare dienst bestemde weg. — H. R. 22 December 1857; N. R. B. VIII, 11.

12497. Kerkhoven, kerken en wegen, zoolang zij deze bestemming behouden, zijn zaken buiten den handel. — Regtb. Deventer 10 December 1856; N. R. B. VII, 519.

12498. Begrip en karakter van den grond, behoorende tot het publiek domein der gemeente. Vereischten om door verjaring een grondstuk, oorspronkelijk gekadastreerd ten name van derden, te doen worden privaat eigendom der gemeente; ligging en bestemming kunnen daartoe op zichzelve niet in aanmerking komen. — Hof Overijssel 19 December 1864; W. 3362.

12499. Een geregtsgebouw eenmaal wettig voor de openbare landsdienst bestemd, kan daaraan niet door een actie tot revindicatie worden onttrokken. Zulke gebouwen zijn zaken buiten den handel. — Regtb. Almelo 15 Februarij 1871; W. 3314, 3343.

12500. Stads wallen en muren zijn zaken buiten den handel; zoolang zij die bestemming behouden, kan een veeljarig bezit van een gedeelte, niet tot verkrijging door verjaring aanleiding geven. Zij behouden hunne bestemming als zoodanig totdat het tegenovergestelde is bewezen. — Hof Gelderland 25 October 1854; R. B. V, 120; H. R. 1 November 1855; N. R. LI, § 29, 119; W. 1699; v. d. H., B. R. XX, no. 609, 33; Regtb. Arnhem 18 November 1839; W. 65.

12501. Heerlijke regten, bij de staatsregeling van 1798 vervallen verklaard, en sedert niet weder hersteld, zijn niet vatbaar voor bezit, en mitsdien ook niet voor verkrijging door verjaring. — Regtb. Hoorn 18 October 1854; N. R. LII, § 87, 405.

12502. Torens en klokken, zoolang zij tot de publieke dienst gebezigd worden, zijn zaken buiten den handel, en alzoo geen voorwerpen van bezit of verjaring. — Regtb. Nijmegen 14 December 1858; N. R. LXII, § 78, 380.

12502*a*. Straten en wegen zijn zaken buiten den handel, daarop kan geen regt van erfdienstbaarheid worden gevestigd, zij zijn mede niet vatbaar voor bezit, zoodat zij niet het onderwerp van een possessoire actie kunnen zijn. — Regtb. Amsterdam 24 Oct. 1839; R. B. IV, 383.

12502*b*. Een geschil over het regt om op een dijk aan een waterschap behoorende te mogen rijden of jagen, zonder daarin door het plaatsen van afsluitboomen belemmerd te worden, is vatbaar voor de kennisneming van den gewonen regter. Zoodanig regt kan niet door het publiek in het algemeen of door een schuitenjager in het bijzonder door verjaring worden verkregen. — Regtb. Alkmaar 18 Maart 1847; R. B. IX, 667.

12503. Om een zaak door bestemming buiten den handel te brengen, moet de bestemming altijd afkomstig zijn van iemand, die regtens over de zaak te beschikken heeft; de actie tot herstel en handhaving in het bezit, kan ook worden ingesteld tegen een gemeente. — H. R. 29 Junij 1860; W. 2185; v. d. H., B. R. XXIV, no. 805, 264; LXV, § 23, 144.

12504. Recognitiën die uit het feodaal regt haren oorsprong ontleenen, kunnen geen onderwerp van overeenkomst uitmaken, zij kunnen geen voorwerp van bezit zijn en mitsdien niet door verjaring worden verkregen. — H. R. 2 Mei 1862; N. R. LXXI, § 1, 1.

12505. Het regt om ongehinderd op een dijk, aan een waterschap toebehoorende, te mogen rijden of jagen, kan niet door verjaring worden verkregen. — Regtb. Alkmaar 18 Maart 1847; R. B. IX, 667.

Art. 1991.

12506. Verschillend is gedacht over de vraag, of art. 3 der wet van 8 November 1815 (St. 51) afgeschaft is door art. 1991 Burg. Wetb. — Mr. J. Heemskerk Azn., Gemst. 26, tegen 27 en 28; mr. M. des Amorie van der Hoeven R. B. II, 237; W. 2598.

12507. Niet enkel is de termijn van verjaring voor de vorderingen ten laste des rijks, bij art. 228 der gemeentewet toepasselijk verklaard op de vorderingen ten laste der gemeente, maar ook de gevolgen der verjaring, welke daarmede in het naauwste verband staan. — Kon. Besl. 15 Februarij 1854, no. 61; Bijv. 43; Gemst. 128; W. B. A. 247; Luttenberg 212.

12508. De gemeenteraad is niet bevoegd om gelden toe te staan voor de voldoening eener verjaarde schuldvordering ten laste der gemeente. — Ged. St. Zeeland, verslag 1857.

12509. Verjaring der vorderingen ten laste der gemeente. — Gids I, 169.

12510. Wettelijke bepalingen ten aanzien der verjaring van vorderingen ten laste der gemeente. — Prov. Bl. Gron. 1852, no. 56.

12511. Vrijdom van dijk en polderlasten kan niet door verjaring worden verkregen. — Regtb. 's Hertogenbosch 25 Mei 1849; W. 1156.

12512. De verjaring van vorderingen ten laste van den staat, omschreven bij de wet van 8 November 1815 (St. 51), bedoelt alleen vorderingen wegens voor den staat gedane leverantie of diensten. — H. R. 20 Mei 1864; P. W. 4469; W. 2590; W. B. A. 784.

12513. Indien een kerkelijke gemeente, sedert menschengeheugenis geweest is in het openlijk, ongestoord, ondubbelzinnig en uitsluitend bezit en beheer van een kostershuis en daarbij behoorend land, en daarover ten behoeve van haren koster heeft beschikt, moet zij worden aangemerkt als eigenaresse van dat huis en land. — Regtb. Arnhem 12 September 1850; Hof Gelderland 12 Maart 1851; N. R. B. II, 403; W. 1240.

12514. De verevening der proceskosten, waarin een der partijen is verwezen, behoort tot de tenuitvoerlegging van een gewijsde; er heeft geen verjaring der vordering tot taxatie plaats, zoolang het veroordeelend gewijsde niet is verjaard. Indien de staat de veroordeelde partij mogt zijn, blijft een

beroep op de wetten van 8 November 1815 (St. 51), 5 October 1841 (St. 40) buiten toepassing. — H. R. 8 April 1853; N. R. XLIV, § 53, 240; v. d. H., B. R. XVI, no. 508, 270.

Art. 1992.

12515. Eene vergunning aan een ander, tot gebruik eener zaak, met behoud van het bezit daarvan voor zich, kan eerst dan gepaard gaan, als het overigens van elders blijkt, dat de vergunner het regt had om over het gebruik der zaak als eigenaar te beschikken. — Hof N.-Brabant 5 Maart 1850; W. 1227; anders H. R. 16 Mei 1851; W. 1227; N. R. XXXIX, § 4, 23; v. d. H., B. R. XIII, no. 414, 81.

12516. Eigendom tengevolge van verjaring kan niet verkregen worden door hem, die als huurder bezit. — Regtb. Assen 12 Mei 1851; N. R. B. I, 281.

12517. Artt. 1992 en 1993 handelen uitsluitend over de verkrijging van eigendom door middel van verjaring, en niet enkel over het gevolg van bezit. — H. R. 10 Maart 1843; Corr. IV, 44; v. d. H., B. R. IV, no. 115; 420; N. R. XIV, § 81, 330; W. 384.

12518. De verjaring van dertig jaren, kan niet met grond worden ingeroepen, indien de voor elke verjaring gevorderde ondubbelzinnigheid van het bezit, tegenover hem tegen wien de verjaring loopt, niet consteert. — Regtb. Dordrecht 30 Junij 1862; W. 2406.

12519. Nergens is bij de wet bevolen, dat bij de toekenning van eigendom ter zake van verjaard bezit, de regter uitdrukkelijk moet verklaren, dat dit bezit is geweest voortdurend, onafgebroken, ongestoord openbaar en niet dubbelzinnig; het is voldoende, dat hij het langdurig bij de wet gevorderde bezit, vereischt tot verkrijging van eigendom aanneemt, daardoor oordeelt hij van zelf, dat het bezit die wettelijke vereischten had. — H. R. 20 October 1848; W. 967; v. d. H., G. Z. VIII, no. 331, 82; N. R. XXXI, § 83, 473.

12520. Ten aanzien van vrijdom van polderlasten zijnde een onligchamelijk regt, moet het openbaar en ondubbelzinnig bezit door deugdelijk en alles afdoende bewijzen worden gestaafd. — Regtb. Dordrecht 21 Februarij 1848; R. B. X, 224.

12520a. Een acte van verkoop van vast goed aangegaan door een ander dan den wezenlijken eigenaar, is op zich zelve niet voldoende om verjaring tegen den eigenaar te doen loopen en teweeg te brengen; daarenboven worden daden van bezit aan zijde des koopers gevorderd. — Hof N.-Brabant 20 Junij 1843; N. R. XVI, § 55, 279; W. 440.

Art. 1993.

12521. Het voortdurend gebruik maken, door er over te gaan, van een bestaand voetpad door inwoners der gemeente waarin het is gelegen, kan niet daarstellen een bezit, dat tot eigendomsverkrijging door verjaring ten behoeve der gemeente leidt. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 Mei 1868; W. 3089.

12522. Indien een partij is toegelaten om door getuigen te bewijzen, dat zij werkelijk het bezit heeft gehad, mag de tegenpartij, bij wijze van tegenbewijs door getuigen aantoonen, dat het bezit ter bede was verkregen. — Regtb. Maastricht 11 Maart 1847; R. B. IX, 481.

Art. 1996.

12523. De erfpachter kan door verjaring den eigendom niet verkrijgen. — H. R. 26 Februarij 1864; W. de Gelder, Adv. VIII, 176.

12524. Uit deze bepaling volgt niet, dat alle handelingen van den huurder moeten geacht worden te zijn geschied voor den verhuurder. — H. R. 2 November 1857; Corr. XXXI, 330; v. d. H., B. R. XXI, no. 669, 360; W. 1908.

12525. Verjaring kan niet worden ingeroepen door hem die slechts titulo precario bezit, noch door hem, die voor een ander bezittende, alzoo een exceptie de jure tertii zou voorstellen. — Regtb. Amsterdam 13 October 1852; N. R. B. III, 24.

Art. 1999.

12526. Bij de berekening van den tijd van verjaring begint het bezit van een rente, niet bij de eerste betaling, maar bij het begin van het jaar waarover die eerste betaling is gedaan. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1858; W. 2019.

12526a. De berekening der verjaring bij dagen en niet bij uren, is niet van toepassing bij de vervolging van strafzaken. — H. R. 7 Januarij 1846; N. R. XXII, § 71, 357; W. 670; v. d. H., Strafr. 1846; I, no. 4, 20.

Art. 2000.

12527. R. H. de Vos van Steenwijk. De praescriptione acquisitiva. — Traj. 1826.

12528. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Verkrijging van erfdienstbaarheden door verjaring. — Opm. en Med. X, 27.

12529. Wanneer tengevolge van bezit van dertig jaren een onroerend goed ten name van den bezitter wordt overgeschreven in de registers van het kadaster, is daarop geen regt veel minder dubbel regt van registratie verschuldigd. — M. F. 26 Maart 1861, no. 131; P. W. 3778; Tijds. v. R. XVI, 57, no. 9.

12530. Eigendom kan niet worden verkregen door een bezit van twintig jaren, tengevolge eener acte van verkoop, afkomstig van hem, die geen eigenaar was. — M. F. 5 Mei 1866, no. 12; P. W. 4896.

12531. Tegenover een eigenaar kan een gebruik van meer dan twintig jaren zonder eenige pacht of retributie te betalen geen regt geven. — Regtb. Assen 29 Junij 1855; N. R. B. V, 578.

12532. Indien het gevorderde, ofschoon als jaarlijksche praestatie op zeker land gevestigd onder de benaming van tarwepacht, hofhuur, haverpacht of dergelijke, werkelijk bestaat in een jaarlijksche geldelijke uitkeering, welk regt zoowel vroeger als nu bij overeenkomst kon worden bedongen en gevestigd, is zoodanig regt ook verkrijgbaar door verjaring. — Hof Z.-Holland 2 November 1853, N. R. LIII, § 73, 342.

12533. Om iets door verjaring te kunnen verkrijgen, moet de zaak een onderwerp van Burg. Regt zijn. — Hof N.-Holland 27 Mei 1858; N. R. LXI, § 68, 367.

12534. Het bezwaard zijn van een boerenerf met pacht ten behoeve van een kerkvoogdij, wordt bewezen door een dertigjarige betaling; zoodanige betaling kan door getuigen worden bewezen, en ofschoon die daadzaak niet geheel is bewezen, kan zij geacht worden te zijn gestaafd door het onderling verband en den zamenloop der getuigenissen. — Regtb. Assen 12 Febr. 1844; R. B. X, 473; 17 Maart 1845; W. 950.

12535. Door een dertigjarig bezit mits ter goede trouw, die niet behoeft bewezen te worden, wordt eigendom van onroerend goed verkregen, ten effecte, dat hij die aldus eigenaar geworden is, bevoegd is den eigendom van het onroerend goed van ieder, die zich in het bezit mogt gesteld hebben, te revindiceren; voor dit dertigjarig bezit is het getuigenbewijs toegelaten. — Hof Gelderland 5 Febr. 1851; W. 1218; N. R. B. I, 529; N. R. XLI, § 77, 378.

12536. Met het bezit van de eene partij, is in regten vereenigbaar het medebezit van de wederpartij, zoodanig medebezit kan leiden tot verkrijging van mede-eigendom door verjaring. — Hof Limburg 16 April 1866; W. 2819.

12537. Het bezit zonder titel is voldoende om den bezitter van het bewijs van eigendom te ontslaan, en den last daarvan over te brengen op dengene, die hem zijn bezit betwist of daarin stoort. — H. R. 8 Nov. 1861; v. d. H., B. R. XXVI, 18; Corr. XXXVIII, 317; W. 2326.

12538. De verpligting om pacht te betalen, kan bewezen worden uit het reeds betalen van pacht gedurende meer dan dertig jaren. — Regtb. Assen 11 December 1848; W. 1274.

12538*a*. Bij de toepassing der verjaring, is het niet genoeg zich te beroepen op de algemeene bekendheid, dat andere eigenaren gedurende bijna twee eeuwen aan de hun opgelegde verpligting hebben voldaan, maar behoort de verjaring bewezen te worden ten aanzien van dengene dien men beweert tot betaling verpligt te zijn. — Regtb. 's Gravenhage 19 Junij 1846; W. 717; Hof Z.-Holland 22 December 1847; W. 874.

12538*b*. De eigendom eener rente gevestigd op onroerend goed, kan worden verkregen door verjaring. — Regtb. 's Gravenhage 5 Maart 1852; W. 1314.

Art. 2002.

12539. J. Sandra. De negotiis bonae fidei et stricti juris. — Traj. 1820.

12540. Mr. J. D. Meijer. Verhandeling over den regel, dat iedereen voor eerlijk wordt gehouden, totdat het tegendeel is bewezen. — Verhandelingen II, 's Gravenhage 1840.

Art. 2004.

12541. H. Kronenberg. De praescriptione qua actiones excluduntur. — L. B. 1834.

12542. H. R. Warmolts. De juris regula, quae temporalia sunt ad agendum, perpetua sunt ad excipiendum. — Gron. 1851.

12543. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Welk gevolg heeft ten opzigte der verjaring, het beding, dat het kapitaal niet kan teruggevorderd worden, dan na behoorlijke op- of aankondiging. Wie moet, indien het middel van verjaring wordt voorgesteld, bewijzen, en wat moet bewezen worden. — Opm. en Med. XI, 31.

12544. E. D. C. Kan de dertigjarige verjaring worden ingeroepen door een bezitter titulo precario, b. v. een administrateur van vast goed, tegen de zakelijke vordering van dengene van wien hij zijn bezit ontleent, b. v. zijnen lastgever? — R. B. VIII, 427; Vragen v. N. R. I, 79.

12545. Welke is de termijn van verjaring wegens verzuimde eedsaflegging voor het regt van successie? Wanneer begint die termijn te loopen? — Jur. Corr. III, 397.

12546. De eischer vorderende de betaling eener schuld met de verschenen rente, moet bij de opwerping der verjaring door den gedaagde bewijzen, dat hij binnen dertig jaren rente heeft gevorderd, en alzoo de schuld niet is verjaard. Dat bewijs kan niet worden geleverd door de aanteekening van betaling op de schuldbekentenis, zich bevindende in handen van den schuldeischer. — Regtb. Assen 31 Maart 1856; W. 1790; N. R. LXII, § 87, 438; W. 1790.

12547. Aan dit art. kan nimmer die uitbreiding worden gegeven, dat in strijd met de wet, goederen die niet voor verkrijging door verjaring vatbaar zijn, hierdoor eens anders eigendom zouden worden. — Hof Gelderland 25 October 1854; W. 1590; H. R. 1 November 1855; N. R. LI, § 29, 119; v. d. H., B. R. XX, no. 609, 33.

12548. Een sententia declaratoria wordt in de Nederlandsche wetgeving niet altijd gewraakt, vooral indien het geldt het erkennen eener rentschuldigheid, en men volgens dit art. slechts in het daar opgenoemde geval een nieuwen titel vragen kan. — Regtb. Roermond 30 Mei 1862; W. 2402.

12549. Door de verjaring gaat niet alleen de bevoegdheid verloren, om een persoonlijke regtsvordering in te stellen, maar wordt door deze de verbindtenis zelve vernietigd. De schuldenaar van geleende gelden tot waarborg van welker terugbetaling, evenals voor de renten, hypotheek is verleend, kan mitsdien de doorhaling van die hypotheek vorderen, op grond, dat de hoofdverbindtenis voor welke de hypothecaire inschrijving was verleend, door de verjaring is te niet gegaan. — Regtb. Brielle 25 November 1859; W. 2146; Jur. Corr. III. 251.

12550. Na verloop van dertig jaren kan de erfgenaam die reeds aanvaard heeft, en daardoor in het bezit der nalatenschap is gekomen, tegen de actie tot opvordering der nalatenschap, zoowel, als tegen die tot scheiding en deeling de praescriptie tegenwerpen. Bij zoodanige praescriptie geldt de regel, minor relevat majorem, niet, daar beide actiën deelbare zijn. — Regtb. Amersfoort 12 April 1850; N. R. B. VII, 355.

12551. De kosten van zegel en registratie in debet gesteld, in een geding door een onvermogende gevoerd, zijn niet onderworpen aan de verjaring, vermeld bij art. 61 der wet van 22 Frimaire jaar VII, de gewone verjaring van dit art. is op die vorderingen van toepassing. — Regtb. Amsterdam 10 Julij 1849; P. W. 957.

11552. De verjaringstermijn eener schuldvordering moet berekend worden van het tijdstip van de opvorderbaarheid der schuld, niet van de dagteekening der verbindende acte. — Hof Gelderland 23 Junij 1843; W. 481; R. B. VI, 103.

12553. De regtsvordering tot verkrijging eener nalatenschap, verjaart door een tijdsverloop van dertig jaren, te rekenen van den dag waarop zij is opengevallen, zonder dat daarbij in aanmerking komt, wie in haar bezit is bevonden, en wanneer dit bezit mogt zijn aangenomen. — H. R. 9 Nov. 1860; v. d. H., B. R. XXIV, no. 810, 331; W. 2223.

Art. 2005.

12554. Mr. H. C. A. Thieme A.C.zn. Wanneer de kortere verjaringen, waarvan sprake is in artt. 2005—2008 Burg. Wetb., volgens de bepaling van het tweede lid van art. 2009 zijn gestuit, welke verjaring begint dan, wat den termijn betreft, na deze stuiting te loopen. — Opm. en Med. XIII, 97.

12555. In het loon, bedoeld bij art. 2005 alin. 3 Burg. Wetb., is buiten daggelden ook begrepen hetgeen bij wijze van aanneming ter vergoeding van arbeid is bedongen, mits die aanneming slechts niet vergezeld ga van leverantien van materialen. — Regtb. Rotterdam 30 November 1859; N. R. B. X, 573.

12556. De vordering van voerlieden tot betaling van vrachtloon valt in dit art. — Kantg. Apeldoorn 22 Maart 1848; W. 985.

Art. 2006.

12557. Indien men niet naar den prijs van geneesmiddelen heeft geïnformeerd, noch deswege is overeengekomen, moet men geacht worden de bepaling daarvan geheel en al aan de goede trouw des apothekers, die tevens geneesheer is, te hebben overgelaten. — Regtb. Amsterdam 21 November 1848; R. B. XI, 24.

12558. Men kan zich op de verjaring van art. 2006 niet beroepen, als het blijkt, ook buiten alle eedsopdragt, dat er niet betaald is sedert den tijd, waarop de verjaring heeft beginnen te loopen. — Regtb. 's Hertogenbosch 26 April 1865; W. 2737.

Art. 2007.

12559. De declaratiën van procureurs ten laste der burgerlijke gemeente, zijn onderworpen aan de verjaring, bedoeld in art. 228 gem.wet; daartegen doet niets af de bepaling van art. 2007 Burg. Wetb. — W. B. A. 860.

12560. Dit art. is alleen toepasselijk op de vordering van een advocaat of procureur jegens hunne partij, tot voldoening van verdiensten enz., maar niet op eene vordering van de winnende partij jegens de verliezende, tot voldoening der proceskosten. — Hof Gelderland 30 Junij 1852; W. 1373; N. R. B. II, 596.

12561. Tot toepassing der verjaring in dit art. bedoeld, moet een geding als uitgewezen worden beschouwd, als de werkzaamheden van den advocaat voor het regterlijk collegie waar hij voor zijn cliënt is opgetreden, hebben opgehouden, dus bij de uitspraak van het eindvonnis in de zaak waarin hij als zoodanig is opgetreden. — Hof Limburg 29 Junij 1868; W. 3070.

Art. 2008.

12562. S. M. Wie behooren begrepen te worden onder de kooplieden die denzelfden handel niet drijven, waarvan in art. 2008, 2e alin. Burg. Wetb. gesproken wordt? — Opm. en Med. IV, 108.

12563. De verjaring in dit art. bedoeld, wordt gestuit door een eenvoudige aanmaning tot betaling. De vordering aldaar bedoeld, is na gestuit te zijn door een sommatie, onderworpen aan de gewone verjaring van dertig jaren. — Kantg. Winschoten 29 Januarij 1856; W. 1755.

12564. De verjaring van dit art. kan alleen worden ingeroepen als de schuld is erkend, maar beweerd wordt gekweten te zijn. — Regtb. 's Gravenhage 11 December 1860; W. 2239.

12565. De vijfjarige verjaring voor leveranciersloonen van werkbazen, kan niet worden toegepast op een schuldvordering wegens aannemingspenningen. — Hof Z.-Holland 16 Januarij 1860; W. 2151.

12566. De verjaring bij dit art. bedoeld, mag worden ingeroepen, zonder dat men zich behoeft uit te laten over de al of niet erkenning der schuld. — Regtb. Amersfoort 26 September 1860; N. R. B. XI, 481.

12567. Een koopman in granen, en een stalhouder die tevens verhuurder van paarden en rijtuigen is, kunnen niet geacht worden denzelfden handel te drijven. — Regtb. Rotterdam 9 Februarij 1859; N. R. B. X, 365.

12568. Onder timmerlieden, bedoeld in art. 2008 Burg. Wetb. zijn alleen te verstaan bazen, met uitsluiting van knechts. — Regtb. Rotterdam 30 November 1859; N. R. B. X, 573.

12569. De verjaring in art. 2008 Burg. Wetb., door verloop van vijf jaren van regtsvorderingen van kooplieden voor de koopwaren, aan kooplieden die denzelfden handel niet drijven, geleverd, geldt slechts, als die kooplieden denzelfden handel niet drijven, in die koopwaren. — Kantg. no. 4, Amsterdam 15 April 1853; W. 1433.

12569*a*. De verjaring van schuld toegekend bij art. 2008, § 2, Burg. Wetb., is niet van toepassing op vorderingen, ontstaan door het leveren van koopwaren aan kooplieden, die denzelfden handel drijven als de verkooper. — Kantg. Nieuwer Amstel 7 Maart 1851; W. 1232.

Art. 2010.

12570. Indien men zich ter bevrijding van schuld op verjaring beroept, mag de regter niet ambtshalve den eed opleggen dat de schuld betaald is. Een geïntimeerde, waar hem als eischer in eersten aanleg een exceptie van verjaring is tegengeworpen, en hij verzuimde den eed op te dragen, is bevoegd dit nog in appèl te doen. Aan een collegie dat zich op verjaring beroept, kan qualitate den eed worden opgedragen. — Regtb. Amsterdam 25 November 1863; W. 2562.

12571. Van hem die zich op de verjaring bij artt. 2005 en vgg. beroept, kan geen andere redelijke bevestiging gevorderd worden dan deze: „dat de schuld, waarvoor hij wordt aangesproken, door hem werkelijk is betaald." — Regtb. Utrecht 6 November 1845; W. 842.

Art. 2012.

12572. Verjaart de actie der houders van certificaten van inschrijving in de grootboeken der Nationale Werkelijke schuld, tegen de administratiekantoren tot inwisseling der verschenen coupons in vijf jaren? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 145.

12573. Achterstallige renten van meer dan vijf jaren, behoeven niet in een memorie van successie te worden aangegeven. — M. F. 6 September 1866, no. 69; P. W. 5018.

12574. Een jaarlegaat, bij verloop van elk jaar opvorderbaar, valt in de termen der vijfjarige praescriptie bij art. 2012 Burg. Wetb. vermeld. — H. R. 12 April 1850; N. R. XXXV, § 46, 198; W. 1115; v. d. H., B. R. XII, no. 380, 1; Corr. XIX, 118; Hof N.-Holland 2 November 1848; R. B. X, 633; W. 1030; Regtb. Amsterdam 19 Mei 1864; R. B. VIII, 640; W. 749.

12575. De verjaring van dit art. is niet toepasselijk op de vordering van een dubbelen canon, verschuldigd voor de overboeking van erfpachtsregt. — Regtb. Dordrecht 17 Junij 1844; R. B. VII, 138.

12576. Cijnspacht op den grond gevestigd, verjaart door tijdsverloop van vijf jaren. — Regtb. Middelburg 4 November 1868; W. 3262.

12577. Volgens dit art. verjaart niet het regt, krachtens hetwelk interessen van altijddurende renten verschuldigd zijn. — Regtb. Dordrecht 14 Jan. 1867; W. 2962.

12578. Uitkeeringen, uitdeelingen, dividenden en soortgelijke, mits periodiek bij het jaar of korter vastgestelde termijnen betaalbaar, verjaren na verloop van vijf jaren. Het feit, dat na een zeker tijdstip niet over ieder volgend jaar uitdeeling heeft plaats gehad, ontneemt aan de werkelijk gedane uitdeelingen haar karakter van periodiciteit niet. — Regtb. Amsterdam 22 Maart 1864; W. 2585.

12579. Onderstandsgelden kunnen niet gerangschikt worden onder hetgeen bij het jaar, of bij kortere vastgestelde termijnen betaalbaar is; de verjaring van dit art. is daarop niet toepasselijk. — Regtb. Maastricht 12 Januarij 1854; W. 1581.

12580. Dit art. is niet van toepassing op de renten van voorschotten, door den lasthebber gedaan ten behoeve van den lastgever. — H. R. 18 December 1868; W. 3080.

12581. In een huurovereenkomst, waarbij de huurder behalve tot betaling van den huurprijs, zich bovendien verbonden heeft tot vergoeding aan den verhuurder van zekere lasten of omslagen, kunnen deze laatsten niet gerekend worden zoodanig in den huurprijs begrepen te zijn, dat de terugvordering daarvan aan dezelfde verjaring onderworpen is, als bij de wet ten aanzien van huurprijzen

is bepaald. — Regtb. Rotterdam 30 Maart 1857; N. R. B. VII, 465.

12582. De vijfjarige praescriptie van art. 2012 Burg. Wetb., toepasselijk in zaken van privaat burgerlijk regt, kan niet worden ingeroepen in handelingen op het terrein van het staatsregt, alwaar het gevorderde niet is het gevolg van een burgerlijke overeenkomst, maar alleen het gevolg van publiek-regterlijke bepalingen en administrative maatregelen. — Hof N.-Brabant 20 Junij 1855; N. R. L, § 81, 355.

12583. De grondrenten, welke jaarlijks betaald moeten worden, vallen mede onder de bepalingen ten aanzien der verjaring bij art. 2012 Burg. Wetb. gemaakt. — Regtb. Almelo 24 December 1856; N. R. LVIII, § 79, 400.

12583*a*. De invordering van tienden verjaart na verloop van vijf jaren, omdat tienden uit haren aard bij het jaar betaalbaar zijn. — Regtb. Utrecht 8 October 1851; W. 1300.

Art. 2014.

12584. J. C. Pruimers. De rerum mobilium vindicatione. — Traj. 1820.

12585. P. J. Ronse. De possessione rei mobilis ex codice juris civilis. — Gandavi 1829.

12586. W. J. van Hoijtema. Doctrina codicis civilis de limitata vindicatione mobilium, ex antiquitate illustratur. — Traj. 1830.

12587. Aug. Philips. De dominio rei mobis, ad art. 2014 Cod. Civ. — L. B. 1847; beoord. Themis X, 40.

12588. J. W. van den Biesen. Beschouwingen over art. 2014 Burg. Wetb. — Amsterdam 1866.

12589. Mr. A. J. Duijmaer van Twist. Over den regel „en fait de meubles possession vaut titre." — Regtsg. Bijdr. XII, 233.

12590. Jhr. Mr. O. Q. van Swinderen. Eenige opmerkingen omtrent beschikking over gevonden goed. — Themis 2e, XIV, 17.

12591. Mr. Aug. Philips. Iets over den eigendom van roerende zaken. — Themis X, 40.

12592. Mr. J. E. Goudsmit. De werking en den aard van het bezit van roerende goederen naar aanleiding van art. 2014 Burg. Wetb. — Themis 2e, I, 472.

12593. Mr. C. W. Opzoomer. Over den aard en de werking van het bezit van roerende goederen naar aanleiding van art. 2014 Burg. Wetb. — Themis 2e, III, 92.

12594. Mr. A. F. L. Gregory. De beschikking over gevonden goed naar de beginselen van het nieuwere strafregt. — N. Bijdr. XVI, 319.

12595. Indien een societeit met buffet, billard en verdere meubelen is verhuurd aan den kastelein, ten wiens laste de personele belasting komt, kunnen de bedoelde meubelen tot verhaal dier belasting door de administratie in beslag genomen worden. — Jur. Vraagal III, 119.

12596. Over den eigendom van door escroquerie verkregen en door den bedrieger verkochte goederen. — Opm. en Med. IX, 234.

12597. Het eigendomsregt op winkelgoederen, kan tegenover derden niet worden bewezen door de huurcedul van het huis waarin de goederen zijn; evenmin bewijzen de patent- en aanslag-billetten op het personeel, dat de aangeslagene uitsluitend bewoner en dus eigenaar der goederen is. — Regtb. Amsterdam 22 April 1852; N. R. B. II, 345.

12598. Afgewezen verzet tegen een executoriaal beslag van roerend goed op grond van beweerd, doch niet bewezen eigendomsregt. — Amsterdam 22 Maart 1853; N. R. B. III, 247.

12599. Een jaag of schuitenveer met toebehooren, is een algemeenheid van goederen waarop art. 2014 Burg. Wetb. niet toepasselijk is. — H. R. 16 Februarij 1855; Corr. XXIX, 262; v. d. H., B. R. XIX, no. 586, 63; W. 1621.

12600. De woorden: „gestolen" en „diefstal" zijn gebezigd in den zin der bestaande strafwet. — H. R. 14 December 1855; Corr. XXX, 279; v. d. H., B. R. XX, no. 615, 119; Hof N.-Holland 29 Junij 1848; R. B. X, 186, 333; W 1706.

12601. Het bezit in dit art. vermeld is niet de feitelijke detentie, maar het bezit omschreven bij art. 585 Burg. Wetb. — Regtb. Amsterdam 30 November 1849; R. B. XII, 107.

12602. Onder bezit wordt in dit art. verstaan het houden eener zaak, die iemand in zijn magt heeft alsof zij hem toebehoorde (art. 616). Door dit art. wordt het regt niet uitgesloten door art. 629 Burg. Wetb. toegekend aan elken eigenaar, om de hem toebehoorende zaak terug te vorderen. Hij, die beweert een voorwerp gekocht te hebben van een ander, zonder dat het hem ooit geleverd is, kan dien ander, het possession vaut titre, niet tegenwerpen. — Hof Gelderland 31 Januarij 1855; W. 1628.

12603. Door het woord „bezit" in dit art., moet niet worden verstaan het bloot houden eener zaak, maar het juridiek bezit, het houden voor zich en als eigenaar. De praesumtio juris, welke ten behoeve van den bezitter van roerend goed ontstaat, dat hij voor zich zelven bezit, blijft buiten alle toepassing zoodra bewezen wordt, dat hij het goed niet pro suo detineert. — Regtb. Leeuwarden 27 Februarij 1844; H. R. 3 April 1846; Regtz. VI, 168; v. d. H., B. R. VII, no. 213; W. 484; N. R. XXIV, § 12; R. in N. IV; 256.

12604. Hij, aan wien eenig goed in handen is gegeven, om het te realiseren, om uit den verkoopprijs zich een bestaande schuld te voldoen, en om het meerder bedrag aan den vorigen houder te restitueren, kan niet beschouwd worden uit eigen hoofde het goed te bezitten, animo domini. — Regtb. Amsterdam 26 Januarij 1859; N. R. B. IX, 37.

12605. Het zonder toestemming van den eigenaar wegvoeren van een koe, welke men beweert gekocht te hebben, heeft geen zoodanig bezit van roerend goed tengevolge, hetwelk volgens art. 2014 Burg. Wetb. voor titel gelden kan. — Hof Gelderland 29 Januarij 1855; N. R. B. V, 131.

12606. Het regtsvermoeden volgens hetwelk bezit voor titel geldt, mag niet worden ingeroepen in tegenspraak met den titel, waarop men zich zelf beroept. — Regtb. Amsterdam 28 December 1852; N. R. B. III, 215.

12607. De regel „en fait de meubles, possession vaut titre," sluit niet uit het bewijs van het tegendeel in cas van reclame. — H. R. 3 April 1846; W. 707; N. R. XXIV, § 12, 51; v. d. H., B. R. VII, no. 213, 364; Regtb. Leeuwarden 27 Februarij 1844; Hof Friesland 7 Mei 1845; N. R. XXIV, § 12, 51; W. 484.

12608. Bij een reclame van gearresteerd goed, rust de verpligting tot bewijs van identiteit van het gereclameerde met het gearresteerde, op den reclamant en niet op zijn wederparij. — H. R. 29 November 1849; W. 1232.

12609. Het bezit ter goeder trouw als eigenaar van roerende goederen, geeft niet bloot een vermoeden van eigendom, maar geldt als volkomen titel, die elke terugvordering tegen den bezitter uitsluit, van het oogenblik van zoodanig bezit, omdat daardoor een onmiddelijke verjaring plaats grijpt, waardoor de eigendom wordt verkregen. — H. R. 29 Junij 1855; N. R. L, § 62, 275; v. d. H., B. R. XIX, no. 606, 307; Corr. XXX, 278.

12610. Art. 2014 Burg. Wetb. geldt niet bij elken houder van roerend goed, maar alleen bij den civielen bezitter. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1859; Mag. v. H. I, 148.

12611. De houder bij endossement van een bewijs van opslag in entrepot, moet geacht worden daardoor het opgeslagen goed te bezitten; hij heeft door dat bezit, behoudens het geval van verlies of diefstal, een titel van eigendom. — Hof Z.-Holland 21 Maart 1864; Mag. v. H. VI, 227.

12612. De uitdrukking „gestolen of verloren goederen," moet worden beperkt tot diefstal of verlies, en kan alzoo niet worden uitgestrekt tot zoodanige daadzaken, in welke diefstal of verlies niet uitdrukkelijk wordt gearticuleerd. — Regtb. Nijmegen 31 December 1847; W. 920.

12613. Het antwoord door een geïnsinueerde aan een deurwaarder gegeven, doch niet betrekkelijk tot het exploit hetwelk de deurwaarder bevoegd was te instrumenteren, kan niet worden beschouwd als de erkentenis van een bestaande schuld of verbindtenis, of als een authentiek tegenbewijs tegenover het bezit van roerend goed. — Hof N.-Holland 30 October 1845; R. B. VIII, 25; R. in N. IV, 281.

Art. 2015.

12614. E. J. Lewe van Aduard. De causis praescriptionem interrumpentibus. — L. B. 1845; beoord. Themis XI, 328.

Art. 2016.

12615. Mr. H. Piccardt. Is een aanmaning of sommatie, door den bevoegden ambtenaar van wege den regthebbende beteekend, tot stuiting der verjaring, stoornis in het bezit? — Opm. en Med. I, 56.

12616. Wordt verjaring gestuit door een verzoek om kosteloos te procederen, door den onvermogenden eischer, aan den schuldenaar beteekend? — Vragen v. Ned. Regt II, 118.

12617. Is een sommatie onder onze tegenwoordige wetgeving gedaan, voldoende tot stuiting eener onder het Fransche regt aangevangen verjaring? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 151; Regtb. Rotterdam 21 Maart 1849; W. 1024; R. B. XII, 417; Hof N.-Brabant 15 Januarij 1856; W. 1777; Regtb. 's Hertogenbosch 5 September 1856; W. 1797; H. R. 21 November 1856; W. 1805.

12618. Wordt verjaring gestuit door een verzoek om toelating tot kosteloos procederen, van wege den verzoeker aan de wederpartij, beteekend met het daarop verleend appointement? — Ja. — Regtsg. Adv. V, 149.

12619. Stelt een sommatie, aan den bezitter van een huis gedaan, om hetzelve over te geven en zich daarop van alle daden van eigendom en bezit te onthouden, stoornis daar in dat bezit welke grond kan opleveren tot een possessoire actie tot handhaving (complainte)? — Regtsg. Adv. II, 78.

12620. De verjaring der regtsvordering tot ontbinding, uithoofde van verborgen gebreken, wordt gestuit door een aanmaning binnen den bij plaatselijke gebruiken bepaalden termijn, aan den verkooper of verruiler van een paard gedaan, waarbij hij verantwoordelijk wordt gesteld voor alle kosten, schade en interessen bij den kooper gehad of nog te hebben en te lijden. — Regtb. Maastricht 23 Febr. 1843; Regtz. VI, 179; W. 452; R. B. VI, 45.

12621. De verjaring wordt niet gestuit door de overbrenging in de nieuwe hypotheek-registers. — Regtb. Brielle 25 November 1859; N. R. B. X, 93.

12622. Stilzwijgende prolongatie eener opeischbare schuld, brengt op zich zelf geen stuiting der verjaring van die schuld te weeg. — Regtb. Amsterdam 10 Januarij 1853; N. R. B. VI, 28.

12623. De verjaring, bedoeld bij art. 207 Wetb. v. K., wordt niet gestuit door erkenning van schuld. — Regtb. 's Gravenhage 20 November 1857; W. 1906.

12624. De verjaring kan tegen elke vordering in het algemeen, en dus ook tegen een vordering tot nietigverklaring in het bijzonder, alleen dan met vrucht worden ingeroepen, indien de tijd tot de verjaring vereischt, is verstreken, vóór dat de vordering is ingesteld; indien de vordering eenmaal tempore utili is ingesteld, kan zij hangende de procedure niet verloren gaan. — Hof N.-Brabant 28 Januarij 1851; N. R. XXXVIII, § 71, 363.

12625. In zake van terugvordering van onderstandsgelden volgens de armenwet, is de kracht om de verjaring te stuiten, gelegen in de aanmaning aan het gemeentebestuur van het onderstandsdomicilie, niet in de opzending van een afschrift daarvan aan gedeputeerde staten. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 Februarij 1864; W. 2569.

12626. Om een verjaring te kunnen stuiten, moet de aanmaning noodwendig door een daartoe bevoegden ambtenaar in den vereischten vorm zijn beteekend. — Regtb. 's Gravenhage 27 December 1859; W. 2132.

12627. De verjaring begonnen onder het Fransche regt, kan onder ons regt niet worden gestuit door een eenvoudige sommatie. — H. R. 21 Nov. 1856; W. 1805; v. d. H., B. R. XXI, no. 652, 107; H. R. 9 Nov. 1860; W. 2233; v. d. H., B. XXIV, no. 809, 331.

12628. Door een opzegging of aanmaning wordt het bezit als zoodanig, dat is het houden en genot hebben eener zaak, even alsof zij des bezitters eigendom is, niet gestoord. — Regtb. Assen 20 October 1845; R. B. IX, 278.

Art. 2018.

12629. De uitdrukking „of dezelve wordt ontzegd," in art. 2018 moet worden opgevat in den ruimen zin van het niet geadmitteerd, het verworpen zijn van den eisch uit welken hoofde ook, geenzins in den engen zin van ontzegging, tegenover niet-ontvankelijk verklaring. — Hof N.-Holland 2 November 1848; R. B. X, 633; W. 1030; H. R. 11 April 1850; W. 1115; N. R. XXXV, § 46, 198.

Art. 2019.

12630. Wanneer de verjaring eener schuld door erkentenis is gestuit, welk tijdsverloop is dan voor een nieuwe verjaring noodzakelijk? — Opm. en Med. IX, 222.

12631. Indien bij circulaire de schuldenaar het voorstel doet aan de schuldeischers, dat zij, mits betaling, zullen geven kwijtschelding van achterstallige interessen, heeft hij zoowel het bestaan der achterstallige interessen als het regt der schuldeischers erkend. — H. R. 28 October 1859; v. d. H., B. R. XXIII, no. 748, 377; W. 2114.

12632. Tot stuiting der verjaring is eene erkentenis door den schuldenaar bij brief aan schuldenaar uitgedrukt, voldoende, ook indien niet de beweerde overeenkomst, maar wel een bestaand regt van vorderen wordt toegestemd. — Kantg. Geldermalsen 6 September 1844; R. B. X, 324; N. R. B. II, 67.

12633. De beslissing dat er al of niet erkentenis bestaat, is een feitelijke beslissing, niet vatbaar voor een nader onderzoek in cassatie. — H. R. 16 Nov. 1849; W. 1074; N. R. XXXIV, § 39, 164; v. d. H., G. Z. IX, no. 402, 280.

12634. De erkentenis eener schuld door den hoofdschuldenaar gedaan, stuit wel het gevolg eener reeds verkregen verjaring ten opzigte van dezen, doch

kan geen nadeel aanbrengen aan deze zelfde verjaring door den borg verkregen, indien deze zich daarop blijft beroepen. — Regtb. Breda sine die; W. 549.

Art. 2023.

12635. Mr. A. de Pinto. Is de vordering tot boedelscheiding naar het Fransche en naar het Nederlandsche regt, vatbaar voor verjaring? — Neen.— Adviezen no. 9.

Art. 2024.

12636. Volgens het landregt van Drenthe, kan geen verjaring beginnen of voortgaan tegen minderjarigen. Het onverdeeld medebezit met minderjarigen, maakt ook voor de meerderjarige medebezitters het goed onverjaarbaar, wanneer de verjaring of opvordering van het onverdeelde geheel bedoeld wordt. — Regtb. Assen 20 April 1863; W. 2534.

Art. 2027.

12637. Mr. van Boneval Faure. Over het vereischte van actio nata tot de verjaring, beschouwd als middel om van eene verbindtenis bevrijd te worden. — N. R. Bijdr. V, 593.

Art. 2030.

12638. Mr. M. van Trojen van Hulst. Artikel 2281 Cod. Nap. en art. 2030 Burg. Wetb. Welke is de zin en de beteekenis dier bepalingen? — Tijds. II, 148.

12639. A. K. Een transitoire quaestie en een vraag betreffende de verjaring van wisselschuld. — W. 564.

12640. Onder de regeling der verjaring is niet begrepen de beslissing der vraag, of verjaring al dan niet is toegelaten. Die vraag moet worden beoordeeld naar den tijd, waarop de verjaring zou zijn verkregen. — H. R. 25 Februarij 1869; W. 3092; v. d. H., B. R. XXXIII, no. 1125, 322; Hof Z.-Holland 15 December 1856; W. 1847.

12641. Deze bepaling strekt zich ook uit tot de verjaringen, vermeld in den Code de Commerce. — Regtb. Assen 8 November 1847; Hof Drenthe 8 April 1848; N. R. B. II, 105.

12642. Om door middel van verjaring te kunnen verkrijgen of van een schuld te worden bevrijd, is het een essentiëel vereischte, dat de verjaring is beginnen te loopen of vervuld, onder de wetgeving waarop men dit regt van verjaring wil doen gelden, indien ook latere wetgevingen het beginsel bij vroegere vastgesteld, hebben gehuldigd. — Hof Gelderland 23 Junij 1841; H. R. 23 December 1842; R. in N. I, 344; W. 369; Regtz. VI, 183; v. d. H., B. R. IV, no. 98, 158; N. R. XIV, § 3, 16.

12643. Dit art. schrijft voor dat al wat de verjaring betreft, dat is, de tijd waardoor, en de voorwaarde waarop door verjaring regten kunnen worden verkregen, geregeld wordt door de wet, geldende op het tijdstip dat de verjaring is aangevangen. — H. R. 21 December 1860; Corr. XXXVI, 231; W. 2236; v. d. H., B. R. XXIV, no. 818, 454.

12644. Uit het voorschrift van dit art. volgt niet, dat ook de vraag of de verjaring al dan niet is toegelaten, moet worden beslist naar de oude wet, waaronder deze is begonnen. — H. R. 23 Junij 1861; Corr. XXXVII, 281; v. d. H., B. R. XXV, no. 481, 331.

12645. Naar welke wetgeving moet het begin eener ingeroepen verjaring worden beoordeeld? Bestaat er eenige uitzondering op de bepaling van art. 2262 Cod. Nap., dat alle actiën, zoo reëele als personele, worden verjaard door dertig jaren, — ten aanzien van zoodanige regten of vorderingen, die onder vroegere wetgeving niet verjaarbaar waren, bepaaldelijk ten aanzien van het regt van cijnsheffing? Indien de wetgeving, hetgeen vroeger niet verjaarbaar was, verjaarbaar verklaart, moet zij dan geacht worden aan de nieuwe wet een terugwerkende kracht te geven of verkregen regten te schenden? — Hof Zeeland 16 Januarij 1849; N. R. B. XII, 475.

12646. Tengevolge van de bepaling van dit art., moeten bij verjaringen, begonnen onder de werking van den Cod. Nap., niet alleen de tijdsbepalingen, maar evenzeer alle andere bepalingen geregeld worden naar laatstgemeld wetboek. — Hof Gelderland 17 Januarij 1866; W. 2826.

12647. Indien een hypothecaire schuld onder de werking van den Cod. Nap. is aangegaan, moet de verjaring, zoo zij destijds reeds is begonnen, naar het Fransche regt worden geregeld. Die verjaring kan echter niet worden toegelaten in de gevallen, waarin het Ned. Burg. Wetb. de verjaring of in het geheel niet, of enkel onder zekere vroeger niet vereischte voorwaarden toelaat. Art. 2225 Cod. Nap., waarbij ieder crediteur gemagtigd wordt een door zijn debiteur verkregen verjaring in te roepen, is dus niet meer toepasselijk. Het beroep op die verjaring kan onder de tegenwoordige wetgeving slechts tepas komen, indien de handelingen des debiteurs hebben gestrekt tot bedriegelijke verkorting van de regten der crediteuren; artt. 1377 en 1989 Burg. Wetb. — Regtb. Amersfoort 17 Februarij 1864; W. 2627.

12648. Indien een wissel is geaccepteerd door een Nederlander in een vreemd land, ten behoeve van een Nederlander, en de acceptant later in Nederland, door een Nederlander, die bij endossement eigenaar is geworden, tot de betaling wordt aangesproken, moet de verjaring van den wissel worden geregeld naar de Nederlandsche wetgeving.— Hof Holland 7 October 1840; N. R. VII, § 33, 186; W. 166.

12649. Indien de termijn van verjaring begint te loopen onder de werking van dit wetboek, moet de verjaarbaarheid der schuld ook naar dit wetboek worden beoordeeld, en niet naar de wetten van het oogenblik waarop de constitutieve titel werd opgerigt. — H. R. 16 November 1849; W. 1074; v. d. H., G. Z. IX, no. 402, 280.

12650. Is een sommatie onder onze tegenwoordige wetgeving gedaan, voldoende tot stuiting eener onder het Fransche regt aangevangen verjaring? — Regtsg. Adv. V, 151; Regtb. Rotterdam 21 Maart 1849; W. 1024; R. B. XII; 417.

12651. Dit art. kan alleen worden toegepast, waar verkrijging door verjaring, èn naar de vroegere wet, èn naar het Burg. Wetb. is toegelaten. Onder regeling van verjaring in dit art. bedoeld, is niet begrepen de beslissing der vraag of verjaring al dan niet is toegelaten. — H. R. 5 Junij 1868; W. 3016; N. R. B. XIX, 321; v. d. H., B. R. XXXII, no. 1095, 432.

12652. Het dertigjarig bezit eener rente, is volgens het Wetboek Napoleon ingerigt voor het Koningrijk Holland voldoende, om die als wettig verkregen aan te merken. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1858; W. 2019.

12653. Een verjaring begonnen onder de Fransche wetgeving, wordt niet gestuit door een aanmaning, welke beteekend is onder vigeur der Nederlandsche wetgeving. — Hof N.-Brabant 15 Januarij 1856; N. R. LIV, § 60, 274; W. 1777.

12654. Dit art. is niet alleen op den duur der verjaring toepasselijk, maar op de verjaring in haren geheelen omvang. Onder de tegenwoordige wet die zulks veroorlooft, kan een verjaring worden

gestuit door een bloote sommatie, indien die is begonnen onder het Fransch regt, hetwelk dat niet gedoogde.

De stuiting van verjaring is aan het algemeen voorschrift van dit art. onderworpen; bij de beoordeeling of deze plaats heeft, moet ook het vorig wetboek tot rigtsnoer strekken. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 September 1856; W. 1797; H. R. 21 November 1856; W. 1805; v. d. H., B. R. XXIII, no. 652, 107; Corr. XXXI, 329; N. R. LIV, § 35, 144.

12655. Verkrijging van niet voortdurende erfdienstbaarheden onder het oude regt door verjaring toegelaten, wordt onder het nieuwe regt niet toegelaten, al is het ook, dat de verjaring begonnen is onder de oude wetgeving. — Regtb. Assen 27 December 1853; W. 1528.

12656. Het tijdstip waarop bij verbindtenissen, welke een periodieke uitkeering tot ontwerp hebben, begint de dertigjarige praescriptie volgens den Cod. Nap. ten opzigte van het regt zelf, waaruit de praestatiën voortvloeijen, met haar ontstaan of met hare jongste erkenning, en niet met de verschijning van iederen niet gevorderden termijn. — Hof Gelderland 4 Februarij 1863; N. R. B. XIII, 765.

12657. Dit art. is mede van toepassing op die verbindtenissen, welke door het Wetb. v. Kooph. worden bepaald. — Regtb. Breda October 1844; Regtz. VI, 180.

12658. Eventuële verjaring kan niet worden gerangschikt onder de regten bij art. 3 der wet op den overjaring bedoeld. Mitsdien regelt zich de termijn van verjaring naar de wetgeving, welke gold tijdens de laatste stuiting, naar die onder welker vigeur de verbindtenis zou zijn aangegaan. — Regtb. Amsterdam 10 Januarij 1855; N. R. B. VI, 28.

12659. Sommatiën ter voorkoming van alle exceptiën van verjaring beteekend, voor zoover zij de strekking niet hebben eener dadelijke regtsvervolging, of van het doen gelden van een authentieken titel, kunnen niet dienen tot stuiting eener verjaring onder de werking van den Cod. Nap. begonnen. — H. R. 9 November 1860; N. R. LXVI, 8, 15, 110; W. 2223.

12660. Indien naar het vorig wetboek veroorloofde, doch bij het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek niet toegelaten verjaringen, onder vigeur van het vorige zijn begonnen, kan het vorig Wetb. niet beslissen, of die verjaringen zijn toegelaten en mogen doorloopen. — H. R. 21 Junij 1861; N. R. LXVIII, 33, 267; v. d. H., B. R. XXV, no. 841, 331; W. 2286.

12661. De bewijsmiddelen eener verjaring onder een vorige wetgeving begonnen, worden, naar de wetten tijdens het begin dier verjaring heerschende, geregeld. — H. R. 14 Maart 1851; Amst. Regtsp. II, 11; N. R. XXXVIII, § 21, 97.

12662. De dertigjarige praescriptie onder vigeur van den Cod. Nap. hier te lande begonnen en volgens art. 2030 Burg. Wetb. thans nog ingeroepen, kan niet alleen als een exceptie tegen een ingestelde vordering worden aangewend, maar ook als middel van eigendomsverkrijging, en geeft grond tot de actio vindicatoria, aan hem die er zich op beroept tegen iederen bezitter. — Hof Gelderland 5 Febr. 1851; N. R. XLI, § 77, 378.

12663. De verjaring van het Fransche regt en niet die van het Burg. Wetb., is toepasselijk op een orderbriefje, afgegeven onder de Fransche wet, waarvan de verjaring is begonnen onder de Fransche wet. — Regtb. Assen 8 November 1847; Hof Drenthe 8 April 1848; N. R. B. II, 105; Regtb. Breda sine die; W. 549; Kantg. 's Gravenhage 25 Maart 1850; W. 1113.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

BEVATTENDE

DE LITTERATUUR EN DE JURISPRUDENTIE;

DOOR

MR. W. C. I. J. CREMERS.
VICE-PRESIDENT VAN HET GEREGTSHOF TE ARNHEM.

EERSTE VERVOLG REGTERLIJKE ORGANISATIE.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1885.

Stoomdrukkerij van J. B. Wolters.

VERKLARINGEN DER VERKORTINGEN.

Kon. Besl.	Koninklijk Besluit.
M. B. Z.	Circulaire of missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken.
M. F.	» » » » » Minister van Finantiën.
M. J.	» » » » » Minister van Justitie.
H. R.	Arrest van den Hoogen Raad.
Kantg.	Vonnis van het Kantongeregt.
Arbitr. Uitspr.	Arbitrale uitspraak.
St.	Staatsblad.
Bijv.	Bijvoegsel op het Staatsblad; originele uitgave.
Bijv. E.	Bijvoegsel op het Staatsblad; uitgave van mr. d'Engelbronner.
W.	Weekblad van het Regt.
N. R.	Nederlandsche Regtspraak. Verzameling van arresten, eerst uitgegeven door Brocx en Stuart, thans door de Gijselaar.
v. d. H., B. R.	Van den Honert, Verzameling van arresten, Burgerlijk Regt en Burgerlijk Regtsvordering.
v. d. H., G. Z.	Idem, Gemengde Zaken.
v. d. H., Bel.	Idem, Belastingen.
v. d. H., J. V.	Idem, Jagt en Visscherij.
N. R. Bijdr.	Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van de Geer en Faure.
R. B.	Regtsgeleerd Bijblad.
N. R. B.	Nieuw Regtsgeleerd Bijblad.
R. Bijdr.	Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van den Tex en van Hall.
N. Jaarb.	Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving.
Mag. v. H.	Magazijn van Handelsregt, van mrs. A. de Vries en J. A. Molster.
Them.	Themis, Regtskundig tijdschrift.
Opm. en Med.	Opmerkingen en Mededeelingen, van mrs. A. Oudeman en G. Diephuis.
Tijds. N. R.	Tijdschrift voor het Nederlandsch Regt.
Jur. Corr.	Juridische Correspondent, tijdschrift.
Jur. Vraagal.	De Juridische Vraagal en Opmerker, tijdschrift.
Corr.	Correspondentieblad voor de Broederschap der Notarissen in Nederland.
R. en W.	Regt en Wet, tijdschrift voor het Notarisambt.

Tijds. d. R.	Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, hypotheekwezen en de regten van zegel, griffie en successie.
N. N.	Notariële Nieuwsbode.
P. W.	Periodiek Woordenboek der registratie.
Regtsg. Adv.	Verzameling van regtsgeleerde adviezen.
Amst. Regtsp.	Amsterdamsche regtspraak. — Uitspraken. Mengelingen.
R. W. v. N.	Regtskundig Weekblad voor het Notarisambt.
W. v. N. R.	Weekblad voor notarisambt en registratie.
Vraagst.	Behandeling van verschillende vraagstukken uit het Burgerlijk Wetboek. — Sneek 1846 en 1848, 2 stukken.
Regtsg. Opst.	Mr. M. des Amorie van der Hoeven en A. de Vries, Regtsgeleerde Opstellen. — Amsterdam 1852.
W. de Gelder, Adv.	W. de Gelder, Adviezen op het gebied van zegel, registratie, successie, hypotheken en notariaat. — Zalt-Bommel 1857—1866.
Regtz.	De Regtzaal, bearbeid door mr. J. B. Vos, onder toezigt van mr. J. M. Goudsmit.
Oudeman, 1e en 2.e	Mr. A. Oudeman, Regterlijke uitspraken over het Groninger beklemregt. Eerste en tweede uitgave. — Gron. 1851 en 1861.
Vragen v. N. R.	Vragen van Nederlandsch regt, beantwoord door eenige Amsterdamsche regtsbeoefenaars, 2 stukken. — Amst. 1849 en 1850.
Luttenberg.	Luttenberg's Chronologische verzameling van wetten en besluiten, thans uitgegeven door L. N. Schuurman.
Gids.	Mr. J. H. G. Boissevain, Gids voor plaatselijke besturen.
Bijdr.	Bijdragen tot de kennis van het stads-, provinciaal- en gemeentebestuur in Nederland, van Boer en Fruin.
Gemst.	Gemeentestem. Weekblad aan de belangen van de gemeenten in Nederland gewijd. — 's Gravenhage, 35 jaargangen.
W. B. A.	Weekblad voor de burgerlijke administratie. — Arnhem, 37 jaarg.
K. v. H.	Mr. F. Kuijper van Harpen. Verzameling van gewijsden in zaken van zee-assurantie, sedert 1838. — Amsterdam 1859.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel. — 's Gravenhage 1876.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Gelderland. — 's Gravenhage 1882.
N. M. v. H.	Boas en Verkouteren. Nieuw Magazijn van Handelsregt. — Amst.
R. M.	Drucker, Katz en Molengraaff. Regtsgeleerd Magazijn. Tijdschrift voor binnen- en buitenlandsche rechtsstudie. — Haarlem.
Rep.	Repertorium van de Nederlandsche jurisprudentie en rechtslitteratuur.
Tijds. van A. R.	Tijdschrift ter beoefening van het Administratief recht van H. G. Hartman Jz.

EERSTE VERVOLG REGTERLIJKE ORGANISATIE.

EERSTE VERVOLG DER AANTEEKENINGEN

OP DE

ORGANIEKE WETTEN.

WET

HOUDENDE ALGEMEENE BEPALINGEN DER WETGEVING VAN HET KONINGRIJK.

Alg. Bep. — Art. 1—3.

1. Mr. L. G. Greeve. Wijzigingen bij partiëele herziening onzer wetboeken door de praktijk wenschelijk geacht. — Themis XXXVII, no. 2.

2. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Welk is het thans voor Nederland aangewezen stelsel van regterlijke organisatie. — Themis XXXIX, no. 3.

3. Welke hoofdbezwaren staan aan de herziening onzer wetboeken in den weg en hoe die op te lossen, ten einde te bevorderen, dat die wetboeken steeds beantwoorden aan de veranderende eischen der samenleving en ten allen tijde de juiste uitdrukking zijn der meest algemeene opvatting van het recht door de bevoegde beoordeelaars in ons vaderland. — Praeadvies mr. G. de Vries; Ned. Jur.-Ver. 1870, I, 80; II, 24, 243.

4. D. van Drumpt. Wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het Koningrijk. — Utrecht 1878. Beoord. door Vr.; W. v. N. R. 459.

5. Mr. G. Belinfante. Draagt de wet, houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het Koningrijk, een algemeen staatsrechtelijk of alleen een burgerrechtelijk karakter? — Themis XXXIV, 137.

Art. 1.

6. J. van Kerchove. De promulgatione legum. — Gandavi 1829.

7. P. F. Claes. De promulgatione legum. — Gandavi 1828.

8. L. Masset. De publicatione legum ad titulum praeliminarem Cod. civilis. — Traj. 1825.

9. Mr. A. J. Swart. Bedenkingen op en naar aanleiding van art. 1 der algemeene bepalingen van wetgeving voor Nederlandsch Indië. — N. R. Bijdr. 1851, 108.

10. Mr. G. M. van der Linden. Kan door den Koning dispensatie worden verleend van algemeene maatregelen van inwendig bestuur? — Themis XXXIV, 1.

11. A. W. J. De afkondiging der wet op de zeevisscherijen. — W. 1873.

12. X. Afkondiging van plaatselijke belastingverordeningen. — N. R. B. 1884, 160.

13. G. t. O. Afkondiging. — W. 1938.

14. Een plaatselijke verordening, tegen welker overtreding straf is bedreigd, is niet verbindend in dat gedeelte der gemeente, dat daaraan eerst na afkondiging is toegevoegd, alvorens er in of voor dat gedeelte op nieuw een afkondiging heeft plaats gehad. — Regtsg. Adv. V, 13.

15. Over afkondiging van verordeningen van plaatselijke belastingen. — N. R. B. 186, 716.

Art. 2.

16. Mr. L. de Hartog. Is het tijdstip, waarop de wetten verbindende worden, overeenkomstig de grondwet geregeld? — Bijdr. Boer en Fruin XXIV, 202.

17. Een tabel, achter een wet gevoegd, waarnaar in die wet wordt verwezen, is op behoorlijke wijze afgekondigd en heeft mitsdien kracht van wet, omdat de afkondiging volgens art. 116 Gw., van het artikel, hetwelk de verwijzing inhoudt, voldoende is om de tabel, welke tegelijk met de wet in het Staatsblad is opgenomen, als behoorlijk afgekondigd aan te merken. — H. R. 30 Maart 1880; W. 4492; Rep. 1880, 6400; v. d. H., Bel. XI, 246.

Art. 3.

18. Jhr. Mr. O. Q. van Swinderen. De gewoonte is een kenbron van regt. — W. 3719.

19. S. A. d'Engelbronner. Gewoonte, waarnaar de wet verwijst, is regt, welks toepassing niet

afhankelijk is van getuigenbewijs. — Thesis IV; 's Gravenhage 1868.

20. H. W. Stuffken. Hij, die zich op gewoonte beroept, behoeft het bestaan daarvan niet te bewijzen. — Thesis VI; Leiden 1861. F. J. M. Jaspers; Thesis III; Leiden 1867.

21. Fockema Andreae. Is de gewoonte kenbron van recht? — W. 3725.

22. A. Pijnacker Hordijk. Het gewoonteregt is geldende in handelszaken. — Thesis XXVII; Leiden 1862.

23. D. de Ruiter Zijlker. De grond van het gewoonteregt is niet de gewoonte, maar de volksovertuiging. — Thesis IX; Leiden 1861.

24. J. J. M. Taudin Chabot. Het is noodzakelijk aan de gewoonte eene grootere kracht als regtsbron toe te kennen dan in onze wet is geschied. — Thesis III; Rotterdam 1863.

25. J. J. M. Taudin Chabot. Het ware wenschelijk, dat ook thans voorgeschreven was wat art. 8 van het ontwerp van 1820 bepaalde: „omtrent „de bewijzen voor het bestaan van eene gewoonte, „vordert de wet niets bepaalds. De regter beoor- „deelt dit insgelijks naar den aard der zaak". — Thesis IV; Rotterdam 1863.

26. Mr. P. van Bemmelen. Gewoonterecht is in ons recht slechts uitgesloten met betrekking tot de rechtsonderwerpen, welke in de wetboeken van 1838 behandeld zijn. — Regts. Bijd. en Bijb. 1885, 7.

27. De beurs-usance om geleverde effecten, die als ongeldig zijn afgewezen en met protest teruggekomen tegen geldige in te wisselen, is niet in strijd met de wet, maar is te beschouwen als eene bepaling der wijze, waarop voldaan moet worden aan de verpligting des verkoopers om voor het aanwezen der schuldvordering in te staan. — Regtb. Amsterdam 26 April 1867; W. 2899; Mag. v. H. IX, 166.

28. Het bestaan van een beweerd handelsgebruik, dat het in een bepaalde provincie vast gebruik is de lammeren ongemerkt te verkoopen, moet door getuigen worden bewezen. — Regtb. Alkmaar 23 Dec. 1880; W. 4603; Rep. 1881, 8908.

29. Daar gewoonte geen regt geeft als daarop door de wet niet wordt verwezen, zoo zijn voor de aanwendbaarheid van scheepsverklaringen als bewijsmiddelen in zaken de vaart op rivieren, stroomen en kanalen betreffende, geen argumenten uit bestaande gewoonte te ontleenen. — H. R. 4 Februarij 1841; N. R. VII, § 21, 113; v. d. H., B. R. II, 141; W. 162; Regtz. VII, 368; R. in N. III, 107. Anders Regtb. Amsterdam 17 Junij 1840; R. B. VI, 667.

30. Hij, die zich op eene van het gemeene regt afwijkende gewoonte beroept, is verpligt deze te bewijzen. — Hof N.-Brabant 23 Maart 1841; N. R. X, § 66, 281.

31. Usantiën in den handel ontstaan gewoonlijk uit de onmogelijkheid om bewijzen te leveren van de voorwaarden, waaronder tusschen kooplieden handel is gedreven. — Hof N.-Brabant 14 Dec. 1841; N. R. XII, § 33, 109; W. 272; Regtz. VII, 49.

32. Een beroep op gewoonte of usantie kan niet te pas komen, waar men door bepaalde voorwaarden van contract of overeenkomst is gebonden. — Hof N.-Brabant 9 Junij 1846; N. R. XXXIV, § 93, 429.

33. Indien verkeerde toepassing van staatsresolutiën wordt beweerd, in een geval waar zij slechts als gewoonteregt kunnen gelden, kan van geen wetschending sprake zijn en kan slechts aan een mal jugé worden gedacht. — H. R. 5 Maart 1852; N. R. XLI, § 35, 150; W. 1314; v. d. H., B. R. XIV, no. 450, 172.

34. Dit art. is algemeen; het geldt voor alle, zoowel staatsregtelijke als privaatregtelijke, zoowel verledene als toekomstige gewoonten. Art. 7 van het Keizerlijk decreet van 21 October 1811 bevat geen stilzwijgende verwijzing naar gewoonte van aardberging op de naast gelegen erven, maar de bedoeling is alleen het onderhoud te laten ten laste van hen, voor wier rekening het tot dien tijd was geweest. — H. R. 27 Maart 1863; N. R. LXXIII, § 51, 317.

35. Het bestaan van een plaatselijk gebruik kan slechts uit waargenomen feiten blijken: alzoo komt een verhoor van deskundigen hierbij niet te pas. — Hof Arnhem 28 December 1881; W. 4778; Rep. 1882, 12307.

36. De architect, die vóór de voltooijing van het onder zijn toezigt uitgevoerd werk, betaling vordert van een gedeelte van zijn loon, evenredig aan de door den aannemer reeds ontvangen termijnen, moet worden toegelaten tot het bewijs door getuigen, dat de usance een dergelijke partiëele opvorderbaarheid van het loon medebrengt. — Hof Amsterdam 23 November 1883; W. 5002; P. v. J. 1884, 20, Bijb.; Rep. 1884, 2900. Anders Regtb. Amsterdam 18 Julij 1882; W. 4897; Rep. 1883, 824.

37. De bepaling van art. 1375 B. W. moet in verband met dit art. in dien zin worden verstaan, dat het gewoonteregt zijn geldigheid ontleend uit de wet en deze kan aanvullen in die gevallen, welke zij zelve ongeregeld heeft gelaten, maar de gewoonte kan niet wijzigen wat de wet reeds heeft geregeld. — Regtb. Amsterdam 26 April 1867; W. 2899; Mag. v. H. IX, 166. Hof N.-Holland 21 December 1868; W. 3071; Mag. v. H. XI, 17.

38. De usance, dat bij aflading van gietijzer in den regel 2 pct. overwigt wordt gevonden, is geen bewijs, dat werkelijk zoodanig overwigt geladen is. — Regtb. Rotterdam 28 Maart 1866. Hof Z.-Holland 4 Maart 1867; W. 2884; Mag. v. H. IX, 139.

39. Niet bij elk handelscostuum moet bewijsvoering ter sprake komen, de persoonlijke wetenschap des regters kan dat bewijs vervangen en bij gebreke daarvan moet dergelijk bewijs gevorderd en kan het eigenaardig door getuigen geleverd worden. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1859; Mag. v. H., I, 42.

40. Een bloote ontkenning zonder eenig tegenbewijs is niet voldoende om het bestaan van een door den regter aangenomen gebruik ter zijde te stellen. — H. R. 19 December 1862; N. R. LXXII, § 44, 356.

41. Tot zoolang het tegendeel bewezen wordt, kan het beursgebruik niet verondersteld worden anders te zijn dan de bepalingen der wet. — Regtb. Amsterdam 20 Januarij 1859; Mag. v. H. II, 81. Hof N.-Holland 8 Maart 1860; R. B. 1859, 31.

42. Indien het onzeker is welke termijn van opzegging naar plaatselijk gebruik moet gevolgd worden in geval van mondeling huur, mag dat gebruik worden afgeleid uit hetgeen gewoonlijk bij schriftelijke huur wordt bepaald. — Regtb. Amsterdam 10 April 1846; N. R. XXXI, § 104; 468; Regtz. V, 4; W. 736.

43. De termijn van opzegging van mondelinge huur van gemeubeleerde kamers, mag door den regter de gewoonte als nader bewijs uit eigen wetenschap worden aangenomen. — Kantg. 's Gravenhage 16 September 1844; W. 542; Regtz. V, 3.

44. De regter is volkomen vrij in de keuze der middelen, waardoor hij meent tot de kennis van het bestaan eener regtsgeldige gewoonte te geraken. Hij kan haar toepassen volgens de bij hem bestaande eigen wetenschap. Zoodra de regter het bestaan eener regtsgeldige gewoonte aanneemt, is hij verpligt haar toe te passen, onafhankelijk van eenige bewijsvoering van partijen, evengoed als hij zulks ten aanzien van eenigen regel van het geschreven regt zou moeten doen. — H. R. 10 April 1884; W. 5025; N. R. CXXXVI, 394; v. d. H., B. R. XLIX, 344. Regtb. Arnhem 26 Nov. 1883; W. 5043.

45. Een usance volgens welke de makelaar, die geen kooper opgeeft, zelf als kooper wordt beschouwd, is strijdig met de wet. — Regtb. Rotterdam 22 Junij 1874; N. R. B. 1874, 632; Mag v. H. XVII, 154; P. v. J. 1874, 29.

46. Een beweerd Amsterdamsch gebruik volgens hetwelk den notaris en de makelaars met de veiling belast, hetzelfde zou competeren bij het doorgaan der veiling als bij onderhandschen verkoop vóór de veiling, kan bij de uitlegging der overeenkomst omtrent de remuneratie niet in aanmerking komen, daar de wet bij de uitlegging van overeenkomsten slechts algemeene geen plaatselijke gebruiken op het oog heeft. — Regtb. Rotterdam 26 Maart 1873; W. 3582; N. R. B. 1873, 378; W. v. N. R. 172; N. N. XII, 346; R. W. v. N. 176; P. v. J. 1873, 16.

47. Een aangeboden getuigenbewijs tot staving van een handels-usance bij een onderwerp waar de wet niet naar gewoonte verwijst, is niet ter zake dienende, noch afdoende. — Regtb. 's Gravenhage 23 April 1878; P. v. J. 1878, 29, Bijb.; Rep. 1878, 1436.

48. Dit art. brengt niet mede, dat de verpligting tot kostelooze aardlevering krachtens gewoonte, bedoeld in art. 68 Onteig.wet, moet rusten op een vroegere wet; de erkenning van die gewoonte als regtsbron, ligt in de Onteig.wet zelve. — Hof Leeuwarden 21 December 1881; W. 4740; Rep. 7882, 11400; N. R. B. 1882, D. 10; W. B. A. 1722.

49. Het bestaan van een gewoonteregt, kan in een contradictoir geding niet door getuigen worden bewezen; de beslissing daaromtrent moet aan den regter worden overgelaten. — Regtb. Zutphen 29 November 1883; W. 5008.

50. De regter is bevoegd het bestaan van gewoonte als regtsbron uit eigen wetenschap te putten. In tiend-quaestien is gebruik volgens het oude regt niet uitgesloten. — H. R. 26 Maart 1885; W. 5152; H. R. 27 Maart 1885; W. 5157.

Art. 4.

51. H. W. Stuffken. Geheel verkeerd wordt door sommigen beweerd, dat art. 4 A. B. niet toepasselijk is op bloot verklarende wetten. — Thesis VII; Leiden 1861. A. Pijnacker Hordijk; Thesis IX; Leiden 1862.

52. J. H. van Benthem van den Bergh. Door art. 4 A. B. is alleen de regter gebonden, niet de wetgever. — Thesis IV; Leiden 1861.

53. L. Fredericq. De effectu legum ad praeteritum non revocando. — Gandavi 1827.

54. De provinciale en gemeenteverordeningen kunnen zonder strijd met art. 4 Alg. Bep. ook voorschriften inhouden, toepasselijk op zaken, inrigtingen en toestanden bij hare invoering aanwezig. — Gemst. 1408; Rep. 1878, 1972.

55. In het algemeen moet aan een interpretative wet een terugwerkende kracht worden gegeven. — Regtb. Tiel 17 Maart 1866; N. R. B. 1867, 213; W. 2850.

56. De bepaling dat binnen zekeren termijn de bestaande rietendaken door andere moeten worden vervangen en de hooibergen op een gegeven afstand van de gebouwen verwijderd, geeft geen terugwerkende kracht aan zoodanige verordening, maar straft een later gepleegd verzuim van verandering of amotie, zoodat de verordening werkt op daarna begane overtredingen. — H. R. 13 Junij 1871; v. d. H., G. Z. XXV,, no. 1368, 476; N. R. XCVII, § 21, 163; W. 3354; W. B. A. 1190; Gemst. 1042.

57. De beslissing, dat de betrekking van kerkmeester door de invoering van een nieuw kerkelijk reglemént is vervallen en dat de vroegere toen wettige benoeming geen regt tot voortdurend behoud dier betrekking geeft, bevat geen terugwerkende kracht. — Regtb. Nijmegen 30 October 1855; W. 1697. Hof Gelderland 10 September 1856; W. 1790. H. R. 20 Maart 1857; v. d. H., B. R. XXI, 217; W. 1838; N. R. LV, § 46, 227.

58. Door de toepassing eener verordening van 1855 wegens het hebben van mestvaalten in 1867 wordt aan die verordening geen terugwerkende kracht gegeven. — H. R. 28 Januarij 1868: v. d. H., G. Z. XXIV, no. 1210. 44; W. 2977; W. B. A. 978; Gemst. 857.

59. Aan art. 10 der wet van 28 Julij 1850 kan ook in verband met art. 1, no. 4 geen onbepaald terugwerkende kracht worden toegekend, omdat aan geene wet, ook niet aan haar die den staat der personen regelt, tenzij zij het uitdrukkelijk bepaalt, zoodanige terugwerking kan worden toegekend en vooral niet als hare strekking van poenalen aard is. — Regtb. Leiden 22 Augustus 1851; W. 1263.

Art. 5.

60. W. W. Schierling. De legum abrogatione. — Gandavi 1826.

61. H. O. van der Linden. Decreten van den eersten Franschen Keizer hier te lande executoir verklaard en kracht van wet hebbende (arrêtés-lois), kunnen even als besluiten van den Souvereinen vorst vóór de grondwet van 1814 genomen, door Koninklijke besluiten worden afgeschaft, voor zooverre zij geene onderwerpen betreffen die thans bij de wet moeten worden geregeld. — Thesis V; Leiden 1863.

Art. 6.

62. Naar algemeene regtsbeginselen wordt het tusschen een Nederlander en een vreemde vrouw ook buiten Nederland zonder huwelijksvoorwaarden aangegaan huwelijk wat de goederen betreft, geregeld naar de wetgeving van de plaats waar de echtgenooten zich bij het aangaan van het huwelijk hebben gevestigd. — Regtb. Maastricht 30 Junij 1877; W. 4157.

Art. 7.

63. Een in het buitenland tusschen een Nederlander en een vreemde gesloten huwelijk, wordt, wat de goederen betreft, beheerscht door de wet van het land waar de man tijdens het sluiten van het huwelijk zijn woonplaats had, en uitwijzens de omstandigheden bedoelde te houden. Ook ten aanzien der in den vreemde gelegen onroerende goederen eener door de Nederlandsche wet beheerschte huwelijksgemeenschap, geldt die zelfde wet. — Hof 's Hertogenbosch 19 Februarij 1878; W. 4221; Rep. 1878, 638; R. W. v. N. 327; N. N. 1878, 313; W. v. N. R. 450; N. R. B. 1880, A. 286.

64. Volgens internationaal regt zijn roerende goederen onderworpen aan de lex rei sitae. Bij het stilzwijgen der wet kan en moet de regter dit beginsel huldigen. — Regtb. Amsterdam 9 Mei 1878; N. R. B. 1878, B. 130; Rep. 1878, 1465.

Art. 9.

65. A. Gerard. De obligationum effectu erga extraneos. — Leodii 1828.
66. T. Thourel. De aequalitate civium coram legibus, secundum jus publicum hodiernum. — Lovanii 1827.
67. M. W. C. Melchers. De toestand van den vreemdeling in het burgerlijk proces. — Leiden 1879.
68. A. Nilant. Art. 9 van de wet, houdende algemeene bepalingen van wetgeving voor het Koningrijk. — Arnhem 1880.
69. B. H. Pekelharing. Ten opzigte van onroerende goederen geldt, voor zoover zij beschouwd worden als een deel uit te maken van het vermogen des erflaters, de wet van diens woonplaats. — Thesis XII, Leiden 1862.
70. J. H. Huybers. Art. 9 A. B. beschouwd met het oog op de verdeeling der goederen, welke echtelieden beide of wel een hunner, vreemdelingen zijnde, doch ingezeten van dit Koningrijk, bij ontbinding des huwelijks bezitten. — W. v. N. R. 638.
71. A. J. E. Bik. Iets over het conflict tusschen de Nederlandsche en Nederlandsch-Indische wetgeving in zake voogdij en toeziende voogdij. — Utrecht 1879.
72. Ieder vreemdeling mag, in welke qualiteit ook, den Nederlandschen regter saisisseeren. Daaruit volgt echter niet, dat de vreemdeling de aan zijn qualiteit volgens vreemd regt eigen bevoegdheden hier kan uitoefenen. Het optreden van den vreemdeling in eenige qualiteit brengt niet mede, dat hij zijn, aan een vreemd regt of vonnis ontleende regten, in Nederland kan doen gelden. Volgens internationaal regt zijn roerende goederen onderworpen aan de lex rei sitae. Bij het stilzwijgen der wet kan en moet de Nederlandsche regter dit internationaal beginsel huldigen. — Regtb. Amsterdam 9 Mei 1878; N. R. B. 1878, A. 130; W. 4308,
73. Vreemdelingen kunnen door vreemdelingen ten aanzien van in den vreemde aangegane verbintenissen voor Nederlandsche regtbanken worden gedagvaard. — Regtb. Amsterdam 6 November 1879; N. R. B. 1880, A. 112.
74. De curator in een buitenlandsch faillissement heeft voor de Nederlandsche regtbanken regt van vorderen tegen Nederlandsche debiteuren. Als de curator zijn vordering baseert op een bij vonnis bepaalde vervroegde opening van het failissement, is de Nederlandsche regter verpligt de beweegredenen daartoe te onderzoeken. — Hof Amsterdam 20 Junij 1879; N. R. B. 1880, A. 120.
75. De gelijkheid van regten voor de wet van Nederlanders en vreemdelingen, brengt mede, dat laatstgenoemden zich dezelfde voorwaarden van bescherming moeten laten welgevallen als de eersten. — Regtb. Amsterdam 18 December 1879; N. R. B. 1880, B. 62.
76. Het Burgerlijk regt, hetwelk ingevolge art. 9 A. B. hetzelfde is voor vreemdelingen als voor Nederlanders, omvat het Burgerlijk Wetboek, dat van Koophandel en dat van Burgerlijke regtsvordering. — Regtb. Maastricht 17 Februarij 1881; W. 4656.
77. Bij dit art. is in de uitdrukking: „burgerlijk regt" ook begrepen het regt tot het instellen van regtsvorderingen; alzoo is een buitenslands wonende vreemdeling, evenals Nederlanders, bevoegd vreemdelingen buiten'slands wonende, overeenkomstig alin. 7 van art. 126 B. R. met een hier te lande wonende vreemdeling voor den bevoegden regter van dezen laatsten te dagvaarden, tenzij de wet het tegendeel bepaald heeft. — Hof 's Hertogenbosch 12 Julij 1880; W. 4580.

Art. 10.

78. A. Ellerman. Locus regit actum. — L. B. 1879.
79. G. Steengracht. Onjuist is het beweren, dat art. 588 R. in fine een uitzondering zoude bevatten op art. 10 A. B. — Thesis III; Leiden 1864.
80. B. E. Asscher. De verjaring in het internationaal privaatrecht. — Amsterdam 1881. Beoord. door mr. D. Josephus Jitta. R. Mag. I, 105.
81 W. Dolk. Internationaal privaatrecht; zakenrecht. — Utrecht 1882. Beoord. door mr. N. F. van Nooten; Themis 1883, 421.
82. H. Louis Israëls. Internationaal huwelijksgoederenrecht. — Leiden 1883. Aang. N. Bijdr. 1884, 302.
83. W. L. P. A. Molengraaff. Internationale avarij-grosse-regeling. — Leiden 1880. Beoord. mr. D. Josephus Jitta; Themis 1882, 48; W. 4721; W. v. N. R. 642.
84. F. van der Tuuk. Iets over avarij-grosse en hare internationale regeling. — Groningen 1882.
85. D. Josephus Jitta. Het vonnis van faillietverklaring in het internationaal privaatrecht. — Leiden 1880. Beoord. W. 4503.
86. Vererft de nalatenschap van een vreemdeling, hier te lande gedomicilieerd, en zonder testament overleden, naar de Nederlandsche of naar de vreemde wet? — W. v. N. R. 575, 584.
87. De aanvaarding eener in België opengevallen nalatenschap wordt beheerscht door het Belgisch regt. — Hof 's Hertogenbosch 17 Mei 1881; W. 4704.
88. Een buiten Nederland zonder het maken van huwelijksvoorwaarden aangegaan huwelijk, wordt, wat de goederen betreft, geregeld naar de wetgeving van de plaats, waar de echtgenooten zich na het aangaan van het huwelijk gevestigd hebben. — Regtb. Maastricht 14 December 1882; P. v. J. 1883, 43, Bijb.
89. De verpligting van een acceptant, die een wissel betaalbaar in den vreemde, in Nederland accepteert, regelt zich naar de Nederlandsche wet. — Regtb. Roermond 20 December 1877; R. W. v. N. 342; Rep. 1879, 2928.
90. Bij verschil van wetgeving tusschen partijen, behoort de benoeming van arbiters te geschieden overeenkomstig de wetgeving van de plaats waar de overeenkomst en het pactum de compromittendo tot stand gekomen zijn. — Regtb. Rotterdam 10 April 1880; N. R. B. 1882, B. 186; Rep. 1882, 13393.
91. De plaats waar een assignatie is uitgegeven, beslist over het regt, waarnaar de verpligtingen, die de uitgever door de uitgifte op zich genomen heeft, moeten worden beoordeeld, al moge ook die assignatie, aan order gesteld zijnde, in handen komen van een buitenlandschen houder, of de aangewezene in een ander land dan de aanwijzer wonen. — Regtb. Rotterdam 19 October 1878; P. v. J. 1878, 43; Bijb.; Rep. 1878, 2273.
92. De eisch tot ontbinding eener koopover-

eenkomst met schadevergoeding, is geen procesvorm, maar behoort tot het materieële regt. Deze vordering komt dus toe aan een kooper of verkooper, al zijn beiden ook Nederlanders, indien de overeenkomst gesloten is in het buitenland onder de heerschappij eener wet, welke alleen de vordering tot nakoming kent. — Regtb. Arnhem 17 Maart 1879; N, R. B. 1879, A. 129; Rep. 1879, 4419.

93. Een in België gevestigde vennootschap van koophandel, die niet voldaan heeft aan de vormen bij artt. 4, 6 en 10 der Belgische wet van 18 Mei 1873 voorgeschreven, zijnde bij artt. 11, 3° derzelfde wet, tegen de niet-naleving der vormen niet-ontvankelijkheid der regtsvordering bedreigd, is ook hier te lande niet ontvankelijk in een regtsvordering tot opheffing van een tegen haar onder handen van derden gelegd beslag. — Regtb. Utrecht 23 Julij 1879; W. 4500; Rep. 1880, 6511.

94. De aanvaarding eener in België opengevallen nalatenschap wordt beheerscht door het Belgische regt. — Hof 's Hertogenbosch 17 Mei 1881; W. 4704; Rep. 1881, 10828.

95. De vraag of een stuk vatbaar is voor overdragt bij endossement, moet worden beoordeeld naar het regt van het land waar dat stuk is opgemaakt. — Regtb. Amsterdam 8 Januarij 1879; N. R. B. 1879, B. 17; Rep. 1879, 3469.

96. De verjaring der vordering tot vrijwaring, bedoeld in art. 1130 B. W. wordt door de Nederlandsche wet beheerscht, als zij wordt ingeroepen door gedaagden in Nederland gevestigd, zelfs als de acte van scheiding in het buitenland is verleden en de nalatenschap ook daar is opengevallen. — Hof 's Hertogenbosch 21 Maart 1882; W. 4807: Rep. 1882, 12972.

97. De regten en verpligtingen, voortvloeijende uit de hier te lande aangegane overeenkomst van bevrachting, moeten worden beoordeeld naar de Nederlandsche wet. De overeenkomst blijft partijen ook in den vreemde binden en blijft ook daar van kracht met al de daaraan door onze wet vastgeknoopte gevolgen. — Regtb. Rotterdam 16 Jan. 1878; W. 4204. Hof 's Gravenhage 28 April 1879; W. 4367; Rep. 1879, 3863; N. R. B. 1879, B. 259.

98. De executiemiddelen en dus ook lijfsdwang moeten worden toegepast naar het regt van het land waar het vonnis is gewezen, onverschillig of de overeenkomst, die het onderwerp van het proces uitmaakt, is aangegaan in een land waar dat dwangmiddel niet kan worden toegepast. — Hof 's Hertogenbosch 6 Junij 1876; N. R. B. 1878, A. 20; Rep. 1878, 197.

99. De bepalingen eener wet ten aanzien van den invloed van het faillissement op de regten van crediteuren berusten op positieve wetten van een land en werken niet over de grenzen. — Regtb. Amsterdam 9 Mei 1878; N. R. B. 1878, B. 130; Rep. 1878, 1464; P. v. J. 1878, 34; W. 4308.

100. De vorm eener acte in een vreemd land aangegaan tusschen daar gevestigde personen, moet beoordeeld worden naar de wetten van dat land. De inhoud dier acte moet echter, zoover daaraan niet in dat land, doch in ander, gevolg en uitvoering wordt gegeven aan de wet van het laatstgenoemd land worden getoetst. — H. R. 14 Junij 1878; W. 4264; Rep. 1878, 1738 vg.; N. R. CXIX, § 16, 130; v. d. H., B. R. XLIII, no. 1605, 254.

101. De op een verkooper rustende verpligting om de verkochte bij hem in voorraad zijnde waren te leveren, zoodat de vervulling dier verbindtenis moet plaats hebben door afzending uit zijn woonplaats, wordt geregeld door het te dier plaats vigeerend regt en vermits de verpligting tot schadevergoeding bij niet-levering treedt in de plaats der oorspronkelijke verpligting om te leveren, wordt ook deze door diezelfde wetgeving beheerscht. — Regtb. Maastricht 31 Mei 1873; W. 3633.

102. De regten en verpligtingen van den Nederlandschen endossant moeten naar de Nederlandsche wet worden beoordeeld. Hoewel de vorm van het protest naar de wetgeving van de plaats der betaling moet worden beoordeeld, is het protest zelf, volgens de Nederlandsche wet een voorwaarde van rembours, indien een Nederlandsche endossant uit den wissel wordt aangesproken. — Regtb. Amsterdam 16 Maart 1875; N. R. B. 1875, B. 109.

103. Het endosseren door den trekker, op een wissel aan eigen order in Hamburg, die te Amsterdam is geaccepteerd, aan een Hollandsche firma zonder vermelding van plaats, datum en waarde genoten of waarde in rekening, moet beschouwd worden als volledig endossement volgens de bepalingen van het Duitsche wisselregt, waarnaar in dit geval de vorm van het endossement moet beoordeeld worden. — Regtb. Amsterdam 5 October 1876; W. 4080.

104. Wisselverbindtenissen moeten worden beoordeeld naar het regt van de plaats waar zij zijn aangegaan. — Hof 's Gravenhage 26 Junij 1882; N. R. B. 1884, B. 275. H. R. 6 April 1883; N. R. B, 1884, B. 277; W. 4912. Regtb. Amsterdam 27 Mei 1881. Hof Amsterdam 30 Junij 1882; N. R. B. 1882; N. R. B. 1884, B. 278. Regtb. Rotterdam 19 October 1878; N. R. B. 1884, B. 280; W. 4300.

105. De verpligtingen van den trekker eener assignatie, moeten beoordeeld worden naar het regt van de plaats, waar hij de assignatie heeft uitgegeven. — Regtb. Rotterdam 19 October 1878; W. 4300; P. v. J. 1878, 43, Bijb.; Rep. 1878, 2273.

106. De verpligting van een acceptant, die een wissel betaalbaar in den vreemde, in Nederland accepteert, regelt zich naar het Nederlandsch regt. — Regtb. Roermond 20 December 1877; R. W. v. N. 342.

107. Een overeenkomst van koop en verkoop moet geacht worden te zijn tot stand gekomen ter plaatse waar de overeenstemming van wil tot het aangaan der overeenkomst tot stand komt, in casu van de zijde van den verkooper door middel van zijn mandataris en van de zijde van den kooper in persoon.

Hetzelfde beginsel geldt ten opzigte van het met betrekking tot die overeenkomst tusschen partijen gesloten pactum de compromittendo, zoodat, waar de verkooper zelf het voorstel daartoe schriftelijk aan den kooper deed, dat pactum geacht moet worden te zijn tot stand gekomen ter plaatse waar het ter kennis gekomen van den kooper, door dezen werd aangenomen. Waar, naar aanleiding van het bovenstaande zoowel de koopovereenkomst als het pactum de compromittendo geacht moeten worden hier te lande tusschen partijen te zijn gesloten, moeten die beide overeenkomsten en hare regtsgevolgen worden beoordeeld naar de Nederlandsche wet. — Regtb. Rotterdam 10 April 1880; W. 4523; Rep. 1880, 7186.

108. Indien in een acte niet is vermeld de plaats waar zij is opgemaakt, moet zij geacht worden te zijn opgemaakt ter woonplaats van de partijen. — Regtb. Maastricht 31 Maart 1864; W. 2735; P. W. 4848; M. v. H. VI, 173.

109. Aan een, volgens de wetten in België geldende, opgemaakt en aan een in het buitenland wonenden persoon geëxploiteerd bevel, in authentieken vorm verleden, behoort ook in Nederland regtskracht te worden toegekend. — Hof 's Gravenhage 15 Januari 1883; W. 4946.

Art. 11.

110. D. de Ruiter Zijlker. Een verordening in de wettelijke vormen, uitgegaan van de wetgevende magt, is geene wet, wanneer zijne inhoud strijdig is met de grondwet. — Thesis X, Leiden 1861.

111. J. Fortuyn Droogleever. De innerlijke waarde waarvan art. 11 A. B. spreekt, is niet alleen de moreele verdienste der wet, maar ook hare grondwettigheid. — Thesis III; Leiden 1862.

112. De regter is bevoegd een plaatselijke verordening aan de wet te toetsen en bij bevinding van strijd met de wet niet toe te passen. — H. R. 13 October 1879; W. 4434.

113. De regter mag in geen onderzoek treden naar de al of niet grondwettigheid eener wet. — Regtb. Breda 8 Mei 1877; W. 4163.

114. Dit art. verbiedt niet, dat de regter bij strijd eener verordening met de wet, zoodanige verordening niet toepast. De toetsing eener plaatselijke verordening aan de wet is niet begrepen onder de beoordeeling harer innerlijke waarde, waardoor hare deugdelijkheid, doelmatigheid en billijkheid verstaan wordt. — — H. R. 13 October 1879; W. 4434; Rep. 1879, 5270; N. R. CXXIII, § 6, 38; v. d. H., G. Z. XXXII, no. 1767, 25.

Art. 12.

115. Mr. E. Feith. Eenige opmerkingen over de sententia declaratoria. — Tijdschr. v. h. N. R. VI, 141.

116. Mr. Fockema Andreae. De sententia declaratoria. — N. R. Jaarb. XXII, 257.

117. De regter die een niet betwist feit onderzoekt, gaat ultra petita. — Regtb. Assen 25 Julij 1883; W. 4963; Rep. 1883, 1878.

118. Ook bij gedingen op dwangschrift, zooals bij vordering van te weinig betaald successieregt, mag de regter niet ultra petita gaan. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 October 1882; W. 4846; Rep. 1883, 1879.

119. De regter kan niet gezegd worden ultra petita te gaan, als hij een incidentele vordering tot openlegging van boeken, ook zonder antwoord van den gedaagde te dien aanzien, afwijst. — Hof Amsterdam 20 April 1877; W. 4191; Rep. 1878, 134.

120. De regter, die ambtshalve een niet-ontvankelijkheid uitspreekt, op grond van een middel, dat door partijen niet is opgeworpen, en dat niet van publieke orde is, gaat daardoor ultra petita. — Hof Arnhem 17 October 1877; W. 4202; Rep. 1878, 288.

Art. 13.

121. B. P. Van Verschuer. In de gevallen van art. 13 A. B. is de regter geenzins verpligt zijne toevlugt te nemen tot het gewoonteregt. — Thesis III; Leiden 1864.

122. S. J. de Clippele. De interpretatione legum civilium. — Gandavi 1828.

123. J. C. van Eijk. Bijdrage tot de leer der rechtsweigering. — Utrecht 1875. Beoord. door mr. A. F. A. Leesberg; Themis XXXVII, no. 4.

Art. 14.

124. Mr. S. J. Hingst. Openbare Orde. — N. R. Bijdr. 1879, 549.

125. Een overeenkomst, waarbij een notaris zich bedingt zeker getal procenten van de opbrengst van een te zijnen overstaan te verkoopen perceel, is, als in strijd met de wet op het notarisambt, betreffende de daarbij voorgeschreven wijze van berekening van honoraria en verschotten, krachteloos. De wet op het notarisambt is van openbare orde. — Regtb. Rotterdam 26 Maart 1873; W. 3582.

126. Waar geen sprake is van een overeenkomst om een politieverordening te ontduiken, maar alleen van de aansprakelijkheid voor de gevolgen van een handeling in strijd met een politieverordening verrigt, bestaat er geen strijd met art. 14 A. B. — Regtb. Amsterdam 7 December 1881; P. v. J. 1881, 19; Bijb.; Rep. 1881, 9377.

WET

OP DEN OVERGANG VAN DE VROEGERE TOT DE NIEUWE WETGEVING.

127. Mr. W. A. P. Verkerk Pistorius. De leer van T. C. von Savigny omtrent de beginselen van het overgangsregt ontvouwd en beoordeeld. — Themis 2e VI, 145.

Art. 1.

128. Indien men ook al onder het oude regt bevoegd was om in een muur vensters te hebben, volkomen in strijd met het tegenwoordig art. 695 B. W., hoedanig verbod toen niet bestond, maar van die bevoegdheid onder het oude regt geen gebruik heeft gemaakt, dan kan er ook nimmer sprake zijn van een verkregen regt, waarop art. 1 of 3 der wet op den overgang zoude kunnen worden toegepast. — H. R. 23 April 1880; W. 4501; Rep. 1880, 6388; v. d. H., B. R. XLV, no. 1673, 168; N. R. 1880, I, 354.

Art. 3.

129. Indien facto vaststaat, dat in eene acte in 1818 verleden, is erkend een grondrente, die in 1869 nader wordt bevestigd, mogen de regtsbetrekkingen, daaruit voortvloeijende, worden beoordeeld naar het tegenwoordig geldend regt. — H. R. 16 Junij 1882; W. 4786; Rep. 1882, 12661.

Art. 12.

130. M. C. van Mourik. De adoptione secundum jus hodiernum. — L. B. 1826.

Art. 38.

131. Huwelijksvoorwaarden onder de vroegere wetgeving aangegaan, moeten beoordeeld worden niet volgens de wetten van de plaats, waar zij zijn verleden en het huwelijk is voltrokken, maar volgens de wetten van de plaats waar de bruidegom woonde en bleef. Volgens de vroegere, evenals volgens de tegenwoordige wetgeving, regelt de inventaris niet de regten van partijen op de goederen daarin vermeld. — Hof Gelderland 8 Jan. 1840; Hertzveld 9.

132. Bij scheiding eener huwelijksgemeenschap gelden ook op inbreng de regelen der wet, tijdens het aangaan van het huwelijk, al is de gift gedaan na de invoering van ons Burgerlijk Wetboek. — Hof Limburg 5 April 1875; W. 3858.

133. Dit art. is ook van toepassing op huwelijken onder de werking van het Wetb. Nap. aangegaan. — Hof 's Hertogenbosch 27 November 1877; N. R. B. 1880, A. 287.

134. De langstlevende echtgenoot is geen successieregt verschuldigd van de gereede goederen, door de echtgenooten te zamen bezeten, welke hij krachtens zijn huwelijk, onder de costumen van 's Hertogenbosch voltrokken, na den dood van den eerststervende in vollen eigendom blijft bezitten. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 April 1850; W. 1128; P. W. 1533. Anders H. R. 16 Mei 1851; W. 1256; P. W. 1534; N. R. XXXIX, § 2, 3; v. d. H., Zeg. III, no. 172, 282.

Art. 47.

135. De bewijsmiddelen voor een huwelijk, dat in 1811 zou zijn aangegaan, moeten worden beoordeeld naar de bepalingen die van kracht waren op het tijdstip, dat de acte heeft plaats gehad. Het getuigenbewijs volgens art. 46 C. Nap. toegelaten, moet ook dan worden toegestaan, indien door dwaling of verzuim een huwelijksacte niet in de registers mogt zijn ingeschreven of later mogt zijn vernietigd. Een erkentenis van hem die beweert of ontkent gehuwd te zijn, kan geen bewijs voor het wettig aangaan van het huwelijk opleveren. — Hof Gelderland 9 Februarij 1853; Hertzveld 70.

Art. 52.

136. P. F. A. Cremers. Het transitoire strafrecht. — Leiden 1884.

137. Art. 3 der wet van 21 Augustus 1816 (St. 34) omtrent het eenvormig stelsel van maten en gewigten, waarbij is bepaald, dat te beginnen met 1 Januarij na het tweede jaar der invoering op geene pretentiën of regtsvorderingen, hoe ook genaamd, gegrond op acten van dien of lateren datum, regt zal gesproken worden, indien bij die acte zelve de berekeningen niet ingevolge het nieuwe stelsel zijn uitgedrukt, is niet meer geldig. — Hof Gelderland 1 Mei 1872; W. 3531.

138. Indien een ten laste gelegd en bewezen feit strafbaar is volgens de tijdens het plegen daarvan bestaan hebbende wettelijke bepaling, behoort een veroordeeling te worden uitgesproken, tenzij bij onderzoek blijkt, dat de beklaagde in een geval verkeerde, waardoor het door hem bedrevene ingevolge een latere verandering dier wettelijke bepaling niet meer strafbaar is. Dit art. is ook toepasselijk op plaatselijke verordeningen. — H. R. 28 Mei 1883; W. 4918, 4920; N. R. CXXXIV, 110; W. B. A. 1790; v. d. H., G. Z. XXXIV, 150, 155; W. B. A. 1792; Rep. 1883, 1864.

139. Het bouwen van een loods, begonnen onder de werking van een vroeger, maar voortgezet na de invoering van een later waterschapsreglement, is strafbaar naar de bepalingen van laatstbedoelde verordening. — H. R. 17 December 1883; W. 4997; N. R. CXXXV, 240, v. d. H., G. Z. XXXIV, 272; W. B. A. 1821; Rep. 1884, 3894.

Art. 56.

140. Niettegenstaande de handelingen die tot een actie tot ontbinding eener overeenkomst hebben aanleiding gegeven, na de invoering eener nieuwe wetgeving hebben plaats gegrepen, moeten daaromtrent de wettelijke bepalingen worden toegepast, die in werking waren toen de overeenkomst is gesloten.— H. Geregtsh. N. I. 11 September 1851; N. R. B. 1855, 319.

WET

OP DE REGTERLIJKE ORGANISATIE EN HET BELEID DER JUSTITIE.

Regt. Organ.

141. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Regterlijke Organisatie. — Themis XXXIV, no. 3.

142. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Welk is het thans voor Nederland aangewezen stelsel van regterlijke organisatie. — Themis XXXIX, 290, 440.

143. G. J. van Everdingen. Iets over het voormalig Forum privilegiatum van professoren en studenten. — Utrecht 1879.

144. Mr. N. F. van Nooten. Wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, benevens de daartoe behoorende wetten en verordeningen. — Schoonhoven 1878. Beoord. N. R. Bijdr. V, 315.

145. De wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie is gewijzigd bij de wetten van 26 Mei 1841 (St. 16, 17, 18); 29 Junij 1854 (St. 103); 15 Julij 1869 (St. 124); 4 Julij 1874 (St. 90); 9 November 1875 (St. 200); 10 November 1875 (St. 263, 204); 9 April 1877 (St. 72, 73).

Art. 1.

146. H. Boelmans ter Spill. Beschouwingen over de wet van 9 November 1875 (St. 201). — Groningen 1882.

147. F. J. Munzebrock. Iets over forum privilegiatum. — Leiden 1882.

148. Regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke acten en van den consulaire regtsmagt. — Wet 25 Julij 1871 (St. 91).

149. Wijziging en aanvulling van sommige bepalingen der wet van 25 Julij 1871 (St. 91), houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke acten en van de consulaire regtsmagt. — Wet 9 Nov. 1876 (St. 201).

Art. 2.

150. H. T. Westenberg. De zoogenaamde sententia declaratoria. — Leiden 1882.

151. W. Tonckens. De regtspraak in kerkelijke zaken. — Groningen 1873. Beoord. door mr. A. Oudeman. Tijds. v. h. N. R. VII, 223.

152. Jhr. mr. W. C. A. de Jonge. Scheiding tusschen administratie en administrative regtspraak. — Bijdr. Boer en Fruin XXIV, 107.

153. Mr. P. J. Teding van Berkhout. De heerschappij van het privaatregt. — Bijdr. Boer en Fruin XXIV, 151.

154. Mr. A. R. Arntzenius. Nederland heeft behoefte aan een regtspraak over de daden der administratie; onze grondwet kent geen administratief regterlijke magt; het is wenschelijk de geschillen over de regtmatigheid van regeringshandelingen aan den gewonen regter op te dragen. — Bijdr. Boer en Fruin XXII, 273.

155. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van een regtsvordering door den dijkgraaf van een heemraadschap, ingesteld tot betaling van den ten behoeve van het heemraadschap verschuldigden omslag. — Regtb. Breda 20 November 1877; W. 4222.

156. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van een vordering tot betaling eener geldsom, welke haren grondslag vindt in een overeenkomst van publiekregtelijken aard. — Hof 's Hertogenbosch 13 Februarij 1877; W. 4092; W. B. A. 1453; Gemst. 1333.

157. De burgerlijke en niet de administrative regter is bevoegd te beslissen over de vraag of op den eigendom van den grond al of niet drukt de publiekregtelijke last van openbaren weg. De burgerlijke regter is bevoegd te beslissen omtrent de accessoire vordering, dat aanteekening worde gedaan op den legger der openbare wegen en voetpaden van de beslissing over den eigendom van den weg. — H. R. 16 Maart 1877; W. 4096; v. d. H., B. R. XLII, no. 1538, 153; Rep. 1878, 1576, 1577; Gemst. 1335; W. B. A. 1455.

158. Als een regtsvordering is ingesteld tot erkenning van vrijdom van vallaatsgelden en deze in de dagvaarding op een contract wordt gegrond, bestaat er een geschilpunt van burgerlijk regt, waarvan de kennisneming en beslissing bij de wet aan de regterlijke magt is opgedragen. — Hof Leeuwarden 20 December 1876; W. 4115.

159. De regterlijke magt mag beoordeelen de bevoegdheid der provinciale staten om vast te stellen een verordening waarin de maatstaf van onderhoudspligtigheid en stembevoegdheid bij de waterschappen wordt veranderd. — Regtb. Leeuwarden 10 October 1876; W. 4130; W. v. N. R. 370; R. W. v. N. 288.

160. De geschillen over regten en verpligtingen uit overeenkomsten ontstaande, staan ter beslissing van den burgerlijken regter, niet van de administratie. — Kon. Besl. 30 Julij 1878, no. 62; Rep. 1878, 2149; W. B. A. 1531.

161. De meerdere of mindere mate van het algemeen belang, betrokken bij de verbinding eener waterleiding in een gemeente met andere wateren in andere gemeenten derzelfde provincie, staat geheel ter beoordeeling van de administrative en niet van de regterlijke magt. — H. R. 15 Januarij 1877; v. d. H., G. Z. XXX, no. 1655, 271; Rep. 1878, 1578.

162. De burgerlijke regter is bevoegd kennis te nemen van alle burgerregtelijke geschillen, welke niet door de wet of door een acte van compromis aan zijn kennisneming zijn onttrokken. Ook als het reglement eener kerkelijke gemeente de beslissing van geschillen omtrent verkiezingen van bestuursleden aan het kerkbestuur opdraagt, dan is toch de regterlijke magt bevoegd kennis te nemen van een vordering tot vernietiging eener verkiezing, door een der gemeenteleden ingesteld. — Kantg. Schoonhoven 30 October 1877; W. 4285; Rep. 1878, 2205

163. Het onderzoek naar de wettigheid eener door een gemeente gesloten overeenkomst, krachtens welke de in-, door- en uitvoer wordt belast, ligt buiten den kring der regterlijke magt, doch behoort bij de administrative magt, wier hoofd die overeenkomst heeft bekrachtigd. — Regtb. Assen 8 April 1878; W. 4310; Rep. 1878, 2692.

164. De vraag of een privaat eigendom is vrij, dan wel bezwaard met den last van openbaren weg, betreft een punt van burgerlijk regt, waarvan de kennisneming en beslissing alleen tot de bevoegdheid der regterlijke magt behoort. Het opmaken en vaststellen der leggers van de wegen en openbare voetpaden door het administratief gezag, is een zuiver administrative regeling, waardoor geen burgerlijke regten kunnen worden gevestigd of ontnomen en niet kan worden uitgemaakt of iemands eigendom vrij is, dan wel beperkt in genot en gebruik ten dienste van het algemeen. — Regtb. 's Gravenhage 4 April 1878. Anders Kantg. 25 October 1877; W. 4306; W. B. A. 1538; Rep. 1878, 2695 vg.

165. Indien door hem, dien een provinciaal reglement als onderhoudspligtige eener waterlossing aanwijst en die meent, dat dit ten onregte is geschied, niet in beroep is gekomen bij het in dat reglement aangewezen gezag, dan is de regter onbevoegd van zijne bezwaren kennis te nemen. — Kantg. Sittard sine die; W. 4312; Rep. 1878, 2693.

166. De regterlijke magt is bevoegd om te beoordeelen of de uitvoerende magt, aan wie bij wettelijke verordening is overgelaten omtrent kortingen op tractementen van ambtenaren naar goedvinden te beslissen, teregt of te onregte heeft gehandeld. — H. R. Junij 1879; W. 4386.

167. Van den regter kan gevraagd worden een zuivere sententia declaratoria. — Regtb. Arnhem 5 Januarij 1880; N. R. B. 1880, A. 141.

168. Van den regter kan een zuivere sententia declaratoria gevraagd worden, indien de gedaagde òf het regt betwist òf zulks erkent, niet als de gedaagde het beweerd regt nimmer heeft betwist of miskend en zich niet op de zaak wil uitlaten. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 Junij 1879; N. R. B. 1880, A. 145; W. 4468; Rep. 1880, 5902.

169. De vordering tot betaling der uitkeering die beweerd wordt bij overeenkomst te zijn vast-

gesteld tusschen een kerkbestuur en een gemeentebestuur ter gemoetkoming in de schade die geleden werd door het verbod van begraven in de kerken, staat ter kennisneming van den burgerlijken regter. — Regtb. Rotterdam 22 Maart 1880; N. R. B. 1880, D. 51.

170. De regterlijke magt is bevoegd om te oordeelen over een geschil tusschen een privaat persoon en een administratief bestuur, loopende over de vraag of particuliere grond al of niet teregt is bezwaard, met den last van weg ten dienste van het algemeen. — Regtb. Assen 29 December 1879; W. B. A. 1629; Rep. 1880, 7251.

171. De burgerlijke regter is bevoegd kennis te nemen van de vordering tot doorhaling van door gedeputeerde staten op den provincialen legger geplaatste voetpaden en tot veroordeeling van den commissaris des Konings tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad. — Regtb. Middelburg 20 October 1880; W. 4640; Rep. 1881, 10271; N. R. B. 1882, A. 73; N. R. CXXXI, 234.

172. De vraag, in hoeverre iemand uit diakoniefondsen ondersteuning behoeft en daarop aanspraak kan maken, staat niet ter beoordeeling van de regterlijke magt. — Regtb. Rotterdam 27 Julij 1881; W. 4687; Rep. 1881, 10276; N. R. B. 1881, D. 96.

173. De regterlijke magt is bevoegd te oordeelen over een regtsvordering tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad, ingesteld tegen een publiek lichaam.

De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van een vordering tot rekening en verantwoording ingesteld tegen een polderbestuur ter zake van een door dat bestuur zonder last gevoerd beheer. — Regtb. 's Hertogenbosch 16 September 1881; W. 4754; P. v. J. 1881, 45; Rep. 1881, 10385.

174. De regterlijke magt is bevoegd om kennis te nemen van elke vordering die de betaling eener geldsom ingevolge een beweerde overeenkomst tot onderwerp heeft. — Regtb. Rotterdam 22 Maart 1880; W. 4498; Rep. 1880, 6337; N. R. B. 1889, D. 51.

175. De regterlijke magt is bevoegd te oordeelen of een weg over particuliere gronden teregt door een veenschap op een staat van werken is gebragt. — Regtb. Assen 29 December 1879; N. R. B. 1880, A. 56; Rep. 1880, 6338.

176. De burgerlijke regter is bevoegd kennis te nemen van een vordering tot betaling eener geldsom krachtens een regeling, aangegaan tusschen de burgerlijke gemeente, de regenten van een gecombineerd stads-wees- en armenhuis en de kerkbesturen van twee gezindheden. — Hof 's Hertogenbosch 13 Februarij 1879; N. R. B. 1879, D. 37; Rep. 1879, 5214.

177. Als iemand concessie heeft verkregen tot aanleg van een weg, en hem daarbij een provinciaal subsidie en het regt van tolheffing is verleend, onder bepaling, dat gedeputeerde staten tot zekerheid der jaarlijksche aflossing en van een deugdelijk onderhoud van den weg, dien weg met zijne inkomsten voor rekening der provincie in beheer mogen nemen of aan een ander in beheer en onderhoud mogen geven, alles onverminderd het verhaal op den concessionaris als schuldenaar en nalatige, staat de vordering tot dit verhaal ter kennisneming van den gewonen regter. — Regtb. 's Gravenhage 7 April 1879; N. R. B. 1879, D. 43; Rep. 1879, 5213.

178. De regterlijke magt is niet bevoegd om kennis te nemen van vorderingen, strekkende tot teruggave van onverschuldigd betaalde belasting. — Gemst. 1491. Anders H. R. 25 Junij 1875; Gemst. 1244; Rep. 1880, 6166.

179. De verklaring, dat een erf niet met een beweerd servituut is bezwaard, is wel een sententia declaratoria, maar een zoodanige, die ligt opgesloten in de bij dit art. aan de regterlijke magt opgedragen bevoegdheid. — Hof Arnhem 3 November 1880; N. R. B. 1881, A. 84; Rep. 1881, 10638.

180. De vraag omtrent het wettig bezit van een heerlijk of riddermatig jagtregt, betreft een burgerlijk regt. — H. R. 11 April 1881; W. 4640; Rep. 1881, 10505.

181. Indien een actie tot rekening en verantwoording steunt op den eigendom van eenig vast goed, kan er geen sprake zijn van een sententia mere declaratoria, als in de eerste plaats gevraagd wordt verklaring voor regt, dat het bedoelde goed eigendom van den eischer is. — Regtb. Tiel 11 Maart. 1881; W. 4757; Rep. 1882, 11967.

182. De burgerlijke regter is bevoegd kennis te nemen van een geschil over een schuldvordering die haren oorsprong vindt in het publiek regt.

De burgerlijke regter kan in geen onderzoek treden van de juistheid der beslissing van den administrativen regter, dat de gedaagden tijdens de invoering van het provinciaal reglement bezwaard waren met het onderhoud bij den legger ten hunnen laste gebragt. — Kantg. Groningen 9 Junij 1884; W. 5098; Rep. 1884, 2181 vg.

183. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van een vordering, welke strekt tot handhaving van een regt, hetwelk de eischer beweert als privaat persoon te bezitten. — Hof 's Hertogenbosch 19 September 1882; W. 4846; Rep. 1883, 68.

184. De regterlijke magt is niet bevoegd kennis te nemen van een verzet tegen een door een polderbestuur uitgevaardigd dwangbevel, gegrond op de bewering, dat op de begrooting uitgaven zijn gebragt die ten laste zijn van de buurtschappen, waaruit de polder bestaat en niet van alle geërfden gelijkelijk. — Regtb. Arnhem 27 April 1882; W. 4854; W. B. A. 1760; Rep. 1883, 67.

185. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van een vordering tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad, ook dan als bij die vordering handelingen der administrative magt ter sprake komen. — Regtb. 's Gravenhage 13 December 1881; W. 4856; W. B. A. 1762; Gemst. 1649; Rep. 1883, 69.

186. De regterlijke magt is bevoegd te oordeelen over een geschil van burgerregtelijken aard, aangebragt tegen de directie eener als regtspersoon erkende societeit of vereeniging, indien het huishoudelijk reglement dier societeit bepalende, dat het bestuur de beslissing heeft in die gevallen waarin verschil of twijfel bestaat, over den zin van eenig artikel van statuten of reglement, de bedoeling mogt hebben de kennisneming van dergelijk geschil aan de regterlijke magt te onthouden. — Kantg. Groningen 15 October 1883; W. 4957.

187. Een vordering tot het doen ophouden der belemmeringen, waardoor de eischer in de uitoefening van een hem toekomend burgerlijk regt is gestoord, behoort tot de bevoegdheid van de regterlijke magt. — Hof 's Gravenhage 10 Maart 1884; W. 5040.

188. Een vordering tot opheffing eener belemmering in de uitoefening van een burgerlijk regt behoort tot de bevoegdheid der regterlijke magt. — H. R. 13 Maart 1885; W. 5147.

189. Waar burgemeester en wethouders gebruik gemaakt hebben van art. 180 Gem.w. en iemand zich door hunne handelingen in zijne regten gekrenkt acht, moet hij zich tot hoogere administrative magt, niet tot de regterlijke magt wenden. — W. B. A. 1520.

190. De regterlijke magt is bevoegd te oordeelen over patentpligtigheid. — Regtb. Groningen 13 October 1881; W. 4759; Rep. 1882, 11775.

191. De burgerlijke regter is bevoegd kennis te nemen van een geschil over een schuldvordering, die haren oorsprong vindt in het publiek regt. Al kan een provinciaal reglement geen bron van privaatregt zijn, kunnen provinciale staten bij reglement voor bijzondere personen nogthans een verpligting of verbindtenis in het leven roepen om te doen, niet te doen of te geven. — Kantg. Groningen 9 Junij 1884; Gemst. 1765; W. 5098; Rep. 1884, 2181.

192. Hij, die tegen den eigenaar van een schip een vordering instelt om zich te hooren verklaren, aansprakelijk voor datgene waartoe de schipper bij het te wijzen vonnis zal worden veroordeeld en zich te hooren veroordeelen tot de praestatie daarvan, vraagt geen nuda sententia declaratoria. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 April 1878; W. 4257; Rep. 1878, 1534.

193. De uitspraak des regters dat een onroerend goed niet verkocht behoeft te worden, maar voor veroordeeling vatbaar is, is geen sententia declaratoria. — Hof 's Gravenhage 27 December 1876; N. R. B. 1879, A. 241; Rep. 1884, 5705.

194. Een eisch, enkel en alleen gerigt op het verkrijgen eener erkenning of ontkenning eener gesloten overeenkomst, is niet voor toewijzing vatbaar. — Regtb. Rotterdam 24 Januarij 1876; N. R. B. 1878, A. 289; Rep. 1879, 3324.

195. Het behoort niet tot de competentie van den regter om te onderzoeken de innerlijke waarde der ingevoerde belasting, die bij wettige verordening is vastgesteld. Art. 15 der wet van 22 Mei 1845 (St. 22) doelt kennelijk alleen op belastingen, waarvan kohieren zijn opgemaakt. — Regtb. Amsterdam 22 Maart 1881; P. v. J. 1881, 33; Rep. 1881, 9626.

196. De vraag of een waterschap aan de eischen van een waterschap voldoet, staat uitsluitend ter beslissing van den Provincialen wetgever en is aan het oordeel van den regter onttrokken. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Junij 1881; W. 4731; Rep. 1882, 11469.

197. Het verzet tegen den aanslag in de leggers, bestemd tot aanwijzing van onderhoudspligt, indien dit gegrond is op ontkentenis voor de verpligting tot onderhoud van dijken, behoort tot de kennisneming der regterlijke magt; het valt in de termen van art. 15 der wet van 9 October 1848 (St. 42). — Regtb. Groningen 21 Mei 1880; W. B. A. 1645; W. 4573; Rep. 1880, 7996; Gemst. 1530.

198. Over de regeling van een uitkeering aan de ingelanden is de burgerlijke regter bevoegd te oordeelen. — Hof 's Hertogenbosch 3 April 1877; N. R. B. 1879, D. 29; Rep. 1879, 4900.

199. De verpligting van een dijkbestuur tot het verrigten van een door gedeputeerde staten bevolen werk, kan slechts door den regter worden uitgemaakt. — Kon. Besl. 19 Februarij 1878; W. B. A. 1512; Rep. 1878, 1096; R. v. S. XVIII, 67.

200. De vraag of sommige bepalingen eener gemeenteverordening alleen betreffen de huishouding der gemeente, dan wel treden in hetgeen van algemeen rijksbelang is, staat niet ter beslissing van den regter, maar van de administrative magt. — H. R. 26 Mei 1876; W. 4394; Rep. 1879, 4537; v. d. H., G. Z. XXXI, no. 1749, 378.

201. De vraag of de provinciale reglementen al dan niet onderwerpen van algemeen rijks belang inhouden, stond zoowel voor als na de grondwet van 1848 ter beslissing niet van den regter, maar van den Koning. — H. R. 9 Junij 1879; W. 4400; Rep. 1879, 4538; v. d. H., G. Z. XXXI, no. 1753, 402.

202. De vraag of een plaatselijke verordening treedt in hetgeen een plaatselijk belang is, staat uitsluitend ter beslissing van de administrative magt en niet van den regter. — H. R. 19 Mei 1879; W. 4392; Rep. 1879; 4383; W. B. A. 1577; N. R. CXXII, § 9, 61; v. d. H., G. Z. XXXI, no. 1747, 361.

203. Het onderzoek naar de vraag of een gemeente als privaat persoon een overeenkomst sluitende, de beginselen in art. 157 Grondwet van 1815, art. 142 Grondw. van 1848 en art. 237 Gem.w. neergelegd, heeft nageleefd, behoort alleen aan de hoogere administrative en niet aan de regterlijke magt. — Regtb. Assen 8 April 1878; N. R. B. 1878, D. 70; Rep. 1878, 2150.

204. De beslissing eener vordering, voortspruitende uit een overeenkomst tusschen twee gemeenten, behoort bij den burgerlijken regter. — W. B. A. 1728.

Art. 4.

205. A. Koeler. De ministerio publico. — Leodii 1829.

206. H. L'Honeux. De ministerio publico et accusatione. — Leodii 1830.

207. Mr. N. F. van Nooten. Het O. M. in burgerlijke zaken. — N. R. Bijdr. 1879, 320.

208. Mr. S. J. Hingst. Afschaffing van de conclusiën van het O. M. — N. R. Bijdr. 1879, 92.

209. Het voorschrift omtrent het verhoor van het O. M. is van openbare orde; dit verhoor moet dus op straffe van nietigheid plaats hebben. — H. R. 9 Maart 1877; W. v. N. R. 424; Rep. 1878, 256; v. d. H., Zeg. VI, no. 170, 168; P. W. 6486.

210. In een zaak waarin een collegie van kerkvoogden eener Hervormde gemeente partij is, moet het O. M. worden gehoord. — H. R. 21 Februarij 1879; W. 4353; Rep. 1879, 3771; N. R. CXXI, § 18, 164; v. d. H., B. R. XLIV, no. 1629, 73; N. R. B. 1881, A. 251.

Art. 6.

211. Een regter-plaatsvervanger mag belast worden met de waarneming der functiën van den officier van justitie. — H. R. 14 November 1873; W. 3658; v. d. H., B. R. XXXVIII, no. 1366, 566.

Art. 8.

212. Het lidmaatschap van de commissie voor de herziening van de belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen, is vereenigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt. — Kon. Besl. 17 Junij 1874, no. 56; W. 3734.

Art. 12.

213. Mr. S. Menalda. Ontslag wegens gevorderden ouderdom. Hoogleeraren en regters. — Regtsg. Bijdr. 1880, 421.

214. Artikelen 11, 12, 13, 14 zijn ingetrokken en vervangen door andere bepalingen. — Wet 4 Julij 1874 (St. 90).

Art. 14.

215. M. de Pinto. Bijdrage tot de leer der disciplinaire bestraffingen van staatswege bedreigd. — Leiden. 1876

Art. 17.

216. Over de vacantie. — d. P. W. 3068, 3080. Een oud magistraat. — W. 3068. De rechterlijke inrichting. — 3071.

217. Over de vacantie der regterlijke magt, hare wenschelijkheid en hare regeling in het buitenland. — W. 4668.

Art. 18.

218. Dit art. bedoelt niet, dat gedurende de vacantie geen andere dan spoedvereischende zaken kunnen worden aangebragt, maar geeft alleen den regter de bevoegdheid te weigeren, gedurende dien tijd, andere dan spoedvereischende zaken te beslissen. — Regtb. Amsterdam 3 September 1873; W. 3635.

219. De teregtzittingen in de vacantie zijn niet bestemd tot afdoening van zaken, welke geen spoed vereischen. De wet heeft het verzet, ingesteld op de wijze bij art. 83 B. R. bepaald, niet in het algemeen als spoedvereischend gekenmerkt. — Regtb. Zutphen 18 November 1880; W. 4442.

Art. 19.

220. P. Mabé. De procuratoribus judicialibus. — L. B. 1829.

221. G. Smith. De procuratoribus ex jure Romano. — L. B. 1825.

222. Mr. G. A. Fokker. Is de prokureur, naar het Nederlandsch regt, dominus litis? — Opm. en Med. III, 170.

223. Mr. A. P. Th. Eyssell. De procureurswet en hare gevolgen. — Opm. en Med. III, 171.

224. Mag een procureur zijn ministerie weigeren aan hem die het vraagt? — Opm. en Med. XIV, 121.

225. De deurwaarder heeft niet het voorregt om zijn salarisssen en verschotten wegens een door hem gedaan exploit, door den voorzitter der regtbank te doen begrooten en van dezen een bevelschrift van ten uitvoerlegging te vragen voor de getaxeerde som ten laste van zijn cliënt; de voorzitter is niet bevoegd die begrooting te doen en een bevelschrift van ten uitvoerlegging te verleenen. — Regtb. Assen 19 November 1860; W. 3517; P. W. 3782.

226. De schrapping van het tableau van advocaten, bedoeld bij art. 6 van het reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs, is een maatregel van huishoudelijken aard; zij behoort uitsluitend tot de bemoeijingen van den griffier. Het O. M. behoort het bij art. 6 bedoelde requisitoir tot den griffier en niet tot de regtbank te rigten. — Regtb. Sneek 8 October 1872; W. 3616.

227. Indien bij een acte den eed wordt geconstateerd, afgelegd in eens als advocaat en als procureur, is daarop slechts één registratieregt van *f* 12 verschuldigd — M. F. 3 November 1882, no. 51; P. W. 6692.

Art. 20.

228. Mr. A. Weve. Zijn alle regterlijke beschikkingen op verzoekschriften als eigenlijke vonnissen te beschouwen en behooren die beschikkingen alzoo op de openbare teregtzitting te worden uitgesproken? — N. R. Bijdr. 1883, 91.

229. Uit de vermelding aan het hoofd van het procesverbaal der teregtzitting van een regtscollegie, dat het verbaal betreft de openbare teregtzitting van dat collegie, blijkt voldoende, dat al het daarin gerelateerde in het openbaar heeft plaats gehad. — H. R. 8 December 1884; W. 5130.

230. Ingeval van beklag over niet-motiveering van een vonnis, behoort art. 20 R. O. in het middel van cassatie noodwendig te worden aangehaald. Geen wet wordt geschonden door niet behoorlijk motiveren in een vonnis. — H. R. 1 Nov. 1878; W. 4305; Rep. 1878, 2581 vg.; v. d. H., B. R. XLIII, no. 1614, 361.

231. Waar blijkens het procesverbaal der teregtzitting de president bij den aanvang der zitting deze openbaar heeft verklaard, moet tot bewijs van het tegendeel het er voor gehouden worden, dat zij in overeenstemming met die verklaring openbaar is geweest. — H. R. 10 November 1884; W. 5104.

232. De Nederlandschen regter is bevoegd tot het hooren van partijen aan een buitenlandschen regter op te dragen in geval daartoe bepaalde en volstrekte noodzakelijkheid bestaat. — Regtb. 's Gravenhage 14 April 1885; W. 5172.

Art. 25.

233. F. Sieuwertz van Reesema. Rogatoire commissie. — Leiden 1879.

234. Inlichtingen omtrent de wijze waarop gevolg moet worden gegeven aan rogatoire commissiën in burgerlijke zaken door den buitenlandschen aan den Nederlandschen regter gerigt. — M. J. 25 September 1878, no. 116; Bijv. 270.

235. Uit de uitvoerbaarverklaring in Nederlandsch Indië krachtens art. 104, wet 2 September 1854 (St. 129), volgt de wettigheid van opdragt van rogatoire commissiën aan den Nederlandsch Indischen regter. De Nederlandsche regter kan daarbij bevelen, dat de dag van het getuigenverhoor in Indië en de namen der getuigen op zekeren termijn vooraf aan de wederpartij worden beteekend. — Regtb. Amsterdam 13 December 1877; N. R. B. 1878, A. 92.

236. De Nederlandsche regter kan geen verhoor op vraagpunten bij wege van rogatoire commissie aan den buitenlandschen regter opdragen. — Hof 's Gravenhage 11 April 1881; W. 4669; Rep. 1881; 10034; N. R. B. 1881, A. 157.

237. Het is niet geoorloofd bij rogatoire commissie aan een eene buitenlandsche regtbank een verhoor op vraagpunten op te dragen. — Hof 's Gravenhage 12 April 1881; N. R. B. 1881, A. 157.

238. Alle uitspraken der regterlijke collegiën in Nederland zijn uitvoerbaar door het geheele land. Regterlijke collegiën en ambtenaren zijn onderling verpligt aan letteren requisitoriaal ten dienste der justitie wettig gevolg te geven. Een regtbank mist de bevoegdheid om een door een andere regtbank gegeven bevel tot huiszoeking en papieronderzoek aan een nader onderzoek te onderwerpen. — Regtb. Amsterdam 11 April 1881; N. R. B. 1881, C. 3; Rep. 1881, 9516.

Art. 29.

239. J. E. Huijdecoper. Eenige opmerkingen over den ambtseed. — Utrecht 1879.

Art. 30.

240. P. A. M. van Oosthuyse van Rijckevorsel. De jurisdictione voluntaria judicis cantonalis. — Hag. Com. 1841.

241. G. B. Roes. Twee vragen betreffende de absolute competentie van den kantonrechter — Leiden 1885.

242. Mr. E. A. F. Thomas. Eenige opmerkingen omtrent kantongeregtsbelangen. — Themis XXXIX, 205.

Art. 33.

243. De betrekking van waarnemend griffier bij een kantongeregt, is niet vereenigbaar met de betrekking van plaatsvervangend kantonregter. — M. J. 8 Augustus 1872. M. F. 6 September 1872, no. 29; P. W. 6152.

244. Op de acte van eedsaflegging van een persoon door den kantonregter aangewezen om op een bepaalde teregtzitting de ambtsverrigtingen van den griffier waar te nemen, is een registratieregt van 80 ct. verschuldigd. — M. F. 13 Dec. 1850, no. 66; P. W. 1266; 18 Januarij 1851, no. 17; P. W. 1383.

Art. 38.

245. Mr. N. F. van Nooten. Opmerkingen over de vraag, of in burgerlijke zaken rechtspraak kan worden toevertrouwd aan den alleen rechtsprekenden rechter. — N. R. Bijdr. 1871, 61.

246. De wenschelijkheid om de jurisdictio voluntaria, voor zoover die nog aan de arrondissements-regtbank is opgedragen, over te brengen op de kantonrechters. Men wenscht daarbij ter sprake gebracht te zien het denkbeeld om den kantonrechter de jurisdictio voluntaria te doen uitoefenen met bijzitters, al of niet regtsgeleerden, en de vraag hoe zoodanige bijzitters te doen kiezen of verwijzen. — Praeadviezen: mr. J. B. L. Wentholt, mr. J. Fresemann Viëtor; Ned. Jur.-Ver. 1872, I, 34, 45.

1. Is het wenschelijk het verleenen der rechterlijke machtigingen, die ouders, voogden, curators, bewindvoerders of gehuwde vrouwen volgens de wet in vele gevallen behoeven, aan den kantonrechter op te dragen?
2. Is het wenschelijk hem, op het verzoek om zoodanige machtiging te doen beschikken met bijzitters, die geen rechtsgeleerden behoeven te zijn.
3. Behoort de benoeming dier bijzitters door den Koning te geschieden?

247. Of, en zoo ja, binnen welke grenzen, rechtspraak in Burgerlijke en strafzaken kan worden toevertrouwd aan den alleen rechtsprekenden rechter. — Praedvies: mr. M. J. Pijnappel; Ned. Jur.-Ver. I, 1870, 27.

248. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van de vordering eener g e h e e l e inschuld beneden ƒ 200, die het restant is van een inschuld, oorspronkelijk grooter dan ƒ 200, ook al wordt de regtstitel betwist. — Kantg. 's Gravenhage 30 Mei 1884; R. W. v. N. 524.

249. Als vaststaat, dat de vereeniging, van welke de eischers leden en de gedaagden bestuurders en commissarissen zijn, geen regtspersoon is, belet de bepaling van het reglement, welke aan het bestuur en de commissarissen der vereeniging in zekere bepaalde gevallen het regt geeft tot royement van leden, den regter niet om kennis te nemen van de vraag of te regt van die bevoegdheid gebruik is gemaakt. De opvordering van het lidmaatschap eener vereeniging is een onderwerp van het burgerlijk regt. — Regtb. Rotterdam 8 April 1882; N. R. B. 1883, A. 133.

250. De kantonregter is bevoegd om te oordeelen over een vordering tot ontbinding van een koop en verkoop met schadevergoeding tot een bedrag van m i n s t e n s ƒ 60. — Regtb. Amersfoort 23 October 1872; W. 3552.

251. De bewering, dat iets is verrekend, sluit noodwendig in zich de beteekenis, dat het verschuldigd was, ijgevolg erkenning van den regtstitel. — Regtb. Maastricht 13 Februarij 1873; W. 3608.

252. De burgerlijke regter en spetiaal de kantonregter, is niet bevoegd kennis te nemen van een actie, ingesteld door een wethouder tegen de gemeente tot betaling van zijn tractement. Die onbevoegdheid wordt niet weggenomen door de afgifte van mandaten voor het bedrag van het tractement aan den wethouder. — Kantg Hillegersberg 29 Augustus 1873: W. 3628; Gemst. 1145.

253. De eischer die niet het volle bedrag zijner vordering, maar slechts een gedeelte daarvan opeischt, met het kennelijk doel om zijne vordering telkens ter kennisneming van den kantonregter te brengen, is in zijn vordering niet ontvankelijk. — Kantg. Dordrecht 12 Augustus 1873; W. 3652.

254. Betwisting van regtstitel is aanwezig indien, terwijl de hoofdsom der vordering tot borgtogt meer dan ƒ 200 bedraagt, de gedaagde het bestaan van den borgtogt ontkent wegens het te niet gaan der hoofdverbindtenis. — Kantg. 's Gravenhage 27 Februarij 1874; W. 3706; Corr. III, 103.

255. Bij het terugvorderen van onverschuldigd betaalden omslag, is het betwisten der feiten, aangevoerd om te bewijzen het hebben van het hoofdverblijf in een gemeente, is geen betwisting van den regtstitel der condictio indebiti. — Kantg. 's Gravenhage 20 Julij 1874; W. 3738; W. B. A. 1311.

256. Onder gedeelte van inschuld in art. 38, no. 2 R. O., is niet begrepen, de niet meer dan ƒ 200 bedragende restantvordering eener, wel is waar, oorspronkelijk grootere, doch slechts voor het nog niet voldaan gedeelte, nog bestaande schuld. — H. R. 5 November 1875; W. 3919; v. d. H., B. R. XL, no. 1466, 417; N. R. CXI, § 19, 138; R. W. v. N. 252.

257. De kantonregter is bevoegd te oordeelen over het saldo eener schuld beneden ƒ 200, indien de hoofdsom dit bedrag te boven gaat, doch op de gevorderde som na, de geheele schuld is afbetaald. — Kantg. Groningen 15 Februarij 1875; W. 3923; N. R. B. 1876, A. 130; R. W. v. N. 236.

258. De vordering tot betaling van achterstalligen erfpachtscanon ad ƒ 192, valt in de bepalingen van art. 38, wet op de R. O. — Regtb. Amersfoort 15 December 1875; W. 3980.

259. Een regtsvordering tot betaling van een gedeelte eener inschuld, kan alleen dan geacht worden te zijn ingesteld, indien zij nog een ander gedeelte der schuld onbetaald en verschuldigd doet blijven. — Kantg. Groningen November 1875; W. 4041.

260. De kantonregter is bevoegd om kennis te nemen van een burgerlijke regtsvordering ter zake van schriftelijken hoon en beleediging, waarbij niet alleen schadevergoeding van ƒ 190 wordt gevorderd, maar ook aanplakking van het vonnis op onderscheiden plaatsen ten koste van den gedaagde. — Regtb. Amsterdam 14 Junij 1876; W. 4047; N. R. B. 1877; A. 45; P. v. J. 1876, 35.

261. Betwisting van den regtstitel brengt alleen onbevoegdheid mede voor de vorderingen, bedoeld in art. 38 sub 2° R. O. en niet voor die, bedoeld in art. 38 sub 1°. — Regtb. Groningen 15 Dec. 1876; W. 4080.

262. Het restant eener rekening is geen gedeelte eener inschuld bij dit art. bedoeld. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van het geding, ook al bedraagt de oorspronkelijke rekening meer dan ƒ 200. De bestrijding of ontkenning dier rekening in het algemeen, is geen betwisting van den

regtstitel. — Regtb. Leeuwarden 30 November 1875; W. 4093.

263. De vordering, waarbij een geldelijke praestatie wordt gevraagd tot welke de gedaagde zich niet persoonlijk heeft verbonden, maar uitsluitend verpligt zou zijn als eigenaar van landen, op welke gezegd wordt de last van onderhoud te rusten, is een zakelijke regtsvordering, welke de bevoegdheid van den kantonregter te boven gaat. — Kantg. Zuidbroek 2 November 1876; W. 4160.

264. Bij een opvordering van roerend goed of der waarde daarvan ad ƒ 20, is de kantonregter bevoegd, als het regt om te vorderen voortspruit ex contractu. — Kantg. Tilburg 28 December 1877; W. 4278; Rep. 1878, 1932.

265. De vordering van tienden is een zakelijke regtsvordering en dus niet opgedragen aan de beslissing van den kantonregter. — Regtb. Zierikzee 1 Junij 1880; N. R. B. 1880, A. 315; Rep. 1880, 7299.

266. Waar gevorderd wordt levering van een gekochte zaak met schadevergoeding wegens tardive levering, nader op te maken bij staat, maakt die bijgevoegde eisch, de vordering tot een onbepaalde en is dus de regtbank competent, al moge de waarde der zaak minder dan ƒ 200 bedragen. — Regtb. Amsterdam 25 Junij 1878; P. v. J. 1878; 50; Rep. 1878, 2755.

267. De vordering tot betaling eener geldsom wegens het nalaten van tiendpligt, waar het tiendregt zelf niet wordt ontkend, behoort tot de kennisneming van den kantonregter en niet van de regtbank. — Hof Amsterdam 14 Mei 1880; W. 4558; N. R. B. 1881, A. 61.

268. Als gevorderd wordt ontbinding van huurovereenkomst met schadevergoeding, mag de regter de vordering tot ontbinding der overeenkomst, niet splitsen van de gevorderde schadevergoeding, voor het geval het gevorderd bedrag zijn bevoegdheid te boven gaat. De bevoegdheid van den regter moet worden beoordeeld naar het bedrag bij dagvaarding gesteld. — Kantg. Druten 18 September 1880; W. 4559.

269. De bevoegdheid van den regter wordt uitsluitend geregeld door de vordering, zooals zij is ingesteld bij de dagvaarding. De verwering van den gedaagde kan op de bevoegdheid van den regter geen invloed uitoefenen. — Regtb. Assen 3 Junij 1879; W. 4628.

270. De vordering tot betaling van tienden is een vordering gegrond op tiendregt en dus een zakelijke, waardoor het tiendregt wordt gehandhaafd, zoodat de kennisneming daarvan in eersten aanleg door den kantonregter bij art. 38, 1e lid R. O. is uitgesloten. — H. R. 27 Mei 1881; W. 4667.

271. De kantonregter door de verwering van den gedaagde gedrongen om in een onderzoek van het eigendomsregt te treden, wordt daardoor niet onbevoegd als de conclusie van eisch zijn competentie medebrengt. — Regtb. Leeuwarden 20 Januarij 1881; W. 4685; Rep. 1881, 10103.

272. De woorden: „gedeelten van inschulden" in het tweede lid van dit art. voorkomende, bedoelen niet restanten van overigens reeds voldane inschulden, maar gedeelten van inschulden die op het oogenblik van het instellen der actie in hoofdsom nog bestaan tot een hooger bedrag dan ƒ 200. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 Januarij 1882; W. 4764; Rep. 1882, 12051; R. W. v. N. 442

273. De vordering tot betaling van erfpacht is zakelijk en behoort als zoodanig bij de arrondissements-regtbank en niet bij den kantonregter te huis. Onder het woord: „pachten" in art. 38, 2° R. O. kunnen geen erfpachten worden verstaan. — Hof 's Gravenhage 28 Maart 1881; W. 4801; Rep. 1882, 12746; R. W. v. N. 453.

274. Zelfs bij betwisting van den regtstitel is de kantonregter bevoegd kennis te nemen van een vordering tot betaling van het saldo eener verbruikleening, welk saldo zijne competentie niet te boven gaat. — Regtb. Amsterdam 29 Maart 1882; W. 4802; Rep. 1882, 12747.

275. De louter personele actie tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad, blijft tot de competentie des kantonregters behooren, ook al zou de uitspraak over die actie moeten steunen op overwegingen ten aanzien van het bezit of den eigendom der onroerende zaak, waaraan schade is toegebragt. — Kantg. Assen 6 October 1881; W. 4798; Rep. 1882, 12748.

276. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van een vordering tot teruggave van het door den bewindvoerder eener nalatenschap ingehouden bedrag beneden ƒ 200; noch de betwisting der bevoegdheid om loon te berekenen, noch de omstandigheid, dat de uitspraak ook voor de volgende jaren beslissend is, staan hiertegen in den weg. — Kantg. Breda 22 Februarij 1882: W. 4818; Rep. 1882, 13122.

277. De vordering van een geldsom beneden ƒ 200, voortspruitende uit het verlies van een der partijen in een tusschen haar bestaan hebbende maatschap, behoort tot de bevoegdheid van den kantonregter. — Regtb. Utrecht 27 December 1882; W. 4889; Rep. 1883, 359.

278. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van een personele vordering beneden ƒ 200, ook al is zij restant eener schuld die oorspronkelijk dat bedrag overschreed. — Regtb. Amsterdam 12 Junij 1883; P. v. J. 1883, 41; Bijb.; Rep. 1883, 360; W. 4993.

279. De beperking in het slot van no. 2 van dit art. voorkomende is algemeen en toepasselijk op alle regtsvorderingen in dit nummer vermeld. Men kan de onbevoegdheid der regtbank niet beweren, op grond, dat men vooralsnog den regtstitel niet betwist, — op die wijze zich het regt voorbehoudende, om naar den kantonregter verwezen zijnde, later op nieuw onbevoegdheid ook van dezen te sustineeren, op grond, dat de regtstitel wel wordt betwist. Waar het vaststaat, dat de regtstitel niet wordt erkend, mist de exceptionele bepaling van art. 38, no. 2 R. O. hare toepassing. — Hof Gelderland 30 Maart 1853; Hertzveld 72.

280. Als de vordering berust op eene op zich zelf staande clausule der overeenkomst, welke clausule tot ƒ 50 beperkt is, dan is de kantonregter tot kennisneming bevoegd, al gaat overigens de overeenkomst zijn regtsmagt te boven. — Regtb. Amsterdam 21 Februarij 1882; P. v. J. 1882, 21, Bijb.; Rep. 1882, 11829.

281. Een vordering tot betaling van meer dan ƒ 200, behoort tot de bevoegdheid van den kantonregter, indien zoowel in de conclusie van eisch als in de dagvaarding daaraan is toegevoegd, dat de gedaagde een zeker bedrag er op mag korten, ten gevolge van welke korting aan de eischers pro resto minder dan ƒ 200 moet worden voldaan. — Regtb. Assen 14 Maart 1881; W. 4692; Rep. 1881, 10387.

282. De regtbank is niet bevoegd kennis te nemen van de opvordering eener in bewaring gegeven som van ƒ 1000, als van elk der erfgenamen in het bijzonder een bedrag van minder dan ƒ 200

wordt gevraagd. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Maart 1881; W. 4691; Rep. 1881, 10389.

283. Indien de eischer van eenige erfgenamen te zamen vordert een som, nadat de boedel reeds verdeeld is, moet de competentie van den regter beoordeeld worden naar de som die van ieder per hoofd wordt geëischt. — Regtb. 's Hertogenbosch 31 Maart 1881; P. v. J. 1881, 31, Bijb.; Rep. 1881, 9610.

284. De vordering tot betaling van een geldsom wegens nalatigheid in het vervullen van tiendpligt staat, ingeval het tiendregt zelf erkend wordt, ter kennisneming van den kantonregter. — Hof Amsterdam 14 Mei 1880; N. R. B. 1881, A. 61; Rep. 1881, 9407.

285. Tiendvorderingen zijn zakelijke vorderingen, staande ter competentie der regtbanken. — Regtb. Utrecht 10 September 1879; N. R. B. 1881, A. 55; Rep. 1881, 9408.

286. Een vordering van ƒ 50 als deel eener schuld van ƒ 100, is niet vatbaar voor hooger beroep, ook al is door de ontkentenis der geheele schuld door den gedaagde, de geheele schuld van ƒ 100 in lite. — Regtb. Amsterdam 14 Junij 1879; W. 4426; Rep. 1879, 5215; R. W. v. N. 370.

287. Het bedrag van den titel der vordering en niet het bedrag der vordering, bepaalt de bevoegdheid van den kantonregter. — Kantg. 's Gravenhage 3 Januarij 1873; W. 3538.

288. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van een actie tot betaling van huurpenningen boven ƒ 200, zelfs indien de regtstitel niet wordt betwist. De zin van art. 38 sub 2° R. O. is deze: dat de kantonregter van vorderingen tot betaling van renten, huren, pachten en interessen of gedeelten van schulden, als die vorderingen een deel uitmaken eener hoofdschuld, grooter dan ƒ 200, alleen dan kennis kan nemen als de regtstitel niet wordt betwist en mits ook in dat geval het gevorderde gedeelte niet meer dan ƒ 200 bedraagt. — Kantg. Hilversum 22 November 1883; W. 4979. — Rep. 1884, 2481.

289. De gedaagde moet geacht worden den regtstitel te hebben betwist, indien hij tot betaling van een huurtermijn beneden het bedrag van ƒ 200 aangesproken, ontkent dat sedert het tijdstip der dagvaarding tusschen hem en den eischer eenige regtsbetrekking meer bestaat, die in het algemeen het vorderen van huurpenningen wettigt, al erkent hij tevens, dat er oorspronkelijk een huurcontract in zijn geheel de som van ƒ 200 te boven gaande, was gesloten. — H. R. 8 Februarij 1884; W. 5006; N. R. CXXXVI, 173; v. d. H., B. R. XLIX, 198; Rep. 1884, 2480.

290. Als een huurder van een huis, gedagvaard tot betaling van een driemaandelijkschen termijn, die per anticipatie is vervallen, groot ƒ 62,50, beweert, dat de kantonregter onbevoegd is omdat reeds bij de arrondissements-regtbank tusschen partijen hangende is een procedure door den huurder als gedaagde, waarbij hij, huurder, vordert de ontbinding der huurovereenkomst, op grond van stoornis in het rustig genot van het gehuurde, stelt die bewering niet daar het betwisten van den regtstitel in den zin van art. 38, no. 2 R. O. — Kantg. Maastricht 12 April 1883; Regtb. Maastricht 28 Junij 1883; W. 5012; Rep. 1884, 2480.

291. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van de vordering eener geheele inschuld, al is deze een restant van een inschuld, oorspronkelijk meer dan ƒ 200 bedragende. — Kantg. 's Gravenhage 30 Mei 1884; W. 5072; Rep. 1884, 2483; R. W. v. N. 524.

292. De bevoegdheid van den regter hangt in burgerlijke zaken alleen af van het gevorderd bedrag; daarbij is het onverschillig of eenig deel der schuld op een anderen grond geëischt wordt dan eenig ander deel. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 Junij 1884; W. 5078; Rep. 1884, 2478.

293. De kantonregter der woonplaats van den zoon, is bevoegd de tusschenkomst in art. 99 B. W. bedoeld, te verleenen, als de langstlevende moeder in het buitenland woont. — Hof 's Hertogenbosch 11 October 1883; W. 5054; R. W. v. N. 509. Kantg. Nijmegen 4 Augustus 1884; W. 5086; R. W. v. N. 517; Rep. 1884, 2473.

294. Noch de kantonregter der vroegere woonplaats van de moeder, noch die der woonplaats van den toezienden voogd, is bevoegd te voorzien in de voogdij over een minderjarige, wiens moeder-voogdes zich in het buitenland gevestigd en daar een tweede huwelijk heeft aangegaan, zonder zich vooraf in de voogdij te laten bevestigen. — Kantg. Amsterdam 2 Julij 1883. H. R. 24 Aug. 1883; W. 4931; R. W. v. N. 478; N. R. CXXXIV, 281. Anders Kantg. 's Gravenhage 14 Julij 1883; W. 4931; R. W. v. N. 478.

Art. 39.

295. J. G. de Bakker. Utrum de damno orto ex neglecta cultura agrorum, superante summam 200 florenorum cognosci debeat a tribunali an a judice cantonali. — L. B. 1841.

296. Een regtsvordering tot vergoeding van schade door dieren toegebragt aan land, houtgewas, boom-, tuin- of veldvruchten, behoort in ieder geval tot de kennisneming van den kantonregter. — Regtb. Groningen 5 Februarij 1875; W. 3972; N. R. B. 1876, A. 96,

297. De handelsreiziger is niet te rangschikken onder de personen in art. 39, no. 3 R. O. bedoeld. De patroon die zijn reiziger tusschentijds ontslaat, is tot schadevergoeding gehouden. — Regtb. Arnhem 10 Februarij 1879; W. 4335.

298. De actie tot vergoeding van de schade, welke door vee aan gegraven turf is toegebragt, valt niet onder het bereik van art. 39 sub 1 R. O. — Regtb. Assen 10 Januarij 1882; W. 4796; Rep. 1882, 12749.

299. Er bestaat geen grond om aan te nemen, dat de bij art. 39, no. 3 R. O. opgedragen regtsmagt exceptief zou zijn. — Hof Gelderland 10 Februarij 1841; Hertzveld 25.

300. De vordering tot vergoeding van schade, toegebragt aan houtgewas, behoort tot de kennisneming van den kantonregter, onverschillig tot welk bedrag men vergoeding vraagt. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 April 1881; W. 4694; Rep. 1881, 10388.

301. De vordering tot ontbinding met schadevergoeding van een overeenkomst van huur en verhuur tusschen een meester en zijn dienstbode, valt niet onder art. 39, no. 3 R. O. en behoort alzoo niet tot de competentie van den kantonregter. — Regtb. Amsterdam 14 Februarij 1882; P. v. J. 1882, 20, Bijb.; Rep. 1882, 11830.

302. Schadevergoeding gevraagd wegens het afgraven van een weg, leidende tot een kerkhof, behoort niet krachtens art. 39 alin. 1 R. O. tot de bevoegdheid van den kantonregter. — Hof 's Gravenhage 23 Mei 1877; N. R. B. 1879, A. 25; W. 4116.

303. Schadevergoeding wegens onregtmatige uitrooying van boomen, valt niet onder art. 39, no. 3 R. O. — Hof 's Gravenhage 30 April 1877; N. R. B. 1879, A. 30; Rep. 1879, 3409.

304. Schadevergoeding wegens onregtmatige toeëigening van grasgewas, valt niet onder art. 39, no. 3 R. O. — Regtb. Amsterdam 22 Januarij 1878; N. R. B. 1879, A. 32.

305. Colorist en directeur eener katoendrukkerij zijn niet als werklieden in den zin van art. 39 alin. 3 R. O. te beschouwen. — Regtb. Amsterdam 8 November 1871; N. R. B. 1879, A. 33.

306. Hij, die heeft aangenomen met zijn schip bij een aangenomen zee- of rivierwerk zich te bevinden, behoort niet tot de werklieden, bedoeld bij art. 39, alinea 3 R. O. — Hof 's Gravenhage 12 Maart 1877; N. R. B. 1879, A. 34.

307. De uitdrukking, houtgewas, in art. 39, no. 1, is zoo algemeen mogelijk. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 April 1881; P. v. J. 1881, 25, Bijb.; Rep. 1881, 9292.

308. Art. 39, no. 1 R. O. mag niet in dien zin worden opgevat, dat het alleen zou betrekking hebben op daden, waaruit tevens een publieke actie ontspruit. De bevoegdheid van den kantonregter moet worden beoordeeld naar den aard en het beloop der vordering, zooals die uit de dagvaarding blijkt, niet naar de middelen waarmede de vordering wordt bestreden. Waar de vordering derhalve is van personelen aard, kan de verwering van den gedaagde, waarbij hij ter zijne verdediging een bestaand geschil over de wijze van uitoefening van een servituut inroept, de zaak niet aan des kantonregters competentie onttrekken. — Kantg. Onderdendam 11 December 1872; W. 3575.

309. De eisch door den gewezen meester tegen zijn gewezen dienstknecht ingesteld, strekkende tot ontruiming van een woning, voor loon door dien dienstknecht bewoond en na expiratie der diensthuur wederregtelijk in gebruik gehouden, valt niet in art. 39 sub 3 R. O. en behoort niet bij den kantonregter. In geen geval kan zoodanige eisch tot des kantonregters competentie behooren, indien niet alleen ontruiming, maar tevens onbepaalde schadevergoeding ter zake van de wederregtelijke bewoning na geëindigde diensthuur geëischt is. — Regtb. Appingedam 23 October 1873; W. 3662.

310. De bevoegdheid van den kantonregter om van een actie tot schadevergoeding wegens onregtmatige daad kennis te nemen, wordt niet weggenomen door de omstandigheid, dat een onderzoek naar het eigendomsregt van een der partijen voor de beslissing der zaak onmisbaar is. — Regtb. Amsterdam 6 Februarij 1883; P. v. J. 1883, 24, Bijb.; Rep. 1883, 362.

Art. 40.

311. De kantonregter is niet bevoegd kennis te nemen van de vordering wegens mondelinge beleediging, indien daaraan is vastgekoppeld een vordering tot schadevergoeding wegens gepleegd geweld, meer bedragende dan ƒ 200. — Kantg. Amsterdam 23 November 1883; P. v. J. 1883, 51, Bijb.; Rep. 1883, 361.

312. De regtsvordering ter zake van mondelingen hoon, bedoeld bij art. 40 R. O., kan niet worden ingesteld naar aanleiding van honende briefkaarten en circulaires. — Kantg. Amsterdam no. 3, 25 Junij 1877; W. 4126.

313. De kosten van aanplakking van een veroordeelend vonnis wegens laster, mogen als executiekosten bij de berekening der competentie niet in aanmerking komen. — Regtb. Amsterdam 14 Junij 1876; N. R. B. 1877, A. 45; W. 4047; P. v. J. 1876, 35.

314. Het woord „hoon" wordt in dit art. gebezigd als vox generis, het omvat ook de burgerlijke regtsvorderingen wegens laster en beleediging. — Kantg. Groningen 3 Maart 1884; W. 5057; Rep. 1884, 2485.

Art. 41.

315. Beteekenis van art. 41 R. O. — N. R. B. 1880, A, 104.

316. Dit art. behelst alleen een provisie bij het bestaan van huur-opzegging. — Kantg. Assen 18 Mei 1876; N. R. B. 1880, A. 87.

317. Als de huurder op de vordering tot ontruiming beweert, dat deze heeft plaats gehad, rust de bewijslast daarvan op den huurder. — Regtb. 's Hertogenbosch 7 Junij 1878. Anders Kantg. 's Hertogenbosch 14 Mei 1878; N. R. B. 1880, A. 102.

318. De bevoegdheid des kantonregters, volgens art. 41 R. O., hangt af van het bestaan van schriftelijk bewijs van bestaande, vernieuwde of verlengde huur. — Regtb. Amsterdam 29 Mei 1878; N. R. B. 1880, A. 92; Rep. 1883, 6748.

319. Een vordering tot ontbinding van huur van een hoekje grond, waarop een huisje is gebouwd en tot ontruiming van het gehuurde met magtiging op den eischer om die ontruiming te doen bewerkstelligen, ook door opruiming van het op het goed gebouwd huisje, gaat de bevoegdheid van den kantonregter te boven. — Kantg. Tiel 7 Julij 1880; W. 4682; Rep. 1881, 10102.

320. Dit art. bedoelt alleen de bevoegdheid des regters te regelen. Uit de uitvoerbaarheid van het vonnis bij voorraad, volgt niet, dat de vordering tot ontruiming van het gehuurde is een provisionele vordering. — Regtb. Assen 11 Dec. 1876; W. 4237; N. R. B. 1880, A. 89.

321. De arrondissements-regtbank is bevoegd kennis te nemen van een zakelijke regtsvordering tot ontruiming van bepaalde in de dagvaarding omschreven goederen en tot beschikbaarstelling dier goederen aan den eigenaar, indien de bezitter geen huur heeft bewezen. Dit art. is alleen toepasselijk, indien huur tusschen partijen wordt erkend. — Regtb. Groningen 21 Junij 1878; W. 4294.

322. Als de huurder beweert het gehuurde na het verstrijken van den huurtijd te hebben ontruimd en de verhuurder daarentegen dit ontkent, moet de huurder bewijzen, aan zijn verpligting te hebben voldaan en behoeft de verhuurder niet te bewijzen, dat de huurder zijne verpligtingen niet is nagekomen. — Regtb. 's Hertogenbosch 7 Junij 1878. Anders Kantg. 's Hertogenbosch 14 Mei 1878; W. 4303.

323. De bedoeling van dit art. is alleen de bevoegdheid van den kantonregter te regelen; in dat art. moet niet worden gezien een provisie bij het bestaan van huuropzage. De verhuurder moet bewijzen, dat er tijdens de opzage een huurovereenkomst bestond, die hij wenscht te doen ophouden; het bewijs van huur voor langeren tijd of van een ander regt dan het gevorderde, rust op den huurder. — Regtb. Assen 11 December 1876. Anders Kantg. Assen 18 Mei 1876; N. R. B. 1880, A. 87; Rep. 1880, 6747.

324. De kantonregter is onbevoegd kennis te nemen van de vordering tot ontbinding der huur van een stukje grond, met bevel tot ontruiming, indien die ontruiming ook omvat de wegbreking van een huisje door den huurder op het gehuurde gebouwd. — Kantg. Tiel 7 Julij 1880; W. 4682; Rep. 1881, 10102.

325. Een verhuurder kan den huurder van den verhuurden grond voor den kantonregter dagvaarden, ook als de huurder op dien grond heeft ge-

bouwd. — Regtb. Amsterdam 26 Augustus 1873; W. 3634.

326. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van de vordering tot ontruiming van verhuurden grond, al bevinden zich op dien grond gebouwen, van den huurder en heeft de actie zoo niet het doel, toch het gevolg, de amotie van die gebouwen. De kantonregter moet onderzoeken of het te berde gebragt stuk als schriftelijk bewijs van verlengde huur kan worden aangemerkt. — Regtb. Amsterdam 16 December 1873; W. 3692.

327. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van eene actie, waarbij ontruiming gevraagd wordt van gehuurden grond, al bevinden zich op dien grond gebouwen van den huurder. Door de toewijzing van die vordering verkrijgt de eischer geen titel om de gebouwen af te breken. Het tweede lid van dit art. bedoelt onder de woorden: „of de waarde van dien" een praestatie van huur in natura; daaronder vallen dus niet grondlasten, die in geld betaald worden. — Regtb. Amsterdam 13 October 1873; W. 3807.

328. De kantonregter is ratione materiae onbevoegd om van een eisch tot ontruiming van een gehuurd perceel kennis te nemen, indien de nalatige huurder eenvoudig beweert (maar niet bewijst) eigenaar van het gehuurde te zijn. De kantonregter is bevoegd een verhoor op vraagpunten toe te staan, hetwelk moet leiden tot het bewijs van een door verkoop verkregen eigendom. — Kantg. Amersfoort 5 November 1875; W. 3936.

329. Het hof is bevoegd in hooger beroep kennis te nemen van een vordering tot ontruiming eener hofstede (waarmede volgens zijne beslissing werden bedoeld de daartoe behoorende gebouwen, indien bij de oorspronkelijke dagvaarding niet van de tot de hofstede behoorende gebouwen uitsluitend en op zich zelve, maar van de hofstede de ontruiming is gevorderd en als jaarlijksche pacht der hofstede een bedrag is genoemd de som van ƒ200 verre te boven gaande. — H. R. 26 Januarij 1877; W. 4091.

330. Onder „ontruiming" in dit art. moet worden verstaan de verwijdering van op een grondstuk geplaatste tilbare goederen, niet de slooping of afbreking van een gebouw door den huurder op den grond gesteld. — Hof Amsterdam 1883; W. 5011; Rep. 1884, 2484.

Art. 42.

331. Bij wanbetaling van huur, is de vordering tot ontbinding en ontruiming niet altijd toe te wijzen. — Kantg. no. 3, Amsterdam 17 April 1873; W. 3588.

332. De regtsvordering tot ontbinding eener huur van gebouwen met aanhooren ten bedrage van ƒ 200 's jaars, met vergoeding van kosten, schaden en interessen en met ontruiming, behoort niet tot de bevoegheid van den kantonregter. — Regtb. 's Gravenhage 30 November 1875; W. 3945.

333. Ter bepaling van de appellabiliteit van vorderingen tot ontbinding van huurovereenkomsten met een aangegeven cijfer van schadevergoeding, moet uitsluitend gelet worden op het bedrag der schadevergoeding en niet op het jaarlijksche bedrag der huur of de waarde der overeenkomst, te schatten naar het bedrag der nog op latere termijnen verschuldigde huur. — Hof Amsterdam 8 Maart 1878; N. R. B. 1879, A. 38.

Art. 44.

334. Mr. G. Wttewaal. De bevoegdheid van den strafregter voor zooverre die geregeld wordt door de art. 44 en 56 R. O. hangt uitsluitend van de dagvaarding af. — Themis XLII, no. 2.

335. B. P. Van Verschuer. Art. 44 R. O. heeft geenzins verandering gemaakt in de grenzen tusschen wanbedrijven en politieovertredingen, zoo als die door den C. P. gesteld zijn, doch alleen sommige wanbedrijven tot de competentie der kantonregters gebragt. — Thesis XXVIII; *Leiden* 1864.

336. De kantonregter is onbevoegd kennis te nemen van de overtreding van een herbergierster, die bij herhaling hare herberg te laat sluit. — Kantg. Zierikzee 17 November 1873; W. 3714. Gemst. 1184.

337. Door art. 4 der wet van 29 Junij 1854 (St. 103) is geen verandering gebragt in art. 44 R. O. — Regtb. Groningen 5 Julij 1877; W. 4158.

338. Het wetboek van strafvordering begrijpt onder politieovertredingen alle misdrijven die krachtens art. 44 R. O. aan de kennisneming van den kantonregter zijn onderworpen, onverschillig of de tegen het misdrijf bedreigde boete het bij art. 466 C. P. gesteld maximum te boven gaat. Dit geldt ook ten opzigte van art. 459 Strafv. — H. R. 21 Junij 1880; W. 4528.

339. Tegen het jagen zonder vergunning van den eigenaar of regthebbende is, behalve de geldboete ook verbeurdverklaring van het onwettig bemagtigde wild bedreigd: het te dier zake door den kantonregter gewezen vonnis, is vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 30 Julij 1882; W. 4804; Rep 1882, 12718; v. d. H., J. en V. IX, 100.

340. Een minderjarige is niet bevoegd om zonder bijstand van vader en voogd zich civile partij te stellen in een strafgeding. — Regtb. Arnhem 6 Junij 1882; W. 4799; Rep. 1882, 12743.

341. Waar een niet strafbaar feit door een strafvervolging aan het oordeel van den regter wordt onderworpen, kan de vraag of de regter bevoegd is van het feit kennis te nemen, alleen afhangen van de straf, die tegen het bij de dagvaarding bedoeld misdrijf bedreigd is. — H. R. 4 December 1882; W. 4853; N. R. CXXXII; 135; v. d. H., G. Z. XXXIV, 26; Rep. 1883, 380.

342. Het vonnis, waarbij is regt gedaan in zake van een jagtovertreding, waartegen niet enkel bij art. 40 der wet van 13 Junij 1857 (St. 87) een boete van ƒ 10 tot ƒ 20, maar bovendien bij art. 45c dier wet verbeurdverklaring van het onwettig gevangen wild is bedreigd, is voor hooger beroep vatbaar, ook dan als uit het onderzoek ter teregtzitting is gebleken, dat geen wild is bemagtigd en de verbeurdverklaring dus niet kan worden uitgesproken. — H. R. 15 December 1879; W. 4461; Rep. 1881, 5764; N. R. CXXIII, § 33, 224; v. d. H., J. en V. VIII, no. 588, 382.

343. De straf bedreigd bij art. 22 der wet van 2 Junij 1875 (St. 95) gaat de bevoegdheid des kantonregters te boven. — Kantg. Zwolle Sine die; W. 4782.

344. Indien tegen een misdrijf èn boete èn verbeurdverklaring van het onwettig gevangen wild is bedreigd, is de uitspraak van den eersten regter aan hooger beroep onderworpen. — H. R. 27 Mei 1878; W. 4254; N. R. CXIX, § 7, 42.

345. De vraag of de kantonregter in het hoogste ressort dan wel behoudens hooger regt spreekt, hangt af van de straf die algemeen bedreigd is tegen het te last gelegd feit, zoo als het bij de dagvaarding is omschreven en niet van de straf die wegens het bewezen of niet bewezen van bijkomende omstandigheden al of niet kan worden toegepast. — H. R. 8 October 1877; W. 4169

v. d. H., J. en V. VIII, no. 559, 216; Rep. 1878, 1638.

346. De omslag, geheven om te voorzien in de behoeften van een veenschap, moet als een belasting worden aangemerkt, omdat zoodanig veenschap een publiekregtelijk karakter heeft, als zijnde een door het openbaar gezag gereglementeerd ligchaam. Alzoo is de kantonregter ex art. 44 R. O. niet bevoegd kennis te nemen van een strafactie wegens niet-betaling van zoodanigen omslag. — H. R. 27 Maart 1882; W. 4758; Rep. 1882, 11835; N. R. CXXX, 265.

347. Bij de te lastelegging van een feit, strafbaar met boete en gevangenisstraf, te zamen of afzonderlijk, is het te dier zake gewezen vonnis vatbaar voor hooger beroep en is bijgevolg het beroep in cassatie daartegen niet ontvankelijk. — H. R. 26 November 1883; W. 4980; N. R. CXXXV, 126; v. d. H., G. Z. XXXIV, 243.

348. De ontduiking van tolgeld op een weg bij de provincie in onderhoud, behoort tot de overtredingen in zake van belastingen, krachtens art. 44 R. O., ter beregting staande van de arrondissements-regtbanken. — H. R. 20 October 1873; W. 3657; v. d. H., G. Z. XXVII, 288; N. R. CV, § 10, 69.

349. De uitspraak van den kantonregter, waarbij ter zake van overtreding der wet op de jagt en visscherij een veroordeeling tot geldboete, de som van ƒ 20 niet te boven gaande, is uitgesproken, is op grond van de bedreigde verbeurdverklaring van het onwettig bemagtigd wild, aan hooger beroep onderworpen.

De appellabiliteit wordt beslist door de straf, die bij de wet in het algemeen tegen het ten laste gelegd feit is bedreigd en niet door de straf die ingevolge het onderzoek op de teregtzitting, op het bewezen verklaard feit, volgens de wet moet worden toegepast. — H. R. 8 November 1875; W. 3929; v. d. H., J. en V. VIII, 122; N. R. CXI, § 20, 147.

350. De vraag of betaling van bruggeld een belasting is of een heffing van anderen aard, moet worden beantwoord op grond van feitelijke omstandigheden omtrent den aard, den eigendom, de bestemming der brug en der gevorderde bruggelden; waar de regtbank heeft verzuimd die te onderzoeken en waar dit met het oog op de bepaling van art. 44 alin. 3 R. O. had moeten geschieden, moet het vonnis worden vernietigd. — H. R. 27 December 1875; W. 3947; N. R. CXI, § 41, 342; v. d. H., B. R. X, 374.

351. Tegen de overtreding van art. 2 der jagtwet is, behalve de bij art. 40 dier wet bedreigde boete, ook nog volgens art. 45 lett. *c* verbeurdverklaring bedreigd, weshalve tegen een veroordeelend vonnis ter zake van zoodanige overtreding, al werd daarbij ook alleen geldboete uitgesproken, appèl is toegelaten, zoodat tegen het vonnis van den kantonregter geen cassatie is toegelaten. — H. R. 13 November 1876; v. d. H., J. en V. VIII, no. 548, 171; Rep. 1878, 1638.

Art. 46.

352. Bij de wetten op de regterlijke indeeling, zelfs die van 9 April 1877, zijn onder de ressorten der regterlijke colleges gebragt niet zekere streken in haar geheel, maar bepaald opgenoemde gemeenten met haar grondgebied. De grenzen der gemeenten strekken zich, wat de jurisdictie betreft, niet uit over aangrenzende wateren. — Regtb. Middelburg 14 September 1877; N. R. B. 1878, A. 3; H. R. 19 Nov. 1877; N. R. B. 1878, A. 6.

Art. 53.

353. De vordering, dat de regter zal uitspreken voor regt, dat het aan den gedaagde toebehoorend ter dagvaarding omschreven perceel ten behoeve der gemeente is bezwaard met een jaarlijksche grondpacht van 92,5 ct. en wijders den gedaagde te veroordeelen om aan den eischer qq te betalen de som van ƒ 1.85., strekt om een zakelijk regt te doen gelden, hoedanige regtsvordering aan de kennisneming der regtbanken is onderworpen. — Regtb. Groningen 30 Maart 1877; W. 4191.

354. Het is geen algemeen geldend regtsbeginsel dat bij gebreke van wettelijke bepaling, een zaak vatbaar is voor hooger beroep, indien het beloop van den eisch in conventie gevoegd bij dien in reconventie te boven gaat de regtsmagt van den regter om in het hoogste ressort regt te spreken; de beroepbaarheid moet in dat geval worden beoordeeld naar het beloop van den eisch in conventie en in reconventie, ieder afzonderlijk. — H. R. 1 November 1878; W. 4313; Rep. 1878, 2699; N. R. CXX, § 14, 113; v. d. H., B. R. XLIII, no. 1613, 335.

355. De regtbank is bevoegd om van een vordering tegen verschillende erfgenamen ingesteld, kennis te nemen als wel is waar het geheel gevorderd bedrag de som van ƒ 200 overtreft, doch de eischers vooral met het oog op een eventueele executie, het bedrag, dat totaal ingevorderd wordt, in sommen beneden ƒ 200 hebben gesplitst. — Regtb. Assen 11 April 1882; W. 4833; Rep. 1882, 13316.

Art. 54.

356. Een vordering van ƒ 250, zijnde een jaar interest à 5 pct. van een schuld, groot ƒ 5000, is niet vatbaar voor hooger beroep. — Hof Amsterdam 4 Mei 1876; W. 4036; R. W. v. N. 281; N. R. B. 1877, A. 39.

357. De arrondissements-regtbank neemt in het hoogste ressort kennis van een persoonlijke regtsvordering, welke de waarde van ƒ 400 in hoofdsom niet te boven gaat, ook als de waarde der verbindtenis, waarop de vordering steunt, dat bedrag verre overtreft en ook als bij de dagvaarding renten zijn gevorderd, wier toevoeging aan de hoofdsom eveneens dit bedrag zou doen overschrijden. — Hof Arnhem 15 Maart 1876; P. v. J. 1876, 12; W. 4042; H. R. 8 December 1876; N. R. CXIV, § 37, 270; W. 4067; N. R. B. 1877, A. 29.

358. Waar een vordering, strekkende tot ontbinding eener overeenkomst van huur en verhuur, alsmede tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, begroot op een som van minder dan ƒ 400 door de arrondissements-regtbank is afgewezen, is de eischer in zijn hooger beroep niet ontvankelijk, al moge ook de huur, over een jaar of de waarde der overeenkomst meer dan ƒ 400 bedragen. — Hof Amsterdam 8 Maart 1878; P. v. J. 1878, 30; Rep. 1878, 1341; N. R. B. 1879. A. 38.

359. Het vonnis eener regtbank, waarbij eerst omtrent de bevoegdheid van den kantonregter uitspraak wordt gedaan en waarbij zij later au fond beslist en de oorspronkelijke eischer tot getuigenbewijs toelaat, is niet alleen voor zoover het eerste, maar ook voor zoover het tweede gedeelte der beslissing betreft, als een vonnis in appel gewezen te beschouwen. — H. R. 27 Mei 1881; W. 4667; Rep. 1881, 9838.

360. De regtbank en niet de kantonregter is bevoegd kennis te nemen van een vordering welke

door een waterschap tegen een ingeland is ingesteld tot betaling van een som beneden *f* 200 ter voldoening van een bij aanbesteding gemaakte brug, welke de ingeland had behooren te onderhouden, maar niet onderhouden had. — H. R. 11 November 1881; W. 4709; Rep. 1882, 10992. N. R. CXXIX, 38; v. d. H., B. R. XLVII, 1; v. d. H., G. Z. XXXIII, 251

361. De appellabiliteit regelt zich niet alleen naar het bij dagvaarding gevorderd bedrag, doch ook naar het na litis contestatie verminderd bedrag. Het hooger beroep wordt teregt niet ontvankelijk verklaard op grond, dat de ingestelde persoonlijke regtsvordering, hoezeer bij oorspronkelijke dagvaarding de waarde van *f* 400 te boven gaande, later door den eischer tot een bedrag daar beneden is verminderd. — H. R. 1 Junij 1883; W. 4914; N. R. CXXXIV, 132; Rep. 1883, 111; v. d. H., B. R. XLVIII, 407.

362. Een vordering tot vernietiging eener acte van schuldbekentenis met hypotheekstelling, is voor hooger beroep vatbaar, waar blijkt, dat de inschrijving voor *f* 500 is genomen, al bedraagt ook de hoofdsom *f* 378. — Hof 's Hertogenbosch 5 November 1878; R. W. v. N. 379. H. R. 2 Januarij 1880; R. W. v. N. 372; W. 4459; Rep. 1880, 5763; v. d. H., B. R. XLIV, no. 1645, 264; N. N. 1880, 19.

Art. 54, no. 2.

363. Door, bij een eisch om opheffing te bekomen van hypothecaire schuldvorderingen, te eischen, dat gedaagde zal worden veroordeeld tot betaling van *f* 350 niet alleen voor het geval, dat die opheffing en doorhaling niet binnen den bevolen termijn mogt zijn geschied, maar ook om hier door tot de uitvoering van het vonnis te worden genoodzaakt, heeft de eischer zijn vordering zelf op minder dan *f* 400 gewaardeerd en is dus de zaak niet vatbaar voor hooger beroep. — Hof Gelderland 24 Junij 1840; Hertzveld 14.

364. Het woord „hoofdsom" in art. 54 R. O. beteekent het bedrag van het gevorderde; het omvat dus het kapitaal en de vóór de dagvaarding vervallen interessen. Niet het in de dagvaarding genoemd bedrag bepaalt de appellabiliteit, maar het bedrag, dat aan de kennisneming van den regter blijft onderworpen. — Hof 's Hertogenbosch 23 Mei 1882; R. W. v. N. 444; Rep. 1882, 12716.

365. Bij een eisch van *f* 300 of zooveel meer of minder als de regtbank zal meenen te behooren, moet worden aangenomen, dat ten hoogste *f* 300 is gevorderd. — Hof Amsterdam 15 April 1877; N. R. B. 1882, A. 102; Rep. 1882, 13123.

366. De regtbank is bevoegd kennis te nemen van een tegen verschillende erfgenamen ingestelde vordering, indien het geheel gevorderd bedrag de som van *f* 200 overtreft, al heeft ook de eischer vooral met het oog op een eventuele executie het totaal bedrag in sommen beneden *f* 200 gesplitst. — Regtb. Assen 11 April 1882; Rep. 13316.

367. De vordering tot betaling van zeker bedrag wegens het niet nakomen der op gedaagdes land rustende verpligting tot onderhoud van een duiker, is zakelijk en van onbepaalde waarde en derhalve appellabel, ook al werd een som beneden *f* 400 gevorderd. — H. R. 9 Februarij 1883; W. 4878; N. R. CXXXIII, 130; v. d. H., B. R. XLVIII, 152; Rep. 1883, 109.

Art. 54, no. 3.

368. Ofschoon in den regel appellabiliteit geregeld wordt, door het bij dagvaarding gevorderde, zoo moet, indien in den loop van het geding de vordering verminderd wordt, alleen de overgebleven vordering die aan 's regters oordeel onderworpen blijft, als maatstaf der appellabiliteit gelden. Regtspraak wordt geregeld bij de wet en een voorbehoud van regt omvat niet, dat een niet appellabele zaak appellabel zou worden. — Hof 's Hertogenbosch 28 November 1882; W. 4836; Rep. 1883, 110.

369. De regtbank neemt in het hoogste ressort kennis van alle personele regtsvorderingen, de waarde van *f* 400 in hoofdsom niet te boven gaande, ook dan, indien aan de hoofdvordering is toegevoegd een vordering tot van waardeverklaring van een voor dezelfde inschuld gelegd conservatoir beslag onder derden. De vraag der kennisneming van hoogste of eerste ressort hangt alleen af van hetgeen door partijen is gevorderd en niet van hetgeen door haar gevorderd had kunnen worden. — H. R. 4 April 1884; W. 5023; N. R. CXXXVI, 360; v. d. H., B. R. XLIX, 316; Rep. 1884, 2229.

Art. 54, no. 4.

370. Dit art. ziet niet op alle regtsgedingen, betrekkelijk belemmering van waterloop enz., maar doelt alleen op possessoire actiën. — H. R. 16 Februarij 1883; W. 4880; N. R. CXXXIII, 142; v. d. H., B. R. XLVIII, 162; Rep. 1883, 108.

371. Een vordering, strekkende tot van onwaardeverklaring van een bevel tot betaling van *f* 270, die van den eischer ter nakoming eener contractuele verpligting wordt gevorderd, is niet van onbepaalde waarde, zoodat het appèl van het vonnis niet onvankelijk is. — H. R. 13 Junij 1879; W. 4389; Rep. 1879, 4299; N. R. CXXII, § 26, 213.

372. Het vonnis over den eisch tot van waardeverklaring van een conservatoir arrest onder derden, voor een geldschuld van minder dan *f* 400 is appellabel, als de gedaagde een tegenvordering tot een onbepaald bedrag heeft ingesteld. — Hof Arnhem 20 Junij 1883; W. 4969; Rep. 1823, 113.

373. Waar feitelijk vaststaat, dat een actie zich grondt op beweerd eigendomsregt en de eischer zich beroept op feitelijke inbreuk op den eigendom, wordt de vordering ten onregte afgewezen, omdat zij voor een deel zou zijn possessoir en dus in hooger beroep niet ontvankelijk. — H. R. 15 Junij 1883; W. 4926; N. R. CXXXIV, 181; Rep. 1883, 107; v. d. H., B. R. XLVIII, 455.

Art. 56.

374. Van uitspraken omtrent de toepassing der rijnvaartacte in strafzaken is hooger beroep onbeperkt toegelaten; beperking zou in strijd zijn met de acte omtrent de rijnvaart, den 17 October 1868 te Mannheim gesloten. Alleen schippers of gezagvoerders zijn strafregtelijk verantwoordelijk voor de niet naleving van de voorschriften van het reglement van politie op de scheep- en vlotvaart op den Rijn. — Hof Arnhem 20 Maart 1877; W. 4144; N. R. B. 1877, C. 100.

375. Ter beslissing van de vraag of een vonnis vatbaar is voor hooger beroep, kan alleen in aanmerking komen de straf, gesteld op het feit, zooals dit bij dagvaarding is ten laste gelegd. — Hof Amsterdam 1 December 1879; N. R. B. 1880, C. 38. Rep. 1880, 8001.

376. Het hooger beroep van beschikkingen op requisitoir tot regtsingang is niet algemeen toegelaten gelijk bij art. 56 R. O. van vonnissen in strafzaken, maar bij art. 89 Strafv. beperkt tot de daar aangewezen gevallen. — H. R. 6 November 1882; N. R. CXXXII, 52; v. d. H., Strafr. 162; Rep. 1883, 125.

Art. 72.

377. Dit art. is ingetrokken. — Wet 4 Julij 1874 (St. 90).

Art. 73.

378. Dit art., als het spreekt van misdrijven, bedoelt alleen misdaden en wanbedrijven. — H. R. 1 December 1879; W. 4453; Rep. 1880, 5657.

379. Het beroep in cassatie tegen de beschikking van een geregtshof op een verzoek tot het gelasten van een strafvervolging, behoort ter openbare teregtzitting te worden behandeld. Onder het woord misdrijven in dit art. zijn alleen misdaden en wanbedrijven, doch geen politieovertredingen begrepen. Ingevolge art. 73 en 109 R. O. en 31 Strafv. kan elk der daar genoemde collegiën slechts de vervolging gelasten van die misdrijven, wier beregting in eersten aanleg of hooger beroep tot den kring zijner bevoegdheid behoort. — H. R. 1 December 1879; W. 4453; Rep. 1880, 5657.

Art. 87.

380. De onbevoegdheid der arrondissementsregtbank om kennis te nemen van de in art. 87, no. 1 R. O. aan de kennisneming van den Hoogen Raad opgedragen regtsvorderingen, is een onbevoegdheid uithoofde van den persoon des verweerders en daarom niet ambtshalve toe te passen.— H. R. 15 Maart 1872; N. R. B. XXII, 577.

381. De Hooge Raad is bevoegd kennis te nemen van een vordering tegen de administratie van het kroondomein, als zoodanig den Koning vertegenwoordigende. — H. R. 2 December 1881; W. 4717; Rep. 1882, 10993; N. R. CXXIX, 162.

Art. 88.

382. Er bestaat een jurisdictie-geschil waar de kantonregter te 's Hertogenbosch zoowel als die te Zutphen zich onbevoegd heeft verklaard om tot de benoeming van een voogd over te gaan.— H. R. 26 November 1880; W. 4573; Rep. 1880, 8271; R. W. v. N. 400; v. d. H., B. R. XLVII, 110; R. W. v. N. 434.

Art. 92.

383. Mr. P. J. M. L. Scheepes. Het wetsontwerp tot intrekking van art. 92 R. O. en de ambtsmisdrijven begaan door de hoofden der ministeriële departementen. — W. 4503.

Art. 96.

384. Alleen hij, die in het oorspronkelijk geding partij is geweest, is bevoegd tot het instellen van een eisch in cassatie. — H. R. 26 Januarij 1877; v. d. H., B. R. XLII, no. 1529, 57.

Art. 99.

385. Een bewijs wegens schending of verkeerde toepassing van vreemde wetgevingen is in cassatie niet ontvankelijk. — H. R. 2 April 1874; W. 3710; N. R. B. 1874, 249.

386. Het onderzoek van een cassatiemiddel is beperkt tot de beweerde schending of verkeerde toepassing der wet met betrekking tot de feiten en omstandigheden, die volgens de beslissing van den judex facti, door de instructie zijn gestaafd. — H. R. 16 Maart 1881; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3030, 69.

387. De uitlegging die de judex facti aan een door partijen genomen conclusie gegeven heeft, is in elk geval van feitelijken aard. — H. R. 25 Maart. 1881: W. 4662; Rep. 1881. 10361; v. d. H., B. R. XLVI, 180.

388. In cassatie kan niet worden ingeroepen schending of verkeerde toepassing van bepalingen van een kerkgenootschap. De vraag of zekere regeling is een statuut der kerk dan of daaraan een ander karakter is toe te kennen, is een regtsvraag. — H. R. 2 Junij 1881; W. 4633; Rep. 1881, 10362 vg.; v. d. H., G. Z. XXXIII, 56.

389. Het is niet noodig, dat in een registratiezaak, als de strijd alleen loopt over een beweerden vrijdom, de middelen van cassatie ook de artikelen der wet vermelden, waaruit de verschuldigdheid van het bij dwangbevel gevorderd regt van registratie voortvloeit. — H. R. 23 April 1880; W. 4502; W. v. N. R. 547; Rep. 1880, 6688.

390. Als de regter a quo tot regtvaardiging der uitgesproken verpligting tot het doen van rekening en verantwoording heeft aangenomen, dat het door den geïntimeerde gevoerd beheer, moet geacht worden te hebben het kenmerk van lastgeving en deze in cassatie zijn rekenpligtigheid bestrijdende, niet beweert verkeerde toepassing van eenig op lastgeving betrekkelijk artikel, kan geen aanleiding tot cassatie geven. — H. R. 8 Junij 1877; v. d. H., B. R. XLII, no. 1558, 328; Rep. 1878, 2486.

391. De bepalingen van art. 67 van het algemeen reglement voor het vervoer op de spoorwegen, vastgesteld bij Kon. Besl. van 9 Januarij 1876 (St. 79), zijn voorschriften van burgerlijk regt, waarvan de schending leiden kan tot cassatie der uitspraak. — H. R. 20 April 1882; W. 4771; Rep. 1882, 12046; N. R. CXXX, 72, v. d. H., B. R. XLVII, 335.

392. De feitelijke grondslag der middelen van cassatie, die niet betreffen vormen op straffe van nietigheid voorgeschreven, kan alleen bewezen worden door het aangevallen arrest of vonnis. — H. R. 3 November 1882; W. 4835; v. d. H., B. R. XLVIII, 11, Rep. 1882, 13314.

Art. 105.

393. De vraag of de wil van partijen gerigt was op het sluiten van een civiel contract, is een quaestio facti. — H. R. 31 Maart 1882; W. 4765; Rep. 1882, 12045.

394. De beslissing omtrent de bedoeling eener overeenkomst, betreft een quaestio facti. — H. R. 14 April 1882; W. 4769: Rep. 1882, 12047; v. d. H., B. R. XLVII, 326.

395. De beslissing, dat er gewijsde zaak bestond, kan geen onderwerp van onderzoek in cassatie uitmaken, nu zij gegrond is op bescheiden, die als bewijsstukken voor het punt in geschil gediend hebben. — H. R. 6 April 1882; W. 4766; Rep. 1882, 12048; N. R. CXXX, 294; v. d. H., B. R. XLVII, 297.

Art. 106.

396. De verwijzing door den Hoogen Raad eener zaak naar een ander geregtshof en de door den Hoogen Raad opgedragen regeling tot onderzoek, brengt geen bevoegdheid van dit Hof mede om, verder dan zijn regtsgebied strekt, te beschikken en naar eenig regtscollegie te verwijzen, niet binnen dat regtsgebied gelegen. — H. R. 17 Junij 1878; W. 4261; Rep. 1878, 1553; N. R. CXIX, § 18, 146; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2813, 182. Hof Leeuwarden 23 Maart 1878; W. 4273; N. R. B. 1880, C. 84; Rep. 1881, 8359. Regtb. Groningen 21 Jan. 1878, W. 4232; Rep. 1878, 1008.

Art. 108.

397. Dit art. is ingetrokken. — Wet 1 Julij 1874 (St. 90).